Debéis [illegible] dar

abis [illegible] dela

[illegible] de [illegible]

me

Denos [illegible]

de mendoça

Et vos doña marina

[illegible] de aquel

por la [illegible]

dela [illegible]

de magr

fasta lina

[illegible] estado

[illegible]

Biblia quē retinet sequit' sic metricus ordo.

Generat: exodus: leui: numen q̄z deutro.
Josue: iudicū: ruth: reges ⁊ paralipon.
Esdre: neemias: esdras: tobiaq̄z: iudith.
Hester: iob: psaltn: puerbia: ecclesiastes.
Cantica sunt sapientie: ecclesiasticus ⁊ esaias.
Hieremia: threna: baruth: ezech: danielis.
Oseeq̄z: iohel: amos: abdiaq̄z ionas.
Micheas: naum: abacuc: sophoni: aggeus.
Zacharia: malachi: machabeor q̄z duo.
Math: mar: lucq̄z: iohā: roman: corinth: galath: ephes.
Phil: colo: thessal: timoth: titusq̄z deinde philemon.
Hebreos: actus: iacobus: petrus: ⁊ iohānes.
Jude canonica: finem tenet apocalypsis.

Incipit epistola beati Hieronymi ad Paulinum presbyterum de omnibus diuine hystorie libris. Capitulum I

Frater Ambrosius

tua mihi munuscula pferens: detulit simul et sua uissimas litteras: q̄ a principio amicitiaꝝ fidē ꝓbate iaȝ fidei et veteris amicitie noua pferebāt. Uera eni illa necessitudo ē et christi glutino copulata: quā nō vtilitas rei familiaris: ñ p̄sentia tm̄ corpoꝝ: nō subdola et palpās adulatio: sed dei timor et diuinaꝝ scripturaꝝ studia ꝯciliāt. Legim⁹ in veterib⁹ historijs: q̄sdā lustrasse prouincias: nouos adysse pplos: maria trāsysse: vt eos q̄s ex libris nouerāt: corā quoqȝ viderēt. Sic pythagoras mēphiticos vates: sic plato egyptū et archytā tarentinū: eāqȝ orā italie q̄ quondā magna grecia dicebat: laboriosissime pagrauit: vt q athēis mgr̄ erat et potēs: cuiusqȝ doctrinas achademie gymnasia psonabāt: fieret pegrin⁹ atqȝ discipulus: malens aliēa verecūde discere q̄ȝ sua ipudēter ingerē. Deniqȝ cū lr̄as q̄si toto orbe fugiētes psequit: capt⁹ a piratis et venundat⁹: tyrāno crudelissimo paruit: duct⁹ captiu⁹ vinct⁹ et huus: tm̄ qr pho maior emēte se fuit. Ad titū liuiū lacteo eloquētie fonte manantē: de vltimis hispānie galliarūqȝ finib⁹: q̄sdā venisse nobiles legim⁹: et quos ad ꝯtēplationē sui roma nō traxerat: vnius hoīs fama pduxit. Habuit illa etas inauditū oīb⁹ seculis celebrādūqȝ miraculū: vt vrbē tantā ingressi: aliud ex̄ vrbē q̄rerēt. Apolloni⁹ siue ille magn⁹ vt vulgus loqt siue pho: vt pythagorici tradūt intrauit psas: ptrāsiuit caucasū: albāos: scythas massagetas: opulētissima idie regna penetrauit et ad extremū latissimo physon amne trāsmisso puenit ad brachmanas: vt hiarchā in throno sedentē aureo et de tātali fonte potantē: int paucos discipulos: de nā: de morib⁹: ac de cursu dieꝝ et sideꝝ audiret docētē. Inde p elamitas: babylōios chaldeos: medos assyros: parthos: syros: phenices: arabes: palestinos: reuersus ad alexādriā: perrexit ad ethiopiā: vt gymnosophistas et famosissimā solis mēsaȝ videret i sabulo. Inuenit ille vir vbiqȝ qd disceret: et sp ꝓficiēs: semp se melior fieret. Scripsit sup hoc plenissime octo volumib⁹ philostratus. II

Quid loq̄r de seculi hoīb⁹ cū aplo paulus vas electiōis et mgr̄ gentiū: q de ꝯsciētia tanti i se hospitis loq̄bat dicēs: An experimentū q̄ritis ei⁹ q in me loqt christus: p⁹ damascū arabiāqȝ lustratā: ascēdit hierosolymā: vt videret petrū: et māsit apud eū dieb⁹ qndeciȝ. Hoc eni mysterio hebdoadis et ogdoadis: futur⁹ gētium pdicator istruend⁹ erat. Rursūqȝ p⁹ ānos q̄tuordeci assumpto barnaba et tito: exposuit cum aplis euāgeliū: ne forte in vacuū curreret aut cucurrisset. Habet nescio qd latentis energie viue vocis act⁹: et in aures discipuli d autoris ore trāsfusa forti⁹ sonat. Uñ et eschynes cū rhodi exularet et legeret illa demosthenis oro: quā aduersus eū habuerat: mirantib⁹ cūctis atqȝ laudātib⁹: suspirans ait: Quid si ipsaȝ audissetis bestiaȝ: sua verba resonantem? III

Nec h dico: q sit aliqd in me tale: qd vel possis a me audire vel velis discere: sȝ q̄ ardor tu⁹ et discēdi studiū etiā absqȝ nob p se ꝓbari debeat. Ingeniū docile et sine doctore laudabile ē. Nō qd inuēias: sȝ qd q̄ras ꝯsideramus. Mollis cera et ad formādū facilis: etiā si artificis et plaste cesset man⁹: tm̄ ꝟtute totū ē qcqd esse pōt. Paulus aplus ad pedes gamalielis legem moysi et ꝓphās didicisse se gl'iat: vt armat⁹ spūalib⁹ telis: postea doceret ꝯfident. Arma eniȝ nr̄e militie nō carnalia sūt: sȝ potētia dei ad destructionē munitionū: et cogitatōes destruētes et oēm altitudinē extollentē se aduersus sciam dei: et captiuātes oēm itellectū ad obediēdū christo: et parati subiugare oēm iobediētiā. Timotheuȝ scribit ab ifantia sacris lr̄is eruditū: et hortat ad studiū lectiōis: ne negligat grāȝ q̄ data sit ei p impositionē man⁹ p̄sbyterij. Tito pcipit vt int ceteras ꝟtutes epi: qs breui s̄mōe depinxit: sciaȝ q̄ȝ nō negligat scripturaꝝ obtinētē inqt eū q ꝫ doctrinā ē: fidelē s̄monē vt potēs sit exhortari i doctrina sanā: et ꝯtradicētes reuicere. IIII

Sancta q̄ppe rusticitas solū sibi ꝓdest: et quantū edificat ex vite merito ecclesiam christi: tm̄ nocet si destruētib⁹ nō resistat. Malachias ꝓpheta: imo p malachiā dñs introgauit sacerdotes legē. Intantū sacerdotis officiū est: interrogatū r̄ndere de lege. Et in deuteronomio legimus: Interroga patrē tuū et annūciabit tibi: maiores tuos et dicēt tibi. In psalmo q̄ȝ cētesimo decimooctauo. Cantabiles mihi erant iustificatōes tue: in loco pegriatōis mee. Et i descriptiōe iusti viri: cū eū arbori vite dauid q̄ ē i padiso ꝯpararet: int ceteras virtutes h etiam intulit.

In lege dn̄i volūtas eius: ⁊ in lege eius meditabi
tur die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visio
nis ait: iustos fulgere q̄si stellas: ⁊ itelligētes .i.
doctos q̄si firmamētū. Vides q̄ntū īt se distāt iu
sta rusticitas ⁊ docta iusticia: Alij stellis: alij celo
ꝯparant. Quāq̄ȝ iuxt hebraicā v̄itatē: vtrūqȝ d̄
eruditis possit intelligi. Ita.n. apud eos legimus
Qui aūt docti fuerit fulgebūt q̄si splēdor firma
mēti: ⁊ q ad iusticiā erudiūt multos: q̄si stelle i ꝑ
petuas eternitates. Cur dicit: Paulus apl's vas
electōis? Nempe qr vas legis ⁊ scripturaꝝ scāꝝ
erat armariū. Pharisei stupēt in dn̄i doctrina: ⁊
mirant in petro ⁊ iohāne quō legē sciāt: cū l'ras
nō didicerint. Quicqd.n. alijs exercitatio ⁊ q̄ti
diana in lege meditano tribuit solet: illis h̄ sp̄us
sanctus suggerebat. Et erāt iuxt qd̄ scriptū est: doci
biles deo. Duodecim annos saluator ipleuerat
⁊ in tēplo sedēs de q̄stionibus legis introgās: ma
gis docēs dū prudent introgat. Nisi forte rusticū
petrū: rusticū iohānē dicimus: quoꝝ vterqȝ dicer
poterat: ⁊ si impitus smone: nō tn̄ sciā. Johānes
rusticus: piscator indoctus. Et vn̄ illa vox obsecro.
In ꝑncipio erat v̄bū: ⁊ v̄bū erat apud deū: ⁊ de
us erat v̄bū? Logos grece: multa significat. Nā
⁊ verbū est: ⁊ rō: ⁊ supputatio: ⁊ cā vniuscuiusqȝ
rei: ꝑ quā sunt singula q̄ subsistūt: que vniuersa
recte intelligimus in christo. V

Hoc doctus plato nesciuit: h̄ demosthenes
eloquēs ignorauit. Perdā inqt sapiām
sapiēnū: ⁊ prudētiā prudētiū reprobabo
Vera sapia pdet falsā sapiām: ⁊ q̄ȝq̄ȝ stulticia ꝑ
dicatōis in cruce sit: tn̄ paulus sapiam loqt int ꝑfe
ctos. Sapiāȝ aūt n̄ seculi istius q̄ destruit: nec ꝑn
cipū huius seculi: sȝ loqt dei sapiāȝ i mysterio ab
scōditā: quā ꝑdestinauit deus an̄ secula. Dei sapia
christus est. Christus.n. dei v̄tus ⁊ dei sapia. Hec sa
piētia i mysterio abscōdita ē: de q̄ ⁊ noni psalmi
titulus ꝑnotat ꝓ occultis filij: in q̄ sunt oēs the
sauri sapie ⁊ scie dei abscōditi. Et q i mysterio ab
sconditus erat: ꝑdestinatus est an̄ secula: ꝑdestinatus
aūt ⁊ ꝑfiguratus in lege ⁊ ꝓphetis. Vn̄ ⁊ ꝓphe ap
pellabant vidētes: qr videbāt eū quē ceteri n̄ vi
debant. Abraā vidit diē eius: ⁊ letatus ē. Apiebant
celi ezechieli: q ppl'o peccatori clausi erāt. Reue
la inqt dauid oculos meos: ⁊ ꝯsiderabo mirabi
lia de lege tua. Lex.n. sp̄ualis ē: ⁊ reuelāde opus
est vt itelligat: ac reuelata facie dei gliāȝ ꝯtēple
mur. Liber in apocalypsi septē sigillis signatus
ondit: quē si dederis hōi scienti l'ras vt legat: rn̄
debit tibi: Nō possū. Signatus ē eni. Quāti hodie
putāt se nosse l'ras: tenēt signatū librū: nec apire
pn̄t: nisi ille reserauerit q h̄ȝ clauē dauid: q apit
⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo apit. In actibus
apl'oꝝ: sanctus eunuchus: imo sanctus vir: sic.n. eū
sancta scriptura cognominat: cū legēt esaiā ꝓphe
tā: introgatus a philippo: putas ne itelligis que le
gis: rn̄dit: Quō possum nisi aliqs me docuerit:
Ego vt de me loqr interī: nec sanctior sū h̄ eunu
cho: nec studiosior q d̄ ethiopia .i. de extremis fi
nibus mūdi: venit ad tēplū: reliqt aulā regiā: et
tantus amator legis fuit diuine atqȝ sciēne: vt ēt i
vehiculo l'ras legeret sacras. Et tn̄ cū librū tene
ret: ⁊ v̄ba dn̄i in cogitatōe ꝯciperet: ligua volue
ret: labijs psonaret: ignorabat eū quē in libro
nesciēs venerabat. Venit philippus ondit ei iesū
q clausis latebat in l'ra. O mira doctoris virtus.
Eadē hora credidit eunuchus: baptizat: fidelis et
sanctus mgr̄ efficit: de discipulo plus in deserto fōte
ecclie q̄ȝ i aurato synagoge tēplo reppent. VI

Hec a me ꝑstricta sunt breuit: neqȝ.n. epi
stolaris angustia euagari longius patieba
tur: vt itelligeres te in scriptura sacris si
ne ꝑuio: ⁊ mōstrāte semita: nō posse ingredi. Ta
ceo de grāmaticis: rhetoricis: ph'is: geometris:
dialeticis: musicis: astronomicis: astrologis: me
dicis: q̄ꝝ scia mortalibus satis: vel vtilissima ē: ⁊ i
tres ptes scindit: in doctrinā: rōnē ⁊ vsuȝ. Ad mi
nores artes veniā: ⁊ q̄ nō tā lingua q̄ȝ manu ad
ministrant. Agricole: cemētarij: fabri metalloꝝ:
lignoꝝūqȝ cesores: lanarij q̄ȝ ⁊ fullones: ⁊ ceteri
q variā suppellectilē ⁊ vilia opuscl'a fabricāt: abs
qȝ doctore esse nō pn̄t qd̄ cupiūt. Quō medicoꝝ
est ꝓmittūt medici: tractant fabrilia fabri. Sola
scripturaꝝ ars ē: quā sibi passim oēs vendicāt.
Scribimus indocti: doctiqȝ poemata passiȝ. Hāc
garrula anus: hāc delirus senex: hāc sophista v̄bos9
hāc vniuersi ꝑsumūt: lacerāt: docēt an̄q̄ȝ discāt.
Alij adducto supcilio grādia v̄ba trutināntes: in
ter mlierculas de sacris l'ris philosophant: Alij
discūt ꝓh pudor a feminis qd̄ viros doceant: ⁊ ne
paꝝ h̄ sit q̄dā facilitate v̄bo ꝑimo audacia edis
serūt alijs: qd̄ ipi nō itelligūt. Taceo de meis fili
bus: q si forte ad scripturas scās post secl'ares l'ras
venerit: ⁊ smone ꝯposito aures ppli mulserint:
qcqd dixerit: h̄ legē dei putāt. Nec scire dignāt
qd ꝓphe: qd apli senserit sȝ ad sensū suū icōgrua
aptāt testimōia: q̄si grāde sit ⁊ nō viciosissimuȝ
dicēdi genus depravare sniās: ⁊ ad volūtatē suāȝ
sacrā scripturā trahē repugnātē. Quasi nō lege
rimus homerocētonas ⁊ v̄giliocētonas: ac si sic
ēt ⁊ marōēȝ sine christo possimus dicē christiānum
qr scripserit. Jā redit ⁊ v̄go: redeunt saturnia re
gna. Jā noua ꝓgenies: celo demittit alto. Et pa
trem loquētē ad filiū. Nate mee vires: mea ma
gna potētia solus. Et post v̄ba saluatoris in cruce:
Talia ꝑstabat memorās: fixusqȝ manebat. Pu
erilia sunt h̄: ⁊ circulatoꝝ ludo similia: docere qd̄
ignores: imo vt cū stomacho loquar: nec hoc q
dem scire quod nescias. VII

Videlicet manifestissima ē genesis: in q̄ d̄
creatura mūdi: d̄ exordio generis hūani
de diuisiōe terre: de ꝯfusiōe linguaꝝ: de. de

ſcenſiōe vſqꝫ ad egyptū ſcribit hebreoꝝ. Patet
exodus cū decē plagis: cū decalogo: cū myſticis
diuiniſqꝫ pceptis. In ꝓmptu ē leuitic⁹ liber: i q̄
ſingl'a ſacrificia: im̄o ſingl'e pene ſyllabe ⁊ veſtes
aaron ⁊ tot⁹ ordo leuitic⁹ ſpirāt celeſtia ſacramēta
Nūeri v̄o nōne tot⁹ arithmetice ⁊ ꝓphie biaꝫ
⁊ q̄draginta duaꝝ māſionū ꝑ heremū myſteria
ꝯtinēt. Deuteronomiū v̄o ſecūda lex ⁊ euangeli
ce legis ꝑfiguratio: nōne ſic ea hꝫ q̄ p̄ora ſūt vt
tñ noua ſint oia d̄ veterib⁹. Hucuſqꝫ moyſes: hu
cuſqꝫ pētateuc⁹: qb⁹ qnqꝫ v̄bis loq̄ ſe velle apl's
in eccl'ia gl'iat. Job exēplar patiē q̄ non myſteria
ſuo ſmone ꝯplectit̄. Proſa icipit v̄ſu labit̄: pede
ſtri ſmone finit̄: oēſqꝫ leges dialetice: ꝓpoſitiōe
aſſūptiōe: ꝯfirmatōe: ꝯcluſiōe: determinat. Singu
la in eo v̄ba plena ſūt ſenſib⁹: ⁊ vt de ceteris ſile
am: reſurrectiōem corpoꝝ ſic ꝓphat: vt null⁹ de
ea māifeſti⁹ ⁊ cauti⁹ ſcripſerit: Scio inqt ꝙ redē
ptor me⁹ viuit: ⁊ i nouiſſimo die d̄ t'ra reſurrectu
rus ſū: ⁊ rurſū circūdabor pelle mea: ⁊ in carne
mea videbo deū: quē viſur⁹ ſū ego ipſe ⁊ ocl'i mei
ꝯſpecturi ſūt ⁊ nō ali⁹. Reſpoſita ē h̄ ſpes mea in
ſinu meo. Veniā ad ieſū naue: q typū dñi n̄ ſolū
in geſtis: verꝫ etiā i noīe ꝑfert. Trāſit iordanē: ho
ſtiū regna ſubuertit: diuidit t'rā victori ppl'o: ⁊ ꝑ
ſingulas vrbes: viculos: mōtes: flumia: torrētes
atqꝫ ꝯfinia eccl'ie: celeſtiſqꝫ hierl'm ſpūalia regna
deſcripſit. In iudicū libro q̄t p̄ncipes ppl'i tot fi
gure ſūt. Ruth moabitis eſaie explet vaticiniū
dicētis: Emitte agnū dñe dñatorē t're: d̄ petra de
ſerti ad montē filie ſion. Samuel i heli mortuo ⁊
in occiſiōe ſaul veterē legē abolitā mſtrat: porro in
ſadoch atqꝫ dauid noui ſacerdotij: nouiqꝫ īperij
ſacra teſtat̄. Malachi. i. tertius ⁊ q̄rt⁹ regū lib' a ſa
lomone vſqꝫ ad iechoniā: ⁊ a hieroboā filio na
bath vſqꝫ ad oſee q duct⁹ ē in aſſyrios: regnū iu
da ⁊ regnū deſcribit iſrl'. Si hiſtoriam reſpicias:
v̄ba ſimplicia ſūt: ſi i l'ris ſenſū latētē īſpexeris:
eccl'ie paucitas ⁊ hereticoꝝ ꝯtra eccl'iā bella narrā
tur. Duodeci ꝓphe i vn⁹ voluminis anguſtias co
artati: mlto aliud q̄ꝫ ſonāt in l'ra ꝑfigurāt. Oſee
crebro noiat effrai ſamariā ioſeph iezrael ⁊ vxo
rē fornicariā ⁊ fornicatiōis filios: ⁊ adulterā cu
biculo clauſā mariti: mlto tpe ſedē viduā: ⁊ ſub
veſte lugubri mariti ad ſe reditū ꝑſtolari. Johel
fili⁹ fatuel deſcribit t'rā duodeci tribuū eruca: bru
cho: locuſta: rubigie vaſtāte ꝯſumptā: ⁊ p⁹ euerſi
onē ꝑoris ppl'i effuſū iri ſpm̄ ſcm̄ ſup ſuos dei
⁊ ancillas. i. ſup cētū vigīti credētiū noia: ⁊ effu
ſum iri i cenaculo ſion. Qui cētū vigīti ab vno
vſqꝫ ad qndeci paulati ⁊ ꝑ icremēta ſurgentes:
qndeci graduū nūerū efficiūt: q i pſalterio myſti
ce ꝯtinēt. Amos paſtor ⁊ ruſtic⁹ ⁊ ruboꝝ mora
diſtrigēs paucis v̄bis explicari n̄ pōt. Quis. n.
digne exp̄mat tria ⁊ q̄ttuō ſcelera damaſci ⁊ ga
ze: tyri ⁊ idumee ⁊ filioꝝ āmō ⁊ moab ⁊ i ſeptio

⁊ octauo gradu iude ⁊ iſrl'. Hic loq̄t ad vaccas
pingues q̄ ſūt i ſamarie mōte: ⁊ ruiturā domum
maiorē minorēqꝫ teſtat̄. Ipſe cernit victorē locuſte
⁊ ſtantē dñm ſup murū litū vl' adamātinū ⁊ vn
cinū pomoꝝ attrahētē: ſupplicia pctōrib⁹ ⁊ famē
in t'ra: n̄ famē panis nec ſiti aq̄: ſꝫ audiēdi v̄biꝫ
dei. Abdias q interptat̄ ſu⁹ dñi ꝑtonat ꝯtra edō ⁊
ſanguineū t'renūqꝫ hoīem: fr̄is q̄ꝫ iacob ſp̄ emulū
haſta ꝑcutit ſpūali. Jonas pulcerrima colūba:
naufragio ſuo paſſionē dñi ꝑfigurās: mūdū ad
pniam reuocat: ⁊ ſb̄ noie niniue gētib⁹ ſalutē nū
ciat. Micheas de moraſthi cohēs xp̄i vaſtatōeꝫ
annūciat filie latronis: ⁊ obſidionē ponit ꝯtra eā
qr maxillā ꝑcuſſerit iudicis iſrl'. Nauꝫ ꝯſolator
orbis icrepat ciuitatē ſanguinū: ⁊ p⁹ euerſionē il
lius loq̄t: Ecce ſup mōtes pedes euāgelizātis ⁊
annūciātis pacē. Abacuc luctator fortis ⁊ rigi
dus ſtat ſup cuſtodiā ſuā: ⁊ figit gradū ſup mu
tionē vt xp̄m i cruce ꝯtēplet̄: ⁊ dicat: operuit celos
gl'ia ei⁹ ⁊ laudis ei⁹ plena ē t'ra: ſplēdor ei⁹ vt lux
erit: cornua i māib⁹ ei⁹: ibi abſcōdita ē fortitudo
ei⁹. Sophonias ſpeculator ⁊ arcanoꝝ dei cogni
tor: audit clamorē a porta piſciū ⁊ eiulatū a ſecū
da: ⁊ ꝯtritionē a collib⁹. Indicit q̄ꝫ vlulatū hita
torib⁹ pile: qr ꝯticuit oīs ppl's chanaā: diſpſi ſūt
vniuerſi q inuoluti erāt argēto. Agge⁹ feſtiu⁹ ⁊ le
tus: q ſemiauit i lachrymis vt i gaudio metēt: d̄
ſtructū tēplū edificat: dñmqꝫ p̄rē īducit loquētē.
Adhuc vnū modicūqꝫ: ⁊ ego cōmouebo celū ⁊
t'rā ⁊ mare ⁊ aridā: ⁊ mouebo oēs gētes ⁊ veniet
deſiderat⁹ cūctis gētib⁹. Zacharias mēor dñi ſui
mltiplex i ꝓphetia ieſū veſtib⁹ ſordidis indutū ⁊
lāpadē oculoꝝ ſeptē: cādelabrūqꝫ aureū cū tot i
dē lucernis q̄t oculis: duas q̄ꝫ oliuas a ſiniſtris
lāpadis cernit: ⁊ a dextris: vt p⁹ eq̄s ruſos nigros
varios ⁊ albos: ⁊ diſſipatas q̄drigas ex effrai ⁊
equū d̄ hierl'm: pauperē regē vaticinet̄: ⁊ ꝑdicet
ſedētē ſup pullū filiū aſine ſubiugal'. Malachias
apte ⁊ i fine oiūꝫ ꝓphaꝝ de abiectōe iſrl' ⁊ vōtio
ne gētiū: Nō ē mihi aīt volūtas i vob̄ dicit dñs
exercituū: ⁊ mun⁹ n̄ ſuſcipiā d̄ māu v̄ra. Ab ortu
eni ſol' vſqꝫ ad occaſū magnū ē nomē meū i gēti
bus: ⁊ i oī loco ſacrificat̄ ⁊ offert̄ noī meo oblatō
mūda. Eſaiā: hieremiā: ezechiel ⁊ danielē qs ꝑt uſ
intelligē vl' exponē? Quoꝝ p̄ m⁹ nō ꝓphetiā vꝫ
mihi texē ſꝫ euāgeliū. Secūd⁹ v̄gā nuceā ⁊ ollā
ſuccēſaꝫ a facie aglōis: ⁊ ꝑdū ſpoliatū ſuis colo
rib⁹ ⁊ q̄druplex diuerſis metris nectit alphabetū
Terti⁹ ꝑncipia ⁊ finē tātis hꝫ obſcuritatib⁹ īuolu
ta: vt apd̄ hebreos iſte ptes cū exordio geneſeos
añ ānos trigīta n̄ legāt̄. Quart⁹ v̄o q ⁊ extrem⁹
īt̄ q̄ttuor ꝓphas: tēpoꝝ ꝯſci⁹: ⁊ toci⁹ mūdi philo
hiſtoric⁹ lapidē ꝑcaſū d̄ mōte ſine māib⁹: ⁊ regna
oia ſubuertētē claro ſmōe ꝓnūciat. Dauid ſimo
nides n̄r: pindar⁹ ⁊ alche⁹ flacc⁹ q̄ꝫ catullus atqꝫ
ſeren⁹: xp̄m lyra ꝑſonat: ⁊ i decachordo pſalterio

ab inferis excitat resurgētē. Salomō pacificus ⁊ amabil' dn̄i: mores corrigit: nām docꝫ: ecclīaꝫ iū git ⁊ xp̄m: scāꝝq; nuptiaꝝ dulce canit epithala miū. Hester ī ecclīe typo pp̄l'm liberat de piculo ⁊ īterfecto amā q īterptat' iniqtas: ptes puiuiȳ et diē celebrē mittit ī posteros. Paralipomenō lib idest instrī veteris epitomē: tāt⁹ ac tal' ē: vt absq; illo siqs sciam scripturaꝝ sibi voluerit arrogare seipm̄ irrideat. Per singl'a qppe noīa iūcturas q; ꝟboꝝ: ⁊ ꝑtmisse ī regū libris tāgūt' historie: ⁊ innūerabiles explicāt' euāgelii q̄ōnes. Esdras ⁊ neemias: adiutor vꝫ ⁊ ꝯsolator a dn̄o: ī vno vo lumīe artāt': īstaurāt tēpliū: muros extruūt ciuita tis: oīsq; illa turba ppl'i redeūtīa ī patriā: ⁊ d̄scri ptio sacerdotū: leuitaꝝ: isrl': ꝓselitoꝝ: ac p singu la ⁊ familias muroꝝ ac turriū opa diuisa: aliō in cortice ꝓferūt: aliō ī medulla retinent. Cernis me scripturaꝝ amore raptū: excessisse modū ep̄le: et tn̄ n̄ iplesse qō volui. Audiuim⁹ tn̄ qd nosse qd cupe debeam⁹ vt ⁊ nos q; possim⁹ dicē: Cōcupi uit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas ī oī tp̄e. Ceteꝝ illō socraticū iplet' ī nob: Hoc tn̄ scio qō nescio. Tāgā ⁊ nouū breuit' testm̄. Mathe⁹ mar cus: lucas: ⁊ iohānes: q̄driga dn̄i: ⁊ veꝝ cherub qō īterptat' sciē plētitudo: p totū corp⁹ oculati s̄t sci tille emicāt: discurrūt fulgura: pedes hn̄t rectos ⁊ ī sblime tēdētes: t'ga pēnata ⁊ vbiq; volātia te nēt se mutuo sibiq; ꝑplexi s̄t: ⁊ q̄si rota ī rotā vo luunt' ⁊ p gūt q̄cūq; eos flatus sp̄ūsci ꝑduxerit. Paulus apl's ad septē scribit ecclīas: octaua. n. ad hebreos: a plerisq; ext'ā ꝑ ponit'. Timotheū instruit ac titū ⁊ philemonē: ꝓ fugitiuo famulo dep̄cat': sup q̄ meli⁹ tacē puto: q; pauca scribere. Act⁹ aplōꝝ nudā qdē videt' sonare historiā: ⁊ na scētis ecclīe īfantiā texē: s; si nouerim⁹ scriptoreꝫ eoꝝ lucā esse medicū cui⁹ laus ē ī euāgelio: aiad uertim⁹ pit' oīa ꝟba illi⁹ aīe lāguentis eē medici nā. Jacobus: petrus: iohānes: iudas septē ep̄las ediderūt tā mysticas q; succinctas: ⁊ breues pit' ac lōgas: breues ī ꝟbis: lōgas ī sentētiis: vt rar⁹ sit q n̄ ī eaꝝ cecutiat lectiōe. Apocalypsis iohānis tot h; sacr'a q̄t ꝟba. Parū dixi: ⁊ ꝓ merito volu minis laus oīs īferior ē. In ꝟbis singul': multipli ces latēt ītelligētie. Oro te frat' charissime int' h viuē: ista meditari: nihil aliō nosse: nihilq; aliō q̄rere: nōne v̄r tibi iā h ī tris regni celestis hīta culū? Nolo vt offēdaris ī scripturis scīs: simplici tate ⁊ q̄si vilitate ꝟboꝝ: q̄ v' vitio īterptū vel de industria sic ꝓlate s̄t vt rusticā ꝯtiōeꝫ facili⁹ istr u erēt ⁊ ī vna eadēq; snīa aliī doct⁹: aliī sētiret ido ct⁹. Nō sū tā petulās ⁊ hebes vt h me nosse pol licear: ⁊ eoꝝ fruct⁹ cape ī tra q̄ꝝ radices ī celo fixe sūt: s; velle fateor: sedēti me ꝓfero: mgr'm renuēs comitē spōdeo. Petēti dat': pulsāti apit': q̄rēs in uenit. Discam⁹ ī tris q̄ꝝ scia nob ꝓseueret ī celo. Obui⁹ te māib⁹ excipiā ⁊ vt iepte aliq d ac ō ber magore tumiditate effundaꝫ qcqd q̄ris tecum scire conabor.

VIII

Habes h amātissimū tui frēm eusebiū q lraꝝ tuaꝝ mihi grāꝫ duplicauit: referens honestatē moꝝ tuoꝝ: ꝯtēptū secli: fidem amicitie: amorē xp̄i. Nā prudētia ⁊ eloqi venu statē: et absq; illo: ipa ep̄la ꝓferebat. Festina q̄so te: ⁊ herēti ī salo nauicule funē magis ꝓscide q; solue. Nemo renūciatur⁹ secl'o bn̄ ꝑt vēdē q̄ ꝯtē psit vt vēdēt. Quicqd ī sūpt⁹ de tuo tuleris ꝓ lu cro ꝯputa. Antiquū dictū ē: Auaro deēst tā qō h; q; qō n̄ h;. Credēti tot⁹ mūd⁹ diuitiaꝝ ē. Infide lis āt ēt obolo idiget. Sic viuam⁹ q̄si nil hn̄tes: ⁊ oīa possidētes. Uict⁹ atq; vestitus: diuitie xp̄ia noꝝ s̄t. Si hēs ī ptāte rē tuā vēde: si n̄ hēs ꝓiice. Tollēti tunicā: ⁊ palliū relinqndū ē: Sed nisi tu sp recrastinās ⁊ diē de die trahēs caute ⁊ pedetētī tuas possessiūculas vēdideris: n̄ h; xp̄s vn̄ alat paupes suos. Totū deo dedit: q se obtulit. Apli tm̄ nauē ⁊ retia reliqrūt: vidua duo era misit in gazophylatiū: ⁊ ꝓfert' cresi diuitiȳs. Facile ꝯtēnit oīa: q se semꝑ cogitat esse moriturū.

Explicit ep̄l'a scī Heronymi ꝑsbyteri ad Pauli nū ꝑsbyterū. Incipit ꝑfatio scī Hieronymi ꝑsby teri in pentateucum.

Desiderii mei desideratas accepi epi stolas: q q̄dā ꝑsagio futuroꝝ: cū da niele sortit⁹ ē nomī: obsecrāns vt trā slatū ī latinā liguā de hebreo ꝟmōe pētateuci vroꝝ auribus traderem. Periculosū op⁹ certe ⁊ obtrectatoꝝ meoꝝ latra tib⁹ patēs: q me asserūt ī septuagīta interꝑtū suggil latiōnē noua ꝓ veterib⁹ cudē: ⁊ ita igeniū q̄si vi nū ꝓbātes: cū ego sepissime testat⁹ sim me ꝓ vi rili portiōe ī tabnaculo dei offerre q̄ possim: nec opes alteri⁹ alioꝝ pauptatē fedari. Qō vt auderē origēis me studiū ꝓuocauit q editiōi āntiq̄ trāsla tiōeꝫ theodotōis miscuit asterisco ⁊ obelo. i. stel la ⁊ veru: oē op⁹ distiguēs: dū aut illucescē faci q̄ min⁹ añ fuerāt: aut sup̄flua q̄q; iugulat ⁊ ꝯfodit ⁊ maxie q̄ euāgelistaꝝ ⁊ aplōꝝ autoritas ꝓmul gauit. In qb⁹ mlt'a d̄ veteri testō legim⁹ q̄ ī nr̄is codicibus n̄ hn̄t': vt ē illō: Ex egypto vocaui filiū meū: ⁊ qm̄ nazare⁹ vocabit': ⁊ videbūt ī quē ꝯpū xerūt: ⁊ flumia de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue: ⁊ q̄ nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec ī cor hōis ascē dit q̄ ꝓpauit de⁹ diligētib⁹ se: ⁊ mlt'a alia q̄ ꝓꝓriā syntagma desiderāt. Interrogem⁹ ā eos vbi h scri pta s̄t: ⁊ cū dicē n̄ poterit de libris hebraicis ꝓfe ram⁹. Primū testimoniū ē ī osee: secūdū ī esaia: tertiū ī zacharia: q̄rtū ī ꝓuerbȳs: qntū eq̄ ī esaia qō mlt'i igrātes apocryphoꝝ deliramēta sectāt': ⁊ hiberas nenias libris autēticis ꝓferūt. Cās erro ris n̄ ē meū exponē. Judei prudēti factū dicūt cē

ꝯsilio: ne ptolemeꝰ vniꝰ dei cultor ēt apō hebreos duplicē diuinitatē deprehendēt. Qđ maxīe iccirco faciebāt: q2 ī platōis dogma cadē videbat̄. Denique vbicūq3 sacratū aliqđ scriptura testat̄ de pr̄e ⁊ filio ⁊ spūsācto: aut aliť inťptati sūt: aut oīo tacuerūt: vt ⁊ regi satisfacerēt: ⁊ arcanū fidei ñ vulgarent. Et nescio qs ꝑmꝰ autor septuaginta cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit: qbꝰ diuisi eadē scriptitarint: cū aristeus eiusdē ptolemei hypaspistes: ⁊ ñ mlto pꝰ tpe iosephus nihil tale retulerit sz i vna basilica ꝯgregatos ꝯtulisse scribāt: ñ ꝓphetasse. Aliđ ē enī cē vatē: aliđ ē eē inťptē. Ibi spūs vētura ꝑdicit: hic eruditō ⁊ vboꝝ copia ea q̄ intelligit trāsfert. Nisi forte putādꝰ ē tulliꝰ economicū xenofōtis: ⁊ platōis pythagorā: ⁊ dēmosthenis ꝓ ctheisifōte: afflatꝰ rhetorico spū trāstulisse: Aut aliť de eisdē libris ꝑ septuaginta inťptes: aliť ꝑ aplos spūs scūs testioīa texuit: vt qđ illi tacuerūt: hi scriptū cēmētiti sint. Quid igr̄: Dānamꝰ veteres. Minime: sz pꝰ ꝑoꝝ studia ī domo dn̄i qđ possumꝰ laboramꝰ. Illi inťptati sūt añ aduētū xp̄i ⁊ qđ nesciebāt dubijs ꝓtulē sentētijs: nos pꝰ passionē ⁊ resurrectiōē eiꝰ: ñ tā ꝓphetiā q̄3 historiā scribimꝰ. Aliť n. audita: aliť visa narrāt̄. Qđ melius itelligimꝰ: meliꝰ ⁊ ꝓferimꝰ. Audi igr̄ emule obtrectator: ausculta. Nō dāno: ñ reprehēdo septuaginta: sz ꝯfidēť cūctis illis aplos ꝓfero. Per istoꝝ os mihi xp̄s sonat q̄s añ ꝓphas inť spūalia charismata positos legoꝝ: i qbꝰ vltimū pene gradū interptes tenēt. Quid liuore torq̄ris: Quid īpitorū aīos ꝯtra me ꝯcitas: Sicubi ī trāslatiōe tibi videor errare: interroga hebreos: diuersaꝝ vrbiū magr̄os ꝯsule. Qđ illi hn̄t de xp̄o: tui codices nō hn̄t. Aliđ ē si ꝯtra se postea ab aplis vsurpata testioīa ꝓbauerūt: ⁊ emēdatiora sūt exēplaria latīa q̄3 greca: greca q̄3 hebraica. Verū h̄ ꝯtra inuidos. Nūc te deꝑcor desiderī charissime: vt q2 me tm̄ opus sbire fecisti ⁊ a genesi exordiū capere: oronibus iuues: quo possim eodē spū q̄ scripti sunt libri: in latinū eos trāsferre ꝯmonē.

Explicit ꝑfatio. Incipit liber Genesis q dicit̄ hebraice bresith. Caplm I

IN principio

creauit deꝰ celū ⁊ trā. Terra āt erat inanis ⁊ vacua: ⁊ tenebre erāt sup faciē abyssi: ⁊ spūs dn̄i ferebat̄ sup aq̄s. Dixitq3 deꝰ: Fiat lux. Et facta ē lux. Et vidit deꝰ lucē q̄ eēt bona ⁊ diuisit lucē a tenebris: appellauitq3 lucem diē: ⁊ tenebras noctē. Factūq3 ē vespe ⁊ mane dies vnꝰ. Dixit q̄3 deꝰ: Fiat firmamētū i medio aq̄ꝝ: ⁊ diuidat aq̄s ab aq̄s. Et fecit deꝰ firmamentū: diuisitq3 aq̄s q̄ erāt sb firmamēto ab his q̄ erāt sup firmamētū. Et factū ē ita. Vocauitq3 deꝰ firmamētū celū: ⁊ factū ē vespe ⁊ mane dies secūdus. Dixit ꝟo deꝰ. Cōgregentur aq̄ q̄ sb celo sūt i locū vnū: ⁊ appeat arida. Et factū ē ita. Et vocauit deꝰ aridā trā: ꝯgregatiōesq3 aq̄ꝝ appellauit maria. Et vidit deus q̄ eēt bonū ⁊ ait: Germinet tra herbā virētē ⁊ faciētē semē: ⁊ lignū pomiferꝝ faciēs fructū iux̄ genꝰ suū cuiꝰ semē i semet ipso sit sup trā. Et factū ē ita. Et ꝓtulit tra herbā virētē ⁊ faciētē semē iux̄ genꝰ suū: lignūq3 faciens fructū: ⁊ hn̄s vnūqđq3 semētē b3 spēz suā. Et vidit deꝰ q̄ eēt bonū: ⁊ factū ē vespe ⁊ māe dies tercius. Dixit āt deꝰ: Fiāt lumiaria i firmamēto celi: ⁊ diuidāt diē ac noctē: ⁊ sint i signa ⁊ tpa ⁊ dies ⁊ annos: vt luceāt i firmamēto celi: ⁊ illuminent trā. Et factū ē ita. Fecitq3 deꝰ duo lumiaria magna: lumiare maiꝰ vt p̄eēt diei: ⁊ lumiare minꝰ vt p̄esset nocti: ⁊ stellas. Et posuit eas i firmamēto celi vt lucerēt sup trā: ⁊ p̄essēt diei ac nocti: ⁊ diuiderēt lucē ac tenebras. Et vidit deus q̄ ess3 bonū: ⁊ factū est vespe ⁊ māe dies q̄rtus. Dixit ēt deus. Producāt aq̄ reptile aīe viuētis ⁊ volatile sup trā: sb firmamēto celi. Creauitq3 deꝰ cete grādia ⁊ oē3 aīa3 viuētē atq3 motabilē quā ꝓduxerāt aq̄ in spēs suas: ⁊ oē volatile b̄m genꝰ suū. Et vidit deꝰ q̄ ess3 bonū: bn̄dixitq3 eis dicēs: Crescite ⁊ mltiplicamī: ⁊ replete aq̄s maris: auesq3 mltiplicent̄ sup trā. Et factū ē vespe ⁊ māe dies quintus. Dixit q3 deꝰ. Producat tra aīa3 viuētē i gener̄ suo: iumēta ⁊ reptilia ⁊ bestias tre b̄m spēs suas Factūq3 ē ita: Et fēc deꝰ bestias tre iux̄ spēs suas iumēta ⁊ oē reptile tre i gnē suo. Et vidit deꝰ q̄ ess3 bonū ⁊ ait: Faciamꝰ hōie3 ad imaginē ⁊ silitudinē nr̄a3: ⁊ ꝑsit piscibꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi ⁊ bestijs: vniuerseq3 tre: oīq3 reptili qđ mouet̄ i tra. Et creauit deꝰ hōie3 ad imaginē ⁊ silitudine3 suā: ad imagine3 dei creauit illū masculū ⁊ feminā creauit eos. Bn̄dixitq3 illis deꝰ ⁊ ait: Crescite ⁊ mltiplicami ⁊ replete trā ⁊ sbijcite ea3: ⁊ dn̄amini piscibꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi: ⁊ vniuersis aiantibꝰ q̄ mouēt̄ sup trā. Dixitq3 deꝰ: Ecce dedi vob oē3 herbā afferēte3 semē sup trā: ⁊ vniuersa ligna q̄ hn̄t i semetipis semētē generis sui vt sint vob in escā ⁊ cūctis aiantibꝰ tre: oīq3 volucri celi ⁊ vniuersis q̄ mouēt̄ i tra: ⁊ i qbꝰ ē aīa viuēs vt hēant ad vescēdū. Et factū ē ita. Viditq3 deꝰ cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. Et factū ē vespe ⁊ mane dies sextus. II

IGit̄ ꝑfecti sūt celi ⁊ tra: ⁊ oīs ornatꝰ eoꝝ. Cōpleuitq3 deꝰ die septio opꝰ suū qđ fecerat ⁊ requieuit die septimo ab vniuerso ope qđ patrarat. Et benedixit diei septimo: ⁊ sanctificauit illum: quia in ipso cessauerat ab omni opere suo quod creauit deus vt faceret. Iste sunt generationes celi ⁊ terre quādo create sunt in die q̄ fecit

deus celū ⁊ trā: ⁊ oē ꝟgultū agri āñq̄ₓ oriret̃ in
terra: oēmqꝫ herbā regiōis ꝑusq̄ₓ germinaret.
Nō .n. pluerat dñs deꝰ sup trā: ⁊ hō ñ erat q opa
ret̃ trā. Sꝫ fons ascēdebat e tra: irrigās vniuer
saꝫ supficiē tre. Formauit igr̃ dñs deꝰ hoīeꝫ de li
mo tre: ⁊ īspirauit i faciē eiꝰ spiraculū vite: ⁊ factꝰ
est hō i aīam viuētē. Plātauerat āt dñs deꝰ pa
disū voluptatis a ꝑncipio: i q̄ posuit hoīeꝫ quē
formauerat. Produxitqꝫ dñs deꝰ de humo oē li
gnū pulchꝝ visu ⁊ ad vescēdū suaue: lignū ēt vi
te i medio padisi: lignūqꝫ scie bōi ⁊ mali. Et flu
uiꝰ egrediebat̃ de loco voluptatis ad irrigāduꝫ
padisū: q ide diuidit̃ i q̄ttuor capita. Nomē vni
phison. Ipe ē q circuit oēm trā euilath vbi nasci
tur auꝝ: ⁊ auꝝ tre illius optimū ē: Ibiqꝫ iuenit̃
bdelliū: ⁊ lapis onychinꝰ. Et nomē fluuij secūdi
geon. Ipe ē q circuit oēm trā ethiopie. Nomē ꝟo
fluminis tertij tigris. Ipe vadit ꝯtra assyrios. Flu
uius āt q̄rtꝰ ipe ē eufrates. Tulit ḡ dñs deꝰ hoīeꝫ
⁊ posuit eū i padisū voluptatis vt oparet̃ ⁊ custo
diret illū: ꝑcepitqꝫ ei dicēs: Ex oi ligno padisi co
mede: ð ligno āt scie bōi ⁊ mali ne comedas. In
q̄cūqꝫ .n. die comederis ex eo: morte morieris.
Dixit q̄ꝫ dñs deꝰ: Nō ē bonū hoīeꝫ eē solū: facia
mus ei adiutoriū sile sibi. Formatis igr̃ dñs deꝰ
de humo cūctis aīantibꝰ tre ⁊ vniuersis volatili
bus celi: adduxit ea ad adā: vt videt̃ qd vocaret
ea. Oē .n. qð vocauit adā aīe viuētis: ipꝫ ē nomē
eiꝰ. Appellauitqꝫ adā noībꝰ suis cūcta aīantia:
⁊ vniuersa volatilia celi: ⁊ oēs bestias tre. Ade
ꝟo ñ iueīebat̃ adiutor simil̃ eiꝰ: Immisitqꝫ dñs
deꝰ soporē i adā. Cūqꝫ obdormisset tulit vnā de
costis eiꝰ: ⁊ repleuit carnē ꝓ ea. Et edificauit dñs
deꝰ costā quā tulerat de adā i mlierē ⁊ adduxit
eā ad adam. Dixitqꝫ adā: Hoc nūc os ex ossibꝰ
meis: ⁊ caro de carne mea. Hec vocabit̃ virago
q̄m de viro sūpta ē. Quāobrē relīq̄t hō p̄reꝫ suū
⁊ m̄rem: ⁊ adherebit vxori sue ⁊ erūt duo i carne
vna. Erat āt vterqꝫ nudꝰ: adā scꝫ ⁊ vxor eius: et
non erubescebant.

III

Sed ⁊ serpēs erat callidior cūctis aīantibꝰ
terre q̄ fecerat dñs deꝰ. Qui dixit ad mli
erē. Cur ꝑcepit vobꝭ deꝰ vt nō comedere
tis ex oī ligno padisi: Cui rñdit mlier. De fructu
lignoꝝ q̄ sūt i padiso vescimur: ð fructu ꝟo ligni
qð ē i medio padisi ꝑcepit nobꝭ deꝰ ne comedere
mus: ⁊ ne tāgeremꝰ illð: ne forte moriamur. Di
xit āt serpēs ad mlierē. Nequāq̄ₓ morte moriemi.
Scit .n. deꝰ q̄ i q̄cūqꝫ die comederitis ex eo: apie
ent̃ oculi vr̃i: ⁊ eritis sic dij scientes bonū ⁊ malū.
Vidit igr̃ mlier q̄ bonū eēt lignū ad vescendū ⁊
pulchꝝ oculis: aspectuqꝫ ðlectabile ⁊ tulit ð fructu
illiꝰ ⁊ comedit: deditqꝫ viro suo. Qui comedit: ⁊
apti sūt oculi amboꝝ. Cūqꝫ cognouissent se eē nu
dos: ꝯsuerūt folia ficꝰ: ⁊ fecerūt sibi pizomata. Et
cū audissent vocē dñi dei deābulātis i padiso ad
aurā pꝰ meridiē: abscōdit se adaꝫ ⁊ vxor eiꝰ a fa
cie dñi dei i medio ligni padisi. Vocauitqꝫ dñs
deus adā ⁊ dixit ei: Vbi es: Qui ait: Vocē tuam
dñe audiui i padiso: ⁊ timui eo q̄ nudꝰ essē ⁊ ab
scondi me. Cui dixit dñs: Qui .n. idicauit tibi q̄
nudus esses: nisi q̄ ex ligno de q̄ ꝑceparā tibi ne
comederes comedisti: Dixitqꝫ adā: Mlier quaꝫ
dedisti mihi sociā dedit mihi ð ligno ⁊ comedi.
Et dixit dñs deꝰ ad mlierē. Quare h̄ fecisti: Que
rñdit: Serpēs ðcepit me: ⁊ comedi. Et ait dñs ad
serpētē: Quia fecisti h̄: maledictꝰ es int̃ oia aīan
tia ⁊ bestias tre. Sup pectꝰ tuū gradieris ⁊ trā
comedes cūctis diebus vite tue. Inimicitias po
nā int̃ te ⁊ mlierē: ⁊ semē tuū ⁊ semē illiꝰ. Ipa ꝯte
ret caput tuū: ⁊ tu isidiaberis calcaneo eiꝰ. Mlie
ri q̄ꝫ dixit. Mltiplicabo erūnas tuas ⁊ ꝯceptus
tuos. In dolore pies filios: ⁊ sb viri ptāte eris ⁊
ipe dñabit̃ tui. Ade ꝟo dixit: Quia audisti vocē
vxoris tue: ⁊ comedisti ð ligno ex q̄ ꝑceparā tibi
ne comederes: maledicta tra i ope tuo. In labori
bus comedes ex ea cūctis diebꝰ vite tue. Spias
⁊ tribulos germiabit tibi: ⁊ comedes herbas tre
In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo: donec re
uertaris i trā ð q̄ sūptꝰ es: q: pluis es ⁊ i puluerē
reuerteris. Et vocauit adā nomē vxoris sue eua eo
q̄ m̄r eēt cūctoꝝ viuētiū. Fecitqꝫ dñs deꝰ ade ⁊
vxori eiꝰ tūicas pelliceas: ⁊ iduit eos. Et ait: Ecce
adā q̄si vnꝰ ex nobꝭ factꝰ ē sciēs bonū ⁊ malū. Nūc
ḡ ne forte mittat manū suā ⁊ sumat ēt ð ligno vi
te ⁊ comedat ⁊ viuat i etnū. Emisit eū dñs deꝰ ð
padiso voluptatis vt oparet̃ trā ð q̄ sūptꝰ ē. Eie
citqꝫ adā: ⁊ collocauit āt padisū voluptatis che
rubin: ⁊ flāmeū gladiū atqꝫ ꝟsatilē ad custodien
dam viam ligni vite.

IIII

Adam ꝟo cognouit vxorē suā euā q̄ ꝯce
pit ⁊ pepit cayn dicēs: Possedi hoīeꝫ ꝑ
deū. Rursūqꝫ pepit frēꝫ eiꝰ abel. Fuit āt
abel pastor ouiū: ⁊ cayn agricola. Factū ē aūt pꝰ
mltos dies: vt offerret cayn ð fructibꝰ tre mūera
dño. Abel q̄ꝫ obtulit ð p̄gēitis gregis sui: ⁊ de
adipibꝰ eoꝝ. Et respexit dñs ad abel ⁊ ad mūera
eiꝰ: ad cayn āt ⁊ ad mūera illiꝰ ñ respexit. Iratus
q̄ꝫ ē cayn vehemēt ⁊ ꝯcidit vultꝰ eiꝰ. Dixitqꝫ dñs
ad eū: Quare iratꝰ es ⁊ cur ꝯcidit facies tua: Nō
ne si bñ egeris recipies: Sin āt male: statī in fori
bus peccm̄ tuū aderit: Sꝫ sb te erit appentꝰ eiꝰ: ⁊
tu dñaberis illius. Dixitqꝫ cayn ad abel fratrē
suū: Egrediamur foras. Cūqꝫ eēnt i agro: ꝯsurre
xit cayn aduersus frēm suū abel: ⁊ interfecit eū. Et
ait dñs ad cayn: Vbi ē abel frat̃ tuꝰ: Qui rñdit.
Nescio: Nūq̄d custos fris mei suꝫ ego: Dixitqꝫ
ad eū: Quid fecisti: Vox sāguis fris tui clamat
ad me ð trā. Nūc igr̃ maledictꝰ eris sup trām: q̄
apuit os suū: ⁊ suscepit sāguinē fris tui ð manu
tua. Cū opatꝰ fueris eā ñ dabit tibi fructꝰ suos.
Vagꝰ ⁊ ꝓfugꝰ eris sup trā. Dixitqꝫ cayn ad dñꝫ

Maior ē iniqtas mea: q̄ꝫ vt veniā merear. Ecce eiecis me hodie a facie tre ⁊ a facie tua abscōdar ⁊ ero vag⁹ ⁊ pfug⁹ i tra. Ois igr̄ q inuenerit me occidet me. Dixitq̄ꝫ ei dn̄o: Nequaq̄ꝫ ita fiet: sꝫ ois q occiderit cayn: septuplū punief. Posuitq̄ꝫ dn̄s in cayn signū: vt nō interficeret eū ois q inuēisset eū. Egressusq̄ꝫ cayn a facie dn̄i hitauit pfug⁹ i tra ad orietalē plagā edē. Cognouit aūt cayn vxorē suaꝫ q̄ ɔcepit ⁊ pepit enoch. Et edificauit ciuitatem: ⁊ vocauit nomē eius ex noīe filij sui enoch. Porro enoch gēuit irad. Et irad gēuit mauiael: ⁊ mauiael gēuit mathusael: ⁊ mathusael genuit lamech. Qui accepit duas vxores. Nomē vni ada: ⁊ nomē alteri sella. Gēuitq̄ꝫ ada iabel q fuit pr̄ hitanciū i tētorijs atq̄ꝫ pastoꝝ: ⁊ nomē fris eius tubal: Ipe fuit pr̄ canētiū cithara ⁊ orgāo. Sella q̄ꝫ genuit tubalcayn q fuit malleator ⁊ faber: in cūcta opa eris ⁊ ferri. Soror vō tubalcayn noēma. Dixitq̄ꝫ lamech vxoribus suis ade ⁊ selle: Audite vocē meā vxores lamech: auscultate ſmonē meū. Qm̄ occidi virū i vuln⁹ meū: ⁊ adolescētulū i liuorē meum. Septuplū vltio dabit̄ de cayn: d lamech vō septuagies septies. Cognouit q̄ꝫ adhuc adā vxorē suā ⁊ pepit filiū: vocauitq̄ꝫ nomē eius seth dicēs: Posuit mihi deus semē aliud p abel quē occidit cayn. Sꝫ ⁊ seth nat⁹ ē filius quē vocauit enos. Iste cepit inuocare nomē dn̄i. V

Hic ē liber gnātōis adā: i die q̄ creauit de⁹ hoīeꝫ. Ad silitudinē dei fecit illū masculū ⁊ feminā creauit eos: ⁊ bn̄dixit illis: ⁊ vocauit nomē eoꝝ adā i die q̄ creati sūt. Vixit aūt adā cētū triginta ānis: ⁊ genuit filiū ad imaginē ⁊ silitudinē suā: vocauitq̄ꝫ nomē ei⁹ seth. Et facti sūt dies adā postq̄ꝫ gēuit seth octigēti āni: genuitq̄ꝫ filios ⁊ filias. Et factū ē oē tps qd̄ vixit adā anni nōgēti triginta ⁊ mortu⁹ ē. Vixit q̄ꝫ seth centū qnq̄ꝫ ānis: ⁊ gēuit enos. Vixitq̄ꝫ seth postq̄ꝫ gēuit enos octigētis septē ānis: gēuitq̄ꝫ filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies seth nōgētoꝝ duodeci ānoꝝ ⁊ mortu⁹ ē. Vixit vō enos nōagita ānis ⁊ gēuit caynā. Post cui⁹ ortū vixit octigētis qndeci ānis ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Factiq̄ꝫ sūt oēs dies enos nōgēti qnq̄ꝫ āni: ⁊ mortuus ē. Vixit q̄ꝫ caynā septuagita ānis: ⁊ gēuit malalehel. Et vixit caynā postq̄ꝫ gēuit malalehel octigētis q̄dragita ānis gēuitq̄ꝫ filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies caynā nōgēti decē ānni: ⁊ mortu⁹ ē. Vixit aūt malalehel sexagitaqnq̄ꝫ ānis ⁊ gēuit iared. Et vixit malalehel postq̄ꝫ gēuit iared octigētis triginta ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies malalehel octigēti nōagitaqnq̄ꝫ āni: ⁊ mortu⁹ ē. Vixitq̄ꝫ iared cētū sexagita duob⁹ ānis: ⁊ genuit enoch. Et vixit iared postq̄ꝫ gēuit enoch octigentis ānis: ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies iared nōgēti sexagitaduo āni: ⁊ mortu⁹ ē. Porro enoch vixit sexagitaqnq̄ꝫ ānis: ⁊ genuit mathusalē. Et ambulauit enoch cū deo. Et vixit enoch postq̄ꝫ gēuit mathusalē trecētis ānis: ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies enoch trecēti sexaginta qnq̄ꝫ āni: ābulauit cū deo ⁊ nō appuit: q̄r tulit eū deus. Vixit q̄ꝫ mathusalē cētū octogita septē annis: ⁊ genuit lamech. Et vixit mathusalē postq̄ꝫ gēuit lamech septigētis octogitaduob⁹ ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies mathusalē nōgēti sexagitanouē āni: ⁊ mortu⁹ ē. Vixit aūt lamech cētū octogitaduob⁹ ānis: ⁊ gēuit filiū: vocauitq̄ꝫ nomē ei⁹ noe dicēs. Iste ɔsolabit̄ nos ab opib⁹ ⁊ laborib⁹ mānū nr̄aꝝ i tra cui maledixit dn̄s. Vixitq̄ꝫ lamech postq̄ꝫ gēuit noe qngētis nōagitaqnq̄ꝫ ānis: ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies lamech septigēti septuagitaseptē anni: ⁊ mortuus ē. Noe vō cū qngētoꝝ eēt ānoꝝ genuit sem ⁊ cham ⁊ iaphet. VI

Cumq̄ꝫ cepisset hoīes mltiplicari sup trā: ⁊ filias pcreassēt: videntes filij dei filias hoīuꝫ q eēnt pulchre: accepert sibi vxores ex oib⁹ q̄s elegerāt. Dixitq̄ꝫ de⁹ Nō pmanebit spūs me⁹ i hoīe i etnū: q̄r caro ē. Eruntq̄ꝫ dies illi⁹ cētū vigiti ānoꝝ. Gigātes aūt erāt sup trā i dieb⁹ illis. Postq̄ꝫ.n. igressi sūt filij dei ad filias hoīuꝫ illeq̄ꝫ genuert: isti sūt potētes a sec̄lo: viri famosi. Vidēs aūt de⁹ q mlta malicia hoīuꝫ eēt i tra ⁊ cūcta cogitacio cordis itēta eēt ad malū oī tpe: pētuit eū q hoīeꝫ fecisset i tra. Et pcauēs i futuꝝ: ⁊ tact⁹ dolore cordis itrisec⁹: delebo igr̄ hoīeꝫ quē creaui a facie tre: ab hoīe vsq̄ꝫ ad aīantia: a reptili vsq̄ꝫ ad volucres celi. Pētet.n. me fecisse eos. Noe vō iuēit grāꝫ corā dn̄o. He sūt gnātōes noe. Noe vir iust⁹ atq̄ꝫ pfect⁹ fuit i gnātōib⁹ suis: cū deo āmbulauit ⁊ gēuit tres filios sē: chā: ⁊ iaphet. Corrupta ē aūt tra corā dn̄o: ⁊ repleta ē iniqtate. Cūq̄ꝫ vidissꝫ de⁹ trā eē corruptā: ois qppe caro corrupat viā suā sup trā: dixit ad noe: Finis vniuerse carnis vēit corā me. Repleta ē tra iniqtate a facie eoꝝ: ⁊ ego dispdā eos cū tra. Fac tibi arcā de lignis leuigatis. Mansiūculas i arca facies ⁊ bitumie linies itrisec⁹ ⁊ extrisec⁹: ⁊ sic facies eā. Trecētoꝝ cubitoꝝ erit lōgitudo arce: qnq̄gita cubitoꝝ latitudo ⁊ triginta cubitoꝝ altitudo illi⁹. Fenestrā i arca facies: ⁊ i cubito ɔsūmab sūmitatē ei⁹. Ostiū aūt arce pōes i latē dorsū. Cenacl'a ⁊ tristega facies i ea. Ecce ego adducā aq̄s diluuij sup trā vt interficiā oēm carnē i q̄ spūs vite ē subt̄ celū: ⁊ vniuersa q̄ i tra sūt ɔsumēt. Ponāq̄ꝫ fedus meū tecū: ⁊ igredieris arcā tu ⁊ filij tui: vxor tua ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecū: ⁊ ex cūctis aīantibus vniuerse carnis bina iduces i arcā: vt viuāt tecū masculini sex⁹ ⁊ feminini. De volucrib⁹ iuxt̄ gen⁹ suū: ⁊ de iumētis i genē suo: ⁊ ex oī reptili tre ſm genus suū: bina de oibus ingrediēt̄ tecuꝫ vt possint viuere. Tolles igr̄ tecum ex oibus escis que mādi pñt: ⁊ ɔportab apd̄ te: ⁊ erūt tā tibi q̄ꝫ illis

in escā. Fecit igr̃ noe oīa q̄ ꝑceꝑat illi deꝰ. VII

(D)ixitq; dñs ad eum: Ingredere tu ⁊ oīs domus tua ī arcā. Te. n. vidi iustum corā me ī gnātōe hac. Ex oībꝰ aīantibꝰ mūdis tolles septē ⁊ septē: masculū ⁊ feminā: de aīantibꝰ ṽo imūdis duo ⁊ duo masculū ⁊ feminā: sȝ ⁊ de volatilibus celi septē ⁊ septē: masculū ⁊ feminā: vt saluet̃ semen sup̃ faciē vniuerse tre. Adhuc. n. ⁊ pꝰ dies septē ego pluā sup̃ trā q̄dragīta diebꝰ ⁊ q̄dragīta noctibꝰ: ⁊ delebo oēȝ sbāȝ quāȝ feci de sup̃ficie tre. Fecit ḡ noe oīa q̄ mādauerat ei dñs. Eratq; sexcētoꝝ ānoꝝ: qn̄ diluuii aq̄ inundauer̃t sup̃ trā. Et igressus ē noe ⁊ filii eius: vxor eiꝰ ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cū eo ī arcā: ꝓp aq̄s diluuii. De aīantibꝰ q̄ȝ mūdis ⁊ imūdis ⁊ de volucribꝰ ⁊ ex oī q̄d mouet̃ sup̃ trā duo ⁊ duo igressi sīt ad noe ī arcā masculus ⁊ femina: sicut ꝑceꝑat dñs noe. Cūq; trāsissēt septē dies: aq̄ diluuii inundauerūt sup̃ trā. Anno sexcētesimo vite noe mēse secūdo septiodecio die mēsis: rupti sīt oēs fontes abyssi magne: ⁊ cataracte celi apti sīt: ⁊ facta ē pluuia sup̃ trā q̄dragīta diebꝰ ⁊ q̄dragīta noctibꝰ. In articulo diei illiꝰ igressus ē noe: ⁊ sem ⁊ chā ⁊ iaphet filii eiꝰ ⁊ vxor illiꝰ: ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cū eis ī arcā ipi ⁊ oē aīal ſm genꝰ suū vniuersaq; iumēta ī genere suo: ⁊ oē q̄d mouet̃ sup̃ trā ī genē suo: cūctūq; volatile ſm genus suū. Vniuerse aues oēsq; volucres igresse sīt ad noe ī arcā: bina ⁊ bina ex oī carne ī q̄ erat spūs vite. Et q̄ igressa sīt masculꝰ ⁊ femina ex oī carne itroier̃t: sicut ꝑceꝑat ei deꝰ: ⁊ inclusit eū dñs deforis. Factūq; ē diluuiū q̄draginta diebꝰ sup̃ trā: ⁊ mltiplicate sīt aq̄: ⁊ eleuauerūt arcā ī sublime a trā. Vehemēt. n. inundauer̃t ⁊ oīa repleuer̃t ī sup̃ficie tre. Porro arca ferebat̃ super aq̄s: ⁊ aq̄ ꝑualuer̃t nimis sup̃ trā: opertiq; sīt oēs mōtes excelsi sub vniuerso celo. Quīdecī cubitis altior fuit aq̄ sup̃ mōtes q̄s operuerat. Cōsūptaq; est oīs caro q̄ mouebat̃ sup̃ trā: volucꝝ aīantiū bestiaꝝ: oīumq; reptiliū q̄ reptāt sup̃ trā. Vniuersi hōies ⁊ cūcta ī q̄bus spiraculū vite ē ī tra: mortua sīt. Et deleuit deꝰ oēȝ sbāȝ q̄ erat sup̃ trāȝ ab hōie vsq; ad pecꝰ: tā reptile q̄ȝ volucres celi ⁊ deleta sīt de tra. Remāsit āt solus noe ⁊ q̄ cū eo erāt ī arca. Obtinueruntq; aq̄ trā centuȝ q̄nq̄ginta diebus. VIII

(R)ecordatꝰ āt dñs noe cūctorūq; aīantiū: ⁊ oīuȝ iumētoꝝ q̄ erāt cū eo ī arca: adduxit spm̄ sup̃ trā ⁊ iminute sīt aq̄ ⁊ clausi sīt fontes abyssi ⁊ cataracte celi: ⁊ ꝓhibete sīt pluuie de celo. Reuerseq; sīt aq̄ de tra eūtes ⁊ redeūtes ⁊ cepert̃ minui pꝰ cētū q̄nq̄gīta dies. Requieuit arca mēse septio vicesimo septio die mēsis sup̃ mōtes armenie. At ṽo aq̄ ibāt ⁊ decrescebant vsq; ad decimū mēseȝ. Decio. n. mēse p̄ma die mēsis appuerūt cacumia mōtiū. Cūq; trāsissēt q̄dragīta dies: apiēs noe fenestrā arce quā fecerat dimisit coruū: q̄ egrediebat̃ ⁊ n̄ reuertebat̃ donec siccarent̃ aq̄ sup̃ trā. Emisit q̄ȝ colūbā pꝰ eū: vt vidēt si iā cessassēt aq̄ sup̃ faciē tre: Que cū n̄ inuenisset vbi reqesceret pes eiꝰ: reuersa ē ad eū ī arcā. Aq̄ eni erāt sup̃ vniuersā trā. Extēditq; manū suā: ⁊ apphēsā itulit in arcā. Expectans āt vltra septeȝ diebꝰ alios: rursū dimisit colūbā ex arca. At illa venit ad eū ad vespā: portās ramū oliue virētibus foliis ī ore suo. Intellexit ḡ noe q̄ cessassent aq̄ sup̃ trā. Expectauit nihilominꝰ septē alios dies: ⁊ emisit colūbā q̄ n̄ ē reuersa vltra ad eū. Igr̃ sexcētesimo p̄ āno vite noe: p̄ mēse p̄ma die mēsis imminute sīt aq̄ sup̃ trā. Et apiēs noe tectū arce aspexit: viditq; q̄ exiccata eēt sup̃ficies tre. Mēse scdo septio ⁊ vicesimo die mēsis arefacta ē tra. Locutus ē āt dñs ad noe dicēs: Egredē de arca tu ⁊ vxor tua filii tui ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecū: cūcta aīantia q̄ sīt apud te: ex oī carne tā in volatilibus q̄ȝ ī bestiis ⁊ vniuersis reptilibꝰ q̄ reptāt sup̃ trā: educ tecū ⁊ egredimini sup̃ trā. Crescite ⁊ mltiplicamini sup̃ eā. Egressus ē ḡ noe ⁊ filii eius ⁊ vxor illiꝰ ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cū eo: sȝ ⁊ oīa aīantia iumēta ⁊ reptilia q̄ reptāt sup̃ trā ſm genus suū egressa sīt de arca. Edificauit āt noe altare dño: ⁊ tollēs de cūctis pecoribꝰ ⁊ volucribꝰ mūdis: obtulit holocausta sup̃ altare. Odoratusq; est dñs odorē suauitatis: ⁊ ait ad eū: Neq̄q̄ȝ vltra maledicā tre ꝓp hōies. Sensus. n. ⁊ cogitatio hūani cordis ī malū ꝓna sīt ab adolescētia sua. Nō igr̃ vltra ꝑcutiā oēȝ aīaȝ viuētē sicut feci. Cūctis diebꝰ terre sementis ⁊ messis: frigus ⁊ estus: estas ⁊ hyems: nox ⁊ dies nō requiescent. IX

(B)enedixitq; deꝰ noe ⁊ filiis eius ⁊ dixit ad eos. Crescite ⁊ mltiplicamini ⁊ replete trā: ⁊ terror vr̃ ac tremor sit sup̃ cūcta aīalia tre ⁊ sup̃ oēs volucres celi cū vniuersis q̄ mouēt̃ sup̃ trā. Oēs pisces maris manui vr̃e traditi sīt: ⁊ oē q̄d mouet̃ ⁊ viuit erit vobis ī cibū. Quasi olera virētia tradidi vobis oīa: excepto q̄ carnē cū sāguine n̄ comedetis. Sāguinē. n. aīaꝝ vr̃aꝝ reqrā de manu cūctaꝝ bestiaꝝ: ⁊ d̄ manu hōis. De manu viri ⁊ de mānu fr̄is eiꝰ reqrā aīaȝ hōis. Quicūq; effuderit hūanū sāguinē: fūdet̃ sāguis illiꝰ. Ad imaginē dei q̄ppe factꝰ ē hō. Vos aūt crescite ⁊ mltiplicamini: ⁊ igredimini sup̃ trā: ⁊ īplete eā. Hec q̄ȝ dixit deꝰ ad noe ⁊ ad filios eiꝰ cū eo: Ecce ego statuā pactū meū vobiscū: ⁊ cū semie vr̃o pꝰ vos ⁊ ad oēm aīaȝ viuētē q̄ ē vobiscū: tā ī volucribꝰ q̄ȝ ī iumētis ⁊ pecudibꝰ tre: cūctisq; q̄ egressa sīt d̄ arca ⁊ vniuersis bestiis tre. Statuā pactū meuȝ vobiscū: ⁊ neq̄q̄ȝ vltra interficiet̃ oīs caro aq̄s diluuii: neq; erit deiceps diluuiū dissipās oēȝ trāȝ. Dixitq; deꝰ: Hoc ē signū federis q̄d do int̃ me ⁊ vos ⁊ ad oēȝ aīaȝ viuētē q̄ ē vobiscū i gnātiōes sēpiternas. Arcū meū ponā in nubibꝰ celi: ⁊ erit signū federis int̃ me ⁊ int̃ trā. Cūq; obduxero nu-

dibus celum: appebit arcus meus in nubibus ⁊
recordabor federis mei qđ pepigi vobiscū: ⁊ cū
oī aīa viuēte q̄ carnē vegetat: ⁊ nō erūt vltra aq̄
diluuiū ad delēdā vniuersā carnē. Eritqꝫ arcꝰ meꝰ
ī nubibꝰ: ⁊ videbo illū ⁊ recordabor federis sem
piterni: qđ pactū ē int̄ deū ⁊ oēm aīaꝫ viuētē vni
uerse carnis q̄ ē sup t̄rā. Dixitqꝫ dn̄s ad noe:
Hoc ē signū federis qđ ꝯstitui int̄ me ⁊ oēꝫ carnē
sup t̄rā. Erāt ḡ filij noe q̄ egressi sūt de arca: sem:
cham: ⁊ iaphet. Porro cham ipse ē pr̄ chanaan.
Tres isti filij sūt noe: ⁊ ab his disseminatū ē oē ge
nus hoīuꝫ sup vniuersā t̄rā. Cepitqꝫ noe vir agri
cola exercere t̄rā ⁊ plātauit vineā. Bibēsqꝫ vinū
inebriatꝰ ē: ⁊ nudatꝰ iacuit ī tabnaculo suo. Qđ
cū vidisseꝫ chā pr̄ chanaā: verēda .s. pr̄is sui eē nu
data: nūciauit duobꝰ frībꝰ suis foras. At vo sem
⁊ iaphet palliū iposuerūt hūeris suis: ⁊ icedentes
retrorsū: opperuerūt verēda pr̄is sui. Faciesqꝫ coꝝ
auerse erāt ⁊ pr̄is virilia nō viderūt. Euigilās āt
noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei filiꝰ suꝰ mior
ait: Maledictꝰ chanaā: suus suoꝝ erit fribꝰ suis
Dixitqꝫ: Bn̄dictꝰ dn̄s deꝰ sem: sit chanaā suus
eiꝰ. Dilatet deꝰ iaphet ⁊ hitet ī tabnacul' sem: sit
qꝫ chanaā suꝰ eius. Uixit āt noe post diluuiū tre
cētis qnq̄ginta ānis: ⁊ ipleti sūt oēs dies eiꝰ non
gētoꝝ qnq̄ginta ānoꝝ: ⁊ mortuus est. X

Hē sunt gn̄atiōes filioꝝ noe: sem cham: ⁊ ia
phet. Natiqꝫ sūt eis filij post diluuiū. Filij
iaphet: gomer: ⁊ magog: ⁊ madai: ⁊ iauan: ⁊ thu
bal: ⁊ mosoch: ⁊ thyras. Porro filij gomer: asse
nezet: riphat: ⁊ thogorma: Filij āt iauan: helisa: ⁊
tharsis cethi: ⁊ dodani. Ab his diuise sūt īsule gē
tiū ī regiōibꝰ suis vnusqsqꝫ ꝛ̄z linguā suā ⁊ famili
as suas ī natiōibꝰ suis. Filij āt cham: chus: ⁊ me
sraim: ⁊ phuth: ⁊ chanaā. Filij āt chꝰ: saba: euila:
⁊ sabatha: ⁊ regma: ⁊ sabathaca. Filij regma: saba
⁊ dadā. Porro chus gēuit nēroth: Ipse cepit esse
potēs ī t̄ra: ⁊ erat robustꝰ vēator corā dn̄o. Ab h̄
exiuit ꝓuerbiū: Quasi nēroth robustꝰ vēator co
rā dn̄o. Fuit āt p̄ncipiū regni eiꝰ babylon: ⁊ arach
⁊ achat: ⁊ chalāne ī t̄ra sennaar. De t̄ra illa egres
sus ē assur: ⁊ edificauit niniuē: ⁊ plateas ciuitatis
⁊ chale. Resen q̄ꝫ int̄ niniuē: ⁊ chale. Hec ē ciui
tas magna. At vo mesrai genuit ludim ⁊ anami
⁊ laabim ⁊ neptuim ⁊ phetrusim ⁊ celiuī: de qbꝰ
egressi sūt philistym: ⁊ capturi. Chanaā āt gēuit
sidonē p̄mogenitū suū etheū ⁊ iebuseū ⁊ āmorre
um: ⁊ gergeseū: ⁊ eueū: ⁊ aracheum: cyneū: ⁊ ara
diū: samarithē: ⁊ amatheū. Et p̄ hos disseminati
sūt ppl'i chananeoꝝ. Factiqꝫ sūt t̄mini chanaā ve
nientibꝰ a sidone ierarā vsqꝫ gazā: donec igredia
ris sodomā ⁊ gomorrā: ⁊ adamā ⁊ seboyn vsqꝫ
lesā. Hi sūt filij chā ī cognatiōibꝰ ⁊ linguis ⁊ gn̄a
tionibꝰ t̄risqꝫ ⁊ gēnbꝰ suis. De sem q̄ꝫ nati sunt
p̄res oīum filioꝝ heb': frē iaphet maiore. Filij sem
helā: ⁊ assur: ⁊ arphaxat: lud: ⁊ arā: Filij arā hus

⁊ hul: ⁊ gether: ⁊ mes. At vo arphaxat gēuit sale
d q̄ ortꝰ ē heber. Natiqꝫ sūt heber filij duo nomē
vni phaleg: eo q̄ ī diebꝰ eiꝰ diuisa sit t̄ra ⁊ nomē
fr̄is eiꝰ iectan. Qui iectā gēuit elmodad: ⁊ saleph:
⁊ asarmoth: iare: ⁊ adurā: ⁊ iazal: ⁊ decla: ⁊ hebal
⁊ abimahel: saba: ⁊ ophir: ⁊ euila: ⁊ iobab. Omēs
isti filij iectā. Et facta ē hitatio eoꝝ de messa ꝑgen
tibus vsqꝫ sephar mōtē oriētalē. Isti sūt filij sem
ꝛ̄m cognatiōes ⁊ linguas regiōis ī gētibus suis.
He familie noe iuxta ppl'os ⁊ natiōes suas. Ab
his diuise sunt gētes in terra post diluuium.
Capitulum. XI

Erat āt t̄ra labij vniꝰ ⁊ ꝭmonū eoꝝdem.
Cūqꝫ ꝓficerēt de oriente iuenerūt cāpū ī
t̄ra sēnaar ⁊ hitauerūt ī eo. Dixitqꝫ alt' ad
ꝓximū suū: Uenite faciamꝰ lateēs: ⁊ coq̄mꝰ eos
igni. Habuerūtqꝫ lateēs ꝓ saxis ⁊ bitumē ꝓ cemēto
⁊ dixerūt: Uēite faciamꝰ nob ciuitatē: ⁊ turrē cuiꝰ
culmē ptingat vsqꝫ ad celū: ⁊ celebremus nomē
nr̄m anq̄ꝫ diuidamur ī vniuersas t̄ras. Descēdit
āt dn̄s vt videret ciuitatē ⁊ turrē quā edificabāt
filij adā: ⁊ dixit: Ecce vnus ē ppl's: ⁊ vnū ē labiū
oībꝰ. Ceperūtqꝫ h̄ facē: nec desistēt a cogitatiōibꝰ
suis donec eas ope ꝯplēāt. Uēite igit' descēdamꝰ
⁊ ꝯfūdamꝰ ibi linguā eoꝝ: vt n̄ audiat vnusqsqꝫ
vocē ꝓximi sui. Atqꝫ ita diuisit eos dn̄s ex illo lo
co ī vniuersas t̄ras: ⁊ cessauerūt edificare ciuitatē
Et iccirco vocatū ē nomē loci illius babel: q̄r ibi
ꝯfusum ē labiū vniuerse t̄re. Et inde dispsit eos
dn̄s sup faciē cūctaꝝ regionū. He sunt gn̄atiōes
sem. Sem erat cētū ānoꝝ qn̄ gēuit arphaxat: biē
nio pꝰ diluuiū. Uixitqꝫ sem postq̄ꝫ gēuit arpha
xat qngētis ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Porro
arphaxat vixit trigītaqnqꝫ ānis ⁊ gēuit sale. Ui
xitqꝫ arphaxat postq̄ꝫ gēuit sale trecētis tribus
ānis: ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Sale q̄ꝫ vixit trigīta
ānis ⁊ gēuit heber. Uixitqꝫ sale postq̄ꝫ gēuit he
ber q̄drigētis tribꝰ ānis: ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Ui
xit āt heber trigītaq̄tuor ānis: ⁊ gēuit phalech.
Et vixit heb' postq̄ꝫ gēuit phalech q̄drigētis tri
ginta ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit q̄ꝫ pha
lech trigīta ānis ⁊ gēuit reu. Uixitqꝫ phalech pꝰ
q̄ꝫ genuit reu ducētis nouē ānis: ⁊ gēuit filios ⁊
filias. Uixit āt reu trigītaqnqꝫ ānis: ⁊ genuit sa
ruch. Uixit q̄ꝫ reu postq̄ꝫ genuit saruch ducētis
septē ānis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit āt saruch
trigīta ānis: ⁊ gēuit nachor. Uixitqꝫ saruch post
q̄ꝫ genuit nachor ducētis annis ⁊ genuit filios ⁊
filias. Uixit āt nachor vigintinouē annis: ⁊ gēuit
thare. Uixitqꝫ nachor postq̄ꝫ genuit thare centū
decē ⁊ nouē ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixitqꝫ
thare septuagīta ānis: ⁊ gēuit abram ⁊ nachor ⁊
aram. He sunt autem generatiōes thare. Thare
genuit abram: nachor: ⁊ aram. Porro aram ge
nuit loth. Mortuusqꝫ est aram ante thare patrē
suum in terra natiuitatis sue in hur chaldeoꝝ

Duxerunt autem abram ⁊ nachor vxores. No
mē vxoris abram sarai. Et nomē vxoris nachor
melcha: filia arā pris melche: ⁊ pris iesche. Erat
āt sarai sterilis: nec hēbat filios. Tulit itaqz thare
abrā filiū suū: ⁊ loth filiū arā: filiū filij sui: ⁊ sarai
nurū suā vxorem abrā filij sui: ⁊ eduxit eos de vr
chaldeoꝝ: vt irēt ĩ trā chanaā. Veneruntqz vsqz
aran: ⁊ hitauerūt ibi. Et facti sūt dies thare ducē
toꝝ qnqz ānoꝝ ⁊ mortuus ē in aran. XII

Dixit aūt dn̄s ad abram: Egredere de tra
tua: ⁊ de cognatōe tua: ⁊ de domo patris
tui: ⁊ veni ĩ trā quā monstrauero tibi. Fa
ciāqz te in gentē magnā: ⁊ bn̄dicā tibi: ⁊ magni
ficabo nomē tuū: erisqz bn̄dict⁹. Benedicaz bn̄
dicentib⁹ tibi: ⁊ maledicā maledicentib⁹ tibi: at
qz ĩ te bn̄dicent vniuerse cognatōes tre. Egressus
ē itaqz abrā sicut pceperat ei dn̄s: ⁊ iuit cū eo loth.
Septuagintaqnqz ānoꝝ erat abraz cū egredere
tur d arā. Tulitqz sarai vxorē suā: ⁊ loth filiū fris
sui vniuersāqz sbam quā possederāt: ⁊ aias qs
fecerāt in arā: ⁊ egressi sūt vt irent in trā chanaā.
Cūqz venissent ĩ eā: ptransiuit abrā trā vsqz ad
locū sichē: ⁊ vsqz ad ꝯuallē illustrē. Chananeꝰ āt
tūc erat ĩ tra. Appuit āt dn̄s abraz: ⁊ dixit ei: Se
mini tuo dabo trā hanc. Qui edificauit ibi altare
dn̄o q appuerat ei: ⁊ inuocauit ibi nomē eiꝰ. Et in
de trāsgrediens ad montē q erat ꝯtra orientē be
thel: tetēdit ibi tabnaculū suū: ab occidēte hēns
bethel: ⁊ ab oriente hai. Edificauit qz ibi altare
dn̄o: ⁊ inuocauit nomē eiꝰ. Perrexitqz abram va
dēs ⁊ vltra pgrediēs ad meridiez. Facta ē aūt fa
mes ĩ tra. Descēditqz abraz ĩ egyptū vt pegrina
ret ibi. Preualuerat. n. fames in tra. Cūqz ppe
eēt vt igrederet egyptū: dixit sarai vxori sue. No
ui q pulchra sis mlier: ⁊ q cū viderit te egyptij
dicturi sunt: vxor illiꝰ ē: ⁊ iterficiēt me: ⁊ te reserua
bunt. Dic g obsecro te q soror mea sis: vt bn̄ sit
mihi pp te: ⁊ viuat aia mea ob grāz tui. Cūqz ita
igressus eēt abrā egyptū: viderunt egyptij mulie
rē q eēt pulchra nimis. Et nūciauerūt pncipes
pharaoni: ⁊ laudauerūt eā apud illū. Et sblata ē
mlier ĩ domū pharaōis: abraz vo bn̄ vsi sunt pp
illā. Fuerūtqz ei oues: ⁊ boues: ⁊ asini: ⁊ serui: ⁊ fa
mlie: ⁊ asine: ⁊ cameli. Flagellauit āt dn̄s phara
onez plagis maximis ⁊ domū eiꝰ pp sarai vxorē
abrā. Vocauitqz pharao abrā: ⁊ dixit ei: Quid
nā ē h qd fecisti mihi: Quare n̄ idicasti mihi q
vxor tua eēt: Quā ob cāz dixisti eē sororē tuā: vt
tollerē eā mihi ĩ vxorē: Nūc igr ecce ꝯiūx tua: ac
cipe eā ⁊ vade. Precepitqz pharao sup abrā vi
ris ⁊ deduxerūt eū ⁊ vxorē eiꝰ ⁊ oia q̄ hēbat. XIII

Ascendit g abrā de egypto ipse ⁊ vxor eiꝰ
⁊ oia q̄ hēbat ⁊ loth cū eo ad australē pla
gam. Erat aūt diues valde in possessione
auri ⁊ argēti. Reuersusqz ē pant q̄ venerat a me
ridie ĩ bethel: vsqz ad locū vbi prius fixerat taber
naculum int bethel ⁊ hai: in loco altaris qd fece
rat priꝰ: ⁊ inuocauit ibi nomē dn̄i. Sz ⁊ loth q erat
cū abrā fuerūt greges ouiū: ⁊ armēta: ⁊ taberna
cula: nec poterat eos cape tra vt hitarent sil. Erat
q ppe sba eoꝝ multa: ⁊ neqbāt hitare cōiter. Vn
de facta est rixa int pastores gregū abrā ⁊ loth.
Eo aūt tpe cananeꝰ ⁊ pharizeꝰ hitabant ĩ tra illa.
Dixit g abram ad loth: Ne q̄so sit iurgiū int me
⁊ te: ⁊ int pastores meos ⁊ pastores tuos: frēs eni
sumꝰ. Ecce vniuersa tra corā te ē: recede a me: ob
secro. Si ad sinistrā ieris: ego dexteraz tenebo: si
tu dexterā elegeris: ego ad sinistrā pgam. Eleua
tis itaqz loth oculis vidit oēm circa regionē ior
danis: q̄ vniuersa irrigebat añqz sbuerteret dn̄s
sodomā ⁊ gomorrā sicut padisus dn̄i: ⁊ sicut egy
ptus venictibꝰ ĩ segor. Elegit sibi loth regiōez cir
ca iordanē: ⁊ recessit ab oriēte. Diuisiqz sūt alter
utruz a frē suo. Abrā hitauit ĩ tra chanaā. Loth
vo moratꝰ ē in oppidis q̄ erāt circa iordanē: ⁊ hi
tauit ĩ sodomis. Hoies āt sodomite pessimi erāt
⁊ pctōres corā dn̄o nimis. Dixitqz dn̄s ad abrā
postqz diuisus est ab eo loth. Leua oculos tuos
ĩ directū: ⁊ vide a loco ĩ q̄ nūc es ad aqlonē ⁊ me
ridiem: ad orientē ⁊ occidentē. Oēm trā quā cō
spicis: tibi dabo ⁊ semi ĩ tuo vsqz ĩ sempiternū: fa
ciāqz semē tuū sicut puluerē tre. Si qs pt hoiuz
nūerare puluerē tre. Semē q̄z tuū nūerare pote
rit. Surge g ⁊ pambula trā in longitudie ⁊ ĩ lati
tudine sua: q tibi daturꝰ sum eā. Mouēs igr ta
bernaculū suū abrā: vēit ⁊ hitauit iuxta ꝯuallez
mābre: q ē ĩ hebron. Edificauitqz ibi altare dn̄o.

Factū ē āt ĩ illo tpe vt āraphel rex XIIII
sēnaar ⁊ arioch rex pōti ⁊ chodorlaomor
rex elamitaꝝ ⁊ thadal rex gētiū inirēt bel
luz ꝯtra basa regē sodomoꝝ ⁊ ꝯtra bersa regē go
morre: ⁊ ꝯtra sennaar regē adame: ⁊ cōtra seme
ber regē seboym: ꝯtraqz regē bale: ipsa est segor.
Oēs hi ꝯuenerūt ĩ vallē siluestrē: q̄ nūc ē mare sal.
Duodeci. n. ānis suierāt chodorlaomor: ⁊ tdode
cio āno recesserūt ab eo. Igr q̄rtodecio āno vēit
chodorlaomor ⁊ rges q erāt cū eo ⁊ pcusserūt ra
pharym ĩ astaroth ⁊ carnaym ⁊ zuzin cum eis: ⁊
emim ĩ sabe cariathaim ⁊ chorreos ĩ mōtibꝰ seyr
vsqz ad cāpestria pharā: q̄ ē ĩ solitudie. Reuersi
qz sūt ⁊ venerūt vsqz ad fontē mephat: ipa ē cades
⁊ pcusserūt oēz regiōz amalechitaꝝ ⁊ āmorreoꝝ
q hitabāt ĩ asasonthamar. Et egressi sūt rex sodo
moꝝ: ⁊ rex gomorre rexqz adame: ⁊ rex seboym
necnō ⁊ rex bale q̄ ē segor ⁊ duxerūt aciē ꝯtra eos ĩ
valle siluestri. s. aduersꝰ chodorlaomor rgē elami
taꝝ ⁊ thadal regē gentiū ⁊ amraphel regē sēnaar
⁊ arioch regē pōti: q̄ttuor reges aduersus qnqz
Vall' āt siluestris hēbat puteos mltos bitumis
Itaqz rex sodomoꝝ ⁊ rex gomorre tga vertēt ceci
derūtqz ibi: ⁊ q remāserāt fugerūt ad mōtē. Tulerūt
āt oēm sbaz sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ: ⁊ vniuersa

que ad cibū ptinent ⁊ abierūt. Necnō et loth et sbam eiꝰ: filiū fris abrā q hitabat i sodomis. Et ecce vnꝰ q euaserat nūciauit abrā hebreo q hitabat in ꝯualle mābre āmorrei: fris eschol ⁊ fratris aner. Hi.n. pepigerāt fedꝰ cū abrā. Qđ cū audisset abrā captū vz loth frēz suū: nūerauit expeditos vernaculos suos trecentos decē ⁊ octo: ⁊ psecutus ē eos vsqz dan. Et diuisis socijs irruit sup eos nocte. Percussitqz eos ⁊ psecutꝰ ē vsqz soba ⁊ phenicē: q ē ad leuā damasci. Reduxitqz oēz sbam: ⁊ loth frēm suū cū sba illiꝰ: mlieres qz et pplz. Egressus ē aūt rex sodomoꝝ in occursū eiꝰ postqz reuersus ē a cede chodorlaomor ⁊ regūz q cū eo erāt in valle sabe: q ē vall' regis. At ꝟo melchisedech rex salē: pferēs panē ⁊ vinuz: erat eni sacerdos dei altissimi: bñdixit ei ⁊ ait. Bñdictus abrā deo excelso q creauit celū ⁊ trā: ⁊ bñdictus deꝰ excelsus: q ptegēte: hostes i manibus tuis sunt. Et dedit ei decimas ex oibꝰ. Dixit aūt rex sodomoꝝ ad abrā. Da mihi aīas cetera tolle tibi. Qui rñdit ei: Leuo manū meā ad dñm deū excelsū possessorē celi ⁊ tre: q a filo subtegmis vsqz ad corrigiā calige nō accipiā ex oibꝰ q tua sunt: ne dicas: ego ditaui abrā: exceptis his q comederūt iuuenes: ⁊ ptibꝰ viroꝝ q venerīt mecuz aner: eschol ⁊ mābre. Isti accipiēt ptes suas. XV

His itaqz transactis: factꝰ est ꝟmo dñi ad abrā p visionē dicēs: Noli timere abrā: Ego ptector tuꝰ: ⁊ merces tua magna nimis. Dixitqz abrā: Dñe deꝰ qđ dabis mihi: Ego vadā absqz liberis ⁊ filiꝰ pcuratoris domꝰ mee: iste damascꝰ eliezer. Addiditqz abrā: Mihi aūt nō dedisti semē: ⁊ ecce ꝟnaculꝰ meꝰ: hēs meꝰ erit. Statimqz ꝟmo dñi factꝰ ē ad eū dicēs: Nō erit h heres tuꝰ: sz q egredieť de vtero tuo ipm habebis heredē. Eduxitqz eū foras ⁊ ait illi: Suspice celū ⁊ nūera stellas si potes. Et dixit ei: Sic erit semē tuū. Credidit abrā deo: ⁊ reputatū ē illi ad iusticiaz. Dixitqz ad eū: Ego dñs q eduxi te đ vr chaldeoꝝ: vt darē tibi terrā istā ⁊ possideres eā. At ille ait: Dñe deꝰ vñ scire possū q possessurꝰ sum eaz: Et rñdit dñs: Sume inqt mihi vaccā triennē ⁊ caprā trimā ⁊ arietē ānoꝝ triū: turturē qz ⁊ colūbā. Qui tollēs vniuersa h diuisit ea p mediū ⁊ vtrasqz ptes ꝯtra se altrinsecus posuit. Aues āt nō diuisit. Descēderūtqz volucres sup cadauera ⁊ abigebat eas abrā. Cūqz sol occūberet: sopor irruit sup abrā: ⁊ horror magnꝰ ⁊ tenebrosus inuasit eū. Dictūqz ē ad eū: Scito pnoscēs q peregrinū futuꝝ sit semē tuū in tra nō sua: ⁊ subijciēt eos ꝟuituti: ⁊ affligēt qdringētis ānis. Verūtñ gentē cui ꝟuituri sūt ego iudicabo: ⁊ pꝰ h egrediētur cū magna sba. Tu aūt ibis ad pres tuos i pace sepultꝰ i senectute bona. Gnātiōe aūt qrta reuerteť huc. Necdū.n. ꝯplete sūt iniqtates āmorreoꝝ vsqz ad psens tps. Cū g occubuisset sol facta est caligo tenebrosa: ⁊ appuit clybanꝰ fumās ⁊ lampas ignis trāsiens inť diuisiōes illas. In illo die pepigit dñs fedꝰ cū abrā dicēs. Semi tuo dabo trā: a fluuio egypti vsqz ad fluuiū magnū eufratē. Cineos ⁊ cenezeos: cethmoneos ⁊ etheos ⁊ pherezeos: raphai qz ⁊ āmorreos: eueos ⁊ chananeos ⁊ gergeseos ⁊ iebuseos. XVI

Igit sarai vxor abrā nō genuerat sibi liberos: sz hñs ancillā egyptiā noie agar: dixit marito suo: Ecce ꝯclusit me dñs ne parerem: ingredē ad ancillā meā si forte saltez ex illa suscipiā filios. Cūqz ille acqesceret dēpcāti: tulit agar egyptiā ancillā suā: pꝰ ānos decē qz habitare ceperāt in tra chanaā: ⁊ dedit eā viro suo vxorem. Qui igressus ē ad eā. At illa ꝯcepisse se videns despexit dñam suā. Dixitqz sarai ad abrā Iniq agis ꝯtra me. Ego dedi ancillā meā i sinuz tuū: q vidēs q ꝯcepit: despectui me hz. Iudicet dñs inť me ⁊ te. Cui rñdit abrā: Ecce ait ancilla tua i manu tua ē: vtere ea vt libet. Affligēte igr eaz sarai: fugā init. Cūqz inuenisset eā angelꝰ dñi iuxͣ fontē aq in solitudie q ē in via sur i deserto: dixit ad illā: Agar ancilla sarai vñ veīs ⁊ q vadis? Que rñdit: A facie sarai dñe mee ego fugio. Dixitqz ei angelꝰ dñi: Reuerteť ad dñam tuā: ⁊ humiliare sub manu illiꝰ. Et rursū: multiplicās igt multiplicabo semē tuū ⁊ nō nūerabiť p mltudie. Ac deinceps ecce ait: ꝯcepisti ⁊ paries filiū: vocabisqz nomē eiꝰ hismael: eo q audierit dñs afflictionē tuā. Hic erit ferꝰ hō: manꝰ eiꝰ ꝯtra oēs: et manꝰ oiūz ꝯtra eū: ⁊ e regiōe vniuersoꝝ frūm suorū figet tabnacula. Vocauit aūt agar nomē dñi q loqbať ad eā: tu deꝰ q vidisti me. Dixit enim. Profecto h vidi posteriora vidētis me. Propterea appellauit puteū illū: puteū viuētis ⁊ videntis me. Ipe ē inť cades ⁊ barad. Pepitqz agar abre filiū: q vocauit nomē eiꝰ hismael. Octoginta ⁊ sex annoꝝ erat abram quando pepitet agar hismaelem XVII

Postqz ꝟo nonagita ⁊ nouē ānoꝝ esse cepat: appuit ei deꝰ. Dixitqz ad eū: Ego dominꝰ oipotēs. Ambula corā me: ⁊ esto pfectus. Ponāqz fedꝰ meū inť me ⁊ te: ⁊ mltiplicabo te vehemēť nimis. Cecidit abrā pnꝰ i faciē. Dixitqz ei deꝰ: Ego sūz ⁊ ponā pactū meū tecū: erisqz pr̄ multaꝝ gētiū. Nec vltra vocabiť nomē tuū abrā: sz appellaberis abraā: qz prēm multarū gētiū ꝯstitui te. Faciāqz te cresceē vehemētissime ⁊ ponā te i gētibꝰ: regesqz ex te egredienť: et statuā pactū meū inť me ⁊ te ⁊ inť semē tuū pꝰ te in gnātiōibꝰ suis fedē sempitno: vt sim deꝰ tuꝰ ⁊ seminis tui pꝰ te. Daboqz tibi ⁊ semi tuo pꝰ te terraz pegrinatōis tue: ⁊ oēm trā chanaā in possessionē eťnā: eroqz deꝰ eoꝝ. Dixit iterū deꝰ ad abraam. Et tu g custodies pactū meū: ⁊ semen tuum pꝰ te i gnātōibꝰ suis. Hoc ē pactū meū qđ obser

credidit habraham

uabitis int̃ me ⁊ vos ⁊ semē tuū pꝰ te. Circūcidet
ex vobis oē masculinū: ⁊ circūcidetis carnē ꝑpu
tij vr̃i: vt sit i signū federis int̃ me ⁊ vos. Infans
octo dieꝝ circūcidet̃ in vob. Oē masculinū i gnā
tōibꝰ vr̃is tā ỽnaculꝰ q̃ȝ empticiꝰ circūcidet̃: ⁊ q
cunqȝ nō fuerit de stirpe vr̃a. Eritqȝ pactū meū
in carne vr̃a in fedꝰ eternū. Masculꝰ cuiꝰ ꝑpucij
caro circūcisa nō fuerit: delebit̃ aīa illa de ꝓplō suo
q̃r pactū meū irritū fecit. Dixit q̃ȝ deꝰ ad abraā:
Sarai vxorē tuā nō vocab sarai: sȝ sarā. Et bn̄di
cam ei: ⁊ ex illa dabo tibi filiū cui bn̄dicturꝰ sū.
Eritqȝ in natiōes: ⁊ reges ꝓplōꝝ orient̃ ex eo. Ce
cidit abraā in faciē suā: ⁊ risit i corde suo dicens:
Putas ne cētenario nascet̃ filiꝰ: ⁊ sara nonagē
ria pariet: Dixitqȝ ad dn̄z: Utinā hismael viuat
corā te. Et ait dn̄s ad abraā: Sara vxor tua pariet
tibi filiū vocabisqȝ nomē eiꝰ ysaac. Et ꝯstituā pa
ctū meū illi i fedꝰ sempiternū: ⁊ semi eiꝰ pꝰ eū. Sup
hismael q̃ȝ exaudiui te. Ecce bn̄dicam ei: ⁊ auge
bo ⁊ m̃ltiplicabo eū valde. Duodeci duces gnā
bit: ⁊ faciā illū crescere i gētē magnā. Pactū ỽo
meū statuā ad ysaac: quē pariet tibi sara tp̃e isto
in āno altero. Cūqȝ finitꝰ cēt ſmo loquētis cū eo
ascēdit deꝰ ad abraā. Tulit aūt abraā hismael fi
liū suū ⁊ oēs ỽnaculos domꝰ sue: vniuersosqȝ q̃s
emerat: ⁊ cūctos mares ex oībꝰ viris domꝰ sue: ⁊
circūcidit carnē ꝑputij eoꝝ: statī in ipa die sicut p̄ce
pat ei deꝰ. Abraā nonagīta ⁊ nouē erat ānoꝝ qn̄
circūcidit carnē ꝑputij sui: ⁊ hismael filiꝰ suꝰ trede
cim ānos ipleuerat tp̃e circūcisiōis sue. Eadē die
circūcisus ē abraā: ⁊ hismael filiꝰ eius: ⁊ oēs viri
domꝰ illiꝰ: tā vernaculi q̃ȝ emptitij ⁊ alienigene
pariter circūcisi sunt.

XVIII

Apparuit aūt ei dn̄s i ꝯualle mābre: sedē
ti in ostio tabnaculi sui in ipo feruore diei
Cūqȝ eleuasset oculos: apparuerūt ei tres
viri stātes ꝓpe eū. Quos cū vidisset: cucurrit in
occursū eoꝝ de ostio tabernaculi sui: ⁊ adorauit i
terra ⁊ dixit: Dn̄e si inueni grām i oculis tuis ne
trāseas ſuū tuū: sȝ afferā paululū aq̄: ⁊ lauet̃ pe
des vr̃i: ⁊ requiescite sub arbor̃. Ponāqȝ buccellā
panis: ⁊ ꝯfortet̃ cor vr̃m: pꝰ ea trāsibitis. Idcirco
eni declinastis ad ſuū vr̃m. Qui dixerūt: Fac vt
locutꝰ es. Festinauit abraā in tabnaculū ad sarā:
dixitqȝ ei: Accelera tria sata simile cōmisce ⁊ fac
subcinericios panes. Ipe ỽo ad armētū cucurrit
⁊ tulit inde vitulū tenerrimū ⁊ optimū: deditqȝ pu
ero. Qui festinauit ⁊ coxit illū. Tulit q̃ȝ butyrū
⁊ lac ⁊ vitulū quē coxerat: ⁊ posuit corā eis. Ipe
ỽo stabat iux̃ eos sub arbore. Cūqȝ comedisset
dixerūt ad eū: Ubi ē sara vxor tua? Ille r̄ndit: Ec
ce in tabnaculo ē. Cui dixit: Reuertēs veniā ad
te tp̃e isto: vita comite: ⁊ habebit filiū sara vxor
tua. Quo audito sara risit pꝰ ostiū tabnacli. Erāt
aūt ābo senes ꝓuectiqȝ etate: ⁊ desierāt sare fie
ri m̃liebria. Que risit occulte dicēs: Postq̄ȝ ꝯse
nui ⁊ dn̄s meꝰ vetulus ē: voluptati opaȝ dabo?
Dixit āt dn̄s ad abraā: Quare risit sara vxor tua
dicēs: nū ỽo pitura sū anꝰ: Nūqd deo q̄cq̄ȝ ē dif
ficile? Iuxta ꝯdictū reuertar ad te h̄ eodē tp̃e: vi
ta comite: ⁊ hēbit sara filiū. Negauit sara dicēs:
nō risi timore ꝑterrita. Dn̄s āt: nō ē inqt ita: sȝ risi
sti. Cū ḡ surrexissēt inde viri: direxerūt oculos ꝯtra
sodomā: ⁊ abraā sil̃ gradiebat̃: deducēs eos. Di
xitqȝ dn̄s: Nū celare potero abraā q̄ gesturꝰ sū:
cū futurꝰ sit i gētē magnā ac robustissimā: ⁊ bn̄di
cende sint i eo oēs natiōes tre. Scio. n. q̄ p̄ceptu
rus sit filijs suis ⁊ domui sue pꝰ se: vt custodiant
viā dn̄i: ⁊ faciāt iudiciū ⁊ iusticiā: vt adducat do
minꝰ ꝑp abraā oia q̄ locutꝰ ē ad eū. Dixit itaqȝ
dn̄s: Clamor sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ m̃ltiplica
tus ē: ⁊ pctm̄ eoꝝ aggrauatū ē nimis. Descēdaȝ
⁊ videbo: vtꝝ clamorē q̄ venit ad me ope ꝯpleue
rint: an nō ē ita vt sciā. Cōuerterūtqȝ se inde ⁊ abierūt
sodomā. Abraā ỽo adhuc stabat coram dn̄o: ⁊ a
ꝓpiquās ait: Nūqd ꝑdes iustū cū impio? Si fuerit
qnq̄ginta iusti i ciuitate ꝑibūt sil: ⁊ nō p̄ces loco
illi ꝑp qnq̄ginta iustos si fuerit i eo? Absit a te:
vt rē hāc facias: ⁊ occidas iustū cū impio: fiatqȝ iu
stus sicut impiꝰ. Nō ē h̄ tuū q iudicas oēȝ trā. Nequa
q̄ȝ facies iudiciū h̄. Dixitqȝ dn̄s ad eū: Si inuene
ro sodomis qnq̄gita iustos i medio ciuitatis di
mittā oi loco ꝑp eos. Rn̄dit abraā ⁊ ait. Quia se
mel cepi: loqr̄ ad dn̄m meū cū sim puluis ⁊ cinis
Quid si minꝰ qnq̄gita iustis qnqȝ fuerit: delebis
ꝑp q̄dragitaqnqȝ vniuersā vrbē? Et ait: Nō dele
bo si inuenero ibi q̄dragitaqnqȝ. Rursūqȝ locutꝰ
est ad eū: Si āt q̄dragita ibi inuēti fuerit qd facies
Ait: Nō pcutiā ꝑp q̄dragita. Ne q̄so igr̄ idigne
ris dn̄e si loqr̄. Quid si ibi inuenti fuerit trigita?
Rn̄dit: Nō faciā: si inuenero ibi trigita. Quia sem̃
ait cepi: loqr̄ ad dn̄m meū. Quid si ibi inuēti fue
rint vigīti: Ait: Nō intficiā ꝑp vigīti. Obsecro i
qt: ne irascaris dn̄e: si loqr̄ adhuc sem̃. Quid si in
uēti fuerit ibi decē: Dixit: Nō delebo ꝑp decem.
Abijt dn̄s postq̄ȝ cessauit loqui ad abraā: ⁊ ille
reuersus est in locum suum.

XIX

Venerūtqȝ duo āgeli sodomā vespe sedēte
loth i foribꝰ ciuitatis. Qui cū vidissȝ eos
surrexit ⁊ iuit obuiā eis: adorauitqȝ pnꝰ
in trā: ⁊ dixit: Obsecro dn̄i: declīate i domū pue
ri vr̃i: ⁊ manete ibi. Lauate pedes vr̃os: ⁊ mane
ꝓficiscemini in viā vr̃am. Qui dixerūt: Minime: sȝ
i platea mãebimꝰ. Cōpulit illos opido vt diuer
terēt ad eū. Ingressisqȝ domū eiꝰ fecit ꝯuiuiū: co
xit azyma ⁊ comederūt. Prius āt q̄ȝ irēt cubitū:
viri ciuitatis vallauerūt domū illiꝰ a puero vsqȝ
ad senē oīs ꝓplꝰ sil. Uocauerūtqȝ loth ⁊ dixerūt ei
Ubi sunt viri q introierūt ad te nocte? Educ illos
huc vt cognoscamꝰ eos. Egressus ad eos loth pꝰ
tergū ācludēs ostiū ait: Nolite q̄so frēs mei: no
lite malū h̄ facere. Habeo duas filias q̄ necdum

cognouerũt virũ. Educã eas ad vos: ⁊ abutimini eis sicut vobis placuerit dũmodo viris istis nihil mali faciatis: quia ingressi sunt sub vmbra culminis mei. At illi dixerũt: Recede illuc. Et rursus. Ingressus es inquiũt vt aduena: nũquid vt iudices? Te ergo ipsum magis quã hos affligemus. Vimq; faciebãt loth vehementissime. Iãq; prope erat vt effringerẽt fores: ⁊ ecce miserunt manũ viri: ⁊ introduxerunt ad se loth: clauserũtq; ostium: ⁊ eos qui foris erãt percusserunt cecitate a minimo vsq; ad maximũ: ita vt ostiũ inuenire nõ possent. Dixerunt ãt ad loth: Habes hic quempiã tuorũ generum: aut filios aut filias? Omnes qui tui sũt educ de vrbe hac. Delebimus. n. locũ istũ: eo quod increuerit clamor eorũ corã dño qui misit nos vt perdamus illos. Egressus itaq; loth: locutus ẽ ad generos suos qui accepturi erant filias eius: ⁊ dixit: Surgite ⁊ egredimini de loco isto: quia delebit dñs ciuitatẽ hanc. Et visus est eis quasi ludens loqui. Cũq; esset mane: cogebãt eũ angeli dicentes: Surge tolle vxorẽ tuã ⁊ duas filias quas habes: ne ⁊ tu pariter pereas in scelere ciuitatis. Dissimulante illo apprehẽderunt manũ eius ⁊ manum vxoris ac duarum filiarum eius: eo quod parceret dñs illi: eduxeruntq; eũ ⁊ posuerũt extra ciuitatẽ: ibiq; locuti sunt ad eũ dicẽtes: Salua aiam tuã. Noli respicere post tergũ: nec stes in omni circa regione: sed in mõte saluum te fac: ne ⁊ tu simul pereas. Dixitq; loth ad eos: Queso dñe mi: quia inuenit seruus tuus gratiam corã te: ⁊ magnificasti gloriam ⁊ misericordiã tuã quã fecisti mecũ vt saluares aiam meã: nec possum in mõte saluari: ne forte apprehẽdat me malũ ⁊ moriar. Est ciuitas hec iuxta ad quã possũ fugere parua ⁊ saluabor in ea: Nũquid nõ modica est ⁊ viuet aia mea? Dixitq; ad eũ: Ecce ẽt in hoc suscepi preces tuas vt non subuertã vrbẽ pro qua locutus es. Festina ⁊ saluare ibi: quia nõ potero facere quicquã donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatũ est nomẽ vrbis illius segor. Sol egressus est super terrã: ⁊ loth ingressus ẽ segor. Igitur dñs pluit super sodomã ⁊ gomorrã sulphur ⁊ ignẽ a dño de celo: ⁊ subuertit ciuitates has: ⁊ oẽm circa regionẽ: vniuersos habitatores vrbiũ ⁊ cuncta terre virẽtia. Respiciẽsq; vxor eius post se versa ẽ in statuã salis. Abraã ãt cõsurgẽs mane vbi steterat prius cũ dño: intuitus est sodomã ⁊ gomorrã ⁊ vniuersã terrã regionis illius. Viditq; ascẽdentẽ fauillã de terra quasi fornacis fumũ. Cũ. n. subuerteret dñs ciuitates regionis illius: recordatus ẽ abrae: ⁊ liberauit loth de subuersione vrbiũ in quibus habitauerat. Ascẽditq; loth de segor: ⁊ mãsit in monte: due quoq; filie eius cũ eo. Timuerat. n. manere in segor. Et mãsit in spelũca ipse ⁊ due filie eius cũ eo. Dixitq; maior ad minorẽ: Pater nr̃ senex est: ⁊ nullus virorum remãsit in terra qui possit ingredi ad nos iuxta morẽ vniuerse terre. Veni inebriemus eũ vino: dormiamusq; cũ eo: vt seruare possimus ex patre nr̃o semẽ. Dederũt itaque patri suo bibere vinũ nocte illa. Et ingressa ẽ maior dormiuitq; cũ patre. At ille nõ sensit: nec quãdo accubuit filia nec quãdo surrexit. Altera quoq; die dixit maior ad minorẽ: Ecce dormiui heri cũ patre meo. Demus ei bibere vinũ ẽt hac nocte ⁊ dormies cũ eo vt saluemus semen de patre nr̃o. Dederũtq; ẽt ⁊ illa nocte patri suo bibere vinũ. Ingressaq; minor filia dormiuit cũ eo. Et nec quidẽ tunc sensit quãdo concubuerit: vel quãdo illa surrexit. Cõceperunt ergo due filie loth de patre suo. Peperitq; maior filiũ: ⁊ vocauit nomen eius moab. Ipse est pater moabitarum vsq; in presentẽ diem. Minor quoq; peperit filiũ: ⁊ vocauit nomẽ eius ãmon. id ẽ filius populi mei. Ipse ẽ pater ãmonitarum vsq; hodie.

XX

Profectus inde abraã in terrã australẽ habitauit inter cades ⁊ sur: ⁊ peregrinatus est in geraris. Dixitq; de sara vxore sua: soror mea est. Misit ergo abimelech rex gerare ⁊ tulit eã. Venit ãt deus ad abimelech per somniũ nocte: ⁊ ait illi: En morieris propter mulierẽ quã tulisti. Habet. n. virũ. Abimelech vero nõ tetigerat eã. Et ait: Dñe nũ gentem ignorantẽ ⁊ iustã interficies? Nõne ipse dixit mihi soror mea ẽ: ⁊ ipsa ait frater meus ẽ? In simplicitate cordis mei ⁊ mũditia manuũ mearum feci hoc. Dixitq; ad eũ deus: Et ego scio quod simplici corde feceris: ⁊ ideo custodiui te ne peccares in me: ⁊ non dimisi: vt tangeres eã. Nunc ergo redde viro suo vxorẽ ⁊ orabit pro te: quia propheta est: ⁊ viues. Si autem nolueris reddere: scito quod morte morieris tu: ⁊ oia que tua sunt. Statimq; de nocte cõsurgẽs abimelech vocauit oẽs seruos suos: ⁊ locutus ẽ vniuersa verba hec in auribus eorum. Timuerũtq; oẽs viri valde. Vocauit aũt abimelech ẽt abraam: ⁊ dixit ei: Quid fecisti nobis? Quid peccauimus in te: quia induxisti super me ⁊ super regnũ meũ peccatum grãde? Que nõ debuisti facere: fecisti nobis. Rursusq; expostulãs ait: Quid vidisti vt hoc faceres? Respõdit abraã: Cogitaui mecũ dicẽs: Forsitan nõ ẽ timor dei in loco isto: ⁊ interficiẽt me propter vxorẽ meã. Alias aũt ⁊ vere soror mea est: filia patris mei: ⁊ non filia matris mee: ⁊ duxi eam in vxorem. Postq̃ autẽ eduxit me deus de domo patris mei: dixi ad eã: Hãc misericordiã facies mecũ. In omni loco ad quẽ ingrediemur dices quod frater tuus sim. Tulit igitur abimelech oues: ⁊ boues: ⁊ seruos: ⁊ ãcillas: ⁊ dedit abraaz. Reddiditq; illi sarã vxorẽ suã: ⁊ ait: Terra corã vobis ẽ: vbicũq; tibi placuerit habita. Sare aũt dixit: Ecce mille argẽteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in velamẽ oculorum ad oẽs qui tecũ sunt: ⁊ quocũq; perrexeris memẽto te deprehẽsã. Orãte ãt abraã: sanauit deus abimelech ⁊ vxorẽ ãcillasq; eius: ⁊ pepererũt. Cõcluserat. n. dñs oẽm vuluã domus abimelech propter saram vxorem abrae.

XXI

Visitauit ãt dñs sarã sicut promiserat: ⁊ impleuit quod locutus ẽ. Cõcepitq; ⁊ peperit filiũ in senectute sua: tpe quo predixerat ei deus. Vocauitq; abraã nomẽ filij sui quẽ genuit ei sara ysaac: ⁊ circũcidit eũ octauo die: sicut preceperat ei deus cũ cẽt eũ ãnorum. hac quippe etate patris natus ẽ ysaac. Dixitq; sara: Risũ

fecit mihi deus: ⁊ quicūqꝫ audierit: corridebit mihi. Rursūqꝫ ait: Quis auditurus crederet abraaz ꝙ sara lactaret filiū: quē peperit ei iā seni: Creuit igitur puer: ⁊ ablactatus est. Fecitqꝫ abraā grāde cōuiuiū in die ablactationis eius. Cūqꝫ vidisset sara filium agar egyptie ludentē cū ysaac filio suo: dixit ad abraam: Eijce ancillā hanc ⁊ filium eius. Non. n. erit heres filius ācille cū filio meo ysaac. Dure accepit hoc abraā ꝓ filio suo. Cui dixit deus Non tibi videatur asperum sup puero ⁊ sup ācilla tua. Omnia q̄ dixerit tibi sara: audi vocē eius: q2 i ysaac vocabitur tibi semē. Sed ⁊ filium ancille faciam in gentē magnā: q2 semen tuū est. Surrexit itaqꝫ abraā mane ⁊ tollēs panem ⁊ vterē aq̄ imposuit scapule eius: tradiditqꝫ puerū ⁊ dimisit eā. Que cū abisset. errabat in solitudine bersabee. Cūqꝫ consumpta esset aq̄ in vtre: abiecit pueruz subter vnā arborez q̄ ibi erat: ⁊ abijt. Seditqꝫ e regione ꝓcul q̄ntum pōt arcus iacere. Dixit. n. Non videbo morientē puerū. Et sedēs ꝯtra: leuauitqꝫ vocē suam ⁊ fleuit. Exaudiuit aūt deus vocē pueri. Uocauitqꝫ angelus dñi agar ď celo dicēs Quid agis agar? Noli timere. Exaudiuit. n. deus vocē pueri: ď loco i q̄ ē. Surge ⁊ tolle puerū: ⁊ tene manum illius: q2 in gentē magnā faciā eū. Aperuit oculos eius deus. Que vidēs puteū aq̄: abijt ⁊ impleuit vtrē: deditqꝫ puero bibere: ⁊ fuit cū eo. Qui creuit ⁊ moratus est in solitudine: factusqꝫ ē iuuēis sagittarius. Habitauitqꝫ in deserto pharan. Et accepit illi mr̄ sua vxorē de tra egypti. Eodem tpe dixit abimelech ⁊ phicol ṗnceps exercitus eius ad abraā. Deus tecū est i vniuersis que agis. Jura ergo per dñz ne noceas mihi ⁊ posteris meis stirpiqꝫ mee: sz iuxta mīsīcordiā quaz feci tibi: facies mihi ⁊ terre in qua versatus es aduena. Dixitqꝫ abraā: Ego iurabo. Et increpauit abimelech ꝓpter puteū aq̄ quē vi abstulerāt serui eius. Rn̄ditqꝫ abimelech: Nesciui q̄s fecerit hāc rē. Sed ⁊ tu nō idicasti mihi: ⁊ ego nō audiui ṗter hodie. Tulit itaqꝫ abraam oues ⁊ boues: ⁊ dedit abimelech. Percusserūtqꝫ ābo fedus. Et statuit abraā septē agnas gregis seorsū. Cui dixit abimelech. Quid sibi volūt septē agne iste q̄s stare fecisti seorsum? At ille: Septē inq̄t agnas accipies ď manu mea vt sint mihi i testimoniū: q̄m ego fodi puteū istū. Idcirco vocatus est locus ille bersabee: q2 ibi vterqꝫ iurauit: ⁊ inierūt fedus ꝓ puteo iuramenti. Surrexit āt abimelech ⁊ phicol ṗnceps exercitus eius reuersiqꝫ sūt in trām palestinoꝝ. Abraam vero plantauit nemus in bersabee: ⁊ inuocauit ibi nomē dei eterni: ⁊ fuit colonus tre palestinorum diebus multis. XXII

Que postq̄ȝ gesta sunt: tēptauit deus abraā ⁊ dixit ad eū: Abraam abraā. At ille rn̄dit: Adsum: ait illi: Tolle filiū tuū vnigenitum quē diligis ysaac: ⁊ vade i trām visionis: atqꝫ ibi offeres eū in holocaustū: sup vnuz montium quē monstrauero tibi. Igitur abraā de nocte ꝯsurgens: strauit asinū suuz: ducēs secū duos iuuenes ⁊ ysaac filium suū. Cūqꝫ concidisset ligna in holocaustū: abijt ad locū quē ṗceperat ei deus. Die āt tertio eleuatis oculis vidit locū ꝓcul: dixitqꝫ ad pueros suos: Expectate hic cū asino: ego ⁊ puer illuc vsqꝫ ꝓperantes: postq̄ȝ adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit q̄ȝ ligna holocausti: ⁊ imposuit sup ysaac filiū suum. Ipse vero portabat in manibus ignē ⁊ gladiū. Cūqꝫ duo ꝑgerent simul dixit ysaac pr̄i suo: Pater mi. At ille rn̄dit: Quid vis fili? Ecce inq̄t ignis ⁊ ligna: vbi ē victima holocausti? Dixit aūt abraā. Deus ꝓuidebit sibi victimam holocausti fili mi. Pergebāt ḡ pariter: ⁊ venerūt ad locū quē ostēderat ei deus: in q̄ edificauit altare: ⁊ desup ligna ꝯposuit. Cūqꝫ alligasset ysaac filiuz suū: posuit eū in altare sup struem lignoꝝ. Extenditqꝫ manū ⁊ arripuit gladiū vt immolaret filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicens: Abraaz abraā. Qui rn̄dit: Adsuz Dixitqꝫ ei: Nō extendas manū tuā sup pueruz neqꝫ facias illi q̄cq̄ȝ. Nunc cognoui ꝙ timeas dñz ⁊ nō pepercisti vnigenito filio tuo ꝓp me. Leuauit abraā oculos suos viditqꝫ post tergum arietem iter vepres herentē cornibus. Quē assumens: obtulit holocaustū ꝓ filio. Appellauitqꝫ nomen loci illius: dñs videt. Un̄ vsqꝫ hodie dicitur: in monte dñs videbit. Uocauit aūt angelus dñi abraā secūdo de celo: dicens: Per memetipsum iuraui dicit dñs: q2 fecisti hanc rem: ⁊ non pepercisti filio tuo vnigenito ꝓp me: benedicā tibi ⁊ multiplicabo semen tuū sicut stellas celi: ⁊ velut arenā que ē i littore maris. Possidebit semē tuū portas inimicoruz suoꝝ: ⁊ benedicentur in semine tuo omēs gentes terre: q2 obedisti voci mee. Reuersus est abraā ad pueros suos: abierūtqꝫ bersabee simul: ⁊ habitauit ibi. His itaqꝫ gestis nunciatū est abraaz ꝙ melcha q̄ȝ genuisset filios nachor frī suo: hus ṗmogenitū: ⁊ bus frēm eius: ⁊ chamuel patrem syroruz: ⁊ caseth: ⁊ azau: pheldas q̄ȝ ⁊ yedlaf: ⁊ bathuel: de quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha nachor frī abraam. Concubina vero illius nomine roma: peperit thabee ⁊ gaon ⁊ thaas ⁊ maacha. XXIII

Uixit āt sara centū viginti septē ānis ⁊ mortua ē i ciuitate arbee: q̄ ē hebron i tra chanaan. Uenitqꝫ abraā vt plāgeret ⁊ fleret eā. Cūqꝫ surrexisset ab officio funeris: locutus ē ad filios heth: dicēs: Aduena sum ⁊ peregrinus apḋ vos: date mihi ius sepulchri vobiscū: vt sepeliā mortuū meū. Rn̄derūt filij heth: dicētes: Audi nos dñe. Princeps dei es apḋ nos: in electis sepulchris nr̄is sepeli mortuū tuū: nullusqꝫ ꝓhibē te poterit qn i monumēto eius sepelias mortuū tuū. Surrexit abraā ⁊ adorauit populuz tre: filios vz heth:

Dixitq3 ad eos: Si placet aie vestre ut sepeliam
mortuũ meũ: audite me: ⁊ intercedite ꝓ me apd
ephrõ filiũ seor: ut det mihi speluncã duplicẽ quã
habet i extrema pte agri sui. Pecunia digna tra
dat eã mihi corã vobis in possessionẽ sepulchri.
Habitabat aũt ephron i medio filioꝝ beth. Rñ
ditq3 ephron ad abrahã cũctis audiẽtib⁹ q igre
diebant portã ciuitatis illi⁹ dicẽs: Nequaq3 ita
fiet dñe mi: sed tu magis ausculta qđ loqr. Agrũ
trado tibi ⁊ speluncã q̃ in eo ẽ pñtib⁹ filijs populi
mei. Sepeli mortuũ tuũ. Adorauit abraã coraz
dño ⁊ ppl'o tre: ⁊ locutus ẽ ad ephron: circũstan
te plebe eius: Queso ut audias me. Dabo pecu
niã ꝓ agro: suscipe eã: ⁊ sic sepeliã mortuũ meuz
i agro. Rñditq3 ephron. Dñe mi audi me: Ter
ra quã postulas q̃dringẽtos siclos argenti valet
Istud est p̃ciũ int̃ me ⁊ te. Sed quãtũ ẽ h: Sepeli
mortuũ tuũ. Qđ cũ audisset abraã appẽdit pecu
niã quã ephron postulauerat: audientibus filijs
beth q̃dringẽtos siclos argẽti: ꝓbate monete pu
blice. Confirmatusq3 ẽ ager quõdã ephronis in
q̃ erat speluncã duplex respiciẽs mãbre: tã ipse q̃3
spelunca: ⁊ omnes arbores ei⁹ in cunctis termi
nis ei⁹ p circuitũ abrae i possessionẽ videntib⁹ fi
lijs beth: ⁊ cũctis q intrabãt portã ciuitatis illi⁹
Atq3 ita sepeliuit abraã sarã vxorẽ suã i speluncã
agri duplici q̃ respiciebat mãbre: hec ẽ hebron i
tra chanaã. Et ꝯfirmatus ẽ ager ⁊ antrũ qđ erat
i eo abrae in possessionẽ monumẽti a filijs beth

XXIIII

Erat aũt abraã senex dierũq3 multoꝝ ⁊ dñs in cũctis bñdixerat ei. Di
xitq3 ad seruũ seniorẽ dom⁹ sue q p̃erat
oib⁹ q̃ habebat. Pone manũ tuã subter femur
meũ ut adiurẽ te p deũ celi ⁊ terre ut nõ accipias
vxorez filio meo de filiab⁹ chananeoꝝ int̃ q̃s ha
bito: sed ad terrã ⁊ cognationẽ meã ꝓficiscaris:
⁊ inde accipias vxorẽ filio meo isaac. Rñdit ser
uus: Si noluerit mulier venire mecũ i terrã hãc
nunqd reducẽ debeo filiũ tuũ ad locũ de quo tu
egressus es? Dixitq3 abraã. Caue ne qñ reducas
filiũ meũ illuc. Dñs celi ⁊ tre q tulit me d' domo
pr̃is mei: ⁊ de terra natiuitatis mee q locutus ẽ
mihi: ⁊ iurauit mihi dicẽs: semini tuo dabo terrã
hãc: ipse mittet angelũ suũ corã te: ⁊ accipies in
de vxorẽ filio meo. Sin aũt mulier noluerit sequi
te: nõ teneberis iuramẽto: filiũ tñ meũ ne redu
cas illuc. Po suit ḡ seru⁹ manũ sub femore abraã
dñi sui ⁊ iurauit illi sup ꝯmone h. Tulitq3 decez
camelos de grege dñi sui: ⁊ abijt: ex oib⁹ bonis
eius portãs secũ: ꝓfectusq3 p̃rexit in mesopota
miã ad vrbẽ nachor. Cũq3 camelos fecisset accũ
bere ex̃ oppidũ iux̃ puteũ aque vespe: eo tpe quo
solẽt mulieres egredi ad hauriẽdã aquã: orauit
dñm dicẽs: Dñe deus dñi mei abrahã: occurre
obsecro mihi hodie: ⁊ fac misericordiã cum dño
meo abraam. Ecce ego sto ꝓpe fontẽ aque ⁊ filie
habitatoꝝ hui⁹ ciuitatis egredient' ad hauriẽdã
aquã. Igit' puella cui dixero: iclina hydriã tuaz
ut bibã: ⁊ illa rñderit: bibe: qn ⁊ camelis tuis da
bo potũ: ipsa ẽ quã p̃parasti seruo tuo isaac: ⁊ per h
itelligã q̃ feceris misericordiã cũ dño meo abraã
Nec dũ intra se ꝟba compleuerat: ⁊ ecce rebecca
egrediebatur filia bathuel filij melche vxoris na
chor fratris abraam: habens hydriam in scapu
la sua: puella decora nimis virgoq3 pulcherri
ma: ⁊ incognita viro. Descenderat autem ad fon
tem ⁊ impleuerat hydriam aqua: ac reuerteba
tur. Occurritq3 ei seruus ⁊ ait: Pauxillũ aq̃ mi
hi ad bibẽdũ p̃be de hydria tua. Que rñdit: Bi
be dñe mi. Celeriterq3 deposuit hydriã sup vlnam
suam: ⁊ dedit ei potũ. Cũq3 ille bibisset: adiecit.
Qui ⁊ camelis tuis hauriã aquã: donec cũcti bi
bãt. Effundẽsq3 hydriã i canalib⁹ recurrit ad pu
teũ ut hauriret aquã: ⁊ haustã oib⁹ camelis dedit
Ipse aũt cõtẽplabat' eã tacitus: scire volẽs vtruz
ꝓsperũ iter suũ fecisset de⁹ an nõ. Postq̃3 aũt bi
berũt cameli, ꝓtulit vir inaures aureas: appẽdẽtes
siclos duos: ⁊ armillas totidẽ põdo sicloꝝ decez
Dixitq3 ad eã: Cui⁹ es filia? Indica mihi. Est in
domo patris tui loc⁹ ad manẽdũ? Que rñdit: Fi
lia suz bathuel: filij nachor: quẽ pepit ei melcha.
Et addidit dicẽs: Palearũ q̃3 ⁊ feni plurimũ ẽ
apud nos: ⁊ locus spaciosus ẽ ad manẽdũ. Incli
nauit se hõ: ⁊ adorauit dñm dicẽs: Bñdict⁹ dñs
de⁹ dñi mei abraã: q nõ abstulit misericordiaz ⁊
ꝟitatẽ suã a dño meo: ⁊ recto itinẽ me ꝑduxit in
domũ fr̃is dñi mei. Cucurrit itaq3 puella ⁊ nũci
auit i domũ matris sue oĩa q̃ audierat. Habebat
aũt rebecca fr̃em noĩe labã. Qui festin⁹ egressus
ẽ ad hoĩez vbi erat fons. Cũq3 vidisset inaures ⁊
armillas i manib⁹ sororis sue: ⁊ audisset cũcta ꝟ
ba referẽtis: h locutus ẽ mihi hõ: venit ad virũ
q stabat iux̃ camelos: ⁊ ꝓpe fontẽ aq̃: dixitq3 ad
eũ. Ingredẽ bñdicte dñi. Cur foris stas? p̃paraui
domũ ⁊ locũ camelis tuis. Et introduxit eũ i ho
spitiũ: ac destrauit camelos: deditq3 paleas ⁊ fe
nũ: ⁊ aquã ad lauãdos pedes cameloꝝ: ⁊ viroꝝ
q venerãt cũ eo. Et apposit⁹ ẽ i ꝯspectu ei⁹ panis
Qui ait: Nõ comedã: donec loq̃r sermões meos
Rñdit ei: Loq̃re. At ille. Seru⁹ inqt abraã sum
Et dñs bñdixit dño meo valde: ⁊ magnificatus
est: ⁊ dedit ei oues ⁊ boues: argẽtũ ⁊ aurũ: seruos
⁊ ancillas: camelos ⁊ asinos. Et pepit sara vxor
dñi mei filiũ dño meo i senectute sua: deditq3 illi
oĩa q̃ habuerat. Et adiurauit me dñs me⁹ dicẽs:
Nõ accipies vxorẽ filio meo de filiab⁹ chananeo
rũ: in q̃rũ tra habito: sed ad domũ patris mei p
ges: ⁊ d' cognatiõe mea accipies vxorẽ filio meo
Ego ꝟo rñdi dño meo. Quid si noluerit venire
mecũ mulier? Dñs ait in cui⁹ ꝯspectu ãbulo: mit
tet angelũ suũ tecũ: ⁊ diriget viã tuã: accipiesq3
vxorẽ filio meo de cognatione mea de domo pa

tris mei. Innocēs eris a maledictione mea: cuȝ veneris ad ꝓrios meos: ⁊ nō dederint tibi. Ue
ni ḡ hodie ad fontē aque ⁊ dixi: Dn̄e de⁹ dn̄i mei abraā si direxisti viā meā i q̄ nūc ābulo: ecce sto iux̄ fōtē aq̄: ⁊ ꝟgo q̄ egrediet̄ ad hauriēdā aquā audierit a me: da mihi pauxillū aq̄ ad bibendū d̄ hydria tua: ⁊ dixerit mihi: ⁊ tu bibe: ⁊ camelis tuis hauriā: ip̄a ē mlier quā ꝑparauit dn̄s filio dn̄i mei. Cūq3 h̄ tacit⁹ mecū voluerē: apparuit rebecca veniēs cū hydria quā portabat in scapula: descēditq3 ad fōtē: ⁊ hausit aquā. Et aio ad eā: Da mihi paululū bibē. Que festināſ d̄posuit hydriā d̄ hūero: ⁊ dixit mihi. Et tu bibe: ⁊ camel̄ tuis tribuā potū. Bibi ⁊ adaq̄uit camelos. Interrogauiq3 eā ⁊ dixi: Cui⁹ es filia: Que rn̄dit. Filia bathuelis sū filij nachor quē peꝑit ei melcha. Suspēdi itaq3 i aures ad ornādā faciē ei⁹: ⁊ armillas posui i māib⁹ ei⁹. Pronusq3 adoraui dn̄z: bn̄dicēs dn̄o meo deo dn̄i mei abraaz: q ꝑduxit me recto itinē ut sumerē filiā fr̄is dn̄i mei filio ei⁹. Quāobreȝ si facitis misericordiā ⁊ ꝟitatē cū dn̄o meo idicate mihi: sin aūt aliud placet ⁊ h̄ dicite mihi ut vadā ad dexterā siue ad sinistrā. Rn̄derūt labā ⁊ bathuel A dn̄o egressus ē ꝟmo: Nō possum⁹ ex̄ placituȝ ei⁹ q̄cq̄3 aliud loq tecuȝ. En rebecca corā te ē tolle eam ⁊ ꝓficiscere: ⁊ sit vxor filij dn̄i tui: sicut locutus ē dn̄s. Qd̄ cū audisset puer abraā: ꝓcidens adorauit i t̄ra dn̄z. Prolatisq3 vasis argēteis ⁊ aureis ac vestib⁹ dedit ea rebecce ꝓ munē. Fratribus q̄3 ei⁹ ⁊ m̄ri dona obtulit. Inito cōuiuio vescētes parit̄ ⁊ bibētes māserūt ibi. Surgēs āt mane locut⁹ ē puer: Dimitte me ut vadā ad dn̄m meū: Rn̄derūtq3 fr̄ ei⁹ ⁊ m̄r. Maneat puella saltē decē dies apd̄ nos: ⁊ postea ꝓficiscet̄. Nolite ait me retinē: q2 dn̄s direxit viā meā. Dimitte me ut ꝑgā ad dn̄m meū. Et dixerūt: Uocem⁹ puellā: ⁊ q̄ram⁹ ipsi⁹ volūtatē. Cūq3 vocata venisset: sciscitati sūt: Uis ire cū hoie isto: Que ait: Uadā. Dimiserūt ḡ eā ⁊ nutricē illi⁹: seruūq3 abraā ⁊ comites ei⁹ im̄ꝑcātes ꝓspera sorori sue atq3 dicētes: Soror n̄ra es. Crescas i mille milia ⁊ possideat semē tuū portas inimicoꝝ suoꝝ. Igr̄ rebecca ⁊ puelle illi⁹ ascēsis camel̄ secute s̄t viꝝ: q festin⁹ reuertebat̄ ad dn̄z suū. Eo āt tp̄e deābulabat isaac ꝑ viā q̄ ducit ad puteū: cu⁹ nomē ē viuētis ⁊ vidētis. Hitabat .n. i t̄ra australi: ⁊ egress⁹ fuerat ad meditādū i agro iclinata iā die. Cūq3 eleuasset oculos vidit camelos venietes ꝓcul. Rebecca q̄3 ꝯspecto isaac descēdit d̄ camelo: ⁊ ait ad pueꝝ: Quis ē ille hō q venit ꝑ agꝝ i occursū nob̄: Dixitq3 ei: Ipse ē dn̄s me⁹. At illa tollēs cito palliū suū operuit se. Seru⁹ āt cūcta q̄ gesserat narrauit dn̄o suo isaac. Qui introduxit eā i tabnaculū sare m̄ris sue: ⁊ accepit eā vxorē: ⁊ intm̄ dilexit eā ut dolorē q ex morte ma
tris eius acciderat temperaret.

XXV

Abraā vo aliā duxit vxorē noīe cethurā q̄ peperit ei zamrā ⁊ iecsan ⁊ madan ⁊ madian ⁊ iesboc ⁊ Sue. Iecsan q̄3 genuit saba ⁊ dadā. Filij dadā fuerūt: assurim ⁊ latusim ⁊ laomim. At vo ex madian ort⁹ est epha ⁊ epher ⁊ enoch ⁊ abida ⁊ heldaa. Oēs hi filij cethure. Deditq3 abraam cūcta q̄ possederat isaac: filijs aūt cōcubinaꝝ largit⁹ ē muera: ⁊ separauit eos ab isaac filio suo duȝ adhuc ipse viueret ad plagā orietalē. Fuerūt auteȝ dies vite abrae cētū septuagitaq̄nq3 anni: ⁊ deficiēs mortu⁹ ē i senectute bona ꝓuecteq3 etatis ⁊ plen⁹ dieꝝ: ꝯgregatusq3 ē ad ppl̄z suū. Et sepelierūt eū isaac ⁊ ismael filij sui i spelūca duplici q̄ sita ē i agro ephron: filij seor ethei: e regiōe mābre quā emerat a filijs het. Ibi sepultus ē ipse ⁊ sara vxor ei⁹. Et post obitū illi⁹ bn̄dixit de⁹ isaac filio eius: q hitabat iux̄ puteū noīe viuētis ⁊ vidētis. He sūt gn̄atiōes hismael filij abrae quē peꝑit ei agar egyptia famula sare: ⁊ h̄ noia filioꝝ ei⁹ i vocabul̄ ⁊ gn̄atiōib⁹ suis. Primogenit⁹ hismaelis nabaioth deinde cedar ⁊ abdeel: ⁊ mabsan: masma q̄3 ⁊ duma ⁊ massa: adad ⁊ thema ⁊ iachur ⁊ naphis ⁊ cedma. Isti s̄t filij hismael: ⁊ h̄ noia per castella ⁊ oppida coꝝ duodecim ꝑncipes tribuū suaꝝ. Et facti s̄t āni vite hismael̄ cētū triginta septē deficiēsq3 mortu⁹ ē: ⁊ apposit⁹ ad ppl̄z suū. Habitauit aūt ab euila vsq3 sur q̄ respicit egyptū itroeūtib⁹ assyrios. Corā cūctis fr̄ib⁹ suis obijt. He q̄3 sūt gn̄atiōes isaac filij abraā. Abraaȝ genuit isaac. Qui cū q̄dragita eēt annoꝝ duxit vxorē rebeccā filiā bathuel̄ syri de mesopotamia sororeȝ laban. Dep̄catusq3 ē isaac dn̄m ꝓ vxore sua: eo ꝙ eēt steril̄. Qui exaudiuit eū: ⁊ dedit cōceptū rebecce: sed collidebant̄ i vtero ei⁹ puuli. Que ait: Si sic mihi futuꝝ erat q̄d necesse fuit concipere. Perrexitq3 rebecca ut ꝯsulēt dn̄m. Qui rn̄dēs ait: Due gētes sūt i vt̄o tuo: ⁊ duo ppli ex ventre tuo diuident̄: pplusq3 ppl̄m supabit ⁊ maior seruiet minori. Iā tp̄s pariēdi aduenerat: ⁊ ecce gemini i vtero ei⁹ repti sunt. Qui pmus egressus ē rufus erat ⁊ tot⁹ i morē pellis hispid⁹: vocatūq3 ē nomē ei⁹ esau. Protin⁹ alt̄ egrediēs: plantam fr̄is tenebat manu, ⁊ iccirco appellauit eū iacob: Sexagenari⁹ erat isaac qn̄ nati sūt puuli. Quib⁹ adultis fact⁹ ē esau vir gnar⁹ venādi ⁊ hō agricola: iacob aūt vir simplex hitabat i tabnacul̄. Isaac amabat esau: eo ꝙ de venatiōib⁹ illi⁹ vesceret̄ ⁊ rebecca diligebat iacob. Coxit āt iacob pulmētū. Ad quē cū venisset esau d̄ agro lassus ait: Da mihi de coctiōe hac rufa: q2 oppido lassus sum. Quā ob cām vocatū ē nomē ei⁹ edō. Cui dixit iacob. Uēde mihi ꝓgenita tua. Ille rn̄dit: En morior: Quid mihi ꝓderūt ꝓgenita: Ait iacob: Iura ḡ mihi. Iurauit ei esau: ⁊ vendidit ꝓgenita: ⁊ sic accepto pane ⁊ lētis edulio cōedit ⁊ bibit ⁊ abijt paruipēdēs ꝙ ꝓgenita vēdidisset.

XXVI

ORta aūt fame sup t̄rā post eā sterilitatē q̄ acciderat i diebus abraā: abijt isaac ad abime

lech regẽ palestinoꝝ i gerara. Apparuitqꝫ ei dñs: ⁊ ait: Ne descẽdas i egyptũ: sed qesce i ƭra quã dixero tibi ⁊ pegrinare i ea eroqꝫ tecũ ⁊ bñdicã tibi. Tibi.n. ⁊ semi tuo dabo vniuẽsas regiões has cõplẽs iuramẽtũ qđ spopõdi abraã pri tuo: ⁊ multiplicabo semẽ tuũ sicut stellas celi. Daboqꝫ posteris tuis vniuersas regiões has: ⁊ bñdicẽt in semie tuo oẽs gẽtes ƭre eo ꝙ obedierit abraam voci mee ⁊ custodierit pcepta ⁊ mandata mea ⁊ cerimonias: legesqꝫ buauerit. Mansit itaqꝫ isaac i geraris. Qui cũ interrogaref a viris loci illi⁹ sup vxore sua: rñdit. Soror mea ẽ. Timuerat.n. ꝯfiteri ꝙ sibi eẽt sociata ꝯiugio: reputãs ne forte interficerẽt eũ ꝑpƭ illi⁹ pulchritudinẽ. Cũqꝫ ƭrãsissent dies plimi ⁊ ibidẽ moraref ꝓspiciẽs abimelech rex palestinoꝝ p fenestrã vidit eũ iocãtẽ cũ rebecca vxore sua: ⁊ accersito eo ait: Perspicuũ ẽ ꝙ vxor tua sit: Cur mẽtit⁹ es eã sororẽ tuã esse? Rñdit: Timui ne morerer ꝑpƭ eaꝫ. Dixitqꝫ abimelech. Quãre iposuisti nob. Potuit coire qspiã ð pplo cũ vxore tua: ⁊ iduxeras sup nos grande pctm. Precepitqꝫ oi pplo dicens: Qui tetigerit hois hu⁹ vxorẽ: morte morief. Seuit aũt isaac in ƭra illa: ⁊ iuenit i ipo ãno cẽtuplũ. Bñdixitqꝫ ei de⁹ ⁊ locupletat⁹ ẽ hõ: ⁊ ibat ꝓficiẽs atqꝫ succrescẽs: donec magn⁹ vehement effect⁹ ẽ: habuitqꝫ possessiones oviũ ⁊ armẽtoꝝ: ⁊ familie plurimũ. Ob hĩ iuidẽtes ei palestini: oẽs puteos q̊s foderãt bui pris illi⁹ abraã: illo tpe obstruxerũt iplentes humo: intm̃ ut ipse abimelech dicẽt ad isaac Recede a nob: qm̃ potẽtior nob fact⁹ es valde. Et ille discedẽs vt veniret ad torrẽtẽ gerare habitaretqꝫ ibi: rursuꝫ fodit alios puteos: q̊s foderant bui pris sui abraã: ⁊ q̊s illo mortuo oli obstruxerãt philistijm. Appellauitqꝫ eos eisdẽ noib⁹ qb⁹ añ pr vocauerat. Foderũtqꝫ i torrẽte ⁊ repperẽrũt aquã viuã. Sed ⁊ ibi iurgiũ fuit pastoꝝ gerare: aduersus pastores isaac dicẽtiũ: Nra ẽ aq̃. Quãobrẽ nomẽ putei ex eo qđ acciderat vocauit calũniã. Foderũt aũt ⁊ aliũ ⁊ ꝓ illo q̊ꝫ rixati sũt: appellauitqꝫ eũ inimicitias. Profect⁹ in̄ fodit aliũ puteũ: ꝓ q̊ nõ ꝯtẽderũt. Itaqꝫ vocauit nomẽ ei⁹ latitudo dicẽs: Nũc dilatauit nos dñs: ⁊ fecit crescẽ sup ƭrã. Ascẽdit aũt isaac ex illo loco i bersabee: vbi apparuit ei dñs i ipa nocte dicẽs: Ego suꝫ de⁹ abraã pris tui. Noli timẽ: q2 ego tecũ sũ. Bñdicam tibi ⁊ multiplicabo semẽ tuũ: ꝑpƭ buũ meuꝫ abraã. Itaqꝫ edificauit ibi altare dño: ⁊ inuocato noie dñi extẽdit tabnaculũ: pcepitqꝫ buis suis vt foderẽt puteũ. Ad quẽ locũ cũ vẽissent ð geraris abimelech: ⁊ ochozath amic⁹ illius ⁊ phicol dux militũ: locut⁹ ẽ isaac: Quid vẽistis ad me hoiem quẽ odistis: ⁊ expulistis a vob: Qui rñderũt: Vidim⁹ tecũ eẽ dñm: ⁊ icirco nos dixim⁹: Sit iuramẽ ĩƭ nos: ⁊ ieam⁹ fed⁹ ut nõ facias nob qcqꝫ mali sicut ⁊ nos nihil tuoꝝ attigim⁹ nec fecim⁹ qđ te ledẽt: sꝫ cũ pace dimisim⁹ auctũ bñdictiõe dñi. Fecitqꝫ eis cõuiuiũ: Et p⁹ cibũ ⁊ potũ bgẽtes mãe: iurauerũt sibi mutuo: dimisitqꝫ eos isaac pacifice i locũ suũ. Ecce aũt venerũt i ipo die bui isaac annũciãtes ei ð puteo quẽ foderãt: atqꝫ dicentes: Inuenim⁹ aquã. Vñ appellauit eũ abũdãtiã ⁊ nomẽ vrbi ipositũ est bersabee vsqꝫ i pñtẽ diẽ. Esau ꝟo q̃dragenari⁹ duxit vxores duas: iudith filiã beeri ethei: ⁊ basemath filiã elõ eiusdẽ loci: que ambe offenderãt aiuꝫ isaac ⁊ rebecce. XXVII

Senuit aũt isaac: ⁊ caligauerũt oculi ei⁹: ⁊ videñ n̄ poterat: vocauitqꝫ esau filiũ suũ maiorẽ: ⁊ dixit ei: Fili mi: Qui rñdit: Adsum: Cui pr. Vides igr ꝙ senuerĩ ⁊ ignorẽ diẽ mortis mee. Sume arma tua: ⁊ pharetraꝫ ⁊ arcũ ⁊ egredẽ foras. Cũqꝫ vẽatu aliqd apphẽderis fac mihi in̄ pulmẽtũ sicut velle me nosti: ⁊ affer ut cõedã: ⁊ bñdicat tibi aia mea añqꝫ moriar. Qđ cũ audisset rebecca ⁊ ille abisset i agꝝ ut iussionẽ pris ipleẽt: dixit filio suo iacob: Audiui prẽꝫ tuũ loquẽtẽ cũ esau frẽ tuo: ⁊ dicẽtẽ ei: Affer mihi ð vẽatiõe tua: ⁊ fac cibos ut cõedã: ⁊ bñdicaꝫ tibi corã dño añqꝫ moriar. Nũc ǧ fili mi acqesce ꝯsilijs meis ⁊ pgẽs ad gregẽ affer mihi duos hedos optios ut faciã ex eis escas pri tuo qb⁹ libẽt vescit: q̃s cũ itulerĩs ⁊ cõedẽrit: bñdicat tibi p̄ usqꝫ moriaf. Cui ille rñdit: Nosti ꝙ esau fr me⁹ hõ pilos⁹ sit ⁊ ego lenis. Si attrectauẽit me pr me⁹: ⁊ senßit: timeo ne putet sibi voluisse me illudẽ: ⁊ iducat sup me malediciõeꝫ p bñdictõe. Ad quẽ mr: i me sit aũt ista maledictio fili mi: tm̃ audi vocẽ meã ⁊ pgẽs affer q̊ dixi. Abijt ⁊ attulit: ðditqꝫ mrĩ. Parauit illa cibos sicut velle nouẽat prẽꝫ illi⁹: ⁊ vestibus esau valde bonis: q̊s apđ se hẽbat domi: iduit eũ pelliculasqꝫ hedoꝝ circũdedit manib⁹ ⁊ colli nuda ꝓtexit. Deditqꝫ pulmẽtũ: ⁊ panes q̊s coxerat tradidit. Quib⁹ illatis: dixit. Pr mi. At ille rñdit audio. Quis es tu fili mi. Dixitqꝫ iacob. Ego sũ p̊genit⁹ tu⁹ esau. Feci ut sicut pcepisti mihi. Surge sede ⁊ cõede ð vẽatiõe mea: ut bñdicat mihi aia tua. Rursũqꝫ isaac ad filiũ suũ: Quõ inqt tã cito iuẽire potuisti fili mi: Qui rñdit volũtas dei fuit ut occurrẽt mihi qđ volebã. Dixitqꝫ isaac: accede huc ut tãgã te fili mi: ꝓbẽ vtꝝ tu sis fili⁹ me⁹ esau: an nõ: Accessit ille ad prẽm: ⁊ palpato eo dixit isaac: Vox qdẽ vox iacob ẽ: sꝫ man⁹: manus sũt esau. Et nõ cognouit eũ: q2 pilose man⁹ similitudinẽ maioris expsserãt. Bñdicẽs ǧ illi ait: Tu es fili⁹ me⁹ esau: Rñdit: Ego sũ. At ille: Affer inqt mihi cibos ð venatiõe tua fili mi: ut bñdicat tibi aia mea: Quos cũ oblatos comedisset: obtulit ei ẽt vinũ. Quo hausto: dixit ad euꝫ: Accede ad me: ⁊ da mihi osculũ fili mi. Accessit ⁊ osculat⁹ ẽ eũ. Statimqꝫ ut sensit vestimẽtoꝝ ei⁹ fragrantiã: bñdicẽs illi ait: Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dñs. Det tibi deus de

rore celi: ⁊ de pinguedine terre abundātiā frumē
ti vini ⁊ olei: ⁊ seruiāt tibi ppl̄i: ⁊ adorēt te tribꝰ.
Esto dn̄s fratꝝ tuoꝝ: ⁊ incuruēt an̄ te filij matris
tue. Qui maledixerit tibi: sit ille maledictꝰ: ⁊ q̄
bn̄dixerit tibi bn̄dictionibꝰ repleat̄. Vix ysaac ser
monē impleuerat: ⁊ egresso iacob foras: venit esau
coctosqȝ de venatōe cibos intulit pr̄i dicēs: Surge
pr̄ mi ⁊ comede de venatiōe filij tui: vt bn̄dicat
mihi aīa tua. Dixitqȝ illi ysaac: Quis eni tu es?
Qui rn̄dit: Ego sū filiꝰ tuꝰ p̄genitꝰ esau. Expauit
ysaac stupore vehementi: ⁊ vltra qȝ credi pt̄ am
mirās ait: Quis igr̄ ille ē q̄ dudū captā venatōꝫ
attulit mihi: ⁊ comedi ex oībus p̄usqȝ tu venires?
Bn̄dixiqȝ ei. ⁊ erit bn̄dictꝰ. Audiens esau h̄moi
bꝰ pr̄is irrugijt clamore magno: ⁊ ꝯsternatꝰ ait:
Bn̄dic ēt ⁊ mihi pr̄ mi. Qui ait: Venit germanꝰ
tuꝰ fraudulent̄: ⁊ accepit bn̄dictionē tuā. At ille
subiūxit: Juste vocatū ē nom̄ eiꝰ iacob: Supplā
tauit enim me en alt̄a vice. Priogenita mea an̄
tulit ⁊ nūc secūdo surripuit bn̄dictionē meā: rur
sūqȝ ad patrē: nūq̄d non reseruasti ait ⁊ mihi bn̄
dictionē: Rn̄dit ysaac: dn̄z tuū illū ꝯstitui: ⁊ oēs
fratres suos seruituti eiꝰ subiugaui. Frumēto et
vino ⁊ oleo stabiliui eum: ⁊ tibi pꝰ h̄ fili mi vltra
q̄d faciā: Cui esau. Nū vnā ingt tm̄ bn̄dictiōem
hēs pr̄: Mihi qȝ obsecro vt bn̄dicas. Cūqȝ eiu
latu magno fleret: motꝰ ysaac dixit ad eū. In pī
guedie terre ⁊ i rore celi desup̄ erit bn̄dictio tua.
Viues i gladio ⁊ fratri tuo s̄uies: tp̄sqȝ veīet cū
excutias ⁊ soluas iugū eiꝰ d̄ ceruicibꝰ tuis. Ode
rat ḡ sp̄ esau iacob ꝓ bn̄dictōe q̄ bn̄dixerat ei pr̄
Dixitqȝ in corde suo. Venient dies luctus patris
mei: ⁊ occidā iacob fratrē meū. Nūciata st̄ h̄ re
becce. Que timēs ⁊ vocans iacob filiū suū: dixit
ad eū: Ecce esau fr̄ tuꝰ minat̄ vt occidat te. Nūc
ḡ fili audi vocē meā: ⁊ ꝯsurgēs fuge ad labā frēꝫ
meū in arā h̄itabisqȝ cū eo dies paucos dōec re
quiescat furor fr̄is tui: ⁊ cesset idignatio eiꝰ: obliui
scat̄ qȝ eoꝝ q̄ fecisti i eū: postea mittā: ⁊ adducā
te inde huc: Cur vtroqȝ orbabor filio in vno die?
Dixitqȝ rebecca ad ysaac: Tedet me vite mee ꝓ
pter filias heth. Si acceperit iacob vxorē de stir
pe huiꝰ terre: nolo viuere. XXVIII

Vocauit itaqȝ ysaac iacob: ⁊ bn̄dixit eū: p̄
cepitqȝ ei dicēs: Noli accipe ꝯiugē d̄ ge
nere chanaā: sed vade ⁊ ꝓficiscere i meso
potamiā syrie ad domū bathuel pr̄is mr̄is tue:
⁊ accipe tibi inde vxorē de filiabꝰ labā auunculi
tui. Deꝰ āt oipotēs bn̄dicat tibi: ⁊ crescere te faci
at atqȝ mlt̄iplicet vt sis i turbas ppl̄oꝝ: ⁊ det ti
bi benedictōes abrae ⁊ semi tuo pꝰ te vt possideas
t̄rā p̄egrinatōis tue: quā pollicitus ē auo tuo
Cūqȝ dimisisset eū ysaac ꝓfectus puenit i meso
potamiā syrie ad laban filiū bathuel syri: frēꝫ re
becce matris sue. Videns āt esau q̄ bn̄dixisset pr̄
suus iacob: ⁊ misisset eū i mesopotamiā syrie vt
inde vxorē duceret: ⁊ q̄ pꝰ bn̄dictionē p̄cepisset
ei dicēs: n̄ accipies vxorē de filiabꝰ chanaan: q̄
qȝ obediens iacob pentibꝰ suis isset in syriā: pro
bās quoqȝ q̄ n̄ libent̄ aspicēt filias chanaā pat̄
suꝰ iuit ad hismaelē: ⁊ duxit vxorē absqȝ his q̄s
p̄us h̄ebat: melech filiā hismael filij abraā soro
rē nabaioth. Igit̄ egressus iacob de bersabee: p̄
gebat arā. Cūqȝ venisset ad quendā locū ⁊ vellet
i eo requiescere pꝰ solis occubitū tulit d̄ lapidibꝰ
q̄ iacebāt: ⁊ supponēs capiti suo: dormiuit in eo
dē loco. Viditqȝ i somnis scalā stantē sup̄ terraꝫ
⁊ cacumē illiꝰ tangēs celū: āgelos quoqȝ dei ascē
dētes ⁊ descēdētes p̄ eā: ⁊ dn̄m innixū scale dicētē
sibi. Ego sū dn̄s deꝰ abraaꝫ pr̄is tui ⁊ deꝰ ysaac.
Terrā i q̄ dormis tibi dabo ⁊ semini tuo: eritqȝ se
mē tuū q̄si puluis terre. Dilataberis ad orientē
⁊ occidentē ⁊ septētrionē ⁊ meridiē: ⁊ bn̄dicēt̄ in
te ⁊ i semie tuo cūcte tribꝰ t̄re. Et ero custos tuus
quocūqȝ p̄rexeris: ⁊ reducā te i terrā hāc: nec di
mittā nisi cōpleuero vniuersa q̄ dixi. Cūqȝ euigi
lasset iacob de sōno ait. Vere dn̄s ē i loco isto: et
ego nesciebā. Pauēsqȝ: qȝ terribil̄ inq̄t ē locꝰ iste.
Nō ē h̄ aliud nisi domꝰ dei ⁊ porta celi: Surgēs
ḡ iacob mane tulit lapidē quē supposuerat capi
ti suo: ⁊ erexit i titulū fundēs oleū desup̄. Appel
lauitqȝ nom̄ vrb̄ bethel: q̄ pꝰ lusa vōbat̄. vouit
ēt votū dicēs: Si fuerit dn̄s mecuꝫ: ⁊ custodierit
me i via p̄ quā ego ābulabo: ⁊ dederit mihi pa
nē ad vescendū: ⁊ vestimētū ad induēdū: reuer
susqȝ fuero ꝓspere ad domū pr̄is mei: erit mihi
dn̄s i deū: ⁊ lapis iste quē erexi i titulū: vocabit̄
domꝰ dei: cūctoꝝqȝ que dederis mihi: decimas
offeram tibi. XXIX

Profectꝰ ḡ iacob venit i t̄rā orientalē: ⁊ vi
dit puteū i agro tres quoqȝ greges ouiū
accubātes iux̄ eū. Nā ex illo adaq̄bant̄ pecora:
⁊ os eiꝰ grādi lapide claudebat̄. Mosqȝ erat vt
cūctis ouibꝰ ꝯgregatis deuoluerēt lapidē: et re
fectis gregibꝰ rursū sup̄ os putei ponerēt̄. Dixit
qȝ ad pastores: Frēs vr̄i estis? Qui rn̄derūt d̄ arā
Quos interrogās: nūq̄d nostis laban filiū na
chor. Dixerūt: Nouimꝰ: Sanꝰne ē igt: Valet iq
iunt: ⁊ ecce rachel filia eiꝰ venit cum grege suo. Di
xitqȝ iacob: Adhuc multū diei supest: nec ē tp̄s
vt reducāt̄ ad caulas greges. Date an̄ potū oui
bꝰ: ⁊ sic eas ad pastū reducite. Qui rn̄derūt non
possumꝰ dōec oīa pecora ꝯgregēt̄: ⁊ amoueamꝰ
lapidē d̄ ore putei vt adaq̄mꝰ greges. Adhuc lo
q̄bāt̄ ⁊ ecce rachel veiebat cū ouibꝰ pr̄is sui. Nā
gregē ipa pascebat: quā cū vidisset iacob: ⁊ sciret
ꝯsobrinā suā: ouesqȝ labā auūculi sui: amouit la
pidē q̊ puteꝰ claudebat̄: ⁊ adaq̄to grege osculatꝰ
ē eā. Et eleuata voce fleuit: ⁊ idicauit ei q̄ fr̄ eēt
pr̄is sui: ⁊ filiꝰ rebecce. At illa festinās nūciauit
pr̄i suo: Qui cum audisset venisse iacob filiū soro
ris sue: occurrit obuiā ei: cōplexusqȝ eū ⁊ i oscula

fuẽs: duxit ĩ domũ suã. Auditis ãt cãis itineris rñdit. Os meũ es ⁊ caro mea. Et pꝰ q̃ȝ iplett sũt dies mẽsis vniꝰ: dixit ei: Nũ q꞉ fr̃ meꝰ es: gratis ſuies mihi? Dic qd mercedis accipies. Hẽbat ṽo duas filias: Nomẽ maioris lya: mior ṽo appellabaꝛ rachel: ſȝ lya lippis erat ocul̃: rachel decora facie ⁊ vẽusto aspectu: quã diligẽs iacob ait Seruiã tibi ꝑ rachel filia tua miore septẽ ãnis. Rñdit labã: Meliꝰ ẽ vt tibi eã dem q̃ȝ alii viro: Mãe apud me. Seruiuit ğ iacob ꝑ rachel septẽ ãnis: ⁊ videbãꝛ illi pauci dies ꝑ amoris magnitudie: dixitq̃ȝ ad labã: Da mihi vxorẽ meã q꞉ iã tp̃s ipletũ ẽ vt igrediar ad illã. Qui vocatis mltis amicoꝝ turb̃ ad ꝯuiuiũ fecit nuptiaſ: ⁊ vespe lyã filiã suã itroduxit ad eum: dãs ãcillã filie zelphã noie. Ad quã cũ ex more iacob fuiſſet igreſſus: fcõ mãe vidit lyã: ⁊ dixit ad soceꝝ suũ: Quid ẽ qȝ facẽ voluisti? Nõne ꝑ rachel ſuiui tibi: q̃re iposuisti mihi? Rñdit labã: Nõ ẽ i loco nr̃o ꝯsuetudis vt miores añ tradamꝰ ad nuptias. Imple hebdomadã dieꝝ hꝰ copl̃e: ⁊ hãc q̃ȝ dabo tibi ꝑ ope q̃ ſuiturꝰ es mihi septẽ ãnis aliis. Acquieuit placito ⁊ hebdomada trãsacta rachel duxit vxorẽ. Cui pr̃ ſuã balã tradiderat. Tãdẽq̃ȝ potitꝰ optatis nuptiis amorẽ seq̃ntis ꝑori ꝑtulit: ſuiẽs apd̃ eũ septẽ ãnis aliis: Videns aũt dñs ꝙ despicẽt lyã: apuit vuluã eiꝰ: sorore sterili ꝑmanẽte Que ꝯceptũ genuit filiũ: vocauitq̃ȝ nomẽ eiꝰ rubẽ: dicẽs: Vidit dñs hũilitatẽ meã. Nũc amabit me vir meꝰ. Rursũq̃ȝ ꝯcepit ⁊ pepit filiũ: ⁊ ait: Qm̃ vidit me dñs hr̃i cõtẽptui: dedit ẽt istũ mihi. Vocauitq̃ȝ nomẽ eiꝰ symeõ: Cõcepitq̃ȝ tertio ⁊ genuit aliũ filiũ: dixitq̃ȝ: Nũc q̃ȝ copulabiꝛ mihi maritꝰ meꝰ eo ꝙ peperi ei tres filios: ⁊ iccirco appellauit nomẽ eiꝰ leui: Quarto ꝯcepit ⁊ pepit filiũ: ⁊ ait: Modo ꝯfitebor dño: ⁊ ob hoc vocauit eũ iudã. Cessauitq̃ȝ parere. XXX

Cernẽs ãt rachel ꝙ isecũda eẽt: inuidit sorori sue: ⁊ ait marito suo. Da michi liberos: alioq̃n moriar: Cui iratꝰ rñdit iacob: Nũ ꝑ deo ego sũ: q ꝑuauit te fructu vẽtris tui? At illa. Hẽo igr̃ famulã balã: igredere ad illã vt pariat sup gẽua mea ⁊ hẽaȝ ex illa filioſ: Deditq̃ȝ illi balã i ꝯiugiũ. Que igresso ad se viro ꝯcepit ⁊ pepit filiũ: dixitq̃ȝ rachel: Iudicauit mihi dñs: ⁊ exaudiuit vocẽ meã dãs mihi filiuȝ. Et iccirco appellauit nomẽ eiꝰ dã: Rursũq̃ȝ balã ꝯcipiẽs pepit alteꝝ: ꝑ quo ait rachel. Cõꝑauit me dñs cũ sorore mea ⁊ iualui. Vocauitq̃ȝ eũ neptali. Sẽtiẽs lya ꝙ parẽ dẽsiſſȝ zelphã ancillã suã marito tradidit Qua pꝰ ꝯceptũ edẽte filiuȝ dixit: Feliciꝛ. Et iccirco vocauit nomẽ eiꝰ gad. Pepit q̃ȝ zelpha alterũ: dixitq̃ȝ lya: Hoc ꝑ btitudie mea. Beatã qppe me dicẽt oẽs mlĩeres: ꝓpꝼea appellauit eum aser. Egressus ãt rubẽ tp̃e messis triticee in agꝛ reppit mãdragoras: q̃s mr̃i lye detulit: dixitq̃ȝ rachel: Da mihi ptẽ de mãdragoris filii tui. Illa rñdit: Parũ ne tibi vr̃ ꝙ ꝑripueris maritũ mihi: nisi ẽt mãdragoras filii mei tuleris? Ait rachel Dormiat tecũ ac nocte ꝑ mãdragoris filii tui. Redeũtiq̃ȝ ad vesperã iacob d̃ agro: egressa ẽ i occursũ eiꝰ lya: ⁊ ait: Ad me igr̃ itrab: q꞉ mercede ꝯduxi te ꝑ mãdragoris filii mei. Dormiuitq̃ȝ cũ ea nocte illa: ⁊ exaudiuit deꝰ ꝑces eiꝰ. Concepitq̃ȝ ⁊ pepit filiũ qntũ: ⁊ ait: Dedit deꝰ mercedẽ mihi: q꞉ dedi ancillã meã viro meo. Appellauitq̃ȝ nomẽ eiꝰ ysachar: Rursũ lya ꝯcipiẽs pepit sextũ filiũ: ⁊ ait: Dotauit me deꝰ dote bõa. Etiaȝ hac vice mecũ erit maritꝰ meꝰ: eo ꝙ genueriȝ ei sex filios. Et iccirco appellauit nomẽ eiꝰ zabulõ. Post quẽ pepit filiã noie dinã. Recordatusq̃ȝ ẽ dñs rachel: exaudiuit eã: ⁊ apuit vuluã eiꝰ: q̃ cõcepit ⁊ pepit filiũ dicẽs: Abstulit deꝰ opprobriũ meũ. Et vocauit nomẽ illiꝰ ioseph: dicẽs: Addat mihi dñs filiũ alteꝝ. Nato ãt ioseph: dixit iacob socero suo: Dimitte me vt reuertar i ꝑriaȝ meã: ⁊ ad terrã meã. Da mihi vxores ⁊ liberos meoſ ꝑ qbꝰ ſuiui tibi vt abeã. Tu ṽo nosti ſuituteȝ q̃ seruiui tibi. Ait illi labã: Inueniã grãȝ i ꝯspectu tuo. Experimẽto didici q꞉ bñdixerit mihi deꝰ ꝓp te Cõstitue mercedẽ tuã quã dẽ tibi: At ille rñdit: Tu nosti quõ ſuieri tibi: ⁊ q̃nta i mãibꝰ meis fuerit possessio. Modicũ hũisti añq̃ȝ venirẽ ad te: ⁊ nũc diues effectꝰ es: bñdixit tibi deꝰ ad itroitum meũ. Iustũ ẽ igr̃ vt aliqñ ꝓuideã domui mee: dixitq̃ȝ labã: Quid tibi dabo? At ille ait: Nihil volo: ſȝ si feceris qȝ postulo: iteꝝ pascã ⁊ custodiam pecora tua. Gyra oẽs greges tuos ⁊ sepa cũctas oues variaſ ⁊ sparso vellẽ: ⁊ qȝcũq̃ȝ fuluũ ⁊ maculosũ variũq̃ȝ fuerit tã i ouibꝰ q̃ȝ in capris: erit merces mea. Rñdebitq̃ȝ mihi cras iusticia mea qñ placiti tp̃s aduenerit corã te: ⁊ oia q̃ nõ fuerit varia ⁊ maculosa ⁊ fulua tã i ouibꝰ q̃ȝ in capris: furti me argues: dixitq̃ȝ laban. Gratũ hẽo qȝ petis. Et sepauit i die illa capras ⁊ oues ⁊ hircos ⁊ arietes varios ⁊ macl̃osos: Cũctũ aũt gregẽ vnicoloiẽ. i. albi ⁊ nigri velleris: tradidit i manu filioꝝ suoꝝ: ⁊ posuit spaciũ itineris triũ dierũ inꝛ se ⁊ generꝝ: q pascebat reliq̃s greges eiꝰ. Tollẽs ğ iacob ṽgas popl̃eas virides ⁊ amygdalinas ⁊ ex platanis ex ꝑte decoartauit eas. Detractisq̃ȝ corticibꝰ i his q̃ spoliata fuerãt: cãdor apparuit: illa ṽo q̃ itegro fuerãt: viridia ꝑmãserũt: atq̃ȝ i hũc modũ color effectꝰ ẽ varius. Posuitq̃ȝ eas i canalibꝰ vbi effũdebaꝛ aq̃ vt cũ venissent greges ad bibẽdũ añ ocl̃os hẽrẽt ṽgas: ⁊ i aspectu eaꝝ ꝯcipẽt. Fctũq̃ȝ ẽ vt i ipo calore coitꝰ oueſ ituerẽꝛ ṽgas: ⁊ ꝑerẽt macl̃osa ⁊ varia diuẽso colore respsa. Diuisitq̃ȝ gregẽ iacob: ⁊ posuit ṽgas i canalibꝰ añ ocl̃os arietũ. Erãt ãt alba ⁊ nigra q̃q̃ȝ labã: cetã ṽo iacob sepatis inꝛ se gregibꝰ. Igr̃ qñ ꝑ tp̃e ascẽdebãꝛ oues põebat iacob virgas i canalibꝰ aq̃rũ añ ocl̃os arietũ ⁊ ouiũ vt i

earũ cõtẽplatione ↄciperẽt. Qñ ṽo serotina ad
missura erat: ⁊ ↄcepꝰ extremꝰ: nõ ponebat eas.
Factaqꝫ sũt ea q̃ erãt serotina labã ⁊ q̃ p̃mi tp̃is
iacob. Ditatusqꝫ ẽ hõ vltra modũ: ⁊ habuit gre
ges multos ancillas ⁊ s̃uos: camelos ⁊ asinos.

Ostq̃ꝫ ãt audiuit ṽba filioꝝ XXXI
laban dicẽtiũ: tulit iacob oĩa q̃ fuerũt pa
tris nr̃i: ⁊ de illiꝰ difficultate ditatꝰ: factꝰ ẽ
inclitꝰ: aĩaduertit q̃ꝫ faciẽ labã ꝙ nõ eẽt erga se si
cut heri ⁊ nudiustertiꝰ: maxĩe dicẽte sibi dño: re
uertẽ i t̃rã patꝝ tuoꝝ ⁊ ad gn̄ationẽ tuã: eroqꝫ te
cũ: misit ⁊ vocauit rachel ⁊ lyã i agꝝ vbi pascebat
greges: dixitqꝫ eis: Uideo faciẽ p̃ris vr̃i ꝙ nõ sit
erga me sicut heri ⁊ nudiustertiꝰ. Deꝰ aũt patris
mei fuit mecũ: ⁊ ipse nostis ꝙ totis viribꝰ meis
s̃uierĩ p̃ri vr̃o. Sꝫ ⁊ p̃r vr̃ circũuenit me: ⁊ muta
uit mercedẽ meã decẽ vicibꝰ: ⁊ tñ nõ dimisit euꝫ
deꝰ ut nocẽret mihi. Si qñ dixit: varie erũt merce
des tue pariebãt oẽs oues varios fetus: qñ ṽo
ecõtrario ait: alba q̃qꝫ accipies ꝓ mercede: oẽs
greges alba pepererũt. Tulitqꝫ deꝰ s̃baꝫ p̃ris vr̃i ⁊
dedit mihi. Postq̃ꝫ .n. ↄceptꝰ ouiũ tp̃s aduene
rat: leuaui oculos meos ⁊ vidi i sõnis ascẽdẽtes
mares sup̱ feminas: varios ⁊ maculosos ⁊ diuẽso
rũ coloꝝ. Dixitqꝫ angelꝰ dñi ad me i somnis: Ja
cob. Et ego r̃ndi: Adsum. Qui ait: Leua oculos
tuos ⁊ vide vniuersos masculos ascendẽtes su
per feminas varios maculosos atqꝫ resp̃sos. Uidi
eni oĩa q̃ fecit tibi laban. Ego suꝫ deꝰ bethel: vbi
vnxisti lapidẽ: ⁊ votũ vouisti mihi. Nũc ḡ surge
⁊ egredẽ d̃ t̃ra hac reuertẽs i t̃rã natiuitatis tue.
R̃ndert rachel ⁊ lya: Nũqd hẽmꝰ residui q̃cq̃ꝫ
i facultatibꝰ ⁊ hẽditate domꝰ p̃ris nr̃i? Nõne q̃si
alienas reputauit nos ⁊ vẽdidit comeditqꝫ p̃ciũ
nr̃m. Sed deꝰ tulit opes p̃ris nr̃i: ⁊ eas tradidit
nobis ac filijs nr̃is. Un̄ oĩa q̃ p̃cepit tibi dñs fac.
Surrexit ãt iacob ⁊ ip̄ositis liberis ac cõiugibꝰ
suis sup̱ camelos abijt: tulitqꝫ oẽm s̃baꝫ suaꝫ ⁊
greges: ⁊ q̃cq̃d i mesopotamia acq̃sierat: p̱gẽs
ad isaac p̃rẽꝫ suũ i terrã chanaan. Eo tp̃e ierat la
ban ad tõdẽdas oues: ⁊ rachel furata ẽ idola pa
tris sui. Noluitqꝫ iacob cõfiteri socero suo ꝙ fu
geret. Cũqꝫ abijsset tã ip̄e q̃ꝫ oĩa q̃ iuris sui erãt:
⁊ amne trãsmisso p̱geret ↄtra mõtẽ galaad: nun
ciatũ ẽ labã die t̃tio ꝙ fugẽt iacob. Qui assũptis
fr̄ibꝰ suis: p̱secutꝰ ẽ eũ diebꝰ septẽ: ⁊ cõp̄hẽdit eũ i
mõte galaad. Uiditqꝫ i sõnis dicẽtẽ sibi dñꝫ. Ca
ue ne q̃cq̃ꝫ asp̱e loq̃ris cõtra iacob. Jãqꝫ iacob
extẽderat i mõte tabnaculũ. Cũqꝫ ille ↄsecutus
fuisset eũ cũ fr̄ibꝰ suis i eodẽ mõte galaad fixit tẽ
toriũ. Et dixit ad iacob: Quare ita egisti: ut claꝫ
me abigeres filias meas quasi captiuas gladio?
Cur ig̃rãte me fugẽ voluisti: nec idicare mihi ut
p̱seq̃rer te cũ gaudio ⁊ canticis ⁊ tympanis ⁊ ci
tharis? Nõ es passus ut oscularer filios meos ⁊
filias. Stulte op̱atus es. Et nũc q̄dẽ valet manꝰ
mea reddẽ tibi malũ: sꝫ deꝰ p̃ris tui heri dixit mi
hi. Caue ne loq̃ris ↄtra iacob q̃cq̃ꝫ duriꝰ. Esto.
Ad tuos ire cupiebas: ⁊ desiderio erat tibi domꝰ
p̃ris tui: Cur furatꝰ es deos meos? R̃ndit iacob
Qꝫ iscio te p̱fectꝰ suꝫ: timui ne violent̄ auferres
filias tuas. Qꝫ ãt furti me arguis: apd̄ quẽcũqꝫ
iueneris deos tuos: necet̄ corã fr̄ibꝰ nr̄is. Scruta
re q̃cq̃d tuoꝝ apd̄ me iueneris aufer. Hec dicẽs
ig̃rabat ꝙ rachel furata eẽt idola. Ingressꝰ itaqꝫ
labã tabnaculũ iacob ⁊ lye ⁊ vtriusqꝫ famule: ñ
iuenit. Cũqꝫ itrasset tẽtoriũ rachel: illa festinãs
abscõdit idola subt̄ stramẽta cameli ⁊ sedit desu
per: scrutãtiqꝫ oẽ tẽtoriũ ⁊ nihil iueniẽti ait: Ne
irascat̄ dñs meꝰ ꝙ corã te assurgẽ neq̄o: q: iux̄
ↄsuetudinẽ feminaꝝ nũc accidit mihi. Sic delusa
sollicitudo q̃rentis ẽ. Tumẽsqꝫ iacob cuꝫ iurgio
ait: Quã ob culpã meã: ⁊ ob qꝫ peccatũ meũ sic
exarsisti pꝰ me ⁊ scrutatus es oẽm supp̱ellectileꝫ
meã? Quid iuenisti de cũcta s̃ba domꝰ tue? Po
ne h̄ corã fr̄ibꝰ meis ⁊ fr̄ibꝰ tuis: ⁊ iudicẽt int̄ me
⁊ te. Jcc irco viginti annis fui tecũ: oues tue ⁊ ca
pre steriles nõ fuerũt: arietes gregis tui nõ come
di: nec captũ a bestia ondi tibi. Ego dãnũ oẽ red
debã. Quicq̃d furti peribat a me exigebas: die
noctuqꝫ estu vrgebar ⁊ gelu: fugiebatqꝫ somnꝰ
ab oculis meis. Sicqꝫ p̱ viginti ãnos i domo tua
s̃uiui tibi: q̃ttuordeci ꝓ filiabꝰ ⁊ sex ꝓ gregibus
tuis. Immutasti q̃ꝫ mercedẽ meã decẽ vicibus.
Nisi deꝰ p̃ris mei abraã ⁊ timor isaac affuisset mi
hi: forsitã modo nudũ me dimisisses. Afflictionẽ
meã ⁊ laborẽ manuũ meaꝝ respexit dñs: ⁊ argu
it te heri. R̃ndit ei laban: Filie mee ⁊ filij ⁊ gre
ges tui ⁊ oĩa q̃ cernis mea sunt. Quid possum fa
cẽ filijs ⁊ nepotibꝰ meis? Ueni ḡ ⁊ ineamꝰ fedus
ut sit testimoniũ int̄ me ⁊ te. Tulit itaqꝫ iacob la
pidẽ ⁊ erexit illũ i titulũ. Dixitqꝫ fr̄ibꝰ suis. Affer
te lapides. Qui ↄgregãtes fecẽt tumulũ: come
derũtqꝫ sup̱ eũ. Quẽ vocauit labã tumulũ testis
⁊ iacob aceruũ testioniꝫ: vtqꝫ iux̄ ꝓp̄etatẽ lingue
sue. Dixitqꝫ labã: Tumulꝰ iste testis erit int̄ me ⁊
te hodie. Et iccirco appellatũ ẽ nom̄ eiꝰ galaad. i.
tumulꝰ testis. Et adiecit laban: Intueat̄ ⁊ iudicet
dñs int̄ nos qñ recesserimꝰ a nobꝫ: si afflixeris fili
as meas: ⁊ si itroduxeris alias vxores sup̱ eas.
Nullꝰ s̃mõis nr̃i testis ẽ absqꝫ deo q̄ p̃ns r̃spicit
Dixitqꝫ rursus ad iacob. En tumulus h̄ ⁊ lapis
quẽ erexi: int̄ me ⁊ te testis erit. Tumulꝰ inq̃ꝫ iste
⁊ lapis sit i testioniũ: si aut ego trãsiero illũ p̱gẽs
ad te: aut tu p̃terieris malũ mihi cogitãs. Deus
abraã ⁊ deꝰ nachor iudicet int̄ nos deꝰ p̃ris eoꝝ.
Jurauit ḡ iacob p̱ timorẽ p̃ris sui isaac: imolatisqꝫ
victis i mõte vocauit fr̃es suos ut ederẽt panẽ: q̄
cũ cõedissent mãserũt ibi. Labã ṽo d̃ nocte ↄsur
gẽs: osculatꝰ ẽ filios ⁊ filias suas: ⁊ bñdixit illis
reuersusqꝫ est in locũ suũ XXXII

Jacob ãt abijt in itinẽ q̃ ceperat fueruntqꝫ ei
obuiã angeli dei. Quos cũ vidisset ait:
Castra dei sũt h̄. Et appellauit nomẽ loci

illi⁹ manaī.i.castra. Misit āt ⁊ nūcios an̄ se ad esau frēz suū i trā seyr: i regiōe edō. p̄cepitq3 eis dicēs: sic loq̄mi dn̄o meo esau: h̄ dicit frr̄ tu⁹ iacob: Apō labā p̄egriat⁹ sū ⁊ fui vsq3 i p̄ntē diē. Hēo boues ⁊ azīos ⁊ oues ⁊ s̄uos ⁊ āncillas: mittoq3 nūc legatōz ad dn̄z meū vt iuēniā grāz i ɔspectu tuo. Reuersiq3 s̄t nūcij ad iacob: dicētes: Uēnim⁹ ad esau frēz tuū: ⁊ ecce p̄perat i occursū tuū cū q̄dringētis viris. Timuit iacob valde: ⁊ p̄tit⁹ diuisit p̄p̄lz q̄ secū erat: greges q̄3 ⁊ oues ⁊ boues ⁊ cāelos i duas turmas: dicēs: Si venerit esau ad vnā turmā ⁊ p̄cusśit eā: alia turma q̄ reliq̄ ē saluabit̄. dixitq3 iacob: De⁹ p̄ris mei abraā: ⁊ de⁹ patris mei isaac: dn̄e q̄ dixisti mihi: reuertē i trā tuā ⁊ i locū natiuitatis tue: ⁊ bn̄faciā tibi: mior sū cūctis mis̄atōib⁹ tuis: ⁊ ꝟitate tua quā explesti s̄uo tuo. In baclo meo trāsiui iordanē istū: ⁊ nūc cū duab⁹ turmis regredior. Erue me d̄ manu frīs mei esau: q2 valde eū timeo: ne forte veniēs p̄cutiat mrēz cū filijs. Tu locut⁹ es q̄ bn̄ facēs mihi ⁊ dilatares semē meū sic arenā maris: q̄ p̄ mltitudīe nūerari n̄ p̄t. Cūq3 dormisset ibi nocte illa: separauit d̄ his q̄ hēbat mūera esau frī suo: capras ducētas: hircos vigīti: oues ducētas: ⁊ arietes vigīti: cāelos fētas cū pull̄ suis .xxx. vaccas q̄dragīta ⁊ tauros .xx. azīos .xx. ⁊ pullos eaꝝ .x. Et misit p̄ man⁹ s̄uoꝝ suoꝝ singlos seorsū greges: dixitq3 pueris suis. Anceditc me: ⁊ sit spaciū int̄ gregē ⁊ gregē: ⁊ p̄cepit p̄ori: dicēs: Si obuiū hūeris frēz meū esau: ⁊ interogauerit te: c⁹ es aut q̄ vadis aut c⁹ s̄t ista q̄ seq̄ris: r̄ndeq̄ s̄ui tui iacob. Mūera misit dn̄o suo esau: ipe q̄3 p⁹ nos venit: simili̇r dedit mādata scd̄o ⁊ t̄cio: ⁊ cūctis q̄ seq̄bāt̄ greges dicēs: Hisdē ꝟbis loq̄mi ad esau cū iueneritis eū: ⁊ addetis: ipe q̄3 s̄u⁹ tu⁹ iacob: it̄ nr̄z isequit̄: dixit eni: Placabo illū mūeribus q̄ p̄cedūt: ⁊ postea videbo illū: forsitā p̄picīabit̄ mihi. Precesserūt itaq3 mūera an̄ eū: ipe ꝟo māsit nocte illa i castris: cūq3 mature surrexisśz tulit duas vxores suas ⁊ totidē famlas cū vndeci filijs: ⁊ trāsiuit vadum iaboth. Traductisq3 oib⁹ q̄ ad se p̄tiebāt: māsit solus: ⁊ ecce vir luctabat̄ cū eo vsq3 māe. Qui cū vidēt q̄ eū supare n̄ posśz: tetigit neruū femoris e⁹: ⁊ stati emarcuit: dixitq3 ad eū: Dimitte me. Iā eni ascēdit aurora. R̄ndit: Nō dimittā te nisi bn̄dixeris mihi: ait ḡ. Qd̄ ē nomē tibi: R̄ndit Iacob: at ille: Neq̄q̄3 iq̄t iacob appellabit̄ nomē tuū s3 isr̄l. Qm̄ si ɔtra deū fortis fuisti: q̄nto magis ɔtra hoīes p̄ualeb̄: Interogauit eū iacob: dic mihi q̄ appellaris noie: R̄ndit: Cur q̄ris nomē meū qd̄ ē mirabile: Et bn̄dixit ei i eodē loco. Uocauitq3 iacob nomē loci illi⁹ phanuel: dicēs: Uidi dn̄z facie ad faciē: ⁊ salua facta ē aīa mea. Ortusq3 ē ei stati sol postq̄3 trāgressus ē phanuel. Ipe ꝟo claudicabat pede: Quā ob cām n̄ comedūt neruū filij isr̄l q̄ emarcuit i femore iacob vsq3 i p̄ntē diē eo q̄ tetigerit neruū femoris eius ⁊ obstupuerit.

Leuās āt iacob oclos: vidit venīētē esau ⁊ cū eo q̄drigētos viros. Diuisitq3 filios lye ⁊ rachel ābarūq3 famulaꝝ: ⁊ posuit vtranq3 ācillā: ⁊ liberos eaꝝ i p̄ncipio: lyā ꝟo ⁊ filios ei⁹ i scd̄o loco: rachel āt ⁊ ioseph nouissimos. Et ipe p̄gredīēs adorauit p̄n⁹ i trā septies: dōec appropīq̄ret frī ei⁹. Currēs itaq3 esau obuiā frī suo: amplexat⁹ ē eū. stringēsq3 collū ei⁹: ⁊ osculās fleuit. leuatisq3 oclis vidit mulieres ⁊ puꝉos eaꝝ ⁊ ait. Quid sibi volūt isti ⁊ si ad te p̄tineāt: Respōdit. Paruuli s̄t q̄s donauit mihi de⁹ s̄uo tuo. Et appropīq̄ntes ancille ⁊ filie eaꝝ icuruati s̄t. Accessit q̄3 lya cū pueris suis ⁊ cū simili̇r adorassēt: extremi ioseph ⁊ rachel adorauerunt. dixitq3 esau: Que nā s̄t iste turme q̄s obuiā hūi: R̄ndit. Ut iuēirē grāz corā dn̄o meo: at ille ait. Hēo plima frr̄ mi. sint tua tibi. dixitq3 iacob: Noli ita obsecro s3 si iueni grāz i oclis tuis: accipe munusculū d̄ manib⁹ meis. Sic eni vidi faciē tuā q̄si viderī vultuz dei. Esto mihi p̄pici⁹ ⁊ suscipe bn̄dictōz quā attuli tibi ⁊ quā dō ait mihi de⁹ tribuēs oīa. Uix frē cōpellēte suscipiēs ait. Gradiamur simul eroq3 socius itineris tui. dixitq3 iacob: Nosti dn̄e mi q̄ p̄uulos hēaz teneros ⁊ oues ⁊ boues fētas mecū q̄s si pl⁹ i ābulādo fecero laborare morient̄ vno die cūcti greges. Precedat dn̄s me⁹ an̄ s̄uū suū ⁊ ego seq̄r paulati vestigia ei⁹ sic̄ videro puꝉos meos posse dōec veniā ad dn̄z meū i seyr. R̄ndit esau. Oro te vt d̄ p̄p̄lo qui mecū ē: saltē socij remaneāt vie tue. Nō ē igt necesse: h̄ vno tm̄ idigeo vt iueniā grāz i ɔspectu tuo dn̄e mi. Reuersusq3 ē itaq3 illo die esau itinē q̄ venerat i seyr: et iacob venit i sochot vbi edificata domo ⁊ fixis tētorijs appellauit nomē loci illi⁹ sochot. i. tabernacl̄. Trāsiuitq3 i salē vrbē sichimoꝝ q̄ ē in trā chanaā: p⁹ q̄3 reuersus ē d̄ mesopotamia syrie ⁊ hitauit iux̄ oppidū: emitq3 p̄tē agri i q̄ fixerat tabnacl̄a a filijs emor p̄ris sichē cētū agnis: ⁊ erecto ibi altari: inocauit sup̄ illō fortissimū de⁹ isr̄l.

Gressa ē āt dina filia lye vt XXXIIII videt mulieres regiōis illi⁹. Quā cū vidisset sichē fili⁹ emor euei p̄nceps tre illi⁹ adamauit eā ⁊ rapuit ⁊ dormiuit cū illa: vi opprimēs ꝟginē. Et ɔglutinata ē aīa ei⁹ cū ea: tristemq3 deliniuit blādicijs ⁊ pergēs ad emor p̄rēz suū: accipe inq̄t mihi puellā hanc ɔiugē. Qd̄ cuz audisset iacob abn̄tibus filijs ⁊ in pastu pecoꝝ occupatis siluit dōec r̄dirēt. Egresso emor p̄re sichē vt loq̄ret̄ ad iacob: ecce filij ei⁹ veniebāt d̄ agro: auditoq3 qd̄ acciderat: irati s̄t valde: eo q̄ fedā rez operat⁹ eēt i isr̄l: ⁊ violata filia iacob rē illicitā p̄petrassz. Locut⁹ ē itaq3 emor ad eos. Sichē filij mei adhesit aīa filie vr̄e: date eā illi vxorē ⁊ iūgam⁹ vicissiz ɔnubia. Filias v̄ras tradite nob̄ ⁊ filias

nr̃as accipite: ⁊ habitate nobiscū. Terra in ptāte vr̃a ē: exercete negociamī: ⁊ possidete eā. Sꝫ ⁊ syché ad patrē ⁊ ad frēs eiꝰ ait. Inueniā grāz corā vobis ⁊ q̄cūqꝫ statueritis dabo. Augete dotez ⁊ munera postulate: ⁊ libent̄ tribuā qd̄ petieritis: tm̄ date mihi puellā hāc vxorē. Rn̄derūt filij iacob: sichē ⁊ pr̄i eiꝰ in dolo: seuiētes ob stupꝝ sororis: Nō possumꝰ facē qd̄ petitis: nec dare sororē nr̄ām hoī icircūciso qd̄ illicitū ⁊ nefariū ē apud nos. Sed i h̄ valebimꝰ federari. Si volueritis eē siles nr̄i ⁊ circūcidat̄ in vob̄ oīs masculini sexus tūc dabimꝰ ⁊ accipiemꝰ mutuo filias vr̄as ac nostras ⁊ hitabimꝰ vobiscū: erimusqꝫ vnꝰ ppl̄s: Si āt circūcidi nolueritis: tollemꝰ filiā nr̄am ⁊ recedemꝰ. Placuit oblatio eoꝝ emor ⁊ sychē filio eiꝰ nec distulit adolescēs qn̄ stati qd̄ petebat̄ explēt. Amabat. n. puellā valde: ⁊ erat inclytꝰ in oī domo pr̄is sui. Ingressiqꝫ portā vrb̄ locuti sūt ad ppl̄z. Uiri isti pacifici sunt: ⁊ volūt hitare nobiscū. Negocient̄ i t̄ra ⁊ exerceāt eā: q̄ spatiosa ⁊ lata cultoribꝰ indiget. Filias eoꝝ accipiemꝰ vxores: ⁊ nr̄as illis dabimꝰ. Unū ē q̄ differt tm̄ bonū. Si circūcidamꝰ masculos nr̄os ritū gētis imitātes: ⁊ sba eoꝝ ⁊ pecora ⁊ cūcta q̄ possidēt nr̄a erūt. Tm̄ i h̄ acqescamꝰ ⁊ hitātes sil̄: vnū efficiamꝰ ppl̄m. Assensiqꝫ sūt oēs: circūcisis cūctis marībꝰ. Et ecce die tertio qn̄ grauissimꝰ vulneꝝ dolor ē: arreptis duo filij iacob: symeō ⁊ leui frēs dine gladijs: ingressi sūt vrbē ꝯfident̄: interfectisqꝫ oībꝰ masculis: emor ⁊ sychē parit̄ necauerūt: tollētesqꝫ dinā de domo sichē sororē suā. Quibꝰ egressis irruerūt super occisos ceti filij iacob: ⁊ depopulati sūt vrbē in vltionē stupri: oues eoꝝ ⁊ armēta ⁊ asinos: cūctaqꝫ vastātes q̄ i domibꝰ ⁊ i agris erāt: paruulos q̄ꝫ eoꝝ ⁊ vxores duxerūt captiuas. Quibꝰ ꝑpetratis audact̄: iacob dixit ad symeō ⁊ leui. Turbastis me: ⁊ odiosū fecistis me chananeis ⁊ pherezeis hitatoribꝰ t̄re huiꝰ. Nos pauci sumꝰ: illi cōgregati ꝑcutient me: ⁊ delebor ego ⁊ domꝰ mea. Rn̄derunt: Nunqd ut scorto abuti debuere sorore nostra.

XXXV

Interea locutus ē deꝰ ad iacob: Surge ⁊ ascēde bethel ⁊ hita ibi: facqꝫ altare dn̄o q apparuit tibi qn̄ fugiebas esau fratrez tuū. Iacob v̄o ꝯuocata oī domo sua: ait: Abijcite deos alienos q i medio vr̄i sunt ⁊ mūdami: ac mutate vestimēta vr̄a. Surgite ⁊ ascēdamꝰ i bethel: ut faciamꝰ ibi altare dn̄o q exaudiuit me in die tribulatiōis mee: ⁊ sociꝰ fuit itineris mei. Dederūt ergo ei oēs deos alienos q̄s hēbāt: ⁊ inaures q̄ erāt in auribꝰ eoꝝ. At ille infodit eas subt̄ terebinthū: q̄ ē pꝰ vrbē sychē. Cūqꝫ ꝓfecti essent: terror dei inuasit oēs ꝑ circuitū ciuitatis: ⁊ nō sūt ausi ꝑseq̄ recedētes. Uenit igit̄ iacob luzā q̄ ē i t̄ra chanaā cognomēto bethel. Ipse ⁊ ois ppl̄s cum eo. Edificauitqꝫ ibi altare ⁊ appellauit nomē loci illiꝰ domꝰ dei. Ibi. n. apparuit ei deꝰ cū fugēt frēm suū. Eodē tpe mortua ē delbora nutrix rebecce: ⁊ sepulta est ad radices bethel subt̄ quercū: vocatūqꝫ ē nomē loci illiꝰ quercꝰ fletus. Apparuit autē iteꝝ deꝰ iacob postq̄ꝫ reuersus ē de mesopotamia syrie ⁊ venit in bethel: bn̄dixitqꝫ ei dicēs: Nō vocaberis vltra iacob: sed isrl̄ erit nomē tuū. Et appellauit eū isrl̄. Dixitqꝫ ei. Ego deꝰ oipotēs. Cresce ⁊ multiplicare: gētes ⁊ ppl̄i nationū ex te erūt Reges d̄ lūbis tuis egredient̄: terrāqꝫ quā dedi abraā ⁊ isaac: dabo tibi ⁊ semi tuo post te. Et recessit ab eo. Ille v̄o erexit titulū lapideū: i loco q̄ locutꝰ fuerat ei deꝰ: libans sup eū libamīa: ⁊ effundēs oleū vocāsqꝫ nomē loci illiꝰ bethel. Egressus aūt inde: venit v̄no tpe ad t̄rā q̄ ducit effratā. In q̄ cū parturiret rachel ob difficultatē partꝰ periclitari cepit. Dixitqꝫ ei obstetrix. Noli timē: q̄ ⁊ hūc hēbis filiū. Egrediēte aūt aīa p̄ dolore ⁊ imminēte iā morte: vocauit nomē filij sui bennoni. i. filiꝰ doloris mei. Pat̄ v̄o appellauit eū beniamī i. filiꝰ dextre. Mortua est ergo rachel: ⁊ sepulta ē in via q̄ ducit effratā: h̄ ē bethleē. Erexitqꝫ iacob titulū sup sepulchꝝ eiꝰ. Hic ē titulꝰ monumēti rachel vsqꝫ i p̄ntē diē. Egressus inde fixit tabnaculuz trās turrē gregis. Cūqꝫ hitaret i illa regiōe: abijt rubē ⁊ dormiuit cū bala ꝯcubina pr̄is sui. Qd̄ illū minime latuit. Erāt aūt filij iacob duodecī. Filij lye ꝓgenitꝰ rubē: ⁊ symeō ⁊ leui: iudas ⁊ isachar ⁊ zabulon. Filij rachel: ioseph ⁊ beniamin. Filij bale ancille rachelis: dan ⁊ neptali. Filij zelphe ācille lye: gad ⁊ aser. Hi sūt filij iacob: q nati sūt ei in mesopotamia syrie. Uenit ēt ad isaac p̄rem suū i mābre ciuitatē arbee h̄ ē hebrō i q̄ ꝑegrinatus ē abraā ⁊ isaac. Et cōpleti sūt dies isaac centū octogita ānoꝝ: ꝯsūptusqꝫ etate mortuꝰ ē: ⁊ appositus est ppl̄o suo senex ⁊ plenus dieꝝ: ⁊ sepelierūt eum esau ⁊ iacob filij sui.

XXXVI

Hę āt sūt generatiōes esau: ipse ē edom. Esau accepit vxores de filiab̄ꝰ chanaan ada filiā elom ethei: ⁊ oolibama filiā ane filij sebeon euei. Basemath q̄ꝫ filiā hismael sororem nabatoth. Peperit aūt ada eliphas. Basemath genuit rahuel. Oolabama genuit iehꝰ ⁊ ihelō ⁊ chore. Hi filij esau q nati sunt ei i terra chanaan. Tulit aūt esau vxores suas ⁊ filios ⁊ filias ⁊ oēm aiaz domꝰ sue ⁊ sbam ⁊ pecora ⁊ cūcta q̄ hr̄e poterat in t̄ra chanaā: ⁊ abijt i alterā regionē: recessitqꝫ a fr̄e suo iacob. Diuites. n. erant valde: ⁊ sil̄ hitare n̄ poterāt: nec sustinebat eos t̄ra ꝑegrinationis eoꝝ p̄ mltitudine gregū. Hitauitqꝫ esau i mōte seyr: ipse ē edom. Hę aūt sūt generatiōes esau pr̄is edō i mōte seyr: ⁊ h̄ noia filioꝝ eiꝰ. Eliphas filꝰ ada: vxoris esau. Rahuel q̄ꝫ filꝰ basemath vxoris eiꝰ. Fuerūtqꝫ eliphas filij: themā omar sephua ⁊ gethā ⁊ cenes ⁊ chore. Erat āt thamna cōcubina eliphas filij esau: q̄ peperit ei amalech.

Hi sũt filij ada vxoris esau. Filij ãt rahuel naath
⁊ zara: semma ⁊ meza. Hi filij basemath vxoris
esau. Isti q̃ꝫ erãt filij oolibama filie ane filij sebe
on vxoris esau: quos genuit ei: iehus ⁊ ihelon ⁊
chore. Hi duces filioꝝ esau. Filij eliphas ꝑgeniti
esau: dux theman: dux omar: dux sephua: dux ce
nes: dux chore: dux gathã: dux amalech. Hi filij
eliphas i t̃ra edõ: ⁊ hi filij ada. Hi q̃ꝫ filij rahuel
filij esau. Dux naath: dux zara: dux semma: dux
meza. Hi aũt duces rahuel: i t̃ra edõ. Isti filij ba
semath vxoris esau. Hi aũt filij oolibama vxoris
esau. Dux iehus: dux ihelõ: dux chore. Hi duces
oolibama vxoris esau. Isti sunt filij esau: ⁊ hi du
ces eoꝝ: ipse ẽ edõ. Isti sũt filij seyr horrei hitato
res t̃re: lothã ⁊ sobal ⁊ sebeõ ⁊ anã ⁊ dison ⁊ eser
⁊ disan. Hi duces horrei filij seir: in t̃ra edõ. Facti
sũt ãt filij lothan: horrei ⁊ eman. Erat ãt soror lo
than thãna. Et isti filij sabal: alubã ⁊ maneeth ⁊
ebal sephi ⁊ onan. Et hi filij sebeõ: achia ⁊ anan.
Iste ẽ anã q̃ iuenit aq̃s calidas i solitudie: cũ pa
sceret asinas sebeõ pr̃is sui. Habuitq̃ꝫ filiũ disan ⁊
filiã oolibama. Et isti filij disan: abdas ⁊ iesbã ⁊
iethrã ⁊ charã. Hi q̃ꝫ filij eser: balaãnan ⁊ zeuan
⁊ achan. Habuit aũt filios disan hus ⁊ aran. Hi
duces horreoꝝ: dux lothan: dux sobal: dux sebeõ
dux ana: dux dison: dux eser: dux disan. Isti duces
horreoꝝ q̃ imperauerũt in t̃ra seyr. Reges ãt q̃ re
gnauerũt i t̃ra edom: añq̃ꝫ haberẽt regẽ filij isrl̃
fuerũt hi. Balach fili⁹ beor: noméq̃ꝫ vrbis eius
denaba. Mortu⁹ ẽ ãt balach: ⁊ regnauit ꝓ eo io
bab fili⁹ zare ð bosra. Cũq̃ꝫ mortu⁹ eẽt Iobab re
gnauit ꝓ eo husan ð t̃ra themãoꝝ. Hoc q̃ꝫ mor
tuo: regnauit ꝓ eo adab filius badadi q̃ ꝑcussit
madiã i regiõe moab: ⁊ nom̃ vrb̃ ei⁹ anith. Cũq̃ꝫ
mortu⁹ eẽt adad regnauit ꝓ eo semla de masere
cha. Hoc q̃ꝫ mortuo regnauit ꝓ eo saul ð fluuio
rooboth. Cũq̃ꝫ ⁊ h̃ obijsset: successit i regnũ bala
nan fili⁹ achobor. Isto q̃ꝫ mortuo: regnauit ꝓ eo
adad noméq̃ꝫ vrb̃ ei⁹ phon. Et appellabat̃ vxor
ei⁹ meezabel filia matreth: filie mizaab. Hec g̃
noĩa ducũ esau i cognatiõib⁹ ⁊ locis ⁊ vocabulis
suis: dux thãna: dux alua: dux ietheth: dux ooli
bama: dux ela: dux phinon: dux cenes: dux the
man: dux mabsar: dux madihel: dux hirã: hi du
ces edõ hitãtes i t̃ra iperij sui: ipse est esau pr̃ idu
meoꝝ. Hitauit ãt iacob i t̃ra chanaã: i q̃ pr̃ suus
ꝑegrinat⁹ ẽ ⁊ he sũt gn̄ãtiões ei⁹. XXXVII

Ioseph cũ sedecĩ eẽt annoꝝ pascebat gre
gẽ cũ frĩb⁹ suis adhuc puer. Et erat cũ fi
lijs bale ⁊ zelphe vxoꝝ pr̃is sui: accusa
uitq̃ꝫ frẽs suos apð pr̃eꝫ crimie pessimo. Isrl̃ ãt
diligeb. at ioseph sup oẽs filios: eo φ in senectute
genuisset eũ. Fecitq̃ꝫ ei tunicã polymitã. Uiden
tes ãt frẽs ei⁹ φ a pr̃e pl⁹ cũctis filijs amaret̃: ode
runt eũ: nec poterãt ei q̃cq̃ꝫ pacifice loq. Accidit
q̃ꝫ ut visũ somniũ referret frĩb⁹ suis: q̃ cã maioris
odij seminariũ fuit. Dixitq̃ꝫ ioseph frĩb⁹ suis: Au
dite somniũ meuꝫ qð vidi. Putabã nos ligare
manipulos i agro: ⁊ q̃si ↄsurgẽ manipulũ meuꝫ
⁊ stare: vrosq̃ꝫ manipulos circũstantes adorare
manipulũ meũ. Rñderũt frẽs ei⁹: Nũq̃d rex nr̃
eris: aut subijciemur ditiõi tue: Hec g̃ cã somnioꝝ
atq̃ꝫ ꝯmoniũ: inuidie ⁊ odij fomitẽ ministrauit. Alið
q̃ꝫ vidit somniũ qð narrãs frĩb⁹ ait: Uidi ꝑ som
niũ q̃si solẽ ⁊ lunã ⁊ stellas vndecĩ adorare me:
Qð cũ pr̃i suo ⁊ frĩb⁹ retulisset: icrepauit eũ pat̃
su⁹ ⁊ dixit: Quid sibi vult h̃ somniũ qð vidisti: Nũ
ego ⁊ mr̃ tua ⁊ frẽs tui adorabim⁹ te sup t̃rã: In
uidebãt ei igit̃ frẽs sui: pr̃ vo rẽ tacit⁹ ↄsiderabat
Cũq̃ꝫ frẽs illi⁹ i pascẽdis gregib⁹ pr̃is morarent̃
i sychẽ: dixit ad eũ isrl̃. Frẽs tui pascũt oues i si
chimis: veni mittã te ad eos. Quo rñdẽte: ꝓsto
suꝫ ait: Uade ⁊ vide si cũcta ꝓsꝑa sint erga frẽs
tuos ⁊ pecora: ⁊ renũcia mihi q̃d agat̃. Missus
de valle hebron venit in sichẽ. Inuenitq̃ꝫ eum
vir errãtẽ i agro: ⁊ int̃rogauit q̃d q̃rẽt. At ille rñ
dit: Frẽs meos q̃ro. Indica mihi vbi pascãt gre
ges. Dixitq̃ꝫ ei vir: Recesserũt ð loco isto. Audi
ui aũt eos dicẽtes: Eamus i dothaim. Perrexit
itaq̃ꝫ ioseph p⁹ frẽs suos ⁊ iuenit eos i dothaim
Qui cũ vidissent eũ ꝓcul: añq̃ꝫ accedẽt ad eos
cogitauerũt illũ occidẽ: ⁊ mutuo loq̃bant̃: Ecce
somniator vẽit. Uenite occidam⁹ eũ: ⁊ mittam⁹
i cisternã veterẽ: dicemusq̃ꝫ fera pessima deuora
uit eũ: ⁊ tũc appebit q̃d illi ꝓsint somnia sua. Au
diẽs ãt h̃ rubẽ: nitebat̃ liberare eũ de manib⁹ eo
rũ: ⁊ dicebat: Nõ interficiam⁹ aiaꝫ ei⁹: nec effunda
m⁹ sanguinẽ: sed ꝓijcite eũ i cisternã veterẽ q̃ est
i solitudie: manusq̃ꝫ v̄ras ꝯuate inoxias. Hoc ãt
dicebat volẽs eripe eũ ð manib⁹ eoꝝ ⁊ reddẽ pr̃i
suo. Cõfestĩ igit̃ ut ꝑuenit ad frẽs suos: nudaue
rũt eũ tunica talari ⁊ polymita: miserũtq̃ꝫ eũ in
cisternã veterẽ q̃ nõ hẽbat aquã. Et sedẽtes ut co
mederẽt panẽ viderũt hismaelitas viatores veni
re ð galaad: ⁊ camelos eoꝝ portãtes aromata ⁊
resinã ⁊ stacten i egyptũ. Dixit g̃ iudas frĩb⁹ suis
Quid nob̃ ꝓdest si occiderim⁹ frẽm nr̃m: ⁊ cela
uerim⁹ sanguinẽ ipsi⁹: Meli⁹ ẽ vt venundet̃ his
maelitis: ⁊ man⁹ nr̃e nõ polluant̃. Frat. n. ⁊ caro
nr̃a ẽ. Acquieuerũt frẽs ꝯmonib⁹ illi⁹: ⁊ ptereunti
b⁹ madianitis negociatorib⁹: extrahẽtes eũ de
cisterna vẽdiderũt hismaelitis viginti argẽteis: q̃
duxerũt eũ i egyptũ. Reuersusq̃ꝫ rubẽ ad cister
nã nõ inuenit puerũ: ⁊ scissis vestib⁹ ꝑgẽs ad frẽs
suos ait: Puer nõ cõparet: ⁊ ego q̃ ibo: Tulerũt
ãt tunicã ei⁹: ⁊ i sanguinẽ hedi quẽ occiderãt tin
xerũt: mittẽtes q̃ ferrẽt ad patrẽ: ⁊ dicerẽt. Hãc i
uenim⁹ vide vtrũ tunica filij tui sit an nõ. Quam
cũ cognouisset pr̃ ait: Tunica filij mei ẽ. Fera pes
sima cõedit eũ: bestia ðuorauit ioseph. Scissisq̃ꝫ
vestib⁹ iduct⁹ ẽ cilicio: lugẽs filiũ suũ multo tpe.
Cõgregatis aũt cũctis liberis ei⁹ ut leniret dolo

rē p̄ris: noluit ꝯſolatōez accipe: ſʒ ait. Deſcēdam ad filiū meū lugēs i infernū. Et illo pſeuerāte in fletu: madianite vēdidert ioſeph i egypto: phutifari eunucho pharaōis mḡro militū. XXXVIII

Eodē tpe deſcēdens iudas a frib⁹ ſuis: diuertit ad virū odollamitē noie hirā: viditq̄ʒ ibi filiā hōis chananei vocabulo Sue. Et accepta vxore igreſſus ē ad eā. Que ꝯcepit ⁊ pepit filiū: ⁊ vocauit nomē ei⁹ her. Rurſūq̄ʒ cōcepto fetu natū filiū vocauit onan. Tertiū q̄ʒ pepit quē appellauit ſela. Quo nato: parere vltra ceſſauit. Dedit āt iudas vxorē p̄genito ſuo her: noie thamar. Fuit q̄ʒ her p̄gēit⁹ iude: nequā i cōſpectu dn̄i: ⁊ iō ab eo occiſus ē. Dixit ḡ iudas ad onan filiū ſuū. Ingredē ad vxorē fr̄is tui ⁊ ſociarē illi vt ſuſcites ſemē fr̄i tuo. Ille sciēs n̄ naſci ſibi filios: introiēs ad vxorē fr̄is ſui: ſemē fūdebat in terrā: ne liberi fr̄is noie naſcerēt. Et icirco pcuſſit eū dn̄s: eo q̄ rē deteſtabilē facēt. Quāobrē dixit iudas thamar nurui ſue. Eſto vidua i domo p̄ris tui: donec creſcat ſela fili⁹ me⁹. Timebat. n. ne ⁊ ipſe moreret̄ ſicut fr̄es ei⁹. Que abijt ⁊ hitauit in domo p̄ris ſui. Euolutis āt multis ānis: mortua ē Sue vxor iude. Qui p⁹ luctū ꝯſolatōe ſuſcepta aſcēdebat ad tōſores ouiū ſuaꝝ ipſe ⁊ hiras opilio gregis odollāita i thānas. Nūciatūq̄ʒ ē thamar q̄ ſocer illi⁹ aſcēdēt i thānas: ad tōdēdas oues. Que dpoſitis viduitatis veſtib⁹: aſſūpſit theriſtrū ⁊ mutato hitu ſedit i biuio itineris qd̄ ducit thāmā: eo q̄ creuiſſet ſela ⁊ n̄ eū accepiſſet maritū. Quā cū vidiſſet iudas ſuſpicat⁹ ē eē meretricez. Operuerat. n. vultū ſuū ne agnoſcēt. Ingrediēſq̄ʒ ad eā ait: Dimitte me vt coeā tecū. Neſciebat. n. q̄ nur⁹ ſua eēt. Quarn̄dēte: qd dabis mihi vt fruaris ꝯcubitu meo: dixit. Mittā tibi hedū de gregib⁹. Rurſūq̄ʒ illa dicēte: patiar qd̄ vis ſi dederis mihi arrabonē donec mittas qd̄ polliceris ait iudas. Quid tibi vis p arrabōe dari. Rn̄dit Annulū tuū ⁊ armillā ⁊ baculū quē māu tenes. Ad vnū igr̄ coitū mlier ꝯcepit: ⁊ ſurgēs abijt: dpoſitoq̄ʒ hitu quē ſūpſerat: iduta ē viduitatis veſtib⁹. Miſit āt iudas hedū p paſtorē ſuū odolamitē: vt recipet pign⁹ qd̄ dederat mlieri. Qui cū nō inueniſſet eā interrogauit hōies loci illi⁹. Vbi ē mlier q̄ ſedebat i biuio. Rn̄dētib⁹ cūctis n̄ fuit i loco iſto meretrix: reuerſus ē ad iudā: ⁊ dixit ei: n̄ inueni eā. Sʒ ⁊ hōies loci illi⁹ dixerēt mihi: nūq̄ʒ ſediſſe tibi ſcortū. Ait iudas. Habeat ſibi. Certe mēdacij arguē nos n̄ pt. Ego miſi hedū quē pmiſerā: ⁊ tu n̄ inueniſti eā. Ecce āt p⁹ tres mēſes nūciauerūt iude dicētes. Fornicata ē thamar nur⁹ tua ⁊ videt̄ vter⁹ illi⁹ itumeſcē. Dixitq̄ʒ iudas: Producite eā ut cōburat̄. Que cū duceret̄ ad penaz miſit ad ſocerū ſuū dicēs: De viro cui⁹ h̄ ſūt ꝯcepi Cog̃ſce cui⁹ ſit annul⁹ ⁊ armilla ⁊ baculus. Qui agnitis munerib⁹ ait. Iuſtior me ē: q̄ʒ nō tradidi eā ſela filio meo. Attn̄ vltra nō cognuit eā. Inſtante aūt partu: apparuerūt gemini i vtō: atq̄ʒ i ipa effuſione īfantiū vn⁹ ptulit manū i q̄ obſtetrix ligauit coccinū dicens: Iſte egredieť pōr. Illo vo retrahēte manū: egreſſus ē alt. Dixitq̄ʒ mulier: Quare diuiſa ē ppt̄ te maceria? Et ob hāc cāʒ vocauit nomē ei⁹ phares. Poſtea egreſſus ē fr̄ ei⁹ in cui⁹ manu erat coccinū: quē appellauit zarā.

Igit̄ ioſeph duct⁹ ē i egyptū XXXIX

Emitq̄ʒ eū phutifar eunuch⁹ pharaonis p̄nceps exercit⁹ ſui: vir egypti⁹ d manib⁹ iſmaelitarū: a q̄b⁹ pduct⁹ erat. Fuitq̄ʒ dn̄s cū eo: ⁊ erat vir i cūctis pſpere agēs. Hitauitq̄ʒ i domo dn̄i: q optīe nouerat dn̄m eſſe cū eo: ⁊ oīa q̄ gereret ab eo dirigi i māu illi⁹. Inuēitq̄ʒ ioſeph grāz corā dn̄o ſuo: ⁊ miſtrabat ei. A q̄ ppoſit⁹ oib⁹: gubnabat credita ſibi domū: ⁊ vniuerſa q̄ ei tradita fuerāt: bn̄dixitq̄ʒ dn̄s domui egyptij ppt̄ ioſeph: ⁊ mltiplicauit tā i edib⁹ q̄ʒ i agris cūctā ei⁹ ſbāz. Nec q̄cq̄ʒ aliō nouēat: niſi panē q̄ veſcebat̄. Erat āt ioſeph pulchra facie ⁊ decor⁹ aſpectu. Poſt multos itaq̄ʒ dies: iniecit dn̄a ſua oculos ſuos i ioſeph ⁊ ait. Dormi mecū. Qui neq̄ q̄ʒ acq̄ſcēs opi nefario: dixit ad eā. Ecce dn̄s me⁹ oib⁹ mihi traditis: ignorat q̄d hēat i domo ſua: nec q̄cq̄ʒ ē qd̄ nō i mea ſit ptāte: ul̄ nō tradiderit mihi: pt̄er te q̄ vxor ei⁹ es: Quō ḡ poſſū h̄ malū facē: ⁊ peccare i dn̄ʒ meū: Huiuſcemōi v̄b̄ p ſingulos dies loq̄banť: ⁊ mlier moleſta erat adoleſcētu: ⁊ ille recuſabat ſtupꝝ. Accidit aūt q̄dā die ut intraret ioſeph domū: ⁊ opis q̄ppiā abſq̄ʒ arbitris faceť ⁊ illa app̄heſa lacinia veſtimēti ei⁹ diceret. Dormi mecū. Qui relicto i māu ei⁹ pallio fugit ⁊ egreſſus eſt foras. Cūq̄ʒ vidiſſet mlier veſtē in manib⁹ ſuis: ⁊ ſe eē ꝯtēptā: vocauit ad ſe hoies dom⁹ ſue: ⁊ ait ad eos: En itroduxit virū hebreū ut illudēt nob. Ingreſſus ē ad me ut coiret mecū. Cūq̄ʒ ego ſucclamaſſē ⁊ audiſſet vocē meā: reliq̄t palliū qd̄ tenebā ⁊ fugit foras. In argumētū ḡ fidei retētū palliū oñdit marito reuertēti domū ⁊ ait. Ingreſſus ē ad me ſu⁹ hebre⁹ quē adduxiſti ut illudēt mihi. Cūq̄ʒ audiſſet me clamare: reliq̄t palliū qd̄ tenebā: ⁊ fugit foras. His auditis dn̄s ⁊ nimiū credulus v̄b̄ ꝯiugis irat⁹ ē valde: tradiditq̄ʒ ioſeph i carcerē vbi vincti regis cuſtodiebanť: ⁊ erat ibi clauſus. Fuit āt dn̄s cū ioſeph ⁊ miſert⁹ ē illi⁹: ⁊ dedit ei grāz i ꝯſpectu p̄ncipis carceris. Qui tradidit i māu illi⁹ vniuēſos victos q̄ i cuſtodia tenebāť ⁊ q̄cq̄d fiebat ſb ipo erat: nec nouerat aliq̄d cūctis ei credītis. Dn̄s. n. erat cū illo: ⁊ oīa opa eius dirigebat. XL

His itaq̄ʒ geſtis accidit ut peccarent duo eunuchi: pincerna regis egypti: ⁊ piſtor dn̄o ſuo. Iratuſq̄ʒ cōtra eos pharao: nā alt̄ pincernis p̄erat: alt̄ piſtorib⁹: miſit eos i carcerē p̄ncipis militū in q̄ erat vinct⁹ ⁊ ioſeph. At

custos carceris tradidit eos ioseph: q̃ ⁊ minstra
bat eis. Aliq̃ntulū tp̄is fluxerat: ⁊ illi ī custodia
tenebant̄. Uiderūtq̄ ābo somniū nocte vna: iux̄
interp̄tationē ꝯgruā sibi. Ad q̄s cū introisset io
seph mane ⁊ vidisset eos tristes: sciscitat᷒ ē dicēs
Cur tristior ē hodie solito facies vr̄a? Qui r̄ndē
rūt: Sōniū vidim᷒: ⁊ n̄ ē q̄ interp̄tet̄ nob̄. Dixitq̄
ad eos ioseph. Nunq̄d nō dei ē interp̄tatio? Re
ferte mihi q̄d videritis. Narrauit p̄or ꝑpositus
pincernarū somniū suū. Uidebā corā me vitē
in q̄ erāt tres ꝓpagines crescē paulati ī gēmas:
⁊ post flores vuas maturescē: caliceq̄ pharaōis
ī manu mea. Tuli ḡ vuas ⁊ exp̄ssi ī calicē quē te
nebā: ⁊ tradidi poculū pharaoni. R̄ndit ioseph
Hec ē interp̄tatio somnij. Tres ꝓpagines: tres
adhuc dies sūt post q̄s recordabit̄ pharao mini
sterij tui: ⁊ restituet te in gradū p̄stinū: dabisq̄ ei
calicē iux̄ officiū tuū sicut an̄ facere ꝯsueueras.
Tm̄ memēto mei cū tibi bn̄ fuerit: ⁊ facies mecū
misericordiā: ut suggeras pharaoni ut educat me
de isto carcē: q̄r furtim sublat᷒ suꝫ de t̄ra hebreo
rū: ⁊ h̄ inocēs ī lacū missus suꝫ. Uidēs pistoruꝫ
magister q̄ prudenter somniū dissoluisset ait: Et
ego vidi somniū q̄ tria canistra farine haberē su
per caput meū ⁊ ī vno canistro q̄d erat excelsius
portare me putabā oēs cibos q̄ fiūt arte pistoria
auesq̄ comedere ex eo. R̄ndit ioseph. Hec ē int̄
p̄tatio somnij. Tria canistra tres adhuc dies sunt
p᷒ q̄s auferet pharao caput tuū: ac suspēdet te in
cruce ⁊ lacerabūt volucres carnes tuas. Exinde
dies terti᷒ natalici᷒ pharaonis erat. Qui faciens
grāde ꝯuiuiū pueris suis: recordat᷒ ē int̄ epulas
mḡri pincernaꝝ ⁊ pistoꝝ p̄ncipis: restituitq̄ alte
rū ī locū suū vt porrigeret ei poculū: alteꝝ suspē
dit in patibulo: vt ꝯiectoris v̄itas ꝓbaret̄. Et tn̄
succedētib᷒ ꝓsꝑis: ꝑposit᷒ pincernarū oblitus
est interp̄tis sui.

XLI.

Post duos ānos vidit pharao somnium.
Putabat se stare sup̄ fluuiū de q̄ ascēde
bāt septē boues pulchre ⁊ crasse nimis ⁊
pascebāt̄ in locis palustrib᷒. Alie q̄z septē emer
gebāt de flumie fede ꝯfecteq̄ macie: ⁊ pascebant̄
ī ip̄a amnis ripa ī locis virētib᷒: deuorauerūtq̄
eas q̄rū mira sp̄ēs ⁊ habitudo corpoꝝ erat. Expgefa
ctus pharao rursuꝫ dormiuit: ⁊ vidit alteꝝ somni
um. Septē spice pullulabāt ī culmo vno plene at
q̄ formose: alie q̄z totidem spice tenues: ⁊ ꝑcusse
vredie oriebāt̄: deuorātes oēm p̄oꝝ pulchritudi
nē. Euigilās pharao p᷒ quietē: ⁊ facto mane pa
uore ꝑterrit᷒ misit ad omēs ꝯiectores egypti: cun
ctosq̄ sapiētes: ⁊ accersitis narrauit somniū: nec
erat qui interp̄taret̄. Tūc demū reminiscēs mḡr pi
cernaꝝ ait. Cōfiteor pctm̄ meū. Irat᷒ rex seruis su
is me ⁊ mḡrm pistoꝝ retrudi iussit ī carcerē p̄nci
pis militū: vbi vna nocte vterq̄ vidim᷒ somniū: ꝑ
sagiū futuroꝝ. Erat ibi puer hebre᷒ eiusdē ducis

militū famul᷒ cui narrātes somnia: audiuim᷒ q̄c
q̄d postea rei ꝓbauit euēt᷒. Ego eni reddit᷒ suꝫ of
ficio meo: ⁊ ille suspēsus est ī cruce. Protin᷒ ad re
gis iperiū eductū de carcē ioseph totōderūt: ac ve
ste mutata obtulerūt ei. Cui ille ait: Uidi somnia
nec ē q̄ edisserat: q̄ audiui te sapiētissime cōijcere.
R̄ndit ioseph: Absq̄ me de᷒ r̄ndebit ꝓsꝑa pha
raoni. Narrauit ḡ pharao q̄ viderat. Putabam
me stare sup̄ ripā fluminis: ⁊ septē boues de amne
ꝯscēdere pulchras nimis ⁊ obesis carnib᷒: q̄ ī pa
stu paludis virecta carpebāt. Et ecce has seq̄bā
tur alie septē boues intm̄ deformes ⁊ macilēte vt
nūq̄ tales ī t̄ra egypti viderī. Que deuoratis et
ꝯsumptis p̄orib᷒: nullū saturitatis dedē vestigiū
sed simili macie ⁊ squalore torpebāt. Euigilans: rur
suꝫ sopore dep̄ssus vidi somniū. Septē spice pul
lulabāt ī culmo vno plene atq̄ pulcherrime. Alie
q̄z septē tenues ⁊ ꝑcusse vredie: oriebāt̄ e stipula
q̄ prioꝝ pulchritudinē deuorauerūt. Narraui conie
ctorib᷒ somniū: ⁊ nemo ē qui edisserat. R̄ndit io
seph: Sōniū regis vnū ē. Que factur᷒ ē de᷒ osten
dit pharaoni: Septē boues pulchre ⁊ septē spice
plene: septē vbertatis āni sūt: eādēq̄ vim somnij
ꝯphēdūt. Septē q̄z boues tenues atq̄ macilēte
q̄ ascēderūt p᷒ eas: ⁊ septē spice tenues ⁊ vēto vrē
te ꝑcusse: septē anni venture sunt famis: q̄ h̄ ordi
ne ꝯplebūt̄. Ecce septē āni venient fertilitatis ma
gne ī vniuersa t̄ra egypti q̄s seq̄nt̄ septē anni alij
tāte sterilitatis: vt obliuiōi tradatur cuncta retro
abūdātia. Cōsumptura ē eni fames oēꝫ terraꝫ: ⁊
vb̄tatis magnitudinē ꝑditura ē inopia magnitu
do. Q̄d aūt vidisti secūdo: ad eādē rē ꝑtinēs som
niū: firmitatis īdiciū ē: eo q̄ fiat s̄mo dei ⁊ velocit᷒
ipleat̄. Nūc ḡ ꝓuideat rex virū sapiētē ⁊ idustriū
⁊ p̄ficiat eū t̄re egypti q̄ ꝯstituat ꝑpositos ꝑ cūctas
regiōes: ⁊ qntā ꝑtē fructuū ꝑ septē ānos fertilita
tis qui iā nūc futuri sūt: ꝯgreget ī horrea: ⁊ omne
frumētū sb̄ pharaōis ptāte ꝯdat̄: s̄uetq̄ in vrbi
bus: ⁊ p̄paret̄ fut̄e septē ānoꝝ fami: q̄ oppr̄ssura ē
egyptū: ⁊ n̄ ꝯsumet̄ terra ī opia. Placuit phara
oni ꝯsiliū: ⁊ cūctis ministris ei᷒. Locutusq̄ ē ad
eos. Nū iuenire poterim᷒ talē viꝝ q̄ sp̄ū dei ple
n᷒ sit. Dixit ḡ ad ioseph: Quia ostēdit tibi de᷒ oīa
q̄ locut᷒ es: nūq̄d sapiētiorē ⁊ ꝯsilīem tui iuenire
potero: Tu eris sup̄ domū meā: ⁊ ad tui oris īpe
riū cūct᷒ ppl̄s obediet. Uno tm̄ regni solio p̄cedā
te. Dixitq̄ rursū pharao ad ioseph: Ecce ꝯstitui
te sup̄ vniuersā t̄rā egypti. Tulitq̄ ānulū de ma
nu sua ⁊ dedit eū ī māu ei᷒: vestiuitq̄ eum stola
byssina: ⁊ collo torquē aureā circūposuit. Fecitq̄
eū ascēdē sup̄ currū suū scdm clamāte p̄cone: vt
oēs corā eo genuflecterēt ⁊ ꝑpositū eē scirēt vni
uerse t̄re egypti. Dixit q̄z rex egypti ad ioseph:
Ego sū pharao. Absq̄ tuo ip̄io n̄ mouebit q̄sq̄
manū: aut pedē ī oī t̄ra egypti. Uertitq̄ nom̄ ei᷒
⁊ vocauit eū ligua egyptiaca: saluatorē mundi.

Deditq̄ȝ illi vxorem: asseneꝫ filiam phutiferis sacerdotis heliopoleos. Egressus ē itaqȝ ioseph ad terrā egypti. Triginta annoꝝ erat qn̄ stetit in ꝯspectu regis pharaonis ⁊ circuiuit oēs regiōes egypti. Venitq̄ȝ fertilitas septē annoꝝ: ⁊ i manipulos redacte segetes ꝯgregate sūt i horrea egypti. Ois etiā frugū abūdātia in singulꝭ vrbibꝰ cōdita ē. Tātaq̄ȝ fuit abūdātia tritici: ut arene maris coeq̄ret ⁊ copia mēsuraȝ excederet. Nati qȝ sūt ioseph filij duo anq̄ȝ veniret fames q̄s peperit ei asseneꝫ filia phutiferis sacerdotis heliopoleos. Vocauitq̄ȝ nomē p̄genitī manasses dicēs: Obliuisci me fecit deꝰ oiuȝ laboꝝ meoꝝ: ⁊ domꝰ patris mei. Nomē q̄ȝ secūdi appellauit effraī dicēs Crescē me fecit deꝰ in t̃ra paupertatis mee. Igitur transactis sep̄ ēubertatis ānis q̄ fuerāt i egypto: ceperūt venire septē anni inopie: q̄s p̄dixerat ioseph: ⁊ i vniuerso orbe fames p̄ualuit. In cuncta ēt terra egypti fames erat. Qua esuriente clamauit ppl̄s ad pharaonē: alimēta petēs. Quibꝰ ille r̄ndit: Ite ad ioseph ⁊ q̄cq̄d ipse vob̄ dixerit: facite. Crescebat aūt q̄tidie fames i oī t̃ra: apuitq̄ȝ ioseph vniuersa horrea ⁊ vēdebat egyptijs. Nā ⁊ illos oppresserat fames. Oēsq̄ȝ p̄uincie veniebant in egyptū ut emerēt escas: ⁊ malū inopie tēperarent.

XLII

Audiēs aūt iacob q̄ alimēta vēderent̃ in egypto dixit filijs suis: Quare negligitis? Audiui q̄ triticū venūdet̃ in egypto. Descēdite ⁊ emite nob̄ necessāria: ut possimꝰ viuere: ⁊ nō ꝯsumamur inopia. Descēdētes igit̃ frēs ioseph decē: ut emerāt frumēta in egypto: beniamin domi retēto a iacob q̄ dixerat fribꝰ eiꝰ: ne forte i itinē q̄cq̄ȝ patiat̃ mali igressi sūt terrā egypti cū alijs q̄ p̄gebāt ad emendū. Erat aūt fames in terra chanaā: ⁊ ioseph erat p̄nceps i t̃ra egypti: atq̄ȝ ad eiꝰ nutū frumēta p̄plis vēdebant. Cūq̄ȝ adorassent euȝ frēs sui ⁊ agnouisset eos: q̄si ad alienos duriꝰ loq̄bat̃: Interrogans eos. Vn̄ venistis? Qui r̄nderunt: de t̃ra chanaan: ut emamꝰ victui necessaria. Et tn̄ frēs ipe cog̃scēs: nō ē cognitꝰ ab eis. Recordatusq̄ȝ somnioꝝ q̄ aliq̄n viderat ait ad eos: Exploratores estis: ut videatis ifirmiora terre venistis. Qui dixerūt: Nō ē ita dn̄e: sed serui tui venerūt ut emerēt cibos. Oēs filij viꝰ viri sumꝰ. Pacifici venimus: nec q̄cq̄ȝ famuli tui machināt̃ mali. Quibꝰ ille r̄ndit. Aliť ē. Immunita t̃re hꝰ ꝯsiderare venistis. At illi dixerūt: Duodecī inquiūt frēs tui sumꝰ: filij viri viꝰ in t̃ra chanaan. Minimꝰ cū p̄re nr̄o ē: aliꝰ nō ē sup̄. Hoc ē ait q̄d locutꝰ suȝ: Exploratores estis. Iā nūc experimētū vr̄i capiā. Per salutē pharaōis nō egrediemini hic donec veniat frat̃ vr̄ minimꝰ. Mittite ex vob̄ vnū ⁊ adducat eū: vos āt eritis i vinculꝭ donec p̄bent̃ q̄ dixistis: vtrū vera an falsa sint. Alioq̄n p̄ salutē pharaōis exploratores estis. Tradidit ḡ illos custodie tribꝰ diebꝰ. Die aūt t̃tio eductis de carcē ait: Facite q̄ dixi ⁊ viuetis. Deū .n. timeo. Si pacifici estis frat̃ vr̄ vnꝰ liget̃ i carcere: vos āt abite ⁊ ferte frumēta q̄ emistis in domos vr̄as: ⁊ frēȝ vr̄ȝ minimū ad me adducite: ut possiȝ vr̄os p̄bare s̄mones: ⁊ nō moriamini. Fecerūt ut dixerat: ⁊ locuti sūt ad inuicē. Merito h̄ patimur: q̄r peccauimꝰ i frēm nr̄m vidētes angustias aīe illiꝰ dū dep̄caret̃ nos ⁊ nō audiuimꝰ: iccirco venit sup̄ nos ista tribulatio. E quibꝰ vnꝰ rubē ait: Nūq̄d nō dixi vob̄: nolite peccare in pueꝝ: ⁊ nō audistis me: En sanguis eiꝰ exq̄rit̃: Nesciebāt .n. q̄ intelligēt ioseph: eo q̄ p̄ int̃p̄tē loq̄ret̃ ad eos. Auertitq̄ȝ se parūper ⁊ fleuit: ⁊ reuersus locutꝰ ē ad eos. Tollēsq̄ȝ symeō ⁊ ligās illis p̄ūtibꝰ: iussit ministris ut iplerēt eoꝝ saccos tritico ⁊ reponerēt pecūias singuloꝝ i sacculꝭ: datis sup̄ra cibarijs i via. Qui fecerūt ita. At illi portātes frumēta i asinis suis p̄fecti sūt. Apertoq̄ȝ vnꝰ sacco ut daret iumēto pabulū i diuersorio: ꝯtēplatꝰ pecuniā i ore sacculi: dixit fribꝰ suis: Reddita ē mihi pecunia. En hī i sacco Et obstupefacti turbatiq̄ȝ mutuo dixerūt: Quidnā ē h̄ q̄d fecit nob̄ deꝰ? Venerūtq̄ȝ ad iacob p̄rēȝ suū i t̃ra chanaā: ⁊ narrauerūt ei oīa q̄ accidissēt sibi dicētes: Locutꝰ ē nob̄ dn̄s t̃re dure: ⁊ putauit nos exploratores eē p̄uincie. Cui r̄ndimꝰ: Pacifici sumꝰ: nec vllas molimur insidias. Duodecī frēs vno p̄re geniti sumꝰ: vnꝰ nō ē sup̄: minimꝰ cū p̄re nr̄o ē i t̃ra chanaā. Qui ait nob̄: Sic p̄babo q̄ pacifici sitis. Frēm vr̄m vnū dimittite apd̄ me ⁊ cibaria domibꝰ vr̄is necessaria sumite ⁊ abite. Frēmq̄ȝ vr̄m minimū adducite ad me: ut sciā q̄ nō sitis exploratores: ⁊ istū q̄ tenet̃ i vinculis recipere possitis: ac deinceps q̄ vultis emēdi habeatis licētiā. His dictis cū frumēta effunderēt: singuli repperēt i ore saccoꝝ ligatas pecūias: exterritisq̄ȝ silꝭ oibꝰ dixit p̄r iacob: Absq̄ȝ liberis me esse fecistis Ioseph nō ē sup̄: symeō tenet̃ in vinculis: ⁊ beniamin auferetis. In me h̄ oīa mala reciderūt. Cui r̄ndit rubē: Duos filios meos interfice: si nō reduxero illū tibi. Trade illū i manu mea: ⁊ ego euȝ tibi restituā. At ille: Nō descēdet inq̄t filiꝰ meus vobiscū. Frat̃ eiꝰ mortuꝰ ē ⁊ ipe solꝰ remansit. Si q̄d ei aduersitatis acciderit in t̃ra ad quā p̄gitis deducetis canos meos cū dolore ad inferos.

XLIII

Interim fames oēm terrā vehement̃ p̄mebat: cōsumptisq̄ȝ cibis q̄s ex egypto detulerāt: dixit iacob ad filios suos: Reuertimini ⁊ emite nob̄ pauxillū escarū. R̄ndit iudas. Denūciauit nobis vir ille sub attestatiōe iurisiurādi dicēs: Nō videbitis faciē meā: nisi frēm vr̄m minimū adduxeritis vobiscuȝ Si ḡ vis eū mittē nobiscū p̄gemus parĩt: ⁊ ememus tibi necessaria: si aūt nō vis nō ibimꝰ. Vir eni ut sepe diximꝰ: denūciauit nobis: Non videbitis faciem meam absq̄ȝ fratre vestro minimo

Dixit eis israel: In meā hoc fecistis miseriā: ut i
dicaretis ei ⁊ aliū habē vos fratrē. At illi rñde
rūt: Interrogauit nos homo p ordinē nostram ꝓ
geniē: si pater viueret: si haberem⁹ frēm. Et nos
rñdimus ei cōsequent iuxta id qđ fuerat sciscita
tus. Nunqd scire poteramus ꝙ dicturus esset:
adducite fratrē vestrū vobiscū. Judas quoqꝫ di
xit patri suo: Mitte puerū mecū ut ꝓficiscamur
⁊ possimus viuē ne moriamur nos ⁊ paruuli nři
Ego suscipio puerꝫ: de manu mea requre illū. Nisi
reduxero ⁊ reddidero eū tibi: ero peccati reus in
te omni tpe. Si nō intercessisset dilatio: iam vice
altera venissemus. Igit israel pater eoꝝ dixit ad
eos: Si sic necesse ē: facite quod vultis. Sumite
de optimis terre frugibus in vasis vestris: ⁊ de
ferte viro munera: modicū resine ⁊ mellis ⁊ sto
racis stactes ⁊ terebinthi ⁊ amygdalarū. Pecu
niāqꝫ duplicē ferte vobiscū: ⁊ illā quā inuenistis
in sacculis reportate: ne forte errore factū sit. Sꝫ
⁊ fratrē vestrū tollite: ⁊ ite ad virū. Deus autē
meus oipotēs faciat vobis eū placabilē ⁊ remit
tat vobiscū fratrē vestrū quē tenet in vinculis ⁊
hūc beniamin. Ego autē quasi orbatus absqꝫ li
beris ero. Tulerūt ḡ viri munera: ⁊ pecuniā du
plicem ⁊ beniamin: descēderūt in egyptū ⁊ stete
rūt corā ioseph. Quos cū ille vidisset ⁊ beniami
simul: ꝑcepit dispēsatori domus sue dicēs: Intro
duc viros domū: ⁊ occide victias ⁊ instrue cōui
uiū: qm̄ hodie mecū sunt comesturi meridie. Fe
cit ille qđ sibi fuerat imperatū ⁊ introduxit viros
domū. Ibiqꝫ exterriti dixerūt mutuo: Propter
pecuniā quā retulim⁹ ꝑus in saccis nostris: intro
ducti sum⁹: ut deuoluat ī nos calūniā: ⁊ violent
subyciat seruituti ⁊ nos ⁊ asinos nostros. Quā
obrem in ipsis foribus accedētes ad dispēsatorē
locuti sunt: Oram⁹ dñe ut audias nos: Jā ante
descēdim⁹ ut emeremus escas: quibus emptis
cū venissem⁹ ad diuersoriū: aperuim⁹ saccos no
stros: ⁊ inuenim⁹ pecuniā in ore saccoꝝ: quā nūc
eodē pondē reportauim⁹. Sed ⁊ aliud attulim⁹
argētū: ut emamus q̄ nobis necessaria sunt. Nō
ē in nostra ꝯscia: qs posuerit eā in marsupijs no
stris. At ille respōdit: Pax vobiscū nolite timē.
De⁹ vester ⁊ de⁹ pris vři: dedit vobis thesauros
i saccis vřis. Nā pecuniā quā dedisti mihi: ꝓba
tā ego habeo. Eduxitqꝫ ad eos symeō. Et intro
ductis domū: attulit aquā: ⁊ lauerūt pedes suos
deditqꝫ pabulū asinis eoꝝ. Illi vo parabāt mu
nera: donec ingrederet ioseph meridie: Audie
rāt. n. ꝙ ibi comesturi essent panē. Igit ingressus
est ioseph domū suā: obtulerūtqꝫ ei munera: te
nētes in manib⁹ suis: ⁊ adorauerūt ꝓni in terrā
At ille clement resalutatis eis interrogauit eos di
cēs: Sanus ne est pater vester senex: de q̊ dixera
tis mihi: Adhuc viuit: Qui rñderūt. Sospes est
seru⁹ tu⁹ pat nř. Adhuc viuit. Et incuruati ado
rauerūt eū. Attollēs aūt ioseph oculos: vidit be
niamin frēm suū vterinū: ⁊ ait: Iste ē frat vester
puulus de q̊ dixeratis mihi: Et rursū: De⁹ inqt
misereat tui fili mi. Festinauitqꝫ in domū qꝛ cō
mota fuerāt viscera ei⁹ sup fratre suo ⁊ erūpebāt
lachryme ⁊ introiēs cubiculū fleuit. Rursumqꝫ
lota facie egressus: ꝯtinuit se ⁊ ait: Ponite panes
Quib⁹ appositis seorsū ioseph: ⁊ seorsū frib⁹:
egyptijs qꝫ qui vescebant sil seorsum. Illicitū ē. n.
egyptijs comedē cū hebreis: ⁊ ꝓphanū putant
huiuscemōi cōuiuiū: sederūt corā eo: p̊genitus
iux p̊genita sua: ⁊ minimus iux etatē suā. Et mira
bant nimis. sumptis ptibus q̄s ab eo accepant
Maiorqꝫ ps venit beniamin: ita ut qnqꝫ ptib⁹
excedē. Biberūtqꝫ ⁊ inebriati sunt cum eo.

XLIIII

Precepit aūt ioseph dispēsato
ri dom⁹ sue dicēs: Imple saccos eoꝝ fru
mēto quātū pōt capē ⁊ pone pecuniā sin
guloꝝ in summitate sacci. Cyphū aūt meū argē
teū ⁊ pciū qđ dedit tritici: pone ī ore sacci iunio
ris. Factūqꝫ ē ita. Et orto mane: dimissi sunt cū
asinis suis. Iāqꝫ vrbē exierāt ⁊ ꝓcesserāt paulu
lū. Tūc ioseph accersito dispēsatore domus ait:
Surge ꝑsequere viros: ⁊ apphēsis dicito
Quare reddidistis malū ꝓ bono: Cyphus quē
rati est mis: ipse est in quo bibit dñs meus ⁊ i q
augurari solet. Pessimā rē fecistis. Fecit ille ut
iusserat: ⁊ apphensis p ordinē locutus ē: Qui re
sponderūt: Quare sic loquit dñs noster ut serui
tui tm̄ flagitij cōmiserint: Pecuniā quā inueni
mus in summitate saccoꝝ reportauim⁹ ad te de
terra chanaan. Et quō ꝯsequēs ē: ut furati sim⁹
de domo dñi tui auꝝ ul argētū: Apud quēcūqꝫ
fuerit inuētū seruoꝝ tuoꝝ qđ q̄ris moriat: ⁊ nos
erim⁹ sui dñi nostri. Qui dixit eis: Fiat iux viaꝫ
sniaꝫ. Apud quēcūqꝫ fuerit inuētū: ipse sit suus
me⁹: vos aūt eritis inoxij. Itaqꝫ festinato depo
nētes i terrā saccos: apuerūt singuli. Quos scru
tatus incipiēs a maiore vsqꝫ ad minimū: inuenit cy
phū i sacco beniamin. At illi scissis vestib⁹ onera
tisqꝫ rursū asinis: reuēsi sunt i oppidū: p̊musqꝫ
iudas cū frib⁹: ingressus ē ad ioseph. Necdū eni
de loco abierat. Oēsqꝫ añ eū pariter in terrā cor
ruerūt. Quib⁹ ille ait: Cur sic agē voluistis: An
ignoratis ꝙ nō sit silis mei i augurādi scia: Cui
iudas: Quid rñdebim⁹ inqt dño meo: vel qd lo
quemur: aut iuste poterim⁹ obtendē: De⁹ inuenit
iniquitatē seruoꝝ tuoꝝ. En oēs serui sumus dñi
mei: ⁊ nos ⁊ apud quē inuēt⁹ ē cyph⁹. Rñdit io
seph: Absit a me: vt sic agā. Qui furat⁹ ē cyphū
ipse sit seru⁹ me⁹: vos aūt abite liberi ad patreꝫ
vřm. Accedēs aūt ꝓpius iudas: cōfidenter ait:
Oro dñe audi me: ut loqt seruus tuus verbū in
aurib⁹ tuis: ⁊ ne irascaris famulo tuo. Tu es eni
post pharaonē dñs me⁹. Interrogasti pu⁹ suos
tuos: habetis patrē aut fratrē: ⁊ nos respōdim⁹

tibi dño meo. Est nobis paṫ senex: ⁊ puer puulꝰ q̄ in senectute illius natus ē: cuiꝰ vterinꝰ fraṫ est mortuꝰ: ⁊ ipm̄ solū hꝫ mr̄ sua: pr̄ vo tenē diligit eū. Dixistiqꝫ ſuis tuis: Adducite eū ad me. ⁊ ponā oclos meos sup illum. Suggessimꝰ tibi dño meo: ñ pt puer relinq̄re prēz suū. Si eni illū dimiserit morieṫ. Et dixisti ſuis tuis: Nisi venerit frr̄ vr̄ minimꝰ vobiscū ñ videbitis āpliꝰ faciē meā: cū ḡ ascēdissemꝰ ad famulū tuū prēm nr̄z narrauimꝰ ei oia q̄ locutꝰ ē dñs meus. Et dixit pr̄ nr̄: Reuertimi ⁊ emite nob̄ paꝝ tritici. Cui diximꝰ Nō possumꝰ ire: Si frr̄ nr̄ minimꝰ descenderet nobiscū, pficiscemur simł: alioq̄n illo abñte ñ audemꝰ videre faciē viri. At ille rñdit: Uos scitis q̄ duos genuerit mihi vxor mea. Egressus ē vnꝰ et dixistis: bestia deuorauit eū: ⁊ hucusqꝫ ñ ꝯparet Si tuleritis ⁊ istū ⁊ aliqd ei i via ꝯtigerit: deducetis canos meos cū merore ad iferos. Igr̄ si intrauero ad ſuū tuū prēm nr̄m ⁊ puer defuerit: cum aia illiꝰ ex huiꝰ aia depēdeat videritqꝫ eū nō eē nobiscū morieṫ: ⁊ deducēt famuli tui canos eiꝰ cū dolore ad iferos. Ego ꝓpe ſuꝰ tuꝰ sim: q i meā ſuū recepi fidē: ⁊ spopōdi dicens: Nisi reduxero eū pr̄i reꝰero i prēm oi tpe. Manebo itaqꝫ ſuꝰ tuꝰ ꝓ puero i ministerio dñi mei: ⁊ puer ascēdat cū frr̄ibꝰ suis. Nō .n. possum redire ad prēm abñte puero: ne calamitatis q̄ oppssura ē patrem meū testis assistam.

XLV

Non se poṫat vltra cohibē ioseph multis corā astātibꝰ: vñ p̄cepit vt egrederēṫ cūcti foras ⁊ nullꝰ inteēēt alienꝰ agnitiōi mutue. Eleuauitqꝫ vocē cū fletu: quā audierēt egyptij: oisqꝫ domꝰ pharaōis: ⁊ dixit frr̄ibꝰ suis: Ego sū ioseph: Adhuc pr̄ meꝰ viuit: Nō poterāt rñdere frēs: nimio terrore pterriti. Ad q̄s ille clemēṫ accedite i q̄t ad me: ⁊ cū accessissēt, ꝓpe: ego sū ait ioseph frr̄ vr̄ quē vēdidistis i egyptū. Nolite pauerē neqꝫ vob̄ durū eē videaṫ q̄ vēdidistis me i his regiōibꝰ. Pro salute .n. vr̄a misit me deꝰ añ vos i egyptū. Bienniū ē .n. q̄ cepit fames i ṫra cē: ⁊ adhuc q̄nqꝫ āni rēstāt qbꝰ nec arari poṫit nec meti. Premisitqꝫ me deꝰ vt reseruemi sup ṫrā ⁊ escas ad viuēdū hr̄e possitis. Nō vr̄o ꝯsilio: sꝫ dei volūtate huc missus sū q fecit me q̄i prēz pharaōis ⁊ dñz vniuerse domꝰ eiꝰ: ac p̄ncipē i oi ṫra egypti. Festinate ⁊ ascēdite ad prēz meū: ⁊ dicetis ei. Hec mādat filꝰ tuꝰ ioseph. Deꝰ fecit me dñz vniuerse ṫre egypti: Descēde ad me ne moreris: ⁊ hitabis in ṫra iessen. Erisqꝫ iuxᷓ me tu ⁊ filij tui: ⁊ filij filiorū tuoꝝ: oues tue ⁊ armenta tua: ⁊ vniuersa q̄ possides: ibiqꝫ te pascā. Adhuc eni q̄nqꝫ āni residui sr̄ famis: ne ⁊ tu peas ⁊ oīs domꝰ tua: ⁊ oia q̄ possides. En ocli vr̄i ⁊ oculi frr̄is mei beniamī vidēt q̄ os meū loq̄ṫ ad vos. Nūciate pr̄i meo vniuersā gliā meā: ⁊ cūcta q̄ vidistis i egypto. Festiate ⁊ adducite eū ad me. Cūqꝫ āplexatꝰ recidisset in collū beniami frr̄is sui: fleuit: illo q̄qꝫ silr̄ flēte sup collū eiꝰ. Osculatusqꝫ ē ioseph oēs frēs suos: et plorauit sup singlos. Post q̄ ausi sr̄ loq̄ ad eū. Auditūqꝫ ē ⁊ celebri sermōe vulgatū in aula regis: venerēt frēs ioseph. Et gauisꝰ ē pharao atqꝫ ois familia eius. Dixitqꝫ ad ioseph vt iparet frr̄ibꝰ suis dicēs. Onerātes iumēta: ite i ṫrā chanaā ⁊ tollite ide prēm vr̄m ⁊ cognationē: ⁊ venite ad me: ⁊ ego dabo vob̄ oia bona egypti: vt comedatis medullā ṫre. Precipe ēt vt tollāt plaustra de ṫra egypti ad subuectiōz puuloꝝ suoꝝ ac ꝯiugū. Et dicito: Tollite prēm vr̄m ⁊ ꝓperate q̄ntotius veniētes: nec dimittatis q̄cq̄z d̄ supellectili vr̄a: q2 oēs opes egypti vr̄e erūt. Feceruntqꝫ filij isrł vt eis mādatū fuerat. Quibꝰ dedit ioseph plaustra ſm pharaōis impiū ⁊ cibaria i itinē. Singulꝭ q̄qꝫ ꝓferri iussit binas stolas: beniamī vo dedit trecētos argēteos cū q̄nqꝫ stolꝭ optimis: tātūdē pecunie: ⁊ vestiū mittēs pr̄i suo: addēs eis azinos decē q̄ subueherēt ex oibꝰ diuitijs egypti: ⁊ totidē azinas triticū i itinere panesqꝫ portātes. Dimisit ḡ frēs suos: ⁊ ꝓficiscētibꝰ ait: Ne irascami i via. Qui ascēdētes ex egypto venerūt in ṫrā chanaā ad prēm suū iacob: ⁊ nūciauerūt ei dicētes: Joseph filꝰ tuꝰ viuit: ⁊ ipse dñaṫ i oi ṫra egypti. Quo audito iacob q̄i d̄ graui sōno euigilās: tñ ñ credebat eis. Illi ecōtra referebāt oēm ordinē rei. Cūqꝫ vidisset plaustra ⁊ vniuersā q̄ miserat: reuixit spūs eius: ⁊ ait: Sufficit mihi si adhuc ioseph filꝰ meꝰ viuit: vadā ⁊ videbo illum anteq̄z moriar.

XLVI

Profectusqꝫ isrł cū oibꝰ q̄ hēbat: vēit ad puteū iuramēti ⁊ mactatis ibi victimis deo pr̄is sui ysaac: audiuit eū p visionē nocte vocātē se ⁊ dicētē sibi: Jacob iacob: Cui rñdit: Ecce assū. Ait illi deꝰ: Ego sū fortissimꝰ deus pr̄is tui: Noli timē: sꝫ descēde i egyptū: q2 i gentē magnā faciā te ibi: ego descēdā tecū illuc ⁊ ego ide adducā te reuertentē. Joseph q̄qꝫ ponet manꝰ suas sup oclos tuos. Surrexit iacob a puteo iuramēti: tulerūtqꝫ eū filij cū puulꝭ ⁊ vxoribꝰ suis i plaustris q̄ miserat pharao ad portandū senē: ⁊ oia q̄ possederat i ṫra chanaā. Uenitqꝫ i egyptū cū oi semie suo: filij eiꝰ ⁊ nepotes: filie ⁊ cūcta simł ꝓgenies. Hec sr̄ aūt noia filioꝝ isrł q igressi sr̄ in egyptū ipe cū liberis suis. Priogenitꝰ rubē. Filij rubē enoch ⁊ phallu ⁊ esrō ⁊ charmi. Filij symeon: iamuel ⁊ iamin ⁊ iami ⁊ ahod ⁊ iachin ⁊ saber et saul filius chananitidis. Filij leui: gersō ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda: her ⁊ onan ⁊ sela ⁊ phares ⁊ zara. Mortui sr̄ āt her ⁊ onan i ṫra chanaā. Natiqꝫ sr̄ filij phares esrō ⁊ amul. Filij ysachar thola ⁊ phaa ⁊ iobab ⁊ semrō. Filij zabulō sareth et chelon ⁊ iahelel. Hi filij lye q̄s genuit i mesopotamia syrie: cū dina filia sua. Oēs aīe filioꝝ eiꝰ ⁊ filiaꝝ trigita tres. Filij gad sephō ⁊ aggi ⁊ esebō

⁊ funi ⁊ beri ⁊ aridi ⁊ areli. Filij aser iena ⁊ iesua ⁊ iesui ⁊ beria sara q̄z soror eorum. Filij beria heber ⁊ melchiel. Hi filij zelphe quā dedit labā lye filie sue: ⁊ hos genuit iacob: sedeci aīas. Filij rachel vxoris iacob: ioseph ⁊ beniamī. Natiq̄z sūt ioseph filij ī t̄ra egypti q̄s genuit ei assenes filia phutifaris sacerdotis eliopoleos: manasses ⁊ effrai. Filij beniamī: bela ⁊ bechor ⁊ asbel ⁊ gera ⁊ naamā ⁊ iechi ⁊ iethros ⁊ resemophi ⁊ ofim ⁊ ared. Hi filij rachel q̄s genuit iacob oēs aīe q̄ttuordeci. Filij dan vsan. Filij neptalim: iasiel ⁊ guni ⁊ ieser ⁊ salē. Hi filij bale: quā dedit labā racheli filie sue: ⁊ hos genuit iacob: oēs aīe septē. Cūcteq̄z aīe q̄ ingresse sūt cū iacob ī egyptū ⁊ egresse sūt d̄ femore illiꝰ absq̄z vxorib' filiorū eiꝰ: sexagītasex. Filij āt ioseph q̄ nati sūt ei ī t̄ra egypti aīe due. Oēs aīe domꝰ iacob q̄ igresse sūt ī egyptū fuere septuaginta. Misit āt iacob iudā añ se ad ioseph ī egyptū ut nūciaret ei ⁊ ille occurrēt ī iessen. Quo cū puenisset iūcto ioseph curru suo: ascēdit obuiam prī ad eūdē locū: vidēsq̄z eū irruit sup collū eiꝰ: ⁊ inter āplexꝰ fleuit. Dixitq̄z pr̄ ad ioseph: Iā letꝰ moriar: q2 vidi faciē tuā: ⁊ supstitē te relinq̄. Et ille locutꝰ ē ad frēs suos: ⁊ ad oēz domū prīs sui: Ascēdam ⁊ nūciabo pharaōi: dicāq̄z ei: Frēs mei ⁊ domꝰ prīs mei q̄ erāt ī t̄ra chanaā venerūt ad me: ⁊ sūt viri pastores ouiū: curāq̄z hñt alēdorū gregū. Pecora sua ⁊ armēta ⁊ oīa q̄ hēre potuerūt adduxerūt secū. Cūq̄z vocauerit vos ⁊ dixerit: qd̄ ē opꝰ vrm̄ rñdebitis: Viri pastores sumꝰ serui tui: ab infantia nr̄a vsq̄z ī p̄ns: ⁊ nos ⁊ p̄res nr̄i. Hec āt dicetis ut habitare possitis ī t̄ra iessen: q2 detestant̄ egyptij oēs pastores ouiū. XLVII

Ingressus ḡ ioseph nūciauit pharaoni dicēs: Pr̄ meꝰ ⁊ frēs oues eorū ⁊ armēta ⁊ cūcta q̄ possidēt venerūt de t̄ra chanaan: ⁊ ecce ɔsistūt ī t̄ra iessen. Extremos q̄z fratrū suorū q̄nq̄z viros ɔstituit corā rege. Quos ille interrogauit: Quid hētis opis: Rñderūt: Pastores ouiū sumꝰ serui tui: ⁊ nos ⁊ p̄res nr̄i. Ad pegrinādū ī t̄rā tuā venimꝰ: q̄m nō ē herba gregibꝰ seruorū tuorū ingrauescēte fame ī t̄ra chanaā. Petimusq̄z ut eē nos iubeas seruos tuos ī terra iessen. Dixit itaq̄z rex ad ioseph: Pr̄ tuꝰ ⁊ frēs tui venerūt ad te. Terra egypti ī ɔspectu tuo ē: ī optio loco fac eos habitare: ⁊ trade eis t̄rā iessen. Qd̄ si nosti ī eis eē viros idustrios: ɔstitue illos mḡros pecorū meorū. Post h̄ itroduxit ioseph p̄rem suū ad regē: ⁊ statuit eū corā eo. Qui bn̄dicēs illi: ⁊ interrogatus ab eo: q̄t sūt dies ānorū vite tue: rñdit: Dies pegrinatōis vite mee: cētū trigīta ānorū sūt: pui ⁊ mali: ⁊ non puenerūt vsq̄z ad dies patrū meorū qbꝰ pegrinati sūt. Et bn̄dicto rege egressus est foras. Ioseph vo prī ⁊ fribꝰ suis dedit possessionē in egypto in optio tre loco ramesses ut p̄cepat pharao: ⁊ alebat eos: oēmq̄z domū prīs sui: p̄bēs cibaria singul'. In toto. n. orbe panis deerat: ⁊ oppsserat fames t̄rā: maxie egypti ⁊ chanaā. E qbꝰ oēm pecuniā ɔgregauit p̄ vēditiōe frumēti: ⁊ intulit eā in erariū regis. Cūq̄z defecisset ēptoribꝰ p̄ciū venit cūcta egyptꝰ ad ioseph dicēs: Da nob̄ p̄nes. Quare moriemur corā te deficiēte pecūia. Quibꝰ ille rñdit: Adducite pecora vr̄a: ⁊ dabo vob̄ p̄ eis cibos: si p̄ciū nō hētis. Que cū adduxissent dedit eis alimēta p̄ eqs ⁊ ouibꝰ ⁊ bobꝰ ⁊ asinis: sustētauitq̄z eos illo āno p̄ cōmutatiōe pecorū. Venerūt q̄z āno secūdo ⁊ dixerūt ei: Nō celamꝰ dn̄o nr̄o q̄ deficiēte pecūia: pecora sil' defecerūt nec clā te ē q̄ absq̄z corpibꝰ ⁊ t̄ra nihil habeamꝰ. Cur ḡ morimur te vidēte? Et nos ⁊ t̄ra nr̄a tui erimus. Eme nos ī seruitutē regiā: ⁊ p̄be semia: ne pereunte cultore redigat' t̄ra ī solitudinē. Emit igit' ioseph oēm t̄rā egypti: vēdētibꝰ singul' possessiōes suas p̄ magnitudine famis. Subiecitq̄z eā pharaoni ⁊ cūctos pplōs eiꝰ a nouissimis terminis egypti vsq̄z ad extremos fines eiꝰ p̄ter t̄rā sacerdotū q̄ a rege tradita fuerat eis: qbꝰ ⁊ statuta cibaria ex horreis publicis p̄bebāt': ⁊ iccirco nō sūt cōpulsi vēdē possessiōes suas. Dixit ḡ ioseph ad pplōs: En ut cernitis ⁊ vos ⁊ t̄rā vr̄az pharao possidet. Accipite semia ⁊ serite agros vt fruges hēre possitis. Quintā ptē regi dabitis: q̄ttuor reliq̄s pmitto vobis ī semētē: ⁊ ī cibū famulis ⁊ liberis vr̄is. Qui rñderūt: Salus nr̄a ī manu tua ē. Respiciat nos tm̄ dn̄s nr̄: ⁊ leti seruiemus regi. Ex eo tpe vsq̄z in p̄ntē diē ī vniuersa t̄ra egypti regibꝰ quinta ps soluit': ⁊ factū ē q̄si ī legē: absq̄z t̄ra sacerdotali: q̄ libera ab hac ɔditiōe fuit. Habitauit ḡ isrl' in egypto. i. in t̄ra iessen ⁊ possedit eā: auctusq̄z est ⁊ m'tiplicatꝰ nimis: ⁊ vixit ī ea decē ⁊ septē ānis. Factiq̄z sūt oēs dies vite illiꝰ cētū q̄dragītaseptē annorū. Cūq̄z appropinq̄re cernerēt diē mortis eiꝰ vocauit filiū suū ioseph: ⁊ dixit ad eū: Si inueni grām ī ɔspectu tuo: pone manū tuā sub femore meo: ⁊ facies mihi m'icordiā ⁊ v'itatē: ut nō sepelias me ī egypto: sed dormiā cū p̄ribꝰ meis: ⁊ auferas me d̄ t̄ra hac ɔdasq̄z ī sepulchro maiorū meorū. Cui rñdit ioseph: Ego faciā qd̄ iussisti. Et ille: Iura ḡ inq̄t mihi. Quo iurante adorauit isrl' dn̄m cōuersus ad lectuli caput. XLVIII

His ita trāsactis nūciatū ē ioseph q̄ egrotaret pat' suꝰ. Qui assūptis duobꝰ filijs: manasse ⁊ effrai ire p'rexit. Dictūq̄z ē seni: Ecce filiꝰ tuꝰ ioseph venit ad te. Qui ɔfortatꝰ sedit ī lectulo. Et ingresso ad se ioseph ait: Deus oipotēs apparuit mihi ī luza: q̄ ē ī t̄ra chanaan: bn̄dixitq̄z mihi ⁊ ait: Ego te augebo ⁊ m'tiplicabo: ⁊ faciā te ī turbas pplōrū. Daboq̄z tibi terram hāc: ⁊ semi tuo pꝰ te: ī possiōnē sempitnā. Duo ḡ filij tui q̄ nati sūt tibi ī t̄ra egypti: añq̄z huc venirē ad te mei erūt effrai ⁊ manasses: sicut rubē ⁊ symeō reputabūt' mihi. Reliq̄s āt q̄s genueris

post eos tui erūt: ⁊ noīe fratrū suoꝝ vocabunť in possessionib⁹ suis. Mihi enī qñ veniebā de mesopotamia: mortua ē rachel in ťra chanaan in ipso itinē. Eratqꝫ vernū tēpus. Et ingrediebar effratā: ⁊ sepeliui eā iuxta viaꝫ effrate q̄ alio noīe appellať bethleē. Uidēs aūt filios eius dixit ad eū Qui sunt isti? Rñdit: Filij mei sunt: quos donauit mihi dñs in hoc loco. Adduc inquit eos ad me: ut bñdicā illis. Oculi .n. isrľ caligabant ꝓ nimia senectute: ⁊ clare vidē non poterat. Applicitosqꝫ ad se deosculatus ⁊ circūplexus eos: dixit ad filiū suū. Nō sum fraudatus aspectu tuo insuper osñdit mihi deus semē tuū. Cūqꝫ tulisset eos ioseph de gremio patris: adorauit ꝓnus in terrā ⁊ posuit effraim ad dexterā suā .i. ad sinistrā isrľ: manassen ꝟo in sinistra sua: ad dexterā .s. patris applicuitqꝫ ambos ad eū. Qui extēdēs manum dexterā: posuit sup caput effraiꝫ iunioris fratris sinistrā āt sup caput manasse q maior natu erat cōmutās man⁹. Bñdixitqꝫ iacob filios ioseph ⁊ ait: Deus in cui⁹ cōspectu ambulauerūt pres mei abraā ⁊ isaac: deus q pascit me ab adolescētia mea vsqꝫ in p̄ntem diē: angelus qui eruit me de cūctis malis: bñdicat pueris istis: ⁊ inuoceť sup eos nomē meū: noīa qꝫ patrū meoꝝ abraā ⁊ isaac: ⁊ crescāt in multitudinē sup terrā. Uidēs aūt ioseph ꝙ posuisset pater su⁹ dexteraꝫ manū sup caput effraim: grauiť accepit. Et appꝛehensaꝫ manū patris leuare conatus ē de capite effraim ⁊ trāsferre sup caput manasse. Dixitqꝫ ad patrē Non ita cōuenit pater: qꝛ hic ē ꝓmogenit⁹. Pone dexterā tuam sup caput ei⁹. Qui renuēs ait: Scio fili mi scio. Et iste qppe erit i p̄plos ⁊ multiplicabiť: sed frater eius iunior maior erit illo: ⁊ semē illius crescet in gētes. Bñdixitqꝫ eis i tpe illo dicēs: In te bñdiceť isrľ atqꝫ diceť: Faciat tibi de⁹ sicut effraim ⁊ sicut manasse. Cōstituitqꝫ effraim ante manassen. Et ait ad ioseph filiū suū En ego morior ⁊ erit de⁹ vobiscū: reducetqꝫ vos ad terrā patrū vroꝝ. Do tibi partē vnā extra fratres tuos quā tuli de manu ammorrei in gladio ⁊ arcu meo.

XLIX

Vocauit auteꝫ iacob filios suos ⁊ ait eis: Cōgregamini ut annūciē q̄ vētura sunt vobis in dieb⁹ nouissimis. Cōgregamini ⁊ audite filij iacob audite isrľ patrē vrm. Ruben ꝓmogenitus meus: Tu fortitudo mea: ⁊ p̄ncipiū doloris mei. Prior ī donis: maior in imperio. Effusus es sicut aqua. Nō crescas: qꝛ ascēdisti cubile pr̄is tui: ⁊ maculasti stratū ei⁹. Symeō ⁊ leui frēs vasa iniqtatis bellātia. In cōsiliū eoꝝ nō veniat aīa mea: ⁊ in cetu illoꝝ nō sit glīa mea qꝛ in furore suo occiderūt virū: ⁊ in volūtate sua suffoderūt muꝝ: Maledict⁹ furor eoꝝ qꝛ ptinax ⁊ indignatio eoꝝ qꝛ dura. Diuidā eos i iacob ⁊ dispergā eos in isrľ. Iuda: te laudabūt frēs tui. Man⁹ tue i ceruicib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ: adorabūt te filij patris tui. Catulus leonis iuda: Ad p̄daꝫ fili mi ascēdisti requiescēs accubuisti ut leo: ⁊ quasi leena. Quis suscitabit eū? Nō auferet sceptrū de iuda ⁊ dux de femore ei⁹: donec veniat q mittēdus ē: ⁊ ipse erit expectatio gētiū. Ligās ad vineā pullū suū: ⁊ ad vitē o fili mi asinā suā. Lauabit in vino stolā suaꝫ: ⁊ in sanguine vue pallium suū. Pulchriores sunt oculi eius vino: ⁊ dentes ei⁹ lacte cādidiores. Zabulon in littore maris habitabit: ⁊ in statione nauiū ptingēs vsqꝫ ad sydonē. Isachar asinus fortis: accubās inť terminos Uidit requiē ꝙ esset bona ⁊ terram ꝙ optima: ⁊ supposuit humerū suū ad portandū: factusqꝫ est tributis seruiēs. Dan iudicabit populū suū sicut ⁊ alia trib⁹ i isrľ. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordēs vngulas equi: ut cadat ascensor ei⁹ retro. Salutare tuū expectabo dñe. Gad accinctus ꝓliabiť añ eū: ⁊ ipse accingeť retrorsuꝫ Aser pinguis panis ei⁹: ⁊ p̄bebit delicias regib⁹ Neptalim ceruus emissus: ⁊ dās eloqa pulchritudinis. Fili⁹ accrescēs ioseph: fili⁹ accrescens ⁊ decorus aspectu. Filie discurrerūt sup murū: sed exasperauerūt eū: ⁊ iurgati sunt inuiderūtqꝫ illi habētes iacula. Sedit in forti arcus ei⁹: ⁊ dissoluta sunt vincula brachioꝝ ⁊ manuū illi⁹: p manus potētis iacob. Inde pastor egressus ē: lapis isrľ. Deus patris tui erit adiutor tuus: ⁊ oīpoteś bñdicet tibi bñdictiōib⁹ celi desup: bñdictiōib⁹ abyssi iacētis deorsū bñdictiōib⁹ vberū ⁊ vulue. Bñdictiones patris tui: ꝯfortate sunt bñdictionibus patrū eius: donec veniret desideriū colliū eternoꝝ: Fiāt in capite ioseph ⁊ in vertice nazarei inter frēs suos. Beniamin lupus rapax: mane comedet p̄daꝫ: ⁊ vespere diuidet spolia. Oēs hi in tribubus israel duodeci. Hec locutus ē eis pater su⁹: bñdixitqꝫ singulis bñdictionib⁹ ꝓpriis ⁊ p̄cepit eis dicēs. Ego cōgregor ad pplm̄ meū: Sepelite me cū patrib⁹ meis in spelūca duplici q̄ ē in agro ephron ethei cōtra mābre in terra chanaan: quā emit abraā cū agro: ab ephron etheo in possessionē sepulchri. Ibi sepelierūt eū ⁊ saran vxorē eius. Ibi sepultus ē isaac cū rebecca cōiuge sua. Ibi ⁊ lya cōdita iacet. Finitisqꝫ mādatis quibus filios instruebat: collegit pedes suos super lectulū ⁊ obijt: appositusqꝫ ē ad populū suū.

L

Quod cernēs ioseph: ruit sup faciē pr̄is: flens ⁊ deosculās eū: p̄cepitqꝫ seruis suis medicis: ut aromatib⁹ cōdirēt prēm. Quibus iussa explētib⁹ trāsierūt q̄draginta dieś Iste qppe mos erat cadauerū cōditoꝝ. Flevitqꝫ eū egyptus septuaginta dieb⁹. Et expleto planctus tpe: locutus ē ioseph ad familiā pharaonis Si inueni grām in cōspectu vr̄o: loquimini i auribus pharaonis: eo ꝙ pater meus adiurauerit me dicēs: En morior i sepulchro meo quod fodi

mihi in terra chanaan: sepelies me. Ascendam igit̄ ⁊ sepeliam patrē meū: ac reuertar. Dixitqꝫ ei pharao. Ascende sepeli patrem tuum sicut adiuratus es. Quo ascendente ierunt cum eo oēs senes domus pharaonis: cunctiqꝫ maiores natu terre egypti: domus ioseph cum fratrib⁹ suis absqꝫ paruulis ⁊ gregibus atqꝫ armentis: que dereliquerunt in terra iessen. Habuit quoqꝫ i comitatu currus ⁊ equites: ⁊ facta est turba nō modica: veneruntqꝫ ad aream athad: que sita est trans iordanem: vbi celebrantes exequias planctu magno atqꝫ vehementi impleuerunt septem dies. Quod cū vidissent habitatores terre chanaan dixerunt: Planctus magnus est iste egyptys. Et idcirco vocatū est nomen eius loci illius planctus egypti. Fecerunt ergo filij iacob sicut p̄ceperat eis: ⁊ portantes eū in terrā chanaan: sepelierūt eū in speluncā duplicē: quā emerat abraā cū agro i possessionē sepulchri: ab ephron ethee: contra faciē mambre. Reuersusqꝫ est ioseph in egyptū cum fratribus suis ⁊ omni comitatu: sepulto patre. Quo mortuo timentes fratres eius ⁊ mutuo colloquētes: ne forte memor sit iniurie quā passus ē: ⁊ reddat nobis omne malū quod fecimus: mandauerūt ei dicentes: Pater tuus precepit nobis anteqꝫ moreret̄: ut hec tibi ≠bis illius diceremus. Obsecro ut obliuiscaris sceleris fratrū tuorū: ⁊ peccati atqꝫ malicie quā exercuerūt in te. Nos quoqꝫ oramus ut, seruo dei patris tui dimittas iniquitatē hanc. Quibus auditis fleuit ioseph: venerūt ad eū fratres sui: ⁊ proni adorātes in terrā dixerūt: Serui tui sumus. Quibus ille respōdit: Nolite timere. Nū dei possumus resistere volūtati? Vos cogitastis de me malū sed deus vertit illud in bonū: ut exaltaret me sicut in presentiarū cernitis: ⁊ saluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego pascā vos ⁊ paruulos vestros. Cōsolatusqꝫ est eos ⁊ blāde ⁊ leniter est locutus: ⁊ habitauit in egypto cū oī domo patris sui. Vixitqꝫ centūdecē annis: ⁊ vidit effraim filios vsqꝫ ad tertiā generationē. Filij quoqꝫ machir filij manasse nati sunt i genib⁹ ioseph. Quibus trāsactis locutus est fratribus suis. Post mortē meā de⁹ visitabit vos: ⁊ ascendere vos faciet de terra ista: ad terrā quam iurauit abraam: isaac: ⁊ iacob. Cūqꝫ adiurasset eos atqꝫ dixisset: deus visitabit vos: asportate ossa mea vobiscū de loco isto: mortu⁹ est expletis cētum decem vite sue annis: ⁊ conditus aromatibus: repositus est in loculo in egypto.

Explicit liber Genesis. Incipit liber hellesmoth quem nos exodi dicimus. Caplm I

Hec sunt nomina

filiorū isr̄: qui ingressi sunt in egyptū cum iacob. Singuli cū domibus suis introierunt. Ruben: symeō: leui: iudas: isachar: zabulō: ⁊ beniamin: dan ⁊ neptalim: gad: ⁊ aser. Erant igit̄ omnes anime eorū qui egressi sunt de femore iacob septuaginta. Joseph autē in egypto erat. Quo mortuo ⁊ vniuersis fratribus eius omniqꝫ cognatione sua: filij israel creuerūt ⁊ quasi germinātes multiplicati sunt: ac roborati nimis impleuerūt terrā. Surrexit interea rex nou⁹ super egyptū: qui ignorabat ioseph. Et ait ad populū suū. Ecce populus filiorū israel multus ⁊ fortior nobis est. Venite sapienter opprimam⁹ eum: ne forte multiplicet̄: ⁊ si ingruerit cōtra nos bellū addat̄ inimicis nostris: expugnatisqꝫ nob̄ egrediat̄ de terra. Preposuit itaqꝫ eis magistros operū ut affligerent eos oneribus. Edificaueruntqꝫ vrbes tabernaculorū pharaoni: phiton ⁊ ramesses. Quātoqꝫ opprimebant eos: tanto magis multiplicabant̄ ⁊ crescebant. Oderātqꝫ filios israel egyptij: ⁊ affligebant illudētes ⁊ inuidentes eis: atqꝫ ad amaritudinē perducebant vitā eorū operibus duris luti ⁊ lateris: omniqꝫ famulatu quo in terre operibus premebāt. Dixit aūt rex egypti obstetricibus hebreorū: quarū vna vocabat̄ sephora: altera phua precipiens eis. Quādo obstetricabitis hebreas: ⁊ partus tēpus aduenerit: si masculus fuerit interficite eū: si femina reseruate. Timuerūt aūt obstetrices deū ⁊ nō fecerūt iuxta preceptū regis egypti: sed cōseruabāt mares. Quibus accersitis ad se rex ait: Quid nā est hoc qd̄ facere voluistis ut pueros seruaretis? Que respōderūt: Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. Ipse. n. obstetricandi habēt sciam: ⁊ priusqꝫ veniamus ad eas pariūt. Bene ergo fecit de⁹ obstetricibus ⁊ creuit populus: confortatusqꝫ est nimis. Et qr̄ timuerūt obstetrices deū: edificauit eis domos. Precepit ergo pharao omni populo suo dicens Quicqd masculum sexus natū fuerit: in flumen proicite: quicquid feminini reseruate. II

Egressus est post hec vir de domo leui ⁊ accepit vxorē stirpis sue: que cōcepit ⁊ peperit filiū: ⁊ videns eū elegantē abscōdit trib⁹ mensibus. Cūqꝫ iam celare nō posset: sumpsit fiscellā scirpeā: ⁊ liniuit eā bitumine ac pice: posuitqꝫ intus infantulū ⁊ exposuit eum in carecto ripe fluminis stante procul sorore ei⁹ ⁊ cōsiderante euentum rei. Ecce aūt descēdebat filia pharaonis ut lauaret̄ in flumine: ⁊ puelle ei⁹ gradiebant̄ p crepidinē aluei. Que cū vidisset fiscellā in papyrione: misit vnā e famulab⁹ suis:

ꝛ allatā aperiēs cernēsqꝫ in ea paruulū vagien
tē: miserta eius ait: De infantib⁹ hebreoꝝ ē hic.
Cui soror pueri. Uis inq̄d ut vadā ꝛ vocē tibi
mulierē hebreā que nutrire possit infantulū: Re
spōdit: Uade. Perrexit puella: ꝛ vocauit matrē
suā. Ad quam locuta filia pharaonis: accipe ait
puerū istū: ꝛ nutri mihi: ego dabo tibi mercedē
tuā. Suscepit mulier ꝛ nutriuit puerū: adultūqꝫ
tradidit filie pharaonis. Quē illa adoptauit i lo
cum filii: vocauitqꝫ nomē eius moyses dicēs: q̄r
de aq̄ tuli eū. In dieb⁹ illis postq̄ creuerat moy
ses: egressus est ad fratres suos: viditqꝫ afflictio
nē eoꝝ: ꝛ virū egyptiū ꝑcutientē quēdā de hebre
is fratrib⁹ suis. Cūqꝫ circūspexisset huc atqꝫ illuc
ꝛ nullū adesse vidisset: ꝑcussū egyptiū abscōdit
sabulo. Et egressus die altero conspexit duos he
breos rixātes: dixitqꝫ ei q̄ faciebat iniuriā. Qua
re ꝑcutis ꝓximū tuū: Qui rn̄dit. Quis cōstituit
te ꝑncipē ꝛ iudicē sup nos. Nū occidē me tu vis
sicut heri occidisti egyptiū: Timuit moyses ꝛ ait.
Quō palā factū est verbū istud. Audiuitqꝫ pha
rao ſmonē hūc: querebat occidere moysē. Qui
fugiēs de cōspectu ei⁹: morat⁹ est in t̄ra madian:
ꝛ sedit iuxta puteū. Erant aūt sacerdoti madian
septē filie q̄ venerāt ad hauriēdā aquā: ꝛ imple
tis canalib⁹ adaquare cupiebāt greges patris
sui. Superuenere pastores ꝛ eiecerūt eas. Surre
xitqꝫ moyses ꝛ defensis puellis adaquauit oues
earū. Que cū reuertissent ad raguel patrē suum
dixit ad eas: Cur veloci⁹ venistis solito: Respō
derūt: Uir egypti⁹ liberauit nos de manu pasto
rū. Insup ꝛ hausit aquā nobiscum: potūqꝫ dedit
omib⁹. At ille: Ubi est inq̄t: Quare dimisistis ho
minē: Uocate eum ut comedat panē. Iurauit er
go moyses q̄ habitaret cū eo. Accepitqꝫ sepho
rā filiā ei⁹ vxorē: que peperit ei filiū quē vocauit
gersan dicēs: Aduena fui in terra aliena. Alterū
ꝟo peperit: quē vocauit eliezer dicēs: Deus.n.
patris mei adiutor meus: ꝛ eripuit me de manu
pharaonis. Post multū ꝟo tp̄is mortuus est
rex egypti. Et ingemiscentes filii israel ꝓpt̄ opa
vociferati sunt. Ascēditqꝫ clamor eoꝝ ad deū ab
operibus: ꝛ audiuit gemitū eoꝝ ac recordatus ē
federis qd̄ pepigit cū abraā: isaac: ꝛ iacob. Et re
spexit dn̄s filios israel: ꝛ liberauit eos. III

M Oyses aūt pascebat oues iethro soceri sui
sacerdotis madian. Cumqꝫ minasset gre
gē ad interiora deserti: venit ad montē
dei oreb. Apparuitqꝫ ei dn̄s i flāma ignis d̄ me
dio rubi: ꝛ videbat q̄ rub⁹ arderet ꝛ non cōbure
ret. Dixit ergo moyses: Uadā ꝛ videbo visionem
hāc magnā: q̄re nō cōburat̄ rubus. Cernēs aūt
dn̄s q̄ ꝑgeret ad vidēdū: vocauit eū de medio
rubi ꝛ ait: Moyses moyses. Qui rn̄dit adsū. At
ille: Nō appropies inq̄t huc. Solue calciamētū
de pedibus tuis. Locus eni i quo stas terra san
cta est. Et ait: Ego sum deus patris tui: de⁹ abraā
deus isaac: ꝛ de⁹ iacob. Abscōdit moyses faciē
suā. Nō eni audebat aspicere contra deū. Cui ait
dn̄s: Uidi afflictionē populi mei in egypto: ꝛ cla
morē ei⁹ audiui: ꝓpter duritiā eoꝝ q̄ ꝑsunt ope
ribus. Et sciēs dolorē ei⁹: descēdi ut liberē eū de
manib⁹ egyptioꝝ: ꝛ educā de terra illa in terram
bonā ꝛ spaciosam: i terrā q̄ fluit lacte ꝛ melle: ad
loca chananei ꝛ ethei ꝛ amorrei ꝛ pherezei ꝛ euei
ꝛ iebusei. Clamor ergo filioꝝ israel venit ad me: vi
diqꝫ afflictionē eoꝝ qua ab egyptiis opprimunt.
Sed veni ꝛ mittā te ad pharaonē: ut educas po
pulū meū filios israel de egypto. Dixitqꝫ moy
ses ad deū. Quis sum ego ut vadā ad pharaonē
ꝛ educā filios israel de egypto: Qui dixit ei: Ego
ero tecū: ꝛ hoc habebis signū q̄ miserim te. Cū
eduxeris populū meū de egypto: imolabis deo
sup montē istū. Ait moyses ad deū: Ecce ego va
dā ad filios israel: ꝛ dicā eis. Deus patrū vroꝝ
misit me ad vos. Si dixerint mihi qd̄ est nomen
eius: quid dicam eis: Dixit dn̄s ad moysen: Ego
sum q̄ sum. Ait: Sic dices filiis israel. Qui ē: mi
sit me ad vos. Dixitqꝫ iterū de⁹ ad moysen: Hec
dices filiis isrl̄: Dn̄s de⁹ patrū vroꝝ de⁹ abraam
ꝛ deus isaac ꝛ deus iacob: misit me ad vos. Hoc
nomē mihi est in eternū: ꝛ hoc memoriale meū
in generatione ꝛ generationē. Uade cōgrega se
niores israel: ꝛ dices ad eos: Dn̄s deus patrum
vestroꝝ apparuit mihi: deus abraā ꝛ deus isaac
ꝛ deus iacob dicēs: Uisitās visitaui vos: ꝛ vidi
oia que acciderūt vobis in egypto: ꝛ dixi ut edu
cā vos de afflictione egypti in terra chananei ꝛ
ethei ꝛ amorrei ꝛ pherezei ꝛ euei ꝛ iebusei: ad ter
rā fluentē lacte ꝛ melle: ꝛ audiēt vocē tuā. Ingre
dierisqꝫ tu ꝛ seniores israel ad regē egypti: ꝛ di
ces ad eū. Dn̄s de⁹ hebreoꝝ vocauit nos. Ibi
mus viā triū dierū in solitudinē: ut imolem⁹ do
mino deo nostro. Sꝫ ego scio q̄ nō dimittet vos
rex egypti ut eatis: nisi p manum validā. Exten
dāqꝫ manū meā ꝛ percutiā egyptū in cūctis mi
rabilibus meis que facturus sum in medio eoꝝ:
post hoc dimittet vos: daboqꝫ gratiam populo
huic corā egyptiis. Et cū egrediemini non exibi
tis vacui: sed postulabit mulier a vicina sua ꝛ ab
hospita sua vasa argentea ꝛ aurea: ac vestes: po
netisqꝫ eas sup filios ꝛ filias vrās ꝛ spoliabitis
egyptum. IIII

R Espondēs moyses ait: Non credēt mihi:
neqꝫ audient vocē meā sed dicent: non
apparuit tibi dn̄s. Dixit ergo ad eum:
Quid est quod tenes in manu tua? Respondit.
Uirga. Dixitqꝫ dn̄s: Proiice eā in terrā. Pro
iecit: ꝛ versa est in colubrū: ita ut fugeret moyses
Dixitqꝫ dn̄s: Extende manū tuā ꝛ apprehende

caudá eius. Extédit ⁊ tenuit: versaq; est in virgã Ut credant inqt ꝙ apparuerit tibi dñs deus patrũ tuorũ: deus abraam ⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob: dixitq; dominus rursum: Mitte manũ tuá in sinũ tuũ. Quá cũ misisset in sinũ ꝓtulit leprosam instar niuis. Retrahe ait manũ tuá in sinũ tuũ. Retraxit ⁊ ꝓtulit iterũ ⁊ erat simul carni reliq. Si non crediderint inqt tibi: neq; audierint sermoné signi ꝑoris: credent ṽbo signi sequétis ꝙ si nec duobꝰ qdem his signis crediderint: neq; audierint vocé tuá: sume aquá fluminis ⁊ effunde eam super aridam: ⁊ quicquid hauseris ḋ fluuio: vertetur in sanguinem: ait moyses: Obsecro domine: non sum eloqués ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ ex quo locutus es ad ſuũ tuũ: impeditioris ⁊ tardioris lingue sum: dixit dñs ad eũ: Quis fecit os hominis? Aut qs fabricatus est mutũ ⁊ surdũ: videntẽ ⁊ cecũ: Nonne ego? Perge igit ⁊ ego ero in ore tuo: doceboq; quid loq̃ris. At ille. Obsecro dñe inqt: mitte quem missurus es. Iratus dñs in moysé: ait: Aaron frater tuus leuites: scio ꝙ eloquens sit. Ecce ipse egredietur in occursũ tuũ: videnſq; te: letabit corde. Loquere ad eũ: ⁊ pone verba mea in ore eius: ⁊ ego ero in ore tuo: ⁊ in ore illius: ⁊ ostẽdam vobis qd agere debeatis. Et ipse loquet ꝓ te ad pplm ⁊ erit os tuum: tu aũt eris ei in his q̃ ad deũ ꝑtinent. Uirgam quoq; hanc sume in manu tuá: in qua facturus es signa. Abiit moyses ⁊ reuersus est ad iethro socerũ suum: dixitq; ei: Uadam ⁊ reuertar ad fratres meos in egyptum: vt videam si adhuc viuant. Cui ait iethro: Uade in pace Dixit ergo dñs ad moysen in madiá: Uade ⁊ reuertere in egyptũ. Mortui eni sunt oés q querebant aĩam tuá. Tulit ḡ moyses vxoré suá ⁊ filios suos: ⁊ imposuit eos sup azinũ: reuersusq; é in egyptũ: portás ṽgam dei in manu sua. Dixitq; ei dñs reuertenti in egyptũ. Uide vt oĩa ostẽta q̃ posui in manu tua facias corã pharaóe. Ego indurabo cor eius: ⁊ nõ dimittet pplm: dicesq; ad eũ. Hec dicit dñs: Filiꝰ meus ꝑmogenitꝰ isrl: dixi tibi: Dimitte filium meum vt seruiat mihi: ⁊ noluisti dimittere eũ. Ecce ego interficiá filiũ tuum ꝑmogenitũ. Cũq; esset in itinere in diuersorio occurrit ei dñs: ⁊ volebat occidere eum. Tulit ilico sephora acutissimá petrá: ⁊ circũcidit preputiũ filii sui. Tetigitq; pedes eiꝰ: ⁊ ait: Spõsus sanguinũ tu mihi es. Et dimisit eum postq̃ȝ dixerat: spõsus sanguinũ tu mihi es ob circũcisioné Dixitq; dñs ad aaró: Uade in occursũ moysi i desertũ. Qui prexit obuiá ei in móte dei: ⁊ osculatus é eũ. Narrauitq; moyses aaró oĩa verba dñi ꝓ qbus miserat eũ: ⁊ signa que mádauerat Ueneruntq; simul ⁊ cógregauerũt cũctos seniores filiorũ isrl. Locutusq; est ad aaron oĩa ṽba que dixerat dñs ad moysen: ⁊ fecit signa coram pplo ⁊ credidit ppls. Audieruntq; ꝙ visitasset dominus filios israel ꝙ respexisset afflictioné illorum: ⁊ proni adorauerunt. V

Post hec ingressi sunt moyses ⁊ aaron et dixerunt pharaoni. Hec dicit dñs deus israel: Dimitte pplm meum vt sacrificet mihi i deserto. At ille rñdit: Quis est dñs vt audiá vocem eiꝰ: ⁊ dimittá israel: Nescio dñm: ⁊ israel non dimittá: dixerũtq;: Deus hebreorũ vocauit nos: vt eamus viá triũ dierũ in solitudiné ⁊ sacrificemꝰ dño deo nostro: ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Ait ad eos rex egypti: Quare moyses ⁊ aaron sollicitatis pplz ab opibꝰ suis: Ite ad onera vestra: dixitq; pharao: Multus est ppls terre. Uidetis ꝙ turba succreuerit: q̃nto magis si dederitis eis requiem ab opibus. Precepit ergo i die illo ꝑfectis operũ ⁊ exactoribꝰ ppli: dicens: Nequaq̃ȝ vltra dabitis paleas pplo ad conficiendos lateres sicut ꝑius: sed ipsi vadát ⁊ colligát stipulas: ⁊ mensurá laterum. quá ꝑius faciebát: imponetis sup eos: nec minuetis quicq̃ȝ. Uacát eni ⁊ iccirco vociferant: dicétes: Eamꝰ ⁊ sacrificemꝰ deo nro. Opprimát opibꝰ ⁊ expleant ea: vt nõ acqescát vobis médacibꝰ Igit egressi ꝑfecti operũ ⁊ exactores ad pplm dixerũt. Sic dicit pharao: Non do vobis paleas. Ite ⁊ colligite sicubi iuenire poteritis: nec minuet qcq̃ȝ ḋ opꝫ vro. Dispersusq; é ppls i oém terrá egypti ad colligédas paleas. Prefecti quoq; opꝫ instabát: dicétes: Cóplete opꝰ vrm q̃tidie vt ꝑius facere solebatis qñ dabát vobis palee. Flagellatiq; sũt q ꝑerant opibus filiorũ isrl: ab exactoribꝰ pharaóis dicétibꝰ. Quare nõ impletis mensurá laterũ sicut ꝑiꝰ: nec heri nec hodie Ueneruntq; ꝑpositi filiorũ isrl: ⁊ vociferati sũt ad pharaoné: dicétes: Cur ita agis ꝯtra suos tuos Palee nõ dant nobis ⁊ lateres sĩlr impant. En famuli tui flagellis cedimur: ⁊ iniuste agit cõtra populum tuũ. Qui ait: Uacatis ocio: ⁊ iccirco dicitis: Eamus ⁊ sacrificemus domino. Ite ergo ⁊ operamini. Palee non dabunt vobis: ⁊ reddetis consuetum numerũ laterum. Uidebátq; se prepositi filiorum isrl in malum eo ꝙ diceret eis: non minuetur qcq̃ȝ operis de lateribꝰ per singulos dies. Occurreruntq; moysi ⁊ aaron: qui stabant ex aduerso: egredientes a pharaóe: ⁊ dixerunt ad eos: Uideat dominus ⁊ iudicet: quoniam fetere fecistis odorem nostrum coram pharaone: ⁊ seruis eius: ⁊ prebuistis ei gladiũ vt occideret nos. Reuersusq; est moyses ad dominum: ⁊ ait: Domine: Cur afflixisti populum istum? Quare misisti me? Ex eo enim quo igressus sum ad pharaonem vt loquerer ex nomine tuo: afflixit populum tuum. Et non liberasti eos.

Dixitq; dñs ad moysen: Nunc vi- VI
debis que facturus sū pharaoni. Per manū enī fortē dimittet eos: ⁊ in manu robusta eiciet illos de terra sua. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Ego domin⁹ qui apparui abraam: isaac ⁊ iacob i deo omnipotēte: ⁊ nomē meū adonay non indicaui eis. Pepigiq; fedus cū eis ut darē eis terrā chanaan: terrā peregrinationis eoꝝ in qua fuerūt aduene. Ego audiui gemitū filioꝝ israel quo egyptij oppresserūt eos: ⁊ recordatus sum pacti mei. Ideo dic filijs israel. Ego dñs qui educā vos de ergastulo egyptioꝝ: ⁊ eruā de seruitute: ac redimā in brachio excelso ⁊ iudicijs magnis ⁊ assumā vos mihi in populū ⁊ ero vester deus. Et scietis q: ego sum dñs de⁹ vester: qui eduxerim vos de ergastulo egyptioꝝ ⁊ induxerim vos in terrā sup quā leuaui manū meā ut darem eā abraam: isaac ⁊ iacob: daboq; illā possidendā vobis ego dñs. Narrauit ḡ moyses oia filijs israel: qui nō acquieuerūt ei: ꝓpter angustiā spiritus ⁊ opus durissimū. Locutusq; est dñs ad moysen dicens: Ingredere ⁊ loquere ad pharaonē regē egypti ut dimittat filios israel de terra sua. Respōdit moyses coram dño. Ecce filij israel nō audiūt me: ⁊ quomodo audiet pharao: ꝑsertim cum incircūcisus sim labijs? Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aaron ⁊ dedit mandatū ad filios israel ⁊ ad pharaonē regē egypti: ut educerent filios israel de terra egypti. Isti sunt ꝑncipes domoꝝ per familias suas. Filij ruben ꝑgeniti israelis: enoch ⁊ phallu: esrom ⁊ charmi. He cognationes ruben. Filij symeon: iamuel ⁊ iamin ⁊ iaminn ⁊ ahod ⁊ iachin ⁊ saher ⁊ saul filius chananitidis. He ꝓgenies symeon. Et hec noia filioꝝ leui per cognationes suas: gerson ⁊ caath ⁊ merari. Anni autē vite leui fuerūt centūtriginta septē. Filij gerson: lobni ⁊ semei ꝑ cognatiōes suas. Filij caath: amram ⁊ isuar ⁊ hebron ⁊ oziel. Anni quoq; vite chaad centūtrigintatres. Filij merari: mooli ⁊ musi. He cognationes leui ꝑ familias suas. Accepit aūt amrā vxorē iochabeth patruelē suam: que peperit ei aaron ⁊ moysen ⁊ mariā. Fueruntq; anni vite amram centū triginta septē. Filij q; isuar: chore ⁊ napheg ⁊ zechri. Filij quoq; oziel misael ⁊ elisaphan ⁊ sechri. Accepit aūt aaron vxorē elisabeth filiā aminadab: sororē naason: que peperit ei nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar. Filij q; chore: aser ⁊ helchana ⁊ abiasab. He sunt cognationes choritarū. At ꝟo eleazar filius aaron accepit vxorē de filiabus phutiel: que peperit ei phinees. Hi sunt ꝑncipes familiarū leuiticarū per cognationes suas. Iste aaron ⁊ moyses quibus ꝑcepit dñs ut educerent filios israel de terra egypti per turmas suas. Hi sunt qui loquunt̄ ad pharaonē regem egypti ut educant filios israel de egypto. Iste est moyses ⁊ aaron in die qua locutus est dñs ad moysen in terra egypti. Et locutus est dñs ad moysen dicēs Ego dñs. Loquere ad pharaonē regē egypti: oia q̄ loq̊r tibi. Et ait moyses corā dño. En incircūcisus labijs sum. Quō audiet me pharao? VII

Dixitq; dñs ad moysen: Ecce constitui te deū pharaonis: ⁊ aaron frater tuus erit ꝓpheta tu⁹. Tu loqueris ei oia que mando tibi: ⁊ ille loquet̄ ad pharaonē: ut dimittat filios israel de terra sua. Sed ego indurabo cor ei⁹ ⁊ multiplicabo signa ⁊ ostenta mea in terra egypti: ⁊ nō audiet vos. Immittāq; manū meā sup egyptū ⁊ educā exercitū ⁊ populū meū filios isrl̄ de terra egypti: ꝑ iudicia maxima. Et scient egyptij: q: ego sum dñs qui extēderim manū meam sup egyptū: ⁊ eduxerim filios israel de medio eorū. Fecit itaq; moyses ⁊ aarō: sicut ꝑceperat dñs ita egerūt. Erat aūt moyses octoginta annoꝝ: ⁊ aaron octogintatriū quādo locuti sunt ad pharaonē. Dixitq; dñs ad moysen ⁊ aaron. Cū dixerit vobis pharao: ostēdite signa: dices ad aarō. Tolle virgā tuā ⁊ proijce eā corā pharaone: ac vertatur in colubꝝ. Ingressi itaq; moyses ⁊ aaron ad pharaonē: fecerūt sicut preceperat dñs. Tulitq; aaron virgā corā pharaone ⁊ seruis eius: q̄ versa est in colubrū. Uocauit aūt pharao sapientes ⁊ maleficos: ⁊ fecerūt etiā ipsi ꝑ incātationes egyptiacas ⁊ arcana quedā similit̄. Proieceruntq; singulas virgas suas: que verse sunt i dracones Sed deuorauit virga aaron virgas eoꝝ. Induratūq; est cor pharaonis: ⁊ nō audiuit eos sicut ꝑceperat dñs. Dixit autē dñs ad moysen: Ingrauatū est cor pharaonis: ⁊ non vult dimittere populū. Uade ad eū mane. Ecce egrediet̄ ad aq̄s Et stabis in occursum eius super ripā fluminis ⁊ virga que cōuersa est in draconē: tolles in manu tua: dicesq; ad eū: Dñs deus hebreoꝝ misit me ad te dicens: Dimitte populū meū ut sacrificet mihi in deserto: ⁊ vsq; ad presens audire noluisti. Hec igit̄ dicit dñs: In hoc scies q sim dñs Ecce percutiā virga que in manu mea est aquā fluminis: ⁊ vertet̄ in sanguinē. Pisces quoq; q sunt in fluuio morient̄: ⁊ computrescent aque: ⁊ affligent̄ egyptij bibentes aquā fluminis. Dixit quoq; dñs ad moysen: Dic ad aaron. Tolle virgā tuā ⁊ extende manū tuā super aquas egypti: ⁊ sup fluuios eoꝝ ⁊ riuos ⁊ paludes ⁊ oēs lacus aquarū ut vertant̄ in sanguinē: ⁊ sit cruor in oi terra egypti: tam in ligneis vasis q̄ȝ in saxeis. Fecerunt moyses ⁊ aaron sicut preceperat dñs: Et eleuās virgam percussit aquā fluminis corā pharaone ⁊ seruis eius: que versa est in sanguinem ⁊ pisces qui erāt i flumine mortui sunt. Cōputruitq; fluuius ⁊ non poterant egyptij bibere aquam fluminis: ⁊ fuit sanguis in tota terra egypti. Feceruntq; similiter malefici egyptiorum

incantationibus suis. Et induratū est cor phara
onis: nec audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Auertitq̄
se ⁊ ingressus est domū suā: nec apposuit cor etiā
hac vice. Foderūt autē oēs egyptij p circuitū flu
minis aquā ut biberēt. Nō enim poterāt bibere
aquā fluminis. Impletiq̄ sunt septē dies postq̄
percussit dñs fluuiū. VIII

Dixit quoq̄ dñs ad moysen: Ingredere
ad pharaonē: ⁊ dices ad eum: Hec dicit
dñs: Dimitte populū meum ut sacrificet
mihi. Si autē nolueris dimittere: ecce ego pcutiā
oēs terminos tuos ranis ⁊ ebulliet fluui⁹ ranas
que ascēdēt ⁊ ingredient domū tuā ⁊ cubiculū
lectuli tui: ⁊ sup stratū tuū: ⁊ in domos seruorū
tuorū: ⁊ in populū tuū ⁊ in furnos tuos ⁊ in reliq̄
as ciborū tuorū: ⁊ ad te ⁊ ad populū tuū: ⁊ ad oēs
seruos tuos intrabūt rane. Dixitq̄ dñs ad moy
sen: Dic ad aaron. Extēde manū tuā sup fluuios
⁊ sup riuos ⁊ paludes: ⁊ educ ranas sup terram
egypti. Et extēdit aarō manū sup aquas egypti
⁊ ascēderūt rane: operueruntq̄ terrā egypti. Fece
runt autē ⁊ malefici p incātationes suas similiter:
eduxeruntq̄ ranas sup terrā egypti. Vocauit autē
pharao moysen ⁊ aaron: ⁊ dixit eis: Orate dñm
ut auferat ranas a me ⁊ a populo meo: ⁊ dimittā
populū ut sacrificet dño. Dixitq̄ moyses ad pha
raonē: Cōstitue mihi quādo deprecer p te ⁊ p ser
uis tuis ⁊ p populo tuo: ut abigant rane a te: ⁊
a domo tua ⁊ a seruis tuis: ⁊ a populo tuo: ⁊ tm̄
in flumine remaneāt. Qui rñdit: Cras. At ille iux
ta inquit verbū tuū faciā: ut scias qm̄ nō est sicut dñs
deus noster: ⁊ recedēt rane a te: ⁊ a domo tua ⁊ a
seruis tuis ⁊ a populo tuo: ⁊ tm̄ in flumine rema
nebunt. Egressiq̄ sunt moyses ⁊ aaron a phara
one: ⁊ clamauit moyses ad dñm p sponsione ra
narū quā condixerat pharaoni. Fecitq̄ dñs iux
ta verbū moysi: ⁊ mortue sunt rane de domibus ⁊
de villis: ⁊ de agris. Cōgregaueruntq̄ eas in im
mēsos aggeres: ⁊ computruit terra. Videns autē
pharao q̄ data esset requies: ingrauauit cor suū
⁊ nō audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dixit dñs ad
moysen: Loq̄re ad aaron: Extende virgā tuā ⁊ p
cute puluerē terre: ⁊ sint cinifes in vniuersa terra
egypti. Feceruntq̄ ita. Et extēdit aaron manū: vir
gā tenens: percussitq̄ puluerē terre: ⁊ facti sunt ci
nifes in hoibus ⁊ iumentis. Oīs puluis terre
versus ē in cinifes p totā terrā egypti. Feceruntq̄
similit malefici incātationib⁹ suis ut educerēt ci
nifes ⁊ nō potuerūt. Erātq̄ cinifes tā in hoibus
q̄ in iumētis. Et dixerūt malefici ad pharaonē:
Digitus dei est hic. Induratūq̄ est cor pharao
nis ⁊ nō audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dixit q̄z
dñs ad moysen: Cōsurge diluculo: ⁊ sta corā pha
raone. Egredietur enī ad aquas. Et dices ad eum:
Hec dicit dñs: Dimitte populū meū ut sacrificet
mihi. Quod si nō dimiseris eū: ecce ego mittā in te
⁊ in seruos tuos ⁊ in populū tuū ⁊ i domos tuas
omne genus muscarū: ⁊ implebunt oēs domos
egyptiorū muscis diuersi generis ⁊ vniuersa terra
in qua fuerint. Faciāq̄ mihi mirabilē in die illa
terrā iessen in qua populus me⁹ est ut nō sint ibi
musce: ⁊ scias qm̄ ego dñs i medio terre: ponāq̄
diuisionē int populū meum ⁊ populū tuū. Cras
erit signū istud. Fecitq̄ dñs ita. Et venit musca
grauissima in domos pharaonis ⁊ seruorū eius
⁊ in omnē terrā egypti: corruptaq̄ est terra ab
huiuscemodi muscis. Vocauitq̄ pharao moysen
⁊ aaron ⁊ ait eis: Ite ⁊ sacrificate deo vestro i ter
ra hac. Et ait moyses. Nō pōt ita fieri. Abomia
tiones enī egyptiorū imolabimus dño deo nr̄o.
Quod si mactauerim⁹ ea que colūt egyptij corā
eis lapidibus nos obruent. Viā triū dierū pge
mus in solitudinē: ⁊ sacrificabim⁹ dño deo nr̄o: sic
ut p̄cepit nobis. Dixitq̄ pharao: Ego dimittā
vos ut sacrificetis dño deo vestro in deserto: ve
rūtamē longius ne abeatis. Rogate p me. Et
ait moyses: Egressus a te orabo dñm: ⁊ recedet
musca a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a populo ei⁹
cras. Verūtamē noli vltra fallere: ut nō dimittas
populū sacrificare dño. Egressusq̄ moyses a pha
raone: orauit dñm. Qui fecit iuxta verbū illius
⁊ abstulit muscas a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a
populo ei⁹. Non supfuit nec vna quidē. Et ingra
uatū est cor pharaonis ita ut nec hac quidem vi
ce dimitteret populū. IX

Dixit autē dñs ad moysen: Ingredere ad
pharaonē ⁊ loquere ad eū: Hec dicit do
minus deus hebreorū: Dimitte populū
meū ut sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis ⁊ reti
nes eos: ecce manus mea erit sup agros: ⁊ super
equos: ⁊ asinos: ⁊ camelos: ⁊ oues ⁊ boues: pe
stis valde grauis. Et faciet dñs mirabile int pos
sessiones israel ⁊ possessiōes egyptiorū: ut nil oīo
pereat ex his que pertinēt ad filios israel. Cōsti
tuitq̄ dñs tēpus dicens: Cras faciet dñs verbū
istud in terra. Fecit ergo dñs verbū hoc altera
die: ⁊ mortua sunt oīa aīantia egyptiorū. De ani
malibus vero filiorū israel nihil oīo perijt. Et misit
pharao ad vidēdū: nec erat quicq̄ mortuū de his
que possidebat israel. Ingrauatū est cor pharao
nis: ⁊ nō dimisit populū. Et dixit dñs ad moysen
⁊ aaron: Tollite plenas manus cineris d camino
⁊ spargat illū moyses i celū corā pharaone sitq̄
puluis super oēm terrā egypti. Erūt enī in homi
nibus ⁊ iumentis vlcera ⁊ vesice turgētes: in vni
uersa terra egypti. Tuleruntq̄ cinerē de camino ⁊
steterūt corā pharaone: ⁊ sparsit illū moyses i ce
lū. Factaq̄ sunt vlcera vesicarū turgentiū in ho
minibus ⁊ iumentis nec poterant malefici stare
corā moyse pp̄ter vlcera que in illis erāt: ⁊ in oī
terra egypti. Indurauitq̄ dñs cor pharaonis: ⁊
nō audiuit eos sicut locutus est dñs ad moysen

Dixitq3 dñs ad moysen: Mane consurge ⁊ sta
corã pharaone: ⁊ dices ad eũ: Hec dicit dñs deꝰ
hebreoꝝ: Dimitte populũ meũ ut sacrificet mihi
q: in hac vice mittã oẽs plagas meas super cor
tuũ ⁊ sup seruos tuos ⁊ sup populũ tuũ: ut scias
ꝙ nõ sit similis mei in omni terra. Nũc.n. exten
dẽs manũ: pcutiã te ⁊ populũ tuũ peste: pibisq3
de terra. Idcirco aũt posui te ut ostendã in te for
titudinẽ meã: ⁊ narref nomẽ meũ in omni terra.
Adhuc retines populũ meũ: ⁊ nõ vis eum dimit
tere: En pluã cras hac ipsa hora grãdinẽ multã
nimis: qualis nõ fuit in egypto a die qua funda
ta est vsq3 in pñs tẽpus. Mitte ergo iã nũc ⁊ cõ
grega iumẽta tua ⁊ oĩa q̃ habes in agro. Hoĩes
enĩ ⁊ iumẽta ⁊ vniuersa que inuẽta fuerint foris
nec ꝯgregata de agris cecideritq3 sup ea grãdo
morient. Qui timuit ṽbũ dñi de seruis pharao
nis fecit ꝯfugere suos suos ⁊ iumẽta i domos: q
aũt neglexit sermonẽ dñi: dimisit seruos suos ⁊
iumenta in agris. Et dixit dñs ad moysen: Exten
de manũ tuã in celũ: ut fiat grando in vniuersa
terra egypti sup hoĩes ⁊ sup iumẽta ⁊ sup oẽm
herbã agri in terra egypti. Extẽditq3 moyses vir
gã in celũ ⁊ dñs dedit tonitrua ⁊ grãdinẽ ac dis
currentia fulgura sup terrã. Pluitq3 dñs grãdi
nẽ sup terrã egypti: ⁊ grãdo ⁊ ignis mixta parit
ferebant. Tanteq3 fuit magnitudinis: quãta añ
nũq3 apparuit in vniuersa terra egypti ex q̃ gẽs
illa cõdita est. Et pcussit grãdo in omni terra egy
pti cũcta que fuerũt in agris ab hoĩe vsq3 ad iu
mẽtũ. Cũctãq3 herbã agri percussit grãdo: ⁊ oẽ
lignũ regionis cõfregit. Tñi in terra iessẽm vbi
erãt filij israel: ⁊ grando nõ cecidit. Misitq3 pha
rao ⁊ vocauit moysen ⁊ aarõ dicẽs ad eos: Pec
caui etiã nũc. Dñs iustus: ⁊ ego ⁊ populꝰ meus
impij. Orate dñm ut desinãt tonitrua dei ⁊ gran
do: ut dimittã vos: ⁊ nequaq̃3 hic vltra maneã
tis. Ait moyses: Cũ egressus fuero de vrbe extẽ
dã palmas meas ad dñm ⁊ cessabũt tonitrua ⁊
grãdo nõ erit: ut scias q: dñi est terra. Noui aũt
ꝙ ⁊ tu ⁊ serui tui necdũ timeatis dñm deum. Li
nũ3 ergo ⁊ hordeũ lesũ3 est: eo ꝙ hordeũ esset vi
rens: ⁊ linũ iã folliculos germinaret. Triticũ aũt
⁊ far nõ sũt lesa: q: serotina erãt. Egressusq3 moy
ses a pharaone ex vrbe: tetẽdit manus ad dñm:
⁊ cessauerũt tonitrua ⁊ grãdo: nec vltra stillauit
pluuia sup terrã. Videns aũt pharao ꝙ cessasset
pluuia ⁊ grãdo ⁊ tonitrua: auxit pctm̃: ⁊ ingraua
tũ est cor eiꝰ ⁊ seruoꝝ illiꝰ ⁊ induratũ nimis: nec
dimisit israel: sicut pceperat dominꝰ per manum
moysi.

X

Et dixit dñs ad moysen: Ingredẽ ad pha
raonẽ. Ego.n. induraui cor eius ⁊ seruo
rũ illius ut faciam signa mea hec in eo: ⁊
narres in auribus filij tui ⁊ nepotũ tuorũ: q̃tiens
contriuerim egyptios ⁊ signa fecerim in eis: ⁊ scia
tis q: ego dñs. Introierũt ergo moyses ⁊ aaron
ad pharaonẽ: ⁊ dixerũt ei: Hec dicit dñs deus he
breoꝝ: Vsq3 quo nõ vis subijci mihi: Dimitte po
pulũ meum ut sacrificet mihi. Sin aũt resistis ⁊
non vis dimittere eũ: ecce ego inducã cras locu
stam i fines tuos que operiet supficiem terre: ne
quicq̃3 eiꝰ appareat sed comedat qd̃ residuũ fue
rit grãdini. Corrodet enĩ oĩa ligna que germinãt
i agris: ⁊ implebũt domos tuas ⁊ seruoꝝ tuoꝝ
⁊ oĩum egyptioꝝ: quãtã nõ viderunt patres tui
⁊ aui ex quo orti sunt sup terrã vsq3 in presentẽ
diẽ. Auertitq3 se ⁊ egressus est a pharaone. Di
xerunt autẽ serui pharaonis ad eũ: Vsq3 quo pa
tiemur hoc scandalũ: Dimitte hoĩes ut sacrificẽt
dño deo suo. Nonne vides ꝙ perierit egyptus:
Reuocaueruntq3 moysen ⁊ aaron ad pharaonẽ.
Qui dixit eis: Ite: sacrificate dño deo vr̃o. Qui
nã sunt q ituri sunt: Ait moyses. Cum paruulis
nostris ⁊ senioribus pergemꝰ cũ filijs ⁊ filiabus
cum ouibus ⁊ armentis. Est enim solẽnitas dñi
dei nostri. Et respõdit pharao: Sic dñs sit vobi
scum. Quõ ego dimittã vos ⁊ paruulos vestros
cui dubiũ est ꝙ pessime cogitetis: Nõ fiat ita: s3
ite tñ viri ⁊ sacrificate dño. Hoc enĩ ⁊ ipsi petistis
Statimq3 eiecti sunt de conspectu pharaonis.
Dixit autẽ dñs ad moysen: Extẽde manũ tuam
sup terrã egypti ad locustã ut descẽdat sup terrã
⁊ deuoret oẽm herbam que residua fuerit grãdi
ni. Et extẽdit moyses virgam sup terrã egypti: ⁊
dñs induxit ventũ vrentẽ tota die illa ⁊ nocte. Et
mane facto: ventus vrẽs leuauit locustas. Que
ascẽderunt sup vniuersa3 terrã egypti: ⁊ sederũt
i cunctis finibꝰ egyptioꝝ innumerabiles: quales
ante illud tempus nõ fuerant: nec postea future
sunt. Operuerũtq3 vniuersa3 supficiẽ terre vastã
tes oĩa. Deuorata est igit herba terre: ⁊ quicqd̃
pomoꝝ i arboribus fuit que grando dimiserat.
Nihil quoq3 oĩo virens relictũ est in lignis ⁊ in
herbis terre: in cũcta egypto. Quãobrem festinꝰ
pharao vocauit moysen ⁊ aaron ⁊ dixit eis: Pec
caui in dñm deũ vestrũ ⁊ i vos. Sed nunc dimit
te pctm̃ mihi etiã hac vice: ⁊ rogate dñm deum
vr̃m ut auferat a me mortẽ istam. Egressusq3 est
moyses de conspectu pharaonis: ⁊ orauit dñm.
Qui flare fecit vẽtũ ab occidẽte vehementissimũ
⁊ arreptã locustã ꝓiecit in mare rubru3. Non re
mãsit nec vna qdẽ i cunctis finibus egypti. Et in
durauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios isrl̃
Dixit aũt dñs ad moysen. Extẽde manũ tuã i celũ
⁊ sint tenebre sup trã egypti: tã dense ut palpari
queãt. Extẽditq3 moyses manũ i celũ: ⁊ facte sũt
tenebre horribiles i vniuersa terra egypti. Tribꝰ
diebꝰ nemo vidit fratrẽ suũ: nec mouit se de loco
i quo erat. Vbicũq3 autẽ hitabãt filij isrl̃ lux erat
Vocauitq3 pharao moysen ⁊ aaron ⁊ dixit eis:
Ite sacrificate dño. Oues tñi vestre ⁊ armenta

remaneāt: pꝟuli vr̄i eant vobiscū. Ait moyses: Hostias quoqꝫ ⁊ holocausta dabis nobis q̄ offe ram⁹ dn̄o deo nr̄o. Cūcti greges pgent nobiscū Nō remanebit ex eis vngula q̄ necessaria sunt i cultū dn̄i dei nr̄i: p̄sertim cū ignorem⁹ qd debeat imolari: donec ad ip̄m locū puenıam⁹. Indura uit āt dn̄s cor pharaōis: ⁊ noluit dimittere eos Dixitqꝫ pharao ad moysen: Recede a me ⁊ ca ue ne vltra videas facıē meā. Quocūqꝫ die ap parueris mihi: morieris. R̄ndit moyses: Ita fi at vt locutus es. Nō videbo vltra facıē tuā. XI

Et dixit dn̄s ād moysen: Adhuc vna pla ga tangā pharaonē ⁊ egyptū: ⁊ post hec dimittet vos ⁊ exire cōpellet. Dices ḡ oı̄ plebi vt postulet vir ab amico suo: ⁊ mulier a vi cina sua vasa argentea ⁊ aurea ⁊ vestem. Dabit āt dn̄s grām populo suo coram egyptijs. Fuitqꝫ moyses vir magnus valde in terra egypti corā s̄uis pharaonis ⁊ oı̄ populo: Et ait: Hec dicit do min⁹: Media nocte ingrediar in egyptū: ⁊ mori etur omne p̄mogenitū in terra egyptiorū: a pri mogenito pharaōis q sedet in solio ei⁹ vsqꝫ ad p̄mogenitū ancille q̄ est ad molam: ⁊ oīa p̄mo genita iumentorū. Eritqꝫ clamor magn⁹ in vni uersa t̄ra egypti: qualis nec ante fuit: nec postea futur⁹ est. Apud omnes autē filios isrl̄ non mu tiet canis ab hoīe vsqꝫ ad pecus: vt sciatis quā to miraculo diuidat dn̄s egyptios ⁊ isrl̄. Descen dētqꝫ oēs serui tui isti ad me: ⁊ adorabūt me di cētes: Egredere tu ⁊ oīs ppl̄s qui subiect⁹ ē tibi. Post hec egrediemur. Et exiuit a pharaone ira tus nimis. Dixit aūt dn̄s ad moysen: Nō audi et vos pharao vt multa signa fiant in terra egy pti. Moyses aūt ⁊ aaron fecerūt oīa signa ⁊ ostē ta que scripta sunt coraꝫ pharaone: ⁊ indurauit domin⁹ cor pharaōis: nec dimisit filios israel de terra sua. XII

Dixit quoqꝫ dn̄s ad moysen ⁊ aaron i ter ra egypti: Mensis iste vobis p̄ncipium mensiū: p̄mus erit in mensib⁹ anni. Lo quimini ad vniuersuꝫ cetū filioꝝ isrl̄: ⁊ dicite eis: Decima die mensis huius tollat vnusqꝫqꝫ agnū p familias ⁊ domos suas. Sin aūt minor est nu mer⁹ vt sufficere possit ad vescendū agnū: assu met vicinū suū q̄ iunctus ē domui ei⁹ iuxta nūe rū animarum q̄ sufficere possunt ad esum agni. Erit autē agnus absqꝫ macula mascul⁹ anniculus. Iuxta quē ritū tolletis ⁊ hedum: ⁊ s̄uabitis eū vsqꝫ ad q̄rtādecimā diē mēsis hui⁹. Immo labitqꝫ euꝫ vniuersa multitudo filioꝝ isrl̄ ad ve sperā: ⁊ sument de sanguine ei⁹ ac ponent super vtrūqꝫ postē: ⁊ in suplimınarib⁹ domoꝝ in q̄bus comedēt illum. Et edent carnes nocte illa assas igni: ⁊ azymos panes cū lactucis agrestib⁹. Nō comedetis ex eo crudū qd: nec coctū aqua: sꝫ as sum tm̄ igni. Caput cū pedib⁹ eius ⁊ intestinis vorabitis: nec remanebit q̄cq̄ ex eo vsqꝫ mane Si qd residuū fuerit: igne cōburetis. Sic aūt co medetis illum. Renes vr̄os accingetis ⁊ calcia mēta hēbitis in pedib⁹: tenētes baculos in mā̄i bus: ⁊ comedetis festinant. Est eni phase. i. trāsi tus dn̄i. Et trāsibo per t̄rā egypti nocte illa: percu tiāqꝫ oē p̄mogenitū i terra egypti ab hoīe vsqꝫ ad pec⁹: ⁊ in cūctis dijs egypti faciā iudicia: ego dn̄s. Erit aūt sanguis vobis i signū i edib⁹ in q̄ bus eritis: ⁊ videbo sanguinē ⁊ trāsibo vos: nec erit in vobis plaga disperdēs: qn̄ pcussero terrā egypti. Hēbitis āt hūc diē i monumētū: ⁊ celebra bitis eā solēnē dn̄o i generatōib⁹ vr̄is cultu sem piterno. Septē dieb⁹ azyma comedetis. In die pri mo nō erit fermentū i domibus vr̄is. Quicūqꝫ comederit fermentū pibit aīa illa de israel: a p̄ mo die vsqꝫ ad diē septimū. Dies p̄ma erit sctā ac solennis: ⁊ dies septia eadē festiuitate venera bilis. Nihil opis facietis i eis: exceptis his que ad vescendū ptinēt: ⁊ obs̄uabitis azyma. In ea dēm i ipsa die educā exercitū vr̄m de t̄ra egypti: ⁊ custodietis diē istū in gn̄atōes vr̄as ritu perpe tuo. Primo mēse quartadecia die mēsis ad ve sperā: comedetis azyma vsqꝫ ad diē vicesimā p̄ mā eiusdē mēsis ad vesperā. Septē dieb⁹ fermē tatū nō inuenieẗ i domib⁹ vr̄is. Qui comederit fermētatū: pibit aīa ei⁹ d̄ cetu isrl̄ tā d̄ aduenis: q̄ꝫ de indigenis t̄re. Oē fermentatū nō comede tis. In cūctis hitacul̄ vr̄is edetis azyma. Voca uit aūt moyses oēs seniores filioꝝ isrl̄: ⁊ dixit ad eos: Ite tollētes aīal p familias vr̄as ⁊ imo late phase. Fasciculūqꝫ hysopi tingite i sanguie q̄ ē in limie: ⁊ asp̄gite ex eo suplimiare ⁊ vtrun qꝫ postē. Null⁹ vr̄m egrediaẗ ostiū dom⁹ sue vs qꝫ mane. trāsibit eni dn̄s pcutiēs egyptios. Cūqꝫ viderit sanguinē i suplimiari ⁊ i vtroqꝫ poste trāscēdet ostiū dom⁹: ⁊ n̄ sinet pcussorē igredi do mos vr̄as ⁊ ledē. Custodi v̄bū istud legitimū ti bi ⁊ filijs tuis vsqꝫ i et̄nū. Cūqꝫ introieritis t̄rā quā dn̄s de⁹ datur⁹ ē vobis ⁊ pollicit⁹ ē: obs̄uabi tis cerimonias istas. Et cū dixerit vobis filij vr̄i q̄ ē ista religio: dicetis eis: Victima trāsit⁹ dn̄i ē qn̄ trāsiuit sup̄ domos filioꝝ isrl̄ in egypto pcu tiens egyptios: ⁊ domos nr̄as liberās. Incurua tusqꝫ ppl̄s adorauit. Et egressi filij isrl̄ fecerūt si cut p̄cepat dn̄s moysi ⁊ aarō: Fcm̄ ē āt i noctis medio: pcussit dn̄s oē p̄genitū i t̄ra egypti a pri mogenito pharaōis q i solio ei⁹ sedebat: vsqꝫ ad p̄genitū captiue q̄ erat i carcē: ⁊ oē p̄mogenituꝫ iumētoꝝ. Surrexitqꝫ pharao nocte ⁊ oēs serui ei⁹ cūctaqꝫ egypt⁹: ⁊ ort⁹ ē clamor magn⁹ in egy pto: neqꝫ eni erat dom⁹ i q̄ n̄ iacēt mortu⁹. Vo catisqꝫ pharao moyses ⁊ aarō nocte: ait: Surgi te: egredimini a pplō meo vos ⁊ filij isrl̄: Ite ⁊ i molate dn̄o sicut dicitis. Oues vr̄as ⁊ armenta assūmite vt petieratis: ⁊ abeūtes bn̄dicite mihi

Urgebātqꝫ egyptij populū israel de terra exire
velocit̄ dicentes: Oēs moriemur. Tulit igit̄ po
pulus cōspersā farinā añq̄ꝫ fermētaret̄: ⁊ ligān
in palliis posuit sup humeros suos. Feceruntqꝫ
filij isrl̄ sicut p̄ceperat dn̄s moysi: ⁊ petierūt ab egy
ptijs vasa argētea ⁊ aurea vestēqꝫ plurimā. Do
minus aūt dedit grām populo corā egyptijs ut
cōmodarent eis: ⁊ spoliauerunt egyptios. Pro
fectiqꝫ sunt filij isrl̄ de ramesse in sochot sexcēta
fere milia peditū viroꝝ: absqꝫ paruulis ⁊ mulie
ribus. Sed ⁊ vulgus p̄miscuū innumerabile ascē
dit cū eis oues ⁊ armenta: ⁊ aialia diuersi gene
ris multa nimis. Coxerūtqꝫ farinā quā dudū de
egypto conspersā tulerāt: ⁊ fecerūt subcinericios
panes azimos. Neqꝫ eni poterat fermētari cogē
tib⁹ exire egyptijs: ⁊ nullā facere sinentib⁹ morā
nec pulmētū quicq̄ꝫ occurrerat p̄parare. Habita
tio aūt filioꝝ isrl̄ qua mā serunt in egypto fuit q̄
dringentoꝝ triginta annoꝝ. Quibus expletis ea
dem die egressus est oīs exercit⁹ dn̄i de terra egy
pti. Nox est ista obseruabilis dn̄i: quādo eduxit
eos de terra egypti. Hanc obseruare debent oēs
filij isrl̄ in generationibus suis. Dixitqꝫ dn̄s ad
moysen ⁊ aaron. Hec est religio phase. Oīs alie
nigena nō comedet ex eo. Oīs aūt seruus empti
ci⁹ circūcidet̄: ⁊ sic comedet. Aduena ⁊ mercēna
rius nō edēt ex eo. In vna domo comedet̄: nec
efferetis de carnib⁹ eius foras: nec os illius con
fringetis. Oīs cetus filioꝝ isrl̄ faciet illud. Qđ si
quis peregrinoꝝ in vestrā voluerit trāsire coloniā
⁊ facere phase dn̄i: circūcidet̄ prius omne mascu
linū eius: ⁊ tunc rite celebrabit: eritqꝫ sicut indi
gena terre. Si quis aūt circūcisus non fuerit: nō
vescet̄ ex eo. Eadē lex erit indigene: ⁊ colono qui
peregrinat̄ apud vos. Fecerūtqꝫ oēs filij israel si
cut p̄ceperat dn̄s moysi ⁊ aaron: ⁊ eadē die: edu
xit dn̄s filios isrl̄ de terra egypti p turmas suas.

XIII

Locutusqꝫ est dn̄s ad moysen dicens: Sanctifica mihi omne primoge
nitū quod aperit vuluā in filijs isrl̄ tā de
hominib⁹ q̄ꝫ de iumētis. Mea sunt. n. oīa. Et ait
moyses ad populū. Memēto diei huius in qua
egressi estis de egypto ⁊ de domo seruitutis: qm̄
in manu forti eduxit vos dn̄s de loco isto: ut nō
comedatis fermētatū panē. Hodie egredimini
mense nouarū frugū. Cūqꝫ introduxerit te dn̄s i
terraꝫ chananei: ⁊ ethei: ⁊ amorrei: ⁊ euei: ⁊ iebu
sei: quā iurauit patribus tuis ut daret tibi terraꝫ
fluentē lacte ⁊ melle: celebrabitis hunc morē sa
croꝝ mense isto. Septē diebus vesceris azimis:
⁊ in die septimo erit solēnitas dn̄i. Azyma come
detis septē diebus. Nō apparebit apud te aliqd
fermētatū: nec in cūctis finib⁹ tuis. Narrabisqꝫ
filio tuo in die illo dicēs: Hoc est quod fecit mihi
dn̄s qn̄ egressus sum de egypto. Et erit quasi si
gnum in manu tua ⁊ quasi monumentū añ ocu
los tuos: ⁊ ut lex dn̄i semper sit i ore tuo. In ma
nu eni forti eduxit te dn̄s de egypto. Custodies
huiuscemodi cultū statuto tp̄e a diebus in dies.
Cūqꝫ introduxerit te dn̄s i terrā chananei: sicut
iurauit tibi ⁊ patrib⁹ tuis: ⁊ dederit tibi eā: sepa
bis omne qđ aperit vuluā dn̄o: ⁊ qđ p̄mitiuum
est in pecorib⁹ tuis. Quicqd habueris masculini
sexus: ꝯsecrabis dn̄o. Primogenitū asini muta
bis oue: qđ si nō redemeris interficies. Oē autē
p̄mogenitū hominis de filijs tuis p̄cio redimes.
Cūqꝫ interrogauerit te fili⁹ tuus cras dicēs: qd
est hoc: respōdebis ei. In manu forti eduxit nos
dn̄s de terra egypti: de domo seruitutis. Nā cuꝫ
induratus esset pharao ⁊ nollet nos dimittere:
occidit dn̄s omne p̄mogenitū in terra egypti: a
primogenito hoīs vsqꝫ ad p̄mogenitū iumento
rū. Iccirco imolo dn̄o omne qđ aperit vuluam
masculini sexus: ⁊ omnia p̄mogenita filioꝝ meo
rum redimo. Erit igit̄ quasi signū in manu tua ⁊
quasi appensum qd ob recordationē añ oculos
tuos: eo ꝙ in manu forti eduxit vos dn̄s de egy
pto. Igit̄ cū emisisset pharao populū: nō eos du
xit dn̄s p viā terre philistijm que vicina ē: repu
tās ne forte peniteret eū si vidisset aduersum se
bella consurgere ⁊ reuerteretur in egyptū: sed circū
duxit p viā deserti: que est iuxta mare rubrū. Et
armati ascenderūt filij isrl̄ de terra egypti. Tulit
quoqꝫ moyses ossa ioseph secū: eo ꝙ adiurasset
filios isrl̄ dicens: Uisitabit vos deus: efferte ossa
mea hinc vobiscuꝫ. Profectiqꝫ de sochot castra
metati sunt in ethā: in extremis finibus solitudi
nis. Dn̄s aūt p̄cedebat eos: ad ostendendā viā
p diē i colūna nubis ⁊ p noctē i colūna ignis: ut
dux esset itineris vtroqꝫ tp̄e. Nūq̄ꝫ defuit colūna
nubis p diem: nec colūna ignis per noctē coram
populo.

XIIII

Locutus est aūt dn̄s ad moysen dicens: Loquere filijs isrl̄. Reuersi castrametē
t̄ e regione phiairoth: que est int̄ magda
lum ⁊ mare cōtra beelsephon. In cōspectu eius
castra ponetis sup mare. Dicturusqꝫ est pharao
super filijs isrl̄. Coartati sunt in terra: ꝯclusit eos
desertū. Et indurabo cor eius: ac p̄sequet̄ vos ⁊
glorificabor in pharaone: ⁊ in oī exercitu eius:
scientqꝫ egyptij: qꝛ ego sum dn̄s. Fecerūtqꝫ ita.
Et nunciatū est regi egyptioꝝ ꝙ fugisset popul⁹
Immutatūqꝫ est cor pharaonis ⁊ seruoꝝ ei⁹ sup
populū: ⁊ dixerūt: Quid voluim⁹ facere ut dimit
teremus isrl̄ ne seruiret nobis? Iunxit ergo cur
rū ⁊ oēm populū suū assumpsit secū. Tulitqꝫ sex
centos currus electos: ⁊ qcqd in egypto curruū
fuit: ⁊ duces totius exercitus. Indurauitqꝫ dn̄s
cor pharaonis regis egypti: ⁊ p̄secutus est filios
israel. At illi egressi erāt in manu excelsa. Cūqꝫ
p̄sequerent̄ egyptij vestigia p̄cedentiuꝫ: reppere
runt eos in castris super mare. Oīsqꝫ equitatus

⁊ currus pharaonis ⁊ vniuersus exercitus erāt
in phiairoth cōtra beelsephon. Cūq3 appropin
quasset pharao: leuātes filij israel oculos: viderūt
egyptios post se: ⁊ timuerūt valde. Clamauerūtq3
ad dn̄m ⁊ dixerūt ad moysen: Forsitan non erāt
sepulchra i egypto: iō tulisti nos ut moreremur
in solitudine. Quid hoc facere voluisti: ut educe
res nos ex egypto? Nonne iste est sermo quē loq̄
bamur ad te i egypto dicētes: recede a nobis ut
seruiam⁹ egyptijs? Multo .n. melius erat seruire
eis: q3 mori in solitudine. Et ait moyses ad popu
lū: Noli timere. State ⁊ videte magnalia dn̄i q̄
facturus est hodie. Egyptios .n. quos nunc vide
tis nequaq3 vltra videbitis vsq3 in sempiternū
Dn̄s pugnabit ꝓ vob: ⁊ vos tacebitis. Dixitq3
dn̄s ad moysen: Quid clamas ad me? Loquere
filijs israel ut ꝓficiscant. Tu aūt eleua virgā tuā
⁊ extende manū tuā sup mare ⁊ diuide illud: ut
gradiant filij israel in medio mari ꝑ siccū3. Ego
autē indurabo cor egyptiorꝫ ut ꝑsequant vos: ⁊
glorificabor i pharaone ⁊ i oī exercitu ei⁹ ⁊ i cur
ribus ⁊ i equitibus illius. Et scient egyptij quia
ego sum dn̄s: cū glorificatus fuero i pharaone: ⁊
i curribus atq3 in eqtibus eius. Tollēsq3 se an
gelus dn̄i q̄ ꝓcedebat castra israel: abijt post eos
⁊ cū eo pariter colūna nubis ꝓra dimittēs: post
tergum stetit inter castra egyptiorꝫ ⁊ castra israel
Et erat nubes tenebrosa ⁊ illuminans noctē: ita
ut ad se inuicē toto noctis tpe accedere non vale
rent. Cūq3 extēdisset moyses manū3 sup mare:
abstulit illud dn̄s flante vento vehemēti ⁊ vren
te tota nocte ⁊ vertit i siccū. Diuisaq3 est aqua: ⁊
igressi sunt filij israel ꝑ mediū3 sicci maris. Erat
eni aqua quasi murus a dextra corꝫ ⁊ leua. Per
sequētesq3 egyptij igressi sunt post eos: ⁊ oīs eq
tatus pharaonis: currus eius ⁊ eqtes ꝑ mediū3
maris. Iāq3 aduenerat vigilia matutina: ⁊ ecce
respiciens dn̄s sup castra egyptiorꝫ per colūnam
ignis ⁊ nubis: interfecit exercitū eorꝫ: ⁊ subuertit
rotas curruū: ferebāturq3 i ꝓfundū. Dixerūt ergo
egyptij: Fugiamus israelē: dn̄s .n. pugnat ꝓ eis
cōtra nos. Et ait dn̄s ad moysen. Extende manū
tuā sup mare: ut reuertant aque ad egyptios su
per currus ⁊ eqtes eorꝫ. Cūq3 extēdisset moyses
manū contra mare: reuersū3 ē ꝓmo diluculo ad
ꝓorem locū. Fugiētibus egyptijs occurrerūt aq̄
⁊ inuoluit eos dn̄s i medijs fluctibus. Reuerseq3
sunt aque: ⁊ operuerūt currus ⁊ eqtes cuncti ex
ercitus pharaonis: q sequētes igressi fuerāt ma
re: nec vn⁹ quidē supfuit ex eis. Filij autē israel
perexerūt ꝑ mediū sicci maris: ⁊ aque eis erāt q̄si
ꝓ muro a dextris ⁊ a sinistris. Liberauitq3 dn̄s
in die illo israel de manu egyptiorꝫ: ⁊ viderūt egy
ptios mortuos sup litus maris: ⁊ manū magnā
quā exercuerat dn̄s ꝯtra eos. Timuitq3 popul⁹
dn̄m: ⁊ crediderūt i dn̄o: ⁊ moysi seruo ei⁹. XV

TUnc cecinit moyses ⁊ filij israel: carmen
hoc dn̄o: ⁊ dixerūt: Cantem⁹ dn̄o. Glo
riose .n. magnificatus est: equū ⁊ ascenso
rem deiecit in mare. Fortitudo mea ⁊ laus mea
dn̄s: ⁊ factus est mihi in salutē. Iste deus meus
⁊ glorificabo eū: deus patris mei: ⁊ exaltabo eū
Dn̄s quasi vir pugnator oīpotēs nomē ei⁹: cur
rus pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit in mare. Ele
cti ꝑncipes ei⁹ submersi sunt i mari rubro: abyssi
operuerūt eos: descenderūt i ꝓfundū quasi lapis
Dextera tua dn̄e magnificata ē i fortitudine: de
xtera tua dn̄e ꝑcussit inimicū: ⁊ i multitudine glo
rie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti irā
tuā que deuorauit eos sicut stipulā: ⁊ in spū furo
ris tui cōgregati sunt aque. Stetit vnda fluēs
cōgregati sunt abyssi i medio mari. Dixit inimi
cus: Persequar ⁊ cōprehendā: diuidā spolia: im
plebit aīa mea. Euaginabo gladiū meū3: interfi
ciet eos man⁹ mea. Flauit spūs tuus ⁊ operuit
eos mare: submersi sunt quasi plumbū in aqs
vehementibus. Quis similis tui in fortibus do
mine? Quis silis tui magnificus in sanctitate:
terribilis atq3 laudabilis: ⁊ faciēs mirabilia? Ex
tendisti manū3 tuā: ⁊ deuorauit eos terra. Dux
fuisti i misericordia tua: populo quē3 redemisti.
⁊ portasti eū in fortitudine tua: ad habitaculum
scm̄ tuū. Ascēderunt ppli ⁊ irati sunt: dolores ob
tinuerūt hitatores philistijm. Tūc cōturbati sūt
ꝑncipes edō: robustos moab obtinuit tremor:
obriguerūt oēs hitatores chanaan. Irruat sup
eos formido ⁊ pauor i magnitudine brachij tui.
Fiant imobiles quasi lapis: donec ꝑtranseat po
pulus tuus iste quē possedisti. Introduces eos
⁊ plātabis i mōte hereditatis tue firmissimo ha
bitaculo tuo qd̄ opatus es dn̄e. Scīuariū3 tuum
dn̄e: qd̄ firmauerunt manus tue. Dn̄s regnabit
in eternū: ⁊ vltra: igressus est eni eques pharao
cū curribus ⁊ eqtibus eius i mare: ⁊ reduxit sup
eos dn̄s aquas maris. Filij autē isrl̄ ambulaue
runt ꝑ siccū i medio eius. Sumpsit ergo maria
ꝓphetissa soror aarō: tympanū i manu sua egres
seq3 sunt oēs mulieres post eam cū tympanis ⁊
choris: qbus ꝓcinebat dicens: Cantemus dn̄o.
Gloriose eni magnificatus est: equū ⁊ ascēsorem
deiecit in mare. Tulit aūt moyses israel de mari
rubro: ⁊ egressi sunt in desertum sur. Ambulaue
rūtq3 trib⁹ diebus ꝑ solitudinē: ⁊ nō inueniebāt
aquā. Et venerūt i marath: nec poterant bibere
aquas de marath: eo q essent amare. Unde ⁊ cō
gruū loco nomē imposuit vocās illū marath .i.
amaritudinē. Et murmurauit popul⁹ cōtra moy
sen dicēs. Quid bibem⁹? At ille clamauit ad do
minū. Qui ostēdit ei lignū: qd̄ cū misisset i aq̄s
i dulcedinē verse sunt. Ibi ꝯstituit ei ꝓcepta atq3
iudicia ⁊ ibi tēptauit eum dicēs: Si audiens vo
cē dn̄i dei tui: ⁊ qd̄ rectū est corā eo feceris: ⁊ obe

dierio mādatis eius: custodieriſqꝫ oia ꝓcepta il
lius cūctū languorē quē posui in egypto nō īdu
cā ſup te. Ego.n. dn̄s ſanator tuus. Uenerūt aūt
ī helim filij iſrael: vbi erāt duodecim fontes aq̄r
⁊ ſeptuaginta palme: ⁊ caſtrametan ſunt iuxta
aquas.

XVI

P Rofecti de helim venit ois multitudo fi
lioꝝ iſrl' in deſertū ſin: qđ eſt inť helim ⁊
ſinai qntadecia die mēſis ſecūdi: poſtq̄ꝫ
egreſſi ſunt de terra egypti. Et murmurauit ois
ꝯgregatio filioꝝ iſrl' cōtra moyſen ⁊ aaron i ſoli
tudine. Dixerūtqꝫ filij iſrl' ad eos. Utinā mor
tui eſſemꝰ ꝑ manū dn̄i ī terra egypti: qn̄ ſedeba
mus ſuper ollas carniū: ⁊ comedebamus panē
ī ſaturitate. Cur induxiſtis nos ī deſertū iſtud ut
occideretis oēꝫ m̄ltitudinē fame: Dixit aūt dn̄s
ad moyſen: Ecce ego pluā vobis panes de celo.
Egrediať ppl's ⁊ colligat q̄ ſufficiūt ꝑ ſingulos
dieſ: ut tēptē eū: vtrū ambulet ī lege mea: an nō:
Die aūt ſexto parēt q̄ inferāt: ⁊ ſit duplū q̄ꝫ colli
gere ſolebāt ꝑ ſingulos dies. Dixerūtqꝫ moyſeſ
⁊ aaron ad oēs filios iſrl': Ueſpere ſcietis q̄ dn̄s
eduxerit vos de terra egypti: ⁊ mane videbitis
gloriā dn̄i. Audiui .n. murmur vr̄m cōtra dn̄m.
Nos ꝟo qđ ſumꝰ: q̄ muſſitaſtis ꝯtra nos: Et ait
moyſes: Dabit vobis dn̄s veſpere carnes edere
⁊ mane panes ī ſaturitate: eo q̄ audierit murmu
rationes vr̄as qbꝰ murmurati eſtis cōtra eum.
Nos.n. qđ ſumꝰ: Nec ꝯtra nos ē murmur vr̄m.
ſed ꝯtra dn̄m. Dixit q̄ꝫ moyſes ad aaron. Dic
vniuerſe ꝯgregationi filioꝝ iſrl': Accedite coraꝫ
dn̄o: Audiuit.n. murmur vr̄ꝫ. Cūqꝫ loq̄reť aarō
ad omnē cetū filioꝝ iſrl': reſpexerūt ad ſolitudinē.
Et ecce gloria dn̄i apparuit ī nube. Locutꝰ ē aūt
dn̄s ad moyſen dicēs: Audiui murmurationes
filioꝝ iſrl'. Loquere ad eos: Ueſpere comedetis
carnes: ⁊ mane ſaturabimini panibꝰ: ſcieriſqꝫ q̄
ego ſum dn̄s deꝰ vr̄. Factū ē ḡ veſpere ⁊ aſcēdēs
coturnix cooperuit caſtra: mane quoqꝫ ros iacuit
ꝑ circuitū caſtroꝝ. Cūqꝫ operuiſſet ſupficiē terre:
apparuit ī ſolitudine minutū ⁊ q̄ſi piſlo tuſūꝫ in
ſi̇militudinē pruine ſuꝑ terrā. Qđ cū vidiſſent filij
iſrl' dixerūt ad inuicē. Māhu: Qđ ſignificat qđ
eſt h̄. Ignorabāt.n. qđ eſſet. Quibꝰ ait moyſes:
Iſte ē panis quē dn̄s dedit vobis ad veſcenduꝫ.
Hic eſt ſermo quem ꝓcepit vobis dn̄s. Colligat
vnuſqſqꝫ ex eo quātū ſufficit ad veſcēdū: gomor
ꝑ ſingula capita. Iuxͭ numerū aiarū vr̄arū q̄ ha
bitāt ī tabernaculo ſic tolletis. Feceruntqꝫ ita filij
iſrl' ⁊ collegerūt: aliꝰ plus: aliꝰ minus: ⁊ mēſi ſūt
ad mēſurā gomor. Nec q̄ plꝰ collegerat habuit
amplius: nec q̄ minꝰ parauerat reppерit minus:
ſed ſinguli iuxͭ id qđ edere poterāt ꝯgregauerūt.
Dixitqꝫ moyſes ad eos: Nullus relinq̄t ex eo in
mane. Qui nō audierūt eū: ſed dimiſerūt quidā
ex eo vſqꝫ mane: ⁊ ſcatere cepit vermibꝰ atqꝫ cō
putruit. Et iratꝰ eſt ꝯtra eos moyſes. Colligebāt
aūt mane ſinguli quantū ſufficere poterat ad ve
ſcēdū. Cūqꝫ īcaluiſſet ſol: liq̄ſiebat. In die aūt ſex
ta collegerunt cibos duplices.i. duo gomor ꝑ ſin
gulos hoīes. Uenerūt aūt oēs ꝑncipeſ multitudi
nis ⁊ narrauerūt moyſi. Qui ait eis: Hoc ē quod
locutꝰ ē dn̄s. Requies ſabbati ſctificata ē dn̄o. Craſ
q̄dcūqꝫ operādū ē facite: ⁊ q̄ coq̄nda ſunt coqte.
Quicqđ aūt reliquū fuerit: repoſitute vſqꝫ ī mane.
Feceruntqꝫ ita ut ꝓceꝑat moyſes: ⁊ nō cōputruit:
neqꝫ vermis inuētus eſt in eo. Dixitqꝫ moyſes:
Comedite illud hodie: q̄ſ ſabbatū ē dn̄o: nō inue
nieť hodie in agro. Sex diebus colligite: ī die āt
ſeptimo ſabbatū ē dn̄o: idcirco nō inuenieť. Ue
nitqꝫ ſeptia dies: ⁊ egreſſi de ppl'o ut colligerent
nō inuenerūt. Dixit aūt dn̄s ad moyſen: Uſqꝫ quo
nō vultis cuſtodire mādata mea ⁊ legē meā: Ui
dete q̄ dn̄s dederit vobꝭ ſabbatū: ⁊ ꝓpť h̄ die ſex
ta tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnuſ
q̄ſqꝫ apud ſemetipm ⁊ nullus egrediať de loco
ſuo die ſeptimo. Et ſabbatizabat populus die ſe
ptimo. Appellauitqꝫ domus iſrael nomen eius
man. Quod erat q̄ſi ſemē coriādri albū: guſtuſqꝫ
eius q̄ſi ſimile cū melle. Dixit aūt moyſes: Iſte
eſt ſermo quē ꝓcepit dn̄s. Imple gomor ex eo ⁊
cuſtodiať in futuras retro gn̄ationes ut nouerint
panē: q̄ alui vos ī ſolitudine: qn̄ educti eſtis de
ťra egypti. Dixitqꝫ moyſes ad aaron: Sūme vaſ
vnū ⁊ mitte ibi man: quātū pōt capere gomor: ⁊ re
pone corā dn̄o ad ſeruādū ī gn̄ationes veſtras: ſi
cut ꝓceꝑat dn̄s moyſi. Poſuitqꝫ illud aaron in
tabernaculo reſeruādū. Filij aūt iſrl' comederunt
man q̄draginta ānis: donec venirēt in terrā habi
tabilē. Hoc cibo aliti ſunt vſqꝫ quo tāgerēt fines
ťre chanaā. Gomor aūt decia ps ē ephi.

XVII

I Gitť ꝓfecta ois m̄ltitudo filioꝝ iſrl' de de
ſerto ſin ꝑ māſiones ſuas iuxͭ ſermoneꝫ
dn̄i: caſtrametati ſunt in raphidim: vbi
nō erat aqua ad bibēdū ppl'o. Qui iurgatꝰ ꝯtra
moyſen ait: Da nobis aquā ut bibamꝰ. Quibꝰ
rn̄dit moyſes: Quid iurgamini ꝯtra me: Cur tē
ptatis dn̄m: Sitiuit ergo ibi ppl's ꝓ aque penu
ria: ⁊ murmurauit ꝯtra moyſen dicens: Cur feci
ſti nos exire đ egypto: ut occideres nos ⁊ liberoſ
noſtros ac iumēta ſiti. Clamauit aūt moyſes ad
dn̄m dicens: Quid faciā ppl'o huic: Adhuc pau
lulū ⁊ lapidabit me. Et ait dn̄s ad moyſen: Ante
cede ppl'm: ⁊ ſume tecū de ſenioribꝰ iſrl': ⁊ virgā
qua ꝑcuſſiſti fluuiū: tolle ī manu tua ⁊ vade. En
ego ſtabo ibi corā te ſupra petrā oreb: ꝑcutieſqꝫ
petrā: ⁊ exibit ex ea aq̄ ut bibat ppl's. Fecit moy
ſes ita corā ſenioribꝰ iſrl'. Et vocauit nomē loci il
lius: tēptatio: ꝓpť iurgiū filioꝝ iſrl': ⁊ q̄ tēptaue
rūt dn̄m dicētes: Eſt ne deꝰ ī nobis an nō: Uenit
aūt amalech ⁊ pugnabat ꝯtra filios iſrl' in raphi
dim. Dixitqꝫ moyſes ad ioſue. Elige viros: ⁊

egressus pugna ɔtra amalech cras: Ego stabo i
vertice collis: hñs vgá dei in manu mea. Fecit
iosue vt locut⁹ erat moyses: ⁊ pugnauit contra
amalech. Moyses aũt ⁊ aaron ⁊ hur ascẽderũt
super verticẽ collis. Cũqȝ leuaret moyses man⁹
vincebat israel. Si aũt paululũ remisisset supa
bat amalech. Manus aũt moysi erant graues.
Sumẽtes igit lapidẽ posuerũt subter eũ in quo
sedit. Aaron aũt ⁊ hur sustentabãt man⁹ eius ex
vtraqȝ parte. Et factũ ẽ vt manus illi⁹ nõ lassa
rent vsqȝ ad occasũ solis. Fugauitqȝ iosue ama
lech: ⁊ populũ eius in ore gladij. Dixit aũt dñs
ad moysen: Scribe hoc ob monimẽtũ in libro:
⁊ trade auribus iosue. Delebo eni memoriam
amalech sub celo. Edificauitqȝ moyses altare: ⁊
vocauit nomen eius: dñs exultatio mea: dicens
Quia manus solius dñi ⁊ bellũ dei erit contra
amalech: a generatione in generationem.

Capitulum XVIII

Cumqȝ audisset iethro sacerdos madian
cognatus moysi oĩa que fecerat domin⁹
moysi ⁊ israel pplo suo: ⁊ q eduxisset do
minus israel d egypto: tulit sephorã vxorẽ moy
si quã remiserat ⁊ duos filios eius: qrũ vn⁹ vo
cabat gersan dicente pr̃e: aduena fui i terra aliẽa
alt̃ vero elyezer: deus enĩ patris mei adiutor
meus: ⁊ eruit me de gladio pharaonis. Venit ḡ
iethro cognatus moysi ⁊ filij eius ⁊ vxor eius ad
moysen in desertũ: vbi erat castrametatus iuxta
montẽ dei: ⁊ mandauit moysi dicens: Ego iethro
cognatus tuus venio ad te: ⁊ vxor tua: ⁊ duo fi
lij tui cũ ea. Qui egressus in occursum cognati
sui adorauit: ⁊ osculat⁹ est eũ. Salutaueruntqȝ se
mutuo verbis pacificis. Cũqȝ intrasset taberna
culũ narrauit moyses cognato suo cũcta que fe
cerat dñs pharaoni ⁊ egyptijs ꝓpter isrl̃: vniuer
sum laborẽ q accidisset eis in itinere: ⁊ q libera
uerat eos dñs. Letatusqȝ ẽ iethro sup oib⁹ bõis
q fecerat dñs israeli: eo q eruisset eũ de manu
egyptiorum: ⁊ ait: Benedictus dñs q liberauit
vos de manu egyptiorum: ⁊ de manu pharaõis q
eruit pplm̃ suũ de manu egypti. Nũc cognoui: qr
magnus dñs sup omnes deos: eo q supbe ege
rint cõtra eos. Obtulit ḡ iethro cognatus moysi
holocausta ⁊ hostias dño. Veneruntqȝ aaron et
omnes seniores filiorũ isrl̃: vt comederẽt panẽ
cũ eo corã dño. Altera aũt die sedit moyses vt
iudicaret pplm̃: q assistebat moysi a mane vsqȝ
ad vesperã. Quod cũ vidisset cognat⁹ eius oĩa
scȝ q agebat in pplo: ait: Quid ẽ qd facis in ple
be: Cur solus sedes: ⁊ oĩs ppls p̃stolat de mane
vsqȝ ad vesperam: Cui rñdit moyses: Venit ad
me ppls q̃rẽs sniaȝ dei. Cũqȝ acciderit eis aliq̃
disceptatio veniũt ad me vt iudicẽ int eos: ⁊ ostẽ
dam p̃cepta dei ⁊ leges eius. At ille: Nõ bonã
rem facis. Stulto labore cõsumeris: ⁊ tu et
ppls iste q tecũ est. Vltra vires tuas ẽ negoci
um. Solus illud non poteris sustinere: sed audi
vba mea atqȝ cõsilia: ⁊ erit dñs tecũ. Esto tu po
pulo in his q ad deũ ptinẽt: vt referas q dicunt
ad eũ: ostẽdasqȝ pplo ceremonias ⁊ ritũ colẽdi: vi
amqȝ p quã ingredi debeãt: ⁊ opus qd facere de
beãt. Prouide aũt de oĩ plebe viros sapiẽtes ⁊ ti
mentes deũ in qbus sit vitas: ⁊ q oderint auari
tiã: ⁊ ɔstitue ex eis tribunos ⁊ cẽturiones ⁊ qn
q̃genarios ⁊ decanos: q iudicent pplm̃ oĩ tẽpe.
Quicqd aũt maius fuerit referat ad te: ⁊ ipi mi
nora tm̃modo iudicẽt: leuiusqȝ sit tibi: ptito i ali
os onere. Si hoc feceris implebis impiũ dñi: et
p̃cepta eius poteris sustentare: ⁊ oĩs hic ppls
reuertet ad loca sua cũ pace. Quib⁹ auditis moy
ses fecit oĩa que ille suggesserat. Et electis viris
strenuis d cuncto isrl̃ ɔstituit eos p̃ncipes po
puli tribunos ⁊ cẽturiones ⁊ qnq̃genarios ⁊ de
canos q iudicarent plebẽ dñi oĩ tpe: Quicquid
aũt grau⁹ erat referebãt ad eũ: faciliora tm̃mo
iudicãtes. Dimisitqȝ cognatũ suum q reuersus
abijt in terram suam.

XIX

Mense tertio egressiõis isrl̃ de terra egypti
in die hac venerũt in solitudie sinai. Nã
pfecti de raphidim: ⁊ puenientes vsqȝ in
desertũ sinai castrametati sunt in eodẽ loco: ibi
qȝ isrl̃ fixit tentoria e regione montis. Moyses
aũt ascendit in montẽ ad deũ. Vocauitqȝ eũ dñs
d mõte: ⁊ ait: Hec dices domui iacob: ⁊ annũcia
bis filijs isrl̃. Vos ipsi vidistis q fecerim egyptijs
quõ portauerim vos sup alas aqlarũ: ⁊ assũpserim
mihi. Si ergo audieritis vocẽ meã ⁊ custodieri
tis pactũ meũ: eritis mihi in peculiũ d cunctis
populis. Mea est enĩ oĩs terra ⁊ vos eritis mihi
i regnũ sacerdotale: ⁊ gẽs sancta. Hec sunt vba
que loqueris ad filios isrl̃. Venit moyses: ⁊ ɔuo
catis maiorib⁹ natu populi exposuit oẽs sermo
nes quos mandauerat dñs. Respõditqȝ oĩs
ppls simul: Cũcta que locutus ẽ dño: faciem⁹
Cumqȝ retulisset moyses vba ppli ad dñm: ait
ei dñs: Jã nũc veniã ad te in caligine nubis: vt
audiat me ppls loquentẽ ad te: ⁊ credat tibi ĩ p
petuũ. Nũciauit ergo moyses vba ppli ad dñm.
Qui dixit ei: Vade ad pplm ⁊ scifica illos hodie
⁊ cras: lauẽtqȝ vestimẽta sua: ⁊ sint parati i diem
tertiũ. Jn die eni tertio descẽdet dñs corã oĩ plebe
sup montẽ sinai. Cõstituesqȝ terminos pplo p cir
cuitũ: ⁊ dices ad eos. Cauete ne ascẽdatis i mon
tẽ: nec tãgatis fines illi⁹: oĩs q tetigerit montẽ
morte morietur. Man⁹ nõ tangẽt eũ sȝ lapidib⁹
opp̃met: aut ɔfodiet iacul. Siue iumentũ fuerit
siue hõ: nõ viuet. Cũ cepit clãgẽ buccina: tũc ascen
dãt in monte. Descenditqȝ moyses d monte ad
pplm: ⁊ scificauit eũ. Cũqȝ lauissent vestimenta
sua: ait ad eos: Estote parati in diem tertium: ⁊ ne
appropinquetis vxorib⁹ vr̃is. Jãqȝ aduenerat

tertius dies ⁊ mane inclaruerat: ⁊ ecce ceperunt audiri tonitrua: ac micare fulgura: ⁊ nubes densissima operire montē. Clangorq; buccine vehementius pstrepabat: ⁊ timuit populus q̄ erat i castris. Cūq; eduxisset eos moyses i occursū dei de loco castroꝝ: steterūt ad radices mōtis. Totus aūt mōs sinai fumabat: eo q̄ descēdisset dn̄s super eū i igne: ⁊ ascēderet fum⁹ ex eo quasi de fornace. Eratq; ois mōs terribilis: ⁊ sonitus buccine paulatī crescebat i mai⁹: ⁊ plixius tendebat. Moyses loquebat: ⁊ dn̄s rn̄debat ei. Descēditq; dn̄s sup mōtē sinai i ipso montis vertice: ⁊ vocauit moysen i cacumē ei⁹. Quo cū ascēdisset: dixit ad eū: Descēde ⁊ cōtestare pplm: ne forte velit trāscendere terminos ad videndū dn̄m: ⁊ pereat ex eis plima multitudo. Sacerdotes q̄q; q̄ accedūt ad dn̄m sanctificent: ne percutiat eos. Dixitq; moyses ad dn̄m: Nō poterit vulgus ascendere i montē sinai. Tu eni testificat⁹ es: ⁊ iussisti dicēs: Pone terminos circa mōtē: ⁊ scifica illū. Cui ait dn̄s: Uade descēde: ascēdesq; tu ⁊ aaron tecum. Sacerdotes autē ⁊ ppl's nō trāseant terminos: nec ascendant ad dn̄m: ne forte interficiat illos. Descenditq; moyses ad populum: ⁊ omnia narrauit eis. XX

Locutusq; est dn̄s cūctos sermones hos. Ego sum dn̄s deus tuus: q̄ eduxi te de terra egypti: de domo seruitutis. Nō habebis deos alienos corā me. Nō facies tibi sculptile: neq; oēm silitudinē q̄ est i celo desup: ⁊ que in terra deorsum: nec eoꝝ q̄ sunt in aquis sub terra. Nō adorabis ea neq; coles. Ego sū dn̄s de⁹ tuus fortis zelotes visitās iniq̄tatē patrū i filios in tertiā ⁊ quartā generationē eoꝝ q̄ oderūt me: ⁊ faciēs misericordiā i milia: bis q̄ diligunt me ⁊ custodiunt pcepta mea. Nō assumes nomē dn̄i dei tui in vanū. Nec .n. habebit insontē dn̄s cū q̄ assumpserit nomē dn̄i dei sui frustra. Memēto ut diē sabbati sanctifices. Sex dieb⁹ opaberis ⁊ facies oia opa tua. Septimo aūt die sabbatum dn̄i dei tui est. Nō facies oē opus in eo: tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊ filia tua seru⁹ tuus ⁊ ancilla tua: iumētū tuū ⁊ aduena: q̄ est intra portas tuas. Sex .n. diebus fecit de⁹ celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ oia que in eis sunt: ⁊ requieuit i die septimo. Iccirco bn̄dixit dn̄s diei sabbati: ⁊ scificauit eū. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā: ut sis longeuus super terrā: quā dn̄s deus tuus dabit tibi. Nō occides. Nō mechaberis. Non furtū facies. Nō loquaris ꝯtra ꝓximū tuū falsum testimoniū. Nō cōcupisces domum ꝓximi tui. Nec desiderabis vxorē eius: nō seruū non ancillam: non bouem: nō asinū: nec omnia que illi⁹ sunt. Cunctus autē ppl's videbat voces ⁊ lāpades ⁊ sonitū buccine: mōtēq; fumātē: ⁊ pterriti ac pauore cōcussi: steterunt pcul: dicētes moysi: loquere tu nobis ⁊ audiem⁹: Nō loquat nobis dn̄s: ne forte moriamur. Et ait moyses ad pplm: Nolite timē. Ut .n. ꝓbaret vos venit de⁹ ⁊ ut terror illius esset in vobis ⁊ non peccaretis. Stetitq; ppl's de longe: moyses autē accessit ad caliginē i qua erat deus. Dixitq; pterea dn̄s ad moysen: Hec dices filijs isrl': Uos vidistis q̄ de celo locutus sim vobis. Nō facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi ⁊ offertis sup eo holocausta ⁊ pacifica vra: oues vras ⁊ boues i oi loco i quo memoria fuerit nois mei. Ueniā ad te ⁊ benedicā tibi. Qd̄ si altare lapideū feceris mihi: nō edificabis illud de sectis lapidibus. Si .n. leuaueris cultrū sup eo polluet. Nō ascendes p gradus ad altare meū: ne reueleṫ turpitudo tua. XXI

Hec sunt iudicia q̄ ꝓpones eis. Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi: in septimo egredieṫ liber gratis. Cū quali veste intrauerit: cū tali exeat. Si habēs vxorē: ⁊ vxor egredieṫ simul. Sin autē dn̄s dederit illi vxorē: ⁊ peperit filios ⁊ filias: mulier ⁊ liberi eius erūt dn̄i sui: ipse ṽo exibit cū vestitu suo. Qd̄ si dixerit seru⁹: diligo dn̄m meū ⁊ vxorē ac liberos: nō egrediar liber: offerat eū dn̄s dijs ⁊ applicabit ad ostiū ⁊ postes: pforabitq; aurē eius subula: ⁊ erit ei seruus i seculū. Si q̄s vendiderit filiā suā in famulā: nō egredieṫ sicut ancille exire ꝯsueuerūt. Si displicuerit oculis dn̄i sui cui tradita fuerit dimittet eā: populo autē alieno vēdēdi nō habebit ptātem: si spreuerit eā. Si autē filio suo desponderit eā: iuxta morē filiarū faciet illi. Qd̄ si alterā ei acceperit ꝓuidebit puelle nuptias ⁊ vestimēta: ⁊ pciū pudicitie nō negabit. Si tria ista nō fecerit: egredieṫ gratis absq; pecunia. Qui pcusserit hoiem volēs occidere: morte moriatur. Qui autē nō ē isidiatus: sed deus illū tradidit in manus ei⁹: ꝯstituā tibi locū i quo fugere debeat. Si q̄s p industriā occiderit ꝓximū suū ⁊ p insidias: ab altari meo euelles eū ut moriaṫ. Qui percusserit patrem suum aut matrē: morte moriaṫ. Qui maledixerit patri suo uel matri: morte moriaṫ. Qui furatus fuerit hoiē ⁊ vēdiderit eū: cōuictus noxe: morte moriaṫ. Si rixati fuerit viri ⁊ pcusserit alter ꝓximū suū lapide uel pugno: ⁊ ille mortu⁹ nō fuerit sed iacuerit i lectulo: si surrexerit ⁊ ambulauerit foris sup baculū suū: inocēs erit q̄ pcusserit: ita tn̄ ut opas eius ⁊ ipensas in medicos restituat. Qui pcusserit seruū suum uel ancillā virga: ⁊ mortui fuerit i manib⁹ ei⁹: criminis reus erit. Si autē vno die uel duobus superuixerit: nō subiacebit pene: q̄r pecunia illius est. Si rixati fuerit viri ⁊ pcusserit q̄s mulierē pgnātem ⁊ abortiuū q̄dē fecerit: sed ipsa vixerit: subiacebit dāno quātū maritus mulieris expetierit: ⁊ arbitri iudicauerit. Si aūt mors eius fuerit subsecuta: reddet aiam ꝓ aia: oculū ꝓ oculo: dentē

ꝓ dente:manū pro manu:pedē ꝓ pede: adustio
nē pro adustione:vulnus ꝓ vulnere:liuorē pro
liuore. Si ꝑcusserit q̄spiā oculū serui sui aut an
cille ⁊ luscos eos fecerit: dimittet eos liberos ꝓ
oculo quem eruit. Dentem q̄z si excusserit seruo
uel ancille sue:similiter dimittet eos liberos. Si
bos cornu ꝑcusserit viruz aut mulierē ⁊ mortui
fuerint:lapidibus obruet̄ ⁊ nō comedent̄ carnes
eius:dn̄s quoq̄z bouis inocens erit. Qd̄ si bos
cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ cōte
stati sunt dn̄m eius:nec recluserit eū:occideritq̄z
virū aut mulierē: ⁊ bos lapidib⁹ obruet̄: ⁊ dn̄m
eius occidēt. Qd̄ si ꝑciū fuerit ei īpositū:dabit ꝓ
aīa sua q̄c̄q̄d fuerit postulatus. Filiū quoq̄z ⁊ fi
liā si cornu ꝑcusserit simili sn̄ie subiacebit. Si ser
uū ancillāq̄z īuaserit:triginta siclos argēti dn̄o
dabit:bos ꝟo lapidibus opprimet̄. Si q̄s apue
rit cisternā ⁊ foderit: ⁊ nō opuerit eā: cecideritq̄z
bos aut asinus ī eam:reddet dn̄s cisterne ꝑciuz
iumēto ꝝ:qd̄ autē mortuū ē ipsi⁹ erit. Si bos alie
nus bouem alterius vulnerauerit ⁊ ille mortu⁹
fuerit: vendent bouē viuū ⁊ diuident ꝑcium:ca
dauer autē mortui inter se dispartient. Si autem
sciebat q̄ꝑ bos cornupeta eēt:ab heri ⁊ nudiuster
tius: ⁊ nō custodiuit eū dn̄s suus reddet bouem
ꝓ boue ⁊ cadauer integrū accipiet. XXII

Si q̄s furatus fuerit bouē aut ouē: ⁊ occi
derit uel vendiderit q̄nq̄z boues ꝓ vno
boue restituet: ⁊ quattuor oues pro vna
oue. Si effringēs fur domū siue suffodiēs fuerit
īuentus: ⁊ accepto vulnere mortuus fuerit: per
cussor nō erit reus sanguinis. Qd̄ si orto solo hoc
fecerit:homicidiū ꝑpetrauit ⁊ ipse moriat̄. Si nō
habuerit qd̄ ꝓ furto reddat ipse venūdabit̄. Si
inuentū fuerit apud eū qd̄ furatus est viuēs siue
bos siue asinus siue ouis:duplū restituet. Si lese
rit q̄spiā agruz uel vineā ⁊ dimiserit iumentum
suū ut depascat̄ aliena: q̄c̄q̄d optimū habuerit ī
agro suo uel ī vinea: ꝓ damni estimatione resti
tuet. Si egressus ignis inuenerit spicas ⁊ cōphen
derit aceruos frugū siue stantes segetes in agris
reddet dānū q̄ ignē succenderit. Si q̄s cōmēda
uerit amico pecuniā aut vas ī custodiaz: ⁊ ab eo
q̄ susceperat furto ablata fuerit:si inuenit̄ fur du
plū reddet. Si latet fur: dn̄s domus applicabit̄
ad deos: ⁊ iurabit q̄ꝑ nō extenderit manū ī rem
ꝓximi sui ad perpetrandū fraudē:tā in boue q̄z ī
asino ⁊ oue ac vestimēto: ⁊ q̄c̄q̄d dānum inferre
potest. Ad deos vtriusq̄z causa ꝑueniet: ⁊ si illi iu
dicauerint:duplū restituet ꝓximo suo. Si q̄s cō
mendauerit proximo suo bouem:asinū: ouem:
⁊ omne iumentū ad custodiā: ⁊ mortuuz fuerit:
aut debilitatū uel captum ab hostibus:nullusq̄z
hoc viderit:iusiurandū erit ī medio q̄ꝑ non extē
derit manū ad rem ꝓximi sui:suscipietq̄z dn̄s iu
ramentū ⁊ ille reddere nō coget̄. Qd̄ si furto ab
latum fuerit restituet damnū domino. Si come
stum a bestia:deferat ad eum quod occisum est:
⁊ non restituet. Qui a proximo suo q̄c̄q̄z horum
mutuo postulauerit: ⁊ debilitatū aut mortuum
fuerit dn̄o non ꝑsente reddere compellet̄. Qd̄ si
impsentiaꝝ dominus fuerit: nō restituet maxie
si conductū venerat ꝓ mercede opeꝛis sui. Si se
duxerit q̄s virginē necdū desponsatam: dormie
ritq̄z cum ea:dotabit eam: ⁊ habebit eā vxorem
Si pater virginis dare noluerit: reddet pecuniā
iuxta modum dotis quā virgines accipere con
sueuerūt. Maleficos nō patieris viuere. Qui co
ierit cum iumento: morte moriat̄. Qui imolat
dijs occidet̄:preter dn̄o soli. Aduenam non con
tristabis:neq̄z affliges eum. Aduene eniz ⁊ ipsi
fuistis in terra egypti. Vidue ⁊ pupillo non noce
bitis. Si leseritis eos: vociferabūt̄ ad me: ⁊ ego
audiā clamorē eoꝝ ⁊ indignabit̄ furor meus: ꝑ
cutiamq̄z vos gladio: ⁊ erunt vxores vestre vi
due: ⁊ filij vestri pupilli. Si pecuniā mutuā dede
ris populo meo pauperi qui habitat tecum:non
vrgebis eum quasi exactor:nec vsuris opp̄mes
Si pignus a proximo tuo acceperis vestimentū
ante solis occasum reddes ei. Ipsum eni est solū
quo operit̄ indumentum carnis eius: nec habet
aliud ī quo dormiat. Si clamauerit ad me exau
diam eū:q2 misericors sum. Dijs non detrahes
⁊ principi populi tui: non maledices. Decimas ⁊
primitias tuas non tardabis offerre. Primoge
nitū filioꝝ tuoꝝ dabis mihi. De bobus quoq̄z ⁊
ouibus silr̄ facies. Septem diebus sit cuz ma
tre sua:die octauo reddes eum mihi. Viri sancti
eritis mihi. Carnē que a bestijs fuerit ꝑgustata:
nō comedetis: sed ꝓijcietis canibus. XXIII

Non suscipies vocē mendacij nec iunges
manū tuam ut pro impio dicas falsum
testimoniū. Non sequeris turbā ad faciē
dum malum: nec in iudicio plurimoꝝ acq̄esces
sn̄ie:ut a vero deuies. Pauperis quoq̄z non mi
sereberis in iudicio. Si occurreris boui inimici
tui: aut asino erranti:reduc ad eum. Si videris
asinū odientis te iacere sub onere:non pertransi
bis:sed subleuabis cū eo. Nō declinabis ī iudi
ciū pauꝑis. Mendaciū fugies. Insontē ⁊ iustuz
nō occides:q2 aduersor impiū. Nec accipies mu
nera que eciā excecant prudentes: ⁊ subuertunt
verba iustoꝝ. Peregrino molest⁹ non eris. Sci
tis eni aduenaꝝ aīas: q2 ⁊ ipsi peregrini fuistis
in terra egypti. Sex annis seminabis terrā tuam
⁊ cōgregabis fruges eius. Anno aūt septimo di
mittes eā ⁊ requiescere facies:ut comedant pau
peres populi tui: ⁊ quicquid reliquū fuerit: edāt
bestie agri. Ita facies in vinea ⁊ in olueto tuo.
Sex diebus operaberis: septima die cessabis
ut requiescat bos ⁊ asinus tuus: ⁊ refrigeretur fi
lius ancille tue ⁊ aduena. Omnia que dixi vob

custodite: ⁊ per nomē externoꝝ deoꝝ non iurabitis: neqȝ audiet̄ ex ore vestro. Tribus vicibus ꝑ singulos annos mihi festa celebrabitis. Solēnitatem quoqȝ azymorum custodies. Septem diebus comedetis azyma sicut precepi tibi tēpore mensis novoꝝ: quando egressus es de egypto. Non apparebis in conspectu meo vacuus. Et solēnitatem mensis ꝓmitivoꝝ operis tui quecūqȝ seminaveris in agro: solēnitatē quoqȝ i exitu anni quādo ꝯgregaveris oēs fruges tuas de agro. Ter in anno apparebit omne masculinū tuū coraȝ dn̄o deo tuo. Non imolabis sup fermēto sanguinē victime tue: nec remanebit adeps solēnitatis mee vsqȝ mane. Primitias frugū terre tue deferes in domū dn̄i dei tui. Non coques hedū in lacte matris sue. Ecce ego mittā angelū meū qui ꝑcedat te ⁊ custodiat in via: ⁊ introducat i locū quē ꝑparavi. Observa eum ⁊ audi vocē eius nec cōtēnendū putes: quia nō dimittet cū peccaveris: ⁊ est nomen meū in illo. Qȝ si audieris vocem eius: ⁊ feceris oīa que loquor: inimicus ero inimicis tuis: ⁊ affligam affligentes te. Precedetqȝ te angelus meus ⁊ introducet te ad amorreū ⁊ etheum ⁊ pherezeū chananeūqȝ ⁊ eveū ⁊ iebuseum: quos ego cōteraȝ. Nō adorabis deos eoꝝ: neqȝ coles eos. Non facies opa eoꝝ: sed destrues eos: ⁊ cōfringes statuas eoꝝ. Servietisqȝ dn̄o deo vestro ut benedicā panibꝰ tuis ⁊ aquis ⁊ auferā infirmitatē de medio tui. Nō erit infecūda nec sterilis terra tua. Numerū dierum tuorū implebo. Terrorē meū mittā in ꝑcursum tuum: ⁊ occidā omnē populū ad quē igredieris. Cūctorūqȝ inimicoꝝ tuoꝝ corā te terga vertā: emittēs scrabrones prius q̄ fugabūt eveū ⁊ chananeū ⁊ etheū anteqȝ introeas. Nō eiciā eos a facie tua anno vno: ne terra i solitudinē redigat̄: ⁊ crescāt cōtra te bestie. Paulatim expellā eos de conspectu tuo: donec augearis ⁊ possideas terrā. Ponā aūt terminos tuos a mari rubro: vsqȝ ad mare palestinoꝝ: ⁊ a deserto vsqȝ ad fluviū. Tradaȝ in manibus vr̄is habitatores terre: ⁊ eiciā eos de cōspectu vestro. Non inibis cū eis fedus: nec cū diis eoꝝ. Non habitent in terra tua: nec forte peccare te faciāt in me si servieris diis eoꝝ: qd̄ tibi certe erit in scandalum

XXIIII

Moysi quoqȝ dixit: Ascēde ad dominū: tu ⁊ aaron: nadab ⁊ abiu ⁊ septuaginta senes ex isrl̄: ⁊ adorabitis ꝓcul. Solusqȝ moyses ascendet ad dn̄m: ⁊ illi nō appropinquabunt: nec populus ascēdet cum eo. Venit ḡ moyses ⁊ narravit plebi omnia verba dn̄i atqȝ iudicia. Responditqȝ ois populus vna voce. Oia verba dn̄i que locutus est faciemꝰ. Scripsit aūt moyses vniversos sermones dn̄i: ⁊ mane cōsurgens edificavit altare dn̄o ad radices montis: ⁊ duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misitqȝ iuvenes de filiis israel: ⁊ obtulerunt holocausta: imolaverūtqȝ victimas pacificas dn̄o vitulos duodecim. Tulit itaqȝ moyses dimidiā partem sanguinis ⁊ misit in crateras: partē aūt residuā fudit sup altare. Assumēsqȝ volumen federis legit audiente populo. Qui dixerunt: Oia que locutus est dn̄s faciemus: ⁊ erimus obediētes. Ille vero sumptum sanguinē respersit in populum. Et ait: Hic est sanguis federis quod pepigit dominus vobiscū super cunctis sermonibus his. Ascenderuntqȝ moyses ⁊ aaron: nadab ⁊ abiu ⁊ septuaginta de senioribus israel ⁊ viderūt deum israel. Sub pedibus eius q̄si opus lapidis sapphyrini: ⁊ quasi celū cum serenū est. Nec non super eos qui ꝓcul recesserāt de filiis israel misit manū suam. Videruntqȝ deū ⁊ comederunt ac biberunt. Dixit aūt dn̄s ad moysen. Ascende ad me in montē ⁊ esto ibi: daboqȝ tibi tabulas lapideas ⁊ legem ac mandata que scripsi: ut doceas filios israel. Surrexerūt moyses ⁊ iosue minister eius: ascendensqȝ moyses in montē dei senioribus ait: Expectate hic donec revertamur ad vos. Habetis aaron ⁊ hur vobiscum: si quid natū fuerit questionis: referetis ad eos. Cūqȝ ascēdisset moyses: operuit nubes montē: ⁊ habitavit gloria dn̄i super sinai tegens illum nube sex diebus. Septimo aūt die vocavit eū dn̄s de medio caliginis. Erat aūt species glorie domini quasi ignis ardens super verticē montis: in conspectu filioꝝ israel. Ingressusqȝ moyses mediū nebule ascendit in montē: ⁊ fuit ibi quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus.

XXV

Locutusqȝ est dn̄s ad moysen dicens: Loquere filiis isrl̄ ut tollāt mihi primitias. Ab omni homine qui offert vltroneꝰ accipietis eas. Hec sunt autē que accipere debetis. Aurū ⁊ argentū ⁊ es ⁊ hyacinthum ⁊ purpuraȝ coccūqȝ bis tinctū ⁊ byssum ⁊ pilos caprarum ⁊ pelles arietū rubricatas: pellesqȝ hyacinthinas ⁊ ligna sethim: oleū ad luminaria concinnanda: aromata in vnguentū ⁊ thymiamata boni odoris: lapides onychinos ⁊ gēmas ad ornandum ephot ⁊ rationale. Facientqȝ mihi sanctuariū ⁊ habitabo in medio eoꝝ: iuxta omnem similitudinē tabernaculi quod ostendam tibi: ⁊ oium vasorum in cultū eius. Sicqȝ facietis illud. Arcā de lignis sethim cōpingite: cuius lōgitudo habeat duos ⁊ semis cubitos: latitudo cubitū ⁊ dimidiū altitudo cubitū similiter ac semissem: ⁊ deaurabis eaȝ auro mundissimo intus ⁊ foris. Facīesqȝ supra coronā auream per circuitū: ⁊ quattuor circulos aureos: quos pones per quattuor arce angulos. Duo circuli sint in latere vno ⁊ duo in altero. Facies quoqȝ vectes de lignis sethim: ⁊ operies eos auro. Inducesqȝ per circulos q̄ sunt in arce lateribus: ut portetur in eis. Qui semper

erunt in circulis: nec vnqꝫ extrahent ab eis. Po
nesqꝫ in arca testificationē quam dabo tibi. Fa
cies ⁊ ꝓpiciatoriū de auro mundissimo. Duos
cubitos ⁊ dimidiū tenebit longitudo eius: ⁊ cu
bitum ac semissem latitudo. Duos quoqꝫ che
rubin aureos ⁊ productiles facies ex vtraqꝫ pte
oraculi: Cherub vnus sit in latere vno: ⁊ alter in
altero. Utrūqꝫ latus ꝓpiciatorij tegāt expanden
tes alas ⁊ operientes oraculū: respiciātqꝫ se mu
tuo versus vultibus in ꝓpiciatoriū quo operien
da est arca: in qua pones testimoniū quod dabo
tibi. Inde ꝓcipiā ⁊ loquar ad te supra ꝓpiciato
rium. s. ac de medio duoꝝ cherubin qui erunt su
per arcā testimonij cuncta que mandabo per te
filijs israel. Facies ⁊ mensā de lignis sethim ha
bentem duos cubitos longitudinis ⁊ in latitudi
ne cubitū ⁊ in altitudine cubitū ac semessē: ⁊ in
aurabis eam auro purissimo. Faciesqꝫ illi labiū
aureum per circuitū: ⁊ ipsi labio coronā interrasi
lem altā quattuor digitis: ⁊ super illā alterā co
ronā aureolā. Quattuor quoqꝫ circulos aureos
ꝓparabis: ⁊ pones eos in q̄ttuor angulis eiusdē
mense per singulos pedes. Subter coronā erūt
circuli aurei ut mittant vectes per eos: ⁊ possit
mensa portari. Ipsos quoqꝫ vectes facies de li
gnis sethim ⁊ circūdabis auro ad subuehendā
mensam. Parabis ⁊ acetabula ac phialas thu
ribula ⁊ cyathos: in quibus offerenda sunt liba
mina ex auro purissimo: ⁊ pones supra mensam
panes ꝓpositionis in conspectu meo semper. Fa
cies ⁊ candelabrū ductile de auro mūdissimo ha
stile eius ⁊ calamos: cyphos ⁊ spherulas ac lilia
ex ipso ꝓcedētia. Sex calami egredient de late
ribus: tres ex vno latere: ⁊ tres ex altero. Tres cy
phi quasi in nucis modū per calamos singulos
spheruleqꝫ simul ⁊ lilia: ⁊ tres similit cyphi istās
nucis in calamo altero: spheruleqꝫ simul ⁊ lilia.
Hoc erit opus sex calamoꝝ: qui ꝓducendi sunt
de hastili. In ipso aūt cādelabro erunt q̄ttuor cy
phi in nucis modū: spheruleqꝫ p singulos ⁊ lilia
Spherule sub duobus calamis p tria loca: q sil
sex fiunt ꝓcedētes de hastili vno. Et spherule igit
⁊ calami ex ipso: erunt vniuersa ductilia ex auro
purissimo. Facies ⁊ lucernas septē: ⁊ ponas eas
sup candelabrū ut luceāt ex aduerso. Emūctoria
q̄z ⁊ vbi ea q̄ emūcta sunt extinguant: fiant de
auro purissimo. Oē pōdus cādelabri cū vniuer
sis vasis suis habebit talentū auri purissimi. In
spice ⁊ fac sm exemplar quod tibi in mōte mon
stratum est.

XXVI

Tabernaculū xo ita facies. Decem corti
nas de bysso retorta ⁊ hyacintho ac pur
pura: coccoqꝫ bis tincto variatas opere
plumario facies. Longitudo cortine vniꝰ habe
bit viginti octo cubitos: latitudo q̄ttuor cubitoꝝ
erit. Uniꝰ mēsure fient vniuersa tentoria. Quinqꝫ
cortine sibi iungent mutuo: ⁊ alie quinqꝫ nexu
simili coherebunt. Ansulas hyacinthinas in la
teribus ac summitatibus facies cortinarum: ut
possint inuicem copulari. Quinquagenas ansu
las cortina habebit in vtraqꝫ parte: ita insertas
ut ansa cōtra ansam veniat: ⁊ altera alteri possit
aptari. Facies ⁊ qnquaginta circulos aureos q
bus cortinarū vela iungenda sunt ut vnum ta
bernaculū fiat. Facies ⁊ saga cilicina vndecim:
ad operiendū tectū tabernaculi. Longitudo sa
gi vnius habebit triginta cubitos ⁊ latitudo q̄t
tuor. Equa erit mensura sagoꝝ omnium. E qui
bus quinqꝫ iunges seorsum ⁊ sex sibi mutuo co
pulabis: ita ut sextum sagū in fronte tecti dupli
ces. Facies ⁊ qnquaginta ansas in ora sagi vniꝰ
ut coniungi cum altero queant: ⁊ quinquaginta
ansas in ora sagi alterius ut cū altero copuletur.
Facies ⁊ quinquaginta fibulas eneas qbus iū
gant anse: ut vnū ex omnibus operimentū fiat
Quod autē superfuerit in sagis que parant te
cto. i. vnū sagum quod amplius est: ex medietā
te eius operies tabernaculi posteriora: ⁊ cubitꝰ
ex vna parte pēdebit: ⁊ alter ⁊ altera qui plus ē
in sagoꝝ longitudine: vtrūqꝫ latus tabernaculi
ꝓtegens. Facies ⁊ operimentū aliud tecto de pel
libus arietū rubricatis: ⁊ super hoc rursū aliud
operimentū de hyacinthinis pellibus. Facies ⁊
tabulas stanteo tabernaculi de lignis sethim: q̄
singule denos cubitos in longitudine habeant:
⁊ in latitudine singulos ac semissem. In laterbꝰ
tabule due incastrature fient quibus tabula alte
ri tabule connectat. Atqꝫ in hunc modum cūcte
tabule parabuntur. Quarum viginti erunt in la
tere meridiano quod vergit ad austrum: quibus
quadraginta bases argenteas fundes: ut bine
bases singulis tabulis per duos angulos subij
ciant. In latere quoqꝫ secundo tabernaculi qd
vergit ad aquilonem: viginti tabule erunt: qua
draginta habentes bases argenteas. Bine ba
ses singulis tabulis supponent. Ad occidentalē
vero plagam tabernaculi facies sex tabulas: ⁊
rursum alias duas que in angulis erigant post
tergum tabernaculi. Eruntqꝫ sibi coniuncte a de
orsum vsqꝫ ad sursum: ⁊ vna omnes cōpago re
tinebit. Duabus quoqꝫ tabulis que in angulis
ponende sunt: similis iunctura seruabit. Et erūt
simul tabule octo: bases earū argentee sedecim
duabꝰ basibꝰ p vnā tabulā supputatis. Facies ⁊
vectes de lignis sethim qnqꝫ: ad continendas
tabulas in vno latere tabernaculi: ⁊ qnqꝫ alios
in altero: ⁊ eiusdē numeri ad occidentalē plagā
q mittent p medias tabulas a summo vsqꝫ ad
summū. Ipsas quoqꝫ tabulas deaurabis: ⁊ fun
des in eis anulos aureos per quos vectes tabu
lata contineant: quos opies laminis aureis. Et
eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi

in monte monstratū ē. Facies ⁊ velū ō hyacitho ⁊ purpura: coccoq3 bis tīcto ⁊ bysso retorta ope plumario: ⁊ pulchra varietate contextū: quod appendes ante quattuor columnas de lignis sethim que ipse qdem deaurate erūt: ⁊ hēbunt capita aurea: ⁊ bases argenteas. Inseres autē velū p circulos intra qd pones arcā testimonij: q̄ ⁊ scūarium ⁊ sanctuarij scūaria diuiđet. Pones ⁊ ꝓpitiatoriū super arcā testimonij in scā sanctorū: mensāq3 extra velū: ⁊ contra mensam candelabrū in latere tabernaculi meridiano. Mēsa enim stabit in pte aquilonis. Facies ⁊ tentoriū in introitu tabernaculi de hyacintho ⁊ purpura coccoq3 bis tincto: ⁊ bysso retorta opere plumario: ⁊ quinq3 colūnas deaurabis lignorū sethim ante quas ducetur tentoriū: quarū erunt capita aurea: ⁊ bases enee. XXVII

Facies ⁊ altare de lignis sethim qd habebit quinq3 cubitos in longitudine: et totidem in latitudine idest q̄drū ⁊ tres cubitos in altitudine. Cornua aūt per q̄ttuor āgulos ex ipso erūt: ⁊ operies illud ere. Faciesq3 in vsus eius lebetes ad suscipiendos cineres ⁊ forcipes atq3 fuscinulas. ⁊ igniū receptacula. Omnia vasa ex ere fabricabis. Craticulāq3 i modū retis eneā: p cui⁹ q̄ttuor angulos erūt q̄ttuor anguli enei: quos pones subt' arulam altaris. Eritq3 craticula vsq3 ad altaris mediū. Facies ⁊ vectes altaris ō lignis sethim duos quos operies laminis eneis: ⁊ induces p circuitū: erūtq3 ex vtroq3 latere altaris ad portandū. Nō solidū sed inane ⁊ cauū intrinsecus facies illud sicut tibi in mōte monstratū ē. Facies ⁊ atriū tabernaculi: in cuius australi plaga ꝯtra meridiē erūt tētoria de bysso retorta. Centū cubitos vnū latus tenebit i lōgitudine: ⁊ colūnas viginti cū basibus totidē eneis: que capita cū celaturis suis hēbūt argētea. Silr' ⁊ i latere aqlonis p longū erūt tentoria centū cubitoꝝ colūne viginti: ⁊ bases enee eiusdē numeri: ⁊ capita earū cū celaturis suis argentea. In latitudīe ꝟo atrij qd respicit ad occidentē erūt tētoria p q̄nq̄ginta cubitos: ⁊ colūne decē: basesq3 totidē. In ea q̄3 atrij latitudīe que respicit ad orientē q̄nquaginta cubiti erūt: in quibus q̄ndecim cubitoꝝ tētoria lateri vno deputabūt': colūneq3 tres ⁊ bases totidē: ⁊ i latē altero erūt tētoria cubitos obtinētia q̄ndecī: columne tres ⁊ bases totidē. In introitu ꝟo atrij fiet tētoriū cubitoꝝ viginti ex hyacintho ⁊ purpura: coccoq3 bis tincto ⁊ bysso retorta ope plumario. Colūnas hēbit q̄ttuor: cū basibus totidē. Oēs colūne atrij p circuitū vestite erunt argenteis laminis capitibus argēteis ⁊ basibus eneis. In lōgitudine occupabit atriū cubitos centū: in latitudine q̄nq̄ginta: altitudo q̄nq3 cubitoꝝ erit. Fietq3 de bysso retorta: ⁊ hēbit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi i oēs vsus ⁊ cerimonias tā paxillos eius q̄3 atrij ex ere facietis: Precipe filijs israel vt afferāt tibi oleū ō arboribus oliuarū purissimū: piloq3 cōtusum vt ardeat lucerna sp in tabernaculo testimonij extra velū qd oppansū ē testimonio: ⁊ collocabūt eā aarō ⁊ filij eius et vsq3 mane luceat corā dño. Perpetuus erit cultus p successiones eorū corā filijs isrl'. XXVIII

Applica q̄3 ad te aarō frēz tuū cuz filijs suis ō medio filioꝝ isrl': vt sacerdotio fūgant' mihi: aarō nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar: faciesq3 vestē scām aarō frī tuo i gloriā ⁊ decorē. Et loqueris cūctis sapiētibus corde q̄s repleui spū prudētie: vt faciāt vestes aarō fratri tuo in gloriā ⁊ decorē: i q̄bus scificatus ministret mihi. Hec āt erūt vestimēta que faciēt. Rationale ⁊ suphumerale: tunicā ⁊ lineā strictā: cydari ⁊ balteū. Facient fratri tuo aaron ⁊ filijs eius vestimēta scā: vt sacerdatio fungant' mihi. Accipientq3 aurū ⁊ hyacinthū ⁊ purpurā: coccūq3 bis tinctū ⁊ byssum. Facient āt superhumerale ō auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura coccoq3 bis tincto ⁊ bysso retorta ope polymito. Duas oras iūctas hēbit in vtroq3 latere summitatū: vt i vnū redeāt. Ipsa q̄3 textura ⁊ cuncta opis varietas erit ex auro ⁊ hyacintho ⁊ pupura: coccoq3 bis tincto ⁊ bysso retorta. Sumesq3 duos lapides onychinos: ⁊ sculpes i eis noia filioꝝ isrl': sex nomina in lapide vno: ⁊ sex reliq̄ in altero iuxta ordinē natiuitatis eorū. Opere sculptoris ⁊ celatura gemmarij sculpes eos noibus filioꝝ isrl': inclusos auro atq3 circūdatos: ⁊ pones i vtroq3 latere suphumeralis: memoriale filijs israel. Portabit aarō noia eoꝝ corā dño super vtrunq3 humerum: ob recordatione. Facies ⁊ vncinos ex auro ⁊ duas catenulas auri purissimi sibi inuicē coherentes: quas inseres vncinis. Rationale q̄3 iudicij facies opere polymito iuxta texturaz superhumeralis: ex auro hyacintho ⁊ purpura coccoq3 bis tincto ⁊ bysso retorta. Quadrangulum erit ⁊ duplex. Mensuram palmi hēbit: tam i longitudine q̄3 in latitudie: ponesq3 in eo quattuor ordines lapidum. In pmo versu erit lapis sardius ⁊ topasius ⁊ smaragdus. In secundo carbunculus ⁊ sapphyrus ⁊ iaspis. In tertio ligurius achates ⁊ amethistus. In q̄rto crysolithus onychinus ⁊ beryllus. Inclusi auro erunt p ordines suos: habebuntq3 nomina filioꝝ isrl'. Duodecim nominibus celabuntur singuli lapides nominibus singulorum per duodecim tribus. Facies in rationali catenas sibi inuicē coherentes ex auro purissimo: ⁊ duos annlos aureos quos pones in vtraq3 rōnalis summitate: catenasq3 aureas iunges anulis q sūt i marginibus eius et ipaꝝ catenaꝝ extrēa duobus copulab' vncinis i vtroq3 latē suphumeral' qd rōnale respicit. Facies

⁊ duos annulos aureos quos pones in summi
tatibus rõnalis: ⁊ in oris que e regione sunt su
perhumeralis ⁊ posteriora eius aspiciūt: necnon ⁊
alios duos annulos aureos que ponendi sunt i
vtroq₃ latere suphumeralis deorsū: quod respi
cit cōtra faciē iuncture inferioris ut aptari possit
cū suphumerali: ⁊ stringatur rõnale annulis suis
cū annulis suphumeralis: vitta hyacinthina ut
maneat iūctura fabrefacta: ⁊ a se inuicē rõnale ⁊
suphumerale nequeant separari. Portabitq₃ aaron
nomina filiorū israel in rõnali iudicij sup pectus suū
quādo ingredietur sanctuariū memoriale corā dño in
eternū. Pones aūt in rõnali iudicij doctrinā ⁊
veritatē que erūt in pectore aaron quādo ingre
dietur corā dño ⁊ gestabit iudicium filiorū isrl' in pe
ctore suo in cōspectu dñi semper. Facies ⁊ tunicā
superhumeralis totā hyacinthinā: in cuius me
dio supra erat capitiū ⁊ ora p gyrū eius textilis:
sicut fieri solet in extremis vestium partibus ne
facile rumpatur. Deorsū vero ad pedes eiusdem
tunice p circuitū quasi malapunica facies ex hya
cintho ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto ⁊ bysso retor
ta: mixtis in medio tintinnabulis ita ut tintinna
bulum sit aureū ⁊ malūpunicū: rursumq₃ tintin
nabulū aliud aureū ⁊ malūpunicū. Et vestietur ea
aaron in officio ministerij ut audiatur sonitus qñ
ingreditur ⁊ egreditur sanctuariū in conspectu dñi:
⁊ nō moriatur. Facies ⁊ laminā de auro purissimo
in qua sculpes ope celatoris sanctum dño. Liga
bisq₃ eā vitta hyacinthina ⁊ erit sup thyarā immi
nens fronti pontificis. Portabitq₃ aaron iniqui
tates eorū que obtulerūt ⁊ sanctificauerāt filij isrl'
in cunctis muneribus ⁊ donarijs suis. Erit aūt la
mina semper in fronte eius ut placatus sit ei dñs.
Stringesq₃ tunicā bysso ⁊ thyarā byssinā facies
⁊ baltheū ope plumarij. Porro filijs aaron tuni
cas lineas parabis ⁊ baltheos ac thyaras in glo
riā ⁊ decorē: vestiesq₃ his omnibus aaron fratrē
tuū ⁊ filios eius cū eo: ⁊ cunctorū cōsecrabis manus
sanctificabisq₃ illos ut sacerdotio fungantur mihi. Fa
cies ⁊ feminalia linea ut operiant carnē turpitudi
nis sue: a renibus vsq₃ ad femora: ⁊ vtentur eis
aaron ⁊ filij eius qñ ingrediuntur tabernaculū testi
monij: vel quādo appropinquāt ad altare ut mi
nistrēt in sanctuario: ne iniquitatis rei moriantur. Le
gitimū sempiternū erit aaron ⁊ semini eius post
eum.

XXIX

Ed ⁊ hoc facies ut mihi in sacerdotio cō
secrentur. Tolle vitulū de armēto ⁊ arietes
duos imaculatos: panesq₃ azimos ⁊ cru
stulā absq₃ fermēto: que cōspersa sint oleo: laga
na quoq₃ azima: oleo lita. De simula triticea cun
cta facies: ⁊ posita in canistro offeres: vitulū aūt
⁊ duos arietes: ⁊ aaron ac filios eius applicabis
ad ostiū tabernaculi testimonij. Cūq₃ laueris pa
trē cū filijs suis aqua: indues aaron vestimētis
suis. i. linea ⁊ tunica ⁊ suphumerali ⁊ rõnali qđ
cōstringes baltheo: ⁊ pones thyarā in capite eius
⁊ laminā sanctā sup thyarā: ⁊ oleū vnctionis fun
des sup caput eius: atq₃ hoc ritu cōsecrabitur. Fi
lios quoq₃ illius applicabis ⁊ indues tunicis li
neis: cingesq₃ baltheo: aaron. s. ⁊ liberos eius: ⁊
impones eis mitras: eruntq₃ sacerdotes mihi re
ligione perpetua. Postq₃ initiaueris manus eo
rū: applicabis ⁊ vitulū corā tabernaculo testi
monij. Imponetq₃ aaron ⁊ filij eius manus sup
caput illius: ⁊ mactabis eū in conspectu dñi iuxta
ostiū tabernaculi testimonij: sumptūq₃ de sangui
ne vituli: pones sup cornua altaris digito tuo:
reliquū aūt sanguinē fundes iuxta basim eius. Su
mes ⁊ adipē totū qui operit intestina ⁊ reticulū
iecoris ac duos renes: ⁊ adipē qui super eos est ⁊
offeres incensum super altare: carnes vero vituli
⁊ coriū ⁊ fimū cōbures foris extra castra eo q' p
peccō sit. Unū quoq₃ arietē sumes sup cuius ca
put ponent aaron ⁊ filij eius manus: quē cū ma
ctaueris: tolles de sanguine eius: ⁊ fundes circa
altare: ipm aūt arietē secabis in frusta: lotaq₃ in
testina eius ⁊ pedes pones sup cōcisas carnes ⁊
super caput illius: ⁊ offeres totū arietē in incen
sū sup altare. Oblatio est dño odor suauissimus
victime dñi. Tolles quoq₃ arietē alterū: sup cuius
caput aarō ⁊ filij eius ponēt manus. Quē cū imola
ueris: sumes de sanguine eius: ⁊ pones super ex
tremū auricule dextre aaron ⁊ filiorū eius: ⁊ sup
pollices manus eorū ac pedis dextri: fundesq₃ san
guinē sup altare p circuitū. Cūq₃ tuleris de san
guine qui est sup altare: ⁊ de oleo vnctionis asper
ges aaron ⁊ vestes eius: filios ⁊ vestimēta eorū.
Cōsecratisq₃ ipsis ⁊ vestibus tolles adipē de arie
te: ⁊ caudā: ⁊ aruinā que operit vitalia: ac reticulū
iecoris ⁊ duos renes atq₃ adipē qui sup eos est:
armūq₃ dextrū eo q' sit aries cōsecrationis: tor
tāq₃ panis vnius crustulā cōspersam oleo: laga
nū de canistro azymorū qđ positū est in cōspectu dñi
ponesq₃ oia sup manus aaron ⁊ filiorū eius ⁊ sci
ficabis eos: eleuās corā dño. Suscipiesq₃ vniuer
sa de manibus eorū: ⁊ incēdes sup altare in holo
caustū: odorē suauissimū in cōspectu dñi: quia obla
tio eius est. Sumes quoq₃ pectusculū de ariete quo initia
tus est aaron: scificabisq₃ illud eleuatū corā dño
⁊ cedet in partē suā. Scificabisq₃ ⁊ pectusculum
cōsecratū ⁊ armū quē de ariete separasti: quo initia
tus est aarō ⁊ filij eius: cedētq₃ in partē aaron ⁊ filio
rū eius iure perpetuo a filijs israel: quia primitiua sūt
⁊ initia de victimis eorū pacificis que offerūt do
mino. Uestē aūt sanctā qua vtetur aaron: habe
bunt filij eius post eū ut vngantur in ea: ⁊ cōsecrentur
manus eorū. Septē diebus vtetur illa qui pontifex
pro eo fuerit cōstitutus de filijs eius: ⁊ qui ingredie
tur tabernaculū testimonij ut ministret i sanctuario
Arietē aūt cōsecrationis tolles: ⁊ coques carnes

eiꝰ in loco sancto: qbꝰ vescet aaron ⁊ filij eiꝰ. Pa
nes quoqꝫ q sunt i canistro: i vestibulo taberna
culi testimonij comedent: ut sit placabile sacrifi
ciū: ⁊ sctificent offerentiū manꝰ. Alienigena non
vescet ex eis: qꝛ sancti sunt. Qđ si remanserit de
carnibꝰ cōsecratis siue de panibus vsqꝫ mane:
cōbures reliqas igni. Nō comedent: qꝛ sctificata
sunt. Oia que pcepi tibi facies sup aaron ⁊ filijs
eiꝰ. Septē diebꝰ cōsecrabis manus coꝝ: ⁊ vitulū
ꝓ pctō offeres p singulos dies ad expiandum.
Mundabisqꝫ altare cū imolaueris expiatiōis
hostiā ⁊ vnges illud i sctificationē. Septē diebus
expiabis altare ⁊ sctificabis: ⁊ erit sctm sctōꝝ. Ois
q tetigerit illud sctificabit. Hoc est facies quod i
altari. Agnos anniculos duos p singulos dies
iugiter: vnū agnū mane ⁊ alteꝝ vespere decimā
partē simile cōsperse oleo tuso: qđ habeat mensu
ram quartā partē hin: ⁊ vinū ad libādū eiusdē
mēsure in agno vno. Alterū vero agnū offeres
ad vesperā iuxta ritū matutine oblationis: iuxta
ea que diximꝰ i odorē suauitatis. Sacrificiū est
dn̄o deo oblatione ppetua i generationes vras
ad ostiū tabernaculi testimonij corā dn̄o: vbi cō
stituā ut loquar ad te. Ibiqꝫ pcipiā filijs israel:
⁊ sctificabit altare in gloria mea. Sctificabo ⁊ tab
naculū testimonij cū altari: ⁊ aaron cū filijs suis
ut sacerdotio fungant mihi. Et hitabo i medio filio
rum israel: eroqꝫ eis deꝰ: ⁊ scient qꝛ ego dn̄s deꝰ
eoꝝ: q eduxi eos de terra egypti: ut manerē inter
illos: ego dn̄s deꝰ ipsoꝝ. XXX

Facies quoqꝫ altare ad adolēdū thymia
ma de lignis sethim: habēs cubitū lon
gitudinis ⁊ alteꝝ latitudinis .i. quadran
gulū: ⁊ duos cubitos i altitudine. Cornua ex ipo
pcedēt: vestiesqꝫ illud auro purissimo tā craticu
lā eiꝰ qꝫ parietes p circuitū ⁊ cornua. Faciesqꝫ ei
coronā aureolā p gyrū: ⁊ duos anulos aureos
sub corona p singula latera ut mittant in eos ve
ctes ⁊ altare portet. Ipsos quoqꝫ vectes facies
de lignis sethim ⁊ inaurabis. Ponesqꝫ altare cō
tra velū quod ante arcā pendet testimonij: corā
ꝓpitiatorio quo tegit testimoniū: vbi loquar ti
bi: ⁊ adolebit icensū sup eo aarō: suaue fragrās
Mane quādo cōponet lucernas icendet illud: ⁊
qn̄ collocat eas ad vespeꝝ vret thymiama sem
piternū corā dn̄o i gnātiones vras. Non offere
tis sup eo thymiama cōpositiōis alteriꝰ: nec ob
lationē ⁊ victimam: nec libabitis. Et deprecabit
aaron sup cornua eiꝰ semel p annū i sanguine qđ
oblatū est ꝓ pctō: ⁊ placabit sup eo i generatio
nibꝰ vris. Sanctū sanctoꝝ erit dn̄o. Locutusqꝫ
est dn̄s ad moysen dicēs: Qn̄ tuleris summā fi
lioꝝ isrl' iuxta numeꝝ: dabunt singuli pciū pro
aiabus suis dn̄o: ⁊ nō erit plaga i eis cū fuerit
recēsiti. Hoc autē dabit oīs q transit ad nomen:
dimidium sicli iuxta mensuram templi. Siclus
viginti obolos habet. Media pars sicli offeret
dn̄o. Qui habet i numero a viginti annis ⁊ supra
dabit pciū. Diues non addet ad medium sicli
⁊ pauper nihil minuet. Susceptāqꝫ pecuniā que
collata est a filijs israel trades i vsus tabernacu
li testimonij: ut sit monimentū eoꝝ coram dn̄o: ⁊
ꝓpitiet aiabus eoꝝ. Locutusqꝫ est dn̄s ad moy
sen dicens: Facies ⁊ labium eneum cum basi sua
ad lauādum: ponesqꝫ illud inter tabernaculum
testimonij ⁊ altare. Et missa aqua: lauabunt i ea
aaron ⁊ filij eius manus suas ac pedes: quādo i
gressuri sunt tabernaculū testimonij: ⁊ qn̄ acces
suri sunt ad altare: ut offerant i eo thymiama do
mino: ne forte moriant. Legitimū sempiternū
erit ipsi ⁊ semini eius p successiones. Locutusqꝫ
est dn̄s ad moysen dicēs: Sume tibi aromata p
me mirrhe ⁊ electe qngentos siclos: ⁊ cinamomi
mediū .i. ducentos qnquagīta siclos: calami simil
ducentos qnquagīta siclos: casie autē qngentos
siclos i pondere sanctuarij: oleū de oliuetis mē
surā hin. Faciesqꝫ vnctionis oleū sctm: vnguen
tum compositū opere vnguētarij: ⁊ vnges ex eo
tabernaculū testimonij ⁊ arcā testamenti: men
samqꝫ cū vasis suis: candelabrū ⁊ vtensilia eiꝰ
altaria thymiamatis ⁊ holocausti: ⁊ vniuersam
suppellectilē que ad cultū eoꝝ ptinet sctificabisqꝫ
oia: ⁊ erunt sancta sanctoꝝ. Qui tetigerit ea scti
cabit. Aaron ⁊ filios eius vnges: sctificabisqꝫ eos
ut sacerdotio fungant mihi. Filijs quoqꝫ israel
dices: Hoc oleum vnctionis sanctū erit mihi in
generationes vestras. Caro hoīs non vnget
ex eo: ⁊ iuxta cōpositionē eius non facietis aliud
qꝛ sanctificatū est: ⁊ sanctū erit vobis. Homo q
cūqꝫ tale cōposuerit ⁊ dederit ex eo alieno: exter
minabit de populo suo. Dixitqꝫ dn̄s ad moysen
Sume tibi aromata: stacten ⁊ onycham: galba
nen boni odoris: ⁊ thus lucidissimū: equalis pō
deris erunt oia. Faciesqꝫ thymiama cōpositum
opere vnguentarij mixtū diligenter ⁊ purum ⁊
sanctificatione dignissimū. Cūqꝫ i tenuissimū
puluerē vniuersa cōtuderis: pones ex eo coram
tabernaculo testimonij: i quo loco apparebo tibi
Sanctū sctōꝝ erit vobis thymiama: Talē cōposi
tionē nō facietis i vsus vros: qꝛ sanctū est dn̄o.
Homo qcūqꝫ fecerit simile: ut odore illiꝰ pfruat:
peribit de populis suis. XXXI

Locutusqꝫ est dn̄s ad moysen dicēs: Ecce
vocaui ex noīe beselel filiū huri filij hur
de tribu iuda: ⁊ impleui eum spū dei sapi
entia ⁊ itelligētia ⁊ scia i oi ope ad excogitandū
qcqd fabrefieri pōt ex auro ⁊ argento ⁊ ere mar
more ⁊ gēmis: ⁊ diuersitate lignoꝝ. Dediqꝫ ei
sociū ooliab filiū achisamech de tribu dan. Et in
corde hoīs eruditi posui sapiam ut faciāt cuncta
que pcepi tibi: tabernaculū federis: ⁊ arcā testi
monij: ⁊ ꝓpitiatoriū quod sup eam est: ⁊ cuncta

vasa tabernaculi mensamqꝫ ꝛ vasa eius: candē labrum purissimū cum vasis suis: ꝛ altaria thymiamatis ꝛ holocausti ꝛ oīa vasa eoꝝ: labiuꝫ cū basi sua: vestes sanctas in misterio aaron sacerdoti ꝛ filijs eius: vt fungant̄ officio suo in sacris oleū vnctionis: ꝛ thymiama aromatū i sanctuario. Oīa que precepi tibi facient. Et locutus est dñs ad moysen dicens: Loquere filijs israel: ꝛ dices ad eos: Uidete ut sabbatū meū custodiatis: qꝛ signum est inter me ꝛ vos in generationibus vr̄is: ut sciatis qꝛ ego dñs qui sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sanctū est. n. vobis. Qui polluerit illō: morte moriat̄. Qui fecerit i ea opus peribit aīa illi' de medio populi sui. Sex diebus facietis opus: in die septimo sabbatum est: requies sacra dño. Oīs qui fecerit opus i hac die: morief. Custodiant filij israel sabbatuꝫ: ꝛ celebrent illud i generationibus suis. Pactū est sempiternum inter me ꝛ filios israel: signūqꝫ perpetuuꝫ. Sex eni diebus fecit dñs celum ꝛ terrā: ꝛ in septimo ab omni opere cessauit. Deditqꝫ dñs moysi cōpletis huiuscemodi sermonibus i monte sinai duas tabulas testimonij lapideas: scriptas digito dei. XXXII

Uidens autē populus qꝫ moram faceret moyses descendendi de monte: cōgregatus aduersus aaron dixit: Surge fac nobis deos q nos p̄cedant. Moysi eni huic viro q nos eduxit de terra egypti: ignoramus qd acciderit. Dixitqꝫ ad eos aaron: Tollite inaures aureas de vxoꝝ filioꝝqꝫ filiarū vestraꝝ auribus: ꝛ afferte ad me. Fecit populus que iusserat: deferēs inaures ad aaron. Quas cū ille accepisset: formauit opere fusorio ꝛ fecit ex eis vituluꝫ conflatilē. Dixerūtqꝫ: Hi sunt dij tui israel q te eduxerūt de terra egypti. Quod cū vidisset aaron edificauit altare corā eo: ꝛ preconis voce clamauit dicens: Cras solēnitas domini est: Surgentesqꝫ mane obtulerunt holocausta ꝛ hostias pacificas: ꝛ sedit populus māducare ꝛ bibere: ꝛ surrexerunt ludere. Locutus est autē dñs ad moysen dicens: Uade ꝛ descende: peccauit populus tuus quem eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito de via quam ostendisti eis. Fecerūtqꝫ sibi vitulum conflatilem ꝛ adorauerunt atqꝫ imolātes ei hostias dixerūt: Isti sunt dij tui israel: q te eduxerunt de terra egypti. Rursumqꝫ ait dñs ad moysen: Cerno qꝫ populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me ut irascat̄ furor meus contra eos ꝛ deleā eos: faciāqꝫ te in gentē magnā. Moyses autē orabat dnm deū suum dicens: Cur domine irascit̄ furor tuus contra populuꝫ tuum quē eduxisti de terra egypti: in fortitudine magna ꝛ in manu robusta. Ne queso dicant egyptij: callide eduxit eos ut interficeret in montibus: ꝛ deleret e terra: quiescat ira tua: ꝛ esto placabilis sup nequitia populi tui. Recordare abraam ꝛ isaac ꝛ isrl̄ seruorum tuoruꝫ: quibus iurasti per temetipsuꝫ dicens: Multiplicabo semen vestrum sicut stellas celi: ꝛ vniuersam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro: ꝛ possidebitis eam semper. Placatusqꝫ est dominus ne faceret malū quod locutus fuerat aduersus populū suuꝫ. Et reuersus est moyses de mōte portans duas tabulas testimonij in manu sua: scriptas ex vtraqꝫ parte: ꝛ factas opere domini. Scriptura quoqꝫ dei erat sculpta in tabulis. Audiens autē iosue tumultū populi vociferantis: dixit ad moysen: Ululatus pugne audit̄ in castris. Qui respōdit: Nō est clamor: adhortanniū ad pugnam: neqꝫ vociferatio compellentiū ad fugam: sed vocem cantantiuꝫ ego audio. Cūqꝫ appropinquasset ad castra: vidit vituluꝫ ꝛ choros iratusqꝫ valde: proiecit de manu tabulas ꝛ cōfregit eas ad radicē montis. Arripiensqꝫ vitulū queꝫ fecerant combussit ꝛ cōtriuit vsqꝫ ad puluerē quem sparsit in aquam ꝛ dedit ex eo potū filijs israel. Dixitqꝫ ad aaron: Quid tibi fecit hic populus: ut induceres super eum peccatū maximuꝫ: Cui ille respondit: Ne indignet̄ dominus meus. Tu enim nosti populum istuꝫ qꝫ pronus sit ad malum. Dixerūt mihi: Fac nobis deos qui nos precedāt. Huic enīꝫ moysi qui nos eduxit de terra egypti: nescimus quid acciderit. Quibus ego dixi: Quis vestrum habet aurū: Tulerūt ꝛ dederunt mihi: ꝛ proieci illud in ignē: egressusqꝫ est hic vitulus. Uidēs ergo moyses populū qꝫ esset nudatus: spoliauerat eni eum aaron propter ignominiā sordis ꝛ inter hostes nuduꝫ cōstituerat: ꝛ stans in porta castrorum ait: Si quis est domini iungat̄ mihi. Cōgregatiqꝫ sunt ad eum omnes filij leui. Quibus ait Hec dicit domin' deus israel: Ponat vir gladiū super femur suum: Ite ꝛ redite de porta vsqꝫ ad portā per mediū castrorum: ꝛ occidat vnusqsqꝫ fratrē suum ꝛ amicū ꝛ proximū suū. Feceruntqꝫ filij leui iuxta sermoneꝫ moysi: cecideruntqꝫ in die illo quasi vigintitria milia hominuꝫ. Et ait moyses: Cōsecrastis manus vestras hodie dño vnusqsqꝫ in filio ꝛ in fratre suo: ut det̄ vobis benedictio. Facta autē altero die locut' est moyses ad populū. Peccastis peccatū maximū. Ascendā ad dñm: si quo modo quiuero eū deprecari p̄ scelere vestro. Reuersusqꝫ ad dñm ait: Obsecro peccauit populus iste peccatū maximū fecerūtqꝫ sibi deos aureos: Aut dimitte eis hāc noxā: aut si nō facis: dele me de libro tuo quē scripsisti. Cui r̄ndit dñs. Qui peccauerit mihi: delebo eū de libro meo. Tu aūt vade ꝛ duc populū istū quo locutus sum tibi. Angelus meus p̄cedet te. Ego aūt i die vltionis visitabo ꝛ hoc peccatū eoꝝ. Percussit autē dñs populū p̄ reatu vituli queꝫ fecerat aaron. XXXIII

Occiderūt frēs

L
Ocutusq; ē dñs ad moysen: dicēs: Uade ascende de loco isto tu ⁊ ppl's tu⁹ quē eduxisti de terra egypti in terrā quā iuraui abrahā ysaac ⁊ iacob: dicēs: Semini tuo dabo eā: ⁊ mittā ꝑcursorem tui angelū: vt eyciā chananeū ⁊ ammorreū ⁊ ethceū ⁊ pherezeū ⁊ eueū et iebuseū: ⁊ intres in terrā fluentē lacte ⁊ melle. Nō eni ascendā tecū: q2 ppl's dure ceruicis ē: ne forte disperdā te in via. Audiensq; pplus sermonem hūc pessimū luxit: ⁊ null⁹ ex more indut⁹ ē cultu suo. Dixitq; dñs ad moysen: Loquere filijs isrl' Popul⁹ dure ceruicis es: semel ascēdā i medio tui: ⁊ delebo te. Iam nūc depone ornatū tuū: vt sciam qd faciā tibi. Deposuerūt ergo filij isrl' ornatū suū a mōte oreb. Moyses q3 tollēs tabernaculū tetendit extra castra ꝓcul: vocauitq; nomē eius tabernaculū federis. Et ois pplus q habebat aliquā q̄stionē: ⁊ egrediebat' ad tabernaculū federis extra castra. Cumq; egrederet' moyses ad tabernaculū surgebat vniuersa plebs: et stabat vnusq̄sq; in ostio papilionis sui: respiciebātq; tergū moysi donec ingrederet' tentoriū. Ingresso aūt illo tabernaculū federis: descendebat colūna nubis ⁊ stabat ad ostiū: loquebat'q; dñs cū moyse cernentibus vniuersis ꝙ colūna nubis staret ad ostiū tabernaculi. Stabantq; et ipsi ⁊ adorabant ꝑ fores tabernaculorū suorū. Loq̄batur aūt dñs ad moysen facie ad faciē: sicut solet loq hō ad amicū suum. Cumq; ille reuerteret' in castra: minister ei⁹ iosue fili⁹ nun puer nō recedebat ā tabernaclo. Dixit aūt moyses ad dñz Precipis vt educā populū istū ⁊ nō indicas mihi quē missurus sis mecū: ꝑsertim cū dixeris: noui te ex noie ⁊ inuenisti grām corā me. Si ḡ inueni grām i cōspectu tuo: ostende mihi faciē tuam vt sciā te ⁊ inueniā grām ante oculos tuos. Respice pplm tuū gētē hāc. Dixitq; dñs: Facies mea ꝑcedet te: ⁊ requiez dabo tibi. Et ait moyses: Si nō tuipse ꝑcedas ne educas nos de loco isto. In quo eni scire poterim⁹ ego ⁊ ppl's tuus inuenisse nos grām i cōspectu tuo: nisi ambulaueris nobiscū vt glorificemur ab oibus pplis q bitant sup terrā. Dixitq; dñs ad moysen: Et ūbum istud qd locutus es faciā. Inuenisti eni grām corā me ⁊ teipm noui ex noie. Qui ait: Ostēde mihi gloriam tuā. Rñdit: Ego ostēdā oē bonū tibi: ⁊ vocabor i noie dñi corā te: ⁊ miserebor cui voluero: ⁊ clemēs ero i quē mihi placuerit. Rursumq; ait: Nō poteris videre faciē meā. Nō enim videbit me hō ⁊ viuet. Et iterū: Ecce inqt ē locus apd me ⁊ stabis supra petrā. Cumq; trāsibit gloria mea ponā te i foramie petre: ⁊ ꝓtegā dextera mea donec transeā. Tollāq; manū meā ⁊ videbis posteriora mea: faciem aūt meam videre nō poteris.

A
C deinceps p̄cide ait tibi XXXIIII duas tabulas lapideas instar ꝑorum ⁊ scribā sup eas verba q̄ habuerūt tabule q̄s fregisti. Esto paratus mane vt ascendas statim i mōtē sinai: stabisq; mecū sup verticē montis. Nullus ascendat tecū: nec videat' quispiā per totū montē: boues quoq; ⁊ oues non pascant' ecōtra. Excidit ḡ duas tabulas lapideas q̄les antea fuerant: ⁊ de nocte cōsurgens ascendit in montez sinai sicut ꝑceperat ei dñs: portans secū tabulas. Cumq; descendisset dñs per nubē: stetit moyses cū eo: inuocans nomē dñi. Quo transeunte corā eo: ait: Dñator dñe deus: misericors ⁊ clemens patiens ⁊ multe miseratōis ac verax: q custodis misericordiā in milia: q aufers iniqtatē ⁊ scelera atq; peccata: nullusq; apud te perse innocens est: qui reddis iniqtatem patrū filijs ac nepotib⁹ in terciā ⁊ quartā ꝓgeniē. Festinusq; moyses curuat⁹ ē ꝓnus in terrā: ⁊ adorans ait. Si inueni grām in cōspectu tuo domine: obsecro vt gradiaris nobiscum: ppl's enim dure ceruicis est: vt auferas iniquitates nostras atq; peccata: nosq; possideas. Respondit dominus: Ego inibo pactum videntibus cunctis: signa faciam que nunq̄ visa sunt super terrā: nec in vllis gentib⁹: vt cernat populus iste in cuius es medio: opus dñi terribile quod facturus sum. Obserua cūcta que hodie mandaui tibi. Ego ipse eyciam ante faciē tuam ammoreū ⁊ chananeū ⁊ etheum: pherezeū quoq; ⁊ eueū ⁊ iebuseum. Caue ne vnq̄ cū habitatorib⁹ terre illius iungas amicitias: q̄ sint tibi in ruinā: sed ⁊ aras eorum destrue: confringe statuas: lucosq; succide. Noli adorare deum alienū. Dominus zelotes nomen eius: de⁹ est emulator. Ne ineas pactū cū hominib⁹ illarū regionū: ne cū fornicati fuerint cū dijs suis ⁊ adorauerint simulacra eorū: vocet te q̄spiā vt comedas de immolatis. Nec vxorem de filiab⁹ eorum accipies filijs tuis: ne postq̄ ipse fuerint fornicate fornicari faciant: ⁊ filios tuos in deos suos. Deos cōflatiles non facies tibi. Solēnitatē azimorum custodies. Septē diebus vesceris azymis: sicut precepi tibi in tempore mensis nouorum. Mēse enim verni temporis egressus es de egypto. Omne quod aperit vuluā generis masculini: meum erit. De cunctis animātibus tam de bobus q̄ de ouibus: meum erit. Primogenitū asini redimes oue. Si autem nec precium ꝓ eo dederis: occidet'. Primogenitū filiorū tuorū redimes: nec appebis in ꝯspectu meo vacu⁹. Sex dieb⁹ opaberis: die septio cessab' arare ⁊ metere Solēnitatē hebdōadarū facies tibi i p̄mitijs frugū messis tue tritice: ⁊ solēnitatē qn̄ redeūte anni tpe cūcta ꝯdunt'. Trib⁹ tpib⁹ anni appebit oē masculinū tuū: i ꝯspectu oipotētis dñi dei israel Cū enim tulero gentes a facie tua: ⁊ dilatauero terminos tuos: nullus insidiabit' terre tue: ascēdēte te ⁊ appente in cōspectu dñi dei tui ter i āno

omne quod
aperit vulvam

Nō immolabis super fermēto sanguinē hostie mee: neq̃ residebit mane de victimis solennitatis phase. Primitias frugū terre tue offeres in domo domini dei tui. Non coques hedū in lacte matris sue. Dixitq̃ dominus ad moysen: Scribe tibi verba hec: quibus ⁊ tecū ⁊ cum isrl' pepigi fedus. Fuit ergo ibi cū domino moyses quadraginta dies ⁊ quadraginta noctes: panē non cōedit ⁊ aquam non bibit: ⁊ scripsit in tabulis verba federis decē. Cumq̃ descenderet moyses de monte sinai: tenebat duas tabulas lapideas testimonij: ⁊ ignorabat q̄ cornuta esset facies sua ex cōsortio sermonis domini. Videntes autem aaron ⁊ filij israel cornutā moysi faciem: timuerunt prope accedere. Vocatiq̃ ab eo reuersi sūt tam aaron q̃ principes synagoge. Et postq̃ locut⁹ ē ad eos: venerūt ad eum etiā omnes filij israel. Quibus precepit cūcta que audierat a domino in monte sinai. Impletisq̃ sermonib⁹ posuit velamen sup faciē suam. Qui ingressus ad dominū et loquens cū eo: auferebat donec exiret: ⁊ tunc loquebat' ad filios israel omnia que sibi fuerunt imperata. Qui videbant faciē egredientis moysi esse cornutā: sed operiebat ille rursus faciem suam si quando loquebatur ad eos

XXXV

Igit' cōgregata omni turba filiorū isrl': dixit ad eos: Hec sunt que iussit domin⁹ fieri. Sex diebus facietis opus. Septimus dies erit vobis sanctus: sabbatū ⁊ requies domini. Qui fecerit opus in eo occidet'. Nō succendetis ignem in omnib⁹ habitaculis vestris per diem sabbati. Et ait moyses ad omnē cateruam filiorū israel: Iste est sermo quem precepit dominus dicens: Separate apud vos primitias domino. Omnis voluntari⁹ ⁊ prono animo offerat eas domino. Aurū ⁊ argentū ⁊ es: hyacinthum ⁊ purpurā: coccūq̃ bis tinctum ⁊ byssum: pilos caprarū: pellesq̃ arietū rubricatas ⁊ hyacinthinas: ligna sethim: ⁊ oleum ad luminaria concinnāda: ⁊ vt cōficiatur vnguentū ⁊ thymiama suauissimū: lapides onychinos ⁊ gēmas ad ornatum superhumeralis ⁊ rōnalis. Quisq̃s vestrum sapiens est: veniat ⁊ faciat quod dominus imperauit tabernaculū scilicet ⁊ tectū eius atq̃ operimentum: annulos ⁊ tabulata cū vectibus: paxillos ⁊ bases: arcam ⁊ vectes: propitiatorium ⁊ velū quod ante illud oppandit': mensā cum vectibus ⁊ vasis ⁊ propositionis panibus candelabrū ad luminaria sustentanda: vasa illius ⁊ lucernas ⁊ oleum ad nutrimenta ignium: altare thymiamatis ⁊ vectes ⁊ oleum vnctiōis: ⁊ thymiama ex aromatibus: tentoriū ad ostium tabernaculi: altare holocausti: ⁊ craticulā eius eneam cū vectibus ⁊ vasis suis: labrum ⁊ basē eius: cortinas atrij cū columnis ⁊ basibus: tētorium in foribus vestibuli: paxillos tabernaculi atrij cum funiculis suis: vestimenta quoq̃ vsus est in ministerio sanctuarij: vestes aaron pontificis ac filiorū eius vt sacerdotio fungant' mihi. Egressaq̃ omnis multitudo filiorum isrl' de cōspectu moysi: obtulerunt mente promptissima atq̃ deuota primitias domino ad faciendū op⁹ tabernaculi testimonij. Quicquid ad cultum et ad vestes sanctas necessarium erat: viri cū mulieribus prebuerūt: armillas ⁊ inaures annlos ⁊ dextralia. Omne vas aureum in donaria dñi separatū est. Si quis habebat aurum: hyacithū ⁊ purpuram: coccūq̃ bis tinctum: byssum ⁊ pilos caprarū: pelles arietum rubricatas hyacinthinas: argenti ⁊ auri erisq̃ metalla obtulerunt domino: lignaq̃ sethim in varios vsus. Sed ⁊ mulieres docte que venerant dederunt hyacinthum purpuram ac vermiculū ac byssum et pilos caprarū: sponte propria cuncta tribuentes. Principes vero obtulerunt lapides onychinos ⁊ gēmas ad superhumerale ⁊ rationale: aromataq̃ ⁊ oleum ad luminaria concinnāda: ⁊ ad p̄parandū vnguentum ac thymiama odoris suauissimi componendū. Omnes viri ⁊ mulieres mente deuota obtulerūt donaria vt fierent opa que iusserat dominus per manū moysi. Cūcti filij isrl' volūtaria dño dedicauerūt. Dixitq̃ moyses ad filios israel: Ecce vocauit dñs ex nomine beseleel filiū huri: filij hur de tribu iuda: impleuitq̃ eum spiritu dei: sapientia ⁊ intelligentia et scientia ⁊ omni doctrina ad excogitandū ⁊ faciēdum opus in auro ⁊ argento ⁊ ere ⁊ ferro sculpēdisq̃ lapidibus ⁊ opere carpentario. Quicquid fabre adinēiri pt: dedit i corde ei⁹. Ooliab q̃q̃ filiū achisamech de tribu dan ambos erudiuit sapia vt faciant opera abietarij polymitarij ac plumarij de hyacintho ⁊ purpura: coccoq̃ bis tincto: ⁊ bysso: ⁊ texant omnia ac noua queq̃ reperiant.

XXXVI

Fecit ergo beseleel ⁊ ooliab ⁊ oīs vir sapiens: quib⁹ dedit dominus sapiam ⁊ itellectū vt scirent fabre operari que in vsu scūarij necessaria sunt: ⁊ que precepit dominus. Cumq̃ vocasset eos moyses ⁊ omnē eruditū virum cui dederat dñs sapiam: ⁊ qui spōte sua obtulerant se ad faciēdū opus: tradidit eis omnia donaria filiorū israel. Qui cū instarēt operi quotidie: māe vota popul⁹ offerebat. Unde artifices venire cōpulsi: dixerūt moysi: Pl⁹ offert pp'lus q̃z necessariū est. Iussit ḡ moyses p̄cōis voce cātari: Nec vir nec mulier quicq̃z offerat vltra in ope scūarij. Sicq̃ cessatū ē a munerib⁹ offerendis eo q̄ oblata sufficerent ⁊ supabūdarent. Feceruntq̃ oēs corde sapientes ad explendū opus tabernaculi: cortinas decē: de bysso retorta ⁊ hyacintho et purpura: coccoq̃ bis tincto: ope vario

⁊ arte polymita. Quarū vna habebat in longitu
dine vigintiocto cubitos: ⁊ in latitudine quattu
or. Una mensura erat omniū cortinarū. Coniun
xitqꝫ cortinas quinqꝫ alterā alteri: ⁊ alias qnqꝫ
sibi inuicē copulauit. Fecit ⁊ ansas hyacinthinas
i ora cortine vni⁹ ex vtroqꝫ latē ⁊ i ora cortine al
teri⁹ siliꝛ ut ꝯtra se inuicē venirēt anse: ⁊ inuicē iū
gerent. Unde ⁊ qnq̄ginta fudit circulos aureos: q
morderēt cortinarū ansas: ⁊ fieret vnū tabnacu
lum. Fecit ⁊ saga vndecim de pilis caprarū: ad
operiendū tectū tabernaculi. Unū sagum in lon
gitudine habebat cubitos triginta: ⁊ in latitudi
ne cubitos quattuor. Unius mensure erant oīa
saga. Quorū quinqꝫ iūxit seorsum ⁊ sex alia sepa
ratim. Fecitqꝫ ansas qnquaginta i ora sagi vni⁹
⁊ quinquaginta in ora sagi alterius ut sibi inui
cem iungerent: ⁊ fibulas eneas qnquaginta qui
bus necteret tectum: ut vnū palliū ex omnibus
sagis fieret. Fecit ⁊ opertoriū tabernaculi de pel
libus arietum rubricans: aliudqꝫ desuper vela
men de pellibus hyacinthinis. Fecit ⁊ tabulas
tabernaculi de lignis sethim stātes. Decem cu
bitoꝝ erat longitudo tabule vnius ⁊ vnū ac se
mis cubitū latitudo retinebat. Bine incastratu
re erant per singulas tabulas: ut altera alteri iū
geret. Sic fecit in omnibus tabernaculi tabulis
E quibus viginti ad plagam meridianā erant
contra austrū cū quadraginta basibus argēteis
Due bases sub vna tabula ponebant ex vtraqꝫ
parte angulorꝝ: vbi incastrature laterum in an
gulis terminant. Ad plagā quoqꝫ tabernaculi
que respicit ad aquilonē fecit viginti tabulas cū
quadraginta basibus argenteis duas bases p
singulas tabulas. Contra occidentem vero .i. ad
eā partē tabernaculi que mare respicit: fecit sex
tabulas: ⁊ duas alias per singulos angulos ta
bernaculi retro q̄ iuncte erant a deorsū vsqꝫ sur
sum: ⁊ in vnā compagē pariter ferebant. Ita fe
cit ex vtraqꝫ parte per angulos: ut octo essent si
mul tabule ⁊ haberent bases argēteas sedecim
binas .s. bases sub singulis tabulis. Fecit ⁊ ve
ctes de lignis sethim qnqꝫ ad continēdas tabu
las vnius lateris tabernaculi: ⁊ qnqꝫ alios ad
alterius lateris coaptandas tabulas: ⁊ ex hos:
qnqꝫ alios vectes ad occidentalē plagam taber
naculi contra mare. Fecit quoqꝫ vectē aliū qui p
medias tabulas ab angulo vsqꝫ ad angulū per
ueniret. Ipsa aūt tabulata deaurauit: fusis basi
bus earū argenteis. Et circulos eoꝝ fecit aureos
per quos vectes induci possent quos ⁊ ipsos la
minis aureis operuit. Fecit ⁊ velum de hyacin
tho ⁊ purpura: vermiculo ac bysso retorta opere
polymitario: variū atqꝫ distinctū: ⁊ quattuor
colūnas de lignis sethim quas cū capitibus de
aurauit: fusis basibus earum argenteis. Fecit ⁊
tentorium in introitu tabernaculi ex hyacintho
purpura vermiculo byssoqꝫ retorta opere plu
mary ⁊ columnas quinqꝫ cum capitibus suis
quas operuit auro: basesqꝫ earū fudit eneas q̄s
⁊ operuit auro.

XXXVII

Fecit autem beselehel ⁊ arcam de lignis se
thim habentē duos ⁊ semis cubitos in
longitudine: ⁊ cubitum ac semissem in la
titudine: altitudo quoqꝫ vnius cubiti fuit ⁊ di
midij: vestiuitqꝫ eam auro purissimo intus ⁊ fo
ris. Et fecit illi coronā aureā per gyrum conflās
quattuor ānulos aureos per quattuor angulos
eius: duos annulos in latere vno ⁊ duos in alte
ro. Vectes quoqꝫ fecit de lignis sethim quos ve
stiuit auro ⁊ quos misit in annulos qui erant in
lateribus arce ad portādum eam. Fecit ⁊ propi
tiatoriū id est oraculū de auro mundissimo duo
rum cubitoꝝ ⁊ dimidij in longitudine ⁊ cubiti ac
semis in latitudine. Duos etiā cherubin ex au
ro ductili quos posuit ex vtraqꝫ parte ꝓpitiato
rij: cherub vnum in summitate vnius partis: ⁊
cherub alterū in summitate partis alterius. Du
os cherub in singulis summitatibus ꝓpitiatorij
extendentes alas ⁊ tegentes ꝓpitiatorium: seqꝫ
mutuo ⁊ illud respicientes. Fecit ⁊ mensam de li
gnis sethim in longitudine duorꝝ cubitoꝝ: ⁊ in
latitudine vnius cubiti que habebat in altitudi
ne cubitū ac semissem. Circūdeditqꝫ eam auro
mundissimo: ⁊ fecit illi labium aureū per gyrū
ipsiqꝫ labio coronā aureā interrasilē quattu
or digitorū: ⁊ super eandem alterā coronam au
ream. Fudit ⁊ quattuor circulos aureos quos
posuit in quattuor angulis per singulos pedes
mense contra coronam: misitqꝫ in eos vectes ut
possit mensa portari: ipsos quoqꝫ vectes fecit
de lignis sethim ⁊ circūdedit eos auro. Et vasa
ad diuersos vsus mense: acetabula: phialas ⁊
cyathos ⁊ thuribula ex auro puro: in quib⁹ offe
renda sunt libamina. Fecit ⁊ candelabrū ductile
de auro mundissimo. De cuius vecte: calami: cy
phi: spheruleqꝫ ac lilia ꝓcedebant sex in vtroqꝫ
latere. Tres calami ex parte vna: ⁊ tres ex altera
Tres cyphi in nucis modū per calamos singu
los: spheruleqꝫ simul ⁊ lilia: ⁊ tres cyphi instar
nucis in calamo altero: spheruleqꝫ simul ⁊ lilia.
Equū erat opus sex calamoꝝ qui procedebant
de stipite cādelabri. In ipso aūt vecte erant quat
tuor cyphi in nucis modū spheruleqꝫ per singu
los ⁊ lilia: ⁊ spherule sub duobus calamis per lo
ca tria qui simul sex fiunt calami procedentes de
vecte vno. Et spherule igit ⁊ calami ex ipso erāt:
vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit ⁊ lucer
nas septem cum emunctorijs suis: ⁊ vasa vbi ea
que emuncta sunt extinguant de auro mundissi
mo. Talentū auri appendebat candelabrū cum
omnibus vasis suis. Fecit ⁊ altare thymiamatis
de lignis sethim per quadrū singulos habens

cubitos: ⁊ in altitudine duos: e cuius angulis ꝓ
cedebant cornua vestiuitqꝫ illud auro purissimo
cum craticula ac parietibus ⁊ cornibus. Fecitqꝫ
ei coronã aureolam per gyrum: ⁊ duos annulos
aureos sub corona per singula latera: ut mittan
tur in eos vectes: ⁊ possit altare portari. Ipsos
autem vectes fecit de lignis sethim: ⁊ operuit la
minis aureis. Composuit ⁊ oleũ ad sanctificatio
nis vnguentum ⁊ thymiamata de aromatibus
mundissimis opere pigmentarij. XXXVIII

Fecit ⁊ altare holocausti de lignis sethim
quinqꝫ cubitorum per quadrũ: ⁊ trium in
altitudine: cuius cornua de angulis pro
cedebãt: operuitqꝫ illud laminis eneis. Et in vsus
eiꝰ parauit ex ere vasa diuersa: lebetes: forcipes:
fuscinulas: vncinos: ⁊ ignium receptacula. Crati
culãqꝫ eius in modum rethis fecit eneã ⁊ subter
eam in altaris medio arulã fusis quattuor annu
lis per totidem retinaculi summitates: ad immit
tendos vectes ad portandũ. Quos ⁊ ipsos fecit
de lignis sethim: ⁊ operuit laminis eneis: indu
xitqꝫ in circulos qui in lateribus altaris emine
bant. Ipsum autẽ altare non erat solidum sed ca
uum ex tabulatis ⁊ intus vacuũ. Fecit ⁊ labrum
eneum cum basi sua de speculis mulierũ: que ex
cubabant in ostio tabernaculi. Fecit ⁊ atrium in
cuius australi plaga erãt tentoria de bysso retor
ta cubitoꝝ centũ columne enee viginti cum ba
sis suis: capita colũnarum ⁊ tota operis celatura
argẽtea. Eque ad septentrionalẽ plagã tentoria
colũne basesqꝫ ⁊ capita colũnarũ eiusdem men
sure ⁊ operis ac metalli erant. In ea vero plaga
que ad occidentem respicit fuerunt tentoria cubi
toꝝ quinquaginta: colũne decem cum basibus
suis enee: ⁊ capita colũnarũ ⁊ tota operis celatu
ra argentea. Porro contra orientẽ quinquagin
ta cubitoꝝ parauit tentoria: e quibus quindecim
cubitos colũnarũ triũ cum basibus suis vnum
tenebat latus: ⁊ in parte altera: quia inter vtraqꝫ
introitũ tabernaculi fecit: quindecim eque cubitoꝝ
erãt tẽtoria: colũneqꝫ tres ⁊ bases totidẽ. Cũcta
atrij tẽtoria byssus retorta texuerat. Bases colũ
narũ fuere enee: capita autẽ earum cũ cũctis celatu
ris suis argẽtea: sed ⁊ ipsas colũnas atrij vestiuit
argẽto. Et in introitu eiꝰ opere plumario fecit tẽ
toriũ ex hyacintho: purpura: vermiculo ac bysso
retorta: quod habebat viginti cubitos in lõgitudine
altitudo vero quinqꝫ cubitorum erat: iuxta mensuram
quã cũcta atrij tentoria habebãt. Colũne autem
in ingressu fuere quattuor cũ basibus eneis: capi
taqꝫ earũ ⁊ celature argẽtee: Paxillos quoqꝫ taber
naculi ⁊ atrij per gyrũ fecit eneos. Hec sunt instrũ
tabernaculi testimonij que enumerata sunt iuxta
preceptũ moysi in cerimonijs leuitarũ per manum
ythamar filij aaron sacerdotis: que beseleel filius
huri filij hur de tribu iuda: dño per moysen iubẽ
te compleuerat: iuncto sibi socio ooliab filio achi
samech de tribu dan: qui ⁊ ipse artifex lignorum
egregius fuit: ⁊ polymitarius atqꝫ plumarius
ex hyacintho: purpura: vermiculo ⁊ bysso. Omne
aurũ quod expensum est in opere sanctuarij: ⁊ quod
oblatũ est in donarijs: viginti ⁊ nouẽ talentorum
fuit: ⁊ septingẽtoꝝ triginta sicloꝝ: ad mensuram
sanctuarij. Oblatũ est autẽ ab his qui trãsierũt
ad numerum a viginti annis ⁊ supra: de sexcen
tis tribus milibus ⁊ quingentis quinquaginta ar
matoꝝ. Fuerunt preterea centũ talenta argenti:
e quibus cõflate sunt bases sanctuarij: ⁊ introitꝰ
vbi velum pendet. Centũ bases facte sunt de talẽ
tis centũ singulis talentis per bases singulas sup
putatis. De mille autẽ septingentis ⁊ septuagin
taquinqꝫ siclis fecit capita colũnarũ quas ⁊ ipsas
vestiuit argento. Eris quoqꝫ oblata sunt talenta
septuaginta duo milia: ⁊ quadringenti supra sicli
ex quibus fuse sunt bases in introitu tabernacu
li testimonij: ⁊ altare eneũ cũ craticula sua: omniaqꝫ
vasa que ad vsum eiꝰ pertinent: ⁊ bases atrij tam
in circuitu quam in ingressu eius: ⁊ paxilli taberna
culi atqꝫ atrij per gyrum. XXXIX

De hyacintho vero ⁊ purpura vermiculo ac
bysso fecit vestes quibus indueretur aarõ
quãdo ministrabat in sanctis sicut prece
pit dñs moysi. Fecit igitur superhumerale de auro
hyacintho ⁊ purpura coccoqꝫ bis tincto ⁊ bysso
retorta: opere polymitario. Inciditqꝫ bracteas
aureas ⁊ extenuauit in fila ut possent torqueri cũ
prioꝝ coloꝝ subtegmine: duasqꝫ oras sibi inuicẽ
copulatas in vtroqꝫ latere summitatũ: ⁊ baltheũ
ex eisdẽ coloribꝰ sicut preceperat dñs moysi. Para
uit ⁊ duos lapides onychinos astrictos ⁊ inclu
sos auro: ⁊ sculptos arte gẽmaria noibus filioꝝ
israel. Sex noia in lapide vno: ⁊ sex in altero: iuxta
ordinẽ natiuitatis eoꝝ. Posuitqꝫ eos in lateribꝰ
superhumeralis in monumentũ filioꝝ israel: sicut
preceperat dñs moysi. Fecit ⁊ rõnale opere polymi
to iuxta opus superhumeralis: ex auro: hyacintho
purpura: coccoqꝫ bis tincto ⁊ bysso retorta: qua
drãgulũ duplex: mẽsure palmi: ⁊ posuit in eo gẽ
marũ ordines quattuor. In primo versu erat sar
dius: topazius: smaragdus. In secũdo: carbun
culus: sapphyrus: iaspis. In tertio: liguriꝰ: acha
tes ⁊ amethistus. In quarto chrisolitus: onichy
nus ⁊ beryllus: circũdati ⁊ inclusi auro per ordi
nes suos. Ipsiqꝫ lapides duodecim sculpti erãt
nominibus duodecim tribuum israel: singuli per
noia singuloꝝ. Fecerũt in rõnali ⁊ catenulas sibi
inuicẽ coherẽtes de auro purissimo ⁊ duos vnci
nos: totidẽqꝫ ãnulos aureos. Porro ãnulos po
suerunt in vtroqꝫ latere rationalis: ex quibus
penderent due catene auree quas inseruerunt

vncinis qui in superhumeralis angulis eminē
bant. Hec ⁊ ante ⁊ retro ita conueniebant sibi: ut
superhumerale ⁊ rationale mutuo nectarentur:
stricta ad baltheū ⁊ annulis fortius copulata:
quos iungebat vitta hyacinthina ne laxa flue
rent ⁊ a se inuicem mouerent̄ sicut precepit dn̄s
moysi. Fecerunt quoqꝫ tunicā superhumeralis
totam hyacinthinā: ⁊ capitium in superiori par
te contra mediū: oramqꝫ per gyrum capitij texti
lem: deorsum aūt ad pedes malapunica ex hya
citho: purpura: vermiculo ac bysso retorta: ⁊ tin
tinnabula de auro purissimo: que posuerunt in
ter malogranata in extrema parte tunice per gy
rum: tintinnabulū autem aureū ⁊ malumpuni
cum: quibus ornatus incedebat pontifex quan
do ministerio fungebatur: sicut precepit dominꝰ
moysi. Fecerunt ⁊ tunicas byssinas opere textili
aaron ⁊ filijs eius: ⁊ mitras cum coronulis suis
ex bysso: feminalia quoqꝫ linea byssina: cingulū
vero de bysso retorta hyacintho: purpura ac ver
miculo distinctum arte plumaria sicut precepe
rat dominus moysi. Fecerunt ⁊ laminā sacre ve
nerationis de auro purissimo: scripseruntqꝫ in
ea opere gemmario sanctū domini: ⁊ strinxerūt
eam cum mitra vitta hyacinthina: sicut precepe
rat dominus moysi. Perfectum est igitur omne
opus tabernaculi ⁊ tecti testimonij. Feceruntqꝫ
filij israel cūcta que preceperat dominus moysi:
⁊ obtulerunt tabernaculū ⁊ tectum: ⁊ vniuersā
supellectilem: annulos tabulas vectes colum
nas ac bases: opertoriū de pellibus arietum ru
bricatis: ⁊ aliud operimentum de hyacinthinis
pellibus: velū: arcam: vectes: propiciatoriū: mē
sam cum vasis suis: ⁊ propositionis panibus:
candelabrum: lucernas ⁊ vtensilia earum cum
oleo: altare aureum ⁊ vnguentum ⁊ thimiama
ex aromatibus: ⁊ tentoriū in introitu tabernacu
li: altare eneum: retiaculū: vectes: ⁊ vasa eius
omnia: labrum cum basi sua: tentoria atrij ⁊ co
lumnas cum basibꝰ suis: tentorium in introitu
atrij: funiculosqꝫ illius ⁊ paxillos. Nihil ex vasis
defuit que in ministeriū tabernaculi ⁊ in tectum
federis iussa sunt fieri. Vestes quoqꝫ quibus sa
cerdotes vtuntur in sanctuario: aaron scilicet ⁊ fi
lij eius obtulerunt filij israel: sicut preceperat do
minus. Que postq̄ꝫ moyses cuncta vidit com
pleta: benedixit eis. XL

Ocutusqꝫ est dominꝰ ad moysen dicens
Mense primo: prima die mēsis: eriges
tabernaculum testimonij: ⁊ pones in ea
arcam: dimittes ante illam velum: ⁊ illata men
sa pones super eam que rite precepta sunt. Can
delabrum stabit cum lucernis suis: ⁊ altare au
reum in quo adoletur incensum: coram arca te
stimonij. Tentorium in introitu tabernaculi te
stimonij pones: ⁊ ante illud altare holocausti.
Labrum inter altare ⁊ tabernaculum: quod im
plebis aqua. Circūdabisqꝫ atrium tentorijs ⁊ in
gressum eius. Et assumpto vnctionis oleo vn
ges tabernaculū cum vasis suis ut sanctificent̄:
altare holocausti ⁊ oīa vasa eius labrum cū ba
si sua. Omnia vnctionis oleo consecrabis ut sint
sancta sanctorū. Applicabisqꝫ aaron ⁊ filios eiꝰ
ad fores tabernaculi testimonij: ⁊ lotos aqua in
dues sanctis vestibꝰ ut ministrēt mihi: ⁊ vnctio
eorum in sacerdotium sempiternū proficiat. Fe
citqꝫ moyses omnia que preceperat dominus.
Igit̄ mense primo anni secundi: prima die men
sis collocatū est tabernaculū. Erexitqꝫ moyses il
lud ⁊ posuit tabulas: ac bases ⁊ vectes: statuitqꝫ
columnas ⁊ expandit tectum super tabernacu
lū: imposito desuper operimento: sicut dominꝰ
imperauerat. Posuit ⁊ testimoniū in arca: sub
ditis infra vectibus: ⁊ oraculū desuper. Cumqꝫ
intulisset arcam in tabernaculū testimonij: appē
dit ante eam velum: ut expleret domini iussionē
Posuit ⁊ mensam in tabernaculo testimonij ad
plagam septentrionalē extra velum: ordinatis
coram propositionis panibus: sicut preceperat
dominus moysi. Posuit ⁊ candelabrū in taber
naculo testimonij e regione mense in parte au
strali: locatis per ordinem lucernis iuxta prece
ptum domini. Posuit ⁊ altare aureū sub tecto
testimonij: contra velum: ⁊ adoleuit super eo in
censum aromatū: sicut iusserat dominus moysi
Posuit ⁊ tentoriū in introitu tabernaculi testi
monij: ⁊ altare holocausti in vestibulo testimo
nij: offerens in eo holocaustū ⁊ sacrificia ut do
minus imperauerat. Labrū quoqꝫ statuit inter
tabernaculū testimonij ⁊ altare implens illud
aqua: laueruntqꝫ in eo moyses ⁊ aaron ac filij eiꝰ
manus suas ⁊ pedes cum ingrederent̄ tectum
federis: ac accederent ad altare: sicut preceperat
dominus moysi. Erexit ⁊ atriū per gyrum taber
naculi ⁊ altaris: ducto in introitu eius tentorio.
Postq̄ꝫ omnia perfecta sunt: operuit nubes ta
bernaculū testimonij: ⁊ gloria domini impleuit
illud. Nec poterat moyses ingredi tectū federis
nube operiente omnia: ⁊ maiestate dn̄i corusćan
te: quia cuncta nubes operuerat. Si quando nu
bes tabernaculū deserebat: proficiscebant̄ filij
israel per turmas suas. Si pēdebat desuper: ma
nebant in eodē loco. Nubes quippe dn̄i incuba
bat per diē tabernaculo ⁊ ignis in nocte: videnti
bus cunctis populis israel per cunctas mansio
nes suas.

Explicit liber Exodi.

Incipit vaicera id est liber leuiticꝰ. Cap. I

V Ocauit autē moyſen: ⁊ locutus ē ei dn̄s de tabernaculo teſtimonij dicēs: Loquere filijs iſrael: ⁊ dices ad eos: Homo q obtulerit ex vobis hoſtiam dn̄o de pecoribus id eſt de bobus ⁊ ouibꝰ offerēs victimas: ſi holocauſtū fuerit eius oblatio ac de armento: maſculū imaculatū offeret ad oſtiū tabernaculi teſtimonij ad placādū ſibi dn̄m. Ponetqꝫ ſup caput hoſtie manꝰ ⁊ acceptabilis erit: atqꝫ i expiatione eiꝰ ꝓficiēs. Immolabitqꝫ vitulū corā dn̄o ⁊ offerent filij aaron ſacerdotis ſanguinem eiꝰ: fundētes p altaris circuitū: qđ eſt ante oſtiū tabernaculi. Detractaqꝫ pelle hoſtie artus i fruſta concidēt ⁊ ſubijciēt in altari ignē ſtrue lignorū ante cōpoſita ⁊ mēbra q̄ ſunt ceſa deſup ordinātes: caput videlꝫ ⁊ cūcta q̄ adherēt iecori: inteſtinis ⁊ pedibꝰ lotis aqua: adolebit ea ſacerdos ſup altare in holocauſtū ⁊ ſuauē odorē dn̄o. Qđ ſi de pecoribꝰ oblatio eſt: de ouibꝰ ſiue de capris holocauſtū: agnū anniculū ⁊ abſqꝫ macula offeret: imolabitqꝫ ad latꝰ altaris qđ reſpicit ad aqlonē corā dn̄o. Sanguinē ꝟo illꝰ fundēt ſup altare filij aarō p circuitū: diuidētqꝫ mēbra caput ⁊ oīa q̄ adherēt iecori: ⁊ imponēt ſup ligna qbꝰ ſubijciēdus eſt ignis. Inteſtina ꝟo ⁊ pedes lauabūt aqua: ⁊ oblata oīa adolebit ſacerdos ſup altare in holocauſtū ⁊ odorē ſuauiſſimū dn̄o. Si aūt d auibꝰ holocauſti oblatio fuerit dn̄o: de turturibꝰ ⁊ pullis colūbe: offeret eā ſacerdos ad altare: ⁊ retorto ad collū capite: ac rupto vulneris loco: decurrere faciet ſanguinē ſup crepidinē altaris. veſiculā ꝟo gutturis ⁊ plumas ꝓijciet prope altare ad orietalē plagā: in loco i quo cineres effundi ſolēt. Cōfringetqꝫ aſcellas eiꝰ ⁊ nō ſecabit: neqꝫ ferro diuidet eā ⁊ adolebit ſup altare lignis igne ſuppoſito. Holocauſtū ē ⁊ oblatio ſuauiſſimi odoris dn̄o. II

A Nima cum obtulerit oblationē ſacrificij dn̄o ſimila erit eiꝰ oblatio. Fūdetqꝫ ſup eā oleū: ⁊ ponet thus ac deferet ad filios aaron ſacerdotis: Quoꝝ vnꝰ tollet pugillū plenū ſimile: ⁊ olei ac totū thus: ⁊ ponet memoriale ſup altare in odorē ſuauiſſimū dn̄o. Qđ autē reliquū fuerit de ſacrificio: erit aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ ſanctū ſanctoꝝ de oblationibꝰ dn̄i. Cū aūt obtuleris ſacrificiū coctū in clibano de ſimila: panes ſ. abſqꝫ fermēto cōſperſos oleo: ⁊ lagana azima oleo lita: ſi oblatio tua fuerit de ſartagine ſimile cōſperſe oleo ⁊ abſqꝫ fermēto: diuides eā minutatim ⁊ fundes ſup eā oleū. Si autē de craticula fuerit ſacrificiū eq̄ ſimila oleo cōſpergetꝰ: quā offerēs dn̄o: trades manibꝰ ſacerdotis. Qui cū obtulerit eā: tollet memoriale de ſacrificio ⁊ adolebit ſup altare i odorē ſuauitatis dn̄o. Quicqd aūt reliquū eſt erit aaron ⁊ filioꝝ eius: ſanctum ſanctoꝝ de oblatiōibꝰ dn̄i. Ois oblatio q̄ offeret dn̄o abſqꝫ fermēto fiet nec qcq̄ꝫ fermenti ac mellis adolebit in ſacrificio dn̄i. Primitias tm̄ eoꝝ offeretis ac munera: ſup altare ꝟo nō imponent in odorē ſuauitatis. Quicqd obtuleris ſacrificij ſale condies: nec auferes ſal federis dei tui de ſacrificio tuo. In oī oblatione offeres ſal. Si autē obtuleris munus ꝑmitiarū frugū tuarum dn̄o: de ſpicis adhuc virētibꝰ: torrebis eas igni: ⁊ cōfringes i morē farris: ⁊ ſic offeres ꝑmitias tuas dn̄o: fundēs ſup ea oleū: ⁊ thus imponēs: qr oblatio dn̄i eſt: de qua adolebit ſacerdos in memoriā muneris: partē farris fracti ⁊ olei ac totum thus. III

Q Uod ſi hoſtia pacificoꝝ fuerit eiꝰ oblatio ⁊ de bobus voluerit offerre marē ſiue feminā: imaculata offeret corā dn̄o. Ponetqꝫ manū ſup caput victime ſue: q̄ imolabit i introitu tabernaculi teſtimonij. Fundetqꝫ filij aaron ſacerdotis ſanguinē p altaris circuitū: ⁊ offerēt de hoſtia pacificoꝝ i oblatione dn̄o adipē q operit vitalia: ⁊ quicqd pinguedinis eſt intrinſecꝰ: duos renes cū adipe q̄ tegunt ilia: ⁊ reticulū iecoris cū renūculis: adolebūtqꝫ ea ſup altare in holocauſtū lignis igne ſuppoſito i oblatione ſuauiſſimi odoris dn̄o. Si ꝟo de ouibꝰ fuerit eiꝰ oblatio ⁊ pacificoꝝ hoſtia: ſiue maſculū obtulerit ſiue feminā: imaculata erūt oīa. Si agnum obtulerit corā dn̄o ponet manū ſuā ſup caput victime ſue: q̄ imolabit i veſtibulo tabernaculi teſtimonij. Fundētqꝫ filij aaron ſanguinē eiꝰ p circuitū altaris: ⁊ offerēt de pacificoꝝ hoſtia ſacrificiū dn̄o: adipē ⁊ caudā totā cū renibꝰ ⁊ pinguedinē q̄ opit ventrē: atqꝫ vniuerſa vitalia: ⁊ vtrūqꝫ renūculū cū adipe q eſt iuxͣ ilia: reticulūqꝫ iecoris cū renūculis ⁊ adolebit ea ſacerdos ſup altare in pabulū ignis ⁊ oblatiōis dn̄i. Si capra fuerit eiꝰ oblatio ⁊ obtulerit eā dn̄o ponet manum ſuā ſup caput eiꝰ: imolabitqꝫ eā i introitu tabernaculi teſtimonij. Et fundēt filij aaron ſanguinē eiꝰ p altaris circuitū: tollētqꝫ ex ea i paſtū ignis dn̄ici adipē q opit ventrē ⁊ q tegit vniuerſa vitalia: duos renūculos cū reticulo qđ ē ſup eos iuxͣ ilia: ⁊ arumā iecoris cū renūculis: adolebitqꝫ ea ſup altare ſacerdos in alimoniā ignis ⁊ ſuauiſſimi odoris. Ois adeps dn̄i erit iure ꝑpetuo i generationibus ⁊ cunctis habitaculis veſtris: nec ſanguinē nec adipē oīo comedetis. IIII

L Ocutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicēs: Loqre filijs iſrael. Aia q̄ peccauerit p ignorātiā: ⁊ de vniuerſis mandatis dn̄i q̄ pcepit ut nō fierēt: qppiā fecerit. ſi ſacerdos q vncꝰ

Sacerdos p[illegible]

d

est peccauerit delinq̄re faciens populū: offeret ꝓ pctō suo vitulū imaculatū dño. Et adducet illū ad ostiū tabernaculi testimonij corā dño: ponetq̄ manū sup caput eius: ⁊ imolabit eū dño. Hauriet quoq̄ de sanguine vituli: inferens illū in tabernaculū testimonij. Cūq̄ intinxerit digitū in sanguinē: asperget eū septies corā dño: cōtra velū sctuarij: ponetq̄ de eodē sanguine sup cornua altaris thymiamatis gratissimi dño: qd̄ ē in tabernaculo testimonij. Omē aūt reliquū sanguinē fundet in basim altaris holocausti in introitu tabernaculi. Et adipē vituli offeret ꝓ pctō tā eū q̄ vitalia opit: q̄z oīa q̄ intrinsecus sunt: duos renūculos ⁊ reticulū qd̄ est supra eos iuxta ilia: ⁊ adipē iecoris cū renūculis: sicut offerē de vitulo hostie pacificoꝝ: ⁊ adolebit ea super altare holocausti. Pellē vō ⁊ oēs carnes cū capite ⁊ pedibus ⁊ intestinis ⁊ fimo ⁊ reliq̄ corpe: offeret ext̄ castra in locū mūdū vbi cineres effundi solent: incēdetq̄ ea sup lignoꝝ struē: q̄ in loco effusorū cinerū cremabunt. Qd̄ si oīs turba filioꝝ israel ignorauerit ⁊ p impitiā fecerit qd̄ contra mādatū dñi ē: ⁊ postea intellexerit peccatū suū: offeret ꝓ pctō suo vitulum. Adducetq̄ eū ad ostiū tabernaculi: ⁊ ponēt seniores ppl'i man⁹ sup caput ei⁹ corā dño. Immolatoq̄ vitulo i ↄspectu dñi: inferet sacerdos q̄ vnct⁹ est de sanguine ei⁹ in tabernaculū testimonij: tincto digito aspergens septies cōtra velū. Ponetq̄ de eodē sanguine in cornib⁹ altaris qd̄ ē corā dño in tabernaculo testimonij. Reliquū autē sanguinē fundet iux̄ basim altaris holocaustoꝝ: qd̄ ē i ostio tabernaculi testimonij. Omēq̄ ei⁹ adipē tollet ⁊ adolebit sup altare: sic faciēs ⁊ d̄ h̄ vitulo quō fecit ⁊ p̄us ⁊ rogante ꝓ eis sacerdote ꝓpitius erit eis dñs. Ipm aūt vitulū efferet extra castra atq̄ cōburet sicut ⁊ priorē vitulū: q̄r est ꝓ pctō multitudinis. Si peccauerit p̄nceps ⁊ fecerit vnū e pluribus p ignorātiā qd̄ dñi lege ꝓhibet: ⁊ postea intellexerit pctm̄ suū: offeret hostiā corā dño hircū de capris imaculatū: ponetq̄ manum suā sup caput eius. Cūq̄ imolauerit eū i loco vbi solet mactari holocaustū corā dño q̄r ꝓ pctō est: tinget sacerdos digitū in sanguine hostie ꝓ pctō tāgēs cornua altaris holocausti: ⁊ reliquū fundens ad basim eius: adipē vō adolebit supra: sicut in victimis pacificoꝝ fieri solet. Rogabitq̄ ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝓ pctō eius ⁊ dimittet ei. Qd̄ si peccauerit aīa p ignorātiā de populo terre ut faciat q̄cq̄ de his q̄ dñi lege ꝓhibent atq̄ delinquat: ⁊ cognouerit pctm̄ suū: offeret caprā imaculatā: ponetq̄ man⁹ sup caput hostie q̄ ꝓ pctō ē: ⁊ imolabit eā in loco holocausti. Tolletq̄ sacerdos de sanguine in digito suo: ⁊ tāgēs cornua altaris holocausti: reliquū fundet ad basim eius. Omē autē adipē auferens: sicut auferri solet de victimis pacificoꝝ: adolebit sup altare in odorē suauitatis domino: rogabitq̄ ꝓ eo ⁊ dimittet ei. Si autē de pecoribus obtulerit victimā ꝓ peccato ouē .s. imaculatā: ponet manū sup caput eius: ⁊ imolabit eā in loco vbi solent cedi holocaustoꝝ hostie. Sumetq̄ sacerdos de sanguine eius digito suo ⁊ tangens cornua altaris holocausti: reliquum fundet ad basim eius. Omnē quoq̄ adipē auferens: sicut auferri solet adeps arietis q̄ imolat ꝓ pacificis cremabit sup altare incēsum dñi: rogabitq̄ ꝓ eo: ⁊ ꝓ pctō eius ⁊ dimittet ei.

V

Si peccauerit aīa ⁊ audierit vocē iurātis testisq̄ fuerit q̄ ipse vidit: aut cōscius ē nisi indicauerit: portabit iniq̄tatē suam. Aīa que tetigerit aliq̄d imūdū: siue qd̄ occisum a bestia est: aut p se mortuū: aut quodlibz aliud reptile: ⁊ oblita fuerit imūdicie sue rea ē ⁊ delīq̄t ⁊ si tetigerit q̄cq̄ de imūdicia hoīs iux̄ omnē impuritatē q̄ pollui solet: oblitaq̄ cognouerit postea: subiacebit delicto. Aīa que iurauerit ⁊ ꝓtulerit labijs suis ut uel male q̄d faceret: uel bene ⁊ nō fecerit: ⁊ idipsum iuramēto ⁊ s̄mone firmauerit: oblitaq̄ postea intellexerit delictū suum: agat pniam ꝓ pctō: ⁊ offerat de gregib⁹ agnū siue caprā: orabitq̄ ꝓ ea sacerdos ⁊ ꝓ pctīs eius. Sin aūt nō potuerit offerre pecus: offerat duos turtures uel duos pullos colūbarū dño: vnū ꝓ pctō ⁊ alterū in holocaustū: dabitq̄ eos sacerdoti. Qui p̄mū offerēs ꝓ pctō: retorq̄bit caput ei⁹ ad pēnulas ita ut collo adhereat: ⁊ nō penit⁹ abrūpat: ⁊ asperget de sanguine ei⁹ parietē altaris. Quicq̄d aūt reliquū fuerit faciet distillare ad fundamētū eius: q̄r ꝓ pctō est. Alterū vō i holocaustum adolebit ut fieri solet: rogabitq̄ ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝓ pctō eius: ⁊ dimittet ei. Qd̄ si nō quiuerit manus eius duos offerre turtures aut duos pullos colūbaꝝ: offeret ꝓ pctō suo simile partē ephi decimā. Nō mittet in eā oleū nec thuris aliq̄d imponet: q̄r ꝓ pctō ē: tradetq̄ eā sacerdoti q̄ plenū ex ea pugillū hauriēs cremabit sup altare in monumētū eius q̄ obtulerit: rogās ꝓ illo ⁊ expians: reliquā vō partē ipse habebit i munere. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs. Aīa si p̄uaricās cerimonias p errorē in his q̄ dño sunt scificata peccauerit: offeret ꝓ delicto suo arietē imaculatū de gregibus: q̄ emi pōt duobus siclis iux̄ pondus sctuarij: ipm q̄z qd̄ intulit dāni restituet: ⁊ q̄ntā partē ponet supra: tradēs sacerdoti q̄ rogabit ꝓ eo offerens arietē: ⁊ dimittet ei. Aīa q̄ peccauerit p ignorātiā: feceritq̄ vnū ex his que dñi lege ꝓhibent: ⁊ pcti rea intellexerit iniq̄tatē suā: offeret arietē imaculatū de gregib⁹ sacerdoti iux̄ mensurā estimationēq̄ pcti: qui orabit ꝓ eo: q̄r nesciens fecerit: ⁊ dimittet ei: q̄r per errorē deliquit in dño.

VI

Locutusq̄ ē dñs ad moysen dicēs: Aīa

q̄ peccauerit: ⁊ contēpto dño negauerit ꝓximo
suo depositū qđ fidei eius creditū fuerat: uł vi ali
q̄d extorserit: aut calūniā fecerit: siue rē ꝑditā in
uenerit: ⁊ inficiās insuꝑ peierauerit: ⁊ quodlibꝫ
aliud ex pluribus fecerit in q̄bus solēt peccare ho
mines: cōuicta delicti: reddet oia q̄ ꝑ fraudē vo
luit obtinē integra: ⁊ q̇ntā insuꝑ partē dño cui
dānū intulerat. Pro peccō aūt suo offeret arietē
imaculatū de grege: ⁊ dabit eū sacerdoti iuxta
estimationē mēsurāqꝫ delicti: q̄ rogabit ꝓ eo co
rā dño: ⁊ dimittet illi ꝓ singulis q̄ faciendo pec
cauit. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs: Pre
cipe aaron ⁊ filijs eius. Hec ē lex holocausti. Cre
mabit in altari tota nocte vsqꝫ mane. Ignis ex
eodē altari erit. Vestiet tunica sacerdos ⁊ femi
nalibus lineis: tolletqꝫ cineres q̄s vorās ignis
exussit ⁊ ponēs iuxta altare spoliabit prioribus vesti
mentis: indutusqꝫ alijs efferet eos extra castra: ⁊ in
loco mūdissimo vsqꝫ ad fauillā consumi faciet.
Ignis aūt i altari semꝑ ardebit quem nutriet sa
cerdos: subijciēs ligna mane ꝑ singulos dies: ⁊
imposito holocausto desuꝑ: adipes adolebit pa
cificorum. Ignis ē iste ꝑpetuus: q̄ nūq̄ꝫ deficiet in
altari. Hec est lex sacrificij ⁊ libamētorum q̄ offerēt
filij aarō corā dño ⁊ corā altari. Tollet sacerdos
pugillū simile q̄ cōspersa ē oleo: ⁊ totū thus qđ su
per simila ē: adolebitqꝫ illud i altari: i monumen
tū odoris suauissimi dño. Reliquā aūt partem
simile comedet aaron cū filijs suis absqꝫ fermē
to: ⁊ comedet in loco sctūarij tabernaculi. Ideo
aūt nō fermētabit: q̄ pars eius i dñi offert incēti
suꝫ. Sctm̄ sanctorum erit sicut ꝓ peccō atqꝫ delicto
Mares tm̄ stirpis aaron comedēt illud. Legiti
mū ac sempiternū erit in gnātionibus vris de sacrifi
cijs dñi. Ois q̄ tetigerit illa scificabit. Locutusqꝫ
ē dñs ad moysen dicēs: Hec ē oblatio aaron ⁊
filiorum eius quā offerre debēt dño in die vnctionis
sue. Decimā ꝑtē ephi offerēt simile i sacrificio sem
piterno. Mediū eius mane: ⁊ mediū eius vespere: q̄ i
sartagine oleo cōspersa friget. Offeret aūt eā ca
lidā i odorē suauissimū dño sacerdos q̄ iure pa
tri successerit: Et tota cremabit in altari. Omne
eni sacrificiū sacerdotū igne consumet: nec q̄sq̄ꝫ
comedet ex eo. Locutus ē aūt dñs ad moysen di
cēs: Loquere aarō ⁊ filijs eius. Ista est lex hostie
ꝓ peccō. In loco vbi offert holocaustū: imolabit
corā dño. Sctm̄ scōrum est. Sacerdos q̄ offert co
medet eā in loco scō i atrio tabernaculi. Quicq̄d
tetigerit carnes eius scificabit. Si de sanguine il
lius vestis fuerit aspersa lauabit i loco scō. Vas
aūt fictile in quo cocta est cōfringet. Qđ si vas
eneū fuerit: defricabit ⁊ lauabit aq̄. Ois mascu
lus de genere sacerdotali vescet de carnibus eius
q̄ scm̄ scōrum est. Hostia. n. q̄ cedit ꝓ peccō cuius
sanguis infert in tabernaculū testimonij ad expiā
dū i sctūario: nō cōedet: sed cōburet igni. VII

Hec quoqꝫ ē lex hostie ꝓ delicto: Scā scō
rū ē. Idcirco vbi imolabit holocaustū:
mactabit ⁊ victima ꝓ delicto. Sanguis
eius ꝑ gyrū altaris fundet. Offerēt ex ea caudā
⁊ adipē qui opit vitalia: duos renunculos ⁊ pin
guedinē q̄ iuxta ilia est: reticulūqꝫ iecoris cū re
nūculis: ⁊ adolebit ea sacerdos suꝑ altare. Incē
sum est dñi ꝓ delicto. Ois masculus de sacerdo
tali genere in loco scō vescet his carnibus: q̄ san
ctū scōrum est. Sicut ꝓ peccō offert hostia: ita ⁊ pro
delicto. Vtriusqꝫ hostie lex vna erit. Ad sacer
dotē qui eā obtulerit pertinebit. Sacerdos qui
offert holocausti victimā habebit pellē eius. Et
omne sacrificiū simile qđ coquit in clibano ⁊ q̄c
q̄d in craticula uel in sartagine ꝑparat: eius erit
sacerdotis a quo offert: siue oleo ꝯspersa siue ari
da fuerint. Cunctis filijs aaron mensura equa
ꝑ singulos diuidet. Hec est lex hostie pacificorum
q̄ offert dño. Si ꝓ grārū actione oblatio fuerit:
offerēt panes absqꝫ fermēto: cōspsos oleo: ⁊ la
gana azyma vncta oleo: coctāqꝫ similā ⁊ collyri
das olei admixtōne cōspersas: panes quoqꝫ fer
mētatos cū hostia gratiarū q̄ imolat ꝓ pacificis
ex q̄bus vnus ꝓ ꝑmitijs offert dño: ⁊ erit sacer
dotis q̄ fundet hostie sanguinē. Cuius carnes ea
dē comedent die: nec remanebit ex eis quicq̄ꝫ
vsqꝫ mane. Si voto uel sponte quispiā obtule
rit hostiā: eadē similit edet die. Sed ⁊ siq̄d in cra
stinū remanserit vesci licitū est. Quicq̄d autem
tertius inuenerit dies: ignis absumet. Siq̄s de
carnibus victime pacificorum die tertio comederit
irrita fiet eius oblatio nec ꝓderit offerenti quin
potius quecūqꝫ aīa tali se edulio ꝯtaminauerit
ꝑuaricationis rea erit. Caro q̄ aliquid tetigerit
imūdū non comedet: sed cōburet igni. Qui fue
rit mūdus vescet ex ea. Aia polluta q̄ ederit de
carnibus hostie pacificorum que oblata ē dño ꝑibit
de populis suis: ⁊ q̄ tetigerit imūdiciā hoīs uel
iumenti siue ois rei que polluere pōt: ⁊ comede
rit de huiuscemodi carnibus: interybit de popu
lis suis. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs: Lo
quere filijs israel. Adipem ouis ⁊ bouis ⁊ capre
nō comedetis. Adipē cadaueris morticini ⁊ eius
aīalis qđ a bestia captū est: habebitis in varios
vsus. Siq̄s adipē q̄ offerri debet i incensuꝫ dñi
comederit: peribit de populo suo. Sanguinem
quoqꝫ ois aīal nō sumetis in cibo: tā de auibus
q̄ꝫ de pecoribus. Ois aīa q̄ ederit sanguinē: ꝑibit
de populis suis. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen di
cens. Loquere filijs israel dicēs: Qui offert victi
mā pacificorum dño: offerat simul ⁊ sacrificium. i. liba
menta eius. Tenebit manibus adipē hostie ⁊ pectu
sculū. Cūqꝫ ābo oblata dño ꝯsecrauerit: tradet
sacerdoti: q̄ adolebit adipē suꝑ altare: pectuscu
lū aūt erit aaron ⁊ filiorum eius. Armus q̄ꝫ dexter de
pacificorum hostijs: cedet in primitias sacerdotis

Qui obtulerit sanguinē ⁊ adipē filioꝝ aarō: ipse
habebit ⁊ armū dextrū in portione sua. Pectu
sculū eni eleuationis ⁊ armū sepationis tuli a fi
liis israel de hostiis eoꝝ pacificis: ⁊ dedi aarō sa
cerdoti ⁊ filiis eiꝰ lege ppetua ab oī ppl'o israel.
Hec est vnctio aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ in cerimoniis
dñi: die quo obtulit eos moyses ut sacerdotio fū
gerent: ⁊ q̄ pcepit eis dari dñs a filiis israel reli
gione ppetua in generationibꝰ suis. Ista est lex
holocausti ⁊ sacrificii ꝓ pctō atqȝ delicto: ⁊ ꝓ cō
secratione ⁊ pacificoꝝ victimis: quā cōstituit do
minꝰ moysi in mōte sinai qñ mādauit filiis isr'l
ut offerrent oblationes suas dño in deserto sinai.

Locutus ē dñs ad moysen dicēs: VIII
Tolle aaron cū filiis suis: vestes eoꝝ ⁊
vnctionis oleū: vitulū ꝓ pctō: duos arie
tes canistrū cū azymis ⁊ cōgregabis oēm cetū
isr'l ad ostiū tabnaculi. Fecit moyses ut dñs im
perauerat: cōgregataqȝ oī turba añ fores taberna
culi ait: Iste est s̄mo quē iussit dñs fieri. Statiqȝ
obtulit aaron ⁊ filios eius. Cūqȝ lauisset eos: ve
stiuit pōntificē subucula linea: accingēs eum bal
theo: ⁊ induēs cū tunica hyacinthina: ⁊ desuper
humerale imposuit: qđ astringēs cingulo apta
uit rationali in quo erat doctrina ⁊ ꝟitas. Cyda
ri quoqȝ texit caput: ⁊ sup eā cōtra frontē posuit
laminā aureā ꝯsecratā in scificatiōe sicut p̄cepe
rat ei dñs. Tulit ⁊ vnctionis oleū q̊ liniuit taber
naculū cū oī suppellectili sua. Cūqȝ scificās asp
sisset altare septiē vicibus: vnxit illud ⁊ oia vasa
eiꝰ: labrumqȝ cū basi sua scificauit oleo. Qđ fun
dēs sup caput aaron vnxit eū ⁊ ꝯsecrauit. Filios
quoqȝ eiꝰ oblatos ꝯsecrauit: vestiuitqȝ tunicis li
neis ⁊ cinxit baltheis: imposuitqȝ mitras ut ius
serat dñs. Obtulit ⁊ vitulū ꝓ pctō. Cūqȝ super
caput eiꝰ posuisset aaron ⁊ filii eiꝰ manꝰ suas im
molauit eū hauriēs sanguinē ⁊ tincto digito teti
git cornua altaris ꝑ gyrū. Quo expiato ⁊ scifica
to fudit reliquū sanguinē ad fundamēta eiꝰ. Adi
pē vo q̄ erat sup vitalia ⁊ reticulū iecoris duosqȝ
renūculos cū arunulis suis adoleuit sup altare
vitulū cū pelle ⁊ carnibꝰ ⁊ fimo cremās extra ca
stra sicut p̄ceperat dñs. Obtulit ⁊ arietē in holo
caustū. Sup cuiꝰ caput cū imposuissent aaron ⁊
filii eiꝰ manꝰ suas imolauit eū ⁊ fudit sanguinē
eiꝰ ꝑ circuitū altaris. Ipmqȝ arietē in frusta cō
cidēs: caput eius ⁊ artus ⁊ adipē adoleuit igni:
lotis priꝰ intestinis ⁊ pedibꝰ. Totūqȝ simul arie
tē incēdit sup altare eo ꝙ esset holocaustū sua
uissimi odoris dño sicut p̄ceperat ei. Obtulit ⁊
arietē secūdū i ꝯsecratōnē sacerdotū: posuerūtqȝ
sup caput eiꝰ aaron ⁊ filii eiꝰ manꝰ suas. Quem
cū imolasset moyses sumēs de sanguine eiꝰ: teti
git extremū auricule dextre aaron ⁊ pollicē ma
nus eiꝰ dextre siīr ⁊ pedis. Obtulit ⁊ filios aarō.
Cūqȝ de sanguine arietis imolati tetigisset extre
mū auricule singuloꝝ dextre: ⁊ pollices manus
ac dextri pedis: reliquū fudit sup altare ꝑ circui
tū. Adipē vo ⁊ caudā oēmqȝ pinguedinē q̄ ope
rit intestina: reticulūqȝ iecoris ⁊ duos renes cū
adipibus suis ⁊ armo dextro separauit. Tollens
aūt de canistro azimoꝝ qđ erat corā dño panes
absqȝ fermēto ⁊ collyridā ꝯspsā oleo: laganūqȝ
posuit sup adipes ⁊ armū dextrū: tradēs sil' oia
aaron ⁊ filiis eiꝰ. Qui postq̄ȝ leuauerūt ea corā
dño rursū suscepta de manibꝰ eoꝝ: adoleuit sup
altare holocausti: eo ꝙ ꝯsecratiōis esset oblatio
in odorē suauitatis sacrificii dño. Tulitqȝ pectu
sculū eleuās illud corā dño de ariete ꝯsecratiōis
in partē suā: sicut p̄cepat ei dñs. Assumēsqȝ vn
guentū ⁊ sanguinē q̄ erat in altari aspersit super
aaron ⁊ vestimēta eiꝰ ⁊ sup filios illiꝰ ac vestes
eoꝝ. Cūqȝ scificasset eos i vestitu suo: p̄cepit eis
dicens: Coqte carnes añ fores tabernaculi ⁊ ibi
comedite eas. Panes quoqȝ ꝯsecrationis edite
q̄ positi sūt in canistro: sicut p̄cepit mihi dñs di
cēs: Aaron ⁊ filii eiꝰ comedēt eos. Quicqd autē
reliquū fuerit de carne ⁊ panibꝰ ignis absumet.
De ostio quoqȝ tabernaculi nō exibitis septem
diebus vsqȝ ad diē quo cōplebit' tempus ꝯsecra
tiōis vestre. Septē eni diebꝰ finit' ꝯsecratio sicut
impsentiarū factū est: ut ritus sacrificii cōpleret'.
Die ac nocte manebitis in tabernaculo: obsuā
tes custodias dñi ne moriamini: Sic eni mihi p̄
ceptū est. Feceruntqȝ aaron ⁊ filii eiꝰ cūcta q̄ locu
tus est dñs ꝑ manū moysi. IX

Facto autem octauo die: vocauit moyses
aaron ⁊ filios eiꝰ ac maiores natu israel
dixitqȝ ad aaron. Tolle de armēto vitulū
ꝓ pctō ⁊ arietē in holocaustū vtrūqȝ immaculatū
⁊ offer illos corā dño: ⁊ ad filios israel loqueris.
Tollite hircū ꝓ pctō: ⁊ vitulū atqȝ agnū annicu
lū ⁊ sine macula in holocaustū bouē ⁊ arietē ꝓ
pacificis: ⁊ imolate eos corā dño in sacrificio sin
guloꝝ: similā conspsam oleo offerentes. Hodie
eni dñs apparebit vobis. Tulerūt ergo cūcta q̄
iusserat moyses ad ostiū tabnaculi: vbi cum ois
multitudo astaret: ait moyses. Iste ē s̄mo quē p̄
cepit dñs: facite ⁊ apparebit vobꝭ glia eiꝰ. Et dixit
ad aaron: accede ad altare ⁊ imola ꝓ pctō tuo.
Offer holocaustum ⁊ depcare ꝓ te ⁊ ꝓ populo.
Cūqȝ mactaueris hostiā ppli: ora ꝓ eis sicut p̄
cepit dñs. Statiqȝ aarō accedēs ad altare imo
lauit vitulū ꝓ pctō suo: cuiꝰ sanguinē obtulerūt
ei filii sui. In quo tingēs digitū tetigit cornua al
taris ⁊ fudit residuū ad basim eiꝰ. Adipēqȝ ⁊ re
nūculos ac reticulū iecoris q̄ sunt ꝓ pctō adole
uit sup altare: sicut p̄ceperat dñs moysi. Carnes
vo ⁊ pellē eiꝰ ex castra cōbussit igni imolauit ⁊
holocausti victimā. Obtulerūtqȝ ei filii sui san
guinē eiꝰ quē fudit ꝑ altaris circuitū. Ipaȝ ēt ho
stiā in frusta cōcisaȝ cū capite ⁊ mēbris singulis

obtulerat: q̄ oia sup altare cremauit igni: lotis aq̄ prius intestinis ⁊ pedib⁹. Et p pctō populi offerens: mactauit hircū: expiatoq3 altari fecit holocaustū addēs in sacrificio libamenta q̄ pariť offeruntť: ⁊ adolēs ea sup altare: absq3 cerimonijs holocausti matutini. Immolauit ⁊ bouē atq3 arietē hostias pacificas ppli. Obtuleruntq3 ei filij sui sanguinē quē fudit sup altare i circuitu: adipē aūt bouis ⁊ caudā arietis renūculosq3 cū adipibus suis ⁊ reticulū iecoris posuerūt sup pectora. Cūq3 cremati essent adipes sup altare: pectora eorū: ⁊ armos dextros separauit aaron eleuās corā dño: sicut pceperat moyses. Et extendēs manū ad pplm benedixit ei: sicq3 cōplens hostijs p pctō ⁊ holocaustis ⁊ pacificis: descēdit. Ingressi aūt moyses ⁊ aaron i tabnaculū testimonij ⁊ deincepsegressi bndixerunt pplo. Apparuitq3 glia dñi oi multitudini: ⁊ ecce egressus ignis a dño deuorauit holocaustū ⁊ adipes q erāt sup altare. Qd cū vidissent turbe: laudauerūt dñm ruētes i facies suas

X

Arreptisq3 nadab ⁊ abiu filij aarō thuribulis imposuerūt ignē ⁊ incensum desup offerentes corā dño ignē alienum qd eis pceptū nō erat. Egressusq3 ignis a dño deuorauit eos: ⁊ mortui sunt coram dño. Dixitq3 moyses ad aaron: Hoc ē qd locutus ē dñs. Scificabor in his q appropinquāt mihi: ⁊ i ɔspectu ois ppli glorificabor. Qd audiēs tacuit aaron. Uocatis aūt moyses mysahele ⁊ elisaphan: filijs ozihel patrui aarō: ait ad eos: Ite ⁊ tollite fratres vr̄os de ɔspectu scīuarij: ⁊ asportate ex̄ castra. Cōfestimq3 pgētes tulerūt eos sicut iacebāt vestitos lineis tunicis: ⁊ eiecerunt foras ut sibi fuerat imperatū. Locutusq3 ē moyses ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊ ythamar filios ei⁹. Capita vr̄a nolite nudare: ⁊ vestimēta nolite scindē: ne forte moriamini ⁊ sup oēm cetū oriať indignatio. Frēs vr̄i ⁊ ois domus israel plāgāt incendiū qd dñs suscitauit vos aūt nō egrediemini fores tabernaculi: alioqn peribitis. Oleū qppe scē vnctionis ē sup vos. Qui fecerūt oia iux̄ pceptū moysi. Dixitq3 dñs ad aarō. Uinū ⁊ oē qd inebriare pōt nō bibetis tu ⁊ filij tui qñ intrabitis i tabernaculū testimonij ne moriamini: qr pceptū sempitnū ē i gnātiones vras: ⁊ ut habeatis sciam discernēdi inter scīm ⁊ pphanū: inť pollutū ⁊ mundū: doceatisq3 filios israel oia legitima mea q̄ locutus sum ad eos p manum moysi. Locutusq3 est moyses ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar filios eius q erāt residui. Tollite sacrificiū qd remāsit de oblatione dñi: ⁊ comedite illud absq3 fermēto iux̄ altare: qr scīm scōr ē: comedetis aūt in loco scō qd datū ē tibi ⁊ filijs tuis de oblationibus dñi: sicut pceptū ē mihi. Pectusculū q3 qd oblatū est: ⁊ armū qui separatus est: edetis in loco mūdissimo tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi eni ac liberis tuis reposita sunt de hostijs salutarib⁹ filior israel: eo q armū ⁊ pectus ⁊ adipes q cremanť in altari: eleuauerūt corā dño: ⁊ ptineāt ad te ⁊ filios tuos lege ppetua: sicut pcepit dñs. Inť h hircū q oblatus fuerat p pctō cū q̄reret moyses exustū reppit: iratusq3 ɔtra eleazar ⁊ ythamar filios aaron q remāserāt: ait: Cur non comedistis hostiā pro pctō in loco scō q̄ scā scōr est: ⁊ data vob ut portetis iniquitatē multitudinis ⁊ rogetis p ea i cōspectu dñi: p sertim cū3 de sanguine illi⁹ non sit illatū intra scā: ⁊ comedē debueratis eā in scūario sicut pceptū ē mihi? Rñdit aaron: Oblata est hodie victima p pctō ⁊ holocaustū corā dño: mihi aūt accidit qd vides. Quō potui comedē eā: aut placē dño in cerimonijs mēte lugubri? Qd cum audisset moyses recepit satisfactionē.

XI

Locutus ē dñs ad moysen ⁊ aaron dicēs Dicite filijs israel: Custodite oia q̄ scripsi vobis ut sim de⁹ vester. Hec sunt aialia q comedere debetis de cūctis aiantib⁹ terre. Oē qd h3 diuisa3 vngulā ⁊ ruminat in pecorib⁹ comedetis. Quicqd aūt ruminat ⁊ h3 vngulā sed nō diuidet eā: sicut camelus ⁊ cetera: nō comedetis illud: ⁊ inť imūda reputabitis. Cyrogrillus q ruminat vngulāq3 nō diuidit: imūdus ē: lep⁹ q3 nā ⁊ ipse ruminat s3 vngulā nō diuidit: ⁊ sus q̄ cū vngulā diuidat: nō ruminat: hor carnibus non vescemini: nec cadauera ɔtingetis: qr imūda sūt vob. Hec eciā sunt q̄ gignunť i aqs ⁊ vesci licitū est. Oē qd h3 pēnulas ⁊ squamas tā in mari q3 in fluminib⁹ ⁊ stagnis comedetis. Quicqd aūt pēnulas ⁊ squamas nō h3 eor q̄ in aqs mouentur ⁊ viuūt: abominabile vobis execrādūq3 erit carnes eor nō comedetis: ⁊ morticina vitabitis Cūcta q̄ nō habēt pēnulas ⁊ squamas in aquis polluta erūt. Hec sunt q̄ de auib⁹ comodē nō debetis: ⁊ vitanda sunt vobis. Aquilā ⁊ gryphu3 ⁊ halyetū ⁊ miluū ac vulturē iux̄ gen⁹ suū: ⁊ oē coruini generis i silitudinē suam: strutionē ⁊ noctuā ⁊ larum ⁊ accipitrē iux̄ gen⁹ suū: bubonē ⁊ mergulū ⁊ ibin ⁊ cygnū ⁊ onocrocalū ⁊ porphyrionē: herodionē ⁊ caradrion iux̄ gen⁹ suū: vpupā q3 ⁊ vespertilionē. Oē de volucrib⁹ qd gradiť sup quattuor pedes: abomiabile erit vob. Quicqd aūt ambulat qdē sup q̄ttuor pedes: sed habz longiora retro crura p q̄ salit sup terrā comedē debetis: ut est bruchus in genē suo: ⁊ attachus atq3 ophimacus atq3 locusta: singula iux̄ genus suū. Quicqd aūt ex volucrib⁹ q̄ttuor tm̄ habet pedes: execrabile erit vob: ⁊ qcūq3 morticina eorū tetigerit polluet: ⁊ erit imūdus vsq3 ad vesperā: ⁊ si necesse fuerit ut portet qppiā horu3 morticiniū: lauabit vestimēta sua: ⁊ imūdus erit vsq3 ad occasu3 solis. Oē aial qd h3 qdē vngulā: sed nō diuidit eā nec ruminat imūdū erit: ⁊ qcqd tetigerit illud cōtaminabiť. Qd ambulat sup ma

nus ex cūctis aīantib⁹ q̄ incedūt q̄drupedia im
mūdū erit. Qui tetigerit morticina eoꝝ: pollueť
vſq3 ad veſpeꝝ: ⁊ q portauerit huiuſcemōi cada
uera: lauabit veſtimēta ſua ⁊ imūdus erit vſq3
ad veſpeꝝ: q2 oīa h̄ imunda ſunt vobis. Hec q3
inť polluta reputabunť de his q̄ mouenť in ťra
muſtela ⁊ mus ⁊ crocodilus: ſingula iuxͣ genus
ſuū migale cameleon ⁊ ſtellio ⁊ lacerta ⁊ talpa:
oīa h̄ imūda ſunt. Qui tetigerit morticina eorū
imūdus erit vſq3 ad veſpeꝝ: ⁊ ſup qđ ceciderit
qcq̄3 de morticinis eoꝝ polluet. Tā vas ligneū
⁊ veſtimētū q̄3 pelles ⁊ cilicia: ⁊ ī q̄cūq3 fit op⁹
tingenť aq̄: ⁊ polluta erūt vſq3 ad veſpeꝝ: ⁊ ſic
poſtea mūdabunť. Vas aūt fictile in qđ horum
qcq̄3 intro ceciderit polluet: ⁊ iccirco frāgenduz
eſt. Oīs cibus quē comedetis ſi fuſa fuerit ſup
eū aq̄ imūdus erit. ⁊ oē liquēs qđ bibiť de vni
uerſo vaſe: imūdum erit. Et qcqđ de morticinis
huiuſcemōi ceciderit ſup illud: imūdū erit ſiue cli
bani ſiue chytropodes deſtruenť: ⁊ imūdi erunt.
Fōtes ꝟo ⁊ ciſterne ⁊ oīs aq̄rū cōgregatio: mun
da erit. Qui morticina eoꝝ tetigerit polluet. Si
ceciderit ſup ſemētē nō polluet eā. Si aūt q̄ſpiā
aq̄ ſementez pfuderit ⁊ poſtea morticinis tacta
fuerit illico polluet. Si mortuū fuerit aīal quod
licet vobis comedē: q cadauer ei⁹ tetigerit: imū
dus erit vſq3 ad veſpeꝝ. Et q comederit ex eo q̄p
piā ſiue portauerit: lauabit veſtimēta ſua: ⁊ imū
dus erit vſq3 ad veſpeꝝ. Oē qđ reptat ſup terrā
abominabile erit: nec aſſumeť in cibū. Quicqđ
ſup pect⁹ q̄drupes gradiť ⁊ multos h3 pedes ſi
ue p humū trahiť: nō comedetis q2 abominabi
le ē. Nolite ꝯtaminare aīas v̄ras: nec tangatis
qcq̄3 eoꝝ ne imūdi ſitis. Ego ſu3 dn̄s de⁹ veſter.
Sci eſtote q2 ego ſcūs ſu3: ne polluatis aīas ve
ſtras in oī reptili qđ moueť ſup terrā. Ego enim
ſu3 dn̄s q eduxi vos de terra egypti: ut eſſe3 vob
in deū. Sci eritis: q2 ego ſcūs ſu3. Iſta ē lex aīan
tiū ac volucrū ⁊ oīs aīe viuentis q̄ moueť ī aq̄
⁊ reptat in terra: ut differentias noueritis mūdi
⁊ imūdi: ⁊ ſciatis qđ comedē ⁊ reſpuē debeatis.

Ocutuſq3 ē dn̄s ad moyſen dicēs: XII
L Loquēre filijs iſrael ⁊ dices ad eos: Muli
er ſi ſuſcepto ſemine pepererit maſculuz: i
mūda erit ſeptē dieb⁹ iuxͣ dies ſepationis men
ſtrue: ⁊ die octauo circūcideť infantulus: ipa ꝟo
triginta trib⁹ diebus manebit in ſanguine purifi
cationis ſue. Oē ſcm̄ nō tanget nec ingrediet in
ſcūariū donec īpleanť dies purgatiōis ſue. Sin
aūt feminā pepererit: imūda erit duab⁹ hebdoma
dib⁹ iuxͣ ritū flux⁹ mēſtrui: ⁊ ſexagitaſex diebus
manebit i ſanguie purificatiōis ſue. Cūq3 exple
ti fuerit dies purificatiōis ſue, ꝓ filio ſiue ꝓ filia
deferet agnū anniculū i holocauſtū ⁊ pullū colū
be ſiue turturē ꝓ peccō ad oſtiu3 tabnaculi ⁊ tra
det ſacerdoti q offeret illa corā dn̄o ⁊ orabit ꝓ ea
⁊ ſic mūdabiť ꝓ fluxu ſanguis ſui. Iſta ē lex pa
rientis maſculū aut feiaz. Qđ ſi nō iuenerit man⁹
ei⁹: nec potuerit offerre agnū: ſumet duos turtes
ul' duos pullos colūbaꝝ vnū i holocauſtū ⁊ alteꝝ
ꝓ peccō. Orabitq3 ꝓ ea ſacerdos ⁊ ſic mūdabiť.

Ocut⁹q3 ē dn̄s ad moyſen ⁊ aarō XIII
L dicēs: Hō i cui⁹ cute ⁊ carne ortus fuerit
diuerſus color ſiue puſtula: aut q̄ſi lucēs
q̄ppiā .i. plaga lepre: adduceť ad aarō ſacerdotē
uel ad vnū quēlibet filioꝝ ei⁹. Qui cū viderit le
prā i cute: ⁊ pilos i albū mutatos colorē: ipaz q3
ſpeciē lepre humiliorē cute ⁊ carne reliq̄: plaga
lepre eſt: ⁊ ad arbitriū ei⁹ ſepabiť. Sin aūt lucis
candor fuerit in cute: nec humilior carne reliq̄: ⁊
pili coloris p̄ſtini: recludet eū ſacerdos ſeptē die
bus ⁊ ꝯſiderabit die ſeptimo. Et ſiqdem lepra vl
tra nō creuerit nec trāſierit i cute p̄ores termios
rurſu3 recludet eū ſeptē dieb⁹ aliis: ⁊ die ſeptimo
ꝯtēplabiť. Si obſcurior fuerit lepra ⁊ non creue
rit i cute: mūdabit eā q2 ſcabies ē: lauabitq3 hō
veſtimēta ſua ⁊ mūdus erit. Qđ ſi poſtq̄3 a ſacer
dote viſus eſt ⁊ redditus mūditie: iteꝝ lepra cre
uerit adduceť ad eū: ⁊ immunditie ꝯtēnabiť. Pla
ga lepre ſi fuerit in hoīe: adduceť ad ſacerdotem
⁊ videbit eum. Cūq3 color albus in cute fuerit: ⁊
capilloꝝ mutauerit aſpectū: ipa q̄3 caro viua ap
paruerit: lepra vetuſtiſſima iudicabiť atq3 inolu
ta cuti. Cōtaminabit itaq3 eū ſacerdos ⁊ non re
cludet: q2 ꝑſpicue imūditie ē. Sin aūt effloruerit
diſcurrēs lepra in cute: ⁊ opuerit oēm carnē a ca
pite vſq3 ad pedes qcqđ ſub aſpectu oculoꝝ ca
dit: ꝯſiderabit eū ſacerdos: ⁊ teneri lepra mūdiſ
ſima iudicabit: eo q oīs in candorē verſa ſit: ⁊ ic
circo hō mūdus erit. Qn̄ ꝟo caro viuens in eo
apparuerit: tūc ſacerdotis iudicio polluet: ⁊ inť
imūdos reputabiť. Caro .n. viua ſi lepra aſper
giť: imūda eſt. Qđ ſi rurſum verſa fuerit i albo
rē ⁊ totū hoīe3 opuerit: ꝯſiderabit eū ſacerdos ⁊
mūdū eē decernet. Caro aūt ⁊ cūctis in q̄ vlcus
natū ē ⁊ ſanatū: ⁊ in loco vlceris cicatrix alba ap
paruerit ſiue ſubrufa: adducet homo ad ſacerdo
tē. Qui cū viderit locū lepre humiliorē carne re
liq̄: ⁊ pilos v̄ſos i candorē ꝯtaminabit eū. Pla
ga eni lepre orta ē in vlcere. Qđ ſi pilus coloris
eſt priſtini: ⁊ cicatrix ſub obſcura ⁊ vicina carne
ñ ē humilior: recludet eū ſeptē dieb⁹. Et ſiqđ ex
creuerit ad iudicabit eū lepre: ſin aūt ſteterit in lo
co ſuo: vlceris ē cicatrix ⁊ hō mūdus erit. Caro
aūt ⁊ cutis quā ignis exuſſerit ⁊ ſanata: alba3 ſi
ue rufam habuerit cicatricē: cōſiderabit eā ſacer
dos. Et ecce ſi verſa ē i alborē: ⁊ locus eius reliq̄
cute ē humilior: cōtaminabit eū q2 plaga lepre ī
cicatrice orta ē. Qđ ſi piloꝝ color nō fuerit imu
tatus: nec humilior plaga carne reliq̄ ⁊ ipſa lepre
ſpecies fuerit ſubobſcura: recludet eū ſeptē dieb⁹
⁊ die ſeptio cōtēplabiť. Si creuerit in cute lepra

ꝯtaminabit cū: sin aūt in loco suo candor steterit
nō satis clarus plaga cōbustiōis ē: ⁊ iccirco mū
dabit quia cicatrix ē combusture. Uir siue mulier
cui⁹ capite uł barba germinauerit lepra: videbit
eos sacerdos. Et si qđē humilior fuit loc⁹ carne re
liq̄: ⁊ capillus flauus: solitoqꝫ subtilior: cōtami
nabit eos: quia lepra capitis ac barbe ē. Sin autē
viderit locū macule eq̄lē vicine carni ⁊ capillū
nigrū: recludet eos septē dieb⁹ ⁊ die septimo intue
bit. Si nō creuerit macula ⁊ capillus sui coloris
ē: ⁊ loc⁹ plage carni reliq̄ eq̄lis: radet hō absqꝫ
loco macule: ⁊ recludet septē dieb⁹ aliis. Si die
septimo visa fuerit stetisse plaga in loco suo: nec
humilior carne reliq̄: mundabit eū lotisqꝫ vesti
bus suis: mūdus erit. Sin aūt post emūdationē
rursus creuerit macula in cute: nō q̄ret amplius
vtrū capillus i flauū colorē sit cōmutatus quia
apte imūdus ē. Porro si steterit macula ⁊ capil
li nigri fuerint: nouerit hoiez sanatū eē: ⁊ ꝯfidenter
eū ꝓnūciet mundū. Uir siue mulier in cui⁹ cute
candor apparuerit: intuebit eos sacerdos. Si de
ꝓhēderit subobscurū alborē lucē in cute sciat non
eē leprā: sed maculā coloris cādidi: ⁊ hoiez mun
dū. Uir de cui⁹ capite capilli fluūt: caluus ⁊ mū
dus ē. Et si a fronte ceciderint pili: recaluaster ⁊
mūdus ē. Sin aūt in caluitio siue i recaluatiōe
albus vel rufus color fuerit exort⁹: ⁊ hūc sacerdos
viderit: cōdēnabit eū haud dubie lepre q̄ orta ē i
caluitio. Quicūqꝫ ergo maculatus fuerit lepra ⁊ se
patus ē ad arbitriū sacerdotis: habebit vestimē
ta dissuta: caput nudū: os veste contectū: ꝯtami
natū ac sordidū se clamabit. Omni tpe q̄ leprosus ē
⁊ imūdus: sol⁹ habitabit ex̄ castra. Uestis lanea
siue linea q̄ leprā habuerit in stamine atqꝫ subte
gmine: aut certe pellis: vel qcq̄d ex pelle ꝯfectū
ē: si alba uł rufa macula fuerit infecta lepra repu
tabit: ostendet qꝫ sacerdoti. Qui cōsideratā reclu
det septē dieb⁹: ⁊ die septīo rursus aspiciēs: si deꝓ
hēderit creuisse: lepra ꝑseuerās ē pollutū iudica
bit vestimētū: ⁊ oē i q̄ fuerit inuēta: ⁊ iccirco cōbu
ret flāmis. Qđ si eā viderit nō creuisse: ꝑcipiet ⁊
lauabūt id in q̄ lepra ē: recludetqꝫ illud septē die
bus aliis. Et cū viderit faciē q̄dē p̄stinā n̄ reuer
sā: nec tn̄ creuisse leprā imūdū iudicabit ⁊ igne
cōburet: eo qđ infusa sit i supficie vestimēti uel ꝑ
totū lepra. Sin autē obscurior fuerit locus lepre
postq̄ꝫ vestis ē lota: abrumpet eū ⁊ a solido diui
det. Qđ si vltra apparuerit in his locis q̄ p̄us i
maculata erāt lepra volatilis ⁊ vaga: dꝫ igne cō
buri. Si cessauerit: lauabit aq̄ ea q̄ pura sunt se
cūdo ⁊ mūda erunt. Ista ē lex lepre vestimēti la
nei ⁊ linei: staminis atqꝫ subteminis: oisqꝫ sup
pellectił pellicee: quō mūdari d̄eat uł ꝯtaminari.

Locutusqꝫ ē dn̄s ad moysen XIIII
dicēs: Hic ē ritus leprosi qñ mundādus
ē. Adducet ad sacerdotē. Qui egressus
de castris cū inuenerit leprā eē mūdatā: ꝑcipie
et qui purificat ut offerat duos passeres viuos
ꝓ se q̄s vesci licitū ē: ⁊ lignū cedrinum vermicu
lūqꝫ ⁊ hysopū. Et vnū ex passeribus imolari iu
bebit in vase fictili sup aquas viuētes: aliū autē
viuū cū ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ hysopo: tinget in
sanguine passeris imolati quo asperget illū qui
mundandus ē septies ut iure purget: ⁊ dimittet
passerē viuū ut in agꝛ auolet. Cūqꝫ lauerit hō
vestimenta sua: radet oēs pilos corporis ⁊ laua
bit aq̄: purificatusqꝫ igredief castra: ita dūtaxat
ut maneat ex̄ tabernaculū suū septē dieb⁹: ⁊ die
septima radet capillos capitis: barbāqꝫ ⁊ supci
lia: ac totius corpis pilos. Et lotis rursum vesti
bus ⁊ corpe: die octauo sumet duos agnos ima
culatos: ⁊ ouē anniculā absqꝫ macula: ⁊ tres de
cimas simile in sacrificiū q̄ ꝯspersā sit oleo: ⁊ seor
sū olei sextariū. Cūqꝫ sacerdos purificās hoiez
statuerit eū: ⁊ hec oia corā dn̄o in ostio taberna
culi testimonii: tollet agnū ⁊ offeret eū ꝓ delicto
oleiqꝫ sextariū. Et oblatis an̄ dn̄m omnib⁹: im
molabit agnū vbi solet imolari hostia ꝓ pctō:
⁊ holocaustū .i. in loco scō. Sicut .n. ꝓ pctō ita ⁊
ꝓ delicto ad sacerdotē ꝑtinet hostia. Scā scōꝝ ē
Assumēsqꝫ sacerdos de sanguine hostie q̄ imola
ta ē ꝓ delicto: ponet sup extremū auricule dextre
ei⁹ q mūdaf: ⁊ sup pollices manus dextre ⁊ pe
dis: ⁊ de olei sextario mittet in manū suā sinistrā
tingetqꝫ digitū dextrū in eo: ⁊ asperget corā dn̄o
septies. Qđ aūt reliquū ē olei i leua manu: fun
det sup extremū auricule dextre eius q mūdaf:
⁊ sup pollices manus ac pedis dextri: ⁊ sup san
guinē q effusus ē ꝓ delicto: ⁊ sup caput ei⁹. Ro
gabitqꝫ ꝓ eo corā dn̄o ⁊ faciet sacrificiū ꝓ pctō.
Tūc imolabit holocaustū: ⁊ ponet illud in altari
cū libamētis suis: ⁊ hō rite mūdabif. Qđ si pau
per ē ⁊ nō pōt manus ei⁹ inuenire q̄ dicta sunt ꝓ
delicto assumet agnū ad oblationē ut roget ꝓ eo
sacerdos: decimāqꝫ ptem simile cōspersē oleo i
sacrificiū: ⁊ olei sextarium: duosqꝫ turtures siue
duos pullos colūbe: quoꝝ vn⁹ sit ꝓ pctō: ⁊ alť in
holocaustū: offeretqꝫ ea die octauo purificatiōis
sue sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonii
coram dn̄o. Qui suscipiēs agnū ꝓ delicto ⁊ sexta
rium olei leuabit simul: imolatoqꝫ agno: de san
guine eius ponet sup extremum auricule dextre
eius q mundaf: ⁊ sup pollices man⁹ eius ac pe
dis dextri. Olei vo partē mittet in manū suam
sinistram in quo tingēs digitum dextre manus
asperget septies cōtra dn̄m: tangetqꝫ extremuꝫ
dextre auricule illi⁹ q mundaf ⁊ pollices man⁹
ac pedis dextri: in loco sanguinis q effusus est
ꝓ delicto. Reliquā aūt partē olei q̄ ē in sinistra
manu: mittet sup caput purificati ut placet ꝓ eo
dominū ⁊ turturē siue pullum columbe offeret
vnū pro delicto: ⁊ alterum in holocaustum cuꝫ

libamentis suis. Hoc ẽ sacrificiũ leprosi q habẽ
nõ põt oĩa in emũdatione sui. Locutusq; ẽ dñs
ad moysen ⁊ aaron dicẽs: Cũq; ingressi fueritis
terrã chanaan: quã ego dabo vob in possessionẽ
si fuerit plaga lepre in edib⁹: ibit cui⁹ ẽ dom⁹ nũ
ciãs sacerdoti ⁊ dicet: Quasi plaga lepre videt
mihi eẽ in domo mea. At ille pcipiet ut efferant
vniuersa de domo priusq; ingrediat eã ⁊ videat
vtrũ leprosa sit ne imũda fiãt oĩa q̃ in domo sũt.
Intrabitq; postea ut ↄsideret leprã dom⁹ ⁊ cum
viderit i parietib⁹ illius q̃si valliculas pallore si
ue rubore deformes ⁊ humiliores supficie reliq̃
egrediet ostiũ dom⁹ ⁊ statĩ claudet illã septem
dieb⁹: reuersusq; die septimo ↄsiderabit eã. Si
inuenerit creuisse leprã: iubebit erui lapides in
qbus lepra ẽ: ⁊ pijci eos ex̃ ciuitatẽ in locũ imũ
dũ: domũ aũt ip͠sã radi intrinsecus p circuitum
⁊ spargi puluerẽ rasure ex̃ vrbẽ in locũ imũdum
lapidesq; alios reponi p his q ablati fuerãt: ⁊ lu
to alio liniri domũ. Sin aũt postq̃ eruti sunt la
pides ⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita: ingressus
sacerdos viderit reuersã leprã ⁊ parietes resper
sos maculis: lepra ẽ pseuerãs ⁊ imũda domus.
Quã statim destruẽt ⁊ lapides ei⁹ ac ligna atq;
vniuersũ puluerẽ pijciẽt ex̃ oppidũ i locũ imũ
dũ. Qui intrauerit domũ qñ clausa est imũdus
erit vsq; ad vesperũ: ⁊ q dormierit in ea ⁊ come
derit quippiã: lauabit vestimenta sua. Qd si in
troiẽs sacerdos viderit leprã nõ creuisse i domo
postq̃ denuo lita fuerit: purificabit eã reddita sa
nitate: ⁊ in purificatiõe ei⁹ sumet duos passeres
lignũq; cedrinũ ⁊ vermiculũ atq; hysopũ ⁊ im
molato vno passere i vase fictili sup aq̃s viuas:
tollet lignũ cedrinũ ⁊ hysopũ ⁊ coccũ ⁊ passerẽ
viuũ: ⁊ tinget oĩa in sanguine passeris imolati:
atq; in aq̃s viuẽtib⁹ ⁊ asperget domũ septies: pu
rificabitq; eã tã in sanguine passeris q̃; i aquis
viuẽtib⁹: ⁊ in passere viuo lignoq; cedrino ⁊ hy
sopo atq; ↄmiculo. Cũq; dimiserit passerẽ auo
lare in agrũ libere: orabit p domo ⁊ iure mũda
bit. Ista est lex oĩs lepre ⁊ pcussure: lepre vestiũ
⁊ domoꝝ: cicatricis ⁊ erũpentiũ papularũ: lucen
tis macule ⁊ i varias spẽs colorib⁹ inmutatis: ut
possit sciri q̊ tpe mũdũ qd uel imũdũ sit. XV

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aarõ di
cẽs: Loqmini filijs isrl̃: ⁊ dicite eis. Vir
qui patit fluxũ seminis: imũdus erit: ⁊
tũc iudicabit huic vitio subiacẽ: cum p singula
momẽta adheserit carni ei⁹ atq; ↄcreuerit fed⁹
humor. Omne stratũ in quo dormierit imũdũ
erit: ⁊ vbicũq; sederit. Siqs hominũ tetigerit le
ctũ ei⁹: lauabit vestimenta sua ⁊ ip͠se lotus aq̃:
imũdus erit vsq; ad vespeꝝ. Si sederit vbi ille
sederat ⁊ ip͠se lauabit vestimẽta sua: ⁊ lot⁹ aqua
imũdus erit vsq; ad vesperũ. Qui tetigerit car
nẽ ei⁹: lauabit vestimẽta sua: ⁊ ip͠se lotus aqua
imũdus erit vsq; ad vesperũ. Si saliuã huiusce
modi hõ iecerit sup eũ q mũdus est: lauabit ve
stimẽta sua: ⁊ lotus aq̃ imũdus erit vsq; ad ve
speꝝ. Sagma sup qd sederit imũdũ erit: ⁊ qcqd
sub eo fuerit q fluxũ seminis patit pollutũ erit
vsq; ad vesperũ. Qui portauerit hoꝝ aliqd: la
uabit vestimenta sua: ⁊ ip͠se lotus aq̃ imũd⁹ erit
vsq; ad vesperũ. Oĩs quẽ tetigerit q talis ẽ nõ
lotis añ manib⁹: lauabit vestimẽta sua: ⁊ lot⁹
aq̃ imũdus erit vsq; ad vesperũ. Vas fictile qd
tetigerit ↄfringet: vas aũt ligneũ lauabit aq̃.
Si sanat⁹ fuerit q huiuscemõi sustinet passionẽ
nũerabit septẽ dies post emũdationẽ sui: ⁊ lotis
vestib⁹ ⁊ toto corpe in aq̃s viuẽtib⁹ erit mũd⁹.
Die aũt octauo sumet duos turtures: aut duos
pullos colũbe: ⁊ veniet in ↄspectu dñi ad ostium
tabnaculi testimonij: dabitq; eos sacerdoti. Qui
faciet vnũ p peccõ ⁊ alterũ in holocaustum: roga
bitq; p eo corã dño ut emũdet a fluxu seminis
sui. Vir de q̊ egrediet semen coitus: lauabit aq̃
oẽ corp⁹ suũ: ⁊ imũdus erit vsq; ad vesperũ. Ve
stẽ ⁊ pellẽ quã habuerit: lauabit aqua: ⁊ imũda
erit vsq; ad vesperũ. Mulier q̃ redeunte mense
patit fluxũ sanguis: septẽ dieb⁹ sepabit. Oĩs q
tetigerit eã imũdus erit vsq; ad vesperũ: ⁊ loc⁹
in quo dormierit uel sederit dieb⁹ sepationis sue
polluet. Qui tetigerit lectũ suũ: lauabit vestimẽ
ta sua: ⁊ ip͠se lot⁹ aq̃ imũdus erit vsq; ad vespeꝝ.
Oẽ vas sup qd illa sederit: qsqs attigerit: laua
bit vestimẽta sua: ⁊ ip͠se lot⁹ aq̃ pollut⁹ erit vsq;
ad vesperũ. Si coierit cũ ea vir tpe sanguis mẽ
strualis: imũdus erit septẽ dieb⁹: ⁊ omne stratũ
in q̊ dormierit polluet. Mulier q̃ patit multis
diebus fluxũ sanguis nõ in tpe mẽstruali uel q̃
post mẽstruũ sanguinẽ fluere ñ cessãt: q̃; diu sub
iacet huic passioni: imũda erit q̃si sit in tpe men
struo. Oẽ stratũ in q̊ dormierit ⁊ vas i q̃ sederit
pollutũ erit. Quicũq; tetigerit eã: lauabit vesti
mẽta sua: ⁊ ip͠se lotus aq̃ imũdus erit vsq; ad ve
sperũ. Si steterit sanguis ⁊ fluere cessauerit: nũe
rabit septẽ dies purificationis sue: ⁊ die octauo
offeret p se sacerdoti duos turtures: aut duos pul
los colũbarũ ad ostiũ tabnaculi testimonij: qui
vnũ faciet p peccõ ⁊ alterũ i holocaustũ: rogabit
p ea corã dño: ⁊ p fluxu imũdicie eius. Docebi
tis ẽ filios israel ut caueãt imũdicias ⁊ nõ mori
ant in sordib⁹ suis cũ polluerit tabnaculũ meũ:
qd est int eos. Ista ẽ lex ei⁹ q patit fluxũ semis:
⁊ q polluit coitu: ⁊ q̃ mẽstruis tpib⁹ sepat: uel q̃
iugi fluit sanguine: ⁊ hoĩs q dormierit cum ea.

Locutusq; est dñs ad moysen XVI
post mortẽ duoꝝ filioꝝ aaron: qñ offerẽ
tes ignẽ alienũ interfecti sunt. Et pcepit ei
dicẽs: Loquẽ ad aaron fratrẽ tuũ ne oĩ tpe ingre
diat scĩuariũ qd ẽ intra velũ corã ppitiatorio q̃
tegit arcã: ut nõ moriat: qr in nube apparebo su

per oraculū: nisi h aū fecerit. Uitulū ꝓ pctō offe
ret ⁊ arietē i holocaustū. Tunica linea vestietur:
feminalib⁹ lineis verēda celabit. Accingetur zo
na linea: cydarim lineā impon et capiti. Hec. n.
vestimēta sunt scā: qbus cūctis cuz lotus fuerit
induet. Suscipietqȝ ab vniuersa multitudine fi
lioꝝ isrl' duos hircos ꝓ pctō ⁊ vnū arietē i holo
caustū. Cūqȝ obtulerit vitulū ⁊ orauerit ꝓ se ⁊ ꝓ
domo sua: duos hircos stare faciet coram dño in
ostio tabnaculi testimonij: mittensqȝ sup vtrūqȝ
sortē: vnā dño: ⁊ alteraȝ capro emissario: cuius
exierit sors dño: offeret illū ꝓ pctō: cui⁹ autez in
caprū emissariū: statuet cū viuū corā dño ut fun
dat pces sup euz: ⁊ emittat eū in solitudinē. His
rite celebratis offeret vitulū: ⁊ rogās ꝓ se ⁊ pro
domo sua: imolabit euz. Assumptoqȝ thuribulo
qđ de prunis altaris impleuerit: ⁊ hauriēs ma
nu cōpositū thymiama in incēsuz: vltra velum
intrabit in scā ut positis sup ignē aromatib⁹ ne
bula eoꝝ ⁊ vapor opiat oraculum qđ ē supra te
stimoniū: ⁊ nō moriat. Tollet qȝ de sanguie vi
tuli: ⁊ aspget digito septies ꝯtra ꝓpiciatoriū ad
orientē. Cūqȝ mactauerit hircū ꝓ pctō ppli: infe
ret sanguinē eius intra veluz sicut pceptū est de
sanguine vituli: ut aspergat e regione oraculi: ⁊
expiet scūariū ab imundicijs filioꝝ isrl: ⁊ a puari
cationib⁹ eoꝝ: cūctisqȝ pctis. Juxta hunc ritum
faciet tabernaculo testimonij: qđ fixuz ē int eos
in medio sordiū habitatiōis eoꝝ. Nullus hoium
sit in tabernaculo qñ pontifex scūariuz ingredit
ut roget ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua ꝓ vniuerso cetu isrl:
donec egrediat tabnaculū. Cū autē exierit ad al
tare qđ corā dño ē oret ꝓ se: ⁊ sumptuz sanguinē
vituli atqȝ hirci fundat sup cornua ei⁹ p gyrum:
aspgēsqȝ digito septies: expiet ⁊ sciificet illud ab
imundicijs filioꝝ isrl'. Postqȝ emūdauerit scūa
riū ⁊ tabnaculū ⁊ altare: tunc offerat hircū viuē
tem: ⁊ posita vtraqȝ manu sup caput eius: cōfi
teat oēs iniqtates filioꝝ isrl' ⁊ vniuersa delicta
atqȝ pctā eoꝝ q̄ impcās capiti ei⁹ emittet illum
p hoiez patū in desertū. Cūqȝ portauerit hircus
oēs iniqtates eoꝝ i terrā solitariā: ⁊ dimissus fu
erit in desto: reuertet in tabnaculū testimonij: ⁊
depositis vestib⁹ qb⁹ pus indutus erat cū intra
ret scūariū: relictisqȝ ibi: lauabit carnē suā i loco
scō: induetqȝ vestib⁹ suis. Et postqȝ egressus ob
tulerit holocaustū suū ac plebis: rogabit tam ꝓ
se qȝ ꝓ pplō: ⁊ adipē q oblatus ē ꝓ pctis: adole
bit sup altare. Ille vo q dimiserit caprū emissa
riū: lauabit vestimēta sua ⁊ corp⁹ aq̄: ⁊ sic ingre
diet in castra. Uitulū autē ⁊ hircuz q ꝓ pctō fue
rāt imolati: ⁊ quoꝝ sanguis illatus ē in scūariū
ut expiatio cōpleret: asportabūt foris castra: ⁊
cōburēt igni taȝ pelles qȝ carnes eoꝝ ac fimum
⁊ qcūqȝ cōbusserit ea: lauabit vestimenta sua ⁊
carnē aq̄: ⁊ sic ingrediet castra. Eritqȝ vob h legi
timū sempitnū. Mēse autē septimo decima die
mēsis: affligetis aias vras: nullūqȝ opus facie
tis siue idigena siue aduena q pegrinat int vos
In hac die expiatio erit vestri atqȝ mundatio ab
oibus pctis vris: coraȝ dño mūdabimini. Sab
batuz. n. reqetionis ē: ⁊ affligetis aias vras reli
gione ppetua. Expiabit autē sacerdos q vnctus
fuerit ⁊ cui⁹ man⁹ initiate sunt ut sacerdotio fun
gat ꝓ patre suo. Induetqȝ stola linea ⁊ vestib⁹
scis ⁊ expiabit sanctuariū ⁊ tabnaculū testimonij
atqȝ altare: sacerdotes quoqȝ ⁊ vniuersuz pplm.
Eritqȝ h vobis legitimū sempitnuz: ut oretis ꝓ
filijs isrl': ⁊ ꝓ cunctis pctis eoꝝ semel i anno. Fe
cit igit sicut pcepat dñs moysi.

XVII

Et locutus ē dñs ad moysen dicēs: Loq
re aaron ⁊ filijs eius ⁊ cunctis filijs isrl'.
dicēs ad eos. Iste ē sermo quē mādauit
dñs dicēs. Homo qlibet de domo isrl' si occide
rit bouē aut ouē siue caprā in castris vl' extra ca
stra: ⁊ nō obtulerit ad ostiuz tabernaculi oblatio
nē dño: sanguinis reus erit. Quasi si sanguinem
fuderit: sic pibit de medio ppli sui. Ideo sacerdo
ti offerre debēt filij isrl' hostias suas q̄s occidūt
in agro ut scificent dño an ostiuz tabernaculi te
stimonij: ⁊ imolent eas hostias pacificas dño.
Funderqȝ sacerdos sanguinez sup altare dñi ad
ostiū tabernaculi testimonij: ⁊ adolebit adipē in
odorē suauitatis dño: ⁊ neqq̄ȝ vltra imolabunt
hostias suas demonib⁹ cū qbus fornicati sunt.
Legitimū sempitnū erit illis ⁊ posteris eoꝝ. Et
ad ipos dices: Homo de filijs israel ⁊ de aduēis
q pegrinant apud vos qui obtulerit holocaustū
siue victimā: ⁊ ad ostium tabernaculi testimonij
nō adduxerit eā ut offerat dño: interibit de pplō
suo. Homo qlibet de domo isrl' ⁊ de aduenis q
pegrinant int vos si comederit sanguinez: obfir
mabo faciē meā ꝯtra aiaȝ illi⁹: ⁊ disp dā eam de
pplō suo: qr aia carnis in sanguine ē: ⁊ ego dedi
illū vobis: ut sup altare in eo expietis ꝓ aiabus
vris: ⁊ sanguis pro aie piaculo sit. Idcirco dixi fi
lijs isrl'. Ois aia ex vobis nō comedet sanguinē
nec ex aduenis q pegrinant apud vos. Homo q
cūqȝ de filijs isrl' ⁊ de aduenis q pegrinant apđ
vos: si venatiōe atqȝ aucupio ceperit ferā uel auē
qb⁹ vesci licitū ē: fundat sanguinē ei⁹ ⁊ opiat illū
tra. Aia. n. ois carnis i sanguine ē. Uñ dixi filijs
isrl'. Sanguinē vniuerse carnis nō comedetis:
qr aia carnis in sanguine ē: ⁊ qcūqȝ cōederit illū
interibit. Aia q̄ comederit morticinū uel captuz
a bestia: tā de indigenis q̄ȝ de aduenis lauabit
vestimēta sua ⁊ semetipm aq̄ ⁊ ꝯtaminatus erit
vsqȝ ad vesperz: ⁊ h ordine mundus fiet. Qđ si
nō lauerit vestimēta sua vl' corpus: portabit ini
quitatē suam.

XVIII

Locutusqȝ ē dñs ad moysen dicēs: Loq̄
re filijs isrl': ⁊ dices ad eos. Ego sum dñs

deus vr̄. Iuxta ꝯsuetudinē terre egypti in q̄ habitastis non facietis: ⁊ iuxta morē regionis chanaan ad quā ego introducturus sum: vos nō agetis: nec in legitimis eoꝝ ambulabitis. Facietis iudicia mea: ⁊ ꝓcepta mea seruabitis ⁊ ambulabitis in eis. Ego dn̄s de⁹ vr̄. Custodite leges meas atqꝫ iudicia: q̄ faciēs hō viuet i eis. Ego dn̄s deus vr̄. Ois hō ad ꝓximā sanguinis sui nō accedet vt reuelet turpitudinē ei⁹. Ego dn̄s. Turpitudinē p̄ris tui: turpitudinē matris tue n̄ discooperies. Mater tua ē: non reuelabis turpitudinē ei⁹. Turpitudinē vxoris p̄ris tui nō discoopies. Turpitudo eni p̄ris tui ē. Turpitudinē sororis tue ex p̄re siue ex m̄re q̄ domi vel foris genita ē: non reuelabis. Turpitudinē filie filij tui vel neptis ex filia nō reuelabis: q: turpitudo tua ē. Turpitudinē filie vxoris p̄ris tui quā pepit p̄ri tuo: ⁊ est soror tua: non reuelabis. Turpitudinē sororis patris tui non discoopies: q: caro ē p̄ris tui. Turpitudinē sororis m̄ris tue: non reuelabis: eo ꝙ caro sit matris tue. Turpitudinē patrui tui non reuelabis: nec accedes ad vxorē eius q̄ tibi affinitate ꝯiungit. Turpitudinē nurus tue nō reuelabis q: vxor filij tui ē: nec discoopies ignominiā eius. Et vxorē fratris tui null⁹ accipiat. Turpitudinē vxoris fratris tui n̄ reuelabis: q: turpitudo fratris tui ē. Turpitudinē vxoris tue: ⁊ filie eius nō reuelabis. Filiā filij eius: ⁊ filiā filie illius nō sumes: vt reueles ignominiā ei⁹: q: caro illi⁹ sūt ⁊ talis coitus incest⁹ ē. Sororē vxoris tue i pelicatū illi⁹ nō accipies: nec reuelabis turpitudinē eius adhuc illa viuente. Ad mulierē q̄ patit mēstrua nō accedes: nec reuelabis feditatē ei⁹. Cū vxore ꝓximi tui n̄ coibis: nec seminis cōmixtiōe maculaberis. De semie tuo nō dabis vt ꝯsecret idolo moloch: nec polluēs nomen dei tui. Ego dn̄s. Cū masculo nō cōmiscearis coitu femineo q: abominatio ē. Cū oī pecore nō coibis: nec maculaberis cū eo. Mulier non succūbet iumento: nec miscebit ei: q: scel⁹ ē. Nec polluami in oībus his qb⁹ ꝯtaminate sunt vniuerse gētes q̄s ego eiciā an̄ ꝯspectū vestrū: ⁊ qb⁹ polluta ē terra cuius ego scelera visitabo vt euomat hitatores suos. Custodite legitima mea atqꝫ iudicia: vt non faciatis ex oībus abominationib⁹ istis tā idigēa q̄z colonus q peginat apud vos. Oēs eni execratiōes istas fecerūt acole terre q fuerūt an̄ vos ⁊ polluerūt eā. Cauete ergo ne ⁊ vos similit euomat cū paria feceritis: sicut euomuit gentē q̄ fuit ante vos. Ois aīa q̄ fecerit d̄ abominationibus his qppiā: pibit d̄ medio ppl'i sui. Custodite mādata mea. Nolite facere q̄ fecerūt hi q fuerūt an̄ vos: ⁊ ne polluami i eis. Ego dn̄s de⁹ vr̄. XIX

Locutus ē dn̄s ad moysen dicēs. Loquē ad oēm cetum filioꝝ isrl'": ⁊ dices ad eos. Sancti estote: quia ego scūs sū dn̄s deus vr̄. Vnusqsqꝫ p̄rem suū ⁊ m̄rē suā timeat. Sabbata mea custodite. Ego dn̄s de⁹ vr̄. Nolite conuerti ad idola: nec deos ꝯflatiles facietis vobis Ego dn̄s deus vr̄. Si imolaueritis hostiā pacificoꝝ dn̄o vt sit placabilis: eo die quo fuerit imolata: comedetis eā: ⁊ die altero. Quicqd aūt residuū fuerit in diē tertiū: igne cōburetis. Siqs p⁹ biduū comederit ex ea ꝓphanus erit: ⁊ impietatis re⁹: portabitqꝫ iniqtatē suā: q: scm̄ dn̄i polluit: ⁊ pibit aīa illius de ppl'o suo. Cumqꝫ messueris segetes terre tue nō tōdebis vsqꝫ ad solū supficiē terre: nec remanentes spicas colliges: neqꝫ in vinea tua racemos: ⁊ grana decidētia cōgregabis: sed paupib⁹ ⁊ pegrinis carpēda dimittes Ego domin⁹ de⁹ vr̄. Non facietis furtū: non mētiemini: nec decipiet vnusqsqꝫ ꝓximū suū. Non piurabis in noie meo: nec pollues nomē dei tui. Ego domin⁹. Non facies calūniam ꝓximo tuo: nec vi opp̄imes eū. Non morabit opus mercenarij tui apud te vsqꝫ mane. Nō maledices surdo: nec corā ceco pōes offēdiculū: s3 timebis dn̄m deū tuū3: q: ego sū dn̄s. Nō facies qd̄ iniquū ē: nec iniuste iudicabis. Non ꝯsideres psonā pauperis: nec honores vultū potentis. Iuste iudica ꝓximo tuo. Non eris criminator: nec susurro in ppl'is. Nō stabis ꝯtra sanguinē ꝓximi tui. Ego domin⁹. Non oderis frem tuū in corde tuo: sed publice argue eū ne habeas sup illo pctm̄. Non queras vltionē: nec memor eris iniurie ciuiū tuorū. Diliges amicū3 tuū sicut teipm̄. Ego dominus. Leges meas custodite. Iumēta tua nō facies coire cū alteri⁹ generis aīantibus. Agrū tuū nō seres diuerso semine. Vestē que ex duob⁹ texta ē: non indueris. Hō si dormierit cū muliere coitu seminis q̄ sit ancilla etiā nobilis: ⁊ tamen ꝓcio non redēpta: nec libertate donata: vapulabūt ambo ⁊ non morient: q: nō fuit libera. Pro delicto āt suo offeret dn̄o ad ostiū tabernacli testimonij arietē: orabitqꝫ ꝓ eo sacerdos: ⁊ pro peccato ei⁹ corā dn̄o: ⁊ repropitiabit ei: dimittet͂qꝫ pctm̄. Qn̄ ingressi fueritis: ⁊ plantaueritis in ea ligna pomifera auferetis ꝓputia eoꝝ. Poma q̄ germinant: immunda erūt vobis: nec edetis ex eis. Quarto āt anno ois fruct⁹ eoꝝ sanctificabit laudabilis dn̄o. Quinto āt anno comedetis fructus: ꝯgregantes poma que proferūt. Ego dn̄s deus vr̄. Non comedetis carnē cum sanguine. Non augurabimini: nec obseruabitis somnia. Neqꝫ in rotūdū attōdebitis comā: nec radetis barbam. Et super mortuo non incidetis carnes vestras neqꝫ figuras aliquas aut stigmata facietis vobis. Ego dn̄s. Ne prostituas filiā tuā ne ꝯtaminetur terra ⁊ impleat piaculo. Sabbata mea custodite: ⁊ sanctuariū meū metuite. Ego dominus. Non declinetis ad magos: nec ab ariolis aliqd̄ sciscitemini: vt polluamini ꝑ eos. Ego dn̄s

deus vester. Corã cano capite cõsurge: ⁊ honora psonã senis: ⁊ time dñz deũ tuũ. Ego sũz dñs Si habitauerit aduena i terra vr̃a: ⁊ morat⁹ fuerit int vos: nõ exprobrẽtis ei: sed sit int vos q̃si indigena ⁊ diligetis eũ q̃si vosmetipsõs. Fuistis eni ⁊ vos aduene i terra egypti. Ego dñs deus vester. Nolite facẽ iniquũ aliqd: in iudicio: in regula: in põdere: i mẽsura. Statera iusta ⁊ eq̃ sint põdera: iust⁹ modi⁹: equusq3 sextari⁹. Ego dñs de⁹ vr̃: q eduxi vos d̃ t̃ra egypti. Custodite oĩa p̃cepta mea ⁊ vniũsa iudicia: ⁊ facite ea. Ego dñs

Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicẽs: XX Hec loq̃ris filijs isrl'. Hõ de filijs israel ⁊ de aduenis q habitãt in israel: siqs dederit de semĩe suo idolo moloch: morte moriat Populus terre lapidabit eũ: ⁊ ego ponã faciez meã cõtra illũ: succidãq3 eũ de medio ppli sui: eo q̃ dederit de semine suo moloch: ⁊ ɔtaminauerit scĩuariũ meũ ac polluerit nomẽ scm̃ meũ. Qð si negligẽs pplus t̃re ⁊ q̃si paruipẽdẽs imperiũ meũ: dimiserit hoiez q dedit de semĩe suo moloch nec voluerit eũ occidẽ: ponã faciẽ meã sup hoiem illũ ⁊ cognationẽ ei⁹: succidãq3 ⁊ ip̃z ⁊ oẽs q cõsenserũt ei: ut fornicaret cũ moloch d̃ medio ppli sui. Aia q̃ declinauerit ad magos ⁊ ariolos: ⁊ fornicata fuẽit cũ eis: ponã faciẽ meã ɔtra eã ⁊ interficiã illã d̃ medio ppli sui. Scĩficamini ⁊ estote scĩ: q2 ⁊ ego scũs sũ dñs de⁹ vr̃. Custodite p̃cepta mea ⁊ facite ea: Ego dñs q scĩfico vos. Qui maledixẽit pr̃i suo aut mr̃i: morte moriat. Pr̃i mr̃iq3 q maledixẽit: sanguis ei⁹ sit sup eũ: Si mechat⁹ qs fuẽit cũ vxore alteri⁹ ⁊ adulteriũ ppetrauerit cũ ɔiuge p̃ximi sui: morte moriat ⁊ mechus ⁊ adultera. Qui dormierit cũ nouerca sua ⁊ reuelauerit ignominiã pr̃is sui: morte moriant ambo. Sãguis eoꝝ sit sup eos. Siqs dormierit cũ nuru sua: vterq3 moriat q2 scelus opati sunt. Sãguis eoꝝ sit sup eos. Qui dormierit cũ masculo coitu femineo: vterq3 opatus est nefas: morte moriant. Sit sanguis eoꝝ sup eos. Qui supra vxorẽ filiã duxerit matrẽ ei⁹: scelus opatus ẽ. Viuus ardebit cũ eis: nec pmanebit tantũ nefas in medio vr̃i. Qui cũ iumẽto ⁊ pecore coierit: morte moriat: pecus q̃z occidite. Mulier q̃ succubuerit cuilibet iumẽto: simul interficietur cũ eo. Sanguis eoꝝ sit sup eos. Qui acceperit sororẽ suã: filiã patris sui vl' filiã matris sue: ⁊ viderit turpitudinẽ ei⁹: illaq3 cõspexerit fr̃is ignominiã: nefariã rẽ opati sunt: occident in ɔspectu ppli: eo q̃ turpitudinẽ suã mutuo reuelauerint: ⁊ portabũt iniqtatẽ suã. Qui coierit cũ muliere in fluxu mẽstruo: ⁊ reuelauerit turpitudinẽ eius ipsaq3 aperuerit fontẽ sanguis sui: interficient ãbo de medio ppli sui. Turpitudinẽ matertere ⁊ amite tue nõ discoopies. Qui h̃ fecerit ignominiaz carnis sue nudauit: portabũt ãbo iniquitatẽ suã

Qui coierit cũ vxore patrui uel auunculi sui: ⁊ reuelauerit ignominiã cognationis sui: portabũt ambo pctm̃ suum. Absq3 liberis morient. Qui duxerit vxorẽ fratris sui: rẽ facit illicitã: turpitudinẽ fr̃is sui reuelauit: absq3 filijs erit. Custodite leges meas atq3 iudicia ⁊ facite ea: ne ⁊ vos euomat t̃ra quã intraturi estis ⁊ habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationũ: q̃s ego expulsurus sũz añ vos. Oia. n. h̃ fecerũt: ⁊ abominat⁹ sũz eas. Vobis aũt loq̃r. Possidete terrã eorũ quã dabo vobis i hereditatẽ: terrã fluentẽ lacte ⁊ melle. Ego dñs de⁹ vr̃: q sepaui vos a ceteris pplis. Sepate g̃ ⁊ vos iumentũ mũdũ ab inmundo: ⁊ auẽ mundã ab imũda. Ne polluatis aias vestras in pecore ⁊ auib⁹ ⁊ cũctis q̃ mouent in t̃ra: ⁊ q̃ vobis ostẽdi esse polluta. Eritis scĩ mihi. q2 scũs ego sum dñs: ⁊ sepaui vos a ceteris populis ut essetis mei. Vir siue mulier in q̃b⁹ phitonic⁹ vl' diuinatiõis fuerit sp̃us: morte moriant lapidib⁹ obruẽt eos. Sanguis eoꝝ sit sup illos.

Dixit q̃z dñs ad moysen: Loquẽ XXI ad sacerdotes filios aarõ ⁊ dices ad eos Ne ɔtaminet sacerdos in mortib⁹ ciuiũ suoꝝ: nisi tm̃ in cõsanguineis ac ppinqs .i. sup patrẽ ⁊ matrẽ ⁊ filiũ ⁊ filiã: fratrẽ q̃z ⁊ sororẽ virginẽ q̃ nõ ẽ nupta viro: sed nec i p̃ncipe ppli sui cõtaminabit. Nec radẽt caput nec barbã: neq3 in carnib⁹ suis faciẽt incisuras. Sci erũt deo suo ⁊ nõ pollẽt nomẽ eius. Incensũz. n. dñi ⁊ panes dei sui offerũt: ⁊ io scĩ erũt. Scortũ ⁊ vile ꝓstibulũ nõ ducet vxorẽ: nec eã q̃ repudiata ẽ a marito q̃ cõsecratus est deo suo: ⁊ panes ꝓpositionis offert. Sit g̃ scũs: q2 ⁊ ego scũs sũz dñs q scĩfico vos. Sacerdotis filia si dep̃hẽsa fuerit i stupro: ⁊ violauerit nomẽ pr̃is sui: flãmis exuret. Pontifex .i. sacerdos maxim⁹ int fratres: super cui⁹ caput fusum est vnctionis oleum: ⁊ cui⁹ manus in sacerdotio cõsecrate sunt: vestitusq3 ẽ sanctis vestibus: caput suũ non discoopiet: vestimenta non scindet: ⁊ ad oẽm mortuũ non ingredietur oio. Sup patre quoq3 suo ⁊ matre non cõtaminabit: nec egrediet de sanctis ne polluat scĩuariũ dñi: q2 oleum sancte vnctionis dei sui super eũ est. Ego dñs. Virginem ducet vxorẽ. Viduam autem ⁊ repudiatam ⁊ sordidam atq3 meretricem non accipiet sed puellã de populo suo: ne cõmisceat stirpez generis sui vulgo gentis sue: q2 ego dñs qui sanctifico eũ. Locutusq3 est dñs ad moysen dicẽs: Loquẽ ad aaron: Homo de semine tuo p familias q hũerit maculã nõ offeret panes deo suo: nec accedat ad misteriũ ei⁹. Si cec⁹ fuerit: si claud⁹ si vl' pũo vl' grãdi ⁊ torto naso: si fracto pede: si manu: si gibb⁹: si lippus: si albuginem habens in oculo: si iugem scabiez: si impetiginẽ in corpore: uel herniosus: omnis qui habuerit maculam de semine aaron sacerdotis:

nõ accedet offerre hostias dño: nec panes de suo. Vescet tñ panib⁹ q offerunt in scĩuario: ita dũtaxat: ut intra velũ nõ ingrediat: nec accedat ad altare q maculã hʒ: ꝛ ꝯtaminare nõ dʒ sanctuariũ meũ. Ego dñs q sanctifico eos. Locut⁹ ē ḡ moyses ad aaron ꝛ filios eius ꝛ ad oẽm isrl: cuncta q̃ sibi fuerãt impata. XXII

Locutus q̃ʒ ē dñs ad moysen dicẽs: Loq̃re ad aaron ꝛ ad filios ei⁹: ut caueãt ab his q̃ ꝯsecrata sunt filioꝝ israel: ꝛ nõ contaminẽt nomẽ sanctificatoꝝ mihi q̃ ipsi offerunt Ego dñs. Dic ad eos ꝛ ad posteros eoꝝ. Oĩs hõ q accesserit de stirpe vr̃a ad ea q̃ ꝯsecrata sunt: ꝛ q̃ obtulerũt filij isrl dño in q̃ ē immũdicia. pibit corã dño. Ego sum dñs. Homo de semine aaron q fuerit leprosus aut patiẽs fluxũ seminis: nõ vescet de his q̃ scĩficata sũt mihi donec sanet. Qui tetigerit immundũ sup mortuo: ꝛ ex q̃ egredit semẽ q̃si coitus: ꝛ q tãgit reptile ꝛ quodlibet immũdũ cui⁹ tactus ē sordidus: immũdus erit vsqʒ ad vespeꝝ: ꝛ nõ vescet his q̃ scĩficata sunt: sed cũ lauerit carnẽ suã aq̃ ꝛ occubuerit sol tũc mũdatus vescet de scĩficatis: q2 cibus illi⁹ ē. Morticinũ ꝛ captũ a bestia nõ comedẽt: nec polluent in eis. Ego sum dñs. Custodiãt pcepta mea ut nõ subiaceãt pctõ: ꝛ moriant in scĩuario cũ pollucrint illud. Ego dñs q scĩfico eos. Oĩs alienigena non comedet de scĩficatis. Inqlin⁹ sacerdotis ꝛ mercẽnarius nõ vescent ex eis. Quẽ autẽ sacerdos emerit ꝛ q vernaculus dom⁹ ei⁹ fuerit: hi comedent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibʒ ex populo nupta fuerit: de his q̃ scĩficata sunt ꝛ de pmitijs nõ vescet. Sin autẽ vidua uel repudiata ꝛ absqʒ liberis reuersa fuerit ad domũ pr̃is sui: sicut puella ꝯsueuerat: alet cibis pr̃is sui. Oĩs alienigena comedẽdi ex eis nõ hʒ ptãtẽ. Qui comederit de scĩficatis p ignorãtiã: addet qntã ptẽ cum eo qđ comedit: ꝛ dabit sacerdoti in scĩuariũ: nec contaminabũt scĩficata filioꝝ israel q̃ offerunt dño: ne forte sustineãt iniquitatẽ delicti sui cũ scĩficata comederint. Ego dñs q scĩfico eos. Locutusqʒ ē dñs ad moysen dicẽs: Loquẽ ad aaron ꝛ filios eius: ꝛ ad oẽs filios israel: dicesqʒ ad eos: Hõ de domo isrl ꝛ de aduenis q habitãt apud vos qui obtulerit oblationẽ suã: uel vota soluẽs ul spõte offerẽs: qcqd illud obtulerit ĩ holocaustũ dñi ut offerat p vos: masculus immaculat⁹ erit ex bobus ꝛ ouib⁹ ꝛ ex capris. Si maculã habuerit nõ offeretis: neqʒ erit acceptabile. Homo q obtulerit victimã pacificoꝝ dño ul vota soluẽs ul sponte offerẽs tãʒ de bobus q̃ʒ de ouib⁹ immaculatum offeret ut acceptabile sit. Oĩs macula nõ erit in eo. Si cecũ fuerit: si fractũ: si cicatricẽ hñs: si papulas aut scabiẽ aut impetiginẽ. nõ offeretis ea dño nec adolebitis ex eis sup altare dñi. Bouẽ ꝛ ouẽ aure ꝛ cauda amputatis: volũtarie offerre potes: votũ autẽ ex his solui non põt. Oẽ aĩal qđ ul cõtritis uel tonsis ul sectis: ablatisqʒ testiculis ē: non offeretis dño: ꝛ in t̃ra vr̃a h̃ oĩo ne faciatis. De manu alienigene nõ offeretis panes deo vr̃o: ꝛ qcqd aliud dare voluerit: q2 corrupta ꝛ maculata sunt oĩa: ñ suscipietis ea. Locutusqʒ ē dñs ad moysen dicẽs: Bos ouis ꝛ capra cũ genita fuerint septem diebus erunt sub vbere matris sue: die autẽ octauo ꝛ deinceps offerri poterũt dño. Siue illa bos siue ouis nõ imolabunt vna die cũ fetibus suis. Si imolaueritis hostiã pro gr̃aꝝ actione dño ut possit eẽ placabilis: eodem die comedetis eã. Nõ remanebit qcq̃ʒ in mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mandata mea ꝛ facite ea. Ego dñs. Ne polluatis nomẽ meum scĩm ut scĩficer i medio filioꝝ isrl. Ego dñs q scĩfico vos: ꝛ eduxi de terra egypti ut essem vobis in deum. Ego dñs. XXIII

Locutusqʒ ē dñs ad moysen dicẽs: Loq̃re filijs isrl ꝛ dices ad eos: He sunt ferie dñi q̃s vocabitis scãs. Sex diebus facietis opus: dies septimus q2 sabbati req̃es ē: vocabit sanctus. Oẽ opus nõ facietis in eo. Sabbatũ dñi ē in cunctis habitationib⁹ vr̃is. He sunt ḡ ferie dñi sancte q̃s celebrare debetis tẽporib⁹ suis. Mẽse primo quartadecima die mẽsis ad vespeꝝ: phase dñi ē: ꝛ qntadecima die mẽsis h⁹ solẽnitas azymoꝝ dñi ē. Sẽptẽ dieb⁹ azyma comedetis. Dies pmus erit vobis celeberrimus scĩusqʒ. Oẽ op⁹ seruile nõ facietis i eo: sed offeretis sacrificiũ i igne dño septẽ dieb⁹. Dies autẽ septimus erit celebrior ꝛ sanctior: nullũqʒ seruile op⁹ facietis i eo. Locutusqʒ ē dñs ad moysen dicẽs: Loquẽ filijs isrl ꝛ dices ad eos: Cũ igressi fueritis t̃rã quã ego dabo vob: ꝛ messueritis segetẽ feretis manipulos spicarũ pmitias messis vr̃e ad sacerdotẽ. Qui eleuabit fasciculũ corã dño ut acceptabile sit p vob altero die sabbati: ꝛ scĩficabit illũ. Atqʒ in eodẽ die quo manipulus ꝯsecrat: cedet agnus immaculatus anniculus in holocaustũ dñi: ꝛ libamẽta offerent cũʒ eo duc decimę simile cõspsę oleo in incẽsum dñi odoreq̃ʒ suauissimũ: liba quoqʒ vini: q̃rta pars hin. Panẽ ꝛ polẽtã ꝛ pultes nõ comedetis ex segete: vsqʒ ad diẽ q̃ offeretis ex ea deo vr̃o. Preceptũ ē sempiternũ in gnãtionib⁹ cũctisqʒ habitaculis vr̃is. Numerabitis ḡ ab altero die sabbati in quo obtulistis manipulũʒ primitiarũ septẽ hebdomadas plenas vsqʒ ad alterã diẽ expletionis hebdomade septime. i. qnq̃ginta dies: ꝛ sic offeretis sacrificiũʒ nouum dño ex omnib⁹ habitaculis vr̃is: panes pmitiarũ duos de duab⁹ decimis simile fermẽtate: quos coquetis in pmitias dñi. Offeretisqʒ cũ panib⁹ septẽ agnos immaculatos anniculos: ꝛ vitulum de armẽto vnũ ꝛ arietes duos ꝛ erunt in holocaustum cum libamentis suis in

odorē suauissimū dño. Facietis ꝛ hircū ꝓ pctō: duosqꝫ agnos ániculos hostias pacificoꝝ. Cūqꝫ eleuauerit eos sacerdos cū panib⁹ p̄miciarū corā dño cedēt in vsū eius. Et vocabitis hūc diem celeberrimū atqꝫ scīssimū. Omne opus seruile nō facietis in eo. Legitimū sempiternū erit ī cūctis habitaculis ꝛ gnātionib⁹ vestris. Postq̄ȝ autē messueritis segetē terre vestre: nō secabitis eā vsqꝫ ad solū: nec remanentes spicas colligetis: sꝫ paupib⁹ ꝛ pegrinis dimittetis eas. Ego sum dñs de⁹ vester. Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicēs: Loquere filijs israel: Mense septimo: p̄ma die mensis erit vob̄ sabbatū memoriale clāgentibus tubis: ꝛ vocabit̄ scm̄. Oē opus seruile non facietis in eo: ꝛ offeretis holocaustū dño. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs: Decimo die mens̄ hui⁹ septimi dies expiationū erit celeberrimus ꝛ vocabit̄ sanct⁹: affligetisqꝫ aīas vestras in eo ꝛ offeretis holocaustū dño. Oē op⁹ seruile non facietis in tpe diei hui⁹: q2 dies ꝓpiciationis ē: vt ꝓpiciet̄ vobis dñs deus vester. Ois aīa q̄ afflicta nō fuerit die hac: pibit de populis suis: ꝛ que opis q̄ppiā fecerit: delebo eā de pplo suo. Nihil ḡ opis facietis in eo. Legitimū sempiternū erit vob̄ in cūctis gnātionib⁹ ꝛ habitationib⁹ vr̄is. Sabbatū requietionis ē: ꝛ affligetis aīas vestras Die nono mēsis septimi a vespe vsqꝫ ad vesperū celebrabitis sabbata vestra. Et locut⁹ ē dñs ad moysen dicēs: Loq̄re filijs isrl'. A q̄ntodecīo die mēsis hui⁹ septimi: erūt ferie tabnaculoꝝ septē dieb⁹ dño. Dies p̄m⁹ vocabit̄ celeberrim⁹ atqꝫ scīssim⁹. Oē op⁹ seruile nō facietis ī eo: ꝛ septē dieb⁹ offeretis holocausta dño. Dies quoqꝫ octauus erit celeberrim⁹ atqꝫ scīssim⁹: ꝛ offeretis holocaustū dño. Est enī cet⁹ atqꝫ collecte. Oē op⁹ seruile nō facietis ī eo. He sūt ferie dñi quas vocabitis celeberrimas atqꝫ sanctissimas: offeretisqꝫ in eis oblationes dño: holocausta ꝛ libamēta iuxtͣ ritū vniuscuiusqꝫ diei: exceptis sabbatis dñi donisqꝫ vr̄is: ꝛ q̄ offeretis ex voto: uel q̄ spōte tribuetis dño. A q̄ntodecīo ḡ die mens̄ septimi q̄n ꝯgregaueritis oēs fruct⁹ terre vr̄e celebrabitis ferias dñi septē diebus. Die p̄mo ꝛ die octauo erit sabbatū .i. reqes. Sumetisqꝫ vobis die primo fructus arboris pulcerrime patulasqꝫ palmarū ꝛ ramos ligni densarū frōdiū ꝛ salices de torrente: ꝛ letabimini corā dño deo vestro: celebrabitisqꝫ solēnitatē ei⁹ septē dieb⁹ p annū. Legitimū sempiternū erit ī gnātiōib⁹ vestris. Mēse septimo festa celebrabitis ꝛ habitabitis ī vmbraculis septē dieb⁹. Ois q de gnē ē isrl': manebit in tabernaculis ut discāt posteri vr̄i q̄ in tabnaculis habitare fecerīꝫ filios isrl' cū educerem eos de terra egypti. Ego dñs deus vester. Locutusqꝫ est moyses sup solēnitatibus dñi ad filios israel.

XXIIII

Et locut⁹ ē dñs ad moysen dicēs: Precipe filijs isrl' ut afferāt tibi oleū de oliuis purissimū ac lucidū ad ꝯcinnādas lucernas iugit̄ ex͂ velū testimonij ī tabernaculo federis. Ponetqꝫ eos aaron a vespe vsqꝫ in mane corā dño cultu ritūqꝫ ꝑpetuo ī gnātionib⁹ vr̄is. Sup cādelabrū mūdissimū ponent̄ semp in conspectu dñi. Accipies quoqꝫ similaꝫ ꝛ coques ex ea duodeci panes q singuli habebūt duas decimas. Quoꝝ senos altrinsec⁹ sup mēsam purissimā corā dño statues ꝛ pones sup eos thus lucidissimū ut sit panis in monumētū oblatiōis dñi Per singula sabbata mutabunt̄ corā dño suscepti a filijs isrl' federe sempit̄no: eruntqꝫ aaron ꝛ filioꝝ ei⁹ ut comedāt eos ī loco scō: q2 scm̄ scōꝝ ē de sacrificijs dñi iure ꝑpetuo. Ecce aūt egressus fili⁹ mulieris israelitidis quē pepat de viro egyptio int̄ filios isrl': iurgat⁹ ē ī castris cū viro israelite. Cūqꝫ blasphēasset nomē dñi ꝛ maledixisset ei: adduct⁹ ē ad moysen. Vocabat̄ aūt mat̄ ei⁹ salumith filia dabri de tribu dan: Miserūtqꝫ eū in carcerē: donec noscēt qd iuberet dñs. Qui locutus est ad moysen dicēs: Educ blasphemū ex͂ castra: ꝛ ponāt oēs q audierūt manus suas sup caput ei⁹ ꝛ lapidet eū pplus vniuersus. Et ad filios isrl' loq̄ris: Homo q maledixerit deo suo portabit peccatū suū: ꝛ q blasphemauerit nomē dñi morte moriat̄. Lapidib⁹ opp̄met eū ois multitudo ppli: Siue ille ciuis siue peregrinus fuerit q blasphemauerit nomē dñi morte moriat̄. Qui ꝑcusserit ꝛ occiderit hoīem: morte moriat̄. Qui ꝑcusserit aīal reddet vicariū .i. aīam ꝑ aīa. Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū suoꝝ: sicut fecit sic fiet ei. Fracturā ꝑ fractura: oculū ꝑ oculo: dētē ꝑ dente restituet. Qualē inflixerit maculam talē sustinere coget̄. Qui ꝑcusserit iumentū: reddat aliud. Qui ꝑcusserit hoīem punietur: Equū iudiciū sit int̄ vos: siue pegrin⁹: siue ciuis peccauerit: q2 ego suꝫ dñs de⁹ vester. Locutusqꝫ ē moyses ad filios israel: ꝛ eduxerunt eū q blasphemauerat ex͂ castra: ac lapidibus oppresserunt. Feceruntqꝫ filij israel sicut p̄ceperat dñs moysi.

XXV

Locutusqꝫ ē dñs ad moysen ī mōte sinai dicēs: Loq̄re filijs israel: ꝛ dices ad eos: Qñ ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis: sabbatizetis sabbatū dño. Sex annis seres agrū tuū: ꝛ sex annis putabis vineā tuā: colligesqꝫ fruct⁹ eius. Septimo aūt anno sabbatuꝫ erit terre requietionis dñi. Agrū nō seres: ꝛ vineā nō putabis. Que spōte gignet hum⁹ nō metes ꝛ vuas p̄miciarū tuarum nō colliges q̄si vindemiā. Annus enī requietionis terre ē. Sꝫ erūt vob̄ in cibū tibi ꝛ seruo tuo: ancille ꝛ mercēnario tuo ꝛ aduene q pegrinat̄ apud te. Iumētis tuis ꝛ pecorib⁹ oīa q̄ nascunt̄ p̄bebūt cibū. Numerabis quoqꝫ tibi septē hebdomadas annoꝝ .i. septies

septē: q̄ simul faciūt q̄dragitanouē: ⁊ clāges buc
cina mēse septimo decima die mēsis ꝓpitiatiōis
tpe in vniuersa terra vrā. Scīficabisq3 annū qn
q̄gesimū ⁊ vocabis remissionē cūctis habitato
ribꝰ tre tue. Ipse ē.n. iubileus. Reuertet hō ad
possessionē suā: ⁊ vnusq̄sq3 rediet ad familiam
p̄stinā: q2 iubileꝰ est ⁊ q̄nq̄gesimꝰ annus. Non
seretis atq3 metetis spōte in agro nascētia: ⁊ p̄
mitias vindemie nō colligetis ob scīficationem
iubilei: sed statim ablata comedetis. Anno iubi
lei redient oēs ad possessiones suas. Qn̄ vēdes
q̄ppiā ciui tuo uel emes ab eo: ne ɔtristes frēm
tuū: sꝫ iux̄ nūer annoꝝ iubilei emes ab eo: ⁊ iux̄
supputationē frugū vēdet tibi. Quāto plꝰ ānī re
māserit pꝰ iubileū: tāto crescet ⁊ p̄ciū quāto miꝰ
tpis nūeraueris: tāto minoris ⁊ ēptio ɔstabit. Tps
n. frugū vēdet tibi. Nolite affligē ɔtribules vros
sed timeat vnusq̄sq3 deū suū: q2 ego dn̄s deꝰ ve
ster. Facite p̄cepta mea ⁊ iudicia custodite: ⁊ im
plete ea ut habitare possitis in terra absq3 vllo
pauore: ⁊ gignat vob humus fructus suos q̄bꝰ
vescamini vsq3 ad saturitatē: nullius impetum
formidātes. Qd̄ si dixeritis q̄d comedemꝰ āno
septimo si nō seuerimꝰ neq3 collegerimꝰ fruges
nr̄as: dabo bn̄dictionē meā vobis anno sexto ⁊
faciet fructus triū annoꝝ: seretisq3 āno octauo ⁊
comedetis veteres fruges vsq3 ad nonū annū
donec noua nascant edetis vetera. Terra quoq3
nō vēdet in p̄petuū q2 mea est: ⁊ vos aduene ⁊
coloni mei estis. Vn̄ cūcta regio possessionis ve
stre sub redēptionis ɔditione vēdet. Si attenua
tus frat tuus vēdiderit possessiūculā suā: ⁊ si vo
luerit ꝓpinquus eꝰ pōt redimē qd̄ ille vēdide
rat. Sin aūt nō habuerit ꝓximū: ⁊ ipse p̄ciū ad
redimēdū potuerit inuenire: cōputabūt fructꝰ ex
eo tpe q̄ vēdidit: ⁊ qd̄ reliquū ē: reddet emptori
sicq3 recipiet possessionē suā. Qd̄ si nō inuenerit
manus eius ut reddat p̄ciū: habebit emptor qd̄
emerat vsq3 ad annū iubileū. In ipo.n. oīs ven
ditio redibit ad dn̄z ⁊ ad possessorē p̄stinū. Qui
vendiderit domū intra vrbis muros habebit li
centiā redimēdi donec vnꝰ impleat annus. Si
nō redemerit ⁊ ānī circulus fuerit euolutus: em
ptor possidebit eā: ⁊ posteri eius i p̄petuū: ⁊ redi
mi nō poterit ēt in iubileo. Sin aūt i villa fuerit
domꝰ q̄ muros nō hꝫ: agroꝝ iure vēdet. Si an̄
redēpta nō fuerit: i iubileo reuertet ad dn̄m suū.
Edes leuitarū q̄ in vrbibꝰ sunt: semp possunt re
dimi. Si redēpte nō fuerint: in iubileo reuertent
ad dn̄os: q2 domus vrbiū leuitaꝝ ꝓ possessioni
bus sunt int filios israel. Suburbana aūt eoꝝ
nō veneāt: q2 possessio sempitna ē. Si attenuatꝰ
fuerit frat tuus ⁊ infirmus manu ⁊ susceperis eū
q̄si aduenā ⁊ pegrinū ⁊ vixerit tecū: ne accipias
vsuras ab eo: nec amplius q̄3 dedisti. Time deū
tuū ut viuē possit frat tuus apud te. Pecuniam
tuā nō dabis ei ad vsurā. ⁊ frugū supabūdātiā
nō exiges. Ego dn̄s deus vester q eduxi vos de
terra egypti: ut darē vobis terrā chanaā ⁊ essem
vester deꝰ. Si paupertate cōpulsus vēdiderit se ti
bi frat tuus: nō eū opp̄mes suitute famuloꝝ: sꝫ
q̄si mercēnariꝰ ⁊ colonus erit: Vsq3 ad annū iu
bileū opabit apud te: ⁊ postea egredietur cū libe
ris suis: ⁊ reuertet ad cognationē ⁊ ad possessio
nē patrū suoꝝ. Mei.n. sui sunt: ⁊ ego eduxi eos
de terra egypti. Nō veneāt cōditione suoꝝ. Ne
affligas eū p potētiā: sed metuito deū tuū. Ser
uus ⁊ ancilla sint vobis de nationibꝰ q̄ in circui
tu vro sūt: ⁊ de aduenis q pegrinant apud vos
uel q ex his nati fuerint in terra vestra. Hos ha
bebitis famulos: ⁊ hereditario iure trāsmittetis
ad posteros: ac possidebitis ineťnū. Fratres aūt
vestros filios israel: ne opp̄matis p potētiā. Si
inualuerit apud vos manꝰ aduene atq3 pegrini
⁊ attenuatꝰ frater tuus vēdiderit se ei: aut cuiq̄3
de stirpe eiꝰ: post vēditionē pōt redimi. Qui vo
luerit ex fratribꝰ suis redimet eū: ⁊ patruꝰ ⁊ pa
truelis ⁊ cōsanguineus ⁊ affinis. Sin aūt ⁊ ipse
potuerit redimet se: supputatis dūtaxat annis a
tpe vēditionis sue vsq3 in annū iubileū: ⁊ pecu
nia q̄ venditus fuerat iux̄ annoꝝ numeꝝ: ⁊ rōne
mercēnarij supputata. Si plures fuerint anni q
remanēt vsq3 ad iubileū b̄m hos reddet ⁊ p̄ciū:
si pauci: ponet rōnē cū eo iux̄ annoꝝ numerum:
⁊ reddet emptori qd̄ reliquū ē annoꝝ: q̄bꝰ ante
suiuit mercedibꝰ imputatis. Nō affliget eū vio
lent in ɔspectu tuo. Qd̄ si p hec redimi nō potue
rit āno iubileo egrediet cū liberis suis. Mei.n.
sunt sui filioꝝ israel: q̄s eduxi de terra egypti.

E go dn̄s deꝰ vester. Nō facie XXVI
tis vobis idolum ⁊ sculptile: nec titulos
erigetis: nec insignē lapidē ponetis i ter
ra vestra ut adoretis eū. Ego.n. sum dn̄s deꝰ ve
ster. Custodite sabbata mea: ⁊ pauete ad sanctua
riū meū. Ego dn̄s. Si in p̄ceptis meis ambula
ueritis ⁊ mādata mea custodieritis ⁊ feceritis ea
dabo vob pluuias tēporibꝰ suis: ⁊ terra gignet
germē suū: ⁊ pomis arbores replebunt. App̄he
hendet messiū tritura vindemiā: ⁊ vindemia oc
cupabit sementē: ⁊ comedetis panē vestrū in sa
turitate: ⁊ absq3 pauore habitabitis in terra ve
stra. Dabo pacē in finibꝰ vris: dormietis ⁊ non
erit q exterreat. Auferā malas bestias: ⁊ gladiꝰ
nō trāsibit terminos vros. Persequimini inimi
cos vros: ⁊ corruāt corā vobis. Persequentur
q̄nq3 de vris cētū alienos: ⁊ cētū de vobis decē
milia. Cadēt inimici vri gladio i ɔspectu vro. Re
spiciā vos ⁊ crescē faciā: multiplicabimini ⁊ fir
mabo pactū meū vobiscū. Comedetis vetustissi
ma veterꝝ: ⁊ vetera nouis supuenientibꝰ ꝓiicietis
Ponā tabernaculū meū in medio vestri: ⁊ non
abiiciet vos aīa mea. Ambulabo int vos: ⁊ ero

deus vester: vosq; eritis ppl's meus. Ego dñs
deus vester qui eduxi vos de terra egyptiorum
ne seruiretis eis: ⁊ q̄ cōfregi catenas ceruicū ve
strarū: ut incederetis erecti. Qd̄ si nō audieritis
me: nec feceritis oīa mādata mea: sed spreueritis
leges meas: ⁊ iudicia mea ꝯtēpseritis: ut non fa
ciatis ea q̄ a me ꝯstituta sunt: ⁊ ad irritū ꝑduca
tis pactū meū: ego quoq; h̄ faciā vobis. Uisita
bo vos velocit' in egestate ⁊ ardore: q̄ ꝯficiat ocu
los vestros ⁊ ꝯsumat aīas v̄ras. Frustra seretis
semētē: q̄ ab hostib' deuorabit'. Ponam faciem
meā ꝯtra vos: ⁊ corruetis corā hostibus v̄ris: ⁊
subijciemini his q̄ oderūt vos. Fugietis nemie
ꝑsequēte. Sin aūt nec sic obedieritis mihi: addā
correptiones v̄ras septuplū ꝓpter pctā v̄ra: ⁊
c ōterā supbiā duritie v̄re. Daboq; vobis celū
d sup sicut ferrū: ⁊ terrā eneā. Cōsumet' incassū
labor vester: nō ꝓferet terra germē: nec arbores
poma ꝑbebūt. Si ambulaueritis ex aduerso mi
hi: nec volueritis audire me: addā plagas v̄ras
vsq; i septuplū ꝓpter pctā v̄ra. Emittāq; i vos
bestias agri q̄ consumāt vos ⁊ pecora v̄ra: ⁊ ad
paucitatē cūcta redigāt: deserteq; fient vie v̄re.
Qd̄ si nec sic volueritis recipe disciplinam: sed
ambulaueritis ex aduerso mihi: ego quoq; con
tra vos aduersus incedā: ⁊ ꝑcutiā vos septies
ꝓpter pctā v̄ra: inducāq; sup vos gladiū vltorē
fēderis mei. Cūq; ꝯfugeritis in vrbes: mittā
pestilētiā i medio v̄ri: ⁊ trademini in manibus
hostiū postq̄ cōfregero baculū panis v̄ri: ita ut
decē mulieres in vno clibano coquant panes: ⁊
reddāt eas ad pōdus ⁊ comedetis ⁊ nō saturabi
mini. Sin aūt nec ꝑ hec audieritis me: s; ambu
laueritis ꝯtra me ⁊ ego incedā aduersus vos i
furore cōtrario: ⁊ corripiā vos septē plagis ꝓpt'
pctā v̄ra: ita ut comedatis carnes filiorū v̄rorū ⁊
filiarū v̄rarū. Destruā; excelsa v̄ra: ⁊ simulacra
ꝯfringā. Cadetis int' ruinas idolorū v̄rorū: ⁊ abo
minabit' vos aīa mea intantū ut vrbes v̄ras re
digā i solitudinē: ⁊ deserta faciā scīūaria v̄ra: nec
recipiā vltra odorē suauissimū: disperdāq; trā
v̄ram: ⁊ stupebūt sup ea inimici v̄ri cū habitato
res illi' fuerint. Uos aūt disperdā in gentes: ⁊
euaginabo post vos gladiū: eritq; trā v̄ra deser
ta: ⁊ ciuitates v̄re dirute. Tūc placebūt terre sab
bata sua cūctis dieb' solitudinis sue. Qn̄ fuerī
tis in terra hostili: sabbatizabit ⁊ requiescet in sab
batis solitudinis sue: eo q̄ nō requieuerit i sabba
tis vestris: qn̄ habitabatis in ea. Et q̄ de vobis
remāserint dabo pauorē in cordib' eorū i regio
nib' hostiū. Terrebit eos sonitus folij volantis:
⁊ ita fugiēt q̄si gladiū. Cadent nullo sequente: ⁊
corruent singuli sup fratres suos q̄si bella fugiē
tes. Nemo vestrū inimicis audebit resistē. Peri
bitis int' gētes: ⁊ hostilis vos terra ꝯsumet. Qd̄
si ⁊ de his aliq̄ remāserint: tabescēt in iniq̄tatib'
suis in trā inimicorū suorū: ⁊ ꝓpt' pctā patrū suo
rū ⁊ sua affligent': donec ꝯfiteant' iniq̄tates suas
⁊ maiorū suorū q̄bus ꝑuaricati sunt in me: ⁊ am
bulauerunt ex aduerso mihi. Ambulabo igit' ⁊
ego cōtra eos ⁊ inducā illos in terrā hostilē: do
nec erubescat incircūcisa mens eorū. Tūc orabūt
ꝓ impietatib' suis: ⁊ recordabor federis mei qd̄
pepigi cū iacob ⁊ isaac ⁊ abraam. Terre quoq;
memor ero: q̄ cū relicta fuerit ab eis: cōplacebit
sibi in sabbatis suis: patiēs solitudinē ꝓpt' illos.
Ipsi v̄o rogabūt ꝓ pctīs suis: eo q̄ abiecerint
iudicia mea: ⁊ leges meas despexerit. Attn̄ etiā
cū essent in trā hostili: nō penit' abieci eos: neq;
sic despexi ut ꝯsumerent': ⁊ irritū facerē pactum
meū cū eis. Ego .n. sum dñs de' eorū: ⁊ recorda
bor federis mei p̄stini: qn̄ eduxi eos de trā egy
pti in ꝯspectu gentiū ut essē; deus eorū. Ego dñs
deus. Hec sunt iudicia atq; ꝑcepta ⁊ leges q̄s
dedit dñs int' se ⁊ int' filios israel in monte sinai
per manū; moysi.

XXVII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens: Lo
q̄re filijs israel ⁊ dices ad eos: Homo q̄
votū fecerit ⁊ spoponderit deo aīam suā
sub estimatione dabit ꝑciū. Si fuerit masculus
a vicesimo āno vsq; ad sexagesimū annū: dabit
q̄nq̄ginta siclos argenti ad mensurā sanctuarij:
si mulier triginta. A q̄nto autē anno vsq; ad vi
cesimū: masculus dabit viginti siclos: femia de
cē. Ab vno mense vsq; ad annū q̄ntū: ꝓ mascu
lo dabunt' q̄nq; sicli: ꝓ femina tres. Sexagena
rius ⁊ vltra masculus dabit q̄ndecim siclos: fe
mina decē. Si paup fuerit ⁊ estimationē reddere
nō valebit: stabit corā sacerdote: ⁊ quātū ille esti
mauerit ⁊ viderit eū posse reddē tm̄ dabit. Aīal
aūt qd̄ imolari pōt dño siqs vouerit: scm̄ erit ⁊
mutari nō poterit .i. nec meli' malo nec peī' bo
no. Qd̄ si mutauerit: ⁊ ipm̄ qd̄ mutatū ē: ⁊ illud
ꝓ quo mutatū ē ꝯsecratū erit dño. Aīal imūdū
qd̄ imolari dño nō pōt si qs vouerit adducet' an̄
sacerdotē: q̄ diiudicās vtrū bonū an malū sit sta
tuet ꝑciū. Qd̄ si dare voluerit is q̄ offert: addet
sup estimationē q̄ntā ptē. Homo si vouerit do
mū suā ⁊ scīficauerit dño: ꝯsiderabit eā sacerdos
vtrū bona an mala sit: ⁊ iux̄ ꝑciū qd̄ ab eo fuerit
ꝯstitutū venundabit'. Sin aūt ille q̄ vouerat vo
luerit redimere eā: dabit q̄ntā partē estimatiōis
supra ⁊ hēbit domū. Qd̄ si agrū possessiōis sue
vouerit ⁊ ꝯsecrauerit dño: iux̄ mēsurā sementis
estiabit' ꝑciū. Si trigīta modijs hordei serit' tra
q̄nq̄ginta siclis venūdet' argēti. Si stati ab āno
icipiētis iubilei vouerit agrū: quāto valē pōt: tā
to estimabit'. Sin aūt post aliquātulū tpis: sup
putabit sacerdos pecuniā iux̄ annorū q̄ reliq̄ sūt
numerū vsq; ad iubileū ⁊ detrahet' ex ꝑcio. Qd̄
si voluerit redimere agrū; ille q̄ vouerat: addet
q̄ntā partem estimate pecunie: ⁊ possidebit eam

Sin aũt noluerit redimere: sed alteri cuilibz fuerit venũdatus: vltra eũ q vouerat: redimere non poterit: qz cũ iubilei venerit dies: scificatus erit dño: ⁊ possessio ꝯsecrata ad ius ptinet sacerdotũ. Si ager emptus est ⁊ nõ de possessione maioꝝ scificatus fuerit dño: supputabit sacerdos iuxta annoꝝ numerũ vsqz ad iubileũ pciũ: ⁊ dabit ille q vouerat eũ dño. In iubileo aũt reuertet ad priorē dñm q vendiderat eũ ⁊ habuerat in sortē possessionis sue. Ois estimatio siclo scũarij ponderabit. Siclus viginti obolos hz. Primogenita q ad dcũ ptinēt nemo scificare poterit ⁊ vouere. Siue bos siue ouis fuerit dñi sunt. Qđ si imundũ est aial redimet q obtulit iux estimationē suã ⁊ addet qntã partē pcij. Si redimē noluerit vendet alteri: quãtũcũqz fuerit añ estimatũ. Oē qđ dño cõsecraf siue homo fuerit siue aial siue ager nõ veniet nec redimi poterit. Quicqd semel fuerit cõsecratũ: scm̃ scõꝝ erit dño. Et ois ꝯsecratio q offerf ab homine nõ redimef: sz morte morief. Oēs decime terre siue de pomis arboꝝ siue de frugibus dñi sunt: ⁊ illi sanctificanf. Siqs autē voluerit redimere decimas suas addet qntã ptē earũ. Oiuz decimaꝝ bouis ⁊ ouis ⁊ capre q sub pastoris virga trãseũt: qcqd decimũ venerit scificabit dño nõ eligef nec bonũ nec malũ nec altero cõmutabif. Siqs mutauerit: ⁊ qđ mutatũ ē ⁊ p quo mutatũ est scificabif dño. ⁊ nõ redimef. Hec sunt precepta que mandauit dñs moysi ad filios israel in monte sinai.

Explicit liber Leuiticus. Incipit vaiedaber id est liber Numeri. Capitulũ I

Locutusqz est dñs ad moysen i deserto sinai in tabernaculo federis prima die mēsis secũdi anno altero egressionis eoꝝ ex egypto dicēs: Tollite summã vniuerse cõgregationis filioꝝ israel p cognationes ⁊ domos suas: ⁊ noia singuloꝝ: q cqd sexus ē masculini a vicesimo ãno ⁊ supra: omniũ viroꝝ fortiũ ex israel: ⁊ numerabitis eas p turmas suas tu ⁊ aaron: eruntqz vobiscũ pncipes tribuũ ac domorũ in cognationibus suis: quoꝝ ista sunt noia. De tribu ruben: elysur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: naason filius aminadab. De tribu isachar: nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filioꝝ aũt ioseph de tribu ephraim: elisama filius ãmiud. De tribu manasse: gamalihel filius phadassur. De tribu beniamin: abidan filius gedeonis. De tribu dan: abiezer filius amisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: heliasaph filius duel. De tribu neptalim: ahira filius enan. Hi nobilissimi pncipes multitudinis p tribus ⁊ cognationes suas ⁊ capita exercitus israel q̃s tulerũt moyses ⁊ aaron cũ oi vulgi multitudie: ⁊ ꝯgregauerũt pmo die mensis secundi recēsentes eos p cognationes ⁊ domos ac familias: ⁊ capita ⁊ noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: sicut pceprat dñs moysi. Numeratiqz sunt in deserto sinai de ruben pmogenito israelis p gnãtiões ⁊ familias ac domos suas ⁊ noia capitũ singuloꝝ: oē qđ sexus est masculini a vicesimo ãno ⁊ supra pcedentiũ ad bellũ: q̃dragintasex milia qngenti. De filijs symeõ p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationum suarũ recensiti sunt p noia ⁊ capita singuloꝝ: oē qđ sexus est masculini a vicesimo ãno ⁊ supra pcedentiũ ad bellũ: qnquagintanouē milia trecēti. De filijs gad p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ recēsiti sunt p noia singuloꝝ a viginti annis ⁊ supra oēs q ad bella pcederãt: q̃dragintaqnqz milia sexcēti qnq̃ginta. De filijs iuda p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suaꝝ p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs q poterant ad bella pcedē recensiti sunt: septuagintaq̃tuor milia sexcenti. De filijs isachar p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs q ad bella pcederēt: recēsiti sunt qnq̃gintaq̃tuor milia q̃dringenti. De filijs zabulon p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recēsiti sunt p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs q poterãt ad bella pcedere: qnq̃gintaseptē milia q̃dringenti. De filijs ioseph filioꝝ ephraim p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recēsiti sunt per noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: oēs qui poterãt ad bella pcedere: q̃draginta milia qngēti. Porro filioꝝ manasse p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suarum: recensiti sunt p noia singuloꝝ a viginti annis ⁊ supra: oēs q poterãt ad bella pcedere: trigintaduo milia ducenti. De filijs beniamin p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ: recēsiti sũt noibus singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: oēs q poterãt ad bella pcedere: trigintaqnqz milia q̃drigēti. De filijs dan p gnãtiões ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recēsiti sunt noibus singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: omnes qui poterant ad bella procedere: sexagintaduo milia septingenti. De filijs aser p generatiões ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recēsiti sunt p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs qui poterãt ad bella pcedere: q̃draginta milia ⁊ mille qngenti. De filijs neptalim p gnãtiones ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recēsiti sunt noibus singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: oēs q

poterãt ad bella ꝓcedere: q̄nq̄ginta tria milia q̄drīgēti. Hi sunt quos numerauerūt moyses ⁊ aaron ⁊ duodecim p̄ncipes israel: singulos p domos cognationū suarū. Fueruntq; oēs filij isr p domos ⁊ familias suas a vicesimo ãno ⁊ supra q poterãt ad bella ꝓcedē: sexcenta tria milia virorꝫ q̄ngēti q̄nq̄ginta. Leuite aūt in tribub⁹ familiarū suarꝫ nō sunt numerati cum eis. Locutusq; ē dn̄s ad moysen dicēs: Tribū leui noli numerare: neq; pones summã eorꝫ cuꝫ filijs israel sed cōstitues eū sup tabernaculum testimonij ⁊ cuncta vasa eius: ⁊ qcq̄d ad cerimonias ptinet. Ipsi portabūt tabernaculū ⁊ oia vtēsilia eius: ⁊ erūt in ministerio ac p gyrum tabernaculi metabunt. Cū ꝓficiscēdū fuerit deponēt leuite tabernaculū: cū castrametãda erigēt. Quisq̄s extraneorū accesserit occidet. Metabunt aūt castra filij israel: vnusq̄sq; p turmas ⁊ cuneos atq; exercitum suum. Porro leuite p gyruꝫ tabernaculi figent tētoria: ne fiat indignatio sup multitudinē filiorꝫ isrl': ⁊ excubabūt in custodijs tabernaculi testimonij. Fecerunt ḡ filij israel iuxͣ oia q̄ p̄ceperat dn̄s moysi.

II

Locutusq; est dn̄s ad moysen ⁊ aaron dicēs: Singuli p turmas signa atq; vexilla ⁊ domos cognationū suarꝫ castrametabunt filij isrl': p gyrꝫ tabernaculi federis. Ad oriente iudas figet tētoria p turmas exercitus sui: eritq; p̄nceps filiorꝫ ei⁹ naason filius aminadab: ⁊ ois de stirpe ei⁹ summa pugnãtū septuagintaq̄ttuor milia sexcēti. Iuxͣ euꝫ castrametati sunt de tribu isachar: quorꝫ princeps fuit nathanael filius suar ⁊ ois numerus pugnatorꝫ eius q̄nq̄gintaq̄ttuor milia q̄dringenti. In tribu zabulon p̄nceps fuit heliab filius helon: oisq; de stirpe eius exercitus pugnatorꝫ q̄nq̄gintaseptēꝫ milia q̄dringēti. Uniuersi q in castris iude ānumerati sunt: fuerunt centū octogintasex milia q̄dringēti: ⁊ p turmas suas p̄mi egredient. In castris filiorꝫ ruben ad meridianã plagã erit princeps elysur filius sedeur: ⁊ cunct⁹ exercitus pugnatorꝫ eius q numerati sunt q̄dragintasex milia q̄ngenti. Iuxͣ eū castrametati sunt de tribu symeon quorꝫ p̄nceps fuit salamihel filius surisaddai: ⁊ cunct⁹ exercitus pugnatorꝫ eius q numerati sunt q̄nq̄gintanoueꝫ milia trecēti. In tribu gad p̄nceps fuit heliasaph filius duel: ⁊ cunctus exercitus pugnatorꝫ eius q numerati sunt quadragintaquinq; milia sexcēti q̄nquaginta. Oēs q recēsiti sunt in castris ruben centū quinquaginta milia ⁊ mille q̄dringēti q̄nquaginta: p turmas suas in secūdo loco ꝓficiscent. Leuabit aūt tabernaculū testimonij p officia leuitarꝫ ⁊ turmas eorꝫ. Quō eriget ita ⁊ deponetur. Singuli p loca ⁊ ordines suos ꝓficiscent. Ad occidētalē plagã erūt castra filiorꝫ ephraim: quorꝫ princeps fuit helisama fili⁹ ãmiud. Cūctus exercit⁹ pugnatorꝫ eius q numerati sunt: q̄draginta milia q̄ngēti. Et cū eis trib⁹ filiorꝫ manasse: quorū p̄nceps fuit gamaliel fili⁹ phadassur: cūct⁹q; exercitus pugnatorꝫ eius q numerati sunt trigitaduo milia ducēti. In tribu filiorꝫ beniamin princeps fuit abidan fili⁹ gedeonis: ⁊ cūctus exercit⁹ pugnatorꝫ eius q recēsiti sunt: trigintaq̄nq; milia q̄dringenti. Oēs q numerati sunt in castris ephraim centū octo milia centū p turmas suas tertij ꝓficiscent. Ad aq̄lonis partē castrametati sunt filij dan: quorꝫ p̄nceps fuit ahiezer fili⁹ amisaddai. Cunctus exercitus pugnatorꝫ ei⁹ q numerati sunt sexaginta duo milia septingenti. Iuxta eū fixere tētoria de tribu aser: quorꝫ p̄nceps fuit phegiel filius ochran. Cūctus exercitus pugnatorꝫ eius q numerati sunt q̄dragita milia ⁊ mille q̄ngēti. De tribu filiorꝫ neptalim p̄nceps fuit ahira filius enan. Cūctus exercitus pugnatorꝫ eius q̄nquagintatria milia q̄dringēti. Oēs qui numerati sunt in castris dan: fuerūt cētū q̄nquagintaseptē milia sexcēti: ⁊ nouissimi ꝓficiscent. Hic numerus filiorꝫ israel p domos cognationū suarꝫ ⁊ turmas diuisi exercit⁹: sexcentatria milia q̄ngenti q̄nquaginta. Leuite aūt nō sunt numerati int' filios israel. Sic enīꝫ p̄cepat dn̄s moysi. Fecerūtq; filij israel iuxͣ oia q mãdauerat dn̄s. Castrametati sunt p turmas suas: ⁊ ꝓfecti p familias ac domos patrum suorꝫ.

III

Hec sunt generationes aaron ⁊ moysi in die q̄ locutus est dn̄s ad moysen in mōte sinai ⁊ hec noia filiorꝫ aaron. Primogenitus ei⁹ nadab: deinde abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar. Hec noia filiorꝫ aaron sacerdotū q vncti sunt: ⁊ quorꝫ replete ⁊ ꝯsecrate manus ut sacerdotio fungerēt. Mortui sunt. n. nadab ⁊ abiu cū offerēt ignē alienū in ꝯspectu dn̄i in deserto sinai absq; liberis: functiq; sunt sacerdotio eleazar ⁊ ithamar coraꝫ aaron patre suo. Locutusq; est dn̄s ad moysen dicēs: Applica tribū leui: ⁊ fac stare in cōspectu aaron sacerdotis ut ministrēt ei ⁊ excubēt ⁊ obseruēt qcq̄d ad cultū ptinet multitudinis corã tabernaculo testimonij ⁊ custodiãt vasa tabernaculi ⁊ seruiētes in ministerio eius. Dabisq; dono leuitas aaron ⁊ filijs eius q̄bus traditi sunt a filijs israel. Aaron aūt ⁊ filios eius cōstitues sup cultū sacerdotij. Externus q ad ministrãdū accesserit morietur. Locutusq; ē dn̄s ad moysen dicens: Ego tuli leuitas a filijs israel ꝓ oi p̄mogenito q aperit vuluã i filijs israel: erūtq; leuite mei. Meū est enim omne p̄mogenitū. Ex quo pcussi p̄mogenitos i terra egypti: sanctificaui mihi qcq̄d p̄mū nascit in israel. Ab homine vsq; ad pecus mei sunt. Ego dn̄s. Locutusq; ē dn̄s ad moysen in deserto sinai dicens: Numera filios leui p domos patrū suorꝫ ⁊ familias: omnē masculuꝫ ab

p̄mogenita [illegible]

vno mēse ⁊ supra. Nūerauit moyses ut pceꝑat
dn̄s: ⁊ inuenti sunt filij leui p noīa sua: gerson ⁊
caad ⁊ merari. Filij gerson: lebni ⁊ semei. Filij
caath: amram ⁊ iessaar: hebron ⁊ oziel. Filij me
rari mooli ⁊ musi. De gerson fuere familie due:
lebnitica ⁊ semeitica: quarū numeratus est po
pulus sexus masculini ab vno mense ⁊ supra: se
ptē milia qngenti. Hi post tabernaculū metabū
tur ad occidentē sub ꝑncipe heliasaph filio lahel
⁊ habebūt excubias in tabernaculo federis: id ē
tabernaculū ⁊ operimentū eius: tentoriū qđ tra
hit̄ ante fores tecti federis ⁊ cortinas atrij: tento
riū quoq̄ qđ appendit̄ in introitu atrij taberna
culi: ⁊ qcqd ad ritū altaris ꝑtinet: funes taberna
culi ⁊ oīa vtēsilia eius. Cognatio caath hebebit
populos amramitas ⁊ iessaaritas ⁊ hebronitas
⁊ ozielitas. He sunt familie caathitarū recēsiti
p noīa sua oēs generis masculini ab vno mense
⁊ supra octo milia sexcenti. Habebūt excubias
scūarij ⁊ castrametabunt̄ ad meridianā plagam.
Principesq̄ eoꝝ erit helisaphā filius oziel ⁊ cu
stodiēt arcā: mensamq̄ ⁊ cādelabꝝ: altaria ⁊ va
sa scūarij in qb᷑ ministrat̄ ⁊ velū: cūctaq̄ huiusce
modi suppellectilē. Princeps aūt ꝑncipum leui
tarū eleazar fili᷑ aaron sacerdotis erit sup excu
bitores custodie scūarij. At vo de merari erunt
ppli moolite ⁊ musite recēsiti p noīa sua oēs ge
neris masculini ab vno mense ⁊ supra sex milia
ducēti. Princeps eoꝝ suriel filius abiaiel in pla
ga septētrionali castrametabunt̄. Erūt sub custo
dia eoꝝ tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊ colūne ac
bases earū: ⁊ oīa q̄ ad cultū huiuscemodi ꝑtinēt
colūneq̄ atrij p circuitū cū basibus suis: ⁊ paxil
li cū funib᷑. Castrametabunt̄ ante tabernaculum
federis. i. ad orietalē plagā: moyses ⁊ aaron cum
filijs suis: habentes custodiā scūarij in medio fi-
lioꝝ isrl̄. Quisq̄s alien᷑ accesserit: morietur. Oēs
leuite quos numerauerūt moyses ⁊ aaron iuxta
ꝑceptū dn̄i p familias suas in genere masculino
a mēse vno ⁊ supra: fuerūt viginti duo milia. Et
ait dn̄s ad moysen. Numera ꝑmogenitos sex᷑
masculini de filijs israel ab vno mense ⁊ supra: ⁊
habebis summā eoꝝ. Tollesq̄ leuitas mihi ꝓ
omni ꝑmogenito filioꝝ israel. Ego sum dn̄s. Et
pecora eoꝝ ꝓ vniuersis ꝑmogenitis pecoꝝ filio
rū israel. Recensuit moyses sicut pceꝑat dn̄s
ꝑmogenitos filioꝝ israel ⁊ fuerūt masculi p no
mia sua a mēse vno ⁊ supra: vigītiduo milia du
centi septuagintatres. Locutusq̄ ē dn̄s ad moy
sen dicēs: Tolle leuitas ꝓ ꝑmogenitis filioꝝ isrl̄
⁊ pecora leuitarū ꝓ pecorib᷑ eoꝝ: eruntq̄ leuite
mei. Ego sum dn̄s. In pcio aūt ducētoꝝ septua
gintatrium q exceduͭt numerū leuitarū de ꝑmoge
nitis filioꝝ israel: accipies qnq̄ siclos p singula
capita: ad mensurā scūarij. Siclus habet vigin
. i. obolos. Dabisq̄ pecuniā aaron ⁊ filijs eius:
pciū eoꝝ qui supra sunt. Tulit igit̄ moyses pecu
niā eoꝝ q fuerāt amplius: ⁊ quos redemerat a
leuitis ꝓ ꝑmogenitis filioꝝ israel: mille trecen
toꝝ sexagintaqnq̄ sicloꝝ iuxta pōdus scūarij: ⁊
dedit eā aaron ⁊ filijs eius iuxta verbū qđ prece
perat sibi dn̄s.

IIII

Locutusq̄ est dn̄s ad moysen ⁊ aaron di
cēs: Tolle summā filioꝝ caath ḋ medio
leuitarū p domos ⁊ familias suas a tri
cesimo anno ⁊ supra vsq̄ ad qnq̄gesimū annū:
omniū q ingrediunt̄ ut stent ⁊ ministrent in tab̄
naculo federis. Hic est cultus filioꝝ caath. Tab̄
naculū federis ⁊ scīn̄ scōꝝ ingredient̄ aaron ⁊ fi
lij eius qn̄ mouēda sunt castra: ⁊ deponēt velum
qđ pendet ante fores: īuoluētq̄ eo arcā testimo
nij ⁊ operiēt rursum velamine hyacinthinarum
pelliū: extēdētq̄ desup palliū totū hyacinthinū
⁊ inducēt vectes. Mensā quoq̄ ꝓpositionis in
uoluēt hyacinthino pallio: ⁊ ponent cū eo thuri
bula ⁊ mortariola cyathos ⁊ crateras ad liba fū
denda. Panes semꝑ in ea erūt. Extendentq̄ de
sup palliū coccineū qđ rursum operiēt velamēto
hyacinthinarū pelliū: ⁊ inducēt vectes. Sumēt
⁊ palliū hyacinthinū quo operiēt cādelabꝛū cū
lucernis ⁊ forcipib᷑ suis ⁊ emūctorijs ⁊ cunctis
vasis olei q̄ ad cōcinnādas lucernas necessaria
sunt: ⁊ sup oīa ponent operimentū hyacinthina
rū pelliū ⁊ īducēt vectes. Necnō ⁊ altare aureū
īuoluēt hyacinthino vestimento: ⁊ extendent de
sup operimentū hyacinthinarū pelliū: inducētq̄
vectes. Oīa vasa quib᷑ ministrat̄ in scūario in
uoluēt hyacinthino pallio: ⁊ extendet desup ope
rimentū hyacinthinarū pelliū inducētq̄ vectes
Sed ⁊ altare mūdabūt cinere: ⁊ inuoluent illud
purpureo vestimento: ponētq̄ cū eo oīa vasa q
bus in ministerio ei᷑ vtunt̄. i. ignium receptacula:
fuscinulas ac tridētes: vncinos ⁊ batilla. Cūcta
vasa altaris operient simul velamine hyacinthi
narū pelliū: ⁊ inducēt vectes. Cūq̄ inuoluerint
aaron ⁊ filij ei᷑ scūariū ⁊ oīa vasa eius in cōmo
tione castroꝝ: tūc intrabūt filij caath ut portēt in
uoluta: ⁊ nō tangent vasa scūarij ne moriantur.
Ista sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo fede
ris sup quos erit eleazar fili᷑ aaron sacerdotis
ad cui᷑ ꝑtinet curā oleū ad cōcinnādas lucernas
⁊ cōpositionis incēsum ⁊ sacrificiū qđ semꝑ offert̄
⁊ oleū vnctionis ⁊ qcqd ad cultū tabernaculi ꝑ
tinet oīumq̄ vasoꝝ q̄ in scūario sunt. Locutusq̄
est dn̄s ad moysen ⁊ aaron dicēs. Nolite pdere
pplm̄ caath de medio leuitaꝝ: sed h̄ facite eis ut
viuāt ⁊ nō moriant̄ si tetigerint scā scōꝝ. Aaron
⁊ filij ei᷑ intrabūt: ipsiq̄ disponēt opa singulorum
⁊ diuidēt qd portare qs debeat. Alij nulla curio
sitate videāt q̄ sunt in scūario ꝑusq̄ inuoluant̄
alioqn morient̄. Locutusq̄ ē dn̄s ad moysen di
cēs: Tolle summā etiā filioꝝ gerson p domos ⁊

familias ⁊ cognationes suas a triginta annis ⁊
supra vsqȝ ad ãnos qnq̃ginta. Numera oẽs q
ingrediunť ⁊ ministrãt in tabernaculo federis.
Hoc ẽ officiũ familie gersonitarũ ut portẽt corti
nas tabernaculi ⁊ tectũ federis opimentũ aliud
⁊ sup oĩa velamẽ hyacinthinũ: tẽtoriũq; qḋ pẽ
det i introitu tabernaculi federis cortinas atrij ⁊
velũ in introitu qḋ ẽ añ tabernaculũ. Oĩa q̃ ad
altare ptinẽt funiculos ⁊ vasa ministerij iubente
aaron ⁊ filijs ei⁹ portabũt filij gerson: ⁊ sciẽt sin
guli cui debeãt oneri mãcipari. Hic est cult⁹ fa
milie gersonitarũ i tabernaculo federis. Erũtq;
sub manu ithamar filij aaron sacerdotis. Filios
q̃ȝ merari p familias ⁊ domos patrũ suorũ recẽ
sebis a triginta ãnis ⁊ supra vsqȝ ad ãnos qnq̃
ginta: oẽs qui ingrediunť ad officiuȝ ministerij
sui ⁊ cultum federis testimonij. Hec sunt onera
eorũ. Portabunt tabulas tabernaculi ⁊ vectes
ei⁹: colũnes ac bases ear: colũnas q̃ȝ atrij p cir
cuitũ cũ basib⁹ ⁊ paxillis ⁊ funib⁹ suis. Oĩa vasa
⁊ suppellectilẽ ad numerũ accipient: sicq; porta
bũt. Hoc ẽ officiũ familie meraritarũ ⁊ ministe
riũ i tabernaculo federis: erũtq; sub manu itha
mar filij aarõ sacerdotis. Recẽsuerũt igiť moy
ses ⁊ aaron ⁊ pncipes synagoge filios caath per
cognationes ⁊ domos patrũ suorũ a triginta an
nis ⁊ supra vsqȝ ad annũ qnq̃gesimũ: oẽs qui in
grediunť ad ministeriũ tabernaculi federis: ⁊ in
uenti sunt duo milia septingẽti qnq̃ginta. Hic ẽ
numerus ppli caath q intrãt tabernaculũ fede
ris. Hos numerauit moyses ⁊ aaron iux̃ sermo
nẽ dñi p manũ moysi. Numerati sunt ⁊ filij ger
son p cognationes ⁊ domos patrũ suorũ a trigĩ
ta ãnis ⁊ supra vsqȝ ad qnq̃gesimũ ãnũ: oẽs q
ingrediunť ut ministrẽt i tabernaculo federis: ⁊
inuẽti sunt duo milia sexcẽti triginta. Hic est po
pulus gersonitarũ: quos numerauerũt moyses
⁊ aaron iux̃ verbũ dñi. Numerati sunt ⁊ filij me
rari p cognationes ⁊ domos patrũ suorũ a trigĩ
ta annis ⁊ supra vsqȝ ad ãnũ qnq̃gesimũ: oẽs q
ingrediunť ad explendos ritus tabernaculi fede
ris: ⁊ inuẽti sunt tria milia ducenti. Hic ẽ nume
rus filiorũ merari: q̃s recẽsuerũt moyses ⁊ aarõ
iux̃ imperiũ dñi p manũ moysi. Oẽs q recensiti
sunt de leuitis ⁊ q̃s recẽseri fecit ad nomẽ: moy
ses ⁊ aaron ⁊ pncipes israel p cognationes ⁊ do
mos patrũ suorũ a triginta ãnis ⁊ supra vsqȝ ad
annũ qnq̃gesimũ ingrediẽtes ad ministeriũ ta
bernaculi ⁊ onera portãda: fuerũt simul octo mi
lia qngẽti octoginta. Iux̃ verbum dñi recensuit
eos moyses vnũquẽq; iux̃ officiũ ⁊ onera sua: si
cut pceperat ei dñs.

V

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicẽs: Pre
cipe filijs isrl': ut eijciãt de castris omneȝ
leprosuȝ ⁊ q semine fluit: pollutusq; est
sup mortuo. Tã masculũ q̃ȝ feminã eijcite de ca
stris: ne ↄtaminẽt ea cũ habitauerint vobiscuȝ.
Feceruntq; ita filij israel ⁊ eiecerũt eos ex castra si
cut locutus erat dñs moysi. Locutusq; est dñs
ad moysen dicẽs: Loquere ad filios isrl'. Vir si
ue mulier cũ fecerint ex oib⁹ pctis q̃ solẽt hoib⁹
accidere: ⁊ p negligentiã trãsgressi fuerint mãda
tũ dñi atq; deliquerint: confitebunť pctm̃ suũ ⁊
reddẽt ipm̃ caput: qntãq; ptẽ desup ei in quem
peccauerint. Sin aũt nõ fuerit q recipiat: dabũt
dño ⁊ erit sacerdotis: excepto ariete q offerť pro
expiatione ut sit placabilis hostia. Oẽs quoq;
pmitie q̃s offerũt filij isrl' ad sacerdotẽ pertinent
⁊ qcq̃d in sctuariũ offerť a singulis ⁊ tradiť mani
bus sacerdotis: ipsius erit. Locutusq; ẽ dño ad
moysen dicẽs: Loquere ad filios isrl': ⁊ dices ad
eos: Vir cui⁹ vxor errauerit: maritũq; cõtẽnens
dormierit cũ altero viro: ⁊ h̄ maritus dephende
re nõ querit sed latet adulteriũ ⁊ testibus argui
nõ põt: q: nõ est inuenta in stupro: si spũs zeloty
pie cõcitauerit virũ cõtra vxorẽ suã que uel pol
luta est: uel falsa suspitione appetiť: adducet eã
ad sacerdotẽ: ⁊ offeret oblationẽ p illa decimam
ptem sati farine hordeacee. Nõ fundet super eã
oleũ: nec imponet thus q: sacrificiũ zelotypie ẽ
⁊ oblatio inestigãs adulteriũ. Offeret igiť eã sa
cerdos ⁊ statuet corã dño: assumetq; aquã scãm
in vase fictili: ⁊ pauxillũ terre de pauimento tab̄
naculi mittet in eaȝ. Cũq; steterit mulier in con
spectu dñi: discooperiet caput ei⁹ ⁊ ponet sup ma
nus illius sacrificiũ recordationis ⁊ oblationem
zelotypie. Ipse aũt tenebit aq̃s amarissimas in
quib⁹ cũ execratione maledicta cõgessit: adiura
bitq; eã: ⁊ dicet: Si nõ dormiuit vir alien⁹ tecuȝ
⁊ si nõ polluta es deserto mariti thoro: nõ te no
cebũt aque iste amarissime in q̃s maledicta con
gessi. Sin aũt declinasti a viro tuo atq; polluta
es: ⁊ cõcubuisti cũ altero: his maledictionibus
subiacebis. Det te dñs in maledictioneȝ: exem
pluq; cũctoꝝ i ppl'o suo. Putrescẽ faciat femur
tuũ: ⁊ tumẽs vter⁹ tu⁹ dirũpať. Ingrediãť aque
maledicte i ventrẽ tuũ: ⁊ vtero tumescẽte putre
scat femur. Et rñdebit mulier: Amen amẽ. Scri
betq; sacerdos i libello ista maledicta: ⁊ delebit
ea aquis amarissimis in q̃s maledicta cõgessit
⁊ dabit ei bibere. Quas cuȝ exhauserit: tollet sa
cerdos de manu eius sacrificiũ zelotypie ⁊ eleua
bit illud corã dño: iponetq; illud sup altare: ita
dũtaxat ut pri⁹ pugilluȝ sacrificij tollat de eo qḋ
offerť ⁊ incẽdat sup altare: ⁊ sic potũ det mulieri
aq̃s amarissimas. Quas cũ biberit si polluta ẽ
⁊ cõtẽpto viro adulterij rea: pertrãsibũt eã aque
maledictionis: ⁊ inflato ventre computrescet fe
mur: eritq; mulier in maledictionem ⁊ in exem
plum omni populo. Quod si polluta non fuerit:
erit innoxia ⁊ faciet liberos. Ista est lex zeloty
pie. Si declinauerit mulier a viro suo: ⁊ si pollu

zelotypie sp9

aq̄ sta

Maledictio pro adultera

ta fuerit maritusq3 zelotypie spiritu cōcitatus adduxerit eā in ꝯspectu dn̄i: ⁊ fecerit ei sacerdos iuxta oia que scripta sunt: maritus absq3 culpa erit: ⁊ illa recipiet iniq̄tatē suā. VI

Locutus ē dn̄s ad moysen dicens. Loq̄re ad filios isrl̄: ⁊ dices ad eos: Uir siue mulier cū fecerint votū vt scificent: ⁊ se voluerit dn̄o ꝯsecrare: a vino ⁊ oi q̄d inebriare pt: abstinebūt. Acetū ex vino ⁊ ex qualibet alia potione: ⁊ q̄cq̄d de ea exprimit non bibēt: vuas recentes siccasq3 non comedēt cūctis diebus q̄bus ex voto dn̄o ꝯsecrant. Quicq̄d ex vinea eē pōt ab vua passa vsq3 ad acinū non comedent. Oi tpe sepatiōis sue nouacula nō trāsibit per caput ei⁹ vsq3 ad cōpletū diē quo dn̄o ꝯsecratur Scūs erit crescente cesarie capitis ei⁹. Oi tēpe ꝯsecrationis sue sup mortuū non ingredietur: nec super p̄ris q̄dē ⁊ matris ⁊ fr̄is sororisq3 funē cōtaminabit: q: ꝯsecratio dei sui sup caput eius ē. Oibus diebus sepatiōis sue scūs erit dn̄o. Sin aūt mortuus fuerit subito q̄spiam corā eo polluetur caput cōsecrationis ei⁹: quod radet ilico: et in eadē die purgationis sue: ⁊ rursum septia. In octaua autē die offeret duos turtures vel duos pullos colūbe sacerdoti in introitu federis testimonij: facietq3 sacerdos vnū ꝓ pctō: ⁊ alterum in holocaustū: ⁊ depcabit ꝓ eo: q: peccauit sup mortuo: scificabitq3 caput eius in die illo: ⁊ cōsecrabit dn̄o die sepatiōis illi⁹: offerens agnum anniculū ꝓ pctō: ita tn̄ vt dies priores irriti fiāt q̄m polluta ē scificatio eius. Ista ē lex ꝯsecrationis. Cū dies quo ex voto decreuerat cōplebunt adducet eū ad ostiū tabernaculi federis: vt offerat oblationē eius dn̄o: agnū anniculū imaculatū in holocaustū: ⁊ ouem anniculā immaculatā ꝓ pctō: ⁊ arietē imaculatū hostiā pacificā: canistrū quoq3 panū azymoꝝ q̄ cōspersi sunt oleo. ⁊ lagana absq3 fermento vncta oleo ac libamina singuloꝝ: q̄ offeret sacerdos coram dn̄o: ⁊ faciet tam ꝓ pctō q̄3 in holocaustū. Arietē vero imolabit hostiā pacificā dn̄o: offerens simul canistꝝ azymoꝝ: libamentaq3 ex more debent. Tūc radetur nazareus ad hostiū tabernaculi federis cesarie ꝯsecrationis sue: tolletq3 capillos ei⁹: ⁊ ponat sup ignem q̄ ē suppositus sacrificio pacificorū: ⁊ armū coctū arietis: tortāq3 absq3 fermento vnā de canistro: ⁊ laganū azymū vnū: ⁊ tradet i manus nazarei postq̄3 rasum fuerit caput eius susceptaq3 rursum ab eo eleuabit in conspectu dn̄i: ⁊ scificata sacerdotis erunt: sic pectusculum quod separi iussū ē ⁊ femur. Post hec pōt bibē narzareus vinū. Ista est lex nazarei cū vouerit oblationē suam dn̄o tpe consecrationis sue: exceptis his que inuenerit manus eius. Iuxta quod mente deuouerat: ita faciet ad pfectionē scificationis sue. Locutusq3 est dn̄s ad moysen dicens. Loquere aaron ⁊ filijs eius: Sic bn̄dicetis filijs isrl̄: ⁊ dicetis eis. Benedicat tibi dn̄s ⁊ custodiat te. Ostendat dn̄s faciē suam tibi: ⁊ misereat tui. Conuertat dn̄s vultū suū ad te: ⁊ det tibi pacē. Inuocabūtq3 nomen meum sup filios isrl̄: ⁊ ego benedicam eis. VII

Factū est aūt in die qua cōpleuit moyses tabernaculū ⁊ erexit illud: vnxitq3 ⁊ scificauit cū oibus vasis suis: altare similiter ⁊ ois vasa eius: obtulerūt pncipes isrl̄: ⁊ capita familiarū que erant ꝑ singulas tribus pfecti eorum q̄ numerati fuerant munera corā dn̄o sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces: ⁊ vnū bouem singuli: obtulerūtq3 eam in conspectu tabernaculi. Ait dominus ad moysen: Suscipe ab eis vt seruiant in ministerio tabernaculi: ⁊ trades ea leuitis iuxta ordinē ministerij sui. Itaq3 cū suscepisset moyses plaustra ⁊ boues: tradidit ea leuitis Duo plaustra ⁊ quattuor boues dedit filijs gerson: iuxta id quod hēbant necessarium quattuor alia plaustra ⁊ octo boues dedit filijs merari bz officia ⁊ cultū suū: sub manu ythamar filij aarō sacerdotis. Filij aūt caath non dedit plaustra et boues: q: in scūario seruiunt: ⁊ onera ꝓprijs portant humeris. Igit obtulerūt duces in dedicatione altaris die qua vnctū est oblationē suā ante altare. Dixit domin⁹ ad moysen: Singuli duces p singulos dies offerant munera in dedicationē altaris. Primo die obtulit oblationē suā naasō filius aminadab de tribu iuda: fueruntq3 in ea acetabulū argenteū: pōdo centū triginta sicloꝝ phiala argentea habēs septuaginta siclos iuxta pōdus scūarij: vtrūq3 plenū simila ꝯspersa oleo i sacrificiū: mortariolū ex decem siclis aureis plenū incēso: bouē de armento ⁊ arietē ⁊ agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 ꝓ pctō: ⁊ i sacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes q̄nq3. hircos q̄nq3: agnos anniculos q̄nq3. Hec ē oblatō naasō filij aminadab. Scdo die obtulit nathanael fili⁹ suar dux de tribu ysachar acetabulū argenteū appēdēs cētū triginta siclos: phialā argenteam habētē septuagita siclos iuxta pōd⁹ scūarij vtrūq3 plenū simila ꝯspsa oleo i sacrificiū: mortariolū aureū habēs decē siclos plenū incēso bouē de armēto ⁊ arietē: ⁊ agnū āniculū in holocaustum hircūq3 ꝓ pcō: ⁊ i sacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes q̄nq3: hircos q̄nq3: agnos āniculos q̄nq3. Hec fuit oblatio nathanael filij suar. Tercio die pnceps filiorū zabulō heliab fili⁹ belon obtulit acetabulū argenteū appendēs centū trigīta siclos phialā argenteā habentē septuagīta siclos ad pōdus scūarij vtrūq3 plenū simila conspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incenso: bouē de armento ⁊ arietē: ⁊ agnū anniculū in holocaustū hircumq3

ꝓ pctó:⁊ in sacrificio pacificoꝝ boues duos:arie
tes qnqꝫ:hircos qnqꝫ:agnos anniculos qnqꝫ.
Hec est oblatio heliab filij helon. Die q̃rto prin
ceps filioꝝ ruben elisur fili⁹ sedeur:obtulit aceta
bulū argenteū appēdēs centum triginta siclos:
phialā argenteā habentē septuaginta siclos ad
pōdus scīuarij: vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleo
sacrificiū:mortariolū aureū appendēs decem si
clos plenū incenso: bouē de armēto ⁊ arietem ⁊
agnū āniculū i holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó: ⁊ in
sacrificio pacificoꝝ boues duos:arietes qnqꝫ:
hircos qnqꝫ:agnos āniculos qnqꝫ.Hec fuit ob
latio elisur filij sedeur.Die qnto pinceps filiorꝫ
symeon salamihel filius surisaddai obtulit aceta
bulū argēteū appēdēs centū trigīta siclos: phia
lā argenteā habentē septuaginta siclos ad pon
dus scīuarij: vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleū in
sacrificiū mortariolū aureū appendēs decem si
clos plenū incenso:bouē de armento ⁊ arietez ⁊
agnū anniculū in holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó : ⁊
in hostias pacificoꝝ boues duos:arietes qnqꝫ :
hircos qnqꝫ: agnos āniculos qnqꝫ. Hec fuit ob
latio salamihel filij surisaddai. Die sexto pinceps
filioꝝ gad heliasaph fili⁹ duel:obtulit acetabulū
argenteū appendēs centū triginta siclos:phialā
argenteā habentē septuaginta siclos ad pōdus
scīuarij: vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleo in sacri
ficiū:mortariolū aureū appēdēs decē siclos ple
nū incēso:bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū ānicu
lū in holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó:⁊ in hostias pa
cificoꝝ:boues duos:arietes qnqꝫ:hircos qnqꝫ:
agnos anniculos qnqꝫ . Hec fuit oblatio helia
saph filij duel. Die septimo pinceps filioꝝ ephraī
elisama fili⁹ āmiud:obtulit acetabulū argenteū
appendēs centū triginta siclos:phialā argenteā
habentem septuaginta siclos ad pōdus scīuarij:
vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleo in sacrificium
mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū in
censo:bouē de armēto arietē ⁊ agnū anniculum
in holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó : ⁊ in hostias paci
ficoꝝ boues duos:arietes qnqꝫ:hircos quinqꝫ:
agnos anniculos qnqꝫ. Hec fuit oblatio elisam
filij āmiud . Die octauo pinceps filioꝝ manasse
gamaliel filius phadassur:obtulit acetabulū ar
genteū appēdens centū triginta siclos:phialam
argenteā habentē septuaginta siclos ad pōdus
sanctuarij vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleo i sa
crificiū:mortariolū aureū appendēs decē siclos
plenū incenso:bouē de armēto: ⁊ arietē ⁊ agnum
āniculū i holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó:⁊ i hostias
pacificorum boues duos: arietes qnqꝫ : hircos
qnqꝫ:agnos anniculos qnqꝫ . Hec fuit oblatio
gamaliel filij phadassur . Die nono pinceps filio
rū beniamin abidan fili⁹ gedeonis : obtulit ace
tabulū argenteū appendēs centū triginta siclos
phialam argēteaꝫ hn̄tem septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij: vtrūqꝫ plenū simila ꝯspersa
oleo i sacrificiū mortariolū aureuꝫ appēdēs decē
siclos plenuꝫ incēso:bouē de armēto ⁊ arietem ⁊
agnuꝫ anniculuꝫ i holocaustuꝫ:hircūqꝫ ꝓ pctó:
⁊ in hostias pacificoꝝ boues duos:arietes qnqꝫ
hircos qnqꝫ:agnos āniculos qnqꝫ.Hec fuit ob
latio abidan filij gedeonis.Die decimo pinceps
filioꝝ dan abiezer fili⁹ amisaddai : obtulit aceta
bulū argēteū appēdēs centū trigīta siclos: phia
lam argenteā hn̄tē septuaginta siclos ad pond⁹
sanctuarij:vtrūqꝫ plenū simila cōspersa oleo i sa
crificiū:mortariolū aureū appendēs decē siclos
plenū incēso:bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū an
niculū i holocaustū:hircūqꝫ ꝓ pctó:⁊ in hostias
pacificorum boues duos:arietes qnqꝫ : hircos
qnqꝫ:agnos anniculos qnqꝫ . Hec fuit oblatio
abiezer filij amisaddai. Undecimo pinceps fi
lioꝝ aser phegiel filius ochran:obtulit acetabu
lum argēteum appēdēs centum triginta siclos:
phialā argēteaꝫ habētem septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij: vtrūqꝫ plenū simila ꝯspersa
oleo in sacrificiuꝫ:mortariolū aureuꝫ appendēs
decē siclos plenuꝫ incēso:bouē de armēto ⁊ arie
tē ⁊ agnum anniculū in holocaustuꝫ:hircūqꝫ ꝓ
pctó:⁊ in hostias pacificoꝝ boues duos: arietes
qnqꝫ:hircos qnqꝫ:agnos anniculos qnqꝫ.Hec
fuit oblatio phegiel filij ochran. Die duodecimo
pinceps filioꝝ neptalim ahira fili⁹ henan : obtu
lit acetabulū argenteū appendēs centuꝫ trigita
siclos:phialā argenteam habentē septuaginta si
clos ad pōdus scīuarij: vtrūqꝫ plenū simila oleo
cōspersa in sacrificiū:mortariolū aureū appēdēs
decē siclos plenū incēso bouē de armento ⁊ arie
tē ⁊ agnum anniculū in holocaustū:hircūqꝫ pro
pctó:⁊ in hostias pacificoꝝ boues duos: arietes
qnqꝫ:hircos qnqꝫ:agnos anniculos qnqꝫ. Hec
fuit oblatio ahira filij henan. Hec in dedicatione
altaris oblata sunt a pincipibus isrl̄. in die q̄ ꝯse
cratuꝫ est:acetabula argētea duodecim : phiale
argentee duodecim:mortariola aurea duodecim
ita ut centuꝫ triginta siclos haberet vnuꝫ aceta
buluꝫ:⁊ septuaginta siclos vna phiala.i.cōe va
soꝝ oium ex argēto:sicli duo milia q̄dringēti pō
dere sanctuarij:mortariola aurea duodecim ple
na incēso:denos siclos appēdētia pondē sanctua
rij.i.simul auri sicli centum viginti:boues de ar
mēto in holocaustum duodecim:arietes duode
cim:agni anniculi duodecim ⁊ libamenta coruꝫ
hirci duodecim ꝓ pctó:in hostias pacificoꝝ : bo
ues vigintiq̄tuor :arietes sexaginta:hirci sexagi
ta:agni anniculi sexaginta.Hec oblata sunt i de
dicatione altaris qn̄ vnctuꝫ ē. Cūqꝫ ingrederet
moyses tabernaculū federis ut cōsuleret oracu
lum :audiebat vocē loquētis ad se de ꝓpitiatorio
qd̄ erat super arcam testimonij inter duos cheru
bin: vnde ⁊ loquebat ei.

VIII

L Ocutusq; est dñs ad moysen dicēs: Loquere aaron: ⁊ dices ad eū: Cū posueris septē lucernas cādelabrū in australi pte erigat. Hoc igit̄ pcipe ut lucerne cōtra boream e regione respiciāt ad mensā panū ꝓpositionis cōtra eā partē quā candelabrū respicit: lucere debebūt. Fecitq; aaron ⁊ imposuit lucernas super candelabrū: ut pceperat dñs moysi. Hec autē erat factura candelabri: ex auro ductili tam medius stipes q̄ cūcta q̄ ex vtroq; calamoꝝ latere nascebant̄. Iuxͣ exemplū qd̄ ostēdit dñs moysi ita opatus ē candelabꝝ. Et locutꝰ ē dñs ad moysen dicēs: Tolle leuitas ex medio filioꝝ israel: ⁊ purificabis eos iuxͣ hūc ritū. Aspergant̄ aq̄ lustrationis ⁊ radant oēs pilos carnis sue. Cūq; lauerint vestimēta sua ⁊ mūdati fuerint: tollent bouē de armentis ⁊ libamētū eius: similā oleo ꝯspersā: bouē aūt alteꝝ de armento accipies ꝓ pctō: ⁊ applicabis leuitas corā tabnaculo federis ꝯuocata oī multitudīe filioꝝ isrl̄. Cūq; leuite fuerint corā dño: ponēt filij isrl̄ manꝰ suas super eos: ⁊ offeret aaron leuitas munꝰ i ꝯspectu dñi a filijs isrl̄: ut seruiant i ministerio eiꝰ. Leuite q; ponēt manꝰ suas sup capita boū: e qbꝰ vnū facies ꝓ pctō: ⁊ alteꝝ in holocaustū dñi: ut depceris ꝓ eis. Statuesq; leuitas i ꝯspectu aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ: ⁊ cōsecrabis oblatos dño: ac sepabis de medio filioꝝ isrl̄ ut sint mei ⁊ postea ingrediant̄ tabnaculū federis ut seruiāt mihi. Sicq; purificabis ⁊ ꝯsecrabis eos i oblationē dñi: qm̄ dono donati sunt mihi a filijs isrl̄. Pro pmogenitis q̄ apeiūt oēm vuluā i isrl̄ accepi eos. Mea sunt enī oia pgenita filioꝝ isrl̄: tā ex hoībꝰ q; ex iumētis. Ex die q̄ pcussi oē pmogenitū i terra egypti: scificaui eos mihi: ⁊ tuli leuitas ꝓ cūctis pmogenitis filioꝝ isrl̄: tradidiq; eos dono aarō ⁊ filijs eiꝰ de medio ppli ut seruiāt mihi ꝓ israel i tabernaculo federis: ⁊ orēt ꝓ eis ne sit i pplō plaga: si ausi fuerint accedē ad scīuariū. Feceruntq; moyses ⁊ aaron ⁊ oīs multitudo filioꝝ isrl̄ sup leuitis q̄ pceperat dñs moysi: purificatiq; sunt ⁊ lauerunt vestimēta sua. Eleuauitq; eos aaron i ꝯspectu dñi ⁊ orauit ꝓ eis: ut purificati ingrederent̄ ad officia sua i tabernaculū federis corā aaron ⁊ filijs eiꝰ. Sicut pceperat dñs moysi de leuitis: ita factū est. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens: Hec est lex leuitarū. A viginti q̄nq; annis ⁊ supra ingredient̄ ut ministrēt i tabernaculo federis. Cūq; quīquagesimū annū etatis impleuerint seruire cessabūt: erūtq; ministri fratrū suoꝝ i tabernaculo federis: ut custodiāt q̄ sibi fuerint cōmēdata: opa aūt ipsa nō faciāt. Sic dispones leuitis in custodijs suis.

IX

L Ocutus est dñs ad moysen in deserto sinai: anno secundo postq̄ egressi sunt de terra egypti: mēse pmo dicēs: Faciāt filij isrl̄ phase in tpe suo q̄rtadecima die mēsis huiꝰ ad vesperā: iuxͣ oēs cerimonias ⁊ iustificationes eiꝰ. Precepitq; moyses filijs isrl̄ ut facerēt phase. Qui fecerūt tpe suo q̄rtadecima die mēsis ad vepam i mōte sinai. Iuxͣ oia q̄ mādauerat dñs moysi fecerūt filij isrl̄. Ecce aūt qdā imūdi super aīa hoīs q nō poterant facē phase i die illo: accedētes ad moysen ⁊ aaron dixerunt eis. Immūdi sumus sup aīa hoīs: quare fraudamur ut nō valeamꝰ oblationē offerre dño i tpe suo inter filios isrl̄? Quibus rn̄dit moyses: State: vt cōsulā qd̄ pcipiat dñs de vobis. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs: Loquē filijs israel. Hō q fuerit imundus sup aīa: siue i via ꝓcul i gēte vr̄a: faciat phase dño i mēse secundo q̄rtadecia die mēsis ad vesperā: cū azimis ⁊ lactucis agrestibꝰ comedent illud. Nō relinquēt ex eo q̄ppiā vsq; mane: ⁊ os eiꝰ nō ꝯfringēt: oē ritū phase obseruabūt. Si qs aūt ⁊ mūdus ē ⁊ in itinē nō fuit ⁊ tn̄ nō fecit phase: exterminabit̄ aīa illa de pplis suis: q sacrificiū dño nō obtulit tpe suo. Pctm̄ suū ipe portabit. Peregrinꝰ q; ⁊ aduena si fuerit apud vos: faciēt phase dño iuxͣ cerimonias ⁊ iustificatiōes suas. Preceptū idē erit apud vos tā aduene q; indigene. Igit̄ die q̄ erectū est tabernaculū: operuit illud nubes. A vespe aūt sup tētoriū erat q̄si spēs ignis vsq; mane. Sic fiebat iugiter. Per diē opiebat illud nubes: ⁊ p noctē q̄si spēs ignis. Cūq; ablata fuisset nubes q̄ tabnaculū ꝓtegebat: tūc ꝓficiscebant̄ filij israel ⁊ i loco vbi stetisset nubes: ibi castrametabant̄. Ad imperiū dñi ꝓficiscebant̄ ⁊ ad imperiū illiꝰ figebāt tabernaculū. Cunctis diebꝰ qbꝰ stabat nubes sup tabnaculū: manebāt i eodē loco: ⁊ si euenisset ut multo tpe maneret sup illud: erāt filij israel in excubijs dñi: ⁊ non ꝓficiscebant̄ q̄tq̄t diebꝰ fuisset nubes sup tabnaculū. Ad imperiū dñi erigebāt tētoria ⁊ ad imperiū illiꝰ deponebāt. Si fuisset nubes a vespe vsq; mane ⁊ statī diluculo tabnaculū reliq̄sset ꝓficiscebāt: ⁊ si post diē ⁊ noctē recessisset dissipabant tentoria. Si v̄o biduo aut vno mēse ul' lōgioꝛi tpe fuisset sup tabnaculū: manebāt filij israel i eodē loco ⁊ nō ꝓficiscebant̄: stati aūt ut recessisset mouebāt castra. Per v̄bū dñi figebāt tētoria: ⁊ p v̄bū illiꝰ ꝓficiscebant̄: erātq; in excubijs dñi iuxͣ imperiū eiꝰ p manū moysi. X

L Ocutusq; ē dñs ad moysen dicens: Fac tibi duas tubas argēteas ductiles: qbꝰ ꝯuocare possis multitudinē qn̄ mouēda sunt castra. Cūq; icrepueris tubis: ꝯgregabitur ad te oīs turba ad ostiū tabernaculi federis. Si semel clangueris: venēt ad te pncipes ⁊ capita multitudinis israel. Si aūt ꝓlixior atq; ꝯcisus clāgor icrepuerit: mouebūt castra pmi q sūt ad orientalē plagā. In secūdo aūt sonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabūt tētoria q habitāt ad meridiē

ꝛ iux̄ hūc modū reliq̄ faciūt vlulātib⁹ tubis in ꝑfectionē: Qñ aūt cōgregādus ē popul⁹: simplex tubaꝝ clāgor erit: ꝛ nō ꝯcise vlulabūt. Filij autē aaron sacerdotis: clāgēt tubis: eritq̄ȝ h̄ legitimū sempitnū in gnātionib⁹ vr̄is. Si exieritis ad bellū de terra vr̄a: ꝯtra hostes q̄ dimicāt aduersum vos: clāgetis vlulantib⁹ tubis: ꝛ erit recordatio vr̄i corā dñō deo vr̄o: ut eruamini de manibus inimicoꝝ vr̄oꝝ. Si qñ habebitis epulū ꝛ dies festos ꝛ kalēdas: canetis tubis sup holocaustis ꝛ pacificis victimis: ut sint vobis in recordationē dei vr̄i: Ego dñs de⁹ vr̄. Anno secūdo mēse secūdo vicesima die mēsis eleuata ē nubes de tabnaculo federis. Profectiq̄ȝ sunt filij isrl̄ ꝑ turmas suas de deserto sinai: ꝛ recubuit nubes in solitudine pharan. Mouerūtq̄ȝ castra ꝑmi iux̄ impeꝛiū dñi ꝑ manū moysi. Filij iuda ꝑ turmas suas q̄ꝛū p̄nceps erat naason filius aminadab. In tribu filioꝝ isachar fuit princeps nathanael filius suar. In tribu zabulon erat p̄nceps eliab fili⁹ helon. Depositūq̄ȝ ē tabnaculū: qd̄ portātes egressi sunt filij gerson ꝛ merari. Profectiq̄ȝ sunt ꝛ filij ruben ꝑ turmas ꝛ ordinē suū q̄ꝝ p̄nceps erat elisur fili⁹ sedeur. In tribu aūt filioꝝ symeon p̄nceps fuit salamihel fili⁹ surisaddai. Porro in tribu gad erat p̄nceps heliasaph filius duel. Profectiq̄ȝ sunt ꝛ caathite: portātes scūariū. Tādiu tabernaculū portabat͛ donec venirēt ad erectionis locum. Mouerūt castra ꝛ filij ephraim ꝑ turmas suas in q̄ꝛū exercitu p̄nceps erat elisama filius āmiud: In tribu aūt filioꝝ manasse p̄nceps fuit gamaliel fili⁹ phadassur: ꝛ i tribu beniamin erat dux abidan fili⁹ gedeonis. Nouissimi castrorū oīm̄ ꝓfecti sunt filij dan ꝑ turmas suas i q̄ꝛū exercitu p̄nceps fuit ahiezer fili⁹ amisaddai. In tribu autē filioꝝ aser erat p̄nceps phegiel filius ochran. Et i tribu filioꝝ neptali p̄nceps fuit ahira filius henan. Hec sunt castra ꝛ ꝓfectiones filioꝝ isrl̄ ꝑ turmas suas qñ egrediebāt͛. Dixitq̄ȝ moyses obab filio raguel madiānite cognato suo Proficiscimur ad locū quē dñs daturus est nobis: veni nobiscū ut bñfaciam⁹ tibi: q2 dñs bona ꝓmisit israeli. Cui ille r̄ndit: Nō vadā tecū sed reuertar in terrā meā in q̄ natus sū. Et ille Noli inq̄t nos relinq̄rē. Tu eni nosti i qb⁹ locis ꝑ desertū castra ponere debeam⁹: ꝛ eris ductor noster. Cūq̄ȝ nobiscū veneris: q̄cq̄d optimū fuerit ex opib⁹ q̄s nobis traditur⁹ ē dñs: dabim⁹ tibi. Profecti sunt ergo de mōte dñi viā triū dierū archaq̄ȝ federis dñi p̄cedebat eos ꝑ dies tres: ꝓuidēs castroꝝ locū. Nubes q̄ȝ dñi sup eos erat ꝑ diē cū incederent. Cūq̄ȝ eleuaret͛ archa dicebat moyses: Surge dñe ꝛ dissipēt͛ inimici tui: ꝛ fugiāt q̄ oderūt te a facie tua. Cum autem deponeret͛ aiebat: Reuertere dñe ad multitudinem exercitus israel. ·:·

XI

Interea ortū ē murmur ppl̄i: q̄si dolētiū ꝓ labore ꝯtra dñm. Qd̄ cū audisset iratus ē: ꝛ accēsus in eos ignis dñi: deuorauit extremā castroꝝ ꝑtē. Cūq̄ȝ clamasset pplus ad moysen: orauit moyses ad dñm ꝛ absorpt⁹ est ignis. Uocauitq̄ȝ nomē loci illius incēsio: eo q᷑ succēsus fuisset ꝯtra eos ignis dñi. Uulg⁹ q̄ppe ꝓmiscuū qd̄ ascēderat cū eis: flagrauit desiderio sedēs ꝛ flens: iunctis sibi parit͛ filijs israel ꝛ ait: Quis dabit nob̄ ad vescēdū carnes: Recordamur piscīū q̄s comedebam⁹ in egypto gratis i mētē nob̄ veniūt cucumeres ꝛ pepones porriq̄ȝ ꝛ cepe ꝛ allia. Aīa nr̄a arida est nihil aliud respiciūt oculi nr̄i nisi man. Erat aūt man q̄si semē coriādri coloris bdellij. Circuibatq̄ȝ pplus: ꝛ colligēs illud frāgebat mola siue terebat i mortario coquēs in olla ꝛ faciēs ex eo tortulas saporis q̄si panis oleati. Cūq̄ȝ descenderet nocte sup castra ros: descēdebat parit͛ ꝛ man. Audiuit ergo moyses flentē populū ꝑ familias: singulos ꝑ ostia tētorij sui. Iratusq̄ȝ ē furor dñi valde: sed ꝛ moysi intolerāda res visa ē: ꝛ ait ad dñm: Cur afflixisti seruū tuū: Quare nō inuenio grām coram te: Et cur imposuisti pōdus vniuersi ppl̄i hui⁹ sup me: Nūq̄d ego ꝯcepi oēm hāc multitudinē uel genui eā ut dicas mihi: porta eos i sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulū: ꝛ defer in terrā ꝓ q̄ iurasti p̄ribus eoꝝ: Uñ mihi carnes ut dem tāte multitudini: Flēt ꝯtra me dicētes: da nobis carnes ut comedam⁹. Nō possū solus sustinē oēm hunc pplm̄ q2 grauis ē mihi. Sin alr̄ tibi videt͛: obsecro ut interficias me: ꝛ iueniā grām i oculis tuis: ne tātis afficiar mal͛. Et dixit dñs ad moysen: Congrega mihi septuagita viros d̄ seniorib⁹ isrl̄ q̄s tu nosti q᷑ seniores ppl̄i sint ac mgr̄i: ꝛ duces eos ad ostiū tabnaculi federis: faciesq̄ȝ ibi stāc tecū ut descendā ꝛ loq̄r tibi: ꝛ auferā de spū tuo tradāq̄ȝ eis: ut sustētēt tecū on⁹ ppl̄i: ꝛ ñ tu sol⁹ graueris Pplo q̄ȝ dices: Scificamini: Cras comedetis carnes. Ego .n. audiui vos dicē. Quis dabit nobis esca͂ carniū: Bñ nob̄ erat i egypto. Ut det vob̄ dñs carnes ꝛ cōedatis: nō vno die nec duob⁹ uel q̄nq̄ȝ aut decē: nec vigiti q̄dē: s3 vsq̄ȝ ad mēsem dieꝝ: donec exeat ꝑ nares vr̄as ꝛ v̄tat͛ i nauseā: eo q᷑ repuleritis dñm q̄ i medio vr̄i ē: ꝛ fleueritis corā eo dicētes: Quare egressi sum⁹ ex egypto ut pirem⁹ i solitudie: Et ait moyses ad dñm. Sexcenta milia peditū h⁹ ppl̄i sūt. Et tu dicis dabo eis esū carniū mēse itegro. Nūq̄d ouiū ꝛ boū multitudo cedet͛ ut possit suffic̄ē ad cibū: ul͛ oēs pisces maris i vnū ꝯgregabūt͛ vt eos satiēt: Cui r̄ndit dñs: Nūq̄d man⁹ dñi inualida ē: Iā nūc videbis vtꝝ me⁹ s̄mo ope cōpleat͛. Uenit igit͛ moyses ꝛ narrauit pplo v̄ba dñi: cōgregās septuagita viros de seniorib⁹ isrl̄: q̄s stare fecit circa tabnaculū. Descēditq̄ȝ dñs ꝑ nubem: ꝛ locutus ē ad eū

auferés de spiritu q erat in moyse: ⁊ dano septua ginta viris. Cūqꝫ requieuisset in eis spiritꝰ ꝓphe tauerunt nec vltra cessauerunt. Remāserāt aūt in castris duo viri: quoꝝ vnus vocabat̃ beldad ⁊ alt̃ medad sup q̈s requieuit spiritꝰ: naꝫ ⁊ ipsi de scripti fuerant ⁊ nō exierant ad tabnaculū. Cum ꝓphetarent in castris: cucurrit puer ⁊ nunciauit moysi dicés: Heldad ⁊ medad ꝓphetāt ī castris Statim iosue filiꝰ nun minister moysi ⁊ electus e pluribꝰ ait: Dñe mi moyses ꝓhibe eos. At ille: qd inqt emularis pro me. Quis tribuat ut oīs pplus ꝓphetet: ⁊ det ei dñs spiritū suum? Reuer susqꝫ ē moyses ⁊ maiores natu isrł ī castra. Ven tus autē egrediēs a dño arreptas trās mare co turnices detulit ⁊ dimisit in castra itinere q̄ntum vno die ꝯfici pōt ex oī parte castroꝝ p circuitum volabantqꝫ ī aere duobꝰ cubitis altitudine sup terrā. Surgēs ğ pplˢ toto die illo ⁊ nocte ac die altero: cōgregauit coturnicū multitudinē: q pa rum decē choros: ⁊ siccauerūt eas p gyꝝ castro rū. Adhuc carnes erant in dentibꝰ coꝝ: nec defe cerat huiuscemōi cibꝰ: ⁊ ecce furoꝛ dñi ꝯcitatus in pplm: ꝑcussit eum plaga magna nimis. Vo catusqꝫ ē ille locus sepulchra ꝯcupiscētie: ibi. n. sepelierūt pplm q desiderauerat carnes. Egressi autem de sepulchris ꝯcupiscentie venerūt in ase roth: ⁊ manserunt ibi.

XII

Locutaqꝫ ē maria ⁊ aaron ꝯtra moysen ꝓpter vxorē eiꝰ ethiopissam: ⁊ dixerūt: Num p solū moysen locutus est dñs: Nō ne ⁊ nobis similit̃ est locutus: Qd cum audisset dñs iratꝰ ē valde. Erat. n. moyses vir mitissimꝰ sup oēs hoīes q morabant̃ in tra. Statim locu tus ē dñs ad euꝫ ⁊ ad aaron ⁊ mariā. Egredimi ni vos tm̄ tres ad tabnaculū federis. Cumqꝫ fuis sent egressi descēdit dñs ī colūna nubis: ⁊ stetit ī introitu tabernaculi vocans aaron ⁊ mariam. Qui cū issent dixit ad eos: Audite s̄mōes meos Si qs fuerit int̃ vos ꝓpheta dñi ī visione appa rebo ei: vel p somniū loq̄r ad illuꝫ. At nō talis seruꝰ meꝰ moyses q in oī domo mea fidelissimus est. Ore. n. ad os loq̄r ei. Palā ⁊ non p enigma ta ⁊ figuras deū videt. Quare ğ nō timuistis d̄ trahere s̄uo meo moysi: Iratusqꝫ ꝯtra eos abijt Nubes q̊qꝫ recessit q̄ erat sup tabernaculum. Et ecce maria apparuit candēs lepra q̄si nix. Cūqꝫ respexisset eā aaron ⁊ vidisset ꝑfusam lepra: ait ad moysen. Obsecro dñe mi: ne iponas nobis h̄ pctm̄ qd stulte cōmisimꝰ: ne fiat h̄ q̄si mortua ⁊ ut abortiuū qd ꝓicit̃ d̄ vulua matris sue. Ecce iam mediū carnis eiꝰ deuoratū ē a lepra. Clama uitqꝫ moyses ad dñm dicens: Deꝰ obsecro sana eam. Cui r̄ndit dñs: Si pat̃ eius spuisset in faciē illius: nōne debuerat saltem septē diebus rubo re suffundi? Sepat̃ septē diebꝰ ex̃ castra: ⁊ postea reuocabit̃. Exclusa ē itaqꝫ maria ex̃ castra septē diebus: ⁊ pplus nō est motus de loco illo: donec reuocata est maria.

XIII

Profectusqꝫ est pplus de aseroth: fixis tentorijs in deserto pharā. Ibiqꝫ locutꝰ est dñs ad moysen dicēs: Mitte viros q ꝯsiderēt terram chanaā quā daturus sum filijs israel: singulos de singulis tribubus ex ṕncipi bus. Fecit moyses qd dñs imparat: de deserto pharan mittens ṕncipes viros: quoꝝ ista sunt noīa: De tribu ruben: semmua filiū zechur. De tribu symeon: saphat filiū vri. De tribu iuda: ca leb filium iephone. De tribu isachar: igal filiuꝫ ioseph. De tribu ephraim: osee filium nun. De tribu beniamin: phalti filiū raphu. De tribu za bulō: geddihel filiū sodi. De tribu ioseph sceptri manasse gaddi filiū susi. De tribu dā: anuhel fi lium gemalli. De tribu aser: sthur filiū michael De tribu neptalim: naabi filiuꝫ napsi. De tribu gad: guhel filiū machi. Hec sunt nomina viroꝝ q̈s misit moyses ad ꝯsiderādā terrā: vocauitqꝫ osee filium nun iosue. Misit ğ eos moyses ad cō siderandā terram chanaā: ⁊ dixit ad eos: Ascen dite p meridianā plagā. Cūqꝫ veneritis ad mō tes: ꝯsiderate terrā q̄lis sit: ⁊ pplꝫ q inhabitator est eius: vtꝝ fortis sit an infirmus: pauci nume ro an plures: ipsa terra bona an mala: vrbes q̄ les murate an absqꝫ muris: humus pinguis an sterilis: nemorosa an absqꝫ arboribus. Cōforta mini: ⁊ afferte nobis de fructibꝰ terre. Erat autē tempꝰ q̄n iam ṕcoque vue vesci possunt. Cūqꝫ ascendissent explorauerūt trā a deserto sin vsqꝫ roob intrantibꝰ emath. Ascēderuntqꝫ ad meri diē ⁊ venerūt ī hebron: vbi erāt achiman ⁊ sisai ⁊ tolmai: filij enach: nam hebron septē annis añ thanim vrbē egypti ꝯdita est. Pergētesqꝫ vsqꝫ ad torrentē botri: absciderūt palmitē cū vua sua quē portauerūt in vecte duo viri. De malis q̊qꝫ granatis ⁊ de ficis loci illius tulerūt q appella tus est nehelescol. i. torrens botri: eo ꝙ botrum portassent inde filij isrł. Reuersiqꝫ exploratores terre post q̄dragīta dies oī regione circuita: ve nerūt ad moysen ⁊ aaron ⁊ ad omnē cetū filiorū israel in desertuꝫ pharan: qd est in cades. Locu tiqꝫ eis ⁊ oī multitudini oñderunt fructꝰ terre: ⁊ narrauerūt dicentes. Venimꝰ in terrā ad quam misistis nos: q̄ reuera fluit lacte ⁊ melle: ut ex his fructibus cognosci pōt: sed cultores fortissi mos hꝫ: ⁊ vrbes grādes atqꝫ muratas. Stirpē enach vidimꝰ ibi. Amalech habitat in meridie etheus ⁊ iebuseus ⁊ amorreus in mōtanis. Cha naneus vo morat̃ iux̃ mare: ⁊ circa fluēta iorda nis. Inter hec caleb cōpescēs murmur ppli qui oriebat̃ ꝯtra moysen: Ascēdamus ⁊ possideamꝰ terrā q̄m poterimꝰ obtinere eā. Alij vo qui fue rāt cū eo dicebāt: Nequaq̄ꝫ ad hūc populū vale mus ascēdere: qꝛ fortioꝛ nob ē. Detraxerūt terre

quá inſpexerát apud filios iſrael dicẽtes: Terra quá luſtrauimꝰ deuorat habitatores ſuos. Populus quẽ aſpeximus ꝓcere ſtature eſt. Ibi vidimus móſtra q̃dá filioꝝ enach de genẽ giganteo qbꝰ cópati q̃ſi locuſte videbamur. XIIII

Igit᷑ vociferans oís turba fleuit noctẽ illa: ⁊ murmurati ſũt ɔtra moyſen ⁊ aaró cuncti filij iſrael dicẽtes: Utinam mortui eſſemus in egypto: ⁊ nó in hac vaſta ſolitudine. Utiná pereamꝰ: ⁊ nó inducat nos dñs in terraꝫ iſtá ne cadamꝰ gladio ⁊ vxores ac liberi noſtri ducant᷑ captiui. Nõne meliꝰ eſt reuerti i egyptũ. Dixerũtqꝫ alt᷑ ad alteꝝ: Cõſtituamus nobis ducẽ ⁊ reuertamur in egyptũ. Quo audito moyſes ⁊ aaron ceciderũt ꝓni in terrá oí multitudine filioꝝ iſrael. At ꝟo ioſue filius nun ⁊ caleb filius iephone q ⁊ ipſi luſtrauerũt terrá: ſciderũt veſtiméta ſua: ⁊ ad oẽm multitudiné filioꝝ iſrl̕ locuti ſunt: Terra quá circuiuimꝰ valde bona eſt. Si ꝓpitiꝰ fuerit dñs inducet nos in eaꝫ ⁊ tradet humũ lacte ⁊ melle manantẽ. Nolite rebelles eſſe contra dñm: neqꝫ timeans populũ terre huius: qꝛ ſicut panẽ ita eos poſſumꝰ deuorare. Receſſit ab eis omne pſidiũ: dñs nobiſcum eſt: nolite metuere. Cũqꝫ clamaret oís multitudo ⁊ lapidibus eos vellet opp̄mere: apparuit gloria dñi ſuper tectũ federis: cũctis vidẽtibꝰ filijs iſrl̕. Et dixit dñs ad moyſen: Uſqꝫquo detrahet mihi populus iſte? Quouſqꝫ nó credẽt mihi in oíbus ſignis q̃ feci corá eis? Feriam igit᷑ eos peſtilentia atqꝫ cõſumaꝫ: te aũt faciá ꝑncipẽ ſup gentẽ magná ⁊ fortiorẽ qꝫ h̕ ẽ. Et ait moyſes ad dñm. Ut audiát egyptij de quoꝝ medio eduxiſti populũ iſtũ: ⁊ habitatores terre huius q audierũt ꝙ tu dñe in populo iſto ſis: ⁊ facie videaris ad faciẽ ⁊ nubes tua ꝓtegat illos: ⁊ in colũna nubis precedas eos p diẽ ⁊ in colũna ignis p noctẽ: ꝙ occideris tantá multitudiné quaſi vnũ hominem ⁊ dicát: Nó poterat introducẽ populũ in terraꝫ ꝓ q̃ iurauerat: idcirco: occidit eos in ſolitudine. Magnificet᷑ ḡ fortitudo dñi ſicut iuraſti dicens: Dñs patiés ⁊ multe miſericordie: auferẽs iniqtaté ⁊ ſcelera: nullũqꝫ inoxiũ derelinquẽs: q viſitas pctá patrũ i filios i tertiá ⁊ qrtaꝫ gñatioñeꝫ. Dimitte obſecro pctm̃ ppli tui huiꝰ ſm̃ magnitudiné miſericordie tue: ſicut ꝓpitius fuiſti egredientibꝰ de egypto vſqꝫ ad locum iſtũ. Dixitqꝫ dñs: Dimiſi iux̃ ꝟbũ tuũ. Uiuo ego ⁊ implebit᷑ glia dñi vniuerſa t̃ra. Attñ oẽs hoies q viderũt maieſtatẽ meá ⁊ ſigna q̃ feci i egypto ⁊ in ſolitudine: ⁊ tẽptauerũt me iá ꝑ decẽ vices: nec obedierũt voci mee: nó videbũt terrá ꝓ q̃ iuraui patribꝰ eoꝝ: nec qſq̃ꝫ ex illis q detraxit mihi intuebitur eá. Seruũ meũ caleb qui plenꝰ alio ſpũ ſecutus eſt me: inducá in terrá hác quá circuiuit: ⁊ ſẽmẽ eius poſſidebit eá: qm̃ amalechites ⁊ chananeꝰ habitát i vallibꝰ. Cras mouete caſtra ⁊ reuertimini i ſolitudiné ꝑ viá maris rubri. Locutuſqꝫ ẽ dñs ad moyſen ⁊ aaron dicẽs: Uſqꝫquo multitudo h̕ peſſima murmurat ɔtra me? Querelas filioꝝ iſrael audiui. Dic ḡ eis: Uiuo ego ait dñs ſicut locuti eſtis audiente me: ſic faciam vobis. In ſolitudine hac iacebũt cadauera vr̃a. Oẽs q numerati eſtis a viginti ánis ⁊ ſupra. ⁊ murmuraſtis ɔtra me: nó intrabitis terraꝫ ſup quaꝫ leuaui manũ meaꝫ ut habitare vos facerẽ ꝑter caleb filiũ iephone: ⁊ ioſue filium nun. Paruulos aũt vr̃os de quibꝰ dixiſtis: ꝙ ꝑde hoſtibꝰ forẽt: introducá ut videant terraꝫ q̃ vobis diſplicuit. Ur̃a cadauera iacebũt in ſolitudine. Filij veſtri erũt vagi i deſerto annis q̃draginta: ⁊ portabũt fornicationẽ vr̃aꝫ donec ɔſumant᷑ cadauera patrũ in deſerto: iux̃ numeꝝ q̃dragita dieꝝ quibꝰ ɔſideraſtis terrá. Annus ꝓ die imputabit᷑. Et q̃draginta annis recipietis iniqtates vr̃as: ⁊ ſcietis vltioné meá. Qm̃ ſicut locutus ſuꝫ: ita faciá oí multitudini huic peſſime: q̃ cõ ſurrexit aduerſum me. In ſolitudine hac deficiet ⁊ morief᷑. Igitur oẽs viri q̃s miſerat moyſes ad contẽplandá terraꝫ: ⁊ q reuerſi murmurare fecerant ɔtra euꝫ oẽm multitudiné: detrahẽtes tre ꝙ eſſet mala: mortui ſunt atqꝫ ꝑcuſſi i ɔſpectu dñi. Ioſue aũt filꝰ nun ⁊ caleb filꝰ iephone vixerũt ex oíbus q pre̕xerant ad ɔſiderandá terraꝫ. Locutuſqꝫ eſt moyſes vniuerſa verba hec ad oẽs filios iſrael: ⁊ luxit ppl̕us nimis. Et ecce mane ꝑmo ſurgentes: aſcenderũt ꝟticem mõtis atqꝫ dixerũt: Parati ſumus aſcẽdere ad locũ de quo dñs locutꝰ ẽ qꝛ peccauimus. Quibus moyſes: Cur inqt trãſgredimini ꝟbũ dñi: qꝺ vobis nó cedet in ꝓſperũ? Nolite aſcendẽ: nó. n. ẽ dñs vobiſcuꝫ: ne corruatis coram inimicis vr̃is. Amalechites ⁊ chananeus an̄ vos ſunt quoꝝ gladio corruetis eo ꝙ nolueritis acqeſcẽ dño: nec erit dñs vobiſcuꝫ. At illi cõtenebrati: aſcẽderũt in verticẽ montis. Arca aũt teſtamẽti dñi ⁊ moyſes nó receſſerũt de caſtris. Deſcẽditqꝫ amalechites ⁊ chananeꝰ q habitabat in mõte: ⁊ ꝑcutiens eos atqꝫ concidẽs: ꝑſecutus eſt eos vſqꝫ horma. XV

Locutus ẽ dñs ad moyſen dicẽs. Loquẽ ad filios iſrl̕ ⁊ dices ad eos: Cũ ingreſſi fueritis terrá habitationis vr̃e quá ego dabo vobis: ⁊ feceritis oblationẽ dño i holocauſtũ aut victimá pacificaꝫ vota ſoluẽtes: vel ſpõte offerẽtes munera: aut i ſolẽnitatibꝰ vr̃is adolentes odorẽ ſuauitatis dño de bobꝰ ſiue de ouibus offeret qcũqꝫ imolauerit victimam: ſacrificiũ ſimile decimá parteꝫ ephi ɔſperſam oleo qꝺ mẽſurá habebit q̃rtá ptẽ hin: ⁊ vinũ ad liba fundenda euſdẽ menſure dabit in holocauſtũ ſiue i victimaꝫ. Per agnos ſingulos ⁊ arietes erit ſacrificiũ: ſimile duarũ decimaꝝ: q̃ cõſperſa ſit oleo

tercie partis hin: ⁊ vinū ad libamētū tertie ptis eiusdē mensure offeret in odorē suauitatis dño. Qñ ṽo de bobus feceris holocaustū aut hostiā ut impleas voṽi uel pacificas victimas: dabis p singulos boues simile tres decimas cōsperse oleo: qđ habeat mediū mensure hin: ⁊ vinuȝ ad liba fundēda eiusdē mensure i oblationē suauissimi odoris dño. Sic facies p singulos boues ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos. Tā indigene q̄ȝ pegrini eodē ritu offerent sacrificia. Unū pceptū erit atq; iudiciū tam vobis q̄ȝ aduenis terre. Locutus ē dñs ad moysen dicēs: Loquere filijs israel ⁊ dices ad eos: Cū veneritis in terrā quā dabo vobis ⁊ comederitis de panib⁹ regionis illi⁹: separabitis pmitias dño de cibis vestris. Sicut de areis pmitias separabitis: ita ⁊ de pulmētis dabitis pmitiua dño. Qđ si p ignorantiaȝ pterieritis qcq̄ȝ hoꝝ q̄ locutus est dñs ad moysen ⁊ mādauit p eū ad vos: a die q̄ cepit iubere ⁊ vltra: obliti q; fuerit facere multitudo: offeret vitulū de armento holocaustū i odoreȝ suauissimū dño: ⁊ sacrificiū ei⁹ ac liba ut cerimōie postulāt: hircūq; p petō ⁊ rogabit sacerdos p oi multitudine filiorū isrl': ⁊ dimittet eis: qm̄ nō sponte peccauerūt nihilomin⁹ offerētes icensuȝ dño p se ⁊ peccato atq; errore suo: ⁊ dimittet vniuerse plebi filiorū isrl' ⁊ aduenis q pegrinant int eos: qm̄ culpa ē ois ppli p ignorantiā. Qđ si aia vna nesciēs peccauerit offeret caprā anniculā p petō suo: ⁊ deprecabit p ea sacerdos q̄ iscia peccauerit corā dño impetrabitq; ei veniā ⁊ dimittet illi. Taȝ indigenis q̄ȝ aduenis vna lex erit oium q peccauerint ignorantes. Aia ṽo q̄ p supbiā aliqđ cōmiserit siue ciuis sit ille: siue pegrin⁹: qm̄ aduersus dñȝ rebellis fuit: pibit de populo suo. Verbū eni dñi ptēpsit ⁊ pceptū illi⁹ fecit irritū: icirco delebit ⁊ portabit iniqtatē suā. Factū est aūt cū essent filij isrl' in solitudine ⁊ inuenissent hoiem colligenteȝ ligna i die sabbati: obtulerūt eū moysi ⁊ aaron ⁊ vniuerse multitudini. Qui recluserūt eū i carcerem: nescientes qđ sup eo facē deberēt. Dixitq; dñs ad moysen. Morte moriat hō iste: obruat eū lapidib⁹ ois turba ext castra. Cūq; eduxissent eū foras: obruerūt eū lapidib⁹ ⁊ mortu⁹ est sicut pceperat dñs. Dixit q̄ȝ dñs ad moysen: Loquē filijs isrl' ⁊ dices ad eos ut faciant sibi fimbrias p angulos q̄ttuor palliorꝝ: ponētes i eis vittas hyacinthinas. Quas cū viderit: recordent oiūȝ mādatoꝝ dñi: nec sequant cogitationes suas: ⁊ oculos p res varias fornicantes: sed magis memores pceptoꝝ dñi faciāt ea: sintq; sci deo suo. Ego dño deus vester: q eduxi vos de terra egypti ut essem deus vester.

XVI

Ecce aūt chore fili⁹ isuar filij caath: filij leui: ⁊ dathan atq; abiron filij eliab: hon q̄ȝ fili⁹ phelet de filijs ruben: surrexerūt ptra moysen: alijq; filioꝝ isrl' ducenti qnquaginta viri pceres synagoge: ⁊ q tpe pcilij p noia vocabant. Cūq; stetissent aduersuȝ moysen ⁊ aarō dixerūt: Sufficiat vobis q̄ ois multitudo scōꝝ est: ⁊ in ipsis est dñs. Cur eleuamini sup populū dñi: Qđ cū audisset moyses: cecidit pnus i faciē locutusq; ad chore ⁊ ad oēm multitudinē: mane inqt notū faciat dñs q ad se ptineant: ⁊ scōs applicabit sibi: ⁊ q̄s elegerit appropiq̄būt ei. Hoc igit facite. Tollat vnusq; q; thuribula sua: tu chore ⁊ oē pciliū tuū: ⁊ hausto cras igne ponite desuper thymiama corā dño: ⁊ quēcūq; elegerit: ipe erit sanctus. Multū erigimini filij leui. Dixitq; rursuȝ ad chore: Audite filij leui. Nū paꝝ vobis est q̄ separauit vos de⁹ isrl' ab oi pplō: ⁊ iunxit sibi ut seruiretis ei i cultu tabernaculi: ⁊ staretis corā frequētia ppli ⁊ ministraretis ei: Jccirco ad se fecit accedē te ⁊ oēs fratres tuos filios leui: vt vobis etiā sacerdotiū vendicetis: ⁊ ois globus tu⁹ stet ptra dñȝ: Quid est .n. aaron ut murmuretis ptra eū: Misit q̄ moyses ut vocaret dathan ⁊ abiron filios eliab. Qui rñderūt: Nō venim⁹. Nun qđ parū est tibi q̄ eduxisti nos de terra egypti q̄ lacte ⁊ melle manabat ut occideres i deserto nisi ⁊ dñatus fueris nři: Reuera induxisti nos i terram q̄ fluit riuis lactis ⁊ mellis: ⁊ dedisti nobis possessiōes agroꝝ ⁊ vineaꝝ: An ⁊ oculos nřos vis eruere: Nō venim⁹: Jratus moyses valde: ait ad dñm. Ne respicias sacrificia eoꝝ. Tu scis q̄ nec asellū qdē vnq̄ȝ acceperim ab eis: nec afflixerim quēpiā eoꝝ. Dixitq; ad chore: Tu ⁊ ois pgregatio tua state seorsuȝ corā dño: ⁊ aaron die crastino sepatim. Tollite singuli thuribula vřa: ⁊ ponite sup ea incensuȝ offerentes dño ducenta qnq̄gīta thuribula: ⁊ aaron q̄ȝ teneat thuribulū suū. Qđ cū fecisset stantib⁹ moyse ⁊ aaron ⁊ coaceruassent aduersuȝ eos oēm multitudinem ad ostiū tabernaculi: apparuit cūctis gloria dñi. Locutusq; dñs ad moysen ⁊ aaron ait: Separamini de medio cōgregationis hui⁹ vt eos repēte disꝑdam. Qui ceciderūt pni i faciē atq; dixerūt. Fortissime de⁹ spirituū vniuerse carnis: nū vno peccante: contra oēs ira tua desęuiet: Et ait dñs ad moysen: Precipe vniuerso pplō vt separet a tabnaculi chore ⁊ dathan ⁊ abirō. Surrexitq; moyses ⁊ abijt ad dathan ⁊ abiron: ⁊ sequētib⁹ eum seniorib⁹ isrl' dixit ad turbam. Recedite a tabernaculis impioꝝ: ⁊ nolite tangē q̄ ad eos ptinent ne inuoluamini in pctis eoꝝ. Cūq; recessissent a tentorijs eoꝝ p circuitū: dathan ⁊ abiron egressi stabant i introitu papilionū suaꝝ cū vxorib⁹ ⁊ liberis oiq; frequētia. Et ait moyses: Jn h̄ scietis q̄ dñs miserit me ut facerē vniuersa q̄ cernitis: ⁊ nō ex pprio ea corde ptulerim. Si psueta hoium morte interierit ⁊ visitauerit eos plaga q̄ ⁊ ceteri visitari solēt: nō misit me dñs. Sin aūt nouaȝ

De colligente ligna in Sabb

Fimbrie in angul[is] palliorū

Abiron et Dathan.

rem fecerit dñs ⁊ apiens terra os suū deglutiat illos: ⁊ oia que ad eos ptinēt: descenderuntqꝫ viuentes in infernū scietis ꝙ blasphemauerit dominū. Confestī igit̄ vt cessauit loq: dirupta ē terra sub pedib⁹ eorū: ⁊ apiens os suū deuorauit illos cū tabernaculis suis: ⁊ vniuersa subā eorū. Descēderūtqꝫ viui in infernū opti humo: ⁊ perierūt ō medio multitudis. At vero ois isrl' qui stabat per gyrū fugit a clamore ꝑeuntiū dicēs: Ne forte nos terra deglutiat. Sed ⁊ ignis egressus a dño interfecit ducētos qnq̄ginta viros qui offerebāt incensuz. Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicens.: Precipe eleazaro filio aaron sacerdoti vt tollat thuribula q̄ iacēt in incēdio: ⁊ ignem huc illucqꝫ dispgat: qm̄ scificata sunt in mortibus pctōꝝ: pducatqꝫ ea in laminas: ⁊ affigat altari: eo ꝙ oblatū sit in eis incensū dño: et scificata sint: vt cernāt ea p signo: ⁊ monimēto filii israel. Tulit ḡ eleazar sacerdos thuribula enea: in qbus obtulerāt hi quos icēdiū deuorauit: ⁊ pduxit ea in laminas affigēs altari: vt haberēt postea filii isrl' qbus cōmonerent: ne qs accedat alienigena: ⁊ q nō ē ō semie aarō ad offerendū incēsū dño: ne patiat sicut passus ē chore ⁊ ois ꝯgregatio eius loquente dño ad moysen. Murmurauit āt ois multitudo filioꝝ isrl' seqnti die ꝯtra moysen ⁊ aarō dicens: Uos interfecistis pplm dñi. Cūqꝫ oriret seditio: ⁊ tumult⁹ icresceret: moyses ⁊ aarō fugerūt ad tabernaclm federis. Qd̄ postq̄ꝫ ingressi st̄ opuit nubes: et apparuit glia dñi. Dixitqꝫ dñs ad moysen: Recedite de medio huius multitudis: ēt nunc delebo eos. Cūqꝫ iacerēt i terra: dixit moyses ad aarō: Tolle thuribulū ⁊ hausto igne de altari mitte incensū desup: pgens cito ad pplm vt rogēs p eis. Iā eni egressa ē ira a dño ⁊ plaga ōseuit. Qd̄ cū fecisset aarō: ⁊ cucurrisset ad mediā multitudinē quā iā vastabat incendiū obtulit thymiama: et stans int̄ mortuos ⁊ viuētes p pplō depcat⁹ ē: ⁊ plaga cessauit. Fuerūt āt q ꝑcussi sunt q̄ttuor decim milia hoium: ⁊ septingēti absqꝫ his q perierant in seditione chore. Reuersusqꝫ ē aaron ad moysen ad ostiū tabernacli federis postq̄ꝫ quieuit interitus.

XVII

Et locut⁹ ē dñs ad moysen dicēs: Loquere ad filios isrl: ⁊ accipe ab eis v̄gas singulas p cognatiōes suas a cūctis pncipib⁹ tribuū v̄gas duodeci: ⁊ vniuscuiusqꝫ nomē sup scribes v̄ge sue. Nomē āt aarō erit i tribu leui: ⁊ vna v̄ga cūctas eoꝝ familias ꝯtinebit: ponesqꝫ eas i tabernaclō federis corā testimonio vbi loquar ad te. Quē ex his elegero germiabit v̄ga ei⁹: et cohibebo a me q̄rimonias filioꝝ isrl: qb⁹ ꝯtra vos murmurāt. Locutusqꝫ ē moyses ad filios isrl: ⁊ dederūt ei oēs pncipes v̄gas p singulas trib⁹. Fuerūtqꝫ v̄ge duodeci absqꝫ v̄ga aaron. Quas cū posuisset moyses corā dño in tabernaculo testimonii seqnti die regressus iuēit germinasse virgā aarō i domo leui: ⁊ turgētib⁹ gēmis eruperāt flores q foliis dilatatis i amigdalas deformati sᷓt. Protulit ḡ moyses apud oēs v̄gas ō ꝯspectu dñi ad cūctos filios isrl: videruntqꝫ ⁊ receperūt singli v̄gas suas. Dixitqꝫ dñs ad moysen. Refer v̄gā aarō in tabernaclum testimonii: vt seruet ibi in signū rebelliū filiorum isrl: ⁊ qescāt q̄rele eoꝝ a me ne moriant. Fecitqꝫ moyses sicut pcepat dñs. Dixerūt āt filii isrl' ad moysen. Ecce ꝯsumpti sum⁹ oēs pibim⁹. Quicūqꝫ accedit ad tabernaculum domini morit. Num vsqꝫ ad internitionez cuncti delendi sumus?

XVIII

Dixitqꝫ dñs ad aaron. Tu ⁊ filii tui: ⁊ domꝰ pris tui tecū portabitis iniqtatē scūarii: ⁊ tu ⁊ filii tui simul sustinebitis pctā sacerdotii vrī. Sed ⁊ frēs tuos de tribu leui ⁊ sceptrū pris tui sume tecū: pstoqꝫ sint ⁊ ministrent tibi. Tu āt ⁊ filii tui ministrabitis in tabernaclō testimonii. Excubabūtqꝫ leuite ad pcepta tua: ⁊ ad cūcta opa tabernacli: ita dūtaxat vt ad vasa scūarii: ⁊ altare nō accedāt: ne ⁊ illi moriant ⁊ vos peatis simul. Sint āt tecū ⁊ excubēt in custodiis tabernaculi: ⁊ i oib⁹ cerimoniis eius. Alienigēa nō miscebit vobis. Excubate i custodia scūarii ⁊ i ministerio altaris: ne oriat indignatio sup filios israel. Ego dedi vobis frēs vros leuitas de medio filioꝝ isrl: ⁊ tradidi donū dño vt seruiāt i ministeriis tabernaculi ei⁹. Tu āt ⁊ filii tui custodite sacerdotiū vrm: ⁊ oia q̄ ad cultū altaris ptinēt: ⁊ itra velū sūt: p sacerdotes ām̄inistrabūt. si qs externus accesserit occidet. Locutusqꝫ ē dñs ad aarō. Ecce dedi tibi custodiā pmitiaꝝ meaꝝ. Oia q̄ scificant a filiis israel tibi tradidi: ⁊ filiis tuis p officio sacerdotali: legitīa sempitna. Hec ḡ accipies de his q̄ scificant: ⁊ oblata sunt dño. Ois oblatio ⁊ sacrificiū ⁊ qcqd p pctō atqꝫ delicto reddit mihi: ⁊ cedet in scā scōꝝ: tuū erit ⁊ filioꝝ tuoꝝ. In scūario comedes illud. Mares tātū edēt ex eo: qꝛ ꝯsecratū ē dño. Primitias āt quas vouerint: ⁊ obtulerint filii israel. tibi dedi et filiis tuis ac filiabus tuis iure ppetuo. Qui mūd⁹ ē in domo tua: vescet eis. Oēm medullā olei ⁊ vini ac frumēti: qcqd offerūt pmitiarū dño tibi dedi. Uniuersa frugū initia q̄ gignit hum⁹ ⁊ dño deportant: cedent in vsus tuos. Qui mūd⁹ ē i domo tua: vescet eis. Oē qd̄ ex voto reddiderit filii israel tuū erit. Quicqd primū erūpet e vulua cūcte carnis quā offert dño: siue ex hoib⁹ siue ō pecorib⁹ fuerit: tui iuris erit: ita dūtaxat vt p hōis pmogenito pciū accipias: ⁊ oē aial qd̄ immūdū ē redimi facias: c⁹ rdēptō erit p⁹ vnū mēsē sicl' argēti qnqꝫ pōdē scūarii: sicl⁹. xx. oblos hꝫ. Primogēitū āt bouis ⁊ ouis ⁊ capre n̄ facies redimi: qꝛ scificata sūt dño: sāguinē tm̄ eoꝝ fundes sup altare ⁊ adipes adolebis suauissimū odorē dño

Carnes ꝟo ī vsū tuū cedēt: sicut pectusculū ꝯse cratū: ⁊ arm⁹ dexter tua erūt. Oēs p̄micias scūa ry q̄s offerūt filij isrl' dño tibi dedi: ⁊ filijs ac filiabus tuis iure ppetuo. Pactū salis ē sempiternū corā dño tibi ac filijs tuis. Dixitq; dñs ad aarō In terra eoꝝ nihil possidebitis: nec hēbitis ptez int' eos. Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filiorū israel. Filijs aūt leui dedi oēs decimas israel' in possessionē, p ministerio quo seruiūt mihi i tabernaculo federis: vt nō accedāt vltra filij israel ad tabernaculū: nec cōmittāt pctm̄ mortiferuz solis filijs leui mihi i tabernaculo seruientibus: portantib⁹ pcā ppli. Legitimū sempiternū erit in generationib⁹ vr̄is. Nihil aliud possidebunt: decimarū oblatiōe ꝯtenti q̄s in vsus eorūz ⁊ necessaria separaui. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens: Precipe leuitis atq; denūcia. Cū acceperitis a filijs israel decimas q̄s dedi vobis: p̄micias eoꝝ offerte dño. i. decimā ptem decime: vt reputet' vobis i oblatiōnē p̄mitiuoꝝ: tam d' areis q̄z de torcularibus: ⁊ vniuersis quoꝝ accipitis p̄mitias offerte dño: ⁊ date ea aarō sacerdoti Oīa que offeretis ex decimis: ⁊ i donaria dñi separabitis: optima ⁊ electa erūt cūcta. Dicesq; ad eos: Si p̄clara ⁊ meliora q̄q; obtuleritis ex decimis: reputabit' vobis q̄si d' area: ⁊ torculari dedentis p̄mitias: ⁊ comedetis eas in oib⁹ locis vr̄is: tā vos q̄z familie vr̄e: q: p̄ciuz est p ministerio q̄ fungimini in tabernaclō testimonij: ⁊ nō peccabitis sup hoc: egregia vobis ⁊ pinguia reseruantes: ne polluatis oblationes filioꝝ israel ⁊ moriamini.

XIX

Locutusq; ē dñs ad moysen: ⁊ aaron dicens: Ista ē religio victime quā ꝯstituit dñs. Precipe filijs isrl' vt adducāt ad te vaccā rufam etatis īcegre i qua nulla sit macula nec portauerit iugū: tradesq; eaz eleazaro sacerdoti. Qui eductā extra castra imolabit in ꝯspectu oīum: ⁊ tingēs digitū in sanguie ei⁹: aspget ꝯtra fores tabernaculi septē vicibus: cōburetq; eā cūctis videntib⁹ tā pelle ⁊ carnib⁹ eius q̄z sanguine ⁊ fimo flāme traditis. Lignū quoq; cedrinū ⁊ hysopū: coctūq; bis tinctū sacerdos mittet in flammā q̄ vaccā vorat. Et tūc demū lotis vestib⁹ ⁊ corpe suo: ingredier in castra: cōmaculatusq; erit vsq; ad vesperū. Sz ⁊ ille q cōbusserit eā: lauabit vestimenta sua ⁊ corp⁹: ⁊ imūd⁹ erit vsq; ad vespū. Colliget āt vir mundus cineres vacce: ⁊ effundet eos ex̄ castra i loco purissimo: vt sint multitudini filioꝝ isrl' in custodiam: ⁊ in aquā aspsionis: q: p pctō vacca cōbusta ē. Cumq; lauerit qui vacce portauerat cineres vestimēta sua: imundus erit vsq; ad vesperū. Hēbūt h̄ filij isrl' ⁊ aduene q hitant inter eos sctm̄ iure ppetuo. Qui tetigerit cadauer hois: ⁊ pp̄ter hoc septē diebus fuerit imundus: aspergēt ex hac aq̄ die tertio ⁊ septimo: ⁊ sic mundabit'. Si die tertō aspersus non fuerit: septimo nō poterit emundari. Oīs qui tetigerit humane aie morticinum: ⁊ aspersus hac cōmixtione non fuerit: polluet tabernaculū dñi: ⁊ pibit ex isrl'. Quia aqua expiationis non ē asp sus: immūdus erit: ⁊ manebit spurticia ei⁹ sup eū. Ista ē lex hoīs q morit' in tabernaculo. Oēs q ingrediūtur tentoriū illius: ⁊ vniuersa vasa q̄ ibi sunt: polluta erūt septē dieb⁹ Uas q̄d non habuerit opculū nec ligaturā desuper: imundū erit. Si quis in agro tetigerit cadauer occi si hoīs: aut p se mortui siue os illius vel sepulchrū: im mūd⁹ erit septē diebus. Tollēt q; de cinerib⁹ combustionis atq; pctī: ⁊ mittent aquas viuas sup eos in vas: in q̄bus cū hō mūdus tinxerit hysopū: aspget ex eo oē tentoriuz: ⁊ cūctam supellectilē: ⁊ homines huiuscemodi ꝯtagione pollutos. Atq; hoc modo mundus lustrabit imundū tertio ⁊ septimo die: expiatusq; die septimo: lauabit se ⁊ vestimēta sua: ⁊ immūdus erit vsq; ad vesperū. Si quis hoc ritu non fuerit expiatus peribit anima illius de medio ecclesie: q: scūariū dñi polluit: ⁊ n̄ ē aqua lustrationis aspersus. Et hoc p̄ceptū legitimū sempiternuz. Ipse quoq; qui aspergit aq̄s lauabit vestimenta sua. Omnis q tetigerit aquas expiatiōis immund⁹ erit vsq; ad vesperū. Quicqd tetigerit imūdus: imundū faciet: ⁊ aīa q̄ hoꝝ q̄ppiā tetigerit imunda erit vsq; ad vesperū.

XX

Uenerūtq; filij isrl': ⁊ oīs multitudo indesertum in mense primo: ⁊ māsit ppl's in cades. Mortuaq; ē ibi maria: ⁊ sepulta in eodē loco. Cumq; indigeret aq̄ ppl's ꝯuenerūt aduersū moysen ⁊ aarō: ⁊ v̄si in seditionē dixerūt: Utinā p̄iissem⁹ int' f̄res nr̄os coram dño. Cur eduxistis ecclīam dñi i solitudinē: vt ⁊ nos ⁊ nostra iumēta moriamur: Quare nos fecistis scēdere d' egypto: ⁊ eduxistis i locū istū pessimuz q seri no pt: q nec ficū gignit: nec vineas nec malogranata insuper ⁊ aquā nō hz ad bibendum: Ingressusq; moyses ⁊ aaron: dimissa multitudine in tabernaculū federis: corruerūt pni in terrā clamaueruntq; ad dñm atq; dixerūt. Dñe deus audi clamorē hui⁹ ppli: ⁊ aperi eis thezaurū tuū fontē aq̄ viue: vt saciati cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit glīa dñi super eos. Locutusq; ē dominus ad moysen dicēs. Tolle virgam ⁊ ꝯgrega pplm tu ⁊ aarō f̄r tu⁹: ⁊ loqmi ad petrā corā eis ⁊ illa dabit aq̄s. Cūq; eduxeris aquā de petra bibet oīs m̄ltitudo ⁊ iumēta ei⁹. Tulit igit' moyses virgā q̄ erat in ꝯspectu dñi sicut p̄ceperat ei ꝯgregata multitudine an̄ petrā: dixitq; eis. Audite rebelles ⁊ icreduli. Nū d' petra hac vobis aquā poterim⁹ eycē: Cūq; eleuasset moyses manū percutiēs v'ga bis silicē egresse s̄t aq̄ largissime ita vt ppl's biberet ⁊ iumēta. Dixitq; dñs ad

moysen ⁊ aaron: Quia nõ credidistis mihi ut sãcti ficaretis me corã filijs israel: nõ itroducetis hos populos in terrã quã dabo eis. Hec ẽ aqua ɔtra dictionis vbi iurgati sũt filij isrl' cõtra dñm: ⁊ sãctificatus est in eis. Misit interea nũcios moyses de cades ad regẽ edom q dicerent: Hec mandat frater tuus isrl'. Nosti oẽm laborẽ q apprehẽdit nos: quõ descẽderint patres nostri in egyptũ: ⁊ habitauerimus ibi multo tpe: afflixerintqꝫ nos egyptij ⁊ patres nr̃os: ⁊ quõ clamauerimus ad dñm ⁊ exaudierit nos de egypto. Ecce in vrbe cades q̃ est in extremis finibus tuis positi: obsecramus ut nobis transire liceat p terrã tuã. Nõ ibimus p agros nec p vineas: nõ bibemus aquas de puteis tuis: sed gradiemur via publica nec ad dexterã nec ad sinistrã declinãtes donec transeamꝰ terminos tuos. Cui rñdit edom: Nõ trãsibis p me. Alioqn armatus occurrã tibi. Dixeruntqꝫ filij isrl'. Per tritã gradiemur viã: ⁊ si biberimus aq̃s tuas nos ⁊ pecora nostra: dabimus qđ iustũ ẽ. Nulla erit in p̃cio difficultas: tm̃ velocit' trãseamꝰ. At ille rñdit: Nõ trãsibitis. Statimqꝫ egressus est obuiꝰ cũ infinita multitudine ⁊ manu forti: nec voluit acqescẽ dep̃cãti ut cõcederet trãsitũ p fines suos. Quãobrẽ diuertit ab eo israel. Cũqꝫ castra mouissent de cades venerũt in mõte hor: q est in finibꝰ terre edom: vbi locutus est dñs ad moysen dicẽs: Pergat inquit aaron ad pplõs suos. Nõ enĩ intrabit terrã quã dedi filijs israel: eo ꝙ incredulus fuerit ori meo ad aquas ɔtradictionis. Tolle aarõ ⁊ filiũ eiꝰ cũ eo: ⁊ duces eos in mõtẽ hor. Cũqꝫ nudaueris patrẽ veste sua: indues ea eleazar filiũ eiꝰ ⁊ aaron colliget' ⁊ moriet' ibi. Fecit moyses ut p̃ceperat dñs: ⁊ ascenderũt in mõtẽ hor corã oi multitudine. Cũqꝫ aaron spoliasset vestibꝰ suis: induit eis eleazarũ filiũ eius. Illo mortuo ĩ mõtis supcilio descẽdit cũ eleazaro. Ois aũt multitudo vidẽs occubuisse aaron: fleuit sup eo triginta diebꝰ p cunctas familias suas.

XXI

Quod cũ audisset chananeus rex arad q habitabat ad meridiẽ venisse .s. israel p exploratoꝝ viã: pugnauit contra illũ: ⁊ victor existens: duxit ex eo p̃dã. At israel voto se dño obligãs ait: Si tradideris pplm istũ in manu mea: delebo vrbes eius. Exauduitqꝫ dñs p̃ces israel: ⁊ tradidit chananeũ: quẽ ille interfecit subuersis vrbibus eiꝰ: ⁊ vocauit nomẽ loci illiꝰ horma .i. anathema. Profecti sunt aũt de monte hor p viã q̃ ducit ad mare rubꝛuꝫ ut circuirẽt terrã edom. Et tedere cepit populũ itineris ac laboris: locutusqꝫ contra dñm ⁊ moysen ait: Cur eduxisti nos de egypto: ut moreremur ĩ solitudine: Deest panis: nõ sũt aque: aĩa nostra iaꝫ nausea: sup cibo isto leuissimo. Quãobrẽ misit dñs ĩ pplm ignitos serpẽtes: ad quoꝝ plagas ⁊ mortes plurimoꝝ: venerũt ad moysen atqꝫ dixerũt: Peccauimꝰ: q2 locuti sumus contra dñm ⁊ te: Ora ut tollet a nobis s̃pentes. Orauit moyses p populo. Et locutꝰ est dñs ad eũ: Fac serpenteꝫ eneũ ⁊ pone eũ p signo. Qui pcussus aspexerit eũ: viuet. Fecit ḡ moyses serpentẽ eneũ: ⁊ posuit eũ p signo. Quẽ cũ pcussi aspicerẽt: sanabant'. Profectiqꝫ filij israel castrametati sunt ĩ oboth. Unde egressi fixere tẽtoria in ieabarim in solitudine q̃ respicit moab cõtra oriẽtalẽ plagã: ⁊ inde mouentes venerũt ad torrentẽ zared. Queꝫ relinquentes castrametati sunt cõtra arnon que ẽ in deserto: ⁊ p̃minet in finibus ãmorrei. Si qdẽ arnon terminus est moab: diuidẽs moabitas ⁊ ãmorreos. Unde dicit' in libro belloꝝ dñi. Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrẽtibus arnon. Scopuli torrentiũ inclinati sunt ut reqescerẽt in arnon ⁊ recũberent in finibꝰ moabitaꝝ. Ex eo loco apparuit puteus: sup quo locutus est dñs ad moysen. Cõgrega pplm ⁊ dabo ei aquã. Tũc cecinit israel carmẽ istud: Ascendat puteꝰ concinebãt: puteus quẽ foderũt p̃ncipes ⁊ parauerunt duces multitudinis in datore legis ⁊ in baculis suis. Profectiqꝫ sũt d' solitudine mathana. De mathana ĩ nahaliel. De nahaliel in bamoth. Bamoth vallis ẽ ĩ regiõe moab ĩ vertice phasga qđ respicit cõtra desertũ. Misit aũt isrl' nũcios ad seon regẽ ãmorreoꝝ dicẽs: Obsecro ut trãsire mihi liceat p t'rã tuã. Nõ declinabimꝰ ĩ agros ⁊ vineas: nõ bibemꝰ aquas ex puteis. Uia regia gradiemur: donec trãseamꝰ terminos tuos. Qui cõcedere noluit ut trãsiret israel p fines suos: qn potiꝰ exercitu cõgregato egressus ẽ obuiã ĩ desertũ: ⁊ venit in iasa: pugnauitqꝫ contra eũ. A q̃ pcussus est ĩ ore gladij: ⁊ possessa ẽ terra eiꝰ ab arnõ vsqꝫ ieboc ⁊ filios ãmon: q2 forte p̃sidio tenebant' termini ãmonitarũ. Tulit ḡ isrl' oẽs ciuitates eiꝰ: ⁊ habitauit in vrbibꝰ ãmorrei: in esebon scꝫ ⁊ viculis eius. Urbs esebon fuit seon regis ãmorrei: q pugnauit ɔtra regẽ moab: ⁊ tulit oẽꝫ terrã q̃ dicionis illiꝰ fuerat vsqꝫ arnon. Idcirco dicit' in p̃uerbio: Uenite in esebon: edificet' ⁊ cõstruat' ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon flãma de oppido seon: ⁊ deuorauit arnon moabitarũ ⁊ habitatores excelsoꝝ arnon. Ue tibi moab: peristi popule chamos. Dedi filios eiꝰ in fugã: ⁊ filias in captiuitateꝫ regi ãmorreoꝝ seon. Jugũ ipsoꝝ disperijt ab esebon vsqꝫ dibon: lassi p̃uenerũt ĩ iophe ⁊ vsqꝫ madaba. Habitauitqꝫ israel in terra ãmorrei. Misit itaqꝫ moyses q explorarẽt iazer. Cuiꝰ ceperũt viculos ⁊ possederũt habitatores. Uerterũtqꝫ se ⁊ ascẽderũt p viam basan: ⁊ occurrit eis og rex basan cũ omni pplo suo pugnaturus in edrai. Dixitqꝫ dñs ad moysen. Ne timeas eũ: q2 in manu tua tradidi illum ⁊ oẽm populũ ac terrã eius: faciesqꝫ illi sicut fe

citu ſeon regi āmorreoꝝ habitatoꝛi eſebō. Per cuſſerūt igitᷣ ⁊ hunc cū filiꝫ ſuis: vniuerſūq̃ȝ po pulū eius vſqȝ ad internitionē: ⁊ poſſederūt ter ram illius. XXII

Profectiqȝ caſtrametati ſunt in cāpeſtri bus moab: vbi tranſioꝛdanē hiericho ſita ē. Videns āt balac filius ſephoꝛ oia que fecerat iſrl' āmoꝛreo: ⁊ ꝙ pertimuiſſent eum moabite: ⁊ impetū eius ferre non poſſent: dixit ad maioꝛes natu madian. Ita delebit hic pplꝰs omnes q in nr̃o finibꝰ cōmoꝛant: quō ſolet bos herbas vſqȝ ad radices carpe. Ipſe āt erat eo tē poꝛe rex in moab. Miſit ergo nuncios ad balaā filiū beoꝛ arioluꝫ: q habitabat ſuper flumē terre filioꝝ ammō: vt vocarēt eū ⁊ dicerēt. Ecce egreſ ſus ē pplꝰs ex egypto q operuit ſupficiē terre ſe dens ꝯtra me. Veni igitᷣ ⁊ maledic pplō huic q foꝛtioꝛ ē ſi quo modo poſſim percutere ⁊ eijcere de terra mea. Noui enim ꝙ bn̄dictus ſit cui bn̄dixeris: ⁊ maledicꝰ in quē maledicta ꝯgeſſe ris. Perrexeruntqȝ ſenioꝛes moab: ⁊ maioꝛes natu madian hn̄tes diuinationis ꝑciū in mani bus. Cūqȝ veniſſent ad balaam: ⁊ narraſſent ei oia verba balac: ille rn̄dit: Manete hic nocte: et rn̄debo quicqd mihi dixerit dn̄s. Manentibꝰ aūt illis apud balaā: venit deus: ⁊ ait ad eum. Quid ſibi volūt homines iſti apud te: Reſpon dit. Balac filius ſephoꝛ rex moabitarum miſit ad me dicens: Ecce pplꝰs q egreſſus eſt de egy pto opuit ſupficiē terre: vēi ⁊ maledic eū ſi quo mō poſſim pugnans abigere eū. Dixitqȝ deus ad balaam. Noli ire cū eis: neqȝ maledicas po pulo: q2 bn̄dictus ē. Qui mane ꝯſurgens: dixit ad ꝑncipes. Ite in terrā vr̃am: quia ꝓhibuit me deus venire vobiſcū. Reuerſi ꝑncipes dixerūt ad balac. Noluit balaā venire nobiſcū. Rurſū ille multo plures ⁊ nobilioꝛes q̃ȝ ante miſerat: miſit. Qui cū veniſſent ad balaā dixerūt. Sic di cit balac filius ſephoꝛ. Ne ꝯteris venire ad me: paratum habeo honoꝛare te: ⁊ qcqd volueris da bo tibi. Veni ⁊ maledic pplō iſti. Rn̄dit balaā. Si dederit mihi balac plenā domū ſuā argenti ⁊ auri non potero immutare verbuꝫ dn̄i dei mei: vt vel plus vel minus loquar. Obſecro vt hic maneatis ēt hac nocte: vt ſcire queam qd mihi rurſum rn̄deat dn̄s. Venit ḡ deꝰ ad balaam no cte: ⁊ ait ei. Si vocare te venerīt hoīes iſti: ſurge ⁊ vade cū eis: ita dūtaxat vt qō tibi ꝑcepero fa cias. Surrexit balaam mane: ⁊ ſtrata azina ꝓfe ctus ē cū eis: ⁊ iratꝰ ē deꝰ. Stetitqȝ angelꝰ dn̄i i via ꝯtra balaā q ſedebat azine: ⁊ duos pueros hēbat ſecū. Cernens azina angelū ſtantē in via euaginato gladio: auertit ſe de itinere: ⁊ ibat per agrū. Quā cū verberaret balaam: ⁊ vellet ad ſe mitā reducere: ſtetit angelꝰ in anguſtis duarum maceriarū q̄bus vinee cingebant. Quē videns azina iunxit ſe parieti: ⁊ attriuit ſedentis pedē. At ille iterū v̄berabat eā: ⁊ nihilominꝰ angelꝰ ad lo cū anguſtū tranſiens: vbi nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā poterat deuiari: obuiꝰ ſtetit. Cūqȝ vidiſ ſet azina ſtantē angelū ꝯcidit ſub pedibꝰ ſedētis Qui iratus vehementiꝰ cedebat fuſte latera eiꝰ. Aperuitqȝ dn̄s os azine: ⁊ locuta ē. Quid feci tibi Cur percutis me ecce iā tertō: Rn̄dit balaā. Quia cōmeruiſti ⁊ illuſiſti mihi. Vtinā hērem gladiū vt te ꝑcuterē. Dixit azina: Nōne aial tuū ſum: cui ſꝑ ſedere ꝯſueſti: vſqȝ in ꝑſentē diē. Dic quid ſimile vnq̃ȝ feceri tibi: At ille ait. Nunq̃ȝ. Pro tinus aperuit dn̄s oculos balaā: ⁊ vidit angelum ſtantē in via euaginato gladio: adoꝛauitqȝ eum ꝓnus in terrā. Cui angelꝰ: Cur inq̄t tertio v̄be ras azinā tuam: Ego veni vt aduerſarer tibi: q2 ꝑuerſa eſt via tua: mihiqȝ cōtraria. Et niſi azina declinaſſet de via dans locū reſiſtēti: te occidiſ ſem: ⁊ illa viueret. Dixit balaā: Peccaui neſci ens ꝙ tu ſtares ꝯtra me. Et nunc ſi diſplicet tibi vt vadam reuertar: Ait angelꝰ: Vade cū iſtis ⁊ caue ne aliud q̃ȝ ꝑcepo tibi loq̃ris. Iuit igitᷣ cuꝫ ꝑncipibꝰ. Qō cū audiſſet balac egreſſus ē in oc curſuꝫ eiꝰ in oppido moabitaꝝ qō ſitū ē i extre mis finibꝰ arnō. Dixitqȝ ad balaā: Miſi nunci os vt vocarent te. Cur nō ſtatī veniſti ad me: an q2 mercedē aduentui tuo reddere neq̄o: Cui ille rn̄dit. Ecce adſum. Nunqd loq̄ potero aliud niſi quod deꝰ poſuerit in oꝛe meo: Perrexerūt ergo ſimul: ⁊ venerūt in vrbē q̄ i extremis regni eius finibꝰ erat. Cumqȝ occidiſſet balac boues ⁊ oues miſit ad balaā ⁊ ꝑncipes q cū eo erant munera. Mane āt facto duxit eū ad excelſa baal: ⁊ intuitꝰ ē extremā ꝑtem populi. XXIII

Dixitqȝ balaam ad balac. Edifica mihi hic ſeptē aras: ⁊ para totidē vitulos: eiuſdē qȝ numeri arietes. Cumqȝ feciſſet iuxta ſermonē balaā impoſuerūt ſimul vitulū: ⁊ arie tem ſup aram. Dixitqȝ balaā ad balac. Sta pau liſꝑ iuxta holocauſtū tuū donec vadā ſi foꝛte oc currat mihi dn̄s: ⁊ quodcumqȝ imperauerit loq̄r tibi. Cumqȝ abiiſſet velociter: occurrit illi deus. Locutuſqȝ ad eū balaā: ſeptem inq̄t aras erexi ⁊ impoſui vitulū ⁊ arietem deſup. Dn̄s aūt po ſuit verbū in oꝛe eius: ⁊ ait: Reuertere ad balac ⁊ hec loqueris. Reuerſus inuenit ſtantē balac iuxta holocauſtū ſuum: ⁊ omnes principes mo abitarum: aſſumptaqȝ parabola ſua: dixit. De arā adduxit me balac rex moabitarū de mōtibꝰ orientis. Veni inq̄t ⁊ maledic iacob: propera et deteſtare iſrael. Quomō maledicā: cui nō male dixit deus: Qua ratione deteſter: quē dn̄s nō deteſtatur: De ſummis ſilicibꝰ videbo eū ⁊ de collibus conſiderabo illum. Populus ſolꝰ ha bitabit: ⁊ inter gentes nō reputabitur. Quis nūerare poſſit puluerē iacob: ⁊ noſſe numerū

stirpis isrl: Moriat̃ aīa mea morte iustoꝝ: ⁊ fiant nouissima mea horũ similia. Dixitqȝ balac ad balaã: Quid ē h̃ qd̃ agis? Ut malediceris inimicis meis vocaui te: ⁊ tu econtrario bñdices eis: Cui ille rñdit: Num aliud possũ loq: nisi quod iusserit dñs? Dixit ḡ balac: Ueni mecũ in alterꝝ locũ: vñ ptē isrl videas: ⁊ totũ vidē nõ possis: inde maledicito ei. Cũqȝ duxisset eũ ĩ locũ sublimē sup verticē mõns phasga: edificauit balaã septē aras ⁊ ipositis supra vitulis atqȝ arietibꝰ: dixit ad balac: Sta hic iuxͣ holocaustũ tuũ donec ego obuiꝰ pergã. Cui cũ dñs occurrisset: posuissetqȝ verbũ in ore eiꝰ ait: Reuertere ad balac: ⁊ h̃ loqris ei. Reuersus inuenit eũ stantē iuxͣ holocaustũ suũ ⁊ p̃ncipes moabitarũ cũ eo: Ad quē balac: Quid inqt locutus ē dñs? At ille assumpta parabola sua ait: Sta balac ⁊ ausculta: audi fili sephor: Non est deꝰ q̃si hõ ut mētiat̃: nec ut filiꝰ hoīs ut mutet̃. Dixit ḡ ⁊ non faciet: locutus est ⁊ nõ implebit. Ad bñdicendũ adductus sum bñdictionē ꝓhibere nõ valeo. Nõ est idolũ ĩ iacob nec videt̃ simulacrũ in isrl. Dñs deus eiꝰ cũ eo est: ⁊ clangor victorie regis ĩ illo. Deus eduxit illũ de egypto cuiꝰ fortitudo similis ē rhinocerontis. Nõ ē auguriũ in iacob: nec diuinatio in isrl. Tēporibus suis dicet̃ iacob ⁊ israel: qd operatus sit deus. Ecce populus ut leena consurget: ⁊ q̃si leo erigет̃. Nõ accubabit donec deuoret p̃dã: ⁊ occisoꝝ sanguinem bibat. Dixitqȝ balac ad balaã. Nec maledicas ei nec bñdicas. Et ille: nõne ait dixi tibi: q̃ qcquid mihi deꝰ imparet hoc facerē. Et ait balac ad eũ: Ueni ⁊ ducã te ad aliũ locum si forte placeat deo ut inde maledicas eis. Cũqȝ duxisset eũ sup verticē mõtis phogor: q respicit solitudinē dixit ei balaã: Edifica mihi hic septē aras: ⁊ para totidē vitulos: eiusdēqȝ numeri arietes. Fecit balac ut balaã dixerat: impositisqȝ vitulos ⁊ arietes p singulas aras. XXIIII

Cũqȝ vidisset balaã q̃ placeret dño ut bñdiceret israeli neq̃q̃ȝ abijt ut anͣ perrexerat ut auguriũ q̃reret: sed dirigēs ꝯtra desertũ vultũ suũ: ⁊ eleuãs oculos vidit isrl in tētorijs cõmorantē p tribꝰ suas ⁊ irruēte in se spũ dei: assũpta pabola ait: Dixit balaã filiꝰ beor dixit hõ cuiꝰ obturatus est oculus: dixit auditor sermonũ dei: q visionē oĩpotentis intuitus ē: qui cadit ⁊ sic aperiũt̃ oculi eiꝰ. Quã pulchra tabernacula tua iacob: ⁊ tentoria tua isrl: ut valles nemorose: ut horti iuxͣ fluuios irrigui: ut tabernacula q̃ fixit dñs: q̃si cedri ꝓpe aq̃s. Fluet aq̃ de situla eiꝰ: ⁊ semen illiꝰ erit in aq̃s multas. Tollet̃ ꝓpter agag rex eius: ⁊ auferet̃ regnũ illius. Deꝰ eduxit illũ de egypto: cuius fortitudo similis ēst rhinocerotis. Deuorabũt gentes hostes illiꝰ ossaqȝ eoꝝ ꝯfringēt: ⁊ pforabũt sagittis. Accubãs dormiuit ut leo: ⁊ q̃si leena quã suscitare nullus audebit. Qui bñdixerit tibi erit ⁊ ipse bñdictus q maledixerit tibi in maledictione reputabitur. Iratusqȝ balac cõtra balaã: cõplosis manibus ait: Ad maledicendũ inimicis meis vocaui te: qbus econtrario tertio bñdixisti. Reuertere ad locũ tuũ. Decreuerã qdē magnifice honorare te sȝ dñs p̃uauit te honore disposito. Rñdit balaã ad balac: Nõne nũcijs tuis q̃s misisti ad me dixi: si dederit mihi balac plenã domũ suã argēti ⁊ auri nõ potero p̃terire sermonē dñi dei mei: ut uel boni uel mali qd ꝓferã ex corde meo: sed qcqd dñs dixerit: h̃ loquar. Uerũtñ pergēs ad populũ meũ dabo tibi cõsiliũ qd pplus tuus pplo huic faciat extremo tpe. Sũpta igit̃ pabola: rursum ait. Dixit balaã filiꝰ beor: dixit hõ cuiꝰ obturatus est oculus: dixit auditor s̃monũ dei: q nouit doctrinã altissimi: ⁊ visiones oĩpotētis videt: qui cadēs aptos habet oculos: Uidebo eũ sed nõ modo: intuebor illũ sed nõ ꝓpe. Orietur stella ex iacob: ⁊ cõsurget verba de isrl: ⁊ pcutiet duces moab: vastabit oēs filios seth: ⁊ erit idumea possessio eiꝰ. Hereditas seyr cedet inimicis suis: israel xͦo fortit̃ aget. De iacob erit q dñet̃: ⁊ perdat reliqas ciuitatis. Cũqȝ vidisset amalech: assũmēs pabolã ait. Principiũ gentium amalech: cuius extrema p̃dent̃. Uidit qȝ cyneũ ⁊ assumpta parabola ait: Robustũ quidē est habitaculũ tuũ: sed si in petra posueris nidũ tuum ⁊ fueris electus de stirpe cyn q̃ȝ diu poteris pmanere: Assur eni capiet te. Assũptaqȝ pabola iterꝫ locutus est. Heu q̃s victurꝰ ē qñ ista faciet deꝰ. Uenient in trierib9 de italia: supabũt assyrios vastabũtqȝ hebreos: ⁊ ad extremũ etiã ipsi pibunt. Surrexitqȝ balaã: ⁊ reuersus est in locum suũ: balac q̃ȝ via qua venerat redijt. XXV

Morabat̃ aũt eo tpe isrl in sethim: ⁊ fornicatus est populus cũ filiabus moab: q̃ vocauerũt eos ad sacrificia sua. At illi comederũt: ⁊ adorauerũt deos earũ. Initiatusqȝ ē isrl beelphegor. Et iratꝰ dñs ait ad moysen: Tolle cũctos p̃ncipes ppli: ⁊ suspēde eos cõtra solē ĩ patibulis: ut auertat̃ furor meꝰ ab isrl. Dixitqȝ moyses ad iudices israel. Occidat vnusq̃sqȝ ꝓximos suos q initiati sunt beelphegor. Et ecce vnꝰ de filijs isrl ĩtrauit corã fratribꝰ suis ad scortũ madianiten: vidēte moyse ⁊ oĩ turba filiorum isrl q flebãt anͣ fores tabnaculi. Qd̃ cũ vidisset phinees filiꝰ eleazari filij aarõ sacerdotis: surrexit de medio multitudinis: ⁊ arrepto pugione ingressus est post virũ israelitē ĩ lupanar ⁊ pfodit ambos simul virũ. s. ⁊ mulierē in locis genitalibus. Cessauitqȝ plaga a filijs isrl: ⁊ occisi sunt viginti quatuor milia hoĩũ. Dixitqȝ dñs ad moysen: Phinees filius eleazari filij aaron sacerdotis auertit iram meam a filijs israel: q̃ zelo meo cõmotus est contra eos: ut non ipse delerē filios

israel in zelo meo. Iccirco loquere ad eũ: Ecce do ei pacẽ federis mei: ⁊ erit tam ipsi q̃ȝ semini ei⁹ pactũ sacerdotij sempiternũ: q2 zelatus est ꝓ deo suo: ⁊ expiauit scelus filioꝝ isrl'. Erat autẽ nomen viri israelite q occisus est cuȝ madianitide zam bri fili⁹ salumi: dux de cognatione ⁊ tribu symeo nis. Porro mulier madianitidis q̃ pariter interfe cta est vocabat̃ cozbi: filia sur ꝑncipis nobilissi mi madianitaꝝ. Locutusq3 est dñs ad moysen dicẽs: Hostes vos sentiant madianite ⁊ ꝑcutite eos: q2 ⁊ ipsi hostilit̃ egerũt cõtra vos: ⁊ decepe runt insidijs p idolum phogor: ⁊ cozbi filiã ducis ma dian sororẽ suã: q̃ ꝑcussa est in die plage ꝓ sacri legio phogor. XXVI

P Ostq̃3 noxior sanguis effusus ẽ dixit do minus ad moysen ⁊ eleazaꝝ filiũ aaron sacerdotẽ. Numerate oẽm summã filioꝝ israel a viginti ãnis ⁊ supra ꝑ domos ⁊ cognatio nes suas: cunctos q possunt ad bella ꝓcedẽ. Lo cuti sunt itaq3 moyses ⁊ eleazar sacerdos i cãpe stribus moab sup iordanẽ ꝯtra hiericho ad eos q erãt a viginti annis ⁊ supra: sicut dñs impera rat: quoꝝ iste ẽ numerus. Ruben ꝑmogenitus israel. Hui⁹ filius enoch: a quo familia enochita rum: ⁊ phallu a quo familia phallutarum: ⁊ esrom a quo familia esromitarum: ⁊ charmi a quo familia charmitarũ. He sunt familie de stir pe ruben: quaꝝ numerus inuẽtus est q̃draginta tria milia ⁊ septingẽti triginta. Fili⁹ phallu: eliab huius filij namuhel ⁊ dathan ⁊ abiron. Isti sunt dathan ⁊ abiron ꝑncipes ppli q surrexerũt ꝯtra moysen ⁊ aaron in seditione chore qñ aduersus dñm rebellauerũt: ⁊ aperiẽs terra os suuȝ deuo rauit chore morientibus plurimis qñ cõbussit ignis ducentos q̃nquaginta viros. Et factũ est grande miraculũ: ut chore ꝑeunte filij illius nõ perirent. Filij symeon ꝑ cognationes suas namu hel. ab hoc familia namuhelitarũ: ⁊ iamin ab h̃ familia iaminitarũ: iachin ab hoc familia iachi nitaꝝ: zare ab hoc familia zareitaꝝ: saul ab h̃ fa milia saulitarũ. He sunt familie de stirpe symeõ quarũ ois numerus fuit vigintiduo milia ducẽ ti. Filij gad p cognationes suas: sephon ab hoc familia sephonitaꝝ: aggi ab hoc familia aggita rũ: suni ab hoc familia sunitaꝝ: ozni ab hoc fa milia oznitaꝝ: her ab hoc familia heritarũ: arod ab hoc familia aroditaꝝ: arihel ab hoc familia arihelitaꝝ. Iste sunt familie gad: quaꝝ ois nũe rus fuit q̃draginta milia q̃ngenti. Filij iuda: her ⁊ onan: q ambo mortui sunt i tr̃a chanaan. Fue rũtq3 filij iuda p cognationes suas: sela a quo fa milia selaitaꝝ: phares a quo familia pharesitaꝝ zare a quo familia zareitaꝝ. Porro filij phares esrom a quo familia esromitaꝝ: ⁊ amul a quo fa milia amulitaꝝ. Iste sunt familie iuda: q̃rũ ois numerus fuit septuagintasex milia q̃ngenti. Fi lij isachar ꝑ cognatiões suas: thola: a quo fami lia tholaitarũ: phua a quo familia phuaitaꝝ: ia sub a quo familia iasubitaꝝ: semran a quo fami lia semranitaꝝ. He sunt cognationes isachar: q̃ rũ numerus fuit sexagitaq̃ttuor milia trecenti. Filij zabulon p cognationes suas: sered a quo fa milia sereditaꝝ: helon a quo familia helonitaꝝ: ialel a quo familia ialelitaꝝ. He sũt cognatiões zabulon: q̃rũ nũerus fuit sexaginta milia q̃ngẽ ti. Filij ioseph per cognationes suas manasse ⁊ ephraim. De manasse ortus ẽ machir: a quo fa milia machiritaꝝ. Machir genuit galaad: a q̃ familia galaaditaꝝ. Galaad habuit filios iezer a quo familia iezeritaꝝ: ⁊ elech a quo familia ele chitaꝝ: ⁊ asrihel a quo familia asrihelitaruȝ: ⁊ se chem a quo familia sechemitaꝝ: ⁊ semida a quo familia semidaitaꝝ: ⁊ epher ⁊ quo familia ephe ritaꝝ. Fuit autẽ epher pater salphaad: q filios nõ habebat sed tñ filias: q̃rũ ista sunt noia. maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ thersa. He sunt familie manasse ⁊ numerus eaꝝ q̃nq̃gintaduo milia se ptingenti. Filij autẽ ephraim ꝑ cognatiões suas fuerũt hi. Suthala: a quo familia suthalaitaruȝ becher: a quo familia becheritarũ: tehen a quo familia teheenitaruȝ. Porro filius suthala fuit heran a quo familia heranitaꝝ. He sunt cogna tiones filioꝝ ephraim: q̃rũ numerus fuit trigin taduo milia q̃ngenti. Isti sunt filij ioseph per fa milias suas. Filij beniamin in cognationibus suis: bale a quo familia baleitaꝝ: azbel a quo fa milia azbelitarũ: achiram a quo familia achira mitaruȝ: supham a quo familia suphamitarum vphã a q̃ familia vphamitarũ. Filij bale: hered ⁊ noeman. De hered: familia hereditarũ: de noe man: familia noemanitaꝝ. Hi sunt filij beniamĩ ꝑ cognationes suas: quoꝝ numer⁹ fuit q̃dragin taq̃nq3 milia sexcenti. Filij dan ꝑ cognationes suas: suham a quo familia suhamitaꝝ. He sũt co gnatiões dan ꝑ familias suas. Oẽs fuere suha mite: quoꝝ numerus erat sexagintaq̃ttuor milia q̃dringẽti. Filij aser ꝑ cognationes suas: iemna a quo familia iemnaitarum: iessui a quo familia iessuitarũ: brie a quo familia brieitaꝝ. Filij brie: haber a quo familia haberitarũ: ⁊ melchiel a q̃ familia melchielitaꝝ. Nomen autẽ filie aser fuit sara. He cognatiões filioꝝ aser: ⁊ numerus eoꝝ q̃nq̃gintatria milia q̃dringenti. Filij neptalim: ꝑ cognatiões suas: iessihel a quo familia iessihe litarũ: guni a quo familia gunitarũ: iaser a quo familia iaseritaꝝ: sellem a quo familia sellemita rũ. He sunt cognationes filioꝝ neptalim ꝑ fami lias suas: quoꝝ numerus q̃dragitaq̃nq3 milia q̃dringenti. Ista est summa filioꝝ israel q recen siti sũt sexcenta milia ⁊ mille septingenti trigin ta. Locutusq3 est dñs ad moysen dicẽs: Istis di uidet̃ terra iux̃ numerũ vocabuloꝝ in possessio

nes suas. Pluribus maiorē partē dabis ꝛ pau|cioribus minorē: singulis sicut nunc recēsiti sūt tradet possessio ita dūtaxat vt sors terraꝫ tribu|bus diuidat ꝛ familijs. Quicqd sorte cōtigerit h uel plures accipiant uel pauciores. Hic qꝫ est numerus filioꝝ leui p familias suas: Gerson a q familia gersonitarū: caath a q familia caathi|tarū: merari a quo familia merarittarū. He sunt familie leui. Familia lobni: familia hebroni: fa|milia mooli: familia musi: familia chori. At vo caath genuit amron: q habuit vxorē iochabeth filiā leui: q nata ē ei i egypto. Hec genuit amraꝫ viro suo filios aaron ꝛ moysen ꝛ mariā sororem eoꝝ. De aaron orti sunt nadab ꝛ abiu ꝛ eleazar ꝛ ithama. Quoꝝ nadab ꝛ abiu mortui sunt cū obtulissent ignē alienū coraꝫ dño. Fuerūtqꝫ oēs q numerati sunt vigintitria milia generis mascu|lini: ab vno mēse ꝛ supra q nō sunt recēsiti int fi|lios isrl: nec eis cū ceteris data possessio est. Hic ē numerus filioꝝ isrl: q descripti sunt a moyse ꝛ eleazaro sacēdote i cāpestrib9 moab supra iorda|nē ꝯtra hiericho: int q̄s nullus fuit eoꝝ q añ nu|merati sunt a moyse ꝛ aaron i deserto synai. Pre|dixerat eniꝫ dñs q oēs morerent in solitudine. Nullusqꝫ remāsit ex eis nisi caleb fili9 iephone ꝛ iosue filius nun.

XXVII

Accesserūt aūt filie salphaad filij epher: fi|lij galaad: filij machir: filij manasse qui fuit fili9 ioseph: quarū sunt noīa maala ꝛ noa ꝛ egla ꝛ melcha ꝛ thersa: steterūtqꝫ corā moy|se ꝛ eleazaro sacerdote ꝛ cūctis pncipib9 ppli ad ostiū tabernaculi federis atqꝫ dixerūt: Pater nr mortuus ē i deserto: nec fuit i seditione q̄ cōcitata ē ꝯtra dñm sub chore: sed i pctō suo mortuus est. Hic nō habuit mares filios. Cur tollit nomē illi9 de familia sua: qꝛ nō habet filiū? Date nobis possessionē int cognatos pris nostri. Retulitqꝫ moyses cām eaꝝ ad iudiciū dñi. Qui dixit ad eū: Iustā rē postulāt filie salphaad. Da eis possessio|nē int cognatos patris sui: ꝛ ei in hereditatē suc|cedāt. Ad filios aūt isrl loqueris h. Hō cū mor|tuus fuerit absqꝫ filio ad filiā eius transibit here|ditas: si filiam nō habuerit: habebit successores fratres suos. Qd si ꝛ fratres nō fuerint: dabitis hereditatē fratrib9 pris ei9. Sin aūt nec patruos habuerit: dabit hereditas his q ei pximi sunt. Eritqꝫ h filijs isrl sciū lege ppetua: sicut precepit dñs moysi. Dixit qꝫ dñs ad moysen: Ascēde in montē istū abarim: ꝛ cōtēplare inde terrā quaꝫ daturus sum filijs israel. Cūqꝫ videris eā: ibis ꝛ tu ad pplm tuū sicut iuit frater tuus aaron: quia offendistis me in deserto sin in cōtradictione mul|titudinis: nec scificare me voluistis corā ea sup aqs. He sunt aq ꝯtradictionis in cades deserti sin. Cui rndit moyses: Prouideat dñs de9 spūū ois carnis hoieꝫ q sit sup multitudinē hāc: ꝛ pos|sit exire ꝛ itrare añ eos: ꝛ educere eos uł introdu|cere: ne sit pplus dñi sicut oues absqꝫ pastore. Dixitqꝫ dñs ad eū: Tolle iosue filiū nun virum in q ē spūs dei: ꝛ pone manū tuā sup eū. Qui sta|bit corā eleazaro sacerdote ꝛ oi multitudie ꝛ da|bis ei pcepta cūctis vidētibus ꝛ partē glorie tue ut audiat euꝫ ois synagoga filioꝝ israel. Pro h si qd agendū erit: eleazar sacerdos ꝯsulet dñm. At verbū eius egrediet ꝛ ingrediet ipse ꝛ oēs fi|lij israel cū eo ꝛ cetera multitudo. Fecit moyses ut pceperat dñs. Cūqꝫ tulisset iosue: statuit eū co|ram eleazaro sacerdote ꝛ oi frequētia ppli: ꝛ impo|sitis capiti eius manibus cūcta replicauit que mandauerat dñs

XXVIII

Dixit qꝫ dñs ad moysen: Precipe filijs isrl: ꝛ dices ad eos: Oblationē meam ꝛ panes incensuꝫ odoris suauissimi offer|te p tpa sua. Hec sunt sacrificia q offerre debetis. Agnos anniculos imaculatos duos qtidie i ho|locaustū sempiternū: vnū offeretis mane: ꝛ alte|rū ad vesperū decimā partē ephi simile: q ꝯsper|sa sit oleo purissimo: ꝛ habeat qrtaꝫ ptē hin. Ho|locaustū iuge est qd obtulistis i mōte sinai i odo|rē suauissimū incēsi dñi. Et libabitis vini qrtaꝫ partē hin p agnos singulos in scūario dñi. Alte|rūqꝫ agnū simulit offeretis ad vesperaꝫ iuxt oēm ritū sacrificij matutini ꝛ libamētoꝝ eius oblatio|nē suauissimi odoris dño. Die aūt sabbati offere|tis duos agnos āniculos immaculatos: ꝛ duas decimas simile oleo cōsperse in sacrificio: ꝛ liba q rite fundunt p singula sabbata i holocaustum sempiternū. In kalendis aūt. i. i mēsiū exordijs offeretis holocaustū dño vitulos de armēto du|os: arietē vnū: agnos anniculos septē imacula|tos: ꝛ tres decias simile oleo cōsperse i sacrificio p singlos vitulos ꝛ duas decias sile oleo ꝯspse p singulos arietes: ꝛ decimā decie sile ex oleo in sa|crificio p agnos singulos. Holocaustuꝫ suauissi|mi odoris atqꝫ incēsi ē dño. Libamēta aūt vini q p singulas fundenda sunt victimas ista erunt. Media ps hin p singulos vitulos: tertia p arie|tē: qrta p agnū. Hoc erit holocaustū p oēs men|ses: q sibi anno vertēte succedūt. Hircus qꝫ offe|ret dño p pctis in holocaustū sempiternū cuꝫ li|bamētis suis. Mēse aūt pmo qrtadecima die mēsis: phase dñi erit: ꝛ qntadecima die solēnitas. Septē diebus vescent azimis: quarū dies pma venerabilis ꝛ scā erit. Oē opus seruile nō facie|tis in ea. Offeretisqꝫ incensum holocaustū dño vitulos de armēto duos: arietē vnū: agnos āni|culos imaculatos septē: ꝛ sacrificia singuloꝝ et simila q cōspersa sit oleo: tres decias p singulos vitulos ꝛ duas decias p arietē: ꝛ deciaꝫ decie p agnos singulos. i. p septē agnos: ꝛ hircū p pctō vnū ut expiet p vob pter holocaustū matutinū qd semp offeretis. Ita facietis p singulos dies

septē dieꝝ: in fomitē ignis ⁊ in odorē suauissimū dn̄o q̄ surget de holocausto ⁊ de libatōibꝰ singulorꝝ. Dies quoqꝫ septimus celeberrimus ⁊ scūs erit vobis. Omne opus seruile non facietis in eo. Dies etiā p̄mitiuoꝝ qn̄ offeretis nouas fruges dn̄o expletis hebdomadibus: venerabilis ⁊ scā erit. Oē opus seruile nō facietis i ea. Offeretisqꝫ holocaustū in odorē suauissimū dn̄o: vitulos de armēto duos: arietē vnū: agnos anniculos immaculatos septē: atqꝫ i sacrificiys eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas ꝑ singulos vitulos: ꝑ arietes duos: ꝑ agnos decimā decime q̄ simul sunt agni septē: hircū q̄ꝫ q̄ mactat̄ ꝓ expiatione p̄ter holocaustū sempit̄nū ⁊ liba eius. Immaculata offeretis oīa cūꝫ libationibus suis. XXIX

Mensis etiā septimi p̄ma dies venerabilis ⁊ sancta erit vobis. Oē opus seruile non facietis i ea: q2 dies clangoris ē ⁊ tubaꝝ. Offeretisqꝫ holocaustū i odorē suauissimū dn̄o: vitulū de armēto vnū: ⁊ arietē vnū: ⁊ agnos anniculos immaculatos septē: ⁊ i sacrificiyo eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas ꝑ singulos vitulos: duas decimas ꝑ arietē: vnā decimā ꝑ agnū: q̄ simul sunt agni septē: ⁊ hircū ꝓ pctō q̄ offert̄ i expiationē ppl'i: p̄ter holocaustū kalendaꝝ cum sacrificiys suis ⁊ holocaustūꝫ sempiternūꝫ cū libationibꝰ solitis. Hisdē cerimoniys offeretis i odorē suauissimū incēsūꝫ dn̄o. Decima q̄ꝫ dies mēsis huius septimi: erit vobis scā atqꝫ venerabil' ⁊ affligetis aīas vras. Oē opus seruile nō facietis i ea. Offeretisqꝫ holocaustū dn̄o in odorē suauissimū: vitulū de armēto vnum: arietē vnum: agnos anniculos immaculatos septē: ⁊ i sacrificiis eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas ꝑ singulos vitulos: duas decimas ꝑ arietē: decimā decime ꝑ agnos singulos: q̄ sunt simul agni septē: ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ his q̄ offerri ꝓ delicto solent in expiationē ⁊ holocaustū sempiternū in sacrificio ⁊ libaminibꝰ eoꝝ. Quintadecima ꝟo die mēsis septimi q̄ vobis scā erit atqꝫ venerabilis: omne opus seruile nō facietis in ea: sed celebrabitis solēnitatē dn̄o septē diebꝰ. Offeretisqꝫ holocaustū in odorē suauissimū dn̄o: vitulos de armēto tredecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecim: ⁊ in libamētis eoꝝ: simile oleo cōspersē tres decimas ꝑ vitulos singulos: q̄ sunt simul vituli tredecī: ⁊ duas decimas arieti vno i. simul arietibꝰ duobꝰ: ⁊ decimaꝫ decime agnis singulis: q̄ sunt simul agni q̄ttuordecīꝫ: ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempiterno ⁊ sacrificio ⁊ libamine eiꝰ. In die altero offeretis vitulos d̄ armēto duodecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecī: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis ⁊ hircū ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempiterno sacrificioqꝫ ⁊ libamine eius. Die tertio offeretis vitulos vndecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircuꝫ ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempit̄no sacrificioqꝫ ⁊ libamine eiꝰ. Die q̄rto offeretis vitulos decem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecīꝫ: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempit̄no sacrificioqꝫ eiꝰ ⁊ libamine. Die quīto offeretis vitulos nouē: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecīꝫ: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircuꝫ ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempit̄no sacrificioqꝫ eiꝰ ⁊ libamine. Die sexto offeretis vitulos octo: arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecī: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircū pro pctō: absqꝫ holocausto sempit̄no sacrificioqꝫ eius ⁊ libamine. Die septimo offeretis vitulos septē: ⁊ arietes duos: agnos anniculos immaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircuꝫ ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempiterno sacrificioqꝫ eius ⁊ libamine. Die octauo q̄ est celeberrimꝰ: oē opus seruile non facietis offerētes holocaustū in odorē suauissimū dn̄o: vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos immaculatos septē: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singulorū ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempit̄no: sacrificioqꝫ eiꝰ ⁊ libamine. Hec offeretis dn̄o i solēnitatibꝰ vris: p̄t vota ⁊ oblatiōes spōtaneas i holocausto: i sacrificio: i libamine: ⁊ i hostiys pacificis.

Narrauitqꝫ moyses filiys isr'l oīa q̄ ei dn̄s imparat: ⁊ locutꝰ ē ad p̄ncipes tribuū filioꝝ isr'l. Iste ē ſmo quē p̄cepit dn̄s. Siq̄s viroꝝ votū dn̄o vouerit: aut se cōstrinxerit iuramēto: nō faciet irritū ꝟbū suum: sed oē qđ ꝓmisit implebit. Mulier si q̄ppiā vouerit ⁊ se cōstrinxerit iuramēto q̄ ē in domo patris sui ⁊ in etate adhuc puellari: si cognouerit pat̄ votuꝫ qđ pollicita ē: ⁊ iuramentū quo obligauit aīam suā ⁊ tacuerit: voti rea erit. Quicq̄d pollicita est ⁊ iurauit: ope cōplebit. Sin aūt statiꝫ ut audierit cōtradixerit pat̄: ⁊ vota ⁊ iuramēta eiꝰ irrita erūt nec obnoxia tenebit̄ spōsiōi eo q̄ cōtradixerit pater. Si maritū habuerit ⁊ vouerit aliq̄d: ⁊ semel de ore eius ꝟbū egrediēs: aīam eius obligauerit iuramēto: quo die audierit vir ⁊ nō contradixerit: voti rea erit: reddetqꝫ qđcūqꝫ ꝓmiserat. Sin aūt audiēs statim cōtradixerit: ⁊ irritas fecerit pollicitationes eius: verbaqꝫ quibus obstrinxerat animā suam: ꝓpitius erit ei dn̄s. Vidua ⁊ repudiata quicq̄d vouerint reddēt. Uxor in domo viri cūꝫ se voto cōstrinxerit ⁊ iuramēto

si audierit vir ⁊ tacuerit nec ɔtradixerit sponsi
oni: reddet quodcūqꝫ ꝓmiserat. Sin aūt ex tem
plo ɔtradixerit: non tenebit̃ ꝓmissionis rea: q2
maritus ɔtradixit: ⁊ dñs ei ꝓpitius erit. Si vo
uerit ⁊ iuramento se ɔstrinxerit: vt per ieiunium
vel ceterarū rerū abstinentiā affligat aiam suā:
in arbitrio viri erit si faciat siue nō faciat. Quod
si audiens vir tacuerit: ⁊ in alterā diem distulerit
sniam: qcquid vouerat atqꝫ ꝓmiserat: reddet:
q2 statim vt audiuit tacuit. Sin aūt ɔtradixerit
postq̄ rescuit: portabit ipse inīq̄tatē eius. Iste
sunt leges quas ɔstituit dñs moysi int̃ virum ⁊
vxorē: inter patrē ⁊ filiā q̄ in puellari adhuc eta
te est: vel q̄ manet in parentis domo. XXXI

Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs. Vlci
scere prius filios isrl̃ de madianitis: ⁊ sic
colligeris ad ppl̃m tuū. Statimqꝫ moy
ses armate inqt ex vobis viros ad pugnā qui
possint vltionē dñi expetere de madianitis. Mil
le viri de singulis tribubus eligant̃ ex isrl̃ q̄ mit
tant̃ ad bellū. Dederūtqꝫ millenos de singulis
tribub⁹. i. duodecim milia expeditoꝝ ad pugnā
quos misit moyses cū phinees filio eleazari sa
cerdotis: vasaqꝫ scā ⁊ tubas ad clāgendū tradi
dit ei. Cūqꝫ pugnassent ɔtra madianitas atqꝫ vi
cissent: oēs mares occiderūt: ⁊ reges eoꝝ eui et
recem ⁊ sur ⁊ vr ⁊ rebe qnqꝫ ꝑncipes gentis: ba
laā quoqꝫ filiū beor interfecerūt gladio: ceperūt
q3 mulieres eoꝝ ⁊ paruulos: oiaqꝫ pecora ⁊ cun
ctam supellectilē. Quidqd habere potuerāt d
populati sunt: tā vrbes q̄ viculos: ⁊ castella flā
ma consumpsit. Et tulerūt predā ⁊ vniuersa q̄ ce
perāt tam ex hoibus q̄ ex iumētis: ⁊ adduxerūt
ad moysen ⁊ eleazarū sacerdotē: ⁊ ad omnē mul
titudinē filioꝝ israel. Reliq̄ āt vtensilia portaue
rūt ad castra in campestribus moab iuxta iorda
nē ɔtra hiericho. Egressi sunt āt moyses ⁊ eleazar
sacerdos ⁊ oēs ꝑncipes synagoge in occursū eo
rū ex castra. Iratusqꝫ moyses ꝑncipibus exerci
tus tribunis ⁊ cēturionib⁹ q̄ venerant de bello
ait: Cur feminas reseruastis? Nōne iste sūt que
deceperūt filios isrl̃ ad suggestionē balaā: ⁊ ꝑuari
cari vos fecerūt in dño super pctō phogor: vñ ⁊
percussus ē ppl̃s? Ergo cūctos interficite: qcquid
ē generis masculini: ēt in paruulis: ⁊ mulieres q̄
nouerūt viros in coitu: iugulate: puellas āt ⁊ oēs
feminas ꝟgines reseruate vobis: ⁊ manete extra
castra septē diebus. Qui occiderit hominē vl̃ oc
cisum tetigerit: lustrabit̃ die tertio ⁊ septimo. Et
de oī preda siue vestimentū fuerit siue vas: ⁊ ali
quid in vtensilia ꝑparatū de caprarū pellibus ⁊
pilis ⁊ ligno expiabit̃. Eleazar quoqꝫ sacerdos
ad viros exercitus q̄ pugnauerāt sic locutus ē.
Hoc est ꝑceptū legis quod mādauit dñs moysi.
Aurū ⁊ argentū ⁊ es ⁊ ferrū ⁊ plumbū ⁊ stannū:
⁊ oē qđ ꝑt transire ꝑ flāmas igne purgabit̃: qc

quid autē ignē non ꝑt sustinere: aq̄ expiationis
sanctificabit̃ ⁊ lauabitis uestimenta uestra die se
ptimo: ⁊ purificati postea castra itrabitis. Dixit
quoqꝫ dñs ad moysen. Tollite summā eoꝝ que
capta sunt ab hoīe usqꝫ ad pecus: tu ⁊ eleazar
sacerdos ⁊ oēs principes uulgi: diuidesqꝫ ex eq
ꝑdam inter eos qui pugnauerunt: egressiqꝫ ad
bellū: ⁊ inter omnē reliquā multitudinē: ⁊ sepa
bis ꝑtem dño ab his qui pugnauerūt ⁊ fuerūt i
bello unā aiam de qngentis tam ex hoib⁹ q̄ ex
bob⁹ ⁊ azinis ⁊ ouibus: ⁊ dabis eaꝫ eleazaro sa
cerdoti: q2 ꝑmitie dñi sūt. Ex media quoqꝫ pte
filioꝝ israel accipies qnquagesimū caput: homi
nū ⁊ boū ⁊ azinorū ⁊ ouiū: cūctorūqꝫ aiantium:
⁊ dabis ea leuitis q̄ excubant in custodiis taber
naculi dñi. Feceruntqꝫ moyses ⁊ eleazar sicut pre
cepat dñs. Fuit āt ꝑda quā exercitus cepat: oui
um sexcētaseptuagintaqnqꝫmilia: boū septuagi
taduomilia: azino:ū sexagintamilia ⁊ mille: ani
me hominū sexus feminei q̄ nō cognouerāt ui
ros trigintaduomilia. Dataqꝫ ē media ps his
q̄ in ꝑlio fuerāt: ouiū trecētatrigintaseptēmilia
qngente ē qbus in ꝑtem dñi supputate sūt oues
sexcente septuagintaqnqꝫ: ⁊ de bob⁹ trigintasex
milib⁹ boues septuaginta: ⁊ duo d̃ azinis trigita
milibus qngentis: azini sexagintaunus. De aia
bus hoium sedecimilibus cesserūt in ꝑtem dñi
trigintadue aīe. Tradiditqꝫ moyses nūeruꝫ pri
mitiarū dñi eleazaro sacerdoti: sicuti fuerat ei i
peratū ex media pte filioꝝ israel: quā seperaue
rat his qui in ꝑlio fuerant. De media uero pte q̄
cōtigerat reliquē multitudini. i. d̃ ouibus trecen
tis trigintaseptem milibus quingentis: ⁊ de bo
bus trigintasexmilibus: ⁊ de azinis trigintami
libusquingentis: ⁊ de hominibus sedecimmili
bus tulit moyses quinquagesimum caput: ⁊ de
dit leuitis qui excubabāt in tabernaculo dñi si
cut ꝑcepat dñs. Cūqꝫ accessissent pricipes exer
citus ad moysen ⁊ tribuni centeriōesqꝫ dixerūt.
Nos serui tui recensuim⁹ numerum pugnatoꝝ
quos habuim⁹ sub manu nostra: ⁊ ne unus qui
dem defuit. Ob hanc causam offerimus in do
narys domini singali quod in preda auri potui
mus inuenire: periscelides ⁊ armillas: annulos
⁊ dextralia ac murenulas: ut deprecens pro no
bis dominū. Susceperuntqꝫ moyses ⁊ eleazar
sacerdos omne aurū in diuersis speciebus pon
dere sanctuary sedecimmiliaseptingentosquin
quagita siclos a tribunis ⁊ centorionib⁹. Unus
quisqꝫ enim quod in preda rapuerat suum erat
Et susceptum intulerūt in tabernaculū testimo
ny i monumētū filioꝝ israel corā dño. XXXII

Filij aūt ruben ⁊ gad habebant pecora
multa ⁊ erat ill' in iumentis īfinita subā.
Cūqꝫ vidissent iazer ⁊ galaad aptas aīa
lib⁹ alēdis t̃ras venerūt ad moysē ⁊ ad eleazaꝝ

sacerdotē ⁊ pͥncipes multitudinis atqꝫ dixerūt: Astaroth ⁊ dibon ⁊ iazer ⁊ nemra esebon ⁊ eleale ⁊ saban ⁊ nebo ⁊ beon terra quā pcussit dn̄s i ꝯspectu filioꝝ isrl̄: regionis vberrime ē ad pastū aialiū: ⁊ nos serui tui habem⁹ iumēta plurima. Pcamurqꝫ si inuenim⁹ grāꝫ corā te ut des nob famulis tuis eā in possessionem: nec facias nos transire iordanē. Quib⁹ rn̄dit moyses: Nunqd frēs vr̄i ibūt ad pugnā: ⁊ vos hic sedebitis: Cur subuertitis mētes filioꝝ isrl̄: ne trāsire audeant i locū quē eis daturus ē dn̄s: Nōne ita egerūt patres vr̄i: qn̄ misi de cadesbarne ad explorandā terrā. Cūqꝫ venissent vsqꝫ ad vallē botri lustrata oi regione subuerterūt cor filioꝝ israel ut non intrarēt fines q̄s eis dn̄s dedit: quib⁹ iratus iurauit dicens: Si videbūt hoies isti qui ascēderūt ex egypto a viginti annis ⁊ supra terrā quā sub iuramēto pollicitus sum abraam isaac ⁊ iacob: ⁊ noluerūt sequi me pter caleb filiuꝫ iephone cenezeū ⁊ iosue filiū nun. Isti impleuerūt volūtatē meā. Iratusqꝫ dn̄s aduersuꝫ israel circūduxit eū p desertū q̄draginta annis donec ꝯsumeret vniuersa generatio q̄ fecerat malū in conspectu ei⁹. Et ecce inqt vos surrexistis p patrib⁹ vr̄is i cremēta ⁊ alūni hoiuꝫ pctōꝝ ut augeretis furorē dn̄i ꝯtra isrl̄. Qd̄ si nolueritis seq eū: in solitudine pplm̄ derelinqt: ⁊ vos eā eritis necis oiuꝫ. At illi ppe accedētes dixerunt: Caulas ouiū fabricabim⁹ ⁊ stabula iumētoꝝ: paruulis q̄ꝫ nr̄is vrbes munitas. nos aūt ipi armati ⁊ accincti pgemus ad pliū ante filios isrl̄ donec introducamus eos ad loca sua. Paruuli nostri ⁊ qcqd habere possum⁹ erūt i vrbib⁹ muitis ppt̄ habitatoꝝ insidias. Nō reuertemur in domos nostras vsqꝫ dū possideāt filij isrl̄ hēditatē suā: nec qcq̄ꝫ q̄remus trās iordanē: q2 iā habem⁹ possessionē nr̄am i oriētali ei⁹ plaga. Quib⁹ moyses ait: Si facitis qd̄ pmittitis: expediti pgite corā dn̄o ad pugnā: ⁊ ois vir bellatoꝝ armatus iordanē trāseat: donec subuertat dn̄s inimicos suos: ⁊ subijciat ei ois tra: tūc eritis inculpabiles apud deū ⁊ apud isrl̄: ⁊ obtinebitis regiones q̄s vultis corā dn̄o. Sin aūt qd̄ dicitis no feceritis: nulli dubiū ē qn peccetis in deū: ⁊ scitote qm̄ pctm̄ vr̄m apprehēdet vos. Edificate ḡ vrbes puulis vr̄is ⁊ caulas ⁊ stabula ouib⁹ ac iumētis: ⁊ qd̄ polliciti estis implete. Dixeruntqꝫ filij gad ⁊ ruben ad moysen. Serui tui sum⁹. Faciem⁹ qd̄ iubet dn̄s noster. Paruulos nr̄os ⁊ mulieres ⁊ pecora ac iumēta relinquem⁹ in vrbib⁹ galaad: nos autē famuli tui oēs expediti pgemus ad belluꝫ sicut tu dn̄e loq̄ris. Precepit ḡ moyses eleazaro sacerdoti ⁊ iosue filio nun ⁊ pͥncipibus familiarū trib⁹ isrl̄: ⁊ dixit ad eos: Si trāsierint filij gad ⁊ filij ruben vobiscū iordanē oēs armati ad belluꝫ corā dn̄o: ⁊ vobis fuerit terra subiecta: date eis galaad in possessionē. Sin aūt noluerint trāsire vobiscū i terrā chanaā: int̄ vos habitādi accipiant loca. Rn̄derūtqꝫ filij gad ⁊ filij rubē: Sicut locutus ē dn̄s seruis suis: ita faciemus. Ipsi armati pergem⁹ corā dn̄o in terrā chanaan: ⁊ possessionē iā suscepisse nos ꝯfitemur trans iordanē. Dedit itaqꝫ moyses filijs gad ⁊ rubē ⁊ dimidie tribui manasse filij ioseph regnuꝫ seon regis āmorrei: ⁊ regnū og regis basan: ⁊ terrā coꝝ cuꝫ vrbib⁹ suis p circuitū. Igit̄ extruxerūt filij gad dibon ⁊ astaroth ⁊ aroer ⁊ roth ⁊ sophā ⁊ iazer iecbaa ⁊ bethnemra ⁊ betharā vrbes munitas ⁊ caulas pecoribus suis. Filij v̄o ruben edificauerūt esebon ⁊ eleale ⁊ cariathaim ⁊ nabo ⁊ baalmeon versis noibus. sabama q̄ꝫ imponentes vocabula vrbib⁹ q̄s extruxerāt. Porro filij machir filij manasse prexerūt i galaad: ⁊ vastauerūt eā interfecto āmorreo habitatore eius. Dedit ḡ moyses terrā galaad machir filio manasse: qui habitauit in ea. Iair autē filius manasse abijt ⁊ occupauit vicos eius q̄s appellauit auothair. i. villas iair. Nobe q̄ꝫ prexit et apprehendit chanath cū viculis suis: vocauitqꝫ eam ex noie suo nobe.

XXXIII

Hé sunt māsiones filioꝝ isrl̄ q egressi sūt de egypto p turmas suas i manu moysi ⁊ aaron: q̄s descripsit moyses iux̄ castrorū loca q̄ dn̄i iussione mutabāt. Profecti igit̄ de ramesse mēse pͥmo qntadecima die mēsis pͥmi: altā die phase filij isrl̄ i manu excelsa vidētibus cūctis egyptijs ⁊ sepelietibus pͥmogenitos q̄s pcusserat dn̄s. Naꝫ ⁊ in dijs eoꝝ exercuerat vltionē. Castrametati sunt i sochot: de sochot venerūt i ethā q̄ est i extremis finibus solitudinis. Inde egressi venerūt ꝯtra phiairoth q̄ respicit beelsephon: ⁊ castrametati sunt añ magdalū. Profectiqꝫ de phiairoth: trāsierūt p mediū mare in solitudinē: ⁊ ambulātes tribus diebus p desertū ethā: castrametati sunt in mara. Profectiqꝫ de mara: venerūt i helim vbi erāt duodecꝫ fontes aquaꝝ ⁊ palme septuaginta: ibiqꝫ castrametati sunt. Sed ⁊ inde egressi: fixerūt tētoria sup mare rubrū. Profectiqꝫ de mari rubro: castrametati sunt i deserto sin: vñ egressi venerūt in depha. Profectiqꝫ de depha: castrametati sunt in halus: egressiqꝫ de halus: raphidim fixere tētoria: vbi pplo defuit aq̄ ad bibēdū. Profectiqꝫ de raphidim: castrametati sunt in deserto sinai. Sed ⁊ de solitudine sinai egressi venerūt ad sepulchra ꝯcupiscētie. Profectiqꝫ de sepulchris ꝯcupiscētie: castrametati sunt i asseroth: ⁊ de asseroth venerūt i rethma. Profectiqꝫ de rethma castrametati sunt in remonphares: vñ egressi venerūt in lebna. De lebna castrametati sunt i ressā: egressiqꝫ de ressā venerunt in ceelatha. Vñ pfecti castrametati sunt i mōte sepher: egressi de monte

sepher venerūt i arada. Inde pficiscētes castrametati sunt i maceloth. Profectiq3 de maceloth venerūt in taath. De taath castrametati sunt in thare vnde egressi fixere tētoria i methca. Et de metcha castrametati sunt i esmona. Profectiq3 de esmona venerūt in moseroth. Et de moseroth castrametati sūt i baneiachā. Profecti d̄ baneiachā venerūt in mōtē gadgad. Vñ pfecti: castrametati sunt i iethabatha: ⁊ de iethabatha venerūt i hebrona. Egressiq3 de hebrona: castrametati sūt i asiongaber: inde pfecti: venerūt in desertū sin. Hec est cades. Egressiq3 de cades: castrametati sunt i mōte hor in extremib⁹ finib⁹ terre edom. Ascēditq3 aaron sacerdos i mōte hor iubēte dn̄o ⁊ ibi mortuus ē āno q̄dragesimo egressiōis filiorū isrl' ex egypto mēse q̄nto p̄mo die mēsis cū eēt ānoꝝ centū vigintitriū. Audiuitq3 chananeus rex arad q habitabat ad meridiē i terrā chanaā venisse filios isrl'. Et pfecti de monte hor: castrametati sunt i salmona: vñ egressi venerūt i phinon. Profectiq3 d̄ phinon castrametati sunt i obeth ⁊ de obeth venerūt i ieabarim: q̄ ē in finib⁹ moabitarū. Profectiq3 de ieabarim: fixere tētoria in dibongad: vñ egressi castrametati sunt i elmon deblathaim. Egressiq3 de elmō deblathaim: venerūt ad mōtes abarim ꝯtra nabo. Profectiq3 d̄ mōtib⁹ abarim: trāsierūt ad cāpestria moab supra iordanē cōtra hiericho. Ibiq3 castrametati sunt de bethsimon vsq3 ad belsathim i planiorib⁹ locis moabitarū vbi locutus est dn̄s ad moysen: Precipe filijs isrl: ⁊ dic ad eos. Qn̄ transieritis iordanē intrātes terrā chanaan: disp̄dite cūctos habitatores t̄re illi⁹: ꝯfringite titulos: ⁊ statuas cōminuite atq3 oia excelsa vastate: mūdātes t̄rā ⁊ habitātes i ea. Ego. n. dedi vobis illā i possessionē: quā diuidetis vobis sorte. Plurib⁹ dabitis latiorē ⁊ paucioꝝ angustiorē. Singulis ut sors ecciderit: ita tribuetur hēditas. Per trib⁹ ⁊ familias possessio diuidet'. Si aūt nolueritis interficere habitatores t̄re q remāserīt erūt vob̄ q̄si claui i oculis ⁊ lancee i laterib⁹: ⁊ aduersabunt' vobis i t̄ra habitationis v̄re: ⁊ q̄cq̄d illis cogitauerā facere: vobis faciam. XXXIIII

Locutusq3 ē dn̄s ad moysen dicēs: Precipe filijs isrl' ⁊ dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā chanaā ⁊ i possessionē uob̄ sorte ecciderit: his finib⁹ terminabit'. Pars meridiana incipiet a solitudine sin: q̄ est iux̄ edom ⁊ habebit terminos ꝯtra orientē mare salsissimū: q circuibūt australē plagā p ascēsum scorpionis: ita ut trāseāt i senna ⁊ p̄ueniāt ad meridiē vsq3 ad cadesbarne: vñ egredient' ꝯfinia ad uillā noie adar ⁊ tendēt vsq3 asemona. Ibitq3 p gyrū t̄minus ab asemona vsq3 ad torrentē egypti: ⁊ magni maris littore finiet'. Plaga aūt occidētalis a mari magno incipiēt: ⁊ ipso fine claudet'. Porro ad septētrionalē plagā a mari magno termini incipiēt p̄uenietes vsq3 ad mōtē altissimū: a q̄ venient in emath vsq3 ad terminos sedada: ibūtq3 cōfinia usq3 ad hebrōa ⁊ uillam henan. Hi erūt termini in pte aqlonis. Inde metabunt' fines cōtra orietalē plagā de uilla henan usq3 sephama ⁊ de sephama descēdēt termini i reblatha cōtra fontē daphnim. Inde p̄uenēt cōtra orientē ad mare cenereth: ⁊ tēdēt usq3 iordanē: ⁊ ad ultimū salsissimo claudent' mari. Hanc habebitis terrā p fines suos i circuitu. Precepitq3 moyses filijs isrl' dicēs: Hec erit terra quā possidebitis sorte: ⁊ quā iussit dn̄s dari nouē tribub⁹ ⁊ dimidie tribui. Trib⁹. n. filioꝝ ruben p familias suas: ⁊ tribus filioꝝ gad iux̄ cognationū nūerū: media q̄3 tribus manasse. i. due semis trib⁹ acceperūt ptē suā trās iordanē ꝯtra hiericho ad orientalē plagā. Et ait dn̄s ad moysen: Hec sunt noia viroꝝ q terrā uobis diuidēt. Eleazar sacerdos ⁊ iosue filius nun ⁊ singuli p̄ncipes de tribub⁹ singulis: quoꝝ ista sunt vocabula. De tribu iuda: caleb filius iephone. De tribu symeon: samuel filius amiud. De tribu beniamin: helidad filius chaselon. De tribu filioꝝ dan: bocci filius iogli. Filioꝝ ioseph d̄ tribu manasse: hanniel fili⁹ ephod. De tribu ephraim: camuhel fili⁹ septhan. De tribu zabulon: helisaphan fili⁹ pharnath. De tribu isachar: dux phaltihel fili⁹ ozan. De tribu aser: abiud filius salomi. De tribu neptalim phedahel filius amiud. Hi sunt qbus p̄ceperat dn̄s ut diuiderēt filijs isrl' terrā chanaan. XXXV

Hec quoq3 locutus ē dn̄s ad moysen in cāpestribus moab supra iordanē ꝯtra hiericho. Precipe filijs isrl' ut dent leuitis d̄ possessiōib⁹ suis urbes ad habitādū: ⁊ suburbana eaꝝ p circuitū ut ipsi i oppidis maneāt: ⁊ suburbana sint pecoribus ac iumētis: q̄ a muris ciuitatū forinsecus p circuitū mille passuū spacio tendent'. Cōtra orientē: duo milia erūt cubiti: ⁊ ꝯtra meridiē sitr erūt duo milia. Ad mare q̄3 qd̄ respicit occidētē: eadē mēsura erit: ⁊ septētrionalis plaga eq̄li termino finiet'. Erūtq3 urbes i medio: ⁊ foris suburbana. De ipsis aūt oppidis q̄ leuitis dabitis sex erūt in fugitiuoꝝ auxilia separata ut fugiat ad ea q fuderit sanguinē: ⁊ exceptis his alia q̄draginta duo oppida. i. sil' q̄draginta octo cū suburbanis suis. Ipseq3 urbes q̄ dabunt' de possessionib⁹ filioꝝ isrl' ab his q plus habēt: plures auferent': ⁊ q minus pauciores. Singuli iux̄ mensurā hereditatis sue dabūt oppida leuitis. Ait dn̄s ad moysen: Loquere filijs isrl': ⁊ dices ad eos: Qn̄ trāsgressi fueritis iordanē in terra chanaā: decernite q̄ urbes esse debeāt i p̄sidia fugitiuoꝝ qui nolentes sanguinē fuderint: in quibus cū fugerit pfugus: cognatus occisi nō poterit eū occidere donec stet i cōspectu multitudinis

⁊ eā illius iudicet. De ipsis autē vrbibus q̄ ad fugitiuoꝝ subsidia separant̄: tres erūt trās iordanē: ⁊ tres i terra chanaā: tā filijs isrl' q̄ȝ aduenis atq̄ȝ ꝑegrinis: ut cōfugiat ad eas q nolens sanguinē fuderit. Si q̄s ferro ꝑcusserit ⁊ mortuus fuerit q ꝑcussus est: re⁹ erit homicidij: ⁊ ipse morief̄. Si lapidē iecerit: ⁊ ictus occubuerit: similiter punief̄. Si ligno percussus interierit: ꝑcussoris sanguine vindicabit̄. Propinquus occisi homicidā interficiet: statim ut apprehenderit eum interficief̄. Si per odiū q̄s hoiem impulerit vel iecerit q̄ppiā in eū ꝑ insidias: aut cū esset inimic⁹ manu ꝑcusserit: ⁊ ille mortuus fuerit: percussor homicidij reus erit. Cognatus occisi statī ut inuenerit cū iugulabit. Q̄ȝ si fortuitu ⁊ absq̄ȝ odio ⁊ inimicitijs q̄cq̄ȝ hoꝝ fecerit: ⁊ hoc audiēte ꝑplo fuerit cōprobatū: atq̄ȝ int̄ ꝑcussorē ⁊ ꝓpinquum sanguinis q̄stio ventilata: liberabit̄ inocēs de vltoris manu ⁊ reducef̄ ꝑ sniam i vrbē ad quā cōfugerat: manebitq̄ȝ ibi donec sacerdos magnus q oleo scō vnctus est moriaf̄. Si interfector ext̄ fines vrbiū q̄ exulibus deputata sunt fuerit inuētus: ⁊ ꝑcussus ab eo q vltor est sanguinis: absq̄ȝ noxa erit q eum occiderit. Debuerat. n. ꝓfugus vsq̄ȝ ad mortē pontificis in vrbe residē. Postq̄ȝ aūt ille obierit: homicida reuertef̄ i terrā suam. Hec sempiterna erūt ⁊ legitima in cunctis habitationibus vr̄is. Homicida sub testib⁹ punief̄. Ad vnius testimoniū nullus cōdēnabit̄. Nō accipietis ꝑciū ab eo q reus est sanguinis: statī ⁊ ipse morief̄. Exules ⁊ ꝓfugi añ mortē pōtificis nullo mō i vrbes suas reuerti poterūt: ne polluatis terrā habitationis vr̄e: q̄ insontiū cruore maculat̄: nec alit̄ expiari pōt nisi ꝑ eius sanguinē q alteri⁹ sanguinē fuderit. Atq̄ȝ ita emūdabit̄ vr̄a possessio me cōmorante vobiscū. Ego. n. sū dominus q habito int̄ filios israel. XXXVI

Accesserunt aūt ⁊ p̄ncipes familiarum galaad filij machir filij manassē de stirpe filioꝝ ioseph: locutiq̄ȝ sūt moysi corā p̄ncipibus israel atq̄ȝ dixerunt: Tibi dño nr̄o p̄cepit dñs ut terrā sorte diuideres filijs isrl': ⁊ ut filiab⁹ salphaad fr̄is nostri dares possessionē debitā patri: q̄s si alterius tribus hoies vxores acceperit sequef̄ possessio sua ⁊ trāslata ad aliam tribū de nr̄a hereditate minuef̄: atq̄ȝ ita fiet ut cū iubile⁹ id est q̄nq̄gesimus ann⁹ remissionis aduenerit cōfundat̄ sortiū distributio: ⁊ alioꝝ possessio ad alios transeat. R̄ndit moyses filijs isrl' ⁊ dño p̄cipiēte ait: Recte tribus filioꝝ ioseph locuta est ⁊ hec lex sup filiabus salphaad a dño ꝓmulgata est. Nubāt q̄bus volūt: tm̄ ut sue trib⁹ hoibus ne cōmisceat̄ possessio filioꝝ isrl' de tribu i tribū. Oēs. n. viri ducēt vxores de tribu ⁊ cognatione sua: ⁊ cūcte femie de eadē tribu maritos accipiēt ut hereditas ꝑmaneat i familijs: nec sibi misceant̄ tribus: sed ita maneant ut a dño sepate sunt. Feceruntq̄ȝ filij salphaad ut sibi fuerat imperatū: ⁊ nupserūt maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filije patrui sui de familia manasse q fuit fili⁹ ioseph: ⁊ possessio q̄ illis fuerat attributa māsit in tribu ⁊ familia patris earum. Hec sunt mādata atq̄ȝ iudicia que mandauit dñs ꝑ manū moysi ad filios israel in campestribus moab supra iordanem contra hiericho.

Explicit liber Numeri. Incipit liber elleaddaberim q Deuteronomiū p̄notat̄. Cap. I

Hec sunt verba q̄ locutus ē moyses ad omnē isrl' trās iordanē in solitudine cāpestri ꝯtra mare rubrū: int̄ pharan ⁊ thofel ⁊ laban ⁊ aseroth: vbi auri ē plurimū vndecim diebus de oreb ꝑ viā mōtis seir vsq̄ȝ cades barne. Quadragesimo anno vndecimo mēse p̄mo die mensis locutus ē moyses ad filios israel oia q̄ p̄ceperat illi dñs: ut diceret eis: postq̄ȝ percussit seon regē amorreoꝝ: q habitauit i esebon: ⁊ og regē basan q māsit i aseroth ⁊ i edrai trans iordanē i terra moab. Cepitq̄ȝ moyses explanare legē ⁊ dicere. Dñs deus nr̄ locutus ē ad nos i oreb dicēs: Sufficit vob̄ ꝙ i hoc mōte māsistis. Reuertimini ⁊ venite ad montē ammorreoꝝ ⁊ ad cetera q̄ ei ꝓxima sunt cāpestria atq̄ȝ mōtana ⁊ humiliora loca ꝯtra meridiē ⁊ iuxta littus maris: terrā chananeoꝝ ⁊ libani vsq̄ȝ ad flumē magnū eufraten. En inq̄t tradidi vobis: Ingredimini ⁊ possidete eam: sup quā iurauit dñs p̄ribus vr̄is abraam: isaac ⁊ iacob: ut daret illā eis ⁊ semini eoꝝ post eos. Dixiq̄ȝ vobis illo in tpe: Nō possum solus sustinere vos: q̄ dñs deus vr̄ multiplicauit vos: ⁊ estis hodie sicut stelle celi plurimi. Dñs deus patrū vr̄oꝝ addat ad hunc numerū multa milia: ⁊ bñdicat vobis sicut locutus est. Nō valeo solus negocia vr̄a sustinere ⁊ pondus ⁊ iurgia. Date ex vobis viros sapiētes ⁊ gnaros: quoꝝ cōuersatio sit ꝓbata i tribubus vr̄is: ut ponā eos vobis p̄ncipes. Tunc respondistis mihi: Bona res est quā vis facē. Tuliq̄ȝ de tribub⁹ vr̄is viros sapiētes ⁊ nobiles: ⁊ constitui eos p̄ncipes tribunos ⁊ cēturiones ⁊ q̄nq̄genarios ac decanos q docerēt vos singula: p̄cepiq̄ȝ eis dicens: Audite illos ⁊ qd̄ iustū est iudicate. Siue ciuis sit ille siue ꝑegrinus: nulla erit distantia ꝑsonaꝝ. Ita paruū audietis ut magnū nec accipietis cuiusq̄ȝ personam: q̄ dei iudiciū est. Q̄ȝ si difficile vobis visū aliq̄d fuerit: refferte ad me: ⁊ ego audiā. P̄cepiq̄ȝ eis oia q̄ facē deberetis. Profecti aūt de oreb transiuimus ꝑ

heremū terribilē ⁊ maximā solitudinē quā vidi
stis p viā montis āmorrei: sicut pceperat dñs de⁹
noster nobis. Cūqȝ venissemus in cadesbarne:
dixi vobis: Venistis ad montē ammorrei: quē
dñs deus vr̄ daturus ē vobis. Uide terrā: quā
dñs deus tu⁹ dabit tibi. Ascēde ⁊ posside eam: si
cut locutus est dñs deus nr̄ patrib⁹ tuis. Noli ti
mere: nec qcq̄ȝ paueas. Et accessistis ad me oēs
atqȝ dixistis. Mittamus viros q cōsiderant ter
ram: ⁊ renūcient p qđ iter debeamus ascendere
⁊ ad q̄s pergere ciuitates. Cūqȝ mihi sermo pla
cuisset: misi ex vobis duodeci viros singulos de
tribubus suis. Qui cū prexissent ⁊ ascēdissent i
montana venerūt vsqȝ ad vallē botri: ⁊ conside
rata terra: sumētes de fructib⁹ eius vt ondērent
vbertatē attulerūt ad nos atqȝ dixerūt: Bona
ē terra quā dñs de⁹ noster daturus est nobis. Et
noluistis ascendē sed increduli ad sermonem dei
nr̄i murmurastis in tabernaculis vr̄is: atqȝ dixi
stis. Odit nos dñs: ⁊ iccirco eduxit nos de terra
egypti vt traderet nos i manu āmorrei atqȝ de
leret. Quo ascēdemus? Nūcij terruerūt cor nr̄m
dicētes: Maxima multitudo ē: ⁊ nobis statura
pcerior. Urbes magne: ⁊ ad celū vsqȝ munite.
Filios enachim vidim⁹ ibi. Et dixi vobis: nolite
metuere: nec timeatis eos. Dñs de⁹ q ductor est
noster: p vob ipse pugnabit: sicut fecit i egypto
cunctis videntibus: ⁊ in solitudine ipsi vidistis.
Portauit te dñs deus tuus vt solet homo gesta
re paruulū filiū suū in oi via p quā ambulastis
donec veniretis ad locū istū. Et nec sic qdē credi
distis dño deo vr̄o q pcessit vos in via: ⁊ metat⁹
ē locū in quo tētoria figere deberetis: nocte ostē
dēs vob iter p ignē: ⁊ die p colūnā nubis. Cūqȝ
audisset dñs vocē smonū vr̄oꝝ: iratus iurauit:
⁊ ait: Nō videbit qspiā de hoibus generatiōis
hui⁹ pessime terrā bonā quā sub iuramēto polli
citus sum patrib⁹ vr̄is: pter caleb filiū iephone.
Ipse.n. videbit eā: ⁊ ipsi dabo terrā quā calcauit
⁊ filijs ei⁹: qr secutus ē dñm. Nec miranda indi
gnatio i pplm: cū mihi quoqȝ iratus deus pp̄t
vos dixerit. Nec tu ingredieris illuc: sed iosue fi
lius nun minister tuus ipse intrabit p te. Hunc
exhortare ⁊ robora: ⁊ ipse sorte trā diuidet israe
li. Paruuli vr̄i de qb⁹ dixistis ꝙ captiui ducerē
tur: ⁊ filij q hodie boni ac mali ignorāt distātiā
ipsi ingredient: ⁊ ipsis dabo terrā ⁊ possidebunt
eā: vos aūt reuertimini ⁊ abite in solitudinē per
viā maris rubri. Et rn̄distis mihi: Peccauim⁹
dño. Ascēdemus ⁊ pugnabim⁹: sicut pcepit dñs
deus noster. Cūqȝ instructi armis pergeretis in
mōtē ait mihi dñs: Dic ad eos: Nolite ascendē
neqȝ pugnetis. Non.n. sum vobiscū ne cadatis
coram inimicis vestris. Locutus sum ⁊ nō audi
stis: sed aduersantes imperio dñi: ⁊ tumētes sup
bia ascēdistis in mōtē. Itaqȝ egressus āmorre⁹

Superbia

q habitabat in montibus ⁊ obuiā veniens pse
cutus est vos sicut solēt apes psequi: ⁊ cecidit de
seir vsqȝ horma. Cūqȝ reuēsi ploraretis corā dño
non audiuit vos: nec voci vr̄e voluit acquiescere.
Sedistis ḡ in cadesbarne multo tpe. II

Rofectiqȝ inde venim⁹ in solitudinē q̄
ducit ad mare rubrū sicut mihi dixerat
dñs: ⁊ circuiuim⁹ montē seir longo tpe.
Dixitqȝ dñs ad me: Sufficit vobis circuire mō
tē istum: ite ꝯtra aqlonē ⁊ pplo pcipe dicēs: Trā
sibitis p terminos fratrū vr̄oꝝ filioꝝ esau q ha
bitant in seir: ⁊ timebūt vos. Uidete ḡ diligent
ne moueamini ꝯtra eos. Neqȝ.n. dabo vobis d̄
terra eoꝝ quantū pōt vnius pedis calcare vesti
giū: qr in possessionē esau dedi montē seir. Cibos
emens ab eis pecunia ⁊ cōedetis: aquā emptā
haurietis ⁊ bibetis. Dñs de⁹ tuus bn̄dixit tibi
in omni ope manuū tuarū. Nouit iter tuū: quō
transieris solitudinē hāc magnā p quadraginta
annos: habitās tecū dñs deus tuus: ⁊ nihil tibi
defuit. Cūqȝ trāsissem⁹ frēs nr̄os filios esau: qui
habitabāt in seir p viam cāpestrē de helath ⁊ de
asiongaber: venimus ad iter qđ ducit i desertū
moab. Dixitqȝ dñs ad me: Nō pugnes contra
moabitas: nec ineas aduersus eos pliū. Nō eni
dabo tibi qcq̄ȝ de terra eoꝝ: qr filijs loth tradidi
eā in possessionē. Emim pmi fuerūt habitatores
ei⁹ pplus magn⁹ ⁊ validus ⁊ tā excelsus vt de
enachim stirpe q̄si gigātes crederent: ⁊ essent si
miles filioꝝ enachim. Denīqȝ moabite appellāt
eos emi. In seir aūt pri⁹ habitatores horrei: qb⁹
expulsis atqȝ deletis habitauerūt filij esau sicut
fecit isrl' i terra possessiōis sue quā dedit illi dñs.
Surgētes ḡ vt trāsiremus torrentē zareth veni
mus ad eū. Tēpus aūt quo ambulauim⁹ de ca
desbarne vsqȝ ad trāsitū zareth triginta ⁊ octo
ānoꝝ fuit: donec ꝯsumeret ois ꝯgregatio hoiū
bellatoꝝ de castris: sicut iurauerat dñs: cui⁹ ma
nus fuit aduersus eos vt interirēt de castroꝝ
medio. Postq̄ȝ aūt vniuersi ceciderunt pugna
tores locutus est dñs ad me dicēs: Tu transibis
hodie terminos moab vrbem nomine ar: ⁊ acce
dens in vicinia filioꝝ ammon caue ne pugnes
cōtra eos nec mouearis ad preliū. Non.n. dabo
tibi de terra filioꝝ āmon: qr filijs loth dedi eā i
possessionē. Terra gigantū reputata est: ⁊ in ipsa
olim habitauerūt gigātes: q̊s ammonite vocāt
zomim: populus magnus ⁊ multus ⁊ pcere lō
gitudis: sicut enachim q̊s deleuit dñs a facie eo
rū: ⁊ fecit illos hitare p eis: sicut fecerat filijs esau
q habitāt i seir delēs horreos: ⁊ terram eoꝝ illis
tradēs: quā possidēt vsqȝ i pn̄s. Eueos q̄ȝ q ha
bitabāt i aserim vsqȝ gazam cappadoces expu
lerunt qui egressi de cappadocia deleuerūt eos:
⁊ habitauerunt p illis. Surgite ⁊ transite torren
tem arnon. Ecce tradidi in manu tua seō regem

esebō amorreū: ⁊ terrā eius incipe possidere: et
cōmitte aduersus eū pliū. Hodie incipiā mittē
terrorē atqꝫ formidinē tuā in pplōs q habitant
sub oi celo vt audito noīe tuo paueāt ⁊ in morē
pturientiū cōtremiscāt: ⁊ dolore teneant. Misi
ḡ nūcios de solitudine cademoth ad seon regē
esebō verbis pacificis dicēs. Transibimꝰ p terrā
tuā: publica gradiemur via: Nō declinabimus
neqꝫ ad dextrā neqꝫ ad sinistrā: alimenta p̄cio
vende nobis vt vescamur: aquā pecūia tribue
⁊ sic bibemꝰ. Tm̄ ē vt nobis ꝯcedas transitū: si
cut fecerūt filij esau q h̄itant in seir: ⁊ moabite q
morant in ar: donec veniamꝰ ad iordanē: ⁊ tran
seamꝰ ad terrā quā dn̄s deꝰ nr̄ daturus ē nobis
Noluitqꝫ seon rex esebō dare nobis transitū: qꝛ
indurauerat dn̄s deus tuꝰ sp̄m eiꝰ: ⁊ obfirmaue
rat cor illius ita vt traderet i manus tuas sicut
nunc vides. Dixitqꝫ dn̄s ad me: Ecce cepi tibi
tradere seon ⁊ terrā eiꝰ: icipe possidere eā. Egres
susqꝫ ē seon obuiā nobis cū oi pplō suo ad pliū
in iasa: ⁊ tradidit eū dn̄s deꝰ nr̄ nobis: pcussimꝰ
qꝫ eū cū filijs suis ⁊ oi pplō suo: cūctasqꝫ vrbes
in tp̄e illo cepimꝰ: interfectis h̄itatoribꝰ earꝫ viris
ac mulieribꝰ ⁊ puulis. Nō reliqmꝰ i eis quicq̄ꝫ
absqꝫ iumētis: q̄ in ptē venere p̄dantiū ⁊ spoli
is vrbiū quas cepimꝰ ab aroer q̄ ē sup ripā tor
rentis, arnon oppido qđ i valle sitū ē vsqꝫ gala
ad. Nō fuit vicꝰ ⁊ ciuitas q̄ nostras effugēt ma
nus. Oēs tradidit dn̄s deꝰ nr̄ nobis: absqꝫ tra fi
liorꝫ ammō ad quā non accessimꝰ: ⁊ cūctis q̄ ad
iacent torrēti ieboc: ⁊ vrbibꝰ montanis: vniuer
sisqꝫ locis a q̄bus nos ꝓhibuit dn̄s deus noster

Itaqꝫ ꝯuersi ascendimꝰ p iter basan III
Egressusqꝫ ē og rex basan in occursum
nobis cū pplō suo ad bellandū i edrai:
Dixitqꝫ dn̄s ad me. Ne timeas eū: qꝛ in manu
tua traditꝰ ē cū oi pplō ac terra sua: faciesqꝫ ei si
cut fecisti seon regi amorreorꝫ q h̄itauit i esebō.
Tradidit ḡ dn̄s deus nr̄ in manibus nr̄is ēt og
regē basan ⁊ vniuersū pplm̄ eius: pcussimusqꝫ
eos vsqꝫ ad internitionē: vastātes cūctas ciuita
tes illius vno tp̄e. Non fuit oppidū qđ nos effu
geret. Sexaginta vrbes ⁊ oēm regionem argob
regni og in basan. Cuncte vrbes erant munite
muris altissimis: portisqꝫ ⁊ vectibus: absqꝫ op
pidis innumeris q̄ non h̄ebant muros. Et delei
mus eos sicut feceramꝰ seon regi esebō disperden
tes oēm ciuitatē: virosqꝫ ac mulieres ⁊ puulos:
iumenta aūt ⁊ spolia vrbiū diripuimꝰ. Tulimus
qꝫ illo in tp̄e terrā de manu duorꝫ regū ammor
reorū q erant transiordanē a torrēte arnon vsqꝫ
ad montē hermō quē sidonij sarion vocāt: ⁊ am
morrei sanir: oēs ciuitates q̄ site sunt in planitie
⁊ vniuersā terrā galaad ⁊ basan vsqꝫ ad selcha
⁊ edrai ciuitates regni og in basan. Solus qppe
og rex basan restiterat de stirpe gigantū. Et mō

> Og gigas

strat lectꝰ eius ferreus q ē in rabath filiorum
ammō: nouē cubitos h̄ns longitudis: ⁊ q̄ttuor
latitudis ad mensurā cubiti virilis manus. Ter
rāqꝫ possedimus tp̄e illo ab aroer q̄ ē sup ripam
torrentis arnō: vsqꝫ ad mediā ptem montis ga
laad: ⁊ ciuitates illiꝰ dedi rubē ⁊ gad. Reliquā
autem ptem galaad ⁊ oēm basan regni og: tra
didi medie tribui manasse oēm regionē argob.
Cunctaqꝫ basā vocabat terra gigantū. Jair fi
lius manasse possedit oēm regionē argob vsqꝫ
ad t̄minos gessuri ⁊ machati. Vocauitqꝫ ex no
mine suo bazan anothiair. i. villas iair vsqꝫ ip
sentē diem. Machir quoqꝫ dedi galaad: ⁊ tribu
bus rubē: ⁊ gad dedi d̄ tra galaad vsqꝫ ad torrē
tem arnon mediū torrentis: ⁊ ꝯfiniū vsqꝫ ad tor
rentē ieboc q ē terminꝰ filiorū ammō: ⁊ planitiē
solitudinis atqꝫ iordanē: ⁊ t̄minos cenereth vs
qꝫ ad mare deserti qđ ē salsissimū ad radicē mō
tis phasga ꝯtra orientē. Precepiqꝫ vobis i tp̄e
illo dicens: Dn̄s deus vester dat vobis terram
hāc in hereditatē: expediti p̄cedite fr̄es v̄ros fili
os israel oēs viri robusti absqꝫ vxoribꝰ ⁊ puul'
atqꝫ iumentis. Noui eni q̄ plura habeatis peco
ra ⁊ i vrbibus remanere debebūt quas tradidi
vobis: donec requiem tribuat dn̄s fratribꝰ v̄ris si
cut vobis tribuit vt possideāt ipsi ēt terrā quam
daturus ē eis transiordanē: tūc reuertet vnusqs
qꝫ in possessionē suā quā dedi vobis. Josue qꝫ
in tp̄e illo p̄cepi dicens. Oculi tui viderūt q̄ fecit
dn̄s deus noster duobus his regibꝰ: sic faciet oi
bus regnis ad q̄ transiturus es. Ne timeas eos
Dn̄s eni deꝰ vester pugnabit ꝓ vobis. Preca
tusqꝫ sum dn̄m in tp̄e illo dicens. Dn̄e deus tu ce
pisti ostendere seruo tuo magnitudinē tuā: manūqꝫ
fortissimā. Neqꝫ eni ē alius deus vel i celo vel i
terra qui possit facere opa tua ⁊ compari fortitu
dini tue. Trāsibo igit ⁊ videbo terram hāc opti
mā transiordanē: ⁊ mōtē istū egregiū ⁊ libanū.
Jratusqꝫ ē dn̄s mihi pp vos: nec exaudiuit me
sed dixit mihi: Sufficit tibi: nequaq̄ꝫ vltra loq̄
ris de hac re ad me. Ascēde cacumen phasge: et
oculos tuos circūfer ad occidentē: ⁊ ad aqlonē
austrumqꝫ ⁊ orientem: ⁊ aspice. Nec enim transi
bis iordanem istum Precipe iosue ⁊ corrobora
eum atqꝫ conforta: qꝛ ipse p̄cedet populū istū: ⁊
diuidet eis terrā quā visurus es. Mansimusqꝫ
i valle ꝯtra phanū phogor. IIII

Et nunc isrl̄ audi p̄cepta ⁊ iudicia q̄ ego
doceo te vt faciēs ea viuas ⁊ ingrediēs
possideas terrā quā dn̄s deꝰ patrū v̄rorꝫ
daturus ē vobis. Nō addetis ad v̄bū qđ vobis
loquor: nec auferetis ex eo. Custodite mandata
dn̄i dei v̄ri q ego p̄cipio vobis. Oculi v̄ri vide
rūt oia q̄ fecit dn̄s ꝯtra beelphegor: quō ꝯtriue
rit oēs cultores eiꝰ d̄ medio v̄ri. Vos āt q adhe
retis dn̄o deo v̄ro: viuitis vniuersi vsqꝫ i p̄ntē

dic: Scitis q̄ docuerī vos p̄cepta atq̄ iusticias sicut mādauit mihi dn̄s deus meus: sic facietis ea in terra quā possessuri estis: ⁊ obseruabitis ⁊ implebitis ope. Hec est.n. vr̄a sapiā ⁊ itellect⁹ corā pp̄lis: ut audiētes vniuersi p̄cepta h̄ dicant En populus sapiēs ⁊ itelligēs: gēs magna. Nec est alia natio tam grādis q̄ habeat deos appropinquātes sibi: sicut de⁹ noster adest cūctis obsecrationib⁹ nr̄is. Que.n. est alia gens sic inclyta ut habeat cerimōias iustaq̄ iudicia ⁊ vniuersā legē quā ego p̄ponā hodie añ oculos vr̄os: Custodi igit̄ temetip̄m ⁊ aīam tuā sollicite. Ne obliuiscaris v̄boꝝ q̄ viderūt oculi tui: ⁊ ne excidāt de corde tuo cūctis dieb⁹ vite tue. Doceb̄ ea filios ac nepotes tuos: die q̄ stetisti corā dn̄o deo tuo i oreb: qn̄ dn̄s locut⁹ ē mihi dicēs: Cōgrega ad me populū ut audiāt sermones meos: ⁊ discāt timere me oī tp̄e q̄ viuūt in terra: doceātq̄ filios suos. Et accessistis ad radices mōtis q̄ ardebat vsq̄ ad celū: erātq̄ in eo tenebre ⁊ nubes ⁊ caligo. Locutusq̄ ē dn̄s ad vos d̄ medio ignis. Uocē v̄boꝝ eius audistis: ⁊ formā penitus nō vidistis. Et ostēdit vobis pactū suū qd̄ p̄cepit ut faceretis: ⁊ decē v̄ba q̄ scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiq̄ mandauit i illo tp̄e ut docerem vos cerimonias ⁊ iudicia q̄ facere deberetis in terra quā possessuri estis. Custodite igit̄ sollicite aīas vr̄as. Nō vidistis aliquā similitudinē i die q̄ locutus est vobis dn̄s i oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vobis sculptā silitudinē aut imaginē masculi ul' femie: silitudinē oīuz iumētoꝝ q̄ sunt sup terrā: uel auiū sub celo volantiū: atq̄ reptiliū q̄ mouent̄ in terra: siue pisciū q̄ sub terra morant̄ in aq̄s: ne forte eleuatis oculis ad celū videas solē ⁊ lunā ⁊ oīa astra celi: ⁊ errore decept⁹ adores ea ⁊ colas: q̄ creauit dn̄s de⁹ tuus i misteriū cūctis gētib⁹ q̄ sub celo sūt. Uos aūt tulit dn̄s ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti: ut haberet populū hereditariū sicut ē i p̄nti die: Iratusq̄ ē dn̄s ꝯtra me p̄pter sermones vr̄os ⁊ iurauit ut nō trāsirē iordanē nec ingrederer terrā optimā quā daturus ē vobis. Ecce morior i hac humo: nō trāsibo iordanē: vos trāsibitis ⁊ possidebitis terrā egregiā. Caue ne qn̄ obliuiscaris pacti dn̄i dei tui qd̄ pepigit tecū: ⁊ facias tibi sculptā silitudinē eoꝝ q̄ fieri dn̄s p̄hibuit. Quia dominus deus tuus ignis ꝯsumēs est: de⁹ emulator. Si genueritis filios ac nepotes: ⁊ morati fueritis in terra: deceptiq̄ feceritis vobis aliquā silitudinē patrātes malū corā dn̄o deo vr̄o: ut eū ad irācūdiā p̄uocetis: testes inuoco hodie celū ⁊ terrā cito perituros vos esse de terra quā transito iordane possessuri estis. Nō habitabitis i ea lōgo tp̄e sed delebit vos dn̄s atq̄ disp̄get i oēs gentes: ⁊ remanebitis pauci i nationibus ad q̄s vos ducturus ē dn̄s. Ibiq̄ seruietis diis q̄ hoīum manu fabricati sunt: ligno ⁊ lapidi q̄ nō vidēt: nec audiūt: nec comedūt: nec odorant̄. Cūq̄ q̄sieris ibi dn̄m deū tuū inuenies eū: si tn̄ toto corde q̄sieris ⁊ tota tribulatione aīe tue postq̄ te inuenerint oīa q̄ p̄dicta sunt. Nouissimo aūt tp̄e reuerteris ad dn̄m deū tuū ⁊ audias vocē eius: q̄r deus misericors dn̄s deus tuus est. Non dimittet te nec oīo delebit: neq̄ obliuiscet̄ pacti in q̄ iurauit p̄ribus tuis. Interroga de diebus antiq̄s q̄ fuerūt ante te ex die q̄ creauit dn̄s deus hoīem sup terrā a summo celi vsq̄ ad summū eius: si facta est aliqn̄ huiuscemodi res: aut vnq̄ cognitū est. ut audiret populus vocē dn̄i dei loquētis de medio ignis sicut tu audisti ⁊ vidisti: si fecit deus: ut ingrederet̄ ⁊ tolleret sibi gentē de medio nationū per tēptationes: signa atq̄ portenta: p̄ pugnam ⁊ robustā manū extētūq̄ brachiū ⁊ horribiles visiones: iux̄ oīa q̄ fecit p̄ nobis dn̄s de⁹ noster i egypto videntib⁹ oculis tuis ut scires qm̄ dn̄s ipse est deus: ⁊ non est alius p̄ter vnum. De celo te fecit audire vocē suā: ut doceret te: ⁊ i t̄ra ostēdit tibi ignē suū maximū: ⁊ audisti v̄ba illi⁹ de medio ignis: q̄r dilexit p̄res tuos: ⁊ elegit semen eoꝝ post eos. Eduxitq̄ te p̄cedēs i v̄tute sua magna ex egypto ut deleret nationes maxias ⁊ fortiores te i introitu tuo: ⁊ introduceret te: daretq̄ tibi terrā earū in possessionē: sicut cernis in p̄nti die. Scito ergo hodie ⁊ cogitato in corde tuo q̄ dn̄s ipse est deus in celo sursum ⁊ i terra deorsū ⁊ nō sit alius. Custodi p̄cepta eius atq̄ mādata q̄ ego p̄cipio tibi: ut bn̄ sit tibi ⁊ filijs tuis post te ⁊ p̄maneas multo tp̄e sup terrā quā dn̄s de⁹ tu⁹ daturus est tibi. Tūc sepauit moyses tres ciuitates trās iordanē ad orientalē plagā ut cōfugiat ad eas q̄ occiderit nolēs p̄ximū suū: nec fuerit sibi inimicus ante vnū ⁊ alterū diē: ⁊ ad harū aliquā vrbiū possit euadē: bosor i solitudine q̄ sita ē i terra cāpestri de tribu ruben: ⁊ ramoth i galaad q̄ est i tribu gad: ⁊ golam i basan q̄ est i tribu manasse. Ista est lex quā p̄posuit moyses corā filijs isrl': ⁊ hec testimonia ⁊ cerimonie atq̄ iudicia q̄ locutus est ad filios isrl': qn̄ egressi sunt de egypto trās iordanē i valle ꝯtra phanū phogor in terra seon regis āmorrei q̄ habitauit i esebon quē p̄cussit moyses. Filij q̄z isrl' egressi ex egypto possederūt terrā ei⁹: ⁊ terrā og regis basan duorū regū āmorreoꝝ q̄ erāt trās iordanē ad solis ortū ab aroer q̄ sita est super ripā torrētis arnō vsq̄ ad montē sanir q̄ est ⁊ hermon oēm planiciē trans iordanē ad orietalē plagā vsq̄ ad mare solitudinis: ⁊ vsq̄ ad radices mōtis phasga

Uocauitq̄ moyses oēz israelē ⁊ dixit ad eū: Audi isrl' cerimōias atq̄ iudicia q̄ ego loquor i aurib⁹ vr̄is hodie. Discite ea ⁊ ope cōplete. Dn̄s deus noster pepigit nobiscū fedus i oreb. Nō cū patrib⁹ nr̄is iniit pactū

sz nobiscū q̄ i p̄ńtiaꝝ sum⁹ ⁊ viuim⁹. Facie ad faciē locutus ē nob̄ i mōte de medio ignis. Ego sequester ⁊ medius fui int̄ deuz ⁊ vos in tpe illo: ut annūciarē vobis v̄ba eius. Timuistis.n. ignē ⁊ nō ascēdistis in mōtē. Et ait: Ego dñs de⁹ tuus qui eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Nō habebis deos alienos i ɔ̄spectu meo. Nō facies tibi sculptile nec silitudinē oiuz q̄ i celo sunt desuper: ⁊ q̄ in terra deorsuz: ⁊ q̄ versant̄ i aq̄s sub terra. Nō adorabis ea ⁊ nō coles. Ego.n. sum dñs deus tuus: deus emulator reddēs iniq̄tatē patꝝ sup filios i tertiā ⁊ q̄rtā ḡnationē his q̄ oderunt me: ⁊ faciēs misericordiā i multa milia diligētibus me ⁊ custodiētib⁹ p̄cepta mea. Nō vsurpabis nomē dei tui frustra: q̄r nō erit impunitus q̄ sup re vana nomē eius assumpserit. Obserua diem sabbati vt sanctifices eum: sicut p̄cepit tibi dñs de⁹ tuus. Sex dieb⁹ opaberis: ⁊ facies oia opera tua. Septimus dies sabbati est.i. reqes dñi dei tui. Nō facies i eo q̄cq̄z opis: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia: seruus ⁊ ancilla: bos ⁊ asinus: ⁊ oē iumentū tuū: ⁊ p̄egrinus q̄ est intra portas tuas: ut requiescat seruus ⁊ ancilla tua sicut ⁊ tu. Memēto q̄ ⁊ ipse s̄uieris i egypto: ⁊ eduxerit te inde dñs de⁹ tuus i manu forti ⁊ brachio extento. Idcirco p̄cepit tibi ut obseruares diē sabbati. Honora p̄rē tuū ⁊ matrē: sicut p̄cepit tibi dñs de⁹ tuus: ut lōgo viuas tpe: ⁊ bñ sit tibi i terra quā dñs de⁹ tu⁹ daturus ē tibi. Non occides: neq̄z mechaberis: furtūq̄z nō facies: nec loq̄ris ɔ̄tra p̄ximū tuum falsuz testimoniū. Non ɔ̄cupisces vxorē p̄ximi tui: nō domū: nō agrū: nō seruū: nō ancillā: non bouē: nō asinū: ⁊ vniuersa q̄ illius sunt. Hec verba locutus ē dñs ad oēm multitudinē v̄ram in mōte de medio ignis ⁊ nubis ⁊ caliginis: voce magna: nihil addēs āplius: ⁊ scripsit ea i duab⁹ tabulis lapideis q̄s tradidit mihi. Uos autem postq̄z audistis vocē de medio tenebrarū ⁊ montē ardere vidistis: accessistis ad me oēs p̄ncipes tribuū ⁊ maiores natu atq̄z dixistis: Ecce ondit nobis dñs de⁹ noster maiestatē ⁊ magnitudinē suā. Uocē.n. eius audiuim⁹ de medio ignis ⁊ p̄bauim⁹ hodie q̄ loq̄ēte deo cū hoīe vixerit hō. Cur ḡ moriemur ⁊ deuorabit nos ignis hic maximus? Si.n. audierimus vltra vocē dñi dei nr̄i moriemur. Quid ē ois caro ut audiat vocē dei viuētis q̄ de medio ignis loquit̄ sicut nos audiuimus ⁊ possit viuere? Tu magis accede: ⁊ audi cūcta q̄ dixerit dñs deus nr̄ tibi: loq̄risq̄z ad nos ⁊ nos audiētes faciem⁹ ea. Q̄ cū audisset dñs ait ad me: Audiui vocē verboꝝ p̄pli hui⁹ q̄ locuti sunt tibi. Bñ oia sunt locuti. Quis det talem eos hr̄e mentē ut timeat me ⁊ custodiant vniuersa mādata mea in oi tpe: ut bene sit eis ⁊ filijs eorū in sempit̄nū. Uade ⁊ dic eis: Reuertimini i tentoria v̄ra. Tu v̄o hic sta mecum: ⁊ loquor tibi oia mādata mea ⁊ cerimonias atq̄z iudicia que docebis eos ut faciāt ea i terra quā dabo illis in possessionem. Custodite igit̄ ⁊ facite que p̄cepit dñs deus vobis. Nō declinabitis neq̄z ad dexteram neq̄z ad sinistrā: sed per viā quā p̄cepit dñs deus vester ambulabitis: ut viuatis: ⁊ bñ sit vobis. ⁊ protelent̄ dies v̄ri in terra possessionis v̄re.

VI

Hec sunt p̄cepta ⁊ cerimonie atq̄z iudicia q̄ mādauit dñs deus vester ut docerem vos: ut faciatis ea i terra ad quā trāsgredimini possidendā: ut timeas dñm deū tuū: ⁊ custodias oia mādata ⁊ p̄cepta ei⁹ q̄ ego p̄cipio tibi ⁊ filijs ac nepotib⁹ tuis cūctis diebus vite tue ut p̄longent̄ dies tui. Audi isrl̄ ⁊ obserua ut facias q̄ p̄cepit tibi dñs: ⁊ bene sit tibi: ⁊ multipliceris āplius: sicut pollicitus ē dñs de⁹ patrū tuoꝝ tibi terrā lacte ⁊ melle manātē. Audi isrl̄: Dñs deus vester: de⁹ vnus ē. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota fortitudine tua. Eruntq̄z v̄ba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie in corde tuo: ⁊ narrab̄ ea filijs tuis: ⁊ meditaberis sedēs in domo tua: ⁊ ambulās i itinere dormiēs atq̄z ɔ̄surgēs: ⁊ ligabis ea q̄si signū i manu tua eruntq̄z ⁊ mouebunt̄ int̄ oculos tuos: scribesq̄z ea i limine ⁊ ostijs dom⁹ tue. Cūq̄z introduxerit te dñs deus tuus i terrā p̄ qua iurauit p̄rib⁹ tuis abraaz: isaac ⁊ iacob: ⁊ dederit tibi ciuitates magnas ⁊ optimas q̄s nō edificasti: domos plenas multarū opū q̄s nō extruxisti: cisternas q̄s non fodisti: vineta ⁊ oliueta q̄ nō plātasti: ⁊ comederis ⁊ saturatus fueris: caue diligent̄ ne obliuiscaris dñi dei tui: q̄ eduxit te de t̄ra egypti de domo s̄uitutis. Dñm deū tuū timebis: ⁊ illi soli s̄uies ac p̄ nomē illius iurabis. Non ibitis post deos alienos cūctarū gentiū q̄ i circuitu v̄ro sunt: q̄m deus emulator dñs de⁹ tuus i medio tui: ne q̄n irascat̄ furor dñi dei tui ɔ̄tra te: ⁊ auferat te de sup̄ficie terre. Nō tēptabis dñm deū tuū: sicut tēptasti i loco tēptationis. Custodi p̄cepta dñi dei tui ac testimonia ⁊ cerimonias quas p̄cepi tibi: ⁊ fac q̄d placitū est ⁊ bonū i ɔ̄spectu dñi ut bñ sit tibi: ⁊ ingressus possideas terraz optimā de q̄ iurauit dñs p̄rib⁹ tuis: ut deleret oēs inimicos tuos corā te: sicut locutus ē. Cū interrogauerit te filius tuus cras dicēs: Q̄d sibi volūt testimonia h̄ ⁊ cerimonie atq̄z iudicia q̄ p̄cepit dñs deus noster nobis: dices ei: Serui eramus pharaonis i egypto ⁊ eduxit nos dñs de egypto i manu forti: fecitq̄z signa atq̄z p̄digia magna: ⁊ pessima i egypto ɔ̄tra pharaonē ⁊ oēm domū illius i ɔ̄spectu nr̄o: ⁊ eduxit nos inde ut introductis daret terrā sup̄ q̄ iurauit patribus nostris. Precepitq̄z nob̄ dñs ut faciamus oia legitima hec ⁊ timeamus dñm deū nostrū: ut bene sit nobis cunctis dieb⁹ vite nostre sicut ē hodie. Eritq̄z nr̄i misericors: si

custodierimus ⁊ fecerim⁹ oĩa pcepta eius coraꝫ dñ̄o deo nostro sicut mãdauit nobis. VII

Cum vero introduxerit te dñ̄s deus tu⁹ in terrã quã possessurus ingredieris: et deleuerit gẽtes multas corã te: ethei et gergezeũ ⁊ ammorreũ ⁊ chananeũ ⁊ pherezeũ ⁊ eueũ ⁊ iebuseum: septem gẽtes multo maioris nũeri q̃ȝ tu es: ⁊ robustiores te: tradideritq; eas dñ̄s deus tu⁹ tibi: percuties eas vsq; ad interni onẽ. Nõ inibis cũ eis fedus: nec misereberis ea rũ: neq; sociabis cũ eis cõiugia. Filiã tuã nõ da bis filio eius: nec filiã illius accipies filio tuo q: seducet filiũ tuũ ne sequat̃ me: vt magis seruiet dijs alienis. Irascet̃ q; furor dñ̄i: ⁊ delebit te cito Quin potius h̃ facietis eis. Aras eorũ subuerti te: ⁊ confringite statuas: lucosq; succidite: ⁊ scul ptilia cõburite: q: pp̄ls sanct⁹ es dñ̄o deo tuo. Te elegit dñ̄s deus tu⁹ vt sis ei pp̄ls peculiaris de cũctis pp̄lis q̃ sunt sup̄ terrã. Nõ q: cũctas gẽ tes numero vincebatis: vobis iunct⁹ est dñ̄s ⁊ elegit vos: cũ oĩbus sitis pp̄lis pauciores: s; q: dilexit vos dñ̄s: ⁊ custodiuit iuramentũ quod iurauit patribus vr̃is. Eduxitq; vos in mãu for ti: ⁊ redemit d̃ domo seruitutis de manu phara onis regis egypti: ⁊ scies q: dñ̄s deus tu⁹ ipse ẽ deus fortis ⁊ fidelis: custodiẽs pactũ ⁊ miam di ligentibus se: ⁊ his qui custodiũt pcepta eius ĩ mille generationes: ⁊ reddẽs odientib⁹ se statĩ ita vt disperdat eos: ⁊ vltra nõ differat: ꝓtinus eis restituẽs qđ merent̃. Custodi ergo pcepta ⁊ cerimonias atq; iudicia q̃ ego mãdabo tibi ho die vt facias. Si postq̃ȝ audieris hec iudicia: cu stodieris ea ⁊ feceris: custodiet dñ̄s deus tuus pactũ tibi: ⁊ miam quã iurauit p̃ribus tuis: ⁊ di liget te ac multiplicabit: bñ̄dicetq; fructui ven tris tui: ⁊ fructui terre tue frumẽto tuo atq; vide mie: oleo ⁊ armentis: gregibus ouiũ tuarũ sup̄ terrã: ꝓ qua iurauit p̃ribus tuis: vt daret eã tibi Bñ̄dictus erit int̃ oẽs pp̄los. Nõ erit apud te sterilis vtriusq; sexus: tam in hoĩbus q̃ȝ in gre gibus tuis. Auferet dñ̄s a te oẽm languorem ⁊ infirmitates egypti pessimas quas nouisti nõ in feret tibi: sed cũctis hostib⁹ tuis. Deuorabis oẽs pp̄los quos dñ̄s de⁹ tuus datur⁹ ẽ tibi. Nõ pcet eis oculus tu⁹: nec seruies dijs eoꝝ: ne sint ĩ rui nã tui. Si dixeris ĩ corde tuo plures sunt gẽtes iste q̃ȝ ego: quõ potero delere eas: Noli metuere sed recordare q̃ fecerit dñ̄s deus tu⁹ pharaoni ⁊ cũctis egyptijs plagas maximas q̃s viderũt oculi tui: ⁊ signa atq; portenta manũq; robustã: ⁊ ex tentũ brachiũ: vt educeret te dñ̄s deus tu⁹. Sic faciet cũctis pp̄lis quos metuis. Insup̄ ⁊ scabro nes mittet dñ̄s deus tu⁹ in eos donec deleat oẽs atq; disperdat qui te fugerint: ⁊ latere non pote runt. Non timebis eos: q: dñ̄s deus tuus in me dio tui est: deus magnus ⁊ terribilis. Ipse cõsu met natiões has in cõspectu tuo paulatim atq; ꝑ partes. Non poteris eas delere pariter: ne forte multiplicent̃ cõtra te bestie terre. Dabitq; eos dñ̄s deus tuus in cõspectu tuo: ⁊ interficiet illos donec penitus deleant̃. Tradetq; reges eoꝝ in manus tuas: ⁊ disperdes noĩa eorum sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec cõteras eos. Sculptilia eoꝝ igne combures. Non concupi sces argentũ ⁊ aurũ de q̃bus facta sunt: neq; as sumes ex eis tibi quicq̃ȝ ne offendas: ꝓpterea q: abominatio ẽ domini dei tui: nec inferes q̃p piã ex idolo in domũ tuam: ne fias anathema: si cut ⁊ illud est. Quasi spurcitiã detestaberis: ⁊ ve lut inquinamentũ ac sordes abominationi hẽbis quia anathema est. VIII

Omne mandatum quod ego precipio ti bi hodie caue diligenter vt facias vt pos sitis viuere ⁊ multiplicemini: ingressiq; possideatis terrã pro qua iurauit domin⁹ patri bus vestris. Et recordaberis cũcti itineris ꝑ qđ adduxit te dñ̄s deus tuus quadraginta annis ꝑ desertũ vt affligeret te atq; temptaret: ⁊ nota fie rent q̃ in tuo aĩo v̄sabant̃: vtrũ custodires man data illius an non. Afflixit te penuria: ⁊ dedit ti bi cibũ manna quod ignorabas tu ⁊ patres tui: vt ostenderet tibi q̃ non in solo pane viuit hõ: sed in oĩ v̄bo quod egredit̃ de ore dñ̄i. Uestimentũ tuũ quo operiebaris nequaq; vetustate defecit: ⁊ pes tuus nõ ẽ subtrit⁹. En quadragesimus an nus ẽ: vt recogites in corde tuo: q: sicut erudit fi lium suum homo: sic dominus deus tuus eru diuit te: vt custodias mandata dñ̄i dei tui: ⁊ am bules in vijs eius: ⁊ timeas eũ. Dñ̄s enĩ de⁹ tu us introducet te ĩ terrã bonã: terrã riuorũ aqua rumq; ⁊ fontium: in cuius cãpis ⁊ montib⁹ erũ punt fluuioꝝ abyssi: terrã frumẽti hordei ac vi nearũ: in qua ficus ⁊ malogranata ⁊ oliueta na scunt̃: terrã olei ac mellis: vbi absq; vlla pẽuria comedes panẽ tuũ: ⁊ rerũ oĩum abundantia per frueris: cuius lapides ferrũ sunt: ⁊ de montibus eius eris metalla fodiunt̃: vt cum comederis: ⁊ satiatus fueris: bñ̄dicas dñ̄o deo tuo pro terra optima quam dedit tibi. Obserua ⁊ caue ne q̃n oblinuiscaris domini dei tui: ⁊ negligas mãdata eius atq; iudicia ⁊ cerimonias quas ego preci pio tibi hodie: ne postq̃ȝ comederis ⁊ saciatus fueris domos pulchras edificaueris ⁊ h̃itaueris ĩ eis: habuerisq; armẽta boũ ⁊ ouiũ greges: ar gẽti ⁊ auri cũctarumq; rerũ copiã: eleuet̃ cor tu um: ⁊ nõ reminiscaris dñ̄i dei tui q̃ eduxit te de terra egypti d̃ domo seruitutis: ⁊ ductor tuus fu it in solitudie magna atq; t̃ribili in q̃ erat s̃pens flatu adurens ⁊ scorpio ac dipsas: ⁊ nulle oĩno aque: q̃ eduxit riuos de petra durissima: ⁊ ciba uit te mãna in solitudie qđ nescierũt p̃res tui. Et postq̃ȝ afflixit ac ꝓbauit: ad extremũ miser⁹ ẽ tui

ne diceres in corde tuo: fortitudo mea et robur manus mee hec mihi oia pstiterūt: sed recordeᵯis dñi dei tui q ipse vires tibi pbuerit: ut impleret pactū suū sup quo iurauit patrib9 tuis sicut pñs indicat dies. Sin aūt oblitus dñi dei tui secut9 fueris deos alienos: colueris qȝ illos et adoraueris: ecce nūc pdico tibi q oio dispereas. Sicut gētes q̄s deleuit dñs i introitu tuo: ita et vos peribitis si inobediētes fueritis voci domini dei vestri.

IX

Audi isrl: Tu transgredieris hodie iordanem: ut possideas nationes maximas et fortiores te ciuitates ingētes et ad celum vsqȝ muratas populū magnū atqȝ sublimē: filios enachim quos ipse vidisti et audisti quib9 nullus pōt ex aduerso resistere. Scies ḡ hodie q dominus deus tuus ipse trāsibit ante te ignis deuorās atqȝ cōsumens: q cōterat eos: et deleat atqȝ disperdat añ faciē tuā velocit: sicut locutus est tibi. Ne dicas i corde tuo cū deleuerit eos dñs de9 tuus i ɔspectu tuo: ppter iusticiā meā introduxit me dñs ut terrā hāc possiderē: cū ppt impietates suas iste delete sint nationes. Neqȝ. n. ppt iusticias tuas et eqtatē cordis tui ingredieris ut possideas terras earū: sed q: ille egerūt impie: introeunte te delete sunt: et ut cōpleret verbū suū dñs qd sub iuramēto pollicitus ē patrib9 tuis abraā isaac et iacob. Scito ḡ q nō ppter iusticias tuas dñs deus tuus dederit tibi terrā hāc optimaȝ in possessionē: cū durissime ceruicis sis pplus. Memēto et ne obliuiscaris quō ad iracūdia puocaueris dñm deū tuū in solitudine: et ex eo die quo egressus es ex egypto vsqȝ ad locū istū semp aduersum dñm cōtendisti. Nā et in oreb puocasti eū: et iratus delere te voluit: qñ ascēdi i mōtē ut acciperem duas tabulas lapideas pacti qd pepigit vobiscū deus. Et pseueraui in mōte q̄dragīta dieb9 ac noctib9: panē nō comedēs et aquā nō bibēs. Deditqȝ mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digito dei: et ɔtinētes oia vba q̄ vobis locutus est in mōte de medio ignis qñ cōcio populi cōgregata est. Cūqȝ trāsissent q̄draginta dies et totidem noctes: dedit mihi dñs duas tabulas lapideas: tabulas federis: dixitqȝ mihi: Surge et descende hinc cito: q: pplus tuus queȝ eduxisti de egypto deseruerūt velocit viā quā demōstrasti eis. Feceruntqȝ sibi conflatile. Rursumqȝ ait dñs ad me: Cerno q populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me ut cōterā eū: et deleā nomen eius de sub celo: et ɔstituam te super gentē q̄ hac maior et fortior sit. Cūqȝ de monte ardente descēderē: et duas tabulas federis vtraqȝ tenerem manu: vidissemqȝ peccasse vos dño deo vro: et fecisse vobis vitulū cōflatilē ac deseruisse velociter viā eius quā vobis ostēderat: proieci tabulas de manibus meis: cōfregiqȝ eas i cōspectu vro. Et procidi ante dñm sicut prius q̄draginta diebus et noctibus: panē nō comedens et aquā nō bibēs: ppt oia pctā vra q̄ gessistis ɔtra dñm: et eū ad iracūdiā puocastis. Timui. n. indignationē et irā illius: q̄ aduersum vos cōcitatus: delere vos voluit. Et exaudiuit me dñs etiaȝ hac vice. Aduersum aaron q̄qȝ vehementer iratus voluit eū cōterere: et p illo similit deprecatus sum. Pctm̄ autēȝ vestrū qd feceratis. i. vitulū: arripiēs igne combussi: et in frusta cōminuēs: oio q̄qȝ in puluerē redigens: proieci i torrentē q de mōte descēdit. In incēdio q̄qȝ et i tēptatione et i sepulchris cōcupiscentie puocastis dñm: et qñ misit vos de cadesbarne dicēs: ascēdite et possidete terrā quā dedi vobis et cōtēpsistis imperiū dñi dei uestri: et nō credidistis ei: neqȝ vocē eius audire voluistis: sed semp fuistis rebelles a die qua nosse vos cepi. Et iacui coraȝ dño q̄draginta diebus ac noctibus qbus eū suppliciter deprecabar: ne deleret vos ut fuerat cōminatus et orās dixi: Dñe deus ne disperdas populū tuū et hereditatē tuā quā redemisti in magnitudine tua: quos eduxisti de egypto i manu forti. Recordare seruoꝝ tuoꝝ abraaȝ: isaac et iacob. Ne aspicias duritiā ppli huius et impietatē atqȝ pctm̄: ne forte dicāt habitatores terre de q̄ eduxisti nos: nō poterat dñs itroducere eos i terram quā pollicitus est eis: et oderat illos: idcirco eduxit ut interficeret eos in solitudine q sunt populus tuus et hereditas tua quos eduxisti i fortitudine tua magna: et i brachio tuo extēto.

X

In tpe illo dixit dñs ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerunt et ascende ad me i montem: faciesqȝ arcā ligneam: et scribam i tabulis verba que fuerunt i his quas ante confregisti: ponesqȝ eas in arca. Feci igit arcam de lignis sethim. Cūqȝ dolasseȝ duas tabulas lapideas instar prioꝝ: ascēdi i mōtem habens eas i manibus. Scripsitqȝ in tabulis iuxta id quod prius scripserat verba decem q̄ locutus est dñs ad vos i monte de medio ignis quando populus congregatus est: et dedit eas mihi. Reuersusqȝ de monte descendi: et posui tabulas in arcam quam feceraȝ: que hucusqȝ ibi sunt sicut mihi precepit dominus: Filij aūt israel mouerunt castra ex beroth filiorum iacban in mosera: vbi aaron mortuus et sepultus est pro q̄ sacerdotio functus est eleazar filius eius. Inde venerunt i gadgad: de quo loco profecti: castrametati sunt i iethabatha i terra aquarū atqȝ torrentium. Eo tempore separaui tribū leui: ut portaret arcam federis dñi: et staret coram eo in ministerio ac benediceret in nomine illius usqȝ in presentem diem. Quāobrem nō habuit leui partem neqȝ possessioneȝ cum fratribus suis: quia ipse dñs possessio eius est: sicut promisit ei dñs deus tuus. Ego autem steti in monte sicut prius

q̃draginta dieb⁹ ac noctibus: exaudiuitq; me dñs ẽt hac vice: ⁊ te perdere noluit. Dixitq; mi bi: Vade ⁊ p̄cede p̄plm vt ingrediat̃: ⁊ posside at terrã: quã iurauit p̄ribus eoꝝ: vt traderẽ eis. Et nũc isrl' qd dñs deus tuus petit a te: nisi vt ti meas dñm deũ tuũ: ⁊ ambules in vijs ei⁹: ⁊ di ligas eũ: ac seruias dño deo tuo in toto corde tuo: ⁊ in tota aĩa tua: custodiasq; mandata dñi: ⁊ cerimonias eius quas ego hodie p̄cipio tibi: vt bene sit tibi. En dñi dei tui celũ ẽ: ⁊ celũ celi: terra ⁊ omnia q̃ in ea sunt: ⁊ tñ p̄ribus tuis con glutinatus ẽ dñs: ⁊ amauit eos: elegitq; semen eorũ post eos. i. vos de cunctis gentib⁹: sicut ho die comprobat̃. Circũcidite igit̃ p̄putiũ cordis vr̃i ⁊ ceruicẽ v̄ram ne induretis amplius: qr do min⁹ deus vr̃ ipse ẽ deus deorũ: ⁊ dñs dñantium deus magnus ⁊ potẽs ⁊ terribilis: q̃ p̄sonã non accipit nec munera. Facit iudicium pupillo ⁊ vi due: ⁊ amat peregrinũ: ⁊ dat ei victũ atq; vesti tũ. Et vos ergo amate p̄egrinos: qr ⁊ ipsi fuistis aduene in terra egypti. Dñm deũ tuũ timebis: ⁊ ei soli seruies. Ipsi adherebis: iurabisq; in no mine illius. Ipse ẽ laus tua ⁊ deus tuus q̃ fecit tibi h̄ magnalia ⁊ terribilia q̃ viderũt oculi tui. In septuaginta aĩabus descenderũt p̄res tui in egyptũ: ⁊ ecce nunc multiplicauit te dñs de⁹ tu us sicut astra celi.

XI

Ama itaq; dñz deũ tuũ ⁊ obs̃ua p̄cepta ei⁹ ⁊ cerimonias: iudicia atq; mandata oĩ tpe. Cognoscite hodie q̃ ignorãt filij vr̃i q̃ non viderũt disciplinã dñi dei vr̃i: magnalia eius ⁊ robustã manũ: extentũq; brachiũ: signa: ⁊ op̄a que fecit in medio egypti pharaõi regi: et vniuerse terre eius: oĩq; exercitui egyptiorũ: ⁊ equis ac curribꝰ quõ opuerint eos aque maris rubri: cum vos p̄sequerent̃: ⁊ deleuerit eos dñs vsq; in p̄ntem diẽ: vobisq; q̃ fecerit in solitudi ne donec veniretis ad hũc locum: ⁊ dathan atq; abiron filijs eliab q̃ fuit filius ruben quos ap̄to ore suo terra absorbuit cũ domibus ⁊ taberna culis ⁊ vniuersã subã eorũ quã h̄ebant in medio isrl'. Oculi vestri viderũt oĩa opera dñi magna que fecit: vt custodiatis vniuersa mandata illi⁹ q̃ ego hodie p̄cipio vobis: et possitis introire ⁊ possidere terrã ad quã ingredimini: multoq; i ea viuatis tp̄e: quã sub iuramẽto pollicitus ẽ do min⁹ p̄ribus vr̃is: ⁊ semini eoꝝ lacte ⁊ melle ma nantẽ. Terra eñi ad quã ingredieris possidendã non ẽ sicut terra egypti de qua existi: vbi iacto se mine in hortorũ morẽ aque ducũt̃ irrigue: sed montosa ẽ ⁊ campestris de celo expectãs pluui as: quã dñs deus tuus sp̄ inuisit: ⁊ oculi illius i ea sunt a p̄ncipio anni vsq; ad finez eius. Si er go obedieritis mãdatis meis q̃ ego hodie p̄cci pio vobis: vt diligatis dñm deũ vr̃m: ⁊ seruiatis ei i toto corde vr̃o: ⁊ in tota aĩa vr̃a: dabit pluuiam terre vr̃e tp̄aneã ⁊ serotinã: vt colligatis fru mentũ ⁊ vinũ: ⁊ oleũ: fenũq; ex agris ad pascẽda iumẽta: ⁊ vt ipsi comedatis ac saturemini. Cauete ne forte decipiatur cor vr̃m ⁊ recedatis a domi no: seruiatisq; dijs alienis: ⁊ adoretis eos: irat⁹ q; dñs claudat celũ: ⁊ pluuie non descẽdãt: nec terra det germẽ suũ: pereatisq; velocit̃ de terra optima quã dñs daturus ẽ vobis. Ponite hec verba mea in cordibꝰ: ⁊ in animis vr̃is: ⁊ suspẽ dite ea p̄ signo i manibꝰ: ⁊ inter oculos vr̃os col locate. Docete filios vr̃os vt illa meditent̃. Qñ sederis in domo tua: ⁊ ambulaueris i via: ⁊ accu bueris atq; surrexeris: scribes ea sup̄ postes et ianuas domus tue: vt multiplicent̃ dies tui: et filioꝝ tuorũ in terra quã iurauit dñs p̄ribus tu is: vt daret eis q̃zdiu celũ imminet terre. Si eñi custodieritis mandata q̃ ego p̄cipio vobis: ⁊ fe ceritis ea vt diligatis dñm deum vr̃m: ⁊ ambu letis in oĩbus vijs eius adherentes ei. Disp̄det dñs omnes gentes istas añ faciẽ vr̃am: ⁊ possi debitis eas q̃ maiores sunt ⁊ fortiores vobis. Oĩs locus quẽ calcauerit pes vr̃: vester erit. A deserto ⁊ libano: ⁊ flumine magno eufrate vsq; ad mare occidentale erũt termini vr̃i. Null⁹ sta bit ɔtra vos. Terrorẽ vr̃m ⁊ formidinem dabit dñs deus vr̃ super omnẽ terrã quam calcaturi estis: sicut locutus ẽ vobis. En p̄pono in conspe ctu vr̃o hodie b̄ndictionẽ ⁊ maledictionẽ: bene dictionẽ si obedieritis mandatis dñi dei vr̃i que ego hodie p̄cipio vobis: maledictionẽ si nõ obe dieritis mandatis dñi dei vr̃i: sed recesseritis d̃ via quã ego nũc ostẽdo vobis: ⁊ ambulaueritis post deos alienos quos ignoratis. Cum v̄o in troduxerit te dñs deus tuus in terrã ad quã per gis hitandam: pones b̄ndictionem sup̄ montẽ garizim: maledictionẽ super montẽ hebal q̃ sũt trãsiordanẽ post viã que vergit ad solis occubi tũ: in terra chananei q̃ habitat in cãpestrib⁹ con tra galgalã q̃ ẽ iuxta vallẽ tendentẽ: ⁊ intrantez p̄cul. Vos eñi transibitis iordanẽ: vt possidea tis terrã quã dñs deus vr̃ daturus est vobis vt habeatis ⁊ possideatis illã. Videte ḡ vt implea tis cerimonias atq; iudicia: q̃ ego hodie ponã i cõspectu vestro.

XII

Ec sũt p̄cepta atq; iudicia q̃ facẽ debetis in terra quã dñs deus patrũ tuoꝝ datu rus ẽ tibi vt possideas eã cũctis diebus q̃bus sup̄ humũ gradieris. Subuertite oĩa loca in q̃b⁹ coluerũt gẽtes quas possessuri estis deos suos: super montes excelsos ⁊ colles: ⁊ subt̃ om ne lignũ frondosũ. Dissipate aras eoꝝ: ⁊ ɔfringi te statuas: lucos igne cõburite: ⁊ idola cõminui te: disp̄dite noĩa eoꝝ d̃ locis illis. Nõ facietis ita dño deo vr̃o: sed ad locũ quẽ elegerit dñs deus vr̃ d̃ cũctis tribubꝰ vestris: vt ponat nomẽ suũ ibi ⁊ h̄itet in eo: venietis ⁊ offeretis i loco illo ho

Iudei suspendunt dei precepta in br[...] et frontibus suis

bndictio sup Garizim Maledictio sup Hebal

locausta ⁊ victimas vras: decias ⁊ p̄mitias manuū vrar̄ ⁊ vota atq̃ donaria: p̄genita boum ⁊ ouiū: ⁊ cōcedetis ibi i ɔ̄spectu dn̄i dei vr̄i: ac letabimini in cūctis ad q̄ miseritis manū uos ⁊ dom⁹ vr̄e i quib⁹ bn̄dixerit vobis dn̄s de⁹ vr̄. Nō facietis ibi q̄ nos h̄ facim⁹ hodie: singuli qd̄ sibi rectū videt̄. Neq̃.n. vsq̃ i p̄ns tēpus venistis ad requiē ⁊ possessionē: quā dn̄s de⁹ vr̄ daturus ē vob̄. Transibitis iordanē ⁊ habitabitis in terra quā dn̄s de⁹ vr̄ daturus ē vob̄ ut requiescatis a cūctis hostib⁹ p̄ circuitū: ⁊ absq̃ vllo timore habitetis in loco quē elegerit dn̄s deus vr̄: ut sit nomē eius i eo. Illuc oīa q̄ p̄cipio ɔ̄ferētis holocausta ⁊ hostias ac decimas ⁊ p̄mitias manuū vrar̄: ⁊ qcq̄d p̄cipuū est i munerib⁹ q̄ uouistis dn̄o. Ibi epulabimini corā dn̄o deo vr̄o: vos ⁊ filij ⁊ filie vr̄e: famuli ⁊ famule: atq̃ leuites q̄ i vr̄is vrbib⁹ cōmorat̄. Neq̃.n. habet aliā p̄tē ⁊ possessionē inť uos. Caue ne offeras holocausta tua i oī loco quē videris: sed in eo quē elegerit dn̄s in vna tribuū tuar̄ offeres hostias: ⁊ facies q̄cūq̃ p̄cipio tibi. Si aūt comedē volueris: ⁊ te esus carnium delectauerit occide ⁊ comede iux̄ bn̄dictionem dn̄i dei tui quā dedit tibi i vrbib⁹ tuis: siue imūdū fuerit: h̄ est maculatū ⁊ debile: siue mundum h̄ est integrū ⁊ sine macula qd̄ offerri licet sicut capream ⁊ ceruū comedes: absq̃ esu dūtaxat sanguis quē sup terrā q̄si aquā effundes. Nō poteris cōedē i oppidis tuis decimā frumēti ⁊ vini ⁊ olei tui: p̄mogenita armētor̄ ⁊ pecor̄: ⁊ oia que uoueris ⁊ spōte offerre volueris: ⁊ p̄mitias manuū tuarū: sed corā dn̄o deo tuo cōedes ea i loco quē elegerit dn̄s deus tu⁹: tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊ filia ⁊ seruus ⁊ famula atq̃ leuites q̄ manet i vrbibus tuis: ⁊ letaberis ⁊ reficieris corā dn̄o deo tuo in cūctis ad q̄ extenderis manū tuā. Caue ne derelinq̄s leuiten i oī tp̄e quo v̄saris in t̄ra. Qn̄ dilatauerit dn̄s de⁹ tuus terminos tuos sicut locut⁹ est tibi: ⁊ volueris vesci carnib⁹ q̄s desiderat aia tua: locus aūt quē elegerit dn̄s de⁹ tu⁹ ut sit nomē eius ibi: si p̄cul fuerit: occides de armētis ⁊ pecorib⁹ q̄ habueris sicut p̄cepit tibi ⁊ cōedes in oppidis tuis ut tibi placet. Sicut cōedit̄ caprea ⁊ ceruus: ita vesceris eis: ⁊ mūdus ⁊ imūdus in cōe uescent̄: h̄ solū caue ne sanguinē comedas. Sanguis.n. eor̄ p̄ aia ē: ⁊ iccirco nō debes aiam comedē cū carnib⁹: sed sup terram fundes quasi aquā ut bn̄ sit tibi ⁊ filijs tuis post te cū feceris qd̄ placet in ɔ̄spectu dn̄i. Que aūt scificaueris ⁊ vouisē dn̄o: tolles ⁊ venies ad locū quē elegerit dn̄s: ⁊ offeres oblatiōes tuas carnē ⁊ sanguinē sup altare dn̄i dei tui. Sanguinē hostiar̄ fundes i altari: carnib⁹ autē ip̄e vesceris. Obserua ⁊ audi oia q̄ ego p̄cipio tibi ut bn̄ sit tibi ⁊ filijs tuis p⁹ te i sempitnū cū feceris qd̄ bonū ē ⁊ placitū i cōspectu dn̄i dei tui. Qn̄ disp̄diderit dn̄s de⁹ tu⁹ añ faciē tuā gētes ad quas igredieris possidēdas ⁊ possederis eas atq̃ habitaueris in t̄ra eaꝝ: caue ne imiteris eas postq̄ te fuerit introeūte subuerse: ⁊ requiras cerimonias eaꝝ dicēs: Sicut coluerūt gētes iste deos suos: ita ⁊ ego colā. Nō facies simulit̄ dn̄o deo tuo. Oēs.n. abomiatiōes q̄s auersat̄ dn̄s: fecerūt dijs suis offerētes filios ⁊ filias: ⁊ comburētes igni. Quod precipio tibi hoc tm̄ facito domino: nec addas quicq̄ nec minuas.

XIII

Si surrexerit i me dio tui p̄phetes: aut q̄ somnū vidisse se dicat: ⁊ p̄dixerit signū atq̃ portētū: ⁊ euenerit qd̄ locutus est. ⁊ dixerit tibi: eamus ⁊ seq̄mur deos alienos quos ignoras: ⁊ seruiam⁹ eis: nō audies v̄ba p̄phete illius aut somniatoris: q2 tēptat vos dn̄s deus vr̄ ut palā fiat vtrū diligatis eū an nō in toto corde ⁊ i tota aia vestra. Dn̄m deū vr̄m sequimini ⁊ ip̄m timete: ⁊ mādata illi⁹ custodite: ⁊ audite vocem eius. Ipsi seruietis: ⁊ ipsi adherebitis. Propheta aūt ille aut fictor somnior̄ interficiet̄: q2 locutus ē ut vos auerteret a dn̄o deo vr̄o: q̄ eduxit vos de terra egypti: ⁊ redemit uos de domo seruitutis ut errare te faceret d̄ via quā tibi p̄cepit dn̄s de⁹ tuus: ⁊ auferes malū de medio tui. Si tibi uoluerit p̄suadē frat̄ tuus filius matris tue: aut filius tuus uel filia siue uxor q̄ ē in sinu tuo: aut amic⁹ quē diligis ut aiam tuā clā dicēs: eamus ⁊ seruiamus dijs alienis q̄s ignoras tu ⁊ patres tui cūctarū in circuitu gentiū q̄ iuxta uel p̄cul sunt ab initio vsq̃ ad finē t̄re. Nō acq̄escas ei nec audias neq̃ parcat ei oculus tu⁹ ut miserearis ⁊ occultes eū sed statim interficies. Sit p̄mū manus tua sup eū: ⁊ post te ois p̄plus mittat manū. Lapidibus obrutus necabit̄: q2 uoluit te abstrahē a dn̄o deo tuo q̄ eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: ut ⁊ ois isrl̄ audiēs timeat: ⁊ nequaq̄ ultra faciat q̄ppiā huj⁹ rei simile. Si audieris in vna vrbiū tuar̄ q̄s dn̄s de⁹ tu⁹ dabit tibi ad habitādū dicentes aliq̄s: egressi sunt filij belial de medio tui ⁊ auerterūt habitatores urbis tue atq̃ dixerūt: eam⁹ ⁊ seruiam⁹ dijs alienis q̄s ignorat̄: q̄re sollicite ⁊ diligent̄ rei v̄itate p̄specta si inueneris certū esse qd̄ dr̄: ⁊ abominationē hāc opere p̄petratā: statim p̄cuties habitatores vrbis illi⁹ i ore gladij: ⁊ delebis eā: oiaq̃ q̄ i illa sunt usq̃ ad pecora. Quicq̄d ēt̄ suppellectilis fuerit: ɔ̄gregabis i medio plateaꝝ ei⁹: ⁊ cū ipsa ciuitate succēdes: ita ut vniuersa ɔ̄sumas dn̄o deo tuo: ⁊ sit tumulus sempitnus. Nō edificabit̄ āplius: ⁊ nō adherebit de illo anathēate q̄cq̄ i manu tua: ut auertat̄ dn̄s ab ira furoris sui ⁊ misereat̄ tui: mltiplicetq̃ te sicut iurauit patribus tuis qn̄ audieris uocē dn̄i dei tui: custodiēs oia p̄cepta eius q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ut facias qd̄ placitū est in ɔ̄spectu dn̄i dei tui.

XIIII

Deuteronomiū

Filij estote dñi dei vři. Non vos īcidetis nec facietis caluitiū sup mortuo: qm̄ popul⁹ scūs es dño deo tuo: ⁊ te elegit ut sis ei in pplm̄ peculiaré de cūctis gētib⁹ q̄ sunt sup terrā. Ne cōedatis q̄ imūda sunt. Hoc ē aial qd̄ comedē debetis: bouē ⁊ ouē ⁊ caprā: ceruuz ⁊ capreā: bubalū tragelaphū pygargū orygē camelopardalū. Oē aial qd̄ i duas ptes findit vngulā ⁊ ruminat comedetis: de his aūt q̄ ruminant ⁊ vngulā nō findūt: h̄ cōedē nō debetis: camelū leporē cyrogrillū. Quia ruminát ⁊ nō diuidunt vngulam: imūda erūt vob̄. Sus q̄z qm̄ diuidit vngulā ⁊ nō ruminat: imūda erit. Carnib⁹ eorū nō vescemi: ⁊ cadauera nō tāgetis. Hec comedetis ex oib⁹ q̄ morant̄ i aqs. Que hn̄t pēnulas ⁊ squamas cōedite q̄ absq̄z pēnulis ⁊ squamis st̄ ne cōedatis: q̄r imunda sunt. Oēs aues mūdas cōedite: imūdas ne cōedatis: aqlā. s. ⁊ gryphez ⁊ halyetū: ixon ⁊ vulturē: ac miluū iux̄ gen⁹ suū ⁊ oē coruini generis: ⁊ strutionē ac noctuā ⁊ larū atq̄z accipitrē iux̄ gen⁹ suū: herodiū ac cygnuz ⁊ ibin ac mergulū porphyrionē ⁊ nycticoracem: onocrotalū ⁊ caradriū: singula i genere suo: vpupā q̄z ⁊ vespertilionē: ⁊ oē qd̄ reptat ⁊ pennulas hz: imūdū erit ⁊ nō cōedet̄. Oē qd̄ mūdū ē cōedite. Quicqd aūt morticinū ē: ne vescami ex eo. Peregrino q̄ itra portas tuas est: da ut cōedat aut vēde ei: q̄r tu pplus scūs dñi dei tui es. Nō coques hedū i lacte matris sue. Decimā partez sepabis de cūctis fructib⁹ tuis q̄ nascunt̄ i terra p ānos singulos: ⁊ cōedes i ɔspectu dñi dei tui i loco quē elegērit ut i eo nomē illi⁹ iuocet̄: decimā frumēti tui ⁊ vini ⁊ olei ⁊ p̊genita de armentis ⁊ ouib⁹ tuis: ut discas timē dn̄m deū tuū i oi tpe: Cū aūt longior fuerit via ⁊ loc⁹ quē elegerit dñs de⁹ tuus tibi q̄z bn̄dixerit: nec poteris ad eū hec cūcta portare: vēdes oia ⁊ i p̄ciū rediges: portabisq̄z manu tua ⁊ ꝓficisceris ad locuz quē elegerit dñs de⁹ tuus: ⁊ emes ex eadē pecunia q̄cq̄d tibi placuerit siue ex armētis siue ex ouib⁹ vinum q̄z ⁊ siceram: ⁊ oē qd̄ desiderat aia tua: ⁊ comedes corā dño deo tuo: ⁊ epulaberis tu ⁊ domus tua ⁊ leuita q̄ intra portas tuas ē. Caue ne derelinq̄s eū: q̄r nō hz aliā partē i possessiōe tua. Anno tertio sepabis aliā decimā ex oib⁹ q̄ nascunt̄ tibi eo tpe ⁊ repones itra ianuas tuas: venietq̄z leuites q̄ aliā nō hz partē nec possessionē tecū: ⁊ pegrin⁹ ac pupillus ⁊ vidua q̄ itra portas tuas sunt: ⁊ comedēt ⁊ saturabunt̄: ut bn̄dicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in cūctis operib⁹ manuū tuarū q̄ feceris.

XV

Septimo anno facies remissionē q̄ h̄ ordine celebrabit̄. Cui debet̄ aliqd ab amico vel ꝓximo ac fratre suo: repetē nō poterit q̄r annus remissionis ē dñi. A pegrino ⁊ aduēa exiges: ciuē ⁊ ꝓpinquū repetēti nō habebis ptātē. Et oino indigēs ⁊ mēdicus nō erit int vos: ut bn̄dicat tibi dñs de⁹ tuus i terra quā traditurus ē tibi i possessionē: si tm̄ audieris vocē dñi dei tui ⁊ custodieris vniuersa q̄ iussit: ⁊ q̄ ego hodie pcipio tibi: bn̄dicet tibi ut pollicitus est. Fenerabis gētibus multis: ⁊ ipse a nullo accipies mutuū. Dñaberis nationibus plurimis: ⁊ tui nemo dominabit̄. Si vn⁹ de fratrib⁹ tuis q̄ morát̄ intra portas ciuitatis tue i terra quā dñs deus tu⁹ daturus ē tibi: ad pauptatē deuenerit: non obdurabis cor tuū: ne ɔtrahes manū sed apies eā pauperi: ⁊ dabis mutuū q̄ eū idigē pspexeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogitatio ⁊ dicas in corde tuo: appropinq̄t septim⁹ ānus remissiōis: ⁊ auertas oculos tuos a paupe fratre tuo: nolēs ei qd̄ postulat mutuū cōmodare: ne clamet contra te ad dn̄z ⁊ fiat tibi i pctm̄: sed dabis ei. Nec ages qppiā callide in eius necessitatibus subleuādis: ut bn̄dicat tibi dñs deus tuus i oi tpe: ⁊ i cūctis ad q̄ manū miseris. Nō deerūt paupes in terra habitationis tue: idcirco ego p̄cipio tibi: ut aperias manū fratri tuo egeno ⁊ pauperi: qui tecū v̄sat̄ in terra. Cuz tibi venditus fuerit frater tuus hebreus aut hebrea: ⁊ sex annis seruierit tibi: in septimo anno dimittes eū liberū. Et quez libertate donaueris nequaq̄z vacuū abire patieris: sed dabis viaticum de gregibus ⁊ de area ⁊ torculari tuo quibus dñs deus tuus bn̄dixerit tibi. Memento q̄ ⁊ ipse seruieris in terra egypti ⁊ liberauerit te dñs deus tuus: ⁊ idcirco ego nūc p̄cipio tibi. Sin aūt dixerit nolo egredi eo quod diligat te ⁊ domum tuā: ⁊ bene sibi apud te esse sentiat: assumes subulā ⁊ pforabis aurem eius i ianua domus tue ⁊ seruiet tibi vsq̄z in eternum. Ancille quoq̄z similiter facies. Non auertes ab eis oculos tuos quando dimiseris eos liberos: quoniā iux̄ mercedē mercenarij per sex annos seruiuit tibi: vt bn̄dicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in cūctis operibus que agis. De primogenitis q̄ nascuntur in armentis ⁊ ouibus tuis: quicq̄d est sexus masculini sanctificabit̄ domino deo tuo. Nō operaberis in primogenito bouis: ⁊ non tondebis primogenita ouiuz. In cōspectu dñi dei tui comedes ea per annos singulos in loco quez elegerit dñs: tu ⁊ domus tua. Sin autem habuerit maculam ⁊ vel claudum fuerit uel cecum aut in aliqua parte deforme uel debile: non immolabitur dño deo tuo: sed intra portas vrbis tue comedes illud. Tam mundus q̄z immundus similiter vescentur eis quasi caprea ⁊ ceruo. Hoc solum obseruabis ut sanguinem eorum non comedas: sed effundes in terram quasi aquam.

XVI

Obserua mensez nouarū frugum ⁊ verni primum temporis ut facias phase dño deo tuo: quoniaz in isto mense eduxit te dñs deus tuus de egypto nocte. Immolabisq̄z

phaſe dño deo tuo de ouibus ⁊ de bobus in loco quē elegerit dñs deus tuus ut habitet nomē ei⁹ ibi. Nō comedes in eo panē fermētatū. Septē dieb⁹ comedes abſq; fermēto afflictionis panē: qm̄ in pauore egreſſus es de egypto ut memineris diei egreſſionis tue de egypto oībus diebus vite tue. Nō apparebit fermētatū i oībus terminis tuis ſeptē dieb⁹: ⁊ nō remanebit de carnib⁹ eius qḋ imolatū ē veſpere: in die ꝑmo uſq; mane. Nō poteris imolare phaſe in q̄libet vrbium tuarū quas dñs de⁹ daturus ē tibi: ſed i loco quē elegerit dñs deus tuus ut habitet nomen eius ibi. Jmmolabiſq; phaſe veſpe ad ſolis occaſū qn̄ egreſſus es de egypto ⁊ coques ⁊ comedes i loco quē elegerit dñs deus tuus: maneq; cōſurgēs vades in tabernacula tua. Sex dieb⁹ comedes azima: ⁊ in die ſeptima q2 collecta ē dñi dei tui: nō facies opus. Septē hebdomadas numerabis tibi ab ea die q̄ falcē in ſegetē miſeris: ⁊ celebrabis diē feſtum hebdomadarū dño deo tuo oblationē ſpōtaneā man⁹ tue quā offeres iuxͣ benedictionē dñi dei tui: ⁊ epulaberiſ corā dño deo tuo: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua ⁊ ſeru⁹ tu⁹ ⁊ ancilla tua: ⁊ leuites q̄ eſt intra portas tuas: ⁊ aduena ac pupillus ⁊ vidua q morant̄ vobiſcū i loco quē elegerit dñs de⁹ tuus: ut habitet nomē eius ibi: ⁊ recordaberis qm̄ ſeruus fueris in egypto cuſtodieſq; ac facies q̄ tibi ꝑcepta ſunt. Solēnitatē q̄3 tabernaculoꝝ celebrabis ꝑ ſeptē dies qn̄ collegeris de area ⁊ torculari fruges tuas: ⁊ epulaberis in feſtiuitate tua: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ ſeruus tuus ⁊ ancilla: leuites q̄3 ⁊ aduena ⁊ pupillus ⁊ vidua q intra portas tuas ſunt. Septē diebus dño deo tuo feſta celebrabis in loco quē elegerit dñs: benedicetq; tibi dñs de⁹ tuus i cūctis frugib⁹ tuis: ⁊ in omni ope manuū tuarū: eriſq; in leticia. Trib⁹ vicib⁹ ꝑ annū apparebit oē maſculinū tuū in ꝯſpectu dñi dei tui in loco quē elegerit in ſolēnitate azimoꝝ: ⁊ in ſolēnitate hebdomadarū ⁊ in ſolēnitate tabernaculorum. Nō apparebit ante dñm vacu⁹: ſed offeret vn⁹ q̄ſq; ſcḋm q̄ habuerit iuxta bn̄dictionē dñi dei ſui quā dederit ei. Judices ⁊ magiſtros ꝯſtitues in oībus portis tuis q̄s dñs de⁹ tuus dederit tibi ꝑ ſingulas tribus tuas ut iudicēt pplm̄ iuſto iudicio: nec in alterā ꝑtem declinēt. Nō accipies ꝑſonā nec munera: q2 munera excecāt oculos ſapientū: ⁊ mu ̄āt v̄ba iuſtoꝝ. Juſte qḋ iuſtū ē ꝑſequeris ut viuas ⁊ poſſideas terrā quā dñs de⁹ tuus dederit tibi. Nō plātabis lucū ⁊ oēm arborē iuxͣ altare dñi dei tui: nec facies tibi atq; ꝯſtitues ſtatuā: que odit dñs deus tuus. XVII

Nō imolabis dño deo tuo bouē ⁊ ouē i quo ē macula aut q̄ppiā vitiȷ: q2 abominatio eſt dño deo tuo. Cūq; repti fuerint apud te intra vnā portarū tuarū q̄s dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi: vir aut mulier q faciāt malū in ꝯſpectu dñi dei tui ⁊ trāſgrediant̄ pactū illi⁹ ut vadāt ⁊ ſeruiāt dijs alienis: ⁊ adorēt eos ſolem ⁊ lunā ⁊ oēm militiā celi q̄ nō ꝑcepi: ⁊ h̄ tibi fuerit nunciatū: audiēſq; inq̄ſieris diligent̄: ⁊ verū eſſe reperis ⁊ abominatio facta eſt in iſrael: educes virū ac mulierē q rē ſceleratiſſimā ꝑpetrarūt ad portas ciuitatis tue: ⁊ lapidib⁹ obruent̄. Juxta duoꝝ aut triū teſtiū ꝑibit q interficiet̄. Nemo occidat̄: vno cōtra ſe dicente teſtimoniū. Manus teſtiū ꝑma interficiat eū: ⁊ manus reliq ppli extrema mittet̄: ut auferas malū de medio tuī. Si difficile ⁊ ambiguū apud te iudiciū eſſe ꝑſpexeris: inter ſanguinē ⁊ ſanguinē: cauſā ⁊ cauſam: ~~leprā ⁊ nō leprā~~: ⁊ iudiciū intra portas tuas videris verba variari: ſurge ⁊ aſcēde ad locū quē elegerit dñs de⁹ tuus: venieſq; ad ſacerdotes leuitici generis ⁊ ad iudicē q fuerit illo tpe: q̄reſq; ab eis q iudicabūt tibi iudicij veritatē: ⁊ facies qḋcūq; dixerint q ꝑſunt loco quē elegerit dñs ⁊ docuerint te iuxͣ legē eius ſeq̄riſq; ſnīam eoꝝ: nec declinabis ad dextrā neq; ad ſiniſtrā. Qui aūt ſupbierit nolēs obedire ſacerdotis imperio q eo tpe miniſtrat dño deo tuo: ex decreto iudicis morie̅t homo ille: ⁊ auferes malū de iſrael: cūctuſq; pp̄ls audiēs timebit ut nullus deinceps intumeſcat ſupbia. Cū ingreſſus fueris terram quā dñs de⁹ tuus dabit tibi: ⁊ poſſederis eā habitaueriſq; in illa ⁊ dixeris: ꝯſtituā ſup me regē ſicut habent oēs ꝑ circuitū nationes: eū ꝯſtitues quē dñs deus tuus elegerit de numero fratrum tuoꝝ. Nō poteris alterius gentis hoīem regem facere: q nō ſit frater tuus. Cūq; fuerit cōſtitut⁹ nō multiplicabit ſibi equos: nec reducet populū in egyptū equitatus numero ſubleuatus: ꝑſertī cū dñs ꝑceperit vobis ut neq̄q̄3 amplius ꝑ eandem viā reuertamini. Nō habebit vxores plurimas q̄ alliciāt animū eius: neq; argēti ⁊ auri imēſa pondera. Poſtq̄3 autē ſederit in ſolio regni ſui: deſcribet ſibi deuteronomiū legis hui⁹ in volumine accipiēs exemplar a ſacerdotib⁹ leuitice tribus ⁊ habebit ſecū legetq; illo oīb⁹ dieb⁹ vite ſue: ut diſcat timere dñm deū ſuū: ⁊ cuſtodire verba ⁊ cerimonias eius q̄ i lege ꝑcepta ſunt. Nec eleuet̄ cor ei⁹ i ſupbiā ſup fratres ſuos neq; declinet in partē dextrā uel ſiniſtraz: ut longo tpe regnet ipſe ⁊ filij ei⁹ ſup iſrael. XVIII

Nōn habebūt ſacerdoteſ ⁊ leuite ⁊ oēs q de eadē tribu ſunt partē ⁊ hereditatē cū reliquo iſrl̄: q2 ſacrificia dñi ⁊ oblationes eius comedent: ⁊ nihil aliud accipient de poſſeſſione fratrū ſuoꝝ. Dñs.n. ipſe eſt hereditas eoꝝ ſicut locutus eſt illis. Hoc erit iudiciū ſacerdotū a pplo ⁊ ab his q offerūt victimas ſiue boue3 ſiue ouem imolauerint: dabūt ſacerdoti armū ac ventriculū: ꝑmitias frumēti vini ⁊ olei ⁊ lanaꝝ

partē ex oblā tōñōe. Ipz eñ. elegit dñs de⁹ tu⁹ d̄
cūctis tribub⁹ tuis ut stet τ ministret noi dñi di tui
ipse τ filij ei⁹ i sempitnū. Si exierit leuites ex vna
vrbiū tuaꝝ ex oi isrl̄ i q̄ habitat τ voluerit venire
desiderās locū quē elegerit dñs: ministrabit i noie
dñi dei sui sicut oēs frēs ei⁹ leuite q̄ stabūt eo tpe
corā dño. Partē ciboꝝ eādē accipiet quā τ cete
ri: excepto eo q̄ i vrbe sua ex patria ei successiōe
debet. Qñ igressus fueris trā quā dñs de⁹ tuus
dabit tibi: caue ne imitari velis abominationes
illaꝝ gētiū: nec iueniat i te q̄ lustret filiū suū aut
filiā ducēs p ignē: aut q̄ ariolos sciscitet: aut ob
seruet somnia atq; auguria: ne sit malefic⁹: nec in
cātator: neq; phitōes ꝯsulat nec diuinos τ q̄rat a
mortuis veritatē. Oia. n. h̄ abomiat dñs: τ ꝓpter
istiusmōi scelera delebit eos i introitu tuo: pfectus
eris τ absq; macula cū dño deo tuo. Gētes iste
quaꝝ possidebis trā: augures τ diuinos audiūt: tu aūt
a dño deo tuo alr̄ istitut⁹ es. Propheta; de gente
tua τ d̄ frib⁹ tuis sicut me suscitabit tibi dñs de⁹
tuus: ipm audies ut petisti a dño deo tuo i oreb
qñ ꝯcio ꝯgregata ē atq; dixisti: Ultra nō audiaz
vocē dñi dei mei: τ ignē hūc maximū āpli⁹ nō vi
debo ne moriar. Et ait dñs mihi: Bñ oia sūt lo
cuti. Propheta; suscitabo eis de medio fratrū suo
rū silez tui: τ ponā vba mea i ore eius: loquetq;
ad eos oia q̄ pcepo illi. Qui aūt vba ei⁹ q̄ loqt i
noie meo audire noluerit: ego vltor exstā. Pro
pheta aūt q̄ arrogātia depravat⁹ voluerit loq̄ in
noie meo q̄ ego nō pcepi illi ut diceret: aut ex noie
alienoꝝ deoꝝ iterficiet. Qd si tacita cogitatōe re
spōderis: quō possuz itellige vbū qd̄ dñs nō ē lo
cutus: h̄ habebis signū. Qd i noie dñi ꝓpheta il
le pdixerit τ nō euenerit: h̄ dñs nō ē locut⁹: sz p
tumorē ai sui ꝓpheta ꝯfinxit: τ icirco ñ timeb eū.

XIX

Cum disperdiderit dñs de⁹ tu⁹ gē
tes q̄ꝝ tibi traditur⁹ ē terrā τ possideris
eā habitaueris q; i vrbib⁹ ei⁹ τ i edib⁹: tres
ciuitates sepabis tibi i medio tre quā dñs deus
tu⁹ dabit tibi i possessionē sternēs diligent viā: τ
i tres eq̄lit ptes totā tre tue ꝓuinciā diuides: ut
hēat e vicino q̄ ꝓpt homicidiū pfugus ē q̄ possit
euadē. Hec erit lex homicide fugiētis cuius vita
suanda ē. Qui pcusserit ꝓximū suū nesciēs: τ q̄
heri τ nudiusterti⁹ nullū ꝯtra eū odiū habuisse
cōprobat sz abiisse cū eo simplr in siluā ad ligna
cedēda: τ i succisiōe lignoꝝ securis fugerit manu
ferrūq; lapsuz de manubrio amicū ei⁹ pcusserit
τ occiderit: h̄ ad vnā supradictaꝝ vrbiū ꝯfugiet τ
viuet: ne forsitan ꝓximus ei⁹ cui⁹ effusus est san
guis dolore stimulat⁹ psequt τ apphēdat eū si lō
gior via fuerit: τ pcutiat aiam ei⁹ q̄ nō ē re⁹ mor
tis: q2 nullū ꝯtra eū q̄ occisus ē odiū prius habu
isse mōstrat. Iccirco pcipio tibi ut tres ciuitates
eq̄lis intra se spatij diuidas. Cū aūt dilatauerit
dñs deus tuus terminos tuos sicut iurauit patrib⁹
tuis τ dederit tibi cūctā trā quā eis pollicitus ē;
si tñ custodieris mādata ei⁹ τ feceris q̄ hodie p̄
cipio tibi ut diligas dñm deū tuū τ ābules i vijs
eius oi tpe: addes tibi tres alias ciuitates: τ su
pradictaꝝ triū vrbiū nūez duplicab: ut nō effun
dat sanguis inoxi⁹ i medio tre quā dñs de⁹ tuus
dabit tibi possidēdā: ne sis sanguis reus. Si q̄s
aūt odio hñs ꝓximū: isidiat⁹ fuerit vite ei⁹ sur
gēsq; pcusserit illū τ mortuus fuerit: fugeritq;
ad vnā ꝫ supradictis vrbib⁹: mittēt seniores ciui
tatis illius: τ arripiēt eū de loco effugij: tradētq;
i manu ꝓximi cuius sanguis effusus ē: τ moriet.
Nō misereberis eius: τ auferes noxiū sanguinez
de isrl: ut bñ sit tibi. Nō assumes τ trāsferes tmi
nos ꝓximi tui quos fixerūt priores i possessione
tua quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi i tra quā accepis
possidēdā. Nō stabit testis vnus ꝯtra aliquē: q̄c
q̄d illud pctī τ facinoris fuerit: sz i ore duoꝝ aut
triū testiū stabit oē vbū. Si steterit testis mēdax
ꝯtra hoiez accusans eū puaricatōis: stabūt ābo
quoꝝ cā ē añ dñm i ꝯspectu sacerdotū τ iudicū q̄
fuerit i dieb⁹ illis. Cūq; diligētissime pscrutātes
iuenerit falsum testē dixisse ꝯtra frēm suū mēda
ciū reddēt ei sicut fratri suo facē cogitauit: τ aufe
rēs malū de medio tui: ut audiētes ceti timorez
habeant: τ neq̄q̄z talia audeāt facē. Nō miserebe
ris eius: sz aiaz p aia: oculū p oculo: dētē p dē
te: manū p manu: pedē p pede exiges.

XX

Si exieris ad bellū ꝯtra hostes tuos: τ vi
deris equitatus τ currus τ maiorē q̄z tu
habeas aduersarij exercitus mltitudinē
nō timebis eos: q2 dñs de⁹ tuus tecū ē q̄ eduxit
te d̄ tra egypti. Appropiquāte aūt iā plio: stabit
sacerdos añ faciē: τ sic loqt ad pplm. Audi isrl.
Uos hodie ꝯtra inimicos vros pugnā cōmittitis
nō pertimescat cor vrm: Nolite metuere: nolite ce
dere: nec formidetis eos: q2 dñs deus vr̄ i medio
vrī est: τ p vobis ꝯtra aduersarios dimicabit ut
eruat vos de piculo. Duces q̄z per singulas tur
mas audiēte exercitu ꝓclamabūt: Quis ē hō q̄
edificat domū nouā: τ nō dedicauit eā: Uadat τ
reuertat i domū suā: ne forte moriat i bello τ ali⁹
dedicet eā. Quis ē hō q̄ plātauit vineā: τ necdū
fecit eā eē cōez: de q̄ vesci oib⁹ liceat: Uadat τ re
uertat i domū suā: ne forte moriat i bello: τ ali⁹
hō ei⁹ fungat officio. Quis ē hō q̄ despōdit vxo
rē: τ nō accepit eā: Uadat τ reuertat i domū suā
ne forte moriat i bello τ alius hō accipiat eam.
His dictis addēt reliq̄: τ loquēt ad pplm: Quis
ē hō formidolosus τ corde pauido: Uadat τ re
uertat i domū suā: ne pauē faciat corda fratrum
suoꝝ sicut ipe timore pterritus ē. Cūq; siluerint
duces exercit⁹ τ finē loquēdi fecerint: vnusq̄sq;
suos ad bellādū cuneos pparabit. Si qñ accesse
ris ad expugnādā ciuitatē: offerēs ei pmū pacē.
Si receperit τ apuerit tibi portas: cūctus ppls q̄

in ea ẽ saluabit᷑: ⁊ seruiet tibi sub tributo. Sin autẽ fedꝰ inire noluerit ⁊ ceperit ꝯtra te bellũ: oppugnabis eã. Cũqꝫ tradiderit dñs deꝰ tuus illã i manu tua: percuties oẽ qđ i ea generis masculini ẽ i ore gladij absqꝫ mulierib' ⁊ infantib': iumẽtis ⁊ ceterio q̃ i ciuitate sunt. Oẽm p̄dã exercitui diuides ⁊ comedes de spolijs hostiũ tuoꝝ q̃ dñs deꝰ tuꝰ dederit tibi. Sic facies cũctis ciuitatib' q̃ a te ꝑcul valde sunt: ⁊ nõ sunt d̃ his vrbib' q̃s i possessionẽ accepturus es. De his autẽ ciuitatib' q̃ dabunt᷑ tibi: nullũ oĩo ꝑmittes viuẽ: sed interficies i ore gladij: etheũ videlꝫ ⁊ ãmorreũ ⁊ chananeuz: pherezeũ ⁊ eueũ ⁊ iebuseũ: sicut p̄cepit tibi dñs deus tuus: ne forte doceãt vos facẽ cũctas abominatiões q̃s ipsi opati sũt dijs suis ⁊ peccetis i dñm deũ vrm. Qñ obsederis ciuitatẽ multo tpe ⁊ munitõ ib' circũdederis ut expugnes eã: nõ succides arbores de qb' vesci põt: nec securib' ꝑ circuitũ debes vastare regionẽ: qm̃ lignũ ẽ ⁊ ñ hõ nec põt bellãtiũ ꝯtra te augẽ numeꝝ. Si q̃ autẽ ligna non sunt pomifera sed agrestia ⁊ in ceteros ꝯpta vsus: succide ⁊ extrue machinas donec capias ciuitatẽ que ꝯtra te dimicat.

XXI

Quãdo inuẽtũ fuerit in t̃ra quã dñs deus tuus datur' ẽ tibi: hoĩs cadauer occisi: ⁊ ignorabit᷑ cedis reus: egredient᷑ maiores natu ⁊ iudices tui ⁊ metient᷑ a loco cadauẽis singulaꝝ ꝑ circuitũ spacia ciuitatũ: ⁊ quã viciniorẽ ceteris eẽ ꝑspexerit: seniores ciuitatis illi' tollẽt vitulã d̃ armẽto q̃ nõ traxit iugũ: nec t̃rã scidit vomere: ⁊ ducẽt eã ad vallẽ asperã atqꝫ saxosam q̃ nũq̃ꝫ arata ẽ: nec semẽtẽ recepit: ⁊ cedẽt i ea ceruices vitule. Accedẽtqꝫ sacerdotes filij leui q̃s elegerit dñs deꝰ tuus ut ministrẽt ei ⁊ bñdicãt in noĩe ei': ⁊ ad x̄bũ eoꝝ oẽ negociũ pẽdet: ⁊ q̃cq̃d mũdũ uel imũdũ ẽ iudicet᷑. Et veniẽt maiores natu ciuitatis illius ad interfectũ: lauabũtqꝫ man' suas sup vitulã q̃ i valle ꝑcussa ẽ: ⁊ dicẽt. Manus nr̃e nõ effuderũt sanguinẽ hunc: nec oculi viderũt. Propici' esto ppl'o tuo isr'l' quẽ redemisti dñe: ⁊ nõ reputes sanguinẽ inocẽtẽ i medio ppl'i tui isr'l'. Et auferet᷑ ab eis reatus sanguinis: tu autẽ alien' eris ab inocentis cruore q̃ fusus es cũ feceris qđ p̄cepit dñs. Si egressus fueris ad pugnã ꝯtra inimicos tuos: ⁊ tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua: captiuosqꝫ duxeris ⁊ videris i nũero captiuoꝝ mulierẽ pulchrã ⁊ adamaueris eã voluerisqꝫ hẽr vxorẽ introduces eã i domũ tuam: Que radet cesariẽ ⁊ circũcidet vngues ⁊ depõet vestẽ i q̃ capta ẽ: sedẽsqꝫ in domo tua: flebit priẽ ⁊ matrẽ suã vno mẽse: ⁊ postea intrab ad eã: dormiesqꝫ cũ illa: ⁊ erit vxor tua. Si autẽ postea non sederit aĩo tuo: dimittes eã liberã: nec vendẽ poteris pecunia: nec opp̄imẽ ꝑ potẽtiã: qr humilasti eaꝫ. Si habuerit hõ vxores duas vnã dilectã ⁊ alterã odiosaꝫ genuerintqꝫ ex eis liberos: ⁊ fuerit filius odiose p̄genitus: volueritqꝫ sbiam int᷑ filios suos diuidẽ: non poterit filiũ dilecte facẽ p̄genitũ ⁊ p̄ferre filio odiose: sꝫ filiũ odiose agnoscet p̄genitũ: dabitqꝫ ei de his q̃ habuerit cũcta duplicia. Iste ẽ.n. p̄ncipiũ liberoꝝ ei': ⁊ huic debent᷑ p̄genita. Si genuerit hõ filiũ cõtumacẽ ⁊ ꝓteruũ q̃ nõ audierit patris ac matris impiũ: ⁊ coercit' obedire cõtẽpserit: apphẽdẽt eũ ⁊ ducẽt ad seniores ciuitatis illius ⁊ ad portã iudicij: dicẽtqꝫ ad eos: Filius nr̃ iste ꝓteruus ⁊ cõtumax ẽ: monita nr̃a audire cõtẽnit: comessatiõib' vacat ⁊ luxurie atqꝫ cõuiuijs: lapidib' eũ obruet ppl's ciuitatis ⁊ morief᷑: ut auferatis malũ de medio vrũ: ⁊ vniuersus isr'l' audiẽs ꝑtimescat. Qñ peccauerit hõ qđ morte plectendũ est: ⁊ adiudicatus morti appẽsus fuerit i patibulo: nõ ꝑmanebit cadauer ei' i ligno: sed i eadẽ die sepelief᷑: qr maledict' a deo ẽ q̃ pẽdet i ligno: ⁊ neq̃q̃ꝫ cõtaminabis terrã tuã quã dñs deus tuus dederit tibi i possessionem.

XXII

Non videbis bouẽ fr̃is tui aut ouẽ errãtẽ: ⁊ p̄teribis: sed reduces fratri tuo: etiã si nõ ẽ ꝓpinquus frat᷑ tuus nec nosti eũ: duces i domũ tuã ⁊ erũt apud te q̃ꝫdiu q̃rat ea frat᷑ tuus ⁊ recipiat. Sil'r facies de asino ⁊ de vestimẽto ⁊ de oi re fr̃is tui q̃ perierit: si inueneris eã ne negligas q̃si alienã. Si videris asinuz fr̃is tui aut bouẽ cecidisse i via: nõ despicies: sed subleuabis cũ eo. Nõ induet᷑ mulier veste virili: nec vir vtet᷑ veste feminea. Aboĩabilis.n. apud deũ est q̃ facit h̃. Si ãbulãs ꝑ viã: i arbore uel in t̃ra nidũ auis inueneris ⁊ matrẽ pullis ul' ouis d̃sup incubantẽ: nõ tenebis eã cũ filijs: sed abire patieris captos tenẽs filios: ut bñ sit tibi ⁊ lõgo viuas tpe. Cũ edificaueris domũ nouã: facies murũ tecti ꝑ circuitũ: nec effũdat᷑ sãguis i domo tua ⁊ sis reus labẽte alio ⁊ i p̄ceps ruẽte. Nõ feres vineã tuã altero semĩe: ne ⁊ sementis quã seuisti ⁊ q̃ nascũt᷑ ex vinea pit᷑ scificent᷑. Non arabis in boue simul ⁊ asino. Nõ idueris vestimẽto qđ ex lana linoqꝫ ꝯtextũ ẽ. Funiculos in fimbrijs facies ꝑ q̃ttuor angulos palij tui q̃ operiris. Si duxerit vir vxorẽ: ⁊ postea odio habuẽit eã: q̃sierit qꝫ occasiões qb' dimittat eã obijciẽs ei nomen pessimũ ⁊ dixerit: vxorẽ hãc accepi ⁊ ingressus ad eã nõ inueni virginẽ: tollẽt eã pat᷑ ⁊ mr̃ ei': ⁊ ferẽt secũ signa x̄ginitatis ei' ad seniores vrb' q̃ i porta sũt: ⁊ dicꝫ pat᷑. Filiã meã dedi huic vxorẽ: quã qr odit iponit ei nomẽ pessimũ vt dicat: inõ ueni filiã tuã x̄ginẽ: ⁊ ecce h̃ sũt signa x̄ginitatis filie mee. Expãdẽt vestimẽtũ corã seniorib' ciuitatis apphẽdentqꝫ senes vrb' illi' viꝝ ⁊ x̄berabũt illũ ꝯdẽnãtes i sup cẽtũ siclis argẽti q̃s dabit prĩ puelle: qm̃ diffamauit nomẽ pessimũ sup x̄ginẽ isr'l'. habebitqꝫ eã vxorẽ ⁊ ñ poterit dimittẽ oĩb' diebus vite sue. Qđ si verꝝ ẽ qđ obijcit: ⁊ ñ ẽ i puella inuẽta x̄ginitas: eijciẽt eã ex fores dom' p̄ris

sui ⁊ lapidibus obruēt viri ciuitatis illius: ⁊ morieť qin fecit nephas in isrl' vt fornicareť in domo pr̄is sui: ⁊ auferes malum de medio tui. Si dormierit vir cū vxore alteri⁹ vterq3 morieť. i. adulť ⁊ adulťa: ⁊ auferes malū ð isrl'. Si puellā ꝟginē desp̄oderit vir ⁊ inuenerit eā aliqs ī ciuitate ⁊ ɔcubuerit cū ea: educes vtrūq3 ad portaz ciuitatis illius: ⁊ lapidib⁹ obruēť: puella qꝛ n̄ clamauit cū esset ī ciuitate: vir qꝛ hūiliauit vxorē ꝓximi sui: ⁊ auferes malū de medio tui. Sin āt in agro reppererit vir puellā q̄ desp̄osata ē: ⁊ app̄hēdēs ɔcubuerit cū ea: ipe morieť solus: puella nihil patieť: nec ē rea mortis: q̄m sicut latro ɔsurgit ɔtra fr̄em suū: ⁊ occidit aiam ei⁹: ita ⁊ puella ꝑpessa ē. Sola erat in agro: clamauit: ⁊ null⁹ affuit q liberaret eā. Si inuenerit vir puellā ꝟginē q̄ n̄ hȝ sp̄osum: ⁊ apprehendēs cōcubuerit cum illa: ⁊ res ad iudicium venerit: dabit q dormiuit cū ea pr̄i puelle: qnquaginta siclos argenti ⁊ hēbit eā vxorē: qꝛ hūiliauit illā. Nō poterit dimitteť eā cūctis dieb⁹ vite sue. Nō accipiet hō vxorem pr̄is sui: nec reuelabit opimentū ei⁹. XXIII

Non intrabit eunuch⁹ attritis vl' āputatis testicul' ⁊ absciso ꝟetro ecc̄iaz dn̄i. Nō egredieť māser: h̄ ē ð scorto nat⁹ i ecc̄iā dn̄i vsq3 ad decimā gn̄atiōē: Ammonites ⁊ moabites ēt p⁹ decimā gn̄ationē n̄ intrabūt ecc̄iaz dn̄i ineťnū: qꝛ noluerūt vobis occurrē cū pane et aq̄ in via qn̄ egressi estis de egypto: ⁊ qꝛ cōduxerūt ɔtra te balaā filiū beor ð mesopotamia syrie vt male diceēt tibi: ⁊ noluit dn̄s de⁹ audire balaā ꝟtitq3 maledictionē eius i b̄ndictionē tuā eo q diligeret te. Nō facies cū eis pacem: nec q̄ras eis bona cūctis dieb⁹ vite tue in sempiťnū. Nō abominaberis idumeū: qꝛ fr̄ tuus ē: nec egyptiū: qꝛ aduena fuisti in t̄ra ei⁹. Qui nati fuerit ex eis tertia gn̄atiōe intrabūt in ecc̄iam dn̄i. Qn̄ egressus fueris aduersus hostes tuos ī pugnā: custodias te ab oī re mala. Si fuerit int' uos hō q nocturno pollutus sit somnio: egredieť ex̄ castra: ⁊ n̄ reuerteť p̄usq3 ad uesperā laueť aq̄: ⁊ p⁹ solis occasū regredieť ī castra. Hēbis locum ex̄ castra ad quē egrediaris ad req̄sita nature: gerēs paxillū in baltheo. Cūq3 sederis fodies ꝑ circuitū: et egesta hūo operies quo releuat⁹ es. Dn̄s. n. de⁹ tuus ābulat ī medio castroꝝ: ut eruat te ⁊ tradat tibi inimicos tuos: ut sint castra tua sancta: ⁊ nihil ī eis appareat feditatis: ne dereliNq̄t te. Non trades seruū dn̄o suo q ad te ɔfugerit. Habitabit tecū ī loco q ei placuerit: ⁊ in una urbiū tuarū requiescet: ne ɔtristes eū. Nō erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filijs isr̄ael. Non offeres mercedē ꝓstibuli: nec p̄ciū canis de domo dn̄i dei tui quicq̄d illud ē quod uouerint: qꝛ abominatio est utrumq3 apud dn̄m deū tuū. Non fenerabis fr̄i tuo ad u[s]urā pecuniā: nec fruges nec qualibet aliā rē: sed alieno. Fratri aūt tuo absq3 usura: id qđ indiget cōmodabis: ut b̄ndicat tibi dn̄s deus tuus in oī ope tuo in terra ad quaz ingredieris possidendā. Cū uotū uoueris dn̄o deo tuo nō tardabis reddere: qꝛ regret illud dn̄s deus tu⁹: ⁊ si moratus fueris reputabiť tibi in pctm̄. Si nolueris polliceri absq3 pctō eris: Quod āt semel egressū ē de labijs tuis obseruabis: ⁊ facies sicut ꝓmisisti dn̄o deo tuo: ⁊ propria uolūtate ⁊ ore tuo locutus es. Ingressus uineā ꝓximi tui comede uuas q̄ztuz tibi placuerit: foras āt ne efferas tecū. Si intraueris segetē amici tui: frāges spicas ⁊ mău ɔtēs. falce aūt n̄ metes.

Si acceperit hō uxorē ⁊ hūerit. XXIIII ⁊ non inuenerit grām añ oc'los eius ꝓpť aliquā feditatē: scribz libellū r̄pudij ⁊ dabit in mău illi⁹: ⁊ dimittet eā ð domo sua. Cūq3 egressa alterū maritū duxerit: ⁊ ille q̄z oderit eā dederitq3 ei libellū repudij: ⁊ dimiserit de domo sua uel certe mortuus fuerit: nō poterit p̄or maritus recipe eā ī uxorē: qꝛ polluta ē ⁊ abomiabilis facta corā dn̄o: ne peccare facias terrā tuam quā dn̄s deus tuus tradiderit tibi possidēdā. Cū accepit hō nup uxorē: n̄ ꝓcedet ad bellū: nec ei qppia necessitatis iniūgeť publice: sed uacabit absq3 culpa domui sue ut uno anno leteť cū uxore sua. Nō accipies loco pignoris iferiorē ⁊ supiorē molā. qꝛ aiam suā apposuit tibi. Si dep̄hensus fuerit hō sollicitans frem suū de filijs isr̄ael ⁊ uēdito eo accepit p̄ciū: interficieť: ⁊ auferes malū de medio tui. Obserua diligēť ne icurras plagam lepre: sed facies q̄cūq3 docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id quod p̄cepi eis: ⁊ imple sollicite. Memētote q̄ fecerit dominus deus uester marie i uia cū egrederemi de egypto. Cuz repetes a ꝓximo tuo rē aliquam quam dz tibi n̄ igredieris domū eius: ut pignus auferas: sed stabis foris: ⁊ ille tibi ꝓferet qđ hūerit. Si aūtē paup ē nō pnoctabit apud te pignus: sz stati reddet ei ante sol' occasū: ut dormiēs ī uestimēto suo benedicat tibi: ⁊ hēas iusticiā corā dn̄o deo tuo. Nō negab mercedē indigēns ⁊ paupis fr̄is tui: siue aduene q tecū morať ī t̄ra ⁊ intra portas tuas ē: sed eadē die reddes ei p̄ciū laboris sui ante solis occasū: qꝛ paup ē ⁊ ex eo sustētat aiam suā: ne clamet ɔtra te ad dn̄z ⁊ reputeť ī pc̄m. Non occidēť p̄res ꝓ filijs: nec filij ꝓ p̄ribus: sz unusq̄sq ꝓ pctō suo morieť. Nō puertes iudiciū aduene ⁊ pupilli: nec auferes pignoris loco uidue uestimētū. Memēto q̄ s[er]uieris i egypto: ⁊ eruerit te dominus deus tuus inde: idcirco p̄cipio tibi ut facias hāc rē. Qn̄ messueris segetē i agro tuo ⁊ oblitus māipulū reliq̄ris nō reuerteris: ut tollas illū: sed aduenā ⁊ pupillū ⁊ uiduā auferre patere: ut b̄ndicat tibi dn̄s deus tuus in oī ope manuū tuaꝝ. Si fruges collegeris oliuaꝝ q̄cq̄d re

mãserit i arborib⁹ ñ reuerteris vt colligas: sȝ re liq̃s aduene: pupillo ac vidue. Si videmiaueris vineá tuá ñ colliges remanẽtes racemos: sed ce dẽt i vsus aduene: pupilli ac vidue. Memẽto q̃ ⁊ tu fueris in egypto: ⁊ iccirco precipio tibi: vt facias hanc rem. XXV

Si fuerit cã int̃ aliq̃s: ⁊ int̃pellauerit iudi ces quẽ iustũ eẽ pspexerit: illi iusticie pal mã dabũt: quẽ impiũ ɔdẽnabũt ipietans. Sin aũt eũ q peccauit dignũ viderit plagis: pstẽrnẽt ⁊ corã se faciẽt ỽberari. Pro mẽsura pcti erit ⁊ plagarũ mod⁹: ita dũtaxat vt q̃dragenariũ nũe rũ nõ excedãt: ne fede laceratus añ oculos tuos obeat fr̃ tu⁹. Nõ ligabis os bouis terẽtis i area fruges tuas. Qñ hitauerit fr̃es sil: ⁊ vn⁹ ex eis absq̃ liberis mortu⁹ fuerit: vxor defũcti nõ nu bet alt̃i: sed accipiet eã fr̃ ei⁹: ⁊ suscitabit semen fr̃is sui: ⁊ p̃mogenitũ ex ea filiũ noie illi⁹ appella bit: vt non deleat̃ nomẽ ei⁹ ex isrl̃. Sin aũt noluerit accipe vxorẽ fr̃is sui que ei lege debet̃: perget mulier ad portã ciuitatis: ⁊ int̃pellabit maiores natu: diceťq̃. Nõ vult fr̃ at̃ viri mei suscitare se mẽ fr̃is sui i isrl̃: nec me in ɔiugiũ sumere. Stati mq̃ accersiri eũ faciẽt ⁊ iterrogabunt. Si r̃ñderit nolo eã vxorẽ accipe: accedet mulier ad eũ corã senioribus: ⁊ tollet calciamẽtũ ƌ pede eius: spu etq̃ in faciẽ eius: ⁊ dicet. Sic fiet homini q non edificat domũ fr̃is sui. Et vocabit̃ nomẽ illius i isrl̃ domus discalciati. Si h̃ũerint int̃ se iurgium viri duo: ⁊ vnus ɔtra alterũ rixari cepit: volens q̃ vxor alterius eruere virũ suũ ƌ manu fortioris miseritq̃ manũ ⁊ app̃hẽderit verẽda eius: absci des manũ illius: nec flecteris sup eã vlla mia. Nõ hẽbis i sacculo diuersa põdera maius ⁊ mi nus: nec erit i domo tua modius maior ⁊ minor. Põdus hẽbis iustũ ⁊ verũ ⁊ modius eq̃lis: et verus erit tibi: vt m̃lto viuas tp̃e sup terrã quã dñs deus tuus dederit tibi. Abominat̃ eni dñs eũ q facit h̃: ⁊ aduersat̃ oẽm iniusticiã. Memẽto q̃ fecerit tibi amalech i via qñ egrediebaris ex e gypto: quõ occurrerit tibi: ⁊ extremos agminis tui q lassi residebãt ceciderit: qñ tu eras fame ⁊ labore ɔfect⁹: ⁊ ñ timuerit deũ. Cũ g̃ dñs deus tu us dederit tibi reqẽ: ⁊ subiecerit cũctas p circui tũ naciões i terra quã tibi pollicitus ẽ: delebis no mẽ eius sub celo. Caue ne obliuiscaris. XXVI

Cumq̃ itraueris terrã quã dñs deus tu us tibi daturus ẽ possidẽdã: ⁊ obtinue ris eã: atq̃ hitaueris i illa: tolles de cun ctis frugibus tuis p̃mitias: ⁊ pones in cartallo pgesq̃ ad locũ quẽ dñs deus tuus elegerit: vt ibi inuocet̃ nomẽ eius: accedesq̃ ad sacerdotẽ q fuerit in diebus ill̃: ⁊ dices ad eũ. Profiteor hodie corã dño deo tuo q̃ ingressus sũ in t̃rã p q̃ iurauit p̃ribus nr̃is: vt daret eã nobis. Suscipi ensq̃ sacerdos cartallũ ƌ mãu tua ponet añ al tare dñi dei tui: ⁊ loq̃ris in conspectu dñi dei tui. Syrus psequebat̃ p̃rem meũ q descẽdit i egyptũ: ⁊ ibi pegrinatus ẽ in paucissimo nũero: creuitq̃ in gẽtem magnã ac robustã: ⁊ infinite m̃titudis. Afflixerũtq̃ nos egyptij ⁊ psecuti sũt imponẽtes onera grauissima: ⁊ clamauimus ad dñm deum patrũ nr̃orũ q exaudiuit nos: ⁊ respexit hũilitatẽ nr̃am ⁊ laborẽ atq̃ angustiã: ⁊ eduxit nos ƌ egy pto in manu forti ⁊ brachio extento: in ingẽti pa uore: in signis atq̃ portẽtis: ⁊ introduxit ad lo cũ istũ: ⁊ tradidit nobis terrã lacte ⁊ melle manã tẽ. Et iccirco nũc offero p̃mitias frugũ terre quã dñs de⁹ dedit mihi. Et dimittes eas i ɔspectu dñi dei tui: ⁊ adorato dño deo tuo: epulaberis i oib⁹ bõis q̃ dñs deus tuus dederit tibi ⁊ domui tue tu ⁊ leuites ⁊ aduena q tecũ ẽ. Qñ cõpleueris ƌ cimã cũctarũ frugũ tuarũ anno decimarũ tercio dabis leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ⁊ vidue: vt co medant intra portas tuas: ⁊ saturent̃: loq̃risq̃ i ɔspectu dñi dei tui. Attuli quod scificatũ ẽ ƌ do mo mea: ⁊ dedi illõ leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ac vidue sicut iussisti mihi. Nõ p̃terii mãdata tua nec sũ oblitus impij tui. Nõ comedi ex eis in lu ctu meo: nec sepaui ea in q̃libet imũdicia: nec ex pendi ex his quicq̃ in re funebri. Obediui vo ci dñi dei mei: ⁊ feci oia sicut p̃cepisti mihi. Re spice ƌ scũ ario tuo: ⁊ de excelso celorũ hitaciõ: et bñdic pp̃lo tuo isrl̃: ⁊ terre quã dedisti nobis si cut iurasti p̃ribus nr̃is: terre lacte ⁊ melle manã ti. Ho die dñs deus tuus p̃cepit tibi vt facias mãdata h̃ atq̃ iudicia: vt custodias ⁊ impleas ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua. Dñm elegisti hodie vt sit tibi deus: ⁊ ãbules in vijs eius vt cu stodias cerimonias illius: ⁊ mandata atq̃ iudi cia. ⁊ obedias eius impio. En dñus elegit te ho die: vt sis ei pp̃ls peculiaris sicut locutus ẽ tibi ⁊ custodias omnia p̃cepta illius: ⁊ faciet te excel siorẽ cũctis gẽtibus q̃s creauit in laudẽ ⁊ nomẽ ⁊ gliam suã: vt sis pp̃ls scũs dñi dei tui sicut lo cutus ẽ. XXVII

Precepit aũt moyses ⁊ seniores pp̃lo isrl̃ dicẽtes. Custodite oẽ mãdatũ qd̃ p̃cipio vobis hodie. Cũq̃ trãsieris iordanẽ in t̃rã quã dñs deus tuus dabit tibi: eriges ingẽtes lapides ⁊ calce leuigabis eos vt possis in eis scribẽ om nia ỽba legis huius iordãe trãsmisso: vt introe as terrã quã dñs deus tuus dabit tibi: t̃rã lacte ⁊ melle manantẽ: sicut iurauit p̃ribus tuis. Qñ g̃ trãsieritis iordanẽ erigite lapides q̃s ego ho die p̃cipio vobis in mõte hebal: ⁊ leuigabis eos calce: ⁊ edificabis ibi altare dño deo tuo de lapi dibus quos ferrum ñ tangit ⁊ de saxis informi bus ⁊ inpolitis: ⁊ offeres sup eo holocausta do mino deo tuo: ⁊ immolabis hostias pacificas. co medesq̃ ibi ⁊ epulaberis corã dño deo tuo. Et scribes sup lapides oia ỽba legis huius plãe ⁊

lucide. Dixeruntqȝ moyses ⁊ sacerdotes leuitici generis ad oēȝ israelē: Attēde ⁊ audi isrl: Hodie factus es pplš dñi dei tui. Audies vocē ei⁹: ⁊ facies mandata atqȝ iusticias q̄s ego pcipio tibi: Precepitqȝ moyses pplo i die illo dicēs: Hi stabūt ad bñdicēduȝ dño sup mōtē garizi iordane trāsmisso: symeō: leui: iudas: isachar: ioseph: ⁊ beniamin. Et e regione isti stabūt ad maledicēduȝ i mōte hebal: rubē: gad: ⁊ azer: zabulon: dan ⁊ neptalim. Et pnūciabūt leuite: dicētqȝ ad oēs viros isrl' excelsa voce: Maledict⁹ hō q facit sculptile ⁊ cōflatile abominatione dñi opus manuū artificū: ponitqȝ illud i abscōdito. Et rñdebit oīs pplš ⁊ dicet amē. Maledictus q nō honorat patrē suū ⁊ matrē suā. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q trāsfert tminos pximi sui. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q errare facit cecū in itinere. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q puertit iudiciuȝ aduene: pupilli ⁊ vidue. Et dicet ois pplus amē. Maledictus q dormit cū vxore patris sui: ⁊ reuelat opimētū lectuli ei⁹. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q dormit cū oi iumēto: Et dicet oīs pplš amē. Maledict⁹ q dormit cū sorore sua filia pāris sui vl' mrīs sue. Et dicet oīs pplš amē. Maledictus q dormit cū socru sua. Et dicet ois pplš amen. Maledictus q clā pcusserit primū suū. Et dicet ois pplš amen. Maledictus q dormit cum vxore pximi sui. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q accipit munera ut pcutiat aīam sanguinis inocētis. Et dicet ois pplš amē. Maledictus q non pmanet in smonibus legis hui⁹: nec eos ope pficit. Et dicet ois pplš amen.

XXVIII

Si aūt audieris vocē dñi dei tui ut facias atqȝ custodias oia mādata ei⁹ q ego pcipio tibi hodie: faciet te dñs deus tuus excelsiorē cūctis gētib⁹ q̄ vsāt i tra. Venietqȝ sup te vniuerse bñdictiōes iste ⁊ apphēdēt te: si tm̄ pcepta ei⁹ audieris. Bñdictus tu i ciuitate: ⁊ bñdictus i agro. Bñdictus fructus vētris tui: ⁊ fructus tre tue: fructusqȝ iumētorū tuoꝝ: greges armētoꝝ tuoꝝ ⁊ caule ouiū tuarū. Bñdicta horrea tua: ⁊ bñdicte relique tue. Bñdictus eris igrediēs ⁊ egrediens. Dabit dñs inimicos tuos q ɔsurgēt aduersuȝ te corruētes in ɔspectu tuo. Per vnā viā venient ɔtra te: ⁊ p septē fugiēt a facie tua. Emittet dñs bñdictionē super cellaria tua: ⁊ sup oia opa manuū tuaꝝ: benedicetqȝ tibi i tra quā accepis. Suscitabit te dñs sibi i ppl'm sanctū sicut iurauit tibi: si custodieris mādata dñi dei tui: ⁊ ābulaueris in vijs ei⁹. Videbūtqȝ oēs trarū ppli q nomē dñi iuocatū sit sup te ⁊ timebūt te. Abundare te faciet dñs oib⁹ bonis fructu vteri tui ⁊ fructu iumentoꝝ tuoꝝ: ⁊ fructu tre tue quaȝ iurauit dñs patribus tuis ut daret tibi. Apiet dñs thesauꝝ suū optimū celuȝ ut tribuat pluuiā tre tue in tpe suo: bñdicetqȝ cūctis opibus manuū tuaꝝ. Et fenerabis gētibus multis: ⁊ ipse a nullo fenus accipies. Constituet te dñs de⁹ tuus i caput ⁊ nō i caudā: ⁊ eris semp supra ⁊ nō subt: si tm̄ audieris mādata dñi dei tui q̄ ego pcipio tibi hodie ⁊ custodieris ⁊ feceris: ac nō declinaueris ab eis: nec ad dextrā nec ad sinistrā: nec secutus fueris deos alienos neqȝ colueris eos. Qd si audire nolueris vocēȝ dñi dei tui ut custodias ⁊ facias oia mādata eius ⁊ cerimonias q̄s ego pcipio tibi hodie: venient sup te oēs maledictiones iste ⁊ apphēdēt te. Maledictus eris i ciuitate: maledictus in agro. Maledictuȝ horreū tuū ⁊ maledicte relique tue. Maledictus fructus vētris tui: ⁊ fructus tre tue: armēta boū tuoꝝ: ⁊ greges ouiū tuarū. Maledictus eris ingrediēs: ⁊ maledictus egrediēs. Mittet dñs sup te famē ⁊ esuriē ⁊ icrepationē in oia opa tua que tu facies: donec cōterat te ⁊ pdat velocit' ppt' adinuētiones tuas pessimas i qbus reliqsti me. Adiūgat tibi dñs pestilētiā: donec ɔsumat te de tra ad quā igredieris possidēdā. Percutiat te dñs egestate febri ⁊ frigore: ardore ⁊ estu ⁊ aere corrupto ac rubigine: ⁊ psequat' donec peas. Sit celū qd sup te est eneū ⁊ terra quā calcas ferrea. Det dñs imbrē tre tue puluerē: ⁊ d celo descēdat sup te cinis donec cōteraris. Tradat te dñs corruentē añ hostes tuos: ⁊ p vnā viā egrediaris cōtra eos: ⁊ p septē fugias: ⁊ dispgaris p oia regna tre Sitqȝ cadauer tuū i escā cūctis volatilibus celi ⁊ bestijs tre: ⁊ nō sit q abigat. Percutiat te dñs vlcē egypti: ⁊ ptē corpis p quā stercora digerūt scabie qȝ ⁊ prurigine ita ut curari neqas. Percutiat te dñs amētia ⁊ cecitate ac furore mentis ⁊ palpes i meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: ⁊ non dirigas vias tuas. Oiqȝ tpe calūniā sustineas: ⁊ opp̄maris violentia: nec hēas q liberet te. Vxorē accipias: ⁊ alius dormiat cum ea. Domū edifices: ⁊ nō habites in ea. Plātes vineā: ⁊ nō vindemies eaȝ. Bos tuus imolet' corā te: ⁊ nō cōedas ex eo. Asinus tuus rapiat' i ɔspectu tuo ⁊ nō reddat' tibi. Oues tue dent' inimicis tuis: ⁊ nō sit q te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradant' alti pplo vidētibus oculis tuis ⁊ deficiētibus ad ɔspectū eoꝝ tota die ⁊ nō sit fortitudo i māu tua. Fructus tre tue ⁊ oēs labores tuos comedat pplus quē ignoras ⁊ sis semp calūniā sustinēs: ⁊ opp̄ssus cūctis diebus ⁊ stupēs ad terrorē eoꝝ q̄ videbūt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo i genibus ⁊ i suris: sanariqȝ nō possis a plāta pedis vsqȝ ad vticē tuū: Ducetqȝ te dñs ⁊ regē tuū quē cōstitues sup te in gētē quā igras tu ⁊ p̄res tui: ⁊ suies ibi dijs alienis ligno ⁊ lapidi: ⁊ eris pditus i puerbiū ac fabulā oibus pplis ad q̄s te itroduxerit dñs. Semētē multaȝ iacies i trā ⁊ modicū ɔgregabis: qr locuste deuorabūt oia. Vineā plātab ⁊ fodies ⁊ vinū nō bibes

nec colliges ex ea quippiã: quĩ vastabit vermibus. Oliuas hẽbis ĩ oĩbus terminis tuis ⁊ nõ vnge ris oleo: qr defluẽt ⁊ depibũt. Filios gnãbis ⁊ fi lias ⁊ nõ frueris eis: qm̃ ducent in captiuitatẽ Oẽs arbores tuas ⁊ fruges tr̃e tue rubigo con sumet. Aduena q tecũ v̽sat̃ in tr̃a: ascẽdet sup te eritq3 sublimior: tu aũt descẽdes: ⁊ eris inferior Ipse fenerabit tibi: ⁊ tu nõ fenerab̃ ei. Ipse erit i caput: ⁊ tu eris i caudã. Et venient sup te oẽs male dictiones iste: ⁊ psequẽtes apphẽdẽt te donec in tereas: qr nõ audisti vocẽ dñi dei tui: nec suasti mãdata ei⁹ ⁊ cerimonias q̃s p̃cepit tibi. Et erũt in te signa atq3 pdigia ⁊ i semine tuo vsq3 i sem pit̃nũ: eo q̃ nõ seruieris dño deo tuo in gaudio cordisq3 letitia ꝑpt̃ rerũ oium abũdantiã. Serui es inimico tuo quẽ emittet tibi dñs i fame ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ oĩ penuria: ⁊ ponet iugu3 ferreũ sup ceruicẽ tuã: donec te cõterat. Adducet dñs sup te gentẽ de longinquo ⁊ de extremis terre finib⁹ in similitudinẽ aqle volantis cũ ipetu: cui⁹ linguaz intelligẽ nõ possis gentẽ ꝑcacissimã: q̃ non defe rat seni nec misereat̃ paruuli: ⁊ deuoret fructũ iu mẽtoꝝ tuoꝝ ac fruges tr̃e tue donec intereas: ⁊ nõ relinq̃t tibi triticũ: vinũ ⁊ oleũ: armẽta boum ⁊ greges ouiũ: donec te dispdat ⁊ pterat i cũctis vrbib⁹ tuis ⁊ destruant̃ muri tui firmi atq3 subli mes in qb⁹ habebas fiduciã i oĩ terra tua. Obsi deberis intra portas tuas i oĩ tr̃a tua quã dabit tibi dñs de⁹ tu⁹ ⁊ comedes fructũ vteri tui ⁊ car nes filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ tuarũ q̃s dederit tibi do min⁹ de⁹ tuus i angustia ⁊ vastitate q̃ opp̃met te hostis tuus. Hõ delicat⁹ i te ⁊ luxuriosus valde inuidebit fr̃i suo ⁊ vxori q̃ cubat in sinu suo ne det eis de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ q̃s cõedet: eo q̃ nihil aliud hẽat in obsidione ⁊ penuria q̃ vastauerint te inimici tui intra oẽs portas tuas. Tenera mu lier ⁊ delicata q̃ sup terrã igredi nõ valebat: nec pedis vestigiũ figẽ ꝑpt̃ mollitiẽ ⁊ teneritudinẽ nimiã: inuidebit viro suo q cubat i sinu ei⁹ sup fi lij ⁊ filie carnib⁹ ⁊ illuuie secũdinaꝝ q̃ egrediunt̃ de medio feminũ eius: ⁊ sup liberis q eadẽ hora nati sunt. Comedẽt. n. eos clã ꝑpt̃ rerũ oium pe nuriã: i obsidione ⁊ vastitate q̃ opp̃met te inimi cus tu⁹ itra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ fece ris oĩa v̽ba legis hui⁹ q̃ scripta sunt i h̃ volumi ne: ⁊ timueris nomẽ ei⁹ gloriosu3 ⁊ terribile: h̃ ẽ dñu3 deũ tuũ: augebit dñs plagas tuas ⁊ plagas semis tui: plagas magnas ⁊ pseuerãtes: infirmi tates pessimas ⁊ ppetuas: ⁊ cõuertet i te oẽs af flictiõs egypti q̃s timuisti ⁊ adherebũt tibi. In sup ⁊ vniuersos languores ⁊ plagas q̃ non sunt scripte i volumine legis hui⁹: inducet dñs super te: donec te cõterat. Et remanebitis pauci nũero q ꝑ̃us eratis sicut astra celi ꝑ̃ mlt̃itudie: qm̃ nõ audistis vocez dñi dei v̾ri. Et sicut an̄ letatus est dñs sup vos: bñ vob̃ faciẽs vosq3 multiplicãs: sic letabit̃ disperdẽs vos atq3 subuertẽs ut aufe

ramini de tr̃a ad quã ingredieris possidẽdã. Di sperget te dñs i oẽs pp̃los a summitate tr̃e vsq3 ad t̃minos ei⁹: ⁊ seruies ibi dijs alienis q̃s ⁊ tu ignoras ⁊ p̃res tui: lignis ⁊ lapidib⁹. In gẽtibus q̃3 illis ñ quiesces: neq3 erit reqes vestigio pedis tui. Dabit. n. tibi dño ibi cor pauidũ ⁊ deficiẽtes oculos ⁊ aiam ɔsumptã merore: ⁊ erit vita tua q̃ si pendẽs an̄ te. Timeb̃ nocte ⁊ die ⁊ ñ credes vi te tue. Mane dices: qs mihi det vespeꝝ: ⁊ vespe qs mihi det mane: ꝑpt̃ cordis tui formidinez q̃ terreberis: ⁊ ꝑpt̃ ea q̃ tuis videb̃ oculis. Reducz te dñs classib⁹ in egyptũ ꝑ viã d̃ q̃ dixit tibi vt eã amplius nõ videres. Ibi vẽderis inimicis tuis in s̃uos ⁊ ancillas: ⁊ ñ erit q emat. XXIX

Hec sunt v̽ba federis qd̃ p̃cepit dñs moysi vt feriret cũ filijs isr̃l in tr̃a moab: pt̃ illd̃ fedus qd̃ cũ eis pepigit in oreb. Uocauit q3 moyses oẽm isr̃l: ⁊ dixit ad eos: Uos vidistis vniuersa q̃ fecit dñs corã vob̃ in tr̃a egypti pha raoni ⁊ oib⁹ s̃uis ei⁹ vniuerseq3 tr̃e illi⁹: tẽptatio nes magnas q̃s viderũt oculi tui: signa illa por tẽtaq3 igẽtia: ⁊ nõ dedit vob̃ dñs cor intelligẽs ⁊ oculos vidẽtes ⁊ aures q̃ possint audire vsq3 in p̃ntem diẽ. Adduxit vos q̃dragita ãnis ꝑ desertũ nõ sunt attrita vestimẽta v̾ra: nec calciamẽta pe dũ v̾roꝝ vetustate ɔsumpta sũt. Panẽ nõ come distis: vinũ ⁊ scerã nõ bibistis vt sciretis qr ipe est dñs de⁹ v̾r. Et venistis ad hũc locũ egressusq3 est seon rex esebõ ⁊ og rex basan occurrẽtes nob̃ ad pugnã: ⁊ ꝑcussim⁹ eos: ⁊ tulimus tr̃ã eoꝝ: ac tradidimus possidẽdã ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tri bui manasse. Custodite ẽ v̽ba pacti hui⁹ ⁊ iplete ea vt intelligatis vniuersa q̃ facitis. Uos statis hodie cũcti corã dño deo v̾ro: p̃ncipes v̾ri ⁊ trib⁹ ac maiores natu atq3 doctores oĩs pp̃ls israel: liberi ⁊ vxores v̾re ⁊ aduene q tecũ morant̃ i ca stris: exceptis lignoꝝ cesorib⁹ ⁊ his q ɔportant aq̃s: vt trãseas in fedẽ dñi dei tui: ⁊ in iureiuran do qd̃ hodie dñs de⁹ tuus ꝑcutit tecũ vt suscitet te sibi in pp̃lm: ⁊ ipe sit dñs deus tu⁹ sicut locut⁹ est tibi: ⁊ sicut iurauit p̃ribus tuis abraã ysaac ⁊ iacob. Nec vob̃ solis ego h̃ fed⁹ ferio ⁊ h̃ iuramẽ ta ɔfirmo: sed cũctis p̃ntib⁹ ⁊ absentib⁹. Uos. n. nostis quõ habitauerim⁹ in tr̃a egypti: ⁊ quõ trãsie rimus ꝑ mediũ nationũ q̃s transeũtes vidistis abominatiões ⁊ sordes. i. idola eaꝝ lignũ ⁊ lapi dez: argẽtũ ⁊ aurũ q̃ colebãt. Ne forte sit int̃ vos vir aut mulier familia aut trib⁹ cui⁹ cor auersum est hodie a dño deo v̾ro: vt vadat ⁊ s̃uiat dijs il laꝝ gẽtiũ: ⁊ sit int̃ vos radix germinãs fel ⁊ ama ritudinẽ. Cũq3 audierit v̽ba iuramẽti hui⁹ bñdi cat sibi i corde suo dicẽs: pax erit mihi: ⁊ ambula bo in prauitate cordis mei ⁊ assũmat ebria sitien tẽ: ⁊ dñs nõ ignoscat ei: sed tũc q̃3 maxime furor ei⁹ fumet: ⁊ zelus ɔtra hoiez illũ: ⁊ sedeãt sup eũ oĩa maledicta q̃ scripta sunt i h̃ volumie: ⁊ deleat dñs nomẽ ei⁹ sub celo: ⁊ ɔsumat eũ in ꝑditiõe ex

oībus tribub⁹ isrl̄: iuxᵃ maledictiōes q̄ in libro legis hui⁹ ac federis ꝯtinent̄. Diceťq₃ sequēs gnātio ⁊ filij q nascent̄ deīceps ⁊ pegrini q de longe venerit vidētes plagas t̄re illi⁹ ⁊ īfirmitates qb⁹ eā afflixerit dn̄s sulphure ⁊ solis ardore ꝯburēs ita vt vltra nō serat: nec virēs q̄ppiā germiet in exemplū s̄ubuersiōis sodome ⁊ gomorre: adame ⁊ seboim q̄s s̄ubuertit dn̄s in ira ⁊ i furore suo: ⁊ dicēt oēs gētes: Quare sic fecit dn̄s t̄re huic: que est h̄ ira furoris ei⁹ imēsa. Et r̄ndebūt: Quia dereliq̄rūt pactū dn̄i qd̄ pepigit cū p̄rībus eoꝝ q̄n eduxit eos de t̄ra egypti: ⁊ s̄uierūt dijs alienis ⁊ adorauerūt eos q̄s nesciebāt ⁊ qb⁹ nō fuerāt attributi: idcirco irat⁹ ē furor dn̄i ꝯtra t̄rā istā vt induceret sup eā oia maledicta q̄ in h̄ volumie scripta sūt: ⁊ eiecit eos de t̄ra sua in ira ⁊ in furore ⁊ in idignatiōe maxia: piecitq₃ in t̄rā alienā sicut hodie ꝯprobat̄. Abscōdita a dn̄o deo nr̄o q̄ manifesta sūt nob̄ ⁊ filijs nr̄is vsq₃ in sempiternū vt faciamus vniuersa legis huius.

XXX

Cum ḡ venerint sup te oēs s̄mones isti b̄ndictio siue maledictio quā ꝓposui in ꝯspectu tuo: ⁊ duct⁹ penitudie cordis tui i vniuersis gētib⁹ i q̄s dispserit te dn̄s de⁹ tu⁹: ⁊ reuersus fueris ad eū: ⁊ obedieris ei⁹ iperijs sicut ego hodie p̄cipio tibi cum filijs tuis i toto corde tuo ⁊ i tota aīa tua: reducet te dn̄s deus tuus de captiuitate tua ac miserebit̄ tui: ⁊ rursuz ꝯgregabit te de cūctis pp̄lis in q̄s te an̄ dispersit. Si ad cardines celi fueris dissipatus: inde te retrahet dn̄s deus tuus: ⁊ assumet atq₃ intro ducet in t̄rā quā possederūt patres tui ⁊ obtinebis eā: ⁊ b̄ndicēs tibi maioris nūeri te esse faciet q̄₃ fuerūt p̄res tui. Circūcidet dn̄s deus tuus cor tuū: ⁊ cor seminis tui ut diligas dn̄m deū tuū ex toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua ut possis viuē. Oēs aūt maledictiones has ꝯuertet sup inimicos tuos: ⁊ eas q oderūt te ꝑsequēt̄. Tu aūt reuerteris ⁊ audies vocē dn̄i dei tui: faciesq₃ vniuersa mandata q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ⁊ abūdare te faciet dn̄s deus tuus i cūctis opibus manuū tuarū i sobole vteri tui ⁊ i fructu iumētoꝝ tuoꝝ: i vbertate t̄re tue: ⁊ i rerū oīuz largitate. Reuertet̄. n. dn̄s ut gaudeat sup te in oībus bonis sicut gauisus ē in p̄rībus tuis si tn̄ audieris vocē dn̄i dei tui: ⁊ custodieris p̄cepta eius ⁊ cerimonias q̄ in hac lege ꝯscripta sūt: ⁊ reuertaris ad dn̄m deū tuū in toto corde tuo ⁊ i tota aīa tua. Mādatū h̄ qd̄ ego p̄cipio tibi hodie nō supra te ē: neq₃ ꝓcul positū nec in celo situ ut possis dicē: q̄s nr̄m valet ad celū ascēdē ut deferat illud ad nos ut audiamus atq₃ ope cōpleamus: neq₃ trās mare positū ut causeris ⁊ dicas: q̄s e nobis porīt mare trāsfretare ⁊ illud ad nos vsq₃ deferre ut possim⁹ audire ⁊ facē qd̄ p̄ceptū ē: sed iuxᵃ te est sermo valde in ore tuo ⁊ in corde tuo ut facias illū. Cōsidera q̄ hodie ꝓposuerim in cōspectu tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ ecōtrario mortē ⁊ malū ut diligas dn̄m deū tuū ⁊ ābules i vijs ei⁹ ⁊ custodias mādata illi⁹ ⁊ cerimonias atq₃ iudicia: ⁊ viuas: atq₃ multiplicet te b̄ndicatq₃ tibi i terra ad quā ingredieris possidēdā. Si aūt auersum fuerit cor tuū ⁊ audire nolueris atq₃ errore decept⁹ adoraueris deos alienos ⁊ s̄uieris eis p̄dico tibi hodie q̄ pereas ⁊ paruo t̄pe moreris in t̄ra ad quā iordane trāsmisso ingredieris possidēdā. Testes inuoco hodie celū ⁊ terraz q̄ ꝓposueri vobis vitaz ⁊ bonū: b̄ndictionē ⁊ maledictionē. Elige ḡ vitā ut ⁊ tu viuas ⁊ semē tuū: ⁊ diligas dn̄m deuz tuū atq₃ obedias voci ei⁹: ⁊ illi adhereas. Ipse ē. n. vita tua ⁊ lōgitudo dierum tuoꝝ: ut ⁊ habites i terra ꝓ q̄ iurauit dn̄s p̄rīb⁹ tuis abraam: isaac ⁊ iacob ut daret eam illis.

XXXI

Abijt itaq₃ moyses ⁊ locutus ē oia ṽba h̄ ad vniuersuz isrl̄: ⁊ dixit ad eos: Cētuz viginti annoꝝ sum hodie: nō possum vltra egredi ⁊ ingredi: p̄sertim cū ⁊ dn̄s dixerit mihi: nō trāsibis iordanē istū. Dn̄s ḡ de⁹ tuus trāsibit an̄ te. Ipse delebit oēs gētes has i ꝯspectu tuo ⁊ possidebis eas. Et iosue iste trāsibit an̄ te: sicut locutus ē dn̄s. Facietq₃ dn̄s eis sicut fecit seon ⁊ og regib⁹ āmorreoꝝ ⁊ terre eoꝝ: delebitq₃ eos. Cū ḡ ⁊ hos tradiderit vobis sil̄r facietis eis sicut p̄cepi vobis. Viriliť agite ⁊ cōfortamini. Nolite timē nec paueatis ad conspectū eoꝝ: q₂ dn̄s de⁹ tuus ipse ē ductor tuus ⁊ nō dimittet nec derelinquet te. Vocauitq₃ moyses iosue: ⁊ dixit ei corā oī isrl̄. Cōfortare ⁊ esto robust⁹. Tu. n. introduces pp̄lm istū in t̄rā quā daturū se p̄rīb⁹ eoꝝ iurauit dn̄s ⁊ tu eam diuides sorte. Et dn̄s q ductor ē vr̄ ipse erit tecū: nō dimittz nec derelinq̄t te. Noli timē nec paueas. Scripsit itaq₃ moyses legē hāc ⁊ tradidit eā sacēdotib⁹ filijs leui q portabāt arcā federis dn̄i: ⁊ cūctis seniorib⁹ isrl̄. Precepitq₃ eis dicēs: Post septē ānos āno remissiōis i solēnitate tabnaculoꝝ ꝯuenientib⁹ cūctis ex isrl̄ ut appareāt i ꝯspectu dn̄i dei tui i loco quē elegerit dn̄s: leges ṽba legis h⁹ corā oī isrl̄: audiētib⁹ eis ⁊ i vnū oi pp̄lo cōgregato tā viris q̄₃ mulieribus: puul' ⁊ aduēis q s̄t itra portas tuas ut audientes discāt: ⁊ timeāt dn̄z deū vr̄m: ⁊ custodiāt i pleātq₃ oēs s̄mōes legis h⁹. Filij q₃ eoꝝ q nūc ignorāt ut audiṙ possit ⁊ timeāt dn̄z deū suū cūctis dieb⁹ qb⁹ ṽsant̄ in t̄ra: ad quā vos iordāe trāsmisso pgitis obtinēdā. Et ait dn̄s ad moysen: Ecce ꝓpe s̄t dies mortis tue. Voca iosue: ⁊ state i tabnaculo testiōij ut p̄cipiā ei. Abiert ḡ moyses ⁊ iosue ⁊ steterūt i tabnaclo testiōij apparuitq₃ dn̄s ibi i colūna nubis q̄ stetit i itroitu tabnaculi: dixitq₃ dn̄s ad moysen: Ecce tu dormies cū patribus tuis ⁊ populus iste cōsurgēs fornicabit̄ post deos alienos in t̄ra ad quā ingredief ut ha

Moses 120 anno

bitet ī ea ibi dereling̃t me: ⁊ irritū faciat fedus q̃d pepigi cū eo. Et irascet̄ furor meus ꝯtra eū in die illo ⁊ derelinquā eū ⁊ abscōdā faciē meā ab eo ⁊ erit i deuoratione. Inuenient eū oīa mala ⁊ afflictiones ita ut dicat in illo die. Uere q̄r nō ē deus mecū: inuenerūt me ⁊ mala. Ego aūt abscōdā ⁊ celabo faciē meā in die illo: ꝑpt oīa mala q̄ fecit q̄r secutus ē deos alienos. Nūc itaq̄ scribite vobis cāticū istud ⁊ docete filios isrl' ut memoriter teneāt ⁊ ore decātēt: ⁊ sit mihi carmē istud ꝓ testimonio int' filios isrl'. Introducā .n. eū i trā ꝓ q̄ iuraui pr̄ibus eius lacte ⁊ melle manantē. Cūq̄ cōederint ⁊ saturati crassiq̄ fuerint: ꝯuertēt̄ ad deos alienos ⁊ suiēt eis: detrahentq̄ mihi ⁊ irritū faciēt pactū meū. Postq̄ inuenerūt eū mala m̄lta ⁊ afflictiones: r̄ndebit ei cāticū istud ꝓ testimonio q̃d nll'a delebit obliuio ex ore semis tui. Scio .n. cogitatōes eius q̄ facturus sit hodie an̄q̄ introducā eū in terrā quā ei pollicitus sū. Scripsit q̄ moyses canticū: ⁊ docuit filios isrl'. Precepitq̄ dn̄s iosue filio nun: ⁊ ait: Cōfortare. ⁊ esto robustus. Tu .n. itroduces filios isrl' in terrā quā pollicitus sū: ⁊ ego ero tecū. Postq̄ g̃ scripsit moyses v̄ba legis huius i volumie atq̄ ꝯpleuit: ꝑcepit leuitis q̄ portabāt arcam federis dn̄i dicēs. Tollite librū istū ⁊ ponite eū in latē arce federis dn̄i dei vr̄i: vt sit ibi ꝯtra te i testimoniū. Ego .n. scio ꝯtētionē tuā ⁊ ceruicē tuā durissimā. Adhuc viuēte me ⁊ igrediēte vobiscū sp̄ ꝯtētiose egistis ꝯtra dn̄m: q̄ntomagis cū mortuus fuero. Cōgregate ad me oēs maiores natu ꝑ tribus v̄ras atq̄ doctores: ⁊ loq̄r audiētibus eis s̄mones istos. ⁊ inuocabo ꝯtra eos celū ⁊ terrā. Noui .n. q̄ post mortē meā inīq̄ agetis ⁊ declinabitis cito de via quā ꝑcepi vob. ⁊ occurrēt vob mala in extremo tp̄e q̄n feceritis malū in ꝯspectu dn̄i vt irritetis eū ꝑ opa manuū v̄raꝝ. Locutus ē g̃ moyses audiēte vniuerso cetu isrl' v̄ba carmīs huius: ⁊ ad finē vsq̄ cōpleuit.

XXXII

Audite celi q̄ loquor: audiat tra v̄ba oris mei. Cōcrescat in pluuiā doctrina mea: fluat vt ros eloqū meū. Quasi imber super herbā ⁊ q̄si stille sup gramina: q̄r nomē dn̄i inuocabo. Date magnificētiā deo n̄ro: dei ꝑfecta st̄ opa: ⁊ oēs vie eius iudicia. Deus fidel' ⁊ absq̄ vlla iniq̄tate: iustus ⁊ rectus. Peccauerūt ei: ⁊ nō filij eius i sordibus. Gn̄atio praua atq̄ puersa: heccine reddis dn̄o ppl'e stulte ⁊ insipiēs: Nūq̄d nō ip̄e ē pr̄ tuus q̄ possedit te: ⁊ fecit ⁊ creauit te: Memēto dieꝝ antiq̄ꝝ: cogita gn̄atiōes singulas. Interroga pr̄ē tuū ⁊ annūciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicēt tibi. Qn̄ diuidebat altissimus gētes qū sepabat filios adā: ꝯstituit t'minos ppl'oꝝ iux̄ nūeꝝ filioꝝ isrl'. Pars āt dn̄i ppl's eius: iacob funiculus h̄editatis eius. Inueīt eū in tra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. Circūduxit eū ⁊ docuit: ⁊ custodiuit q̄si pupillā oculi sui. Sicut aq̄la ꝓuocās ad volādū pullos suos: ⁊ sup eos volitās expandit alas suas: ⁊ assumpsit eū atq̄ portauit i humeris suis. Dn̄s solus dux ei⁹ fuit: ⁊ nō erat cū eo de⁹ alienus. Constituit eū sup excelsā trā: ut comederet fructus agroꝝ. Ut sugeret mel de petra: oleūq̄ d̄ saxo durissimo. Butyrū d̄ armēto ⁊ lac d̄ ouib⁹: cū adipe agnoꝝ ⁊ arietū filioꝝ basan. Et hircos cum medulla tritici: ⁊ sanguinē vue biberēt meracissimū. Incrassat⁹ est dilectus ⁊ recalcitrauit: incrassat⁹ impinguatus dilatatus. Dereliq̄t deū factorē suū: ⁊ recessit a deo salutari suo. Prouocauerūt eū i dijs alienis ⁊ i abominationib⁹ ad iracūdiā cōcitauerūt. Immolauerūt demonijs ⁊ non deo: dijs q̄s ignorabāt. Noui recētesq̄ venerūt: q̄s nō coluerūt patres eoꝝ. Deū q̄ te genuit dereliq̄sti: ⁊ oblit⁹ es dn̄i creatoris tui. Uidit dn̄s ⁊ ad iracūdiā concitatus ē: q̄r ꝓuocauerūt eū filij ⁊ filie. Et ait: abscōdā faciē meā ab eis: ⁊ cōsiderabo nouissima eoꝝ. Gn̄atio .n. puersa ē: ⁊ infideles filij. Ipsi me ꝓuocauerūt i eo q̄ nō erat de⁹: ⁊ irritauerūt in vanitatibus suis. Et ego ꝓuocabo eos i eo q̄ nō ē ppl's ⁊ i gēte stulta irritabo illos. Ignis succēsus ē in furore meo ⁊ ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. Deuorabitq̄ terrā cū germie suo: ⁊ montiū fundamēta cōburet. Cōgregabo sup eos mala: ⁊ sagittas meas cōplebo i eis. Cōsument̄ fame: ⁊ deuorabūt eos aues morsu amarissimo. Dētes bestiarū imittā i eos: cū furore trahētiū sup terrā atq̄ serpētiū. Foris vastabit eos gladi⁹ ⁊ intus pauor: iuuenē sil' ac virginē lactētē cū hoīe sene. Et dixi: Ubi nā sunt: Cessare faciā ex hoībus memoriā eoꝝ. Sed ꝑpt irā inimicoꝝ distuli: ne forte supbirēt hostes eoꝝ: ⁊ dicerēt: Man⁹ n̄ra excelsa ⁊ nō dn̄s fecit h̄ oīa. Gēs absq̄ ꝯsilio ē ⁊ sine prudētia: vtinā saperēt ⁊ itelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt. Quō ꝑseq̄bat̄ vn⁹ mille: ⁊ duo fugarent decē milia: Nonne iō q̄r de⁹ suus vēdidit eos: ⁊ dn̄s ꝯclusit illos: Nō .n. est de⁹ n̄r ut dij eoꝝ: ⁊ inimici n̄ri sūt iudices. De vinea sodomorū vinea eoꝝ: ⁊ de suburbanis gomorre. Uua eoꝝ vua fellis: ⁊ botr⁹ amarissim⁹. Fel draconū vinū eoꝝ: ⁊ venenū aspidū isanabile. Nōne h̄ ꝯdita sūt apd̄ me: ⁊ signata i thesauris meis: Mea est vltio ⁊ ego retribuā eis i tp̄e: ut labat̄ pes eoꝝ. Iux̄ est dies ꝑditiōis ⁊ adesse festināt tp̄a. Iudicabit dn̄s pplm̄ suū: ⁊ i s̄uis suis miserebit'. Uidebit q̄ infirmata sit man⁹: ⁊ clausi q̄z defecerūt: residuiq̄ ꝯsūpti sūt. Et dicēt: Ubi sūt dij eoꝝ i q̄bus habebāt fiduciā. De q̄rū victimis comedebāt adipes ⁊ bibebāt vinū libaminū. Surgant ⁊ opitulent̄ vob: ⁊ i necītate vos ꝓtegāt. Uidet̄ q̄ ego sim solus: ⁊ nō sit ali⁹ de⁹ p̄ter me. Ego occidā ⁊ ego viuere faciā: ꝑcutiā ⁊ ego sanabo: ⁊ nō ē q̄ d̄ manu mea possit eruere. Leuabo ad celū manū meā ⁊

dicã: viuo ego ineternũ. Si acuero ut fulgur gladiũ meũ: ⁊ arripuerit iudiciũ manꝰ mea. Reddã vltionẽ hostibꝰ meis: ⁊ his q oderũt me retribuã. Inebriabo sagittas meas sanguie: ⁊ gladiꝰ meꝰ deuorabit carnes. De cruore occisoꝝ: ⁊ ď captiuitate nudati inimicoꝝ capitis. Laudate gẽtes populũ eiꝰ: qꝛ sanguinẽ suoꝝ suoꝝ vlciscet. Et vindictã retribuet in hostes eoꝝ: ⁊ ꝓpiciꝰ erit tre populi sui. Venit ergo moyses ⁊ locutus ẽ oĩa ꝟba cãtici huius in auribꝰ ppli. Ipse ⁊ iosue filius nun Cõpleuitqꝫ oẽs sermones istos loquens ad vniuersum isrl' ⁊ dixit ad eos: Ponite corda vr̃a in oĩa ꝟba mea q̃ ego hodie testificor vob: ut mandetis ea filÿs vr̃is custodire ⁊ facere: ⁊ implẽ vniuersa q̃ scripta sunt in volumie legis huiꝰ: qꝛ nõ incassum ꝑcepta sũt vobis sed ut singuli ĩ eis viuerẽt q̃ faciẽtes lõgo ꝑseueretis tpe ĩ tra ad quã iordane transmissio ingredimi possidẽdã. Locutusqꝫ ẽ dñs ad moysen ĩ eadẽ die dicẽs. Ascende ĩn montẽ istũ abarim. i. trãsitũ in montẽ nebo: q ẽ in tra moab ꝯtra hiericho: ⁊ vidi trã chanaan quã ego tradã filÿs isrl' obtinẽdã ⁊ morẽ ĩ mõte. Quẽ ꝯscẽdẽs iũgeris pplis tuis sicut mortuus ẽ aaron frat tuus ĩ monte hor ⁊ appositus pplis suis: qꝛ ꝑuaricati estis ꝯtra me ĩ medio filiorum isrl' ad aq̃s ꝯtradictionis ĩ cades deserti sin: ⁊ nõ scificastis me int filios isrl'. E cõtra videbis tram ⁊ non igredieris in eã: quã ego dabo filÿs israel.

Et ẽ bñdictio q̃ bñdixit XXXIII

Hmoyses hõ dei filÿs isrl' añ mortẽ suam: Et ait: Dñs ď sina venit ⁊ de seir ortus ẽ nobis. Apparuit de monte pharan: ⁊ cũ eo scõꝝ milia. In dextra eiꝰ ignea lex: dilexit pp̃los. Oẽs scĩ ĩ manu illꝰ sunt: ⁊ q appropinquãt pedibus eiꝰ: accipiẽt ď doctrina illiꝰ. Legẽ ꝑcepit nobis moyses: hereditatẽ multitudinis iacob. Erit apud rectissimũ rex: ꝯgregatis ꝑncipibꝰ ppl'i cũ tribubus isrl'. Viuat ruben ⁊ nõ moriat: ⁊ sit paruus in nũero. Hec ẽ iude bñdictio. Audi dñe vocẽ iude ⁊ ad pplm suũ introduc eũ. Manꝰ eius pugnabũt ꝓ eo: ⁊ adiutor illius ꝯtra aduersarios eius erit. Leui qꝫ ait. Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro scõ tuo quẽ ꝓbasti in tẽptatione: ⁊ iudicasti ad aq̃s ꝯtradictionis. Qui dixit pr̃i suo ⁊ matri sue: nescio vos: ⁊ fratribus suis ignoro illos ⁊ nescierũt filios suos. Hi custodierũt eloquiũ tuũ ⁊ pactũ tuũ seruauerunt iudicia tua o iacob ⁊ legẽ tuã o isrl'. Ponẽt thymiama in furore tuo: ⁊ holocausta sup altare tuũ. Bñdic dñe fortitudini eiꝰ: ⁊ opa manuũ illius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eiꝰ: ⁊ q oderũt eũ nõ ꝯsurgãt. Et beniamin ait: Amãtissimꝰ dñi habitabit ꝯfident' ĩ eo: q̃si in thalamo tota die morabit': ⁊ int' humeros illꝰ reqescet. Joseph qꝫ ait: De bñdictione dñi tra eius de pomis celi ⁊ rore atqꝫ abysso subiacẽte. De pomis fructũ solis ac lune: de vertice antiquoꝝ mõtiũ: de pomis colliũ eṫnoꝝ ⁊ ď frugibus terre ⁊ de plenitudie eius. Bñdictio illꝰ q apparuit ĩ rubo veniat sup caput ioseph: ⁊ sup ꝟticẽ nazarei int' frẽs suos. Quasi ꝑgeniti tauri multitudo eiꝰ: cornua rhinocerotis cornua illꝰ In ip̃is vẽtilabit gẽtes vsqꝫ ad ťminos tre. He sunt m'titudines ephraim: ⁊ hec milia manasse. Et zabulon ait: Letare zabulon ĩ exitu tuo ⁊ isachar in tabñaculis tuis: p p'los vocabũt ad mõtẽ: ibi imolabunt victimas iustice. Qui inundationẽ maris q̃si lac sugent: ⁊ thesauros absconditos arenaꝝ. Et gad ait: Bñdictꝰ ĩ latitudie gad q̃si leo requieuit: cepitqꝫ brachiũ ⁊ ꝟticẽ. Et vidit ꝑncipatũ suũ q in pte sua doctor esset repositus q fuit cũ ꝑncipibꝰ ppli ⁊ fecit iusticias dñi: ⁊ iudiciũ suũ cũ isrl'. Dan qꝫ ait: Dan catulus leonis fluet largit' de basan. Et neptalim dixit: Neptalim abũdãtia ꝑfruet' ⁊ plenꝰ erit bñdictionibus dñi. Mare ⁊ meridiem possidebit. Aser qꝫ ait: Bñdictus ĩ filÿs aser. Sit placẽs ĩ fratribꝰ suis ⁊ tingat ĩ oleo pedẽ suũ. Ferrũ ⁊ es calciamentũ eiꝰ. Sicut dies iuuẽtutis tue: ita ⁊ senectꝰ tua Nõ ẽ alius ut deus rectissimi. Ascẽsor celi auxiliator tuus. Magnificẽtia eius discurrũt nubes habitaculũ eiꝰ sursum ⁊ subt' brachia sempit'na Eyciet a facie tua inimicũ dicetqꝫ ꝯterere: Habitabit isrl' ꝯfident' ⁊ solus. Oculus iacob in terra frumẽti ⁊ vini: celiqꝫ caligabũt rore. Beatus tu isrl'. Quis siĺis tui: popule q saluaris ĩ dño: Scutũ auxilÿ tui ⁊ gladiꝰ glorie tue. Negabũt te inimici tui: ⁊ tu eoꝝ colla calcabis. XXXIIII

Ascẽdit ergo moyses ď cãpestribꝰ moab sup mõtẽ nebo ĩ ꝟticẽ phasga ꝯtra hiericho ostẽditqꝫ ei dñs oẽꝫ trã galaad vsqꝫ dan ⁊ vniuersũ neptali trãqꝫ ephrai ⁊ manasse ⁊ oẽꝫ trã iuda vsqꝫ ad mare nouissimũ ⁊ australẽ ptẽ ⁊ latitudinẽ cãpi hiericho ciuitatis palmaꝝ vsqꝫ segor. Dixitqꝫ dñs ad eũ. Hec ẽ terra ꝓ q̃ iuraui abraã: isaac ⁊ iacob dicẽs: Semini tuo dabo eã Vidisti eã oculis tuis ⁊ nõ trãsibis ad illã. Mortuusqꝫ ẽ ibi moyses suꝰ dñi in terrã moab iubẽte dño: ⁊ sepeliuit eũ in valle terre moab contra phogor: ⁊ nõ cognouit hõ sepulchrũ eiꝰ vsqꝫ in p̃ntẽ diẽ. Moyses centũ ⁊ viginti annoꝝ erat q̃n mortuꝰ ẽ. Nõ caligabit oculꝰ eiꝰ nec dẽtes illiꝰ. Fleuerũtqꝫ eũ filÿ isrl' in cãpestribꝰ moab triginta diebꝰ ⁊ cõpleti sunt dies planctꝰ lugẽtiũ moysen Josue ꝟo filꝰ nun repletus ẽ spũ sapie: qꝛ moyses posuit sup eũ manꝰ suas. Et obedierũt ei filÿ isrl': feceruntqꝫ sicut ꝑcepit dñs moysi. Et nõ surrexit ꝓpħa vltra in isrl' sicut moyses quẽ nosceret dñs facie ad faciẽ ĩ oĩbus signis atqꝫ portẽtis q̃ misit ꝑ eũ ut facerẽt ĩ terra egypti pharaoni ⁊ oĩbꝰ suis eius vniuerseqꝫ terre illius: ⁊ cũctã manuꝫ robustaꝫ magnaqꝫ mirabilia q̃ fecit moyses corã vniuerso isrl'. Explicit Deuteronomiũ.

Dnus sepeliuit Mosen

Incipit ꝓlog⁹ b̄ti Hieronymi p̄sbyteri in librū Iosue.

T Andē finito pētateucō moysi velut grādi fenore liberati ad iesū filium naue manū mittim⁹ quē hebrei iosue bennū.i.iosue filiū nun vocant ⁊ ad iudicū librū quē sopthim appellant: ad ruth q̄z ⁊ hester q̄s eisdē noībus efferūt. Monemusq̄z lectorē vt siluā hebraicorū nominū ⁊ distinctiōes ꝑ mēbra diuisas: diligēs scriptura ꝯseruet: ne ⁊ noster labor ⁊ illius studium pereat. Et vt in p̄mis qḋ sepe testatus sū sciat me nō in reprehensiōe3 veterū noua cudere sicut amici mei criminant: sed ꝓ virili portiōe offerre lingue mee hoīb⁹ q̄s tn̄ nr̄a delectāt: vt ꝓ grecorū hexaplis q̄ ⁊ sumptu ⁊ labore maximo indigent editionē nr̄am habeāt. Et sicubi in antiquorum voluminū lectiōe dubitarint: hec illis ꝯferētes inueniāt qḋ requirūt. Maxie cū apud latinos tot sint exemplaria q̄t codices: ⁊ vnusq̄sq̄z ꝓ arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit qḋ ei visū est: ⁊ vtiq̄z nō possit verū esse qḋ dissonat. Unde cesset arcuato vulnere ꝯtra nos insurgē scorpi⁹: ⁊ sanctū opus venenata carpe lingua desistat: vel suscipiēs si placet: vel ꝯtēnens si displicz: meminēitq̄z illorū ꝟsuū. Os tuū abūdauit malicia ⁊ lingua tua ꝯcinabat dolos. Sedens aduersus frēm tuū loq̄baris: ⁊ aduersus filiū m̄ris tue: ponebas scādalū: h̄ fecisti: ⁊ tacui. Existimasti iniq̄ ꝙ ero tui similis: arguā te ⁊ statuā illa contra faciē tuā. Que.n. audientis vel legētis vtilitas est nos laborādo sudare: ⁊ alios detrahendo laborare dolere iudeos ꝙ calūniandi eis ⁊ irridendi xp̄ianos sed oblata occasio: ⁊ eccl'ie hoīes id despicere imo lacerare vn̄ aduersario torqueant. Qḋ si vetus eis tm̄ interpretatio placet q̄ ⁊ mihi nō displicet: ⁊ nihil extra recipiēdū putāt: car ea q̄ sub asteriscis ⁊ obelis vel addita sunt vel āputata: legūt ⁊ negligūt: Quare danielē iuxta theodotiōis traditionē eccl'e susceperūt? Cur origenē mirāt ⁊ eusebiū pāphili: cūctas editiōes similr differētes? Aut q̄ fuit stulticia: postq̄z vera dixerint ꝓferre q̄ falsa sunt: Un̄ aūt in nouo testamēto ꝓbare poterūt assumpta testimonia q̄ i libris veteribus nō habētur. Hec dicim⁹: ne oino calūniātib⁹ tacere videamur. Ceterū post sancte paule dormitionē cuius vita virtutis exēplū ē: ⁊ hos libros quos eustochio virgini xp̄i negare nō potui: decreuimus dū spiritus hos regit artus: prophetarū explanatiōi incūbere ⁊ omissū iaz diu opus quasi quodā postliminio repetere: p̄sertiz cum ⁊ ādmirabilis sanctusq̄z vir pāmachius hoc idē litteris flagitet: ⁊ nos ad patriam festināntes mortiferos syrenarum cantus surda debeamus aure transire.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū.

I Esus filius naue: typū domini nō solū in gestis: verū etiā in noīe gerēs transit iordanē: hostiū regna subuertit: diuidit terraz victori populo: ⁊ ꝑ singulas vrbes viculos: mōtes flumina: torrentes atq̄z confinia ecclesie celestisq̄z hierusalē spiritalia regna describit.

Explicit argumentū. Incipit liber iosue. Ca. I

E T factum est

post mortē moysi serui dn̄i: vt loqueretur dominus ad iosue filium nun ministrū moysi ⁊ diceret ei: Moyses seruus meus mortuus est: surge ⁊ transi iordanē istum tu ⁊ omnis popul⁹ tecum: in terram quā ego dabo filijs israel. Oēz locum quē calcauerit vestigium pedis vestri vobis tradā: sicut locutus sum moysi. A deserto ⁊ libano vsq̄z ad fluuiū magnum eufraten omnis terra etheorum vsq̄z ad mare magnū contra solis occasum erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cunctis diebus vite tue. Sicut fui cū moyse ita ero tecum: non dimittam nec derelinquā te. Confortare ⁊ esto robustus. Tu eniz sorte diuides populo huic terrā: ꝓ qua iuraui patribus tuis vt traderē eam illis. Confortare igit̄ ⁊ esto robustus valde vt custodias ⁊ facias omnem legem quā precepit tibi moyses seruus meus. Ne declines ab ea ad dextrā vel ad sinistraz vt intelligas cuncta que agis. Non recedat volumen legis huius ab ore tuo sed meditaberis in eo diebus ac noctibus vt custodias ⁊ facias omnia que scripta sunt in eo. Tunc diriges viam tuam ⁊ intelligas eam. Ecce precipio tibi: confortare ⁊ esto robustus. Noli metuere ⁊ noli timere: quoniaz tecum est dominus deus tuus in omnibus ad quecūq̄z perrexeris. Precepitq̄z iosue principibus populi dicens. Transite per medium castrorum: ⁊ imperate populo ac dicite. Preparate vobis cibaria: quoniam post diem tertiū transibitis iordanē: ⁊ intrabitis ad possidendā terraz quā dn̄s deus noster daturus ē nobis. Rubenitis q̄z ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui manasse ait. Mementote s̄mōis quē p̄cepit vob̄ moyses famulus dn̄i dicēs: dn̄s de⁹ vr̄ dedit vob̄ requiē ⁊ oēz terrā. Uxores vr̄e ⁊ filij vr̄i ac iumēta manebūt i terra quā tradidit vob̄ moyses trās iordanem. Uos aūt trāsite armati an̄ fr̄es vr̄os oēs fortes manu ⁊ pugnate ꝓ eis donec det requiē dn̄s fr̄ibus vr̄is sicut ⁊ vob̄ dedit: ⁊ possideāt ipi q̄z trā quā dn̄s de⁹ vr̄ daturus ē eis: ⁊ sic reuertimini in trā possessiōis vr̄e ⁊ hītabitis i ea quā vobis dedit moyses famulus dn̄i trās iordanē ꝯtra solis ortū. Rn̄deruntq̄z ad iosue atq̄z dixerūt: oia q̄ precepisti nobis faciem⁹: ⁊ q̄cunq̄z miseris ibimus

Sicut obediuim⁹ i cūctis moysi: ita obediemus ⁊ tibi: tm̄ sit dn̄s de⁹ tecū sicut fuit cū moyse: qui ɔtradixerit ori tuo: ⁊ nō obedierit cūctis ſmoni bus q̄s pceꝑis ei moriat᷑. Tu tm̄ ɔfortare ⁊ viri lit᷑ age. II

Misit igit᷑ iosue filius nū de sethim duos viros exploratores in abscōdito: ⁊ dixit eis. Ite ⁊ ɔſiderate terrā urbēq3 hiericho. Qui ꝑ gētes ingressi sūt domū mulieris meretricis no mie raab: ⁊ quieuerunt apud eam. Nūciatūq3 est regi hiericho ⁊ dictū: Ecce uiri ingressi sunt huc per noctez de filijs israel: ut explorent terrā. Mi sitq3 rex hiericho ad raab meretricem dicens. Educ uiros q̄ uenerūt ad te: ⁊ igressi sūt domū tuā. Exploratores q̄ppe sunt: ⁊ oēm terrā ɔſiderare uenerūt. Tollēsq3 mulier uiros abscondit ⁊ ait. Fateor uenerūt ad me s3 nesciebā unde eēnt. Cūq3 porta clauderet᷑ in tenebris: ⁊ illi pit᷑ exierūt nescio q̄ abierūt. Persequi mi cito ⁊ cōphendetis eos. Ipsa āt fecit ascēdē uiros i solariū dom⁹ sue operuitq3 eos stipula lini q̄ ibi erat. Hi āt q̄ missi fuerāt secuti sūt eos ꝑ uiā q̄ ducit ad uadū iorda nis: illisq3 egressis stati porta clausa ē. Nec du3 obdormierāt q̄ latebāt: ⁊ ecce mulier ascēdit ad eos ⁊ ait. Noui ꝙ dn̄s tradiderit uobis terrā. Et e ni irruit i nos terror vr̄ ⁊ elāguerūt oēs hitato res tre: Audiuim⁹ ꝙ siccauerit dn̄s aq̄s maris rubri ad vr̄m introitū qn̄ egressi estis ex egypto ⁊ q̄ feceritis duob⁹ amorreoꝝ regib⁹ q̄ erāt trās iordanē: seō ⁊ og q̄s intfecistis. Et hec audiētes ptimuim⁹ ⁊ elāguit cor nr̄m: nec remāsit in nob̄ spūs ad introitū vr̄m. Dn̄s. n. de⁹ vr̄ ipse ē de⁹ i celo sursum: ⁊ i terra deorsū. Nūc ḡ iurate mihi ꝑ dn̄m vt quō ego miam feci vobiscū: ita ut uos faciatis cū domo pr̄is mei: detisq3 mihi vr̄m si gnū vt saluetis pr̄em meū ⁊ mr̄em fr̄es ac soro res meas: ⁊ oia que illoꝝ sūt: ⁊ eruatis aias nr̄as a morte. Qui rn̄derūt ei. Aia nr̄a sit ꝓ uob̄ i mor tē: si tm̄ n̄ ꝓdideris nos. Cūq3 tradiderit nobis dn̄s terrā: faciemus i te miam ⁊ ṽitatē. Demisit ḡ eos ꝑ funē de fenestra. Dom⁹. n. eius herebat muro. Dixit ad eos: Ad mōtana ɔscēdite: ne for te occurrāt vob̄ reuertētes: ibiq3 latitate tribus dieb⁹: dōec redeāt: ⁊ sic ibitis ꝑ viā vr̄am. Qui dixerūt ad eā: Innoxij erim⁹ a iuramēto h̄ q̄ adiu rasti nos: si ingredientib⁹ nob̄ terrā signū nō fue rit funiculus iste coccine⁹: ⁊ ligaueris eū i fenestra ꝑ quā demisisti nos: ⁊ pr̄em tuū ac mr̄em: fr̄esq3 ⁊ omnē cognatiōē tuā ɔgregaueris i domū tuā. Qui ostiū dom⁹ tue egressus fuerit: reus sibi erit sanguis ipsius erit i caput ei⁹: ⁊ nos erimus alie ni. Cūctoꝝ āt sanguis q̄ tecū in domo fuerint: re dūdabit i caput nr̄m: si eos aliq̄s tetigerit: ꝙ si nos ꝓdere volueris ⁊ ſmonē istū ꝓferre in me diū: erim⁹ mūdi ab hoc iuramēto q̄ adiurasti nos. Et illa rn̄dit: Sicut locuti estis: ita fiat. Dimittēs q3 eos vt ꝑgerēt appēdit funiculū coccineū in fe nestra. Illi ṽo ābulātes ꝑuenerūt ad mōtana: ⁊ māserūt ibi tres dies donec reuerterent᷑ q̄ fuerāt ꝑsecuti. Querētes. n. ꝑ oēm viā nō repperierunt eos. Quib⁹ vrbē ingressis: reuersi sūt: ⁊ descēde rūt exploratores de mōte: ⁊ trāsmisso iordāe ve nerūt ad iosue filiū nun: narraueruntq3 ei oīa q̄ acciderāt sibi: atq3 dixerūt. Tradidit dn̄s omnē terrā hāc in man⁹ nr̄as: ⁊ timore ꝓstrati sunt cū cti habitatores eius. III

Igit᷑ iosue d̄ nocte ɔsurgēs mouit castra egrediētesq3 de sethi3: uenerūt ad iorda nē ipse ⁊ oēs filij isrl̄: ⁊ morati sūt ibi ꝑ tres dies. Quib⁹ euolutis trāsierūt p̄cones ꝑ castroꝝ me diū: ⁊ clamare ceperūt. Qn̄ uideritis arcā fede ris dn̄i dei vr̄i: ⁊ sacerdotes stirpis leuitice portā tes eā: vos q3 ɔsurgite ⁊ sequimini p̄cedētes: sitq3 inter uos ⁊ arcā spaciū cubitoꝝ duū miliū: ut ꝓ cul magis uidere possitis: ⁊ nosse ꝑ quā viā in grediamini: q2 prius n̄ ābulastis ꝑ eā: ⁊ cauete ne appropinq̄tis ad arcā. Dixitq3 iosue ad ppl̄m. Sanctificamini: cras. n. faciet dn̄s inter uos mi rabilia. Et ait ad sacerdotes: Tollite arcā federis ⁊ p̄cedite ppl̄m. Qui iussa ɔplētes tulerūt: ⁊ am bulauerūt an̄ eos. Dixitq3 dn̄s ad iosue: Hodie incipiā exaltare te corā oī isrl̄: vt sciāt ꝙ sicut cū moyse fui: ita ⁊ tecū sū. Tu āt p̄cipe sacerdotibus q̄ portāt arcā federis: ⁊ dic eis. Cū ingressi fueri tis ptē aq̄ iordanis: state i ea. Dixitq3 iosue ad filios isrl̄. Accedite huc: ⁊ audite ṽbū dn̄i dei ue stri. Et rursū in h̄ inq̄t scietis ꝙ dn̄s de⁹ viuens i medio vr̄i ē: ⁊ disꝑdet in ɔspectu vr̄o chananeū ⁊ etheū eueū ⁊ phereзeū: gergeseū q̄3 ⁊ iebuseū ⁊ amorreū. Ecce arca federis dn̄i oīs tre antece det vos ꝑ iordanē. Parate duodecī viros d̄ du odecī tribub⁹ israel: singl̄os ꝑ singl̄as trib⁹. Et cū posuerint uestigia pedū suoꝝ sacerdotes q̄ por tāt arcā federis dn̄i dei uniuerse terre in aq̄s ior danis: aq̄ q̄ inferiores sūt decurrēt atq3 deficiēt: q̄ āt desuꝑ veniūt i vna mole ɔsistēt. Igit᷑ egres sus ē ppl̄s de tabernacul̄ suis ut trāsirēt iordanē ⁊ sacerdotes q̄ portabāt arcā federis ꝑgebāt an̄ eū. Ingressisq3 eis iodanē ⁊ pedib⁹ eorū in ꝑte aq̄ tinctis: iordanis āt ripas aluei sui tpe messis impleuerat: steterūt aque descēdētes in loco uno ⁊ ad instar mōtis intumescētes apparebāt ꝓcul ab vrbe que uocat᷑ edō vsq3 ad locū sarthan: q̄ āt inferiores erāt in mare solitudis qđ nūc uoca tur mortuū descēderūt usq3 q̄ oīo deficerēt. Po pul⁹ āt incedebat ɔtra iordanē: ⁊ sacerdotes qui arcam federis domini stabant super siccam hu mum in medio iordanis accincti: omnisq3 ppl̄s per arentem alueū transibat. IIII

Quibus transgressis dixit dn̄s ad iosue: Elige duodecim uiros singulos ꝑ singu las trib⁹: ⁊ p̄cipe eis ut tollant de medio iordanis

Raab

Iordanis exsiccatur

alueo vbi steterūt pedes sacerdotū: duodeci du
rissimos lapides: q̄s ponetis i loco castroꝝ vbi
fixeritis hac nocte tētoria. Uocauitq̄ȝ iosue duo
deci viros q̄s elegerat de filys isrl' singulos de
singulis tribub⁹: ⁊ ait ad eos. Jte añ arcam dñi
dei vr̄i ad iordanis mediū: ⁊ portate inde singu
li singl'os lapides in hūeris vr̄is iux̄ nūeꝝ filio
rū isrl': vt sit signū int̄ vos. Et q̄ñ introgauerint
vos fily vr̄i cras dicētes: q̄d sibi volunt isti lapi
des r̄ndebitis eis. Defecerūt aq̄ iordāis añ arcā
federis dñi cū trāsiret eā: iccirco positi st̄ lapides
isti i monumētū filioꝝ isrl' vsq̄ȝ ieternū. Fecerūt ḡ
fily isrl' sicut p̄cepit eis iosue: portā es d̄ medio
iordāis alueo duodeci lapides vt dñs ei iparat
iux̄ nūeꝝ filioꝝ isrl': vsq̄ȝ i locū i q̄ castrametati
st̄: ibiq̄ȝ posuerūt eos. Alios q̄ȝ duodeci lapides
posuit iosue i medio iordanis alueo vbi steterūt
sacerdotes q̄ portabāt arcā federis dñi: ⁊ st̄ ibi
vsq̄ȝ in p̄ntē diē. Sacerdotes āt q̄ portabāt arcā
stabāt i iordanis medio: donec oīa cōplerēt̄ q̄ io
sue vt loq̄ret̄ ad pp̄l'm preceꝑat dñs: ⁊ dixerat ei
moyses. Festinauitq̄ȝ pp̄l's ⁊ trāsyt. Cumq̄ȝ trāsis
sent oēs: trāsiuit ⁊ arca dñi: sacerdotes q̄ȝ perge
bāt añ pp̄l'm. Fily q̄ȝ rubē ⁊ gad ⁊ dimidia trib⁹
manasse armati p̄cedebāt fr̄es suos filios isrl': si
cut eis p̄ceꝑat moyses: ⁊ q̄dragita pugnatoruȝ
milia ꝑ turmas ⁊ cuneos incedebāt ꝑ plana at
q̄ȝ cāpestria vrbis hiericho. Jn die illo magnifi
cauit dñs iosue corā oī isrl': vt timerēt eū sicut ti
muerāt moysen dū adhuc viueret. Dixitq̄ȝ ad
eū: Precipe sacerdotib⁹ q̄ portāt arcam federis
dñi vt ascendāt de iordane. Qui p̄cepit eis dicēs
Ascendite de iordane. Cūq̄ȝ ascendissent portan
tes arcā federis dñi ⁊ siccā humuȝ calcare cepis
sent: reuerse st̄ aq̄ i alueū suū: ⁊ fluebāt sicut ante
ꝯsueuerāt. Pp̄l's āt ascēdit de iordane decio die
mēsis primi: ⁊ castrametati st̄ i galgalis ꝯtra ori
entalē plagam vrbis hiericho. Duodeci q̄ȝ lapi
des quos de iordanis alueo sumpserāt posuit io
sue i galgalis: ⁊ dixit ad filios isrl': Q̄ñ introga
uerit fily vr̄i cras p̄res suos: ⁊ dixerit eis: q̄d sibi
volunt lapides isti: docebitis eos atq̄ȝ dicetis.
Per arētē alueū trāsiuit isrl' ad iordanē istū: sic
cāte dño deo nr̄o aq̄s ei⁹ i ꝯspectu nr̄o donec trā
sirem⁹ sicut fecerat pri⁹ i mari rubro: q̄d siccauit
donec trāsirem⁹: ⁊ discāt oēs terraꝝ pp̄li fortissi
mā dei manū: vt ⁊ vos timeatis deū vr̄m oī tp̄e

V

P Ostq̄ȝ ḡ audierūt oēs reges amor
reorū q̄ hitabāt trāsiordanē ad occiden
talē plagā: ⁊ cūcti reges chanaan q̄ ꝓpi
q̄ possidebāt magni maris loca q̄ siccasset dñs
fluēta iordāis corā filys isrl' donec trāsirēt: dissol
lutū ē cor coꝝ: ⁊ nō remāsit i eis sp̄us: timentiū i
troitū filioꝝ isrl'. Eo tp̄e ait dñs ad iosue. Fac ti
bi cultros lapideos: ⁊ circūcide scd̄o filios isrl'. Fe
cit q̄ȝ q̄d iusserat dñs: ⁊ circūcidit filios isrl' i col

le p̄putioꝝ. Hec āt cā ē scd̄e circūcisiōis. Oīs po
pul⁹ q̄ egressus ē d̄ egypto generis masculi vni
uersi bellatores viri mortui st̄ i deserto ꝑ lōgissi
mos vie circuitus q̄ oēs circūcisi erāt: pp̄ls āt q̄
nat⁹ ē i deserto ꝑ q̄dragita annos itineris latissi
me solitudis icircūcisus fuit donec ꝯsumerēt̄ q̄ n̄
audierūt vocē dñi: ⁊ q̄bus añ iurauerat vt ostē
dēt eis terrā lacte ⁊ melle manantē. Hoꝝ fily in
locū successerūt patꝝ: ⁊ circūcisi st̄ a iosue: q̄ sicut
nati st̄ i p̄putio erāt: nec eos i via aliq̄s circūcide
rat. Postq̄ȝ āt oēs circūcisi st̄ māserūt i eodē ca
stroꝝ loco donec sanarēt̄. Dixitq̄ȝ dñs ad iosue:
Hodie abstuli opprobriū egypti a vob. Uocatū
q̄ȝ ē nomē loci illius galgala vsq̄ȝ in p̄ntē diem
Manserūtq̄ȝ fily isrl' i galgalis: ⁊ fecerūt phase
q̄rtadecia die mēsis ad vesperꝝ in cāpestrib⁹ hie
richo: ⁊ comederūt d̄ frugibus t̄re die alt̄o ⁊ azy
mos panes: ⁊ polentā eiusdē āni. Defecitq̄ȝ mā
na postq̄ȝ comederūt de frugibus t̄re: nec vsi st̄
vltra cibo illo fily isrl': s̄ȝ comederūt de frugibus
p̄ntis anni t̄re chanaā. Cū āt eēt iosue i agro vr
bis hiericho: leuauit ocl'os: ⁊ vidit virū stātē cō
tra se euaginatū tenentē gladiū: p̄rexitq̄ȝ ad eū
⁊ ait: Noster es an aduersarioꝝ: Qui r̄ndit: Ne
quaq̄ȝ: s̄ȝ sū p̄riceps exercitus dñi: ⁊ nūc venio.
Cecidit iosue ꝓnus i terrā: ⁊ adorās ait: Quid
dñs meus loq̄t̄ ad seruū suū. Solue igit̄ calciam
tū tuū de pedibus tuis. Locus eni i q̄ stas scūs
ē. Fecitq̄ȝ iosue vt sibi fuerat impatū.

VI

H Jericho āt clausa erat atq̄ȝ mūita timōe
filioꝝ isrl': ⁊ nllus egredi audebat aut in
gredi. Dixitq̄ȝ dñs ad iosue: Ecce dedi i
māus tuas hiericho: ⁊ regē eius: oēsq̄ȝ fortes vi
ros. Circuite vrbē cūcti bellatores sel' ꝑ diē. Sic
facietis sex diebus: Septio āt die sacerdotes tol
lāt septē buccinas: q̄rū vsus ē i iubileo: ⁊ p̄cedāt
arcā federis. Septiesq̄ȝ circuibitis ciuitateȝ: ⁊ sa
cerdotes clangēt buccinis. Cūq̄ȝ isonuerit vox
tube longior atq̄ȝ cōcisior: ⁊ in auribus vr̄is icre
puerit: cōclamabit ois pp̄l's vociferatōe maxia
⁊ muri funditus corruēt ciuitatis: ingredient̄ q̄ȝ
singuli ꝑ locū ꝯtra quē steterit. Uocauit ḡ iosue
filius nū sacerdotes: ⁊ dixit ad eos: Tollite arcaȝ
federis. Et septē aly sacerdotes tollant septē iubi
leoꝝ buccinas: ⁊ incedāt añ arcā dñi. Ad pp̄l'm
q̄ȝ ait: Jte ⁊ circuite ciuitatē armati p̄cedētes ar
cā dñi. Cūq̄ȝ iosue v̄ba finisset: ⁊ septem sacerdo
tes septē buccinis clāgerēt ante arcā federis dñi
omnisq̄ȝ populus p̄cederet armati exercitus: re
liquū vulgus arcā sequebatur ac buccinis om
nia cōcrepabāt. Preceꝑat āt iosue pp̄l'o dicens
Non clamabitis: nec audiet̄ vox vestra: neq̄ȝ vl
lus sermo ex ore vestro egredietur donec veniat
dies in quo dicam vobis: Clamate ⁊ vociferami
ni. Circuiuit ḡ arca dñi ciuitatē semel ꝑ diem: et

Galgala

Circumcidit scd̄o filios

reuersa i castra māsit ibi. Igit' iosue de nocte cō surgēte tulerūt sacerdotes arcā dñi: ⁊ septē ex eis septē buccinas q̄rū i iubileo vsus ē: pcedebātq₃ arcā dñi ābulātes atq₃ clāgētes: ⁊ armat⁹ ppl's ibat an eos: vulgus aūt reliquū seq̄bat' arcā: ⁊ buccinis psonabat. Circuierūtq₃ ciuitatē scdo die semel: ⁊ reuersi sunt i castra. Sic fecerūt sex die bus. Die aūt septimo diluculo cōsurgētes: circu ierūt vrbem: sicut dispositū erat septies. Cūq₃ se ptimo circuitu clāgerent buccinis sacerdotes: di xit iosue ad oēm isrl': Uociferamini. Tradidit.n. vob dñs ciuitatē. Sitq₃ ciuitas h anathēa: ⁊ oia q̄ i ea sunt dño. Sola raab meretrix viuat cū vni uersis q̄ cū ea i domo sūt. Abscōdit.n. nūcios q̄s direxim⁹. Uos aūt cauete ne de his q̄ pcepta sūt vob q̄ppiā cōtingatis: ⁊ sitis puaricatōis rei: ⁊ oīa castra isrl' sub pctō sint atq₃ turbent'. Quic qd aūt auri aut argenti fuerit ⁊ vasoꝝ eneoꝝ ac ferri: dño cōsecret' repositū i thesauris ei⁹. Igit' oi pplō vociferāte ⁊ clāgētibus tubis postq̄₃ in aures multitudis vox sonitusq₃ icrepuit: muri ilico corruerūt: ⁊ ascēdit vnusq̄sq₃ p locū q ꝯtra se erat. Ceperūtq₃ ciuitatē: ⁊ interfecerūt oia q̄ erāt i ea a viro vsq₃ ad mulierē: ab infante vsq₃ ad se nē. Boues q̄₃ ⁊ oues ⁊ asinos i ore gladij pcus serūt. Duob⁹ aūt viris q exploratores missi fue rāt: dixit iosue: Ingredimini domū mulieris me retricis ⁊ pducite eā ⁊ oia q̄ illius sunt: sicut illi iuramēto firmastis. Ingressiq₃ iuuenes eduxerūt raab ⁊ parētes eius: frēs q̄₃ ⁊ cūctā suppellectilē ac cognationē illius: ⁊ ext' castra isrl' manē fecerūt. Urbē autē ⁊ oia q̄ inuēta sunt i ea succēderunt: absq₃ auro ⁊ argento ⁊ vasis eneis ac ferro: q̄ in erariū dñi cōsecrarūt. Raab vero meretricē ⁊ do mū pris ei⁹ ⁊ oia q̄ habebat: fecit iosue viuere ⁊ habitauerūt i medio isrl' vsq₃ i pñtē diē: eo q ab scōderit nūcios q̄s miserat ut explorarēt hieri cho. In tpe illo imp̄catus ē iosue dicēs: Maledi ctus vir corā dño: q suscitauerit ⁊ edificauerit ci uitatez hiericho. In pmogenito suo fundamēta illius iaciat: ⁊ i nouissimo liberoꝝ ponat portas eius. Fuit ḡ dñs cū iosue ⁊ nomē eius vulgatū est in omni terra.

VII

Filij aūt isrl' puaricati sūt mādatū: ⁊ vsur pauerūt de anathēate. Nā achan filius charmi filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit aliqd de anathēate. Iratusq₃ ē dñs ꝯtra fili os isrl'. Cūq₃ mitteret iosue d hiericho viros cō tra hay: q̄ ē iux' bethauen ad orientalē plagā op pidi bethel: dixit eis: Ascēdite ⁊ explorate trām Qui pcepta cōplētes explorauerūt hay. Et reuer si dixerūt ei: Nō ascēdat ois ppl's: s₃ duo uł' tria milia viroꝝ pgāt: ⁊ deleāt ciuitatē. Quare ois ppl's frustra vexabit' cōtra hostes paucissimos Ascēderūt ḡ tria milia pugnatoꝝ. Qui stati ter ga vertētes: pcussi sūt a viris vrbis hay: ⁊ corrue rūt ex eis triginta ⁊ sex hoīes. Persecutiq₃ sunt eos aduersarij de porta vsq₃ ad sabarī: ⁊ cecide rūt p ꝓna fugientes. Pertimuitq₃ cor ppli ⁊ ad instar aq̄ liq̄factū ē. Josue vero scidit vestimenta sua: ⁊ ꝓnus cecidit i terrā corā arca dñi vsq₃ ad vesperā: tā ipe q̄₃ oēs senes isrl'. Miserūtq₃ pul uerē sup capita sua: ⁊ dixit iosue: Heu dñe deus Quid voluisti traducē pplm istū iordanē fluuiū ut tradēs nos i man⁹ amorrei ⁊ pderes: Utinā ut cepimus mānsissem⁹ trās iordanē. Mi dñe de⁹ qd dicā: vidēs isrlē hostib⁹ suis tḡa vertētē? Au dient chananei ⁊ oēs habitatores tre: ⁊ pariť con globati circūdabūt nos: atq₃ delebūt nomē no strū de tra. Et qd facies magno noī tuo? Dixitq₃ dñs ad iosue: Surge: cur iaces ꝓnus i tra? Pec cauit isrl' ⁊ puaricatus ē pactū meū: tulerūtq₃ d anathēate ⁊ furati sunt atq₃ mētiti: ⁊ abscōderūt int' vasa sua. Nec poterit isrl' stare an hostes suos: eosq₃ fugiet: q₂ pollutus ē anathēate. Nō ero vl tra vobiscū: donec cterātis eū q huī⁹ sceleris re⁹ est. Surge sanctifica pplm ⁊ dic eis: Sāctificami ni in crastinum. Hec.n. dicit dominus deus israel. Anathema in medio tui est israel. Non poteris stare corā hostibus tuis donec deleat' ex te q hoc ꝯtaminatus ē scelē. Accedetisq₃ mane singuli p trib⁹ vias: ⁊ quācūq₃ tribū sors inuenerit: accedet p cognationes suas: ⁊ cognatio per domos: do musq₃ p viros: ⁊ quicūq₃ ille i h facinore fuerit de phēsus cōburet' igni cū oī sba sua: qm puarica tus ē pactū dñi: ⁊ fecit nephas i isrl'. Surgēs ita q₃ iosue mane: applicuit isrl' p trib⁹ suas: ⁊ inuēta ē tribus iuda. Que cū iux' familias suos eēt ob lata inuēta ē familia zare. Illaz q₃ p domos offē rēs reppit zabdi: cuius domū i singulos diuidēs viros: inuenit achā filiū charmi: filij zabdi: filij za re de tribu iuda. Et ait iosue ad achan: Fili mi: da gliā₃ dño deo isrl' ⁊ ꝯfitere: atq₃ indica mihi qd feceris: ne abscōdas. Rñditq₃ achā iosue ⁊ dixit ei: Uere ego peccaui dño deo isrl': ⁊ sic ⁊ sic feci. Uidi.n. int' spolia palliū coccineū valde bo nū ⁊ ducētos siclos argēti: regulāq₃ aureā qnq̄ ginta sicloꝝ ⁊ cōcupiscēs abstuli ⁊ abscōdi i tra ꝯtra mediū tabnaculi mei argētūq₃ fossa humo opui. Misit ḡ iosue ministros q currētes ad taber naculū illius repperūt cūcta abscōdita i eodē loco ⁊ argētū sil'. Auferētesq₃ de tētorio tulerūt ea ad iosue ⁊ ad oēs filios isrl': piecerūtq₃ an dñz Tollēs itaq₃ iosue achā filiū zare argētūq₃ ⁊ pal liū ⁊ aureā regulā: filios q₃ ⁊ filias eius: boues ⁊ asinos ⁊ oues ipmq₃ tabnaculū ⁊ cūctā suppel lectilē ⁊ ois isrl' cū eo: duxerūt eos ad vallē achor vbi dixit iosue: Quia turbasti nos: exturbet te dñs i die hac. Lapidauitq₃ eū ois israel: ⁊ cūcta q̄ illius erant igne cōsumpta sunt. Congregaue rūtq₃ sup eū aceruū magnū lapidū: q pmanet vsq₃ i pñtē diem. Et auersus ē furor dñi ab eis.

Acham lapidatum

Vocatūqʒ ē nomē loci illius vallis achor vsqʒ
hodie. VIII

D Ixit autē dñs ad iosue. Ne ptimeas: neqʒ
formides. Tolle tecū oēm multitudinē
pugnatorꝝ: ꝛ cōsurgēs ascēde in oppidū
hay. Ecce tradidi i manū tuā regē eiꝰ ꝛ pplm: vr
bēqʒ ꝛ trā. Faciesqʒ vrbi hay ꝛ regi eiꝰ: sicut feci
sti hiericho ꝛ regi illiꝰ. Predā vero ꝛ oia aīantia
diripietis vobis. Pone insidias vrbi post eā.
Surrexitqʒ iosue ꝛ ois exercitus bellatorꝝ cū eo
ut ascēderēt i hay. Et electa triginta milia virorꝝ
fortiū misit nocte: pcepitqʒ eis dicēs: Ponite insi
dias post ciuitatē. Nec lōgius recedatis: ꝛ eritis
oēs parati. Ego aūt ꝛ reliq̄ multitudo q̄ mecū ē
ascēdemus ex aduerso ꝯtra vrbē. Cūqʒ exierint
ꝯtra nos: sicut añ fecimꝰ fugiemꝰ: ꝛ terga vertemꝰ
donec psequētes ab vrbe lōgius ptrahāt. Pu
tabūt.n. nos fugē sicut p̄us. Nobis ḡ fugiētibꝰ
ꝛ illꝭ psequētibꝰ ꝯsurgetis d̄ isidijs ꝛ vastabitis
ciuitatē tradetqʒ eā dñs deꝰ vr̄ in manus vr̄as.
Cūqʒ ceperitis succendite eā: ꝛ sic oia facietis ut
iussi. Dimisitqʒ eos ꝛ pexerūt ad locū isidiarū: se
deruntqʒ int̄ bethel ꝛ hay ad occidētalē plagā vrb̄
hay. Josue aūt nocte illa i medio māsit ppli. Sur
gēsqʒ diluculo recēsuit socios ꝛ ascēdit cū seniori
bus i frōte exercitus: vallatꝰ auxilio pugnatorꝝ.
Cūqʒ venissēnt ꝛ ascēdissent ex aduerso ciuitatꝭ
steterūt ad septētrionalē vrb̄ plagā: int̄ quā ꝛ eos
vallis erat media. Quiqʒ aūt milia viros elege
rat ꝛ posuerat i insidijs int̄ bethauen ꝛ hay ex oc
cidētali pte eiusdē ciuitatis. Ois vero reliquꝰ ex
ercitus ad aq̄lonē aciem dirigebat: ita ut nouissi
mi multitudis occidētalē plagā vrb̄ attingerēt.
Abijt ḡ iosue nocte illa: ꝛ stetit in vallis medio.

Hay

Qd cū vidisset rex hay festinauit mane: ꝛ egres
sus ē cū oi exercitu ciuitatis: direxitqʒ aciē ꝯtra
desertū: ignorās q̄ post tergū laterēt isidie. Josue
vero ꝛ ois isrl̄ cesserūt loco: simulantes metū ꝛ fu
giētes p solitudis viā. At illi vociferātes parit̄
ꝛ se mutuo cohortātes psecuti sunt eos. Cūqʒ re
cessissent a ciuitate: ꝛ ne vnus qdē in vrbe hay ꝛ
bethel remāsisset q̄ nō psequeret̄ isrl̄: sicut erupe
rāt apta oppida relinquētes: dixit dñs ad iosue:
Leua clypeū q̄ i manu tua ē ꝯtra vrbē hay: qm̄
tibi tradā eā. Cūqʒ eleuasset clypeū ex aduerso
ciuitatis: insidie q̄ latebāt: surrexerūt cōfestī ꝛ p
gētes ad ciuitatē ceperūt: ꝛ succēderunt eā. Viri
aūt ciuitatis q̄ psequebant̄ iosue: ꝛ respiciētes ꝛ vi
dētes fumū vrb̄ ad celū vsqʒ ꝯscēdē: nō potuerūt
vltra huc illucqʒ diffugē: psertim cū hi q̄ simula
uerāt fugā: ꝛ tēdebāt ad solitudinē: ꝯtra psequē
tes fortissime restitissent. Vidensqʒ iosue ꝛ ois
isrl̄ q̄ capta eēt ciuitas ꝛ fumus vrb̄ ascenderet: re
uersus pcussit viros hay. Siqdē ꝛ illi q̄ ceperāt
ꝛ succenderāt ciuitatē: egressi ex vrbe ꝯtra suos
medios hostiū ferire ceperūt. Cū ḡ ex vtraqʒ p

Bethel

te aduersarij cederent̄ ita ut nullus de tāta mul
titudine saluaret̄: regē q̄qʒ vrbis hay apphēderūt
viuētē ꝛ obtulerūt iosue. Igit̄ oibus interfectis q̄
israelē ad deserta tēdētē fuerāt psecuti ꝛ in eodē lo
co gladio corruētibꝰ: reuersi filij isrl̄ pcusserūt ci
uitatē. Erāt aūt q̄ i eodē die ꝯciderāt a viro vsqʒ
ad mulierē: duodecī milia hoīm oēs vrbis hay.
Josue vero nō ꝯtraxit manū quā i sublime porrexe
rat tenēs clypeū: donec interficerent̄ oēs hītatores
hay. Jumēta aūt ꝛ pdam ciuitatis diuiserūt sibi
filij israel: sicut pcepat dñs iosue. Qui succendit
vrbē: ꝛ fecit eā tumulū sempitnū. Regē q̄qʒ eius
suspēdit i patibulo vsqʒ ad vesperā ꝛ solis occa
sum. pcepitqʒ iosue ꝛ deposuerūt cadauer eiꝰ de
cruce: pieceruntqʒ i ipo introitu ciuitatis cōgesto
sup eo magno aceruo lapidū q̄ pmanet vsqʒ in
p̄ntē diē. Tūc edificauit iosue altare dño deo isrl̄
i mōte hebal: sicut pcepat moyses famulus dñi
filijs isrl̄: ꝛ scriptū ē i volumie legis moysi: altare
de lapidibus ipolitis q̄s ferrū nō tetigit: ꝛ obtu
lit sup eo holocaustū dño: imolauitqʒ pacificas
victimas. Et scripsit sup lapides deutronomiū le
gis moysi: qd ille digesserat corā filijs isrl̄. Ois
aūt ppls ꝛ oēs maiores natu: ducesqʒ ac iudices
stabāt ex vtraqʒ pte arce i ꝯspectu sacerdotū qui
portabāt arcā federis dñi: ut aduena ita ꝛ idige
na. Media ps corꝝ int̄ mōtē garizi: ꝛ media int̄
mōtē hebal sicut pcepat moyses famulus dñi.
Et p̄mū qdē bñdixit pplo isrl̄: post h̄ legit oia ṽ
ba bñdictionis ꝛ maledictionis: ꝛ cūcta q̄ scripta
fuerāt in legis volumie. Nihil ex his q̄ moyses
iusserat reliq̄t intactū: sed vniuersa replicauit co
rā oi mltitudine isrl̄ mulieribꝰ ac puulis ꝛ adue
nis q̄ int̄ eos morabant̄. IX

Q Uibus auditis cūcti reges trās iordanē
q̄ versabant̄ in mōtanis ꝛ cāpestribus: in
maritimis ac littore magni maris: hi q̄qʒ
q̄ hitabāt int̄ libanū ethęꝰ ꝛ amorreꝰ: chananeꝰ
pherezeus ꝛ eueus ꝛ iebuseus ꝯgregati sunt pa
rit̄: ut pugnarēt ꝯtra iosue ꝛ isrl̄ vno aīo eadēqʒ
snīa. At hi q̄ hitabāt in gabaon: audiētes cūcta
q̄ fecerat iosue hiericho ꝛ hay: callide cogitātes

Gabaon

tulerūt sibi cibaria: saccos veteres asinis iponētes
ꝛ vtres vinarios scissos atqʒ ꝯsutos: calciamen
taqʒ pantiq̄ q̄ ad indiciū vetustatis pitacijs ꝯsu
ta erāt: induti veteribꝰ vestimētis panes q̄qʒ q̄s
portabāt obuiaticū duri erāt ꝛ in frusta cōminu
ti. Perrexeruntqʒ ad iosue q̄ tūc morabat̄ i castris
galgale: ꝛ dixerūt ei atqʒ sīl' oi israeli. De tra lon
ginq̄ venimꝰ pacē vobiscū facē cupiētes. Rn̄de
rūtqʒ filij isrl̄ ad eos atqʒ dixerūt. Ne forte i tra
q̄ nob sorte debet̄ habitetis: ꝛ nō possimꝰ fedus
inire vobiscū. At illi ad iosue: Sui inquiūt tui sumꝰ.
Quibꝰ iosue ait: Qui nā estis vos: aut vn̄ veni
stis: Rn̄derūt. De tra lōginq̄ valde venerūt serui
tui i noīe dñi dei tui. Audiuimꝰ.n. famā potētie

eius: cũcta q̄ fecit ĩ egypto ⁊ duob⁹ regib⁹ ãmorreoꝝ q fuerũt trãs iordanẽ: seon regi esebõ ⁊ og regi basan q erãt ĩ astaroth: dixeruntq; nob seniores ⁊ oẽs hitatores t̃re nr̃e. Tollite in manibus vr̃is cibaria ob longissimã viã: ⁊ occurrite eis ⁊ dicite. Serui vr̃i sum⁹: fed⁹ inite nobiscũ. En panes qñ egressi sum⁹ d̃ domib⁹ nr̃is ut venirem⁹ ad vos calidos sumsimus: nũc sicci facti sunt: ⁊ vetustate nimia cõminuti. Utres vini nouos impleuimus: nũc rupti sũt ⁊ soluti. Uestes ⁊ calciamẽta qbus induimur ⁊ q̄ habem⁹ ĩ pedib⁹ ob longitudinẽ lõgioris vie trita sũt ⁊ pene ꝯsũpta. Susceperũt igit̃ d̃ cibarijs coꝝ: ⁊ os dñi nõ interrogauerũt. Fecitq; iosue cũ eis pacẽ: ⁊ inito fedẽ pollicitus ẽ ut nõ occiderent̃. Pricipes q̃z m̃ltitudinis iurauerũt eis. Post dies aũt tres inĩti federis audierũt ꝙ in vicino habitarẽt: ⁊ int̃ eos futuri essent. Mouerũtq; castra filij isrl̃ ⁊ venerũt ĩ ciuitates coꝝ die t̃tio: q̃rũ h̃ vocabula sũt: gabaon ⁊ ⁊ zaphira ⁊ beroth ⁊ cariathiarim. Et nõ ꝑcusserũt eos eo ꝙ iurassent eis ꝑncipes m̃ltitudĩs in noĩe dñi dei isrl̃. Murmurauitq; oẽ vulg⁹ ꝯtra ꝑncipes isrl̃. Qui r̃nderũt eis: Jurauimus eis ĩ noĩe dñi dei isrl̃: ⁊ iccirco nõ possum⁹ eos ꝯtingẽ. Sz h̃ faciem⁹ eis: Reseruẽt̃ qdẽ ut viuãt ne ꝯtrã nos ira dñi ꝯcitet̃ si peierauerim⁹: sed sic viuant ut ĩ vsus vniuerse m̃ltitudis ligna cedãt: ⁊ aq̃s cõportẽt. Quibus h̃ loquẽtib⁹ vocauit gabaonitas iosue: ⁊ dixit eis: Cur nos decipe fraude voluistis: ut diceretis ꝑcul valde habitamus a vob cũ ĩ medio nr̃i sitis: Jtaq; sub maledictiõe eritis ⁊ nõ deficiet de stirpe vr̃a ligna cedẽs: aq̃sq; cõportãs in domũ dei mei. Qui r̃nderũt: Nũciatũ ẽ nobis s̃uis tuis ꝙ ꝓmisisset dñs deus tu⁹ moysi s̃uo suo: ut tradẽt vob oẽm t̃rã: ⁊ disperdẽt cunctos hitatores eius. Timuimus igit̃ valde: ⁊ ꝓuidimus aĩabus nr̃is vr̃o t̃rore cõpulsi: ⁊ h̃ cõsiliũ iniuim⁹. Nũc aũt ĩ manu tua sumus: qđ tibi bonũ ⁊ rectũ videt̃: fac nobis. Fecit ḡ iosue ut dixerat: ⁊ liberauit eos d̃ manu filioꝝ isrl̃ ut nõ occiderẽt̃. Decreuitq; in illo die eos eẽ ĩ ministerio cũcti ppl̃i ⁊ altaris dñi: cedẽtes ligna ⁊ aq̃s cõportãtes: vsq; in p̃ns t̃ps in loco quẽ dñs elegisset.

X

Quę cũ audisset adonisedech rex hierl̃m ꝙ s. cepisset iosue hay ⁊ subuertisset eã: sicut .n. fecerat hiericho ⁊ regi ei⁹ sic fecit hay ⁊ regi illi⁹: ⁊ ꝙ trãsfugissent gabaonite ad isrl̃: ⁊ ẽẽnt federati eoꝝ: timuit valde. Urbs .n. magna erat gabaon ⁊ vna ciuitatum regaliũ: ⁊ maior oppido hay: oẽsq; bellatores ei⁹ fortissimi. Misit ḡ adonisedech rex hierl̃m ad oham regẽ hebrõ ⁊ ad pharã regez hierimoth ad iaphieq; regẽ lachis ⁊ ad dabir regẽ eglon dicẽs: Ad me ascẽdite et ferte ꝓsidiũ ut expugnem⁹ gabaõ q̃re trãsfugerit ad iosue ⁊ ad filios isrl̃. Cõgregati igit̃ ascẽderũt qnq; reges ãmorreoꝝ: rex hierusalẽ: rex hebrõ: rex hierimoth: rex lachis: rex eglon: sil' cũ exercitibus suis: ⁊ castrametati sũt circa gabaon oppugnãtes eã. Habitatores aũt gabaon vrb obsesse: miserunt ad iosue q tũc morabat̃ ĩ castris apđ galgalã: ⁊ dixerũt ei: Ne retrahas manus tuas ab auxilio s̃uoꝝ tuoꝝ. Ascẽde cito ⁊ libera nos: ferq; ꝓsidiũ. Cõuenerũt .n. aduersuz nos oẽs reges ãmorreoꝝ q habitãt ĩ mõtanis. Ascẽditq; iosue d̃ galgalis: ⁊ oĩs exercit⁹ bellatoꝝ cũ eo viri fortissimi. Dixitq; dñs ad iosue: Ne timeas eos. Jn manus .n. tuas tradidi illos. Nullus .n. ex eis tibi resistẽ poterit. Jrruit itaq; iosue sup eos repẽte: tota nocte ascẽdens d̃ galgalis. Et ꝯturbauit eos dñs a facie isrl̃: contriuitq; plaga magna ĩ gabaon: ac ꝑsecutus ẽ eos ꝑ viã ascensus bethoron: ⁊ ꝑcussit vsq; azecha ⁊ maceda. Cũq; fugerent filios israel: ⁊ essent in descensu bethoron: dominus misit super eos lapides magnos de celo vsq; ad azecha. Et mortui sũt multo pl'es lapidibus grandis: q̃z quos gladio ꝑcusserãt filij isrl̃. Tũc locut⁹ ẽ iosue dño ĩ die q̃ tradidit ãmorreoꝝ ĩ ꝯspectu filioꝝ isrl̃: dixitq; corã eis: Sol cõtra gabaon ne mouearis ⁊ luna ꝯtra vallẽ haylon. Steterũtq; sol ⁊ luna donec vlcisceret̃ se gẽs d̃ inimicis suis. Nõne scriptũ ẽ h̃ ĩ libro iustoꝝ: Stetit itaq; sol ĩ medio celi ⁊ nõ festinauit occũbẽ spatio vnius diei. Non fuit antea ⁊ postea tã lõga dies obediẽte dño voci hois: ⁊ pugnãte ꝓ isrl̃. Reuersusq; ẽ iosue cũ oĩ isrl̃ in castra galgale. Fugerãt .n. qnq; reges ⁊ se abscõderãt in spelũca vrbis maceda. Nũciatũq; ẽ iosue ꝙ inuẽti essent qnq; reges latẽtes ĩ spelunca vrbis maceda. Qui ꝓcepit socijs: ⁊ ait Uoluite saxa ingentia ad os spelũce: ⁊ ponite viros industrios q clausos custodiant. Uos autẽ nolite stare: sed ꝑsequimini hostes: ⁊ extremos q̃sq; fugientiũ cedite: Ne dimittatis eos vrbiũ suaꝝ itrare ꝓsidia: quos tradidit dñs deus ĩ manus vr̃as. Cesis ergo aduersarijs plaga magna ⁊ vsq; ad internitionẽ pene cõsumptis: hi q israel effugere potuerũt ingressi sũt ciuitates munitas. Reuersus ẽ oĩs exercitus ad iosue ĩ maceda ubi tũc erãt castra: sani ⁊ itegro nũero. Nullusq; cõtra filios isrl̃ mutire ausus ẽ. Precepitq; iosue dicẽs: Aperite os spelũce ⁊ ꝓducite ad me qnq; reges q ĩ ea latitãt. Feceruntq; ministri ut sibi fuerãt imꝑatũ: ⁊ adduxerũt ad eũ qnq; reges de spelũca: regẽ hierusalẽ: regẽ hebron: regẽ hierimoth regẽ lachis: regem eglon. Cũq; educti essent ad eum vocauit omnes viros israel: ⁊ ait ad principes exercitus qui secum erant: Jte ⁊ ponite pedes super colla regum istorum. Qui cum perrexissent ⁊ subiectorum colla pedibus calcarent: rursum ait ad eos: Nolite timere nec paueatis confortamini ⁊ estote robusti. Sic enim faciet dominus cunctis hostibus vestris aduer

Iuramentu

Sol stetit

Domino obediente voci hois

unq; reges suspensi

sũt q̃s dimicabitis. Percussitq; iosue ⁊ interfecit
eos: atq; suspẽdit sup quinq; stipites: fuerũtq; su
spẽsi vsq; ad vesperũ. Cũq; occũberet sol: pcepit
socijs ut deponerẽt eos de patibulis: q depositos
pijecerũt i spelũcã in q̃ latuerãt ⁊ posuerũt sup os
eius saxa ingẽtia q̃ pmanẽt vsq; i pñs. Eodẽ die
macedã q̃q; cepit iosue ⁊ pcussit i ore gladij: regẽ
q; illius interfecit: ⁊ oẽs hitatores eiꝰ. Nõ dimisit
i ea saltẽ paruas reliq̃as. Fecitq; regi maceda si
cut fecerat regi hiericho. Trãsiuit aũt cũ oi israel
d̃ maceda i lebna ⁊ pugnabat ꝯtra eã: quã tradi
dit dñs cũ rege suo in manꝰ isrl̃. Percusserũtq;
vrbẽ i ore gladij ⁊ oẽs hitatores eius. Nõ dimi
serũt i ea villas reliq̃as. Feceruntq; regi lebna si
cut fecerãt regi hiericho. De lebna trãsiuit in la
chis cũ oi isrl̃: ⁊ exercitu p gyrũ disposito: oppu
gnabit eã: tradiditq; dñs lachis i manus filiorũ
isrl̃: ⁊ cepit eã die altero atq; pcussit i ore gladij
oẽm aiaz q̃ fuerat i ea sicut fecerat lebna. Eo tpe
ascẽdit hirã rex gazer ut auxiliaret lachis: quẽz
pcussit iosue cũ oi pplo eius vsq; ad internitionez.
Trãsiuitq; de lachis i eglon: ⁊ circũdedit atq; ex
pugnauit eã i eadẽ die: pcussitq; i ore gladij oẽs
aias q̃ erãt i ea iuxta oia q̃ fecerat lachis. Ascẽdit
q̃q; cũ oi isrl̃ de eglon i hebrõ ⁊ pugnauit ꝯtra eã
cepitq; ⁊ pcussit i ore gladij: ⁊ regẽ q̃q; eius ⁊ oia
oppida regiõis illius vniuersasq; aias q̃ i ea fue
rãt cõmoratç. Nõ reliq̃t i ea villas reliq̃as. Sicut
fecerat eglon: sic fecit i hebrõ: cũcta q̃ i ea reppe
rit ꝯsumẽs gladio. Inde reuẽsus i dabir: cepit eã
atq; vastauit: regẽ q̃q; eiꝰ atq; oia p circuitũ op
pida pcussit i ore gladij. Nõ dimisit i ea villas re
liq̃as. Sicut fecerat hebrõ ⁊ lebna ⁊ regibꝰ earũ
sic fecit dabir ⁊ regi illius. Percussit itaq; iosue
oẽz trã mõtanã ⁊ meridianã atq; cãpestrẽ: ⁊ ase
roth cũ regibus suis. Nõ dimisit i ea villas reli
q̃as: sz oẽ qd̃ spirare poterat interfecit: sicut pcepat ei
dñs deus isrl̃ a cadesbarne vsq; ad gazã. Omẽm
trã gosen vsq; gabaõ vniuersosq; reges ⁊ regio
nes eorũz vno impetu cepit atq; vastauit. Dñs
eni deus isrl̃ pugnauit p eo. Reuersusq; ẽ cum
oi isrl̃ ad locũ castrorũ i galgala. XI

Quę cũ audisset iabin rex asor misit ad io
bab regẽ madan ⁊ ad regẽ semeron atq;
ad regẽ acsaph: ad reges q̃q; aq̃lonis q
habitabãt i mõtanis ⁊ i planitie ꝯtra meridiem
ceneroth: i cãpestribꝰ q̃q; ⁊ regionibꝰ dor iuxta ma
re: chananeũ q̃q; ab oriẽte ⁊ occidẽte: ⁊ ãmorre
ũ atq; etheũ ac pherezeũ ⁊ iebuseũ i mõtanis:
eueũ q̃q; q habitabat ad radices hermon in trã
maspha. Egressiq; sũt oẽs cũ turmis suis: ppl̃s
multus nimis: sicut harena que est in littore ma
ris: equi quoq; ⁊ currus immense multitudis.
Cõueneruntq; oẽs reges isti i vnũ ad aq̃s merõ
ut pugnarẽt ꝯtra isrl̃. Dixitq; dñs ad iosue. Ne
timeas eos. Cras. n. hac eadẽ hora ego tradam
oẽs istos vulnerãdos i ꝯspectu isrl̃. Eq̃s eorũ sub
neruabis: ⁊ currus igne cõbures. Uenitq; iosue
⁊ ois exercitus eius cũ eo aduersus illos ad aq̃s
meron subito: ⁊ irruerũt sup eos tradiditq; illos
dñs i manus isrl̃. Qui pcusserũt eos ⁊ psecuti sũt
vsq; ad sidonẽ magnã ⁊ aq̃s masrephot: cam
pũq; masphe q ẽ ad orientalez illius ptẽ. Itaq; p
cussit oẽs ut nullas dimitteret ex eis reliq̃as. Fe
citq; sicut pcepat ei dñs. Eq̃s eorũ subneruauit ⁊
currusq; cõbussit igni. Reuersusq; statim cepit
asor: ⁊ regẽ eius pcussit gladio. Asor. n. antiqtus
int̃ oia regna hẽ pncipatũ tenebat. Percussitq;
oẽs aias q̃ ibidẽ morabant̃. Nõ dimisit in ea vil
las reliq̃as: sed vsq; ad internitionẽ vniuersa va
stauit: ipamq; vrbẽ penitus incẽdio: ⁊ oẽs p circui
tũ ciuitates. Reges q̃q; earũ cepit: pcussit atq;
deleuit: sicut pcepat ei moyses famulꝰ dñi. Absq;
vrbibus q̃ erãt i collibus ⁊ i tumulis site: ceteras
succẽdit isrl̃. vnã tñ asor munitissimã flãma cõ
sumpsit. Omẽmq; pdaz istarũ vrbiũ ac iumẽta di
uiserũt sibi filij isrl̃ cũctis hoibꝰ interfectis. Sicut
pcepat dñs moysi suo suo: ⁊ ille vniuersa cõple
uit. Nõ pterijt de vniuẽsis mãdatis: nec vnũ q
dẽ ṽbũ qd̃ iusserat dñs moysi. Cepit itaq; iosue
oẽm trã mõtanã ⁊ meridianã: trãq; gosen ⁊ pla
nitiẽ ⁊ occidẽtalẽ plagaz mõtẽq; isrl̃ ⁊ cãpestria
eius ⁊ ptẽ mõtis q̃ ascẽdit seir vsq; baalgad per
planitiẽ libani subt̃ mõtẽ hermõ: oẽs reges eorũ
cepit: pcussit ⁊ occidit. Multo tpe pugnauit iosue
ꝯtra reges istos. Nõ fuit ciuitas q̃ se nõ traderet
filijs isrl̃ pter eueũ q habitabat i gabaon. Oẽs
n. bellãdo cepit. Dñi. n. snia fuerat ut idurarent̃
corda eorũ ⁊ pugnarẽt ꝯtra isrl̃ ⁊ caderent ⁊ non
mererent̃ vllã clemẽtiã: ac pirẽt sicut pcepat dñs
moysi. In tpe illo venit iosue ⁊ interfecit enachim
de mõtanis hebrõ ⁊ dabir ⁊ anab ⁊ de oi monte
iuda ⁊ isrl̃: vrbesq; eorũ deleuit. Nõ reliq̃t vllũz
de stirpe enachiz i trã filiorũ isrl̃ absq; ciuitatibꝰ
gaza ⁊ geth ⁊ azoto: i q̃bus solũ relicti sunt. Ce
pit ḡ iosue oẽz terrã: sicut locutus ẽ dñs ad moy
sen: ⁊ tradidit eã i possessionẽ filijs isrl̃ sm ptes
⁊ tribus suas: q̃euitq; terra a prelijs. XII

Hi sũt reges q̃s pcusserũt filij isrl̃ ⁊ posse
derũt terram eorũ trãs iordanẽ ad solis
ortũ a torrẽte arnõ vsq; ad mõtẽ hermõ
⁊ oẽz orientalẽ plagã q̃ respicit solitudinẽ. Seon
rex ãmorreorũ q habitabat i esebon: dñatus est
ab aroer q̃ sita ẽ sup ripã torrẽtis arnõ: ⁊ medie
ptis i valle dimedieq; galaad vsq; ad torrentez
iebock q ẽ terminus filiorũ ãmon: ⁊ a solitudie vsq;
ad mare ceneroth ꝯtra oriẽtẽ: ⁊ vsq; ad mare de
serti qd̃ ẽ mare salsissimũ: ad oriẽtalẽ plagam p
viã q̃ ducit bethsimoth: ⁊ ab australi pte q̃ subia
cet aseroth vsq; p phasga terminꝰ og regis basan: d̃
reliq̃is raphaim q habitauit i astaroth ⁊ i edrai
⁊ dñatus ẽ i mõte hermon ⁊ i salecha atq; in vni

Asor

Nota regu[m] ...

iter sã basan vsq3 ad termios gessuri ⁊ machati ⁊
dimidie ptis galaad ad termios seõ regis esebõ
q̃ Moyses famulus dñi ⁊ filij israel pcusserũt eos
tradiditq3 terrã eoꝝ moyses in possessionem ru
benitis ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui manasse. Hi
sunt reges tre q̃s pcussit iosue ⁊ filij isrl' trãs ior
danẽ ad occidẽtalẽ plagã a baalgad i cãpo libãi
vsq3 ad mõtẽ libani cuius ps ascendit i seir. Tra
diditq3 eã iosue i possessionez tribub⁹ isrl' singul'
ptes suas tã i mõtanis q̃3 i planis atq3 cãpestri
bus. In aseroth ⁊ in solitudie ac in meridie etheꝰ
fuit ⁊ amorreus: chananeus ⁊ pherezeus: eueꝰ ⁊
iebuseus. Rex hiericho vnus. Rex hay q̃ est ex
latere bethel vnus. Rex hierusalez vnus. Rex
hebrõ vnus. Rex hierimoth vnus. Rex lachis
vnus. Rex eglõ vnus. Rex azer vnus. Rex da
bir vn⁹. Rex gader vn⁹. Rex herma vn⁹. Rex
bereth vnus. Rex lebna vn⁹. Rex odallã vnus
Rex maceda vn⁹. Rex betel vn⁹. Rex taphua
vnus. Rex oser vnus. Rex affec vnus. Rex sa
ran vnus. Rex madã vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex
samerõ vnus. Rex acsaph vnus. Rex thenach
vnus. Rex mageddo vnus. Rex cedes vnus.
Rex iachanen carmeli vnus. Rex dor ⁊ puicie
dor vnus. Rex gẽtiliũ galgal vnus. Rex thersa
vnus. Oẽs reges triginta vnus. XIII

IOsue senex pueceq3 etatis erat ⁊ dixit
dñs ad eũ. Senuisti ⁊ lõgeuus es: traq3
latissima derelicta ẽ: q̃ necdũ sorte diuisa ẽ
oĩs videl3 galilea philistijm ⁊ vniuersa gessuri:
a fluuio turbido q̃ irrigat egyptũ vsq3 ad t̃mios
accarõ ꝯtra aq̃lonẽ t̃ra chanaã q̃ i q̃nq3 regulos
philistijm diuidit' gazeos ⁊ azotios ascolonitas
getheos ⁊ accaronitas. Ad meridiẽ xo sũt euei
oĩs t̃ra chanaã: ⁊ maara sidonioꝝ vsq3 afeca ⁊ t̃
mios amorrei eiusq3 cõfinia libani q̃3 regio ꝯtra
oriẽtẽ a baalgad sub mõte hermõ donec igredia
tis emath. Oium q̃ hitabãt in mõte a libano vs
q3 ad aq̃s maserephot vniuersiq3 sidonij. Ego
sum q̃ delebo eos a facie filioꝝ isrl'. Ueniat g̃ in
ptẽ hẽditatis isrl': sicut p̃cepi tibi. Et nũc diuide
t̃rã in possessiõem nouẽ tribub⁹ ⁊ dimidie tribui
manasse cũ q̃ rubẽ ⁊ gad possederũt t̃rã quã tra
didit eis moyses famulus dñi trãs fluẽta iordãis
ad oriẽtalẽ plagã ab aroer q̃ sita ẽ in ripa torren
tis arnõ ⁊ i vall' medio: vniuersaq3 cãpestria me
daba vsq3 dybon: ⁊ cũctas ciuitates seon regis
ãmorrei q̃ regnauit in esebõ vsq3 ad t̃mios filio
rũ ãmon: ⁊ galaad ac t̃minũ gessuri ⁊ machati ⁊
oẽ3 mõtẽ hermõ ⁊ vniuersaz basan vsq3 salecha
oẽ r̃gnũ og i basan q̃ regnauit i astaroth ⁊ edrai
ipse fuit de reliq̃ys raphaim: pcussitq3 eos moy
ses atq3 deleuit. Nolueruntq3 disperdere filij isrl'
gessuri ⁊ machati: ⁊ hitauerũt in medio isrl' vsq3
in p̃ñtẽ diẽ. Tribui aũt leui nõ dedit possessiõem
sed sacrificia ⁊ victie dñi dei israel: ipsa ẽ eius hẽ
ditas sicut locut⁹ ẽ illi. Dedit g̃ moyses possessio
nẽ tribui filioꝝ rubẽ iuxta cognatiões suas. Fu
itq3 t̃minus eoꝝ ab aroer q̃ sita ẽ i ripa torrẽtis ar
nõ: ⁊ in valle eiusdẽ torrentis media vniuersam
planiciẽ q̃ ducit medaba ⁊ esebon cũctosq3 vicu
los earũ q̃ sunt i cãpestribus: dibõ q̃3 ⁊ abamot
baal ⁊ oppidũ baalmaõ ⁊ gessã ⁊ cedimoth ⁊ me
phet ⁊ cariathaim ⁊ sabama ⁊ sarathasar: i mõte
cõuallis bethphogor ⁊ aseroth phasga ⁊ bethai
simoth oẽs vrbes cãpestres: vniuersaq3 regna
seon regis ãmorrei q̃ regnauit i esebõ: quẽ pcus
sit moyses cũ p̃ncipib⁹ madiã: eueũ ⁊ recen ⁊ sur
⁊ vr ⁊ rebee duces seon hitatores terre: ⁊ balaaz
filiũ beor ariolũ occiderũt filij israel gladio cũ ce
teris iterfectis: factusq3 ẽ t̃minus filioꝝ rubẽ iorda
nis fluuius. Hec ẽ possessio rubenitarũ p cogna
tiões suas vrbiũ ⁊ viculoꝝ. Deditq3 moyses tri
bui gad ⁊ filijs eius p cognatiões suas possessio
nẽ cui⁹ h̃ diuisio ẽ. Termin⁹ gazer ⁊ oẽs ciuitates
galaad: ⁊ dimidiã ptẽ terre filioꝝ ãmon vsq3 ad
aroer que ẽ ꝯtra rabba ⁊ ab esebõ vsq3 ramoth:
masphe ⁊ bethanim: ⁊ amanaiz vsq3 ad t̃minos
dabir. In valle q̃3 betharã ⁊ bethnẽra ⁊ soccoth
⁊ saphõ reliquã ptẽ regni seõ regis esebõ. Hui⁹
q̃3 finis iordanis ẽ vsq3 ad extremã ptez maris
ceneretth trãs iordanẽ ad oriẽtalẽ plagã. Hec est
possessio filioꝝ gad p familias suas ⁊ ciuitates ⁊
ville earũ. Dedit ⁊ dimidie tribui manasse filijs
q3 eius iuxta cognatiões suas possessionẽ: cuius
h̃ p̃ricipiũ ẽ. A manaiz vniuersaz basan ⁊ cũcta
regna og regis basan: oẽsq3 vicos iahir q̃ sũt i ba
san sexagita oppida ⁊ dimidiã ptẽ galaad: ⁊ asta
roth ⁊ edrai vrbes regni og i basan filijs machir
filij manasse dimidie pti filioꝝ machir iux̃ ꝯgna
tiões suas. Hãc possessionẽ diuisit moyses in cã
pestrib⁹ moab trãs iordanẽ ꝯtra hiericho ad ori
entalẽ plagã. Tribui aũt leui nõ dedit possessiões
q̃ñ dñs deus israel ipse ẽ possessio eius vt locut⁹
ẽ illi. XIIII

HOc ẽ q̃d possederũt filij isrl' in t̃ra chana
an quã dederũt eis eleazar sacerdos ⁊ io
sue fili⁹ nun: ⁊ p̃ncipes familiarũ p tribus
israel sorte oĩa diuidẽtes sicut p̃cepat dñs in ma
nu moysi nouẽ tribub⁹ ⁊ dimidie tribui manasse
Duabus.n. tribub⁹ ⁊ dimidie dederat moyses
trãs iordanẽ possessionem absq3 leuitis q̃ nihil
t̃re acceperũt int' f̃rẽs suos: sed in eoꝝ successerãt
locũ filij ioseph in duas diuisi trib⁹: manasse ⁊ ef
fraim. Nec acceperũt leuite aliã i terra ptem nisi
vrbes ad hitandũ ⁊ suburbana earũ ad alẽda iu
mẽta ⁊ pecora sua. Sic p̃cepat dñs moysi: ita fe
cerunt filij israel ⁊ diuiserunt terraz. Accesserunt
itaq3 filij iuda ad iosue in galgala: locutusq3 est
ad eũ caleph filius iephone cenezeus. Nosti q̃d
locutus sit dño ad moysen hoiem dei de me ⁊ te
in cadesbarne. Quadraginta annoꝝ erã quãdo

misit me moyses famulus dñi de cadesbarne ut cõsiderarē terrā nūciauiqꝫ ei qd̄ mihi verū videbat. Fratres aūt mei q ascēderāt mecū dissoluerūt cor ppli: ⁊ nihilominꝰ ego secutus sum dñm deū meū. Jurauitqꝫ moyses ī die illo dicēs: Terra quā calcauit pes tuus erit possessio tua ⁊ filiorū tuoꝝ in eternū: qꝛ secutus es dñm deū tuum: Cōcessit ꝰ dñs vitā mihi sicut pollicitus ē vsqꝫ ī p̄ntem diē. Quadraginta ⁊ qnqꝫ anni sunt ex q̄ locutus ē dñs v̄bū istud ad moysen qñ ambulabat isrl' p solitudinē: hodie octogintaqnqꝫ ānoꝝ sum sic valēs ut eo valebā tpe qñ ad explorādū missus sum: illiꝰ in me tpis fortitudo vsqꝫ hodie pseuerat tā ad bellandū qꝫ ad gradiēdū: da ergo mihi montē istū quē pollicitus est dñs te q̄ꝫ audiēte: in quo enachim sunt ⁊ vrbes magne atqꝫ munite: si forte sit dñs mecū ⁊ potuero delē eos sicut pmisit mihi. Bñdixitqꝫ ei iosue: ⁊ tradidit ei hebron in possessionē atqꝫ ex eo fuit hebron caleph filio iephone cenezeo vsqꝫ in p̄ntem diē qꝛ secutus est dñm deū israel. Nomē hebron antea vocabat̄ cariatharbe. Adā maximꝰ ibi inter enachim situs ē: ⁊ terra cessauit a plijs. XV

Sit' sors filioꝝ iude p cognationes suas ista fuit: a termino edom vsqꝫ ad desertū sin ꝯtra meridiē ⁊ vsqꝫ ad extremā pꝛeꝫ australis plage. Initiū eiꝰ a summitate maris salsissimi: ⁊ a lingua eiꝰ q̄ respicit meridiē egrediturqꝫ ꝯtra ascēsum scorpionis ⁊ ptransit in sina: ascenditqꝫ in cadesbarne ⁊ puenit in esrom: ascēdens ad darā ⁊ circuiēs cariathaa: atqꝫ inde p trāsiēs in asemona ⁊ pueniens ad torrētē egypti: erūtqꝫ termini eiꝰ mare magnū. Hic erit finis meridiane plage. Ab oriēte v̄o erit initiū mare salsissimū vsqꝫ ad extrema iordanis: ⁊ ea q̄ respiciūt ad aqlonē a lingua maris vsqꝫ ad eundē iordanis fluuiū: ascenditqꝫ terminꝰ in bethagla ⁊ transit ab aqlone in betharaba: ascendēs ad lapidē boem filij ruben: ⁊ tendēs vsqꝫ ad terminos debera de valle achor ꝯtra aquilonē respiciens galgala q̄ est ex aduerso ascēsionis adōmim ab australi pte torrentis: trāsitqꝫ aquas q̄ vocant̄ fons solis ⁊ erūt exitus eius ad fontē rogel: ascenditqꝫ per cōuallē filij ennon ex latere iebusei ad meridiē: hec est hierl'm: ⁊ inde se erigēs ad verticē mōtis q est ꝯtra gehennon ad occidentē in summitate vallis raphaim ꝯtra aqlonē: ptrāsitqꝫ a vertice mōtis vsqꝫ ad fontē aque nepthoa: ⁊ puēit vsqꝫ ad vicos mōtis ephron: inclinat̄qꝫ in bala q̄ est cariathiarim .i. vrbs siluarū ⁊ circuit de bala cōtra occidentē vsqꝫ ad montē seir: transitqꝫ iuxta latus mōtis iarim ad aquilonē in cheslon: ⁊ descēdit in bethsames trāsitqꝫ in thāna: ⁊ puenit contra aquilonē partis accaron ex latere: inclinatqꝫ secrona ⁊ transit montē baala: peruenitqꝫ in gebneel: ⁊ magni maris contra occidentē fine concludit̄. Hi sunt termini filioꝝ iuda per circuitū in cognationibus suis. Caleph v̄o filio iephone dedit partē in medio filiorū iuda: sicut preceperat ei dñs: cariatharbe patris enach: ipsa est hebron deleuitqꝫ ex ea caleph tres filios enach: sesai ⁊ haymā ⁊ tholmai de stirpe enach: atqꝫ inde conscendens venit ad habitatores dabir que prius vocabat̄ cariathsepher .i. ciuitas litterarū. Dixitqꝫ caleph. Qui percusserit cariathsepher ⁊ ceperit eam: dabo ei axam filiā meā vxorem. Cepitqꝫ eam othoniel filius cenes frater caleph iunior: deditqꝫ ei axam filiam suam vxorem. Que cum pergerent simul: suasa est a viro suo ut peteret a patre suo agrum: suspirauitqꝫ ut sedebat in asino. Cui caleph: quid habes inquit: At illa respondit: Da mihi benedictionē. Terrā australē ⁊ arentem dedisti mihi: iunge ⁊ irriguam. Dedit itaqꝫ ei caleph irriguum superius ⁊ inferius. Hec est possessio tribus filioꝝ iuda per cognationes suas: erātqꝫ ciuitates ab extremis partibꝰ filioꝝ iuda iuxta terminos edom a meridie: cabseel ⁊ eder ⁊ iagur ⁊ cina ⁊ dimona ⁊ adada ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ iethan ziphethelem ⁊ baloth asor ⁊ noba ⁊ cariothesrom hec est assoromāsame ⁊ meloda ⁊ asergadda ⁊ assemoth ⁊ bethselech ⁊ asersual ⁊ hersabee ⁊ baziothia ⁊ abala ⁊ humesem ⁊ heltholad ⁊ exul ⁊ sarma ⁊ sicelech ⁊ medemena ⁊ sensenna lebath ⁊ selim ⁊ ahem rēmon: omnes ciuitates vigintinouē ⁊ ville carū. In cāpestribus v̄o estaol ⁊ sarea ⁊ asena ⁊ azone ⁊ enganium ⁊ taphua ⁊ enaym ⁊ hiermoth ⁊ adulā socho ⁊ azecha ⁊ sarim ⁊ adithaym ⁊ gedera ⁊ giderothaim vrbes quatuordecim ⁊ ville carum Sanam ⁊ adasa ⁊ magdalgad delcā ⁊ masepha ⁊ iectel lachis ⁊ baschat ⁊ eglon tebbō ⁊ leemas ⁊ cethis ⁊ giderorh ⁊ bethdagon ⁊ neama ⁊ maceda: ciuitates sedecim ⁊ ville caruꝫ. Labana ⁊ ether ⁊ asan: iepta ⁊ esna ⁊ nesib ⁊ ceyla ⁊ achzib ⁊ maresa: ciuitates nouē ⁊ ville caruꝫ. Accaron cuꝫ vicis ⁊ villulis suis. Ab accaron vsqꝫ ad mare oīa que vergūt ad azotū ⁊ viculos eius. Azotus cū vicis ⁊ villulis suis. Gaza cū vicis ⁊ villulis suis vsqꝫ ad torrētē egypti: ⁊ mare magnū terminꝰ eiꝰ: ⁊ in mōte samir ⁊ iecther ⁊ socchoth ⁊ edēna cariathsenna: h̄ ē dabir: anab ⁊ histemo ⁊ anym gosen ⁊ olon ⁊ gylo: ciuitates vndecim ⁊ ville carum. Arab ⁊ roma ⁊ esaan ⁊ ianum ⁊ bethasua ⁊ afeca athmatha ⁊ cariatharbe: hec est hebron ⁊ sior: ciuitates nouē ⁊ ville carū. Maon ⁊ chermel ⁊ ziph ⁊ loche iezrahel ⁊ iucadā ⁊ zanoe accaym gabaa ⁊ thāna ciuitates decē ⁊ ville carum. Alul ⁊ bethsor ⁊ hiedor mareth ⁊ bethanoth ⁊ belthecen: ciuitates sex ⁊ ville caruꝫ. Cariathbaal: hec est cariathiarim vrbs siluarum ⁊ arebba: ciuitates due ⁊ ville carū. In deserto betharaba meddyn ⁊ sacha ⁊ nebsan: ciuitates sal:

⁊ engaddi: ciuitates sex ⁊ ville earũ. Fiunt simul
centũ q̃ndecim. Jebuseũ autẽ hitatorẽ hierusalẽ
non potuerũt filij iuda delere: hitauitq; iebuse⁹
cum filijs iuda in hierusalem vsq; in p̄sentem diẽ.

XVI

Cecidit quoq; sors filiorũ ioseph ab iorda
ne ꝯtra hiericho: ⁊ ad aquas eius ab ori
ente solitudo que ascendit d̄ hiericho ad
montẽ bethel: ⁊ egredit̃ de bethel luzam: trãsit
q; terminũ archiatharoth: ⁊ descendit ad occidẽ
tem iuxta terminũ iefleti vsq; ad t̃minos betho
ron inferioris ⁊ gazer: finiunt̃q; regiones eius
mari magno: possederũtq; filij ioseph manasses
⁊ effraim. Et factus ẽ terminus filiorũ effraim p
cognationes suas: ⁊ possessio eorũ contra orien
tẽ astaroth addar vsq; bethoron superiorẽ: egre
diunt̃q; cõfinia in mare. Machmetath v̄o aq
lonẽ respicit ⁊ circuit terminos ꝯtra orientẽ i tha
nathselo: ⁊ ptransit a torrente ianoe: descenditq;
de ianoe in atharoth ⁊ noaratha: ⁊ puenit in hie
richo: egredit̃q; ad iordanẽ de taphna: ptrãsit
q; ꝯtra mare i villã harũdineti: suntq; egressus
eius in mare salsissimũ. Hec est possessio tribus
filiorũ effraim p familias suas: vrbesq; sepate
sunt filijs effraim in medio possessionis filiorũ
manasse ⁊ ville earũ. Et non interfecerunt filij ef
fraim chananeũ qui hitabat in gazer: hitauitq;
chananeus in medio effraim vsq; in diem hanc
tributarius.

XVII

Cecidit aũt sors tribui manasse: ipse enim
ẽ primogenitus ioseph: machir primogeni
to manasse patri galaad qui fuit vir pu
gnator: habuitq; possessionẽ galaad ⁊ basan: et
reliq̃s filiorũ manasse iuxta familias suas: filijs
abiezer ⁊ filijs helech ⁊ filijs hesribel ⁊ filijs si
chẽ ⁊ filijs epher ⁊ filijs semida. Isti sunt filij ma
nasse filij ioseph: mares p cognatiões suas. Sal
phaat v̄o filio epher filij galaad filij machir filij
manasse nõ erant filij sed sole filie: quarũ sũt no
mina maala ⁊ noa egla ⁊ melcha ⁊ thersa: Uene
rũtq; in cõspectu eleazari sacerdotis ⁊ iosue filij
nun ⁊ principũ dicentes: dñs p̄cepit per manum
moysi vt daret̃ nobis possessio in medio fratruz
nostrorũ. Deditq; iuxta imperiũ dñi possessiõz
in medio fratrũ p̄ris earũ: ⁊ ceciderunt funiculi
manasse decẽ absq; terra galaad ⁊ basan trãs ior
danẽ. Filie enim manasse possederũt hereditatẽ
in medio filiorũ eius. Terra aũt galaad cecidit i
sortẽ filiorũ manasse q̃ reliqui erant. Fuitq; t̃mi
nus manasse ab aser machmata q̃ respicit sichẽ
⁊ egredit̃ ad dexterã iuxta habitatores fõtis tha
phue. Etenim in sorte manasse ceciderat t̃ra tha
phue: que est iuxta terminos manasse filiorũ ef
fraim. Descenditq; terminus vallis harũdineti
in meridiẽ torrentis ciuitatũ effraim: que in me
dio sunt vrbiũ manasse. Terminus manasse ab
aquilone torrentis ⁊ exitus eius pergit ad mare
ita vt possessio effraim sit ab austro ⁊ ab aq̃lone
manasse: ⁊ vtranq; claudat mare: ⁊ ꝯiungant̃ si
bi in tribu aser ab aquilone: ⁊ in tribu ysachar
ab oriente. Fuitq; hereditas manasse i ysachar:
⁊ in aser: bersan ⁊ viculi eius: ⁊ iebblaan cũ vicu
lis suis: ⁊ hitatores dor cũ oppidis suis: habita
tores q̃; endor cũ viculis suis: similit̃q; hitato
res thenach cũ viculis suis: ⁊ hitatores maged
do cũ viculis suis: ⁊ tertia pars vrbis nopheth
Nec potuerũt filij manasse has ciuitates subuer
tere: sed cepit chananeus habitare in terra sua.
Postq̃ aũt ꝯualuerũt filij isrl': subiecerunt cha
naneos ⁊ fecerũt sibi tributarios: nec interfecerũt
eos. Locutiq; sunt filij ioseph ad iosue ⁊ dixerũt
Quare dedisti mihi terrã in possessionẽ sortis ⁊
funiculi vnius: cũ sim tante multitudis: ⁊ benedi
xerit mihi dñs. Ad quos iosue ait: Si pp̄ls mlt̃
tus es: ascẽde in siluã: ⁊ succide tibi spacia in ter
ra pherezei ⁊ raphaim: q2 angusta est tibi posses
sio montis effraim. Cui r̃ńderũt filij ioseph: Nõ
poterimus ad montana ꝯscendere cũ ferreis cur
ribus vtant̃ chananei q̃ hitabant in terra cam
pestri: in qua site sunt bersan cum viculis suis: ⁊
iezrahel mediã possidens vallẽ. Dixitq; iosue
ad domum ioseph ⁊ effraim ⁊ manasse. Popu
lus multus es ⁊ magne fortitudinis: non hẽbis
sortẽ vnã sed trãsibis ad montẽ: ⁊ succides tibi
atq; purgabis ad hitandũ spacia: ⁊ poteris vl
tra p̄cedere cum subuerteris chananeũ quẽ di
cis ferreos habere curr⁹ ⁊ eẽ fortissimũ.

XVIII

Congregatiq; sunt oẽs filij israel in sylo
ibiq; fixerũt tabernaculũ testimonij: ⁊ fu
it eis terra subiecta. Remanserãt aũt fili
orũ israel septẽ tribus que necdũ acceperant pos
sessiones suas: ad quos iosue ait. Usq; quo mar
cetis ignauia: ⁊ non intratis ad possidendã traz
quã dñs deus patrũ vr̃orũ dedit vobis: Eligite
de singulis tribubus ternos viros: vt mittã eos
⁊ pergant atq; circueãt terrã ⁊ describant eã iu
xta numerũ vniuscuiusq; multitudinis: referãt
q; ad mẽ qđ descripserint. Diuidite vobis terrã
in septeꝫ ptes. Judas sit in terminis suis ab au
strali plaga: ⁊ domus ioseph ab aq̃lone: mediã
int̃ hos terrã in septem ptes describite: ⁊ huc ve
nietis ad me vt corã domino deo vestro mittaz
vobis hic sortẽ: q2 non ẽ inter vos pars leuitarũ
sed sacerdotiũ dñi ẽ eorum hereditas. Gad aũt
⁊ ruben ⁊ dimidia tribus manasse iam accepe
rant possessiones suas trans iordanẽ ad orienta
lem plagã: quas dedit eis moyses famulus dñi
Cũq; surrexissent viri vt p̄gerẽt ad describẽdã
trã p̄cepit eis iosue dicens. Circuite traz ⁊ descri
bite eam: ac reuertimini ad me vt hic coram dño
deo vr̃o in sylo mittã vobis sortẽ. Itaq; p̄rexerũt
⁊ lustrantes eã in septẽ partes diuiserũt scribẽtes

in volumie: reuersiq3 sunt ad iosue i castra sylo
Qui misit sortes corā dño in sylo: diuisitq3 t rā
filys israel in septē ptes. Et ascendit sors pma fi
liorū beniamin p familias suas vt possiderent
terram inter filios iuda: ⁊ filios ioseph. Fuitq3
termin⁹ eorū ɔtra aqlonē a iordane pgens iuxta
latus hiericho septētrionalis plage: ⁊ inde ɔtra
occidentē ad montana ɔscendens ⁊ pueniēs ad
solitudinē bethauen: atq3 ptrāsiens iuxta luzā3
ad meridiē: ipsa ē bethel: descenditq3 in astaroth
addar in monte3 q ē ad meridiē bethorō inferi
oris: ⁊ inclinat circuiens ɔtra mare ad meridiē
mōtis q respicit bethoron ɔtra africū. Suntq3
exitus ei⁹ in cariathbaal: q̄ vocat ⁊ cariathiarī
vrbē filiorū iuda. Hec ē plaga ɔtra mare ad occi
dentē. A meridie āt ex parte cariathiarim egre
dit terminus ɔtra mare: ⁊ puenit vsq3 ad fontē
aquarū nepthoa: Descenditq3 in ptem mōtis q
respicit vallē filiorū ennon: ⁊ ē ɔtra septētrionalē
plagā in extrema pte vallis raphaim. Descēdit
q3 in gehēnon. i. vallis ennon iuxta lat⁹ iebusei
ad austrū: ⁊ puenit ad fontē rogel trāsiēs ad aq
lonē: ⁊ egrediēs ad ensemes. i. fontē solis: ⁊ per
trāsit vsq3 ad tumulos q sunt e regiōe ascensus
adōmim. Descenditq3 habenboem. i. lapidem
boem filij ruben: ⁊ ptrāsit ex latere aqlōis ad cā
pestria: descenditq3 in planitiē: ⁊ ptergredit con
tra aqlonē bethagla: suntq3 exitus eius ɔtra lin
guam maris salsissimi ab aqlone in fine iordāis
ad australē plagā q ē terminus illius ab oriēte.
Hec ē possessio filiorū beniamin p terminos su
os i circuitu ⁊ familias suas. Fuerūtq3 ciuitates
eius hiericho ⁊ bethagla ⁊ vallis casis bethara
ba. ⁊ samarai3 ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ offora
villa hemona ⁊ offni ⁊ gabee: ciuitates duodecī
⁊ ville earū. Gabaon ⁊ rāma ⁊ beroth ⁊ mesphe
caphara ⁊ amosa ⁊ recem tarephel ⁊ tharela et
sela beleph ⁊ iebus q̄ est hierl'm gabaad ⁊ cari
ath: ciuitates q̄ttuordecī ⁊ ville earū. Fuerūt om
nes ciuitates vigintisex. Hec est possessio filiorū
beniamin iuxta familias suas.

XIX

Et egressa ē sors scd̄a filiorum symeon p
cognationes suas. Fuitq3 hereditas eo
rū in medio possessionis filiorū iuda: ber
sabee ⁊ sabee ⁊ molada ⁊ asersua baala ⁊ asem ⁊
beltholad bethularma ⁊ siceleth ⁊ bethmarcha
both ⁊ asersua ⁊ bethlepaboth ⁊ sarohem: ⁊ ciui
tates tredecim ⁊ ville earū. Aym ⁊ remmon et
athar ⁊ asan: ciuitates q̄ttuor ⁊ ville earū. Om
nes viculi p circuitū vrbiū istarū vsq3 ad bala
ad bercameth ɔtra australē plagam. Fuerūtq3
oēs ciuitates decē ⁊ septē. Hec ē hereditas filiorū
symeon iuxta cognationes suas i possessiōe ⁊ fu
niculo filiorū iuda: qr maior erat: ⁊ iccirco filij sy
meon possederūt in medio hereditatis eius. Ce
ciditq3 sors tertia filiorū zabulon per cognatio
nes suas. ⁊ factus ē termin⁹ possessionis filiorū
zabulon vsq3 sarith. Ascenditq3 de mari ⁊ me
dalaa: ⁊ puenit in debbaseth vsq3 ad torrentē q
est ɔtra ieconan: ⁊ reuertit de sarith ɔtra orientē
in finē ceseleth thabor: ⁊ egreditur ad dabereth:
ascenditq3 ɔtra iasie: ⁊ inde ptransit vsq3 ad ori
entalē plaga3 gethefer ⁊ thachasin: ⁊ egredit in
remon amphar ⁊ noa: ⁊ circuit ad aqlone3 ⁊ na
than. Suntq3 egressus eius vallis ieptahel ⁊ ca
theth et naalol ⁊ semron ⁊ iedaba ⁊ bethleem: ci
uitates duodecī ⁊ ville earū. Hec ē hereditas tri
bus filiorū zabulō p cognationes suas: vrbes
⁊ viculi earū. Ysachar egressa ē sors q̄rta per co
gnationes suas. Fuitq3 eius hereditas iezrahel
⁊ casaloth ⁊ sunem ⁊ affraim ⁊ senon ⁊ naaroth
⁊ rabboth ⁊ cesien haemes ⁊ rameth ⁊ engannī
⁊ hennada ⁊ bethfeses: ⁊ puenit terminus eius
vsq3 thabor ⁊ sesenna ⁊ bethsemes: erātq3 exit⁹
eius iordanis ciuitates sedecim ⁊ ville earum.
Hec ē possessio filiorū ysachar p cognationes su
as vrbes ⁊ viculi earū. Ceciditq3 sors q̄nta tri
bui filiorū aser p cognationes suas: fuitq3 termī
n⁹ eorū alchat ⁊ cali ⁊ bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth
⁊ amaad ⁊ messal: ⁊ puenit vsq3 ad carmelū ma
ris ⁊ syor ⁊ labanath: ac reuertit ɔtra orientem
bethdagon: ⁊ ptransit vsq3 zabulon ⁊ vallem ie
ptahel ɔtra aqlonē i bethemeth ⁊ neiel: egredit
q3 ad leuā cabul ⁊ acran ⁊ roob ⁊ amō ⁊ chana
vsq3 ad sidonē magnā: reuertitq3 i horma vsq3
ad ciuitatē munitissimā tyrū ⁊ vsq3 osam: erunt
q3 exitus eius i mare de funiculo aczıba ⁊ ama
⁊ afeget roob: ciuitates vigintidue ⁊ ville earū.
Hec ē possessio filiorū aser p cognationes suas:
vrbesq3 ⁊ viculi earū. Filiorū neptali sexta sors
cecidit p familias suas: ⁊ cepit termin⁹ d̄ heleb
⁊ helon sannani3: ⁊ adami q ē neceb ⁊ iebnahel
vsq3 lecum: ⁊ egressus eorū vsq3 ad iordanē: re
uertitq3 termin⁹ ɔtra occidētē ⁊ azanoth thabor
atq3 inde egredit in vetuca: ⁊ ptrāsit in zabulon
ɔtra meridiē: ⁊ i aser ɔtra occidentē: ⁊ in iuda ad
iordanē ɔtra ortū solis ciuitates munitissime: as
sedim ser ⁊ āmad ⁊ rechath ⁊ cenereth ⁊ edema
⁊ arama asor ⁊ cedes ⁊ edrai asor ⁊ ierō ⁊ mag
dihel horē3 ⁊ bethanath ⁊ bethsemes: ciuitates
decē ⁊ nouē ⁊ ville earū. Hec ē possessio tribus
filiorū neptali p cognatiōes suas vrbes ⁊ viculi
earū. Tribui filiorū dan p familias suas egressa
ē sors septima ⁊ fuit termin⁹ possessiōis eius sa
raa ⁊ hestaol ⁊ hairsemes. i. ciuitas solis: selebin
⁊ ahialon ⁊ iethela helon ⁊ themna ⁊ achron hel
chethen iebdon ⁊ baaladiud ⁊ bane ⁊ barach ⁊ ie
threnmon atq3 gercon ⁊ arechon: cū termino q
respicit ioppen: ⁊ ipso fine concludit. Ascenderūt
q3 filij dan ⁊ pugnauerunt contra lesen: ceperūt
q3 ea3 ⁊ pcusserūt eam in ore gladij: ⁊ possederūt
⁊ habitauerunt in ea vocantes nomen ei⁹ lesen

dan ex noīe dan patris sui. Hec ē possessio tribꝰ filioꝝ dan ꝑ cognatiōes suas: vrbes ⁊ viculi earū. Cūqꝫ cōplesset sorte diuidē trā singulis ꝑ tribus suas: dederūt filij isrl' possessionē iosue filio nun in medio sui iuxta ꝓceptū dn̄i: vrbē quā postulauit thanathsaraa in monte ephraim. Et edificauit ciuitatē habitauitqꝫ ī ea. He sunt possessiones quas sorte diuiserūt eleazar sacerdos ⁊ iosue filius nun: ⁊ principes familiarū ac tribuū filioꝝ isrl' ī sylo: corā dn̄o ad ostiū tabernaculi testimonij: partitiqꝫ sunt terrā.

XX

Et locutus est dn̄s ad iosue dicēs: Loquere filijs israel: ⁊ dic eis. Sepate vrbes fugitiuoꝝ de quibꝰ locutus sum ad vos per manū moysi: vt cōfugiat ad eas quicūqꝫ aiam percusserit nescius: ⁊ possit euadere irā ꝓximi qui vltor est sanguinis: cū ad vnā harū cōfugerit ciuitatū: stabitqꝫ ante portā ciuitatis ⁊ loquet' senioribus vrbis illius ea que se cōprobent innocentē: sicqꝫ suscipient eū ⁊ dabūt ei locū ad habitandū. Cūqꝫ vltor sanguinis eū fuerit ꝑsecutus nō tradent ī manus eius: quia ignorās ꝑcussit proximū eius: nec ante biduū triduūue eius ꝓbat' inimicus. Et habitabit in ciuitate illa donec stet ante iudiciū cām reddēs facti sui: ⁊ moriat' sacerdos magnus q̄ fuerit in illo tpe. Tūc reuertetur homicida: ⁊ ingrediet' ciuitatē ⁊ domū suam de qua fugerat. Decreuerūtqꝫ sedes in galilea mōtis neptalim: ⁊ sychem in monte effraim ⁊ cariatharbe: ipsa est hebrōn in mōte iuda: ⁊ trans iordanē cōtra orientalē plagā hiericho statuerunt bosor que sita est in cāpestri solitudine de tribu ruben ⁊ ramoth galaad de tribu gad: ⁊ gaulon in basan de tribu manasse. He ciuitates constitute sunt ī cunctis filijs israel ⁊ aduenis q̄ habitabant int' eos vt fugeret ad eas qui aiam nescius percussisset: ⁊ nō moreret' in manu ꝓximi: effusum sanguinē vindicare cupientes donec staret ante ppl'm expositurus cām suā.

XXI

Accesserūtqꝫ ꝓncipes familiarum leui ad eleazarū sacerdotē ⁊ iosue filiū nun: ⁊ ad duces cognationū ꝑ singulas tribꝰ filiorū isrl': locutiqꝫ sunt ad eos ī sylo terre chanaan: atqꝫ dixerūt: Dn̄s ꝓcepit ꝑ manū moysi ut darētur nobis vrbes ad habitandū ⁊ suburbana earū ad alenda iumenta. Dederuntqꝫ filij israel de possessionibꝰ suis iuxta imperiū dn̄i ciuitates ⁊ suburbana earū. Egressaqꝫ est sors in familiam caath filioꝝ aaron sacerdotis de tribu iuda ⁊ symeon ⁊ beniamin ciuitates tredecim: ⁊ reliqs filioꝝ caath .i. leuitis q̄ supfuerāt de tribubꝰ effraim ⁊ dan ⁊ dimidie tribus manasse: ciuitates decem. Porro filijs gerson egressa est sors ut acciperēt de tribubꝰ isachar ⁊ aser ⁊ neptalim: dimidiaqꝫ tribu manasse in basan ciuitates numero tredecim. Et filijs merari ꝑ cognationes suas de tribubus ruben ⁊ gad ⁊ zabulon: vrbes duodecim. Dederuntqꝫ filij isrl' leuitis ciuitates ⁊ suburbana earū sicut ꝓcepit dn̄s ꝑ manū moysi: singulis sorte tribuēles. De tribubꝰ filioꝝ iuda ⁊ symeon dedit iosue ciuitates: quarū ista sunt noīa: filijs aaron ꝑ familias caath leuitici generis: prima enī sors illis egressa ē: cariatharbe patris enach q̄ vocat' hebron in mōte iuda: ⁊ suburbana eius ꝑ circuitū. Agros ꝟo ⁊ villas eiꝰ dederat caleph filio iephone ad possidendū. Dedit ḡ filijs aarō sacerdotis hebron ꝯfugij ciuitatē ac suburbana eius: ⁊ lobnā cū suburbanis suis: ⁊ iether ⁊ istimon ⁊ helon ⁊ dabir ⁊ ain ⁊ iethan ⁊ bethsames cū suburbanis suis: ciuitates nouē de tribubꝰ ut dictū est duabus. De tribu autē filioꝝ beniamin gabaon ⁊ gabae ⁊ anathot ⁊ almoncum suburbanis suis: ciuitates quattuor: omēs simul ciuitates filioꝝ aaron sacerdotis tredecim cū suburbanis suis. Reliqs ꝟo ꝑ familias filioꝝ caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu effraim vrbes cōfugij sychem cum suburbanis suis in mōte ephraim ⁊ gazer ⁊ iebsam ⁊ bethoron cū suburbanis suis ciuitates quattuor. De tribu quoqꝫ dan helteco ⁊ gabathon ⁊ hailon ⁊ iethrēmon cū suburbanis suis: ciuitates q̄ttuor. Porro ď dimidia tribu manasse tenach ⁊ iethrēmon cū suburbanis suis: ciuitates due. Omnes ciuitates decē: ⁊ suburbana earū date sunt filijs caath inferioris gradus. Filijs quoqꝫ gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse cōfugij ciuitates: gaulon in basan ⁊ bosram cū suburbanis suis: ciuitates duas. Porro de tribu isachar: cesion ⁊ dabereth ⁊ iaramoth ⁊ engānim cum suburbanis suis: ciuitates quattuor. De tribu autē aser: masan ⁊ abdon ⁊ elrath ⁊ roob cū suburbanis suis: ciuitates quattuor. De tribu quoqꝫ neptalim ciuitates confugij cedes in galilea ⁊ amothdor ⁊ carthan cum suburbanis suis ciuitates tres. Omnes vrbes familiarū gerson tredecim cū suburbanis suis. Filijs aūt merari leuitis inferioris gradus ꝑ familias suas: data ē ď tribu zabulon iecnal ⁊ cartha ⁊ dāna ⁊ naalol ciuitates quattuor cū suburbanis suis. De tribu gad ciuitates confugij ramoth in galaad ⁊ manaim ⁊ esebon ⁊ iazer: ciuitates quattuor cū suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanē contra hiericho ciuitates refugij: bosor in solitudine misor ⁊ iazer ⁊ iechson ⁊ maspha: ciuitates quattuor cum suburbanis suis. Omnes vrbes filiorum merari ꝑ familias ⁊ cognationes suas duodecim. Itaqꝫ ciuitates vniuerse leuitarū in medio possessionis filioꝝ israel: fuerunt quadraginta octo cum suburbanis suis: singule per familias distribute. Deditqꝫ dn̄s deus israel omnem terram quā traditurū se patribus eorum iurauerat: ⁊ possederunt illam atqꝫ habitauerunt in ea

Dataq; est ab eo pax in omnes ꝑ circuitū natio
nes: nullusq; eis hostiū resistere ausus est: sed
cūcti in eoꝝ dicionē redacti sunt. Ne vnū quidē
verbū quod illis ꝓstiturū se eē ꝓmiserat: irritū
fuit: sed rebus expleta sunt omnia. XXII

[T]Unc tēpore vocauit iosue rubenitas ⁊
gadditas: ⁊ dimidiā tribum manasse: di
xitq; ad eos: Fecistis oīa q̄ ꝑcepit vobis
moyses famulus dn̄i: michi quoq; in omnibus
obedistis: nec reliquistis fratres vestros longo
tēpore vsq; in p̄sentē diē: custodiētes imperium
dn̄i dei vestri. Quia igit̄ dedit dn̄s deus vester
fratribus vestris quietē ⁊ pacē sicut pollicitus ē:
reuertimini ⁊ ite in tabernacula vestra ⁊ in terrā
possessionis quā tradidit vobis moyses famul⁹
dn̄i trās iordanē: ita dūtaxat ut custodiatis attē
te ⁊ opere cōpleatis mādatū ⁊ legem quā prece
pit vobis moyses famulus dn̄i: ut diligatis do
minū deū vestrū: ⁊ ambuletis in omnibus vijs
eius: ⁊ obseruetis mādata illius: adhereatisq; ei
ac seruiatis in omni corde: ⁊ in omni aīa vestra.
Bn̄dixitq; eis iosue ⁊ dimisit eos. Qui reuersi
sunt in tabernacula sua. Dimidie aūt tribui ma
nasse possessionē moyses dederat i basan: ⁊ icir
co medie que supfuit dedit iosue sortē inter cete
ros fratres suos trās iordanē ad occidentalem
eius plagā. Cūq; dimitteret eos in tabernacula
sua ⁊ bn̄dixisset eis: dixit ad eos: In multa sub
stātia atq; diuitijs reuertimini ad sedes vestras
cū argēto ⁊ auro: ere ac ferro ⁊ veste multiplici.
Diuidite p̄dā hostiū cū fratrib⁹ vestris. Reuer
siq; sūt ⁊ abierūt filij ruben ⁊ filij gad ⁊ dimidia
tribus manasse a filijs israel de sylo que sita est ī
chanaan: ut irarēt galaad terrā possessiōis sue:
quā obtinuerāt iuxta imperiū dn̄i i manu moy
si. Cūq; venissent ad tumulos iordanis in terrā
chanaan: edificauerunt iuxta iordanē altare infi
nite magnitudinis. Qd̄ cū audissent filij israel ⁊
⁊ ad eos certi nūcij detulissent edificasse filios ru
ben ⁊ gad ⁊ dimidie trib⁹ manasse altare ī terra
chanaan sup iordanis tumulos cōtra filios isrl̄:
cōuenerūt oēs in sylo ut ascēderēt ⁊ dimicarent
cōtra eos. Et interim miserūt ad illos in terram
galaad phinees filiū eleazari sacerdotis: ⁊ decē
ꝓncipes cū eo singulos d̄ singulis tribub⁹. Qui
venerūt ad filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus
manasse in terrā galaad: dixerūtq; ad eos: Hec
mādat oīs populus dn̄i. Que ē ista trāsgressio?
Cur reliq̄stis dn̄m deū israel edificātes altare sa
crilegū: ⁊ a cultu illius recedētes? An parum vo
bis est q̄ peccastis i beelphegor ⁊ vsq; in p̄ntē
diē macula hui⁹ sceleris in vobis ꝑmanet: mul
tiq; de ppl̄o corruerūt? Et vos hodie reliquistis
dn̄m: ⁊ cras in vniuersum isrl̄ ira eius deseuiet?
Quod si putatis immundā esse terrā possessionis
vestre: trāsite ad terrā i qua tabernaculū dn̄i est
⁊ habitate inter nos: tm̄ ut a dn̄o ⁊ a nostro con
sortio non recedatis: edificato altari ꝑter altare
dn̄i dei nostri. Nonne achā filius zare ꝑterijt mā
datū dn̄i: ⁊ sup omnē populū isrl̄ ira ei⁹ incubuit
Et ille erat vnus hō atq; utinā solus perisset in
scelere suo. Responderuntq; filij ruben ⁊ gad ⁊
dimidie tribus manasse principibus legationis
israel. Fortissimus dn̄s deus ipse nouit: ⁊ israel
simul intelliget si ꝑuaricationis animo hoc alta
re construximus: non custodiat nos sed puniat
nos in presenti. Et si ea mente fecim⁹ ut holocau
sta ⁊ sacrificiū ⁊ pacificas victimas sup eo impo
neremus ipse querat ⁊ iudicet: ⁊ non ea magis
cogitatione atq; tractatu ut diceremus cras di
cent filij vestri filijs nostris: Quid vobis ⁊ dn̄o
deo israel? Terminū posuit dn̄s inter nos ⁊ vos
o filij ruben ⁊ filij gad iordanem fluuiū: ⁊ iccirco
partē non habetis in dn̄o: ⁊ per hanc occasionē
auertent filij vestri filios nostros a timore domi
ni. Putauim⁹ itaq; melius ⁊ diximus: Extrua
mus nobis altare: non in holocausta neq; ad vi
ctimas offerendas: sed in testimoniū inter nos ⁊
vos: ⁊ sobolē nostrā: vestrāq; ꝓgeniē ut seruia
mus dn̄o: ⁊ iuris nostri sit offerre ⁊ holocausta ⁊
victimas ⁊ pacificas hostias: ⁊ nequaq̄ dicant
cras filij vestri filijs nostris: nō est vobis pars ī
dn̄o. Qd̄ si voluerint dicere: respōdebūt eis: Ec
ce altare dn̄i qd̄ fecerunt patres nostri: nō in ho
locausta: neq; in sacrificiū: sed in testimoniū no
strū ac vestrū. Absit a nobis hoc scelus ut rece
damus a dn̄o ⁊ eius vestigia relinquam⁹: extru
cto altari ad holocausta ⁊ sacrificia ⁊ victimas of
ferendas: ꝑter altare dn̄i dei nostri qd̄ extructū
est ante tabernaculū eius. Quibus auditis phi
nees sacerdos ⁊ ꝓncipes legationis israel q erāt
cū eo placati sunt: ⁊ verba filioꝝ ruben ⁊ gad ⁊
dimidie tribus manasse libentissime susceperūt.
Dixitq; phinees filius eleazari sacerdos ad eos:
Nūc scimus q̄ nobiscū sit dn̄s: qm̄ alieni estis
a ꝑuaricatione hac: ⁊ liberastis filios isrl̄ de ma
nu dn̄i. Reuersusq; est cum principib⁹ a filijs ru
ben ⁊ gad de t̄ra galaad finiū chanaan ad filios
israel: ⁊ retulit eis. Placuitq; sermo cunctis au
dientibus. Et laudauerūt deū filij isrl̄: ⁊ nequaq̄
vltra dixerāt vt ascenderent contra eos atq; pu
gnarēt: ⁊ delerēt terrā possessionis eoꝝ. Vocaue
rūtq; filij ruben ⁊ filij gad altare qd̄ extruxerant
testimoniū nostrū: q̄ dn̄s ipse sit de⁹. XXIII

[E]Volutio autē multo tempore postq̄ pa
cem dederat dn̄s israeli: subiectis in gy
ro nationibus vniuersis: ⁊ iosue iam lon
geuo ⁊ persenilis etatis: postq̄ diuiserat terram
filijs israel sm̄ q̄ domin⁹ imperauerat: vocauit
iosue omnem israelē: maioresq; natu ⁊ ꝓncipes
ac duces ac magistros: dixitq; ad eos: Ego senui
⁊ progressioris etatis sum: vosq; cernitis omnia

que fecerit dominus deus vr̄ cūctis per circuitū nationib⁹: quō pro vobis ipse pugnauerit. Et nūc quia vobis sorte diuisit omnē terrā: ab orientali parte iordanis vsqꝫ ad mare magnū: multeqꝫ adhuc supsunt nationes: dn̄s deus vester disp̄det eas: ⁊ auferet a facie vr̄a: ⁊ possidebitis terrā sicut vobis pollicitus est. Tantū ꝯfortamini et estote solliciti vt custodiatis cūcta que scripta sūt in volumine legis moysi: ⁊ nō declinetis ab eis neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistram: ne postq̄ȝ intraueritis ad gentes q̄ inter vos future sunt: iuretis in noīe deorum earū: ⁊ seruiatis eis ⁊ adoretis illos: sed adhereatis dn̄o deo vr̄o quod fecistis vsqꝫ in diem hanc. Et tunc auferet domin⁹ deus in cōspectu vestro gentes magnas ⁊ robustissimas: ⁊ nullus vobis resistere poterit. Unus e vobis psequet̄ hostiū mille viros: q: dn̄s de⁹ vester ꝓ vobis ipse pugnabit sicut pollicitus ē: hoc tm̄ diligentissime precauete: vt diligatis dominū deum vr̄m: ꝙ si volueritis gentiū harum q̄ inter vos habitant erroribus adherere: ⁊ cum eis miscere cōnubia atqꝫ amicitias copulare: iā nunc scitote ꝙ dn̄s deus vr̄ non eas deleat ante faciem vr̄am: sed erunt vobis in foueam ac laq̄um ⁊ offendiculū ex latere vestro: ⁊ sudes in oculis vestris: donec vos auferat atqꝫ disperdat de terra hac optima quā tradidit vobis. En ego hodie ingrediar viam vniuerse terre: ⁊ toto animo cognoscetis ꝙ de oībus v̄bis q̄ se dn̄s prestiturū vobis esse pollicitus est: vnū non preterierit incassum. Sic ergo impleuit ope quod ꝓmisit: ⁊ prospera cūcta venerūt: sic adducet super vos q̄cquid malorū cōminatus est: donec vos auferat atqꝫ disperdat d̄ terra hac optima quam tradidit vobis: eo ꝙ preterieritis pactū dn̄i dei vr̄i quod pepegit vobiscū: ⁊ serueritis dijs alienis ⁊ adoraueritis eos. Cito atqꝫ velocit̄ consurget in vos furor dn̄i: ⁊ auferemini ab hac terra optima quam tradidit vobis.

XXIIII

Congregauitqꝫ iosue omnes tribus israel in sichem: ⁊ vocauit maiores natu ac principes ⁊ iudices ⁊ magistros: steterūtqꝫ in conspectu domini: ⁊ ad populū sic locutus est. Hec dicit dominus deus israel: Trans fluuium habitauerūt patres vestri ab initio: thare pr̄ abraam ⁊ nachor seruierūtqꝫ dijs alienis. Tuli ergo patrē vestrum abraam de mesopotamie finibus: ⁊ adduxi eum in terrā chanaā: multiplicauiqꝫ semen eius: ⁊ dedi ei ysaac: illiqꝫ rursum dedi iacob ⁊ esau. E q̄bus esau dedi montē seyr ad possidendū: iacob vero ⁊ filij eius descenderūt in egyptum. Misiqꝫ moysen ⁊ aaron: ⁊ percussi egyptum multis signis atqꝫ portentis: eduxiqꝫ vos ⁊ patres vestros de egypto: ⁊ venistis ad mare: persecutiqꝫ sunt egyptij patres vestros cū curribus ⁊ equitatu vsqꝫ ad mare rubrum. Clamauerunt autem ad dominū filij israel: qui posuit tenebras inter vos ⁊ egyptios: ⁊ adduxit sup̄ eos mare: ⁊ operuit eos. Uiderunt oculi vr̄i cuncta que in egypto fecerim: ⁊ habitastis in solitudine multo tempore: ⁊ introduxi vos in terram amorrei qui habitabat trans iordanem. Cumqꝫ pugnarēt ꝯtra vos: tradidi eos in manus vr̄as: ⁊ possedistis terram eorū: atqꝫ interfecistis eos. Surrexit autem balach filius sephor rex moab ⁊ pugnauit ꝯtra israelē. Misitqꝫ ⁊ vocauit balaam filiū beor vt malediceret vobis: ⁊ ego nolui audire eum: sed ecōtrario p illū benedixi vobis ⁊ liberaui vos de manu eius. Transistisqꝫ iordanē ⁊ venistis ad hiericho: pugnaueruntqꝫ cōtra vos viri ciuitatis eius: ammorreus ⁊ pherezeus ⁊ chananeus ⁊ etheus ⁊ gergeseus ⁊ eueus ⁊ iebuseus: ⁊ tradidi illos in manus vestras. Misiqꝫ ante vos scabrones: ⁊ eieci eos de locis suis duos reges ammorreorū: non in gladio ⁊ i arcu tuo: dediqꝫ vobis terram i qua nō laborastis: et vrbes quas non edificastis: vt habitaretis i eis vineas ⁊ oliueta que nō plantastis. Nūc ergo timete dominū ⁊ seruite ei perfecto corde atqꝫ verissimo: ⁊ auferte deos q̄bus seruierunt patres vestri in mesopotamia ⁊ in egypto: ac seruite domino. Sin autē malum vobis videt̄ vt domino seruiatis: optio vobis dat̄. Eligite hodie qđ placet cui seruire potissimū debeatis: vtrū dijs quib⁹ seruierunt patres vr̄i in mesopotamia: an dijs ammorreoꝝ in quorū t̄ra habitatis. Ego autē ⁊ domus mea seruiemus domino. Responditqꝫ populus ⁊ ait: Absit a nobis vt relinquam⁹ dominum ⁊ seruiamus dijs alienis. Dn̄s deus noster ipse eduxit nos: ⁊ patres nostros d̄ t̄ra egypti ⁊ d̄ domo seruitutis: fecitqꝫ vidētib⁹ nobis signa ingētia: ⁊ custodiuit nos i oī via p quā ābulauim⁹: ⁊ in cūctis pp̄lis per quos trāsiuimus ⁊ eiecit vniuersas gētes amorreoꝝ habitatorē t̄re quā nos intrauim⁹. Seruiem⁹ igitur dn̄o: quia ipse ē deus nr̄. Dixitqꝫ iosue ad populū: Nō poteritis seruire dn̄o: deus eni s̄cus ⁊ fortis emulator est: nec ignoscet sceleribus vr̄is atqꝫ pc̄tis. Si dimiseritis dn̄z ⁊ seruieritis dijs alienis: conuertet se ⁊ affliget vos atqꝫ subuertet postq̄ȝ vobis prestiterit bōa. Dixitqꝫ pp̄ls ad iosue: Neq̄q̄ȝ ita vt loq̄ris erit: s; dn̄o seruiem⁹. Et iosue ad pp̄lm: testes igt̄ vos estis q: ipsi elegeritis vob̄ dn̄m vt seruiatis ei. Rn̄derūtqꝫ: Testes. Nunc ḡ ait auferte deos alienos de medio vr̄i: ⁊ iclinate corda vr̄a ad dn̄z deuz israel. Dixitqꝫ pp̄ls ad iosue: Dn̄o deo nr̄o seruiem⁹ ⁊ obedietes erim⁹ p̄ceptis ei⁹. Percussit ḡ iosue i die illo fed⁹ ⁊ ꝓposuit pp̄lo p̄cepta atqꝫ iudicia i sichē. Scripsit q̄ȝ oīa v̄ba hec in volumie legis dn̄i: ⁊ tulit lapidem pergrandem: posuitqꝫ eū subter quercum que erat in s̄cūario dn̄i: ⁊ dixit ad omnes pp̄lm.

En lapis iste erit vobis in testimoniũ q̄ audieri tis omnia verba dn̄i q̄ locutus est vobis: ne for te postea negare velitis ⁊ mētiri dn̄o deo vestro Dimisitq̄z populũ singulos in possessionē suam Et post hec mortuus est iosue filius nun servus dn̄i centũ decē annoꝝ: sepelierũtq̄z eum in finib⁹ possessionis sue i thānathsare: que sita est in mō te effraim: a septētrionali pte montis gaas. Ser uiuitq̄z israel dn̄o cunctis diebus iosue ⁊ senioꝝ qui longo vixerant tpe post iosue: ⁊ qui nouerāt omnia opera dn̄i q̄ fecerat in israel. Ossa quoq̄z ioseph que tulerāt filij israel de egypto sepelierūt in sychē in parte agri quēm emerat iacob a filijs emmor patris sychē centum nouellis ouibus ⁊ fuit in possessionē filioꝝ ioseph. Eleazar quoq̄z fi lius aaron mortuus est: ⁊ sepelierunt eum in ga baath phinees filij eius: que data est ei in mon te effraim.

Iosue moritur 110 annorum

Explicit liber Josue. Incipit lib̄ sophthim quez nos iudicum appellamus. Capl'm I

Post mortem

iosue: cō suluerūt filij israel do minū dicētes: Quis ascendet ante nos contra chananeum ⁊ erit dux belli: Dixitq̄z dn̄s: Ju das ascendet. Ecce tradidi ter rā in manu eius. Et ait iudas symeoni fratri suo Ascende mecū in sortē meā: ⁊ pugna contra cha naneū: ut ⁊ ego pergā tecū in sortē tuaz. Et abijt cū eo symeon. Ascenditq̄z iudas ⁊ tradidit dn̄s chananeū ac pherezeū in manus eoꝝ: ⁊ percusse runt in bezech decē milia viroꝝ. Inuenerūtq̄z adonibezech in bezech: ⁊ pugnauerūt contra eū ac pcusserūt chananeū ⁊ pherezeū. Fugit autem adonibezech: quē psecuti cōprehēderunt cesis sū mitatibus manuū eius ac pedum. Dixitq̄z ado nibezech. Septuaginta reges āputatis manuū ac pedū summitatib⁹ colligebāt sub mēsa mea ciboꝝ reliquias: sicut feci: ita reddidit mihi deus. Adduxeruntq̄z eum in hierl'm ⁊ ibi mortuus est. Oppugnātes ergo filij iuda hierusalē: ceperunt eā: ⁊ pcusserūt in ore gladij tradētes cunctā incē dio ciuitatē. Et postea descēdentes pugnauerūt contra chananeū qui habitabat in montanis ⁊ ad meridiē in campestribus. Pergensq̄z iudas contra chananeū qui habitabat in hebron cui⁹ nomē fuit antiquitus cariatharbe: pcussit sesai ⁊ ahiman ⁊ tholmai: atq̄z inde pfect⁹ abijt ad ha bitatores dabir: cuius nomē vetus erat cariath sepher .i. ciuitas litterarū. Dixitq̄z caleph. Qui pcusserit cariathsepher ⁊ vastauerit eā: dabo ei axam filiā meaz vxorē. Cūq̄z cepisset eam otho niel filius cenes frater caleph minor: dedit ei axā filiā suā coniugem. Quā pgentē in itinē monuit vir suus ut peteret a patre suo agruz. Que cum suspirasset sedens in asino dixit ei caleph. Quid habes? At illa respondit. Da mihi bn̄dictionez: quia terra arētem dedisti mihi: da ⁊ irriguā aq̄s. Dedit ergo caleph irriguū superius ⁊ irriguum inferius. Filij autem cinei cognati moysi ascende runt de ciuitate palmarū cū filijs iuda in desertū sortis eius quod ē ad meridiē arath: ⁊ habitaue rūt cū eo. Abijt aūt iudas cū symeone fratre suo ⁊ pcusserūt simul chananeū qui habitabat in se phat: ⁊ interfecerūt eū. Uocatūq̄z est nomen vr bis horma idest anathema. Cepitq̄z iudas ga zā cū finib⁹ suis: ⁊ ascbalonē atq̄z accharon cuz terminis suis. Fuitq̄z dn̄s cuz iuda: ⁊ montana possedit. Nec potuit delere habitatores vallis: q2 falcatis curribus abundabāt. Dederūtq̄z ca leph hebron sicut dixerat moyses: qui deleuit ex ea tres filios enach. Jebuseū aūt habitatorē hie rusalē non deleuerūt filij beniamin: habitauitq̄z iebuseus cū filijs beniamin in hierl'm vsq̄z in p̄ sentē diē. Dom⁹ quoq̄z ioseph ascēdit in bethel: fuitq̄z dn̄s cū eis. Nam cū obsiderent vrbem q̄ prius luza vocabat: viderūt hominē egredientē de ciuitate: dixerūtq̄z ad eum. Ostende nobis in troitū ciuitatis ⁊ faciemus tecū misericordiam. Qui cū ostēdisset eis: pcusserūt vrbē i ore gladij hominē aūt illū ⁊ oēm cognationē ei⁹ dimiserūt Qui dimissus abijt i terrā ethim ⁊ edificauit ibi ciuitatē vocauitq̄z eam luzam que ita appellat vsq̄z in p̄ntem diē. Manasses quoq̄z nō deleuit bethsan ⁊ chanath cum viculis suis: ⁊ habitato res dor ⁊ ieblaā ⁊ mageddo cum viculis suis: ce pitq̄z chananeus habitare cū eis. Postq̄z autē confortatus ē isrl' fecit eos tributarios ⁊ delē no luit. Effraim etiā nō interfecit chananeū qui ha bitabat in gazer: sed habitauit cū eo. Zabbulon nō deleuit habitatores cethrō ⁊ naalon sed habi tauit chananeus in medio eius factusq̄z ē ei tri butarius. Aser quoq̄z nō deleuit habitatores ac cho ⁊ sidonis alab ⁊ achazib ⁊ amma ⁊ aphech ⁊ roob: habitauitq̄z in medio chananei habita toris illi⁹ terre: nec iterfecit eū. Neptalim quoq̄z nō deleuit habitatores bethsemes ⁊ bethanath ⁊ habitauit int' chananeuz habitatorē terre: fue rūtq̄z ei bethsemite ⁊ bethanite tributarij. Arta uitq̄z āmorreus filios dan in mōte: nec dedit eis locū ut ad planiora descenderēt: habitauitq̄z in monte hares qd̄ interptat' testacio in haylon ⁊ sa labim. Et aggrauata est manus domus ioseph: factusq̄z ē ei tributarius. Fuit autem terminus ammorrei ab ascensu scorpionis petra ⁊ superio ra loca. II

Ascenditq̄z angelus dn̄i de galgalis ad lo cū flentiū ⁊ ait: Eduxi vos de egypto: ⁊ introduxi in terram pro qua iuraui patri bus vestris: ⁊ pollicitus sum ut non facerē irritū

pactū meū vobiscū in sempiternū: ita dūtaxat ut nō feriretis fedus cū habitatoribus terre huius ⁊ aras eoꝝ subuerteretis; ⁊ noluistis audire vocē meā. Cur hoc fecistis? Quāobrē nolui delere eos a facie vestra: ut habeatis hostes: ⁊ dij eorū sint vobis in ruinā. Cūqꝫ loqueret angelus dñi hec verba ad omnes filios isrl: eleuauerūt vocē suā ⁊ fleuerunt. Et vocatū est nomē loci illius locus fletuū siue lachrymarū: immolaueruntqꝫ ibi hostias dño. Dimisit ergo iosue ppl'm: ⁊ abierūt filij isrl' vnusqsqꝫ in possessionē suā ut obtinerēt eā: seruierūtqꝫ dño cunctis diebus ei⁹ ⁊ senioꝝ: q longo post eū vixerūt tpe: ⁊ nouerāt oīa opera dñi que fecerat cū israel. Mortuus est aūt iosue filius nun famulus dñi centū ⁊ decē annoꝝ: ⁊ sepelierūt eū in finib⁹ possessionis sue in thānathsare in monte effraim a septētrionali plaga montis gaas. Oisqꝫ illa generatio cōgregata est ad patres suos: ⁊ surrexerūt alij qui nō nouerūt dominū: ⁊ opa que fecerat cū israel. Fecerūtqꝫ filij isrl' malū in cōspectu dñi ⁊ seruierūt baalim: ac dimiserūt dñm deū patrū suoꝝ qui eduxerat eos de terra egypti: ⁊ secuti sunt deos alienos: deos quoqꝫ populoꝝ qui habitabāt in circuitu eoꝝ: ⁊ adorauerūt eos: ⁊ ad iracūdiā cōcitauerūt dñm; dimittētes eum: ⁊ seruiētes baal ⁊ astaroth. Iratusqꝫ dñs cōtra isrl' tradidit eos in manu diripientiū: q ceperunt eos ⁊ vendiderunt hostibus q habitabāt p gyrū: nec potuerūt resistere aduersarijs suis: sed quocūqꝫ pgere voluissent manus dñi sup eos erat: sicut locutus est ⁊ iurauit eis: ⁊ vehemēt afflicti sūt. Suscitauitqꝫ dñs iudices qui liberarēt eos de vastantiū manibus: sed nec eos audire voluerūt: fornicantes cū dijs alienis ⁊ adorantes eos. Cito deseruerunt viā p quā ingressi fuerant patres eoꝝ ⁊ audiētes mādata domini oīa fecere cōtraria. Cūqꝫ dñs iudices suscitaret: in diebus eoꝝ flectebat misericordia ⁊ audiebat afflictoꝝ gemitus: ⁊ liberabat eos de cede vastātiū. Postqꝫ autem mortuus eēt iudex reuertebant: ⁊ multo faciebāt maiora qꝫ fecerāt patres eoꝝ sequētes deos alienos seruiētes eis ⁊ adorantes illos. Non dimiserūt adinuētiones suas: ⁊ viā durissimā per quā ambulare consueuerāt. Iratusqꝫ est furor dñi in isrl' ⁊ ait: Quia irritū fecit gens ista pactū meū quod pepigeram cū patribus eoꝝ ⁊ vocē meā audire cōtempsit: ⁊ ego non delebo gētes quas dimisit iosue: ⁊ mortuus est: ut in ipsis experiar isrl' vtrū custodiant viā dñi: ⁊ ambulēt in ea: sicut custodierunt pres eoꝝ: an nō. Dimisit ergo dñs omnes nationes has: ⁊ cito subuertere noluit: nec tradidit in manus iosue. III

Hе sunt gētes quas dñs dereliquit ut erudiret in eis israelē: ⁊ omnes q non nouerant bella chananeoꝝ: ⁊ postea discerent filij eoꝝ certare cū hostib⁹: ⁊ habere cōsuetudinē preliandi: qnqꝫ satrapas philistinoꝝ: ⁊ oēmqꝫ chananeū ⁊ sidoniū: atqꝫ eueū qui habitabat in mōte libano de mōte baal hermon vsqꝫ ad introitū emath. Dimisitqꝫ eos ut in ipsis experiret israelē vtrū audirēt mandata dñi q̄ preceperat patribus eoꝝ p manū moysi: an non. Itaqꝫ filij israel habitauerūt in medio chananei ⁊ ethei ⁊ ammorrei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebusei: ⁊ duxerūt vxores filias eoꝝ: ipsiqꝫ filias suas filijs eoꝝ tradiderunt: ⁊ seruierūt dijs eoꝝ. Fecerūtqꝫ malū in cōspectu dñi: ⁊ obliti sunt dei sui seruientes baalim ⁊ astaroth. Iratusqꝫ contra israel dñs: tradidit eos in man⁹ chusanrasathaim regis mesopotamie seruierūtqꝫ ei octo annis. Et clamauerunt ad dñm qui suscitauit eis saluatorē: ⁊ liberauit eos othoniel videlicet filium cenez fratrē caleph minorē: fuitqꝫ in eo spiritus dñi ⁊ iudicauit israel. Egressusqꝫ est ad pugnā ⁊ tradidit dñs in manus eius chusanrasathaim regē syrie: ⁊ oppressit eū. Quieuitqꝫ terra quadraginta annis: ⁊ mortuus ē othoniel filius cenez. Addiderūt autē filij israel facē malū in conspectu dñi: qui confortauit aduersus eos eglon regē moab: q: fecerūt malum in conspectu eius. Et copulauit ei filios ammon ⁊ amalech: abijtqꝫ ⁊ pcussit israel: atqꝫ possedit vrbē palmarū. Seruierūtqꝫ filij israel eglon regi moab decē ⁊ octo annis ⁊ postea clamauerūt ad dominū. Qui suscitauit eis saluatorem vocabulo aioth filiū gera filij gemini: qui vtraqꝫ manu p dextera vtebat. Miserūtqꝫ filij israel p illū munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladiū ancipitem habentē in medio capulū longitudinis palme manus: ⁊ accinctus est eo subter sagum in dextro femore. Obtulitqꝫ mūera eglon regi moab. Erat aūt eglon crassus nimis. Cūqꝫ obtulisset ei munera, psecutus est socios q cum eo venerant: ⁊ reuersus de galgalis vbi erant idola: dixit ad regem. Verbū secretū habeo ad te o rex. Et ille imperauit silentiū. Egressisqꝫ omnib⁹ qui circa eū erāt: ingressus est aioth ad eum. Sedebat aūt in estiuo cenaculo solus. Dixitqꝫ: Verbum dei habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extēditqꝫ aioth sinistrā manū: ⁊ tulit siccam de dextero femore suo: infixitqꝫ eam in ventrem ei⁹ tam valide: ut capulus sequeret ferrū in vulnere, ac pinguissimo adipe stringeret. Nec eduxit gladium: sed ita ut pcusserat reliquit in corpore: statimqꝫ per secreta nature alui stercora prorupꝫrūt. Aioth aūt clausis diligentissime ostijs cenaculi ⁊ obfirmatis sera p posticum egressus est. Seruiqꝫ regis ingressi: viderunt clausas fores cenaculi: atqꝫ dixerūt: Forsitan purgat aluū i estiuo cenaculo. Expectantesqꝫ diu donec erubescerent ⁊ videntes q̄ nullus aperiret: tulerunt clauem: ⁊ aperientes inuenerūt dñm suū in terra iacen

tē mortuū. Aioth aūt dū illi turbarent̄: effugit
⁊ ptrāsijt locū idoloꝝ vnde reuersus fuerat. Ue
nitqȝ in seyrath ⁊ statim insonuit buccinā in mō
te effraim: descēderūtqȝ cū eo filij israel ipso in
fronte gradiēte. Qui dixit ad eos: Seqmini me
Tradidit eni dn̄s inimicos nostros moabitas in
manus nostras. Descēderūtqȝ post eū ⁊ occupa
uerūt vada iordanis que trāsmittūt in moab ⁊
nō dimiserūt trāsire quēq̄ȝ: sed pcusserūt moabi
tas in tpe illo circiter decē milia oēs robustos ⁊
fortes viros. Nullus eoꝝ euadē potuit. Humili
atusqȝ est moab in die illo sub manu israel: ⁊ qe
uit terra octoginta annis a ꝑlijs. Post hūc fuit
sangar filius anath q̄ pcussit de philisthym sexcē
tos viros vomere. Et ipse q̄ȝ defendit isrl̄. IIII

Addiderūtqȝ filij isrl̄ facē malū in conspe
ctu dn̄i post mortē aioth: ⁊ tradidit illos
dn̄s in manꝰ iabin regis chanaan qui re
gnauit in asor: habuitqȝ ducē exercitus sui noīe
sysarā. Ipse aūt habitabat in aroseth gētiū. Cla
mauerūtqȝ filij isrl̄ ad dn̄m. Nongētos enim ha
bebat falcatos currus: ⁊ ꝑ viginti ānos vehemē
ter oppsserat eos. Erat autem delbora ꝓphetes
vxor lapidoch que iudicabat ppl̄m in illo tēpore
⁊ sedebat sub palma q̄ noīe illꝰ vocabat̄: inī ra
ma ⁊ bethel in monte effraim: ascendebātqȝ ad
eam filij isrl̄ in omne iudiciū. Que misit ⁊ voca
uit barach filiū abinoem de cedes neptalim: di
xitqȝ ad eū. Precepit tibi dn̄s deus isrl̄. Uade
descende: ⁊ duc exercitū in mōtē thabor: tollesqȝ
tecū decē milia pugnatoꝝ de filijs neptalim ⁊ de
filijs zabulon. Ego aūt adducā ad te in loco tor
rentis cyson sysarā pncipē exercitus iabin ⁊ cur
rus eius atqȝ oēm multitudinē: ⁊ tradā eos in
manu tua. Dixitqȝ ad eā barach: Si venis me
cū vadā: si nolueris venire mecū nō pergā. Que
dixit ad eū: Ibo quidē tecū sed in hac vice victo
ria nō reputabit̄ tibi: q: i manu mulieris tradet̄
sysara. Surrexit itaqȝ delbora ⁊ pexit cū barach
in cedes. Qui accersitis zabulon ⁊ neptali ascē
dit cū decē milibꝰ pugnatoꝝ habēs delborā i co
mitatu suo. Aber aūt cineus recesserat quōdā
a ceteris cineis fratribus filijs suis obab cogna
ti moysi: ⁊ tetēderat tabernacula vsqȝ ad vallē q̄
vocat̄ sennim: ⁊ erat iuxta cedes. Nunciatūqȝ ē
sysare q̄ ascēdisset barach filius abinoem in mō
tē thabor. Et cōgregauit nongētos falcatos cur
rus: ⁊ oēm exercitū de aroseth gentiū ad torrētē
cyson. Dixitqȝ delbora ad barach: Surge h̄ ē.n.
dies in qua tradidit dn̄s sysarā in manus tuas
En ipse ductor est tuus. Descēdit itaqȝ barach d̄
mōte thabor ⁊ decē milia pugnatoꝝ cū eo. Per
terruitqȝ dn̄s sysarā ⁊ oēs currus eius: vniuer
samqȝ multitudinē in ore gladij ad conspectum
barach intātū ut sysara de curru desiliēs pedibꝰ
fugeret: ⁊ barach ꝓsequeret̄ fugiētes currus ⁊ ex
ercitū vsqȝ ad aroseth gentiū: ⁊ oīs hostiū multi
tudo vsqȝ ad internitionē caderet. Sysara autē
fugiēs peruenit ad tētoriū iahel vxoris aber cinei
Erat aūt pax inter iabin regē asor: ⁊ domū aber
cinei. Egressa igit̄ iahel in occursum sysare: dixit
ad eum: Intra ad me dn̄e mi: ne timeas. Qui in
gressus tabernaculū eius ⁊ opertus ab ea pallio
dixit ad eam: Da mihi obsecro paululum aque:
q: sitio valde. Que aperuit vterē lactis: ⁊ dedit
ei bibē: ⁊ operuit illū. Dixitqȝ sysara ad eā: Sta
ante ostiū tabernaculi: ⁊ cū venerit aliquis inter
rogās te ⁊ dicēs: nunqd hic est aliquis: rn̄debis
Nullus est. Tulit itaqȝ iahel vxor aber clauum
tabernaculi assumēs pariter ⁊ malleū: ⁊ ingressa
abscondite ⁊ cū silentio: posuit supra tēpus capi
tis eius clauū: pcussumqȝ malleo defixit in cere
brū vsqȝ ad terrā: q̄ soporē mortis sociās defecit
⁊ mortuus est. Et ecce barach sequens sysarā ve
niebat: egressaqȝ iahel in occursum eiꝰ dixit ei:
Ueni ⁊ ostendā tibi virū quem queris. Qui cū
intrasset ad eā: vidit sysarā iacentē mortuū: ⁊ cla
uū infixū in tempore eius. Humiliauit ergo deꝰ
in die illo iabin regē chanaā corā filijs isrl̄: qui
crescebāt quotidie: ⁊ forti manu opprimebāt ia
bin regem chanaā donec delerent eum. V

Ecineruntqȝ delbora ⁊ barach filius abi
noem in illo die dicentes. Qui spōte ob
tulistis de isrl̄ animas vestras ad pericu
lum: benedicite dn̄o. Audite reges auribus per
cipite principes. Ego sū ego sum que dn̄o canā
psallā domino deo isrl̄. Dn̄e cum exires de seyr:
⁊ trāsires per regiones edom: terra mota est: ce
liqȝ ac nubes distillauerūt aquis. Mōtes fluxe
runt a facie dn̄i: ⁊ synai a facie domini dei isrl̄. In
diebus sangar filij anath: in diebus iahel quieue
rūt semite: ⁊ qui ingrediebātur per eas āmbulaue
runt per calles deuios. Cessauerūt fortes in isrl̄:
⁊ quieuerūt donec surgeret delbora: surgēt mat̄
in isrl̄. Noua bella elegit dn̄s: ⁊ portas hostium
ipse subuertit. Clipeus ⁊ hasta si apparuerūt in
q̄draginta milibus isrl̄. Cor meum diligit pnci
pes isrl̄. Qui propria voluntate obtulistis vos
discrimini bn̄dicite dn̄o: qui ascenditis super ni
tentes asinos: ⁊ sedetis supra in iudicio ⁊ ambu
latis in via loquimini. Ubi collisi sunt currus ⁊
hostiū suffocatus est exercitus: ibi narrent̄ iusti
cie dn̄i: ⁊ clemētia in fortes isrl̄. Tūc descēdit po
pulus dn̄i ad portas: ⁊ obtinuit pncipatū. Sur
ge surge delbora: surge surge ⁊ loquere canticum
Surge barach ⁊ apprehende captiuos tuos fili
abinoem. Saluate sunt reliquie populi. Dn̄s in
fortibꝰ dimicauit. Ex effraim deleuit eos i ama
lech ⁊ post eum ex beniamin in populos tuos o
amalech. De machir principes descēderūt: ⁊ de
zabulon qui exercitū ducerēt ad bellādum. Du
ces isachar fuere cum delbora: ⁊ barach vestigia

Sangar 600 pros. s.t vomere
Jabin
Sysara
Delbora vxor Lapidoth
Barach
Thabor mons
Aber Cineus

sunt secuti: q̃ quasi in preceps ac baratruꝫ se dis crimini dedit. Diuisio cõtra se ruben: magnani moꝝ reperta ẽ cõtentio. Quare habitas inter du os terminos: vt audias sibilos greguꝫ: Diuisio cõtra se ruben: magnanimoꝝ reperta est cõte tio. Galaad trans iordanem quiescebat: ⁊ dã va cabat nauibus. Aser habitabat in littore maris: ⁊ in portubus morabaẜ. Zabulon vero ⁊ nepta lim obtulerunt aīas suas morti in regione mo rome. Venerunt reges ⁊ pugnauerũt: pugnaue runt reges chanaan i thanec iuxta aquas maged do: ⁊ tamẽ nihil tulere p̃dantes: de celo dimicatũ est cõtra eos: stelle manentes in ordine ⁊ cursu suo aduersꝰ sysarã pugnauerũt. Torrens cyson traxit cadauera eoꝝ: torrens cadumim: torrens cyson. Conculca aīa mea robustos. Vngule eq̃ rum ceciderunt: fugientibus impetu: ⁊ preceps ruentibus fortissimis hostiũ. Maledicite terre meros: dixit angelus domini: maledicite habi tatoribꝰ eius: q2 non venerunt ad auxiliũ domi ni: in adiutorium fortissimoꝝ eius. Benedictã inter mulieres iabel vxor aber cinei: ⁊ benedica tur in tabernaculo suo: Aquam petenti lac dedit ⁊ in phiala principũ obtulit butyrum. Sinistraꝫ manũ misit ad clauum: ⁊ dexteraꝫ ad fabrorum malleos: percussitq3 sysaram querens in capite vulneri locũ: ⁊ tempus valide p̃forans. Inter pe des eius ruit: defecit ⁊ mortuus ẽ. Voluebatur ante pedes eius: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miserabi lis. Per fenestram respiciens vlulabat mater eiꝰ ⁊ de cenaculo loquebatur. Cur moratur regredi currus eius: quare tardauerũt pedes quadriga rum illius: Una sapientior ceteris vxoribꝰ eius hec socrui verba respondit. Forsitan nũc diuidit spolia: ⁊ pulcerrima feminarũ eligiẜ ei. Vestes diuersorum coloꝝ sysare tradunẜ in predam: et supellex varia ad ornanda colla congeriẜ. Sic pereant omnes inimici tui domine: qui autẽ di ligunt te: sicut sol in ortu suo splendet: ita rutilet. Quieuitq3 terra per quadraginta annos. VI

Ecerunt aũt filij israel malum in conspe ctu domini: qui tradidit illos in manũ ma dian septem annis: ⁊ oppressi sunt valde ab eis. Feceruntq3 sibi antra ⁊ speluncas i mon tibus: ⁊ munitissima ad repugnanduꝫ loca. Cũ q3 seuisset israel: ⁊ ascendebat madiã ⁊ amalech ceteriq3 orientaliũ nationũ: ⁊ apud eos figentes tentoria: sicut erant in herbis cũcta vastabãt vs q3 ad introitum gaze: nihilq3 oio ad vitam per tinens relinq̃bant in israel: non oues: nõ boues non azinos. Ipsi enim ⁊ vniuersi greges eoꝝ veniebant cũ tabernaculis suis: ⁊ instar locusta rum vniuersa complebant: inumera multitudo hominũ ⁊ camelorum q̃cquid tetigerant deua stantes. Humiliatusq3 ẽ israel valde in cõspectu madian. Et clamauit ad dominũ postulans au

xilium contra madianitas. Qui misit ad eos vi rum p̃phetam: ⁊ locutus est. Hec dicit dñs deꝰ israel. Ego vos feci conscendere d̃ egypto: ⁊ edu xi vos de domo seruitutis: ⁊ liberaui de manu egyptioꝝ: ⁊ omniũ inimicoꝝ q̃ affligebãt vos: Eieciq3 eos ad introitum vestrum: ⁊ tradidi vo bis terrã eorum: ⁊ dixi. Ego dominus deus vr̃. Ne timeatis deos ammorreoꝝ in quoꝝ t̃ra ha bitatis. Et noluistis audire voceꝫ meam. Venit autẽ angelus domini ⁊ sedit sub quercu q̃ erat i effra: ⁊ pertinebat ad ioas patrẽ familie ezri. Cũ q3 gedeon filius eiꝰ excuteret atq3 purgaret fru menta in torculari vt fugeret madian: apparuit ei angelus domini: ⁊ ait. Dñs tecũ viroꝝ fortis sime: Dixitq3 ei gedeon: Obsecro mi domine si dominus nobiscum ẽ: cur ergo apprehenderunt nos hec omnia: Ubi sunt mirabilia eius q̃ nar rauerunt patres nostri atq3 dixerunt: de egypto eduxit nos dñs. Nunc aũt dereliq̃t nos dñs: et tradidit in manu madian. Respexitq3 ad eũ do minus ⁊ ait: Vade in hac fortitudine tua ⁊ libe rabis israel de manu madian. Scito ꝙ miserim te. Qui respondens ait: Obsecro mi dñe in quo liberabo israel: Ecce familia mea infima ẽ in ma nasse: ⁊ ego minimus in domo patris mei. Di xitq3 ei dominus. Ego ero tecũ: ⁊ p̃cuties madi an quasi vnũ virũ. Et ille: si inueni inq̃t gratiaꝫ coram te: da mihi signũ ꝙ tu sis qui loqueris ad me. Ne recedas hic donec reuertar ad te portãs sacrificiũ: ⁊ offerens tibi. Qui respondit: Ego pre stolabor aduentũ tuũ. Ingressus est itaq3 gede on ⁊ coxit heduꝫ: ⁊ de farine modio azimos pa nes: carnesq3 ponens in canistro: ⁊ ius carnium mittens in ollam: tulit omnia sub quercu: ⁊ ob tulit ei. Cui dixit angelus domini: Tolle carnes ⁊ azimos panes: ⁊ pone supra petram illã: ⁊ ius desup funde. Cumq3 fecisset ita: extendit angelus dñi summitatẽ virge quaꝫ tenebat in manu ⁊ te tigit carnes ⁊ panes azimos: ascenditq3 ignis d̃ petra: ⁊ carnes azymosq3 panes cõsumpsit: ãge lus aũt domini euanuit ex oculis eius. Vidẽsq3 gedeon ꝙ esset angelus domini: ait. Heu mi do mine deus: q2 vidi angelũ domini facie ad faciẽ Dixitq3 ei dominꝰ: Pax tecũ. Ne timeas: non morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare dño vocauitq3 illud domini pax vsq3 in presentem diem. Cumq3 adhuc esset in effra que est familie ezri: nocte illa dixit dominus ad eum. Tolle tau rum patris tui: ⁊ alterum taurum annorum se ptem: destruesq3 aram baal que est patris tui: ⁊ nemus quod circa aram est succide: ⁊ edificabis altare domino deo tuo in summitate petre huiꝰ super quam ante sacrificiuꝫ posuisti: tollesq3 tau rum secunduꝫ: ⁊ offeres holocaustum sup struẽ lignoꝝ q̃ de nemore succideris. Assũptis ẽ gede on decẽ viris de seruis suis fecit sic p̃cepat ei dñs.

Timens aũt domũ patris sui: ⁊ hoies illius ciui tatis p diem noluit facẽ: sed oia nocte cõpleuit. Cũqz surrexissent viri oppidi ei⁹ mane: viderũt destructã arã baal lucũqz succisum: ⁊ thaurũ al terũ impositũ sup altare quod tũc edificatũ erat dixerũtqz ad inuicem: Quis hoc fecit? Cũqz per quirerent auctorẽ facti dictũ est: Gedeon filius ioas fecit hec oia. Et dixerũt ad ioas. Produc fi lium tuũ huc ut moriaẽ: quia destruxit arã baal ⁊ succidit nemus. Quibus ille rñdit: Nunquid vltores estis baal ut pugnetis p eo? Qui aduer sarius est eius: moriaẽ anteqз lux crastina veni at. Si deus est: vindicet se de eo q suffodit aram eius. Ex illo die vocatus est gedeon hierobaal: eo q dixisset ioas: vlciscaẽ se de eo baal: q suffõ dit aram eius. Igiẽ oĩs madian ⁊ amalech ⁊ ori entales populi congregati sunt simul: ⁊ transeũ tes iordanez: castrametati sunt in valle iezrabel. Spiritus aũt dñi induit gedeon: qui clãgẽs buc cina ɔuocauit domũ abiezer ut sequereẽ se. Mi sitqz nũcios in vniuersum manassen: qui ⁊ ipse secutus est eũ. Et alios nuncios in aser ⁊ zabulõ ⁊ neptalim q occurrerũt ei. Dixitqz gedeon ad dñm: Si saluũ facis p manũ meã populũ israel sicut locutus es: ponaz hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellẽ fuerit ⁊ i omni terra siccitas sciam q p manũ meã sicut locutus es liberabiẽ israel. Factũqz est ita. Et de nocte consurgens ex presso vellẽ conchaz rore impleuit. Dixitqz rur sus ad dñm: Ne irascaẽ furor tuus contra me: si adhuc semel tẽptauero signum querẽs in vellẽ. Oro ut solũ vellus siccũ sit ⁊ oĩs terra rore ma dẽs. Fecitqz dñs nocte illa ut postulauẽat: ⁊ fuit siccitas in solo vellẽ: ros in omni terra VII

Gedeon Hierobaal dictus

Igiẽ hierobaal q ⁊ gedeon de nocte con surgẽs ⁊ oĩs populus cũ eo: venit ad fon tẽ qui vocaẽ arad. Erant autẽ castra ma dian in valle ad septẽtrionalẽ plagã collis excel si. Dixitqz dñs ad gedeon: Multus tecũ est po pulus: nec tradeẽ madian in manus eius ne glo rieẽ contra me isrẽl ⁊ dicat: meis viribus libera tus sum. Loquẽ ad populũ: ⁊ cũctis audientib⁹ pdica. Qui formidolosus ⁊ timidus est reuẽtaẽ. Recesseruntqz de mõte galaad: ⁊ reuẽsi sunt ex po pulo viginti duo milia viroꝝ: ⁊ tñ decẽ milia re mãserũt. Dixitqz dñs ad gedeon: Adhuc popu lus multus est. Duc eos ad aquas ⁊ ibi pbabo illos: ⁊ de quo dixero tibi ut tecum vadat ipse p gat: quẽ ire phibuero reuertaẽ. Cũqz descẽdisset popul⁹ ad aquas. dixit dñs ad gedeon: Qui ma nu ⁊ lingua lambuerint aquas sicut solent caneẽ lambẽ: sepabis eos seorsũ: qui aũt curuatis ge nibus biberint: in altera pte erũt. Fuit itaqz nu merus eoꝝ qui manu ad os pijciente aquas lã buerant trecẽti viri: omnis aũt reliqua multitu do flexo poplice biberat. Et ait dñs ad gedeon:

Aquas manu lambentes

In trecẽtis viris qui lambuerũt aquas liberabo vos ⁊ tradã in manu tua madian: omnis autẽ re liqua multitudo reuertaẽ in locũ suum. Sũptis itaqz p numero cibarijs ⁊ tubis: oẽm reliquam multitudinẽ abire pcepit ad tabernacula sua. Et ipse cũ trecẽtis viris se certamini dedit. Castra aũt madiã erãt subter in valle. Eadẽ nocte dixit dñs ad eum. Surge ⁊ descende in castra qz tradi di eos in manu tua. Si naũt solus ire formidas: descendat tecũ phara puer tuus. Et cum audie ris quid loquanẽ: tũc cõfortabunẽ manus tue: ⁊ securior ad hostiũ castra descendes. Descẽdit ĝ ipse ⁊ phara puer eius in partẽ castroꝝ: vbi erãt armatoꝝ vigilie. Madian aũt ⁊ amalech ⁊ oẽs orientales populi fusi iacebãt in valle ut locusta rũ multitudo. Cameli aũt innumerabiles erant sicut arena que iacet in littore maris. Cumqz ve nisset gedeon narrabat aliqs somnium pximo suo: ⁊ in hunc modũ referebat qđ viderat: Vidi somniũ: ⁊ videbaẽ mihi quasi subcinericı⁹ panis ex hordeo volui: ⁊ in castra madiã descẽdẽ: cũqz peruenisset ad tabernaculũ: pcussit illud atqz sub uertit: ⁊ terre funditus coequauit. Rñdit is cui loquebaẽ. Non ẽ hoc aliud nisi gladius gedonis filij ioas viri israelite. Tradidit eni dñs in man⁹ eius madian: ⁊ oĩa castra eius. Cũqz audisset ge deon somniũ ⁊ interpretationẽ eius: adorauit ⁊ re uersus ẽ ad castra isrẽl: ⁊ ait. Surgite: tradidit .n. dñs in manus nr̃as castra madian. Diuisitqz trecẽtos viros in tres ptes ⁊ dedit tubas in ma nibus eoꝝ: lagenasqz vacuas ac lãpades in me dio lagenaꝝ. Et dixit ad eos: Quod me facẽ vide ritis hoc facite. Ingrediar ptem castroꝝ: ⁊ quod fecero sectamini. Quãdo psonuerit tuba in ma nu mea: vos quoqz p castroꝝ circuitũ clangite: ⁊ cõclamate dño ⁊ gedeoni. Ingressusqz est gedeõ ⁊ trecẽti viri q erãt cũ eo in ptẽ castroꝝ incipiẽti bus vigilijs noctis medie ⁊ custodib⁹ suscitatis cepẽrt buccinis clangẽ: ⁊ cõplodẽ inẽ se lagenas. Cũqz p gyrũ castroꝝ in trib⁹ psonarẽt locis: ⁊ hy drias cõfregissent: tenuerũt sinistris manib⁹ lã pades ⁊ dextris sonãtes tubas clamaueruntqz gladius dñi ⁊ gedeonis: stãtes singuli i loco suo p circuitũ castroꝝ hostiliũ. Oĩa itaqz castra tur bata sunt ⁊ vociferãtes vlulantesqz fugerũt. Et nihilomin⁹ insistebãt trecẽti viri buccinis psonã tes. Immisitqz dñs gladiũ in oĩb⁹ castris: ⁊ mu tua se cede trũcabãt: fugientesqz vsqz ad bethse ca ⁊ crepidinẽ abelmeula in thebbath. Cõclamã tes aũt viri israel de neptalim ⁊ aser ⁊ oĩ manaẽ se psequebanẽ madian. Et dedit dñs victoriam populo isrẽl in die illa. Misitqz gedeon nuncios in oẽm mõtẽ effraim dicẽs: Descẽdite i occursũ madiã: ⁊ occupate aquas vsqz bethbera atqz ior danẽ. Clamauitqz oĩs effraiz: ⁊ poccupauit aq̃s atqz iordanẽ vsqz bethbera. Apphẽsosqz duos

viros madian: oreb ⁊ zeb: interfecit oreb ĩ petra oreb: zeb ꝟo in torculari zeb. Et ꝑsecuti sunt madian: capita oreb ⁊ zeb portãtes ad gedeon trãs fluenta iordanis.

VIII

Dixeruntqꝫ ad eũ viri effraim: Quid est h̃ qđ facere voluisti ut nos nõ vocares cũ ad pugnã ꝑgeres contra madiã? Jurgãtes fortiť ⁊ ꝓpe vim inferentes: Quibus ille rñ dit: Quid eni tale facẽ potui quale vos fecistis? Nonne melior est racemus effraim vindemys abiezer? In manꝰ vestras dñs tradidit ꝑncipes madian: oreb ⁊ zeb. Quid tale facẽ potui quale vos fecistis? Quod cũ locutus esset requieuit spiritus eoꝝ quo tumebãt cõtra eum. Cũqꝫ venisset gedeon ad iordanẽ transiuit eũ cum trecentis viris qui secũ erãt: ⁊ p̃lassitudine fugientes ꝑsequi nõ poterant. Dixitqꝫ ad viros soccoth: Date obsecro panes populo q̃ mecũ ẽ: q̃ꝛ valde defecerũt ut possimus ꝑseq̃ zebee ⁊ salmana reges madiã. Rñderunt ꝑncipes soccoth. Forsitan palme manuũ zebee ⁊ salmana in manu tua sunt ⁊ iccirco postulas ut demus exercitui tuo panes. Quibꝰ ille ait. Cũ ẽ͠ tradiderit dñs zebee ⁊ salmana in manus meas: ⁊ cũ reuersus fuero victor in pace conterã carnes vías cũ spinis tribulisqꝫ deserti. Et inde cõscẽdẽs venit in phanuel: locutusqꝫ est ad viros loci illius similia. Cui ⁊ illi responderũt sicut rñderant viri soccoth. Dixit itaqꝫ eis: Cũ reuersus fuero victor in pace: destruã turrim hãc. Zebee aũt ⁊ salmana requiescebãt cum oĩ exercitu suo. Quindecim. n. milia viri remãserãt ex oĩbꝰ turmis oriẽtaliũ populoꝝ: cesis centũ viginti milibus bellatoꝝ ⁊ educẽtiũ gladiũ. Ascẽdẽsqꝫ gedeon ꝑ viã eoꝝ qui in tabnaculis morabanť ad oriẽtalẽ ptẽ nobe ⁊ iecbaa: ꝑcussit castra hostiuꝫ q̃ securi erãt: ⁊ nihil aduersi suspicabãť: fugerũtqꝫ zebee ⁊ salmana quos ꝑsequẽs gedeon cõprehẽdit turbato oĩ exercitu eoꝝ. Reuertẽsqꝫ de bello añ solis ortũ apphẽdit pueꝝ de viris soccoth: interrogauitqꝫ eũ noĩa ꝑncipũ ⁊ senioꝝ soccoth: ⁊ descripsit septuaginta septẽ viros. Venitqꝫ ad soccoth ⁊ dixit eis: En zebee ⁊ salmana sup quibus exprobrastis mihi dicẽtes: forsitan manꝰ zebee ⁊ salmana in manibꝰ tuis sunt: ⁊ iccirco postulas ut demus viris qui lassi sunt ⁊ defecerũt panes. Tulit ẽ͠ seniores ciuitatis: ⁊ spinas deserti ac tribulos: ⁊ cõtriuit cũ eis atqꝫ cõminuit viros soccoth. Turrim quoqꝫ phanuel subuertit: occisis habitatoribus ciuitatis. Dixitqꝫ ad zebee ⁊ salmana: Quales fuerunt viri q̊s occidistis in thabor? Qui rñderũt: Similes tui: ⁊ vnus ex eis q̃si filiꝰ regis. Quibus ille rñdit: fratres mei fuerũt filij matris mee. Viuit dñs q̃ꝛ si seruassetis eos nõ vos occiderẽ. Dixitqꝫ iether ꝑmogenito suo Surge ⁊ interfice eos. Qui nõ eduxit gladium. Timebat. n. quia adhuc puer erat. Dixeruntqꝫ zebee ⁊ salmana. Tu surge ⁊ irrue in nos: q̃ꝛ iuxta etatẽ robur ẽ hoĩs. Surrexit gedeon ⁊ interfecit zebee ⁊ salmana: ⁊ tulit ornamẽta ac bullas q̊bus colla regaliũ cameloꝝ decorari solent. Dixerũtqꝫ oẽs viri isrł ad gedeon: Dñare nr̃i tu ⁊ filius tuꝰ ⁊ filius filij tui: q̃ꝛ liberasti nos de manu madiã. Quibus ille ait: Non dñabor vr̃i: nec dñabiť in vos filius meꝰ: sed dñabiť vobis dñs. Dixitqꝫ ad eos: Unam petitionẽ postulo a vobis. Date mihi inaures ex p̃da vr̃a. Jnaures. n. aureas hismaelite habẽ cõsueuerãt. Qui rñderũt: Libẽtissime dabimus. Expandẽtesqꝫ sup t̃rã palliũ proiecerũt in eo inaures de p̃da: ⁊ fuit pondus postulatarũ inauriũ mille septingenti auri sicli: absqꝫ ornamẽtis ⁊ monilibus ⁊ veste purpurea quibꝰ reges madian vti soliti erant: ⁊ preť torques aureas cameloꝝ. Fecitqꝫ ex eo gedeon ephot: ⁊ posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornicatusqꝫ est oĩs israel in eo: ⁊ factũ ẽ gedeoni ⁊ omni domui eius in ruinã. Humiliatus ẽ aũt madian coram filijs isrł nec potuerũt vltra ceruices eleuare: sed quieuit t̃ra ꝑ quadraginta annos quibꝰ gedeon p̃fuit. Abijt itaqꝫ hierobaal filius ioas ⁊ habitauit in domo sua: habuitqꝫ septuaginta filios q̃ egressi sunt đ femore eius: eo q̃ꝑ plẽs haberet vxores. Cõcubina aũt illius quã hẽbat in sychẽ genuit ei filiũ noĩe abimelech. Mortuusqꝫ ẽ gedeon filius ioas in senectute bona: ⁊ sepultus ẽ ĩ sepulchro ioas patris sui in ephra đ familia ezri. Postq̃ꝫ aũt mortuus ẽ gedeon: auersi sunt filij isrł: ⁊ fornicati sunt ĩ baalim. Percusserũtqꝫ cũ baal fedus ut esset eis in deum: nec recordati sũt dñi dei sui q̃ eruit eos đ manibꝰ inimicoꝝ suorũ oĩuꝫ ꝑ circuitũ: nec fecerũt misericordiã cũ domo hierobaal gedeon iuxt̃ oĩa bona q̃ fecerat israeli.

IX

Abijt aũt abimelech filius hierobaal ĩ sychẽ ad fr̃es mr̃is sue: ⁊ locutus ẽ ad eos ⁊ ad oẽm cognationẽ domꝰ p̃ris mr̃isqꝫ sue dicens: Loquimini ad oẽs viros sychẽ. Quid vobis est melius: vt dominenť vr̃i septuaginta viri oẽs filij hierobaal: an ut dñeť vobis vnus vir? Simulqꝫ cõsiderate: q̃ꝛ os vr̃m ⁊ caro vr̃a sum. Locutiqꝫ sunt fr̃es matris eiꝰ đ eo ad oẽs viros sychẽ vniuersos sermões istos: ⁊ inclinauerũt cor eoꝝ post abimelech dicẽtes. Frat̃ nr̃ ẽ. Dederũtqꝫ illi septuagita põdera argẽti đ phano baal berith. Qui eõ duxit sibi ex eo viros inopes ⁊ vagos: secutiqꝫ sunt eũ. Et venit ĩ domũ patris sui in ephra: ⁊ occidit fr̃es suos filios hierobaal septuaginta viros sup lapidem vnum. Remãsitqꝫ ioathan filius hierobaal minimus ⁊ absconditus est. Cõgregati sunt aũt omnes viri sychẽ ⁊ vniuẽse familie vrbis mello: abierũtqꝫ ⁊ cõstituerũt regẽ abimelech iuxt̃ quercũ q̃ stabat in sychẽ. Quod cũ nũciatũ esset ioathan iuit et

Ephot

70 filii Gede.

Abimelech

Abimelech ... fratres suos

Ioathan fil. ... proficit ...

Iether fil. Ged.

stetit in vertice montis garizim: eleuataqꝫ voce
clamauit ⁊ dixit: Audite me viri sychē ita ut au
diat vos dn̄s. Ierunt ligna ut vngerēt sup se re
gē. Dixerūtqꝫ oliue. Impera nobis. Que respō
dit: Nunqd possum deserere dulcedinē meam
fructusqꝫ suauissimos: ⁊ ire ut inter cetera ligna
ꝓmouear? Locutaqꝫ sunt ligna ad vitem: Ueni
⁊ impera nobis. Que respondit eis. Nunqd pos
sum deserē vinū meū quod letificat deū ⁊ hoīes
⁊ inť ligna cetera ꝓmoueri? Dixerūtqꝫ oīa ligna
ad rhānum: Ueni ⁊ impera sup nos. Que respō
dit eis: Si vere me regē vobis cōstituitis: veni
te ⁊ sub vmbra mea requiescite. Si autē non vul
tis egrediať ignis de rhāno: ⁊ deuoret cedros li
bani. Nūc igiť si recte ⁊ absqꝫ pctō constituistis
sup vos regē abimelech: ⁊ bn̄ egistis cum hiero
baal ⁊ cū domo eius: ⁊ reddidistis vicē bn̄ficijs
eius qui pugnauit pro vobis ⁊ animā suā dedit
periculis ut erueret vos de manu madiā qui nūc
surrexistis cōtra domū pr̄is mei: ⁊ interfecistis fili
os eius septuaginta viros sup vnū lapidē: ⁊ cō
stituistis regē abimelech filiū ācille eius sup ha
bitatores sychē eo q̄ frater vester sit. Si ḡ recte
⁊ absqꝫ vitio egistis cū hierobaal ⁊ domo eiꝰ ho
die letemini in abimelech: ⁊ ille leteť in vobis.
Sin autem peruerse: egrediatur ignis ex eo ⁊
consumat habitatores sychem ⁊ oppidum mel
lo: egrediaturqꝫ ignis de viris sychem ⁊ de op
pido mello: ⁊ deuoret abimelech. Que cum di
xisset fugit ⁊ abijt in bera: habitauitqꝫ ibi ob me
tū abimelech fratris sui. Regnauit itaqꝫ abime
lech sup isrl̄ tribus ānis. Misitqꝫ dn̄s spiritum
pessimū inť abimelech ⁊ habitatores sychē qui
ceperunt eum detestari: ⁊ scelus interfectionis se
ptuaginta filiorꝫ hierobaal ⁊ effusionē sanguinis
eorꝫ conferre in abimelech fratrē suū: ⁊ in ceteros
sychimorꝫ p̄ncipes q̄ eū adiuuerāt. Posuerūtqꝫ
insidias aduersum eū in summitate mōtiū: ⁊ dū
illius p̄stolabanť aduentū: exercebāt latrocinia
agētes predas de p̄tereuntibꝰ. Nūciatūqꝫ ē abi
melech. Uenit aūt gaal filius obed cū fratribus
suis: ⁊ trāsiuit in sychimā. Ad cuius aduentum
erecti habitatores sychē egressi sunt in agros va
stātes vineas vuasqꝫ calcātes: ⁊ factis cantātiū
choris: ingressi sunt phanū dei sui ⁊ inť epulas ⁊
pocula maledicebāt abimelech clamāte gaal fi
lio obed: Quis est iste abimelech: ⁊ que ē sychē
ut seruiamus ei? Nunqd nō est ipse filius hiero
baal ⁊ cōstituit principē zebul seruū suū sup vi
ros emor patris sychē. Cur ḡ seruiemus ei? Uti
nā daret aliquis populū istū sub manu mea ut
auferrē de medio abimelech. Dictūqꝫ est abime
lech. Cōgrega exercitus multitudinē: ⁊ veni. Ze
bul enim princeps ciuitatis auditis sermonibus
gaal filij obed iratus est valde: ⁊ misit clam ad
abimelech nuncios dicēs. Ecce gaal filius obed
venit in sychimā cū fratribus suis: ⁊ oppugnat

aduersum te ciuitatē. Surge itaqꝫ nocte cum po
pulo qui tecum est: ⁊ latita in agro: ⁊ primo ma
ne oriente sole irrue sup ciuitatem. Illo autem
egrediente aduersum te cum populo suo: fac ei
quod poteris. Surrexit itaqꝫ abimelech cum
omni exercitu suo nocte: ⁊ tetēdit insidias iuxta
sychimā in quattuor locis. Egressusqꝫ est gaal fi
lius obed: ⁊ stetit i introitu porte ciuitatis. Sur
rexit aūt abimelech ⁊ omnis exercitus eiꝫ eo de
insidiarū loco. Cūqꝫ vidisset populū gaal: dixit
ad zebul: Ecce de montibus multitudo descēdit
Cui ille respōdit: Umbras mōtium vides quasi
capita hoīum: ⁊ hoc errore deciperis. Rursumqꝫ
gaal ait. Ecce populus de vmbilico terre descen
dit: ⁊ vnus cuneus venit p viā que respicit qrcū
eū. Cui dixit zebul. Ubi est nunc os tuū quo lo
quebaris: quis ē abimelech ut seruiamꝰ ei? Nō
ne hic populus ē quē despiciebas? Egredē ⁊ pu
gna cōtra eū. Abijt ḡ gaal expectāte sychimorū
populo ⁊ pugnauit contra abimelech qui p̄secu
tus ē eū fugiētē ⁊ in vrbē compulit. Ceciderūtqꝫ
ex parte eius plurimi vsqꝫ ad portā ciuitatis ⁊
abimelech sedit i ruma. Zebul aūt gaal ⁊ socios
eius expulit d̄ vrbe: nec in ea passus ē cōmorari
Sequēti ḡ die egressus ē populus in campum:
quod cū nūciatū esset abimelech: tulit exercitū
suum ⁊ diuisit in tres turmas: tēdēs insidias in
agris. Uidēsqꝫ q̄ egrederet populus de ciuitate
surrexit ⁊ irruit in eo cum cuneo suo oppugnās
⁊ obsidēs ciuitatē: due autē turme palantes p cā
pū aduersarios p̄sequebanť. Porro abimelech
omni die illo oppugnabat vrbē: quā cepit inter
fectis habitatoribus eius: ipsa quoqꝫ destructa:
ita ut sal in ea dispergēt. Quod cū audissent qui
habitabant in turre sychimorꝫ: ingressi sunt pha
num dei sui berith vbi fedus cum eo pepigerāt
⁊ ex eo locus nomē acceperat: qui erat munitꝰ val
de: Abimelech quoqꝫ audiēs viros turris sychi
morum pariter conglobatos: ascēdit in montē
selmon cum omni populo suo: ⁊ arrepta securi p̄
cidit arboris ramum: impositūqꝫ ferēs humero
dixit ad socios: Quod me vidistis facē: cito faci
te. Igiť certatim ramos de arboribus p̄cidētes
sequebanť ducē. Qui circūdantes p̄sidiū succen
derunt: atqꝫ ita factū est ut fumo ⁊ igne mille ho
minū necarētur viri pariť ⁊ mulieres habitatorꝫ
turris sychē. Abimelech autē inde ꝓficiscēs ve
nit ad oppidū thebes: quod circūdās obsidebat
exercitu. Erat aūt turris excelsa in media ciuita
te ad quam confugerāt simul viri ac mulieres ⁊
oēs principes ciuitatis clausa firmissime ianua:
⁊ super turris tectū stantes p ꝓpugnacula. Acce
dēsqꝫ abimelech iuxta turrim pugnabat fortiť:
⁊ appropinquās ostio ignē supponere intebať.
Et ecce vna mulier fragmen mole desup iaciēs
illisit capiti abimelech ⁊ cōfregit cerebrum eius
Qui vocauit cito armigerū suum: ⁊ ait ad eum:

Euagina gladium tuū ꝛ percute me: ne forte di catur ꝙ a femina interfectus sum. Qui iussa pficiens interfecit eum. Illo quoqꝫ mortuo omnes qui cum eo erant de israel: reuersi sunt in sedes suas: ꝛ reddidit deus malum quod fecerat abimelech contra patrem suum interfectis septuaginta fratribus suis. Sychimitis quoqꝫ quod operati erant retributū est: ꝛ venit super eos maledictio ioathan filij hierobaal. X

Post abimelech surrexit dux in israel thola filius phua patrui abimelech vir de isachar qui habitauit in samir montis effraim: ꝛ iudicauit israel viginti ꝛ tribus annis: mortuusqꝫ est ac sepultus in samir. Huic successit iair galaadites qui iudicauit israel per viginti ꝛ duos annos: habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarū ꝛ principes triginta ciuitatum que ex noīe eius sunt appellate auoth iair id est oppida iair vsqꝫ in presentē diem in terra galaad. Mortuusqꝫ est iair ac sepultus in loco cui est vocabulum camon. Filij autē israel peccatis veteribus iungentes noua: fecerūt malum in conspectu domini: ꝛ seruierūt idolis baalim ꝛ astaroth ꝛ dijs syrie ac sydonis ꝛ moab ꝛ filiorꝫ ammon ꝛ philistijm: dimiserūtqꝫ dominū ꝛ non coluerunt eum. Contra quos dn̄s iratus tradidit eos in manus philistijm ꝛ filiorꝫ āmon afflictiqꝫ sunt ꝛ vehementer oppressi per ānos decem ꝛ octo omnes qui habitabāt trans iordanem in terra ammorrei que est in galaad: intantum ut filij ammon iordane trāsmisso vastarent iudam ꝛ beniamin ꝛ effraim. Afflictusqꝫ est isrl̄ nimis. Et clamantes ad dn̄m dixerūt: Peccauimus tibi: quia dereliquimus dn̄m deū nostrum ꝛ seruiuimus baalim. Quibus locutus est dn̄s. Nunquid nō egypti ꝛ ammorrei filijqꝫ ammon ꝛ philistijm: sidonij quoqꝫ ꝛ amalech ꝛ chanaan oppresserunt vos: ꝛ clamastis ad me ꝛ erui vos de manu eorꝫ: Et tamē reliquistis me ꝛ coluistis deos alienos. Idcirco nō addā vt vltra vos liberē. Ite ꝛ inuocate deos quos elegistis. Ipsi vos liberēt in tpe angustie. Dixeruntqꝫ filij israel ad dn̄m. Peccauimus: redde tu nobis qcqd tibi placet: tn̄ nūc libera nos. Que dicētes oīa d' finibus suis alienorꝫ deorꝫ idola piecerūt: ꝛ seruierūt domino deo: q doluit super miserijs eorꝫ. Itaqꝫ filij āmō cōclamātes i galaad fixere tētoria: ꝯtra q̄s cōgregati filij isrl̄ in maspha castrametati sunt. Dixerūtqꝫ pncipes galaad singuli ad pximos suos. Qui prim' ex nobis cōtra filios āmon ceperit dimicare: erit dux populi galaad. XI

Fuit itaqꝫ illo i tpe iepthe galaadites vir fortissim' atqꝫ pugnator: fili' mulieris meretricis q nat' est de galaad. Habuit aūt galaad vxorē de qua suscepit filios: q postq̄ creuerāt eiecerūt iepthe dicētes: Heres in domo patris nostri esse nō poteris: qꝛ de adultera m̄re natus es. Quos ille fugiēs atqꝫ deuitās habitauit in terra thob. Cōgregatiqꝫ sunt ad eū viri inopes ꝛ latrocinātes: ꝛ q̄si pncipē sequebant'. In illis dieb' pugnabāt filij āmon cōtra isrl̄: quib' acrit' instātib' pexerūt maiores natu de galaad ut tollerēt in auxiliū sui iepthe de t̄ra thob. Dixerūtqꝫ ad eū: Ueni ꝛ esto pnceps noster: ꝛ pugna cōtra filios āmon. Quib' ille rn̄dit: Nōne vos estis q odistis me ꝛ eiecistis de domo pr̄is mei: ꝛ nūc venistis ad me necessitate cōpulsi: Dixerūtqꝫ principes galaad ad iepthe. Ob hanc igit' cām nunc ad te venimus ut proficiscaris nobiscum: ꝛ pugnes contra filios āmon: sisqꝫ dux omniū q habitant in galaad. Jepthe quoqꝫ dixit eis: Si vere venistis ad me ut pugnem pro vobis contra filios āmon: tradideritqꝫ eos dn̄s in manus meas: ego ero vester princeps: Qui rn̄derunt ei. Dn̄s qui hec audit ipse mediator ac testis ē ꝙ nostra promissa faciemus. Abijt itaqꝫ iepthe cū principibus galaad fecitqꝫ eū omnis popul' pncipē sui. Locutusqꝫ est iepte oēs sermones suos corā domino in maspha. Et misit nuncios ad regem filiorum āmon qui ex psona sua dicerent. Quid mihi ꝛ tibi est: quia venisti contra me ut vastares terrā meā: Quib' ille respondit: Quia tulit isrl̄ terrā meā quādo ascendit de egypto: a finibus arnon vsqꝫ ieboc atqꝫ iordanē. Nunc ergo cū pace redde mihi eā. Per quos rursuꝫ mādauit iepthe: ꝛ imperauit eis ut dicerēt regi ammon. Hec dicit iepthe: Nō tulit isrl̄ terrā moab nec terrā filiorꝫ āmon: sed quādo de egypto conscenderunt: ambulauit p solitudinē vsqꝫ ad mare rubruꝫ ꝛ venit in cades. Misitqꝫ nuncios ad regē edom dicens: Dimitte ut trāseam terrā tuā. Qui noluit acquiescere precibus eius. Misit q̊qꝫ ad regem moab: qui ꝛ ipse transituꝫ prebere cōtempsit. Mansit itaqꝫ in cades ꝛ circuiuit ex latere terram edom ꝛ terram moab. Ueuitqꝫ ad orientalem plagam terre moab: ꝛ castrametat' est trans arnon: nec voluit intrare terminos moab. Arnon quippe confinium est terre moab. Misit itaqꝫ israel nuncios ad seon regem āmorreorum qui habitabat in esebon: ꝛ dixerunt ei: Dimitte ut transeam per terram tuam vsqꝫ ad fluuium. Qui ꝛ ipse israel verba despiciens non dimisit eum transire per terminos suos: sed infinita multitudine congregata egressus est contra eum in iasa: ꝛ fortiter resistebat. Tradiditqꝫ eum dominus in manu israel cum omni exercitu suo ꝛ percussit eum ꝛ possedit omneꝫ terram ammorrei habitatoris regiones illius ꝛ vniuersos fines eius de arnon vsqꝫ ieboc ꝛ de solitudine vsqꝫ ad iordanē. Dn̄s ergo de' israel subuertit āmorreū pugnasse contra illum pplo suo isrl̄. Et tu nūc vis possidere terram eius: Nonne ea

que possedit chamos deus tuꝰ tibi iure debētur? Que āt oñia deus nr̄ victor obtinuit: in nr̄am cedent possessionē. Nisi forte melior es balac filio sephor rege moab: aut docere potes ꝙ iurgatꝰ sit ꝯtra isrl̄: ⁊ pugnauerit ꝯtra eū qn̄ habitauit i esebō: ⁊ viculis eiꝰ ⁊ i aroer ⁊ vill' illiꝰ: vel in cūctis ciuitatibꝰ iuxta iordanē ꝑ trecētos annos? Quare tanto tpe nihil sup hac repetitōe temtasti? Igit̄ nō ego pecco in te: sed tu ꝯtra me male agis indicēs mihi bella nō iusta. Iudicet dn̄s arbiter huiꝰ diei int̄ isrl̄ ⁊ filios āmon. Noluitq; acqescere rex filioꝝ ammō ꝟbis iepthe q̄ ꝑ nūcios mādauerat. Factꝰ ē ḡ sup iepthe sp̄us dn̄i ⁊ circuiens galaad ⁊ manasse: maspha q; galaad ⁊ inde trāsiens ad filios ammō: votū vouit dn̄o dicens: Si tradideris filios ammō i manꝰ meas quicunq; p̄mꝰ fuerit egressus de foribꝰ domꝰ mee mihiq; occurrerit reuertenti cū pace a filijs ammō eū holocaustū offerā dn̄o. Trāsiuitq; iepthe ad filios ammō vt pugnaret ꝯtra eos q̄s tradidit dn̄s in manꝰ eiꝰ: ꝑcussitq; ab aroer vsq; dum venias in mennith viginti ciuitates: ⁊ vsq; ad abel q̄ est vineis cōsita plaga magna nimis: humiliatiq; sunt filij ammō a filijs isrl̄. Reuertēti aūt iepthe in maspha domū suā: occurrit ei vnigenita filia sua cū tympanis ⁊ choris: Nō eni hēbat alios liberos. Qua visa scidit vestimenta sua: ⁊ ait: Heu me filia mi: decepisti me: ⁊ ipsa decepta es. Apui eni os meū ad dn̄m: ⁊ aliud facē nō potero. Cui illa r̄ndit: Pat̄ mi: si apuisti os tuū ad dn̄m: fac mihi q̄dcunq; pollicitꝰ es ꝯcessa tibi vltione atq; victoria de hostibus tuis. Dixitq; ad prēm: Hoc solū mihi p̄sta qd̄ deprecor. Dimitte me: vt duobꝰ mensibꝰ circuēā mōtes: ⁊ plāgam ꝟginitatē meā cū sodalibꝰ meis. Cui ille r̄ndit: Uade. Et dimisit eā duobꝰ mēsibꝰ: cūq; abisset cū socijs ac sodalibꝰ suis: flebat ꝟginitatē suam in mōtibus. Expletisq; duobꝰ mensibꝰ: reuersa ē ad prēm suū: ⁊ fecit ei sicut vouerat. Que ignorabat virū. Exinde mos increuit in isrl̄: ⁊ ꝯsuetudo sruata ē: vt post anni circulū cōueniāt in vnū filie israel: ⁊ plangāt filiā iepthe galaadite diebꝰ quattuor.

Iepte filiã occidit

XII

Ecce aūt in effraim orta ē sedinio. Nā trāseūtes ꝯtra aqlonem: dixerūt ad iepthe. Quare vadēs ad pugnā ꝯtra filios āmō vocar̄ nos noluisti: vt pgeremꝰ tecū? Igit̄ incēdimꝰ domū tuā. Quibꝰ ille r̄ndit: Disceptatio erat mihi ⁊ pplo meo ꝯtra filios āmō vehemēs: vocauiq; vos vt p̄beretis mihi auxiliū: ⁊ facere noluistis. Qd̄ cernēs: posui aiām meā in manibꝰ meis trāsiuiq; ad filios ammō: ⁊ tradidit eos dn̄s in manꝰ meas. Quid commerui: vt aduersū me ꝯsurgatis in preliū? Uocatis itaq; ad se cūctis viris de galaad pugnabat ꝯtra effraim. Percusseruntq; viri galaad effraim. qi dixerat fugitiuꝰ ē galaad de effraim: ⁊ hitat in medio effraim ⁊ manasse. Occupaueruntq; galaadite vada iordanis ꝑ que effrai reuersurus erat. Cūq; venisset ad ea de effraim nūero fugiēs atq; dixisset: obsecro vt me trāsire pmittas: dicebāt ei galaadite: Nunqd effrateꝰ es? Quo dicēte nō sū: interrogabāt eū. Dic ḡ sebboleth qd̄ intp̄tat̄ spica. Qui r̄ndebat cheboleth: eadē l̄ra: spicā exp̄mere n̄ valēs: statiq; apphensam iugulabāt i ipso iordanis trāsitu. Et ceciderūt in illo tpe d̄ effraiz q̄dragitaduomilia. Iudicauit itaq; iepthe galaadites isrl̄ sex ānis: ⁊ mortuꝰ ē ac sepultꝰ i ciuitate galaad. Post hūc iudicauit isrl̄ abessan de bethleē: q habuit triginta filios: ⁊ totidē filias. Quas emittēs foras maritis dedit: ⁊ eiusdē numeri filijs suis accepit vxores: introduxit in domū suā. Qui septē annis iudicauit israel: mortuusq; ē ac sepultꝰ i bethleem. Cui successit ahialon zabulonites: ⁊ iudicauit israel decē annis: mortuusq; ē ac sepultus i zabulon. Post hūc iudicauit isrl̄ abdō filꝰ hellel pharatonites: q habuit q̄dragita filios: ⁊ triginta ex eis nepotes ascēdētes sup septuagita pullos azinarū: ⁊ iudicauit isrl̄ octo annis: mortuusq; ē ac sepultus in pharatō terre effrai i mōte amalech

XIII

Rursumq; filij israel fecerunt malum in ꝯspectu dn̄i: q tradidit eos in manꝰ philistinoꝝ q̄draginta annis. Erat aūt qdam vir d̄ saraa ⁊ de stirpe dan noīe manue hn̄s vxorem sterilē: cui apparuit angelꝰ dn̄i: ⁊ dixit ad eā. Sterilis es ⁊ absq; liberis: sed cōcipies ⁊ pies filiū. Caue ḡ ne bibas vinū ac sicerā: nec immundū quicq; comedas: qi cōcipies ⁊ pies filiū: ⁊ n̄ tanget caput nouacula. Erit eni nazareus dei ab infantia sua: ⁊ ex matris vtero: ⁊ ipse incipiet liberare israel de manu philistinorum. Que cum venisset ad maritum suum dixit ei: Uir dei venit habens vultuz angelicū: terribilis nimis. Quē cum interrogassem quis esset: ⁊ vnde venisset: ⁊ quo nomine vocaretur: noluit mihi dicere: sed hoc respondit: Ecce concipies ⁊ paries filiuz. Caue ne vinum bibas nec siceram: ⁊ ne aliquo vescaris inmundo. Erit enim puer nazareus dei ab infantia sua: et ex vtero matris sue vsq; ad diem mortis sue. Orauit itaq; manue dominum ⁊ ait: Obsecro domine vt vir dei quez misisti veniat iterum: et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus est. Exauditq; dominus deprecantem manue: ⁊ apparuit rursum angelus domini vxori eius sedenti in agro. Manue autez maritus eius non erat cum ea. Que cum vidisset angelum festinauit ⁊ cucurrit ad virum suū: nunciauitq; ei dicēs: Ecce apparuit mihi vir quē ante viderā. Qui surrexit ⁊ secutus ē vxorem suam: veniensq; ad virū dixit ei: Tu es qui locutus es mulieri? Et ille r̄ndit. Ego sum.

Cui manue: quãdo inquit sermo tuus fuerit ex
pletus quid vis ut faciat puer: aut a quo se ob
servare debebit? Dixitꝫ angelus dñi ad manue
ab omnibus que locutus sum uxori tue abstine
at se: ⁊ quicquid ex vinea nascitur non comedat: vi
num ⁊ siceram non bibat: nullo vescatur immundo:
⁊ quod ei precepi impleat atꝫ custodiat. Dixit
ꝫ manue ad angelum dñi: Obsecro te ut ac
quiescas precibus meis: ⁊ faciamus tibi hedum
de capris. Cui respondit angelus: Si me cogis
non comedã panes tuos: si autẽ vis holocaustũ
face: offer illud domino. Et nesciebat manue q
angelus dñi esset. Dixitꝫ ad eum. Quod est ti
bi nomẽ ut si sermo tuus fuerit expletus honore
mus te? Cui ille respõdit: Cur queris nomẽ meũ
quod est mirabile? Tulit itaꝫ manue hedum de
capris ⁊ libamenta: ⁊ posuit super petrã offerẽs
dño qui facit mirabilia. Ipse aũt ⁊ uxor eius in
tuebantur. Cũꝫ ascẽderet flãma altaris in celum
angelus domini pariter in flãma ascẽdit. Quod
cum vidissent manue ⁊ uxor eius: proni ceciderũt
in terrã: ⁊ ultra eis non apparuit angelus dñi.
Statimꝫ intellexit manue angelũ domini esse:
⁊ dixit ad uxorem suã. Morte moriemur: quia
vidimus dñm. Cui respõdit mulier: Si dominus
nos vellet occidẽ: de manibus nostris holocau
stum ⁊ libamenta non suscepisset: nec ostẽdisset
nobis hec omnia: neꝫ ea que sunt ventura dixis
set. Peperit itaꝫ filium: ⁊ vocavit nomen eius
samson. Crevitꝫ puer: ⁊ benedixit ei dñs: cepitꝫ
spiritus dñi esse cũ eo in castris dan: inter saraa
⁊ esthaol. XIIII

Descẽdit ergo samson in thãnata vidẽsꝫ
ibi mulierẽ de filiabus philistiim: ascẽdit ⁊
nunciavit patri suo ⁊ matri sue dicẽs: Vi
di mulierẽ in thãnata de filiabus philistinorum
quã queso ut mihi accipiatis uxorẽ. Cui dixerũt
pater ⁊ mater sua: Nunquid non est mulier in fi
liabus fratrũ tuorum ⁊ in omni populo tuo: quia vis
accipere uxorẽ de philistiim qui incircũcisi sunt?
Dixitꝫ samson ad patrẽ suum. Hanc mihi acci
pe: quia placuit oculis meis. Parentes autem
eius nesciebant q res a dño fieret: ⁊ quereret oc
casiones contra philistiim. Eo enim tempore phi
listiim dominabantur israeli. Descẽdit itaꝫ sam
son cũ patre suo ⁊ matre in thãnata. Cũꝫ venis
sent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis
sevus ⁊ rugiens ⁊ occurrit ei. Irruit aũt spiritus
dñi in samson: ⁊ dilaceravit leonẽ quasi hedum
in frusta decerperet nihil odio habens in manu: ⁊
hoc patri ⁊ matri noluit indicare. Descenditꝫ ⁊
locutus est mulieri que placuerat oculis eius. Et
post aliquot dies revertens ut acciperet eam: de
clinavit ut videret cadaver leonis. Et ecce examẽ
apum in ore leonis erat: ac favus mellis. Quem
cum sumpsisset in manibus: comedebat in via

Samson cum leone

veniensꝫ ad patrẽ suum ⁊ matrẽ dedit eis par
tem qui ⁊ ipsi comederũt: nec tñ eis voluit indi
care q mel de corpore leonis assumpserat. De
scendit itaꝫ pater eius ad mulierem ⁊ fecit filio
suo samson convivium. Sic eni iuvenes facere con
sueverãt. Cũ ergo cives loci illius vidissent eum:
dederunt ei sodales triginta qui essent cum eo.
Quibus locutus est samson: Proponam vobis
problema: quod si solveritis mihi intra septem
dies convivii: dabo vobis triginta syndones ⁊ to
tidẽ tunicas. Sin aũt nõ potueritis solvere: vos
dabitis mihi triginta syndones: ⁊ eiusdẽ numeri
tunicas. Qui responderunt ei: Propone proble
ma ut audiamus. Dixitꝫ eis. De comedẽte ex
ivit cibus: ⁊ de forti egressa est dulcedo. Nec po
tuerũt p tres dies propositionẽ solvẽ. Cũꝫ adẽet
dies septimus dixerũt ad uxorẽ samson. Blãdire
viro tuo: ⁊ suade ei ut indicet tibi quid significet
problema. Quod si facẽ nolueris: incendemus
te ⁊ domũ patris tui. An iccirco vocastis nos ad
nuptias ut spoliaretis? Que fundebat apud sam
son lachrymas: ⁊ qrebatur dicẽs: Odis me ⁊ non
diligis: iccirco problema quod proposuisti filiis
populi mei non vis mihi exponere. At ille respõ
dit. Patri meo ⁊ matri nolui dicẽ: ⁊ tibi indica
re potero. Septem igitur diebus convivii flebat ante
eum: tãdemꝫ die septimo cũ ei esset molesta ex
posuit. Que statim indicavit civibus suis. Et illi
dixerunt ei die septimo ante solis occubitũ: quid
dulcius melle: ⁊ quid fortius leone? Qui ait ad
eos: Si nõ arassetis in vitula mea non invenis
setis propositionẽ meã. Irruit itaꝫ in eum spiritus
dñi descẽditꝫ aschalonẽ: ⁊ percussit ibi triginta
viros: quorum ablatas vestes dedit his qui pro
blema solverãt. Iratusꝫ nimis ascẽdit i domũ
patris sui: uxor autẽ eius accepit maritũ unum
de amicis eius ⁊ pronubis. XV

Samson

Post aliquãtulũ aũt tẽporis cũ dies triti
cee messis instarent: venit samsõn invise
re volẽs uxorẽ suã: ⁊ attulit ei hedum de
capris. Cũꝫ cubiculũ eius solito vellet intrare:
prohibuit illũ pater illius dicens: Putavi q odis
ses eã: ⁊ ideo tradidi illã amico tuo. Sed habet
sororem que iunior ⁊ pulchrior illa est: sit tibi p
ea uxor. Cui samson respondit: Ab hac die non
erit culpa in me contra philisteos. Faciã enim vo
bis mala. Perrexitꝫ ⁊ cepit trecentas vulpes
caudasꝫ earũ iunxit ad caudas: ⁊ faces ligavit
in medio quas igne succendens dimisit ut huc il
lucꝫ discurrerẽt. Que statim perrexerunt in se
getes philistinorum. Quibus succensis ⁊ compor
tate iã fruges ⁊ adhuc stantes in stipula concre
mate sunt: intantũ ut vineas quoꝫ ⁊ oliveta flã
ma consumeret. Dixerũtꝫ philistiim. Quis fe
cit hanc rem? Quibus dictũ est. Samson gener
thãnatei: quia tulit uxorem eius ⁊ alteri tradidit ⁊

Vulpes 300

hec operatus est. Ascenderūtqꝫ philistijm: ⁊ cō-
busserūt tam mulierē qꝫ patrē eius: Quibꝰ ait
samson. Licet hec feceritis: tamē adhuc ex vobis
expetam vltionē ⁊ tunc quiescā. Percussitqꝫ eos
ingenti plaga: ita vt stupentes suram femori im-
ponerent. Et descendens habitauit in spelūca pe-
tre ethan. Igit̃ ascendentes philistijm in terraꝫ
iuda: castrametati sunt in loco qui postea voca-
tus est lechi. i. maxilla vbi eoꝝ fusus est exercitꝰ.
Dixerūtqꝫ ad eos de tribu iuda: Cur ascēdistis
aduersum nos: Qui responderunt. Vt ligemus
samson venimus: ⁊ reddamus ei que in nos ope-
ratus est. Descenderūt ergo tria milia viroꝝ de
iuda ad specuꝫ silicis ethan. Dixerūtqꝫ ad sam-
son: Nescis ꝙ philistijm imperent nobis. Qua-
re hoc facere voluisti: Quibus ille ait: Sicut fe-
cerunt mihi: sic feci eis: Ligare inquiunt te veni-
mus ⁊ tradere in manus philistinoꝝ. Quibus
samson: iurate ait ⁊ spondete mihi ꝙ non occida-
tis me. Dixerūt: Non te occidemus sed vinctū
trademus. Ligauerūtqꝫ eum duobus nouis fu-
nibus ⁊ tulerūt eū de petra ethan. Qui cum ve-
nisset ad locum maxille: ⁊ philistijm vociferan-
tes occurrissent ei: irruit spiritus dn̄i in eum: ⁊ si-
cut solent ad ardorē ignis ligna consumi: ita vin-
cula quibus ligatus erat: dissipata sunt ⁊ soluta.
Inuentāqꝫ maxillā. i. mandibulā asini que iace-
bat arripiens: interfecit in ea mille viros: ⁊ ait.
In maxilla asini in mandibula pulli asinaꝝ dele-
ui eos ⁊ percussi mille viros. Cūqꝫ hec verba ca-
nens cōplesset: proiecit mandibulā de manu: ⁊
vocauit nomē loci illius ramathlechi: quod int̃-
pretat̃ eleuatio maxille. Sitiensqꝫ valde: clama-
uit ad dn̄m: ⁊ ait: Tu dedisti in manu serui tui sa-
lutem hanc maximā atqꝫ victoriam: ⁊ en siti mo-
rior: incidamqꝫ in manus incircūcisoꝝ. Aperuit
itaqꝫ dn̄s molarē dentē in maxilla asini ⁊ egres-
se sunt ex eo aque. Quibus haustis refocillauit
spiritū: ⁊ vires recepit. Idcirco appellatuꝫ est no-
men loci illius: fons inuocātis de maxilla: vsqꝫ
in presentem diem. Judicauitqꝫ israel in diebus
philistijm viginti annis.

XVI

Abijt quoqꝫ i gazam: ⁊ vidit ibi mulierē
meretricē: ingressusqꝫ est ad eaꝫ. Quod
cum audissent philistijm ⁊ percrebuisset
apud eos intrasse vrbem samson: circūdederunt
eū: positis in porta ciuitatis custodibus ⁊ ibi to-
ta nocte cū silentio prestolātes vt facto mane ex-
euntē occiderēt. Dormiuit autē samson vsqꝫ ad
mediū noctis: ⁊ inde cōsurgēs apprehendit am-
bas porte fores cuꝫ postibus suis ⁊ sera: impos-
tasqꝫ humeris suis portauit ad verticē mōtis q̄
respicit hebron. Post hec amauit mulierē q̄ ha-
bitauit i valle soreth: ⁊ vocabatur dalila. Vene-
rūtqꝫ ad eā p̄ncipes philistinoꝝ: atqꝫ dixerunt:
Decipe eum ⁊ disce ab illo in quo habeat tantaꝫ
fortitudinem: ⁊ quomodo eū superare valeamus
⁊ vinctū affligere. Quod si feceris: dabimus ti-
bi singuli mille centū argēteos. Locuta est ergo
dalila ad samson: Dic mihi obsecro i quo sit tua
maxima fortitudo: ⁊ qd sit quo ligatus erumpe-
re nequeas. Cui respondit samson. Si septeꝫ nerui-
ceis funibus necdū siccis ⁊ adhuc humentibus
ligatus fuero: infirmus ero vt ceteri homines.
Attulerūtqꝫ ad eam satrape philistinoꝝ septem
funes vt dixerat: quibus vinxit eum latentibus
apud se insidijs ⁊ i cubiculo finem rei expectanti-
bus. Clamauitqꝫ ad eū: Philistijm sup te sam-
son. Qui rupit vincula quō si rumpat quis filuꝫ
de stuppa tortū sputamine cū odorē ignis accepe-
rit. ⁊ non est cognitū i quo esset fortitudo eiꝰ. Di-
xitqꝫ ad eū dalila: Ecce illusisti mihi: ⁊ falsum lo-
cutus es. Saltem nūc indica mihi quo ligari de-
beas. Cui ille respondit. Si ligatus fuero nouis
funibus q nūqꝫ fuerūt in opere: infirmus ero: ⁊
alioꝝ hominū similis. Quibꝰ rursum dalila vin-
xit eum: ⁊ clamauit: philistijm sup te samson: in
cubiculo insidijs preparatis. Qui ita rupit vin-
cula quasi fila telarū. Dixitqꝫ dalila rursum ad
eū. Vsqꝫquo decipis me ⁊ falsum loq̄ris: Osten-
de de quo vinciri debeas. Cui respondit samson
Si inquit septem crines capitis mei cū licio ple-
xueris ⁊ clauū his circūligatū terre fixeris: infir-
mus ero. Qd̄ cum fecisset dalila: dixit ad eum.
Philistijm sup te samson. Qui consurgens de
somno extraxit clauuꝫ cum crinibus ⁊ licio. Di-
xitqꝫ ad eū dalila: Quomodo dicis ꝙ amas me.
cū animus tuus non sit mecuꝫ: Per tres vices
mentitus es mihi: ⁊ noluisti dicere in quo sit ma-
xima fortitudo tua. Cūqꝫ molesta esset ei ⁊ per
multos dies iugiter adhereret: spaciū ad quietem
non tribuens: defecit aīa eius: ⁊ ad morteꝫ vsqꝫ
lassata est. Tunc aperiēs veritatē rei dixit ad eā:
Ferrū nūqꝫ ascendit super caput meū: qꝛ naza-
reus. i. cōsecratus dn̄o sum de vtero matris mee
Si rasum fuerit caput meū: recedet a me fortitu-
do mea ⁊ deficiā: eroqꝫ sicut ceti hoīes. Videnſqꝫ
illa ꝙ confessus ei esset oēm aīum suū: misit ad
p̄ncipes philistinoꝝ ac mādauit: Ascendite ad-
huc semel: qꝛ nūc mihi aperuit cor suū: Qui ascē-
derūt: assumpta pecunia quā ꝓmiserāt. At illa
dormire eū fecit sup genua sua ⁊ in sinu suo recli-
nare caput. Vocauitqꝫ tonsorē: ⁊ rasit septem cri-
nes eiꝰ: ⁊ cepit abigere eū ⁊ a se repellere. Statim
enim de eo fortitudo discessit. Dixitqꝫ philistijm
sup te samson. Qui de somno cōsurgens dixit in
aīo suo. Egrediar sicut ante feci ⁊ me excutiā ne-
sciens ꝙ recessisset ab eo dn̄s. Quē cū apprehē-
dissent philistijm: statim eruerūt oculos eius: ⁊
duxerūt gazam vinctū catenis: ⁊ clausum in car-
cere molere fecerūt. Jamqꝫ capilli eius renasci
ceperāt: ⁊ p̄ncipes philistinoꝝ ⁊ conuenerunt in

vnū vt imolārēt hostias magnificas dagon deo
suo ut epularent̄ dicentes. Tradidit deus noster
inimicū nostrū samson in manus nostras. Qḋ
etiā populus videns laudabat deū suū eadēqz
dicebat. Tradidit de⁹ noster aduersariū nostruz
in manus nostras q̄ deleuit terrā nostrā: ⁊ occi
dit plurimos. Letantesqz p̄ conuiuia sumptis iā
epulis p̄ceperunt ut vocaret̄ samson: ⁊ ante eos
luderet. Qui adductus de carcere ludebat antē
eos: feceruntqz eum stare inter duas columnas:
Qui dixit puero regenti gressus suos. Dimitte
me ut tangā colūnās quib⁹ omnis innitet dom⁹
⁊ reclinet sup̄ eas ⁊ paululū requiescā. Domus
aūt erat plena viroꝝ ac mulieꝝ: ⁊ erāt ibi omnes
p̄ncipes philistiīoꝝ: ac de tecto ⁊ solario circiter
tria milia viriusqz sexus spectātes ludentē sam
son. At ille inuocato dn̄o ait. Dn̄e deus me⁹ me
mento mei: ⁊ redde mihi nūc fortitudinē p̄stinā
deus meus vt vlciscar me de hostib⁹ meis: ⁊ pro
amissione duoꝝ luminū vnā vltionē recipiam.
Et apprehendēs ambas colūnas quibus innite
bat̄ domus: alterāqz earū dextera ⁊ alterā leua
tenens ait: Moriat̄ aīa mea cū philistijm. Con
cussisqz fortiter colūnis: cecidit domus sup̄ oēs
p̄ncipes ⁊ ceterā multitudinē que ibi erat. Mul
toqz plures interfecit moriēs: q̄z ante viuus oc
ciderat. Descendentes aūt fratres eius ⁊ vniuer
sa cognatio: tulerunt corpus eius: ⁊ sepelierunt
inter saraa ⁊ esthaol in sepulchro patris sui ma
nue: iudicauitqz israel viginti annis. XVII

Fuitqz eo tp̄e vir quidā de mōte effraim
noīe michas: qui dixit matri sue. Mille
centū argenteos quos separaueras: ⁊ sup̄
quib⁹ me audiente iuraueras: ecce ego habeo: ⁊
apud me sunt. Cui illa respondit: Benedictus fi
lius meus dn̄o. Reddidit ergo eos matri sue: q̄
dixerat ei: Consecraui ⁊ voui hoc argentū dn̄o:
ut de manu mea suscipiat fili⁹ meus ⁊ faciat scul
ptile atqz cōflatile: ⁊ nūc trado illud tibi. Reddi
dit igit̄ eos matri sue. Que tulit ducentos argē
teos: ⁊ dedit eos argētario: vt faceret ex eis scul
ptile atqz ꝯflatile qḋ fuit ī domo miche. Qui edi
culā q̄z ī ea deo separauit ⁊ fecit ephot ⁊ theraphi
.i. vestē sacerdotalē ⁊ idola. Impleuitqz vni⁹ filio
rū suoꝝ manū: ⁊ factus est ei sacerdos. In dieb⁹
illis non erat rex in isrl̄: sed vnusq̄sqz qḋ sibi re
ctuz videbat̄ h̄ faciebat. Fuit q̄z in tp̄e illo alter
adolescens de bethleem iuda ex cognatiōe ei⁹:
eratqz ipse leuites ⁊ habitabat ibi. Egressusqz de
ciuitate bethleem: pegrinari voluit vbicūqz sibi
cōmodū reperisset. Cūqz venisset in mōtē effrai
iter faciēs: ⁊ declinasset parūper in domo miche
interrogatus est ab eo vnde venisset. Qui respō
dit: Leuita sum de bethleem iuda: ⁊ vado ut ha
bitem vbi potuero ⁊ vtile mihi esse prospexero.
Dixitqz micha: Mane apud me inquit: ⁊ esto
mihi parēs ac sacerdos daboqz tibi per annos
singulos decē argenteos ac vestem duplicem: ⁊
que ad victū sunt necessaria. Acquieuit ⁊ mãsit
apud hominē fuitqz illi quasi vnus de filijs. Im
pleuitqz micha manū eius: ⁊ habuit pueꝝ sacer
dotem apud se: nūc scio dicens q̄ benefaciet mi
hi deus habenti leuitici generis sacerdotem.

XVIII

In diebus illis non erat rex in israel: ⁊ tri
bus dan querebat possessionē sibi ut ha
bitaret in ea. Usqz ad illum enim diem
inter ceteras tribus: sortem non acceperat. Mise
runt ergo filij dan stirpis ⁊ familie sue quinqz vi
ros fortissimos de saraa ⁊ esthaol ut explorarent
terram ⁊ diligenter inspicerent. Dixeruntqz eis:
Ite ⁊ considerate terrā. Qui cum pergentes ve
nissent in montē effraim ⁊ intrassent domuz mi
che requieuerunt ibi. Et agnoscentes vocē ado
lescentis leuite: vtentesqz illius diuersorio: dixe
runt ad eum: Quis te huc adduxit? Quid hic
agis? Quam ob causam huc venire voluisti?
Qui respondit eis: Hec ⁊ hec prestitit mihi mi
chas ⁊ me mercede conduxit ut sim ei sacerdos.
Rogauerunt autem eū ut consuleret dominū: ⁊
scire possent an prospero itinere pergerent: ⁊ res
haberet effectū. Qui respondit eis: Ite cum pa
ce. Dominus respicit viam vestrā ⁊ iter quo per
gitis. Euntes igit̄ quinqz viri venerunt lais: vi
derūt populū habitantē in ea absqz vllo timore
iuxta consuetudinē sidonioꝝ securum ⁊ quietuz
nullo eis penitus resistente: magnarūqz opum:
⁊ procul a sidone atqz a cunctis hominibus se
peratum. Reuersiqz ad fratres suos in saraa ⁊
esthaol ⁊ quid egissent sciscitantibus responde
rūt. Surgite ⁊ eam⁹ ad eos. Uidimus eni terrā
valde opulentā ⁊ vberē. Nolite negligere: noli
te cessare. Eamus ⁊ possideamus eā: nullus erit
labor. Intrabimus ad securos in regionē latissi
mā: tradetqz nobis dn̄s locum in quo nullius
rei est penuria eorū que gignunt̄ in terra. Pro
fecti igit̄ sunt de cognatiōe dan ḋ saraa ⁊ esthaol
sexcenti viri accincti armis bellicis ascēdētesqz
mãserūt in cariathiarim iude: q̄ locus ex eo tp̄e
castroꝝ dan nomē accepit ⁊ est post tergū caria
thiarim. Inde transierunt in montem effraim.
Cūqz venissent ad domum miche: dixerūt q̄nqz
viri qui pri⁹ missi fuerant ad considerandam ter
rā lais: ceteris fratribus suis. Nostis q̄ in domi
bus istis sit ephot ⁊ theraphim ⁊ sculptile atqz
cōflatile. Uidete q̄d vobis placeat? Et cū paulu
lū declinassent ingressi sunt domum adolescētis
leuite q̄ erat ī domo miche salutaueruntqz eū ver
bis pacificis: sexcēti aūt viri ita ut erant armati
stabāt an̄ ostiū. At illi q̄ ingressi fuerāt domū iu
uenis: sculptile ⁊ ephot ⁊ theraphiz atqz ꝯflatile
tollē nitebant̄: ⁊ sacerdos stabat an̄ ostiū sexcētis
viris fortissimis haud p̄cul expectātib⁹. Tulerūt
igit̄ qui intrauerant sculptile ephot ⁊ idola atqz

cõflatile. Quibus dixit sacerdos: Quid facitis? Cui responderũt tace ⁊ pone digitũ super os tuũ veniqꝫ nobiscũ vt habeamus te patrẽ ac sacerdotẽ. Quid tibi melius est vt sis sacerdos in domo vnius viri an in vna tribu ⁊ familia in isrl'? Quod cũ audisset acquieuit sermonibus eorũ: ⁊ tulit ephot ⁊ idola ac sculptile ⁊ ꝓfectus est cũ eis. Qui cũ pergerent ⁊ ãn se ire fecissent puulos ac iumenta: ⁊ omne quod erat preciosum: iamqꝫ a domo miche essent ꝓcul viri qui habitabant in edibus miche ꝯclamantes secuti sunt: ⁊ post tergũ clamare ceperũt. Qui cũ respexissent dixerũt ad micham: Quid tibi vis? Cur clamas? Qui respondit: Deos meos quos mihi feci tulistis ⁊ sacerdotẽ: ⁊ omnia que habeo: ⁊ dicitis: qd tibi ẽ? Dixeruntqꝫ ei filij dan: Caue ne vltra loq̃ris ad nos: ⁊ veniant ad te viri animo cõcitati: ⁊ ipse cũ omni domo tua ꝑeas. Et sic cepto itinere ꝑrexerunt. Uidens aũt micha q̃ fortiores se essent: reuersus ẽ domũ suam. Sexcenti aũt viri tulerũt sacerdotem ⁊ que supra diximus: veneruntqꝫ in lais ad populũ quiescentem atqꝫ securũ: ⁊ percusserũt eos in ore gladij: vrbemqꝫ incẽdio tradiderunt: nullo penitus ferente presidiũ eo q̃ procul habitarent a sidone: ⁊ cũ nullo hominũ haberẽt quicq̃ societatis ac negocij. Erat aũt ciuitas sita in regione roob: quã rursum extruẽtes habitauerũt in ea: vocato nomine ciuitatis dan: iuxta vocabulũ patris sui quẽ genuerat isrl': que prius lais dicebat. Posuerũtqꝫ sibi sculptile: ⁊ ionathan filiũ gersan filij moysi ac filios eius sacerdotes in tribu dan vsqꝫ ad diem captiuitatis sue. Mãsitqꝫ apud eos idolũ miche omni tempe quo fuit domus dei in sylo: in diebus illis non erat rex in israel.

XIX

Fuit q̃dam vir leuites habitans in latere montis effraim: qui accepit vxorem de bethleem iuda. Que reliquit eũ: ⁊ reuersa est in domũ patris sui in bethleem: mansitqꝫ apud eũ quattuor mensibus. Secutusqꝫ est eam vir suus volens reconciliari ei atqꝫ blandiri ⁊ secũ reducere: habẽs in cõmitatu puerũ ⁊ duos azinos. Que suscepit eum ⁊ introduxit in domum patris sui. Quod cũ audisset socer eius: eũqꝫ vidisset: occurrit ei letus: ⁊ amplexatus ẽ hominẽ mansitqꝫ gener in domo soceri tribus dieb⁹ comedens cũ eo ⁊ bibens familiarit': die autem q̃rto de nocte consurgens ꝓficisci voluit. Quem tenuit socer: ⁊ ait ad eum: Gusta prius pusillũ panis ⁊ cõforta stomachum: ⁊ sic ꝓficisceris. Sederuntqꝫ simul ac comederũt ⁊ biberunt. Dixitqꝫ pater puelle ad generũ suũ. Queso te vt hodie hic maneas: pariterqꝫ letemur. At ille cõsurgẽs cepit velle proficisci. Et nihilominus obnixe eũ socer tenuit: ⁊ apud se fecit manere. Mane aũt facto parabat leuites iter: Cui socer rursum. Obsecro inquit vt panlulũ cibi capias: ⁊ assumptis viribus donec increscat dies: postea ꝓficiscaris. Comederũt ergo simul surrexitqꝫ adolescẽs vt pergeret cũ vxore sua ⁊ puero. Cui rursum locutus est socer: Cõsidera q̃ dies ad occasum declinior sit: ⁊ ꝓpinquat ad vesperũ. Mane apud me etiã hodie ⁊ duc letum diẽ: ⁊ cras ꝓficisceris: vt vadas in domũ tuam. Noluit gener acquiescere sermonibus ei⁹: sed statim perrexit ⁊ venit ꝯtra iebus que altero nomine vocat' hierlm: ducẽs secum duos azinos onustos ⁊ concubinã. Iamqꝫ erãt iuxta iebus: ⁊ dies mutabatur in noctem. Dixitqꝫ puer ad dominũ suũ. Ueni obsecro declinemus ad vrbẽ iebuseorũ: ⁊ maneam⁹ in ea. Cui respõdit dñs: Non ingrediar oppidũ gentis aliene que non est de filijs isrl': sed transibo vsqꝫ gabaa: ⁊ cũ illuc peruenero manebimus in ea: aut certe in vrbe rama. Transierũt ergo iebus: ⁊ ceptũ carpebant iter: occubuitqꝫ eis sol iuxta gabaa que est in tribu beniamin: diuerteruntqꝫ ad eam vt manerent ibi. Quo cum intrassent: sedebant in platea ciuitatis: ⁊ nullus eos recipere voluit hospicio. Et ecce apparuit homo senex reuertens de agro ⁊ de opere suo vesperi: qui ⁊ ipse de monte erat effraim: ⁊ peregrinus habitabat in gabaa. Homines autẽ regionis illius erant filij gemini. Eleuatisqꝫ oculis vidit senex sedentem hominem cũ sarcinulis suis in platea ciuitatis: ⁊ dixit ad eum: Unde venis: ⁊ quo vadis? Qui respondit ei: Profecti sumus de bethleem iuda ⁊ pergimus ad locum nostrũ qui ẽ in latere montis effraim: vnde ieramus in bethleem. Et nunc vadimus ad domũ dei: nullusqꝫ sub tectum suũ nos vult recipere: habentes paleas ⁊ fenum in azinorum pabulũ: ⁊ panem ac vinũ in meos: ⁊ ancille tue vsus ⁊ pueri qui mecũ est. Nulla re indigemus nisi hospicio: Cui respõdit senex: Pax tecũ sit. Ego prebebo omnia que necessaria sunt tantũ queso ne in platea maneas. Introduxit eũ in domũ suam: ⁊ pabulum azinis prebuit: ac p⁹q̃ lauauerunt pedes suos recepit eos in conuiuium. Illis epulantibus ⁊ post laborem itineris cibo ⁊ potu reficientibus corpora: venerũt viri ciuitatis illius filij belial. i. absqꝫ iugo: ⁊ circumdantes domum senis: fores pulsare ceperunt clamantes ad dominum domus atqꝫ dicentes. Educ virum qui ingressus est domum tuam: vt abutamur eo. Egressusqꝫ est ad eos senex: ⁊ ait. Nolite fratres nolite facere malum hoc: quia ingressus est homo hospiciũ meũ: ⁊ cessate ab hac stulticia. Habeo filiam virginẽ: ⁊ hic homo habet concubinã: educam eas ad vos vt humilietis eas: ⁊ vestram libidinẽ cõpleatis: tantũ obsecro ne scelus hoc ꝯtra naturam operemini in virũ. Nolebãt acq̃escẽ sermonib⁹ illi⁹: Quod cernẽs homo eduxit ad eos ꝯcubinã suã ⁊ eis tradidit illudẽdã

Qua cum tota nocte abusi essent: dimiserunt eã
mane. At mulier recedẽtibus tenebris venit ad
ostium domus vbi manebat dñs suus: ⁊ ibi cor
ruit. Mane facto surrexit homo ⁊ aperuit ostiũ
ut ceptã expleret viam: ⁊ ecce cõcubina eius ia
cebat ante ostiũ sparsis in limine manibus. Cui
ille putans eam quiescere loquebat: Surge ut
ambulemus. Qua nihil respõdente: intelligens
ꝙ erat mortua: tulit eaꝫ ⁊ imposuit asino: reuer
susq̃ꝫ est in domũ suam. Quã cũ esset ingressus
arripuit gladiũ: ⁊ cadauer vxoris cũ ossib⁹ suis
in duodecim partes ac frusta cõcidens misit in
omnes terminos israel. Quod cũ vidissent sin
guli cõclamabãt: Nũq̃ꝫ res talis facta est in isrl'
ex eo die quo ascẽderunt patres nostri de egypto
vsq̃ꝫ in presens tempus. Ferte sniam: ⁊ in cõmu
ne decernite quid facto opus sit. XX

Egressi itaq̃ꝫ sunt oẽs filij israel ⁊ pariter
cõgregati quasi vir vnus de dan vsq̃ꝫ
bersabee: ⁊ terra galaad ad dñm in mas
pha: omnes quoq̃ꝫ anguli populoꝝ ⁊ cuncte tri
bus israel in ecclesiã populi dei cõuenerunt qua
draginta milia peditũ pugnatorũ. Nec latuit fi
lios beniamin ꝙ ascendissent filij israel in mas
pha. Interrogatusq̃ꝫ leuita maritus mulieris i
terfecte quomodo tantũ scelus ꝑpetratum eẽt: re
spõdit. Ueni in gabaa beniamin cũ vxore mea
illucq̃ꝫ diuerti. Et ecce homies ciuitatis illius cir
cũdederunt nocte domũ in qua manebã volẽtes
me occidere: ⁊ vxorẽ meã incredibili furore libi
dinis vexantes denique mortua est. Quã arreptã
in frusta concidi: misiq̃ꝫ partes in omnes termi
nos possessionis vestre: quia nunq̃ꝫ tantum ne
phas ⁊ tam grande piaculũ factum est in israel
Adestis omnes filij israel decernite quid facere
debeatis. Stansq̃ꝫ omnis populus ⁊ quasi vni⁹
hominis sermone respondit. Non recedemus in
tabernacula nostra: nec suaꝫ quisq̃ꝫ intrabit do
mũ: sed hoc contra gabaa in cõmune faciemus.
Decẽ viri eligantur e centũ ex omnib⁹ tribub⁹
israel: ⁊ centum de mille: ⁊ mille de decẽ milibus
vt cõportẽt exercitui cibaria: ⁊ possimus pugna
re contra gabaa beniamin ⁊ reddere ei pro scele
re quod meretur. Cõuenitq̃ꝫ vniuersus israel ad
ciuitatẽ quasi homo vnus eadẽ mente vnoq̃ꝫ cõ
silio: ⁊ miserunt nuntios ad omnẽ tribuꝫ benia
min qui dicerent. Cur tantum nephas in vobis
repertum est: Tradite homines de gabaa qui h'
flagitiũ ꝑpetrarunt vt moriant: ⁊ auferatur ma
lum de israel. Qui noluerunt fratrũ suoꝝ filiorũ
israel audire mandatũ: sed ex cunctis vrbibus q̃
sortis sue erant cõuenerunt in gabaa vt illis fer
rent auxilium: ⁊ cõtra vniuersum populũ israel
dimicarent. Inuẽtiq̃ꝫ sunt viginti quinq̃ꝫ milia
de beniamin educentiũ gladiũ: preter habitato
res gabaa: qui septingenti erant viri fortissimi
ita sinistra vt dextra preliantes: ⁊ sic fundis lapi
des ad certum iacientes vt capillũ quoq̃ꝫ possent
percutere: ⁊ nequaq̃ꝫ in alteram ptẽ ictus lapidis
deferret. Uiroꝝ quoq̃ꝫ israel absq̃ꝫ filijs benia
min inuenta sunt quadraginta milia educentiũ
gladios ⁊ paratoꝝ ad pugnaꝫ: qui surgentes ve
nerunt in domũ dei: hoc est in sylo: cõsuluerũtq̃ꝫ
dominũ atq̃ꝫ dixerunt: Quis erit in exercitu no
stro princeps certaminis contra filios beniamĩ
Quibus respondit dominus: Judas sit dux ve
ster. Statimq̃ꝫ filij israel surgentes mane castra
metati sunt iuxta gabaa: ⁊ inde ꝓcedẽtes ad pu
gnã contra beniamin vrbẽ oppugnare ceperũt
Egressiq̃ꝫ filij beniamin de gabaa occiderunt de
filijs israel die illo vigintiduo milia viroꝝ. Rur
sum filij israel ⁊ fortitudine ⁊ numero cõfidẽtes
in eodẽ loco in q̃ prius certauerunt: aciem direxe
runt: ita tamen ut prius ascenderent ⁊ flerent co
rã domino vsq̃ꝫ ad noctẽ: cõsulerentq̃ꝫ eũ ⁊ dice
rent. Debemus vltra ꝓcedere ad dimicandum
contra filios beniamin fratres nostros: an non
Quibus ille respondit. Ascendite ad eos: ⁊ inite
certamẽ. Cũq̃ꝫ filij israel altera die contra filios
beniamin ad prelium ꝓcessissent: eruperũt filij
beniamin de portis gabaa: ⁊ occurrẽtes eis tan
ta in illos cede bacchati sunt: vt decẽ ⁊ octo milia
viroꝝ educentiũ gladiũ ꝓsternerẽt. Quãobrem
omnes filij israel venerunt in domũ dei: ⁊ seden
tes flebant coram dño. Jeiunaueruntq̃ꝫ die illo
vsq̃ꝫ ad vesperã: ⁊ obtulerunt ei holocausta atq̃ꝫ
pacificas victimas: ⁊ sup statu suo interrogaue
runt. Eo tẽpe ibi erat arca federis domini: ⁊ phi
nees filius eleazari filij aaron prepositus dom⁹
Cõsuluerunt igitur dominũ atq̃ꝫ dixerunt. Exi
vltra debemus ad pugnã cõtra filios beniamin
fratres nostros: an quiescere: Quibus ait domi⁹
Ascẽdite. Cras enim tradaꝫ eos in manus vras
Posuerũtq̃ꝫ filij israel insidias ꝑ circuitũ vrbis
gabaa: ⁊ tertia vice sicut semel ⁊ bis cõtra benia
min exercitũ ꝓduxerũt. Sed ⁊ filij beniamin au
dacter eruperunt de ciuitate: ⁊ fugiẽtes aduersa
rios longius ꝑsecuti sunt: ita vt vulnerarent ex
eis sicut primo die ⁊ secundo: ⁊ cederẽt ꝑ duas
semitas ꝯtentes terga quarũ vna ferebat in be
thel: ⁊ altera in gabaa: atq̃ꝫ ꝓsternerẽt triginta
circiter viros. Putauerunt enim solito eos mo
re cedẽ. Qui fugã arte simulãtes inierũt cõsiliũ
vt abstraherẽt eos ꝺ ciuitate ⁊ q̃si fugiẽtes ad su
pradictas semitas ꝑducerẽt. Oẽs itaq̃ꝫ filij isrl'
surgẽtes de sedibus suis: tetẽderũt aciẽ in loco q
vocat baalthamar: insidie q̃ꝫ que circa vrbem
erãt paulati se apire ceperunt: ⁊ ab occidẽtali vrbis
pte ꝓcedẽ. Sꝫ ⁊ alia decẽ milia viroꝝ de vniuer
so isrl' hitatores vrbis ad certamia ꝓuocabãt: in
grauatũq̃ꝫ ẽ bellũ ꝯtra filios beniamin: ⁊ nõ itel
lexerũt ꝙ ex oĩ pte ill' istaret interit⁹. Percussitq̃ꝫ

eos dñs in ɔspectu filiorꝝ israel: ⁊ interfecerũt ex eis in illo die viginti quinqȝ milia ⁊ centum viros. oẽs bellatores ⁊ educẽtes gladiũ. Filij aũt beniamin cũ se inferiores eẽ vidissent: ceperunt fugere. Quod cernẽtes filij israel dederunt eis ad fugiẽdũ locũ vt ad preparatas insidias deuenirẽt quas iuxͣ vrbẽ posuerant. Qui cum repẽte ð latibulis surrexissent: ⁊ beniamin terga cedentibus daret ingressi sunt ciuitatẽ ⁊ pcusserũt eã in ore gladij. Signũ aũt dederãt filij isrl' his quos in insidijs collocauerãt ut postq̃ȝ vrbẽ cepissent: igne accenderent ut ascendente in altũ fumo captã vrbẽ demonstrarent. Quod cum cernerẽt filij isrl' in ipso certamine positi: putauerũt. n. filij beniamin eos fugere ⁊ instãtius psequebanť: cesis de exercitu eorꝝ triginta viris ut viderũt quasi columnã fumi de ciuitate conscendẽ: beniamin quoqȝ respiciẽs retro cum captã cernerent ciuitatẽ ⁊ flãmas in sublime ferri qui prius simulauerãt fugam: versa facie fortius resistebãt. Quod cum vidissent filij beniamin: in fugã versi sunt: ⁊ ad viam deserti ire ceperunt: illuc quoqȝ eos aduersarijs psequẽtibus. Sed ⁊ hi qui vrbẽ succenderant occurrerunt eis: atqȝ ita factũ est ut ex vtraqȝ pte ab hostibus cederenť: nec erat vlla requies morientiũ. Ceciderunt atqȝ ɔstrati sunt ad oriẽtalẽ plagaȝ vrbis gabaa. Fuerũt aũt qui in eodẽ loco interfecti sunt decẽ ⁊ octo milia virorum: omnes robustissimi pugnatores. Qð cum vidissent q̃ remãserãt de beniamin fugerũt in solitudinẽ: ⁊ pergẽbãt ad petrã cuius vocabulũ est remmon. In illa q̃ȝ fuga palantes ⁊ in diuersa tendẽtes: occiderunt quinqȝ milia viros. Et cum vltra tenderẽt psecuti sunt eos: ⁊ interfecerunt etiã alia duo milia. Et sic factũ ẽ ut oẽs qui ceciderãt de beniamĩ in diuersis locis essent viginti quinqȝ milia pugnatores ad bella ꝓmptissimi. Remãserunt itaqȝ de omni numero beniamin qui euadẽ potuerãt ⁊ fugẽ in solitudinẽ sexcenti viri: sederũtqȝ in petra remmon mẽsibus q̃ttuor. Regressi autẽ filij isrl' oẽs reliquias ciuitatis a viris vsqȝ ad iumẽta gladio pcusserunt: cũctasqȝ vrbes ⁊ viculos beniamin vorax flãma cõsumpsit.

XXI

Iurauerãt quoqȝ filij isrl' in masphat ⁊ dixerunt: Nullus nostrũ dabit filijs beniamin de filiab⁹ suis vxorẽ. Veneruntqȝ oẽs ad domũ dei in sylo: ⁊ in conspectu eius sedentes vsqȝ ad vesperã leuauerũt vocẽ: ⁊ magno vlulatu ceperũt flere dicẽtes: Quare dñe deus isrl' factũ est hoc malũ in pplo tuo ut hodie vna trib⁹ auferreť ex nobis? Altera aũt die diluculo cõsurgẽtes extruxerũt altare: obtuleruntqȝ ibi holocausta ⁊ pacificas victimas: ⁊ dixerũt: Quis nõ ascẽdit in exercitũ dñi de vniuersis tribubus israel? Grãdi. n. iuramẽto se ɔstrinxerãt cũ essent in masphat: interficiẽ eos q̃ defuissent: ductiqȝ pnia filij isrl' sup frẽ suo beniamin: ceperũt dicẽ. Ablata ẽ trib⁹ vna ð isrl'. Unde vxores accipiẽt? Oẽs enĩ in cõe iurauim⁹ nõ daturos nobis filias nr̃as. Idcirco dixerũt: Quis est de vniuersis tribubus isrl' qui nõ ascẽdit ad dñm in masphat? Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu nõ fuisse. Eo quoqȝ tpe cũ essent in sylo nullus ex eis ibi repertus est. Miserũt itaqȝ decem milia viros robustissimos: ⁊ pceperũt eis: Ite ⁊ pcutite habitatores iabis galaad ĩ ore gladij: tã vxores q̃ȝ paruulos eorꝝ: ⁊ hoc erit qð obseruare debebitis. Oẽ generis masculini ⁊ mulieres que cognouerant viros interficite: virgines autẽ reseruate. Inuẽteqȝ sunt de iabis galaad quadringẽte virgines que nescierunt viri thorum: ⁊ adduxerunt eas ad castra in sylo in terra chanaan. Miserũtqȝ nũcios ad filios beniamĩ qui erãt in petra rẽmon: ⁊ preceperũt eis vt eas suscipent ĩ pace. Veneruntqȝ filij beniamin in illo tpe: ⁊ date sunt eis vxores de filiab⁹ iabis galaad: alias autẽ nõ repererũt quas simili mõ traderẽt. Uniuersusqȝ israel valde doluit ⁊ egit pniam sup interfectione vnius trib⁹ ex israel: dixerũtqȝ maiores natu. Quid faciemus reliqs qui nõ accepũt vxores? Oẽs in beniamĩ femine ɔciderũt: ⁊ magna nobis cura ingentiqȝ studio ꝓuidẽdũ est: ne vna tribus deleať ex israel. Filias enĩ nostras eis dare nõ possum⁹ cõstricti iuramẽto ⁊ maledictione q̃ diximus: maledictus qui dederit de filiab⁹ suis vxorẽ beniamĩ. Ceperũtqȝ cõsilium atqȝ dixerunt: Ecce solẽnitas dñi est in sylo ãnniuersaria q̃ sita ẽ ad septẽtrionẽ vrbis bethel: ad oriẽtalẽ plagã vie que de bethel tendit ad sichimã: ⁊ ad meridiẽ oppidi lebona. Precepũtqȝ filijs beniamĩ atqȝ dixerũt. Ite ⁊ latitate in vineis. Cumqȝ videretis filias sylo ad ducẽdos choros ex more ꝓcedere: exite repẽte de vineis: ⁊ rapite ex eas singuli vxores singulas: ⁊ pgite in terrã beniamĩ. Cũqȝ venerint prẽs earũ ac frẽs ⁊ aduersuȝ vos q̃ri ceperint atqȝ iurgari dicem⁹ eis. Misereminĩ eoruȝ. Nõ. n. rapuerũt eas iure bellãtiũ atqȝ victorꝝ: sȝ rogãtib⁹ vt acciperẽt nõ dedistis: ⁊ a vr̃a pte peccatũ ẽ. Feceruntqȝ filij beniamin vt sibi fuerat ĩperatũ ⁊ iuxta numerũ suũ rapuerũt sibi de his q̃ ducebãt choros vxores singulas: abieruntqȝ ĩ possessionẽ suã edificãtes vrbes ⁊ hitãtes in eis. Filij quoqȝ israel reuersi sunt p tribus ⁊ familias ĩ tabernacula sua. In dieb⁹ ill' nõ erat rex in isrl': sed vnusqsqȝ qð sibi rectũ videbať h̃ faciebat.

Explicit lib' Judicũ. Incipit lib' Ruth. Ca. I

In dieb⁹ vni⁹ iudicis qñ iudices ꝑerant: factã est fames in terra. Abijtqȝ hõ de bethleeȝ iuda vt peregrinareť in regione moabitide cum

vxore sua ac duobus liberis. Ipse vocabat elime
lech ⁊ vxor eius noemi: ⁊ duo filij alt maalō ⁊ al
ter chelion: effratei d bethleē iuda. Ingressiq; re
gionē moabitidē morabātur ibi. Et mortuus est
elimelech maritus noemi: remāsitq; ipsa cum fi
lijs. Qui acceperunt vxores moabitidas quarum
vna vocabatur orpha: alteraq; ruth. Manserūt
q; ibi decē ānis: ⁊ ābo mortui sunt: maalō vide
licet ⁊ cheliō: remāsitq; mulier orbata duobus li
beris ac marito. Et surrexit vt in patriam pgeret
cū vtraq; nuru sua de regiōe moabitide. Audie
rant eni q respexisset dn̄s populū suū ⁊ dedisset
eis escas. Egressa ē itaq; de loco pegrinationis
sue cū vtraq; nuru: ⁊ iam in via reuertēdi posita
in terrā iuda: dixit ad eas. Ite in domū matris
vestre. Faciat vobiscū dn̄s misericordiā: sicut fe
cistis cum mortuis ⁊ mecū. Det vobis inuenire
requiē in domib⁹ viro⁊ q̄s sortiture estis. Et oscu
lata ē eas. Que eleuata voce flere ceperunt: ⁊ dicē.
Tecū pgemus ad populū tuū. Quib⁹ illa respō
dit: Reuertimi filie mi. Cur venitis mecū: Num
vltra hēbo filios i vtēo meo: vt viros ex me spe
rare possitis: Reuertimi filie mi ⁊ abite. Iā enim
senectute confecta sum: nec apta vinculo coniu
gali. Etiā si possem hac nocte cōcipe ⁊ parere fili
os si eos expectare velitis donec crescāt ⁊ annos
pubertatis ipleant: añ eritis vetule q̄z nubatis.
Nolite q̄so filie mi facere hoc: quia vestra angu
stia magis me premit: ⁊ egressa ē manus dn̄i cō
tra me. Eleuata igitur voce rursum flere ceperunt
Orpha osculata ē socrū ac reuersa ē: ruth adhe
sit socrui sue. Cui dixit noemi: En reuersa ē cōgna
ta tua ad populū suū ⁊ ad deos suos vade cū ea
Que rn̄dit: Ne aduerseris mihi vt relinquā te ⁊
abeam. Quocūq; n. perrexeris pgā: ⁊ vbi morata
fueris: ⁊ ego pariter morabor: Populus tuus po
pulus meus: ⁊ deus tuus de⁹ meus: Que te ter
ra suscepit morientē: in ea moriar ibiq; locū acci
piā sepulture. Hec mihi faciat deus ⁊ h addat si
non sola mors me ⁊ te separauerit. Uidēs ḡ noemi
q obstinato ruth aio decreuisset secū pgē: aduer
sari noluit: nec ad suos vltra redditum psuadē.
Profecteq; sunt simul ⁊ venerunt in bethleem:
Quibus vrbē ingressis velox apud cunctos fa
ma percrebuit: dicebantq; mulieres. Hec ē illa noe
mi. Quib⁹ ait. Ne vocetis me noemi. i. pulchrā
sed vocate me mara. i. amaram: q2 amaritudine
valde repleuit me omnipotēs. Egressa sum plēa
⁊ vacuā reduxit me dominus. Cur ḡ vocatis me
noemi quā dn̄s humiliauit: ⁊ afflixit oipotēs. Ue
nit ḡ noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra
pegrinationis sue: ac reuersa ē in bethleē quādo
primū hordea metebātur.

Caplm̄ II

Erat aūt viro elimelech cōsanguine⁹ hō
potēs ⁊ magnarū opum noīe booz. Di
xitq; ruth moabitidis ad socrum suam. Si iu
bes vadā in agrū ⁊ colligā spicas q̄ fugerint ma
nus metētiū: vbicūq; clemēns in me pris familli
as reppero grām. Cui illa rn̄dit. Uade filia mi
Abijt itaq; ⁊ colligebat spicas post tga metētiū
Accidit aūt vt ager ille hēret dn̄m noīe booz: q
erat de cognatione elimelech. Et ecce ipse venie
bat de bethleē: dixitq; messorib⁹. Dn̄s vobiscū
Qui rn̄derunt ei: Bn̄dicat tibi dn̄s. Dixitq;
booz iuueni q messorib⁹ perat: Cui⁹ ē h puella ē
Cui rn̄dit. Hec ē moabitis q̄ venit cū noemi de
regiōe moabitide: ⁊ rogauit vt spicas colligēt re
manentes: sequēs messo⁊ vestigia. Et de mane
vsq; nūc stat i agro ⁊ nec ad momētū q̄dē domū
reuersa ē. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne va
das i alte⁊ agrū ad colligēdū: nec recedas ab h
loco: sed iungē puellis meis: ⁊ vbi messuerint se
q̄re. Mādaui. n. pueris meis vt nemo molestus
sit tibi: sed etiā si sitieris vade ad sarcinulas ⁊ bi
be aq̄s d q b⁹ ⁊ pueri mei bibūt. Que cadēs i fa
ciē suā: ⁊ adorās sup trā dixit ad eū. Un̄ mihi h
vt inuenirē grām añ oculos tuos ⁊ nosse me digna
reris pegrinā mulierē: Cui ille rn̄dit: Nūciata sūt
mihi oia q̄ feceris socrui tue p⁹ mortē viri tui: ⁊
q reliq̄ris parentes tuos: ⁊ trā in q̄ nata es: ⁊ ve
neris ad pplm̄ quē āntea nesciebas. Reddat tibi
dn̄s p ope tuo: ⁊ plenā mercedē recipias a domi
no deo isrl̄ ad quē venisti: ⁊ sub cui⁹ cōfugisti alas
Que ait. Inueni grām apud oculos tuos dn̄e mi
q cōsolat⁹ es me: ⁊ locutus es ad cor āncille tue: q̄
nō sū similis vnius puellarū tuarū. Dixitq; ad eā
booz. Qn̄ hora vescēdi fuerit veni huc ⁊ comede
panē: ⁊ intinge buccellam tuā i aceto. Sedit itaq;
ad messo⁊ lat⁹ ⁊ cōgessit polētā sibi: comeditq; ⁊
saturata ē: ⁊ tulit reliq̄as. Atq; in̄ surrexit vt spi
cas ex more colligēt. Precepit aūt booz pueris
suis dicēs: Etiā si vobiscū metē voluerit ne phi
beatis eā ⁊ de vr̄is q̄z manipul' pijcite de indu
stria: ⁊ remanē pmittite vt absq; rubore colligat
⁊ colligētē nemo corripiat. Collegit ḡ i agro vsq;
ad vesperā: ⁊ q̄ collegerat virga cedēs ⁊ excutiens
inuenit hordei q̄si ephi mēsurā. i. tres modios q̄s
portās reuersa ē in ciuitatē ⁊ oñdit socrui sue. In
sup protulit ⁊ dedit ei de reliquijs cibi sui: quo sa
turata fuerat. Dixitq; ei socrus sua: vbi hodie
collegisti: Et vbi fecisti opus: Sit benedictus qui
misertus est tui. Indicauitq; ei apud quem esset
operata: ⁊ nomen dixit viri q booz vocaretur.
Cui respondit noemi: Benedictus sit a domino
quoniam eandem gratiam quam prebuerat vi
uis seruauit ⁊ mortuis: Rursumq; ait: Propin
quus noster est homo. Et ruth: hoc quoq; inquit
precepit mihi vt tamdiu messoribus eius iun
gerer donec omnes segetes meterentur. Cui di
xit socrus: Melius est filia mi vt cum puellis
eius exeas ad metendum: ne in alieno agro

quispiam resistat tibi. Juncta est itaqꝫ puellis
booz ⁊ tādiu cū eis messuit donec hordea ⁊ triti
cū in horreis conderent. III

P Ostq̄ʒ aūt reuersa est ad socrū suā: audi
uit ab ea: Filia mi q̄rā tibi requiē: ⁊ pui
debo ut bene sit tibi. Booz iste cuiꝰ puel
lis in agro iuncta es ꝓpinquus noster est: ⁊ hac
nocte areā hordei vētilat. Lauare igit̄ ⁊ vngere:
⁊ induere cultioribꝰ vestimētis ⁊ descēde in areā
Nō te videat homo: donec esum potūq̄ʒ finierit
Quādo aūt ierit ad dormiēdū: nota locū in quo
dormiat. Veniesq̄ʒ ⁊ discoopies palliū quo ope
rit̄ a pte pedū: ⁊ ꝓicies te ⁊ ibi iacebis. Ipse aūt
dicet tibi quid agē debeas. Que rñdit: Quicq̄d
p̄ceperis faciā. Descēditq̄ʒ i areā: ⁊ fecit oīa que
sibi imperauerat socrus. Cūq̄ʒ comedisset booz
⁊ bibisset: ⁊ factꝰ esset hilarior: issetq̄ʒ ad dormiē
dū iuxta aceruū manipulorꝫ: venit abscondite: ⁊
discooperto a pedibus eius pallio se ꝓiecit. Et ec
ce nocte iā media expauit homo: ⁊ cōturbatꝰ est:
viditq̄ʒ mulierē iacentē ad pedes suos: ⁊ ait illi
Que es? Illaq̄ʒ rñdit: Ego sum ruth ancilla tua.
Expāde palliū tuū sup famulā tuā: q2 ꝓpinquus
es. Et ille: benedicta inquit es a dño filia: ⁊ prio
rē misericordiā posteriore supasti: q2 non es secu
ta iuuenes pauperes siue diuites. Noli ḡ metuere
sed q̄cq̄d dixeris mihi faciā tibi. Scit. n. oīs po
pulus q̄ habitat intra portas vrbis mee mulie
rē te esse ꝟtutis. Nec abnuo me ꝓpinquū: sed ē
aliꝰ me ꝓpinquior. Quiesce ac nocte: ⁊ facto ma
ne: si te voluerit ꝓpinquitatis iure retinē bene
res acta est: sin aūt ille noluerit: ego te absq̄ʒ vlla
dubitatione suscipiā: viuit dñs. Dormi vsq̄ʒ ma
ne. Dormiuit itaq̄ʒ ad pedes eiꝰ vsq̄ʒ ad noctis
abscessū. Surrexit itaq̄ʒ anteq̄ʒ hoīes se cogno
scerent mutuo ⁊ dixit booz. Caue ne q̄s nouerit
ꝙ huc veneris. Et rursum: Expāde inq̄t palliū
tuū quo opiris ⁊ tene vtraq̄ʒ manu. Qua exten
dente ⁊ tenente: mēsus est sex modios hordei: ⁊
posuit sup eā. Que portans ingressa est ciuitatē:
⁊ venit ad socrū suā. Que dixit ei: Quid egisti fi
lia: Narrauitq̄ʒ ei oīa q̄ sibi fecisset homo. Et ait
Ecce sex modios hordei dedit mihi: ⁊ ait: nolo va
cuā te reuerti ad socrū tuā. Dixitq̄ʒ noemi: Expe
cta filia donec videamus quē res exitū habeat.
Neq̄ʒ enim cessabit homo: nisi cōpleuerit q̄d lo
cutus est. IIII

A Scēdit ḡ booz ad portā ⁊ sedit ibi. Cūq̄ʒ
vidisset ꝓpinquū p̄terire de quo p̄us ser
mo habitus est: dixit ad eū: Declina pau
lisper ⁊ sede hic: vocās eū noīe suo. Qui diuertit
⁊ sedit. Tollēs aūt booz decē viros de senioribꝰ
ciuitatis: dixit ad eos: Sedete hic. Quibus resi
dentibꝰ locutus ē ad ꝓpinquū. Partē agri fra
tris nostri elimelech vēdet noemi q̄ reuersa ē de
regione moabitide: q̄d audire te volui ⁊ tibi di
cere corā cūctis sedentibꝰ ⁊ maioribus natu de
populo meo. Si vis possidere iure ꝓpinq̄tatis
eme ⁊ posside: si aūt displicet tibi hoc ipsum indi
ca mihi ut sciā quid facere debeā. Nullus enim
est ꝓpinquus excepto te qui prior es: ⁊ me q̄ se
cundus sum. At ille rñdit: Ego agrū emaꝫ. Cui
dixit booz. Quādo emeris agrū de manu mulie
ris: ruth quoq̄ʒ moabitidē q̄ vxor defuncti fuit
debes accipere ut suscites nomē ꝓpinqui tui in
hereditate sua. Qui respōdit. Cedo iuri ꝓpinqui
tatis. Neq̄ʒ enim posteritatē familie mee delere
debeo. Tu meo vtere p̄uilegio quo me libent̄ ca
rere ꝓfiteor. Hic aūt erat mos antiquitus in isrl̄
inter ꝓpinquos: ut si quādo alter alteri suo iuri
cedebat ut esset firma concessio: soluebat homo
calciamētū suū: ⁊ dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat
testimoniū cessionis in israel. Dixit ergo ꝓpinq̄
suo booz. Tolle calciamētū. Q̄d statim soluit de
pede suo. At ille maioribus natu ⁊ vniuerso po
pulo testes vos inquit estis hodie ꝙ possederim
omnia que fuerūt elimelech ⁊ chelion ⁊ maalon
tradēte noemi. ⁊ ruth moabitidē vxorē maalon
in cōiugiū sumpserim: ut suscitem nomen defun
cti in hereditate sua ne vocabulū eius de fami
lia sua ac fratribus ⁊ populo deleat̄. Vos inquā
huiꝰ rei testes estis. Respondit omnis populus
qui erat in porta ⁊ maiores natu. Nos testes su
mus. Faciat dñs hanc mulierē que ingredit̄ do
mum tuā sicut rachel ⁊ lyam que edificauerunt
domū israel ut sit exemplū virtutis in effrata: ⁊
habet celebre nomē in bethleem. Fiatq̄ʒ domus
tua sicut domus phares quem thamar peperit
iude de semine quod tibi dederit dñs ex hac pu
ella. Tulit itaq̄ʒ booz ruth: ⁊ accepit vxorem: in
gressusq̄ʒ est ad eaꝫ: ⁊ dedit illi dñs ut cōciperet
⁊ pareret filiū. Dixeruntq̄ʒ mulieres ad noemi.
Benedictus dñs qui non est passus ut deficeret
successor familie tue ⁊ vocaret̄ nomē eius in isrl̄
⁊ habeas qui consolet̄ animā tuam ⁊ enutriet se
nectutē. De nuru enim tua natus est qui te dili
get: ⁊ multo tibi melior est q̄ʒ si septē haberes fi
lios. Susceptūq̄ʒ noemi puerꝫ posuit in sinu suo
⁊ nutricis ac gerule fungebatur officio. Vicine
autē mulieres congratulētes ei ⁊ dicētes: natus
est filius noemi: vocauerūt nomen eius obed.
Hic est pater isai patris dauid. He sūt generatio
nes phares. Phares genuit esrom. Esrom ge
nuit aram. Araꝫ genuit aminadab. Aminadab
genuit naason. Naason genuit salmon. Salmō
genuit booz. Booz genuit obed. Obed genuit
isai. Isai genuit dauid regem.

Explicit liber Ruth.

Incipit plog^9 sci Hieronymi i libros Regu.

V
Iginti et duas lras esse apud
hebreos syrorū q̄z lingua et
chaldeorū testat que hebree
magna ex pte ɔfinis ē. Nā et
ipsi viginti duo elemēta hñt
eodez sono: sed diuersis cha
racterib^9. Samaritani etiā
pentateuchum moysi totidē
lris scriptitant: figuris tm̄ et apicibus discrepan
tes. Certūq̄z ē esdrā scribā legisq̄z doctorē post
captā hierosolymā et instaurationē templi sub
zorobabel alias lras repisse qb^9 nunc vtimur.
cum ad illud vsq̄z tps ydem samaritanorum et
hebreo♃ characteres fuerit. In libro q̄z nume
ro♃ h eadē supputatio. sub leuita♃ ac sacerdotū
censu mystice ōnditur. et nomē dn̄i tetragrāma
ton in qbusdā grecis voluminibus vsq̄z hodie
antiqs expressum lris inuenimus. Sz et psalmi
tricesimusſextus et centesimusdecimus et cente
simusundecimus et centesimusdecimusoctauus
et centesimusquadragesimusquartus: quāq̄z di
uerso scribant metro: tñ eiusdez numeri texunt
alphabeto. Et Hieremie lamentatiōes et oīo ei^9
Salomonis q̄z in fine pūerbia: ab eo loco in q
ait. Mulierē fortem qs inueniet eisdē alphabe
tis vel incisionibus supputāt. Porro qnq̄z lre
duplices apud hebreos sunt. caph. mem. nun.
phe. sade. Alit eni scribūt p has pncipia medie
tatesq̄z ẽbo♃: alit fines. vñ et qnq̄z a plerisq̄z li
bri duplices estimāt: samuel. malachim. dabrei
amī. esdras. hieremias. cū cynoth i. lamētatiōi
bus suis. Quō igit viginti duo elemēta sunt p
que scribimus hebraice oīne qd loqmur: et eo♃
initys vox humana ɔprehendit: ita viginti duo
volumina supputāt: qbus quasi lris et exordys
in dei doctrina tenera adhuc et lactens viri iusti
erudit infantia. Primus apd eos liber vocat
bresith: quē nos genesiz dicim^9. scds ellesmoth
qui exodus appellat. tertius vaiecra. i. leuitic^9
quartus vaiedaber: quē numeruz vocam^9. qn
tus elleadabarim: q deuteronomiū prenotatur
Hi sunt qnq̄z libri moysi: qs pprie thorath. i. le
gem appellant. Scdm pphā♃ ordinē faciunt et
incipiunt ab iesu filio naue: qui apd illos iosue
bennun dicitur. Deinde subtexūt sophtim. i. iu
dicum libr♃ et in eūdez ɔpingunt ruth. qr i dieb^9
iudicū facta eius narrat hystoria. tertius sequit
samuel: quē nos regno♃ pmuz et scdm dicimus
quartus malachim. i. regū: qui tertio et quarto
regno♃ volumine cōtinet. Meliusq̄z multo est
malachim. i. regū: q̄z malacoth. i. regno♃ dicē.
Non enim multa♃ gentiuz describit regna: sed
vnius israelitici ppli q tribub^9 duodecim ɔtine
tur. qntus est esaias. sextus hieremias. septim^9
ezechiel. octau^9 liber duodecim pphā♃: q apd
illos vocatur thareasra. Tertius ordo: agiogra
pha possidet: Et pmus liber incipit ab iob. scds
a dauid quē qnq̄z incisionibus et vno psalmorū
volumine ɔprehendūt. tertius est salomon: tres
libros hñs: pūerbia: que illi parabolas. i. mas
loth appellant. quartus eccliasten. i. coeleth. qn
tus est canticum cantico♃. quē titulo syrasyrim
prenotant. sextus est daniel. septimus: dabreia
min. i. ṽba dierum qd significantius chronicon
totius diuine hystorie possumus appellare: qui
liber apud nos paralipomenon pmus et scds
inscribit. octauus esdras: q et ipse filr apud gre
cos et latinos in duos libros diuisus est. nonus
hester. Atq̄z ita fiūt parit veteris legis libri vi
gintiduo. i. moysi qnq̄z. et pphā♃ octo. agiogra
pho♃ nouē. Quāq̄z nonnulli ruth et cynoth int
agiographa scriptitent et hos libros i suo putēt
numero supputandos. ac p hoc esse prisce legis
libros vigintiquattuor qs sub numero viginti
quattuor senio♃ apocalypsis iohis inducit: ado
rantes agnū et coronas suas prostratis vultib^9
offerentes: stantibus corā quattuor aialib^9 ocu
latis añ et retro. i. in preteritū et in futu♃ respiciē
tibus: et indefessa voce clamātibus: scūs: scūs:
scūs: dn̄s deus oipotēs q erat et q ē: et q vēturus
est. Hic plogus scriptura♃ quasi galeatū pnci
pium oibus libris qs de hebreo vertimus i la
tinum ɔuenire pōt: vt scire valeamus qcqd ext
hos est int apocripha esse ponenduz. Igit sapia
que vulgo salomonis inscribit. et iesu fily syrach
liber. et iudith. et tobias. et pastor si sunt i canone.
Machabeo♃ pmū libr♃ hebraicū reppi. Scds
grecus ē: qd ex ipsa phrasin pbari pōt. Que cū
ita se hēant: obsecro te lector ne laborē meū rep
hensionez estimes antiq♃. In templo dei offert
vnusqsq̄z qd pōt: Aly au♃ et argentū et lapides
preciosos: aly byssum et purpurā et coccū offerūt
et hyacinthū. Nobiscuz bñ agit: si obtulerimus
pelles et capra♃ pilos. Et tñ apl's ɔtēptibiliora
nr̄a magis necāria iudicat. Vñ et tota illa taber
naculi pulchritudo et p singlas spēs ecclie pñtis
futureq̄z distinctio pellibus tegit et cilitys: ardo
remq̄z solis et iniuriā imbriuz ea q viliora sunt
prohibēt. Lege g primum samuel et malachim
meū. Meū inquā meū. Quicqd eniz crebrius
vertendo et emendando sollicitius et didicimus
et tenemus nr̄m ē. Et cū itellexerit qd antea ne
sciebas: vel interpretem me estimato si gratus
es: vel paraphrasten si igratus: quāq̄z mihi oio
conscius nō sim: mutasse me qppiā de hebraica
veritate. Certe si incredulus es: lege grecos co
dices et latinos: et ɔfer cū his opusculis q nuper
emēdauimus. et vbicūq̄z discrepare int se vide
ris: iterroga quēlibet hebreo♃: cui magis accō
modare debeas fidē. et si nr̄a firmauerit: puto q

eum nõ estimes cõiectorẽ vt in eodẽ loco mecũ filii ordinarit. Sed et vos famulas christi rogo que dñi discũbẽtis preciosissima fidei myrrha vngitis caput: que nequaq̃ȝ saluatorẽ queritis in sepulchro quibus iam ad patrem christus ascendit vt contra latrantes canes qui aduersuȝ me rabido ore deseuiunt et circueũt ciuitatẽ atq̃ȝ in eo se doctos arbitrant̃ si alijs detrahãt orõnuȝ vestrarũ clypeos opponatis. Ego sciens humilitatẽ meã illius semp sñie recordabor. Dixi custodiã vias meas: vt nõ derelinquã in lingua mea. Posui ori meo custodiã: cum consisteret peccõr aduersum me. Obmutui et humiliat⁹ sum: et silui a bonis.

Explicit plogus. Incipit Liber Samuelis primus. Capitulum. I

F
Uit vir vn⁹ de ramathaim sophim de mõte effraim et nom̃ eius Helchana: filius hieroboã filij eliu: filij thau: filij suph effratheus et habuit duas vxores: nomẽ vni anna: et nomẽ secũde fenenna. Fueruntq̃ȝ fenenne filij. Anne autem non erant liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua: statutis diebus vt adoraret: et sacrificaret dño exercituũ in sylo. Erãt aũt ibi duo filij heli: ofni: et phinees sacerdotes dñi. Uenit ergo dies et immolauit helchana: deditq̃ȝ fenenne vxori sue et cũctis filijs eius et filiabus ptes. Anne aũt dedit partẽ vnã tristis: quia Annã diligebat. Dñs aũt cõcluserat vuluã eius. Affligebat quoq̃ȝ eam emula ei⁹: et vehemẽt̃ angebat: intantũ vt exprobraret q̃ dñs conclusisset vuluã eius. Sicq̃ȝ faciebat per singulos ãnos cũ redeunte tpe ascenderent ad tẽpluȝ dñi et sic puocabãt eã. Porro illa flebat et non capiebat cibum. Dixit ergo ei helchana vir suus: Anna cur fles: et q̃re non comedis: et quã obrem affligit̃ cor tuũ? Nũquid non ego melior tibi suȝ q̃ȝ decẽ filij? Surrexit aũt Anna postq̃ȝ comederat et biberat in sylo. Et Heli sacerdote sedente sup sellam ante postes domus dñi cuȝ esset Anna amaro aĩo: orauit ad dñm flens largiter et votum vouit dicens: Dñe exercituuȝ si respiciẽs videris afflictionẽ famule tue: et recordatus mei fueris: nec oblitus ancille tue: dederisq̃ȝ serue tue sexum virileȝ: dabo eũ dño oĩbus diebus vite eius: et nouacula non ascendet sup caput eius. Factũ est aũt cum illa multiplicaret preces coram dño: vt heli obseruaret os eius. Porro Anna loquebat̃ i corde suo: tantũq̃ȝ labia eius mouebant̃: et vox penitus nõ audiebatur. Estimauit ergo eaȝ heli temulentã. Dixitq̃ȝ ei Usquequo ebria eris? Digere paulisp vinuȝ quo mades. Rñdens Anna: nequaq̃ȝ inq̃t dñe mi. Nam mulier infelix nimis ego sum: vinũq̃ȝ et oẽ qd inebriare põt non bibi: sed effudi aiam meam in cõspectu dñi. Ne reputes ancillã tuaȝ quasi vnã de filiabus belial: quia ex multitudine doloris et meroris mei locuta sum vsq̃ȝ in pñs. Tunc heli ait ei: Uade in pace et deus isrl' det tibi petitionẽ tuam quã rogasti eũ. At illa dixit: Utinã inueniat ancilla tua grãm in oculis tuis. Et abijt mulier in viam suam et comedit: vultusq̃ȝ illius nõ sunt amplius in diuersa mutati. Et surrexerũt mane et adorauerunt coram dño: reuersiq̃ȝ sunt et venerunt in domũ suã ramatha. Cognouit aũt helchana annam vxorem suam: et recordatus ẽ eius dñs. Et factũ est post circulum dierũ: concepit anna et peperit filiũ: vocauitq̃ȝ nomen eius samuel: eo q̃ a dño postulasset eũ. Ascendit aũt vir eius helchana et oĩs dom⁹ ei⁹ vt imolaret dño hostiam solẽnem et votũ suuȝ: et anna non ascendit. Dixit eni viro suo: Nõ vadam donec ablactet̃ infans et ducã euȝ vt appareat ante cõspectum dñi: et maneat ibi iugiter. Et ait ei helchana vir suus: Fac qd bonũ tibi videtur et mane donec ablactes eũ: precorq̃ȝ vt impleat dñs verbum suũ. Mansit ergo mulier et lactauit filiũ suũ donec amoueret eũ a lacte. Et adduxit eum secũ postq̃ȝ ablactauerat in vitulis tribus et tribus modijs farine et amphora vini: et adduxit eum ad domũ dñi in sylo. Puer aũt erat adhuc infantulus. Et imolauerunt vitulũ et obtulerunt puerũ heli. Et ait anna: Obsecro mi dñe: viuit aĩa tua. Ego sum illa mulier que steti corã te hic orans dñm pro puero isto. Orauit et dedit mihi dñs petitiõeȝ meã quã postulaui eũ. Idcirco et ego cõmodaui eũ dño cunctis diebus quib⁹ fuerit accõmodatus dño. Et adorauerũt ibi dominum. Et orauit anna: et ait. II

E
Xultauit cor meũ in dño: et exaltatuȝ est cornu meũ in deo meo. Dilatatũ est os meuȝ sup inimicos meos: quia letata suȝ in salutari tuo. Non est sanctus vt est dñs: neq̃ȝ enim est alius ext̃ te: et non est fortis sicut de⁹ nr̃. Nolite multiplicare loq̃ sublimia: gloriantes. Recedant vetera de ore vr̃o: quia deus sciarũ dñs est: et ipsi preparant̃ cogitatiões. Arcus fortium superatus ẽ: et infirmi accincti sunt robore. Repleti prius pro panibus se locauerũt: et famelici saturati sunt. Donec sterilis peperit plurimos: et que m̃ltos hẽbat filios infirmata ẽ. Dñs mortificat et viuificat: deducit ad inferos et reducit. Dñs pauperẽ facit et ditat: humiliat et subleuat. Suscitat de puluere egenũ: et de stercore eleuat pauperẽ: vt sedeat cuȝ principibus et soliũ glie te

neat. Dñi eni sunt cardines terre ⁊ posuit super eos orbē. Pedes sanctoꝝ suoꝝ seruabit: et impij in tenebris ꝯticescent: q: non in fortitudine sua roborabit vir. Dñz formidabūt aduersarij eiꝰ ⁊ sup ipsos in celis tonabit. Dñs iudicabit fines terre: ⁊ dabit imperiū regi suo: ⁊ sublimabit cornu christi sui. Et abijt helchana i ramatha in domum suā. Puer aūt erat minister i ꝯspectu dñi añ faciē heli sacerdotis. Porro filij heli: filij belial nescientes dñz: neqz offiñ sacerdotuz ad populū: sz qcūqz imolasset victimā: veniebat puer sacerdotis dū coquerent carnes ⁊ hēbat fuscinulam tridentē in manu sua: ⁊ mittebat eā i lebetē vel in caldariā: aut in ollā siue in cacabū ⁊ oē qđ leuabat fuscinula tollebat sacerdos sibi. Sic faciebāt vniuerso isrl'i venientiū i sylo. Etiā añqz adolerēt adipē: veniebat puer sacerdotis: ⁊ dicebat imolanti. Da mihi carnē vt coquā sacerdoti. Nō eni accipiā a te carnē coctā: sz crudā. Dicebatqz illi imolans: Incendat p̄mū iux̄ morē hodie adeps ⁊ tolle tibi qz̄tūcūqz desiderat aīa tua. Qui rñdens aiebat ei: Nequaqz̄. Nūc eniz dabis: alioqn tollā vi. Erat ergo peccatū puerorū grāde nimis corā dño: q: detrahebāt oēs sacrificio dñi. Samuel aūt ministrabat añ faciē dñi puer accinctus ephot lineo. Et tunicā puā faciebat ei mr̄ sua quā afferebat statutis diebꝰ ascendens cū viro suo vt imolaret hostiā solēnem et votū suū. Et bñ dixit heli helchane ⁊ vxori eiꝰ. dixitqz ei. Reddat tibi dñs semē de muliē hac pro fenore qđ cōmodasti dño. Et abierūt i locū suū. Uisitauit ergo dñs Annā ⁊ ꝯcepit ⁊ peperit tres filios ⁊ duas filias. Et magnificatꝰ ē puer samuel apud dñm. Heli aūt erat senex valde: ⁊ audiuit oīa q̄ faciebant filij sui vniuerso isrl'i: ⁊ quō dormiebāt cū mulierībꝰ que obseruabāt ad hostiū tabernaculi ⁊ dixit eis. Quare facitis res huiuscemodi q̄s ego audio: res pessimas ab oī ppl'o? Nolite filij mei. Nō. n. ē bona fama quā ego audio: vt trāsgredi faciatis ppl'm dñi. Si peccauerit vir in viꝝ placari ei pōt deus: si aūt in deum peccauerit vir: qs orabit ꝓ eo? Et nō audierunt vocē pr̄is sui: q: voluit dñs occidē eos. Puer aūt samuel ꝓficiebat atqz crescebat: ⁊ placebat tā deo qz̄ hoībꝰ. Uenit autē vir dei ad heli ⁊ ait ad eū: Hec dicit dñs: Nūqd nō apte reuelatus sum domui pr̄is tui cū eēt i egypto i domo pharaonis: Et elegi eū ex oībꝰ tribubꝰ isrl' mihi in sacerdotē vt ascenderet ad altare meū ⁊ adoleret mihi incensum: ⁊ portaret ephot corā me ⁊ dedi domui pr̄is tui oīa de sacrificijs filioꝝ isrl'. Quare calce abiecistis victimā meā et munera mea que precepi vt offerrent i tēplo: ⁊ magis honorasti filios tuos qz̄ me: vt comederetis primitias oīs sacrificij isrl' ppl'i mei? Propterea ait dñs deꝰ isrl'. Loquēs locutꝰ sum vt domus tua ⁊ domꝰ pr̄is tui ministraret in ꝯspectu meo vsqz i sempiternū. Nūc aūt dicit dño. Absit hoc a me. Sz qcunqz honorificauerit me glorificabo eū: q aūt cōtemnunt me erunt ignobiles. Ecce dies veniunt ⁊ precidā brachiū tuū: ⁊ brachiū domus pr̄is tui vt non sit senex in domo tua. Et videbis emulū tuū in tēplo in vniuersis ꝓsperis isrl': ⁊ non erit senex in domo tua oībus diebus. Uerūtñ non auferā penitus viꝝ ex te ab altari meo: sz vt deficiāt oculi tui: ⁊ tabescat aīa tua ⁊ pars magna domus tue moriet' cū ad virilē etatem venerit. Hoc aūt erit tibi signū qđ venturuz est duobꝰ filijs tuis ofni ⁊ phinees. In die vno morientur ambo. Et suscitabo mihi sacerdotē fidelez q iux̄ cor meū ⁊ aīam meā faciet: ⁊ edificabo ei domū fidelē: ⁊ ambulabit corā christo meo cūctis diebus. Futuꝝ est aūt vt qcūqz remanserit i domo tua: vēiat vt oret ꝓ eo: ⁊ offerat nūmū argēteū ⁊ tortaz panis: dicatqz: Dimitte me obsecro ad vnā ptē sacerdotalē vt comedā bucellā panis.

III

Puer aūt samuel ministrabat dño corāz heli: ⁊ s'mo dñi erat preciosus. In diebus illis ñ erat visio manifesta. Factū est ergo in die quadam heli iacebat in lectulo suo: ⁊ oculi eius caligauerant: nec poterat vidē lucernam dei anteqz̄ extingueret'. Samuel aūt dormiebat in templo dñi. vbi erat arca dei. Et vocauit dñs samuel: Qui respondens ait. Ecce ego ⁊ cucurrit ad heli ⁊ dixit. Ecce ego. Uocasti enim me. Qui dixit. Non vocaui te fili. Reuertere ⁊ dormi. Et abijt ⁊ dormiuit. Et adiecit dñs rursum vocare samuel. Consurgensqz samuel abijt ad heli: ⁊ dixit. Ecce ego: quia vocasti me. Qui respondit. Non vocaui te fili mi: Reuertē ⁊ dormi. Porro samuel necdū sciebat dominū nec reuelatus fuerat ei sermo dñi. Et adiecit dominus: ⁊ vocauit adhuc samuel tertio. Qui cōsurgens abijt ad heli: ⁊ ait. Ecce ego: quia vocasti me. Intellexit ergo heli qr dominus vocaret puerum: ⁊ ait ad samuel: Uade ⁊ dormi: ⁊ si deinceps vocauerit te dices. Loquere domine qa audit seruus tuus. Abijt ergo samuel et dormiuit i loco suo: ⁊ venit dominꝰ et stetit: ⁊ vocauit sicut vocauerat secūdo: Samuel samuel. Et ait samuel. Loquere dñe quia audit seruus tuus: ⁊ dixit dominus ad samuel: Ecce ego facio vbū in israel qđ quicūqz audierit tinnient ambe aures eius. In die illa suscitabo aduersuz heli oīa que locutus sum super domū eius. Incipiam ⁊ complebo. Predixi enim ei ꝙ iudicaturꝰ eēm domum eius in eternū ꝓpter iniquitatez: eo ꝙ nouerat indigne agere filios suos: et non corripuerit eos. Iccirco iuraui domui heli ꝙ ñ expietur iniqtas domus eius victimis ⁊ muneribus vsqz i eternū. Dormiuit aūt samuel vsqz mane apperuitqz ostia domꝰ dñi: ⁊ samuel timebat i

dicare visionē heli. Uocauit ergo heli samuelem: et dixit: Samuel fili mi. Qui respondēs ait: Presto sum. Et interrogauit eū: Quis ē sermo quē locutus est dn̄s ad te? Oro te ne celaueris me. Hec faciat tibi deus et hec addat: si absconderis a me sermonē ex oibꝰ verbis que dicta sunt tibi. Iudicauit itaqꝫ ei samuel vniuersos sermones et non abscondit ab eo. Et ille rn̄dit: Dn̄s ē. Quod bonū est i oculis suis faciat. Creuit aūt samuel: et dn̄s erat cū eo: et nō cecidit ex oibus verbis eiꝰ in terrā. Et cognouit vniuersus isrl' a dan vsqꝫ bersabee: q fidelis samuel ꝓpheta eēt dn̄i. Et addidit dn̄s vt appareret i sylo: qm̄ reuelatus fuerat dn̄s samueli in sylo iuxta verbum dn̄i. Et euenit sermo samuelis vniuerso israeli. IIII

Et factū est in diebus illis: ꝯuenerūt philistym in pugnā. Egressus ē nāqꝫ israel obuiā philistym i preliū: et castrametatꝰ est iuxta lapidē adiutorij. Porro philistym venerūt in afeec: et instruxerūt aciem ꝯtra israel. Inito aūt certamine terga vertit isrl' philisteis. et cesa sunt in illo certamine passim ꝑ agros quasi quattuor milia virorū. Et reuersus est ppl's ad castra. Dixerūtqꝫ maiores natu de isrl': Quare ꝑcussit nos dn̄s hodie coram philistym? Afferamus ad nos de sylo arcā federis dn̄i: et veniat i mediū nr̄i vt saluet nos de manu inimicoꝝ nostroꝝ. Misit ergo ppl's in sylō et tulerūt inde arcam federis dn̄i exercituum sedentis sup cherubin. Erantqꝫ duo filij heli cū arca federis dn̄i ofni et phinees. Cūqꝫ venisset arca federis dn̄i i castra vociferatus est ois isrl' clamore grādi et ꝑsonuit terra. Et audierūt philistym vocē clamoris. dixeruntqꝫ: Que nā est hec vox clamoris magni i castris hebreoꝝ? Et cognouerūt q arca dn̄i venisset in castra. Timuerūtqꝫ philistym dicētes: Uenit deus in castra. Et ingemuerūt dicētes: Ue nobis. Non eni fuit tanta exultatio heri et nudiustertiꝰ. Ue nobis. Quis nos saluabit de manu deoꝝ sublimiū istoꝝ? Hi sunt dij q ꝑcusserūt egyptū oi plaga i deserto. Cōfortamini et estote viri philistym: ne seruiatis hebreis sicut et illi seruierūt nobis. Confortamini et bellate. Pugnauerūt ergo philistym: et cesus est isrl' et fugit vnusqsqꝫ in tabernaculū suū. Et facta est plaga magna nimis et ceciderunt de isrl' triginta milia peditū. et arca dei capta ē. Duo quoqꝫ filij heli mortui sunt ofni et phinees. Currēs aūt vir de beniamin ex acie venit in sylo in die illa: scissa veste et cōspsus puluē caput. Cūqꝫ ille venisset: heli sedebat sup sellā cōtra viā expectans. Erat aūt cor eius pauens pro arca dn̄i. Uir aūt ille postqꝫ ingressus ē nūciauit vrbi et vlulauit omīs ciuitas. Et audiuit heli sonitū clamoris: dixitqꝫ: Quis ē hic sonitus tumultus huius? At ille festinauit et venit: et nūciauit heli. Heli aūt erat nonaginta et octo anno rum: et oculi eius caligauerāt et videre n̄ poterat. Et dixit ad heli: Ego sū q veni de prelio: et ego q de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actū est fili mi? Rn̄dens aūt ille q nūciabat: fugit inqt isrl' corā philistym. et ruina magna facta ē i ppl'o. Insup et duo filij tui mortui sunt ofni et phinees et arca dei capta est. Cūqꝫ ille noiasset arcā dei: cecidit de sella retrorsum iuxta ostiū: et fractis ceruicibꝰ mortuus ē. Senex eni erat vir et grādeuꝰ et ipse iudicauit isrl' quadraginta annis. Nurꝰ aūt eiꝰ vxor phinees: pregnās erat vicinaqꝫ partui. Et audito nūcio q capta eēt arca dei: et mortuus esset socer suus et vir suus: incuruauit se et pepit. Irruerant eni in eā dolores subiti. In ipso autē momēto mortis eius dixerūt ei q stabant circa eā: Ne timeas: q2 filiū peperisti. Que nō rn̄dit eis neqꝫ aiaduertit. Et vocauit pueꝝ icaboth dicens: Translata ē glia dn̄i de israel: q2 capta est arca dei. Et pro socero suo et ꝑ viro suo ait: Trāslata ē glia ab isrl': eo q capta eēt arca dei. V

Philistym aūt tulerūt arcā dei et asportauerūt eā a lapide adiutorij in azotū. Tuleruntqꝫ philistym arcā dei: et intulerunt eā in templū dagon: et statuerunt eā iuxta dagon. Cumqꝫ surrexissent diluculo azotij alia die: ecce dagon iacebat ꝓnus i terra ante arcā dn̄i. Et tulerūt dagon: et restituerūt eū in locū suum. Rursumqꝫ mane die altera ꝯsurgentes inuenerunt dagon iacentē sup faciē suā in terra coram arca dn̄i. Caput aūt dagon et due palme manuū eius abscise erāt sup limē: porro dagon solus truncus remanserat in loco suo. Propter hāc cāꝫ n̄ calcāt sacerdotes dagon: et oēs q ingrediunt templū eius sup limē dagon in azoto vsqꝫ in hodiernū diē. Aggrauata est aūt manus dn̄i sup azotios et demolitus est eos. Et ꝑcussit in secretiori parte natiū azotū et fines eiꝰ. Et ebulierūt ville et agri in medio regiōis illius. et nati sunt mures. et facta est cōfusio mortis magne in ciuitate. Uidentes aūt viri azotij huiuscemodi plagā dixerūt: Nō maneat arca dei israel apud nos: qm̄ dura ē manus eius sup nos et sup dagon deū nr̄m. Et mittentes ꝯgregauerūt oēs satrapas philistinorū ad se et dixerūt: Quid faciemus de arca dei isrl'? Rn̄derūtqꝫ gethei: Circūducatur arca dei israel. Et circūduxerunt arcā dei israel. Illis aūt circūducentibus eam: fiebat manus dn̄i dei ꝑ singulas ciuitates interfectiōis magne nimis: et percutiebat viros vniuscuiusqꝫ vrbis a paruo vsqꝫ ad maiorē. et ꝯputrescebāt ꝓminētes extales eoꝝ. Inierūtqꝫ gethei ꝯsiliū: et fecerūt sibi sedes pelliceas. Miserūt ergo arcā dn̄i i accharon. Cūqꝫ venisset arca dn̄i dei i accharon exclamauerūt accharonite dicentes: Adduxerūt ad nos arcā dei israel vt interficiat nos et populū nr̄m. Miserunt itaqꝫ et ꝯgregauerūt oēs satrapas philisti

noꝝ. Qui dixerunt. Dimittite arcaꝫ dei isrl: et re
uertat in locū suū vt non interficiat nos cū pplo
nro. Fiebat enī pauor mortis in singulis vrbibꝰ
⁊ grauissima valde manus dn̄i dei. Uiri q̄ꝫ qui
mortui non fuerant percutiebant in secretiori pte
natium: ⁊ ascendebat vlulatus vniuscuiusqꝫ ci
uitatis in celum. VI

Fuit ẞ arca dn̄i in regione philistinorum
septem mensibus: et post hec vocauerūt
philistym sacerdotes ⁊ diuinos dicētes:
Quid faciemus de arca dei? Indicate nob: quō
remittamus eā in locū suū? Qui dixerūt: Si re
mittitis arcam dei isrl: nolite dimittere eam va
cuam: sed qđ debetis ei reddite ꝓ pctō: ⁊ tūc cu
rabimini: ⁊ scietis quare nō recedat manꝰ eius
a vobis. Qui dixerunt: Quid est qđ pro delicto
reddē debeamus ei? Rn̄deruntqꝫ illi. Iuxta nu
meꝝ ꝓuinciaꝝ philistinoꝝ qnqꝫ anos aureos
facietis: ⁊ qnqꝫ mures aureos: q: plaga vna fu
it oībꝰ voƀ ⁊ satrapis vr̄is. Facietisqꝫ silitudies
anorum vestrorum: et similitudines murium
qui demoliti sunt terram: et dabitis deo israel
gliam si forte releuet manū suā a vobis ⁊ a diis
vestris ⁊ a terra vr̄a. Quare grauatis corda ve
stra: sicut aggrauauit egyptꝰ ⁊ pharao cor suū?
Nonne postq̄ꝫ percussus est: tunc dimisit eos et
abierunt? Nunc ẞ arripite ⁊ facite plaustꝝ nouū
vnum: ⁊ duas vaccas fetas qbus non ē īpositū
iugum iūgite in plaustro: ⁊ recludite vitulos ea
rum domi. Tolletisqꝫ arcā dn̄i: ⁊ ponetis ī plau
stro: ⁊ vasa aurea que exoluistis ei ꝓ delicto po
netis in capsellam ad latus eius: ⁊ dimittite eā
vt vadat: ⁊ aspicietis: ⁊ siqdem ꝑ viam finium
suorum ascenderit contra bethsames ipse fecit
nobis hoc malū grande. sin aūt minime: sciemꝰ
q: nequaq̄ꝫ manus eius tetigit nos: sed casu ac
cidit. Fecerunt ẞ illi hoc modo: ⁊ tollentes duas
vaccas que lactabāt vitulos: iunxerūt ad plau
strum: vitulosqꝫ eaꝝ concluserūt domi: et posue
runt arcam dei sup plaustꝝ ⁊ capsellaꝫ q̄ hēbat
mures aureos ⁊ silitudineꝫ anoꝝ. Ibant aūt in
directum vacce ꝑ viam que ducit bethsames: ⁊
itinere vno gradiebant pergentes et mugiētes
⁊ non declinabant neqꝫ ad dexteraꝫ neqꝫ ad sini
stram. Sed ⁊ satrape philistym sequebant vsqꝫ
ad tminos bethsames. Porro bethsamite me
tebant triticū in valle: ⁊ eleuantes oculos vide
runt arcam: ⁊ gauisi sunt cū vidissent: ⁊ plaustꝝ
venit in agrū iosue bethsamite: ⁊ stetit ibi. erat
aūt ibi lapis magnus: ⁊ conciderūt ligna plau
stri: vaccasqꝫ imposuerunt sup ea holocaustum
dn̄o. Leuite aūt deposuerūt arcam dei: ⁊ capsel
lam que erat iuxta eam in qua erāt vasa aurea
⁊ posuerunt sup lapidem grandē. Uiri aūt beth
samite obtulerūt holocausta: ⁊ imolauerūt victi
mas in die illa dn̄o: ⁊ qnqꝫ satrape philistinorū
viderunt ⁊ reuersi sunt in accharon in die illa.
Hi sūt aūt ani aurei quos reddiderūt philistym ꝓ
delicto dn̄o. Azotus vnuꝫ: gaza vnū: aschalon
vnum: geth vnum: accharon vnum: ⁊ mures
aureos ẜm numerum vrbium philistym quin
qꝫ prouinciarū: ab vrbe murata vsqꝫ ad villam
que erat absqꝫ muro: ⁊ vsqꝫ ad bel magnū sup
quē posuerunt arcam dn̄i q̄ erat vsqꝫ in illa die
in agro iosue bethsamitis. Percussit aūt dn̄s d̄
viris bethsamitibus: eo ꝙ vidissent arcaꝫ dn̄i:
⁊ percussit de pplo septuaginta viros et qnqua
ginta milia plebis. Luxitqꝫ ppls: eo ꝙ dominꝰ
percussisset plebeꝫ plaga magna: ⁊ dixerūt viri
bethsamite. Quis poterit stare in conspectu do
mini dei sancti huius ⁊ ad quē ascēdet a nobis?
Miseruntqꝫ nuncios ad habitatores cariathiariꝫ
dicentes: Reduxerunt philistym arcaꝫ domini
descendite ⁊ reducite eam ad vos. VII

Venerunt ẞ viri cariathiariꝫ ⁊ reduxerūt
arcam dn̄i: ⁊ intulerunt eam in domum
aminadab in gabaa. Eleazarū autem fi
lium eius sanctificauerunt vt custodiret arcam
dn̄i. Et factum est: ex qua die mansit arca dn̄i: in
cariathiarim: multiplicati sunt dies. Erat qppe
iam annus vicesimus. Et requieuit oīs domus
isrl post dn̄m. Ait autem samuel ad vniuersam
domū isrl dicens. Si in toto corde vestro reuer
timini ad dn̄m: auferte deos alienos de medio
vestri: baalim ⁊ astaroth: ⁊ preparate corda ve
stra dn̄o: et seruite ei soli: ⁊ eruet vos de manu
philistym. Abstulerunt ẞ filij isrl baalim ⁊ asta
roth: ⁊ seruierunt dn̄o soli. Dixit autem samuel
Congregate vniuersum israel in masphat vt
orem pro vobis dominum. Et conuenerunt in
masphat. Hauseruntqꝫ aquā ⁊ effuderunt ī con
spectu dn̄i: ⁊ ieiunauerunt in die illa atqꝫ dixerūt
Tibi peccauimus dn̄e. Iudicauitqꝫ samuel fili
os isrl in masphat. Et audierūt philistym ꝙ cō
gregati essent filij isrl in masphat: ⁊ ascenderūt
satrape philistinoꝝ ad isrl. Qđ cum audissent fi
lij israel timuerunt a facie philistinoꝝ dixerunt
qꝫ ad samuelē. Ne cesses pro nobis clamare ad
dominum deum nostrū: vt saluet nos de manu
philistinoꝝ. Tulit aūt samuel agnum lactentem
vnum: ⁊ obtulit illum holocaustū integrum do
mino. Et clamauit samuel ad dn̄m pro israel et
exaudiuit eum dominus. Factū est autem cum
samuel offerret holocaustū dn̄o: philistiꝫ inire
prelium contra isrl. Intonuit aūt dominus fra
gore magno in die illa super philistym: et exter
ruit eos ⁊ cesi sunt a filijs israel. Egressiqꝫ filij is
rael de masphat persecuti sunt philisteos: ⁊ per
cusserunt eos vsqꝫ ad locum q̄ erat subter beth
char. Tulit autem samuel lapideꝫ vnū: ⁊ posuit
eum inter masphat ⁊ inter sen: ⁊ vocauit nomē
loci illius lapis adiutorij. Dixitqꝫ: Hucusqꝫ au

pilatus ẽ nob dñs. Et humiliati sunt philisthim nec appo suerũt vltra vt venirẽt i terminos isrl'. Facta ẽ itaqz manus dñi sup philisteos cũctis dieb⁹ samuelis: ⁊ reddite sunt vrbes q̃s tulerãt philisthym ab isrl' isrli: ab accharon vsqz geth ⁊ ẽminos suos. Liberauitqz isrl' de manu philisti nor: eratqz pax int' isrl' ⁊ ãmorreũ. Judicabat q̃qz samuel isrl' cũctis dieb⁹ vite sue: et ibat p sin gl'os ãnos circuiẽs bethel ⁊ galgala ⁊ masphat ⁊ iudicabat isrl'em i supradictis locis. Reuerte batqz i ramatha. ibi. n. erat dom⁹ ei⁹: ⁊ ibi iudi cabat isrl'ez. Edificauit ẽt ibi altare dño. VIII

Ramatha

Factum est aũt cum senuisset samuel po suit filios suos iudices in isrl'. Fuitqz no men filij eius p̃mogeniti iohel: ⁊ nomẽ secundi abia: iudicum in bersabee. Et nõ ambu lauerunt filij illius in vijs eius: sed declinaue rũt post auariciãz: acceperuntqz munera: ⁊ per uerterunt iudiciũ. Congregati ergo vniuersi maiores natu isrl': venerunt ad samuelẽ i rama tha: dixeruntqz ei. Ecce tu senuisti: ⁊ filij tui non ambulant in vijs tuis. Constitue nobis regem vt iudicet nos: sicut et vniuerse hñt nationes. Displicuitqz s̃mo i ocul' samuel: eo q̃ dixissent da nob regẽ vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit aũt dñs ad samuelem: Audi vocez populi in oĩbus que loquũt tibi. Non enim te abiecerũt sed me ne regnẽ super eos. Jux oĩa opera sua que fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsqz ad diem hanc: sicut dereliquerunt me ⁊ seruierunt dijs alienis: sic faciunt etiã tibi. Nunc g̃ vocem eoꝝ audi. Uerũtamen ꝯtestare eos: ⁊ predic eis ius regis q regnaturus ẽ super eos. Dixit itaqz samuel oĩa v̾ba dñi ad pplz qui petierat a se regẽ: ⁊ ait: Hoc erit ius regis q imparurus est vob. Filios vr̃os tollet ⁊ ponet ĩ curribus suis: facietqz sibi eqtes et precursores quadrigaꝝ suaꝝ: ⁊ constituet sibi tribunos et cẽ turiones ⁊ aratores agroꝝ suorũ: ⁊ messores se getum: ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruum suoꝝ. Filias quoqz vestras faciet sibi vnguentarias ⁊ focari as ⁊ panificas. Agros quoqz vestros ⁊ vineas ⁊ olueta optima tollet: ⁊ dabit seruis suis. Sed ⁊ segetes vestras ⁊ vineaꝝ redditus addecima bit: vt det eunuchis ⁊ famulis suis. Seruos etiã vr̃os ⁊ ancillas ⁊ iuuenes optimos ⁊ asinos au feret: ⁊ ponet ĩ ope suo. Greges q̃z vr̃os addeci mabit: vosqz eritis ei serui. Et clamabitis i die illa a facie r̃gis vr̃i quẽ elegistis vob: et nõ exaudiet vos dñs i die illa: q2 petistis vob regẽ. Noluit aũt ppl's audire vocẽ samuel' s3 dixerũt. Neq̃qz. Rex eni erit sup nos ⁊ erim⁹ nos q̃z sicut oĩes gẽtes: ⁊ iudicabit nos rex nr̃: ⁊ egrediet aũ nos ⁊ pugnabit bella nr̃a ꝓ nob. Et audiuit samuel oĩa verba ppli: ⁊ locutus est ea in aurib⁹ dñi. Dixit aũt dñs ad samuelem: Audi vocem eoꝝ

iura regis

⁊ constitue sup eos regez: ⁊ ait samuel ad viros isrl'. Uadat vnusqsqz in ciuitatẽ suam. IX

Et erat vir de beniamin noĩe Cis filius abiel: filij seor: filij bechor: filij sareth: fi lij aphia: filij viri gemini fortis robore: ⁊ erat ei filius vocabulo saul: electus ⁊ bonus: ⁊ nõ erat vir de filijs isrl' melior illo. Ab humero ⁊ sursum eminebat sup oẽm pplm. Perierant autem asine cis patris saul: ⁊ dixit cis ad saul fi lium suũ. Tolle tecuz vnũ de pueris: ⁊ ꝯsurgẽs vade ⁊ q̃re asinas. Qui cũ transissent p mõtẽ ef fraim ⁊ per terraz salisa ⁊ non inuenissent: trãsie runt etiaz per terrã salim: ⁊ non erant: sed ⁊ per terram gemini: ⁊ minime reppererũt. Cũ autez venissent i terrã suph: dixit saul ad pueꝝ q erat cũ eo: Ueni ⁊ reuertamur: ne forte dimiserit p̃r meus asinas ⁊ sollicitus sit ꝓ nobis. Qui ait ei ecce vir dei est in ciuitate hac: vir nobilis omne qd loqtur sine ambiguitate venit. Nũc g̃ eam⁹ illuc: si forte indicet nobis de via nostra propter quã venimus. Dixitqz saul ad pueꝝ suum: ecce ibimus. Quid feremus ad viꝝ dei? Panis de fecit in sitarcijs nostris: ⁊ sportulam nõ hẽmus vt demus homini dei: nec qcq̃z aliud. Rursuz puer r̃ndit sauli ⁊ ait. Ecce inuenta est in manu mea quarta pars stateris argenti: dem' hõi dei vt indicet nobis viam nr̃am. Olim in israel sic loquebat vnusqsqz vadens consulere deum. Uenite ⁊ eamus ad videntem. Qui enim ppha dicitur hodie: vocabat olim videns. Et dixit saul ad pueꝝ suum. Optimus sermo tuus. Ueni ea mus. Et ierunt in ciuitatem in qua erat vir dei. Cumqz ascenderent cliuum ciuitatis: inuenerũt puellas egredientes ad hauriendã aquã: ⁊ dixe runt eis: Num hic est videns? Que r̃ndentes dixerunt illis: Hic est: Ecce ante te. Festina nunc Hodie eni venit in ciuitatem: q2 sacrificium est hodie ppli in excelso. Ingredientes vrbẽ statim inuenietis eũ: anteq̃z ascendat excelsum ad ve scendum. Neqz eni comesturus est ppl's donec ille veniat: q2 ipse benedicet hostie: ⁊ deinceps comedent qui vocati sunt. Nunc g̃ conscendite q2 hodie repperietis eũ. Et ascenderũt in ciuitatẽ Cũqz ambularent in medio vrbis: apparuit sa muel egrediens obuiã eis: vt ascenderet i excel sum. Dñs aũt reuelauerat auriculam samuelis ante vnã diem q̃z veniret saul dicens: Hac ipsa hora que nunc est: cras mittam viꝝ ad te de t̃ra beniamin: ⁊ vnges eum ducẽ sup pplm meum isrl'. Et saluabit pplm meũ de manu philistinoꝝ q2 respexi pplm meum. Uenit eni clamor eoꝝ ad me. Cũqz aspexisset samuel saulem dñs dixit ei: ecce vir quẽ dixerã tibi. Iste dñabit populo meo. Accessit aũt saul ad samuelẽ ĩ medio porte ⁊ ait: Indica oro mihi: vbi est domus videntis? ⁊ r̃ndit samuel sauli dicens: ego sũ videns. Ascẽ

de ante me in excelsuz vt comedas mecū hodie ⁊ dimittaz te mane: ⁊ oia que sunt in corde tuo indicabo tibi: ⁊ de asinis quas nudiustertius ꝑdidisti ne sollicitus sis qa īuente sunt. Et cuius erūt optima queqꝫ isrl: nōne tibi et oīu domui patris tui? Rn̄dens aūt saul ait: Nunqd non filius gemini ego sum de minima tribu israel: et cognatio mea nouissima īter oēs familias de tribu beniamin? Quare ḡ locutus es mihi ſmonem istum? Assumens itaqꝫ samuel saulē ⁊ puerum eius: introduxit eos in triclinū: ⁊ dedit eis locum in capite eoꝝ qui fuerant inuitati. erant enīz q̄si triginta viri. Dixitqꝫ samuel coco. Da partem quā dedi tibi: ⁊ precepi vt reponeres seorsuz apud te. Leuauit aūt cocus armum: ⁊ posuit ante saul. Dixitqꝫ samuel: ecce qḋ remansit pone ante te ⁊ comede: qr de industria seruatuz est tibi qn̄ pplm̄ vocaui: et comedit saul cum samuele in die illa. Et descenderūt de excelso ī oppiduz: ⁊ locutus est cū saule in solario: strauitqꝫ saul in solario ⁊ dormiuit. Cumqꝫ mane surrexissent ⁊ iam dies lucesceret: vocauit samuel saulē in solario dicēs: Surge vt dimittā te. Et surrexit saul. Egressi sūt ābo: ipse vz ⁊ samuel. Cūqꝫ descēderēt in extrema pte ciuitatis: samuel dixit ad saul: Dic puero vt āntecedat nos ⁊ trāseat. Tu aūt subsiste paulisp vt indicē tibi v̄bū dn̄i. X

Tulit aūt samuel lenticulā olei et effudit super caput eius: ⁊ deosculatus est eum ⁊ ait: Ecce vnxit te dn̄s sup hereditatem suam in ꝑncipem ⁊ liberabis pplm̄ suū de manibus inimicoꝝ eius qui ī circuitu eius sunt. Et hoc tibi signum: qr vnxit te dn̄s in ꝑncipez. Cūqꝫ abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulchrum rachel in finibus beniamin ī meridie: dicentqꝫ tibi: Inuēte sunt asine ad q̄s ieras perquirendas: ⁊ intermissis pr̄ tuus asinis sollicitus est pro vobis: et dicit: Quid faciaz de filio meo? Cūqꝫ abieris inde: ⁊ vltra trāsiens et veneris ad quercū thabor: inuenient te tres viri ascēdentes ad deū in bethel: vnus portans tres hedos: ⁊ alius tres tortas panis: ⁊ alius portās lagenam vini. Cūqꝫ te salutauerint dabūt tibi duos panes: ⁊ accipies de manu eoꝝ. Post hec venies in collem dn̄i: vbi est statio philistinoꝝ. Et cum ingressus fueris ibi vrbem: obuiam hēbis gregem ꝓphaꝝ descendentium de excelso: ⁊ an̄ eos psalteriū ⁊ tympanū ⁊ tibiā ⁊ citharā: ipsosqꝫ prophetantes: ⁊ insiliet in te spūs dn̄i: ⁊ prophetabis cum eis: ⁊ mutaberis in virum aliuz. Qn̄ ergo euenerint signa hec oia tibi: fac quecūqꝫ inuenerit manus tua: qa dn̄s tecuz est. Et descendes ante me in galgala. Ego qppe descēdā ad te vt offeras oblationez: ⁊ imoles victimas pacificas. Septem diebus expectabis donec veniam ad te: ⁊ ostendam tibi que facias. Itaqꝫ cuz auertisset humeꝝ suum vt abiret a samuele immutauit ei deus cor aliud: ⁊ venerunt oia signa hec in die illa. Venerūt ad predictū collē: ⁊ ecce cuneus prophetaꝝ obuius ei. Et insiliuit sup eū spūs dn̄i: ⁊ ꝓphauit in medio eorum. Uidentes aūt oēs qui nouerant eū heri ⁊ nudiustertiꝰ qḋ esset cum ꝓphetis ⁊ ꝓphetaret. dixerunt ad inuicem: Que nam res accidit filio cis? Nū et saul inter ꝓphas? Responditqꝫ alius ad alteꝝ dicens: Et quis pater eius? Propterea versum ē in pruerbiuz. Nū ⁊ saul inter ꝓphas? Cessauit autem ꝓphare ⁊ venit ad excelsuz. Dixitqꝫ patruꝰ saul ad eum ⁊ ad pueꝝ eius. Quo abistis? Qui rn̄derunt. Querere asinas. Quas cū non reperissemus: venimus ad samuelez. Et dixit ei patruꝰ suꝰ: Indica mihi qd dixerit tibi samuel. ⁊ ait saul ad patruū suum. Indicauit nobis: qa inuente essent asine. De sermone aūt regni nō indicauit ei quē locutus fuerat ei samuel. Et cōuocauit samuel pplm̄ ad dn̄m in masphat ⁊ ait ad filios isrl. Hec dicit dn̄s deus isrl: ego eduxi israel de egypto: ⁊ erui vos de manu egyptioꝝ ⁊ de manu omniū regum qui affligebant vos. Uos aūt hodie ꝓiecistis dn̄m deum vestruz: q solus saluauit vos d̄ vniuersis malis ⁊ tribulationibus vestris. ⁊ dixistis: Nequaq̄ʒ sed regez constitue super nos. Nunc ergo state corā dn̄o per tribus vestras ⁊ per familias: ⁊ applicuit samuel oēs tribus israel: ⁊ cecidit sors super tribum beniamin: ⁊ applicuit tribū beniamin et cognatōes eiꝰ: ⁊ cecidit sup cognatōez methri: ⁊ ꝑuenit vsqꝫ ad saul filiū cis. Quesierūt ḡ eū: et nō ē iuentꝰ illic. Et ꝯsuluerūt pꝰ h̄ dn̄z vtꝝ nā venturꝰ eēt illuc. Rn̄ditqꝫ dn̄s: Ecce abscōditꝰ ē domi. Cucurrerūt itaqꝫ ⁊ tulerūt eū inde: stetitqꝫ ī medio ppli ⁊ altior fuit vniuerso pplo ab hūero et sursuz. Et ait samuel ad oēz pplz: Certe videtis quē elegit dn̄s: qm̄ n̄ sit silio illi ī oi pplo. Et clamauit ois ppls. ⁊ ait: Uiuat rex. Locutꝰ ē aūt samuel ad pplz legē regni: ⁊ scripsit ī libro ⁊ reposuit corā dn̄o. Et dimisit samuel oēz ppl'm singulos ī domū suā. Sz ⁊ saul abijt ī domuz suā ī gabaa. Et abijt cū eo ps exercitꝰ: q̄ꝝ tetigerat deus corda. Filij v̄o belial dixerūt. Nū saluare nos poterit iste? Et despexerūt eū ⁊ n̄ attulerūt ei munera. Ille eni dissimulabat se audire. XI

Et factū ē q̄si pꝰ mēsem ascēdit naas āmonites: ⁊ pugnare cepit aduersuz iabes galaad: dixeruntqꝫ oēs viri iabes ad naas. Habeto nos federatos ⁊ ſuiemꝰ tibi. Et rn̄dit ad eos naas āmonites. In h̄ feriā vobiscū fedꝰ: vt eruā oīuz vr̄uz oclos dextros ponāqꝫ vos opprobriū ī vniuerso isrl. Et dixerūt ad eū seniores iabes. Concede nobis septē dies: vt mittamus nuncios ad vniuersos terminos israel. Et si non fuerit qui defendat nos egrediemur ad te.

Uenerunt ergo nuncii in gabaa saulis: et locuti
sunt verba hec audiente pp̄lo. Et leuauit om̄is
populus vocem suaꝫ: ⁊ fleuit. Et ecce saul venie
bat sequēs boues de agro: ⁊ ait. Quid hꝫ pp̄ls
ꝙ plorat? Et narrauerunt ei v̄ba viroꝝ iabes
⁊ insiliuit spiritus dn̄i in saul cū audisset hec ver
ba: et iratus est furor eius nimis. Et assumens
vtrūqꝫ bouem concidit in frusta: misitqꝫ in oēs
terminos israel per manū nuncioꝝ dicens: Qui
cunqꝫ non exierit: ⁊ secutus fuerit saul ⁊ samuel
sic fiet bobus eiꝰ. Inuasit ergo timor dn̄i pp̄lm
⁊ egressi sunt quasi vir vnus: ⁊ recensuit eos in
bezeth. Fueruntqꝫ filioꝝ israel trecenta milia:
viroꝝ autem iuda triginta milia. Et dixerūt nū
ciis qui venerant: Sic dicetis viris qui sunt in
iabes galaad. Cras erit vobis salus cum inca
luerit sol. Uenerunt ergo nuncii et nunciauerūt
viris iabes. Qui letati sunt et dixerunt. Mane
exibimus ad vos: ⁊ facietis nobis om̄e qđ pla
cuerit vobis. Et factuꝫ est cū dies crastinus ve
nisset: constituit saul pp̄lm in tres partes. Et in
gressus est media castra in vigilia matutina et
percussit āmon vsqꝫ dum incalesceret dies. Re
liqui aūt dispersi sunt ita vt non relinquerentur
ex eis duo pariter: ⁊ ait pp̄ls ad samuelē: Quis
est iste qui dixit: saul nō regnabit super nos? Da
te viros ⁊ interficiemus eos. ⁊ ait saul: Nō occi
detur qsqꝫ in die hac: quia hodie fecit dominus
salutem in israel. Dixit aūt samuel ad populū:
Uenite ⁊ eamus in galgala: ⁊ innouemus ibi re
gnum: ⁊ perrexit om̄is pp̄ls in galgala: ⁊ fecerūt
ibi regem saul coram dn̄o in galgala. Et imola
uerunt ibi victimas pacificas coraꝫ domino. Et
letatus est ibi saul ⁊ cūcti viri isrl̄ nimis. XII

Dixit autem samuel ad vniuersum israel
ecce audiui vocem vr̄am iuxta oia que
locuti estis ad me: ⁊ constitui super vos
regem. Et nunc rex gradit̄ ante vos. ego autem
senui ⁊ incanui. Porro filii mei vobiscum sunt.
Itaqꝫ cōuersatus coraꝫ vobis ab adolescentia
mea vsqꝫ ad hanc diem: ecce presto suꝫ. Loqui
mini de me coram dn̄o ⁊ coraꝫ christo eius: vtꝝ
bouem cuiusqꝫ tulerim: aut asinum si quēqꝫ ca
lūniatꝰ sum: si oppssi aliquē: si de manu cuiusqꝫ
munus accepi: ⁊ contēnam illud hodie restituā
qꝫ vobis? ⁊ dixerunt: Non es calūniatus nos:
neqꝫ oppssisti neqꝫ tulisti de manu alicuius qp
piam. Dixitqꝫ ad eos: Testis est dn̄s aduersuꝫ
vos ⁊ testis christus eius in die hac: qꝛ nō inue
neritis in manu mea quippiam: ⁊ dixerunt: Te
stis. ⁊ ait samuel ad pp̄lm: Dn̄s q fecit moysen
⁊ aaron: ⁊ eduxit patres nostros de terra egypti
adest. Nunc ergo state vt iudicio contēdam ad
uersum vos corā dn̄o: de omnibꝰ misericordiis
dn̄i quas fecit dn̄s vobiscum ⁊ cum patribus
vestris q̄uo iacob ingressus est in egyptuꝫ: ⁊ cla
mauerunt p̄res vestri ad dn̄m: ⁊ misit dominus
moysen ⁊ aaron: ⁊ eduxit p̄res vr̄os de egypto: ⁊
collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sunt dn̄i
dei sui: ⁊ tradidit eos in manus sysare magistri
militie asor: ⁊ in manu philistinoꝝ: ⁊ in manu re
gis moab ⁊ pugnauerunt aduersum eos. Post
ea clamauerunt ad dn̄m ⁊ dixerūt: Peccauimꝰ
quia dereliquimus dn̄m: ⁊ seruiuimus baalim
⁊ astaroth. Nunc ergo erue nos de manu inimicoꝝ
nostroꝝ: ⁊ seruiemus tibi: ⁊ misit dn̄s hierobaal
⁊ badam ⁊ barach ⁊ iepte ⁊ samuel: ⁊ eruit vos
de manu inimicoꝝ vestrorum per circuitum: et
habitastis cōfidenter. Uidentes autem ꝙ naas
rex filiorum āmon venisset aduersuꝫ vos: dixi
stis mihi: nequaqꝫ: sed rex imperabit nobis cū
dn̄s deus vester regnaret in vobis. Nunc ergo
presto est rex vester quē elegistis ⁊ petistis: ecce
dedit vobis dn̄s regem. Si timueritis dn̄z ⁊ ser
uieritis ei ⁊ audieritis vocē eiꝰ: ⁊ n̄ exasperaueri
tis os dn̄i: eritis ⁊ vos et rex qui iperat vob̄ se
quentes dn̄m deum vestrū. Si aūt non audieri
tis vocē dn̄i: sed exasperaueritis sermones eiꝰ
erit manus dn̄i super vos ⁊ super p̄res vestros
Sed ⁊ nunc state et videte rem istam grandem
quā facturus est dn̄s in cōspectu vestro. Nūqđ
non messis tritici est hodie? Inuocabo dominū
⁊ dabit voces ⁊ pluuias: ⁊ scietis ⁊ videbitis qꝛ
grande malum feceritis vobis in conspectu dn̄i
petentes super vos regem: et clamauit samuel
ad dn̄m ⁊ dedit dominus voces et pluuias in
illa die: ⁊ timuit om̄is populus nimis dominuꝫ
⁊ samuelē: ⁊ dixit vniuersus populus ad samue
lem. Ora pro seruis tuis ad dn̄m deum tuuꝫ vt
nō moriamur. Addidimus enim vniuersis pec
catis nostris malum vt peteremus nobis regē.
Dixit autem samuel ad populū: Nolite timere.
Uos fecistis vniuersum malū hoc. Uerūtamē
nolite recedere a tergo dn̄i: sed seruite domino i
omni corde vestro ⁊ nolite declinare post vana
que non proderunt vobis: neqꝫ eruent vos qꝛ
vana sunt ⁊ non derelinquet dn̄s populum suuꝫ
propter nomen suum magnū: qꝛ iurauit dn̄s fa
cere vos sibi pplm. Absit aūt a me hoc peccatū
in dn̄o: vt cessem orare pro vobis: ⁊ docebo vos
viam bonaꝫ ⁊ rectam. Igit̄ timete dn̄m ⁊ serui
te ei in veritate: ⁊ ex toto corde vestro. Uidistis
enim magnifica que in vobis gesserit dominꝰ.
Qđ si perseueraueritis i malicia: ⁊ vos ⁊ rex ve
ster pariter peribitis. XIII

Filius vnius anni erat saul cum regnare
cepisset: duobus aūt annis regnauit su
per israel: ⁊ elegit sibi saul tria milia de
israel: ⁊ erant cū saul duo milia in machmas et
in monte bethel. mille aūt cuꝫ ionatha i gabāa
beniamin. Porro ceterū pp̄lm remisit vnūquē
qꝫ in tabernacula sua: et percussit ionathas sta

tionem philistinorum que erat in gabaa. Quod cum audissent philistijm: saul cecinit buccina in omni terra dicens: Audiant hebrei: et vniuersus israel audiuit huiuscemodi famam: percussit saul statio nem philistinorum: et erexit se israel aduersus phi listijm. Clamauit ergo populus post saul in galgala: et philistijm congregati sunt ad preliandum contra israel: triginta milia curruum: et sex milia equitum: et reliquum vulgus sicut arena que est in littore maris plurima: et ascendentes castrametati sunt in machmas ad orientem bethauen. Quod cum vidissent viri israel se in arto positos: afflictus enim erat populus: absconderunt se in speluncis et in abditis: in petris quoque et in antris et in cisternis. Hebrei autem transierunt iordanem: in terram gad et galaad. Cumque adhuc esset saul in galgala: vniuer sus populus perterritus est qui sequebatur eum: et ex pectauit septem diebus iuxta placitum samuelis et non venit samuel in galgala. Dilapsusque est po pulus ab eo. Ait ergo saul: Afferte mihi holocau stum et pacifica et obtulit holocaustum: cumque com plesset offerens holocaustum: ecce samuel venie bat: et ingressus est saul obuiam ei vt salutaret eum. Locutusque est ad eum samuel: Quid fecisti? Re spondit saul. Quia vidi quod populus dilaberetur a me: et tu non veneras iuxta placitos dies. Porro phi listijm congregati fuerant in machmas dixi: Nunc descendent philistijm ad me in galgala: et faciem domini non placaui. Necessitate compulsus: obtuli holocaustum domino: dixitque samuel ad saul: Stulte egisti: nec custodisti mandata domini dei tui que pre cepit tibi. Quod si non fecisses: iam nunc preparasset dominus regnum tuum super israel in sempiternum. Sed nequaquam regnum tuum vltra consurget. Que siuit dominus sibi virum iuxta cor suum: et precepit ei dominus vt esset dux super populum suum: eo quod non ser uaueris que precepit dominus. Surrexit autem samuel et ascendit de galgalis in gabaa beniamin: et re liqui populi ascenderunt post saul obuiam populo qui expugnabant eos venientes de galgala in gabaa in colle beniamin: et recensuit saul populum qui in uenti fuerant cum eo quasi sexcentos viros: et saul et ionathas filius eius: populusque qui inuentus fue rat cum eis erat in gabaa beniamin. Porro philistijm consederant in machmas et egressi sunt ad predandum de castris philistinorum tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam effram ad terram sual. Porro alius ingrediebatur per viam bethoron. Tertius autem verterat se ad iter termini in terra sabaa: imminentis valli seboim contra desertum. Porro faber ferrarius non inueniebatur in omni terra israel. Cauerant enim philistijm: ne forte facerent hebrei gladium aut lanceam. Descen debat ergo omnis israel ad philistijm vt acueret vnusquisque vomerem suum et ligonem et securim et tridentem et sarculum. Retuse itaque erant acies

vomerum et ligonum et tridentium et securium vsque ad stimulum corrigendum. Cumque venisset dies prelij non est inuentus ensis et lancea in manu to tius populi qui erat cum saul et ionatha: excepto saul et ionatha filio eius. Egressa est autem statio phi listijm vt transcenderet in machmas. XIIII

Et accidit in quadam die vt diceret iona thas filius saul ad adolescentem armige rum suum: Ueni et transeamus ad stationem philistinorum: que est trans locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indicauit. Porro saul morabatur in extrema parte gabaa sub malagra nato que erat in agro gabaa. Et erat populus cum eo quasi sexcentorum virorum. Et achias filius achi tob fratris ichabod filij phinees qui ortus fuerat ex heli sacerdote domini in sylo: portabat ephot. Sed et populus ignorabat quo isset ionathas. Erant autem inter ascensus per quos nitebatur ionathas transire ad stationem philistinorum eminentes pe tre ex vtraque parte et quasi in modum dentium sco puli hincinde prerupti. Nomen vni boses: et no men alteri sene. Unus scopulus prominens ad aquilonem ex aduerso machmas: et alter ad me ridiem contra gabaa. Dixit autem ionathas ad ado lescentem armigerum suum. Ueni transeamus ad stationem incircumcisorum horum: si forte faciat do minus pro nobis: quia non est domino difficile salua re vel in multis vel in paucis. Dixitque ei armi ger suus. Fac omnia que placent animo tuo. Per ge quo cupis: et ero tecum vbicumque volueris. Et ait ionathas: Ecce nos transimus ad viros istos. Cumque apparuerimus eis: si taliter locuti fuerint ad nos: manete donec veniamus ad vos: stemus in loco nostro nec ascendamus ad eos. Si autem dixerint ascendite ad nos: ascendamus ad eos: quia tradidit eos dominus in manibus nostris. Hoc erit nobis signum. Apparuit igitur vterque stationi philistinorum. Dixeruntque philistijm: En hebrei egrediuntur de cauernis in quibus absconditi fue rant. Et locuti sunt viri de statione ad ionathan et ad armigerum eius: dixeruntque: Ascendite ad nos: et ostendemus vobis rem. Et ait ionathas ad armigerum suum: Ascendamus. Sequere me. Tradidit enim dominus eos in manus israel. Ascendit autem ionathas manibus et pedibus reptans: et armiger eius post eum. Itaque cum vidissent fa ciem ionathe: alij cadebant ante ionathan: alios armiger eius interficiebat: sequens eum. Et facta est plaga prima quam percussit ionathas et armiger eius quasi viginti virorum: in media parte iuge ris: quam par boum in die arare consueuit: et factum est miraculum in castris et per agros. Sed et omnis populus stationis eorum qui ierant ad predandum obstupuit: et conturbata sunt castra. Et accidit quasi miraculum a deo. Et respexerunt speculatores saul qui erant in gabaa beniamin. Et ecce multi

ionathas filius saulis.

— securim

tudo postrata: ⁊ huc illucqꝫ diffugiēs. Et ait saul
populo qui erat cum eo. Requirite et videte
quis abierit ex nobis. Cūqꝫ requisissent repꝰtuꝫ
est non adesse ionathan ⁊ armigeꝝ eius. Et ait
saul ad achiam. Applica arcam dn̄i. Erat enim
ibi arca dn̄i in die illa cum filijs israel. Cumqꝫ lo
queretur saul ad sacerdoteꝫ tumultus magnus
exortꝰ est ī castris philistinoꝝ. Crescebatqꝫ pau
latim: ⁊ clarius resonabat. Et ait saul ad sacerdo
tem. Contrahe manuꝫ tuam. Cōclamauit ergo
saul ⁊ oīs populus qui erat cū eo ⁊ venerunt
vsqꝫ ad locū certaminis. Et ecce versus fuerat
gladius vniuscuiusqꝫ ad ꝓximum suū: ⁊ cedes
magna nimis. Sed ⁊ hebrei qui fuerant cū phi
listijm heri: ⁊ nudiustertius ascenderantqꝫ cum
eis in castris: reuersi sunt vt essent cum israel et
his qui erant cū saul ⁊ ionatha. Oēs qꝫ isrlite
qui se absconderant in monte effraim: audiētes
ꝙ fugissent philistei: sociauerunt se cum suis in
p̄lio. Et erant cū saul quasi deceꝫ milia viroꝝ:
⁊ saluauit dn̄s deus israel in die illa. Pugna āt
peruenit vsqꝫ ad bethauen. Et viri israel sociati
sunt sibi in die illa. Adiurauit aūt saul populuꝫ
dicens. Maledictus vir qui comederit panem
vsqꝫ ad vesperā: donec vlciscar ꝺ inimicis meis.
Et non manducauit vniuersus ppl's panē. Oīs
qꝫ terre vulgꝰ venit in saltū: ī quo erat mel sup
faciem agri. Ingressus est itaqꝫ populus saltū:
⁊ apparuit fluēs mel: nullusqꝫ applicuit manū
ad os suum. Timebat eni populus iuramentū.
Porro ionathas non audierat: cum adiuraret
pater eius ppl'm. Extenditqꝫ summitatē virge
quā habebat in manu ⁊ intinxit in fauū mellis.
Et conuertit manum suam ad os suum: et illu
minati sunt oculi eius. Respōdensqꝫ vnus de
populo ait: Iureiurando constrinxit pater tuus
populum dicens. Maledictus vir qui comede
rit paneꝫ hodie. Defecerat aūt populus: Dixit
qꝫ ionathas. Turbauit pater meus terram. Ui
distis ipsi: quia illuminati sunt oculi mei: eo ꝙ
gustauerim paululum de melle isto: quātomā
gis si comedisset populus de preda inimicorū
suorū quā repperit. Nōne maior plaga facta fu
isset in philistijm. Percusserunt ergo in die illa
philisteos a machmis vsqꝫ in haylon. Defatiga
tus est autem ppl's nimis: ⁊ versus ad predam
tulit oues ⁊ boues ⁊ vitulos ⁊ mactauerunt in
terra. Comeditqꝫ ppl's cum sanguine. Nuncia
uerunt aūt sauli dicentes ꝙ ppl's peccasset dn̄o
comedens cuꝫ sanguine. Qui ait: Preuaricati
estis. Uoluite ad me iam nunc saxum grande.
Et dixit saul: Dispergamini in vulgꝰ ⁊ dicite eis
vt adducat ad me vnusquisqꝫ bouem suum et
arietem: ⁊ occidite super istud: ⁊ vescimini ⁊ nō
peccabitis dn̄o comedentes cum sanguine. Ad
duxit itaqꝫ oīs populus vnusquisqꝫ bouem
in manu sua: vsqꝫ ad noctem: ⁊ occiderunt ibi
Edificauit autem saul altare dn̄o. Tuncqꝫ p̄mū
cepit edificare altare domino. Et dixit saul: Ir
ruamus super philisteos nocte: et vastemꝰ eos
vsqꝫ dum illucescat mane: nec relinquamus ex
eis viꝝ. Dixitqꝫ populus: Omne qḋ bonuꝫ tibi
videtur in oculis tuis fac. Et ait sacerdos. Acce
damus huc ad deū. Et cōsuluit saul dominum
dicens: Nū persequar philistijm: Si trades eos
in manu israel: Et non r̄ndit ei in die illa. Dixit
qꝫ saul: Applicate huc vniuersos angulos ppl'i
⁊ scitote ⁊ videte per quē acciderit hoc peccatuꝫ
hodie. Uiuit dn̄s saluator israel: quia si p iona
than filium meū factum est: absqꝫ retractatiōe
moriętur. Ad qḋ nullus cōtradixit ei de omni
ppl'o. Et ait ad vniuersum israel: Separamini
vos in partem vnā ⁊ ego cū ionatha filio meo
ero ī pte altera. Responditqꝫ populus ad saul:
Qḋ bonuꝫ tibi videt' in oculis tuis fac. Et dixit
ad dn̄m deuꝫ israel. Dn̄e deus israel da iudiciū
quid est ꝙ non responderis seruo tuo hodie. Si
in me aut in ionatha filio meo est iniquitas hec
da ostensionē: Aut si hec iniquitas est ī populo
tuo: da sanctitatē. Et deprehensus est ionathas
⁊ saul: ppl's autem exiuit. Et ait saul: Mittite sor
tem inter me ⁊ inter ionathan filium meum. Et
captus est ionathas. Dixit aūt saul ad ionathā
Indica mihi qd feceris. Et idicauit ei ionathas
⁊ ait: Gustans gustaui in summitate virge que
erat in manu mea paululuꝫ mellis. Et ecce ego
morior. Et ait saul: Hec faciat mihi deus et hec
addat qa morte morieris ionatha. Dixitqꝫ po
pulus ad saul: Ergo ne ionathas morieť: qa fe
cit salutem hanc magnā in israel: Hoc nephas
est: Uiuit dn̄s: si ceciderit capillus de capite eiꝰ
in terraꝫ: quia cū deo operatus est hodie. Libe
rauit ergo populus ionathan vt non moreret'.
Recessitqꝫ saul: nec pſecutꝰ est philistijm: Por
ro philistijm abierūt ī loca sua. Et saul ꝯfirmato
regno sup isrl' pugnabat p circuitū aduersū oēs
inimicos eius contra moab ⁊ filios ammon et
edom ⁊ reges soba ⁊ philisteos et quocunqꝫ se
verterat: superabat. Cōgregatoqꝫ exercitu per
cussit amalech: ⁊ eruit isrl' de manu vastatorū
eius. Fuerunt autem filij saul ionathas ⁊ iesui ⁊
melchisua: ⁊ nomina duaꝝ filiarum eius nomē
primogenite merob ⁊ nomen minoris michol:
⁊ nomen vxoris saul achinoem filia achimaas
Et nomē p̄ncipis milicie eius abner filius ner:
patruelis saul. Porro cis fuit pater saul et ner
pater abner filius abiel. Erat aūt bellū potens
aduersum philisteos: oīnibus diebus saul. Nā
quēcunqꝫ viderat saul viꝝ fortem et aptum ad
prelium: sociabat eum sibi. XV

Et dixit samuel ad saul: me misit dominꝰ
vt vngerem te in regem super populuꝫ

eius israel:nunc ergo audi vocez domini. Hec
dicit dominus exercituum:recensui quecūqz fe
cit amalech israeli quomodo restitit ei in via cū
ascenderet de egypto. Nūc ergo vade ⁊ percute
amalech ⁊ demolire vniuersa eius: non parcas
ei ⁊ non concupiscas ex reb⁹ ipsius aliquid: sed
interfice a viro vsqz ad mulierem et paruulum
atqz lactātē:bouem ⁊ ouem:camelū ⁊ asinum.
precepit itaqz saul populo:⁊ recensuit eos quasi
agnos ducenta milia peditū:⁊ decem milia vi
roꝝ iuda. Cūqz venisset saul vsqz ad ciuitatē
amalech:tetendit insidias in torrente. Dixitqz
saul cineo: Abite:recedite atqz discedite ab ama
lech:ne forte inuoluam te cū eo. Tu enim fecisti
misericordiam cū oībus filijs israel:cum ascē
derēt de egypto. Et recessit cine⁹ de medio ama
lech. Percussitqz saul amalech ab euila: donec
venias sur que est e regione egypti. Et apprehē
dit agag regem amalech viuū. Omne autem
vulgus interfecit in ore gladij: et pepercit saul et
populus agag:⁊ optimis gregibus ouiū ⁊ ar
mentoꝝ ⁊ vestibus ⁊ arietibus ⁊ vniuersis que
pulchra erant:nec voluerūt disperdere ea. Quic
quid ergo vile fuit ⁊ reprobū:hoc demoliti sunt
Factum est aūt verbū domini ad samuel dicēs:
Penitet me ꝙ constituerim saul regem quia de
reliquit me et verba mea opere non impleuit.
Contristatusqz est samuel et clamauit ad domi
nū tota nocte. Cūqz de nocte surrexisset samuel
vt iret ad saul mane:nunciatū est samueli eo ꝙ
venisset saul in carmelū:⁊ erexisset sibi fornicē
triumphalē ⁊ reuersus transisset:descēdissetqz
in galgala. Venit ergo samuel ad saul: ⁊ saul of
ferebat holocaustū domino de initijs predarū
que attulerat ex amalech:⁊ cū venisset samuel
ad saul:dixit ei saul: Benedict⁹ tu dño. Imple
ui verbum domini. Dixitqz samuel ⁊ que ē hec
vox gregum que resonabat in auribus meis et
armentorū quā ego audio. ⁊ ait saul: De ama
lech adduxerūt ea. Pepercit enim populus me
lioribus ouibus ⁊ armentis vt immolarentur
domino deo tuo: reliqua vero occidimus. Ait
autem samuel ad saul:Sine me indicabo tibi q̄
locutus sit dominus ad me nocte. Dixitqz ei:
Loquere. ⁊ ait: Nōne cū paruulus esses in ocu
lis tuis:caput in tribubus israel factus es. Vn
xitqz te dominus in regem super israel: ⁊ misit
te dominus in viam. ⁊ ait: Vade ⁊ interfice pec
catores amalech et pugnabis contra eos vsqz
ad internitionem eorum. Quare ergo non audi
sti vocem domini:sed versus ad predam es: et
fecisti malum in oculis domini: Et ait saul ad sa
muelem: Immo audiui vocē domini: et ambu
laui in via per quā misit me dominus: ⁊ addu
xi agag regē amalech: ⁊ amalech interfeci. Tu
lit autem de preda populus oues et boues pri
mitias eorū que cesa sunt vt immolet domino
deo suo in galgalis. ⁊ ait samuel: Nūquid vult
dominus holocausta aut victimas et nō pot⁹
vt obediatur voci domini: Melior est enim obe
dientia q̄z victime: ⁊ auscultare magis q̄z offer
re adipem arietum: quoniam quasi peccatum
ariolandi est repugnare: ⁊ quasi scelus idolatrie
nolle acquiescere. Pro eo ergo ꝙ abiecisti sermo
nem domini:abiecit te dominus ne sis rex. Di
xitqz saul ad samuelem. Peccaui:quia preuari
catus sum sermonē domini ⁊ verba tua: timēs
populum ⁊ obediens voci eorū. Sed nunc por
ta queso peccatum meū ⁊ reuertere mecum vt
adorem dominum. Et ait samuel ad saul: Non
reuertar tecum:quia proiecisti sermonē domini
⁊ proiecit te dominus:ne sis rex super israel. Et
Conuersus est samuel vt abiret. Ille autem ap
prehendit summitatem palij eius: que ⁊ scissa ē
⁊ ait ad eum samuel: Scidit dominus regnum
israel a te hodie ⁊ tradidit illud proximo tuo me
liori te. Porro triumphator in israel nō parcet
⁊ penitudine non flectetur. Neqz enim homo est
vt agat penitentiā. At ille ait: Peccaui: sed nūc
honora me coram senioribus populi mei ⁊ corā
israel: ⁊ reuertere mecum vt adorem dominum
deum tuum. Reuersus ergo samuel: secutus ē
saulem. Et adorauit saul dominum. Dixitqz sa
muel: Adducite ad me agag regē amalech. Et
oblatus est ei agag pinguissimus tremens: ⁊ di
xit agag: Siccine separat amara mors. Et ait sa
muel: Sicut fecit absqz liberis mulieres gladi⁹
tuus: sic absqz liberis erit inter mulieres mater
tua. Et in frustra concidit eum samuel coram dño
in galgalis. Abijt autē samuel in ramatha: saul
vero ascendit in domum suā in gabaa. Et non
vidit samuel vltra saul vsqz in diem mortis sue.
Verūtamen lugebat samuel saul: quoniam do
minum penitebat ꝙ constituisset regem saul su
per israel.

XVI

Dixitqz dominus ad samuelem: Vsqueq̊
tu luges saul: cum ego proiecerim eum
ne regnet super israel: Imple cornu tuū
oleo: ⁊ veni vt mittam te ad isai bethleemiten.
Prouidi enim in filijs eius mihi regē. Et ait sa
muel: Quomodo vadam: Audiet enim saul: et
interficiet me. Et ait domin⁹: Vitulū de armē
to tolles in manu tua: ⁊ dices: Ad immolandū
domino veni: et vocabis isai ad victimam. Et
ego ostendam tibi quid facias ⁊ vnges quēcun
qz monstrauero tibi. Fecit ergo samuel sicut lo
cutus est ei dominus. Venitqz in bethleem.
et ammirati sunt seniores ciuitatis: occurren
tes ei. Dixeruntqz: Pacificus ne est ingres
sus tuus. Et ait: Pacificus ad immolandum
domino veni. Sanctificamini: et venite mi

cum vt immolem. Sanctificauit ergo isai ⁊ filios
eius ⁊ vocauit eos ad sacrificium. Cumq; ingressi
essent vidit heliab: ⁊ ait. Nū coram domino est
christus eius. Dixit dominus ad samuelem. Ne
respicias vultū eius: neq; altitudinē stature eius
qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitum hominis ego
iudico. Homo enim videt ea que parent. domi
nus autē intuetur cor. ⁊ vocauit isai aminadab ⁊
adduxit eum coram samuele: Qui dixit: Nec hūc
elegit dn̄s. Adduxit autē isai samma: de quo ait:
etiam hunc non elegit dn̄s. Adduxit itaq; isai
septem filios suos coram samuel. Et ait samuel
ad isai: Non elegit dominus ex istis. Dixitq; sa
muel ad isai: Nūquid iam completi sunt filij: Qui
respōdit: Adhuc reliquus est paruulus ⁊ pascit
oues. Et ait samuel ad isai: Mitte ⁊ adduc eum.
Nec eni discumbemus priusq; huc ille veniat.
Misit ergo ⁊ adduxit eū. erat autē rufus ⁊ pul
cher aspectu: decoraq; facie. ⁊ ait dn̄s: Surge et
vnge eum: Ipse est enim. Tulit ergo samuel cornu
olei: ⁊ vnxit eum in medio fratrum eius: ⁊ dire
ctus est sp̄us dn̄i a die illa in dauid: ⁊ deinceps.
Surgensq; samuel abijt in ramatha. Spiritus
autem dn̄i recessit a saul ⁊ exagitabat eum spi
ritus nequā a dn̄o. Dixeruntq; serui saul ad eū
ecce spiritus dn̄i malus exagitat te. Jubeat do
minus noster rex ⁊ serui tui qui coram te sunt:
querent hoiem scientem psallere cithara: vt qn̄
arripuerit te spirit⁹ dn̄i malus: psallat manu sua
⁊ leuius feras: ⁊ ait saul ad seruos suos. Proui
dete ergo mihi aliquē bene psallentē ⁊ adducite eū
ad me: ⁊ respondēs vnus de pueris ait: ecce vi
di filium isai bethleemiten scientē psallere ⁊ for
tissimum robore: ⁊ virū bellicosum: ⁊ prudentem
i verbis ⁊ virū pulchrum: ⁊ dn̄s est cū eo. Misit
ergo saul nuncios ad isai dicens. Mitte ad me
dauid filium tuū qui est in pascuis. Tulit itaq;
isai asinum plenū panis: ⁊ lagenam vini: ⁊ hedū
de capris vnum ⁊ misit per manū dauid filij sui
sauli: ⁊ venit dauid ad saul: ⁊ stetit coram eo. At
ille dilexit eum nimis: ⁊ factus est eius armiger
Misitq; saul ad isai dicens: Stet dauid in cōspe
ctu meo: Inuenit eni grām in oculis meis. Igitur
qn̄cūq; sp̄us dn̄i mal⁹ arripiebat saul: dauid tol
lebat citharā ⁊ percutiebat manu sua ⁊ refocillabat
saul ⁊ leui⁹ hēbat: recedebat. n. ab eo sp̄us mal⁹

Ongregātes āt philistijm agmi XVII
na sua in prelium conuenerūt in sochot
iude ⁊ castrametati sunt inter sochot: et
azecha in finibus domim. Porro saul ⁊ viri is
rael congregati venerunt in valle terebinthi
⁊ direxerunt aciem ad pugnandū contra philistijm
⁊ philistijm stabant sup montem ex parte hac:
⁊ israel stabat supra mōtē ex altera parte: vallisq;
erat inter eos: ⁊ egressus est vir spuri⁹ de castris
philistinorum noie goliath de geth: altitudinis sex
cubitorum ⁊ palmo: ⁊ cassis erea sup caput eius: ⁊ lo
rica hamata induebatur. Porro pōdus lorice eius
quinq; milia siclorum eris erat: ⁊ ocreas ereas ha
bebat in cruribus: ⁊ clypeus ereus tegebat hu
meros eius. Hastile autem haste eius erat qua
si liciatorium texentium. Ipsū aūt ferrum haste
eius sexcentos siclos habebat ferri: et armiger
eius antecedebat eū. Stansq; clamabat aduer
sum phalangas israel: ⁊ dicebat eis: Quare ve
nistis parati ad preliū: Nunquid ego nō sum phi
listeus ⁊ vos serui saul: Eligite ex vobis virum
⁊ descendat ad singulare certamen. Si quiuerit
pugnare mecum ⁊ percusserit me: erimus vobis
serui. Si autem ego preualuero ⁊ percussero eū
vos serui eritis ⁊ seruietis nob. Et aiebat phili
ste⁹. Ego exprobraui agminibus israel hodie.
Date mihi virum: ⁊ ineat mecum singulare cer
tamen. Audiens autem saul ⁊ omēs israelite ser
mōes philistei huiuscemodi stupebāt. Et metue
bant nimis. Dauid autem erat filius viri effra
tei de quo supra dictum est: de bethleem iuda:
cui nomē erat isai: qui habebat octo filios: ⁊ erat
vir in diebus saul senex ⁊ grandeuus inter viros.
Abierunt aūt tres filij eius maiores post saul in
prelium: ⁊ nomina trium filiorum eius qui perrexe
runt ad bellum: heliab primogenitus: ⁊ secūdus
aminadab: tertius quoq; samma. Dauid autē
erat minimus. Tribus ergo maioribus secutis sau
lem: abijt dauid ⁊ reuersus est a saul vt pasceret
gregem patris sui in bethleem. Procedebat vero
philisteus mane ⁊ vespere ⁊ stabat quadraginta
diebus. Dixit autem isai ad dauid filium suum.
Accipe fratribus tuis ephi polente et decem pa
nes istos: ⁊ curre in castra ad fratres tuos: et de
cem formellas casei: has deferes ad tribunum et
fratres tuos visitabis: si recte agāt ⁊ cū quibus
ordinati sunt disce. Saul autem et illi omēs filij
israel in valle terebinthi pugnabant aduersum
philistijm. Surrexit itaq; dauid mane: ⁊ com
mendauit gregem custodi ⁊ onustus abijt sicut
preceperat ei isai: ⁊ venit ad locum magala ⁊ ad
exercitum: qui egressus ad pugnam: vociferat⁹
erat in certamine. Direxerat eni aciem israel sed
⁊ philistijm ex aduerso fuerāt preparati. Dereli
quens ergo dauid vasa que attulerat sub manu
custodis ad sarcinas cucurrit ad locum certami
nis: ⁊ interrogabat si omnia recte agerent erga
fratres suos. Cūq; adhuc ille loqueretur eis ap
paruit vir ille spurius ascendens goliath nomie
philisteus de geth: de castris philistinorum: ⁊ lo
quente eo hoc eadē verba: audiuit dauid. Omēs
autem israelite cum vidissent virum fugerunt
a facie eius: timentes eum valde: et dixit vnus
quispiam de israel: Nū vidisti virum hunc qui
ascēdit: ad exprobrandū enim israel ascēdit. Virum
ergo q percusserit eum ditabit rex diuitijs magnis: ⁊

filiã suã dabit ei: ⁊ domũ pr̃is eius faciat absq3 tributo in israel. Et ait dauid ad viros q̃ stabãt secum dicens: Quid dabit̃ viro q̃ pcusserit phi listeũ hunc: ⁊ tulerit opprobriũ de israel? Quis est eni hic philisteus icircũcisus q̃ exprobrauit aciem dei viuentis? Referebat aũt ei populus eundẽ sermonẽ dicẽs: Hec dabunt̃ viro: q̃ pcus serit eũ. Quod cũ audisset heliab frat̃ eius maior loquẽte eo cũ alijs: iratus est cõtra dauid ⁊ ait: Quare venisti ⁊ q̃re dereliq̃sti paucULAS oues illas in deserto: Ego noui supbiam tuã ⁊ neq̃tiã cordis tui: q̃ ꝫ vt videres preliũ descendisti. Et dixit dauid: Quid feci? Nunq̃d non ṽbum est? Et declinauit paululũ ab eo ad aliũ. Dixitq3 eũ dem sermonez. Et r̃ndit ei populus ṽbum sicut prius. Audita sunt aũt ṽba que locut⁹ ẽ dauid: ⁊ annunciata in ꝯspectu saul. Ad quẽ cũ fuissz ad ductus: locutus est ei: Nõ ꝯcidat cor cuiusq̃3 in eo. Ego seruus tuus vadã ⁊ pugnabo aduersus philisteũ. Et ait saul ad dauid: Nõ vales resistẽ philisteo isti: nec pugnare aduersus eũ: q2 puer es. Hic aũt vir bellator est ab adolescentia sua. Dixitq3 dauid ad saul: Pascebat seru⁹ tu⁹ pr̃is sui gregem: ⁊ veniebat leo vel vrsus ⁊ tollebat arietem de medio gregis: ⁊ psequebar eos ⁊ p cutiebaz eruebãq3 de ore eoꝝ. Et illi ꝯsurgebãt aduersum me: ⁊ apprehendebã mentũ eoruz ⁊ suffocabã: interficiebãq3 eos. Nã ⁊ leonẽ ⁊ vrsũz interfeci ego seruus tuus. Erit igit̃ ⁊ philisteus hic incircũcisus quasi vnus ex eis. Nũc vadaz ⁊ auferã opprobriũ ppli. Quõ qs ẽ iste philiste⁹ incircũcisus: q̃ ausus est maledicẽ exercitui dei viuẽtis? Et ait dauid: Dñs q̃ eripuit me de ma nu leõis ⁊ de manu vrsi: ipse me liberabit d̃ ma nu philistei huius. Dixit autem saul ad dauid: Uade: ⁊ dñs tecũ sit. Et induit saul dauid vesti mentis suis: ⁊ iposuit galeã ereã sup caput ei⁹ ⁊ vestiuit eũ lorica. Accinct⁹ ẽ g̃ dauid gladio ei⁹ sup vestem suã: cepit tẽptare si armatus posset incedere. Nõ eni habebat ꝯsuetudinẽ. Dixitq3 dauid ad saul: Non possum sic incedere: q2 non vsum habeo. Et deposuit ea. Et tulit baculũ suũ quẽ semp hẽbat in manibus: ⁊ elegit sibi q̃nq3 lympidissimos lapides de torrente: ⁊ misit eos ĩ peram pastoralẽ quã hẽbat secũ: ⁊ fundã manu tulit. ⁊ pcessit aduersum philisteũ. Ibat aũt phi listeus incedens ⁊ appropinquans aduersum dauid: ⁊ armiger eius ante eũ. Cũq3 inspexisset eũ philisteus ⁊ vidisset dauid: despexit eũ. Erat aũt ẽ adolescens rufus ⁊ pulcer aspectu. Et dixit philisteus ad dauid: Nũq̃d ego canis suz q̃ tu venis ad me cũ baculo? Et maledixit philisteus dauid in dijs suis. Dixitq3 ad dauid: Ueni ad me: ⁊ dabo carnes tuas volatilib⁹ celi ⁊ bestijs terre. Dixit aũt dauid ad philisteum: Tu venis ad me cũ gladio ⁊ hasta ⁊ clypeo: ego aũt venio ad te ĩ noĩe dñi exercituũ dei agminũ israel q̃b⁹ exprobrasti hodie: ⁊ dabit te dñs in manu mea ⁊ pcutiã te: ⁊ auferaz caput tuũ a te. Et dabo ca dauera castroꝝ philistijm hodie volatilib⁹ celi ⁊ bestijs terre: vt sciat oĩs terra. q2 est dñs deus in israel. ⁊ nouerit vniuersa eccl̃ia h̃: q2 non ĩ gla dio nec in hasta saluat dñs. Ipsius eni ẽ belluz ⁊ tradet vos in manus n̄ras. Cum g̃ surrexisset philisteus ⁊ veniret ⁊ appropinq̃ret ꝯtra dauid festinauit dauid ⁊ occurrit ad pugnã ex aduerso philistei. Et misit manũ suã in perã: tulitq3 vnũ lapidẽ ⁊ funda iecit: ⁊ circũducens pcussit eũ in fronte: ⁊ infixus est lapis ĩ fronte eius: ⁊ cecidit in faciem suã sup terrã. Preualuitq3 dauid ad uersum philisteũ in funda ⁊ lapide: pcussumq3 philisteũ interfecit. Cũq3 gladiũ non haberet in manu dauid: cucurrit ⁊ stetit sup philisteũ: ⁊ tu lit gladiũ eius ⁊ eduxit eũ de vagina sua: ⁊ inter fecit eũ presciditq3 caput eius. Uidentes autez philistijm q̃ mortu⁹ esset fortissimus eoꝝ fuge runt. Et ꝯsurgentes viri israel ⁊ iuda vociferati sunt: ⁊ psecuti sunt philisteos vsq3 dũ venirent in vallẽ ⁊ vsq3 ad portas accharon. Cecideruntq3 vulnerati de philistijm in via sarim: et vsq3 ad geth: ⁊ vsq3 ad accharon. Et reuertẽtes filij isrl̃ postq̃3 psecuti sunt philisteos: inuaserũt castra eoꝝ. Assumẽs aũt dauid caput philistei: attulit illud in hierusalẽ: arma ṽo eius posuit in taber naculo suo. Eo aũt tẽpore q̃ viderat saul dauid egredientẽ ꝯtra philisteũ ait ad abner p̃ncipez militie sue. De q̃ stirpe descendit h̃ adolescẽs? Dixitq3 abner: Uiuit aĩa tua rex si noui. Et ait rex: Interroga tu cu⁹ filius sit iste puer. Cũq3 re gressus eẽt dauid pcusso philisteo: tulit eũ abner ⁊ introduxit corã saule: caput philistei hñtez in manu sua. Et ait ad euz saul: De q̃ ꝓgenie es o adolescens? Dixitq3 dauid: Filius serui tui isai bethleemite ego sum.

XVIII

Et factũ est cuz cõplesset loq̃ ad saul. aĩa ionathe conglutinata est aĩe dauid: ⁊ di lexit eũ ionathas quasi aĩam suã. Tulit q3 eũ saul ĩ die illa: ⁊ nõ ꝯcessit ei vt reuerteret̃ ĩ domũ patris sui. Inierũt aũt dauid ⁊ ionathas fedus. Diligebat eni eum quasi aĩam suaz. Nã expoliauit se ionathas tunica qua erat indutus ⁊ dedit eã dauid: ⁊ reliqua vestimenta sua vsq3 ad gladiũ ⁊ arcũ suum: ⁊ vsq3 ad baltheũ. Egre diebat̃ q̃3 dauid ad oĩa quecunq3 misisset eum saul: ⁊ prudent̃ se agebat. Posuitq3 eũ saul sup viros belli: ⁊ acceptus erat ĩ oculis vniuersi po puli: maxieq3 in cõspectu famuloꝝ saul. Porro cuz reuerteret̃ percusso philisteo dauid: ⁊ ferret caput eius in hierusalẽ. egresse sunt mulieres de vniuersis vrbib⁹ israel cantantes: chorosq3 du centes ĩ occursuz saul regis in tympanis letície ⁊ in sistris: ⁊ precinebãt mulieres ludẽtes atq3

dicētes: Percussit saul mille ⁊ dauid decē milia
Iratus ē aūt saul nimis: ⁊ displicuit ī oculis eius
iste sermo. Dixitq₃: Dederūt dauid decē milia:
⁊ mihi mille dederūt. Quid ei superest nisi solū
regnū. Nō rectis ergo oculis saul aspiciebat dauid
a die illa ⁊ deinceps. Post diem aūt alteram in
uasit spūs dei malus saul: ⁊ ꝓphetabat ī medio
dom⁹ sue. Dauid aūt psallebat manu sua sicut
per singulos dies. Tenebatq₃ saul lanceā et mi
sit eam: putans q̄ cōfigere posset dauid cū₃ pa
riete: ⁊ declinauit dauid a facie eius secundo: et
timuit saul dauid: eo q̄ esset dn̄s cū eo ⁊ a se re
cessisset. Amouit ergo eū saul a se: ⁊ fecit eū₃ tri
bunū sup mille viros ⁊ egrediebat̄ ⁊ intrabat ī
cōspectu ppli. In omnibus q̄₃ viis suis dauid
prudenter agebat: ⁊ dn̄s erat cū eo. Vidit itaq₃
saul q̄ prudens esset nimis ⁊ cepit cauere eum.
Oīs aūt isrl' ⁊ iuda diligebat dauid. Ipse autē₃
ingrediebat̄ ⁊ egrediebat̄ ante eos. Dixitq₃ saul
ad dauid: Ecce filia mea maior merob: ip̄a₃ da
bo tibi vxorē₃: tm̄modo esto vir fortis ⁊ pliare
bella dn̄i. Saul autem reputabat dicens: Non
sit manus mea in eo: sed sit sup eū manus phili
stinoꝝ. Ait aūt dauid ad saul. Quis ego sū₃ aut
que est vita mea: aut cognatio pr̄is mei in isrl':
vt fiā gener regis. Factū ē aūt tp̄s cum deret dari
merob filiā saul dauid: data ē hadrieli molathi
te vxor. Dilexit aūt dauid michol filiā saul alterā
⁊ nūciatū ē saul ⁊ placuit ei: dixitq₃ saul: dabo eā
illi vt fiat ei in scādalū: ⁊ sit sup eū man⁹ philisth
noꝝ. Dixitq₃ saul ad dauid: ī duab⁹ gener me⁹
eris hodie: ⁊ mādauit saul s̄uis suis: Loquimi
ni ad dauid clam me dicentes: Ecce places regi: et
oēs serui eius diligunt te. Nūc ergo esto gener
regis ⁊ locuti sunt serui saul ī aurib⁹ dauid oīa
verba hec: ⁊ ait dauid. Nū parum videt̄ vobis
generū eē regis: ego aūt sum vir paup ⁊ tenuis
⁊ renunciauerūt serui saul dicētes: Huiuscemōi
verba locutus est dauid. Dixit autē saul: Sic lo
quimini ad dauid. Nō h₃ rex sponsalia necesse
nisi tm̄ centū preputia philistinoꝝ: vt fiat vltio
de inimicis regis. Porro saul cogitabat dauid
tradē in manus philistinoꝝ. Cūq₃ renūciassent
serui eius dauid verba que dixerat saul placuit
sermo in oculis dauid vt fieret gener regis: ⁊ p⁹
paucos dies surgens dauid abijt in accharon
cum viris q̄ sub eo erant ⁊ pcussit ex philistijm
ducentos viros: ⁊ attulit eoꝝ preputia ⁊ ānume
rauit ea regi: vt eēt gener eius. Dedit itaq₃ saul
ei michol filiam suā vxorē: ⁊ vidit saul ⁊ itellexit
q̄ dn̄s esset cū dauid. Michol aūt filia saul dili
gebat eū: ⁊ saul magis cepit timē dauid. Factus
q₃ est saul inimic⁹ dauid cūctis diebus: ⁊ egressi
sunt p̄ncipes philistinoꝝ. A p̄ncipio aūt egres
sionis eoꝝ: prudētius se gerebat dauid q̄₃ oēs
viri saul: ⁊ celebre factū ē nomē ei⁹ nimis. XIX

L Ocutus ē aūt saul ad ionathan filiū suū₃
⁊ ad oēs s̄uos suos vt occiderēt dauid.
Porro ionathan filius saul diligebat da
uid valde: ⁊ indicauit ionathas dauid dicens:
Querit saul pr̄ meus occidere te. Quapropter
obserua te queso mane: ⁊ manebis clā ⁊ abscon
deris: ego aūt egrediens stabo iux̄ pr̄em meū₃
in agro vbicūq₃ fuerit: ⁊ ego loquar de te ad pa
trem meū ⁊ q̄dcūq₃ videro nūciabo tibi. Locu
tus est ergo ionathas de dauid bona ad saul pr̄em
suū. Dixitq₃ ad eū. Ne pecces rex in s̄uū tuum
dauid: qr̄ non peccauit tibi: ⁊ opa eius bona sūt
tibi valde: ⁊ posuit aīam suā in manu sua ⁊ per
cussit philisteū: ⁊ fecit dn̄s salutē magnam vni
uerso israeli. Vidisti ⁊ letatus es: Quare ergo pec
cas in sanguine inocēo interficiēs dauid qui est
absq₃ culpa. Qd̄ cū audisset saul: placatus voce
ionathe iurauit. Viuit dn̄s: qr̄ non occidet̄. Vo
cauit itaq₃ ionathas dauid: ⁊ indicauit ei oīa
verba hec: ⁊ introduxit ionathas dauid ad saul
⁊ fuit aū eū sicut erat heri ⁊ nudiustertius. Mo
tum est aūt rursum bellū₃: ⁊ egressus dauid pu
gnauit aduersū₃ philistijm: percussitq₃ eos pla
ga magna: ⁊ fugerūt a facie eius ⁊ factus ē spūs
dn̄i malus in saul. Sedebat aūt in domo sua: et
tenebat lanceā. Porro dauid psallebat ī manu
sua. Nisusq₃ est saul configere dauid lancea ī pa
riete: ⁊ declinauit dauid a facie saul. Lancea aūt
casso vulnere perlata est ī pariete: ⁊ dauid fugit
⁊ saluat⁹ ē nocte illa. Misit ergo saul satellites suos
nocte in domū dauid vt custodirent eū ⁊ interfi
ceret̄ mane. Qd̄ cū annunciasset dauid michol
vxor sua dicēs. Nisi saluaueris te nocte hac cras
morieris: deposuit eum p fenestrā₃. Porro ille
abijt et aufugit: atq₃ saluatus est. Tulit autem
michol statuā ⁊ posuit eā sup lectū: ⁊ pellem pi
losam capraꝝ posuit ad caput eius: ⁊ opuit eā₃
vestimentis. Misit aūt saul apparitores q̄ rape
rēt dauid: ⁊ responsū₃ ē q̄ egrotaret. Rursum
q₃ misit saul nuncios vt viderent dauid dicens
Afferte eū ad me ī lecto vt occidat̄. Cūq₃ venis
sent nuncij inuentū est simulacrū sup lectum: ⁊
pellis caprarum ad caput eius. Dixitq₃ saul ad
michol: Quare sic illusisti mihi ⁊ dimisisti inimi
cū meū vt fugeret: ⁊ r̄ndit michol ad saul. Quia
ipse locutus est mihi dicēs: Dimitte me aliogn
interficiā te. Dauid aūt fugiēs saluatus est: ⁊ ve
nit ad samuel in ramatha ⁊ nunciauit ei omnia
que fecerat sibi saul: ⁊ abierunt ipse ⁊ samuel: et
morati sunt in naioth. Nūciatum est aūt sauli a
dicētib⁹: ecce dauid in naioth ī ramatha. Misit
ergo saul lictores vt raperent dauid. Qui cum
vidissent cuneū ꝓphetaꝝ vaticinātiū: ⁊ samuelē
stantem sup eos: factus est etiā spūs dn̄i in illis
⁊ ꝓphetare ceperūt etiam ipsi. Qd̄ cū nūciatū₃
esset sauli: misit ⁊ alios nuncios. Prophetaue

runt aũt ⁊ illi: ⁊ rursum misit saul tertios nũcios
qui ⁊ ipsi ꝓphauerunt: ⁊ iratus iracundia saul:
abijt etiam ⁊ ipse in ramatha: et vẽit vsqȝ ad ci
sternam magnã que est in sochot: et iterrogauit
⁊ dixit. In q̃ loco sunt samuel ⁊ dauid. dictũqȝ ẽ
ei. ecce in naioth sunt i ramatha ⁊ abijt i naioth
in ramatha: ⁊ factus est etiã sup eum spũs dñi:
⁊ ambulauit ingrediens: ⁊ ꝓphabat vsqȝ dum
veniret in naioth in ramatha: et expoliauit etiã
ipse se vestimẽtis suis ⁊ ꝓphauit cũ ceteris corã
samuel: ⁊ cecinit nudus tota die illa ⁊ nocte. Vñ
⁊ exiuit puerbiũ. Nũ ⁊ saul inť ꝓphas. XX

Fugit aũt dauid d' naioth q̃ ẽ i ramatha
veniensqȝ locutus est coram ionatha.
Quid feci. Que est iniqtas mea ⁊ quod
pctm̃ meum in prẽm tuũ: qr querit aiam meã
Qui dixit ei: Absit a te non morieris: neqȝ enĩ
faciet pr̃ meus qcq̃ȝ grãde vel paruũ: nisi prius
indicauerit mihi. Hunc ḡ celauit a me pr̃ meus
sermonem tñmodo. Nequaq̃ȝ enĩ erit istud: et
iurauit rursum dauid: ⁊ ait ille. Scit profecto pr̃
tuus q̄ inueni grãm in oculis tuis: ⁊ dicet: Ne
sciat hoc ionathas ne forte tristet. Quinimo vi
uit dñs ⁊ viuit aĩa tua: qr vno tñ vt ita dicam
gradu ego morsqȝ diuiduntur: et ait ionathas
ad dauid: Quodcũqȝ dixerit mihi aĩa tua: faciã
tibi. Dixit aũt dauid ad ionathan: ecce kalende
sunt crastino: et ego ex more sedere soleo iuxta
regem ad vescendũ. Dimitte ḡ me vt abscõdar
in agro vsqȝ ad vesperã diei tertie. Si respiciẽs
requisierit me pr̃ tuus: rñdebis ei: Rogauit me
dauid vt iret celerit' in bethleẽ ciuitatẽ suã: qa
victime solẽnes ibi sunt vniuersis cõtribulib'
suis. Si dixerit bñ: pax erit suo tuo. Si ãt fuerit
irat': scito qr ꝯpleta ẽ malicia ei': fac ḡ miaȝ i s
uũ tuũ qr fed' dñi me famulũ tuũ tecũ ĩre fecisti
Si ãt ẽ iniqtas aliq̃ i me tu me interfice: ⁊ ad prẽȝ
tuũ introducas me: ⁊ ait ionathas: Absit h a me.
Neqȝ n. fieri pt vt si certe cogñuero ꝯpletã eẽ prĩs
mei maliciã ꝯtra te: ñ ãnunciẽ tibi. Rñditqȝ da
uid ad iõathã: Quis rñũciabit mihi si qd forte
rñderit tibi paĩ tuus dure de me: ⁊ ait ionathas
ad dauid. Ueni ⁊ egrediamur foras in agrum.
Cũqȝ exissent ambo in agrum: ait ionathas ad
dauid. Dñe deus isrl' si inuestigauero sñiaȝ prĩs
mei crastino vel perendie: ⁊ aliqd boni fuerit su
per dauid ⁊ non statim misero ad te ⁊ notũ tibi
fecero: h faciat deus ionathe ⁊ h augeat. Si aũt
pseueraũerit prĩs mei malicia aduersuȝ te: reue
labo aurẽ tuã ⁊ dimittã te vt vadas in pace: et
sit dñs tecũ sicut fuit cũ prẽ meo: ⁊ si vixero: faci
es mihi miam dñi: si ꝟo mortuus fuero: nõ au
feres miaȝ tuam a domo mea vsqȝ in sempiter
num: Aut si non fecero qñ eradicauerit dñs ini
micos dauid vnũquẽqȝ de terra auferat iona
than de domo sua: ⁊ requirat dñs de manu inimi

coꝝ dauid. Pepigit ḡ ionathas fedus cum do
mo dauid: ⁊ reqsiuit dñs de manu inimicorum
dauid: ⁊ addidit ionathas deierare dauid eo q̄
diligeret illũ. Sicut enĩ aiam suaȝ ita diligebat
eum. Dixitqȝ ad eum ionathas: Cras kl'e sunt
⁊ requireris. Requiret enĩȝ sessio tua vsqȝ perẽdie.
Descendes ergo festinus ⁊ venies in locuȝ vbi
celandus es in die qñ opari licet: et sedebis iux'
lapidem cui nomẽ est ezel. Et ego tres sagittas
mittam iuxtam eũ: ⁊ iaciam quasi exercens me
ad signũ. Mittam q̃ȝ ⁊ pueꝝ dicens ei: Uade ⁊
affer mihi sagittas. Si dixero pueros: ecce sagit
te intra te sunt: tolle eas: tu veni ad me: qa pax
tibi est ⁊ nihil est mali viuit dñs. Si aũt sic locu
tus fuero puero: ecce sagitte vltra te sunt: vade
in pace: qr dimisit te dñs. De ꝟbo aũt qd locuti
sumus ego ⁊ tu: sit dñs int' me ⁊ te vsqȝ in sem
piternũ. Absconditus est ḡ dauid in agro: ⁊ vene
runt kalende: ⁊ sedit rex ad comedendũ panem.
Cũqȝ sedisset rex sup cathedram suam sm con
suetudinẽ q̃ erat iux' parietẽ: surrexit ionathas ⁊
sedit abner ex latere saul: vacuusqȝ apparuit lo
cus dauid ⁊ non est locutus saul qcq̃ȝ in die illa.
Cogitabat enĩ q̄ forte euenisset ei vt nõ eẽt mũ
dus nec purificatus. Cũqȝ illuxisset dies secũda
post kl'as rursus apparuit vacuus locus dauid.
Dixitqȝ saul ad ionathã filiũ suũ: cur ñ vẽit fili'
isai: nec heri nec hodie ad vescendum. Rñditqȝ
ionathas sauli: Rogauit me obnixe vt iret i be
thelee m: ⁊ ait. Dimitte me: qr ñ sacrificiũ solẽne
est in ciuitate mea vnus de fratrib' meis accersi
uit me. Nunc ḡ si inueni grãȝ in oculis tuis: va
dam cito ⁊ videbo frẽs meos. Ob hanc cãm nõ
venit ad mensam regis. Iratus aũt saul aduer
sum ionathan: dixit ei: Fili mulieris vltro virũ
rapientis: nũqd ignoro qr diligis filiũ isai in cõ
fusionẽ tuã: ⁊ in ꝯfusionẽȝ ignominiose mrĩs tue
Omnibus enĩ diebus qb' filius isai vixerit sup
terrã: non stabilieris tu neqȝ regnũ tuuȝ. Itaqȝ
iam nunc mitte ⁊ adduc eũ ad me: qr filius mor
tis est. Rñdens aũt ionathas sauli patri suo ait
Quare moriet': Quid fecit: Et arripuit saul lan
ceam vt percuteret eũ: ⁊ intellexit ionathas q̄ dif
finitum eẽt a prẽ suo vt interficeret dauid. Sur
rexit ḡ ionathas a mensa in ira furoris: et nõ co
medit in die kl'aꝝ secunda panẽ. Contristat' est
enim sup dauid: eo q̄ cõfudisset eũ pater suus.
Cũqȝ illuxisset manẽ. Uenit ionathas i agrum
iux' placitũ dauid: ⁊ puer paruulus cũ eo ⁊ ait ad
pueꝝ suum: Uade ⁊ affer mihi sagittas q̃s ego
iacio. Cũqȝ puer cucurrissȝ iecit aliã sagittã trãs
pueꝝ. Uẽit itaqȝ puer ad locũ iaculi qd miserat
ionathas: ⁊ clamauit iõathas p' tergũ pu eĩ: ⁊ ait
ecce ibi ẽ sagitta porro vltra te. Clamauitqȝ iteꝝ
iõathas p' tgũ puerĩ dicẽs: Festina velocit' ne stete
ris. Collegit ãt puer iõathe sagittas: ⁊ attulit ad

dñm suuz. ⁊ qd ageret penitus ignorabat. Tñ
modo eni ionathas ⁊ dauid ré nouerát. Dedit
ergo ionathas arma sua puero: ⁊ dixit ei: Uade
⁊ defer in ciuitatem. Cúq3 abisset puer surrexit
dauid ď loco q vergebat ad austrũ: ⁊ cadés ꝓn⁹
in terrá adorauit tertio. Et osculátes se alterutrũ
fleuerũt pariť: dauid aũt amplius. Dixit ẽ iona
thas ad dauid: Uade in pace. Quecũq3 iurraui
mus ambo in noíe dñi dicentes: dñs sit inť me
⁊ te: ⁊ inť semen tuũ ⁊ semen meú vsq3 in sempi
ternuz. Et surrexit dauid ⁊ abijt: sed ⁊ ionathas
ingressus est ciuitatem.

XXI

Uenit aũt dauid i nobe ad achimelech sa
cerdoté. Et obstupuit achimelech: eo ꝙ
venisset dauid ⁊ dixit ei: Quare tu solus
⁊ nullus est tecú? Et ait dauid ad achimelech sa
cerdotez: Rex ꝑcepit mihi sermoné: ⁊ dixit: Ne
mo sciat ré ꝓp quá missus es a me: ⁊ cuiusmõi
precepta tibi dederim. Ná ⁊ pueris meis ꝯdixi
in illũ ⁊ illũ locũ. Nũc ẽ si qd hés ad manũ vel
qnq3 panes da mihi: aut qcqd inueneris. Et re
spondés sacerdos ad dauid ait illi: Non habeo
laicos panes ad manũ: sed tñ pané sanctũ. Si
mũdi sunt pueri: maxie a mulierib⁹: mãducét.
Et rñdit dauid sacerdoti: ⁊ dixit ei: Et qdez si de
mulierib⁹ agiť: cótinuim⁹ nos ab heri ⁊ nudiusť
tertius qñ egrediebamur: ⁊ fuerũt vasa puerorũ
sancta. Porro via hec polluta est: sed ⁊ ipsa ho
die sanctificabiť i vasis. Dedit ergo ei sacerdos
sanctificatuz panem. Neq3 enim erat ibi panis
nisi tñ panes ꝓpositõis q sublcuati fuerát a fa
cie dñi vt poneréť panes calidi. Erat aũt ibi vir
qdaz de seruis saul in die illa intus i tabernacu
lo dñi: ⁊ nomẽ eius doech idumeus potétissim⁹
pastorũ saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit át
dauid ad achimelech. Si habes hic ad manuz
hastam aut gladiũ da mihi: qr gladiũ meũ ⁊ ar
ma mea ñ tuli mecũ. Sermo eni regis vrgebat
Et dixit sacerdos: Ecce hic gladius goliath phi
listei qué ꝑcussisti in valle terebinthi: é inolut⁹
pallio post ephot. Si istũ vis tollere: tolle. Neq3
eni hic est alius absq3 eo. Et ait dauid: Non est
huic alť similis: Da mihi eũ. Surrexit itaq3 dauid
⁊ fugit in die illa a facie saul: ⁊ venit ad achis re
gem geth. Dixeruntq3 serui achis cũ vidissent
dauid: Nũqd non iste est dauid rex terre? Nóne
huic cantabant p choros dicentes: ꝑcussit saul
mille: ⁊ dauid decé milia? Posuit aũt dauid ser
mones istos in corde suo: ⁊ extimuit valde a fa
cie achis regis geth. Et mutauit os suũ coram
achis: ⁊ collabebať inť man⁹ eorũ: ⁊ ipingebat i
ostia porte: defluebántq3 saliue eius in barbam.
Et ait achis ad seruos suos: Uidistis hoiem isa
nũ: quare adduxistis eũ ad me? An desunt nob
furiosi: qr introduxistis istũ vt fureret me pñte.
Dimittite illũ hinc ne igrediať domum meá.

Abijt ẽ dauid inde: ⁊ fugit in

XXII

speluncá odollá. Qď cuz audissent frés
eius ⁊ oís dom⁹ pãis eius descéderũt ad
eũ illuc. Et ꝯuenerũt ad eũ oés q erát i angustia
ꝯstituti: ⁊ oppssi ere alieno ⁊ amaro aĩo ⁊ fact⁹ é
eorũ ꝑnceps. Fueruntq3 cũ eo qsi qdrigéti viri. Et
ꝓfect⁹ é dauid ĩde i masphat: q́ é moab. Et dixit
ad regé moab. Maneat oro pr̃ me⁹ ⁊ mať mea
vobiscũ: donec sciá qd faciat mihi de⁹. Et reliqt
eos añ faciérégis moab. Manseruntq3 apud eũ
cunctis dieb⁹ q b⁹ dauid fuit i presidio. Dixitq3
gad ꝓpha ad dauid: Noli manere in presidio.
Proficiscere ⁊ vade in terrá iuda. Et ꝓfect⁹ est
dauid: ⁊ venit i saltú areth. Et audiuit saul ꝙ ap
paruisset dauid: ⁊ viri q erát cũ eo. Saul autem
cum maneret in gabaa ⁊ eẽt in nemore qď est in
rama: hastá manu tenens: cũctiq3 serui eius cir
cũstarent eũ: ait ad seruos suos q assistebát ei:
Audite me nunc filij gemini. Nũquid oíb⁹ vob
dabit filius isai agros ⁊ vineas ⁊ vniuersos vos
faciet tribunos ⁊ céturiones. qm̃ cóiurastis oés
aduersũz me: ⁊ nó est q mihi renũciet: maxime
cũ ⁊ filius meus fedus inierit cũ filio isai? Nó
est q vicé meaz doleat ex vobis: nec q ánunciet
mihi eo ꝙ suscitauerit filius meus seruũ meũz
aduersũz me isidiátẽ mihi vsq3 hodie. Rñdés
aũt doech idumeus q assistebat ⁊ erat p̃m⁹ inť
seruos saul: vidi inqt filiũ isai i nobe apud achi
melech filiũ achitob sacerdotez. Qui consuluit
pro eo dominũ: ⁊ cibaria dedit ei. Sed ⁊ gladiũ
goliath philistei dedit illi. Misit ẽ rex ad accer
siédũ achimelech sacerdoté filiũ achitob: ⁊ oém
domũ pãis eius sacerdotũz q erát in nobe. Qui
vniuersi venerũt ad regé. Et ait saul ad achime
lech: Audi fili achitob. Qui rñdit: Presto sum
dñe. Dixitq3 ad eũ saul: Quare coniurastis ad
uersũz me tu ⁊ filius isai: ⁊ dedisti ei panes ⁊ gla
dium: ⁊ ꝯsuluisti ꝓ eo dñm vt ꝯsurgeret aduer
sum me insidiator vsq3 hodie pmanés? Rñdésq3
achimelech regi ait: Et quis in oíbus seruis
tuis sicut dauid fidelis ⁊ gener regis: ⁊ pgés ad
imperiũ tuũ: ⁊ gliosus in domo tua? Nũ hodie
cepi pro eo cósulere dñz? Absit hoc a me. Ne su
spiceť rex aduersum seruũ suũ ré huiuscemõi in
vniuersa domo pãis mei. Nó eni sciuit seru⁹ tu⁹
qcq̃3 sup h̃ negocio: vl' modicũ vl' grãde. Dixit
q3 rex: Morte morieris achimelech: tu ⁊ oĩs
domus pãis tui. Et ait rex emissarijs q circũsta
bant eũ: Cóuertimini: ⁊ iterficite sacerdotes dñi
Nam manus eorũ cũ dauid est: scientes ꝙ fugis
set: ⁊ nó indicauerũt mihi. Noluerunt aũt serui
regis extédere manus suas i sacerdotes dñi. Et
ait rex ad doech: Cóuertere tu: ⁊ irrue in sacerdo
tes dñi. Cóuersusq3 doech idumeus irruit in sa
cerdotes: ⁊ trucidauit in die illa octogintaqnq3
viros vestitos ephot lineo. Nobe aũt ciuitatez

sacerdotū pcussit in ore gladij viros et mulieres et paruulos et lactentes: bouemq3 et asinū et ouē in ore gladij. Euadens aūt vnus filius achimelech filij achitob: cuius nomē erat abiathar: fugit ad dauid: et ānunciauit ei q̄ occidisset saul sacerdotes dn̄i. Et ait dauid ad abiathar: Sciebā enī ī die illa q̄ cum ibi eēt doech idumeus: procul dubio ānunciaret sauli. Ego sum reus oīuz aīaruz pr̄is tui. Mane mecū ne timeas. Si qs q̄sierit aīam meā: q̄ret et aīam tuā: mecūq3 seruaberis.

Et ānunciauerūt dauid dicētes: XXIII Ecce philistij oppugnāt ceilā: et diripiūt areas. Cōsuluit ḡ dauid dn̄m dicēs: Nū vadā et pcutiā philisteos istos? Et ait dn̄s ad dauid. Uade et pcuties philisteos: et saluabis ceilā. Et dixerunt viri q̄ erant cū dauid ad eum: Ecce nos hic in iudea ↄsistētes timem⁹: q̄tomagis si ierimus in ceila aduersum agmina philistinorū? Rursum ḡ dauid ↄsuluit dn̄m. Qui rn̄dens ait ei: Surge et vade in ceilam. Ego eni tradam philisteos in manu tua. Abijt ḡ dauid et viri ei⁹ in ceilam: et pugnauit aduersum philisteos. Et abegit iumēta eoꝝ et pcussit eos plaga magna: et saluauit dauid hītatores ceile. Porro eo tpe q̄ fugiebat abiathar filius achimelech ad dauid ī ceilam: ephot secū hn̄s: descenderat. Nunciatū est aūt sauli q̄ venisset dauid in ceilā. Et ait saul Tradidit eū dn̄s in manus meas: cōclususq3 ē introgressus vrbē in qua porte et sere sunt. Et pcepit saul oī pplō vt ad pugnā descēderet ī ceilā et obsideret dauid et viros eius. Qd̄ cū dauid rescisset q̄a prepararet ei saul clā malū: dixit ad abiathar sacerdotē: Applica ephot. Et ait dauid Dn̄e deus isrl̄: audiuit famaz seruus tuus q̄ disponat saul venire in ceilā: vt euertat vrbē ppt̄ me. Si tradent me viri ceile in manus eius: et si descendet saul sicut audiuit seruus tuus dn̄e isrl̄ indica seruo tuo. Et ait dn̄s: Descēdet. Dixitq3 rursum dauid: Si tradent me viri ceile et viros qui sunt mecū in manus saul? Et dixit dn̄s: Tradent. Surrexit ḡ dauid et viri eius: quasi sexcēti et egressi de ceila huc atq3 illuc vagebant īcerti. Nunciatūq3 est saul q̄ fugisset dauid de ceila et saluatus esset: q̄obrem dissimulauit exire. Morabat̄ aūt dauid in deserto in locis firmissimis: mansitq3 ī monte solitudinis ziph in mōte opaco. Querebat eū tn̄ saul cūctis diebus: et nō tradidit euz dn̄s in manus eius. Et vidit dauid q̄ egressus eēt saul vt quer̄et aīaz eius. Porro dauid erat ī deserto ziph ī silua. Et surrexit ionathas fili⁹ saul et abijt ad dauid ī siluā et cōfortauit manus eius in deo: dixitq3 ei. Ne timeas. Neq3 enī inueniet te manus saul pr̄is mei. Et tu regnabis sup isrl̄: et ego ero tibi secūdus. Sz et saul pater meus scit hoc. Percussit ḡ vterq3 fedus coram dn̄o. Mansitq3 dauid in silua: ionathas autē reuersus est in domū suā. Ascenderūt aūt ziphei ad saul in gabaa dicentes: Nōne ecce dauid latitat apd̄ nos ī locis tutissimis silue ī colle achile que ē ad dexterā deserti? Nūc ḡ sicut ↄsiderauit aīa tua vt descēderes: descēde. nr̄m autez erit vt tradam⁹ euz in manus regis. Dixitq3 saul. Bn̄dicti vos a dn̄o: q2 voluistis vicē meā. Abite ḡ oro et diligētius pparate: et curiosius agite: et ↄsiderate locū vbi sit pes eius: vel qs viderit eum ibi vbi dixistis: Recogitat enī de me q̄ callide īsidier ei. Cōsiderate et videte oīa latibula eius ī qbus abscōdit̄: et reuertimī ad me ad rē certam vt vadā vobiscū. Qd̄ si etiā in terrā se obstruxerit: pscrutabor eū ī cūctis milib⁹ iuda. At illi surgentes abierūt in ziph an̄ saul. Dauid aūt et viri eius erāt in deserto maon ī cāpestrib⁹ ad dextrā iesimuth. Iuit ḡ saul et socij eius ad querendum eū. Et nūciatū ē dauid: statiq3 descēdit ad petrā et versabat̄ in deserto maon. Qd̄ cū audisset saul psecut⁹ est dauid in deserto maon. Et ibat saul et viri eius ad lat⁹ montis ex pte vna: dauid aūt et viri eius erāt ī latere mōtis ex pte altera. Porro dauid desperabat se posse euadē a facie saul. Itaq3 saul et viri eius ī modū corone cingebāt dauid et viros eius vt capent eos. Et nūcius venit ad saul dicēs: Festina et veni q2 infuderūt se philistijm sup terrā. Reuersus ē ḡ saul desistēs psequi dauid: et perrexit in occursum philistinoꝝ. Propt̄ h̄ vocauerūt locū illū petrā diuidentem.

Ascendit ḡ dauid inde: et habitauit ī locis tutissimis engaddi. XXIIII Cūq3 reuersus est saul postq̄3 psecut⁹ ē philisteos: nūciauerūt ei dicentes: Ecce dauid ī deserto ē engaddi. Assumens ḡ saul tria milia electoꝝ viroꝝ ex oī isrl̄: pxerit ad inuestigādū dauid et viros eius etiā sup abruptissimas petras q̄ solis ibicibus pu̇ie sunt. Et venit ad caulas ouiū q̄ se offerebant vianti: eratq3 ibi spelūca quā ingressus est saul vt purgaret ventrē. Porro dauid et viri eius in itēriore pte spelūce latebant. Et dixerunt serui dauid ad eū: Ecce dies de q̄ locut⁹ ē dn̄s ad te: ego tradā tibi inimicū tuum vt facias ei sicut placuerit ī oculis tuis. Surrexit ḡ dauid et pscidit orā chlamydis saul silēt̄. Post h̄ pcussit cor suū dauid: eo q̄ abscidisset orā chlamydis saul Dixitq3 ad viros suos: Propitius sit mihi dn̄s ne faciā hanc rez dn̄o meo christo dn̄i: vt mittā manū meā in euz: q2 christus dn̄i ē. Uiuit dn̄s: q2 nisi dn̄s pcusserit eū: aut dies eius venerit vt moriat̄: aut descēdens in plium perierit: ppitius mihi sit dn̄s vt n̄ mittā manū meā in christum dn̄i. Et ↄfregit dauid viros suos sermonib⁹ istis et n̄ pmisit eos vt surgerēt in saul. Porro saul exurgēs de spelūca pgebat cepto itinere. Surrexit aūt dauid p⁹ eū: et egressus de spelūca clamauit post tergum saul dicēs: Dn̄e mi rex. Et respexit

saul post se. ⁊ inclināſ ſe dauid ꝓnus in trā ado rauit: Dixitq3 ad saul: Quare audis ꝟba hoīuz loquētiū: dauid q̄rit malū aduersum te? Ecce ho die viderūt oculi tui ꝙ tradiderit te dn̄s i manū meā i spelūca: ⁊ cogitaui vt occiderem te: sed pep cit tibi oculus meus. Dixi eni: Nō extendā ma nū meā i dn̄m meū: q2 chriſtus dn̄i ē. Quin po tius pr mi vide ⁊ cognosce orā chlamydis tue i māu mea: qm̄ cū pſcinderē ſummitatē chlamy dis tue: nolui extēdē manū meā i te. Aiaduerte ⁊ vide qm̄ nō ē i manu mea malū neq3 iniq̄tas neq3 peccaui in te. Tu aūt insidiaris aīe mee vt auferas eā. Judicet dn̄s int̄ me ⁊ te ⁊ vlciſcatur me dn̄s ex te: manus aūt mea n̄ ſit in te: ſicut et in ꝓuerbio antiq̄ d̄r. Ab ipsis egredieť ipietas. Manus ḡ mea n̄ ſit i te. Quē pſequeris rex isrl̄? quē pſequeris? Canē mortuū pſequeris ⁊ pulicē vnū? Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet int̄ me ⁊ te: ⁊ vide at ⁊ iudicet cām meā ⁊ eruat me de manu tua. Cū aūt ɔpleſſet dauid loquēs ſmonem huiuſce modi ad saul. dixit saul: Nūq̄d vox h̄ tua fili mi dauid? Et leuauit saul vocē ſuā ⁊ fleuit: dixitq3 ad dauid: Justior tu es q̄3 ego. Tu enī3 tribuiſti mihi bona: ego autē reddidi tibi mala. Et tu idi caſti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: quō tradi derit me dn̄s i māu tuā: ⁊ n̄ occideris me. Quis eni cū inuenerit inimicū ſuū dimittet eū i via bo na? Sz dn̄s reddat tibi vicissitudinē hanc ꝓ eo qd̄ hodie opatus es i me. Et nūc q2 ſcio ꝙ certiſ ſime regnaturꝰ ſis ⁊ hiturus i manu tua regnū isrl̄: iura mihi i dn̄o ne deleas ſemen meū pꝰ me neq3 auferas nom̄ meū de domo pr̄is mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ḡ saul i domū ſuam ⁊ dauid ⁊ viri eiꝰ aſcēderūt ad tutiora loca. XXV

Mortuus ē aūt ſamuel: et ɔgregatus ē vni uersus isrl̄: ⁊ planxerūt eū nimis ⁊ ſepelie rūt eū i domo ſua i ramatha. Cōſurgēſ q3 dauid deſcendit i deſertū pharan. Erat autē3 vir q̄ſpiā3 i ſolitudine maon ⁊ poſſeſſio eius in carmelo: ⁊ hō ille magnꝰ nimis: erantq3 ei oues tria milia ⁊ mille capre. Et accidit vt tonderetur grex eius i carmelo. Nom̄ aūt viri illius erat na bal: ⁊ nom̄ vxoris eius abigail. Eratq3 mulier illa prudentiſſima et ſpecioſa. Porro vir eiꝰ du rus ⁊ peſſimus ⁊ malicioſus. Erat aūt de gn̄e ca leph. Cū aūt audiſſet dauid i deſerto ꝙ tonderet nabal gregē ſuū3: miſit decē iuuenes ⁊ dixit eis: Aſcendite i carmelū: ⁊ venietis ad nabal et ſalu tabitis eū ex noīe meo pacifice: ⁊ ſic dicetis: Sit frībus meis ⁊ tibi pax ⁊ domui tue pax: ⁊ oībus quecūq3 hēs ſit pax. Ex mltis aūs ſaluos faciēſ tuos ⁊ oīa tua: Audiui ꝙ tonderēt paſtores tui greges tuos q̄ erāt nobiſcū i deſerto. Nūq̄3 eis moleſti fuimus: nec aliq̄n defuit q̄c̄q3 eis d̄ gre ge oī tēpe q̄ fuerūt nobiſcum i carmelo. Interroga pueros tuos: ⁊ indicabūt tibi. Nunc ḡ inueniant pueri tui grām̄ i oculis tuis. In die enī bona ve nimus ad te. Qd̄cūq3 inueneri manus tua da ſ uis tuis ⁊ filio tuo dauid. Cūq3 veniſſent pueri dauid: locuti ſunt ad nabal oīa ꝟba h̄ ex noīe dauid ⁊ ſiluerūt. Rn̄dens aūt nabal pueris dauid ait: Quis ē dauid ⁊ q̄s eſt filius iſai? Hodie icre uerunt ſui q̄ fugiunt dn̄os ſuos. Tollā ḡ panes meos ⁊ aq̄s meas ⁊ carnes pecoꝝ q̄ occidi ton ſoribꝰ meis ⁊ dabo viris q̄s neſcio vn̄ ſint? Re greſſi ſunt itaq3 pueri dauid ꝑ viā ſuā ⁊ reuerſi venerūt ⁊ anūciauerūt ei oīa ꝟba q̄ dixerat nabal. Tūc ait dauid pueris ſuis: Accingať vnuſq̄ſq3 gladio ſuo. Et accincti ſunt ſinguli gladijs ſuis. Accinctuſq3 ē ⁊ dauid enſe ſuo: ⁊ ſecuti ſūt dauid q̄ſi q̄dringenti viri. Porro ducēti remāſerūt ad ſarcinas. Abigail aūt vxori nabal nunciauit vnꝰ de pueris ſuis dicēs: Ecce dauid miſit nūcios d̄ deſerto vt bn̄dicerēt dn̄o nr̄o: ⁊ auerſatus ē eos. Hoīes iſti boni ſatis fuerūt nob̄ et n̄ moleſti: nec q̄c̄q3 aliq̄n̄ perijt oī tpe q̄ fuimus ɔuerſati cū eis i d̄ſerto. Pro muro erāt nob̄ tā i nocte q̄3 i die oī bus diebus q̄bus paſcimus apud eos greges. Quāobrē cōſidera ⁊ recogita q̄d facias. qm̄ cō pleta ē malicia aduerſū3 virꝝ tuū ⁊ aduerſū3 do mū tuā: ⁊ iſe ē filius belial ita vt nemo poſſit ei loq. Feſtināuit igiť abigail: ⁊ tulit ducētos paneſ ⁊ duos vtres vini: ⁊ q̄nq3 arietes coctoſ: ⁊ q̄nq3 ſata polente: ⁊ centū ligaturas vue paſſe: ⁊ ducē tas maſſas caricaꝝ ⁊ poſuit ſuꝑ aſinos: dixitq3 pueris ſuiſ: Precedite me ⁊ ecce ego poſt tergū ſequar vos. Uiro aūt ſuo nabal nō idicauit. Cū ḡ aſcendiſſet aſinum deſcēderet ad radicē mōtiſ dauid ⁊ viri eius deſcendebant i occurſum eiꝰ. Quibꝰ ⁊ illa occurrit. Et ait dauid: Uere fruſtra ſeruaui oīa q̄ huius erāt i deſerto: ⁊ n̄ perijt q̄c̄q3 de cūctis q̄ ad eū ꝑtinebāt: ⁊ reddidit mihi ma lū ꝓ bono. Hec faciat dn̄s inimicis dauid ⁊ hec addat: ſi reliq̄ro de oībus q̄ ad ipm̄ ꝑtinēt vſq3 mane mingētē ad parietē. Cū aūt vidiſſ3 abigail dauid: feſtinauit ⁊ deſcēdit de aſino: ⁊ ꝓcidit co rā dauid ſuꝑ faciē ſuā: ⁊ adorauit ſuꝑ trā: et cecī dit ad pedes eius: ⁊ dixit: In me ſit dn̄e mi hec iniq̄tas. Loq̄ť obſecro ancilla tua i auribꝰ tuis: ⁊ audi ꝟba famule tue. Ne ponat oro dn̄s meꝰ rex cor ſuū ſuꝑ virꝝ iſtū iniq̄uū nabal: qm̄ ſc3 no men ſuū ſtultus ē: ⁊ eſt ſtulticia cū3 eo. Ego aūt ancilla tua n̄ vidi pueros tuos dn̄e mi q̄s miſiſti. Nūc ḡ dn̄e mi viuit dn̄s ⁊ viuit aīa tua q̄ ꝓhibu it te ne venires i ſanguinē ⁊ ſaluauit manū tuā3 tibi. Et nūc fiāt ſicut nabal inimici tui: ⁊ q̄ q̄rūt dn̄o meo malū. Quapꝑ ſuſcipe bn̄dictōē3 hāc quā attulit ancilla tua tibi dn̄o meo: ⁊ da pueris q̄ ſequūť te dn̄3 meū. Auffer iniq̄tatē famule tue. Faciēs. n. faciet dn̄s tibi dn̄o meo domū fidelē3 q2 ꝓlia dn̄i dn̄e mi tu ꝓliaris. Malicia ḡ n̄ iueni ať i te oībus diebus vite tue. Si. n. ſurrexerit ali

qñ hõ p̄sequẽs te vel q̄rẽs aiaȝ tuá: erit aia dñi mei custodita q̄si i fasciculo viuentiũ apd̓ dñm deũ tuũ. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aia rotabit: q̄si i ipetu ꝛ circulo funde. Cũ ḡ fecerit tibi dñs dño meo oia h̄ q̄ locutus ē bona de te: ꝛ ꝯstituerit te ducẽ sup̱ isrl̓ ñ erit tibi h̄ i singultũ ꝛ i scrupuluȝ cordis dño meo ꝙ effuderis sāguinē inoxiũ: aut ipe te vltus fueris. Et cũ bñfecerit dñs dño meo recordaberis ancille tue: ꝛ tu bñfacies ei. Et ait dauid ad abigail: Bñdict⁹ dñs deus isrl̓ q̄ misit te hodie i occursũ meũ ꝛ bñdictũ eloq̄uĩ tuũ ꝛ bñdicta tu q̄ ꝓhibuisti me hodie ne irem ad sanguinē: ꝛ vlciscerer me manu mea. Alioqn viuit dñs deus isrl̓ q̄ ꝓhibuit me ne malũ facerē tibi nisi cito venisses i occursum mihi: ñ remāsisset nabal vsqȝ ad lucē matutinā mingēs ad parietē. Suscepit ḡ dauid māu ei⁹ oia q̄ attulerat ei. dixitqȝ ei: Uade pacifice i domũ tuaȝ. Ecce audiui vocē tuā: ꝛ honoraui faciē tuaȝ. Uenit āt abigail ad nabal. Et ecce erat ei ꝯuiuiũ i domo eius q̄si ꝯuiuiũ regis: ꝛ cor nabal iocundũ. Erat eniȝ ebrius nimis: ꝛ ñ idicauit ei ꝟbũ pusillũ aut grāde vsqȝ mane. Diluculo āt cũ digessisset vinũ nabal: indicauit ei vxor sua ꝟba h̄. Et emortuũ est cor eius itrinsecus: ꝛ factus ē q̄si lapis. Cũqȝ ptrāsissent decez dies: pcussit dñs nabal: ꝛ mortuus ē. Qd̓ cũ audisset dauid mortuũ nabal ait Bñdictus dñs q̄ iudicauit cām opprobrĳ mei de manu nabal: ꝛ seruũ suũ custodiuit a malo: ꝛ maliciā nabal reddidit dñs i caput eius. Misit ḡ dauid ꝛ locutus est ad abigail vt sumeret eaȝ sibi i vxorē. Et venerūt pueri dauid ad abigail in carmelũ: ꝛ locuti sunt ad eā dicentes: Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi i vxorē. Que cõsurgēs adorauit ꝓna in terā: ꝛ ait: Ecce famula tua sit i ancillā vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et festinauit ꝛ surrexit abigail ꝛ ascendit sup asinũ: ꝛ qnqȝ puelle ierūt cuȝ ea pedissique ei⁹. Et secuta est nuncios dauid: ꝛ facta ē illi vxor. Sȝ ꝛ achinoen accepit dauid de iezrahel ꝛ fuit vtraqȝ vxor eius. Saul āt dedit michol filiā suā vxorem dauid phalthi filio lais: q̄ erat de gallim.

XXVI

Et venerūt ziphei ad saul in gabaa dicētes: Ecce dauid ascõditus est in colle achile q̄ est ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul: ꝛ descendit i desertũ ziph ꝛ cum eo tria milia viroꝝ d̓ electis isrl̓ vt q̄reret dauid in deserto ziph. Et castrametatus ē saul in gabaa achile: q̄ erat ex aduerso solitudis i via. Dauid aũt hitabat i deserto. Uidens autez ꝙ venisset saul post se i desertũ: misit exploratores ꝛ didicit ꝙ illuc venisset certissime. Et surrexit dauid clā ꝛ venit ad locũ vbi erat saul. Cũqȝ vidisset locũ in q̄ dormiebat saul: et abner filius ner ꝑnceps militie eius: ꝛ saulē dormientez i tentorio: ꝛ reliquũ vulgus ꝑ circuitũ ei⁹, ait dauid ad achimelech etheũ: ꝛ abisai filiũ saruie frēm ioab dicēs Quis descendet mecũ ad saul i castra? Dixitqȝ abisai: Ego descendā tecum. Uenerūt ḡ dauid ꝛ abisai ad pplm nocte: ꝛ inuenerūt saul iacentem ꝛ dormientē i tentorio: ꝛ hastā fixā i tra ad caput eius: abner aũt ꝛ pplm dormiēs in circuitu ei⁹. Dixitqȝ abisai ad dauid. Cõclusit deus inimicũ tuũ hodie i manus tuas. Nũc ḡ ꝑfodiā euȝ lancea i tra semel: ꝛ secundo opus nõ erit. Et dixit dauid ad abisai: Ne interficias eũ. Quis eni extendet manũ suā in christũ dñi: ꝛ innocens erit? Et dixit dauid: Uiuit dñs qa nisi dñs pcusserit eũ: aut dies eius venerit vt moriat: aut i pliũ descendēs perierit: ꝓpitius mihi sit dñs ne extēdam manũ meā in christũ dñi. Nunc igit tolle hastā q̄ est ad caput eius ꝛ cyphũ aq̄: ꝛ abeam⁹ Tulit igit dauid hastaȝ ꝛ cyphũ aque q̄ erat ad caput eius: ꝛ abierūt. Et nõ erat q̄sq̄ȝ q̄ videret ꝛ intelligeret ꝛ euigilaret: sed oēs dormiebāt qr sopor dñi irruerat sup eos. Cũqȝ trāsisset dauid ex aduerso: ꝛ stetisset i vertice montis delonge: ꝛ esset grāde interuallũ int̓ eos: clamauit dauid ad pplm: ꝛ ad abner filiũ ner dicēs: Nõne rñdebis abner? Et rñdens abner ait: Quis es tu qui clamas: ꝛ inq̄etas regē? Et ait dauid ad abner: Nunqd nõ vir tu es. Et q̄s alius silis tui i isrl̓? Quare ḡ nõ custodisti dñm tuũ regē? Ingressus est eni vnus de turba vt interficeret regez dñm tuũ. Nõ est bonũ h̄ qd̓ fecisti. Uiuit dñs: qm̄ filĳ mortis estis vos: qr nõ custodistis dñz vrm christum dñi. Nũc ḡ vide vbi sit hasta regis: et vbi sit cyphus aque q̄ erat ad caput eius. Cognouit aũt saul vocē dauid: ꝛ dixit: Nunqd vox hec tua fili mi dauid? Et ait dauid. Uox mea dñe mi rex. Et ait: Quā ob cām dñs meus ꝑseq̄t seruũ suũ? Quid feci: aut qd̓ est malum i manu mea? Nunc ḡ audi oro dñe mi rex ꝟba serui tui. Si dñs incitat te aduersum me: odoret sacrificium. Si aũt filĳ hoīuz: maledicti sunt i conspectu dñi q̄ eiecerūt me hodie vt ñ hitez i hereditate dñi dicētes: vade ſui dĳs alienis. Et nũc ñ effundat sanguis me⁹ i tra corā dño: qr egressus ē rex isrl̓ vt q̄rat pulicē vnum: sicut ꝑseq̄t pdix i mõtib⁹. Et ait saul: Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Neq̄q̄ȝ .n. vltra tibi male faciā eo ꝙ ꝑciosa fuerit aia mea i oculis tuis hodie. Appet .n. ꝙ stulte egerim ꝛ ignoraueri mlt̓a nimis. Et rñdēs dauid ait: Ecce hasta regis: trāseat vn⁹ d̓ pueris regis ꝛ tollat eā Dñs āt retribuet vnicuiqȝ ſm iusticiā suā ꝛ fidē Tradidit .n. te dñs hodie i manuz meā: et nolui extēdē manũ meā i christũ dñi. Et sic magnificata ē aia tua hodie i ocul̓ meis: sic magnificet aia mea i ocul̓ dñi: ꝛ liberet me de oi āgustia. Ait ḡ saul ad dauid: Bñdict⁹ tu fili mi dauid. Et qdē faciēs facies: ꝛ potēs poteris. Abiit āt dauid i viā suā: ꝛ saul reuersus ē in locum suum. XXVII

Et ait dauid in corde suo: Aliq̄n incidaz vna die in manus saul. Nōne melius ē vt fugiā: ⁊ saluer in terra philistinoꝝ vt desperet saul cessetq̄ʒ me querere i cūctis finib⁹ isrl'. Fugiā ḡ manus ei⁹. Et surrexit dauid: ⁊ abiit ipse ⁊ sexcenti viri cū eo ad achis filiū maoch regē geth. Et hitauit dauid cū achis i geth ipse ⁊ viri eius ⁊ dom⁹ eius ⁊ due vxores eius: achinoem iezrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et nūciatū est saul ꝙ fugisset dauid in geth: ⁊ n̄ addidit vltra q̄rere eū. Dixit aūt dauid ad achis. Si inueni grām in oculis tuis: det mibi loc⁹ in vna vrbiū regionis huius vt habitē ibi. Cur. n. manet seru⁹ tuus in ciuitate regis tecuʒ? Dedit itaq̄ʒ ei achis i die illa sicelech. Ꝓpter quā cāʒ facta ē sicelech regū iuda vsq̄ʒ in diē hanc. Fuit aūt numer⁹ dieꝝ q̄bus hitauit dauid in regione philistinoꝝ q̄tuor mensiū. Et ascēdit dauid ⁊ viri eius: ⁊ agebāt predas de gessuri ⁊ de gezre et de amalechitis. Hi eni pagi hitabant in tra antiq̄tus eūtib⁹ sur vsq̄ʒ ad terraʒ egypti. Et pcutiebat dauid oēm terrā illoꝝ: nec relinq̄bat viuētē viꝝ ⁊ mulierē: tollēsq̄ʒ oues ⁊ boues ⁊ asinos et cāelos ⁊ vestes reuertebat': et vēiebat ad achis. Dicebāt āt ei achis. In quē irruisti hodie? Rn̄debat dauid: ꝯtra meridiē iude ⁊ ꝯtra meridiē hieramel ⁊ ꝯtra meridiē ceni. Viꝝ ⁊ mulierē n̄ viuificabat dauid: nec adducebat i geth dicēs: ne forte loquāt' aduersuʒ nos: Hec fecit dauid. Et h̄ erat decretū illi oībus dieb⁹ q̄b⁹ hitauit i regiōe philistinoꝝ. Credidit ḡ achis dauid dicēs: m'lta mala opat⁹ ē ꝯtra pp'l'ʒ suū isrl'. Erit igit' mihi seru⁹ sempiternus.

XXVIII

Factū est aūt in diebus illis: ꝯgregauerūt philistym agmina sua vt ꝑpararent' ad bellū ꝯtra isrl'. Dixitq̄ʒ achis ad dauid: Sciens nūc scito: q̄m mecū egredieris i castris tu ⁊ viri tui. Dixitq̄ʒ dauid ad achis: Nūc scies que factur⁹ est huus tu⁹. Et ait achis ad dauid: Et ego custodē capitis mei ponā te cūctis dieb⁹. Samuel aūt mortu⁹ est: planxitq̄ʒ eū oīs isrl': ⁊ sepelierūt eū i ramatha vrbe sua. Et saul abstulit magos ⁊ ariolos de t̄ra ⁊ interfecit eos q̄ phitones hēbāt in vētre. Cōgregatiq̄ʒ sunt philistym ⁊ venerūt ⁊ castrametati sunt i sunā. Cōgregauit aūt ⁊ saul vniuersum isrl': ⁊ venit in gelboe. Et vidit saul castra philistyʒ ⁊ timuit ⁊ expauit cor eius nimis. Cōsuluitq̄ʒ dn̄ʒ: ⁊ n̄ r̄ndit ei: neq̄ʒ p somnia: neq̄ʒ p sacerdotes: neq̄ʒ p ꝓphās. Dixitq̄ʒ saul suis suis: Querite mihi mulierez hn̄tem phitonē: ⁊ vadā ad eā ⁊ sciscitabor p illā. Et dixerūt serui eius ad eū. Est mulier phitonem hn̄s i endor. Mutauit ḡ habitū suū: vestitusq̄ʒ est aliis vestimētis: ⁊ abiit ipse ⁊ duo viri cuʒ eo: venerūt ad mulierē nocte: ⁊ ait illi: Diuina mihi in phitone: ⁊ suscita mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū: Ecce tu nosti q̄ʒta fecerit saul ⁊ quō erasērit magos ⁊ ariolos de t̄ra. Quare ḡ īsidiaris aīe mee vt occidar? Et iurauit ei saul i dn̄o dicens: Viuit dn̄s q: n̄ eueniet tibi q̄cq̄ʒ mali ꝓp hanc reʒ. Dixitq̄ʒ ei mulier. Quē suscitabo tibi? Qui ait. Samuelē mihi suscita. Cū aūt vidisset mulier samuelē: exclamauit voce magna: ⁊ dixit ad saul. Quare iposuisti mihi? Tu es eni saul. Dixitq̄ʒ ei rex: Noli timē. Quid vidisti? Et ait mulier ad saul. Deos vidi ascēdētes de t̄ra. Dixitq̄ʒ ei: Qualis ē forma ei⁹. Que ait. Vir senex ascēdit: ⁊ ipse amict⁹ est pallio. Et intellexit saul ꝙ samuel eēt: ⁊ inclinauit se sup faciā suā i t̄ra: ⁊ adorauit. Dixit aūt samuel ad saul: Quare iq̄etasti me vt suscitarer? Et ait saul. Coartor nimis. Siq̄dem philistym pugnāt aduersum me: ⁊ deus recessit a me: ⁊ exaudire me noluit: neq̄ʒ in manu ꝓphāꝝ: neq̄ʒ p somnia. Vocaui ḡ te vt ostēderes mihi q̄d faciā. Et ait samuel: Quid īterrogas me cū dn̄s recesserit a te: ⁊ trāsierit ad emulū tuuʒ? Faciet eni tibi dn̄s sicut locutus ē i manu mea: ⁊ scindet regnū tuū de manu tua: ⁊ dabit illud ꝓximo tuo dauid: q: n̄ obedisti voci dn̄i neq̄ʒ fecisti irā furoris eius in amalech. Iccirco q̄d pateris fecit tibi dn̄s hodie: ⁊ dabit dn̄s etiā isrl' tecum in manu philistym. Cras aūt tu ⁊ filii tui mecū eritis: sed ⁊ castra isrl' tradet dn̄s i man⁹ philistym. Statiq̄ʒ saul cecidit porrect⁹ in t̄rā. Extimuerat eni v̄ba samuelis: ⁊ robur n̄ erat i eo: q: n̄ comederat panē tota die illa. Ingressa ē itaq̄ʒ mulier illa ad saul. Conturbat⁹ eni erat valde. Dixitq̄ʒ ad eū. Ecce obediuit ancilla tua voci tue: ⁊ posui aiam meā in manu mea: ⁊ audiui s̄mones tuos quos locut⁹ es ad me. Nūc igit' audi ⁊ tu vocez ancille tue: ⁊ ponā corā te buccellā panis vt comedēs ꝯualescas: ⁊ possis iter agē. Qui r̄nuit ⁊ ait: Nō comedā. Coegerūt aūt eū serui sui ⁊ mulier: ⁊ tandē audita voce eoꝝ surrexit de t̄ra: ⁊ sedit sup lectū. Mulier aūt illa hēbat vitulum pascualē i domo ⁊ festinauit: ⁊ occidit eū. Tollēsq̄ʒ farinā miscuit eā: ⁊ coxit azyma: ⁊ posuit an̄ saul ⁊ an̄ seruos eius. Qui cū comedissent: surrexerūt ⁊ ābulauerūt p totā noctem illam.

XXIX

Congregata sunt ḡ philistym i vniuersa agmina i aphec. Sʒ ⁊ isrl' castrametat⁹ ē sup fōtē q̄ erat i iezrahel. Et satrape q̄dē philistym icedebāt in centuriis ⁊ milib⁹. dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in nouissimo agmine cū achis. Dixerūtq̄ʒ ꝑncipes philistym ad achis: Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait achis ad ꝑncipes philistym. Nūq̄d ignoratis dauid q̄ fuit seru⁹ saul regis isrl': ⁊ ē apud me multis dieb⁹ vel ānis? Et nō inueni i eo q̄cq̄ʒ ex die q̄ trāsfugit ad me vsq̄ʒ ad diē hāc. Irati sunt aūt aduersus eū ꝑncipes philistym ⁊ dixerūt ei: Reuertat' vir: ⁊ sedeat i loco suo in q̄ ꝯstituisti eū: ⁊ n̄ descēdat nobiscuʒ in

pcliū: ne fiat nob̄ aduersarius cū pliari cepim⁹.
Quō .n. alit' potīt placarī dn̄z suū nisi i capitib⁹
nrīs? Nōne iste ē dauid cui cātabāt i choris dicē
tes: pcussit saul i milibus suis: ⁊ dauid i decē mi
libus suis? Uocauit ḡ achis dauid. et ait: Uiuit
dn̄s: qr rectus es ⁊ bonus i ɔspectu meo: ⁊ exit⁹
tuus ⁊ itroitus tu⁹ mecū ē in castris. Et nō iueni
in te qcq̄z mali: ex die q̄ venisti ad me vsq̄z i diē
hanc: sed satrapis nō places. Reuertere ḡ ⁊ va
de i pace: ⁊ ñ offēndas ocl'os satrapaꝝ philistyz.
Dixitq̄z dauid ad achis: Quid eni feci ⁊ qd iue
nisti i me s͛uo tuo a die q̄ fui i ɔspectu tuo vsq̄z
in diē hanc vt nō veniā ⁊ pugnē ɔtra inimicos
dn̄i mei regis? Rn̄dens āt achis locutus est ad
dauid. Scio qr bonus es tu i oculis meis sicut
angelus dei: sz p̄ncipes philistinoꝝ dixerūt: Nō
ascendet nobiscū i pliū. Igit' ɔsurge mane: tu et
serui dn̄i tui q̄ venerūt tecū. ⁊ cū de nocte surrexe
ritis ⁊ cepit dilucescē: pgite. Surrexit itaq̄z d̄ no
cte dauid ipse ⁊ viri ei⁹ vt pficiscerēt mane: ⁊ re
uerterent ad trā philistym. Philistym aūt ascēde
runt in iezrahel.

XXX

Cumq̄z venisset dauid ⁊ viri ei⁹ i sicelech
die tña amalechite ipetū fecerant ex pte
australi i sicelech: ⁊ pcusserant sicelech: ⁊
succēderāt eā igni. Et captiuas duxerant mulie
res ex ea a minimo vsq̄z ad magnū: ⁊ nō iterfe
cerāt quēq̄z: sed secū duxerāt: ⁊ pgebant itinere
suo. Cū ḡ venisset dauid ⁊ viri eius ad ciuitatē:
⁊ inuenissent eā succēsam igni ⁊ vxores suas ⁊ fi
lios suos ⁊ filias ductas eē captiuas: leuauerūt
dauid ⁊ ppl's q̄ erat cū eo voces suas: ⁊ plāxerūt
donec deficerēt in eis lachrime. Siqdem ⁊ due
vxores dauid captiue ducte fuerāt achinoen iez
rahelites: ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et cōtri
status ē dauid valde. Uolebat eni eū ppl's lapi
dare: qa amara erat aīa vniuscuiusq̄z viri sup
filys suis ⁊ filiab⁹. Cōfortatus ē āt dauid i dn̄o
deo suo ⁊ ait ad abiathar sacerdotē filiū achime
lech: Applica ad me ephot. Et applicauit abia
thar ephot ad dauid: ⁊ ɔsuluit dauid dn̄z dicēs:
Persēqr latrūculos hos: ⁊ ɔprehendā eos: an
nō? Dixitq̄z ei dn̄s: Persēqre. absq̄z dubio eniz
cōprehendes eos: ⁊ excuties p̄dā. Abiyt ḡ dauid
ipse ⁊ sexcēti viri q̄ erāt cū eo: ⁊ venerūt vsq̄z ad
torrentē besor: ⁊ lassi qdā substiterūt. Persecut⁹
est aūt dauid ipse ⁊ q̄dringenti viri cū eo: substi
terāt eni ducēti q̄ lassi trāsire nō poterāt torrētē
besor. Et inuenerūt viꝝ egyptiū i agro: ⁊ adduxerūt
eū ad dauid. Dederūtq̄z ei panē vt comederēt ⁊ bi
beret aquā: sed ⁊ fragmē masse caricaꝝ: ⁊ duas
ligaturas vue passe. Qui cuz comedisset: reuer
sus ē spūs eius: ⁊ refocillatus ē. Nō eni comede
rat panē neq̄z biberat aquā trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus
noctibus. Dixit itaq̄z ei dauid: Cuius es tu: vl'
vn̄ ⁊ q̄ pgis? Qui ait: Puer egyptius ego sum
seru⁹ viri amalechite. Dereliqt āt me dn̄s me⁹:
qr egrotare cepi nudiustertius. Siqdez nos erupi
mus ad australē plagā cerethi ⁊ ɔtra iudā: ⁊ ad
meridiē caleph: ⁊ siccelech succēdim⁹ igni. Dixit
q̄z ei dauid: Potes me ducē ad istū cuneū? Qui
ait: Iura mihi p deū q̄ nō occidas me: ⁊ nō tra
das me i man⁹ dn̄i mei: ⁊ ego ducā te ad cuneū
istū. Et iurauit ei dauid. Qui cū duxissz eū: ecce
illi discūbebāt sup faciē vniuerse t̄re: comedētes
⁊ bibentes: ⁊ q̄si festū celebrantes diē: p cuncta
preda ⁊ spolys q̄ cepant de t̄ra philistym ⁊ d̄ t̄ra
iuda. Et pcussit eos dauid a vespera vsq̄z ad ve
sperā alterius diei: ⁊ ñ euasit ex eis q̄sq̄z nisi tm̄
quadringēti viri adolescētes q̄ ascēderāt came
los ⁊ fugerāt. Eruit ḡ dauid oīa q̄ tulerāt amale
chite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec defuit q̄sq̄z
a paruo vsq̄z ad magnū tā de filys q̄z de filiab⁹
⁊ de spolys: ⁊ quecūq̄z rapuerant oīa reduxit da
uid: ⁊ tulit vniuersos greges ⁊ armenta: ⁊ mina
uit aū faciē suā. Dixerūtq̄z: Hec est p̄da dauid.
Uenit aūt dauid ad ducētos viros q̄ lassi substi
terāt: nec seq̄ poterāt dauid: ⁊ residere eos iusse
rat i torrente besor. Qui egressi sunt obuiam da
uid: ⁊ ppl'o q̄ erat cū eo. Accedēs aūt dauid ad
ppl'm salutauit eos pacifice. Rn̄densq̄z oīs vir
pessim⁹ ⁊ iniqu⁹ de viris q̄ erāt cū dauid dixit:
Quia nō venerūt nobiscū nō dabim⁹ eis q̄cq̄z
de p̄da quā eruim⁹: sed sufficiat vnicuiq̄z vxor
sua ⁊ filij: q̄s cū acceperit recedāt. Dixit autē da
uid: Nō sic facietis frēs mei de his que tradidit
nob̄ dn̄s: ⁊ custodiuit nos: ⁊ dedit latrūculos q̄
eruperant aduersum nos i man⁹ nr̄as: nec audiet
vos q̄sq̄z sup s͛mone h̄. Equa eni ps erit descen
dentis ad preliū: ⁊ remanētis ad sarcinas: ⁊ silr
diuidēt. Et factū est h̄ ex die illa: ⁊ deinceps ɔsti
tutū ⁊ p̄finitū: ⁊ q̄si lex in isrl' vsq̄z ad diē hanc.
Uenit ḡ dauid i sicelech: et misit dona de p̄da se
nioribus iuda ꝓximis suis dicens: Accipite bn̄
dictionē de p̄da hostiū dn̄i. His q̄ erāt i bethel
⁊ q̄ i ramoth ad meridiē ⁊ q̄ i gether: ⁊ q̄ i aroer
⁊ q̄ i sephamoth: ⁊ q̄ i esthama: ⁊ q̄ i rachal: ⁊ q̄
in vrbibus hierameli: ⁊ q̄ i vrbib⁹ ceni: ⁊ qui in
rama: ⁊ q̄ i lacu asan: ⁊ q̄ i athach: ⁊ q̄ i hebron:
⁊ reliquis q̄ erāt i his locis i quibus cōmorat⁹
fuerat dauid ⁊ viri ei⁹.

XXXI

Philistym aūt pugnabāt aduersum isrl'.
Et fugerūt viri isrl' aū faciē philistym: ⁊
ceciderūt interfecti i mōte gelboe. Irrue
rūtq̄z philistym i saul ⁊ i filios eius: et pcusserūt
ionathan: ⁊ abinadab ⁊ melchisue filios saul: to
tūq̄z pondus plij ɔuersum ē i saul. Et ɔsecuti sūt euz
viri sagittary: ⁊ vulneratus ē vehemēter a sagit
tarijs. Dixitq̄z saul ad armigeꝝ suum. Euagina
gladiū tuū ⁊ pcute me: ne forte veniāt incircūcisi
isti ⁊ iterficiant me illudentes mihi. Et noluit ar
miger eius: fuerat enī nimio terrore pterritus.

Arripuit itaq̄z saul gladiū suū ⁊ irruit sup eum. Q̄d cū vidisset armiger eiꝰ videlicet ꝙ mortuꝰ eēt saul: irruit etiā ipse sup gladiū suū ⁊ mortuꝰ est cū eo. Mortuus ē ḡ saul ⁊ tres filij eius: ⁊ armiger illius: ⁊ vniuersi viri eius i die illa pariꝰ. Uidentes autē filij isrl̄ q̄ erant trans vallem et trās iordanē ꝙ fugissent viri israelite: ⁊ ꝙ mortuus eēt saul ⁊ tres filij eius: reliquerūt ciuitates suas: ⁊ fugerūt. Ueneruntq̄z philistym ⁊ hitauerūt ibi. Facta aūt die altera venerūt philistīz vt expoliarent i(n)terfectos: ⁊ inuenerūt saul ⁊ tres filios eius iacentes i mōte gelboe. Et p̄ciderūt caput saul: ⁊ expoliauerūt eū armis: ⁊ miserūt in trām philistinoꝝ ꝑ circuitū vt annūciaret i tēplo idoloꝝ ⁊ in pp̄lis. Et posuerūt arma eius i tēplo astaroth: corpꝰ ꝟo eius suspenderūt i muro bethsan. Q̄d cū audissent hītatores iabes galaad q̄cūq̄z fecerāt philistij̄z saul: surrexerūt oēs viri fortissimi ⁊ ābulauerūt tota nocte ⁊ tulerūt cadauer saul ⁊ cadauera filioꝝ eiꝰ d̄ muro bethsā. Ueneruntq̄z viri iabes galaad ⁊ ꝯbusserūt ea igni: ⁊ tulerūt ossā eoꝝ: ⁊ sepelierūt i nemore iabes ⁊ ieiunauerūt septē diebꝰ.

Explicit p̄mꝰ liber Samuelis. Incipit scd̄s liber Samuelis. Ca. I

Factū est āt postq̄z mortuꝰ est saul vt dauid reuertēt a cede amalech: ⁊ manēt i siceleg duos dies. In die aūt tertia apparuit hō veniens de castris saul veste cōscissa ⁊ puluē ꝯspersꝰ caput Et vēit ad dauid cecidit sup faciē suā: ⁊ adorauit. Dixitq̄z ad eū dauid: Un̄ venis: Qui ait ad eum. De castris isrl̄ fugi. Et dixit ad eū dauid: Q̄d ē ꝟbū q̄d factū ē: idica mihi. Qui ait: Fugit pplṡ ex p̄lio: ⁊ multi corruētes e pplo mortui sunt: sz ⁊ saul ⁊ ionathas filius eius interierūt. Dixitq̄z dauid ad adolescētē q̄ ānūciabat ei: Un̄ scis q̄r mortuus est saul ⁊ ionathas filius eiꝰ: Ait adolescēs q̄ nūciabat ei: Casu veni i mōtē gelboe ⁊ saul incumbebat sup hastā suā: porro currus et eq̄tes appropinq̄bāt ei: ⁊ ꝯuersus post tergum suū: vidētesq̄z me vocauit. Cui cū r̄ndissem adsum: dixit mihi: Quis nā es tu: Et aio ad eum. Amalechites ego sum. Et locutꝰ ē mihi: Sta sup me ⁊ iterfice me: q̄m tenēt me āgustie: ⁊ adhuc tota aīa mea i me ē. Stansq̄z sup eū occidi illū. Sciebā .n. ꝙ viuē n̄ poterat post ruinā. Et tuli diadema q̄d erat i capite eius: ⁊ armillā d̄ brachio illius: ⁊ attuli ad te dn̄z meū huc. Apprehēdens āt dauid vestimēta sua scidit: oēsq̄z viri q̄ erāt cū eo: ⁊ plāxerūt ⁊ fleuerūt ⁊ ieiunauerunt vsq̄z ad vesperā sup saul ⁊ sup ionathā filiū eiꝰ: ⁊ sup pp̄lz dn̄i: ⁊ sup domum isrl̄: eo ꝙ corruissent gladio.

Dixitq̄z dauid ad iuuenē q̄ nunciauerat ei: Un̄ es tu: Qui r̄ndit: Filius hois aduene amalechite ego sum. Et ait ad eū dauid: Quare n̄ timuisti mittere manū tuā vt occideres christuz dn̄i: Uocansq̄z dauid vnuz de pueris suis ait: Accedens irrue i eū. Qui ꝑcussit illuz ⁊ mortuꝰ ē. Et ait ad eū dauid: Sanguis tuꝰ sup caput tuum. Os eni tuū locutū ē aduersum te dicēs: ego interfeci christū dn̄i. Planxit aūt dauid planctū huiuscemōi sup saul ⁊ sup ionathā filiū eius: ⁊ p̄cepit vt docerēt filios iuda arcū: sicut scriptuz est i libro iustoꝝ. Et ait: Cōsidera isrl̄ pro his q̄ mortui sunt: sup excelsa tua vulnerati. Inclyti isrl̄ sup mōtes tuos interfecti sunt. Q̄uo ceciderūt fortes: Nolite ānūciare i geth: neq̄z ānucietis i ꝯpitis ascalōis: ne forte letēt filie philistym: ne exultent filie incircūcisoꝝ. Mōtes gelboe nec ros nec pluuia veniāt sup vos. Neq̄z sint agri p̄mitiaꝝ: q̄r ibi abiectꝰ ē clypeus fortiū: clypeus saul q̄si n̄ eēt vnctus oleo a sanguine iterfectoꝝ ab adipe fortiū. Sagitta ionathe nūq̄z rediit retrorsuz et gladius saul n̄ est reuersus inanis. Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decori valde i vita sua: i morte q̄z nō sunt diuisi. Aq̄lis velociores: leonibꝰ fortiores. Filie isrl̄ sup saul flete q̄ vestiebat vos coccino i delitijs: q̄ p̄bebat ornamēta aurea cultui vro. Q̄uo ceciderunt fortes i p̄lio: Jonathas i excelsis tuis occisus ē. Doleo sup te f̄r mi ionatha decore nimis: ⁊ amabil̄ sup amorē mlieꝝ. Sicut mr̄ vnicū amat filiū suū: ita ego te diligebam: Q̄uo ceciderūt robusti. ⁊ pierūt arma bellica. II

Igit̄ pꝰ h̄ ꝯsuluit dauid dn̄z dicēs: Nūc ascendā in vnā de ciuitatibꝰ iuda: Et ait dn̄s ad eū. Ascēde. Dixitq̄z dauid. Quo ascendā: Et r̄ndit ei. In hebrō. Ascēdit ḡ dauid ⁊ due vxores eiꝰ achinoen iezrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli: sed ⁊ viros q̄ erāt cū eo duxit dauid singl̄os cū domo sua: ⁊ māserūt in oppidis hebron. Ueneruntq̄z viri iuda: ⁊ vnxerunt ibi dauid vt regnaret sup domū iuda. Et nūciatū est dauid ꝙ viri iabes galaad sepelierūt saul. Misit ḡ dauid nūcios ad viros iabes galaad: dixitq̄z ad eos: Bn̄dicti vos a dn̄o qui fecistis miaz hāc cū dn̄o vr̄o saul: ⁊ sepelistis eū. Et nūc retribuet vob̄ q̄dem dn̄s mīaz ⁊ veritatē: ⁊ ego reddā grām eo ꝙ fecistis ꝟbū istud. Cōfortent manus vr̄e: ⁊ estote filij fortitudinis. Licet eniz mortuus sit dn̄s vester saul: tn̄ me vnxit domꝰ iuda in regez sibi. Abner aūt filius ner p̄nceps exercitus saul: tulit isboseth filiū saul: ⁊ circūduxit eū ꝑ castra: regēq̄z ꝯstituit sup galaad: ⁊ sup gessuri: ⁊ sup iezrahel: ⁊ sup effraiz: ⁊ sup beniamin: ⁊ sup isrl̄ vniuersum. Quadraginta ānoꝝ erat isboseth filius saul cū regnare cepisset sup isrl̄: ⁊ duobꝰ ānis regnauit. Sola aūt domꝰ iuda sequebat̄ dauid. Et fuit numerus dieꝝ q̄s ꝯmo

ratus est dauid iperans i hebron sup domuz iuda septē ānoꝝ ⁊ sex mēsiuz. Egressusq̄z ē abner filius ner et pueri isboseth filij saul de castris in gabaō. Porro ioab filius saruie: ⁊ pueri dauid egressi sunt: ⁊ occurrerūt eis iuxͣ piscinā gabaō. Et cū in vnū ꝯuenissent e regione sederūt hi in vna pte piscine: ⁊ illi ex alia. Dixitq̄z abner ad ioab: Surgāt pueri: ⁊ ludant corā nob̄. Et rn̄dit ioab: Surgant. Surrexerūt ḡ ⁊ trāsierūt numero duodecim d̄ beniamī ex pte isboseth filij saul ⁊ duodeci de pueris dauid. Apprehēsosq̄z vnusq̄sq̄z capite cōparis sui defixit gladiū i lat⁹ ꝯtrarij: ⁊ ceciderūt simul. Uocatūq̄z ē nom̄ loci illi⁹ ager robustoꝝ in gabaon. Et ortū est bellū durū satis i die illa: fugatusq̄z ē abner ⁊ viri isrl̄'a pueris dauid. Erant autē ibi tres filij saruie: ioab et abisai et asahel. Porro asahel cursor velocissimus fuit q̄si vn⁹ de capreis q morant̄ in siluis. Persequebat̄ aūt asahel abner: ⁊ nō declinauit ad dexterā siue ad sinistrā omittēs pseq abner. Respexit itaq̄z abner post tergū suuz ⁊ ait: Tune es asahel: Qui rn̄dit: Ego suz. Dixitq̄z ei abner. Uade ad dexterā siue ad sinistrā: ⁊ apprehēde vnū de adolescentib⁹: ⁊ tolle tibi spolia eius. Noluit aūt asahel omittē qn vrgeret euz. Rursumq̄z locutus ē abner ad asahel. Recede ⁊ noli me seq: ne forte ꝯpellar ꝯfodere te i trā: ⁊ leuare n̄ potero faciē meā ad ioab frēm tuum. Qui audire ꝯtēpsit: ⁊ noluit declinar̄. Percussit ḡ eū abner auersā hasta i inguine ⁊ transfodit: ⁊ mortuus est in eodē loco. Oēsq̄z q trāsibāt p locuz illū in q̄ ceciderat asahel ⁊ mortuus erat: subsistebant. Persequētib⁹ aūt ioab ⁊ abisai fugiētē abner: sol occubuit. Et venerūt vsq̄z ad collē aq̄ductus q est ex aduerso vallis: ⁊ itineris deserti in gabaon. Congregatiq̄z sunt filij beniamī ad abner: ⁊ ꝯglobati in vnū cuneū. steterunt i summitate tumuli vnius. Et exclamauit abner ad ioab ⁊ ait: Nū vsq̄z ad internitionez tu⁹ mucro deseuiet: An ignoras q̄ periculosa sit desperatio: Usquequo nō dicis pplo vt omittat pseq fratres suos: Et ait ioab: Uiuit dn̄s: si locut⁹ fuisses mane recessisset ppl's pseq̄ns frēm suū. Insonuit ḡ ioab buccina: ⁊ stetit ois exercitus: nec psecuti sunt vltra isrl̄: neq̄z inire certamē. Abner autē ⁊ viri eius abierūt p cāpestria moab tota nocte illa: ⁊ trāsierūt iordanē: ⁊ lustrata oi bethorō venerunt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner ꝯgregauit oēm ppl'm ⁊ defuerūt d̄ pueris dauid decē ⁊ nouez viri excepto asahele. Serui aūt dauid pcusserūt de beniamī: ⁊ de viris qui erant cū abner trecētos ⁊ sexaginta: q ⁊ mortui st̄. Tulerūtq̄z asahel: ⁊ sepelierunt eū in sepulchro patris sui in bethleē. Et ambulauert̄ tota nocte ioab ⁊ viri q erant cū eo: ⁊ in ipso crepusculo puenerunt in hebron. III

Facta est ḡ longa cōcertatio int̄ domum dauid ⁊ int̄ domū saulia: dauid pficiens ⁊ semp seipso robustior: domus aūt saul decrescēs q̄tidie. Natiq̄z sunt filij dauid i hebrō. Fuitq̄z p̄mogenitus eius amnon de achinoen iezrahelite: ⁊ post euz cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro tertius absalon fili⁹ maacha filie tholomai regis gessūr. Quartus autez adonias filius agith: ⁊ q̄ntus saphacias filius abithal. Sextus q̄z iethraan de egla vxore dauid. Hi nati sunt dauid i hebron. Cū ḡ eēt p̄liuz inter domū saul ⁊ domū dauid: abner filius ner regebat domū saul. Fuerat aūt sauli concubina noie respha filia achi: igressusq̄z est ad eā abner. Dixitq̄z isboseth ad abner: Quare igressus es ad ꝯcubinā pris mei: Qui iratus nimis propt̄ v̄ba isboseth ait: Nūq̄d caput canis ego suz aduersuz iudā hodie q fecerim miaz sup domum saul pris tui: ⁊ sup frēs ⁊ pximos eius: ⁊ nō tradidi te i manu dauid: ⁊ tu req̄sisti i me q̄ argueres p muliere hodie: Hec faciat deus abner et hec addat ei: nisi q̄ō iurauit dn̄s dauid sic faciā cū eo vt trāsferat̄ regnuz de domo saul ⁊ eleuet̄ thronus dauid sup isrl̄' ⁊ sup iudam a dan vsq̄z bersabee. Et n̄ potuit rn̄dē ei q̄cq̄z q̄a metuebat illū. Misit ḡ abner nūcios ad dauid i hebron p se dicētes: Cuius ē trā: Et vt loquerēt̄: Fac mecū amicitias: ⁊ erit man⁹ mea tecū: ⁊ reducaz ad te vniuersuz isrl̄'. Qui ait. Optime: Ego faciā tecū amicitias: sed vnā rē peto a te dicēs: Nō videb̄ faciē meā āñ q̄z adduxeris mihi michol filiā saul ⁊ sic venies ⁊ videb̄ me. Misit āt dauid nūcios ad isboseth filiū saul dicēs: Redde vxorē meaz michol quā despondi mihi centuz p̄puttijs philistijz. Misit ḡ isboseth: ⁊ tulit eā a viro suo phaltiel filio lais. Seq̄bat̄q̄z eā vir su⁹ plorans vsq̄z bahurī. Et dixit ad eā abner. Uade ⁊ reuertere. Qui reuersus ē. Sermonē q̄z intulit abner ad seniores isrl̄' dicēs: Tā heri q̄z nudiustert⁹ q̄rebatis dauid vt regnaret super vos. Nūc ḡ facite: q̄m dn̄s locut⁹ ē ad dauid dicēs: In manu serui mei dauid saluabo ppl'm meū isrl̄' d̄ manu philistijm ⁊ oium inimicoꝝ ei⁹. Locut⁹ ē āt abner ēt ad beniamin. Et abijt vt loq̄ret̄ ad dauid i hebron oia q̄ placuerāt isrl̄i ⁊ vniuerso beniamin: venitq̄z ad dauid i hebrō cū viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris ei⁹ q venerāt cū eo ꝯuiuiuz. Et dixit abner ad dauid: Surgā vt ꝯgregem ad te dn̄z meū regē oēz isrl̄' ⁊ ineā tecū fed⁹: ⁊ iperes oib⁹ sicut d̄siderat aia tua. Cū ḡ deduxisset dauid abner ⁊ ille iuisset i pace: stati pueri dauid et ioab venerūt cesis latronib⁹ cū p̄da magna nimis. Abner āt n̄ erat cū dauid i hebrō: q: iā dimiserat eū: ⁊ pfect⁹ fuerat i pace: ⁊ ioab ⁊ ois exercit⁹ q erāt cū eo postea venerāt: nūciatū ē itaq̄z ioab a narrātib⁹: Uēit abner fili⁹ ner ad regez: ⁊ dimisit eū

⁊ abijt in pace. Et ingressus est ioab ad regem ⁊ ait: Quid fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti eũ: ⁊ abijt ⁊ recessit? Ignoras abner filiũ ner quoniam ad hoc venit ad te vt deciperet te: et sciret exitum tuũ ⁊ introitũ tuũ: ⁊ nosset oia que agis? Egressus itaqȝ ioab a dauid misit nuncios post abner: ⁊ reduxit eũ a cisterna syra ignorãte dauid. Cũqȝ redisset abner in hebron seorsum adduxit eũ ioab ad mediũ porte vt loqueref ei in dolo: ⁊ percussit illum ibi in inguine: ⁊ mortuus est in vltioné sanguinis asahel fratris eius. Quod cum audisset dauid rem iam gestã ait: Mũdus ego sum: ⁊ regnũ meũ apud deũ vsqȝ in sempiternũ a sanguine abner filij ner: et veniat super caput ioab ⁊ sup domũ patris eius: nec deficiat de domo ioab fluxũ sanguinis sustinẽs ⁊ leprosus et tenens fusum: ⁊ cadẽs gladio ⁊ indigens pane. Igitur ioab ⁊ abisai frater eius iterfecerũt abner: eo quod occidisset asahel fratrẽ eorum in gabaon in prelio. Dixit aũt dauid ad ioab: ⁊ ad oẽm pplm qui erat cũ eo: Scindite vestimẽta vestra et accingimini saccis: ⁊ plangite ante exequias abner. Porro rex dauid sequebatur feretrum. Cumqȝ sepelissent abner in hebron: leuauit rex dauid vocẽ suam: et fleuit sup tumulũ abner. Fleuit aũt ⁊ ois pplus. Plangensqȝ rex ⁊ lugens abner ait: Nequaqȝ vt mori solent ignaui: mortuus es abner. Manus tue ligate nõ sunt: ⁊ pedes tui nõ sunt cõpedibus aggrauati: sed sicut solẽt cadere corã filijs iniquitatis sic corruisti. Cõgeminãsqȝ oĩs pplus fleuit sup eũ. Cũqȝ venisset vniuersa multitudo cibũ capere cum dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicens: Hec faciat mihi deus: ⁊ hec addat si ante occasum solis gustauero panẽ vel aliud quicquid. Oĩsqȝ pplus audiuit: ⁊ placuerũt eis cũcta que fecit rex in conspectu ois ppli. Et cognouit oẽ vulgus ⁊ vniuersus isrl in die illa: quoniam nõ actũ fuisset a rege vt occideref abner filius ner. Dixit quoqȝ rex ad seruos suos: Num ignorans quoniam princeps ⁊ maximus cecidit hodie in isrl? Ego autẽ adhuc delicatus ⁊ vnctus rex. Porro viri isti filij saruie duri sunt mihi. Retribuat dñs faciẽti malũ iuxta maliciam suam. IIII

Audiuit aũt isboseth filius saul quod cecidisset abner in hebron: ⁊ dissolute sunt manus eius: oĩsqȝ isrl perturbatus est. Duo autẽ viri principes latronũ erant filio saul: nomen vni banaa: ⁊ nomẽ alteri rechab filij remmon berothite de filijs beniamin. Siquidem ⁊ beroth reputata est in beniamin. Et fugerũt in berothite in gethaim: fueruntqȝ ibi aduene vsqȝ ad tps illud. Erat aũt ionathe filio saul filius debilis pedibus. Quinquẽnis enim fuit quando venit nuncius de saul ⁊ ionatha ex iezrahel. Tollens itaqȝ eum nutrix sua fugit. Cumqȝ festinaret vt fugeret: cecidit: et claudus effectus est: habuitqȝ vocabulũ miphiboseth. Venientes igitur filij remmon berothite rechab ⁊ banaa: ingressi sunt feruente die domum isboseth. Qui dormiebat sup stratũ suum meridie: ⁊ ostiaria domus purgãs triticũ obdormiuit. Ingressi sunt aũt domũ latenter assumentes spicas tritici: ⁊ percusserũt eum in inguine rechab ⁊ banaa frater eius: ⁊ fugerũt. Cũ aũt igressi fuissent domũ: ille dormiebat sup lectũ suũ in cõclaui: ⁊ percutiẽtes interfecerunt eũ. Sublatoqȝ capite eius abierũt per viam deserti tota nocte: et attulerunt caput isboseth ad dauid in hebron. Dixerũtqȝ ad regẽ: Ecce caput isboseth filij saul inimici tui qui quęrebat aiam tuã: ⁊ dedit dñs dño meo regi vltioné hodie de saul ⁊ de semine eius. Rñdens aũt dauid rechab ⁊ banaa fri eius filijs remmõ berothite: dixit ad eos: Uiuit dñs qui eruit aiam meã de oi angustia: quoniam eũ qui ãnũciauerat mihi ⁊ dixerat mortuus est saul qui putabat se prospera nunciare: tenui ⁊ occidi eũ in siceleeh: cui oportebat me mercedẽ dare pro nuncio. Quãtomagis nunc cũ hoies impij interfecerũt virum innoxiũ in domo sua sup lectũ suũ nõ querã sanguinẽ eius de manu vestra: ⁊ auferã vos de terra. Precepit itaqȝ dauid pueris suis: ⁊ interfecerũt eos: precidentesqȝ manus ⁊ pedes eorum: suspenderũt eos super piscinã in hebron. Caput aũt isboseth tulerũt ⁊ sepelierũt i sepulchro abner in hebron. V

Et venerũt vniuerse tribus isrl ad dauid in hebron dicentes: Ecce nos os tuũ ⁊ caro tua sumus. Sed ⁊ heri ⁊ nudiustertius cũ esset saul rex sup nos: tu eras educẽs ⁊ reducens isrl. Dixit aũt dñs ad te: Tu pasces pplm meũ isrl: ⁊ tu eris dux sup isrl. Uenerũt quoqȝ ⁊ seniores isrl ad regẽ in hebron: ⁊ percussit cũ eis rex dauid fedus in hebron corã dño: vnxerũtqȝ dauid in regem sup isrl. Filius triginta ãnorum erat dauid cũ regnare cepisset: ⁊ quadraginta ãnis regnauit. In hebron regnauit sup iudã septem ãnis ⁊ sex mensibus. in hierlm aũt regnauit trigintatribus annis sup oẽm isrl ⁊ iudam. Et abijt rex ⁊ oẽs viri qui erant cũ eo in hierlm ad iebuseũ hitatorẽ terre. Dictũqȝ est dauid ab eis non ingredieris huc nisi abstuleris cecos ⁊ claudos dicẽtes: Non ingredietur dauid huc. Cepit aũt dauid arcẽ syon hec est ciuitas dauid. Proposuerat enim dauid in die illa premiũ qui percussisset iebuseũ: et tetigisset domatum fistulas: ⁊ abstulisset cecos ⁊ claudos odientes aiam dauid. Idcirco dicitur in prouerbio. Cecus ⁊ claudus nõ intrabũt in templũ. Habitauit aũt dauid in arce syon: ⁊ vocauit eã ciuitatem dauid: ⁊ edificauit per gyrũ a mello ⁊ intrinsecus. Et ingrediebatur proficiens atqȝ succrescens ⁊ dñs deus exercituũ erat cũ eo. Misit quoqȝ hirã rex tyri nuncios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices lignorum: artificesqȝ lapidum ad parietes: et edificauerũt domũ dauid. Et cognouit dauid quoniam

confirmasset eũ dñs regẽ sup isrl: ⁊ qm̃ exaltas
set regnũ eius sup pplm suũ isrl. Accepit ergo
dauid adhuc cõcubinas ⁊ vxores de hierusalez
postq̃ venerat de hebron. Natiq; sunt dauid et
alij filij ⁊ filie: ⁊ hec noĩa eorũ q nati sunt ei i hie
rusalẽ. Samna ⁊ sobab ⁊ nathan ⁊ salomon ⁊ ia
baar ⁊ helisua ⁊ nepheg: ⁊ iaphia ⁊ helisama et
helida ⁊ heliseleth. Audierũt ḡ philistijm q̃ vn
xissent dauid in regẽ sup isrl et ascenderunt vni
uersi vt quererent dauid. Qđ cũ audisset dauid
descendit in presidiũ. Philistijm aũt venientes
diffusi sunt in valle raphaim. Et cõsuluit dauid
dñm dicens: Si ascendã ad philistijm: ⁊ si dabis
eos in manu mea: Et dixit dñs ad dauid: Ascen
de q2 tradens dabo philistijm i manu tua. Uenit
ergo dauid in baalpharasim: ⁊ pcussit eos ibi: ⁊
dixit: Diuisit dñs inimicos meos corã me: sicut
diuidunt aque. Propterea vocatũ est nomẽ lo
ci illius baalpharasim. Et reliquerũt ibi sculpti
lia sua que tulit dauid ⁊ viri eius. Et addiderũt
adhuc philistijm vt ascenderent ⁊ diffusi sunt in
valle raphaim. Cõsuluit autem dauid dñm: Si
ascendã cõtra philisteos: ⁊ tradas eos i manus
meas: Qui rñdit. Nõ ascẽdas ɔtra eos: sz gyra
post tergũ eoꝝ: ⁊ venies ad eos ex aduerso piro
rũ. Et cũ audieris sonitũ clamoris gradientis i
cacumine piroꝝ: tũc inibis preliũ: q2 tunc egre
dietur dñs añ faciẽ tuã vt pcutiat castra philistijz
Fecit itaq; dauid sicut pceperat ei dñs: ⁊ pcussit
philistijm de gabaa vsq; dũ venias gezer. VI

Congregauit aũt rursum dauid omnes
electos ex isrl triginta milia. Surrexitq;
dauid ⁊ abijt: ⁊ vniuersus ppl's qui erat
cũ eo de viris iuda vt adducerẽt arcã dei: super
quã inuocatũ est nomẽ dñi exercituũ sedentis in
cherubin sup eã. Et iposuerũt arcẽ dei sup plau
strum nouũ. Tuleruntq; eã de domo aminadab
qui erat i gabaa. Oza aũt ⁊ haio filij aminadab
minabãt plaustꝝ nouũ. Cũq; tulissent eã de do
mo aminadab q erat in gabaa custodiens arcã
dei: haio pcedebat arcã dei: dauid aũt ⁊ oĩs isrl
ludebãt coraz dño in oĩbus lignis fabrifactis ⁊
citharis ⁊ lyris et tympãis ⁊ sistris et cymbalis.
Postq̃ aũt venerũt ad arcam nachor: extendit
oza manũ ad arcã dei: ⁊ tenuit eaz: qm̃ calcitra
bant boues: ⁊ declinauerũt eaz. Iratusq; est idi
gnatõe dñs cõtra ozam: ⁊ pcussit eũ sup teme
ritate: q mortuus est ibi iuxta arcã dei. Cõtrista
tus ẽ aũt dauid eo q̃ pcussisset dñs ozam: ⁊ vo
catũ est nomẽ loci illius pcussio oze vsq; in diez
hãc. Et extimuit dauid dñm in die illa dicens:
Quõ ingredietur ad me arca dñi: Et noluit diuer
tere ad se arcã dñi in ciuitatẽ dauid: sed diuertit
eam in domum obededom gethei: Et habitauit
arca dñi in domo obededom gethei tribus men
sibus: ⁊ bñdixit dñs obededom: ⁊ oẽm domuz

eius. Nũciatũq; est regi dauid q̃ bñdixisset do
minus obededom: ⁊ oĩa eius ppter arcam dei.
Dixitq; dauid: Ibo ⁊ reducã arcã cũ bñdictiõe
in domũ meã. Abijt ergo dauid: ⁊ adduxit arcã
dei de domo obededom in ciuitatez dauid cum
gaudio: ⁊ erant cũ dauid septez chori: ⁊ victima
vituli. Cũq; trãscendissent q portabãt arcã dñi
sex passus: imolabãt bouẽ ⁊ ouẽ ⁊ arietẽ: ⁊ dauid
percutiebat in organis armigatis: et saltabat
totis viribus añ dñm. Porro dauid erat accin
ctus ephot lineo: ⁊ dauid ⁊ oĩs domus isrl duce
bant arcam testamẽti dñi in iubilo ⁊ in clangore
buccine. Cũq; intrasset arca dñi in ciuitatez da
uid: michol filia saul ɔspiciens p fenestrã: vidit
regem dauid subsilientẽ atq; saltantẽ corã dño
⁊ despexit eum in corde suo. Et introduxerũt arcã
dñi: ⁊ imposuerũt eaz i loco suo in medio taber
naculi: qđ tetenderat ei dauid: ⁊ obtulit dauid
holocausta corã dño ⁊ pacifica. Cumq; ɔplesset
offerẽs holocausta ⁊ pacifica bñdixit pplo i no
mine dñi exercituũ. Et partitus ẽ vniuerse mul
titudini isrl: tã viro q̃z mulieri singlis collyridã
panis vnã: ⁊ assaturã bubale carnis vnã: ⁊ simi
lam frixã oleo. Et abijt oĩs ppl's vnusq̃sq; i do
mũ suã. Reuersusq; ẽ dauid vt bñdiceret domũ
sue: ⁊ egressa michol filia saul i occursum dauid
ait: Quã gliosus fuit hodie rex isrl discoopiens
se añ ancillas suoꝝ suoꝝ: ⁊ nudatus ẽ q̃si si nu
det vn⁹ d scurris. Dixitq; dauid ad michol. Ui
uit dñs q2 ludã añ dñm q elegit me poti⁹ q̃z pa
trẽ tuũ ⁊ q̃z oẽz domũ eius: ⁊ pcepit mihi vt ẽez
dux sup pplm dñi isrl. Et ludã ⁊ vilior fiã plus
q̃z fact⁹ sum: ⁊ ero humilis i oculis meis: ⁊ cum
ancillis de qbus locuta es gliosior appebo. Igr̃
michol filie saul nõ ẽ natus filius vsq; in diem
mortis sue. VII

Factũ ẽ ãt cũ sedissz rex i domo sua: ⁊ dñs
dedisset ei requiem vndiq; ab vniuersis
inimicis suis dixit ad nathã pphaz. Ui
des ne q̃ ego hitem i domo cedrina: et arca dei
posita sit i medio pelliũ: Dixitq; nathã ad regẽ
Oẽ qđ ẽ i corde tuo vade fac q2 dñs tecũ ẽ. Factũ
est ãt i illa nocte: ⁊ ecce sermo dñi ad nathã dicẽs
Uade ⁊ loq̃re ad suũ meũ dauid. Hec dicit dñs
Nũqd tu edificabis mihi domũ ad hitãdũ: Neq;
eniz hitaui i domo ex die illa q̃ eduxi isrl: de tra
egypti vsq; i diẽ hãc: sed ãbulabaz i tabnaculo
⁊ i tẽtorio p cũcta loca q̃ trãsiui cũ oĩb⁹ filijs isrl
Nũqd loquẽs locut⁹ sum ad vnaz d tribub⁹ isrl
cui pcepi vt pascẽt pplz meũ isrl: dicẽs: Quare
nõ edificasti mihi domũ cedrinã: Et nũc h dices
suo meo dauid. Hec dicit dñs exercituuz: Ego
tuli te d pascuis sequẽtẽ greges vt ẽes dux sup
pplz meũ isrl: ⁊ fui tecũ i oĩb⁹ vbicũq; ãbulasti
⁊ interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: fe
ciq; tibi nomẽ grãde iuxta nomẽ magꝝ q sunt i tra

Et ponā locū ppl'o meo isrl': ⁊ plātabo eū: ⁊ hitabo cū eo: ⁊ ñ turbabit āplius: nec addēt filij iniq̄tatis vt affligāt eū sicut prius: ex die q̄ ɔstitui iudices sup ppl'm meū isrl'. Et requiē dabo tibi ab oībus inimicis tuis: pdicitq₃ tibi dñs q͏ domū faciat tibi dñs. Cūq₃ ɔpleti fuerit dies tui ⁊ dormieris cū prībꝰ tuis: suscitabo semē tuū post te: qđ egredief de vtero tuo ⁊ firmabo regnū eius. Ipse edificabit domū nōi meo: ⁊ stabiliā thronū regni eius vsq₃ i sempiternū. Ego ero ei i prēz: ⁊ ipse erit mihi i filiū. Qui si iniq̄ aliqd gesserit: arguā eū i virga viro₽: ⁊ i plagis filio₽ hoiuȝ. Misericordiā aūt meā nō auferā ab eo sicut abstuli a saul quē amoui a facie mea. Et fidel' erit domus tua: ⁊ regnū tuū vsq₃ i eternū añ faciez meā: ⁊ thronus tuꝰ erit firmꝰ iugit'. Scđm oia vba h̄ ⁊ iuxta vniuersam visionē istā: sic locutꝰ ē nathan ad dauid. Ingressus ē aūt rex dauid ⁊ sedit corā dño ⁊ dixit: Quis ego sum dñe deus et que domꝰ mea: q: adduxisti me huc'sq₃: Sȝ et h̄ paꝝ visuȝ ē i ɔspectu tuo dñe deus: nisi loq̄reris etiā de domo s̄ui tui in longinquū. Ista ē.n. lex adam dñe deus. Quid ḡ addē potit adhuc dauid vt loq̄t ad te? Tu eni scis s̄uū tuū dñe deꝰ. Ꝓpt' v̄bū tuū ⁊ s̄m cor tuū fecisti oia magnalia h̄ ita vt notū faceres s̄uo tuo. Iccirco magnificatus es dñe deus: q: nō ē silis tui: neq₃ ē deꝰ ex̄ te in oibꝰ q̄ audiuimus auribꝰ nr̄is. Que ē āt vt ppl's tuus isrl' gens i tra pp quā iuit deus vt redimeret eā sibi in ppl'm: ⁊ poneret sibi nomē: faceretq₃ eis magnalia ⁊ horribilia sup trā ɔ facie ppl'i tui quē redemisti tibi ex egypto gentē ⁊ deū eius? Firmasti eni tibi ppl'm tuū isrl' i ppl'm sempiternū: ⁊ tu dñe deus factus es eis i deum. Nūc ḡ dñe deus v̄bū qđ locutus es sup s̄uum tuū: ⁊ sup domū eius suscita i sempiternū: ⁊ fac sicut locutus es vt magnificet' nomē tuū vsq₃ in sempiternū. atq₃ dicat': Dñs deꝰ exercituū deꝰ sup isrl'. Et domus s̄ui tui dauid erit stabilita corā dño: q: tu dñe exercituū deꝰ isrl' reuelasti auriculā s̄ui tui dicēs: domū edificabo tibi. ppterea iuenit s̄uus tuus cor suū vt oraret te oratione hac. Nūc ḡ dñe deus: tu es deus ⁊ v̄ba tua erūt v̄a. Locutus es.n. ad s̄uū tuuȝ bona h̄. Incipe ḡ et bñdic domū s̄ui tui vt sit i sempiternū coraȝ te: q: tu dñe deus locutꝰ es: bñdictōe tua bñdicet' domus s̄ui tui in sempiternum. VIII

Factū ē āt post h̄ pcussit dauid philistijȝ ⁊ humiliauit eos: ⁊ tulit dauid frenuȝ tributi de manu philistijȝ: ⁊ pcussit moab: ⁊ mēsus ē eos funiculo coequās trē. Mensus ē aūt duos funiculos: vnū ad occidendū: ⁊ vnuȝ ad viuificandū. Factusq₃ ē moab dauid s̄uiens sb̄ tributo. Et pcussit dauid adadezer filiū roob regē soba: qñ pfectus ē vt dñaret' sup flumē eufraten. Et captis dauid ex pte eius mille septingentis eq̄tibus: et viginti milibꝰ peditū subneruauit oēs iugales curruū. Dereliq̄t āt ex eis cētū currus. Uenit q₃ syria damasci vt psidiū ferret adadezer regi soba: et pcussit dauid de syria viginti duo milia viro₽: ⁊ posuit dauid psidiū i syria damasci: factaq₃ ē syria dauid s̄uiēs sb̄ tributo. Seruauitq₃ dñs dauid i oibus ad q̄cūq₃ profectus ē. Et tulit dauid arma aurea q̄ hēbāt s̄ui adadezer: ⁊ detulit ea i hierl'm. Et de bethe ⁊ de beroth: ciuitatibus adadezer tulit rex dauid es multū nimis: de q̄ fecit salomō oia vasa erea in tēplo: ⁊ mare eneū: ⁊ colūnas ⁊ altare. Audiuit aūt thou rex emath q͏ pcussisset dauid oēm robur adadezer: ⁊ misit thou iorā filiū suū ad regē dauid vt salutaret eū cōgratulās: ⁊ grāt' agēt eo q͏ expugnasset adadezer ⁊ pcussit eū. Hostis q̄ppe erat thou adadezer. Et in manu eius erāt vasa aurea ⁊ vasa argentea ⁊ vasa erea: q̄ ⁊ ipsa sanctificauit rex dauid dño cuȝ argēto ⁊ auro q̄ sanctificauerat de vniuersis gētibꝰ q̄s s̄begerat de syria ⁊ moab ⁊ filijs āmon ⁊ philistijȝ ⁊ amalech ⁊ de manubijs adadezer filij roob regis soba. Fecit q₃ sibi dauid nomē cū reuerteret' capta syria i valle salina₽ cesis decē ⁊ octo milibꝰ: ⁊ in gebelem ad viginti tria milia: ⁊ posuit i idumea custodes statuitq₃ psidiū. Et fcā ē vniuersa idumea s̄uiēs dauid: et s̄uauit dñs dauid i oibꝰ ad quecūq₃ pfectus ē. Et regnauit dauid sup oēm isrl': faciebat q₃ dauid iudiciū: ⁊ iusticiā oi ppl'o suo. Joab aūt filꝰ saruie erat sup exercitū. Porro iosaphat filius achilud erat acōmētarijs: ⁊ sadoch filius achitob: ⁊ achimelech filꝰ abiathar erāt sacerdotes: ⁊ saraias scriba: banaias āt filꝰ ioiade sup cerethi ⁊ felethi. Filij aūt dauid sacerdotes erant. IX

Et dixit dauid: Putasne ē aliqs q remāserit đ domo saul vt faciā cū eo miaȝ pp ionathā? Erat āt dauid de domo saul s̄uus noie siba. Quē cū vocassȝ rex ad se dixit ei: Tu ne es siba? Et ille rñdit: Ego suȝ s̄uꝰ tuꝰ: Et ait rex: Nūqd supest aliqs đ domo saul vt faciā cū eo miaȝ dei? Dixitq₃ siba regi. Supest filꝰ ionathe debil' pedibꝰ. Ubi igt' ē? Et siba ad regē. Ecce ait in domo ē machir filij amihel i lodabar. Misit ḡ rex dauid: ⁊ tulit eū đ domo machir filij amihel đ lodabar. Cū āt venissȝ miphiboseth filꝰ ionathe filij saul ad dauid: corruit i faciē suā: ⁊ adorauit. Dixitq₃ dauid: Miphiboseth. Qui rñdit. Adsū s̄uꝰ tuꝰ. Et ait ei dauid. Ne timeas: q: faciēs faciā i te miaȝ pp ionathā prēȝ tuū: ⁊ restituā tibi oēs agros saul prīs tui: ⁊ tu comedes panē i mēsa mea sp. Qui adorās eū dixit: Quis ego sum s̄uꝰ tuus: qm̄ respexisti sup canē mortuū silem mei? Uocauit itaq₃ rex sibā puer₽ saul ⁊ dixit ei: Oia q̄cūq₃ fuert' saul ⁊ vniuersaȝ domū eiꝰ dedi filio dñi tui. Opare igit' ei trā tu ⁊ filij tui ⁊ serui

tui: ⁊ īferes filio dñi tui cibos vt alat. Miphiboseth āt filius dñi tui comedet sp panē sup mēsā meā. Erāt āt sibe qnde.i filij ⁊ viginti sui. Dixitqʒ siba ad rgē: Sicut iussisti dñe mi rex suo tuo sic faciet suus tu⁹. Et miphiboseth comedet sup mēsā meā: q̄si vnus d̄ filijs regis. Hēbat āt miphiboseth filiū puulū noīe micha. Oīs v̄o cognatio dom⁹ sibe suīebat miphiboseth. Porro miphiboseth hītabat i hierlm: q2 de mēsa regis iugit vescebat ⁊ erat claudus vtroqʒ pede. X

Factū ē āt post h̄ vt moreret rex filiorū āmon: ⁊ regnauit anō filius ei⁹ p eo. Dixitqʒ dauid: Faciā miaʒ cū anon filio naas: sicut fecit pr̄ eius mecū miaʒ. Misit ḡ dauid ꝯsolās eū p suos suos sup pr̄e iteritu. Cū autē venissent sui dauid i t̄rā filioꝝ āmō: dixerūt p̄ncipes filioꝝ āmō ad anō dñʒ suū. Putas ꝙ ꝓpt honorē pr̄is tui miserit dauid ad te ꝯsolatores: et n̄ iō vt te inuestigaret ⁊ exploraret ciuitatē ⁊ euerteret eā misit dauid suos suos ad te: Tulit itaqʒ anon suos dauid: rasitqʒ dimidiā p̄tē barbe eorū ⁊ p̄cidit vestes eoꝝ medias vsqʒ ad nates: ⁊ dimisit eos. Qd̄ cū nūciatū eēt dauid: misit i occursūʒ eoꝝ. Erāt.n. viri ꝯfusi t̄pit valde. Et mādauit eis dauid: Manete i hiericho dōec crescat barba vr̄a: ⁊ tūc reuertimi. Uidētes āt filij āmō ꝙ iniuriā fecissent dauid: miserūt ⁊ ꝯduxerūt mercede syꝝ roob: ⁊ syꝝ saba vigintimilia peditū: ⁊ a rege maacha mille viros: ⁊ ab histob decē milia viroꝝ. Qd̄ cū audisset dauid: misit ioab ⁊ oēm exercitū bellatoꝝ. Egressi sunt ḡ filij āmō ⁊ direxerūt aciē añ ipʒ itroitū porte. Syrus āt soba ⁊ roob ⁊ histob ⁊ maacha seorsū erāt i cāpo. Uidēs ḡ ioab ꝙ p̄paratū eēt aduersūʒ se p̄liū: ⁊ ex aduerso ⁊ p⁹ tergū: elegit sibi ex oīb⁹ electis isrl̄: ⁊ istruxit aciē ꝯtra syꝝ: reliquā āt p̄tē ppli tradidit abisai fr̄i suo. Qui direxit aciem aduersūʒ filios āmō. Et ait ioab: Si p̄ualuerint aduersūʒ me syri: eris mihi i adiutoriū: si āt filij āmō p̄ualuerit aduersūʒ te: auxiliabor tibi. Esto vir fortis: ⁊ pugnem⁹ p pplo nr̄o: ⁊ ciuitate dei nr̄i. Dñs āt faciet qd̄ bonū ē i ꝯspectu suo. Iniit itaqʒ ioab et ppl̄s q erat cū eo certamē cōtra syros q statī fugerūt a facie ei⁹. Filij āt āmō vidētes q2 fugissent syri: fugerūt ⁊ ipi a facie abisai: ⁊ igressi sūt ciuitatē Reuersusqʒ ē ioab a filijs āmō: ⁊ venit hierl̄m Uidētes igit̄ filij āmō q̄m̄ syrus expauit: ⁊ q̄m̄ corruissent coraʒ isrl̄ ꝯgregati sūt parit̄. Misitqʒ adadezer ⁊ eduxit syros q erāt trās fluuiū ⁊ adduxit eoꝝ exercitū. Sobach āt mgr̄ militie adadezer erat p̄nceps eoꝝ. Qd̄ cū nūciatum eēt dauid: ꝯtraxit oēʒ isrl̄eʒ: ⁊ trāsiuit iordanē: vēitqʒ i helēa. ⁊ direxerūt aciē syri ex aduerso dauid: ⁊ pugnauerūt ꝯtra isrl̄. Fugerūtqʒ syri a facie isrl̄: ⁊ occidit dauid d̄ syris septingentos currus: ⁊ q̄dragita milia eqtū: ⁊ sobach p̄ncipē militie pcussit: q statī mortuus ē. Uidētes āt vniuersi reges q erāt i p̄sidio adadezer se victos eē ab isrl̄: expauerūt ⁊ fugerūt q̄nq̄gīta ⁊ octomilia corā isrl̄. Et fecerūt pacem cū isrl̄: ⁊ suierūt eis: timuerūtqʒ syri auxiliuʒ prebere filijs āmon. XI

Factū ē āt vertēte āno eo tp̄e q̄ solēt r̄ges ad bella ꝓcedē: misit dauid ioab ⁊ suos suos cū eo: ⁊ vniuersuʒ isrl̄: ⁊ vastauerūt filios āmō: et obsederūt rabba. Dauid āt remāsit i hierusalē. Dū h̄ agerēt accidit q̄dā die vt surgēt dauid d̄ stratu suo post meridiē: ⁊ deambularet in solario dom⁹ regie: viditqʒ mulierē se lauātē ex aduerso sup solariū suū. Erat āt mulier pulchra valde. Misit ḡ rex: ⁊ reqsiuit q̄ eēt mulier. Nunciatūqʒ ē ei ꝙ ipa esset bersabee filia heliā vxor vrie ethei. Missis itaqʒ dauid nūcijs tulit eam Que cū igressa eēt ad illū: dormiuit cū ea. Statiqʒ scificata ē ab imūdicia sua: ⁊ reuersa ē domū suā ꝯcepto fetu. Mittēsqʒ nūciauit dauid: ⁊ ait: Cōcepi. Misit āt dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriā etheū. Misitqʒ ioab vriā ad dauid Et venit vrias ad dauid. Quesiuitqʒ dauid q̄ʒ recte agēt ioab ⁊ ppl̄s: ⁊ q̄ō administraret bellū: Et dixit dauid ad vriā: Uade i domū tuā ⁊ laua pedes tuos. Et egressus ē vrias d̄ domo regis: secutusqʒ ē eū cib⁹ regius. Dormiuit aūt vrias añ portā dom⁹ regie cū alijs suis dñi sui: ⁊ n̄ descēdit ad domū suā. Nūciatūqʒ ē dauid a dicētibus: Nō iuit vrias i domū suā. Et ait dauid ad vriā: Nūqd n̄ d̄ via venisti: Quare n̄ descēdisti in domū tuā: Et ait vrias ad dauid: Archa dei ⁊ isrl̄ ⁊ iuda hītant i papilionib⁹: ⁊ dñs me⁹ ioab ⁊ sui dñi mei sup faciē t̄re manent: ⁊ ego igrediar domū meā vt comedā ⁊ bibā ⁊ dormiā cum vxore mea: Per salutē tuā ⁊ p salutē aīe tue nō faciā rē hāc. Ait ḡ dauid ad vriā. Mane h̄ etiā hodie: ⁊ cras dimittā te. Māsit vrias i hierl̄m i die illa ⁊ alt̄a: ⁊ vocauit euʒ dauid vt comedēt corā se ⁊ bibēt: ⁊ iebriauit eū. Qui egressus vespe dormiuit i stratu suo cū suis dñi sui: ⁊ i domū suā n̄ descēdit. Factū est ḡ mane: ⁊ scripsit dauid ep̄lam ad ioab misitqʒ p manū vrie: scribēs in ep̄la. Ponite vriaʒ ex aduerso belli vbi fortissimū ē p̄liū: ⁊ derelinqte eū vt pcussus intereat. Igit̄ cū ioab obsidēt vrbē posuit vriā i loco vbi sciebat viros eē fortissimos: egressiqʒ viri d̄ ciuitate bellabāt aduersuʒ ioab: ⁊ ceciderūt d̄ pplo seruoꝝ dauid ⁊ mortu⁹ ē ēt vrias ethe⁹. Misit itaqʒ ioab ⁊ nūciauit dauid oīa v̄ba p̄lij: p̄cepitqʒ nūcio dicēs: Cum cōpleueris vniuersos s̄mōes belli ad regē: si eū videris idignari: ⁊ dixerit q̄re accessistis ad muꝝ vt p̄liaremi: an ignorabatis ꝙ multa desup ex muro tela mittāt: quis pcussit abimelech filium hieroboal: nōne mlier misit super eum fragmen mole de muro: ⁊ interfecit eum in thebes: quare iuxta murum accessistis. dices: Etiam suus tuus vrias etheus occubuit. Abijt ergo nūcius: ⁊ venit ⁊ narrauit dauid

Dav id

David inebriavit Vriam

dia q̃ ei preceperat ioab: et dixit nuncius dauid. Preualuerũt aduersum nos viri: ⁊ egressi sunt ad nos i agꝛ. Nos autẽ facto impetu psecuti eos sumus vsqꝫ ad portã ciuitatis: ⁊ direxerũt iacula sagittarij ad suos tuos ex muro desup: mortuiqꝫ sunt de suis regis. Quin etiã suus tu⁹ vrias etheus mortuus ẽ. Et dixit dauid ad nũciũ. Hec dices ioab. Nõ te frangat ista res. Uarius enĩ euentus ẽ belli: ⁊ nũc hũc ⁊ nunc illũ ꝯsumit gladius. Cõforta bellatores tuos aduersus vrbem ⁊ destruas eã: ⁊ exhortare eos. Audiuit aũt vxor vrie ꝙ mortu⁹ eẽt vrias vir su⁹: ⁊ planxit eũ. Trãsactoqꝫ luctu misit dauid ⁊ introduxit eã i domũ suã: ⁊ facta ẽ ei vxor: pepitqꝫ ei filiũ. Et displicuit ꝟbũ h̃ qd̃ fecerat dauid corã dñő. XII

Misit ĝ dñs nathan ad dauid. Qui cũ venisset ad eũ dixit ei: Rñde mihi iudiciũ Duo viri erãt in ciuitate vna: vn⁹ diues ⁊ alter paup. Diues hẽbat oues ⁊ boues plurimos valde: paup aũt nihil hẽbat oĩno pter ouẽ vnã puulã quã emerat ⁊ nutrierat: ⁊ q̃ creuerat apd̃ eũ cũ filijs eius: simul de pane illius comedens ⁊ de calice eius bibens: ⁊ in sinu illius dormiens: eratqꝫ illi sicut filia. Cũ aũt pegrinus qdam venisset ad diuitẽ: parcẽs ille sumere d̃ ouibus ⁊ de bobus suis: vt exhiberet ꝯuiuiũ pegrino illi q venerat ad se: tulit ouẽ viri pauperis ⁊ p̃parauit cibos hõi q venerat ad se. Iratus autẽ indignatõe dauid aduersus hoiem illũ nimis. dixit ad nathan: Uiuit dñs: qm̃ filius mortis ẽ vir q fecit h̃. Ouẽ reddet in q̃druplũ: eo ꝙ fecerit ꝟbũ istud ⁊ non pepercit. Dixit aũt nathan ad dauid: Tu es ille vir q fecisti hãc rẽ: Hec diẽ dñs deus isrl': Ego vnxi te in regẽ sup isrl': ⁊ ego erui te de domo saul: ⁊ dedi tibi domũ dñi tui et vxores dñi tui i sinu tuo: dediqꝫ tibi domũ isrl' ⁊ iuda: ⁊ si parua sunt ista: adijciã tibi mlto maiora. Quare ĝ ꝯtẽpsisti ꝟbũ dñi vt faceres malum in ꝯspectu meo: Uriã etheũ pcussisti gladio: ⁊ vxorẽ illius accepisti in vxorẽ tibi ⁊ iterfecisti eũ gladio filioꝝ ãmon. Quãobrẽ nõ recedat gladius de domo tua vsqꝫ i sempiternũ: eo ꝙ despexeris me: ⁊ tuleris vxorẽ vrie ethei vt eẽt vxor tua. Itaqꝫ h̃ dicit dñs: Ecce ego suscitabo sup te malũ de domo tua: ⁊ tollã vxores tuas i oculis tuis ⁊ dabo pximo tuo: ⁊ dormiet cũ vxoribus tuis in oculis solis huius. Tu eni fecisti abscondite: ego aũt faciã ꝟbũ istud in ꝯspectu ois isrl': ⁊ in ꝯspectu solis huius. Et dixit dauid ad nathã Peccaui dño. Dixitqꝫ nathan ad dauid: Dñs qꝫ transtulit pctm̃ tuũ. Non morieris. Uerũtm̃ qm̃ blasphemare fecisti inimicos noĩm dñi, ppter ꝟbũ hoc: filius q natus est tibi morte morietur Et reuersus est nathan in domũ suã. Percussitqꝫ dñs paruulũ quẽ peperit vxor vrie dauid: et desperatus est. Depcatusqꝫ est dauid dñz pro paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio: ⁊ ingressus seorsum iacuit sup terrã. Uenerũt aũt seniores domus eius cogẽtes eũ vt surgeret de tra. Qui noluit: nec comedit cũ eis cibũ. Accidit aũt die septima vt moreret infans timueruntqꝫ suui dauid nũciare ei ꝙ mortuus eẽt paruulus. dixerũt enĩ: Ecce cũ paruulus adhuc viueret loquebamur ad eũ ⁊ non audiebat vocẽ nostrã: q̃ꝫto magis si dixerimus mortuus ẽ puer se affliget? Cũ ergo dauid audisset suuos suos musitantes: itellexit ꝙ mortuus esset ifantulus. Dixitqꝫ ad seruos suos: Nũ mortuus est puer? Qui rñderunt ei: Mortuus est. Surrexit ergo dauid de terra: ⁊ lotus vnctusqꝫ est. Cũqꝫ mutasset vestẽ: igressus est domũ dñi ⁊ adorauit: ⁊ venit in domum suã petiuitqꝫ vt ponerẽt ei panẽ: ⁊ comedit. Dixerũt aũt ei serui sui: Quis est sermo quẽ fecisti? Propter infantẽ cum adhuc viueret ieiunasti ⁊ flebas: mortuo autẽ puero surrexisti ⁊ comedisti panem. Qui ait: Propter ifantẽ dum adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebam eni: Quis scit: si forte donet eũ mihi dñs ⁊ viuat infans. Nũc aũt quia mortuus est: quare ieiuno? Nunqd potero reuocare amplius? Ego vadam magis ad eũ: ille ꝟo nõ reuertet ad me. Et cõsolatus ẽ dauid bersabee vxorẽ suã ingressusqꝫ ad eã dormiuit cũ ea. Que genuit filiũ: ⁊ vocauit nomẽ eius salomon: ⁊ dñs dilexit eũ: Misitqꝫ eũ in manu nathan, pphe: ⁊ vocauit nom̃ eius amabilis domino: eo ꝙ diligeret eũ dñs. Igitur pugnabat ioab cõtra rabbath filioꝝ ãmon ⁊ expugnabat vrbem regiã. Misitqꝫ ioab nuncios ad dauid dicens: Dimicaui aduersum rabba: ⁊ capiẽda ẽ vrbs aquaꝝ. Nũc igit̃ cõgrega reliquã partem ppli: ⁊ obside ciuitatẽ: ⁊ cape eam: ne cũ a me vastata fuerit vrbs: nomini meo ascribat̃ victoria. Congregauit itaqꝫ dauid oẽm pplm ⁊ profectus est aduersũ rabba. Cumqꝫ dimicasset cepit eã. Et tulit diadema regis eoꝝ de capite ei⁹: pondo auri talentũ hñs gẽmas preciosissimas: ⁊ impositũ est sup caput dauid. Sed ⁊ predam ciuitatis asportauit multã valde: pplm quoqꝫ eius adducẽs serrauit: ⁊ circũegit sup eos ferrata carpenta. Dimisitqꝫ cultris ⁊ traduxit i typo lateꝝ. Sic fecit vniuersis ciuitatibus filiorum ãmon. Et reuersus est dauid ⁊ omnis exercitus in hierusalem. XIII

Factum est autẽ post hec vt absalon filij dauid sororem speciosissimã vocabulo thamar adamaret ãnon filius dauid et deperiret in eam valde ita vt ppter amorẽ eius egrotaret: quia cũ esset ꝟgo difficile ei videbat̃ vt qppiã inhoneste ageret cũ ea. Erat ãt amnõ amic⁹ noie ionadab fili⁹ semmaa fris dauid vir prudẽs valde. Qui dixit ad eũ: Quare sic attenuaris macie fili regis p singulos dies? Cur nõ

indicas mihi? Dixitq3 ei amnō: Thamar sororē
frīs mei absalō amo. Cui rñdit ionadab: Cuba
sup lectū tuū ⁊ lāguorē simula: cūq3 venerit pat
tu⁹ vt visitet te dic ei. Ueniat oro thamar soror
mea vt det mihi cibū: ⁊ faciat pulmētū vt come
dā de manu eius. Accubuit itaq3 amnō: ⁊ quasi
egrotare cepit. Cūq3 venisset rex aduisitādū eū
ait amnō ad regē: Ueniat obsecro thamar soror
mea vt faciat ī oculis meis duas sorbitiūculas
⁊ cibū paratū capiā de māu eius. Misit ḡ dauid
ad thamar domū dicēs: Ueni in domū amnon
frīs tui: ⁊ fac ei pulmētū. Uenitq3 thamar in do
mū ānon frīs sui: ille aūt iacebat. Que tollēs fa
rinā ꝯmiscuit: ⁊ liquefaciēs in oculis eius coxit
sorbitiūculas: tollēsq3 qđ coxerat effudit ⁊ posu
it corā eo: ⁊ noluit comedē. Dixitq3 ānon. Ejici
te vniu rsos a me. Cūq3 eiecissent omnes: dixit
ānon ad thamar. Infer cibū ī cōclaui vt vescar
de manu tua. Tulit ḡ thamar sorbitiūculas q̄s
fecerat: ⁊ intulit ad ānon frēm suū in cōclaui. Cū
q3 obtulisset ei cibū: apprehendit eā ⁊ ait: Ueni
cuba mecū soror mea. Que rñdit ei: Noli fr mi:
noli opprimē me: neq3 eni h̄ fas ē ī isrl'. Noli fa
cere stulticiā hāc. Ego eni ferre n̄ potero opprobri
um meū: ⁊ tu eris q̄si vnus de insipiētib⁹ in isrl'
qn pot⁹ loq̄re ad regē: ⁊ n̄ negabit me tibi. No
luit aūt ānon acq̄escē p̄cib⁹ eius: sed p̄ualēs vi
ribus oppressit eā: ⁊ cubauit cū ea. Et exosaz eā
habuit odio mag̃ nimis: ita vt maius eēt odiū
quo oderat eā: amore q̄ añ dilexerat. Dixitq3 ei
ānon: Surge ⁊ vade. Que rñdit. Maius ē hoc
malū qđ nūc agis aduersū me q̄3 qđ añ fecisti
expellēs me. Et noluit audire eā: sed vocato pue
ro q ministrabat ei dixit: Ejce hāc a me foras et
claude ostiū post eā. Que induta erat talari tu
nica: huiuscemōi eni filie regis ꝟgines vestib⁹
vtebāt. Eiecit itaq3 eā minister illius foras: clau
sitq3 foras post eā. Que aspergēs cinerē capiti
suo scissa talari tunica iposit isq3 manibus super
caput suū: ibat īgrediēs ⁊ clamās. Dixit autē ei
absalon fr̄ suus: Nūq̄d ānon fr̄ tu⁹ ꝯcubuit tecū?
Sz nūc soror tace: fr̄ tuus est. Neq3 affligas cor
tuū p̄ hac re. Mansit itaq3 thamar cōtabescēs
in domo absalon frīs sui. Cū aūt audisset rex da
uid ꝟba h̄ ꝯtristatus ē valde: et noluit ꝯtristare
sp̄m ānon filij sui: q̄m diligebat eū: q2 p̄mogeni
tus erat ei. Porro n̄ est locut⁹ absalon ad ānon
nec malū nec bonū. Oderat eni absalon ānon:
eo q violasset thamar sororē suā. Factū est āt p⁹
tp̄s bienij vt tonderent oues absalon in balasor
que ē iux effraim. Et vocauit absalon oēs filios
regis: venitq3 ad regē: ⁊ ait ad eū: Ecce tondent
oues s̄ui tui veniat oro rex cū s̄uis suis ad s̄uū
suū. Dixitq3 rex ad absalon: Noli fili mi: noli ro
gare vt veniam⁹ oēs: ⁊ grauem⁹ te. Cum aūt co
geret eū ⁊ noluisset ire: bñdixit ei. Et ait absalō

ad dauid: Si non vis venire: veniat obsecro no
biscū saltē ānon frat meus. Dixitq3 ad eum rex:
Nō est necesse vt vadat tecū. Coegit itaq3 absa
lon eū: ⁊ dimisit cū eo ānon ⁊ vniuersos filios re
gis. Feceratq3 absalon ꝯuiuiū q̄si cōuiuiū regis.
Preceperat aūt absalon pueris suis dicēs: Obs̄
uate cū temulent⁹ fuerit ānon vino: ⁊ dixero vo
bis percutite eū ⁊ interficite: nolite timē. Ego eniz
suz q p̄cipio vob. Roboramini: ⁊ estote viri for
tes. Fecerūt ḡ pueri absalon aduersum ānon sic̄
preceperat eis absalon. Surgētesq3 oēs filij regis
ascenderūt singuli mulas suas: ⁊ fugerūt. Cūq3
adhuc pgerent in itinere: fama puenit ad dauid
dicēs: Percussit absalon oēs filios regis: ⁊ non
remāsit ex eis saltē vnus. Surrexit itaq3 rex da
uid: ⁊ scidit vestimēta sua ⁊ cecidit sup t̄rā: ⁊ oēs
serui illius q assistebāt ei sciderūt vestimēta sua.
Rñdēs aūt ionadab filius semmaa frīs dauid
dixit: Ne estimet dñs meus rex q oēs pueri re
gis occisi sint: Amnō solus mortu⁹ ē: q̄m ī odio
absalon erat positus ex die q̄ oppressit thamar
sororē eius. Nūc ḡ ne ponat dñs meus rex sup
cor suū ꝟbū istud dicēs: oēs filij regis occisi sūt:
q̄m ānon solus mortu⁹ ē. Fugit aūt absalon. Et
eleuauit puer speculator oculos suos ⁊ aspexit:
⁊ ecce pp̄ls multus veniebat p iter deuiū ex latē
montis. Dixit aūt ionadab ad regē: Ecce filij re
gis adsunt: iux ꝟbū serui tui: sic factum ē. Cūq3
cessasset loq apparuerūt ⁊ filij regis. Et ītrantes
leuauerūt vocē suā ⁊ fleuerūt. Sz ⁊ rex ⁊ oēs ser
ui eius fleuerūt ploratu magno nimis. Porro
absalon fugiēs abijt ad tholomai filiū ammiur
regē gessur. Luxit ḡ dauid filiū suū ānon multis
dieb⁹. Absalon aūt cū fugisset ⁊ venissz ī gessur
fuit ibi tribus ānis: cessauitq3 rex dauid p̄sequi
absalō: eo q ꝯsolat⁹ eēt sup ānon interitu. XIIII

Ntelligens aūt ioab fili⁹ saruie q cor re
gis ꝟsum eēt ad absalon misit thecuā: ⁊
tulit inde mulierē sapientē: dixitq3 ad eā
Lugere te simula: ⁊ induere veste lugubri: et ne
vngaris oleo vt sis q̄si mulier iam plurimo tp̄e
lugēs mortuū. Et igrediens ad regē: ⁊ loqueris
ad eū s̄mōes huiuscemōi. Posuit aūt ioab ver
ba ī ore eius. Itaq3 cū igressa fuisset mulier the
cuites ad regē: cecidit corā eo sup t̄rā ⁊ adorauit
⁊ dixit: Serua me rex. Et ait ad eam rex: Quid
cause hēs: Que rñdit: Heu mlier vidua ego sū.
Mortu⁹ est eni vir meus: ⁊ ancille tue erāt duo
filij q rixati sūt aduersum se ī agro: nullusq3 erat
q eos p̄hibē posset: ⁊ pcussit alt alterū ⁊ iterfecit
eū. Et ecce ꝯsurgēs vniuersa cognatio aduersuz
ancillā tuā dixit: Trade eū q pcussit frēm suū vt
occidamus eū p̄ aīa frīs sui quē interfecit: et de
leamus heredē: ⁊ querūt extinguē scintillā meā
que relicta ē: vt n̄ supsit viro meo nomē ⁊ relique
sup t̄rā. Et ait rex ad mulierē. Uade ī domū tuā

⁊ ego iubebo ꝓ te. Dixitq; mulier thecuites ad regẽ: In me dñe mi rex sit iniq̃tas ⁊ i domo pris mei rex aũt ⁊ tron⁹ ei⁹ sit inocẽs. Et ait rex: Qui ↄtradixerit tibi: adduc eũ ad me ⁊ vltra nõ addet vt tangat te: q̃ ait: Recordef rex dñi dei sui: vt nõ multiplicẽt ꝓxĩ sanguis ad vlciscẽdũ: ⁊ neq̃q̃ iterficiãt filiũ meũ: Qui ait. Uiuit dñs: q2 nõ cadet d̃ capillis filij tui sup trã. Dixit ḡ mlĩr. Loq̃r ãcilla tua ad dñz meũ regẽ ꝟbum. Et ait: Loq̃re. Dixitq; mlĩer. Quaf cogitasti huiuscemõi rẽ ↄtra pplz dei ⁊ locut⁹ ẽ rex ꝟbũ istd̃ vt peccet ⁊ nõ reducat eiectũ suũ: Oẽs morimur ⁊ q̃si aq̃ dilabimur i trã q̃ nõ reuertũf. Nec vult deus perire aiaz: sed retractat cogitãs ne penit⁹ peat q abiect⁹ ẽ. Nũc igif veni vt loq̃r ad dñm meũ regẽ ꝟbũ h̃ pñte pplo. Et dixit ãcilla tua: Loq̃r ad regez. si q̃ mõ faciat rex ꝟbũ ancille sue. Et audiuit rex vt liberaret ancillã suã de manu oĩuz q volebãt de hereditate dñi delere me ⁊ filiũ meũ simĩl. Dicat ḡ ancilla tua vt fiat ꝟbũ dñi mei regis: sicut sacrificiũ. Sicut eni angelus dñi: sic est dñs me⁹ rex vt nec bñdictõe nec maledictõe moueaf. Unde ⁊ dñs deus tuus ẽ tecũ. Et rñdẽs rex dixit ad mulierẽ. Ne abscõdas a me ꝟbum qd̃ te iterrogo. Dixitq; ei mulier: Loq̃re dñe mi rex. Et ait rex Nũqd man⁹ ioab tecũ ĩ oĩbus istis: Rñdit mulier ⁊ ait: Per salutẽ aĩe tue dñe mi rex nec ad sinistrã nec ad dexterã ẽ ex oĩbus his q̃ locut⁹ est dñs meus rex. Seru⁹ eni tuus ioab ipse p̃cepit mihi et ipse posuit i os ancille tue oĩa ꝟba h̃ vt verterẽ figurã s̃monis hui⁹. Seru⁹ eni tu⁹ ioab precepit istd̃. Tu aũt dñe mi rex sapiẽs es: sicut h3 sapiam angelus dei vt itelligas oĩa sup traz Et ait rex ad ioab: Ecce placatus feci ꝟbũ tuũ. Uade ḡ ⁊ reuoca puez absalon. Cadẽsq; ioab sup faciẽ suã i trã adorauit: ⁊ bñdixit regi. Et dixit ioab: Hodie itellexit s̃uus tu⁹: q2 inueni grãz in oculis tuis dñe mi rex: Fecisti eni s̃monẽ dñe mi rex s̃ui tui. Surrexit ḡ ioab ⁊ abijt i gessur: ⁊ adduxit absalon i hierl̃m. Dixit aũt rex: Reuertat̃ i domũ suã: ⁊ faciẽ meã nõ videat. Reuersus est itaq; absalon i domũ suã: ⁊ faciẽ regis nõ vidit. Porro sicut absalon: vir nõ erat pulcher in oĩ isrl̃: ⁊ decorus nimis. A vestigio pedis vsq; ad verticẽ nõ erat i eo vlla macula. Et qñ tondebat capillũ: semel aũt i ãno tondebatur: q2 grauabat eũ cesaries: ponderabat capillos capitis sui ducẽtis siclis pondẽ publico. Nati sunt aũt absalon filij tres: ⁊ filia vna noĩe thamar elegantis forme. Mãsitq; absalon i hierl̃m duobus ãnis ⁊ faciẽ regis nõ vidit. Misit itaq; ad ioab vt mitteret eũ ad regẽ. Qui noluit venire ad eũ. Cũq; secũdo misisset: ⁊ ille noluisset venire ad eũ: dixit seruis suis: Scitis agꝝ ioab iux̃ agꝝ meũ hñtẽ messem hordei: Ite igif ⁊ succẽdite eũ igni. Succenderũt ḡ s̃ui absalon segetẽ igni. Et venientes serui ioab scissis vestibus suis dixerũt: Succenderũt s̃ui absalõ ptẽ agri igni. Surrexitq; ioab ⁊ venit ad absalon i domũ eius: ⁊ dixit: Quare succenderũt s̃ui tui segetẽ meã igni: Et rñdit absalon ad ioab: Misi ad te obsecrãs vt venires ad me ⁊ mitterẽ te ad regẽ: ⁊ diceres ei: Quare veni d̃ gessur: meli⁹ mihi erat ibi eẽ. Obsecro ḡ vt videã faciẽ regis. Qd̃ si memor ẽ iniq̃tatis mee iterficiat me. Ingressus itaq; ioab ad regẽ nũciauit ei oĩa. Uocatusq; ẽ absalõ ⁊ itrauit ad regẽ: ⁊ adorauit sup faciẽ tre corã eo. Osculat⁹ ẽ rex absalõ.

XV

Igit̃ p⁹ h̃ fecit sibi absalõ curr⁹ ⁊ eq̃tes ⁊ q̃nq̃ginta viros q p̃cederẽt eũ. Et mane ↄsurgens absalon stabat iux̃ introitum porte i via: ⁊ oẽm viꝝ q hẽbat negociũ vt veniret ad regis iudiciũ vocabat absalon ad se ⁊ dicebat: De q̃ ciuitate es tu: Qui rñdens aiebat: Ex vna tribu isrl̃ ego suz seruus tuus. Respõdebatq; ei absalon: Uident̃ mihi s̃mões tui boni ⁊ iusti: sed nõ ẽ q te audiat ↄstitutus a rege. Dicebatq; absalon. Quis me ↄstituat iudicem sup trã vt ad me veniãt oẽs q hñt negociũ ⁊ iuste iudicẽ: Sed ⁊ cũ accederet ad eũ hõ vt salutaret illũ: extendebat manũ suã: ⁊ apprehendens osculabaf eũ. Faciebatq; h̃ oĩ isrl̃ venienti ad iudiciũ vt audiref a rege: ⁊ sollicitabat corda virorũ isrl̃. Post q̃draginta aũt ãnos dixit absalõ ad regẽ dauid. Uadã ⁊ reddã vota mea que voui dño i hebron. Uouens. n. vouit s̃uus tuus cũ eẽt i gessur syrie dicens: Si reduxerit me dñs in hierl̃m: sacrificabo dño. Dixitq; ei rex dauid: Uade i pace. Et surrexit ⁊ abijt i hebron. Misit aũt absalon exploratores in vniuersas trib⁹ isrl̃ dicẽs: Stati vt audieritis clangorẽ buccine: dicite: Regnabit absalon i hebron. Porro cũ absalon ierũt ducẽti viri de hierl̃m vocati: euntes simplici corde ⁊ cãz penitus igrãtes. Accersiuit q̃q; absalon achitofel gilonitẽ ↄsiliariũ dauid d̃ ciuitate sua gilo. Cũq; imolaret victimas facta est ↄiuratio valida: populusq; ↄcurrẽs augebatur cũ absalõ. Uenit igif nũcius ad dauid dicẽs Toto corde vniuersus isrl̃ seq̃f absalõ. Et ait dauid s̃uis suis q erãt cũ eo i hierl̃m: Surgite: fugiam⁹: neq; .n. erit nob̃ effugiũ a facie absalon. Festinate egredi: ne forte veniẽs occupet nos: ⁊ ipellat sup nos ruinã: ⁊ pcutiat ciuitatẽ i ore gladij. Dixeruntq; s̃ui regis ad eũ: Oĩa q̃cũq; p̃cepit dñs nr̃ rex libent̃ exeq̃mur s̃ui tui. Egressus ẽ ḡ rex ⁊ vniuersa dom⁹ eius pedib⁹ suis. Et reliq̃t rex decẽ mlĩeres ↄcubinas ad custodiẽdã domũ. Egressusq; rex ⁊ ois isrl̃ pedib⁹ suis stetit ꝓcul a domo: ⁊ vniuersi s̃ui eius ãbulabãt iux̃ eũ: ⁊ legiões cerethi ⁊ felethi ⁊ oẽs gethei pugnatores validi sexcẽti viri q secuti eũ fuerãt de geth pedites p̃cedebãt regẽ. Dixit aũt rex ad ethai getheũ: Cur venis nobiscũ. Reuertẽ ⁊ hita cũ rege: q2 pegrinus es ⁊ egressus es de loco tuo. Heri venisti: ⁊ hodie ↄpelleris nobiscũ egredi: Ego aũt

vadā q̄ iturus sum. Reuertere ⁊ reduc tecū fr̄es tuos: ⁊ dn̄s faciet tecū miaꝫ ⁊ ꝟitatē: q2 ondisti gr̄aꝫ ⁊ fidē. Et r̄ndit ethai regi dicēs: Uiuit dn̄s ⁊ viuit dn̄s me⁹ rex: qm̄ i q̄cūq3 loco fueris dn̄e mi rex siue i morte siue i vita: ibi erit ſuus tuus. Et ait dauid ethai. Ueni ⁊ trāsi. Et trāsiuit ethai gethe⁹ ⁊ rex: ⁊ oēs viri q cū eo erāt: ⁊ reliq̄ multitudo. Oēsq3 flebāt voce magna: ⁊ vniuersus pplᷤ trāsibat. Rex q̄3 trāsgrediebat torrētē cedron: ⁊ cūct⁹ pplᷤ icedebat ꝯtra viā oliue q̄ respicit ad desertū. Uenit āt sadoch sacerdos: ⁊ vniuersi leuite cū eo portātes arcā federis dei: ⁊ deposuerūt arcā dei. Et ascēdit abiathar: donec expletus eēt ois pplᷤ q igressus fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch: Reporta arcā dei i vrbem. Si inuenero gr̄aꝫ i ocul' dn̄i: reducet me ⁊ ondet mihi eā ⁊ tabnaculū suū: si āt dixerit mihi: non places: p̄sto sum: faciat qđ bonuꝫ ē corā se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotē: O vidēs reuertere in ciuitatē i pace: ⁊ achimaas filius tu⁹ ⁊ ionathan fili⁹ abiathar duo filij vr̄i sint vobiscū. Ecce ego abscōdar i cāpestrib⁹ deſti: donec veniat ſmo a vobis idicans mihi. Reportauerūt ḡ sadoch et abiathar arcā dei i ierl'ꝫ: ⁊ māserūt ibi. Porro dauid ascēdebat cliuū oliuaꝝ scandēs ⁊ flēs: nudis pedib⁹ icedēs ⁊ op̄to capite. Sꝫ ⁊ ois pplᷤ q erat cū eo op̄to capite ascēdebat plorās. Nūciatū ē āt dauid q̄ꝑ achitofel eēt i ꝯiuratōe cū absalō: dixitq3 dauid: Infatua q̄so dn̄e ꝯsiliū achitofel. Cūq3 ascēderet dauid sūmitatē mōtis i quo adorat⁹ erat dn̄ꝫ: ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste ⁊ t̄ra pleno capite: Et dixit ei dauid. Si veneris mecū: eris mihi oneri: si āt i ciuitatē reuertaris ⁊ dixeris absalō: ſuus tuus sum rex. patē me viuē sicut fui ſuus p̄ris tui: sic ero ſuus tuus: dissipabis ꝯsiliū achitofel. Hēs āt tecū sadoch ⁊ abiathar sacerdotes: ⁊ oē ꝟbuꝫ qđcūq3 audieris i domo regis: idicab' sadoch ⁊ abiathar sacerdotib⁹. Sūt. n. cū eis duo filij coꝝ achimaas filius sadoch: ⁊ ionathā filius abiathar: ⁊ mittetis p eos ad me oē ꝟbū qđ audiētis. Veniēte ḡ chusi amico dauid i ciuitatē: absalō q̄3 igressus est ierl'm: ⁊ achitofel cum eo. XVI

C

Umq3 dauid trāsisset paululū mōtis ꝟticē appruit siba puer miphiboseth i occursū ei⁹ cū duob⁹ asinis q onerati erāt ducētis panib⁹: ⁊ cētū alligaturis vue passe: ⁊ septē massis palataꝝ ⁊ duobus vtrib⁹ vini. Et dixit rex sibe. Quid sibi volūt h. R̄ndītq3 siba: Dn̄e mi rex asini domestici regis vt sedeāt: ⁊ panes ⁊ palate ad vescēdū pueris tuis: vinū āt vt bibat si q's d̄fecerit i deserto. Et ait rex: Ubi est filius dn̄i tui? R̄nditq3 siba regi. Remāsit i ierl'm dicēs: Hodie restituet mihi dom⁹ isrl' regnuꝫ p̄ris mei. Et ait rex sibe. Tua sint oia q̄ fuerūt miphiboseth: Dixitq3 siba: Oro vt inueniā gr̄aꝫ coram te dn̄e mi r. x. Uenit ḡ rex dauid vsq3 bahuri. Et ecce egrediebat' īde vir de cognatiōe dom⁹ saul noīe semei fili⁹ gera, p̄cedebatq3 egrediēs ⁊ maledicebat: mittebatq3 lapides ꝯtra dauid ⁊ cōtra vniuersos ſuos regis dauid. Ois āt pplᷤ ⁊ vniuersi bellatores a dextro ⁊ a sinistro latē regis icedebāt. Ita āt loq̄bat' semei cū malediceret regi: Egredē egredē vir sanguinū ⁊ vir belial. Reddidit tibi dn̄s vniuersuꝫ sanguinē dom⁹ saul: q̄m inuasisti regnū p eo: ⁊ dedit dn̄s regnū i man⁹ absalō filij tui: ⁊ ecce p̄mūt te mala tua. qm̄ vir sanguinū es. Dixit āt abisai filius saruie regi. Quare maledicit canis h̄ moriturus dn̄o meo regi: Uadā ⁊ āputabo caput eius. Et ait rex: Quid mihi ⁊ vob' ē filij saruie: Dimittite euꝫ vt maledicat. Dn̄s. n. p̄cepit ei vt malediceret dauid. Et q's ē q audeat dicē q̄re sic fecerit: Et ait rex abisai ⁊ vniuersis ſuis suis: Ecce filius me⁹ q egressus ē de vtō meo q̄rit aiaꝫ meā: q̄ꝫtomagis h̄ fili⁹ gemini maledicet mihi: Dimittite eū vt maledicat iuxta p̄ceptū dn̄i si forte respiciat dn̄s afflictōeꝫ meā: ⁊ reddat mihi dn̄s bonū p maledictiōe hac hodierna. Ambulabat itaq3 dauid ⁊ socij ei⁹ p viā cū eo: semel āt p iugū mōtis ex latē ꝯtra illū gradiebat' maledicēs: ⁊ mittēs lapides aduersuꝫ eū t̄rāq3 spargēs. Uenit itaq3 rex dauid ⁊ vniuersus pplᷤ cū eo lassus: ⁊ refocilati sūt ibi. Absalō āt et ois pplᷤ eius igressi sūt ierl'm: sꝫ ⁊ achitofel cū eo. Cuꝫ āt venisset chusi arachites amic⁹ dauid ad absalō: locutus ē ad eū. Salue rex: salue rex. Ad quē absalō. Hec ē igit gr̄a tua ad amicū tuū Quare n̄ iuisti cū amico tuo: R̄nditq3 chusi ad absalō. Neq̄q̄ꝫ: q2 illi⁹ ero quē elegit dn̄s: ⁊ ois h̄ pplᷤ ⁊ vniuersus isrl': ⁊ cū eo manebo. Sꝫ vt ⁊ h̄ iferā: cui ego futurus suꝫ: Nōne filio regis? Sicut parui p̄ri tuo: ita parebo ⁊ tibi. Dixit aūt absalō ad achitofel: Inite ꝯsiliū qđ agē debeamus Et ait achitofel ad absalō. Ingredē ad ꝯcubinas p̄ris tui q̄s dimisit ad custodiēdā domū: vt cuꝫ audierit ois isrl' q̄ꝑ fedaueris p̄reꝫ tuū: roborēt tecū manus eoꝝ. Tetēderūt ḡ absalō tabnaculū i solario: igressusq3 ē ad ꝯcubinas p̄ris sui corā vniūso isrl'. Cōsiliū āt achitofel qđ dabat i dieb⁹ ill' q̄si siq's ꝯsuleret deū: sic erat oē ꝯsiliū achitofel: ⁊ cū eēt cū dauid ⁊ cū eēt cū absalō. XVII

D

Ixit ḡ achitofel ad absalō: Eligam mihi duodeci milia viroꝝ: ⁊ ꝯsurgēs p̄seq̄r dauid hac nocte: ⁊ irruēs sup eū q̄ppe q lassus ē ⁊ solutis māib⁹ p̄cutiā eū. Cūq3 fugerit ois pplᷤ q cū eo ē: p̄cutiā regē desolatū: ⁊ reducā vniuersuꝫ pplꝫ q̄mo vnus hō reuerti solet. Unū. n. virū q̄ris: ⁊ ois pplᷤ erit i pace. Placuitq3 ſmo ei⁹ absalō ⁊ cūctis maiorib⁹ natu isrl'. Ait āt absalō Uocate chusi arachitem ⁊ audiam⁹ qđ et ip̄e dicat. Cūq3 venissꝫ chusi ad absalō: ait absalō ad eū. Huiuscemodi sermonem locutus est achitofel. Facere debeamus an non? Qđ das consiliū: Et dixit chusi ad absalon. Non est bonum

consilium qd̄ dedit achitofel hac vice. Et rursuz intulit chusi. Tu nosti patrē tuū & viros q cuz eo sunt esse fortissimos & amaro aīo: veluti si vrsa raptis catulis i saltu seuiat. Sed & pr̄ tu9 vir bellator ē: nec morabit̄ cū pplo. Forsitā nūc latitat in foueis aut in vno q̄ voluerit loco: & cū ceciderit vnus quilibet in principio: audiet quicūqz audierit: & dicet: Fcā ē plaga in pplo q sequebat̄ absalon. Et fortissimus quisqz cuius cor ē q̄si leonis: pauore soluet̄. Scit eni ōis pplūs isrl̄ fortē eē pr̄ez tuū & robustos oēs q cū eo sūt. Sz h̄ mihi videt̄ rectū eē ɔsiliuz. Cōgreget̄ ad te vniuersus pplūs isrl̄ a dan vsqz bersabee: q̄si arena maris innumerabilis: & tu eris i medio eoꝝ: & irruem9 sup euz in q̄cūqz loco inuent9 fuerit: & opiemus eū sicut cadere solet ros sup trā: & ñ relinquem9 de viris q cū eo sunt nec vnū qdē. Qd̄ si vrbē aliq̄z fuerit igressus: circūdabit ōis isrl̄ ciuitati illi funes & trahem9 eā in torrentē vt ñ repiat̄ nec calculus qdē ex ea. Dixitqz absalon & oēs viri isrl̄: Melius est ɔsiliū chusi arachite ɔsilio achitofel. Dn̄i aūt nutu dissipatū ē ɔsiliū achitofel vtile vt induceret dn̄s sup absalon malū. Et ait chusi sadoch & abiathar sacerdotib9: Hoc & h̄ mō ɔsiliū dedit achitofel absalon & seniorib9 isrl̄: & ego tale & tale dedi ɔsiliuz. Nūc ḡ mittite cito: & nūciate dauid dicentes: Ne moreris nocte hac i cāpestrib9 deserti: sed absqz dilatōe transgredē: ne forte absorbeat̄ rex: & ōis pplūs q cū eo ē. Jonathas autē et achimaas stabāt iux̄ fontez rogel. Abijt ancilla & nūciauit eis: & illi pfecti sūt vt referrēt ad regē dauid nūciū. Nō eni poterāt videri aut introire ciuitatē. Vidit aūt eos qdā puer: & indicauit absalon. Illi vero cōcitu gradu igressi sunt domum cuiusdā viri i bahurim q hēbat puteū i vestibulo suo: & descenderūt i eū. Tulit aūt mulier: & expādit velamē sup os putei q̄si siccās ptisanas et sic latuit res. Cūqz venissent serui absalon i domuz ad mulierē dixert̄: Vbi ē achimaas & ionathas. Et r̄ndit eis mulier: Trāsierūt festinant̄ gustata paululū aq̄. At hi q querebāt cū ñ repissent: reuersi sunt i hierusalē. Cūqz abissent ascēdert̄ illi de puteo & pgētes nūciauerūt regi dauid: & dixerunt: Surgite & trāsite cito fluuiuz: qm̄ huiuscemōi dedit ɔsiliū ɔtra vos achitofel. Surrexit ḡ dauid & ōis pplūs q cū eo erāt: & trāsiert̄ iordanē donec dilucesceret añ q̄z denudaret̄ v̄bum: & nec vnus qdē residu9 fuit q nō trāsiret fluuiū. Porro achitofel vidēs q nō fuisset factū ɔsiliū suū: strauit asinū suū: surrexitqz & abijt in domū suā & in ciuitatē suā: & disposita domo sua suspendio interijt: & sepultus ē i sepulchro pr̄is sui. Dauid aūt venit in castra: & absalon trāsijt iordanē ipse & oēs viri isrl̄ cū eo. Amasam vero ɔstituit absalō pro ioab sup exercituz. Amasa aūt erat filius viri q vocabatur iethra de hiezreli q igressus ē ad abigail filiā naas sororē saruie q̄ fuit mat̄ ioab. Et castramētat9 est isrl̄ cū absalon in t̄ra galaad. Cūqz venisset dauid i castra: sobi filius naas de rabath filioꝝ āmon: & machir filius amihel de lodabar: & berzellai galaadites de rogelli obtulerunt ei stratoria & tapetia & vasa fictilia: frumētū & hordeū & farinā & polentā & fabā & lentem & frixū oleo cicer & mel & butyꝝ: oues et pingues vitulos. dederūtqz dauid et pplō q cū eo erat ad vescēduz. Suspicati eni sunt pplm̄ fame & siti fatigari in deserto.

XVIII

Igitur ɔsiderato dauid pplō suo: cōstituit sup euz tribunos & centuriones: & dedit ppli tertiā ptē sub manu ioab: & tertiā ptē sb̄ manu abisai filij saruie fris ioab: & tertiā ptē sb̄ manu ethai q erat d̄ geth. Dixitqz rex ad pplz: Egrediar & ego vobiscū. Et r̄ndit pplūs: Nō exib. Siue eni fugerim9 nō magnopē ad eos de nob ptinebit: siue media ps ceciderit e nob nō satis curabūt: q2 tu vn9 solus p decē milib9 ɔputaris. Melius ē igit̄ vt sis nob in vrbe psidio. Ad q̄s rex ait: Qd̄ vob videt̄ rectū h̄ faciā. Stetit ḡ rex iux̄ portā. Egrediebat̄qz pplūs per turmas suas centeni: & milleni. Et pcepit rex ioab et abisai et ethai dicēs: Seruate mihi puez absalon. Et ōis pplūs audiebat pcipientē regē cūctis p̄ncipibus pro absalon. Itaqz egressus ē pplūs in campū cōtra isrl̄ & factū ē preliū in saltu effraim. Et cesus est ibi pplūs isrl̄ ab exercitu dauid: factaqz ē plaga magna i die illa viginti miliū. Fuit aūt ibi pliū dispersum sup faciē ōis t̄re: & multo plures erant q̄s salt9 ɔsumpserat de pplō q̄z hi q̄s vorauerat gladius i die illa. Accidit aūt vt occurreret absalon seruis dauid: sedēs mulo. Cūqz igressus fuisset mulus subter ɔdensaz quercū & magnā: adhesit caput eius querciu: & illo suspenso inter celū & terrā: mulus cui isederat ptrāsiuit. Vidit aūt h̄ qspiā: & nūciauit ioab dicēs: Vidi absalon pendē de quercu. Et ait ioab viro q nūciaret ei: Si vidisti quare nō ɔfodisti eū cū t̄ra: et ego dedissem tibi decē argēti siclos & vnū baltheum. Qui dixit ad ioab: Si appenderes i manib9 meis mile argēteos: neq̄qz mitterē manū meā in filiū regis. Audientib9 eni nobis pcepit rex tibi & abisai & ethai dicēs: Custodite mihi puez absalō. Sed & si fecissem ɔtra aīam meā audacē neq̄qz hoc regē latere potuisset & tu stares ex aduerso. Et ait ioab: Nō sicut tu vis: sed aggrediar eum corā te. Tulit ḡ ioab tres lanceas i manu sua: et infixit eas i corde absalon. Cūqz adhuc palpitaret herēs in quercu: cucurrerūt decē iuuenes armigeri ioab: & pcutiētes interfecert̄ eū. Cecinit aūt ioab buccina: & retinuit pplm̄ ne psequeret̄ fugientē isrl̄: volēs parcere multitudini. Et tulerūt absalon & piecerūt eū in saltu i foueā grādē & cōportauerūt sup eū aceruū lapidū magnum

nimis. Ois ãt isrl' fugit i tab'nacula sua. Porro absalon erexerat sibi cũ adhuc viueret titulũ q est in valle regis. Dixit eni: Nõ hẽo filiũ et hoc erit monumẽtũ nois mei vocauitq3 titulũ nomine suo: & appellat' manus absalon: vsq3 ad hãc diez. Achimaas ãt filius sadoch ait: Curraz & nũciabo regi: q3 iudiciũ fecerit ei deus de manu inimicoꝝ eius. Ad quẽ ioab dixit: Nõ eris nũcius in hac die: sed nũciab' in alia. Hodie nolo te nũciare. Filius eni regis ẽ mortuus. Et ait ioab chusi: Uade & nuncia regi que vidisti. Adorauit chusi ioab: & cucurrit. Rursus aũt achimaas filius sadoch dixit ad ioab: Quid ipedit si etiaz ego curro post chusi? Dixitq3 ei ioab: Quid vis currere fili mi? Ueni huc. Nõ eris boni nuncij baiulus. Qui rñdit: Quid eni si cucurrero? Et ait ei: Curre. Currens ḡ achimaas p viã ɔpendij transiuit chusi. Dauid ãt sedebat int' duas portas. Speculator vero q erat in fastidio porte sup murꝝ: eleuãs oculos vidit hoiem currentẽ solũ: & exclamans indicauit regi. Dixitq3 rex: Si solus ẽ: bonus ẽ nuncius i ore eius. Propante aũt illo & accedẽte ꝓpius vidit speculator hoiem alteꝝ currẽtẽ & vociferans in culmine ait: Apparet mihi alter hõ: currens solus. Dixitq3 rex: Et iste bonus est nũcius. Speculator aũt ɔtẽplor ait cursũz pori q̃si cursũz achimaas filij sadoch. Et ait rex: Uir bonus ẽ: & nunciũ portãs bonũ venit. Clamans aũt achimaas dixit ad regez: Salue rex. Et adorãs regẽ corã eo pnus i trrã ait: Bñdictus dñs deus tuus q ɔclusit hoĩes q eleuauerũt man⁹ suas ɔtra dñz meũ regẽ. Et ait rex. Est ne pax puero absalon? Dixitq3 achimaas. Uidi tumultuz magnũ cũ mitteret ioab seruus tuus o rex me seruũ nescio aliud. Ad quẽ rex: trãsi ait & sta hic. Cũq3 ille trãsisset & staret: apparuit chusi. Et veniẽs ait: Bonũ apporto nunciũ dñe mi rex. Iudicauit eni ꝓ te dñs hodie de manu oĩuz q surrexerãt ɔtra te. Dixit ãt rex ad chusi: Est ne pax puero absalon? Cui rñdẽs chusi: fiãt inqt sicut puer inimici mei dñi mei regis: & vniuersi q ɔsurgũt aduersus eũ i malũ. Cõtristatus itaq3 rex: ascẽdit cenaculũ porte & fleuit. Et sic loq̃bat' vadẽs: Fili mi absalon: absalõ fili mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar ꝓ te? Absalon fili mi: fili mi absalon.

XIX

Nunciatũ ẽ aũt ioab q rex fleret et lugẽt filiũ suũ: & versa ẽ victoria in luctũ i die illa oi pplo. Audiuit eni ppls in die illa dici: dolet rex sup filio suo. Et declinauit ppls in die illa igredi ciuitatẽ q̃ũo declinare solet ppls versus & fugiẽs de ꝓlio. Porro rex opuit caput suũ: & clamabat voce magna: Fili mi absalon: absalon fili mi. Ingressus ḡ ioab ad regẽ i domũ dixit: Cõfudisti hodie vultus oĩuz seruoꝝ tuoꝝ q saluã fecerũt aiam tuã: & aiam filioꝝ tuoꝝ & filiarũ tuaꝝ: & aiam vxoꝝ tuaꝝ: & aiam ɔcubinarũ tuaꝝ. Diligis odiẽtes te & odio hẽs diligẽtes te. Et oñdisti hodie q3 ñ curas de ducib⁹ tuis & de seruis tuis: & vere cognoui mõ: q3 si absalõ viueret et oẽs nos occubuissem⁹: tunc placeret tibi. Nunc igit' surge & ꝓcede: & alloquẽs satis fac seruis tuis. Iuro eni tibi p dñm q si ñ exieris: ne vn⁹ quidez remãsurus sit tecũ nocte hac: & peius erit hoc tibi q̃3 oia mala q̃ venerũt sup te ab adolescẽtia tua vsq3 in pñs. Surrexit ḡ rex: & sedit i porta. Et oi pplo nunciatũ ẽ q rex sederet i porta. Ueniteq3 vniuersa multitudo coraz rege: isrl' aũt fugit i tabernacula sua. Ois q̊3 ppls certabat i cunctis tribub⁹ isrl' dicẽs: Rex liberauit nos de mãu inimicoꝝ nroꝝ: ipse saluauit nos de manu philistinoꝝ: & nũc fugit de trra ꝓpt absalon. Absalon ãt quẽ vnxim⁹ sup nos: mortu⁹ ẽ i bello. Usqueq silet is: & nõ reducitis regẽ? Et ɔsiliuz totius isrl' venit ad regẽ. Rex vero dauid misit ad sadoch & abiathar sacerdotes dicẽs: Loqmi ad maiores natu iuda dicẽtes: Cur venitis nouissimi ad reducendũ regẽ in domũ suã? Sermo autẽ ois isrl' puenerat ad regẽ in domo eius: quia dixerat rex. Hec dicetis ad ppl'm: Fratres mei vos: os meũ & caro mea vos. Quare nouissimi reducetis regẽ. Et amase dicite: Nõne os meuz & caro mea? Hec faciat mihi deus & hec addat: si ñ mgr' militie fueris corã me oi tpe ꝓ ioab. Et iclinauit cor oiuz viroꝝ iuda q̃si viri vnius. Miserũtq3 ad regẽ dicẽtes: Reuertere tu et oẽs serui tui: Et reuersus ẽ rex. Et venit vsq3 ad iordanẽ. Et ois iuda venit vsq3 in galgala vt occurreret regi & traduceret eũ iordanẽ. Festinauit aũt semei fili⁹ gera filij gemini de bahurim: & descẽdit cũ viris iuda i occursuz regis dauid cũ mille viris d' beniamin & siba puer de domo saul: & qndecim filij eius ac viginti serui erant cũ eo. Et irrũpentes iordanez añ regẽ trãsierũt vada vt traducerẽt domũ regis & facerent iux' iussionẽ eius. Semei aũt fili⁹ gera prostratus corã rege cũ iã transisset iordanem. dixit ad eũ: Ne reputes mihi dñe mi iniqtatem neq3 memineris iniuriaꝝ serui tui i die q̃ egressus es dñe mi rex de hierl'm: neq3 ponas rex i corde tuo: Agnosco eni seruus tu⁹ pctm̃ meũ: & iccirco hodie pmus veni de oi domo ioseph: descẽditq3 in occursum dñi mei regis. Rñdens vero abisai filius sarure dixit: Nũqd ꝓ his verbis ñ occidet' semei qui maledixit christo dñi? Et ait dauid. Quid mihi et vobi filij sarute? Cur efficimi mihi hodie i sathan? Ergo ne hodie iterficiet' vir i isrl'? An igro hodie me factũ regẽ sup isrl'? Et ait rex semei: Non morieris. Iurauitq3 ei. Miphibo seth q̃3 filius saul descẽdit in occursuz regis illotis pedib⁹ & intonsa barba: vestesq3 suas ñ lauerat a die q̃ egressus fuerat rex vsq3 ad diẽ reuersionis eius i pace. Cũq3 occurrisset regi. dixit ei

rex: Quare nõ venisti mecũ miphiboseth: Et rñdẽs ait. Dñe mi rex seruꝰ meꝰ ꝯtempsit me. Dixiq3 ei Ego famulꝰ tuꝰ vt sternẽt mihi asinũ ⁊ descẽdẽs abirẽ cũ rege. Claudꝰ. n. sũ seruꝰ tuꝰ. Insup ⁊ accusauit me seruũ tuũ ad te dñz meũ regẽ. Tu aũt dñe mi rex sicut ãgelꝰ dei es: fac qđ placitũ ẽ tibi. Neq3. n. fuit domꝰ p̃ris mei nisi morti obnoxia dño meo regi: tu aũt posuisti me seruũ tuũ int̃ ꝯuiuas mẽse tue. Quid ḡ hẽo iuste q̃relẽ: aut qd possũ vltra vociferari ad regẽ? Ait ḡ ei rex. Quid vltra loq̃ris? Fixũ ẽ qđ locutꝰ sum. Tu ⁊ siba diuidite possessiones. Rñditq3 miphiboseth regi. Etiaz cũcta accipiat postq̃3 reuersus ẽ dñs meus rex pacifice in domũ suã. Berzellai q̃3 galaadites senex valde descẽdẽs de rogelim trãsduxit regẽ iordanẽ paratus etiã vltra fluuiũ ꝓseq cũ. Erat aũt berzellai galaadites senex valde idest octogenarius: ⁊ ipse p̃buit alimẽta regi cũ moreret̃ i castris. Fuit q̃ppe vir diues nimis. Dixit itaq3 rex ad berzellai: Ueni mecũ vt requiescas securꝰ in hierl̃m. Et ait berzellai ad regẽ. Quot s̃t dies ãnoꝝ vite mee vt ascendã cum rege in hierl̃m? Octogenarius sum hodie. Nũqd vigẽt sensus mei ad discernẽdũ suaue aut amaꝝ: aut delectare põt cibus aut potus: vel audire possum vltra vocẽ cantoꝝ atq3 cantatricũ? Quare seruus tuus sit oneri dño meo regi? Paululũ ꝓcedã famulꝰ tuus ab iordane tecũ. Nõ indigeo hac vicissitudine: sed obsecro vt reuertar seruus tuꝰ: ⁊ moriar i ciuitate mea: ⁊ sepeliar iuxta sepulchrũ p̃ris mei ⁊ m̃ris mee. Est aũt seruus tuus chamaã ipse vadat tecũ dñe mi rex: ⁊ fac ei qcqd bonũ tibi videt̃. Dixit itaq3 ei rex: Mecũ transeat chamaã: ⁊ ego faciã ei qcqd tibi placuerit: et oẽ qđ petieris a me impetrab̃. Cũq3 transisset vniuersus populus ⁊ rex iordanez: rex osculatus est berzellai ⁊ b̃ndixit ei: ⁊ ille reuersus ẽ i locũ suũ Transiuit ḡ rex in galgalã ⁊ chamaã cũ eo. Oĩs aũt ppl̃s iuda trãsduxerat regẽ: ⁊ media tñ pars affuerat de ppl̃o isrl̃. Itaq3 oẽs viri isrl̃ ꝯcurrẽs ad regẽ dixerũt ei: Quare te furati sunt fr̃es nr̃i viri iuda: ⁊ trãsduxerũt regẽ ⁊ domũ eius iordanẽ oẽsq3 viros dauid cũ eo? Et rñdit oĩs vir iuda ad viros isrl̃. q2 mihi ꝓpior ẽ rex. Cur irasceris sr̃ hac re? Nũqd cõedimꝰ aliqd ex rege: aut munera nob̃ data s̃t. Et rñdit vir isrl̃ ad viros iuda ⁊ ait: Decẽ ptib' maior ego sũ apđ regẽ: magis q3 ad me ꝑtinet dauid q̃3 ad te. Cur fecisti mihi iniuriã: ⁊ nõ mihi nũciatũ ẽ p̃oꝛ vt reducerẽ regẽ meũ? Duriꝰ aũt rñderũt viri iuda viris isrl̃. XX

CEcidit q3 vt ibi eẽt vir belial noĩe siba filius bochri vir geminneus: ⁊ cecinit buccina ⁊ ait: Nõ est nob̃ pars i dauid neq3 hereditas i filio isai. Reuertere i tabernacula tua isrl̃. Et sep̃atus ẽ oĩs isrl̃ a dauid: secutus ẽ siba filiũ bochri: viri aũt iuda adheserũt regi suo a iordane vsq3 hierl̃m. Cũq3 venisset rex in domũ suã in hierl̃m tulit decẽ mulieres ꝯcubinas q̃s dereliquerat ad custodiendã domũ: ⁊ tradidit eas i custodiã alimẽta eis p̃bens. Et nõ est ingressus ad eas: sed erãt clause vsq3 i diẽ mortis sue i viduitate viuentes. Dixit aũt rex amase. Cõuoca mihi oẽs viros iuda in diẽ tertiũ: ⁊ tu adesto presens Abijt ḡ amasa vt ꝯuocaret iudã ⁊ moratus est extra placitũ qđ ei ꝯstituerat rex. Ait aũt dauid ad abisai: Nũc magis afflicturꝰ ẽ nos siba filꝰ bochri q̃3 absalon. Tolle ḡ seruos dñi tui ⁊ ꝑsequere eũ: ne forte inueniat ciuitates munitas ⁊ effugiat nos Egressi sũt ḡ cũ eo viri ioab cerethi q̃3 ⁊ felethi: ⁊ oẽs robusti exierũt de hierl̃m ad ꝑsequẽdum siba filiũ bochri. Cũq3 illi eẽnt iuxta lapidẽ grãdẽ q ẽ in gabaon: amasa veniẽs occurrit eis. Porro ioab vestitus erat tunica stricta ad mẽsuram habitus sui ⁊ desup accinctus gladio depẽdente vsq3 ad ilia i vagina q fabricatꝰ leui motu egredi poterat ⁊ ꝑcutere. Dixit itaq3 ioab ad amasaz: Salue mi fr̃ater: Et tenuit manu dextera mentũ amase q̃si osculans eũ. Porro amasa nõ obseruauit gladiũ quẽ h̃ebat ioab. Qui ꝑcussit eum in latere ⁊ effudit intestina eius i t̃rã: ⁊ mortuus est: nec secundũ vulnus apposuit. Ioab autez ⁊ abisai frater eius ꝑsecuti sunt siba filiũ bochri. Interea qdã viri cũ stetissent iuxta cadauer amase de socijs ioab dixerunt. Ecce q eẽ voluit ꝓ ioab comes dauid. Amasa aũt ꝯspersus sanguine iacebat i media via. Uidit h̃ qdaz vir ꝙ subsistẽt oĩs ppl̃s ad videndũ eũ: ⁊ amouit amasam de via i agꝝ: operuitq3 eũ vestimẽto ne subsisterẽt trãseũtes ꝓpt̃ eũ. Amoto ḡ illo de via trãsibat oĩs vir seq̃ns ioab ad ꝑseq̃ndũ siba filiũ bochri. Porro ille trãsierat ꝑ oẽs tribꝰ isrl̃ vsq3 i abelã ⁊ i bethmacha: oẽsq3 viri electi ꝯgregati fuerãt ad eũ. Uenerũt itaq3 oppugnabãt eũ i abela ⁊ in bethmacha: ⁊ circũdederũt munitõibꝰ ciuitatẽ: ⁊ obsessã ẽ vrbs. Oĩs aũt turba q̃ erat cũ ioab moliebat̃ destruẽ muros. Et exclamauit mlr̃ sapiẽs de ciuitate: Audite audite. dicite ioab: appropinq̃ huc ⁊ loq̃r tecũ. Qui cũ accessisset ad eã. ait illi: Tu es ioab? Et ille rñdit: Ego. Ad quẽ sic locuta ẽ. Audi s̃mões ancille tue. Qui rñdit: Audio Rursumq3 illa: S̃mo igt̃ dicebat̃ i veteri ꝓuerbio Qui itrogãt iterrogẽt i abela ⁊ sic ꝑficieb̃ãt. Nõne ego sũ q̃ rñdeo veritatẽ i isrl̃: ⁊ tu q̃ris subuertẽ ciuitatẽ ⁊ euertẽ m̃rẽ i isrl̃? Quare p̃cipitas hereditatez dñi? Rñdẽsq3 ioab ait: Absit absit h̃ a me: nõ p̃cipito neq3 demolior. Non se sic h3 res. S3 hõ de mõte effraim siba filꝰ bochri cognomie leuauit manũ suã ꝯtra regẽ dauid. Tradite illũ solũ: ⁊ recedemꝰ a ciuitate. Et ait mlier ad ioab: Ecce caput eius mittet̃ ad te ꝑ muꝝ. Ingressa est ḡ ad oẽz ppl̃m: ⁊ locuta ẽ eis sapient̃. Qui abscisũ caput sibe filij bochri ꝓiecerũt ad ioab. Et ille cecinit tuba: ⁊ recesserũt ab vrbe vnusqsq3 i tabernacula sua. Ioab aũt reuersus ẽ hierl̃m ad regẽ.

Fuit ergo ioab sup oēz exercitū isrł: banaias āt fili
us ioiade sup ceretheos ⁊ feletheos. aduram vero
sup tributa. Porro iosaphat filiꝰ ahilud acōmē
tarijs. Siba āt scriba: sadoch vero ⁊ abiathar sa
cerdotes: hiram āt hiraites erat sacerdos dauid.

XXI

Facta ē quoqꝫ fames i diebꝰ dauid tri
bus ānis iugit. Et ꝯsuluit dauid oraculū
dñi. dixitqꝫ dñs: Propter saul ⁊ domū eiꝰ
sanguinū: qr occidit gabaonitas. Vocatis ergo
gabaonitis rex dixit ad eos: Porro gabaonite
nō erāt de filijs isrł: sed reliqe amorreū. Filij qppe
isrł iurauerāt eis: ⁊ voluit saul pcutē eos zelo q̄
si ꝓ filijs isrł ⁊ iuda. Dixit ergo dauid ad gabaoni
tas: Quid faciā vobis: ⁊ qd erit vr̄i piaculū vt bn̄
dicatis hereditati dñi: Dixerūtqꝫ ei gabaonite:
Nō ē nobis sup argēto ⁊ auro q̄stio: sꝫ ꝯtra saul ⁊
ꝯtra domū eiꝰ: neqꝫ volumꝰ vt iṫficiat hō de isrł
Ad quos rex ait: Quid ergo vultis vt faciā vobis: Qui
dixerūt regi: Virū q attriuit nos ⁊ oppssit iniq̄ ita
delē debemꝰ: vt nec vnꝰ qdē residuꝰ sit de stirpe
eiꝰ i cūctis finibꝰ isrł. Dent nobis septē viri de filijs
eiꝰ vt crucifigamꝰ eos dño i gabaa saul q̄ndam
electi dñi. et ait rex: Ego dabo. Pepcitqꝫ rex mi
phiboseth filio ionathe filij saul ꝓpter iusiurādum
qd̄ fuit int dauid ⁊ ionathā filiūz saul. Tulit itaqꝫ
rex duos filios respha filie ahia: q̄s pepit saul: ar
moni ⁊ miphiboseth: ⁊ qnqꝫ filios michol filie
saul q̄s genuerat hadrieli filio berzellai q fuit de
molathi: ⁊ dedit eos i mānus gabaōitaꝝ q cruci
fixerūt eos i mōte corā dño. Et ceciderūt hi septem
simul occisi i diebꝰ messis p̄me: icipiēte messiōe or
dei. Tollēs āt respha filia ahia ciliciū sṫstrauit si
bi sup petrā ab initio messis donec stillaret aq̄ sr
eos de celo ⁊ nō dimisit aues lacerare eos ꝑ diē ne
qꝫ bestias ꝑ noctē. Et nūciata sūt dauid q̄ fecerat
respha filia ahia ꝯcubina saul. Et abijt dauid ⁊ tu
lit ossa saul ⁊ ossa iōathe filij eiꝰ a viris iabes ga
laad q furati fuerāt ea de platea bethsan in q̄ su
spēderāt eos philistijm cū iṫfecissent saulē i gelboe
⁊ asportauit inde ossa saul ⁊ ossa iōathe filij eius ⁊
colligētes ossa eoꝝ q affixi fuerāt sepelierūt ea cū
ossibꝰ saul ⁊ iōathe filij eiꝰ i tra beniamin i latere i
sepulchro cis pr̄is eiꝰ. Feceruntqꝫ oīa q̄ p̄ceperat rex
⁊ repropitiatꝰ ē deꝰ tre pꝰ h. Factū ē āt rursū p̄liū
philistinoꝝ aduersuz isrł: ⁊ descēdit dauid ⁊ serui
eiꝰ cū eo ⁊ pugnabāt ꝯtra philistijm. Deficiēte āt
dauid: iesbidenob q fuit de gnē arafa cuius ferꝝ
haste trecētas vncias appēdebat: ⁊ accinctꝰ erat
ense nouo nisus est pcutē dauid. p̄sidio qꝫ ei fuit
abisai filꝰ saruie ⁊ pcussū philisteū iṫfecit. Tūc iu
rauerūt viri dauid dicētes: Jā nō egredieris nobi
scū i bellū ne extinguas lucernā isrł. Scd̄m q̄z
fuit bellū i gob ꝯtra philisteos. Tūc pcussit sobo
chai de vsathi: zaph de stirpe arafa de gnē gigātū
Tertiū q̄z fuit bellū i gob ꝯtra philisteos in q̄ ꝑ
cussit adeodatꝰ filꝰ saltꝰ polymitarꝰ bethleemi
tes goliath getheū cuꝰ hastile haste ērat q̄si liciat
torium texētiū. Quartū bellū fuit i geth i q̄ vir fuit
excelsus q senos i māibꝰ pedibusqꝫ hēbat digi
tos. i. viginti ⁊ q̄ttuor: ⁊ erat de origie arafa: ⁊ blas
phemauit isrł. Percussit āt euz ionathas filius
sammaa fris dauid. Hi q̄ttuor nati sūt de arafa in
geth: ⁊ ceciderūt i māu dauid ⁊ suoꝝ eiꝰ.

XXII

Locutꝰ ē āt dauid dño vba carmis huiꝰ
i die q̄ librauit eū dñs de māu oiuz inimi
coꝝ suoꝝ: ⁊ de māu saul: et ait: Dñs petra
mea ⁊ robur meū: ⁊ saluator meꝰ. Deꝰ dño for
tis meꝰ: spabo i eū. Scutū meū ⁊ cornu salutis
mee: eleuator meꝰ: de iniqtate librabis me. Lauda
bilē inuocabo dñz: ⁊ ab inimicis meis saluꝰ ero. qr
circūdederūt me ꝯtritōes mortis: torrētes belial
truerūt me. Funes iferni circūdederūt me: puenerūt
me laquei mortis. Jn tribulatōe inuocabo dñz: ⁊
ad deū meū clamabo. Et exaudiet de templo scō
suo vocē meā: ⁊ clamor meꝰ veniet ad aures eiꝰ
Cōmota ē ⁊ ꝯtremuit tra: fūdamēta mōtiū ꝯcus
sa sūt ⁊ ꝯq̄ssata: qm̄ iratꝰ ē eis. Ascēdit fumꝰ de na
ribꝰ eiꝰ: ⁊ ignis de ore eiꝰ vorauit: carbōes succēsi
sūt ab eo. Et iclinauit celos ⁊ descēdit: et caligo sb
pedibꝰ eiꝰ. Et ascēdit sup cherubin ⁊ volauit: ⁊ la
psus ēst sup pēnas vēti. Posuit tēebras i circuitu
suo latibuluz: cribrās aq̄s de nubibꝰ celoꝝ. Pre
fulgure i ꝯspectu eiꝰ: succēsi sūt carbōes ignis. To
nabit de celo dñs: ⁊ excelsus dabit vocē suā. Mi
sit sagittas suas ⁊ dissipauit eos: fulgura et ꝯsū
psit eos. Et apparuerūt effusiōes maris: ⁊ reuela
ta sūt fūdamēta orbis ab icrepatōe dñi: ab icrepatō
ne spūs furoris eiꝰ. Misit de celo ⁊ assūpsit me: ⁊
traxit me de aq̄s multis. Librauit me ab inimico
meo potētissimo: ⁊ ab his q oderāt me: qm̄ ro
bustiores me erāt. Preuenit me i die afflictōis
meo: ⁊ factꝰ ē dñs firmamētū meū. Et eduxit me i
latitudinez: librauit me qr ꝯplacui ei. Retribuet
mihi dñs scd̄z iusticiā meā: ⁊ scd̄z mūdiciā manuz
meaꝝ reddet mihi. qr custodiui vias dñi: ⁊ nō
egi ipie a deo meo. Oīa. n. iudicia eius i ꝯspectu
meo: ⁊ p̄cepta eiꝰ nō āmoui a me. Et ero pfectꝰ corā
eo: ⁊ custodiā me ab iniqtate mea. Et restituet mi
hi dñs scd̄z iusticiā meā: ⁊ scd̄z mūdiciā māuū mea
rū i ꝯspectu oculoꝝ suoꝝ. Cū scō scūs eris. ⁊ cū ro
busto pfectꝰ. Et cū electo electꝰ eris: et cū puerso
puertis. Et ppl'z paupē saluū facies: oculqꝫ tuis
excelsos humiliab. qr tu lucerna mea dñe: ⁊ tu dñe
illūinab tenebras meas. Jn te. n. currā accinctus
i deo meo trāsiliā muꝝ. Deꝰ imaculata via eiꝰ:
elogū dñi igne examiatū: scutū ē oiūz sperātiū i
se. Quis ē deꝰ p̄t dñz: ⁊ qs fortis p̄t deū nr̄z: Deꝰ
q accinxit me fortitudie: ⁊ ꝯplanauit pfectā viā
meā. Coequās pedes meos ceruis: ⁊ sup excel
sa mea statuēs me. Docēs manus meas ad p̄li
um ⁊ ꝯponēs q̄si arcū ereū brachia mea. Dedi
sti mihi clypeū salutis tue: ⁊ māsuetudo mea mł
tiplicauit me. Dilatabis gressus meos subtus

me: ⁊ nõ deficiẽt tali mei. Persequar inimicos meos ⁊ conterã: ⁊ nõ cõuertar donec cõsumam eos. Cõsumã eos ⁊ cõfringam vt nõ ꝯsurgant: cadent sub pedibus meis. Accinxisti me fortitudine ad preliũ: incuruasti resistẽtes mihi subtus me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum: odiẽtes me: ⁊ disperdã eos. Clamabũt ⁊ nõ erit qui saluet: ad dñm ⁊ non exaudiet eos. Delebo eos vt puluerẽ tre: quasi lutum plateaꝝ cõminuam eos atqꝫ confrigam. Saluabis me a ꝯtradictõibus ppl'i mei: custodies me in caput gentium. Ppl's quẽ ignoro seruiet mihi filij alieni resisten mihi: auditu auris obediẽt mihi. Filij alieni defluxerũt: ⁊ ꝯtrahent i angustijs suis. Uiuit dñs ⁊ bñdictus deus meus: ⁊ exaltabit deus fortis salutis mee. Deus q das vindictas mihi: ⁊ deijcis ppl's sb me. Qui educis me ab inimicis meis: ⁊ a resistentib⁹ mihi eleuas me: a viro iniq̃ liberabis me. Propterea ꝯfitebor tibi dñe in gentibus: ⁊ noĩ tuo cantabo. Magnificans salutes regis sui: ⁊ faciens miam christo suo dauid: ⁊ semini eius in sempiternum. XXIII

H Ec aũt sunt ṽba nouissima q̃ dixit dauid filius isai. Dixit vir cui ꝯstitutum est de christo dei iacob: egregius psaltes israel. Spiritus dñi locutus ẽ p me: ⁊ sermo eius per linguã meã. Dixit: Deus isrl' mihi locutus ẽ fortis isrl'. Dñator hoium iustus: dñator i timore dei. Sicut lux aurore oriente sole mane absqꝫ nubibus rutilat: et sicut pluuijs germinat herba de terra. Nec tãta ẽ dom⁹ mea apud deũ: vt pactũ eternũ iniret mecũ firmũ i oĩbus atqꝫ munituꝫ. Cũcta eni salus me ⁊ oĩs volũtas: nec ẽ qcq̃ȝ ex eo qd nõ germinet. Preuaricatores aũt quasi spine euellent vniuersiq̃ nõ tollunt manibus. Et si qs tangere voluerit eas: armabit ferro ⁊ ligno lanceato: igneqꝫ succense ꝯburent vsqꝫ ad nihilũ. Hec noĩa fortiũ dauid. Dauid sedens in cathedra sapientissim⁹ p̃nceps int̃ tres. Ipse est quasi tenerrimus ligni ṽmiculus q octingẽtos interfecit impetu vno. Post hũc eleazar filius patrui ei⁹ ahoi inter tres fortes q erãt cũ dauid qñ exprobrauerũt philistijm: ⁊ cõgregati sunt illuc in preliũ. Cũqꝫ ascẽdissent filij isrl': ipse stetit ⁊ percussit philisteos: donec deficeret manus eius: ⁊ obrigesceret cũ gladio. Fecitqꝫ dñs salutem magnã in die illa: ⁊ ppl's q fugerat reuersus est ad cesoꝝ spolia detrahẽda. Et post hũc semma fili⁹ agge de arari. Et ꝯgregati sunt philistijm in statione. Erat qppe ibi ager lente plenus: Cũqꝫ fugisset ppl's a facie philistijm: stetit ille in medio agri: ⁊ tuitus est eũ. Percussitqꝫ philisteos: ⁊ fecit dñs salutẽ magnã. Necnõ ⁊ añ descẽderant tres q erãt p̃ncipes int̃ triginta: ⁊ venerant tpe messis ad dauid i speluncã odollã. Castra autẽ philistinoꝝ erãt posita i valle gigantũ: ⁊ dauid

erat in p̃sidio. Porro statio phi'istinoꝝ tũc erat in bethleem. Desiderauit g̃ dauid aquã de lacu ⁊ ait: O si qs mihi daret potũ aque de cisterna q̃ ẽ i bethleẽ iux̃ portã. Irruperũt g̃ tres fortes castra philistinoꝝ: ⁊ hauserunt aquam de cisterna bethleem: q̃ erat iux̃ portã ⁊ attulerũt ad dauid At ille noluit bibere: sed libauit eã dño dicens: Propitius sit mihi dñs ne faciaꝫ h̃. Nũ sanguinem hoiuꝫ istoꝝ q ꝓfecti sunt: ⁊ aiaꝝ piculũ bibam? Noluit g̃ bibere. Hec fecerũt tres robustissimi: Abisai q̃ȝ frater ioab filius saruie p̃nceps erat de tribus. Ipse ẽ q leuauit hastã suã contra trecentos q̃s interfecit: noĩatus i trib⁹: ⁊ int̃ tres nobilior: eratqꝫ eoꝝ p̃nceps: sed vsqꝫ ad tres p̃mos nõ puenerat. Et banaias filius ioiade viri fortissimi magꝝ operuꝫ de capseel. Ipse pcussit duos leones moab: ⁊ ipse descendit ⁊ pcussit leonẽ in media cisterna in diebus niuis. Ipse q̃ȝ interfecit viꝝ egyptiũ viꝝ dignũ spectaculo hñtẽ in manu hastam. Itaqꝫ cũ descendisset ad eum in ṽga: vi extorsit hastã de mãu egyptij: ⁊ interfecit eũ hasta sua. Hec fecit banaias fili⁹ ioiade. Et ipse noĩatus inter tres robustos q erat inter triginta nobiliores: verũtñ vsqꝫ ad tres non puenerat. Fecitqꝫ eũ sibi dauid auricularium a secreto. Asahel frat̃ ioab int̃ triginta. Eleanan fili⁹ patrui ei⁹ de bethleem. Semma d̃ arari. Elicha de arodi. Heles de phalti. Hira filius acces de thecua. Abieser d̃ anathot. Mobonai d̃ vsathi Selmõ aboites. Macharai netophatites. Eleph filius baana: ⁊ ipse netophatites. Itai fili⁹ ribai de gebeeth filioꝝ beniamin. Banai pharatonites. Heltai de torrẽte gaas. Albialbon arbathites. Azamaueth de beromi. Eliaba de salbon. Filij iasen: ionathan: naram. Semma de orodi. Haiã fili⁹ sarar arothites. Eliseleth filius aasbai filij maachati. Heliam filius achitofel gelonites Esrai de carmelo. Farai de arbi. Igaal filius nathã de soba. Bonni de gaddi. Selech d̃ ãmoni Naarai berothites armiger ioab filij saruie. Hira bietrites. Gareb ⁊ ipse bietrites. Urias ethe⁹ Oẽs trigintaseptem XXIIII

E T addidit furor dñi irasci ꝯtra isrl': ꝯmouitqꝫ dauid i eis dicentẽ ad ioab. Uade numera isrl' ⁊ iudã. Dixitqꝫ rex ad ioab principẽ exercitus sui. Perambula oẽs tribus isrl' a dan vsqꝫ ad bersabee: ⁊ nõ numera pplm vt sciam numeꝝ eius. Dixitqꝫ ioab regi. Adaugeat dñs deus tuus ad pplm tuũ quãtus nunc est iterũqꝫ centuplicet in cõspectu dñi mei regis Sed qd sibi dñs meus rex vult i re huiuscemõi? Obtinuit aũt sermo regis ṽba ioab: ⁊ p̃ncipuꝫ exercitus. Egressusqꝫ est ioab ⁊ p̃ncipes militũ a facie regis vt numerarent pplm isrl'. Cumqꝫ ptransissent iordanẽ: venerũt in aroer ad dexterã vrbis que est in valle gad: ⁊ per iaser transierũt

D in catre dra

D numerat populum

in galaad ⁊ in terrã inferiorẽ hodsi: ⁊ venerũt in dan silvestria. Circueũtesq̃ iuxͣ sidonẽ trãsierũt prope menia tyri ⁊ oẽs terrã evei ⁊ chananei: venerũtq̃ ad meridiẽ iuda in bersabee: ⁊ lustrata vniuersa trã: affuerunt post nouẽ mẽses ⁊ viginti dies in hierl'm. Dedit ẽ ioab numerũ descriptõis ppli regi. Et iuenta sunt de isrl' octingenta milia viroꝝ fortiũ q educerẽt gladiũ: ⁊ d̃ iuda qngenta milia pugnatoꝝ. Percussit aũt cor dauid eũ postq̃ numerat⁹ est ppl's. Et dixit dauid ad dñz Peccaui valde in h̃ facto: sed p̃cor dñe vt transferas iniqtatez s̃ui tui: q: stulte egi nimis. Surrexit itaq̃ dauid mane: ⁊ s̃mo dñi factus est ad gad ꝓphãm: ⁊ videntem dauid dicens: Uade et loq̃re ad dauid. Hec dicit dñs: Triũ tibi dat' optio: elige vnũ qđ volueris ex his vt faciam tibi. Cũq̃ venisset gad ad dauid nunciauit ei dicẽs: Aut septem ãnis veniet tibi fames i terra tua: aut tribus mẽsib⁹ fugies aduersarios tuos ⁊ illi te ꝑsequent': aut certe tribus dieb⁹ erit pestilentia in trã tua. Nũc ẽ delibera: ⁊ vide quẽ r̃ndeã ei q me misit s̃monez. Dixit aũt dauid ad gad. Coartor nimis. Sed melius ẽ vt incidã i man⁹ dñi: multe eni mĩe eius sunt: q̃z i manus hoĩuz. Immisitq̃ dñs pestilentiã i isrl': de mane vsq̃ ad tp̃s ↄstitutũ: ⁊ mortui sunt ex ppl'o a dã vsq̃ bersabee: septuaginta milia viroꝝ. Cũq̃ extendisset manũ suã ãgelus dñi sup hierl'm vt disperderet eã: misertus ẽ dñs sup afflictionẽ. ⁊ ait angelo pcutienti ppl'm. Sufficit nũc: ↄtine manũ tuã. Erat aũt ãgel⁹ dñi iuxͣ areã areuna iebusei. Dixitq̃ dauid ad dñm cũ vidisset angelũ cedẽtem ppl'm: Ego sum q peccaui ⁊ ego inique egi: isti q oues sunt qđ fecerũt? Uertat' obsecro manus tua ↄtra me ⁊ ↄtra domũ p̃ris mei. Uenit aũt gad ꝓpha ad dauid i die illa ⁊ dixit ei: Ascẽde ⁊ ↄstitue altare dño i area areuna iebusei. Et ascendit dauid iuxͣ s̃monẽ gad quẽ p̃cepat ei dominus. Cõspiciensq̃ areuna aĩaduertit regez ⁊ seruos eius trãsire ad se: ⁊ egressus adorauit regem ꝓno vultu i terrã ⁊ ait: Quid cause ẽ vt veniat dñs me⁹ rex ad s̃uũ suũ? Cui dauid ait: Ut emã a te areã: ⁊ edificẽ altare dño ⁊ cessẽt interfectio q̃ grassat' in ppl'o. Et ait areuna ad dauid Accipiat ⁊ offerat dñs meus rex: sicut placet ei. Habes boues i holocaustum: ⁊ plaustꝝ ⁊ iuga boum in vsum lignoꝝ. Oia dedit areuna regi. Dixitq̃ areuna ad regẽ: Dñs de⁹ tu⁹ suscipiat votũ tuũ. Cui r̃ndens rex ait: Neq̃q̃z vt vis: s; emã p̃cio a te: ⁊ nõ offerã dño deo meo holocausta gratuita. Emit ẽ dauid areã ⁊ boues: argẽti siclis qnq̃gita: ⁊ edificauit ibi dauid altare domino: ⁊ obtulit holocausta ⁊ pacifica. Et ꝓpitius ẽ dñs terre: ⁊ cohibita est plaga ab isrl'.

Explicit secũdus liber Samuelis. Incipit lib primus malachim idest Regũ terti⁹. Ca. I

Et rex dauid senuẽat: h̃ebatq̃ etatis plurimos dies. Cũq̃ opiret' vestib⁹ nõ calefiebat. Dixerũt ẽ ei s̃ui sui: Queramus dño nr̃o regi adolescẽtulam ṽginẽ: ⁊ stet corã rege: et foueat eum: dormiatq̃ i sinu suo: ⁊ calefaciat dñm nr̃m regem. Quesiert igit' adolescẽtulã speciosaz i oĩb⁹ finibus isrl': ⁊ inuenerũt abisac sunamitẽ: ⁊ adduxerũt eã ad regẽ. Erat aũt puella pulchra nimis dormiebatq̃ cũ rege ⁊ ministrabat ei: rex v̾o nõ cognouit eã. Adonias aũt filius agith eleuabatur dicẽs: Ego regnabo. Fecitq̃ sibi currꝰ ⁊ eqtes ⁊ qnq̃ginta viros q currerẽt añ eum. Nec corripuit eũ p̃r suus aliqñ dicẽs: Quar' h̃ fecisti? Erat aũt ⁊ ip̃e pulcher valde secũd⁹ natu p⁹ absalõ. Et s̃mo ei⁹ cũ ioab filio saruie ⁊ cũ abiathar sacerdote q adiuuabant ptes adonie. Sadoch v̾o sacerdos ⁊ banaias fili⁹ ioiade ⁊ nathan ꝓpha ⁊ semei ⁊ cerethei ⁊ felethi ⁊ oẽ robur exercit⁹ dauid nõ erat cum adonia. Immolatis ẽ adonias arietibus ⁊ vitulis ⁊ vniuersis pinguibus iuxͣ lapidẽ zoleth q erat vicinus fonti rogel: vocauit vniuersos frẽs suos filios regis ⁊ oẽs viros iuda s̃uos regis: nathan aũt ꝓphãm ⁊ banaiã ⁊ robustos q̃sq̃ ⁊ salomonẽ frẽm suũ ñ vocauit. Dixit itaq̃ nathan ad bersabee mr̃z salomonis. Nũ audisti ꝙ regnauerit adonias filius agith: ⁊ dñs nr̃ dauid h̃ ignorat? Nunc ẽ veni accipe cõsiliũ a me: ⁊ salua aĩam tuã: filijq̃ tui salomonis. Uade ⁊ ingredere ad regem dauid ⁊ dic ei: Nõne tu dñe mi rex iurasti mihi ãcille tue dicẽs ꝙ salomõ filius tu⁹ regnabit post me: ⁊ ip̃se sedebit in solio meo. Quar' ẽ regnat adonias? Et adhuc ibi te loquẽte cũ rege: ego veniã post te ⁊ cõplebo s̃mones tuos. Ingressa est itaq̃ bersabee ad regẽ in cubiculo. Rex aũt senuerat nimis: ⁊ abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se bersabee ⁊ adorauit regẽ. Ad quã rex: qd tibi inqt vis? Que r̃ndens ait: Dñe mi rex tu iurasti p dñm deũ tuũ ancille tue: salomõ filius tuus regnabit post me: ⁊ ipse sedebit i solio meo: ⁊ ecce nunc adonias regnat te dñe mi rex ignorante. Mactauit boues: ⁊ pinguia queq̃ arietes plurimos ⁊ vocauit oẽs filios regis: abiathar q̃z sacerdotẽ ⁊ ioab p̃ncipẽ militie: salomonẽ aũt s̃uũ tuũ nõ vocauit. Uerũtñ dñe mi rex i te oculi respiciũt totius isrl' vt idices eis qs sedere debeat in solio tuo dñe mi rex post te. Eritq̃ cũ dormierit dñs meus rex cũ p̃ribus suis: erim⁹ ego et filius meus pctõres. Adhuc illa loquẽte cũ rege nathan ꝓpha venit. Et nũciauert regi dicentes Adest nathan ꝓpha. Cũq̃ itroisset i conspectu

regis ⁊ adorasset eū ꝓnus in terrā. dixit nathā: Dn̄e mi rex tu dixisti adonias regnet post me: ⁊ ipse sedeat sup thronū meū? Quia descēdit hodie ⁊ imolauit boues ⁊ pinguia et arietes plurimos: ⁊ vocauit vniuersos filios regis ⁊ pncipes abiathar q̄z sacerdotē: illisq̄z vescentib⁹ ⁊ bibētibus corā eo: ⁊ dicētibus: viuat rex adonias: me seruū tuū ⁊ sadoch sacerdotē: ⁊ banaiam filiū ioiade: ⁊ famulū tuū salomonē nō vocauit. Nū qd a dn̄o meo rege exiuit h̄ v̄bū? Et mihi nō indicasti seruo tuo q̄s sessurus eēt sup thronū dn̄i mei regis post eū. Et r̄ndit rex dauid dicēs: Vocate ad me bersabee. Que cū fuisset ingressa corā rege ⁊ stetisset an̄ eū: iurauit rex ⁊ ait: Viuit dn̄s q eruit aiam meā de oi angustia: q2 sicut iuraui tibi p dn̄m deū isrl' dicēs: salomon filius tu⁹ regnabit p⁹ me: ⁊ ipse sedebit sup soliū meū p me: sic faciā hodie. Summissoq̄z bersabee i t̄rrā vultu adorauit regē dicēs: Viuat dn̄s me⁹ rex dauid i eternū. Dixit q̄z rex dauid: Vocate mihi sadoch sacerdotē ⁊ nathā ꝓphām: ⁊ banaiā filiū ioiade. Qui cū ingressi fuissent corā rege dixit ad eos: Tollite vobiscū s̄uos dn̄i v̄ri: ⁊ iponite salomonē filiū meū sup mulā meā: ⁊ ducite eū in gion: ⁊ vngat eū ibi sadoch sacerdos ⁊ nathan ꝓpha in regē sup isrl'. Et canetis buccina atq̄z dicetis Viuat rex salomō. Et ascēdetis post eū: ⁊ veniet in hierlm: ⁊ sedebit sup soliū meū: ⁊ ipse regnabit ꝓ me: illiq̄z p̄cipiā vt sit dux sup isrl' ⁊ sup iudā. Et r̄ndebit banaias filius ioiade regi dicens: Amē. Sic loquat dn̄s deus dn̄i mei regis. Quō fuit dn̄s cū dn̄o meo rege: sic sit cum salomone ⁊ sublimius faciat soliū eius a solio dn̄i mei regis dauid. Descēdit ḡ sadoch sacerdos et nathan ꝓpha ⁊ banaias filius ioiade et cerethi ⁊ felethi: ⁊ iposuerūt salomonē sup mulā regis dauid: ⁊ adduxerūt eū i gion. Sumpsitq̄z sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit salomonē: ⁊ cecinerūt buccina. ⁊ dixit oīs ppl's: Viuat rex salomon. Et ascēdit vniuersa multitudo post eū. ⁊ ppl's canentiū tibijs ⁊ letātiū gaudio magno: ⁊ insonuit t̄ra a clamore eorū. Audiuit aūt adonias ⁊ oēs q inuitati fuerant ab eo. Iāq̄z cōuiuiū finitū erat. Sz ⁊ ioab audita voce tube ait: Quid sibi vult clamor ciuitatis tumultuantis? Adhuc eo loquēte: ionathan filius abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias: Ingredere q2 vir fortis es ⁊ bona nūcians. R̄ndit q̄z ionathā adonie: Nequāq̄z. Dn̄s eni n̄r rex dauid: regē cōstituit salomonē. Misitq̄z cū eo sadoch sacerdotē ⁊ nathan ꝓphām ⁊ banaiā filium ioiade ⁊ cerethi ⁊ felethi: ⁊ iposuerūt eū sup mulā regis. Vnxerūtq̄z eū sadoch sacerdos ⁊ nathan ꝓpha regē in gion: ⁊ ascenderunt inde letantes: ⁊ insonuit ciuitas. Hec est vox quā audistis. Sed ⁊ salomon sedet sup soliū regni: ⁊ ingressi s̄ui regis bn̄dixerunt dn̄o n̄ro regi dauid dicētes: Amplificet de⁹ nomē salomōis sup nom̄ tuū: et magnificet thronū ei⁹ sup thronū tuū. Et adorauit rex i lectulo suo: insup ⁊ h̄ locut⁹ est: Bn̄dictus dn̄s deus isrl' q dedit hodie sedentē in solio meo videntib⁹ oculis meis. Territi sunt ḡ ⁊ surrexerūt oēs q inuitati fuerāt ab adonia: ⁊ iuit vnusq̄sq̄z in viā suā. Adonias aūt timēs salomonē: surrexit ⁊ abijt in tabernaculū dn̄i: tenuitq̄z cornu altaris. Et nunciauerunt salomoni dicentes: Ecce adonias timēs regē salomonē tenet cornu altaris dicēs: Iuret mihi rex salomō hodie q̄ non interficiat s̄uū suū gladio. Dixitq̄z salomō: Si fuerit vir bonus: nō cadat ne vn⁹ qdē capillus ei⁹ in terrā: sin aūt malū inuentū fuerit in eo: morietur. Misit ḡ rex salomō ⁊ eduxit eū ab altari et ingressus adorauit regē salomonē. Dixitq̄z ei salomon: Vade in domū tuam. II

Appropinquauerunt aūt dies dauid vt moreret: p̄cepitq̄z salomoni filio suo dicēs: Ecce egredior viā vniuerse t̄re. Confortare ⁊ esto vir fortis et obserua vt custodias mādata dn̄i dei tui vt ambules i vijs eius ⁊ custodias cerimonias eius ⁊ p̄cepta eius ⁊ iudicia ⁊ testimonia: sicut scriptū ē i lege moysi vt intelligas vniuersa q̄ facis: ⁊ quocūq̄z te verteris vt cōfirmet dn̄s s̄mones suos q̄s locut⁹ est de me dicēs: Si custodierint filij tui vias meas: ⁊ ambulauerint corā me i veritate: in oi corde suo et in oi aīa sua: nō auferet tibi vir de solio isrl'. Tu quoq̄z nosti q̄ fecerit mihi ioab filius saruie: q̄ fecerit duobus p̄ncipib⁹ exercitus isrl': abner filio ner ⁊ amase filio iether q̄s occidit et effudit sanguinē belli i pace: ⁊ posuit cruorē belli i balteo suo q erat circa lūbos eius: ⁊ in calciamēto suo qd erat i pedib⁹ eius. Facies ḡ iux̄ sapiam tuā: ⁊ non deduces caniciē eius pacifice ad inferos. Sz ⁊ filijs berzellai galaaditis reddes gratiā: erūtq̄z comedentes i mēsa tua. Occurrerūt enim mihi qn̄ fugiebā a facie absalon fr̄is tui. Habes q̄z apd te semei filiū gera filij gemini de bahurim q maledixit mihi maledictiōe pessima qn̄ ibam ad castra. Sed q2 descēdit mihi in occursum cū transirē iordanē: ⁊ iuraui ei p dn̄m dicens: Nō te interficiā gladio: tu noli pati eū eē innoxiū. Vir aūt sapiens es vt scias q̄ facies ei: deducesq̄z canos eius cū sanguine ad inferos. Dormiuit igr̄ dauid cū p̄ribus suis: ⁊ sepultus est i ciuitate dauid. Dies autē qbus regnauit dauid sup isrl' q̄draginta ānī sunt. In hebron regnauit septem ānis: in hierl'm triginta trib⁹. Salomō aūt sedit sup thronū dauid p̄ris sui: ⁊ firmatū ē regnū ei⁹ nimis. Et ingressus ē adonias fili⁹ agith ad bersabee m̄rē salomōis. Que dixit ei: Pacific⁹ ne est igressus tuus? Qui r̄ndit: Pacific⁹. Addidit q̄z: Sermo mihi ē ad te. Cui ait: Loq̄re. Et ille

Dauid iussit Ioab et Semei [illegible]

Dauid mort

bersabee pro filio

Tu inqt nosti: qꝛ meū erat regnū: ⁊ me ꝑpoſue
rat oīs iſrl' ſibi in regē. ſed tranſlatū ē regnum ⁊
factū ē fr̄is mei. A dn̄o eni ꝯſtitutū ē ei. Nunc ḡ
petitionē vnā precoꝛ a te ne ꝯfundas faciē meā
Que dixit ad eā: Loq̄re. Et ille ait: Precoꝛ vt
dicas ſalomōi regi: neq₃ eni negare tibi q̄cq₃
pōt: vt det mihi abiſac ſunamitē vxorem. Et ait
berſabee. Bn̄ ego loq̄r ꝓ te regi. Uenit ḡ berſa
bee ad regē ſalomonē vt loq̄ret ei ꝓ adonia. Et
ſurrexit rex ī occurſum eius adorauitq₃ eā: ⁊ ſe
dit ſup thronū ſuū. Poſituſq₃ ē thronus matri
regis q̄ ſedit ad dextrā ei⁹. dixitq₃ ei: Petitiōeₓ
vnā paruulā ego depcoꝛ a te ne ꝯfundas faciem
meā. Et dixit ei rex: Pete mr̄ mea. Neq₃. n. faſ
eſt vt auertā faciē tuam. Que ait: Det abiſac ſu
namitis adonie fr̄i tuo vxoꝛ. R̄ndit q₃ rex ſalo
mon ⁊ dixit mr̄i ſue. Quare poſtulas abiſac ſu
namitē adonie: Poſtula ei ⁊ regnū. Ipſe ē eni₃
frat̄ meus maioꝛ me: ⁊ h₃ abiathar ſacerdotem
⁊ ioab filiū ſaruie. Iurauit itaq₃ rex ſalomō per
dn̄m dicēs: Hec faciat mihi deus et hec addat:
qꝛ ꝯtra aiam ſuā locutus eſt adonias v̄bum h̄.
Et nūc viuit dn̄s q firmauit me ⁊ collocauit me
ſup ſoliū dauid pr̄is mei: ⁊ q fecit mihi domum
ſicut locutus ē: qꝛ hodie occidet̄ adonias. Miſit
q₃ rex ſalomō p manū banaie filij ioiade q īter
fecit eū: ⁊ mortu⁹ ē. Abiathar q̄₃ ſacerdoti dixit
rex: Uade in anathot ad agꝛ tuū. Et q̄dem vir
mortis es: ſed hodie te nō interficiā: qꝛ portaſti
arcā dn̄i dei corā dauid pr̄e meo: et ſuſtinuiſti la
borē ī oīb⁹ in q̄b⁹ laborauit pr̄ me⁹. Eiecit ḡ ſalo
mon abiathar vt nō eēt ſacerdos dn̄i vt īpleret̄
ſmo dn̄i quē locutus ē ſup domū₃ heli in ſylo.
Uenit aūt nūcius ad ſalomonē ꝙ ioab declinaſ
ſet poſt adoniā: ⁊ poſt ſalomonē nō declinaſſet.
Fugit ḡ ioab in tabnaculū dn̄i ⁊ apphēdit coꝛ
nu altaris. Nūciatūq₃ ē regi ſalomōi ꝙ fugiſ
ſet ioab ī tabnaculū dn̄i: et eēt iux̄ altare. Miſit
q₃ ſalomō banaiā filiū ioiade dicēs: Uade inter
fice eū. Et venit banaias ad tabnaculū dn̄i: et di
xit ei: Hec dicit rex: Egredē. Qui ait: Nō egredi
ar: ſed hic moriar. Renūciauit banaias regi ſer
monē dicēs: Hec locut⁹ ē ioab ⁊ h̄ reſpōdit mihi
Dixitq₃ ei rex: Fac ſicut locut⁹ ē ⁊ interfice eū₃ et
ſepeli: ⁊ amoueb̄ ſanguinē innocētē q effuſus ē
a ioab a me ⁊ a domo pr̄is mei: et r̄ddet dn̄s ſan
guinē ei⁹ ſup caput eius: qꝛ īterfecit duos viros
iuſtos melioreſq₃ ſe: ⁊ occidit eos gladio patre
meo dauid ignorāte: abner filiū ner ꝑncipē militie
iſrl': ⁊ amaſam filiū ether ꝑncipē exercitus iuda
Et reuertet̄ ſanguis illoꝝ ī caput ioab et ī caput
ſeminis eius ī ſempiternū: dauid aūt ⁊ ſemi ei⁹
⁊ domui ⁊ throno illius ſit pax vſq₃ ī eternū₃ a
dn̄o. Aſcendit itaq₃ banaias filius ioiade: et ag
greſſus eū interfecit: ſepultuſq₃ ē in domo ſua ī
deſerto. Et ꝯſtituit rex banaiā filiū ioiade pro eo
ſup exercitū: ⁊ ſadoch ſacerdotē poſuit pro abia
thar. Miſit q̄₃ rex et vocauit ſemei: dixitq₃ ei:
Edifica tibi domū in hierl'm: ⁊ habita ibi. Et nō
egredieris inde huc atq₃ illuc. Quacūq₃ aūt die
egreſſus fueris ⁊ tranſieris torrētē cedrō: ſcito
te interficiendū. Sanguis tu⁹ erit ſup caput tuū
Dixitq₃ ſemei regi: Bonus ſmo. Sicut locut⁹
eſt dn̄s me⁹ rex: ſic faciet ſu⁹ tu⁹. Habitauit ita
q₃ ſemei ī hierl'₃ dieb⁹ mltis. Factū ē aūt p⁹ ānos
tres vt fugerēt ſui ſemei ad achis filiū maacha
regē geth. Nunciatūq₃ eſt ſemei ꝙ ſui ei⁹ iſſent
in geth. Et ſurrexit ſemei ⁊ ſtrauit aſinū ſuū: iuit
q₃ ad achis ī geth ad reqrendū ſuos ſuoſ: ⁊ ad
duxit eos de geth. Nūciatū ē aūt regi ſalomoni
ꝙ iſſet ſemei ī geth d̄ hierl'm: ⁊ rediſſ₃. Et mittēſ
vocauit eū: dixitq₃ illi: Nōne teſtificat⁹ ſum tibi
p dn̄m: ⁊ predixi tibi: quacūq₃ die egreſſus fue
ris huc ⁊ illuc: ſcito te eē moriturum: Et r̄ndiſti
mihi: Bonus ſmo quē audiui. Quare ḡ nō cu
ſtodiſti iuſiurandū dn̄i: ⁊ ꝑceptū qd̄ preceperā₃
tibi: Dixitq₃ rex ad ſemei. Tu noſti oē malum
cuius tibi ꝯſciū eſt coꝛ tuū qd̄ feciſti dauid patri
meo. Reddidit dn̄s maliciā tuam ī caput tuū ⁊
rex ſalomō bn̄dict⁹: ⁊ thron⁹ dauid erit ſtabilis
corā dn̄o vſq₃ ī ſempiternū. Iuſſit itaq₃ rex ba
naie filio ioiade q aggreſſ⁹ ꝑcuſſit eū ⁊ mortu⁹ ē.

C Onfirmatū ē igit̄ regnū ī manu ſalo III
monis: ⁊ affinitate ꝯiūct⁹ ē pharaoni re
gi egypti. Accepit nāq₃ filiā ei⁹: et addu
xit ī ciuitatē dauid donec ꝯpleſſet edificans do
mū ſuā ⁊ domū dn̄i ⁊ muꝝ hierl'm ꝑ circuitum.
Attn̄ ppl's imolabat ī excelſis. Nō. n. edificatū
erat tēplū noi dn̄i vſq₃ ī diē illū. Dilexit aūt ſalo
mō dn̄₃ āmbulās ī ꝑceptiſ dauid pr̄is ſui: excepto
ꝙ in excelſis imolabat: ⁊ accēdebat thymiama
Abijt itaq₃ ſalomon ī gabaon vt imolaret ibi.
Illō q̄ppe erat excelſū₃ maximū. Mille hoſtiaſ
ī holocauſtū obtulit ſalomō ſup altare illō ī ga
baon. Apparuit aūt dn̄s ſalomōi ꝑ ſōniū nocte
dicēs: Poſtula qd̄ vis vt dē₃ tibi. Et ait ſalomō
Tu feciſti cū₃ ſuo tuo dauid pr̄e meo miām ma
gnā: ſicut āmbulauit ī ꝯſpectu tuo ī v̄itate ⁊ iuſti
cia ⁊ recto corde tecū. Cuſtodiſti ei miā₃ tuā grā
dē: ⁊ dediſti ei filiū ſedētē ſr̄ thronū ſicut ē hodie
Et nūc dn̄e de⁹ tu regnaſ feciſti ſuū tuū ꝓ dauid
pr̄e meo. Ego aūt ſū puer puul⁹ ⁊ ignorās egreſſū₃
⁊ introitū meū: et ſu⁹ tu⁹ ī medio ē ppl'i quē elegi
ſti: ppl'i infiniti q enūerari ⁊ ſupputari n̄ pōt pre
mltitudīe. Dab̄ ḡ ſuo tuo coꝛ docile vt ppl'₃ tu
um iudicare poſſit ⁊ diſcernē int̄ bonū ⁊ malū.
Quis. n. pōt iudicare ppl'm iſtū: ppl'm tuū hūc
multū. Placuit ḡ ſmo corā dn̄o ꝙ ſalomon po
ſtulaſſet huiuſcemōi rē. Et dixit dn̄s ſalomoni.
Quia poſtulaſti v̄bū h̄: ⁊ n̄ petiſti tibi dies mlt
tos: nec diuitias aut aias inimicoꝝ tuoꝝ: ſed po
ſtulaſti tibi ſapiam ad diſcernendum iudicium

ecce feci tibi ƀm ƀmones tuos. Et dedit tibi cor
ſapiens ⁊ itelligens intm vt nullus añ te ſilis tui
fuerit nec poſt te ſurrecturus ſit. Sed ⁊ ħ q̃ non
poſtulaſti ȏdi tibi diuitias.ſ.⁊ glīaʒ vt nemo fue
rit ſilis tui in regib⁹ cũctis retro diebus. Si aũt
ambulaueris i vijs meis et cuſtodieris ꝑcepta
mea ⁊ mãdata mea ſicut ãbulauit pr̄ tuus:lõgos
faciã dies tuos. Igit̄ euigilauit ſalomon: ⁊ itelle
xit q̄ eēt ſomniũ. Cũqʒ veniſſet hierl'm: ſtetit co
rã arca federis dñi: ⁊ obtulit holocauſta: et fecit
victimas pacificas ⁊ grande cõuiuiũ vniuerſis
famulis ſuis. Tũc venerũt due mulieres meretri
ces ad regẽ: ſteterũtqʒ corã eo. Quarũ vna ait.

Iudiciũ Salomonis de 2 meretricib.

Obſecro mi dñe: ego ⁊ mulier ħ hitabamus in
domo vna ⁊ pepi apud eã i cubiculo. Tertia aũt
die poſtq̃ʒ ego pepi: pepit ⁊ ħ. Et eramus ſimul:
nullusqʒ alius nobiſcũ i domo exceptis nob duabus.
Mortu⁹ ẽ aũt filius mlieris huius nocte.
Dormiẽs q̄ppe oppſſit eũ. Et ꝯſurgẽs i tẽpeſte
noctis ſilẽtio: tulit filiũ meũ de latere meo ancille
tue dormiẽtis: ⁊ collocauit i ſinu ſuo: ſuũ aũt filiũ
q erat mortuus poſuit i ſinu meo. Cũqʒ ſurrexiſ
ſem mane vt darem lac filio meo: apparuit mor
tuus. Quẽ diligẽtius clara luce ꝺeꝑhendi nõ eē
meũ quẽ genuerã. Rñditqʒ altera mulier: Nõ
eſt ita vt dicis: ſed filius tu⁹ mortu⁹ ẽ: meus aũt
viuit. Ecõtrario illa dicebat. Mentiris. Fili⁹ q̄p
pe meus viuit: ⁊ filius tu⁹ mortu⁹ eſt. Atqʒ i hũc
modũ ꝯtẽdebãt corã r̄ge. Tũc rex ait: Hec dicit
Filius me⁹ viuit: ⁊ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ ẽ. Et iſta rñdit
Nõ: ſed filius tu⁹ mortuus ẽ: me⁹ aũt viuit. Di
xit ḡ rex. Afferte mihi gladiuʒ. Cũqʒ attuliſſent
gladiũ corã rege: diuidite inq̄t infantẽ viuuʒ in
duas ꝑtes: ⁊ date dimidiã ꝑtẽ vni ⁊ dimidiã ꝑtẽ
alteri. Dixit aũt mulier cuius filius erat viu⁹ ad
regẽ: cõmota ſũt q̄ppe viſcera eius ſup filio ſuo
Obſecro dñe: date illi infantẽ viuũ ⁊ nolite iter
ficere eũ. Ecõtrario illa dicebat: Nec mihi nec ti
bi ſit: ſed diuidat̄. Rñdit rex ⁊ ait: Date huic in
fante viuũ ⁊ nõ occidat̄. Hec ẽ aũt mr̄ eius. Au
diuit itaqʒ oĩs iſrl' iudiciũ qd̄ iudicaſſet rex: et ti
muerũt regẽ videntes ſapiam dei eē in eo ad fa
ciendum iudicium. IIII

Erat aũt rex ſalomõ regnãs ſup oẽʒ iſrl'
⁊ hi ꝑncipes q̊s hẽbat. Azarias filius ſa
doch ſacerdotis helioreph ⁊ ahia fily ſeſa ſcribe
Joſaphat filius abilud acõmẽtarijs. Banaias
fili⁹ ioiade ſup exercitũ: Sadoch aũt ⁊ abiathar
ſacerdotes: azarias filius nathan ſup eos q aſſi
ſtebãt regi. Sabud filius nathã ſacerdos amic⁹
regis ⁊ ahiſa ꝑpoſitus domus: ⁊ adonirã filius
abda ſup tributa. Hẽbat aũt ſalomõ duodecim
ꝑfectos ſup oẽm iſrl' q ꝑbebãt annonã regi ⁊ do
mui eius. Per ſinglos eni mẽſes in ãno: ſingli
nec̃aria miniſtrabãt. Et ħ noĩa eoꝝ: Benhur in
mõte effraĩ. Bendecharĩ macces ⁊ i ſalebim ⁊
in bethſames ⁊ in belõ ⁊ i bethanan. Beneſed
i araboth. Ipſius eni erat ſocho: ⁊ oĩs t̄ra epher
Benab in adab cuius oĩs nephador: thapher
filiã ſalomõis hẽbat vxorẽ. Bana filius ahilud
regebat thanach ⁊ mageddo ⁊ vniuerſam beth
ſan q̃ eſt iux̄ ſarthana ſubter iezrahel a bethſan
vſqʒ abelmeaula e regiõe iecmaã. Bengaber
in ramoth galaad hẽbat anothiair filii manaſſe
in galaad. Ipe erat i oĩ regiõe argob q̃ ẽ i baſan
ſexaginta ciuitatib⁹ magnis atqʒ muratis que
hẽbant ſeras ereas. Ahimadab fili⁹ addo ꝑerat
in manaim. Achimaas i neptalim. Sʒ ⁊ ipe ha
bebat baſemath filiã ſalomõis i ꝯiugio. Baa
na filius huſi in aſer ⁊ in baloth. Joſaphat filius
pharuei i ſachar. Semei filius hela i beniamin.
Gaber filius ſuri i t̄ra galaad: ⁊ in terra ſeon re
gis ãmorrei ⁊ og regis baſan ſup oĩa q̃ erant in
illa terra. Juda ⁊ iſrl' innumerabiles ſicut arena
maris in mlrītudine comedẽtes: ⁊ bibẽtes: atqʒ
letantes. Salomõ aũt erat i diciõe ſua hñs oĩa
regna ſecũ a flumie terre philiſtijm vſqʒ ad ter
minũ egypti: offerentiũ ſibi munera ⁊ ſeruiẽtiũ
ei cũctis dieb⁹ vite eius. Erat aũt cib⁹ ſalomõis
p dies ſingulos triginta choꝝ ſimile: et ſexaginta
choꝝ farine: decẽʒ boues pingues: ⁊ viginti bo
ues paſcuales: ⁊ centũ arietes: excepta venatõe
ceruoꝝ: capreaꝝ atqʒ bubaloꝝ ⁊ auiũ altilium.
Ipſe eni obtinebat oẽm regionẽʒ q̃ erat trãs flu
mẽ q̃ſi a thapſa vſqʒ ad gazã: ⁊ cũctos reges il
laꝝ regionũ: ⁊ hẽbat pacem ex oĩ ꝑte i circuitu.
Hitabatqʒ iuda ⁊ iſrl' abſqʒ timore vllo vnuſq̄ſ
q̄ſ ſb vite ſua ⁊ ſub ficu ſua: a dã vſqʒ berſabee
cũctis diebus ſalomõis. Et hẽbat ſalomõ q̃dra
gita milia ꝑſepia eq̄ꝝ currilũ: ⁊ duodecĩ milia
eq̄ſtriũ: nutriebãtqʒ eos ſupradicti regis ꝑfecti
ſed ⁊ nec̃aria mẽſe regis ſalomõis cuʒ ingẽti cu
ra ꝑbebãt i ꝑe ſuo. Hordeũ q̊ʒ ⁊ paleas eq̄ꝝ et
iumẽtoꝝ deferebãt i locũ vbi erat rex iux̄ cõſtitu
tũ ſibi. Dedit q̊ʒ deus ſapiam ſalomõi ⁊ pruden
tiã multã nimis: ⁊ latitudinẽ cordis q̃ſi arenam
q̃ ẽ in littore maris: ⁊ ꝑcedebat ſapia ſalomõis
ſapiam oĩuʒ orientaliũ ⁊ egyptioꝝ: ⁊ erat ſapien
tior cũctis hoĩbus. Sapientior ethan ezraite et
hemã ⁊ calchai ⁊ dorda filius maol: ⁊ erat noĩa
tus in vniuerſis gentib⁹ p circuitũ. Locut⁹ ẽ q̊ʒ
ſalomõ triamilia pabolas: ⁊ fuerũt carmina ei⁹
qnqʒ milia. Et diſputauit ſup lignis a cedro q̃ ẽ
in libano vſqʒ ad hyſopuʒ q̃ egredit̄ de piete: et
diſſeruit de iumẽtis ⁊ volucrib⁹ ⁊ reptilibus ⁊ pi
ſcibus. Et veniebãt de cũctis pplis ad audiẽdã
ſapiam ſalomõis: ⁊ ab vniuerſis regibus terre
q audiebãt ſapiam eius. V

Miſit q̊ʒ hiraʒ rex tyri ƀuos ſuos ad ſalo
monẽ. Audiuit eni q̄ ipſʒ vnxiſſent regẽ
ſup iſrl' ꝑ pr̄e eius: ⁊ amicus fuerat hiraʒ dauid
oĩ tpe. Miſit aũt ſalomõ ad hirã dicẽs: Tu ſcis
voluntatẽ dauid pr̄is mei: ⁊ q̄ nõ potat edifica
re domũ noĩ dñi ſui ꝑꝑ bella imminentia ꝑ circui

tū: donec daret dñs eos sub vestigio pedū eius. Nūc aūt regem dedit deus meus mihi ꝑ circuitū: ⁊ nō est sathā neqꝫ occursus malus: quāobrē cogito edificare tēplū noī dñi dei mei sicut locut⁹ ē dauid pr̄i meo dicēs: Filius tu⁹ quē dabo ꝑ te sup soliū tuū: ipse edificabit domū noī meo. Precipe igit̃ vt ꝓcidant mihi ſui tui cedros de libano: ⁊ ſui mei sint cū ſuis tuis: mercedē aūt ſuoꝝ tuoꝝ dabo tibi q̄ʒcūqꝫ petieris. Scis eni quō non est in pplō meo vir q nouerit ligna cedere sicut sidonii. Cū ḡ audisset hirā v̄ba salomonis letatus ē valde. ⁊ ait: Bñdict⁹ dñs de⁹ hodie: q dedit dauid filiū sapientissimū sup ppl'ʒ hūc plurimū. Et misit hirā ad salomonē dicens: Audiui q̄cūqꝫ mādasti mihi. Ego faciā oēm voluntatē tuā i lignis cedrinis ⁊ abiegnis. Serui mei deponēt ea de libano ad mare: ⁊ ego ꝯponā ea i ratibus i mari vsqꝫ ad locū quē significabeꝛis mihi: ⁊ applicabo ea ibi: ⁊ tu tolles ea. Prebebisqꝫ nec̃aria mihi: vt deꝛ cibus domui mee. Itaqꝫ hirā dabat salomōi ligna cedrina ⁊ ligna abiegna iux̃ oēm volūtatē eius. Salomō autē prebebat hirā viginti milia choros tritici in cibū domui eius: ⁊ viginti choros purissimi olei. Hec tribuebat salomō hirā ꝑ singl'os ānos. Dedit q̄ꝫ dñs sapiam salomōi sicut locutus ē ei: et erat pax int̃ hirā ⁊ salomonē: ⁊ ꝑcusserūt ambo fedus. Elegitqꝫ rex salomō opanos de oīni isrl': ⁊ erat indictio trigintamilia viroꝝ. Mittebatqꝫ eos i libanū decē milia ꝑ mēses singl'os vicissiꝫ ita vt duob⁹ mensibus eēnt i domibus suis. Et adonirā erat sup huiuscemōi indictiōeꝫ. Fuerūt itaqꝫ salomōi septuagita milia eoꝝ q onera portabāt: ⁊ octo milia latomoꝝ in mōte absqꝫ ꝑpositis q ꝑerāt singulis opibus nūero triū miliū ⁊ trecētoꝝ ꝓcipientiū pplō ⁊ his q faciebāt op⁹. Precepitqꝫ rex vt tollerēt lapides grādes lapides ꝑciosos in fundamētū tēpli ⁊ q̄drarēt eos q̄s dolauerūt cemētarij salomōis ⁊ cemētarij hirā. Porro biblij preparauerūt ligna et lapides ad edificandam domum.

VI

Factū ē ḡ q̄dringentesimo ⁊ octogesimo āno egressionis filioꝝ isrl' de tr̄a egypti in āno q̄rto mēse zio: ipse ē mēsis secūdus regni salomōis sup isrl': edificare cepit domuꝫ dño. Domus aūt quā edificabat rex salomō dño: hēbat sexaginta cubitos i longitudine: et viginti cubitos i latitudine: ⁊ triginta cubitos i altitudine. Et porticus erat an̄ tēplū viginti cubitoꝝ longitudinis iux̃ mēsurā latitudinis tēpli: ⁊ hēbat decem cubitos latitudinis an̄ faciē tēpli: fecitqꝫ in templo fenestras obliq̄s. Et edificauit sup parietē tēpli tabulata ꝑ gyꝝ in parietibus domus ꝑ circuitū tēpli ⁊ oraculi: ⁊ fecit latera in circuitu. Tabulatū qd̄ subter erat qnqꝫ cubitos hēbat latitudinis: ⁊ mediū tabulatuꝫ sex cubitoꝝ latitudinis: ⁊ tertiū tabulatū septeꝫ hñs cubitos latitudinis. Trabes aūt posuit i domo ꝑ circuitum forinsecus vt nō hererent muris tēpli. Domus aūt cū edificaret̃ de lapidib⁹ dolatis atqꝫ ꝑfectis edificata ē: ⁊ malleus ⁊ securis ⁊ oē ferramētū nō sunt audita i domo cū edificaret̃. Ostiuꝫ lateris medij i pariete ēat dom⁹ dextre ⁊ ꝑ cochleā ascēdebant i mediū cenaculū: ⁊ a medio i tertiū. Et edificauit domū ⁊ ꝯsumauit eā. Texit q̄ꝫ domū laquearibus cedrinis: ⁊ edificauit tabulatū sup oēm domū qnqꝫ cubitis altitudinis: ⁊ opuit domū lignis cedrinis. Et factus ē ſmo dñi ad salomonē dicēs: Domus h̄ quā edificas: si ambulaueris i ꝑceptis meis: ⁊ iudicia mea feceris: ⁊ custodieris oīa mādata mea gradiens ꝑ ea: firmabo ſmonē meū tibi quē locutus sum ad dauid pr̄em tuū: ⁊ hitabo in medio filioꝝ isrl': et nō derelinquā pplm meū isrl'. Igit̃ edificauit salomō domū ⁊ ꝯsumauit eā. Et edificauit pietes dom⁹ intrinsecus tabulatis cedrinis a pauimēto dom⁹ vsqꝫ ad summitatē parietū ⁊ vsqꝫ ad laq̄aria: ⁊ opuit lignis cedrinis intrinsec⁹: ⁊ texit pauimētum domus tabulis abiegnis. Edificauitqꝫ viginti cubitoꝝ ad posteriorē p̄tē templi tabulata cedrina a pauimēto vsqꝫ ad supiora: ⁊ fecit interiorē domū oraculi in scīn scōꝝ. Porro q̄dragita cubitoꝝ erat ipm templū ꝑ foribus oraculi: ⁊ cedro oīs domus itrinsecus vestiebat̃ hñs tornaturas ⁊ iuncturas suas fabrefactas ⁊ celaturas eminentes. Oia cedrinis tabul' vestiebant̃: nec oio lapis apparē potat in piete. Oraculū autē i medio dom⁹ in iteriori p̄te fecerat vt poneret ibi arcā federis dñi. Porro oraculū hēbat viginti cubitos longitudis ⁊ viginti cubitos latitudis ⁊ viginti cubitos altitudinis: ⁊ opuit illud atqꝫ vestiuit auro purissimo. Sed ⁊ altare vestiuit cedro. Domū q̄ꝫ an̄ oraculum opuit auro purissimo ⁊ affixit lamias clauis aureis. Nihilqꝫ ēat in tēplo qd̄ n̄ auro tegeret̃. Sꝫ ⁊ totū altare oraculi texit auro. Et fecit i oraculo duos cherubin de lignis oliuaꝝ decē cubitoꝝ altitudis. Quiqꝫ cubitoꝝ ala cherub vna ⁊ qnqꝫ cubitoꝝ ala cherub alt̃a. i. decē cubitos hñtes a summitate ale vsqꝫ ad ale alterius summitateꝫ. Decē q̄ꝫ cubitoꝝ erat cherub secūdus i mensura pari: ⁊ opus vnū erat i duobus cherubin. i. altitudinē hēbat vn⁹ cherub decē cubitoꝝ: ⁊ sīlr̃ cherub secūdus. Posuitqꝫ cherubin i medio tēpli interioris. Extendebāt aūt alas suas cherubin ⁊ tāgebat ala vna pietē: ⁊ ala cherub secūdi tangebat pieteꝫ alteꝝ: ale aūt altere i media p̄te tēpli se inuicem cōtingebāt. Texit q̄ꝫ cherubin auro. Et oēs parietes tēpli ꝑ circuitū sculpsit varijs celaturis ⁊ torno. Et fecit i eis cherubin ⁊ palmas et picturas varias q̄si ꝓminētes de pariete ⁊ egredientes. Sed ⁊ pauimētū domus texit auro intrinsecus ⁊ extrinsec⁹. Et i igressu oraculi fecit duo ostiola de lignis oliuaꝝ: postesqꝫ angulorꝝ qnqꝫ ⁊ duo

ostia de lignis oliuarꝝ. Et sculpsit i eis picturam cherubī ⁊ palmaꝝ spēs ⁊ anaglypha valde ꝓminētia ⁊ texit ea auro ⁊ operuit tā cherubī qꝫ palmas ⁊ cetera auro. Fecitqꝫ i introitu tēpli postes ꝺ lignis oliuaꝝ ꝗdrangłatos: ⁊ duo ostia de lignis abiegnis altrinsecꝰ: ⁊ vtrūqꝫ ostiū duplex erat: ⁊ se iuicē tenēs aperiebaꝛ. Et sculpsit cherubī ⁊ palmas ⁊ celaturas valde eminētes: operuitqꝫ oia lamis aureis ope ꝗdro ad regulā. Et edificauit atriū īterius tribꝰ ordinibꝰ lapidū politoꝝ: ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno ꝗrto fundata ē domꝰ dñi ī mēse zio: ⁊ ī āno vndecio mēse bul: ipse ē mēs octauꝰ: ꝑfecta ē domꝰ ī oī ope suo ⁊ vniuersis vtēsilibus edificauitqꝫ eā annis septem. VII

DOmū āt suā edificauit salomon tredeci ānis: ⁊ ad ꝑfectū vsqꝫ ꝑduxit. Edificauit qꝫ domū saltꝰ libani centū cubitoꝝ lōgitudis: ⁊ qnꝗginta cubitoꝝ latitudis: ⁊ triginta cubitoꝝ altitudis: ⁊ ꝗttuor deābulatoria int colūnas cedrinas. Ligna ꝗppe cedrina exciderat in colūnas: ⁊ tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā ꝗ ꝗdragīta qnqꝫ colūnis sustētabaꝛ. Vnꝰ aūt ordo hēbat colūnas qndeci ꝯtra se iuicē positas: ⁊ e regiōe se respiciētes eqli spatio int colūnas: ⁊ sup colūnas ꝗdrangulata ligna i cūctis eqlia. Et porticū colūnaꝝ fecit qnꝗginta cubitorū lōgitudis: ⁊ triginta cubitoꝝ latitudis: ⁊ alterā porticū i facie maioris porticꝰ: ⁊ colūnas ⁊ epistylia sup colūnas fecit. Porticū qꝫ solij i ꝗ tribunal ē: fecit ⁊ texit lignis cedrinis a pauimēto vsqꝫ ad sūmitatē: ⁊ domūcula i ꝗ sedebaꝛ ad iudicādū: erat i media porticu siłi ope. Domū qꝫ fecit filie pharaōis quā vxorē duxerat salomon tali ope qłi ⁊ hāc porticuꝫ. Oīa lapidibꝰ ꝑciosis q ad normā quādā atqꝫ mensurā tā itrinsecꝰ qꝫ extrinsecꝰ serrati erāt a fundamēto vsqꝫ ad sūmitatē parietū: ⁊ itrinsecꝰ vsqꝫ ad atriū maiꝰ. Fūdamēta āt de lapidibꝰ ꝑciosis lapidibꝰ magnis decē siue octo cubitoꝝ: ⁊ desup lapides ꝑciosi eqłi mēsure secti erāt: siłrqꝫ de cedro. Et atriū maius rotūdū triū ordinū ꝺ lapidibꝰ sectis: ⁊ vnius ordinis de dolata cedro: necnō ⁊ ī atrio domꝰ dñi īteriori: ⁊ ī porticu domꝰ. Misit qꝫ rex salomon ⁊ tulit hirā de tyro filiuꝫ mlieris vidue de tribu neptali p̄re tyrio artificē erariū ⁊ plenū sapiā: intelligētia ⁊ doctrīa ad faciēdū oē opꝰ ex ere. Qui cū venisset ad regē salomonē fecit oē opꝰ eius: ⁊ finxit duas colūnas ereas: decē ⁊ octo cubitorū altitudis colūnā vnā: ⁊ linea duodeci cubitoꝝ ābiebat colūnā vtrāqꝫ. Duo qꝫ capitella fecit ꝗ ponereꝛ sup capita colūnaꝝ fusilia ex ere: qnqꝫ cubitoꝝ altitudis capitellū vnū: ⁊ qnqꝫ cubitorū altitudis capitellū alteꝝ: ⁊ ꝗsi i modū retis ⁊ cathēaꝝ sibi iuicē miro ope ꝯtextaꝝ. Vtrūqꝫ capitellū colūnaꝝ fusile erāt. Septena ꝟsuū retacula i capitello vno: ⁊ septena retiacula i capitello altero. Et ꝑfecit colūnas ⁊ duos ordines ꝑ circuitū retiaculoꝝ singłoꝝ vt tegerēt capitella ꝗ erāt sup sūmitatē malogranatoꝝ. Eodē mō fecit ⁊ capitello secūdo. Capitella āt ꝗ erant sup capita colūnaꝝ ꝗsi ope lilij fabricata erant ī porticu ꝗttuor cubitoꝝ: ⁊ rursū alia capitella ī sūmitate colūnaꝝ desup iuxͣ mēsurā colūne ꝯtra retiacła. Malogranatoꝝ āt ducēti ordīs erant ī circuitu capitelli secūdi. Et statuit duas colūnas ī porticu tēpli. Cūqꝫ statuisset colūnā dexterā: vocauit eā noīe iachin. Siłr erexit colūnaꝫ secūdā: ⁊ vocauit nomē eiꝰ booz. Et sup capita colūnaꝝ opꝰ in modū lilij posuit: ꝑfectūqꝫ ē opꝰ colūnaꝝ. Fecit qꝫ mare fusile decē cubitoꝝ a labio vsqꝫ ad labiū rotūdū ī circuitu. Quinqꝫ cubitoꝝ altitudo eiꝰ ⁊ resticula triginta cubitoꝝ cingebat illō ꝑ circuitū: ⁊ sculptura subter labiū circuibat illō decē cubitis ābiens mare. Duo ordīes sculpturarū bistriataꝝ erāt fusiles: et stabāt sup duodeci boues. E qbꝰ tres respiciebāt ad aqlonē: ⁊ tres ad occidentē: ⁊ tres ad meridiē: ⁊ tres ad orientē: et mare sup eos desup erat: ꝗꝝ posteriora vniuersa itrinsecꝰ latitabāt. Grossitudo āt luteris triuꝫ vnciaꝝ erat: labiūqꝫ eiꝰ ꝗsi labiū calicis: ⁊ foliū repādi lilij. Duo milia bathos capiebat ⁊ tria milia metretas. Et fecit decēꝫ bases ereas ꝗttuor cubitoꝝ lōgitudis bases singłas: ⁊ ꝗttuor cubitoꝝ latitudis: ⁊ triū cubitoꝝ altitudis: ⁊ ipsiuꝫ opꝰ basiū iterrasile erat. Et sculptę īt iūcturas: ⁊ int coronulas ⁊ plectas: leōes ⁊ boues et cherubin: ⁊ ī iūcturis siłr desup. Et subt leōes ⁊ boues ꝗsi lora ex ere depēdētia: et ꝗttuor rote ꝑ bases singłas ⁊ axes erei: ⁊ ꝑ ꝗttuor ꝑtes ꝗsi hūeruli subt luterē fusiles ꝯtra se iuicē respectātes. Os qꝫ luteris itrinsecꝰ erat in capitis sūmitate: ⁊ qđ forisecꝰ appebat vniꝰ cubiti erat totū rotūdum: paritqꝫ hēbat vnū cubitū ⁊ dimidiū. In āgulis āt colūnarū varie celature erāt: ⁊ media it colūnia ꝗdrata nō rotūda. Quattuor qꝫ rote ꝗ ꝑ ꝗttuor āgłos basis erāt cohērebāt sibi subt basiꝫ. Vna rota hēbat altitudis cubitū ⁊ semis. Tales āt rote erāt ꝗles solēt ī curru fieri. Et axes earū ⁊ radij ⁊ cāti ⁊ modioli oīa fusila. Nā ⁊ hūeruli illi ꝗttuor ꝑ singłos āgłos basis vniꝰ ex ipsa basi fusiles ⁊ ꝯiūcti erāt: In sūmitate āt basis erat ꝗdā rotūditas vniꝰ dimidij cubiti: ita fabrefacta vt luter ꝺsup possꝫ iponi: hńs celaturas suas varias qꝫ sculpturas ex semetipsa. Sculpsit qꝫ ī tabulatis illꝰ ꝗ erāt ex ere: ⁊ ī anglis: cherubī ⁊ leōes ⁊ palmas ꝗsi ī siłitudie hōis stātis: vt nō celata: sed apposita ꝑ circuitū viderēꝛ. In hūc modū fecit decē bases: fusura vna ⁊ mēsura sculpturaqꝫ ꝯsili. Fecit qꝫ decē luteres ereos. Quadragīta bathos capiebat luter vnꝰ: eratqꝫ ꝗttuor cubitoꝝ. Singulosqꝫ luteres ꝑ singłas. i. decē bases posuit: ⁊ ꝯstituit decē bases: qnqꝫ ad dextraꝫ ꝑtē tēpli: ⁊ qnqꝫ ad sinistrā. Mare āt posuit ad dexterā ꝑtē tēpli: ꝯtra orientē ad meridiē. Fecit qꝫ hirā lebe

tes et scutras ⁊ amulas: ⁊ pfecit oẽ opꝰ regis salo
monis i tẽplo dñi. columnas duas: ⁊ funiculos ca
pitellorꝫ sup capitella columnarũ duos ⁊ retiacl'a
duo: vt opirẽt duos funiculos q̃ erãt sup capita
columnarꝫ: ⁊ malogranata q̃dringẽta i duobꝰ retia
culis: duos v̾sus malogranatorꝫ in retiacul' sin
gulis ad opiendos funiculos capitellorꝫ q erãt
sup capita columnarꝫ: ⁊ bases decẽ ⁊ luteres decẽ
sup bases ⁊ mare vnũ ⁊ boues duodeci s̾bt ma
re ⁊ lebetes ⁊ scutras et amulas. Oĩa vasa q̃ fe
cit hirã regi salomoni i domo dñi de auricalcho
erãt. In cãpestri regiõe iordanis fudit ea rex in
argyllosa t̃ra it̃ sochot ⁊ sarthã: ⁊ posuit salomõ
oĩa vasa i domo dñi. Propt̃ multitudinez ãt ni
miã ñ erat pondꝰ eris. Fecitqꝫ salomõ oĩa vasa
i domo dñi: altare aureũ: ⁊ mẽsaz sup quã pone
rent̃ panes ꝑpositiõis aureã: ⁊ cãdelabra aurea
qnqꝫ ad dexterã ⁊ qnqꝫ ad sinistrã ꝯtra oraculũ
ex auro puro ⁊ q̃si lilij flores: ⁊ lucernas d̾sup au
reas ⁊ forcipes aureos: ⁊ hydrias et fuscinulas
⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ thuribula de auro pu
rissimo. Et cardines ostiorꝫ domꝰ interioris scti
sctõrꝫ: ⁊ ostiorꝫ domꝰ tẽpli ex auro erãt. Et pfecit
oẽ opꝰ qđ faciebat salomõ i domo dñi: et itulit q̃
sctificauerat dauid pr̃ suus: argẽtũ ⁊ aurꝫ ⁊ vasa
reposuitqꝫ in thesauris domus dñi. VIII

Tunc ꝯgregati sũt oẽs maiores natu isrl'
cũ pncipibꝰ tribuũ ⁊ duces familiarꝫ filio
rũ isrl' ad regẽ salomonẽ in hierl'm vt de
ferrent arcam federis dñi de ciuitate dauid. i. de
syon. Conuenitqꝫ ad regẽ salomonez vniuersus
isrl' mẽse bethanim i solẽni die: ipe ẽ mẽsis septi
mꝰ. Ueneruntqꝫ cũcti senes de isrl': ⁊ tulert arcaz
sacerdotes ⁊ portauert arcã dñi ⁊ tabnaculuz fe
deris ⁊ oĩa vasa sanctuarij q̃ erãt i tabnaculo: ⁊
ferebãt ea sacerdotes ⁊ leuite. Rex ãt salomõ ⁊
oĩs m̃ltitudo isrl' q̃ ꝯuenerat ad euz gradiebat̃
cũ illo añ arcã: ⁊ imolabãt oues ⁊ boues absqꝫ
estimatiõe ⁊ nũero. Et intulert sacerdotes arcã fe
deris dñi i locũ suũ i oraculũ tẽpli i scm̃ scõrꝫ s̾b
ter alas cherubin. Siqdez cherubĩ expãdebant
alas sup locũ arce: ⁊ ꝓtegebãt arcã ⁊ vectes eiꝰ
desup. Cũqꝫ eminerẽt vectes et apparerẽt sũmi
tates eorꝫ foris scũariũ añ oraculũ: ñ apperebant
vltra extrinsecꝰ: q ⁊ fuerũt ibi vsqꝫ i pñtẽ diem.
In arca ãt nõ erat aliud nisi due tabule lapidee
q̃s posuerat i ea moyses i oreb qñ pepigit dñs
fedus cũ filij isrl' cũ egrederẽt̃ d̾ t̃ra egypti. Fcm̃
ẽ ãt cũ exissent sacerdotes de scũario: nebula im
pleuit domũ dñi ⁊ ñ poterant sacerdotes stare ⁊
ministrare ꝑ ꝑ nebulaz. Impleuerat. n. glia dñi
domũ dñi. Tũc ait salomõ: Dñs dixit vt hitarz
i nebula. Edificãs edificaui domũ ⁊ hitaculũ tuũ
firmissimũ soliũ tuũ i sẽpit̃nũ. Conuertitqꝫ rex fa
ciẽ suã: ⁊ bñdixit oĩ ecclie isrl'. Oĩs. n. ecclia isrl'
stabat. Et ait salomõ: Bñdictꝰ dñs deus isrl' q
locutꝰ ẽ ore suo ad dauid p̃rem meũ: ⁊ i manibꝰ
eius pfecit dicẽs: A die q̃ eduxi pplm̃ meuz isrl'
de egypto: ñ elegi ciuitatẽ de vniuersis tribubꝰ
isrl' vt edificaret̃ domꝰ: ⁊ eẽt nom̃ meum ibi: sꝫ
elegi dauid vt eẽt sup pplm̃ meũ isrl'. Uoluitqꝫ
dauid pr̃ meꝰ edificare domũ noĩ dñi dei isrl': et
ait dñs ad dauid p̃rem meũ: Qđ cogitasti i cor
de tuo edificare domũ noĩ meo: bñ fecisti h̃ ipm
mẽte tractãs: Uerũtñ tu ñ edificab mihi domũ
sed filꝰ tuꝰ q egredief de renibꝰ tuis ipse edifica
bit domũ noĩ meo. Cõfirmauit dñs s̾monẽ suũ
quẽ locutꝰ ẽ: stetiqꝫ ꝓ dauid p̃re meo ⁊ sedi sup
thronũ isrl' sicut locutꝰ ẽ dñs: ⁊ edificaui domũ
noĩ dñi dei isrl': ⁊ ꝯstitui ibi locũ arce in q̃ fedus
dñi ẽ qđ pcussit cũ p̃ribꝰ nr̃is qñ egressi sunt de
terra egypti. Stetit aũt salomõ añ altare dñi in
cõspectu ecclie isrl' ⁊ expandit manꝰ suas i celũ:
⁊ ait: Dñe deus isrl' nõ ẽ silis tui deꝰ i celo desu
per ⁊ sup terrã deorsum: q custodis pactũ ⁊ mi
sericordiã seruis tuis q ambulãt coram te in to
to corde suo: q custodisti seruo tuo dauid patri
meo que locutus es ei. Ore locutus es: ⁊ mani
bus pfecisti: vt hec dies ꝓbat. Nunc igitur dñe
deus isrl' cõserua famulo tuo dauid patri meo
que locutꝰ es ei dicẽs: Non auferef de te vir corã
me qui sedeat sup thronũ isrl': ita tamẽ si custo
dierint filij tui viam suã vt ambulent coraz me
sicut tu ambulasti in cõspectu meo. Et nunc dñe
deus isrl' firmenf verba tua que locutus es ser
uo tuo dauid pr̃i meo. Ergo ne putanduz est qđ
vere deus habitet super terraz: Si enim celum
⁊ celi celorꝫ te capere non possunt quãtomagis
domꝰ h̃ quã edificaui tibi: Sꝫ respice ad oratio
nem serui tui: ⁊ ad preces eius dñe deus meus.
Audi hymnum ⁊ orationẽ quã seruꝰ tuus orat
coram te hodie: vt sint oculi tui aperti super do
muz hanc nocte ac die: super domum de qua di
xisti: erit nomẽ meum ibi: vt exaudias orationẽ
quã orat in loco isto ad te seruus tuus vt exau
dias deprecationez serui tui ⁊ populi tui isrl' qđ
cunqꝫ orauerit i loco isto: ⁊ exaudies in loco ha
bitaculi tui in celo: ⁊ cum exaudieris propitius
eris. Si peccauerit homo in proximum suum ⁊
habuerit aliqđ iuramentum quo teneatur astri
ctus: ⁊ venerit propt̃ iuramentuz coram altari
tuo in domũ tuã: tu exaudies in celo: et facies et
iudicabis s̾uos tuos cõdẽnans impiũ ⁊ reddẽs
viã suã sup caput eius: iustificãsqꝫ iustuz ⁊ retri
buẽs ei s̾m iusticiã suã. Si fugerit ppl's tuꝰ isrl'
inimicos suos: qr peccaturus ẽ tibi: ⁊ agẽtes pe
nitentiã ⁊ ꝯfitentes noĩ tuo: venerint ⁊ adoraue
rint ⁊ depcati fuerint i domo hac: exaudi i celo:
⁊ dimitte pctm̃ ppli tui isrl': et reduces eos i t̃rã
quã dedisti p̃ribus eorꝫ. Si clausum fuerit celuz
⁊ nõ plueret ꝓpt̃ pctã eorꝫ ⁊ orantes in loco isto
pn̄iam egerint noĩ tuo: ⁊ a pctis suis cõuersi fue
rint ꝓpt̃ afflictionẽ suã: exaudi eos i celo ⁊ dimit
te pctã s̾uorꝫ tuorꝫ ⁊ ppli tui isrl' ⁊ ostẽde eis viaz

bonã p quã ambulent:et da pluuiã sup terram quã dedisti pplo tuo i possessionez. Fames si oborta fuerit i tra:aut pestilentia:aut corrupt⁹ aer: aut erugo:aut locusta vel rubigo:⁊ afflixerit eũ inimicus eius portas obsidens oĩs plaga: vniuersa ifirmitas cũcta deuotãno ⁊ ipzecatio q̃ acciderit oĩ hoĩ de pplo tuo isrl:si qs cognuerit plagã cordis sui:et expanderit man⁹ suas in domo hac:tu exaudies in celo i loco hitatõis tue: et repropitiaberis ⁊ facies ut des vnicuiqz bz oẽs vias suas sicut videris cor eius:qz tu nosti solus cor oĩuz filioꝝ hoĩuz vt timeãt te cũctis dieb⁹ qbus viuũt sup faciẽ terre quã dedisti pribus nostris. Insup ⁊ alienigena q ñ est de pplo tuo isrl cum venerit de tra longinq̃ ppt nomẽ tuum: audiet enĩ nom̃ tuũ magnũ ⁊ manus tua fortis et brachiũ tuũ extentũ vbicũqz:cũ venerit g̃ ⁊ orauerit in h loco tu exaudies in celo i firmamẽto hitaculi tui:⁊ facies oĩa p qbus inuocauerit te alienigena vt discant vniuersi ppli terraꝝ nom̃ tuuz timẽ:sicut ppls tuus isrl:⁊ pbent qz nom̃ tuuz inocatũ ẽ sup domũ hãc quã edificaui. Si egressus fuerit ppls tuus ad bellũ ɔtra inimicos suos p viã q̃cũqz miseris eos:orabũt te ɔtra viã ciuitatis quã elegisti:⁊ ɔtra domuz quã edificaui noĩ tuo:⁊ exaudies in celo oĩones eoꝝ ⁊ p̃ces eoꝝ ⁊ facies iudiciũ eoꝝ. Qđ si peccauerint tibi nõ ẽ eñi hõ q nõ peccet:⁊ iratus tradideris eos inimicis suis:⁊ captiui ducti fuerint in terra inimicoꝝ longe vel pp̃e:⁊ egerint pniam in corde suo in loco captiuitatis:⁊ cõuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicẽtes:peccauimus iniq̃ egimus:impie gessimus: ⁊ reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo ⁊ tota aĩa sua in tra inimicoꝝ suoꝝ ad quã captiui ducti fuerint:et orauerit te ɔtra viã terre sue quã dedisti prĩbus eoꝝ et ciuitatis quã elegisti ⁊ tẽpli qđ edificaui noĩ tuo exaudies in celo in firmamẽto solij tui oĩones eorũ ⁊ p̃ces eoꝝ ⁊ facies iudiciuz eoꝝ ⁊ ppitiaberis pplo tuo q peccauit tibi:⁊ oĩbus iniqtatib⁹ eoꝝ qbus pūaricati sunt in te:⁊ dabis miaz corã eis q eos captiuos habuerint vt misereãt eis. Populus eniz tuus. ẽ hereditas tua q̃s eduxisti de terra egypti ď medio fornacis ferree vt sint oculi tui apti ad dep̃catiõnẽ fui tui ⁊ ppli tui isrl: ⁊ exaudies eos in vniuersis p qbus inuocauerint te. Tu.n.sepasti eos tibi in hereditatẽ ď vniuersis pplis terre:sicut locutus es p moysen fuũ tuuz qñ eduxisti pres nr̃os de egypto dñe deus. Factũ ẽ ãt cũ ɔplesset salomõ orans dñz oẽm oiõnẽ et dep̃catiõnẽ hãc surrexit de ɔspectu altaris dñi. Vtrũqz.n.genu i trã fixar at:⁊ man⁹ expãderat ad celũ. Stetit g̃ ⁊ bñdixit oĩ eccl'ie isrl voce magna dicẽs: Bñdictus dñs deus q dedit requiẽ pplo suo isrl iuxt oĩa q̃ locutus ẽ. Nõ cecidit ne vnus qdẽ smo ex oĩbus bonis q̃ locutus ẽ per moysen fuũ suũ. Sit dñs deus nr̃ nobiscũ:sicut fuit cũ prĩbus nr̃is ñ derelinquẽs nos neqz pijciẽs:sed iclinet corda nr̃a ad se vt ãbulem⁹ i vniuersis vijs eius ⁊ custodiam⁹ mãdata eius ⁊ cerimonias ⁊ iudicia q̃cũqz mãdauit prĩbus nr̃is ⁊ sint sermones mei isti qbus dep̃catus suz corã dño appropiquãtes dño deo nr̃o die ac nocte vt faciat iudiciũ fuo suo ⁊ pplo suo isrl p singulos dies vt sciãt oẽs ppli tre:qz dñs ipse ẽ deus ⁊ nõ ẽ vltra absqz eo. Sit q̃z cor nr̃m pfectũ cũ dño deo nr̃o vt ãbulem⁹ i decretis eius: ⁊ custodiam⁹ mãdata eius:sicut ⁊ hodie. Igit rex ⁊ oĩs isrl cũ eo imolabãt victimas corã dño. Mactauitqz salomõ hostias pacificas q̃s imolauit dño boũ viginti duo milia ⁊ ouiũ cẽtũ viginti milia. Et dedicauerũt tẽplũ dñi rex ⁊ filij isrl. In die illa scificauit rex mediũ atrij qđ erat añ domũ dñi. Fecit qppe holocaustũ ibi ⁊ sacrificiũ ⁊ adipem pacificoꝝ:qm̃ altare ereũ qđ ẽat corã dño min⁹ erat:⁊ cape ñ pot̃at holocaustũ ⁊ sacrificiũ ⁊ adipẽ pacificoꝝ. Fecit g̃ salomõ i tpe illo festiuitatẽ celebrẽ:⁊ oĩs isrl cuz eo:multitudo magna ab introitu emath vsqz ad riuũ egypti corã dño deo nr̃o septẽ dieb⁹ ⁊ septẽ dieb⁹.i.q̃tuordeci dieb⁹ ⁊ i die octauo dimisit pplos. Qui bñdicẽtes regi profecti sũt i tabnacla sua letãtes ⁊ alacri corde sup oĩb⁹ bõis que fecerat dñs dauid fuo suo ⁊ isrl pplo suo.

IX

Factũ ẽ ãt cũ pfecisset salomõ edificiũ dom⁹ dñi ⁊ edificiuz regis ⁊ oẽ qđ optauerat ⁊ volueãt facẽ apparuit ei dñs secũdo sicut apparuerat ei i gabaõ. Dixitqz dñs ad euz: Exaudiui oĩonẽ tuã ⁊ dep̃catõez tuã q̃z dep̃catus es corã me:scificaui domuz hãc q̃z edificasti vt ponerẽ nom̃ meũ ibi i sempitnũ:⁊ erũt ocli mei et cor meũ ibi cũctis diebus. Tu q̃z si ãbulaueris corã me sicut ãbulauit pr tu⁹ in simplicitate cordis ⁊ i eqtate:⁊ feceris oĩa q̃ p̃cepi tibi ⁊ iudicia mea fuaueris ⁊ legitia mea:ponã thronũ regni tui sup isrl i sempitnũ sicut locut⁹ suz dauid prĩ tuo dicẽs:nõ auferet vir de gnẽ tuo ď solio isrl. Si ãt auersiõe auersi fueritis vos ⁊ filij vr̃i ñ sequẽtes me nec custodiẽtes mãdata mea ⁊ cerimonias q̃s pposui vob:sz abieritis ⁊ colueritis deos alienos ⁊ adorauerits eos auferã isrl de supficie tre q̃z dedi eis:⁊ tẽpluz qđ scificaui noĩ meo pijciã a ɔspectu meo:ẽritqz isrl i puerbiũ ⁊ i fabulã cũctis pplis:⁊ dom⁹ h erit i exẽplũ. Oĩs qui trãsierit p eam: stupebit ⁊ sibilabit ⁊ dicet. Quare fecit dñs sic terre huic ⁊ domui huic: Et rñdebunt. Quia dereliquerũt dñm deũ suum q eduxit pres eoꝝ de tra egypti ⁊ secuti sunt deos alienos ⁊ coluerũt eos:⁊ adorauerũt eos: iccirco induxit dñs sup eos oẽ malũ h. Expletis aũt annis viginti postq̃z edificauerat salomon duas domos idest domũ dñi ⁊ domuz regis: Hiram rege tyri prebẽte salomoni ligna cedrina ⁊ abiegna ⁊ aurũ iuxt oẽ qđ op⁹ habuerat: tũc dedit

salomon hirã viginti oppida in terra galilee. Et egressus est hirã de tyro vt videret oppida que dederat ei salomõ ⁊ ñ placuerũt ei. Et ait Hecceine sunt ciuitates quas dedisti mihi frat. Et appella uit eas terrã chabul vsqz in diez hanc. Misit ergo hirã ad regem salomonẽ centuz viginti talenta auri. Hec est summa expensaꝝ quã obtulit salo mon rex ad edificandũ domũ dñi ⁊ domũ suam ⁊ mello ⁊ muꝝ hierlm̃ ⁊ heser et mageddo ⁊ ga zer. Pharao rex egypti ascendit: ⁊ cepit gazer: succenditqz eã igni: ⁊ chananeũ q habitabat in ciuitate interfecit ⁊ dedit eã i dotẽ filie sue vxori salomonis. Edificauit ergo salomon gazer ⁊ betho ron inferiorez ⁊ baalath ⁊ palmirã in ťra solitu dinis: ⁊ oẽs vicos q ad se ptinebãt ⁊ erãt absqz muro: muniuit ⁊ ciuitates curruum ⁊ ciuitates eqtũ ⁊ qdcũqz ei placuit: vt edificaret in hierlz ⁊ in libano ⁊ in oi terra ptãtis sue. Uniuersum pplm̃ q remanserat de amorreis ⁊ de ethеis et pherezeis ⁊ eueis ⁊ iebuseis: q nõ sunt de filijs isrl: hoꝝ filios q remanserãt in ťra q̃s. s. ñ potue rant filij isrl exterminare fecit salomõ tributari os vsqz in diẽ hanc. De filijs aũt isrl nõ ꝯstituit salomõ seruire quẽq̃z: sed erãt viri bellatores et ministri eius ⁊ ꝑncipes ⁊ duces ⁊ pfecti curruz ⁊ equoꝝ. Erãt aũt ꝑncipes sup oia opa salomo nis prepositi qngenti qnquaginta q habebant subiectũ pplz: ⁊ statutis opibus impabãt. Filia aũt pharaonis ascendit de ciuitate dauid in do mũ suã quã edificauerat ei salomon. Tunc edifi cauit mello. Offerebat q̊z salomon tribꝰ vicibꝰ per ãnos singulos holocausta ⁊ pacificas victi mas sup altare qd edificauerat dño ⁊ adolebat thymiama corã dño. Perfectũqz est tẽplũ. Clas sem q̊z fecit rex salomon in asiõgaber q̃ est iuxͣ haylã in littore maris rubri in ťra idumee. Mi sitqz hirã i classe illa suos suos viros nauticos ⁊ gnaros maris cũ suis salomonis: q cuz venis sent in ophir sumptũ inde auꝝ quadringentoꝝ viginti talẽtoꝝ detulerũt ad regẽ salomonẽ. X

Sed ⁊ regina saba audita fama salomõis in noie dñi venit tẽptare eũ i enigmati bus. Et ingressa hierlm̃ multo cũ comi tatu ⁊ diuitijs: camelis portantibus aromata: ⁊ auꝝ infinituz nimis ⁊ gẽmas ꝓciosas: venit ad regẽ salomonẽ: ⁊ locuta est ei vniuersa q̃ hẽbat i corde suo. Et docuit eã salomon oia vba que ꝓ posuit. Nõ fuit sermo q regẽ posset latere ⁊ non rñdere ei. Uidens aũt regina saba oẽm sapiam salomonis: ⁊ domũ quã edificauerat ⁊ cibos mẽ se eius: ⁊ habitacula seruoꝝ ⁊ ordines ministrã tium: vestesqz coꝝ ⁊ pincernas et holocausta q̃ offerebat in domo dñi: nõ hẽbat vltra spm̃: di xitqz ad regẽ. Uerus est sermo quẽ audiui i ťra mea sup sermonibus tuis ⁊ sup sapia tua: et nõ credebã narrantibꝰ mihi: donec ipsa veni ⁊ vidi oculis meis: ⁊ ꝓbaui q media pars mihi nũcia ta nõ fuerit. Maior ẽ sapia ⁊ opa tua q̃z rumor quẽ audiui. Bti viri tui ⁊ bti serui tui hi q stant corã te semp ⁊ audiũt sapiam tuã. Sit dñs deus tuus bñdictꝰ cui ꝯplacuisti ⁊ posuit te sup thro nũ isrl eo q dilexerit dñs isrl i sempiternũ ⁊ cõ stituit te regẽ vt faceres iudiciũ ⁊ iusticiã. Dedit ergo regi centum viginti talenta auri: ⁊ aromata multa nimis ⁊ gẽmas ꝓciosas. Non sunt allata vltra aromata tã multa q̃z ea q̃ dedit regina sa ba regi salomoni. Sed ⁊ classis hirã q̃ portabat auꝝ de ophir: attulit ex ophir ligna thina mlta nimis ⁊ gẽmas ꝓciosas. Fecitqz rex d lignis thi tinis fulcra domꝰ dñi ⁊ domus regie et citharas lyrasqz cãtoribꝰ. Nõ sunt allata huiuscemõi li gna thina neqz visa vsqz i p̃ntem diẽ. Rex autẽ salomõ dedit regine saba oia q̃ voluit ⁊ petiuit ab eo: exceptis his q̃ vltro obtulerat ei munere regio. Que reuersa ẽ ⁊ abijt in ťrã suã cũ seruis suis. Erat aũt pondꝰ auri qd offerebať salomõi ꝑ ãnos singulos sexcentoꝝ sexagintasex talẽtoꝝ auri: excepto eo q offerebať viri q sup vectiga lia erãt ⁊ negociatores: vniuersiqz scuta vendẽ tes: ⁊ oẽs reges arabie ducesqz ťre. Fecit q̊z rex salomõ ducẽta scuta de auro purissimo. Sexcẽ tos auri siclos dedit laminas scuti vnius ⁊ trecẽ tas peltas ex auro ꝓbato. Trecenteqz lamine auri vnã peltã vestiebãt. Posuitqz eas rex in domo saltꝰ libani. Fecit ẽt rex salomõ thronũ de ebore grãdẽ: ⁊ vestiuit eũ auro fuluo nimis quĩ hẽbat sex gradus. Et sũmitas throni rotũda ẽat i pte posteriori: ⁊ due manꝰ hic atqz ĩde tenẽtes sedile: ⁊ duo leones stabãt iuxͣ manꝰ singlãs: et duodecĩ leũculi stãtes sup sex gradus hinc atqz ĩde. Nõ ẽ factũ tale opꝰ i vniuersis regnis. Sz ⁊ oia vasa de qbꝰ potabat rex salomõ erãt aurea: ⁊ vniuersa supellex domꝰ saltꝰ libani de auro pu rissimo. Nõ erat argẽtũ nec alicuiꝰ ꝓcij putabať i diebꝰ salomõis: q2 classis regis ꝑ mare cũ clas se hirã semel ꝑ tres ãnos ibat i tharsis: deferẽs ĩde auꝝ ⁊ argẽtũ: ⁊ dentes elephantoꝝ ⁊ simias ⁊ pauos. Magnificatꝰ ẽ ergo rex salomõ sup oẽs re ges ťre diuitijs ⁊ sapia: et vniuersa ťra desidera bat vultũ salomõis vt audiret sapiaz eius quã dederat deus i corde eius: ⁊ singli deferebant ei mũera: vasa argẽtea ⁊ aurea: vestes ⁊ arma bel lica: aromata q̊z ⁊ eq̊s ⁊ mulos ꝑ ãnos singlos. Cõgregauitqz salomõ currus ⁊ eqtes: ⁊ facti sũt ei mille q̃dringenti currus: ⁊ duodecĩ milia eq tũ ⁊ disposuit eos per ciuitates munitas ⁊ cum rege i hierlz. Fecitqz vt tãta eẽt abũdãcia argẽ ti i hierlm̃ q̃ta ⁊ lapidũ ⁊ cedroꝝ ꝓbuit mltitu dine q̃si sycomoros q̃ nascunť i cãpestribus. Et educebãt eq salomoni de egypto ⁊ de choa. Ne gociatores. n. regis emebãt de choa ⁊ statuto ꝓ cio ꝑducebãt. Egrediebať aũt q̃driga ex egypto

sexcētis siclis argēti ⁊ equ⁹ cētū qnq̄gita. Atq͡z in hunc modū cuncti reges etheoꝝ et syrie eq̄s venundabant. XI

Rex āt salomō adamauit mulieres alienigenas m̄ltas: filiā q͡z pharaonis ⁊ moabitidas ⁊ āmonitidas: idūeas ⁊ sidonias ⁊ ethe as: de gētibus sup q̄b⁹ dixit dn̄s filijs isrl̄: Nō igredimī ad eas: neq͡z d̄ ill' igredieēt ad vīas. Certissime .n. auertēt corda vr̄a vt seq̄mi deos eaꝝ. His itaq͡z copulat⁹ ē salomō ardētissimo amoꝛ. Fueruntq͡z ei vxores q̄si regie septigēte: ⁊ ꝯcubine trecēte. Et auerterūt mlieres cor eius. Cūq͡z iā eēt senex: deprauatū ē cor eius p̄ mlieres vt seq̄ret deos alienos: nec erat cor ei⁹ pfectū cū dn̄o deo suo sicut cor dauid p̄ris eius: s͡z colebat salomō asthartben deā sidonioꝝ: ⁊ chamos deū moabitaꝝ ⁊ moloch idolū āmonitaꝝ. Fecitq͡z salomō qd̄ n̄ placuerat corā dn̄o: ⁊ n̄ adimpleuit vt seq̄ret dn̄z sic̄ dauid p̄r ei⁹. Tūc edificauit salomon phanū chamos idolo moab i monte q̄ est ꝯtra hierl̄m: ⁊ moloch idolo filioꝝ āmon. Atq͡z i hūc modū fecit vniuersis vxorib⁹ suis alienigenis q̄ adolebāt thura ⁊ imolabāt dijs suis. Igr̄ irat⁹ ē dn̄s salomoni q̄ auersa eēt mēs eius a dn̄o deo isrl̄ q̄ apparuerat ei secundo: ⁊ p̄ceperat de v̄bo h̄ ne seq̄ret deos alienos: ⁊ n̄ custodiuit q̄ mandauit ei dn̄s. Dixit itaq͡z dn̄s salomōi: Quia hūisti h̄ apd̄ te ⁊ n̄ custodisti pactū meū: ⁊ p̄cepta mea q̄ mādaui tibi: dirūpens scindā regnū tuū et dabo illud s̄uo tuo: verūtn̄ i diebus tuis nō faciā pp̄ dauid p̄ēz tuū. De manu filij tui scindā illd̄ nec totū regnū auferā sed tribuz vnā dabo filio tuo pp̄ dauid s̄uū meū: ⁊ hierl̄m quā elegi. Suscitauit āt dn̄s aduersariū salomōi adad idumeum d̄ semine regio q̄ erat i edom. Cū.n. eēt dauid i idumea ⁊ ascēdisset ioab p̄nceps milite ad sepeliēdū eos q̄ fuerāt iterfecti: ⁊ occidisset oēe masculinū i idumea: sex .n. mēsibus ibi morat⁹ ē ioab ⁊ ois isrl̄ dōec iterimēt oē masculinū in idumea: fugit adad ipse ⁊ viri idumei d̄ s̄uis patris eius cū eo vt igrederet egyptū. Erat autem adad puer paruulus. Cūq͡z surrexissent d̄ madian: venerūt i pharā. Tuleruntq͡z secū viros d̄ pharā ⁊ itroierūt egyptū ad pharaonē regē egypti. Qui dedit ei domū: ⁊ cibos ꝯstituit: ⁊ t̄rā delegauit. Et iuenit adad grāz corā pharaone valde: itn̄ vt daret ei vxorē sororē vxoris sue germanā tafnes regie. Genuitq͡z ei soror tafnes genebath filiū: ⁊ nutriuit eū tafnes i domo pharaōis. Erat q͡z genebath h̄itans apd̄ pharaonē cū filijs ei⁹. Cūq͡z audisset adad i egypto dormisse dauid cū p̄ribus suis: ⁊ mortuū eē ioab p̄ncipē milite dixit pharaoni: Dimitte me vt vadā i t̄rā meam. Dixitq͡z ei pharao. Qua.n. re apud me indiges vt q̄ras ire ad t̄rā tuā: At ille r̄ndit: Nulla. S͡z obsecro te vt dimittas me. Suscitauit q͡z ei de⁹ aduersariū razō filiū eliadā q̄ fugerat adadezer regē saba dn̄z suū: ⁊ ꝯgregauit ꝯtra eū viros et factus ē p̄nceps latronū: cū interficeret eos dauid abieruntq͡z damascū ⁊ h̄itauerūt ibi: ⁊ ꝯstituerūt euz regē in damasco: eratq͡z aduersarius isrl̄ cūctis diebus salomōis. Et h̄ ē malū adad ⁊ odiū ꝯtra isrl̄: regnauitq͡z in syria. Hieroboā q͡z filius nabath eufrateus d̄ sareda s̄u⁹ salomōis mr̄ c⁹ erat noie Serua: mlier vidua: leuauit manū ꝯtra regē. Et h̄ ē cā rebelliōis aduersus eū: q͡r salomon edificauit mello: ⁊ coeq̄uit voraginem ciuitatis dauid p̄ris sui. Erat āt hieroboā vir fortis et potēs. Uidēsq͡z salomō adolescētē bone idolis ⁊ idustriū: ꝯstituerat eū p̄fectū sup̄ tributa vniuerse dom⁹ ioseph. Factū ē igr̄ i tp̄e illo vt hieroboā egrederet de hierl̄m: ⁊ inueniret euz abias sylonites p̄ph̄a in via optus pallio nouo. Erāt aūt duo tm̄ i agro. Apprehendēsq͡z abias palliū suū nouū q̄ cooptus erat scidit i duodeci p̄tes: ⁊ ait ad hieroboā. Tolle tibi decē scissuras. Hec.n. dicit dn̄s deus isrl̄. Ego scindā regnū d̄ māu salomonis ⁊ dabo tibi decē trib⁹. Porro vna trib⁹ remanebit ei pp̄ s̄uū meū dauid: ⁊ hierl̄z ciuitatē quā elegit ex oīb⁹ tribubus isrl̄: eo q̄ dereliq̄rit me ⁊ adorauerit asthartbē deam sidonioꝝ ⁊ chamos deū moab: ⁊ moloch deū filioꝝ āmō ⁊ nō āmbulauerit in vijs meis vt facēt iusticiā corā me ⁊ p̄cepta mea ⁊ iudicia sicut dauid pat' eius. Nec auferā oē regnū de māu eius: s͡z ducē ponā eū cūctis dieb⁹ vite sue pp̄ dauid s̄uū meū quē elegi: q̄ custodiuit mandata mea ⁊ p̄cepta mea. Auferā āt regnū d̄ māu filij eius ⁊ dabo tibi decē trib⁹: filio āt eius dabo tribū vnā vt remāeat lucerna dauid s̄uo meo cūctis diebus corā me i hierl̄z ciuitate quā elegi vt eēt nom̄ meū ibi: te āt assumā ⁊ regnab̄ sup̄ oia q̄ desiderat aia tua: erisq͡z rex sup̄ isrl̄. Si igr̄ audieris oia q̄ p̄cepo tibi ⁊ āmbulaueris i vijs meis: ⁊ feceris qd̄ rectū ē corā me custodiēs mādata mea ⁊ p̄cepta mea: sicut fecit dauid s̄uus meus ero tecū: ⁊ edificabo tibi domū fidelē quō edificaui dauid domum ⁊ tradā tibi isrl̄: ⁊ affligā semē dauid sup̄ h̄: verūtn̄ n̄ cūcti diebus. Uoluit ḡ salomō itficē hieroboā. Qui surrexit ⁊ aufugit i egyptū ad sesac regem egypti: ⁊ fuit i egypto vsq͡z ad mortē salomōis. Reliquū āt v̄boꝝ salomōis ⁊ oia q̄ fecit ⁊ sapia eius: ecce vniuersa scripta s̄t i libro v̄boꝝ dierū salomōis. Dies āt q̄s regnauit salomō i hierl̄z sup̄ oēz isrl̄: q̄draginta āni s̄t. Dormiuitq͡z salomon cū p̄rib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ ē i ciuitate dauid p̄ris sui: regnauitq͡z roboā fili⁹ ei⁹ p̄ eo. XII

Uenit āt roboā i sichē. Illuc.n. ꝯgregatus erat ois pp̄ls isrl̄ ad ꝯstituēdū eū regez. At v̄o hieroboā fili⁹ nabath cū adh̄ eēt i egypto ꝓfugus a facie salomōis regis audita morte ei⁹ reuersus ē d̄ egypto. Miseruntq͡z ⁊ vocauerūt euz.

Uenit ḡ hieroboā ⁊ oīs mltitudo isrl' ⁊ locuti sūt ad roboā dicētes: Pat tu⁹ durissimū iugū ipo suit nob: tu itaqꝫ nūc imminue paululū d̄ ipio pa tris tui durissimo ⁊ d̄ iugo grauissimo qḋ iposu it nob ⁊ huiem⁹ tibi. Qui ait eis: Ite vsqꝫ ad triū diē ⁊ reuertimī ad me. Cūqꝫ abiissꝫ ppl's: iniit cō siliū rex roboā cū seniorib⁹ q assistebant corā sa lomone pr̄e eius cū adhuc viuerēt ⁊ ait. Qḋ datis psiliū vt rn̄dcam pplo: Qui dixerūt ei: Si hodie obedieris pplo huic ⁊ huieris: ⁊ petitiōi eoꝝ ces seris: locutusqꝫ fueris ad eos ꝟba lenia: erūt ti bi hui cūctis diebus. Qui dereliqt psiliū senū qḋ dederāt ei: ⁊ adhibuit adolescētes q nutriti fue rāt cū eo ⁊ assistebāt illi. dixitqꝫ ad eos. Qḋ mi hi datis psiliū vt rn̄deaꝫ pplo huic q dixerūt mi hi: leuius fac iugū qḋ iposuit pr̄ tu⁹ sup nos. Et dixerūt ei iuuenes q nutriti fuerāt cū eo. Sic loq̄ re pplo huic q locuti sūt dicētes. Pr̄ tuus aggra uauit iugū nr̄ꝫ: tu releua nos. Sic loq̄ris ad eos. Minimus digit⁹ me⁹ grossior ē dorso pr̄is mei. Et nūc pr̄ meus posuit sup vos iugū graue: ego āt addā sup iugū vr̄m. Pat meus cecidit vos flagellis: ego āt cedā vos scorpiōib⁹. Uenit ḡ hie roboā ⁊ oīs ppl's ad roboā die tertia sicut locutus fuerat rex dicēs: reuertimī ad me die tertia. Rn̄dit rex pplo dura derelicto psilio senioꝝ qḋ ei de derāt ⁊ locutus ē eis bꝫ psiliū iuuenū dicēs: Pr̄ meus aggrauauit iugū vr̄m: ego āt addā iugo vr̄o. Pr̄ meus cecidit vos flagellis: ego āt cedā vos scorpiōib⁹. Et n̄ acqeuit rex pplo qm̄ auer sus fuerat cū dn̄s vt suscitaret ꝟbū suū qḋ lo cutus fuerat i māu ahie silonite ad hieroboā fi liū nabath. Uidens itaqꝫ ppl's ꝙ noluisset eos audire rex rn̄dit ei dicens: Que nob pars i da uid vl' q̄ hereditas i filio isai? Uade i tabnacula tua isrl'. Nūc vide domū tuā dauid. Et abijt isrl' i tabnacl'a sua. Sup filios āt isrl' qcūqꝫ bitabāt i ciuitatibus iuda regnauit roboā. Misit ḡ rex roboā aduirā q erat sup tributa: ⁊ lapidauit eūꝫ oīs isrl' ⁊ mortuus ē. Porro rex roboā festinus ascēdit currū: ⁊ fugit i hierl'm recessitqꝫ isrl' a do mo dauid vsqꝫ i p̄ntēꝫ diē. Factū ē āt cū audisset oīs isrl' ꝙ reuersus eēt hieroboā: miserūt ⁊ voca uerūt eū pgregato cetu: ⁊ pstituerūt eū regē sr̄ oēꝫ isrl': nec secut⁹ ē qsp̄iā domū dauid p̄t tribū iuda solā. Uenit āt roboā hierl'ꝫ ⁊ pgregauit vniuersā domū iuda: tribū beniami cētūoctoginta milia ele ctoꝝ viroꝝ ⁊ bellatoꝝ vt pugnarēt ptra domuꝫ isrl' ⁊ r̄ducerēt r̄gnū roboā filio salomōis. Fact⁹ ē āt b̄mo dn̄i ad semeiā viꝝ dei dicēs: Loq̄re ad roboā filiū salomōis regē iuda ⁊ ad oēꝫ domuꝫ iuda ⁊ beniamī ⁊ reliq̄s d̄ pplo dicēs: Hec dicit dn̄s. Nō ascēdetis neqꝫ bellabitis ptra frēs vr̄os filios isrl'. Reuertat vir i domū suā. A me.n. f̄cm ē ꝟbū h̄. Audierūt b̄monē dn̄i ⁊ reuersi sūt d̄ itinē sicut eis p̄cepat dn̄s. Edificauit āt hieroboā sichē i mōte effraī: ⁊ hitauit ibi. Et egressus inde edifica uit phanuel. Dixitqꝫ hieroboā i corde suo. Nūc reuertet regnū ad domū dauid si ascēderit ppl's iste vt faciat sacrificia i domo dn̄i in hierl'm ⁊ cō uertet coꝝ ppli hui⁹ ad dn̄ꝫ suū roboā regē iuda īficiētqꝫ me ⁊ reuertent ad eū. Et excogitato psi lio fecit duos vitulos aureos: ⁊ dixit eis. Nolite vltra ascēdē i hierl'm. Ecce dij tui isrl' q te eduxe rūt d̄ t̄ra egypti. Posuitqꝫ vnū i bethel ⁊ alteꝝ i dan: ⁊ factū ē ꝟbum h̄ i pctm̄. Ibat.n. ppl's ad adorādū vitulū vsqꝫ i dā. Et fecit phana i excel sis ⁊ sacerdotes d̄ extremis ppli q n̄ erāt d̄ filijs leui. Cōstituitqꝫ diē solēnē i mense octauo qnta decīa die mēsis i silitudineꝫ solēnitatis q̄ celebra bat i iuda. Et ascēdēs altare silr̄ fecit i bethel vt imolaret vitul'is q̄s fabricat⁹ fuerat. Cōstituitqꝫ i bethel sacerdotes excelsoꝝ q̄ fecerat: ⁊ ascēdit sup altare qḋ extruxerat i bethel qntadecia die mēsis octaui quē finxerat de corde suo. Et fecit so lēnitatē filijs isrl': ⁊ ascendit sup altare vt adolerēt incensum.

XIII

Et ecce vir dei venit de iuda i b̄mōe dn̄i i bethel hieroboā stāte sup altare ⁊ thus faciēte. Et exclamauit ptra altare i b̄mōe dn̄i ⁊ ait: Altare altare. H̄ dicit dn̄s. Ecce fili⁹ na scet domui dauid iosias noie: ⁊ imolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ q nūc i te thura succēdūt: et ossa hoiuꝫ sup te icēdet. Deditqꝫ i illa die signū dicēs: Hoc erit signū qḋ locut⁹ ē dn̄s: Ecce altar scindet: ⁊ effūdet cinis q i eo ē. Cumqꝫ audisset rex b̄monē hois dei quē iclamauerat ptra altar i bethel: extēdit manū suaꝫ de altari dicēs: App̄ hēdite eū. Et exaruit man⁹ ei⁹ quā extēderat cō tra eū: nec valuit retrahē eā ad se. Altare q̄ꝫ scis suꝫ ē: ⁊ effusus ē cinis d̄ altari: iux signū qḋ p̄di xerat vir dei i b̄mone dn̄i. Et ait rex ad viꝝ dei. Dep̄car faciē dn̄i dei tui ⁊ ora p me vt restituat man⁹ mea mihi. Orauit vir dei faciē dn̄i: ⁊ reuer sa ē man⁹ regis ad eū: ⁊ f̄cā ē sicut p⁹ fuerat. Lo cut⁹ ē āt rex ad viꝝ dei. Ueni mecū domū vt prā deas: ⁊ dabo tibi mūera. Rn̄ditqꝫ vir dei ad re gē: Si dederis mihi mediā ptē dom⁹ tue: nō ve niā tecū: nec comedā panē neqꝫ bibā aquā i lo co isto. Sic.n. mādatū ē mihi i b̄mōe dn̄i p̄cipiē tis: Nō comedes panē neqꝫ bibes aquā: nec re uerteris p viā q̄ venisti. Abijt ḡ p aliā viā: ⁊ n̄ ē reuersus p iter q̄ venerat i bethel. Prophēs āt q̄dā senex bitabat i bethel ad quē venerūt filij sui: ⁊ narrauerūt ei oia opa q̄ fecerat vir dei illa die i bethel. Et ꝟba q̄ locut⁹ fuerat ad regē: nar rauerūt pr̄i suo. Et dixit eis pr̄ eoꝝ. Per quā viā abijt? Ondērūt ei filij sui viā p quā abierat vir dei q venerat d̄ iuda. Et ait filijs suis: Sternite mihi asinū. Qui cū strauissēt ascēdit ⁊ abijt p⁹ viꝝ di ⁊ iuenit eū sedērē subt⁹ terebithū. Et ait illi: Tu ne es vir dei q venisti de iuda? Respondit ille.

Ego sũ: Dixitq3 ad eũ. Ueni mecũ domũ vt comedas panẽ. Qui ait: Nõ possum reuerti neq3 venire tecũ: nec comedã panẽ neq3 bibã aquã ĩ loco isto: q2 locutus ẽ dñs ad me ĩ ſmone dñi dicẽs: Nõ comedas panẽ ⁊ ñ bibas aquã ibi: nec reuerteris p viã q̃ ieris. Qui ait illi: Et ego propheta sum similis tui: ⁊ angelus locutus ẽ mihi in ſmone dñi dicẽs: Reduc eũ tecũ in domũ tuaz vt comedat panẽ ⁊ bibat aquã. Fefellit euz ⁊ reduxit secũ. Comedit ẽ panẽ ĩ domo eius ⁊ bibit aquã. Cũq3 sederent ad mẽsam factus est sermo dñi ad ,pphã q reduxerat euz. Et exclamauit ad viꝝ dei q venerat de iuda dicẽs: Hec dicit dominus: Quia ñ obediẽs fuisti ori dñi: ⁊ ñ custodisti mãdatũ qd̃ ꝑcepit tibi dñs deus tuus ⁊ reuersus es ⁊ comedisti panẽ ⁊ bibisti aquã ĩ loco ĩ q̃ ꝑcepit tibi ne comederes panẽ neq3 biberes aquã: nõ inferet̃ cadauer tuũ in sepulchꝝ patrũ tuoꝝ. Cũq3 comedisset ⁊ bibisset strauit asinum suũ ,pphã quẽ reduxerat. Qui cũ abisset inuenit eũ leo ĩ via ⁊ occidit: ⁊ erat cadauer eius ,piectũ in itinere. Asinus aũt stabat iux̃ illũ ⁊ leo stabat iux̃ cadauer. Et ecce viri trãseũtes viderũt cadauer ,piectũ in via ⁊ leonẽ stantẽ iux̃ cadauer. Et venerũt ⁊ diuulgauerũt in ciuitatẽ ĩ q̃ ,pphes ille senex habitabat. Qd̃ cũ audisset ,pphã ille q reduxerat eũ de via ait: Uir dei ẽ qui inobediẽs fuit ori dñi: ⁊ tradidit eũ dñs leoni: ⁊ ɔfregit eũ: ⁊ occidit iux̃ ṽbũ dñi qd̃ locutus ẽ ei. Dixitq3 ad filios suos: Sternite mihi asinuz. Qui cũ strauissent ⁊ ille abisset: inuenit cadauer eius ,piectum in via ⁊ asinũ ⁊ leonẽ stantes iux̃ cadauer. Non comedit leo d̃ cadauere nec lesit asinũ. Tulit q̊3 prophetes cadauer viri dei ⁊ posuit illud super asinũ ⁊ reuersus intulit ĩ ciuitatẽ ,pphe senis vt plangerẽt eũ: ⁊ posuit cadauer eius ĩ sepulchro suo. Et planxerũt eũ heu heu mihi frat̃. Cũq3 planxissent eũ dixit ad filios suos. Cũ mortu⁹ fuero sepelite me ĩ sepulchro ĩ q̃ vir dei sepultus ẽ iux̃ ossa eius ponite ossa mea. Profecto eni veniet ſmo quẽ ꝑdixit in ſmone dñi ɔtra altare qd̃ ẽ in bethel ⁊ ɔtra oĩa phana excelsoꝝ q̃ sũt ĩ vrbib⁹ samarie. Post ṽba h̃ nõ est reuersus hieroboã de via sua pessima: sed ecõtrario fecit de nouissimis pplĩs sacerdotes excelsoꝝ. Quicunq3 volebat iplebat manũ suã: ⁊ fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ,ppt hanc cãm peccauit dom⁹ hieroboã ⁊ euersa ẽ ⁊ deleta de sup̃ficie terre

XIIII

In tpe illo egrotauit abia fili⁹ hieroboã. Dixitq3 hieroboam vxori sue. Surge et cõmuta habituz ne cog̃scaris q̃ sis vxor hieroboam: ⁊ vade in silo vbi ẽ ahias ,ppha q locutus est mihi q̃ regnaturus ẽẽm sup pplm hũc. Tolle q̊3 in manu tua decẽ panes ⁊ crustulam ⁊ vas mellis: ⁊ vade ad illũ. Ipse eni indicabit tibi qd̃ euenturuz sit puero huic. Fecit vt dixerat vxor hieroboã: ⁊ ɔsurgẽs abijt in silo: ⁊ venit in domũ ahie. At ille nõ poterat videre q2 caligauerant oculi eius pre senectute. Dixit aũt dñs ad ahiã. Ecce vxor hieroboã ingredit̃ vt cõsulat te sup filio suo q egrotat. Hec ⁊ h̃ loqueris ei. Cuz ẽ illa intraret ⁊ dissimularet se esse q̃ erat: audiuit ahias sonitũ pedũ eius introeũtis ꝑ ostiũ ⁊ ait Ingredere vxor hieroboã. Quare aliã te esse simulas? Ego aũt missus sũ ad te durꝰ nũcius. Uade ⁊ dic hieroboã. Hec dicit dñs de⁹ isrl̃: Quia exaltaui te de medio ppli: ⁊ dedi te ducez sup populũ meũ isrl̃: ⁊ scidit regnũ dom⁹ dauid ⁊ dedi illud tibi nõ fuisti sicut ſu⁹ meus dauid q custodiuit mãdata mea: ⁊ secutus est me ĩ toto corde suo faciẽs qd̃ placitũ eẽt ĩ ɔspectu meo: sed operatus es male sup oẽs q fuerũt añ te: ⁊ fecisti tibi deos alienos ⁊ ɔflatiles vt me ad iracũdiã ,puocares: me aũt ,piecisti post corpus tuuz. Idcirco ecce ego iducã mala sup domũ hieroboã: ⁊ percutiam de hieroboã mingẽtẽ ad pietẽ ⁊ clausũz ⁊ nouissimũ in isrl̃: ⁊ mũdabo reliq̃as dom⁹ hieroboã sicut mũdari solet fimus vsq3 ad puꝝ. Qui mortui fuerint de hieroboã in ciuitate comedẽt eos canes: q aũt mortui fuerint ĩ agro vorabũt eos aues celi: q2 dñs locutus ẽ. Tu igit̃ surge ⁊ vade in domũ tuã: ⁊ in ipso introitu pedũ tuoꝝ ĩ vrbẽ morief̃ puer: ⁊ plãget eũ oĩs isrl̃ ⁊ sepeliet. Iste eni solus inferet̃ de hieroboã ĩ sepulchruz: q2 inuentus ẽ sup eo ſmo bonus a dño deo isrl̃ in domo hieroboã. Cõstituet aũt sibi dñs regez sup isrl̃ q percutiet domũ hieroboã in hac die ei ĩ h̃ tpe ⁊ percutiet dñs deus isrl̃ sicut moueri solet harundo ĩ aq̃. Et euellet isrl̃ de t̃ra bona hac quã dedit prĩbus eoꝝ: ⁊ ventilabit eos trãs flumen q2 fecerũt sibi lucos vt irritarent dñm. Et tradet dñs deus isrl̃ ,ppt pctã hieroboã: q peccauit et peccare fecit. Surrexit itaq3 vxor hieroboam ⁊ abijt ⁊ venit in thersã. Cũq3 illa ingrederet̃ limẽ domus puer mortuus ẽ: ⁊ sepelierũt eũ: ⁊ planxit eũ oĩs isrl̃ iux̃ ſmonẽ dñi quẽ locutus ẽ ĩ manu serui sui ahie ,pphe. Reliq̃ aũt ṽboꝝ hieroboã quõ pugnauerit et quõ regnauerit: ecce scripta sunt in libro ṽboꝝ dieꝝ regũ isrl̃. Dies aũt q̊b⁹ regnauit hieroboã viginti duo ãni sũt. Et dormiuit hieroboã cũ prĩb⁹ suis: regnauitq3 nadab fili⁹ eius ,p eo. Porro roboam filius salomonis regnauit ĩ iuda q̃draginta ⁊ vnius ãni erat roboã cũ regnare cepisset: decẽ ⁊ septẽ ãnis regnauit ĩ hierl̃m ciuitate quã elegit dñs vt poneret nomẽ suũ ibi ex oĩbus tribub⁹ isrl̃. Nomẽ aũt mrĩs ei⁹ naama amanites. Et fecit iudas malũ coraz domino: ⁊ irritauerũt euz sup oĩbus q̃ fecerãt prẽs eoꝝ in pctĩs suis q̃ peccauerũt. Edificauerũt eni ⁊ ipsi sibi aras ⁊ statuas ⁊ lucos sup oẽm colluz excelsum: ⁊ subter oẽm arborẽ frondosam: sed ⁊ effeminati fuerũt ĩ t̃ra: feceruntq3 oẽs abominatões

getiū q̄s attriuit dn̄s añ faciē filioꝝ isrl'. In quī
to aūt āno regni roboā ascendit sesac rex egypti
in hierl'z: ⁊ tulit thesauros domus dn̄i ⁊ thesau
ros regios ⁊ vniuersa diripuit: scuta q̄ꝫ aurea q̄
fecerat salomon pro q̄bus fecit rex roboā scuta
ērea: ⁊ tradidit ea i manu ducū scutarioꝝ ⁊ eorū
q̄ excubabāt añ ostiū dom⁹ regis. Cūq̄ꝫ igrede
ret rex in domū dn̄i portabāt ea q̄ p̄cedi hēbāt
offiñ ⁊ postea reportabant ad armamētariū scu
tarioꝝ. Reliq̄ aūt ꝫmonū roboā ⁊ oia que fecit:
ecce scripta sunt in libro ꝫmonū dieꝝ regū iuda
Fuitq̄ꝫ bellū int̄ roboā ⁊ hieroboā cūctis dieb⁹
Dormiuitq̄ꝫ roboā cū p̄ribus suis: ⁊ sepult⁹ est
cū eis in ciuitate dauid. Nomen aūt mr̄is eius
naama amanites. Et regnauit abia fili⁹ ei⁹ p̄ eo.

Igit̄ in octauodecīo āno regni hie XV
roboā filij nabath: regnauit abia sup̄ iu
dā. Tribus ānis regnauit i hierl'm. No
men mr̄is eius maacha filia abessalon: ambula
uitq̄ꝫ i oībus pc̄tis p̄ris sui q̄ fecerat añ euz: nec
erat cor eius p̄fectū cū dn̄o deo suo sicut cor da
uid p̄ris eius. Sꝫ ꝓpt̄ dauid dedit ei dn̄s deus
suus lucernā in hierl'm vt suscitaret filium eius
post eū ⁊ staret i hierl'z: eo ꝙ fecisset dauid rectū
in ocul' dn̄i: ⁊ nō declinasset ab oībus q̄ p̄cepat
ei cūctis dieb⁹ vitē sue: excepto ꝫmōe vrie ethei
Attñ belluꝫ fuit int̄ abiā ⁊ hieroboā oī tp̄e vite
eius. Reliq̄ aūt ꝫmonū abie et oia q̄ fecit: nōne
h̄ scripta sunt in libro ꝟboꝝ dieꝝ regū iuda? Fu
itq̄ꝫ p̄lium int̄ abiā ⁊ int̄ hieroboā. Et dormiuit
abia cū p̄rib⁹ suis: ⁊ sepelierūt euz in ciuitate da
uid: regnauitq̄ꝫ asa filius eius pro eo. In āno ḡ
vicesimo hieroboam regis isrl' regnauit asa rex
iuda: ⁊ quadraginta ⁊ vno āno regnauit i hieru
salē. Nomē mr̄is eius maacha filia abessalon: ⁊
fecit asa rectū añ ꝯspectū dn̄i sicut dauid p̄r eius
⁊ abstulit effemiatos de t̄ra: purgauitq̄ꝫ vniuer
sas sordes idoloꝝ q̄ fecerant p̄res eius. Insup̄ ⁊
maacham m̄rēꝫ suā amouit ne eēt p̄nceps in sa
cris priapi: ⁊ in luco eius quē cōsecrauerat: sub
uertitq̄ꝫ specū eius ⁊ ꝯfregit simulacrū turpissi
mū ⁊ ꝯbussit in torrente cedrō. Excelsa aūt non
abstulit. Uerūtñ cor asa p̄fectū erat cū dn̄o deo
suo cunctis dieb⁹ suis: ⁊ intulit ea q̄ s̄cificauerat
p̄r suus ⁊ vouerat in domum dn̄i: argētū ⁊ auꝝ
⁊ vasa. Bellū aūt erat int̄ asa ⁊ baasa regeꝫ isrl'
cūctis diebus eoꝝ. Ascendit q̄ꝫ baasa rex isrl' in
iudā: ⁊ edificauit rama vt nō possit q̄sp̄iaꝫ egre
di vel igredi de p̄te asa regis iude. Tollēs itaq̄ꝫ
asa oē argentū ⁊ auꝝ q̄d remāserat in thesauris
dom⁹ dn̄i: ⁊ in thesauris domus regie: dedit illd̄
in manus ꝫuoꝝ suoꝝ: ⁊ misit ad benadab filiuꝫ
tabrēmon filij ezion regē syrie q̄ hītabat i dama
sco dicēs. Fedus est int̄ me ⁊ te ⁊ int̄ p̄rēm meuꝫ
⁊ p̄rēm tuū: ideo misi tibi munera argentum et
auꝝ: ⁊ peto vt venias ⁊ irritum facias fedus q̄d

habes cū baasa rege isrl': et recedat a me. Acqe
scens benadab regi asa: misit p̄ncipes exercitus
sui in ciuitates isrl': ⁊ p̄cusserunt ahion ⁊ dan et
abel domū maacha: ⁊ vniuersam cēneroth: oēꝫ
sciꝫ terrā neptalim. Qd̄ cū audisset baasa inter
misit edificare rama ⁊ reuersus ē in thersa. Rex
aūt asa nunciū misit in oēꝫ iudā dicens: Nemo
sit excusatus. Et tulerūt lapides de rama: ⁊ ligna
eius q̄bus edificauerat baasa: ⁊ extruxit de eis
rex asa gabaa beniamin ⁊ maspha. Reliq̄ autē
oīuꝫ sermonū asa ⁊ vniuerse fortitudines eius ⁊
cūcta q̄ fecit ⁊ ciuitates quas extruxit: nonne h̄
scripta sunt i libro ꝟboꝝ dieꝝ regū iuda. Uerū
tñ in tp̄e senectutis sue doluit pedes: ⁊ dormiuit
cū p̄ribus suis: ⁊ sepultus est cuꝫ eis in ciuitate
dauid p̄ris sui: regnauitq̄ꝫ iosaphat filius ei⁹ p̄
eo. Nadab ꝟo filius hieroboā regnauit sup̄ isrl'
āno secūdo asa regis iuda regnauitq̄ꝫ sup̄ israel
duob⁹ ānis: ⁊ fecit q̄d malū est in ꝯspectu dn̄i et
ambulauit in vijs p̄ris sui ⁊ in pc̄tis eius q̄bus
peccare fecit isrl'. Insidiatus est aūt ei baasa fili⁹
ahie de domo ysachar: ⁊ p̄cussit eū in gebbethō
q̄ est vrbs philistinoꝝ. Siq̄deꝫ nadab ⁊ oīs isrl'
obsidebāt gebbethon. Interfecit ḡ illū baasa in
āno tertio asa regis iuda: ⁊ regnauit p̄ eo. Cūq̄ꝫ
regnasset p̄cussit oēm domū hieroboā. Non di
misit nec vnā q̄dem aīam de semine eius donec
deleret eū iux̄ ꝟbum dn̄i q̄d locutus fuerat i ma
nu ꝫui sui ahie sylonitis: ꝓpt̄ pc̄tā hieroboā que
peccauerat ⁊ q̄b⁹ peccare fecerat isrl': ⁊ ꝓpt̄ deli
ctum q̄ irritauerat dn̄m deū isrl'. Reliq̄ aūt ser
monū nadab ⁊ oia q̄ op̄atus est: nōne h̄ scripta
sunt in libro ꝟboꝝ dieꝝ regū isrl'? Fuitq̄ꝫ belluꝫ
inter asa ⁊ baasa regē isrl' cūctis diebus eorum.
Anno t̄tio asa regis iuda regnauit baasa filius
ahie sup̄ oēm isrl' i thersa vigintiquattuor ānis
⁊ fecit malū corā dn̄o: ambulauitq̄ꝫ in vijs hie
roboā ⁊ in peccatis eius q̄b⁹ peccare fecit isrl'.

Factū ē aūt ꝫmo dn̄i ad iehu filiū XVI
anani ꝯtra baasa dicēs: Pro eo ꝙ exal
taui te de puluere ⁊ posui te ducēꝫ super
pp̄l'ꝫ meū isrl': tu aūt ambulasti in via hieroboā
⁊ peccare fecisti pp̄l'm meū isrl' vt me irritares i
pc̄tis eoꝝ: ecce ego demetam posteriora baasa ⁊
posteriora domus eius: ⁊ faciā domū tuam sicut
domū hieroboā filij nabath. Qui mortuus fue
rit de baasa in ciuitate comedēt eū canes: ⁊ qui
mortuus fuerit ex eo in regione: comedent eum
volucres celi. Reliq̄ aūt ꝫmonū baasa ⁊ q̄cūq̄ꝫ
fecit prelia eius: nōne h̄ scripta sunt in libro ver
boꝝ dieꝝ regū isrl'? Dormiuit ḡ baasa cū p̄ribus
suis: sepultusq̄ꝫ est in tharsa: ⁊ regnauit hela fili⁹
eius p̄ eo. Cū aūt in mānu iehu filij anani ꝓphe
ꝟbum dn̄i factum esset ꝯtra baasa ⁊ ꝯtra domū
eius: ⁊ ꝯtra oēm malū q̄d fecerat coraꝫ dn̄o ad
irritandū eū in op̄ibus: manuum suaꝝ vt fieret

sicut domus hieroboā:ob hanc cām occidit eū
h est iehu filiū anani pphām. Anno vicesimo
sexto asa regis iuda regnauit hela filius baasa
sup isrl' in thersa duobus ānis: ⁊ rebellauit con-
tra eū seruus suus zambri dux medie ptis eq̄tū.
Erat aūt hela in thersa bibens ⁊ temulentus in
domo arsa p̄fecti thersa. Irruens ḡ zambri per-
cussit ⁊ occidit eū anno vicesimoseptimo asa re-
gis iuda: ⁊ regnauit p eo. Cumq₃ regnasset: ⁊ se-
disset sup solium eius percussit oēm domū baasa
⁊ nō dereliqt ex ea mingenté ad pietē: ⁊ ppinq̄s
⁊ amicos eius. Deleuitq₃ zambri oēm domum
baasa iux̄ vbū dn̄i qd̄ locutus fuerat ad baasa i
māu iehu pphe: ppt vniuersa petā baasa ⁊ pec-
cata helā filij eius q peccauerāt et peccare fecerāt
isrl': puocantes dn̄m deū isrl' in vanitatib⁹ suis.
Reliq̄ aūt s̄monū hela ⁊ oia q̄ fecit: nōne h scri-
pta sunt in libro vboꝝ dieꝝ regū isrl'? Anno vi-
cesimoseptimo asa regis iuda regnauit zambri
septem diebus in thersa. Porro exercitus obsi-
debat gebbethon vrbē philistinoꝝ. Cūq₃ audis-
set rebellasse zambri: ⁊ occidisse regez: fecit sibi
regē ois isrl' amri q erat princeps militie super
isrl' in die illa in castris. Ascendit ḡ amri ⁊ omis
isrl' cū eo de gebbethon ⁊ obsidebant thersa. Vi-
dens aūt zambri q expugnanda eēt ciuitas: in-
gressus ē palatiū ⁊ succendit se cū domo regia:
⁊ mortuus est in pctis suis q̄ peccauerat faciens
malū corā dn̄o: ⁊ ambulās in via hieroboaz et
in petō eius q̄ fecit peccare isrl'. Reliq̄ aūt s̄mo-
nū zambri: ⁊ insidiarū eius ⁊ tyrānidis: nōne h
scripta sunt in libro vboꝝ dieꝝ regū isrl'? Tunc
diuisus est ppl's isrl' in duas ptes. Media pars
ppli sequebat' thebni filiū gineth vt ɔstitueret eū
regez: ⁊ media ps amri. Preualuit aūt ppl's q
erat cū amri pplo q seq̄bat' thebni filiū gineth
mortuusq₃ ē thebni ⁊ regnauit amri. Anno tri-
cesimoprio asa regis iuda r̄gnauit amri sup isrl'
duodeci ānis. In thersa regnauit sex ānis: emit-
q₃ mōtē samarie a somer duob⁹ talentis argēti:
⁊ edificauit eū: ⁊ vocauit nom̄ ciuitatis quā ex-
truxerat: noīe somer dn̄i mōtis samariā. Fecit āt
amri malū in ɔspectu dn̄i ⁊ opatus ē neq̄ter su-
p oēs q fuerunt an̄ euz. Ambulauitq₃ in oī via
hieroboā filij nabath ⁊ in pctis eius qb⁹ peccare
fecerat isrl' vt irritaret dn̄m deū isrl' in vanitati-
bus suis. Reliq̄ aūt s̄monū amri ⁊ pl'ia eius q̄
gessit: nōne h scripta sunt in libro vboꝝ dierum
regū isrl'? Dormiuitq₃ amri cū prībus suis: ⁊ se-
pultus est in samaria regnauitq₃ achab fili⁹ ei⁹
pro eo. Achab vo filius amri regnauit sup isrl'
anno tricesimooctauo asa regis iuda. Et regna-
uit achab filius amri sup isrl' in samaria viginti
⁊ duob⁹ annis. Et fecit achab filius amri maluz
in ɔspectu dn̄i sup oēs q fuerūt an̄ eū. Nec suffecit
ei vt ambularet in pctis hieroboā filij nabath: in-
super duxit vxorem iezabel filiā methaal regis
sidoniorum. Et abijt et seruiuit baal: ⁊ adorauit
eum: ⁊ posuit aram baal in templo baal quod
edificauerat in samaria: et plantauit lucum. Et
addidit achab in opere suo irritans dominum
deum israel super omnes reges israel qui fuerūt
ante eū. In dieb⁹ eius edificauit abiel de bethel
hiericho. In abirā p̄mitiuo suo fundauit eaz:
⁊ i segub nouissimo suo posuit portas eius iux̄
verbum dn̄i quod locutus fuerat in manu iosue
filij nun.

XVII

Et dixit helias thesbites de habitatorib⁹ ga-
laad ad achab. Viuit dn̄s de⁹ isrl' i cui⁹
ɔspectu sto si erit ānis his ros ⁊ pluuia:
nisi iux̄ oris mei vba. Et factū est vbuz dn̄i ad
eū dicens: Recede hinc ⁊ vade ɔtra orientez: et
abscondere in torrentē carith q est ɔtra iordanē
⁊ ibi de torrente bibes: coruisq₃ p̄cepi vt pascant
te ibi. Abijt ḡ ⁊ fecit iux̄ vbū dn̄i. Cūq₃ abisset se-
dit in torrente carith q est ɔtra iordanez. Corui
q₃ deferebāt ei panē ⁊ carnes mane: silr panez
⁊ carnes vesperi: ⁊ bibebat de torrente. Post di-
es aūt aliquot siccatus est torrēs: non enī pluె-
rat sup trām. Factus est ḡ s̄mo dn̄i ad eū dicēs:
Surge ⁊ vade in sareptā sidonioꝝ: ⁊ manebis ibi
Precepi enī ibi mlieri vidue vt pascat te. Sur-
rexit ⁊ abijt in sareptā sidonioꝝ. Cumq₃ venisset
ad portā ciuitatis apparuit ei mulier vidua col-
ligens ligna: ⁊ vocauit eam dixitq₃ ei: Da mihi
paululū aq̄ in vase vt bibā. Cūq₃ illa pgeret vt
afferret: clamauit post tergū eius dicens: Affer
mihi obsecro ⁊ buccellā panis i māu tua. Que
r̄ndit: Viuit dn̄s deus tuus: q₃ nō hēo panē nisi
q̄ntū pugillus capē pōt farine in hydria ⁊ pau-
lulū olei in lechito. En colligo duo ligna vt ingre-
diar ⁊ faciā illud mihi ⁊ filio meo vt comedam⁹
⁊ moriamur. Ad quaz helias ait: Noli timere:
sed vade ⁊ fac sicut dixisti: Verūtm̄ mihi p̄mum
fac de ipsa farinula subcinericiū panē puuluz: et
affer ad me: tibi autez ⁊ filio tuo facies postea'.
Hec aūt dicit dn̄s deus isrl'. Hydria farine non
deficiet: nec lechitus olei minuet' vsq₃ in diez in
qua dn̄s daturus est pluuiā sup faciez tre. Que
abijt: ⁊ fecit iux̄ vbū helie. Et comedit ipse et illa
⁊ domus ei⁹: ⁊ ex illa die hydria farine n̄ defecit
⁊ lechitus olei nō est iminutus iux̄ vbū dn̄i qd̄
locutus fuerat in manu helie. Factuz est āt post
vba h egrotauit filius mulieris matrisfamilias
⁊ erat languor fortissimus ita vt nō remaneret i
eo halitus. Dixit ergo ad heliam: Quid mihi ⁊
tibi vir dei? Ingressus es ad me vt rememora-
rent' iniqtates mee ⁊ interficeres filium meum?
Et ait ad eam helias. Da mihi filiū tuuz. Tulit-
q₃ eum de sinu eius ⁊ portauit in cenaculuz vbi
ipse manebat ⁊ posuit sup lectuluz suū: ⁊ clama-
uit ad dn̄m ⁊ dixit: Dn̄e deus meus etiaz ne vi

duam apud quā ego vtcūqꝫ sustentor afflixisti vt interficeres filium eius: Et expandit se atqꝫ mensus est super puerum tribus vicibus et clamauit ad dominū ꝛ ait: Domine deus meus reuertatur obsecro anima pueri huius in viscera eius. Et exaudiuit dominus vocē helie ꝛ reuersa est anima pueri intra eum ꝛ reuixit. Tulitqꝫ helias puerum: et deposuit eum de cenaculo in inferiorem domum et tradidit matri sue. Et ait illi: En viuit filius tuus. Dixitqꝫ mulier ad heliam: Nunc in isto cognoui quoniam vir dei es tu: ꝛ verbum domini in ore tuo verum est.

XVIII

Post dies multos factū est verbū dñi ad heliam in anno tertio dicens: Uade et ostende te achab vt dem pluuiā super faciem terre. Iuit ergo helias vt ostēderet se achab Erat aūt fames vehemēs in samaria. Uocauitqꝫ achab abdiam dispensatorē domus sue. Abdias autē timebat dñm deum valde: Nam cum interficeret iezabel ꝓphetas dñi: tulit ille centum prophetas ꝛ abscondit eos qnquagenos et qnquagenos i speluncis: ꝛ pauit eos pane ꝛ aqua Dixit ergo achab ad abdiam: Uade in terram ad vniuersos fontes aquaꝝ ꝛ i cūctas valles si forte possimus inuenire herbā ꝛ saluare equos ꝛ mulos ꝛ nō penitus iumenta intereant. Diuiseruntqꝫ sibi regiones vt circuirent eas. Achab ibat ꝑ viam vnā: ꝛ abdias per viā alterā seorsū. Cūqꝫ esset abdias in via: helias occurrit ei. Qui cum cognouisset eum cecidit super faciē suā ꝛ ait: Nū tu es dñe mi helias: Cui ille respondit Ego. Et dixit: Uade ꝛ dic dño tuo: Adest helias Et ille: quid peccaui inquit: qm̄ trades me seruū tuum in manu achab vt iterficiat me: Uiuit dominus deus tuus: qꝛ non est gens aut regnum in quo nō miserit dñs meus te requirēs. Et respōdentibꝰ cunctis non est hic: adiurauit regna singula ꝛ gētes eo ꝙ minime reppireris. Et nūc dicis mihi vade ꝛ dic dño tuo: adest helias: Cūqꝫ recessero a te: spūs dñi asportabit te in locū quē ego ignoro: ꝛ ingressus nunciabo achab: ꝛ non inueniens te interficiet me. Seruus aūt tuus timet dñm ab infantia sua: Nūqd nō indicatum est tibi dño meo qd fecerim cū interficeret iezabel ꝓphas dñi ꝙ abscōderi de ꝓphis dñi centum viros qnquagenos ꝛ qnquagenos in speluncis ꝛ pauerim eos pane et aqua: Et nunc tu dicis vade ꝛ dic dño tuo adest helias vt interficiat me: Et dixit helias: Uiuit dñs exercituū ante cuius vultū sto: qꝛ hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias in occursū achab ꝛ indicauit ei. Uenitqꝫ achab in occursum helie: ꝛ cum vidisset eū ait: Tu ne es ille qui ꝯturbas isrl: Et ille ait: Nō ego turbaui isrl sed tu ꝛ domus pris tui qui dereliquistis mādata dñi ꝛ secuti estis baalī. Uerū tamē nunc mitte ꝛ ꝯgrega ad me vniuersū isrl in monte carmeli: ꝛ ꝓphas baal quadringētos quinquaginta: ꝓphasqꝫ lucoꝝ quadringentos qui comedūt de mensa iezabel. Misit achab ad oēs filios isrl ꝛ congregauit ꝓphetas in monte carmeli. Accedēs aūt helias ad oēm pplm isrl ait: Usqꝫquo claudicatis in duas partes: Si dominus est deus sequimini eū: si aūt baal sequimini illum. Et nō respondit ei ppls verbum. Et ait rursus helias ad pplm: Ego remansi ꝓpheta dñi solus: ꝓphete aūt baal quadringenti et qnquaginta: ꝓpheteqꝫ lucoꝝ quadringenti viri sunt. Dent nobis duo boues: ꝛ illi eligant sibi bouē vnū ꝛ in frusta cedentes ponāt sup ligna: ignē aūt non supponāt. Et ego faciam bouē alterū: ꝛ imponā super ligna: ignē aūt non supponam. Inuocate noīa deoꝝ vestroꝝ: ꝛ ego inuocabo nomen dei mei: ꝛ deus q exaudierit ꝑ ignē ipse sit deus. Rñdens oms ppls ait: Optima ꝓpositio quā locutus ē helias. Dixit ergo helias ꝓphis baal: Eligite vobis bouem vnū ꝛ facite primi: qꝛ vos plures estis ꝛ inuocate noīa deoꝝ vestrorum: ignemqꝫ nō supponatis. Qui cū tulissent bouem quē dederat eis: fecerūt: ꝛ inuocabāt nomen baal de mane vsqꝫ ad meridiem dicentes Baal exaudi nos. Et non erat vox: nec q rñdērēt transiliebantqꝫ altare qđ fecerant. Cūqꝫ esset iā meridies: illudebat illis helias dicēs: Clamate voce maiore. Deus enim est ꝛ forsitan loquitur aut in diuersorio est: aut in itinere: aut certe dormit vt excitetur. Clamabant ergo voce magna ꝛ incidebant se iuxta ritum suum cultris ꝛ lanceolis donec perfunderent sanguine. Postqꝫ autē transijt meridies ꝛ illis ꝓphetantibus venerat tempus quo sacrificium offerri solet: nec audiebatur vox: neqꝫ aliquis respondebat: nec attendebat orantes. Dixit helias omni populo: Uenite ad me. Et accedente ad se populo curauit altare domini quod destructum fuerat et tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum iacob: ad quē factus est sermo domini dicens: Israel erit nomen tuum: et edificauit de lapidibus altare in nomine domi. Fecitqꝫ aqueductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris ꝛ composuit ligna diuisitqꝫ per membra bouem ꝛ posuit super ligna ꝛ ait: Implete quattuor hydrias aqua: ꝛ fūdite super holocaustum ꝛ super ligna. Rursumqꝫ dixit: Etiam secundo hoc facite. Qui cū fecissent secundo ait: Etiam tertio id ipsum facite. Feceruntqꝫ tertio ꝛ currebant aque circū altare ꝛ fossa aqueductꝰ repleta est. Cūqꝫ iam tempus esset vt offerretur holocaustū accedens helias propheta ait: Dñe deus abraam ꝛ ysaac ꝛ isrl: ostēde hodie qꝛ tu es deus israel: ꝛ ego seruus tuus iuxta preceptū tuū feci oīa verba hec. Exaudi me domine exaudi

me vt discat ppl's iste: q2 tu es dñs deus ⁊ tu cõuertisti cor eoꝝ iteꝝ. Cecidit autẽ ignis dñi ⁊ vorauit holocaustũ ⁊ ligna ⁊ lapides: puluerẽ q̃z ⁊ aquã que erat in aqueductu lambẽs. Qd cum vidisset oĩs ppl's cecidit in faciẽ suã ⁊ ait: Dñs ipse est deus: dñs ipse est deus. Dixitq̃z helias ad eos: Apprehendite ꝓphas baal: ⁊ ne vnus q̃dez effugiat ex eis. Quos cũ apprehendissent duxit eos helias ad torrẽtẽ cyson: ⁊ interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab: Ascẽde comede ⁊ bibe: q2 sonus multe pluuie est. Ascẽdit achab vt comederet ⁊ biberet: helias aũt ascendit i v̾ticẽ carmeli ⁊ ꝓnus in t̃ram posuit faciẽ suã int̾ genua sua ⁊ dixit ad pueꝝ suũ: Ascende ⁊ prospice cõtra mare. Qui cũ ascendisset ⁊ ↄtemplat⁹ eẽt ait: Non est q̃cq̃z. Et rursum ait illi: Reuertere septẽ vicibus. In septima autem vice ecce nubecula pua quasi vestigiũ hois ascẽdebat d̾ mari. Qui ait: Ascende: ⁊ dic achab. Iunge curꝛ tuũ ⁊ descende: ne occupet te pluuia. Cũq̃z se v̾teret huc atq̃z illuc: ecce celi ↄtenebrati sunt: ⁊ nubes ⁊ ventus ⁊ facta est pluuia grandis. Ascendens itaq̃z achab abijt in iezrahel: ⁊ manus dñi fcã ẽ sup heliã: accinctisq̃z lũbis currebat añ achab donec veniret in iezrahel.

XIX

Nunciauit aũt achab iezabel oĩa que fecerat helias ⁊ q̃uo occidisset vniuersos ꝓphetas baal gladio. Misitq̃z iezabel nunciũ ad heliam dicens. Hec mihi faciãt dij ⁊ h̃ addant: nisi hac hora cras posuero aiam tuã sicut aiam vnius ex illis. Timuit ꝰ helias ⁊ surgens abijt q̊cũq̃z eũ ferebat voluntas: venitq̃z i bersabee iuda: ⁊ dimisit ibi pueꝝ suũ ⁊ pexit i desertũ viam vnius diei. Cũq̃z venisset ⁊ sedẽt subter vnã iuniperꝝ: petiuit aie sue vt moreret̃. Et ait: Sufficit mihi dñe tolle aiam meã. Neq̃z enim melior sum q̃z p̃rs mei. Proiecitq̃z se: et obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus dñi tetigit eũ ⁊ dixit illi: Surge comede. Respexit: ⁊ ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aque. Comedit ꝰ ⁊ bibit ⁊ rursũ obdormiuit. Reuersusq̃z est angelus dñi secundo: ⁊ tetigit eũ dixitq̃z illi: Surge comede. Grandis eñi tibi restat via. Qui cũ surrexissẽ cõedit ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹ vsq̃z ad mõtẽ dei oreb. Cũq̃z venisset illuc: mansit in spelunca. Et ecce s̾mo dñi ad eũ dixitq̃z illi: Quid h̃ agis helia? At ille rñdit: zelo zelatus sum ꝓ dño deo exercituũ: q2 dereliquerũt pactũ dñi filij isrl'. Altaria tua destruxerũt: ⁊ ꝓphas tuos occiderunt gladio ⁊ derelictus sum ego solus: ⁊ querũt aiaz meã vt auferant eam. Et ait ei: Egredere ⁊ sta in monte corã dño. Et ecce dñs transijt: ⁊ spũs grãdis ⁊ fortis subuertens mõtes ⁊ ↄterens petras ante dñm. Non in spũ dñs. Et post spm̃ ↄmotio. Non in ↄmotione dñs. Et post cõmotõez ignis Nõ i igne dñs. Et post ignẽ sibilus aure tenuis Qd cũ audisset helias operuit vultũ suũ pallio: ⁊ egressus stetit in ostio spelunce. ⁊ ecce vox ad eũ dicens: Quid h̃ agis helia? Et ille rñdit: zelo zelatus ꝓ dño deo exercituũ: q2 dereliquerũt pactũ tuũ filij isrl'. Altaria tua destruxerunt: ⁊ ꝓphas tuos occiderũt gladio: ⁊ derelictus suz ego sol⁹ ⁊ querũt aiaz meã vt auferant eã. Et ait dñs ad eũ: Uade ⁊ reuertere in viam tuã p desertum in damascũ. Cũq̃z ꝑueneris illuc vnges azahel regem sup syriã: ⁊ iehu filiũ namsi vnges regẽ sup isrl': heliseũ aũt filiũ saphat q ẽ de abelmaula vnges ꝓpham ꝓ te. Et erit q̃cũq̃z fugerit gladium azahel: occidit eũ iehu. et q̃cũq̃z fugerit gladiũ iehu: interficiet eũ heliseus. Et derelinquaz mihi in isrl' septẽ milia viroꝝ quoꝝ genua non sunt incuruata añ baal: ⁊ oẽ os qd ñ adorauerit eũ osculãs manũ. Profectus ꝰ inde helias reperit heliseũ filiũ saphat arantẽ in duodecim iugis boũ: ⁊ ipse in duodecim iugis boũ arantib⁹ vnus erat. Cũq̃z venisset helias ad eum: misit palliũ suũ sup eum. Qui statim relictis bob⁹ cucurrit post heliam ⁊ ait: Osculor oro te patrem meũ ⁊ m̃rez meã: ⁊ sic sequar te. Dixitq̃z ei: Uade ⁊ reuertere. Qd eni meũ erat feci tibi. Reuersus aũt ab eo tulit par boũ ⁊ mactauit illud: et i aratro boũ coxit carnes: ⁊ dedit ppl'o ⁊ comederunt. Cõsurgensq̃z abijt ⁊ secutus est heliam: et ministrabit ei.

XX

Porro benadab rex syrie ↄgregauit oẽm exercitũ suũ: ⁊ triginta duo reges secum ⁊ equos ⁊ currus: ⁊ ascendẽs pugnabat ↄtra samariã: ⁊ obsidebat eã. Mittẽsq̃z nuncios ad achab regẽ isrl' in ciuitatẽ ait: Hec dicit benadab: Argentũ tuũ ⁊ auꝝ tuũ meũ est: et vxores tue ⁊ filij tui optimi mei sunt. Rñditq̃z rex isrl': Iuxta v̾bum tuũ dñe mi rex: tuus suz ego ⁊ oĩa mea. Reuertẽtesq̃z nuncij dixerũt: Hec dicit benadab q misit nos ad te. Argentũ tuũ ⁊ aurum tuũ ⁊ vxores tuas ⁊ filios tuos dab mihi. Cras igit̃ hac eadem hora mittam s̾uos meos ad te: ⁊ scrutabũt̃ domũ tuam ⁊ domũ s̾uoꝝ tuoꝝ: et oẽ qd eis placuerit ponent in manib⁹ suis ⁊ auferẽt. Uocauit aũt rex isrl' oẽs seniores t̃re ⁊ ait Aĩaduertite ⁊ videte: qm̃ insidiet̃ nobis. Misit eni ad me p vxoribus meis ⁊ filijs ⁊ p argento ⁊ auro: ⁊ nõ abnui. Dixerũtq̃z oẽs maiores natu ⁊ vniuersus ppl's ad eum. Non audias neq̃z acq̃escas illi. Rñditq̃z nũcijs benadab: Dicite dño meo regi. Oĩa ꝓpt̃ que misisti ad me s̾uuz tuũ in initio faciam: hanc aũt rẽ facere ñ possũ. Reuersiq̃z nũcij retulerũt ei. Qui remisit ⁊ ait Hec faciant mihi dij ⁊ hec addãt: si sufficerit puluis samarie pugillis oĩs ppli qui seq̃tur me. Et rñdẽs rex isrl' ait: Dicite ei. Ne gl̃ietur accinct⁹

eque vt discinctus. Fecit est aũt cum audisset be
nadab ꝟbũ istud: bibebat ipse ꝛ reges i vmbra
culis ꝛ ait suis suis. Circũdate ciuitatem. Et cir
cũdederũt eam. Et ecce ꝓpheta vnus accedēs ad
achab regē isrl: ait ei: Hec dicit dñs: Certe vidi
sti oēs multitudinē hanc nimiā. Ecce ego tradā
eam in manũ tuam hodie: vt scias q̄a ego sum
dñs. Et ait achab: Per quē? Dixitq; ei: Hec di
cit dñs: Per pedissequos principum prouinciarum. Et
ait: Quis incipiet preliari? Et ille dixit: Tu. Recē
suit ergo pueros principum prouinciarum ꝛ reppererit nu
merum ducentorum triginta duorum. Et recensuit post
eos populum: oēs filios isrl septem milia: et egressi
sunt meridie. Benadab aũt bibebat temulentus
in vmbraculo suo: ꝛ reges triginta duo cum eo q̄
ad auxiliũ eius venerant. Egressi sunt aũt pueri
principum prouinciarum in prima fronte. Misit itaq;
benadab: q̄ nunciauerũt ei dicētes: Viri egressi
sunt de samaria. At ille ait: Siue pro pace veni
unt apprehendite eos viuos: siue vt prelient vi
uos eos capite. Egressi sunt ergo pueri principũ prouin
ciarum: ac reliquus exercitus sequebatur. Et percussit
vnusquisq; virum q̄ contra se veniebat fugeruntq; syri
ꝛ persecutus est eos isrl. Fugit quoq; benadab rex sy
rie in equo cũ equitibus suis. Necnō egressus rex isrl
percussit equos ꝛ currus: ꝛ percussit syriam plaga ma
gna nimis. Accedens aũt ꝓpheta ad regē isrl: di
xit ei: Vade ꝛ confortare: ꝛ scito ꝛ vide q̄d facias.
Sequēti enī anno rex syrie ascendet contra te. Ser
ui vero regis syrie dixerũt ei: Dii montiũ sunt dii
eorum: ideo superauerũt nos. Sed melius ē vt pu
gnemus contra eos in campestribus: ꝛ obtinebimus
eos. Tu ergo ꝟbũ hoc fac: Amoue reges singulos ab
exercitu tuo ꝛ pone principes pro eis: ꝛ instaura nu
merum militum q̄ ceciderunt de tuis: ꝛ equos scḋm
equos pristinos: ꝛ currus scḋm currus quos ante ha
buisti: ꝛ pugnabimus contra eos in campestribus:
ꝛ videbis q̄ obtinebimus eos. Credidit consilio eo
rum: ꝛ fecit ita. Igitur postq̄ annus transierat re
censuit benadab syros ꝛ ascendit in affec vt pu
gnarent contra isrl. Porro filii isrl recensiti sunt:
ꝛ acceptis cibariis profecti ex aduerso: castraq;
metati sũt contra eos quasi duo parui greges capra
rum: syrie aũt repleuerũt terram. Et accedēs vnus
vir dei dixit ad regem isrl. Hec dicit dñs: Quia
dixerũt syri: deus montiũ est dñs: ꝛ nō est deus
vallium: dabo oēm multitudinē hanc grandem
in manu tua: ꝛ scietis q̄ ego sum dñs. Dirigebant
q; septē diebus ex aduerso hi atq; illi acies: septi
ma aũt die cōmissum est bellum. Percusseruntq;
filii isrl de syris centũ milia peditum die vna.
Fugerũt aũt syri q̄ remāserunt in affec in ciuita
tem: ꝛ cecidit murus sup viginti septē milia ho
minũ q̄ remanserant. Porro benadab fugiens
ingressus est ciuitatem in cubiculum q̄d erat in
tra cubiculum. dixeruntq; ei serui sui: Ecce audiui

mus q̄ reges domus isrl clementes sint. Pona
mus itaq; saccos in lumbis nostris: ꝛ funiculos
in capitibus nostris: ꝛ egrediamur ad regē isrl:
forsitan saluabit animas nostras. Accinxerunt
saccis lumbos suos ꝛ posuerũt funiculos i capi
tibus suis: veneruntq; ad regem isrl et dixerunt
ei: Seruus tuus benadab dicit: Viuat oro te aia
mea. Et ille ait: Si adhuc viuit: frater meus est.
Quod acceperũt viri pro omine: ꝛ festinātes ra
puerunt ꝟbum ex ore eius atq; dixerunt: Frater
tuus benadab viuit. Et dixit eis: Ite ꝛ adducite
eũ ad me. Egressus est ergo benadab: ꝛ leuauit eũ
in currum suũ. Qui dixit ei: Ciuitates quas tu
lit pater meus a patre tuo reddam: ꝛ plateas fac ti
bi in damasco sicut fecit pater meus in samaria
ꝛ ego federatus recedam a te. Pepigit ergo fedus
ꝛ dimisit eũ. Tunc vir quidam de filiis ꝓphetarũ
dixit ad socium suũ in sermone dñi. Percute me.
At ille noluit percutere. Cui ait: Quia noluisti au
dire vocem dñi: ecce recedes a me ꝛ percutiet te
leo. Cũq; paululũ recessisset ab eo: inuenit eum
leo atq; percussit. Sed ꝛ alterum inueniēs virum dixit
ad eum: Percute me. Qui percussit eum ꝛ vulne
rauit. Abiit ergo ꝓpheta ꝛ occurrit regi i via: ꝛ mu
tauit aspersione pulueris os ꝛ oculos suos. Cũ
q; rex transisset: clamauit ad regem: ꝛ ait: Seruus
tuus egressus est ad preliandum comminus: cũq;
fugisset vir vnus: adduxit eũ quidam ad me: ꝛ ait:
Custodi virum istum. Qui si lapsus fuerit erit aia
tua pro anima eius: aut talentum argenti appē
des. Dum aũt ego turbatus huc illucq; me ver
terem: subito non cōparuit. Et ait rex isrl ad eũ:
Hoc est iudicium tuũ quod ipse decreuisti. At il
le statim abstersit puluerem de facie sua: ꝛ cogno
uit eum rex isrl q̄ esset de ꝓphetis. Qui ait ad
eum: Hec dicit dñs: Quia dimisisti virum dignum
morte de manu tua: erit anima tua pro anima eius
ꝛ ppls tuus pro pplo eius. Reuersus est igitur
rex isrl in domũ suam audire contēnens: et furi
bundus venit in samariam.

XXI

Post ꝟba autē hec tēpore illo vinea erat
naboth iezrahelite q̄ erat i iezrahel iuxta
palatium achab regis samarie. Locutus
est ergo achab ad naboth dicēs: Da mihi vine
am tuam vt faciam mihi hortũ olerum: quia vi
cina est ꝛ prope domũ meam. Daboq; tibi pro
ea vineam meliorem: aut si cōmodius tibi pu
tas argenti precium quātum digna est. Cui re
spondit naboth: Propitius sit mihi dominus ne
dem hereditatem patrum meorum tibi. Venit er
go achab in domũ suam indignans ꝛ frendens
super verbo quod locutus fuerat ad eũ naboth
iezrahelites dicens: nō dabo tibi hereditatem
patrum meorum. Et proiiciens se in lectum suum
auertit faciem suã ad parietem et non comedit
panem. Ingressa est aũt ad eũ iezabel vxor sua

dixitq; ei: Quid est hoc vnde anima tua contristata est: ⁊ quare non comedis panē? Qui rñdit ei: Locutus sum naboth ⁊ iezrahelite: ⁊ dixi ei: Da mihi vineā tuā accepta pecunia: aut si tibi placet dabo tibi vineā meliorem pro ea. Et ille ait: Non dabo tibi vineam meā. Dixit ergo ad eum iezabel vxor eius. Grādis auctoritatis es ⁊ bene regis regnū isrl'. Surge ⁊ comede panē: ⁊ eq̄ animo esto. Ego dabo tibi vineā naboth iezrahelite. Scripsit itaq; lrās ex noīe achab: ⁊ signauit eas ānulo eius: ⁊ misit ad maiores natu ⁊ optimates qui erant in ciuitate eius ⁊ habitabant cum naboth. Litterarum autē hec erat sententia. Predicate ieiuniū ⁊ sedere facite naboth inter p̄mos populi: ⁊ submittite duos viros filios belial contra eum: ⁊ falsum testimonium dicant: benedixit naboth deum ⁊ regem: et educite eum ⁊ lapidate: sicq; moriatur. Fecerūt ergo ciues eius maiores natu ⁊ optimates qui habitabant cum eo in vrbe: sicut preceperat eis iezabel: ⁊ sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos. Predicauerunt ieiunium ⁊ sedere fecerunt naboth inter p̄mos populi ⁊ adductis duobus viris filijs diaboli fecerunt eos sedere contra eum. At illi scilicet vt viri diabolici dixerunt contra eum testimoniū coram multitudie. Benedixit naboth deum ⁊ regem. Quāobrem eduxerunt eum extra ciuitatem ⁊ lapidibus interfecerunt. Miseruntq; ad iezabel dicentes: Lapidatus est naboth ⁊ mortuus est. Factus est aūt cum audisset iezabel lapidatum naboth ⁊ mortuum: locuta est ad achab. Surge possidē vineam naboth iezrahelite qui noluit tibi acqescē: ⁊ dare eam accepta pecunia. Non enim viuit naboth sed mortuus est. Qđ cum audisset achab mortuum videlicet naboth: surrexit ⁊ descendebat in vineam naboth iezrahelite vt possideret eam. Fact⁹ est igit̄ sermo dñi ad heliam thesbyten dicētes: Surge ⁊ descēde in occursū achab regis isrl' qui est in samaria. Ecce ad vineā naboth descendit vt possideat eā. Et loqueris ad eum dicens: Hec dicit dñs deus: Occidisti insuper ⁊ possedisti. Et post hec addes. Hec dicit dominus: In loco hoc in quo linxerunt canes sanguinē naboth: lambent quoq; sanguinem tuū. Et ait achab ad heliam. Nū inuenisti me inimicum tibi: Qui dixit: Inueni: eo q̄ venundatus sis vt faceres malum in cōspectu dñi. Hec dicit dominus: Ecce ego inducam sup te malum: et demetam posteriora tua: ⁊ interficiā de achab mingentē ad parietem ⁊ clausum ⁊ vltimum in israel. Et dabo domum tuā sicut hieroboā filij nabath: ⁊ sicut domum baasa filij ahia: quia egisti vt me ad iracūdiā prouocares: ⁊ peccare fecisti israel. Sed ⁊ de iezabel locutus est domin⁹ dicens: Canes comedent iezabel in agro iezrahel. Si mortuus fuerit achab in ciuitate: comedent eum canes: si autē mortuus fuerit i agro: comedent eum volucres celi. Igitur nō fuit alt̄ talis sicut achab qui venundatus est vt faceret malum in conspectu domini. Concitauit enim eum iezabel vxor sua: ⁊ abominabilis factus ē intantū vt sequeret̄ idola que fecerant amorrei quos consumpsit dominus a facie filiorum isrl'. Itaq; cū audisset achab sermones istos: scidit vestimenta sua: ⁊ operuit cilicio carnem suam: ieiunauitq; ⁊ dormiuit i sacco: et ambulauit demisso capite. Et factus est sermo domini ad heliam thesbyten dicens: Nonne vidisti humiliatum achab coram me? Quia igit̄ humiliat⁹ est mei causa: non inducam malum in diebus eius sed in diebus filij sui inferam malum domui eius.

XXII

Transierūt igitur tres anni absq; bello inter syriā ⁊ israel. In anno autē tertio descendit iosaphat rex iuda ad regē isrl'. Dixitq; rex israel ad seruos suos: Ignoratis q̄ nostra sit ramoth galaad: ⁊ negligemus tollere eā de manu regis syrie: Et ait ad iosaphat: Venies ne mecum ad preliandum in ramoth galaad: Dixitq; iosaphat ad regē israel. Sicut ego sum: ita ⁊ tu. Populus meus et populus tuus vnum sunt: ⁊ equites mei equites tui. Dixitq; iosaphat ad regem israel: Quere oro te hodie sermonem domini. Congregauit ergo rex isrl' prophetas quadringentos circiter viros et ait ad eos: Ire debeo in ramoth galaad ad bellandum: an quiescere: Qui responderūt: Ascende ⁊ dabit eam dominus in manu regis. Dixit autē iosaphat. Non est hic ꝓpheta domini quispiam vt interrogemus per eum? Et ait rex israel ad iosaphat: Remansit vir vnus per quē possumus interrogare dominum: sed ego odi eum: q̄ non prophetat mihi bonum sed malum: micheas filius iemla. Cui iosaphat ait: Ne loq̄ris ita rex. Vocauit ergo rex israel eunuchum quēdam et dixit ei: Festina adducere micheam filiū iemla. Rex autem israel ⁊ iosaphat rex iuda sedebant vnusq̄sq; in solio suo vestiti cultu regio in area iuxta ostium porte samarie: ⁊ vniuersi prophete prophetabant in conspectu eorum. Fecit quoq; sibi sedechias fili⁹ chanaan cornua ferrea ⁊ ait: Hec dicit dominus: His ventilabis syriam donec deleas eam. Omnesq; prophete similiter prophetabant dicentes: Ascende in ramoth galaad: ⁊ vade prospere: et tradet dominus in manus regis. Nuncius vero qui ierat vt vocaret micheam locutus est ad eū dicens: Ecce sermones prophetarum ore vno regi bona predicant. Sit ergo sermo tuus similis eorum: et loquere bona. Cui micheas ait: Viuit dominus: quia quodcūq; dixerit mihi domin⁹ hoc loquar. Ve-

micheas qz verū dicebat

nit itaqz ad regem ⁊ ait illi rex: Michea: ire de bemus in ramoth galaad ad preliandū an cessare: Cui ille respōdit: Ascende ⁊ vade prospere: ⁊ tradet dominus in manu regis. Dixit autem rex ad eum: Iterum atqz iterū adiuro te vt nō loquaris mihi nisi quod verū est in nomine domini. Et ille ait: Vidi cunctum israel dispersum in montibus quasi oues non habentes pastorē. Et ait dominus: Non habent isti dominum: reuertatur vnusquisqz in domum suam in pace. Dixit ergo rex israel ad iosaphat: Nunquid nō dixi tibi quia non prophetat mihi bonum sed semper malum: Ille vero addens ait: Propter hoc audi sermonem domini. Vidi dominum sedentem super soliū suum: ⁊ omnem exercitū celi assistentē ei a dextris ⁊ a sinistris. Et ait dominus. Quis decipiet achab regem isrl' vt ascēdat ⁊ cadat i ramoth galaad: Et dixit vnus verba huiuscemodi: ⁊ alius aliter. Egressus est autē spiritus: ⁊ stetit coram domino ⁊ ait: Ego decipiam illum. Cui locutus est dominus: In quo: Et ille ait: Egrediar: et ero spiritus mendax in ore omnium pphetarum eius. Et dixit dominus: Decipies ⁊ preualebis: egredere ⁊ fac ita. Nūc igitur ecce dedit dominus spiritum mēdacij in ore omnium pphetarum tuorum qui hic sunt: ⁊ dominus locutus est contra te malum. Accessit autē sedechias filius chanaan: ⁊ percussit micheam in maxillam ⁊ dixit: Me ne ergo dimisit spiritus domini: ⁊ locut⁹ est tibi: Et ait micheas Visurus es in die illa quādo ingredieris in cubiculum intra cubiculū vt abscondaris. Et ait rex israel: Tollite micheam ⁊ maneat apō āmō principem ciuitatis ⁊ apud ioas filiū amalech. Et dicite eis: Hec dicit rex. Mittite virum istū in carcerem: ⁊ sustentate eum pane tribulatōis ⁊ aqua angustie donec reuertar i pace. Dixitqz micheas: Si reuersus fueris in pace: non est locutus in me domin⁹. Et ait: Audite populi oēs. Ascendit itaqz rex israel et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixit itaqz rex isrl' ad iosaphat Sume arma: ⁊ ingredere prelium ⁊ induere vestibus tuis. Porro rex israel mutauit habitū suum: ⁊ ingressus est bellum. Rex autem syrie preceperat pncipibus curruum trigintaduob⁹ dicens: Non pugnabitis contra minorem ⁊ maiorem quēpiam nisi contra regem israel solum. Cum ergo vidissent pncipes curruū iosaphat suspicati sunt ꝙ ipse eēt rex israel: et ipetu facto pugnabant contra eū. Et exclamauit iosaphat Intellexerūtqz pncipes curruum ꝙ non eēt rex israel: ⁊ cessauerunt ab eo. Vir autem quidam tetendit arcum in incertum sagittam dirigens: ⁊ casu percussit regem israel inter pulmonem et stomachum. At ille dixit aurige suo. Verte manum tuā: ⁊ eijce me de exercitu: quia grauiter vulneratus sum. Cōmissum est ergo prelium in die illa. Et rex israel stabat in curru suo contra syros: ⁊ mortu⁹ est vespere. Fluebat autem sanguis plage in sinum currus ⁊ preco insonuit in vniuerso exercitu anteqz sol occumberet dicēs: Vnusquisqz reuertatur in ciuitatem ⁊ in terrā suam. Mortuus est autem rex: ⁊ perlatus est in samariam. Sepelieruntqz regem in samaria: ⁊ lauerunt currum eius in piscina samarie: ⁊ linxerunt canes sanguinem eius: ⁊ habenas lauerūt iuxta verbū domini quod locutus fuerat. Reliqua autem sermonum achab ⁊ vniuersa que fecit: ⁊ domus eburnea quā edificauit cunctarūqz vrbium quas extruxit: nonne hec scripta sūt in libro sermonum dierum regum israel: Dormiuit ergo achab cū patribus suis: et regnauit ochozias filius eius pro eo. Iosaphat vero filius asa regnare ceperat super iudam anno quarto achab regis israel. Trigintaqnqz annorū erat cum regnare cepisset: ⁊ vigintiquinqz annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius azuba filia salai. Et ambulauit in omni via asa pris sui: ⁊ non declinauit ex ea. Fecitqz quod rectū est in conspectu domini: verūtamen excelsa nō abstulit. Adhuc eni populus sacrificabat ⁊ adolebat incensū in excelsis. Pacemqz habuit iosaphat cum rege israel. Reliqua autem verborum iosaphat ⁊ opera eius que gessit ⁊ prelia: nōne hec scripta sunt in libro verborū dierum regum iuda: Sed ⁊ reliquias effeminatorū qui remanserant in diebus asa patris eius abstulit de terra. Nec erat tunc rex constitutus in edom Rex vero iosaphat fecerat classes i mari que nauigarent in ophir ꝑpter aurū: ⁊ ire nō poterāt: quia cōfracte sunt in asiongaber. Tūc ait ochozias filius achab ad iosaphat: Vadāt serui mei cum seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Dormiuitqz iosaphat cum patribus suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid patris sui: regnauitqz ioram filius eius pro eo. Ochozias autē filius achab regnare ceperat super israel in samaria āno septimodecimo iosaphat regis iuda: regnauitqz super israel duobus annis. Et fecit malum in conspectu domini. ⁊ ambulauit i via patris sui ⁊ matris sue: ⁊ in via hieroboā filij nabath qui peccare fecit israel. Seruiuit qz baal ⁊ adorauit eum: ⁊ irritauit dominū deum israel iuxta omnia que fecerat pater eius.

Explicit primus liber Malachim idest Regum tertius.

Incipit secundus liber Malachim idest q̄rt⁹ regum. Caplm I

Preuaricatus ē aūt moab in isrl: postq̄ȝ mortuus est achab. Ceciditq̄ȝ ochozias p cācellos cenaculi sui: qđ hēbat in samaria et egrotauit: misitq̄ȝ nūcios dicēs ad eos: Ite cōsulite beelzebub deū accarō: vtꝝ viuē queā de infirmitate mea hac. Angelus aūt dn̄i locutus ē ad heliā thesbytē dicens: Surge ascēde in occursū nunciorꝝ regis samarie ⁊ dicēs ad eos: Nunqd non est deus in isrl: vt eatis ad ꝯsulendū beelzebub deū accarō? Quāobrē h̄ dicit dn̄s: De lectulo sup quē ascēdisti non descēdes: sed morte morieris. Et abyt helias: reuersiq̄ȝ sunt nuncij ad ochoziam. Qui dixit eis: Quare reuersi estis? At illi rn̄derūt ei: Vir occurrit nobis ⁊ dixit ad nos: Ite reuertimini ad regē q misit vos: ⁊ dicetis ei. Hec dicit dn̄s: Nūqd qȝ n̄ erat deus i isrl mittis vt ꝯsulaf beelzebub de⁹ accarō? Idcirco de lectulo sup quē ascēdisti nō descēdes: sed morte morieris. Qui dixit eis: Cuius figure et habitus ē vir ille q occurrit vob̄ ⁊ locutus est ṽba h̄? At illi dixerūt: Vir pilosus ⁊ zona pellicea accinctus renib⁹. Qui ait: Helias thesbytes est. Misitq̄ȝ ad eū q̄nquagenariū p̄ncipē ⁊ q̄nquaginta q erant sub eo. Qui ascēdit ad euȝ: sedentiq̄ȝ in ṽtice mōtis ait: Hō dei rex p̄cepit vt descendas. Rn̄ditq̄ȝ helias: dixit q̄nquagenario. Si hō dei suȝ: descēdat ignis de celo: ⁊ deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tuos. Descēdit ĝ ignis d̄ celo: ⁊ deuorauit eū ⁊ q̄nquaginta q erāt cū eo. Rursumq̄ȝ misit ad eū p̄ncipē q̄nquagenariū alteꝝ: ⁊ q̄nq̄ginta cū eo. Qui locutus ē illi: Hō dei: h̄ dicit rex: Festina descende. Rn̄dens helias ait: Si hō dei ego sū: descendat ignis de celo ⁊ deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tuos. Descēdit ĝ ignis de celo ⁊ deuorauit illuȝ ⁊ q̄nq̄ginta eius. Iteꝝ misit p̄ncipē q̄nq̄genarium tertiū: ⁊ q̄nq̄ginta q erāt cū eo. Qui cū venisset: curuauit genua ꝯtra heliā ⁊ p̄catus ē eum ⁊ ait: Hō dei: noli despicere aīam meā: ⁊ aīas suorū tuoꝝ q mecū sunt. Ecce descēdit ignis de celo ⁊ deuorauit duos p̄ncipes q̄nq̄generios p̄mos ⁊ q̄nq̄genos q cū eis erant. Sed nūc obsecro vt miserearis aīe mee. Locut⁹ ē aūt angel⁹ dn̄i ad heliā dicēs: Descēde cuȝ eo. Ne timeas. Surrexit igif ⁊ descēdit cū eo ad regē: ⁊ locutus est ei: Hec dicit dn̄s. Quia misisti nuncios ad ꝯsulendū beelzebub deū accaron q̄si nō eēt deus i isrl q posses interrogare s̄monē: ideo de lectulo sup quē ascēdisti nō descendes: sed morte morieris. Mortu⁹ est aūt iux̄ s̄moneȝ dn̄i quē locutus est helias: ⁊ regnauit iorā fraf eius p eo: āno secundo iorā filio iosaphat regis iude. Nō eni hēbat filiū. Reliq̄ aūt ṽboꝝ ochozie q̄ opat⁹ ē: nōne h̄ scripta sunt i libro s̄monū dieꝝ regū isrl? II

Factū est aūt cū leuare vellet dn̄s heliaȝ p turbinē in celū: ibāt helias ⁊ heliseus de galgalis. Dixitq̄ȝ helias ad heliseū. Sede hic: qȝ dn̄s misit me vsq̄ȝ i bethel. Cui ait heliseus: Viuit dn̄s ⁊ viuit aīa tua: qȝ nō derelinquā te. Cūq̄ȝ descendissent bethel: egressi sunt filij p̄pħaꝝ q erant in bethel ad heliseū ⁊ dixerūt ei: Nūqd nosti: qȝ hodie dn̄s tollet dn̄m tuuȝ a te? Qui rn̄dit. Ego noui. Silete. Dixit āt helias ad heliseū. Sede h̄: qȝ dn̄s misit me in hiericho Et ille ait: Viuit dn̄s: ⁊ viuit aīa tua qȝ nō derelinquā te. Cūq̄ȝ venissent hiericho: accesserunt filij p̄pħaꝝ q erant in hiericho ad heliseum ⁊ dixerūt ei: Nunqd nosti: qȝ dn̄s hodie tollet dn̄m tuū a te? Et ait: Et ego noui. Silete. Dixit aūtē ei helias: Sede h̄: qȝ dn̄s misit me vsq̄ȝ ad iordanē. Qui ait: Viuit dn̄s: ⁊ viuit aīa tua: qȝ non derelinquā te. Ierūt igif ambo parif: et q̄nq̄ginta viri de filijs p̄pħaꝝ secuti sunt eos. Qui ⁊ steterunt ecōtra longe. Illi aūt ambo stabāt sup iordanē. Tulitq̄ȝ helias palliū suū ⁊ inuoluit illud: ⁊ p̄cussit aq̄s q̄ diuise sunt in vtrāq̄ȝ ptem: ⁊ trāsierūt ambo p siccū. Cūq̄ȝ transissent: helias dixit ad heliseū. Postula qđ vis: vt faciā tibi añq̄ȝ tollar a te. Dixitq̄ȝ heliseus: Obsecro vt fiat in me duplex sp̄us tuus. Qui rn̄dit: Rē difficilē postulasti: attñ si videris me q̄n tollar a te: erit qđ petisti: si aūt n̄ videris nō erit. Cūq̄ȝ p̄gerēt ⁊ incedentes s̄mocinarenf: ecce currus igneus ⁊ eq̄ ignei diuiserūt vtrūq̄ȝ. Et ascēdit helias p turbinē i celū: heliseus aūt videbat: ⁊ clamabat Pr̄ mi: pr̄ mi currus isrl ⁊ auriga eius. Et nō vidit eū amplius. Apprehenditq̄ȝ vestimēta sua ⁊ scidit illa i duas ptes. Et leuauit palliū helie qđ ceciderat ei. Reuersusq̄ȝ stetit sup ripā iordanis ⁊ pallio helie qđ ceciderat ei p̄cussit aq̄s ⁊ n̄ sūt diuise. Et dixit: Ubi ē deus helie etiaȝ nūc? Percussitq̄ȝ aq̄s ⁊ diuise sunt huc atq̄ȝ illud: ⁊ trāsijt heliseus. Vidētes aūt filij p̄pħaꝝ q erant i hiericho econtra dixerūt: Requieuit sp̄us helie sup heliseū. Et venientes in occursum ei⁹ adorauerūt eū p̄ni in t̄rā dixerūtq̄ȝ illi: Ecce cū suis tuis sūt q̄nq̄ginta viri fortes: q p̄nt ire: et querere dn̄m tuū ne forte tulerit eū sp̄us dn̄i ⁊ p̄iecerit euȝ in vnū montiū aut in vnā valliū. Qui ait: Nolite mittē. Coegeruntq̄ȝ eū: donec acq̄esceret ⁊ diceret: Mittite. Et miserūt q̄nq̄ginta viros. Qui cum quesissēnt trib⁹ dieb⁹: nō inuenerūt. Et reuersi sūt ad eū. At ille hitabat i hiericho: ⁊ dixit eis: Nūqd non dixi vob̄ nolite mittē? Dixerunt q̄ȝ viri ciuitatis ad heliseū. Ecce hitatio ciuitatis hui⁹ optima est sicut tuipse dn̄e p̄spicis: sed aq̄ pessi

me sunt: ꝛ terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas nouū: ꝛ mittite i illō sal. Qd̄ cū attulissent egressus ad fontē aq̄ꝝ misit in illū sal: ꝛ ait: Hec dicit dñs: Sanaui aq̄s has: ꝛ nō erit vltra i eis mors neq̄ʒ sterilitas. Sanate sunt ḡ aque vsq̄ʒ in diē hanc: iuxᵃ v̄bū helisei qd̄ locutus ē. Ascendit aūt inde heliseus in bethel. Cūq̄ʒ ascēderet p̄ viā pueri pꝛui egressi sunt de ciuitate: et illudebant ei dicētes: Ascēde calue: ascēde calue. Qui cū respexit vidit eos: ꝛ maledixit eis in noīe dñi. Egressiq̄ʒ sunt duo vrsi de saltu: ꝛ lacerauerunt ex eis q̄dragintaduos pueros. Abijt autē īde i mōtē carmeli: ꝛ īde reuersus ē i samariā.

Ioram vo filius achab regnauit sup̄ isrl̄ in samaria: āno decimooctano iosaphat regis iude. Regnauitq̄ʒ duodeci ānis: ꝛ fecit malū corā dño: sed nō sicut pr̄ suus ꝛ mr̄. Tulit eni statuas baal q̄s fecerat pat eius verūtn̄ in pctis hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄ adhesit: nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa: ꝛ soluebat regi isrl̄ centū milia agnoꝝ ꝛ centū milia arietuʒ cū velleribꝰ suis. Cūq̄ʒ mortuus fuisset achab: p̄uaricatus ē fedus qd̄ hēbat cū rege isrl̄. Egressus est igit̄ rex iorā in die illa de samaria: ꝛ recēsuit vniuersum isrl̄: misitq̄ʒ ad iosaphat regē iuda dicens: Rex moab recessit a me: veni mecū cōtra eū ad p̄liū. Qui rn̄dit: Ascēdam. Qui meus ē tuꝰ est: ppl̄s meꝰ ppl̄s tuꝰ: ꝛ eq̄ mei eq̄ tui. Dixitq̄ʒ: Per quā viā ascendemꝰ: At ille rn̄dit Per desertū idumee. Perrexerūt igit̄ rex isrl̄ ꝛ rex iuda ꝛ rex edom: ꝛ circuierūt p̄ viā septē dieꝝ: nec erat aq̄ exercitui et iumētis q̄ sequebant̄ eos. Dixitq̄ʒ rex isrl̄: Heu heu heu. Cōgregauit nos dñs tres reges: vt traderet in manu moab Et ait iosaphat: Est ne hic ꝓpha dñi: vt deprecemur dñm p̄ eū: Et rn̄dit vnus de s̄uis regis isrl̄ Est hic heliseus filius saphat q̄ fundebat aquā sup̄ manus helie. Et ait iosaphat: Est apud euʒ s̄mo dñi: Descēditq̄ʒ ad eum rex isrl̄ ꝛ iosaphat rex iuda: ꝛ rex edom. Dixit aūt heliseus ad regē isrl̄. Quid mihi ꝛ tibi ē: Vade ad ꝓphas pr̄is tui ꝛ mr̄is tue. Et ait illi rex isrl̄: Quare cōgregauit dñs tres reges hos vt tradēt eos i manꝰ moab Dixitq̄ʒ ad eū heliseus: Viuit dñs exercituū in cuius ꝯspectu sto: q̄ si non vultū iosaphat regis iude erubescerē: nō attendissē̄ q̄dē te: nec respexissem. Nūc aūt adducite mihi psaltē. Cūq̄ʒ caneret psaltes facta ē sup̄ euʒ manus dñi. Et ait: Hec dicit dñs: Facite alueū torrentis huius fossas ꝛ fossās. Hec eni dicit dñs: Nō videbitis vētum neq̄ʒ pluuiā: ꝛ alueus iste replebit̄ aquis: ꝛ bibetis vos: ꝛ familie vestre ꝛ iumenta vestra Paruūq̄ʒ ē hoc in ꝯspectu dñi: insup̄ tradet etiaʒ moab i manus v̄ras. Et p̄cutietis oēm ciuitatē munitā ꝛ oēm vrbē electam: ꝛ vniuersuʒ lignū fructiferꝝ succidētis: cūctosq̄ʒ fontes aquarū obturabitis ꝛ oēm agrum egregiuʒ opietis lapidibus. Factū ē igit̄ mane q̄n sacrificiū offerri solet: ꝛ ecce aq̄ veniebāt p̄ viam edom. Et repleta est t̄ra aq̄s. Vniuersi aūt moabite audientes q̄ ascēdissent tres reges vt pugnarēt aduersus eos cōuocauerūt oēs q̄ accincti erāt baltheo desup̄ ꝛ steterūt in t̄minis. Primoq̄ʒ mane surgētes: ꝛ orto iam sole ex aduerso aquaꝝ viderunt moabite ecōtra aquas rubras q̄si sanguinē: dixeruntq̄ʒ. Sanguis gladij ē. Pugnauerūt reges ꝯtra se ꝛ cesi sunt mutuo. Nūc p̄ge ad p̄dam moab. Perrexerūtq̄ʒ i castra isrl̄. Porro ꝯsurgēs isrl̄ p̄cussit moab: at illi fugerūt corā eis. Venerūt igit̄ q̄ vicerāt: ꝛ p̄cusserūt moab: ꝛ ciuitates destruxerūt: ꝛ oēm agꝝ optimū mittētes singli lapides repleuerūt: ꝛ vniuersos fontes aquarum obturauerūt: ꝛ oīa ligna fructifera succiderunt: ita vt muri tm̄ fictiles remanerēt. Et circūdata ē ciuitas a fundibularijs: ꝛ magna ex pte p̄cussa Qd̄ cū vidisset rex moab p̄ualuisse. s. hostes: tulit secum septingētos viros educētes gladios vt irrumpent ad regē edom: ꝛ nō potuerūt. Arripiēsq̄ʒ filiū suū p̄mogenitū q̄ regnaturus erat pro eo obtulit holocaustū sup̄ muꝝ: ꝛ facta ē indignatio magna in isrl̄. Statimq̄ʒ recesserūt ab eo: ꝛ reuersi sunt in t̄ram suam.

IIII

Mulier aūt q̄dam d̄ vxoribus ꝓpharuʒ: clamabat ad heliseuʒ dicēs: Seruꝰ tuus vir meus mortuꝰ ē: ꝛ tu nosti q̄ sᵉuꝰ tuus fuit timēs deuʒ. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad s̄uiēdum sibi. Cui dixit heliseus: Quid vis vt faciā tibi: Dic mihi. Quid hēs in domo tua: At illa rn̄dit. Nō hēo ancilla tua qcq̄ʒ in domo mea nisi paruʒ olei q̄ vngar. Cui ait: Vade pete mutuo ab oībꝰ vicinis tuis vasa vacua non pauca ꝛ ingredēr ꝛ claude ostiū tuū cū itrinsecus fueris tu ꝛ filij tui: ꝛ mitte īde i oīa vasa h̄: ꝛ cuʒ plena fuerint tolles. Iuit itaq̄ʒ mulier ꝛ clausit ostiū sup̄ se ꝛ sup̄ filios suos. Illi offerebāt vasa: ꝛ illa infundebat. Cūq̄ʒ plena fuissent vasa: dixit ad filiū suū. Affer mihi adhuc vas. Et ille rn̄dit: Nō hēo. Stetitq̄ʒ oleū. Venit aūt illa ꝛ indicauit hōi dei. Et ille: Vade inquit vēde oleū ꝛ redde creditori tuo: tu autē ꝛ filij tui viuite de reliquo. Factā ē aūt q̄dam dies: ꝛ transibat heliseus p̄ sunā ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna: q̄ tenuit eūm vt comedēt panē. Cumq̄ʒ frequēter inde transiret: ꝛ diuertebat ad eaʒ vt comedēt panē. Que dixit ad viꝝ suuʒ. Aīaduerto q̄ vir dei sanctus ē iste: qui transit p̄ nos frequēter. Faciamus ḡ ei cenaculū paruuʒ: ꝛ ponamus ei in eo lectulum ꝛ mensam ꝛ sellam ꝛ candelabruʒ: vt cū venerit ad nos maneat ibi. Factā est ḡ dies q̄dam: ꝛ veniēs diuertit in cenaculū: ꝛ requieuit ibi. Dixitq̄ʒ ad giezi pueꝝ suū: Voca

sunamitez istam. Qui cum vocasset eam: ⁊ illa stetisset coram eo: dixit ad puerum suuz. Loqre ad eaz. Ecce sedule in oĩbus ministrasti nob: quid vis vt faciã tibi? Nunqd habes negociuz: ⁊ vis vt loquar regi siue p̃ncipi milicie? Que respõdit: In medio ppli mei habito. Et ait: Quid ergo vult vt faciã ei? Dixitqz giezi. Ne queras: filium enĩz non habet: vir eius senex est. Precepit itaqz vt vocaret eam. Que cũ vocata fuisset ⁊ stetisset ante ostiũ: dixit ad eã. In tempore isto in hac eadẽ hora si vita comes fuerit: hẽbis ĩ vtero filiũ. At illa: Noli queso domine mi vir dei: noli mentiri ancille tue. Et cõcepit mulier et peperit filium in tempore: ⁊ in hora eadez qua dixerat heliseus. Creuit autez puer: ⁊ cum esset quedam dies ⁊ egressus isset ad patrem suũ ad messores: ait patri suo. Caput meũ doleo. At ille dixit puero. Tolle ⁊ duc eum ad matrẽ suam. Qui cum tulisset ⁊ duxisset eũ ad matrem suaz posuit eũ illa super genua sua vsqz ad meridiẽ ⁊ mortuus est. Ascendit autez ⁊ collocauit eum super lectũ hominis dei: ⁊ clausit ostiũ. Et egressa vocauit virum suũ. Et ait: Mitte mecum obsecro vnum de pueris ⁊ asinam: vt excurraz vsqz ad hominẽ dei: ⁊ reuertar. Qui ait illi: Quã ob causam vadis ad eum. Hodie non sunt kl'e neqz sabbatum. Que respondit: Uadam. Strauitqz asinam ⁊ precepit puero. Mina ⁊ propera ne mihi moram facias in eundo: hoc age quod precipio tibi. Profecta est igitur: ⁊ venit ad virum dei in monte carmeli. Cũqz vidisset eã vir dei decontra: ait ad giezi pueruz suũ: Ecce sunamitis illa. Uade ergo in occursum eius ⁊ dic ei. Recte ne agitur circa te ⁊ circa virũ tuũ: ⁊ circa filium tuũ? Que respondit. Recte. Cumqz venisset ad virum dei in montez apprehendit pedes eius: ⁊ accessit giezi vt amoueret eaz. Et ait hõ dei: Dimitte illaz. Anima eni eius in amaritudine est: ⁊ dominus celauit a me ⁊ nõ indicauit mihi. Que dixit illi: Nunquid petiui filiuz a domino meo? Nunqd nõ dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge lumbos tuos: ⁊ tolle baculum meũ in manu tua ⁊ vade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum: ⁊ si salutauerit te quispiam non respondeas illi. Et pones baculum meũ super faciez pueri. Porro mat' pueri ait: Uiuit dominus ⁊ viuit anima tua: nõ dimittam te. Surrexit ergo ⁊ secutus est eam. Giezi autem precesserat ante eos: ⁊ posuerat baculuz super faciem pueri: ⁊ non erat vox neqz sensus. Reuersusqz est in occursuz eius: ⁊ nunciauit ei dicens: Non surrexit puer. Ingressus est ergo heliseus domum: ⁊ ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusqz clausit ostiuz super se ⁊ super puerum: ⁊ orauit ad dominũ. Et ascendit ⁊ incubuit super puerum: posuitqz os suum super os eius: ⁊ oculos suos super oculos eius ⁊ manus suas super manus eius: ⁊ incuruauit se super euz: ⁊ calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulabat in domo semel huc atqz illuc ⁊ ascendit ⁊ incubuit super euz. Et oscitauit puer septies: aperuitqz oculos. Et ille vocauit giezi ⁊ dixit ei: Uoca sunamitẽ hãc. Que vocata ingressa est ad eum. Qui ait: Tolle filiũ tuuz. Uenit illa ⁊ corruit ad pedes eius: ⁊ adorauit super terram. Tulitqz filium suũ ⁊ egressa est: ⁊ heliseus reuersus est in galgalaz. Erat autẽ fames in terra: ⁊ filij p̃phetarum habitabant corã eo: dixitqz vni de pueris suis. Pone ollaz grandẽ ⁊ coque pulmentum filijs p̃phetarum. Et egressus est vnus in agrũ vt colligeret herbas agrestas. Inuenitqz quasi vitem siluestrẽ: ⁊ collegit ex ea collonqntidas agri ⁊ impleuit palliũ suum: ⁊ reuersus conscidit in ollam pulmenti. Nesciebat enim quid esset. Infuderunt ergo socijs vt comederent. Cũqz gustassent de coctione: exclamauerunt dicentes: Mors in olla vir dei. Et nõ potuerũt comedere. At ille: Afferte inquit farinam. Cũqz tulissent misit in ollam ⁊ ait: Infunde turbe vt comedãt. Et non fuit amplius qcq̃z amaritudinis in olla. Uir autez quidam venit de balsalisa deferens viro dei panes p̃mitiarũ: ⁊ viginti panes hordeaceos: ⁊ frumentũ nouũ i pera sua. At ille dixit: Da populo vt comedat. Respond itqz ei minister eius: Quãtum est hoc vt apponam coram centuz viris? Rursum ille: Da ait populo vt comedat. Hec enim dicit dominus. Comedent: ⁊ supererit. Posuit itaqz coram eis. Qui comederunt ⁊ superfuit iuxta verbum domini. V

Naaman p̃nceps milicie regis syrie erat vir magnus apud dominũ suum: ⁊ honoratus. Per illuz enim dedit domin⁹ salutem syrie. Erat autem vir fortis ⁊ diues: sed leprosus. Porro de syria egressi fuerant latrunculi: ⁊ captiuam duxerant de terra isrl' puellam paruulam: que erat in obsequio vxoris naamã. Que ait ad dominã suaz. Utinã fuisset domin⁹ meus ad prophetã qui est samaria: profecto curasset euz a lepra quã habet. Ingressus ẽ itaqz naaman ad dominũ suum: ⁊ nunciauit ei dicẽs. Sic ⁊ sic locuta est puella de terra isrl'. Dixitqz ei rex syrie. Uade: ⁊ mittaz litteras ad regẽ isrl'. Qui cum profectus esset ⁊ tulisset secum decez talenta argenti ⁊ sex milia aureos: ⁊ decem mutatoria vestimentoꝝ: detulit litteras ad regem isrl' in hec verba: Cum acceperis epistolã hanc scito ꝙ miserim ad te naaman seruũ meum vt cures euz a lepra sua. Cũqz legisset rex isrl' litteras: scidit vestimenta ⁊ ait: Nunquid deus ego suz vt occidere possim ⁊ viuificare: quia iste misit ad me vt curẽ hominez a lepra sua? Aiaduer

tite ⁊ videte: quot occasiones querat aduersum me. Qd cũ audisset heliseus vir dei: scidisse videlicet regem isrl' vestimenta sua: misit ad eum dicẽs: Quare scidisti vestimẽta tua? Veniat ad me: ⁊ sciat esse pphetam in isrl'. Venit ergo naaman cũ equis ⁊ curribus: ⁊ stetit ad ostium domus helisei. Misitq3 ad eum heliseus nunciũ dicens: Uade ⁊ lauare septies in iordane: ⁊ recipiet sanitatẽ caro tua atq3 mundaberis. Iratus naaman: recedebat dicens: Putabam q egrederetur ad me stans inuocaret nomen domini dei sui: ⁊ tãgeret manu sua locũ lepre ⁊ curaret me: Nunqd nõ meliores sunt abana ⁊ pharfar fluuij damasci omnibus aquis isrl': vt lauer in eis ⁊ munder? Cum ergo vertisset se ⁊ abiret indignans: accesserunt ad eum serui sui: et locuti sunt ei. Pater: ⁊ si rem grandẽ dixisset tibi propheta: certe facere debueras. Quãtomagis qa nunc dixit tibi: lauare ⁊ mundaberis? Descẽdit ⁊ lauit septies in iordane iuxta sermonẽ viri dei ⁊ restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli: ⁊ mundatus est. Reuersusq3 ad virum dei cũ vniuerso comitatu suo: venit ⁊ stetit coram eo ⁊ ait: Uere scio q non sit alius deus in vniuersa terra: nisi tantũ in isrl'. Obsecro itaq3 vt accipias benedictionẽ a seruo tuo. At ille respõdit. Uiuit dominus ante quẽ sto: quia non accipiam. Cũq3 vim faceret: penitus nõ acquieuit. Dixitq3 naaman: Ut vis. Sed obsecro concede mihi seruo tuo: vt tollam onus duorũ burdonũ de terra. Non enim faciet vltra seruus tuus holocaustum aut victimaз dijs alienis: nisi domino Hoc autẽ solum est de quo depreceris dominũ pro seruo tuo quãdo ingredietur domin⁹ meus templũ rẽmon vt adoret: ⁊ illo innitẽte sup manum meã: si adorauero in tẽplo rẽmon adorãte eo in eodẽ loco: vt ignoscat mihi dominus seruo tuo pro hac re. Qui dixit ei: Uade in pace. Abijt ergo ab eo: electo tempore. Dixitq3 giezi puer viri dei. Pepercit dñs meus naamã syro isti: vt non acciperet ab eo que attulit. Uiuit dominus quia curram post eũ ⁊ accipiam ab eo aliquid. Et secutus est giezi post tergũ naaman Quẽ cum vidisset ille currentẽ ad se: desilijt de curru in occursũ eius ⁊ ait: Recte ne sunt oia? Et ille ait. Recte. Dñs meus misit me ad te dicens: Modo venerũt duo adolescentes de monte ephraim: ex filijs pphetarũ. Da eis talentũ argenti: ⁊ vestes mutatorias duplices. Dixitq3 naaman. Melius est vt accipias duo talenta. Et coegit eum ligauitq3 duo talenta argenti in duobus saccis: ⁊ duplicia vestimenta ⁊ imposuit duobus pueris suis: qui portauerant corã eo Cũq3 venisset iam vesperi: tulit de manu eorũ: ⁊ reposuit in domo: dimisitq3 viros ⁊ abierunt. Ipse autem ingressus stetit coram domino suo. Et dixit heliseus: Unde venis giezi? Qui respõdit. Non iuit seruus tuus quoq3. At ille ait: Nõne cor meum in presenti erat: quãdo reuersus ẽ homo de curru suo in occursum tui? Nunc igit accepisti argentum et accepisti vestes: vt emas oliueta ⁊ vineas ⁊ oues ⁊ boues ⁊ seruos ⁊ ancillas Sз ⁊ lepra naamã adherebit tibi ⁊ semini tuo vsq3 i sempiternũ. Et egressus ẽ qsi nix ab eo leprosus.

VI

Dixerũt aũt filij pphetarũ ad heliseũ Ecce locus in quo habitamus corã te angustus est nobis. Eamus vsq3 ad iordanẽ ⁊ tollant singuli de silua materias singulas: vt edificemus nobis ibi locum ad habitandum. Qui dixit: Ite. Et ait vnus ex illis. Ueni ergo ⁊ tu cum seruis tuis: Respõdit. Ego veniã Et abijt cum eis. Cũq3 venissent ad iordanem: cedebant ligna. Accidit autẽ: vt cum vnus materiam succidisset: caderet ferrũ securis i aquã Exclamauitq3 ille et ait: Heu heu heu domine mi ⁊ hoc ipsum mutuo acceperam. Dixit autẽ homo dei. Ubi cecidit? At ille mõstrauit ei locũ Precidit ergo lignũ: ⁊ misit illuc. Natauitq3 ferrũ. Et ait: Tolle. Qui extendit manum: ⁊ tulit illud. Rex autem syrie pugnabat contra isrl' consiliũq3 iniijt cum seruis suis dicens: In loco illo ⁊ illo ponamus isidias. Misit itaq3 vir dei ad regẽ isrl' dicens: Caue ne transeas in locũ illũ qz ibi syri in insidijs sunt. Misit itaq3 rex isrl' ad locũ quẽ dixerat ei vir dei ⁊ preoccupauit eũ: et obseruauit se ibi nõ semel neq3 bis. Cõturbatũq3 est cor regis syrie p hac re: ⁊ conuocatis seruis suis ait: Quare non indicatis mihi qs proditor mei sit apd regẽ isrl'? Dixitq3 vn⁹ seruorũ eius. Nequaq3 dñe mi rex: sed heliseus ppha q ẽ in isrl' indicat regi isrl' oĩa vba quecũq3 locut⁹ fueris i conclaui tuo. Dixitq3 eis: Ite ⁊ videte vbi sit vt mittã ⁊ capiã eũ. Annũciauerũt ei dicẽtes: Ecce i dothaim. Misit ḡ illuc eqs ⁊ curr⁹ ⁊ robur exercit⁹. Qui cũ venissent nocte: circũdederũt ciuitatẽ: Cõsurgẽs aũt diluculo minister viri dei egressus ẽ: viditq3 exercitũ i circuitu ciuitatis ⁊ eqs ⁊ curr⁹. Nũciauitq3 ei dicẽs: Heu heu heu dñe mi qd faciem⁹? At ille rñdit. Noli timẽ. Plures.n. nobiscũ sũt: q̃з cũ ill'. Cũq3 orasset helise⁹ ait: Domine: api oculos pueri hui⁹ vt videat. Et apuit dñs oculos pueri: ⁊ vidit: qз ecce mons plenus eqꝝ ⁊ curruũ igneoꝝ i circuitu helisei. Hostes vo descẽderũt ad eũ. Porro heliseus orauit ad dñз dicẽs: Percute obsecro gentẽ hãc cecitate: Percussit eos dñs ne viderẽt: iux vbũ helisei. Dixit aũt ad eos helise⁹: Nõ ẽ hẽ via: neq3 ista est ciuitas. Seqmi me: ⁊ ondã vob virꝝ quẽ qritis Duxit ḡ eos in samariã. Cũq3 ingressi fuissent i samariã: dixit helise⁹. Dñe: api oculos istoꝝ vt videãt. Apuitq3 dñs oculos eoꝝ: ⁊ viderũt se ẽẽ in medio samarie. Dixitq3 rex isrl' ad helise um

cũ vidisset eos. Nũqd pcutiaz eos pr̃ mi? Et ille ait: Nõ pcuties. Neqȝ enim cepisti eos gladio ꝛ arcu tuo: vt pcutias. Sed pone panez ꝛ aquã corã eis: vt cõedant ꝛ bibãt: ꝛ vadãt ad dñz suũ Appositaqȝ ẽ eis ciboꝝ magna pparatio. Et comederunt ꝛ biberũt: ꝛ dimisit eos: abierũtqȝ ad dñm suũ. Et vltra non venerũt latrones syrie in terram isrl'. Factũ est aũt post h̃ ꝯgregauit benadab rex syrie vniuersum exercitũ suũ: ꝛ ascẽdit ꝛ obsidebat samariã. Factaqȝ est fames magna in samaria: ꝛ tamdiu obsessa ẽ donec venũdaret caput asini octoginta argẽteis: ꝛ quarta ps cabi stercoris colũbaꝝ qnqȝ argenteis. Cũqȝ rex isrl' transiret p muꝝ mulier quedam exclamauit ad eũ dicẽs: Salua me dñe mi rex. Qui ait: Non te saluet dñs. Unde te possũ saluare? De area: vl' de torculari? Dixitqȝ ad eã rex: Quid tibi vis? Que rñdit: Mulier ista dixit mihi: Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũz hodie ꝛ filiũ meũ comedem⁹ cras. Coximus ḡ filiũ meũ: ꝛ comedimus dixiqȝ ei altera die. Da filiũ tuũ vt comedamus eũ Que abscondit filiũ suũz. Qð cũ audisset rex scidit vestimẽta sua: ꝛ transibat per muꝝ. Uiditqȝ ois ppl's ciliciũ q̊ vestitus erat ad carnem intrinsecus. Et ait rex: Hec mihi faciat de⁹: ꝛ h̃ addat si steterit caput helisei filij saphat sup ipm hodie Heliseus aũt sedebat in domo sua: ꝛ senes sedebãt cũ eo. Premisit itaqȝ viꝝ: ꝛ anteqȝ veniret nuncius: ille dixit ad senẽ. Nunqd scitis ꝙ misit filius homicide huc vt precidat caput meũ? Uidete ḡ: cum venerit nuncius: claudite ostiũ: ꝛ non sinatis eũ introire. Ecce enĩ sonitus pedum dñi eius post eum est. Adhuc illo loquente eis: apparuit nuncius q veniebat ad eũ. Et ait. Ecce tñ malũ a dño est. Quid amplius expectabo a domino?

VII

Dixit aũt heliseus: Audite ṽbũ dñi. Hec dicit dñs: In tpe h̃ cras: modius simile vno statere erit: ꝛ duo modij hordei statere vno in porta samarie. Rñdẽs vnus d̃ ducib⁹ sup cui⁹ manuz rex incũbebat hõi dei ait: Si dñs fecerit etiaz cataractas in celo nunqd poterit esse qð loqueris? Qui ait: Uidebis oculis tuis ꝛ inde nõ comedes. Quattuor ḡ viri erãt leprosi iuxͣ introitũ porte: q dixerunt ad inuicẽ. Quid hic eẽ volum⁹ donec moriamur? Siue ingredi voluerimus ciuitatez fame moriemur: siue mãserimus hic moriendũ nobis est. Uenite ḡ ꝛ trãsfugiamus ad castra syrie. Si pepercerint nob̃ viuemus: si aũt occidere voluerint nihilominus moriemur. Surrexerũt ḡ vesperi vt venirent ad castra syrie. Cũqȝ venissent ad p̃ncipium castroꝝ syrie: nullũ ibidẽ repperrerũt. Siqdem dñs sonitũ audiri fecerat in castris syrie curruũ ꝛ equoꝝ ꝛ exercitus plurimi. Dixerũtqȝ ad inuicez: Ecce mercedem ꝯduxit aduersum nos rex isrl' reges etheoꝝ ꝛ egyptioꝝ: ꝛ venerũt sup nos. Surrexerunt ḡ ꝛ fugerũt in tenebris: ꝛ dereliquerũt tentoria sua ꝛ equos ꝛ asinos in castris: fugerũtqȝ aias tm̃ suas saluare cupientes. Igit̃ cum venissent leprosi illi ad p̃ncipiũ castroꝝ ingressi sunt vnũ tabernaculũ: ꝛ comederũt ꝛ biberũt. Tuleruntqȝ inde argentũ ꝛ auꝝ ꝛ vestes: ꝛ abierunt ꝛ absconderũt. Et rursum reuersi sunt ad aliud tabernaculũ: ꝛ inde silr̃ auferentes absconderunt. Dixerũtqȝ ad inuicẽ: Nõ recte facimus. Hec.n. dies boni nuncij ẽ. Si tacuerim⁹ ꝛ noluerim⁹ nũciare vsqȝ mane: sceleris arguemur. Uenite eamus ꝛ nũciemus in aula regis. Cũqȝ venissent ad portam ciuitatis narrauerũt eis dicẽtes. Iuimus ad castra syrie ꝛ nullũ ibidẽ repperim⁹ hominẽ: nisi equos ꝛ asinos alligatos: ꝛ fixa tentoria. Ierũt ḡ portarij: ꝛ nunciauerũt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte: et ait ad seruos suos. Dico vobis quid fecerint nobis syri: Sciũt qȝ fame laboramus: ꝛ iccirco igressi sunt de castris: ꝛ latitant in agris dicentes: Cũ egressi fuerint de ciuitate capiemus eos viuos: ꝛ tũc ciuitatẽ ingredi poterim⁹. Rñdit autẽ vnus seruoꝝ eius: Tollamus qnqȝ eq̊s q remanserunt in vrbe: qȝ ipsi tm̃ sunt in vniuersa multitudine isrl': alij enĩ cõsumpti sunt: ꝛ mittẽtes explorare poterimus. Adduxerũt ḡ duos equos: misitqȝ rex in castra syroꝝ dicẽs: Ite ꝛ videte. Qui abierunt post eos vsqȝ ad iordanẽ. Ecce aũt ois via plena erat vestib⁹ ꝛ vasis: que ꝓiecerũt syri cũ turbarent̃. Reuersiqȝ nũcij indicauerunt regi. Et egressus ppl's diripuit castra syrie: factusqȝ ẽ modius silẽ statere vno: ꝛ duo modij hordei statere vno iuxͣ ṽbũ dñi. Porro rex ducẽ illuz i cuius manu icubuerat ꝯstituit ad portã: quẽ ꝯculcauit turba in itroitu porte et mortu⁹ est: iuxͣ qð locutus fuerat vir dei qñ descẽderat rex ad eũz. Factũqȝ est ẜm ẜmonez viri dei: quẽ dixerat regi qñ ait: duo modij hordei statẽ vno erũt: ꝛ modi⁹ silẽ statere h̃ vno eodẽ tpe cras in porta samarie qñ rñderat dux ille viro dei ꝛ dixerat: etiã si dñs fecerit cataractas in celo nunqd poterit fieri qð loqueris: ꝛ dixit ei: videbis oculis tuis ꝛ inde ñ comedes. Euenit ergo ei sicut predictum erat: ꝛ cõculcauit eũ ppl's in porta ꝛ mortu⁹ est.

VIII

Eliseus aũt locut⁹ ẽ ad mulierẽ: cui⁹ viuẽ fecerat filiũ dicens: Surge: vade tu ꝛ dom⁹ tua: ꝛ pegriare vbicũqȝ reppers. Uocabit.n. dñs famẽ: ꝛ veniet sr̃ trã septẽ ãnis. Que surrexit ꝛ fecit iuxͣ ṽbũ hois dei: ꝛ vadẽs cũ domo sua: pegrinata ẽ i trã philistijm dieb⁹ mlt̃is Cũqȝ finiti essent ãni septẽ: reuersa est mulier de trã philistijm. Et igressa ẽ: vt iterpellaret regẽ ꝓ domo sua: ꝛ ꝓ agris suis. Rex aũt loquebat̃ cũ giezi puero viri dei dicens: Narra mihi oia magnalia q̃ fec̃ helise⁹. Cũqȝ ille narraret regi qũo

Fames magna in Samaria

vdina

mortuū suscitasset: apparuit mulier cuius viuificauerat filiū clamās ad regem ꝓ domo sua et pro agris suis. Dixitq̄z giezi: Dn̄e mi rex h̄ est mulier: ⁊ h̄ est filius eius quē suscitauit heliseus. Et iterrogauit rex mulierē. Que narrauit ei ꝯa esse. Deditq̄z ei rex eunuchū vnū dicens: Restitue ei oīa que sua sunt: ⁊ vniuersos reddit⁹ agrorū a die qua reliq̄t terrā vsq̄z ad pn̄s. Uenit q̄z heliseus damascum: ⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nūciaueruntq̄z ei dicētes: Uenit vir dei huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecū munera ⁊ vade in occursum viri dei: ⁊ ꝯsule dn̄m ꝑ eum dicēs: Si euadere potero de infirmitate mea hac? Iuit igit̄ azahel in occursum eius hn̄s secū munera ⁊ oīa bona damasci onera quadraginta camelorum. Cūq̄z stetisset corā eo ait: Filius tuus benadab rex syrie misit me ad te dicens: Si sanari potero d̄ īfirmitate mea hac? Dixitq̄z ei heliseus: Uade dic ei: Sanaberis. Porro ostēdit mihi dn̄s q̄ꝛ morte morieẗ. Stetitq̄z cū eo: ⁊ ꝯturbatus est vsq̄z ad suffusione vultus. Fleuitq̄z vir dei. Cui azahel ait: Quare dn̄s meus flet? At ille dixit. Quia scio que facturus sis filiꝭ isrl̄ mala. Ciuitates eoꝝ munitas igne succēdēs ⁊ iuuenes eorum interficies gladio: ⁊ paruulos eoꝝ elides: ⁊ pregnantes diuides. Dixitq̄z azahel: Qui enī sum suus tuus canis: vt faciā rem istā magnā? Et ait heliseus. Ostēdit mihi dn̄s te regem syrie fore. Qui cū recessisset ab heliseo: venit ad dn̄z suū. Qui ait ei: Quid tibi dixit heliseus? At ille rn̄dit. Dixit mihi recipies sanitatē. Cūq̄z venisset dies altera: tulit stragulū ⁊ infudit aquā: ⁊ expandit sup̄ faciem eius. Quo mortuo: regnauit azahel pro eo. Anno q̄nto iorā filij achab regis isrl̄: regnauit ioraz filius iosaphat rex iuda. Triginta duoꝝ annoꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊ octo ānis regnauit in hierl̄m. Ambulauitq̄z i vijs regū isrl̄: sicut ambulauerat dom⁹ achab. Filia enim achab erat vxor eius. Et fecit qđ malū est in ꝯspectu dn̄i. Noluit aūt dn̄s disperdere iudā propt̄ dauid suum suū: sicut ꝓmiserat ei vt daret illi lucernā: ⁊ filijs eius cūctis dieb⁹. In diebus eius recessit edom ne eēt sub iuda ⁊ cōstituit sibi regē. Uenitq̄z ioram seyra ⁊ oīs exercitus cū eo. Et surrexit nocte: ꝑcussitq̄z idumeos q̄ eū circūdederant: ⁊ p̄ncipes curruū. Popul⁹ aūt fugit i tabernacula sua. Recessit ḡ edom ne eēt sub iuda vsq̄z ad diē hanc. Tūc recessit ⁊ lobna in t̄pe illo. Reliqua aūt s̄monū ioram ⁊ vniuersa que fecit: nonne h̄ scripta sunt in libro v̄boꝝ dieꝝ regum iuda? Et dormiuit iorā cū p̄rib⁹ suis sepultusq̄z est cū eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ochozias filius eius ꝓ eo. Anno duodecimo ioram filij achab regis isrl̄: regnauit ochozias filius iorā regis iude. Uiginti duoꝝ ānorum erat ochozias cū regnare cepisset: ⁊ vno anno regnauit in hierl̄m. Nomē m̄ris ei⁹ athalia filia amri regis isrl̄ ⁊ ambulauit in vijs domus achab: et fecit qđ malū est corā dn̄o sicut domus achab. Gener enī domus achab fuit. Abijt q̄z cū ioraz filio achab ad p̄liandū ꝯtra azahel regem syrie i ramoth galaad: ⁊ vulnerauerūt syri iorā. Qui reuersus est vt curareẗ in iezrahel: q̄ꝛ vulnerauerūt eū syri i ramoth p̄liantē ꝯtra azahel regē syrie. Porro ochozias filius iorā rex iuda descēdit inuisere iorā filiū achab in iezrahel: q̄ꝛ egrotabat ibi.

IX

HEliseus aūt ꝓph̄es vocauit vnū de filijs ꝓph̄aꝝ ⁊ ait illi: Accinge lombos tuos: tolle lenticulā olei hanc in manu tua: et vade in ramoth galaad. Cumq̄z veneris illuc: videbis iehu filiū iosaphat filij namsi. Et ingressus suscitabis eū de medio fratꝝ suoꝝ ⁊ introduces in interius cubiculū: tenensq̄z lenticulā olei fundes sup̄ caput eius et dices: Hec dicit dn̄s. Unxi te regē sup̄ isrl̄. Aperiesq̄z ostiū ⁊ fugies: ⁊ nō ibi subsistes. Abijt ḡ adolescēs puer ꝓph̄e in ramoth galaad: ⁊ ingressus est illuc. Ecce aūt p̄ncipes exercitus sedebāt. Et ait: Uerbū mihi ad te o p̄nceps. Dixitq̄z iehu: Ad quē ex oībus nobis. At ille dixit: Ad te o p̄nceps. Et surrexit: ⁊ ingressus est cubiculū. At ille fudit oleū super caput eius. Et ait: Hec dicit dn̄s deus isrl̄. Unxi te regē sup̄ ppl̄z dn̄i isrl̄: ⁊ pcuties domū achab dn̄i tui. Et vlciscar sanguinē suoꝝ meoꝝ ꝓph̄arum: ⁊ sanguinē oīuz suoꝝ dn̄i d̄ manu iezabel perdāq̄z oēm domū achab. Et interficiaz de domo achab mingentē ad parietē: ⁊ clausum ⁊ nouissimū i isrl̄. Et dabo domū achab sicut domū hieroboā filij nabath: ⁊ sicut domum baasa filij achia. Jezabel q̄z comedent canes i agro iezrahel nec erit q̄ sepeliat eā. Aperuitq̄z ostium ⁊ fugit. Jehu aūt ingressus est ad suos dn̄i sui. Qui dixerūt ei: Recte ne sunt oīa? Quid venit isan⁹ iste ad te? Qui ait eis. Nostis hoiem: ⁊ q̄d locutus sit? At illi rn̄derūt. Falsum est: sed magis narra nob. Qui ait eis: Hec ⁊ h̄ locut⁹ ē mihi. Et ait Hec dicit dn̄s: Unxi te regē sup̄ isrl̄. Festinauerūt itaq̄z ⁊ vnusq̄sq̄z tollens palliū suū posuerūt sb̄ pedibus eius in silitudinē tribunalis: et cecinerunt tuba atq̄z dixerūt: Regnabit iehu. Cōiurauit ḡ iehu filius iosaphat filij namsi ꝯtra ioram. Porro iorā obsederat ramoth galaad: ip̄e ⁊ oīs isrl̄ ꝯtra azahel regez syrie: ⁊ reuersus fuerat vt curareẗ in iezrahel ꝓpt̄ vulnera: q̄ꝛ ꝑcusserant syri p̄liantē ꝯtra azahel regē syrie. Dixitq̄z iehu. Si placet vobis nemo egrediaẗ ꝓfugus de ciuitate: ne vadat ⁊ nūciet in iezrahel. Et ascendit: ⁊ profectus ē in iezrahel. Jorā enī egrotabat ibi: ⁊ ochozias rex iuda descēderat ad visitandum ioraz. Igit̄ speculator q̄ stabat sup̄ turrim iezrahel: vidit globuz iehu venientis: et ait: Uideo

De Iehu rege

ego globꝫ. Dixitqꝫ ioram: Tolle currū ⁊ mitte
in occursū eoꝝ: ⁊ dicat vadens: Recte ne sunt
oīa? Abijt ergo q ascēderat currū in occursū eius.
Et ait: Hec dicit rex: Pacata sunt oīa? Dixitqꝫ
iehu: Quid tibi ⁊ paci? Trāsi ⁊ sequere me. Nū-
ciauit quoqꝫ speculator dicens: Venit nuncius ad
eos ⁊ nō reuertit. Misit etiā currū equoꝝ secun-
dum venitqꝫ ad eos ⁊ ait: Hec dicit rex. Nūqd
pax est? Et ait iehu: Quid tibi ⁊ paci? Transi et se-
quere me. Nunciauit aūt speculator dicens: Ve-
nit vsqꝫ ad eos: ⁊ non reuertit. Est aūt incessus
quasi incessus iehu filij namsi. Preceps.n. gra-
ditur. Et ait ioram: Iungite currū. Iunxeruntqꝫ
currū eius. Et egressus ē iorā rex isrl' ⁊ ochozias
rex iuda: singuli ī curribus suis. Egressiqꝫ sunt
in occursum iehu ⁊ inuenerūt eū ī agro naboth
iezrabelite. Cūqꝫ vidisset iorā iehu dixit: Pax
est iehu? At ille rn̄dit: Que pax? Adhuc fornica-
tiones iezabel mr̄is tue: ⁊ veneficia eius multa
vigent. Cōuertit aūt iorā manum suā: ⁊ fugiēs
ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro iehu
tetendit arcū manu: ⁊ pcussit ioram int' scapulas
⁊ egressa est sagitta p cor eius: statimqꝫ corruit
in curru suo. Dixitqꝫ iehu ad badacher ducem.
Tolle ꝓiice eū in agro naboth iezrabelite. Me-
mini enī qn̄ ego ⁊ tu sedentes in curru sequeba-
mur achab prēm huius: qꝫ dn̄s onus h̄ leuaue-
rit sup eum dicens: Si nō ꝓ sanguine naboth:
⁊ pro sanguine filioꝝ eius quē vidi heri. ait dn̄s
reddam tibi in agro isto dicit dn̄s. Nūc ergo tolle ⁊
proiice eū in agro iux̄ v̄bum dn̄i. Ochozias aūt
rex iuda videns h̄: fugit p viam domus horti:
psecutusqꝫ est eū iehu ⁊ ait: Etiā hunc pcutite ī
curru suo. Et pcusserūt eū in ascēsu gaber qui ē
iux̄ ieblaā. Qui fugit in mageddo et mortuꝰ est
ibi. Et imposuerūt eū s̄ui eius sup currū suū et
tulerūt in hierlm: sepelieruntqꝫ in sepulchro cū
pr̄ibus suis in ciuitate dauid. Anno vndecimo
ioram filij achab regis isrl' regnauit ochozias
sup iudā. venitqꝫ iehu in iezrahel. Porro ieza-
bel introitu eius audito depinxit oculos suos sti-
bio: ⁊ ornauit caput suū: ⁊ respexit per fenestrā:
ingredientē iehu p portā. ⁊ ait: Nūqd pax pōt
esse zamri q interfecit dn̄z suū? Leuauitqꝫ iehu
faciem suā ad fenestrā ⁊ ait: Que est ista? Et icli-
nauerūt se ad eum duo vel tres eunuchi ⁊ dixe-
runt: Hec est illa iezabel. At ille dixit eis. Pre-
cipitate eā deorsum: Et p̄cipitauerūt eā. Asper-
susqꝫ est sanguine paries et equoꝝ vngule con-
culcauerūt eā. Cumqꝫ introgressus esset vt come-
deret biberetqꝫ ait: Ite ⁊ videte maledictā illā
⁊ sepelite eam: qꝛ filia regis est. Cūqꝫ issent vt se-
pelirent eā non inuenerūt nisi caluariā ⁊ pedes
⁊ summas manus. Reuersiqꝫ nunciauerūt ei.
Et ait iehu. Sermo dn̄i est: quē locutus est per
seruum suū heliam thesbiten dicens: In agro
iezrahel comedēt canes carnes iezabel. Et erūt
carnes iezabel sicut stercus super faciem terre ī
agro iezrahel: ita vt pretereūtes dicāt: Heccine
est illa iezabel?

X

Erant autē achab septuaginta filij in sa-
maria. Scripsit ergo iehu l'ras: ⁊ misit in sa-
mariā ad optimates ciuitatis ⁊ ad ma-
iores natu ⁊ ad nutricios achab dicens: Statī
vt acceperitis l'ras has q hētis filios dn̄i vestri
⁊ currus ⁊ equos ⁊ ciuitates firmas ⁊ arma: eli-
gite meliorē ⁊ eū q vobis placuerit de filijs dn̄i
vr̄i: ⁊ eū ponite sup soliū pr̄is sui: ⁊ pugnate pro
domo dn̄i vr̄i. Timuerūt illi vehemēter: ⁊ dixe-
runt: Ecce duo reges nō potuerūt stare corā eo:
⁊ quō nos valebimus resistere? Miserūt ergo ꝑpo-
siti domus ⁊ prefecti ciuitatis ⁊ maiores natu ⁊
nutricij ad iehu dicentes: Serui tui sumus que-
cūqꝫ iusseris faciemus nec cōstituemus nobis
regē. Quecūqꝫ tibi placent fac. Rescripsit autē
eis l'ras secundo dicēs: Si mei estis et obeditis
mihi: tollite capita filioꝝ dn̄i vestri: ⁊ venite ad
me hac eadem hora cras in iezrahel. Porro fi-
lij regis septuaginta viri apud optimates ciui-
tatis nutriebant. Cūqꝫ venissent l're ad eos: tu-
lerūt filios regis ⁊ occiderūt septuaginta viros
⁊ posuerūt capita eoꝝ in cophinis ⁊ miserūt ad
eū in iezrahel. Venit aūt nuncius ad eū: ⁊ indi-
cauit ei dicēs: Attulerūt capita filiorum regis.
Qui rn̄dit: Ponite ea ad duos aceruos iuxta in-
troitum porte vsqꝫ mane. Cūqꝫ diluxisset egres-
sus est ⁊ stans dixit ad oēm ppl'm. Iusti estis. Si
ego cōiuraui ꝯtra dn̄m meū ⁊ interfeci eū: quis
pcussit oēs hos? Videte ergo nūc qm̄ nō cecidit de
sermonibus dn̄i in terrā q̄s locutus ē dn̄s sup
domū achab ⁊ dn̄s fecit qḋ locutus ē in manu
s̄ui sui helie. Percussit igit' iehu ⁊ oēs q reliqui
erāt de domo achab in iezrahel: ⁊ vniuersos op-
timates eius ⁊ notos ⁊ sacerdotes donec nō re-
manerēt ex eo reliquie. Et surrexit: ⁊ venit in sa-
mariā. Cūqꝫ venisset ad camerā pastoꝝ ī via:
īuenit fratres ochozie regis iuda: dixitqꝫ ad eos.
Qui nā estis vos? Qui rn̄derunt. Frēs ochozie
regis sumus: ⁊ descēdimꝰ ad salutandos filios
regis ⁊ filios regine. Qui ait: Cōprehēdite eos
viuos. Quos cū ꝯphēdissent viuos: iugulaue-
runt eos in cisterna iux̄ cameram quadraginta
duos viros ⁊ nō reliqt ex eis quēqꝫ. Cūqꝫ abis-
set inde: inuenit ionadab filiū rechab in occursū
sibi ⁊ bn̄dixit ei. Et ait iehu ad eū: Nūqd est cor
tuū rectū cū corde meo: sicut cor meū cū corde
tuo? Et ait ionadab: Est. Si est inqt: da mihi ma-
nū tuā. Qui dedit ei manū suam. At ille leuauit
eū ad se ī currū dixitqꝫ ad eū. Veni mecū: ⁊ vide
zelū meū ꝓ dn̄o. Et ipositū in curru suo duxit in
samariā. Et pcussit oēs q reliq fuerāt de achab ī
samaria vsqꝫ ad vnū: iux̄ v̄bū dn̄i qḋ locutꝰ est

Sacerdotes Baal occiduntur

p heliã. Congregauit ergo iehu oẽm pplm. ⁊ dixit ad eos. Achab coluit baal parum: ego aũt colam eũ amplius. Nũc igitur oẽs ꝓphetas baal: ⁊ vniuersos seruos eius ⁊ cũctos sacerdotes ipsi⁹ vocate ad me. Nullus sit q non veniat. Sacrificiũ enĩ grande est mihi baal. Quicũqȝ defuerit nõ viuet. Porro iehu faciebat hoc isidiose: vt disperderet cultores baal. Et dixit: Sanctificate diem sollẽnẽ baal. Vocauitqȝ ⁊ misit i vniuersos terminos isrl: ⁊ venerũt cũcti serui baal. Non fuit residuus ne vnus qdem q nõ veniret. Et ingressi sunt templũ baal. Et repleta est domus baal: a summo vsqȝ ad summũ. Dixitqȝ his q preerãt sup vestes. Proferte vestimẽta vniuersis seruis baal. Et ꝓtulerũt eis vestes. Ingressusqȝ iehu ⁊ ionadab filius recbab templũ baal: ait cultori⁹ baal. Perqrite ⁊ videte ne qs forte vobiscũ sit de seruis dñi: sed vt sint serui baal soli. Ingressi sunt igitur vt facerẽt victimas ⁊ holocausta: iehu aũt ꝑparauerat sibi foris octoginta viros ⁊ dixerat eis: Quicũqȝ fugerit de hoibus his quos ego adduxero in manus vr̃as: aĩa eius erit pro aĩa illius. Factũ est aũt cũ ꝯpletũ eẽt holocaustũ ꝑcepit iehu militib⁹ ⁊ ducib⁹ suis. Ingredimini ⁊ ꝑcutite eos. Nullus euadat. Percusseruntqȝ eos in ore gladij ⁊ ꝓiecerũt milites ⁊ duces. Et ierunt in ciuitatẽ tẽpli baal ⁊ ꝓtulerũt statuã de phano baal: ⁊ cõbusserũt ⁊ ꝯminuerunt eã. Destruxerũt quoqȝ edẽ baal: ⁊ fecerũt pro ea latrinas vsqȝ in diẽ hanc. Deleuit itaqȝ iehu baal d̃ isrl. verũtñ a pctis hieroboã filij nabath q peccare fecit isrl: nõ recessit: nec dereliqt vitulos aureos q erãt i bethel ⁊ in dan. Dixit aũt dñs ad iehu. Quia studiose egisti qd̃ rectũ erat ⁊ placebat in oculis meis: ⁊ oĩa q̃ erant i corde meo fecisti cõtra domũ achab: filij tui vsqȝ ad q̃rtã gnãtionẽ sedebũt thronũ isrl. Porro iehu nõ custodiuit vt ãbularet i lege dñi dei isrl: in toto corde suo. Nõ enĩ recessit a pctis hieroboã: q peccare fecerat isrl. In dieb⁹ illis cepit dñs tedẽ sup isrl. Percussitqȝ eos azahel in vniuersis finib⁹ isrl: a iordane ꝯtra oriẽtalẽ plagã: oẽz trã galaad: ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ manasse: ab aroer q̃ ẽ sup torrentem arnon ⁊ galaad ⁊ basan. Reliq̃ aũt v̾boꝝ iehu et vniuersa q̃ fecit ⁊ fortitudo eius: nõne hec scripta sunt i libro v̾boꝝ dieꝝ regum isrl? Et dormiuit iehu cũ pr̃ib⁹ suis: sepelierũtqȝ eũ i samaria: ⁊ regnauit ioachaz fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Dies aũt q̃s regnauit iehu sup isrl viginti ⁊ octo ãni st̃ i samaria.

Athalia v̾o mr̃ ochozie vidẽs mortuũ filiũ suũ surrexit ⁊ intfecit oẽ semẽ regiũ. Tollẽs aũt iosaba filia rgis ioram: soror ochozie: ioas filiũ ochozie: furata ẽ eũ d̃ medio filioꝝ regis q itfeciebãt: ⁊ nutricez eius de triclinio: ⁊ abscõdit eũ a facie athalie vt nõ interficeret: eratqȝ cum ea sex ãnis clã in domo dñi **XI**

Athalia

Porro athalia regnauit sup trã septem annis. Anno aũt septimo misit ioiada ⁊ assumẽs cẽturiones ⁊ milites itroduxit ad se i templũ dñi: pepigitqȝ cũ eis fedus. Et adiurans eos in domo dñi: ondit eis filiũ regis: ⁊ ꝑcepit illis dicens: Iste est s̾mo quẽ facẽ debetis. Tertia ps vim introeat sabbato: ⁊ obseruet excubias dom⁹ regis Tertia aũt ps sit ad portam seyr: ⁊ t̾tia ps sit ad portã q̃ ẽ post hitaculũ scutarioꝝ: ⁊ custodietis excubias domus messã. Due v̾o ptes e vobis oẽs egredientes sabbato custodiant excubias domus dñi circa regẽ: ⁊ vallabitis eũ hñtes arma in manib⁹ vr̃is. Si qs autẽ ingressus fuerit septũ tẽpli interficiat. Eritisqȝ cũ rege itroeunte ⁊ egrediente. Et fecerunt centuriones iux̃ oĩa q̃ ꝑcepat eis ioiada sacerdos. Et assumẽtes singuli viros suos q ingrediebant sabbatum cuz his q egrediebant e sabbato venerũt ad ioiadã sacerdotez. Qui dedit eis hastas ⁊ arma regis dauid: que erant in domo dñi. Et steterũt singli hñtes arma i mãu sua a pte tẽpli dextera vsqȝ ad ptẽ sinistrã altaris ⁊ edis circũ regẽ. Produxitqȝ filiũ regis: ⁊ posuit sup eũ diedema: ⁊ testimoniũ: feceruntqȝ eũ regẽ ⁊ vnxerũt: ⁊ plaudẽtes manu dixerũt: Viuat rex. Audiuit autẽ athalia vocẽ ppli currentis: ⁊ ingressa ad turbas i tẽpliũ dñi: vidit regẽ stantẽ sup tribunal iux̃ morem: ⁊ cantores ⁊ turbas ꝓpe eũ: oẽmqȝ pplm tre letãtẽ: ⁊ canentẽ tubis: ⁊ scidit vestimẽta sua clamauitqȝ: Cõiuratio: ꝯiuratio. Precepit aũt ioiada cẽturionib⁹ q erãt sup exercitũ ⁊ ait eis: Educite eã ex̃ septa tẽpli ⁊ qcũqȝ eã secutus fuerit: feriat gladio. Dixerat enĩ sacerdos: nõ occidat i tẽplo dñi. Imposueruntqȝ ei man⁹ ⁊ ipegerũt eã p viã itroitus eq̃ꝝ iux̃ palatiũ ⁊ iterfecta ẽ ibi. Pepigit ergo ioiada fedus iter deũ ⁊ regẽ ⁊ iter pplz vt eẽt ppls dñi: ⁊ int̾ regẽ ⁊ pplm. Ingressusqȝ est oĩs ppls tre tẽpliũ baal: ⁊ destruxerũt aras ei⁹: ⁊ imagines ꝯtriuerũt valde: mathan q̃z sacerdotẽ baal occiderũt corã altari. Et posuit sacerdos custodias i domo dñi: tulitqȝ centuriones et cerethi ⁊ phelethi legiones ⁊ oẽz pplm tre: deduxerũtqȝ regẽ de domo dñi. Et venerũt p viã porte scutarioꝝ i palatiũ: ⁊ sedit sup thronũ regũ. Letatusqȝ ẽ oĩs ppls tre: ⁊ ciuitas ꝯqeuit: athalia aũt occisa ẽ gladio i domo regis: septẽqȝ annis erat ioas cum regnare cepisset. **XII**

Ioas septem annorum cepit regnare

Anno septio iehu regnauit ioas. Quadraginta ãnis regnauit i hierlm: nomẽ mrĩs ei⁹ sebia d̃ bersabee. Fecitqȝ ioas rectũ corã dño: cũctis dieb⁹ qb⁹ docuit eũ ioiada sacerdos verũtñ excelsa nõ abstulit. Adhuc.n. ppls imolabat ⁊ adolebat i excelsis icẽsũ. Dixitqȝ ioas ad sacerdotes. Oẽz pecuniã scõꝝ q̃ illata fuerit i tẽplũ dñi a ꝑtereũtib⁹ q̃ offert ꝓ ꝑcio aĩe ⁊ quam sponte ⁊ arbitrio cordis sui inferũt in templum

dn̄i: accipiant illam sacerdotes iuxͣ ordinē suū: ⁊
instaurent sartatecta domus si qd necārium vi
derint instauratiōe. Igiť vsq̧ ad vicesimūtertiū
annū regis: nō instaurauerunt sacerdotes sarta
tecta tēpli. Uocauitq̧ rex ioas ioiadā pōtificē
⁊ sacerdotes dicens eis: Quare sartatecta nō in
stauratis tēpli? Nolite ḡ amplius accipe pecu
niā iuxͣ ordinē vim: sed ad instauratiōnē templi
reddite eaz. Prohibitiq̧ sunt sacerdotes vltra
accipe pecuniā a pplo: ⁊ istaurare sartatecta do
mus. Et tulit ioiada pontifex gazophilaciū vnū
aperuitq̧ foramē desup: ⁊ posuit illō iuxͣ altare
ad dexterā ingredientiū domū dn̄i: mittebātq̧
in eo sacerdotes q custodiebāt ostia oēm pecu
niā q̄ deferebať ad templuz dn̄i. Cūq̧ viderent
nimiā pecuniā eē in gazophylatio: ascendebat
scriba regis ⁊ pontifex: effundebātq̧ ⁊ numera
bant pecuniaz q̄ inueniebať in domo dn̄i: ⁊ da
bant eā iuxͣ numeꝝ atq̧ mensurā in manu coꝝ
que pꝛerāt cementarijs domus dn̄i. Qui ipen
debant eā in fabris lignoꝝ ⁊ in cementarijs his
q opabanť in domo dn̄i ⁊ sartatecta faciebant: ⁊
in his q cedebāt saxa: ⁊ vt emerent ligna ⁊ lapi
des q excidebāť ita vt impleręť instauratio do
mus dn̄i in vniuersis q̄ indigebant expensa ad
muniendā domū. Uerūtn̄ nō fiebāt ex eadē pe
cunia hydrie tēpli dn̄i ⁊ fuscinule ⁊ thuribula et
tube ⁊ omne vas aureū ⁊ argenteuz: de pecunia
que inferebať in tēpliū dn̄i. His eni q faciebant
opus dabať: vt instauraręť templa dn̄i. Et non
fiebat rō his hoībus q̄ accipiebāt pecuniam vt
distribuerent eaz artificib᷒: sed in fide tractabāt
eam. Pecuniam xͦo p delicto ⁊ pecuniā p pc̄tis
non inferebāt in templū dn̄i: qꝛ sacerdotuz erat.
Tunc ascendit azahel rex syrie ⁊ pugnabat ꝯtra
geth: cepitq̧ eā. Et direxit faciē suā vt ascēderet
in hierlm̄. Quāobrez tulit ioas rex iuda omnia
sanctificata q̄ ꝯsecrauerat iosaphat ⁊ iorā ⁊ ocho
zias pr̄es eius reges iuda: ⁊ q̄ ipse obtulerat:
⁊ vniuersum argētū qō inueniri potuit i thesau
ris templi dn̄i: ⁊ i palatio regis: misitq̧ azaheli
regi syrie: ⁊ recessit ab hierlm̄. Reliq̄ autē smo
nū ioas ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne h̄ scripta sunt in
libro xͦboꝝ dieꝝ regū iuda? Surrexerunt āt sui
eius ⁊ ꝯiurauerūt inť se: pcusserūtq̧ ioas in do
mo mello in descensu sela. Josachar nāq̧ filius
semath ⁊ iozabath filius somer sui eius pcusse
runt eū: ⁊ mortuus est. Et sepelierūt eū cū pr̄ib᷒
suis in ciuitate dauid: regnauitq̧ amasias fili᷒
eius pro eo.

XIII

Anno vicesimotertiō ioas filij ochozie re
gis iude: regnauit ioachan filius iehu su
p isrl̄ in samaria decē ⁊ septē ānis: ⁊ fecit
malū corā dn̄o. Secutusq̧ est pctā hieroboam
filij nabath q peccare fecit isrl̄ ⁊ n̄ declinauit ab
is. Iratusq̧ ē furoꝛ dn̄i ꝯtra isrl̄: ⁊ tradidit eos
in manu azahel regis syrie: ⁊ i manu benadab
filij azahel cūctis dieb᷒. Depꝛecatus est autem
ioachan faciē dn̄i: ⁊ audiuit eū dn̄s. Uidit enim
angustiā isrl̄: qꝛ attriuerat eos rex syrie. Et dedit
dn̄s saluatorē isrl̄i: ⁊ liberatus est de manu regis
syrie: hitauerūtq̧ filij isrl̄ in tabernaculis suis:
sicut heri ⁊ nudiustertius. Uerūtn̄ nō recesserūt
a pctis domus hieroboā q peccare fecit isrl̄: sed
in ipsis ambulauerūt. Sigdem ⁊ lucus pmāsit
i samaria: ⁊ nō sunt derelicti ioachā de pplo nisi
qnquaginta eqtes: ⁊ decez currus: ⁊ decē milia
peditū. Interfecerat eni eos rex syrie: ⁊ redegerat
quasi puluerē in tritura aree. Reliq̄ autez smo
num ioachā ⁊ vniuersa q̄ fecit ⁊ fortitudo eius:
nōne h̄ scripta sunt in libro smonū dieꝝ regum
isrl̄? Dormiuitq̧ ioachā cuz pr̄ibus suis: ⁊ sepe
lierunt eū in samaria: regnauitq̧ ioas filius ei᷒
pro eo. Anno tricesimoseptimo ioas regis iuda
regnauit ioas filius ioachā sup isrl̄ in samaria
sedecim ānis: ⁊ fecit qō malum est in conspectu
dn̄i. Non declinauit ab oībus pctis hieroboam
filij nabath q peccare fecit isrl̄: sed i ipsis ambu
lauit. Reliq̄ aūt smonū ioas ⁊ vniuersa q̄ fecit:
⁊ fortitudo eius qūo pugnauerit ꝯtra amasiaz
regē iuda: nōne h̄ scripta sunt in libro smonum
dieꝝ regū isrl̄? Et dormiuit ioas cū pr̄ibus suis:
hieroboā aūt sedit sup soliuz eius. Porro ioas
sepultus est in samaria cum regib᷒ isrl̄. Helise᷒
autē egrotabat infirmitate q̄ ⁊ mortuus est. De
scenditq̧ ad eū ioas rex isrl̄: ⁊ flebat coraz eo: di
cebatq̧ pr̄ mi: pr̄ mi: currus isrl̄ ⁊ auriga eius.
Et ait illi heliseus. Affer arcum ⁊ sagittas: Cūq̧
attulisset ad eū arcuz ⁊ sagittas: dixit ad regem
isrl̄: Pone manū tuā sup arcū. Et cū posuisset il
le manū suā: supposuit heliseus man᷒ suas ma
nibus regis. ⁊ ait: Aperi fenestrā orientalē. Cum
q̧ aperuisset. dixit heliseus: Jace sagittā. Et iecit
Et ait heliseus: Sagitta salutis dn̄i: ⁊ sagitta sa
lutis ꝯtra syriā. Percutiesq̧ syriam in aphec:
donec ꝯsumas eam. Et ait: Tolle sagittas. Qui
cū tulisset rursum dixit ei: Percute iaculo terraz
Et cū pcussisset tribus vicibus ⁊ stetisset: iratus
est vir dei ꝯtra eū ⁊ ait: Si pcussisses qnqeś aut
sexies siue septies: pcussisses syriā vsq̧ ad cōsū
matiōnē. Nunc aūt tribus vicibus pcuties eaz
Mortuus est ḡ heliseus: ⁊ sepelierūt eū. Latrū
culi aūt de moab venerūt in terrā in ipso anno.
Quidā aūt sepeliētes hoiez viderunt latruncu
los: ⁊ proiecerunt cadauer in sepulchro helisei.
Qō cum tetigisset ossā helisei: reuixitq̧ homo
⁊ stetit sup pedes suos. Igiť azahel rex syrie af
flixit isrl̄: cunctis diebus ioachā. Et misertus est
dn̄s eoꝝ: ⁊ reuersus est ad eos ꝓpť pactuz suuz
qō hēbat cum abraā ⁊ ysaac ⁊ iacob: ⁊ noluit di
sperdere eos neq̧ ꝓijcere penitus vsq̧ in pn̄s
tps. Mortuus est āt azahel rex syrie ⁊ regnauit

benadab filius eius pro eo. Porro ioas filius
ioachan tulit vrbes de manu benadab filij aza
hel quas tulerat de manu ioachan patris sui
iure prelij. Tribus vicibus percussit eum ioas: et red
didit ciuitates israel. XIIII

In anno secundo ioas filij ioachan regis
israel regnauit amasias filius ioas regis
iuda: vigintiquinque annorum erat cum regnare
cepisset: Viginti autem et nouem annis regnauit in
hierusalem. Nomen matris eius ioiaden de hierusalem.
Et fecit rectum coram domino: verumtamen non vt dauid pater
eius. Iuxta omnia que fecit ioas pater suus fecit: nisi hoc tantum
quod excelsa non abstulit. Adhuc enim populus adole
bat et immolabat incensum in excelsis. Cumque obti
nuisset regnum percussit seruos suos qui interfecerant
regem patrem suum: filios autem eorum qui occiderant non
occidit: iuxta quod scriptum est in libro legis moysi
sicut precepit dominus dicens: Non morientur patres pro filijs
neque filij pro patribus: sed vnusquisque in peccato suo mo
rietur. Ipse percussit edom in valle salinarum decem mi
lia et apprehendit petram in prelio: vocauitque nomen
eius iezechel vsque in presentem diem. Tunc misit ama
sias nuncios ad ioas filium ioachaz filij iehu regis
israel dicens: Veni et videamus nos. Remisitque
ioas rex israel ad amasiam regem iuda dicens: Carduus
libani misit ad cedrum que est in libano dicens. Da
filiam tuam filio meo vxorem. Transieruntque bestie
saltus que sunt in libano: et conculcauerunt carduum.
Percutiens inualuisti super edom: et subleuauit te
cor tuum. Contentus esto gloria: et sede in domo tua.
Quare prouocas malum: vt cadas tu et iudas tecum.
Et non acquieuit amasias. Ascenditque ioas rex israel
et viderunt se ipse et amasias rex iuda in bethsames
oppido iude. Percussusque est iuda coram israel et fu
gerunt vnusquisque in tabernacula sua. Amasiam vero
regem iuda filium ioas filij achozie cepit ioas rex
israel in bethsames et adduxit eum in hierusalem. Et inter
rupit murum hierusalem a porta effraim vsque ad por
tam anguli: quadringentis cubitis. Tulitque omne
aurum et argentum et vniuersa vasa que inuenta sunt in do
mo domini et in thesauris regis et obsides: et reuersus
est in samariam. Reliqua autem verborum ioas que fecit et
fortitudo eius qua pugnauit contra amasiam regem
iuda: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum
regum israel? Dormiuitque ioas cum patribus suis et se
pultus est in samaria cum regibus israel: et regnauit
hieroboam filius eius pro eo. Vixit autem amasias fi
lius ioas rex iuda postquam mortuus est ioas filius
ioachan regis israel: vigintiquinque annis. Reliqua autem
sermonum amasie: nonne scripta sunt in libro sermonum
dierum regum iuda? Factaque est contra eum coniuratio in
hierusalem at ille fugit in lachis. Miseruntque post eum
lachis et interfecerunt eum ibi: et asportauerunt in equis
sepultusque est in hierusalem cum patribus suis in ciuitate
dauid. Tulit autem vniuersus populus iude azariam an
nos natum sedecim et constituerunt eum regem pro patre
eius amasia. Ipse edificauit abilam: et restituit
eam iude postquam dormiuit rex cum patribus suis.
Anno quintodecimo amasie filij ioas regis iuda
regnauit hieroboam filius ioas regis israel in sama
ria quadraginta et vno anno: et fecit quod malum est coram
domino. Non recessit ab omnibus peccatis hieroboam filij
nabath qui peccare fecit israel. Ipse restituit terminos
israel ab introitu emath vsque ad mare solitudinis
iuxta sermonem domini dei israel quem locutus est per seruum suum
ionam filium amathi prophetam: qui erat de geth que
est in opher. Vidit enim dominus afflictionem israel ama
ram nimis: et quod consumpti essent vsque ad clausos
carceris et extremos: et non esset qui auxiliaretur israel.
Nec locutus est dominus vt deleret nomen israel de sub
celo: sed saluauit eos in manu hieroboam filij ioas.
Reliqua autem sermonum hieroboam et vniuersa que fecit:
et fortitudo eius qua preliatus est: et quomodo restituit
damascum et emath iude in israel: nonne hec scripta sunt
in libro sermonum dierum regum israel? Dormiuitque hie
roboam cum patribus suis regibus israel: et regnauit za
charias filius eius pro eo. XV

Anno vicesimoseptimo hieroboam regis
israel regnauit azarias filius amasie regis
iuda. Sedecim annorum erat cum regnare ce
pisset: et quinquagintaduobus annis regnauit in hie
rusalem. Nomen matris eius iecelia de hierusalem. Fecit
que quod erat placitum coram domino: iuxta omnia que fecit
amasias pater eius: verumtamen excelsa non est demoli
tus. Adhuc populus sacrificabat et adolebat incensum
in excelsis. Percussit autem dominus regem et fuit lepro
sus vsque in diem mortis sue: et habitabat in domo li
bera seorsum. Ioathan vero filius regis guberna
bat palatium: et iudicabat populum terre. Reliqua autem
sermonum azarie et vniuersa que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro verborum dierum regum iuda? Et dormiuit
azarias cum patribus suis: sepelieruntque eum cum maio
ribus suis in ciuitate dauid: et regnauit ioathan fi
lius eius pro eo. Anno tricesimooctauo azarie re
gis iude regnauit zacharias filius hieroboam
super israel in samaria sex mensibus: et fecit quod malum
est coram domino sicut fecerant patres eius. Non recessit
a peccatis hieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel.
Coniurauit autem contra eum sellum filius iabes percus
sitque eum palam et interfecit: regnauitque pro eo. Re
liqua autem verborum zacharie: nonne hec scripta sunt in
libro sermonum dierum regum israel? Iste est sermo domini
quem locutus est ad iehu dicens: Filij tui vsque ad
quartam generationem sedebunt de te super thronum israel.
Factumque est ita. Sellum filius iabes regnauit trice
simonono anno azarie regis iude. Regnauit autem
vno mense in samaria. Et ascendit manahem filius
gaddi de thersa: venitque samariam: et percussit sellum
filium iabes in samaria et interfecit eum: regnauitque
pro eo. Reliqua autem verborum sellum et coniuratio eius per
quam tetendit insidias: nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum israel? Tunc percussit manahen

thapsam ⁊ oēs q erant in ea: et terminos eius de
thersa. Noluerant eni aprire ei. Et interfecit oēs
pregnātes eius: ⁊ scidit eas. Anno tricesimono
no azarie regis iude regnauit manahē filiꝰ gad
di sup isrl' decez ānis in samaria: fecitqꝫ qḋ erat
malū corā dño. Nō recessit a pctis hieroboam
filij nabath q peccare fecit isrl': Cūctis diebꝰ eiꝰ
Ueniebat phul rex assyrioꝝ in thersa: ⁊ dabat
manahē phul mille talenta argenti: vt eēt ei in
auxiliū ⁊ firmaret regnū eiꝰ. Indixitqꝫ manahē
argentuz sup isrl' cūctis potentibus ⁊ diuitibus
vt daret regi assyrioꝝ: quinquaginta siclos argēti
p singulos. Reuersusqꝫ est rex assyrioꝝ: ⁊ non ē
moratus in thersa. Reliq̄ aūt ꝭmonū manahē
⁊ vniuersa que fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro
ꝭmonum dieꝝ regum isrl'? Et dormiuit manahē
cuz pr̄ibus suis. Regnauitqꝫ phaceia filius eiꝰ
pro eo. Anno qnq̄gesimo azarie regis iude re
gnauit phaceia filius manahen sup isrl' in sama
ria biennio: fecit qḋ erat malū corā dño. Nō re
cessit a pctis hieroboā filij nabath: q peccare fe
cit isrl'. Cōiurauit aūt aduersus eū phacee filius
romelie dux eius: ⁊ pcussit eū in samaria i turre
domus regie iux̄ argob ⁊ iux̄ ariph ⁊ cuz eo qn
quaginta viros de filijs galaaditaꝝ ⁊ interfecit
eum. Regnauitqꝫ ꝓ eo. Reliqua aūt ꝭmonuz
phacee ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne h̄ scripta sunt i
libro ꝭmonum dieꝝ regum isrl'? Anno qnq̄gesi
mo secundo azarie regis iude: regnauit phacee
filius romelie sup isrl' in samaria viginti annis
⁊ fecit qḋ erat malū coram dño. Non recessit a
pctis hieroboā filij nabath: q peccare fecit isrl'.
In diebꝰ phacee regis isrl' venit theglatphalas
sar rex assur: ⁊ cepit ahion: ⁊ abel domum maa
cha ⁊ ianoe ⁊ cedes ⁊ asor: ⁊ galaad ⁊ galileā: et
vniuersam trā neptalim: ⁊ transtulit eos i assyri
os. Cōiurauit aūt ⁊ tetendit insidias osee filius
hela ꝯtra phacee filium romelie: ⁊ pcussit eum
⁊ interfecit: regnauitqꝫ ꝓ eo vicesimo anno ioa
than filij ozie. Reliqua aūt ꝭmonum phacee ⁊
vniuersa que fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro
ꝭmonū dieꝝ regū isrl'? Anno secūdo phacee filij
romelie regis isrl' regnauit ioathā filius ozie re
gis iuda. Uigintiqnqꝫ ānoꝝ erat cum regnare
cepisset: ⁊ sedecim ānis regnauit in hierusalem.
Nomē mr̄is eius hierusa: filia zadoch. Fecit qḋ
erat placitum corā dño. Iux̄ oīa q̄ fecit ozias pr̄
suus opatus est: verūtñ excelsa nō abstulit. Ad
huc ppl's imolabat ⁊ adolebat incensum i excel
sis. Ipse edificauit portā domus dñi sublimissi
mam. Reliq̄ aūt ꝭmonū ioathan ⁊ vniuersa q̄
fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro ꝟboꝝ dierum
regū iuda? In diebus illis cepit dñs mittē i iudā
razin regē syrie: ⁊ phacee filiū romelie. Et dormi
uit ioathan cū pr̄ibus suis: sepultusqꝫ est cū eis
in ciuitate dauid patris sui: ⁊ regnauit achas fi
lius eius pro eo.

XVI

Anno decimoseptimo phacee filij rome
lie: regnauit achas filius ioathan regis
iuda. Uiginti ānoꝝ erat achas cū regna
re cepisset: ⁊ sedecim ānis regnauit in hierusalē.
Nō fecit qḋ erat placitū in ꝯspectu dñi dei sui si
cut dauid pr̄ eius: sed ambulauit in via regum
isrl'. Insup ⁊ filiū suū ꝯsecrauit transferēs p ignē
ꝭm idola gentiū q̄ dissipauit dñs corā filijs isrl'.
Immolabat q̄ꝫ victimas ⁊ adolebat incensum
in excelsis ⁊ in collibus: ⁊ sub oī ligno frondoso
Tunc ascēdit rasin rex syrie et phacee filiꝰ rome
lie rex isrl' ad ꝓliandū in hierl'm. Cūqꝫ obsiderēt
achas nō valuerūt supare eū. In tpe illo restitu
it rasin rex syrie haylam syrie: ⁊ eiecit iudeos de
hayla. Et idumei ⁊ syri venerūt in haylam ⁊ ha
bitauerūt ibi vsqꝫ in diē hanc. Misit aūt achas
nuncios ad theglatphalassar regē assyrioꝝ di
cens: Seruus tuꝰ ⁊ filius tuus ego sum: Ascēde
⁊ saluū me fac de manu regis syrie ⁊ de manu re
gis isrl' q cōsurrexerūt aduersum me. Et cū colle
gisset argentū ⁊ auꝝ qḋ inueniri potuit in domo
dñi: ⁊ in thesauris regis misit regi assyrioꝝ mu
nera: q ⁊ acqeuit voluntati eius. Ascēdit autez
rex assyrioꝝ in damascū: ⁊ vastauit eam: ⁊ tran
stulit habitatores eius cyrenen: rasin aūt interfe
cit. Perrexitqꝫ rex achas in occursum theglat
phalassar regi assyrioꝝ in damascū. Cūqꝫ vidis
set altare damasci misit rex achas ad vriā sacer
dotē exemplar eius ⁊ silitudinē iux̄ oē opus eiꝰ
Extruxitqꝫ vrias sacerdos altare. Iux̄ oīa q̄ pre
ceperat rex achas de damasco: ita fecit sacerdos
vrias donec veniret rex achas de damasco. Cū
qꝫ venisset rex de damasco vidit altare et vene
ratꝰ est illud: ascēditqꝫ ⁊ imolauit holocausta ⁊
sacrificiū suū: ⁊ libauit libamia ⁊ fudit sanguinē
pacificoꝝ q̄ obtulerat sup altare. Porro altare
ereū qḋ erat corā dño transtulit de facie templi
⁊ de loco altaris ⁊ de loco tēpli dñi: posuitqꝫ illḋ
ex latere altaris ad aqlonē. Precepit quoqꝫ rex
achas vrie sacerdoti dicens: Sup altare maius
offer holocaustū matutinū: ⁊ sacrificiuz vesperti
nū ⁊ holocaustū regis ⁊ sacrificiū eiꝰ: ⁊ holocau
stū vniuersi ppli tre ⁊ sacrificia eoꝝ et libamina
eoꝝ: ⁊ oēm sanguinē holocausti ⁊ vniuersuz san
guinē victime super illud effundes. Altare ꝟo
ereū erit paratū ad voluntatē meā. Fecit igitur
vrias sacerdos iux̄ oīa q̄ ꝓcepat rex achas. Tu
lit aūt rex achas celatas bases ⁊ luterem q erāt
desup: ⁊ mare deposuit de bobus ereis q sustē
tabāt illud ⁊ posuit sup pauimētū stratū lapide
Musach q̊ꝫ sabbati qḋ edificauerat i templo et
ingressum regis exterius ꝯuertit in tēpluz dñi:
ꝓpt' regē assyrioꝝ. Reliq̄ aūt ꝟboꝝ achas et
oīa q̄ fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro ꝭmonum
dieꝝ regum iuda? Dormiuitqꝫ achas cuz patri

bus suis: ⁊ sepultus est cuȝ eis in ciuitate dauid ⁊ regnauit ezechias filius eius pro eo. XVII

Anno duodecio achas regis iuda regnauit osee filius hela in samaria super isrl' nouem annis: fecitq; malū corā dño: sȝ non sicut reges isrl' q añ eum fuerūt. Cōtra hūc ascēdit salmanasar rex assyrioꝝ: ⁊ factus ē ei osee seruꝰ: reddebatq; illi tributa. Cūq; deprehēdisset rex assyrioꝝ osee ꝙ rebellare nitens misisset nūcios ad Sua regē egypti: ne prestaret tributa regi assyrioꝝ: sicut singulis ānis solitus erat: obsedit eū: ⁊ vinctuȝ misit in carcerē: puagatusq; est ōēm trā: ⁊ ascendēs samariā obsedit eaȝ tribus annis. Anno aūt nono osee cepit rex assyrioruȝ samariā: ⁊ trāstulit isrl' in assyrios: posuitq; eos in haylā ⁊ in abor iuxᵃ fluuiū gozan i ciuitatibus medoꝝ. Factū est enim cū peccassent filij isrl' dño deo suo q eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti: coluerūt deos alienos ⁊ ambulauerūt iuxᵃ ritum gentiū q̄s ꝯsumpserat dñs in ꝯspectu filioꝝ isrl' ⁊ regū isrl: q̄a silr fecerant. Et irritauerūt filij isrl' ṽbis non rectis dñz deuȝ suū: ⁊ edificauerūt sibi excelsa in cūctis vrbibus suis a turre custodū vsq; ad ciuitatē munitā. Feceruntq; sibi statuas ⁊ lucos in oi colle sublimi: ⁊ subter oīe lignū nemorosum: ⁊ adolebant ibi incensum sup aras in morē gentium q̄s transtulerat dñs a facie eoꝝ. Feceruntq; ṽba pessima irritantes dñm: ⁊ coluerūt imundicias de qbus p̄cepit eis dñs ne facerent ṽbum hoc. Et testificatus est dñs in isrl' ⁊ in iuda p manum oīuȝ pphaꝝ ⁊ videntiū dicēs: Reuertimi a vijs vr̄is pessimis: ⁊ custodite p̄cepta mea ⁊ cerimonias: iuxᵃ oēm legē quā p̄cepi pr̄ibꝰ vr̄is: ⁊ sicut misi ad vos in manu suoꝝ meoꝝ pphaꝝ. Qui non audierūt: sed indurauerūt ceruicē suaȝ iuxᵃ ceruicē patꝝ suoꝝ q noluerunt obedire dño deo suo. Et abiecerunt legitima eius: ⁊ pactū qđ pepigit cū pr̄ibus eoꝝ ⁊ testificationes qbus cōtestatus ē eos: secutiq; sunt vanitates ⁊ vane egerunt ⁊ secuti sunt gentes q̄ erant p circuitū eoꝝ: sup qbus p̄cepat dñs eis vt non facerēt sicut et ille faciebāt. Et dereliquerūt oīa p̄cepta dñi dei sui: feceruntq; sibi cōflatiles duos vitulos ⁊ lucos: ⁊ adorauerūt vniuersaȝ militiā celi. Seruieruntq; baal: ⁊ ꝯsecrauerūt filios suos ⁊ filias suas p ignē. Et diuinationi inseruiebāt ⁊ augurijs ⁊ tradiderunt se vt facerent malū corā dño: ⁊ irritarent eū. Iratusq; est dñs vehemēter isrli: et abstulit eos a ꝯspectu suo: ⁊ ñ remāsit nisi tribꝰ iuda tm̄modo. Sed nec ip̄e iuda custodiuit mādata dñi dei sui: verūtñ ambulauit in erroribꝰ isrl: quos opatus fuerat. Proiecitq; dñs omne semē isrl: ⁊ afflixit eos ⁊ tradidit eos in manu diripientiū: donec ꝓijceret eos a facie sua: ex eo iā tp̄e quo scissus est isrl' a domo dauid: ⁊ ꝯstituerūt sibi regem hieroboā filium nabath. Separauit enīȝ hieroboā isrl' a dño: ⁊ peccare eos fecit peccatū magnū. Et ambulauerūt filij isrl' in vniuersis pctis hieroboā que fecerat: ⁊ non recesserūt ab eis vsqueq̊ dñs auferret isrl' a facie sua: sicut locutus fuerat in manu oīuȝ suoꝝ suoꝝ pphaꝝ. Translatusq; est isrl' de trā sua in assyrios vsq; in diem hāc. Adduxit aūt rex assyrioꝝ viros de babylone ⁊ de cutha ⁊ de ahaiath: ⁊ de emath: ⁊ de sepharuaim: ⁊ collocauit eos in ciuitatibus samarie ꝓ filijs isrl'. Qui possederūt samariam ⁊ hītauerunt in vrbibus eius. Cumq; ibi hītare cepissent non timebāt dñm: ⁊ imisit eis dñs leones q interficiebāt eos. Nunciatūq; est regi assyrioꝝ ⁊ dictū: Gentes quas transtulisti ⁊ habitare fecisti i ciuitatibꝰ samarie ignorāt legitima dei terre: ⁊ imisit in eos dñs leones ⁊ ecce interficiūt eos: eo ꝙ ignorēt ritū dei tre. Precepit aūt rex assyrioꝝ dicens: Ducite illuc vnū de sacerdotibꝰ q̄s inde captiuos adduxistis: vt vadat ⁊ habitet cū eis: ⁊ doceat eos legitima dei tre. Igit̄ cum venisset vnꝰ de sacerdotibꝰ his qui captiui ducti fuerāt de samaria: hītauit in bethel ⁊ docebat eos quō colerēt dñm. Et vnaq̄q; gēs fabricata ē deuȝ suū. Posuerūtq; eos i phanis excelsis q̄ fecerant samarite gens ⁊ gēs i vrbibus suis: in qbꝰ hītabāt. Viri eni babylonij fecerūt sochoth benoth: viri aūt cuthein fecerūt nergel: et viri de emath fecerūt asima. Porro euei fecerūt nabaā et tharthan. Hi aūt q erāt de sepharuaim ꝯburebāt filios suos igni adramelech ⁊ anamelech dijs sepharuaim: ⁊ nihilominꝰ colebant dñm. Fecerūt aūt sibi de nouissimis sacerdotes excelsoꝝ: ⁊ ponebant eos in phanis sublimibꝰ. Et cū dñm colerent: dijs q̄z suis seruiebant iuxᵃ ꝯsuetudinem gentiuȝ de qbꝰ translati fuerant samariā. Vsq; in p̄ntem diē morem sequūt̄ antiquū. Nō timēt dñm: neq; custodiūt cerimonias eius atq; iudicia ⁊ legē ⁊ mādatuȝ qđ p̄cepat dñs filijs iacob quē cognominauit isrl: ⁊ percusserat cuȝ eis pactum: ⁊ mandauerat eis dicens: Nolite timere deos alienos et non adoretis eos neq; colatis eos ⁊ nō imoletis eis: sed dñm deum vr̄m qui eduxit vos de terra egypti i fortitudine magna ⁊ in brachio extento: ipsuȝ timete ⁊ illū adorate ⁊ ipsi imolate. Cerimonias q̄z ⁊ iudicia ⁊ legeȝ ⁊ mandatū qđ scripsit vobis custodite: vt faciatis cūctis diebus: et nō timeatis deos alienos. Et pactū qđ percussit vobiscuȝ nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dñm deū vestrum timete: ⁊ ip̄e eruet vos de manu oīuȝ inimicoꝝ vr̄oꝝ. Illi ṽo non audierūt: sed iuxᵃ ꝯsuetudinē suā p̄stinaȝ ppetrabant. Fuerūt igit̄ gentes iste timētes q̄dē dñm: sed nihilominꝰ ⁊ idolis suis seruientes. Nā filij eoꝝ ⁊ nepotes sicut fecerūt pr̄es sui: ita faciūt vsq; in p̄ntem diem. XVIII

Ezechias

Serpens aereus confractus ab Ezechia

Sennacherib Medorum rex

Superbe dictum Rapsacis

Anno tertio osee filij hela regis isrl' regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Uigintiqnqz ãnoꝝ erat cũ regnare cepisset: et vigintinouẽ ãnis regnauit in hierl'm. Nomen mřis eius abia filia zacharie. Fecitqz qđ erat bonum corã dño: iuxta oia que fecerat dauid p̃r eius. Ipse dissipauit excelsa: et cõtriuit statuas: et succidit lucos: cõfregitqz serpentẽ eneum quẽ fecerat moyses. Siqdem vsqz ad illud tp̃s filij isrl' adolebant ei incensũ. Uocauitqz nom̃ eius noehestã. Et in dño deo isrl' sperauit. Itaqz post eũ nõ fuit similis ei de cũctis regibus iuda: sed neqz in his q ante eũ fuerunt: et adhesit dño: et non recessit a vestigijs eius: fecitqz mãdata eius que p̃cepat dominus moysi: vñ et erat dñs cũ eo: et in cũctis ad que p̃cedebat sapient' se agebat. Rebellauit q̃z cõtra regẽ assyrioꝝ: et non seruiuit ei. Ipse p̃cussit philisteos vsqz ad gazam: et oẽs t'minos eoꝝ: et a turre custodũ: vsqz ad ciuitatẽ munitaꝫ. Anno quarto regis ezechie q erat annus septimus osee filij hela regis isrl': ascẽdit salmanasar rex assirioꝝ samariã: et oppugnauit eã et cepit. Nã p' ãnos tres ãno sexto ezechie idest nono ãno osee regis isrl': capta est samaria: et transtulit rex assyrioꝝ isrl' in assyrios: collocauitqz eos in hayla et i abor: fluuijs gozan in ciuitatibus medoꝝ: qa nõ audierunt vocẽ dñi dei sui: sed pretergressi st pactũ eius. Oia que p̃cepat moyses s'uus dñi ñ audierũt neqz fecerũt. Anno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyrioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nũcios ad regem assyrioꝝ i lachis dicẽs: Peccaui. Recede a me et om̃e qđ iposueris mihi ferã. Indixit itaqz rex assyrioꝝ ezechie regi iude trecẽta talenta argẽti et triginta talenta auri. Deditqz ezechias omne argentũ qđ reptũ fuerat in domo dñi: et i thesauris regis. In tp̃e illo cõfregit ezechias valuas tẽpli dñi et laminas auri quas ipse affixerat: et dedit eas regi assyrioꝝ. Misit aũt rex assyriorum tharthã et rapsaris et rapsacen de lachis ad regem ezechiam cũ manu valida hierl'm. Qui cũ ascẽdissent venerũt hierl'm et steterunt iux̃ aq̃ductũ piscine sup̃ioris que est in via agri fullonis: vocauerũtqz regẽ. Egressus est aũt ad eos eliachim filius helchie p̃positus domus et sobna scriba et ioahe fili' asaaph a cõmẽtarijs: dixitqz ad eos rapsaces. Loq̃mi ezechie. Hec dicit rex magn' rex assyrioꝝ. Que ẽ ista fiducia qua niteris? Forsitan inisti cõsiliũ: vt p̃pares te ad p̃liũ. In q̃ confidis vt audeas rebellare. An speras in baculo harũdineo atqz cõfracto egypto. Sup quẽ si icumbuerit hõ cõminutus ingrediet' manũ eius: et p̃forabit eã. Sic est pharao rex egypti: oibus qui confidunt in se. Qđ si dixeritis mihi: in dño deo nr̃o hẽmus fiduciaꝫ: nõne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria: et p̃cepit iude et hierl'z añ altare h̃ adorabitis in hierl'm? Nunc igit' trãsite ad dñm meũ regẽ assyrioꝝ: et dabo vob' duo milia equoꝝ: et videte an hẽe valeatis ascẽsores eoꝝ. Et q̃uo poteritis resistere añ vnam satrapã de s'uis dñi mei minimis? An fiduciã habes in egypto p̃pter currus et eq̃tes? Nũqd sine dñi voluntate ascẽdit ad locũ istũ vt demolirer eũ? Dominus dixit mihi: Ascẽde ad t'raꝫ hanc: et demolire eam. Dixerunt aũt eliachim filius helchie et sobna scriba et ioahe rapsaci. Precamur vt loq̃ris nobis s'uis tuis syriace: siqdem intelligimus hanc liguã: et nõ loq̃ris nobis iudaice audiente pp̃lo q ẽ sup muꝝ. Rñditqz eis rapsaces dicẽs: Nũqd ad dñm tuum et ad te misit me dñs me' vt loquarer s'mones hos: et nõ potius ad viros q sedent sup muꝝ vt comedãt stercora sua: et bibant vrinã suã vobiscũ? Stetit itaqz rapsaces et exclamauit voce magna iudaice et ait: Audite v'ba regis magni: regis assyrioꝝ. Hec dicit rex: Nõ vos seducat ezechias. Nõ eñi poterit eruere vos de manu mea: neqz fiduciaꝫ vob' tribuat sup dñm dicẽs: Eruens liberabit nos dñs: et nõ tradetur ciuitas h̃ in manu regis assyrioꝝ. Nolite audire ezechiã. Hec enim dicit rex assyrioꝝ: Facite mecũ qđ vobis est vtile: et egredimini ad me. Et comedet vnusq̃sqz de vinea sua: et de ficu sua: et bibetis aq̃s de cisternis v̾is: donec veniã et transferã vos in terrã que similis est t're v̾e: i t'rã fructiferam et fertilẽ vini: t'rã panis et vinearuꝫ: t'ram oliuaꝝ et olei ac mellis: et viuetis et nõ moriemini. Nolite audire ezechiã q vos decipit dicens: Dñs liberabit nos. Nũqd liberauerũt dij gentiuꝫ terrã suam de manu regis assyriorum? Ubi est deus emath et arphat? Ubi est deus sepharuaim ana et aua? Nunquid liberauerunt samariã de manu mea? Qui nã illi sunt i vniuersis dijs t'raꝝ q eruerũt regionẽ suã de mãu mea vt possit eruere dñs hierl'm de mãu mea? Tacuit itaqz pp̃l's et nõ rñdit ei q̃cq̃ꝫ. Siqdẽ p̃ceptuꝫ regis acceperant: vt nõ rñderent ei. Ueniqz eliachim filius helchie p̃posit' dom' et sobna scriba et ioahe filius asaph a cõmẽtarijs ad ezechiam scissis vestib': et nũciauerũt ei v'ba rapsacis. XIX

Que cũ audisset ezechias rex scidit vestimẽta sua: et opertus est sacco: ingressusqz ẽ domũ dñi: et misit eliachim p̃positũ domus et sobnã scribã: et senes de sacerdotibus op'tos saccis ad esaiã p̃phaꝫ filiũ amos. Qui dixerunt: Hec dicit ezechias: Dies tribulatõis et increpatiõis et blasphemie dies iste. Uenerũt filij vsqz ad p̃tuꝫ: et vires ñ hꝫ parturiẽs. Si forte audiat dominus de' tu' vniuersa v'ba rapsacis quẽ misit rex assyrioꝝ dñs su' vt exprobraret deũ viuẽteꝫ et argueret v'bis q̃ audiuit dñs deus tuus: et fac orõneꝫ p̃ reliq̃js q̃ reperte sunt. Uenerũt ẽ s'ui re

gis ezechie ad esaiã. Dixitqꝫ eis esaias: Hec di
cetis dño vro. Hec dicit dñs. Noli timẽ a facie
ſmonũ q̃s audiſti qbus blaſphemauerũt pueri
regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego immittam ei ſpm̃ et
audiet nũciũ: ⁊ reuertetᷓ in terrã ſuã: ⁊ deiciam
eũ gladio in ťra ſua. Reuerſus eſt ẜ rapſaces ⁊
inuenit regẽ aſſyrioꝝ expugnantẽ lobnã. Audie
rat. n. ꝙ receſſiſſet de lachis. Cumqꝫ audiſſet de
tharacha rege ethiopie dicẽtes: ecce egreſſus ẽ
vt pugnet aduerſum te: ⁊ iret cõtra eũ: miſit nũ
cios ad ezechiã dicens: Hec dicite ezechie regi
iuda. Non te ſeducat deus tuus i q̃ hẽs fiduciã
neqꝫ dicas: Non tradetᷓ hierlm in manus regis
aſſyrioꝝ. Tu eni ipſe audiſti q̃ fecerunt reges aſ
ſyrioꝝ vniuerſis ťris: quo vaſtauerũt eas. Nũ
ẜ ſolus poteris liberari? Nũqd liberauerunt dij
gẽtiũ ſinglos q̃s vaſtauerũt pꝛẽs mei gozan vꝫ
⁊ aran ⁊ reſeph ⁊ filios eden qui erãt i thelaſſar?
Ubi ẽ rex emath et rex arphat ⁊ rex ciuitatis ſe
pharuaim ana ⁊ aua? Itaqꝫ cũ accepiſſet ezechi
as lr̃as de manu nuncioꝝ ⁊ legiſſet eas: aſcẽdit
in domũ dñi ⁊ expandit eas coram dño ⁊ orauit
in cõſpectu eius dicẽs: Dñe deus iſrˡ qui ſedes
ſup cherubin: tu es deus ſolus regũ oĩum terre
tu feciſti celũ ⁊ terrã. Inclina aurem tuã ⁊ audi.
Aperi dñe oculos tuos ⁊ vide: et audi oĩa ꝟba
ſennacherib: q̃ miſit vt exprobraret nobis deuꝫ
viuentem. Uere dñe diſſipauerũt reges aſſyrio
rum gentes ⁊ ťras oĩuꝫ: ⁊ miſerũt deos eorum i
ignẽ. Non eni erant dij: ſed opa manuũ hoĩum
ex ligno ⁊ lapide: ⁊ perdiderũt eos. Nũc igiᷓ do
mine deus nr̃ ſaluos nos fac de manu eoꝝ vt
ſciant oĩa regna terre: qꝛ tu es dñe deus ſolus.
Miſit aũt eſaias filius amos ad ezechiã dicẽs:
Hec dicit dñs deus iſrˡ. Que depcatus es me
ſup ſennacharib rege aſſyrioꝝ: audiui. Iſte eſt
ſermo quẽ locutuᷓ ẽ dñs de eo. Spreuit te ⁊ ſub
ſanauit te ꝟgo filia ſyon: poſt tergum tuũ caput
mouit filia hierlꝫ. Cui exprobraſti: ⁊ quem blaſ
phemaſti: Cõtra quẽ exaltaſti vocẽ tuã ⁊ eleua
ſti in excelſum oculos tuos? Cõtra ſanctum iſrˡ.
Per manũ ſuoꝝ tuoꝝ exprobraſti dño ⁊ dixiſti
In multitudine curruum meoꝝ aſcendi excelſa
montiũ in ſummitate libani: ⁊ ſuccidi ſublimeſ
cedros eius: ⁊ electas abietes illiꝰ. Et ingreſſus
ſum vſqꝫ ad terminos eius: ⁊ ſaltuꝫ carmeli eiꝰ
ego ſuccidi. Et bibi aquas alienas: ⁊ ſiccaui ve
ſtigijs pedum meoꝝ oĩes aquas clauſas. Nũ
qd non audiſti qd ab initio fecerim: Ex diebꝰ an
tiquis plaſmaui illud: ⁊ nunc adduxi. Erũtqꝫ i
ruinam colliũ cõpugnantiuꝫ ciuitates munite.
Et q ſedent in eis humiles manu. Cõtremuerũt
⁊ ꝯfuſi ſunt: facti ſunt velut fenum agri ⁊ virenſ
herba tectoꝝ: que areſacta ẽ anteq̃ꝫ veniret ad
maturitatem. Habitaculũ tuũ ⁊ egreſſum tuuꝫ
⁊ introitum tuũ ⁊ viam tuã ego preſciui: ⁊ furo
rem tuũ ꝯtra me. Inſaniſti in me: et ſupbia tua
aſcendit i aures meas. Ponam itaqꝫ circulum
in naribus tuis: ⁊ chamũ in labijs tuis: et redu
cam te in viam p quã veniſti. Tibi aũt ezechia
hoc erit ſignum: Comede hoc ãno q̃ reppereris
in ſecũdo aũt ãno que ſponte naſcunᷓ. Porro i
anno tertio ſeminate ⁊ metite: ⁊ plantate vieas
⁊ comedite fructus eaꝝ. Et qd̃cũqꝫ reliquuꝫ fue
rit de domo iuda mittet radicem deorſum: ⁊ fa
ciet fructum ſurſum. De hierlm qppe egredien
tur reliquie: ⁊ qd̃ ſaluetᷓ de mõte ſyon: Zelus do
mini exercituũ faciet h̃. Quãobrem h̃ dicit dñs
de rege aſſyrioꝝ: Non ingredietᷓ vrbeꝫ hãc nec
mittet in eam ſagittam: nec occupabit eã clypeꝰ
nec circũdabit eam munitio. Per viam q̃ vẽit
reuertetᷓ: ⁊ ciuitatem hanc nõ ingredietᷓ dicit do
minus: ꝓtegamqꝫ vrbẽ hanc ⁊ ſaluabo eã ꝓpᷓ
me ⁊ ꝓpᷓ dauid ſuum meũ. Factũ eſt igiᷓ i nocte
illa venit angelus dñi: ⁊ pcuſſit i caſtris aſſyrio
rum centũ octogintaqnqꝫ milia. Cũqꝫ diluculo
ſurrexiſſet vidit oĩa corpora mortuoꝝ: ⁊ recedẽſ
abijt. Et reuerſus eſt ſennacherib rex aſſyrioruꝫ
⁊ manſit in niniue. Cũqꝫ adoraret in templo neſ
rach deũ ſuum: adramelech ⁊ ſaraſar filij eius p
cuſſerunt eum gladio: fugerũtqꝫ in ťrã armenio
rum: ⁊ regnauit aſaraddon filius eiꝰ p eo. XX

In diebus illis egrotauit ezechias vſqꝫ
ad mortẽ: ⁊ venit ad eũ eſaias filiꝰ amoſ
prophetes: dixitqꝫ ei. Hec dicit dñs deꝰ
Precipe domui tue: Morieris eni tu ⁊ ñ viueſ.
Qui cõuertit faciem ſuã ad parietẽ: ⁊ orauit do
minũ dicens: Obſecro dñe: memẽto queſo q̃mo
ãbulauerim corã te in veritate ⁊ in corde pfecto
⁊ qd̃ placitum eſt coram te fecerim. Fleuit itaqꝫ
ezechias fletu magno. Et anteq̃ꝫ egrederetᷓ eſa
ias mediã pteꝫ atrij: factus eſt ſermo dñi ad eũ
dicens: Reuertẽ ⁊ dic ezechie duci populi mei.
Hec dicit dñs deus dauid pr̃is tui. Audiui ora
tionẽ tuaꝫ: ⁊ vidi lachrymã tuã: ⁊ ecce ſanaui te
Die tertio aſcẽdes templũ dñi: ⁊ addam diebuſ
tuis qndecim annos. Sed ⁊ d̃ manu regis aſſy
rioꝝ liberabo te ⁊ ciuitatem hanc: ⁊ ꝓtegã vrbẽ
iſtam ꝓpᷓ me ⁊ ꝓpᷓ dauid ſuũ meum. Dixitqꝫ
eſaias: Afferte maſſãꝫ ficoꝝ. Quã cũ attuliſſent
⁊ poſuiſſent ſup vlcus eius: curatus ẽ. Dixerat
aũt ezechias ad eſaiam. Qd̃ erit ſignuꝫ qꝛ dñs
me ſanabit: ⁊ qꝛ aſcenſurus ſum die tertia tẽplũ
dñi? Cui ait eſaiaſ. Hoc erit ſignũ a dño: ꝙ factu
rus ſit dñs ſmonẽ quẽ locutus eſt. Uis vt aſcẽ
dat vmbra decem lineis: aut vt reuertaᷓ totidẽ
gradibus? Et ait ezechias: Facile eſt vmbrã cre
ſcere decẽ lineis. Nec h̃ volo vt fiat: ſed vt reuer
taᷓ retrorſum deceꝫ gradibus. Inuocauit itaqꝫ
eſaias ꝓpħa dñꝫ: ⁊ reduxit vmbrã p lineas qbꝰ
iam deſcenderat in horologio achaꝫ retrorſum
deceꝫ gradibꝰ. In tempore illo miſit merodach

baladā filius baladā rex babylōiorū lrās et munera ad ezechiam. Audierat enim ꝙ egrotasset ezechias. Letatus ē aūt in aduentu eorū ezechias: ⁊ ostēdit eis domū aromatū ⁊ aurū ⁊ argentū ⁊ pigmenta varia: vngueta q̄z ⁊ domū vasorū suorū ⁊ oīa que habebat in thesauris suis. Nō fuit qḋ non mōstrasset eis ezechias i domo sua ⁊ in oī ptāte sua. Venit aūt esaias ꝓpha ad regē ezechiam dixitq̄z ei: Quid dixerūt viri isti: aut vnde venerūt ad te? Cui ait ezechias. De terra longinqua venerūt ad me de babylone. At ille r̄ndit: Quid viderunt in domo tua? Ait ezechias. Oīa quecūq̄z sunt in domo mea viderunt. Nihil est enī qḋ nō monstrauerim eis in thesauris meis. Dixit itaq̄z esaias ezechie: Audi ſmonem dn̄i: Ecce dies venient: ⁊ auferent̄ oīa q̄ sūt in domo tua: ⁊ que cōdiderunt pr̄es tui vsq̄z in diem hanc in babylonē. Non remanebit q̄cq̄z ait dn̄s. Sed ⁊ d̄ filiis tuis q egredient̄ ex te q̄s generabis tollent̄: ⁊ erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit ezechias ad esaiam: Bonus ſmo dn̄i quē locutus est. Sit tm̄ pax ⁊ veritas i diebus meis. Reliqua aūt ſmonum ezechie et oīs fortitudo eius ⁊ quō fecerit piscinā ⁊ aqueductū ⁊ introduxerit aq̄s in ciuitatem: nonne h̄ scripta sunt in libro ſmonum dierū regum iuda? Dormiuitq̄z ezechias cū pr̄ibus suis: ⁊ regnauit manasses filius eius pro eo. XXI

Duodecim ānorū erat manasses cū regnare cepisset: ⁊ quīquagintaq̄nq̄z annis regnauit in hierl'm. Nomen matris eius aphsiba. Fecitq̄z malū in ꝯspectu dn̄i: iuxta idola gentium q̄s deleuit dn̄s a facie filiorū isrl'. Conuersusq̄z est ⁊ edificauit excelsa que dissipauerat ezechias pr̄ eius: ⁊ erexit aras baal ⁊ fecit lucos sicut fecerat achab rex isrl': ⁊ adorauit oēm miliciam celi ⁊ coluit eam. Extruxitq̄z aras i domo dn̄i de qua dixit dn̄s: in hierl'm ponā nomē meū ⁊ extruxit altaria vniuerse milicie celi: in duobus atriis templi dn̄i. Et traduxit filiū suū ꝑ ignem: ⁊ ariolatus est ⁊ obseruauit auguria ⁊ fecit phitones: ⁊ aruspices multiplicauit: vt faceret malū corā dn̄o ⁊ irritaret eū. Posuitq̄z idolū luci quē fecerat in templo dn̄i: sup q̄ locutus ē dn̄s ad dauid ⁊ ad salomonē filium eius. In templo h̄ ⁊ in hierl'm quā elegi de cunctis tribubus isrl' ponā nomē meū in sempiternū: ⁊ vltra nō faciā cōmoueri pedem isrl' de t̄ra quā dedi pr̄ibus eorū si custodierint ope oīa que precepi eis: ⁊ vniuersam legem quā mādauit eis ſuus meus moyses. Illi v̄o nō audierūt: sed seducti sunt a manasse vt facerent malū sup gentes quas cōtriuit dn̄s a facie filiorū isrl'. Locutusq̄z est dn̄s i manu seruorū suorū ꝓphārū dicens: Quia fecit manasses rex iuda abominatiōes istas pessimas sup oīa que fecerūt amorrei ante eū: ⁊ peccare fecit etiā

iudam in immundiciis suis: ꝓpterea h̄ dicit dn̄s deus isrl': Ecce ego inducā mala sup hierl'm ⁊ iudam: vt q̄cūq̄z audierit tinniāt ambe aures eius. Et extendā sup hierl'm funiculū samarie ⁊ pōdus domus achab: ⁊ delebo hierl'm sicut deleri solēt tabule. Delens vertā: ⁊ ducā crebrius stilū sup faciem eius. Dimittā v̄o reliquias hereditatis mee ⁊ tradam eas i manus inimicorū eius: eruntq̄z in vastitatē ⁊ rapinā cūctis aduersariis suis eo ꝙ fecerint malū corā me ⁊ ꝑseuerauerūt irritantes me ex die qua egressi sunt pr̄es eorū de egypto vsq̄z ad hāc diē. Insup ⁊ sanguinē innoxium fudit manasses multū nimis donec impleret hierl'm vsq̄z ad os: absq̄z pctis suis quibus peccare fecit iudam vt faceret malū corā dn̄o. Reliqua aūt ſmonū manasse ⁊ vniuersa que fecit: et peccatū eius qḋ peccauit: nonne h̄ scripta sunt in libro ſmonū dierū regum iuda? Dormiuitq̄z manasses cū pr̄ibus suis: ⁊ sepultus est in horto domus sue: in horto ozā: ⁊ regnauit amon filius eius pro eo. Viginti duorū ānorū erat amon cū regnare cepisset: duobus q̄z annis regnauit in hierl'm. Nomē m̄ris eius messallemeth filia arus de iethaba. Fecitq̄z malū in ꝯspectu dn̄i sicut fecerat manasses pr̄ eius: ⁊ ambulauit in oī via ꝑ quā ambulauerat pr̄ eius: ſuiuitq̄z immundiciis quibus ſuiebat pr̄ eius ⁊ adorauit eas: ⁊ dereliq̄t dn̄m deum patrū suorū ⁊ nō ambulauit in via dn̄i. Teenderuntq̄z ei insidias ſui sui: ⁊ interfecerūt regē in domo sua. Percussit aūt pp̄ls t̄re oīes q coniurauerant ꝯtra regē amon: ⁊ ꝯstituerunt sibi regē iosiā filiū eius ꝓ eo. Reliq̄ aūt sermonum amon que fecit: nōne h̄ scripta sunt i libro ſmonū dierū regū iuda? Sepelieruntq̄z eū in sepulchro suo i horto ozā: ⁊ regnauit iosias filius eius pro eo.

Octo ānorū erat iosias cū regnare XXII cepisset: ⁊ triginta vno anno regnauit in hierl'm: Nomē m̄ris eius ydida filia phadaia de besechat. Fecitq̄z qḋ placitū erat coram dn̄o: ⁊ ambulauit ꝑ oēs vias dauid pr̄is sui. Nō declinauit ad dexterā siue ad sinistrā. Anno aūt octauodecimo regis iosie misit rex saphan filiū aslia filii mesullā scribā tēpli dn̄i dicēs ei: Vade ad helchiā sacerdotē magnū vt ꝯflet pecunia q̄ illata est in tēplum dn̄i: quā collegerūt ianitores tēpli a pp̄lo: detq̄z fabris ꝑ prepositos domus dn̄i. Qui ⁊ distribuant eā his q opant̄ in tēplo dn̄i ad instauranda sartatecta tēpli: lignariis videlz ⁊ cementariis: ⁊ his q interrupta ꝯponūt: ⁊ vt emātur ligna ⁊ lapides de lapicidinis ad instaurādū tēplū dn̄i. Verūtn̄ non supputet̄ eis argentū qḋ accipiūt: sed in ptāte hēant ⁊ in fide. Dixit autē helchias pontifex ad saphan scribā: Librū legis reppi in domo dn̄i. Deditq̄z helchias volumē saphan scribe: q et legit illud. Venit q̄z saphan scriba ad regē: ⁊ renunciauit ei qḋ p̄ceperat ⁊ ait:

Amon

Iosias filius amon

cōflauerūt hui tui pecuniā q̄ repta est in domo dn̄i: ⁊ dederūt vt distribuerēt fabris a p̄fectio opū tēpli dn̄i. Narrauit q̄z saphan scriba regi dicēs Libꝝ dedit mihi helchias sacerdos. Quē cum legisset saphā corā rege: ⁊ audisset rex v̄ba libri legis dn̄i: scidit vestimenta sua: ⁊ p̄cepit helchie sacerdoti et abichā filio saphan et achobor filio micha ⁊ saphan scribe ⁊ asaie huo regis dicens: Ite ⁊ ꝯsulite dn̄m sup me ⁊ sup pplō et sup omī iuda: de v̄bis voluminis istius qd̄ inuentū est. Magna enī ira dn̄i succensa ē ꝯtra nos: q2 n̄ audierunt pr̄es nr̄i v̄ba libri huius vt facerēt omne qd̄ scriptū ē nob. Ierūt itaq3 helchias sacerdos ⁊ abichā ⁊ achobor ⁊ saphan ⁊ asaia ad oldā ꝓphetē vxorē sellu3 filij theciue filij aras custodis vestiū q̄ hitabat in hierl'm in secūda: locutiq3 sūt ad eam. Et illa r̄ndit: Hec dicit dn̄s deus israel. Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dn̄s: Ecce ego adducā mala sup locū istū: ⁊ sup hitatores eius: oīa v̄ba legis q̄ legit rex iuda: q2 dereliquerūt me: et sacrificauerūt dijs alienis irritantes me in cūctis opib9 manuu3 suaꝝ. Et succendet indignatio mea in loco h̄ ⁊ nō extinguet. Regi aūt iuda q̄ misit vos vt ꝯsuleretis dn̄m: sic dicetis: Hec dicit dn̄s de9 isrl'. Pro eo q̄ audisti v̄ba voluminis ⁊ pterritū est cor tuū et humiliatus es corā dn̄o: audiens s̄monib9 ꝯtra locū istū ⁊ hitatores eius: q̄ videlicet fierent i stuporē ⁊ in maledictū: ⁊ scidisti vestimēta tua: ⁊ flesti coram me ⁊ ego audiui ait dn̄s: iccirco colligā te ad pr̄es tuos: ⁊ collegeris ad sepulchrum tuū in pace: vt nō videant oculi tui oīa mala q̄ introducturus sum sup locū istum. XXIII

Et renunciauerunt regi qd̄ dixerat. Qui misit: ⁊ ꝯgregati sunt ad cū oēs senes iuda ⁊ hierl'm. Ascenditq3 rex tēplū dn̄i: ⁊ oēs viri iuda: vniuersiq3 q̄ hitabant in hierl'm cū eo: sacerdotesq3 ⁊ ꝓphe ⁊ oīs pplus a paruo vsq3 ad magnū: legitq3 cunctis audientib9 oīa v̄ba libri federis q̄ inuent9 est i domo dn̄i. Stetitq3 rex sup gradū ⁊ fedus pcussit corā dn̄o: vt ambularent post dn̄m: ⁊ custodirent p̄cepta ei9 ⁊ testimonia ⁊ cerimonias i oī corde ⁊ i tota aīa: ⁊ suscitarent v̄ba federis huius q̄ scripta erant in libro illo. Acquieuitq3 pplō pacto. Et precepit rex helchie pontifici ⁊ sacerdotib9 secūdi ordinis ⁊ ianitoribus vt ꝓijcerent de tēplo dn̄i oīa vasa que facta fuerant baal ⁊ in loco ⁊ vniuerse milicie celi ⁊ ꝯbussit ea foris hierl'm i cōualle cedrō: ⁊ tulit puluerē eoꝝ i bethel. Et deleuit aruspices quos posuerāt reges iuda ad sacrificādū i excelsis p ciuitates iuda ⁊ in circuitu hierl'm: ⁊ eos q̄ adolebāt incensum baal ⁊ soli ⁊ lune ⁊ duodecī signis ⁊ oī militie celi. Et efferri fecit lucu3 de domo dn̄i foras hierl'm in cōualle cedron ⁊ cōbussit eū ibi ⁊ redegit in puluerē: ⁊ ꝓiecit sup sepulchra vulgi. Destruxit q̄z edículas effeminatoru3 que erant in domo dn̄i: ꝓ q̄bus mulieres texebant quasi domūculas luci. Cōgregauitq3 oēs sacerdotes de ciuitatib9 iuda: et cōtaminauit excelsa vbi sacrificabāt sacerdotes: de gabaa vsq3 bersabee. Et destruxit aras portaru3 in introitu ostij iosie p̄ncipis ciuitatis qd̄ erat ad sinistram porte ciuitatis. Verūtñ non ascendebāt sacerdotes excelsorū ad altare dn̄i in hierl'm: sed tm̄ comedebāt azyma in medio fratrū suoꝝ. Cōtaminauit q̄z tophet qd̄ est in conualle filij ennō: vt nemo cōsecraret filium suū aut filiā p ignē3 moloch. Abstulit q̄z equos q̄s dederant reges iuda soli in introitu tēpli dn̄i iuxᷓ exedrā nathamelech eunuchi q̄ erat in pharurim: currus aute3 solis ꝯbussit igni. Altaria q̄z que erāt sup tecta cenaculi achas que fecerāt reges iuda: ⁊ altaria que fecerat manasses i duob9 atrijs templi dn̄i destruxit rex: ⁊ cucurrit inde ⁊ dispersit cinerem eoꝝ in torrente cedron. Excelsa q̄z q̄ erant in hierusalē ad dexterā ptem montis offensionis que edificauerat salomō rex isrl' astaroth idolo sidonioꝝ ⁊ chamos offensiōi moab: ⁊ melchon abominationi filioꝝ āmon polluit rex: ⁊ cōtriuit statuas: ⁊ succidit lucos: repleuitq3 loca eoꝝ ossib9 mortuoꝝ. Insup ⁊ altare qd̄ erat in bethel et excelsum qd̄ fecerat hieroboā filius nabath q̄ peccare fecit isrl': ⁊ altare illud excelsu3 destruxit atq3 cōbussit ⁊ cōminuit in puluerē succenditq3 ēt lucū. Et cōuersus iosias vidit ibi sepulchra que erāt in monte: misitq3 ⁊ tulit ossa de sepulchris: ⁊ cōbussit ea sup altare: ⁊ polluit illud iuxᷓ v̄bu3 dn̄i qd̄ locutus est vir dei qui predixerat v̄ba h̄. Et ait: Quis est titulus ille quē video? R̄ndeūtq3 ei ciues vrbis illius: Sepulchrū est hoīs dei qui venit de iuda: ⁊ predixit v̄ba h̄ que fecisti super altare bethel. Et ait: Dimittite eum. Nemo cōmoueat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius cū ossibus ꝓphe qui venerat de samaria. Insup ⁊ omīa phana excelsoꝝ que erāt i ciuitatibus samarie que fecerāt reges isrl' ad irritādū dn̄m: abstulit iosias: ⁊ fecit eis s̄m oīa q̄ fecerat in bethel. Et occidit vniuersos sacerdotes excelsorū q̄ erāt ibi sup altaria: ⁊ cōbussit ossa humana sup ea. Reuersusq3 est hierl'm et precepit oī pplō dicēs: Facite phase dn̄o deo v̄ro: scd̄m qd̄ scriptum ē in libro federis huius. Nec enī factū est phase tale a diebus iudicū qui iudicauerunt isrl' ⁊ oīu3 dieꝝ regū isrl' ⁊ regū iuda: sicꝫ i octauo decio āno regis iosie fc̄3 ē phase istō dn̄o i hierl'3. Sz ⁊ phitōes ⁊ ariolos ⁊ figuras idoloꝝ ⁊ inmūdicias ⁊ abomīatōes q̄ fuerāt i t̄ra iuda ⁊ hierl'm abstulit iosias vt statueret v̄ba legis q̄ scripta sūt i libro quē iuenit helchias sacerdos i tēplo dn̄i. Silis illi n̄ fuit aū eū rex: q̄ reuerterēt ad dn̄m i oī corde suo ⁊ i tota aīa sua ⁊ vniu'sa v̄tute sua iuxᷓ

oēm legem moysi neq3 post eū surrexit silis illi. Uerūtñ non est auersus dñs ab ira furoris sui magni: quo iratus est furor eius ɔtra iudā ꝓpẗ irritationes qb⁹ ꝓuocauerat euz manasses. Dixit itaq3 dñs: Etiam iudā auferā a facie mea sicͣ abstuli isrł: ꝛ proyciam ciuitatē hanc quā elegi hierłm ꝛ domū de qua dixi: erit nomen meum ibi. Reliq̄ ꝟo ſmonū iosie ꝛ vniuersa que fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro ꝟboꝝ dieꝝ reguz iuda: In diebus eius ascendit pharao nechao rex egypti cōtra regem assyrioꝝ ad flumē eufraten Et abijt iosias rex iuda in occursum eius: ꝛ occisus est in mageddo cū vidisset eum. Et portauerunt eum ſui sui mortuū de mageddo ꝛ ꝑtulerūt in hierłm: ꝛ sepelierunt eū in sepulchro suo. Tulitq3 ppł's terre ioachas filiū iosie: ꝛ vnxerūt eū: ꝛ constituerunt eū regem ꝓ pr̄e suo. Uigintitriū annoꝝ erat ioachas cū regnare cepisset: ꝛ tribus mensibus regnauit in hierłz. Nomen mr̄is ei⁹ amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit maluz coram dño: iux̄ oīa que fecerant pr̄es eius. Uinxitq3 eum pharao nechao in rebblatha: que est in terra emath: ne regnaret in hierłm. Et imposuit mulctā terre centū talentis argenti: ꝛ talento auri. Regēq3 cōstituit pharao nechao heliachim filiū iosie ꝓ iosia pr̄e eius: vertitq3 nomen eius ioachim: porro ioachas tulit ꝛ duxit in egyptum. Argentū aūt ꝛ auruz dedit ioachim pharaoni cum indixisset terre ꝑ singulos vt ɔferret iux̄ preceptum pharaonis. Et vnūquēq3 iuxta vires suas exegit tam argētum q̄3 auꝝ de ppł'o terre: vt daret pharaoni nechao. Uigintiquinq3 annoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset: ꝛ vndecim ānis regnauit in hierłm. Nomen mr̄is eius zebida filia phadaia de ruma. Et fecit maluz coram dño: iux̄ oīa que fecerant pr̄es ei⁹. XXIIII

In dieb⁹ eius ascendit nabuchodonosor rex babylonis: ꝛ factus ē ei ioachim seruus trib⁹ ānis: ꝛ rursum rebellauit ɔtra eum. Immisitq3 ei dñs latrūculos chaldeoꝝ ꝛ latrūculos syrie ꝛ latrūculos moab ꝛ latrūcl'os filioꝝ amon: ꝛ imisit eos in iudā vt disperderent eū iux̄ ꝟbuz dñi qd̄ locutus fuerat ꝑ ſuos suos prophetas. Factū est aūt h̄ ꝑ ꝟbū dñi ɔtra iudaz vt auferret eū corā se ꝓpẗ pctā manasse vniuersa que fecit: ꝛ ꝓpẗ sanguinē inoxium quē effudit ꝛ impleuit hierłm cruore inocentiū: ꝛ ob hāc rē noluit deus ꝓpitiari. Reliq̄ aūt ſmonū ioachim ꝛ vniuersa que fecit: nōne h̄ scripta sunt in libro sermonū dieꝝ reguz iuda? Et dormiuit ioachim cū pr̄ib⁹ suis: ꝛ regnauit ioachim filius ei⁹ ꝓ eo. Et vltra non addidit rex egypti vt egrederetur de t̄ra sua. Tulerat eni rex babylonis a riuo egypti vsq3 ad fluuiū eufraten oīa que fuerāt regis egypti. Decē ꝛ octo ānoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset: ꝛ tribus mensib⁹ regnauit i hierłm. Nomē matris eius noestha filia helnathan de hierłm. Et fecit malū corā dño: iux̄ oīa q̄ fecerat pr̄ ei⁹. In t̄pe illo ascēderūt ſui nabuchodonosor regis babylonis in hierłm: ꝛ circūdata est vrbs munitionib⁹. Uenitq3 nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatē cum ſuis suis: vt oppugnarēt eam. Egressusq3 est ioachin rex iuda ad regē babylonis ipse ꝛ mr̄ eius ꝛ ſui eius et ꝑncipes eius ꝛ eunuchi eius: ꝛ suscepit eū rex babylonis ānno octauo regni sui. Et ꝓtulit inde oēs thesauros domus dñi ꝛ thesauros dom⁹ regie: ꝛ ɔcidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomon rex isrł' i templo dñi iux̄ ꝟbū dñi: ꝛ transtulit oēm hierłz ꝛ vniuersos ꝑncipes ꝛ oēs fortes exercit⁹ decez milia in captiuitatē ꝛ oēm artificem ꝛ inclusorē: nihilq3 relictuz est exceptis paupib⁹ ppł'i terre. Transtulit q3 ioachin in babylonē: ꝛ mr̄ez regis ꝛ vxores regis ꝛ eunuchos regis et iudices t̄re duxit in captiuitatem de hierłm in babylonez: ꝛ oēs viros robustos septē milia ꝛ artifices ꝛ inclusores mille oēs viros fortes ꝛ bellatores: duxitq3 eos rex babylonis captiuos in babylonē. Et constituit mathathiā patruū eius ꝓ eo: imposuitq3 nomē ei sedechiā. Uicesimū ꝛ ꝑmum ānuz etatis hēbat sedechias cū regnare cepisset: ꝛ vndecim ānis regnauit in hierłm. Nomen matris eius erat amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malū corā dño: iux̄ oīa que fecerat ioachim. Irascebaẗ eni dñs ɔtra hierłm ꝛ ɔtra iudaz: donec ꝓiceret eos a facie sua. Recessitq3 sedechias a rege babylonis. XXV

Factum est autez anno nono regni eius mense decimo: decima die mensis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse et oīs exercitus eius in hierłm et circūdederūt eā ꝛ extruxerūt i circuitu eius munitōes. Et clausa est ciuitas atq3 vallata vsq3 ad vndecimū ānū regis sedechie nona die mēsis. Preualuitq3 fames in ciuitate: nec erat panis ppł'o t̄re. Et interrupta est ciuitas: et oēs viri bellatores nocte fugerunt ꝑ viā porte que est inter duplicē muruz ad hortū regis. Porro chaldei obsidebāt in circuitu ciuitatem. Fugit itaq3 sedechias ꝑ viaz q̄ ducit ad campestria solitudinis. Et ꝑsecutus est exercitus chaldeoꝝ regē cōprehenditq3 eum in planitie hiericho: ꝛ oēs bellatores q̄ erant cum eo dispersi sunt ꝛ reliquerūt eū. Apprehensuz ḡ regem duxerūt ad regē babylonis i rebblatha: q̄ locutus est cū eo iudiciuz. Filios aūt sedechie occidit coraz eo: ꝛ oculos eius effodit: vinxitq3 eū catenis ꝛ adduxit in babylonē. Mense quinto septima die mensis ipse est ānus nonusdecim⁹ regis babylōis: venit nabuzardan ꝑnceps exercitus ſuus regis babylonis in hierłz ꝛ succēdit domū dñi ꝛ domū regis ꝛ domos hierłz oēmq3 domū cōbussit igni: ꝛ muros hierłm in circuitu

destruxit ois exercitus chaldeoꝝ q erat cuꝫ pͥn cipe militū. Reliquā aūt ppli ptez q̄ remāserat in ciuitate: ꝛ pfugas q transfugerant ad regem babylonis: ꝛ reliquū vulgus trāstulit nabuzar dan pͥnceps milicie: et de paupibus tre reliquit vinitores ꝛ agricolas: colūnas aūt ereas q̄ erāt in templo dñi ꝛ bases ꝛ mare ereū qđ erat i do mo dñi ꝯfregerūt chaldei: ꝛ trāstulerūt es oē in babylonē. Ollas q̄ꝫ ereas ꝛ trullas: ꝛ tridentes ꝛ cyphos ꝛ mortariola: ꝛ oīa vasa erea: in quib⁹ ministrabant: tulerūt: necnō ꝛ thuribula: ꝛ phia las. Que aurea aurea: ꝛ q̄ argentea argētea: tu lit pͥnceps milicie id est colūnas duas: mare vnū ꝛ bases quas fecerat rex salomon in templo dñi. Nō erat pondus eris: oīuꝫ vasoꝝ. Decē ꝛ octo cubitos altitudinis hēbat colūna vna ꝛ capitel lum ereū sup se altitudinis triū cubitoꝝ: ꝛ reti aculā ꝛ malogranata sup capitellū colūne: oīa erea. Silem ꝛ colūna secūda hēbat ornatuꝫ. Tu lit q̄ꝫ pͥnceps milicie saraiam sacerdotē pͥmum ꝛ sophoniam sacerdotē secundū ꝛ tres ianitores ꝛ de ciuitate eunuchū vnum q erat prefect⁹ sup bellatores viros: ꝛ qnqꝫ viros de his q steterāt corā rege: q̄s repperit in ciuitate: ꝛ sopher pͥnci pem exercitus q pbabat tyrones de ppl'o terre ꝛ sex viros e vulgo q inuenti fuerant i ciuitate. Quos tollens nabuzardan pͥnceps militiꝫ du xit ad regē babylonis in rebblatha: percussitqꝫ eos rex babylonis ꝛ interfecit eos in rebblatha in tra emath. Et translatus est iuda de terra sua. Ppl'o aūt q relictus erat i tra iuda quē dimise rat nabuchodonosor rex babylonis prefecit go doliam filiū aichan filij saphā. Qđ cū audissent oēs duces militū ipsi ꝛ viri q erāt cū eis videlꝫ q̄ cōstituisset rex babylonis godoliā venerunt ad godoliam i maspha hismael filius nathanie ꝛ iohānan fili⁹ caree ꝛ saraia filius thanameth netophatites: ꝛ iezonias filius maachati: ipsi et socij eoꝝ. Iurauitqꝫ godolias ipsis ꝛ socijs eoꝝ dicens: Nolite timere seruire chaldeis. Manete i terra ꝛ seruite regi babylonis: ꝛ bñ erit vobis. Factū est aūt in mense septimo venit hismael fili us nathanie filij elisama de semine regio ꝛ decē viri cū eo: pcusserūtqꝫ godoliam q ꝛ mortu⁹ est sed ꝛ iudeos ꝛ chaldeos q erant cū eo i maspha. Cōsurgensqꝫ ois ppl's a paruo vsqꝫ ad magnū ꝛ pͥncipes militū venerunt in egyptū: timentes chaldeos. Factū est ṽo in anno tricesimoseptimo transmigrationis ioachin regis iude: mēse duo decimo vicesima ꝛ septima die mensis: subleua uit euilmerodach rex babylonis āno q̄ regnare ceperat caput ioachin regis iuda de carcere ꝛ lo cutus est ei benigne. Et posuit thronū eius sup thronū regum q erant cū eo in babylone: ꝛ mu tauit vestes eius q̄s habuerat i carcere: ꝛ come debat panē semp in cōspectu eius cūctis diebus vite sue: ānonā q̄ꝫ ꝯstituit ei sine intermissione que ꝛ dabat ei a rege p singulos dies omnibus diebus vite sue.

Explicit secundus liber Malachim idest Regum quartus.

Incipit prefatio sancti Hieronymi in librum dabreiamin: q est paralipomenon: qđ nos dicē possumus ṽba dierum.

TAntus ac talis est liber iste vt absqꝫ illo si q̄s sciaꝫ scripturā rum sibi voluerit arrogare se metipsum irrideat p singula qppe noia iuncturasqꝫ ṽboꝝ ꝛ pretermisse in libris regum tegunt hystorie: et innumerabi les explicant euāgelij q̄ones. Sꝫ si septuaginta interpretū pura: ꝛ vt ab eis in grecū versa ē editio pmanēt supflue mi chromati epoꝝ scītissime atqꝫ doctis sime ipelleres vt hebrea tibi volumia latino ser mone transferrem. Qđ eni semel aures hoium occupauerat ꝛ nascētis ecclie roborauerat fidē: iustū erat etiā nřo silentio ꝯprobari. Nūc ṽo cū pro varietate regionū diuersa ferant exēplaria germana illa antiquaqꝫ trāslatio corrupta sit at qꝫ violata nři arbitrij putas: aut e plurib⁹ iudi care qd veꝝ sit: aut nouuꝫ opus in veteri opere cudere: illudentibusqꝫ iudeis: cornicū: vt dicit: oculos ꝯfigere. Alexandria ꝛ egypt⁹ i septuagi ta suis esichiū laudat autorē: ꝯstantinopolis vsqꝫ antiochiā luciani martyris exēplaria probat. Medie int̄ has prouincie palestinos codices le gūt: q̄s ab origene elaboratos eusebius ꝛ pam philus vulgauert. Totusqꝫ orb hac int̄ se trifaria varietate ꝯpugnat. Et certe origenes nō solum exēpla ꝯposuit q̄ttuor editionū e regiōe singula ṽba describēs: vt vnus dissentiēs statim ceteris int̄ se ꝯsentientib⁹ arguat: sed qđ maioris auda cie ē: in editiōe septuaginta theodotōis editōeꝫ miscuit: astericis designās q̄ minus fuerint: ꝛ ṽ gulis q̄ ex supfluo videbant apposita. Si igit̄ alijs licuit nō tenere qđ semel susceperant: ꝛ post septuaginta cellulas q̄ vulgo sine autore iactāt singulas cellulas aperuere: hocqꝫ in ecclesijs le git qđ septuaginta nescierūt: cur me nō suscipiāt latini mei q inuiolata editione veteri ita nouā cō didi: vt lab orē meū hebreis ꝛ qđ his maius est aplis autorib⁹ ꝯprobē. Scripsi nup libꝝ de opti mo gnē interptandi ostendēs illa d̄ euāgelio: ex egypto vocaui filiū meū: ꝛ qm̄ nazareus voca bit: ꝛ videbūt i quē ꝯpunxert: ꝛ illđ apli: q̄ ocu lus nō vidit nec auris audiuit ꝛ i cor hois non ascēdert q̄ pparauit de⁹ diligētib⁹ se: cetaqꝫ his

silia in hebreoꝝ libris inueniri. Certe apli ⁊ euã geliste: septuaginta interpretes nouerãt: ⁊ vnde eis h̃ que in septuaginta interpretibus nõ hñt? Christus dñs nr̃ vtriusqꝫ testam̃ti cõditor i euã gelio s̃m iohãnez: q credit inq̃t in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluẽt aque viue. Utiqꝫ scriptũ est qð saluator scriptũ eẽ testat. Ubi scriptũ est? Septuaginta ñ hñt: apocrypha nescit eccl̃ia. Ad hebreos igit reuertendum est: vñ ⁊ dñs loq̃tur: ⁊ discipuli exẽpla p̃sumũt. Hec pace veteꝝ loquor ⁊ obtrectatorib⁹ meis tantũ r̃ñdeo: q canino dente me rodũt: in publico detrahentes ⁊ legentes in angulis. i. accusatores ⁊ defensores: cũ in alijs p̃bent qð in me reprobant: q̃si v̄tus ⁊ vitiũ non in rebus sit: sed cum autore mutet. Ceteꝝ memini editionẽ septuaginta translatoꝝ olim de greco emẽdataz tribuisse me nr̃is: nec inimicũ debere estimari eoꝝ quos in cõuẽtu fratrũ semp edissero. Et qð nũc dabre iamin. i. v̄ba dieꝝ interp̃tatus sum: iccirco feci: vt inextricabiles moras ⁊ siluaz nominũ q̃ scriptoꝝ cõfusa sunt vitio: sensuũqꝫ barbariem ap̃t⁹ ⁊ p versuũ cola digererẽ: mihimetipsi ⁊ meis iux̃ ismeniũ canẽs: si aures surdi sunt ceteroꝝ.

Item alius p̃logus.

EUsebi⁹ hieronym⁹: dõmoni et rogatiano suis in christo iesu: salutẽ. Quõ grecorum hystorias magis itelligũt q athenas viderint: ⁊ tertium virgilij librũ a troade p leuchatẽ ⁊ a croceraunia ad siliciam: ⁊ inde ad ostia tyberis nauigauerint. Ita sc̃ãm scripturã lucidius intuebit q iudeã oculis cõtẽplatus est: ⁊ antiquarum vrbiũ memorias: locorũqꝫ vel eadẽ vocabula vel mutata cognouerit. Uñ ⁊ nobis cure fuit cũ eruditissimis hebreoꝝ hũc laborẽ subire: vt circuiremus p̃uinciã quã vniuerse christi eccl̃e sonant. Fateor eni mi dõmõ ⁊ rogatiane charissimi nunqꝫ me in diuinis voluminib⁹ p̃pijs viribus credidisse nec habuisse opinionẽ meaz: sed ea etiam de qb⁹ scire me arbitrabar iterrogare me solitum. Quãtomagis de his sup qbus anceps eram: Deniqꝫ cũ a me nuper lr̃is flagitasseis: vt nobis paralipomenon latino sermone transferrẽ de tyberiade legis quondã autorem qui apud hebreos admirationi habebat assumpsi: ⁊ cõtuli cũ eo a vertice: vt aiunt: vsqꝫ ad extremũ vnguẽ: ⁊ sic cõfirmatus ausus suz facere qð iubebatis. Libere eni vobis loquor. Ita. n. in grecis ⁊ latinis codicibus hic nominuz liber vitiosus est: vt nõ tam hebrea q̃z barbara q̃dã ⁊ sarmatica noĩa cõiecta arbitranduz sit. Nec h̃ septuaginta interp̃tibus q spũsancto pleni ea q̃ vera fuerunt transtulerãt: sed scriptorum culpe ascribendũ: dum de inemendatis inemendata scriptitãt ⁊ sepe tria noĩa subtractis e medio syllabis in vnum vocabulũ cogunt: vel e regione vnum nomẽ p̃pter latitudinẽ suam in duo vel tria vocabula diuidũt. Sed ⁊ ipse appellatiões non hoĩes vt pleriqꝫ estimãt: sed vrbes ⁊ regiones ⁊ saltus ⁊ p̃uincias sonant: ⁊ oblique sub ĩterpretatione ⁊ figura eoꝝ quedã narrant hystorie de qbus in regnoꝝ libro dicitur: Nõne ecce hec scripta sunt in libro v̄boꝝ dierum regum iuda? Que vtiqꝫ in nr̃is codicibus nõ hñtur. Hoc p̃mum sciendũ q apud hebreos paralipomenõ liber vnus sit: ⁊ apud illos vocatus dabreiamin id ẽ verba dieꝝ q p̃pt magnitudinez apud nos diuisus est. Deinde etiã illud attendendũ q frequenter noĩa non vocabula hoĩum: sed rerum: vt dixi: significantias sonant. Ad extremum q oĩs eruditio scripturaꝝ in h̃ cõtinet: ⁊ hystorie q̃ vel pretermisse sunt in suis locis vel p̃stricte leuiter: h̃ p quedã v̄boꝝ cõpendia explicẽt. Orationũ itaqꝫ v̄raꝝ adiutus auxilio misi librũ beniuolis placiturũ: tñ inuidis displicituꝝ eẽ non ambigo. Optima enim queqꝫ: vt ait Plinius: malunt contẽnere pleriqꝫ q̃z discere. Si quis in hac interp̃tatione voluerit aliqd reprehendere interroget hebreos: suã cõsciam recolat: videat ordinẽ textũqꝫ sermonis: ⁊ tunc nr̃o labori si potuerit d̃trahat. Ubicũqꝫ ḡ astericos. i. stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis d̃ hebreo additũ qð in latinis codicibus non h̃tur. Ubi v̄o obelus transuersa. s. virga p̃posita est: illic signat qd septuaginta interpretes addiderit vel ob decoris grãm vel ob spũssancti autoritatem lꝫ in hebreis voluminibus non legatur.

Explicit prefatio. Incipit p̃mus liber dabreiamin. i. paralipomenon. Caplm I

ADã seth enos caynã malaleel iareth enoch mathusalẽ lamech noe sem cham ⁊ iaphet. Filij iaphet: gomer magog madai ⁊ iauã thubal mosoch thiras. Porro filij gomer: ascenes et riphat ⁊ togorma. Filij aũt iauã: elisã ⁊ tharsis cethim ⁊ dodani. Filij chã: chus et mesrai phut et chanaã. Filij autez chus saba ⁊ euila sabatha ⁊ regma sabathacha. Porro filij regma: saba et dadan. Chus aũt genuit nemroth. Iste cepit eẽ potẽs i t̃ra. Mesraim v̄o genuit ludim et ananim ⁊ laabim ⁊ nepthuim: phethrusim q̃z ⁊ chasluim de qb⁹ egressi s̃t philistijꝫ ⁊ capthurim. Chanaã

vero genuit sidonem primogenitum suū: ethe ū
quoqȝ ⁊ iebuseum ⁊ amorreū ⁊ gergeseū eue
umqȝ ⁊ aracheū ⁊ azineū aradiū q̄ȝ ⁊ samareuz
⁊ matheum. Filij sem elam ⁊ assur ⁊ arfaxat lud
⁊ aran. Filij arā hus ⁊ hul ⁊ gether ⁊ mes. Arfa
xat āt genuit sale: q ⁊ ipse genuit heber. Porro
heber nati sunt duo filij nomen vni phalech q̄ i
diebus eius diuisa ē terra: ⁊ nomen fratris eius
iectan. Iectan aūt genuit elmodad ⁊ saleph ⁊ a
sormoth: ⁊ iare ac vrā q̄ȝ ⁊ vzal ⁊ decla: ebal eti
am ⁊ abimael ⁊ saba: necnō ⁊ ophir ⁊ euila ⁊ io
bab. Oēs isti sunt filij iectā. Sem arfaxat sale he
ber phalech ragau seruch nachor thare abraaz:
iste est abraam: filij autez abraaz ysaac ⁊ hisma
el. Et he generationes eorum. Primogenit⁹ his
maelis: nabaioth ⁊ cedar ⁊ abdehel ⁊ mabsam ⁊
masma ⁊ duma massa addad ⁊ thema iachur
naphis cedma. Hi sunt filij hismaelis. Filij autē
cethure concubine abraam quos genuit zamrā
iacsan madan madian iesboc ⁊ Sue. Porro filij
iecsan saba ⁊ dadan. Filij autem dadan asurim
lathusim ⁊ laomim. Filij autez madian epha et
epher ⁊ enoch ⁊ abida ⁊ eldaa. Omnes hij filij
cethure. Generauit autem abraam ysaac: cuius
fuerunt filij esau ⁊ israel: filij esau eliphas rahue
iehus telon chore: filij eliphas themā omar cep
phi gothan cenes chamna amalech: filij rahuel
naath zara samma meza: filij seir lothan sobal se
beon ana dison eser disan: filij lothan horri abo
himam. Soror autem lothan fuit thamna: filij
sobal alian ⁊ manaath ⁊ ebal sephi ⁊ onan: filij
sebeon ahaia ⁊ ana: filij ana dison: filij dison ha
maran ⁊ eseban ⁊ iethran ⁊ charran: filij eser ba
laan ⁊ zaban ⁊ iachan: filij disan hus ⁊ aran. Isti
sunt reges qui imparauerunt in terra edom an
teq̄ȝ esset rex super filios israel. Bale filius be
or: ⁊ nomen ciuitatis eius denaba. Mortuus ē
autem bale: ⁊ regnauit pro eo iobab filius sare d̄
bosra. Cumqȝ ⁊ iobab fuisset mortuus regnauit
pro eo husan de terra themanorum. Obijt quo
qȝ ⁊ husan: ⁊ regnauit pro eo adad filius badad
qui percussit madian in terra moab: ⁊ nomē ciui
tatis eius auith. Cumqȝ ⁊ adad fuisset mortuus
regnauit pro eo semla de masreca. Sed ⁊ semla
mortuus est ⁊ regnauit pro eo saul de rooboth
que iuxta amnez sita est: Mortuo quoqȝ saul re
gnauit pro eo balaana filius achobor. Sed et h
mortuus est ⁊ regnauit pro eo adad cuius vrbis
nomen fuit phau: ⁊ appellata est vxor ei⁹ mehe
tabel filia matred: filie mezaab. Adad autē mor
tuo duces pro regib⁹ in edom esse ceperūt. Dux
thāna: dux alua: dux iether: dux oolibama: dux
hela: dux phinon: dux cenes: dux themam: dux
mapsar: dux magdihel: dux hiram. Hi duces
edom. II

Filij autē israel: ruben symeon leui iuda
ysachar et zabulon: dan et ioseph beniamin ne
ptalim: gad ⁊ aser. Filij iuda heronan et sela.
Hi tres nati sunt de filia Sue chananitidis.
Fuit autem her primogenitus iuda malus co
ram domino: ⁊ occidit eum. Thamar autem nu
rus ei⁹ peperit ei phares ⁊ zara. Omnes ergo
filij iuda quinqȝ: filij autem phares esrom et ca
mul: filij quoqȝ zare zamri ⁊ ethan ⁊ eman chal
chal quoqȝ ⁊ daran simul quinqȝ: filij charmi:
achar qui turbauit israel: ⁊ peccauit i furtu ana
thematis: filij ethan azarias: filij autem esrom
qui nati sunt ei: ieramehel ⁊ ram ⁊ calubi: hic ē
caleph. Porro ram genuit aminadab: amina
dab autem genuit naason principem filiorū iu
da. Naason quoqȝ genuit salma de quo ortus
est boos. Boos vero genuit obed qui ⁊ ipse ge
nuit ysai. Ysai autem genuit primogenitum heli
ab: secundū aminadab: tertiuz symmaha: quar
tum nathanahel: quintum raddai: sextum asom
septimum dauid: quorū sorores fuerunt saruia
⁊ abigail: filij saruie abisai ioab ⁊ asahel tres. Abi
gail autem genuit amasa: cuius pater fuit iether
hismaelites. Caleph vero filius esrom: accepit
vxorem nomine azuba: de qua genuit hierioth
Fueruntqȝ filij eius iaser ⁊ sobab ⁊ ardon. Cūqȝ
mortua fuisset azuba: accepit vxorem caleph
ephrata: que peperit ei vr. Porro vr genuit vri
⁊ vri genuit beseleel. Post hec ingressus est es
rom ad filiam machir patris galaad: et accepit
eam cuȝ esset annorum sexaginta. Que peperit
ei segub. Sed ⁊ segub genuit iair ⁊ possedit vi
gintitres ciuitates in terra galaad. Cepitqȝ ies
sur ⁊ aram oppida iair: ⁊ canath ⁊ viculos eius
sexaginta ciuitatum. Omnes isti filij machir pa
tris galaad. Cum autem mortuus esset esrom:
ingressus est caleph ad ephrata. Habuit quoqȝ
esrom vxorem abia que peperit ei assur patrem
thecue: Nati sunt autem filij ierambel primoge
niti esrom ram p̄mogenitus eius: ⁊ buna ⁊ arā
⁊ asom ⁊ achia. Duxit quoqȝ vxorem alterā iera
mehel nomine athara que fuit mater onā. Sed
⁊ filij ram primogeniti ieramehel fuerūt moos
iamin ⁊ achar. Onam autem habuit filios se
mei ⁊ iadan. Filij autem semei nadab ⁊ abisur.
Nomen vero vxoris abisur abiahil: que peperit
ahobban ⁊ molid. Filij autem nadab fuerunt sa
led ⁊ apphaim. Mortuus est autem saled absqȝ
liberis. Filius vero apphaim iesi qui iesi genuit
sesan. Porro sesan genuit ahoiai: filij autez iad
dai fratris semei iether ⁊ ionathan. Sed ⁊ iether
mortuus est absqȝ liberis. Porro ionathan ge
nuit phalech ⁊ ziza. Isti fuerunt filij ieramehel
primogeniti esrom. Sesan autem non habuit fi
lios sed filias: et seruum egyptium nomie ierāa
Deditqȝ ei filiam suā vxorem q̄ pepit ei ethei.
Ethei autē genuit nathā: ⁊ nathā genuit zabad.

Zabad quoqꝫ genuit ophal: ⁊ ophal genuit obed.
Obed genuit iehu: iehu genuit azariā. Azarias
genuit helles: ⁊ helles genuit helasā. Helasā ge
nuit zizamoy: zizamoy genuit sellū. Sellū genu
it ithamian: ithamian aūt genuit elisama. Filij
āt caleph fratris ierameel: mesa primogenitus eius
ipse ē pr̄ ziph filij maresa patris hebron. Porro fi
lij hebron chore ⁊ taphua ⁊ recē ⁊ samma. Sam
ma āt genuit raā prēm iercaā: ⁊ recez genuit
semmei: filiꝰ semmei maon: ⁊ maon pr̄ bethsur.
Epha aūt cōcubina caleph peperit aran ⁊ musā
⁊ gezes. Porro aran genuit iezē. Filij iabaddai
regom ⁊ ioathā ⁊ gesan phalechet epha ⁊ saaph
Cōcubina caleph maacha peperit saber ⁊ thara
na. Genuit āt saaph pr̄ madmena. Sue patrem
machbena: ⁊ prēm gabaa. Filia vero caleph fu
it achsa. Hi erant filij caleph filij vr primogēiti ephra
ta: sobal pr̄ cariathiarim: salma pr̄ bethleē: ariph
pr̄ bethgader. Fuerūt aūt filij sobal patris caria
thiarim: q videbat dimidiū requietionū: ⁊ de co
gnatione cariathiarim: iethrei ⁊ saputhei: ⁊ sema
thei ⁊ maserei. Ex his egressi sunt saraite ⁊ esthaolite.
Filij salma patris bethleem ⁊ nethophati
corone domꝰ ioab ⁊ dimidium requietionis sarai.
Cognationes quoqꝫ scribarū hitantiū in iabes canē
tes atqꝫ resonantes: ⁊ in tabernaculis cōmoran
tes. Hi sunt cinei qui venerunt de calore patris
domus rechab. III

Dauid vero hos habuit filios qui ei nati sūt
in hebron: Primogenitū ammō ex achi
noe israelitide: sc̄m daniel de abigail car
melitide: tertiū absalon filiū maacha filie ptolo
mei regis iessur: quartū adoniā filiū agith: quin
tū saphatiam ex abithal: sextū iethraam de egla
vxore sua. Sex ergo nati sunt ei in hebrō vbi re
gnauit septē annis ⁊ sex mensibꝰ. Triginta autē
⁊ tribus annis regnauit in hierlm. Porro in hie
rusalē nati sunt ei filij: symmaa ⁊ sobab ⁊ nathā
⁊ salomon quattuor de bersabee: ⁊ filia amihel. Je
baar quoqꝫ ⁊ helisua ⁊ eliphaleth ⁊ noge ⁊ napheg
⁊ iaphie necnon elisama: ⁊ aliade ⁊ eliphaleg
nouē. Oēs hi filij dauid absqꝫ filijs cōcubinarū
habueruntqꝫ sororē thamar. Filius autē salomōis
roboam: cuiꝰ abia filius genuit asā. De hoc quoqꝫ
natus ē iosaphat pr̄ ioiā: q ioiā genuit oziā: ex quo
ortus ē ioas: ⁊ huius amasias filiꝰ genuit azari
am. Porro azarie filius ioathā procreauit achas
patrē ezechie: de quo natus ē manasses: sꝫ ⁊ ma
nasses genuit ammō prēm iosie. Filij aūt iosie fu
erūt primogenitꝰ iohānan: sc̄dus ioachi: tertius sede
chias: quartꝰ sellū. De ioachin natus ē iechoni
as ⁊ sedechias. Filij iechonie fuerūt: asir salathi
el melchirā phadaia seneser ⁊ iecemia sama ⁊ na
dabia. De phadaia orti sunt zorobabel ⁊ semei.
zorobabel genuit mosollam ananiā ⁊ salomith
sororē eorū asabam quoqꝫ ⁊ obol ⁊ barachiaz et

asadiā iosabeseth quinqꝫ. Filius āt ananie phal
tias pat hiesete: cuiꝰ filius raphaia. Huius quo
qꝫ filius arnan de quo natꝰ ē obdia: cuiꝰ filiꝰ fuit
sechenias. Filius secchenie: semeia cuius filij atꝰ
⁊ iectaal ⁊ baria ⁊ naaria ⁊ saphat ⁊ sesa sex nūe
ro. Filiꝰ naarie elioenai ⁊ ezechias ⁊ ezricā tres.
Filij eliōenai oduia ⁊ heliasub ⁊ pheleia ⁊ achub
⁊ iohānā ⁊ dolaia ⁊ anan septem. IIII

Filij iuda phares esrō ⁊ charmi ⁊ vr ⁊ so
bal. Rahaia vero filiꝰ subal genuit gaad: de
quo nati sunt ahumai ⁊ laad. He cognatiōes sarathi
Ista quoqꝫ stirps ethan iezrahel ⁊ iesema ⁊ iedebos
Nomē quoqꝫ sororis eorū asalephū. Phanuel autē
pr̄ gedor: ⁊ eser pater osa. Isti sunt filij vr primogeniti
ephrata patris bethleem. Assur vero patris thecue
erant due vxores alaa ⁊ naara: Peperit āt ei naa
ra ozam ⁊ epher ⁊ themā ⁊ aastari. Isti sūt filij
naara. Porro filij alaa sereth ysaar ⁊ ethnan.
Chus aūt genuit anob ⁊ soboba ⁊ cognationē
aharel filij arum. Fuit āt iabes inclytus p̄ fratribꝰ su
is: ⁊ mater eiꝰ vocauit nomē illius iabes dicens
quia pepi eū in dolore. Inuocauit vero iabes deū isra
el dicens. Si bn̄dicens benedixeris mihi ⁊ dila
taueris terminos meos: ⁊ fuerit manus tua me
cū: ⁊ feceris me a malicia nō opprimi. Et prestitit deꝰ
quod precatus ē. Caleph autē fr̄ Sua genuit machir
q fuit pr̄ esthon. Porro esthō genuit bethrapha
⁊ phesse ⁊ tehinna prēm vrbis naas: Hi sūt viri
recha. Filij aūt cenes othōiel ⁊ saraia. Porro fi
lij othoniel athat ⁊ maonathi. Maonathi genu
it ophra. Saraias aūt genuit ioab prēm vallis
artificū. Ibi quippe artifices erāt. Filij vero caleph
filij iephone hir ⁊ hela ⁊ nahec. Filij quoqꝫ hela
cenes: filij quoqꝫ ialel eziph ⁊ zipha thiria ⁊ as
rael. Et filij ezra iether ⁊ mereth ⁊ epher ⁊ iahalō
Genuitqꝫ mariā ⁊ sammai ⁊ iesba prēm esthāo
Vxor quoqꝫ eiꝰ iudaia peperit iareth prēm ge
dor ⁊ heber prēm zocho: ⁊ ichutiel prēm zanoa
Hi aūt filij bethie filie pharaonis quam accepit
mered: ⁊ filij vxoris odaie sororis nahau patris cei
la charmi ⁊ esthamo q fuit de machati. Filij quo
qꝫ symon ammon ⁊ rimma. Filius anan ethilō
⁊ filij iesi zoeth ⁊ benzoeth: filij sela filij iude her
pater lecha: ⁊ laada pater maresa: ⁊ cognatiōes
domꝰ operantium byssum in domo iuramenti: et
qui stare fecit solē: virique mendacij: ⁊ securus ⁊ in
cedens qui principes fuerūt in moab: ⁊ qui reuer
si sunt in lehē. Hec aūt verba vetera. Hi sunt figu
li habitantes in plātationibꝰ ⁊ in sepibꝰ apud re
gem in operibus eius: commoratiqꝫ sunt ibi. Fi
lij symeon namuel ⁊ iamin iarib zara saul. Sel
lum filius eius: mabsam filius eius: masma fili
us eius. filij masma: amuhel filius eius: zachur
filius eius: semmei filius eius. filij semmei sede
cim ⁊ filie sex. Fratres autem eius non habue
runt filios multos: vniuersa cognatio nō potuit

adequare summã filiorũ iuda. Habitauerunt autẽ in
bersabee ⁊ molada ⁊ hasarsual et in ballaa et in
asom ⁊ in tholad ⁊ in bathuel ⁊ in horma ⁊ in si
celech ⁊ in beth marchaboth ⁊ in asarsasusim ⁊ i
betherai ⁊ in saarim. He ciuitates eorũ vsqȝ ad
regẽ dauid: ville quoqȝ eorũ ethã ⁊ aenrãmon ⁊ tho
cen ⁊ asan ciuitates quinqȝ: ⁊ vniuersi viculi eorũ
per circuitũ ciuitatũ istarũ vsqȝ ad baal. Hec ẽ ha
bitatio eorũ: ⁊ sedium distributio. Mosobab quoqȝ
⁊ iemleth ⁊ iosa filius amasie ⁊ iohel iehu filius
iosabie filii saraie filii asihel ⁊ elioenai ⁊ iacoba ⁊
isuaia ⁊ asaia ⁊ adihel ⁊ isimihel ⁊ banaia: ziza
quoqȝ filius sephei: filii allõ: filii idaia: filii semri: filii
samaia. Isti sunt noiati principes in cognatiõibus
suis: ⁊ in domo affinitatũ suarũ multiplicati sũt
vehementer. Et profecti sunt vt ingrederent in ga
dor vsqȝ ad orientẽ vallis: ⁊ vt quererẽt pascua
gregibus suis. Inueneruntqȝ pascuas vberes et
valde bonas: ⁊ terrã latissimã ⁊ quietam ⁊ ferti
lem: in qua ante habitauerãt de stirpe cham. Hi ergo ve
nerunt quos supra descripsimus noiatim in diebus
ezechie regis iuda: ⁊ percusserunt tabernacula eo
rũ ⁊ habitatores qui inuenti fuerãt ibi: ⁊ deleuerunt
eos vsqȝ ad presentem diẽ: habitaueruntqȝ pro eis quoniam
vberrimas pascuas ibidẽ repperereunt. De filiis
quoqȝ symeon abierũt in montẽ seir viri quingenti: ha
bentes principes phaltiã ⁊ naariã ⁊ raphiã ⁊ ozi
hel filiũ iesi: ⁊ percusserũt reliquias que euadere potue
rant amalechitarũ ⁊ habitauerunt ibi pro eis vsqȝ
ad diem hanc.

V

Filii quoqȝ rubẽ primogeniti isrl: ipse quippe fuit pri
mogenitus eius: sed cũ violasset thorũ patris
sui: data sunt primogenita eius filiis ioseph
filii isrl: ⁊ non est ille reputatus in primogenitũ. Por
ro iudas qui erat fortissimus inter fratres suos: de stir
pe eius principes germinati sunt: primogenita autẽ
reputata sunt ioseph. Filii ergo ruben primogeniti isrl:
enoch ⁊ phallu: ⁊ esrom ⁊ charmi. Filii iohel: sa
maia filius eius: gog filius eius: semmei filius eius
micha filius eius: rechia filius eius: baal filius
eius: beera filius eius quẽ captiuum duxit the
glatphalassar rex assyriorũ: ⁊ fuit princeps in tribu
ruben. Fratres autẽ eius ⁊ vniuersa cognatio eius quando
numerabant per familias suas habuerũt principes
iehihel ⁊ zachariã. Porro bala filius azas filii
samma filii iohel: ipse habitauit in aroer vsqȝ ad
nebo ⁊ beelmeon. Cõtra orientalẽ quoqȝ plagã ha
bitauit vsqȝ ad introitũ heremi ⁊ fluuiũ eufratẽ.
Multũ quippe iumentorũ numerũ possidebant in
terra galaad. In diebus autẽ saul preliati sunt cõtra
agarenos ⁊ interfecerũt illos: habitaueruntqȝ pro
eis in tabernaculis eorũ in omni plaga que respicit ad
orientẽ galaad. Filii vero gad e regione eorũ habita
uerunt in terra basan vsqȝ selcha: iohel in capite
⁊ saphan secundus: ianai autẽ ⁊ saphat in basan.
Fratres vero eorũ secundum domos cognationum suarũ:
michael ⁊ mosollã ⁊ sebe ⁊ iori ⁊ iachã ⁊ zie ⁊ he
ber septẽ. Hi filii abiahil: filii vri: filii iara filii ga
laad filii michael: filii iesesi: filii ieddo: filii bus.
Fratres quoqȝ filii abdihel filii guni principes domus in fa
miliis suis: ⁊ habitauerũt in galaad ⁊ in basan ⁊ in
viculis eius: ⁊ in cũctis suburbanis saron vsqȝ
ad terminos. Omnes hi numerati sunt in diebus io
athan regis iuda: ⁊ in diebus hieroboã regis is
rael. Filii ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse
viri bellatores scuta portantes ⁊ gladios: et ten
dẽtes arcũ: eruditiqȝ ad prelia quadragintaquat
tuor milia ⁊ septingenti sexaginta, procedentes ad
pugnã: dimicauerũt cõtra agarenos. Ituriei vero
⁊ naphei ⁊ nodab prebuerunt eis auxiliũ. Traditi
quoqȝ sunt in manus eorũ agareni et vniuersi qui fue
rant cũ eis: quia deum inuocauerũt cũ preliarentur
⁊ exaudiuit eos: eo quod credidissent in eũ. Ceperũt
quoqȝ oia que possederant camelorũ quinquaginta
milia: ⁊ ouiũ ducentaquinquaginta milia: asinos
duo milia: ⁊ aias hoiũ centũ milia. Vulnerati
autẽ multi corruerũt. Fuit enim bellũ dñi. Habita
ueruntqȝ pro eis vsqȝ ad transmigrationẽ. Filii
quoqȝ dimidie tribus manasse possiderũt terram a
finibus basan vsqȝ baal hermon ⁊ sanir ⁊ mõtẽ
hermon. Ingens quippe numerus erat. Et hi fue
rant principes domus cognatõis eorũ: efer: iesi: et
helihel ezrihel ⁊ hieremia ⁊ odoia ⁊ iedihel viri
fortissimi ⁊ potentes ⁊ noiati duces in familiis
suis. Reliquerũt autẽ deũ patrũ suorũ: ⁊ fornica
ti sunt post deos populorũ terre: quos abstulit dñs
corã eis: ⁊ suscitauit deus isrl spiritũ phul regis as
syriorũ ⁊ spiritũ theglatphalassar regis assur: ⁊ trã
stulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiã tribũ manasse ⁊ ad
duxit eos in ale ⁊ in abor ⁊ ara ⁊ fluuiũ gozan
vsqȝ ad diem hanc.

VI

Filii leui: gerson: caath: ⁊ merari. Filii ca
ath: amrã: ysaar: hebron et ozihel. Filii
amrã: aaron moyses ⁊ maria. Filii aarõ:
nadab ⁊ abiu eleazar ⁊ ythamar. Eleazar genu
it phinees: ⁊ phinees genuit abisue. Abisue vero
genuit bocci: ⁊ bocci genuit ozi: ozi genuit zara
iam: et zaraias genuit meraioth. Porro mera
ioth genuit amariã: ⁊ amarias genuit achitob:
achitob genuit sadoch: ⁊ sadoch genuit achima
as. Achimaas genuit azariam: azarias genu
it iohannã: iohannã genuit azariã. Ipse est qui
sacerdotio functus est in domo quã edificauit sa
lomon in hierlm: genuit autẽ azarias amariã: ⁊
amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch
⁊ sadoch genuit sellũ. Sellũ genuit helchiam:
⁊ helchias genuit azariam. Azarias genuit za
raiã: ⁊ zaraias genuit iosedech. Porro iosedech
egressus est quando transtulit dñs iudã ⁊ hierlm per
manus nabuchodonosor. Filii ergo leui: gerson ca
ath ⁊ merari. Et hec noia filiorum gerson: lobni et
semei. Filii caath: amrã ⁊ ysaar ⁊ hebrõ ⁊ ozihe

li. Filij merari: mooli ⁊ musi. Hec aũt generatões leui bz familias eoꝝ. Gersõ: lobni filꝰ eiꝰ: iaath filius eiꝰ: zamma filius eiꝰ: ioa filꝰ eius: addo filius eiꝰ: zara filꝰ eiꝰ: iethrai filꝰ eius. Filij caath aminadab filꝰ eius: chore filꝰ eiꝰ: azir filius eiꝰ helchana filꝰ eius: abiasaph filius eius: asir filꝰ eius: caath filius eius: vriel filius eiꝰ: ozias filꝰ eius: saul filius eiꝰ. Filij helchana amasai ⁊ achimoth ⁊ helcana. Filij helcana: sophai filius eius naath filꝰ eiꝰ: heliab filꝰ eius: hieroam filꝰ eiꝰ helcana filius eiꝰ: Filij samuel: ꝑmogenitus vasseni ⁊ abia. Filij aũt merari: mooli: lobni filius eiꝰ semmei filius eiꝰ: oza filius eiꝰ: semaa filius eiꝰ aggia filꝰ eius: asaia filꝰ eiꝰ. Isti sũt quos ꝯstituit dauid sup cãtores domus dñi ex quo collata ẽ arca: ⁊ ministrabant corã tabernaclo testimonij canẽtes donec edificaret salomõ domũ dñi in hierlm. Stabãt aũt iuxta ordinẽ suũ in ministerio. Hi vero sunt q assistebant cũ filijs suis de filijs caath: hemã cãtor filꝰ iohel: filij samuel: filij helcana: filij ieroã: filij helihel: filij thou: filij suph: filij helcana: filij iohel: filij maath: filij amasai: filij helcana: filij iosel: filij azarie: filij sophõie: filij thaath: filij asir: filij abiasaph: filij chore: filij ysaar: filij caath: filij leui: filij israel: ⁊ frat eiꝰ asaph q stabat a dextris eius: asaph filius barachie: filij samaa: filij michael: filij basie: filij melchie: filij athanai: filij zara: filij adaia: filij ethan: filij cãma filij semei: filij geth: filij gersõ: filij leui. Filij aũt merari fratres eoꝝ ad sinistrã: ethan: filij chusi: filij abdi: filij maloch: filij asabie: filij amasie: filij helchie: filij amasai: filij boni: filij somer: filij mooli: filij musi: filij merari: filij leui. Fratres q̃z eorũ leuite q ordinati sunt in cunctũ ministeriũ tabernaculi domꝰ dñi. Aaron vero ⁊ filij eius adolebant incensũ sup altare holocausti: ⁊ sup altare thymiamatis: in oẽ opus sci sanctoꝝ: ⁊ vt ꝓcarẽtur ꝓ israel iuxta oia q̃ ꝓceperat moyses seruus dei. Hi sunt aũt filij aaron. Eleazar filꝰ eius: finees filius eius: abisue filius eiꝰ: bocci filius eius ozi filius eiꝰ: zaraia filius eius: meraioth filius eius: amaria filius eiꝰ: achitob filius eiꝰ: sadoch filius eiꝰ: achimaas filius eius. Et hec hitacula eoꝝ ꝑ vicos atq̃z ꝯfinia filiorũ. s. aaron iuxta cognatões caathitarũ. Ipsis eniz sorte cõtigerat. Dederũt igitꝰ eis hebron in terra iuda ⁊ suburbana eius ꝑ circuitũ: agros aũt ciuitatis ⁊ villas caleph filio iephone. Porro filijs aaron dederũt ciuitates ad confugiendũ hebron ⁊ lobna ⁊ suburbana eius. Jether q̃z ⁊ esthemo cũ suburbãis suis: sed ⁊ helon ⁊ dabir cũ suburbanis suis: asã q̃z ⁊ bethsemes ⁊ suburbana earũ. De tribu autẽ beniamin gabee ⁊ suburbana eius: ⁊ almath cũ suburbanis suis: anathoth q̃z cũ suburbanis suis. Oẽs ciuitates tredecim cũ suburbanis suis ꝑ cognationes suas. Filij aũt caath residuis d̃ cognatione sua: dederũt ex dimidia tribu manasse in possessionẽ vrbes decẽ. Porro filijs gerson ꝑ cognationes suas de tribu ysachar: ⁊ de tribu aser: ⁊ de tribu neptalim: ⁊ de tribu manasse in basan vrbes tredeci. Filijs aũt merari ꝑ cognationes suas de tribu ruben: ⁊ de tribu gad ⁊ d̃ tribu zabulon: dederũt sorte ciuitates duodecim. Dederũt q̃z filij israel leuitis ciuitates ⁊ suburbana earũ. Dederũtq̃z per sortẽ ex tribu filioꝝ iuda et ex tribu filiorum symeon: ⁊ ex tribu filiorũ beniamin vrbes has quas vocauerũt nõibus suis: ⁊ his q erant ex cognatione filiorũ caath. Fuerũt q̃z ciuitates in termis eoꝝ de tribu effraim. Dederũt g̃ eis vrbes ad ꝯfugiendũ sychem cuz suburbanis suis in monte effraim ⁊ gazer cuz suburbanis suis: iecmaan quoq̃z cũ suburbanis suis: ⁊ bethoron similit: necnõ ⁊ helon cũ suburbanis suis: ⁊ gethremon in eundẽ moduz. Porro ex dimidia tribu manasse aner ⁊ suburbana eiꝰ: balaã ⁊ suburbana eius. His videlicet qui d̃ cognatione filiorũ caath reliq erant. Filijs aũt gerson de cognatione dimidie tribus manasse gaulon in basan ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ astaroth cuz suburbanis suis. De tribu ysachar: cedes cuz suburbanis suis: ⁊ dabereth cum suburbanis suis: ramoth quoq̃z ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ anem cũ suburbanis suis. De tribu ṽo aser masal cum suburbanis suis: ⁊ abdon similit asach q̃z ⁊ suburbana eius: roob cũ suburbanis suis. Porro de tribu neptalim cedes in galilea ⁊ suburbana eius: amõ cũ suburbanis suis: ⁊ cariathaim ⁊ suburbana eius. Filijs autẽ merari residuis d̃ tribu zabulon: remmono ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ thabor cum suburbanis suis. Trãs iordanẽ quoq̃z ex aduerso hiericho ꝯtra orientem iordanis. De tribu ruben bosor in solitudie cũ suburbanis suis: ⁊ iassa cũ suburbanis suis: cademoth q̃z ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ mephat cũ suburbanis suis. Necnõ ⁊ d̃ tribu gad: ramoth in galaad ⁊ suburbana eius: ⁊ manaim cũ suburbãis suis: sed ⁊ esebõ cũ suburbanis suis ⁊ iezer cũ suburbãis suis. VII

Porro filij ysachar thola ⁊ phua iasub ⁊ samrom q̃tuor. Filij thola: ozi ⁊ raphaia ⁊ hierihel ⁊ iemai ⁊ iepsem ⁊ samuel ꝑncipes per domos cognationũ suaruz. De stirpe thola viri fortissimi numerati sunt in diebus dauid: viginti duo milia sexcenti. Filij ozi: israhia de quo nati sunt michael ⁊ obadia ⁊ iohel ⁊ iesia quinq̃z omnes principes cuz eis per familias ⁊ populos suos accincti ad preliũ viri fortissimi: triginta sex milia. Multas eniz habuerunt vxores ⁊ filios. Fratres quoq̃z eorũ per omnẽ cognationem ysachar robustissimi ad pugnandũ: octoginta septẽ milia numerati sunt. Filij beniamin bale et bochor ⁊ abihel tres. Filij bale: esbõ ⁊ ozi ⁊ ozihel ⁊ hierimoth ⁊ yrai quinq̃z principes familiarũ

⁊ ad pugnandū robustissimi. Numerus autem
eoꝝ viginti duo milia ⁊ triginta quattuor. Por
ro filij bochor zamira ⁊ ioas ⁊ eliezer ⁊ elioenai
⁊ amri ⁊ ierimoth ⁊ abia ⁊ anathot ⁊ almathā
Oēs hi filij bochor. Numerati sunt aūt p fami
lias suas pncipes cognationum suaꝝ ad bella
fortissimi: viginti milia et ducēti. Porro filij ia
dihel: balā. Filij aūt balan: iehus ⁊ beniamin ⁊
aioth ⁊ chanana ⁊ iothā ⁊ tharsis ⁊ ahisaar. Oēs
hi filij gadihel pncipes cognationum suaꝝ viri
fortissimi decē ⁊ septem milia ⁊ ducenti ad pliū
procedentes: sephā qz ⁊ hapha filij hir: ⁊ asim fi
lij aher. Filij aūt neptalim: iasihel ⁊ guni et aser
⁊ sellū filij bala. Porro filius manasse: esrihel:
cōcubinaqz eius syra peperit machir prēm ga
laad. Machir aūt accepit vxorez filijs suis hap
phim ⁊ sephan ⁊ habuit sororem noīe maacha.
Nomē āt scd'i salphaath. Nateqz sunt salpha
ath filie. Et peperit maacha vxor machir filiuz:
vocauitqz nomē eius phares. Porro nomē fris
eius sares ⁊ filij eius vlam ⁊ rechen. Filius autē
vlam bedan. Hi sunt filij galaad filij machir fi
lij manasse. Soror aūt eius regina: pepit viruz
decoꝝ ⁊ abiezer ⁊ moola. Erāt autē filij semida:
ahin ⁊ sechem ⁊ leci ⁊ aniam. Filij aūt ephraim
suthala: bared filius eius: thaath filius eius
elada filius eius thaath filius eius: et huius fi
lius zadab: et huius filius suthala ⁊ huius fili
us ezer ⁊ elad. Occiderunt autez eos viri geth
indigene: quia descenderāt vt inuaderent posses
siones eoꝝ. Luxit igr ephraim pr eorū multis
diebꝰ: ⁊ venerunt frēs eius vt ꝯsolarentur eum
Ingressusqz est ad vxorem suā que cōcepit ⁊ pe
perit filium ⁊ vocauit nomē eius beria: eo q in
malis domus eius ortus esset. Filia aūt eiꝰ fuit
sara: q edificauit bethoron inferiorē ⁊ supiorez:
⁊ ozenzara. Porro filius eius rapha ⁊ reseph ⁊
thale: de q natus est thaan: qui genuit laadan.
Huius qz filius ammiud q genuit elisama: de
quo ortus est nun: q habuit filiū iosue. Posses
sio aūt eoꝝ ⁊ habitatio bethel cū filiabus suis:
⁊ ꝯtra orientē noran: ad occidētalē plagā gazer
⁊ filie eius: sichē qz cū filiabus suis vsqz ad asa
cū filiabus eius: iux filios qz manasse bethsan
⁊ filias eius: thanac ⁊ filias eius mageddo ⁊ fi
lias eius: dor ⁊ filias eius. In his habitauerunt
filij ioseph: filij isrl'. Filij aser: iemna ⁊ iesua ⁊ isui
⁊ baria: ⁊ sara ⁊ soror eoꝝ. Filij aūt baria: heber
⁊ melchiel. Ipse est pr barzaith. Heber autez ge
nuit iephlat ⁊ somer ⁊ iothan ⁊ suaa sororē eoꝝ.
Filij iephlat: phosech ⁊ chamaal ⁊ asoph. Hi filij
iephlat. Porro filij somer: ahi ⁊ roaga ⁊ iaba et
aram. Filij aūt helem fris eius: supha ⁊ iemna ⁊
selles ⁊ amal. Filij supha: Sue arnaphed ⁊ saul
⁊ beri ⁊ iamra bosor ⁊ odor ⁊ samma et salusa et
iethrā ⁊ bera. Filij gether: iephone ⁊ phaspha ⁊
ara. Filij aūt olla: aree ⁊ anihel ⁊ resia. Oēs hi fi
lij aser pncipes cognationū electi atqz fortissimi
duces ducum. Numerus aūt eoꝝ etatis q apta
esset ad bellum: viginti sex milia.

Capitulum VIII

Beniamin aūt genuit bale pgenitū suum
asbal secundū: ahara tertiuz: noaha qr
tum ⁊ rapha qntum. Fuerūtqz filij bale
addoar ⁊ gera et abiud: abisue qqz et neman et
ahoe: sed ⁊ gera ⁊ sephuphan ⁊ vram. Hi sunt fi
lij ahod: pncipes cognationū habitātiū i gabaa
qui trāslati sunt in manath. Nooman autem et
achia ⁊ gera ipse transtulit eos: ⁊ genuit oza et
ahiud. Porro saarahim genuit i regiōe moab:
postqz dimisit vsim ⁊ bara vxores suas. Genuit
autez de edes vxore sua iobab ⁊ sebia ⁊ mosa ⁊
molchom: iehus qz ⁊ sethia ⁊ marmach. Hi st
filij eius pncipes i familijs suis. Mehusim vo
genuit achitob et elphaal. Porro filij elphaal:
heber ⁊ misaam ⁊ samad. Hic edificauit ono et
lod ⁊ filias eius. Bara autē ⁊ sama pncipes co
gnationū hitantium in aialon. Hi fugauerunt
hitatores geth. Et haio ⁊ sesac ⁊ ierimoth ⁊ za
badia ⁊ arod ⁊ heder: michael qz et iespha ⁊ io
aa: filij baria. Et zabadia ⁊ mosollā et ezeci ⁊ he
ber ⁊ esamari ⁊ ieslia ⁊ iobab filij elphaal. Et ia
cim: ⁊ zechri ⁊ zabdi ⁊ elioenai ⁊ selethai ⁊ heli
el et adaia et baraia: et samarath filij semei. Et
iesphā ⁊ heber ⁊ heliel ⁊ abdon ⁊ zechri ⁊ hanā
⁊ anania ⁊ ailā ⁊ anathothia ⁊ iephdaia et pha
nuel: filij sesac. Et samsari ⁊ sooria ⁊ otholia ⁊ ier
sia helia ⁊ zechri: filij ieroā. Hi patriarche et co
gnationū pncipes: q hitauerunt in hierlm. In
gabaon autem habitauerunt abigabaon et no
men vxoris eius maacha: filiusqz eius primo
genitus abdon ⁊ sur ⁊ cis ⁊ baal ⁊ nadab gedur
qqz ⁊ ahio ⁊ zacher ⁊ macelloth. Et macelloth
genuit samaa. Habitaueruntqz ex aduerso fra
trum suorum in hierusalem cuz fratribus suis
Ner autez genuit cis: ⁊ cis genuit saul. Porro
saul genuit ionathan ⁊ melchisue ⁊ abinadab ⁊
esbaal. Filius autem ionathan miribaal: et mi
ribaal genuit micha. Filij micha: phiton et me
lech ⁊ thara ahas: ⁊ ahas genuit ioada: ⁊ ioada
genuit almoth ⁊ asmoth ⁊ zamri. Porro zam
ri genuit mosa: ⁊ mosa genuit baana: cuius filiꝰ
fuit rapha de quo ortus est elasa: qui genuit asel
Porro asel sex filij fuerunt his nominibus ezri
cam: bochru: hismael: saria: obdia: anan. Omēs
hi filij asel. Filij autem esech fratris eius: vlan
primogenitus: ⁊ hus secundus: ⁊ eliphaleth ter
tius. Fueruntqz filij vlan viri robustissimi: ⁊ ma
gno robore tendentes arcum et multos haben
tes filios ac nepotes vsqz ad centum quinqua
ginta. Omnes filij beniamin.

Capitulum IX.

Universus ġ isrl̃ dinumeratꝰ est: ⁊ sūma
coꝝ scripta est in libro regū isrl̃ et iuda:
translatiqꝫ sunt i babylonē ꝓpt̃ delictū
suū. Qui aūt habitauerūt ꝑmi in possessionibꝰ
⁊ vrbibus suis israel: ⁊ sacerdotes et leuite ⁊ na
thinei: ꝯmorati sunt in hierl̃m de filijs iuda ⁊ d̃
filijs beniamin. De filijs qꝫ effraim et manasse
othei filius amiud filꝰ emri: filij omrai: filij bon
ni. De filijs phares filij iuda ⁊ d̃ siloni: ⁊ asaia ꝑ
genitus ⁊ filij eius. De filijs aūt zara: iehuel et
frēs coꝝ sexcenti nonaginta. Porro de filijs be
niamin: salo filius mosollā filij odma filij asana
⁊ ibama filius ieroā et helā filꝰ ozi filij mocho
ri ⁊ mosollaꝫ filius saphacie filij rahuel filij ieba
nie ⁊ frēs coꝝ ꝑ familias suas nongenti qnqua
gitasex. Oēs hi ꝑncipes cognationū: ꝑ domos
patꝝ suoꝝ. De sacerdotibus aūt iedaia ioiarib
⁊ iachin: azarias qꝫ filius helchie filij mosollaꝫ
filij zadoch filij meraioth filij achitob pontifex
domus dei. Porro adaias filius ieroā filij pha
sor filij melchia et maasia filius adiel filij iezra
filij mosollaꝫ filij mosollamoth filij emmer: frēs
qꝫ coꝝ ꝑncipes ꝑ familias suas mille septingē
ti sexaginta fortissimi robore ad faciendū opꝰ
ministerij in domo dei. De leuitis aūt semeia fi
lius assub ⁊ filij ezricā filij asebia: d̃ filijs merari
Bachachar qꝫ carpentarius ⁊ galal et matha
nia filius micha filij zechri filij azaph ⁊ obdia fi
lius semeie: filij galal: filij ydithū: et barachia fi
lius asa: filij helcana q̄ hitauit i atrijs nethopha
ti. Janitores aūt sellū ⁊ achub thelmō: ⁊ abinā:
⁊ frater coꝝ sellū ꝑnceps vsqꝫ ad illud tp̄s i por
ta regis ad orientem obseruabant ꝑ vices suas
d̃ filijs leui. Sellū vo filius chore filij abiasaph
filij chore cū fr̄ibus suis: ⁊ domo p̄ris sui. Hi sr̄
chorite sup oꝑa ministerij: custodes vestibuloꝝ
tabernaculi ⁊ familie coꝝ per vices castroꝝ dñi:
custodientes introitū. Finees aūt filius eleazar
erat dux coꝝ corā dño. Porro zacharias filius
mosollamia ianitor porte tabnaculi testimonij.
Oēs hi electi in ostiarios ꝑ portas: ducēti duo
decim et descripti in villis ꝓpijs: qˢ ꝯstituerunt
dauid ⁊ samuel videns in fide sua: tā ipsos qꝫ fi
lios coꝝ i ostijs domus dñi ⁊ in tabernaculo vi
cibus suis. Per quattuor ventos erant ostiarij
idest ad orientem ⁊ ad occidentē ⁊ ad aqlonem
⁊ ad austꝝ. Frēs aūt coꝝ in viculis morabant̃ ⁊
veniebant in sabbatis suis de tp̄e vsqꝫ ad tp̄s.
His quattuor leuitis creditus erat oīs numerꝰ
ianitoꝝ: ⁊ erant sup exedras ⁊ thesauros domꝰ
dñi. Per gyꝝ qꝫ templi dñi morabant̃ in custo
dijs suis: vt cū tp̄s fuisset ipsi mane aperierēt fo
res. De hoꝝ grege erant et sup vasa ministerij.
Ad numeꝝ eni ⁊ inferebant̃ vasa ⁊ efferebant̃.
De ipsis ⁊ q̄ credita habebāt vtensilia scūarij ꝓ
ꝑerant sile ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ thuri ⁊ aromatibus.

Filij aūt sacerdotū vnguenta ex aromatibus cō
ficiebant. Et matathias leuites ꝑgenitus selluꝫ
chorite: ꝑfectus erat coꝝ que in sartagine frige
bant̃. Porro de filijs caath frībꝰ coꝝ sup panes
erant ꝓpositionis: vt semꝑ nouos ꝑ singla sab
bata ꝑpararent. Hi sunt ꝑncipes cantoꝝ per fa
milias leuitaꝝ q̄ in exedris morabāt̃: ita vt die
ac noctu iugiter suo ministerio deseruirēt. Capi
ta leuitaꝝ ꝑ familias suas ꝑncipes māserunt i
hierl̃m. In gabaon aūt cōmorati sunt p̄r gabaō
iahihel: ⁊ nomē vxoris eius maacha. Filius ꝑ
genitus eius abdon ⁊ sur ⁊ cis ⁊ baal ⁊ ner ⁊ na
dab gedor qꝫ ⁊ ahio ⁊ zacharias et macelloth.
Porro macelloth genuit sammaan. Isti habi
tauerunt e regione fratruꝫ suoꝝ in hierl̃m cum
fratribus suis. Ner autem genuit cis: et cis ge
nuit saul. Et saul genuit ionathā ⁊ melchisue et
abinadab ⁊ esbaal. Filius āt ionathā miribaal
⁊ miribaal gēuit micha. Porro filij micha: phi
ton ⁊ melech ⁊ thara ⁊ ahas. Ahas autē genuit
iara: ⁊ iara genuit alamath ⁊ azmoth ⁊ zamri.
Zamri aūt genuit mosa: mosa vo genuit baana
cuius filius raphaia genuit elasā: de q̊ ortus est
asel. Porro asel sex filios habuit his nominibꝰ
ezricam hochru hismael saria obdia anā: hi filij
asel. Demorte Saul X

Philistijm aūt pugnabāt ꝯtra isrl̃ fugerūt
qꝫ filij isrl̃ palestinos ⁊ ceciderūt vulne
rati in monte gelboe. Cumqꝫ appropinquassent
philistei ꝑsequētes saul ⁊ filios eius: ꝑcusserunt
ionathā ⁊ aminadab ⁊ melchisue filios saul. Et
eggrauatū est ꝑlium ꝯtra saul inuenerūtqꝫ euꝫ
sagittarij ⁊ vulnerauerūt iaculis. Et dixit saul ad
armigeꝝ suū. Euagina gladiū tuū ⁊ iterfice me
ne forte veniant incircūcisi isti ⁊ illudant mihi.
Noluit aūt armiger eius hͦ facere timore ꝑterri
tus. Arripuit ġ saul ensem ⁊ irruit in eū. Qd̃ cū
vidisset armiger eius videlicet mortuū eē saul:
irruit etiā ipse in gladiū suū ⁊ mortuus ē. Inte
rijt ergo saul ⁊ tres filij eius: et omnis domus il
lius pariter cōcidit. Qd̃ cum vidissent viri isrl̃
q̄ habitabant in cāpestribus: fugerunt: ⁊ saul ⁊
filijs eius mortuis: dereliquerūt vrbes suas et
huc illucqꝫ dispersi sr̄: veneruntqꝫ philistijm et ha
bitauerunt in eis. Die igit̃ altero detrahentes
philistijm spolia cesoꝝ: inuenerunt saul ⁊ filios
eius iacentes in mōte gelboe. Cūqꝫ spoliassent
eū ⁊ amputassent caput armisqꝫ nudassent: mi
serunt in t̃rā suā: vt circūferret̃ ⁊ ostenderet̃ ido
loꝝ templis ⁊ ꝑplis. Arma aūt eius ꝯsecrauerūt
in phano dei sui: ⁊ corpus affixerunt in templo
dagon. Hoc cū audissent viri iabes galaad: oīa
scilꝫ q̄ philistijꝫ fecerāt sup saul: ꝯsurrexerūt sin
guli viroꝝ fortiū: ⁊ tulerūt cadauera saul et filio
rū eiꝰ: attuleruntqꝫ ea i iabes et sepelierūt ossa coꝝ
subter quercū q̄ erat i iabes: ⁊ ieiunauerūt septeꝫ

diebus. Mortuus est ergo saul ppter iniqtates suas eo q puaricatus sit mandatū dñi qd pceperat et non custodierit illud: sed insup etiā phitonissaz cōsulerit nec sperauerit in dño ppter qd interfecit eū: et transtulit regnū eius ad dauid filiū ysai. XI

C Ongregatus est igit ois isrl' ad dauid i hebron dicēs: Os tuū sumus et caro tua. Heri qz et nudiustertius cū adhuc regnaret saul: tu eras q educebas et introducebas isrl'. Tibi eni dixit dñs deus tuus. Tu pasces populū meū isrl: et tu eris pnceps sup eū. Venerūt ergo oēs maiores natu isrl' ad regē i hebrō: et iniit dauid cum eis fedus corā dño. Unxeruntqz eū regem sup isrl' iuxta smonē dñi quē locutus est in manu samuel. Abiit qz dauid et ois isrl' in hierlz. Hec est iebus: vbi erāt iebusei hitatores tre. Dixerūt qz q hitabant in iebus ad dauid. Nō ingredieris huc. Porro dauid cepit arcē syon que ē ciuitas dauid: Dixitqz: Ois q pcusserit iebuseū ipmis erit pnceps et dux. Ascendit igit pmus ioab filius saruie: et factus est pnceps. Habitauit autez dauid in arce: et iccirco appellata est ciuitas dauid. Edificauitqz vrbez in circuitu a mello vsqz ad gyrū. Joab autē reliq vrbis extruxit. Proficiebatqz dauid vadens et crescens: et dñs exercituū erat cū eo. Hi pncipes viroꝝ fortiuz dauid q adiuuerūt euz vt rex fieret sup oēm isrl' iuxta vbū dñi qd locutus ē ad isrl: et iste numerus robustoꝝ dauid. Jesbaan filius abamoni: pnceps inter triginta. Iste leuauit hastā suā sup trecētos vulneratos vna vice. Et post eū eleazar filius patrui eius abohites: q erat int tres potentes. Iste fuit cū dauid in aphec dñi qn philisthym ↄgregati sūt ad locū illū in pliuni. Et erat ager regionis illius plenus hordeo: fugeratqz pplus a facie philistinoꝝ. Hi steterūt in medio agri: et defenderūt eū. Cunqz pcussissent philisteos dedit dñs salutem magnā pplo suo. Descenderūt autē tres de triginta pncipibus ad petrā in qua erat dauid ad speluncam odollā: qn philisthym fuerant castrametati i valle raphai. Porro dauid erat in psidio: et statio philistinoꝝ in bethleem. Desiderauit igitur dauid aquā et dixit: O si qs daret mihi aquā de cisterna bethleem: q est in porta. Tres ergo isti per media castra philistinoꝝ pierunt et hauserunt aquā de cisterna bethleem q erat i porta et attulerunt ad dauid vt biberet: q noluit: sed magis libauit illā dño dicens: Absit vt in cōspectu dei mei h faciam: et sanguinē viroꝝ istoꝝ bibā: qa i periculo aiaꝝ suaꝝ attulerunt mihi aquā. Et ob hanc cām noluit bibē. Hec fecerūt tres robustissimi. Abisai qz frater ioab: ipse erat pnceps triū et ipse leuauit hastā suā ↄtra trecētos vulneratos et ipse erat int tres noiatissimus: int tres secūdus inclytus et pnceps eoꝝ. Verūtn vsqz ad tres pmos nō puenerat. Banaia filius ioiade viri robustissimi q mlta opa ppetrarat de capseel: ipse pcussit duos ariel moab. Et ipse descendit et interfecit leonē in media cisterna tpe niuis: et ipse percussit viꝝ egyptiū: cuius statura erat qnqz cubitoꝝ: et hēbat lanceā vt liciatoriū texentiū. Descēdit igit ad eū cū virga: et rapuit hastaz quā tenebat manu: et interfecit eū hasta sua. Hec fecit banaia filius ioiade: q erat inter tres robustos nominatissimus: int triginta pmus. Verūtamē vsqz ad tres non puenerat. Posuit autē eum dauid ad auriculā suā. Porro fortissimi viri in exercitu: asahel frater ioab: et eleanā filius patrui eius de bethleem: sammoth arodites: helles polonites: hiras filius acces thecuites abiezer anatothites: sobochai vsatites ilai ahotites: marai netophantes heleth filius baana netophantes: ethai filius ribai de gabaath filioꝝ beniamin: banaia pharathonites: hurai de torrente gaas abiel arabathites: azmoth bauranites eliaba salabonites: filij assen gezonites: ionathan filius saie ararithes: abiam filius sachar ararithes eliphal filius vr: epher meherathites: abia phellonites ezro carmelites: naarai filius azbi iohel frater nathā: mibaar filius agarai selech āmonites naarai berothites armiger ioab filij saruie: hiras iethreus: iareb iethreus: vrias etheus: zabad filius ooli: adyna filius sechar rubenites: pnceps rubenitaꝝ: et cū eo triginta: haanan filius macha: et iosaphat mathanites: ozias astarothites: semma et iahihel filij hothā araorites: iedihel filius zamri et ioha frater eius thosaithes: helihel mahumites: et ieribai et iosaia filij elnaem: et iethma moabites elihel et obed et iasihel de mosabia.

H J qz venerūt ad dauid in sicelech XII cū adhuc fugeret saul filiū cis: q erāt fortissimi et egregij pugnatores tendentes arcū et vtraqz manu fundis saxa iacientes: et dirigentes sagittas. De fratribus saul ex tribu beniamin. Princeps abiezer et ioas filij samaa: gabaathites et iasihel et phalleth filij azmoth et baracha et iehu anathotites: samaias qz gabaonites: fortissimus int triginta: et sup triginta: hieremias et hiezihel et iohānā et iezabad gaderothites et iuzai et hierimuth et baalia et samaria et saphatia araphites: Helcana et iesaia et azrahel et ioezer et iesbaā de careim: ioela qz et zabadia filij ioroam de gedor. Sed et de gaddi transfugerunt ad dauid cū lateret in deserto viri robustissimi et pugnatores optimi: tenētes clypeū et hastā. Facies eoꝝ qsi facies leonis: et veloces qsi capree in montibus. Ezer pnceps: obdias secūdus eliab tertius: masmana qrtus: hieremias qntus ethi sextus: heliel septimus: iohānan octauus: helzabad nonus: hieremias decimus: bachanai vndecimus. Hi de filijs gad: pncipes exercitus Nouissimus centū milibus peerat: et maximus mille.

Isti sunt q transierũt iordanẽ mense p̃mo qñ inun
dare ꝯsueuit sup ripas suas: ⁊ oẽs fugauerũt q
morabant i vallib⁹ ad orientalẽ plagã ⁊ occidẽ
talẽ. Venerũt aũt ⁊ de beniamĩ ⁊ de iuda ad p̃sidi
um ĩ q̊ morabat dauid. Egressusq̃ꝫ ẽ dauid obui
am eis: ⁊ ait: Si pacifice venistis ad me: vt auxi
lieminĩ mihi: cor meũ iungat vobis. Si aũt insi
diamini mihi ꝓ aduersarijs meis cũ ego iniq̃tatẽ
in manib⁹ nõ hẽam videat de⁹ patꝝ nr̃oꝝ ⁊ de
iudicet. Sp̃us vero dñi induit abisai p̃ncipẽ inter
triginta: ⁊ ait: Tui sum⁹ o dauid: ⁊ tecũ filij ysai:
Pax pax tibi: ⁊ pax adiutorib⁹ tuis. Te enĩ ad
iuuat deus tu⁹. Suscepit ergo eos dauid: ⁊ cõstituit
p̃ncipes turme. Porro de manasse trãsfugerũt
ad dauid qñ veniebat cũ philistijm aduers⁹ saul
vt pugnaret ⁊ nõ dimicauit cũ eis: q2 inito cõsi
lio remiserũt eum p̃ncipes philistinoꝝ dicẽtes:
Periculo capitis nr̃i reuertet ad dñm suũ saul.
Qñ igit reuersus ẽ in siceleeb transfugerunt ad
eũ de manasse ednas ⁊ iozabab ⁊ iedihel ⁊ mi
chael ⁊ ednas ⁊ iozabath ⁊ heliu ⁊ salathi p̃nci
pes militũ i manasse. Hi p̃buerũt auxiliũ dauid
aduersus latrũculos. Oẽs enim erãt viri fortis
simi: ⁊ facti sunt p̃ncipes in exercitu. Sed ⁊ per
singulos dies veniebãt ad dauid ad auxiliandũ
ei: vsq̃ꝫ dũ fieret grandis numer⁹ q̃si exercitus
dei. Iste q̊ꝫ ẽ numer⁹ principũ exercitus q vene
rũt ad dauid cũ essent in hebrõ: vt transferrẽt re
gnũ saul ad eũ iux̃ vbũ dñi. Filij iuda portãtes
clipeũ ⁊ hastã: sexmiliaoctingenti expediti ad p̃
liũ. De filijs symeõ viroꝝ fortissimorum ad pu
gnandũ septẽmiliacentum. De filijs leui: q̃ttuor
miliasexcenti. Ioiada q̊ꝫ p̃nceps de stirpe aarõ
⁊ cũ eo triamiliaseptingẽti: Sadoch ẽt puer egre
gie indolis: ⁊ dom⁹ p̃ris ei⁹ p̃ncipes vigintiduo.
De filijs aũt beniamin fr̃ibus saul triamilia. Ma
gna eni ps eoꝝ adhuc seq̃bat domũ saul. Por
ro de filijs ephraim vigintimiliaoctigenti: fortis
simi robore: viri noiati i cognatiõib⁹ suis. Et ex
dimidia tribu manasse decẽ ⁊ octomilia: singuli
p noĩa sua: venerũt vt cõstituerẽt regem dauid.
De filijs q̊ꝫ ysachar viri eruditi q nouerãt singu
la tp̃a ad ĩcipiendũ qd facẽ deberet isrl' p̃ncipes
ducenti. Ois aũt reliq̃ trib⁹: eoꝝ cõsiliũ sequeba
tur. Porro de zabulõ q egrediebant ad p̃liũ
⁊ stabãt in acie instructi armis bellicis: q̃nq̃gin
tamilia: venerũt in auxiliũ non i corde duplici.
Et de neptali p̃ncipes mille: ⁊ cũ eis instructi cly
peo ⁊ hasta: triginta ⁊ septẽmilia. De dan ẽt p̃e
parati ad p̃liũ vigintioctomiliasexcẽti. Et d' aser
egredientes ad pugnã ⁊ in acie ꝓuocantes: qua
dragintamilia. Trans iordanẽ aũt de filijs ruben
⁊ de gad ⁊ dimidia p̃te trib⁹ manasse: istructi ar
mis bellicis centumuigintimilia. Oẽs isti viri
bellatores expediti ad pugnandũ corde p̃fecto
venerũt in hebron: vt ꝯstituerẽt regẽ dauid sup
vniuersum isrl'. Sed ⁊ oẽs reliq ex isrl' vno cor
de erãt vt rex fieret dauid: fuerũtq̃ꝫ ibi apud da
uid trib⁹ dieb⁹ comedẽtes ⁊ bibẽtes. Prepaue
rãt eni eis fr̃es sui. Sed ⁊ q iuxta eos erant vsq̃ꝫ
ysachar ⁊ zabulõ ⁊ neptali: afferebãt panes i asi
nis ⁊ camelis ⁊ mulis ⁊ bob⁹ ad vescendũ: fari
nã: palatas: vuã passaꝫ: vinũ: oleũ: boues: arie
tes: ad omnẽ copiã. Gaudium quippe erat in is
rael. XIII

Init aũt cõsiliũ dauid cũ tribunis ⁊ cẽtu
riõib⁹ ⁊ vniuersis p̃ncipib⁹: ⁊ ait ad om
nẽ cetũ i rael. Si placet vob a dño deo nr̃o egre
diet s̃mo quẽ loquor: mittamus ad fr̃es nr̃os re
liq̃s in vniuersas regiões isrl': ⁊ ad sacerdotes ⁊
leuitas q hitant in suburbanis vrbiũ: vt cõgre
gent ad nos et reducam⁹ arcã dei nr̃i ad nos.
Nõ eni requisiuim⁹ eã in dieb⁹ saul. Et respõdit
vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat eni
sermo oi populo. Cõgregauit ergo dauid cũctũ
isrl' a syor egypti: vsq̃ꝫ dũ igrediaris emath: vt
adduceret arcã dei de cariathiarim. Et ascendit
dauid ⁊ ois vir isrl' ad collẽ cariathiarim q̃ est in
iuda vt afferret inde arcã dñi dei sedentis super
cherubin vbi inuocatũ ẽ nomẽ eius. Imposuerũt
q̃ꝫ arcã dei super plaustrũ nouũ de domo amia
dab. Oza aũt ⁊ fr̃es eius minabant plaustrum.
Porro dauid ⁊ vniuersus isrl' ludebãt corã deo
oi virtute: ⁊ in canticis ⁊ in citharis ⁊ psalterijs
⁊ tympanis ⁊ cymbalis ⁊ tubis. Cũ autẽ peruenis
sent ad arcã chidon tetendit oza manũ suã ut su
stẽtaret arcã: bos q̃ppe lasciuiens paululũ inclia
uerat eã. Irat⁹ ẽ itaq̃ꝫ dñs ꝯtra ozam ⁊ pcussit
eũ: eo q̃ tetigisset arcã: ⁊ mortuus ẽ ibi corã do
mino. Cõtristatusq̃ꝫ ẽ dauid eo q̃ diuisisset do
min⁹ ozã: vocauitq̃ꝫ locũ illuꝫ: diuisio oze vsq̃ꝫ
in p̃ntem diem. Et timuit deũ tunc tp̃is dicens.
Quõ possum ad me intro ducere arcam dei? Et
ob hanc cãm nõ adduxit eam ad se hoc est in ci
uitatẽ dauid: sed auertit in domũ obededom ge
thei. Mansit ergo arca dei in domo obededom
tribus mẽsib⁹: ⁊ bñdixit dominus domui eius: ⁊
oibus que habebat. XIIII

Misit q̊ꝫ hirã rex tyri nũcios ad dauid: ⁊ li
gna cedrina ⁊ artifices parietũ lignoruꝫ
q̃ꝫ vt edificarent ei domuꝫ. Cognouitq̃ꝫ
dauid eo q̃ cõfirmasset eũ dñs in regẽ sup isrl': ⁊
subleuatũ ẽ regnũ suũ sup pp̃lm eius isrl'. Acce
pit q̊ꝫ dauid alias vxores i hierlm: genuitq̃ꝫ fi
os ⁊ filias. Et hec noĩa eoꝝ q nan sunt ei i hieru
salem. Sãma ⁊ sobab nathan ⁊ salomõ iebar et
elisũ ⁊ eliphalech: noga q̊ꝫ ⁊ napheg ⁊ iaphie eli
sama ⁊ baliada ⁊ eliphelerh. Audientes aũt phi
listijm eo q̃ vnct⁹ eẽt dauid in regẽ sup vniuer
sum isrl': ascenderũt oẽs vt quererent eũ. Quod
cũ audisset dauid egressus ẽ obuiaꝫ eis: Porro
phylistijm venientes diffusi sunt in valle raphaim

Consuluitq; dauid dn̄m dicens: Si ascendā ad philisteos: ⁊ si trades eos in manu mea: Et dixit ei dn̄s: Ascende: ⁊ tradam eos in manu tua. Cūq; illi ascēdissent in baalpharasim: pcussit eos ibi dauid ⁊ dixit: Diuisit deus inimicos meos p manū meā sicut diuidunt aque: et iccirco vocatū est nom̄ illius loci baalpharasim. Dereliqueruntq; ibi deos suos: q̄s dauid iussit exuri. Alia etiaz vice philistym irruerūt: ⁊ diffusi sunt ī valle. Cōsuluitq; rursum dauid deū: ⁊ dixit ei deus Non ascēdas post eos recede ab eis ⁊ venies cōtra illos ex aduerso piroꝝ. Cūq; audieris sonitū gradientis ī cacumine piroꝝ: tūc egredieris ad bellum. Egressus est eni deus ante te vt pcutiat castra philistyz. Fecit ergo dauid sicut p̄cepat ei deus: ⁊ pcussit castra philistinoꝝ de gabaon vsq; gazara. Diuulgatūq; ē nom̄ dauid ī vniuersis regionib9: ⁊ dn̄s dedit pauorē eius sup oēs gentes.

XV

Fecit q̊z sibi domos in ciuitate dauid et edificauit locū arce dei: tetenditq; ei tabnaculū. Tūc dixit dauid: Illicitū est vt a q̄cunq; portet arca dei: nisi a leuitis quos elegit dn̄s ad portandū eā: ⁊ ad ministrandū sibi vsq; in eternū. Cōgregauitq; vniuersum isrl' in hierl'm: vt afferret arca dei in locuz suū quē p̄parauerat ei necnon ⁊ filios aaron ⁊ leuitas. De filiis caath: vriel p̄nceps fuit ⁊ frēs eius ducentiuiginti. De filiis merari: asaia p̄nceps et frēs eius ducentitriginta. De filiis gerson: iohel p̄nceps ⁊ frēs eius centūuiginti. De filiis elisaphan: semeias princeps ⁊ frēs eius ducenti. De filiis hebron: elihel princeps et frēs eius octoginta. De filiis oziel: aminadab p̄nceps ⁊ frēs eius centūduodecim. Vocauitq; dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas: vriel asaiam iohel semeiā elihel ⁊ aminadab: ⁊ dixit ad eos: Uos q estis p̄ncipes familiarū leuiticaꝝ: sciificamini cū fribus vr̄is: ⁊ afferte arcā dn̄i dei isrl' ad locū q ei preparatus ē: ne vt a p̄ncipio qz nō eratis p̄ntes pcussit nos dn̄s sic ⁊ nūc fiat: illicitū gd nob agentib9. Sanctificati sunt ḡ sacerdotes ⁊ leuite vt portarēt arcaz dn̄i dei isrl'. Et tulerūt filii leui arcā dei sicut p̄ceperat moyses iuxta v̄bum dn̄i humeris suis in vectibus. Dixitq; dauid p̄ncipib9 leuitaꝝ: vt cōstituerent de fribus suis cantores ī organis musicoruz: nablis videlicet et lyris ⁊ cymbalis: vt resonarent in excelsis sonitus leticie. Constitueruntq; leuitas hemā filium iobel: ⁊ de fratribus eius asaph filium barachie: de filiis v̄o merari fratrib9 eorum: ethan filiū chasaie ⁊ cuz eis frēs eoꝝ. In secundo ordine zachariam ⁊ ben et iaziel ⁊ semiramoth ⁊ iehihel ⁊ ani: eliab ⁊ banaiā ⁊ maasiam ⁊ mathathiā ⁊ eliphalu et macenā ⁊ obededō ⁊ iehihel ianitores. Porro cantores hemā: asaph ⁊ ethan in cymbalis eneis concrepantes. Zacharias autē ⁊ ozihel ⁊ semiramoth ⁊ iahihel ⁊ ani eliab ⁊ maasias ⁊ banaias in nablis arcana cantabant. Porro mathathias et eliphalu et macenias et obededom ⁊ iehihel et ozazin ī citharis ꝓ octaua canebāt epinichion. Chonenias autem p̄nceps leuitaruz prophetie preerat: ⁊ ad precinendam melodiā. Erat quippe valde sapiens. Et barachias et helcana ianitores arce. Porro sebenias ⁊ iosaphat ⁊ nathanabel ⁊ amasai ⁊ zacharias ⁊ banaias ⁊ eliazer sacerdotes clangebant tubis coram arca dei: et obededom ⁊ abias erant ianitores arce. Igitur dauid ⁊ om̄es maiores natu isrl' ⁊ tribuni: ierūt ad deportandaz arcam federis domi de domo obededom cum leticia. Cūq; adiuuisset deus leuitas qui portabant arcam federis domini: immolabant septem tauri et septem arietes. Porro dauid erat indutus stola byssina: et vniuersi leuite qui portabāt arcaz federis dn̄i cātoresq; ⁊ chonenias p̄nceps prophetie inter cantores. Dauid autez indutus erat ephot lineo. Uniuersusq; isrl' deducebant arcam federio domini in iubilo ⁊ sonitu buccine ⁊ tubis ⁊ cymbalis ⁊ nablis ⁊ citharis concrepantes. Cūq; peruenisset arca federis domini vsq; ad ciuitatē dauid: michol filia saul prospiciens per fenestraz vidit regem dauid saltantem atq; ludentem ⁊ despexit eum in corde suo.

XVI

Attulerunt igit' arcam dei ⁊ constituerūt eam in medio tabernaculi quod tetēderat ei dauid: ⁊ obtulerunt holocausta et pacifica coraz dn̄o. Cunq; complesset dauid offerens holocausta ⁊ pacifica: benedixit populo ī nomine dn̄i: et diuisit vniuersis per singulos a viro vsq; ad mulierez tortam panis: ⁊ partem asse carnis bubale: ⁊ frixam oleo similam. Constituitq; coram arca dn̄i de leuitis qui ministrarent ⁊ recordarent' operum eius: ⁊ glorificarent atq; laudarent dn̄m deum isrl': asaph p̄ncipem ⁊ secundum eius zachariam. Porro iahihel et semiramoth: ⁊ iehihel ⁊ mathathiam et eliab ⁊ banaiam et obededom: iehihel super organa psaltery ⁊ lyras: asaph autem vt in cymbalis p̄sonaret: banaiā v̄o et azihel sacerdotes: canere tuba iugiter coram arca federis domini. In illo die fecit dauid p̄ncipez ad cōfitendum domino asaph ⁊ fratres eius: Confitemini domino ⁊ inuocate nomē eius: notas facite in populis adinuētiones eius. Cantate ei ⁊ psallite ei ⁊ narrate oīa mirabilia eius: laudate nomē sanctū eius: letet' cor querentium dn̄m. Querite dn̄m ⁊ virtutem eius: querite faciem eius semp. Recordamini mirabiliū eius q̄ fecit: signoꝝ illius ⁊ iudiciorū oris ei9. Semē isrl' s̄ui ei9: filii iacob electi eius Ipse dn̄s de9 nr̄: i vniuersa t'ra iudicia ei9. Recordamini in sempiternuz pacti eius: s̄monis quē

precepit in mille generatiões. Quē pepigit cum
abraam: ⁊ iuramētu illius cū ysaac. Et cōstituit il
lud iacob in preceptū: ⁊ isrl' in pactū sempiternū
dicēs: Tibi dabo terrā chanaan: funiculū here
ditatis vr̄e. Cū essent pauci numero parui ⁊ colōi
eius. Et transierūt de gente in gentē: ⁊ de regno
ad pplm alterū. Nō dimisit quēq̄ calūniari eos
sed increpauit ꝓ eis reges. Nolite tangē christos
meos ⁊ in ꝓphis meis nolite malignari. Cātate
dn̄o oīs t̄ra: ānunciate ex die in diē salutare ei⁹
Narrate in gentibus gloriā eius: ⁊ in cūctis po
pulis mirabilia eius. Quia magn⁹ dn̄s ⁊ lauda
bilis nimis: ⁊ horribilis sup oēs deos. Oēs. n.
dij pplorū idola: dn̄s aūt celos fecit. Cōfessio et
magnificentia corā eo: fortitudo ⁊ gaudiū i loco
eius. Afferte dn̄o familie pplorū: afferte dn̄o glo
riam ⁊ imperiū: date dn̄o gloriam noi eius. Leuate
sacrificiū ⁊ venite i cōspectu eius: ⁊ adorate dn̄m
in decore scō. Cōmoueat a facie eius oīs t̄ra: ipse
eni fundauit orbē imobilē. Letent celi et exultet
terra: ⁊ dicant i nationib⁹: dn̄s regnauit. Tonet
mare ⁊ plenitudo eius: exultent agri ⁊ oīa que i
eis sunt. Tūc laudabūt ligna saltus corā dn̄o: qr
venit iudicare terrā. Cōfitemini dn̄o qm̄ bonus
qm̄ in eternū mīa eius. Et dicite: salua nos deus
saluator nr̄: ⁊ cōgrega nos et erue de gentib⁹: vt
cōfiteamur noi scō tuo: ⁊ exultem⁹ in carminibus
tuis. Bn̄dictus dn̄s deus isrl' ab eterno vsq̄ i
eternū: ⁊ dicat oīs ppls amen ⁊ hymnum deo.
Dereliqt itaq̄ ibi corā arca federis dn̄i asaph ⁊
fratres eius: vt ministrarēt in cōspectu arce iugit
ꝑ singulos dies et vices suas. Porro obededō
⁊ fratres eius sexagintaocto ⁊ obededom filium
ydithun ⁊ oza cōstituit ianitores. Sadoch autē
sacerdotē ⁊ frēs eius sacerdotes corā tabnaculo
dn̄i i excelso qd̄ erat in gabaon: vt offerrēt holo
causta dn̄o sup altare holocaustomatis iugiter
mane ⁊ vespere: iux̄ oīa q̄ scripta sunt in lege do
mini quā ꝑcepit isrli. Et p⁹ eū heman ⁊ ydithun
⁊ reliq̄s electos: vnūquēq̄ vocabulo suo ad cōfi
tendū dn̄o: qm̄ in eternū mīa eius. Heman q̄q̄
⁊ ydithun canentes tuba ⁊ quatientes cymbala
⁊ oīa musicorū organa ad canendū dn̄o. Filios
aūt ydithun fecit eē portatorios. Reuersusq̄ ē
oīs ppls in domū suā: ⁊ dauid vt benediceret ēt
domui sue. XVII

D Um aūt hītaret dauid i domo sua: dixit
ad nathan ꝓphām. Ecce ego habito in
domo cedrina: arca aūt federis dn̄i sub
pellibus est. Et ait nathan ad dauid: Oīa que i
corde tuo sunt fac: dn̄s eni tecū est. Igit nocte il
la factus ē s̄mo dn̄i ad nathan dicēs: Uade ⁊ lo
quere dauid s̄uo meo. Hec dicit dn̄s: Nō edifica
bis tu mihi domū ad hītandū. Neq̄ eni mansi
i domo ex eo tp̄e q̄ eduxi isrl' de t̄ra egypti vsq̄
ad diem hāc: sed fui semp mutās loca tabnacli:
⁊ in tentorio manens cū oī isrl'. Nūqd locut⁹ sū
saltē vni iudicū isrl' qbus ꝑceperā: vt pascerēt
pplm meū: ⁊ dixi quare n̄ edificasti mihi domū
cedrinā? Nūqd itaq̄ sic loqueris ad s̄uū meū
dauid? Hec dicit dn̄s exercituū. Ego tuli te cum
in pascuis sequereris gregē vt esses dux populi
mei isrl: ⁊ fui tecū q̄cūq̄ pexisti: ⁊ interfeci oēs
inimicos tuos corā te: feciq̄ tibi nomē q̄si vnius
magnorū q celebrāt in t̄ra. Et dedi locū populo
meo isrl'. Plantabit ⁊ hītabit in eo ⁊ vltra non
cōmouebit: nec filij iniqtatis atterent eos sicut
a ꝑncipio ex dieb⁹ qb⁹ dedi iudices pplo meo
isrl: ⁊ humiliaui vniuersos inimicos tuos. Annū
cio ḡ tibi qp edificaturus sit tibi dn̄s domū. Cum
q̄ impleueris dies tuos vt vadas ad p̄res tuos
suscitabo semē tuū post te qd̄ erit de filijs tuis: ⁊
stabiliā regnū eius. Ipse edificabit mihi domū:
⁊ firmabo soliū eius vsq̄ in eternū. Ego ero ei i
p̄rem: ⁊ ipse erit mihi in filiū: ⁊ mīaz meam non
auferā ab eo sicut abstuli ab eo q ante te fuit. Et
statuā eū in domo mea: ⁊ in regno meo vsq̄ in
sempiternū: ⁊ thronus eius erit firmissimus in
ꝑpetuū. Iux̄ oīa v̄ba h: ⁊ iux̄ vniuersā visionē
istā: sic locutus est nathan ad dauid. Cumq̄ ve
nisset rex dauid ⁊ sedisset corā dn̄o dixit: Quis
ego sū dn̄e de⁹ ⁊ q̄ dom⁹ mea: vt p̄stares mihi
talia? Sed ⁊ h̄ parū visum ē in cōspectu tuo. Ioq̄
locutus est sup domū s̄ui tui etiā in futurū: ⁊ fecisti
me spectabilē sup oēs hoies. Dn̄e deus me⁹
qd vltra addere pōt dauid cum ita glificaueris
s̄uū tuū: ⁊ cognoueris eū? Dn̄e ꝓpt famulū tuū
iux̄ cor tuū fecisti oēm magnificentiā hanc: ⁊ no
ta eē voluisti vniuersa magnalia. Dn̄e nō ē silis
tui: ⁊ nō est alius deus absq̄ te ex oibus q̄s au
diuimus aurib⁹ nr̄is. Quis eni ē alius vt ppls
tuus isrl: gens vna i t̄ra ad quā pexit deus vt
liberaret ⁊ faceret pplm sibi: ⁊ magnitudine sua
atq̄ terrorib⁹ eijceret natōes a facie eius quē de
egypto liberarat? Et posuisti pplm tuū isrl' tibi i
pplm vsq̄ in eternū: ⁊ tu dn̄e factus es de⁹ ei⁹.
Nunc igit dn̄e s̄mo quē locutus es famulo tuo
⁊ sup domū eius: cōfirmet in ꝑpetuū: ⁊ fac sicut
locutus es: ꝑmaneatq̄ ⁊ magnificet nomē tuū
vsq̄ in sempiternū: ⁊ dicat: dn̄s exercituū deus
isrl: ⁊ domus dauid s̄ui eius ꝑmanens corā eo.
Tu eni dn̄e deus me⁹ reuelasti auriculā s̄ui tui
vt edificares ei domū: ⁊ iccirco inuenit s̄u⁹ tuus
fiduciam vt oret corā te. Nūc ḡ dn̄e tu es deus
⁊ locutus es ad s̄uū tuū tanta bn̄ficia: et cepisti
bn̄dicē domui s̄ui tui vt sit semp corā te. Te. n.
dn̄e bn̄dicente bn̄dicta erit in ꝑpetuū. XVIII

F Actū est aūt post h̄ vt percuteret dauid
philistijm ⁊ humiliaret eos: ⁊ tollēt geth
⁊ filias ei⁹ de manu philistijm: ꝑcuteretq̄
moab ⁊ fierent moabite s̄ui dauid: offerentes ei
munera. Eo tp̄e ꝑcussit dauid etiam adadezer

regē soba regionis emath: qn̄ ꝓfectꝰ ē vt dilataret impiū suū vsqȝ ad flumē eufraten. Cepit ergo dauid mille quadrigas eius ⁊ septē milia eq̄tū ⁊ viginti milia viroꝝ peditū. Subneruauitqȝ oēs eq̄s curruū: exceptis centū q̄drigis q̄s reseruauit sibi. Superuenit autē ⁊ syrus damascenꝰ vt auxiliū ꝓberet adadezer regi soba. Sed ⁊ huius ꝑcussit dauid viginti duo milia viroꝝ. Et posuit milites i damasco: vt syria q̄ȝ seruiret sibi ⁊ offerret munera. Adiuuitqȝ eū dn̄s in cūctis ad que ꝓfectus erat. Tulit q̄ȝ dauid pharetras aureas q̄s habuerāt serui adadezer: ⁊ attulit eas in hierl'm: necnō de thebath ⁊ chun vrbibꝰ adadezer eris plurimū: de q̄ fecit salomō mare eneū ⁊ colūnas ⁊ vasa enea. Nō cū audisset thou rex emath: ꝑcussisse videlȝ dauid oēm exercitū adadezer regis soba: misit adurā filiū suū ad regē dauid: vt postularet ab eo pacē: ⁊ ꝯgratularet ei eo ꝙ percussisset ⁊ expugnasset adadezer. Aduersarius q̄ppe erat thou adadezer. Sed ⁊ oīa vasa aurea ⁊ argentea ⁊ enea ꝯsecrauit dauid rex dn̄o: cum argento ⁊ auro qd̄ tulerat ex vniuersis gentibꝰ tam de idumea ⁊ moab ⁊ filiis āmon q̄ȝ de philisthijm ⁊ amelech. Abisai q̄ȝ filius saruie ꝑcussit edom in valle salinaꝝ decē ⁊ octo milia: ⁊ ꝯstituit in edom ꝓsidiū: vt seruiret idumea dauid. Saluauitqȝ dn̄s dauid in cūctis ad q̄ ꝓfectus erat. Regnauit ergo dauid sup vniuersum isrl': ⁊ faciebat iudiciū atqȝ iusticiā cūcto pp'lo suo. Porro ioab filius saruie erat sup exercitū: ⁊ iosaphat filius abiluth a cōmentariis. Sadoch aūt filius achitob ⁊ achimelech filius abiathar sacerdotes: et susa scriba. Banaias q̄ȝ filius ioiade sup legiones cerethi ⁊ felethi. Porro filii dauid p̄mi ad manum regis. XIX

Factū est aūt vt moreret naas rex filiorum āmon: ⁊ regnaret anon filius eius ꝓ eo. Dixitqȝ dauid: Faciā miāȝ cū anon filio naaa. Prestitit eni mihi p̄r eius gr̄aȝ. Misitqȝ dauid nuncios ad ꝯsolādū eū sup morte p̄ris sui. Qui cū puenissent in trā filioꝝ āmon: vt ꝯsolarentur anon: dixerūt ꝓncipes filioꝝ āmon ad anon. Tu forsitan putas ꝙ dauid honoris cā in p̄rem tuū miserit q ꝯsolarent te: nec aīaduerteris ꝙ vt explorent ⁊ inuestigēt ⁊ scrutent trā tuā venerit ad te serui eius. Igit anon pueros dauid decaluauit ⁊ rasit: ⁊ ꝑcidit tunicas eoꝝ a natibꝰ vsqȝ ad pedes ⁊ dimisit eos. Qui cū abissent ⁊ h̄ mādasset dauid: misit in occursū eoꝝ. Grandē.n. ꝯtumeliā sustinuerūt: ⁊ p̄cepit vt manerēt in hiericho donec cresceret barba eoꝝ: ⁊ tūc reuerterent. Videntes aūt filii āmon ꝙ iniuriaȝ fecissent dauid: tam anon q̄ȝ reliquus pp'ls: miserūt mille talenta argenti: vt ꝯducerēt sibi de mesopotamia ⁊ de syria maacha: ⁊ de soba currus ⁊ eq̄tes. Conduxeruntqȝ triginta duo milia curruū ⁊ regē maacha cū pp'lo eius. Qui cū venissent: castrametati sunt e regiōe medaba. Filii q̄ȝ āmon cōgregati de vrbibꝰ suis: venerūt ad bellū. Qd̄ cū audisset dauid: misit ioab ⁊ oēm exercitū viroꝝ fortiū. Egressiqȝ filii āmon direxerūt aciē iux̄ portā ciuitatis. Reges aūt q ad auxiliū eius venerant separatim in agro steterūt. Igit ioab itelligēs bellū ex aduerso ⁊ post tergū ꝯtra se fieri: elegit viros fortissimos de vniuerso isrl' ⁊ ꝑrexit ꝯtra syrū. Reliq̄m ꝑteȝ pp'li dedit sub manū abisai fr̄is sui: ⁊ ꝑrexerūt ꝯtra filios āmon. Dixitqȝ: Si vicerit me syrus: auxilio eris mihi: si autē supauerint te filii āmon: ero tibi in ꝓsidiū. Cōfortare et agamus viriliter ꝓ pp'lo nr̄o: ⁊ ꝓ vrbibꝰ dei nr̄i. Dn̄s aūt qd̄ i ꝯspectu suo bonū est faciat. Perrexit ergo ioab ⁊ pp'ls q cū eo erat ꝯtra syrū ad p̄eliū: ⁊ fugauit eos. Porro filii āmon vidētes ꝙ fugisset syrus: ipsi q̄ȝ fugerūt abisai frēm eius: ⁊ ingressi sunt ciuitatē. Reuersusqȝ est etiā ioab in hierl'm. Vidēs aūt syrus ꝙ cecidisset coram isrl': misit nūcios ⁊ adduxit syrū q erat trans fluuiū. Sophat aūt ꝓnceps militie adadezer erat dux eoꝝ. Qd̄ cū annunciatū eēt dauid: cōgregauit vniuersum isrl': ⁊ trāsiuit iordanē: iruitqȝ in eos ⁊ direxit ex aduerso aciē: illis ꝯtra pugnantibus. Fugit aūt syrus isrl'. Et interfecit dauid de syris: septē milia curruū ⁊ q̄draginta milia peditum: ⁊ sophat exercitus ꝓncipē. Videntes autē serui adadezer se ab isrl' eē supatos: transfugerūt ad dauid ⁊ seruierūt ei. Noluitqȝ vltra syria auxilium prebere filiis āmon. XX

Factū est aūt post āni circulū eo tp̄e q̄ solent reges ad bella ꝓcedere cōgregauit ioab exercitū ⁊ robur militie: ⁊ vastauit terrā filioꝝ āmon. Perrexitqȝ ⁊ obsedit rabba. Porro dauid manebat in hierl'm qn̄ ioab ꝑcussit rabba: ⁊ destruxit eā. Tulit aūt dauid coronā melchon de capite eius: ⁊ inuenit in ea auri pondo talentū ⁊ p̄ciosissimas gēmas: fecitqȝ sibi inde diadema. Manubias q̄ȝ vrbis plurimas tulit: pp'lm aūt q erat in ea eduxit: et fecit sup eos tribulas: ⁊ trahas: ⁊ ferrata carpenta trāsire: ita vt dissecarent ⁊ ꝯtererent. Sic fecit dauid cūctis vrbibus filioꝝ āmon: ⁊ reuersus est cū oī pp'lo suo in hierl'm. Post h̄ initū est bellū i gazer aduersum philisteos: in q̄ percussit sobochai vsathites saphai de gn̄e raphaim: ⁊ humiliauit eos. Aliud q̄ȝ bellū gestū est aduersus philisteos: i q̄ ꝑcussit adeodatus filius saltus bethleemites fratrē goliath gethei: cuius haste lignū erat q̄si liciatoriū texentiū. Sed ⁊ aliud bellū accidit in geth: i quo fuit hō longissimꝰ senos h̄ns digitos id est simul viginti q̄ttuor: q ⁊ ipse de raphaim fuerat stirpe gnātꝰ. Hic blasphemauit isrl': ⁊ ꝑcussit eū ionathā filiꝰ samaa fr̄is dauid. Hi sīt filii raphai i geth q ceciderūt i manu dauid ⁊ suoꝝ eiꝰ. XXI

C Onſurrexit aūt ſathan ↄtra iſrl': ⁊ incita
uit dauid vt numeraret iſrl'. Dixitqȝ da
uid ad ioab ⁊ ad pͥncipes ppli: Ite ⁊ nu
merate iſrl' a berſabee vſqȝ dan et afferte mihi
numeꝝ vt ſciam. Rn̄ditqȝ ioab: Augeat dn̄s
ppl'm ſuū centuplum q̄ȝ ſunt. Nōne dn̄e mi rex
oēs ſui tui ſunt: Quare h̄ querit dn̄s meus qđ
in petm̄ reputet iſrli: Sȝ ſmo regis magis p̄ua
luit. Egreſſuſqȝ ē ioab ⁊ circuiuit vniuerſuȝ iſrl'
⁊ reuerſus eſt hierl'm. Deditqȝ dauid numeruȝ
eoꝝ q̄s circuierat: ⁊ inuentus eſt oīs numer⁹ iſrl'
mille milia ⁊ centūmilia viroꝝ educētiū gladiū
De iuda autē quadringenta ſeptuaginta milia
bellatoꝝ. Nā leui ⁊ beniamin nō numerauit: eo
ꝙ inuitus exequeret̃ regis impium. Diſplicuit
aūt deo qđ iuſſuȝ erat: ⁊ percuſſit iſrl'. Dixitqȝ da
uid ad deū: peccaui nimis vt h̄ facerē: Obſecro
aufer iniqͥtatē ſui tui: qꝛ inſipienter egi. Et locu
tus eſt dn̄s ad gad videntē dauid dicēs: Uade
⁊ loquere dauid ⁊ dic ei. Hec dicit dn̄s. Triū tibi
optionē do: vnū qđ volueris elige vt faciaȝ tibi
Cumqȝ veniſſet gad ad dauid dixit ei. Hec dicit
dn̄s. Elige qđ volueris. Aut trib⁹ ānis peſtilen
tiā: aut tribus menſib⁹ te fugere hoſtes tuos et
gladiū eoꝝ nō poſſe euadere: aut trib⁹ dieb⁹ gla
dium dn̄i ⁊ mortē verſari in t̃ra: ⁊ angelū dn̄i in
ficere i vniuerſis finib⁹ iſrl'. Nūc igit̃ vide qđ re
ſpondeā ei q miſit me. Et dixit dauid ad gad. Ex
oī parte me anguſtie p̄mūt: Sed melius mihi ē
vt incidam in manus dn̄i: qꝛ multe ſunt miſera
tiones eius: q̄ȝ in man⁹ hoīum. Miſit ḡ dn̄s pe
ſtilentiā in iſrl': ⁊ ceciderunt de iſrl' ſeptuaginta
milia viroꝝ. Miſit q̄ȝ angelū in hierl'm: vt p̄cu
teret eam. Cūqȝ p̄cuteret̃: vidit dn̄s ⁊ miſertus
eſt ſup magnitudinē mali: ⁊ imperauit āgelo q
p̄cutiebat. Sufficit iam: ceſſet manus tua. Por
ro angelus dn̄i ſtabat iuxͣ aream hornā iebuſei
leuanſqȝ dauid oculos ſuos: vidit angeluȝ dn̄i
ſtantē inter celū ⁊ t̃rā: ⁊ euaginatū gladiū i māu
ei⁹: ⁊ verſuȝ ↄtra hierl'm: ⁊ ceciderunt tā ip̄e q̄ȝ
maiores natu veſtiti cilicys p̄ni in t̃rā. Dixitqȝ
dauid ad deū. Nōne ego ſum q iuſſi vt numera
ret̃ ppl's: Ego q peccaui: ego q malum feci: Iſte
grex qđ ↄmeruit: Dn̄e deus meus vertat̃ obſe
cro manus tua in me: ⁊ in domū pr̄is mei: ppl's
aūt tuus nō p̄cutiat̃. Angelus aūt dn̄i precepit
gad vt diceret dauid: vt aſcenderet extrueretqȝ
altare dn̄o deo in area hornā iebuſei. Aſcendit
ḡ dauid iuxͣ ſmonē gad: quē locutus̃ ei fuerat ex
noīe dn̄i. Porro hornā cū ſuſpexiſſet ⁊ vidiſſet
angelū quattuorqȝ filij eius cū eo: abſconderūt
ſe. Nam eo tp̄e terebat in area triticū. Igit̃ cuȝ
veniret dauid ad hornā ↄſpexit eū hornan: ⁊ p
ceſſit ei obuiā de area ⁊ adorauit eū p̄nus i t̃rā.
Dixitqȝ ei dauid: Da mihi locū aree tue vt edi
ficem in ea altare dn̄o: ita vt q̄ȝtum valet argēti

accipias: ⁊ ceſſet plaga a ppl'o. Dixit aūt hornā
ad dauid. Tolle ⁊ faciat dn̄s meus rex qđcunqȝ
ei placet. Sed ⁊ boues do in holocauſtū: ⁊ tribu
las in ligna: ⁊ triticū in ſacrificiū: oīa libens p̄be
bo. Dixitqȝ ei rex dauid. Nequaq̄ȝ ita fiet: ſȝ ar
gentū dabo q̄ȝtum valet. Neqȝ eni tibi auferre
debeo ⁊ ſic offerre dn̄o holocauſta gratuita. De
dit ḡ dauid hornan p̄ loco ſiclos auri iuſtiſſimi
ponderis ſexcentos: ⁊ edificauit ibi altare dn̄o:
obtulitqȝ holocauſta ⁊ pacifica: ⁊ inuocauit deū
⁊ exaudiuit eū i igne de celo ſup altare holocau
ſti. Precepitqȝ dn̄s angelo: ⁊ cōuertit gladium
ſuū in vaginā. Protinus ḡ dauid videns ꝙ ex
audiſſet eū dn̄s in area hornā iebuſei: imolauit
ibi victimas. Tabernaculuȝ aūt dn̄i qđ fecerat
moyſes in deſerto ⁊ altare holocauſtoꝝ ea tēpe
ſtate erat in excelſo gabaon: ⁊ nō p̄ualuit dauid
ire ad altare vt ibi obſecraret deū. Nimio enim
fuerat timore p̄territ⁹: vidēs gladiū āgeli dn̄i.

D Ixitqȝ dauid: Hec eſt domus XXII
dei ⁊ h̄ altare i holocauſtū iſrl'. Et p̄cepit
vt ↄgregarent̃ oēs p̄ſeliti de terra iſrl': ⁊
cōſtituit ex eis latomas ad cedendos lapides ⁊
poliendos vt edificaret̃ domus dei. Ferrum q̄ȝ
plurimū ad clauos ianuarū ⁊ ad cōmiſſuras at
qȝ iuncturas p̄parauit dauid: ⁊ eris pondus innu
merabile. Ligna q̄ȝ cedrina nō poterāt eſtima
ri: q ſidonij ⁊ tyrij deportauerūt ad dauid. Et di
xit dauid: Salomon filius meus puer paruulus̃
eſt ⁊ delicatus. Dom⁹ aūt quā edificare volo do
mino talis eē debet vt in cūctis regionib⁹ noiet̃
Preparabo ḡ ei neceſſaria. Et ob hanc cām ante
mortē ſuā oēs p̄parauit impenſas. Uocauitqȝ
ſalomonē filiū ſuum: ⁊ p̄cepit ei vt edificaret do
mū dn̄o deo iſrl'. Dixitqȝ dauid ad ſalomonem
Fili mi: voluntatis mee fuit vt edificareȝ domū
noi dn̄i dei mei: ſed factus eſt ſermo dn̄i ad me
dicens: Multū ſanguinē effudiſti ⁊ plurima bel
la bellaſti: nō poteris edificare domū noi meo:
tanto effuſo ſanguine coraȝ me. Filius q naſcet̃
tibi: erit vir q̄etiſſimus. Faciā eni eū req̄eſcē ab
oībus inimicis ſuis p circuitū ⁊ ob hanc cauſaȝ
pacificus vocabit̃: ⁊ pacē ⁊ ociū dabo in iſrl' cun
ctis dieb⁹ eius. Ipſe edificabit domū noi meo ⁊
ipſe erit mihi in filiū ⁊ ego ero illi in pr̄em firma
boqȝ ſoliū regni eius ſup iſrl' in eternū. Nunc ḡ
fili mi ſit dn̄s tecū ⁊ p̄ſperare: ⁊ edifica domum
dn̄o deo tuo: ſicut locutus ē de te. Detqȝ tibi do
minus prudentiā ⁊ ſenſum: vt regere poſſis iſrl'
⁊ cuſtodire legē dn̄i dei tui. Tūc eni p̄ficere pote
ris: ſi cuſtodieris mādata ⁊ iudicia q̄ p̄cepit dn̄s
moyſi vt doceret iſrl'. Cōfortare ⁊ viriliť age: ne
timeas neqȝ paueas: Ecce ego in paupertate mea
mea p̄parauit impenſas dom⁹ dn̄i auri talenta
centūmilia: ⁊ argēti mille milia talētoꝝ: eris &o
⁊ ferri nō eſt pōdus: vincit̃ eni numer⁹ magnitu

dine. Ligna ⁊ lapides ꝑparaui ad vniuersa ipē
dia. Hēs q̄ꝫ plurimos artifices: latomos et ce
mentarios artificesq̄ꝫ lignoꝝ: ⁊ oīuꝫ artiū ad fa
ciendū opus: prudentissimos: in auro ⁊ argento
in ere ⁊ ferro: cuius nō ē numerꝰ. Surge igit̄ et
fac: ⁊ erit dn̄s tecū. Precepit q̄ꝫ dauid cunctis
ꝑncipibꝰ isrl̄: vt adiuuarent salomonē filiū suuꝫ
dicens: nempe dn̄s deus vr̄ vobiscū sit: ⁊ de
derit vobis requiem ꝑ circuitū ⁊ tradiderit oēs
inimicos vr̄os in manꝰ vr̄as: ⁊ subiecta sit terra
corā dn̄o ⁊ corā pplo eius. Prebete igit̄ corda
vr̄a ⁊ aīas vr̄as: vt queratis dn̄ꝫ deū vr̄m: ⁊ cō
surgite ⁊ edificate scīuariuꝫ dn̄o deo: vt introdu
catur arca federis ⁊ vasa dn̄o cōsecrata i domū
que edificat̄ nomini dn̄i. XXIII

Igitur dauid senex ⁊ plenꝰ dieꝝ regē cōsti
tuit salomonē filiū suū sup isrl̄: ⁊ cōgrega
uit oēs ꝑncipes isrl̄: ⁊ sacerdotes atq̄ꝫ le
uitas. Numeratiq̄ꝫ sunt leuite a viginti ānis et
supra: ⁊ inuenti sunt trigintaoctomilia viroꝝ.
Ex his electi sunt ⁊ distributi i ministeriū domꝰ
dn̄i: viginti q̄ttuor milia: ꝑpositoꝝ aūt ⁊ iudicuꝫ
sex milia. Porro q̄ttuor milia ianitores ⁊ totidē
psaltes canētes dn̄o i organis q̄ fecerat ad canē
dū: ⁊ distribuit eos dauid ꝑ vices filioꝝ leui ger
son vꝫ ⁊ caath ⁊ merari. Filij gerson: leedā et se
mei. Filij leedan ꝑncipes: iehihel ⁊ zethā ⁊ iohel
tres. Filij semei: salomith et ozihel et aran tres.
Isti ꝑncipes familiaꝝ leedā. Porro filij semei:
leeth ⁊ ziza ⁊ iaus ⁊ baria. Isti filij semei q̄ttuor
Erat aūt leeth ꝑor: ziza secūdus. Porro iaus ⁊
baria nō habuerūt plurimos filios: ⁊ idcirco in
vna familia vnaq̄ꝫ domo cōputati sunt. Filij ca
ath: amrā ⁊ ysaar hebrō ⁊ ozihel quattuor. Filij
amrā: aaron ⁊ moyses. Separatusq̄ꝫ est aaron vt
ministraret in scā scōꝝ ipse ⁊ filij eius i sempiter
nū: ⁊ adoleret incensum dn̄o s̄m ritū suū: ac b̄n̄
diceret noī eius in ꝑpetuuꝫ. Moysi q̄ꝫ hoīs dei
filij ānumerati sunt in tribu leui. Filij moysi: ger
san ⁊ eliezer. Filij gersan: subuhel p̄mus. Fuerūt
aūt filij eliezer: roobia p̄mꝰ: ⁊ nō erāt eliezer filij
alij. Porro filij roobia multiplicati sunt nimis.
Filij ysaar: salomith p̄mꝰ. Filij hebron: ieriau p̄
mus: amarias secūdus: iazihel tertiꝰ: iecmaā
q̄rtus. Filij ozihel: micha p̄mus: iesia scōs. Filij
merari: mooli ⁊ musi. Filij mooli: eleazar ⁊ cis.
Mortuꝰ est aūt eleazar: ⁊ nō habuit filios sed fi
lias: acceperuntq̄ꝫ eas filij cis frēs eaꝝ. Filij musi
mooli ⁊ eder ⁊ ierimuth tres. Hi filij leui in co
gnatōibꝰ familijs suis: ꝑncipes ꝑ vices ⁊ nume
rū capitū singuloꝝ: q̄ faciebāt opa ministerij do
mus dn̄i a viginti ānis ⁊ supra. Dixit.n. dauid.
Requiem dedit dn̄s deus isrl̄ pplo suo ⁊ habitatōēꝫ
hierl̄m vsq̄ꝫ in eternū: nec erit officij leuitarū vt
vltra portēt tabernaculū: ⁊ oīa vasa eius ad mini
strandū. Iuxͣ ꝑcepta q̄ꝫ dauid nouissima suppu
tabit̄ numerus filioꝝ leui: a viginti ānis ⁊ supra
⁊ erūt sub manu filioꝝ aaron in cultū domꝰ dn̄i
in vestibulis ⁊ in exedris ⁊ in loco purificatōis
⁊ in scīuario ⁊ in vniuersis opibꝰ ministerij tēpli
dn̄i. Sacerdotes aūt sup panes ꝑpositiōis ⁊ ad
sile sacrificiū ⁊ ad lagana ⁊ azyma ⁊ sartaginē ⁊
ad torrendū ⁊ sup oē pondus atq̄ꝫ mēsuraꝫ. Le
uite vero stent mane ad cōfitendū ⁊ canendū dn̄o
silr̄q̄ꝫ ad vesperā tam in oblatōēꝫ holocaustoꝝ
dn̄i q̄ꝫ in sabbatis ⁊ klis ⁊ solēnitatibꝰ reliquis
iuxͣ numeꝝ ⁊ cerimonias vniuscuiusq̄ꝫ rei iugit̄
corā dn̄o. ⁊ custodiant obseruationes tabnaculi
federis: ⁊ ritū scīuarij: ⁊ obseruationē filioꝝ aarō
fratrū suoꝝ: vt ministrēt in domo dn̄i. XXIIII

Porro filijs aaron he ꝑtitiones erāt. Filij
aaron: nadab et abiu et eleazar et ytha
mar: mortui sunt aūt nadab ⁊ abiu ante
ꝑrem suū absq̄ꝫ liberis: sacerdotioq̄ꝫ functꝰ est
eleazar ⁊ ythamar. Et diuisit eos dauid id est sa
doch de filijs eleazari: ⁊ abimelech d̄ filijs ytha
mar s̄m vices suas ⁊ ministeriū inuentiq̄ꝫ sunt
multo plures filij eleazar in ꝑncipibꝰ viris: q̄ꝫ fi
lij ythamar. Diuisit aūt eis h̄ ē filijs eleazar ꝑn
cipes ꝑ familias sedecī: ⁊ filijs ythamar ꝑ fami
lias ⁊ domos suas octo. Porro diuisit vtrasq̄ꝫ
int̄ se ⁊ familias sortibꝰ. Erant eni ꝑncipes scīua
rij ⁊ ꝑncipes domꝰ dei: tā de filijs eleazar q̄ꝫ de
filijs ythamar. Descripsitq̄ꝫ eos semeias filius
nathanael scriba leuites: corā rege ⁊ ꝑncipibus
⁊ sadoch sacerdote et abimelech filio abiathar:
ꝑncipibꝰ q̄ꝫ familiaꝝ sacerdotaliū ⁊ leuitarum
vnā domū q̄ ceteris preerat: eleazar: ⁊ alteram
domuꝫ q̄ sub se hēbat ceteros: ythamar. Exiuit
aūt sors p̄ma ioiarib: secunda iedeie: tertia hari
quarta seorim: quinta melchia: sexta maiumna:
septima acchos: octaua abia: nona iesu: decima
sechenia: vndecima eliasib: duodecima iacim:
tredecima hoppha: decimaq̄rta isbaal: decima
q̄nta belga: decimasexta emmer: decimaseptia
ezir: decimaoctaua aphses: decimanona aphece
ia: vicesima ezechiel vicesimap̄ma iachin: vice
simasecunda gamul: vicesimatertia dalaiau: vi
cesimaq̄rta maziau. He vices eoꝝ s̄m ministe
ria sua vt ingrediant̄ domū dei: ⁊ iuxͣ ritū suum
sub manu aaron p̄ris eoꝝ: sicut preceperat dn̄s
deus isrl̄. Porro filiorū leui qui reliqui fuerant
de filijs amram: erat subuhel: ⁊ de filijs subuhel
iedeia. De filijs q̄ꝫ roobie: ꝑnceps iesias. Ysa
ris vero filius salemoth: filiusq̄ꝫ salemoth: ianadi
ath: filiusq̄ꝫ eius ieriau primus: amarias secun
dus iazihel tertius: iecbmoam quartus. Filius
ozihel: micha: filius micha: samir. Frater micha
iesia: filiusq̄ꝫ iesie: zacharias. Filij merari: mooli
⁊ musi. Filius oziau: benon: filius q̄ꝫ merari: ozi
au ⁊ soem ⁊ sachur ⁊ hebri. Porro mooli filius
eleazar: qui nō habebat liberos. Filius vero cis:

hieramihel. Filij musi. mooli eder ꝛ hierimoth. Isti filij leui ꝑm domos familiaꝝ suaꝝ. Miserūt qꝫ ꝛ ipsi sortes ꝯtra frēs suos: filios aaron coraꝫ dauid rege ꝛ sadoch ꝛ abimelech ꝛ principibꝰ familiaꝝ sacerdotaliū ꝛ leuiticaꝝ tam maiores q̄ꝫ minores oēs sors eq̄liter diuidebat. XXV

Igitur dauid ꝛ magistratꝰ exercitus segregauerūt in ministeriū filioꝝ asaph ꝛ hemā ꝛ ydithun: q ꝓpharent in citharis ꝛ psalterijs ꝛ cymbalis ꝑm numeꝝ suuꝫ dedicato sibi offō huientes. De filijs asaph zachur: ꝛ ioseph: ꝛ anathania: ꝛ asarela: filij asaph sb mānu asaph prophetantes iux̄ regē. Porro ydithun filij ydithun: godolias sorꝛ: iesaias: ꝛ sabias: ꝛ mathathias: sex sub manu p̄ris sui ydithun: q i cithara ꝓphetabat sup ꝯfitentes ꝛ laudātes dñm. Hemā q̄ꝫ filij hemā: boccian: mathaniu: ozihel: subuhel ꝛ hieremoth: ananias: anani: eliatha: geldelthi et romethiezer et iesbaccasa: mellothiothir: mozioth. Oēs isti filij hemā videntes regis i ꝑmonibus dei vt exaltaret cornu. Deditqꝫ deus hemā filios q̄ttuordecim ꝛ filias tres. Uniuersi sb manu p̄ris sui ad cantandū i tēplo dñi distributi erant in cymbalis ꝛ psalterijs ꝛ citharis in ministeria domꝰ dñi iux̄ regeꝫ: asaph videlꝫ ꝛ ydithū ꝛ hemā. Fuit aūt numerus eoꝝ cū frībus suis q erudiebant canticū dñi cūcti doctores ducentio ctogintaocto. Miserūtqꝫ sortes ꝑ vices suas ex eq̄: tam maior q̄ꝫ minor: doctus parit ꝛ idoctꝰ. Egressaqꝫ est sors ꝑma ioseph q erat de asaph: secūda godolie ipsi ꝛ filijs eius et frībus eiꝰ duodecim: tertia zachur filijs et fratribus eius duodecim: q̄rta ysari filijs ꝛ frībus eius duodecim: q̄nta nathanie filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: sexta boccian filijs ꝛ fribꝰ eius duodeciꝫ: septima israhela filijs ꝛ fribus eius duodeciꝫ: octaua esaie filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: nona mathanie filijs ꝛ fribus eius duodecim: decima semeie filijs et fribus eius duodecim: vndecima esrabel filijs ꝛ fribus eius duodecim: duodecima asabie filijs ꝛ fribus eius duodecim: tertiadecima subuhel filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: q̄rtadecima mathathie filijs ꝛ fribus eius duodecim: q̄ntadecima hierimoth filijs ꝛ fribus eius duodecim: sextadecima ananie filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: septimadecima iesboccase filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: octauadecima anani filijs fribꝰ eius duodecim: nonadecima mellothi filijs ꝛ fribꝰ eiꝰ duodecim vicesima eliatha filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim: vicesimapꝛima othir filijs ꝛ fribus eius duodecim: vicesima secūda goddolathi filijs ꝛ fribus eius duodecim: vicesimatertia aziud filijs ꝛ fribꝰ eiꝰ duodecim: vicesimaquarta romethiezer filijs ꝛ fribꝰ eius duodecim. XXVI

Diuisiones āt ianitoꝝ de chorītis meselemia: filius chore: de filijs asaph filij mesellemie: zacharias ꝑgenitus: iadiel secundus: zabadias tertius: athanael q̄rtus: abilam q̄ntꝰ iohānā sextꝰ: elionai septimꝰ. Filij aūt obededō semeias ꝑgenitus: iozabad secūdus: iohaa tertꝰ: sacha quartus: nathanael q̄ntus: amihel sextus ysachar septimus: phollathi octauus: q̄a bn̄dixit illi dñs. Semeie aūt filio eius nati sunt filij ꝑfecti familiaꝝ suaꝝ: erant eni filij fortissimi. Filij ḡ semeie othin ꝛ raphael ꝛ obediel: sabad ꝛ frēs eius viri fortissimi: heliu q̄ꝫ ꝛ samathias. Oēs hi de filijs obededom ipsi ꝛ filij et frēs eoꝝ fortissimi ad ministrandū: sexagintaduo de obededō. Porro mesellamie filij ꝛ frēs eorū robustissimi decē ꝛ octo. De hosa aūt. i. d̄ filijs merari: semri ꝑnceps. Nō eni habuerat ꝑgenitū: ꝛ idcirco posuerat eū p̄r eius in ꝑncipē: helchias secundus: tabelias tertius: zacharias q̄rtus. Oēs hi filij ꝛ frēs hosa tredecim. Hi diuisi sunt in ianitores: vt semꝑ ꝑncipes custodiaꝝ sicut et frēs eoꝝ ministrarent in domo dñi. Misse sunt ḡ sortes ex eq̄: ꝛ paruis ꝛ magnis ꝑ familias suas i vnāquāqꝫ portaꝝ. Cecidit ḡ sors oriental' selemie. Porro zacharie filio eius viro prudentissimo et erudito sortito obtigit plaga septētrionalis. Obededom ꝟo ꝛ filijs eius ad austꝝ: in q̄ parte domꝰ erat senioꝝ ꝯciliū: sephphima ꝛ hosa ad occidentē iux̄ portā q̄ ducit ad viā ascensionis: custodia cōtra custodiā. Ad orientē ꝟo leuite sex: ꝛ ad aq̄lonē q̄ttuor ꝑ diem: atqꝫ ad meridiē sil'r i die q̄ttuor: ꝛ vbi erat ꝯciliū bini ꝛ bini. In cellulis q̄ꝫ ianitoꝝ ad occidentē: quattuor in via: biniqꝫ ꝑ cellulas. Ad septētrionē ꝟo meridieꝫ: quaterni ꝑ dies singulos mutabant: et ad basilicā cōcilij ad occidentē bini: hn̄tes subiectos alios in via: biniqꝫ ꝑ cellulas. He sunt diuisiones ianitoꝝ filioꝝ chore ꝛ merari. Porro achias erat sup thesauros domus dñi: ꝛ vasa scōꝝ. Filij q̄ꝫ dan filij gersonni. De ledan ꝑncipes familiaruꝫ: ledan ꝛ gersonni iehieli. Filij iehieli: zathan ꝛ iohel frēs eius sup thesauros domꝰ dñi amaramitis ꝛ ysaaritis ꝛ hebronitis ꝛ ozihelitis. Subuhel auteꝫ filius gersan filij moysi ꝓpositus thesauris: frater q̄ꝫ eius eliezer cuius filius raabia: ꝛ huius filiꝰ esaias ꝛ huius filius iorā: huius q̄ꝫ filius zechri ꝛ huius filius selemith. Ipse selemith ꝛ frēs eiꝰ thesauros sanctoꝝ quā scificauit dauid rex: ꝛ ꝑncipes familiaꝝ ꝛ tribuni ꝛ centuriones et duces exercitus: de bellis ꝛ manubijs ꝑlioꝝ q̄ cōsecrauerant ad instaurationeꝫ ꝛ suppellectilē templi dñi. Hec aūt vniuersa scificauit samuel videns ꝛ saul filius cis: ꝛ abner filius ner: ꝛ ioab filiꝰ saruie: oēsqꝫ sanctificauerāt ea ꝑ manū salemith et fratrū eius. Ysaaritis ꝟo preerat chonenias ꝛ filij eius ad opa forinsecus sup isrl': ad docendum ꝛ iudicandū eos. Porro de hebronitis asabias et frēs eius viri fortissimi mille septingenti pre

erant isrl'i: trans iordanem contra occidentem: in cunctis opibus dñi ⁊ in ministerium regis. Hebronitaꝝ aũt ꝑnceps fuit ieria: ꝑm familias ⁊ cognationes eorũ. Quadragesimo ãno regni dauid recensiti sunt ⁊ inuenti sunt viri fortissimi i gazer galaad frẽs eius robustioris etatis duo milia septingenti ꝑncipes familiaꝝ. Preposuit aũt eos dauid rex rubenitis et gadditis ⁊ dimidie tribui manasse: in oẽ ministerium dei regis.

Filij aũt isrl' ꝑm numeꝝ suũ XXVII ꝑncipes familiaꝝ: tribuni: ⁊ centuriões ⁊ prefecti q ministrabãt regi iux̃ turmas suas: ingredientes ⁊ egredientes ꝑ singulos mẽses in ãno: vigintiq̃ttuor milibus singuli ꝑerãt. Prime turme in ꝑmo mense iesboam ꝑerat filius zabdihel: et sub eo vigintiquattuor milia. De filijs phares: ꝑnceps cũctoꝝ ꝑncipum in exercitu mense primo. Secundi mensis hẽbat turmam dudiaphites: ⁊ pꝰ se alter noĩe macelloth qui regebat ptẽz exercitus vigintiquattuor milium. Dux q̃z turme tertie in mẽse tertio erat banaias filius ioiade sacerdotis: ⁊ in diuisione sua vigintiquattuor milia. Ipse est banaias fortissimus inter triginta ⁊ sup triginta. Preerat autẽ turme ipsius amizadab filius eius. Quartꝰ mẽse quarto asahel frater ioab: ⁊ zabedias filꝰ eius post eũ: ⁊ in turmas eius vigintiquattuor milia. Quintus mẽse q̃nto ꝑnceps samaoth iezerites ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia. Sextus mense sexto hira filius acces thecuites: ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia. Septimꝰ mense septimo helles phallonites de filijs ephraim et in turma eius vigintiquattuor milia. Octauus mense octauo sobochai vsathites d̃ stirpe zarai ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia. Nonus mense nono abiezer anathotites de filijs iemin ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia. Decimꝰ mẽse decimo marai ⁊ ipse nethophatites de stirpe zarai: ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia Undecimus mense vndecimo banaias pharathonites de filijs ephraim: ⁊ in turma eius vigintiquattuor milia. Duodecimꝰ mense duodecĩo hodai nethophatites de stirpe gothoniel: ⁊ ĩ turma eius vigintiquattuor milia. Porro tribubꝰ ꝑerant in isrl': rubenitis: dux eliezer filius zechri symeonitis: dux saphacias filꝰ macha: leuitis: asabias filius chamuel: aaronitis: sadoch: iuda helíu frater dauid: ysachar: amri filꝰ michahel: zabulonitis: iesmaias filius abdie: neptalitibꝰ: hierimoth filius ozihel: filijs ephraim: osee filius ozazii: dimidie tribui manasse: iohel filius phadaie: et dimidie tribui manasse in galaad: iaddo filius zacharie: beniamin aũt iasihel filius abner: dan ꝟo ezihel filius ieroam. Hi ꝑncipes filioꝝ isrl'. Noluit aũt dauid numerare eos a viginti annis inferius: q2 dixerat dñs vt multiplicaret isrl' quasi stellas celi. Ioab filius saruie ceperat numerare nec cõpleuit: q2 sup h̃ ira dei irruerat in isrl': ⁊ iccirco numerus eorũ q fuerant recensiti nõ ẽ relatus in fastos regis dauid. Super thesauros ãt regis fuit asmoth filius adihel. His autẽ thesauris q erant in vrbibꝰ ⁊ iñ vicis ⁊ ĩ turribus ꝑsidebat ionathan filius ozie. Operi aũt rustico ⁊ agricolis q exercebant trã preerat ezri filius chelub: vinearũq̃z cultoribꝰ semeias romathites: cellis aũt vinarijs zabdias aphonites. Nã sup oliueta ⁊ ficeta q̃ erãt in cãpestribꝰ balanan gederites: sup apothecas ãt oleiioas. Porro armẽtis que pascebant in saroma ꝑpositus fuit sethrai saronites: ⁊ sup boues in vallibꝰ saphat filius adli: sup camelos ꝟo vbil hismaelites: et sup asinos: iadias meronathiteo: super oues q̃z iazim agarenus. Oẽs hi ꝑncipes sbe regis dauid. Ionathan aũt patruus dauid consiliariꝰ vir prudẽs ⁊ litteratꝰ: ipse ⁊ iadihel filꝰ achamoni erãt cũ filijs regis. Achitophel ẽt ꝯsiliariꝰ regis ⁊ chusi arachites amicꝰ regis. Post achitophel fuit ioiada filꝰ banaie ⁊ abiathar. Pricipes aũt exercitꝰ regis erat ioab. XXVIII

Conuocauit igit̃ dauid oẽs ꝑncipes isrl' duces tribuũ ⁊ ꝓpositos turmaꝝ qui ministrabant regi: tribunos q̃z ⁊ centuriones ⁊ q preerant sbe ⁊ possessionibꝰ regis: filiosq̃z suos cũ eunuchis: ⁊ potẽtes ⁊ robustissimos quosq̃z in exercitu hierlm. Cũq̃z surrexisset rex ⁊ stetisset ait: Audite me frẽs mei ⁊ ppl's meus. Cogitaui vt edificarem domũ in qua requiesceret arca federis dñi ⁊ scabellũ pedum dñi dei nr̃i: ⁊ ad edificandum oĩa preparaui: deus autẽ dixit mihi: nõ edificabis domũ noĩ meo: eo ꝙ sis bellator et sanguinẽ fuderis: sed ⁊ elegit dñs deus isrl' me de vniuersa domo pr̃is mei vt eẽm rex sup isrl' in sempiternũ. De iuda eni elegit ꝑncipes. Porro de domo iuda domũ pr̃is mei: et de filijs patris mei placuit ei vt me eligeret regẽ sup cũctũ isrl' sed ⁊ de filijs meis: filios eni mihi multos dedit dñs: elegit salomonẽ filiũ meũ vt sederet ĩ throno regni dñi sup isrl': dixitq̃z mihi: Salomon filius tuꝰ edificabit domũ meã ⁊ atria mea. Ipsũ enim elegi mihi in filiũ: ⁊ ego ero ei in pr̃em: et firmabo regnũ eius vsq̃z in eternũ: si ꝑseuerauerit facẽ ꝓcepta mea ⁊ iudicia sicut ⁊ hodie. Nũc ĝ corã vniuerso cetu isrl' audiente deo nr̃o custodite ⁊ ꝗrite cũcta mãdata dñi dei nr̃i vt possideatis trã bonã: ⁊ relinquatis eã filijs vr̃is post vos vsq̃z in sempiternũ. Tu aũt salomon fili mi scito deũ pr̃is tui: ⁊ serui ei corde ꝑfecto ⁊ animo voluntario. Oĩa enim corda scrutat̃ dominꝰ ⁊ vniuersas mentium cogitationes intelligit. Si quesieris eũ: inuenies: si autẽ dereliqueris eum: ꝓiciet te in eternum. Nunc ĝ quia elegit te dñs vt edificares domũ sanctuarij: confortare

Hortatio David ad salomonem

⁊ pficꝫ. Dedit aũt dauid salomoni filio suo descriptionez porticus ⁊ tẽpli ⁊ cellariorum ⁊ cenaculi ⁊ cubiculorum in adytis ⁊ domꝰ ꝓpitiatõis: necnõ ⁊ oiuz q̃ cogitauerat atriorum ⁊ exedrarũ p circuitum in thesauros domꝰ dñi ⁊ in thesauros scõrum diuinorumq; sacerdotaliũ ⁊ leuiticarum in oia opa domꝰ dñi: ⁊ in vniuersa vasa ministerij tẽpli dñi aurum in pondere p singula vasa ministerij: argẽti q̃z pondus ꝓ vasorum operum diuersitate: sed ⁊ in cãdelebra aurea ⁊ ad lucernas: aurũ ꝓ mensura vniuscuiusq; candelabri ⁊ lucernarum: silr ⁊ in cãdelebra argẽtea ⁊ in lucernas eorum ꝓ diuersitate mensure pondus argenti tradidit. Aurũ q̃z dedit in mensas ꝓpositionis ꝓ diuersitate mensarum silr ⁊ argentũ in alias mensas argenteas. Ad fuscinulas q̃z ⁊ phialas ⁊ thuribula ex auro purissimo: et leunculos aureos ꝓ qualitate mensure pondus distribuit in leunculũ ⁊ leunculũ: silr ⁊ in leones argenteos diuersum argenti pondus separauit. Altari aũt in q̃ adolebat incensum: aurũ purissimũ dedit: ⁊ vt ex ipso fieret silitudo q̃drige cherubin extẽdẽtiũ alas ⁊ velãtiuz arcã federis dñi. Oia inqt venerunt scripta manu dñi ad me: vt itelligerẽ vniuersa exemplaris. Dixit q̃z dauid salomoni filio suo: Uiriliter age ⁊ ꝯfortare ⁊ fac: ne timeas ⁊ ne paueas. Dñs.n. deus meus tecũ erit: ⁊ non dimittet te nec derelinquet donec pficias oẽ opus ministerij domꝰ dñi. Ecce diuisiones sacerdotũ ⁊ leuitarum in oẽ ministeriũ domꝰ dñi assistũt tibi ⁊ parati sunt: ⁊ nouerũt tã pncipes q̃z pplꝰ oia precepta tua. XXIX

L Ocutusq; est dauid rex ad oẽm ecclĩam Salomonẽ filiũ meũ vnũ elegit dñs adhuc puerum ⁊ tenellũ. Opus.n. grande est neq; eni hoĩ pparat̃ hitatio: sed deo. Ego.n. totis viribꝰ meis pparaui ipensas domꝰ dñi dei mei: aurũ ad vasa aurea: ⁊ argentũ in argentea: es in enea: ferrũ in ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos ⁊ q̃si stibinos ⁊ diuersorum colorum: oẽmq; pciosum lapidẽ ⁊ marmor pariũ abundantissime: ⁊ sup h̃ que obtuli i domũ dei mei de peculio meo aurũ ⁊ argentũ do in templũ dei mei: exceptis his que pparaui in edẽ sctãz: tria milia talenta auri de auro ophir: ⁊ septẽ milia talentorũ argenti ꝓbatissimi ad deaurandos parietes tẽpli: ⁊ vbicũq; opus est aurũ de auro: ⁊ vbicũq; opus est argentũ de argento. Opa fiant per manꝰ artificũ ⁊ si qs sponte offert ipleat manũ suã hodie ⁊ offerat qd̃ voluerit dño. Polliciti sunt itaq; pncipes familiarũ ⁊ pceres tribuuz isrl̃: tribunũ q̃z ⁊ centuriones ⁊ pncipes pncipũ possessionũ regis: dederuntq; in opa domꝰ dñi auri talenta qnq; milia ⁊ solidos decẽ milia: argenti talenta decẽ milia: ⁊ eris talenta decem et octo milia: ferri q̃z centũmilia talentorum: ⁊ apud quẽcũq; inuenti sunt lapides: dederũt i thesauros domus dñi p manũ iehihel gersonitis. Letatusq; ẽ pplꝰ cũ vota spõte ꝓmitterẽt: qa corde toto offerebãt ea dño. Sz ⁊ dauid rex letatus ẽ gaudio magno: ⁊ bñdixit dño corã vniuersa multitudine ⁊ ait: Bñdictus es dñe deus isrl̃ patris nr̃i: ab eterno in eternũ. Tua est dñe magnificentia ⁊ potentia ⁊ glĩa atq; victoria ⁊ tibi laus. Cũcta.n. q̃ in celo sunt ⁊ in terra: tua sunt. Tuũ dñe regnũ: ⁊ tu es sup oẽs pncipes. Tue diuitie: ⁊ tua ẽ glĩa: tu dñaris oiuz. In manu tua virtus et potẽtia: i mãu tua magnitudo ⁊ ipiũ oiuz. Nũc igit̃ deus nr̃ ꝯfitemur tibi: ⁊ laudamꝰ nomẽ tuũ inclytũ. Quis ego ⁊ qs pplꝰ meus: vt possimus h̃ tibi vniuersa ꝓmittere. Tua sunt oia: ⁊ que de manu tua accepimꝰ dedimꝰ tibi. Peregrini eni sumꝰ corã te ⁊ aduene: sicut oẽs pr̃es nr̃i. Dies nr̃i q̃si vmbra sup trã: ⁊ nulla ẽ mora. Dñe deꝰ nr̃: ois h̃ copia quã parauimus vt edificaret̃ domus noĩ scõ tuo: de manu tua est: ⁊ tua sunt oia. Scio deus meus q ꝓbes corda ⁊ simplicitatem diligas: vñ ⁊ ego in simplicitate cordis mei letꝰ obtuli vniuersa h̃: ⁊ pplm tuũ q hic repertus ẽ vidi cuz ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dñe deꝰ abraã ⁊ ysaac ⁊ isrl̃ patrum nr̃orum custodi i eternũ hãc volũtatẽ cordis eorum: ⁊ semp i veneratione tui mens ista permaneat. Salomoni q̃z filio meo da cor pfectũ: vt custodiat mãdata tua ⁊ testimonia tua ⁊ cerimonias tuas: ⁊ faciat vniuersa: ⁊ edificet edem cuius ipensas paraui. Precepit ãt dauid vniuerse ecclie: Bñdicite dño deo nr̃o. Et bñdixit ois ecclĩa dño deo patrum suorum: et inclinauerũt se ⁊ adorauerũt deũ: ⁊ deinde regez. Immolaueruntq; victimas dño ⁊ obtulerũt holocausta die sequẽti: tauros mille: arietes mille: agnos mille cũ libaminibꝰ suis ⁊ vniuerso ritu abũdantissime in oẽm isrl̃. Et comederũt ⁊ biberũt corã dño in die illo cũ grandi letitia ⁊ vnxerũt secũdo salomonẽ filiũ dauid. Unxerũt ãt eũ dño i pncipẽ: ⁊ sadoch i põtificẽ. Seditq; salomõ sup soliũ dñi i regẽ ꝓ dauid prẽ suo ⁊ cũctis placuit: ⁊ paruit illi ois isrl̃. Sz ⁊ vniuersi pncipes ⁊ potẽtes ⁊ cũcti filij regis dauid dederũt manũ: ⁊ subiecti fuerũt salomõi regi. Magnificauit g̃ dñs salomonẽ sup oẽm isrl̃: ⁊ dedit illi glĩam regni q̃lẽ nullus habuit ãn eũ rex isrl̃. Igit̃ dauid filꝰ isai regnauit sup vniuersũ isrl̃: ⁊ dies qbꝰ regnauit sup isrl̃ fuerũt q̃draginta ãni. In hebrõ regnauit septẽ ãnis: ⁊ i hierl̃m trigintatribꝰ: ⁊ mortuꝰ est in senectute bona plenꝰ dierum ⁊ diuitijs ⁊ glĩa: ⁊ regnauit salomõ filius eiꝰ p eo. Gesta ãt dauid regis priora ⁊ nouissima scripta sunt i libro samuel videtis: ⁊ i libro nathan ꝓphẽ: atq; i volumine gad videtis vniuersiq; regni eius fortitudinis ⁊ tẽporum q̃ trãsierũt sb eo: siue i isrl̃: siue i cũctis regnis terrarum.

Explicit dabreiamin liber pmus

Incipit Dabrieamin siue Paralipomenō liber secundus.

Capitulum I

Confortatus est ergo salomō filius dauid in regno suo: ⁊ dn̄s erat cū eo: ⁊ magnificauit cū in excelsū. Precepitq̄ salomon vniuerso israeli tribunis ⁊ centurionib⁹ ⁊ ducib⁹ ⁊ iudicibus ois isrl' ⁊ p̄ncipib⁹ familiarū: ⁊ abyt cū vniuersa multitudīe in excelsū gabaon: vbi erat tabernaculū federis dn̄i: quod fecit moyses famulus dei ī solitudine. Arcā āt dei adduxerat dauid de cariathiarim in locū quē p̄parauerat ei: ⁊ vbi fixerat illi tabernaculū hoc est in hierl'z. Altare quoq̄ eneū qđ fabricat⁹ fuerat beseleel fili⁹ huri filij hur: ibi erat corā tabernaclo dn̄i: qđ ⁊ reqsiuit salomō: ⁊ ois ecclesia. Ascenditq̄ salomō ad altare eneū corā tabernaculo federis dn̄i: ⁊ obtulit in eo mille hostias. Ecce āt in ipsa nocte apparuit ei deus: dicens: Postula quod vis: vt dem tibi: dixitq̄ salomon deo: Tu fecisti cū dauid patre meo miaz magnā: ⁊ cōstituisti me regē pro eo. Nūc ḡ domine deus impleat sermo tu⁹ quē pollicitus es dauid patri meo. Tu eni me fecisti regē sup pplm tuū multū: q tam innūerabilis est q̄ puluis tre. Da mihi sapiam ⁊ intelligenciā: vt ingrediar et egrediar corā populo tuo. Quis eni p̄t hūc populū digne q tam grandis ē iudicare? Dixit aūt deus ad salomonem. Quia hoc magis placuit cordi tuo ⁊ nō postulasti diuitias ⁊ sbam ⁊ gloriam: neq̄ aias eorū q te oderant: sed nec dies vite plimos: petisti aūt sapiam ⁊ sciam: vt iudicare possis populū meū: sup quem cōstitui te regem: sapia ⁊ scia data sunt tibi. Diuitias aūt ⁊ sbam ⁊ gliam dabo tibi: ita vt nullus in regib⁹ nec ante nec p⁹ te fuerit silis tui. Uenit ḡ salomō ab excelso gabaō in hierl'z corā tabernaclo federis: ⁊ regnauit sup israel. Cōgregauitq̄ sibi currus ⁊ eqtes: ⁊ facti sunt ei mille q̄dringenti currus: ⁊ duodeci milia eqtū: ⁊ fecit eos esse in vrbib⁹ q̄drigarū cū rege in hierl'm. Prebuitq̄ rex argētum ⁊ aurū in hierl'm q̄si lapides: ⁊ cedros quasi sycomoros q̄ nascunt in campestrib⁹ multitudine magna. Adducebant āt ei eq̄ de egypto de choa a negociatorib⁹ regis q ibant ⁊ emebāt p̄cio quadrigā equorū sexcentis argēteis: ⁊ equū centū quinq̄ginta. Similit de vniuersis regnis ethreorū: ⁊ a regibus syrie: emptio celebrat. II

Decreuit āt salomon edificare domū nomini dn̄i: ⁊ palaciū sibi. Et numerauit septuagintamilia viror̄ portantiū humeris: ⁊ octogintamilia qui cederēt lapides i montib⁹: p̄positosq̄ eor̄ triamilia sexcentos. Misit quoq̄ ad hirā regē tyri: dicens: Sicut egisti cū dauid patre meo: ⁊ misisti ei ligna cedrina vt edificarēt sibi domū i q̄ ⁊ habitauit: sic fac mecum vt edificē domū nomini dn̄i dei mei: vt cōsecrē eaz ad adolendū incensū corā illo ⁊ fumiganda aromata: ⁊ ad p̄positionē panū sempiternā: ⁊ ad holocaustomata mane ⁊ vespere: sabbatis quoq̄ ⁊ neomenijs: ⁊ solennitatib⁹ dn̄i dei nr̄i in sempiternū q̄ mādata sunt isrli. Domus eni quā edificare cupio magna ē. Magnus ē eni deus nr̄ sup oēs deos. Qui ergo poterit p̄ualere vt edificet ei dignā domū? Si celū ⁊ celi celorū cape euz nequiunt: q̄ntus ego sum vt possim edificare ei domū? Sed ad hoc tm̄ vt adoleat incensū coraz illo. Mitte ergo mihi virū eruditum qui nouerit opari in auro ⁊ argento ere ⁊ ferro: purpura: coccino ⁊ hyacintho: ⁊ qui sciat sculpere celaturas cū his artificibus quos mecū habeo in iudea et in hierl'm quos p̄parauit dauid pater me⁹. Sed ⁊ ligna cedrina mitte mihi ⁊ arthceutina ⁊ pinea de libano. Scio eni q̄ serui tui nouerint cedere ligna de libāo. Et erunt serui mei cū seruis tuis vt parent mihi ligna plima. Dom⁹ eni quaz cupio edificare magna ē nimis ⁊ inclyta. Preterea operarijs qui cesuri sunt ligna seruis tuis dabo in cibaria: tritici choros viginti milia: ⁊ hordei choros totidē: olei quoq̄ sata viginti milia. Dixit aūt hirā rex tyri p lr̄as quas miserat salomoni. Quia dilexit dn̄s pplm suū: iccirco te r̄gnare fecit sup eū. Et addidit dicens: Bn̄dictus dn̄s deus israel qui fecit celū ⁊ terrā: qui dedit dauid regi filium sapientē ⁊ eruditum ⁊ sensatum atq̄ prudentē: vt edificaret domū domino: ⁊ placitū sibi. Misi ergo tibi virum prudentez ⁊ scientissimum: hiram patrem meū filiū mulieris de filiabus dan: cuius pater fuit tyri⁹: qui nouerit operari in auro ⁊ argēto: ere ⁊ ferro ⁊ marmore ⁊ lignis: in purpura quoq̄ ⁊ hyacintho ⁊ byssino ⁊ coccino: ⁊ qui sciat zelare omnē sculpturā: et ad inuenire prudenter quodcunq̄ in opere necessarium est cū artificib⁹ tuis: ⁊ cum artificibus domini mei dauid patris tui. Triticū ergo ⁊ hordeum ⁊ oleum ⁊ vinum q̄ pollicitus es domine mi seruis tuis. Nos autem cedem⁹ ligna ď libano quot necessaria habueris: ⁊ applicamus ea ratibus per mare in ioppe: tuū autem erit trāsferre ea in hierusalem. Numerauit igit salomon omnes viros p̄selitos qui erant in terra israel post dinumerationem quam dinumerauit p̄r eius: ⁊ inuenti sunt centuz quinq̄gintatriamilia ⁊ sexcēti. Fecitq̄ ex eis septuagintamilia que humeris onera portarent: ⁊ octogintamilia qui lapides de montibus cederent: tria autem milia ⁊ sexcētos prepositos operū populi. III

Et cepit salomō edificare domum domini in hierusalez in monte moria qui demōstratus fuerat dauid patri eius: in loco quem p̄parauerat dauid in area hornan iebusei. Cepit

autẽ edificare mẽse secũdo: anno quarto regni
sui. Et hec sunt fundamẽta que iecit salomon vt
edificaret domũ dei lõgitudis cubitos i mẽsura
ꝑma sexaginta: latitudis cubitos viginti. Por
ticũ ꝯo ante frontẽ q̄ tendebat in lõgũ iuxͣ men
surã latitudis domus a cubitoꝝ viginti. Porro
altitudo centũ viginti cubitoꝝ erat. Et deaura
uit eã itrinsecꝰ auro mũdissimo. Domũ q̃z ma
iorẽ texit tabulis ligneis abiegnis: ⁊ laminas
auri obrizi affixit ꝑ totum. Sculpsitq̃z in ea pal
mas: ⁊ quasi catenulas se inuicem cõplectẽtes.
Strauit q̃z pauimẽtũ tẽpli ꝓciosissimo marmo
re: decore multo. Porro auꝝ erat ꝓbatissimuz
de cuius lamis texit domũ ⁊ trabes eiꝰ ⁊ postes
⁊ parietes ⁊ ostia: ⁊ celauit cherubin in parietibus.
Fecit q̃z domũ sctĩ sanctoꝝ: longitudinẽ iuxta la
titudinẽ domus cubitoꝝ viginti: ⁊ latitudinez si
milit̃ viginti cubitoꝝ. Et lamis aureis texit eaz
q̄si talentis sexcentis: sed ⁊ clauos fecit aureos
ita vt singuli claui siclos qnquagenos appẽde
rẽt. Cenacula q̃z texit auro. Fecit ẽt in domo sctĩ
sanctoꝝ cherubĩ duos ope statuario: ⁊ texit eos
auro. Ale cherubin viginti cubitis extendebãt
ita vt vna ala hẽret cubitos qnq̃z ⁊ tangeret pa
rietem domꝰ: ⁊ altera qnq̃z cubitos hñs alã tan
geret alteriꝰ cherub. Silr̃ cherub alteriꝰ ala qn
q̃z hẽbat cubitos: ⁊ tangebat parietem: ⁊ ala eius
alia qnq̃z cubitoꝝ: alã cherub alteriꝰ ꝯtigebat.
Igit̃ ale vtriusq̃z cherub expãse erãt: ⁊ extende
bant̃ ꝑ cubitos viginti. Ipsi aũt stabant erectis
pedibꝰ: ⁊ facies eoꝝ erant verse ad exteriorẽ do
mũ. Fecit q̃z velũ ex hyacĩtho purpura: cocco ⁊
bysso: et intexuit ei cherubin. Ante fores ẽt tem
pli duas colũnas que triginta ⁊ qnq̃z cubitos ha
bebant altitudis. Porro capita eaꝝ qnq̃z cubi
toꝝ: necnõ ⁊ quasi catenulas in oraculo ⁊ suppo
suit eas capitibꝰ colũnaꝝ. Malogranata ẽt cẽtũ
q catenulis interposuit. Ipsas q̃z colũnas posuit
ĩ vestibulo tẽpli vnã a dextris alterã a sinistris.
Eam q̃ a dextris erat vocauit iachin: ⁊ q̃ ad leuã
vocauit boos.

IIII

Fecit quoq̃z altare eneũ viginti cubitoꝝ
longitudis ⁊ viginti cubitoꝝ latitudis:
⁊ decẽ cubitoꝝ altitudis. Mare ẽt eneũ
fusile decẽ cubitis a labio vsq̃z ad labiũ rotũdũ
per circuitũ. Quinq̃z cubitos hẽbat altitudis ⁊
funiculꝰ triginta cubitoꝝ ambigebat gyrũ eius.
Silitudo quoq̃z boũ erat subt̃ illud. Et decez cu
bitis q̄dam extrinsecꝰ celature: q̄si duobꝰ v̄sibꝰ
labiũ maris circuibant. Boues aũt erãt fusiles
⁊ ipm mare sup duodeci boues impositũ erat:
quoꝝ tres respiciebãt ad aquilonẽ: ⁊ alij tres ad
occidentẽ. Porro tres alij meridiẽ: ⁊ tres q reli
qui erãt orientẽ hñtes mare suppositũ. Poste
riora aũt boũ erãt intrinsecus sub mari. Porro
vastitas eiꝰ hẽbat mensurã palmi: ⁊ labiũ illius
erat q̄si labiũ calicis vel repãdi lilij: capiebatq̃z
tria milia metretas. Fecit quoq̃z cõchas decez ⁊
posuit qnq̃z a dextris ⁊ qnq̃z a sinistris: vt laua
rẽt in eis oĩa q̃ ĩ holocaustũ oblaturi erãt. Por
ro in mari sacerdotes lauabant̃. Fecit ãt ⁊ cãde
labra aurea decẽ ꝰm spẽm quã iusserat fieri ⁊ po
suit ea in tẽplo: qnq̃z a dextris ⁊ qnq̃z a sinistris.
Necnõ ⁊ mensas decẽ: ⁊ posuit eas ĩ templo: qn
q̃z a dextris ⁊ qnq̃z a sinistris: phialas quoq̃z au
reas centũ. Fecit ẽt atriũ sacerdotũ ⁊ basilicam
grandẽ: ⁊ ostia in basilica q̃ texit ere. Porro ma
re posuit in latẽ dextro ꝯtra orientẽ ad meridiẽ.
Fecit ãt hirã lebetes ⁊ creagras ⁊ phialas ⁊ cõ
pleuit oẽ opus regis in domo dei: hoc ẽ colum
nas duas ⁊ epistylia ⁊ capita: ⁊ q̄si q̄dam retia
cula q̃ capita tegerẽt sup epistylia. Malograna
ta quoq̃z q̄drigẽta ⁊ retiacula duo: ita vt bini ordi
nes malogranatoꝝ singulis retiaculis iungerẽ
tur: q̃ ꝓtegerẽt epistylia: ⁊ capita colũnarũ. Ba
ses ẽt fecit: ⁊ cõchas: quas supposuit basibꝰ ma
re vnuz: boues quoq̃z duodeci sub mari: ⁊ lebe
tes ⁊ creagras ⁊ phialas. Oĩa vasa fecit salomo
ni hirã prĩ eiꝰ in domo dñi ex ere mũdissimo. In
regiõe iordanis fudit ea rex ĩ argillosa terra: in
ter sochot ⁊ saredatha. Erat ãt multitudo vasorũ
inũerabil' ita vt ignoraret̃ pondus eris. Fecitq̃z
salomõ oĩa vasa domꝰ dei: ⁊ altarẽ aureũ ⁊ mẽsas
⁊ sup eas panes ꝓpositiõis. Cãdelabra quoq̃z
cũ lucernis suis: vt lucerẽt añ oraculũ iuxͣ ritũz
ex auro purissimo: ⁊ florentia q̄dam ⁊ lucernas
⁊ forcipes aureos. Oĩa de auro mundissimo fa
cta sũt. Thymiamata quoq̃z ⁊ thuribula ⁊ phi
alas ⁊ mortariola ex auro purissimo. Et ostia ce
lauit tẽpli interioris. i. ĩ scã scõꝝ: ⁊ ostia tẽpli forin
secꝰ aurea. Sicq̃z cõpletũ ẽ omne opus quod fe
cit salomon in domo domini.

V

Intulit igit̃ salomõ oĩa q̃ vocauerat da
uid prĩ suꝰ argentũ ⁊ aurũ ⁊ vniuersa va
sa posuit in thesauris domꝰ dñi. Post q̃ ꝯgrega
uit maiores natu isrl': ⁊ cũctos ꝑncipes tribuũ:
⁊ capita familiaꝝ de filijs isrl' in hierl'z: vt addu
cerẽt arcã federis dñi d̃ ciuitate dauid que ẽ i syõ
Uenerũt itaq̃z ad regẽ oẽs viri isrl': in die solẽni
mẽsis septimi. Cũq̃z venissent cũcti senioꝝ isrl':
portauerũt leuite arcã: ⁊ intulerũt eã: ⁊ oẽm paratũ
tabernaculi. Porro vasa scũarij q̃ erãt ĩ taberna
culo portauerũt sacerdotes cũ leuitis. Rex ãt sa
lomõ ⁊ vniuersus cetꝰ isrl': ⁊ oẽs q fuerãt ꝯgrega
ti añ arcã: imolabãt arietes ⁊ boues absq̃z vllo
numero. Tanta enim erat multitudo victimaꝝ.
Et intulerunt sacerdotes arcam federis dñi i lo
cum suum id est ad oraculũ templi in scã scõꝝ
subter alas cherubin ita vt cherubin expãderẽt
alas suas super locum in quo posita erat arca: ⁊
ipam arcã tegerẽt cũ vectibꝰ suis. Uectũ ãt qui
bus portabat̃ arca: qꝛ paululũ lõgiores erant.

capita parebant añ oraculũ. Si ꝟo q̄s paululũ
fuisset extrinsecus: eos videre non paterat. Fuit
itaqȝ arca ibi vsqȝ in p̄ntem diẽȝ. Nihilqȝ erat
aliud in arca nisi due tabule: q̄s posuerat moy
ses in oreb: qñ legeȝ dedit dñs filijs isrł egrediẽ
tib⁹ ex egypto. Egressis aũt sacerdotib⁹ de scũa
rio: oẽs eni sacerdotes q ibi potuerant inueniri
sanctificati sunt: nec adhuc in illo tp̄e vices ⁊ mi
nisterioꝝ ordo int̄ eos diuisus erat: tã leuite q̄ȝ
cantores. i. ⁊ q sub asaph erãt: ⁊ q sub hemã: ⁊ q
sub ydithun: filij ⁊ frẽs eoꝝ vestiti byssinis: cym
balis: ⁊ psalterijs: ⁊ citharis ꝯcrepabãt stantes
ad orientalẽ plagã altaris ⁊ cũ eis cantores cen
tumuiginti canentes tubis. Igit̄ cũctis parit̄ et
tubis ⁊ voce ⁊ cymbalis ⁊ organis ⁊ diuersi ge
neris musicoꝝ ꝯcinentib⁹ ⁊ vocẽ in sublime tol
lentibus: longe sonitus audiebat̄: ita vt cũ dñ̄ȝ
laudare cepissent ⁊ dicẽ. Cõfitemini dño qm̄ bo
nus qm̄ in eternũ mia eius: impleret̄ dom⁹ dei
nube: ne possent sacerdotes stare ⁊ mĩstrare ꝓpt̄
caliginẽ. Cõpleuerat eni glia dñi domũ dei. VI

Tunc salomon ait: Dñs pollicitus est vt
habitaret in caligine: ego autẽ edificaui
domũ noi eius: vt habitaret ibi i ꝑpe
tuũ. Et ꝯuertit rex faciẽȝ suã: ⁊ bñdixit vniuerse
multitudini isrł. Nã ois turba stabat itenta. Et
ait: Bñdictus dñs deus isrł: q qd̄ locut⁹ est da
uid p̄ri meo ope ꝯpleuit dicẽs: A die q̄ eduxi po
pulũ meũ de tra egypti: n̄ elegi ciuitatẽ de cũctis
tribub⁹ isrł vt edificaret̄ in ea domus noi meo: ⁊
neqȝ elegi quẽq̄ȝ aliũ viꝝ vt eẽt dux i pplo meo
isrł: sed elegi hierlm vt sit nom̄ meũ in ea: ⁊ ele
gi dauid vt ꝯstituerẽ eũ sup ppłm meũ isrł. Cũ
q̄ȝ fuisset voluntatis dauid p̄ris mei vt edifica
ret domũ noi dñi dei isrł: dixit dñs ad eũ. Quia
h̄ fuit voluntas tua vt edificares domũ nomini
meo: bñ q̄dẽ fecisti huiuscemõi hẽc voluntateȝ:
sed non tu edificabis mihi domũ. Uerũtñ filius
tuus q egredieť de lũbis tuis: ipse edificabit do
mũ noi meo. Cõpleuit ḡ dñs ꝓmonẽ suũ quem
locutus fuerat: ⁊ ego surrexi ꝓ dauid p̄re meo ⁊
sedi sup thronũ isrł sicut locutus est dñs: ⁊ edifi
caui domũ noi dñi dei isrł: ⁊ posui in ea arcam i
qua est pactũ dñi qd̄ pepigit cũ filijs isrł. Stetit
ḡ corã altare dñi ex aduerso vniuerse multitudi
nis isrł: ⁊ extendit manus suas. Siqdeȝ fecerat
salomon basim eneã ⁊ posuerat eã in medio ba
silice: hñteȝ qnqȝ cubitos longitudinis ⁊ qnqȝ
latitudinis: ⁊ tres cubitos altitudinis. Stetitqȝ
sup eam: ⁊ deinceps flexis genib⁹ cõtra vniuer
sam multitudinẽ isrł: ⁊ palmis i celũ leuatis ait
Dñe deus isrł non est similis tui deus in celo ⁊ in
terra: q custodis pactũ ⁊ miaȝ cum ꝟuis tuis q
ambulant corã te in toto corde suo q p̄stitisti ser
uo tuo dauid p̄ri meo q̄cũqȝ locutus fueras ei: ⁊
que ore ꝓmiseras: ope ꝯplesti: sicut ⁊ p̄ns tp̄s ꝓ

bat. Nunc ḡ dñe deus isrł iple ꝟuo tuo p̄ri meo
dauid quecũqȝ locut⁹ es dicẽs: Nõ deficiet ex te
vir corã me q sedeat sup thronũ isrł: ita tñ si cu
stodierint filij tui vias meas: ⁊ ambulauerint in
lege mea: sicut ⁊ tu ambulasti corã me. Et nunc
dñe deus isrł firmet̄ ꝓmo tuus: quẽ locut⁹ es ser
uo tuo dauid. Ergo ne credibile est vt hitet deus
cũ hoibus sup trã: Si celũ ⁊ celi celoꝝ non te ca
piunt: q̄to magis domus ista quã edificaui. Sȝ
ad h̄ tñ facta est: vt respicias oronem ꝟui tui et
obsecrationẽ eius dñe deus meus: ⁊ audias pre
ces q̄s fundit famulus tuus corã te: vt aperias
oculos tuos sup domũ istã dieb⁹ ac noctib⁹ sup
locũ in q̄ pollicitus es vt inuocet̄ nomẽ tuũȝ et
exaudires oronem quã ꝟuus tu⁹ orat in eo: ⁊ ex
audias p̄ces famuli tui ⁊ ppli tui isrł. Quicũqȝ
orauerit in loco isto: exaudi de hitaculo tuo. i. de
celis: ⁊ ꝓpitiare. Si peccauerit q̄spiam i ꝓximũ
suũ ⁊ iurare ꝯtra eũ paratus venerit seqȝ male
dicto ꝯstrinxerit coraȝ altari in domo ista tu au
dies de celo: ⁊ facies iudiciũ ꝟuoꝝ tuoꝝ: ita vt
reddas iniq̄ viã suã in caput ꝓpriũ: ⁊ vleiscaris
iustũ retribuẽs ei ꝟm iusticiã suã. Si supat⁹ fue
rit ppl's tuus isrł ab inimicis: peccabũt. n. tibi:
⁊ cõuersi egerint pniam: ⁊ obsecrauerint nomẽ
tuũ: ⁊ fuerint depcati te in loco isto: tu exaudies
de celo ⁊ ꝓpitiare petõ ppli tui isrł: ⁊ reduc eos
in trã quã dedisti eis ⁊ p̄rib⁹ eoꝝ. Si clauso celo
pluuia non fluxerit ꝓpt̄ petã ppli tui: et depcati
te fuerint in loco isto: ⁊ ꝯfessi noi tuo: ⁊ ꝯuersi a
petis suis cũ eos afflixeris: exaudi de celo dñe:
⁊ dimitte petã ꝟuis tuis ⁊ ppli tui isrł: ⁊ doce eos
viã bonã: p quã ingrediãt̄: ⁊ da pluuiaȝ tre quã
dedisti pplo tuo ad possidẽdũ. Fames si orta fue
rit in tra ⁊ pestilentia: erugo ⁊ aurugo ⁊ locusta
⁊ bruch⁹: ⁊ hostes vastatis regionib⁹ portas ob
sederint ciuitatis: oĩsqȝ plaga ⁊ infirmitas p̄sse
rit: si q̄s de pplo tuo isrł fuerit depcat⁹: cog̃scẽs
plagã ⁊ infirmitatẽ suã: ⁊ expanderit man⁹ suas
in domo hac tu exaudies de celo de sublimi scȝ
hitaculo tuo: ⁊ ꝓpitiare: ⁊ redde vnicuiqȝ ꝟm vi
as suas: q̄s nosti eũ hẽe in corde suo. Tu. n. sol⁹
nosti corda filioꝝ hoiȝ vt timeãt te ⁊ ambulẽt
in vijs tuis: cũctis dieb⁹ q̄b⁹ viuũt sup faciẽ tre
quã dedisti p̄rib⁹ nr̄is. Externũ q̄ȝ q nõ ẽ d pplo
tuo isrł: si venerit de tra longinq̄ ꝓpt̄ nom̄ tuũȝ
magnũ ⁊ ꝓpt̄ manũ tuã robustã: ⁊ brachiũ tuũ
extentũ: ⁊ adorauerit in loco isto: tu exaudies d
celo firmissimo hitaculo tuo: ⁊ facies cũcta p q
bus inuocauerit te ille pegrin⁹: vt sciant oẽs ppli
tre nom̄ tuũ ⁊ timeãt te sicut ppl's tu⁹ isrł: ⁊ cog̃
scant q2 nom̄ tuũ inuocatũ ẽ sup domũ hãc quã
edificaui noi tuo. Si egressus fuerit ppl's tu⁹ ad
bellũ ꝯtra aduersarios suos p viã i q̄ miseris eos
adorabũt te ꝯtra viã i q̄ ciuitas h̄ ẽ quã elegisti
et domus quã edificaui noi tuo: vt exaudias de

celo preces eoꝝ ⁊ obsecrationē: ⁊ vlciscaris. Si aūt peccauerint tibi: neqȝ. n. ē hō q̄ nō peccet: ⁊ iratus fueris eis: ⁊ tradideris hostibus: ⁊ captiuos duxerint eos ī trā longinquā: vel certe q̄ iuxͣ ē: ⁊ cōuersi in corde suo in tra ad quā captiui ducti fuerāt egerint pniam: ⁊ dꝑcati te fuerint in tra captiuitatis sue dicētes: peccauim⁹ iniq̄ fecim⁹: iniuste egimus: ⁊ reuersi fuerint ad te ī toto corde suo: et ī tota aīa sua ī terra captiuitatis sue ad quā ducti sunt adorabūt te contra viam tre sue quā dedisti pr̄ibus eorū: ⁊ vrbis quā elegisti: et domus quā edificaui noi tuo: vt exaudias de celo: h̄ est de firmo hitaculo tuo ꝑces eoꝝ: ⁊ facias iudiciū: ⁊ dimittas pplo tuo q̄uis peccātori. Tu es enī deus meus. Apiant queso oculi tui: ⁊ aures tue intente sint ad oīonem q̄ fit in loco isto. Nūc igr̄ ꝯsurge dn̄e deus in regem tuā: tu ⁊ arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui dn̄e deus induant salutē: ⁊ scī tui letent̄ in bonis. Dn̄e deus meus ne auertens faciē christi tui. Memēto miarum dauid serui tui.

VII

Cumqȝ cōplesset salomon fundēs preces ignis descēdit de celo: ⁊ deuorauit holocausta ⁊ victimas: et maiestas dn̄i impleuit domū: nec poterāt sacerdotes ingredi tēplū dn̄i: eo ꝙ implesset maiestas dn̄i templuȝ dn̄i. Sed ⁊ oēs filij isrl̄ videbāt descendentē igneȝ: ⁊ gliam dn̄i sup domū: ⁊ corruentes ꝓni ī terram sup pauimentū stratū lapide: adorauerūt ⁊ laudauert̄ dn̄m: qm̄ bonus: qm̄ in seculū mīa eius. Rex aūt ⁊ ois ppl̄s imolabant victimas coraȝ dn̄o. Mactauit igr̄ rex salomon hostias boum viginti duo milia: arietū centūuiginti milia. Et dedicauit domuȝ dei rex ⁊ vniuersus ppl̄s. Sacerdotes aūt stabāt in officijs suis: et leuite ī organis carminū dn̄i: q̄ fecit dauid rex ad laudandū dn̄z: qm̄ bonus: qm̄ in eternū mīa ei⁹: hymnos dauid canētes ꝑ manus suas. Porro sacerdotes canebāt tubis añ eos: cūctusqȝ isrl̄ stabat. Scificauit q̄ȝ salomon mediū atrij añ tēplū dn̄i. Obtulerat enī ibi holocausta ⁊ adipes pacificorū: qr̄ altare eneū qđ fecerat nō poterat sustinere holocausta ⁊ sacrificia ⁊ adipes pacificoꝝ. Fecit ḡ salomō solēnitateȝ ī tpe illo septē dieb⁹ ⁊ oms̄ isrl̄ cū eo: ecclia magna valde: ab itroitu emath vsqȝ ad torrenteȝ egypti. Fecitqȝ die octauo collectā: eo ꝙ dedicasset altare septē dieb⁹: ⁊ solēnitatē celebrasset dieb⁹ septē. Igr̄ in die vicesimo tertio mensis septimi: dimisit ppl̄s ad tabnacl̄a sua: letantes atqȝ gaudētes sup bono qđ fecerat dn̄s dauid ⁊ salomoni ⁊ isrl̄ pplo suo. Cōpleuitqȝ salomon domū dn̄i: ⁊ domū regis: ⁊ oīa q̄ disposuerat in corde suo vt faceret in domo dn̄i: et in domo sua: ⁊ ꝓsperatus ē. Apparuit aūt ei dn̄s nocte ⁊ ait: Audiui oīoneȝ tuā: ⁊ elegi locū istū mihi ī domū sacrificij. Si clausero celū ⁊ pluuia non fluxerit ⁊ mādauero et ꝑcepo locuste vt deuoret terrā ⁊ misero pestilentiā in pplm meū: cōuersus aūt ppl̄s meus sup q̄s inuocatū ē nomē meū: dꝑcatus me fuerit: ⁊ exq̄sierit faciē meā: ⁊ egerit pniam a vijs suis pessimis: ⁊ ego exaudiā d̄ celo: ⁊ ꝓpitius ero peccātis eoꝝ: ⁊ sanabo trā eoꝝ. Oculi q̄ȝ mei erūt apti: ⁊ aures mee erecte ad oīonem eius q in loco isto orauerit. Elegi. n. ⁊ scificaui locū istū: vt sit nomē meuȝ ibi ī sempiternū ⁊ ꝑmaneāt oculi mei ⁊ cor meū cūctis dieb⁹. Tu q̄ȝ si ambulaueris corā me: sicut ambulauit dauid pr̄ tuus: ⁊ feceris iuxͣ oīa q̄ ꝑcepi tibi: ⁊ iusticias meas iudiciaqȝ ꝯseruaueris: suscitabo thronum regni tui: sicut pollicitus suȝ dauid pr̄i tuo dicēs: Nō auferet̄ de stirpe tua vir qui nō sit princeps in isrl̄. Si aūt auersi fueritis: ⁊ dereliqueritis iusticias meas ⁊ ꝑcepta mea q̄ ꝓposui vobis ⁊ abeuntes seruieritis dijs alienis: ⁊ adorauerits eos: euellaȝ vos de tra mea quā dedi vob: ⁊ domū hanc quā edificaui noi meo ꝓijciam a facie mea: ⁊ tradā eā in parabolā ⁊ in exēplū cunctis pplis: ⁊ domus ista erit in ꝓuerbiū vniuers trāseūtibus ⁊ dicēt stupentes: Quare fecit dn̄s sic terre huic ⁊ domui huic? Rn̄debūtqȝ: Quia dereliquerūt dn̄m deū patꝝ suorū q eduxit eos de terra egypti: ⁊ apprehēdert̄ deos alienos ⁊ adorauerūt eos ⁊ coluerūt: idcirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

VIII

Expletis aūt viginti annis postq̄ȝ edificauit salomon domū dn̄i ⁊ domū suā: ciuitates q̄s dederat hirā salomōi edificauit ⁊ habitare ibi fecit filios isrl̄. Abijt q̄ȝ in emath suba: ⁊ obtinuit eā ⁊ edificauit palmirā in deserto ⁊ alias ciuitates munitissimas edificauit ī emath. Extruxitqȝ bethoron supiorē: ⁊ bethoron iferiorem: ciuitates muratas: hn̄tes portas ⁊ vectes ⁊ seras. Balaath etiā ⁊ oēs vrbes firmissimas q̄ fuerūt salomonis: cūctasqȝ vrbes q̄drigaꝝ: et vrbes eqtū. Oīa q̄cūqȝ voluit fecit rex salomō atqȝ disposuit: edificauit in hierl̄m ⁊ in libano ⁊ ī vniuersa tra ptātis sue. Oēȝ pplm q derelict⁹ fuerat de etheis ⁊ amoreis ⁊ pherezeis ⁊ eueis ⁊ iebuseis: q nō erāt de stirpe isrl̄: de filijs eoꝝ: ⁊ de posteris q̄s nō interfecerāt filij isrl̄: subiugauit salomon in tributarios vsqȝ ī diē hāc. Porro de filijs isrl̄ nō posuit vt seruirēt opib⁹ regis. Ipsi enī erāt viri bellatores ⁊ duces p̄mi: et principes q̄drigaꝝ ⁊ eqtū eius. Oēs aūt p̄ncipes exercitus regis salomonis fuerūt ducentiquīq̄gita q erudiebant pplz. Filiā vo pharaonis transtulit de ciuitate dauid in domū quā edificauerat ei. Dixit enī rex. Nō habitabit vxor mea in domo dauid regis isrl̄: eo ꝙ scificata sit: q̄a ingressa est in eam arca dn̄i. Tūc obtulit salomon holocausta dn̄o sup altare dn̄i qđ extruxerat añ porticū: vt ꝑ singulos dies offerret̄ i eo iuxͣ preceptū moysi

in sabbatis ⁊ in kl'is ⁊ in festis diebus ter p annū id est i solēnitate azymorum: ⁊ solenitate hebdomadar: ⁊ i solēnitate tabnaculor. Et ɔstituit iux dispositionē dauid pris sui officia sacerdotū in ministerijs suis: ⁊ leuitas i ordine suo: vt laudarent ⁊ ministrarēt corā sacerdotib' iux ritū vniuscuiusq3 diei: et ianitores in diuisionib' suis p portā ⁊ portā. Sic.n. preceperat dauid homo dei. Nec pretergressi sunt de mādatis regis tā sacerdotes q3 leuite: ex oibus q̄ peceperat. Et in custodijs thesauror oēs impensas pparatas habuit salomon: ex eo die q̄ fundauit domū dñi vsq3 in diem q̄ pfecit eam. Tūc abijt salomon in asion gaber: ⁊ in hailath: ad orā maris rubri: q̄ est in terra edom. Misit q̄ ei hirā p manus suor suorum naues ⁊ nautas gnaros maris: ⁊ abierunt cum seruis salomonis in ophir. Tulerūtq3 inde quadringentaqnq3 talenta auri et attulerūt ad regem salomonem. IX

R Egina q3 saba cum audisset famā salomonis: venit vt tēptaret eū in enigmatibus in hierl'm: cū magnis opibus ⁊ camelis q portabant aromata ⁊ auri plurimū gēmasq3 preciosas. Cūq3 venisset ad salomonem: locuta est ei q̄cūq3 erāt in corde suo. Et exposuit ei salomon oia que pposuerat nec q̄cq̄3 fuit qd nō pspicuū ei fecerit. Que postq̄3 vidit sapiā3.s. salomonis: ⁊ domū quā edificauerat: necnon et cibaria mense eius ⁊ hītacula seruorū: ⁊ officia ministror eius ⁊ vestimēta eor: pincernas q3: ⁊ vestes eor: ⁊ victimas q̄s imolabat in domo dñi: non erat pre stupore vltra in ea sp̄us. Dixit q3 ad regē: Uerus est sermo quē audierā i terra mea: de ɔtutibus ⁊ sapia tua. Non credebā narrantibus: donec ip̄a venissem: ⁊ vidissent oculi mei ⁊ pbassem vix medietatē sapie tue mihi fuisse narratā. Uicisti famā ɔtutibus tuis. Beati viri tui ⁊ beati serui tui: hi q assistunt corā te oi tpe ⁊ audiunt sapiā3 tuā. Sit dñs deus tuus benedictus: q voluit te ordinare sup thronū suū regem dñi dei tui. Quia diligit deus isrl': ⁊ vult seruare eū in eternū: iccirco posuit te sup eū regē: vt facias iudicia atq3 iusticiā. Dedit autem regi centūuiginti talenta auri: et aromata mlta nimis: ⁊ gēmas preciosissimas. Nō fuerūt aromata talia: vt hec q̄ dedit rgina saba regi salomōi Sed ⁊ serui hiram cū seruis salomonis attulerunt aur de ophir ⁊ ligna tina: ⁊ gēmas pciosissimas. De qb' fecit rex de lignis.s. tinis gradus i domo dñi: ⁊ in domo regia: cytharas q3 et psalteria cantoub'. Nūq̄3 visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex autē salomon dedit regine saba cūcta q̄ voluit ⁊ q̄ postulauit: et multo plura q̄3 attulerat ad eū. Que reuersa abijt in terrā suā cum seruis suis. Erat autem pondus auri qd afferebatur salomoni p singulos annos: sexcenta sexagintasex talenta auri: excepta ea sūma quā legati diuersar gentiū ⁊ negociatores afferre cōsueuerāt: oēsq3 reges arabie et satrape terrarū q ɔportabāt aur ⁊ argentū salomoni. Fecit igit rex salomon ducentas hastas aureas: de sūma sexcentor aureor: q in singulis hastis expendebant. Trecenta q3 scuta aurea trecentor aureorū: qbus tegebātur singula scuta. Posuitq3 ea rex in armamētario qd erat cōsitū nemore. Fecit q3 rex soliū eburneū grande: et vestiuit illud auro mūdissimo. Sex q3 gradus qbus ascēdebat ad solium ⁊ scabellū aureū: ⁊ brachiola duo altrinsecus: ⁊ duos leones stātes iux brachiola sed et alios duodecim leunculos stātes sup sex gradus ex vtraq3 pte. Non fuit tale soliū in vniuersis regnis. Omnia q3 vasa cōuiuij regis erāt aurea: ⁊ vasa dom' saltus libani ex auro purissimo. Argentū enim in diebus illis pro nihilo reputabatur. Siqdem naues regis ibant in tharsis cū seruis hiram: semel in annis tribus: et deferebant inde aurū ⁊ argentum ⁊ ebur ⁊ simias ⁊ pauos. Magnificatus est igit salomon super oēs reges terre: pre diuitijs ⁊ gloria. Omnesq3 reges terrarū desiderabant videre faciem salomonis: vt audirent sapientiā quā dederat deus in corde eius. Et deferebant ei munera: vasa argentea ⁊ aurea: ⁊ vestes ⁊ arma ⁊ aromata eq̄s ⁊ mulos per singulos annos. Habuit quoq3 salomon quadraginta milia equor in stabulis: et currū equitūq3 duodecim milia. Constituitq3 eos in vrbibus quadrigarū: ⁊ vbi erat rex i hierusalem. Exercuit etiam potestatē super cūctos reges a flumie eufrate vsq3 ad terrā philistinorum et vsq3 ad terminos egypti. Tantamq3 copiam prebuit argenti in hierusalem quasi lapidum: ⁊ cedrorum tantam multitudinē velut sycomorum que gignuntur in campestribus. Adducebant autem ei equi de egypto: cunctisq3 regionibus. Reliqua autē opera salomonis priorum ⁊ nouissimorū scripta sunt in ɔbis nathan prophete: ⁊ in libris ahie sylonitis: in visione q3 addo videntis contra hieroboā filium nabath. Regnauit aūt salomon in hierl'm super omnē isrl': quadraginta ānis. Dormiuitq3 cum prib' suis: ⁊ sepelierunt eum in ciuitate dauid: regnauitq3 roboam filius eius pro eo. X

P Rofectus est aūt roboam in sichē. Illuc eniz cūctus isrl' cōuenerat: vt ɔstituerēt eū regē. Qd cū audisset hieroboā fili' nabath q erat in egypto: fugerat qppe illuc āte salomonem: statim reuersus est. Uocaueruntq3 eum, ⁊ venit cum vniuerso isrl': et locuti sunt ad roboā dicētes. Pater tuus durissimo iugo nos pssit: tu leuiora ipera pre tuo q nob iposuit grauē suitutē: ⁊ p aululū de onē subleua: vt suiam' tibi. Qui ait: Post tres dies reuertimi ad me.

Cumq̃ abijsset ppl's iniit cõsiliũ cum senib⁹ qui steterant corã patre eius salomone dũ adhuc vi ueret dicens: Quid datis cõsilij vt rñdeã pplo? Qui dixerũt ei: Si placueris pplo huic ⁊ leniens eos verbis clementibus seruiet tibi oĩ tpe. At il le reliqt cõsiliũ senũ: ⁊ cũ iuuenib⁹ tractare cepit q cũ eo nutriti fuerant: ⁊ erant in cõmitatu illius Dixitq̃ ad eos: Quid vobis videt vel rñdere quid debeo pplo huic: q dixit mihi subleua iugũ quod imposuit nobis pater tuus? At illi respon derũt vt iuuenes ⁊ nutriti cũ eo in delicijs: atq̃ dixerũt. Sic loqueris pplo qui dixit tibi: pr̃ tuus aggrauauit iugũ nostrũ: tu subleua: ⁊ sic rñdeb ei: Minim⁹ digitus me⁹ grossior ẽ lũbis patris mei. Pater meus imposuit vobis graue iugũ ⁊ ego maius pondus apponã. Pater meus ce cidit vos flagellis: ego vero cedã vos scorpiõi bus. Venit ḡ hieroboã ⁊ vniuersus ppl's ad ro boam die tertio sicut pceperat eis. Rñditq̃ rex dura derelicto cõsilio seniorũ: locutusq̃ ẽ iuxt iu uenũ voluntatẽ. Pater meus graue vobis ipo suit iugũ: quod ego grauius faciã. Pater meus cecidit vos flagellis: ego vero cedã vos scorpi onibus. Et nõ acqeuit ppli pcibus. Erat eni vo lũtatis dei: vt compleret sermo suus quẽ locut⁹ fuerat per manũ ahie sylonitis ad hieroboã filiũ nabath. Populus aũt vniuersus rege duriora dicente: sic locutus est ad eũ. Non est nobis pars in dauid: neq̃ hereditas i filio isai. Reuer tere i tabernacula tua israel. Tu aũt pasce domũ tuã dauid. Et abijt isrl' in tabernacula sua. Sup filios autẽ israel q habitabant in ciuitatib⁹ iuda regnauit roboam. Misitq̃ rex roboam aduram q perat tributis: ⁊ lapidauerũt eum viri israel: ⁊ mortuus est. Porro rex roboã currũ festinauit ascendere: ⁊ fugit in hierl'z. Recessitq̃ isrl' a do mo dauid vsq̃ ad diem hanc. Factũ ẽ aũt cũ au disset oĩs israel q reuersus esset hieroboã: mise runt ⁊ vocauerũt eũ cõgregato cetu: ⁊ cõstituerũt eum regẽ sup omnẽ israel: nec secutus est quis piam domũ dauid pter tribũ iuda solã.

Roboam

XI

Venit aũt roboam in hierl'm: ⁊ cõuocauit vniuersã domũ iuda ⁊ beniamin centũ octogintamilia electorũ atq̃ bellãtiũ: vt di micaret cõtra isrl' ⁊ cõuerteret ad se regnũ suũ. Fa ctusq̃ ẽ sermo dñi ad semeiã hoiem dei dicens Loquere ad roboã filiũ salomonis regẽ iuda: et ad vniuersũ isrl': q est in iuda ⁊ beniamin. Hec dicit dñs: Nõ ascendetis neq̃ pugnabitis con tra fres vros: reuertat vnusquisq̃ in domũ suã qr mea hoc gestũ est voluntate. Qui cũ audissent sermonẽ dñi: reuersi sunt nec prexerũt cõtra hie roboam. Habitauit aũt roboã in hierl'm: ⁊ edifi cauit ciuitates muratas in iuda: extruxitq̃ beth leem ⁊ ethan ⁊ thecue: bethsur q̃z ⁊ socco ⁊ odol lam: necnõ ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph: sed ⁊ adura ⁊ lachis ⁊ azecha: saraa quoq̃ ⁊ haialon ⁊ hebrõ q̃ erant in iuda ⁊ beniamin ciuitates munitissi mas. Cũq̃ clausisset eas muris: posuit i eis pn cipes ciborũq̃ horrea: hoc ẽ olei ⁊ vini. Sed ⁊ i singulis vrbibus fecit armamẽtaria scutorũ et hastarũ: firmauitq̃ eas summa diligentia: ⁊ im perauit sup iudam ⁊ beniamin. Sacerdotes aũt ⁊ leuite q erant in vniuerso israel: venerũt ad eũ de cũctis sedibus suis: relinqntes suburbana et possessiones suas: ⁊ transeũtes ad iudam ⁊ hie rusalẽ: eo q abiecisset eos hieroboam ⁊ posteri ei⁹ ne sacerdotio dñi fungerent: q constituit sibi sacerdotes excelsorũ ⁊ demoniorũ vitulorũq̃ q̃s fecerat. Sed ⁊ de cũctis tribub⁹ isrl' quicunq̃ de derat cor suũ vt q̃rerent dñm deũ israel: venerũt in hierl'm ad immolandũ victimas suas coram dño deo patrũ suorũ: ⁊ roborauerũt regnũ iuda: ⁊ cõfirmauerũt roboã filiũ salomonis p tres an nos. Ambulauerũt eni in vijs dauid ⁊ salomõis annis tm̃ tribus: Duxit aũt roboã vxorem: ma ahalath filiã hierimuth filij dauid: abigail q̃z filiam heliab filij isai que peperit ei filios: ieus ⁊ somo riam ⁊ zoom. Post hãc quoq̃ accepit maachã filiam absalon q̃ peperit ei abia ⁊ ethai ⁊ ziza ⁊ sali mith. Amauit autẽ roboam maachã filiã absa lon sup omnes vxores suas ⁊ cõcubinas. Nam vxores decẽ ⁊ octo duxerat: cõcubinas aũt sexa ginta: ⁊ genuit vigintiocto filios: ⁊ sexaginta fili as. Cõstituit vero in capite abiã filium maacha ducẽ super oẽs fratres suos: ipsum eni regẽ face re cogitabat: qr sapientior fuit ⁊ potentior super oẽs filios eius: ⁊ in cũctis finib⁹ iuda ⁊ beniamĩ ⁊ in vniuersis ciuitatibus muratis. Prebuitq̃ eis escas plurimas: ⁊ multas petiuit vxores.

XII

Cumq̃ roboratũ fuisset regnũ roboã ⁊ cõ fortatũ dereliquit legem dñi: ⁊ oĩs israel cum eo. Anno autẽ qnto regni roboam ascendit sesac rex egypti in hierl'z: qr peccauerãt domino cũ mille ducentis curribus ⁊ sexaginta milibus equitũ: Nec erat numer⁹ vulgi quod venerat cũ eo ex egypto: libyes. s. ⁊ troglodyte et ethiopes: cepitq̃ ciuitates munitissimas i iuda ⁊ venit vsq̃ in hierl'm. Semeias aũt ppheta i gressus est ad roboam ⁊ pncipes iuda: q cõgre gati fuerant in hierl'z fugiẽtes sesac. Dixitq̃ ad eos: Hec dicit dñs: Vos reliquistis me: ⁊ ego re liqui vos in manu sesac. Cõsternatiq̃ pncipes israel ⁊ rex dixerũt: Iustus ẽ dominus. Cũq̃ vi disset dñs q humiliati eẽnt: factus ẽ sermo dñi ad semeiam dicẽs. Quia humiliati sunt non dis perdã eos: ⁊ dabo eis pauxillũ auxilij: ⁊ nõ stil labit furor meus sup hierl'm per manum sesac. Verũtamen seruient ei vt sciant distantiã serui tutis mee ⁊ seruitutis regni trarũ. Recessit itaq̃ sesac rex egypti ab hierusalẽ sublatis thesauris

domus dñi ⁊ dom⁹ regis: oīaq₃ secū tulit: ⁊ clypeos aureos q̄s fecerat salomō: p qb⁹ fecit rex eneos: ⁊ tradidit illos p̄ncipib⁹ scutarioꝝ q custodiebāt vestibuluz palatij. Cūq₃ introiret rex domū dei: veniebāt scutarij ⁊ tollebāt eos: iterūq₃ referebāt eos ad armamētariū suū. Uerūtñ q: humiliati sunt: au̇ersa ē ab eis ira dñi nec deleti sunt penitus. Siqdez ⁊ in iuda inuenti sunt opa bona. Cōfortatus est ḡ rex roboā in hierl'm atq₃ regnauit. Quadraginta aūt et vnius anni erat cū regnare cepisset: ⁊ decē ⁊ septē annis regnauit in hierl'm vrbe quā elegit dñs: vt confirmaret nomē suū ibi: de cūctis tribub⁹ isrl'. Nomē aūt m̄ris eius naama āmanites. Fecitq₃ malū ⁊ nō p̄parauit coꝛ suū vt q̄reret dñm. Opa ꝟo roboā p̄ma ⁊ nouissima scripta sunt in libris semeie ꝓp̄he ⁊ addo videntis: ⁊ diligenť exposita. Pugnaueruntq₃ aduersuz se roboā ⁊ hieroboā cūctis diebus. Et dormiuit roboā cū p̄rib⁹ suis: sepultusq₃ est in ciuitate dauid ⁊ regnauit abia filius eius pro eo. XIII

Abia

Anno octauodecimo regis hieroboam regnauit abia sup iudā. Trib⁹ annis regnauit in hierl'm. Nomenq₃ m̄ris eius michaia: filia vriel de gabaa: ⁊ erat belluz inter abia ⁊ hieroboā. Cūq₃ iniisset abia certamen: et h̄ret bellicosissimos viros: ⁊ electoꝝ q̄draginta milia: hieroboā cōstruxit ecōtra aciē octoginta milia viroꝝ: q ⁊ ipsi electi erant ⁊ ad bella fortissimi. Stetit ḡ abia sup montē semeron q erat in ephraim ⁊ ait: Audi hieroboaz ⁊ oīs isrl'. Nū ignoratis q̄ dñs deus isrl' dederit regnū dauid sup isrl' in sempiternū: ipsi ⁊ filijs eius i pactū salis? Et surrexit hieroboā filius nabath s̄u⁹ salomōis filij dauid: ⁊ rebellauit ꝯtra dñz suū. Cōgregatiq₃ sunt ad eū viri vanissimi ⁊ filij belial: ⁊ preualuerūt ꝯtra roboā filiū salomōis. Porro roboā erat rudis ⁊ corde pauido: nec potuit resistē eis. Nūc ḡ vos dicitis q̄ resistere possitis regno domini qd̄ possidet p filios dauid: h̄etisq₃ grādez ppl'i multitudinez: atq₃ vitulos aureos q̄s fecit vob̄ hieroboā i deos. Et eiecistis sacerdotes domini filios aaron atq₃ leuitas: ⁊ fecistis vob̄ sacerdotes sicut oēs ppl'i terraꝝ. Quicunq₃ venerit ⁊ initiauerit manū suā in tauro: in bobus ⁊ in arietibus septē: fit sacerdos eoꝝ q non sunt dij. Noster aūt dñs deus est: quē nō relinqm⁹. Sacerdotesq₃ ministrant dño de filijs aaron: ⁊ leuite sunt in ordine suo: holocausta q̄z offerūt dño per singulos dies mane ⁊ vespere: ⁊ thymiama iux̄ legis p̄cepta ꝯfectū: ⁊ ꝓponūť panes i mēsa mundissima. Estq₃ apud nos cādelabrū aureū ⁊ lucerna eius: vt accendanť semp ad vesperaz. Nos q̄ppe custodim⁹ p̄cepta dñi dei nr̄i: quem vos reliq̄stis. Ergo in exercitu nr̄o dux deus ē: ⁊ sacerdotes eiuś q clangūt tubis ⁊ resonāt ꝯtra vos. Filij isrl' nolite pugnare ꝯtra dñm deū patrū vroꝝ: q: nō vobis expedit. Hec illo loquēte hieroboā retro moliebat insidias. Cumq₃ ex aduerso ostiū staret: igrantē iudaz suo ambigebat exercitu. Respiciēsq₃ iudas vidit instare bellū ex aduerso ⁊ post tergū ⁊ clamauit ad dñm: ac sacerdotes tubis canere ceperunt: oēsq₃ viri iuda vociferati sunt. Et ecce illis clamantib⁹ p̄terruit deus hieroboā ⁊ oēm isrl' qui stabat ex aduerso abia ⁊ iuda: fugeruntq₃ filij isrl' iudā: et tradidit eos deus in manu eoꝝ. Percussit ḡ eos abia et ppl's eius plaga magna: ⁊ corruerūt vulnerati ex isrl' q̄nquaginta milia viroꝝ fortiū. Hūiliatiq₃ sunt filij isrl' in t̄pe illo: ⁊ vehementissime cōfortati filij iuda: eo q̄ sperassent i dño deo patrū suoꝝ. Persecut⁹ est aūt abia fugientē hieroboā ⁊ cepit ciuitates eius: bethel ⁊ filias ei⁹ ⁊ hiesana cū filiab⁹ suis: effron q̄z ⁊ filias eius. Nec valuit vltra resisteř hieroboaz in dieb⁹ abia. Quē p̄cussit dñs ⁊ mortuus est. Igiť abia confortato imperio suo: accepit vxores q̄ttuordecim: ꝓcreauitq₃ viginti duos filios: ⁊ sedecim filiaś. Reliq̄ aūt sermonū abia viarūq₃ ⁊ operū eius scripta sunt diligentissime in libro addo ꝓp̄he. XIIII

Asa rex

Dormiuit aūt abia cū p̄rib⁹ suiś ⁊ sepelierunt eū in ciuitate dauid. Regnauitq₃ asa filius eius ꝓ eo. In cuius dieb⁹ quieuit t̄ra ānis decē. Fecit ḡ asa qd̄ bonū ⁊ placituz erat i ꝯspectu dei sui: ⁊ subuertit altaria p̄egrini cultus ⁊ excelsa: ⁊ ꝯfregit statuas lucosq₃ succidit: ⁊ p̄cepit iude vt quereret dñm deū patrum suoꝝ: ⁊ faceret legē: ⁊ vniuersa mandata. Et abstulit d̄ cūctiś vrbib⁹ iuda: araś ⁊ phana: ⁊ regnauit in pace. Edificauit q̄z vrbes munitas i iuda q: q̄etus erat ⁊ nulla tēporib⁹ eius bella surrexerant pacē dño largiente. Dixit aūt iude. Edificemus ciuitates istas: ⁊ vallemus muris: ⁊ roboremus turribus ⁊ portis ⁊ seris: donec a bellis q̄eta sunt oīa: eo q̄ quesierim⁹ dñm deū patruz nr̄oꝝ: ⁊ dederit nob̄ pacē p gyꝝ. Edificauerūt igiť ⁊ nullū in extruendo i̇pedimentuz fuit. Habuit aūt asa in exercitu suo portantiū scuta ⁊ hastas de iuda trecēta milia: de beniamin ꝟo scutariorū ⁊ sagittarioꝝ ducētaoctogintamilia. Oēsq₃ isti viri fortissimi. Egressus ē aūt ꝯtra eos zara ethiops cū exercitu suo decies centena milia et currib⁹ trecētis: ⁊ venit vsq₃ maresa. Porro asa p̄rexit obuiā ei: ⁊ instruxit aciē ad bellū in valle sephata q̄ ē iux̄ maresa ⁊ inuocauit dñm deuz ⁊ ait. Dñe nō est apud te vlla distātia: vtruz i paucis auxilieris aut in pluribus: adiuua nos dñe deus nr̄. In te. n. ⁊ in tuo noie h̄ntes fiduciaz venim⁹ ꝯtra hāc mlťitudinē. Dñe deus nr̄ tu es: n̄ p̄ualeat ꝯtra te hō. Exterruit itaq₃ dñs ethiopes corā asa ⁊ iuda. Fugerūtq₃ ethiopes: et p̄secutus ē eos asa ⁊ ppl's q cū eo erat vsq₃ gerara

Zara ethiops

Et ruerūt ethiopes vsqȝ ad internitōeȝ: qꝛ dn̄o cedēte ꝯtriti sūt: ⁊ exercitu illꝰ pliāte. Tulerūt ḡ spolia multa: Et ꝑcusserūt ciuitates oēs ꝑ circuitū gerare. Grādis q̄ppe cūctos terror īuaserat. Et diripuerūt vrbes ⁊ multā p̄dā asportauerunt: sȝ ⁊ caulas ouiū destruētes: tulerūt pecoꝝ infinitā multitudinē: ⁊ cameloꝝ: reuersiq̄ȝ sunt in hierusalem.

XV

Azarias aūt filius obed facto i se spū dei: egressus ē i occursū asa: ⁊ dixit ei. Audite me asa: ⁊ ois iuda ⁊ beiami. Dn̄s vobiscū: qꝛ fuistis cū eo. Si q̄rit is eū iueīetis. Si āt dereliq̄ritis eū: dereliq̄t vos. Trāsibūt āt multi dies in isrl' absq̄ȝ deo vero: ⁊ absq̄ȝ sacerdote: absq̄ȝ doctore q̄ȝ ⁊ absq̄ȝ lege. Cūq̄ȝ reuersi fuerint in angustia sua: ⁊ clamauerit ad dn̄m deū isrl' ⁊ q̄sierit eū: repiēt eū. In tp̄e illo n̄ erit pax egredienti ⁊ igredīēti: sȝ terrores vndiq̄ȝ in cūctis hitatoribꝰ terraꝝ. Pugnabit. n. gēs ꝯtra gētē ⁊ ciuitas ꝯtra ciuitatē: qꝛ dn̄s ꝯturbabit eos i oī angustia. Uos ḡ ꝯfortamini: ⁊ nō dissoluāt manꝰ vr̄e: Erit eni merces opi vr̄o. Qd̄ cū audisset asa vba. s. ⁊ ꝓphetiā azarie filij obed ꝓphete ꝯfortatꝰ ē: et abstulit idola d̄ oi tra iuda ⁊ d̄ beniamin: ⁊ ex vrbibꝰ q̄s cepat montis ephraī: ⁊ dedicauit altare dn̄i qd̄ erat añ porticū dn̄i: ꝯgregauitq̄ȝ vniuersū iudā ⁊ bēiamin: ⁊ aduenas cū eis de ephraī ⁊ manasse ⁊ de symeō. Plures. n. ad eū ꝯfugerant ex isrl': vidētes q̄ dn̄s deꝰ illꝰ eēt cū eo. Cūq̄ȝ venissēt in hierl'm mēse tertio: āno decimoq̄nto regni asa: imolauerūt dn̄o i die illa de manubijs ⁊ p̄dā quā adduxerāt. boues septingētos: ⁊ arietes septē milia. Et intrauit ex more ad corroborādū fedus: vt q̄rerēt dn̄m, deū p̄rm suoꝝ in toto corde ⁊ i tota aīa sua. Siq̄s āt inq̄t n̄ q̄sierit dn̄m deū isrl': moriat a minimo vsq̄ȝ ad maximū: a viro vsq̄ȝ ad mulierē. Iurauerūtq̄ȝ dn̄o voce magna i iubilo: ⁊ i clāgore tube: ⁊ i sonitu bucciaꝝ oēs q̄ erāt in iuda cū execratiōe. In oī. n. corde suo iurauerūt: ⁊ i tota volūtate q̄sierūt eū: ⁊ inuenerūt. Prestititq̄ȝ eis dn̄s requiē ꝑ circuitū. Sȝ ⁊ maachā mr̄ēȝ asa regis ex augusto deposuit imperio: eo q̄ fecisset in luco simulacꝝ p̄api qd̄ oē ꝯtriuit: ⁊ i frusta ꝯminuēs ꝯbussit in torrente cedron. Excelsa āt derelicta sūt i isrl'. Attn̄ cor asa erat ꝑfectū cūctis diebꝰ eiꝰ. Eaq̄ȝ q̄ vouerat pat suus: ⁊ ipse intulit in domū dn̄i: argētū ⁊ aurū: vasorūq̄ȝ diuersā supellectilē. Bellū vero n̄ fuit vsq̄ȝ ad tricesimū annū regni asa.

XVI

Anno āt tricesimosexto regni eiꝰ: ascēdit baasa rex isrl' in iudā ⁊ muro circūdabat rama vt nullus tute posset egredi ⁊ ingredi de regno asa. Protulit āt asa argētū ⁊ aurū de thesauris domꝰ dn̄i ⁊ de thesauris regijs: misitq̄ȝ ad benadab regē syrie: q̄ hitabat in damasco dicēs. Fedus int' me ⁊ te est. Pat q̄ȝ meus ⁊ pat tuꝰ habuere ꝯcordiā: quāobrē misi tibi argentū ⁊ aurū: vt rupto fedē qd̄ habes cū baasa rege isrl' facias eū a me recedē. Quo ꝯpto benadab misit p̄ncipes exercituū suoꝝ ad vrbes isrl' q̄ ꝑcusserūt ahion ⁊ dan ⁊ abelmai ⁊ vniuersas vrbes neptali muratas. Qd̄ cū audisset baasa desiit edificare rama ⁊ int'misit opꝰ suū. Porro asa rex assūpsit vniuersū iudā ⁊ tulerūt lapides de rama ⁊ ligna q̄ edificatiōi p̄parauerat baasa: edificauitq̄ȝ ex eis gabaa ⁊ masp̄ha. In tp̄e illo venit anani ꝓpheta ad asaȝ regē iuda: ⁊ dixit ei Quia habuisti fiduciā in rege syrie ⁊ nō in dn̄o deo tuo: iccirco euasit syrie regis exercitꝰ de manu tua. Nonne ethiopes ⁊ libyes multo plures erāt q̄drigis ⁊ equitibꝰ ⁊ multitudie nimia: q̄s cū in dn̄o credidisses tradidit in māu tua? Oculi. n. dn̄i ꝯtēplāt vniuersā trā: ⁊ p̄bēt fortitudinē his q̄ corde ꝑfecto credūt in eū. Stulte igr̄ egisti: ⁊ ꝓpter h̄ etiā p̄n̄ti tp̄e aduersū te bella ꝯsurgent. Iratusq̄ȝ asa aduersus videntē: iussit eū mitti in neruū. Ualde q̄ppe sup h̄ fuerat dn̄s indignatꝰ ⁊ interfecit de ꝑplo in tp̄e illo plimos. Opa āt asa p̄ma ⁊ nouissima scripta sūt in libro regū iuda ⁊ israel. Egrotauit ēt asa āno tricesimonono regni sui: dolore pedū vehemētissimo: ⁊ nec i infirmitate sua q̄siuit dn̄ȝ: sed magis in medicoꝝ arte cōfisus est. Dormiuitq̄ȝ cū p̄ribꝰ suis: ⁊ mortuꝰ est anno q̄dragesimop̄mo regni sui: ⁊ sepelierūt eū in sepulchro suo qd̄ foderat sibi i ciuitate dauid. Posuerūtq̄ȝ eū sup lectū suū plenū aromatibꝰ ⁊ vnguētis meretricijs q̄ erāt pigmētarioꝝ arte ꝯfecta: ⁊ cōbusserūt sup eū ābitiōe nimia.

Capitulum XVII

Regnauit aūt iosaphat filiꝰ eiꝰ ꝑ eo: ⁊ inualuit ꝯtra isrl'. Cōstituitq̄ȝ militū nūeros i cūctis vrbibꝰ iuda q̄ erāt vallate muris p̄sidiaq̄ȝ disposuit i tra iuda ⁊ i ciuitatibꝰ ephraī q̄s cepat asa p̄r eiꝰ. Et fuit dn̄s cū iosaphat: quia ambulauit in vijs dauid p̄ris sui p̄mis: ⁊ nō sperauit in baalī sȝ in deo p̄ris sui: ⁊ p̄rexit i p̄ceptis illiꝰ. ⁊ nō iuxta pctā isrl'. Confirmauitq̄ȝ dn̄s regnū in manu eius: ⁊ dedit ois iuda mūera iosaphat: factaq̄ȝ sūt ei infinite diuitie: ⁊ multa glīa. Cūq̄ȝ sumpsisset cor eius audaciā ꝓpt' vias dn̄i etiā excelsa ⁊ lucos de iuda abstulit. Tertio aūt anno regni sui misit de p̄ncipibꝰ suis benail ⁊ obdiā ⁊ zachariā ⁊ nathanael ⁊ micheā vt docerēt i ciuitatibꝰ iuda: ⁊ cū eis leuitas semeiā ⁊ nathaniā ⁊ zabadiam: asahel q̄ȝ ⁊ semiramoth ⁊ ionathā edoniāq̄ȝ ⁊ thobiā ⁊ tobadomā leuitas: ⁊ cū eis elisama ⁊ iorā sacerdotes. Docebātq̄ȝ pplm in iuda: h̄ntes libꝝ legis dn̄i: ⁊ circuibāt cūctas vrbes iuda: atq̄ȝ erudiebāt pplm. Itaq̄ȝ factꝰ ē pauor dn̄i sup oia regna traꝝ: q̄ erant ꝑ gyrū iuda: nec audebāt bellare ꝯtra iosaphat. Sȝ ⁊ philistei iosaphat mūera offerebāt: ⁊ vectigal argēti

Arabes q̊z adducebāt pecora arietum septē mi
lia septīgētos: ⁊ hircos totidē. Creuit ḡ iosaphat
⁊ magnificat⁹ ē vsqz in sublime: atqz edificauit in
iuda domos ad instar turriū: vrbes muratas: ⁊
multa opa patrauit in vrbib⁹ iuda. Uiri q̊z bel
latores ⁊ robusti erāt in hierl'm q̄rū iste nūerus
p domos atqz familias singuloꝝ. In iuda p̄nce
ps exercitus ednas dux: ⁊ cū eo robustissimorū
viri trecentamilia. Post hūc iohānā p̄nceps: ⁊
cū eo ducēta octagita milia. Post illū q̊z amasi
as fili⁹ zechri ꝯsecrat⁹ dn̄o ⁊ cū eo ducēta milia
virorū fortiū. Hūc seq̄baī robust⁹ ad p̄lia eliada
⁊ cū eo tenētiū arcū ⁊ clypeū ducēta milia. Post
istū etiā iozabad ⁊ cū eo cētūoctoginta milia ex
peditorū militū. Hi oēs erāt ad manū regis: ex
ceptis alijs quos posuerat in vrbibus muratis
⁊ in vniuerso iuda.

Capitulum XVIII

Fuit ḡ iosaphat diues ⁊ indyt⁹ multū: ⁊ af
finitate ꝯiunct⁹ ē achab: descēditqz p⁹ an
nos ad eū in samariā. Ad cui⁹ aduētum
mactauit achab arietes ⁊ boues plurimos ipi ⁊
pp'lo q venerat cū eo: ꝑsuasitqz illi vt ascēderet
in ramoth galaad. Dixitqz achab rex isrl' ad io
saphat regē iuda: Ueni mecū in ramoth galaad.
Cui ille rn̄dit: Ut ego ⁊ tu: sicut pp'ls tuus sic ⁊
pp'ls me⁹: tecūqz erim⁹ in bello. Dixit iosaphat
ad regē isrl'. Cōsule obsecro ip̄ntiaꝝ ꝟmonē dn̄i.
Cōgregauit igr̄ rex isrl' ꝓphaꝝ q̄dringentos vi
ros ⁊ dixit ad eos: In ramoth galaad ad bellan
dū ire debem⁹ an q̄escē? At illi ascende inq̄ūt: ⁊
tradet de⁹ in manu regis. Dixitqz iosaphat: Nū
q̄d nō ē h̄ ꝓpheta dn̄i: vt ab illo et req̄ramus.
Et ait rex isrl' ad iosaphat. Est vir vn⁹ a q̄ possu
mus q̄rere dn̄i volūtatē: s; ego odi eū q: nō pro
phetat mihi bonū: s; malū oi tpe: est āt micheas
filius iemla. Dixitqz iosaphat. Ne loq̄ris rex h̄
modo: Uocauit ḡ rex isrl' vnū de eunuchis: ⁊ di
xit ei. Uoca cito micheā filiū iemla. Porro rex
israel ⁊ iosaphat rex iuda vtqz sedebāt i solio suo
vestiti cultu regio. Sedebāt aūt in area iux̄ por
tam samarie: oēsqz ꝓph̄e vaticinabāt corā eis.
Sedechias ꝟo filius chanana fecit sibi cornua
ferrea: ⁊ ait. Hec dicit dn̄s. His vētilabis syriā:
donec ꝯteres eā. Oēsqz ꝓph̄e silr̄ ꝓphetabant
atqz dicebāt. Ascēde in ramoth galaad ⁊ ꝓspera
beris: ⁊ tradet eos dn̄s in manu regis. Nūtius
aūt q ierat aduocādū micheā: ait illi. En ꝟba oi
um ꝓphetaꝝ vno ore bona regi an̄ūciāt. Que
so ḡ ie vt ⁊ ꝟmo tu⁹ ab eis nō dissentiat: loq̄risqz
ꝓspera. Cui rn̄dit micheas: Uiuit dn̄s q: q̄dcū
qz dixerit mihi de⁹ meus h̄ loq̄r. Uenit ḡ ad re
gem. Cui rex ait. Michea ire debem⁹ in ramoth
galaad ad bellandū: an q̄escē? Cui ille rn̄dit. As
cendite: cūcta .n. ꝓspera euenīēt: ⁊ tradent hostes
in man⁹ v̄ras. Dixitqz rex. Iteꝝ atqz iteꝝ te ad
iuro: vt mihi nō loq̄ris nisi q̄d veꝝ ē i noīe dn̄i.
At ille ait. Uidi vniuersū israel dispersū in mōti
bus sicut oues absqz pastore. Et dixit dn̄s. Non
h̄nt isti dn̄os: reuertaī vnusq̄sqz in domū suā in
pace. Et ait rex isrl' ad iosaphat. Nōne dixi tibi
ꝙ nō ꝓphetaret iste mihi q̄cꝗ̄ boni: s; ea q̄ ma
la sunt. At ille: idcirco ait audite ꝟbū dn̄i. Uidi
dn̄m sedētē in solio suo: ⁊ oēm exercitū celi assi
stētē ei a dextris ⁊ a sinistris. Et dixit dn̄s: Quis
decipiet achab regē isrl' vt ascēdat ⁊ corruat i ra
moth galaad. Cūqz diceret vn⁹ h̄ mō: ⁊ alī alio
ꝓcessit spūs ⁊ stetit corā dn̄o: ⁊ ait. Ego decipiā
eum. Cui dn̄s. In q̄ inquit decipies. At ille rn̄dit
Egrediar: ⁊ ero spūs mēdax in ore oium ꝓpheta
rū ei⁹. Dixitqz dn̄s. Decipies ⁊ ꝑualebis: egre
dere ⁊ fac ita. Nūc igr̄ ecce dn̄s dedit spūm mēda
cij in ore oium ꝓphetarū tuoꝝ: ⁊ dn̄s locut⁹ est
de te mala. Accessit aūt sedechias fili⁹ chanana:
⁊ pcussit michee maxillā: ⁊ ait. Per quā viā trā
siuit spūs dn̄i a me vt loq̄ret tibi. Dixitqz miche
as. Tu ipse videbis in die illo: qn̄ ingressus fueris
cubiculū de cubiculo: vt ascōdaris. Precepit āt
rex isrl' dicēs. Tollite micheā ⁊ ducite eū ad āmō
p̄ncipē ciuitatis ⁊ ad ioas filiū amalech: ⁊ dice
tis. Hec dicit rex. Mittite hūc in carcerē: ⁊ date
ei panis modicū: ⁊ aq̄ pauxillū donec reuertar i
pace. Dixitqz micheas. Si reuersus fueris i pa
ce: non est dn̄s locutus in me. Et ait: Audite oēs
populi. Igitur ascenderunt rex israel ⁊ iosaphat
rex iuda in ramoth galaad: dixitqz rex israel ad
iosaphat. Mutabo habitum: ⁊ sic ad pugnā va
dam: tu autem induere vestibus tuis. Mutato
qz rex israel habitu venit ad bellum: Rex autē
syrie p̄ceparat ducibus equitatus sui dicēs. Ne
pugnetis cōtra minimū: aut contra maximum:
nisi contra solum regem israel: itaqz cum vidis
sent p̄ncipes equitatus iosaphat: dixerunt: rex
israel est iste. Et circūdederunt eum dimicātes:
At ille clamauit ad dominū: ⁊ auxiliatus est ei:
atqz auertit eos ab illo. Cum enim vidissent du
ces equitatus ꝙ non esset rex israel: reliquerūt
eum. Accidit autem vt vnus e populo sagittam
in incertū iaceret: ⁊ percuteret regem israel inter
ceruicem ⁊ scapulas. At ille aurige suo ait. Con
uerte manum tuam: ⁊ educ me de acie: quia vul
neratus sum. Et finita est pugna in die illo. Por
ro rex israel stabat in curru suo cōtra syros vsqz
ad vesperam: ⁊ mortuus est occidente sole.

XIX

Reuersus est autem iosaphat rex iuda in
domum suam pacifice in hierusalē. Cui
occurrit iehu filius anani vidēs: ⁊ ait ad
eum. Impio prebes auxilium: ⁊ his qui oderūt
dominum amicitia iungeris: ⁊ idcirco iram qui
dē dn̄i merebaris: sed bona opa iuēta sūt i te eo
ꝙ abstuleris lucos de terra iuda: ⁊ p̄paraueris

cor tuũ vt requireres dñm deũ patrũ tuoꝝ. Habi
tauit ergo iosaphat in hierlm. Rursumq; egressus
est ad pplm de bersabee vsq; ad monte ephrai
et reuocauit eos ad dñm deũ patrũ suoꝝ: ꝯstitu
itq; iudices terre in cũctis ciuitatib⁹ iuda muni
tis p singula loca: et ꝑcipiẽs iudicib⁹: videte ait
qd faciatis. Nõ.n. hois exercetis iudiciũ sed do
mini: et qdcũq; iudicaueritis in vos redũdabit
Sit timor dñi vobiscũ et cũ diligẽtia cũcta facite
Nõ est.n. apud dñm deuz nrm iniqtas: nec ꝑso
narũ acceptio: nec cupido munerꝝ. In hierlz qz
ꝯstituit iosaphat leuitas et sacerdotes et pncipes
familiaꝝ ex isrl vt iudiciũ et cãm dñi iudicarent
hitatorib⁹ eius: ꝑcepitq; eis dicens: Sic agetis
in timore dñi fideliť et corde pfecto. Omẽ cãz q
venerit ad vos fratꝝ vroꝝ q hitant in vrbibus
suis: inť cognationẽ et cognationẽ vbicũq; qstio
est de lege: de mandato: de cerimonijs: de iustifi
cationib⁹ oñdite eis vt nõ peccent i dñz: et ne ve
niat ira sup vos et sup frẽs vros. Sic ergo agentes
nõ peccabitis. Amarias autẽ sacerdos et ponti
fex vr: i his q ad deũ ptinẽt ꝑsidebit. Porro za
badias filius hismael q est dux in domo iuda:
sup ea opa erit q ad regis offm ptinẽt. Hẽtisq;
mgros leuitas corã vob: ꝯfortamini et agite di
ligenť: et erit dñs vobiscũ in bonis. XX

Post h ꝯgregati sũt filij moab et filij ãmõ
et cũ eis de ãmonitis ad iosaphat vt pu
gnarẽt ꝯtra eũ. Uenerũtq; nuncij: et indi
cauerũt iosaphat dicẽtes: Uenit ꝯtra te multitu
do magna de his locis q trans mare sunt et de
syria: et ecce ꝯsistũt i asasonthamar: q ẽ engaddi
Iosaphat aũt timore pterrit⁹ totũ se ꝯtulit ad ro
gandũ dñm: et ꝑdicauit ieiuniũ vniuerso iuda.
Cõgregatusq; est iudas ad depcandũ dñm: sed
et oẽs de vrbib⁹ suis venerũt ad obsecrandũ eũ
Cũq; stetisset iosaphat in medio cetu iude et hie
rusalẽ i domo dñi añ atriũ nouũ ait: Dñe deus
patꝝ nroꝝ tu es deus i celo: et dñaris cunctis re
gnis gentiũ. In manu tua ẽ fortitudo et potẽtia:
nec qsq; tibi põt resistẽ. Nõne tu deus nr inter
fecisti oẽs hitatores ťre hui⁹ corã pplo tuo isrl:
et dedisti eã semi abraã amici tui i sempiternuz?
Hitaueruntq; i ea: et extruxerũt in illa scũarium
noi tuo dicẽtes: Si irruerint sup nos mala: gla
dius iudicij: pestilentia et fames: stabim⁹ coram
domo hac i ꝯspectu tuo: in q inuocatũ ẽ nomen
tuũ: et clamabim⁹ ad te in tribulatõib⁹ nris: et ex
audies nos saluosq; facies. Nũc igr ecce filij ãmõ
et moab et mons seir p qs nõ ꝯcessisti isrl vt trã
sirẽt qñ egrediebãť de egypto: sed declinauerũt
ab eis et nõ interfecerẽt illos ecõtrario agũt et ni
tunť eijcere nos d possessiõe quã tradidisti nob
deus nr. Ergo nõ iudicab eos? In nob qdẽ non
est tanta fortitudo vt possim⁹ huic mltitudini
resistere q irruit sup nos: sed cũ ignorem⁹ qd ageť
debeam⁹ h solũ hẽm⁹ residui vt oculos nros di
rigam⁹ ad te. Ois vo iuda stabat corã dño: cuz
paruulis et vxorib⁹ et liberis suis. Erat aũt iezi
hel fili⁹ zacharie filij banaie filij ichihel filij ma
thanie leuites de filijs asaph sup quẽ factus est
spũs dñi i medio turbe et ait: Attendite ois iuda
et q hitatis i hierlm: et tu rex iosaphat. Hec dicit
dñs vob: Nolite timẽ nec paueatis hãc mltitu
dinẽ. Nõ est eni vra pugna: sed dei. Cras descẽ
detis ꝯtra eos. Ascẽsuri.n. sunt p cliuũ noĩe seis
et inuenietis illos i summitate torrentis q ẽ con
tra solitudinẽ hieruhel. Nõ.n. eritis vos q dimi
cabitis: sed tñmodo ꝯfidenť state: et videbitis
auxiliũ dñi sup vos. O iuda et hierlm nolite ti
mere nec paueatis. Cras egredimi cõtra eos: et
dñs erit vobiscũ. Iosaphat ergo et iuda et oẽs habi
tatores hierlm ceciderũt pni i ťrã corã dño: et ado
rauerũt deũ. Porro leuite de filijs caath et de fi
lijs chore laudabãt dñm deũ isrl voce magna i
excelsuz. Cũq; mane surrexissent egressi sunt p
desertũ thecue: pfectisq; eis stãs iosaphat i me
dio eoꝝ dixit: Audite me viri iuda: et oẽs hitato
res hierlz. Credite in dño deo vro: et securi eritis
credite ꝓphis eius: et cũcta euenient ꝓspera. De
ditq; ꝯsiliũ pplo et statuit cãtores dñi vt lauda
rent eũ i turmis suis et añcederẽt exercitũ: ac vo
ce ꝯsona dicerẽt. Cõfitemi dño: qm in eternum
mia ei⁹. Cũq; cepissent laudes canẽ: vertit dñs
insidias eoꝝ i semetipsos filioꝝ.s. ãmõ et moab
et mõtis seir: q egressi fuerãt vt pugnarẽt cõtra
iudã: et pcussi sunt. Nãq; filij ãmon et moab con
surrexerũt aduersum hitatores mõtis seir: vt i
terficerẽt et delerẽt eos. Cũq; h ope ppetrassent
etiã i semetipsos versi mutuis ꝯcidẽ vulneribus
Porro iuda cũ venisset ad speluncã q respicit
solitudinẽ vidit ꝓcul oẽm late regionẽ plenam
cadauerib⁹: nec supesse quẽq; q necesse potuis
set euadẽ. Uenit ergo iosaphat et ois ppls cũ eo ad
detrahenda spolia mortuoꝝ: inuenertq; inter ca
dauera varia suppellectilẽ: vestes qz et vasa ꝑ
ciosissima: et diripuerũt: ita vt oia portare nõ pos
sent: nec p tres dies spolia auferre: ꝓ pde magni
tudine. Die aũt qrto ꝯgregati sunt i valle bene
dictõis. Etenĩ qm ibi bndixerũt dño: vocauerũt
locũ illũ vallis bndictõis vsq; in pñtẽ diẽ. Re
uersusq; ẽ ois vir iuda et hitatores hierlm: et io
saphat añ eos i hierlm cũ leticia magna: eo q
dedisset eis dñs gaudiũ de inimicis suis. Ingres
siq; sunt i hierlm cũ psalterijs et cytharis et tubis
i domũ dñi. Irruit aũt pauor dñi sup vniuersa re
gna ťraꝝ cũ audissẽt q pugnassz dñs ꝯtra inimi
cos isrl. Quieuitq; regnuz iosaphat: et ꝑbuit ei
dñs pacẽ p circuitũ. Regnauit igr iosaphat sup
iudã: et erat trigitaqnq; ãnoꝝ cũ regnare cepis
set. Uiginti aũt et qnq; ãnis regnauit i hierlm: et
nomẽ mris ei⁹ azuba filia selachi. Et ãbulauit in

via patris sui asa nec declinauit ab ea: faciens q̃ placita erãt corã dño. Uerũtñ excelsa nõ abstulit: ⁊ adhuc pplš nõ direxerat cor suũ ad dñz deũ prm suoꝝ. Reliq̃ aũt gestoꝝ iosaphat p̃oꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripta sunt i ṽbis iehu filij anani: q̃ oi gessit in libro regũ isrł. Post h̃ iniјt amicitias iosaphat rex iuda cũ ochozia rege isrł: cui⁹ opa fuerũt ipijssima: ⁊ pticeps fuit vt faceret naues q̃ irent i tharsis: feceruntq̃z classez in asiongaber. Prophetauit ãt eliezer fili⁹ dodã de maresa ad iosaphat dicẽs. Quia hũisti fed⁹ cũ ochozia: pcussit dñs opa tua: ↄtriteq̃z sũt naues nec potuerunt ire in tharsis.

XXI

Dormiuit aũt iosaphat cũ prib⁹ suis ⁊ sepultus ẽ cũ eis i ciuitate dauid: regnauitq̃z iorã fili⁹ ei⁹ p eo. Qui hũit frẽs filios iosaphat: azariam ⁊ iahihel ⁊ zachariaz ⁊ azariam ⁊ michael ⁊ saphatiã. Oẽs hi filij iosaphat regis iuda. Deditq̃z eis pr̃ su⁹ multa mũera argenti ⁊ auri: ⁊ pẽsitões cũ ciuitatib⁹ munitissimis in iuda: regnũ aũt tradidit iorã eo q̃ esset p̃genitus. Surrexit aũt iorã sup regnũ prĩs sui. Cũq̃z se ↄfirmasset occidit oẽs frẽs suos gladio ⁊ q̃sdã de p̃ncipib⁹ iuda. Trigintaduoꝝ ãnoꝝ erat iorã cũ regnare cepisset: ⁊ octo ãnis regnauit i hierłz ambulauitq̃z in vijs regũ isrł sicut egerat dom⁹ achab. Filia q̃ppe achab erat vxor eius: Et fecit malũ in ↄspectu dñi. Noluit aũt dñs disp̃dẽ domũ dauid ppt̃ pactũ qđ inierat cũ eo: ⁊ q̃z pmiserat vt daret ei lucernã ⁊ filijs ei⁹ i oĩ tpe. In diebus illis rebellauit edõ ne esset subditus iude: ⁊ ↄstituit sibi regẽ. Cũq̃z trãsiret iorã cũ p̃ncipib⁹ suis ⁊ cũcto eq̃tatu q̃ erat secũ: surrexit nocte: ⁊ pcussit edon q̃ se circũdederat: ⁊ oẽs duces eq̃tat⁹ eius. Attñ rebellauit edom ne esset sub ditõe iuda vsq̃z ad hãc diẽ. Eo tpe ⁊ lobna recessit: ne esset sub manu illi⁹. Dereliq̃rat. n. dñm deũ patꝝ suoꝝ: insup ⁊ excelsa fabricat⁹ ẽ in vrbib⁹ iuda ⁊ fornicari fecit hitatores hierłz: ⁊ p̃uaricari iudã. Allate sunt ãt ei lr̃e ab helia pph̃a: i qb⁹ scriptũ erat. Hec dicit dñs de⁹ dauid prĩs tui. Qm̃ ñ ambulasti in vijs iosaphat prĩs tui ⁊ in vijs asa regis iuda: sz incessisti p iter regũ isrł: ⁊ fornicari fecisti iudã ⁊ hitatores hierłm: imitat⁹ fornicatiõnẽ dom⁹ achab: insup ⁊ frẽs tuos domũ patris tui meliores te occidisti: ecce dñs pcutiet te plaga magna cũ pplõ tuo: ⁊ filijs ⁊ vxoribus tuis: vniuersaq̃z sb̃a tua. Tu ãt egrotabis pessimo lãguore vteri: donec egrediãt vitalia tua paulatĩ p singulos dies. Suscitauit ḡ dñs ↄtra iorã spm̃ philistinoꝝ ⁊ arabũ q̃ ↄfines sũt ethiopibus: ⁊ ascẽderũt in terrã iuda ⁊ vastauerũt eã. Diripueruntq̃z cũctã sb̃am q̃ inuenta est i domo regis: insup ⁊ filios ei⁹ ⁊ vxores. Nec remãsit ei fili⁹ nisi ioachas q̃ minim⁹ natu erat. Et sup h̃ oĩa pcussit euz dñs aluu lãguore insanabili. Cũq̃z diei succedẽret dies: ⁊ tẽpoꝝ spatia voluerẽt: duoꝝ ãnoꝝ expletus ẽ circul⁹: ⁊ sic lõga ↄsumpt⁹ tabe ita vt egereret etiã viscera sua: lãguore pariť ⁊ vita caruit. Mortu⁹ est i infirmitate pessima: ⁊ nõ fecit ei populus s̃m morẽ ↄbustiõis exeq̃as: sicut fecerat maiorib⁹ ei⁹. Trigintaduoꝝ ãnoꝝ fuit cũ regnarẽ cepisset: ⁊ octo ãnis regnauit in hierłm. Ambulauitq̃z nõ recte: ⁊ sepelierũt eũ in ciuitate dauid: verũtamẽ nõ in sepulchro regũ.

XXII

Constituerũt aũt hitatores hierłm ochoziã filiũ ei⁹ minimũ: regẽ p eo. Oẽs. n. maiores natu q̃ añ eũ fuerãt interfecerãt latrones arabũ q̃ irruerãt i castra: regnauitq̃z ochozias fili⁹ iorã regis iuda. Quadragintaduoꝝ annoꝝ erat ochozias cũ regnare cepisset ⁊ vno anno regnauit in hierłm. ⁊ nomẽ mr̃is ei⁹ athalia filia amri. Sz ⁊ ip̃e igressus est p vias dom⁹ achab. Mater. n. ei⁹ ipulit eũ vt impie ageret. Fecit igiť malũ in ↄspectu dñi sicut dom⁹ achab. Ipi eni fuerũt ei ↄsiliarij p⁹ mortẽ prĩs sui i interituz eius: ambulauitq̃z in ↄsilijs eoꝝ. Et prexit cũ ioram filio achab rege isrł in bellũ ↄtra asabel rẽgẽ syrie in ramoth galaad: vulnerauerũtq̃z syri iorã. Qui reuersus ẽ vt curareť in iezrahel. Multas eni plagas acceperat i supradicto certamĩe. Igiť ochozias fili⁹ iorã rex iuda descẽdit vt inuiseret iorã filiũ achab in iezrahel egrotãtẽ. Uoluntatis q̃ppe fuit dei aduersus ochoziã: vt veniret ad iorã. ⁊ cũ venisset ⁊ egredereť cũ eo aduersũ iehu filiũ namsi: quẽ vnxit dñs vt deleret domũ achab. Cũ ḡ euerteret iehu domũ achab inuenit p̃ncipes iuda ⁊ filios frm̃ ochozie q̃ mĩstrabãt ei: ⁊ interfecit illos. Ipm q̃z p q̃rẽs ochoziã ↄp̃hẽdit latitantẽ in samaria adductũq̃z ad se occidit: ⁊ sepelierũt eũ eo q̃ esset filt⁹ iosaphat: q̃ q̃sierat dñz in toto corde suo. Nec erat vltra spes aliq̃: vt de stirpe q̃s regnaret ochozie. Siq̃dẽ athalia mater eius vidẽs q̃ mortu⁹ esset fili⁹ su⁹: surrexit ⁊ interfecit oẽz stirpẽ regiã dom⁹ iorã. Porro iosabeth filia regis tulit ioas filiũ ochozie: ⁊ furata est eũ de medio filioꝝ regis cũ interficerẽť: absc̃õditq̃z eũ cũ nutrice sua i cubiculo lectuloꝝ. Josabeth aũt q̃ absc̃õderat eũ: erat filia regis iorã vxor ioiade põtificis soror ochozie: ⁊ iccirco athalia nõ interfecit eũ. Fuit ḡ cũ eis i domo dei absc̃õdit⁹ sex ãnis q̃bus regnauit athalia sup trã.

XXIII

Anno autẽ septimo ↄfortat⁹ ioiada assũpsit cẽturiões: azariã vz filiũ hieroboã ⁊ hismael filiũ iohãnã: azariã q̃z filium obed ⁊ maasiã filiũ adaie ⁊ elisaphat filiũ zechri ⁊ iniјt cũ eis fed⁹. Qui circueũtes iudã ↄgregauerunt leuitas de cũctis vrbib⁹ iuda: ⁊ p̃ncipes familiaꝝ israel: veneruntq̃z in hierłm. Iniјt ḡ oĩs multitudo pactũ in domo dei cũz rege. Dixitq̃z ad eos ioiada. Ecce fili⁹ regis regnabit sicut locutus ẽ dñs sup filios dauid. Iste ẽ s̃mo quẽ facietis

Tertia pars vr̃m q veniũt ad sabbatũ sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ ⁊ ianitoꝝ erit in portis: tertia ṽo pars ad domũ regis: ⁊ tertia ad portã q̃ appellat̃ fundamẽti. Oẽ ṽo reliquũ vulgus sit ĩ atrijs dom⁹ dñi nec quispiam ingrediatur domum domini: nisi sacerdotes ⁊ qui ministrãt de leuitis. Ipi tm̃ modo ingrediant̃ q2 sc̃ificati sunt ⁊ oẽ reliquũ vulgus obseruet custodias dñi. Leuite aũt circũdent regẽ hñtes singuli arma sua: ⁊ siqs ali⁹ igressus fuerit tẽpl̃ũ: interficiat̃: sintq3 cũ rege: ⁊ intrante ⁊ egrediẽte. Fecerũt g̃ leuite ⁊ vniuersus iuda iuxta oĩa q̃ p̃cepat ioiada põtifex. Et assũpserũt singuli viros q sub se erãt: ⁊ veniebãt p ordinẽ sabbati cũ his q impleuerãt sabbatũ: ⁊ egressi erãt. Siquidẽ ioiada põtifex nõ dimiserat abire turmas q̃ sibi p singulas hebdomadas succedẽ ꝯsueuerant. Deditq3 ioiada sacerdos cẽturiõib⁹ lãceas clypeosq3 ⁊ peltas regis iuda: q̃s ꝯsecrauerat in domo dñi. Cõstituitq3 oẽm pp̃lm tenentiũ pugiones a parte templi dextra vsq3 ad partẽ templi sinistrã: corã altari ⁊ tẽplo p circuitũ regis: ⁊ eduxerũt filiũ regis ⁊ imposuerũt ei diadema ⁊ testimoniũ: dederũtq3 in manu ei⁹ tenẽdã legẽ ⁊ ꝯstituerũt eũ regem. Unxit q3 illũ ioiada põtifex ⁊ filij eius: imp̃catiq3 sunt ei atq3 dixerũt: Uiuat rex. Qđ cũ audisset athalia vocẽ. s. currẽtiũ atq3 laudãtiũ regẽ: ingressa est ad pp̃lm in tẽplũ dñi. Cũq3 vidisset regẽ stantẽ sup gradũ in itroitu ⁊ p̃ncipes turmasq3 circa eũ: oẽmq3 pp̃lm terre gaudentẽ atq3 clãgẽtẽ tubis ⁊ diuersi generis organis ꝯcinentẽ: vocẽq3 laudãtiũ: scidit vestimẽta sua ⁊ ait: Insidie: insidie. Egressus aũt ioiada põtifex ad cẽturiões ⁊ p̃ncipes exercit⁹ dixit eis. Educite illã ext̃ septa tẽpli ⁊ interficiat̃ foris gladio. Precepitq3 sacerdos ne occideret̃ in domo dñi. Et imposuerũt ceruicibus ei⁹ man⁹. Cũq3 itrasset portã equoꝝ domus regis. iterfecerũt eã ibi. Pepigit aũt ioiada fed⁹ iter se vniuersumq3 populũ ⁊ regẽ: vt esset pp̃ls dñi. Itaq3 ingressus ẽ omnis pp̃ls domũ baal ⁊ destruxerunt eã: ⁊ altaria ac simulacra illius confregerunt: mathan q3 sacerdotẽ baal interfecerũt ante aras. Cõstituit autẽ ioiada p̃positos in domo dñi ⁊ sub manibus sacerdotum ⁊ leuitaꝝ q̃s distribuit dauid in domo dñi: vt offerrent holocausta dño: sicut scriptum est in lege moysi: in gaudio ⁊ cãticis: iuxta dispositionẽ dauid. Cõstituit q3 ianitores in portis domus dñi: vt nõ ingrederet̃ eam imũdus in oi re. Assumpsitq3 cẽturiones ⁊ fortissimos viros: ac p̃ncipes pp̃li ⁊ oẽ vulgus terre: ⁊ fecerũt descẽdere regẽ de domo dñi: ⁊ introire p mediũ porte superioris in domũ regis: ⁊ collocauerũt eũ i solio regali. Letatusq3 ẽ ois pp̃ls terre: ⁊ vrbs quieuit. Porro athalia iñfecta ẽ gladio. XXIIII

Septez annoꝝ erat ioas cũ regnare cepisset: ⁊ q̃draginta annis regnauit i hier̃l3. Nomen matris eius sebia de bersabee. Fecitq3 qđ bonũ ẽ corã dño cũctis dieb⁹ ioiade sacerdotis. Accepit aũt ei ioiada vxores duas: e qbus genuit filios ⁊ filias. Post q̃ placuit ioas vt instauraret domũ dñi: cõgregauitq3 sacerdotes ⁊ leuitas ⁊ dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda ⁊ colligite de vniuerso isr̃l pecũiã ad sartatecta templi dei nr̃i p singulos ãnos: festinatoq3 h̃ facite. Porro leuite egere negligẽtius. Uocauitq3 rex ioiadã p̃ncipẽ ⁊ dixit ei. Quare tibi ñ fuit cure vt cogeres leuitas inferre de iuda ⁊ de hier̃l3 pecuniã que ꝯstituta est a moyse seruo dñi vt inferret eã ois multitudo israel in tabnaculũ testimonij? Athalia. n. impijssima ⁊ filij ei⁹ destruxerũt domũ dei: ⁊ de vniuersis que sc̃ificata fuerãt in templo dñi ornauerũt p̃hanũ baalim. Precepit g̃ rex ⁊ fecerunt arcã: posuerũtq3 eã iuxt̃ portam dñi forinsecus. Et p̃dicatũ est in iuda ⁊ hierusalem: vt deferrẽt singuli p̃ciũ dño qđ ꝯstituit moyses seruus dei sup oẽm isr̃l in deserto. Letatiq3 sunt cũcti p̃ncipes ⁊ omnis pp̃ls: ⁊ ingressi ꝯtulerũt in arcã dñi atq3 miserũt: ita vt impleretur. Cũq3 tp̃s esset vt deferrent arcam corã rege p manus leuitarũ: videbant eñi multã pecuniã ingrediebat̃ scriba regis ⁊ quẽ p̃mus sacerdos ꝯstituerat: effundebantq3 pecuniã que erat i arca. Porro arcã reportabant ad locũ suũ: sicq3 faciebant p singulos dies. Et cõgregata est infinita pecunia: quã dederũt rex ⁊ ioiada his qui p̃erant opibus domus dñi. At illi cõducebant ex ea cesores lapidũ ⁊ artifices operũ singulorum: vt instaurarent domũ dñi: fabros q3 ferri ⁊ eris vt quod cadere ceperat fulciret̃. Egerũtq3 hi qui operabant̃ industrie: ⁊ obducebat̃ parietũ cicatrix per manus eorũ: ac suscitauerunt domũ dñi in statum p̃stinum: ⁊ firmiter eam stare fecerunt. Cumq3 cõplessent omnia opera: detulerũt corã rege ⁊ ioiada reliquã partẽ pecũie: de qua facta sunt vasa templi in ministerium ad holocausta: phiale q3 ⁊ cetera vasa aurea ⁊ argentea. Et offerebant̃ holocausta i domo dñi iugiter cũctis diebus ioiade. Senuit autẽ ioiada plenus dierum ⁊ mortuus est cũ centum triginta esset annoꝝ: sepelierũtq3 eum in ciuitate dauid cum regib⁹: eo q̃ fecisset bonum cum israel ⁊ cum domo ei⁹. Postq̃ autẽ obijt ioiada: ingressi sunt p̃ncipes iuda: ⁊ adorauerunt regem. Qui delinitus obsequijs eorum acquieuit eis. Et dereliquerũt templum domini dei patrũ suorum: seruieruntq3 lucis ⁊ sculptilibus: ⁊ facta est ira dñi contra iudã ⁊ hierusalem ꝓpter hoc peccatum. Mittebatq3 eis ꝓphetas vt reuerterent̃ ad dominũ: quos ꝓtestantes illi audire nolebant. Spirit⁹ itaq3 dei induit zachariam filium ioiade sacerdotẽ: ⁊ stetit in cõspectu populi ⁊ dixit eis: Hec dicit deus. Quare transgredimini p̃ceptum domini quod

Zacharias filius Ioiade [illegible]

vobis non pderit:τ dereliquistis dn̄m vt dereli
queret vos:Qui cōgregati aduersus eos mise
rūt lapides iuxta regis imperiū:in atrio dom⁹
domini.Et nō ē recordatus ioas rex mie quam
fecerat ioiada pr̄ illius secū:sed interfecit filium
eius.Qui cū moreref ait:Uideat dn̄s τ requrat.
Cūq3 euolutus esset annus ascendit ɔtra eum
exercitus syrie venitq3 in iudam τ hierl'm:τ inte
fecit cunctos p̄ncipes populi:atq3 vniuersam p
dam miserūt regi in damascū.Et certe cū pmo
dicus venisset numerus syroꝝ:tradidit dn̄s in
manib⁹ eoꝝ infinitā multitudinē eo q3 dereliqs
sent dn̄m deum patruz suorum.In ioas quoq3
ignominiosa exercuere iudicia:τ abeūtes dimise
rūt eū in languoribus magnis.Surrexerūt au
tem cōtra euz serui sui in vltionē sanguinis zacha
rie filij ioiade sacerdotis:τ occiderunt eum in le
ctulo suo τ mortuus ē:sepelierūtq3 euz in ciuita
te dauid:sed non in sepulchris regum.Insidiati
vero sunt ei zabath filius semath ammanitidis
τ iosabat filius semarith moabitidis.Porro fi
lij eius ac summa pecunie que adunata fuerat
sub eo:τ instauratio domus dei scripta sunt dili
gentius in libro regum.Regnauit aūt amasias
filius eius pro eo. XXV

igintiqnq3 annoꝝ erat amasias cū re
gnare cepisset:τ vigintinouem annis re
gnauit in hierl'm.Nomen matris ei⁹ io
iaden de hierusalem.Fecitq3 bonū in conspectu
domini:verūtamen non in corde pfecto.Cūq3
roboratū sibi videret imperiū:iugulauit seruos
q occiderant regem prēm suum:sed filios eoꝝ
non interfecit:sicut scriptū ē in libro legis moysi
vbi pcepit dominus:dicens:Nō occidentur pa
tres p filijs:neq3 filij p prībus suis:sed vnusqs
q3 in suo peccato moriet.Congregauit igr̄ ama
sias iudā:τ cōstituit eos per familias:tribunos
q3 τ centuriōes in vniuerso iuda τ beniamin:et
recensuit a viginti annis sursuz:inuenitq3 trigi
ta milia iuuenū q egrederent ad pugnā:τ tene
rēt hastā τ clypeū.Mercede q̊3 conduxit de isrl'
centūmilia robustoꝝ:centū talentis argēti.Ue
nit aūt homo dei ad illum:τ ait:O rex:ne egre
diat tecū exercitus israel.Nō est enim dn̄s cum
israel:τ cūctis filijs effraim:q3 si putas i robore
exercitus bella cōsistere:superari te faciet deus
ab hostib⁹.Dei qppe est τ adiuuare:τ in fugaz
cōuertere.Dixitq3 amasias ad hoiez dei.Quid
ḡ fiet de centū talentis q̄ dedi militibus isrl'?Et
rn̄dit ei homo dei:Habet dn̄s vn̄ tibi dare pos
sit multo his plura.Sepauit itaq3 amasias ex
ercitum q venerat ad eum ex effraim:vt reuer
teref in locū suum.At illi cōtra iudam vehemē
ter irati:reuersi st̄ i regionē suā.Porro amasias
ɔfident eduxit populum suū:τ abijt in vallē sali
narū:percussitq3 filios seir decēmilia.Et alia de
cem milia viroꝝ ceperūt filij iuda:τ adduxerūt
ad pruptum cuiusdaz petre:pcipitauerūtq3 eos
de summo in preceps:q vniuersi crepuerūt.At
ille exercitus quem remiserat amasias ne secuz
iret ad preliū:diffusus est in ciuitatibus iuda:a
samaria vsq3 ad bethoron:τ interfectis tribus
milibus diripuit pdam magnā.Amasias quo
q3 post cedem idumeorum:τ allatos deos filio
rū seir:statuit illos in deos sibi:τ adorabat eos:
τ illis adolebat incensū.Quamobrē iratus dn̄s
cōtra amasiam:misit ad illū pphetam qui dice
ret ei.Cur adorasti deos q non liberauerūt po
pulū suū de manu tua:Cūq3 hec ille loqueretur
respondit ei.Nū consiliarius regis es:Quiesce
ne interficiaz te.Descendēsq3 ppheta:scio inqt
q3 cogitauerit dn̄s occidere te:q τ fecisti h̄ malū
τ insup nō aqeuisti consilio meo.Igr̄ amasias
rex iuda inito pessimo cōsilio:misit ad ioas fili
um ioachas filij iehu regē isrl':dicens:Ueni vi
deam⁹ nos mutuo.At ille remisit nūcios:dicēs
Carduus q est i libano:misit ad cedrū libani:di
cens:Da filiā tuā filio meo vxorē:Et ecce bestie
q̄ erant in silua libani:transierūt τ ɔculcauerūt
carduū.Dixisti pcussi edom:τ iccirco erigit cor
tuū in superbiā.Sede in domo tua:Cur maluz
aduersum te puocas:vt cadas τ tu τ iudas te
cū.Noluit audire amasias:eo q3 dn̄i esset volū
tas:vt traderet i manus hostiū pter deos edō
Ascendit igr̄ ioas rex israel:τ mutuos sibi pbu
ere cōspectus.Amasias aūt rex iuda erat i beth
sames iude.Corruitq3 iudas corā israel:τ fugit
in tabernacula sua.Porro amasiam regē iuda
filiū ioas filij ioachas:cepit ioas rex isrl' i beth
sames:τ adduxit in hierl'm destruxitq3 murum
eius a porta effraim vsq3 ad portā anguli q̄dri
gentis cubitis.Omne quoq3 aurū τ argentū et
vniuersa vasa que repperecat i domo dei:τ apō
obededō:in thesauris ēt domus regie:necnō et
filios obsidū reduxit in samariā.Uixit aūt ama
sias filius ioas rex iuda postq3 mortuus ē ioas
filius ioachas rex isrl' qndeciz annis.Reliq āt
sermonū amasie p̄orū τ nouissimoꝝ scripta sūt
in libro reguz iuda τ israel.Qui postq3 recessit
a dn̄o:tetenderūt ei insidias in hierl'm.Cumq3
fugisset lachis:miserūt τ interfecerūt eum ibi:τ re
portantesq3 super equos sepelierūt euz cum pa
tribus suis in ciuitate dauid. XXVI

Nnis āt ppl's iuda filiū ei⁹ oziā ānorū
sedeci constituit regē p amasia prē suo.
Ipse edificauit ahilat τ restituit eam ditioni iu
de postq3 dormiuit rex cum patribus suis.Se
decim annorū erat ozias cū regnare cepisset:et
qnq̄ginta duob⁹ annis regnauit in hierl'm.No
mē mr̄is ei⁹ iecelia d̄ hierl'm.Fecitq3 qd̄ erat re
ctū in oculis dn̄i iux̄ oia q̄ fecerat amasias par
ei⁹:τ exqsiuit dn̄m i dieb⁹ zacharie itelligētis:τ

videntis deū. Cūq3 requireret dñm direxit eum in oībus. Denīq3 egressus est ⁊ pugnauit ꝯtra phi listijm: ⁊ destruxit murū geth: ⁊ murum iamnie murūq3 azoti. Edificauit q̊3 oppida in azoto ⁊ philistijm: ⁊ adiuuit eū de⁹ ꝯtra philistijm ⁊ ꝯtra arabes q habitabāt i gurbaal: ⁊ ꝯtra āmonitas Appendebātq3 āmonite mūera ozie: ⁊ diuulgatum est nomē ei⁹ vsq3 ad itroitū egypti ꝓpt crebras victorias. Edificauitq3 ozias turres i hierusalē sup portā anguli: ⁊ sup portā vallis: ⁊ reliquas in eodē muri latere: firmauitq3 eas. Extruxitq3 turres in solitudīe: ⁊ effudit cisternas plurimas eo ꝙ haberet multa pecora: tā in cāpestribus q̊3 in heremi vastitate. Vineas q̊3 habuit ⁊ vinitores in mōtibus ⁊ i carmelo. Erat qppe hō agriculture dedit⁹. Fuit aūt exercit⁹ bellatoꝝ ei⁹ q ꝓcedebāt ad ꝑlia sub manu iehihel scribe: maasieq3 doctoris: ⁊ sub manu ananie q erat de ducibus regis. Oīsq3 nūerus ꝑncipum ꝑ familias suas viroꝝ fortiū duoꝝ miliū sexcentorū: ⁊ sub eis vniuersus exercit⁹ trecentoꝝ ⁊ septē milium qngentoꝝ: q erant apti ad bella: ⁊ ꝓ rege cōtra aduersarios dimicabāt. Preparauit q̊3 eis ozias id est cūcto exercitui clypeos ⁊ hastas ⁊ galeas: ⁊ loricas: arcusq3 ⁊ fūdas ad iaciendos lapides: ⁊ fecit in hierusalē diuersi generis machinas q̄s in turrib⁹ collocauit: ⁊ in angulis muroꝝ vt mitterent sagittas ⁊ saxa grādia. Egressūq3 ē nomē eius ꝓcul: eo ꝙ auxiliaret ei dñs ⁊ corroborasset illū. Sed cū roborat⁹ esset eleuatū est cor ei⁹ in interitū suū ⁊ neglexit dñm deū suū: ingressusq3 templū dñi: adolere voluit incensū sup altare thymiamatis. Statimq3 igressus p⁹ eū azarias sacerdos: ⁊ cū eo sacerdotes dñi octogita viri fortissimi: restiterunt regi: atq3 dixerūt: Nō est tui officij ozia. vt adoleas incensū dño sed sacerdotum: h̄ est filiorū aaron q cōsecrati sūt ad huiuscemodi misteriū. Egredere de scīuario: ne ꝯtēpseris: q2 nō reputabit tibi in gloriā h̄ a dño deo. Iratusq3 ozias ⁊ tenēs in māu thuribulū vt adoleret incensū: minabat sacerdotib⁹. Statimq3 orta est lepra in fronte eius corā sacerdotib⁹ i domo dñi: sup altare thymiamatis. Cūq3 respexisset eū azarias pōtifex: ⁊ oēs reliq sacerdotes: viderunt leprā in fronte ei⁹: ⁊ festinato expulerunt eū. Sed ⁊ ip̄e ꝑterrit⁹ accelerauit egredi: eo ꝙ sensisset illico plagā dñi. Fuit igr̄ ozias rex leprosus vsq3 ad diē mortis sue: ⁊ hitauit in domo separata: plenus lepra: ob quā eiectus fuerat d̄ domo dñi. Porro ioathā fili⁹ ei⁹ rexit domū regis ⁊ iudicauit ppl̄m terre. Reliq̄ aūt ꝯmonū ozie ꝑo ꝑ ⁊ nouissimoꝝ scripsit esaias fili⁹ amos ꝓpheta. Dormiuitq3 ozias cū p̄ribus suis: ⁊ sepelierūt eū in agro regaliū sepulchroꝝ eo ꝙ esset lepros⁹ regnauitq3 ioathā filius ei⁹ ꝓ eo.

Capitulum XXVII

Vigintiquq3 ānoꝝ erat ioathā cū regnare cepisset ⁊ sedecī ānis regnauit in hierl'm. Nomē mr̄is eius hierusa filia sadoch. Fecitq3 ꝙ rectū erat corā dño iux̄ oia q̄ fecerat ozias p̄r suus: excepto ꝙ nō est igressus templum dñi ⁊ adhuc ppl's delinq̄bat. Ip̄e edificauit portam dom⁹ dñi excelsā ⁊ i muro ophel multa construxit. Urbes q̊3 edificauit in mōtib⁹ iuda: ⁊ in saltib⁹ castella ⁊ turres. Ip̄e pugnauit ꝯtra regē filioꝝ āmon ⁊ vicit eū. Dederūtq3 ei filij āmon in tp̄e illo cētū talēta argēti: ⁊ decē milia choros tritici ac tondē choros hordei. Hec ei ꝑbuerunt filij āmon: in āno secūdo ⁊ tertio. Corroboratusq3 est ioathā eo ꝙ direxisset vias suas corā dño deo suo. Reliq̄ aūt ꝯmonū ioathā ⁊ oēs pugne eius ⁊ op̄a scripta sūt i libro regū isrl' ⁊ iuda. Vigintiquq3 ānoꝝ erat cū regnare cepisset ⁊ sedecim ānis regnauit i hierl'z. Dormiuitq3 ioathā cū p̄ribus suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate dauid: ⁊ regnauit achas fili⁹ eius pro eo. XXVIII

Viginti ānoꝝ erat achas cū regnare cepisset: ⁊ sedecī ānis regnauit in hierl'm. Nō fecit rectū in ꝯspectu dñi: sicut dauid pater eius: s3 ābulauit in vijs regū isrl': insup ⁊ statuas fudit baali. Ip̄e est q adoleuit incēsū in valle bēnon: ⁊ lustrauit filios suos i igne: iuxta ritum gētium q̄s interfecit dñs in aduētu filioꝝ isrl'. Sacrificabat q̊3: ⁊ thymiama succēdebat in excelsis ⁊ in collib⁹: ⁊ sub oī ligno frondoso. Tradiditq3 eū dñs deus ei⁹ in manu regis syrie: q ꝑcussit eū magnāq3 p̄dā cepit de ei⁹ imperio: ⁊ adduxit i damascū. Manib⁹ q̊3 regis isrl' tradit⁹ est: ⁊ ꝑcuss⁹ plaga grādi. Occiditq3 phacee fili⁹ romelie de iuda cētū viginti milia i die vno oēs viros bellatores: eo ꝙ reliq̄ssent dñm deū p̄rm suoꝝ. Eodē tp̄e occidit zechri vir potēs ex ephraim maasiā filiū regis: ⁊ ezricā ducē dom⁹ eius: helchanam q̊3 secūdū a rege. Ceperūtq3 filij israel de frib⁹ suis ducēta milia mulierū: pueroꝝ ⁊ puellaꝝ ⁊ infinitam p̄dā: ꝑtulerūtq3 eā in samariā. Ea tēpestate erat ibi ꝓpheta dñi noīe obed: q egressus obuiā exercitui venieti in samariā: dixit eis: Ecce irat⁹ dñs de⁹ p̄rm vroꝝ ꝯtra iudā: tradidit eos i manibus vr̄is: ⁊ occidistis eos atrociť: ita vt ad celum ꝑtingeret vr̄a crudelitas. Insup filios iuda ⁊ hierusalē vultis vobis subijcere in s̄uos ⁊ ancillas qđ nequaq̄3 facto op⁹ est. Peccastis.n. sup hoc dño deo vr̄o. S3 audite ꝯsiliū meū: ⁊ reducite captiuos q̊s adduxistis de frib⁹ vr̄is q2 magn⁹ furor dñi iminet vobis. Steterūt itaq3 viri de p̄ncipib⁹ filioꝝ ephraim: azarias fili⁹ iohannā: barachias filius mosollamoth ezechias fili⁹ sellū: ⁊ amasias fili⁹ hadali: ꝯtra eos q veniebāt de prelio: ⁊ dixerūt eis. Nō introducetis huc captiuos: ne peccem⁹ dño. Quare vultis adijcē sup peccata nr̄a: ⁊ vetera cumulare delicta: Grāde qppe pec

estuz est: ⁊ ira furoris dñi imītet sup isrl'. Dimi
seruntqз viri isrl' bellatores ꝑdā: ⁊ vniuersa q̄ ce
perāt corā ꝑncipib⁹ ⁊ oi multitudie: steterūtqз vi
ri q̄s supra memorauim⁹: ⁊ apꝑhēdētes captiuos
vēsqз q nudi erāt: vestiert de spolys. Cūqз vestis
sent eos ⁊ calciassent: ⁊ refecissent cibo ac potu:
vnxissentqз pp laborē: ⁊ adhibuissent eis curā:
q cūqз ambulare nō poterāt: ⁊ erāt ībecillo coꝝ
porci posuert eos iumētis: ⁊ adduxert hiericho
ciuitatē palmaꝝ ad frēs coꝝ: ipiqз reuersi sunt ī
samariā. Tpe illo misit rex achas ad regē assyri
oꝝ: postulās auxiliū. Uenerūtqз idumei ⁊ pcus
serunt multos ex iuda: ⁊ cepert ꝑdā magnam.
Philistym q̄з diffusi sūt p vrbes cāpestres ⁊ ad
meridiē iuda: cepertqз bethsames ⁊ abiló ⁊ ga
diroth: socho q̄з ⁊ thānā ⁊ gāzo cū viculis suis
⁊ hitauert in eis. Humiliauerat. n. dñs iudaз ꝑpt
achas regē iuda: eo ꝙ nudasset eū auxilio ⁊ ꝯtē
ptui hūisset dñm adduxitqз ꝯtra cū theglatpha
sar regē assyrioꝝ q ⁊ afflixit eū: ⁊ nullo resistēte
vastauit. Igr̄ achas spoliata domo dñi ⁊ domo
regū ac ꝑncipū: dedit regi assyrioꝝ mūera: ⁊ tñ
nihil ei ꝓfuit. Insup ⁊ tpe angustie sue auxit ꝯtē
ptū in dñm. Ipe p se rex achas imolauit dyis da
masci victimas ꝑcussorib⁹ suis: ⁊ dixit: dy regū
syrie auxiliāt eis: q̄s ego placabo hostys: ⁊ ade
rūt mihi: cū ꝯtrario ipi fuerit ruine ei ⁊ vniuer
so israel. Direptis itaqз achas oib⁹ vasis dom⁹
dei atqз ꝯfractis clausit ianuas tēpli dei ⁊ fecit si
bi altaria in vniuersis angul' hierlm. In oibus
q̄з vrbib⁹ iuda extruxit aras ad cremādū thus
atqз ad iracūdiā ꝓuocauit dñm deū patꝝ suoꝝ.
Reliq̄ āt ſmonū ei⁹ ⁊ oium opeꝝ suoꝝ ꝑoꝝ ⁊
nouissimoꝝ scripta sūt i libro regū iuda ⁊ israel.
Dormiuitqз achas cū pāb⁹ suis: ⁊ sepelierт euз
in ciuitate hierlm. Neqз. n. recepant eū in sepul
chra regū isrl'. Regnauitqз ezechias filius eius
pro eo.

XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cū vigitiqn
qз esset ānoꝝ: ⁊ vigintinouē ānis regna
uit in hierlm. Nomē mřis ei⁹ abia filia
zacharie. Fecitqз qđ erat placitū in ꝯspectu dñi
iuxͣ oia q̄ fecerat dauid pr̄ ei⁹. Ipo āno ⁊ mēse ꝑ
regni sui apuit valuas dom⁹ dñi: ⁊ instaurauit
eas: adduxitqз sacerdotes atqз leuitas: ⁊ ꝯgrega
uit eos in plateā orientalē: dixitqз ad eos: Audite
me leuite: ⁊ scificamī: mūdate domū dñi dei pꝛ̄з
nřoꝝ: ⁊ auferte oēз imūdiciā de scūario. Pecca
uerūt pr̄es nři: ⁊ fecert maluз in ꝯspectu dñi dei
nři derelinquētes eū: auertert facies suas a tab
naculo dñi dei nři: ⁊ ꝑbuert dorsū: clausert ostia
q̄ erāt in porticu: ⁊ extinxert lucernas: incēsūqз
nō adoleuert: ⁊ holocausta nō obtulert i scūario
deo isrl'. Cōcitat⁹ ē itaqз furor dñi sup iudā ⁊ hie
rusalē: tradiditqз eos in ꝯmotiōз ⁊ in interitū ⁊ ī
sibilū: sicut ipi cernitis oculis vřis. En corruert
patres nři gladys: filij nři ⁊ filie nře ⁊ ꝯiuges ca
ptiue ducte sunt pp h̄ zelus. Nūc ḡ placet mihi:
vt ineam⁹ fedus cū dño deo isrl': ⁊ auertet a nob
furorē ire sue. Filij mei nolite negligeř. Uos ele
git dñs: vt stetis corā eo: ⁊ ministretis illi colatis
qз eū: ⁊ cremetis ei incēsuз. Surrexert ḡ leuite:
mahath fili⁹ amasie: ⁊ iohel fili⁹ azarie de filys ca
ath. Porro de filys merari: cis fili⁹ abdai: ⁊ aza
rias fili⁹ ialalehel. De filys āt gerson: ioha filius
zemna: ⁊ edē fili⁹ ioaba. At ꝟo de filys elisaphan
samri ⁊ iahihel. De filys q̄з asaph: zacharias ⁊
mathanias: necnon de filys hemā: iahihel ⁊ se
mei. Sed ⁊ de filys idithū: semeias ⁊ ozihel. Cō
gregauertqз frēs suos: ⁊ scificati sūt: ⁊ igressi sūt
iuxta mādatū regis ⁊ impiuз dñi: vt expiarent
domū dei. Sacerdotes q̄з igressi tēplum dñi vt
scificarēt illud extulert oēm imūdiciā quā intro
reppererāt in vestibulo dom⁹ dñi: quā tulert le
uite ⁊ asportauert ad torrētē cedron foras. Cepe
runt āt ꝑma die mēsis ꝑmi mūdare: ⁊ ī die octa
ua eiusdē mēsis: igressi sunt porticuз dom⁹ tēpli
dñi: ⁊ expiauertqз tēplū dieb⁹ octo ⁊ in die sextade
cima mēsis eiusdē: qđ ceperāt ipleuert. Ingressi
q̄з sunt ad ezechiā regē: ⁊ dixert ei: Scificauim⁹
oēm domū dñi: ⁊ altare holocausti: vasaqз eius:
necnō ⁊ mēsam ꝓpositōis cū oib⁹ vasis suis: cū
ctāqз tēpli suppellectilē quā polluerat rex achas
in regno suo postq̄з ꝑuaricat⁹ ē ⁊ ecce exposita
sūt oīa corā altari dñi. Cōsurgēsqз diluculo eze
chias rex: adunauit oēs ꝑncipes ciuitatis ⁊ ascē
dit ī domū dñi: obtulertqз simul tauros septē: ⁊
arietes septē: ⁊ agnos septē: ⁊ hircos septē: ꝓ pec
cato: ꝓ regno: ꝓ scūario: ꝓ iuda. Dixitqз sacer
dotib⁹ filijs aaron: vt offerrēt sup altare domini
Mactauert igr̄ tauros: ⁊ susceperт sanguineз sa
cerdotes: ⁊ fudert illū sup altare. Mactauerunt
etiā arietes: ⁊ illoꝝ sanguinē sup altare fuderunt.
Immolauert agnos: ⁊ fudert sup altare sangui
nem. Applicuert hircos ꝓ peccato coram rege ⁊
vniuersa multitudie. Imposuertqз manus suas
sup eos: ⁊ imolauert illos sacerdotes ⁊ aspersert
sanguinē eoꝝ corā altari ꝓ piaculo vniuerso isra
elis. Pro oi quippe israel ꝑceperat rex vt holocau
stum fieret ꝓ pctō. Cōstituit q̄з leuitas in domo
dñi cū cymbalis ⁊ psalterys ⁊ citharis ſm dispo
sitionē dauid regis ⁊ gad videntis ⁊ nathā ꝓphe
Siquidem dñi ꝑceptū fuit p manū ꝓphetaꝝ eius
Steterūtqз leuite tenētes organa dauid: ⁊ sacer
dotes tubas: ⁊ iussit ezechias vt offerrēt holo
causta super altare. Cumqз offerent holocausta
ceperunt laudes canere dño: ⁊ clāgere tubis at
qз in diuersis organis q̄ dauid rex israel repper
rat: ꝯcrepare. Omni āt turba adorāte: cātores ⁊
hi q tenebāt tubas erāt in officio suo donec cō
pleret holocaustū. Cūqз finita esset oblatio: icur
uatus est rex ⁊ oēs q erant cū eo: ⁊ adorauerūt.

Precepitq₃ ezechias ₇ p̃ncipes leuitis vt lau
darét dñm sermonib⁹ dauid ₇ asaph videtis: q
laudauerút deú magna leticia ₇ incuruato gẽu
adorauerũt. Ezechias aũt etiã h̃ addidit. Imple
stis man⁹ vr̃as dño accedite ₇ offerte victimas
₇ laudes in domo dñi. Obtulit ḡ vniuersa mul
titudo hostias ₇ laudes ₇ holocausta: méte deuo
ta. Porro nũerus holocaustoꝝ q̃ obtulit multi
tudo: h̃ fuit. Tauros sexaginta: arietes centum:
agnos ducétos: scificaueruntq₃ dño boues sexcé
tos: ₇ oues tria milia. Sacerdotes ṽo pauci erát
nec poterát sufficere vt pelles holocaustorũ de
traherét. Vñ ₇ leuite fr̃es eoꝝ adiuuerũt eos: do
nec impleref opus ₇ scificarent antistites. Leui
te qppe faciliori ritu scificant q̃₃ sacerdotes. Fue
runt ḡ holocausta plurima: adipes pacificoꝝ ₇ li
bamia holocaustoꝝ: ₇ cplet⁹ est cult⁹ dom⁹ dñi:
letatusq₃ é ezechias ₇ oĩs ppl̃s: eo ꝙ misteriuz
dñi esset expletũ de repẽte qppe h̃ fieri placuerat

XXX

Misit q₃ ezechias ad oẽm isrl̃ ₇ iudã: scripsitq₃ epistolas ad ephraim ₇ manassen: vt venirét ad domũ dñi in hie
rusalé ₇ facerét phase dño deo isrl̃. Inito ḡ ꝯsilio
regis ₇ p̃ncipũ ₇ vniuersi cet⁹ hierusalé: decreue
runt vt facerét phase mẽse secundo. Nõ.n. occur
rerat facere in tp̃e suo: q₂ sacerdotes q possẽt suf
ficere scificari nõ fuerát: ₇ ppl̃s nõdũ ꝯgregat⁹
fuerat in hierusalé. Placuitq₃ s̃mo regi ₇ oĩ mł
titudini: decreuerũt vt mitterét nũcios i vniuer
sum isrl̃ de bersabee vsq₃ dan: vt venirét ₇ face
rent phase dño deo isrl̃ in hierl̃m. Multi.n. non
fecerát sicut in lege p̃scriptũ est. Perrexerũtq₃
cursores cũ epistolis ex regis ĩperio ₇ p̃ncipũ ei⁹
in vniuersũ isrl̃ ₇ iudã: iuxta id qđ rex iusserat p̃
dicátes. Filij isrl̃ reuertimi ad dñm deú abraã ₇
ysaac ₇ isrl̃: ₇ reuerteſ ad reliqas q̃ effugerũt ma
nus regis assyrioꝝ. Nolite fieri sicut p̃res vr̃i ₇
fr̃es q recesserunt a dño deo p̃rm suoꝝ ₇ tradidit
eos in interitũ: vt ipi cernitis. Nolite idurare cer
uices vias sic p̃res vr̃i. Tradite man⁹ vr̃as dño
₇ venite ad scũariũ ei⁹ qđ scificauit in eternũ: ser
uite dño deo p̃rm vroꝝ: ₇ auerteſ a vobis ira fu
roris ei⁹. Si.n. vos reuersi fueritis ad dñm: fr̃es
vr̃i ₇ filij habebũt miam corã dñis suis: q illos
duxerũt captiuos: ₇ reuerteſ in t̃rã hãc. Pi⁹.n.
₇ clemẽs est dñs de⁹ vr̃ ₇ nõ auertet faciẽ suaz a
vobis si reuersi fueritis ad eũ. Igr̃ cursores pge
bant velociſ de ciuitate in ciuitaté: p terrã ephra
im ₇ manassẽ vsq₃ ad zabulon: illis irridẽtibus
₇ sb̃sannãtib⁹ eos. Attñ qdã viri ex aser ₇ manas
se ₇ zabulon acqescẽtes ꝯsilio: venerũt hierl̃m.
In iuda ṽo facta est manus dñi vt daret eis cor
vnũ: vt facerét iux̃ p̃ceptũ regis ₇ p̃ncipũ ṽbuz
dñi. Cõgregatiq₃ sunt in hierusalé ppli multi vt
facerét solẽnitaté azymoꝝ in mẽse secũdo. Et sur
gẽtes destruxeſt altaria q̃ erát in hierusalé atq₃
vniuersa in qbus idolis adolebaſ incẽsum sub
uertentes: p̃iecerunt in torrenté cedron. Immo
lauerũt aũt phase q̃rtadecima die mẽsis secũdi.
Sacerdotes q̃₃ ₇ leuite tandé scificati obtulerũt
holocausta in domo dñi: steterũtq₃ in ordie suo
iuxta dispositioné ₇ legé moysi hoĩs dei. Sacer
dotes ṽo suscipiebát effũdẽdũ sanguiné de ma
nibus leuitaꝝ: eo ꝙ multa turba sanctificata nõ
esset: ₇ iccirco imolarent leuite phase his q non
occurrerát sanctificari dño. Magna etiã ps ppli
de ephrai ₇ manasse ₇ ysachar ₇ zabulon q̃ scifi
cata nõ fuerat comedit phase: nõ iux̃ qđ scriptũ
est: ₇ orauit p eis ezechias dicẽs: Dñs bon⁹ p
pitiabiſ cũctis q in toto corde requirũt dñm deũ
p̃rm suoꝝ: ₇ nõ imputabit eis ꝙ minus scificati
sunt. Quẽ exaudiuit dñs: ₇ placatus é ppl̃o. Fe
ceruntq₃ filij israel q inuẽti sunt in hierusalé solẽ
nitatez azymoꝝ septé dieb⁹ in leticia magna: lau
dantes dñm per singulos dies leuite q̃₃ ₇ sacer
dotes p organa q̃ suo officio ꝯgruebant. Et locu
tus est ezechias ad cor oĩum leuitaꝝ: q habebát
intelligẽtiã bonã sup dño: ₇ comederũt septem
dieb⁹ solẽnitatis: imolátes victimas pacificorũ
₇ laudátes dñm deũ p̃rm suoꝝ. Placuitq₃ vni
uerse multitudini vt celebrarẽt etiã alios dies se
ptez: qđ ₇ fecerũt cũ ingẽti gaudio. Ezechias au
tem rex iuda p̃buerat multitudini mille tauros
₇ septé mille ouiũ. Principes ṽo dederát ppl̃o
tauros mille: ₇ oues decẽ milia. Sanctificata est
ḡ sacerdotũ plurima multitudo: ₇ hilaritate p̃fu
sa oẽs turba iuda. tam sacerdotũ ₇ leuitarum q̃₃
vniuerse frequẽtie que venerat ex isrl̃: p̃selitoꝝ
q̃₃ de terra israel ₇ habitãtium in iuda. Factaq₃
est grãdis celebritas in hierusalé: qualis a dieb⁹
salomonis filij dauid regis isrl̃ in ea vrbe nõ fu
erat. Surrexerũt autẽ sacerdotes atq₃ leuite bñ
dicentes ppl̃o: ₇ exaudita est vox eorum: puenit
q₃ orõ in habitaculũ sanctum celi.

XXXI

Cumq₃ hec fuissent rite celebrata egressus est oĩs israel q inuẽtus fuerat in vrbib⁹ iuda ₇ fregerũt simulacra: succiderũtq₃
lucos demoliti sunt excelsa: ₇ altaria destruxerũt
nõ solũ ď vniuerso iuda ₇ beniami sed ₇ ď ephra
im q̃₃ ₇ manassẽ: donec penit⁹ euerterẽt. Reuer
siq₃ sunt oẽs filij isrl̃ in possessiões ₇ ciuitates
suas. Ezechias át ꝯstituit turmas sacerdotales
₇ leuiticas p diuisiões suas vnũquẽq₃ in officio
p̃prio: tã sacerdotũ vz q̃₃ leuitaꝝ ad holocausta
₇ pacifica: vt mistrarẽt ₇ ꝯfiterẽſ canerẽtq₃ i por
tis castroꝝ dñi. Pars aũt regis erat vt de p̃p̃a
ei⁹ sb̃a offerreſ holocaustũ mane semp ₇ vespe
sabbatis q̃₃ ₇ kalẽdis: ₇ solẽnitatib⁹ ceteris: sicut
scriptũ est in lege moysi. Precepit etiã ppl̃o ha
bitãtium hierusalé: vt darẽt ptes sacerdotibus ₇
leuitis: vt possent vacare lege dñi. Qđ cũ per
bruisset in aurib⁹ multitudis: plurimas obtulẽ

p̃mitias filij israel frumẽti vini ⁊ olei: mellis q̊z
⁊ oĩuz q̃ gignit humus decimas obtulerũt. Sz
⁊ filij israel ⁊ iuda q habitabãt in vrbibus iuda
obtulerũt decimas boũ ⁊ ouiũ: decimasq̃z scõꝝ
que vouerãt dño deo suo: atq̃z vniuersa portan
tes fecerunt aceruos plurimos. Mẽse tertio ce
perũt aceruoꝝ iacere fundamẽta: ⁊ mẽse septio
ꝯpleuerũt eos. Cũq̃z ingressi fuissent ezechias ⁊
p̃ncipes eius: viderũt aceruos ⁊ bñdixerũt dño
ac pplõ israel. Interrogauitq̃z ezechias sacerdo
tes ⁊ leuitas cur ita iacerẽt aceruí. Rñdit illi aza
rias sacerdos p̃mus: de stirpe sadoch dicẽs. Ex
quo ceperũt offerri p̃mitie in domo dñi: comedi
mus ⁊ saturati sum⁹ ⁊ remãserũt plurima: eo ꝙ
bñdixerit domin⁹ pplõ suo. Reliqaꝝ aũt est co
pia ista quã cernis. Precipit igr̃ ezechias vt p̃
pararẽt horrea in domo dñi. Qđ cũ fecissent: itu
lerũt tã p̃mitias q̃z decimas: ⁊ q̃cũq̃z vouerãt fide
liter. Fuit ãt p̃fectus eoꝝ chonenias leuita: ⁊ se
mei frat̃ eius secund⁹: p⁹ quẽ iehihel ⁊ azarias ⁊
naad ⁊ asahel ⁊ herimoth: iozabat q̊z ⁊ elihel ⁊
iesmachias ⁊ maath ⁊ banaias p̃positi sub ma
nibus chonenie ⁊ semei fratris eius ex imperio
ezechie regis: ⁊ azarie pontificis domus dñi: ad
quos oĩa pertinebãt. Chore vero fili⁹ iemna le
uites ⁊ ianitor orientalis porte p̃posit⁹ erat his
que sponte offerebant dño: p̃mitijsq̃z ⁊ consecra
tis in sancta sanctoꝝ ⁊ sub cura ei⁹ eden ⁊ benia
min: iesue ⁊ semeias: amarias q̊z ⁊ sechenias in
ciuitatib⁹ sacerdotum: vt fideliter distribuerent
fratribus suis partes: minorib⁹ atq̃z maioribus
exceptis maribus ab ãnis trib⁹ ⁊ supra cunctis
qui ingrediebant templum dñi. Et quicqđ per
singulos dies cõducebant in ministerio atq̃z ob
seruatiõibus iuxta diuisiões suas sacerdotibus
per familias ⁊ leuitis a vicesimo anno ⁊ supra p
ordines ⁊ turmas suas: vniuerseq̃z multitudini
tam vxorib⁹ q̃z liberis eoꝝ vtriusq̃z sexus: fideli
ter cibi de his que sanctificata fuerant p̃bebant.
Sed ⁊ filioꝝ aaron per agros ⁊ suburbana vrbi
um singularũ dispositi erãt viri qui partes distri
buerent vniuerso sexui masculino: de sacerdoti
bus ⁊ leuitis. Fecit ergo ezechias vniuersa q̃ di
xim⁹: in oĩ iuda: operatusq̃z est bonũ ⁊ rectũ ⁊ ve
rum coram domino deo suo: in vniuersa cultura
ministerij dom⁹ dñi iux̃ legẽ ⁊ cerimõias volẽs re
qrere deũ suũ ĩ toto corde suo. Fecitq̃z ⁊ p̃sp at⁹ ẽ.

XXXII

Ost q̃ ⁊ huiuscemõi ꝟitatẽ ve
nit sennacherib rex assirioꝝ ⁊ ingressus
iudam obsedit ciuitates munitas: volẽs
eas capere. Quod cum vidisset ezechias venis
se scilicet sennacherib ⁊ totum belli impetuz ver
ti ꝯtra hierusalem: inito cum p̃ncipibus cõsilio
virisq̃z fortissimis vt obturarent capita fontiuz
qui erant extra vrbem ⁊ hoc omnium decernen
te sententia: congregauit plurimaz multitudinẽ
⁊ obturauerunt cũctos fontes. ⁊ riuum qui flue
bant in medio terre dicentes. Ne veniant reges
assyriorum ⁊ inueniant aquarũ abundantiam.
Edificauit quoq̃z agens industrie oẽm murum
qui fuerat dissipatus: ⁊ extruxit turres desuper: ⁊
forinsecus alterũ murum. Instaurauitq̃z mello
in ciuitate dauid: ⁊ fecit vniuersi generis arma
turam ⁊ clypeos. Cõstituitq̃z p̃ncipes bellatoꝝ
in exercitu: ⁊ conuocauit vniuersos in platea por
te ciuitatis: ac locutus est ad cor eorum dicens.
Viriliter agite ⁊ confortamini nolite timere nec
paueatis regem assyriorum ⁊ vniuersam multi
tudinẽ que est cum eo. Multo enim plures nobi
scum sunt q̃z cum illo. Cum illo enim est brachi
um carneum nobiscuz domin⁹ deus noster qui
auxiliator est noster: pugnatq̃z pro nobis. Con
fortatusq̃z est populus huiuscemodi verbis eze
chie regis iuda. Que postq̃z gesta sunt: misit sen
nacherib rex assyriorũ seruos suos hierusalem:
ipse enĩ cum vniuerso exercitu obsedebat lachis
ad ezechiã regẽ iuda: ⁊ ad omnẽ populuz q erat
in vrbe dicens. Hec dicit sennacherib rex assyri
orum. In quo habentes fiduciã: sedetis obsessi
in hierusalem. Nũ ezechias decepit vos vt tra
dat morti in fame ⁊ siti: affirmans ꝙ dominus
deus vester liberet vos đ manu regis assirioꝝ:
Nunquid non iste est ezechias qui destruxit ex
celsa illius ⁊ altaria: ⁊ p̃cepit iude ⁊ hierusalẽz di
cens: coram altari vno adorabitis: ⁊ in ipso com
buretis incensuz. An ignoratis que ego fecerim
⁊ patres mei cunctis terrarum populis. Nũqđ
p̃ualuerunt dij gentium omniumq̃z terrarũ libe
rare regionem suam de manu mea. Quis est de
vniuersis dijs gentium quas vastauerunt p̃res
mei qui potuerit eruere populum suum de ma
nu mea vt possit etiam deus vester eruere vos
de hac manu. Non vos ergo decipiat ezechias
nec vana persuasione deludat: neq̃z credatis ei.
Si enim nullus potuit deus cunctarum gentiũ
atq̃z regionum liberare populum suum de mãu
mea: ⁊ de manu patrum meorum: consequenter
nec deus vester poterit eruere vos de hac manu
Sed ⁊ alia multa locuti sunt serui eius cõtra do
minum deum: ⁊ contra ezechiam seruum eius.
Ep̃las quoq̃z scripsit plenas blasphemiein do
minum deum israel: ⁊ locutus est aduersum eũ.
Sicut dij gentium ceteraruz non potuerunt libe
rare populum suuz de manu mea: sic ⁊ deus eze
chie eruere non poterit populum suum de mãu
ista. Insuper ⁊ clamore magno lingua iudaica
ꝯtra pplm̃ q sedebat in muris hierl̃m p̃sonabat
vt terreret eos ⁊ caperet ciuitatẽ. Locutusq̃z ẽ ꝯtra
deũ isrl̃: sic aduersũ deos pploꝝ tre opa manuũ
hominum. Orauerunt igitur ezechias rex ⁊ esai
as filius amos prophetes aduersum hanc blas
phemiam: ac vociferati sunt vsq̃z in celum.

Et misit dñs angelū suū: q̄ pcussit oēm virū robustū ꝛ bellatorē: ꝛ pncipē exercit⁹ regis assyriorū: reuersusq; ē cū ignominia ī trā suā. Cūq; ingressus eēt domū dei sui: filij q̄ egressi fuerāt de vtero ei⁹: interfecerūt eū gladio. Saluauit dominꝰ ezechiā ꝛ hitatores hierl'z ď māu sēnacherib regis assyriorꝫ: ꝛ ď manu oīum: ꝛ pstitit ei qetē p circuitū. Multi ēt deferebant hostias ꝛ sacrificia dño ī hierl'm: ꝛ munera ezechie regi iuda. Qui exaltat⁹ ē p⁹ h̄ corā cūctis gētib⁹. In dieb⁹ illis egrotauit ezechias vsq; ad mortē: ꝛ orauit dñz. Exaudiuitq; eū ꝛ dedit ei signū: sed nō iuxta bñficia q̄ accepat retribuit: qꝛ eleuatū est cor eius. Et facta ē cōtra eū ira: ꝛ ꝯtra iudā ꝛ hierl'z. Hūiliatusq; ē postea eo ꝙ exaltatum fuisset cor ei⁹: tā ipse q̄z hitatores hierl'm: ꝛ iccirco non venit sup eos ira dñi ī dieb⁹ ezechie. Fuit āt ezechias diues ꝛ inclyt⁹ valde: ꝛ thesauros sibi plimos cōgregauit argenti ꝛ auri: ꝛ lapidis p̄ciosi: aromatū ꝛ armorꝫ vniuersi generis: ꝛ vasorꝫ magni p̄cij: apothecas q̊z frumenti vini ꝛ olei: ꝛ p̄sepia oīum iumentorꝫ: caulasq; decorib⁹: ꝛ vrbes sex edificauit. Hēbat qppe greges ouiū ꝛ armētorꝫ inūerabiles: eo ꝙ dedisset ei dñs s̄bam multam nimis. Ipse ē ezechias q̄ obturauit supiorē fontē aq̄rū gyon: ꝛ auertit eas subť ad occidentem vrbis dauid. In oībus opib⁹ suis fecit ꝓspere q̄ voluit. Attñ ī legatōe pncipū babylonis qui missi fuerāt ad eū: vt interrogarēt ď portēto qď acciderat sup trā: dereliq̄t eū dñs: vt tēptaret ꝛ nota fierēt oīa q̄ erāt ī corde ei⁹. Reliq̄ āt sermonū ezechie ꝛ miarū ei⁹: scripta sunt ī visiōe esaie: filij amos ꝓphete ꝛ ī libro regū iuda ꝛ isrl'. Dormiuitq; ezechias cū pr̄ibus suis: ꝛ sepelierunt eum supra sepulchra filiorꝫ dauid. Et celebrauit eis exeqas vniuersus iuda: ꝛ oēs hitatores hierusalē: regnauitq; manasses filius eius pro eo.

XXXIII

Duodeci annorꝫ erat manasses cū regnare cepisset: ꝛ qnq̄gintaq̄nq; annis regnauit in hierl'm: Fecit āt malū corā dño iuxta abominatōes gentiū q̄s subuertit dñs corā filijs isrl': ꝛ ꝯuersus īstaurauit excelsa q̄ demolit⁹ fuerat ezechias pr̄ ei⁹: ꝯstruxitq; aras baali: ꝛ fecit lucos ꝛ adorauit oēm miliciā celi: ꝛ coluit eā. Edificauit q̊z altaria ī domo dñi de q̄ dixerat dñs: ī hierl'm erit nomē meū in eternū. Edificauit āt ea cūcto exercitui celi: ī duob⁹ atrijs dom⁹ dñi: trāsireq; fecit filios suos p ignē ī valle bēēnon. Obseruabat sōnia: sectabať auguria maleficis artib⁹ inseruiebat. Hēbat secū magos: ꝛ incātatores: mlťaq; mala opat⁹ ē corā dño vt irritaret eū. Sculptile q̊z ꝛ ꝯflatile signū posuit ī domo dñi ď q̄ locut⁹ est dñs ad dauid ꝛ ad salomonē filiū ei⁹: dicēs: In domo hac ꝛ ī hierusalē quā elegi ď cūctis tribub⁹ isrl': ponā nomē meū in sempitnū: ꝛ mouere nō faciā pedē isrl' ď terra quā tradidi pr̄ibus eorꝫ: ita dūtaxat si custodierit facē q̄ pcepi eis cūctāq; legē ꝛ cerimōias atq; iudicia q̄ mādaui p manū moysi. Igiť manasses seduxit iudā ꝛ hitatores hierl'm vt facerēt malū sup oēs gētes q̄s subuerterat dñs a facie filiorꝫ isrl'. Locutusq; ē dñs ad eū ꝛ ad ppl'm illi⁹ ꝛ attendē noluerūt. Icarco supinduxit eis pncipes exercitus regis assyriorꝫ: ceperūtq; manassen: ꝛ vinctū catenis atq; cōpedib⁹ duxerūt ī babylonē. Qui postq̄z coangustat⁹ ē orauit dñm deū suum: ꝛ egit pniam valde corā deo patrꝫ suorꝫ. Deprecatusq; ē eū ꝛ obsecrauit istēter: ꝛ exaudiuit orōnē ei⁹: reduxitq; eū hierl'm ī regnū suū: ꝛ cognouit manasses ꝙ dñs ipse esset de⁹. Post h̄ edificauit murū ex̄ ciuitatē dauid ad occidentē gyon ī ꝯualle ab introitu porte piscuū p circuitū vsq; ad ophel: ꝛ exaltauit illū vehemenť. Cōstituitq; pncipes exercitus ī cūctis ciuitatibus iuda munitis: ꝛ abstulit deos alienos: ꝛ simulacrū de domo dñi: aras q̊z quas fecerat ī mōte domus dñi ꝛ in hierl'm: ꝛ ꝓiecit oīa ex̄ vrbē. Porro īstaurauit altare dñi: ꝛ imolauit sup illud victimas ꝛ pacifica ꝛ laudē: p̄cepitq; iude vt s̄uiret dño deo israel. Attñ adhuc pplus imolabat in excelsis domino deo suo. Reliq̄ aūt gestorꝫ manasse ꝛ obsecratio eius ad deū suū: v̄ba q̊z videntiū q̄ loq̄bātur ad eū in noīe dñi dei isrl': ꝯtinenť in s̄mōibus regū isrl'. Orō q̊z eius ꝛ exauditio ꝛ cūcta pctā: atq; ꝯtēptus: loca ēt ī q̄bus edificauit excelsa et fecit lucos ꝛ statuas anq̄z ageret pniam: scripta sunt ī s̄monibus ozai. Dormiuit ḡ manasses cū pr̄ibus suis: ꝛ sepelierūt eū in domo sua: regnauitq; ꝓ eo filius eius amon. Uiginti duorꝫ annorū erat amō cū regnare cepisset: ꝛ duobus ānis regnauit in hierl'm. Fecitq; malū in cōspectu domini sicut fecerat manasses pr̄ eius ꝛ cūctis idolis q̄ manasses fuerat fabricatus imolauit atq; s̄uiuit ꝛ nō ē reueritus faciē dñi sicut reuerit⁹ ē manasses pr̄ eius: ꝛ multo maiora deliq̄t. Cumq; cōiurassent aduersus eū s̄ui sui interfecerūt eū in domo sua: porro reliq̄ ppli multitudo cesis his q̄ amon pcusserant cōstituit regem iosiam filium eius pro eo.

XXXIIII

Octo annorum erat iosias cum regnare cepisset: ꝛ triginta ꝛ vno anno regnauit in hierusalem. Fecitq; quod erat rectuz in conspectu domini: ꝛ ambulauit ī vijs dauid patris sui: non declinauit neq; ad dexteram neq; ad sinistram. Octauo autem anno regni sui cuz adhuc esset puer: cepit querere deum patris sui dauid: ꝛ duodecimo anno postq̄z regnare cepat mundauit iudam ꝛ hierusalem ab excelsis ꝛ lucis simulacrisq; ꝛ sculptilibus. Destruxerūt coraz eo aras baalim: simulacra que supposita fuerāt demoliti sunt. Lucos ēt ꝛ sculptilia succidit atq; cōminuit: ꝛ sup cumulos eorꝫ q̄ eis imolaŕ

ꝯsenerāt fragmēta dissipsit. Ossa p̄terea sacerdo
tū ꝯbussit i altarib⁹ idoloꝝ: mūdauitqz iudā et
hierusalē. Sed ⁊ i vrbib⁹ manasse ⁊ ephrai ⁊ sy
meō vsqz nepthali cūcta subuertit. Cūqz altaria
dissipasset ⁊ lucos ⁊ sculptilia ꝯtriuisset i frusta:
cūctaqz delubra demolit⁹ eēt de vniuersa t̄ra isrl'
reuersus ē i hirl'z. Igr̄ āno octauodecimo regni
sui mūdata iā t̄ra ⁊ tēplo dñi: misit saphā filiū
ezelie ⁊ maasiā p̄ncipē ciuitatis: ⁊ ioha filiū ios
chas acōmētarijs vt instaurarēt domū dñi dei
sui. Qui venerūt ad helchiā sacerdotē magnū:
acceptaqz ab eo pecūia q̄ illata fuerat in domū
dñi: ⁊ quā ꝯgregauerāt leuite ⁊ ianitores d̄ ma
nasse ⁊ ephrai ⁊ vniuersis reliqis isrl': ab oī q̊z
iuda ⁊ beniamī ⁊ hitatorib⁹ irl'm: tradiderūt in
manib⁹ eoꝝ q p̄erāt operarijs i domo dñi vt istau
rarēt tēplū: ⁊ īfirma queqz farcirēt. At illi dede
runt eā artificib⁹ ⁊ cemētarijs vt emerēt lapides
⁊ lapicidis ⁊ ligna ad cōmissuras edificij: ⁊ ad
ꝯtignatōez domoꝝ q̄s destruxerāt reges iuda.
Qui fidelit̄ cūcta faciebāt. Erāt āt p̄positi opan
tiū iadab ⁊ abdias de filijs merari zacharias ⁊
mosollā de filijs caath q vrgebāt op⁹: oēs leui
te sciētes organis canē. Sup eos v̄o q ad diuer
sos vsus onera portabāt: erāt scribe ⁊ mgr̄i de
leuitis ianitores. Cūqz efferrēt pecūiaz q̄ illata
fuerat in tēplū dñi reppit helchias sacerdos li
brū legis dñi q dat⁹ fuerat p manū moysi: ⁊ ait
ad saphā scribā. Librꝝ legis iueni i domo dñi.
Et tradidit ei. At ille intulit volumē ad regē: ⁊ nū
ciauit ei dicēs: oia q̄ dedisti i manu s̄uoꝝ tuorū
ecce ꝯplēt. Argētū qđ reptū ē i domo dñi cōfla
uerūt: datūqz ē p̄fectis artificum: ⁊ diuersa opa
fabricātiū: p̄terea tradidit mihi helchias sacer
dos hūc librꝝ. Quē cū rege p̄nte recitasset: audis
setqz ille v̄ba legis: scidit vestimēta sua: ⁊ p̄ce
pit helchie ⁊ aichā filio saphan: ⁊ abdon filio mi
cha: saphā q̊z scribe ⁊ asaie s̄uo regis dicēs. Ite
⁊ orate dñm p me ⁊ p reliquijs isrl' ⁊ iuda: sup
vniuersis s̄monib⁹ libri isti⁹ q rept⁹ ē. Magnus
enī furor dñi stillauit sup nos: eo q̄ nō custodie
runt pr̄es n̄ri v̄ba dñi: vt facerēt oia q̄ scripta sūt
in isto volumie. Abijt ḡ helchias ⁊ hi q simul a
rege missi fuerāt ad oldā p̄phetē vxorē sellū filij
thecuath: filij aras: custodis vestiū: q̄ hitabat i
hirl'z in secūda: ⁊ locuti sūt ei v̄ba q̄ supra narra
uim⁹. At illa r̄ndit eis: Hec dicit dñs de⁹ israel
Dicite viro q misit vos ad me. Hec dic̄ dñs: Ec
ce ego īducā mala sup locū istū ⁊ sup hitatores
ei⁹ cūctaqz maledicta q̄ scripta sūt i libro h̄: quē
legerūt corā rege iuda: q2 dereliq̄rūt me ⁊ sacri
ficauerūt dijs alienis vt me ad iracūdiā ꝓuoca
rēt in cūctis opib⁹ manuū suaꝝ. Idcirco stillabit
furor me⁹ sup locū istū: ⁊ n̄ extinguet. Ad regez
aūt iuda q misit vos ꝓ dño depcādo: sic loq̄mi.
Hec dicit dñs de⁹ isrl'. Quī audisti v̄ba volumi

nis atqz emollitū ē cor tuū: ⁊ hūiliat⁹ es in ꝯspe
ctu dñi sup hīs q̄ dicta sūt ꝯtra locū hūc ⁊ hita
tores hirl'z: reueritusqz faciē meā: scidisti vesti
mēta tua ⁊ fleuisti corā me: ego q̊z exaudiui te
dicit dñs. Jā.n. colligā te ad pr̄es tuos: ⁊ īferris
in sepulchꝝ tuū i pace: nec videbūt oculi tui oē
malū qđ ego iductur⁹ sū sup locū istū: ⁊ sup hi
tatores ei⁹. Retulerūt itaqz regi cūcta q̄ dixerat.
At ille ꝯuocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda
⁊ hirl'm: ascēdit in domū dñi: vnaqz oēs viri iu
da ⁊ hitatores hirl'm sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ cūct⁹
ppl's a mimo vsqz ad maximū. Quib⁹ audiēti
bus i domo dñi legit rex oia v̄ba voluminis: ⁊
stās in tribunali suo: pcussit fed⁹ corā dño vt am
bularet p⁹ eū: ⁊ custodiret p̄cepta ⁊ testimonia ⁊
iustificatōes ei⁹ i toto corde suo: ⁊ i tota aīa sua:
faceretqz q̄ scripta sūt in volumine illo qđ lege
rat. Adiurauit q̊z sup h̄ omnes q repti fuerant
in hirl'm ⁊ beniamī: ⁊ fecerūt hitatores hirl'z iux
pactū dñi dei pr̄m suoꝝ. Abstulit ḡ iosias cun
ctas abominatiōes de vniuersis regiōib⁹ filioꝝ
isrl': ⁊ fecit oēs q residui erāt i isrl' s̄uire dño deo
suo. Cūctis dieb⁹ vite ei⁹ n̄ recesserūt a dño deo
patrum suorum.

XXXV

Fecit aūt iosias in hirl'm phase dño: qđ e
imolatū ē q̄rtadecia die mensis p̄mi. Et
ꝯstituit sacerdotes i officijs suis: horta
tusqz ē eos vt ministrarēt i domo dñi. Leuitis q̊z
ad q̄rū eruditionē oīs isrl' scificabat̄ dño: locut⁹
est. Ponite arcā in sctūario tēpli: qđ edificauit
salomō fili⁹ dauid rex isrl'. Nequaq̄z.n. eā vltra
portabitis. Nūc ḡ ministrate dño deo v̄ro ⁊ pplō
eius isrl' ⁊ p̄pate vos p domos ⁊ cognationes
v̄ras in diuisiōib⁹ singuloꝝ sicut p̄cepit dauid
rex isrl': ⁊ descripsit salomō fili⁹ ei⁹: ⁊ ministrate in
sctūario p familias turmasqz leuiticas: ⁊ scifica
ti imolate phase. Fr̄es ēt v̄ros vt possint iux̄ ver
ba q̄ locut⁹ ē dñs in manu moysi facē: p̄parate.
Dedit p̄terea iosias oī pplō q ibi fuerat inuētus
in solēnitate phase: agnos ⁊ hedos de gregib⁹ ⁊
reliq pecoris: triginta milia: boū q̊z tria milia.
Hec de regis vniuersa sb̄a. Duces q̊z ei⁹ spōte
qđ vouerāt obtulerūt tā pplō q̄z sacerdotib⁹ ⁊
leuitis. Porro helchias ⁊ zacharias ⁊ iehihel
p̄ncipes dom⁹ dñi dederūt sacerdotib⁹ ad facien
dū phase: pecora cōmixti duo milia sexcēta ⁊ bo
ues trecētos. Chonenias aūt ⁊ semeias ēt ⁊ na
thanael fr̄es ei⁹: necnō asabias ⁊ iahihel ⁊ ioza
bad p̄ncipes leuitaꝝ: dederūt ceteris leuitis ad
celebrādū phase: q̄nqz milia pecoꝝ: ⁊ boues q̄n
gentos. Preparatūqz ē ministeriū ⁊ steterūt sacer
dotes i officio suo. Leuite q̊z in turmis iuxta re
gis imꝑiū: ⁊ imolatū ē phase. Asꝑserūtqz sacer
dotes man⁹ suas sanguie: ⁊ leuite detraxerūt pel
les holocaustoꝝ: ⁊ sepauerunt ea vt darēt p do
mos ⁊ familias singuloꝝ ⁊ offerrēt dño sicut scri

ptum est in libro moysi. De bobus q̃z fecerunt similit̃. Et assauerunt phase sup ignē iuxta quod in lege scriptum ē. Pacificas v̄o hostias coxert̃ in lebetis ⁊ cacabio ⁊ ollis: ⁊ festinato distribue rūt vniuerse plebi: sibi āt ⁊ sacerdotibus postea pauerūt. Nā in oblatōe holocaustoꝝ ⁊ adipum vsq̃z ad noctē sacerdotes fuerūt occupati: vn̄ et leuite sibi ⁊ sacerdotibus filiis aarō pauerūt no uissimis. Porro cātores filij asaph stabāt i ordi ne suo iuxta p̄ceptū dauid ⁊ asaph ⁊ eman ⁊ ydi thun ꝓphetaꝝ regis dauid. Janitores v̄o p̄ por tas singulas obseruabāt: ita vt nec puncto qui dē discederent a misterio. Quāobrē ⁊ frēs eorū leuite parauerūt eis cibos. Ois igit̃ cultura dn̄i rite cōpleta ē i die illa vt facerēt phase: ⁊ offerrēt holocausta sup altare dn̄i: iuxta p̄ceptū regis io sie. Feceruntq̃z filij isrl̄ q reperti fuerāt ibi phase in t̄pe illo ⁊ solennitatē azymoꝝ septē diebus. Nō fuit phase sil̄e huic in isrl̄ a diebus samuelis pro phete: sed nec q̄sq̃z de cunctis regibus isrl̄ fecit phase sicut iosias sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ oi iude ⁊ isrl̄ q repertus fuerat: ⁊ hitantibus in hierl̄m. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase cele bratū ē. Postq̃z instaurauerat iosias templum ascēdit nechao rex egypti ad pugnandū in char chamis: iuxta eufraten: ⁊ p̄cessit in occursū eius iosias. At ille missis ad eū nuncijs: ait: Quid mi hi ⁊ tibi rex iuda: Nō aduersum te hodie venio sed cōtra aliā pugno domū ad quā me deus fe stinato ire p̄cepit. Desine aduersū deū facere q mecū ē ne interficiat te. Noluit iosias reuerti s̄z p̄parauit ꝯtra eū bellū: nec acquieuit s̄monibus nechao ex ore dei: v̄m p̄rexit vt dimicaret in cā po mageddo. Ibiq̃z vulneratus a sagittarijs di xit pueris suis. Educite me d̄ p̄lio: q: oppido vul neratus sum. Qui transtulerūt eū d̄ curru i alte rū currū qui sequebat̄ eum more regio: ⁊ aspor tauerūt eū in hierl̄m. Mortuusq̃z ē ⁊ sepultus i mausoleo patrū suoꝝ: ⁊ vniuersus iuda ⁊ hieru salē luxerūt eū: hieremias maxie: cuius oēs can tores atq̃z cātatrices vsq̃z in p̄ntem diē lamen tationes sup iosiam replicant: ⁊ quasi lex obtinu it in isrl̄. Ecce scriptū fert̃ i lamentatōib᷒. Reli qua aūt sermonū iosie ⁊ miarum eius que lege p̄cepta sunt dn̄i: opa q̃z illius p̄ma ⁊ nouissima scripta sunt in libro regum iuda ⁊ isrl̄. XXXVI

Tulit q̃z ppl̄s terre ioachas filiū iosie: ⁊ cōstituit regē ꝓ p̄re suo in hierl̄m. Vigi tiriū annoꝝ erat ioachas cū regnare ce pisset ⁊ tribus mensibus regnauit in hierusalē. Amouit aūt eū rex egypti cū venisset in hierl̄m ⁊ cōdemnauit terrā centū talētis argenti ⁊ talen to auri. Constituitq̃z ꝓ eo regē eliachim fratrem eius sup iudā ⁊ hierl̄m: ⁊ v̄tit nomē eius ioachī Ipsum v̄o ioachas tulit secum ⁊ adduxit in egy ptum. Uigintiquinq̃z annorū erat ioachim cū regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit i hie rusalē. Fecitq̃z maluz corā dn̄o deo suo. Contra hūc ascendit nabuchodonosor rex chaldeoꝝ: et vinctū catenis duxit in babylonē ad quā ⁊ vasa dn̄i transtulit: ⁊ posuit ea i tēplo suo. Reliqua āt verborū ioachim ⁊ abominationū eius quas opatus ē: ⁊ que inuenta sunt in eo: cōtinent̄ in li bro regum iuda ⁊ isrl̄. Regnauit aūt ioachim filius eius ꝓ eo. Octo annorū erat ioachim cū regnare cepisset: ⁊ tribus mēsibus ac decem die bus regnauit in hierl̄m: fecitq̃z malū in conspe ctu dn̄i. Cumq̃z anni circulus volueret̄ misit na buchodonosor rex nūcios q ⁊ adduxerūt eū in babylonez: asportatis simul p̄ciosissimis vasis domus dn̄i. Regē v̄o cōstituit sedechiā patruū eius sup iudam ⁊ hierl̄m: Uiginti ⁊ vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset: ⁊ vndecī an nis regnauit in hierusalē. Fecitq̃z malū in oclis domini dei sui: nec erubuit faciem hieremie pro phete loquentis ad se ex ore domini. A rege q̃z nabuchodonosor recessit qui adiurauerat eum p deū: ⁊ indurauit ceruicē suam: ⁊ cor vt non re uerteret̃ ad dominuz deum isrl̄. Sed ⁊ vniuersi p̄ncipes sacerdotū ⁊ populus p̄uaricati sunt ini que iuxta vniuersas abominatiōes gentium: ⁊ polluerūt domū domini quā sanctificauerat sibi i hierl̄m. Mittebat autē dominus deus patrū su orū ad illos p manus nūciorū suorū de nocte cō surgens ⁊ quotidie cōmonens: eo q p̄ceret po pulo ⁊ habitaculo suo. At illi subsannabant nū cios dei: ⁊ paruipendebant s̄mones eius: illude bantq̃z ꝓphetis: donec ascēderet furor domini in populum eius: ⁊ esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos regem chaldeorū: ⁊ interfecit iuue nes eorū gladio in domo sanctuarij. Nō est mi sertus adolescētis ⁊ virginis ⁊ senis nec decrepi ti quidē: sed oēs tradidit in manu eius: vniuer saq̃z vasa domus dn̄i tam maiora q̃z minora: et thesauros tēpli ⁊ regis ⁊ p̄ncipum transtulit in babylonē. Incenderūt hostes domū dei: destru xerūtq̃z murū hierusalē. Uniuersas turres com busserūt: ⁊ quicqd p̄ciosū fuerat demoliti sunt Si qs euaserat gladiū ductus in babylonē ser uit regi: ⁊ filijs eius: donec imparet rex persarū ⁊ compleret̃ s̄mo domini ex ore hieremie: ⁊ cele braret terra sabbata sua. Cūctis enim diebus de solatiōis egit sabbatū: vsq̃z dū complerentur se ptuaginta anni. Anno autem p̄mo cyri regis p sarū ad explendū sermonē domini quē locutus fuerat per os hieremie: suscitauit dominus sp̄m cyri regis persarū: qui iussit predicari in vniuer so regno suo: etiā per scripturam: dicēs: Hec di cit cyrus rex p̄sarū. Omnia regna terre dedit mi hi dominus deus celi: ⁊ ipse precepit mihi vt edi ficarē ei domuz in hierusalem que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius: Sit de

minus deus suus cū eo ⁊ ascēdat

Explicit liber Dabreiamin siue Paralipomenō secūdus. Incipit oīo manasses regis iuda cum captus tenereť in babylone. XXXVII

Domine deus oīpotēs pr̄m nostrorū abraā: ysaac ⁊ iacob ⁊ semini eoꝝ iusto: q fecisti celum ⁊ terrā cū oi ornatu eorū: q signasti mare vbo p̄cepti tui: q ꝯclusisti abyssū ⁊ signasti terribili ⁊ laudabili noī tuo: quē oēs pauēt ⁊ tremūt a vultu ꝟtutis tue: ⁊ isustētabil' ira sup pctōres ꝯminanōis tue: imēsa vo ⁊ inuestigabilis mīa ꝓmissiōis tue: qm̄ tu es dn̄s altissim⁹ sup oēm terrā longanimis ⁊ multū misericors ⁊ penitēs sup maliciā hoīuz. Tu aūt dn̄e bz bonitatē tuā ꝓmisisti penitētiā remissiōis pctōꝝ ⁊ tu de⁹ iustoꝝ nō posuisti penitētiā iustis: abraā ysaac ⁊ iacob his q tibi nō peccauerūt: qm̄ peccaui sup nūeꝝ arene maris: multiplicate sunt iniqtates mee: incuruat⁹ suz multo vinculo ferri: ⁊ nō est respiratio mihi: q2 excitaui iracūdiā tuam ⁊ malū coram te feci statuēs abomiatiōes ⁊ mltiplicās offensiōes Et cū flecto gēua cordis mei p̄cās ad te bōitatē dn̄e. peccaui dn̄e peccaui ⁊ iniqtatē meā agnosco. Peto rogās te dn̄e remitte mihi remitte mihi: ne siml' pdas me cū iniqtatib⁹ meis: neqz i etnū reserues mala mihi: q2 idignū saluabis me bm magnā mīaz tuā: ⁊ laudabo te semp oib⁹ dieb⁹ vite mee: qm̄ te ludat ois ꝟtus celoꝝ: ⁊ tibi ē glia in secula seculorum amen.

Explicit oratio manasses regis iuda. Incipit p̄fatio beati Hieronymi p̄sbyteri in libꝝ Esdre.

Utrum difficili⁹ sit facere qd̄ poscitis: an negare: nec dū statui. Nam vobis aliqd impantib⁹ annuere snie est: ⁊ magnitudo oneris iposin ita ceruices premit: vt an̄ sub fasce ruendū sit q̄z leuādū. Accedūt ad h̄ inuidoꝝ studia: q oē qd̄ scribim⁹ rep̄hendēdū putāt Et int̄dū ꝯtra se ꝯsciā repugnāte publice lacerāt q̄ occulte legūt intm̄ vt clamare ꝯpellar ⁊ diceř Dn̄e libera aīam meā a labijs iniqs: ⁊ a lingua dolosa. Terti⁹ ann⁹ ē ꝙ semp scribitis atqz rescribitis vt esdre libꝝ ⁊ hester vobis de hebreo trāsferā: q̄si nō habeatis greca ⁊ latina volumina: aut qcqd illud ē qd̄ a nob̄ vertiť: n̄ stati ab oīb⁹ ꝯspuendū sit. Frustra aūt vt ait qdā niti: neqz aliud fatigādo nisi odiū q̄rere: extreme demētie est Itaqz obsecro vos mi dōmon ⁊ rogatōe charissimi: vt p̄uata lectiōe ꝯtenti: libros nō efferatis in publicū: nec fastidiosis cibos igeratis: vitetisqz eoꝝ supciliū q iudicare tm̄ de alijs. ⁊ ipi facē nihil nouerūt. Si qui aūt fratrū sunt qbus nr̄a non displicent: his tribuatis exemplar: āmonentes vt hebrea noīa quorū grandis in hoc volumine copia est: distincte ⁊ per interualla transcribant. Nihil enim ꝓderit emēdasse libꝝ nisi emēdatio librarioꝝ diligentia ꝯseruetť. Nec quēq̄z moueat ꝙ vnus a nobis liber edit⁹ est: nec apocriphoꝝ tertij ⁊ quarti libri somnijs delecteť: q2 ⁊ apud hebreos esdre neemieqz sermones i vnū volumen coartanť: ⁊ que nō habenť apud illos nec de vigintiquattuor senib⁹ sunt ꝓcul abijciēda. Siquis autem septuaginta vobis opposuerit interp̄tes: quoꝝ exemplaria varietas ipa lacerata ⁊ euersa demōstrat: nec potest vtiqz verū asseri quod diuersum est: mittite eū ad euāgelia in quibus multa ponunť quasi de veteri testamento que apud septuaginta interp̄tes non habeť: velut illud: qm̄ nazare⁹ vocabitur: ⁊ ex egypto vocaui filium meū: ⁊ videbunt in quē cōpunxerunt: multaqz alia que latiori operi reseruamus ⁊ querite ab eo vbi scripta sunt. Cūqz ꝓferre nō poterint: vos legite de his exemplaribus que nuper a nobis edita maledicoꝝ quotidie linguis confodiunť. Sed vt ad cōpendiū veniam: certe qd̄ illaturus sum equissimum est. Edidi aliquid qd̄ non habeť in greco: aut aliter habeť q̄z a me versum est. Quid interp̄tez laniant: Interrogēt hebreos: ⁊ ipis autoribus: translatiōi mee: vel arrogēt vel derogent fidem. Porro aliud est si clausis qd̄ diciť oculis mihi volūt maledicere: ⁊ non imitanť grecoꝝ studiū ⁊ beniuolentiā: qui post septuaginta translatores iaz xp̄i euangelio coruscante iudeos ⁊ hebionitas legis veteris interp̄tes: aquilaz videlicet ⁊ symmachū ⁊ theodotionē: ⁊ curiose legunt: ⁊ per origenis laborē in hexaplois ecclesijs dedicarūt. Quātomagis latini grati esse deberent: ꝙ exultantē cernerent greciā a se aliquid mutari. Primū eni magnoꝝ sumptuū est ⁊ infinite difficultatis: exēplaria posse habere oia: deinde etiā q habuerint: ⁊ hebrei sermonis ignari sunt: magis errabūt: ignorātes quis e multis verius dixerit. Qd̄ etiā sapientissimo cuidā nuper apud grecos accidit vt int̄dū scripture sensum relinquēs ꝯniuscuiuslibet int̄p̄tis sequereť errorē. Nos āt q hebree lingue saltem p̄uā habem⁹ sciam: ⁊ latinus nobis vtcūqz s̄mo nō deest: ⁊ de alijs magis possum⁹ iudicare ⁊ ea q̄ ipi intelligim⁹ in nr̄a lingua promere. Itaqz licet hydra sibilet: victorqz synon incēdia iactet: nunq̄z meū iuuāte xp̄o silebit eloqū: etiam p̄cisa lingua balbutiet. Legant qui volunt: qui nolunt abijciant. Euentilent apices: litteras calūniētur. Magis vestra charitate ꝓuocabor ad studiū: q̄z illorum detractōe ⁊ odio deterrebor

Explicit prefatio.

Incipit liber Esdre primus. Capitulum I

IN anno primo cyri regis persarũ vt compleret͂ vbũ dñi ex ore hieremie: suscitauit dñs spm̃ cyri regis persaꝝ: ⁊ traduxit vocẽ i oi regno suo ẽt p scripturã: dicẽs: Hec dicit syrus rex persarũ. Oia regna terre dedit mihi dñs deus celi: ⁊ ipse ꝑcepit mihi: vt edificarẽ ei domũ in hierl'm q̃ ẽ in iudea. Quis ẽ in vobis de vniuerso pplo ei⁹: Sit dñs illius cũ eo. Ascendit in hierl'm q̃ est in iudea et edificet domũ dei isrl': ipse ẽ deus q ẽ in hierl'm. Et oẽs reliq in cũctis locis vbicũq3 hitant adiuuent eũ viri de loco suo: argento ⁊ auro ⁊ sbã et pecorib⁹ excepto qd volũtarie offerũt tẽplo dei quod ẽ in hierl'm. Et surrexerũt ꝑncipes patru3 d iuda ⁊ beniamin: ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ oñis cui⁹ suscitauit deus spm̃ vt ascẽderet ad edificãdũ templũ dñi quod erat in hierl'3. Uniuersiq3 q erant in circuitu adiuuerũt man⁹ eoꝝ i vasis argẽteis ⁊ aureis: in sbã ⁊ imentis: in suppellectili: exceptis his que spõte obtulerant. Rex q3 cyrus ꝓtulit vasa tẽpli dñi que tulerat nabuchodonosor de hierl'm: ⁊ posuerat ea in tẽplo dei sui Protulit aũt ea cyrus rex persaꝝ p manũ mitridatis filij gazabar: ⁊ ãnũerauit ea sasabasar ꝑncipi iude: ⁊ hic ẽ numerus eoꝝ. Phiale auree triginta: phiale argentee mille: cultri vigintinouẽ: cyphi aurei triginta: cyphi argentei sc̃di quadringenti decẽ: vasa alia mille. Oia vasa aurea ⁊ argentea q̃nq3milia q̃dringenta. Uniuersa tulit sasabasar: cũ his qui ascendebant de transmigratione babylonis in hierl'm.

II

HI sunt aũt ꝓuincie filij q ascenderũt d captiuitate quã transtulerat nabuchodonosor rex babylonis in babylonẽ: ⁊ reuersi sunt in hierl'm ⁊ iudeã vnusquisq3 in ciuitatẽ suã q venerũt cũ zorobabel ⁊ iesua neemia saraia rahelaia mardochai belsau mesphar beguai reũ baana. Numerus viroꝝ ppli isrl'. Filij phares: duomilia centũseptuagintaduo. Filij arethi septingentiseptuagintaq̃nq3. Filij gersephatia: trecentiseptuagintaquinq3. Filij sapbatia: trecẽtiseptuagintaduo. Filij area: septingentiseptuagintaq̃nq3. Filij phetmoab filioꝝ iosue: octingẽti: ⁊ ioab duomilia octingentiduodeci. Filij helã mille ducenti q̃nquaginta q̃ttuor. Filij zethua nõgenti q̃dragintaq̃nq3. Filij zachai: septingenti sexaginta. Filij bani: sexcenti q̃draginta duo. Filij hebai: sexcenti uigintitres. Filij azgad: mille ducenti uigintiduo. Filij adonicã: sexcentisexaginta sex. Filij beguai: duomilia quinq̃ginta sex. Filij adin: q̃dringenti quinq̃ginta q̃ttuor. Filij ather qui erãt ex ezechia: nonagintaocto. Filij besai: trecenti uigintitres. Filij iora: centũ duodeci. Filij asem: ducenti uigintitres. Filij gebbar: nõgenti quiq3. Filij bethleẽ: centũuigintitres. Uiri nethupha: quinq̃gintasex. Uiri anathot: centũuiginti octo. Filij azmaueth: q̃draginta duo. Filij carathiarim: cephira ⁊ beroth: septingenti q̃draginta tres. Filij rama ⁊ gabaa: sexcenti uiginti un⁹. Uiri machmas: centũuiginti duo. Uiri bethe ⁊ chai ducenti uigintitres. Filij nebo: quinq̃gintaduo. Filij megbis: centũ quinq̃gintasex. Filij helam alteri⁹: mille ducenti quinq̃ginta q̃ttuor. Filij arime centũuiginti. Filij lodadin ⁊ ono: septigenti uiginti q̃nq3. Filij hiericho: trecenti q̃draginta quinq3 Filij senaa: triamilia sexcẽtutriginta. Sacerdotes Filij iadaia in domo iosue: nongentiseptuaginta tres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phessur: mille ducenti q̃draginta septẽ. Filij arim mille decẽ ⁊ septẽ. Leuite. Filij oisue ⁊ cedmihel filioꝝ odaui e: septuaginta q̃ttuor. Cantores: Filij asaph: centũuigintiocto. Filij ianitoꝝ. Filij sellũ filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: vniuersi centũ triginta nouẽ. Nathinnei. Filij sia: filij: asupha: filij thebobath: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij azabu: filij accub: filij agab: filij selmal: filij anã: filij gaddel filij gaer: filij raabia: filij rosin: filij necboda: filij gazẽ: filij azec: filij phasea: filij besec: filij asemaa filij mumim: filij naphusim: filij bethuc: filij acupha: filij azur: filij beslut: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij zizara: filij thẽa: filij oasia: filij athupha: filij seruoꝝ salomonis: filij sothi: filij sophoret: filij pharuda: filij tala: filij dercõ: filij geddel filij saphata: filij athil: filij phocereth qui erãt de asebaim: filij amin. Omnes nathinnei ⁊ filij seruorũ salomõis: trecenti nonaginta duo. Et hi qui ascenderunt d thelmala: thelarsa: cherub ⁊ don ⁊ mer ⁊ nõ potuerũt iudicare domũ patrum suorũ: ⁊ semen suũ: vtrũ ex israel essent: filij dalaia: filij thobia: filij nechoda: sexcenti quinquaginta duo. Et de filijs sacerdotũ: filij iobia: filij accos: filij berzellai qui accepit de filiab⁹ berzellai galaaditidis vxorẽ: ⁊ vocatus est noie earũ. Hi q̃sierũt scripturã genealogie sue: ⁊ non inuenerũt ⁊ eiecti sunt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis vt non comederẽt de sancto sanctoꝝ: donec surgẽt sacerdos doctus atq3 ꝑfectus. Ois multitudo q̃si vn⁹ q̃draginta duomilia trecenti septuaginta. exceptis seruis eoꝝ ⁊ ancillis qui erant septẽmilia trecenti triginta septẽ: ⁊ in ipsis cantores atq3 cãtatrices ducenti. Equi eorũ sexcenti trigintasex muli eorũ ducenti q̃draginta quinq3: cameli eorũ quadringenti triginta quinq3: asini eoru3 sex milia septingenti uiginti. Et de ꝑncipibus patrꝝ

cum ingredirent templū dñi qḋ est in hierusalē
sponte obtulerunt in domū dei ad extruendam
eam in loco suo. Scḋm vires suas dederūt im
pēsas opis: auri solidos quadragita milia ⁊ mil
le argēti minas qnqꝫ milia: ⁊ vestes sacerdota
les centū. Habitauerūt ergo sacerdotes ⁊ leuite
⁊ de populo ⁊ cātores ⁊ ianitores ⁊ nathinnei in
vrbibꝰ suis: vniuersis israel i ciuitatibꝰ suis. III

I Amqꝫ venerat mēsis septimus ⁊ erant
filij israel in ciuitatibꝰ suis. Cōgregatus
est ergo populꝰ quasi vir vnꝰ in hierusa
lem: ⁊ surrexit iosue filiꝰ iosedech ⁊ fratres eiꝰ sa
cerdotes ⁊ zorobabel filiꝰ salathiel ⁊ fratres eius
⁊ edificauerūt altare dei israel: vt offerrēt i eo ho
locaustomata: sicut scriptū est in lege moysi viri
dei. Collocauerūt aūt altare dei sup bases suas
deterrētibus eos p circuitū pplis terrar: ⁊ obtu
lerunt sup illud holocaustū dño mane ⁊ vespe.
Feceruntqꝫ solēnitatē tabernaculor: sicut scriptū
est: ⁊ holocaustū diebꝰ singulis per ordinē ẜm p
ceptum opus dei in die suo: ⁊ post hec holocau
stū iugetā in kalēdis qꝫ in vniuersis solēnitati
bus dñi que erāt ꝯsecrate: ⁊ in oibus in qbꝰ vl
tro offerebat munꝰ dño. A pmo die mēsis septi
mi: ceperūt offerre holocaustū dño. Porro tem
plū dei nōdū fundatū erat. Dederūt aūt pecūias
latomis ⁊ cemētarijs cibū qꝫ ⁊ potū: ⁊ oleū sido
nijs tyriisqꝫ vt deferrēt ligna cedrina de libano
ad mare ioppē: iuxta qḋ pcepat cyrus rex persa
rum eis. Anno aūt secūdo aduentꝰ eorū ad tem
plum dei in hierl'm: mēse secūdo ceperūt zoroba
bel filꝰ salathiel ⁊ iosue filꝰ iosedech ⁊ reliqui de
fratribꝰ eorū sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ oēs qui vene
rant de captiuitate in hierl'm: ⁊ ꝯstituerunt leui
tas a viginti annis ⁊ supra vt vrgerēt opus dñi
Stetitqꝫ iosue ⁊ filij eius ⁊ fratres eiꝰ: cedmihel
⁊ filij eiꝰ ⁊ filij iuda quasi vir vnus vt instarēt sup
eos qui faciebāt opus in tēplo dei: filij enadab:
⁊ filij eorū ⁊ fratres eorū leuite. Fundato igitur a
cemētarijs templo dñi: steterūt sacerdotes in or
natu suo cū tubis: ⁊ leuite filij asaph in cymbalis
vt laudarēt deū per manus dauid regis israel.
Et cōcinebāt in hymnis ⁊ cōfessiōe dño: quoniā
bonus qm̄ in eternū mia eiꝰ sup israel. Omnis
quoqꝫ populꝰ vociferabat clamore magno in
laudando dñm: eo q fundatū esset templū dñi.
Plurimi etiā de sacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ pncipes
patrū ⁊ seniores qui viderāt templū prius cū fun
datū esset: ⁊ hoc templū: in oculis eor flebāt vo
ce magna: ⁊ multi vociferātes i leticia eleuabāt
vocē nec poterat qsqꝫ agnoscere vocē clamoris
letantiū: ⁊ vocē fletus ppli. Cōmixtim eni ppls
vociferabat clamore magno: ⁊ vox audiebatur
procul. IIII

A Udierūt aūt hostes iude ⁊ beniamin qr
filij captiuitatis edificarent templū dño
deo israel: ⁊ accedentes ad zorobabel ⁊ ad pnci
pes patrū: dixerūt eis: Edificemꝰ vobiscū: quia
ita vt vos qrimus deū vestrū. Ecce nos imola
uimꝰ victimas a diebꝰ asoraddā regis assur: q
adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel ⁊ iosue
⁊ reliqui pncipes patrū israel. Non est nobis ⁊
vobis vt edificemꝰ domū deo nostro: sed nosipi
soli edificabimus deo nostro: sicut pcepit nobis
cyrus rex psarū. Factum est igit vt populꝰ terre
impediret manꝰ populi iude: ⁊ turbaret eos i edi
ficando. Cōduxerūt quoqꝫ aduersus eos ꝯsilia
tores vt destruerēt cōsiliū eorū oibus diebꝰ cyri
regis persarū ⁊ vsqꝫ regnū darij regis persarum.
In regno aūt assueri ipe est artaxerxes in pnci
pio regni eius scripserūt accusatiōnē aduersus
habitatores iude ⁊ hierusalē. Et in diebꝰ artaxer
xis scripsit besellā mitridates ⁊ thabeel ⁊ reliq
qui erāt in cōsilio eorū ad artaxerxem regē psar.
Epistola aūt accusatiōis scripta erat syriace: ⁊ le
gebat smone syro. Reum beelthee ⁊ samsai scri
ba scripserūt epistolam vnā de hierusalē artaxer
xi regi huiuscemodi. Reū beelthee ⁊ samsai scri
ba ⁊ reliq cōsiliatores eorū: dynei ⁊ apharsathei
therphalei: arphasei: erchuei: babylonij: susan
nachei: dyei ⁊ elamite: ⁊ ceteri de gentibus quas
trāstulit asennaphar magnꝰ ⁊ gloriosus: ⁊ habi
tare eas fecit in ciuitatibꝰ samarie: ⁊ in reliquis
regiōibus trans flumē in pace. Hoc est exēplar
epistole quā miserūt ad eū. Artaxerxi regi serui
tui viri qui sūt trās fluuiū: salutē dicūt. Notū sit
regi quia iudei qui ascēderūt a te ad nos venerūt
in hierusalē ciuitatē rebellē ⁊ pessimā: quā edifi
cant extruētes muros eiꝰ ⁊ arietes cōponentes.
Nunc igit notū sit regi: quia si ciuitas illa edifi
cata fuerit ⁊ muri eiꝰ istaurati: tributū ⁊ vectigal
⁊ annuos redditꝰ nō dabunt: ⁊ vsqꝫ ad reges h
noxa pueniet. Nos ergo memores salis qḋ i pa
latio comedimus: ⁊ quia lesiones regis videre
nephas ducimus: iccirco misimꝰ ⁊ nūciauimus
regi vt recēseas in libris historiarū patrū tuorū
⁊ inuenies scriptū in cōmētarijs: ⁊ scies quoniā
vrbs illa vrbs rebellis ē ⁊ nocēs regibus ⁊ pui
cijs ⁊ bella cōcitant in ea ex diebꝰ antiquis: quā
obrē ⁊ ciuitas illa destructa est. Nunciamꝰ nos
regi: quoniā si ciuitas illa edificata fuerit ⁊ muri
ipius instaurati: possessionē trans fluuiū nō ha
bebis. Verbū misit rex ad reū beelthee ⁊ samsai
scribā: ⁊ ad reliquos qui erāt in cōsilio eorū ha
bitatores samarie ⁊ ceteris trās fluuiū: salutem
dicēs ⁊ pacē. Accusatiōnē quā misistis ad nos:
manifeste lecta est corā me: ⁊ a me pceptū est: ⁊
recensuerūt inueneruntqꝫ: qm̄ ciuitas illa a diebꝰ
antiquis aduersus reges rebellat: ⁊ seditiōes ⁊
plia cōcitant in ea. Nam ⁊ reges fortissimi fuerūt
in hierusalem qui ⁊ dñati sunt omni regiōi que
trans fluuiū est. Tributum quoqꝫ ⁊ vectigal ⁊

redditus accipiebãt. Nunc ergo audite sentẽtiã
Prohibeãtis viros illos vt vrbs illa nõ edifi
cet: donec si forte a me iussum fuerit. Uidete ne
negligent' hoc impleatis ⁊ paulati crescat malũ
ↄtra reges. Itaqꝫ exemplũ edicti artaxerxis re
gis lectũ est corã reũ beelthees ⁊ samsai scriba ⁊
cõsiliarijs eoꝝ. Et abierũt festini in hierusalẽ ad
iudeos: ⁊ ꝓhibuerunt eos in brachio ⁊ robore.
Tũc itermissũ est opus dom⁹ dñi in hierlm ⁊ ñ
fiebat vsqꝫ ad ãnũ secũdũ rgni darij regis ꝑsaꝝ.

V

Prophetauerũt aũt agge⁹ ꝓpha: ⁊ za
charias fili⁹ addo ꝓphetãtes ad iudeos
q erant in iuda ⁊ hierusalez ⁊ in noĩe dei
israel. Tũc surrexerũt zorobabel filius salathiel
⁊ iosue filius iosedech: ⁊ ceperũt edificare templũ
dñi in hierusalẽ: ⁊ cũ eis ꝓphete dei adiuuãtes
eos. In ipo aũt tpe venit ad eos thãtannai qui
erat dux trans flumẽ ⁊ starbuzãnai ⁊ consiliarij
eoꝝ. sicqꝫ dixerũt eis: Quis dedit vobis cõsiliuz
vt domũ hãc edificaretis ⁊ muros ei⁹ istauretis
Ad qđ rñdimus eis q̃ essent noĩa hoĩum autoꝝ
edificatiõis illi⁹. Oculus aũt dei eoꝝ factus est
sup senes iudeoꝝ: ⁊ nõ potuerũt inhibere eos.
Placuitqꝫ vt res ad dariũ referret: ⁊ tũc satisfa
cerent aduersus accusationẽ illaz. Exemplar epi
stole quã misit thãtannai dux regiõis trans flu
mẽ ⁊ starbuzannai ⁊ cõsiliatores ei⁹ apharsathei
qui erãt trans flumẽ: ad darium regẽ. Sermo
quẽ miserant ei sic scriptus erat. Dario regi pax
omnis. Notũ sit regi isse nos ad iudeã ꝓuinciã
ad domũ dei magni que edificat' lapide impoli
to ⁊ ligna ponũt in parietib⁹ opusqꝫ illud diligẽ
ter extruit' ⁊ crescit in manib⁹ eorũ. Interrogaui
mus ergo senes illos: ⁊ ita dixim⁹ eis: Quis de
dit vobis potestatẽ vt domũ hanc edificaretis ⁊
muros hos instauraretis. Sed ⁊ noĩa eoruz q̃si
uimus ab eis vt nũciarem⁹ tibi: scripsimusqꝫ no
mina eorũ vtrorũ qui sunt p̃ncipes i eis. Huius
cemodi autẽ sermonẽ rñderunt nobis dicentes.
Nos sumus serui dei celi ⁊ terre: ⁊ edificam⁹ tem
plum qđ erat extructũ ante hos annos multos
quodqꝫ rex israel magnus edificauerat ⁊ extru
xerat. Postq̃ꝫ autẽ ad iracundiã ꝓuocauerunt
patres nostri deũ celi: tradidit eos in man⁹ nabu
chodonosor regis babylonis chaldei: domum
quoqꝫ hanc destruxit: ⁊ populũ eius transtulit i
babylonẽ. Anno autẽ p̃mo cyri regis: cyrus rex
babylonis ꝓposuit edictũ vt dom⁹ dei edificare
tur. Nã ⁊ vasa templi aurea ⁊ argẽtea que nabu
chodonosor tulerat đ templo qđ erat in hierusa
lem ⁊ asportauerat ea in templũ babylonis ꝓtu
lit cyrus rex de templo babylonis: ⁊ data sunt sa
sabasar vocabulo: quẽ ⁊ p̃ncipẽ ↄstituit dixitqꝫ
ei: Hec vasa tolle ⁊ vade ⁊ pone ea in templo qđ
est in hierusalẽ: ⁊ domus dei edificet' in loco suo.
Tunc itaqꝫ sasabasar ille venit: ⁊ posuit fundamẽ
ta templi dei in hierusalẽ: ⁊ ex eo tpe vsqꝫ nunc
edificat' ⁊ necdũ completũ est. Nunc ergo si vide
tur regi bonũ: recenseat in bibliotheca regis q̃ ẽ
in babylone: vtrũ nã a cyro rege iussũz fuerit vt
edificaret' domus dei in hierusalẽ: ⁊ volũtatẽ re
gis super hac re mittat ad nos.

VI

Tunc darius rex p̃cepit ⁊ recẽsuerũt in bi
bliotheca librorũ qui erãt repositi in ba
bylone: ⁊ inuẽtum est in egbathanis qđ
est castrũ in medena ꝓuincia: volumẽ vnũ: talis
qꝫ scriptus erat in eo cõmẽtarius. Anno p̃mo cy
ri regis: cyrus rex decreuit vt dom⁹ dei edificare
tur que est in hierusalẽ i loco vbi imolẽt hostias
⁊ vt ponãt fundamẽta supportãtia altitudinẽ cu
bitorũ sexaginta: ⁊ latitudinẽ cubitorũ sexagīta
ordines de lapidib⁹ impositis tres: ⁊ sic ordines
de lignis nouis. Sumptus aũt de domo regis
dabunt'. Sed ⁊ vasa templi dei aurea ⁊ argẽtea
que nabuchodonosor tulerat de templo hierusa
lem: ⁊ attulerat ea in babylonẽ: reddant' ⁊ refrã
tur i templũ hierusalẽ in locũ suum que ⁊ posita
sunt in templo dei. Nũc ergo thãtannai dux r̃gi
onis que est trãs flumẽ ⁊ starbuzannai ⁊ cõsilia
rij vestri apharsathei qui estis trãs flumẽ ꝓcul
recedite ab illis: ⁊ dimittite fieri templũ dei illõ
a duce iudeoꝝ ⁊ a seniorib⁹ eorũ: ⁊ domus dei il
la edificet' in loco suo. Sed ⁊ a me p̃ceptũ est qd
oporteat fieri a p̃sbyteris iudeoꝝ illis: vt edifice
tur domus dei. s. vt de arca regis. i. de tributis q̃
dant' de regiõe trans flumẽ studiose sumpt⁹ de
tur viris illis ne impediat' op⁹. Quod si necesse
fuerit: ⁊ vitulos: ⁊ agnos: ⁊ hedos i holocaustũ
deo celi: frumentũ: sal: vinũ: ⁊ oleum ẽm ritũz sa
cerdotũ qui sunt in hierusalẽ det' eis p singulos
dies: ne sit in aliquo querimonia: ⁊ offerãt obla
tiones deo celi: orentqꝫ ꝓ vita regis ⁊ filioꝝ ei⁹.
A me ergo positũ est decretũ vt omnis homo q
hanc mutauerit iussionẽ: tollat' lignũz de domo
ipius ⁊ erigat' ⁊ configat' in eo: domus autẽ eius
publicet'. Deus autẽ qui habitare fecit nomẽ suũ
ibi: dissipet omnia regna ⁊ populũ qui extẽderit
manũ suã: vt repugnet ⁊ dissipet domũ dei illaz
que est in hierusalẽ. Ego darius statui decretum:
qđ studiose impleri volo. Igit' thãtannai dux re
gionis trans flumẽ ⁊ starbuzannai ⁊ ↄsiliarij ei⁹
ẽm q̃ p̃ceperat darius rex sic diligent' executi sũt.
Seniores autẽ iudeorũ edificabãt: ⁊ ꝓsperaban
tur iuxta ꝓphetiã aggei ꝓphete ⁊ zacharie filij
addo. Et edificauerunt ⁊ cõstruxerũt iubẽte deo
israel: ⁊ iubente cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regibus
persarũ ⁊ compleuerũt domum dei istã: vsqꝫ ad
diem tertium mẽsis adar qui est ann⁹ sextus re
gni darij regis. Fecerunt autẽ filij israel sacerdo
tes ⁊ leuite ⁊ reliqui filiorum transmigrationis
dedicationẽ domus dei in gaudio: ⁊ obtulerũt in
dedicatione domus dei: vitulos centũ: arietes
ducentos: agnos quadringẽtos: hircos capraꝝ
ꝓ peccato totius israel duodeci: iuxta numeruz

tribuū israel. Et statuerunt sacerdotes in ordini
bus suis: ⁊ leuitas in vicibus suis sup opera dei
in hierusalē: sicut scriptū est in libro moysi. Fece
runt autē filij transmigratōis pasca quartadeci
ma die mēsis pmi. Purificati enim fuerāt sacer
dotes ⁊ leuite quasi vnus: omnes mūdi ad imo
landū pasca vniuersis filijs transmigrationis:
⁊ fratribꝰ suis sacerdotibꝰ: ⁊ sibi. Et comederūt
filij israel qui reuersi fuerāt de transmigratione:
⁊ omnes qui se separauerant a coinquinatiōe gē
tium terre ad eos: vt quererēt dominū deū isrl̄.
Et fecerunt solēnitatē azymorū septem diebus i
leticia: quoniā letificauerat eos dominꝰ: ⁊ cōuer
terat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret manus
eorum in opere domus domini dei israel. VII

Post hec autē verba in regno artaxerxis
regis psaꝝ: esdras filiꝰ saraie: filij azarie: fi
lij helchie: filij sellū: filij sadoch: filij achi
tob: filij amarie: filij azarie: filij maraioth: filij za
rie: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij
eleazar: filij aarō sacerdotis ab initio: ipe esdras
ascendit de babylone: ⁊ ipe scriba velox in lege
moysi: quā dominꝰ deus dedit israel. Et dedit ei
rex sm manū domini dei eiꝰ bonam super eum:
omnē petitiōem eius. Et ascenderūt de filijs isrl̄
⁊ de filijs sacerdotū: ⁊ de filijs leuitarū: ⁊ de canto
ribus: ⁊ de ianitoribꝰ: ⁊ de nathinneis: in hieru
salē ānno septio artaxerxis regis: ⁊ venerūt hieru
salem mēse qnto: ipe est annus septimus regis.
Quia in pmo die mēsis pmi: cepit ascendere de
babylone: ⁊ in pmo die mēsis quinti vēit in hie
rusalē iuxta manū dei sui bonā super se. Esdras
aūt parauit cor suū vt inuestigaret legē domini
⁊ faceret ⁊ doceret in israel pceptum ⁊ iudicium.
Hoc est aūt exemplar epistole edicti: quod dedit
rex artaxerxes esdre sacerdoti scribe erudito in
sermonibus ⁊ pceptis domini: ⁊ cerimonijs eiꝰ
in israel. Artaxerxes rex regū: esdre sacerdoti:
scribe legis dei celi doctissimo salutē. A me decre
tum est vt cuicūqꝫ placuerit in regno meo de po
pulo israel: ⁊ de sacerdotibus eiꝰ: ⁊ de leuitis ire
in hierusalē: tecum vadat. A facie eni regis ⁊ se
ptem cōsiliatorū eius missus es: vt visites iudeā
⁊ hierusalem: in lege dei tui que est in manu tua:
⁊ vt feras argentū ⁊ aurū quod rex ⁊ ꝯsiliatores
eius sponte obtulerūt deo israel: cuius in hieru
salem tabernaculū est. Et omne argentū ⁊ aurū
quodcūqꝫ inueneris in vniuersa ꝓuincia baby
lonis ⁊ populus offerre voluerit: ⁊ de sacerdoti
bus qui sponte obtulerit domui dei sui que est
in hierusalē: libere accipe: ⁊ studiose eme de hac
pecunia vitulos: arietes: agnos ⁊ sacrificia ⁊ liba
mina eorū: ⁊ offer ea super altare templi dei vr̄i
quod est i hierusalē. Sed ⁊ si quid tibi ⁊ fratribꝰ
tuis placuerit de reliquo argēto ⁊ auro vt facia
tis iuxta voluntatē dei vestri facite. Uasa quoqꝫ
que dant tibi in ministeriū domus dei tui: trade

in cōspectu dei in hierusalē. Sed ⁊ cetera quibus
opus fuerit in domū dei tui: quantūcunqꝫ neces
se est vt expēdas: dabis de thesauro ⁊ de fisco re
gis ⁊ a me. Ego artaxerxes rex statui atqꝫ decre
ui omnibꝰ custodibꝰ arce publice qui sunt trans
flumē: vt qdcūqꝫ pecierit a vobis esdras sacer
dos scriba legis dei celi absqꝫ mora detis vsqꝫ
ad argēti talēta centū: ⁊ vsqꝫ ad frumēti choros
centū: ⁊ vsqꝫ ad vini bathos centū: ⁊ vsqꝫ ad ba
thos olei centū: sal vero absqꝫ mensura. Omnē
quod ad ritū dei celi pertinet: tribuat diligenter
in domo dei celi: ne forte irascat contra regnum
regis ⁊ filiorū eius. Uobis quoqꝫ notū facimus
de vniuersis sacerdotibꝰ ⁊ leuitis: cantoribꝰ ⁊ ia
nitoribus nathinneis ⁊ ministris domus dei hu
ius vt vectigal ⁊ tributū ⁊ annonas non habea
tis potestatē imponēdi super eos. Tu autē esdra
sm sapientiā dei tui que est in manu tua: ꝯstitue
iudices ⁊ psides vt iudicēt omni populo qui est
trans flumē: his videlicꝫ qui nouerūt legē dei
tui: sed ⁊ imperitos docete libere. Et omnis q nō
fecerit legē dei tui: ⁊ legē regis diligenter: iudiciū
erit de eo siue in mortē: siue in exiliū: siue in con
demnationē sbe eiꝰ: vel certe in carcerē. Et dixit
esdra scriba. Bñdictꝰ dñs deꝰ pr̄m nr̄oꝝ q dedit
h̄ in corde regis vt glorificaret domū dñi q̄ est in
hierlm: ⁊ i me iclinauit miam suā corā rege ⁊ cō
siliatoribꝰ eiꝰ ⁊ vniuersis pncipibus regis potēti
bus. Et ego cōfortatꝰ manu dñi dei mei q̄ erat in
me: ꝯgregaui de isrl̄ pncipes q ascēderēt mecū.

Hi sunt ergo pncipes familiaꝝ ⁊ ge VIII
nealogia eoꝝ q ascēderēt mecū in regno
artaxerxis regis de babylone. De filijs
phinees: gersō. De filijs ythamar: daniel. De fi
lijs dauid: attꝰ. De filijs secheme: ⁊ de filijs pha
ros: zacharias: ⁊ cū eo nūerati sūt viri centū qnq̄
ginta. De filijs phetmoab: elioēai filiꝰ zaree: ⁊ cū
eo ducēti viri. De filijs sechēie: filiꝰ ezechiel: ⁊ cū
eo trecēti viri. De filijs addā: nabeth filius iona
thā: ⁊ cū eo qnq̄gita viri. De filijs helā: esaias fi
liꝰ athalie: ⁊ cū eo septuagita viri. de filijs sapha
tie: zebedia filiꝰ michael: ⁊ cū eo octogita viri. d
filijs ioab: obedia filiꝰ iehiel: ⁊ cū eo ducēti de
cē ⁊ octo viri. De filijs selomith: filiꝰ iosphie: ⁊ cū
eo cētū sexagita viri. De filijs bebai: zacharias
filiꝰ bebai: ⁊ cū eo viginocto viri. De filijs ezgab
iohānā filiꝰ ezethā: ⁊ cū eo cētū decē viri. de filijs
adōicā q erāt nouissimi: ⁊ h̄ oīa eoꝝ: heliphelech
⁊ hehel ⁊ samaias: cū eis sexagita viri. De filijs
beggui: vt hai ⁊ zachur: ⁊ cū eis septuagita viri
Cōgregaui āt eos ad fluuiū q d̄currit ad hana:
⁊ māsimꝰ ibi tribꝰ diebꝰ: q̄siuiqꝫ i pplo ⁊ i sacer
dotibꝰ d̄ filijs leui: ⁊ n̄ inēi ibi. Itaqꝫ misi helizer
⁊ ariel ⁊ semeā ⁊ helnathan ⁊ iarib ⁊ alterū helna
than: ⁊ nathan ⁊ zachariam: ⁊ mosollam pnci
pes ⁊ ioarib ⁊ helnathan: sapientes: ⁊ misi eos

ad heddo qui est p̃mus in casphie loco. Et posui in ore eorũ verba que loquerent̃ ad heddo ꝛ ad fratres eiꝰ nathinneos in loco casphie: vt adducerẽt nobis ministros domꝰ dei nostri. Et adduxerunt nobis p manũ dei nostri bonã sup nos virum doctissimũ de filijs mooli: filij leui: filij israel: ꝛ sarabiã: ꝛ filios eius fratres eiꝰ decẽ ꝛ octo: ꝛ asabiam ꝛ cũ eo esaiam de filijs merari: fratresq3 eiꝰ ꝛ filios eius viginti. Et de nathinneis q̃s dederat dauid ꝛ p̃ncipes ad ministeria leuitaꝝ: nathinneos ducẽtos viginti. Omnes hi suis noibꝰ vocabãt̃. Et p̃dicaui ibi ieiuniũ iuxta fluuiũ hana: vt affligeremur coraz dño deo nr̃o ꝛ peteremus ab eo viã rectã nobis ꝛ filijs nostris vniuersęq3 sbe nr̃e. Erubui enĩ petere regẽ auxiliuz ꝛ equites q defenderent nos ab inimico i via: qꝛ dixeramꝰ regi. Manus dei nr̃i est sup oẽs q querunt eũ in bonitate: ꝛ impiũ eius ꝛ fortitudo eiꝰ ꝛ furor sup omnes q dereliquũt eũ. Ieiunauimꝰ aũt ꝛ rogauimꝰ deũ nr̃m ꝑ hoc: ꝛ euenit nobis ꝓspere. Et sepaui de p̃ncipibꝰ sacerdotũ duodecĩ sarabiã ꝛ asabiã: ꝛ cũ eis de fratribꝰ eorũ decem. Appendiq3 eis argentũ ꝛ aurũ ꝛ vasa cõsecrata domꝰ dei nr̃i: q̃ obtulerat rex ꝛ cõsiliatores eius ꝛ p̃ncipes eiꝰ: vniuersusq3 israel eoꝝ qui inuenti fuerãt. Et appẽdi in manibꝰ eoꝝ argẽti talẽta sexcenta qnquaginta: ꝛ vasa argẽtea centũ: auri ducẽtum talẽta ꝛ crateras aureas viginti q̃ habebant solidos millenos: ꝛ vasa eris fulgẽtis optimi duo: pulchra vt aurum. Et dixi eis: Uos sancti dñi ꝛ vasa sancta: ꝛ argentũ ꝛ aurũ qđ sponte oblatum est dño deo patrũ nr̃oꝝ. Uigilate ꝛ custodite: donec appẽdatis corã p̃ncipibꝰ sacerdotum ꝛ leuitarũ: ꝛ ducibus familiarũ israel in hierusalẽ in thesaurũ domꝰ dñi. Susceperunt autez sacerdotes ꝛ leuite pondus argẽti ꝛ auri ꝛ vasorum vt deferrent hierusalẽ in domũ dei nostri. Promouimus ergo a flumine hana duodecia die mẽsis p̃mi: vt pgeremus hierusalẽ. Et manꝰ dei nostri fuit sup nos: ꝛ liberauit nos de manu inimici ꝛ insidiatoris in via. Et venimꝰ hierusalem ꝛ mansimꝰ ibi tribus diebꝰ. Die autẽ quarta appensum est argentũ ꝛ aurũ ꝛ vasa in domo dei nostri per manũ remoth filij vrie sacerdotis: ꝛ cũ eo eleazar filius phinees: cũq3 eis iozaded filius iosue ꝛ noadaia filius bennoi leuite: iuxta numerũ ꝛ pondus omniũ. De scriptũ est omne pondus in tẽpore illo. S3 ꝛ qui venerãt de captiuitate filij trãsmigrationis obtulerũt holocaustomata deo israel: vitulos duodeciz ꝓ omni populo israel: arietes nonagintasex: agnos septuaginta septẽ: hircos ꝓ peccato duodeci: oĩa i holocaustũ dño. Dederũt aũt edicta regis satrapis qui erant de conspectu regis ꝛ ducibus trans flumẽ ꝛ eleuauerunt populum ꝛ domum dei.

Capitulum IX

Postq3 aũt hec completa sunt: accesserũt ad me p̃ncipes dicẽtes. Non est separatꝰ populus israel ꝛ sacerdotes ꝛ leuite a populis terrarũ: ꝛ de abominationibus eorũ: chananei videlic3 ꝛ ethei ꝛ pherezei ꝛ iebusei ꝛ ammonitarũ ꝛ moabitarũ ꝛ egyptiorũ ꝛ amorreorum. Tulerũt enim de filiabus eorũ sibi ꝛ filijs suis: ꝛ cõmiscuerũt semen sanctũ cũ populis terrarum. Manꝰ etiã p̃ncipũ ꝛ magistratuũ fuit in trãsgressione hac p̃ma. Cũq3 audissem sermonẽ istuz: scidi palliũ meum ꝛ tunicã: ꝛ euelli capillos capitis mei ꝛ barbe: ꝛ sedi merens. Cõuenerũt autẽ ad me omnes qui timebãt verbũ dei israel ꝑ transgressione eorũ qui de captiuitate venerãt: ꝛ ego sedebã tristis vsq3 ad sacrificiũ vespertinũ. Et in sacrificio vespertino surrexi de afflictione mea ꝛ scisso pallio ꝛ tunica curuaui genua mea: ꝛ expãdi manus meas ad dominũ deũ meũ: ꝛ dixi: Deus meus cõfundor ꝛ erubesco leuare faciẽ meaz ad te: quoniã iniquitates nostre multiplicate sũt sup caput nostrũ: ꝛ delicta nostra creuerũt vsq3 ad celũ a diebꝰ patrũ nostroꝝ. Sed ꝛ nosipi peccauimus grauit̃ vsq3 ad diem hãc: ꝛ iniquitatibus nostris traditi sumꝰ ipi: ꝛ reges nostri: ꝛ sacerdotes nr̃i in manũ regũ terrarũ: ꝛ in gladiũ ꝛ captiuitatẽ ꝛ in rapinã ꝛ in cõfusionẽ vultus: sicut ꝛ die hac. Et nũc q̃si ad parũ ꝛ momentũ facta ẽ depcatio nostra apud dñm deũ nostrũ: vt dimitterent̃ nobis reliquie: ꝛ daret̃ pax illius in loco sancto eius: ꝛ illuminaret oculos nostros deus noster: ꝛ daret nobis vitã modicã i seruitute nostra: qꝛ serui sumus: ꝛ in seruitute nostra nõ dereliquit nos deus noster: ꝛ inclinauit sup nos misericordiã coram rege persarũ: vt daret nobis vitam ꝛ sublimaret domũ dei nr̃i: ꝛ extrueret solitudines eius: ꝛ daret nobis spem in iuda ꝛ hierusalem. Et nũc qđ dicemꝰ dñe deus noster post hec. Quia dereliquimꝰ mandata tua que p̃cepisti in manu seruorũ tuorũ ꝓphetarũ dicens. Terra ad quã vos igredimini vt possideatis eã: terra immũda est iuxta immũdiciã populoꝝ ceterarũq3 terrarũ abominationibus eorũ qui repleuerũt eã ab ore vsq3 ad os coinquinatiõe sua. Nũc ergo filias vr̃as ne detis filijs eorũ: ꝛ filias eorũ ne accipiatis filijs vestris: ꝛ nõ queratis pacẽ eorũ ꝛ ꝓsperitatẽ eorũ vsq3 in eternũ: vt cõfortemini ꝛ comedatis que bona sunt terre: ꝛ heredes habeatis filios vestros vsq3 i seculũ. Et post oĩa que venerunt sup nos in operibꝰ nostris pessimis ꝛ in delicto nostro magno: qꝛ tu deꝰ noster liberasti nos de iniquitate nostra: ꝛ dedisti nobis salutẽ sicut est hodie: vt nõ cõuerteremur ꝛ irrita faceremus mandata tua: neq3 matrimonia iũgeremꝰ cum populis abominationũ istarũ. Nũquid iratus es nobis vsq3 ad cõsũmatiõem: ne dimitteres nobis reliquias ad salutez. Dñe deus israel

iustus es tu: qm̃ derelicti sum⁹ q saluaremur sicut die hac. Ecce corã te sum⁹ in delicto nr̃o. Nõ. n. stari potest corã te super hoc. X

(H)Ic ĝ orante esdra ⁊ iplorãte deũ ⁊ flente ⁊ iacẽte añ templũ dei: collectus ẽ ad eũ de israel cetus grãdis nimis viroꝝ ⁊ mulierũ ⁊ pueroꝝ. Et fleuit ppl's multo fletu. Et rñdit sechenias filꝰ iehiel de filijs helam: ⁊ dixit esdre: Nos puaricati sum⁹ in deũ nr̃m: ⁊ duximus vxores alienigenas de pplis terre. Et nũc si ẽ penitẽtia in isrl' sup h: pcutiam⁹ fedus cũ dño deo nr̃o: vt pyciam⁹ vniuersas vxores: ⁊ eos q de his nati sunt. Juxta volũtatẽ dñi ⁊ eoꝝ q tenent pceptũ dñi dei nr̃i: ſm legẽ fiat. Surge: tuũ est discerneř nosq3 erim⁹ tecũ. Cõfortare ⁊ fac. Surrexit ĝ esdras ⁊ adiurauit pncipes sacerdotũ ⁊ leuitarũ ⁊ oẽm israel vt facerẽt ſm verbũ h. Et iurauerũt. Et surrexit esdras ante domuz dei: ⁊ abijt ad cubiculũ iohãnã filij eliasib: ⁊ igressus ẽ illuc. Panẽ nõ comedit ⁊ aquã ñ bibit. Lugebat. n. trãsgressionem eoꝝ q venerãt de captiuitate. Et missa est vox in iudea ⁊ in hierl'm oib⁹ filijs trãsmigratiõis vt ɔgregareř in hierl'm: ⁊ ois q nõ venerit in trib⁹ dieb⁹ iuxta ɔsiliũ pncipũ ⁊ seniorum: auferet vniuersa sba eius: ⁊ ipe abijcieř de cetu trãsmigratiõis. Cõuenerũt igiř oẽs viri iuda: ⁊ beniamin in hierusalẽ trib⁹ dieb⁹: ipe ẽ mẽsis nonus vicesima die mẽsis: ⁊ sedit ois ppl'us in platea dom⁹ dei trremẽtes p pctõ ⁊ pluuijs. Et surrexit esdras sacerdos: ⁊ dixit ad eos: Uos trãsgressi estis ⁊ duxistis vxores alienigenas vt adderetis sup delictũ israel. Et nũc date ɔfessionez dño deo patrũ vr̃oꝝ: ⁊ facite placitũ eius: ⁊ separamini a pplis terre: ⁊ ab vxorib⁹ alienigenis. Et rñdit vniuersa multitudo: dixitq3 voce magna. Juxta verbũ tuũ ad nos: sic fiat. Ueruntamẽ q3 ppl's multus est ⁊ temp⁹ pluuie: ⁊ nõ sustinem⁹ stare foris: ⁊ opus nõ est diei vni⁹ vel duorũ: vehementeř q ppe peccauim⁹ in ſmone isto: ɔstituantur pncipes in vniuersa multitudĩe: ⁊ oẽs in ciuitatibus nr̃is q duxerũt vxores alienigenas veniant in tpibus statutis: ⁊ cũ his seniores p ciuitatem in ciuitatẽ ⁊ iudices eius: donec auertař ira dei nr̃i a nobis sup peccato h. Igiř ionathã fili⁹ asahel: ⁊ iazia fili⁹ thecue: steterũt sup h: ⁊ mesollam ⁊ sebechai leuites adiuuerũt eos. Feceruntq3 sic filij transmigratiõis. Et abierũt esdras sacerdos ⁊ viri pncipes familiaꝝ in domos prm suorum: ⁊ oẽs p noĩa sua: ⁊ sederũt in die pmo mẽsis decimi vt quererẽt rẽ. Et ɔsumati sunt oẽs viri qui duxerũt vxores alienigenas vsq3 ad diez pmã mẽsis pmi. Et inuẽti sunt de filijs sacerdotum q duxerũt vxores alienigẽas: de filijs iosue filij iosedech ⁊ frẽs ei⁹: maasia: ⁊ eliezer: ⁊ iarib ⁊ godolia. Et dederũt man⁹ suas vt eijcerẽt vxores suas: ⁊ p delicto suo arietẽ de ouib⁹ offerrent. Et de filijs emmer: annani: ⁊ zebedia. Et de filijs serim: masia ⁊ helia. ⁊ semeia: iehiel ⁊ ozias. Et d filijs phesssur: elioenai: maasia: hismael: nathanael: iozabeth ⁊ helesa. Et de filijs leuitaꝝ iosabeth ⁊ semei: ⁊ celaia: ipe est calitha phathaia: iuda ⁊ eliezer. Et de cantorib⁹ eliasib: ⁊ de ianitoribus sellũ ⁊ thelẽ ⁊ viri. Et ex israel de filijs pharos remeia ⁊ ezia: ⁊ melhia: ⁊ miamin: ⁊ eliezer: ⁊ melchia: ⁊ banea. Et de filijs helã: mathania: zacharias: ⁊ iehibel: ⁊ abdi: ⁊ rimoth: ⁊ helia. Et d filijs zethua: elioenai: eliesib: nachania: ⁊ hierimuth: ⁊ zabeth: ⁊ aziza. Et d filijs bebai: iohannã: anania: zabbai: athali. Et de filijs beni: mosolla ⁊ melluch: ⁊ adaia: iasub: ⁊ saal: ⁊ ramoth. Et de filijs phetmoab: edna ⁊ chalaal: banaias ⁊ maasias mathanias beselehel: bẽnui: ⁊ manasse. Et d filijs erẽ eliezer: iesue: melchias: semeias: symeõ beniamĩ: maloch: samarias. Et de filijs asõ mathanai: mathet: azabeth: elpheleth: iermai: manasses: semei. De filijs bani: maaddi: amrã ⁊ huel: baneas ⁊ badaias: cheliau: bannia. marimuth: ⁊ eliasib: mathanias mathanai: ⁊ iasi: ⁊ ban ⁊ bẽnui: semei: ⁊ salmias: ⁊ nathã: ⁊ adaias: mechnedabai: sysai: sarai: ezrel: ⁊ selemau: ⁊ semeria: sellum: amaria: ioseph: De filijs nebui: ahihel: mathathias: zabeth: zabina: ieddu: ⁊ iohel: ⁊ banai. Omnes hi accepant vxores alienigenas: ⁊ fuerunt ex eis mulieres q̃ pcrerant filios.

Explicit liber Esdre pmus. Incipit liber Neemie. Capitulum. I

(V)Erba neemie

filij helchie. Et factũ est i mẽse casleu ãno vicesimo: ⁊ ego erã in susis castro. Et venit ad me anani vn⁹ de frib⁹ meis: ipe ⁊ viri iuda: ⁊ interrogaui eos d iudeis q remãserãt ⁊ supererant de captiuitate ⁊ de hierusalẽ. Et dixerũt mihi: Qui remãserũt ⁊ derelicti sunt de captiuitate ibi in puincia: in afflictione magna sunt ⁊ i opprobrio: ⁊ mur⁹ hierl'm dissipatus ẽ ⁊ porte ei⁹ ɔbuste sunt igni. Cũq3 audissem vba huiuscemodi: sedi ⁊ fleui ⁊ luxi diebus multis: ⁊ ieiunabã ⁊ orabã ante faciẽ dei celi: ⁊ dixi: Queso dñe de⁹ celi fortis magne atq3 terribilis: q custodis pactũ ⁊ miaz cũ his q te diligũt ⁊ custodiũt mãdata tua: fiãt aures tue auscultãtes: ⁊ oculi tui apti vt audias orõnẽ ſui tui quã ego oro coram te hodie nocte ⁊ die p filijs israel ſuis tuis: ⁊ ɔfiteor p peccatis filioꝝ isrl' qb⁹ peccauerũt tibi. Et ego ⁊ dom⁹ pris mei peccauim⁹ vanitate seducti sum⁹: ⁊ nõ custodiuim⁹ mãdatum tuũ ⁊ cerimonias ⁊ iudicia q̃ pcepisti moysi famulo tuo. Memẽto vbi qd mandasti moysi

s̃uo tuo dicẽs. Cũ trãſgreſſi fueritis: ego diſp̃dã vos in pp̃los: ⁊ ſi reuertamini ad me ⁊ cuſtodia tis p̃cepta mea ⁊ faciatis ea: etiã ſi adducti fueri tis ad extrema celi: inde ꝯgregabo vos: ⁊ r̃ducã in locũ quẽ elegi vt habitaret nomẽ meũ ibi. Et ipſi ſerui tui ⁊ pp̃ls tuꝰ q̃s redemiſti in fortitudĩe tua magna: ⁊ in manu tua valida. Obſecro dñe ſit auris tua attendẽs ad orõnẽ s̃ui tui: ⁊ ad orõ nem s̃uoꝝ tuoꝝ q̃ volunt timere nomẽ tuũ: ⁊ di rige ſeruũ tuũ hodie: ⁊ da ei miſericordiã añ viꝝ hunc. Ego enim eram pincerna regis. II

Factũ eſt aũt in mẽſe niſan: ãno viceſimo artaxerxis regis: ⁊ vinũ erat ante eũ. Et leuaui vinũ ⁊ dedi regi: ⁊ erã q̃ſi lãguidꝰ ante faciẽ eius. Dixitq; mihi rex: Quare vultuſ tuus triſtis ẽ: cũ te egrotũ nõ videã? Nõ eſt hoc fruſtra: ſ; malũ neſcio qđ ĩ corde tuo ẽ. Et timui valde ac nimis ⁊ dixi regi. Rex in eternũ viue: Quare nõ mereat vultꝰ meꝰ: q̃r ciuitas domus ſepulchroꝝ p̃rũs mei deſerta ẽ: ⁊ porte eiꝰ ꝯbuſte ſunt igni: Et ait mihi rex. Pro q̃ re poſtulas? Et oraui deũ celi: ⁊ dixi ad regẽ. Si videt̃ regi bonũ ⁊ ſi placet ſeruus tuꝰ ante faciẽ tuã vt mittas me in iudeã ad ciuitatẽ ſepulchri p̃rũs mei: ⁊ edifica bo eam. Dixitq; mihi rex ⁊ regina q̃ ſedebat iuxͣ eũ. Uſq; ad qđ tp̃s erit iter tuũ: ⁊ qñ reuerteris Et placuit ante vultũ regis: ⁊ miſit me. Et cõſti tui ei tp̃s: ⁊ dixi regi. Si regi videt̃ bonũ: ep̃las det mihi ad duces regiõis trãs flumẽ vt tradu cant me donec veniã in iudeã: ⁊ ep̃laʒ ad aſaph cuſtodẽ ſaltus regis: vt det mihi ligna vt tegere poſſi; portas tẽpli: turreſ: domꝰ: ⁊ muros ciuita tis: ⁊ domũ quã ingreſſus fuero. Et dedit mihi rex: iuxta manũ dei mei bonã mecũ. Et veni ad duces regiõis trãs flumẽ: dediq; eis ep̃las r̃gis Miſerat aũt rex mecũ p̃ncipes militũ ⁊ eq̃tes. Et audierũt ſanaballath horonites: ⁊ tobias ſer uus amanites: ⁊ ꝯtriſtati ſũt afflictõe magna q̃ veniſſet hõ q̃ q̃reret ꝓſperitatẽ filiorũ iſrael. Et veni hieruſalẽ: ⁊ eram ibi tribꝰ diebꝰ. Et ſurrexi nocte ego ⁊ viri pauci mecũ: ⁊ nõ indicaui cuiq̃; qđ dñs dediſſet in corde meo vt facerẽ in hierl̃m ⁊ iumẽtũ nõ erat mecũ niſi aĩal cui ſedebã. Et in greſſus ſum p̃ portã vallis nocte ⁊ ante fontem draconis ⁊ ad portã ſtercoris: ⁊ ꝯſiderabã muꝝ hieruſalẽ diſſipatũ ⁊ portas eiꝰ ꝯſumptas igni. Et trãſiui ad portã fontis ⁊ ad aq̃ductũ regis: ⁊ nõ erat locus iumẽto cui ſedebã vt tranſiret. Et aſcendi p̃ torrentẽ nocte: ⁊ ꝯſiderabã murũ: ⁊ re uerſus veni ad portã vallis ⁊ redij. Magiſtratꝰ aũt neſciebãt q̃ abiiſſem: aut qđ ego facerẽ. S; ⁊ iudeis ⁊ ſacerdotibꝰ ⁊ optimatibꝰ ⁊ magĩratibus ⁊ reliq̃s q̃ faciebãt opꝰ vſq; ad id loci nihil ĩdica uerã. Et dixi eis: Uos noſtis afflictionẽ ĩ q̃ ſumꝰ q̃r hieruſalẽ deſerta ẽ ⁊ porte eiꝰ ꝯſumpte ſũt igni Uenite ⁊ edificemꝰ muros hierl̃m: ⁊ nõ ſimus vltra opprobriũ. Et indicaui eis manũ dei mei q̃ eſſet bona mecũ: ⁊ v̾ba regis q̃ locutꝰ ẽ mihi ⁊ aio. Surgamꝰ ⁊ edificemꝰ. Et ꝯfortate ſt̃ manꝰ coꝝ in bono. Audierũt aũt ſanaballath horoni tes ⁊ tobias s̃uus amanites ⁊ goſeʒ arabs ⁊ ſb ſannauerũt nos: ⁊ deſpexerũt: dixerũtq;. Que ẽ h̃ res quã facitis? Nũq̃d ꝯtra regẽ vos rebellatis Et reddidi eis s̃monẽ dixiq; ad eos: Deꝰ celi ipſe nos iuuat: ⁊ nos s̃ui eiꝰ ſumꝰ. Surgamꝰ ⁊ edifi cemꝰ. Uob ãt ñ ẽ pa ⁊ iuſticia ⁊ mẽoria ĩ hierl̃m.

Et ſurrexit eliaſib ſacerdos magnꝰ III ⁊ frẽs eiꝰ ſacerdotes: ⁊ edificauer̃t portaʒ gregis. Ipſi ſcificauer̃t eã: ⁊ ſtatuerũt val uas eiꝰ: ⁊ vſq; ad turrĩ cẽtũ cubitoꝝ ſcificauerũt eã: vſq; ad turrĩ ananehel. Et iuxͣ eũ edificauer̃t viri hiericho: ⁊ iuxͣ eos edificauit zachur filiꝰ am ri. Portã ãt piſciũ edificauer̃t filij aſnaa: ipſi texe runt eã: ⁊ ſtatuer̃t valuas eiꝰ ⁊ ſeres ⁊ vectes. Et iuxͣ eos edificauit marimuth filiꝰ vrie: filij accꝰ. Et iuxta eũ edificauit meſollã filiꝰ barachie: filij meſezebel. Et iuxͣ eũ edificauit ſadoch filius baa na. Et iuxͣ eũ edificauer̃t thecueni. Optimates ãt eoꝝ nõ ſuppoſuer̃t colla ſua ĩ ope dñi dei ſui. Et portã veterẽ edificauer̃t ioiada filiꝰ phaſea ⁊ mo ſollã filiꝰ beſodia: ipſi texerũt eã: ⁊ ſtatuerũt val uas eiꝰ ⁊ ſeras ⁊ vectes. Et iuxͣ eos edificauerũt melchias gabaonites ⁊ iadõ meronathiteſ viri de gabaon: ⁊ maſpha ꝓ duce q̃ erat ĩ regiõe trãſ flumẽ. Et iuxͣ eum edificauit eziel filiꝰ araia auri fex. Et iuxͣ eũ edificauit ananias filiꝰ pinguẽtarij ⁊ dimiſer̃t hierl̃m vſq; ad murũ platee latioris Et iuxta eũ edificauit raphaia filiꝰ ahur p̃nceps vici hierl̃m. Et iuxͣ eũ edificauit ieiada filius aro math ꝯtra domũ ſuã. Et iuxͣ eũ edificauit atthus filiꝰ aſebõie. Mediã p̃tẽ vici edificauit melchias filiꝰ erẽ ⁊ aſub: filiꝰ phetmoab: ⁊ turrĩ furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit ſellũ filius aloes p̃nceps me die p̃tis vici hierl̃m: ipſi ⁊ filij eiꝰ. Et portã vallis edificauit ãnun ⁊ h̃itatores zanoe: ipſi edificaue rũt eã: ⁊ ſtatuer̃t valuaſ eiꝰ ⁊ ſeraſ ⁊ vectes: ⁊ mil le cubitoꝝ in muro vſq; ad portam ſterquilinij. Et portã ſterquilinij edificauit melchias filiꝰ rechab p̃nceps vici bethacharẽ. Ipſe edificauit eã ⁊ ſta tuit valuas eiꝰ ⁊ ſeres ⁊ vectes. Et portã fontis edificauit ſellũ filiꝰ colozai: p̃nceps pagi maſpha Ipſe edificauit eã ⁊ texit: ⁊ ſtatuit valuas eiꝰ ⁊ ſe ras ⁊ vectes: ⁊ muros piſcine ſyloe ĩ hortũ r̃gis ⁊ vſq; ad gradꝰ q̃ deſcendũt de ciuitate dauid. Poſt eũ edificauit neemias filiꝰ azoboth p̃nceps dimidie p̃tis vici bethſur vſq; ꝯtra ſepulchrum dauid: ⁊ vſq; ad piſcinã q̃ grãdi ope ꝯſtructa ẽ: ⁊ vſq; ad domũ fortiũ. Poſt eũ edificauer̃t leui te reũ filiꝰ benni. Poſt eũ edificauit aſebias p̃n ceps dimidie p̃tis vici ceile in vico ſuo. Poſt eũ edificauer̃t frẽs eoꝝ: bechui filiꝰ enebad p̃nceps dimidie p̃tis ceile. Et edificauit iuxta eũ azer filiꝰ

iosue ꝑnceps maspha mensurã scđaȝ: ꝯtra ascẽ
sum firmissimi anguli. Post eũ i monte edifica
uit baruch filius zachai mensurã scđam: ab an
gulo vsqꝫ ad portã domꝰ eliasib sacerdotis ma
gni. Post eũ edificauit merimuth filꝰ vrie filij
accthus mensurã scđam a porta domꝰ eliasib do
nec extenderetur domus eliasib. Et post eũ edifica
uerũt sacerdotes viri de cãpestribus iordanis.
Post eos edificauit beniamin ⁊ asub ꝯtra domũ
suã. Et post eos edificauit azarias filꝰ maasie fi
lij ananie ꝯtra domũ suam. Post eũ edificauit
bennui filius ennada mensurã scđam a domo
azarie vsqꝫ ad flexurã ⁊ vsqꝫ ad angulũ. Pꝰ
eũ edificauit phalel filꝰ ozi ꝯtra flexuraȝ ⁊ turri
q̃ eminet de domo regis excelsa: id est in atrio car
ceris. Post eũ phadaia filius feros. Nathinnei
autẽ hitabant in ofel: vsqꝫ cõtra portã aquaruȝ
ad orientẽ ⁊ turri que ꝓminebat. Post eos edi
ficauerũt thecueni mensurã secundã e regione a
turre magna ⁊ eminẽti vsqꝫ ad murũ tẽpli. Sur
sũ autẽ ad portã equorũ edificauerũt sacerdotes
vnusquisqꝫ contra domũ suã. Post eos edifica
uit seddo filius emmer cõtra domũ suã. Et post
eũ edificauit semeia filius secheme custos porte
orientalis. Post eũ edificauerũt anania filius
selemie: ⁊ anon filius selo sextus: mensurã secun
dã. Post eũ edificauit mesollã filꝰ barachie cõ
tra gazophylatiũ suũ. Post eũ edificauit mel
chias filius aurificis vsqꝫ ad domũ nathinneo
rũ: ⁊ scuta vendentiũ contra portã iudicialeȝ: et
vsqꝫ ad cenaculũ anguli. Et intra cenaculũ ãgu
li in porta gregis edificauerũt artifices ⁊ nego
ciatores.

IIII

Factũ ẽ aũt cũ audissꝫ sanaballath ꝙ edi
ficaremꝰ muꝝ iratus ẽ valde. Et motus
nimis subsannauit iudeos: ⁊ dixit coraȝ
fribus suis ⁊ freq̃ntia samaritanoꝝ. Quid iudei
faciũt imbecilles? Nũ dimittẽt eos gentes? Nũ
sacrificabũt ⁊ cõplebũt in vna die? Nũqd edifica
re poterũt lapides de aceruis pulueris q cõbu
sti sunt? Sed tobias amanites ꝓximus eius ait
Edificent. Si ascenderit vulpes trãsiliet muruȝ
eoꝝ lapideũ. Et dixit neemias: Audi deus nr̃ q
facti sumus despectui. Cõuerte opprobriũ super
caput eoꝝ: ⁊ da eos in despectionẽ in t'ra captiui
tatis. Ne operias iniq̃tatẽ eoꝝ: ⁊ pctm̃ eoꝝ corã
facie tua nõ deleatur: q' irriserũt edificãtes. Itaqꝫ
edificauimꝰ murũ: ⁊ coniunximus totũ vsqꝫ ad p
tẽ dimidiã: ⁊ ꝓuocatũ ẽ cor ppli ad operandũ. Fa
ctũ est aũt cũ audisset sanaballath ⁊ tobias ⁊ ara
bes ⁊ ãmonite ⁊ azotij ꝙ obducta esset cicatrix
muri hierl'ẽ ⁊ ꝙ cepissent interrupta cõcludi ira
ti sunt nimis. Et cõgregati sunt oẽs pariter vt ve
nirẽt ⁊ pugnarẽt cõtra hierusalẽ: ⁊ molirentur insi
dias. Et orauimus deũ nr̃m: ⁊ posuimꝰ custodes
super muꝝ die ac nocte ꝯtra eos. Dixit aũt iudas
Debilitata ẽ fortitudo portantis: ⁊ humꝰ nimia
ẽ: ⁊ nos nõ poterimꝰ edificare murũ. Et dixerũt
hostes nostri: Nesciãt ⁊ ignorẽt donec veniamꝰ
in medio eorũ ⁊ interficiamꝰ eos: ⁊ cessare facia
mus opus. Factũ ẽ aũt venientibꝰ iudeis q habita
bant iuxta eos ⁊ dicentibꝰ nobis p decẽ vices ex
oĩbus locis q̃bus venerãt ad nos: statui i loco
pꝰ murũ p circuitũ: pplꝫ i ordinẽ cũ gladijs suis
⁊ lãceis ⁊ arcubꝰ. Et pspexi atqꝫ surrexi: ⁊ aio ad
optimates mgr̃atus ⁊ ad reliquã ptẽ vulgi. No
lite timere a facie eoꝝ. Dñi magni ⁊ terribil' me
mentote: ⁊ pugnate ꝓ fribus vr̃is: filijs vr̃is: ⁊ fi
liabus vr̃is: ⁊ vxoribus vr̃is: ⁊ domibꝰ vr̃is. Fa
ctũ est aũt cũ audissent inimici nr̃i nũciatũ esse no
bis: dissipauit deus cõsiliũ eoꝝ. Et reuersi sumꝰ
oẽs ad muros: vnusqsqꝫ ad opus suũ. Et factũ
ẽ a die illa: media pars iuuenũ eoꝝ faciebat opꝰ
⁊ media pars erat ad bellũ: ⁊ lãcee ⁊ scuta ⁊ arcꝰ
⁊ lorice: ⁊ pncipes post eos in oĩ domo iuda edi
ficantiũ muros: ⁊ portantiũ onera ⁊ imponenti
um: vna manu sua faciebat opus: ⁊ altera tenebat
gladiũ. Edificantiũ enĩ vnusquisqꝫ gladio erat
accinctus renes. Et edificabãt ⁊ clangebãt buc
cina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad mgr̃atus
⁊ ad reliquã ptẽ vulgi. Opus grãde ẽ ⁊ latuȝ: ⁊
nos separati sumꝰ i muro ꝓcul alter ad alterũ. In loco
q̃cũqꝫ audieritis clangorẽ tube illuc concurrite
ad nos. Deus nr̃ pugnabit ꝓ nobis: ⁊ nosipsi fa
ciamus opus. Et media pars nr̃m teneat lance
as ab ascensu aurore: donec egrediantur astra. In
tpe quoqꝫ illo dixi populo: Unusquisqꝫ cũ pue
ro suo maneat in medio hierusalẽ: ⁊ sint nobis vi
ces per noctẽ ⁊ diem ad operandũ. Ego autẽ ⁊
frẽs mei ⁊ pueri mei ⁊ custodes qui erant pꝰ me
non deponebamus vestimenta nr̃a. Unusqsqꝫ
tantũ nudabatur ad baptismũ.

V

Et factus est clamor ppli ⁊ vxoꝝ eius ma
gnus aduersus fratres suos iudeos. Et
erãt q dicerent: Filij nr̃i ⁊ filie nr̃e multe
sunt nimis. Accipiamꝰ ꝓ p'cio eoꝝ frumentũ: et
comedamꝰ ⁊ viuamꝰ. Et erãt q dicerent: Agros
nr̃os ⁊ vineas ⁊ domus nr̃as opponamꝰ: ⁊ acci
piamꝰ frumẽtũ in fame. Et alij dicebãt: Mutuo
sumamus pecunias in tributa regis: demusqꝫ
agros nostros ⁊ vineas. Et nũc sicut carnes fra
trũ nr̃oꝝ sic carnes nr̃e sunt: ⁊ sicut filij eoꝝ ita ⁊
filij nr̃i. Ecce nos subiugamꝰ filios nr̃os ⁊ filias
nr̃as i ſuitutẽ: ⁊ d' filiabꝰ nostris sũt famule: nec
hẽmus vnde possint redimi: ⁊ agros nr̃os ⁊ vi
neas nostras alij possident. Et iratus sũ nimis:
cũ audissẽ clamorẽ eoꝝ ſꝫ v'ba hec: cogitauitqꝫ
cor meũ. Et increpaui optimates ⁊ mgr̃atꝰ: et di
xi eis: Usuras ne singuli a fratribꝰ vr̃is exigatis
Et congregaui aduersũ eos cõtionẽ magnã: ⁊
dixi eis: Nos vt scitis redemimꝰ frẽs nr̃os iude
os ꝗ venditi fuerãt gẽtibꝰ ſꝫ possibilitatẽ nr̃am

Et vos igit̃ vendite fratres vr̃os: ⁊ redimemus
eos. Et siluerũt nec inuenerũt q̃d rñderẽt. Dixit
q̃z ad eos: Nõ est bona res quã facitis. Quare
nõ in timore dei nr̃i ambulans: ne exprobret̃ no
bis a gẽtib⁹ inimicis nr̃is? Et ego ⁊ frẽs mei ⁊ pu
eri mei cõmodauim⁹ plurimis pecuniã ⁊ frumẽ
tum. Nõ repetam⁹ in cõe istud. Es alienũ ꝯceda
mus: qd̾ debet̃ nobis. Reddite eis hodie agros
suos ⁊ vineas suas ⁊ oliueta sua ⁊ domos suas.
Quin pot⁹ ⁊ cẽtesimã pecũie frumẽti vini ⁊ olei
quã exigere soletis ab eis: date ꝓ illis. Et dixerũt
Reddemus: ⁊ ab eis nihil q̃rem⁹: sicq̃z faciem⁹
vt loq̃ris. Et vocaui sacerdotes: ⁊ adiuraui eos
vt facerent iuxta qd̾ dixerã. Insup excussi sinuz
meũ: ⁊ dixi: Sic excutiat deus oẽm virũ q̃ non
ꝯpleuerit ṽbũ istud: de domo sua ⁊ de laborib⁹
suis. Sic excutiat̃: ⁊ vacu⁹ fiat. Et dixit vniuersa
multitudo: amẽ. Et laudauerũt deũ. Fecit ẽ ppl̾s
sicut erat dictũ. A die aũt illa q̃ ꝑcepat rex mihi
vt essez dux i terra iuda ab anno vicesimo vsq̃z
ad annũ tricesimũ secũdũ artaxerxis regis p an
nos duodeci: ego ⁊ frẽs mei ãnonas q̃ ducib⁹ de
bebant̃ nõ comedim⁹. Duces aũt ꝑmi q̃ fuerũt
ante me grauauerũt ppl̾m: ⁊ acceperũt ab eis in
pane ⁊ vino ⁊ pecunia q̊tidie siclos q̃draginta.
Sed ⁊ ministri eoꝝ depsserãt ppl̾m. Ego aũt nõ
feci ita ꝓpt̃ timorẽ dei. Quin pot⁹ i ope muri edi
ficaui: ⁊ agrũ nõ emi: ⁊ oẽs pueri mei ꝯgregati
ad opus erãt. Iudei q̊z ⁊ magistrat⁹ centũ q̈nq̃
ginta viri: ⁊ q̃ veniebãt ad nos de gentib⁹ que i
circuitu nr̃o sunt: in mẽsa mea erãt. Parabat̃ ãt
mihi p dies singulos bos vn⁹: arietes sex electi:
exceptis volatilib⁹: ⁊ int̃ dies decẽ vina diuersa
⁊ alia multa tribuebã. Insup ⁊ ãnonas ducatus
mei ñ q̃siui. Ualde. n. erat attẽuat⁹ ppl̾s. Memẽ
to mei de⁹ me⁹ i bonũ ẜz oia q̃ feci ppl̾o huic. VI

Actũ est aũt cũ audisset sanaballath ⁊ to
bias ⁊ gosem arabs ⁊ ceteri inimici nr̃i
ꝙ edificassez ego murũ: ⁊ nõ esset in ipo
residua interruptõ: vsq̃z ad tp̃s aũt illud valuas ñ
posuerã in portis: miserũt sanaballath ⁊ tobias
⁊ gosem arabs ad me dicẽtes. Ueni ⁊ pcutiam⁹
fedus parit̃ in viculis in campo vno. Ipi aũt co
gitabãt vt facerẽt mihi malũ. Misi ẽ ad eos nũ
cios: dicẽs. Opus grãde ego facio ⁊ nõ possũ d̾
scendere: ne forte negligat̃ cũ venero ⁊ descẽde
ro ad vos. Miserũt aũt ad me ẜm verbũ h̾ p q̈t
tuor vices: ⁊ rñdi eis iuxta ẜmonẽ porẽ. Et misit
ad me sanaballath iuxta ṽbũ p̾us q̈nta vice pu
erum suũ: ⁊ epl̾am habebat in manu sua scriptã
h̾ modo. In gẽtib⁹ auditũ est: ⁊ gosem dixit: ꝙ tu
⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ ꝓpterea edifices mu
rum: ⁊ leuare te velis sup eos regẽ: ꝓpt̃ quã cãz
⁊ ꝓph̾as posueris q̃ p̾dicẽt de te i hierl̾m dicen
tes: Rex i iudea est. Auditur⁹ ẽ rex ṽba h̾. Iccir
co nũc veni vt icam⁹ ꝯsiliũ parit̃. Et misi ad eos
dicens. Non est factũ ẜm ṽba h̾ q̃ tu loq̃ris. De
corde. n. tuo tu ꝯponis h̾. Oẽs. n. hi t̾rebãt nos:
cogitãtes ꝙ cessarẽt man⁹ nr̃e ab ope ⁊ q̈escere
mus. Quã ob cãm magis ꝯfortaui man⁹ meas
Et igressus suz domũ samaie: filij dalaie: filij me
thabeel secreto. Qui ait. Tractem⁹ nobiscũ i do
mo dei in medio tẽpli ⁊ claudam⁹ portas edis:
q̃ venturi sũt vt interficiãt te: ⁊ nocte vẽturi sunt
ad occidẽdũ te. Et dixi. Nũ q̃sq̃z simil̾ mei fugit.
Et q̃s vt ego ingrediet̃ tẽplũ ⁊ viuet? Nõ igredi
ar. Et itellexi ꝙ de⁹ ñ misisset eũ: ẜz q̈si vaticinãs
locut⁹ eẽt ad me: ⁊ tobias ⁊ sanaballath cõduxis
sent eũ. Acceperat. n. p̾ciũ vt territ⁹ facerẽ ⁊ pecca
rem: ⁊ haberẽ malũ qd̾ exprobrarẽt mihi. Me
mẽto mei dñe ꝓ tobia ⁊ sanaballath: iuxt̃ opa eo
rum talia: ẜz ⁊ noadie ꝓph̾e ⁊ ceteroꝝ ꝓph̾aꝝ q̃
terrebãt me. Cõplet⁹ est ãt mur⁹ vicesimo q̈nto
die mẽsis elul q̈nq̃gita duob⁹ dieb⁹. Factũ est ẽ
cũ audissent oẽs inimici nr̃i vt timerẽt vniuerse
gẽtes q̃ erãt in circuitu nr̃o: ⁊ ꝯciderẽt itra semet
ipsos: ⁊ scirẽt ꝙ a dño factũ est op⁹ h̾. Sz ⁊ in die
bus illis multe optimatũ iudeoꝝ epl̾e mittebãt̃
ad tobiã: ⁊ a tobia vẽiebãt ad eos. Multi. n. erãt
i iudea h̾ñtes iuramẽtũ ei⁹: q̃ gener erat seche
nie filij ioreri: ⁊ iohãnã fili⁹ ei⁹ acceperat filiã mosol
lam filij barachie. Sz ⁊ laudabãt eũ corã me: et
verba mea nũciabant ei. Et tobias mittebat epi
stolas vt terreret me. VII

Ostq̃z aũt edificat⁹ est mur⁹: ⁊ posui va
luas: ⁊ recẽsui ianitores ⁊ cãtores ⁊ leui
tas: ꝑcepi anani frĩ meo ⁊ ananie p̾ncipi
dom⁹ de hierl̾m. Ipe. n. q̈si vir verax: ⁊ timens
deũ plus ceteris videbat̃. Et dixi eis: Nõ apiãt̃
porte hierl̾m vsq̃z ad calorẽ solis. Cũq̃z adhuc
assisterẽt: clause porte sũt ⁊ oppilate. Et posui cu
stodes de h̾itatorib⁹ hierl̾m singulos p vices su
as: ⁊ vnũquẽq̃z ꝯtra domũ suã. Ciuitas ãt erat
lata nimis ⁊ grãdis: ⁊ ppl̾s paruus i medio ei⁹: ⁊
nõ erãt dom⁹ edificate. De⁹ ãt dedit i corde meo
⁊ ꝯgregaui optimates ⁊ mgr̃at⁹ ⁊ vulg⁹ vt recẽ
serẽ eos. Et inueni libꝝ cẽsus eoꝝ q̃ ascẽderant p̾
mũ: ⁊ inuẽtũ est scriptũ i eo. Isti filij ꝓuincie q̃ ascẽ
derũt de captiuitate migrãtiũ q̊s trãstulerat na
buchodonosor rex babylõis: ⁊ reuersi sũt i hierl̾z
⁊ in iudeã: vnusq̃sq̃z in ciuitatẽ suã q̃ venerant
cũ zorobabel: iosue: neemias: azarias: raamias
naami: mardoche⁹: belsar: mespharat: beggoai:
naum: baana. Nũer⁹ viroꝝ ppli isrl̾. Filij pharos
duo milia cẽtũ septuagintaduo. Filij saphatia: tre
cẽti septuagitaduo. Filij area: sexcẽti q̈nq̃ginta
duo. Filij phetmoab: filioꝝ iosue ⁊ ioab: duo mi
lia octingẽti decẽ ⁊ octo. Filij helã: milleoctingẽ
ti q̈nq̃gintaq̃ttuor. Filij zethua nõgẽtiq̃dragin
ta q̈nq̃z. Filij zachai: septingẽtisexagita. Filij bẽ
nui: sexcẽti q̃dragitaocto. Filij bebai: sexcenti vi
gintiocto. Filij azgad: duo milia trecẽti viginti

duo. Filij adonicā: sexcēti sexagitaseptē. Filij be guai: duo milia sexagitaseptē. Filij adin: sexcēti qnq̄gintaqnqꝫ. Filij ather: filij ezechie: nōgenti octo. Filij asem: trecēti vigintiocto. Filij besai: trecēti vigintiq̄ttuor. Filij areph: centū duodeci. Filij gabaon: nonagintaqnqꝫ. Filij bethleē ⁊ ne thupha: centū octogitaocto. Uiri anathot: cētū vigintiocto. Uiri bethamoth: q̄dragitaduo. Uiri cariathiarī cephira ⁊ beroth: septingēti q̄dra gintatres. Uiri rama ⁊ nebo: sexcēti vigintiunꝰ Uiri machmas: cētū vigintiduo. Uiri bethel ⁊ chai: ducēti vigintitres. Uiri nebo alterꝰ: qnq̄ gintaduo. Uiri helā alterꝰ: mille ducēti qnq̄gin taq̄ttuor. Filij arem: trecēti vigiti. Filij hiericho trecēti q̄dragintaqnqꝫ. Filij lodadin ⁊ ono: septī genti vigintiunꝰ. Filij senaa: tria milia nongēti triginta. Sacerdotes. Filij idaia in domo iesua: nongēti septuagintatres. Filij emmer: mille qn quagintaduo. Filij phessur: mille ducēti q̄dragi taseptē. Filij arem: mille decē ⁊ septē. Leuite. Fi lij iesue ⁊ cedmihel filioꝝ oduie: septuagitaq̄ttu or. Cantores. Filij asaph: centū q̄dragintaocto. Janitores. Filij sellū: filij acher: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: centū trigintaocto. Nathinnei. Filij soa: filij asupha: filij thebaoth: filij ceros: filij siaa: filij fadon: filij lebana: filij aza ba: filij selmon: filij anan: filij geddel: filij gaer: fi lij raabia: filij rasin: filij nechoda: filij iezen: filij aza: filij phasea: filij besai: filij munim: filij nephu siz filij bechue: filij acupha: filij azur: filij besluth filij maida: filij arsa: filij berchos: filij zizara: filij thema: filij nasia. filij atupha: filij suoꝝ salomōis filij sothai: filij sopherech: filij pheruda: filij iaha la: filij dercō: filij gedel. filij saphata: filij achil: filij phocereth: q erat ortꝰ ex asbaim: filio āmō. Oēs nathinnei: ⁊ filij suorū salomonis: trecēti nōagi taduo. Hi sūt aūt q ascenderūt de thelmala the larsa cherub adon ⁊ emmer: ⁊ nō potuerūt idica re domū prm suoꝝ ⁊ semē suū: vtꝝ ex israel ēēnt Filij dalaia: filij tobia: filij nechoda: sexcēti q̄dra gintaduo. Et de sacerdotibꝰ: filij iobia: filij accos filij berzellai: q accepit de filiabꝰ berzellai galaa ditidis vxorē: ⁊ vocatꝰ est noīe coꝝ. Hi q̄sierunt scripturā suā in cēsu ⁊ nō inuenerūt: ⁊ eiecti sunt de sacerdotio. Dixitqꝫ athersatha eis ut nō man ducarēt de scīs scōꝝ: donec staret sacerdos doctꝰ ⁊ eruditus. Oīs multitudo q̄si vir vnꝰ: q̄dragin taduo milia sexcēti sexaginta: absqꝫ suis ⁊ ancil lis eoꝝ q erāt septē milia trecēti trigintaseptē ⁊ inf eos cantores ⁊ cātatrices ducēte. Equi eoꝝ sexcēti trigintaseptē: muli eoꝝ ducēti q̄draginta qnqꝫ: cameli eoꝝ q̄drigenti trigintaqnqꝫ: asini sex milia septingēti viginti. Hucusqꝫ refert qd i ꝯmētario scriptū fuerit: ⁊ in neemie historia texi tur. Nōnulli aūt de p̄ncipibꝰ familiarū dederūt in opus. Athersatha dedit in thesaurū: auri dra chmas mille: phialas qnq̄ginta tūicas sacerdo tales qngentas triginta. Et de p̄ncipibꝰ familia ruꝫ dederūt i thesauruꝫ opis: auri drachmas vi ginti milia ⁊ argēti minas duo milia ducētas. Et qd dedit reliquꝰ ppl's: auri drachmas vigiti mi lia: ⁊ argēti minas duo milia: ⁊ tunicas sacerdo tales sexagintaseptē. Habitauerūt aūt sacerdo tes ⁊ leuite ⁊ iātores ⁊ cātores ⁊ reliquū vulgꝰ ⁊ nathinnei ⁊ oīs israel in ciuitatibꝰ suis. VIII

Et venerat mēsis septimꝰ: Filij aūt israel erant in ciuitatibꝰ suis. Congregatusqꝫ ois ppl's q̄si vir vnꝰ ad plateā q est ante portā aquarū: ⁊ dixerūt esdre scribe vt afferret li brū legis moysi: quā p̄cepat dn̄s israeli. Attulit ergo esdras sacerdos legē corā multitudie viro rum ⁊ mulierū: cūctisqꝫ q poterāt intelligere: in die p̄ma mēsis septimi. Et legit in eo apte in pla tea q̄ erat ante portaꝫ aquaꝝ de mane vsqꝫ ad mediā diē: in cōspectu viroꝝ ⁊ mulierū ⁊ sapien tū. Et aures oīs ppli erant erecte ad libꝝ. Stetit aūt esdras scriba sup gradū ligneū quē fecerat ad loquēdum: ⁊ sterūt iuxta eū: mathathia ⁊ se mia: ⁊ ania: ⁊ vria: ⁊ helchia: ⁊ maasia ad dexte raꝫ eiꝰ: ⁊ ad sinistrā phadaia: misahel: ⁊ melchia ⁊ asū: ⁊ aseph: dana: zacharia: ⁊ mosollā. Et ape ruit esdras librū corā oī ppl'o. Sup vniuersum qppe ppl'm eminebat. Et cū a puisset eū: stetit oīs ppl's. Et bn̄dixit esdras dn̄o deo voce magna Et rn̄dit oīs ppl's: amē. amē: eleuās manꝰ suas Et icuruati sūt ⁊ adorauert deū pni i terrā. Po ro iesue ⁊ baani ⁊ serabia: iamī: accub: septhai: o dia: maasia: celita: azarias: iozabed: anani: pha laia: leuite silentiū faciebant in populo ad audi endā legem. Populus autē stabat in gradu suo Et legerunt in libro legis dei distincte ⁊ apte ad intelligendū ⁊ intellexerūt cū legeref. Dixit aūt neemias: ip̄e est athersatha ⁊ esdras sacerdos ⁊ scriba ⁊ leuite inp̄tantes vniuerso populo. Dies sanctificatus est dn̄o deo nr̄o. Nolite lugeē: ⁊ no lite flere. Flebat eni omnis populꝰ cū audieret verba legis. Et dixit eis: Jte comedite pinguia ⁊ bibite mulsū: ⁊ mittite ptes eis q nō p̄parauе runt sibi: qr sanctus dies dn̄i est: ⁊ nolite cōtrista ri. Gaudiū etenim dn̄i est fortitudo nr̄a. Leuite autē silētiū faciebāt in omni populo dicētes. Ta cete: qr dies sanctꝰ est: ⁊ nolite dolere. Abijt itaqꝫ omnis populꝰ vt comederet ⁊ biberet ⁊ mitteret ptes ⁊ faceret letciā magnā: qr intellexerāt ver ba q̄ docuerat eos. Et in die secūdo cōgregati st̄ p̄ncipes familiarū vniuersi ppli sacerdotes ⁊ le uite ad esdram scribā vt interp̄taref eis verba le gis. Et inuenerūt scriptum in lege p̄cepisse dn̄m in manu moysi vt habitēt filij israel in taberna culis in die solēni mense septimo: ⁊ vt p̄dicent ⁊ diuulgent vocem in vniuersis vrbibus suis ⁊ hierusalem dicentes. Egredimini in montem: ⁊

afferte frõdes oliue: ⁊ frondes ligni pulcerrimi: frondes myrti ⁊ ramos palmaꝝ ⁊ frondes ligni nemorosi vt fiãt tabernacula sicut scriptũ est. Et egressus est oĩs pplˀs ⁊ attulerũt. Feceruntq̃ sibi tabernacula vnusquisq; ĩ domate suo ⁊ ĩ atrijs suis ⁊ ĩ atrijs domꝰ dei: ⁊ ĩ platea porte aq̃ꝝ ⁊ ĩ platea porte ephraĩ. Fecit ergo vniuersa ecclia eoꝝ q̃ redie rãt de captiuitate tabnacula: ⁊ habitauerũt ĩ ta bernaculis. Nõ enim fecerãt a diebꝰ iosue filij nũ talia filij israel vsq; ad diẽ illũ. Et fuit leticia ma gna nimis. Legit aũt ĩ libro legis dei ꝑ dies singu los a die ꝑmo vsq; ad diem nouissimũ: ⁊ fecerũt solẽnitatẽ septẽ diebus: ⁊ in die octauo collectaꝫ iuxta ritum.

IX

In die aũt vicesimo q̃rto mẽsis huius cõ uenerũt filij israel in ieiunio: ⁊ in saccis ⁊ humus sup eos. Et sepatum est semẽ fili orũ israel ab oĩ filio alienigena: ⁊ steterũt ⁊ cõfite bant pctã sua ⁊ iniq̃tates patrũ suorũ. Et cõsur rexerunt ad standũ: ⁊ legerũt in volumine legis dñi dei sui quater in die: ⁊ q̃ter in nocte ꝯfiteban tur: ⁊ adorabãt dñm deuꝫ suũ. Surrexerũt autẽ sup gradũ leuitaꝝ iosue ⁊ bani: ⁊ cedmihel: rem ni: sabnia: abani: sarebias: bani: ⁊ chanani: ⁊ cla mauerũt voce magna ad dñm deũ suũ. Et dixerũt leuite: iosue ⁊ cedmihel: bõni: asebia: serebia: are bia. odaia: sebnia: fataia. Surgite: bñdicite domi no deo nostro: ab eterno vsq; in eternũ. Et bene dicant nomini glorie tue excelso in oĩ benedictio ne ⁊ laude. Et dixit esdras: Tu ipse dñe solus: tu fe cisti celũ ⁊ celũ celoꝝ ⁊ oẽm exercitũ eoꝝ: terram ⁊ vniuersa q̃ in ea sunt: maria ⁊ oia que in eis sũt. Et tu viuificas oia hec: ⁊ exercitꝰ celi te adorat. Tu ipse dñe deus q̃ elegisti abraã ⁊ eduxisti eum de igne chaldeorũ: ⁊ posuisti nomẽ eius abraaꝫ ⁊ inuenisti cor eius fidele corã te: ⁊ percussisti cũ eo fedus vt dares ei terraꝫ chananei: ethei: euei: ⁊ ammorrei: ⁊ pherezei: ⁊ iebusei: ⁊ gergesei: vt da res semini eius. Et implesti verba tua: quoniaꝫ iustus es. Et vidisti afflictionẽ patrũ nostrorũ in egypto: clamoremq; eorũ audisti sup mare rubrũ ⁊ dedisti signa atq; portẽta in pharaone ⁊ ĩ vni uersis seruis eius: ⁊ in oĩ populo terre illius. Co gnouisti enim quia supbe egerant ꝯtra eos: ⁊ fe cisti tibi nomẽ: sicut ⁊ in hac die. Et mare diuisisti ante eos: ⁊ transierunt ꝑ mediũ maris in sicco. Persecutores autẽ eorũ ꝓiecisti in ꝓfundũ q̃si lapidẽ in aquas validas: ⁊ in colũna nubis du ctor eorũ fuisti ꝑ diẽ: ⁊ in colũna ignis ꝑ noctem vt appareret eis via ꝑ quã ingrediebãt. Ad mõ tem q̃z synai descẽdisti: ⁊ locutus es cũ eis de ce lo: ⁊ dedisti eis iudicia recta ⁊ legeꝫ veritatis: ce rimonias ⁊ ꝑcepta bona. Et sabbatũ sctificatum tuum ostendisti eis: ⁊ mandata ⁊ cerimonias et legem ꝑcepisti eis in manu moysi serui tui. Pa nem quoq; de celo dedisti eis in fame eorum: ⁊

aquam de petra eduxisti eis sitientibꝰ. Et dixisti eis vt ingrederent̃ ⁊ possiderent terrã: sup quaꝫ leuasti manũ tuã vt traderes eis. Ipsi vero ⁊ patres nostri supbe egerũt ⁊ indurauerũt ceruices suas ⁊ nõ audierunt mãdata tua: ⁊ noluerũt audire: ⁊ nõ sunt recordati mirabiliũ tuoꝝ q̃ feceras eis. Et indurauerũt ceruices suas: ⁊ dederunt caput vt ꝯuerterent̃ ad seruitutẽ suã quasi ꝑ ꝯtentioneꝫ Tu aũt deus ꝓpitius clemẽs ⁊ misericors lõga nimis ⁊ multe miserationis: nõ dereliquisti eos Et quidẽ cũ fecissent sibi vitulũ cõflatilẽ ⁊ dixis sent. Iste est deus tuus q̃ eduxit te de egypto: fe ceruntq̃ blasphemias magnas: tu aũt in miseri cordijs tuis multis nõ dimisisti eos in deserto. Colũna nubis nõ recessit ab eis ꝑ diem: vt duce ret eos in viã: ⁊ colũna ignis ꝑ noctẽ vt ostende ret eis iter ꝑ qđ ingrederent̃. Et spm̃ tuũ bonum dedisti qui doceret eos: ⁊ mãna tuũ nõ ꝓhibui sti ab ore eorũ: ⁊ aquã dedisti eis in siti. Quadra ginta annis pauisti eos in deserto nihilq; eis đ fuit. Vestimẽta eorũ nõ inueterauerũt: ⁊ pedes eorũ nõ sunt attriti. Et dedisti eis regna ⁊ pplˀos ⁊ partitus es eis sortes. Et possederũt terrã seon ⁊ terrã regis esebõ: ⁊ terra og regis basan. Et mul tiplicasti filios eoꝝ sicut stellas celi: ⁊ adduxisti eos ad terrã de qua dixeras patribꝰ eoꝝ: vt ingre derent̃ ⁊ possiderẽt. Et venerũt filij: ⁊ possiderũt terrã. Et humiliasti corã eis habitatores terre cha naneos: ⁊ dedisti eos in manu eoꝝ: ⁊ reges eorũ ⁊ pplˀos terre vt facerent eis sicut placebat illis Ceperũt itaq; vrbes munitas ⁊ humũ pingueꝫ ⁊ possederũt domos plenas cũctis bonis: cister nas ab alijs fabricatas: vineas ⁊ oliueta ⁊ ligna pomifera multa. Et comederunt ⁊ saturati sunt ⁊ impinguati sunt ⁊ abũdauerũt delitijs in boni tate tua magna. Prouocauerũt aũt te ad iracũ diam: ⁊ recesserunt a te: ⁊ ꝓiecerunt legẽ tuã pꝰ terga sua. Et ꝓphetas tuos occiderũt qui cõtesta bant̃ eos vt reuerterent̃ ad te. Feceruntq̃ blasphe mias grãdes. Et dedisti eos in manu hostiũ suo rum: ⁊ afflixerunt eos. Et in tempore tribulatõis sue clamauerunt ad te: ⁊ tu de celo audisti: ⁊ sm̃ miserationes tuas multas dedisti eis saluatores qui saluarẽt eos de manu hostiũ suoꝝ. Cũq; re quieuissent reuersi sunt vt facerẽt malũ in cõspe ctu tuo: ⁊ dereliquisti eos in manu inimicorum suoꝝ: ⁊ possederũt eos. Cõuersiq̃ sunt: ⁊ clama uerunt ad te. Tu aũt de celo exaudisti ⁊ liberasti eos: in misericordijs tuis multis tꝑibus: ⁊ cõte status es eos vt reuerterent̃ ad legẽ tuã. Ipsi vero supbe egerũt ⁊ nõ audierũt mãdata tua: ⁊ in iu dicijs tuis peccauerũt q̃ faciet hõ: ⁊ viuet in eis Et dederũt humerũ recedẽtẽ: ⁊ ceruicẽ suã indu rauerũt nec audierũt. Et ꝓtraxisti sup eos annos multos: ⁊ cõtestatus es eos in spũ tuo ꝑ manuꝫ ꝓphetaꝝ tuoꝝ ⁊ nõ audierunt: ⁊ tradidisti eos in

matũ pp̄lorũ terrarũ. In misericordijs aũt tuis plurimis non fecisti eos in cõsumptionẽ: nec dereliquisti eos: quoniã deus miserationũ ⁊ clemẽs es tu. Nunc itaqz deus noster: magne fortis et terribilis: custodiens pactum ⁊ misericordiã ne auertas a facie tua omnẽ laborẽ qui inuenit nos reges nostros ꝑncipes nostros: ⁊ sacerdotes nostros: ⁊ ꝓphetas nostros: ⁊ p̄res nostros: ⁊ oẽm populũ tuum: a diebus regis assur vsqz in diem hanc. Et tu iustus es in omnibus que venerunt super nos: quia veritatem fecisti nobis: nos autem impie egimus. Reges nostri p̄ncipes nostri: sacerdotes nostri: ⁊ patres nostri: nõ fecerunt legẽ tuam: ⁊ nõ attenderunt mandata tua ⁊ testimonia tua que testificatus es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis ⁊ in bonitate tua multa quã dederas eis ⁊ in terra latissima ⁊ pingui quã tradideras in conspectu eorũ: non seruierunt tibi nec reuersi sunt a studijs suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie serui sumus: ⁊ terra quã dedisti patribus nostris: vt comederent panẽ eius ⁊ que bona sunt eius: ⁊ nos ipsi serui sumus in ea. Et fruges eius multiplicant regibus quos posuisti super nos ꝓpter peccata nostra: ⁊ corporibus nostris dominantur ⁊ iumentis nostris scḋm voluntatem suã: ⁊ in tribulatione magna sumus. Super omnibus ergo his nos ipsi percutimus fedus ⁊ scribimus: ⁊ signãt p̄ncipes nostri: leuite nostri: ⁊ sacerdotes nostri. X

Signatores autẽ fuerunt: neemias athersatha filius achelai: ⁊ sedechias: saraias azarias: hieremias: phessur: amarias: melchias: accus: sebenia: melluc: maarez: merimuth: obdias: daniel: genton: baruch. mosollam abia: mamin: mazia: belga: semeia: hi sacerdotes. Porro leuite: iosue filius azarie: bennui: de filijs enadab: cedmihel ⁊ fratres eorũ: sechẽia: odeuia celita: phalaia: anã: micha: roob: asebia: zachur serebia: sabania: odia: bani: baninu. Capita pp̄li: phetmoab: elam: zethu: bani: bõni: azgad bebai: adonaia: beggoai: adin: ather: ezechia: azur: odeuia: asum: besai: areth: anathot: nebai: mechphia: mosollã: azir: mesizabel: sadoch: ieddua: feltia: anan: anaia: osee: anania: asub: aloes phalea: sobech: reuz: asebna: madsia: ethaia: hanan: anan: melluch: arem: baana: ⁊ reliqui de populo. Sacerdotes: leuite: ianitores: ⁊ cãtores: nathinnei: ⁊ oẽs qui se separauerũt de populis terrarũ ad legẽ dei: vxores eorũ: filij eorũ: ⁊ filie eorũ oẽs qui poterãt sapere spondẽtes ꝓ fratribus suis: optimates eorũ: ⁊ qui veniebãt ad pollicẽdũ ⁊ iurãdum vt ambularẽt in lege dñi quã dederat in manu moysi serui sui: vt facerẽt ⁊ custodirẽt vniuersa mandata dñi dei nr̃i: ⁊ iudicia eius ⁊ cerimonias eius: ⁊ vt nõ daremus filias nr̃as pp̄lo terre: ⁊ filias eorũ nõ acciperemus filijs nr̃is. Populi quoqz terre qui importãt venalia ⁊ oĩa ad vsum per diẽ sabbati vt vendãt: non accipiemus ab eis in sabbato ⁊ in die sctificato Et dimittemus annũ septimũ: ⁊ exactionẽ vniuerse manus. Et statuemus sup nos p̄cepta: vt demus terciã ptem sicli p annũ ad opus domus dei nr̃i ad panes ꝓpositiõis: ⁊ ad sacrificiũ sempiternũ: ⁊ in holocaustũ sempiternũ in sabbatis: in kalendis in solẽnitatibus: ⁊ in sanctificatis ꝓ peccato: vt exoret ꝓ israel: ⁊ in oẽm vsum domus dei nr̃i. Sortes ergo misimus sup oblationẽ lignorum int sacerdotes: leuitas: ⁊ pp̄lm vt inferrent in domũ dei nr̃i p domos prm nostrorũ p tpa a tẽporibus ãni vsqz ad annũ: vt arderent sup altare dñi dei nr̃i: sicut scriptũ est in lege moysi. Et vt afferremus p̄mogenita terre nr̃e ⁊ p̄mitiua vniuersi fructus oĩs ligni ab anno in annũ: in domo dñi ⁊ p̄mitiua filiorũ nr̃orũ ⁊ pecorũ nr̃orũ: sicut scriptũ est in lege: ⁊ p̄mitiua boũ nr̃orũ ⁊ ouiũ nr̃arũ vt offerrent in domo dei nr̃i sacerdotibus qui ministrãt in domo dei nostri Et p̄mitias ciborũ nr̃orũ ⁊ libaminũ nr̃orum ⁊ poma oĩs ligni: vindemie quoqz ⁊ olei afferremus sacerdotibus ad gazophylatiũ dei nr̃i: ⁊ decimã ptẽ terre nr̃e leuitis. Ipsi leuite decimas accipiẽt ex oĩbus ciuitatibus operum nr̃orũ. Erit aũt sacerdos filius aaron cũ leuitis in decimis leuitarũ: ⁊ leuite offerent decimã ptem decime sue in domo dei nr̃i ad gazophylatiũ in domo thesauri. Ad gazophylatiũ enĩ deportabunt filij israel: filij leui p̄mitias frumẽti ⁊ vini ⁊ olei: ⁊ ibi erũt vasa dñi sctificata: ⁊ sacerdotes ⁊ cãtores ⁊ ianitores ⁊ ministri ⁊ nõ dimittemus domum dei nostri.

Capitulum XI

Habitauerunt autem p̄ncipes populi in hierusalẽ. Reliqua vero plebs misit sortem vt tolleret vnam partẽ de decem qui habitaturi essent in hierusalem ciuitate sancta: nouẽ vero partes in ciuitatibus. Benedixit aũt populus omnibus viris qui sponte obtulerant vt habitarent in hierusalem. Hi sunt itaqz p̄ncipes ꝓuincie qui habitauerunt in hierusalem ⁊ in ciuitatibus iuda. Habitauit autem vnusquisqz in possessione sua in vrbibus suis israel: sacerdotes: leuite: nathinnei: ⁊ filij seruorum salomonis. Et in hierusalem habitauerunt de filijs iuda ⁊ de filijs beniamin. De filijs iuda: athaias: filius aziam: filij zacharie: filij amarie: filij saphatie: filij malalehel. De filijs phares: hismaasia: filius baruch: filius coloza: filius ozia: filius adadia: filius ioarib: filius zacharie: filius silonites. Omnes filij phares qui habitauerunt in hierusalem: quadringenti sexagintanouem viri fortes. Hi sunt autem filij beniamin. Sellum filius mosollam: filius ioed: filius phadaia: filius colaia: filius masia: filius etheel: filius esaia: Et post eum gebbai sellai: nongenti vigintiocto. Et iohel filius zechri ꝓpositus eorum: ⁊ iudas filius senua sup ciuitatẽ secũdus. Et de sacerdotibus: idaida: filius ioarib

iachin saraia: filius helchie: filiꝰ mosollā: filiꝰ sa
doch: filiꝰ meraioth: filiꝰ achitob ꝓnceps domus
frēs eorū facientes opa templi: octingenti vigin
tiduo. Et adaia filius ieroam: filius phelcia: filiꝰ
amsi: filius zacharie: filius phessur: filiꝰ melchie
⁊ frēs eius ꝓncipes patrū: ducenti q̄dragitaduo
Et amasai filiꝰ azrihel: filius azi: filius mosolla
moth: filiꝰ emmer ⁊ frēs eorū potentes nimis: cē
tū vigintiocto: ⁊ ꝓpositus eorū zabdihel filiꝰ po
tentiū. Et de leuitis sebenia filius azob: filiꝰ aza
ricā: filius asabia: filius bōni: ⁊ sabathai ⁊ ioza
beth sup oīa opa q̄ erāt forinsecus i domo dei a
ꝓncipibus leuitarū. Et mathania filiꝰ micha filiꝰ
zebedei filiꝰ asaph ꝓnceps: ad laudādū ⁊ ad ꝯfitē
dum in orōe: ⁊ bechecias scḋus de frībꝰ eius: ab
da filiꝰ samuha. filiꝰ galal: filius ydithū. Oēs le
uite i ciuitate scā: ducenti octogintaq̄ttuor. Et ia
nitores accub telmon ⁊ frēs eorū q custodiebant
ostia: centū septuagintaduo. Et reliq ex israel sa
cerdotes ⁊ leuite in vniuersis ciuitatibus iuda:
vnusq̄sqꝫ in possessione sua: ⁊ nathinnei q hita
bant in ofel ⁊ syaba ⁊ gaspha de nathinneis. Et
eps leuitarū in hierlm: azi filius baani: filiꝰ asa
bie: filius mathanie: filiꝰ miche. De filijs asaph
cantores in misterio domus dei. Preceptū ꝗp
pe regis sup eos erat: ⁊ ordo in cantoribꝰ ꝑ dies
singulos: ⁊ fathaia filius mezeebel. de filijs za
ra: filij iuda in manu regis iuxta oē ṽbū ppli: ⁊
in domibus ꝑ oēs regiōes eorū. De filijs iuda
hitauerūt in cariatharbe ⁊ in filiabꝰ eius: ⁊ in di
bō ⁊ filiabꝰ eius: ⁊ in capsed ⁊ in viculis eius ⁊ i
iesue ⁊ i molada ⁊ in bethfaleth: ⁊ in azir saul: ⁊
in bersabee ⁊ in filiabꝰ eius: ⁊ i siceleeh: ⁊ i moch
ona ⁊ filiabꝰ eius: ⁊ in remmō: ⁊ in sara: ⁊ in ierī
muth zonoa: odollā: ⁊ in villis earū: lachis ⁊ in
regionibꝰ eius: azecha ⁊ in filiabꝰ eius. Et māse
rūt in bersabee vsqꝫ ad vallē hēnō. Filij autē be
niamin: ageba mechmas ⁊ hai ⁊ bethel ⁊ filiabꝰ
eius: anathot nob anana asor rama gethei ma
did seboim neballath: ⁊ ono valle artificū: ⁊ d̄ le
uitis portiones iude ⁊ beniamin. XII

H[b]I sunt aūt sacerdotes ⁊ leuite q ascēderūt
cū zorobabel filio salathiel. Josue saraia
hieremias esdras amaria melluch achus
sechenias reū merimuth addo genthō abia mi
abin madiā belga semeia ⁊ ioarib ⁊ idaia selluz
amoch elceia adaia. Isti ꝓnceps sacerdotū ⁊ fra
tres eorū in diebꝰ iosue. Porro leuite: iesua ben
nui cedmihel sarabia iuda mathanias: sup hym
nes ipi ⁊ frēs eorū: ⁊ bechetia: atqꝫ ethāni ⁊ frēs
eorū vnusq̄sqꝫ i officio suo. Josue autē genuit io
achim: ⁊ ioachi genuit eliasib: ⁊ eliasib genuit io
iada: ⁊ ioiada genuit ionathā: ⁊ ionathā genuit
iedda. In diebꝰ autē ioachim erāt sacerdotes et
ꝓncipes familiarū: saraie maarie hieremie aua
nie esdre mosollā amarie iohannā milico iona
thā sebenie ioseph arā edna maraioth elci adaie
zacharie genthō mosollā abie cechri miamin ⁊
moadie felthi helgi sammua sameie ioaibā ioa
rib mathanai iodaie azzi sellaie eclaia mochob
elchie aschie ydaie nathanagel. Leuite i diebus
eliasib ⁊ ioiada ⁊ ionā ⁊ iedhoa: scripti ꝓncipes
familiarū ⁊ sacerdotes in regno darij perse. Filij
leui ꝓncipes familiarū scripti in libro verborū
dierū: ⁊ vsqꝫ ad dies ionathan filij eliasib. Et ꝓn
cipes leuitarū: asebia serebia ⁊ iesue filiꝰ cedmi
hel ⁊ frēs eorū per vices suas vt laudarēt ⁊ cōfi
terent̄ iuxta ꝓceptum dauid viri dei ⁊ obseruarēt
eque ꝑ ordinē. Mathania ⁊ bechecia ⁊ obedia
mosollā thelmō accub custodes portarū ⁊ vesti
bulorū ante portas. Hi in diebus ioachim: filij
iosue: filij iosedech: ⁊ i diebus neemie ducis ⁊ es
dre sacerdotis scribeqꝫ. In dedicatōe aūt muri
hierlm: requisierūt leuitas d̄ oībus locis suis:
vt adducerent eos in hierlm: ⁊ facerēt dedicatio
nē ⁊ leticiā in actōe graciarū: ⁊ cātico ⁊ in cymba
lis psalterijs ⁊ cytharis. Congregati sunt aūt filij
cantorū ⁊ de campestribꝰ circa hierlm: ⁊ d̄ villis
netuphati: ⁊ d̄ domo galgal: ⁊ d̄ regionibꝰ geba
⁊ asmaneth: q̄m villas edificauerūt sibi cātores
in circuitu hierlm. Et mundati sunt sacerdotes
⁊ leuite: ⁊ mundauerūt pplm ⁊ portas ⁊ murū.
Ascendere aūt feci ꝓncipes iuda super murum
⁊ statui duos choros laudantium magnos. Et
ierunt ad dexterā super murū ad portā sterquili
nij. Et iuit post eos osias: ⁊ media pars ꝓncipū
iuda ⁊ beniamin ⁊ semeia ⁊ hieremia. Et d̄ filijs
sacerdotū in tubis zacharias filius ionathā: fili
us semeie: filius mathanie: filius machie: filius
zechur: filius azaph ⁊ fratres eius semeia ⁊ aza
rel malalai galalai maai nathanahel ⁊ iuda et
anani: i vasis cantici dauid viri dei: ⁊ esdras scri
ba ante eos in porta fontis. Et contra eos ascen
derūt in gradibus ciuitatis dauid in ascēsu mu
ri super domum dauid: ⁊ vsqꝫ ad portam aqua
rum ad orientem. Et chorus secundus gratias
referentium ibat ex aduerso: ⁊ ego post eū ⁊ me
dia pars populi super murū ⁊ super turrim fur
norū: ⁊ vsqꝫ ad murum latissimū: ⁊ super portā
effraim: ⁊ super portam antiquā: ⁊ super portaꝫ
pisciū: ⁊ turrim ananehel: ⁊ turrim emath: et vs
qꝫ ad portaꝫ gregis: ⁊ steterūt in porta custodie
Steteruntqꝫ duo chori laudantiuꝫ in domo dei
⁊ ego ⁊ dimidia pars magr̄atuū mecū. Et sacerdo
tes: eliachim maasia miamin michea elioenai
zacharia ⁊ anania in tubis ⁊ maasia ⁊ semeia et
eleazar ⁊ azi ⁊ iohannā ⁊ melchia ⁊ elam ⁊ ezer
Et clare cecinerunt cantores ⁊ iezaria ꝓpositus.
Et immolauerūt in die illa victimas magnas ⁊
letati sūt. Deꝰ enī letificauerat eos leticia magna
Sed ⁊ vxores eorū ⁊ liberi gauisi sunt: ⁊ audita ē
leticia illa hierlm ꝓcul. Recēsuerūt qꝫ i die illa

viros sup gazophilatia thesauri: ad libamina ⁊ ad p̃mitias ⁊ ad decimas vt introferrēt per eos p̃ncipes ciuitatis in decore grãrũ actiões sacerdotes ⁊ leuitas: q2 letificatus ē iuda in sacerdotibus ⁊ leuitis astātib⁹. Et custodierũt obseruationē dei sui: ⁊ obseruationē expiatõis ⁊ cãtores ⁊ ianitores iuxta p̃ceptũ dauid ⁊ salomonis filij eius: q2 in dieb⁹ dauid ⁊ asaph ab exordio erant p̃ncipes cõstituti cantoꝝ in carmie laudantiuꝫ: ⁊ cõfitentiũ deo. Et oĩs isrl' in diebus zorobabel ⁊ in dieb⁹ neemie dabāt ptes cãtoribus ⁊ ianitoribus per dies singulos: ⁊ sanctificabāt leuitas: ⁊ leuite scificabant filios aaron. XIII

In die aũt illo lectũ est in volumine moysi: audiente pplo. Et inuentũ ē scriptũ in eo q̄ nõ debeāt introire ãmonites ⁊ moabites in ecclesiã dei vsqꝫ in eternũ: eo q̄ nõ occurrerit filijs isrl' cum pane ⁊ aq̃: ⁊ cõduxerũt aduersũ eos balaã ad maledicēdũ eis: ⁊ ꝯuertit deus noster maledictõꝫ i b̃ndictionē. Factũ est aũt cũ audissēt legem: sepauerũt oẽm alienigenã ab israel. Et sup hoc erat eliasib sacerdos q̄ fuerat p̃positus in gazophylatio dom⁹ dei nostri: ⁊ p̃ximus tobie. Fecit ẽ sibi gazophylatiũ grande et ibi erant ante eũ reponentes munera ⁊ thus et vasa ⁊ decimã frumenti vini ⁊ olei: ptes leuitaꝝ ⁊ cantoꝝ ⁊ ianitorũ ⁊ p̃mitias sacerdotales. In oĩbus aũt his non fui in hierl'm: q2 in anno tricesimosc̃do artaxerxis regis babylonis veni ad regē. Et in fine dierũ rogaui regem: ⁊ veni in hierusalē: ⁊ intellexi malũ qd̃ fecerat eliasib tobie: vt faceret ei thezaurũ in vestibulis dom⁹ dei: ⁊ malũ mihi visum ē valde. Et p̃ieci vasa domus tobie foras de gazophylatio: p̃cepiq3 ⁊ emundauerũt gazopylatiũ: ⁊ retuli ibi vasa domus dei sacrificiũ ⁊ thus. Et cognoui q̄ ptes leuitaꝝ nõ fuissent date: ⁊ fugisset vnusqsq3 in regionē suã d̃ leuitis ⁊ cantorib⁹: ⁊ d̃ his q ministrabāt: ⁊ egi cãm aduersum magĩatus ⁊ dixi: Quare dereliq̄m⁹ domũ dei? Et cogregaui eos et feci stare i stationib⁹ suis: ⁊ oĩs iuda apportabat decimaꝫ frumẽti vini ⁊ olei in horrea. Et cõstituim⁹ sup horrea selemiã sacerdotē: ⁊ sadoch scribã: ⁊ fadaiaꝫ d̃ leuitis: ⁊ iuxta eos anan filiũ zachur filiuꝫ mathanie: q2 fideles cõprobati sunt ⁊ ipsis credite sup partes frũm suoꝝ. Memēto mei de⁹ me⁹ p̃ hoc: ⁊ ne deleas miseratões meas q̃s feci i domo dei mei: ⁊ in cerimonijs ei⁹. In dieb⁹ illis vidi in iuda calcãtes torcularia in sabbato: portãtes aceruos: ⁊ onerãtes sup asinos vinũ ⁊ vuas ⁊ fic⁹ ⁊ oẽ onus: ⁊ inferẽtes in hierl'm die sabbati. Et ꝯtestatus sũ eos vt in die q̃ vendere liceret venderēt. Et tyri hitauerũt in ea inferẽtes pisces ⁊ oĩa venalia. Et vendebãt i sabbatis filijs iuda ⁊ hierl'm. Et obiurgaui optimates iuda: et dixi eis: Que est hec res mala quã vos facitis ⁊ p̃phanatis diẽ sabbati? Nũqd nõ h̃ fecerũt patres nr̃i ⁊ adduxit de⁹ nr̃ sup nos oẽ malũ hoc ⁊ sup ciuitatẽ hanc? Et vos additis iracundiã sup isrl' violãdo sabbatũ. Factũ ē aũt cũ qeuissent porte hierl'm die sabbati: dixi: ⁊ clauserunt ianuas: ⁊ p̃cepi vt nõ aperirēt eas vsqꝫ post sabbatũ. Et d̃ pueris meis cõstitui sup portas vt nullus inferret onus die sabbati. Et mãserũt negociationes ⁊ vẽdẽtes vniuersa venalia foris hierl'm semel ⁊ bis cõtestatus sum eos: ⁊ dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri? Si sc̃do hoc feceritis manũ mittã in vos. Itaqꝫ ex tp̃e illo nõ venerũt in sabbato. Dixitq3 leuitis vt mundarent ⁊ venirēt ad custodiẽdas portas: ⁊ scificandã diẽ sabbati. Et p̃ hoc ergo memẽto mei deus ⁊ pce mihi b̃m multitudinẽ miserationũ tuaꝝ. Sed ⁊ in diebus illis vidi iudeos ducentes vxores: azotiidas: ammonitidas: ⁊ moabitidas. Et filij eoꝝ ex media parte loq̃bant azotice: ⁊ nesciebãt loq iudaice: ⁊ loquebant iuxta linguã ppli ⁊ ppli: ⁊ obiurgaui eos ⁊ maledixi. Et cecidi ex eis viros: ⁊ decalcaui eos: ⁊ adiuraui in deo vt nõ darẽt filias suas filijs eoꝝ: ⁊ nõ accipẽt de filiabus eoꝝ filijs suis: ⁊ sibimetipsis dicens: Nũqd nõ in huiuscemodi re peccauit salomõ rex isrl'? ⁊ certe i gẽtib⁹ multis nõ erat rex silis ei: ⁊ dilect⁹ deo suo erat: ⁊ posuit eum de⁹ regẽ sup oẽm isrl'. Et ip̃m ergo duxerũt ad peccatũ mulieres alienigene. Nũqd ⁊ nos inobediẽtes faciem⁹ oẽ malũ grãde hoc: vt p̃uaricemur in deo nr̃o: ⁊ ducam⁹ vxores pegrinas? De filijs aũt ioiada filij eliasib sacerdotis magni: gener erat sanaballath horonitis quẽ fugaui a me. Recordare dñe deus meus aduersũ eos q polluũt sacerdotiũ: iusq3 sacerdotale ⁊ leuiticũ. Igit' mũdaui eos ab oĩb⁹ alienigenis: ⁊ cõstitui ordines sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ vnũquẽq3 in misterio suo: ⁊ in oblatõe lignoꝝ in temporibus constitutis ⁊ in p̃mitijs. Memento mei de⁹ meus in bonum. Amen.

Explicit liber Neemie: Incipit liber Esdre secundus. Caplm I

Et fecit iosias pasca i hierosolymis dño: ⁊ immolauit phase q̃rtadecima luna p̃mi mẽsis: statuẽs sacerdotes per vices dierũ stolis amictos in tẽplo dñi. Et dixit leuitis sacris seruis isrl' vt scificarent se dño i positione sc̃e arce dñi in domo quã edificauit salomõ fili⁹ dauid rex: ñ erit vob̃ tollere sup hũeros eã. Et nũc deseruite dño deo vr̃o: ⁊ curã agite gẽtis illi⁹ isrl' ex pte b̃m pagos ⁊ trib⁹ vr̃as: b̃m scripturã dauid regis isrl' ⁊ b̃m magni

ficentiã salomonis filij eius: oẽs in tẽplo: ⁊ ſm ꝑ
ticulã ꝑncipatus paternã vr̃am: eoꝝ q̃ ſtant i cõ
ſpectu fratrũ filiorũ iſrael. Immolate paſca: ⁊ ſa
crificia parate fr̃ibus veſtris: ⁊ facite ſm ꝑceptũ
dñi qđ datum eſt moyſi. Et donauit ioſias i ple
bem q̃ inuẽta eſt: ouiũ agnoꝝ ⁊ hedoꝝ ⁊ capraꝝ
trigita milia: vitulos tria milia. Hec de regalibꝰ
data ſunt ſm ꝓmiſſionẽ pplo: ⁊ ſacerdotibꝰ i pa
ſca: ouẽſ nũero duo milia: ac vituli cẽtũ. Et iecho
nias ⁊ ſemeias ⁊ nathanabel fratres: ⁊ aſabias
⁊ oziel ⁊ coraba in phaſe: oues q̃nq; milia: vitu
los quingẽtos. Et h̃ cũ fierent eleganť: ſteterunt
ſacerdotes ⁊ leuite hñtes azyma ꝑ tribꝰ. Et ſm
partes ꝑncipatus patꝝ in ↄſpectu ppli offerebãt
dño ſm ea q̃ in libro moyſi ſcripta ſunt. Et aſſa
uerunt phaſe igni ꝓut oportebat: ⁊ hoſtias coxe
runt in emolis ⁊ in ollis cũ beniuolẽtia. Et attu
lerunt oĩbus q̃ erant ex plebe: ⁊ poſt h̃ parauerũt
ſibi ⁊ ſacerdotibꝰ. Sacerdotes eni offerebãt adi
pes vſq; dũ finita eſſet hora: ⁊ leuite parauerũt
ſibi ⁊ fratribꝰ ſuis filijs aaron. Et ſacrificatores fi
lij aſaph erãt ꝑ ordinẽ: ſm ꝑceptũ dauid. Et aſa
phet ⁊ zacharias ⁊ ieddimꝰ q̃ erat a rege: ⁊ oſtia
rij ꝑ ſingulas ianuas: ita vt nõ ꝑuaricareť vnuſ
quiſq; ſuã. Fratres eni illoꝝ parauerũt illis. Et
cõſũmata ſunt q̃ ptinebant ad ſacrificiũ dñi. In
illa die egerũt phaſe: ⁊ offerebãt hoſtias ſup dñi
ſacrificiũ: ſm ꝑceptũ regis ioſie. Et egerunt filij
iſrael q̃ inuẽti ſunt i tpe illo phaſe: ⁊ diẽ feſti azy
moꝝ per dies ſeptẽ. Et nõ eſt celebratũ phaſe ta
le in iſrael a tpibus ſamuel ꝓphete: ⁊ oẽs reges
iſrael nõ celebrauerũt tale paſca quale egit ioſias
⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ oĩs iſrael: q̃ inuẽti
ſunt in cõmoratiõe hieroſolymis. Octauodecio
anno regnante ioſia celebratũ eſt phaſe. Et dire
cta ſunt opa ioſie in cõſpectu dñi ſui in corde ple
no metuẽtia: ⁊ q̃ circa illũ quidẽ cõſcripta ſunt i
ꝑſtinis tpibus de eis q̃ peccauerunt: quiq; irreli
gioſi fuerunt in dñm ꝑ omni gente ⁊ q̃ nõ ↄſiſterẽt
verba dñi ſup iſrael. Et poſt oẽm actũ huius ioſie
aſcendit pharao rex egypti veniẽs in carchamiſ
ab itinere ſup eufratẽ: ⁊ exijt in obuiã illiꝰ ioſias.
Et miſit rex egypti ad ioſiam dicẽs: Quid mihi
⁊ tibi eſt rex iudee: Non ſum miſſus a dño vt pu
gnem cõtra te. Sup eufraten eni bellũ meũ eſt
Feſtinãs deſcẽde. Et nõ eſt reuerſus ioſias ſuper
currũ: ſed expugnaŕ eũ conabať: nõ attẽdẽs ver
bum ꝓphete ex ore dñi: ſed cõſtituit ad eũ bellũ
in campo mageddo. Et deſcenderũt ꝑncipes ad
regẽ ioſiã. Et dixit rex pueris ſuis: Amouete me
a ꝓlio. Infirmatus ſum eni valde. Et ſtatiz amo
uerunt eũ pueri ipius de acie. Et aſcẽdit ſup cur
rũ ſecũdariũ ſuũ: ⁊ ꝑueniens hieroſolymaz vita
functꝰ eſt: ⁊ ſepultus eſt in pãno ſepulchro. Et in
tota iudea lugebãt ioſiã ⁊ q̃ ꝑſidebãt cũ vxoribꝰ
lamẽtabãt eũ vſq; in hũc diẽ. Et datũ eſt h̃ fieri

ſemp in oẽ genus iſrl'. Hec aũt ↄſcripta ſũt in li
bro hiſtoriarũ regũ iude: ⁊ ſingula geſta ioſie: et
eiuſ gloria: ⁊ intellectus eiꝰ in lege dñi: queq; ge
ſta ſunt ab eo: ⁊ q̃ nõ: ſcripta ſunt in libro regum
iſrael ⁊ iude. Et aſſumẽtes q̃ erãt ex gente iecho
niã filiũ ioſie: ↄſtituerũt regẽ ꝓ ioſia patre ſuo.
cũ eſſet annoꝝ triginta triũ: ⁊ regnauit ſup iſrael
menſibꝰ tribꝰ. Et amouit eũ rex egypti ne regna
ret in hieroſolymis: ⁊ multauit gentẽ argẽti talẽ
ta centũ ⁊ auri talentũ vnũ. Et cõſtituit rex egy
pti ioachiz fratrẽ ipiꝰ regẽ iude ⁊ hieruſalẽ: ⁊ alli
gauit magiſtratꝰ ioachi ⁊ zaracelẽ frẽm ſuũ appꝛe
hẽdẽs reduxit i egyptũ. Annoꝝ erat ioachi vigi
ti q̃nq; cũ regnare cepiſſet in t̃ra iuda ⁊ hierlm
⁊ fecit malũ in cõſpectu dñi. Poſt hũc aũt aſcen
dit nabuchodonoſor rex babylonis ⁊ alligãſ eũ
in areolo vinculo ꝑduxit in babyloniã: ⁊ ſacra va
ſa dñi accepit nabuchodonoſor: ⁊ tulit. ⁊ ↄſecra
uit in tẽplo ſuo in babylonia. Nã de imũdicia il
lius ⁊ irreligioſitate ſcriptũ eſt in libro temporũ
regũ. Et regnauit ioachin filꝰ eiꝰ ꝓ eo. Cũ autez
ↄſtitutus eſt: erat annoꝝ octo. Regnauit autez
mẽſes tres: ⁊ dies decem in hieruſalẽ: ⁊ fecit ma
lum in cõſpectu domini. Et poſt annũ mittẽs na
buchodonoſor trãſmigrauit eũ in babyloniam
ſimul cum ſacris vaſis domini: ⁊ conſtituit ſede
chiam regẽ iuda ⁊ hieruſalẽ cum eſſet annorum
viginti vnius. Regnauit aũt annis vndeci. Et
fecit malum in cõſpectu domini: ⁊ nõ eſt veritus
a verbis que dicta ſunt ab hieremia ꝓpheta ex
ore dñi: ⁊ adiuratꝰ a rege nabuchodonoſor piu
rans diſceſſit: ⁊ indurata ceruice ſua ⁊ corde ſuo
trangreſſus eſt legittima dñi dei iſrael. Et duces
populi dñi multa inique geſſerũt: ⁊ impie egerũt
ſup oẽs immũdicias gentiũ ⁊ polluerũt templũ
dñi quod ſanctũ erat in hieroſolymis. Et miſit
deus patꝝ ipoꝝ ꝑ angelũ ſuum reuocare eos: ꝓ
pter qđ ꝑcerct illis ⁊ tabernaculo ſuo. Ipſi vero
ſubſannabãt in angelis ſuis: ⁊ q̃ die locutus ẽ dñſ
erant illudẽtes ꝓphetis eius. Qui vſq; ad ira
cundiã ↄcitatus eſt: ſup gentẽ ſuã ꝓpť irreligio
ſitatẽ ſuã: ⁊ ꝑcepit aſcẽdere reges chaldeoꝝ. Hi
occiderũt iuuenes eoꝝ in gladio in circuitu ſan
cti templi eoꝝ ⁊ nõ pepercerũt iuuẽi ⁊ ſeni ⁊ v̾gini
⁊ adoleſcẽti: ſed oẽs traditi ſũt i manꝰ ipoꝝ ⁊ oĩa
ſacra vaſa dñi: ⁊ regales apothecas reſumẽtes
tulerũt in babyloniã: ⁊ incẽderũt domũ dñi: ⁊ de
moliẽrũt muros hierlm: ⁊ turres eiꝰ incenderũt
in igne. Et ↄſũmauerũt omnia honorifica eius:
⁊ ad nihiluz redegerunt: ⁊ reliquos a gladio ꝑdu
xerunt in babylonem. Et erant ſerui illius vſq;
dum regnarent perſe: in repletione verbi domini
in ore hieremie quouſq; benigne ageret terra ſab
bata ſua. Omni tempore deſertiõis ſue ſabba
tizauit in applicatione annorum ſeptuagintaſe
ptem. Capitulum II

R Egnante cyro rege psarū ī cōsumatione verbi dñi in oꝛe hieremie: suscitauit dñs spm̄ cyri regis persaꝝ: ⁊ pdicauit ī toto regno suo simul p scripturā: dicēs: Hec dicit cyrꝰ rex persaꝝ. Me cōstituit regē orbi ī terraꝝ dñs israel dñs excelsus: ⁊ significauit mihi edificaꝛ domū sibi in hierl'm q ē in iudea. Si qs est ex genere vro: dñs ipsius ascendat cum eo in hierl'm. Quotquot ḡ circa loca hitant adiuuēt eos q sūt in loco ipso in auro ⁊ argēto ī datōibꝰ cum eqs ⁊ iumentis: cūqz alijs q̄ bm̄ vota apponunt ī edē dñi que ē in hierl'm. Et stantes p̄ncipes tribuū pagꝫ ⁊ iudee ex tribu beniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite quos excitauit dñs ascendere ⁊ edificaꝛ domū dñi q̄ est in hierl'm: ⁊ q erāt in circuitu eorum adiuuerūt in oī auro ⁊ argento eiꝰ: ⁊ iumētis ⁊ votis q̄z pluribꝰ: multi quoꝝ sensus excitatus ē. Et cyrus rex ptulit vasa sacra dñi q trāstulit nabuchodonosoꝛ rex babylonis ex hierl'm: ⁊ ꝯsecrauit ea idolo suo. Et pferens ea cyrus rex persaꝝ tradidit mitridato q erat sup thesauros ipsius. Per hūc autē tradita sunt salmanasaro psidi iudee. Hoꝝ ūt hic numerus. Libatoria argentea: duo milia q̄dringenta: athisce argentee triginta: phiale auree triginta: itē argentee duo milia q̄dringente: ⁊ alia vasa mille. Oia autem vasa aurea ⁊ argentea q̄nqz milia octingenta sexaginta. Et enumerata sunt salmanasaro simul cū his q̄ ex captiuitate babylōie venerāt in hierosolymā. In artaxerxis autē regis psaꝝ tpibꝰ scripserūt ei de his q inhitant in iudea ⁊ hierl'm balsamus ⁊ mitridatꝰ ⁊ sabellius ⁊ rathimꝰ balthemus samelius scriba: ⁊ reliq inhitantes in samaria: ⁊ ceteris locis subiectā ep'lam regi artaxerxi. Dñe pueri tui rathimꝰ ab accidentibꝰ: ⁊ sabellius scriba: ⁊ reliq curie tue iudices in celesyria ⁊ phenicē. Et nūc notū sit dño regi: qm̄ iudei q ascēderūt a vobis adnos veniētes in hierl'm ciuitatē refugā ⁊ pessimā: edificāt furnos eius et statuūt muros: ⁊ tēplum suscitāt. Nō si ciuitas ista ⁊ muri ꝯsumati fuerit nō tm̄ tributa ñ sustiebunt pēdere: sz etiā regibꝰ resistēt. Et qꝛ id agitur circa tēplū: recte haberi arbitrati sumꝰ nō despicere hoc ipm̄: sz notū facē dño regi vt si videbiꝛ rex. q̄raꝛ ī libris patrū tuoꝝ ⁊ iuenies in āmonitionibꝰ scripta ď his: ⁊ scies qm̄ ciuitas ista fuit refuga: ⁊ reges ⁊ ciuitates ꝯcutiētes: ⁊ iudei ī fuge ⁊ plia ꝯmittētes in ea ab eterno: ob quā causam ciuitas ista deserta ē. Nūc ergo notū facimꝰ dñe rex: qm̄ si ciuitas hec edificata fuerit ⁊ huiꝰ muri erecti fuerit: descēsus tibi nō erit in celesyriam ⁊ phenicē. Tūc scripsit rex rathimo qui scribebat accidentia ⁊ balthimo ⁊ sabellio scribe: ⁊ ceteris ꝯstitutis ⁊ inhitantibus in syria ⁊ phenice ea q̄ subiecta sunt. Legi ep'lam quam misistis mihi. Precepi ḡ ingri: ⁊ inuentū ē: qm̄ ciuitas illa est ab euo regibus resistens: ⁊ hoies refuge ⁊ plia ī ea efficientes: ⁊ reges fortissimi erant in hierl'm dñantes ⁊ tributa exigentes: a celesyria ⁊ phenice. Nūc ergo p̄cepi phibere hoies illos edificaꝛ ciuitatē ⁊ phibere ne qd vltra hec fiat: sed nec pcedāt ī plurimū: ex q̄ sit malicie: ita ita vt regibꝰ molestia importeꝛ. Tūc recitatis his q̄ a rege artaxerxe scripta fuerāt rathimus ⁊ sabelliꝰ scriba ⁊ q cū eis cōstituti erāt iugentes festinaꝛ venerūt in hierl'm cū eqtatu ⁊ turba: ⁊ agmine: ceperūtqz edificātes phibere. Et vacabant ab edificatōe templi in hierl'm vsqz scđo anno regni darij regis persarū. III

R Ex darius fecit cenā magnā oībus vnaculis suis: ⁊ oībus magistratibꝰ medie: ⁊ psidis ⁊ purpuratis: ⁊ p̄toꝛibus ⁊ cōsulibus ⁊ prefectis sub illo ab india vsqz ethiopiam: centū vigintiseptē puincijs. Et cum māducassent ⁊ bibissent ⁊ saciati reuerterenꝛ: tūc darius rex ascendit in cubiculo suo ⁊ doꝛmiuit: expgefactꝰ ē. Tūc illi tres iuuenes corpis custodes q custodiebāt corpus regis: dixerūt alter alteri. Dicemꝰ vnusqsqz nostrū sermonē q p̄cellat: et cuiuscūqz apparuerit bmo sapientioꝛ alteriꝰ: dabit illi rex darius dona magna purpura cooperiri: ⁊ in auro bibere: ⁊ sup aurū doꝛmire: ⁊ currū aureo freno ⁊ cydarī bissinā ⁊ torquē circa collū ⁊ scđo loco sedebit a dario ppter sapiam suam: ⁊ cognatꝰ darij vocabiꝛ. Tunc scribētes singuli suū verbū significauerūt: ⁊ posuerūt subtꝰ ceruical darij regis: ⁊ dixerūt: Cūqz surrexerit rex dabimus illi scripta nostra: ⁊ quodcūqz iudicauerit rex ⁊ tribus ⁊ magistratus psidis: qm̄ verbum eius sapientius ē: ipsi dabiꝛ victoria sicut scriptum ē. Unus scripsit. Forte ē vinū. Aliꝰ scripsit. Fortioꝛ ē rex. Tertius scripsit. Fortiores sūt mulieres: super omnia autez vincit veritas. Et cū surrexisset rex: acceperūt scripta sua: ⁊ dederūt ⁊ legit. Et mittens vocauit omnes magīratus persarum: ⁊ medos ⁊ purpuratos ⁊ pretores ⁊ prefectos: ⁊ sederūt in ꝯcilio: ⁊ lecta sunt scripta corā ipsis. Et dixit. Uocate adolescentes: ⁊ ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt ⁊ introierunt. Et dixit illis: Judicate nobis de his que scripta sūt Et cepit prioꝛ qui dixerat de fortitudine vini: et dixit: Uiri q̄z preualet vinum omnibus hominibus qui bibunt illud. Seducit mentem. Itez qz regis ⁊ orphani facit mentem vanā. Itez serui ac liberi pauperis ac diuitis ⁊ omnem mentē cōuertit in securitatem ⁊ iocunditatem: ⁊ nō meminit omnē tristiciam ⁊ debitū: ⁊ omnia precoꝛdia facit honesta: ⁊ non meminit regem nec magistratū: ⁊ omnia per talenta loqui facit. Et non meminerunt cum biberunt amiciciam nec fratnitatē: sed nō multum post: sumunt gladios: ⁊ cum a vino merserint ⁊ surrexerint nō meminerunt q̄ gesserunt. O viri: nū precellit vinū: Quiꝰ sic cogitat facere. Et tacuit hoc dicto. IIII

Darius

Dicta sapientia

Et inchoauit sequens dicere: qui dixit de fortitudine regis. O viri: nũ ꝑcellũt homines: qui terrã ⁊ mare obtinẽt: ⁊ oia q̄ in eis sunt. Rex autẽ sup oia ꝑcellit: ⁊ dñaƚ eoꝝ ⁊ omne quodcũqȝ dixerit illis faciũt. Et si miserit illos ad bellatores: vadunt ⁊ demoliunƚ montes ⁊ muros ⁊ turres. Jugulãƚ ⁊ iugulãt ⁊ regis verbum nõ ꝑtereũt. Nam si vicerint afferunt regi: oia quecũqȝ ꝑdati fuerint. Similiter ⁊ alij oẽs: ⁊ quotquot nõ militant nec pugnãt: sed colunt terram rursum cũ fuerint metẽtes afferunt tributa regi. Et ipe vnus solus si dixerit occidite occidũt dixerit remittite: remittũt: dixerit pcutite: pcutiunt: dixerit exterminate: exterminãt dixerit edificate: edificãt: dixerit excidite: excidũt: dixerit plantate: plantãt: ⁊ oïs plebs ⁊ virtutes eũ obaudiũt ⁊ sup hoc ipe recũbit ⁊ bibit ⁊ dormit. Hi aũt custodiũt in circuitu eũ: ⁊ nõ pñt ire singuli ⁊ facere opa sua: sed i dicto obaudiẽtes sunt ei. Uiri: quõ nõ ꝑcellit rex qui sic diffamaƚ? Et tacuit. Tertius qui dixerat de mulierib⁹ ⁊ veritate: hic est zorobabel: cepit loqui. Uiri: ñ magn⁹ rex: ⁊ multi hoies nec vinũ ꝑcellit. Quis est ergo q dñaƚ eoꝝ? Nõne mulieres genuerũt regẽ ⁊ oẽs populũ q dñatur mari ⁊ terre: ⁊ ex illis nati sũt: ⁊ ipe educauerant eos qui plãtauerunt vineas ex quib⁹ vinũ fit? Et ipe faciũt stolas oium hoium ⁊ ipe faciunt gloriã hoibus: ⁊ nõ possunt homines separari a mulierib⁹. Si cõgregauerit aurũ ⁊ argentum ⁊ oẽm rem speciosam ⁊ viderit mulierẽ vnã bono habitu ⁊ bona specie: oia hec relinquẽtes i eã intẽdũt ⁊ apto ore cõspiciũt: ⁊ eã alliciũt magis q̃ȝ aurũ ⁊ argentũ ⁊ oẽm rem ꝑciosaȝ. Homo patrẽ suũȝ relinquit q enutriuit illũ ⁊ suã regiõnẽ: ⁊ ad mulierem se ꝯiungit. Et cũ muliere remittit aĩaȝ neqȝ patrẽ meminit neqȝ matrẽ neqȝ regionẽ. Et hic oportet vos scire: qm̃ mulieres dñanƚ vestri. Nõne doletis? Et accipit homo gladiũ suũ: ⁊ vadit in viã facere furta ⁊ homicidia ⁊ mare nauigare ⁊ flumina ⁊ leonẽ videt ⁊ in tenebris ingrediƚ. ⁊ cũ furtũ fecerit ⁊ fraudes ⁊ rapinas: amabili sue affert. Et iterũ diligit homo vxorẽ suam magis q̃ȝ patrẽ aut matrẽ. Et multi dementes facti sunt ꝓpter vxores suas: ⁊ serui facti sunt ꝓpter illas ⁊ multi perierũt ⁊ iugulati sunt: ⁊ peccauerũt ꝓpƚ mulieres. Et nũc credite mihi qꝛ magnus ẽ rex in potestate sua: qm̃ oẽs regiões verenƚ tangere eum. Uidebã tñ apemẽ filiã bezacis mirifici cõcubinã regis sedentẽ iuxta regẽ ad dexterã ⁊ auferentẽ diadema de capite eius: ⁊ imponentẽ sibi ⁊ palmis cedebat regẽ de sinistra manu. Et sup hec apto ore intuebaƚ eã: ⁊ si arriserit ei ridet: nã si indignata fuerit ei blandiƚ: donec recõciliet in gratiã. O viri: cur nõ sunt fortiores mulieres? Magna est terra: ⁊ excelsũ est celũ: que ista agũt. Et tũc rex ⁊ purpurati intuebanƚ in alterutꝝ. Et inchoauit loqui de veritate. O viri: nõne fortes sunt mulieres. Magna est terra: ⁊ excelsũ est celum: ⁊ velox cursus solis cõuertit in gyro celũ in locũ suũ in vna die. Nõne magnific⁹ est qui hec facit. Et veritas magna: ⁊ fortior ꝑ oibus. Omnis terra veritatẽ inuocat: celũ etiaȝ ipsam benedicit ⁊ oia opa mouenƚ ⁊ tremũt eã ⁊ nõ est cũ ea qcq̃ȝ iniquũ. Iniquũ iniquũ iniqu⁹ rex: inique mulieres. Iniqui oẽs filij hominũ: ⁊ iniqua illorũ oia opa ⁊ nõ est i ipis veritas. Et cũ in sua iniqtate pibũt ⁊ veritas manet ⁊ inualescit in eternũ ⁊ viuit: ⁊ obtinet i secula seculorũ. Nec est apud eã accipere psonas: neqȝ differẽtias: sed q̃ iusta sunt facit oibus iniustis ac malignis: ⁊ oẽs benignanƚ in opibus eius. Et nõ est in iudicio ei⁹ iniquũ: sed fortitudo ⁊ regnũ ⁊ potestas ⁊ maiestas omniuȝ euoꝝ. Benedict⁹ deus veritatis. Et desijt loquẽdo. Et oẽs populi clamauerũt ⁊ dixerũt. Magna est veritas ⁊ ꝑualet. Tũc rex ait illi: Pete si quid vis amplius q̃ȝ que scripta sunt: ⁊ dabo tibi sm̃ ꝙ inuẽtus es sapientior ꝓximis: ⁊ ꝓxim⁹ mihi sedebis: ⁊ cognat⁹ meus vocaberis. Tũc ait regi. Memor esto voti tui qd̃ vouisti edificare hierlꝫ i die qua regnũ accepisti: ⁊ oia vasa que accepta sunt ex hierusalẽ remittere: que separauit cyrus qñ mactauit babyloniã: ⁊ voluit remitteƚ ea ibi. Et tu voluisti edificare tẽpluũ: qd̃ incenderũt idumei qñ exterminata est iudea a chaldeis: Et nũc hoc est qd̃ postulo domine: ⁊ qd̃ peto hoc est maiestas a te: postulo vt facias votũ qd̃ vouisti regi celi ex ore tuo. Tũc surgens dari⁹ rex osculatus ẽ illũ: ⁊ scripsit epistolã ad oẽs dispensatores ⁊ ꝑfectos ⁊ purpuratos vt deducerẽt eũ: ⁊ eos q cuȝ illo erant oẽs ascendẽtes edificare hierusalẽ. Et oibus ꝑfectis qui erãt in syria ⁊ phenice ⁊ libano scripsit epistolas: vt traherẽt ligna cedrina a libano in hierusalẽ: vt edificarẽt cũ eis ciuitatem. Et scripsit oibus iudeis qui ascẽdebant a regno in iudeã ꝓ libertate: oẽm potentẽ ⁊ magistratũ ⁊ ꝑfectum nõ sup venire ad ianuas ipoꝝ: ⁊ oẽm regionẽ quã obtinuerãt esse imunẽ eis: ⁊ idumei relinquãt castella que obtinẽt iudeoꝝ: ⁊ istructuram templi dare p singulos annos talẽta viginti vsqȝ duȝ edificareƚ: ⁊ sup sacrariũ holocaustomata hostiliare quotidie sicut hñt ꝑceptũ: alia talenta decẽ offerre p singulos annos: ⁊ oibus q ꝓcedunt a babylonia cõdere ciuitatẽ vt esset libertas tam ipis q̃ȝ filijs eorũ ⁊ omnib⁹ sacerdotibus qui ꝑcedũt. Scripsit autẽ ⁊ quãtitatẽ: ⁊ sacram stolã iussit dari in qua deseruirẽt: ⁊ leuitis scripsit dare ꝑcepta vsqȝ in die qua cõsummabitur domus: ⁊ hierusalẽ extrueƚ: ⁊ oibus custodiẽtibus ciuitatẽ scripsit eis dare sortes ⁊ stipendia. Et dimisit oia vasa que separauerat cyrus a babylonia: ⁊ oia quecũqȝ dixit cyrus ⁊ ipe ꝑcepit fieri ⁊ mitti hierlm. Et cũ ꝓcessisset ille adolescẽs

eleuans faciē in hierusalē: bñdixit regē celi: ⁊ di
xit: Abs te est victoria: ⁊ abs te est sapiētia ⁊ cla
ritas. Et ego seruus tuus sum. Benedict⁹ es qui
dedisti mihi sapiam: ⁊ tibi ꝯfitebor dñe de⁹ pꝛm
nostroꝝ. Et accepit epistolas: ⁊ ꝓfectus est in ba
byloniā. Et venit ⁊ nūciauit fratrib⁹ suis oībus
qui fuerūt i babylonia: ⁊ bñdixerūt deū pꝛm suo
rum: qui dedit illis remissionē ⁊ refrigeriū: vt
ascenderēt ⁊ edificarēt hierl̃m: ⁊ templū vbi no
minatū est nomē eius in ipo: ⁊ exultauerūt cum
musicis ⁊ leticia diebus septem. V

P Ost hec aūt lecti sunt vt ascēderent pꝛnci
pes pagoꝝ p domos ⁊ trib⁹ suas: ⁊ vxo
res illoꝝ: ⁊ pecora illoꝝ: ⁊ filij ⁊ filie eoꝝ:
⁊ serui ⁊ ancille ipoꝝ: ⁊ pecora illoꝝ. Et dari⁹ rex
misit vna cū eis equites mille donec deducerent
eos in hierl̃z cū pace ⁊ cū musicis ⁊ cū tympanis
⁊ tibijs: ⁊ oēs fratres erāt ludētes: ⁊ fecit eos ascē
dere simul cū eis. Et hec sunt noīa viroꝝ q ascē
derunt p pagos suos in tribus ⁊ in partē pꝛncipa
tus ipoꝝ. Sacerdotes: filij phinees: filij aaron ie
sus fili⁹ iosedech: ioachim fili⁹ zorobabel: filij sa
lathiel de domo dauid: ex ꝓgenie phares: tribu
autē iuda: qui locut⁹ est sub dario rege persarū
sermones mirificos in secūdo anno regni ipius
mēse nisan pꝛmo. Sunt aūt hi qui ascēderūt ex
iudea de captiuitate trāsmigratiōis: quos trans
migrauit nabuchodonosoꝛ rex babylonie i ba
byloniā: ⁊ reuersus est in hierl̃m. Et reliqt partez
iudee vnusqsqꝫ in ciuitatē suam q venerūt cuz
zorobabel ⁊ iesuz: neemias areores: elimeo: em
maneo: mardocheo: beelsuro: meebpsatochoꝛ:
olioro: emonia: vn⁹ de pꝛincipib⁹ eoꝝ: ⁊ nūer⁹ a gē
tilibus eoꝝ ⁊ ꝓpositus eoꝝ: Filij phares: duo mi
lia centū septuagitaduo. Filij ares: tria milia qn
quagitaseptē. Filij femo: centū quadragitaduo.
In filijs iesu ⁊ ioabes: mille trecētiduo. Filij de
mu: duo milia q̄dringēti septuagita. Filij chora
ba: ducēti quinqꝫ. Filij banica: centūz sexaginta
octo. Filij bebech: q̄dringēti tres. Filij archad: q̄
dringēti vigintiseptē. Filij chan: trigintaseptem.
Filij zoroar: duo milia sexagitaseptē. Filij admi
quadringētisexagita vnus. Filij aderecus: cētū
octo. Filij ciaso ⁊ zelas: centūseptē. Filij azoroc:
q̄dringēti trigintanouē. Filij iedarbone: centum
trigintaduo. Filij ananie: centūtriginta. Filij aso
ni: nonagita. Filij marsar: q̄dringēti vigintiduo
Filij zabarus: nonagitaqnqꝫ. Filij sepolemō: cē
tum vigintitres. Filij nepopas: qnq̄gintaqnqꝫ.
Filij bechanat⁹: centū qnq̄gintaocto. Filij cebe
tham⁹: cētū trigitaduo. Filij crearpatros: q eno
cadies ⁊ modie: quadringēti vigintres. Qui ex
gramas ⁊ gabea: centū vigintiun⁹. Qui ex bes
selon ⁊ ceagge: sexagintaqnqꝫ. Qui ex bastaro:
centū vigintiduo. Qui ex bechenobes: qnqua
gintaquinqꝫ. Filij liptus: centū quinquagitaqn
qꝫ. Filij labonni: trecēti quinquagitaseptē. Filij
sichem: trecēti septuagita: Filij suadon ⁊ cliom⁹
trecēti septuagintaocto. Filij eric⁹: duo milia cen
tūqu adragintaqnqꝫ. Filij anaas: trecēti septua
gita. Sacerdotes. Filij eddus: filij euther: filij elia
sib: trecēti septuagintaduo: Filij emerus: ducēti
quinquagintaduo. Filij fasurij: trecēti quinq̄gin
taseptē: filij carec: ducēti vigitiseptē: Leuite. Filij
iesu in caduel: ⁊ bannus ⁊ serebeias ⁊ edias: se
ptuagitaq̄ttuoꝛ. Omnis nūerus: a duodecimo
anno: triginta milia quadringēti sexagintaduo
Filij ⁊ filie ⁊ vxores: oīs cōputatio: quadraginta
milia ducēti quadragintaduo. Filij sacerdotū q
psallebāt in tēplo. Filij asaph: centū vigintiocto.
Ostiarij vero filij esmenni. Filij azer: filij amō:
filij accuba: topa: filij tobi: oēs cētū trigitanouē
Sacerdotes huiētes i tēplo. Filij sel: filij gaspha: fi
lij tobloch: filij carie: filij su: filij hellu. filij labana
filij armacha: filij accub: filij vtha: filij cetha: filij
aggab: filij obai: filij anani: filij cāna: filij geddu:
filij an: filij radin: filij desanon: filij nechoba: filij
caseba: filij gaze: filij ozui: filij sinone: filij attre: fi
lij hastē: filij asiana: filij manei: filij masisim: filij
accusu: filij agista: filij azui: filij fanon: filij fasalon
filij meedda: filij fusa: filij carec: filij barc⁹: filij sa
rec: filij coesi: filij nasith: filij agisti: filij pedō: salo
mon filij eius: filij asophot: filij phazida: filij celi
filij dedon: filij gaddahel: filij sephegi: filij aggia
filij sachareth: filij sabathen: filij carometh: filij
malsith: filij ame: filij sasus: filij addus: filij suba
filij eura: filij rahons: filij phasphat: filij malmō.
Omnes sacro huientes ⁊ pueri salomonis: qua
dringenti octogintaduo. Hi sunt filij qui ascēde
runt a chermel ⁊ thersa: pꝛncipes eoꝝ: carmellaz
⁊ careth: ⁊ non poterāt edicere ciuitates suas ⁊
ꝓgenies: quēadmodū sint ex israel: filij dalari: fi
lij tubal: filij nechodaici ex sacerdotibus qui fun
gebant sacerdotio ⁊ nō sunt inuēti: filij obia: filij
achisos: filij addin qui accepit vxorē ex filiabus
phargeleu: ⁊ vocati sunt nomine eius. Et horuz
quesita est generis scripta i pedatura: ⁊ non est i
uenta: ⁊ ꝓhibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit ill'
neemias: ⁊ astharas ne participent sancta: donec
exurgat pontifex doctus in ostensionē ⁊ veritatē
Omnis autez israel erat: exceptis seruis ⁊ ancil
lis: quadragintaduo milia trecēti quadraginta.
Serui horum ⁊ ancille: septem milia trecenti tri
gintaseptem: cantores ⁊ cātatrices ducenti sexa
gintaquinqꝫ. Cameli: quadringēti trigintaqnqꝫ
Equi: septem milia trigintasex. Muli: ducenta
milia quadragintaquinqꝫ. Subiugalia: quinqꝫ
milia vigintiqnqꝫ. Et de ꝓpositis ipis per pagos
dum venirent in templū dei quod erat in hieru
salem: innouare ⁊ suscitare templū in loco suo ꝑꝫ
suam virtutē: ⁊ dari in templum: thesaurū opuz
sacrum: auri minas: duodecim milia ⁊ stolas sa

cerdotales centũ. Et habitauerũt sacerdotes ⁊ le
uite: ⁊ q exierãt de plebe in hierl'm ⁊ in regiõe: ⁊
sacri cãtores ⁊ ostiarij: ⁊ oĩs isrl' in regiõib⁹ suis
Instãte aũt septimo mẽse: cũqȝ essent filij israel
vniusq̃sqȝ in suis reb⁹ ꝯuenerũt vnanimes i atri
um qd erat ante ianuã orientalẽ. Et stantes iesus
filius iosedech: ⁊ frẽs ei⁹ sacerdotes: ⁊ zorobabel
filius salathiel ⁊ hui⁹ frẽs: parauerũt altare: vt of
ferrẽt sup illud holocaustomata ſm qd in lib ro
moysi hoĩs dei scripta sunt. Et ꝯuenerunt sibi ex
alijs natiõib⁹ terre: ⁊ erexerũt sacrariũ in loco suo
oẽs gẽtes terre: ⁊ offerebãt hostias ⁊ holocausto
mata dño matutina. Et egerũt scenophegiã ⁊ diẽ
solẽnem sicut ꝑceptũ est i lege: ⁊ sacrificia q̃tidie
sicut oportebat: ⁊ p⁹ hec oblanões institutas: ⁊
hostias sabbatoꝝ ⁊ neomeniarũ ⁊ dierũ solẽniũ
oĩuȝ sc̃ificatoꝝ. Et quotq̃t vouebãt dño a neome
nia septimi mẽsis: ceperũt hostias offerre deo: ⁊
templũ dñi nõ dũ erat edificatũ. Et dederũt pecu
niam lapidarijs ⁊ fabris: ⁊ potũ ⁊ pabula cũ gau
dio. Et dederũt carra sidonijs ⁊ tyrijs: vt transue
herẽt illis de libano trabes cedrinas ⁊ facerẽt ra
tes in ioppe portũ: ſm decretũ qd scriptũ erat eis
a cyro rege: ꝑsarũ. Et in secũdo anno veniẽtes in
templũ dei in hierl'm: mẽse secũdo inchoauit zo
robabel fili⁹ salathiel ⁊ iesus fili⁹ iosedech: ⁊ frẽs
ipsoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ oẽs q venerãt de ca
ptiuitate in hierl'm: ⁊ fundauerũt tẽplũ dei: noui
lunio secũdi mẽsis secũdi anni: cũ venissent in iu
deam ⁊ hierl'm. Et statuerũt leuitas a viginti an
nis sup opa dñi. Et stetit iesus ⁊ fili⁹ eius ⁊ frẽs:
oẽs leuite ꝯspirãtes ⁊ executores legis: faciẽtes
opa in domo dñi. Et steterũt sacerdotes habẽtes
stolas cũ tubis: ⁊ leuite filij asaph hñtes cymba
la: collaudãtes dñm ⁊ bñdicẽtes ſm dauid regẽ
israel. Et cãtabãt canticũ dño: qm̃ dulcedo eius
⁊ honor in secula sup oẽm israel. Et oĩs pplus tu
ba cecinerũt: ⁊ ꝓclamauerũt voce magna: collau
dantes dñm in suscitatiõe dom⁹ dñi. Et venerũt
ex sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ ꝑsidentib⁹ ſm pagos se
niorib⁹ q viderãt ꝑstinã domũ: ⁊ ad hui⁹ edifica
tionẽ cũ clamore ⁊ plãctu magno ⁊ multi cũ tub
⁊ gaudio magno: in tñ vt pplus nõ audieret tu
bas ꝓpter planctũ ppli. Turba eni erat tubis ca
nens magnifice: ita vt lõge audiret. Et audierũt
inimici iub⁹ iude ⁊ beniamin: ⁊ venerũt scire q̃ es
set vox tubaꝝ. Et cognouerũt: qm̃ qui erãt ex ca
ptiuitate edificãt templũ dño deo israel. Et acce
dentes ad zorobabel ⁊ iesum ⁊ ꝑpositos pagoꝝ
dixerũt eis. Edificabim⁹ vna vobiscũ. Similiter
eni audiuim⁹ dñm vr̃m: ⁊ ipi parit incedimus a
diebus asoasareth regio assirioꝝ: q trãsmigra
uit nos huc. Et dix: illis zorobabel ⁊ iesuo ⁊ ꝑn
cipes pagoꝝ israel. Nõ est nobis ⁊ vobis edifica
re domũ dei nostri. Nos eni soli edificabim⁹ dño
israel: ſm ea que ꝑcepit nobis cyrus rex ꝑsarum

Gentes aũt terre icubãtes his q sunt in iudea: ⁊
leuantes op⁹ edificatiõis: ⁊ insidias ⁊ pplos ad
ducẽtes: ꝓhibebãt eos edificare: ⁊ aggressuras
excitẽtes impedierũt ne cõsumaret edificiũ om
ni tpe vite cyri regis ⁊ ꝓtraxerũt structurã p bie
nium vsqȝ ad darij regnũ. VI

In secũdo aũt anno regni darij: ꝓphetauit aggeus ⁊ zacharias fili⁹ addin ꝓphe
te apud iudeã ⁊ hierl'm: in noie dei israel
sup eos. Tunc stãs zorobabel fili⁹ salathiel: ⁊ ie
sus filius iosedech: inchoauerũt edificare domũ
dñi que est in hierl'z: cũ adessent eis ꝓphete dñi
⁊ adiuuarẽt eos. In ipo tpe venit ad illos sysen
nes subregul⁹ syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuzanes ⁊
sodales eius: ⁊ dixerũt eis: Quo ꝑcipiẽte vobis
domũ hãc edificans: ⁊ tectũ istud ⁊ alia oĩa ꝑfici
tis. Et q sunt structores q hec edificãt. Et habue
runt grãȝ visitatõe facta sup eos q erãt ex capti
uitate a dño seniores iudeorũȝ: ⁊ sunt impediti
edificare donec significaret dario de oĩbus istis:
⁊ respõsum acciperet. Exemplũ epistole: quã mise
runt dario. Sysennes subregul⁹ syrie ⁊ phenicis
⁊ satrabuzanes ⁊ sodales ei⁹ in syria ⁊ phenice ꝑ
sides regi dario salutẽ. Oĩa nota sint dño regi q
cũ aduenissem⁹ in regionẽ iudee: ⁊ introissemus
in hierl'm inuenim⁹ edificãtes domũ dei magnã ⁊
tẽplũ ex lapidib⁹ politis ⁊ magnis ⁊ ꝑciosis ma
terijs i parietib⁹: ⁊ opa illa instãter fieri: ⁊ suffra
gare ⁊ ꝓsperare in mãib⁹ eoꝝ ⁊ in oĩ gloria q̃ȝ di
ligẽtissime ꝑfici. Tũc itrogauim⁹ sẽiores dicẽtes
Quo ꝑmittẽte vobis edificatis domũ istã ⁊ opa
hec fundatis. Ideo autẽ interrogauim⁹ vt notũ
faceremus tibi homines ⁊ ꝑpositos: ⁊ nominũȝ
scripturã ꝑpositoꝝ postulauim⁹ illos. At illi rñ
derũt nobis dicẽtes: Nos sum⁹ serui dñi q fecit
celũ ⁊ terrã: ⁊ edificabat hec domus ante annos
istos multos a rege israel magno ⁊ fortissimo: ⁊
consũmata est. Et qm̃ patres nostri exacerbãtes
erãt ⁊ peccauerũt in deũ israel: tradidit eos i ma
nus nabuchodonosor regis babylõie regis chal
deoꝝ: ⁊ domũ istã demoliẽtes incẽderũt: ⁊ pplȝ
captiuũ duxerũt in babylonē. In ꝑmo anno re
gnante cyro rege babylonie scripsit cyrus rex do
mũ hanc edificare: ⁊ illa sacra vasa aurea ⁊ argẽ
tea que extulerat nabuchodonosor de domo q̃ ẽ
in hierl'z: ⁊ ꝯsecrauerat ea in suo tẽplo: rursus ꝓ
tulit ea cyr⁹ rex de templo qd erat in babylonia
⁊ tradita sunt zorobabel ⁊ salmanasaro subregu
lo. Et ꝑceptum est eis vt offerrẽt hec vasa: ⁊ ꝑpo
nerent in templo qd erat in hierusalẽ: ⁊ ipm tem
pluȝ dei edificare in loco suo. Tunc salmanasar⁹
subiecit fundamẽta domus dñi que est in hieru
salem: ⁊ exinde vsqȝ nunc edificat: ⁊ non accepit
consũmationẽ. Nunc ergo si iudicat a te o rex: ꝑ
quirat in regalibus bibliothecis cyri regis que
sunt in babylonia: ⁊ si inuentũ fuerit consilio cyri

regis ceptam esse structuram domus domini q̄
est hierlm: ⁊ iudicat a dño rege nostro scribat de
his nobis. Tūc darius rex ꝑcepit inquiri i biblio
thecis: ⁊ inuētus est in egbathanis oppido qđ ē
i media regione loc⁹ vn⁹ in q̄ scripta erāt ista. An
no primo ṙgnāte cyro: rex cyr⁹ ꝑcepit domū dñi q̄ ē
in hierlm edificare: vbi incēdebant igni assiduo
eius altitudo sit cubitorum decez: ⁊ latitudo cu
biorum sexaginta: quadratum lapidib⁹ politis
tribus ⁊ meniano ligneo eiusdē regionis: ⁊ me
niano vno nouo ⁊ spendia dari de domo cyri re
gis: ⁊ sacra vasa dom⁹ dñi tam aurea q̄z argētea
que extulit nabuchodonosor in domuz dñi que
est in hierusalem vbi erat posita: vt ponantur il
lic. Et ꝑcepit curam agere sysennē subregulū sy
rie ⁊ phenicis ⁊ satrabuzanē ⁊ sodales eius: ⁊ q
ordinati erant in syria ⁊ phenice ꝑsides vt absti
nerent se ab eodē loco. Et ego quoqz ꝑcepi i totū
edificare: ⁊ ꝑspexi vt adiuuēt eos qui sūt ex capti
uitate iudeoꝝ donec cōsūmaret̄ templū edis dñi
ta vexatōe tributoꝝ celesyrie ⁊ phenicis diligen
ter quātitatem dari his hoībus ad sacrificiū dñi
zorobabel prefecto ad tauros: ⁊ arietes: ⁊ agnos
simul aūt ⁊ frumētum: ⁊ sal: ⁊ vinū: ⁊ oleum istā
per ꝑ singulos ānos: ꝓut sacerdotes q sunt i hie
rusalem dictauerit ꝯsumi q̄ttidie sine vlla dilatō
ne: vt offerant̄ libatiōes sūmo deo ꝓ rege ⁊ pue
ris eius: ⁊ orēt ꝓ ipsoꝝ vita. Et denūciet̄ vt quicū
q transgressi fuerint aliqd ex his q̄ scripta sunt
aut spreuerit: accipiat̄ lignū de suis ꝓprijs: ⁊ su
spēdat̄: ⁊ bona ipsoꝝ regi ascribant̄. Propterea
⁊ dñs cuius nomē inocatū est ibi: extermiet oēs
reges ⁊ gentē qui manū suā extenderit ꝓhibere
aut male tractare domū dñi illam que est in hie
rusalem. Ego darius rex decreui q̄z diligētissime
fm hec fieri. VII

Tunc sysennes subregul⁹ celesyrie ⁊ phe
nicis ⁊ satrabuzanes ⁊ sodales obsecuti
his q̄ a dario ṙge erāt decreta: insistebāt
sacrosctis opib⁹ diligētissime coopatiēs cū senio
ribus iudeorū ꝑncipibus syrie ⁊ ꝓsperata sūt sa
crosctā opa: ꝓphātib⁹ aggeo ⁊ zacharia ꝓphis
Et ꝯsumauerunt oīa ꝑ preceptū dñi dei isrl: ⁊ ex
ꝯsilio cyri ⁊ artaxerxis regis ꝑsaꝝ. Et ꝯsūmata ē
domus nr̄a vsqz ad tertiā ⁊ vicesimā diē mensis
adar: sexto āno darij regis. Et fecerūt filij isrl̄ ⁊ sa
cerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri qui erant ex captiuitate
qui appositi sūt fm ea q̄ scripta sunt i libro moy
si. Et obtulerūt in dedicatōem tēpli domini: tau
ros centum: arietes ducētos: agnos quadringē
tos: ⁊ hedos ꝓ peccatis vniuersi isrl̄ duodecim:
fm numerum tribuū isrl̄. Et steterunt sacerdotes
⁊ leuite amicti stolis per tribus super opa domi
ni dei israel: fm librū moysi: ⁊ ostiarij per singu
las ianuas. Et egerūt filij israel cuz his qui erāt
ex captiuitate: illud phase q̄rtadecima luna mē

sis primi: quādo sanctificati sunt sacerdotes ⁊ leui
te. Omnes filij captiuitatis nō sunt simul sancti
ficati: quia leuite omnes simul sanctificati sunt.
Et immolauerūt phase vniuersi filij captiuitatis
⁊ fratribus suis sacerdotibus ⁊ sibimetipsis. Et
manducauerūt filij israel qui erāt ex captiuitate
omnes qui remāserant ab omnibus execratiōi
bus gentium terre querentes dominū: ⁊ celebra
uerunt diem festum azymorū septez diebus epu
lantes in conspectu domini: quoniam conuertit
consilium regis assyriorum i eos confortare ma
nus eorum ad opera domini dei israel.
Capitulo. VIII

Et post hunc regnāte artaxerxe persaruz
rege accessit esdras filius azarie: filij hel
chie: filij solome: filij sadoch: filij achitob:
filij ameri: filij azabel: filij bocci: filij abisue: filij
phinees: filij eleazari: filij aaron primi sacerdotis
hic esdras ascendit de babylonia cuz esset scriba
⁊ ingeniosus in lege moysi que data est a domi
no israel: docere ⁊ facere. Et dedit ei rex gloriam
ꝙ inuēisset gratiam in omni dignitate ⁊ deside
rio in conspectu eius. Et ascenderunt simul cum
ipso ex filijs israel: ⁊ sacerdotibus: ⁊ leuitis: ⁊ sa
cris cantatoribus templi: ⁊ ostiarijs: ⁊ seruis tē
pli in hierusalem. Anno septimo regnante arta
xerxe in quinto mense: hic ānus septimus est re
gni: exeuntes de babylonia nouilunio quinti mē
sis venerunt hierosolymam iuxta preceptum il
lius: fm prosperitatē itineris a domino ipsorum
datam eis. In his enim esdras magnaz discipli
nam obtinebat ne pretermitteret quicq̄z eoruz
que essent ex lege domini ⁊ preceptis ⁊ docēdo
vniuersum israel omnem iusticiam ⁊ iudicium.
Accedentes autem qui scribebāt scripta artaxer
xis regis: tradiderunt scriptum quod obuenerat
ab artaxerxe rege ad esdram sacerdotez et lecto
rem legis domini: cuius exemplum subiectum
est. Rex artaxerxes: esdre sacerdoti ⁊ lectori legis
domini salutem. Humanior ego iudicans in be
neficijs: ꝑcepi eis qui desiderant ex gente iudeo
rum sua spōte: ⁊ ex sacerdotibus ⁊ leuitis qui sūt
in regno meo: comitari tecum in hierusalem.
Si qui ergo cupiunt ire tecum conueniant ⁊ pro
ficiscātur sicut placuit mihi: ⁊ septez amicis meis
consiliarijs: vt visitent ea que aguntur fm iude
am ⁊ hierusalem obseruantes sicut habes in le
ge domini: ⁊ ferant munera domino israel: que
voui ego ⁊ amici hierusalem: ⁊ omne aurum ⁊
argentum quod inuentum fuerit in regione ba
bylonie: domino in hierusalem cuz illo quod est
donatum pro ipsa gente in templum domini eo
ruz quod est i hierusalem: vt colligatur hoc auꝝ
⁊ argētū ad tauros: ⁊ arietes: ⁊ agnos: ⁊ hedos
⁊ q̄ his sunt ꝯgruētia: vt offerāt hostias dño sup
altare dñi ipsoꝝ qđ ē in hierusalē. Et omnia que

cunq; volueris cũ fratribus tuis facere auro ⁊
argento: pfice ꝓ voluntate tua: ſm̃ preceptum dñi
dei tui: ⁊ sacrosancta vasa que data sunt tibi ad
opa domus dñi dei tui: que est in hierusalẽ: ⁊ ce
tera quecunq; tibi subuenerit ad opa templi dñi
dei tui: dabis de regali gazophylacio cũ volueris
cũ fratribus tuis facere auro ⁊ argẽto pfice ſm̃
volũtatem dñi. Et ego quidẽ rex artaxerxes pcepi
custodibꝰ thesaurorũ syrie ⁊ phenicis: vt quecunq;
scripserit esdras sacerdos ⁊ lector legis dñi: di
genter detur ei vsq; ad argẽti talenta centũ: simi
liter ⁊ auri: ⁊ vsq; ad frumẽti modios centũ ⁊ vi
ni amphoras centũ: ⁊ alia quecunq; abundant si
ne taxatiõe. Oĩa ſm̃ legẽ dei fiant deo altissimo:
ne forte exurgat ira in regno regis: ⁊ filij ⁊ filioꝝ
eius. Vobis aũt dicit vt oĩbus sacerdotibꝰ ⁊ le
uitis ⁊ sacris cantoribꝰ ⁊ seruis templi ⁊ scribis
templi huiꝰ nullũ tributũ neq; vlla alia indictio
irrogetur: nec habeat quisq; potestatẽ obijcere eis
quicq;. Tu aũt esdras ſm̃ sapientiã dei cõstitue iu
dices ⁊ arbitros in tota syria ⁊ phenice: ⁊ oẽs qui
legem dei tui nõ nouerũt doce: vt quotquot trans
gressi fuerint legem: diligenter plectantur: siue morte
siue cruciatu: siue etiã pecunie mulctatiõe: vel ab
ductiõe. Et dixit esdras scriba: Benedictus domi
nꝰ deꝰ patrũ nostroꝝ qui dedit hanc volũtatẽ i cor re
gis clarificare domũ suã que est in hierusalẽ: ⁊ me
honorificauit in cõspectu regis ⁊ cõsiliarioꝝ ⁊ a
micoꝝ eius ⁊ purpuratoꝝ eius: ⁊ ego cõstãs ani
mo factus sum ſm̃ opitulationẽ dñi dei mei. Et
cõgregaui ex israel viros: vt simul ascenderent
mecũ. Et hi sunt prepositi ſm̃ suas patrias ⁊ prinꝯi
patus portionales eorũ qui mecũ ascenderunt
de babylonia: in regno artaxerxes. Ex filijs pha
res: gersomus. Ex filijs siemarith: amenꝰ. Filio
rum dauid accus filiꝰ secelie. Ex filijs phares: za
charias: ⁊ cũ eo reuersi sunt viri centũ quinqua
ginta. Ex filijs ductoris moabiliõis zaraei: ⁊ cũ
ipso viri ducẽti quinquaginta. Ex filijs zacues: ie
choeli: ⁊ cũ ipso viri ducẽti quinquagita. Ex filijs
sala: maasias: gotholie: ⁊ cũ ipso viri septuaginta
Ex filijs saphatie zarias: micheli: ⁊ cum ipso viri
octoginta. Ex filijs iob: abdias: iebeli: ⁊ cũ ipso vi
ri ducẽti duodecim: Ex filijs banie: salimoth: fili
us iosaphie: ⁊ cũ ipso viri centũ sexaginta. Ex filijs
beer: zacharias bebei: ⁊ cũ ipso viri ducẽti octo.
Ex filijs ezead: iohãnes: azechan: ⁊ cũ ipso viri cẽ
tum decẽ. Ex filijs edonichã ipsis postremis: ⁊ hec
sunt noĩa eoꝝ: eliaphalã filiꝰ gebel ⁊ semeias: et
cũ ipso viri septuaginta. Et congregaui eos ad flu
uiũ qui dicitur thia ⁊ metati illic fuimus triduo ⁊ re
cognoui eos. Et ex filijs sacerdotũ ⁊ leuitarũ nõ
inueni illic. Et misi ad eleazarũ ⁊ eccelon ⁊ mas
man: ⁊ malobã: ⁊ enaatha: ⁊ samea: ⁊ ioribũ: na
than: enuagan: zachariã ⁊ mosollamũ: ipsos due
tores ⁊ peritos. Et dixi eis: vt venirẽt ad luddeũ
qui erat apud locũ gazophylacij. Et mãdaui eis
vt dicerẽt luddeo ⁊ fratribꝰ eiꝰ: ⁊ illis qui erãt i ga
zophylacio vt mitterent nobis eos qui sacerdotio
fungerentur in domo dñi dei nostri. Et adduxerunt
nobis ſm̃ manũ validã dñi dei nr̃i viros peritos
⁊ ex filijs moli: filij leui: filij israel: sebebiã: ⁊ filios
⁊ fratres qui erãt decẽ ⁊ octo: asbiam: ⁊ amin: ex fi
lijs filioꝝ chananei: ⁊ filij eoꝝ: viri viginti. Et ex
his qui i templo seruiebãt quos dedit dauid: ⁊ ipsi prin
cipes ad operationẽ leuitis templo seruientiũ: ducenti
viginti. Oĩa noĩe significata sunt i scripturis. Et
voui illic ieiuniũ iuuenibꝰ i cõspectu dñi: vt quererẽ
ab eo bonum iter nobis ⁊ qui nobiscũ erãt ⁊ filijs ⁊
pecoribꝰ propter insidias. Erubui eni petere a rege
pedites ⁊ equites in comitatu tutele grã cõtra ad
uersarios nr̃os. Diximꝰ eni regi: quoniam virtus dñi
erit cũ eis: qui inquirũt eũ in oĩ affectu. Et iteꝝ dep
cati sumus dñm deũ nr̃m ſm̃ hec: quẽ ⁊ ppitium
habuimꝰ ⁊ compotes facti sumꝰ deo nr̃o. Et separaui
ex plebis prepositis: ⁊ sacerdotibꝰ tẽpli viros duo
decim: ⁊ sedebiã ⁊ asanniã ⁊ cũ eis ex fratribus eoꝝ
viros decẽ. Et appẽdi eis auꝝ ⁊ argentũ ⁊ vasa
sacerdotalia domꝰ dei nr̃i: que donauerat rex ⁊ cõsi
liarij eius ⁊ principes ⁊ oĩs israel. Et cũ appendissem
tradidi argẽti talẽta centũ quinquaginta: ⁊ vasa
argẽtea talentoꝝ centũ: ⁊ auri talẽta centũ: ⁊ vaso
rum septies viginti: ⁊ vasa erea de bono eramẽ
to splendẽtia duodeci: auri speciẽ reddẽtia. Et di
xi eis: Et vos sci estis dño: ⁊ vasa sũt scã: ⁊ aurum
⁊ argẽtũ votũ est dño deo patrũ nr̃oꝝ. Vigilate
⁊ custodite donec tradatis ex plebis prepositis ⁊
sacerdotibꝰ: ⁊ leuitis: ⁊ principibꝰ ciuitatũ isrl' in
hierlm: in pastoforio domꝰ dei nr̃i. Et hi qui suscepe
perũt sacerdotes ⁊ leuite: aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ vasa. i
tulerũt in hierlm in tẽpliũ dñi. Et pmouimꝰ a flu
uio thia die duodecima mẽsis primi: vsquequo itroi
uimus in hierlm. Et cũ factus fuisset tertiꝰ dies
quarta aũt die ponderatũ aurũ ⁊ argentũ tradi
tum est in domo dñi dei nr̃i marimoth filio iori
sacerdotis: ⁊ cum ipso erat eleazar filiꝰ phinees: ⁊
erãt cũ ipsis iosadus filiꝰ iesu ⁊ medias ⁊ banni
filius leuite: ad nũerũ ⁊ ad pondus vniuersa. Et
scriptũ est pondus ipsoꝝ eadẽ hora. Qui aũt ve
nerũt ex captiuitate: obtulerũt sacrificiũ dño isrl'
tauros duodeci ꝓ oĩ israel: arietes octogintasex
agnos septuagintaduos: hircos ꝓ peccatõ duodeci:
⁊ ꝓ salute vacas duodeci: oĩa i sacrificiũ dñi. Et re
legerũt precepta regis regalibꝰ dispẽsatoribꝰ ⁊ sibi regulis
celesyrie ⁊ phenicis: ⁊ honorificauerũt gẽtẽ ⁊ tẽpliũ
dñi. Et cõsũmatis his accesserunt ad me prepositi
ti dicentes. Nõ segregauerũt genus israel ⁊ prin
cipes ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ alienigene gentes ⁊
nationes terre immũdicias suas a chananeis ⁊
etheis ⁊ pherezeis ⁊ iebuseis: ⁊ moabitis: ⁊ egy
ptijs: ⁊ idumeis. Cõiuncti eni sunt filiabus eoꝝ
⁊ ipsi ⁊ filij eoꝝ ⁊ mixtũ est semẽ scm̃ alienigenis

gentibus terre ⁊ pncipes erāt ꝑpositi ⁊ magistratus iniquitatis eius ab initio ipsius regni. Et mox vt audiui ista: ꝯscidi vestiméta ⁊ sacrā tunicā: ⁊ lacerās capillos capitis ⁊ barbā: sedi dolés ⁊ mestus. Et ꝯuenerūt q̄tq̄t tūc mouebanť in verbo dñi dei israel ad me lugété sup iniq̄tate istā: ⁊ sedebā tristis vsq; ad vespertinū sacrificiū. Et surgés a ieiunio ꝯscissa hñs vestiméta ⁊ sacrā tunicā: ingeniculans ⁊ extendés manus ad dñm dicebā: Dñe ꝯfusus sum: ⁊ reuerit⁹ sū ante faciē tuā. Peccata. n. nostra multiplicata sunt sup capita nr̃a: ⁊ iniq̄tates nr̄e exaltate sunt vsq; ad celū: qm̄ a tpibus prm̄ nr̄oꝝ sumus in magno peccato vsq; ad diē hūc. Et ppt pctā nr̄a ⁊ prm̄ nr̄oꝝ sum⁹ traditi cū fratrib⁹ nostris ⁊ cū sacerdotib⁹ nr̄is: regib⁹ terre in gladiū ⁊ captiuitatē ⁊ depcationē cū ꝯfusione vsq; in hodiernū diē. Et nūc q̄ztū est q̄ cōtingit nobis mia abs te dñe de⁹: ⁊ derelinq̄ nob̄ radicē ⁊ nomē in locū sctificatōis tue: detegere luminař nr̄m in domo dñi dei nr̄i: dare nobis cibū i oi tpe seruitutis nr̄e. Et cū fuirem⁹ nō fuim⁹ derelicti a dño deo nr̄o: sed ꝯstituit nos in grā ponés nobis reges psaꝝ dare cibū: ⁊ clarificare téplū dñi dei nostri: ⁊ edificare deserta sion: dare nobis stabilitatē in iudea ⁊ hierlm. Et nūc qd dicim⁹ dñe habétes hec: Trāsgressi. n. sum⁹ pcepta tua: q̄ dedisti in man⁹ pueroꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ: dicés: Qm̄ terra in q̄ introistis possidere hereditatē ei⁹: tra polluta est coinquinationib⁹ alienigenaꝝ terre: ⁊ immundicie illoꝝ repleuerūt eā totā immūdicia sua. Et nūc filias vr̄as nō coniūgetis filijs eoꝝ: ⁊ filias eoꝝ nō accipietis filijs vr̄is: ⁊ nō ingretis pacē habere cū illis oi tpe: vt inualescētes mādučetis optima terre: ⁊ hereditatē distribuatis filijs vr̄is vsq; in euū. Et q̄ cōtingūt nobis oia fiūt opera nr̄a maligna ⁊ magna pctā nr̄a. Et dedisti nobis talē radicem: ⁊ rursū reuersi sum⁹ trāsgredi legitima tua: vt ꝯmisceremur immūdicie alienigenaꝝ gentiū terre hui⁹. Nōne irasceris nobis pdere nos: quoadusq; nō relinquať radix ⁊ nomē nr̄z? Dñe deus israel verax es. Derelicta ē eni radix vsq; in hodiernū diē. Ecce nūc sum⁹ in ꝯspectu tuo in iniq̄tatibus nostris. Nō est eni adhuc stare ante te i his. Et cū adorādo ꝯfiteretꝰ esdras flés humi ꝓstratus añ téplū: ꝯgregati sunt añ eū ex hierl'z turba magna valde: viri ⁊ mulieres ⁊ iuuenes ⁊ iuuencule. Flet⁹ erat. n. magn⁹ in ipsa multitudie. Et cū clamasset iechonias iehelis ex filijs israel: dixit esdre: Nos in dñz peccauim⁹ q̄ collocauim⁹ nobis in mr̄imoniū mulieres alienigenas ex gétibus terre. Et nūc es sup oēz israel. In his ergo fit iusiurandū a dño: expellere oēs vxores nr̄as q̄ ex alienigenis sunt cū filijs eaꝝ. Sicut tibi decretū est a maiorib⁹ ꝓm legē dñi exurgens explica: ad te eni spectat negociū ⁊ nos tecū sumus. Viriliter fac. Et exurgés esdras adiurauit pncipes sacerdotū ⁊ leuitas ⁊ omnē israel facere ꝓm hec: ⁊ iurauerunt.

IX

Et exurgés esdras ab añ atriū tépli abijt in pastoforiū ionathe filij nasabi: ⁊ hospitatus illic nō gustauit panē nec aquā bibit: sup iniq̄tatē multitudinis. Et facta est p̄dicatio in oi iudea ⁊ in hierl'z oībus q erant ex captiuitate in hierl'z ꝯgregati: vt quicūq; nō occurrerit biduo vel triduo dici ꝓm iudiciū assidétiū seniorū: tollerenť facultates eius: ⁊ ipse alien⁹ iudicareť a multitudine captiuitatis. Et ꝯgregati sunt oēs qui erāt ex tribu iuda ⁊ beniamin in tribus dieb⁹ in hierlm. Hic mésis est non⁹: dies mensis vicesimus. Et sedit ois multitudo in area templi treméntes ꝓpter hyemē p̄senté. Et exurgés esdras dixit illis: Vos inique fecistis collocādo i vobis mr̄imoniū vxores alienigenas: vt adderetis ad peccata israel. Et nūc date ꝯfessioné ⁊ magnificētiaz dño deo prm̄ nostroꝝ: ⁊ pficite volūtaté ipi⁹ ⁊ discedite a gentib⁹ terre ⁊ ab vxorib⁹ alienigenis. Et clamauit ois multitudo: ⁊ dixerunt voce magna. Sicut dixisti: faciem⁹. Sed qm̄ multitudo magna est: ⁊ tps hybernū ⁊ nō possum⁹ i sub dio stare: ⁊ hoc opus nō est nobis vnius diei neq; bidui: multū enim in his peccauim⁹: stent ꝑpositi multitudinis: ⁊ oēs qui nobiscū inhabitant: ⁊ quotq̄t habét vxores apud se alienigenas ⁊ assistāt accepto tpe ex oi loco p̄sbyteri ⁊ iudices vsquequo soluant irā dñi negocij hui⁹. Jonathas autē filius ezeli: ⁊ ozias thecā susceperūt ꝓm h: ⁊ bosoramus ⁊ leuis ⁊ sabbatheus: simul cooperati sunt cū illis. Et steterūt ꝓm hec oia vniuersi qui erāt ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos p̄ncipes magnos de patrib⁹ eorū ꝓm nomina: ⁊ consederūt nouilunio mésis decimi examinare negociū istud. Et determinatū est de viris q habebāt vxores alienigenas vsq; ad neomenia p̄mi mésis: ⁊ inuéti sunt ex sacerdotibus ꝯmixti qui habebāt alienigéas vxores. Ex filijs iesu filij iosedech ⁊ fratrib⁹ eius: maseas ⁊ elezerus: ⁊ ioub⁹: ⁊ ioadeus: ⁊ iniecerūt man⁹ vt expellerent vxores suas: ⁊ ad litandū in exorationez arietem ꝓ ignorātia sua. Et ex filijs semmeri maseas: ⁊ esses: ⁊ iecelech: azarias. Et ex filijs fosere lisomasias: hismaenis ⁊ nathanae: iussio redd⁹ ⁊ talsas. Et ex leuitis: iorabd⁹: ⁊ semeis: ⁊ colius ⁊ calitas: ⁊ facteas: ⁊ colias: ⁊ elionas. Et ex sacris cantorib⁹: eliasib: zaccarus. Et ex ostiarijs: sallumus: ⁊ tolbanes. Et ex israel: ex filijs foroosi ⁊ remias: ⁊ geddias: ⁊ melchias: ⁊ michel⁹: ⁊ eleazarus: ⁊ iēmebias: ⁊ bānas. Et ex filijs iolamā chamas: ⁊ zacharias: ⁊ iezrelus: ⁊ioddius: ⁊ emmoth: ⁊ helias. Et ex filijs zathoi: eliadas: ⁊ liasum⁹: zochias: ⁊ larimoth: ⁊ zabdis: ⁊ rebedias. Et ex filijs zebes: iohānes: ⁊ amanias: ⁊ zabdias ⁊ emenes. Et ex filijs bāni: olamus: ⁊ malluchus:

et ieddeus: ⁊ iasub: ⁊ asabus: ⁊ hierimoth. Et ex fi
lys addin: naathus: ⁊ moosias: ⁊ cale⁹: ⁊ raanas
maaseas: ma athias: ⁊ beseel: ⁊ bonn⁹: ⁊ manas
ses. Et ex filys nuae: noneas: ⁊ aseas: ⁊ melchias
⁊ sameas: ⁊ simon: beniamin: ⁊ malch⁹ ⁊ marras
Et ex filys asom: can ane⁹: matathias: ⁊ bānus:
⁊ eliphalach: ⁊ manasses: ⁊ semei. Et ex filys bā
ni: hieremias: ⁊ moodias: ⁊ abramus: ⁊ iohel: ⁊
baneas: ⁊ pelias: ⁊ ionas: ⁊ marimoth: ⁊ eliasib
⁊ mathaneus: ⁊ eliasis. ⁊ ozias: ⁊ dielus: ⁊ seme
dius: ⁊ sambris: iosephus. Et ex filys nobei: ide
lus: ⁊ matathias: ⁊ sabadus: ⁊ zecheda: sedmi: ⁊
iesset: baneas. Oēs isti coniūxerūt sibi vxores ali
enigenas: ⁊ dimiserūt eas cū filys. Et inhabitaue
runt sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ q erant ex israel in hie
rusalē: ⁊ i tota vna regōe: nouilunio mēsis septi
mi. Et erant filij israel in cōmorationib⁹ suis. Et
ꝯgregata est omnis multitudo simul in areā q̄ ē
ab oriente porte sacre. Et dixerūt esdre pontifici ⁊
lectori: vt afferret legē moysi que tradita ē a dño
deo israel. Et attulit esdras pontifex legē oi mul
titudini corū a viro vsq₃ ad mulierē ⁊ omnibus
sacerdotibus: audire legē nouilunio mēsis septi
mi. Et legebat in area que est ante sacrā portā tē
pli: a p̄ma luce vsq₃ ad vesperā corā viris ⁊ mu
lieribus. Et dederūt oēs sensum ad legē. Et stetit
esdras sacerdos ⁊ lector legis sup ligneū tribūal
qd̄ fabricatū erat. Et steterūt ad eū matathias ⁊
samus: ananias: azarias: vrias: ezechias: ⁊ bal
samus ad dexterā: ⁊ ad sinistrā: faldeus: misael:
malachias: abusthas: sabus: nabadias: ⁊ zacha
rias. Et assumpsit esdras librū corā omni multi
tudine: p̄sidebat enim gloria in cōspectu omniū
Et cū absoluisset legē omnes recti steterūt ⁊ bñ
dixit esdras dñm deū altissimū: deum sabbaoth
ōmnipotentē. Et respōdit ōis populus amen. Et
eleuatis sursum manib⁹: pcidentes in terrā ado
rauerunt dominū: iesus: ⁊ banaeus: ⁊ sarebias:
⁊ iaddinus: ⁊ accub⁹: ⁊ sabbatheus: ⁊ calithes:
⁊ azarias: ⁊ ioradus: ⁊ ananias: ⁊ philias leuite
qui docebant legem domini: ⁊ in multitudine le
gebant legem domini: ⁊ prescrebant singuli eos
qui intelligebant lectionez. Et dixit atharathes
esdre pontifici ⁊ lectori: ⁊ leuitis qui docebāt mľ
titudinē: dicens. Dies hic sanct⁹ est domino. Et
omnes flebāt cū audissent legē. Et dixit esdras.
Digressi ergo mādūcate pinguissima queq₃ ⁊ bi
bite dulcissima queq₃ ⁊ mittite mūera his q nō
habēt. Sanctus enī est hic dies dñi: ⁊ nolite me
sti esse. Dñs eni clarificabit vos. Et leuite denū
ciabant in publico oib⁹: dicētes. Dies h sctūs est
Nolite mesti esse. Et abierūt oēs mādūcare ⁊ bi
bere ⁊ epulari: ⁊ dare mūera his q nō habebant
vt epulent. Magnifice enī sunt exaltati ī vbis q
bus edocti sunt. Et ꝯgregati sunt vniuersi in hie
rusalē celebrare leticiā: s₃ testamētū dñi dei isrľ.

Explicit liber Esdre secūdus. Incipit liber Esdre tertius. Capitulum I

Liber esdre ꝓphete secūdus: fi
lij sarei: filij azarei: filij helchie
filij sadāie: filij sadoch: filij achi
tob: filij achie: filij phinees: filij
heli: filij āerie: filij asiel: filij ma
rimoth: filij arna: filij ozie: filij
boith: filij abisei: filij phinees
filij eleazar: filij aarō ex tribu leui: q fuit captiu⁹
in regione medorū in regno artaxerxis regis p
sarum. Et factū est verbū dñi ad me dicēs: Uade
⁊ nuncia populo meo facinora ipsorū ⁊ filijs eorū
iniquitates quas in me admiserūt: vt nunciant
filijs filiorū: quia peccata parentū ipsorū in illis
creuerūt. Oblīti enī mei sacrificauerunt dijs alie
nis. Nōne ego eduxi eos de terra egypti: de do
mo seruitutis? Ipsi autē irritauerunt me: ⁊ cōsilia
mea spreuerūt. Tu autez excute comā capitis tui
⁊ ꝓijce oia mala sup illos: qm̄ nō obedierunt le
gi mee. Populus autē est indisciplinatus. Usq̄
quo eos sustinebo qbus tanta beneficia cōtuli?
Reges multos ꝓpter eos subuerti: pharaonez
cū pueris suis ⁊ oēm exercitū eius pcussi. Oēs
gentes a facie eorū pdidi: ⁊ in oriēte ꝓuinciarū
duarū populos tyri ⁊ sidonis dissipaui: ⁊ oēs ad
uersarios eorū interfeci. Tu vero loquere ad eos
dicens: Hec dicit dñs. Nempe ergo vos p mare
trāsmeaui: ⁊ plateas vobis inmunitas exhi
bui. Ducē vobis dedi moysen ⁊ aarō sacerdotē:
lucez vobis p colūnam ignis p̄stiti: ⁊ magna mi
rabilia feci in vobis. Uos autē mei obliti estis
dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotēs. Columna
vobis in signo fuit: castra vobis ad tutelā dedi:
⁊ illic murmurastis ⁊ nō triūphastis in noie meo
de pditione inimicorū vestrorū: sed adhuc nunc
vsq₃ murmurastis. Ubi sunt bñficia q̄ p̄stiti vo
bis? Nōne i deserto cū esuriretis ꝓclamastis ad
me dicētes: vt qd nos in desertū istud adduxisti
interficere nos: Melius nobis fuerat seruire egy
ptijs q̄₃ mori in deserto h. Ego dolui gemit⁹ ve
stros ⁊ dedi vobis māna in escā. Panē angelorū
mādūcastis. Nōne cū sitiretis petrā excidi: ⁊ flu
xerunt aq̄ in saturitate? Propť estus folijs arbo
rum vos texi. Diuisi vobis terras pingues: cha
naneos ⁊ pherezeos ⁊ philisteos a facie vrā p
ieci. Quid faciā vobis adhuc dicit dñs: Hec dic
dñs omnipotēs. In deserto cū essetis in flumine
ammorreo sitiētes ⁊ blasphemātes nomē meū
nō ignē vobis ꝓ blasphemijs dedi: sed mittens
lignū in aquā: dulce feci flumē. Quid tibi faciā
iacob? Noluisti obedire iuda. Transferaz me ad
alias gētes: ⁊ dabo eis nomē meū: vt custodiāt
legittima mea. Qm̄ me dereliqstis: ⁊ ego vos d
relinquā. Petentib⁹ vobis ad me misericordiā
nō miserebor: qn̄ inuocabitis me: ego n̄ exaudiā

vos. Maculastis enim manus vestras sanguie ⁊ pedes vrī impigri sūt ad cōmittēda homicidia. Non q̄si me dereliq̄stis: sed vosipsos dicit dñs. Hec dicit dñs oīpotens. Nōne ego vos rogaui vt pr̄ filios: ⁊ mr̄ filias: ⁊ vt nutrix puulos suos vt essetis mihi in pplm: ⁊ ego vobis ī deū: ⁊ vos mihi ī filios: ⁊ ego vobis in patrem: Ita vos collegi: vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo autem qd faciam vob: Proijciā vos a facie mea: oblatōz cum mihi attuleritis auertā faciem meā a vob. Dies .n. festos vr̄os ⁊ neomēia ⁊ circūcisiōes r̄pudiā. Ego misi pueros meos pph̄as ad vos: q̄s acceptos iterfecistis: ⁊ lāiastis corpa coꝝ: quoꝝ sanguinē exquirā dicit dñs. Hec dicit dñs oīpotens. Dom⁹ vr̄a deserta est. Proijciam vos sicut vētus stipulā: ⁊ filij pcreatōz nō faciēt: qm̄ mādatum meū neglexerunt: ⁊ quod malum est coram me fecerunt. Tradam domos vestras pplo vēienti q me nō audiētes credūt: qb⁹ signa nō ondi faciunt q̄ pcepi. Prophas nō viderunt ⁊ mēorabunt iniq̄tatū coꝝ. Testor ppli venientis grām: cui⁹ puuli exultāt cū leticia me ī videntes oculis carnalib⁹: sꝫ spū credētes q̄ dixi. Et nūc fr̄ aspice q̄ glā: ⁊ vide pplm veniētē ab oriēte: qb⁹ dabo ducatū abraā: ysaac: ⁊ iacob: ⁊ osee: ⁊ amos ⁊ michee: ⁊ iohel: ⁊ abdie: ⁊ ione: ⁊ naum: ⁊ abachuc: sophonie: aggei: zacharie: ⁊ malachium q ⁊ angelus dñi vocatus est.

Capitulum. II

HEc dicit dñs: Ego eduxi pplm istū de seruitute: qb⁹ mādata dedi p pueros meos pph̄as: q̄s audire noluerunt: sꝫ irrita fecerunt mea pšilia. Mater q̄ eos generauit: dicit ill' Ite filij: q: ego vidua sū ⁊ derelicta. Educaui vos cum leticia: ⁊ amisi vos cū luctu ⁊ tristicia. Qm̄ peccastis corā dño deo vr̄o: ⁊ qd malū ē corā eo fecistis. Nō āt qd faciā vobis: Ego vidua suꝫ: ⁊ derelicta. Ite filij: ⁊ petite a dño misericordiam. Ego āt te pr̄ testē iuoco sup m̄rem filioꝝ q noluerūt testm̄ meū suare: vt des eis pfusionē: ⁊ m̄rē eoꝝ ī direptiōꝫ: ne gnātio eoꝝ fiat. Dispgant' ī gētes: noia eoꝝ deleant' a tra: qm̄ spreuerūt sacrm̄ meū. Ve tibi assur: q abscondis iniq̄s penes te. Gens mala mēorare qd feceri sodome ⁊ gomorre: quoꝝ tra iacet ī piceis glebis ⁊ aggerib⁹ cineꝝ. Sic dabo eos q me nō audierūt: dicit dñs oīpotens. Hec dicit dñs ad esdrā. Nuncia pplo meo: qm̄ dabo eis regnū hierlm qd datur⁹ erā isrl'. Et sumā mihi glāꝫ illoꝝ ⁊ dabo eis tabnacula etna q̄ pparauerā illis. Lignū vite erit ī ill' odorē vnguēti ⁊ n̄ laborabunt neqꝫ fatigabūt. Ite: ⁊ accipietis Rogate vobis dies paucos: vt imorent'. Iā paratū ē vobis regnū. Vigilate. Testare celū ⁊ trā Contriui eni malū ⁊ creaui bonū: q: viuo ego dicit dñs. Mat amplectere filios tuos: educa illos cum leticia. Sicut columba confirma pedes eorum: quoniaꝫ te elegi: dicit dominus. Et suscitabo mortuos de locis suis ⁊ de monumentis educam illos: quoniam cognoui nomen meum in isrl'. Noli timere mr̄ filioꝝ: qm̄ te elegi dicit dñs. Mittā tibi adiutoriū pueros meos esaiā ⁊ hieremiam: ad quoꝝ pšilium scificaui ⁊ paraui tibi arbores duodeci grauatas varijs fructib⁹: ⁊ totidē fontes fluētes lac ⁊ mel: ⁊ mōtes imensos septē hn̄tes rosaꝫ ⁊ liliū: in qbus gaudio iplebo filios tuos. Viduā iustifica: pupillo iudica: egēti da: orphanū tuere: nudū vesti: pfractū ⁊ debileꝫ cura: claudū irridere noli: tutare mancū: ⁊ cecuꝫ ad visioneꝫ claritatis mee admitte. Senē ⁊ iuuenē intra muros tuos sua: mortuos vbi inueneris signans cōmēda sepulcro: ⁊ dabo tibi p̄mā cessionem in resurrectiōe mea. Pausa ⁊ quiesce ppl's meus: q: veniet reqes tua. Nutrix bona nutri filios tuos: pfirma pedes eoꝝ. Seruos q̄s tibi dedi: nēo ex eis interiet. Ego eni eos reqraꝫ de nūero tuo: noli fatigari. Cū eni venerit dies p̄ssure: ⁊ angustie: alij plorabunt ⁊ tristes erunt: tu autem hilaris ⁊ copiosa eris. Zelabūt gētes ⁊ nil aduersus te poterūt: dicit dñs. Manus mee tegēt te: ne filij tui gehēnam videāt. Iocūdare mr̄ cuꝫ filijs tuis: q: ego te eripiā dicit dñs. Filios tuos dormientes m̄ .morare: qm̄ ego eos educā de latenb⁹ terre: ⁊ mīsicordiā cū illis faciā: qm̄ misericors suꝫ: dicit dñs oīpotens. Amplectere natos tuos vsqꝫ dū venio ⁊ p̄stē illis misericordiā: qm̄ exuberāt fōtes mei: ⁊ grā mea n̄ deficiet. Ego esdras p̄ceptum accepi a dño in monte oreb: vt ireꝫ ad israel. Ad quos cū venirem reprobauerunt me ⁊ respuerūt mandatum domini. Ideoqꝫ vobis dico gentes: que auditis ⁊ itelligitis. Expectate pastorem vestrū requiem eternitatis dabit vobis: quoniam in p̄ximo est ille qui in finem seculi adueniet. Parati estote ad p̄mia regni: quia lux perpetua lucebit vobis: per eternitateꝫ temporis. Fugite vmbram seculi hui⁹. Accipite iocunditatem glorie vestre. Ego testor palam saluatorem meū: cōmendatum donū accipite ⁊ iocūdamini: grās agētes ei q vos ad celestia regna vocauit. Surgite ⁊ state: ⁊ videte numeꝝ signatorū in pūiuio dñi. Qui se de vmbra seculi trāstulerūt splēdidas tunicas a dño acceperūt. Recipe sion numeꝝ tuū: ⁊ pclude candidatos tuos q legem domini compleuerunt. Filiorum tuorum quos aptabas plenus est numerus. Roga imperium domini: vt sanctificetur populus tuus qui vocatus est ab initio. Ego esdras vidi in monte sion turbam magnam quā nūerare nō potui: ⁊ omēs canticis collaudabāt dominum. Et in medio eorum erat iuuenis statura celsus: eminentior omnibus illis: ⁊ singulis eorum capitibus imponebat coronas ⁊ magis exaltabatur. Ego autem miraculo tenebar. Tunc interrogaui angelum

[illegible] dei [illegible] Esdram

⁊ dixi. Qui sunt hi dñe: Qui rñdens dixit mihi
Hi sunt qui mortalē tunicā deposuerūt: ⁊ imorta
lem sūpserūt ⁊ cōfessi sunt nomē dei. Modo co
ronāt ⁊ accipiūt palmas. Et dixi angelo: Ille iu
uenis q̄s est q eis coronas iponit ⁊ palmas i ma
nus tradit. Et rñdens dixit mihi: Ipse est filꝰ dei:
quē i seculo ꝯfessi sunt. Ego aūt magnificare eos
cepi: q fortit̄ ꝑ noīe dñi steterūt. Tūc dixit mihi
angelus. Uade annūcia pplō meo q̄lia ⁊ quāta
mirabilia dñi dei vidisti. III

Anno tricessimo ruine ciuitatis erā in ba
bylone: ⁊ ꝯturbatꝰ sū sup cubiculo meo
recūbens. Et cogitatiōes mee ascēdebāt
sup cor meū: qm̄ vidi desertionē sion: ⁊ abūdan
tiā coꝝ q hitabant i babylone. Et vētilatꝰ ē spūs
meus valde. Et cepi loq ad altissimū ꝟba timo
rata. Et dixi: O dñator dñe tu dixisti ab initō qñ
plātasti terrā: ⁊ h̄ solus: ⁊ iperasti pplō: ⁊ dedisti
adā corpus mortuū: sed ⁊ ipm figmētū manuū
tuaꝝ erat: ⁊ insufflasti in eū spūm vite: ⁊ factꝰ est
viuēs corā te: ⁊ induxisti eū in paradiso quē plā
tauerat dextera tua añ q̄z t̄ra aduētaret. Et huic
mādasti diligere viā tuā: ⁊ ꝑterijt eā: ⁊ stati in
stituisti in eo mortē ⁊ i natiōibꝰ eius ⁊ nate sunt
gētes ⁊ tribꝰ ⁊ ppli: ⁊ cognatiōes q̄ꝝ nō ē nūerꝰ.
Et ambulauit vnaq̄q̄z gens i volūtate sua: ⁊ mi
ra agebāt corā te: ⁊ spernebāt ꝑcepta tua. Iterū
aūt in tpe induxisti diluuiū sup inhabitātes secu
lum: ⁊ ꝑdidisti eos. Et factū est i vnoq̄z eoꝝ sicut
ade mors: sic his diluuiū. Dereliqsti aūt vnū ex
his noe cū domo sua: ⁊ ex eo iusti oēs. Et factū ē
cū cepissent multiplicari q hitabāt sup t̄rā: ⁊ mł
tiplicauerūt filios ⁊ pplōs ⁊ gētes mł̄tas ⁊ cepe
runt iterato ipietatē facere plꝰ q̄z ꝑores. Et factū
est cū iniqtatē facerēt corā te: legisti tibi viruz ex
his cui nomē erat abraā. Et dilexisti eū ⁊ demon
strasti ei soli volūtatē tuā. Et disposuisti ei testam̄
tū eternū ⁊ dixisti ei vt nō vnq̄z dereliq̄res semē
eiꝰ. Et dedisti ei ysaac: ⁊ ysaac dedisti iacob ⁊ esau
Et segregasti tibi iacob: esau aūt sepasti. Et factꝰ
est iacob in multitudine magna. Et factū est cū
educeres semē eiꝰ ex egypto: adduxisti sup mōtē
syna. Et inclinasti celos ⁊ statuisti terrā: ⁊ cōmo
uisti orbē: ⁊ tremere fecisti abyssos: ⁊ ꝯturbasti se
culū ⁊ trāsijt glia tua portas q̄ttuor ignis ⁊ terr̄
motus ⁊ spūs ⁊ gelu: vt dares semini iacob legē
⁊ generatiōi israel diligētiā. Et nō abstulisti ab
eis cor malignū: vt faceret lex tua in eis fructū.
Cor enim malignū baiulās ꝑmus adā trāsgres
sus ⁊ victus est: sed ⁊ oēs q de eo nati sunt. Et fa
cta est ꝑmanēs infirmitas: ⁊ lex cū corde ppli cū
malignitate radicis: ⁊ decessit qđ bonū est: ⁊ mā
sit malignū. Et transierunt tpa ⁊ finiti sunt āni:
⁊ suscitasti tibi seruū nomie dauid: ⁊ dixisti ei edi
ficare ciuitatē nominis tui: ⁊ offerre ibi i eadem
thus ⁊ oblatiōes. Et factū est hoc annis multis:
⁊ dereliquerūt q habitabāt ciuitatē in oībus fa
cientes sicut fecit adam ⁊ oēs generatiōes eius.
Utebant̄ eni ⁊ ipi corde maligno. Et tradidisti
ciuitatē tuā in manibꝰ inimicorū tuorū. Nūqd
meliora faciūt qui habitāt babylonē: Et ꝑpter h̄
dñabit̄ sion. Factū est cū venissem huc ⁊ vidissē
impietates quaꝝ nō est nūerus: ⁊ delinquentes
multos: vidit aīa mea hoc tricesimo āno ⁊ exces
sit cor meū: qm̄ vidi q̄ñ sustines eos peccātes
⁊ ꝑpcisti impie agentibꝰ: ⁊ ꝑdidisti pplm̄ tuum
⁊ ꝯseruasti inimicos tuos ⁊ nō significasti. Nihil
memini q̄ñ debeat derelinq via hec: Nūquid
meliora facit babylō q̄z siō: aut alia gens cogno
uit te ꝑter israel: Aut q̄ tribus crediderūt testam̄
tis tuis sicut iacob: Quaꝝ merces nō ꝯparuit:
neq̄z labor fructificauit. Pertrāsiens eni ꝑtrāsi
ui in gētibꝰ ⁊ vidi abūdantes eas: ⁊ nō mēorātes
mādatorū tuorū. Nunc ḡ pondera i statera nr̄as
iniqtates ⁊ eoꝝ q habitāt in seculo: ⁊ nō inueni
tur nomē tuū nisi in israel. Aut qñ nō peccauerūt
in cōspectu tuo q habitāt terrā: aut q̄ gens sic ob
seruauit mādata tua: Hos quidē ꝑ noīa inuēies
seruasse mādata tua: gētes aūt n̄ inuenies. IIII

Et rñdit ad me angelus q missus est ad
me cui nomē huriel: ⁊ dixit mihi. Et cedēs
excessit cor tuū in seculo hoc: ⁊ ꝯphendē
cogitas viā altissimi. Et dixi: Ita dñe meꝰ. Et rñ
dit mihi: ⁊ dixit: Tres vias missus sum ostēdere
tibi: ⁊ tres similitudines ꝓponere corā te: de qui
bus mihi si renūciaueris vnā ex his: ⁊ ego tibi
demōstrabo viā quā desideras videre ⁊ docebo
te vnde sit cor malignū. Et dixi: Loq̄re dñe meꝰ
Et dixit ad me: Uade pondera mihi ignis pondꝰ
aut mēsura mihi flatū venti: aut reuoca mihi di
em que ꝑterijt. Et rñdi ⁊ dixi: Quis natorū pote
rit facere vt me interroges de his: Et dixit ad me.
Si essem interrogans te dicēs quāte habitatiōes
sunt in corde maris: aut quante vene sunt in ꝑn
cipio abyssi: aut quāte vene sunt sup firmamētū
aut qui sunt exitꝰ paradisi: diceres mihi fortassis
in abyssūz nō descēdi: neq̄z in infernū adhuc: ne
q̄z in celū nunq̄z ascēdi. Nūc aūt nō interrogaui te
nisi de igne ⁊ vento ⁊ die ꝑ quē trāsisti: ⁊ a qbus
separi nō potes: ⁊ nō rñdisti mihi de eis. Et dixit
mihi. Tu que tua sunt tecū coadolescētia nō po
tes cognoscer̄. Et q̄ñ poterit vas tuū cape altis
simi viā: ⁊ iam exteriꝰ corrupto seculo intelliger̄
corruptionē euidētē in facie mea: Et dixi illi: Me
lius erat nos nō esse q̄z adhuc viuētes viuere in
impietatibꝰ ⁊ pati ⁊ nō intelligere de q̄ re. Et rñ
dit ad me ⁊ dixit. Proficiscēs ꝓfectus sum ad sil
uam lignorū campi: ⁊ cogitauerūt cogitationem
⁊ dixerūt. Uenite ⁊ eamꝰ ⁊ faciamꝰ ad mare bellū
vt recedat corā nobis ⁊ faciamꝰ nobis alias sil
uas. Et similit̄ fluctus maris ⁊ ipi cogitauerunt
cogitationē: ⁊ dixerūt. Uenite ascēdētes debella

mis silvas campi: vt ⁊ ibi cōsumem⁹ vobismet ipsis aliā regionē. Et fact⁹ ē cogitat⁹ silue ī vanū. Uenit enī ignis: ⁊ ꝯsumpsit eā. Similit̄ ⁊ cogitatus fluctuū maris. Stetit. n. arena ⁊ ꝓhibuit eos. Si enī esses iudex horū: quē incipes iustificare: aut quē iudicare? Et rn̄di ⁊ dixi. Unq3 vnā cogitationē cogitauerūt. Terra enī data est silue ⁊ mari locus portare fluctus suos. Et rn̄dit ad me: et dixit: Bene tu iudicasti. Et quare nō iudicasti tibimetipsi? Queadmodū enī terra silue data est ⁊ mare fluctib⁹ suis: sic q̄ sup terrā inhitant q̄ sunt sup terrā intelligere solū mō pn̄t: ⁊ q̄ sup celos q̄ sup altitudinem celoꝝ. Et rn̄di: ⁊ dixi. Deprecor te dn̄e: vt mihi detur sensus intelligēdi. Nō. n. volui interrogare de superiorib⁹ tuis: sed de his q̄ ptranseunt p nos q̄tidie: ppt̄ qd israel datus in opprobriū gentib⁹ quē dilexisti ppl̄3 datus est tribub⁹ impiys: ⁊ lex patrū nostroꝝ in interitū deducta ē ⁊ dispositiōes scripte nusq3 sunt: ⁊ ptrāsiuimus de seculo vt locuste: ⁊ vita nostra stupor ⁊ pauor ⁊ nec digni sumus misericordiā ꝯseq. Sed qd faciet noi suo qd̄ inuocatū est sup nos? Et de his interrogaui: ⁊ rn̄dit ad me: ⁊ dixit. Si fueris pluri mū scrutat⁹: frequēt mirabēris. Qm̄ festinās festinat seculū ptrāsire: ⁊ nō capit portar̄ q̄ in futuris tpibus: iustis repromissa sunt: qm̄ plenū iniusticia est seculū hoc ⁊ infirmitatib⁹. De qb⁹ aūt interrogas dicā: Seminatū est enī malū: necdū venit destructio ipius. Si ḡ nō inuersū fuerit qd̄ seminatū est: ⁊ discesserit loc⁹ vbi seminatū est malum: nō veniet vbi seminatū est bonū. Qm̄ granū seminis mali seminatū est ī corde adā ab initio: ⁊ quantū impietatis generauit vsq3 nunc: ⁊ generat vsq3 cū veniat area. Estima aūt apud te granū mali seminis quātū fructū impietatis generauit: qn̄ secate fuerit spice quaꝝ nō est nūer⁹: q̄3 magnam areā incipiet facere. Et rn̄di: ⁊ dixi. Quō: ⁊ qn̄ hec? Quare modici ⁊ mali anni nr̄i? Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit mihi. Nō festines tu sup altissimū. Tu enī festinas inanit̄ esse sup ip3. Nā excessus tu⁹ multus. Nōne de his interrogauerūt aie iustoꝝ in ꝓmptuarys suis dicētes. Usquequo spero sic: ⁊ qn̄ veniet fruct⁹ aree mercedis nr̄e. Et rn̄dit ad ea hieremiel archāgel⁹: ⁊ dixit. Qn̄ impletus fuerit nūerus seminū in vobis: qm̄ in statera ponderauit seculū ⁊ mēsura mēsurauit tpa ⁊ nūero nūerauit tpa: ⁊ n̄ cōmouit nec excitauit vsq3 dū impleat̄ pdicta mēsura. Et rn̄di: ⁊ dixi. O dn̄ator dn̄e: sed ⁊ nos oēs pleni sum⁹ impietate. Et ne forte ppt̄ nos nō impleant̄ iustoꝝ aree ꝓpter pctā ihabitātiū sup terrā. Et rn̄dit ad me ⁊ dixit. Uade ⁊ interroga pgnātē si qn̄ impleuerit nouē mēses suos: adhuc poterit matrix ei⁹ retinere partū in semetipa. Et dixi: Nō pōt dn̄e. Et dixit ad me. In inferno ꝓmptuaria aiaꝝ: matrici assimulata sunt. Queadmodū enī illa festinat q̄ pit effugere necessitatem part⁹: sic ⁊ hec festinat reddere ea q̄ cōmēdata sunt. Ab initio tibi demonstrabit̄ de his q̄ ꝯcupiscis videre. Et rn̄di: ⁊ dixi. Si inueni grām ante oculos tuos: ⁊ si possibile ē ⁊ si idoneus sum: demōstra mihi si plus q̄3 pteritum sit: habet venire: aut plura ptrāsierūt supra q̄3 futurū est. Quid ptransiuit scio: qd aūt futuꝝ sit ignoro. Et dixit ad me: Sta sup dexterā partē ⁊ demōstrabo tibi inꝑtationē similitudinis. Et steti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardēs trāsyt corā me. Et factū est cū transiret flāma: vidi ⁊ ecce supauit fumus. Post hec trāsyt corā me nubes plena aq̄: ⁊ imisit pluuiā impetu multā. Et cū trāsisset impetus pluuie supauerūt in ea gutte. Et dixit ad me Cogita tibi. Sicut crescit pluuia ampli⁹ q̄3 gutte ⁊ ignis q̄3 fumus: sic supabūdauit q̄ trāsiuit mēsura. Supauerunt aūt gutte ⁊ fumus. Et oraui: ⁊ dixi. Putas viuo vsq3 i dieb⁹ illis: Ul qd erit i dieb⁹ ill̄? Rn̄dit ad me: ⁊ dixit. De signis de qb⁹ me interrogas ex parte possum tibi dicē: de vita autē tua nō sū3 missus dicere tibi: sed nescio. V

DE signis aūt: ecce dies venient in qbus apphendent̄ qui inhabitāt terrā in cēsu multo: ⁊ abscōdet̄ veritatis via ⁊ sterilis erit a fide regio: ⁊ multiplicabit̄ iniusticia sup hanc quā ipe tu vides: ⁊ super quā audisti olim: ⁊ erit imposito vestigio q̄3 nūc vides regnar̄ regiōe3 ⁊ videbunt eā desertam. Si aūt tibi dederit altissimus viuere videbis post tertiā tubā: ⁊ relucescet subito sol noctu: ⁊ luna ter in die: ⁊ de ligno sanguis stillabit: ⁊ lapis dabit vocē suam: ⁊ ppli cōmouebunt̄: ⁊ regnabit quē nō sperant q̄ inhabitant sup terrā: ⁊ volatilia cōmigrationē facient ⁊ mare sodomiticu3 pisces reyciet: ⁊ dabit voce3 noctu quā non nouerāt multi. Omnes aūt audient vocem eius. Et chaos fiet per loca multa: et ignis frequent̄ remittet̄: ⁊ bestie agrestes trāsmigrabunt: ⁊ mulieres mēstruate parient monstra ⁊ in dulcibus aquis salse inuenient̄: ⁊ amici oēs semetipos expugnabūt: ⁊ abscondet̄ tūc sensus ⁊ intellectus separabit̄ in ꝓmptuarium suu3: ⁊ queret̄ a multis ⁊ non inuenietur: ⁊ multiplicabit̄ iniusticia ⁊ incōtinētia sup terram. Et interrogabit regio ꝓximam suā: ⁊ dicet: Nūquid p te pertransyt iusticia iustū faciens? Et hoc negabit. Et erit in illo tpe: ⁊ separabunt hoīes ⁊ non impetrabunt laborabunt ⁊ nō dirigent̄ vie eoꝝ. Hec signa dicere tibi: pmissum est mihi. Et si oraueris iterum: ⁊ ploraueris sicut ⁊ nūc: ⁊ ieiunaueris septem dieb⁹: audies iterato horū maiora. Et euigilaui: ⁊ corp⁹ meū horruit valde: ⁊ anima mea laborauit vt deficeret. Et tenuit me qui venit angelus qui loquebat̄ in me ⁊ confortauit me ⁊ statuit me super pedes. Et factum est in nocte secūda: ⁊ venit ad me salathiel dux populi: ⁊ dixit mihi. Ubi eras? Et quare vultus tuus tristis? Aut

nescis: q̄m tibi creditus est israel in regiōe trans
migratiōis eorū. Exurge ergo ⁊ gusta panē: ⁊ ñ
derelinquas nos sicut pastor gregē suū in mani
bus luporꝫ malignorū. Et dixi ei: Uade a me et
nō appropies ad me. Et audiuit vt dixi: ⁊ recessit
a me. Et ego ieiunaui diebꝰ septē vlulans ⁊ plo
rās sicut mihi mādauit huriel angelꝰ. Et factū ē
post dies septē: ⁊ iterū cogitationes cordis mei
moleste erant mihi valde. Et resumpsit aīa mea
spiritū intellectus: ⁊ iterū cepi loqui corā altissi
mo sermones. Et dixi: Dn̄ator dn̄e ex oī silua ter
re ⁊ oībus arboribus eius elegisti vineā vnicaꝫ
⁊ ex oī terra orbis elegisti tibi foueā vnā: ⁊ ex oī
bus floribus orbis elegisti tibi liliū vnū: ⁊ ex oī
bus abyssis maris replesti tibi riuū vnū: ⁊ ex oī
bus edificatis ciuitatiꝰ sanctificasti tibimetipsi
sion: ⁊ ex oībus creatis volatilibꝰ noīasti tibi co
lumbā vnā: ⁊ ex oībus plasmatis pecoribus ꝓ
uidisti tibi ouem vnā: ⁊ ex oībus multiplicatis
populis acquisiuisti tibi populū vnum: ⁊ ab om
nibus ꝓbataꝫ legē donasti huic quē desiderasti
populo. Et nūc dn̄e vt quid tradidisti vnū pluri
bus. Et ꝑparasti super vnā radicē alias. Et disp
didisti vnicū tuū in multis. Et cōculcauerunt eū
qui cōtradicebāt sponsiōibꝰ tuis: quiqꝫ tuis te
stamētis non credebāt. Et si odiens odisti popu
lum tuū: tuis manibꝰ debet castigari. Et factum
est cū locutus essēꝫ sermones: ⁊ missus est ange
lus ad me qui ante venerat ad me preterita no
cte ⁊ dixit mihi: Audi me ⁊ instruā te: ⁊ intende
mihi ⁊ adijciā corā te. Et dixi: Loquere dn̄e meꝰ.
Et dixit ad me. Ualde tu in excessū mentis factꝰ
es ꝓ israel. An plus dilexisti euꝫ q̄ꝫ qui eū fecit.
Et dixi ad eū. Non dn̄e: sed dolens locutus sum.
Torquent eni me renes mei per oēꝫ horā querē
tem apprehendere semitā altissimi: ⁊ inuestigar
partē iudicij eius. Et dixit ad me: Nō potes. Et
dixi: Quare dn̄e? Ad quid nascebar: aut quare ñ
fiebat matrix matris mee mihi sepulchrū: vt nō
viderē laborē iacob ⁊ defatigationē generis isrl?
Et dixit ad me: Numera mihi que necduꝫ vene
runt: ⁊ collige mihi dispsas guttas. Et reuirida
mihi aridos flores: ⁊ aperi mihi clausa ꝓmptua
ria: ⁊ ꝓduc mihi inclusos in eis flatus. Demon
stra mihi vocis imaginē: ⁊ tūc ostendā tibi labo
rem quē rogas videre. Et dixi: Dominator dn̄e:
quis eni est qui potest hec scire: nisi qui cū homi
nibus habitationē non habet? Ego autē insipiēs
⁊ quomodo potero dicere de his quibꝰ me inter
rogasti? Et dixit ad me: Quomodo nō potes face
re vnū de his que dicta sunt: sic nō poteris inueni
re iudiciū meū: aut in fine charitatem quā popu
lo ꝓmisi. Et dixi: Sed ecce dn̄e: tu ꝓpe es his q i
finē sunt. Et qd facient q an̄ me fuerit: aut nos: aut
hi qui post nos? Et dixit ad me. Corone assimila
bo iudiciū meū. Sicut nō nouissimorū tarditas

sic nec ꝑorum velocitas. Et respōdi: ⁊ dixi: Nec
poteras facere eos qui facti sunt: ⁊ qui sunt: ⁊ qui
futuri sunt in vnū: vt celeriꝰ iudiciū tuum osten
das? Et respōdit ad me: ⁊ dixit. Nō potest festina
re creatura sup creatorem: nec sustinere seculum
eos qui i eo creādi sunt in vnū. Et dixi: Quomo
do dixisti seruo tuo: quoniā viuificans viuificasti
a te creataꝫ creaturā in vnū: ⁊ sustinebat creatu
ra: poterit ⁊ nunc portar̄ p̄sentes in vnū. Et dixit
ad me. Interroga matricē mulieris: ⁊ dices ad
eaꝫ. Et si paris: quare per tempꝰ? Roga ergo eā
vt det decē i vnū. Et dixi: Non vtiqꝫ poterit: sed
s̄m tempus. Et dixit ad me. Et ego dedi matricē
terre his qui seminati sunt super eā per tempus.
Quemadmodū eni infans nō parit ea que senū
sunt: sic ego disposui a me creatū seculum. Et int̄
rogaui: ⁊ dixi. Cum iā dederis mihi viā loquar
coram te. Naꝫ mater nostra de qua dixisti mihi
adhuc iuuenis est: iam senectuti appropinquat.
Et respōdit ad me: ⁊ dixit. Interroga eā que parit
⁊ dicet tibi. Dices eni ei: Quare quos peperisti
nunc nō sunt similes his qui ante te: sed minores
statura? Et dicet tibi ⁊ ipa. Alij sunt qui in iuuētu
te virtutis nati sunt: ⁊ alij qui sub tempore senec
tutis deficiēte matrice sunt nati. Cōsidera ergo ⁊
tu: quoniā minori statura estis p̄ his qui an̄ vos
⁊ qui post vos minori q̄ꝫ vos: quasi iā senescen
tes creature ⁊ fortitudinē iuuentutis ꝑtereūtes.
Et dixi: Rogo domine: si inueni gratiā ante oculos
tuos: demonstra seruo tuo per queꝫ visites crea
turam tuam.

VI

Et dixit ad me: Initio terreni orbis ⁊ ante
q̄ꝫ starent exitus seculi: ⁊ anteq̄ꝫ spirarēt
cōuentiones ventorū: ⁊ anteq̄ꝫ sonarent
voces tonitruū: ⁊ anteq̄ꝫ splenderent nitores co
ruscationū: ⁊ anteq̄ꝫ confirmarent̄ fundamenta
paradisi: anteq̄ꝫ viderent̄ decori flores: ⁊ anteq̄ꝫ
cōfirmarent̄ mote virtutes: anteq̄ꝫ colligerent̄ i
numerabiles milicie angelorū: ⁊ anteq̄ꝫ extolle
rent̄ altitudines aeris: ⁊ anteq̄ꝫ nominarent̄ mē
sure firmamentorꝫ: ⁊ anteq̄ꝫ estiuarent camini in
sion: ⁊ anteq̄ꝫ inuestigarent̄ p̄sentes anni: ⁊ anq̄ꝫ
abalienarent̄ eorū qui nunc peccāt adinuentiōes
⁊ cōsignati essent qui fidē thesaurizauerūt: tunc
cogitaui ⁊ facta sunt per me solū ⁊ nō per aliuꝫ:
⁊ finis per me ⁊ ñ ꝑ aliū. Et respōdi: ⁊ dixi: Que
erit separatio temporū? Aut quādo ꝑoris finis ⁊
sequētis initiū. Et dixit ad me: Ab abraā vsqꝫ ad
ysaac quādo nati sunt ab eo iacob ⁊ esau manus
iacob tenebat ab initio calcaneū esau. Finis eni
huius seculi esau ⁊ p̄ncipiū sequētis iacob. Ho
minis manꝰ inter calcaneū ⁊ manū. Aliud noli
querere esdra. Et r̄ndi: ⁊ dixi: O dn̄ator dn̄e: si in
ueni gratiā ante oculos tuos: oro vt demōstres
seruo tuo finē signorū tuorū: quorū partē mihi de
monstrasti nocte p̄cedēte. Et r̄ndit: ⁊ dixit ad me.

Surge super pedes tuos: ⁊ audi vocē plenissimā sonitus. Et erit sicut cōmotio: nec cōmouebit lo cus in quo stes sup eū. Ideo cū loquit tu non ex paueas: qm̄ de fine verbū: ⁊ fundamentū terre itelligit: quomā de ipis sermo tremiscit ⁊ cōmoue tur. Scit eni quomā finē eorū oportet cōmutari. Et factū est cū audissem: surrexi super pedes me os: ⁊ audiui: ⁊ ecce vox loquēs: ⁊ sonus eꝰ sicut sonus aquarū multarū. Et dixit: Ecce dies veni unt: ⁊ erit quādo appropinquare incipiā vt visi tem habitātes in terra: ⁊ quādo inquirere incipi am ab eis qui iniuste nocuerūt iniusticia sua: et quādo suppleta fuerit humilitas sion ⁊ cū super signabit seculū qd̄ incipiet ptransire: hec signa faciam. Libri aperient ante faciē firmamenti: ⁊ oēs videbunt simul: ⁊ anniculi infantes loquēt vocibus suis: ⁊ pgnantes imaturos parient in fantes triū ⁊ quattuor mēsiū ⁊ viuēt ⁊ suscitabūt Et sbito appebūt semiata loca: si semiata: ⁊ plēa pmptuaria subito iuēiēt vacua: ⁊ tuba canet cū sono: quā cū oēs audierint: subito expauescent. Et erit in illo tempore debellabūt amici amicos vt inimici: ⁊ expauescet terra cū his. Et vene fon tiū stabunt: ⁊ nō decurrēt i horis tribus. Et erit ois qui derelictus fuerit ex oībus istis quibus p dixi tibi: ipe saluabit: ⁊ videbit salutare meū ⁊ fi nez seculi vestri. Et videbūt qui recepti sunt ho mines qui mortē nō gustauerūt a natiuitate sua ⁊ mutabit cor inhabitantiū: ⁊ cōuertet in sensuz aliū. Delebit eni malū: ⁊ extinguet dolus. Flo rebit autē fides: ⁊ vincet corruptela: ⁊ ostendet veritas que sine fructu fuit dieb' tātis. Et factū est cū loqueret mihi: ⁊ ecce paulati intuebar sup eū ante quē stabaz: ⁊ dixit ad me hec: Ueni tibi ostendere tēpus venture noctis. Si ergo iterū ro gaueris: ⁊ iterū ieiunaueris septē diebus: iteruz tibi renunciabo horū maiora per diē q̄z audiui. Audita est eni vox tua apud altissimū. Uidit. n. fortis directionē tuam: ⁊ puidit pudiciciā quaz a iuuentute tua habuisti: ⁊ ppter hoc misit me d̄ monstrare tibi hec omnia: ⁊ dicere tibi. Confide ⁊ noli timere: ⁊ noli festinare cū pORIBUS tempo ribus cogitare vana: vt nō pperes a nouissimis temporibus. Et factū est post hec ⁊ fleui iterū ⁊ si milit ieiunaui septem diebus: vt suppleam tres hebdomadas que dicte sunt mihi. Et factū est in octaua nocte ⁊ cor meū turbabat iterato in me: ⁊ cepi loqui corā altissimo. Inflāmabat. n. spiri tus meus valde: ⁊ anima mea anxiabat: ⁊ dixi. O domine loquens locutus es ab initio creatu re in pmo die dicens. Fiat celū ⁊ terra: ⁊ tuū ver bum opus perfectū. Et erat tunc spiritus: ⁊ tene bre circūferebantur ⁊ silentiū: sonus vocis hois nondū erat abs te. Tūc dixisti de thesauris tuis pferri lumen luminosum: quo appareret opꝰ tuū. Et die secundo creasti spiritum firmamenti: ⁊ im petrasti ei vt diuideret ⁊ diuisionez faceret inter aquas: vt pars quedā sursuz recederet: pars ve ro deorsuz maneret. Et tertia die imperasti aq̄s cōgregari in septima parte terre: sex vero partes siccasti ⁊ cōseruasti: vt ex his sint corā te ministrā tia seminata a deo ⁊ culta. Uerbum eni tuum p cessit: ⁊ opus stati fiebat. Processit enim subito fructus multitudinis immensus: ⁊ cōcupiscen tie gustus multiformes: ⁊ flores colore immuta bili: ⁊ odores odoramenti inuestigabilis. Et die tertio hec facta sunt. Quarta autem die impera sti fieri solis splendorē: lune lumen: stellarum di spositionē: ⁊ imperasti eis vt deseruierēt futuro plasmato homini. Quinto autē die dixisti septie parti vbi erat aqua congregata vt pcrearet ani malia ⁊ volatilia ⁊ pisces: ⁊ ita fiebat. Aqua mu ta ⁊ sine anima que dei nutu iubebant animalia faciebat: vt ex hoc mirabilia tua nationes enar rent. Et tunc cōseruasti duas animas nomē vni vocasti enoch: ⁊ nomen secūdi vocasti leuiathā: ⁊ separasti ea ab alterutro. Non eni poterat septi ma pars vbi erat aqua cōgregata capere ea. Et dedisti enoch vnā partem que siccata est tertio die vt habitet in ea: vbi sunt mōtes mille. Leui athan autē dedisti septimam partē humidam ⁊ seruasti eam vt fiat in deuoratione quibus vis ⁊ quando vis. Sexto autem die imperasti terre vt crearet coram te iumenta ⁊ bestias ⁊ reptilia ⁊ super his adam: quē constituisti ducē super oī bus factis que fecisti: ⁊ ex eo educimur nos oēs quem q̄z elegisti populum. Hec autē omnia dixi corā te domine: quia ppter nos creasti seculum Residuas autez gentes ab adam natas dixisti eas nil esse: ⁊ quomā saliue assimilate sunt ⁊ q̄si stillicidium de vase similasti abundantiaz eorū Et nunc domine ecce iste gentes que in nihilum deputate sunt: ceperunt dominari nostri ⁊ deuo rare: nos autē populus tuꝰ quē vocasti pmoge nitum vnigenitū emulatorem tuū: traditi sumꝰ in manibus eorū. Et si ppter nos creatum est se culum: quare non hereditatem possidemus cuz seculo: Usquequo hec:

Capitulum VII

Et factum est cū finissem loqui verba hec missus est ad me angelus: qui missus fu erat ad me pmis noctibꝰ: ⁊ dixit ad me. Surge esdra: ⁊ audi sermones quos veni loqui ad te. Et dixi: Loquere deus meus. Et dixit ad me. Mare positum est in spacioso loco vt esset al tum ⁊ immensum: erit autem ei introitus in an gusto loco positus: vt esset similis fluminibus. Quis enim volens voluerit ingredi mare ⁊ vi dere eum vel dominari eius: si non transierit an gustum: in latitudinez venire quomodo poterit Itē aliud. Ciuitas ē edificata ⁊ posita i loco cāpe stri: ē āt plena oīuz bonorū. Introitꝰ eiꝰ angustꝰ ⁊

in pcipiti positus: vt esset a dextris qdē ignis: a sinistris aq̄ alta: semita aūt est vna sola inter eos posita: hoc est iter ignē ⁊ aquā vt nō capiat semita nisi solūmodo vestigiū hoīs. Si aūt dabit̄ ciuitas hoī in hereditatē: si nūq̄z anteposituū piculuz ptransierit: quō accipiat hereditatē suaz: Et dixi. Sic dn̄e. Et dixit ad me. Sic est ⁊ isrł pars. Propter eos enī feci seculū: ⁊ qn̄ trāsgressus ē adam ꝯstitutiōes meas: iudicatū est qđ factum ē. Et facti sunt introitus huiꝰ seculi angusti: ⁊ dolētes: ⁊ laboriosi: pauci aūt ⁊ mali ⁊ periculoꝝ pleni ⁊ labore magno pe fulti: naz maioris seculi introitꝰ spaciosi ⁊ securi: ⁊ faciētes imortalitatis fructum Si ergo igredientes non fuerūt igressi q viuūt: angusta ⁊ vana hec: nō poterūt recipe que sūt reposita. Nunc ḡ tu q̄re ꝯturbaris cū sis corruptibił ⁊ qd moueris tu cū sis mortalis: Et q̄re non accepisti i corde tuo qđ futuꝝ: sz qđ in p̄senti: Rn̄di ⁊ dixi. Dn̄ator dn̄e ecce disposuisti lege tua: qm̄ iusti hereditabūt hec. Impij aūt peribūt iusti aūt ferent angusta: sperātes spaciosa. Qui eni impie gesserūt ⁊ angusta passi sūt: ⁊ spaciosa n̄ videbūt Et dixit ad me. Non ē iudex sup deum: neq̄z intelligens sup altissimū. Pereūt. n. multi p̄sentes: q: negligit̄ q̄ anteposita est dei lex. Mandās eni mandauit deꝰ venietibꝰ qn̄ venerunt: qd facientes viuerēt: ⁊ quid obseruātes nō punirent. Hi aūt nō sunt psuasi ⁊ ꝯtradixerūt ei: ⁊ cōstituerūt sibi cogitamē vanitatis: ⁊ pposuerūt sibi circūuētiones delictoꝝ: ⁊ sup dixerūt altissimo nō esse: ⁊ vias eius nō cognouerūt ⁊ legē eiꝰ spreuerunt ⁊ sponsiones eiꝰ abnegauerūt: ⁊ in legitimis eiꝰ fidē non habuerūt: ⁊ opa eius nō pfecerūt. Propter hoc esdra vacua vacuis: ⁊ plena plenis. Ecce tps veniet: ⁊ erit qn̄ veniēt signa que p̄dixi tibi. Et apparebit sponsa ⁊ apparescēs ondetur q̄ nunc subducit̄ tra ⁊ ōis qui liberatꝰ ē de p̄dictis malis: ipse videbit mirabilia mea. Reuelabit̄ enim filiꝰ meus iesus cū his q cū eo sunt: ⁊ iocūdabuntur q relicti sunt i ānis q̄dringētis. Et erit post ānos hos ⁊ moriet̄ filius meꝰ xp̄s: ⁊ oēs q spiramentū hn̄t hoīes: ⁊ ꝯuertet̄ seculū i āntiquū silentiū diebꝰ septē sicut in p̄oribus iudicijs: ita vt nemo derelinq̄tur: ⁊ erit post dies septē: ⁊ excitabitur qđ nondū vigilat seculū: ⁊ moriet̄ corruptum. Et terra reddet que i ea dormiūt: ⁊ puluis qui in eo silentio habitāt: ⁊ ꝓmptuaria reddēt q̄ eis cōmendate sunt aīe. Et reuelabit̄ altissimus sup sedem iudicij: ⁊ ptransibūt miserie: ⁊ longanimitas congregabit̄. Judicium aūt solū remanebit: veritas stabit: ⁊ fides ꝯualescet. Et opus subsequet̄: ⁊ merces ostendet̄: ⁊ iustitie vigilabunt ⁊ iniustitie nō dn̄abunt̄. Et dixi p̄imus abraā pp sodomitas orauit: ⁊ moyses ꝓ p̄ribus q in deserto peccauerūt: ⁊ q post eū ꝓ isrł in diebꝰ achas ⁊ samuelis ⁊ dauid ꝓ ꝯfractiōe: ⁊ salomon ꝓ eis q

venerunt in scificatiōem: ⁊ helias ꝓ his qui pluuiā acceperūt: ⁊ ꝓ mortuo vt viueret: ⁊ ezechias pro pplō in diebꝰ sennacherib: ⁊ multi ꝓ multis Si ḡ mō qn̄ corruptibile icreuit: ⁊ iniustitia multiplicata est: ⁊ orauerūt iusti ꝓ impijs: q̄re ⁊ nūc sic n̄ erit: Et rn̄di ad me: ⁊ dixit. Presens seculū nō est finis: gl̄ia in eo frequēs manet pp hoc orauerūt pro inualidis. Dies enim iudicij erit finis tpis huiꝰ: ⁊ initiū tpis futuri imortalitatis: in q̄ ptransiuit corruptela soluta ē intēperantia: abscisa ē incredulitas: creuit aūt iustitia: orta ē veritas Tunc. n. nemo poterit saluare eū q perijt: neq̄z d̄mergere q vincit. Et rn̄di: ⁊ dixi. Hic s̄mo meus primꝰ ⁊ nouissimꝰ: qm̄ meliꝰ erat nō dare terrā adam: vel cū iā dedisset coercere eū vt nō peccaret. Quid eni ꝓdest hoībꝰ in p̄senti viuere i tristicia: ⁊ mortuos spare punitōz: O tu qd fecisti adā Si enim tu peccasti nō ē factꝰ solius tuꝰ casus: sz ⁊ nr̄ q ex te aduenimꝰ. Quid. n. ꝓdest nobis si ꝓmissum ē nobis imortale tps: nos aūt mortalia opa egimꝰ: Et qm̄ p̄dicta est nob̄ phennis spes nos ν̄o pessimi vani facti sumꝰ. Et qm̄ reposita sunt nobis hītacula sanitatis ⁊ securitatis: nos ν̄o male ꝯuersati sumꝰ. Et qm̄ reposita gl̄ia altissimi ꝓtegere eos q tarde ꝯuersati sunt: nos aūt pessimis vijs ambulauimꝰ. Et qm̄ ondet̄ paradisus cuius fructꝰ incorruptus pseuerat in q̄ ē securitas ⁊ medela: nos ν̄o nō ingrediemur. In ingratis eni locis ꝯuersati sumꝰ. Et qm̄ sup stellas fulgebūt facies eoꝝ q abstinētiam hūerant: nr̄e aūt facies sup tenebras nigre. Non eni cogitauimus viuentes qn̄ iniq̄tatez faciebamꝰ q icipiemus post mortē pati. Et rn̄dit: ⁊ dixit. Hoc est cogitamentū certaminis qđ certabit q sup terrā natus ē hō: vt si victus fuerit patiat̄ qđ dixisti. Si aūt vicerit recipiet qđ dico: qm̄ hec ē vita quam moyses dixit cū viueret ad pplz dicēs. Elige tibi vitā ⁊ viuas. Nō crediderūt āt ei: sz nec post eū pphis. Sed nec mihi qui locutꝰ sum ad eos: qm̄ nō esset tristitia i pditōz eoꝝ sicut futuꝝ ē gaudiū sup eos qbꝰ psuasa ē salus. Et rn̄di: ⁊ dixi. Scio dn̄e qm̄ vocatꝰ est altissimꝰ misericors i eo q misereatur i his q nōdū i seculo aduenerūt: ⁊ q miseret̄ illis q ꝯuersionē faciūt in lege eiꝰ: ⁊ longanimis ē qm̄ longanimitatē p̄stat his q peccauerūt q̄si suis opibꝰ: ⁊ munificꝰ ē: qm̄ qdē donare vult ꝓ exigētijs: ⁊ mlt̄e misericordie: qm̄ multiplicat magis misericordias his q p̄sentes sūt ⁊ q p̄terierūt ⁊ q futuri st̄. Si. n. n̄ mlt̄iplicauerit misericordias suas: n̄ viuificabit̄ seculū cū his q ihēditabāt i eo. Et donat: qm̄ si nō donauerit d̄ bōitate sua vt alleuiet̄ hi q iniq̄tatē fecerūt de suis iniq̄tatibꝰ: n̄ poterit decies millesima ps viuificari hoīm Et iudex si n̄ ignouerit his q curati sūt ν̄bo eiꝰ: ⁊ deleuerit mlt̄itudinē ꝯtēptionū n̄ fortassis d̄relinq̄ret̄ in nūerabili mlt̄itudie nisi pauci valde. VIII

Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit: Hoc seculuꝫ fecit
altissimus ꝓpter multos: futurū aūt ꝑ
pṫ paucos. Dicā āt corā te similitudineꝫ
esdra. Quō aūt interrogabis terrā: ⁊ dicet tibi:
qm̄ dabit terrā multā magis vn̄ fiat fictile: puū
āt puluerē vn̄ auꝝ fit: sic ⁊ actus p̄ntis secl̄i. Mlˀ
ti q̄dē creati sunt: pauci aūt saluabūt. Et rn̄dı: et
dixi: Absorbe ġ aīa sensū: ⁊ deuora qð sapit. Cō
uenisti eni obaudire: ⁊ ꝓphetare volēs. Nec eni
tibi ē datū spaciū: nisi solūmō viuere. O dn̄e si
nō ꝑmittes ꝫuo tuo vt oremus corā te: ⁊ des no
bis semen cordi ⁊ sensui culturā vt fructus fiat:
vn̄ viuere possit oīs corruptus q portabit locū
hoīs: Solus eni es: ⁊ vna plasmatio nos sumꝰ
manuū tuaꝝ sicut locutus es. Et quō nūc in ma
trice plasmatū ē corpus: ⁊ p̄stans mēbra: cōꝫua
tur in igne: ⁊ aqua tua creatio: et nouem mensi
bus patitur tua plasmatio: tuam creaturā q̄ in
ea creata ē: ipm̄ aūt qð ꝫuat ⁊ quod seruaṫ vtra
q̄ꝫ seruabunṫ: ꝫuataq̄ꝫ q̄n̄q̄ꝫ iteꝝ reddit matrix
q̄ i ea creauerūt. Imperasti eni ex ipsis membrīs
hoc ē mamillis p̄bere lac fructui mamillaꝝ: vt
nutriaṫ id qð plasmatū ē vsq̄ꝫ in tp̄s aliqð: ⁊ po
stea disponas eū tue mīe. Et nutriuisti eū tua iu
sticia: ⁊ erudisti eū in lege tua: ⁊ corripuisti eum
tuo intellectu: ⁊ mortificabis eū vt tua creatura
⁊ viuificabis eū vt tuū opus. Si ġ ꝑdideris eū
q tantis laboribꝰ plasmatus ē: tuo iussu facile est
ordinari: vt ⁊ id qð fiebat seruareṫ. Et nūc domi
ne dicā de oī hoīe tu magis scis. ð ppl̄o aūt tuo
ob quē doleo: ⁊ de hereditate tua propter quā lu
geo: ⁊ ꝓpter isrl̄ ꝓpter quē tristis sum: ⁊ ð iacob
ꝓpter quē doleo: iō incipiā orare corā te ꝑ me et
ꝑ eis: qm̄ video lapsus nr̄os q inhitamꝰ terrā:
Sed audiui claritatē iudicis q futurus ē. Iō au
di vocē meā: ⁊ intellige sermonē meū: ⁊ loquar
corā te. Initiū ꝟboꝝ esdre: p̄usq̄ꝫ assumereṫ. Et
dixi: Dn̄e q inhitas seculū: cuiꝰ oculi eleuati i su
ꝑna ⁊ aere: ⁊ cuiꝰ thronus inestimabilis: ⁊ gloria
in cōprehensibilis: cui astat exercitus angeloꝝ
cū tremore quoꝝ seruatio in vento ⁊ igni ꝯuertiṫ
cuiꝰ ꝟbū verū ⁊ dicta ꝑseuerantia: cuiꝰ iussio for
tis ⁊ dispō terribilis: cuiꝰ aspectus arefacit abyſ
sos ⁊ indignatio tabescere facit montes ⁊ ꝟitas
testificaṫ. Exaudi orōnē serui tui: ⁊ auribꝰ ꝑcipe
p̄cationē figmenti tui. Dū eni viuo loquar: ⁊ dū
sapio rn̄debo. Nec respicias ppl̄i tui delicta: sed
q tibi in veritate seruiūt. Nec intendaſ impia gē
tiū studia: sed q tua testimonia cū doloribꝰ custo
dierūt. Nec cogites q in cōspectu tuo false cōuer
sati sunt: sed memorare q ex volūtate tua timo
rē cognouerūt. Neq̄ꝫ volueris q pecudū mores
habuerūt: sed respicias eos q legē tuā splendide
docuerūt. Nec indigneris eis q bestijs peiores
iudicati sunt: sed diligas eos q sp̄ in tua iusticia
ꝯfidūt ⁊ gloria. Qm̄ nos ⁊ p̄res nr̄i talibꝰ morbī
languomꝰ: tu aūt ꝓpter nos peccātores misericors
vocaberis. Si eni desideraueris vt nr̄i misereariſ
tūc misericors vocaberis: nobis āt nō hn̄tibus
opa iusticie. Iusti eni q̄bus sunt multa opa rpo
sita: ex ꝓpis operibꝰ recipiēt mercedē. Quid est
eni homo vt ei indigneris: aut genuſ corruptibi
le: vt ita amarus sis de ipso: In ꝟitate eni nemo
ð genitis ē q nō impie gessit: ⁊ de ꝯfidentibus q
nō deliquit. In hoc eni annunciabiṫ iusticia tua
⁊ bonitas tua dn̄e: cū misertus fueris eis q non
hn̄t sb̄am bonoꝝ opeꝝ. Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit:
Recte locutus es aliq̄: ⁊ iuxta ꝫmones tuos sic
⁊ fiet. Qm̄ nō vere cogitabo sup̄ plasma coꝝ q
peccauerūt ante mortē: ante iudiciū: an̄ ꝑditiōꝫ
sed iocūdabor sup̄ iustoꝝ figmentuꝫ: ⁊ memora
bor ꝑegrinatōis q̄ꝫ ⁊ saluatōis ⁊ mercedis rece
ptiōis. Quō ergo locutꝰ sum sic ⁊ est. Sicut enīꝫ
agricola serit sup̄ trā semina multa: ⁊ plātatiōes
multitudis plantat. Sed nō in tp̄e oīa q̄ semina
ta sunt saluanṫ: sed nec oīa q̄ plantata sunt radī
cabūt: sic ⁊ q in seculo seminati sunt: non oēs sal
uabunṫ. Et rn̄di: ⁊ dixi: Si inueni gr̄am loquar.
Quō semē agricole si nō ascēderit: aut non acce
perit pluuiā tuā in tp̄e: aut si corruptū fuerit mł
titudine pluuie: sic perit ⁊ similiṫ hō q manibus
tuis plasmatus est: ⁊ tu ei imago noīatus: qm̄ si
milatus es ei ꝓpter quē oīa plasmasti: ⁊ simila
sti semini agricole? Nō irascaris sup̄ nos: ⁊ pce
ppl̄o tuo: ⁊ miserere hereditati tue. Tu aūt crea
ture tue misereris. Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit: Que
sunt p̄ntia p̄ntibus: ⁊ q̄ futura futuris. Multuꝫ
eni tibi restat vt possis diligere meā creaturā su
ꝑ me: tibi aūt frequenṫ ⁊ ipsi ꝓximaui: iniustis
aūt nunq̄ꝫ. Sed ⁊ in hoc mirabilis es corā altiſ
simo qm̄ humiliasti te sicut decet te: ⁊ nō iudica
sti te vt mł iustos plurimū glorificeris. Propṫ
qð miserie multe ⁊ miserabiles efficienṫ eis q
hitant seculū in nouissimis: q: in multa sup̄bia
ambulauerūt. Tu aūt pro te intellige: ⁊ ð similibuſ
tuis inq̄re gloriā. Vobis eni aptus ē padisus:
plantata ē arbor vite: p̄paratū ē futuꝝ tp̄s: p̄pa
ta est abūdantia: edificata ē ciuitas: ꝓbata est re
qes: perfecta ē bonitas: ⁊ perfecta sapientia. Ra
dix mali signata est a vobis: infirmitas ⁊ tinea
a vobis abscondita est: ⁊ in infernū fugit corruptō
in obliuione. Transierūt dolores: ⁊ ostensus est
in fine thesaurus immortalitatiſ. Noli ergo adij
cere inquirendo de multitudine eorum qui pere
unt. Nam ⁊ ipsi accipientes libertatem spreuerīt
altissimum: ⁊ legem eius contempserunt: ⁊ vias
eius dereliq̄runt. Adhuc autem iustos eius con
culcauerūt: ⁊ dixerunt in corde suo non esse d eū
⁊ quidem scientes quoniā moriuntur. Sicut eni
vos suscipient que p̄dicta sunt: sic eos sitis ⁊ cru
ciatus q̄ p̄parata sunt. Nō eni voluit hoīem disp
di. Sꝫ ⁊ ipsi q creati sunt: coinquinauerīt nomē eiꝰ

qui fecit eos: ⁊ ingrati fuerunt ei q̄ pparauit eis
vitã. Qua ppter iudiciũ meũ modo appropiq̄t
Que nõ oibus demõstraui nisi tibi: ⁊ tibi simili
bus paucis. Et rñdi ⁊ dixi: Ecce nũc dñe demon
strasti mihi multitudinẽ signoꝝ q̄ incipies facere
in nouissimis sed nõ demonstrasti mihi q̊ tpe.

Capitulum IX

Et rñdit ad me ⁊ dixit: Metiẽs metire tps
in semetipso: ⁊ erit cũ videris qm̄ trãsierit
ps quedã signoꝝ que pdicta sunt: tũc in
telliges qm̄ ipm est tps in quo incipiet altissim⁹
visitare seculũ qd ab eo factũ est. Et qm̄ videbit
in seculo motio locoꝝ ⁊ pplóꝝ turbatio tũc intelli
ges: qm̄ de his erat altissimus locut⁹: a diebus
qui fuerũt ante te ab initio. Sicut eni oẽ qd factũ
ẽ in seculo: initiũ hꝫ pu ⁊ ꝯsũmatiõ ꝫ: ⁊ ꝯsũmatiõ ẽ
manifesta: sic ⁊ altissimi tpa initia habẽt manife
sta in pdigiis ⁊ ꝟtutib⁹ ⁊ ꝯsũmatiõ es in actu ⁊ i
signis. Et erit ois q̄ salu⁹ factus fuerit ⁊ q̄ poterit
effugere p opa sua: ⁊ per fidẽ i qua credidistis re
liq̄ de pdictis picul: ⁊ videbit salutarẽ meũ i tra
mea: ⁊ in finib⁹ meis: qm̄ sanctificaui me a secu
lo. Et tunc miserebunt qui nũc abusi sunt vias
meas: ⁊ in tormẽtis cõmorabunt hi q̄ eas ꝓiece
rũt in cõtẽptu. Qui eni nõ cognouerũt me viuẽ
tes bñficia cõsecuti: ⁊ qui fastidierũt legẽ meam
cũ adhuc erãt habentes libertatẽ: ⁊ cũ adhuc eẽt
eis apertus penitẽtie locus nõ intellexerũt sed spre
uerunt: hos oportet post mortẽ in cruciamẽto co
gnoscere. Tu ergo noli adhuc curiosus esse quõ
ipi cruciabũt: sed inquire quõ iusti saluabũt ⁊ quoꝝ
sclm ⁊ pp q̄s sclm: ⁊ qñ. Et rñdi ⁊ dixi: oli locut⁹
sum ⁊ nũc dico ⁊ postea dicã: qm̄ plures sunt q
pereũt q̄ꝫ qui saluabunt: sicut multiplicat fluct⁹
super guttã. Et rñdit ad me: ⁊ dixit: Qualis ager
talia ⁊ semina: ⁊ quales flores tales ⁊ uncture: ⁊
qualis opator talis ⁊ creatio: ⁊ qualis agricola
talis cultura: qm̄ tps erat seculi. Et nũc cũ essem
parãs eis his qui nũc sunt anteq̄ꝫ fieret seculuꝫ
in quo habitarẽt: ⁊ nemo ꝯtradixit mihi. Tũc. n.
q̄ sqꝫ ⁊ nunc creat in mundo hoc parato ⁊ messe
indeficiẽti ⁊ lege in uestigabili: corrupti sunt mo
res coꝝ. Et cõsideraui seculũ: ⁊ ecce erat piculuꝫ
ppter cogitatiões que in eo aduenerũt. Et vidi
⁊ pepci ei valde: ⁊ seruaui mihi acinũ de botro: ⁊
plantatiõẽ de tribu multa. Pereat ergo multi
tudo q̄ sine causa nata est: ⁊ seruet acinus meus
⁊ plãtatiõ mea: q̄ꝛ cũ multo labore pfeci. Tu aũt
si adhuc intromittas septẽ dies alios sed nõ ieiu
nabis in eis: ibis in campũ florũ vbi dom⁹ non
est edificata: ⁊ mãducabis solũmodo de flor̄ib⁹
lapi: ⁊ carnẽ nõ gustabis: ⁊ vinũ nõ bibea: sꝫ so
cũmodo flores. Depcare altissimũ sine intmissio
ne ⁊ veniã ⁊ loquar tecũ. Et pfectus sum sicut di
xit mihi i campũ q̄ vocat ardaib ⁊ sedi ibi i flori
b⁹. Et d herbis agri mãducaui: ⁊ facta ẽ esca cap
mihi in saturitatẽ. Et factũ est p⁹ dies septẽ ⁊ ego
discũbebam supra fenũ: ⁊ cor meũ iteꝝ turbaba
tur sicut ante. Et aptũ est os meũ ⁊ inchoaui di
cere corã altissimo: ⁊ dixi. O dñe te nobis osten
dens ostensus es pãbus nr̄is in deserto: qd non
calcat ⁊ infructuoso: qñ erãt exeũtes de egypto
⁊ dicens dixisti: Tu israel audi me ⁊ semẽ iacobi
tende sermonib⁹ meis. Ecce ego semino in vobis
legẽ meã ⁊ faciet i vobis fructũ: ⁊ glorificabimi
ni in eo p seculũ. Nam pies nostri accipiẽtes le
gem nõ seruauerũt: ⁊ legitima mea nõ custodi
erunt: ⁊ factus ẽ fruct⁹ legis nõ parẽs. Nec eniꝫ
poterat qm̄ tu⁹ erat: nã q̄ acceperũt pierũt nõ cu
stodiẽtes qd in eis seminatũ fuerat. Et ecce ꝯsue
tudo est vt cũ accepit terra semẽ: vel nauẽ mare:
vel vas aliqd escã: vel potũ: cũ fuerit extiminatũ
id in q̊ seminatũ est vel in qd missum ẽ: sic id qd
seminatũ vel missum est: vel q̄ suscepta sunt ext
minant ⁊ suscepta iã nõ manẽt apud nos. Sꝫ no
bis sic nõ factũ ẽ. Nos quidẽ qui legẽ accepim⁹
peccãtes piuim⁹ ⁊ cor nostꝝ qd suscepit cã: nam
lex nõ perijt: sed pmãsit i suo labore. Et cũ loq̄rer
hec in corde meo: respexi oculis meis: ⁊ vidi mu
lierẽ in dextera parte. Et ecce hec lugebat ⁊ plora
bat cũ voce magna: ⁊ aio dolebat valde: ⁊ vesti
mẽta eius discissa: ⁊ cinis sup caput ei⁹. Et dimi
si cogitat⁹ in q̄bus erã cogitãs: ⁊ cõuersus sum
ad eam: ⁊ dixi ei: Ut qd fles: ⁊ qd doles aio? Et
dixit ad me. Dimitte me dñe meus vt defleam
me: ⁊ adyciã dolorẽ: qm̄ valde amara sum aio: ⁊
humiliata sum valde. Et dixi ei: Quid passa es?
Dic mihi. Et dixit ad me: sterilis fui ego famula
tua ⁊ nõ peperi habẽs maritũ ãnis trigita. Ego
eni p singulas horas ⁊ p singulos dies ⁊ annos
triginta hos: depcor altissimũ nocte ac die. Et fa
ctum est post trigita annos exaudiuit me deus
ancillã tuã: ⁊ vidit humilitatẽ meã ⁊ attendit tri
bulatiõi mee: ⁊ dedit mihi filiũ. Et iocũdata fuꝫ
sup eũ valde ego ⁊ vir me⁹ ⁊ oẽs ciues mei: ⁊ et
honorificabam⁹ valde fortẽ. Et nutriui eũ cũ la
bore multo: ⁊ factũ est cũ creuisset ⁊ venisset acci
pere vxorem: feci diem epuli.

X

Et factũ est cũ introisset fili⁹ me⁹ in thala
mo suo: cecidit ⁊ mortu⁹ est: ⁊ euertimus
oẽs lumina. Et surrexerũt oẽs ciues mei
ad ꝯsolandũ me: ⁊ q̄eui vsqꝫ in aliũ diẽ: vsqꝫ no
cte. Et factũ est cũ oẽs q̄euissent vt me cõsolarẽt
vt q̄scerẽ: ⁊ surrexi nocte ⁊ fugi ⁊ vẽi sicut vides
in hoc cãpo: ⁊ cogito iã nõ reuerti in ciuitatẽ: sed
hic cõsistere: ⁊ neqꝫ mãducare neqꝫ bibere: sed
sine intmissiõe lugere ⁊ ieiunare vsqꝫ dũ moriar
Et dereliq̄ sermones in q̄bus erã: ⁊ rñdi cũ iracũ
dia ad eã: ⁊ dixi. Stulta sup oẽs mulieres: nõ vi
des luctũ nr̄m ⁊ q̄ nobis cõtingũt. Qm̄ sion mr̄
nr̄a oi tristicia cõtristat: ⁊ hũilitate humiliata est
⁊ luget validissime. Et nũc qm̄ oẽs lugem⁹ ⁊ tri

stes sumus: qm̄ oēs cōtristati sumus: tu aūt cō
tristaris in vno filio. Interroga enī terrā ⁊ dicet
tibi: qm̄ hec est q̄ debeat lugere casū tāto ꝑ super
eam germinantiū. Et ex ipa ab initio oēs nati ⁊
alii venēt. Et ecce pene oēs ī ꝑditionē ambulāt
⁊ exterminiū sit multitudo eoꝝ. Et quis g̃ debet
lugere magis: nisi hec q̄ tā magnā multitudinē
ꝑdidit: q̄z tu q̄ ꝓ vno doles. Si aūt dicas mihi:
qm̄ nō est planctꝰ meus similis tre: qm̄ fructum
vētris mei ꝑdidi: quē cū merorib' pepi ⁊ cū dolo
ribus genui: tra aūt sm̄ viā tre: abijtq; ī ea mul
titudo p̄sens: qūo euēit ⁊ ego tibi dico. Sicut tu
cū labore pepisti: sic ⁊ terra dat fructū suū: homi
ni ab initio ei q fecit eā. Nūc g̃ retine apō temet
ipam dolorē tuū: ⁊ fortit fer q tibi cōtingerūt ca
sus. Si eni iustificaueris terminū dei ⁊ cōsilium
suū recipies in tpe: ⁊ in talibꝰ collaudaueris. In
gredere g̃ in ciuitatē ad virū tuū. Et dixit ad me
Nō faciā neq; ingrediar ciuitatē: sed hic moriar
Et apposui adhuc loqui ad eā: ⁊ dixi. Noli facere
hūc sermonē: sed ꝯsenti ꝑsuadēti. Quot eni casus
sion: Cōsolare ꝓpter dolorē hierl'm. Uides eni
qm̄ sanctificatio nr̄a deserta effecta ē ⁊ altare nr̄z
demolitū est: ⁊ templū nr̄m destructū est: ⁊ psalte
riū nr̄m humiliatū est: ⁊ hymnꝰ ꝯticuit: ⁊ exulta
tio nr̄a dissoluta est: ⁊ lumē cādelabri nr̄i extictū
est: ⁊ arca testamēti nostri direpta ē: ⁊ sancta nr̄a
ꝯtaminata sunt: ⁊ nomē qđ inuocatū est sup nos
pene ꝓphanatū est: ⁊ liberi nr̄i cōtumeliā passi
sunt: ⁊ sacerdotes nr̄i succēsi sunt: ⁊ leuite nr̄i in
captiuitatē abierūt: ⁊ virgines nr̄e coinquinate sc
⁊ mulieres nr̄e vim passe sunt: ⁊ iusti nr̄i rapti sc
⁊ paruuli nr̄i ꝑditi sunt: ⁊ iuuenes nr̄i seruierunt
⁊ fortes nr̄i inualidi facti sc. Et qđ oīuz maiꝰ signa
culū sion: qm̄ resignata est de gloria sua. Nam ⁊
tradita est in manibꝰ eoꝝ q nos oderūt. Tu ergo
excute tuā tristiciā multā: ⁊ depone abs te multi
tudinē dolorū vt tibi repropitiet fortis: ⁊ requiem
faciet tibi altissimꝰ: requietionē laboꝝ. Et factuz
est cū loquebar ad eā: facies eiꝰ fulgebat subito ⁊
spēs: coruscus fiebat visus eiꝰ: vt essem pauēs
valde ad eā: ⁊ cogitarē qđ esset h̄: Et ecce subito
emisit sonitū vocis magnū timore plenū: vt cō
moueret terra a mulieris sono. Et vidi ⁊ ecce am
plius mulier nō cōparebat mihi: sed ciuitas edi
ficabat ⁊ locus demōstrabat de fundamētis ma
gnis ⁊ timui ⁊ clamaui voce magna: ⁊ dixi: Ubi
est huriel angelus q a p̄ncipio venit ad me: qm̄
ipe me fecit venire in multitudine in excessu mē
tis huius. Et factus est finis meꝰ in corruptionez
⁊ oratio mea in improperium. Et cum essem lo
quēs ego hec ecce venit ad me ⁊ vidit me. Et ec
ce erā positus vt mortuꝰ: ⁊ intellectꝰ meꝰ alienatꝰ
erat. Et tenuit dextrā meā ⁊ ꝯfortauit me ⁊ statuit
me sup pedes meos. Et dixit mihi. Quid tibi ē ⁊
quare cōturbatus est intellectus tuus: ⁊ sensus

cordis tui: quare conturbaris: Et dixi: Quoniā
dereliquisti me. Et ego quidē feci sm̄ sermones
tuos ⁊ exiui in campū: ⁊ ecce vidi ⁊ video qđ nō
possum enarrare. Et dixit ad me. Sta vt vir ⁊ cō
monebo te. Et dixi: Loquere domine meꝰ tu in
me. Noli me derelinquere vt nō frustra moriar
quoniā vidi que nō sciebā: ⁊ audio que nō scio.
Aut nūquid sensus meꝰ fallit: ⁊ anima mea sup
nat: Nunc ergo deprecor te: vt demonstres seruo
tuo de excessu hoc. Et respōdit ad me: ⁊ dixit: Au
di me: ⁊ doceā te: ⁊ dicam tibi de quibus times:
quoniā altissimus reuelauit tibi mysteria multa
Uidit rectā viam tuā: quoniā sine intermissione
cōtristabaris ꝓ populo tuo: ⁊ valde lugebas ꝓ
pter sion. Hic ergo intellectꝰ visiōis que tibi ap
paruit ante paululum. Quā vidisti lugentez in
choasti consolari eam: nūc autez iam speciē mu
lieris non vides: sed apparuit tibi ciuitas edifi
cari: ⁊ quoniā enarrabat tibi d casu filij sui. Hec
absolutio est. Hec mulier quā vidisti: hec est siō:
⁊ quoniā dixit tibi quā ⁊ nunc conspicies: vt ciui
tatem edificatam. Et quoniā dixit tibi quia steri
lis fuit annis triginta: ꝓpter quod erant anni tri
ginta quādo non erat in ea adhuc oblatio obla
ta. Et factum est post annos triginta edificauit sa
lomon ciuitatē ⁊ obtulit oblationes: tunc fuit qm̄
peperit sterilis filium. Et quod tibi dixit: quoniā
nutriuit eum cū labore: hoc erat habitatio in hie
rusalem. Et quoniā dixit tibi q filius meus vē
iens in suo thalamo mortuus esset: ⁊ cōtigisset ei
casus: hoc erat que facta est ruina hierusalez. Et
ecce vidisti similitudinē eius: ⁊ quoniam filium
lugeret: inchoasti consolari eam: ⁊ de his que cō
tigerunt hec erant tibi aperienda. Et nunc videt
altissimus: quoniā ex animo contristatus es: ⁊
quoniam ex toto corde pateris ꝓ ea: ostēdit tibi
claritatem glorie eius ⁊ pulchritudinē decoris
eius. Propterea enī dixi tibi vt maneres in cā
po vbi domus non est edificata. Sciebā eni ego
quoniam altissimus incipiebat tibi ostendere h̄:
propterea dixi tibi vt venires in agrum vbi nō
est fundamentum edificij. Nec enim poterat opꝰ
edificij hominis sustineri in loco vbi incipiebat
altissimi ciuitas ostendi. Tu ergo noli timere ne
q; expauescat cor tuū: sed ingredere ⁊ vide splē
dorem ⁊ magnitudinem edificij: quantū capax
est tibi visu oculorum videre: ⁊ post hec audies
quantum capit auditus aurium tuarum audire
Tu enim beatus es pre multis: ⁊ vocatꝰ es apō
altissimum: sicut ⁊ pauci. Nocte autem que ī cra
stinum futura est manebis hic: ⁊ ostendet tibi al
tissimus eas visiones supiorum que faciet al
tissimus his qui habitant super terram a nouis
simis diebus. Et dormiui illam noctem ⁊ aliam
sicut dixerat mihi.

Capitulum XI

Et vidi sōmniū: ⁊ ecce ascēdebat de mari aquila cui erāt duodeci ale pennarū: ⁊ capita tria. Et vidi ⁊ ecce expandebat alas suas in oēm terrā: ⁊ oēs venti celi insufflabant i eā ⁊ colligebant. Et vidi ⁊ de pēnis eius nascebātur ꝯtrarie pēne: ⁊ ipe fiebant in pēnaculis minutis ⁊ modicis. Nā capita eius erāt qescētia: ⁊ dimidiū caput erat maius alioꝝ capitū: sed ipa qescebat cū eis. Et vidi ⁊ ecce aqla volauit in pennis suis: ⁊ regnauit sup terrā ⁊ sup eos q habitant in ea. Et vidi qm̄ subiecta erāt ei oīa sb̄ celo ⁊ nemo illi ꝯtradicebat neqꝫ vn⁹ de creatura q̄ ē sup trā. Et vidi: ⁊ ecce surrexit aqla sup vngues suos: ⁊ misit vocē pēnis suis dicens. Nolite oēs simul vigilare: dormite vnusqsqꝫ in loco suo: ⁊ p tempus vigilate. Capita aūt in nouissimo seruent. Et vidi: ⁊ ecce vox nō exibat de capitibus eius: sed de medietate corpis ei⁹. Et nūerauī cōtrarias pēnas ei⁹: ⁊ ecce ipe erāt octo. Et vidi et ecce a dextera pte surrexit vna pēna: ⁊ regnauit sup oēm terrā. Et factū est cum regnaret: venit ei finis: ⁊ nō apparuit locus eius: ⁊ sequēs exurrexit ⁊ regnabat. Ipa multū tēuit temp⁹. Et factū est cū regnaret: ⁊ veniebat finis eius vt nō appareret sicut pior: ⁊ ecce vox emissa est illi: dicens. Audi tu que tāto tpe tenuisti terrā. Hec annuncio tibi anteqꝫ incipias nō apparere. Nemo post te tenebit tps tuū sed nec dimidiū eius. Et leuauit tertia ⁊ tenuit pncipatū sicut ⁊ priores: ⁊ nō apparuit ⁊ ipa. Et sic cōtingebat ⁊ oibus alijs singillatim pncipatū gerere: ⁊ iterū nusqꝫ comparere. Et vidi: ⁊ ecce in tpe sequentes pēne erigebant a dextera pte vt tenerēt ⁊ ipe pncipatum: ⁊ ex his erant q̄ tenebāt: sed tamē statī nō cōparescebāt nam ⁊ aliq̄ ex eis erigebāt: sed nō tenebant pncipatum. Et vidi post hec: ⁊ ecce nō cōparuerunt duodecim pēne ⁊ duo pēnacula: ⁊ nihil superat in corpe aquile nisi duo capita qescētia ⁊ sex pēnacula. Et vidi: ⁊ ecce sex pēnaculis diuise sunt due: ⁊ manserunt sub capite qd̄ est ad dexterā ptem. Nam qttuor manserūt in loco suo. Et vidi: ⁊ ecce hec subalares cogitabāt se erigere: ⁊ tenere pncipatus. Et vidi: ⁊ vna erecta est sed statī nō cōparuit. Et secūde velocı⁹ qꝫ priores nō cōparuerunt. Et vidi: ⁊ ecce due que supauerūt apud semetipas cogitabāt ⁊ ipe regnare: ⁊ in eo cū cogitarent: ecce vnū qescentiū capitū qd̄ erat mediū euigilabat. Hoc enī erat duoꝝ capitū maius. Et vidi: qm̄ cōpleta sunt duo capita secū: ⁊ ecce conuersum est caput cū his qui cū eo erant: ⁊ comedit duas subalares q̄ cogitabāt regnare. Hoc aūt caput pcōterruit oēm terrā: ⁊ dn̄abat in ea his q habitant terrā cū labore multo: ⁊ potētatum tenuit orbis terrarū sup oēs alas q̄ fuerūt. Et vidi post hec: ⁊ ecce mediū caput subito nō cōparuit: ⁊ hoc sicut ale. Supauerūt aūt duo capita: q̄ ⁊ ipa similit regnauerūt sup terrā: ⁊ sup eos q habitant in ea. Et vidi ⁊ ecce deuorauit caput a dextera pte illud qd̄ a leua. Et audiui vocē dicētem mihi. Cōspice cōtra te: ⁊ cōsidera qd̄ vides. Et vidi: ⁊ ecce sicut leo ꝯcitatus de silua rugiēs: ⁊ vidi qm̄ emittebat vocē hoīs ad aqlam. Et dixit dicens. Audi tu ⁊ loquar ad te: ⁊ dicit altissimus tibi. Nōne tu es q supasti de qttuor aīalib⁹ q̄s feceram regnare in seculo meo: ⁊ vt p eos veniret finis temporum eoꝝ. Et quartus veniēs deuicit oīa aīalia q̄ trāsierūt: ⁊ potētatu tenuit seculū cū tremore multo: ⁊ oēm orbē cū labore pessimo: et inhabitauit tot tpib⁹ orbē terraꝝ cū dolo. Et iudicasti terrā n̄ cū veritate. Tribulasti enī māsuetos: ⁊ lesisti qescētes: ⁊ dilexit mēdaces: ⁊ destruxisti habitatiōes eoꝝ q fructificabāt: ⁊ hūiliasti muros eoꝝ q te nō nocuerūt. Et ascēdit cōtumelia tua ad altissimū: ⁊ supbia tua ad fortē. Et respexit altissimus supba tpa: ⁊ ecce finita sunt: et scelera eius cōpleta sunt. Propterea nō appeas tu aqla ⁊ ale tue horribiles: ⁊ pēnacula tua pessima: ⁊ capita tua maligna: ⁊ vngues tui pessimi ⁊ oē corpus tuū vanū: vt refrigeret ois terra: et reuertat liberata de tua vi: ⁊ speret iudiciū ⁊ misericordiā eius qui fecit eam.

XII

Et factū est dū loqueret leo vba hec ad aquilaꝫ. Et vidi ⁊ ecce qꝫ supauerat caput ⁊ nō cōparuerūt qttuor ale ille q̄ ad eū transierūt ⁊ erecte sunt vt regnarēt: ⁊ erat regnū eoꝝ exile: ⁊ tumultu plenū. Et vidi: ⁊ ecce ipa nō apparebāt: ⁊ oē corpus aquile incēdebat: ⁊ expauescebat terra valde. Et ego a tumultu ⁊ excessu mentis: ⁊ a magno timore vigilaui ⁊ dixi spūi meo. Ecce tu pstitisti mihi hoc: in eo qꝫ scrutans vias altissimi. Ecce adhuc fatigat⁹ sum aīo: ⁊ spiritu meo inualidus sū valde: ⁊ nec modica est in me virtus a multo timore qꝫ expaui nocte hac. Nunc g̃ orabo altissimū: vt me cōfortet vsqꝫ in finē. Et dixi: Dominator dn̄e si inueni grām añ oculos tuos: ⁊ si iustificat⁹ sum apud te p̄ multis ⁊ si certe ascēdit depcatio mea añ faciē tuā: cōforta me: ⁊ ostēde suo tuo mihi interptatiōnē ⁊ distinctiōnē visus horribilis huius: vt plenissime cōsoleris aiam meā. Dignū enī me habuisti ondere mihi tempoꝝ nouissima Et dixit ad me. Hec est interptatio visiōis huius. Aquilā quā vidisti ascendentē de mari: hoc est regnū qd̄ visum est in visione danieli fratri tuo. Sed non est illi interptatum: qm̄ ego nunc tibi interptor. Ecce dies veniunt: ⁊ exurget regnū sup terrā: ⁊ erit timor acrior oium regnoꝝ q̄ fuerunt ante eū. Regnabunt autē in ea reges duodeci: vnus p⁹ vnum. Nam secund⁹ incipiet regnare: ⁊ ipe tenebit amplius tps p̄ duodeci. Hec est interptatio duodeci alaꝝ quas vidisti. Et quā vidisti vocē q̄ locuta ē nō de capitibus eius exeūtē sed de medio corpis

eius hec est interꝑtatio. Qm̄ post tp̄s regni illiꝰ
nascentur ꝯtentiōes nō modice: ꝛ periclitabitur
vt cadat ꝛ nō cadet tūc: ſꝫ iterꝫ constituet in suū
initium. Et qm̄ vidisti subalares octo coherētes
alis eius: hec ē interpretatio. Exurgēt in ipo octo
reges quoꝝ erūt tp̄a leuia ꝛ ãni citati: ꝛ duo qui
dē ex ipsis parient. Appropinquāte aūt tp̄e me
dio: q̄ttuoꝛ seruabūt in tp̄e: cū incipiet appropin
quare tp̄s eius vt finiat. Duo vō i finē seruabū
tur. Et qm̄ vidisti tria capita q̄escētia: hec ē inter
pretatio. In nouissimis eiꝰ suscitabit altissimus
tria regna: ꝛ reuocabit i ea mlta: ꝛ dn̄abūtur ter
ram: ꝛ qui habitant in ea cum labore multo su
per omnes qui fuerunt ante hos. Propter hoc
ipsi vocati sūt capita aq̄le. Isti enī erūt q̄ recapi
tulabūt ip̄ietates eiꝰ: ꝛ q̄ ꝑficient nouissima eiꝰ
Et qm̄ vidisti caput maiꝰ non apparēs: hec ē in
terpretatio eius. Qm̄ vnꝰ ex eis sup lectū suū
morieꝛ: ꝛ tm̄ cū tormētis. Nā duo q̄ ꝑseuerauerit
gladius eos cōmedet. Vnius. n. gladiꝰ comedet
q̄ cū eo: ſꝫ tm̄ hic gladio in nouissimis cadet. Et
qm̄ vidisti duas subalares trayciētes sup caput
qđ est i dextera pte: hec ē interpretatio. Hi sunt q̄s
ꝯseruauit altissimꝰ in finē suū: hoc est r̄gnū exile
ꝛ turbatiōis plenū. Sicut vidisti ꝛ leonē quē vi
disti de silua euigilantē ꝛ rugientē ꝛ loquentē ad
aq̄lam ꝛ arguētem eā ꝛ iniusticias ipsiꝰ ꝑ oēs ser
mones eiꝰ sicut audisti: hic ē ventꝰ quē ſuauit al
tissimus in finē ad eos ꝛ ip̄ietates ipoꝝ: ꝛ arguet
illos ꝛ scutiet corā ipsis scerptiōes eoꝝ. Statuet
enī eos i iudiciū viuos: ꝛ erit cū arguerit eos: tūc
corripiet eos. Nā residuū ppl'ꝫ meū liberabit cū
misericordia: q̄ saluati sūt sup fines meos: ꝛ iocūdabit
eos quoadusqꝫ veniet finis dies iudicij d̄ quo lo
cutus sum tibi ab initio. Hoc somniū qđ vidisti
ꝛ he interpretatiōes. Tu g̃ solus dignꝰ fuisti scire al
tissimi secretū hoc. Scribe ergo oīa ista in libro
q̄ vidisti: ꝛ pone ea in loco abscōdito: ꝛ docebis
ea sapientes de pplo tuo: quoꝝ corda scis posse
capere ꝛ ſuare secreta hec. Tu aūt adhuc sustine h̄
alios dies septē vt tibi ondaꝛ q̄cq̄d visum fuerit
altissimo ondere tibi. Et ꝑfectꝰ est a me. Et factū
est cum audisset oīs ppl's qm̄ ptransierūt septē
dies: ꝛ ego nō fuissem reuersus in ciuitatē: ꝛ con
gregauit se oīs a minimo vsqꝫ ad maximū: ꝛ venit
ad me: ꝛ dixerūt mihi: dicētes. Quid peccauimꝰ
tibi: ꝛ q̄d iniuste egimꝰ i te: qm̄ derelinquēs nos
sedisti i loco hoc: Tu enim nobis supes solꝰ ex oi
bus pplis sicut botrus d̄ vinea: ꝛ sicut lucerna i
loco obscuro: ꝛ sicut portus ꝛ nauis saluata a tē
pestate. Aut nō sufficiūt nobis mala q̄ contigūt:
Si ergo tu nos dereliqueris: quanto nobis erat
melius si essemꝰ succēsi: ꝛ nos cū incendio sion:
Nec enī nos sumꝰ meliores eoꝝ que ibi mortui
sunt. Et plorauerūt voce magna. Et r̄ndi ad eos
ꝛ dixi: Confide isrl': ꝛ noli tristari tu domꝰ iacob.

Est enim mēoria vr̄a corā altissimo: ꝛ fortis non
est oblitus vr̄i in tēptatiōe. Ego enī nō dereliqui
vos neqꝫ excessi a vobis: ſꝫ veni in hūc locū vt
deprecarer ꝓ desolatiōe sion: vt q̄rerē misericor
diam ꝓ hūilitate sanctificatōis vestre. Et nūc ite
vnusq̄sqꝫ vr̄m in domū suā: ꝛ ego veniā ad vos
post dies istos. Et ꝑfectꝰ est ppl's sicut dixi ei: i ci
uitatē. Ego aūt sedi in cāpo septē diebꝰ sicut mihi
mādauit: ꝛ māducabā de floribꝰ solūmodo agri
de herbis facta est esca mihi in diebꝰ illis.

XIII

Et factum est post dies septē: ꝛ somniaui somnium nocte: ꝛ ecce de ma
ri ventꝰ exurgebat: vt ꝯturbaret oēs flu
ctus eiꝰ. Et vidi: ꝛ ecce conualescebat ille hō cū
milibus celi: ꝛ vbi vultū suū vertebat vt ꝯside
raret: tremebāt oīa q̄ sub eo videbāꝛ: ꝛ vbicūqꝫ
exiebat vox de ore eiꝰ: ardescebant omēs q̄ audie
bāt voces eius: sicut q̄escit terra qn̄ senserit ignē
Et vidi post hec: ꝛ ecce congregabaꝛ multitudo
hominum q̄rū nō erat nūerꝰ de q̄ttuoꝛ ventis ce
li: vt debellarēt hoiem q̄ ascenderat de mari. Et
vidi: ꝛ ecce sibimetipsi sculpserat montē magnū
ꝛ volauit sup eū. Ego aūt q̄siui videre regionē vl'
locum vnde sculptꝰ esset mons ꝛ non potui. Et
post hec vidi: ꝛ ecce oēs q̄ congregati sūt ad eū
vt expugnarent eū timebant valde: tm̄ audebāt
pugnare. Et ecce vt vidit impetū multitudinis
veniētis nō leuauit manū suā: neqꝫ frameā tene
bat neqꝫ aliqđ vas bellicosū: nisi solūmō vt vidi
qm̄ emisit de ore suo sicut flatū ignis: ꝛ de labijs
eius spūs flāme: ꝛ de lingua eius emittebat scin
tillas ꝛ tēpestates: ꝛ cōmixta sūt oīa simul h̄ flatꝰ
ignis ꝛ spūs flāme: ꝛ multitudo tēpestatis: ꝛ ꝯci
dit sup mltitudinē in ipetu q̄ parata erat pugna
re: ꝛ succēdit oēs: vt subito nihil videreꝛ de innu
merabili multitudine: nisi solūmō puluis ꝛ fumi
odoꝛ. Et vidi: ꝛ extimui. Et pꝰ hec ipm̄ vidi hoiē
descendentem de monte: ꝛ vocātē ad se mltitudi
nem aliam pacificā: ꝛ accedebat ad eū vultꝰ ho
minum multoꝝ quorūdā gaudentiū: quorūdā
tristantiū: aliq̄ vō alligati: aliq̄ adducētes ex eis
q̄ offerebantur. Et egrotaui a multitudine pauo
ris: ꝛ expergefactꝰ sum: ꝛ dixi: Tu ab initio demō
strasti ſuo tuo mirabilia hec: ꝛ dignū me hūisti
vt susciperes dep̄catiōē meā: ꝛ nūc demōstra mi
hi adhuc interpretatiōem somnij huiꝰ. Sicut enī
existimo in sensu meo: ve q̄ derelicti fuerint i die
bus illis. Et multo plus ve his q̄ non sūt dereli
cti. Qui enī nō sunt derelicti: tristes erāt. Intelli
go nūc q̄ sunt reposita in nouissimis diebꝰ: ꝛ oc
currēt eis: ſꝫ ꝛ his q̄ derelicti sunt. Propter hoc
venerūt enī in ꝑicula magna: ꝛ necessitates mul
tas sicut ondunt somnia hec. Attamen facilius ē
ꝑiclitātē venire in hūc q̄ꝫ ptransire sicut nubem
a seculo: ꝛ nūc videre q̄ contingūt in nouissimo.
Et r̄ndit ad me: ꝛ dixit: Et visionis iterꝑtatiōem

t

dicam tibi: ⁊ de quibꝰ locutꝰ es ad aperiam tibi
Qm̄ de his dixisti q derelicti sunt: hec interptatio
Qui auffert piculū illo tpe: h̄ se custodiuit. Qui i
piculo inciderūt: hi sunt q habēt opa ⁊ fidem ad
fortissimū. Scito ḡ: qm̄ magis beatificati sunt q
derelicti: sup eos qui mortui sunt. He interptatōes
visiōis. Quia vidisti virum ascendentē de corde
maris: ipe est quē ꝯseruat altissimꝰ multis tpibꝰ
q p semetipm liberabit creaturā suā: ⁊ ipe dispo
net q derelicti sunt. Et qm̄ vidisti de ore eiꝰ exire
vt spm̄ ⁊ ignē ⁊ tempestatē: ⁊ qm̄ nō tenebat fra
meā: neqȝ vas bellicosū: corrupit eni impetꝰ eiꝰ
multitudinē q̄ venerat expugnare eū: hec ē inter
ptatio. Ecce dies veniūt qn̄ incipiet altissimꝰ libe
rare eos q sup terrā sunt: ⁊ veniet in excessu mē
tis sup eos q inhabitāt terrā. Et alij alios cogita
bunt debellare: ciuitas ciuitatē: ⁊ locꝰ locū: ⁊ gēs
aduersus gentē: ⁊ regnū aduersus regnū. Et erit
cū fient hec: ⁊ ꝯtingēt signa q̄ añ ostēdi tibi: ⁊ tūc
reuelabit filius meꝰ: quē vidisti vt virū ascendē
tem. Et erit: qn̄ audierint oēs gētes vocē eiꝰ: ⁊ ū
relinquet vnusqsqȝ in regiōe sua belluȝ suū qđ
habēt ad alterutrꝰ: ⁊ colliget in vnū multitudo i
numerabilis sicut volētes venire ⁊ expugnare
eū. Ipe aūt stabit sup cacumē mōtis sion. Sion
aūt veniet: ⁊ ostēdet oibꝰ parata ⁊ edificata sicut
vidisti montē sculpi sine manibꝰ. Ipe aūt filius
meus arguet q̄ aduenerūt gētes impietates eoꝝ
has: q̄ tempestati appropinquauerūt ꝓpt mala
cogitamēta eoꝝ ⁊ cruciamēta qbus incipiēt cru
ciari: q̄ assimilate sunt flāme: ⁊ pdet eos sine la
bore: p legē q̄ igni assimilata ē. Et qm̄ vidisti eū
colligentē ad se aliā multitudinē pacificā: he sūt
decē tribꝰ q̄ captiue facte sunt de terra sua in die
bus osee regis quē captiuū duxit salmanasar rex
assyrioꝝ ⁊ transtulit eos trās flumē: ⁊ trāslati sūt
in terrā aliā. Ipi aūt sibi dederūt cōsiliū h̄ vt dere
linquerēt multitudinē gentiū: ⁊ pficiscerēt in vl
teriorē regionē vbi nūqȝ inhitauit genꝰ hūanū:
vel ibi obseruare legittima sua q̄ nō fuerāt seruan
tes in regiōe sua. Per introitꝰ aūt angustos flu
minis eufraten introierūt. Fecit eni eis tūc altis
simus signa ⁊ statuit venas fluminis vsqȝquo
trāsirēt. Per eā eni regionē erat via multa itine
ris anni vnius ⁊ dimidij: nā regio illa vocat arsa
reth. Tūc inhabitauerūt ibi vsqȝ in nouissimo tē
pore: ⁊ nūc iteꝝ cū ceperint venire iteꝝ altissimꝰ
statuet venas fluminis vt possint trāsire: ꝓpt h̄
vidisti multitudinē cū pace. Sȝ ⁊ q derelicti sūt
de pplo tuo: hi sunt q inuenti sūt intra terminum
meū. Factū erit ḡ qn̄ incipiet pdere multitudinē
eaꝝ q̄ collecte sunt gētes: ꝓteget eos q supauerīt
pplm: ⁊ tūc ostēdet eis multa plurima portēta. Et
dixi ego: Dñe dñator dñe h̄ mihi ostēde ꝓpt qđ vidi
virū ascēdentē de corde maris. Et dixit mihi: Si
cut nō potes hec vel scrutari vel scire q̄ sunt in ꝓ
fundo maris: sic nō poterit qsqȝ sup terrā vidē
filiū meū: vel eos q cū eo sunt: nisi i ipe die. Hec
est interptatio somnij qđ vidisti: ⁊ ꝓpt qđ illumia
tus es hic solꝰ. Dereliquisti eni tuā ⁊ circa meam
vacasti legē ⁊ q̄sisti: Vitā eni tuā disposuisti in sa
pientia: ⁊ sensū tuū vocasti matrē. Et ꝓpt hoc ostē
di tibi merces apud altissimū. Erit eni post alios
tres dies: ad te alia loq̄r: ⁊ exponā tibi grauia et
mirabilia. Et pfectꝰ sum ⁊ trāsij in cāpū: multuȝ
glorificās ⁊ laudās altissimū de mirabilibꝰ q̄ p
tps faciebat: ⁊ qm̄ gubernat ipm ⁊ q̄ sunt i tpibꝰ
illata. Et sedi ibi tribus diebus. XIIII

ET factū est tertio die: ⁊ ego sedebā sub q̄r
cu. Et ecce vox exiuit ꝯtra me de rubo: ⁊
dixit: Esdra esdra. Et dixi: Ecce ego dñe.
Et surrexi sup pedes meos. Et dixit ad me: Re
uelans reuelatꝰ sum sup rubū: ⁊ locutꝰ sū moysi
qn̄ pplˢ meꝰ seruiebat in egypto: ⁊ misi eū ⁊ edu
xi pplm meū de egypto: ⁊ adduxi eū sup monteȝ
sina: ⁊ detinebā eū apud me diebꝰ multis: ⁊ enar
raui ei mirabilia multa: ⁊ ostēdi ei tēpoꝝ secreta ⁊
finē: ⁊ pcepi ei dicēs. Hec in palā facies ⁊ vba: ⁊ h̄
abscōdes. Et nūc tibi dico: signa q̄ demōstraui: ⁊
somnia que vidisti: ⁊ interptatōes q̄s tu vidisti in
corde tuo: repone ea: tu eni recipieris ab oibꝰ: cō
uerteris residuꝰ cū ꝯsilio meo ⁊ cū similibꝰ tuis:
vsqȝquo finiāt tpa. Qm̄ seculū pdidit iuuētuteȝ
suā: ⁊ tpa appropinquāt senescere. Duodeci eni
ptibus diuisū est seculū: ⁊ trāsierūt eiꝰ decia ⁊ di
midiū decime ptis: supsunt aūt eiꝰ pꝰ mediū de
cime ptis. Nūc ḡ dispone domū tuā: ⁊ corripe po
pulū tuū ⁊ ꝯsolare humiles eoꝝ: ⁊ renūcia iā cor
ruptele: ⁊ dimitte abs te mortales cogitatiōes ⁊
ꝓijce abs te pōdera hūana: ⁊ exue te iā infirmā
nām: ⁊ repone in vnā ptē molestissima tibi cogi
tamēta: ⁊ festina transmigrare a tpibꝰ his. Que
eni vidisti nūc ꝯtigisse mala iteꝝ horū deteriora
faciēt. Quantū eni inualidū fiet seculū a senectu
te: tm̄ multiplicabunt sup inhabitantes mala.
Prolōgauit eni se magis veritas ⁊ appropinq̄
uit mēdaciū. Iam eni festinat venire quā vidisti
visionē. Et rndi: ⁊ dixi coraȝ te dñe. Ecce eni ego
ibibo sicut pcepisti mihi: ⁊ corripiā psentē pplm
Qui aūt iteꝝ nati fuerint qs ꝯmonebit: Positū
est ḡ seculū in tenebris: ⁊ q ihabitāt in eo sine lu
mine. Qm̄ lex tua incēsa est: ꝓpter qđ nemo scit
que a te facta sunt vel q̄ incipient opa. Si eni in
ueni in te gratiā: imitte in me spm̄ scm̄: ⁊ scribaȝ
oē qđ factū est in seculo ab initio que erant in le
ge tua scripta vt possint hoies inuenire semitaȝ
⁊ q voluerint viuere in nouissimis viuāt. Et rn̄
dit ad me ⁊ dixit: Vadens cōgrega pplm: ⁊ dices
ad eos: vt nō querant te diebꝰ quadraginta. Tu
aūt ppara tibi buxos multos: ⁊ accipe tecū sarea
dabriam: selemiā: echanū ⁊ asiel quinqȝ hos: q
pati sunt ad scribendū velociter. Et venies huc:

⁊ ego accendam in corde tuo lucernã intellectꝰ que non extinguetur quadusq; finiant que incipies scribere. Et tunc pfectis quedã palã facies: quedam sapientibus obscõse trades. In crastinum enim hac hora incipies scribere. Et pfectus sum sicut mihi pcepit: ⁊ cõgregaui oẽs populũ: ⁊ dixi Audi isrł verba hec. Peregrinati sunt pres nostri ab initio in egypto: ⁊ liberati sunt inde: ⁊ acceperũt legẽ vite quã ñ custodierũt: quã ⁊ vos post eos trãsgressi estis: ⁊ data ẽ vob tra i sortẽ: ⁊ tra sion: ⁊ pres vri ⁊ vos iniqtatẽ fecistis: ⁊ ñ suastis vias q̃s pcepit vob altissimꝰ ⁊ iustꝰ iudex cũ sit abstulit a vobis in tẽpore qd donauerat ⁊ nunc vos hic estis ⁊ fratres vestri introrsũ vestrum sunt Si ergo iparaueritis sensui vestro: ⁊ erudieritis cor vestrum viui conseruati eritis: ⁊ post mortẽ misericordiam consequimini. Iudiciũ enĩ post mortem veniet: quãdo iterũ reuiuiscemus: ⁊ tũc iustorum nomina parebũt: ⁊ impiorũ facta ostẽdentur. Ad me igit nẽo accedat nũc neq; regrat me vsq; dies quadraginta. Et accepi quinq; viros sicut mandauit mihi: ⁊ pfecti sumus in campum: ⁊ mansimus ibi. Et factus sum in crastinũ ⁊ ecce vox vocauit me: dicens: Esdra api os tuũ ⁊ bibe quo te potauero. Et aperui os meũ: ⁊ ecce calix plenus porrigebat mihi. Hoc erat plenũ sicut aqua: color autem eius vt ignis similis. Et accepi ⁊ bibi: ⁊ in eo cum bibissem cor meũ cruciabatur intellectu: ⁊ in pectus meũ increscebat sapiã. Nam spiritus meus conseruabatur memoria. Et apertum est os meum: ⁊ nõ est clausũ ãplꝰ Altissimꝰ dedit itellectũ qnq; viris ⁊ scripserũt que dicebantur excessiones noctis quas nõ sciebant. Nocte autem manducabãt panẽ: ego autem per diem loquebar: ⁊ per noctẽ nõ tacebã. Scripti sunt autẽ per q̃draginta dies libri ducẽti quatuor. Et factũ est cum cõplessent quadraginta dies: locutus est altissimus: dicens: Priora q̃ scripsisti in palã pone: ⁊ legant digni ⁊ idigni: nouissimos aũt septuaginta ɔseruabis vt tradas eos sapiẽtibꝰ de pplo tuo. In his eni ẽ vena itellectꝰ ⁊ sapientie fons: ⁊ scientie flumẽ. Et feci sic. XV

Ecce loquere in aures plebis mee ſmões pphie q̃s imisero in os tuũ dicit dñs: ⁊ fac vt in cartha scribãt: qm̃ fideles ⁊ veri sunt. Ne timeas a cogitatõibꝰ aduersum te: nec turbent te icredulitates dicentiũ: qm̃ oĩs icredulus in icredulitate sua morietr. Ecce ego iduco dicit dñs sup orbem terraꝝ mala: gladiũ ⁊ famen ⁊ mortẽ ⁊ interitũ: pp qd suppolluit iniqtas oẽ terram: ⁊ adimpleta sunt opa nociua illoꝝ. Propterea dicit dñs. Iã nõ silebo de impietatibus eoꝝ q̃ irreligiose agunt nec sustinebo in his q̃ inique exercẽt. Ecce sanguis inoxius ⁊ tristis clamat ad me: ⁊ aĩe iustoꝝ clamant pseueranter. Vindicãs vindicabo illos dicit dñs: ⁊ accipiã oẽ sanguinẽ inoxiũ ex illis ad me. Ecce pplꝰ meꝰ q̃si grex ad occisiõẽ ducitr: iã nõ patiar illũ hitare i tra egypti: sed educã eũ i manu potẽti ⁊ brachio excelso Et pcutiã plaga sicut prius: ⁊ corrũpã oẽm trã eiꝰ Lugebit egytus ⁊ fũdamẽta eiꝰ plaga verberata ⁊ castigatõe q̃s inducet ei deꝰ. Lugebũt cultores opantes trã: qm̃ deficiẽt semĩa eoꝝ ab vredine ⁊ grãdine: ⁊ a sidere terribili. Ve seculo ⁊ q habitãt i eo: q: appropinq̃uit gladiꝰ ⁊ ɔtritio eoꝝ: ⁊ exurget gens sup gẽtẽ ad pugnã: ⁊ rhũphea i manibꝰ eoꝝ. Erit eni incõstabilitio hoibꝰ ⁊ aliis: aliis inualescẽtes nõ curabũt regẽ suũ ⁊ pncipes vic gestorũ suoꝝ i potẽtia sua. Concupiscet eni hõ i ciuitatẽ ire: ⁊ nõ poterit. Propt supbiã .n. eoꝝ ciuitates turbabũtr: domꝰ exterentr: hoĩes metuẽt. Nõ misebit hõ pximũ suũ ad irritũ faciẽdũ domos eoꝝ in gladiũ: ad diripiẽdas sbas eoꝝ pp famen panis ⁊ tribulatõẽ multã. Ecce ego ɔuoco dicit deꝰ oẽs reges tre ad me verẽdũ q sunt ab oriẽte ⁊ ab austro: ab euro ⁊ a libão ad ɔuertẽdos i se ⁊ reddere q̃ dederũt illis. Sicut faciũt vsq; hodie electis meis: sic faciã ⁊ reddã in sinu eoꝝ. Hec dicit dñs deꝰ. Nõ parcet dextera mea sup pctõres: nec cessabit rhũphea sup effundẽtes sanguinẽ innocuũ sup trã. Exiit ignis ab ira eiꝰ: ⁊ deuorauit fũdamẽta tre: ⁊ pctõres q̃si stramẽ incẽsum. Ve eis q peccãt ⁊ nõ obseruãt mãdata mea dicit dñs Nõ pcã illis. Discedite filii a ptãte: nolite ɔtaminare scificatõẽ meã: qm̃ nouit dñs oẽs q dẽliquũt in illũ. Propterea tradidit eos i mortẽ ⁊ i occisiõẽ Iã .n. venerũt sup orbẽ traꝝ mala ⁊ mãebitis i illis. Nõ .n. liberabit vos deꝰ pp q peccastis i eũ Ecce visio horribilis: ⁊ facies illius ab oriẽte. Et exiẽt natiões draconũ arabũ in curribꝰ multis ⁊ sicut flatꝰ eoꝝ nũerꝰ fert sup trã: vt iã timeant ⁊ trepidẽt oẽs q illos audiẽt carmõij isanientes i ira ⁊ exiẽt vt apri de silua: ⁊ adueniẽt i ɔtute magna ⁊ ɔstabũt i pugnã cũ illis: ⁊ vastabũt portõẽ tre assirioꝝ. Et post hec sup valescẽt dracões natiuitatis sue mẽores: ⁊ ɔuertẽt se ɔspirãtes i ɔtute magna ad psequẽdos eos. Isti turbabũtr ⁊ silebũt in ɔtute illoꝝ: ⁊ ɔuertẽt pedes suos i fugã: ⁊ a territorio assirioꝝ subsessor obsedebit eos: ⁊ ɔsũet vnũ ex illis: ⁊ erit timor ⁊ tremor i exercitu illoꝝ ⁊ ɔtẽtio i reges ipsoꝝ. Ecce nubes ab oriẽte ⁊ a septẽtrione vsq; meridianũ: ⁊ facies eaꝝ horrida valde plẽa ire ⁊ pcelle. Et collidẽt se inuicẽ: ⁊ collidẽt sidꝰ copiosũ sup trã: ⁊ sidꝰ illoꝝ. Et erit sãguis a gladio vsq; ad vẽtrẽ: ⁊ fimꝰ hoĩs vsq; ad substramẽ cameli. Et erit timor ⁊ tremor mltꝰ sup trã: ⁊ horrebũt q viderũt irã illã: ⁊ tremor apprehẽdet illos. Et pꝰ h mouebuntr nymbi copiosi a meridiano ⁊ septemtrione ⁊ portio alia ab occidente. Et superinualescent venti ab oriente: ⁊ recludẽt eam: ⁊ nubem quã suscitauit i ira: ⁊ sidus ad faciendã exterritationem ad orientalem ventum ⁊ occidẽtem vio

labit. Et exaltabunt nubes magne ⁊ valide ple
ne ire ⁊ sidus: vt exterreãt oẽm terrã: ⁊ inhabitan
tes eã: ⁊ infundẽt sup oẽm locũ altũ ⁊ eminentẽ
sidus terribile: ignẽ ⁊ grandinẽ ⁊ rhũpheas volan
tes: ⁊ aq̃s multas: vt etiã impleant oẽs campi
⁊ oẽs riui plenitudine aquarꝫ multarũ. Et demo
lient ciuitates ⁊ muros ⁊ mõtes ⁊ colles ⁊ ligna
siluarꝫ: ⁊ fenũ pratorꝫ ⁊ frumẽta eorꝫ. Et transibũt
ꝯstantes vsq̃ ad babylonẽ ⁊ exterrẽt eã: ꝯuenient
ad ipsam ⁊ circuibũt eã: ⁊ effũdẽt sidus ⁊ oẽz iraꝫ
sup eã. Et subibit puluis ⁊ fumꝰ vsq̃ in celum: ⁊
oẽs in circuitu lugebũt eã: ⁊ q̄ sub ea remãserint
seruiẽt his q̄ exterruerũt. Et tu asia ꝯsors in spẽ
babylonis ⁊ gloria ꝑsone eius: ve tibi misera ꝓ
pter qd̄ assimilasti ei: ⁊ ornasti filias tuas in for
nicatiõe ad placendũ ⁊ gloriãdũ in amatoribus
tuis q̄ tecũ cupierũt semp fornicari. O dibilẽ imi
tata es in oibꝰ opibꝰ eius ⁊ in adinuẽtõibꝰ eius
ꝓpterea dicit deus: Immittã tibi mala: viduita
tez: paupertatẽ ⁊ famẽ ⁊ gladiũ ⁊ pestẽ ad deuastã
das domos tuas a violatiõe ⁊ morte ⁊ gl'ia vir
tutis tue. Sicut flos siccabit cũ exurget ardor q̄
emissus est sup te: infirmaberis vt paupercula pla
gata ⁊ castigata a mulieribꝰ vt ñ possint suscipe
potẽtes ⁊ amatores. Nunqd ego sic zelabo te di
cit dñs: nisi occidisses electos meos ĩ oĩ tpe exal
tans ꝑcussionẽ manuũ: ⁊ diceres sup mortẽ eorꝫ
cũ inebriata esses exorna speciẽ vultꝰ tui: Mer
ces fornicatõis tue in sinu tuo: ꝓpt' hoc redditio
nez accipies. Sicut facis electis meis dicit dñs:
sic faciet tibi deꝰ ⁊ tradet te in malũ. Et nati tui fa
me iteriẽt ⁊ tu rhũpheã cades: ⁊ ciuitates tue cõ
terent: ⁊ oẽs tui in cãpo gladio cadẽt. Et q̄ sunt ĩ
mõtibus fame ꝑibũt: ⁊ mãducabũt carnes suas
⁊ sanguinẽ bibẽt a fame panis ⁊ siti aq̃. Infelix
ꝑ maria venies: ⁊ rursum accipies mala. Et ĩ trã
situ allidẽt ciuitatẽ occisaꝫ ⁊ exterrẽt aliquã por
tionẽ terre tue ⁊ partẽ glie tue extinguabũt: rursũ
reuertentes ꝯuersaꝫ. Et demolita eris illis ꝓ sti
pula: ⁊ ipi erũt tibi ignis: ⁊ deuorabũt te ⁊ ciuita
tes tuas: terrã tuã ⁊ mõtes tuos: oẽs siluas tuas
⁊ lignũ fructiferũ igni ꝯburẽt. Filios tuos capti
uos ducẽt: ⁊ censuz tuũ in ꝑdã habebũt: ⁊ gliam
faciei tue exterminabunt.

XVI

Ve tibi babylon ⁊ asia: ve tibi egypte ⁊ sy
ria. Precigite vos saccis ⁊ ciliciis: ⁊ plã
gite filios vestros ⁊ dolete: qm̃ appropi
quauit cõtritio vestra: Immissus est vobis gla
dius: ⁊ q̄s est q̄ auertat illũ? Immissus est in vo
bis ignis: ⁊ q̄s est q̄ extinguat illũ? Immissa sũt
vobis mala: ⁊ q̄s est q̄ repellat ea? Nunqd repel
let aliq̄s leonez esurientẽ in silua: aut extinguet
ignẽ in stipula mox q̄ñ cepit ardere? Nunqd re
pellet aliq̄s sagittã a sagittario forti missaꝫ? Dñs
fortis immittit mala: ⁊ q̄s est q̄ repellet ea? Exyt ig
nis ex iracũdia eiꝰ ⁊ q̄s est q̄ extinguat eũ? Coru
scabit: ⁊ q̄s nõ timebit? Tonabit: ⁊ q̄s ñ pauebit
Dñs cõminabit: ⁊ q̄s nõ funditus cõteret a fa
cie ipsius? Terra tremuit ⁊ fundamẽta eiꝰ: mare
fluctuat de ꝓfundo: ⁊ fluctus eiꝰ disturbabunt: ⁊
pisces eius a facie dñi: ⁊ a glia virtutis eius: q̄m
fortis dextera eius q̄ arcũ tendit: sagitte eiꝰ acute
que ab ipso mittunt: nõ deficiẽt cũ ceperint mitti
in fines terre. Ecce mittunt mala ⁊ nõ reuertent
donec veniant sup terrã. Ignis succendit: ⁊ ñ ex
tinguet donec ꝯsumat fundamẽta terre. Quem
admodũ non reddit sagitta missa a valido sagit
tario: sic nõ reuertent mala q̄ missa fuerint in ter
ram: Ve mihi: ve mihi: Quis me liberabit in il
lis diebꝰ? Initiũ dolorũ ⁊ multi gemitꝰ: initiũ fa
mis ⁊ multi interitꝰ: initiũ bellorꝫ ⁊ formidabũt
potestates: initiũ malorũ ⁊ trepidabũt oẽs. In
his qd̄ faciã cũ venerint mala? Ecce fames ⁊ pla
ga ⁊ tribulatio ⁊ angustia missa sunt flagella in e
mendatiõe: ⁊ in his oibus se nõ cõuertẽt ab iniq
tãtibꝰ suis: neq̃ flagellorũ memores erũt semp.
Ecce erit ãnone vilitas sup terrã: sic vt putent si
bi esse directã pacẽ: ⁊ tũc germinabũt mala sup
terrã: gladius: fames ⁊ magna cõfusio. A fame
eni plurimi q̄ inhabitãt terrã interiẽt: ⁊ gladiꝰ ꝑ
det ceteros q̄ sup aiuerint a fame: ⁊ mortui sicut
stercora ꝓijcient: ⁊ nõ erit q̄ cõsolet eos. Derelin
quet eni terra deserta: ⁊ ciuitates eius deijcient.
Nõ derelinquet q̄ colat terrã: ⁊ q̄ seminet eam.
Ligna dabũt fructꝰ: ⁊ q̄s vindemiabit illa? Uua
matura fiet: ⁊ q̄s calcabit illaꝫ? Erit eni locis ma
gna desertio. Cupiet eni hõ hoiem videre: vl' vo
cem eiꝰ audire. Relinquent eni de ciuitate decez
⁊ duo de agro q̄ abscõderint se in densis nemori
bꝰ ⁊ scissuris petrarꝫ: quẽadmodũ dñ derelinquũ
tur in oliueto ⁊ singulis arboribꝰ tres aut q̈ttuor
oliue: aut sicut in vinea vindemiata racemi reli
quũt ab his q̄ diligent vineã scrutãt: sic relinquẽ
tur ĩ diebꝰ illis tres aut q̈ttuor scrutãtibꝰ domos
eorꝫ in rũphea. Et relinq̄t t̃ra deserta: ⁊ agri eiꝰ in
ueterabũt: ⁊ vie eiꝰ ⁊ oẽs semite eiꝰ germinabũt
spinas: eo q̄ nõ trãsient hoies ꝑ eã. Lugebũt vir
gines nõ habẽtes spõsos: lugebũt mulieres nõ
hñtes viros. Lugebũt filie eaꝝ ñ hñtes adiuto
riũ spõsi eaꝝ. In bello ꝯsumẽt ⁊ viri eaꝝ in fame
exterent. Audite ꝟo ista ⁊ cognoscite ea serui dñi.
Ecce verbũ dñi: excipite illud: ne dijs credatis d̄
q̄bus dicit dñs. Ecce appropinq̃nt mala ⁊ ñ tar
dant. Quẽadmodũ ꝑgnãs cũ parit in nono mẽ
se filiũ suũ appropiquãte hora ptꝰ eiꝰ: añ horas
duas vel tres dolores circueũt ventrẽ eiꝰ: ⁊ ꝓde
unte ĩfante de vẽtre nõ tardabũt vno puncto: sic
nõ morabunt mala ad ꝓdeundũ sup terrã: ⁊ se
culũ gemet ⁊ dolores circũtenebũt illud. Audite
verbũ plebs mea. Parate vos in pugnã: ⁊ i ma
lis sic estote q̄si aduene terre. Qui vẽdit q̄si q̄ fu
giat: ⁊ q̄ emit q̄si q̄ ꝑditurus. Qui mercat quasi

qui fructum non capiat: ꝛ qui edificat quasi qui nõ habitaturus. Qui seminat quasi q nõ metet sic ꝛ qui vineã putat quasi nõ vindemiaturus. Qui nubũt sic quasi filios nõ facturi: ꝛ qui non nubũt sic quasi vidui: ꝑpter qꝺ qui laborãt sine causã laborãt. Fructus eni illorũ alienigene metent: ꝛ substantiã illorũ rapient: ꝛ domos euertẽt ꝛ filios eorũ captiuabũt: quia in captiuitate ꝛ fame generãt natos suos. Et qui negociat in rapina quantũ diu exornant ciuitates ꝛ domos suas ꝛ possessiões ꝛ ꝑsonas suas: tanto magis adzelabor eos sup peccata sua dicit dñs. Quõ zelat fornicaria mulierẽ idoneã ꝛ bonã valde: sic zelabit iusticia iniquitatẽ cũ exornat se: ꝛ accusat eam in facie cũ venerit qui defendat exquirentẽ omne peccatũ sup terrã. Propterea nolite similari ei nec opibus eius: qm̃ adhuc pusillũ: ꝛ tollet iniqtas a terra: ꝛ iusticia regnabit in vos. Nõ dicat peccator se nõ peccasse: qm̃ carbones ignis ꝯburet sup caput eius: qui dicit nõ peccaui corã deo ꝛ gloria ipius. Ecce dñs cognoscet oia opa hominum: ꝛ adinuentiões illorũ ꝛ cogitatiões illorũ ꝛ corda illorũ. Dixit eni: fiat terra ꝛ facta est: fiat celũ ꝛ factũ est. Et in verbo illius stelle fundate sunt: ꝛ nouit numerũ stellarũ. Qui scrutat abyssum ꝛ thesauros illarũ: qui mẽsus est mare: ꝛ cõceptũ eius. Qui cõclusit mare in medio aquarũ ꝛ suspendit terrã sup aquas verbo suo. Qui extendit celũ quasi camerã super aquas fundauit eum. Qui posuit in deserto fontes aquarũ: ꝛ super verticẽ montiũ lacus ad emittendũ flumia ab eminenti petra: vt potaret terrã. Qui finxit hominẽ ꝛ posuit cor suũ in medio corporis: ꝛ misit ei spiritũ vitam ꝛ intellectũ: ꝛ spiramẽ dei omnipotentis: qui fecit oia ꝛ scrutinat oia absconsa in absconsis terre. Hic nouit adinuentionẽ vrãz ꝛ que cogitatis in cordib⁹ vestris peccãtes ꝛ volentes occultare peccata vestra. Propter qꝺ dominus scrutinãdo scrutinauit oia opa vestra: et traducet vos oẽs: ꝛ vos confusi eritis cũ ꝓcesserint peccata vestra corã hominib⁹: ꝛ iniquitates erunt que accusatores stabunt in die illo. Quid facietis aut quomõ abscõdetis peccata vestra coram deo ꝛ angelis eius? Ecce iudex deus: timete eũ. Desinite a peccatis vestris: ꝛ obliuiscamini iniquitates vestras iã agere eas in sempiterno ꝛ deus educet vos ꝛ liberabit de oi tribulatione. Ecce eni incendit ardor sup vos turbe copiose: ꝛ rapient quosdã ex vobis ꝛ cibabunt idolis occisos: ꝛ qui cõsenserint eis erunt illis in derisũ ꝛ in improperiũ ꝛ in cõculcationẽ. Erit eni locis loc⁹ ꝛ in vicinas ciuitates exurrectio multa super timentes dñm. Erunt quasi insani nemini parcentes: ad diripiendũ ꝛ deuastandũ adhuc timentes dñm: quia deuastabunt ꝛ diripiẽt substantias ꝛ de oibus suis eos eycient. Tũc parebit ꝓbatio electoꝝ meoꝝ: vt aurũ quod ꝓbat ab igne. Audite dilecti mei dicit dñs. Ecce adsunt dies tribulationis: ꝛ de his liberabo vos. Ne timeatis nec hesiteus: qm̃ deus dux vester est. Et qui seruat mãdata ꝛ ꝑcepta mea dicit dñs deus: ne ꝑpõderent vos peccata vestra: ne supeleuent se iniqtates vestre. Ve q constringunt a peccatis suis et obtegunt ab iniquitatibus suis, quemadmodũ ager constringit a silua: ꝛ spinis tegit semita ei⁹ per quã non transit homo: ꝛ excludit: ꝛ mittitur ad deuorationem ignis.

Explicit liber Esdre tertius. Incipit ꝓlogus beati Hieronymi ꝑsbyteri in libꝝ Tobie.

Chromatio ꝛ heliodoro epis: Hieronymus ꝑsbyter in dño salutem. Mirari nõ desino exactõnis vestre instantiã. Exigitis eni vt librũ chaldeo sermone conscriptũ: ad latinũ stilum trahaz: librũ vtiqz tobie quez hebrei de cathalogo diuinarũ scripturarũ secantes: his que agiographa memorant mãciparũt. Feci satis desiderio vestro: nõ tamẽ meo studio. Arguũt eni nos hebreoꝝ studia: ꝛ imputant nobis cõtra suũ canonẽ latinis auribus ista trãsferre. Sed melius esse iudicãs phariseoꝝ displicere iudicio: ꝛ episcoporũ iussionibus deseruire: institi vt potui. Et quia vicina est chaldeorũ lingua sermoni hebraico: vtriusqz lingue ꝑitissimũ loqcem reperiens: vnius diei laborẽ arripui: ꝛ quicquid ille mihi hebraicis verbis expssit hoc ego accito notario sermonib⁹ latinis exposui. Orationibus vestris mercedẽ huius operis ꝯpensabo cum gratũ vobis didicero me qꝺ iubere estis dignati: complesse.

Explicit ꝓlogus in librũ Tobie. Incipit liber Tobie. Capitulum I

Tobias ex tribu ꝛ ciuitate neptalim q̃ est in supiorib⁹ galilee supra naason post viã q̃ ducit ad occidentẽ: i sinistro habẽs ciuitatẽ sephet: cũ captus esset in dieb⁹ salmanasar regis assyriorũ: in captiuitate tñ posit⁹ viã veritatis nõ deseruit: ita vt oia q̃ habere poterat quottidie cõcaptiuis frib⁹ q erãt ex ei⁹ genere ipartiret. Cũqz esset iunior oib⁹ i tribu neptali: nihil tñ puerile gessit i ope. Deniqz cũ irẽt oẽs ad vitulos aureos q̃s hieroboã fecerat rex israel: h solus fugiebat ꝯsortiũ oium: ꝛ ꝑgebat ad hierlm ad tẽplũ dñi: ꝛ ibi adorabat dñm deũ israel: oia

ꝓmitiua sua ⁊ decimas suas fideliter offerēs: ita vt in tertio anno ꝓselitis ⁊ aduenis ministraret oēm decimationē. Hec ⁊ his similia ꝫm legē dei puerulus obſuabat. Cū ꝟo factꝰ fuisset vir accepit vxorē annā de tribu sua: genuitqꝫ ex ea filiū ꝫ nomē suū imponēs ei: quē ab īfantia timere deū docuit ⁊ abstinere ab oī pctō. Igr̄ cū p captiuitatem deuenisset cū vxore sua ⁊ filio in ciuitatē niniuen cū oī tribu sua: ⁊ cū oēs ederēt ex cibis gētiliū: iste custodiuit aīam suā ⁊ nunqꝫ cōtaminatus ē in escis eoꝝ. Et qm̄ memor fuit dn̄i in toto corde suo: dedit illi deus grām in ꝯspectu salmanasar regis: ⁊ dedit illi ptātē q̄cūqꝫ vellꝫ ire hn̄s libertatē q̄cūqꝫ facere voluisset. Pergebat enī ꝫ p oēs q erāt in captiuitate: ⁊ monita salutis dabat eis. Cū aūt venisset in rages ciuitatē medoꝝ ⁊ ex his qbꝰ honoratꝰ fuerat a rege habuisset decem talenta argēti: ⁊ cū in multa turba generis sui gabelū egentē videret q erat ex tribu eꝰ: sub cyrographo dedit illi memoratū pondꝰ argēti. Post multū ꝟo tpis mortuo salmanasar rege: cū regnaret sennacherib filꝰ eꝰ ꝓ eo: ⁊ filios isrl̄ exosos haberet in ꝯspectu suo: tobias q̄tidie ꝑgebat p oēm cognationē suā: ⁊ ꝯsolabat eos: diuidebatqꝫ vnicuiqꝫ ꝓut poterat de facultatibus suis. Esurientes alebat nudisqꝫ vestimēta ꝓbebat ⁊ mortuis atqꝫ occisis sepulturā sollicitꝰ exhibebat. Deniqꝫ cū reuersus esset rex sennacherib fugiens a iudea: plagā quā circa eū fecerat deꝰ ꝓp blasphemiā suā: ⁊ iratꝰ multos occideret ex filijs israel: tobias sepeliebat corpa eoꝝ. At vbi nūciatum est regi: iussit eū occidi: ⁊ tulit oēm sbāz eꝰ. Tobias ꝟo cū filio suo ⁊ cū vxore fugiēs nudus latuit: q: mlti diligebāt eū. Post dies ꝟo q̄draginta qnqꝫ occiderūt regē filij ipius. Et reuersus est tobias in domū suam omnisqꝫ facultas eius restituta est ei.

II

Post hec ꝟo cū esset dies festꝰ dn̄i ⁊ factū esset prādiū bonū in domo tobie: dixit filio suo. Uade ⁊ adduc aliq̄s de tribu nostra timētes deū: vt epulent nobiscū. Cūqꝫ abisset: reuersus nūciauit ei vnū ex filijs israel iugulatū iacere in platea. Statiqꝫ exiliēs de accubitu suo: relinquēs prādiū ieiunꝰ ꝑuenit ad corpꝰ: tollensqꝫ illud portauit ad domū suā occulte: vt dū sol occubuisset caute sepeliret eū. Cūqꝫ occultasset corpꝰ: māducauit panē cum luctu ⁊ tremore: mēorās illū ꝫmōēꝫ quē dixit dn̄s p amos ꝓphetam. Dies festi vr̄i ꝯuertent in lamētationē ⁊ luctū. Cū ꝟo sol occubuisset: abijt ⁊ sepeliuit eum. Arguebāt aūt eū oēs ꝓximi eꝰ dicētes: Iā huꝰ rei cā interfici iussus es: ⁊ vix effugisti mortis imperium: ⁊ iterū sepelis mortuos. Sꝫ tobias plus timens deū qꝫ regē rapiebat corpora occisoꝝ ⁊ occultabat i domo sua: ⁊ medijs noctibꝰ sepeliebat ea. Contigit aūt vt q̄dā die fatigatꝰ a sepultura veniens domū iactasset se iuxta pietem ⁊ obdormisset: ⁊ ex nido hirūdinum dormiēti illi: calida stercora inciderēt sup oculos eꝰ: fieretqꝫ cecus. Hanc aūt temptationē iō ꝑmisit dn̄s euenire illi vt posteris daret exemplū patiētie eꝰ sicut ⁊ sancti iob. Nā cū ab infantia sua semp deū timuerit ⁊ mādata eꝰ custodierit: nō est ꝯtristatꝰ ꝯtra deū q̄ plaga cecitatis euenerit ei: sed imobilis in dei timore ꝑmansit: agēs grās deo oībus diebꝰ vite sue. Nā sicut beato iob insultabāt reges: ita isti parētes ⁊ cognati eꝰ irridebāt vitā eius dicētes Ubi est spes tua ꝓ qua elymosinas ⁊ sepulturas faciebas? Tobias ꝟo icrepabat eos dicēs: Nolite ita loq: qm̄ filij scōꝝ sumꝰ: ⁊ vitā illā expectamꝰ quā deus daturꝰ est his q fidē suam nunqꝫ mutāt ab eo. Anna vero vxor eꝰ ibat ad opꝰ textrinum q̄tidie: ⁊ de labore manuū suaꝝ victū quē conseq potuisset deferebat. Unde factū est: vt hedum capraꝝ accipiens detulisset domi. Cuiꝰ cū vocē balātis vir eꝰ audisset dixit: Uidete ne forte furtiuꝰ sit. Reddite eū dn̄is suis: q: nō lꝫ nobis aut edē ex furto aliqd: aut ꝯtīgere. Ad hec vxor eius irata rn̄dit: Manifeste vana facta est spes tua: ⁊ elꝫe tue mō apparuerunt. Atqꝫ his ⁊ alijs huiuscemodi verbis exprobrabat ei.

III

Tunc tobias igemuit: ⁊ cepit orare cū lachrymis dicēs: Justus es dn̄e: ⁊ oia iudicia tua vera sunt: ⁊ oēs vie tue mīa ⁊ veritas ⁊ iudiciū. Et nūc dn̄e memor esto mei: ⁊ ne vindictā sumas de peccatis meis: neqꝫ reminiscaris delicta mea vel parentū meoꝝ. Qm̄ nō obediuimꝰ ꝓceptis tuis: ideo traditi sumꝰ in direptionem ⁊ captiuitatē ⁊ mortē ⁊ in fabulā: ⁊ in improperiū oībus natiōibus in quibꝰ dispsisti nos. Et nunc dn̄e magna iudicia tua: q: nō egimus ꝫm ꝓcepta tua: ⁊ nō ambulauimꝰ sincerit corā te. Et nūc dn̄e ꝫm volūtatē tuā fac mecū: ⁊ ꝓcipe in pace recipi spm̄ meū. Expedit enī mihi mori magis qꝫ viuere. Eadē itaqꝫ die ꝯtigit vt sara filia raguelis in rages ciuitate medoꝝ: ⁊ ipa audiret improperiū ab vna ex ancillis patris sui: qm̄ tradita fuerat septē viris: ⁊ demoniū noīe asmodeus occiderat eos: mox vt igressi fuissent ad eā. Ergo cū ꝓ culpa sua icreparet puellā: rn̄dit ei dicēs. Amplius ex te nō videamꝰ filiū: aut filiā sup terram interfectrix viroꝝ tuoꝝ. Nunqd ⁊ occidere me vis sicut etiā occidisti septē viros? Ad hanc vocē perrexit isuperius cubiculū domꝰ sue: ⁊ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ nō māducauit neqꝫ bibit: sed i orone ꝑsistens cū lachrymis deꝓcabat deū: vt ab isto improperio liberaret eā. Factū est autē die tertia dū ꝯpleret orationē: bn̄dicēs dn̄m dixit: Bn̄dictus est nomē tuū deꝰ pr̄m nr̄oꝝ: q cū iratꝰ fueris: miam facies: ⁊ in tpe tribulatiōis pctā dimittis his q inuocant te. Ad te dn̄e faciē meā ꝯuerto: ad te oculos meos erigo. Peto dn̄e vt de vinculo impro

[Orõ]

perij huius absoluas me: aut certe desup terrã eripias me. Tu scis dñe qȝ nunq̃ȝ cõcupiui virũ ⁊ mundã seruaui aiam meã ab oĩ ꝯcupiscentia. Nunq̃ȝ cũ ludentibꝰ miscui me: neqȝ cũ his q in leuitate ambulãt ꝑticipẽ me ꝑbui. Virũ aũt cum timore tuo nõ cũ libidine mea ꝯsensi suscipe. Et aut ego indigna fui illis: aut illi forsitan mihi nõ fuerũt digni: qȝ forsitan viro alij ꝯuasti me. Nõ est enĩ in hõis potestate ꝯsiliũ tuũ. Hoc autẽ ꝓ certo hȝ oĩs q colit te: qȝ vita eius si in ꝓbatõe fuerit coronabit᷑: si ãt ĩ tribulatõe fuerit liberabit᷑ ⁊ si in correptiõe fuerit: ad miãȝ tuã vẽire licebit. Nõ .n. delectaris in ꝑditõibꝰ nostris: qȝ pꝰ tẽpestatem trãquillũ facis: ⁊ pꝰ lachrymationẽ ⁊ fletum exultationẽ infundis. Sit nomẽ tuũ deꝰ isrl̃ bñdictum in secula. In illo tp̃e audite sunt ꝑces ãborum in ꝯspectu glĩe sũmi dei: ⁊ missus est angelꝰ dñi sanctꝰ raphael vt curaret eos ambos quoꝝ vno tp̃e sũt orões in ꝯspectu dñi recitate. IIII

Igit᷑ cũ tobias putaret orõnẽ suã exaudiri vt mori potuisset vocauit ad se tobiaȝ filiũ suũ: dixitqȝ ei: Audi fili mi ṽba oris mei: ⁊ ea in corde tuo q̃si fundamẽtũ ꝯstrue. Cũ accepit deus aiaȝ meã: corpus meũ sepeli: ⁊ honorẽ habebis mr̃i tue oĩbꝰ diebꝰ vite eiꝰ. Memor enĩ esse debes: q̃ ⁊ quãta ꝑicula passa sit ꝓpt᷑ te in vtero suo. Cũ ãt ⁊ ipa ꝯpleuerit tp̃s vite sue: sepelias eã circa me. Oibus autẽ diebꝰ vite tue in mẽte habeto deũ: ⁊ caue ne aliq̃n pctõ ꝯsẽtias ⁊ ꝓtermittas ꝓcepta dei nr̃i. Ex sb̃a tua fac elyaȝ ⁊ noli auertẽ faciẽ tuã ab vllo paupe. Ita enĩ fiet vt nec a te auertat᷑ facies dñi. Quõ potueris ita esto misericors. Si multũ tibi fuerit abũdant᷑ tribue: si exiguũ tibi fuerit etiã exiguũ libent᷑ impti᷑ stude. Premiũ enĩ bonuȝ tibi thesaurizas in die necessitatis: qm̃ elya ab oĩ pctõ ⁊ a morte liberat: ⁊ nõ patit᷑ aiam ire in tenebras. Fiducia magna erit corã sũmo deo elya oibus faciẽtibꝰ eam. Attende tibi filij mi ab oĩ fornicatiõe: ⁊ ꝓt᷑ vxorẽ tuã nunq̃ȝ patiaris crimẽ scire. Supbiaȝ nunq̃ȝ in tuo sensu aut in tuo verbo dñari ꝑmittas. In ipa enĩ initiũ sumpsit oĩs ꝑditio. Quicũqȝ tibi aliq̃d opatus fuerit: statim ei mercedẽ restitue: ⁊ merces mercenarij tui apud te oĩo nõ remaneat. Qđ ab alio oderis fieri tibi: vide ne tu aliq̃n alteri facias. Panẽ tuuȝ cũ esurientibꝰ ⁊ egenibꝰ comede: ⁊ de vestimẽtis tuis nudos tege. Panẽ tuum ⁊ vinũ tuũ sup sepulturã iusti ꝯstitue: ⁊ noli ex eo mãducare ⁊ bibere cũ pctõribus. Consiliũ semp a sapiente ꝑquire. Omni tp̃e bñdic deũ: ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat: ⁊ oĩa consilia tua in ipo ꝑmaneant. Indico etiã tibi fili mi dedisse me decẽ talenta argenti dũ infantulus essẽs: gabelo in rages ciuitate medorũ: ⁊ cyrographũ eius apud me habeo. Et ideo ꝑquire quomodo ad eũ ꝑuenias ⁊ recipias ab eo supra memoratũ pondus argẽti: ⁊ restituas ei cyrographum suũ. Noli timere fili mi: pauperẽ quidem vitã gerimus: sed multa bona habebimꝰ si timuerimus deũ: ⁊ recesserimus ab omni peccato et fecerimus bene. V

Tunc respõdit tobias prĩ suo: ⁊ dixit: Oĩa quecũqȝ ꝓcepisti mihi: faciã pater. Quomodo autẽ pecuniam hanc inquiram: ignoro. Ille me nescit: et ego euȝ ignoro. Quod signum dabo ei? Sed neqȝ viam per quam pergat᷑ illuc aliquãdo cognoui. Tunc pater suus rñdit illi: ⁊ dixit: Cyrographũ quidẽ illiꝰ apud me habeo: qđ duȝ illi ostẽderis statim restituet. Sȝ perge nunc ⁊ inquire tibi aliquẽ fideleȝ viꝝ: qui eat tecũ salua mercede sua: dum adhuc viuo: vt recipias eã. Tunc egressus tobias inuenit iuuenem splendiduȝ: stantẽ ꝑcinctuȝ ⁊ quasi paratũ ad ambulãdum. Et ignorãs ꝙ angelus dei esseȝ salutauit eũ: ⁊ dixit: Unde te habemꝰ bone iuuenis? At ille rñdit: Ex filijs israel. Et tobias dixit ei: Nosti viã que ducit in regioneȝ medoꝝ? Cui rñdit: Noui: ⁊ omnia itinera eius frequẽter ambulaui: ⁊ mansi apud gabelum fratreȝ nostrum qui morat᷑ in rages ciuitate medoruȝ que posita est in monte egbathanis. Cui tobias ait: Sustine me obsecro: donec hec ipa nunciẽ patri meo. Tũc ingressus tobias indicauit vniuersa hec prĩ suo Super que ãmiratus pater rogauit vt introiret ad eum. Ingressus itaqȝ salutauit eum: ⁊ dixit. Gaudiuȝ sit tibi sp. Et ait tobias: Quale gaudiũ mihi erit: qui in tenebris sedeo: ⁊ lumen celi non video? Cui ait iuuenis. Forti aio esto: in ꝓximo est vt a deo cureris. Dixit itaqȝ illi tobias. Nunquid poteris perducere filiũ meum ad gabelum in rages ciuitatẽ medoruȝ: ⁊ cum redieris: restituam tibi mercedẽ tuã. Et dixit ei angelus: Ego ducam ⁊ reducã euȝ ad te. Cui tobias respondit Rogo te: Indica mihi de qua domo: aut de qua tribu es tu? Cui raphael angelus dixit. Genus q̃ris mercenarij: an ipm mercenariũ qui cuȝ filio tuo eat? Sed ne forte sollicitum te reddaȝ: ego sũ azarias anania magni filius. Et tobias respondit. Ex magno genere es tu. Sed peto ne irascaris ꝙ voluerim cognoscere genus tuum. Dixit autẽ illi angelus: Ego sanum ducam ⁊ sanuȝ tibi reducam filiuȝ tuũ. Respõdens autem tobias ait: Bene ambuletis: ⁊ sit dñs in itinere vestro: ⁊ angelus eius comitet᷑ vobiscũ. Tunc paratis oĩbus que erant in via portãda: fecit tobias vale patri suo: ⁊ matri sue: ⁊ ãbulauerunt ambo simul. Cunqȝ ꝓfecti essent: cepit mater eiꝰ flere ⁊ dicer᷑ Baculum senectutis nostre tulisti: ⁊ transmisisti a nobis. Nunq̃ȝ fuisset ip̃a pecunia ꝓ qua misisti eũ. Sufficiebat nobis paupertas nostra: vt diuitias computaremus hoc: ꝙ videbamus filium nostrum. Dixitqȝ ei tobias: Noli flere.

Saluus pueniet filiꝰ noster: ⁊ saluꝰ reuertet̾ ad nos: ⁊ oculi tui videbũt illũ. Credo. n. ꝙ angelꝰ dei bonꝰ comitet̾ ei: ⁊ bñ disponet oia q̃ circa eũ gerũt̾: ita vt cũ gaudio reuertat̾ ad nos. Ad hãc vocẽ cessauit mr̃ eius flere: ⁊ tacuit. VI

P Rofectus est aũt tobias: ⁊ canis secutus est eũ: ⁊ mãsit ꝑma mãsiõe iuxta fluuiũ tigris. Et exiuit vt lauaret pedes suos: ⁊ ecce piscis imanis exiuit ad deuorãdũ eũ. Quẽ expauescẽs tobias: clamauit voce magna dicẽs Dñe: inuadit me. Et dixit ei angelꝰ: Apprehẽde brachiũ eius: ⁊ trahe eũ ad te. Qḋ cũ fecisset attraxit eũ in siccũ: ⁊ palpitare cepit añ pedes eiꝰ. Tũc dixit ei angelꝰ: Exẽtera hũc piscẽ: ⁊ cor eiꝰ ⁊ fel ⁊ iecor repone tibi. Sũt. n. h̾ necessaria ad medicamẽta vtilit̾. Qḋ cũ fecisset assauit carnes eiꝰ ⁊ secũ sustulerũt in via: cetera salierũt q̃ sufficerẽt eis. quousq̧ ꝑuenirẽt i rages ciuitatẽ medoꝝ. Tũc interrogauit tobias angelũ: ⁊ dixit ei: Obsecro te azaria frat̾: vt dicas mihi qḋ remediũ habebũt ista q̃ de pisce s̾uare iussisti. Et rñdẽs angelꝰ dixit ei. Cordis eiꝰ ꝑticulã si sup carbões ponas: fumꝰ eius extricat oẽ genꝰ demonioꝝ siue a viro siue a muliere: ita vt vltra nõ accedat ad eos. Et fel valet ad vnguẽdos oculos in qbꝰ fuerit albugo ⁊ sanabunt̾. Et dixit ei tobias: Ubi vis vt maneamus? Rñdẽsq̧ angelꝰ ait: Est h̾ raguel noie vir ꝓpinquꝰ de tribu tua: ⁊ hic hꝫ filiã noie sarã: sꝫ neq̧ masculũ neq̧ feminã vllã hꝫ aliã p̾t eã. Tibi debet̾ ois s̾ba eiꝰ ⁊ oꝫ eã te accipe ꝯiugẽ. Pete g̃ eã a p̄re eius: ⁊ dabit tibi eã in vxorẽ. Tũc rñdit tobias: ⁊ dixit: Audio qꝛ tradita ẽ septẽ viris ⁊ mortui sunt: sꝫ ⁊ h̾ audiui: qꝛ demoniũ occidit illos. Timeo g̃ ne forte ⁊ mihi h̾ eueniãt: ⁊ cũ sim vnicus parẽtibꝰ meis: deponã senectutẽ illoꝝ cũ tristicia ad iferos. Tũc angelꝰ raphael dixit ei Audi me: ⁊ ostẽdã tibi: q sũt qbꝰ p̾ualere põt demoniũ. Hi nãq̧ q ꝯiugiũ ita suscipiũt: vt deũ a se ⁊ a sua mẽte excludãt: ⁊ sue libidini ita vacent sicut equꝰ ⁊ mulus qbꝰ nõ est intellectꝰ: hꝫ ꝑtãtẽ demoniũ sup eos. Tu aũt cũ acceperis eã ingressus cubiculũ ꝑ tres dies ꝯtinẽs esto ab ea: ⁊ nihil aliud nisi orõnibꝰ vacabis cũ ea. Ipa aũt nocte: incenso iecore piscis fugabit̾ demoniũ. Secunda ṽo nocte i copulatiõe scõꝝ ꝑiarchaꝝ admitteris Tertia aũt nocte bñdictionẽ ꝯsequeris vt filij ex vobis ꝓcreent̾ icolumes. Trãsacta aũt tertia nocte accipies ṽginẽ cũ timore dñi amore filioꝝ magis q̃ꝫ libidinis ductꝰ: vt in semine abrae benedictionem in filijs consequaris. VII

I Ngressi sunt aũt ad raguelẽ: ⁊ suscepit eos raguel cũ gaudio. Intuẽsq̧ tobiã raguel dixit anne vxori sue. Quã similis est iuuenis iste ꝯsobrino meo. Et cũ hec dixisset ait: Unde estis iuuenes frẽs nr̃i? At illi dixerũt. Ex tribu neptalim sumꝰ ex captiuitate niniue. Dixitq̧ illis raguel. Nostis tobiã frẽm meũ? Qui dixerũt. Nouimus. Cũq̧ multa bona loqueret̾ de eo. Dixit angelꝰ ad raguelẽ. Tobias de q̃ interrogas p̄r istius est. Et misit se raguel ⁊ cũ lachrymis osculatꝰ est eũ: ⁊ plorans supra collũ eiꝰ dixit: Bñdictio sit tibi fili mi: q̄ boni ⁊ optimi viri filius es. Et anna vxor eiꝰ ⁊ sara ipoꝝ filia lachrymate sunt. Postq̃ꝫ aũt locuti sunt: ꝓcepit raguel occidi arietem: ⁊ parari ꝯuiuiũ. Cũq̧ hortaret̾ eos discumbere ad prãdiũ: tobias dixit: Hic ego hodie non mãducabo neq̧ bibã: nisi ꝑus petitionẽ meã cõfirmes: ⁊ ꝑmittas mihi dare sarã filiã tuã. Quo audito ṽbo raguel expauit: sciẽs qḋ euenerit ill̾ septẽ viris: q ingressi sunt ad eã: ⁊ timere cepit ne forte ⁊ huic similit̾ ꝯtingeret. Et cũ nutaret et nõ daret petẽti vllũ respõsũ: dixit ei angelꝰ: Noli timere dare eã isti: qm̃ huic timenti deũ debet̾ ꝯiunx filia tua. Propterea aliꝰ nõ potuit habere illã. Tũc dixit raguel. Nõ dubito ꝙ deꝰ ꝓces ⁊ lachrymas meas i ꝯspectu suo admiserit. Et credo qm̃ iõ fecit vos venire ad me: vt ⁊ ista ꝯiũgeret̾ cognatiõi sue: s̾m legẽ moysi. Et nũc noli dubiũ gerere ꝙ tibi eã tradã. Et apphẽdens dexterã filie sue: dextere tobie tradidit dicẽs: Deꝰ abraã: ⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob vobiscũ sit: ⁊ ipe ꝯiũgat vos impleatq̧ bñdictionẽ suã in vobis. Et accepta carta fecerũt ꝯscriptionẽ ꝯiugij. Et pꝰ h̾ epulati sunt bñdicẽtes deũ. Uocauitq̧ raguel ad se annã vxorẽ suã: ⁊ ꝓcepit ei vt ꝑpararet alterũ cubiculũ. Et introduxit illuc sarã filiã suã ⁊ lachrymata ẽ. Dixitq̧ ei: Forti aĩo esto filia mea. Dñs celi det tibi gaudiũ ꝓ tedio qḋ ꝑpessa es. VIII

P Ostq̃ꝫ ṽo cenauerũt: introduxerũt iuuenem ad eã. Recordatꝰ itaq̧ tobias s̾monũ angeli: ꝓtulit de cassidili suo ꝑtẽ iecoris: posuitq̧ eã sup carbones viuos. Tũc raphael angelꝰ apphendit demoniũ ⁊ religauit illud i deserto superioris egypti. Tũc hortatꝰ est ṽginem tobias: dixitq̧ ei: Sara exurge ⁊ depcemur deũ hodie ⁊ cras ⁊ secũdũ cras: qꝛ his tribꝰ noctibus deo iũgimur: tertia aũt trãsacta nocte: in nr̃o erimus ꝯiugio. Filij q̧ppe scõꝝ sumꝰ ⁊ nõ possumꝰ ita ꝯiũgi sicut gẽtes q ignorãt deũ. Surgẽtes aũt parit̾ instant̾ orabãt ambo simul: vt sanitas daretur eis. Dixitq̧ tobias. Dñe deꝰ p̄m nr̃oꝝ: bñdicãt te celi: terre mareq̧: ⁊ fontes ⁊ flumina: ⁊ oẽs creature tue q̃ in eis sũt. Tu fecisti adã ḋ limo t̾re dedistiq̧ ei adiutoriũ euã. Et nũc dñe tu scis qꝛ nõ luxurie cã accipio sororẽ meã ꝯiugẽ: sed sola posteritatis dilectiõe in q̃ bñdicat̾ nomẽ tuũ i secula seculoꝝ. Dixit itaq̧ sara: Miserere nobis dñe: miserere nobis: ⁊ ꝯsenescamꝰ ambo parit̾ sani. Et factũ est circa pulloꝝ cantũ accersiri iussit raguel seruos suos ⁊ abierũt cũ eo parit̾: vt foderent sepulchrũ. Dicebat eni ne simili mõ euenerit ei: q̃ ⁊ ceteris alijs septẽ viris q sunt ingressi

ad eam. Cūq3 parasset fossam: reuersus raguel ad vxorē suā dixit ei: Mitte vnā ex ancillis tuis ⁊ videat si mortuꝰ est: vt sepeliā eū anteq3 illucescat. At illa misit vnā ex ancillis suis. Que ingressa cubiculū reppererit eos saluos ⁊ icolumes: secū pariť dormiētes. Et reuersa nūciauit bonū nūciū Et bn̄dixerūt dn̄m: raguel v3 ⁊ anna vxor eius. Et dixerūt: Bn̄dicimꝰ te dn̄e deꝰ isrl̄: q2 n̄ 2tigit nobis quēadmodū putabamꝰ. Fecisti eni nobiscū miaz tuā ⁊ exclusisti a nobis inimicū psequētem nos. Misertus es aūt duobꝰ vnicis. Fac eos dn̄e pleniꝰ bn̄dicer te: ⁊ sacrificiū laudis tue ⁊ sue sanitatis offerre: vt cognoscat vniuersitas gētiū q2 tu es deus solꝰ in vniuersa t̄ra. Stati q3 pcepit seruis suis raguel vt replerent terra fossaz quā fecerāt: pusq3 elucesceret. Vxori aūt sue dixit vt instrueret 2uiuiū: ⁊ pparaet oia q̄ in cibos erāt iter agētibꝰ necessaria. Duas q̄3 pigues vaccas ⁊ q̄ttuor arietes occidi fecit: ⁊ parari epulas oibꝰ vicinis suis: cūctisq3 amicis. Et adiurauit raguel tobiā: vt duas hebdomadas moraret apd̄ eū De oibꝰ aūt q̄ possidebat raguel: dimidiā ptem dedit tobie: ⁊ fecit hāc scripturā: vt ps dimidia q̄ superat: pꝰ obitū coꝝ tobie dn̄o deuēiret. IX

Tunc vocauit tobias angelū ad se: quē q̄dem hoiem existimabat: dixitq3 ei: Azaria frater peto vt auscultes v̄ba mea. Si meipm tradā tibi suū: nō ero 2dignus puidētie tue. Tn̄ obsecro te vt assumas tibi aialia siue seruitia: ⁊ vadas ad gabelū in rages ciuitatē medorum: reddasq3 ei chirographū suū: ⁊ recipias ab eo pecuniā ⁊ roges eū venire ad nuptias meas Scis eni ip̄e q̄m nūerat pr̄ meꝰ dies: ⁊ si tardauero vna die plus 2tristať aia eius. Et certe vides quō adiurauit me raguel: cuiꝰ adiuramētū spernere nō possum. Tūc raphael assumēs q̄ttuor ex seruis raguelis ⁊ duos camelos: in rages ciuitatem medoꝝ pexit: ⁊ inueniēs gabelū dedit ei cyrographū suū: ⁊ recepit oēm pecuniā. Indicauitq3 ei de tobia filio tobie oia q̄ gesta sūt: fecitq3 eū secū venire ad nuptias. Cūq3 ingressus esset domū raguelis: inuēit tobiā discūbentē: ⁊ exiliens osculati sunt se iuicē. Et fleuit gabelꝰ: bn̄dixitq3 deū: ⁊ dixit: Bn̄dicat te deꝰ isrl̄: q2 filꝰ es optimi viri ⁊ iusti: ⁊ timēns deū: ⁊ elymas faciētis. Et dicatur bn̄dictio sup vxorē tuā: ⁊ sup parētes v̄ros ⁊ videāis filios v̄ros: ⁊ filios filioꝝ v̄roꝝ vsq3 in terciā ⁊ quartā gn̄ationē: ⁊ sit semē v̄rm bn̄dictū a deo isrl̄: q regnat in secula seculoꝝ. Cūq3 oēs dixissent amē: accesserūt ad 2uiuiū. S3 cū timore dn̄i nuptiaꝝ 2uiuiū exercebant. X

Cum v̄o moras faceret tobias cā nuptiaruz: sollicitꝰ erat pr̄ eiꝰ tobias dicēs: Putas q̄re morať filꝰ meus: aut q̄re detētus est ibi: Putas ne gabelus mortuꝰ ē ⁊ nemo reddit illi pecūiā: Cepit aūt 2tristari nimis ip̄e ⁊ anna vxor eius cū eo: ⁊ ceperūt ambo simul flere: eo q̄ die statuto minime reuerteret filꝰ eoꝝ ad eos. Flebat igiť mr̄ eiꝰ irremediabilibꝰ lachrymis: atq3 dicebat: Heu me fili mi vt q̄d te misimꝰ pegrinari: lumē oculoꝝ n̄roꝝ: baculū senectutis n̄re: solatiū vite n̄re: spez posteritatis n̄re: Oia simul ī te vno habētes: te nō debuimꝰ dimittere a nobis Cui dicebat tobias: Tace ⁊ noli turbari: sanus ē filius n̄r: satis fidelis ē vir ille cū q̄ misimꝰ eū. Illa aūt nullo mō 2solari poterat: sed q̄ttidie exiliens circūspiciebat: ⁊ circuibat vias oēs p quas spes remeādi videbať vt pcul videret eū: si fieri posset: veniētē. At v̄o raguel dicebat ad generū suū: Mane hic: ⁊ ego mittā nūciū salutis d̄ te ad tobiā prēm tuū. Cui tobias ait: Ego noui q2 pr̄ meus ⁊ mr̄ mea modo dies 2putāt: ⁊ cruciať spiritꝰ eoꝝ in ip̄is. Cūq3 verbis multis rogaret raguel tobiā: ⁊ ille eū nulla rōne vellet audire: tradidit ei sarā ⁊ dimidiā ptē ois sb̄e sue in pueris: in puellis: in pecudibꝰ: in camelis: ⁊ in vaccis: ⁊ pecūia multa: ⁊ saluū atq3 gaudentē dimisit eu3 a se dicēs: Angelꝰ dn̄i scūs sit in itinere v̄ro: pducatq3 vos incolumes: ⁊ inueniatis oia recte circa parētes v̄ros: ⁊ videāt oculi mei filios v̄ros pusq3 moriar. Et apphendētes parētes filiā suā osculati sunt eā: ⁊ dimiserūt ire: monētes ea3 honorare soceros: diligere maritū: regē familiā gubernař domū: ⁊ seip̄az irrep̄hēsibilē exhibē. XI

Cumq3 reuerterenť: puenerūt ad charrā q̄ est in medio itinere 2tra niniuē vndecio die. Dixitq3 angelꝰ. Tobia frať: scis quēadmodū reliqsti prēm tuū. Si plac3 itaq3 tibi p̄cedamus: ⁊ lento gradu insequāť iter n̄rm familie simul cū 2iuge tua ⁊ cū aialibꝰ. Cūq3 h̄ placuisset vt irēt: dixit raphael ad tobiā: Tolle tecū ex felle piscis: erit eni necessariū. Tulit itaq3 tobias ex felle illo ⁊ abierūt. Anna aūt sedebat secꝰ viā q̄ttidie in supcilio montis: vn̄ respicere poterat de longinq̄. Et du3 ex eodē loco specularet aduētum eiꝰ: vidit a longe. ⁊ illico cognouit veniētez filiū suū: currēsq3 nunciauit viro suo dicēs: Ecce venit filꝰ tuꝰ. Dixitq3 raphael ad tobiā. At vbi introieris domu3 tuā stati adora dn̄m deu3 tuū ⁊ gr̄as agēs ei: accede ad prēm tuum ⁊ osculare eu3. Statiq3 lini sup oculos eiꝰ ex felle isto piscis qd̄ portas tecu3. Scias. n. q̄m mox aperienť oculi eiꝰ: ⁊ videbit pr̄ tuꝰ lumē celi: ⁊ i aspectu tuo gaudebit. Tūc pcucurrit canis q simul fuerat in via ⁊ quasi nunciꝰ adueniēs blandimēto sue caude gaudebat. Et exurgēs cecꝰ pr̄ cepit offēndēs pedibꝰ currere: ⁊ data manu puero occurrit in obuiam filio suo. Et suscipiēs osculatꝰ est eu3 cu3 vxore sua: ⁊ ceperunt flere p gaudio. Cumq3 adorassent deu3: gr̄as egissent 2sederunt. Tūc sumēs tobias de felle piscis: liniuit oculos prīs suo. Et sustinuit q̄si dimidiā fere horā: ⁊ cepit albugo ex

oculis eiꝰ quasi mẽbrana oui egredi. Quã ap
prohendens tobias traxit ab oculis eiꝰ: statiq;
visũ recepit. Et glorificabãt deũ ipse vz ⁊ vxor
eiꝰ ⁊ oẽs q sciebãt eũ. Dicebatq; tobias. Bñdi
co te dñe deꝰ isrl: q tu castigasti me ⁊ tu saluasti
me. Et ecce ego video tobiã filiũ meũ. Ingressã
est ẽt post septẽ dies sara vxor filij eiꝰ: ⁊ oĩs fami
lia ⁊ peccora sana ⁊ cameli ⁊ pecũia mlta vxoris
sed ⁊ illa pecũia quã recepat a gabelo. Et narra
uit parentibus suis omnia beneficia dei: que fe
cisset circa eũ p hoiem q eũ duxerat. Veneruntq;
achior ⁊ nabath ꝯsobrini tobie: gaudẽtes ad to
biam: ⁊ ꝯgratulãtes ei de oĩbꝰ bonis q̃ circa illũ
oñderat deꝰ. Et p septẽ dies epulãtes omẽs cũ
gaudio magno gauisi sunt. XII

Tunc vocauit ad se tobias filiũ suũ: dixit
q; ei: Quid possumꝰ dare viro isto scõ q ve
nit tecũ: Rñdẽs tobias dixit pri suo. Pa
ter quã mercedẽ dabimꝰ ei: aut qd dignũ poterit
esse bñficijs eiꝰ: Me duxit ⁊ reduxit sanũ: pecũiã
a gabelo ipse r̃cepit: vxorẽ ipse me hr̃e fecit: ⁊ de
moniũ ab ea ipse ꝯpescuit: gaudiũ parẽtibꝰ eius
fecit: meipsum a deuoratione piscis eripuit: te q;
videre fecit lumẽ celi: ⁊ bonis oibꝰ p eũ r̃pleti su
mus. Quid illi adhuc poterimꝰ dignũ dare: Sz
peto te pr̃ mi: vt roges eum si forte dignabit̃ me
dietatẽ de oibꝰ q̃ allata sunt sibi assumere. Et vo
cantes eũ p̃r. s. ⁊ filiꝰ: tulerũt eũ i ptẽ: ⁊ rogare ce
perũt vt dignaret̃ dimidiã ptẽ oium q̃ attulerãt
acceptã hr̃e. Tunc dixit eis occulte: Benedicite
deũ celi ⁊ corã oibꝰ viuẽtibus ꝯfitemi ei: qi fecit
vobiscũ mĩsicordiã suã. Etenĩ sacrm̃ r̃gis abscõ
dere bonũ ẽ: opa aũt dei reuelare ⁊ ꝯfiteri bono
rificũ ẽ. Bona ẽ oro cũ ieiunio ⁊ elẽa: magis q̃3
thesauros auri r̃cõdere: qm̃ elẽa a morte liberat
⁊ ipsa ẽ q̃ purgat pctã: ⁊ facit iuenire vitã etnam
Qui aũt faciũt pctm ⁊ iniqtatem: hostes sũt aie
sue. Manifesto ḡ vob̃ v̾itatẽ: ⁊ ñ obscõdã a vob̃
occultũ s̾moz. Qñ orabas cũ lachrymis ⁊ sepe
liebas mortuos: ⁊ d̾relinqbas prãdiũ tuũ ⁊ mor
tuos abscõdebas p diẽ in domo tua ⁊ nocte sepe
liebas eos: ego obtuli oronem tuã dño. Et qr ac
ceptus eras deo: necesse fuit vt tẽptatio pbaret te
Et nũc misit me dñs vt curarẽt te: ⁊ sarã vxorẽ
filij tui a demonio liberarẽ. Ego. n. sum raphael
angelus: vnꝰ ex septẽ q astamus añ dñm. Cũq;
hec audissent turbati sũt: ⁊ tremẽtes ceciderunt
sup terrã in faciẽ suã. Dixitq; eis angelꝰ. Pax
vobis: Nolite timere. Etenĩ cũ essem vobiscũ: p
volũtatẽ dei erã: ipz benedicite ⁊ cãtate illi: vide
bar qdem vobiscũ mãducare: ⁊ bibere: sz ego ci
bo inuisibili ⁊ potu q ab hoibꝰ videri nõ pot̃: vtor
Tempꝰ ẽ ḡ vt reuertar ad eũ q me misit: vos ãt
bñdicite deũ: ⁊ narrate oĩa mirabilia eiꝰ. Et cum
h̾ dixisset ab aspectu eoꝝ ablatꝰ est: ⁊ vltra eũ vi
dere nõ potuerũt. Tunc pstrati p horas tres i fa

ciem benedixerũt deũ. Et exurgẽtes narrauerũt
oĩa mirabilia eius. XIII

Aperiens aũt tobias senior os suũ: bñdi
xit dñm: ⁊ dixit: Magnꝰ es dñe in ęternũ
⁊ i oĩa secula regnũ tuũ: qm̃ tu flagellas ⁊ saluas
deducis ad iferos ⁊ reducis: ⁊ nõ ẽ q effugiat ma
num tuã. Cõfitemi dño filij isrl: ⁊ i ꝯspectu gẽtiũ
laudate eũ: qm̃ iõ disp̃sit vos int̃ gẽtes q̃ igrãt
eũ: vt vos enarretis mirabilia eiꝰ: ⁊ faciatis sci
re eos: qr nõ ẽ alius deꝰ oĩpotẽs p̃ter eũ. Ipse ca
stigauit nos pp iniqtates nr̃as: ⁊ ipse saluabit nos
p p mĩsicordiã suã. Aspicite ḡ q̃ fec̃ nobiscũ ⁊ cũ
timor̃ ⁊ tremore ꝯfitemi illi: regẽq; seculoꝝ exal
tate in opibꝰ vr̃is. Ego ãt in t̾ra captiuitatis mee
ꝯfitebor illi: qm̃ oñdit maiestatẽ suã in gentẽ pec
catricẽ. Cõuertimi itaq; pctõres: ⁊ facite iusticiã
corã dño: credẽtes q̲ faciat vobiscũ mĩsicordiã
suã. Ego aũt ⁊ aia mea i eo letabimur. Bñdici
te dño oẽs electi eiꝰ: agite dies leticie ⁊ ꝯfitemi il
li. Hierl̾m ciuitas dei: castigauit te dñs in opibꝰ
manuũ tuaꝝ. Confitere dño in bonis tuis: ⁊ be
nedic deũ seculoꝝ: vt reedificet i te tabernaculũ
suum: ⁊ reuocet ad te oẽs captiuos ⁊ gaudeas i
oĩa secl̾a secl̾oꝝ. Luce splẽdida fulgeb̾: ⁊ oẽs fines
t̾re adorabũt te. Natiões ex lõginq̃ ad te veniẽt
⁊ mũera deferẽtes adorabũt i te dñm: ⁊ t̾rã tuã i
sctificatõz hẽbũt. Nomẽ. n. magnũ inuocabũt i te.
Maledicti erũt q ꝯtẽpserĩt te: ⁊ ꝯdẽnati erũt oẽs
q blasphemauerĩt te: bñdictiq; erũt q edificaue
rit te. Tu ãt letaberis i filijs tuis: qm̃ oẽs bñdicẽ
tur ⁊ ꝯgregabunt̃ ad dñm. Beati oẽs q diligũt
te: ⁊ q gaudẽt sup pace tua. Aĩa mea bñdic dñm
qm̃ libauit hierl̾z ciuitatẽ suã a cũctis tribulatiõ
nibꝰ eius dñs deꝰ nr̃. Btũs ero si fuerint reliq̃
semĩs mei ad videndã claritatẽ hierl̾m. Porte
hierl̾m ex saphyro ⁊ smaragdo edificabunt̃: ⁊ ex
lapide p̃cioso oĩs circuitꝰ muroꝝ eius. Et lapide
candido ⁊ mũdo oẽs platee eius sternent̃: ⁊ p vi
cos eius alleluia cãtabit̃. Benedictꝰ dñs q exal
tauit eam: vt sit regnũ eius i seculũ seculoꝝ sup
eam: amen. XIIII

Et consũmati sunt s̾mones tobie. Et post
q; illuminatꝰ est tobias vixit ãnis q̃dra
ginta duobꝰ: ⁊ vidit filios nepotũ suorũ
Cõpletis itaq; ãnis centũ duobꝰ: sepultꝰ ẽ hono
rifice in niniue. Quinquaginta nãq; ⁊ sex ãnoꝝ
lumẽ oculoꝝ amisit: sexagenariꝰ v̾o recepit. Re
liquũ v̾o vite sue i gaudio fuit: ⁊ cũ bono pfectu
timoris dei perexit i pace. In hora ãt mortis sue
vocauit ad se tobiã filium suũ: ⁊ septẽ iuuenes fi
lios suos nepotes: dixitq; eis: Prope erit interi
tus niniue. Nõ enĩ excidit verbũ dñi: ⁊ frẽs no
stri qui dispersi sunt a t̾ra isrl̾: reuertent̃ ad eam
Omnis aũt deserta t̾ra eius r̃plebit̃: ⁊ domꝰ dei
q̃ in ea incensa ẽ iteꝝ reedificabit̃: ibiq; reuerten
tur oẽs timentes deũ. Et relinquẽt gentes idola

sua: ⁊ venient in hierusalē: ⁊ inhabitabunt in ea: ⁊ gaudebunt in ea omnes reges terre adorātes deum israel. Audite ergo filij mei patrē vestruz Seruite domio in veritate: ⁊ iquirite vt faciatis que placita sunt illi. Et filijs vestris mandate: vt faciant iusticias ⁊ elymosinas: vt sint memores dei: ⁊ benedicant eū in omni tēpore in veritate: ⁊ in tota virtute sua. Nunc ergo filij audite me: ⁊ nolite manere hic. Sed quacunqȝ die sepelieritis matrē vestrā circa me in vno sepulchro ex eo dirigite gressus vestros vt exeatis hinc. Uideo enim quia iniquitas eiꝰ finē dabit ei. Factū est āt post obitū matris sue: tobias abscessit ex niniue cum vxore sua ⁊ filijs ⁊ filiorū filijs: ⁊ reuersus ē ad soceros suos. Inuenitqȝ eos incolumes in senectute bona: ⁊ curam eorū gessit. Et ip̄e clausit oculos eoruz: ⁊ omnē hereditatē domus raguelis ip̄e pcepit: viditqȝ quintā generationē filios filiorum suoruz. Et cōpletis annis nonaginta ⁊ nouem in timore dn̄i: cuz gaudio sepelierunt eū Omnis autē cognatio eius: ⁊ omnis generatio eius in bona vita: ⁊ in sancta cōuersatiōe pmansit: ita vt accepti essent tam deo q̄ȝ hominibus: ⁊ cunctis habitantibus terram.

Explicit liber Tobie. Incipit plogꝰ i libꝝ Judith

Apud hebreos liber Judith īter agiographa legit̃: cuius autoritas ad roborāda illa que in cōtentionē veniunt: minus idonea iudicat̃. Chaldeo tamē sermone cōscriptꝰ: in historias cōputat̃. Sed quia hūc librū synodus nicena in numero sanctaꝝ scripturaꝝ legit̃ cōputasse: acquieui postulatōi vestre: immo exactiōi ⁊ sepositis occupatiōibꝰ quibꝰ vehemēter artabar: huic vnā lucubratiūculā dedi: magis sensum e sensu q̄ȝ ex verbo verbuz transferens. Multoꝝ codicum varietatē vitiosissimā amputaui: sola ea q̄ intelligētia integra in verbis chaldeis inuēiri potui: latinis expssi. Accipite iudith viduā castitatis exemplū: ⁊ triūphali laude ppetuis eaȝ p̄conijs declarate. Hāc enī nō solū feminis: sed ⁊ viris imitabilē dedit: qui castitatis eiꝰ remūerator: virtutē talē tribuit: vt inuictū oībꝰ hoībꝰ vinceret insupabilem superaret.

Explicit plogꝰ. Incipit liber Judith. Capl̃m I

Arphaxat itaqȝ rex medoꝝ subiugauerat mltas gentes īperio suo ⁊ ip̄e edificauit ciuitatē potētissimā quā appellauit egbathanis. Ex lapidibus q̄dratis ⁊ sectis fecit muros eiꝰ: in altitudine cubitoꝝ septuaginta: ⁊ in latitudine cubitorum triginta: turres vo eiꝰ posuit in altitudie cubitoꝝ centū: Per q̄drū vero eaꝝ latꝰ vtrūqȝ viceno ꝝ pedū spatio tendebat̃: posuitqȝ portas eiꝰ in altitudine turriū. Et gliabat̃ q̄si potēs i potentia exercitꝰ sui: ⁊ in glia q̄drigaꝝ suaꝝ. Anno igr̃ duodecimo regni sui: nabuchodonosor rex assyrioꝝ q regnabat i niniue ciuitate magna: pugnauit ꝯtra arphaxat: ⁊ obtinuit eū in cāpo magno q appellat̃ ragau circa eufratē ⁊ tigrin ⁊ iadason in cāpo erioch regis illicoꝝ. Tūc exaltatum ē regnū nabuchodonosor ⁊ cor eiꝰ eleuatū est. Et misit ad oēs q hitabāt in cilicia ⁊ damasco ⁊ libano ⁊ ad gētes q̄ sunt in carmelo ⁊ cedar: ⁊ inhitātes galileā: in cāpo magno esdrelon: ⁊ ad oēs q erāt in samaria ⁊ trās flumē iordanē: vsqȝ hierl̃m: ⁊ oēm terrā iesse: q̄usqȝ pueniat̃ ad mōtes ethiopie. Ad hos oēs misit nūcios nabuchodonosor rex assyrioꝝ: q oēs vno aīo ꝯtradixerūt ⁊ remiserūt eos vacuos: ac sine honore abiecerūt. Tūc idignatus nabuchodonosor rex ad oēm irā illam: iurauit per thronū ⁊ regnum suū q defenderet se d̄ omnibus regionibus his. II

Anno tertiodecio nabuchodonosor regis vicesima ⁊ secūda die mēsis p̄mi: factū ē verbū in domo nabuchodonosor regis assyrioꝝ vt defenderet se. Uocauitqȝ oēs maiores natu: oēsqȝ duces bellatores suos: ⁊ habuit cū eis mysteriū ꝯsilij sui. Dixitqȝ cogitationē suam in eo esse: vt oēm terrā suo subiugaret iperio Qđ dictū cū placuisset oībus: vocauit nabuchodonosor rex holofernē p̄ncipē militie sue: ⁊ dixit ei: Egredere aduersuz oē regnū occidētis: ⁊ ꝯtra eos p̄cipue q ꝯtēpserūt iperiū meū. Nō parcz oculus tuꝰ vlli regno: oēmqȝ vrbē muītā subiugabis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ⁊ magratus v̄tutis assyrioꝝ: ⁊ dinūerauit viros i expeditiōe sicut p̄cepit ei rex cētū viginti milia peditū pugnatoꝝ: ⁊ eqtes sagittarios duodeci milia. Oēmqȝ expeditiōz suā fecit p̄ire in multitudie inūerabiliuz cameloꝝ: cū his q̄ exercitibꝰ sufficerēt copiose: boū q̄ȝ armēta: gregesqȝ ouiū q̄ꝝ nō erat nūerus. Frumētū ex oī syria i trāsitu suo pari ꝯstituit. Auꝝ vo ⁊ argētū de domo regis assūpsit multū nimis. Et p̄fectꝰ ē ip̄e ⁊ oīs exercitꝰ cū q̄drigis ⁊ eqtibꝰ ⁊ sagittarijs: q coopuerūt faciē terre sicut locuste. Cūqȝ ptrāsisset fines assyrioꝝ: vēit ad magnos mōtes ange q sūt a sinistro cilicie: ascēditqȝ oīa castella eoꝝ: ⁊ obtinuit oēz muītiōz. Effregit āt ciuitatē opinatissimā melothi: p̄dauitqȝ oēs filios tharsis: ⁊ filios hismael q erāt ꝯtra faciē deserti: ⁊ ad austrū t̄re celeō. Et trāsiuit eufratem: ⁊ vēit in mesopotamiā: ⁊ fregit omnes ciuitates excelsas que erant ibi a torrente mambre vsqȝquo peruenia tur ad mare: et occupauit

t̄minos ei⁹ a cilicia vſq3 ad fines iapbet q ſūt ad auſtꝝ. Adduxitq3 oēs filios madiā: ⁊ ꝑdauit oēz locupletatiōz eoꝝ oēſq3 r̄ſiſtētes ſibi occidit ī ore gladij. Et poſt hec deſcēdit ī cāpos damaſci ī die b⁹ meſſis ⁊ ſuccēdit oīa ſata: oēſq3 arbores ⁊ vi neas fecit incidi: ⁊ cecidit timor illius ſup̄ oēs in habitantes terram. III

Tunc miſerūt lēgatos ſuos vniuerſaꝝ vr bium ac ꝓuinciaꝝ r̄ges ac ꝑncipes ſyrie ſ. ⁊ meſopotamie: ⁊ ſyrie ſobal ⁊ libie at q3 cilicie: q venientes ad boloferné dixerūt. De ſinat indignatio tua circa nos. Meli⁹ eſt. n. vt vi uentes ſuiam⁹ nabuchodonoſor regi magno ⁊ ſubditi ſimus tibi q̄3 morientes cū interitu nr̄o: ipi ſuitutis nr̄e dāna patiāur. Ōis ciuitas nr̄a oīſq3 poſſeſſio oēs montes: ⁊ colles: ⁊ cāpi: ⁊ armenta boū: gregeſq3 ouiū: ⁊ capraꝝ eq̄ꝛq3 ⁊ cameloꝝ ⁊ vniuerſe facultates nr̄e atq3 familie in ꝯſpectu tuo ſunt. Sint oīa ſub lege tua. Nos ēt ⁊ filij nr̄i ſui tui ſumus. Ueni nobis pacific⁹ dn̄s ⁊ vtere ſuitio nr̄o ſicut placuerit tibi. Tūc deſcēdit de mō tibus cū eq̄tib⁹ in virtute magna ⁊ obtinuit oēz ciuitatē ⁊ ĩhitantē t̄rā. De vniuerſis āt vrbib⁹ aſſumpſit ſibi auxiliātos viros fortes ⁊ electos ad bellū. Tantuſq3 met⁹ ꝓuincijs illis icubuit: vt vniuerſaꝝ vrbiū hītatores: ꝑncipes ⁊ honora ti ſil' cū pplis exirēt in obuiā venienti: excipientes eū cum coronis ⁊ lampadib⁹: ducētes choros i tympanis ⁊ tybijs. Nec iſta tn̄ faciētes ferocitatē eius pectoris mitigare potuerūt. Nā ⁊ ciuitates eoꝝ deſtruxit: ⁊ lucos eoꝝ excidit. Preceperat. n. il li nabuchodonoſor rex vt oēs deos t̄re extermi naret: vz vt ipſe ſol⁹ diceret de⁹ ab his natōib⁹ q̄ potuiſſent boloſernis potētia ſbiugari. Per tranſiens āt ſyriā ſobal: ⁊ oēm appamiā: oēmq3 meſopotamiā: venit ad idumeos ī t̄ra gabaa: ac cepitq3 ciuitates eoꝝ: ⁊ ſedit ibi ꝑ triginta dies ī q̄bus dieb⁹ adūari ꝑcepit vniuerſum exercitum virtutis ſue. IIII

Tunc audiētes hec filij iſrl' q hitabāt t̄rā iuda: timuerūt valde a facie ei⁹. Tremor ēt ⁊ horror iuaſit ſenſus eoꝝ: ne h̄ faceret hierl'm ⁊ tēplo dn̄i: qđ fecerat ceteris ciuitatib⁹ ⁊ tēplis eaꝝ. Et miſerūt ī oēm ſamariā ꝑ circuitū vſq3 hiericho: ⁊ ꝑoccupauerūt oēs vertices mōtiū Et muris circūdederūt vicos ſuos: ⁊ ꝯgregaue runt frumēta in ꝑparatiōz pugne. Sacerdos ēt eliachi ſcripſit ad vniuerſos q erāt ꝯtra eſdrelon q̄ ē ꝯtra faciē cāpi magni iux̄ dothaim: ⁊ vniuer ſis ꝑ q̄s vie trāſit⁹ eē poterat: vt obtinerēt aſcen ſus montiū ꝑ q̄s via eē poterat ad hierl'm: ⁊ illic cuſtodirēt vbi anguſtū iter eē poterat int' mōtes Et fecerūt filij iſrl' ſ'z q̄ ꝯſtituerat eis ſacerdos dn̄i eliachi. Et clamauit oīs ppl's ad dn̄m iſtātia ma gna: ⁊ hūiliauerūt aīas ſuas ī ieiunijs ⁊ oīonib⁹ ipſi: ⁊ mlieres eoꝝ. Et induerūt ſe ſacerdotes cili cijs: infātes ꝓſtrauerūt ꝯtra faciē tēpli dn̄i ad al tare dn̄i operuerūt cilitio ⁊ clamauerūt ad dn̄z deū iſrl' vnanimit': ne darent' ī ꝑdā īfantes eoꝝ ⁊ vxo res eoꝝ ī diuiſiōz: ⁊ ciuitates eoꝝ ī exterminiū: ⁊ ſcā eoꝝ in pollutiōz ⁊ fierēt in opprobriū gētibus Tūc eliachim ſacerdos dn̄i magn⁹ circuiuit oēm iſrael: allocutuſq3 ē eos dicēs: Scitote qm̄ exau diet dn̄s ꝑces vr̄as: ſi manētes ꝑmāſeritis ī ieiu nijs ⁊ oīonib⁹ ī conſpectu dn̄i. Memores eſtote moyſi ſui dn̄i: q amalech ꝯfidētē in ꝟtute ſua ⁊ ī potētia ſua ⁊ ī exercitu ſuo ⁊ ī clypeis ſuis ⁊ ī cur ribus ſuis ⁊ in eq̄tib⁹ ſuis: nō ferro pugnādo: ſ'z ꝑcib⁹ ſcīs orādo deiecit. Sic erūt vniuerſi hoſtes iſrl': ſi ꝑſeueraueritis ī h̄ opeq̄ꝺ cepiſtis. Ad hāc igit' exhortatiōz ei⁹ deꝑcantes dn̄m ꝑmanebāt ī ꝯſpectu dn̄i: ita vt ēt hi q offerebāt dn̄o holocau ſta ꝑcincti cilicijs offerrēt ſacrificia dn̄o: ⁊ erat cinis ſup̄ capita eoꝝ. Et ex toto corde ſuo oēs orabant deū: vt viſitaret ppl'm ſuū iſrael. V

Nunciatumq3 ē boloferni principi militie aſſyrioꝝ q̄ filij iſrl' ꝑpararēt ſe ad reſiſtē dum: ac montiū itinera ꝯcluſiſſent: ⁊ fu rore nimio exarſit ī iracūdia magna. Uocauitq3 oēs ꝑncipes moab: ⁊ duces amō: ⁊ dixit eis: Di cite mihi q̄s ſit ppl's iſte q mōtana obſidet: aut q̄ ⁊ q̄les ⁊ q̄nte ſint ciuitates eoꝝ: q̄ ēt ſit virt⁹ eoꝝ aut q̄ ſit multitudo eoꝝ: vel q's rex militie illoꝝ: ⁊ q̄re ꝑ oīb⁹ q hitant in oriēte iſti ꝯtēpſerūt nos: ⁊ nō exierūt in obuiā nobis: vt ſuſciperēt nos cū pace? Tūc achior dux oīum filioꝝ āmon rñdens ait: Si dignēris audire dn̄e dicā ꝟitatē ī ꝯſpectu tuo ð ppl'o iſto q ī montāis hitat: ⁊ nō egredie' ꝟbū falſum ex ore meo. Popul⁹ iſte ex ꝓgenie chaldeoꝝ ē. Hic ꝑmū3 in meſopotamia hitauit: qm̄ noluerūt ſeq̄ deos pr̄m ſuoꝝ q erāt ī t̄ra chal deoꝝ. Deſerētes itaq3 cerimōias pr̄m ſuoꝝ q̄ in m'titudie deoꝝ erāt: vnū deū celi coluerūt: q ⁊ ꝑ cepit eis vt exirēt īde ⁊ hitarēt in charrā. Cūq3 operuiſſet oēz t̄rā fames: deſcēderūt ī egyptū: illic q3 ꝑ q̄drigētos ānos ſic m'tiplicati ſūt: vt dinūe rari eoꝝ ñ poſſet exercit⁹. Cūq3 grauaſſ3 eos rex egypti atq3 in edificatiōibus vrbiū ſuaꝝ ī luto ⁊ latere ſubiugaſſet eos clamauerūt ad dn̄m ſuū3 ⁊ ꝑcuſſit totā t̄rā egypti plagis varijs. Cūq3 eie ciſſent eos egyptij a ſe ⁊ ceſſaſſet plaga ab eis: ⁊ iterū eos vellēt cape ⁊ ad ſuū ſeruitiū reuocare fu gientib⁹ his deus celi mare apuit: ita vt hinc in de aq̄ q̄ſi murus ſolidarent' ⁊ iſti pede ſicco fun dum maris ꝑambulādo trāſirent. In q̄ loco dū innumerabil' exercit⁹ egyptioꝝ eos ꝑſequeret': ita aquis coopertus ē vt nō remaneret vel vnus q fa ctum poſteris nūciaret. Egreſſus ēt mare rubrū deſerta ſyna montis occurrerūt: ī q̄bus nūq̄3 hō hitare potuit: vel filius hoīs requieuit. Illic fontes amari obdulcati ſunt eis ad bibendum: ⁊ per an nos quadraginta: annonam de celo conſecuti

sunt. Ubicūq; ingressi sunt: sine arcu ⁊ sagitta: ⁊ absq; scuto ⁊ gladio: deus eorū pugnauit pro eis ⁊ vicit. Et nō fuit q insultaret pplo isti: nisi qn recessit a cultu dñi dei sui. Quotienscūq; aūt pt ipz deū suū alterū coluerūt: dati sunt in pdā ⁊ in gladiū ⁊ in opprobriū. Quotienscūq; aūt penituerūt se recessisse a cultura dei sui: dedit eis de⁹ celi virtutē resistēdi. Deniq; chananeū regē ⁊ iebuseū ⁊ pherezeū ⁊ ethеū ⁊ eueū ⁊ amorreū: ⁊ oēs potētes in esebō pstrauerūt: ⁊ terras eorū ⁊ ciuitates eorū ipi possederūt: ⁊ vsq; dū nō peccarēt in cōspectu dei sui: erāt cū illis bona. Deus eni illoꝝ odit iniqtatē. Nā ⁊ ante hos annos cū recessissēt a via quā dederat illis de⁹ vt ambularēt in ea: exterminati sunt plijs a multis natōib⁹: ⁊ plurimi eoꝝ captiui abducti sunt in terrā nō suā. Nuper aūt reuersi ad dñm deū suū ex dispsione q dispsi fuerāt: adunati sunt: ⁊ ascenderūt montana hec oia: ⁊ iterū possidēt hierlm: vbi sunt scā scōrum. Nunc g mi dñe pquire si est aliq iniqtas eoꝝ in pspectu dei eoꝝ: ascēdam⁹ ad illos: qm tradens tradet illos deus eoꝝ tibi: ⁊ subiugati erūt sb iugo potētie tue. Si vero nō est offensio ppli hui⁹ corā deo suo: nō poterim⁹ resistere illis: qm deus eoꝝ defendet illos: ⁊ erim⁹ iopprobriū vniuerse terre. Et factū est cū cessasset loq achior verba hec: irati sunt oēs magnates holofernis ⁊ cogitabāt interficere eū dicentes ad alterutrū: Quis est iste q filios isrl posse dicat resistere regi nabuchodonosor ⁊ exercitib⁹ eius: hoies inermes ⁊ sine virtute: ⁊ sine pitia artis pugne: Ut g agnoscat achior qm fallit nos: ascendam⁹ i mōtana: ⁊ cū capti fuerint potētes eoꝝ: tūc cū eisdē gladio transuerberabit: vt sciat ois gens: qm nabuchodonosor deus terre est: ⁊ pter ipm alius nō est. VI

Factū est aūt cū cessassent loq: indignat⁹ holofernes vehemēter: dixit ad achior. Qm pphetasti nobis dicēs q gens isrl defendat a deo suo: vt ostendā tibi: qm non est deus nisi nabuchodonosor: cū pcusserimus eos oēs sicut hoiem vnū: tūc ⁊ ipe cū illis assyrioꝝ gladio interibis: ⁊ ois israel tecū pditiōe dispiet ⁊ pbab qm nabuchodonosor dñs sit vniuerse terre. Tuncq; gladius militie mee transiet p latera tua: ⁊ confixus cades int vulneratos israel ⁊ nō respirabis vltra donec extermineris cū illis. Porro aūt si pphetiā tuā verā existimas nō concidat vultus tu⁹: ⁊ pallor q faciē tuā obtinet abscedat a te: si verba mea hec putas implere non posse. Ut aūt noueris q simul cū illis hec experieris: ecce ex hac hora illoꝝ pplo sociaberis vt dū dignas mei gladij penas excepit ipe simul vltioni subiaceas. Tūc holofernes pcepit seruis suis: vt cōphenderēt achior ⁊ ducerēt eū in bethuliam ⁊ traderent eū in manus filioꝝ israel. Et accipientes eū serui holofernis: pfecti sunt p campestria: sed cū appropinquassent ad mōtana exierunt cōtra eos fundibularij. Illi aūt diuertentes a latere montis ligauerūt achior ad arborē manibus ⁊ pedibus: ⁊ sic vinctū de restib⁹ dimiserūt eū: ⁊ reuersi sunt ad dñm suū. Porro filij israel descendētes de bethulia: venerūt ad eū. Quē soluentes duxerūt ad bethuliā: atq; in mediū ppli illū statuētes pcōnati sunt: qd rerū esset q illū vinctū assyrij reliqssent. In diebus illis erāt illic pncipes: ozias filius micha de tribu symeon: ⁊ charmi q ⁊ gothoniel. In medio itaq; senioꝝ et in cōspectu oiū achior: dixit oia que locut⁹ fuerat ab holoferne interogatus: ⁊ qualit pplus holofernis voluisset ppt hoc verbū interficere eū: ⁊ quemadmodū ipe holofernes irat⁹ iusserit eū israelitis hac de cā tradi: vt dum vinceret filios israel: tūc ⁊ ipm achior diuersis iubeat interire supplicijs ppter hoc q dixisset: deus celi defensor eoꝝ est. Cumq; achior vniuersa hec exposuisset: ois ppls cecidit in faciē adorantes dñm: ⁊ cōi lamētatiōe ⁊ fletu vnanimes pces suas dño effuderūt: dicētes: Dñe deus celi ⁊ terre intuere superbiā eoꝝ: ⁊ respice ad nostrā humilitatē ⁊ faciē scōꝝ tuoꝝ attende: ⁊ ostende qm nō derelinqs psumētes de te ⁊ psumētes de se ⁊ de sua virtute gloriātes humilias. Finito itaq; fletu: ⁊ p totā diē orōne ppl'oꝝ completa: cōsolati sunt achior dicētes: Deus prz nostroꝝ cui⁹ tu virtutē pdicasti: ipe tibi hāc dabit vicissitudinē: vt eoꝝ magis tu interitū videas. Cū vero dñs deus noster dederit hāc libertatē seruis suis: sit ⁊ tecū deus i medio nostri: vt sicut placuerit tibi: ita cū tuis oib⁹ cōuerseris nobiscū. Tūc ozias finito cōsilio suscepit eū in domū suā ⁊ fecit cenā magnā. Et vocatis oibus pbyteris simul expleto ieiunio refecerūt. Postea vero cōuocatus ois ppls p totā noctē intra ecclesiā orauerūt: petentes auxiliū a deo isrl. VII

Holofernes aūt altera die pcepit exercitibus suis: vt ascenderēt cōtra bethuliam. Erāt aūt pedites bellatoꝝ centū viginti milia: ⁊ eqtes vigintiduo milia: pter pparatiōes viroꝝ illorū: quos occupauerat captiuitas ⁊ adducti fuerāt de pruincijs ⁊ vrbibus vniuerse iuuentutis. Oēs parauerūt se parit ad pugnā cōtra filios israel: ⁊ venerūt p crepidinē montis vsq; ad apicē q respicit sup dothaim a loco q dicitur belma vsq; ad chelmō q ē cōtra esdrelō. Filij āt israel vt viderūt multitudinē illoꝝ: pstrauerunt se sup terrā mittētes cinerē sup capita sua: vnanimes orātes vt deus isrl miam suā ostenderet sup pplm suū. Et assumētes arma sua bellica: sederūt p loca que angusti itineris tramitē dirigūt int mōtosa: ⁊ erāt custodiētes ea tota die ⁊ nocte. Porro holofernes dū circuit p gyrū: reppent q fons q influebat aqueductū illoꝝ a pte australi extra ciuitatē dirigeret: ⁊ incidi pcepit aqueductū illoꝝ.

Erant tamē nō longe a muris fontes ex qbꝰ fur
tim videbanƚ haurire aquā: ad refocillandū po
tius ꝙ̄ ad potādū. Sed filij āmon ⁊ moab acces
serunt ad holofernē: dicētes: Filij israel nō in lan
cea: nec ī sagitta ꝯfidūt: sed mōtes defendūt illos
⁊ muniūt illos colles in p̄cipitio ꝯstituti. Ut ḡ si
ne cōgressione pugne possis supare eos: pone cu
stodes fontiū vt nō hauriāt ex eis: ⁊ sine gladio
interficies eos vel certe fatigati tradent ciuitatem
suā quā putāt in mōtibꝰ positā supari nō posse.
Et placuerūt verba hec corā holoferne: ⁊ corām
satellitibꝰ eius: ⁊ cōstituit per gyrum centenari
os per singulos fontes. Cumqꝫ ista custodia per
dies viginti fuisset expleta: defecerunt cisterne ⁊
collectiōes aq̄ꝝ oībꝰ inhabitantibꝰ bethuliā: ita
vt nō esset intra ciuitatē vn̄ satiareƚ vel vna die
qm̄ ad mēsurā dabaƚ pplis aq̄ quotidie. Tunc
ad oziā ꝯgregati oēs viri feminęqꝫ iuuenes ⁊ p
uuli: oēs simul vna voce dixerūt: Judicet deꝰ int
nos ⁊ te qm̄ fecisti in nos mala: nolēs loq pacifi
ce cū assyrijs: ⁊ ꝓpt̄ hoc vēdidit nos deꝰ in mani
bus eoꝝ. Et iō nō est q adiuuet: cū ꝓsternamur
ante oculos eoꝝ in siti ⁊ ī pditiōe magna. Et nūc
ꝯgregate vniuersos q in ciuitate sunt: ⁊ spōte tra
damus nos oēs pplo holofernis. Meliꝰ est enī
vt captiui bn̄dicamꝰ dn̄m viuētes: ꝙ̄ moriamur
⁊ simus opprobriū oī carni: cū videamꝰ vxores
nostras ⁊ infantes n̄ros mori ante oculos n̄ros.
Cōtestamur hodie celū ⁊ terrā ⁊ deū pātm n̄rorū
qui vlciscitƚ nos ꝫ peccata nostra: vt iā tradatis
ciuitatē in manu militie holofernis: vt sit finis n̄r
breuis in ore gladij: q longior efficiƚ in ariditate
sitis. Et cū hec dixissent: factus ē fletꝰ ⁊ vlulatus
magnꝰ in eccl̄ia oībꝰ: ⁊ p multas horas vna vo
ce clamauerūt ad deū dicētes. Peccauimꝰ cum
pātribus n̄ris: iniuste egimus: iniq̄tatē fecimꝰ. Tu
q pius es miserere n̄r: ⁊ in tuo flagello vindica
iniq̄tates n̄ras: ⁊ noli tradere ꝯfitētes te: pplo q
ignorat te: vt nō dicāt int̄ gentes vbi est deꝰ eoꝝ.
Et cū fatigati his clamoribꝰ: ⁊ his fletibꝰ lassati
siluissent: exurgens ozias infusus lachrymis di
xit: Equo aio estote fratres: ⁊ hos quinqꝫ dies ex
pectemus a dn̄o miam. Forsitan enī indignatio
nem suā abscidet: ⁊ dabit gliam noī suo. Si aūt
trāsactis quinqꝫ diebꝰ nō venerit adiutoriū: faci
emus hec verba que locuti estis. VIII

Et factū est cū audisset hec iudith vi
dua que erat filia merari: filij idox: filij io
seph: filij ozie: filij elai: filij ienor: filij ge
deon: filij raphoim: filij achitob: filij melchie: filij
enā filij nathanie: filij salathiel: filij symeō: filij ru
ben: ⁊ vir eius fuit manasses: q mortuꝰ est in die
bus messio hordeacee: instabat enī sup alligan
tes manipulos in cāpo: ⁊ venit estus sup caput
eius: ⁊ mortuꝰ ē in bethulia ciuitate sua: ⁊ sepul
tus est illic cū pātribus suis. Erat aūt iudith relicta
eius vidua iā annis tribꝰ ⁊ mēsibꝰ sex. Et in supi
oribus domus sue fecit sibi secretū cubiculū in q̄
cū puellis suis clausa morabaƚ: ⁊ habēs sup lū
bos suos ciliciū: ieiunabat oībus diebꝰ vite sue:
p̄ter sabbata ⁊ neomenias: ⁊ festa domus israel.
Erat aūt eleganti aspectu nimis cui vir suus reli
querat diuitias multas ⁊ familiā copiosā: ac pos
sessiones armētis boū ⁊ gregibꝰ ouiū plenas. Et
erat hec ī oībꝰ famosissima: qm̄ timebat dn̄m val
de: nec erat q loquereƚ de illa verbū malū. Hec
itaqꝫ cū audisset q̄m ozias ꝓmisisset q trāsacto
qnto die traderet ciuitatē: misit ad p̄sbyteros cha
bri ⁊ charmi. Et venerūt ad illā: ⁊ dixit illis: Qđ
est h̄ verbū in q̄ ꝯsensit ozias vt tradat ciuitatē
assyrijs: si intra qnqꝫ dies nō venerit vobis ad
iutoriū? Et q estis vos q tēptatis dn̄m? Nō ē iste
s̄mo q miam ꝓuocet: sed potiꝰ q irā excitet: ⁊ fu
rorē accendat. Posuistis vos tpᵉ miserationis
dn̄i: ⁊ in arbitriū vr̄m diē ꝯstituistis ei. Sed q̄ pa
tiens dn̄s est: in h̄ ipso peniteamꝰ: ⁊ indulgētiam
eius fusis lachrymis postulemꝰ. Nō enī q̄si hō
deus sic cominabiƚ: neqꝫ sicut filiꝰ hoīs ad iracū
diā inflāmabiƚ. Et ideo hūiliemꝰ illi aīas n̄ras: ⁊
ī spū ꝯtrito ⁊ humiliato seruiētes illi dicamꝰ flētes
dn̄o: vt s̄m volūtatē suā sic faciat nobiscum mi
sericordiam suā: vt sicut cōturbatū est cor n̄rm in sup
bia eoꝝ: ita etiā de n̄ra humilitate glieꝛmur: qm̄
nō sumus secuti peccata pātm n̄roꝝ q dereliq̄rūt
deū suū: ⁊ adorauerūt deos alienos: ꝓ q̄ scelere
dati sunt in gladiū ⁊ in rapinā ⁊ ī ꝯfusionē inimi
cis suis. Nos aūt alterū deū nescimꝰ p̄ter ipm̄.
Expectemꝰ hūiles ꝯsolationē eius: ⁊ exqret san
guinē n̄rm de afflictiōibus inimicoꝝ n̄roꝝ: ⁊ hu
miliabit oēs gētes q̄cunqꝫ insurgūt ꝯtra nos: ⁊
faciet illas sine honore dn̄s deꝰ noster. Et nūc fra
tres qm̄ vos q estis p̄sbyteri in pplo dei: ⁊ ex vo
bis pēdet aīa illoꝝ: ad eloqū vr̄m corda eoꝝ eri
gite vt memores sint: q̄ temptati sunt patres n̄ri:
vt ꝓbarenƚ si vere colerēt deū suū. Memores eē
debent quō pāt n̄r abraā temptatꝰ est: ⁊ p m̄ltas
tribulatiōes ꝓbatus: dei amicus effectꝰ est. Sic
ysaac: sic iacob: sic moyses: ⁊ oēs q placuerūt deo
p multas tribulatiōes trāsierūt fideles. Illi aūt
q temptatiōes nō susceperūt cū timore dn̄i: ⁊ im
patientiā suā ⁊ iproperiū murmuratiōis sue cō
tra dn̄m ꝓtulerūt: extermināti sunt ab exterminatoꝛe
⁊ a serpentibꝰ perierūt. Et nos ḡ nō vlciscamur
nos ꝓ his q̄ patimur: sed reputātes peccatis no
stris: hec ipa supplicia minora esse: flagella dn̄i q̄si
serui q corripimur ad emēdationē ⁊ nō ad pditi
onē n̄ram: euenisse credamꝰ. Et dixerūt illi ozias
⁊ p̄sbyteri. Oīa que locuta es vera sunt: ⁊ nō est
in sermōibus tuis vlla rep̄hensio. Nūc ḡ ora ꝓ
nobis: qm̄ mulier scā es: ⁊ timēs deū. Et dixit il
lis iudith: Sicut qđ potui loq dei esse cognosci
tis: ita qđ facere disposui ꝓbate si ex deo ē: ⁊ ora

te vt firmū faciat de⁹ ꝯsiliū meū. Stabitis vos ad portā nocte ista ⁊ ego exeā cū abra mea: ⁊ ora te vt sicut dixistis in diebus qnqȝ respiciat dñs ppl'm suū israel. Uos aūt nolo vt scrutemī actū meū: ⁊ vsqȝ dū renunciē vobis: nihil aliud fiat ni si orō ꝓ me ad dñm deū nostrū. Et dixit ad eam ozias p̄nceps iude. Uade in pace: ⁊ dñs sit tecū i vltiōȝ inimicoꝝ nroꝝ. Et reuertētes abierūt. IX

Quibus ascendentibus iudith ingressa ē oratoriuȝ suū: ⁊ induens se cilicio posuit cinerem sup caput suum: ⁊ ꝓsternens se dño clamabat ad dominū dicens: Dñe deus patris mei symeon: qui dedisti illi gladiuȝ in defensionem alienigenarū qui violatores extiterunt ī coinquinatione sua: ⁊ denudauerunt femur virginis in confusionē: ⁊ dedisti mulieres illoruȝ in p̄dam: ⁊ filias eorū in captiuitatem: ⁊ omnē p̄dā in diuisionem seruis tuis qui zelauerunt celum tuū: subueni queso te domine deus meus mihi vidue. Tu enīȝ fecisti p̄ora: ⁊ illa post illa cogitasti: ⁊ hoc factum est qḋ ipe voluisti. Omnes eni vie tue parate sunt: ⁊ tua iudicia in tua ꝓuidētia posuisti. Respice castra assyriorū nunc: sicut tūc castra egyptiorū videre dignatus es: quādo p⁹ seruos tuos armati currebāt confidentes in quadrigis ⁊ in equitatu suo ⁊ in multitudine bellatorum. Sed aspexisti sup castra eorū: ⁊ tenebre fatigauerunt eos. Tenuit pedes eorū abyssus: ⁊ aq̄ operuerunt eos. Sic fiant ⁊ isti dñe: qui confidūt in multitudine sua: ⁊ in curribus suis ⁊ in contis ⁊ in sagittis suis: ⁊ in lanceis gloriant: ⁊ nesciūt quia tu ipe es deus noster qui conteris bella ab initio: ⁊ domin⁹ nomē est tibi. Erige brachiū tuū sic̄ ab initio ⁊ allide ꝟtutē eoꝝ i ꝟtute tua. Cadat ꝟt⁹ eoꝝ in iracūdia tua: qui ꝓmittunt se violare sancta tua: ⁊ polluere tabernaculuȝ nominis tui ⁊ deijcere gladio suo cornu altaris tui. Fac domine vt gladio ꝓprio eius superbia amputet̃. Capiat̃ laqueo oculorum suorum in me: ⁊ percuties euȝ ex labijs charitatis mee. Da mihi in animo constantiam vt contemnā illum ⁊ virtutem: vt euertam illum. Erit enim hoc memoriale nominis tui: cum manus femine deiecerit eum. Non enīȝ in multitudine est virtus tua domine: neqȝ in equorum viribus voluntas tua. Nec superbi ab initio placuerunt tibi: sed humiliuȝ ⁊ mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Deus celorum creator aquarum: ⁊ dominus totius creature: exaudi me miseram deprecantem: ⁊ de tua misericordia p̄sumentē. Memento domine testamēti tui: ⁊ da verbū in ore meo ⁊ in corde meo consiliū corrobora: vt domus tua in sanctificatōne ꝑmaneat ⁊ omnes gentes agnoscant: quia tu es deus: ⁊ non est alius p̄ter te. X

Factum est autē cuȝ cessasset clamare ad dominū: surrexit de loco in q̄ iacuerat ꝓstrata ad dominum. Uocauitqȝ abram suam: ⁊ descendens in domū suam abstulit a se cilicium ⁊ exuit se vestimētis viduitatis sue. Et lauit corpus suum: ⁊ vnxit se myrro optimo: ⁊ discriminauit crinem capitis sui: ⁊ imposuit mitraȝ super caput suum: ⁊ induit se vestimentis iocunditatis sue. Induitqȝ sandalia pedib⁹ suis assūpsitqȝ dextraliola ⁊ lilia ⁊ inaures ⁊ annulos: ⁊ omnibus ornamentis suis ornauit se. Cui etiaȝ dominus contulit splendorē: quoniā omnis ista compositio non ex libidine sed ex virtute pendebat. Et ideo dominus hanc in illam pulchritudineȝ ampliauit: vt incōparabili decore oīum oculis appareret. Imposuit itaqȝ abre sue ascopā vini ⁊ vas olei ⁊ polentam ⁊ lapates ⁊ panes ⁊ caseū ⁊ ꝓfecta est. Cumqȝ venissent ad portas ciuitatis inuenerunt expectantem oziaȝ: ⁊ p̄sbyteros ciuitatis. Qui cum vidissent eam: stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem eius. Nihil tamen īterrogantes eam: dimiserunt transire: dicentes: Deus patrum nostroruȝ det tibi gratiam: ⁊ omne consilium tui cordis sua virtute corroboret: ⁊ glorieẗ super te hierusalem: ⁊ sit nomen tuum in numero sanctorum ⁊ iustorū. Et dixerunt hi qui illic erant omnes vna voce: fiat: fiat: Judith ꝟo orans dominū transiuit per portas: ⁊ ipa ⁊ abra eius. Factum est auteȝ cū descenderet montem circa ortuȝ diei: occurrerunt ei exploratores assyriorum: ⁊ tenuerunt eam dicentes: Unde venis aut quo vadis? Que respōdit: filia sum hebreoꝝ. Ideo ego fugi a facie eoruȝ: quoniā futurum agnoui q̄ dent̃ vobis in dep̄dationem ꝓ eo q̄ contemnētes vos noluerunt tradere seipos: vt inuenirent misericordiam in conspectu vestro. Hac de causa cogitaui mecuȝ dicens: Uadam ad faciem p̄ncipis holofernis vt indicem illi secreta illorum: ⁊ ostendam illi quo aditu possit obtinere eos: ita vt non cadat vir vnus de exercitu eius. Et cū audissent viri illi verba eius: considerabāt faciem eius: ⁊ erat in oculis eorū stupor: quoniā pulchritudinē eius mirabant̃ nimis. Et dixerūt ad eam. Cōseruasti animā tuā eo q̄ tale reperisti consiliū vt descenderes ad dominū nostrum. Hoc autem scias: quoniā cū steteris in cōspectu eius bene tibi faciet: ⁊ eris gratissima i corde ei⁹. Duxeruntqȝ illā ad tabernaculū holofernis nūciantes eā. Cumqȝ intrasset ante faciē ei⁹: statim captus est in suis oculis holofernes. Dixerūtqȝ ad eum satellites eius: Quis cōtemnat ppl'm hebreorū qui tā decoras mulieres habēt: vt nō ꝓ his merito pugnare ꝯtra eos debeam⁹? Uidēs itaqȝ iudith holofernē sedentē i conopeo qḋ erat ex purpura ⁊ auro ⁊ smaragdo ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis intextū: ⁊ cū i faciē ei⁹ intēdisset adorauit eū, ꝓsternēs se sup terrā: ⁊ eleuauerūt eā serui holofernis iubente domino suo. XI

Tunc holofernes dixit ei: Equo aĩo esto ⁊ noli pauere in corde tuo: qm̃ ego nunq̃ȝ nocui virũ q voluit seruire nabuchodonosor regi. Ppl's aũt tuus si nõ ↄtẽpsisset me: nõ alleuassem lanceã meã sup eũ. Nunc aũt dic mihi qua ex causa recessisti ab illis: ⁊ placuit tibi vt venires ad nos? Et dixit illi iudith. Sume verba ancille tue: qm̃ si secut⁹ fueris verba ancille tue. pfectã rez faciet dñs tecũ. Viuit enĩ nabuchodonosor rex terre: ⁊ viuit virtus ei⁹ que est in te ad correptionẽ oĩum aĩarũ errantiũ: qm̃ nõ solum hoĩes seruiẽt illi p te: sed ⁊ bestie agri obtẽperãt illi. Nũciaꝛ enĩ aĩi tui industria vniuersis gẽtib⁹ ⁊ indicatũ est oĩ seculo: qm̃ tu solus bon⁹ ⁊ potẽs es in oĩ regno eius: ⁊ disciplina tua oĩbus ꝓuincijs ꝑdicaꝛ. Nec hoc latet qd̃ locutus est achior: nec illud ignoraꝛ qd̃ ei iusseris euenire. Cõstat enĩ deũ nostrũ sic peccatis offensũ: vt mãdauerit p ꝓphetas suos ad ppl'm q tradet eũ p peccatis suis. Et qm̃ sciunt se offendisse deũ suũ filij isr'l: tremor tu⁹ sup ipos est. Insup etiã fames inuasit eos ⁊ ab ariditate aque iã int' mortuos ↄputanꝛ. Deniq3 hoc ordinãt: vt interficiãt pecora sua ⁊ bibant sanguinẽ eoꝝ: ⁊ scã dñi sui que ꝑcepit deus nõ ↄtingi: ⁊ in frumẽto: vino ⁊ oleo hec cogitauerunt impendere: ⁊ volũt ↄsumere que nec manibus deberent cõtingere. Ergo qm̃ hec faciũt: certum est q in ꝑditionez dabunꝛ. Qd̃ ego ancilla tua cognoscens fugi ab illis: ⁊ misit me dñs hec ipa nunciare tibi. Ego enĩ ancilla tua deũ colo et nunc apud te: ⁊ exiet ancilla tua ⁊ orabo deũ: ⁊ dicet mihi: qñ eis reddat pctm̃ suũ: ⁊ veniẽs nũciabo tibi: ita vt ego adducã te p mediã hierl'm. Et habebis oẽm ppl'm isr'l sicut oues qbus nõ est pastor: ⁊ nõ latrabit vel vnus canis ↄtra te: qm̃ hec mihi dicta sunt p ꝓuidentiã dei. Et qm̃ irat⁹ est illis de⁹: hec ipa missa sum nũciare tibi. Placuerunt aũt oĩa vba hec corã holoferne ⁊ coram pueris ei⁹: ⁊ mirabanꝛ ad sapiẽtiã ei⁹ ⁊ dicebant alter ad alterũ. Nõ est talis mulier sup terraz in aspectu: in pulchritudine ⁊ in sensu verborũ. Et dixit ad illã holofernes. Bñfecit deus q misit te ante ppl'm: vt oẽs illũ tu in manib⁹ nr̃is. Et qm̃ bona est ꝓmissio tua: si fecerit mihi hoc de⁹ tu⁹ erit ⁊ deus me⁹: ⁊ tu in domo nabuchodonosor magna eris: ⁊ nomẽ tuũ noiabiꝛ in vniuersa t'ra.

XII

Tunc iussit eã introire vbi repositi erant thesauri ei⁹: ⁊ iussit illic manere eã ⁊ ↄstituit qd daret illi de ↄuiuio suo. Cui rñdit iudith: ⁊ dixit: Nũc nõ potero mãducaꝛ ex his que mihi ꝑcipis tribui: ne veniat sup me offensio. Ex his aũt que mihi detuli: manducabo. Cui holofernes ait: Si defecerint tibi ista q̃ tecũ detulisti: qd faciemus tibi? Et dixit iudith. Viuit aĩa tua dñe me⁹: qm̃ nõ expẽdet oĩa hec ancilla tua: donec faciet de⁹ in manu mea hec q̃ cogitaui. Et induxerũt illaz serui eius i tabernaculũ quod ꝑceꝑat ⁊ petijt dũ introiret vt dareꝛ ei copia nocte ⁊ ante lucẽ egrediẽdi foras ad oratõnẽ: ⁊ deꝑcãdi dñz. Et ꝑcepit cubicularijs suis vt sicut placeret illi exiret ⁊ introiret ad orandũ deũ suũ p triduũ. Et exibat noctib⁹ in vallẽ bethulie: ⁊ baptizabat se in fonte aq̃. Et vt ascendebat orabat ad dñm deum israel vt dirigeret viã ei⁹ ad liberationem ppl'i sui. Et introiẽs mũda manebat in tabernaculo: vsq3 dũ acciperet escã suã in vespeꝝ. Et factũ est: quarto die holofernes fecit cenã seruis suis: ⁊ dixit ad vagao eunuchũ. Vade ⁊ suade hebream illã vt sponte ↄsentiat habitare mecũ. Fedũ est enĩ apud assyrios si femina irrideat virũ agẽdo: vt immunis ab eo trãseat. Tũc introiuit vagao ad iudith: ⁊ dixit. Nõ vereaꝛ bona puella introire ad dñm meũ: vt honorificeꝛ ante faciẽ ei⁹: ⁊ mãducet cũ eo ⁊ bibat vinũ i iocũditate. Cui iudith rñdit: Que ego sum vt ↄtradicã dñõ meo? Oẽ qd̃ erit añ oculos ei⁹ bonũ ⁊ optimũ faciã. Quicqd aũt illi placuerit: hoc mihi erit optimũ oĩbus dieb⁹ vite mee. Et surrexit ⁊ ornauit se vestimẽto suo: ⁊ ingressa stetit ante faciẽ ei⁹. Cor autẽ holofernis cõcussũz est: erat enĩ ardẽs in ↄcupiscẽtia eius. Et dixit ad eã holofernes. Bibe nũc ⁊ accũbe in iocũditate: qm̃ inuenisti grãm corã me. Et dixit iudith. Bibã dñe: qm̃ magnificata est aĩa mea hodie ꝑ oĩbus dieb⁹ meis. Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit corã ipo ea q̃ parauerat illi ancilla eius. Et iocũdus factus est holofernes ad eaz: bibitq3 vinũ multũ nimis quantũ nunq̃ȝ biberat in vita sua.

XIII

Vt aũt sero factũ est festinauerũt serui illi⁹ ad hospitia sua: ⁊ cõclusit vagao ostia cubiculi: ⁊ abijt. Erant aũt oẽs fatigati a vino. Eratq3 iudith sola in cubiculo: Porro holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Dixitq3 iudith puelle sue vt staret foris ante cubiculũ ⁊ obseruaret. Stetitq3 iudith ante lectuz orans cũ lachrymis ⁊ labioꝝ motu i silẽtio: dicẽs Cõfirma me dñe de⁹ israel: ⁊ respice in hac hora ad opa manuũ meaꝝ: vt sicut ꝓmisisti hierl'm ciuitatẽ tuã erigas: ⁊ hoc qd̃ credẽs p te posse fieri cogitaui: ꝑficiã. Et cũ hec dixisset: accessit ad columnã que erat ad caput lectuli ei⁹: ⁊ pugionẽ ei⁹ q in ea ligatus pẽdebat exoluit. Cũq3 euaginasset illũ: apprehẽdit comã capitis ei⁹: ⁊ ait. Cõfirma me dñe deus in hac hora: ⁊ ꝑcussit bis i ceruicem ei⁹: ⁊ abscidit caput ei⁹ ⁊ abstulit conopeũ eius a colũnis: ⁊ euoluit corp⁹ eius trũcũ. Et p⁹ pusillũ exiuit: ⁊ tradidit caput holofernis ancille sue: ⁊ iussit vt mitteret illud in perã suã. Et exierũt due ꝺm ↄsuetudinẽ suã quasi ad orationẽ: ⁊ transierũt castra: ⁊ gyrantes vallem venerũt ad portam ciuitatis. Et dixit iudith a longe custodibus muroꝝ. Apite portas qm̃ nobiscũ est de⁹: q fecit

virtutē in israel. Et factū est cū audiissent viri vo
cem eiꝰ vocauerūt pꝛ̄sbyteros ciuitatis. Et occur
rerunt ad eā oēs a minimo vsqꝫ ad maximū: qm̄ spe
rauerūt eā iā nō esse venturā. Et accēdētes lumīa
ria ꝯgyrauerūt circa eā vniuersi. Illa āt ascēdēs
in eminētiorē locū: iussit fieri silētiū. Cūqꝫ oēs ta
cuissent: dixit Judith: Laudate dn̄m deū nr̄m q
nō deseruit sperātes in se: ⁊ in me ancillā suā adim
pleuit mīam suā quā ꝓmisit domui isrl̄: ⁊ interfe
cit in manu mea hostē ppli sui in hac nocte. Et ꝓ
ferens de pera caput holofernis: ostēdit illis dicēs
Ecce caput holofernis ꝑncipis militie assyrioꝝ.
Et ecce conopeū illiꝰ in q̄ recūbebat in ebrietate
sua: vbi ⁊ per manū femie ꝑcussit illū deꝰ nr̄. Viuit
aūt ipe dn̄s: qm̄ custodiuit me angelꝰ eiꝰ: ⁊ hinc
euntē: ⁊ ibi ꝯmorantē: ⁊ inde huc reuertētē: ⁊ nō p
misit me dn̄s ancillā suā coinquinari: sꝫ sine pollu
tiōe pcti reuocauit me vobis gaudētē in victoria
sua: in euasiōe mea in liberatiōe vr̄a. Cōfitemini
illi oēs qm̄ bonꝰ: qm̄ in seculū mīa eiꝰ. Vniuersi
aūt adorātes dn̄z: dixerūt ad eā: Bn̄dixit te dn̄s
in ꝟtute sua: q2 per te ad nihilū redegit inimicos
nr̄os. Porro ozias ꝑnceps ppli isrl̄: dixit ad eā:
Bn̄dicta es tu filia a dn̄o deo excelso: pre oibꝰ mu
lieribꝰ sup terrā. Bn̄dictus dn̄s q creauit celū ⁊
terrā: q te direxit in vulnera capitis ꝑncipis ini
micoꝝ nr̄oꝝ: q2 hodie nomē tuū ita magnificauit
vt nō recedat laus tua de ore hoīum: q memores
fuerint ꝟtutis dn̄i in eternū: ꝓ qbꝰ nō pepcisti aīe
tue ꝓpter angustias ⁊ tribulatiōēz generis tui: sꝫ
subuenisti ruine an̄ ꝯspectuz dei nr̄i. Et dixit ōis
ppl's: fiat fiat. Porro achior vocatꝰ venit. Et di
xit ei iudith: Deus isrl̄ cui tu testimoniū dedisti
q vlciscat se de inimicis suis: ipe caput oium in
credulorꝝ incidit in hac nocte i manu mea. Et vt ꝓ
bes q2 ita est: ecce caput holofernis q in ꝯtēptu
suꝑbie sue deū isrl̄ ꝯtēpsit ⁊ tibi interitū minaba
tur dicēs: cū captꝰ fuerit ppl's isrl̄: gladio ꝑforari
ꝑcipiā latera tua. Vidēs aūt achior caput holo
fernis: angustiatꝰ p pauore cecidit in faciē suā su
per terrā ⁊ estuauit aīa eius. Postea ꝟo q̄ʒ resū
pto spū recreatꝰ est: ꝓcidit ad pedes eiꝰ: ⁊ adora
uit eā: ⁊ dixit: Bn̄dicta tu a deo tuo i oī taberna
culo iacob: qm̄ in oī gente q̄ audierit nomē tuuz
magnificabit super te deus israel. XIIII

D Ixit aūt iudith ad oēʒ pplm̄: Audite me
fratres. Suspendite caput hoc sup muros
nr̄os: ⁊ erit cū exierit sol: accipiat vnusqꝫ
qꝫ arma sua ⁊ exite cū impetu: nō vt descēdatis
deorsuꝫ: sꝫ q̄si ipetū facientes. Tūc exploratores
necesse erit vt fugiāt ad ꝑncipē suū excitādū ad
pugnā. Cūqꝫ duces eoꝝ ꝯcurrerit ad tabernacu
lum holofernis ⁊ inuenerint eū truncū in suo san
guine volutatū: decidet sup eos timor. Cūqꝫ co
gnouerint fugē eos: ite pꝰ illos securi: qm̄ dn̄s
ꝯteret eos sub pedibꝰ vr̄is. Tūc achior vidēs ꝟtu
tem quā fecit deꝰ israel: relicto gētilitatis ritu cre
didit deo ⁊ circūcidit carnē ꝑputij sui ⁊ appositꝰ ē
ad pplm̄ isrl̄: ⁊ ois successio generis eiꝰ vsqꝫ i ho
diernū diē. Mox aūt vt ortꝰ est dies suspēderūt
sup muros caput holofernis: accepitqꝫ vnusqꝫ
qꝫ vir arma sua ⁊ egressi sūt cū grādi strepitu et
vlulatu. Qd̄ vidētes exploratores ad taberna
culū holofernis cucurrerūt. Porro hi q i tabna
culo erāt: venientes ⁊ an̄ ingressuz cubiculi ꝑstre
pētes excitādi grā ingētudinē arte moliebāt: vt
nō ab excitātibꝰ: sꝫ a sonātibꝰ holofernes euigi
laret. Nullus .n. audebat cubiculū ꝟtutis assyri
oꝝ pulsando: aut intrādo apire. Sꝫ cū venissēt
eius duces ac tribūi ⁊ vniuersi maiores exercitꝰ
assyrioꝝ: dixerūt cubiculariis. Intrate ⁊ excitate
illū: qm̄ egressi mures de cauernis suis ausi sūt
ꝓuocare nos ad ꝑliū. Tūc ingressus vagao cubi
culū eius stetit an̄ cortinā ⁊ plausuz fecit maībꝰ
suis: suspicabat enī illū cū iudith dormire. Sed
cū nullū motū iacētis sensu auriū caperet: acces
sit ꝓximās ad cortinā: ⁊ eleuās eā vidēsqꝫ cada
uer absqꝫ capite holofernis in suo sanguie tabe
factū iacere sup terrā: exclamauit voce magna
cū fletu ⁊ scidit vestimēta sua. Et ingressus taber
naculū iudith nō inuenit eā. Et exiliuit foras ad
pplm̄: ⁊ dixit: Vna mulier hebrea fecit ꝯfusionē
in domo regis nabuchodonosor. Ecce .n. holofer
nes iacet in t̄ra ⁊ caput eiꝰ nō est i illo. Qd̄ cū au
dissent ꝑncipes ꝟtutis assyrioꝝ: sciderūt oēs ve
stimēta sua: ⁊ itolerabilis timor ⁊ tremor cecidit
sup eos: ⁊ turbati sunt aīi eoꝝ valde. Et factꝰ ē cla
mor incōpabilis in medio castroꝝ eoꝝ. XV

C Umqꝫ ois exercitꝰ decollatū holofernem
audisset: fugit mēs ⁊ ꝯsiliū ab eis: ⁊ solo
tremore ⁊ metu agitati fuge ꝑsidiū sumūt
ita vt nullꝰ loqret cū ꝓximo suo: sꝫ inclinato ca
pite relictis oibꝰ euadere festinabāt hebreos: q̄s
armatos sup se venire audierāt: fugiētes per vias
campoꝝ ⁊ semitas colliū. Vidētes itaqꝫ filij isrl̄
fugiētes: secuti sunt illos: descēderūtqꝫ clāgētes
tubis: ⁊ vlulātes post ipos. Et qm̄ assyrij nō adu
nati: in fugā ibāt ꝑcipites. Filij āt isrl̄ vno agmi
ne ꝑsequētes: debilitabāt oēs q̄s inuenire potuis
sent. Misitqꝫ ozias nūcios per oēs ciuitates ⁊ re
giōes isrl̄. Ois itaqꝫ regio oisqꝫ vrbs electā iu
uentutē armatā misit pꝰ eos: ⁊ ꝑsecuti sunt eos i
ore gladij q̄usqꝫ ꝑuenirēt ad extremitatē finium
suoꝝ. Reliq aūt q erāt in bethulia: igressi sunt
castra assyrioꝝ: ⁊ ꝑdā quā fugiētes assyrij reliq̄
rant abstulerūt: ⁊ onustati sunt valde. Hi ꝟo q
victores reuersi sunt ad bethuliā: oia q̄ erāt illoꝝ
abstulerūt secū: ita vt nō esset nūerꝰ in pecoribꝰ i
iumētis ⁊ vniuersis mobilibꝰ eoꝝ: vt a minimo vs
qꝫ ad magnū oēs diuites fierēt de ꝑdatiōibꝰ eoꝝ
Joachim aūt sumꝰ pōtifex de hierl̄m venit i be
thuliā cum vniuersis pꝛ̄sbyteris suis vt videret

iudith. Que cũ exisset ad illũ: bñdixerũt illã oẽs vna voce dicẽtes: Tu gl'ia hierl'm: tu leticia isrl': tu honorificẽtia ppli nostri: q: fecisti viriliť: ⁊ confortatum est cor tuũ eo q castitatẽ amaueris et post virũ tuũ alterũ nescieris: ideo ⁊ man⁹ dñi cõfortauit te: ⁊ ideo eris bñdicta inetemũ. Et dixit ois ppl's: fiat fiat. Per dies aũt triginta vix collecta sunt spolia assyrioꝝ a pplo isrl'. Porro aũt vniuersa q̃ holofernis peculiaria fuisse ꝓbata sũt dederũt iudith i auro ⁊ argẽto ⁊ vestib⁹ ⁊ gẽmis ⁊ oi suppellectili: ⁊ tradita sũt oia illi a ppl'o. Et oẽs ppli gaudebant cũ mulierib⁹ ⁊ virginib⁹ ⁊ iuuẽnibus: in organis ⁊ citharis. XVI

Tunc cãtauit cãticũ hoc dño iudith dicẽs Incipite dño in tympanis: cãtate dño in cymbalis: modulamini illi psalmũ nouũ exultate ⁊ inuocate. nomẽ ei⁹. Dñs ꝯterẽs bella dñs nomẽ est illi. Qui posuit castra sua i medio ppli sui: vt eriperet nos de manu oiũ inimicoꝝ nostroꝝ. Uenit assur ex mõtib⁹ ab aqlone i multitudine fortitudinis sue: cui⁹ multitudo obturauit torrẽtes eq̃ eoꝝ cooperuerũt valles. Dixit se incensurũ fines meos: ⁊ iuuenes meos occisurũ gladio: infantes meos dare in ꝑdam: ⁊ virgines in captiuitatẽ. Dñs aũt oipotens nocuit eũ: ⁊ tradidit eũ in man⁹ feminine: ⁊ ꝯfudit eũ. Nõ eni cecidit potens eoꝝ a iuuenib⁹: nec fil'ij titã ꝑcusserũt eũ: nec excelsi gigãtes iposuerũt se illi: sed iudith filia merari in specie faciei sue dissoluit eũ. Exuit eni se vestimẽto viduitatis: ⁊ induit se vestimento leticie in exultatiõe filioꝝ israel. Unxit faciem suã vnguẽto: colligauit cincinos suos mitra ad decipiendũ illũ. Sãdalia ei⁹ rapuerũt oculos ei⁹ pulchritudo ei⁹ captiuã fecit aiaz ei⁹: amputauit pugione ceruicẽ ei⁹. Horruerũt ꝑse ꝯstantiã ei⁹ ⁊ medi audaciã eius. Tũc vlulauerũt castra assyrioꝝ qñ apparuerũt humiles mei: arescẽtes i siti. Filij puellarũ ꝯpunxerũt eos: ⁊ sicut pueros fugiẽtes occiderũt eos: perierũt in ꝑlio a facie dñi dei mei. Hymnũ cãtem⁹ dño: hymnũ nouũ cantemus deo nr̃o. Adonai dñe: magn⁹ es tu: ⁊ ꝑclarus in virtute: ⁊ quẽ supare nemo põt. Tibi seruiat oĩs creatura tua q: dixisti ⁊ facta sũt: misisti spm̃ tuũ ⁊ creata sunt: ⁊ nõ est q resistat voci tue. Montes a fundamẽtis mouebunt cũ aq̃s: petre sicut cera liq̃scẽt añ faciẽ tuã. Qui aũt timent te magni erũt apud te ꝑ oia. Ue gẽti insurgẽti sup genus meũ. Dñs eni oipotẽs vindicabit in eis: in die iudicij visitabit illos. Dabit eni ignẽ ⁊ vermes in carneo eoꝝ: vt vrant ⁊ sentiãt vsq: i sempiternũ. Et factũ est p⁹ hec: ois ppl's p⁹ victoriaz venit in hierl'm adorare dñm: ⁊ mox vt purificati sunt: obtulerũt oẽs holocausta ⁊ vota ⁊ repromissiões suas. Porro iudith vniuersa vasa bellica holofernis q̃ dedit illi ppl's: ⁊ conopeũ qḋ ipsa sustulerat obtulit in anathema obliuionis.

Erat aũt ppl's iocũd⁹ ſm faciẽ scõꝝ: ⁊ ꝑ tres mẽses gaudiũ hui⁹ victorie celebratũ est cũ iudith. Post dies aũt illos vnusq̃sq: rediit in sua: ⁊ iudith magna facta est in bethulia: ⁊ ꝑclarior erat vniuerse terre isrl'. Erat etiã ꝯiũcta castitas adiũcta ita vt nõ cognosceret virũ oibus dieb⁹ vite sue: ex q̃ defunct⁹ est manasses vir ei⁹. Erat autẽ diebus festis ꝓcedẽs cũ magna gl'ia. Mansit aũt in domo viri sui annos centũ q̃nq:: ⁊ dimisit abram suã liberã: ⁊ defuncta est ac sepulta cũ viro suo in bethulia: luxitq: illã ois ppl's dieb⁹ septẽ In oi aũt spatio vite ei⁹ nõ fuit q ꝑturbaret isrl': ⁊ post mortẽ ei⁹ annis multis. Dies aũt victorie hui⁹ festiuitatis: ab hebreis in nũero scõꝝ dierũ accipit: ⁊ colit a iudeis ex illo tpe vsq: in presentem diem.

Explicit liber Iudith. Incipit ꝓlogus in librum Hester.

Librum hester varijs trãslatorib⁹ ꝯstat esse viciatũ quẽ ego de archiuis hebreoꝝ releuans verbũ e verbo expressius trãstuli. Quẽ librũ editio vulgata laciniosis hinc inde verboꝝ funibus trahit: addẽs ea q̃ ex tpe dici poterãt: ⁊ audiri sicut solitũ est scholarib⁹ disciplinis sumpto themate excogitare: qb⁹ ꝟbis vti potuit q iniuriã passus ẽ: vel ille q iniuriã fecit. Uos aũt o paula ⁊ eustochiũ qm̃ ⁊ bibliothecas hebreoꝝ studuistis intrare: ⁊ interptũ certamina ꝯprobastis: tenentes hester hebraicũ librũ ꝑ singula ꝟba nr̃am trãslatiõẽ aspicite: vt possitis agnoscere me: nihil etiã augmẽtasse addendo sed fideli testimonio simpliciť sicut in hebreo habet: historiã hebraicã latine lingue tradidisse Nec affectam⁹ laudes hoium: nec vituperatiões expauescim⁹: deo eni placere curãtes: minas hominũ penit⁹ nõ timem⁹: qm̃ de⁹ dissipat ossa eorum q hoib⁹ placere desiderãt: ⁊ ſm apl'm: q ei⁹ modi sunt: serui christi esse nõ possũt. Rursuz i libro hester alphabetuz ex minio vsq: ad theta l'ram fecim⁹ diuersis in locis i volẽtes. s. septuaginta interptũ ordinẽ ꝑ h̃ insinuare studioso lectori. Nos eni iuxta morem hebraicũ ordinẽ ꝓseq̃ ẽt in septuaginta editione maluimus.

Explicit ꝓlog⁹. Incipit lib Hester Cap'lz I

In diebus assueri q regnauit ab india vsq: ethiopiã sup centũ vigintiseptẽ ꝓuincias: qñ sedit in solio regni sui: susa ciuitas regni eius

exordium fuit. Tertio igitur anno imperij sui fece
rat grande conuiuiũ cũctis principib⁹: ⁊ pueris suis
fortissimis persaꝝ ⁊ medoꝝ inclytis ⁊ prefectis prouin
tiarũ corã se: vt ostenderet diuitias glorie regni sui
ac magnitudinẽ atq; iactantiã potẽtie sue multo
tpe: centũ videlicet ⁊ octoginta dieb⁹. Cũq; im
plerent̃ dies conuiuij: inuitauit oẽm pplm q inuẽ
tus est in susis a maximoq; vsq; ad minimũ: ⁊ ius
sit septẽ diebus conuiuiũ preparari in vestibulo hor
ti ⁊ nemoris: qd regio cultu ⁊ manu cõsitũ erat.
Et pendebãt ex oĩ parte tentoria aerei coloris ⁊ car
basini ac hiacinthini: sustẽtata funib⁹ byssinis at
q; purpureis qui eburneis circulis inserti erant
⁊ colũnis marmoreis fulciebant̃. Lectuli q̃z au
rei ⁊ argẽtei: sup pauimẽtũ smaragdino ⁊ pario
stratũ lapide dispositi erãt: qd mira varietate pi
ctura decorabat. Bibebãt aũt q inuitati erant:
aureis poculis: ⁊ alijs atq; alijs vasis cibi infe
rebant̃. Vinũ q̃z vt magnificẽtia regia dignum
erat abũdans ⁊ precipuũ ponebat̃. Nec erat q no
lentes cogeret ad bibẽduz: sed sicut rex statuerat
preponens mẽsis singulos de principib⁹ suis: vt su
meret vnusq̃sq; qd vellet. Vasthi q̃z regina fecit
conuiuiũ feminarũ in palatio vbi rex asuerus ma
nere consueuerat. Itaq; die septimo cũ rex esset hi
larior ⁊ post nimiã potionẽ incaluisset mero: prece
pit mauimã ⁊ bazatha ⁊ arbona ⁊ bagatha ⁊ ab
gatha ⁊ zarath ⁊ charchas septẽ eunuchis q̃ in
cõspectu eius ministrabãt: vt introducerẽt regi
nam vasthi corã rege: posito sup caput ei⁹ diade
mate: vt ostenderet cũctis pplis ⁊ principibus ei⁹
pulchritudinẽ. Erat enĩ pulchra valde. Que re
nuit: ⁊ ad regis imperiũ qd p eunuchos manda
uerat venire cõtempsit. Unde irat⁹ rex: ⁊ nimio
furore succensus: iterrogauit sapiẽtes qui ex mo
re regio semp ei aderãt: ⁊ illoꝝ faciebat cũcta cõ
silio: scientiũ leges ac iura maioꝝ: erãt autẽ primi
⁊ proximi charsena ⁊ zethar ⁊ admatha ⁊ tharsis
⁊ mares ⁊ marsana ⁊ mamucha: septẽ duces persa
rum atq; medoꝝ: qui videbãt faciẽ regis ⁊ primi
post eũ residere soliti erãt: cui sentẽtie vasthi regi
na subiaceret que asueri regis imperiũ qd p eunu
chos mãdauerat: facere noluisset. Respondit q;
mamucha audiẽte rege atq; principib⁹. Nõ solũ
regez lesit regina vasthi: sed ⁊ oẽs pplos ⁊ princi
pes q sunt ĩ cũctis prouincijs regis asueri. Egredi
etur enĩ sermo regine ad oẽs mulieres vt cõtem
nant viros suos: ⁊ dicant: Rex asuerus iussit vt
regina vasthi intraret ad eũ: ⁊ illa noluit: atq; h
exemplo oẽs principũ cõiuges persarũ atq; medo
rum paruipendẽt imperia maritoꝝ. Unde regis
iusta ẽ indignatio. Si tibi placet egrediat̃ edictũ
a facie tua: ⁊ scribat̃ iuxta legẽ persaruz atq; medo
rum quã preteriri illicitũ est: vt nequaq̃z vltra va
sthi ingrediat̃ ad regẽ: sed regnũ illius altera que
melior est illa accipiat. Et hoc in oẽ qd latissimũ
est prouinciarũ tuaruz diuulget̃ imperiũ: ⁊ cuncte
vxores tam maiorũ q̃z minorum deferant mari
tis suis honorẽ. Placuit consiliũ eius regi ⁊ prin
cipibus: fecitq; iuxta consiliũ mamucha: ⁊ misit
epistolas ad vniuersas prouincias regni sui: vt q̃
q; gens audire ⁊ legere poterat diuersis linguis
⁊ litteris: esse viros principes ac maiores ĩ domi
bus suis: ⁊ hoc per cunctos pplos diuulgari.

Capitulum II

His itaq; gestis: postq̃z regis asueri indi
gnatio deferbuerat: recordat⁹ est vasthi
que fecisset vel que passa esset: dixerũtq;
pueri regis ac ministri ei⁹. Querant̃ regi puelle
virgines ac speciose: ⁊ mittant̃ qui cõsiderent p
vniuersas prouincias puellas speciosas ⁊ virgĩes
⁊ adducant eas ad ciuitatem susan: ⁊ tradant in
domũ feminarũ sub manu egei eunuchi qui est
prepositus ⁊ custos mulierũ regiarũ: ⁊ accipiant
mundũ muliebrem ⁊ cetera ad vsus necessaria.
Et quecũq; inter oẽs oculis regis placuerit: ipsa
regnet p vasthi. Placuit sermo regi: ⁊ ita ut sugges
serant iussit fieri. Erat vir iudeus in susis ciuita
te: vocabulo mardocheus filius iair: filij semei
filij cis de stirpe gemini: qui translat⁹ fuerat de
hierusalẽ eo tempore quo iechoniam regẽ iuda
nabuchodonosor rex babylonis transtulerat q
fuit nutricius filie fratris sui edisse que altero no
mine vocabat̃ hester: ⁊ vtrunq; parentẽ amise
rat: pulchra nimis ⁊ decora facie. Mortuisq; pa
tre eius ac matre: mardocheus sibi eam adopta
uit in filiam. Cumq; percrebuisset regis imperi
um: ⁊ iuxta mandatũ illius multe pulchre virgi
nes adducerent̃ susan: ⁊ egeo traderẽt̃ eunucho:
hester quoq; inter ceteras puellas ei tradita est
vt seruaret̃ in numero feminaruz. Que placuit
ei ⁊ inuenit gratiam in cõspectu illius. Et precepit
eunucho vt acceleraret mundum muliebrem:
⁊ traderet ei partes suas: ⁊ septem puellas speci
osissimas de domo regis: ⁊ tam ipsam q̃z pedisse
quas eius ornaret atq; excoleret. Que noluit in
dicare ei populum ⁊ patriam suam. Mardoche
us enim preceperat ei vt de hac re omnino retice
ret: qui deambulabat quotidie ante vestibuluz
domus in qua electe virgines seruabãtur: curaz
agens salutis hester: ⁊ scire volens quid ei acci
deret. Cum autem venisset tempus singularum
per ordinem puellarum vt intrarent ad regem
expletis omnibus que ad cultuz muliebrez per
tinebant: mensis duodecim⁹ vertebatur: ita dũ
taxat vt sex mensibus oleo vngerentur myrtino
⁊ alijs sex quibusdam pigmentis ⁊ aromatibus
vterentur. Ingredientesq; ad regem: quicquid
postulassent ad ornatũ pertinẽs accipiebãt ⁊ vt eis
placuerat composite de triclinio feminaꝝ ad regis cubi
culũ trãsiebãt. Et q̃ intrauerat vespe egrediebat̃

mane: atq3 inde i secūdas edes deducebant q̄ sb manu sasagazi eunuchi erāt: q cōcubinis regis p̄sidebat: nec habebat ptātē ad regē vltra redeūdi nisi voluisset rex: ⁊ eā venire iussisset ex noie. Euoluto aūt tpe p ordinē: instabat dies q̄ hester filia abiahil frīs mardochei: quā sibi adoptauerat in filiā deberet intrare ad regem. Que nō q̄siuit muliebrē cultū: sʒ q̄cūq3 voluit egeus eunuchus custos v̄ginū: hec ei ad ornatū dedit. Erat eni formosa valde ⁊ incredibili pulchritudine: oīuʒ oculis graciosa: ⁊ amabilis videbat. Ducta ē itaq3 ad cubiculū regis asueri mēse decimo q vocatur thebeth: septimo anno regni eius: ⁊ adamauit eaʒ rex plus q̄ʒ oēs mulieres: habuitq3 grāz ⁊ miaʒ corā eo sup oēs mlieres: ⁊ posuit diadema r̄gni in capite eius: fecitq3 eā regnare in loco vasthi. Et iussit cōuiuiū p̄parari p magnificū cūctis p̄ncipibus ⁊ s̄uis suis: ⁊ p cōiūctiōe ⁊ nuptijs hester. Et dedit requiem vniuersis ꝓuinciis: ac dona largitus est iuxta magnificētiā p̄ncipalē. Cūq3 ⁊ secūdo q̄rerent virgines: ⁊ cōgregarent: mardocheus manebat ad ianuā regis: necdū ꝓdiderat hester patriā ⁊ pplm suū iuxta mādata eius. Quicqd eniʒ ille p̄cipiebat obs̄uabat hester: ⁊ ita cūcta faciebat vt eo tpe solita erat q̄ eā puulam nutriebat. Eo igr̄ tpe q̄ mardocheus ad regis ianuā morabatur: irati sūt bagathā ⁊ thares duo eunuchi r̄gis q ianitores erāt: ⁊ i p̄mo palatij limine residebāt voluerūtq3 insurgē in regē ⁊ occidē eū. Qd mardocheū nō latuit. Staîq3 nūciauit regine hester ⁊ illa regi ex noīe mardochei q ad se rē detulerat. Quesitū est ⁊ inuētū: ⁊ appēsus ē vterq3 eoꝝ i patibulo. Et iussit rex vt in libro mēmoriali scriberetur: vt p vita sua aliqd repēsaret ei. Mādatūq3 est historijs: ⁊ ānalibus traditū corā rege. III

P Ost hec rex asuerus exaltauit aman filiuʒ amadathi q erat de stirpe agag: ⁊ posuit soliū eius sup oēs p̄ncipes q̄s habebat. Cūctiq3 s̄ui regis q in foribus palatij versabant flectebāt genua: ⁊ adorabāt amā. Sic eni p̄ceperat eis iperator. Solus mardocheus nō flectebat genu: neq3 adorabat eū. Cui dixerūt pueri regis q ad fores palatij residebāt. Cur p̄ter ceteros nō obs̄uas mādatū regis: Cūq3 h̄ crebrius dicerēt: ⁊ ille nollet audire: nūciauerūt aman scire cupiētes vtrū pseueraret in sentētia. Dixerat eni eis se eē iudeū. Qd cū audisset aman ⁊ experimēto ꝓbassʒ q mardocheus nō sibi flecteret genu nec se adoraret: iratus est valde: ⁊ p nihilo duxit in vnū mardocheū mittere manus suas: audierat eni q esset gentis iudee: magisq3 voluit oēʒ iudeoꝝ q erāt in regno asueri pdere nationē. Mēse p̄mo cuius vocabulū est nisan āno duodecimo regni asueri missa est sors in vrnā q̄ hebraice dicit phur corā aman q̄ die ⁊ q̄ mēse gens iudeoꝝ deberet interfici ⁊ exiuit mēsis duodecimus q vocat adar. Dixitq3 aman regi asuero. Est pplus p oēs ꝓuincias regni tui dispsus: ⁊ a se mutuo sepatus: nouis vtēs legibus ⁊ cerimonijs: insup ⁊ regis scita cōtēpnēs. Et optime nosti q nō expediat regno tuo vt īsolescat p licentiā. Si tibi placet decerne vt pereat: ⁊ decē milia talentoꝝ appendā arcarijs gaze tue. Tulit ergo rex annulū q̄ vtebat de manu sua: ⁊ dedit eū aman filio amadathi de ꝓgenie agag hosti iudeoꝝ: dixitq3 ad eū. Argentū qd tu polliceris tuum sit: de pplo age qd tibi placet. Vocatiq3 sūt scribe regis mēse p̄mo nisan t̄tiadecia die eiusdē ⁊ scriptū ē: vt iusserat amā ad oēs satrapas r̄gis ⁊ iudices ꝓuinciaꝝ diuersarūq3 gentiū: vt queq3 gens legere poterat ⁊ audire p varietate linguaꝝ ex noie regis asueri: ⁊ lr̄e signate ipius anulo misse sunt p cursores regis ad vniuersas ꝓuincias: vt occiderēt atq3 delerēt oēs iudeos a puero vsq3 ad senem: puulos ⁊ mlieres vno die: h̄ est tertiodecio mēsis duodecimi q vocat adar: ⁊ bona eoꝝ diriperēt. Sūma autē eplaꝝ h̄ fuit: vt oēs ꝓuincie scirēt ⁊ pararēt se ad p̄dictā diē. Festinabāt cursores q missi erāt regis imperiū explere. Statimq3 in susis pepēdit edictū: rege ⁊ amā celebrāte cōuiuiū: ⁊ cūctis iudeis q in vrbe erant flentibus. IIII

Q Ue cū audisset mardocheus scidit vestimēta sua ⁊ indutus est sacco: spārgēs cinereʒ capiti: ⁊ i platea medie ciuitatis voce magna clamabat ostēdens amaritudinē aī sui: ⁊ hoc eiulatu vsq3 ad fores palatij gradiēs. Nō enim erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. In oibus q̄z ꝓuincijs: oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma puenerat: plāctus ingēs erat apd iudeos: ieiuniū: vlulatus ⁊ fletus: sacco ⁊ cinere mltis p strato vtētibus. Ingresse aūt sunt puelle hester ⁊ eunuchi: nūciaueruntq3 ei. Qd audiēs cōsternata est: ⁊ vestē misit vt ablato sacco indueret eā. Quā accipe noluit: Accitoq3 athach eunucho quē rex ministrū ei dederat p̄cepit vt iret ad mardocheū ⁊ disceret ab eo cur h̄ faceret. Egressusq3 athach iuit ad mardocheū: ⁊ intuēs eū stantē in platea ciuitatis an̄ ostiū palatij. Qui indicauit ei oia q̄ acciderāt: quō amā ꝓmisisset vt i thesauros regis p iudeoꝝ nece inferret argētū: exēplar q̄z edicti qd pendebat in susis dedit ei vt regine ostēderet: ⁊ moneret eā vt intraret ad regē: ⁊ depcaret eū p pplo suo. Egressus athach nunciauit hester oia q̄ mardocheus dixerat. Que rn̄dit ei: et iussit vt diceret mardocheo. Oēs s̄ui regis ⁊ cūcte q̄ sub ditiōe eius sunt norūt ꝓuincie: q siue vir siue mulier nō vocatus: interius atriū regis intrauerit: absq3 vlla cūctatōe statim interficiat: nisi forte rex aureā virgā ad eū tetēderit p signo clemētie: atq3 ita possit viuere. Ego igit quō ad regeʒ intrare potero: q̄ triginta iā diebus nō sum vocata ad eum: Qd cū audisset mardocheus: rursum

mandauit hester dicēs: Ne putes ꝙ aiam tuam tm̄ liberes: q: in domo regis es ꝑ cūctis iudeis Si enī nūc silueris: ꝑ aliā occasionē liberabunt̄ iudei: ⁊ tu ⁊ domus pr̄is tui peribitis. Et qs nouit vtrū iccirco ad regnū veneris: vt in tali tp̄e parareris? Rursumqȝ hester hec mardocheo verba mādauit: Uade ⁊ cōgrega oēs iudeos quos i susis reppereris ⁊ orate ꝓ me. Nō comedetis ⁊ n̄ bibetis tribus dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹: ⁊ ego cū ancillulis meis similit̄ ieiunabo: ⁊ tūc ingrediar ad regē: ꝯtra legē faciēs n̄ vocata tradēsqȝ me morti ⁊ periculo. Iuit itaqȝ mardocheus ⁊ fecit oia que hester ꝑceperat. V

Die aūt tertio induta est hester regalibus vestimētis ⁊ stetit in atrio dom⁹ regie qđ erat interius ꝯtra basilicā regis. At ille sedebat sup̄ soliū suū in cōsistorio palatij ꝯtra ostium dom⁹. Cūqȝ vidisset hester reginā stantē placuit oculis ei⁹: ⁊ extēdit ꝯtra eā virgam auream quā tenebat manu. Que accedēs osculata est summitatē virge ei⁹: dixitqȝ ad eā rex: Quid vis hester regina? Que est petitio tua? Etiā si dimidiā partē regni petieris dabit̄ tibi. At illa r̄ndit. Si regi placz obsecro vt vēias ad me hodie ⁊ amā tecū ad cōuiuiū qđ paraui. Statiqȝ rex vocate inquit cito aman ut hester obediat volūtati. Uenerunt itaqȝ rex ⁊ aman ad cōuiuiū qđ eis regina parauerat. Dixitqȝ ei rex postq̄ȝ vinum biberat abūdant̄: Quid petis ut det̄ tibi: ⁊ ꝓ qua re postulas? Etiā si dimidiā partē regni mei petieris impetrabis. Cui r̄ndit hester. Petitio mea ⁊ preces sūt iste. Si inueni in cōspectu regis gratiā: ⁊ si regi placet vt det mihi qđ postulo: ⁊ meā impleat petitionē: veniat rex ⁊ aman ad cōuiuiū qđ paraui eis: ⁊ cras aperiā regi voluntatē meā. Egressus est itaqȝ illo die amā letus ⁊ alacer. Cūqȝ vidissz mardocheū sedentē ante fores palatij: ⁊ nō solū nō assurrexisse sibi: sed nec motū qdem de loco sessionis sue: indignat⁹ ē valde: ⁊ dissimulata ira reuersus in domū suā: ꝯuocauit ad se amicos suos ⁊ zares vxorē suā: ⁊ exposuit illis magnitudinem diuitiarū suarū filiorūqȝ turbā: ⁊ quāta cuz gloria sup oēs p̄ncipes ⁊ seruos suos rex eleuasset. Et post hec ait: Regina q̊ȝ hester nullū aliū vocauit ad cōuiuiū cū rege p̄ter me: apud quaz etiā cras cū rege prāsurus suz. Et cū hec oia habeaz nihil me habere puto q̄ȝdiu videro mardocheū iudeū sedentē ante fores regias: R̄nderūt qȝ ei zares vxor eius ⁊ ceteri amici. Iube parari excelsaȝ trabē habentē altitudinis qnquaginta cubitos: ⁊ dic mane regi vt appēdat̄ sup eā mardoche⁹: ⁊ sic ibis cū rege letus ad cōuiuiū. Placuitqȝ ei ꝯsiliū: ⁊ iussit excelsā ꝑparari crucē. VI

Noctem illā duxit rex insomnē: iussitqȝ sibi afferri historias ⁊ annales p̄or tp̄or. Que cū illo p̄sente legerent̄: ventū ē ad illum locū vbi scriptū erat quđ nunciasset mardocheus insidias bagathā ⁊ thares eunuchor regem asuerū iugulare cupientiū. Qđ cū audisset rex ait: Quid ꝓ hac fide honoris ac p̄mij mardocheus ꝯsecut⁹ est? Dixerūt ei serui illi⁹ ac ministri. Nihil omnino mercedis accepit. Statimqȝ rex: quis est inqt in atrio? Aman qppe interius atriū domus regie intrauerat: vt suggereret r̄gi ⁊ iuberet mardocheuz affigi patibulo qđ ei fuerat ꝑparatū. R̄nderunt pueri: Aman stat i atrio Dixitqȝ rex: ingrediat̄. Cūqȝ esset ingressus ait illi: Quid debet fieri viro quē rex honorare desiderat? Cogitās aūt in corde suo amā: ⁊ reputans ꝙ nullū aliuz rex nisi se vellet honorare: r̄ndit. Homo quē rex honorare cupit debz indui vestibus regijs: ⁊ imponi sup equū q de sella regis ē ⁊ accipe regiū diadema sup caput suū: ⁊ p̄mus de regijs p̄ncipib⁹ ac tyrānis teneat equū eius: ⁊ ꝑ plateā ciuitatis incedēs clamet ⁊ dicat: Sic honorabit̄ quēcunqȝ rex voluerit honorare. Dixitqȝ ei rex: Festina ⁊ sumpta stola ⁊ equo fac vt locutus es mardocheo iudeo: q sedet an̄ fores palatij. Caue ne q̄cq̄ȝ de his q̄ locutus es p̄termittas. Tulit itaqȝ amā stolā ⁊ equū: indutūqȝ mardocheū in platea ciuitatis: ⁊ impositū equo p̄cedebat atqȝ clamabat: Hoc honore cōdignus est quēcūqȝ rex voluerit honorare. Reuersusqȝ est mardocheus ad ianuā palatij: ⁊ amā festinauit ire in domū suā lugēs: ⁊ operto capite: narrauitqȝ zares vxori sue ⁊ amicis oia que euenissent sibi Cui respōderūt sapientes quos habebat in cōsilio ⁊ vxor eius. Si de semine iudeorū est mardocheus an̄ quē cadere cepisti: nō poteris ei resistere: sed cades in cōspectu ei⁹. Adhuc illis loquētibus venerūt eunuchi regis ⁊ cito eū ad cōuiuiū qđ regina parauerat ꝑgere cōpulerūt. VII

Intrauit itaqȝ rex ⁊ amā vt biberent cuz regina. Dixitqȝ ei rex etiā secūda die postq̄ȝ vino incaluerat: Que est petitio tua hester vt det̄ tibi: ⁊ quid vis fieri? Etiā si dimidiā partē regni mei petieris: impetrabis. Ad quē illa respōdit: Si inueni gratiā in oculis tuis o rex ⁊ si placet: dona mihi aiam meā ꝓ qua rogo: et populū meū ꝓ quo obsecro. Traditi eni sumus ego ⁊ populus me⁹ vt cōteramur: iugulemur et peream⁹. Atqȝ vtinā in seruos ⁊ famulas vēderemur: esset tolerabile malū: ⁊ gemēs tacerem: nūc aūt hostis noster est cui⁹ crudelitas redūdat in regem. Respōdēsqȝ rex asuer⁹ ait: Quis ē iste ⁊ cuius potētie: vt hec audeat facere? Dixitqȝ hester: Hostis ⁊ inimicus noster pessim⁹ iste ē amā Quod ille audiēs illico obstupuit: vultuz regis ac regine ferre nō sustinēs. Rex aūt iratus surrexit: ⁊ de loco cōuiuij intrauit in hortū arboribus consitū. Amā q̊ȝ surrexit vt rogaret hester reginaz ꝓ aia sua: intellexit eni a rege sibi paratū malū

Qui cū reuersus esset de horto nemorib⁹ cōsito
ꝛ intrasset cōuiuij locū: reppent amā sup lectum
corruisse in q̄ iacebat hester ꝛ ait: Etiā reginā vult
opprimere me psente in domo mea. Nec dū ver
bum de ore regis exierat: ꝛ statī operuerūt faciem
ei⁹. Dixitqȝ arbona vn⁹ de eunuchis q stabāt in
ministerio regis: En lignū qd parauerat mardo
cheo q locut⁹ est p rege: stat in domo amā: hñs
altitudinis qnquaginta cubitos. Cui dixit rex:
Appēdite eū in eo. Suspēsus est itaqȝ amā i pa
tibulo qd pauerat mardocheo: ꝛ regis ira qeuit

VIII

Die illo dedit rex asuer⁹ hester re
gie domū amā aduersarij iudeoꝝ: ꝛ mar
doche⁹ ingressus est ante faciē regis. Cō
fessa est eni ei hester q esset patru⁹ suus. Tulitqȝ
rex annulū quē ab amā recipi iusserat: ꝛ tradidit
mardocheo. Hester aūt ɔstituit mardocheū sup
domū suā. Nec his ɔtenta pcidit ad pedes rgis
flauitqȝ ꝛ locuta ad eū orauit vt maliciā aman
agagite: ꝛ machinatiōes ei⁹ pessimas q̄s excogi
tauerat ɔtra iudeos: iuberet irritas fieri. At ille
ex more sceptrū aureū ptendit manu: q̄ signū cle
mētie mōstrabat. Illaqȝ ɔsurgēs stetit añ eū ꝛ
ait: Si placet regi: ꝛ si inueni gratiā in oculis ei⁹
ꝛ depcatio mea nō ei videt esse ɔtraria: obsecro
vt nouis eplis: veteres amā lr̄e insidiatoris ꝛ ho
stis iudeoꝝ: qb⁹ eos i cūctis regis puincijs pire
pceperat corrigant. Quō eni potero sustinere necē
ꝛ interfectionē ppli mei? Rñditqȝ rex asuerus he
ster regine ꝛ mardocheo iudeo. Domū amā cō
cessi hester regine: ꝛ ipȝ iussi affigi cruci: qz aus⁹
est manū mittere i iudeos. Scribite ḡ iudeis sic̄
vobis placz ex regis noie: signātes lr̄as annulo
meo. Hec eni ɔsuetudo erat: vt eplis q̄ ex regis
noie mittebant: ꝛ illi⁹ ānulo signate erant: nemo
auderet ɔtradicere. Accitisqȝ scribis ꝛ librarijs
regis: erat aūt tps tertij mēsis q appellat siban:
vicesima ꝛ tertia illi⁹ die: scripte sunt eplē vt mar
docheus voluerat ad iudeos ꝛ ad pncipes pcu
ratoresqȝ ꝛ iudices: q centū viginti septē puincijs
ab india vsqȝ ethiopiā psidebāt: puincie atqȝ p
uincie: pplo ꝛ pplo: iuxta linguas ꝛ lr̄as suas: et
iudeis: put legere poterāt ꝛ audire. Ipeqȝ eplē
q̄ regis noie mittebant: annulo illi⁹ obsignate sūt
ꝛ misse p veredarios q p oēs puincias discurrē
tes: veteres lr̄as nouis nūcijs pueniret. Quib⁹
imperauit rex: vt ɔuenirēt iudeos p singulas ci
uitates: ꝛ i vnū pcipent ɔgregari vt starēt p aia
bus suis: ꝛ oēs inimicos suos cū ɔiugib⁹ ac libe
ris: ꝛ uniuersis domib⁹ interficerēt atqȝ delerēt. Et
ɔstituta est p oēs puincias vna vltiōis dies. i. tre
decia die mēsis duodecimi adar. Sūmaqȝ eplē
hec fuit vt in oibus terris ac pplis q regis asue
ri subiacebāt imperio: notū fieret paratos esse
iudeos ad capiendā vindictā de hostibus suis.
Egressiqȝ sunt veredarij celeres nūcios pferētes
ꝛ edictum regis pepēdit in susis. Mardocheus
aūt de palatio ꝛ de ɔspectu regis egrediēs fulge
bat vestibus regijs hiacinthinis vz ꝛ aerinis co
ronam aureā portās in capite ꝛ amict⁹ serico pal
lio atqȝ purpureo. Oisqȝ ciuitas exultauit atqȝ
letata est. Iudeis aūt noua lux oriri visa ē: gaudi
um: honor ꝛ tripudiū. Apud oēs pplos: vrbes
atqȝ puincias quocūqȝ regis pcepta veniebant
mira exultatio: epule atqȝ ɔuiuia ꝛ festus dies: i
tm̄ vt plures alteri⁹ gētis ꝛ secte: eoꝝ religiōi et
cerimonijs iungerent. Grādis eni cūctos iudai
ci nominis terror inuaserat.

IX

Gitur duodecimi mēsis quē adar vocari
ante iā diximus: tertiadecima die qñ cun
ctis iudeis interfectio pabat: ꝛ hostes eoꝝ
inhiabant sanguini: versa vice supiores iudei cē
peperūt: ꝛ se de aduersarijs vindicare. Cōgrega
tiqȝ sunt p singulas ciuitates ꝛ oppida ꝛ loca: vt
extenderēt manū ɔtra inimicos ꝛ psecutores su
os. Nullusqȝ ausus ē resistē: eo q oēs pplos ma
gnitudinis eoꝝ formido penetraret. Nā ꝛ puin
ciaꝝ iudices: duces ꝛ pcuratores: oisqȝ dignitas
q̄ singulis locis ꝛ opib⁹ perat: extollebāt iudeos
timore mardochei quē pncipē esse palatij ꝛ plu
rimū posse cognouerāt. Fama qȝ nois ei⁹ cresce
bat q̄tidie ꝛ p cūctoꝝ ora volitabat. Itaqȝ pcus
serunt iudei inimicos suos plaga magna ꝛ occi
derūt eos: reddētes eis qd sibi parauerāt facere
intm̄ vt etiā in susis qngētos viros interficerēt ex
decem filios amā agagite hostis iudeoꝝ. Quoꝝ
ista sunt noia: pharsan dathā ꝛ delphō ꝛ espatha
ꝛ phorata ꝛ adalia ꝛ aridatha ꝛ phermesta ari
sai ꝛ aridai ꝛ vaizatha. Quos cū occidissent: pre
das de substātijs eoꝝ agere noluerūt. Statimqȝ
numer⁹ eoꝝ q occisi erāt in susis ad regē relat⁹ ē.
Qui dixit regine: In vrbe susis interfecerūt iudei
qngentos viros: ꝛ alios decē filios amā. Quan
tam putas eos exercere cedē in vniuersis puin
cijs? Quid vltra postulas: ꝛ qd vis vt fieri iube
am? Cui illa rñdit: Si regi placet: det potestas iu
deis vt sicut fecerūt hodie in susis: sic ꝛ cras faci
ant: ꝛ decē filij amā in patibulis suspēdāt. Pre
cepit rex vt ita fieret. Statiqȝ i susis pepēdit edi
ctum ꝛ decē filij amā suspensi sunt. Cōgregatis
iudeis q̄rtadecima die mēsis adar: interfecti sunt i
susis trecēti viri: nec eoꝝ ab illis direpta sba est:
sed p oēs puincias q̄ ditiom regis subiacebāt p
aiabus suis steterūt iudei: interfectis hostib⁹ ac p
secutorib⁹ suis: intm̄ vt septuaginiaqnqȝ milia
occisoꝝ implerent: ꝛ nullus de substātijs eoꝝ ge
q̄z cōtingeret. Dies aūt tertiusdecimus mensis
adar: vnus apud oēs interfectiōis fuit: ꝛ q̄rtadeci
ma die cedere desierūt. Quē ɔstituerūt esse solē
nē: vt in eo oi tpe deinceps vacarēt epulis: gau
dio atqȝ cōuiuijs. At hi q in vrbe susis cedē ex
ercuerant tertiodecimo ꝛ q̄rtodecimo die eiusdē

mensis in cede versati sunt: qntodecimo aūt die
peutere desierūt. Et iccirco eundē diē ꝯstituerunt
solēnē epularū atqȝ leticie. Hi vero iudei q i op
pidis nō muratis ac villis morabanť: qrtūdeci
mū diē mensis adar cōuiuiorū ⁊ gaudij decreue
runt: ita vt exultēt in eo ⁊ mittant sibi mutuo ꝑ
tes epularū ⁊ ciborum. Scripsit itaqȝ mardoche
us oīa hec: ⁊ lrīs cōprehensa misit ad iudeos q i
oībus regis ꝓuincijs morabanť: tā de vicino po
sitis qȝ ꝓcul: vt quartādecimā ⁊ quintādecimā
diem mēsis adar ꝓ festo susciperent: ⁊ reuertente
semꝑ anno solēni celebrarent honore: qr in ipsis
diebus se vlti sunt iudei de inimicis suis: ⁊ luct⁹
atqȝ tristicia in hilaritatē gaudiūqȝ cōuersi sunt
essentqȝ dies iste epularū atqȝ leticie: ⁊ mitterēt
sibi inuicē ciborū partes: ⁊ pauperib⁹ munuscu
la largirenť. Susceperūtqȝ iudei in solenné ritū
cūcta que eo tpe facere ceperant: ⁊ q̄ mardoche⁹
[illegible] facienda mādauerat. Aman eni fili⁹ amada
[illegible] stirpis agag hostis ⁊ adversarius iudeorū co
[illegible]tauit ꝯtra eos malū: vt occideret illos atqȝ de
leret: ⁊ misit phur qđ nostra lingua vertiť in sor
tem: ⁊ postea ingressā est hester ad regē obsecrās
vt conatus eius lrīa regis irriti fierent: ⁊ malū
qđ ꝯtra iudeos cogitauerat: reuerteretť in caput
eius. Denīqȝ ⁊ ipm ⁊ filios ei⁹ affixerūt cruci: at
qȝ ex illo tpe dies isti appellati sunt phurim .i. sorti
um: eo q phur .i. sors in vrnam missa fuerit. Et
cūcta que gesta sunt eplē .i. libri hui⁹ volumine
ꝯtinenť: queqȝ sustinuerūt ⁊ q̄ deinceps immutata
sunt: susceperūt iudei sup se ⁊ semen suū: ⁊ super
cūctos q religiōi eorū voluerūt copulari: vt nul
li liceat duos hos dies absqȝ solēnitate trāsigeť
quos scriptura testať: ⁊ certa expetūt tpa annis
sibi iugiť succedētibus. Isti sunt dies qs nulla
vnqȝ delebit obliuio ⁊ ꝑ singulas generatiōes
cūcte in toto orbe ꝓuincie celebrabūt: nec ē vlla
ciuitas in q̄ dies phurim idest sortiū nō seruenť
a iudeis: ⁊ ab eorū ꝓgēie que his cerimonijs ob
ligata est. Scripserūtqȝ hester regina filia abia
hil ⁊ mardocheus iude⁹ etiā secūdā eplām: vt oī
studio dies ista solēnis sanciretť in posterū. Et mi
serunt ad oēs iudeos qui in centū viginti septē
ꝓuincijs regis asueri versabanť: vt haberēt pa
cem ⁊ susciperēt veritatē: obseruātes dies sortiū
⁊ suo tpe cū gaudio celebrarent: sicut ꝯstituerāt
mardocheus ⁊ hester. Et illi obseruāda suscepe
runt a se ⁊ a semine suo ieiunia atqȝ clamores ⁊
sortium dies: ⁊ oīa que libri huius qui vocať he
ster historia continentur.

X

Rex vero asuerus oēm terrā ⁊ cūctas ma
ris insulas: fecit tributarias: cui⁹ fortitu
do ⁊ imperiū ⁊ dignitas atqȝ sublimitas
quā exaltauit mardocheū: scripta sunt in libris
medorū atqȝ persarū: ⁊ quomō mardoche⁹ iudai
ci generis secūd⁹ a rege asuero fuerit: ⁊ magnus
apud iudeos: ⁊ acceptabilis plebi fratrū suorū
querēs bona populo suo: ⁊ loquēs ea que ad pa
cem seminis sui ꝑtinerent. Que habenť in he
breo plena fide expssi: hec aūt que sequūť scripta
reperi in editiōe vulgata que grecorū lingua ⁊
litteris cōtinenť: ⁊ interim post finē libri hoc ca
pitulū ferebať: qđ iuxta cōsuetudinē nostrā obe
lo idest veru ꝑnotauim⁹. Dixitqȝ mardoche⁹
A deo facta sunt ista. Recordat⁹ sum somnij qđ
videram: hec eadē significantis: nec eorū quicqȝ
irritū fuit. Paruus fons q creuit in fluuiū ⁊ in
lucem solēqȝ cōuersus est: ⁊ in aquas plurimas
redūdauit: hester est: quā rex accepit vxorē ⁊ vo
luit esse reginā. Duo autē dracones: ego sum: ⁊
aman. Gētes que cōuenerant: hi sunt q conati
sunt delere nomē iudeorū. Gens autē mea israel
est que clamauit ad dn̄m: ⁊ saluū fecit populū su
um: liberauitqȝ nos ab oīb⁹ malis: ⁊ fecit signa
magna atqȝ portenta inter gētes: ⁊ duas sortes
esse ꝑcepit: vnā populi dei: ⁊ alterā cunctarum
gentiū. Venitqȝ vtraqȝ sors in statutū ex illo iā
tpe coram deo vniuersis gentib⁹: ⁊ recordat⁹ est
dn̄s populi sui: ac miserit⁹ hereditatis sue. Et ob
seruabunť dies isti in mēse adar: quartadecima
⁊ quintadecima die eiusdē mēsis: cū oī studio et
gaudio in vnū cetū populi ꝯgregati: in cunctas
deinceps generatiōis populi israel.

XI

Anno quarto regnantib⁹ ptolemeo ⁊ cleo
patra: attulerūt dositheus q se sacerdotē
⁊ leuitici generis ferebat: ⁊ ptoleme⁹ fili
us eius hanc eplām phurim: quā dixerūt inter
ꝑtatam esse lysimacū ptolemei filiū in hierusalē.
Hoc quoqȝ ꝑncipiū erat in editiōe vulgata: qđ
nec in hebreo: nec apud vllū ferť interꝑtum.
Anno secūdo regnante artaxerxe maximo ꝑma
die mēsis nisan vidit somniū mardocheus filius
iaheri: filij semei: filij cis de tribu beniamin: hō
iudeus qui habitat in vrbe susis: vir magn⁹ ⁊ in
ter ꝑmos aule regie. Erat autē de eo numero ca
ptiuorū quos transtulerat nabuchodonosor rex
babylonis de hierusalē cū iechonia rege iuda: ⁊
hoc ei⁹ somniū fuit. Apparuerūt voces ⁊ tumul
tus: tonitrua ⁊ terremot⁹ ⁊ cōturbatio sup terrā
⁊ ecce duo dracones magni paratiqȝ ꝯtra se in
ꝑliū: ad quorū clamorē cuncte cōcitate sunt na
tiones: vt pugnerent ꝯtra gentē iustorū. Fuitqȝ
dies illa tenebrarū ⁊ discriminis: tribulatiōis ⁊ an
gustie: ⁊ ingēs formido sup terrā. Cōturbataqȝ
est gens iustorū timentiū mala sua: ⁊ ꝑparata ad
mortē. Clamauerūtqȝ ad deū: ⁊ illis vociferanti
bus: fons paruus creuit in fluuiū maximū: ⁊ i aqs
plurimas redūdauit. Lux ⁊ sol ortus ē: ⁊ humi
les exaltati sunt: ⁊ deuorauerūt inclytos. Quod
cū vidisset mardoche⁹ ⁊ surrexisset de strato: co
gitabat qđ de⁹ facere vellet ⁊ fixū habebat i aīo
scire cupiēs qđ significaret somniū:

XII

M
Ordochai autē eo tꝑe in aula regis cū ba
gatha ⁊ thara eunuchis regis: q ianito
res erāt palatij. Cūq̨ intellexisset cogita
tiōnes eoꝝ ⁊ curas diligētius ꝑuidisset: didicit ꝙ
conarent̄ in regē artaxerxē manus mittere: ⁊ nū
ciauit sup eo regi. Qui de vtroq̨ habita questi
one: cōfessos iussit duci ad mortē. Rex aūt quod
gestū erat scripsit in cōmentarijs. Sed ⁊ mardo
cheus rei memoriā līis tradidit. Precepitq̨ ei
rex vt in aula palatij moraret̄: datis ei ꝓ delatio
ne muneribꝰ. Aman vero filꝰ amadathi bugeꝰ
erat gloriosissimꝰ corā rege: ⁊ voluit nocere mar
dochco ⁊ ꝑplo eius ꝓ duobꝰ eunuchis regis qui
fuerant interfecti. Hucusq̨ ꝓhemiū: Que sequūt̄
in eo loco posita erāt vbi scriptū est in volumie.
Et diripuerūt bona vel substātias eoꝝ. Que in
sola vulgata editione reppérimꝰ. Epl̄e autē hoc
exemplar fuit. XIII

R
Ex maximꝰ artaxerxes ab india vsq̨ ethi
opiam centū vigintiseptē ꝓuinciarū: pri
cipibus ⁊ ducibus q eius imperio subiecti
sunt salutē. Cū plurimis gentibꝰ imperarē: ⁊ vni
uersum orbē mee ditiōi subiugassem: volui neq̨
q̨ abuti potētie magnitudine: sed clemētia ⁊ le
nitate gubernare subiectos: vt absq̨ vllo terro
re vitā silentio trāsigentes optata cūctis morta
libus pace fruerent̄. Querēte aūt me a cōsilia rijs
meis quō posset hoc impleri: vnꝰ q sapiā ⁊ fide
ceteros ꝓcellebat: ⁊ erat post regē secūdus amā
noīe indicauit mihi in toto orbe terraꝝ ꝑplm cē
dispersū q nouis vteret̄ legibꝰ: ⁊ ꝯtra oīum gen
tiū ꝯsuetudinē faciēs regū iussa ꝯtēneret: ⁊ vni
uersaꝝ cōcordiā nationū sua dissensiōe violaret.
Qđ cū didicissemꝰ: vidētes vnā gentē rebellem
aduersus oē hoīum genꝰ ꝑuersis vti legibꝰ: nrisq̨
iussionibꝰ ꝯtraire: ⁊ turbare subiectarū nobis
ꝓuinciaꝝ pacē atq̨ cōcordiā: iussimꝰ vt q̄scūq̨
aman q oībus ꝓuincijs ꝓpositꝰ est: ⁊ secūdus a
rege: ⁊ quē prīs loco colimꝰ mōstrauerit: cū cōiu
gibꝰ ac liberis deleant̄ ab inimicis suis: nullusq̨
eoꝝ misereat̄: quartadecia die duodecimi mē
sis adar anni ꝓsentis: vt nephari hoīes vno die
ad inferos descēdētes: reddāt impio nr̄o pacem
quā turbauerāt. Hucusq̨ exemplar eple.
Que sequūt̄: post eū locū scripta reppēri: vbi le
git̄: Pergēsq̨ mardocheꝰ fecit oia q̄ ei manda
uerat hester: nec m̄ habet̄ i hebraico: ⁊ apud nul
lum penitꝰ ferunt̄ interptū. Mardocheꝰ autē
depcatꝰ est dn̄m: memor oīum opum eiꝰ ⁊ dixit:
Dn̄e dn̄e rex oīpotens: in ditiōe enī tua cūcta sīt
posita: ⁊ nō est q possit tue resistere volūtati: si d
creueris saluare isrl̄. Tu fecisti celū ⁊ terrā: ⁊ qc
qd celi ambitu cōtinet̄: dn̄s oīum es: nec est qui
resistat maiestati tue. Cūcta nosti ⁊ scis: q̄ nō ꝓ
supbia ⁊ cōtumelia ⁊ aliqua glorie cupiditate fe
cerim hoc: vt nō adorarē amā supbissimū: libēt̄
enim ꝓ salute israel etiā vestigia pedum eius de
osculari paratꝰ essē: sed timui ne honorē dei mei
transferrē ad hoīem: ⁊ ne quēq̨ adorarē: excepto
deo meo. Et nūc dn̄e rex deus abraam: miserere
ꝑpli tui: q̄ volunt nos inimici nr̄i ꝑdere: ⁊ here
ditatē tuā delere. Ne despicias ptem tuā quā re
demisti de egypto. Exaudi dep̄catiōnē meā: ⁊ ꝓ
pitius esto sorti ⁊ funiculo tuo: ⁊ cōuerte luctum
nostrū in gaudiū: vt viuētes laudemꝰ nomē tuū
dn̄e: ⁊ ne claudas ora te canentiū. Oīs q̨ israel
pari mēte ⁊ obsecratiōe clamauit ad dn̄m: eo ꝙ
eis certa mors impenderet. XIIII

H
Ester q̨ regina cōfugit ad dn̄m: pauens
ꝑiculū qđ iminebat. Cumq̨ deposuisset
vestes regias: flentibꝰ ⁊ luctui apta idumē
ta suscepit: ⁊ ꝓ vnguētis varijs cinere ⁊ stercore
impleuit caput: ⁊ corpus suū humiliauit ieiunijs
oiaq̨ loca in qbus antea letari consueuerat: cri
nium laceratiōe cōpleuit. Et depcabat̄ dn̄m deū
israel dicēs: Dn̄e mi q rex noster es solꝰ: adiuua
me solitariā: ⁊ cuiꝰ ꝑter te nullus est auxiliator
alius. Periculū meū in manibꝰ meis est. Audi
ui a pr̄e meo ꝙ tu dn̄e tulisses israel de cūctis gē
tibus: ⁊ prēs nostros ex oībus retro maioribus
suis vt possideres hereditatē sempiternā: fecisti
q̨ eis sicut locutꝰ es. Peccauimꝰ in ꝯspectu tuo
⁊ iccirco tradidisti nos in manꝰ inimicorū nr̄oꝝ
Coluimꝰ enī deos eoꝝ. Justus es dn̄e. Et nūc nō
eis sufficit ꝙ durissima nos opprimūt seruitute
sed robur manuū suaꝝ idolorū potētie deputan
tes volūt tua mutare ꝓmissa: ⁊ delere heredita
tem tuā ⁊ claudere ora laudantiū te: atq̨ extin
guere gloriā tēpli ⁊ altaris tui: vt apiant ora gē
tium ⁊ laudēt idoloꝝ fortitudinē: ⁊ ꝑdicēt carna
lem regē in sempiternū. Ne tradas dn̄e sceptrū
tuū his q nō sunt: ne rideāt ad ruinā nr̄am: sed
ꝯuerte cōsiliū eoꝝ sup eos: ⁊ eū q̄ in nos cepit se
uire disꝑde. Memēto dn̄e ⁊ ōn̄de te nobis i tpe
tribulatiōis nr̄e: ⁊ da mihi fiduciā dn̄e rex deoꝝ
⁊ vniuerse potestatis: tribue sermonē ꝯpositū in
ore meo in ꝯspectu leōis: ⁊ trāsfer cor illiꝰ in odi
um hostis nr̄i: vt ⁊ ipe pereat ⁊ ceteri q ei ꝯsenti
unt. Nos autē libera in manu tua: ⁊ adiuua me
nullū aliud auxiliū habētē nisi te dn̄e: q habes
oīum sciam: ⁊ nosti q̄ oderim gloriā iniq̨ꝝ: ⁊ de
tester cubile incircūcisoꝝ ⁊ oīs alienigene. Tu scis
necessitatē meā ꝙ abominer signū supbie ⁊ glīe
mee qđ est sup caput meū in diebꝰ ostētationis
mee: ⁊ detester illud q̄si pānū mēstruate: ⁊ n̄ por
tem in diebꝰ silētij mei: ⁊ ꝙ nō comederim i mē
sa aman: nec mihi placuerit cōuiuiū regis: ⁊ non
biberim vinū libaminū: ⁊ nunq̄ letata sit ancil
la tua ex q̄ huc trāslata sū vsq̨ in ꝓsentē diē: nisi
in te dn̄e deus abraā. Deus fortis sup oēs: exau
di vocē eoꝝ q nullā aliā spē habēt: ⁊ libera nos
de manu iniquoꝝ: ⁊ erue me a timore meo. Hec

q̄z addita repperi in editiōe vulgata. XV

E T mādauit ei:haud dubium qn hester: mardocheus: vt ingrederet᷑ ad regē: ꝛ rogaret ꝓ pplo suo: ꝛ ꝓ p̄ria sua. Mēo rare inq̄t dier͞ hūilitatis tue: quō nutrita sis in manu mea: q2 amā secūdus a rege locut᷒ est ꝯtra nos in morte: ꝛ tu inuoca dn̄m ꝛ loq̄rere regi ꝓ nobis: ꝛ libera nos de morte. Necnō ꝛ ista q̄ s᷑bdita sunt: in editiōe vulgata repperi. Die aūt tertio deposuit vestimēta ornatus sui: ꝛ circūdata est glīa sua. Cūq3 regio fulgeret habitu: ꝛ inuocasset oīu3 rectorē ꝛ saluatorē deū: assūpsit duas famulas: ꝛ sup vnā q̄dē innitebat᷑ q̄si p̄ delitys ꝛ nimia teneritudīe corpus suū ferre nō sustinēs: altera aūt famularū seq̄bat᷑ dominā: defluētia i humū indumēta sustentās. Ip̄a aūt roseo colore vultū ꝑfusa: ꝛ gratis ac nitētib᷒ oculis tristē celabat aīum: ꝛ nimio timore ꝯtractū. Ingressa igit᷑ cūcta ꝑ ordinē ostia: stetit ꝯtra regē: vbi ille residebat sup soliū regni sui: indutus vestib᷒ regys auroq3 fulgēs ꝛ p̄ciosis lapidib᷒: eratq3 terribil᷑ aspectu. Cūq3 eleuasset faciē ꝛ ardētibus oculis furorē pectoris idicasset: regina corruit ꝛ in pallorem colore mutato: lassū sup ancillulā reclinauit caput. Conuertitq3 deus spiritum regis in mansuetudinē: ꝛ festinus ac metuēs exiluit de solio: ꝛ sustentās eā vlnis suis donec rediret ad se his v̄bis blādiebat᷑: Quid habes hester: Ego sū frater tu᷒: noli metuere. Nō morieris. Nō eni ꝓ te: sed ꝓ oībus h̄ lex ꝯstituta est. Accede igr̄ ꝛ tāge sceptrū. Cūq3 illa reticeret: tulit auream virgā: ꝛ posuit sup collū eius: ꝛ osculatus est eā ꝛ ait: Cur mihi nō loq̄ris: Que r̄ndit: Uidi te dn̄e q̄si angelum dei: ꝛ ꝯturbatū est cor meū p̄ timore glīe tue Ualde.n. mirabilis es dn̄e: ꝛ facies tua plena ē grar͞. Cūq3 loqueret᷑: rursus corruit: ꝛ pene exanimata est. Rex aūt turbabat᷑ ꝛ oēs ministri ei᷒ ꝯsolabant᷑ eu3. Exemplar ep̄le regis artaxerxis quā ꝓ iudeis ad totas regni sui ꝓuincias misit qd̄ ꝛ ip̄m in hebraico volumie nō habet᷑. XVI

R Ex magn᷒ artaxerxes: ab idia vsq3 ethiopiā centū viginnseptē ꝓuinciar͞ ducib᷒ ac p̄ncipibus q nostre iussiōi obediūt: salutem dicit. Multi bonitate p̄ncipū ꝛ honore q in eos collatus est: ꝛ abusi sunt in sup̄biā: ꝛ nō solu3 subiectos regib᷒ nitunt᷑ opprimere: sed datā sibi gloriā nō ferētes: in ip̄os q dederūt moliūt᷑ insidias. Nec cōtenti sunt gr̄as nō agere bn̄ficys ꝛ humanitatis in se iura violare: sed dei q̄z cūcta cernētis arbitrant᷑ se posse fugere sn̄iam. Et i tm̄ vesanie ꝓruperūt: vt eos q credita sibi officia diligent᷑ obseruāt: ꝛ ita cūcta agūt vt oīu3 laude digni sint: mēdacior͞ cuniculis conent᷑ subuertere dum aures p̄ncipū simplices ex sua natura alios estimātes: callida fraude decipiūt. Que res ꝛ ex veteribus ꝓbat᷑ historys: ꝛ ex his q̄ gerunt᷑ q̄tidie: quō malis quorūdā suggestiōibus regū studia deprauent᷑. Unde ꝓuidendū est paci oīu3 ꝓuinciarū. Nec putare debetis si diuersa iubeam᷒ ex animi nostri venire leuitate: sed ꝓ qualitate ꝛ necessitate temporū vt reipublice poscit vtilitas ferre sentētiā. Et vt manifesti᷒ qd̄ dicimus intelligatis. Aman filius amadathi: ꝛ aīo ꝛ gēte macedo: alienusq3 a ꝑsarū sanguine: ꝛ pietatē nostra3 sua crudelitate ꝯmaculās: ꝑegrinus a nobis susceptus est: ꝛ tantā in se exꝑtus humanitatē vt pater noster vocaret᷑: ꝛ adoraret᷑ ab oībus post regē secūdus: q in tantū arrogantie tumorē sublatus est: vt regno ꝑuare nos niteret᷑ ꝛ sp̄ū. Na3 mardocheū cui᷒ fide ꝛ bn̄ficys viuimus ꝛ cōsortem regni nostri hester: cū oī gente sua nouis q̄busda3 atq3 inauditis machinis expetiuit i mortem: hoc cogitās vt illis interfectis insidiaret᷑ nr̄e solitudini: ꝛ regnū ꝑsarū trāsferret in macedonas. Nos aūt a pessimo mortaliū iudeos neci destinatos: in nulla penitus culpa repperim᷒: sed ecōtrario iustis vtentes legib᷒: ꝛ filios altissimi ꝛ maximi semperq3 viuētis dei cui᷒ beneficio ꝛ patrib᷒ nostris ꝛ nobis regnū ē traditū: ꝛ vsq3 hodie custodit᷑. Unde eas litteras quas sub noīe nostro ille direxerat sciatis esse irritas. Pro quo scelere aū portas huius vrbis.i. susis: ꝛ ip̄e q machinatus est: ꝛ oīs cognatio eius pēdet in patibulis nō nobis: sed deo reddēte ei qd̄ meruit. Hoc aūt edictū qd̄ nunc mittimus in cūctis vrbib᷒ ꝓponat᷑: vt liceat iudeis vti legibus suis. Quib᷒ debetis esse āminiculo vt eos q se ad necē eorū parauerant: possint interficere: tertiadecima die mensis duodecimi qui vocat᷑ adar. Hāc eni diē deus oīpotens meroris ꝛ luctus eis vertit in gaudiu3. Unde ꝛ vos int᷑ ceteros festos dies: hāc habetote diē: ꝛ celebrate eā cū oī leticia: vt ꝛ imposterū cognoscant᷑: oēs q fideliṫ ꝑsis obediūt dignam ꝓ fide recipe mercedē: qui autē insidiant᷑ regno eor͞: perire ꝓ scelere. Oīs aūt ꝓuincia ꝛ ciuitas que noluerit solēnitatis hui᷒ esse p̄ticeps: gladio ꝛ igne pereat: ꝛ sic deleat᷑ vt nō solū hoībus: sed etiā inuia bestys sit in sempiternū ꝓ exemplo cōtemptus ꝛ inobedientie.

Explicit liber hester. Incipit ꝓlogus in Job s̄m translationem septuaginta.

C Ogor ꝑ singulos scripture diuine libros aduersariorū r̄ndere maledictis: q interꝑtationem meā r̄ꝑhensionē septuaginta interꝑtū criminant᷑: quasi non ꝛ apud grecos aq̄la symmach᷒ ꝛ theodotion: vel verbū e verbo: vel sensu3 e sensu: vel ex vtroq3 cōmixtum ꝛ medie temꝑatū genus trāslationis expsserunt: ꝛ

omnia veteris instrumenti volumina: Origenes obelis asteriscisqz distinxerit: quos vel additos vel ex theodotõe sumptos translatiõi antique inseruit: probans defuisse qd additũ est. Discant igitur obtrectatores mei recipere in toto qd in partibus susceperũt: aut interpretationẽ meam cũ asteriscis suis radere. Neqz enĩ fieri põt vt quos plura intermisisse susceperint non eosdẽ etiã in quibusdam errasse fateantur: precipue in iob: cui si ea que sub asteriscis addita sunt subtraxeris pars maxima detruncabitur: et hoc dũtaxat apud grecos. Ceterum apud latinos ante eã translationẽ quã sub asteriscis et obelis nuper edidimus: septingenti ferme aut octingẽti versus desunt: vt decurtatus et laceratus corrosusqz liber feditatẽ sui publice legentibus prebeat. Hec aũt translatio nullũ de veteribus sequitur interpretem: sed ex ipso hebraico arabicoqz sermõe et interdũ syro: nũc verba: nũc sensus: nũc simul vtrũqz resonabit. Obliquus enĩ etiã apud hebreos totus liber fertur et lubricus: et quod greci rhetores vocant schematismenos: dũ qui aliud loquitur: aliud agit. Ut si velis anguillam vel murenulã strictis tenere manib⁹: quanto fortius presseris: tanto citius elabitur. Memini me ob intelligentiã huius voluminis lyddeum quendã preceptorẽ: qui apud hebreos prim⁹ haberi putabatur: non paruis redemisse nũmis: cuius doctrina an aliquid profecerim nescio. Hoc vnũ scio: non potuisse me interpretari: nisi quod ante intellexeram. A principio itaqz voluminis vsqz ad verba iob apud hebreos prosa oratio est. Porro a verbis iob in quib⁹ ait: Pereat dies in qua natus sum: et nox in qua dictũ est: cõcept⁹ est homo vsqz ad eũ locũ vbi ante finẽ voluminis scriptũ est: Iccirco ipse me reprehẽdo et ago penitẽtiã in fauilla et cinere: hexametri versus sunt: dactylo spondeoqz currentes: et propter lingue idioma crebro recipiẽtes et alios pedes: nõ earundẽ syllabarum sed eorundẽ temporũ. Interdũ quoqz rythmus ipse dulcis et tinnulus fertur numeris pedũ solutis quod metrici magis qz simplex lector intelligit. A supradicto autẽ versu vsqz ad finem libri: paruum coma quod remanet: prosa oratiõe contexitur. Qd si cui videtur incredulũ: metra scilicz esse apud hebreos: et in morẽ nostri flacci greciqz pindari et alcei et sappho: vel psalteriũ: vel lamẽtatiões hieremie: vel omnia ferme scripturarũ cantica comprehendendi: legat philonem: iosephũ: originem: cesariensem eusebiũ et eorũ testimonio me verũ dicere cõprobabit. Audiant quapropter canes mei: iccirco me in hoc volumine laborasse: non vt interpretationẽ antiquã reprehenderem: sed vt ea que in illa aut obscura sunt: aut omissa: aut certe scriptorũ vitio deprauata: manifestiora nostra interpretatione fierent: et hebreũ sermonẽ ex parte didicimus: et in latino pene ab ipsis cunabulis inter grãmaticos et rhetores et philosophos detriti sumus. Quod si apud grecos post septuaginta editiões: iam christi euãgelio coruscante iude⁹ aquila et symmachus ac theodotion iudaizãtes heretici sunt recepti qui multa mysteria saluatoris subdola interpretatiõe celarunt: et tamẽ in hexaplis habentur apud ecclesias et explanantur ab ecclesiasticis viris: quãto magis ego christianus et de parentibus christianis nat⁹: et vexillũ crucis in mea frõte portans: cuius studiũ fuit omissa repetere: deprauata corrigere: et sacramẽta ecclesie puro et fideli aperire sermõe: vel a fastidiosis vel a malignis lectorib⁹ nõ debeo reprobari. Habeãt qui volũt veteres libros vel in membranis purpureis auro argentoqz descriptos: vel vncialibus vt vulgo aiũt: litteris onera magis exarata qz codices dũmodo mihi meisqz permittant pauperes habere scedulas: et nõ tam pulchros codices qz emẽdatos. Utraqz autẽ editio et septuaginta iuxta grecos et mea iuxta hebreos: in latinũ meo labore translata est. Eligat vnusquisqz quod vult: et studiosum me magis qz maliuolũ probet.

Item alius prologus in Job.

Si aut fiscellã iunco texerẽ: aut palmarum folia cõplicarẽ vt in sudore vultus mei comederẽ panem: et ventris opus sollicita mente pertractarẽ: null⁹ morderet nemo reprehenderet. Nũc autẽ quia iuxta sentẽtiã saluatoris volo operari cibũ qui nõ perit: et antiquã diuinorum voluminũ viam sentib⁹ virgultisqz purgare: error mihi geminus infligitur: corrector vitiorũ falsarius vocor: et errores nõ auferre: sed serere. Tãta est enĩ vetustatis cõsuetudo vt etiã cõfessa plerisqz vitia placeãt: dũ magis pulchros habere volunt codices qz emendatos. Quapropter o fratres dilectissimi vnicũ nobilitatis et humilitatis exemplar: pro flabello calathis sportellisqz munusculis monachorũ: spiritalia hec et mãsura dona suscipite: ac beatũ iob qui adhuc apud latinos iacebat in stercore: et vermib⁹ scatebat errorũ: integrum immaculatumqz gaudete. Quomodo enĩ post probationẽ atqz victoriã duplicia sunt ei vniuersa reddita: ita ego in lingua nostra vt audacter loquar: feci eũ habere que amiserat. Igitur et vos et vnũquemqz lectorẽ solita prefatione cõmoneo: et in principiis librorum eadẽ semper annectẽs rogo: vt vbicũqz supra precedentes virgulas videritis: sciatis ea q̃ subiecta sunt in hebraicis voluminib⁹ nõ haberi. Porro vbi stelle imago prefulserit: ex hebreo in sermõe nostro addita sunt. Necnon et illa q̃ haberi videbantur: et ita corrupta erãt vt sensũ legẽtibus tollerent: orantibus vobis magno labore correxi:

magis vtile q̄d ex odio meo ecclesie christi ve turum ratus: q̄z ex aliorum negocio.

Incipit argumentū in librum Job. Nō est themanyorum

In terra q̄dē habitasse iob vsitidi in finib⁹ idumee ⁊ arabie: ⁊ erat ei ante nomē iobab. Et accepit vxorē arabissā: ⁊ gēuit filiū quē vocauit ennō. Erat āt ipse filius quidē zareth de esau filijs fili⁹: de matre vero bosra ita vt sit quītus ab abrahā. Et hi sunt reges qui regnauerūt in edom: in qua ⁊ ipse regnauit: sed primus in ea regnauit balach filius beor: ⁊ nomen eiusdē ciuitatis nachaba. Post hūc aūt balach Post eū iobab q̄ vocat̄ iob. Post iob aūt cusrā qui erat dux ex themanorū regiōe. Et post illū regnauit adar filius beath: q̄ excidit madiā in campo moab: ⁊ nomē ciuitatis eius chethcauith.

Explicit argumentū. Incipit lib Job. Capl'm I

Vir erat in terra hus noīe iob. Et erat vir ille simplex ⁊ rect⁹ ac timēs deū: ⁊ recedēs a malo. Natiq̄z sunt ei septē filij: ⁊ tres filie. Et fuit possessio ei⁹ septē milia ouium ⁊ tria milia camelorū: q̄ngenta q̄z iuga boū: ⁊ quingente asine: ac familia multa nimis. Eratq̄z vir ille magnus int̄ oēs orientales. Et ibāt filij eius ⁊ faciebāt cōuiuia p̄ domos: vnusq̄sq̄z in die suo Et mittētes vocabāt tres sorores suas: vt comederent ⁊ biberēt cū eis. Cumq̄z in orbē trāsissent dies cōuiuij: mittebat ad eos iob: ⁊ scificauit illos. cōsurgensq̄z diluculo offerēbat holocausta p̄ singulos. Dicebat eni: Ne forte peccauerit filij mei ⁊ benedixerint deo in cordib⁹ suis. Sic faciebat iob cūctis dieb⁹. Quadā aūt die cū venissent filij dei vt assisterēt corā dn̄o: affuit inter eos etiā sathan. Cui dixit dn̄s: Unde venis? Qui rn̄dēs ait: Circuiui terrā: ⁊ pambulaui eā. Dixitq̄z dn̄s ad eum: Nūquid cōsiderasti seruū meū iob q̄ nō sit ei similis in terra: homo simplex ⁊ rect⁹ ac timens deū ⁊ recedens a malo? Cui rn̄dens sathā ait: Nūquid frustra iob timet deū? Nōne tu vallasti eū ac domū eius vniuersamq̄z substāciā ei⁹ p̄ circuitū? Opibus manuū eius bn̄dixisti: ⁊ possessio ei⁹ creuit in terra. Sz extende paululū manū tuā: ⁊ tange cūcta q̄ possidet: nisi in faciē bn̄dixerit tibi. Dixit ḡ dn̄s ad sathā: Ecce vniuersa que habet in manu tua sunt: tm̄ in eū ne extēdas manū tuā. Egressusq̄z est sathā a facie dn̄i. Cū āt quadā die filij ⁊ filie eius comederēt ⁊ biberent vinum in domo fratris sui p̄mogeniti: nūci⁹ venit ad iob q̄ diceret: Boues arabāt: ⁊ asine pascebātur iuxta eos: ⁊ irruerūt sabei: tulerūtq̄z oīa: ⁊ pueros pcusserūt gladio: ⁊ euasi ego solus vt nūciarē tibi. Cūq̄z adhuc ille loq̄ret̄: venit alt̄ ⁊ dixit: Ignis dei cecidit e celo: ⁊ tactas oues puerosq̄z cōsumpsit: ⁊ effugi ego solus vt nūciarē tibi. Sed ⁊ adhuc illo loquēte: venit alius ⁊ dixit: Chaldei fecerūt tres turmas ⁊ inuaserūt camelos ⁊ tulerunt eos: necnō ⁊ pueros pcusserūt gladio: ⁊ ego fugi sol⁹ vt nūciarē tibi. Adhuc loq̄bat̄ ille: ⁊ ecce alius intrauit ⁊ dixit: Filijs tuis ⁊ filiab⁹ vescētibus ⁊ bibentib⁹ vinū in domo fratris sui p̄mogeniti: repēte vētus vehemēs irruit a regiōe deserti ⁊ cōcussit q̄ttuor angulos dom⁹: q̄ corruens oppressit liberos tuos: ⁊ mortui sunt: ⁊ effugi ego solus vt nūciarē tibi. Tūc surrexit iob ⁊ scidit vestimēta sua: ⁊ tonso capite corruēs in terrā: adorauit ⁊ dixit: Nud⁹ egressus sū de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar illuc. Dn̄s dedit: dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit: ita factū est: sit nomē dn̄i benedictū. In oibus his nō peccauit iob labijs suis: neq̄z stultū q̄d cōtra deū locut⁹ est. II

Factū est aūt cū q̄dā die venissēt filij dei: ⁊ starēt corā dn̄o venisset q̄z sathā int̄ eos ⁊ staret incōspectu ei⁹: vt diceret dn̄s ad sathā: Unde venis? Qui rn̄dēs ait: Circuiui terrā: ⁊ pambulaui eā. Et dixit dn̄s ad sathā: Nūq̄d cōsiderasti suū meū iob q̄ nō sit ei simil' in t̄ra vir simplex ⁊ rect⁹ ac timēs deū ⁊ recedēs a malo: ⁊ adhuc retinēs inocētiā? Tu aūt cōmouisti me aduersus eū vt affligerē eum frustra. Cui rn̄dēs sathan ait: Pellē p̄ pelle: ⁊ cūcta q̄ h̄z hō dabit p̄ aia sua. Alioq̄n mitte manū tuā: ⁊ tāge os ei⁹ ⁊ carnē: ⁊ tūc videb̄ q̄ in faciē bn̄dicat tibi. Dixit ḡ dn̄s ad sathā: Ecce i manu tua ē: verūtm̄ aiam illius s̄ua. Egressus igr̄ sathā a facie dn̄i: pcussit iob vlcē pessimo: a plāta pedis vsq̄z ad v̄ticē ei⁹ Qui testa saniē radebat: sedēs in sterqlinio. Dixit aūt illi vxor sua. Adhuc tu pmanes i simplicitate tua? Bn̄dic deo ⁊ morere. Qui ait ad illā. Quasi vna d̄ stultis mlierib⁹ locuta es. Si bōa suscepim⁹ d̄ māu dn̄i: mala q̄re n̄ sustineam⁹. In oib⁹ his n̄ peccauit iob labijs suis. Igr̄ audiētes tres amici iob oē malū q̄d accidiss̄z ei: venert̄ singuli de loco suo: eliphas themanites: ⁊ baldath suites: ⁊ sophar naamathites. Condixerāt.n. vt pit̄ veniētes visitarēt eū ⁊ cōsolarent̄. Cūq̄z eleuassēt p̄cul oc'os suos: n̄ cognouert̄ eū. Et exclamātes plorauert̄ scissisq̄z vestib⁹ sp̄sert̄ puluerē sup̄ caput suū in celū. Et sedert̄ cū eo i t̄ra septē dieb⁹ ⁊ septē noctib⁹ ⁊ nemo loq̄bat̄ ei v̄buz. Uidebāt enim dolorem esse vehementē. III

Post h̄ apuit iob os suū: ⁊ maledixit diei suo: ⁊ locut⁹ ē. Pereat dies i q̄ nat⁹ sū: et nox i q̄ dictū ē: cōcept⁹ ē hō. Dies illa v̄tat̄ i tenebras. Nō regrat eū de⁹ de sup̄: ⁊ n̄ illustret̄ lumie

Obscurent eū tenebre: ⁊ vmbra mortis. Occu
pet eū caligo: ⁊ inuoluat amaritudine. Noctem
illā tenebrosus turbo possideat. Nō cōputet in
diebus anni: nec nūeret in mēsibus. Sit nox illa
solitaria: nec laude digna. Maledicāt ei q male
dicūt diei: q parati sunt suscitare leuiathā. Obte
nebrent stelle caligine eius. Expectet lucē ⁊ non
videat: nec ortū surgētis aurore. Quia nō cōclu
sit ostiā ventris: q portauit me: nec abstulit mala
ab oculis meis. Quare nō in vulua mortuus sū
egressus ex vtero nō statī perij? Quare except⁹
genubus: cur lactat⁹ vberib⁹? Nūc enī dormiēs
silerem ⁊ somno meo requiescerē cū regib⁹ ⁊ cōsu
libus terre: q edificant sibi solitudines: aut cum
pncipibus q possidēt aurū: ⁊ replēt domos suas
argento. Aut sicut abortiuū absconditū nō sub
sisterē: vel qui cōcepti nō viderūt lucē. Ibi impij
cessauerūt tumultu: ⁊ ibi requieuerūt fessi robore
⁊ quondā vincti parit sine molestia. Nō audierūt
vocē exactoris. Paruus ⁊ magn⁹ ibi sunt: ⁊ ser
uus liber a dn̄o suo. Quare misero data est lux ⁊
vita his q i amaritudine aie sunt: Qui expectāt
mortē ⁊ nō venit: quasi effodiētes thesaurū: gau
dentqꝫ vehemēt cū inuenerint sepulchꝝ. Viro
cuius abscōdita est via: ⁊ circūdedit eū deus te
nebris. Anteqꝫ comedā suspiro: ⁊ quasi inundā
tes aque: sic rugitus meus: q2 timor quē timebā
euenit mihi: ⁊ qd verebar accidit. Nōne dissimu
laui: Nōne silui: Nōne quieui: Et venit sup me
indignatio.

IIII

Respondēs aūt eliphas themanites dixit
Si ceperimus loq tibi: forsitan moleste
accipies. Sed ɔceptū sermonē tenere qs
poterit: Ecce docuisti multos ⁊ manus lassās ro
borasti. Vacillātes cōfirmauerūt sermōes tui:
⁊ genua tremētia cōfortasti. Nūc aūt venit sup
te plaga: ⁊ defecisti: tetigit te ⁊ cōturbat⁹ es. Ubi
timor tu⁹: fortitudo tua: ⁊ patientia tua: ⁊ pfectō
viarū tuarū? Recordare obsecro te: qs vnqꝫ in
nocens perijt: aut quādo recti deleti sunt: Quin
potius vidi eos q opant iniquitatē ⁊ seminant
dolores ⁊ metūt eos: flante deo perisse: ⁊ spū ire
eius esse cōsumptos. Rugit⁹ leonis ⁊ vox leene
⁊ dentes catuloꝝ leonū cōtriti sunt. Tigris perijt
eo qꝫ nō haberet pdā: ⁊ catuli leonis dissipati sūt
Porro ad me dictū est verbū absconditū: ⁊ q̄si
furtiue suscepit auris mea venas susurrij ei⁹. In
horrore visiōis nocturne quādo solet sopor occu
pare hoies: pauor tenuit me ⁊ tremor: ⁊ oīa ossa
mea pterrita sunt. Et cū spūs me psente trāsiret:
inhorruerūt pili carnis mee. Stetit qdā cui⁹ nō
agnoscebā vultū: imago corā oculis meis: ⁊ vo
cem quasi aure lenis audiui. Nunqd homo dei
ɔparatiōe iustificabit: aut factore suo purior erit
vir: Ecce q seruiūt ei nō sunt stabiles: ⁊ in angel
suis repperit prauitatē. Quāto magis hi q hitāt
domos luteas qui terrenū habent fundamentū
ɔsumentur velut a tinea: de mane vsqꝫ ad vesperā
succidentur: ⁊ q2 nullus itelligit in eternū peribūt
Qui autē reliqui fuerint afferent ex eis: morien
tur ⁊ non in sapientia.

V

Voca ergo si ē q tibi rñdeat: ⁊ ad aliquē
sanctorū cōuertē. Virū stultū interficit ira
cūdia: ⁊ paruulū occidit inuidia. Ego vi
di stultū firma radice: ⁊ maledixi pulchritudini
eius stati. Longe fient filij eius a salute: ⁊ cōterē
tur in porta: ⁊ nō erit q eruat. Cui⁹ messē fame
licus comedet: ⁊ ipm rapiet armatus: ⁊ bibēt si
tientes diuitias ei⁹. Nihil in terra sine causa fit: ⁊
de humo nō egredit dolor. Homo nascit ad la
borē ⁊ auis ad volatū. Quāobrē ego deprecabor
dn̄m: ⁊ ad deū ponam eloquiū meū. Qui facit
magna ⁊ iscrutabilia: ⁊ mirabilia absqꝫ nūero.
Qui dat pluuiā super faciē terre: ⁊ irrigat aqs
vniuersa. Qui ponit humiles in sublime: ⁊ merē
tes erigit sospitate. Qui dissipat cogitatōes ma
lignorū: ne possint implere manus eorū qd cepe
rant. Qui apphendit sapientes in astutia eorū: ⁊
ɔsiliū prauoꝝ dissipat. Per diē icurrēt tenebras
⁊ quasi in nocte sic palpabūt in meridie. Porro
saluū faciet egenū a gladio oris eoꝝ: ⁊ de manu
violenti pauperē. Et erit egeno spes: iniqtas aūt
cōtrahet os suū. Beatus hō qui corripit a dn̄o
Increpationē ergo dn̄i ne reprobes: q2 ipe vulne
rat ⁊ medet: pcutit ⁊ man⁹ eius sanabūt. In sex
tribulatiōib⁹ liberabit te: ⁊ in septima nō tanget
te malū. In fame eruet te de morte: ⁊ in bello de
manu gladij. A flagello lingue abscōderis: ⁊ nō
timebis calamitatē cū venerit. In vastitate ⁊ fa
me ridebis ⁊ bestias terre nō formidabis. Sꝫ cū
lapidibus regionū pactū tuū: ⁊ bestie terre paci
fice erūt tibi. Et scies qꝫ pacē habeat tabnaculū
tuū: ⁊ visitās speciē tuā nō peccabis. Et scies qm̄
multiplex erit semē tuū: ⁊ pgenies tua q̄si herba
terre. Ingredieris in abūdātia sepulchꝝ: sicut in
fert aceru⁹ tritici i tpe suo. Ecce hoc vt inuestiga
uimus: ita est: qd auditū mēte ptracta

VI

Respōdens aūt iob dixit: Utinā appende
rent pctā mea qbus irā merui: ⁊ calami
tas quā patior in statera: q̄si arena maris
hec grauior appareret. Unde ⁊ verba mea dolore sūt
plena: q2 sagitte dn̄i in me sūt: qꝝ idignatio ebi
bit spiritū meū: ⁊ terrores dn̄i militāt ɔtra me. Nū
qd rugiet onager cū habuerit herbā: aut mugi
et bos cū añ psepe plenū steterit? Aut poterit co
medi insulsuꝫ: qd nō est sale cōditū? Aut pōt ali
qs gustare: qd gustatū affert mortē? Que enī esu
rienti erāt amara dulcia esse videntur. Que pus
nolebat tāgere aīa mea: nūc p angustia cibi mei
sunt. Quis det vt veniat petitio mea: ⁊ qd ex pe
cto tribuat mihi deus: ⁊ q cepit ipe me cōterat:
Saluat manū suā ⁊ succidat me: ⁊ h mihi sit con

homo

solatio vt affligens me dolore nō parcat: nec cō
tradicā sermōibus sci. Que ē eni fortitudo mea
vt sustineā: aut qs finis meus vt patient agā?
Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro
mea enea est. Ecce nō est auxiliū mihi i me: ⁊ ne
cessarij q̊z mei recesserūt a me. Qui tollit ab ami
co suo miaz timorē dñi derelinqt. Fratres mei p̄
terierūt me: sicut torrēs q raptim trāsit in cōual
libus. Qui timēt pruinā: irruet sup eos nix. Tpe
quo fuerint dissipati peribūt: vt icaluerit solvēt
de loco suo. Involute sunt semite gressuū suorū:
ambulabūt in vacuū ⁊ peribunt. Cōsiderate semi
tas themā: itinera sabba: ⁊ expectate paulisper.
Cōfusi sunt: qz speraui. Venerūt q̊z vsqz ad me:
⁊ pudore coopti sunt. Nūc venistis: ⁊ mō viden
tes plagā meā timetis? Nūqd dixi: afferte mihi
⁊ de sba vestra donate mihi: vel liberate me de
manu hostis: ⁊ d manu robustoꝝ eruite me? Do
cete me: ⁊ ego tacebo: ⁊ si qd forte ignoraui: in
struite me. Quare detraxistis sermoib⁹ veritatis
cū e vobis nullus sit q possit arguere me? Ad in
crepandū tm̄ eloqa cōcinnatis: ⁊ in ventū vba
pfertis. Sup pupillū irruitis ⁊ subuertere nitimini
amicū vestrū. Verūtm̄ qd cepistis explete. Pre
bete aurē: ⁊ videte an mentiar. Rñdete obsecro
absqz ɔtentiōe: ⁊ loquētes id qd iustū est iudica
te. Et nō invenietis in lingua mea iniqtatē: nec i
faucib⁹ meis stulticia psonabit. VII

Militia est vita hōis sup terraz: ⁊ sicut dies
mercenarij dies ei⁹. Sicut ceruus deside
rat vmbrā: ⁊ sicut mercenari⁹ pstolat fi
nez opis sui: sic ⁊ ego habui mēses vacuos: ⁊ no
ctes laboriosās enumeraui mihi. Si dormiero:
dicā qñ ɔsurgā: ⁊ rursum expectabo vesperā: et
replebor dolorib⁹ vsqz ad tenebras. Induta ē ca
ro mea putredine ⁊ sordib⁹ pulueris: cutis mea
aruit ⁊ cōtracta est. Dies mei velocius trāsierūt
q̄z a texēte tela succidit: ⁊ ɔsumpti sunt absqz vl
la spe. Memento qz ventus est vita mea: ⁊ nō re
vertet oculus meus vt videat bona: nec aspiciet
me visus hōis. Oculi tui in me: ⁊ nō subsistā. Si
cut ɔsumit nubes ⁊ ptrāsit: sic q descēdit ad infe
ros nō ascēdet: nec revertet vltra in domū suaz
neqz cognoscet eū amplius locus ei⁹. Quapro
pter ⁊ ego nō parcā ori meo: loqr in tribulatiōe
spūs mei: cōfabulabor cū amaritudine aīe mee.
Nūqd mare ego sum aut cetus: qz circūdedisti
me carcere? Si dixero cōsolabit me lectulus me⁹
⁊ revelabor loquēs mecū in strato meo: terrebis
me p somnia: ⁊ p visiōes horrore ɔcuties. Quā
obrē elegit suspendiū aīa mea: ⁊ mortē ossa mea.
Desperaui. Nequaq̄z vltra iā viuā. Parce mihi:
nihil eni sunt dies mei. Quid est hō qz magnifi
cas eū: aut qd appōis erga eū cor tuū? Visitas
eū diluculo: ⁊ subito pbas illū. Vsqz q̊ nō parcis
mihi nec dimittis me vt gluttiā saluiā meā? Pec
cavi. Quid faciā tibi o custos hōium? Quare po
suisti me ɔtrariū tibi: ⁊ fact⁹ sūz mihimetipsi gra
uis? Cur nō tollis pctm̄ meū: ⁊ q̄re nō aufers ini
qtatē meā? Ecce nūc in puluere dormiā: ⁊ si mane
me q̄sieris non subsistam. VIII

Respōdens aūt baldath suites dixit. Vsqz
quo loqris talia: ⁊ spūs multiplex sermo
nis oris tui? Nūqd deus supplātat iudi
ciū: aut oīpotens subuertit qd iustū est? Etiā si fi
lij tui peccauerūt ei: ⁊ dimisit eos in manu iniqta
tis sue: tu tm̄ si diluculo ɔsurrexeris ad deū: ⁊ oī
potentē fueris dep̄catus: si mūdus ⁊ rect⁹ incesse
ris: statim euigilabit ad te: ⁊ pacatū reddet hita
culū iusticie tue: intm̄ vt si priora tua fuerit parua
⁊ nouissima tua multiplicent nimis. Interroga.n.
generationē p̄stinā: ⁊ diligent investiga patrum
memoriā: hesterni qppe sum⁹ ⁊ ignoramus: qm̄
sicut vmbra dies nostri sunt sup terraz: ipsi doce
bunt te. Loquent tibi: ⁊ de corde suo pferēt elo
qa. Nūqd virere pōt scirp⁹ absqz hūore: aut cre
scere charectū sine aq? Cū adhuc sit in flore nec
carpat manu an̄ oēs herbas arescit: sic vie oīuz
q obliuiscūt deū: ⁊ spes hypocrite pibit. Non ei
placebit vecordia sua: ⁊ sicut tela araneaꝝ fiducia
eius. Innitet sup domū suā: ⁊ nō stabit: fulciet eā
⁊ nō ɔsurget. Humect⁹ videt an̄q̄z veniat sol: ⁊
i ortu suo germē ei⁹ egrediet. Sup aceruū petra
rum radices eius densabūt: ⁊ int lapides ɔmora
bit. Si absorbuerit eū de loco suo: negabit eū et
dicet: Nō noui te. Hec est eni leticia vie eius: vt
rursū de terra alij germinent. De⁹ nō pijciet sim
plicē: nec porriget manū malignis: donec impleat
risu os tuū: ⁊ labia tua iubilo. Qui o derūt te idu
ent ɔfusiō e: ⁊ tabernaculū ipioꝝ nō subsistet. IX

Et rñdens iob ait: Vere scio q ita sit ⁊ q
nō iustificet hō ɔposit⁹ deo. Si voluerit
ɔtendere cū eo: nō poterit rñdere ei vnū
p mille. Sapiēs corde est: ⁊ fortis robore. Quis
restitit ei: ⁊ pacez habuit? Qui trāstulit mōtes: ⁊
nescierūt hi q̊s subuertit in furore suo. Qui ɔmo
uet terrā de loco suo: ⁊ colūne ei⁹ ɔcutiunt. Qui
p̄cipit soli ⁊ nō orit: ⁊ stellas claudit q̄si sub signa
culo. Qui extēdit celos solus ⁊ gradit sup fluct⁹
maris. Qui facit arcturꝝ ⁊ oriona ⁊ hyadas: ⁊ inte
riora austri. Qui facit magna ⁊ incōp̄hensibilia
⁊ mirabilia quoꝝ nō est nūer⁹. Si venerit ad me
nō videbo eū: si abierit nō intelligā. Si repēte i
terroget: qs rñdebit ei? Vel qs dicet pōt: cur ita
facis? Deus cui⁹ ire nemo resistē pōt: ⁊ sub q̊ cur
uant q portāt orbē. Quant⁹ ḡ sū ego vt rñdeam
ei: ⁊ loqr verbis meis cū eo? Qui ēt si habuero
qppiā iustū: nō rñdebo: s; meū iudicē dep̄cabor.
Et cū invocātez me exaudierit: nō credo q audi
erit vocē meā. In turbine eni ɔteret me: ⁊ multi
plicabit vulnera mea: etiā sine cā. Nō ɔcedit re
quiescere spm̄ meū ⁊ implet me amaritudinibus.

Si fortitudo q̄rif: robustissimus est. Si e͞gtas in dicium nemo audet p me testimoniū dicere. Si iu stificare me voluero: os meū ꝯdēnabit me. Si i nocētē ōndero: prauū me ꝯprobabit. Etiā si sim plex fuero: h ip͡z ignorabit aīa mea: ⁊ tedebit me vite mee. Unū est qd locut⁹ sū: ⁊ innocētē ⁊ ipiū ipse ꝯsumit. Si flagellat: occidat semel: ⁊ nō d pe nis inocentiū rideat. Terra data ē in manus ipij vultū iudicū ei⁹ opit. Qd si nō ille ē: qs ḡ ē: Di es mei velociores fuerūt cursore: fugerūt ⁊ nō vi derunt bonū. Pertrāsierūt q̄si naues poma por tantes sicut aq̄la volās ad escā. Cū dixero: neq̄ q̄z ita loq̄r: cōmuto faciē meā ⁊ dolore torqueor. Verebar oīa opa mea: sciēs q nō parceres deli quēti. Si aūt ⁊ sic impius sū: q̄re frustra labora ui? Si lotus fuero q̄si aq̄s niuis: ⁊ fulserint velut mūdissime man⁹ mee: tn̄ sordib⁹ intinges me ⁊ abominabūt me vestimēta mea. Neq̄ȝ eni viro q similis mei est rn̄debo: nec q mecū in iudicio ex eq̄ possit audiri. Nō est q vtrūq̄ȝ valeat argu ere: ⁊ ponere manū suā i ambob⁹. Auferat a me virgā suā: ⁊ pauor eius nō me terreat. Loq̄r ⁊ n̄ timebo eū. Nec eni possū metuēs rn̄dere. X

T Edet aīam meā vite mee: dimittā aduer sum me eloqū meū. Loquar in amaritu dine aie mee: dicā deo noli me ꝯdēnare. Indica mihi: cur me ita iudices? Nūqd bonū ti bi videt si calūnieris me ⁊ opprimas me: opus manuū tuaꝝ: ⁊ ꝯsiliū impioꝝ adiuues? Nūquid oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt hō ⁊ tu vide bis? Nunquid sicut dies hoīs dies tui: ⁊ anni tui sicut humana sunt tpa: vt q̄ras iniq̄tatē meā ⁊ petm̄ meū scruteris. Et scias q̄ nihil impiū fe cerim cū sit nemo q de manu tua possit eruere. Manus tue fecerūt me: ⁊ plasmauerūt me totū in circuitu: ⁊ sic repēte p̄cipitas me: Memēto q̄ so q sicut lutū feceris me: ⁊ in puluere reduces me. Nōne sicut lac mulsisti me: ⁊ sicut caseū me coagulasti? Pelle ⁊ carnib⁹ vestisti me: ossibus ⁊ neruis ꝯpegisti me. Uitā ⁊ miāȝ tribuisti mihi ⁊ visitatio tua custodiuit spm̄ meū. Licet h celes in corde tuo: tn̄ scio q̄ vniuersoꝝ memineris. Si peccaui ⁊ ad horā pepcisti mihi: cur ab iniq̄tate mea mundū me esse nō pateris? Et si ipius fuero ve mihi est: ⁊ si iustus nō leuabo caput: saturat⁹ afflictiōe ⁊ miseria. Et ꝑpter supbiā quasi leenā capies me: reuersusq̄ȝ mirabilit me crucias. In stauras testes tuos ꝯtra me: ⁊ multiplicas iram tuā aduersū me ⁊ pene militāt in me. Quare d vulua eduxisti me? Qui vtinā ꝯsumpt⁹ essē: ne oculus me videret. Fuissē q̄si nō essē de vtero trāslatus ad tumulū. Nūquid nō paucitas dieꝝ meoꝝ finiet breui. Dimitte ḡ me vt plangam paululū dolorē meū anq̄ȝ vadā ⁊ n̄ reuertar ad terrā tenebrosā: ⁊ optā mortis caligine: terram miserie ⁊ tenebraꝝ: vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: s͡ȝ sempiternus horror: inhabitās. XI

R Espōdens aūt sophar naamathites dixit Nūqd q multa loquit nō audiet: aut vir verbosus iustificabit? Tibi soli tacebunt hoīes: ⁊ cū ceteros irriseris a nullo ꝯfutaberis. Dixisti eni: Purus est sermo me⁹: ⁊ mūdus sū in ꝯspectu tuo. Atq̄ȝ vtinā deus loqueret tecū: ⁊ aperiret labia sua tibi: vt ostēderet tibi secreta sa pientie: ⁊ q multiplex esset lex eius: ⁊ itelligeres q multo minora exigaris ab eo q̄ȝ meret iniqui tas tua. Forsitan vestigia dei ꝯphendes ⁊ vsq̄ȝ ad pfectū oīpotentē repperies. Excelsior celo est. Et qd facies? Profundior iferno: ⁊ vnde cogno sces? Longior terra mēsura eius: ⁊ latior mari. Si subuerterit oīa vel in vnū coartauerit: qs ꝯtra dicet ei: vel qs dicere ei pōt: cur ita facis? Ipe. n. nouit hoīȝ vanitatē: ⁊ vidēs iniq̄tatē: nōne cō siderat? Uir vanus in supbiā erigit: ⁊ tanq̄ȝ pul lum onagri se liberū natū putat. Tu aūt firmasti cor tuū: ⁊ expādisti ad eū manus tuas. Si iniq̄ta tem que est in manu tua abstuleris a te: ⁊ nō mā serit in tabernaculo tuo iniusticia: tūc leuare po teris faciē tuā absq̄ȝ macula: ⁊ eris stabilis: ⁊ nō timebis. Miserie q̄ȝ obliuisceris: ⁊ q̄si aq̄ꝝ q̄ p̄ terierūt nō recordaberis: ⁊ q̄si meridian⁹ fulgor ꝯsurget tibi ad vesperā. Et cū te cōsumptū puta ueris orieris vt lucifer: ⁊ habebis fiduciā ꝑposi ta tibi spe ⁊ defossus securus dormies. Requie sces ⁊ nō erit q te exterreat. Et depcabunt faciē tuā plurimi. Oculi aūt ipioꝝ deficiēt: ⁊ effugiū ꝑibit ab eis: ⁊ spes illoꝝ abominatio aie. XII

R Espōdens aūt iob dixit: Ergo vos estis soli hoīes: ⁊ vobiscū moriet sapientia. Et mihi est cor sicut ⁊ vobis: nec iferior ve stri sum. Quis eni hec que nostis ignorat? Qui deridet ab amico suo sicut ego: inuocabit deū: ⁊ exaudiet eū. Deridet eni iusti simplicitas: lāpas contēpta apud cogitatiōes diuitū: parata ad tps statutū. Abundant tabernacula p̄donū: ⁊ auda cter ꝑuocant deū: cū ipe dederit oīa in man⁹ eoꝝ Nimirū interroga iumēta: ⁊ docebunt te: ⁊ vola tilia celi: ⁊ indicabūt tibi. Loquere terre ⁊ rn̄de bit tibi: ⁊ narrabūt pisces maris. Quis ignorat q oīa hec man⁹ dn̄i fecerit? In cuius manu aīa oīs viuentis: ⁊ spūs vniuerse carnis hoīs. Non ne auris verba diiudicat ⁊ fauces comedētis sa porem? In antiquis est sapiētia: ⁊ in multo tēpore prudentia. Apud ipm̄ est sapiētia ⁊ fortitudo: et ipe habet consiliū ⁊ intelligentiā. Si destruxerit nemo est qui edificet: si incluserit hominē nullus est qui aperiat. Si cōtinuerit aquas: oīa siccabū tur si emiserit eas: subuertēt terrā. Apud ipm̄ est fortitudo ⁊ sapiētia. Ipe nouit ⁊ decipiētē: ⁊ eū q decipit. Adducit cōsiliarios in stultū finē ⁊ iudi ces in stuporē. Balteū regū dissoluit: ⁊ precingit funerenes eoꝝ. Ducit sacerdotes inglorios: ⁊

optimates supplantat. Cōmutans labium vera
cium ⁊ doctrinam senū auferēs. Effundit despe
ctionem sup p̄ncipes: ⁊ eos q oppressi fuerāt re
leuans. Qui reuelat p̄funda de tenebris ⁊ p̄du
cit in lucem vmbrā mortis. Qui multiplicat gē
tes: ⁊ perdit eas: ⁊ subuersas in integrū restituit
Qui imutat cor p̄ncipū ppli t̄re: ⁊ decipit eos vt
frustra icedāt p inuiū. Palpabunt q̄si i tenebris
⁊ nō in luce: ⁊ errare eos faciet q̄si ebrios. XIII

Ecce oīa hec vidit ocul⁹ meus: ⁊ audiuit
auris mea: ⁊ intellexi singula. Scd̄z sciaz
viaz: ⁊ ego noui: nec inferior vr̄i sum. Sz
t̄n ad oipotentē loq̄r: ⁊ disputare cuz deo cupio:
p̄us vos ostēdēs fabricatores mēdacij: ⁊ cultores
puersoꝝ dogmatū. Atq3 vtinā taceretis: vt puta
remini esse sapiētes. Audite ḡ correctiōes meas
⁊ iudiciū labioꝝ meoꝝ attēdite. Nūq̄d deus idi
get vr̄o mendacio: vt p illo loq̄mini dolos? Nūq̄d
faciē ei⁹ accipitis: ⁊ p deo iudicare nitimini? Aut
placebit ei quē celare nihil pōt: aut decipietur vt
hō vr̄is fraudulētijs? Ipse vos arguet: q̄m i ab
scondito faciē ei⁹ accipitis. Statim vt se cōmoue
rit: turbabit vos: ⁊ teror ei⁹ irruet sup vos. Me
moria vr̄a cōparabit̄ cineri: ⁊ redigent̄ in lutum
ceruices vr̄e. Tacete paulisp: vt loq̄r q̄dcūq3 mi
hi mens suggesserit. Quare lacero carnes meas
dentib⁹ meis: ⁊ aiam meā porto in māib⁹ meis?
Etiā si occiderit me i ipso sp̄abo. Verūt̄n vias
meas i cōspectu ei⁹ arguā: ⁊ ipse erit saluator me⁹
Non. n. veniet i cōspectu eius oīs hypocrita. Au
dite s̄monē meū: ⁊ enigmata pcipite aurib⁹ vr̄is
Si fuero iudicat⁹: scio q iustus iueniar. Quis ē
q iudicet̄ mecū? Veniat. Quare tacens cōsumor
Duo t̄m ne facias mihi: ⁊ tūc a facie tua n̄ abscō
dar. Manū tuā longe fac a me: ⁊ formido tua nō
me t̄reat. Voca me ⁊ ego r̄ndebo tibi: aut certe
loq̄r: ⁊ tu r̄nde mihi. Quātas habeo iniq̄tates ⁊
pctā: scelera mea ⁊ dlicta mea ostēde mihi. Cur fa
ciem tuā abscōdis: ⁊ arbitraris me inimicū tuū?
Contra foliū qd̄ vento rapit̄ ostēdis potētiam tuā
⁊ stipulā siccā pseqūris. Scribis. n. cōtra me ama
ritudines: ⁊ cōsumē me vis pctīs adolescētie mee
Posuisti in neruo pedē meū: ⁊ obseruasti omēs
semitas meas: ⁊ vestigia pedū meoꝝ cōsiderasti.
Qui q̄si putredo cōsumend⁹ sum: ⁊ q̄si vestimen
tum qd̄ comedit̄ a tinea. XIIII

Homo natus de muliere breui viuēs tem
pore repleť multis miserijs. Qui q̄si flos
egredit̄ ⁊ conterit̄: ⁊ fugit velut vmbra: ⁊
nunq̄3 in eodē statu pmanet. Et dignū ducis sup
huiuscemodi ap̄ire oculos tuos: ⁊ adducē euz te
cum in iudiciū. Quis pōt facere mūdū de imun
do conceptū semie? Nōne tu q sol⁹ es? Breues
dies hoīs sunt: nūerus mensium ei⁹ apud te est.
Constituisti t̄mios ei⁹ q p̄terire nō poterūt. Rece
de paululū ab eo vt quiescat donec optata veniat
⁊ sicut mercēnarij dies eius. Lignū h3 spem. Si
p̄cisum fuerit: rursū virescit: ⁊ rami ei⁹ pullulāt.
Si senuerit in t̄ra radix ei⁹: ⁊ i puluere emortu⁹
fuerit trūc⁹ illi⁹ ad odorē aq̄ germinabit ⁊ faciet
comā q̄si cū primū plantatū ē. Hō v̄o cū mortu⁹
fuerit: ⁊ nudat⁹ atq3 cōsūptus vbi q̄so ē? Quō si re
cedāt aq̄ de mari: ⁊ fluui⁹ vacuefact⁹ arescat: sic
hō cū dormierit nō resurget. Donec atterat̄ celū
non euigilabit: nec cōsurget de somno suo. Quis
mihi h̄ tribuat vt i iferno p̄tegas me: ⁊ abscōdas
me donec p̄trāseat furor tu⁹: ⁊ cōstituas mihi tp̄s
in q̄ recorderis mei? Putas ne mortu⁹ hō rursū
viuet? Cūctis dieb⁹ qb⁹ nunc milito: expecto do
nec veniat i mutatio mea. Vocabis me: ⁊ ego r̄n
debo tibi. Operi manuū tuaꝝ porriges dexterā.
Tu q̄dē gressus meos dinūerasti: s3 parce pctīs
meis. Signasti q̄si in sacculo dlicta mea: s3 cura
sti iniq̄tatē meā. Mons cadēs defluit: ⁊ saxū trāf
fertur de loco suo. Lapides excauāt aq̄: ⁊ alluuio
ne paulatim t̄ra cōsumit̄: ⁊ hoīes ḡ silīr pdes. Ro
borasti eū paululū: vt in ppetuū trāsiret. Immu
tabis faciē ei⁹ ⁊ emittes eū. Siue nobiles fuerit
filij eius siue ignobiles: nō intelliget. Attn̄ caro
eius dū viuet dolebit: ⁊ aia illius super semetipo
lugebit. XV

Respondēs aūt eliphas themanites dixit
Nunq̄d sapiēs r̄ndebit q̄si i vētū loq̄ns
⁊ iplebit ardore stomacū suum? Arguis
verbis eū q non ē eq̄lis tibi: ⁊ loq̄ris qd̄ tibi non
expedit. Quantū i te ē euacuasti timorē: ⁊ tulisti
p̄ces corā deo. Docuit. n. iniq̄tas tua os tuū: ⁊ imi
taris linguā blasphemātiū. Cōdēnabit te os tuū
⁊ nō ego: ⁊ labia tua r̄ndebūt tibi. Nunq̄d p̄m⁹
hō tu natus es: ⁊ an̄ oēs colles format⁹? Nūq̄d
cōsiliuz dei audisti: ⁊ iferior te erit ei⁹ sapia? Quid
nosti qd̄ ignoremus: q̄d itelligis qd̄ nesciam⁹? Et se
nes ⁊ antiq sunt i nobis mlt̄o vetustiores q̄3 pres
tui. Nūq̄d grande ē vt cōsolet̄ te deus? Sed v̄ba
tua praua h̄ p̄hibēt. Quid te eleuat cor tuū: ⁊ q̄si
magna cogitās attonitos habes oculos? Quid
tumet cōtra deū spiritus tuus: vt p̄feras de ore
tuo huiuscemodi s̄mones? Quid ē homo vt ima
culatus sit: ⁊ vt iustus appareat nat⁹ de muliere?
Ecce int̄ scōs eius nemo imutabilis: ⁊ celi nō sūt
mūdi in cōspectu ei⁹ q̄tomagis abominabilis ⁊ i
utilis hō q bibit q̄si aquā: iniq̄tatē. Ostēdā tibi
audi me: qd̄ vidi narrabo tibi. Sapiētes cōfitent̄
⁊ nō abscōdūt p̄res suos. Quib⁹ solis data ē t̄ra
⁊ non transibit alienus per eos. Cunctis diebus
suis impius superbit ⁊ numerus annoruz incer
tus est tyrannidis eius. Sonitus terroris sem
per in auribus illius ⁊ cū pax sit: ille semper insi
dias suspicatur. Non credit q reuerti possit de
tenebris ad lucē circūspectās vndiq3 gladium.
Cum se mouerit ad querenduz panem: nouit q
paratus sit in manu ei⁹ tenebraꝝ dies. Terrebit

eum tribulatio: ⁊ angustia vallabit eũ sicut regẽ qui pparat̃ ad pliũ. Tetẽdit eni aduersus deum manũ suã: ⁊ ɔtra oĩpotentem roboratꝰ ẽ. Cucur rit aduersus eũ erecto collo: ⁊ pingui ceruice ar matus ẽ. Operuit faciẽ eius crassitudo: ⁊ de late ribus eius aruina depẽdet. Habitauit i ciuitati bus desolatis: ⁊ i domibꝰ desertis q̃ in cumulos sunt redacte. Non ditabit̃ nec pseuerabit sba eiꝰ nec mittet in t̃ram radicẽ suam. Nõ recedet de te nebris. Ramos eius arefaciet flãma ⁊ auferet̃ spũ oris eius. Non recedet frustra errore deceptꝰ q̇ aliquo pcio redimẽdus sit. Anteq̃ȝ dies eius impleant̃ pibit ⁊ manus eius arescent. Ledetur q̃si vinea i pmo flore botrus eius: ⁊ quasi oliua pyciens florẽ suũ. Congregatio eiȝ hypocrite ste rilis: ⁊ ignis deuorabit tabernacula eorũ q̇ mu nera libẽter accipiunt. Concepit dolorem: ⁊ pepit iniquitatẽ: ⁊ vterus eius preparat dolos. XVI

Respondens aũt iob: dixit: Audiui frequẽ ter talia. Consolatores onerosi oẽs vos estis. Nũquid habebũt finem v̾ba ven tosa? Aut aliq̇d tibi molestum ẽ si loquaris? Po teram ⁊ ego similia vrĩ loqui. Atq̃ȝ vtinã ẽẽt aĩa vestra pro aĩa mea. Cõsolarer ⁊ ego vos sermõi bus: ⁊ mouerẽ caput meũ sup vos. Roborareȝ vos ore meo: ⁊ mouerẽ labia mea q̃si parcẽs vo bis. Sed q̇d agaȝ? Si locutus fuero nõ q̇escet do lor meus: ⁊ si tacuero nõ recedet a me. Nunc aũt oppressit me dolor meꝰ: ⁊ in nihiluȝ redacti sunt oẽs artus mei. Ruge mee testimoniũ dicũt ɔtra me: ⁊ suscitatur falsiloquꝰ aduersus faciẽ meam ɔtradicens mihi. Collegit furorẽ suũ in me: ⁊ cõ minãs mihi: infremuit ɔtra me dentibꝰ suis. Ho stis meus terribilibꝰ oculis me intuitꝰ ẽ. Aperue runt sup me ora sua: ⁊ exprobrantes pcusserunt maxillã meam: saciati sunt penis meis. Cõclusit me deus apud iniquũ: ⁊ manibꝰ impiorũ me tra didit. Ego ille quondã opulẽtus repente ɔtritus sum tenuit ceruicẽ meã. Confregit me: ⁊ posuit me sibi q̃si in signũ. Circũdedit me lanceis suis ɔuulnerauit lũbos meos. Nõ pepcit: ⁊ effudit in terra viscera mea. Cõcidit me vulnẽ sup vulnus̃ irruit in me q̃si gigas. Saccũ ɔsui sup cutẽ meã ⁊ opui cinere carnẽ meã. Facies mea intumuit a fletu: ⁊ palpebre mee caligauerũt. Hec passus suȝ absq̃ȝ iniquitate manꝰ mee: cũ hẽrem mundas ad deũ preces. Terra ne opias sanguinem meũ: neq̃ȝ iueniat in te locũ latendi clamor meus. Ec ce eni in celo testis meus: ⁊ conscius meꝰ in excel sis. Verbosi amici mei: ad deũ stillat oculꝰ meꝰ. Atq̃ȝ vtinã sic iudicaret̃ vir cũ deo: q̃uo iudicat̃ filꝰ hoĩs cũ collega suo. Ecce eniȝ breues ãni trã seũt ⁊ semitã per quã non reuertar: ãbulo. XVII

Spiritus meꝰ attẽuabit̃: dies mei breuia buntur: ⁊ solũ mihi superest sepulchruȝ. Non peccaui: ⁊ i amaritudinibꝰ morat̃ oculum meus. Libera me ⁊ pone me iuxta te: ⁊ cuiuis vis manus pugnet ɔtra me. Cor eorũ lon ge fecisti a disciplina: pptera nõ exaltabuntur. Predam pollicet̃ socijs: ⁊ oculi filiorũ eius defi cient. Posuit me q̃si in pūerbiuȝ vulgi: ⁊ exem plum sum corã eis. Caligauit ad indignationeȝ oculus meus: ⁊ mẽbra mea q̃si in nihilũ redacta sunt. Stupebant iusti sup hoc: ⁊ innocẽs ɔtra hy pocritam suscitabitur. Et tenebit iustus viã suã: ⁊ mũdis manibꝰ addet fortitudinem. Igit̃ omẽs vos conuertimini: ⁊ venite: ⁊ nõ iueniã in vobis vllum sapientẽ. Dies mei transierũt cogitatõẽs mee dissipate sunt torq̃ntes cor meum. Nocteȝ verterũt in diem ⁊ rursum post tenebras spero lu cem. Si sustinuero infernꝰ domus mea ẽ: ⁊ in te nebris straui lectulũ meũ. Putredĩ dixi pr̃ meꝰ es: mr̃ mea: ⁊ soror mea vermibꝰ. Ubi ẽ ẽ nũc ɔ solatio mea: ⁊ patientiã meã q̇s ɔsiderat? In p fundissimũ infernũ descendent omnia mea. Pu tas ne saltẽ ibi erit requies mihi? XVIII

Respondens autem baldath suites dixit: Usq̃ȝ ad queȝ finem verba iactabis? In tellige pᵉus: ⁊ sic loquamur. Quare repu tati sumus vt iumẽta: ⁊ sorduimꝰ corã te? Quid perdis animã tuam in furore tuo? Nunquid pro pter te derelinquet̃ terra: ⁊ transferent̃ rupes de loco suo? Nõne lux impij extinguet̃: nec splende bit flãma ignis eius? Lux obtenebrescet i taber naculo illius: ⁊ lucerna q̇ super eũ est: extinguet̃. Artabunt̃ gressus virtutis eius: ⁊ pcipitabit eũ ɔsilium suũ. Immisit eni in rete pedes suos: ⁊ in maculis eius ãbulat. Tenebit̃ planta illius laq̇o ⁊ exardescet ɔtra eũ sitis. Abscondita ẽ in t̃ra pe dica eius: ⁊ decipula illius sup semitã. Undiq̃ȝ t̃rebũt eũ formidines: ⁊ iuoluent pedes eiꝰ. Atte nuet̃ fame robur eiꝰ: ⁊ inedia iuadat costas illiꝰ. Deuoret pulchritudinẽ cutis eius: ⁊ ɔsumat bra chia illius pmogenita mors. Auellat̃ de taberna culo suo fiducia eiꝰ: ⁊ calcet sup eũ q̃si rex iteritꝰ. Habitẽt i tabernaculo illiꝰ socij eiꝰ q̇ nõ ẽ: aspgat̃ in tabernaculo eiꝰ sulphur. Deorsuȝ radices eiꝰ siccent̃: sursũ ãt atterat̃ messis eiꝰ. Mẽoria illiꝰ pereat d̾ t̃ra: ⁊ nõ celebret̃ nomẽ eiꝰ i plateis. Expel let eũ de luce i tenebras: ⁊ d̾ vrbe trãsferet eũ. Nõ erit semẽ eiꝰ neq̃ȝ pgenies i pplo suo nec vlle re liq̇e i regiõibꝰ eiꝰ. In die eiꝰ stupebũt nouissimi ⁊ pmos iuadet horror. Hec sunt ẽ tabernacula iniqui: ⁊ iste locus eiꝰ q̇ ignorat deũ. XIX

Respondẽs aũt iob dixit: Usq̃ȝ q̊ affligitis aiam meã: ⁊ atteritis me s̾mõibꝰ? En de cies ɔfunditis me: ⁊ nõ erubescitis opprimẽtes me Nempe ⁊ si ignoraui: mecuȝ erit ignorãtia mea At vos cõtra me erigimini ⁊ arguitis me oppro brijs meis. Saltem nũc intelligite quia deꝰ non eq̊ iudicio afflixerit me: ⁊ flagellis suis me cinxe rit. Ecce clamabo vim patiens: ⁊ nemo audiet.

Uociferabor: ⁊ nō est q̄ iudicet. Semitā meā cir cūsepit ⁊ trāsire nō possū: ⁊ i calle meo tenebras posuit. Spoliauit me glīa mea ⁊ abstulit coronā de capite meo. Destruxit me vndiqꝫ ⁊ pereo: ⁊ q̄si euulse arbori abstulit spem meā. Irat⁹ est ꝯtra me furor ei⁹: ⁊ sic me habuit q̄si hostē suū. Simꝉ venerūt latrones ei⁹: ⁊ fecerūt sibi viā ꝑ me ⁊ obsederunt i gyro tabernaculū meū. Frēs meos lōge fecit a me: ⁊ noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Dereliquerūt me ꝓpinq̄ mei: ⁊ q̄ me nouerant obliti sunt mei. Inqlini dom⁹ mee ⁊ ancille mee sicut alienū habuerūt me: ⁊ q̄si ꝑegrinus fui i oculis eoꝝ. Seruū meū vocaui ⁊ nō r̄ndit: ore ꝓprio deꝑcabar illū. Halitū meū exhorruit vxor mea ⁊ orabā filios vteri mei. Stulti q̄ꝫ despiciebant me: ⁊ cū ab eis recessissē detrahebāt mihi. Abhominati sunt me quōdā ꝯsiliarij mei: ⁊ quē maxime diligebā auersatus est me. Pelli mee ꝯsumptis carnib⁹ adhesit os meū ⁊ derelicta sunt tm̄modo labia circa dētes meos. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei: q̄r manus dn̄i tetigit me. Quare ꝑseq̄mini me sicut de⁹: et carnib⁹ meis saturamini? Quis mihi tribuat vt scribant s̄mones mei? Quis mihi det vt exarentur in libro stilo ferreo ⁊ plūbi lamina: vel celte sculpant in silice? Scio eni q̄ redemptor me⁹ viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sū. Et rursum circūdabor pelle mea ⁊ in carne mea videbo deū. Quē visurus sum egoipse: ⁊ oculi mei ꝯspecturi sunt: ⁊ nō alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Quare ḡ nūc dicitis ꝑseq̄mur eum: ⁊ radicē ꝟbi inueniam⁹ ꝯtra eū? Fugite ḡ a facie gladij: q̄m̄ vltor iniquitatū gladius est: ⁊ scitote esse iudicium.

XX

Respōdens aūt sophar naamathites dixit. Idcirco cogitatiōes mee varie succedūt sibi: ⁊ mēs in diuersa rapiꝉ. Doctrinā q̄ me arguis audiā: ⁊ sp̄us itelligētie mee r̄ndebit mihi. Hoc scio a ꝑncipio ex q̄ est posit⁹ hō super terrā: q̄ laus impioꝝ breuis sit: ⁊ gaudiū hypocrite adinstar pūcti. Si ascēderit vsqꝫ ad celum supbia eius: ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit: q̄si sterq̄liniū in fine ꝑdeꝉ: ⁊ q̄ eū viderāt dicēt: vbi ē? Uelut somniū auolās nō inueniet: trāsiet sicut visio nocturna. Ocul⁹ q̄ eū viderat nō videbit: neqꝫ vltra intuebiꝉ eū locus su⁹. Filij ei⁹ atterent egestate: ⁊ man⁹ illi⁹ reddēt ei dolorē suū. Ossa ei⁹ implebunꝉ vitijs adolescētie ei⁹: ⁊ cū eo i puluere dormient. Cū eni dulce fuerit in ore ei⁹ malū: abscondit illud sub lingua sua. Parcet illi ⁊ nō derelinquet illud: ⁊ celabit in gutture suo. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ verteꝉ in fel aspidū intrinsec⁹. Diuitias q̄s deuorauit euomet: ⁊ de ventre illi⁹ extrahet eas deus. Caput aspidū suget: ⁊ occidet eū lingua vipere. Nō videat riuulos fluminis torrentis: mellis ⁊ butyri. Luet q̄ fecit oīa: nec tn̄ ꝯsumeꝉ. Iuxta multitudinē adinuētionū suaꝝ sic ⁊ sustinebit: q̄m̄ ꝯfringēs nudauit paupis domū: rapuit: ⁊ nō edificauit eā: nec est satiat⁹ venter eius. Et cū habuerit q̄ ꝯcupierat possidere nō poterit. Nō remāsit de cibo eius: ⁊ ꝓpterea nihil ꝑmanebit de bonis eius. Cū satiat⁹ fuerit artabiꝉ: estuabit ⁊ oīs dolor irruet sup eū. Utinā impleaꝉ venter ei⁹ vt emittat in eū irā furoris sui: ⁊ pluat sup illū bellū suū. Fugiet arma ferrea: ⁊ irruet i arcū ereū: educt⁹ ⁊ egrediēs de vagina sua ⁊ fulgurās in amaritudine sua. Uadēt ⁊ venēt sup eū horribiles: oēs tenebre abscōdite sunt i oculis ei⁹. Deuorabit eū ignis q̄ non succēdiꝉ: affligeꝉ relictus in tabnaculo suo. Reuelabūt celi iniq̄tatē eius: ⁊ terra ꝯsurget aduersus eū. Apertū erit germen dom⁹ illi⁹: detraheꝉ in die furoris dei. Hec est pars hoīs impij a deo: ⁊ hereditas verborū eius a domino.

XXI

Respōdens aūt iob dixit: Audite q̄so s̄mones meos: ⁊ agite penitētiā. Sustinete me vt ⁊ ego loq̄r: ⁊ p⁹ mea si videbiꝉ verba ridete. Nūq̄d ꝯtra hoiē disputatio mea ē vt merito n̄ debeā ꝯtristari? Attēdite me: ⁊ obstupescite: ⁊ superponite digitū ori vestro. Et ego q̄n̄ recordat⁹ fuero ꝑtimesco: ⁊ ꝯcutit carnē meam tremor. Quare ḡ impij viuūt: subleuati sūt: ꝯfortatiqꝫ diuitijs? Semē eoꝝ ꝑmanet corā eis ꝓpinq̄rum turba ⁊ nepotū in ꝯspectu eoꝝ. Domus eoꝝ secure sūt ⁊ pacate: ⁊ n̄ ē ꝟga dei sup illos. Bos eoꝝ ꝯcepit ⁊ nō abortiuit: vacca pepit ⁊ nō est ꝑuata fetu suo. Egrediūꝉ q̄i greges puuli eoꝝ: ⁊ infantes eoꝝ exultāt lusib⁹. Tenēt tympanum ⁊ citharā: ⁊ gaudēt ad sonitū organi. Ducūt i bonis dies suos: ⁊ in pūcto ad iferna descēdūt. Qui dixerūt deo recede a nobis: ⁊ scientiā viaꝝ tuarū nolum⁹. Quis ē oīpotēs vt seruiam⁹ ei? Et q̄d nobis ꝓdest si orauerim⁹ illū? Uerūtn̄ q̄r nō sunt i manu eoꝝ bona sua: ꝯsiliū impioꝝ lōge sit a me. Quotiēs lucerna ipioꝝ extinguet: ⁊ superueniet eis inundatio: ⁊ dolores diuidet furoris sui? Erūt sicut palee an̄ faciē vēti: ⁊ sicut fauilla quā turbo dispgit. De⁹ s̄uabit filijs illi⁹ dolorē pris: ⁊ cū reddiderit tūc sciet. Uidebūt oculi ei⁹ interfectionē suā: ⁊ d̄ furore oīpotēns bibet. Quid. n. ad eū ꝑtinet d̄ domo sua p⁹ se? Et si nūer⁹ mēsiū ei⁹ dimidieꝉ? Nūq̄d deū docebit q̄spiā sciam: q̄ excelsos iudicat? Iste moriꝉ robust⁹ ⁊ san⁹ diues ⁊ felix viscera eius plena sūt adipe: ⁊ medullis ossa illi⁹ irrigāꝉ. Alius ꝟo moriꝉ i amaritudie aīe sue absqꝫ vllis opib⁹: ⁊ tn̄ simul i puluē dormiēt: ⁊ vermes operient eos. Certe noui cogitatiōes v̄ras: ⁊ s̄nias ꝯtra me iniq̄s. Dicitis eni: Ubi ē dom⁹ ꝑncipis ⁊ vbi tabnacula ipioꝝ? Interrogate quēlibet d̄ viatorib⁹: ⁊ h̄ eadē illū intelligē cognoscetis. Quia in diē ꝑditiōis s̄uaꝉ mal⁹: ⁊ ad diē furoris duceꝉ. Quis arguet corā eo vias ei⁹: ⁊ q̄ fecit q̄s r̄ddet

illi? Ipſe ad ſepulchra ducetur: ⁊ i ꝯgerie mortuorum vigilabit. Dulcis fuit glarieſ coccyti: ⁊ poſt ſe oēm hoīeȝ trahet: ⁊ añ ſe innumerabiles. Quo igitur ꝯſolami me fruſtra: cū rñſio vr̃a repugnare oſtenſa ſit veritati?

XXII

Reſpondēs aūt eliphas themanites dixit: Nunqd deo pōt ꝯparari hō: etiā cū ꝑfecte fuerit ſcie? Quid prodeſt deo ſi iuſtus fueris: aut qd ei ꝯfers ſi imaculata fuerit vita tua? Nunqd timēs arguet te: ⁊ veniet tecū in iudiciū: ⁊ nō ꝓꝑ maliciā tuā plurimā ⁊ infinitas iniqtates tuas? Abſtuliſti eni pign⁹ frm̄ tuoꝝ ſine cā: ⁊ nudos ſpoliaſti veſtib⁹. Aquā laſſo nō dediſti: ⁊ eſurienti ſubtraxiſti panē. In fortitudine brachij tui poſſidebas trā: ⁊ potētiſſim⁹ obtinebas eā. Uiduas dimiſiſti vacuas: ⁊ lacertos pupilloꝝ cōminuiſti. Ꝓpterea circūdat⁹ es laqis: ⁊ ꝯturbat te formido ſbita ⁊ putabas te tenebras nō viſuꝝ: ⁊ ipetu aqꝝ inūdantiū nō oppreſſum iri. An cogitas ꝙ de⁹ excelſior celo ſit: ⁊ ſup ſtellaꝝ verticē ſublimet? Et dicis: Quid.n. nouit de⁹? Et qſi ꝑ caliginem iudicat. Nubes latibulū ei⁹: nec nr̄a ꝯſiderat: ⁊ circa cardines celi pambulat? Nūqd ſemitā ſcloꝝ cuſtodire cupis quā calcauerūt viri iniq qui ſblati ſunt añ tps ſuū: ⁊ fluui⁹ ſubuertit fundamētū eorum. Qui dicebāt deo recede a nobis: ⁊ qſi nihil poſſit facere oīpotens: eſtimabāt euȝ cū ille ipleſſet domos eoꝝ bonis. Quoꝝ ſnīa ꝓcul ſit a me. Uidebūt iuſti ⁊ letabūr: ⁊ inocēs ſbſannabit eoſ. Nōne ſucciſa eſt erectio eoꝝ: ⁊ reliquas eoꝝ deuorauit ignis. Acqeſce igit ei: ⁊ hēto pacē: ⁊ ꝑ h̄ hēbis fructus optios. Suſcipe ex ore illius legeȝ: ⁊ pone ſmones ei⁹ i corde tuo. Si reuerſus fueris ad oīpotentē edificaberis: ⁊ lōge facies iniqtatē a tabernaculo tuo. Dabit ꝓ trā ſilicem: ⁊ ꝓ ſilice torrētes aureos. Eritqȝ oīpotēs ꝯtra hoſtes tuos ⁊ argētum coaceruabit tibi. Tunc ſup oīpotentem delitijs afflues: ⁊ eleuabis ad deū faciē tuā. Rogabis euȝ: ⁊ exaudiet te: ⁊ vota tua reddes. Decernes rē ⁊ vēiet tibi: ⁊ in vijs tuis ſplēdebit lumē. Qui eni humiliat⁹ fuerit erit in glia: ⁊ q inclinauerit oculos ſuos: ipſe ſaluabit. Saluabit inocens: ſaluabit autem mundicia manuum ſuarum.

XXIII

Reſpondens aūt iob ait: Nunc qȝ i amaritudine ē ſmo me⁹: ⁊ man⁹ plage mee aggrauata ē ſup gemitū meū. Quis mihi tribuat vt cogſcaȝ ⁊ iueniā illū: ⁊ veniā vſqȝ ad ſoliū ei⁹? Ponā corā eo iudiciū: ⁊ os meū replebo icrepatōibus: vt ſciā vba q mihi rñdeat: ⁊ intelligam qd loquat mihi. Nolo multa fortitudie ꝯtendat mecū: nec magnitudis ſue mole me premat. Ꝓpōat eqtatē ꝯtra me: ⁊ ꝑueniet ad victoriā iudiciū meū. Si ad orientē iero nō apparet: ſi ad occidentē nō intelligā eū. Si ad ſiniſtraȝ: qd agā? Nō apphēdā eū. Si me vertā ad dexterā nō videbo illū. Ipſe vo ſcit viaȝ meā: ⁊ ꝓbabit me qſi auꝝ qd ꝑ ignē tranſit. Ueſtigia ei⁹ ſecut⁹ eſt pes meus: viā ei⁹ cuſtodiui: ⁊ non declinaui ex ea. A mādatis labioꝝ ei⁹ nō receſſi: ⁊ i ſinu meo abſcōdi verba oris ei⁹. Ipſe.n. ſol⁹ ē: ⁊ nēo auertere pōt cogitatōeȝ eius: ⁊ aia ei⁹ qdcūqȝ voluit hoc fecit. Cūqȝ expleuerit in me voluntatem ſuā ⁊ alia multa ſimilia preſto ſunt ei. Et icirco a facie eius turbatus ſum: ⁊ conſiderans eū: timore ſollicitor. Deus emolliuit cor meū: ⁊ oīpotens ꝯturbauit me. Nō eni perij propter imminentes tenebras: nec faciem meā operuit caligo. XXIIII

Ab oīpotente nō ſūt abſcōdita tpa: q aūt nouerūt eum ignorāt dies illi⁹. Alij termīos tranſtulerūt: diripuerūt greges: ⁊ ꝑauerūt eos. Aſinū pupilloꝝ abegerūt: ⁊ abſtulerūt pro pignore bouē vidue. Subuerterūt pauꝑū viā: ⁊ oppſſerūt pariter manſuetos tre. Alij qſi onagri in deſerto egrediūr ad opus ſuū: vigilanteſqȝ ad ꝑdaȝ ꝑparāt panē liberis. Agrū nō ſuū demetūt: ⁊ vineā eius quē vi oppreſſerūt: vindemiant. Nudos dimittūt hoīes indumenta tollentes: ⁊ qb⁹ nō ē opimentū i frigore: qs ibres montium rigāt: ⁊ nō habentes velamē āplexant lapides. Uim fecerūt dep̄dantes pupillos: ⁊ vulgus pauperē ſpoliauerūt. Nudis ⁊ incedentib⁹ abſqȝ veſtitu ⁊ eſurientib⁹ tulerūt ſpicas. Inter aceruos eoꝝ meridiati ſūt: q calcatis torcularib⁹ ſitiunt. De ciuitatib⁹ fecerūt viros gemere: ⁊ aia vulneratoꝝ clamauit: ⁊ deus inultū abire nō patit. Ipſi fuerūt rebelles luminī. Neſcierūt vias ei⁹: nec reuerſi ſūt ꝑ ſemitas illius. Mane pmo ꝯſurgit homicida: iterficit egenū ⁊ pauꝑem: ꝑ noctē vo erit qſi fur. Oculus adulteri obſeruat caliginē dicēs nō me videbit ocul⁹ ⁊ opiet vultū ſuū. Perfodit i tenebris domos ſicut i die ꝯdixerāt ſibi: ⁊ ignorauerunt lucē. Si ſubito appuerit aurora arbitrāt vmbrā mortis: ⁊ ſic in tenebris qſi in luce ābulāt Leuis eſt ſup faciē aq. Maledicta ſit ps ei⁹ i tra nec ābulet ꝑ viā vinearū. Ad nimiū calorē traſeat ab aqs niuiū: ⁊ vſqȝ ad inferos peccā illius. Obliuiſcat ei⁹ miſericordia. Dulcedo illi⁹ vermes. Nō ſit i recordatōe: ſȝ ꝯterat ſicut lignū īfructuoſum. Pauit.n. ſterilē ⁊ q nō parit: ⁊ vidue bn̄ nō fecit. Detraxit fortes i fortitudie ſua: ⁊ cū ſteterit nō credet vite ſue. Dedit ei deus locū pnie: ⁊ ille abutit eo i ſupbia. Oculi āt ei⁹ ſt i vijs illi⁹. Eleuati ſūt ad modicū: ⁊ nō ſbſiſtēt: ⁊ hūiliabūt ſicut oia ⁊ auferēt: ⁊ ſic ſūmitates ſpicaꝝ ꝯterēt. Qđ ſi non eſt ita: qs me pōt arguere eſſe mentitū ⁊ ponere ante deum verba mea?

XXV

Reſpōdēs āt baldath ſuites dixit: Ptās ⁊ terror apud eū ē: q facit ꝯcordiā i ſblimib⁹ ſuis. Nūqd ē nūer⁹ militū ei⁹? Et ſup quē nō ſurget lumē illi⁹? Nūqd iuſtificari pt hō ꝯpatus deo: aut appere mūd⁹ nat⁹ de mliere? Ecce lūa

etiam nõ splendet: ⁊ stelle nõ sunt munde in con
spectu eius: quantõ magis homo putredo: ⁊ fili
us hominis vermis?

XXVI

Respondẽs aũt iob dixit: Cuiꝰ adiutor es:
nunqd imbecillis? Et sustentas brachiũ
eius qui nõ est fortis. Cui dedisti cõsiliũ?
Forsitam illi qui nõ habet sapiẽtiã: ⁊ prudentiã
tuã ostẽdisti plurimã? Quẽ docere voluisti? Non
ne eũ qui fecit spiramentũ? Ecce gigãtes gemũt
sub aquis: ⁊ qui habitãt cũ eis. Nudꝰ est inferꝰ
corã illo: ⁊ nullũ est operimentũ perditiõi. Qui
extendit aquilonẽ sup vacuũ: ⁊ appendit terraz
sup nihili. Qui ligat aquas in nubibꝰ suis: vt nõ
erumpãt pariter deorsuz. Qui tenet vultuz solij
sui: ⁊ expandit sup illud nebulã suã. Terminum
circũdedit aquis: vsqz duz finiant lux ⁊ tenebre.
Colũne celi cõtremiscunt: ⁊ pauẽt ad nutũ eius.
In fortitudine illius repẽte maria cõgregata sũt
⁊ prudẽtia eius pcussit superbũ. Spiritꝰ eius or
nauit celos: ⁊ obstetricãte manu eius eductꝰ est
coluber tortuosus. Ecce h ex pte dicta sunt viaꝝ
eius. Et cũ vix paruã stillaz sermonis eius audi
erimꝰ: qs poterit tõitruũ magnitudis illiꝰ ītueri?

XXVII

Addidit qz iob assumẽs pabo
lã suã ⁊ dixit: Viuit deꝰ q abstulit iudici
um meũ: ⁊ oipotẽs qui ad amaritudinẽ
adduxit animã meã: quia donec supest halitus
in me: ⁊ spiritꝰ dei in auribꝰ meis: nõ loquent la
bia mea iiquitatẽ: nec lingua mea meditabitur
mendaciũ. Absit a me: vt iustos vos esse iudicẽ
Donec deficiã: nõ recedam ab innocentia mea.
Iustificationẽ meã quã cepi tenere: nõ deseram.
Neqz eni repꝫhendit me cor meũ in oi vita mea
Sicut impius inimicꝰ meus: ⁊ aduersarius meꝰ
quasi iniquꝰ. Que est eni spes hypocrite si auare
rapiat: ⁊ nõ liberet deꝰ animã eius? Nunqd deꝰ
audiet clamorẽ eius cũ venerit sup eũ angustia.
Aut poterit in oipotẽte delectari: ⁊ inuocare deuz
omni tpe? Docebo vos p manũ dei que oipotẽs
habeat: nec abscondã. Ecce vos oẽs nostis ⁊ qd
sine causa vana loquimini? Hec est pars homis
impij apud deũ: ⁊ hereditas violentoꝝ quaz ab
omnipotẽte suscipiẽt. Si multiplicati fuerint filij
eius in gladio erũt: ⁊ nepotes eius nõ saturabũ
tur pane. Qui reliqui fuerint ex eo sepelient in
interitu: ⁊ vidue illius nõ plorabũt. Si cõporta
uerit quasi terra argentũ: ⁊ sicut lutũ pparauerit
vestimẽta: pparabit quidẽ sed iustus vestiet illis
⁊ argentũ innocẽs diuidet. Edificauit sicut tinea
domũ suam ⁊ sicut custos fecit vmbraculũ. Di
ues cũ dormierit nihil secũ afferet: aperiet oclos
suos ⁊ nihil inueniet. Apprehẽdet eũ quasi aqua
inopia: nocte opprimet eũ tempestas. Tollet eũ
ventus vrens ⁊ auferet: ⁊ velut turbo rapiet euz
de loco suo. Et mittet sup eũ ⁊ nõ parcet: de mãu
eius fugiens fugiet. Stringet sup eũ manus su
as: ⁊ sibilabit sup illũ intuẽs locũ eiꝰ.

XXVIII

Habet argentũ venarũ suaruz pncipia: ⁊
auro locus est in quo cõflat. Ferrũ de ter
ra tollit: ⁊ lapis solutꝰ calore in es vertit.
Tempus posuit tenebris: ⁊ vniuersorum finem
ipse cõsiderat. Lapidẽ quoqz caliginis ⁊ vmbrã
mortis diuidit torrẽs a populo peregrinãte: eos
quos oblitus est pes egẽtis hois ⁊ inuios. Ter
ra de qua oriebat panis: in loco suo igni subuer
sa est. Locus sapphyri lapides eiꝰ: ⁊ glebe illius
aurũ. Semitã ignorauit auis: nec intuitꝰ est ocu
lus vulturis. Nõ calcauerũt eam filij institoruz
nec ptransiuit per eã leena. Ad silicem extendit
manũ suã: subuertit a radicibꝰ mõtes. In petris
riuos excidit: ⁊ omne pciosuz vidit oculus eius.
Profunda quoqz fluuiorũ scrutatꝰ est: ⁊ abscõ
dita pduxit in lucẽ. Sapientia vero vbi inuenit
⁊ quis est locꝰ intelligẽtie? Nescit homo pciũ eiꝰ
nec inuenit in terra suauiter viuentiũ. Abyssus
dicit nõ est in me: ⁊ mare loquit nõ est mecũ. Nõ
dabit aurũ obrizum p ea: nec appendet argentũ
in cõmutatione eius. Nõ conferet tinctis indie
coloribꝰ: nec lapidi sardonico pciosissimo vl' sap
phyro. Nõ adequabit ei aurũ vel vitrũ: nec com
mutabunt p ea vasa auri excelsa ⁊ eminẽtia: nõ
eõ memorabunt cõparatiõe eius. Trahit autez
sapientia de occultis. Nõ adequabit ei topazius
de ethiopia: nec tincture mundissime cõponent.
Unde ergo sapientia venit: ⁊ quis ẽ locꝰ itelligẽ
tie? Abscondita est ab oculis oium viuentiũ: vo
lucres quoqz celi latet. Perditio ⁊ mors dixerũt
auribus nostris audiuimꝰ famã eius. Deus itel
ligit viam eiꝰ ⁊ ipse nouit locũ illius. Ipse enim fi
nes mũdi intuet: ⁊ oĩa que sub celo sunt respicit
Qui fecit ventis pondꝰ: ⁊ aquas appẽdit in mẽ
sura. Quãdo ponebat pluuijs legẽ: ⁊ viã pcellis
sonantibꝰ: tũc vidit illã ⁊ enarrauit ⁊ pparauit ⁊
inuestigauit: ⁊ dixit homini. Ecce timor dñi ipa
est sapiẽtia: ⁊ recedere a malo intelligẽtia.

XXIX

Addidit quoqz iob assumẽs parabolã su
am ⁊ dixit: Quis mihi tribuat vt sim iu
xta menses pristinos sm dies quibꝰ deus
custodiebat me? Quãdo splẽdebat lucerna eiꝰ su
per caput meũ ⁊ ad lumẽ eiꝰ ambulabã in tene
bris. Sicut fui i diebꝰ adolescẽtie mee: quãdo se
creto deꝰ erat in tabernaculo meo. Qñ erat oipo
tẽs mecũ ⁊ in circuitu meo pueri mei. Qñ laua
bã pedes meos butyro: ⁊ petra fundebat mihi
riuos olei. Qñ pcedebã ad portã ciuitatis: ⁊ in
platea parabãt cathedrã mihi. Videbant me iu
uenes ⁊ abscõdebant: ⁊ senes assurgẽtes stabãt
Principes cessabãt loqui: ⁊ digitũ sup ponebant
ori suo. Vocẽ suam cohibebant duces: ⁊ lingua
eorũ gutturi suo adherebat. Auris audiẽs bea
tificat me: ⁊ oculus videns testimoniũ reddebat
mihi: eo q liberassem paupez vociferantẽ: ⁊ pu

pillum cui nõ esset adiutor. Bñdictio pituri sup me veniebat: ⁊ cor vidue ꝯsolat⁹ sum. Iusticia idutus sũ ⁊ vestiui me sicut vestimẽto ⁊ diadema te iudicio meo. Ocul⁹ fui ceco: ⁊ pes claudo. Pr̃ eraꝫ pauperꝝ: ⁊ cãm quã nesciebã diligentissime inuestigabã. Conterebã molas iniq̃: ⁊ de dentib⁹ illius auferebã p̃dam. Dicebãqꝫ in nidulo meo moriar ⁊ sicut palma multiplicabo dies. Radix mea apta ẽ secus aq̃s: ⁊ ros morabit̃ i messione mea. Gloria mea semp inouabit̃: ⁊ arcus me⁹ i manu mea instaurabit̃. Qui me audiebãt: expectabant sniam: ⁊ intẽti tacebãt ad ꝯsiliũ meum. Verbis meis addẽ nihil audebãt: ⁊ sup illos stillabat eloquiũ meũ. Expectabãt me sicut pluuiã ⁊ os suũ apiebãt q̃si ad ibrem serotinũ. Si q̃n ridebam ad eos: nõ credebãt: ⁊ lux vult⁹ mei non cadebat in t̃ra. Si voluissem ire ad eos: sedebaꝫ p̃mus. Cũqꝫ sederẽ q̃si rex circũstante exercitu erant tamen merentiũ consolator. XXX

N

Unc aũt deridẽt me iuniores tpe quorũ nõ dignabar p̃res ponẽ cũ canib⁹ gregis mei. Quorꝫ virt⁹ manuũ mihi erat p nihilo: ⁊ vita ipsa putabant̃ idigni. Egestate ⁊ fame steriles q rodebant in solitudine squalentes calamitate ⁊ miseria. Et mãdebant herbas: ⁊ arborꝫ cortices ⁊ radix iuniperorꝫ erat cibus eorꝫ. Qui de ꝯuallibus ista rapiẽtes: cũ singula repperissent: ad ea cum clamore currebant. In desertis habitabant torrentiũ: ⁊ in cauernis terre vł sup glareã. Qui inter huiuscemõi letabãtur: ⁊ esse sub sentib⁹ delitias computabãt. Filij stultorꝫ ⁊ ignobiliũ: ⁊ in terra penit⁹ non parẽtes. Nunc in eorꝫ canticum versus sum: ⁊ fact⁹ sum eis in ꝓuerbiũ. Abominantur me ⁊ longe fugiũt a me: ⁊ faciẽ meam cõspuere nõ verent̃. Pharetrã.n. suã apuit ⁊ afflixit me: ⁊ frenũ posuit i os meũ. Ad dexterã oriẽtis calamitatis mee ilico surrexerũt. Pedes meos subuerterũt: oppresserũt q̃si fluctib⁹ semitis suis. Dissipauerũt itinera mea insidiati sunt mihi ⁊ p̃ualuerũt: ⁊ non fuit q ferret auxiliũ. Quasi rupto muro ⁊ apta ianua irruerũt super me ⁊ ad meas miserias deuoluti sunt. Redact⁹ sum i nihilum. Abstulit q̃si ventus desideriũ meũ: ⁊ velut nubes ptransijt salus mea. Nũc aũt i memetipso marcessit aia mea ⁊ possident me dies afflictionis. Nocte os meũ pforat̃ doloribus: ⁊ q me comedũt nõ dormiunt. In multitudine eorum ꝯsumit̃ vestimẽtum meũ: ⁊ q̃si capitio tunice sue cinxerũt me. Compat⁹ sum luto: ⁊ assimilat⁹ suꝫ fauille ⁊ cineri. Clamo ad te ⁊ nõ exaudis me: sto ⁊ non respicis me. Mutat⁹ es mihi in crudelem ⁊ i duritia manus tue aduersaris mihi. Eleuasti me ⁊ q̃si sup ventũ ponẽs elisisti me valide. Scio quia morti trades me: vbi cõstituta ẽ domus oi viuenti. Verũtamen non ad consumptõem eorꝫ emittis manũ tuaꝫ ⁊ si corruerint ipse saluabis.

Flebam quondaꝫ sup eo qui afflict⁹ erat: ⁊ cõpatiebatur aia mea paupi. Expectabã bona: ⁊ venerunt mihi mala: p̃stolabar luceꝫ: ⁊ eruperũt tenebre. Interiora mea efferbuerũt absqꝫ vlla requie p̃uenerunt me dies afflictõnis. Merens incedebam sine furore cõsurgens: in turba clamabam Frater fui draconũ ⁊ soci⁹ struthionũ. Cutis mea denigrata est super me: ⁊ ossa mea aruerũt p̃ caumate. Versa est in luctũ cithara mea: ⁊ organuꝫ meum in vocẽ flentium. XXXI

P

Epigi fedus cum oculis meis: vt ne cogitarem quidẽ de virgine. Quã.n. parteꝫ haberet in me de⁹ desup: ⁊ hereditatẽ oĩpotens de excelsis? Nunqd nõ p̃ditio ẽ iniquo: ⁊ alienatio opantib⁹ iniusticiã? Nõne ipse ꝯsiderat vias meas: cũctos gressus meos dinumerat Si ambulaui in vanitate ⁊ festinauit i dolo pes meus: appendet me in statera iusta: ⁊ sciat deus simplicitatẽ meã. Si declinauit gressus meus d̃ via: ⁊ si secutus ẽ oculus me⁹ cor meum: ⁊ si manibus meis adhesit macula: serã ⁊ ali⁹ comedat ⁊ ꝓgenies mea eradicet̃. Si deceptũ est cor meũ sup muliere: ⁊ si ad ostium amici mei insidiatus sum: scortum alteri⁹ sit vxor mea: ⁊ super illã incuruent̃ alij. Hoc.n. nephas ẽ ⁊ iniq̃tas maxima ignis vsqꝫ ad p̃ditiõem deuorãs: ⁊ oĩa eradicãs genimina. Si contẽpsi subire iudicium cum suo meo ⁊ ancilla mea: cũ disceptarent aduersũꝫ me Quid.n. faciã cũ surrexerit ad iudicãdũ de⁹: ⁊ cũ q̃sierit: qd rñdebo illi? Nũqd nõ i vtero fecit me q ⁊ illũ opatus est: ⁊ formauit me in vulua vn⁹? Si negaui qđ volebãt paupib⁹: ⁊ oculos vidue expectare feci. Si cõmedi buccellã meã solus: ⁊ nõ comedit pupill⁹ ex ea? Quia ab ifantia mea creuit mecũ miseratio: ⁊ đ vtero m̃ris mee egressa est mecũ. Si despexi p̃tereuntẽ eo q nõ habuerit idumẽtũ: ⁊ absqꝫ opimẽto pauperẽ? Si nõ bñdixerũt mihi latera eius: ⁊ de vellerib⁹ ouiũ mearũ calefact⁹ est? Si leuaui sup pupillũ manũ meam ẽt cũ viderẽ me i porta supiorẽ: humer⁹ me⁹ a iunctura sua cadat: ⁊ brachiũ meũ cum suis ossibus ꝯfringat̃. Semp enim q̃si tumentes super me fluctus timui deũ: ⁊ pondus ei⁹ ferre ñ potui Si putaui auꝝ robur meũ: ⁊ obrizo dixi fiducia mea. Si letat⁹ sum sup multis diuitijs meis: ⁊ q plurima repit man⁹ mea. Si vidi solẽ cũ fulgeret ⁊ lunã incedẽtẽ clare: ⁊ letatũ est in abscõdito cor meum: ⁊ osculatus sum manum meam ore meo q̃ est iniq̃tas maxia ⁊ negatio ꝯtra deũ altissimũ Si gauisus sum ad ruinã ei⁹ q me oderat: ⁊ exultaui q inuẽisset eũ malũ? Nõ.n. dedi ad peccãdũ guttur meũ: vt expeterẽ maledicẽs aiam ei⁹. Si ñ dixerũt viri tabernaculi mei: qs det đ carnib⁹ ei⁹ vt saturemur. Foris nõ mansit pegrin⁹: ostiũ meum viatori patuit. Si abscondi quasi homo peccatũ meũ: ⁊ celaui i sinu meo iniq̃tatem meã

Si expaui ad multitudinē nimiā ⁊ despectio ꝓpinquoꝝ terruit me: ⁊ nō magis tacui: nec egressus sum ostiū: Quis mihi tribuat auditorē ut desiderium meū audiat oīpotens: ⁊ librū scribat ipse qui iudicat. vt in hūero meo portē illū: ⁊ circūdē illū quasi coronā mihi: Per singulos gradꝰ meos pnūciabo illū: ⁊ q̄si pncipi offerā eū. Si aduersum me terra mea clamat: ⁊ cū ipa sulci eiꝰ deflēt Si fructus eiꝰ comedi absqz pecūia: ⁊ aīam agricoloꝝ eius afflixi: ꝓ frumēto oriaē mihi tribulꝰ ⁊ ꝓ hordeo spina.

XXXII

Omiserūt aūt tres viri isti rñdere iob: eo ꝙ iustus sibi videreē. Et iratꝰ indignatusqz ē heliu filꝰ barachel buzites de cognatione rā. Jratus est aūt aduersū iob: eo ꝙ iustū se esse diceret corā deo. Porro aduersū amicos eius indignatꝰ est: eo ꝙ nō inuenissent respōsionem rationabilē: sed tm̄modo ꝯdemnasset iob. Igiē heliu expectauit iob loquētē: eo ꝙ seniores essent q loquebanē. Cū aūt vidisset ꝙ tres rñdē nō potuissent: iratus est vehementē. Rñdensqz heliu filꝰ barachel buzites dixit: Junior sū tpe vos aūt antiqores. Jccirco dimisso capite veritꝰ sum vobis indicare meā sentētiā. Sperabā eniz ꝙ etas ꝓlixior loquereē: ⁊ annoꝝ multitudo doceret sapiam. Sed vt video spūs est in hoībus: ⁊ inspiratio oīpotentis dat intelligētiā. Nō sunt lōgeui sapiētes: nec senes intelligūt iudiciū. Jdeo dicā audite me: ostēdā vobis etiā ego meā sapiētiam. Expectaui eni sermōes vestros: audiui prudentiā vestrā. Donec disceptaremini sermōibꝰ vestris: ⁊ donec putabā vos aliqd dicere ꝯsiderabam. Sed vt video nō est q possit arguerē iob ⁊ rñdere ex vobis sermonibꝰ eius. Ne forte dicatis: inuenimꝰ sapientiā: deus ꝓiecit eū nō homo. Nihil locutꝰ est mihi: ⁊ ego nō ꝺm sermōes vr̄os rñdebo illi. Extimuerūt nec responderūt vltra: abstulerūtqz a se eloquiū. Qm̄ igiē expectaui: ⁊ nō sunt locuti: steterūt nec rñderunt vltra: rñdebo ⁊ ego ptem meā: ⁊ ostendā sciētiā meā. Plenus sum eni sermonibꝰ: ⁊ coartat me spūs vteri mei. En venter meꝰ quasi mustū absqz spiraculo qd lagunculas nouas dirūpit. Loquar ⁊ respirabo paululū: aperiā labia mea ⁊ rñdebo Nō accipiā psonā viri: ⁊ deū hōi nō eq̄bo. Nescio .n. q̄z diu subsistā: ⁊ si post modicum tollat me factor meus.

XXXIII

Audi igiē iob eloqa mea: ⁊ oēs sermōes meos ausculta. Ecce apui os meū loqē lingua mea i faucibꝰ meis. Simplici corde meo ꝺmones mei: ⁊ sentētiā labia mea purā loquenē. Spūsꝰ dei fecit me: ⁊ spiraculū oīpotentis viuificauit me. Si potes rñde mihi: ⁊ aduersus faciē meā cōsiste. Ecce ⁊ me sicut ⁊ te fecit deus: ⁊ de codē luto ego q̄z formatus sum. Uerūtamē miraculū meū nō te terreat: ⁊ eloquētia mea nō sit tibi grauis. Dixisti ergo in auribꝰ meis: ⁊ vocē verboꝝ tuoꝝ audiui. Mundus sum ego ⁊ absqz delicto: imaculatꝰ: ⁊ nō est inigtas i me Quia querelas in me reppertt: iō arbitratus est me inimicū sibi. Posuit in neruo pedes meos: custodiuit oēs semitas meas. Hoc est ergo in q̄ nō es iustificatꝰ. Respōdebo tibi: qz maior sit deus hoīe. Aduersus eū ꝯtēdis: ꝙ nō ad oia verba respōderit tibi. Semel loquiē deus: ⁊ secūdo idipm̄ nō repetit. Per somnū in visiōe nocturna: quādo irruit sopor sup hoīes: ⁊ dormiūt in lectulo. Tūc aperit aures viroꝝ ⁊ erudiens eos instruit disciplina: vt auertat hoīnē ab his q̄ fecit ⁊ liberet eū de supbia: erudiens aīam eius a corruptiōe ⁊ vitā illius: vt nō transeat in gladium. Increpat quoqz per dolorē in lectulo: ⁊ oia ossā eius marcescere facit. Abominabilis ei fit in vita sua panis: ⁊ aīe illius cibꝰ anī desiderabilis. Tabescet caro eiꝰ: ⁊ ossā q̄ tecta fuerāt nudabunē. Appropinq̄bit corruptiōi aīa eius: ⁊ vita illius mortiferis. Si fuerit ꝓ eo angelus loquēs vnus de milibꝰ: vt ānūciet hoīs eqtatē: miserebiē eiꝰ ⁊ dicet: Libera eū vt nō descēdat in corruptionē. Inueni in q̄ ei ꝓpitier: Cōsumpta est caro eius a suppliciis: reuertaē ad dies adolescētie sue. Deprecabiē deū ⁊ placabilis ei erit: ⁊ videbit faciē eius in iubilo: ⁊ reddet homini iusticiā suā. Respiciet hoīes ⁊ dicē: Peccaui ⁊ vere deliqi: ⁊ vt eram dignus nō recepi. Liberauit aīam suā ne pgeret i interitū: sed viuēs lucē videret. Ecce hec oia operatur deus tribꝰ vicibꝰ p singulos: vt reuocet aīas eoꝝ a corruptiōe: ⁊ illuminet luce viuētiū. Attēde iob ⁊ audi me: ⁊ tace dū ego loquor. Si āt habes qd loq̄ris: rñde mihi. Loquere: Uolo eni te apparere iustū. Qd si non habes: audi me: tace ⁊ docebo te sapientiam.

XXXIIII

Pronūciās itaqz heliu etiā hec locutꝰ est Audite sapiētes ꝟba mea: ⁊ eruditi auscultate me. Auris eni ꝟba ꝓbat: ⁊ guttur escas gustu diiudicat. Judiciū eligamꝰ nobis ⁊ int nos videamꝰ qd sit meliꝰ. Quia dixit iob: iustus sum: ⁊ deꝰ subuertit iudiciū meū. In iudicādo .n. me mēdaciū est: violēta sagitta mea absqz vllo peccato. Quis ē vir vt est iob q bibit subsannatōnē q̄si aquā: q gradiē cū opantibꝰ inigtatem ⁊ ambulat cū viris impiis: Dixit eni: Non placebit vir deo: etiā si cucurrerit cū eo. Jdō viri cordati audite me: Absit a deo impietas: ⁊ ab oīpotente inigtas. Opus eni hoīs reddet ei: ⁊ iuxt vias singuloꝝ restituet eis. Uere eni deꝰ nō condemnabit frustra: nec oīpotēs subuertet iudiciū Quē cōstituit aliū sup terrā: aut quē posuit sup orbē quē fabricatus est: Si direxerit ad eū cor suum: spūm illius ⁊ flatū ad se trahet. Deficiet ois caro simul ⁊ homo in cinerē reuerteē. Si habes ergo intellectū audi qd diciē: ⁊ ausculta vocem

eloquiū mei. Nunq̄d qui nō amat iudiciū sanari potest: Et quō tu eū q iust⁹ est intantū ꝯdemnas Qui dicit regi apostata: q vocat duces impios Qui nō accipit ꝑsonas ꝑncipū: nec cognouit tyrannū cū disceptaret ꝯtra pauperē. Opus.n.manuū ei⁹ sunt vniuersi. Subito moriēt ⁊ in media nocte turbabunt ppli: ⁊ ptransibūt ⁊ auferēt violentū absq̧ manu. Oculi eni ei⁹ sup vias hoīuz ⁊ omnes gressus eoꝝ ꝯsiderat. Nō sunt tenebre ⁊ nō est vmbra mortis: vt abscōdant ibi q opānt iniqtatē. Neq̧ eni vltra in hōis potestate est vt veniat ad deū in iudiciū. Cōteret multos innumerabiles: ⁊ stare faciet alios ꝓ eis. Nouit eniz opa eoꝝ: ⁊ iccirco inducet noctē ⁊ ꝯterent. Quasi impios ꝑcussit eos in loco videntiū. Qui q̄si de industria recesserūt ab eo: ⁊ oēs vias ei⁹ intelligere noluerūt: vt ꝑuenire facerēt ad eū clamorem egeni: ⁊ audiret vocē pauperū. Ipo eni ꝯcedente pacē: qs est q ꝯdemnet: Ex q̄ abscondent vultū: qs est q ꝯtemplet eū: Et sup gentes ⁊ sup oēs hoīes. Qui regnare facit hominē hypocritā ꝓpter peccata ppli. Quia ergo ego locut⁹ sū ad deum: te q̄z nō ꝓhibebo. Si erraui: tu doce me. Si iniqtatē locutus sum vltra nō addā. Nūq̄d a te deus expetit eā: q2 displicuit tibi: Tu eni cepisti loq: ⁊ nō ego. Qd̄ si qd nosti melius loq̄re. Viri intelligētes loquant mihi: ⁊ vir sapiens audiat me. Job aūt stulte locut⁹ est: ⁊ vba illi⁹ non sonant disciplinā. Pater mi: ꝓbet iob vsq̧ ad finem. Ne desinas ab hoīe iniqtatis: q addidit super peccata sua blasphemiā. Int nos interi constringat: ⁊ tūc ad iudicium ꝓuocet sermonibus suis deum.

XXXV

Igit helin hec rursum locut⁹ est. Nunq̄d equa videt tibi tua cogitatio: vt diceres iustior deo sum: Dixisti eni: Nō tibi placet qd̄ rectū est. vel qd tibi ꝓderit si ego peccauero: Itaq̧ ego r̄ndebo sermonib⁹ tuis: ⁊ amicis tuis tecū. Suspice celū ⁊ intuere: ⁊ ꝯtēplare ethera ꝙ altior te sit. Si peccaueris q dei nocebis: Et si multiplicate fuerint iniqtates tue: qd facies cōtra eū: Porro si iuste egeris qd donabis ei: aut qd de manu tua accipiet: Homini q similis tui est nocebit impietas tua: ⁊ filiū hoīs adiuuabit iusticia tua: Propter multitudinē calūniatoruz clamabūt ⁊ eiulabūt ꝓpter vim brachij tyrānorū. Et nō dixit vbi est deus q fecit me: q dedit carmina in nocte. Qui docet nos sup iumēta terre: ⁊ sup volucres celi erudit nos. Ibi clamabunt ⁊ nō exaudiet ꝓpter supbiā maloꝝ. Non ergo frustra audiet de⁹: ⁊ oīpotens causas singuloꝝ intuebit. Etiā cū dixeris nō ꝯsiderat iudicare corā illo: ⁊ expecta eū. Nunc eni nō infert furorē suuz: nec vlciscit scelus valde. Ergo iob frustra aperit os suū: ⁊ absq̧ scia vba multiplicat.

i peccaueris

Capitulum XXXVI

Addens q̄z helin hec locutus est. Sustine me paululū: ⁊ indicabo tibi. Adhuc.n.habeo qd̄ ꝓ deo loquar. Repetā scientiam meā a ꝑncipio: ⁊ opatorē meū ꝓbabo iustū. Vere.n. absq̧ mēdacio sermōes mei: ⁊ pfecta scia ꝓbabit tibi. Deus potētes nō abijcit cū ipe sit potens: sed nō saluat impios: ⁊ iudiciū pauperib⁹ tribuit. Nō aufert a iusto oculos suos: ⁊ reges in solio collocat in ꝑpetuū: ⁊ illic erigūt. Et si fuerit in catenis ⁊ vinciant funib⁹ paupratis indicabit eis opa eoꝝ ⁊ scelera eoꝝ: q2 violēti fuerit. Reuelabit q̄z aurē eoꝝ vt corripiat: ⁊ loquet vt reuertant ab iniqtate. Si audierint ⁊ obseruauerit cōplebunt dies suos in bono: ⁊ annos suos i glia. Si aūt nō audierint transibūt ꝑ gladiū: ⁊ ꝯsumētur in stulticia. Simulatores ⁊ callidi ꝓuocāt irā dei: neq̧ clamabūt cū vincti fuerint. Morient in tempestate aīa eoꝝ: ⁊ vita eoꝝ int effeminatos. Eripiet de angustia sua pauperē: ⁊ reuelabit i tribulatiōe aurē eius. Igit saluabit te de ore angusto latissime ⁊ nō habente fundamentū subt se. Reges aūt mēse tue erit plena pinguedine. Cā tua quasi impij iudicata est: cām iudiciūq̧ recipies. Nō te q̄ superet ira vt aliquē opprimas: nec multitudo donoꝝ inclinet te. Depone magnitudinē tuā absq̧ tribulatiōe: ⁊ oēs robustos fortitudine. Ne ꝓtrahas noctē: vt ascēdant ppli ꝓ eis. Caue ne declines ad iniqtatē. Hāc.n. cepisti seq post miseriā. Ecce deus excelsus in fortitudie sua ⁊ nullus ei similis in legislatorib⁹. Quis poterit scrutari vias ei⁹: aut qs audet ei dicere: opatus es iniqtatē: Memēto ꝙ ignores opus ei⁹ de q̄ cecinerūt viri. Oēs hoīes vident eū: vnusq̧sq̧ intuet ꝓcul. Ecce de⁹ magnus vincēs sciaz nr̄az Numerus annoꝝ ei⁹ inestimabilis. Qui aufert stillas pluuie: ⁊ effundit imbres adinstar gurgitum q de nubib⁹ fluūt: q̄ ꝑtexunt: cūcta desuper. Si voluerit extēdere nubes q̄si tentoriū suū ⁊ fulgurare lumine suo desup: cardies q̄z maria operiet. Per hec.n. iudicat pplos: ⁊ dat escas multis mortalib⁹. In manib⁹ abscōdit lucē: ⁊ ꝑcipit ei vt rursus adueniat. Annunciat de ea amico suo ꝙ possessio ei⁹ sit: ⁊ ad eam possit ascendere.

Capitulum XXXVII

Super h̄ expauit cor meū: ⁊ emotū est de loco suo. Audiet auditionē in terrore vocis eius: ⁊ sonū de ore illi⁹ ꝓcedētē. Subter oēs celos ipe ꝯsiderat: ⁊ lumē illius sup terminos terre. Post eū rugiet sonitus: tonabit voce magnitudinis sue: ⁊ nō iuestigabit cū audita fuerit vox ei⁹. Tonabit de⁹ i voce sua mirabilit q facit magna ⁊ inscrutabilia. Qui ꝑcipit niui vt descēdat in terrā: ⁊ hyemis pluuijs ⁊ imbri fortitudinis sue. Qui in manu oium hoīum signat: vt nouerit singuli opa sua. Ingrediet bestia latibulum suū: ⁊ in antro suo morabit. Ab interiorib⁹

ab aquilone aurum

egredietur tempestas: ⁊ ab arcturo frigus: flante deo concrescit gelu: ⁊ rursū latissime funduntur aque. Frumentū desiderat nubes: ⁊ nubes spargūt lumen suū. Que lustrāt cuncta p circuitū quocunqȝ eas voluntas gubernātis duxerit ad oē qd̄ preceperit illis sup faciem orbis terraꝝ: siue in vna tribu: siue in terra sua: siue in quocūqȝ loco misericordie sue eas iusserit inueniri. Ausculta hec iob: sta ⁊ considera mirabilia dei. Nūqd scis qn̄ preceperit deꝰ pluuiis: vt ostenderet lucē nubiū eius? Nūquid nosti semitas nubium magnas: ⁊ pfectas scias? Nōne vestimēta tua calida sunt cū pflata fuerit terra austro? Tu forsitan cū eo fabricatꝰ es celos: q solidissimi quasi ere fusi sunt. Ostende nobis qd̄ dicamꝰ illi. Nos quippe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei q̄ loquor? Etiā si locutꝰ fuerit: hō deuorabit᷑: at nunc nō viderēt lucē: Subito aer cogeret᷑ in nubes: ⁊ ventus trāsiens fugabit eas. Ab aquilone aurū veniet ⁊ a deo formidolosa laudatio. Digne eū inuenire nō possumus. Magnꝰ fortitudine ⁊ iudicio ⁊ iusticia: ⁊ enarrari non pōt. Ideo timebūt eum viri ⁊ nō audebūt contemplari omnēs q sibi vident᷑ esse sapientes.

XXXVIII

Respondēs aūt dn̄s iob de turbine dixit: Quis est iste inuoluēs sniās sermonibꝰ imperitis? Accinge sicut vir lūbos tuos: interrogabo te: ⁊ rn̄de mihi. Ubi eras qn̄ ponebā fūdamenta terre? Indica mihi si hēs intelligētiā. Quis posuit mensuras eius si nosti? vel qs tetēdit sup eā lineā. Sup q̄ bases illius solidate sunt? Aut qs demisit lapidē angularē eius cū me laudarēt simul astra matutina: ⁊ iubilarēt oēs filii dei? Quis conclusit ostiis mare qn̄ erūpebat quasi de vulua procedens: cū ponerē nubē vestimētū eius: ⁊ caligine illud quasi pannis infantie obuoluerē? Circūdedi illud terminis meis: ⁊ posui vectē ⁊ ostia: ⁊ dixi: Usqȝ huc venies: ⁊ nō procedes āplius: ⁊ hic confringes tumentes fluctus tuos. Nunqd post ortū tuum precepisti diluculo: ⁊ ostēdisti aurore locū suum: ⁊ tenuisti concutiēs extrema terre: ⁊ excussisti impios ex ea? Restituet᷑ vt lutū signaculū: ⁊ stabit sicut vestimētum. Auferet᷑ ab impiis lux sua: ⁊ brachiū excelsum confringet᷑. Nūquid ingressus es profundū maris: ⁊ in nouissimis abyssi deābulasti? Nūqd aperte sunt tibi porte mortis: ⁊ ostia tenebrosa vidisti? Nunqd considerasti latitudinē terre? Indica mihi si nosti oia in q̄ via lux habitet: ⁊ tenebraꝝ qs locꝰ sit: vt ducas vnūquodqȝ ad terminos suos: ⁊ intelligas semitas domꝰ eiꝰ. Sciebas tūc q nasciturus esses: ⁊ numeꝝ dieꝝ tuoꝝ noueras? Nūquid ingressus es thesauros niuis: aut thesauros grādinis aspexisti: que preparaui in tēps hostis in diē pugne ⁊ belli? Per quā viā spargit᷑ lux diuidit᷑ estꝰ sup terrā. Quis dedit vehemētissimo imbri cursum: ⁊ viam sonantis tonitrui: vt plueret super terram absqȝ hoie in deserto vbi nullꝰ mortaliū commoratur: vt impleret inuiā ⁊ desolatā: ⁊ produceret herbas virētes? Quis est pluuie pr̄: vel quis genuit stillas roris? De cuius vtero egressa ē glacies: ⁊ gelu de celo qs genuit? In similitudinē lapidis aq̄ durāt᷑: ⁊ supficies abyssi constringit᷑. Nūqd coniungere valebis micātes stellas pliades: aut gyꝝ arcturi poteris dissipare? Nūqd producis luciferū in tpe suo: ⁊ vesperum sup filios terre cōsurgē facis? Nūqd nosti ordinē celi: ⁊ pones rōnem eiꝰ in terra? Nunqd eleuabis in nebula vocē tuam: ⁊ impetꝰ aq̄rum operiet te? Nunqd mittes fulgura ⁊ ibūt: ⁊ reuertentia dicēt tibi: adsumus? Quis posuit in visceribus hois sapiam: vel qs dedit gallo itelligētiā? Quis enarrabit celoꝝ rōnem ⁊ concentū celi quis dormire faciet? Qn̄ fundabat᷑ puluis in terra: ⁊ glebe cōpingebant᷑? Nunqd capies leene predā ⁊ aiam catuloꝝ eius iplebis: qn̄ cubāt in antris: ⁊ in specubꝰ insidiātur? Quis preparat coruo escā suam: qn̄ pulli eius clamāt ad deū vagientes: eo q nō habeant cibos.

XXXIX

Nunqd nosti tps partꝰ ibicū in petris: vel parturiētes ceruas obseruasti? Dinūerasti mēses conceptus eaꝝ: ⁊ scisti tps prꝰ earū? Incuruātur ad fetū ⁊ pariūt: ⁊ rugitus emittūt. Separant᷑ filii eaꝝ: ⁊ pergūt ad pastū: egrediūtur ⁊ non reuertent᷑ ad eas. Quis dimisit onagrū liberum: ⁊ vincula eiꝰ qs soluit? Cui dedi in solitudine domū: ⁊ tabernacula eiꝰ in terra salsuginis? Cōtēnit multitudinē ciuitatis: clamorē exactoris nō audit. Circūspicit mōtes pascue sue: ⁊ virentia q̄qȝ pquirit. Nūqd volet rhinoceros seruire tibi: aut morabit᷑ ad presepe tuū? Nūqd alligabis rhinocerotā ad arādū loro tuo: aut confringet glebas valliū post te? Nūqd fiduciā hēbis in magna fortitudine eiꝰ: ⁊ derelinqs ei labores tuos? Nūqd credes illi qm̄ semetē reddat tibi: ⁊ areā tuā congreget? Penna strutōis similis ē pēnis herodii ⁊ accipitris. Qn̄ derelinqt oua sua in terra: tu forsitā in puluē calefacies ea? Obliuiscit᷑ q pes conculcet ea: aut bestia agri conterat. Durat᷑ ad filios suos quasi nō sint sui: frustra laborauit nullo timore cogēte. Priuauit .n. eā deꝰ sapiā: nec dedit illi intelligētiā. Cū tps fuerit in altū alas erigit: deridet equū ⁊ ascēsorē eiꝰ. Nūqd prebebis equo fortitudinē: aut circūdabis collo eiꝰ hinnitū? Nunqd suscitabis eū quasi locustas? Gloria nariū eiꝰ terror: terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occursū pgit armatis. Cōtēnit pauorē: nec cedit gladio. Sup ipm̄ sonabit pharetra: vibrabit hasta ⁊ clypeꝰ. Feruēs ⁊ fremēs sorbet terrā: nec reputat tube sonare clangorē. Ubi audierit buccinā dicit vah: procul odorat᷑ bellū: exhortatiōē ducū: ⁊ vlulatū exercitꝰ. Nunqd p sapiā tuā plumescit accipiter: expandens alas suas ad austrum? Nunquid ad preceptum tuū eleuabitur aquila ⁊ in arduis ponet nidū suum. In petris manet in preruptis silicibus commoratur: atqȝ inac

ecĉlſis rupibus. Inde ꝯtēplať eſcā: ⁊ de lōge ocu li eiꝰ ꝓſpiciūt. Pulli eiꝰ lābūt ſāguinē: ⁊ vbicūqꝫ cadauer fuerīt: ſtatī adeſt. Et adiecit dñs: ⁊ locutꝰ ē ad iob: Nūqd q ꝯtēdit cū deo: tā facile ꝯqeſcit: Utiqꝫ q arguit deū dꝫ ⁊ rñdere ei. Rñdens aūt iob dño dixit: Qui leuiť locutꝰ ſum: rñdere quid poſſuz: Manū meā ponam ſup os meū. Unū lo cutus ſum: qḋ vtinā non dixiſſem: ⁊ alteꝝ qbus vltra nō addam XL

Respondēs aūt dñs iob de turbine: dixit: Accinge ſicut vir lūbos tuos: ⁊ īterrogabo te ⁊ indica mihi. Nūqd irritū facies iudi ciuz meū: ⁊ ꝯdēnabis me vt iuſtificeris: Et ſi hēs brachiuz ſicut deꝰ voce ſili tonas: circūda tibi de coreꝫ ⁊ in ſublime erigere: ⁊ eſto glorioſus: ⁊ ſpe cioſis induere veſtibꝰ. Diſꝑge ſuꝑbos in furore tuo: ⁊ ꝯſunde eos: ⁊ reſpiciens oēm arrogātē hūi lia. Reſpice cūctos ſuperbos ⁊ ꝯfunde eos: ⁊ ꝯte re ipſos in loco ſuo. Abſcōde eos ī puluere ſimľ ⁊ facies eoꝝ demergere ī foueā: ⁊ ego ꝯfitebor ꝙ ſaluař te poſſit dextera tua. Ecce behemoth: quē feci tecū: fenum q̄ſi bos cōmedet. Fortitudo eiꝰ ī lumbis eiꝰ: ⁊ virtus illius ī vmbilico vētris eius. Stringit caudā ſuā q̄ſi cedꝝ: neruī teſticuloꝝ eiꝰ ꝯplexi ſr̄. Oſſa eiꝰ velut fiſtole eris: cartilago illiꝰ q̄ſi lamie ferree. Ipſe ē ꝑncipiū viaꝝ dei. Qui fe cit eū applicabit gladiū eius: huic mōtes herbaſ ferūt. Oēs beſtie agri ludent ibi: ſub vmbra dor mit in ſecreto calami ī locis humētibus. Prote gunt vmbre vmbrā eiꝰ circundabunt eū ſalices torrētis. Ecce abſorbebit fluuiū: ⁊ nō mirabiť: ⁊ hꝫ fiduciā ꝙ īfluat iordānis ī os eiꝰ. In ocuľ eiꝰ q̄ ſi hāo capiet eū: ⁊ ī ſudibꝰ ꝑforabit nares eiꝰ. An extrahere poteris leuiathan hamo: ⁊ fune ligab linguā eiuſ: Nūqd pones circulū ī naribus eius aut armilla ꝑforabis maxillā eiꝰ: Nūquid mul tiplicabit ad te ꝑces: aut loqť tibi mollia: Nūqd feriet tecū pactū: ⁊ accipies eū ſuū ſempiternū: Nūqd illudeo ei q̄ſi aui: aut ligabis eū ancillis tuis: Concidēt eū amici: diuident illū negociato res. Nūqd īplebis ſagēas pelle eiꝰ: ⁊ gurguſtiū piſciū capite illiꝰ: Pōes ſup eū manū tuaz. Me mēto belli: nec vltra addas loq. Ecce ſpes eiꝰ fru ſtrabiť eū: ⁊ videntibus cunctis ꝑcipitabiť. XLI

Non q̄ſi crudelis ſuſcitabo eū. Quis enī reſiſtere poteſt vultui meo: ⁊ quis ante de dit mihi vt reddam ei: Omīa q̄ ſub celo ſunt: mea ſūt. Nō parcā ei ⁊ v̄bis potentibꝰ: ⁊ ad deprecandū ꝯpoſitis. Quis reuelabit faciē indu menti eiꝰ: ⁊ in mediū oris eiꝰ qs intrabit: Por tas vultus eiꝰ qs apiet: Per gyrū dentiū eiꝰ for mido: corpꝰ illiꝰ q̄ſi ſcuta fuſilia: ꝯpactū ſquamis ſe pmētibꝰ. Una vni ꝯiūgiť: ⁊ ne ſpiraculū qdē īcedit p eas. Una alťi adherebit: ⁊ tenētes ſe ne quaq̄ꝫ ſepabūť. Sternutatio eiꝰ ſplēdor ignis: ⁊ oc culi eiꝰ vt palpebre diluculi. De ore eiꝰ lāpades ꝓcedunt ſicut tede ignis accenſe: de naribꝰ eiꝰ ꝓ cedit fumus ſicut olle ſuccēſa atqꝫ feruentis. Ha litus eiꝰ prunas ardere facit: ⁊ flāma de ore eius egrediť. In collo eiꝰ morabiť fortitudo: ⁊ faciem eiꝰ ꝑcedit egeſtas. Mēbra carniū eiꝰ coherentia ſibi. Mittet ꝯtra eū fulmia: ⁊ ad locū aliū nō ferē tur. Cor eius īdurabiť tanq̄ꝫ lapis: ⁊ ſtringeť q̄ſi malleatoris incꝰ. Cū ſublatꝰ fuerit timebūt āgeli ⁊ territi purgabūť. Cū apphēderit eū gladiꝰ ſiſiſtē ñ poterit neqꝫ haſta neqꝫ torax. Reputabit n. q̄ſi paleas ferrū: ⁊ q̄ſi lignū putridū es. Nō fugabit eū vir ſagittarius: ī ſtipulā v̄ſi ſunt ei lapides fun de. Quaſi ſtipulā eſtimabit malleuz: ⁊ deridebit vibrantē haſtā. Sub ipſo erūt radij ſoľ: ⁊ ſternet ſibi aurū q̄ſi lutū. Feruēſcere faciet q̄ſi ollā ꝓfun dum maris: ⁊ pōet q̄ſi cū vnguēta bulliūt. Poſt eū lucebit ſemita eſtimabit abyſſuz q̄ſi ſeneſcētē. Non ē ſup ťrā ptās q̄ ꝯpareť ei: q factus ē vt nul lum timeret. Omne ſublime videt: ipſe ē rex ſup vniuerſos filios ſupbie. XLII

Respondēs āt iob dño: dixit: Scio q2 oīa potes: ⁊ nulla te latet cogitatio. Quis ē iſte q celat ꝯſiliuz abſqꝫ ſcia: Ideo inſipiē ter locutꝰ ſum: ⁊ q̄ vltra modū excedūt ſciaz meā Audi ⁊ ego loq̄r: īterrogabo te: ⁊ rñde mihi: Au ditu auris audiui te: nūc āt oculus meꝰ videt te. Idcirco ipſe me reprehendēdo: ⁊ ago pñiam ī fa uilla ⁊ cinere. Poſtq̄ꝫ aūt locutꝰ eſt dñs v̄ba h̄ ad iob dixit ad eliphas themānitem. Iratꝰ ē furor meus in te ⁊ in duos amicos tuos: qm̄ nō eſtis locuti corā me rectū ſicut ſeruꝰ meꝰ iob. Sumite ḡ vobis ſeptē tauros ⁊ ſeptē arietes: ⁊ ite ad ſuū meū iob: ⁊ offerte holocauſtū ꝓ vobis. Iob aūt ſeruus meꝰ orabit ꝓ vobis: faciē eiꝰ ſuſcipiā: vt ñ vobis imputeť ſtulticia. Neqꝫ eni locuti eſtiſ co rā me rectū ſicut ſuꝰ meꝰ iob. Abierūt ḡ eliphas themānites ⁊ baldath ſuites ⁊ ſophar naamathi tes: ⁊ fecerūt ſicut locutꝰ fuerat dñs ad eos: ⁊ ſuſce pit dominꝰ faciem iob. Dñs quoqꝫ cōuerſus eſt ad pñiam iob: cū oraret ille ꝓ amicis ſuis. Et ad didit dñs oia q̄cunqꝫ fuerāt iob duplicia. Uene rūt āt ad eū oēs frēs ſui ⁊ vniuerſi ſorores ſue ⁊ cūcti q nouerāt eū ꝑus: ⁊ comederūt cū eo panē ī domo eiꝰ. Et mouerūt ſup eū caput: ⁊ ꝯſolati ſūt eū ſup oī malo qḋ intulerat dñs ſup eū: ⁊ dederūt ei vnuſqſqꝫ ouē vnā. Et inaurē aureā vnaz. Dñs āt bñdixit nouiſſimis iob magis q̄ꝫ ꝑncipio eiꝰ. Et fcā ſr̄ ei q̄ttuordeci milia ouiuz: ⁊ ſex milia ca meloꝝ: ⁊ iuga boum: ⁊ mille aſine: ⁊ fuerūt ei ſeptē filij ⁊ tres filie. Et vocauit nomē vniꝰ diē ⁊ nomē ſc̄e caſſiā: ⁊ nomē ťtie cornuſtibij. Nō ſūt āt iuētę mlieres ſpecioſe ſic̄ filie iob ī vniuerſa ťra. Dedit qꝫ eis pr̄ ſuꝰ h̄editatē īť frēs eaꝝ. Uixit āt iob pꝰ flagella h̄: cētū q̄dragita ānis: ⁊ vidit filios ſuos ⁊ filios filioꝝ ſuoꝝ vſqꝫ ad q̄rtā gnātiōꝫ: ⁊ mortuꝰ ē ſenex ⁊ plenꝰ dieꝝ. Explicit liber iob.

Incipit prologus beati Hieronimi presbyteri in Psalterium.

P Salteriū rome dudū positus emendarā: ⁊ iuxta septuaginta interptes licet cursim: magna tñ ex parte correxerā. Qđ q: rursuz videtis o paula ⁊ eustochiū scriptoꝝ vitio depravatū: plusqꝫ antiquū errorē q̄ꝫ nouā emendationē valere: me cogitis ut veluti quodā novali scissum iā aruū exercea: ⁊ obliqs sulcis renascentes spinas eradicē: equū esse dicētes: ut quod crebro male pululat: crebrius succidat. Unde cōsueta ꝑfatione cōmoneo: tā vos quib⁹ forte labor iste desudat: q̄ꝫ eos q exemplaria huiusmodi habere voluerint: ut q̄ diligent emendaui: cū cura ⁊ diligētia trāscribant. Notet sibi vnusqsqꝫ uel iacentē lineaz: uel radiantia signa. i. obelos: uel asteriscos: ⁊ vbicūqꝫ viderit virgulā ꝑcedentem: ab ea vsqꝫ ad duo puncta q̄ impssim⁹ sciat in septuaginta trāslatorib⁹ plus haberi: vbi aūt ꝑspexerit stelle similitudinē: de hebreis voluminib⁹ additū nouerit eque vsqꝫ ad duo puncta: iuxta theodotionis dūtaxat editionē: q simplicitate ꝑmōis a septuaginta interptib⁹ non discordat. Hec ḡ ⁊ vobis ⁊ studioso cuiqꝫ fecisse me sciens: nō ambigo multos fore: qui uel inuidia uel supcilio malint cōtēnere videri ꝑclara q̄ꝫ discere: ⁊ de turbulento magis riuo q̄ꝫ de purissimo fonte potare. I

Explicit prologus. Incipit liber Hymnoꝝ uel soliloquioꝝ. Psalmus dauid.

B Eatus vir qui nō abijt in ꝯsilio impioꝝ: ⁊ in via peccatoꝝ nō stetit: ⁊ i cathedra pestilētie nō sedit. Sed i lege dñi volūtas ei⁹: ⁊ i lege ei⁹ meditabit̃ die ac nocte. Et erit tāq̄ꝫ lignū qđ plantatū ē secus decursus aquaꝝ: qđ fructū suū dabit in tpe suo. Et foliū ei⁹ nō defluet: ⁊ oīa q̄cūqꝫ facit ꝓsperabunt̃. Nō sic impij nō sic: sed tāq̄ꝫ puluis quē ꝓijcit ventus a facie terre. Ideo nō resurgūt impij i iudicio: neqꝫ peccatores i ꝯsilio iustoꝝ. Qm̄ nouit dñs viā iustoꝝ: ⁊ iter impioꝝ peribit. Psalm⁹ dauid II

Q Uare fremuerūt gentes: ⁊ ppli meditati sunt inanīa. Astiterūt reges terre ⁊ ꝓncipes cōuenerunt in vnū: aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m eius. Dirūpamus vincula eoꝝ: ⁊ ꝓijciam⁹ a nobis iugū ipsoꝝ. Qui habitat i celis irridebit eos: ⁊ dñs subsannabit eos. Tūc loq̄t̃ ad eos i ira sua: ⁊ i furore suo cōturbabit eos. Ego aūt cōstitutus sum rex ab eo sup sion montē scm̄ ei⁹: ꝑdicās ꝓceptū eius. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ possessionē tuā terminos terre. Reges eos in virga ferrea: ⁊ tāq̄ꝫ vas figuli cōfringes eos. Et nūc reges intelligite: erudimini q iudicatis terrā. Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinā: ne qñ irascat̃ dñs ⁊ ꝑeatis de via iusta. Cum exarserit in breui ira eius: beati oēs q cōfidunt in eo. Psalm⁹ dauid cuz fugeret a facie absalon filij sui. III

D Omine qd multiplicati sunt q tribulant me: multi insurgūt aduersum me. Multi dicūt anime mee: nō ē salus ipsi in deo eius. Tu aūt dñe susceptor me⁹ es: gloria mea ⁊ exaltās caput meū. Uoce mea ad dñm clamaui ⁊ exaudiuit me de mōte sancto suo. Ego dormiui ⁊ soporatus sum: ⁊ exurexi q: dñs suscepit me. Nō timebo milia ppli circūdātis me: exurge domine saluū me fac de⁹ me⁹. Qm̄ tu ꝑcussisti oēs aduersantes mihi sine causa: dentes peccatoꝝ cōtriuisti. Dñi est salus: ⁊ sup ppl'm tuum bñdictio tua. In fine in carminib⁹. Psalm⁹ dauid

C Um inuocarē exaudiuit me de⁹ IIII iustitie mee: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei ⁊ exaudi orationem meā. Filij hoīuz vsqꝫquo graui corde: ut qd diligitis vanitatē ⁊ queritis mēdaciū: Et scitote qm̄ mirificauit dñs scm̄ suū: dñs exaudiet me cum clamauero ad eū. Irascimini ⁊ nolite peccare: q̄ dicitis i cordib⁹ vr̄is: ⁊ in cubilibus vr̄is cōpūgimini. Sacrificate sacrificiū iustitie ⁊ sperate i dño multi dicūt qs ostendit nobis bona. Signatū ē sup nos lumē vultus tui dñe: dedisti letitiā i corde meo. A fructu frumenti vini ⁊ olei sui: multiplicati sunt. In pace in id ipsum: dormiā ⁊ requiescā. Qm̄ tu dñe singularit in spe: cōstituisti me.

In finē ꝓ ea q̄ hereditatē ꝯsequit̃. psalmus dauid V

V Erba mea aurib⁹ ꝑcipe dñe: intellige clamorē meū. Intēde voci orōnis mee: rex meus ⁊ de⁹ meus. Qm̄ ad te orabo dñe mane exaudies vocē meā. Mane astabo tibi ⁊ videbo: qm̄ non deus volens iniqtatem tu es. Neqꝫ habitabit iuxta te malign⁹ neqꝫ ꝑmanebūt iniusti ante oculos tuos. Odisti oēs q opant̃ iniqtatē: ꝑdes oēs q loquunt̃ mēdaciū. Uirum sanguinū ⁊ dolosum abominabit̃ dñs: ego autē in multitudine misericordie tue. Introibo in domū tuā: adorabo ad templū sanctū tuū i timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua: ꝓpt̃ inimicos meos dirige in ꝯspectu tuo viā meā. Qm̄ nō est in ore eoꝝ veritas: cor eoꝝ vanū est. Sepulchrū patēs ē guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebant iudica illos deus. Decidāt a cogitatiōib⁹ suis: ꝑm multitudinē impietatū eoꝝ expelle eos: qm̄ irritauerūt te dñe. Et letent̃ oēs qui sperāt in te:

in eternū exultabūt ⁊ habitabis in eis. Et gloria buntur in te oēs q diligūt nomē tuū: qm̄ tu bn̄dices iusto. Dn̄e: ut scuto bone volūtatis tue coronasti nos. In finē in carminibus pro octaua. psalmus dauid. VI

Domine ne i furore tuo arguas me: neqꝫ i ira tua corripias me. Miserere mei dn̄e qm̄ infirm⁹ sum: sana me dn̄e qm̄ conturbata sunt ossa mea. Et aīa mea turbata ē valde: sed tu dn̄e vsqꝫquo. Cōuertere dn̄e ⁊ eripe aīaꝫ meā saluū me fac ꝓpter misericordiā tuā. Qm̄ non ē i morte q memor sit tui: i inferno aūt qs ↄfitebit tibi. Laboraui i gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectū meū: lachrimis meis stratū meū rigabo. Turbat⁹ ē a furore oculus me⁹ inueteraui inter oēs inimicos meos. Discedite a me oēs qui opamini iniqtatē: qm̄ exaudiuit dn̄s vocē fletus mei. Exaudiuit dn̄s deꝑcationē meā: dn̄s orōnē meā suscepit. Erubescāt ⁊ conturbent vehementer oēs inimici mei: ↄuertent ⁊ erubescant valde velociter. In finē psalm⁹ dauid quē cātauit dn̄o p verbis chusi filij gemini. VII

Domine de⁹ me⁹ i te speraui: saluū me fac ex oībus ꝑsequētibus me ⁊ libera me. Ne qn̄ rapiat ut leo aīaꝫ meā: dū nō est q redimat neqꝫ q saluū faciat. Dn̄e deus meus si feci istud: si est iniqtas i manibus meis. Si reddidi retribuētib⁹ mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Persequat inimicus aīam meā ⁊ cōprehēdat: ⁊ cōculcet in terra vitā meam: ⁊ gloriā meā i puluerem deducat. Exurge dn̄e i ira tua: ⁊ exaltare i finib⁹ inimicoꝝ meorū. Et exurge dn̄e de⁹ me⁹ i pcepto qd mandasti ⁊ synagoga pplōꝝ circūdabit te. Et ꝓpter hāc in altum regredere: dn̄s iudicat pplōs. Judica me dn̄e ꝯm iusticiā meā: ⁊ ꝯm inocētiā meā sup me. Cōsumet neqtia pctōꝝ: ⁊ diriges iustū scrutans corda ⁊ renes de⁹. Justū adiutoriū meū a dn̄o: q saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis ⁊ patiēs: nūqd irascet p singulos dies. Nisi ↄuersi fueritis gladiū suū vibrabit: arcū suuꝫ tetendit ⁊ parauit illū. Et i eo parauit vasa mortis sagittas suas ardētib⁹ effecit. Ecce parturit iniusticiā ↄcepit dolorē: ⁊ pepit iniquitatē. Lacū aperuit ⁊ effodit eū: ⁊ incidit in foueā quā fecit. Conuertet dolor ei⁹ in caput ei⁹: ⁊ in verticē ipsi⁹ iniqtas eius descēdet. Cōfitebor dn̄o ꝯm iusticiam ei⁹: ⁊ psallā noī dn̄i altissimi. In finē pro torcularibus psalmus dauid. VIII

Domine dn̄s noster: qꝫ admirabile ē nomē tuū in vniuersa terra. Qm̄ eleuata ē magnificētia tua sup celos. Ex ore infantiū ⁊ lactētiū pfecisti laudē ꝓpter inimicos tuos ut destruas inimicū ⁊ vltorē. Qm̄ videbo celos tuos opa digitoꝝ tuoꝝ: lunaꝫ ⁊ stellas q̄ tu fundasti. Quid est hō q̄ memor es eius: aut fili⁹ hominis qm̄ visitas eū. Minuisti euꝫ paulominus ab angelis gloria ⁊ honore coronasti eū: ⁊ cōstituisti eū sup opera manuū tuarū. Oīa subiecisti sub pedib⁹ eius: oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecora cāpi. Volucres celi ⁊ pisces maris: qui pambulant semitas maris. Dn̄e dn̄s noster: qꝫ admirabile ē nomē tuū in vniuersa terra. In finē p occultis filij. psalmus dauid. IX

Confitebor tibi dn̄e i toto corde meo: narrabo oīa mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te: psallā noī tuo altissime. In cōuertendo inimicū meū retrorsum: infirmabunt ⁊ peribūt a facie tua. Qm̄ fecisti iudiciū meuꝫ ⁊ cām meā: sedisti sup thronū q iudicas iusticiaꝫ. Increpasti gētes ⁊ perijt impius: nomē eoꝝ delesti in eternū: ⁊ i seculū seculi. Inimici defecerunt framee i finē: ⁊ ciuitates eoꝝ destruxisti. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu: ⁊ dn̄s in eternū pmanet. Parauit i iudicio thronū suū ⁊ ipse iudicabit orbē terre i eqtate: iudicabit populos i iusticia. Et factus est dn̄s refugiū paupi: adiutor i oportunitatib⁹ in tribulatione. Et sperent i te q nouerunt nomē tuū: quoniā nō dereliqsti querētes te dn̄e. Psallite dn̄o q habitat i sion: annūciate inter gentes studia ei⁹. Qm̄ regrens sanguinē eoꝝ recordatus est: nō ē oblitus clamorē pauperꝫ. Miserere mei dn̄e: vide humilitatē meā de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: ut annūciem oēs laudationes tuas i portis filie sion. Exultabo i salutari tuo: infixe sunt gentes i interitu quē fecerūt. In laqueo isto quē abscōderūt: cōprehēsus est pes eoꝝ. Cognoscet dn̄s iudicia faciens: in operibus manuū suaꝝ cōprehēsus est pctōr. Conuertant peccatores i infernū: oēs gentes q̄ obliuiscunt deū. Qm̄ non i finē obliuio erit pauperis: patientia pauperꝫ nō pibit in finē. Exurge dn̄e non ↄfortet homo: iudicent gentes i ↄspectu tuo. Cōstitue dn̄e legislatorē sup eos: ut sciāt gētes qm̄ hoīes sunt. Ut qd dn̄e recessisti lōge: despicis i oportunitatib⁹ in tribulatione. Dum superbit impi⁹ incēdit paup: cōprehendunt in cōsilijs quibus cogitāt. Qm̄ laudat peccator i desiderijs aīe sue: ⁊ iniquus bn̄dicit. Exacerbauit dn̄m peccator: ꝯm multitudinē ire sue nō queret. Non ē deus i ↄspectu ei⁹: inqnate sunt vie illius in oī tpe. Auferunt iudicia tua a facie ei⁹: oium inimicoꝝ suoꝝ dn̄abit. Dixit eni i corde suo: nō mouebor a gnātione i gnātionē sine malo. Cui⁹ maledictione os plenū est ⁊ amaritudine ⁊ dolo sub lingua ei⁹ labor ⁊ dolor. Sedet i insidijs cuꝫ diuitib⁹ i occultis: ut interficiat innocentē. Oculi ei⁹ i pauperē respiciūt: insidiat in abscondito qsi leo i spelūca sua. Insidiat ut rapiat pauperē: rapere pauperē dū attrahit euꝫ. In laqueo suo humiliabit eū: inclinabit se ⁊ cadet cū dn̄atus fuerit pauperꝫ. Dixit eni in corde suo oblitus est deus:

auertit faciẽ suã ne videat ĩ finẽ. Exurge dñe deꝰ ⁊ exaltet̃ manus tua: ne obliuiscaris pauperum. Propter qd irritauit impiꝰ deũ: dixit eñi ĩ corde suo nõ requiret. Uides qm̃ tu laborẽ ⁊ dolorẽ consideras: ut tradas eos ĩ manus tuas. Tibi derelictus ẽ paup: orphano tu erit̃ adiutor. Cõtere brachiũ peccatoris ⁊ maligni: queret̃ peccatũ illius ⁊ nõ inuenietur. Dñs regnabit in eternũ ⁊ ĩ seculũ seculi: peribitis gẽtes de terra illius. Desideriũ pauperũ exaudiuit dñs: pparationẽ cordis eorũ audiuit auris tua. Judicare pupillo ⁊ humili: ut nõ apponat vltra magnificare se hõ sup terram.

In finẽ psalmus dauid. X

In dño cõfido quõ dicitis aĩe mee: trãsmigra ĩ montẽ sicut passer. Qm̃ ecce peccatores itẽderunt arcũ: parauerũt sagittas suas in pharetra: ut sagittẽt ĩ obscuro rectos corde. Qm̃ quẽ pfecisti destruxerũt: iustus aũt qd fecit. Dñs in tẽplo scõ suo: dñs ĩ celo sedes eius. Oculi eiꝰ in pauperẽ respiciũt: palpebre eius interrogãt filios hoĩuz. Dñs interrogat iustũ ⁊ impiũ: q aũt diligit iniq̃tatẽ odit aĩam suã. Pluet sup peccatores laqueos: ignis ⁊ sulphur ⁊ spũs procellarũ pars calicis eoꝝ. Qm̃ iustus dñs ⁊ iusticias dilexit: eq̃tatẽ vidit vultus eiꝰ. In finem psalmus dauid pro octaua. XI

Saluũ me fac dñe qm̃ defecit sanctus: qm̃ diminute sunt v̾itates a filijs hoĩuz. Uana locuti sunt vnusq̃sq ad pximũ suum labia dolosa in corde ⁊ corde locuti sunt. Disperdat dominus vniuersa labia dolosa: ⁊ linguam magniloquaz. Qui dixerunt linguam nostram magnificabimus: labia nostra a nobis sunt: qs noster dñs est. Propter miseriam inopum ⁊ gemitũ paupeꝝ: nũc exurgã dicit dñs. Ponã in salutari: fiducialit̃ agã ĩ eo. Eloq̃a dñi eloq̃a casta argẽtũ igne examinatũ: pbatũ terre purgatũ septuplũ. Tu dñe seruabis nos ⁊ custodies nos: a gñatione hac in eternũ. In circuitu impij ambulãt: s̃m altitudinẽ tuã multiplicasti filios hoĩum.

In finẽ psalmus dauid XII

Usq̃ quo dñe obliuisceris me in finẽ: vsq̃ quo auertis faciẽ tuã a me. Quãdiu ponã cõsilia ĩ aĩa mea: dolorẽ ĩ corde meo p diez. Usq̃quo exaltabit̃ inimicus meꝰ sup me: respice ⁊ exaudi dñe deꝰ meꝰ. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiã ĩ morte: neq̃n dicat inimicus meꝰ p̃ualui aduersus eũ. Qui tribulãt me exultabũt si motus fuero: ego aũt ĩ misericordia tua speraui. Exultabit cor meũ ĩ salutari tuo: cãtabo dño q bona tribuit mihi: ⁊ psallã nomini dñi altissimi. In finẽ psalmus dauid. XIII

Dixit insipiẽs ĩ corde suo: nõ ẽ deus. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt in studijs suis: nõ est q faciat bonũ: non est vsq̃ ad vnũ. Dñs de celo pspexit sup filios hominũ: ut videat si est intelligẽs aut requirẽs deuz. Oẽs declinauerũt simul inutiles facti sunt: nõ est q faciat bonũ: nõ ẽ vsq̃ ad vnũ. Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebãt: venenũ aspidũ sub labijs eoꝝ. Quoꝝ os maledictiõe ⁊ amaritudine plenũ ẽ: veloces pedes eoꝝ ad effundendũ sanguinẽ. Cõtritio ⁊ ifelicitas ĩ vijs eorũ: ⁊ viã pacis nõ cognouerũt: nõ ẽ timor dei añ oculos eoꝝ. Nõne cognoscẽt oẽs q operant̃ iniq̃tatẽ: q deuorãt plebẽ meã sicut escã panis: Dñz nõ inuocauerũt: illic trepidauerũt timore vbi nõ erat timor. Qm̃ dñs ĩ gñatione iusta ẽ: cõsilium inopis cõfudisti: qm̃ dñs spes eius ẽ. Quis dabit ex sion salutare isrl̃: cuz auerterit dñs captiuitatẽ plebis sue exultabit iacob ⁊ letabit̃ isrl̃.

In fine psalmus dauid. XIIII

Domine qs hitabit ĩ tabnaculo tuo aut qs requiescet in monte sancto tuo. Qui ingredit̃ sine macula: ⁊ opat̃ iusticiã. Qui loquit̃ veritatẽ ĩ corde suo: q nõ egit dolũ ĩ lingua sua. Nec fecit pximo suo malũ: ⁊ opprobriũ non accepit aduersus pximos suos. Ad nihilũ deductus ẽ in cõspectu eiꝰ malignꝰ: timẽtes aũt dñm glorificat. Qui iurat pximo suo ⁊ nõ decipit: qui pecuniã suã nõ dedit ad vsurã: ⁊ munera sup innocẽtẽ nõ accepit. Qui facit hec: nõ mouebit̃ in eternũ. Titulũ inscriptio ipsi dauid.

XV

Conserua me dñe qm̃ speraui ĩ te: dixi domino deꝰ meus es tu: qm̃ bonoꝝ meoꝝ nõ eges. Sanctis q sunt ĩ terra eiꝰ: mirificauit oẽs volũtates meas ĩ eis. Multiplicate sunt infirmitates eoruz: postea accelerauerunt. Non congregabo cõuenticula eoꝝ de sanguinibus: nec memor ero nominũ eoꝝ per labia mea. Dominus pars hereditatis mee ⁊ calicis mei: tu es qui restitues hereditatẽ meã mihi. Funes ceciderũt mihi ĩ p̄clarꝭ: etenĩz hereditas mea preclara ẽ mihi. Benedicã dominũ qui tribuit mihi intellectũ: insuper ⁊ vsq̃ ad noctẽ increpuerunt me renes mei. Prouidebã dominũ in conspectu meo semp: quoniaz a dextris est mihi ne cõmouear. Propter hoc letatũ est cor meũ ⁊ exultauit lingua mea: insup ⁊ caro mea requiescet in spe. Quoniã non derelinques animã meam in inferno: nec dabis sanctũ tuum videre corruptionez. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cũ vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq̃ in finem. Oratio dauid.

XVI

Exaudi dñe iusticiã meam: intende deprecationẽ meã. Auribus percipe orationẽ meã: nõ in labijs dolosis. De vultu tuo iudicium meuz prodeat: oculi tui videant equitatẽ. Probasti cor meum ⁊ visitasti nocte: igne me examinasti ⁊ non est inuenta in me iniq̃tas.

Ut nõ loquat᷑ os meũ opa hominũ: ppt̃ ỽba la
bio℞ tuo℞ ego custodiui vias duras. Perfice
gressus meos in semitis tuis: vt nõ moueantur
vestigia mea. Ego clamaui qm̃ exaudisti me de
us: inclina aurẽ tuam mihi: ⁊ exaudi ỽba mea.
Mirifica misericordias tuas: qui saluos facis
sperantes in te. A resistentibus dextere tue cu
stodi me vt pupillã oculi. Sub vmbra ala℞ tua
rũ ꝓtege me: a facie impiorum q me afflixerũt.
Inimici mei aiam meã circũdederũt: adipe ʒ su
um ꝯcluserũt: os eo℞ locutũ est supbiã. Proyci
entes me nũc circũdederũt me: oculos suos sta
tuerũt declinare in terrã. Susceperũt me sic̃ leo
patus ad p̃dam: ⁊ sicut catulus leonis habitans
in abditis. Exurge dñe p̃ueni eũ ⁊ supplanta eũ
eripe aiam meã ab impio: frameã tuam ab ini
micis manus tue. Dñe a paucis ꝺ terra: diuide
eos in vita eo℞: ⁊ de absconditis tuis adimple
tus ẽ vent̃ eorũ. Saturati sunt filys: ⁊ dimiserũt
reliquas suas puulis suis. Ego aũt in iusticia ap
parebo cõspectui tuo: satiabor cũ apparuerit glo
ria tua. In finẽ puero dñi dauid q locutus ẽ dño
ỽba cantici huius in die qua eripuit eũ dñs de
manu omnũ inimicorũ eius: ⁊ de manu saul: et
dixit. XVII

D Iligam te dñe fortitudo mea: dñs firma
mentũ meũ ⁊ refugiũ meum: ⁊ liberator
meus. Deus meus adiutor meus: ⁊ sperabo in
eũ. Protector meus ⁊ cornu salutis mee: ⁊ susce
ptor meus. Laudans inuocabo dñm: ⁊ ab inimi
cis meis saluus ero. Circũdederunt me dolores
mortis: ⁊ torrẽtes iniqtatis cõturbauerũt me.
Dolores inferi circũdederũt me: p̃occupauerũt
me laquei mortis. In tribulatõe mea inuocaui
dñm: ⁊ ad deũ meũ clamaui. Et exaudiuit de tẽ
plo sancto suo vocẽ meã: ⁊ clamor meus in con
spectu eius: introiuit in aures eius. Cõmota ẽ: ⁊
ꝯtremuit t̃ra: fũdamẽta mõtiũ ꝯturbata sũt: ⁊ ꝯmo
ta: qm̃ irat᷒ est eis. Ascẽdit fum᷒ i ira ei᷒: ⁊ ignis
a facie ei᷒ exarsit: carbões succẽsi sunt ab eo. In
clinauit celos ⁊ descendit: ⁊ caligo sub pedibus
eius. Et ascendit sup cherubi ⁊ volauit: volauit
sup pennas vento℞. Et posuit tenebras latibulũ
suũ in circuitu ei᷒ tabernaculũ ei᷒: tenebrosa aq̃
in nubib᷒ aeris. Prefulgore in cõspectu ei᷒ nu
bes transierũt: grãdo ⁊ carbones ignis. Et itonu
it de celo dñs. ⁊ altissimus dedit vocẽ suã: gran
do ⁊ carbões ignis. Et misit sagittas suas: ⁊ dis
sipauit eos: fulgura multiplicauit: ⁊ cõturbauit
eos. Et apparuerũt fontes aquarũ: ⁊ reuelata sũt
fundamenta orbis terra℞. Ab increpatione tua
dñe: ab inspiratione spũs ire tue. Misit de summo
⁊ accepit me: ⁊ assumpsit me de aquis multis.
Eripuit me de inimicis meis fortissimis: ⁊ ab his
q oderũt me: qm̃ cõfortati sunt sup me. Preue
nerũt me in die afflictionis mee: ⁊ factus est dñs
ꝓtector meus. Et eduxit me in latitudinẽ: saluũ
me fecit qm̃ voluit me. Et retribuet mihi domi
nus ꝭm iusticiã meã: ⁊ ꝭm puritatẽ manuũ me
arũ retribuet mihi. Quia custodiui vias domi
ni: nec impie gessi a deo meo. Qm̃ oia iudicia
eius in cõspectu meo: ⁊ iusticias eius nõ repuli
a me. Et ero immaculatus cũ eo: ⁊ obseruabo me
ab iniqtate mea. Et retribuet mihi dñs ꝭm iusti
ciã meã: ⁊ ꝭʒ puritatẽ manuũ mearũ: i cõspectu
oculo℞ eius. Cũ scõ scũs eris: ⁊ cũ viro innocẽ
te innocẽs eris. Et cũ electo electus eris: ⁊ cũ ꝑ
uerso puerteris. Qm̃ tu ppl'm humilẽ saluũ fa
cies: ⁊ oculos supbo℞ humiliabis. Qm̃ tu illũi
nas lucernã meam dñe: deus meus illũia tene
bras meas. Qm̃ in te eripiar a temptatiõe: ⁊ in
deo meo transgrediar mu℞. Deus meus impol
luta via ei᷒: eloq̃a dñi igne examinata: ꝓtector
ẽ oium sperantiuʒ in se. Qm̃ qs deus p̃ter dñm
aut qs deus p̃ter deum nr̃m? De᷒ q p̃cinxit me
ỽtute: ⁊ posuit immaculatã viã meã. Qui perfe
cit pedes meos tanq̃ʒ ceruorũ: ⁊ sup excelsa sta
tuens me. Qui docet manus meas ad preliũ: ⁊
posuisti vt arcũ ereũ brachia mea. Et dedisti mi
hi ꝓtectionem salutis tue: ⁊ dextera tua suscepit
me. Et disciplina tua correxit me in finẽ. Et disci
plina tua ipa me docebit. Dilatasti gressus me
os subtus me: ⁊ nõ sunt infirmata vestigia mea
Persequar inimicos meos ⁊ cõprehendã illos
⁊ nõ ꝯuertar donec deficiant. Confringam illos
nec poterũt stare: cadent subtus pedes meos.
Et p̃cinxisti me ỽtute ad bellũ: ⁊ supplãtasti isur
gentes i me subt᷒ me. Et inimicos meos dedisti
mihi dorsum ⁊ odiẽtes me disperdidisti. Clama
uerunt nec erat qui saluos faceret ad dñm: nec
exaudiuit eos. Et cõminuã eos vt puluerẽ ante
faciẽ vẽti: vt lutũ platearũ delebo eos. Eripies
me de ꝯtradictiõib᷒ ppli: cõstitues me i caput gẽ
tiũ. Ppl's quẽ nõ cognoui seruiuit mihi: i audi
tu auris obediuit mihi. Filij alieni mentiti sunt
mihi filij aliẽi inueterati sũt: ⁊ claudicauerũt a semi
tis suis. Uiuit dñs ⁊ bñdict᷒ de᷒ me᷒: ⁊ exultet
de᷒ salutis mee. De᷒ q das vindictas mihi ⁊ sub
dis ppl'os sb me: liberator me᷒ ꝺ inimicis meis
iracũdis. Et ab isurgentib᷒ i me exaltabis me: a
viro iniq̃ eripies me. Propterea ꝯfitebor tibi i na
tiõib᷒ dñe: ⁊ noi tuo psalmũ dicã. Magnificans
salutes regis ei᷒: ⁊ faciẽs miam xp̃o suo dauid ⁊
semini semini ei᷒ vsq̃ʒ in secl'm. In finem ꝯ dauid.

C Eli enarrãt gl'iaʒ dei ⁊ opa ma XVIII
nuũ ei᷒ annũciãt firmamentũ. Dies diei
eructat ỽbũ: ⁊ nox nocti indicat sciam.
Nõ sũt loq̃le neq̃ʒ ꝭmões: q̃rũ ñ audiant voces
eo℞. In oẽm t̃rã exiuit son᷒ eo℞: ⁊ i fines orb' t̃re
ỽba eo℞. In sole posuit tabernaculũ suũ: ⁊ ipse
tanq̃ʒ sponsus ꝓcedẽs ꝺ thalamo suo. Exultauit
vt gigas ad currendã viã: a summo celo egressio

eius. Et occursus eiꝰ vsq3 ad summũ eiꝰ: nec est q se abscõdat a calore eius. Lex dñi imaculata ↄuertẽs aĩas: testimoniũ dñi fidele sapiã ꝑstãs paruulis. Justicie dñi recte letificãtes corda: preceptũ dñi lucidũ illuminans oculos. Timor dñi sanctus ꝑmanẽs i seculũ seculi: iudicia dñi vera iustificata i semetipsa. Desiderabilia sup aurũ ⁊ lapidẽ ꝑciosũ multũ: ⁊ dulciora sup mel ⁊ fauũ. Etenĩ seruus tuꝰ custodit ea: i custodiẽdis illᷓ retributio multa. Delicta qs intelligit: ab occultis meis mũda me: ⁊ ab alienis parce seruo tuo Si mei nõ fuerit dñati tũc imaculatꝰ ero: ⁊ emũdabor a delicto maximo. Et erũt vt cõplaceant eloqa oris mei: ⁊ meditatio cordis mei i ↄspectu tuo semꝑ. Dñe adiutor meꝰ: ⁊ redẽptor meus.

In finẽ psalmus dauid. XIX

Exaudiat te dñs i die tribulatiõis: ꝓtegat te nomẽ dei iacob. Mittat tibi auxiliũ de sancto: ⁊ de sion tueat te. Memor fit oĩs sacrificij tui: ⁊ holocaustum tuũ pingue fiat. Tribuat tibi ſm cor tuũ: ⁊ oẽ ↄsiliũ tuũ ↄfirmet Letabimur i salutari tuo: ⁊ in noĩe dei nostri magnificabimur. Impleat dñs oẽs petitiones tuas nũc cognoui qm̃ saluũ fecit dñs xp̃m suũ. Exaudiet illũ de celo sancto suo: in potẽtatibus salus dextere eiꝰ. Hi in curribꝰ ⁊ hi i equis: nos aũt in noĩe dei nostri inuocabimꝰ. Ipsi obligati sunt ⁊ ceciderũt: nos aũt surreximꝰ ⁊ erecti sumꝰ. Dñe saluũ fac regẽ: ⁊ exaudi nos i die qua inuocauerimus te.

In finẽ psalmus dauid. XX

Domine in ꝟtute tua letabit̃ rex: ⁊ sup salutare tuũ exultabit vehement̃. Desideriũ cordis eius tribuisti ei: ⁊ volũtate labior̃ eiꝰ nõ fraudasti eũ. Qm̃ ꝓuenisti eũ in bñdictionibus dulcedinis: posuisti i capite eiꝰ coronã de lapide ꝓcioso. Uitã petijt a te ⁊ tribuisti ei lõgitudinẽ dierũ in seculũ ⁊ in seculũ seculi. Magna est gloria eiꝰ in salutari tuo: gloriã ⁊ magnũ decorẽ ipones sup eũ. Qm̃ dabis eũ in bñdictionẽ in seculũ seculi: letificabis eũ in gaudio cum vultu tuo. Qm̃ rex sperat i dño: ⁊ i misericordia altissimi nõ cõmouebit̃. Inueniat̃ manꝰ tua oĩbus inimicis tuis: dextera tua iueniat oẽs qui te oderũt. Pones eos vt clibanũ ignis i tpe vultꝰ tui: dñs i ira sua cõturbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructũ eor̃ de terra ꝑdes: ⁊ semẽ eor̃ a filijs hoĩuz. Qm̃ declinauerũt i te mala: cogitauerũt ↄsilia que nõ potuerũt stabilire. Qm̃ pones eos dorsũ: in reliquijs tuis ꝑparabis vultũ eorũ. Exaltare dñe i virtute tua: cantabimꝰ ⁊ psallemus virtutes tuas.

In finẽ psalmus dauid ꝓ susceptione matutina. XXI

Deus deus meꝰ respice i me: q̃re me dereliquisti: longe a salute mea ꝟba delictor̃ meor̃. Deꝰ meꝰ clamabo ꝑ diẽ ⁊ nõ exaudies: ⁊ nocte ⁊ nõ ad insipientia mihi. Tu autem in sancto habitas: laus isrl̃. In te sperauerũt patres nr̃i: sperauerũt ⁊ liberasti eos. Ad te clamauerũt ⁊ salui facti sunt: in te sperauerũt ⁊ nõ sunt cõfusi. Ego aũt sum vermis ⁊ nõ hõ: opprobriũ hoĩuz ⁊ abiectio plebis. Oẽs vidẽtes me deriserũt me: locuti sunt labijs ⁊ mouerũt caput. Sperauit i dño eripiat eũ: saluũ faciet eũ qm̃ vult eũ. Qm̃ tu es q extraxisti me de vẽtre: spes mea ab vberibꝰ matris mee: in te ꝓiectus sum ex vtero De ventre matris mee deꝰ meꝰ es tu: ne discesseris a me. Qm̃ tribulatio ꝓxima est: qm̃ nõ est q adiuuet. Circũdederũt me vituli multi: tauri pingues obsederũt me. Aperuerũt sup me os suum sicut leo rapiẽs ⁊ rugiẽs. Sicut aqua effusus sũ ⁊ dispsa sunt oĩa ossa mea. Factũ ẽ cor meũ tãq3 cera liquescẽs: in medio ventris mei. Aruit tãq3 testa virtus mea: ⁊ lingua mea adhesit faucibus meis: ⁊ in puluerẽ mortis deduxisti me. Qm̃ circũdederũt me canes multi: cõciliũ malignãtiũ obsedit me. Foderũt manꝰ meas ⁊ pedes meos: dinumerauerũt oĩa ossa mea. Ipsi vero ↄsiderauerũt ⁊ inspexerũt me: diuiserũt sibi vestimenta mea ⁊ sup vestẽ meã miserũt sortẽ. Tu autẽ dñe ne elongaueris auxiliũ tuũ a me: ad defensionẽ meã ↄspice. Erue a framea deꝰ aĩaz meã: ⁊ de manu canis vnicã meã. Salua me ex ore leonis: ⁊ a cornibus vnicorniũ humilitatẽ meã. Narrabo nomẽ tuũ fr̃ibus meis: i medio ecclie laudabo te Qui timetis dñm laudate eũ: vniuersũ semen iacob glorificate eũ. Timeat eũ oẽ semẽ isrl̃: qm̃ nõ spreuit neq3 despexit deprecationẽ pauperis Nec auertit faciẽ suã a me: ⁊ cũ clamarẽ ad eum exaudiuit me. Apd̃ te laus mea i ecclesia magna vota mea reddã in ↄspectu timẽtiũ eũ. Edẽt pauperes ⁊ saturabunt̃: ⁊ laudabũt dñm q requirũt eũ: viuẽt corda eor̃ i seculũ seculi. Reminiscent̃ ⁊ cõuertent̃ ad dñm: vniuerse fines terre. Et adorabũt in ↄspectu eius vniuerse familie gentium. Qm̃ dñi ẽ regnũ: ⁊ ipse dñabit̃ gẽtiũ. Manducauerũt ⁊ adorauerũt oẽs pingues terre: i ↄspectu eius cadẽt oẽs qui descẽdũt in terrã. Et aĩa mea illi viuet: ⁊ semẽ meũ seruiet ipsi. Annũciabit̃ domino gnãtio ventura: ⁊ annũciabũt celi iusticiã eiꝰ: ppl̃o qui nascet̃ quẽ fecit dñs.

Psalmus dauid. XXII

Dominꝰ regit me ⁊ nihil mihi deerit: i loco pascue ibi me collocauit. Sup aquã refectionis educauit me: aĩaz meã cõuertit. Deduxit me sup semitas iusticie: ꝓpt̃ nomẽ suũ. Nã ⁊ si ambulauero i medio vmbre mortis non timebo mala: qm̃ tu mecũ es. Uirga tua ⁊ baculus tuus: ipsa me cõsolata sunt. Parasti in ↄspectu meo mẽsaz: aduersus eos q tribulãt me Impinguasti i oleo caput meũ: ⁊ calix meus inebrians q̃3 ꝑclarus ẽ. Et misericordia tua subseq̃tur me: omnibus diebus vite mee. Erit inhabi

tem in domo dñi: in longitudine dierũ. Psalmꝰ dauid in prima sabbati. XXIII

D Omini ẽ terra ⁊ plenitudo eiꝰ: orbis terrarũ ⁊ vniuersi q̃ habitant i eo. Quia ipse sup̄ maria fundauit eũ: ⁊ sup̄ flumia preparauit eũ. Quis ascẽdet in montẽ dñi: aut quis stabit i loco scõ eius. Innocẽs manibꝰ ⁊ mundo corde: q̃ nõ accepit i vano aiaʒ suã: nec iurauit i dolo ꝓximo suo. Hic accipiet bñdictionẽ a dño: ⁊ misericordiã a deo salutari suo. Hec ẽ gñãtio q̃rentiũ eũ: q̃rẽtiũ faciẽ dei iacob. Attollite portas ꝑncipes vias ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Quis ẽ iste rex glorie: dñs fortis ⁊ potẽs: dñs potẽs in p̄lio. Attollite portas ꝑncipes vias: ⁊ eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glorie. Quis ẽ iste rex glorie: dñs virtutum ipse ẽ rex glorie. In finẽ psalmus dauid.

XXIIII

A D te dñe eleuaui aiam meã deus meus in te confido nõ erubescam. Neq̃ irrideãt me inimici mei: etenĩ vniuersi q̃ sustinẽt te nõ cõfundent. Cõfundant oẽs iniqua agentes: sup̄uacue. Uias tuas dñe demõstra mihi: ⁊ semitas tuas edoce me. Dirige me i veritate tua ⁊ doce me: q̃ tu es saluator meus: ⁊ te sustinui tota die. Reminiscere miserationũ tuarũ dñe: ⁊ misericordiarũ tuarꝫ q̃ a seculo sunt. Delicta iuuẽtutis mee: ⁊ ignorãtias meas ne memineris. Scdm̃ misericordiam tuam memento mei tu: ꝓpt̃ bonitatẽ tuã dñe. Dulcis ⁊ rectꝰ dñs ꝓpt̃ hoc legẽ dabit delinquentibꝰ in via. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Uniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas: requirentibus testamẽtũ eiꝰ ⁊ testimonia eiꝰ. Propt̃ nomẽ tuũ dñe ꝓpitiaberis peccato meo: multuʒ ẽ enĩ. Quis ẽ hõ q̃ timet dñm: legẽ statuit ei i via quã elegit. Aia eius i bonis demorabit̃: ⁊ semen eiꝰ hẽditabit terrã. Firmamẽtũ ẽ dñs timẽtibus eũ: ⁊ testamẽtũ ipsiꝰ vt manifestet ill'. Oculi mei semp̄ ad dñʒ: q̃m ipse euellet de laq̃o pedes meos. Respice i me ⁊ miserẽ mei: q̃ vnicꝰ ⁊ paup̄ suʒ ego. Tribulationes cordis mei multiplicate sũt: de necessitatibꝰ meis erue me. Uide humilitatẽ meã ⁊ laborẽ meũ: ⁊ dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos q̃m multiplicati sunt: ⁊ odio iniq̃ oderũt me. Custodi aiaʒ meã ⁊ erue me: nõ erubescã q̃m speraui i te. Innocẽtes ⁊ recti adheserũt mihi: q̃ sustinui te. Libera deꝰ isrl̃ ex oibꝰ tribulationibꝰ suis. Psalmꝰ dauid.

XXV

I Udica me dñe q̃m ego in innocẽtia mea ingressus suʒ: ⁊ i dño sperãs nõ infirmabor. Proba me dñe ⁊ tẽpta me: vre renes meos ⁊ cor meuʒ. Q̃m misericordia tua añ oculos meos ẽ: ⁊ cõplacui i veritate tua. Nõ sedi cũ cõcilio vanitatis: ⁊ cũ iniqua gerẽtibus nõ introibo. Odiui ecclesiã malignãtiũ: ⁊ cũ impiis non sedebo. Lauabo int̃ innocentes manus meas: ⁊ circũdabo altare tuum dñe. Ut audiã vocẽ laudis: ⁊ enarrẽ vniuersa mirabilia tua. Dñe dilexi decorẽ domus tue: ⁊ locuʒ habitationis glorie tue. Ne perdas cuʒ impiis deus aiam meã: ⁊ cũ viris sanguinũ vitã meã. In quorũ manibus iniquitates sunt dextera eoꝝ repleta est muneribus. Ego autẽ in innocẽtia mea ingressus suʒ redime me ⁊ miserẽ mei. Pes enim meus stetit in directo: in ecclesiis benedicã te domine. In finẽ psalmus dauid priusq̃ liniretur.

XXVI

D Ominus illuminatio mea: ⁊ salus mea: quẽ timebo. Dñs protector vite mee: a q̃ trepidabo. Duʒ appropiant sup̄ me nocẽtes: vt edant carnes meas. Qui tribulãt me inimici mei: ipsi infirmati sunt ⁊ ceciderũt. Si cõsistant aduersuʒ me castra: nõ timebit cor meũ. Si exurgat aduersuʒ me p̄liũ: in hoc ego sperabo. Unaʒ petii a dño hanc reqrã: vt inhabitẽ in domo dñi oibus diebus vite mee. Ut videã volũtatẽ dñi ⁊ visitẽ tẽplũ eius. Q̃m abscondit me i tabernaculo suo in die maloꝝ: ꝓtexit me i abscõdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: ⁊ nũc exaltauit caput meũ sup̄ inimicos meos. Circuiui ⁊ imolaui i tabernaculo eius hostiã vociferatiõis cantabo ⁊ psalmũ dicã dño. Exaudi dñe vocem meã qua clamaui ad te: miserẽ mei ⁊ exaudi me. Tibi dixit cor meũ exq̃siuit te facies mea: faciem tuã dñe requirã. Ne auertas faciẽ tuaʒ a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me: neq̃ despicias me deus salutaris meus. Q̃m pater meus ⁊ mater mea dereliquerũt me: dñs aũt assũmpsit me. Legeʒ pone mihi dñe in via tua: ⁊ dirige me in semita recta propt̃ inimicos meos. Ne tradideris me i aias tribulantiũ me: q̃m insurrexerũt in me testes iniqui: ⁊ mẽtita ẽ iniq̃tas sibi. Credo videre bona dñi in terra viuentiũ. Expecta dñm viriliť age: ⁊ confortet̃ cor tuũ ⁊ sustine dominũ. Psalmus ipsi dauid.

XXVII

A D te dñe clamabo deus meus ne sileas a me: ne quãdo taceas a me: ⁊ assimilabor descẽdẽtibus in lacũ. Exaudi dñe vocẽ orationis mee dũ oro ad te: dũ extollo manus meas ad tẽplũ sanctũ tuũ. Ne simul tradas me cũ peccatoribus: ⁊ cũ operantibus iniq̃tatẽ ne p̄das me. Qui loquunť pacẽ cũ proximo suo: mala aũt i cordibus eoꝝ. Da illis scdm̃ opa eoꝝ: ⁊ scdm̃ neq̃ciã adinuẽtionũ ipsoꝝ. Scdm̃ opa manuuʒ eoꝝ tribue illis: redde retributionẽ eorum ipsis. Q̃m nõ intellexerũt opa dñi ⁊ i opera manuuʒ eius: destrues illos ⁊ non edificabis eos. Benedictus dñs quoniã exaudiuit vocẽ dep̄cationis mee. Dñs adiutor meus ⁊ protector meus: ⁊ in ipso sperauit cor meũ ⁊ adiutus suʒ. Et refloruit

caro mea: ⁊ ex volūtate mea confitebor ei. Dñs fortitudo plebis sue: ⁊ ꝓtector saluationū christi sui est. Saluū fac populū tuū dñe ⁊ bñdic hereditati tue: ⁊ rege eos ⁊ extolle illos vsqꝫ in eternū.

Psalmus dauid in cōsūmatione tabernaculi. XXVIII

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietū. Afferte dño gloriā ⁊ honorē: afferte dño gloriā noī eius: adorate dñm ī atrio sancto eius. Uox dñi sup aquas: deꝰ maiestatis intonuit: dñs sup aquas multas. Uox dñi in virtute: vox dñi ī magnificētia. Uox dñi confringētis cedros: ⁊ cōfringet dñs cedros libani. Et cōminuet eas tāqꝫ vitulū libani: ⁊ dilectus quēadmodū filius vnicorniū. Uox dñi intercedentis flāmā ignis: vox dñi cōcutientis desertū: ⁊ commouebit dñs desertū cades. Uox dñi ꝑparātis ceruos ⁊ reuelabit condensa: ⁊ in tēplo eius oēs dicēt gloriā. Dñs diluuiū inhabitare facit: ⁊ sedebit dñs rex in eternū. Dñs virtutē populo suo dabit: dñs bñdicet populo suo in pace.

Psalmus cantici ī dedicatiōe domꝰ dauid. XXIX

Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos sup me. Dñe deꝰ meus clamaui ad te: ⁊ sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno aīaꝫ meā: saluasti me a descēdētibus in lacū. Psallite dño sancti eius: ⁊ confitemini memorie sanctitatis eiꝰ. Qm̄ ira ī indignatione eiꝰ: ⁊ vita ī volūtate eiꝰ. Ad vesperū demorabit fletus: ⁊ ad matutinū leticia. Ego aūt dixi ī abūdātia mea: nō mouebor in eternū. Dñe ī volūtate tua: ꝑstitisti decori meo virtutē. Auertisti faciē tuā a me: ⁊ factus suꝫ cōturbatꝰ. Ad te dñe clamabo: ⁊ ad deū meū deꝑcabor. Que vtilitas in sanguine meo: dū descēdo ī corruptionē. Nunqd cōfitebit tibi puluis: aut annūciabit ꝟitatē tuā. Audiuit dñs ⁊ misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Cōuertisti planctū meū ī gaudiū mihi: conscidisti saccuꝫ meum ⁊ circūdedisti me leticia. Ut cantet tibi gloria mea ⁊ nō cōpungar: dñe deus meus ī eternū cōfitebor tibi.

In finē psalmꝰ dauid ꝓ extasi. XXX

In te dñe speraui nō confundar ī eternū in iusticia tua libera me. Inclina ad me aurē tuā: accelera vt eruas me. Esto mihi in deū protectorē ⁊ in domū refugij: vt saluū me facias. Quoniā fortitudo mea ⁊ refugiū meū es tu: ⁊ ꝓpter nomē tuū deduces me ⁊ enutries me. Educes me de laqueo hoc quē absconderūt mihi: quoniā tu es protector meus. In manꝰ tuas cōmēdo spiritū meū: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti obseruantes vanitates supuacue. Ego aūt in dño speraui: exultabo ⁊ letabor ī misericordia tua. Quoniā respexisti humilitatē meā: saluasti de necessitatibus aīaꝫ meā. Nec cōclusisti me in manibus inimici mei: statuisti ī loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe quoniā tribulor: conturbatus est in ira oculus meꝰ aīa mea ⁊ venter meus. Quoniā defecit in dolore vita mea: ⁊ anni mei in gemitibus. Infirmata est in paupertate virtus mea: ⁊ ossa mea conturbata sunt. Sup omnes inimicos meos factus sum opprobriū vicinis meis valde: ⁊ timor notis meis. Qui videbant me foras fugerant a me: ⁊ obliuioni datus sum tāqꝫ mortuus a corde. Factus suꝫ tanqꝫ vas perditū quoniā audiui vituperationē multoꝝ cōmorantiū in circuitu. In eo dū conuenirent simul aduersuꝫ me: accipe animā meā consiliati sunt. Ego aūt in te speraui domine: dixi deus meus es tu: in manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ: ⁊ a persequētibus me. Illustra faciē tuā sup seruuꝫ tuū: saluū me fac in misericordia tua: dñe nō cōfundar quoniā inuocaui te. Erubescant impij ⁊ deducant̄ in infernuꝫ: muta fiant labia dolosa. Que loquunt̄ aduersus iustuꝫ iniquitatē: in superbia ⁊ ī abusione. Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timentibus te. Perfecisti eis qui sperant in te: in conspectu filioꝝ hominū. Abscondes eos in abscondito faciei tue: a cōturbatione hominū. Proteges eos in tabernaculo tuo a contradictione linguaruꝫ. Benedictus dñs: qm̄ mirificauit misericordiaꝫ suā mihi in ciuitate munita. Ego autē dixi in excessu mentis mee: ꝓiectus sum a facie oculoruꝫ tuoꝝ. Ideo exaudisti vocē orationis mee: dum clamarē ad te. Diligite dominū oēs sancti eius: quoniā veritatē requiret dñs: ⁊ retribuet abundant̄ faciētibus supbiā. Uiriliter agite ⁊ confortet̄ cor vestrū: oēs q̄ speratis in dño.

Intellectus dauid XXXI

Beati quorum remisse sunt iniquitates: ⁊ quoruꝫ tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dñs peccatū: nec est in spiritu eius dolus. Quoniā tacui inueterauerunt ossa mea: duꝫ clamarē tota die. Quoniā die ac nocte grauata est sup me manus tua: conuersus suꝫ in erūna mea dum configit̄ spina. Delictū meū cognitū tibi feci: ⁊ iniusticiā meā nō abscondi. Dixi confitebor aduersuꝫ me iniusticiaꝫ meam dño: ⁊ tu remisisti impietatē peccati mei. Pro hac orabit ad te omis sanctus: in tempore oportuno. Uerūtamē in diluuio aquarū multarū: ad eū nō approximabūt. Tu es refugiū meū a tribulatione que circūdedit me: exultatio mea erue me a circūdātibꝰ me. Intellectū tibi dabo ⁊ instruā te in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equꝰ ⁊ mulus: qbꝰ nō ē intellectꝰ. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ cōstringe: q̄ nō approximāt ad te. Multa flagella peccatoris: sperantē autem in dño misericordia circūdabit. Letamini in dño ⁊ exultate

iusti: ⁊ gloriamini oēs recti corde. In finem
psalmus dauid. XXXII

Exultate iusti i dño: rectos decet collauda
tio. Confitemini dño i cithara: in psalterio
decē chordaꝝ psallite illi. Cantate ei can
ticu nouū: bñ psallite ei in vociferatione. Quia
rectū ē ꝟbū dñi: ⁊ oia opa eiꝰ in fide. Diligit mi
sericordiā ⁊ iudiciū: misericordia dñi plena ē ter
ra. Uerbo dñi celi firmati sunt: ⁊ spū oris eiꝰ ois
virtus eoꝝ. Congregās sicut in vtre aquas ma
ris: ponēs i thesauris abyssos. Timeat dñm ois
terra: ab eo aūt cōmoueant oēs inhabitātes or
bē. Qm̄ ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊
creata sunt. Dñs dissipat cōsilia gētiū: reprobat
aūt cogitationes pplōꝝ: ⁊ reprobat consilia ꝑn
cipū. Cōsiliū aūt dñi in eternū manet: cogitatio
nes cordis eius in gnātionē ⁊ gnātionē. Beata
gēs cuius ē dñs deus eiꝰ: populus quē elegit in
hēditatē sibi. De celo respexit dñs: vidit oēs fili
os hoīz. De ꝑparato habitaculo suo: respexit
sup oēs qui habitant terrā. Qui finxit singillati
corda eoꝝ: q intelligit oia opa eoꝝ. Nō saluatur
rex p multā virtutē: ⁊ gigas nō saluabit̄ i multi
tudine virtutis sue. Fallax equꝰ ad salutē: in abū
dantia aūt virtutis sue non saluabit̄. Ecce oculi
dñi sup metuētes eū: ⁊ in eis qui sperāt sup mise
ricordia eius. Ut eruat a morte aias eoꝝ: ⁊ alat
eos in fame. Aīa nostra sustinet dñm: qm̄ adiu
tor ⁊ ꝓtector noster ē. Quia i eo letabit̄ cor nr̄m: ⁊ in nomi
ne. Fiat misericordia
tua dñe sup nos: quēadmodū sperauimꝰ in te.

Psalmus dauid cū mutauit vultū suū corā
abimelech. ⁊ dimisit eū ⁊ abijt. XXXIII

Benedicā dñm in oi tpe: sp laus eiꝰ in ore
meo. In dño laudabit̄ aīa mea: audiant
māsueti ⁊ letent̄. Magnificate dñm me
cū: ⁊ exaltemus nomē eiꝰ i idipsuz. Exqsiui dñm
⁊ exaudiuit me: ⁊ ex oibus tribulatiōibus meis
eripuit me. Accedite ad eū ⁊ illuminamini: ⁊ facies
vr̄e nō cōfundent̄. Iste paup clamauit ⁊ dñs ex
audiuit euz: ⁊ de omnibus tribulationibus eius
saluauit eum. Immittet angelus dñi in circuitū
timentiū eū: ⁊ eripiet eos. Gustate ⁊ videte qm̄
suauis ē dñs: beatꝰ vir q sperat i eo. Timete dñz
oēs sancti eius: qm̄ nō ē inopia timētibꝰ eū. Di
uites eguerūt ⁊ esurierūt: inqrētes aūt dñm nō
minuent̄ oi bono. Uenite filij audite me: timorē
dñi docebo vos. Quis ē homo q vult vitā: dili
git dies vidē bonos. Prohibe linguā tuā a ma
lo: ⁊ labia tua ne loquant̄ dolū. Diuerte a malo
⁊ fac bonū: inqire pacē ⁊ ꝑseqē eā. Oculi dñi
sup iustos: ⁊ aures eius in ꝑces eoꝝ. Uultus aūt
dñi super faciētes mala: ut ꝑdat de terra memo
riā eoꝝ. Clamauerunt iusti ⁊ dñs exaudiuit eos
⁊ ex omnibus tribulationibꝰ eoꝝ liberauit eos.
Iuxta ē dñs his qui tribulato sunt corde: ⁊ hu
miles spiritu saluabit. Multe tribulationes iu
stoꝝ: ⁊ de omnibꝰ his liberabit eos dñs. Custo
dit dñs oia ossa eoꝝ: vnū ex his non conteret̄.
Mors peccatoꝝ pessima: ⁊ qui oderūt iustū de
linquēt. Redimet dñs aias seruoꝝ suoꝝ: ⁊ non
delinquēt oēs q sperāt in eo. Psalmꝰ dauid ꝯtra
ꝑsecutōnē saulis petit diuinū auxiliū. XXXIIII

Iudica dñe nocentes me expugna impu
gnantes me. Apphēde arma ⁊ scutū: ⁊
exurge in adiutorium mihi. Effunde fra
meaz ⁊ conclude aduersus eos q ꝑsequunt̄ me:
dic aie mee salus tua ego sum. Confundant̄ ⁊ re
uereant̄: qrētes aiaz meā. Auertant̄ retrorsuz ⁊
confundant̄: cogitātes mihi mala. Fiāt tāqz pul
uis añ faciē venti: ⁊ angelus dñi coartans eos.
Fiant vie illorum tenebre ⁊ lubricū: ⁊ angelus
dñi persequens eos. Quoniaz gratis absconde
rūt mihi interitū laquei sui: supuacue exprobra
uerūt aiaz meā. Ueniat illi laqueus quē ignorat
⁊ captio quā abscōdit: apphēdat eū: ⁊ in laqueuz
cadat in idipuz. Aia aūt mea exultabit in dño: ⁊
delectabit̄ sup salutari suo. Oia ossa mea dicēt:
dñe qs silis tibi: Eripiēs inopē de manu fortioꝝ
eius: egenū ⁊ pauperē a diripientibꝰ eū. Surgē
tes testes iniqui: que ignorabā interrogabāt me.
Retribuebāt mihi mala pro bonis: sterilitatez
aie mee. Ego aūt cuz mihi molesti essent: indue
bar cilicio. Humiliabā in ieiunio aiaz meā: ⁊ orō
mea in sinu meo cōuertet̄. Quasi ꝓximū ⁊ qua
si fratrē nostrū sic cōplacebā: quasi lugens ⁊ con
tristatus sic humiliabar. Et aduersuz me letati
sunt ⁊ conuenerunt: congregata sunt sup me fla
gella ⁊ ignoraui. Dissipati sunt nec cōpuncti: tē
ptauerūt me subsannauerūt me subsannatione:
frēduerūt sup me dētibꝰ suis. Dñe qñ respicies
restitue aiaz meā a malignitate eoꝝ a leonibus
vnicā meā. Cōfitebor tibi i ecclīa magna: i pplō
graui laudabo te. Non supgaudeant mihi q ad
uersant̄ mihi inique: q oderunt me gratis ⁊ an
nuunt oculis. Qm̄ mihi qdē pacifice loquebant̄
⁊ i iracūdia terre loquētes dolos cogitabant. Et
dilatauerūt sup me os suū: dixerūt euge euge vi
derūt oculi nr̄i. Uidisti dñe ne sileas: dñe ne disce
das a me. Exurge ⁊ intēde iudicio meo deꝰ meꝰ
⁊ dñs meꝰ i causaz meā. Iudica me ꝺm iusticiaz
tuā dñe deꝰ meus: ⁊ nō supgaudeāt mihi. Nō di
cāt in cordibꝰ suis euge euge aie nr̄e: nec dicant
deuorabimꝰ eū. Erubescāt ⁊ reuereant̄ silr̄ q gra
tulant̄ malis meis. Induant̄ cōfusione ⁊ reuerē
tia: q maligna loquunt̄ sup me. Exultēt ⁊ letent̄
q volūt iusticiā meā: ⁊ dicāt semp magnificetur
dñs q volūt pacē serui eius. Et lingua mea me
ditabit̄ iusticiā tuā: tota die laudē tuā. In finē
ꝓ victoria seruo dñi dauid. XXXV

Dixit iniustus ut delinquat in semetipso:
non ē timor dei añ oculos eius. Qm̄ do

·byssus·

loſe egit in cōſpectu eiꝰ: ut inueniať inīqtas eiꝰ ad odiū. Uerba oris eiꝰ iniqtas ⁊ dolus: noluit intelligē ut bñ ageret. Iniqtatē meditatus ē in cubili ſuo: aſtitit oī vie nō bone: maliciā aūt non odiuit. Dñe i celo miſericordia tua: ⁊ ꝟitas tua vſqꝫ ad nubes. Iuſticia tua ſicut mōtes dei: iudicia tua abyſſus multa. Hoīes ⁊ iumēta ſaluabiſ dñe: quēadmodū multiplicaſti miſericordiā tuā deꝰ. Filij aūt hoīuꝫ: in tegmine alaꝝ tuaꝝ ſperabūt. Inebriabunť ab vbertate domꝰ tue: ⁊ torrē te voluptatis tue potabis eos. Qm̄ apud te eſt fons vite: ⁊ i lumine tuo videbimꝰ lumē. Pretē de miſericordiā tuā ſciētibꝰ te: ⁊ iuſticiā tuā his q recto ſunt corde. Nō veniat mihi pes ſupbie: ⁊ manus peccatoris nō moueat me. Ibi ceciderūt q operanť iniqtatē: expulſi ſunt nec potuerūt ſtare. pſalmus ipſi dauid. XXXVI

NOli emulari i malignātibꝰ: neqꝫ celaueris faciētes iniqtatē. Qm̄ tāqꝫ fenū velocit areſcēt: ⁊ quēadmodū olera herbaruꝫ cito decidēt. Spera i dño ⁊ fac bonitatē: ⁊ inhabita terrā ⁊ paſceris i diuitijs eiꝰ. Delectare i dño: ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela dño viā tuā ⁊ ſpera i eo: ⁊ ipſe faciet. Et educet quaſi lumē iuſticiā tuā: ⁊ iudiciū tuū tāqꝫ meridiē: ſbditꝰ eſto dño ⁊ ora eū. Noli emulari i eo q ꝓſperať i via ſua: i hoīe faciēte iniuſticias. Deſine ab ira ⁊ derelinq furorē: noli emulari ut maligneris. Qm̄ q malignanť exterminabunť: ſuſtinētes āt dñm ipſi hereditabūt terrā. Et adhuc puſillū ⁊ ñ erit petōr: ⁊ q̄res locū eiꝰ ⁊ nō inuenies. Māſueti aūt hereditabūt terrā: ⁊ delectabunť i multitudine pacis. Obſeruabit petōr iuſtū: ⁊ ſtridebit ſup eū dētibꝰ ſuis. Dñs aūt irridebit eū: qm̄ ꝓſpicit ꝙ veniet dies eiꝰ. Gladiū euaginauerūt petōres intēderūt arcū ſuū. Ut deciplāt pauperē ⁊ inopē ut trucidēt rectos corde. Gladiꝰ eoꝝ intret i corda ipſoꝝ: ⁊ arcus eoꝝ ꝯfringať. Meliꝰ eſt modicū iuſto: ſup diuitias petōꝝ mltas. Quoniā brachia petōꝝ ꝯterenť: ꝯfirmat aūt iuſtos dñs. Nouit dñs dies imaculatoꝝ: ⁊ hēditas eoꝝ i eternū erit. Nō ꝯfundenť i tpe malo: ⁊ in diebꝰ famis ſaturabunť: qꝛ petōres pibūt. Inimici ꝟo dñi mox ut honorificati fuerit ⁊ exaltati: deficiētes quēadmodū fumꝰ deficiēt. Mutuabiť petōr ⁊ nō ſoluet iuſtus aūt miſereť ⁊ tribuet. Quia bñdicētes ei hēditabūt terrā: maledicētes aūt ei diſperibunt. Apud dñm greſſus hoīs dirigeť: ⁊ viā eiꝰ volet. Cū ceciderit nō collideť: qꝛ dñs ſupponit manū ſuā. Iunior fui eteni ſenui: ⁊ nō vidi iuſtū derelictū: nec ſemē eius q̄rēs panē. Tota die miſereť ⁊ cōmodat: ⁊ ſemē illiꝰ i bñdictione erit. Declina a malo ⁊ fac bonū: ⁊ ihabita i ſeculū ſeculi. Quia dñs amat iudiciū: ⁊ nō derelinq̄t ſcōs ſuoſ: i eternū cōſeruabunť. Iniuſti punienť: ⁊ ſemē ipioꝝ pibit. Iuſti aūt hēditabūt terrā: ⁊ inhabitabūt i ſeculū ſeculi ſup eā. Os iuſti meditabiť ſapiam ⁊ lingua eiꝰ loqueť iudiciū. Lex dei eiꝰ i corde ipſiꝰ: ⁊ nō ſupplantabunť greſſus eiꝰ. Cōſiderat petōr iuſtū: ⁊ q̄rit mortificare eū. Dñs aūt non derelinq̄t eū i manibꝰ eiꝰ: nec dānabit eū cū iudicabiť illi. Expecta dñꝫ ⁊ cuſtodit viā eiꝰ: ⁊ exaltabit te ut hēditate capias terrā: cū pierit petōres videbis. Uidi impiū ſuperexaltatū: ⁊ eleuatū ſicut cedros libani. Et trāſiui: ⁊ ecce non erat: ⁊ q̄ſiui eū: ⁊ nō ē inuentꝰ locus eiꝰ. Cuſtodi inocētiaꝫ ⁊ vide eq̄tatē: qm̄ ſunt reliq̄e hoī pacifico. Iniuſti aūt diſpibūt: ſil' reliq̄e impioꝝ interibūt. Salus aūt iuſtoꝝ a dño: ⁊ ꝓtector eoꝝ in tpe tribulationis. Et adiuuabit eoſ dñs ⁊ liberabit eoſ: ⁊ eruet eos a petōribꝰ: ⁊ ſaluabit eos qꝛ ſperauerūt i eo.

Pſalmus dauid i rememoratione ſabbati.

XXXVII

DOmine ne i furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me. Qm̄ ſagitte tue infixe ſunt mihi: ⁊ cōfirmaſti ſup me manū tuā. Nō ē ſanitas i carne mea a facie ire tue: ñ ē pax oſſibꝰ meis a facie petōꝝ meoꝝ. Qm̄ iniquitates mee ſupgreſſe ſunt caput meū: ⁊ ſicut onꝰ graue grauate ſūt ſup me. Putruerūt ⁊ corrupte ſūt cicatrices mee: a facie inſipiētie mee. Miſer factꝰ ſuꝫ ⁊ curuatꝰ ſuꝫ vſqꝫ in finē: tota die contriſtatꝰ ingrediebar. Qm̄ lūbi mei ipleti ſunt illuſionibꝰ: ⁊ nō ē ſanitas i carne mea. Afflictus ſuꝫ ⁊ hūiliatꝰ ſuꝫ nimis: rugiebaꝫ a gemitu cordis mei. Dñe añ te oē deſideriū meū: ⁊ gemitꝰ meꝰ a te nō ē abſcōditus. Cor meū cōturbatū ē: dereliq̄t me virtus mea: ⁊ lumē oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipſū nō ē mecū. Amici mei ⁊ ꝓximi mei: aduerſū me appropinquauerūt ⁊ ſteterūt. Et q iuxta me erāt delonge ſteterūt: ⁊ vim faciebāt q q̄rebāt aīam meā. Et q inq̄rebāt mala mihi locuti ſunt vanitates: ⁊ dolos tota die meditabanť. Ego āt tāqꝫ ſurdus nō audiebā: ⁊ ſicut mutꝰ non aperiēs os ſuū. Et factus ſuꝫ ſicut hō nō audiēs: ⁊ nō hñs i ore ſuo redargutiones. Qm̄ in te dñe ſperaui: tu exaudies me dñe deꝰ meꝰ. Quia dixi neq̄ñ ſup gaudeāt mihi inimici mei: ⁊ dū cōmoueť pedes mei ſup me magna locuti ſť. Qm̄ ego i flagella paratꝰ ſuꝫ: ⁊ dolor meꝰ i ꝯſpectu meo ſemp. Qm̄ iniqtatē meā annūciabo: ⁊ cogitabo ꝓ petō meo. Inimici aūt mei viuūt ⁊ ꝯfirmati ſunt ſup me ⁊ multiplicati ſť q oderūt me iniq̄. Qui retribuūt mala pro bonis detrahebāt mihi: quoniā ſeq̄bar bonitateꝫ. Nō derelinquas me domine deꝰ meus: ne diſceſſeris a me. Intende in adiutoriū meū: dñe deꝰ ſalutis mee. In finē ꝓ idithū canticū dauid. XXXVIII

DIxi cuſtodiā vias meas: ut nō delinquā i lingua mea. Poſui ori meo cuſtodiā: cū conſiſteret petōr aduerſum me. Obmutui ⁊ humiliatus

gladius · iuſti·
iniuſti

sum ⁊ silui a bonis: ⁊ dolor meꝰ renouatꝰ ē. Concaluit cor meū intra me: ⁊ meditatiōe mea exardescet ignis. Locutus sū i lingua mea: notū fac mihi dn̄e finē meū. Et numeꝝ dieꝝ meoꝝ qs est vt sciā qd desit mihi. Ecce mēsurabiles posuisti dies meos: ⁊ sbā mea tanq̄ꝫ nihilū ante te. Verūtn̄ vniuersā vanitas: oīs hō viuēs. Verūtn̄ i imagine ptransit hō: sed ⁊ frustra cōturbaẜ. Thesaurizat ⁊ ignorat: cui cōgregabit ea. Et nūc q̄ ē expectatio mea: nōne dn̄s: ⁊ sbā mea apud te ē: Ab oībus iniq̄tatibꝰ meis erue me: opprobriū insipienti dedisti me. Obmutui: ⁊ nō aperui os meū: qm̄ tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A fortitudine manꝰ tue ego defeci in increpatiōibꝰ: ꝓpter iniq̄tatē corripuisti hoīem. Et tabescer̄ fecisti sicut araneā aiam eius: verūtn̄ vane cōturbaẜ oīs homo. Exaudi oīonē meā dn̄e: ⁊ dep̄cationē meā: aurībꝰ ꝑcipe lachrimas meas. Ne sileas qm̄ aduena ego sum apud te: ⁊ ꝑegrinus sicut oēs pr̄es mei. Remitte mihi vt refrigerer ꝑusq̄ꝫ abeā: ⁊ ampliꝰ nō ero. In finē psalmus dauid. XXXIX

Expectans expectaui dn̄ꝫ: ⁊ intēdit mihi. Et exaudiuit p̄ces meas: ⁊ eduxit me de lacu miserie: ⁊ ð luto fecis. Et statuit supra petrā pedes meos: ⁊ direxerit gressus meos. Et immisit i os meū cāticū nouū: carmē deo nr̄o. Videbūt multi ⁊ timebūt: ⁊ sperabūt in dn̄o. Beatꝰ vir cuiꝰ ē nomen dn̄i spes eius: ⁊ nō respexit in vanitates ⁊ insanias falsas. Multa fecisti tu dn̄e deꝰ meꝰ mirabilia tua: ⁊ cogitatōibus tuis non ē q̄ silis sit tibi. Annūciaui ⁊ locutus sum: multiplicati sunt sup numeꝝ. Sacrificiū ⁊ oblationē noluisti: aures aūt ꝑfecisti mihi. Holocaustū ⁊ pro peccatō nō postulasti: tūc dixi ecce venio. In capite libri scriptū ē de me vt facerē voluntatē tuā: deꝰ meus volui ⁊ legē tuā in medio cordis mei. Annūciaui iusticiā tuā i ecclesia magna: ecce labia mea nō ꝓhibebo dn̄e tu scisti. Justiciā tuā n̄ abscōdi i corde meo: v̄itatem tuā ⁊ salutare tuū dixi. Nō abscōdi miam tuā ⁊ v̄itatē tuā: a cōcilio multo. Tu aūt dn̄e ne lōge facias miseratōes tuas a me: mia ⁊ v̄itas tua sp̄ suscepert̄ me. Qm̄ circūdederūt me mala quoꝝ nō ē nūerus: cōꝑhenderūt me iniq̄tates mee: ⁊ non potui vt viderē. Multiplicate sunt sup capillos capitis mei ⁊ cor meum dereliq̄t me. Cōplaceat tibi dn̄e vt eruas me: dn̄e ad adiuuandū me respice. Confundanẜ ⁊ reuereanẜ simul: q q̄rūt aiam meā vt auferāt eā. Auertanẜ retrorsū ⁊ reuereanẜ: q volūt mihi mala. Ferant ꝯfestim cōfusionē suā: qui dicūt mihi euge euge. Exultent ⁊ letenẜ sup te oēs q̄rētes te: ⁊ dicant sp̄ magnificeẜ dn̄s: q diligūt salutare tuū. Ego aūt mendicꝰ sum ⁊ pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus ⁊ protector meus: ne tardaueris. In finē psalmus dauid. LX

Beatus q intelligit sup egenū ⁊ paupem: in die mala liberabit eū dn̄s. Dn̄s ꝯseruet eū ⁊ viuificet eū: ⁊ beatū faciet eū i terra: ⁊ n̄ tradat eū in aiam inimicoꝝ eius. Dn̄s opē ferat illi sup lectū doloris eius: vniuersū stratū eius v̄sasti i infirmitate eiꝰ. Ego dixi dn̄e miserē mei sana aiam meaꝫ: qr peccaui tibi. Inimici mei dixerūt mala mihi: qn̄ morieẜ ⁊ ꝑibit nomē eius: Et si ingrediebaẜ vt videret vana loquebaẜ cor eius: cōgregauit iniq̄tatē sibi. Egrediebaẜ foras ⁊ loquebaẜ in idipm̄. Aduersum me susurrabāt oēs inimici mei: aduersum me cogitabāt mala mihi. Verbū iniquū cōstituerūt aduersum me: nūqd qui dormit n̄ adiciet vt resurgat: Etenim hō pacis mee in q̊ speraui: q edebat panes meos magnificauit sup me supplantationē. Tu āt dn̄e miserere mei: ⁊ resuscita me ⁊ retribuā eis. In h̄ cognoui: qm̄ voluisti me: qm̄ non gaudebit inimicus meus sup me. Me āt ꝓpter innocētiam suscepisti: ⁊ cōfirmasti me in cōspectu tuo i etnū. Bn̄dictꝰ dn̄s deꝰ israel a seclō i seculū: fiat fiat.

In finē intellectus filijs chore: psalmꝰ dauid. LXI

Quemadmodū desiderat ceruus ad fontes aquaꝝ: ita desiderat aia mea ad te deus. Sitiuit aia mea ad deū fontē viuum qn̄ veniā ⁊ apparebo ante faciē dei. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dū diciẜ mihi q̄tidie vbi est deus tuꝰ. Hec recordatus sum et effudi in me aiam meā: qm̄ transibo in locū tabernaculi: ammirabil̄ vsq̄ꝫ ad domū dei. In voce exultatiōis ⁊ cōfessiōis: sonus epulātis. Quare tristis es aia mea: ⁊ q̄re cōturbas me. Spa in deo: qm̄ adhuc cōfitebor illi: salutare vultꝰ mei ⁊ deus meꝰ. Ad meipm aia mea cōturbata est ꝓpterea memor ero tui de terra iordanis: ⁊ hermonym a mōte modico. Abyssus abyssū inuocat in voce cataractaꝝ tuaruꝫ. Oia excelsa tua ⁊ fluctus tui: sup me transierūt. In die mādauit dn̄s miam suam: ⁊ nocte canticū eius. Apud me oio deo vite mee: dicā deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei: ⁊ q̄re cōtristatus incedo: dum affligit me inimicꝰ: Dū cōfringūẜ ossa mea: exprobrauerūt mihi q tribulāt me inimici mei. Dū dicūt mihi p singulos dies vbi ē deus tuꝰ: q̄re tristis es aia mea: ⁊ q̄re ꝯturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc cōfitebor illi: salutare vultꝰ mei ⁊ deus meus. In finē ps̄ dauid. XLII

Iudica me deus: ⁊ discerne causam meā de gēte nō scā: ab hoīe iniq̊ ⁊ doloso erue me. Quia tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti: ⁊ q̄re tristis icedo dū affligit me inimicꝰ: Emitte lucem tuam ⁊ veritatem tuam: ipsa me deduxerunt ⁊ adduxerunt in mōtē scm̄ tuū ⁊ in tabnacula tua. Et introibo ad altare dei

ad deū q letificat iuuētutē meā. Confitebor tibi in cithara deus de⁹ me⁹: quare tristis es aia mea ⁊ quare cõturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc confitebor illi: salutare vultus mei ⁊ deus meus

In finē pro filijs chore intellectus psalm⁹ dauid. XLIII

Deus auribus nostris audiuim⁹ patres nostri annūciauerūt nobis. Opus quod operatus es in dieb⁹ eoꝝ: ⁊ i dieb⁹ antiquis. Manus tua gētes disꝑdidit ⁊ plantasti eos afflixisti pplos ⁊ expulisti eos. Nec eni in gladio suo possederūt terrā: ⁊ brachiū eoꝝ nō saluabit eos Sed dextera tua ⁊ brachiū tuū ⁊ illuminatio vultus tui: qm̄ cõplacuisti i eis. Tu es ipse rex meus ⁊ de⁹ me⁹: q mādas salutes iacob. In te inimicos nostros vētilabim⁹ cornu ⁊ i noie tuo spernem⁹ insurgētes i nobis. Nō eni in arcu meo sperabo ⁊ gladi⁹ meus non saluabit me. Saluasti .n. nos de affligentibus nos ⁊ odiētes nos ꝯfudisti. In deo laudabimur tota die: ⁊ i noie tuo ꝯfitebimur in seculū. Nūc aūt repulisti ⁊ confudisti nos: ⁊ nō egredieris in virtutib⁹ nostris. Auertisti nos retrorsuz post inimicos nostros: ⁊ q oderunt nos diripiebant sibi. Dedisti nos tāq̄z oues escaruz: ⁊ in gētibus dispersisti nos. Vendidisti populuz tuū sine pcio: ⁊ nō fuit multitudo i cõmutationibus eoꝝ. Posuisti nos opprobriū vicinis nr̄is subsannationē ⁊ derisuz his qui sunt in circuitu nostro. Posuisti nos in similitudinē gentib⁹ cõmotionē capitis in pplis. Tota die verecundia mea contra me ē: ⁊ confusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrantis ⁊ obloquētis a facie inimici ⁊ ꝑsequentis. Hec oia venerūt sup nos nec obliti sumus te: ⁊ inique nō egimus in testamento tuo. Et nō recessit retro cor nostrū: ⁊ declinasti semitas nostras a via tua. Qm̄ humiliasti nos in loco afflictionis: ⁊ cooperuit nos vmbra mortis Si obliti sumus nomē dei nostri: ⁊ si expandim⁹ manus nostras ad deū alienū. Nōne deus requiret ista: ipse eni nouit abscondita cordis. Qm̄ ꝓpter te mortificamur tota die: estimati sum⁹ sicut oues occisionis. Exurge q̄re obdormis dn̄e: exurge ⁊ ne repellas in finē. Quare faciē tuā auertis obliuisceris inopie nr̄e ⁊ tribulationis nr̄e. Qm̄ humiliata est in puluere aia nostra: conglutinatus est i terra venter noster. Exurge dn̄e adiuua nos: ⁊ redime nos ꝓpter nomen tuū.

In finē pro his q cõmutabunt filijs chore ad intellectū canticū ꝓ dilecto. XLIIII

Eructauit cor meū verbū bonū: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribe velociter scribēns. Speciosus forma pre filijs hoiuz: diffusa est gratia i labijs tuis ꝓpterea benedixit te deus in eternū. Accingere gladio tuo: sup femur tuū potentissime. Specie tua ⁊ pulchritudine tua: intēde ꝓspere procede ⁊ regna. Propt̄ veritatē ⁊ māsuetudinē ⁊ iusticiā ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute: populi sub te cadent in corda inimicoꝝ regis. Sedes tua deus in seculū seculi: virga directionis virga regni tui. Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniquitatem: ꝓpterea vnxit te deus deus tu⁹ oleo leticie pre cõsortib⁹ tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ casia a vestimētis tuis a domib⁹ eburneis: ex qb⁹ delectauerūt te filie regū in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circūdata varietate. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā: ⁊ obliuiscere populū tuuz ⁊ domū patris tui. Et cõcupiscet rex decorē tuū: qm̄ ipse est dn̄s deus tuus ⁊ adorabūt eū. Et filie tyri in muneribus: vultū tuū deprecabunt̄ oēs diuites plebis. Ois gloria eius filie regis ab intus: i fimbrijs aureis circūamicta varietatib⁹. Adducent̄ regi virgines post eā: ꝓxime ei⁹ afferent̄ tibi. Afferent̄ in leticia ⁊ exultatione: adducent̄ in templū regis. Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij: ꝯstitues eos ꝑncipes sup oēm terrā. Memores erūt nois tui dn̄e i oi gn̄atione ⁊ gn̄atione. Propterea ppli cõfitebunt̄ tibi in eternū: ⁊ i seculū seculi.

In finē filijs chore ꝓ arcanis. XLV

Deus noster refugiū ⁊ virtus adiutor i tribulationib⁹ que inuenerūt nos nimis. Propterea nō timebim⁹ dum turbabit̄ terra: ⁊ trāsferent̄ mōtes i cor maris. Sonuerūt ⁊ turbate sunt aque eoꝝ: cõturbati sunt montes in fortitudine ei⁹. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei: sctificauit tabernaculū suū altissimus. Deus i medio ei⁹ nō cõmouebit̄: adiuuabit eā deus mane diluculo. Conturbate sunt gentes ⁊ inclinata sūt regna: dedit vocē suā mota ē terra. Dn̄s virtutū nobiscū: susceptor noster deus iacob. Venite ⁊ videte opa dn̄i que posuit ꝓdigia sup terrā: auferēs bella vsq̄z ad finē terre. Arcū conteret ⁊ confringet arma: ⁊ scuta cõburet igni. Vacate ⁊ videte quoniam ego sum deus: exaltabor in gentibus ⁊ exaltabor in terra. Dn̄s virtutū nobiscū: susceptor noster de⁹ iacob.

In finē ꝓ filijs chore psalmus dauid. XLVI

Omnes gētes plaudite manibus: iubilate deo in voce exultationis. Quoniam domin⁹ excelsus terribilis: rex magnus super omnez terram. Subiecit populos nobis: ⁊ gentes sub pedibus nostris. Elegit nobis hereditatē suā: speciē iacob quā dilexit. Ascendit de⁹ in iubilo: ⁊ dominus in voce tube. Psallite deo nostro psallite: psallite regi nostro psallite. Quoniā rex omnis terre deus: psallite sapienter. Regnabit deus super gentes: deus sedet super sedē sanctam suam. Principes populorum congregati sunt cum deo abraam: quoniā dij fortes terre vehementer eleuati sunt. Psalmus can

fusticia

abscondita cordis nouit dn̄s.

tici filijs chore scda sabbati. XLVII

MAgnus dñs ⁊ laudabilis nimis i ciuita
te dei nostri: in mōte scō eius. Fundatur
exultatōe vniuerse terre: mōs syon lata
a glonis ciuitas regis magni. De⁹ in domibus
ei⁹ cognoscet: cū suscipiet eā. Qm̄ ecce reges tre
ꝯgregati sunt: cōuenerūt i vnū. Ipsi videtes sic
āmirati st: ꝯturbati sūt cōmoti st: tremor apphēdit
eos. Ibi dolores vt pturientis: i n spū vehemen
ti ꝯteres naues tharsis. Sicut audiuim⁹ sic vidi
mus in ciuitate dñi virtutuz in ciuitate dei nrī:
deus fundauit eam in eternū. Suscepimus de⁹
miam tuā: in medio templi tui. Scdm nomē tu
um deus sic ⁊ laus tua in fines terre: iusticia ple
na est dextera tua. Letet mons syon: ⁊ exultent
filie iude: ꝑpter iudicia tua dñe. Circūdate syon
⁊ cōplectemini eā: narrate in turribus eius. Po
nite corda vra in ꝟtute ei⁹: ⁊ distribuite domos
eius: vt enarretis in ꝓgenie altera. Qm̄ hic est
deus deus nr̄ in eternū ⁊ in seculū seculi: ipse re
get nos in secula. In finem ꝓ filijs chore: ps̄
dauid. XLVIII

AUdite hec oēs gentes: auribus percipi
te oēs qui hitatis orbem. Quiqz terrige
ne: ⁊ filij hoium simul in vnum diues ⁊
paup. Os meū loquet sapiam: ⁊ meditatio cor
dis mei prudentiā. Inclinabo in parabolā aurē
meā: aperiā in psalterio ꝓpositionez meā. Cur ti
mebo in die mala: iniqtas calcanei mei circūda
bit me. Qui cōfidūt in virtute sua: ⁊ in multitu
dine diuiciarū suarū gloriant. Frat non redimit
redimet hō: non dabit deo placationē suā. Et ꝑ
cium redemptionis aie sue: ⁊ laborabit ineternuz
⁊ viuet adhuc in finē. Non videbit interitū cum
viderit sapientes morientes: simul insipiēs ⁊ stul
tus peribūt. Et relinqnt alienis diuitias suas: et
sepulchra eoꝝ domus eorū in eternū. Taberna
cula eoꝝ in ꝓgenie ⁊ ꝓgenie: vocauerūt nomi
na sua in tris suis. Et homo cū in honore esset n̄
intellexit: cōpatus ē iumentis insipiētib⁹: ⁊ silis
factus est illis. Hec via illoꝝ scandalū ipsis ⁊ po
stea in ore suo cōplacebūt. Sicut oues i inferno
positi st: mors depascet eos. Et dñabunt eoꝝ iu
sti i matutino: ⁊ auxiliū eoꝝ veterascet i inferno
a gloria eoꝝ. Verūtn̄ deus redimet aiam meā d̄
manu inferi: cū accepit me. Ne timueris cuz di
ues fact⁹ fuerit hō: ⁊ cū multiplicata fuerit glia
dom⁹ ei⁹. Qm̄ cū interit nō sumet oia neqz de
scēdet cū eo glia ei⁹. Quia aia eius i vita ipius
bn̄dicet: cōfitebit tibi cū bn̄ feceris ei. Introibit
vsqz in ꝓgenies patꝝ suoꝝ vsqz in eternū nō vi
debit lumē. Hō cū in honore eēt nō intellexit: cō
patus ē iumentis insipientib⁹: ⁊ silis factus ē il
lis. Psalmus asaph. XLIX

DEus deoꝝ dñs locutus ē: ⁊ vocauit traz
A solis ortu vsqz ad occasū: ex syon spe
cies decoris eius. Deus manifeste veniet: deus
noster ⁊ non silebit. Ignis in conspectu ei⁹ exar
descet: ⁊ in circuitu ei⁹ tēpestas valida. Aduoca
uit celū desursū: ⁊ terrā discernere ppl'm suū. Cō
gregate illi scōs eius q ordināt testm̄ eius sup
sacrificia: Et annūciabunt celi iusticiā eius: qm̄
deus iudex ē. Audi ppl's meus ⁊ loqr: isrl' ⁊ testi
ficabor tibi: deus deus tu⁹ ego suz nō i sacrificijs
tuis arguā te: holocausta aūt tua i ꝯspectu meo
sunt semp. Nō accipiā de domo tua vitulos: ne
qz de gregib⁹ tuis hircos. Qm̄ mee sūt oēs fere
siluaꝝ: iumēta in montibus ⁊ boues. Cognoui
oia volatilia celi: ⁊ pulchritudo agri mecum est
Si esuriero nō dicā tibi: meus ē enī orbis terre:
⁊ plenitudo eius. Nūqd māducabo carnes tau
roꝝ: aut sanguinē hircoꝝ potabo: Immola deo
sacrificiū laudis: ⁊ redde altissimo vota tua. Et i
uoca me in die tribulatōis eruā te: ⁊ honorifica
bis me. Pctōri āt dixit deus: qre tu enarras iu
sticias meas: ⁊ assumis testm̄ meū per os tuū:
Tu ꝟo odisti disciplinā: ⁊ ꝓiecisti smōes meos
retrorsum. Si videbas furem currebas cū eo: ⁊
cū adulteris portionē tuā ponebas. Os tuum
abūdauit malicia: ⁊ lingua tua ꝯcinabat dolos.
Sedens aduersus frēz tuū loqbaris: ⁊ aduersus
filiū matris tue ponebas scandalū: hec fecisti ⁊
tacui. Existimasti iniq ꝙ ero tuo silis: arguā te
⁊ statuā ꝯtra faciē tuā. Intelligite h̄ q obliuisci
mini deū neqn̄ rapiat: ⁊ nō sit q eripiat. Sacrifi
ciū laudis honorificabit me: ⁊ illic iter q̊ ostēdaz
illi salutare dei. Psalmus in finē dauid quā
do venit ad euz nathan ꝓpheta qn̄ intrauit ad
bersabee. L

MIserere mei de⁹: sm magnā miam tuaz
Et sm multitudinē miserationū tuaruz:
dele iniqtatē meaz. Ampli⁹ laua me ab iniqtate
mea: ⁊ a pctō meo mūda me. Qm̄ iniqtatē meā
ego cognosco. ⁊ pctm̄ meū ꝯtra me ē sp. Tibi so
li peccaui: ⁊ malū corā te feci: vt iustificeris i ser
monib⁹ tuis: ⁊ vincas cū iudicaris. Ecce enī ini
qtatibus cōceptus sum: ⁊ in pctis concepit me
mater mea. Ecce enim veritatem dilexisti: in
certa ⁊ occulta sapie tue manifestasti mihi. Asp
ges me dñe hysopo ⁊ mundabor: lauabis me ⁊
sup niuē dealbabor. Auditui meo dabis gaudi
um ⁊ leticiā: ⁊ exultabūt ossā hūiliata. Auerte fa
ciē tuā a pctis meis: ⁊ oēs iniqtates meas dele
Cor mūdū crea i me de⁹: ⁊ spm̄ rectū inoua i vi
sceribus meis. Ne ꝓijcias me a facie tua: ⁊ spm̄
scm̄ tuū ne auferas a me. Redde mihi leticiā sa
lutaris tui: ⁊ spū pncipali cōfirma me. Docebo
iniqs vias tuas: ⁊ impij ad te ꝯuertent. Libera
me de sanguib⁹ de⁹ de⁹ salutis mee: ⁊ exultabit li
gua mea iusticiā tuā. Dñe labia mea apies ⁊ os
meū ānūciabit laudē tuā. Qm̄ si voluisses sacri
ficiū dedissē: vtiqz holocaustis n̄ delectaberis. Sa

crificiū deo spūs cōtribulatus: cor contritū ⁊ humiliatū deus non despicies. Benigne fac dñe in bona voluntate tua sion: ut edificent muri hierusalē. Tunc acceptabis sacrificiū iusticie oblationes ⁊ holocausta tūc imponēt sup altare tuū vitulos

In finem intellectus dauid cū venit ad euz doech idumeus ⁊ nunciauit saulı: venit dauid in domū abimelech. LI.

Quid gloriaris in malicia: q potēs es i iniquitate: Tota die iniusticiā cogitauit lingua tua: sicut nouacula acuta fecisti dolū Dilexisti maliciā sup benignitatē: iniqtatez magis q̄ log equitatē. Dilexisti oīa vba pcipitationis: ligua dolosa. Propterea de⁹ destruet te in finē: euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicē tuā de terra viuētiū. Videbunt iusti ⁊ timebūt: ⁊ sup eū ridebūt ⁊ dicēt: ecce hō q nō posuit deū adiutorē suū. Sed sperauit in multitudine diuitiarū suaꝝ: ⁊ pualuit in vanitate sua. Ego aūt sicut oliua fructifera i domo dei: speraui i misericordia dei in eternū ⁊ i sec̄lm seculi. Cōfitebor tibi in sec̄lm qꝛ fecisti: ⁊ expectabo nomē tuū qm̄ bonū i ꝯspectu sanctoꝝ tuoꝝ. In finē intellect⁹ dauid p amelech. LII

Dixit insipiēs i corde suo nō est de⁹: Corrupti sunt ⁊ abbominabiles facti sunt in iniqtatib⁹: nō est q faciat bonū. De⁹ de celo pspexit super filios hoīuz: vt videat si est intelligēs aut reqrens deū. Oēs declinauerūt simꝉ inutiles facti sunt: non est q faciat bonū: nō est vsqz ad vnū Nōne scient oēs q opant iniqtatez: q deuorāt plebē meā vt cibū panis: Deū nō inuocauerūt: illic trepidauerūt timore vbi nō fuit timor. Qm̄ de⁹ dissipauit ossa eoꝝ q hoibus placēt ꝯfusi sunt qm̄ de⁹ spreuit eos. Quis dabit ex sion salutare isrł: cū ꝯuerterit de⁹ captiuitatē plebis sue: exultabit iacob ⁊ letabit israel. In finē in carminib⁹ intellectus dauid cū venissent cyphei ⁊ nūciassent sauli nōne dauid abscōdit⁹ ē apud nos. LIII

Deus in noīe tuo saluū me fac: ⁊ in virtute tua iudica me. De⁹ exaudi orōnē meā: aurib⁹ pcipe verba oris mei. Qm̄ alieni insurrexerūt aduersuz me: ⁊ fortes q̄sierūt aiam meā: ⁊ nō pposuerūt deū an̄ ꝯspectū suū. Ecce. n. de⁹ adiuuat me: ⁊ dñs susceptor ē aīe mee. Auerte mala inimicis meis: ⁊ i veritate tua disperde illos. Volūtarie sacrificabo tibi: ⁊ ꝯfitebor noī tuo dñe qm̄ bonū ē. Qm̄ ex oī tribulatione eripuisti me: ⁊ sup inimicos meos despexit oculus meus.

In finē i carminib⁹ intellect⁹ dauid. LIIII

Exaudi de⁹ orōnē meā: ⁊ ne despexeris deprecationē meā: intēde mihi ⁊ exaudi me. Cōtristatus sum i exercitatione mea ⁊ cōturbat⁹ sum a voce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Qm̄ declinauerūt i me iniqtates: ⁊ i ira molesti erāt mihi. Cor meū ꝯturbatū ē i me: ⁊ formido mortis cecidit super me. Timor ⁊ tremor venerūt sup me: ⁊ cōtexerūt me tenebre. Et dixi qs dabit mihi pēnas sicut columbe: ⁊ volabo ⁊ reqescā. Ecce elōgaui fugiēs: ⁊ māsi i solitudie. Expectabā eū q saluū me fecit: a pusillanimitate spūs ⁊ tēpestate. Precipita dñe diuide linguas eoruz qm̄ vidi iniqtatē ⁊ ꝯtradictionē i ciuitate. Die ac nocte circūdabit eaz sup muros ei⁹ iniqtas: ⁊ labor i medio ei⁹ ⁊ iniusticia. Et nō defecit d̄ plateis eius: vsura ⁊ dolus. Qm̄ si inimic⁹ meus maledixisset mihi: sustinuissez vtiqz. Et si is q oderat me sup me magna locutus fuisset: abscōdissem me forsitan ab eo. Tu vo homo vnanimis: dux meus ⁊ notus me⁹. Qui simul mecuz dulces capiebas cibos: i domo dei ambulauim⁹ cū ꝯsensu Veniat mors sup illos: ⁊ descēdāt in infernū viuentes. Qm̄ neqtie i habitaculis eoꝝ: in medio eoꝝ. Ego aūt ad deū clamaui: ⁊ dñs saluauit me. Vespere ⁊ mane ⁊ meridie narrabo ⁊ ānūciabo: ⁊ exaudiet vocē meā. Redimet i pace aiaz meā ab his q appropinquāt mihi: qm̄ int multos erāt mecū. Exaudiet deus ⁊ humiliabit illos: q ē an̄ secula. Nō. n. est illis cōmutatio ⁊ nō timuerunt deū: extēdit manū suā i retribuēdo. Cōtaminauerūt testamētū ei⁹ diuisi sunt ab ira vult⁹ ei⁹: ⁊ appropinqbit cor illius. Molliti sunt sermones ei⁹ sup oleū: ⁊ ipsi sunt iacula. Iacta sup dñm curaz tuā ⁊ ipse te enutriet: ⁊ nō dabit in eternū fluctuationē iusto. Tu vo de⁹: deduces eos in puteuz interitus. Viri sanguinū ⁊ dolosi nō dimidiabunt dies suos: ego aūt sperabo in te dñe. In finez p pplo qui a sanctis longe factus est i tituli iscriptione ipsi dauid cū teneret eū allophyli in geth.

Miserere mei deus qm̄ cōculcauit LV me hō: tota die impugnāś tribulauit me Cōculcauerūt me inimici mei tota die: qm̄ multi bellātes aduersum me. Ab altitudine diei timebo: ego vo in te sperabo. In deo laudabo s̄mones meos: i deo speraui nō timebo qd faciat mihi caro. Tota die verba mea execrabant aduersum me oēs cogitationes eoꝝ i malū. Inhabitabūt ⁊ abscondēt: ipsi calcaneū meū obseruabūt. Sicut sustinuerūt aiam meā p nihilo saluos facies illos: i ira pplos cōfringes. Deus vitā meā annūciaui tibi: posuisti lachrymas meas i ꝯspectu tuo. Sicut ⁊ i pmissione tua: tūc cōuertent inimici mei retrorsuz. In q̄cūqz die inuocauero te: ecce cognoui qm̄ de⁹ me⁹ es. In deo laudabo verbū: i dñō laudabo s̄monē: i deo speraui nō timebo qd faciat mihi hō. In me sunt deus vota tua: q̄ reddā laudationes tibi. Qm̄ eripuisti aiaz meā de morte: ⁊ pedes meos de lapsu: ut placeā corā deo i lumine viuentiū. In finē ne disperdas dauid tituli iscriptiōe cū fugeret a facie saul regis israel in speluncā. LVI

Miserere mei deꝰ miserere mei: qm̄ i te cō fidit aīa mea. Et i vmbra alaꝝ tuarū spe rabo donec trāseat iniqtas. Clamabo ad deū altissimū: deū q bn̄ fecit mihi. Misit de celo ꝛ liberauit me: dedit i opprobriū ɔculcantes me. Misit deus misericordiā suā ꝛ veritatē suā: ꝛ eri puit aīaȝ meā de medio catuloꝝ leonū dormiui ɔturbatus. Filij hoīuȝ dentes coꝝ arma ꝛ sagit te: ꝛ lingua coꝝ gladiꝰ acutꝰ. Exaltare sup celos deus: ꝛ in oī terrā gloria tua. Laqueū parauerūt pedibꝰ meis: ꝛ incuruauerūt aīaȝ meā. Foderūt añ faciē meā foueā: ꝛ inciderūt in eā. Paratum cor meū deus paratū cor meū: cātabo ꝛ psalmū dicā dn̄o. Exurge gloria mea exurge psalterium ꝛ cithara exurgā diluculo. Cōfitebor tibi i pplis dn̄e: ꝛ psalmū dicā tibi i gētibꝰ. Qm̄ magnifica ta est vsqȝ ad celos misericordia tua: ꝛ vsqȝ ad nubes ꝟitas tua. Exaltare sup celos deus: ꝛ sup oēm terrā gloria tua. In finē ne disperdas da uid in tituli inscriptione. LVII

Si vere vtiqȝ iusticiā loqmi: recte iudica te filij hoīuȝ. Etenī i corde iniqtates opa mini i terra: iniusticias manꝰ vr̄e ɔcinnāt. Alienati sunt peccatores a vulua: errauerūt ab vtero: locuti sunt falsa. Furor illis s̄m silitudinē serpētis: sicut aspidis surde ꝛ obturātis aures su as. Que nō exaudiet vocē incātantiū: ꝛ venefici incātātis sapient. Deꝰ ɔteret dētes coꝝ i ore ipo rū: molas leonū ɔfringet dn̄s. Ad nihiluȝ deue niēt tāqȝ aqua decurrēs: intēdit arcū suū donec i firment. Sicut cera q̄ fluit auferent: sup cecidit ignis ꝛ nō viderūt solē. Priusqȝ itelligerēt spine vr̄e rhamnū: sicut viuētes sic i ira absorbet eos. Letabit iustꝰ cū viderit vindictā: manꝰ suas la uabit i sanguine peccatoris. Et dicet hō si vtiqȝ ē fructus iusto: vtiqȝ ē deus iudicās eos i terra.

In finē ne disperdas dauid i tituli inscriptione qn̄ misit saul ꝛ custodiuit domū eius ut interfice ret eum. LVIII

Eripe me de inimicis meis deꝰ meus: ꝛ ab insurgētibꝰ i me libera me. Eripe me de operantibꝰ iniqtatē: ꝛ de viris sangui nū salua me. Quia ecce ceperūt aiam meā: irrue rūt i me fortes. Neqȝ iniqtas mea neqȝ peccatū meū dn̄e: sine iniqtate cucurri ꝛ direxi. Exurge i occursuȝ meū ꝛ vide: ꝛ tu dn̄e deꝰ virtutū deus isrl̄. Intēde ad visitādas oēs gētes: nō miserea ris oībꝰ q opant iniqtatē. Cōuertent ad vesperā ꝛ famē patient ut canes: ꝛ circuibūt ciuitatē. Ec ce loquent i ore suo ꝛ gladiꝰ i labijs coꝝ: qm̄ qs audiuit. Et tu dn̄e deridebis eos: ꝛ ad nihilū de duces oēs gētes. Fortitudinē meam ad te custo diā: qr deꝰ susceptor meꝰ es: deꝰ meus misericor dia eiꝰ pueniet me. Deus ondit mihi sup inimi cos meos: ne occidas eos neqn̄ obliuiscant ppli mei. Disperge illos i virtute tua: ꝛ depone eos ꝓ tector meus dn̄e. Delictū oris coꝝ: sermonē la bioꝝ ipsoꝝ ꝛ cōphēdant i supbia sua. Et de exe cratione ꝛ mēdacio annūciabunt i ɔsumatione: in ira ɔsummationis ꝛ nō erūt. Et sciēt qr deus dn̄abit iacob: ꝛ finiū terre. Cōuertent ad vesperā ꝛ famē patient ut canes: ꝛ circuibūt ciuitatē. Ipsi dispergent ad māducanduȝ: si ꝟo non fuerint sa turati ꝛ murmurabūt. Ego aūt cātabo fortitudi nē tuā: ꝛ exaltabo mane misericordiā tuā. Quia factus es susceptor meus: ꝛ refugiū meū in die tribulationis mee. Adiutor meꝰ tibi psallā: quia deus susceptor meus es: deus meꝰ misericordia mea. In finē ꝓ his q cōmutabunt i tituli scriptione ipsi dauid in doctrinā: cū succēdit me sopotamiā syrie ꝛ sobal: ꝛ cōuertit ioab ꝛ pcussit edom in valle salinaꝝ duodeci milia. LIX

Deus repulisti nos ꝛ destruxisti nos: iratꝰ es ꝛ misertus es nobis. Cōmouisti terrā ꝛ conturbasti eā: sana contritiones eius qr cōmota est. Ostendisti populo tuo dura: pota sti nos vino cōpunctionis. Dedisti metuentibꝰ te significationē: ut fugiant a facie arcus. Ut libe rent dilecti tui: saluum fac dextera tua ꝛ exaudi me. Deus locutus est i sancto suo: letabor ꝛ par tibor sichimā: ꝛ conuallē tabernaculoꝝ metibor. Meus est galaad ꝛ meꝰ est manasses: ꝛ ephrai fortitudo capitis mei. Iuda rex meus: moab ol la spei mee. In idumeā extendā calciamentum meuȝ: mihi alienigene subditi sunt. Quis dedu cet me in ciuitatē munitā: quis deducet me vsqȝ in idumeā. Nonne tu deus qui repulisti nos: ꝛ non egredieris deus in virtutibus nostris. Da nobis auxiliuȝ de tribulatione: ꝛ vana salus ho minis. In deo faciemꝰ virtutē ꝛ ipse ad nihilū de ducet tribulantes nos. In finē in hymnis psalmus dauid. LX

Exaudi deus deprecationē meam: inten de orationi mee. A finibus terre ad te clamaui dum anxiaret cor meum: in pe tra exaltasti me. Deduxisti me quia factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. In habitabo in tabernaculo tuo in secula: ꝓtegar i velamento alarū tuarū. Quoniā tu deus meus exaudisti orationē meā: dedisti hereditatē timen tibus nomē tuū. Dies sup dies regis adijcies: annos eius vsqȝ in diē gn̄ationis ꝛ generatiōis. Permanet in eternū in conspectu dei: misericor diā ꝛ veritatē eius quis requiret. Sic psalmū di cam nomini tuo in seculū seculi: ut reddaȝ vota mea de die in diem. In finē pro idithun. psalmus dauid. LXI

Nonne deo subiecta erit aīa mea: ab ipso enī salutare meū. Nā ꝛ ipse deꝰ meꝰ ꝛ sa lutaris meꝰ susceptor meꝰ: nō mouebor ampliꝰ. Quousqȝ irruitis i hoīeȝ: interficitis vniuer si vos: tāqȝ parieti inclinato ꝛ macerie depulse.

Uerũtñ pciũ meũ cogitauerũt repellere: cucurri in siti: ore suo bñdicebant: ⁊ corde suo maledicebãt. Uerũtñ deo subiecta ẽ aĩa mea: qm̃ ab ipso paciẽtia mea. Quia ipse ẽ deus meꝰ: ⁊ salutator meus: adiutor meꝰ nõ emigrabo. In deo salutare meũ ⁊ gloria mea: deꝰ auxilij mei: ⁊ spes mea in deo ẽ. Sperate ĩ eo oĩs cõgregatio ppli: effundite corã illo corda vr̃a: deus adiutor nr̃ in eternũ. Uerũtñ vani filij hoĩum: mẽdaces filij hoĩum ĩ stateris: vt decipiant ipsi d̃ vanitate in id ipm̃. Nolite spare ĩ iniq̃tate: ⁊ rapinas nolite concupiscere: diuitie si affluant nolite cor apponere. Semel locutꝰ ẽ deus duo h̃ audiui: q2 ptãs dei ẽ: et tibi dñe mĩa: q2 tu reddis vnicuiq3 iux̃ opa sua. Psalmꝰ dauid cũ esset in deserto iudee. LXII

Deus deꝰ meꝰ: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aĩa mea: q̃3 multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia ⁊ inaq̃sa sic ĩ sãcto apparui tibi: vt viderẽ ꝟtutẽ tuã ⁊ gloriã tuam. Qm̃ melior ẽ mĩa tua sup vitas: labia mea laudabũt te. Sic bñdicã te ĩ vita meã: ⁊ in noĩe tuo leuabo manꝰ meas. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleat̃ aĩa mea: ⁊ labijs exultatõis laudabit os meũ. Sic memor fui tui sup stratũ meũ: ĩ matutinis meditabor ĩ te: q2 fuisti adiutor meꝰ. Et in velamẽto alaꝝ tuaꝝ exultabo: adhesit aĩa mea pꝰ te: me suscepit dextera tua. Ipsi ꝟo ĩ vanũ q̃sierũt aĩam meã: introibũt in iferiora t̃re: tradẽt in manꝰ gladij ptes vulpiũ erũt. Rex ꝟo letabitur ĩ deo laudabũt oẽs q iurãt ĩ eo: q2 obstructũ ẽ os loq̃ntiũ iniq̃. In finẽ ps̃ dauid. LXIII

Exaudi deꝰ orõnẽ meã cũ depcor: a timore inimici eripe aĩam meã. Protexisti me a puentũ malignãtiũ: a multitudine opantiũ iniq̃tatẽ. Quia exacuerũt vt gladium liguas suas: itẽderũt arcũ rẽ amarã: vt sagittent in occultis imaculatũ. Subito sagittabũt eũ: et ñ timebũt: firmauerũt sibi ꝟmonẽ neq̃3. Narrauerũt vt absconderẽt laq̃os: dixerũt qs videbit eos: Scrutati sunt iniq̃tates defecerũt scrutãtes scrutinio. Accedet ad cor altũ ⁊ exaltabit̃ deus. Sagitte puuloꝝ facte sunt plage eoꝝ: ⁊ infirmate sũt ꝯtra eos lingue eoꝝ. Cõturbati sũt oẽs q videbãt eos: ⁊ timuit oĩs hõ. Annũciauerũt opa dei: ⁊ facta eiꝰ intellexerũt. Letabit̃ iustus ĩ dñõ: ⁊ spabit in eo: ⁊ laudabũt̃ oẽs recti corde. In finẽ psalmus dauid canticum aggei hieremie ⁊ ezechielis d̃ ꝟbo pegrinationis: ⁊ de pplõ transmigrationis cũ inciperent pficisci. LXIIII

Te decet hymnꝰ deus in syõ: ⁊ tibi reddet̃ votũ in hierl'm. Exaudi orõnẽ meã: ad te oĩs caro veniet. Uerba iniquoꝝ ꝑualuerũt sup nos: ⁊ impietatibus nr̃is tu ppitiabẽris. Beatus quẽ elegisti ⁊ assumpsisti inhitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domꝰ tue: sanctũ est templũ tuũ mirabile in eq̃tate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes omniũ finiũ terre ⁊ in mare longe. Preparãs montes in virtute tua accinctus potentia: q cõturbas pfundũ maris sonũ fluctuũ eius. Turbabunt̃ gentes et timebũt q habitant terminos a signis tuis: exitus matutini ⁊ vespe delectabis. Uisitasti terrã ⁊ inebriasti eã: multiplicasti locupletare eam: flumẽ dei repletũ est aquis: parasti cibũ illoꝝ: q2 ita est ꝑparatio eius. Riuos eius inebria multiplica genimina eiꝰ: in stillicidijs eius letabit̃ germinãs. Bñdices corone anni benignitatis tue ⁊ campi tui replebunt̃ vbertate. Pinguescent speciosa deserti: ⁊ exultatione colles accingẽtur. Induti sunt arietes oviũ: ⁊ valles abundabunt frumẽto. Clamabũt etenĩ hymnũ dicent. In finẽ canticũ psalmi resurrectionis. LXV

Iubilate deo oĩs terra: psalmu3 dicite noĩ eius: date gloriã laudi eius. Dicite deo q̃3 terribilia sunt opa tua dñe: ĩ multitudine virtutis tue mentient̃ tibi inimici tui. Oĩs t̃ra adorat te ⁊ psallat tibi: psalmũ dicat noĩ tuo. Uenite ⁊ videte opa dei: terribilis in ꝯsilio sup filios hominu3. Qui cõuertit mare in aridã: in flumĩe ptrãsibũt pede: ibi letabimur in ipo. Qui dñat̃ in ꝟtute sua ĩ eternũ oculi eiꝰ sup gẽtes respiciũt: q exasperãt nõ exaltent̃ ĩ semetipis. Bñdicite gẽtes deũ nr̃m: ⁊ auditã facite vocẽ laudis eius. Qui posuit aĩam meã ad vitã: nõ dedit in cõmotionẽ pedes meos. Qm̃ pbasti nos deus igne nos examiasti: sicut examiat̃ argẽtũ. Induxisti nos in laq̃u3: posuisti tribulatõẽs in dorso nr̃o: iposuisti hoĩes sup capita nr̃a. Trãsiuimꝰ p ignẽ ⁊ aquã: ⁊ eduxisti nos ĩ refrigeriũ. Introibo ĩ domũ tuã ĩ holocaustis: reddã tibi vota mea q̃ distinxerũt labia mea. Et locutũ ẽ os meũ in tribulatõe mea. Holocausta medullata offerã tibi cũ icẽso arietũ: offerã tibi boues cũ hircis. Uenite audite ⁊ narrabo oẽs q timẽtis deũ: q̃nta fecit aĩe mee. Ad ipm̃ ore meo clamaui: ⁊ exaltaui sub ligua mea. Iniq̃tatẽ sibi aspexi ĩ cõde meo ñ exaudiet dñs. Propterea exaudiuit deus: ⁊ atẽdit voci depcatõis mee. Bñdictus deꝰ q non amouit orõnẽ meã: ⁊ miam suã a me. In finem in hymnis: psalmus cantici dauid. LXVI

Deus misereat̃ nostri ⁊ bñdicat nobis: illuminet vultũ suũ super nos: ⁊ misereat̃ nr̃i. Ut cognoscamꝰ in t̃ra viã tuã ĩ oĩbꝰ gẽtibꝰ salutar̃ tuũ. Cõfiteãt̃ tibi ppli deꝰ: ꝯfiteãt̃ tibi populi omnes. Letent̃ ⁊ exultent gentes: quoniam iudicas populos in equitate: ⁊ gentes in terra dirigis. Confiteantur tibi populi deus. confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum. Benedicat nos deus deus noster: benedicat nos deus: ⁊ metuant eum omnes fines terre. In finem psalmus cantici dauid.

LXVII

Exurgat deus ꝛ dissipent̄ inimici eius ꝛ
fugiāt q oderūt eū a facie eius. Sicut de
ficit fum⁹ deficiāt: sicut fluit cera a facie
ignis sic pereāt pctōres a facie dei. Et iusti epulē
tur ꝛ exultēt in cōspectu dei: ꝛ delectent̄ in leticia
Cātate deo psalmū dicite nomini ei⁹: iter facite ei
q ascēdit sup occasum: dn̄s nomē illi. Exultate i
cōspectu ei⁹: turbabunt̄ a facie ei⁹ patris orpha
noꝝ ꝛ iudicis viduaꝝ. Deus in loco scō suo: de⁹
q inhabitare facit vnius moris i domo. Qui edu
cit vinctos in fortitudine: similit̄ eos q exasperāt
q habitant in sepulchris. Deus cū egredieris i cō
spectu populi tui cū ptransieris i deserto. Terra
mota est: etenī celi distillauerūt a facie dei sinai a
facie dei isrl̄. Pluuiā volūtariā segregabis de⁹
hereditati tue ꝛ infirmata est: tu xo pfecisti eā.
Aialia tua habitabūt i ea: parasti i dulcedie tua
pauperi deus. Dn̄s dabit verbū euāgeliz ātib⁹
virtute multa. Rex xtutū dilecti dilecti: ꝛ speciei
domus diuidere spolia. Si dormiatis inter me
dios cleros pēne colūbe deargētate: ꝛ posteriora
dorsi eius i pallore auri. Dum discernit celestis
reges sup eā niue dealbabunt̄ in selm: mōs dei
mons pinguis. Mons coagulat⁹ mons pinguis
ut qd suspicamini mōtes coagulatos: Mons i
quo beneplacitū est deo habitare i eo: etenī dn̄s
habitabit in finē. Currus dei decē milibus multi
plex: milia letātiū: dn̄s in eis in sina in scō. Ascē
disti in altū cepisti captiuitatē: accepisti dona in
hoībus. Etenī nō credētes: inhabitare dn̄m deū
Benedictus dn̄s die quotidie: psperū iter faci
et nobis de⁹ salutariū nostroꝝ. Deus noster de⁹
saluos faciēdi: ꝛ dn̄i dn̄i exitus mortis. Uerūtn̄
de⁹ cōfringet capita inimicoꝝ suoꝝ: verticē capil
lis pambulātiū i delictis suis. Dixit dn̄s ad ba
san conuertā: cōuertā in pfundū maris. Ut intin
guat̄ pes tuus in sanguine: lingua canū tuoꝝ ex
inimicis ab ipso. Uiderūt ingressus tuos deus
ingressus dei mei regis mei q est in scō. Preue
nerūt pncipes cōiuncti psallētib⁹ i medio iuuen
cularū tympanistriaꝝ. In ecclesijs bn̄dicite deo:
dn̄o de fontib⁹ israel. Ibi beniamin adolescētu
lus: i mētis excessu. Principes iuda duces coꝝ:
pncipes zabulon ꝛ pncipes neptalim: Manda
deus virtuti tue: cōfirma hoc de⁹ qd operatus ē
in nobis. A tēplo tuo in hierusalē: tibi offerūt re
ges munera. Increpa feras arūdinis ꝯgregatio
tauroꝝ in vaccis populoꝝ: ut excludāt eos q pro
bati sunt argēto. Dissipa gētes q̄ bella volūt: ve
niēt legati ex egypto: ethiopia pueniet man⁹ ei⁹
deo. Regna terre cātate deo: psallite dn̄o. Psalli
te deo q ascēdet sup celū celi: ad orientē. Ecce da
bit voci sue vocē xtutis: date gloriā deo sup isrl̄
magnificētia eius ꝛ virtus ei⁹ i nubibus. Mira
bilis deus i sanctis suis de⁹ isrl̄ ipse dabit virtu
tē ꝛ fortitudinē plebi sue: bn̄dictus deus. In fi

nem p his q cōmutabunt̄. psalmus ipsi dauid.

LXVIII

Saluū me fac de⁹: qm̄
intrauerūt aque vsqz ad aiaz meā.
Infixus sum in limo pfundo: ꝛ nō
est substa. Ueni in altitudinē maris:
ꝛ tempestas dimersit me. Laboraui
clamās rauce facte sunt fauces mee: defecerunt
oculi mei dū spero in deū meū. Multiplicati sūt
sup capillos capitis mei q oderunt me gratis.
Cōfortati sunt q psecuti sunt me inimici mei iniuste
q̄ nō rapui tūc exoluebā. Deus tu scis insipiētiā
meā: ꝛ delicta mea a te nō sunt abscōdita. Non
erubescāt in me q expectāt te dn̄e: dn̄e virtutum
Nō cōfundant̄ sup me: q querūt te deus israel.
Qm̄ ppter te sustinui opprobriū: operuit confu
sio faciē meā. Extrane⁹ factus sum fratrib⁹ meis
ꝛ pegrinus filijs matris mee. Qm̄ zelus dom⁹
tue comedit me: ꝛ opprobria exprobrātiū tibi ce
ciderūt sup me. Et operui in ieiunio aiaz meā: ꝛ fa
ctū ē in opprobriū mihi. Et posui vestimētū meū
ciliciū: ꝛ factus sum illis in parabolā. Aduersuz
me loquebant̄ q sedebāt i porta: ꝛ i me psallebāt
q bibebāt vinū. Ego xo orōnez meā ad te dn̄e:
tēpus bn̄placiti de⁹. In multitudie misericordie
tue: exaudi me i veritate salutis tue. Eripe me de
luto ut nō infigar: libera me ab his q oderūt me
ꝛ de profundis aquaꝝ. Nō me demergat tempe
stas aque: neqz absorbeat me pfunduz neqz vr
geat sup me puteus os suū. Exaudi me dn̄e qm̄
benigna ē misericordia tua: s̄m multitudinē mi
seratonū tuaꝝ respice me. Et ne auertas faciem
tuā a puero tuo qm̄ tribuloꝛ: velocit̄ exaudi me
Intēde aie mee ꝛ libera eā: ppt̄ inimicos meos
eripe me. Tu scis improperiū meū ꝛ cōfusionem
meā: ꝛ reuerētiā meā. In cōspectu tuo sunt oēs
qui tribulāt me: improperiū expectauit cor meū
ꝛ miseriā. Et sustinui q sil̄ cōtristaret̄ ꝛ non fuit ꝛ
q cōsolaret̄ ꝛ nō inueni. Et dederūt in escaz meā
fel: ꝛ i siti mea potauerunt me aceto. Fiat mensa
eoꝝ corā ipsis in laqueū: ꝛ i retributiones ꝛ i scā
dalū. Obscurent̄ oculi eoꝝ ne videāt: ꝛ dorsum
eoꝝ semper i curua. Effunde sup eos irā tuā ꝛ fu
ror ire tue cōphēdat eos. Fiat hitatio eoꝝ deser
ta: ꝛ i tabernaculis eoꝝ non sit q inhabitet. Qm̄
quē tu pcussisti psecuti sunt: ꝛ sup dolorē vulneꝝ
eoꝝ addiderūt. Appone iniquitatē sup iniqtatē
eoꝝ: ꝛ nō intrēt in iusticiā tuā. Deleant̄ de libro
viuentiū: ꝛ cū iustis nō scribant̄. Ego sūz paup
ꝛ dolēs: salus tua de⁹ suscepit me. Laudabo no
men dei cū cātico: ꝛ magnificabo eū in laude. Et
placebit deo sup vitulum nouellum: cornua p
ducentē ꝛ vngulas. Uideāt pauperes ꝛ letent̄: qrite
te deū ꝛ viuet aia vra. Qm̄ exaudiuit pauperes
dn̄s: ꝛ vinctos suos nō despexit. Laudent illum
celi ꝛ terra: mare ꝛ oia reptilia in eis. Qm̄ deus
saluā faciet sion: ꝛ edificabunt̄ ciuitates iude. Et in

habitabūt ibi: ⁊ hereditate acqrent eā. Et semen seruoꝝ eius possidebit eā: ⁊ q diligūt nomen eiꝰ habitabunt in ea. In finē psalmus dauid in rememoratione φ saluū fecit eū dn̄s. LXIX

Deus in adiutoriū meū intēde: dn̄e ad adiuuādū me festina. Cōfundant̄ ⁊ reuereant̄: q querūt aiam meam. Auertant̄ retrorsum ⁊ erubescant: q volūt mihi mala. Auertant̄ stati erubescentes: q dicūt mihi euge euge. Exultēt ⁊ letent̄ in te oēs q querūt te: ⁊ dicāt semper magnificet̄ dn̄s q diligunt salutare tuū. Ego vo egenus ⁊ pauper sum: deus adiuua me. Adiutor meꝰ ⁊ liberator meꝰ es tu: dn̄e ne moreris.

Psalmus dauid filioꝝ ionadab ⁊ prioꝝ captiuoꝝ. LXX

In te dn̄e speraui nō cōfundar in eternū: i iusticia tua libera me ⁊ eripe me. Inclina ad me aurē tuā: ⁊ salua me. Esto mihi in deū ꝓtectorē ⁊ in locū munitū: ut saluū me facies. Qm̄ firmamētū meū: ⁊ refugiū meū es tu. Deꝰ meꝰ eripe me de manu peccatoris: ⁊ de manu cōtra legē agentis ⁊ iniqui. Qm̄ tu es patientia mea dn̄e: dn̄e spes mea a iuuētute mea. In te cōfirmatus sum ex vtero: de ventre matris mee tu es ꝓtector meꝰ. In te cātatio mea semꝑ: tanq̄ ꝓdigiū factꝰ sum multis: ⁊ tu adiutor fortis. Repleat̄ os meū laude ut cantē gloriā tuā: tota die magnitudinē tuā. Ne ꝓiicias me in tp̄e senectutis: cū defecerit virtus mea ne derelinquas me. Quia dixerūt inimici mei mihi: ⁊ q custodiebāt aiam meā consiliū fecerūt in vnū. Dicētes deus dereliqt eū ꝑseqmini ⁊ cōprehendite eū: qr non ē q eripiat. Deus ne elongeris a me: deꝰ meus i auxiliū meū respice. Cōfundant̄ ⁊ deficiant detrahentes aie mee: operiāt̄ cōfusione ⁊ pudore qui q̄rūt mala mihi. Ego āt semꝑ sperabo: ⁊ adiciā suꝑ oēm laudē tuā. Os meū annūciabit iusticiā tuā: tota die salutare tuū. Qm̄ non cognoui litteraturā introibo i potētias dn̄i: dn̄e memorabor iusticie tue solius. Deus docuisti me a iuuentute mea ⁊ vsq̄ nūc ꝓnūciabo mirabilia tua. Et vsq̄ in senectā ⁊ seniū: deus ne derelinquas me. Donec annūciē brachiū tuū: generationi omni que ventura est. Potentiā tuā ⁊ iusticiā tuā deꝰ vsq̄ in altissima que fecisti magnalia: deꝰ qs silis sit tibi. Quātas ostēdisti mihi tribulatiōes multas ⁊ malas ⁊ cōuersus viuificasti me: ⁊ de abyssis terre iterū reduxisti me. Multiplicasti magnificentiā tuā: ⁊ cōuersus ꝯsolatus es me. Nā ⁊ ego ꝯfitebor tibi in vasis psalmi veritatē tuā deus: psallā tibi in cithara scūs israel. Exultabūt labia mea cū cantauero tibi: ⁊ aia mea quā redemisti. Sed ⁊ lingua mea tota die meditabit̄ iusticiam tuā: cū ꝯfusi ⁊ reueriti fuerint q q̄rūt mala mihi

Psalmus dauid in salomonē. LXXI

Deus iudiciū tuū regi da: ⁊ iusticiā tuā filio regis. Iudicare populū tuū in iusticia ⁊ paupes tuos in iudicio. Suscipiāt mōtes pacē populo: ⁊ colles iusticiā. Iudicabit pauperes populi ⁊ saluos faciet filios pauperū: ⁊ humiliabit calūniatorē. Et ꝑmanebit cū sole ⁊ ante lunā: in gnātione ⁊ gnātionē. Descēdet sicut pluuia in vellus: ⁊ sicut stillicidia stillātia suꝑ terrā. Orieť in diebus eius iusticia ⁊ abūdantia pacis donec aufera luna. Et dn̄abitur a mari vsq̄ ad mare: ⁊ a flumine vsq̄ ad terminos orbis terrarū. Corā illo ꝓcident ethiopes: ⁊ inimici eiꝰ terrā lingent. Reges tharsis ⁊ insule munera offerēt: reges arabū ⁊ saba dona adducēt. Et adorabunt eū oēs reges: oēs gentes seruiēt ei. Quia liberabit pauperē a potēte: ⁊ pauperē cui nō erat adiutor. Parcet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aias pauperū saluas faciet. Ex vsuris ⁊ iniqtate redimet aias eorū: ⁊ honorabile nomē eoꝝ coram illo. Et viuet ⁊ dabit̄ ei de auro arabie: ⁊ adorabūt de ipso semꝑ tota die bn̄dicēt ei. Erit firmamētū in terra in sūmis montiū: supextollet̄ suꝑ libanū fructus eiꝰ: ⁊ florebūt de ciuitate sicut fenū terre. Sit nomen eius benedictū in secula: an̄ solē ꝑmanet nomen eius. Et bn̄dicent̄ in ipso oēs tribꝰ terre: oēs gentes magnificabūt eū. Bn̄dictus dn̄s deus isrl̄: qui facit mirabilia solꝰ. Et benedictū nomē maiestatis eius ineternū: ⁊ replebit̄ maiestate eius ois terra: fiat fiat. Defecerunt hymni dauid filij iesse. Psalmus asaph. LXXII

Quā bonus isrl̄ deus: his q recto sunt corde. Mei aūt pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei. Quia celaui suꝑ iniquos: pacē pctoꝝ vidēs. Quia nō est respectꝰ morti eoꝝ: ⁊ firmamētū in plaga eoꝝ. In labore hoīm nō sunt: ⁊ cū hoībꝰ nō flagellabunt̄. Ideo tenuit eos supbia: operti sunt iniqtate ⁊ impietate sua. Prodijt quasi ex adipe iniqtas eorum transierūt in affectū cordis. Cogitauerūt ⁊ locuti sūt neqtiā: iniqtatē i excelso locuti sūt. Posuerūt i celū os suū: ⁊ lingua eoꝝ trāsiuit in terra. Ideo cōuertet̄ populus meus hic: ⁊ dies pleni inuenient̄ in eis. Et dixerūt quō scit deus: ⁊ si est scia in excelso. Ecce ipsi peccatores ⁊ abūdantes in seculo: obtinuerūt diuitias. Et dixi: ergo sine causa iustificaui cor meū: ⁊ laui inter inocētes manꝰ meas. Et fui flagellatus tota die: ⁊ castigatio mea i matutinis. Si dicebā narrabo sic: ecce nationē filioꝝ tuoꝝ reprobaui. Existimabā ut cognoscerē: hoc labor est an̄ me. Donec intrē in scūarium dei: ⁊ intelligā in nouissimis eoꝝ. Uerūtn̄ ꝓpter dolos posuisti eis: deiecisti eos dum alleuarent̄. Quō facti sunt in desolationē: subito defecerūt: perierūt ꝓpter iniqtatē suā. Uelut somniū surgētiū: dn̄e i ciuitate tua imaginē ipsoꝝ ad nihilum rediges. Quia inflāmatū ē cor meū: ⁊ renes mei

cōmutati sunt: ⁊ ad nihilū redactꝰ sum ⁊ nesciui. Ut iumētū factus sum apd te: ⁊ ego semp tecum Tenuisti manū dexterā meā: ⁊ ī volūtate tua deduxisti me: ⁊ cū gloria suscepisti me. Quid enim mihi ē ī celo: ⁊ a te qd volui sup terrā? Defecit caro mea ⁊ cor meū: deꝰ cordis mei ⁊ pars mea deꝰ in eternū. Quia ecce q elongāt se a te pibūt: pdidisti oēs q fornicant abs te. Mihi aūt adherere deo bonū est: ponere in dño meo spem meā Ut annūciē oēs pdicationes tuas: ī portis filie sion. In finē itellectus asaph. LXXIII

Ut qd deus repulisti ī finē: iratus ē furor tuus sup oues pascue tue. Memor esto cōgregationis tue: quā possedisti ab initio. Redemisti virgā hereditatis tue: mōs sion in quo habitasti ī eo. Leua manꝰ tuas ī supbias eoꝝ ī finē: quāta malignatꝰ ē inimicus in scō? Et gloriati sūt q oderūt te: ī medio solēnitatis tue. Posuerūt signa sua signa ⁊ nō cognouerūt: sicut ī exitu sup summū. Quasi in silua lignoꝝ securibus exciderūt ianuas eius in idipsuz: in securi ⁊ ascia deiecerūt eā. Incēderūt igni scīariū tuū in terra: polluerūt tabernaculū nois tui. Dixerūt ī corde suo cognatio eoꝝ sil: qescere faciamꝰ oēs dies festos dei a terra. Signa nr̄a nō vidimꝰ: iaz nō ē pphā: ⁊ nos nō cognoscet ampliꝰ. Usqȝ q̄ deus impropabit inimicus: irritat aduersarius nomē tuū ī finē. Ut qd auertis manū tuā ⁊ dexterā tuā: de medio sinu tuo in finē. Deꝰ aūt rex nr̄ añ secula: operatꝰ est salutē ī medio terre. Tu cōfirmasti in virtute tua mare: contribulasti capita draconū in aqs. Tu ꝯfregisti capita draconis: dedisti eū escā pplis ethiopū. Tu dirupisti fontes ⁊ torrentes: tu siccasti fluuios ethan. Tuus ē dies ⁊ tua ē nox: tu fabricatꝰ es aurorā ⁊ solē. Tu fecisti oēs terminos terre: estatē ⁊ ver tu plasmasti ea. Memor esto huiꝰ: inimicꝰ improperauit dño: ⁊ ppl's insipiens incitauit nomē tuū. Ne tradas bestijs aīas cōfitētes tibi: ⁊ aīas pauperū tuoꝝ ne obliuiscaris ī finē. Respice ī testamentū tuum qr repleti sūt q obscurati sunt terre domibꝰ iniqtatū. Ne auertat humilis factꝰ cōfusus: pauper ⁊ inopa laudabūt nomē tuū. Exurge deus iudica cām tuā: memor esto improperioꝝ tuoꝝ q̄ ab insipiēte sūt tota die. Ne obliuiscaris voces inimicoꝝ tuoꝝ: supbia eoꝝ q te oderūt ascēdit semp. In finem ne corrumpas. Psalmus cantici asaph. LXXIIII

Confitebimur tibi deꝰ cōfitebimur: ⁊ inuocabimꝰ nomē tuū. Narrabimꝰ mirabilia tua: cū accepo tēpꝰ ego iusticias iudicabo. Liqfacta ē terra ⁊ oēs q habitāt in ea: ego cōfirmaui colūnas eiꝰ. Dixi iniqs nolite inique agē: ⁊ delinquētibꝰ nolite exaltare cornu. Nolite extollē ī altū cornu vr̄m: nolite loq aduersus deū iniqtatē. Quia neqȝ ab oriēte neqȝ ab occidēte neqȝ a desertis mōtibꝰ: qm̄ deꝰ iudex ē. Hūc humiliat ⁊ hūc exaltat: qr calix ī manu dñi vini meri plenꝰ mixto. Et inclinauit ex h̄ in h̄: veptñ fex eiꝰ nō est exinanita: bibēt oēs pctōres terre. Ego aūt ānūciabo ī seculū: cātabo deo iacob. Et oia cornua pctōꝝ ꝯfringā: ⁊ exaltabunt cornua iusti. In finē in carminibꝰ canticū ad assyrios psalmus asaph. LXXV

Notus ī iudea deꝰ: ī isrl' magnū nomē eiꝰ Et factꝰ ē in pace locꝰ eiꝰ: ⁊ hitatio eiꝰ in sion. Ibi ꝯfregit potētias: arcū scutū gladiū ⁊ bellū. Illuminās tu mirabilit a montibus eternis: turbati sūt oēs insipiētes corde. Dormierūt somnū suū: ⁊ nihil iuenerūt oēs viri diuitiarū in manibꝰ suis. Ab increpatiōe tua deꝰ iacob dormitauerūt q ascēderūt equos. Tu terribilis es ⁊ qs resistet tibi? ex tunc ira tua. De celo auditū fecisti iudiciū: terra tremuit ⁊ qeuit. Cū exurgeret in iudiciū deꝰ: ut saluos faceret oēs mansuetos terre. Qm̄ cogitatio hois ꝯfitebit tibi: ⁊ reliqe cogitatiōis diē festū agēt tibi. Uouete ⁊ reddite dño deo vr̄o: oēs q ī circuitu eiꝰ affertis munera. Terribili ⁊ ei q aufert spm̄ pncipū: terribili apud reges terre. In finē pro idithū: psalmus asaph. LXXVI

Uoce mea ad dñz clamaui: voce mea ad deum ⁊ intēdit mihi. In die tribulatiōis mee deū exqsiui manibꝰ meis nocte contra eū: nō sum deceptꝰ. Renuit cōsolari aia mea memor fui dei ⁊ delectatꝰ suz: ⁊ exercitatus sum ⁊ defecit spūs meꝰ. Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbatus suz ⁊ nō suz locutꝰ. Cogitaui dies antiquos: ⁊ ānos eternos in mēte habui. Et meditatus suz nocte cū corde meo: ⁊ exercitabar ⁊ scopebā spm̄ meū. Nūqd ī eternū ꝓijciet deus: aut nō apponat ut cōplacitior sit adhuc. Aut in finē misericordiā suā abscidet: a generatione in generationē. Aut obliuiscet misereri deꝰ: aut cōtinebit in ira sua misericordias suas. Et dixi nūc cepi hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operū dñi: qr memor ero ab initio mirabiliū tuoꝝ Et meditabor in oibus operibꝰ tuis: ⁊ in adinuētionibus tuis exercebor. Deꝰ ī sancto via tua: qs deus magnus sicut deus noster? tu es deus qui facis mirabilia. Notam fecisti in populis virtutem tuā: redemisti in brachio tuo populū tuum: filios iacob ⁊ ioseph. Uiderūt te aque deus viderunt te aque ⁊ timuerunt: ⁊ turbati sunt abyssi. Multitudo sonitus aquarū: vocez dederunt nubes. Etenim sagitte tue transeunt: vox tonitrui tui in rota. Alluxerūt coruscationes tue orbi terre: cōmota est ⁊ ꝯtremuit terra. In mari via tua ⁊ semite tue in aquis multis: ⁊ vestigia tua non cognoscent. Deduxisti sicut oues populū tuū: in manu moysi ⁊ aaron. Intellectus asaph. LXXVII

Attendite ppl'e meus legem meá: inclina te aurem vestram in verba oris mei. Aperiá in parabolis os meú: loquar ꝓpositiões ab initio. Quáta audiuim⁹ ⁊ cognouimus ea: ⁊ p̄res nr̄i narrauerút nobis. Non sunt occultata a filijs eoꝝ: in generatiõe altera. Narrantes laudes dn̄i ⁊ v̄tutes ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ que fecit. Et suscitauit testimoniú in iacob: ⁊ legé posuit i isrl'. Quanta mádauit p̄rib⁹ nr̄is nota facere ea filijs suis: vt cognoscat generatio altera. Filij q nascé tur ⁊ exurgent: ⁊ narrabút filijs suis. Ut ponat i deo spem suá: ⁊ nó obliuiscant operú dei: ⁊ mádata eius exquirát. Ne fiant sicut p̄res eoꝝ: generatio praua ⁊ exasperás. Generatio q̄ non direxit coꝛ suú: ⁊ non é creditus cú deo sp̄us eius. Filij effraim intédentes ⁊ mittétes arcú: conuersi sút i die belli. Non custodierút testm̄ dei: ⁊ i lege ei⁹ noluerút ambulare. Et obliti sunt benefactoꝝ eius: ⁊ mirabiliú eius q̄ ostendit eis. Coram p̄ribus eoꝝ fecit mirabilia in t̄ra egypti: i cápo thaneos. Interrupit mare ⁊ perduxit eos: ⁊ statuit aquas quasi in vtre. Et deduxit eos in nube diei ⁊ tota nocte in illuminatõe ignis. Interrupit petrá in heremo: ⁊ adaq̄uit eos velut i abysso multa. Et eduxit aquaꝫ de petra: ⁊ eduxit tanq̄ꝫ flumina aquas. Et apposuerút adhuc peccare ei: in iram excitauerút excelsum in inaquoso. Et téptauerút deum i cordib⁹ suis: vt peterét escas aíab⁹ suis Et male locuti sunt de deo: dixerút nũqd poterit deus parare mésam in deserto: Qm̄ percussit petrá ⁊ fluxerút aque: ⁊ torrétes inũdauerunt. Nũquid ⁊ pané poterit dare: aut parare mensam populo suo: Ideo audiuit dn̄s ⁊ distulit: ⁊ ignis accensus est i iacob: ⁊ ira ascendit i isrl'. Quia non crediderunt in deo nec sp̄auerút in salutari eius. Et mandauit nubib⁹ desup: ⁊ ianuas celi apuit Et pluit illis mána ad manducandú: ⁊ pané celi dedit eis. Pané angeloꝛú manducauit hó: cibaria misit eis in abundantiá. Transtulit austrum de celo: ⁊ induxit in virtute sua africú. Et pluit super eos sicut pulueré carnes: ⁊ sicut arená maris volatilia pénata. Et ceciderunt in medio castrorum eoꝛum: circa tabernacula eoꝛú. Et máducauerunt ⁊ saturati sunt nimis: ⁊ desideriú eoꝛum attulit eis: non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc esce eoꝛum erát in oꝛe ipsoꝝ: ⁊ ira dei ascédit super eos. Et occidit pingues eoꝝ: ⁊ electos isrl' impediuit. In omnib⁹ his peccauerút adhuc: ⁊ non crediderunt in mirabilibus eius. Et defecerunt in vanitate dies eoꝛum: ⁊ áni eoꝛum cum festinatione. Cum occideret eos querebát eum: ⁊ reuertebantur et diluculo veniebant ad eum. Et rememorati sunt quia de⁹ adiutoꝛ est eoꝛum: et deus excelsus redemptoꝛ eoꝛú est. Et dilexerunt eum in oꝛe suo: ⁊ lingua sua mentiti sunt ei. Coꝛ autem eoꝝ non erat rectum cú eo: nec fideles habiti sunt in testaméto eius. Ipse autem est misericoꝛs ⁊ propitius fiet peccatis eoꝝ: ⁊ nó disperdet eos. Et abúdauit vt auerteret iraꝫ suá: ⁊ nó accédit omnem irá suam. Et recoꝛdat⁹ est q2 caro sút sp̄us vadés ⁊ non rediens. Quotiés exacerbauerunt eum in deserto: in iram concitauerút eum i inaquoso. Et conuersi sunt ⁊ téptauerút deum: ⁊ sctm̄ isrl' exacerbauerút. Nõ sunt recoꝛdati man⁹ eius: die qua redemit eos de manu tribulantis. Sicut posuit in egypto signa sua: ⁊ ꝓdigia sua in campo thaneos. Et conuertit in sanguiné flumina eoꝛum: ⁊ imbres eoꝝ ne biberent. Misit i eos cynomiam: ⁊ comedit eos: ⁊ ranam ⁊ disꝑdidit eos. Et dedit erugini fructus eoꝛú: ⁊ laboꝛes eoꝛum locuste. Et occidit in grandine vineas eoꝛú ⁊ moros eoꝝ in pruina. Et tradidit grádini iuméta eoꝝ: ⁊ possessiões eoꝝ igni. Misit i eos irá indignatõis sue: idignatõꝫ ⁊ irá ⁊ tribulatõꝫ immissiões ꝑ ágelos malos. Uiá fecit semite ire sue: ñ pepercit a morte aíaꝝ eoꝝ ⁊ iumta eoꝝ i morte ꝯclusit. Et ꝑcussit omne p̄mogenitum i t̄ra egypti: p̄mitias omnis laboꝛis eoꝛum in tabernaculis cham. Et abstulit sicut oues populú suum: ⁊ perduxit eos tanq̄ꝫ gregem in deserto. Et deduxit eos in spe ⁊ nó timuerunt: ⁊ inimicos eoꝛum operuit mare. Et induxit eos in montem sanctificatõis sue: mõtem quem acquisiuit dextera eius. Et eiecit a facie eoꝛum gentes: ⁊ soꝛte diuisit eis terram in funiculo distributionis. Et habitare fecit i tabernaculis eoꝛum: tribus israel. Et temptauerút ⁊ exacerbauerunt deum excelsum: ⁊ testimonia ei⁹ nó custodierunt. Et auerterút se ⁊ non seruauerunt pactum: quemadmoduꝫ patres eoꝛum conuersi sunt in arcum prauú. In iram concitauerunt eú in collibus suis: ⁊ in sculptilibus suis ad emulationem eum prouocauerút. Audiuit deus ⁊ spreuit: ⁊ ad nihilú redegit valde israel. Et repulit tabernaculum sylo tabernaculum suú: vbi habitauit in hominibus. Et tradidit in captiuitateꝫ virtutem eoꝛum: ⁊ pulcritudiné eoꝛum in man⁹ inimici. Et conclusit in gladio populum suum: ⁊ hereditatem suam spreuit. Iuuenes eoꝛuꝫ comedit ignis: ⁊ virgines eoꝛum nó sunt lamétate. Sacerdotes eoꝛum in gladio ceciderút: ⁊ vidue eoꝛum non plorabant. Et excitatus est tanq̄ꝫ doꝛmiens dominus: tanq̄ꝫ potens crapulatus a vino. Et ꝑcussit inimicos suos in posterioꝛa: opprobrium sempiternú dedit illis. Et repulit tabernaculum ioseph: ⁊ tribum effraim non elegit. Sed elegit tribuꝫ iuda: monté sion qué dilexit. Et edificauit sicut vnicoꝛnis sanctificiú suum: in terra quá fundauit i secula. Et elegit dauid seruú suuꝫ: ⁊ sustulit eum de gregib⁹ ouium: de post fetantes accepit eú. Pascere iacob seruum suú: ⁊ israel hereditatem suá. Et pauit eos i innocentia coꝛdis sui: ⁊ in itellectibus manuú suarum deduxit eos.

Psalmus asaph. LXXVIII

DEus venerũt gentes in hereditatẽ tuam polluerũt templũ sc̃m tuũ: posuerũt hierusalẽ in pomoꝝ custodiã. Posuerũt morticina seruorum tuoꝝ escas volatilib⁹ celi: carnes sc̃oꝝ tuoꝝ bestijs terre. Effuderũt sanguinẽ ipsoꝝ tanq̃ȝ aquã in circuitu hierl̃m: ⁊ nõ erat q sepeliret. Facti sumus opprobriũ vicinis nr̄is subsannatio: ⁊ illusio his q in circuitu nr̄o sunt. Usqȝquo dñe irasceris in finẽ: accendet velut ignis zelus tuus. Effunde irã tuã in gentes q̃ te non nouerũt ⁊ in regna q̃ nomen tuũ non inuocauerũt. Quia comederũt iacob: ⁊ locum eius desolauerũt. Ne memineris iniquitatũ nostraꝝ antiquaruȝ cito anticipẽt nos mie tue: q: pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos deus salutaris nr̄: ⁊ propter gloriaȝ nois tui dñe libera nos. Et ꝓpitius esto peccatis nr̄is ꝓpter nomen tuũ: ne forte dicant i gentibus: vbi ẽ deus eoꝝ. Ut innotescãt in nationib⁹ corã oculis nostris: vltio sanguinis seruorũ tuoꝝ q effusus ẽ. Introeat in cõspectu tuo gemitus compeditoꝝ. Scd̃ȝ magnitudinẽ brachij tui: possidẽ filios mortificatoꝝ. Et redde vicinis nostris septuplũ in sinu eoꝝ: improperiũ ipsorum qd̃ exprobrauerũt tibi dñe. Nos aũt ppl̃s tuus: ⁊ oues pascue tue: confitebimur tibi in secl̃m. In generatõe ⁊ generationẽ: annunciabim⁹ laudeȝ tuã. In finẽ ꝓ his q cõmutabunt: psalmus ꝓ assyrijs testimonium asaph. LXXIX

QUi regis israel intende: q deducis velut ouẽ ioseph. Qui sedes sup cherubin manifestare: corã effraim beniamin ⁊ manasse. Excita potentiã tuam ⁊ veni: vt saluos facias nos. Deus cõuerte nos: ⁊ oñde faciẽ tuã ⁊ salui erimus. Dñe deus ꝟtutũ: quousqȝ irasceris sup orõnem serui tui: Cibabis nos pane lachrymarũ: ⁊ potũ dabis nobis in lachrimis in mensura. Posuisti nos in cõtradictõẽ vicinis nr̄is: ⁊ inimici nr̄i subsannauerũt nos. Deus ꝟtutũ ꝯuerte nos: ⁊ oñde faciẽ tuã: ⁊ salui erim⁹. Uineã de egypto trãstulisti: eiecisti gẽtes ⁊ plãtasti eam. Dux itineris fuisti in cõspectu eius: ⁊ plãtasti radices ei⁹: ⁊ impleuit terrã. Operuit mõtes vmbra eius: ⁊ arbusta eius cedros dei. Extendit palmites suos vsqȝ ad mare: ⁊ vsqȝ ad flumẽ ꝓpagines ei⁹. Ut qd destruxisti macerĩa eius: ⁊ vindemiãt eã oẽs q ꝓtergrediunt viã. Exterminauit eam ap̃ d̃ silua: ⁊ singularis ferus depastus ẽ eã. Deus ꝟtutũ ꝯuertere: respice d̃ celo ⁊ vide ⁊ visita vineã istã. Et pfice eã quã plantauit dextera tua: ⁊ sup filiũ hois quẽ cõfirmasti tibi. Incensa igni ⁊ suffossa: ab increpatõe vultus tui ꝑibũt. Fiat man⁹ tua sup virũ dextere tue: ⁊ sup filium hois quẽ ꝯfirmasti tibi. Et nõ discedim⁹ a te viuificabis nos: ⁊ nomẽ tuũ inuocabim⁹. Dñe deus ꝟtutũ ꝯuerte nos: ⁊ oñde faciẽ tuã ⁊ salui erimus.

vinea dñi.

In finẽ ꝓ torcularib⁹: ps̃ ipsi asaph quinta sabbati. LXXX

EXultate deo adiutori nr̄o: iubilate deo iacob. Sumite psalmum ⁊ date tympanũ: psalteriũ iocũdũ cũ cithara. Buccinate in neomenia tuba: i insigni die solennitatis vr̄e. Quia pceptũ in isrl̃ ẽ: ⁊ iudiciũ deo iacob. Testimoniũ in ioseph posuit illud: cũ exiret de terra egypti: linguã quã nõ nouerat audiuit. Diuertit ab oneribus dorsũ eius manus ei⁹ in cophino seruierũt. In tribulatõe inuocasti me ⁊ liberaui te: exaudiui te in abscondito tẽpestatis: ꝓbaui te apud aquã cõtradictionis. Audi populus me⁹ ⁊ cõtestabor te isrl̃ si audieris me nõ erit i te deus recẽs neqȝ adorabis deũ alienũ. Ego eni sum dñs deus tuus: q eduxi te d̃ terra egypti: dilata os tuũ ⁊ implebo illud. Et nõ audiuit ppl̃s meus vocẽ meã ⁊ isrl̃ nõ intẽdit mihi. Et dimisi eos s̃m desideria cordis eoꝝ: ibũt in adinuentõib9 suis. Si ppl̃s meus audisset me: isrl̃ in vijs meis ambulasset Pro nihilo forsitan inimicos eoꝝ humiliassem: ⁊ sup tribulãtes eos misissem manũ meam. Inimici dñi mentiti sunt ei: ⁊ erit tẽpus eoꝝ in secula. Et cibauit illos ex adipe frumenti: ⁊ de petra melle saturauit eos. Psalm⁹ asaph. LXXXI

DEus stetit in synagoga deoꝝ: i medio ãt deos diiudicat. Usqȝ quo iudicatis iniqtatẽ: ⁊ facies peccatoꝝ sumitis. Iudicate egeno ⁊ pupillo: humilẽ ⁊ pauperẽ iustificate Eripite pauperẽ ⁊ egenũ: d̃ manu pctõris liberate. Nescierũt neqȝ intellexerũt: in tenebris ãbulant: mouebũt oĩa fũdamẽta terre. Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oẽs. Uos aũt sicut hoies moriemini: ⁊ sicut vnus de ꝑ̃ncipib⁹ cadent. Surge deus iudica terraȝ: quoniam tu hereditabis in oibus gentibus. Canticum psalmi asaph. LXXXII

DEus qs silis erit tibi: ne taceas neqȝ cõpescaris de⁹. Qm̃ ecce inimici tui sonuerũt ⁊ q oderũt te extulerũt caput. Super ppl̃m tuũ malignauerũt cõsiliũ: ⁊ cogitauerunt aduersus sc̃os tuos. Dixerũt venite ⁊ disꝑdam⁹ eos de gẽte: ⁊ ñ memoret nomẽ isrl̃ vltra. Qm̃ cogitauerũt vnanimit simul aduersum te testm̃ disposuerũt tabernacula idumeoꝝ ⁊ hismaelite Moab ⁊ agareni gebal ⁊ ãmon ⁊ amalech: alienigene cũ hitantib⁹ tyrũ. Etenĩ assur venit cũ illĩ facti sunt in adiutoriũ filijs loth. Fac illis sicut madian ⁊ sysare: sicut iabin in torrẽte cyson Disperierũt in endor: facti sunt vt stercus terre. Pone ꝑ̃ncipes eoꝝ sicut oreb ⁊ zeb ⁊ zebee ⁊ salmana Omnes ꝑ̃ncipes eoꝝ: q dixerũt hereditate possideamus scũarium dei. Deus meus pone illos vt rotã: ⁊ sicut stipulam ante faciẽ venti. Sicut ignis qui cõburit siluam: ⁊ sicut flamma cõbu

rens montes. Ita psequeris illos in tempestate tua: ⁊ in ira tua turbabis eos. Imple facies eoꝝ ignominia: ⁊ querent nomē tuum domine. Erubescant ⁊ conturbent in seculum seculi: ⁊ confundātur ⁊ pereant. Et cognoscāt q̃ nomē tibi dñs tu solus altissimus in oī terra.

In finem ꝓ torcularibus filijs chore psalmus. LXXXIII

Quã dilecta tabernacula tua dñe ꝟtutū cōcupiscit ⁊ deficit aīa mea in atrio dñi. Cor meū ⁊ caro mea: exultauerūt in deū viuū. Eteni passer inuenit sibi domū: ⁊ turtur nidum vbi ponat pullos suos. Altaria tua domine virtutum: rex meus ⁊ deus meus. Beati q̃ habitant in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabunt te. Beatus vir cuius est auxiliū abs te: ascensiōes in corde suo disposuit in valle lachrymarum: i loco quē posuit. Eteni bñdictionem dabit legislator: ibūt de virtute in virtutē: videbit deus deoꝝ in sion. Dñe deus ꝟtutū exaudi orationem meam: auribꝰ ꝑcipe deus iacob. Protector nr̃ aspice deꝰ: ⁊ rñspice i faciē christi tui. Quia melior ē dies vna in atrijs tuis: super milia. Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis q̃ȝ habitare in tabernaculis peccatorū. Quia misericordiam ⁊ veritatem diligit deꝰ: grãȝ ⁊ gloriā dabit dñs. Non ꝑuabit bonis eos q̃ ambulāt i innocētia: dñe virtutum beatus homo qui sperat i te.

In finem filijs chore. LXXXIIII

Benedixisti dñe terrā tuam: auertisti captiuitatem iacob. Remisisti iniquitatē plebis tue: operuisti oīa peccata eoꝝ. Mitigasti oēm iram tuā: auertisti ab ira indignatōis tue. Conuerte nos deus salutaris nr̃: ⁊ auerte irā tuam a nobis. Nūquid in eternū irasceris nobis: aut extendes irā tuā a generatione in generatōȝ. Deus tu cōuersus viuificabis nos: ⁊ plebs tua letabitur in te. Ostende nobis dñe misericordiā tuā: ⁊ salutare tuū da nobis. Audiā quid loq̃tur i me dñs deus: qm̃ loquet pacē in plebem suā. Et sup sanctos suos: ⁊ in eos q̃ conuertūtur ad cor. Uerūtamen ꝓpe timētes eum salutare ipsiꝰ: vt inhabitet gloria in terra nr̃a. Misericordia ⁊ veritas obuiauerūt sibi: iusticia ⁊ pax osculate sunt. Ueritas de terra orta ē: ⁊ iusticia de celo ꝓspexit. Eteni dñs dabit bēignitatē: ⁊ terra nr̃a dabit fructum suū. Justicia añ eū ambulabit: ⁊ ponet in via gressus suos.

Oratio dauid. LXXXV

Inclina dñe aurem tuā ⁊ exaudi me: qm̃ inops ⁊ paup sum ego. Custodi animaȝ meā qm̃ scũs sum: saluū fac seruū tuum deus meus sperantem in te. Miserere mei dñe: ad te clamaui tota die: letifica aīam serui tui: q̃m ad te dñe aīam meā leuaui. Qm̃ tu dñe suauis ⁊ mitis: ⁊ multe misericordie omnibꝰ inuocantibus te. Auribꝰ ꝑcipe dñe oratōȝ meā: ⁊ intēde voci deꝑcatiōis mee. In die tribulatōis mee clamaui ad te: q̃ exaudisti me. Nō ē silis tui i dijs dñe ⁊ non est ꝑȝ opa tua. Omnes gētes q̃scūq̃ȝ fecisti venient ⁊ adorabunt coram te dñe: ⁊ glorificabunt nomen tuū. Qm̃ magnus es tu ⁊ faciēs mirabilia: tu es deus solus. Deduc me dñe in via tua: ⁊ ingrediar in ꝟitate tua: letet cor meuȝ vt timeat nomē tuū. Confitebor tibi dñe deus meus i toto corde meo: ⁊ glorificabo nomē tuū in eternum. Quia misericordia tua magna est sup me: ⁊ eruisti aīam meā ex inferno inferiori. Deus inimici q̃ insurrexerunt sup me: ⁊ synagoga potētum q̃sierunt aīam meam: ⁊ nō posuerūt te in cōspectu suo. Et tu dñe deꝰ miserator ⁊ misericors: patiēs ⁊ multe misericordie ⁊ verax. Respice i me ⁊ miserere mei da impiū tuum puero tuo: ⁊ saluū fac filium ancille tue. Fac mecū signū in bonum vt videant qui oderūt me: ⁊ confundant: quoniam tu dñe adiuuisti me ⁊ consolatus es me.

Psalmus cantici filij chore. LXXXVI

Fundamēta eius in montibꝰ sanctis: diligit dñs portas sion sup oīa tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab ⁊ babylonis: scientiū me. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ ppl's ethiopū: hi fuerūt illic. Nūq̃d sion dicet hō: ⁊ homo natꝰ est in ea: ⁊ ipse fundauit eam altissimꝰ: Dñs narrabit i scripturis populoꝝ: ⁊ ꝑncipum hoꝝ qui fuerūt i ea. Sicut letantium oīum: habitatio est in te.

Cāticuȝ psalmi filijs chore in finē pro melech ad rñdendū itellectus heman ezraite. LXXXVII

Domine deus salutis mee: in die clamaui ⁊ nocte coram te. Intret i ꝯspectu tuo orō mea: inclina aurē tuam ad ꝑcem meam. Quia repleta est malis aīa mea: ⁊ vita mea inferno appropinq̃bit. Estimatꝰ sum cū descendētibꝰ in lacum: factꝰ sum sicut hō sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes i sepulcris quoꝝ nō es memor ampliꝰ: ⁊ ipsi de manu tua rpulsi sunt. Posuerūt me in lacu inferiori in tenebrosis ⁊ in vmbra mortis. Sup me cōfirmatus est furor tuus: ⁊ oēs fluctus tuos induxisti sup me. Longe fecisti notos meos a me posuerunt me abominationē sibi. Traditus sum ⁊ nō egrediebar: oculi mei lāguerūt ꝑ inopia. Clamaui ad te dñe: tota die expandi ad te manꝰ meas. Nunq̃d mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt ⁊ confitebunt tibi? Nunq̃d narrabit aliquis i sepulchro misericordiaȝ tuā: ⁊ veritatē tuam in ꝑditionem? Nunq̃d cognoscētur in tenebris mirabilia tua ⁊ iusticia tua i tra obliuiōis? Et ego ad te dñe clamaui: ⁊ mane oratio mea ꝑueniet te. Ut quid dñe repellis orōnem meā: auertis faciem tuam a me? Pauper sum ego ⁊ in laboribus a iuuētute mea: exaltatus autem humiliatus sum ⁊ ꝯturbatus. In me trāsierūt ire tue: ⁊ terrores tui ꝯturbauerunt me. Circūdederūt me

sicut aqua tota die: circūdederūt me sil'. Elonga
sti a me amicū ꝛ ꝓximū: ꝛ notos meos a miseria.
Intellect⁹ ethan ezraite. LXXXVIII

Misericordias dñi: in eternū cantabo. In
gnatōe ꝛ gnatōz: ānūciabo veritatē tuā
in ore meo. Qm̄ dixisti i eternū misericor
dia edificabit in celis: ꝑparabit veritas tua i eis
Disposui testamētū electis meis: iuraui dauid ſuo
meo: vſqz i eternū ꝑparabo ſemen tuū. Et edifica
bo in generatōe ꝛ generatōz: ſedem tuā. Confite
bunt celi mirabilia tua dñe: eteni veritatē tuam
in ecclesia sanctoꝝ. Qm̄ quis in nubib⁹ equabit
dño: similis erit deo i filijs dei? Deus q glorifica
tur in ↄsilio sanctoꝝ magnus: ꝛ terribilis sup oēs
qui icircuitu eius sūt. Dñe deus virtutū qs simi
lis tibi: potēs es dñe ꝛ ṽitas tua in circuitu tuo.
Tu dñaris potestati maris: motū āt fluctuū ei⁹
tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratū supbū
in brachio ṽtutis tue dispersisti inimicos tuos
Tui sunt celi ꝛ tua ē terra: orbē t̄re ꝛ plenitudinē
eius tu fundasti: aquilonē ꝛ mare tu creasti. Tha
bor ꝛ hermon i noīe tuo exultabūt: tuū brachiū
cum potētia. Firmetur man⁹ tua ꝛ exaltet dexte
ra tua: iusticia ꝛ iudiciuz ꝑparatio sedis tue. Mi
sericordia: ꝛ veritas precedēt faciem tuā: beatus
ppl's q scit iubilatiōem. Dñe i lumine vult⁹ tui
ambulabūt: ꝛ in noīe tuo exultabūt tota die: ꝛ in
iusticia tua exaltabūt. Qm̄ gloria virtutis eoꝝ
tu es: ꝛ in bñplacito tuo exaltabit cornu nostrū.
Quia dñi est assumptio nr̄a: ꝛ sci israel regis nr̄i.
Tunc locut⁹ es i visione scis tuis: ꝛ dixisti: posui
adiutorium in potēte: ꝛ exaltaui electū de plebe
mea. Inueni dauid seruū meū: oleo scō meo vnxi
eum. Manus. n. mea auxiliabitur ei: ꝛ brachiuz
meū confirmabit eū. Nihil ꝓficiet inimicus i eo
ꝛ filius iniqtatis nō apponet nocere ei. Et ↄcidā
a facie ipsius inimicos eius ꝛ odiētes eū in fugā
conuertā. Et veritas mea ꝛ misericordia mea cū
ipso: ꝛ in noīe meo exaltabit cornu ei⁹. Et ponaz
in mari manū eius: ꝛ i fluminibus dexterā eius
Ipse inuocabit me: pr̄ me⁹ es tu: deus me⁹ ꝛ susce
ptor salutis mee. Et ego ꝑmogenitū ponā illum
excelsuz ꝑ regibus t̄re. In eternū seruabo illi mi
sericordiam meā: ꝛ testm̄ meuz fidele ipsi. Et po
nam in seculū seculi semen eius ꝛ thronū eius si
cut dies celi. Si aūt dereliquerint filij ei⁹ legem
meam: ꝛ in iudicijs meis nō ambulauerit. Si iu
sticias meas ꝓphanauerit: ꝛ mādata mea nō cu
stodierint. Uisitabo i virga iniquitates eoꝝ: ꝛ in
verberib⁹ peccata eoꝝ. Misericordiā aūt meaz
non dispergā ab eo: neqz nocebo in veritate mea
Neqz ꝓphanabo testamētuz meū: ꝛ q̄ ꝓcedūt de
labijs meis non faciā irrita. Semel iuraui in scō
meo si dauid mentiar: semen ei⁹ in eternū mane
bit. Et thronus ei⁹ sicut sol i ↄspectu meo: ꝛ sicut
luna perfecta in eternū: ꝛ testis in celo fidelis. Tu

do repulisti ꝛ despexisti: distulisti christū tuum.
Auertisti testamētum serui tui: ꝓphanasti in t̄ra
sanctuarium ei⁹. Destruxisti oēs sepes ei⁹: posui
sti firmamētū ei⁹ formidinē. Diripuerūt eū oēs
transeuntes viā: factus ē opprobriū vicinis suis
Exaltasti dexterā deprimentiū euz: letificasti om
nes inimicos ei⁹. Auertisti adiutoriuz gladij ei⁹
ꝛ non es auxiliat⁹ ei in bello. Destruxisti eum ab
emundatione: ꝛ sedē ei⁹ in terra collisisti. Mino
rasti dies tpis eius: pfudisti eū confusione. Usqz
quo dñe auertis in finem: exardescet sicut ignis
ira tua? Memorare q̄ mea sba: nunqd eni vane
constituisti oēs filios hoīum? Quis ē hō q viuet
ꝛ non videbit mortē: eruet aīam suam de manu
iferi? Ubi sunt misericordie tue antique dñe: sicut
iurasti dauid i veritate tua? Memor esto dñe op
pbrij seruoꝝ tuoꝝ: qd ↄtinui i sinu meo mltaꝝ
gētiū. Qd exprobrauerūt inimici tui dñe: qd ex
probrauit ↄmutatiōz xp̄i tui. Bñdict⁹ dñs i et
nū: fiat fiat. Ϙo moysi hoīs dei. LXXXIX

Domine refugium factus es nobis: a ge
neratione in generationem. Priusq̄
montes fierēt: aut formaret terra ꝛ orbis
a seculo ꝛ i seculū tu es deus. Ne auertas hoiem
in humilitatem: ꝛ dixisti cōuertimini filij hoīum
Qm̄ mille anni ante oculos tuos: tanq̄ dies he
sterna que ꝑterijt. Et custodia in nocte: que ꝓ ni
hilo habent eoꝝ āni erūt. Mane sicut herba trā
seat: mā floreat ꝛ trāseat: vespe decidat iduret ꝛ
arescat. Quia defecim⁹ i ira tua ꝛ i furore tuo tur
bati sum⁹. Posuisti iniqtates nr̄as i ↄspectu tuo
seculū nr̄m i illuminatōe vult⁹ tui. Qm̄ oēs dies
nr̄i defecerūt: ꝛ i ira tua ↄfecim⁹. Anni nr̄i sic ara
nea meditabūt: dies ānoꝝ nr̄oꝝ i ipis septuaginta
āni. Si āt in potētatib⁹ octoginta āni: ꝛ āpli⁹ eoꝝ
labor ꝛ dolor. Qm̄ supuēit māsuetudo: ꝛ cōripie
mur. Quis nouit ptātē ire tue: ꝛ p timore tuo irā
tuā dinūerare? Dexterā tuā sic notā fac: ꝛ eruditos
corde i sapia. Cōuertē dñe vsqz q̄ ꝛ depcabil' esto
sup suos tuos. Repleti sum⁹ mane mīa̾ tua
tua: exultauim⁹ ꝛ delectati sum⁹ i oīb⁹ dieb⁹ nr̄is
Letati sum⁹ ꝓ dieb⁹ qb⁹ nos hūiliasti: ānis qb⁹
vidim⁹ mala. Respice i suos tuos ꝛ i opa tua: ꝛ
dirige filios eoꝝ. Et sit splēdor dñi dei nr̄i sup nos
ꝛ opa manuū nr̄aꝝ dirige sup nos: ꝛ op⁹ manuū
nr̄aꝝ dirige. Laus cantici ipi dauid. LXXXX

Qui habitat i adiutorio altissimi: i ꝓtectiōe
dei celi cōmorabit. Dicet dño susceptor
me⁹ es tu: ꝛ refugiū meū: de⁹ me⁹ spabo
i eū. Qm̄ ipe liberabit me d̄ laqo venātiū: ꝛ a vbo
aspo. Scapul' suis obūbrabit tibi: ꝛ sb pēnis ei⁹
sperabis. Scuto circumdabit te veritas eius: nō
timebis a timore nocturno. A sagitta volante i
die a negocio pābulāte i tenebris: ab icursu ꝛ dē
monio meridiano. Cadent a latē tuo mille: ꝛ decē
milia a dextris tuis: ad te āt nō appropiquabit.

Uerūtñ oculis tuis cōsiderabis: ⁊ retributionez peccatoꝝ videbis. Qm̄ tu es dn̄e spes mea: altis simū posuisti refugiū tuū. Nō accedet ad te malū ⁊ flagellū nō appropinquabit tabnaculo tuo. Qm̄ angelis suis mādauit de te: ut custodiāt te in oibus vijs tuis. In manib⁹ portabūt te: ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Sup aspidē ⁊ basiliscū ambulabis: ⁊ cōculcabis leonē ⁊ draconē. Qm̄ in me sperauit liberabo eū: ꝓtegam eū qm̄ cognouit nomen meū. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū: cū ipso sum in tribulatione: eripiā eum ⁊ glorificabo eū. Longitudine dierū replebo eū ⁊ ostendā illi salutare meū. Psalmus cantici in die sabbati. LXXXXI

Bonū est ꝯfiteri dn̄o: ⁊ psallere noi tuo altissime. Ad annūciandū mane misericordiā tuā: ⁊ veritatē tuā ꝑ noctem. In decacordo psalterio: cū cātico in cithara. Quia delectasti me dn̄e in factura tua: ⁊ i operib⁹ manuū tuarū exultabo. Quā magnificata sunt opa tua dn̄e nimis ꝓfunde facte sunt cogitationes tue. Uir insipiēs nō cognoscet: ⁊ stultus nō itelliget hec. Cū exorti fuerint peccatores sicut fenū: ⁊ apparuerūt oēs q operant̄ iniqtatē. Ut intereant i seculū seculi: tu aūt altissimus in eternum dn̄e. Qm̄ ecce inimici tui dn̄e: qm̄ ecce inimici tui peribunt: ⁊ dispergent̄ oēs qui operant̄ iniqtatē. Et exaltabit̄ sicut vnicornis cornu meū: ⁊ senectus mea in misericordia vberi. Et despexit ocul⁹ me⁹ inimicos meos: ⁊ insurgētib⁹ in me malignantib⁹ audiet auris mea. Iustus ut palma florebit sicut cedrus libani multiplicabit̄. Plantati i domo dn̄i: i atrijs dom⁹ dei nostri florebūt. Adhuc multiplicabunt̄ in senecta vberi: ⁊ bene patiētes erūt ut annūciēt. Qm̄ rect⁹ dn̄s de⁹ noster: ⁊ nō est iniquitas in eo. Laus cātici dauid i die añ sabbatū qn̄ fundata est terra. LXXXXII

Dominus regnauit decorē indutus ē: indut⁹ ē dn̄s fortitudinē ⁊ p̄cinxit se. Etenī firmauit orbē terre: q nō cōmouebitur. Parata sedes tua de⁹ extunc: a seculo tu es. Eleuauerūt flumina dn̄e: eleuauerūt flumina vocē suā. Eleuauerūt flumina fluctus suos: a vocib⁹ aquarū multarū. Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis dn̄s. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domū tuā decet sanctitudo dn̄e in longitudine dierum. Psalmus dauid quarto sabbati. LXXXXIII

Deus vltionū dn̄s: de⁹ vltionū libere egit. Exaltare q iudicas terrā: redde retributionē superbis. Usq3 q̄ peccatores dn̄e: vsq3 q̄ peccatores gloriabunt̄. Effabunt̄ ⁊ loquēt̄ iniqtatē: loquent̄ oēs qui opant̄ iniusticiaz. Populū tuū dn̄e humiliauerūt: ⁊ hereditatem tuā vexauerūt. Uiduā ⁊ aduenā interfecerūt: ⁊ pupillos occiderūt. Et dixerūt nō videbit dn̄s: nec intelliget de⁹ iacob. Intelligite insipiētes i ppl'o: ⁊ stulti aliqn̄ sapite. Qui plātauit aurē nō audiet: aut qui finxit oculū nō considerat. Qui corripit gētes non arguet: aut q docet hoiem sciaz. Dn̄s scit cogitationes hoiūm: qm̄ vane sunt. Beat⁹ hō quē tu erudieris dn̄e: ⁊ de lege tua docueris eū. Ut mitiges ei a dieb⁹ malis: donec fodiat̄ peccatori fouea. Quia non repellet dn̄s plebē suaz: ⁊ hereditatē suā nō derelinquet. Quoadusq3 iusticia cōuertat̄ i iudiciū: ⁊ q iux̄ illā: oēs q recto sunt corde. Quis cōsurget mihi aduersus malignātes: aut qs stabit mecū aduersus operantes iniqtatē. Nisi qz dn̄s adiuuit me: paulomin⁹ habitasset in inferno aīa mea. Si dicebā motus est pes meus: misericordia tua dn̄e adiuuabat me. Scd̄m multitudinē doloꝝ meoꝝ i corde meo: cōsolationes tue letificauerūt aiam meā. Nūqd adheret tibi sedes iniqtatis: q fingis laborē i p̄cepto. Captabūt in aiam iusti: ⁊ sanguinē innocentē cōdēnabūt. Et factus ē mihi dn̄s in refugiū: ⁊ de⁹ me⁹ in adiutoriū spei mee. Et reddet illis iniquitatē ipsoꝝ: ⁊ in malicia eoꝝ disꝑdet eos: disꝑdet illos dn̄s deus noster. Laus cantici ipsi dauid

v

Uenite exultemus dn̄o: LXXXXIIII iubilemus deo salutari nostro. P̄occupem⁹ faciē eius in cōfessione: ⁊ i psalmis iubilemus ei. Qm̄ de⁹ magn⁹ dn̄s: ⁊ rex magn⁹ sup oēs deos: qm̄ nō repellit dn̄s plebem suam. Quia in manu eius sunt oēs fines terre: ⁊ altitudines montiū ipsius sunt. Quoniā ipsius est mare ⁊ ipse fecit illud ⁊ siccā manus ei⁹ formauerūt. Uenite adoremus ⁊ ꝓcidam⁹ ⁊ ploremus ante dn̄m q fecit nos: qz ipse est deus noster. Et nos populus pascue eius: ⁊ oues man⁹ eius. Hodie si vocē eius audieritis: nolite obdurare corda vestra. Sicut in irritatione: s̄m diē tēptationis i deserto. Ubi tēptauerūt me patres vr̄i: ꝓbauerūt ⁊ viderunt opera mea. Quadraginta annis offensus fui generationi illi: ⁊ dixi semper hi errāt corde. Et isti nō cognouerūt vias meas: ut iuraui in ira mea si introibūt in requiē meā. Psalmus dauid quando domus edificabat̄ post captiuitatem. LXXXXV

Cantate dn̄o cāticum nouū: cantate dn̄o ois terra. Cātate dn̄o ⁊ b̄ndicite nomini eius: annūciate de die in diē salutare eius. Annunciate inter gentes gloriam eius: in omnibus populis mirabilia eius. Quoniam magn⁹ dn̄s ⁊ laudabilis nimis: terribilis est sup omnes deos. Qm̄ oēs dij gentiuz demonia: dn̄s aūt celos fecit. Confessio ⁊ pulchritudo in cōspectu ei⁹: sanctimonia ⁊ magnificētia in sanctificatione ei⁹. Afferte dn̄o patrie gentiū: afferte dn̄o gloriam ⁊ honorem: afferte domino gloriā nomini eius. Tollite hostias ⁊ introite in atria eius: adorate dominum in atrio sancto eius. Commoueatur

a facie eius vniuersa terra: dicite in gentibus qr
dñs regnauit. Etenim correxit orbē terre qui nō
cōmouebit: iudicabit populos in equitate. Le
tent celi et exultet terra: cōmoueat mare et pleni
tudo eius: gaudebūt campi et oīa que in eis sunt
Tūc exultabūt oīa ligna siluarū a facie domini
qr venit: quoniā venit iudicare terrā. Judicabit
orbē terre in equitate: et populos i veritate sua.
Psalmus ipsi dauid quādo terra eius restitu
ta est ei. LXXXXVI

Dominus regnauit exultet terra: letent
insule multe. Nubes et caligo in circuitu
ei⁹: iusticia et iudiciū correctio sedis eius
Ignis ante ipsū ꝑcedet: et inflāmabit in circuitu
inimicos eius. Alluxerūt fulgura eius orbi ter
re: vidit et cōmota est terra. Mōtes sicut cera flu
xerunt a facie dñi: a facie dñi oīs terra. Annūcia
uerūt celi iusticiā eius: et viderūt oēs populi glo
riā eius. Confundant oēs q adorāt sculptilia: et
qui gloriant in simulachris suis. Adorate eum
oēs angeli eius: audiuit et letata est sion. Et exul
tauerūt filie iude: ꝓpter iudicia tua dñe. Quoniā
tu dñs altissimus sup oēm terrā: nimis exaltat⁹
es sup oēs deos. Qui diligitis dñm odite malū
custodit dñs aīas seruoꝝ suoꝝ: de manu pecca
toris liberabit eos. Lux orta ē iusto: et rectis cor
de leticia. Letamini iusti in dño: et confitemini
memorie sanctificationis ei⁹. Psalmus dauid

Cantate dño can LXXXXVII
ticum nouū: qr mirabilia fecit. Sal
uauit sibi dextera eius: et brachium
sanctū ei⁹. Notū fecit dñs salutare
suū: in cōspectu gentiū reuelauit iu
sticiā suā. Recordatus est misericordie sue: et ve
ritatis sue domui isrl'. Uiderunt oēs termini ter
re salutare dei nostri: iubilate dño oīs terra can
tate et exultate et psallite. Psallite dño in cithara
in cithara et voce psalmi: i tubis ductilib⁹ et voce
tube cornee. Jubilate i cōspectu regis dñi: moue
atur mare et plenitudo ei⁹ orbis terrarū et q habi
tāt i eo. Flumina plaudent manu: simul mōtes
exultabūt a cōspectu dñi: qm̄ venit iudicare ter
rā. Judicabit orbē terrarū in iusticia: et populos
i equitate. Psalm⁹ dauid. LXXXXVIII

Dominus regnauit irascant ppli: qui se
des sup cherubin moueat terra. Dñs in
sion magn⁹: et excelsus sup oēs populos
Cōfiteant nomi tuo magno qm̄ terribile et sanctū
est: et honor regis iudiciū diligit. Tu parasti dire
ctiones: iudiciū et iusticiā in iacob tu fecisti. Exal
tate dñm deū nostrū: et adorate scabellū pedum
ei⁹: qm̄ sctm̄ est. Moyses et aaron i sacerdotibus
ei⁹: et samuel int' eos q inuocāt nomē eius. Inuo
cabāt dñz et ipse exaudiebat eos: i colūna nubis
loquebat ad eos. Custodiebāt testimonia eius:
et ꝑceptū qd' dedit illis. Dñe de⁹ noster tu exau
diebas eos: deus tu ꝓpitius fuisti eis et vlciscēs
in omnes adinuētiones eoꝝ. Exaltate dñm deū
nostrū: et adorate in monte sancto eius: quoniā
sanctus dñs deus noster. Psalmus in con
fessione. LXXXXIX

Iubilate deo oīs terra: seruite dño in leti
cia. Introite in conspectu eius: in exulta
tione. Scitote qm̄ dñs ipse est deus: ipse
fecit nos et non ipsi nos. Populus eius et oues
pascue eius introite portas eius in confessione:
atria eius i hymnis cōfitemini illi. Laudate no
men eius quoniā suauis est dñs: in eternū mise
ricordia eius: et vsq3 in generationē et generatio
nē veritas eius. Psalm⁹ ipsi dauid. C

Misericordiā et iudiciū cantabo tibi dñe:
psallā et intelligā in via imaculata quan
do venies ad me. Perambulabā in in
nocētia cordis mei: in medio domus mee. Non
ꝓponebā ante oculos meos rem iniustā: facien
tes ꝑuaricationes odiui. Non adhesit mihi cor
prauū: declinantē a me malignū nō cognoscebā
Detrahentē secreto ꝓximo suo: hūc ꝑsequebar.
Superbo oculo et insatiabili corde: cū hoc nō ede
bam. Oculi mei ad fideles terre ut sedeāt mecū:
ambulās in via imaculata hic mihi ministrabit
Nō habitabit in medio dom⁹ mee q facit super
biā: qui loquit' iniqua nō direxit in cōspectu ocu
loꝝ meoꝝ. In matutino interficiebā oēs peccato
res terre: ut disperderē de ciuitate dñi oēs operan
tes iniquitatē. Oratio pauperis cū anxiare
tur: et corā dño effudit precē suā. CI

Domine exaudi orōnē meā: et clamor me⁹
ad te veniat. Nō auertas faciē tuā a me:
in quacūq3 die tribulor inclina ad me au
rem tuā. In quacūq3 die inuocauero te: velocit' ex
audi me. Quia defecerūt sicut fumus dies mei:
et ossa mea sicut cremiū aruerūt. Percussus su3
ut fenū et aruit cor meū: qr oblitus su3 comedere
panē meū. A voce gemit⁹ mei: adhesit os meu3
carni mee. Silis factus su3 pellicano solitudinis
factus su3 sicut nycticorax i domicilio. Uigilaui
et factus su3 sicut passer solitarius in tecto. Tota
die exprobrabāt mihi inimici mei: et q laudabāt
me aduersum me iurabāt. Quia cinerē tāq3 pa
nē manducabā: et poculū meū cū fletu miscebā
A facie ire indignationis tue: qr eleuans allisisti
me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt: et ego si
cut fenū arui. Tu aūt dñe i eternū ꝑmanes: et me
moriale tuū i generatione et generationē. Tu ex
urgēs misereberis sion: qr tēpus miserendi eius
qr venit tēpus. Qm̄ placuerunt seruis tuis lapi
des ei⁹: et terre ei⁹ miserebunt'. Et timebūt gētes
nomē tuū dñe: et oēs reges tre gloriā tuā. Quia
edificauit dñs sion: et videbit' i gloria sua. Respe
xit in orōnē humiliū: et non spreuit ꝑcē eoꝝ. Scri
bant' hec in gñatione altera et populus qui crea

bit̃ laudabit dñm. Quia ꝓspexit de excelso scõ suo: dñs de celo i terrã aspexit. Ut audiret gemitus cõpeditoꝝ: ut solueret filios interẽptoꝝ. Ut annũciẽt in sion nomẽ dñi: ⁊ laudẽ eius in hierusalẽ. In cõueniendo populos in vnũ: ⁊ reges ut seruiãt dño. Rñdit ei in via virtutis sue: paucitatẽ dierũ meoꝝ nũcia mihi. Ne reuoces me i dimidio dieꝝ meoꝝ: in generatione ⁊ generationẽ anni tui. Initio tu dñe terraꝫ fundasti: ⁊ opa manuũ tuarũ sunt celi. Ipsi peribũt tu aũt ꝑmanes ⁊ oẽs sicut vestimẽtũ veterascẽt. Et sicut opertoriũ mutabis eos ⁊ mutabunt̃: tu aũt idẽ ipse es: ⁊ anni tui nõ deficient. Filij seruoꝝ tuoꝝ habitabunt: ⁊ semen eoꝝ in seculũ diriget̃. Psalmꝰ ipsi dauid. CII

Benedic aĩa mea dño: ⁊ oĩa que intra me sunt noĩ sancto eiꝰ. Benedic aĩa mea domino: ⁊ noli obliuisci oẽs retributiones eius. Qui ꝓpitiat̃ oĩbus iniquitatibus tuis: q sanat oẽs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitã tuã: q coronat te i misericordia ⁊ miserationibꝰ. Qui replet in bonis desideriũ tuũ: renouabit̃ ut aqle iuuentus tua. Faciẽs misericordias dñs: ⁊ iudiciũ oĩbus iniuriã patiẽtibꝰ. Notas fecit vias suas moysi: filijs isrl̃ volũtates suas. Miserator ⁊ misericors dñs: longanimis ⁊ multũ misericors. Non in ꝑpetuũ irascet̃: neqꝫ i eternũ cõminabit̃. Non ẜm peccata nostra fecit nobis: neqꝫ ẜm iniqtates nostras retribuit nob. Qm̃ ẜm altitudinẽ celi a terra: corroborauit misericordiã suã sup timentes se. Quantũ distat ortus ab occidẽte: longe fecit a nobis iniqtates nostras. Quõ miseret̃ pater filioꝝ: misertus ẽ dñs timentibus se: qm̃ ipse cognouit figmentũ nr̃m. Recordatꝰ ẽ qm̃ puluis sumꝰ: hõ sicut fenũ: dies eiꝰ tanqꝫ flos agri sic efflorebit. Qm̃ spũs ꝑtransibit i illo ⁊ nõ subsistet ⁊ nõ cognoscet amplꝰ locũ suũ. Misericordia aũt dñi ab eterno ⁊ vsqꝫ in eternũ: sup timentes eũ. Et iusticia illius i filios filioꝝ: his q seruant testamentũ eius. Et memores sunt mãdatoꝝ ipsius: ad faciendũ ea. Dñs i celo parauit sedẽ suã: ⁊ regnũ ipsius oĩbus dñabit̃. Benedicite dño oẽs angeli eius potentes virtute: facientes verbũ illius ad audiendaꝫ vocẽ sermonũ eiꝰ. Bñdicite dño oẽs virtutes eiꝰ: ministri eius q facitis volũtatẽ eius. Bñdicite dño oĩa opera eius: in omni loco dñationis eiꝰ: bñdic aĩa mea dño. Psalmꝰ ipsi dauid. CIII

Benedic aĩa mea dño: dñe deꝰ meꝰ magnificatus es vehement̃. Cõfessionẽ ⁊ decorem induisti: amictus lumine sicut vestimento. Extendẽs celũ sicut pellẽ: q tegis aquis supiora eius. Qui ponis nubẽ ascensum tuum: q ambulas sup pẽnas ventoꝝ. Qui facis angelos tuos spũs: ⁊ ministros tuos ignẽ vrẽtẽ. Qui fundasti terrã sup stabilitatẽ suã: nõ inclinabit̃ in seculũ seculi. Abyssus sicut vestimentũ amictus eius: sup montes stabũt aque. Ab increpatione tua fugiẽt: a voce tonitrui tui formidabũt. Ascẽdũt montes ⁊ descendũt campi: in locũ quẽ fundasti eis. Terminũ posuisti quẽ nõ trãsgredient̃: neqꝫ cõuertent̃ operire terraꝫ. Qui emittis fontes i conuallibꝰ: inter mediũ montiũ ꝑtrãsibunt aque. Potabũt oẽs bestie agri: expectabũt onagri in siti sua. Sup ea volucres celi habitabunt de medio petrarũ dabũt voces. Rigãs mõtes de supioribꝰ suis: de fructu operuꝫ tuoꝝ satiabit̃ terra. Producens fenũ iumẽtis: ⁊ herbã seruituti hoium. Ut educas panẽ de terra: ⁊ vinũ letificet cor hois. Ut exhilaret faciem in oleo: ⁊ panis cor hois cõfirmet. Saturabunt̃ ligna campi ⁊ cedri libani quas plantauit: illic passeres nidificabũt. Herodij domus dux est eoꝝ: montes excelsi ceruis petra refugiũ herinacijs. Fecit lunã i tpa: sol cognouit occasuꝫ suũ. Posuisti tenebras ⁊ facta est nox: in ipsa ꝑtrãsibunt oẽs bestie silue. Catuli leonũ rugientes ut rapiãt: ⁊ q̃rãt a deo escaꝫ sibi. Ortus est sol ⁊ cõgregati sunt: ⁊ in cubilibꝰ suis collocabunt̃. Exibit hõ ad opus suum: ⁊ ad operationẽ suã vsqꝫ ad vespꝝ. Quã magnificata sunt opa tua dñe: oĩa in sapia fecisti: impleta ẽ terra possessione tua. Hoc mare magnũ ⁊ spaciosum manibꝰ: illic reptilia quoꝝ nõ est numerus. Aĩalia pusilla cũ magnis: illic naues ꝑtrãsibũt. Draco iste quẽ formasti ad illudendũ ei: oĩa a te expectãt ut des illis escã in tpe. Dãte te illis colligent: aperiẽte te manũ tuã oĩa implebunt̃ bonitate. Auertẽte aũt te faciẽ turbabunt̃: auferes spm̃ eoꝝ ⁊ deficiẽt: ⁊ in puluerẽ suũ reuertentur. Emitte spm̃ tuũ ⁊ creabunt̃: ⁊ renouabis faciem terre. Sit gloria dñi i seculũ: letabit̃ dñs i operibus suis. Qui respicit terrã ⁊ facit eã tremere: q tangit mõtes ⁊ fumigãt. Cãtabo dño i vita mea psallã dño meo q̃ꝫdiu suꝫ. Iocũdũ sit ei eloquiũ meũ: ego vero delectabor in dño. Deficiẽt peccatores a terra ⁊ iniqui ita ut nõ sint: benedic aĩa mea dño. Alleluia. CIIII

Confitemini dño ⁊ iuocate nomen eius: annũciate int̃ gẽtes opa eiꝰ. Cãtate ei ⁊ psallite ei narrate oĩa mirabilia eius: laudamini i noie sancto eius. Letet̃ cor querentium dñm: q̃rite dñm ⁊ cõfirmamini: q̃rite faciẽ eius semp. Mementote mirabiliũ eiꝰ q̃ fecit: ꝓdigia eiꝰ ⁊ iudicia oris eiꝰ. Semẽ abraam serui eiꝰ: filij iacob electi eiꝰ. Ipse dñs deꝰ nr̃: i vniuersa terra iudicia eius. Memor fuit i seculũ testamẽti sui: ꝟbi qđ mãdauit i mille gñatiões. Qđ disposuit ad abraam: ⁊ iuramẽti sui ad isaac. Et statuit illđ iacob i ꝓceptũ: ⁊ isrl̃ i testamẽtũ eternũ. Dicens tibi dabo terrã chanaan: funiculũ hereditatis vestre. Cũ essent numero breui: paucissimi ⁊ icole eiꝰ. Et ꝑtrãsierũt de gente i gentẽ: ⁊ de regno ad

populū alterū. Nō reliqt hoīez nocere eis: ⁊ corripuit ꝓ eis reges. Nolite tangē christos meos ⁊ in ꝓphetis meis nolite malignari. Et vocauit famē sup terrā: ⁊ oē firmamentū panis cōtriuit. Misit ante eos virū: in seruū venūdatus est ioseph. Humiliauerūt i cōpedibꝰ pedes eiꝰ: ferꝝ ptrāsijt aīam eiꝰ donec veniret ꝟbū eiꝰ. Eloquiū dñi inflāmauit eū: misit rex ⁊ soluit eū: ꝑnceps populoꝝ ⁊ dimisit eum. Constituit eum dñm domus sue: ⁊ principem omnis possessionis sue. Ut erudiret ꝑncipes eiꝰ sicut semetipm: ⁊ senes eiꝰ prudētiā doceret. Et intrauit isrl' in egyptū: ⁊ iacob accola fuit i terra cham. Et auxit populuz suū vehement': ⁊ firmauit eū sup inimicos eiꝰ. Cōuertit cor eoꝝ ut erudirēt pplꝫ eiꝰ: ⁊ dolū facerēt i seruos eiꝰ. Misit moysen seruū suū: aarō quez elegit ipm. Posuit i eis verba signoꝝ suoꝝ ⁊ ꝓdigioꝝ: i ṫra cham. Misit tenebras ⁊ obscurauit ⁊ nō exacerbauit sermones suos. Cōuertit aq̄s eoꝝ i sanguinē: ⁊ occidit pisces eoꝝ: Et edidit ṫra eoꝝ ranas: i penetralibꝰ regū ipsoꝝ. Dixit ⁊ venit cynomia ⁊ cynifes: in oībus finibꝰ eoꝝ. Posuit pluuias eoꝝ grādinē: ignē cōburentē in ṫra ipsoꝝ. Et ꝑcussit vineas eoꝝ ⁊ ficulneas eoꝝ: ⁊ cōtriuit lignū finiū eoꝝ. Dixit ⁊ vēit locusta ⁊ bruchus: cuiꝰ nō erat nūerus. Et comedit oē fenū in terra eoꝝ. Et ꝑcussit oē ꝓgenitū i terra eoꝝ: ꝓmitias oīs laboris eoꝝ. Et eduxit eos cū argento ⁊ auro: ⁊ nō erat in tribubꝰ eoꝝ infirmꝰ. Letata ē egyptus in ꝓfectione eoꝝ: qꝛ incubuit timor eorū sup eos. Expādit nubē i ꝓtectionē eoꝝ: ⁊ ignē ut luceret eis ꝑ noctem. Petierunt ⁊ venit coturnix: ⁊ pane celi saturauit eos. Dirupit petram ⁊ fluxerūt aque: abierūt i sicco flumina. Qm̄ memor fuit verbi sancti sui: qd̄ habuit ad abraam puerū suū. Et eduxit populū suū i exultatione: ⁊ electos suos i leticia. Et dedit illis regiōes gētiū: ⁊ labores pplo͛ꝝ possederūt. Ut custodiāt iustificatiōes eiꝰ: ⁊ legē eiꝰ requirāt. Alleluia alleluia

[C]Onfitemini dño qm̄ bonꝰ: qm̄ i seculū misericordia eiꝰ. CV Quis loq̄t' potētias dñi: auditas faciet oēs laudes eiꝰ. Beati q custodiūt iudiciū: ⁊ faciunt iusticiā in oī tpe. Memēto nr̄i dñe i bn̄placito ppl'i tui: visita nos in salutari tuo. Ad videndū i bonitate electoꝝ tuoꝝ: ad letādū i leticia gētis tue: ut lauderis cū hereditate tua. Peccauimꝰ cū p̄ribꝰ nr̄is: iniuste egimꝰ iniqtatē fecimꝰ. Patres nr̄i i egypto nō intellexerūt mirabilia tua: nō fuerūt memores mlt'itudīs misericordie tue. Et irritauerūt: ascēdētes i mari mari rubro: ⁊ saluauit eos ꝓpt' nomē suū: ut notā faceret potētiā suā. Et increpuit mare rubrū ⁊ exsiccatū ē: ⁊ deduxit eos in abyssis sicut in deserto. Et saluauit eos de manu odientiū ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operuit aq̄ tribulātes eos: vnꝰ ex eis nō remāsit. Et crediderūt in verbis eius: ⁊ laudauerūt laudē eius. Cito fecerūt: obliti sunt operū eiꝰ: nō sustinuerūt ꝯsiliū eius. Et cōcupierūt cōcupiscētiā in deserto: ⁊ tēptauerūt deū in inaquoso. Et dedit eis petitionē ipsoꝝ: ⁊ misit saturitatē i aīas eoꝝ. Et irritauerūt moysen in castris: aaron sanctū dñi. Aperta est ṫra ⁊ deglutiuit dathan: ⁊ operuit sup cōgregationē abiron. Et exarsit ignis in synagoga eoꝝ: flāma cōbussit peccatores. Et fecerūt vitulū in oreb: ⁊ adorauerūt sculptile. Et mutauerūt gloriā suaz in similitudinē vituli: comedētis fenum. Obliti sunt deū q saluauit eos: q fecit magnalia in egypto: mirabilia in terra cham: terribilia i mari rubro. Et dixit ut disperderet eos: si nō moyses electus eius stetisset in cōfractione i cōspectu eius. Ut auerteret irā eius ne disperderet eos: ⁊ ꝓ nihilo habuerūt terrā desiderabilē. Nō crediderūt verbo eiꝰ: ⁊ murmurauerūt i tabernaculis suis. nō exaudierūt vocē dñi. Et eleuauit manū suaz sup eos: ut ꝓsterneret eos i deserto. Et ut deiceret semē eoꝝ i nationibꝰ: ⁊ disperderet eos in regionibꝰ. Et initiati sunt beelphegor: ⁊ comederūt sacrificia mortuoꝝ. Et irritauerūt eū in adinuentionibus suis: ⁊ multiplicata est in eis ruina. Et stetit phinees ⁊ placauit: ⁊ cessauit quassatio. Et reputatū ē ei ad iusticiā: i gn̄atione ⁊ gn̄ationem vsq; in sempiṫnū. Et irritauerūt eū ad aquas cōtradictionis: ⁊ vexatus ē moyses ꝓpter eos: qꝛ exacerbauerūt spm̄ eiꝰ. Et distinxit i labijs suis: nō disperdiderūt gētes q̄s dixit dñs deus illis. Et cōmixti sunt inter gētes: ⁊ didicerūt opa eoꝝ ⁊ seruierūt sculptilibꝰ eoꝝ: ⁊ factū ē illis in scādalū. Et imolauerūt filios suos ⁊ filias suas demonijs. Et effuderūt sanguinē innocētē sanguinē filiorū suoꝝ ⁊ filiarū suaꝝ: q̄s sacrificauerūt sculptilibus chanaan. Et infecta est terra i sanguinibꝰ: ⁊ cōtaminata ē in operibꝰ eoꝝ: ⁊ fornicati sunt in adinuētionibꝰ suis. Et iratus est furore dñs i populū suū: ⁊ abominatus ē hereditatē suā. Et tradidit eos in manꝰ gentiū: ⁊ dñati sunt eoꝝ q oderūt eos. Et tribulauerūt eos inimici eoꝝ: ⁊ humiliati sunt sub manibꝰ eoꝝ: sepe liberauit eos. Ipsi aūt exacerbauerūt eū i cōsilio suo: ⁊ humiliati sūt in iniqtatibꝰ suis. Et vidit cū tribularent': ⁊ audiuit orōnē eoꝝ. Et memor fuit testamēti sui: ⁊ penituit eū ꝫm mlt'itudinē misericordie sue. Et dedit eos i misericordias: i ꝯspectu oīuz q ceperāt eos. Saluos fac nos dñe deus noster: ⁊ cōgrega nos de nationibꝰ. Ut cōfiteamur nomini sancto tuo ⁊ gloriemur in laude tua. Bn̄dictus dñs deus isrl': a seculo ⁊ vsq; in seculū: ⁊ dicet oīs populus fiat fiat. Alleluia alleluia. CVI

[C]Onfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia eiꝰ. Dicāt q redēpti sunt a dño: quos redemit de manu inimici: ⁊ de regionibꝰ cōgregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu

ab aquilone ⁊ mari. Errauerūt in solitudine in in-
aquoso: viā ciuitatis habitaculi nō inuenerunt.
Esurientes ⁊ sitiētes: aīa coꝝ ī ipsis defecit. Et cla
mauerūt ad dn̄m cū tribularent̄: ⁊ de necessitati
bus coꝝ eripuit eos. Et deduxit eos ī viā rectā:
vt irent ī ciuitatē habitatiōis. Cōfiteant̄ dn̄o mi
sericordie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ filijs hoīum. Quia
satiauit aīaz inanē: ⁊ aīaz esuriētē satiauit bonis
Sedentes ī tenebris ⁊ in vmbra mortis vinctos
in mendicitate ⁊ ferro. Quia exacerbauerūt elo
quia dei ⁊ ↄsiliū altissimi irritauerāt. Et humilia
tū est ī laborībꝰ cor eoꝝ: ⁊ infirmati sunt nec fuit
q̄ adiuuaret. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribula
rent̄: ⁊ de necessitatibꝰ coꝝ liberauit eos. Et edu
xit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis: ⁊ vincula eo
rū dirupit. Confiteant̄ dn̄o misericordie eiꝰ: ⁊ mi
rabilia eiꝰ filijs hoīuz. Quia cōtriuit portas ere
as: ⁊ vectes ferreos cōfregit. Suscepit eos ḋ via
iniquitatis coꝝ: ꝓpter iniusticias eni suas humi
liati sunt. Oēm escā abominata est aīa eorum: ⁊
appropinquerūt vsq3 ad portas mortis. Et cla
mauerūt ad dn̄m cū tribularent̄: ⁊ de necessitati
bus coꝝ liberauit eos. Misit verbū suū ⁊ sanauit
eos: ⁊ eripuit eos de interitionibꝰ coꝝ. Cōfiteant̄
dn̄o misericordie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ filijs hoīuz
Et sacrificēt sacrificiū laudis ⁊ annūciēt opa eiꝰ ī
exultatione. Qui descēdūt mare in nauibꝰ: faciē
tes opationē ī aq̄s multis. Ipsi viderūt opa dn̄i
⁊ mirabilia eiꝰ in ꝓfundo. Dixit ⁊ stetit spūs pro
celle: ⁊ exaltati sunt fluctꝰ eiꝰ. Ascēdūt vsq3 ad ce
los ⁊ descēdūt vsq3 ad abyssos: aīa coꝝ ī malis
tabescebat. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebriꝰ:
⁊ oīs sapia coꝝ deuorata ē. Et clamauerūt ad do
minū cū tribularent̄: ⁊ de necessitatibꝰ coꝝ edu
xit eos. Et statuit ꝓcellas eiꝰ in aurā: ⁊ siluerunt
fluctꝰ eiꝰ. Et letati sunt q̄r siluerūt: ⁊ deduxit eos
in portū voluntatis coꝝ. Cōfiteant̄ dn̄o misericor
die eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ filijs hoīum. Et exaltēt eū
in ecclia plebis: ⁊ ī cathedra senioꝝ laudēt eum.
Posuit flumina ī desertū: ⁊ exitus aquarū ī sitiz
Terrā fructiferā in salsuginē: a malicia inhabitā
tiū in ea. Posuit desertū in stagna aquarū: ⁊ ter
rā sine aq̄ in exitꝰ aquarū. Et collocauit illic esu
riētes ⁊ ↄstituerūt ciuitatē habitationis. Et semi
nauerūt agros ⁊ plantauerūt vineas: ⁊ fecerunt
fructū natiuitatis. Et bn̄dixit eis ⁊ multiplicati
sunt nimis: ⁊ iumēta coꝝ nō minorauit. Et pauci
facti sunt: ⁊ vexati sūt a tribulatione maloꝝ: ⁊ do
lore. Effusa ē cōtentio sup p̄ncipes: ⁊ errare fecit
eos ī inuio ⁊ nō in via. Et adiuuit pauperē de in
opia: ⁊ posuit sicut oues familias. Videbūt recti
⁊ letabunt̄: ⁊ oīs iniq̄tas coꝝ oppilabit os suuz
Quis sapiens ⁊ custodiet hec: ⁊ intelliget miseri
cordias dn̄i. Alleluia. Canticū psalmi
ipsi dauid: CVII

Paratū cor meū deus paratū cor meum:
cantabo ⁊ psallā ī gl'ia mea. Exurge psal
teriū ⁊ cithara: exurgā diluculo. Confite
bor tibi ī pplis dn̄e: ⁊ psallā tibi in nationibus.
Quia magna ē sup celos mīsericordia tua: ⁊ vsq3
ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus:
⁊ sup oēm terrā gloria tua: vt liberent̄ dilecti tui
Saluū fac dextera tua ⁊ exaudi me: deus locutꝰ
est in scō suo. Exultabo ⁊ diuidiā sichimā: ⁊ con
uallē tabnaculoꝝ dimetiar. Meꝰ ē galaad ⁊ meꝰ
ē manasses: ⁊ effraiz susceptio capitis mei. Juda
rex meꝰ: moab lebes spei mee. In idumeā exten
dā calciamētū meū: mihi alienigene amici facti
sunt. Quis deducet me in ciuitatē munitā: quis
deducet me vsq3 in idumeā. Nōne tu deus q̄ re
pulisti nos: ⁊ nō exibis deꝰ ī virtutibꝰ nr̄is. Da
nobis auxiliū de tribulatione: q̄r vana salus ho
minis. In deo faciemus virtutē: ⁊ ipse ad nihilū
deducet inimicos nr̄os. In finē psalmꝰ dauid.

Eus laudē meā ne tacueris: q̄r CVIII
os peccatoris ⁊ os dolosi sup me apertū
ē. Locuti sunt aduersum me lingua dolo
sa: ⁊ s̄monibꝰ odij circūdederūt me ⁊ expugnaue
rūt me gratis. Pro eo vt me diligerent detrahe
bant mihi: ego aūt orabā. Et posuerūt aduersuz
me mala ꝓ bonis: ⁊ odiū ꝓ dilectione mea. Con
stitue sup eū peccatorē: ⁊ diabolus stet a dextris
eius. Cū iudicat̄ exeat cōdēnatꝰ: ⁊ orō eiꝰ fiat in
peccatū. Fiāt dies eiꝰ pauci: ⁊ episcopatū eiꝰ acci
piat alter. Fiant filij eiꝰ orphani: ⁊ vxor eiꝰ vidua
Nutātes trāsferant̄ filij eiꝰ ⁊ mendicēt: eijciant̄ ḋ
habitationibꝰ suis. Scrutet̄ fenerator oēm sbaz
eiꝰ: ⁊ diripiāt alieni labores eius. Nō sit illi adiu
tor: nec sit q̄ misereat̄ pupillis eiꝰ. Fiāt nati eius
in interitū: ī gnātione vna deleat̄ nomē eius. In
memoriā redeat iniq̄tas patrū eiꝰ ī ↄspectu dn̄i
⁊ peccatū matris eiꝰ nō deleat̄. Fiāt cōtra dn̄m
semp: ⁊ dispeat de terra memoria coꝝ: ꝓ eo qḋ n̄
est recordatus facē misericordiā. Et ꝑsecutus est
hominē inopē ⁊ mendicū: ⁊ cōpunctū corde mor
tificare. Et dilexit maledictionē ⁊ veniet ei: ⁊ no
luit benedictionē ⁊ elōgabit̄ ab eo. Et induit ma
ledictionē sicut vestimentū ⁊ intrauit sicut aqua
in interiora eiꝰ: ⁊ sicut oleū in ossibꝰ eiꝰ. Fiat ei si
cut vestimentū quo operit̄: ⁊ sicut zona q̄ semp
p̄cingit̄. Hoc opus coꝝ q̄ detrahunt mihi apud
dn̄m: ⁊ q̄ loquunt̄ mala aduersus aīam meā. Et
tu dn̄e dn̄e fac mecū ꝓpt̄ nomen tuū: q̄r suauis ē
misericordia tua. Libera me q̄r egenꝰ ⁊ pauper
suz ego: ⁊ cor meū conturbatū ē intra me. Sicut
vmbra cū declinat ablatꝰ sum: ⁊ excussus sum si
cut locuste. Genua mea infirmata sunt a ieiunio
⁊ caro mea imutata ē ꝓpt̄ oleū. Et ego factꝰ sum
opprobriū ill' viderūt me ⁊ mouerūt capita sua. Ad
iuua me dn̄e deꝰ meꝰ: saluū me fac ꝓpt̄ misicor
diā tuā. Et sciāt q̄i manꝰ tua h̄: ⁊ tu dn̄e fecisti eā.

Maledicent illi ⁊ tu benedices q insurgūt in me cōfundant: seruꝰ aūt tuus letabit. Induant qui detrahūt mihi pudore: ⁊ operiant sicut diploide cōfusione sua. Cōfitebor dño nimis in ore meo: ⁊ i medio multoꝝ laudabo eū. Quia astitit a dextris paupis: ut saluā faceret a psequētibꝰ aiam meā. Psalmus dauid. LIX

Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos: scabellū pedū tuoꝝ. Uirgā ꝟtutis tue emittet dñs ex sion: dñare i medio inimicoꝝ tuoꝝ. Tecū pncipiū in die ꝟtutis tue: in splēdoribꝰ sctoꝝ: ex utero ante luciferū genuit te. Iurauit dñs ⁊ nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternū ꝭm ordinē melchisedech. Dñs a dextris tuis: ꝯfregit in die ire sue reges. Iudicabit in natiōibꝰ iplebit ruinas: cōq̄ssabit capita in terra multoꝝ. De torrente in via bibet: ꝓpterea exaltabit caput. Alleluia.. LX

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: in cōsilio iustoꝝ ⁊ ꝯgregatiōe. Magna opa dñi: exq̄sita in oēs voluntates eius. Confessio ⁊ magnificētia opꝰ eius: ⁊ iusticia eius manet in seculū seculi. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ misericors ⁊ miserator dñs: escā dedit timētibꝰ se. Memor erit in seculū testamēti sui: ꝟtutē opeꝝ suoꝝ ānūciabit populo suo. Ut det illis hereditatē gētiū: opa manuū eiꝰ veritas ⁊ iudiciū. Fidelia oīa mādata eiꝰ ꝯfirmata in seculū seculi: facta in veritate ⁊ eq̄tate. Redēptionē misit dñs populo suo: mādauit in eternū testamētū suū. Sāctū ⁊ terribile nomē eiꝰ: initiū sapientie timor dñi. Intellectꝰ bonus oibꝰ facientibꝰ eū: laudatio eius manet in seculū seculi. Alleluia.. Reuersionis aggei ⁊ zacharie. LXI.

Beatus vir q timet dñm: in mādatis eius volet nimis. Potēs in terra erit semen eius: generatio rectorū bñdicet. Gloria ⁊ diuitie in domo eiꝰ: ⁊ iusticia eis manet i seculū seculi. Exortū ē in tenebris lumē rectis: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus. Iocūdꝰ homo q miseret ⁊ comodat: disponet ꝭmones suos in iudicio: q2 in eternū nō cōmouebit. In mēoria eterna erit iustus: ab auditione mala non timebit. Paratū cor eius sperare in dño: cōfirmatū ē cor eius: non cōmouebit donec despiciat inimicos suos. Dispsit dedit paupibꝰ: iusticia eius manet in seculum seculi: cornu eius exaltabitur in gloria. Peccator videbit ⁊ irascet: dentibꝰ suis fremet ⁊ tabescet: desideriū peccatoꝝ peribit.

Alleluia alleluia. LXII

Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomē dñi bñdictū: ex h̄ nūc ⁊ vsq3 i seculū. A solis ortu vsq3 ad occasū: laudabile nomē dñi. Excelsus sup oēs gentes dñs: ⁊ sup celos gloria eiꝰ. Quis sicut dñs deꝰ noster q i altis habitat: ⁊ humilia respicit i celo ⁊ in terra. Suscitās a terra inopē: ⁊ de stercore erigens pauperē. Ut collocet eū cū pncipibꝰ: cū pncipibus ppli sui. Qui habitare facit sterilē in domo matrē filioꝝ letantē. Alleluia alleluia. CXIII

In exitu isrl' de egypto: domꝰ iacob de populo barbaro. Facta ē iudea sanctificatio eiꝰ: isrl' ptās eiꝰ. Mare vidit ⁊ fugit iordanis cōuersus ē retrorsum. Montes exultauerunt ut arietes: ⁊ colles sicut agni ouiū. Quid ē tibi mare q̄ fugisti: ⁊ tu iordanis q2 cōuersus es retrorsū: Montes exultastis sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouiū. A facie dñi mota ē terra: a facie dei iacob. Qui cōuertit petrā in stagna aquarū: ⁊ rupē in fontes aquarū. Nō nobis dñe non nobis: sed noī tuo da gloriā. Sup misericordia tua ⁊ veritate tua: neq̄n dicāt gētes vbi est deus eoꝝ. Deus aūt nr̄ in celo oīa q̄cūq3 voluit fecit. Simulacra gentiū argentū ⁊ auꝝ: opa manuū hoiū. Os habēt ⁊ nō loquent: oculos habēt ⁊ nō videbūt. Aures hñt ⁊ nō audiēt: nares hñt ⁊ nō odorabūt. Manꝰ habēt ⁊ nō palpabūt: pedes hñt ⁊ nō ambulabūt: nō clamabūt i gutture suo Similes illis fiant q faciūt ea: ⁊ oēs q cōfidunt i eis. Domus isrł sperauit in dño: adiutor eorū ⁊ ꝓtector eoꝝ ē. Domus aaron sperauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector eoꝝ ē. Qui timēt dñm sperauerūt in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector eoꝝ ē. Dominus memor fuit nostri: ⁊ bñdixit nobis. Benedixit domui isrl: bñdixit domui aaron. Benedixit oibꝰ q timent dñm: pusillis cū maioribus. Adyciat dñs sup vos: sup vos ⁊ sup filios vr̄os. Bñdicti vos dño: q fecit celū ⁊ terrā. Celū celi dño: terrā aūt dedit filijs hoium. Nō mortui laudabūt te dñe: neq3 oēs q descēdūt i infernū. Sed nos q viuimꝰ bñdicimꝰ dño: ex h̄ nūc ⁊ vsq3 in seculū. Alleluia. CXIIII

Dilexi quoniā exaudiet dñs: vocem orationis mee. Quia inclinauit aurem suam mihi: ⁊ in diebus meis inuocabo. Circūdederūt me dolores mortis: ⁊ pericula inferni iuenerūt me. Tribulatione ⁊ dolorē inueni: ⁊ nomen dñi inuocaui. O dñe libera aiam meam: misericors dñs ⁊ iustus: ⁊ deus noster miseret. Custodiens paruulos dñs: humiliatus sum ⁊ liberauit me. Conuertere anima mea in requiē tuam: quia dominus benefecit tibi. Quia eripuit aiam meam de morte: oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regione viuorum.

Alleluia LXV

Credidi ꝓpter qḋ locutus sū: ego autē humiliatꝰ sū nimis. Ego dixi in excessu meo: ois homo mēdax. Quid retribuā dño: p oibus q̄ retribuit mihi. Calicem salutaris accipiam: ⁊ nomen domini inuocabo. Uota

mea dño reddā corā omni populo eius: p̄ciosa i cōspectu dñi mors scōꝝ eiꝰ. O dñe qꝛ ego seruꝰ tuus: ego seruꝰ tuꝰ ⁊ filius ancille tue. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis: ⁊ nomē dñi inuocabo. Uota mea dño reddā in cōspectu oīs populi eius: in atrijs domꝰ dñi in medio tui hierusalē. Alleluia alleluia. CXVI

Laudate dñm oēs gētes: laudate eū oēs populi. Qm̄ confirmata est sup nos misericordia eiꝰ: ⁊ veritas dñi manet in eternum. Alleluia alleluia. CXVII

Confitemini dño qm̄ bonꝰ: qm̄ in seculū misericordia eiꝰ. Dicat nunc isrl̄ qm̄ bonus: qm̄ i seculū misericordia eiꝰ. Dicat nūc domꝰ aaron qm̄ bonꝰ: qm̄ i seculū misericordia eius. Dicāt nūc oēs q timēt dñm: qm̄ i seculū misericordia eiꝰ. De tribulatōe inuocaui dñm ⁊ exaudiuit me i latitudine dñi. Dñs mihi adiutor: nō timebo qd faciat mihi hō. Dñs mihi adiutor: ⁊ ego despiciā inimicos meos. Bonū ē cōfidere i dño: q̄ꝫ ꝯfidere in hoīe. Bonū ē sperare in dño: q̄ꝫ sperare in p̄ncipibꝰ. Oēs gētes circuierūt me: ⁊ in noīe dñi qꝛ vltus sum in eos. Circūdātes circūdederūt me: ⁊ i noīe dñi qꝛ vltus suꝫ i eos. Circūderūt me sicut apes ⁊ exarserūt sicut ignis i spinis: ⁊ in noīe dñi qꝛ vltus sum in eos. Impulsus euersus suꝫ ut caderē: ⁊ dñs suscepit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus est mihi i salutē. Uox exultatiōis ⁊ salutis: in tabernaculis iustoꝝ. Dextera dñi fecit virtutē: dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutē. Nō moriar sed viuā: ⁊ narrabo opa dñi. Castigans castigauit me dñs: ⁊ morti nō tradidit me. Aperite mihi portas iusticie: ingressus in eas confitebor dño: hec porta dñi: iusti intrabūt in eā. Confitebor tibi qm̄ exaudisti me: ⁊ factus es mihi in salutē. Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic factus ē in caput anguli. A dño factū est istud: ⁊ est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quā fecit dñs: exultemus ⁊ letemur in ea. O dñe saluū me fac o dñe bene ꝓsperare: benedictus q venit in noīe dñi. Bn̄diximus vobis de domo dñi deus dñs ⁊ illuxit nobis. Constituite diē solēnē i cōdensis: vsqꝫ ad cornu altaris. Deus meus es tu ⁊ cōfitebor tibi: deus meꝰ es tu ⁊ exaltabo te. Cōfitebor tibi qm̄ exaudisti me: ⁊ factus es mihi in salutē. Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia eiꝰ. Alleluia. Aleph doctrina. CXVIII

Beati imaculati in via: q ambulāt in lege dñi. Beati q scrutant̄ testimonia eius: i toto corde exqrūt eū. Nō eni q operant̄ iniqtatē: in vijs eius ambulauerūt. Tu mādasti mādata tua custodiri nimis. Utinā dirigant̄ vie mee: ad custodiendas iustificationes tuas. Tūc nō cōfundar cū ꝑspexero in oibꝰ mādatis tuis. Confitebor tibi in directiōe cordis: in eo q̄ didici iudicia iusticie tue. Iustificatiōes tuas custodiā: nō me derelinquās vsqꝫquaqꝫ. Beth: domꝰ.

In quo corrigit adolescētior viā suā: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mādatis tuis. In corde meo abscondi eloquia tua: vt nō peccem tibi. Benedictus es dñe: doce me iustificationes tuas. In labijs meis ꝓnūciaui oīa iudicia oris tui. In via testimonioꝝ tuoꝝ delectatus suꝫ: sicut in omnibꝰ diuitijs. In mādatis tuis exercebor: ⁊ cōsiderabo vias tuas. In iustificationibꝰ tuis meditabor: nō obliuiscar sermones tuos. Gymel: plenitudo vel retributio.

Retribue seruo tuo: viuifica me ⁊ custodiā sermones tuos. Reuela oculos meos: ⁊ considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra: nō abscōdas a me mandata tua. Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificationes tuas i omni tempore. Increpasti sup bos: maledicti q declināt a mandatis tuis. Aufer a me opprobriū ⁊ contēptuꝫ: qꝛ testimonia tua exquisiui. Etenī sederūt p̄ncipes ⁊ aduersuꝫ me loquebant̄: seruus aūt tuus exercebat̄ in iustificationibus tuis. Nam ⁊ testimonia tua meditatio mea est: ⁊ cōsiliū meuꝫ iustificationes tue. Deleth: tabularum.

Adhesit pauimento aīa mea: viuifica me sc̄dm verbū tuū. Uias meas enūciaui ⁊ exaudisti me: doce me iustificationes tuas. Uiā iustificationū tuarū instrue me: ⁊ exercebor in mirabilibꝰ tuis. Dormitauit aīa mea p̄ tedio: confirma me in verbis tuis. Uiam iniquitatis amoue a me: ⁊ de lege tua miserere mei. Uiā veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus. Adhesi testimonijs tuis dñe: noli me confundere. Uiā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dilatasti cor meū. He: ista

Legē pone mihi dñe viam iustificationū tuarū: ⁊ exqrā eā semp. Da mihi intellectū ⁊ scrutabor legē tuā: ⁊ custodiā illaꝫ in toto corde meo. Deduc me in semita mandatoꝝ tuoꝝ: qꝛ ipsaꝫ volui. Inclina cor meū in testimonia tua ⁊ nō i auariciā. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē: i via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiū tuū: i timore tuo. Amputa opprobriū meū qd̄ suspicatꝰ sum: qꝛ iudicia tua iocunda. Ecce cōcupiui mādata tua: in eqtate viuifica me. Uau: hec vel ipsa

Et veniat sup me misericordia tua dñe: salutare tuū sc̄dm eloquiū tuū. Et rn̄debo exprobrantibus mihi verbū: qꝛ speraui in sermonibꝰ tuis. Et ne auferas de ore meo verbū veritatis vsqꝫquaqꝫ: qꝛ in iudicijs tuis supsperaui. Et custodiā legē tuā semp: in seculū ⁊ in seculū seculi. Et ambulabam in latitudine: qꝛ mā

data tua exquisiui. Et loquebar i testimonijs tuis in ɔspectu regū: ⁊ nō cōfundebar. Et meditabar i mādatis tuis: que dilexi. Et leuaui manꝰ meas ad mādata tua que dilexi: ⁊ exercebor i iustificationibꝰ tuis. Zay: hec uel oliua.

MEmor esto verbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti. Hec me cōsolata ē in humilitate mea: qꝛ eloquiū tuū viuificauit me. Supbi inique agebāt vsqꝫquaqꝫ: a lege aūt tua nō declinaui. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo dñe: ⁊ cōsolatus sum. Defectio tenuit me: ꝓ peccatoribus derelinquētibꝰ legē tuā. Cantabiles mihi erāt iustificationes tue: in loco ꝑegrinationis mee. Memor fui nocte nōis tui dñe: ⁊ custodiui legē tuā. Hec facta ē mihi: qꝛ iustificationes tuas exqsiui. Heth: vita

POrtio mea dñe: dixi custodire legē tuaꝫ. Deꝑcatus suꝫ faciē tuam in toto corde meo: miserere mei ꝭm eloquiū tuū. Cogitaui vias meas: ⁊ cōuerti pedes meos i testimonia tua. Paratus sum ⁊ nō suꝫ turbatꝰ: vt custodiā mādata tua. Funes pctōꝝ circūplexi sūt me ⁊ legē tuā nō suꝫ oblitus. Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi: sup iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum oīum timētiū te: ⁊ custodiē tiū mādata tua. Misericordia tua dñe plena est terra: iustificatiōes tuas doce me. Teth: bonū

BOnitatē fecisti cū seruo tuo dñe: ꝭm ꝟbū tuū. Bonitatē ⁊ disciplinā ⁊ sciam doce me: qui i mādatis tuis credidi. Priusqꝫ humiliarer ego deliqui ꝓpterea eloquiū tuuꝫ custodiui. Bonus es tu: ⁊ in bonitate tua doce me iustificatiōes tuas. Multiplicata est sup me iniquitas supboꝝ: ego aūt in toto corde meo scrutabor mādata tua. Coagulatū ē sicut lac cor eoꝝ ego vero legē tuā meditatus sum. Bonū mihi qꝛ humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Bonū mihi lex oris tui: sup milia auri ⁊ argēti.

Ioth: principiū.

MAnus tue fecerūt me ⁊ plasmauerūt me da mihi intellectū vt discaꝫ mādata tua. Qui timent te videbunt me ⁊ letabunt: qꝛ in verba tua supsperaui. Cognoui dñe qꝛ equitas iudicia tua: ⁊ in veritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua vt cōsolet me: ꝭm eloquiū tuū seruo tuo. Veniāt mihi miserationes tue ⁊ viuam: qꝛ lex tua meditatio mea est. Confundant supbi qꝛ iniuste iniqtatē fecerūt in me: ego autē exercebor i mādatis tuis. Cōuertant mihi timētes te: ⁊ q nouerūt testimonia tua. Fiat cor meū imaculatū i iustificationibꝰ tuis: ut nō ɔfundar

Caph: manus

DEfecit in salutari tuo aīa mea: ⁊ in verbū tuū supsperaui. Defecerunt oculi mei in eloquiū tuū: dicētes qñ cōsolaberis me. Quia factus sum sicut vter i pruina: iustificationes tuas non suꝫ oblitus. Quot sunt dies serui tui: quādo facies de ꝑsequētibꝰ me iudiciū. Narrauerūt mihi iniqui fabulationes: sed nō vt lex tua. Oīa mādata tua veritas: iniqui ꝑsecuti sūt me adiuua me. Paulominꝰ cōsūmauerūt me i terra: ego aūt non dereliq mandata tua. Scḋm misericordiā tuā viuifica me: ⁊ custodiā testimonia oris tui. Lameth: disciplina.

IN eternū dñe: verbū tuū ꝑmanet in celo In generatione ⁊ generationeꝫ veritas tua: fundasti terrā ⁊ ꝑmanet. Ordinatione tua ꝑseuerant dies: qm̄ oīa seruiunt tibi. Nisi qꝛ lex tua meditatio mea esti: tunc forte periissem in humilitate mea. In eternū nō obliuiscar iustificationes tuas: qꝛ in ipsis viuificasti me. Tuus suꝫ ego saluū me fac: qm̄ iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerūt pctōres ut ꝑderēt me testimonia tua intellexi. Oīs cōsumationis vidi finē: latū mādatū tuū nimis. Mem: ex ipsis

QUomodo dilexi legē tuam domine: tota die meditatio mea ē. Sup inimicos meos prudentē me fecisti mādato tuo: quia in eternū mihi est. Super oēs docentes me intellexi: qꝛ testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: qꝛ mandata tua quesiui. Ab oi via mala ꝓhibui pedes meos: ut custodiā ꝟba tua. A iudicijs tuis non declinaui: qꝛ tu legeꝫ posuisti mihi. Quā dulcia faucibꝰ meis eloqa tua sup mel ori meo. A mandatis tuis intellexi: ꝓpterea odiui oēꝫ viā iniqtatis. Nun: sempiternū

LUcerna pedibus meis verbuꝫ tuū: ⁊ lumen semitis meis. Iuraui: ⁊ statui custodire iudicia iusticie tue. Humiliatus sum vsqꝫquaqꝫ dñe: viuifica me ꝭm verbū tuū. Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe: ⁊ iudicia tua doce me. Anima mea in manibus meis semper: ⁊ legē tuā non sum oblitus. Posuerūt pctōres laqueū mihi: ⁊ de mandatis tuis nō erraui. Hereditate acquisiui testimonia tua in eternū: qꝛ exultatio cordis mei sunt. Inclinaui cor meū ad faciēdas iustificationes tuas in eternū: ꝓpter retributioné. Samech: adiutoriū.

INiquos odio habui: ⁊ legem tuā dilexi. Adiutor ⁊ susceptor meus es tu: ⁊ i verbū tuū supsperaui. Declinate a me maligni: ⁊ scrutabor mādata dei mei. Suscipe me ꝭm eloquiū tuū ⁊ viuā: ⁊ non cōfundas me ab expectatione mea. Adiuua me ⁊ saluus ero: ⁊ meditabor in iustificationibꝰ tuis semp. Spreuisti oēs discedētes a iudicijs tuis: qꝛ iniusta ē cogitatio eorū. Preuaricantes reputaui omēs peccatores terre ideo dilexi testimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs eni tuis timui.

Ayn: fons siue oculus

FEci iudiciū ⁊ iusticiā: nō tradas me calūniātibus me. Suscipe seruū tuū i bonū non calūnient me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: ⁊ in eloquiū iusticie tue. Fac cum

seruo tuo ſm misericordiā tuā: ⁊ iuſtificationes tuas doce me. Seruꝰ tuus ſum ego: da mihi intellectū ut ſciam teſtimonia tua. Tēpus faciēdi dñe: diſſipauerūt legē tuā. Ideo dilexi mandata tua: ſup aurū ⁊ topazion. Propterea ad oia mādata tua dirigebar: oēm viā iniquā odio habui.
Phe: os ab ore.

Mirabilia teſtimonia tua dñe: ideo ſcrutata eſt ea aia mea. Declaratio ſermonum tuoꝝ illuminat: ⁊ intellectū dat paruulis. Os meū aperui ⁊ attraxi ſpm̄: q2 mandata tua deſiderabā. Aſpice in me ⁊ miſerere mei: ſm iudiciū diligētiū nomē tuū. Greſſus meos dirige ſm eloquiū tuum: ⁊ nō dñet mei oīs iniuſticia. Redime me a calūnijs hoium: ut cuſtodiā mādata tua. Faciē tuā illumina ſup ſeruū tuū: ⁊ doce me iuſtificationes tuas. Exitus aquarū deduxerunt oculi mei: q2 nō cuſtodierūt legē tuā.
Sade: iuſticie

Iuſtus es dñe: ⁊ rectū iudiciū tuū. Mandaſti iuſticiā teſtimonia tua: ⁊ veritatez tuā nimis. Tabeſcē me fecit zelus meus q2 obliti ſunt verba tua inimici mei. Ignitū eloquiū tuum vehement: ⁊ ſeruus tuus dilexit illō. Adoleſcentulus ſum ego ⁊ cōtemptus: iuſtificationes tuas nō ſu3 oblitus. Iuſticia tua iuſticia in eternu3: ⁊ lex tua veritas. Tribulatio ⁊ anguſtia inuenerūt me: mādata tua meditatio mea ē. Equitas teſtimonia tua in eternū: intellectu3 da mihi ⁊ viuā.
Coph: vocatio.

Clamaui i toto corde meo exaudi me domine: iuſtificationes tuas requirā. Clamaui ad te ſaluū me fac: ut cuſtodiā mādata tua. Preueni in maturitate ⁊ clamaui: q2 i verba tua ſupſperaui. Preuenerūt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua. Vocē meā audi ſm miſericordiā tuā dñe: ⁊ ſm iudiciū tuū viuifica me. Appropinquauerūt ꝑſequētes me iniquitati: a lege aūt tua longe facti ſunt. Prope es tu dñe: ⁊ oēs vie tue veritas. Initio cognoui de teſtimonijs tuis: q2 in eternū fundaſti ea.
Res: capitis

Vide humilitatē meā ⁊ eripe me: q2 legez tuā nō ſum oblitus. Iudica iudiciū meū ⁊ redime me: ꝓpter eloquiū tuū viuifica me. Longe a peccatoribꝰ ſalꝰ: q2 iuſtificationes tuas nō exqſierūt. Miſericordie tue multe dñe: ſm iudiciū tuū viuifica me. Multi q ꝑſequunt me ⁊ tribulāt me: a teſtimonijs tuis non declinaui. Vidi ꝑuaricātes ⁊ tabeſcebā: q2 eloqa tua nō cuſtodierūt. Vide qm̄ mādata tua dilexi dñe: in miſericordia tua viuifica me. Principiū verboꝝ tuoꝝ veritas: in eternū oia iudicia iuſticie tue.
Sin: dentium

Principes ꝑſecuti ſunt me gratis: ⁊ a verbis tuis formidauit cor meu3. Letabor ego ſup eloqa tua: ſicut q inuenit ſpolia multa. Iniqtatē odio habui ⁊ abominatꝰ ſum: legē aūt tuā dilexi. Septies i die laudē dixi tibi: ſup iudicia iuſticie tue. Pax multa diligētibus legē tuā: ⁊ nō eſt illis ſcādalū. Expectabā ſalutare tuū dñe: ⁊ mandata tua dilexi. Cuſtodiuit aia mea teſtimonia tua: ⁊ dilexit ea vehement. Seruaui mādata tua ⁊ teſtimōia tua: q2 oēs vie mee in cōſpectu tuo.
Thau: ſigna

Appropinquet deꝑcatio mea in cōſpectu tuo dñe: iuxta eloquiū tuū da mihi intellectū. Intret poſtulatio mea in cōſpectu tuo: ſm eloquiū tuū eripe me. Eructabūt labia mea hymnū: cū docueris me iuſtificatiōes tuas. Pronūciabit lingua mea eloquiū tuū: quia oia mādata tua eqtas. Fiat manꝰ tua ut ſaluet me: qm̄ mādata tua elegi. Cōcupiui ſalutare tuū domine: ⁊ lex tua meditatio mea ē. Viuet aia mea ⁊ laudabit te: ⁊ iudicia tua adiuuabūt me. Erraui ſicut ouis q̄ perijt: q̄re ſeruū tuū dñe q2 mādata tua nō ſum oblitus. Alleluia.
Canticū graduū. CXIX

Ad dñm cū tribularer clamaui: ⁊ exaudiuit me. Dñe libera animā meā a labijs iniquis: ⁊ a lingua doloſa. Quid def tibi aut quid apponat tibi: ad linguā doloſam. Sagitte potētis acute: cum carbonibꝰ deſolatorijs. Heu mihi q2 icolatꝰ meꝰ ꝓlongatꝰ ē: hitaui cum hitantibꝰ cedar: multū incola fuit aia mea. Cu3 his q oderūt pacē erā pacificus: cū loq̄bar illis ipugnabāt me gratis. Cāticū graduū. CXX

Leuaui oculos meos i mōtes: vñ veniet auxiliū mihi. Auxiliū meū a dño q fecit celū ⁊ trā. Nō det i cōmotionē pedē tuū: neq3 dormitet q cuſtodit te. Ecce nō dormitabit neq3 dormiet: q cuſtodit iſrael. Dñs cuſtodit te: dñs ꝓtectio tua ſup manuū dexterā tuā. Per diē ſol nō vret te neq3 luna ꝑ noctē. Dñs cuſtodit te ab oi malo: cuſtodiat aiam tuā dñs. Dñs cuſtodiat itroitū tuū ⁊ exitū tuū: ex h̄ nūc ⁊ vſq3 i ſeculū. Cāticū graduū. CXXI

Letatꝰ ſu3 i his q̄ dicta ſūt mihi: i domū dñi ibimꝰ. Stātes erant pedes nři: i atrijs tuis hierlm. Hierlm q̄ edificat ut ciuitas: cuiꝰ ꝑticipatio eiꝰ i idipm. Illuc eni aſcēderūt tribꝰ tribꝰ dñi teſtimōiū iſrl: ad ꝯfitēdū noi dñi. Quia illic ſederūt ſedes i iudicio: ſedes ſup domū dauid. Rogate q̄ ad pacē ſūt hierlm: ⁊ abūdātia diligētibus te. Fiat pax in virtute tua: ⁊ abundātia in turribus tuis. Propter fratres meos ⁊ ꝓximos meos: loquebar pacē de te. Propter domū dñi dei noſtri: queſiui bona tibi. Canticum graduum. CXXII

Ad te leuaui oculos meos: q habitas in celis. Ecce ſicut oculi ſuoꝝ: i manibꝰ dñorū ſuoꝝ. Sicut oculi ancille i manibꝰ dñe ſue: ita oculi nři ad dñm deū noſtrū donec miſereat nři

Miserere nostri dñe miserere nostri: qz multū repleti sumꝰ despectione. Quia multū repleta est aīa nr̄a: opprobriū abundātibꝰ ⁊ despectio superbis. Canticū graduū. CXXIII

NIsi qz dñs erat in nobis dicat nūc israel: nisi qz dño erat in nobis. Cū exurgerēt hoīes in nos: forte viuos deglutissent nos. Cū irascerer̄ furor eoꝝ in nos: forsitā aqua absorbuisset nos. Torrētē ptrāsiuit aīa nr̄a: forsitan ptrāsisset aīa nostra aquā intolerabilē. Benedictꝰ dñs q nō dedit nos in captionē dentibus eoꝝ. Aīa nr̄a sicut passer erepta est: de laqueo venātiū: Laqueꝰ cōtritus ē: ⁊ nos liberati sumus. Adiutoriū nostrū i noīe dñi: q fecit celū ⁊ terraz.

Canticū graduū. CXXIIII

QUi cōfidūt in dño sicut mons sion: nō cōmouebit̄ in eternū q habitat in hierl̄m. Mōtes in circuitu eiꝰ: ⁊ dñs in circuitu ppli sui ex h̄ nūc ⁊ vsqz in seculū. Quia nō relinquet dñs virgā peccatoꝝ sup sortē iustoꝝ: ut nō extēdāt iusti ad iniqtatē manꝰ suas. Benefac domine: bonis ⁊ rectis corde. Declinātes aūt in obligationes adducet dñs cū operātibꝰ iniqtatez: pax sup israel. Cāticū graduū. CXXV

IN conuertēdo dñs captiuitatē sion: facti sumus sicut cōsolati. Tunc repletū ē gaudio os nostrū: ⁊ lingua nr̄a in exultatiōe Tūc dicent int̄ gētes: magnificauit dñs facē cuz eis. Magnificauit dñs facē nobiscū: facti sumꝰ letātes. Cōuertere dñe captiuitatē nr̄az: sicut torrens i austro. Qui semināt i lachrymis: i exultatione metēt. Eūtes ibant ⁊ flebāt: mittētes semina sua. Ueniētes aūt veniēt cū exultatione: portantes manipulos suos. Canticū graduū salomonis. CXXVI

NIsi dñs edificauerit domū: in vanū laborauerūt q edificāt eā. Nisi dñs custodierit ciuitatē: frustra vigilat q custodit eaz Uanū ē vobis ante lucē surgere: surgite postqz sederitis q māducatis panē doloris. Cū dederit dilectis suis somnū: ecce hereditas dñi: filij mercees fructus ventris. Sicut sagitte i manu potentis: ita filij excussoꝝ. Beatus vir q impleuit desideriū suū ex ipsis: nō cōfundet̄ cū loquet̄ inimicis suis in porta. Cāticū graduū. CXXVII

BEati oēs q timēt dñm: q ambulāt in vijs eius. Labores manuū tuarū māducabis beatꝰ es ⁊ bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis abundās: i lateribꝰ domꝰ tue. Filij tui sicut nouelle oliuarū: i circuitu mense tue. Ecce sic bn̄dicet̄ hō: q timet dñz. Bn̄dicat tibi dñs ex sion ⁊ videas bona hierl̄m oībus diebus vite tue. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ: pacē sup israel.

Canticū graduū. CXXVIII

SEpe expugnauerūt me a iuuētute mea: dicat nūc israel. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: eteni nō potuerūt mihi. Supra dorsum meū fabricauerūt peccatores: plongauerūt iniqtatē suā. Dñs iustus concidet ceruices peccatoꝝ cōfundant̄ ⁊ cōuertant̄ retrorsum oēs q oderūt sion. Fiant sicut fenū tectoꝝ: qđ ꝓusqꝫ euellat̄ exaruit. De quo nō implebit manū suā q metet: ⁊ sinū suū q manipulos colliget. Et nō dixerūt q ꝓteribāt bn̄dictio dñi sup vos: bn̄diximus vobis in noīe dñi. Canticū graduum

DE profundis clamaui ad CXXIX

te dñe: dñe exaudi vocē meā. Fiāt aures tue intendētes: i vocē depcationis mee. Si iniqtates obseruaueris dñe: dñe qs sustinebit. Quia apud te ꝓpitiatio ē: ⁊ ꝓpter legē tuaz sustinui te dñe. Sustinuit aīa mea in verbo eius sperauit aīa mea in dño. A custodia matutina vsqz ad noctē: speret isrl̄ in dño. Quia apud dominū misericordia: ⁊ copiosa apud eū redēptio. Et ipse redimet israel: ex oībꝰ iniqtatibꝰ eius.

Canticū graduū. CXXX

DOmine non est exaltatum cor meū neqz elati sunt oculi mei. Neqz ambulaui in magnis: neqz i mirabilibꝰ super me. Si nō humilit̄ sentiebā: sed exaltaui aīam meā. Sicut ablactatus est sup matrē suaz: ita retributio in aīaz meā. Speret isrl̄ i dño ex hoc nūc ⁊ vsqz in seculū. Cāticū graduū. CXXXI

MEmento dñe dauid: ⁊ omnis māsuetudinis eius. Sicut iurauit dño: votū vouit deo iacob. Si introiero in tabernaculūz domus mee: si ascēdero in lectum strati mei. Si dedero somnum oculis meis: ⁊ palpebris meis dormitationē. Et requiē temporibꝰ meis donec inueniā locum dño: tabernaculū deo iacob. Ecce audiuimꝰ eā in effrata: inuenimꝰ eaz in cāpis silue. Introibimꝰ in tabernaculū eius: adorabimꝰ in loco vbi steterūt pedes eius. Surge dñe in requiē tuā: tu ⁊ arca sanctificationis tue. Sacerdotes tui induant̄ iustitia: ⁊ sancti tui exultēt. Propter dauid seruū tuū: nō auertes faciē xp̄i tui. Iurauit dñs dauid veritatē ⁊ non frustrabit̄ eū: de fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. Si custodierint filij tui testamentū meū: ⁊ testimonia mea h̄ que docebo eos. Et filij eoꝝ vsqz in seculū: sedebūt sup sedē tuā. Qm̄ elegit dñs sion: elegit eaz in habitationē sibi. Hec reqes mea in seculūz seculi: hic habitabo qm̄ elegi eā. Uiduā eius benedicens benedicā: pauperes eiꝰ saturabo panibꝰ Sacerdotes eius induā salutari: ⁊ sancti eius exultatione exultabūt. Illuc ꝓducā cornu dauid parau lucernā xp̄o meo. Inimicos eius induaz cōfusione: sup ipsuz autē efflorebit sanctificatio mea. Canticū graduū. CXXXII

ECce qꝫ bonū ⁊ qꝫ iocūdū: habitare frēs i vnū. Sicut vnguentū in capite: qđ descēdit in barbā: barbā aaron. Qđ descēdit

n orā vestimenti eius: sicut ros hermon q descē
dit in montē sion. Quoniā illic mādauit dñs be
nedictionē ⁊ vitā vsqꝫ in seculū. Canticum
graduum. CXXXIII

Ecce nūc benedicite dño: omnes serui do
mini. Qui statis in domo dñi: in atrys
domus dei nostri. In noctibus extollite
manꝰ vestras in sancta: ⁊ benedicite dño. Bñdi
cat: tibi dñs ex sion: q fecit celuꝫ ⁊ terram.
Alleluia. CXXXIIII

Laudate nomen dñi: laudate serui dñm.
Qui statis in domo dñi: in atrys domꝰ
dei nostri. Laudate dñm qꝛ bonus dñs:
psallite nomini eius quoniā suaue est. Quoniaꝫ
iacob elegit sibi dominus: israel in possessioneꝫ
sibi. Quia ego cognoui q magnus est dominꝰ:
⁊ deus noster pre omnibꝰ dys. Omnia quecūqꝫ
voluit dominus fecit in celo ⁊ in terra: in mari: ⁊
in omnibus abyssis. Producens nubes ab ex
tremo terre: fulgura in pluuiā fecit. Qui produ
cit ventos de thesauris suis: qui pcussit pmoge
nita egypti ab homine vsqꝫ ad pecus. Et misit
signa ⁊ prodigia in medio tui egypte: in pharao
nem ⁊ in omnes seruos eius. Qui percussit gen
tes multas: ⁊ occidit reges fortes. Seon regem
ammorreorū ⁊ og regem basan: ⁊ omnia regna
chanaan. Et dedit terram eorum hereditatem:
hereditatem israel populo suo. Domine nomē
tuum in eternum: domine memoriale tuum in
generatione ⁊ generationem. Quia iudicabit
dominus populum suum: ⁊ in seruis suis depre
cabitur. Simulachra gentium argentum ⁊ au
rum: opera manuum hominum. Os habent ⁊
non loquentur: oculos habent ⁊ non videbūt.
Aures habent ⁊ non audient neqꝫ enim est spiri
tus in ore ipsorū. Similes illis fiant qui faciūt
ea: ⁊ omnes qui confidunt in eis. Domus israel
benedicite domino: domus aaron benedicite do
mino. Domus leui benedicite domino: qui ti
metis dominū benedicite domino. Benedictus
dominus ex sion: qui habitat in hierusalem.
Alleluia alleluia CXXXV

Confitemini domino quoniā bonꝰ: quo
niam in seculū misericordia eius. Confi
temini deo deoꝝ: quoniam in eternū mi
sericordia eius. Confitemini domino dominoꝝ:
quoniā in seculum misericordia eius. Qui facit
mirabilia magna solus: quoniam. Qui fecit ce
los in intellectu: quoniā. Qui firmauit terram
super aquas: quoniaꝫ. Qui fecit luminaria ma
gna: quoniam. Solem in potestatem diei: quo
niam. Lunam ⁊ stellas in potestatē noctis: quo
niam. Qui percussit egyptū cuꝫ pmogenitis eo
rum: quoniam. Qui eduxit israel de medio eoꝝ:
quoniā. In manu potenti ⁊ brachio excelso: quo
niam. Qui diuisit mare rubrum in diuisiones:
quoniam. Et eduxit israel per mediuꝫ eius: quo
niam. Et excussit pharaonē ⁊ virtutē eius in ma
ri rubro: quoniam. Qui traduxit populū suuꝫ
per desertuꝫ: quoniā. Qui percussit reges ma
gnos: quoniā. Et occidit reges fortes: quoniā
Seon regem ammorreorum: quoniam. Et og re
gem basan: quoniā. Et dedit terram eorum he
reditatem: quoniaꝫ. Hereditatem israel seruo
suo: quoniā. Quia in humilitate nostra memor
fuit nostri: quoniam. Et redemit nos ab inimi
cis nostris: quoniaꝫ. Qui dat escam omni car
ni: quoniam. Confitemini deo celi: quoniam.
Confitemini domino dominoꝝ: quoniā in eter
num misericordia eius. Alleluia. Psalmus
dauid. CXXXVI

Super flumina babylonis illic sedimus:
⁊ fleuimus: dum recordaremur tui sion.
In salicibus in medio eius: suspendimꝰ
organa nostra. Quia illic interrogauerūt nos
qui captiuos duxerunt nos: verba cantionum.
Et qui abduxerunt nos: hymnuꝫ cantate nobis
de canticis sion. Quomodo cantabimus canti
cum domini: in terra aliena. Si oblitus fuero tui
hierusalem: obliuioni detur dextera mea. Adhe
reat lingua mea faucibus meis: si non meminero
tui. Si non pposuero hierusalem: in princi
pio leticie mee. Memor esto dñe filioꝝ edom: in
die hierusalem. Qui dicunt exinanite exinanite:
vsqꝫ ad fundamentū in ea. Filia babylonis mi
sera: beatus qui retribuet tibi retributionē tuaꝫ
quam retribuisti nobis. Beatus qui tenebit: ⁊
allidet paruulos suos ad petrā. Psalmus
ipsi dauid. CXXXVII

Confitebor tibi domine ī toto corde meo:
quoniam audisti omnia verba oris mei.
In conspectu angeloꝝ psallam tibi: ado
rabo ad templum sanctum tuuꝫ ⁊ confitebor no
mini tuo. Super misericordia tua ⁊ veritate tua
quoniam magnificasti super omne nomen san
ctum tuum. In quacūqꝫ die inuocauero te exau
di me: multiplicabis in anima mea virtutē. Cō
fiteanť tibi domine omnes reges terre: quia au
dierunt omnia verba oris tui. Et cantent in vys
domini: quoniā magna est gloria dñi. Quoniā
excelsus dominus ⁊ humilia respicit: ⁊ alta a lon
ge cognoscit. Si ambulauero in medio tribula
tionis viuificabis me: super iram inimicoꝝ meo
rum extendisti manum tuam: ⁊ saluuꝫ me fecit
dextera tua. Dominus retribuet pro me: domi
ne misericordia tua in seculum: opera manuuꝫ
tuarū ne despicias. In fineꝫ psalmus dauid
CXXXVIII

Domine probasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionez meam ⁊ resurrectionem meaz. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam ⁊ funiculum meuz inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: q2 non est sermo in lingua mea. Ecce tu dñe cognouisti omnia nouissima ⁊ antiqua: tu formasti me ⁊ posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est ⁊ non potero ad eam. Quo ibi a spiritu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum tu illic es: si descendero in infernū ades. Si sumpsero pēnas meas diluculo: ⁊ habitauero in extremis maris Etenim illuc manus tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabunt me: nox illuminatio mea i delitijs meis Quia tenebre non obscurabunt a te: ⁊ nox sicut dies illuminabit: sicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quoniā terribiliter magnificat⁹ es: mirabilia opera tua ⁊ anima mea cognoscet nimis. Nō est occultatū os meum a te quod fecisti in occulto: ⁊ substantia mea in inferioribus terre. Imperfectū meum viderunt oculi tui: ⁊ in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur ⁊ nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos ⁊ super arenam multiplicabuntur: exurrexi ⁊ adhuc sum tecū. Si occideris deus peccatores: viri sanguinū declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nōne qui oderunt te domine oderā ⁊ super inimicos tuos tabescebam. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus ⁊ scito cor meum: interroga me ⁊ cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ⁊ deduc me in via eterna. In finem psalmus dauid. CXXXIX

Eripe me domine ab homine malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerunt iniquitates in corde: tota die constituebant prelia. Acuerunt linguas suas sicut serpentes: venenum aspidum sub labijs eorum. Custodi me domine de manu peccatoris: ⁊ ab hominibus iniquis eripe me. Qui cogitauerūt supplantare gressus meos: absconderunt superbi laqueū mihi. Et funes extenderunt in laqueū iuxta iter scandalum posuerunt mihi. Dixi dño deus meus es tu: exaudi domine vocem deprecationis mee. Domine domine virtus salutis mee: obumbrasti super caput meum in die belli: non tradas me domine a desiderio meo peccatori: cogitauerunt contra me: ne derelinquas me ne forte exaltentur. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos. Cadent super eos carbones: in ignem deijcies eos in miserijs non subsistent. Uir linguosus non dirigetur in terra: virum iniustum mala capient in interitu. Cognoui quia faciet dominus iudicium inopis: ⁊ vindictam pauperum. Uerumtamen iusti confitebuntur nomini tuo: ⁊ habitabūt recti cum vultu tuo. Psalmus dauid. CXL

Domine clamaui ad te exaudi me: intēdi voci mee cum clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensū in cōspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone domine custodiam ori meo: ⁊ ostium circumstantie labijs meis. Non declines cor meum i verba malicie ad excusandas excusationes i peccatis. Cum hominibus operātibus iniquitatem: ⁊ non cōmunicabo cum electis eorum. Corripiet me iustus in misericordia ⁊ increpabit me: oleum autem peccatoris nō impinguet caput meum. Quoniaz adhuc ⁊ oratio mea in beneplacitis eoruz: absorti sunt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea: qm̄ potuerūt: sicut crassitudo terre: erupta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus infernum quia ad te domine: domine oculi mei: in te speraui non auferas animam meam. Custodi me a laqueo quem statuerūt mihi: ⁊ a scandalis operantium iniquitatem. Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam. Intellectus dauid cum esset in spelunca. Oratio CXLI

Uoce mea ad dominum clamaui: voce mea ad dominum deprecatus sum. Effundo in conspectu eius orationem meam: ⁊ tribulationem meam ante ipsum pronuncio. In deficiendo ex me spiritum meum: ⁊ tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderūt superbi laqueum mihi. Considerabam ad dexteram ⁊ videbaz: ⁊ non erat q̄ cognosceret me. Perijt fuga a me: ⁊ non est qui requirat animam meam. Clamaui ad te domine dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentium. Intende ad dep̄cationem meaz: quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me. Educ d̄ custodia animā meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas mihi.

Psalmus dauid quando persequebatur euz filius suus absalon. CXLII

Domine exaudi orationem meam auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iusticia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuẽs. Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam. Collocauit me i obscuris sicut mortuos seculi: ⁊ anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatū est cor meum. Memor fui dierum antiquorum: meditatꝰ sū in omnibus operibus tuis: in factis manuũ tuarū meditabar. Expandi manus meas ad te anima mea: sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me domine: defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuam a me: ⁊ similis ero descendentibus in lacum. Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui. Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meā. Eripe me de inimicis meis domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam q: deus meꝰ es tu. Spiritus tuꝰ bonꝰ deducet me in terram rectam: propter nomen tuum domine viuificabis me in equitate tua. Educes de tribulatione animam meam: ⁊ in misericordia tua disperdes inimicos meos. Et perdes omẽs qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum. Psalmus dauid aduersus goliā.

CXLIII

Benedictus dominus deus meus qui docet manus meas ad prelium: ⁊ digitos meos ad bellum. Misericordia mea: ⁊ refugium meum: susceptor meus ⁊ liberator meus. Protector meus ⁊ in ipso speraui: qui subdit populum meum sub me. Domine quid ẽ homo quia innotuisti ei: aut filius hominis quia reputas eum? Homo vanitati similis factus est: dies eius sicut vmbra pretereunt. Domine inclina celos tuos ⁊ descende: tange montes ⁊ fumigabunt. Fulgura coruscationē ⁊ dissipabis eos: emitte sagitas tuas: ⁊ cõturbabis eos. Emitte manum tuā de alto: eripe me ⁊ libera me de aquis multis: ⁊ de manu filiorum alienorum. Quorum os locutū est vanitatem ⁊ dextera eorū dextera iniquitatis. Deus cãticum nouū cãtabo tibi: i psalterio decachordo psallam tibi. Qui das salutem regibus: qui redemisti dauid seruū tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filiorum alienorum quorum os locutum est vanitatē: ⁊ dextera eorum dextera iniquitatis. Quorū filij sicut nouelle plantationes: in iuuentute sua. Filie eorum cõposite: circumornate vt similitudo tẽpli. Promptuaria eorum plena: eructantia ex hoc in illud. Oues eorū fetose abundantes in gressibꝰ suis boues eorum crasse. Non est ruina macerie: neq; transitus: neq; clamor in plateis eorũ. Beatum dixerũt populum cui hec sunt: beatus populus cuius dominus deus eius. ¶ Laudatio ipsi dauid. Aleph.

CXLIIII

Exaltabo te deus meus rex: ⁊ benedicā nomini tuo in seculum: ⁊ in seculū seculi. ¶ Beth. Per singulos dies benedicã tibi: ⁊ laudabo nomen tuū in seculũ ⁊ in seculũ seculi. ¶ Gymel. Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis eius non est finis. ¶ Deleth. Generatio ⁊ generatio laudabunt opera tua: ⁊ potentiam tuam pronunciabunt. ¶ He. Magnificentiā glorie sanctitatis tue loquenſ: ⁊ mirabilia tua narrabunt. ¶ Vau. Et virtutem terribiliū tuorum dicent: ⁊ magnitudinẽ tuam narrabũt. ¶ Zai. Memoriam abundantie suauitatis tue eructabunt: ⁊ iusticia tua exultabunt. Heth. ¶ Miserator ⁊ misericors dominus: patiens ⁊ multum misericors. ¶ Teth. Suauis dominus vniuersis: ⁊ miserationes eiꝰ super omnia opera eius. ¶ Joth. Confiteantur tibi domine omnia opera tua: ⁊ sancti tui benedicãt tibi. ¶ Caph. Gloriam regni tui dicẽt: ⁊ potentiã tuã loquenſ. ¶ Lamech. Ut notam faciant filijs hominum potentiã tuã: ⁊ gloriam magnificentie regni tui. ¶ Mem. Regnum tuum regnum omniũ seculoꝝ: ⁊ dominatio tua in omni generatione ⁊ generatione. ¶ Nun. Fidelis dominus in omnibus verbis suis: ⁊ sanctus in omnibus operibus suis. ¶ Samech. Alleuat dñs omnes qui corruunt: ⁊ erigit omnes elisos. ¶ Ayn. Oculi omnium in te sperant domine: ⁊ tu das escam illorum in tempore oportuno. ¶ Phe. Aperis tu manũ tuam: ⁊ imples omne animal benedictione. ¶ Zadi. Justus dominus in omnibꝰ vijs suis: ⁊ sanctus in omnibus operibus suis. ¶ Caph. Prope est dominꝰ omnibus inuocantibus eum: omnibus inuocantibus eum in veritate. ¶ Res. Voluntatem timentium se faciet: ⁊ deprecationem eorum exaudiet: ⁊ saluos faciet eos. ¶ Syn. Custodit dominꝰ omnes diligentes se: ⁊ omnes peccatores disperdet. ¶ Thau. Laudationem domini loquetur os meum: ⁊ benedicat omnis caro nomini sancto eius: in seculum ⁊ in seculũ seculi. Alleluia.

CXLV

Lauda anima mea dominum: laudabo dominũ in vita mea: psallam deo meo quãdiu fuero. Nolite confidere in principibus: neq; in filijs hominũ in quibus nõ est salus. Exibit spiritus eius ⁊ reuerteſ in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorū. Beatus cuius deus iacob adiutor eius:

spes eius in domino deo ipsius: qui fecit celum ⁊ terram: mare ⁊ omnia que in eis sunt. Qui cu stodit veritatem in seculum: facit iudicium iniu riam patientibus: dat escam esurientibus. Do minus soluit compeditos: dñs illuminat cecos Dominus erigit elisos: dominus diligit iustos Dominus custodit aduenas: pupillū ⁊ viduā suscipiet ⁊ vias peccatorum disperdet. Regna bit dominus in secula: deus tuus sion in omni generatione ⁊ generatione. Alleluia.

CXLVI

Laudate dominum quoniam bonus est psalmus: deo nostro sit iocūda decoraqꝫ laudatio. Edificans hierusalē dominus dispersiones israel congregabit. Qui sanat con tritos corde: ⁊ alligat cōtritiones eorū. Qui nu merat multitudinē stellarū: ⁊ omnibus eis no mina vocans. Magnus dominus noster ⁊ ma gna virtus eius: ⁊ sapientie eius nō est num. rus Suscipiens mansuetos dñs: humilians autem peccatores vsqꝫ ad terram. Precinite domino in confessione: ⁊ psallite deo nostro in cithara. Qui operit celum nubibus: ⁊ parat terre pluuiā Qui producit in montibus fenum ⁊ herbam: ser uituti hominum. Qui dat iumentis escam ipso rum: ⁊ pullis coruorū inuocantibus eū. Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neqꝫ in tibijs viri beneplacitū erit ei. Beneplacitū est domino super timentes eum: ⁊ in eis qui spe rant super misericordia eiꝰ. Alleluia. aggei ⁊ zacharie.

CXLVII

Lauda hierusalem dominum: lauda deū tuum sion. Quoniā confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te. Qui posuit fines tuos pacem: ⁊ adipe frumenti saciat te. Qui emittit eloquium suum terre: velociter currit sermo eius. Qui dat ni uem sicut lanam: nebulā sicut cinerem spargit. Mittit crystallū suam sicut buccellas: ante faciē frigoris eius quis sustinebit. Emittet verbum suū ⁊ liquefaciet ea: flabit spiritus eius ⁊ fluēt aque. Qui annunciat verbum suum iacob: iu sticias ⁊ iudicia sua israel. Non fecit taliter omni nationi: ⁊ iudicia sua non manifestauit eis. Alleluia. Aggei ⁊ zacharie.

CXLVIII

Laudate dñm de celis: laudate eum in ex celsis. Laudate eum omnes angeli eiꝰ: laudate eum omnes virtutes eius. Lau date eum sol ⁊ luna: laudate eum omnes stel le ⁊ lumen. Laudate eum celi celorum: ⁊ aque omnes que super celos sunt laudent nomen do mini. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse manda uit ⁊ creata sunt. Statuit ea in seculum ⁊ in secu lum seculi: preceptum posuit ⁊ non preteribit. Laudate dominū de terra: dracones ⁊ omnes abyssi. Ignis grando nix glacies spiritus pro cellarum que faciunt verbum eius. Montes ⁊ omnes colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. Bestie ⁊ vniuersa pecora: serpentes ⁊ volucres pennate. Reges terre ⁊ omnes populi: princi pes ⁊ omnes iudices terre. Iuuenes ⁊ virgines senes cum iunioribus laudent nomen domini: quia exaltatū est nomen eius solius. Confessio eius super celum ⁊ terram: exaltauit cornu po puli sui. Hymnus omnibus sanctis eius: filijs israel populo appropinquanti sibi. Alleluia.

CXLIX

Cantate domino canticum nouum: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo qui fecit eum: ⁊ filie sion exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro: in tym pano ⁊ psalterio psallant ei. Quia beneplacitū est domino in populo suo: ⁊ exaltauit mansue tos in salutem. Exultabunt sancti in gloria: leta buntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorum: ⁊ gladij ancipites in manibus eorum. Ad faciendū vindictam in nationibus increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedibus: ⁊ nobiles eorum in ma nicis ferreis. Ut faciant in eis iudicium conscri ptum: gloria hec est omnibus sanctis eius. Alleluia.

CL

Laudate dominum in sanctis eius: lau date eum in firmamento virtutis eius. Laudate eum in virtutibus eius: lau dat eum sm̄ multitudinem magnitudinis eius. Laudate eum in sono tube: laudate eum in psal terio ⁊ cithara. Laudate eum in tympano ⁊ cho ro: laudate eum in chordis ⁊ organo. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus: laudate eū in cymbalis iubilationis: omnis spiritus lau det dominum. Alleluia.

Explicit Psalterium.

Epistola sancti Hieronymi presbyteri ad Chromatium et Heliodorum episcopos de libris Salomonis.

Iungat epistola quos iungit sacerdotium: immo carta non diuidat quos nectit Christi amor. Commentarios in osee: amos et zachariam: malachiam quoque poscitis. Scripsissem si licuisset pre valitudine. Mittitis solatia sumptuum: notarios nostros et librarios sustentatis ut vobis potissimum nostrum desudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diuersa poscentium: quasi aut equum sit me vobis esurientibus alijs laborare. Aut in ratione dati et accepti: cuiquam preter vos obnoxius sim. Itaque longa egrotatione fractus: ne penitus hoc anno reticerem: et apud vos mutus essem. Triduum opus nomini vestro consecraui: interpretationem videlicet trium salomonis voluminum: masloth quod hebrei parabolas. vulgata autem editio prouerbia vocat. Coeleth quod grece ecclesiasten. latine contionatorem possumus dicere. syrasirim quod in lingua nostra vertitur canticum canticorum. Fertur et panaretos iesu filij syrach liber. et alius pseudographus: qui sapientia salomonis inscribitur. quorum priorem hebraycum reperi: non ecclesiasticum ut apud latinos: sed parabolas prenotatum. Cui iuncti erant ecclesiastes et canticum canticorum: ut similitudinem salomonis non solum numero librorum: sed etiam materiarum genere coequaret. Secundus apud hebreos nusquam est: quia et ipse stilus grecam eloquentiam redolet: et nonnulli scriptorum veterum hunc esse iudei philonis affirmant: sicut iudith et thobie et machabeorum libros. legit quidem eos ecclesia: sed inter canonicas scripturas non recipit. sic et hec duo volumina legat ad edificationem plebis: non ad auctoritatem ecclesiasticorum dogmatum confirmandam. Sicui sane septuaginta interpretum magis editio placet: habet eam a nobis olim emendatam. Neque enim noua sic cudimus: ut vetera destruamus. et tamen cum diligentissime legerit: sciat magis nostra scripta intelligi: que non in tertium vas transfusa coacuerint: sed statim de prelo purissime commendata teste: suum saporem seruauerint.

Explicit epistola sancti Hieronymi. Incipit prologus in libros eosdem.

Tribus nominibus vocatum fuisse Salomonem scripture manifestissime docent. Pacificum. i. salomonem: et ydida hoc est dilectum domini. et quod nunc dicitur coeleth. i. ecclesiasten. Ecclesiastes autem greco sermone est appellatus. quia cetum. i. ecclesiam congreget: quem nos nuncupare possumus contionatorem: eo quod loquatur ad populum. et sermo eius non specialiter ad vnum: sed ad vniuersos dirigatur generaliter. Porro pacificus et dilectus domini ab eo quod regno eius pax fuerit: et cum dominus dilexerit: appellatus est. Nam et psalmi. xlvij. et. lxxi. Dilecti et pacifici titulo prenotantur. Qui tamen cum ad prophetiam christi ecclesieque pertinentes felicitatem et vires salomonis excedunt: tamen secundum historiam super salomonem scripti sunt. Itaque iuxta numerum vocabulorum tria volumina edidit prouerbia: ecclesiasten: cantica canticorum. In prouerbijs paruulum doces: et quasi de officijs per sententias erudiens. Unde et ad filium sermo crebro repetitur. In ecclesiasten vero mature virorum etatis instituens: ne quicquam in mundi rebus putet esse perpetuum: sed caduca et breuia vniuersa que cernimus. Ad extremum iam consummatum virum et calcato seculo preparatum. In canticis canticorum sponse iungit amplexibus. nisi prius reliquerimus vicia et pompis seculi renunciantes: expeditos nos ad aduentum preparauerimus: non possumus cantare canticum canticorum. Sed et hoc diligenter attendendum: tres libros auctore diuerso esse intitulatos. In prouerbijs enim notantur prouerbia salomonis filij dauid regis israel. In ecclesiaste vero verba ecclesiastes filij dauid regis hierusalem. Superflue quippe est israel hic quod male in grecis et latinis codicibus inuenitur. In cantico autem canticorum nec filius dauid: nec rex israel: siue hierusalem perscribitur: sed tamen canticum canticorum salomonis. Sicut enim prouerbia et rudis institutio ad. xij. tribus: et ad totum pertinet israel. et quomodo contemptus mundi non nisi metropolitis conuenit: hoc est habitatoribus hierusalem. ita cantica canticorum ad eos proprie pertinet qui tamen superna desiderant. Ad incipientes et proficientes: et paterna dignitas: et regni proprij merito vendicatur auctoritas. Ad perfectos vero vbi non timore eruditur: sed amore proprium nomen sufficit: et qualis magister est: et nescit esse se regem. Que omnia referuntur ad christum.

Incipit alius prologus.

Tres libros salomonis. i. prouerbia: ecclesiasten: et canticum canticorum. veteri septuaginta interpretum auctoritati reddidi: vel antepositis lineis: superflua queque designans vel stellis titulo prenotatis: ea que minus habebantur inserens: ut plenius paula et eustochium cognoscatis. Quid in libris nostris minus sit: quid ue redundet. Necnon etiam illa que imperiti translatores male in linguam nostram de greco sermone verterant oblitterans et antiquans curiosissima veritate correxi. Et vbi prepostero ordine atque peruerso sententiarum fuit lumen ereptum: suis locis restituens feci intelligi quod latebat. Porro in eo libro qui a plerisque sapientia salomonis inscribitur. Et in ecclesiastico quem esse iesu filij syrach nullus ignorat.

calamum temperaui: tantummodo canonicas scripturas vobis emendare desiderans ⁊ studium meum certis magis q̃ dubijs committere. Ideo greco ⁊ hebreo presacuncula vtraq; in libro prim ista est: q̃r nonnulla de greco hoc ad illuminationez sensus ⁊ legentis edificationez. vel inserta hebraice translationi. vel extrinsecus iuncta sunt. Et iccirco qui legis semp peregrina memento.

Incipit liber prouerbiorum. Ca. I

p Arabole salomonis filij dauid regis israel ad sciendã sapiaz ⁊ disciplinã ad intelligenda verba prudẽtie ⁊ suscipiendã eruditionem doctrine iusticiã ⁊ iudiciũ ⁊ equitatem: Ut det paruulis astutia: ⁊ adolescẽti scientia ⁊ intellectus. Audiẽs sapiẽs sapiẽtior erit ⁊ intelligẽs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolaz ⁊ interp̃tationẽ verba sapientũ ⁊ enigmata eorum. Timor dñi principiũ sapie. Sapiaz atq; doctrinã stulti despiciunt. Audi fili mi disciplinam patris tui: ⁊ ne dimittas legẽ m̃ris tue: vt addatur grã capiti tuo: ⁊ torq̃s collo tuo. Fili mi si lactauerit te petõres ne acqescas eis. Si dixerint veni nobiscũ insidiemur sanguini. abscõdamus tendiculas contra insontẽ frustra: deglutiam⁹ eũ sicut infern⁹ viuentẽ ⁊ integrũ q̃si descẽdentẽ in lacum oẽz p̃ciosam sbaz reperiemus: implebim⁹ domos n̄ras spolijs: sortẽ mitte nobiscũ. marsupium sit vnũ oĩuz n̄rm. fili mi ne ambules cũ eis. Prohibe pedẽ tuũ a semitis eorum. Pedes .n. illorum ad malũ currũt: ⁊ festinant vt effundãt sanguinem Frustra aũt iacit rethe añ oculos pẽnatorum. Ipsi q̃z contra sanguinẽ suũz insidiant: ⁊ moliunt fraudes contra aĩas suas. Sic semite oĩs auari: aĩas possidentium rapiũt. Sapia foris p̃dicat: in plateis dat vocez suã: in capite turbarum clamitat: in foribus portarum vrbis profert verba sua dicẽs: Usq; q̃ paruuli diligitis infantiaz: ⁊ stulti ea q̃ sibi sunt noxia cupiẽt: ⁊ imprudẽtes odibunt sciam: Conuertimini ad correptionẽ meã. En proferã vobis spũm meũ ⁊ ondã vobis verba mea. q̃r vocaui ⁊ rẽnuistis: extendi manũ meã ⁊ nõ fuit q aspiceret. Despexistis oẽ ɔsiliũ meum: increpationes meas neglexistis. Ego q̃z in interitu v̄ro ridebo ⁊ subsannabo cuz vobis id qd̃ timebatis aduenerit. Cũ irruerit repẽtina calamitas: ⁊ interitus q̃si tempestas ingruerit: qñ venerit sup vos tribulatio ⁊ angustia. Tũc inuocabũt me ⁊ non exaudiã: mane ɔsurgẽt: ⁊ nõ inuenient me. eo q̃ exosaz habuerint disciplinã: ⁊ timorẽ dñi nõ susceperit: nec acqeuerit ɔsilio meo. ⁊ detraxerint vniuerse correptioni mee. Comedẽt igit fructus vie sue: suisq; ɔsilijs saturabunt. Auersio paruulorum interficiet eos. ⁊ prosperitas stultorum perdet eos Qui autẽ me audierit absq; terrore requiescet: ⁊ abundãtia perfruet timore malorum sublato. II

f Ili mi si susceperis sermones meos ⁊ mandata mea abscõderis penes te: vt audiat sapiaz auris tua. inclina cor tuũ ad cognoscendã prudentiã. Si .n. sapiaz inuocaueris ⁊ inclinaueris cor tuũ prudẽtie: si q̃sieris eã q̃si pecuniã. ⁊ sicut thesauros effoderis illã: tũc intelliges timorẽ dñi ⁊ sciaz dei inuenies: q̃r dñs dat sapiaz ⁊ ex ore ei⁹ prudentia ⁊ scia. Custodiet rectorum salutẽ: ⁊ proteget gradiẽtes simplr̃ seruãs semitas iusticie: ⁊ vias sanctorum custodiẽs. Tũc intelliges iusticiã ⁊ iudiciũ ⁊ equitatẽ ⁊ oẽz semitaz bonã. Si intrauerit sapia cor tuuz: ⁊ scia aie tue placuerit: ɔsiliũ custodiet te. ⁊ prudẽtia seruabit te vt eruaris a via mala ⁊ ab hoie q peruersa loquitur. Qui relinquũt iter rectũ: ⁊ ãbulant p vias tenebrosas. Qui letant cũ male fecerĩt: ⁊ exultãt in reb⁹ pessimis: q̃rum vie peruerse sunt: ⁊ infames gressus eorum. Ut eruaris a muliere aliena: ⁊ ab extranea q̃ mollit sermones suos: ⁊ relinqt ducem pubtatis sue: ⁊ pacti dei sui oblita ẽ. Inclinata ẽ eñi ad mortẽ domus ei⁹: ⁊ ad iferos semite ipsius. Oẽs q ingrediunt ad eã nõ reuertentur: nec apphendẽt semitas vite. Ut ãbules in via bõa: ⁊ calles iustorum custodias. Qui .n. recti sunt habitabũt in terra. ⁊ simplices pmanebũt in ea. Impij vero de terra pdent. ⁊ q inique agunt auferentur ex ea. III

f Ili mi ne obliuiscaris legis mee: ⁊ p̃cepta mea cor tuũ custodiat. Lõgitudinẽ eñi dierum ⁊ annos vite ⁊ pacẽ apponent tibi. Misericordia ⁊ veritas te nõ deserant. Circunda eas gutturi tuo ⁊ describe in tabulis cordis tui. ⁊ inuenies grãz ⁊ disciplinã bonã corã deo ⁊ hominibus. Habe fiduciã in dño ex toto corde tuo ⁊ ne innitaris prudẽtie tue: In omnibus vijs tuis cogita illũ. ⁊ ipse diriget gressus tuos. Ne sis sapiens apud temetipsum. Time deuz: ⁊ recede a malo. Sanitas q̃ppe erit vmbilico tuo: ⁊ irrigatio ossiũ tuorum. Honora dñm de tua sba. ⁊ de p̃mitijs omniũ frugũ tuarum da pauperibus: ⁊ implebũt horrea tua saturitate: ⁊ vino torcularia redũdabũt. Disciplinã dñi fili mi ne abijcias: nec deficias cũ ab eo corripueris. Quẽ diligit .n. dñs corripit. ⁊ q̃si pr̃ in filio ɔplacet sibi. Beatus hõ q inuenit sapiaz. ⁊ q affluit prudẽtia. Melior ẽ acquisitio ei⁹ negociatiõe auri ⁊ argẽti p̃mi ⁊ purissimi fruct⁹ ei⁹. Preciosior ẽ cũctis opib⁹ sapia ⁊ oĩa q̃ desiderãt huic nõ valẽt ɔpari. Lõgitudo dierum in dextra ei⁹ ⁊ in sinistra illi⁹ diuitie ⁊ gloria. Uie ei⁹ vie pulchre: oẽs semite eius pacifice. Lignũ vite ẽ his q apphenderint eã: ⁊ q tenuerit eã beat⁹ Dñs sapia fundauit terrã: stabiliuit celũ prudẽ

tia. Sapiā illius eruperunt abyssi. ⁊ nubes rore ꝯcrescunt. Fili mi ne effluāt hec ab oculis tuis. Custodi legē meā atq; ꝯsiliū meū: ⁊ erit vita aīe tue: ⁊ grā faucib⁹ tuis. Tūc ambulabis fiducialiter in via tua: ⁊ pes tu⁹ non ipinget. Si dormieris nō timeb: qesces ⁊ suauis erit somnus tuus. Ne paueas repētino terrore: ⁊ irruētes tibi potētias impioꝝ. Dñs. n. erit in latere tuo ⁊ custodiet pedē tuum ne capiaris. Noli ꝓhibere bñfacere eū qui pōt. si vales ⁊ ipse bñfac. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertē ⁊ cras dabo tibi: cū statī possis dare. Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te hēat fiduciā. Nō ꝯtēdas aduersus hoiez frustra cū ipe tibi nihil mali fecerit. Ne emuleris hoiem iniustū: nec imiteris vias ei⁹. q: abhoiatio est dñi ōis illusor. ⁊ cū simplicib⁹ sermocinatio eius. Egestas a dño in domo ipiꝝ: habitacula aūt iustoꝝ bñdicent. Ipse deludet illusores: ⁊ māsuetis dabit grāz. Gloriam sapiētes possidebunt. stultoꝝ exultatio ignominia. IIII

Audite filij disciplinā pr̄is: ⁊ attendite vt sciatis prudentiā. Donū bonū tribuā vobis: legē meā ne derelinqͣtis. Nam ⁊ ego filius fui pr̄is mei: tenellus ⁊ vnigenit⁹ coram mr̄e mea: ⁊ docebat me atq; dicebat. Suscipiat ꝟba mea cor tuū: custodi ꝑcepta mea ⁊ viues. Posside sapiāz: posside prudentiā. Ne obliuiscaris neq; declines a ꝟbis oris mei. Ne dimittas eā ⁊ custodiet te. dilige eā ⁊ ꝯseruabit te. Principiū sapie posside sapiāz. ⁊ in oi possessiōe tua acqre prudētiā. Arripe illā ⁊ exaltabit te. glorificaberis ab ea cū eā fueris amplexatus Dabit capiti tuo augmēta grāꝝ: ⁊ corona inclyta ꝓteget te. Audi fili mi ⁊ suscipe ꝟba mea: vt multiplicent tibi anni vite. Viā sapie mōstrabo tibi. ⁊ ducā te ꝑ semitas equitatis: qͣs cū ingressus fueris nō artabunt gressus tui ⁊ currēs nō habebis offendiculū. Tene disciplinā ne dimittas eā. Custodi illā: q: illa ē vita tua. Ne delecteris in semitis impioꝝ: nec tibi placeat maloꝝ via. Fuge ab ea ne transeas ꝑ illaz: declina ⁊ desere eā. Nō. n. dormiūt nisi cū male fecerint. ⁊ nō capit somn⁹ ab eis nisi supplātauerit. Comedūt panē impietatis: ⁊ vinū iniquitatis bibūt. Iustoꝝ aūt semita qͣsi lux splendēs ꝓcedit ⁊ crescit vsq; ad ꝑfectam diē. Via impioꝝ tenebrosa: nesciūt vbi corruāt. Fili mi ausculta sermones meos ⁊ ad eloqa mea inclina aurē tuā. Ne recedāt ab oculis tuis: custodi ea in medio cordis tui. Vita. n. sunt inuenientibus ea: ⁊ vniuerse carni sanitas. Omni custodia serua cor tuū. q: ex ipso vita ꝓcedit. Remoue a te os prauū. ⁊ detrahētia labia sint ꝓcul a te. Oculi tui recta videāt: ⁊ palpebre tue ꝑcedāt gressus tuos. Dirige semitas pedib⁹ tuis: ⁊ oēs vie tue stabilient. Ne declines ad dexterā neq; ad sinistrā. Auerte pedē tuū a malo. Vias. n. que a dextris sunt nouit dñs: ꝑuerse ꝟo sunt q̄ sunt a sinistris. Ipse. n. rectos faciet gressus tuos: itinera aūt tua ī pace ꝓducet

Fili mi attēde sapiāz meā V
⁊ prudētie mee inclina aurē tuā vt custodias cogitationes ⁊ disciplinā labia tua ꝯseruēt. Ne intēderis fallacie mulieris. Fauus eīn distillans labia meretricis: ⁊ nitidius oleo guttur ei⁹. Nouissima aūt illius amara: qͣsi absinthiū. ⁊ lingua eius acuta qͣsi gladius biceps Pedes eius descendūt in mortē. ⁊ ad inferos gressus eius penetrāt. Per semitā vite nō ambulāt: vagi sunt gressus eius ⁊ inuestigabiles. Nūc ḡ fili mi audi me ⁊ ne recedas a ꝟbis oris mei. Longe fac ab ea viā tuā: ⁊ ne appropinqͣs foribus dom⁹ eius. Ne des alienis honorē tuū ⁊ ānos tuos crudeli. Ne forte ipleant ex̄nei viribus tuis ⁊ labores tui sint in domo aliena. ⁊ gemas in nouissimis qñ ꝯsumpseris carnes tuas ⁊ corpus tuū. ⁊ dicas: Cur detestat⁹ sum disciplinam: ⁊ increpationib⁹ nō acqeuit cor meū: Nec audiui vocē docentiū me: ⁊ mgr̄is nō inclinaui aurē meā. Pene fui in oi malo: in medio ecclie ⁊ synagoge. Bibe aquā de cisterna tua ⁊ fluēta putei tui. Deriuent fontes tui foras: ⁊ in plateis aqͣs tuas diuide. Habeto eas solus: nec sint alieni participes tui. Sit vena tua bñdicta. ⁊ letare cū muliere adolescētie tue. Ceruа charissima: ⁊ gratissim⁹ hinnulus. Vbera eius inebriēt te oī tpe: ⁊ in amore eius delectare iugiter. Quare seduceris fili mi ab aliena: ⁊ foueris in sinu alterius. Respicit dñs viaz hois: ⁊ oēs gressus eius ꝯsiderat. Iniqtates sue capiūt impiū: ⁊ funibus pctōꝝ suoꝝ ꝯstringit. Ipse morietur q: nō habuit disciplinā. ⁊ ī multitudine stulticie sue decipiet.

Fili mi si spopōderis ꝑ amico VI
tuo: defixisti apud ex̄neū manuz tuā. Illaqͣtus es ꝟbis oris tui. ⁊ capt⁹ ꝓpriis sermonibus. Fac ergo quod dico fili mi ⁊ temet ipsum libera: quia incidisti in manum proximi tui. Discurre festina: suscita amicū tuum. Ne dederis somnū oculis tuis: nec dormitēt palpebre tue. Eruere quasi damula de manu. ⁊ qͣsi auis de insidijs aucupis. Vade ad formicā o piger ⁊ ꝯsidera vias eius: ⁊ disce sapiam. Que cum nō habeat ducē nec ꝑceptorem nec ꝑncipē: parat in estate cibū sibi: ⁊ ꝯgregat in messe quod comedat. Vsq; quo piger dormies: Quādo ꝯsurges ē somno tuo: Paululū dormies: paululū dormitabis: paululū ꝯseres manus tuas vt dormias ⁊ veniet tibi qͣsi viator egestas: ⁊ pauperies qͣsi vir armatus. Si ꝟo impiger fueris: veniet vt fons messis tua: ⁊ egestas lōge fugiat a te. Hō apostata vir inutilis gradit ore ꝑuerso: annuit oculis: terit pede: digito loquit: prauo corde machinat malum: ⁊ omni tempore iurgia seminat:

Huic ex templo veniet pditio sua et subito cõteratur: nec habebit vltra medicinã. Sex sunt que odit dñs ⁊ septimũ detestat aia eius: oculos sublimes: linguã mendacẽ: manus effundentes innoxiũ sanguinẽ: cor machinãs cogitationes pessimas: pedes veloces ad currendũ in malũ: proferentẽ mendacia: testẽ fallacẽ: ⁊ eũ q seminat inter frẽs discordias. Cõserua fili mi pcepta pris tui: ⁊ ne dimittas legẽ mris tue. liga eã in corde tuo iugiter: ⁊ circunda gutturi tuo. Cũ ambulaueris gradiant tecũ: cũ dormieris custodiãt te. ⁊ euigilãs loq̃re cũ eis: q2 mandatũ lucerna est ⁊ lex lux. ⁊ via vite increpatõ discipline: vt custodiant te a mliere mala: ⁊ a blãda lingua extnee. nõ cõcupiscat pulchritudinẽ ei9 cor tuũ: ne capiaris nutibus illius. Preciũ.n. scorti vix ẽ vni9 panis. mulier aũt viri pciosam aiaz capit. nũqd põt hõ abscondere ignẽ in sinu suo: vt vestimenta illius nõ ardeãt: aut ambulare sup prunas vt nõ plante cõburant eius: Sic q ingredit ad mulierẽ pximi sui nõ erit mũdus cũ tetigerit eã. Nõ grãdis est culpa cũ qs furatus fuerit Furat.n. ut esurientẽ impleat aiam: dephensus quoq3 reddet septuplũ. ⁊ omnẽ sbaz dom9 sue tradet ⁊ liberabit se. Qui aũt adulter est pter cordis inopiã pdet aiam suã. Turpitudinẽ ⁊ ignominiã cõgreget sibi. ⁊ opprobriũ illius non delebit: q2 zelus ⁊ furor viri nõ pcet in die vindicte: nec acquiescet cuiusq3 pcibus: nec suscipiet pro redemptione dona plurima. VII

Fili mi custodi sermones meos: ⁊ precepta mea recõde tibi. Fili honora dñm ⁊ valebis: pter eũ vero ne timueris alienũ. Serua mandata mea ⁊ viues: ⁊ legẽ meã q̃si pupillã oculi tui. Liga eã i digitis tuis: scribe illã i tabul' cordis tui: Dic sapie: soror mea es: ⁊ prudẽtiã voca amicã tuã: Ut custodiat te a mliere extnea ⁊ ab aliena: q̃ verba sua dulcia facit. De fenestra .n. domus mee p cãcellos pspexi iuuenem ⁊ video puulos. Considero vecordez iuuenem q transit p plateas iuxt angulũ: ⁊ pe viaz domus illius gradit in obscuro: aduesperascente die in noctis tenebris ⁊ caligine. Et occurrit illi mulier in ornatu meretricio ppata ad decipiẽdas aias: Garrula ⁊ vaga qeis impatiẽs: nec valẽs in domo cõsistere pedibus suis: nũc foris nũc in plateis: nũc iuxt angulos insidiãs. Apphensumq3 deosculat iuuenẽ ⁊ pcaci vultu blandit dicẽs: Uictimas p salute deuoui. hodie reddidi vota mea: ideirco egressa sum in occursũz tuũ: desiderãs te videre ⁊ reppeti. Intexui funibus lectulũ meũ: straui tapetibus pictis ex egypto: aspersi cubile meũ myrrha ⁊ aloe ⁊ cĩnamomo. Ueni inebriemur vberibus: ⁊ fruamur cupidis amplexib9 donec illucescat dies. Nõ ẽ.n. vir in domo sua: abijt via longissima: sacculum pecunie secũz tulit. in die plene lune reuersurus est in domũ suã. Irretiuit eũ multis sermonib9 ⁊ blandicijs labiorũ ptraxit illũ. Statim eã seqt q̃si bos ductus ad victimã: ⁊ q̃si agnus lasciuiens et igrans: ⁊ nescit q ad vincula stultus trahat donec trãsfigat sagitta iecur ei9: velut si auis festinat ad laqũz: ⁊ nescit q de piclo aĩe illi9 agit Nunc g fili mi audi me: ⁊ attẽde vbis oris mei ne abstrahat in vijs illius mẽs tua: neq3 decipiaris semitis eius. Multos.n. vulneratos deiecit: ⁊ fortissimi qq3 interfecti sunt ab ea. Uia inseri domus eius penetrantes interiora mortis.

Unqd nõ sapia clamitat ⁊ VIII. prudẽtia dat vocẽ suã: In summis excelsisq3 verticibus supra viã in medijs semitis stãs iuxt portas ciuitatis: in ipsis foribus loqt dicẽs: O viri ad vos clamito ⁊ vox mea ad filios hoiuz. Intelligite puuli astutiã: ⁊ insipientes animaduertite. Audite qm de reb9 magnis locutura sum: ⁊ aperient labia mea vt recta pdicent. Ueritatẽ meditabit guttur meuz: ⁊ labia mea detestabunt impiũ. Iusti sũt oẽs sermões mei: nõ est in eis prauũ qd neq3 puersũz. Recti sunt intelligẽtibus: ⁊ eq inuenientibus sciaz. Accipite disciplinã meã ⁊ nõ pecuniã. doctrinã magis q̃3 aurũ eligite. Melior ẽ.n. sapia cũctis opibus pciosissimis. ⁊ oẽ desiderabile ei nõ potest compari. Ego sapia habito in cõsilio: ⁊ eruditis intersum cogitationibus. Timor dñi odit malũ arrogantiã: ⁊ supbiã: ⁊ viaz prauam: ⁊ os bilingue detestor. Meũ est cõsiliũ ⁊ eqtas: mea ẽ prudentia: mea ẽ fortitudo. Per me reges regnãt ⁊ legũ cõditores iusta decernũt. Per me principes imperãt: ⁊ potẽtes decernũt iusticiã. Ego diligentes me diligo. ⁊ q mane vigilauerit ad me inuenient me. Mecũ sunt diuitie ⁊ gloria: opes superbe ⁊ iusticia. Melior ẽ fructus meus auro ⁊ lapide pcioso: ⁊ genimia mea argẽto electo. In vijs iusticie ambulo: in medio semitarũ iudicij vt ditẽ diligẽtes me ⁊ thesauros eorũ repleam. Dñs possedit me in initio viarũ suarũ: añq̃3 q̃cq̃3 faceret a pncipio. Ab eterno ordinata suz: et ex antiqs añq̃3 terra fieret. Nonduz erãt abyssi ego iaz cõcepta erã. Necdũ fontes aq̃rũ erupant necdũ mõtes graui mole cõstiterãt. Añ oẽs colles ego parturiebar. adhuc terrã nõ fecerat: ⁊ flumina ⁊ cardines orb terre. Qñ prepabat celos aderaz: qñ certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos Qñ ethera firmabat sursũz ⁊ librabat fõtes aq̃ruz. Qñ circũdabat mari terminũ suũ ⁊ legem ponebat aqs ne transirẽt fines suos. Qñ appẽdebat fundamẽta terre: cũ eo erã cũcta cõponẽs Et delectabar p singulos dies ludẽs corã eo oĩ tpe: ⁊ ludens in orbe terrarũ ⁊ delitie mee eẽ cũ filijs hoim. Nunc g filij audite me: Beati q custodiunt vias meas. audite disciplinã ⁊ estote sa

pientes: ⁊ nolite abijcere eam. Beatus hō qui
audit me: ⁊ q vigilat ad fores meas q̃tidie: ⁊ ob
seruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit: inue
niet vitā: ⁊ hauriet salutē a dn̄o. Qui aūt in me
peccauerit: ledet animaʒ suam. Omnes qui me
oderunt: diligunt mortem. IX

(S)Apia edificauit sibi domuʒ excidit colū
nas septem: immolauit victimas suas
miscuit vinuʒ: ⁊ ꝓposuit mensaʒ suā: mi
sit ancillas suas ut vocarēt ad arcē: ⁊ ad menia
ciuitatis. Siqs ē paruulus vēiet ad me. Et isipiē
tib⁹ locuta ē: Uēite comedite panē meū: ⁊ bibite
vinū qd̄ miscui vob. Relinqte infantiā: ⁊ viuite
⁊ ābulate p vias prudētie. Qui erudit derisorē
ipse iniuriā sibi facit. Et q arguit ipiū: sibi macu
lā generat. Noli arguere derisoreʒ ne oderit te.
Argue sapiētē: ⁊ diliget te. Da sapiēti occasionē
⁊ addet ei sapia. Doce iustū: ⁊ festinabit accipere.
Principiū sapie timor dn̄i: ⁊ scia scōꝝ prudētia
Per me. n. m̄ltiplicabūt dies tui: ⁊ addent tibi
āni vite. Si sapiēs fueris tibimetipsi eris. Si āt
illusor: solus portabis malū. Mulier stulta ⁊ cla
mosa: plēaqʒ illecebris: ⁊ nihil oio sciēs: sedet in
forib⁹ dom⁹ sue sup sellā in excelso vrbis loco:
vt vocaret trāseūtes p viā: ⁊ pgentes in itinere
suo. Quis ē paruulus declinet ad me. et vecordi
locuta ē: Aque furtiue dulciores sunt: ⁊ panis ab
scondit⁹ suauior. Et ignorauit q ibi sint gigantes
⁊ i pfundis inferni ꝯuiue ei⁹. Qui. n. applicabit
illi: descēdet ad iferos. Nā q abscesserit ab ea: sal
uabit. X

(F)Ili⁹ sapiēs letificat patrem:
Filius ꝟo stult⁹ mesticia ē mris sue. Nil
pderūt thesauri ipietatis: iusticia ꝟo libe
rabit a morte. Nō affliget dn̄s fame aiaʒ iusti:
⁊ insidias ipioꝝ subuertet. Egestatē opata ē ma
nus remissa: man⁹ aūt fortiū diuitias pat. Qui
nitit mēdacijs: hic pascit vētos. Idē aūt ipse seqt
aues volātes. Qui ꝯgregat i messe fili⁹ sapiēs ē
Qui aūt stertit estate fili⁹ ꝯfusionis. Bn̄dictio
dn̄i sup caput iusti: os aūt ipioꝝ opit iniqtateʒ.
Mēoria iusti cū laudib⁹: ⁊ nomē ipioꝝ putrescet
Sapiēs corde pcepta suscipiet: stult⁹ cedit labijs
Qui ābulat simplr: ābulat ꝯfident. Qui aūt de
prauat vias suas: māifest⁹ erit. Qui ānuit oclo
dabit dolorē: ⁊ stult⁹ labijs ꝟbabit. Uēa vite os
iusti: ⁊ os ipioꝝ opit iniqtatē. Odiuʒ suscitat ri
xas: ⁊ vniuersa delicta opit charitas. In labijs
sapiētis inuenit sapia: ⁊ ꝟga in dorso ei⁹ q indi
get corde. Sapiētes abscōdūt sciam: os aūt stul
ti ꝯfusiōi pximū ē. Suba diuitis vrbs fortitudi
nis eius: pauor pauperꝝ egestas eoꝝ. Op⁹ iusti
ad vitaʒ: fruct⁹ aūt ipij ad pctm̄. Uia vite custo
diēti disciplinā: q aūt increpatiōes relinqt errat.
Abscōdūt odiū labia mēdacia: q pfert cōtume
liā isipiēs ē. In multiloqo nō deerit pctm̄: q āt
moderat labia sua prudētissim⁹ ē. Argentū ele
ctuʒ lingua iusti: cor āt ipioꝝ p nihilo. Labia iu
sti erudiūt plimos: q āt idocti sunt i cordis ege
state morient. Bn̄dictio dn̄i diuites facit: nec so
ciabit ei afflictio. Quasi p risū stult⁹ opat scelus
sapia aūt ē viro prudētia. Qd̄ timet ipi⁹ ueniet
sup eū: desideriū suū iustis dabit. Quasi tempe
stas trāsiēs nō erit ipi⁹: iust⁹ aūt q̃si fundamētū
sempitnū. Sicut acetū dentib⁹ ⁊ fum⁹ ocul: sic pi
ger his qui miserūt eū. Timor dn̄i appoñet dies
⁊ anni ipioꝝ breuiabunt. Expectatio iustoꝝ leti
cia: spes autem ipioꝝ pibit. Fortitudo simplicis
via dn̄i: ⁊ pauor his q opant malū. Iust⁹ in eter
nū nō ꝯmouebit: ipij aūt nō hītabūt sup terraʒ
Os iusti pturiet sapiaʒ: ligua prauoꝝ pibit. La
bia iusti ꝯsiderāt placita: ⁊ os ipioꝝ puersa. XI

(S)Tatera dolosa abhoiatio est apud deuʒ:
⁊ pōdus equū volūtas ei⁹. Ubi fuerit su
pbia erit ⁊ ꝯtumelia: vbi aūt est hūilitas
ibi ⁊ sapia. Simplicitas iustoꝝ diriget eos: ⁊ sup
plātatio puersoꝝ vastabit illos. Nō pderunt di
uitie in die vltionis: iusticia autem liberabit a
morte. Justicia simplicis diriget viā ei⁹: ⁊ i ipie
tate sua corruet impi⁹. Justicia rectoꝝ liberabit
eos: ⁊ i insidijs suis capient iniq. Mortuo hoie
ipio nulla erit vltra spes: ⁊ expectatio sollicitoꝝ
pibit. Justus de angustia liberat⁹ est: ⁊ tradet im
pi⁹ p eo. Simulator ore decipit amicū suuʒ: iusti
autē liberabunt scia. In bonis iustoꝝ exaltabit
ciuitas: ⁊ in pditiōe ipioꝝ erit laudatio. Bn̄di
ctiōe iustoꝝ exaltabit ciuitas: ⁊ ore ipioꝝ subuer
tet. Qui despicit amicū suū indigēs corde ē: vir
aūt prudēs tacebit. Qui ābulat fraudulent reue
lat arcana: Qui aūt fidelis ē celat amici ꝯmissū
Ubi nō est gubernator ppl's corruet: salus autē
vbi multa ꝯsilia. Affliget malo q fidē facit p ex
neo: q āt cauet laqueos secur⁹ erit. Mulier gra
tiosa iueniet gloriā: ⁊ robusti hēbūt diuitias. Bn̄
facit aie sue vir misericors: q aūt crudelis ē: etiā
ꝓpinqs abijcit. Impi⁹ facit op⁹ istabile: seminā
ti aūt iusticiā: merces fidelis. Clemētia pparat vi
tā: ⁊ sectatio maloꝝ mortē. Abhoiabile dn̄o cor
prauū: ⁊ volūtas ei⁹ in his q simplicit ābulant.
Man⁹ in manu nō erit inocēs malus: semē aūt
iustoꝝ saluabit. Circulus aureus in narib⁹ suis
mulier pulchra ⁊ fatua. Desiderium iustoꝝ oē
bonū est: pstolatio ipioꝝ furor. Alij diuidūt pro
pria: ⁊ ditiores fiūt. Alij rapiūt nō sua: ⁊ sp i ege
state sunt. Aia que bn̄ dicit ipinguabit: ⁊ q iebri
at ipse q̃ʒ inebriabit. Qui abscōdit frumēta ma
ledicet in popul: bn̄dictio aūt sup caput vēdētiū
Bn̄ ꝯsurgit diluculo q q̃rit bona: q aūt inuesti
gator maloꝝ ē opp̄met ab eis. Qui ꝯfidit i diui
tijs suis corruet: iusti aūt q̃si virēs foliū germia
bunt. Qui ꝯturbat domū suā possidebit vētos
⁊ q stultus est seruiet sapiēti. Fruct⁹ iusti lignum
vite: ⁊ q suscipit aias sapiēs est. Si iust⁹ in terra

recepit quãtomagis impi⁹ ⁊ pctõr. XII

Qui diligit disciplinã diligit sciam: q aũt odit increpatiões insipiens est. Qui bonus est hauriet sibi grãm a dño: q autẽ ꝯfidit in cogitatõib⁹ suis impie agit. Non roborabitur homo ex impietate: ⁊ radix iustoꝝ non cõmouebit. Mulier diligens corona ẽ viro suo ⁊ putredo in ossib⁹ eius que ꝯfusiõe res dignas gerit. Cogitatiões iustoꝝ iudicia: ⁊ ꝯsilia impiorũ fraudulenta. Verba impioꝝ isidiant sanguini: os iustoꝝ liberabit eos. Verte impios ⁊ non erunt: domus aũt iustoꝝ ꝑmanebit. Doctrina sua cognoscit vir: q aũt van⁹ ⁊ excors est patebit ꝯtemptui. Melior est pauper ⁊ sufficiẽs sibi: q̃z gloriosus ⁊ indigens pane. Nouit iustus iumẽtoꝝ suoꝝ aĩas: viscera aũt ipioꝝ crudelia. Qui operat terrã suã: satiabit panib⁹: qui aũt sectat ociũ stultissim⁹ est. Qui suauis est viuit i moderatiõib⁹: in suis monitiõib⁹ relinquit ꝯtumeliã. Desideriũ impij monimentuz est pessimoꝝ: radix aũt iustoꝝ ꝓficiet. Propter peccata labioꝝ ruina ꝓximat malo: effugiet aũt iustus de angustia. De fructu oris sui vnusq̃sqz replebitur bonis: ⁊ iuxta opa manuũ suaꝝ retribuet ei. Via stulti recta in oculis eius: qui aũt sapiẽs est audit ꝯsilia. Fatuus statim indicat irã suã: qui aũt dissimlat iniuriã callidus est. Qui qđ nouit loqt iudex iusticie est: q aũt mentit testis est fraudulentus. Est q ꝓmittit ⁊ q̃si gladio pũgit ꝯsciẽ: lingua aũt sapientũ sanitas. Labiũ veritatis firmum erit in perpetuũ: qui aũt testis est repentin⁹: ꝯcinnat linguã mendacij. Dolus in corde cogitantium mala: qui aũt pacis ineunt ꝯsilia seqtur eos gaudiũ. Nõ ꝯtristabit iustũ quicqđ ei acciderit impij aũt replebunt malo. Abhoĩatio est domino labia mendacia: qui aũt fideliẽ agũt placent ei. Homo versut⁹ celat sciam: ⁊ cor insipientium ꝓuocat stulticiã. Manus fortiũ dominabit: que aũt remissa est tributis seruiet. Meror in corde viri humiliabit illuz: ⁊ sermone bono letificabit. Qui negligit damnũ ꝓpter amicũ iustus ẽ: iter aũt ipioꝝ decipiet eos. Nõ inueniet fraudulẽt⁹ lucrũ: ⁊ sbã hoĩs erit auri ꝓciuz. In semita iusticie vita: iter aũt deuiũ ducit ad mortẽ. XIII

Filius sapiens doctrina patris: qui autẽ illusor est nõ audit cum arguit. De fructu oris sui homo satiabit bonis: aĩa autem impioꝝ iniqua. Qui custodit os suũ custodit aĩam suã: qui aũt incõsideratus est ad loq̃ndũ senciet mala. Vult ⁊ nõ vult piger: aĩa autez operantiũ ipinguabit. Verbũ mendax iust⁹ detestabit: impius aũt ꝯfundit ⁊ ꝯfundet. Justicia custodit innocentis viã: impietas aũt peccatorẽ supplãtat. Est quasi diues cũ nihil habeat: ⁊ est quasi paup cũ i multis diuitijs sit. Redemptio aĩe viri diuicie sue: q aũt paup est increpationẽ non sustinet. Lux iustoꝝ letificat: lucerna autem impioꝝ extinguetur. Inter superbos semper iurgia sunt: qui autem agunt omnia cum ꝯsilio regunt sapia. Substantia festinata minuet: que aũt paulatim colligitur manu multiplicabitur. Spes que differt affliget aiam: lignum vite desideriũ veniens. Qui detrahit alicui rei: ipse se i futurũ obligat: qui autem timet ꝓceptũ in pace versabit. Anime dolose errant in peccatis: iusti aũt misericordes sunt ⁊ miserant. Lex sapientis fons vite: ut declinet a ruina mortis. Doctrina bona dabit grãm: in itinere ꝯtemptoꝝ vorago. Astutus omnia agit cum consilio: qui autem fatuus est aperit stulticiã. Nuncius impij cadet in maluz: legatus fidelis sanitas. Egestas ⁊ ignominia ei qui deserit disciplinã: qui autem acquiescit arguenti glorificabitur. Desideriuz si compleat delectat animã: detestantur stulti eos qui fugiunt mala. Qui cum sapientibus gradit sapiens erit: amicus stultorũ similis efficietur. Peccatores prosequitur malum: ⁊ iustis retribuent bona. Bonus relinquit heredes filios ⁊ nepotes: ⁊ custoditur iusto substantia pctõris. Multi cibi in noualib⁹ patrũ: ⁊ alijs ꝯgregant absqz iudicio. Qui parcit virge odit filiũ suum: q aũt diligit illum instanter erudit. Justus comedit ⁊ replet animã suam: venter autem impiorum insaturabilis. XIIII

Sapiens mulier edificat domũ suam: insipiens extructam quoqz manibus destruet. Ambulans recto itinere ⁊ timẽs deũ: despicit ab eo qui infami graditur via. In ore stulti virga superbie: labia sapientum custodiunt eos. Vbi nõ sunt boues: ꝑsepe vacuũ est vbi autẽ apparent plurime segetes: ibi manifesta est fortitudo bouis. Testis fidelis nõ mentitur: ꝓfert autem mendaciũ dolosus testis. Querit derisor sapientiam ⁊ nõ inuenit: doctria prudentiũ facilis. Vade contra virum stultuz: ⁊ nescit labia prudẽtie. Sapientia callidi est itelligere viam suaz: ⁊ prudentia stultoꝝ errans. Stultus illudet peccatũ: ⁊ inter iustos morabitur grã. Cor quod nouit amaritudinẽ anime sue: in gaudio eius nõ miscebit extraneus. Domus impiorum delebitur: tabernacula iustoꝝ germiabũt. Est via que vi homini iusta: nouissima aũt eius deducunt ad mortẽ. Risus dolore miscebit: et extrema gaudij luctus occupat. Vijs suis replebit stultus: ⁊ sup eũ erit vir bonus. Innocẽs credit oĩ verbo: astutus ꝯsiderat gressus suos. Filio doloso nihil erit boni: seruo aũt sapiẽti ꝓsperi erunt actus: ⁊ diriget via eius. Sapiẽs timet ⁊ declinat a malo: stultus transilit ⁊ cõfidit. Impatiens opabit stulticiã: ⁊ vir versutus odiosus est. Possidebũt paruuli stulticiã: ⁊ expectabũt astuti sciam. Jacebunt mali ante bonos: ⁊ impij ante portas iustoꝝ. Etiã ꝓximo suo paup odiosus erit: amici ꝟo diuitũ multi. Qui despicit ꝓxi

mū suū peccat: q aūt miseref paupi beat⁹ erit.
Qui credit in dño misericordiā diligit: errant q
operanf malū. Misericordia ꝛ veritas pparāt bōa
In oī ope bono erit abundantia: vbi aūt verba
sunt plurima: ibi frequent egestas. Corona sapiē
tū diuitie eoꝝ: fatuitas stultoꝝ imprudentia. Li
berat aīas testis fidelis: ꝛ pfert mendacia versi
pellis. In timore dñi fiducia fortitudinis: ꝛ filijs
eius erit spes. Timor dñi fons vite: ut declinet
a ruina mortis. In multitudine ppli dignitas re
gis: ꝛ in paucitate plebis ignominia principis.
Qui patiens est multa gubernatur sapiā: q aūt
ipatiēs est: exaltat stulticiā suā. Uita carniuz sa
nitas cordis: putredo ossiū inuidia. Qui calum
niaf egentē exprobrat factori eius: honorat aūt
eū q miseref pauperis. In malicia sua repellet
impi⁹: sperat aūt iustus in morte sua. In corde
prudētis requiescit sapiā: ꝛ indoctos quosqz eru
diet. Iusticia eleuat gētē: miseros āt facit pplos
peccatū. Acceptus est regi minister intelligēs iracū
diam eius inutilis sustinebit. XV

R Esponsio mollis frangit irā: sermo durus
suscitat furorē. Lingua sapientiū ornat
sciam: os stultoꝝ ebullit stulticiā. In oī
loco oculi dñi ꝯtemplanf bonos ꝛ malos. Lin
gua placabil' lignū vite: que aūt imoderata est
ꝯteret spm. Stultus irridet disciplinā pris sui:
q aūt custodit increpatiōes astutior fiet. In abū
dāti iusticia virtus maxima est: cogitatiōes au
tem impioꝝ eradicabunf. Dom⁹ iusti plurima for
titudo: ꝛ in fructib⁹ impij ꝯturbatio. Labia sapi
entū dissēminabūt sciam: cor stultorū dissimile
erit. Uictime impioꝝ abhoīabiles dño: vota iu
stoꝝ placabilia. Abhoīatio est dño via impij: q
sequif iusticiā diligif ab eo. Doctrina mala de
serentiū viā vite: qui increpatiōes odit morief.
Infern⁹ ꝛ pditio corā dño: quātomagis corda
filioꝝ hoīum. Nō amat pestilēs eum q se corri
pit: nec ad sapiētes gradif. Cor gaudens exhila
rat faciē: in merore animi deijcif spūs. Cor sapiē
tis querit doctrinā: ꝛ os stultoꝝ pascif iperitia.
Oēs dies pauperis mali: secura mēs q̄si iugē cō
uiuiū. Melius est paꝝ cū timore dñi: q̄z thesau
ri magni ꝛ insatiabiles. Melius est vocari ad
olera cū charitate: q̄z ad vitulū saginatū cum
odio. Uir iracūdus ꝓuocat rixas: q patiens est
mitigat suscitatas. Iter pigroꝝ q̄si sepes spinaꝝ
via iustoꝝ absqz offendiculo. Filius sapiens le
tificat patrē: ꝛ stultus hō despicit mrē suā. Stul
ticia gaudiū stulto: ꝛ vir prudēs dirigit gressus
suos. Dissipanf cogitatiōes vbi nō est ꝯsilium
vbi vo sunt plēs ꝯsiliarij ꝯfirmanf. Letaf hō i
sententia oris sui: ꝛ sermo oportunus ē optim⁹.
Semita vite super eruditū: vt declinet de infer
no nouissimo. Domū supboꝝ demolief dñs: et
firmos faciet terminos vidue. Abhoīatio domi
ni cogitatiōes male: ꝛ purus sermo pulcherri
mus firmabif ab eo. Cōturbat domū suaz q se
ctatur auariciā: qui aūt odit mūera viuet. Per
misericordiā ꝛ fidē purganf peccata: p timorē
autem dñi declinat omnis a malo. Mēs iusti
meditabif obedientiā: os impioꝝ redūdat ma
lis. Longe est dñs ab impijs: ꝛ oratiōes iustoꝝ
exaudiet. Lux oculoꝝ letificat aīam: fama bōa
impinguat ossa. Auris que audit increpatiōes
vite: in medio sapientū cōmorabif. Qui abijcit
disciplinā: despicit animaz suam: qui aūt acqui
escit increpationib⁹ possessor est cordis. Timor
dñi disciplina sapie: ꝛ gloriā precedit hūilitas.

Capitulum XVI

H Ominis est animū pparare: ꝛ domi gu
bernare linguā. Omnes vie hominuz
patent oculis eius: spirituū ponderator
est dominus. Reuela domino opera tua: ꝛ diri
gentur cogitationes tue. Uniuersa ppter semet
ipsm operatus est dominus: impiuz quoqz ad
diem malū. Abhominatio domini est oīs arro
gans: etiam si manus ad manū fuerit: nō est in
nocens. Initiū vie bone facere iusticiā: accepta
est apud deū magisqz imolare hostias. Miseri
cordia ꝛ veritate redimif iniquitas: ꝛ in timore
dñi declinaf a malo. Cū placuerint dño vie ho
minis: inimicos q̄z eius ꝯuertet ad pacē. Meli⁹
ē paꝝ cū iusticia: q̄z multi fruct⁹ cū iniqtate. Cor
hoīs dispōit viā suā: sz dñi est dirigē gressus ei⁹
Diuīatio i labijs regis: i iudicio nō errabit os ei⁹
Pōdus ꝛ statera iudicia dñi sunt: ꝛ opa ei⁹ oēs
lapides sacculi. Abhoīabiles regi q agunt ipie:
qm iusticia firmaf soliū. Uolūtas regum labia
iusta: q recta loqf diligef. Indignatio regis nū
cij mortis: ꝛ vir sapiēs placabit eū. In hilarita
te vult⁹ regis vita: ꝛ clemētia ei⁹ q̄si hymber se
rotin⁹. Posside sapiāz qꝛ auro melior ē: ꝛ acq
re prudētiā: qꝛ preciosior ē argēto. Semita iusto
rū declinat mala: custos aīe sue seruat vitā suaz.
Cōtritionē pcedit supbia: ꝛ an ruinā exaltabif
spūs. Meli⁹ est hūiliari cū mitib⁹: q̄z diuidē spo
lia cū supbis. Erudit⁹ in vbo repiet bōa: ꝛ qui
sperat in dño beat⁹ ē. Qui sapiēs ē corde: appel
labif prudēs: ꝛ q dulcis eloqo maiora repēriet.
Fons vite eruditio possidētis: doctria stultorū
fatuitas. Cor sapiētis erudiet os ei⁹: ꝛ labijs ei⁹
addet grāz. Fau⁹ mellis ꝯposita vba: dulcedo aie
sanitas ossiū. Est via q̄ vi hōi recta: ꝛ nouissima
ei⁹ ducūt ad mortē. Aia laborāns laborat sibi:
qꝛ ꝯpulit eū os suū. Uir insipiēs fodit malū: ꝛ i
labijs ei⁹ ignis ardescit. Hō puersus suscitat li
tes: ꝛ vbosus sepat pncipes. Uir iniqu⁹ lactat
amicū suū: ꝛ ducit eū p viā nō bonā. Qui attoni
tis ocul' cogitat praua: mordēs labia sua pficiet
malū. Corona dignitatis senect⁹ q̄ i vijs iusticie
repief. Melior ē patiēs viro forti: ꝛ q dñaf aio
suo expugnatore vrbiū. Sortes mittuntur in si
num: sed a domino temperantur. XVII

Melior est buccella sicca cũ gaudio q̃ do-
mus plena victimis cum iurgio. Seruꝰ
sapiẽs dominabit stultis filijs: ⁊ int frẽs
hereditatẽ diuidet. Sicut igne pbat argentum
⁊ aurũ camino: ita corda probat dñs. Malꝰ obe
dit lingue iniq: ⁊ fallax obtẽpat labijs mẽdaci
bꝰ. Qui despicit pauperẽ: exprobrat factori eius
⁊ q in ruina letat alterius: nõ erit impunitꝰ. Co
rona senũ filij filioꝝ: ⁊ gloria filioꝝ patres eorũ.
Nõ decẽt stultũ verba ꝯposita: nec pncipẽ labiũ
mentiẽs. Gẽma gratissima expectatõ pstolãtis
q̃cũqȝ se vertit prudent intelligit. Qui celat de
lictũ: querit amicicias q altero sermone repetit
sepat federatos. Plus pficit correctio apd pru
dentẽ q̃ȝ centũ plage apud stultũ. Semp iurgia
querit malus: angelus aũt crudelis mittet con
tra eũ. Expedit magis vrse occurrere raptis feti
bus q̃ȝ fatuo ꝯfidẽti sibi i stulticia sua. Qui red
dit mala p bonis: nõ recedet malũ de domo eiꝰ
Qui dimittit aquã caput est iurgioꝝ: ⁊ antequã
patiat ꝯtũeliã iudiciũ deserit. Et q iustificat ipiũ
⁊ q cõdemnat iustũ: abhoiabil est vterqȝ apud
deũ. Quid pdest stulto hẽre diuitias: cũ sapiẽtiã
emere nõ possit: Qui altã facit domũ suaȝ que
rit ruinã: ⁊ q euitat discere incidet in maluȝ. Oi
tpe diligit q amicꝰ est: ⁊ frat i angustijs ꝯproba
tur. Stultꝰ hõ plaudet manibꝰ suis: cũ spopõde
rit p amico suo. Qui meditat discordias: diligit
rixas: ⁊ q exaltat os suũ querit ruinã. Qui puer
si cordis est nõ inueniet bonũ: ⁊ q vtit linguã in-
cidet in malũ. Natꝰ est stultus in ignominiã su
am: sed nec pr in fatuo letabit. Animꝰ gaudens
etatẽ floridã facit: spũs tristis exiccat ossa. Mu
nera de sinu impiꝰ accipit: vt puertat semitas iu
dicij. In facie prudẽtis lucet sapia: oculi stultorũ
in finibꝰ terre. Ira pr̃is filius stultꝰ: ⁊ dolor ma
tris q̃ genuit eũ. Nõ est bonũ dampnũ inferre iu
sto: nec percutere pncipẽ q recta iudicat. Qui mo
derat sermones suos doctꝰ ⁊ prudẽs est: ⁊ pcio
si spũs vir eruditꝰ. Stultꝰ q̊ȝ si tacuerit sapiens
reputabit: ⁊ si ꝯpsserit labia sua intelligens.

XVIII

Occasiões querit q vult rece
dere ab amico: oi tpe erit exprobrabilis
Nõ recipit stultꝰ verba prudẽtie: nisi ea
dixeris q̃ versant in corde eius. Impius cuȝ in
pfundũ venerit pctõꝝ ꝯtẽnit: sȝ sequit eũ igno
minia ⁊ obprobriũ. Aq̃ pfunda v̾ba ex ore viri.
⁊ torrẽs redundãs fons sapie. Accipe psonã im
pij in iudicio nõ est bonũ: vt declines a veritate
iudicij. Labia stulti miscent se rixis: ⁊ os eiꝰ iur
gia puocat. Os stulti ꝯtritio eius: ⁊ labia ipsiꝰ
ruina aie eius. Uerba bilinguis q̃si simplicia: ⁊
ipsa puenĩũt vsqȝ ad interiora vẽtris. Pigruȝ
deijcit timor: aie aũt effeminatoꝝ esurient. Qui
mollis ⁊ dissolutꝰ est in ope suo: frater ẽ sua opa
dissipãtis. Turris fortissima nomẽ dñi: ad ipsaȝ
currit iustus ⁊ exaltabit. Suba diuitis vrbs ro
boris eius: ⁊ q̃si murꝰ validus circũdãs eũ. An
teq̃ȝ ꝯterat exaltat cor hois: ⁊ antq̃ȝ glorificet
humiliat. Qui prius rñdet q̃ȝ audiat: stultũ se eẽ
demr̃at ⁊ ꝯfusiõe dignũ. Spũs viri sustẽtat imbe
cillitatẽ suã: spũ aũt ad irascendũ facilẽ: qs pote
rit sustinere: Cor prudẽtis possidebit sciaȝ: ⁊ au
ris sapientũ q̃rit doctrinã. Donũ hois dilatat
viã eius: ⁊ ante pncipes spaciũ ei facit. Iustꝰ pri
or ẽ accusator sui: venit amicꝰ eius ⁊ inuestigabit
eũ. Cõtradictões ꝯprimit sors: ⁊ int potẽtes q̊ȝ
diiudicat. Frater q adiuuat a frẽ q̃si ciuitas fir
ma: ⁊ iudicia quasi vectes vrbiũ. De fructu oris
viri replebit vent eius: ⁊ genimina labioꝝ ipsiꝰ
saturabũt eũ. Mors ⁊ vita in manibꝰ lingue: q
diligũt eã comedẽt fructꝰ eiꝰ. Qui inuenit mlierẽ
bonã: inuenit bonũ ⁊ hauriet iocũditatẽ a dño.
Qui expellit mulierẽ bonã expellit bonuȝ: q au
tem tenet adulterã stultꝰ est ⁊ insipiẽs. Cuȝ obse
cratiõibꝰ loquit paup: ⁊ diues effabitur rigide.
Uir amicabilis ad societatem: magis amicus
erit q̃ȝ frater.

XIX.

Melior est paup q ambulat in simplicitate
sua: q̃ȝ diues torquẽs labia sua ⁊ isipiẽs
Ubi nõ est scia aie nõ est bonuȝ: ⁊ qui fe
stinus est pedibꝰ offendet. Stulticia homis sup
plãtat gressus eius: ⁊ ꝯtra deũ feruet aio suo.
Diuitie addũt amicos plurimos: a paupe autẽ
⁊ hi quos habuit sepant. Testis falsus nõ erit i
punitꝰ: ⁊ q mẽdacia loquit non effugiet. Multi
colũt psonã potentis: ⁊ amici sunt dona tribuen
tis. Fratres hois paupis oderũt eũ: insup ⁊ ami
ci pcul recesserũt ab eo. Qui tm̃ verba sectatur
nihil habebit: qui aũt possessor est mẽtis diligit
aiam suã: ⁊ custos prudẽtie inueniet bona. Fal
sus testis nõ erit impunitꝰ: ⁊ q loquit mẽdacia
peribit. Nõ decẽt stultũ diuitie: nec seruũ dñari
pncipibꝰ. Doctrina viri p patiam noscit: et glo
ria eius est iniq̃ ptergredi. Sicut fremitꝰ leonis
ita ⁊ regis ira. ⁊ sicut ros sup herbã: ita ⁊ hilari
tas eius. Dolor patris filius stultꝰ: ⁊ tecta iugi
ter psillãtia litigiosa mulier. Domus ⁊ diuitie
dant a parentibꝰ: a dño aũt pprie vxor prudẽs
Pigredo emittit soporẽ: ⁊ aia dissoluta esuriet.
Qui custodit mandatũ custodit aiam suã: q au
tem negligit viã suã mortificabit. Fenerat dño
qui miseret paupis: ⁊ vicissitudinẽ suã reddet ei
Erudi filiũ tuũ ne desperes: ad interfectionẽ aũt
eius ne ponas aiam tuã. Qui enim impatiens
est sustinebit dãnũ: ⁊ cum rapuerit aliud appõet
Audi ꝯsiliũ ⁊ suscipe disciplinã: vt sis sapiens in
nouissimis tuis. Multe cogitatiões in corde vi
ri: voluntas autem domini in eternũ permane
bit. Homo indigens misericors est: ⁊ melior est
paup iustus q̃ȝ vir mendax. Timor domini ad
vitam: ⁊ in plenitudine commorabit absqȝ visi

tatiõe pessimi. Abscondit piger manũ suaȝ sb asella: nec ad os suũ applicat eam. Pestilente flagellato: stultus sapientior erit. si aũt corripue ris sapientez intelliget sapientiam. Qui affligit patrem ⁊ fugit matrẽ ignominiosus erit et infe lix. Non cesses audire fili doctrinã: nec ignores sermones scie. Testis iniquus deridet iudicium ⁊ os impiorũ deuorat iniquitatẽ. Parata sunt derisoribꝰ iudicia: ⁊ mallei percutientes stultorũ corporibus. XX

L Axuriosa res vinuȝ ⁊ tumultuosa ebrie tas. Quicunqȝ his delectaẛ nõ erit sapi ens. Sicut rugitus leonis: ita ⁊ terror re gis: qui ꝓuocat eũ peccat in aiam suaȝ. Honor est homini qui separat se a contentionibus: om nes aũt stulti miscentur cõtumelijs. Propẛ fri gus piger arare noluit: mendicabit ergo estate ⁊ nõ dabiẛ illi. Sicut aqua ꝓfunda: sic consiliũ i corde viri: sȝ homo sapiẽs exhauriet illud. Mlti homines misericordes vocanẛ: virũ aũt fidelẽ qs inueniet: Iustus qui ambulat in simplicita te sua: beatos post se filios relinquit. Rex q se det in solio iudicij dissipat omne maluȝ intuitu suo. Quis potest dicere: mundũ est cor meũ: pu rus sum a peccato? Pondus ⁊ pondus: mensu ra ⁊ mensura vtrunqȝ abhominabile est apud deum. Ex studijs suis intelligiẛ puer: si mũda et recta sint opera eius. Aurẽ audientẽ ⁊ oculũ vi dentẽ dominus fecit vtrunqȝ. Noli diligeẛ som nũ: ne te egestas opprimat. Aperi oculos tuos ⁊ saturare panibus. Malum est: malũ est: dicit omnis emptor: ⁊ cum recesserit tunc gloriabiẛ. Est aurum ⁊ multitudo gemmarũ: vas autȝ ꝓ ciosum labia scie. Tolle vestimentũ eius qui fi deiussor extitit alieni: ⁊ ꝓ extraneis aufer pignꝰ ab eo. Suauis est hoi panis mẽdacij: ⁊ postea imple biẛ os eius calculo. Cogitatões consilij roborã tur: ⁊ gubernaculis tractãda sunt bella. Ei q re uelat misteria ⁊ ambulat fraudulenẛ: et dilatat labia sua: ne cõmiscearis. Qui male dicit patri suo ⁊ matri: extinguet lumen eius in medijs te nebris. Hereditas ad quã festinatur in ꝑncipio in nouissimo benedictiõe carebit. Ne dicas red dã maluȝ ꝓ malo: expecta dominuȝ ⁊ liberabit te. Abhominatio est apud deum pondus et põ dus: statera dolosa nõ est bona. A domino diri gunẛ gressus viri: quis aũt hominũ intelligere potest viam suam? Ruina est homini deuora re sanctos: ⁊ post vota retractare. Dissipat impi os rex sapiens: ⁊ incuruat sup eos fornicez. Lu cerna dñi spiraculũ hominis: que inuestigat om nia secreta ventris. Misericordia et veritas cu stodiũt regem: ⁊ roboratur clementia thronus eius. Exultatio iuuenũ fortitudo eoꝝ: ⁊ dignitaẛ senũ canicies. Liuor vulneris absterget mala: ⁊ plage in secretioribus ventris. XXI

S Icut diuisiones aquarum: ita cor regis in manu domini: quocunqȝ voluerit in clinabit illud. Omnis via viri recta sibi videtur: appendit autem corda dominus. Face re misericordiã ⁊ iudiciũ magis placet domino qȝ victime. Exaltatio oculorũ est dilatio cordis lucerna impioꝝ peccatum. Cogitatões robusti semper in abundantia: omnis autȝ piger i ege state est. Qui ꝯgregat thesauros lingua mẽda cij vanus ⁊ excors est: ⁊ impingueẛ ad laqueos mortis. Rapine impioruȝ detrahent eos: quia noluerũt facere iudicium. Peruersa via viri ali ena est a deo: qui autem mundus est rectũ opꝰ eius. Melius est sedere in angulo domatis: qȝ cum muliere litigiosa ⁊ in domo cõmuni. Anima impij desiderat malum: non miserebitur proxi mo suo. Mulctato pestilente sapiẽtior erit paru lus: ⁊ si sectetur sapientẽ sumet scientiaȝ. Excogi tat iustus de domo impij: ut detrahat impios a malo. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis: ⁊ ipse clamabit ⁊ nõ exaudietur. Mu nus absconditũ extinguit iras: ⁊ donum in sinu indignationẽ maximã. Gaudiũ iusto est facere iudiciũ ⁊ pauor operantibus iniquitatem. Uir qui errauerit in via doctrine: in cetu gigantiuȝ commorabiẛ. Qui diligit epulas i egestate erit qui amat vinum ⁊ pinguia nõ ditabitur. Pro iusto dabitur impius: ⁊ pro recto iniquus. Me lius est habitare in terra deserta qȝ cum mulie re rixosa et iracunda. Thesaurus desiderabilis et oleũ in habitaculo iusti ⁊ imprudens hõ dissipabit il lud. Qui sequiẛ iusticiã ⁊ misericordiã inueniet vitã iusticiã ⁊ gl'aȝ. Ciuitatez fortiuȝ ascendit sa piẽs: destruxitqȝ robur fiducie eiꝰ. Qui custodit os suũ ⁊ linguã suã: custodit ab angustijs aiam suã. Superbus ⁊ arrogãs vocaẛ indoctꝰ: q in ira operatur superbiã. Desideria occidunt pigrum noluerunt enim quicquã manus eius operari. Tota die concupiscit ⁊ desiderat: qui autez iustꝰ est tribuet ⁊ nõ cessabit. Hostie impioꝝ abhoia biles que offerunẛ ex scelere. Testis mẽdax peri bit: vir obediens loqueẛ victoriaȝ. Uir impius procaciter obfirmat vultum suum: qui autez re ctus est corrigit viam suam. Non est sapientia non est prudentia: non est consilium contra do minũ. Equus paratur ad diem belli: dominꝰ au tem salutem tribuit. XXII

M Elius est nomen bonum qȝ diuitie mul te. super argentũ enim ⁊ aurum grã bo na. Diues ⁊ paup obuiauerũt sibi: vtri usqȝ operator est dominus. Callidus videt ma lum: ⁊ abscondit se: innocens pertransijt et affli ctus est damno. Finis modestie timor domini: diuitie ⁊ gloria ⁊ vita. Arma ⁊ gladij in via su perbi: custos autem anime sue longe recedit ab eis. Prouerbiuȝ est: adolescens iuxta viam su

am etiam cuȝ senuerit nõ recedet ab ea. Diues
pauperibus imperat: ⁊ qui accipit mutuũ suus
est feneroncis. Qui seminat iniquitatem metet
mala: ⁊ virga ire sue ꝯsummabit. Qui pnus ẽ
ad misericordiã benedicetur: de panibꝰ eni suis
dedit paupi. Uictoriã ⁊ honorez acquiret q dat
munera: aiam aũt aufert accipientiũ. Eyce deri
sorem: ⁊ exibit cũ eo iurgiũ: cessabũtqȝ cause et
ꝯtumelie. Qui diligit cordis mundiciaȝ ꝑpter
gratiã labiorũ suoꝝ hẽbit amicũ regẽ. Oculi do
mini custodiũt sciam: ⁊ supplantant verba iniq.
Dicit piger: leo est foris: in medio platearuȝ oc
cidẽdus sum. Fouea ꝓfunda os aliene: cui iratꝰ
est dñs incidet in eam. Stulticia colligata ẽ in
corde pueri ⁊ virga discipline fugabit eaȝ. Qui
calumniatur pauperẽ vt augeat diuitias suas:
dabit ipse ditiori ⁊ egebit. Fili mi inclina aurez
tuam: ⁊ audi verba sapientiũ. Appone aũt cor
ad doctrinã meã que pulchra erit tibi cum serua
ueris eã in ventre tuo. Et redundabit in labyis
tuis: ut sit in dño fiducia tua: vñ ⁊ ostendã eam
tibi hodie. Ecce descripsi eam tibi tripl'r in cogi
tatiõibꝰ ⁊ scia: ut ostenderẽ tibi firmitatez ⁊ elo
quia veritatis: rñdere ex eis illis qui miserunt
te. Nõ facias violentiã paupi: q: pauper ẽ: neqȝ
ꝯteras egenũ in porta: q: iudicabit dñs causaȝ
eius: ⁊ ꝯfiget eos q ꝯfixerũt animã eius. Noli
esse amicus homini iracũdo: neqȝ ambules cũ
viro furioso: ne forte discas semitas eius: ⁊ su
mas scandalũ aie tue. Noli esse cum his q defi
gunt manus suas: ⁊ qui vades se offerũt ꝓ de
bitis. Si eni nõ hobes vn de restituas: qd cause
est ut tollat operimentũ de cubili tuo? Ne trans
grediaris terminos antiquos: quos posuerunt
pr̃es tui. Uidisti viꝝ velocẽ in ope suo: coraȝ re
gibꝰ stabit: nec erit ante ignobiles. XXIII

Quando sederis ⁊ comedas cum princi
pe: diligenter attende q̃ sũt opposita an
te faciẽ tuã: ⁊ statue cultꝝ in gutturẽ tuo
si tñ habes in ptãte aiam tuã. Ne desideres de
cibis eius: in quo est panis mẽdacij. Noli labo
rare ut diteris: sed prudẽtie tue pone modũ. Ne
erigas oculos tuos ad opes quas nõ potes hẽe
q: facient sibi pennas quasi aquile ⁊ volabunt
in celũ. Ne comedas cũ hoie inuido: ⁊ ne deside
res cibos eius: qñ in silitudinẽ arioli ⁊ cõiecto
ris estimat qd ignorat. Comede et bibe dicet ti
bi: ⁊ mens eius nõ est tecuȝ. Cibos quos come
deras euomes: ⁊ pdes pulchros sermões tuos
In auribus insipientiũ ne loq̃ris: q: despicient
doctrinã eloquij tui. Ne attingas paruloꝝ fini
nos: ⁊ agrũ pupilloꝝ ne introeas. Propinquꝰ
eñi illoꝝ fortis est: ⁊ ipse iudicabit ꝯtra te cãȝ il
loꝝ. Ingrediat ad doctrinã cor tuũ: ⁊ aures tue
ad ỽba scie. Noli subtrahere a puero disciplinã
si enim pcusseris eum virga: non morietur. Tu ỽ
ga pcuties eum: ⁊ animã eius de inferno libera
bis. Fili mi si sapiens fuerit animꝰ tuus: gaude
bit tecum cor meũ: ⁊ exultabunt renes mei cuȝ
locuta recta fuerint labia tua. Nõ emulet cor tu
um peccõres: sȝ in timore dñi esto tota die: quia
hẽbis spem in nouissimo: ⁊ pstolatio tua nõ au
feret. Audi fili mi ⁊ esto sapiens: ⁊ dirige in via
animũ tuũ. Noli esse in ꝯuiuijs potatoꝝ: nec in
cõmessatiõibꝰ eoꝝ q carnes ad vescendũ cõferũt
q: vacãtes potibꝰ ⁊ dantes symbola ꝯsumentur:
⁊ vestiet pãnis dormitatio. Audi patrẽ tuum q
genuit te: ⁊ ne ꝯtẽnas si senuerit mr̃ tua: verita
tem eme: ⁊ noli vendere sapiam ⁊ doctrinã ⁊ in
telligentiã. Exultat gaudio pater iusti: q sapien
tẽ genuit letabit in eo. Gaudeat pr̃ tuꝰ ⁊ mr̃ tua
⁊ exultet q genuit te. Prebe fili mi cor tuuȝ mi
hi: ⁊ oculi tui vias meas custodiãt. Fouea eniȝ
ꝓfunda est meretrix: ⁊ puteus angũstus aliena
Insidiatur in via q̃si latro: ⁊ quos incautos inue
nerit interficiet. Cui ve: cuiꝰ pr̃i ve: cui rixe: cui fo
uee: cui sine cã vulnera: cui suffossio oculorum?
Nõne his q cõmorant in vino: ⁊ student calici
bus epotãdis? Ne intuearis vinuȝ qñ flauescit
cuȝ splenduerit in vitro color eius. Ingreditur
blande ⁊ in nouissimo mordebit ut coluber: et
sicut regulus veneno diffundet. Oculi tui vide
bunt extraneas: ⁊ cor tuũ loquet puersa. Et eris si
cut dormiens in medio mari: ⁊ q̃si sopitus gubẽ
nator amisso clauo ⁊ dices: Uerberauerunt me
sȝ nõ dolui: traxerũt me ⁊ ego nõ sensi. Qñ eui
gilabo ⁊ rursus vina reperiam. XXIIII

Ne emuleris viros malos: nec desideres
esse cuȝ eis: quia rapinas meditatur mẽs
eoꝝ: ⁊ fraudes labia eoꝝ loquuntur. Sapia
edificabit domꝰ: ⁊ prudẽtia roborabitur. In do
ctrina replebunt cellaria: vniuersa suba ꝑciosa
⁊ pulcherrima. Uir sapiens fortis est: et vir do
ctus robustus ⁊ validus: quia cum dispõne ini
tur bellũ: ⁊ erit salus vbi multa cõsilia sunt. Ex
celsa stulto sapia in porta nõ aperiet os suum.
Qui cogitat mala facere stultus vocabit. Cogi
tatio stulti pctm̃ est: ⁊ abhoiatio hominũ detra
ctor. Si desperaueris lapsus in die angustie im
minuet fortitudo tua. Erue eos q ducuntur ad
mortẽ: ⁊ q trahunt ad interitũ liberare ne cesses
Si dixeris: vires nõ suppetũt: qui inspector est
cordis ipse intelligit: ⁊ seruatorẽ aie tue nihil fal
lit: reddetqȝ hoi iuxta opa sua. Comede fili mi
mel: q: bonũ est: ⁊ fauũ dulcissimũ gutturi tuo.
Sic ⁊ doctrina sapie aie tue: quã cum inueneris
hẽbis i nouissimis spez: ⁊ spes tua nõ pibit. Ne insi
dieris ⁊ q̃ras impietatẽ i domo iusti: neqȝ vastes
requiẽ eiꝰ. Septies. n. in die cadet iustꝰ ⁊ resur
get: impij aũt corruẽt i malũ. Cũ ceciderit inimicꝰ tu
us ne gaudeas: ⁊ i ruina eiꝰ ne exultet cor tuuȝ
ne forte videat dño ⁊ displiceat ei: ⁊ auferat ab
eo irã suã. Ne ꝯtẽdas cum pessimis: nec emu
leris impios: qm̃ nõ hñt futuroꝝ spem mali: ⁊ lu

cerna ipio℞ extiguet. Time dñm fili mi ⁊ regē ⁊
cū detractorib⁹ ñ cōmisceans. Qm̄ repēte ↄsur
git pdītio eo℞: ⁊ ruinaȝ vtriusqȝ qs nouit: Hec
qȝ sapiētib⁹. Cognoscere psonā in iudicio nō ē bo
nū. Qui dicūt ipio iust⁹ es: maledicēt eis ppl'i
⁊ detestabunt eos trib⁹. Qui arguūt euȝ lauda
bunt: ⁊ sup eos veniet bñdictio. Labia deoscu
labit q recta verba rñdet. Prepa foris op⁹ tuū
⁊ diligent' exerce agrū tuū: ⁊ postea edifices do
mū tuā. Ne sis testis frustra ↄtra ꝓximū tuum
nec lactes quenq̄ȝ labijs tuis. Ne dicas: quō fe
cit mihi sic faciā ei: ⁊ reddā vnicuiqȝ ƀȝ op⁹ suū.
Per agrū hois pigri trāsiui: ⁊ p vineā viri stul
ti. Et ecce totū repleuerāt vrtice: ⁊ operuerāt su
pficiē eius spine ⁊ maceria lapidū destructa erat
Qđ cū vidissem posui in corde meo: ⁊ exemplo
didici disciplinā. Vsqȝquo piger dormies: vsqȝ
quo de somno ↄsurges? Paꝝ inquā dormies:
modicū dormitabis: paurillū man⁹ ↄseres ut q
escas: ⁊ veniet tibi q̄si cursor egestas tua: et mē
dicitas q̄si vir armatus. XXV.

Hec q̄ȝ parabole salomonis: q̄s trāstulerūt
viri ezechie regis iuda. Gloria dei ē ce
lare verbū: ⁊ gl'a regū inuestigare ƀmo
nē. Celū sursum ⁊ terra deorsum: ⁊ cor reguȝ in
scrutabile. Aufer rubiginē de argento: ⁊ egredi
etur vas purissimū. Aufer ipietatē de vultu re
gis: ⁊ firmabit iusticia thron⁹ eius. Ne gl'iosus
appareas corā rege: et in loco magnoꝝ ne stete
ris. Meli⁹ est. n. ut dicat tibi: ascende huc: q̄ȝ ut
humilieris corā p̄ncipe. Que viderūt oculi tui
ne ꝓferas in iurgio cito: ne postea emēdare nō
possis cū dehonestaueris amicū tuū. Causaȝ tu
am tracta cū amico tuo: ⁊ secretū extrāneo ne reue
les: ne forte insultet tibi cū audierit: ⁊ exprobra
re nō cesset. Gratia ⁊ amicicia liberant: q̄s tibi
serua ne exprobrabilis fias. Mala aurea in le
ctis argenteis: q loquit' verbū in tpe suo. In au
ris aurea ⁊ margarita fulgēs: q arguit sapiētē
⁊ aurē obedientē. Sicut frigus niuis in die mes
sis: ita legat⁹ fidelis ei q miserit eū: aīaȝ ipsi⁹ re
quiescere facit. Nubes ⁊ vent⁹ ⁊ pluuie nō sequen
tes: vir gloriosus ⁊ ꝓmissa nō cōplens. Patiē
tia leniet' p̄nceps: ⁊ lingua mollis cōfringet du
riciā. Mel inuenisti: comede qđ sufficit tibi: ne
forte saciatus euomas illud. Subtrahe pedē tu
um de domo ꝓximi tui: nequādo saciat⁹ oderit
te. Iaculū ⁊ gladius ⁊ sagitta acuta: hō qui loq̄t
contra ꝓximū suum falsum testimoniū. Dens
putrid⁹ ⁊ pes lassus q spat sup ifideli i die āgu
stie: ⁊ amittit palliū i die frigoris. Acetū i nitro
q cātat carmia cordi pessimo: sic tinea vestimēto
⁊ vermis ligno: ita tristicia viri nocet cordi. Si esuri
erit inimic⁹ tu⁹ ciba illū: si sitit da ei aquā bibere.
Prunas. n. ↄgregabis super caput eius: ⁊ dñs
reddet tibi. Vēt⁹ aqlo dissipat pluuias: ⁊ facies
tristis liguā d'trahētē. Meli⁹ ē sedē i āgl'o dō ant'

q̄ȝ cū muliere litigiosa: ⁊ i domo cōi. Aq̄ frigida
aīe sitiēti: ⁊ nunci⁹ bon⁹ de t'ra longinq̄. Fōs tur
bat⁹ pede ⁊ vena corrupta: iust⁹ cadēs corā ipio
Sicut q mel multū comedit nō est ei bonuȝ: sic
q scrutator est maiestatis opprimet' a gl'a. Sicut
vrbs patēs ⁊ absqȝ muroꝝ ambitu: ita vir qui
nō pōt in loquēdo cohibere spm̄ suū. XXVI

Quomō nix in estate: ⁊ pluuie in messe sic
indecēs ē stulto gl'a. Sicut auis ad alta
trāsuolās ⁊ passer q̄ libet vadēs: sic ma
ledictū frustra ꝓlatuȝ in quēpiā superueniet. Fla
gellū eq̄: ⁊ cham⁹ asino: ⁊ virga i dorsa iprudē
tū. Ne rñdeas stulto iuxta stulticiā suā: ne effi
ciaris ei simil'. Rñde stulto iuxta stulticiā suam
ne sibi sapiēs eē videat'. Claudus pedib⁹ ⁊ iniq
tatē bibēs: q mittit verba p nunciū stultū. Quō
pulchras frustra hȝ claudus tibias: sic indecēs
ē in ore stultoꝝ pabola. Sicut q mittit lapidē in
aceruū mercurij: ita q tribuit insipiēti honorem
Quō si spina nascat' i manu temulēti: sic pabola
in ore stultoꝝ. Iudicium determiat cās: ⁊ q iposuit
stulto silentiū iras mitigat. Sicut canis q reuer
tit' ad vomitū suū: sic iprudēs q iterat stulticiaȝ
suā. Vidisti hoieȝ sapiētē sibi videri: magis illo
speȝ hēbit isipiēs. Dicit piger leo ē i via: ⁊ leena
i itinerib⁹. Sicut hostiū vtit' i cardie suo: ita piger
i lectulo suo. Abscōdit piger man⁹ sb ascella sua
⁊ laborat si ad os suū eas ↄuertit. Sapiētior si
bi stult⁹ vr: septē viris loquētib⁹ snias. Sicut q
apphēdit aurib⁹ canē: sic q trāsit ⁊ ipatiēs ↄmi
scet' rixe alteri⁹. Sicut noxi⁹ est q mittit sagittas
⁊ lāceas in mortē: ita vir q fraudulēt' nocet ami
co suo: ⁊ cū fuerit dephēsus dicet: ludēs feci: cum
defecerint ligna extiguet' ignis: ⁊ susurrone sub
tracto: iurgia cōqescūt. Sicut carbones ad pru
nas et ligna ad ignē: sic hō iracūdus suscitat ri
xas. Verba susurronis q̄si simplicia: ⁊ ipsa ꝑue
niūt ad intima cordis. Quō si argēto sordido or
nare velis vas fictile: sic labia tumētia cū pessimo
corde sociata. Labijs suis intelligit' inimic⁹: cū in
corde tractauerit dolos. Qñ submiserit vocē suā
ne credideris ei: qm̄ septē neqtie sunt in corde il
li⁹. Qui operit odiū fraudulēt': reuelabit' malicia
ei⁹ in ↄcilio. Qui fodit foueā icidit i eā: ⁊ q vol
uit lapidē reuertet' ad eū. Lingua fallax ñ amat
veritatē: ⁊ os lubricū operat' ruinas. XXVII

Ne glorieris i crastinū igrās qd superuētura
pariat dies. Laudet te alien⁹ ⁊ ñ os tuū
extrane⁹ ⁊ ñ labia tua. Graue ē saxuȝ ⁊ one
rosa arēa: ƀȝ ira stulti vtroqȝ grauior. Ira nō hȝ
miaȝ: nec erūpēs furor: ⁊ ipetū ↄcitati spūs ferr'
qs poterit? Melior ē māifesta correctio q̄ȝ amor
abscōdit⁹. Meliora sūt vulnā diligētis: q̄ȝ fraudu
lēta oscula odiētis. Aīa saturata calcabit fauū: ⁊
aīa esuriēs ēt amaꝝ ꝓ dulce sumet. Sicut auis trā
migrās de nido suo: sic vir q dereliqt locuȝ suū
Vnguēto ⁊ varijs odorib⁹ delectat' cor: ⁊ bonis ami

ci ꝯsilijs aĩa dulcoratur. Amicum tuum ⁊ ami
cum patris tui ne dimiseris: ⁊ domuꝫ fratris tui
ne ingrediaris in die afflictiõis tue. Melior est
vicinus iuxta: q̃ȝ frater procul. Stude sapientie
fili mi ⁊ letifica cor meũ: ut possis exprobrãti rñ
dere sermonẽ. Astutꝰ vidẽs malũ absconditꝰ ẽ:
puuli trãseũtes sustinuerũt dispẽdia. Tolle vesti
mentũ eiꝰ q spopõdit ꝓ extraneo: ⁊ ꝓ alienis aufer
ei pignꝰ. Qui benedicat ꝓximo suo voce grãdi d̃
nocte ꝯsurgẽs: maledicẽti similꝭ erit. Tecta ꝑstil
lãtia in die frigoris ⁊ litigiosa mulier comparãt.
Qui retinet eã q̃si q ventũ teneat: ⁊ oleuꝫ dexte
re sue euacuat. Ferrũ ferro exacuit: ⁊ hõ exacuit fa
ciẽ amici sui. Qui seruat ficũ comedet fructꝰ eiꝰ
⁊ q custos est dñi sui glorificabit. Quõ in aq̃s re
splẽdẽt vultꝰ ꝓspiciẽtiũ: sic corda hoim mãifesta
sunt prudẽtibꝰ. Infernꝰ ⁊ ꝑditio nunq̃ȝ replẽt: si
milit ⁊ oculi hoiuꝫ insatiabiles. Quõ ꝓbat i cõ
flatorio argentũ: ⁊ in fornace aurũ: sic ꝓbat hõ
ore laudãtis. Cor iniq inq̃rit mala: cor aũt rectũ
inq̃rit sciaꝫ. Si ꝯtuderis stultũ in pila q̃si ptisa
nas feriẽte desuꝑ pilo: nõ auferet ab eo stulticia
eiꝰ. Diligent agñsce vultũ pecoris tui: tuosq; gre
ges ꝯsidera. Nõ eñi hẽbis iugit ꝓtãtẽ: ſ; corona
tribuet tibi in gñatiõe ⁊ gñatione. Apta sũt pra
ta ⁊ apparuerũt herbe virẽtes: ⁊ collecta sunt fena
de montibꝰ. Agni sunt ad vestimentũ tuũ: ⁊ he
di ad agri ꝓciũ. Sufficiat tibi lac capraꝝ i cibos
tuos: ⁊ in necia domꝰ tue: ⁊ ad victũ ãcillis tuis

XXVIII

Fugit impiꝰ nemie ꝑseq̃nte: iustꝰ aũt q̃si leo ꝯfidẽs absq; terrore erit.
Propter pctã tre multi ꝓncipes eiꝰ: ⁊ ꝓ
pter hoĩs sapiam ⁊ hoꝝ sciam q̃ dicunt: vita du
cis longior erit. Vir paup calumniãs pauperes:
similꝭ est ymbri vehemẽti in q̃ ꝑat fames. Qui
derelinquũt legẽ: laudãt impiũ: q custodiũt succẽ
dunt ꝯtra eũ. Viri mali nõ cogitãt iudiciũ: qui
aũt inq̃rũt dñm aĩaduertũt oĩa. Melior est pau
ꝑ ambulãs in simplicitate sua q̃ȝ diues i prauis
itineribꝰ. Qui custodit legẽ filiꝰ sapiẽs est: q aũt
cõmesatores pascit ꝯfundit patrẽ suũ. Qui coa
ceruat diuitias vsuris et fenore liberali in pau
pes ꝯgregat eas. Qui declĩat aures suas ne au
diat legeꝫ: orõ eiꝰ erit execrabilis. Qui decipit
iustos in via mala i interitu suo corruet: et simpli
ces possidebũt bona eiꝰ. Sapiens sibi vĩ vir di
ues: paup aũt prudẽs scrutabit eũ. In exultatiõ
ne iustoꝝ multa gloria est: regnãtibꝰ impijs ruine
hoiuꝫ. Qui abscõdit scelera sua nõ diriget: q aũt
ꝯfessus fuerit ⁊ reliq̃rit ea miam ꝯseq̃t. Bea
tus hõ q sꝑ est pauidus: q vero mẽtis est dure cor
ruet in malũ. Leo rugiẽs ⁊ vrsus esuriẽs: prin
ceps impius suꝑ populũ pauperẽ. Dux indigens
prudẽtia: multos opprimet ꝑ calũniã: q aũt odit
auariciã longi fient dies eiꝰ. Hoieꝫ q calũniat
aĩe sanguinẽ: si vsq; ad lacũ fugerit nemo susti

net. Qui ãbulat simplr saluꝰ erit: q ꝑuersis gra
dit vijs ꝯcidet semel. Qui operat terrã suam satiabit
panibꝰ: q aũt sectat ociũ replebit egestate. Vir
fidelis multũ laudabit: q autẽ festinat ditari: nõ
erit innocẽs. Qui cognoscit i iudicio faciẽ nõ be
ne facit: iste ⁊ ꝓ buccella panis deserit veritatẽ.
Vir q festinat ditari et alijs inuidet ignorat q̃ ege
stas superueniet ei. Qui corripit hoieꝫ: grãm po
stea inueniet apud eum magis q̃ȝ ille qui per
lingue blandimẽta decipit. Qui subtrahit aliq̃d
a patre suo vl' a mr̃e: ⁊ dicit: hoc nõ eẽ pctm̃ parti
ceps homicide ẽ. Qui se iactat ⁊ dilatat: iurgia
ꝯcitat: q vero sperat in dño saluabit. Qui ꝯfidit i
corde suo stultꝰ est: q aũt gradit sapient ipse lau
dabit. Qui dat paupi non idigebit: qui despicit
depcantẽ sustinebit penuriã. Cũ surrexerint impij
abscõdent hoies: cũ illi perierit: multiplicabũt iusti.

XXIX

Viro q corripientẽ dura ceruice ꝯtẽnit repentinꝰ ei superueniet interitꝰ: ⁊ eũ
sanitas nõ sequet. In multiplicatõe iusto
rũ letabit vulgꝰ: cũ impij sumpserit ꝓncipatuꝫ ge
met populus. Vir q amat sapiam letificat patreꝫ
suũ: q aũt nutrit scortũ ꝑdet sbam. Rex iustus
erigit terrã: vir auarꝰ destruet eã. Hõ q blãdis
fictisq; sermonibꝰ loquit amico suo: rethe expã
dit gressibꝰ eius. Peccantẽ viꝝ iniquũ inuoluet
laqueꝰ: ⁊ iustꝰ laudabit atq; gaudebit. Nouit iu
stus cãm pauperũ: impiꝰ ignorat sciam. Hoies pe
stilẽtes dissipãt ciuitatẽ: sapiẽtes vero auertunt
furorẽ. Vir sapiẽs si cũ stulto ꝯtẽderit: siue irasca
tur: siue rideat nõ inueniet requiẽ. Viri sanguinũ
oderũt simplicẽ: iusti aũt querũt aiaꝫ eius. Totũ
spm̃ suũ ꝓfert stultꝰ: sapiẽs differt ⁊ reseruat in
posteꝝ. Princeps q libent audit verba menda
cij: oẽs ministros hẽt impios. Paup ⁊ creditor ob
uiauerũt sibi: vtriusq; illũiator est dñs. Rex q
iudicat in veritate pauperes: thronꝰ eius in eternũ
firmabit. Virga atq; correctio tribuit sapientiã
puer aũt q dimittit volũtati sue ꝯfundit matrẽ
suã. In multiplicatiõe impioꝝ: multiplicabunt
scelera; ⁊ iusti ruinas eoꝝ videbũt. Erudi filium
tuũ ⁊ refrigerabit te: ⁊ dabit delicias aie tue. Cũ
ꝓphia defecerit dissipabit ppl'us: q vero custodit
legẽ beatꝰ est. Seruꝰ verbis nõ põt erudiri: quia
qd dicit intelligit: ⁊ rñdere ꝯtemnit. Vidisti ho
minẽ velocẽ ad loquendũ: stulticia magis sperã
da est q̃ȝ illiꝰ correctio. Qui delicate a pueritia
sua nutrit seruũ suũ: postea sentiet eũ ꝯtumaceꝫ
Vir iracũdus ꝓuocat rixas: ⁊ q ad indignãdũ
facilis est: erit ad peccandũ ꝓcliuior. Superbũ
sequit hũilitas: ⁊ humilẽ spũ suscipiet glia. Qui
cũ fure participat odit aiam suã: adiurantẽ audit
⁊ nõ indicat. Qui timet hominem cito corruet:
q sperat in dño subleuabit. Multi requirũt faci
em principis: ⁊ iudicium a domino egredit sin
gulorum. Abhominantur iusti virum impiuꝫ

et abhoiant ipi eos q in recta sunt via. Verbū custodiēs filius: ex pditionē erit. XXX

VErba ꝯgregantis filij vomentis. Visio quā locutus ē vir cū q̄ est deus. ⁊ q deo secū morante ꝯfortatus ait. Stultissim⁹ sum viroꝝ ⁊ sapiētia hoīuȝ nō ē mecū. Nō didici sapientiā ⁊ noui sciaȝ sanctoꝝ. Quis ascēdit in celū atqȝ descēdit: qs ꝯtinuit spm̄ i manibus suis: Quis colligauit aq̄s q̄si in vestimēto: qs suscitauit oēs terminos terre: Quod nomen est eius: ⁊ qđ nomen filij eius si nosti: Omnis sermo dei ignitus clypeus ē oībus sperantibus in se. Ne addas qcq̄ȝ verbis illius: ⁊ arguar⁊ inueniarisqȝ mēdax. Duo rogaui te: ne deneges mihi anteq̄ȝ moriar. vanitatem ⁊ vba mendacia longe fac a me. mendicitatez ⁊ diuitias ne dederis mihi. Tribue tantū victui meo necessaria: ne forte saciatus illiciar ad negandū: ⁊ dicam qs ē dn̄s: aut egestate cōpulsus furer ⁊ piurē nomen dei mei. Ne accuses seruū ad dn̄m suū: ne forte maledicat tibi ⁊ corruas. Generatio q̄ pr̄i suo maledicit. ⁊ q̄ matri sue non bn̄dicit. Generatō q̄ sibi munda videt: ⁊ tn̄ nō est lota a sordibus suis. Generatio cuius excelsi sunt oculi ⁊ palpebre eius in alta surrecte. Generatio que p dentibus gladios hȝ ⁊ cōmandit molaribus suis ut comedat inopes de terra: ⁊ paupes ex hoībus. Sanguisuge due sunt filie dicentes: affer: affer Tria sunt insaturabilia: ⁊ quartū qđ nunq̄ȝ dicit sufficit. Infernus: ⁊ os vulue: ⁊ terra que nō satiat aq̄. ignis vero nūq̄ȝ dicit sufficit. Oculuȝ q subsannat prē ⁊ q despicit partuȝ matris sue suffodiant eū corui de torrentibus ⁊ comedant eum filie aq̄le. Tria sunt difficilia mihi: ⁊ q̄rtuȝ penitus igro. Viam aq̄le in celo: viā colubri sup petrā: viam nauis in medio maris: ⁊ viam viri in adolescētia. talis ē ⁊ via mulieris adultere q̄ comedit ⁊ tergēs os suū dicit: nō sum operata malū. Per tria mouet terra: ⁊ quartū quod nō pōt sustinere. Per seruū cū regnauerit: p stultū cū saturatus fuerit cibo: ⁊ p odiosam mulierez cū in matrimonio fuerit assumpta: ⁊ p ancillaȝ cū fuerit heres dn̄e sue. Quatuor sunt minima terre. ⁊ ipsa sunt sapiētiora sapiētibus. Formice ppl's infirmus q p̄pat in messe cibū suum. lepusculus: plebs inualida q collocat i petra cubile suū. Regē locusta nō hȝ: ⁊ egredit vniuersa p turmas suas. Stellio manib⁹ nitit: ⁊ morat in edibus regis. Tria sunt q̄ bn̄ gradiunt: ⁊ q̄rtū qđ incedit feliciter. Leo fortissimus bestiaꝝ: ad nullius pauebit occursuȝ. Gallus succinctus lūbos suos: ⁊ aries nec ē rex q resistat ei. ⁊ qui stultus apparuit postq̄ȝ eleuatus ē in sublime. Si eñi intellexisset: ori suo imposuisset manū. Qui aūt fortiter p̄mit vbera ad eliciendū lac: exp̄mit butyꝝ. ⁊ q vehemēter emungit elicit sanguinem ⁊ qui puocat iras pducit discordias. XXXI

VErba lamuelis regis: Visio q̄ erudiuit eū mr̄ sua. Quid dilecte mi: qd dilecte vteri mei: qd dilecte votoruȝ meoꝝ: Ne dederis mulieribus sbaȝ tuā ⁊ diuitias tuas ad delēdos reges. Noli regibus o lamuel: noli regibus dare vinū. q: nullū secretū est vbi regnat ebrietas: ne forte bibāt ⁊ obliuiscant iudicioꝝ ⁊ mutent cāȝ filioꝝ paupis. Date siceră merentibus: ⁊ vinū his q amaro sunt aīo. Bibāt ⁊ obliuiscant egestatis sue. ⁊ doloris sue nō recordētur amplius. Aperi os tuū muto: ⁊ causis oīuȝ filioꝝ q ptranseūt. Aperi os tuū: decerne qđ iustum ē: ⁊ vindica inopē ⁊ paupem. Aleph: Mulierē fortē qs inueniet: pcul ⁊ ď vltimis finibus p̄ciū eius: Beth. Cōfidit in ea cor viri sui. ⁊ spolijs nō indigebit. Gymel. Reddet ei bonū ⁊ nō malū oībus diebus vite sue. Deleth. Quesiuit lanā ⁊ linū: ⁊ opata ē ꝯsilio manuū suaꝝ. He. Facta est q̄si nauis institoris de lōge portās panem suū. Vau. De nocte surrexit: deditqȝ p̄daȝ domesticis suis ⁊ cibaria ancillis suis. Zai. Cōsiderauit agꝝ ⁊ emit eū: de fructu manuū suaꝝ plātauit vineā. Heth. Accinxit fortitudine lumbos suos: ⁊ roborauit brachiū suū. Theth. Gustauit ⁊ vidit q: bona ē negociatio ei⁹: nō extinguet in nocte lucerna eius. Joth. Manū suam misit ad fortia: ⁊ digiti eius apphenderūt fusuȝ Caph. Manū suā apuit inopi ⁊ palmas suas extendit ad paupem. Lamech. Nō timebit domui sue a frigoribus niuis: oēs. n. domestici ei⁹ vestiti sunt duplicibus. Mem. Stragulatā vestem fecit sibi: byssus ⁊ purpura indumētū eius Nun. Nobilis in portis vir eius qū sederit cū senatoribus terre. Samech. Syndonem fecit ⁊ vendidit: ⁊ cyngulū tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo ⁊ decor indumentū eius: ⁊ ridebit in die nouissimo. Phe. Os suuȝ apuit sapie. ⁊ lex clemētie in lingua eius. Sade. Considerauit semitas domus sue: ⁊ panē ociosa non comedit. Coph. Surrexerūt filij eius ⁊ beatissimā pdicauerūt: vir eius ⁊ laudauit eā. Res. Multe filie ꝯgregauerūt diuitias. tu supgressa es vniuersas Syn. Fallax gr̄a ⁊ vana ē pulchritudo. Mulier timēs dn̄m ipsa laudabit. Thau. Date ei de fructu manuū suaꝝ. ⁊ laudēt eā i portis opa eius.

Expliciunt pu̾erbia salomonis. Incipit plogus sancti Hieronymi in libꝝ ecclesiasten.

MEmini me an̄ hoc ferme qnquēniū cū adhuc rome essē ⁊ ecclesiasten sancte blesille legerē: vt eā ad ꝯtemptū mūdi huius puocarē: ⁊ oē qđ in mūdo cerneret putaret esse p nihilo: rogatū ab ea vt minorē ꝯmētariolū obscura q̄qȝ disererē: vt absqȝ me posset intelligere q̄ legebat. Jtaqȝ qm̄ in procinctu nostri opꝰ sibi

ta morte subtracta ē: ⁊ vbi nō meruimus a pau
la ⁊ eustochiū talez vite nr̄e hr̄e ꝯsorté tāto vul
nere tūc ꝑcussus obmutui. nūc in bethleē posit⁹
angustiore videlz ciuitate: ⁊ illius mēorie ⁊ vob
reddo qđ debeo. Hoc breuit̄ ammonēs ꝙ nul
lius auctoritatē secut⁹ sum: sed de hebreo trāsfe
rēs maxie septuaginta interptū ꝯsuetudini me
coaptaui. in his dūtaxat q̄ nō multū ab hebrai
cis discrepabāt. Interduz aqle q̄z ⁊ symmachi
⁊ theodocōis recordat⁹ sum: vt nec nouitate ni
mia lectoris studiū deterrerē: nec rursuz ꝯtra cō
sciaz meā fonte ꝟitatis omisso opinionuz riuu
los ꝯsectarer.

Explicit ꝓlogus sancti Hieronymi. Incipit li
ber Ecclesiastes. Capitulum. I

Verba ecclesia
stes filij dauid regis hierl̄em.
Vanitas vanitatū dixit ecclesi
astes: vanitas vanitatū ⁊ oīa
vanitas. qđ hz āplius hō de
vniuerso labore suo q̄ laborat
sb̄ sole: Generatio preterit: ⁊ generatio aduenit
terra aūt in eternū stat. Orit̄ sol ⁊ occidit ⁊ ad lo
cū suū reuertit̄: ibiq̄z renascēs gyrat ꝑ meridiē:
⁊ flectit̄ ad aqlonē. Lustrās vniuersa in circuitu
ꝑgit spūs: ⁊ i circulos suos reuertit̄. Oīa flumi
na intrāt in mare: ⁊ mare nō redūdat. Ad locū
vñ exeūt flumia reuertūt̄: vt iteꝝ fluāt. Cuncte
res difficiles nō pōt eas hō explicare sermone.
Nō saturat̄ ocul⁹ visu: nec auris auditu implet̄.
Quid ē qđ fuit: Ipm qđ futuꝝ ē: Quid ē qđ fa
ctū ē. Ipm qđ faciēdū ē: Nihil sb̄ sole nouū: nec
valet qsq̄z dicere: ecce hoc recēs ē. Iā .n. ꝑcessit
in seculis q̄ fuerūt añ nos. Nō est p̄oꝝ mēoria: sz
nec eoꝝ qdē q̄ postea futura sunt erit recordatō
apud eos q futuri sunt in nouissimo. Ego ecce
siastes fui rex isrl̄ in hierl̄z. ⁊ ꝓposui in aīo meo
q̄rere ⁊ inuestigare sapient̄ de oībus q̄ fiūt sb̄ so
le. Hāc occupationē pessimā dedit de⁹ filijs ho
minū: vt occuparent̄ in ea. Vidi q̄ fiūt cūcta sb̄
sole: ⁊ ecce vniuersa vanitas ⁊ afflictio spūs. Per
uersi difficile corrigunt̄: ⁊ stultoꝝ infinitus ē nūe
rus. Locut⁹ sum in corde meo dicens. Ecce ma
gn⁹ effect⁹ sum: ⁊ ꝑcessi oēs sapia q fuerūt añ me
in hierlm. ⁊ mēs mea ꝯtēplata ē multa sapiēter:
⁊ didici: dediq̄z cor meū vt scirē prudentiā atq̄z
doctrinā: erroresq̄z ⁊ stulticiā. Et agnoui ꝙ i his q̄z
esset labor et afflictio spūs: eo ꝙ in multa sapia
sit indignatio. ⁊ q addit sciaz: addit ⁊ laborem.

Dixi ego in corde meo: Vadā ⁊ af II
fluā delitijs: ⁊ fruar bonis. Et vidi ꝙ hoc
q̄z esset vanitas. Risum reputaui erro
rē ⁊ gaudio dixi: qđ frustra decipis: Cogitaui in
corde meo abstrahere a vino carnem meā: vt
aīuz meū transferrē ad sapiaz: deuitarēq̄z stulti
ciā donec viderē qđ esset vtile filijs hoīuz: q̄ fa
cto opus ē sb̄ sole nūero dieꝝ vite sue. Magnifi
caui opa mea: edificaui mihi domos: ⁊ plātaui
vineas. feci ortos ⁊ pomeria ⁊ ꝯseui ea cūcti ge
neris arboribus: ⁊ extruxi mihi piscinas aq̄ꝝ vt
irrigarē siluā ligꝝ germinātiū. Possedi seruos
⁊ ancillas: multāq̄z familiā habui. armenta q̄z
⁊ magnos ouis greges vltra oēs q fuerūt añ me
i hierlm. Coacerbaui mihi argētū ⁊ auꝝ ⁊ sbās
regū ⁊ ꝓuinciaꝝ. Feci mihi cātores ⁊ cātatrices
⁊ delitias filioꝝ hoīuz. cyphos ⁊ vrceolos in mi
nisterio ad vina fundēda ⁊ supgressus sum opi
bus oēs q añ me fuerūt in hierl̄em. Sapia q̄z
ꝑseuerauit mecū ⁊ oia q̄ desiderauerūt oculi mei
nō negaui eis. nec ꝓhibui cor meū qui oi volu
ptate frueret̄: ⁊ oblectaret se in his q̄ ꝑpauerā
Et hāc ratus sum ptē meā: si vterer labore meo
Cūq̄z me ꝯuertissez ad vniuersa opa q̄ fecerant
man⁹ mee ⁊ ad labores qb⁹ frustra sudaueram
vidi in oībus vanitatē ⁊ afflictionē aī: ⁊ nihil ꝑ
manere sb̄ sole. Trāsiui ad ꝯtēplandā sapiaz: er
roresq̄z ⁊ stulticiā. Quid ē inquā hō vt seq̄ pos
sit regē factorē suū: Et vidi ꝙ tm̄ ꝑcederet sapia
stulticiam: q̄ztū differt lux a tenebris. Sapiētis
oculi in capite ei⁹: stultus in tenebris ābulat. Et
didici ꝙ vn⁹ vtriusq̄z esset interit⁹: ⁊ dixi in cor
de meo: Si vnus ⁊ stulti ⁊ me⁹ occasus erit: qđ
mihi ꝓdest ꝙ maiorē sapie dedi opaz: Locut⁹
q̄z cuz mēte mea: aiaduerti ꝙ h̄ q̄z eēt vanitas
Nō .n. erit mēoria sapiētis silr̄ vt stulti i ꝑpetuū
⁊ futura opa obliuioni cūcta pariter opient. Mo
rit̄ doctus silr̄ vt indoct⁹. ⁊ iccirco teduit me vi
te mee: videntē mala esse vniuersa sb̄ sole: ⁊ cū
cta vanitatē ⁊ afflictionē spūs. Rursus detesta
tus sum oēz industriā meā q̄ sub sole studiosissi
me laboraui habitur⁹ heredē post me quē ignoro
vtrū sapiēs: an stult⁹ futur⁹ sit. ⁊ dñabit̄ in labo
rib⁹ meis qbus desudaui ⁊ sollicit⁹ fui. Et ē quic
q̄z tā vanū. Vñ cessaui: renūtiauitq̄z cor meum
vltra laborare sb̄ sole. Nā cuz ali⁹ laboret i scia
⁊ doctrina ⁊ sollicitudine: hoi ocioso q̄sita dimit
tit. Et h̄ q̄z vanitas ⁊ magnū maluz. Quid .n. ꝓ
derit hoi de vniuerso labore suo ⁊ afflictiōe spūs
q̄ sb̄ sole cruciat⁹ ē: Cuncti dies ei⁹ doloribus ⁊
erūnis pleni sunt: nec ꝑ noctē mēte regescit. Et
h̄ nōne vanitas ē: Nōne meli⁹ ē comedē ⁊ bibē
⁊ ōndere aīe sue bona de laborib⁹ suis: Et h̄ de
manu dei ē. Quis ita deuorabit: ⁊ delitijs affluet
et vt ego: Homi bono in ꝯspectu suo dedit de⁹
sapiaz ⁊ sciam ⁊ leticiā. pctōri aūt dedit afflictio
nē ⁊ curā supfluā: vt addat ⁊ ꝯgreget: ⁊ tradat
ei qui placuit deo. Sed ⁊ hoc vanitas ē: ⁊ cassa
sollicitudo mentis. III

Omnia tpꝯ hñt: ⁊ suis spacijs transeunt
vniuersa sb̄ celo. Tps nascēdi: ⁊ tps mo
riēdi. Tps plātādi: ⁊ tps euellēdi qđ plā

tatū ē. Tp̄s occidēdi: ⁊ tp̄s sanādi. Tp̄s destruē di: ⁊ tempus edificādi. Tempus flendi: ⁊ tp̄s ridendi. Temp⁹ plangēdi: ⁊ tp̄s saltādi. Tp̄s spargendi lapides: ⁊ tp̄s colligēdi. Tp̄s amplexādi ⁊ tp̄s longe fieri ab amplexib⁹. Tp̄s acquirēdi: ⁊ tp̄s ꝑdendi. Tp̄s custodiēdi: ⁊ tp̄s abyciendi. Tp̄s scindēdi: ⁊ tp̄s ꝯsuendi. Tp̄s tacendi: ⁊ tp̄s loquendi. Tp̄s dilectiōis: ⁊ tp̄s odij. Tp̄s belli: ⁊ tp̄s pacis. Quid hʒ ampli⁹ hō de labore suo? Uidi afflictiōem quā dedit de⁹ filijs hoim vt distēdant in ea. Cuncta fecit bona in tp̄e suo: ⁊ mūdū tradidit disputatiōi eoꝝ: ut non inueniat hō opus qd̄ operat⁹ est de⁹ ab initio vsqʒ ad finem. Et cognoui ꝙ nō esset meli⁹ nisi letari: facere bn̄ in vita sua. Omnis enī hō qui comedit ⁊ bibit: ⁊ videt bonū d̄ labore suo: hoc donū dei est. Didici ꝙ oīa opa que fecit deus ꝑseuerēt in ꝑpetuum. Non possum⁹ eis quicqʒ addere nec auferre que fecit deus ut timeat. Qd̄ factū est ipsum ꝑmanet. Que futura sunt iam fuerunt: ⁊ deus instaurat qd̄ abijt. Uidi sub sole in loco iudicij impietatē: ⁊ dixi in corde meo: Justū ⁊ impiū iudicabit dn̄s ⁊ tp̄us ois rei tunc erit. Dixi in corde meo de filijs hoium ut ꝓbaret eos deus: ut ostēderet sīles esse bestijs. Idcirco vnus interit⁹ est hois ⁊ iumentoꝝ: ⁊ equa vtriusqʒ cōditio. sicut morit hō: sic ⁊ illa moriunt. Silr̄ spirāt oīa: ⁊ nihil hʒ hō iumento ampli⁹. Cuncta subiacent vanitati: ⁊ oīa pergūt ad vnū locū. De terra facta sunt: ⁊ in terrā pariter reuertunt. Quis nouit si sp̄us filioꝝ adā ascendat sursum. ⁊ si sp̄us iumētoꝝ descēdat deorsum? Et deꝑhēdi nihil meli⁹ esse q̄ȝ letari hominē in ope suo: ⁊ hanc esse ptē illius. Quis enim eū adducet ut post se futura cognoscat? IIII

Verti me ad alia: ⁊ vidi calūnias que sub sole gerunt: ⁊ lachrymas innocentiū ⁊ neminē ꝯsolatorē: nec posse resistere eorū violentie: cunctoꝝ auxilio destitutos. Et laudaui magis mortuos q̄ȝ viuentes: ⁊ feliciorē vtroqʒ iudicaui qui necdū natus est: nec vidit mala que sub sole fiūt. Rursum ꝯtēplat⁹ sum oēs labores hominū: ⁊ industrias animaduerti patere inuidie ꝓximi. et in hoc ergo vanitas et cura superflua est. Stultus ꝯplicat man⁹ suas et comedit carnes suas dicens: Melius est pugillus cum requie q̄ȝ plena vtraqʒ manus cū labore ⁊ afflictiōe animi. Considerans reppi ⁊ aliā vanitatē sub sole. vnus est: ⁊ secundū nō hʒ: nō filiū nō frēm: ⁊ tn̄ laborare non cessat: nec satiant oculi eius diuitijs: nec recogitat dicens: Cui laboro: ⁊ fraudo aīam meā bonis? In hoc quoqʒ vanitas est: et afflictio pessima. Meli⁹ est ergo duos esse simul q̄ȝ vnū. hʒ enim emolumentū societatis sue. Si vnus ceciderit ab altero fulcietur. Ue soli: qr cum ceciderit nō hʒ subleuantē se. Et si dormierint duo fouebunt mutuo. Un⁹ quō calefiet? Et si quispiā ꝓualuerit ꝯtra vnum duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rumpit. Melior est puer paup ⁊ sapiēs rege sene et stulto: qui nescit ꝓuidere in posteꝝ: ꝙ de carcere cathenisqʒ interdū qs egrediat ad regnum: ⁊ alius natus in regno inopia ꝯsumat. Uidi cunctos viuentes q ambulāt sub sole cū adolescente scđo: q ꝯsurget ꝓ eo. Infinit⁹ nūer⁹ est populi oium q fuerūt an̄ eū: et q postea futuri sunt nō letabunt in eo. Sed hoc vanitas ⁊ afflictio sp̄us. Custodi pedē tuū ingrediēs domū dei: ⁊ appropinqua ut audias. Multo enī melior est obedia q̄ȝ stultoꝝ victime: q nesciūt qd faciūt mali. V

Ne temere qd loq̄ris: neqʒ cor tuū sit velox ad ꝓferendū sermonē corā deo. Deus enī in celo ⁊ tu sup terrā: idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequuntur somnia: ⁊ in multis sermonib⁹ inuenit stulticia. Si qd vouisti deo ne moreris reddere. Displicet enī ei infidelis ⁊ stulta ꝓmissio. Sed qd̄cūqʒ voueris redde. Multo qʒ melius est nō vouere q̄ȝ post vota ꝓmissa nō reddere. Ne dederis os tuū ut peccare facias carnē tuā: neqʒ dicas: Corā angelo nō est ꝓuidētia: ne forte irat⁹ dn̄s contra sermones tuos dissipet cūcta opa manuum tuaꝝ. Ubi multa sunt somnia: plime sunt vanitates ⁊ sermones inūeri. Tu ꝟo deū time. Si videris calūnias egenoꝝ ⁊ violēta iudicia: ⁊ subuerti iusticiā in ꝓuincia. Nō mireris sup hoc negocio. Quia excelso excelsior est ali⁹. Et sup hos quoqʒ eminētiores sunt alij. Et insup vniuerse terre rex iperat seruiēti. Auar⁹ nō iplebit pecūia. Et q amat diuitias: fructū non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt opes: multi ⁊ q comedunt eas. Et qd ꝓdest possessori: nisi ꝙ cernit diuitias oculis suis? Dulcis est somnus operāti: siue paꝝ siue multū comedat. Saturitas aūt diuitis nō sinit eū dormire. Est ⁊ alia ifirmitas pessima: quā vidi sub sole. Diuitie ꝯseruate in malū dn̄i sui. Pereūt enī in afflictiōe pessima. Generauit filiū: q in summa egestate erit. Sicut egressus est nudus de vtero matris sue: sic reuertet: ⁊ nihil auferet secum de labore suo. Miserabilis ꝓrsus infirmitas. Quō vēit: sic reuertet. Quid ḡ ꝓdest ei: ꝙ laborauit in ventū? Cūctis dieb⁹ vite sue comedit in tenebris: et in curis multis: ⁊ in erūna atqʒ tristicia. Hoc itaqʒ visum ē mihi bonū: ut comedat qs ⁊ bibat ⁊ fruatur leticia ex labore suo: quo laborauit ip̄e sub sole nūero dieꝝ vite sue: quos dedit ei deus: et hec est ps illi⁹. Et oi hoi cui dedit de⁹ diuitias atqʒ sb̄am: ptātēqʒ ei tribuit: ut comedat ex eis ⁊ fruat pte sua: et letet de labore suo: hoc ē donū dei. Nō enī satis recordabit dieꝝ vite sue: eo ꝙ deus occupet delitijs cor eius. VI

Est et aliud malũ qđ vidi sub sole ⁊ qđẽ frequẽs apud hoies. Uir cui dedit deus diuitias ⁊ subãm ⁊ honorẽ ⁊ nihil deest aie sue ex oib⁹ que desiderat:nec tribuit ei ptãtẽ vt comedat ex eo:sed hõ extne⁹ vorabit illũ. Hoc vãitas ⁊ magna miseria ẽ. Si genuerit qs piã centũ liberos ⁊ vixerit multos ãnos: ⁊ plures dies etatis hũerit et aia illi⁹ nõ vtat̃ bonis substãe sue: sepulturaqȝ careat. De hoc ego pnũcio: q̃ melior illo sit abortiu⁹. Frustra eni vẽit ⁊ pgat ad tenebras: ⁊ obliuiõe delebit̃ nomẽ eius. Non vidit solẽ:neqȝ cognouit distantiã boni et mali etiã si duobus milibus annis vixerit ⁊ nõ fuerit pfruitus bonis. Nõne ad vnũ locũ ppe rant oia. Omnis labor hominis in ore eius sed aia eius nõ implebit̃ bonis. Quid hȝ amplius sapiẽs a stulto: ⁊ qđ paup nisi vt pgat illuc vbi est vita. Melius est videre qđ cupias q̃z deside rare qđ nescias. sed et hoc vanitas est: et psum pcio spũs. Qui futurus est:iam vocatũ ẽ nomẽ eius. ⁊ scit̃ q̃ homo sit ⁊ nõ possit ↄtra fortiorez se in iudicio ↄtendere. Uerba sunt plurima:m̃l tamqȝ in disputando hñtia vanitatẽ. VII.

Uid necesse est homini maiora se q̃rere cum ignorat qđ ↄducat sibi in vita sua nũero dieꝝ pegrinationis sue. et tpe qđ velut vmbra pterit: Aut qs ei poterit indicare qđ post eum futuꝝ sub sole sit: Melius est nomen bonũ q̃z vnguenta pciosa: ⁊ dies mortis dies natiuitatis. Meli⁹ est ire ad domũ luctus q̃z ad domũ conuiuij. In illa. n. finis cunctoꝝ ammonet̃ hominũ: ⁊ viuẽs cogitat qđ futuꝝ sit. Melior ẽ ira risu. q: p tristiciã vul tus corrigit̃ animus delinquẽns. Cor sapientũ vbi tristicia ẽ: ⁊ cor stultoꝝ vbi leticia. Melius ẽ a sapiẽte corripi : q̃z stultoꝝ adulatione decipi. q: sicut sonitus spinaꝝ ardentiũ sub olla. sic risus stulti. sed ⁊ hoc vanitas. Calumnia ↄturbat sapientẽ: ⁊ pdat robur cordis eius. Melior est finis orõnis q̃z pncipiũ. Melior est patiens arro gante. ne sis velox ad irascendum: q: ira in sinu stulti regescit. ne dicas: qđ putas cause ẽ q̃ priora tpa meliora fuere q̃z nũc sunt: stulta. n. est hmõi interrogatio. Utilior est sapiẽtia cum diuitijs ⁊ magis pdest videntibus solem. Sicut. n. ptegit sapiẽtia: sic ptegit pecunia. Hoc aũt plus habet erudition ⁊ sapiẽtia q̃ vitã tribuũt possessori suo. Cõsidera opa dei q̃ nemo possit corrigere quẽ ille despexit. In die bona fruere bonis. ⁊ malam diem pcaue. sicut. n. hanc sic ⁊ illã fecit deus : vt nõ inueniet hõ ↄtra eũ iustas q̃rimonias. Hec quoqȝ vidi in die vanitatis mee. Justus perijt in iusticia sua. ⁊ impius multo viuit tpe in mali tia sua. Noli esse iustus multũ neqȝ plus sapias q̃z necesse ẽ ne obstupescas. Ne impie agas m̃l tum: ⁊ noli esse stultus: ne moriaris in tpe non tuo. Bonũ est te sustẽtare iustum: sed ab illo ne subtrahas manũ tuã: q: q timet deũ nihil negli git. Sapia ↄfortauit sapientẽ sup decẽ pncipes ciuitatis. nõ est. n. hõ iustus in terra q faciat bo num ⁊ nõ peccet. Sȝ in cũctis sermonibus q di cunt̃: nec accõmodes cor tuum ne forte audias seruũ maledicentez tibi. scit. n. ↄscia tua q: ⁊ tu crebro maledixisti alijs. Cuncta tẽtaui in sapien tia. Dixi sapiens efficiar: ⁊ ipsa longius recessit a me multo magis q̃z erat. Et alta profunditas qs inueniet eã: Lustraui vniuerso aio meo vt scirem ⁊ ↄsiderarẽ ⁊ quererẽ sapiam ⁊ rõnem: ⁊ vt cognoscerẽ impietatem stulti ⁊ errorẽ imprudẽ tiũ. Et inueni amariorẽ morte mulierẽ: q̃ laqus venatoꝝ est ⁊ sagena cor eius. Uincula sunt ma nus illius. q pl3 deo effugiet illã: q aũt peccator est capiet̃ ab illa. Ecce hoc inueni dixit ecclesia stes vnũ ⁊ alteꝝ: vt inuenirẽ rationẽ quã adhuc q̃rit aia mea ⁊ nõ inueni. Uiꝝ de mille vnũ rep peri: mulierẽ ex oib⁹ nõ inueni. Solũmodo hoc inueni q̃ fecerit deus hominẽ rectũ. ⁊ ipe se infi nitis miscuerit q̃stionib⁹. Quis talis vt sapiẽs est: ⁊ qs cognouit solutionem v̄bi: VIII.

Apientia hois lucet in vultu eius ⁊ potẽtissimus faciẽ illius cõmutabit. Ego os regis obseruo : ⁊ pcepta iuramenti dei. Ne festines recedere a facie eius ; neqȝ pmane as in ope malo: q: oẽ qđ voluerit faciet. ⁊ sermo illi⁹ ptãte plen⁹ ẽ. Nec dicere ei qsq̃z põt: q̃re ita facis: Qui custodit pceptũ nõ experiet̃ q̃cq̃z mali. Tps ⁊ responsionẽ cor sapiẽns intelligit. Omni negocio tps ẽ: ⁊ opportunitas ⁊ multa hois afflictio. Qui ig̃rat pterita. ⁊ futuro nullo scire põt nũcio. Nõ est i hois ptãte phibere spũ: nec hȝ potestatẽ in die mortis: nec sinit̃ q̃escere ingruente bello: neqȝ saluabit impietas impiũ. Omnia hec ↄsideraui: ⁊ dedi cor meũ in cunctis opibus q̃ fiũt sub sole. Interdũ dñat̃ homo homini i malũ suũ. Uidi impios sepultos qui etiã cũ adhuc viuerẽt in loco sancto erãt: ⁊ laudabant̃ in ciuitate q̃si iustoꝝ opeꝝ. sed ⁊ hoc vanitas ẽ. Etenim q: nõ pfert̃ cito ↄtra malos sentẽtia: absqȝ timore vllo: filij hoiũ ppetrant mala. Attñ peccator ex eo q̃ centies facit malũ: ⁊ p patientiã sustentat̃ ego cogñi q̃ erit bonũ timẽtibus deũ: q vereñt faciẽ ei⁹. Nõ sit bonũ impio nec plongent̃ dies eius: sed q̃si vmbra transeãt q nõ timẽt faciem dñi. Et ẽ alia vanitas q̃ fit sup terrã. Sũt iusti q̃bus mala pueniũt q̃si opa egerint impioꝝ: ⁊ sunt impij q ita securi sunt q̃si iustoꝝ facta habeant. sȝ ⁊ hoc vanissimũ iudico. Laudaui igit̃ letitiã q̃ nõ esset homini bonũ sub sole: nisi q̃ comede ret ⁊ biberet atqȝ gauderet: ⁊ hoc solũ secũ au ferret de labore suo oibus dieb⁹ vite sue q̃s dedit ei dñs sub sole. Et apposui cor meũ vt scirez sapiaz ⁊ intelligerẽ dissensionẽ q̃ versat̃ in terra

Est homo qui diebus ⁊ noctibus sōnū nō ca
pit oculis. Et intellexi ꝙ omniū operū dei nullā
possit homo inuenire ratonē eoꝝ que fiunt sub
sole: ⁊ quanto plus laborauerit ad querendū
tanto minus inueniat. Etiā si dixerit sapiens se
nosse: nō poterit reꝑire. Omnia hec tractaui in
corde meo: ut curiose intelligerem. IX

(t) Unt iusti atqꝫ sapientes: ⁊ opa eoꝝ i ma
nu dei. Et tñ nescit hō vtrum amore: an
odio dign⁹ sit: sꝫ oīa in futuꝝ seruantur
incerta: eo ꝙ vniuersa eque eueniāt iusto ⁊ ipio
bono ⁊ malo: mundo ⁊ immūdo: imolāti victi
mas ⁊ sacrificia ꝯtemnēti. Sicut bon⁹: sic et pec
cator: ut piurus: ita qui veꝝ deierat. Hoc ē pes
simū inter oia que sub sole fiunt: qꝛ eadē cūctis
eueniunt. Unde ⁊ corda filioꝝ hominū implen
tur malicia ⁊ ꝯtemptu in vita sua: ⁊ post hec ad
inferos deducent. Nemo est qui sp viuat: ⁊ qui
huius rei hēat fiduciā. Melior est canis viuus
leone mortuo. Uiuentes eni sciunt se esse mori
turos: mortui ꝟo nihil nouerūt ampl⁹: nec ha
bent vltra mercedē: qꝛ obliuioni tradita ē mēo
ria eoꝝ. Amor quoqꝫ ⁊ odiū ⁊ inuidie siꝉ perie
runt: nec hñt ptē in hoc seculo: ⁊ in ope qđ sb so
le gerit. Uade ḡ ⁊ comede in leticia panē tuū
⁊ bibe cū gaudio vinū tuū: qꝛ deo placent opa
tua. Omni tpe sint vestimenta tua candida: et
oleū de capite tuo non deficiat. Perfruere vita
cum vxore quā diligis: cunctis dieb⁹ vite istabi
litatis tue: q dati sunt tibi sub sole oi tpe vanita
tis tue. Hec est eni ps in vita: ⁊ in labore tuo q̄
laboras sub sole. Quōcunqꝫ facere pōt manus
tua instant opare: qꝛ nec opus: nec rō: nec sapia
nec scia erūt apud inferos quo tu ꝓperas. Uer
ti me ad aliud: ⁊ vidi sub sole: nec velociū esse
cursum: nec fortiū bellū: nec sapientiū panē: nec
doctoꝝ diuitias: nec artificū gratiā: sed tempus
casūmqꝫ in oib⁹. Nescit homo finē suū: sꝫ sicut
pisces capiunt hamo: ⁊ aues laqueo ꝯprehēdū
tur: sic capiunt hoīes i tpe malo: cū eis extēplo
superuenerit. Hanc q̄ꝫ sub sole vidi sapiam et ꝓ
baui maximā. Ciuitas pua ⁊ pauci in ea viri.
Uenit ꝯtra eam rex magn⁹ ⁊ vallauit eā: extru
xitqꝫ munitiōes p gyrū ⁊ pfecta est obsidio. In
uentusqꝫ est in ea vir paup ⁊ sapiēs: ⁊ liberauit
vrbē p sapiam suā: ⁊ nullus deinceps recorda
tus est hois illius paupis. Et dicebā ego: melio
rem esse sapiam fortitudine. Quō ergo sapiētia
paupis ꝯtempta est: ⁊ verba eius nō sunt audi
ta: Uerba sapientiū audiunt in silentio: plusq̄ꝫ
clamor pncipis inter stultos. Melior est sapia
q̄ꝫ arma bellica: ⁊ qui in vno peccauerit: multa
bona perdet. X

(m) Usce morientes pdunt suauitatē vnguē
ti. Preciosior est sapia: paruaqꝫ gloria:
ad tpꝰ stulticia. Cor sapientis in dextera
eius ⁊ cor stulti in sinistra illi⁹. Sed ⁊ in via stul
tus ambulās: cum ipse insipiens sit oēs stultos
estimat. Si spūs potestatē hñtis ascenderit sup
te: locū tuum ne dimiseris: qꝛ curatio faciet ces
sare pctā maxima. Est malū qđ vidi sub sole q̄
si per errorē egrediēs a facie pncipis. Positū
stultū in dignitate sublimi ⁊ diuites sedere deor
sum. Uidi seruos in equis: ⁊ pncipes ambulā
tes sup terrā q̄si seruos. Qui fodit foueā incidꝫ
in eam: ⁊ qui dissipat sepē mordebit eū coluber
Qui transfert lapides affliget in eis: ⁊ qui scidit
ligna vulnerabit ab eis. Si retusum fuerit ferꝝ
⁊ hoc nō ut pus: sꝫ hebetatū fuerit: multo labo
re exacuet: ⁊ post idustriā sequet sapia. Si mor
deat serpens in silentio nihil eo minus hꝫ q oc
culte detrahit. Uerba oris sapientis gratia: ⁊ la
bia insipientis pcipitabunt eum. Initiū verbo
rū eius stulticia: ⁊ nouissimum oris illius error
pessim⁹. Stultus verba multiplicat. Ignorat hō
quid ante se fuerit: ⁊ quid post se futurū sit: quis
ei poterit indicare: Labor stultoꝝ affliget eos q
nesciūt in vrbē pgere. Ue ubi terra cuius rex est
puer: ⁊ cuius pncipes mane comedūt. Beata
terra cuius rex nobilis est: ⁊ cui⁹ pncipes vescū
tur in tpe suo ad reficiendū ⁊ nō ad luxuriā. In
pigritijs humiliabit ꝯtignatio: ⁊ in infirmitate
manuū pstillabit domus. In risu faciūt panem
⁊ vinū: ut epulent bibentes. Et pecunie obedi
unt oia. In cogitatiōe tua regi nō detrahas: et
in secreto cubiculi tui nō maledixeris diuiti: qa
⁊ aues celi portabūt vocē tuā: ⁊ q habēt pēnas
annunciabūt sententiam. XI

(m) Itte panē tuū sup transeūtes aquas: qꝛ
post tpa multa inuenies illū. Da ptē s
septem: necnon ⁊ octo: qꝛ ignoras qd fu
tuꝝ sit mali super terrā. Si replete fuerit nubes
hymbrē sup terrā effundent. Si ceciderit lignū
ad austꝝ: aut ad aquilonē: in quocūqꝫ loco ceci
derit ibi erit. Qui obseruat ventū non seminat
⁊ qui ꝯsiderat nubes nunquā metet. Quō igno
ras que sit via spūs: ⁊ quā rōne ꝯpingant ossa
in ventre pregnantis: sic nescis opa dei q fabri
cator est omniū. Mane semina semen tuum: et
vespere ne cesset manus tua: qꝛ nescis qd ma
gis oriat hoc aut illud: ⁊ si vtrunqꝫ simul meli⁹
erit. Dulce lumen: ⁊ delectabile est oculis vide
re solē. Si annis multis vixerit hō: ⁊ in his om
nibus letus fuerit: meminisse debet tenebrosi tē
poris: ⁊ dierū multorū: qui cū venerint vanita
tis arguent pterita. Letare ergo iuuenis in ado
lescētia tua: ⁊ in bono sit cor tuū in diebus iuuē
tutis tue: ⁊ ambula in vijs cordis tui: ⁊ in intui
tu oculoꝝ tuoꝝ: ⁊ scito ꝙ ꝓ omnibus his addu
cet te deus in iudicium. XII

(a) Ufer iram a corde tuo: ⁊ amoue mali
am a carne tua. Adolescētia eni ⁊ volū

ptas: vana sunt. Memẽto creatoris tui in dieb⁹
iuuentutis tue: anteq̃ȝ veniet tp̃s afflictiõis tue
⁊ appropinquẽt anni de quib⁹ dicas: non mihi
placẽt. Anteq̃ȝ tenebrescãt sol ⁊ lumen ⁊ stelle ⁊
luna: ⁊ reuertant nubes post pluuiã. Qñ cõmo
uebunt custodes domus: ⁊ nutabunt viri fortis
simi: ⁊ ociosi erunt molẽtes in minuto numero
⁊ tenebrescẽt videntes ꝑ foramina: ⁊ claudẽt ostia
in platea: in hũilitate vocis molentis: ⁊ ꝯsurgẽt
ad vocem volucris: ⁊ obsurdescent oẽs filie car
minis. Excelsa q̃ȝ timebũt: ⁊ formidabũt in via
florebit amigdalus: īpinguabit locusta: ⁊ dissi
pabit capparis. Qñ ibit homo in domũ eternita
tis sue: ⁊ circuibũt in platea plangẽtes. Anteq̃ȝ
rumpat funiculus argente⁹: ⁊ recurrat vitta au
rea: ⁊ ꝯterat hydria sup fontem: ⁊ ꝯfringat rota
sup cisternã: ⁊ reuertat puluis in terram suã vñ
erat: ⁊ spũs redeat ad deũ q̃ dedit illũ. Uanitas
vanitatũ dixit ecclesiastes: ⁊ oia vanitas. Cũq̃ȝ
esset sapientissim⁹ ecclesiastes: docuit populum ⁊
enarrauit que fecerat: ⁊ inuestigans composuit
pabolas multas. Quesiuit verba vtilia: ⁊ ꝯscri
psit sermones rectissimos ac veritate plenos.
Uerba sapientũ sicut stimuli: ⁊ quasi claui in al
tũ defixi: que ꝑ magistroꝝ ꝯsiliũ data sunt a pa
store vno. His amplius fili mi ne requiras. Fa
ciendi plures libros nullus est finis: frequensq̃ȝ
meditatio: carnis afflictio est. Finẽ loquẽdi pari
ter oẽs audiamus. Deũ time ⁊ mandata ei⁹ ob
serua. Hoc est omnis homo. Cuncta que fiũt ad
ducet deus in iudiciũ ꝓ omni errato: siue bonũ
siue malum sit.

Explicit liber ecclesiastes. Incipiunt cantica
canticorum. Capitulum. I

O Sculetur me
osculo oris sui. Quia meliora
sũt vbera tua vino: fragrãtia
vnguentis optimis. Oleũ ef
fusum nomẽ tuũ: ideo adole
scẽtule dilexerũt te. Trahe me
post te: Currem⁹ in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. In
troduxit me rex in cellaria sua. Exultabim⁹ et le
tabimur in te: memores vberũ tuoꝝ sup vinũ.
Recti diligunt te. Nigra sũ s; formosa filie hie
rusalẽ: sicut tabernacula cedar: sicut pelles salo
monis. Nolite me ꝯsiderare q̃ fusca sim: q: de
colorauit me sol. Filij m̃ris mee pugnauerũt cõ
tra me: posuerũt me custodẽ vineis. Uineã me
am nõ custodiui. Indica mihi quẽ diligit anima
mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie: ne vaga
ri incipiã post greges sodaliũ tuoꝝ. Si ignoras
te o pulcherrima inter mulieres: egredere ⁊ abi
post vestigia gregum tuoꝝ: ⁊ pasce hedos tuos
iuxta tabernacula pastoꝝ. Equitatui meo in curri
bus pharaonis assimilaui te amica mea. Pul
chre sunt gene tue sicut turturis: collũ tuũ sicut
monilia. Murenulas aureas faciem⁹ tibi: vermi
culatas argento. Dum esset rex in accubitu suo
nardus mea dedit odorẽ suum. Fasciculus myr
rhe dilectus meus mihi: inter vbera mea cõmo
rabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi: in vi
neis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea ec
ce tu pulchra: oculi tui sicut columbarũ. Ecce tu
pulcher es dilecte mi ⁊ decor⁹. Lectulus noster
floridus: tigna domoꝝ nostraꝝ cedrina: laquea
ria nostra cypressina. II

E Go flos campi: ⁊ liliũ ꝯuallium. Sicut lili
um inter spinas: sic amica mea inter fili
as. Sicut malus inter ligna siluarũ: sic
dilectus meus inter filios. Sub vmbra illi⁹ quẽ
desideraueram sedi: ⁊ fructus eius dulcis gutturi
meo. Introduxit me rex in cellam vinariã: ordi
nauit in me charitatẽ. Fulcite me florib⁹: stipate
me malis: q: amore langueo. Leua eius sub ca
pite meo: ⁊ dextera illius amplexabit me. Adiu
ro vos filie hierusalẽ ꝑ capreas ceruosq̃ȝ cãpoꝝ
ne suscitetis neq̃ȝ euigilare faciatis dilectã quo
adusq̃ȝ ipsa velit. Uox dilecti mei. Ecce iste vẽit
saliens in montibus transiliens colles. Simi
lis est dilectus meus capree hinnuloq̃ȝ ceruoꝝ.
En ipse stat post parietem nostrũ respiciens per
fenestras: prospiciens per cancellos. En dilect⁹
meus loq̃t mihi. Surge ꝓpera amica mea: co
lumba mea: formosa mea ⁊ veni. Iã enim hyems
trãsijt: hymber abijt ⁊ recessit. Flores apparuerũt
in terra nostra: tempus putationis aduenit. Uox
turturis audita est in terra nostra: ficus protulit
grossos suos: vinee florẽtes dederunt odorem
suum. Surge ꝓpera amica mea: speciosa mea ⁊
veni: columba mea in foraminib⁹ petre i cauer
na macerie. Ostende mihi faciẽ tuã: sonet vox
tua in auribus meis. Uox enim tua dulcis: ⁊ faci
es tua decora. Capite nobis vulpes paruulas q̃
demoliũt vineas. Nam vinea nostra floruit. Di
lectus meus mihi ⁊ ego illi: qui pascitur inter li
lia: donec aspiret dies: ⁊ inclinentur vmbre. Re
uertere: simil' esto dilecte mi capree hinnuloq̃ȝ
ceruorum super montes bethel. III

I N lectulo meo per noctẽ quesiui quẽ di
ligit aĩa mea. Quesiui illum ⁊ nõ inueni.
Surgam ⁊ circuibo ciuitatẽ per vicos
⁊ plateas: queram quem diligit anima mea.
Quesiui illum: ⁊ non inueni. Inuenerũt me vi
giles: qui custodiunt ciuitatem. Num quẽ dili
git anima mea vidistis. Paululũ cum pertran
sissem eos inueni quem diligit anima mea: Te
nui eum: nec dimittam: donec introducam illũ
in domũ matris mee: ⁊ in cubiculum genitricis
mee. Adiuro vos filie hierusalẽ per capreas cer
uosq̃ȝ camporum: ne suscitetis neq̃ȝ euigilare fa

ciatis dilectam: donec ipsa velit. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe ⁊ thuris: ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij. En lectuluȝ salomonis sexaginta fortes ambiūt ex fortissimis israel: oēs tenentes gladios: ⁊ ad bella doctissimi. Vniuscuiusq; ensis super femur suum: propter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani. Columnas eius fecit argēteas reclinatoriū aureū: ascensum purpureū: media charitate cōstrauit: ꝑpter filias hierusalē. Egredimini filie syon: ⁊ videte regem salomonē i diademate: quo coronauit illū mater sua: in die desponsatiōis illius: ⁊ in die leticie cordis eius.

IIII

Quam pulchra es amica mea: q̄ȝ pulchra es. Oculi tui columbaꝝ: absq; eo q̄ intrinsecus latet. Capilli tui sicut greges caprarū: que ascenderunt de monte galaad. Dentes tui sicut greges tonsarū que ascenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetibus: ⁊ sterilis nō est inter eas. Sicut vitta coccinea labia tua: ⁊ eloquiū tuū dulce. Sicut fragmē mali punici: ita gene tue: absq; eo q̄ intrinsecus latet. Sicut turris dauid collū tuum que edificata est cum ꝑpugnaculis. Mille clypei pendent ex ea: omīs armatura fortiū. Duo vbera tua sicut duo hinnuli capree gemelli: qui pascunť in lilijs donec aspiret dies: ⁊ inclinenť vmbre. Vadā ad montē myrrhe: ⁊ ad collē thuris. Tota pulchra es amica mea: ⁊ macula nō est in te. Veni de libano sponsa mea: veni de libano veni. Coronaberis de capite amana: de vertice sanir ⁊ hermō de cubilib⁹ leonū de montibus pardoꝝ. Vulnerasti cor meuȝ soror mea sponsa: vulnerasti cor meū in vno oculoꝝ tuoꝝ ⁊ in vno crine colli tui. Quā pulchre sunt mām̄e tue soror mea sponsa. Pulchriora sūt vbera tuā vino: ⁊ odor vnguētorum tuorū super omnia aromata. Fau⁹ distillans labia tua sponsa: mel ⁊ lac sub lingua tua ⁊ odor vestimentorū tuorum sicut odor thuris. Hortus conclusus soror mea sponsa: hortus cōclusus. fons signatus. Emissiones tue paradisus maloꝝ punicorū cum pomorū fructibus. Cypri cum nardo: nardus ⁊ crocus: fistula ⁊ cinnamomū cuȝ vniuersis lignis libani: myrrhe ⁊ aloe cum omnibus p̄mis vnguentis. Fons hortoꝝ puteus aquarū viuentiū: que fluunt ipetu de libano. Surge aquilo ⁊ veni auster: perfla hortū meum: ⁊ fluant aromata illius.

V

Veniat dilectus meus in hortum suuȝ: ut comedat fructū pomoꝝ suorum. Veni in hortuȝ meum soror mea sponsa: messui myrrham meā cuȝ aromatib⁹ meis. Comedi fauum cum melle meo: ⁊ bibi vinū meū cuȝ lacte meo. Comedite amici ⁊ bibite: ⁊ inebriamini charissimi. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea amica mea: colūba mea: immaculata mea: qa caput meū plenū est rore: ⁊ cincinni mei guttis noctiū. Expoliaui me tunica mea quomodo induar illa: Laui pedes meos: quomodo inquinabo illos: Dilectus meus misit manū suā per foramen: ⁊ venter meus intremuit ad tactuȝ eius. Surrexi ut aperirē dilecto meo. Man⁹ mee stillauerunt myrrham: ⁊ digiti mei pleni myrrha ꝓbatissima. Pessulum ostij mei aperui dilecto meo: at ille declinauerat atq; trāsierat. Anima mea liquefacta est ut dilectus locutus est. Quesiui ⁊ nō inueni illū: vocaui ⁊ nō respondit mihi. Inuenerunt me custodes qui circuierunt ciuitatem. Percusserunt me ⁊ vulnerauerunt me: tulerunt palliū meum custodes murorū. Adiuro vos filie hierusalē si inueneritis dilectū meum: ut ānuncietis ei: quia amore lāgueo. Qualis ē dilectus tu⁹ ex dilecto: o pulcherrima mulieꝝ: Qualis est dilectus tuus ex dilecto. quia sic adiurasti nos: Dilectus meus candidus ⁊ rubicūdus: electus ex milibus. Caput eius auruȝ optimum: come eius sicut elate palmarū: nigre quasi coruus. Oculi eius sicut columbe super riuulos aquaruȝ que lacte sunt lote: ⁊ resident iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut areole aromatum: consite a pigmentarijs. Labia ei⁹ lilia distillancia myrrham primā. Manus illius tornatiles auree: plene hyacinthis. Vēter ei⁹ eburneus: distinctus sapphiris. Crura illius columne marmoree: que fundate sunt super bases aureas. Species eius ut libani: electus ut cedri. Guttur illius suauissimū: ⁊ totus desiderabilis Talis est dilectus meus: ⁊ ipse est amicus me⁹ filie hierusalem. Quo abijt dilectus tuus o pulcherrima mulierū: quo declinauit dilectus tu⁹ Et queremus eum tecum.

Capitulum. VI

Dilectus meus descendit in hortum suū ad areolā aromatum: ut ibi pascatur in hortis: ⁊ lilia colligat. Ego dilecto meo ⁊ dilectus meus mihi: qui pascitur inter lilia. Pulchra es amica mea: suauis ⁊ decora sicut hierusalem: terribilis ut castroruȝ acies ordinata. Auerte oculos tuos ā me: quia ipsi me auolare fecerunt. Capilli tui sicut grex caprarum: q̄ apparuerūt de galaad. Dentes tui sicut greges ouiū: que ascenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetibus: ⁊ sterilis nō est in eis. Sicut cortex mali punici: sic gene tue: absq; occultis tuis. Sexaginta sunt regine: ⁊ octoginta concubine: ⁊ adolescentularū non est numerus. Vna est columba mea: perfecta mea: vna est matri sue electa genitrici sue. Viderūt eā filie syon: ⁊ beatissimā p̄dicauerūt: regine ⁊ ꝯcubine: ⁊ laudauerūt eā. Que est ista que ꝓgredit q̄si aurora ꝯsurgens

pulchra ut luna: electa ut sol: terribilis ut castro
rū acies ordinata? Descendi in hortū nucum ut
viderē poma ꝯuallū: ⁊ inspicerē si floruisset vi
nea: ⁊ germinassent malapunica. Nesciui. Aīa
mea ꝯturbauit me: ꝓpter quadrigas amiadab.
Reuertere reuertē sunamitis: reuertere reuerte
re ut intueamur te. VII

Quid videbis in sunamite: nisi choros ca
stroꝝ? Quā pulchri sūt gressus tui i cal
ceamētis filia ꝑncipis. Iūcture feminū
tuoꝝ sicut mōilia q̄ fabricata sūt manu artificis.
Vmbilicus tuus crater tornatilis: nunq̄ȝ indi
gens poculis. Venter tuus sicut aceruus tritici
vallatus liliys. Duo vbera sicut duo hinnuli
gemelli capree. Collū tuū sicut turris eburnea
oculi tui sicut piscine in esebon: que sunt in por
ta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris li
bani: que respicit ꝯtra damascū. Caput tuum ut
carmelus: ⁊ come capitis tui sicut purpura regis
uincta canalib⁹. Quāȝ pulchra es: ⁊ q̄ȝ decora
charissima in delitijs. Statura tua assimilata ē
palme: ⁊ vbera tua botris. Dixi: Ascendā i pal
mā: ⁊ apprehendā fructus eius. Et erunt vbera
tua sicut botri vinee: ⁊ odor oris tui sicut odor
malorū. Guttur tuū sicut vinū optimū: dignuȝ
dilecto meo ad potandū: labijsq̄ȝ ⁊ dentib⁹ illi⁹
ad ruminandū. Ego dilecto meo: ⁊ ad me ꝯuer
sio eius. Ueni dilecte mi egrediamur in agrum
cōmoremur in villis. Mane surgam⁹ ad vine
as: videamus si floruit vinea: si flores fruct⁹ ꝑ
turiunt: si floruerunt malapunica: ibi dabo tibi
vbera mea. Mandragore dederūt odorē i por
tis nostris. Omnia poma noua ⁊ vetera dilecte
mi seruaui tibi. VIII

Quis mihi det te fratrē meū sugentē vbe
ra matris mee: ut inueniā te solū foris: ⁊
deosculer: ⁊ iam me nemo despiciat? Ap
ꝓhendā te ⁊ ducā in domuȝ matris mee: ⁊ in cu
biculū genitricis mee. Ibi me docebis: ⁊ dabo ti
bi poculū ex vino ꝯdito ⁊ mustū maloꝝ grana
toꝝ meoꝝ. Leua eius sub capite meo: ⁊ dextera
illius amplexabit me. Adiuro vos filie hierusa
lē: ne suscitetis neq̄ȝ euigilare faciatis dilectam
donec ipsa velit. Que est ista que ascendit d̄ de
serto: delitijs affluens: innixa super dilectuȝ su
uȝ? Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrupta
est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Pō e
me ut signaculū super cor tuum: vt signaculuȝ
super brachiū tuū: quia fortis est ut mors dile
ctio: dura sicut infernus emulatio. Lampades
eius ut lampades ignis atq̄ȝ flammaꝝ. Aque
multe nō potuerūt extinguere charitatē: nec flu
mina obruent illam. Si dederit homo omnem
sbam domus sue ꝓ dilectiōe: quasi nihil despi
ciet eam. Soror nostra parua: ⁊ vbera nō habet.
Quid faciem⁹ sorori nostre: in die q̄n alloquen
da est? Si murus est edificem⁹ super eum ꝓpu
gnacula argentea. Si ostiū est: ꝯpingam⁹ illud
tabulis cedrinis. Ego murus ⁊ vbera mea sicut
turris: ex quo facta sum corā eo quasi pacē repe
riens. Vinea fuit pacifico: in ea que habȝ popu
los. Tradidit eā custodibus: vir affert ꝓ fructu
eius mille argenteos. Vinea mea corā me est.
Mille tui pacifici: ⁊ ducenti his qui custodiunt
fructus eius. Que habitas in hortis: amici au
scultant: fac me audire vocē tuam. Fuge dilecte
mi ⁊ assimilare capree hinnuloq̄ȝ ceruoꝝ super
montes aromatum.

Expliciunt cantica canticorum.
Incipit ꝓlogus in librū Sapie.

Liber sapie apud hebreos nusquā
est. Unde ⁊ ipse stilus grecam ma
gis eloquentiam redolet. Hunc iu
dei Philonis esse affirmant: Qui
ꝓ inde sapie nominatur: quia i eo
christi aduētus qui est sapientia patris: ⁊ passio
eius euidenter exprimitur.

Explicit prologus. Incipit liber
Sapientie. Capitulum. I

Diligite iustici
am: qui iudicatis terrā. Sentite
de dn̄o in bonitate: ⁊ simplicita
te cordis querite illū: qm̄ inueni
tur ab his qui nō tentant illū: ap
paret aūt eis qui fidē habēt in illum. Peruer
se eni cogitatiōes separant a deo: ꝓbata autē
virtus corripit insipientes. Qm̄ in maliuolam
aiam nō introibit sapia: nec habitabit in corpo
re subdito peccatis. Spūs eni sanctus disciplie
effugiet fictū: ⁊ auferet se a cogitationib⁹ q̄ sunt
sine intellectu: ⁊ corripiet a supueniēte iniquita
te. Benignus est eni spūs sapie ⁊ non liberabit
maledictū a labijs suis: qm̄ renū illius testis ē
deus: ⁊ cordis illius scrutator est verus: ⁊ ligue
eius auditor. Qm̄ spūs dn̄i repleuit orbē terra
rū: ⁊ hoc qd̄ ꝯtinet omnia sciam hȝ vocis. Pro
pter hoc qui loquit iniqua nō pōt latere: nec ꝑte
riet illū corripiēs iudiciū. In cogitatiōib⁹ enim
impij interrogatio erit: sermonū autē illius au
ditio ad deū veniet: ad correptionē iniquitatuȝ
illius. Qm̄ auris zeli audit omnia: ⁊ tumultus
murmurationū nō abscondet. Custodite ẽ vos
a murmuratiōe que nihil ꝓdest: ⁊ a detractiōe
parcite lingue. Qm̄ sermo obscurus in vacuum
nō ibit: os aūt qd̄ mentit occidit aiam. Nolite
zelare mortem in errore vite vestre: neq̄ȝ acqui
ratis perditionē in operib⁹ manuū vestrarum.
Qm̄ deus mortē nō fecit: nec letatur in ꝑditiōe
viuoꝝ. Creauit eniȝ ut essent oīa: ⁊ sanabiles fe

cit natiões orbis terrarum: et nõ est in illis medicamentũ exterminii: nec inferorum regnũ in terra. Justicia enim ppetua est et imortalis: iniusticia autẽ mortis acquisitio. Impij autẽ manibus et verbis accersierũt illã: et estimãtes illã amicã: defluxerũt: et spõsiões posuerũt ad illã: quoniam morte digni sunt qui sunt ex parte illius. II

D Ixerũt enim impij: cogitãtes apud se non recte. Exiguũ et cũ tedio est tempus vite nostre et nõ est refrigeriũ in fine hominis: et non est qui agnitus sit reversus ab inferis. Quia ex nihilo nati sumus: et post hoc erimus tanquam nõ fuerimus. Quoniam fumus afflatus est in naribus nostris: et sermo scintille ad cõmovendũ cor nostrũ. Quia extinctus cinis erit corpus nostrũ: et spũs diffundetur tanquam mollis aer. Et transibit vita nostra tanquam vestigiũ nubis: et sicut nebula dissolvetur: que fugata est a radijs solis: et a calore illius aggravata. Et nomẽ nostrũ oblivionẽ accipiet per tempus: et nemo memoriã habebit operum nostrorum. Umbre enim transitus est tempus nostrũ et nõ est reversio finis nostri: quoniam consignata est et nemo revertitur. Venite ergo et fruamur bonis que sunt: et utamur creatura tanquam in iuventute celeriter. Vino precioso et unguentis nos impleamus: et nõ pretereat nos flos temporis. Coronemus nos rosis antequam marcescãt nullũ pratũ sit quod nõ pertranseat luxuria nostra. Nemo vestrum exors sit luxurie nostre. Ubique relinquamus signa leticie: quoniam hec est pars nostra: et hec est sors nostra. Opprimamus pauperẽ iustũ: et nõ parcamus vidue: nec veterani: nec revereamur canos multi temporis. Sit autẽ fortitudo nostra lex iusticie. Quod enim infirmũ est inutile invenitur. Circumveniamus ergo iustum: quoniam inutilis est nobis: et contrarius est operibus nostris: et improperat nobis peccatã legis: et diffamat in nos peccatã disciplinẽ nostre. Promittit se sciam dei habere: et filiũ dei se nominat. Factus est nobis in traductionẽ cogitationũ nostrarum. Gravis est nobis etiã ad videndũ quoniam dissimilis est alijs vita illius: et immutate sunt vie eius. Tanquam nugaces estimati sumus ab illo: et abstinet se a vijs nostris tanquam ab immũdicijs: et prefert novissima iustorum: et gloriatur patrẽ se habere deũ. Videamus ergo si sermones illius veri sint: et temptemus que ventura sunt illi: et sciemus que erũt novissima illius. Si enim est verus filius dei suscipiet illũ: et liberabit illum de manibus contrariorum. Cõtumelia et tormẽto interrogemus eũ: ut sciamus reverentiam eius: et probemus patiẽtiã illius. Morte turpissima condemnemus eũ. Erit enim ei respectus ex sermonibus illius. Hec cogitaverũt et erraverũt: excecavit enim illos malicia eorum. Et nescierunt sacra dei: neque mercedẽ speraverũt iusticie: nec iudicaverũt honorem animarum sanctarum. Quoniam deus creavit hominem inexterminabilẽ: et ad imaginẽ similitudinis sue fecit illũ. Invidia autẽ diaboli mors introivit in orbẽ terrarum imitantur autem illum qui sunt ex parte illius.

Capitulum. III

I Ustorum autẽ anime in manu dei sunt: et nõ tanget illos tormentũ mortis. Visi sunt oculis insipientiũ mori: et estimata est afflictio exitus illorum. Et ab itinere iusto abierũt in exterminiũ: et quod a nobis est iter exterminij: illi autẽ sũt in pace. Et si corã hominibus tormẽta passi sunt: spes illorum imortalitate plena est. In paucis vexati in multis bene disponentur: quoniam deus tẽtavit eos: et invenit illos dignos se. Tanquam aurum in fornace probavit illos: et quasi holocausti hostiã accepit illos: et in tempore erit respectus illorum. Fulgebũt iusti et tanquam scintille in arũdineto discurrent. Judicabunt natiões: et dominabuntur populis: et regnabit dominus illorum in ppetuũ. Qui confidunt in illo intelligẽt veritatẽ: et fideles in dilectiõe acquiescẽt illi: quoniam donũ et pax est electis eius. Impij autẽ secundum que cogitaverũt correptionẽ habebũt: qui neglexerũt iustũ: et a domino recesserũt. Sapientiam enim et disciplinã qui abijcit infelix est: et vacua est spes illorum: et labores sine fructu: et inutilia opera eorum. Mulieres eorũ insensate sunt: et nequissimi filij illorum. Maledicta creatura eorũ: quoniam felix est sterilis et incoinquinata: que nescivit thorum in delicto. Habebit fructũ in respectiõe animarum sanctarum. Et spado qui non operatus est per manus suas iniquitatem: nec cogitavit adversus deũ nequissima. Dabitur enim illi fidei donũ electum: et sors in templo dei acceptissima. Bonorum enim laborum gloriosus est fructus: et que nõ concidat radix sapientie. Filij autẽ adulterorum in consummatiõe erũt: et ab iniquo thoro semen exterminabitur. Et si quidẽ longe vite erũt: in nihilũ computabuntur: et sine honore erit novissima senectus illorum. Et si celerius defuncti fuerit: nõ habebũt spem: nec in die agnitionis allocutionẽ. Nationes enim inique: dire sunt consummationis. IIII

O Quã pulchra est casta generatio cũ claritate Immortalis est enim memoria illius: quoniam et apud deũ nota est et apud homines. Cum presens est imitantur illã: et desiderãt eã cũ se eduxerit et in ppetuũ coronata triũphat: incoinquinatorum certaminũ premiũ vincens. Multigena autẽ impiorũ multitudo nõ erit utilis: et spuria vitulamina nõ dabũt radices altas: nec stabile firmamentũ collocabũt. Et si in ramis in tempore germinaverit: infirmiter posita a vento cõmovebuntur: et a nimietate ventorum eradicabuntur. Confringentur enim rami inconsummati: et fructus illorum inutiles et acerbi ad mãducandũ: et ad nihilũ apti. Ex iniquis enim omnes filij qui nascuntur testes sunt nequitie adversus parẽtes in interrogatiõe sua. Justus autẽ si morte preoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est: nõ diuturna: neque annorum numero computata. Cani autẽ sunt sensus hominis: et etas senectutis vita immaculata. Placẽs deo factus dilectus et vivẽs inter peccatores translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectũ eius: aut ne fictio de

cipet animā illius. Fascinatio eniȝ nugacitatis obscurat bona: ⁊ incōstantia ꝯcupiīc transuertit sensum sine malicia. Cōsummat⁹ in breui exple uit tpa multa. Placita enim erat deo aīa illius ꝓpter hoc ꝓperauit educere illum de medio ini quitatū. Populi aūt vidētes ⁊ nō intelligentes nec ponētes in ꝑcordijs talia: qm̄ grā dei ⁊ mi sericordia est in sanctos eius: ⁊ respectus sup ele ctos illius. Condēnat aūt iust⁹ mortuus viuos impios: et iuuentus celerius ꝯsummata lōgaȝ vitā iniusti. Uidebūt eni finem sapientis ⁊ non intelligent q̄d cogitauerit de illo deus: ⁊ q̄re mi nuerit illū dn̄s. Uidebunt eni ⁊ ꝯtemnēt eum: illos aūt deus irridebit. Et erunt post hec deci dentes sine honore: ⁊ in ꝯtumelia inter mortuos in ꝑpetuū. Qm̄ disrūpet illos inflatos sine vo ce. ⁊ cōmouebit illos a fundamentis: ⁊ vsqȝ ad supmū desolabunt. Et erunt gementes: ⁊ memo ria illoꝝ peribit. Uenient in cogitatōe peccatoꝝ suoꝝ timidi: ⁊ traducent illos ex aduerso iniqui tates ipsorum.

V

Tunc stabunt iusti in magna ꝯstantia ad uersus eos qui se angustiauerūt: ⁊ q̄ ab stulerūt labores eorum. Uidētes turba bunt timore horribili: ⁊ mirabunt in subitatōe insperate salutis gemētes ꝑ angustia spūs dicē tes intra se: penitētiā agentes: ⁊ ꝑ angustia spūs gemētes. Hi sunt quos habuimus aliq̄n in de risum: ⁊ silitudinē improperij: nos insensati vitaȝ illoꝝ estimabam⁹ insaniā: ⁊ finē illoꝝ sine hono re. Ecce quō ꝯputati sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illoꝝ est. ergo errauim⁹ a via veri tatis: ⁊ iusticie lumen nō luxit nobis: ⁊ sol intel ligentie nō est ortus nobis. Lassati sum⁹ in via iniquitatis ⁊ ꝑditiōis: ⁊ ambulauim⁹ vias dif ficiles: viā aūt dn̄i ignorauim⁹. Quid nobis ꝓ fuit supbia: aut diuitiaꝝ iactantia quid contulit nobis? Transierūt omnia illa tanq̄ȝ vmbra ⁊ tā quā nuncius ꝑcurrens. Et tanq̄ȝ nauis q̄ ptran sit fluctuantē aquā cuius cum ꝑterierit nō ē ve stigiū inuenire: neqȝ semitā carine illius i flucti bus: aut auis que transuolat in aere: cuius nul luȝ inuenit argumentū itineris illius: sed tm̄ so nitus alarū verberās leuē ventū: ⁊ scindēs per vim itineris aerē: cōmotis alis transuolans: et post hoc nullum signū inuenit itineris illi⁹: aut tanq̄ȝ sagitta emissa in locum destinatū. diuisus aer ꝯtinuo in se reclusus est: ut ignoret transit⁹ illius: sic ⁊ nos nati ꝯtinuo desinim⁹ esse: ⁊ ꝟtu tis quidē nullum signū valuim⁹ ostendere. i ma lignitate aūt nostra ꝯsumpti sumus. Talia dixe rūt in inferno: hi qui peccauerūt. Qm̄ spes impij tanq̄ȝ lanugo est que a vento tollit: ⁊ tanq̄ȝ spu ma gracilis que a ꝓcella dispergit: ⁊ tanquā fu m⁹ qui a vēto diffusus est: ⁊ tanq̄ȝ memoria ho spitis vnius diei ꝑtereuntis. Justi aūt in ꝑpetu um viuent: ⁊ apud dn̄m est merces eoꝝ: ⁊ cogi tatio illorum apud altissimū. Jdeo accipient re gnū decoris: ⁊ diadema spēi de manu dn̄i: quo niā dextera sua teget eos: ⁊ in brachio scō suo defendet illos. Et accipiet armaturā zelus illius ⁊ armabit creaturā ad vltionē inimicoꝝ. Jndu et ꝓ thorace iusticiā: ⁊ accipiet ꝓ galea iudiciū certū. Sumet scutū inexpugnabile equitatē: acu et aūt diram iram in lanceā: ⁊ pugnabit cuȝ illo orbis terraꝝ ꝯtra insensatos. Jbūt directe emis siōes fulguꝝ: ⁊ tāq̄ȝ a bene curuato arcu nubiū exterminabunt: ⁊ ad certū locum insilient. Et a pe trosa ira plene mittent grandines: ⁊ excandescet in illos aqua maris: ⁊ flumia ꝯcurrēt dure. Cō tra illos stabit spūs virtutis: ⁊ tāq̄ȝ turbo vēti diuidet illos: ⁊ ad heremū ꝑducet oēm terrā ini quitatis illoꝝ: ⁊ malignitas euertet sedes potētū

VI

Melior est sapia q̄ȝ vires: ⁊ vir pru dens q̄ȝ fortis. Audite ḡ reges ⁊ intelli gite: discite iudices finiū terre. Prebete aures vos qui ꝯtinetis multitudines: ⁊ placetis vobis in turbis nationū: qm̄ data est a dn̄o po testas vobis: ⁊ virt⁹ ab altissimo: q̄ interrogabit opa vestra: ⁊ cogitatiōes scrutabit: qm̄ cuȝ esse tis ministri regni illius: non recte iudicastis: nec custodistis legē iusticie: neqȝ ꝫm voluntatē dei ambulastis. Horrēde ⁊ cito apparebit vob: qm̄ iudiciū durissimū in his q̄ presunt: fiet. Exiguo eni ꝯcedit mia: potētes aūt potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personaȝ cuius quā: deus q̄ ē omniū dominator: nec verebitur magnitudinē cuiusquā: quoniā pusillum ⁊ ma gnuȝ ipse fecit: ⁊ equaliter ē illi cura de omnib⁹ Fortioribus aūt fortior instat cruciatio. Ad vos ergo reges sunt hi sermones mei: ut discatis sa pientiam: ⁊ ne excidatis. Qui enim custodierit iusticiā iuste iudicabunt: ⁊ qui didicerint ista i uenient quid respondeāt. Cōcupiscite ergo ꝫmo nes meos ⁊ diligite illos: ⁊ hēbitis disciplinam Clara est ⁊ que nunquā marcescit sapia: ⁊ facile vi ab his qui diligūt eam: ⁊ inuenit ab his qui querūt illam. Preoccupat qui se ꝯcupiscūt: vt illis se ꝑor ostendat. Qui de luce vigilauerit ad illā non laborabit: assidentē enim illam foribus suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus ē cō summat⁹: et qui vigilauerit ꝓpter illam: cito erit securus. Quoniā dignos se circuit ipsa que rens: ⁊ in vijs suis ostendet se illis hilariter: et i omni prudentia occurret illis. Initium enim il lius verissima est discipline ꝯcupia. Cura ergo discipline dilectio est: ⁊ dilectio custodia legum illius. Custoditio aūt legum ꝯsummatio incor ruptionis est: incorruptio aūt facit esse ꝓximuȝ deo. Cōcupiscētia itaqȝ sapie deducit ad regnū ꝑpetuū. Si ergo delectamini sedibus ⁊ sceptris o reges populi: diligite sapiam ut in ꝑpetuuȝ re

gnetis. Diligite lumen sapientie omnes qui ꝑ
estis populis. Quid est autē sapiā: ⁊ queadmo
dū facta sit: referam: ⁊ non abscondā a vobis sa
cramēta dei: sed ab initio natiuitatis inuestiga
bo: ⁊ ponā in lucē sciam illius: ⁊ nō preteribo ve
ritatē: neqꝫ cū inuidia tabescēte iter habebo: qm̄
talis hō non erit particeps sapiētie. Multitudo
aūt sapientū sanitas est orbis terraꝝ: ⁊ rex sapiēs
populi stabilimentū ē. Ergo accipite disciplinā
ꝑ sermones meos: et proderit vobis. VII

Um quidē ⁊ ego mortalis homo simil'
omnibꝰ: ⁊ ex genere terreno illius qui
prior factus est: ⁊ in ventre matris figu
ratus sum caro: decem mensiū tempore coagu
latus sum in sanguine ex semine hominis: ⁊ de
lectamēto somni conueniente. Et ego natus acce
pi cōem aerem: ⁊ insimilit' factā decidi terrā: et
pmā vocē similē oībꝰ emisi plorās. In inuolu
mentis nutritꝰ sum: ⁊ magnis curis. Nemo enī
ex regibꝰ aliud habuit natiuitatis initiū. Unus
ergo introitus est oībꝰ ad vitā: ⁊ similis exitus.
Propter hoc optaui: ⁊ datus est mihi sensus: ⁊
inuocaui: ⁊ venit i me spūs sapie. Et pposui illā
regnis ⁊ sedibꝰ: ⁊ diuitias nihil esse duxi in com
paratione illiꝰ. Nec cōparaui illi lapidē preciosum:
qm̄ omne aurū in cōparatione illius arena est exi
gua: ⁊ tanqꝫ lutū estimabit' argentū in cōspectu
illius. Super salutem ⁊ speciem dilexi illam: ⁊
proposui pro luce habere illam: quoniā inextin
guibile est lumen illius. Uenerūt aūt mihi oīa
bona pariter cum illa: ⁊ innumerabil' honestas
ꝑ manus illius: ⁊ letatus sum in omnibꝰ: qm̄ an
tecedebat me ista sapiā: ⁊ ignorabā: quoniā bono
rū omniū mater est. Quā sine fictiōe didici: ⁊ si
ne inuidia cōico: ⁊ honestatē illius nō abscōdo.
Infinitꝰ enim thesaurus est hoībꝰ: quo qui vsi
sunt: pricipes facti sunt amicicie dei: ꝓpter disci
pline dona cōmendati. Mihi aūt dedit deus di
cere ex sententia: ⁊ presummere digna horū q̄ mi
hi dant': quoniā ipse sapie dux est: ⁊ sapientium
emendator. In manu enim illius ⁊ nos ⁊ sermo
nes nostri: ⁊ oīs sapiētia: ⁊ operū scie disciplina.
Ipse eni dedit mihi horꝫ que sunt: scientiā verā:
vt sciam dispositōez orbis terraꝝ: ⁊ virtutes ele
mentorū: initiū ⁊ cōsummationē ⁊ medietatem
temporꝫ: vicissitudinū pmutatiōes: ⁊ cōsumma
tiōes temporꝫ: ⁊ morū mutatiōes: diuisiones tē
porꝫ: anni cursus: ⁊ stellarū dispositiones: natu
ras aialiū: ⁊ iras bestiarū: vim ventorꝫ: ⁊ cogita
tiōes hoīm: differētias virgultorꝫ: ⁊ virtutes ra
dicū: ⁊ queciqꝫ sunt abscōsa ⁊ improuisa didici.
Omniū eni artifex docuit me sapia. Est enim in
illa spūs intelligētie sanctus vnicus: multiplex:
subtilis: disertus: mobilis: incoinqnatꝰ: certus:
suauis: amās bonū: acutus qui nihil vetat bñ
facere: humanꝰ: benignꝰ: stabil': certꝰ: securus:
oēm hñs virtutē: oīa ꝓspiciens: ⁊ q capiat oēs
spūs intelligibiles: mūdus: subtilis. Oībꝰ enim
mobilibꝰ mobilior est sapia. Attingit aūt vbiqꝫ
ꝓpter suam mundiciā. Uapor est enim virtutis
dei: ⁊ emanatio quedā est claritatis omnipoten
tis dei sincera: ⁊ ideo nihil inquinatū in eam in
currit. Candor est enim lucis eterne: ⁊ speculum
sine macula dei maiestatis: ⁊ imago bonitatis
illius. Et cū sit vna: oīa potest: ⁊ in se permanēs
oīa innouat: ⁊ per natiōes in animas sanctas se
transfert. Amicos dei ⁊ ꝓphetas cōstituit. Nemi
nē enim diligit deus: nisi eum qui cum sapientia
habitat. Est enim hec speciosior sole: ⁊ sup oēm
dispositionē stellarum: luci comparata inuenit'
prior. Illi succedit nox: sapientiam autem nō vi
cit malicia. VIII

Ttingit ergo a fine vsqꝫ ad finē fortiter:
⁊ disponit oīa suauiter. Hanc amaui et
exquisiui eā a iuuentute mea: ⁊ quesiui
sponsam mihi eam assumere: ⁊ amator factꝰ sum
forme illius. Generositatē illius glorificat: con
tuberniū habens dei: sed ⁊ omniū dominus di
lexit illam. Doctrix enim est discipline dei: ⁊ ele
ctrix operum illius. Et si diuitie appetuntur i vi
ta: quid sapientia locupletius que operatur om
nia? Si autē sensus operatur: quis horum que
sunt magis q̄ꝫ illa est artifex? Et si iusticiā quis
diligit: labores huius magnas habent virtutes.
Sobrietatē eni ⁊ prudentiā docet: ⁊ iusticiā ⁊ for
titudinē: qbꝰ vtiliꝰ nihil est in vita hoībꝰ. Et si mul
titudinē scie desiderat qs: scit preterita ⁊ de futu
ris estimat: scit versutias sermonū ⁊ dissolutio
nes argumentorꝫ: signa ⁊ mōstra scit anq̄ꝫ fiāt
⁊ euentꝰ tēporꝫ ⁊ sclorꝫ. Proposui ḡ hāc adduce
re mihi ad cōuiuēdū: sciēs quoniā mecum cōica
bit de bonis: ⁊ erit allocutio cogitatiōis et tedij
mei. Hēbo ꝓpter hāc claritatē ad turbas: et ho
norē apud seniores. Iuuenis ⁊ acutꝰ inueniar in
iudicio: ⁊ in cōspectu potentiū ādmirabil' ero: ⁊ fa
cies principū mirabunt' me. Tacentē me sustine
būt: loquentē me respiciēt: ⁊ sermocinātē me plā
manꝰ ori suo iponēt. Preterea hēbo p hāc imor
talitatē: ⁊ memoriā eternā his q post me futuri
sunt relinquā. Disponā pplōs: ⁊ natiōes mihi
erunt subdite. Timebūt me audiētes reges hor
rendi. ⁊ in multitudine videbor bonus: ⁊ in bel
lo fortis. Intrans in domum meā conquiescā
cum illa. Non enim habet amaritudinem con
uersatio illius: nec tedium conuictus illius sed
leticiam ⁊ gaudium. Hec cogitans apud me ⁊
cōmemorans in corde meo: quoniā immorta
lis est in cogitatiōe sapientie: ⁊ i amicicia illius
delectatio bona: ⁊ in operibus manuum illius
honestas sine defectione. Et in certamine loque
le illius sapientia: ⁊ preclaritas in cōmunicatiōe
sermonū ipsius: circuibam querens ut mihi il

liam assumerē. Puer aūt eraȝ ingeniosus: ⁊ sortitꝰ sum aiam bonā. Et cū essem magis bonus: veni ad corpus incoinquinatū. Et ut sciui quoniā aliť nō possem esse ꝯtinēs: nisi deus det: ⁊ h ipm erat summa sapia: scire cuiꝰ esset h donum: adij dñm: ⁊ dep̄catꝰ sum illū: ⁊ dixi ex totis p̄cordijs meis. IX

Deus patrū meoꝝ ⁊ dñe misericordie: q̄ fecisti oia verbo tuo: ⁊ sapiā tua ꝯstituisti hoiem ut dñaret creature que a te facta est: ut disponat orbē terraꝝ in equitate ⁊ iusticia ⁊ in directiōe cordis iudiciū iudicet. Da mihi sedium tuaꝝ assistricē sapiam: ⁊ noli me reprobare a puerio tuis: qm̄ seruus tuꝰ sum ego: ⁊ filiꝰ ancille tue. Homo infirmꝰ ⁊ exigui tpis: ⁊ mior ad intellcm̄ iudicij ⁊ legū. Et siquis erit ꝯsummatꝰ inter filios hoium si absuerit ab illo sapia tua: i nihilū ꝯputabiť. Tu aūt elegisti me regeȝ ppľo tuo: ⁊ iudicē filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ. Et dixisti me edificare templū in monte sancto tuo: ⁊ i ciuitate habitatiōis tue altare: similitudinē tabernacľi sancti tui: qđ p̄parasti ab initio: ⁊ tecuȝ sapia tua: q̄ nouit opa tua: que ⁊ affuit tunc cum orbē terrarū faceres. Et sciebat qd esset placitū oculis tuis ⁊ qd directū in p̄ceptis tuis. Mitte illā de celis sanctis tuis: ⁊ a sede magnitudinis tue: ut mecuȝ sit ⁊ mecū laboret: ut sciam qd acceptū sit apud te. Scit .n. illa oia ⁊ itelligit ⁊ deduceȝ me i opibꝰ meis sobrie: ⁊ custodiet me i sua potētia. Et erūt accepta opa mea: ⁊ disponā pplm tuum iuste: ⁊ ero dignꝰ sediū pr̄is mei. Quis eni hoium poterit scire ꝯsiliū dei: aut quis poterit cogitare qd velit deꝰ? Cogitatiōes enim mortaliū timide ⁊ incerte ꝓuidentie nr̄e. Corpꝰ eni qđ corrumpiť aggrauat aiam: ⁊ terena inhitatio dep̄mit sensum multa cogitantē. Et difficile estimamꝰ q̄ in terra sunt: ⁊ q̄ in ꝓspectu sunt inuenimꝰ cū labore: q̄ in celis sunt aūt qs inuestigabit? Sensū aūt tuum qs sciet: nisi tu dederis sapiam: ⁊ miseris spiritū scm̄ tuū de altissimis. Et si correcte sint semite eorū: q sunt in terris: ⁊ que tibi placēt didicerit homines. Nam p sapiam sanati sunt: qcūqȝ placuerunt tibi dñe a principio. X

Hec illū qui p̄mꝰ formatꝰ est a deo pr̄ orbis terraꝝ cū solus esset creatꝰ custodiuit et eduxit illū a delicto suo. Et eduxit illuȝ de limo terre: ⁊ dedit illi virtutē ꝯtinēdi oia. Ab hac ut recessit iniustus in ira sua: p iraȝ homicidij fraťnitas deperijt. Propter qđ cū aq̄ deleret terrā sanauit iteȝ sapia: p ꝯtēptibile lignū iustuȝ gubernās. Hec ⁊ ꝯsensu supbie cū se natiōes extulissent: sciuit iustuȝ ⁊ ꝯseruauit sine q̄rela deo ⁊ in filijs misericordiā forteȝ custodiuit. Hec iustū a pereūtibꝰ ipijs liberauit fugienteȝ: descendēte igne in pētapolim. Quibꝰ in testimoniū neq̄tie fumigabūda. Cōstat deserta terra: ⁊ i certo tpe fructꝰ hn̄tes arbores: ⁊ incredibilis aie mēoria stās figmentū salľ. Sapiam eni p̄tereūtes nō tm̄ in h lapsi sunt: ut ignorarēt bona. Sed ⁊ insipiētie sue reliquerūt hoibꝰ mēoriā: ut in his que peccauerūt: nec latere potuissent. Sapia āt hos q se obseruāt a dolorib ꝰ liberabit. Hec aūt ꝓfugū ire fr̄is iustū deduxit dñs p vias rectas: et ostendit illi regnū dei: ⁊ dedit illi sciam sanctorū Honestauit illū in laboribꝰ: ⁊ ꝯpleuit labores illius. In fraude circūuenientiū illuȝ affuit illi: et honestū fecit illū. Custodiuit illū ab inimicis: ⁊ a seductoribꝰ tutauit illū. Et certamē forte dedit illi ut vinceret ⁊ sciret: qm̄ oium potētior est sapia. Hec venditū iustū nō dereliq̄t: sȝ a pctōribꝰ liberauit eū. Descēditq̄ȝ cum illo in foueā: ⁊ in vinculľ nō dereliq̄t illū donec afferret illi sceptrū regni: ⁊ potentiā aduersus eos q eum dep̄mebāt ⁊ mēdaces ondit q maculauerūt illū: ⁊ dedit illi claritatē eternā. Hec pplm iustū ⁊ semen sine q̄rela liberauit a natiōibꝰ q̄ illū dep̄mebāt. Intrauit in aiam serui dei: ⁊ stetit ꝯtra reges horrendos i portētis ⁊ signis. Et reddidit iustis mercedē laboꝝ suoꝝ: ⁊ deduxit illos in via mirabili Et fuit illis in velamēto diei: ⁊ in luce stellarum p noctē. Et trāstulit illos p mare rubrū: ⁊ trāsuexit illos p aquā nimiā. Inimicos aūt illoruȝ demersit i mare: ⁊ ab altitudine iferoꝝ eduxit illos Ideo iusti tulerūt spolia ipioꝝ: ⁊ decātauerūt dñe nomē scm̄ tuū: ⁊ victricē manū tuā laudauerūt pariter. Qm̄ sapia aperuit os mutoꝝ: ⁊ linguas ifantiū fecit disertas. XI

Direxit opa eoꝝ in manibꝰ pp̄he sancti. Iter fecerūt p deserta q̄ nō hitabāť: ⁊ i locis desertis fecerūt casas. Steterūt ꝯtra hostes: ⁊ de inimicis se vindicauerūt. Sitierūt ⁊ inuocauerūt te: ⁊ data est illľ aq̄ de petra altissimo: ⁊ requies sitis de lapide duro. Per q̄ eniȝ penas passi sunt inimici illoꝝ a defectiōe potus sui: in eis cū abundarēt filij isrľ letati sunt. Per h cū illis deeēnt bn̄ cū illľ actū est. Nā ꝓ fonte qdē sempiťni fluminis humanū sanguinē dedisti iniustis. Qui cū minuerenť in traductiōe infantiū occisoꝝ: dedisti illľ abūdātē aquā insp̄ate: ondēs p sitim q̄ tūc fuit quēadmodū tuos exaltares: ⁊ aduersarios illoꝝ necares. Cū eni tētati sunt: et qdē cū mia disciplinā accipiētes sciuerūt: quēadmodū cū ira iudicati ipij tormēta paterenť. Hos qdē tanq̄ȝ pr̄ monēs ꝓbasti: illos aūt tanq̄ȝ durus rex introgās ꝯdēnasti. Absentes eni ⁊ p̄ntes siliľ torquebanť. Duplex eni illos acceperat tediū ⁊ gemitꝰ cū mēoria p̄teritoꝝ. Cū eni audirent p sua tormēta bn̄ secū agi ꝯmēorati sunt dñm: admirātes i fineȝ exitꝰ. Quē eni in expositiōe p̄uaua ꝓiectū deriserūt: in finē euentꝰ mirati sī. Nō siliľ iustis faciēs: p cogitatōibꝰ aūt insensatis iniq̄tatis illoꝝ. Qđ qdā errātes colebāt mutos ser

pentes ⁊ bestias supuacuas imisisti illꝭ multitu
diné mutoꝝ aialiú in vindictá: ut scirét: qꝛ per q̄
peccat qs p hec ⁊ torquet. Nó eni ipossibilꝭ erat
oipotés man⁹ tua que creauit orbé terraꝝ ex ma
teria inuisa immittere illis multitudiné vrsoꝝ: aut
audaces leones: aut noui generis ira plenas ⁊
ignotas bestias: aut vaporé igneú spirátes: aut
fumi odoré pferétes: aut horridas ab oculꝭ scin
tillas emin étes quaꝝ nó solú lesura poterat illos
exterminare: sz ⁊ aspect⁹ p timoré occidere. Naz ⁊
sine his vno spú poterát occidi psecutioné passi
ab ipsis factis suis. Et dispsi p spm̄ virtutis tue
sz oia in mésura ⁊ numero ⁊ pódere disposuisti.
Multú eniz valere tibi soli superat sp: ⁊ virtuti
brachy tui qs resistet: Qm̄ tanq̄z momentú sta
tere: sic é ante te orbis terraꝝ: ⁊ táq̄z gutta roris
antelucani q descendit in terrá. Et misereris om
niú: qꝛ oia potes: ⁊ dissimulas pctá hoium ꝓpt
penitentiá. Diligis eni oia que sunt: ⁊ nihil coꝝ
odisti q̄ fecisti: nec eni odiés aliqd ꝯstituisti aut
fecisti. Quó át possz aliqd pmanére nisi tu voluiſ
ses: aut qd a te vocatú nó eét ꝯsuaret: Parcis
át oib⁹: qm̄ tua sunt dñe: q amas aias. XII

O Quá bon⁹ ⁊ suauis é dñe spús tu⁹ i oib⁹
Jdóqz hos q exerrát partibus corripis: ⁊
de qb⁹ peccát ámones ⁊ alloq̄ris: ut relicta
malicia credát in te dñe. Jllos eni antiquos in
hitatores terre sancte tue quos exhorruisti: qm̄
odibilia opa tibi faciebant p medicamia ⁊ sacri
ficia iniusta: ⁊ filioꝝ suoꝝ necatores sine mia ⁊ co
mestores visceꝝ hoim: ⁊ deuoratores sanguiſ: ⁊
auctores parétes aiaꝝ inauxiliataꝝ pdere volu
isti a medio sacro tuo: p man⁹ parentú nostroꝝ
ut dignā pciperét pegrinationé pueroꝝ dei: que
tibi omniú charior est terra. Sz ⁊ his tanq̄z hoi
bus pepcisti: ⁊ misisti antecessores exercitus tui
vespas ut illos paulatim exterminarét. Nó quia
impotens eras in bello subijcere ipios iustis: aut
bestijs seuis: aut verbo duro simꝭ exterminare: sz p
tib⁹ iudicás dabas locú penitétie: nó ignorans
qm̄ nequá est natio eoꝝ: ⁊ nális malicia ipsoꝝ:
⁊ qm̄ nó poterat mutari cogitatio illoꝝ i ppetu
um. Semen eniz erat maledictú ab initio. Nec
timés aliqué: veniá dabas peccatis illoꝝ. Quis
eni dicet tibi: qd fecisti: Aut qs stabit cótra iudi
ciú tuú: Aut qs in ꝯspectu tuo veniet vindex ini
quoꝝ hoim: Aut qs tibi iputabit si pierint nati
ones q̄s tu fecisti: Nó est eni alius de⁹ q̄z tu: cui
cura est de oibus: ut ostédas qm̄ nó iniuste iudi
cas iudiciuz. Neqz rex neqz tyrann⁹ in ꝯspectu
tuo inquirét de his quos pdidisti. Cum ḡ sis iu
stus: iuste oia disponis: ipm̄ q̄z q non dz puniri
ꝯdénas ⁊ exteꝝ estimas a tua virtute. Virt⁹ eni
tua iustie initiú est: ⁊ ob h̄ q omniú dñs es: om
nib⁹ te pcere facis. Virtuté eni ostédis tu: qui nó
crederis esse in virtute ꝯsummat⁹: ⁊ hos qui te

nesciunt: in audacia traducis. Tu aút dñator ꝟ
tutis cum tráq̄llitate iudicas: ⁊ cum magna re
uerétia disponis nos. Subest eni tibi cú volue
ris posse. Docuisti eni ppl'm tuú p talia opa: q̄
uiá oz iustú esse ⁊ humanú ⁊ bone spei fecisti fili
os tuos: qm̄ iudicás das locú in peccatis peni
tentie. Si eni inimicos seruoꝝ tuoꝝ: ⁊ debitos
morti cum tanta cruciasti attétione: ⁊ liberasti
dans tps ⁊ locú p que possent mutari a malicia
cum q̄ta diligétia iudicasti filios tuos: quoꝝ
pentib⁹ iuramenta ⁊ ꝯuentióes dedisti bonarú
ꝓmissionú. Cú ḡ das nob̄ disciplinaz: inimicos
nostros multiplr̄ flagellas: ut bonitaté tuá cogi
temus iudicantes: ⁊ cú de nobis iudicat spem⁹
miam tuá. Unde ⁊ illis q in vita sua insensate ⁊
iniuste vixerút: p h̄ que coluerút dedisti summa
tormeta. Eteni in erroris via diutius errauerút
deos estimátes ea que in aiab⁹ sunt supuacua: i
fantiú insensatoꝝ more viuentes. Propter hoc
tanq̄z pueris insensatis iudiciú inderisum dedi
sti. Qui aút ludibrijs ⁊ increpatióib⁹ nó sút cor
recti: dignú dei iudiciú expti sunt. Jn his eniz q̄
patiebant moleste ferebant: in quib⁹ patiétes in
dignabant. Per hec quos putabát deos i ipsis
cum exterminarent videntes illum qué oliz nega
bant se nosse: veꝝ deú agnouerút. Propter qd
⁊ finis ꝯdénatióis eoꝝ veniet sup illos. XIII

V Ani sunt át oés hoies in qb⁹ non subest
scia dei: ⁊ de his que vident bona ñ po
tuerút intelligere eú qui est: neqz opibus
attendétes agnouerunt qs esset artifex: sed aut
igné: aut spm: aut citatú aeré: aut gyrú stellarú
aut nimiá aquá: aut solé: ⁊ luná rectores orb̄ ter
raꝝ deos putauerút. Quoꝝ ⁊ si spé delectati de
os putauerút sciát q̄to his dñator eoꝝ speciosi
or é. Spéi eni generator hec oia ꝯstituit. Aut si
virtuté ⁊ opa eoꝝ mirati sunt: intelligát ab illis
qm̄ q hec fecit fortior est illis. A magnitudie. n.
spéi ⁊ creature: cognoscibilr̄ poterit creator hoꝝ
videri. Sed tm̄ adhuc in his minor est querela.
Et hi eni fortasse errant deum querétes ⁊ volen
tes inuenire. Eteni cum in opib⁹ illius ꝯuersent
inquirút ⁊ psuasum hñt: qm̄ bona sunt q̄ vident
Jteꝝ aút nec his dz ignosci. Si eni tm̄ potuerút
scire: ut possent estimare seculú: quó huj⁹ dñm
nó facilius inuenerút. Jnfelices aút sunt: ⁊ inter
mortuos spes illoꝝ est: q appellauerút deos opa
manuú hoium: auꝝ ⁊ argentú artis inuétionez
⁊ silitudines aialiú: aut lapidé inutilé opus ma
nus antique. Aut si qs artifex faber de silua li
gnú rectuz secuerit: ⁊ huius docte eradat oém
corticé: ⁊ arte sua vsus diligét fabricet vas iuti
le in ꝯuersationé vite: reliquijs aút eius opiſ ad
ꝓparationé esce abutat: ⁊ reliquú hoꝝ quod ad
nullos vsus facit: lignú curuú ⁊ verticibus ple
nú sculpat diligent p vacuitaté suá: ⁊ per scienti

am sue artis figuret illud: ⁊ assimilet illud ima
gini hoīs: aut alicui ex aīalibꝰ illud ꝯpetꝫ: pliniēs
rubrica: ⁊ rubicundū faciēs fuco colorē illius: ⁊
oēm maculā que in illo est pliniēs ⁊ faciat ei di
gnā hītationē: ⁊ in pariete ponēs illud: ⁊ confir
māns ferro: ne forte cadat ꝓspiciēs illi: sciēs qm̄
nō pōt adiuuare se. Jmago eni est: ⁊ opus est il
li adiutoriū. Et d̄ sb̄a sua: ⁊ de filijs suis: ⁊ d̄ nu
ptijs votū faciēs inquirit. Nō erubescit loq cū
illo qui sine aīa est: ⁊ ꝓ sanitate quidē infirmum
deꝓcaꝫ: ⁊ ꝓ vita rogat mortuū: ⁊ in adiutoriuꝫ
inutilē inuocat: ⁊ ꝓ itinere petit ab eo q̄ ābulare
nō pōt: ⁊ de acq̄rēdo ⁊ de opando: ⁊ de oīum re
rū euentu petit ab eo q̄ in oībꝰ ē inutilꝭ. XIIII

Iterꝫ aliꝰ nauigare cogitās: ⁊ ꝑ feros flu
ctus iter facere incipiēs: ligno portante
se: fragilius lignū inuocat. Jllud eni cu
piditas acq̄rendi excogitauit: ⁊ artifex sapia fa
bricauit sua. Tua aūt pr̄ ꝓuidētia ab initio cun
cta gubernat: qm̄ dedisti in mari viā: ⁊ inter flu
ctus semitā firmissimā: ostēdēs qm̄ potēs es ex
oībꝰ sanare: etiaꝫ si sine rate aliqs adeat mare.
Sed ut nō eēnt vacua sapie tue opa: ꝓpter h̄ ēt
⁊ exiguo ligno credūt hoīes aīas suas: ⁊ trāseū
tes mare ꝑ ratē liberati sunt. Sed ⁊ ab initio cū
perirēt supbi gigātes: spes orbis terraꝝ ad ratem
ꝯfugiēs: remisit seculo semē natiuitatis: q̄ manu
tua erat gubernata. Bn̄dictū est eni lignū per
qđ fit iusticia. Per manꝰ aūt qđ fit idolū male
dictū est: ⁊ ipm̄: ⁊ qui fecit illud: q2 ille qdē opa
tus est: illđ aūt cū esset fragile: deꝰ cognominatꝰ
est. Silr̄ aūt odio sunt deo: impiꝰ ⁊ ipietas eius.
Etenī qđ factū est: cū illo q̄ fecit: tormēta patietꝛ.
Propter h̄ ⁊ in idolis nationū nō erit respectꝰ
qm̄ creature dei in odiuꝫ facte sunt: ⁊ in tētatio
nē aīe hoīum: ⁊ in muscipulā pedibꝰ insipientiū
Jnitiū eni fornicatiōis est exq̄sitio idoloꝝ: ⁊ ad
inuentio illoꝝ corruptio vite est. Neqꝫ eniꝫ erat
ab initio: neqꝫ erūt in ꝑpetuū. Supuacuitas. n.
hoīum hec aduenit in orbē terraꝝ: ⁊ ideo bre
uis illoꝝ finis est inuentꝰ. Acerbo eni luctu do
lens pr̄ rapti cito sibi filij fecit imaginē: ⁊ illuꝫ q
tunc q̄si hō mortuus fuerat: nūc tanq̄ꝫ deū cole
re cepit: ⁊ ꝯstituit inter seruos suos sacra ⁊ sacri
ficia. Deinde interueniēte tpe: ꝯualescēte iniq̄ cō
suetudine: hic error tanq̄ꝫ lex custoditꝰ est: ⁊ tyrā
noꝝ imperio colebantꝛ figmenta. Et hos quos in
palā hoīes honorare nō poterāt ꝓpter h̄ q̄ꝛ lon
ge essent: a longinquo figura eoꝝ allata euiden
tē imaginē regis: quē honorare volebāt fecerūt
ut illū q̄ aberat tanq̄ꝫ p̄sētē colerēt sua sollicitu
dine. Prouexit aūt ad hoꝝ culturā: ⁊ hos q̄ ig
rabāt: artificis eximia diligētia. Jlle eni volens
plus placere illi q̄ se assumpsit: elaborauit arte
sua ut silitudineꝫ in melius figuraret. Multitu
do aūt hoīm abducta ꝑ spēm opis: eū qui ante
tps tanq̄ꝫ hō honoratꝰ fuerat nunc deū estima
uerūt. Et h̄ fuit vite hūane deceptō: qm̄ aut affe
ctui: aut regibꝰ deseruiētes hoīes: incōicabile no
mē lapidibꝰ ⁊ lignis iposuerūt. Et nō sufficerat
errasse eos circa dei sciam: sꝫ ⁊ in magn̄ viuētes
inscie bello: tot ⁊ tam magna mala pacē appel
lāt. Aut eni filios suos sacrificātes: aut obscura
sacrificia faciētes: aut insanie plenas vigilias ha
bētes: neqꝫ vitā neqꝫ nuptias mūdas iaꝫ custo
diunt: sꝫ ⁊ alius aliū ꝑ inuidiā occidit: aut adul
terās ꝯtristat: ⁊ oīa cōmixta sunt: sanguis: hōici
diū: furtū: ⁊ fictio: corruptio ⁊ infidelitas: turba
tio ⁊ ꝑiuriū: tumultus: bonoꝝ dei imemoratio
aīaꝝ inquinatio: natiuitatis imutatio: nuptiaꝝ
inconstātia: inordinatio mechie ⁊ impudicicie.
Jnfandoꝝ eni idoloꝝ cultura oīs mali causa ē:
⁊ initiū ⁊ finis. Aut eni dū letantꝛ insaniūt: aut
certe vaticinantꝛ falsa: aut viuūt iniuste: aut pe
rant cito. Dum eni ꝯfidūt i idolꝭ q̄ sunt sine aīa
male iurātes noceri se nō sperāt. Utraqꝫ ḡ illis
euenit digne: qm̄ male senserūt de deo attēdē
tes idolis: ⁊ iurauerūt iniuste in idolo ꝯtemnētes
iusticiā. Nō enim iurantiū est virtꝰ: sꝫ peccanti
um pena ꝑambulat sp̄ in iustoꝝ ꝓuaricationeꝫ

Tu aūt deꝰ nr̄ suauis ⁊ verꝰ es: pa XV
tiens ⁊ in mīa disponēs oīa. Etenī si pec
cauerimꝰ tui sumꝰ: sciētes magnitudinē
tuā: ⁊ si nō peccauerimꝰ: scimꝰ qm̄ apđ te sumꝰ
ꝯputati. Nosse eni te cōsummata iusticia ē: ⁊ sa
re iusticiā ⁊ virtutē tuā: radix est imortalitatis.
Nō enim in errorē induxit nos hoīm male artis
excogitatō nec vmbra picture: labor sine fructu
effigies sculpta ꝑ varios colores: cuius aspectꝰ
dat insensato ꝯcupiam: ⁊ diligit mortue imagi
nis effigiē sine aīa. Maloꝝ amatores digni sūt
morte: q̄ spem hn̄t in talibꝰ: ⁊ q̄ faciūt illos: ⁊ q̄
diligūt: ⁊ q̄ colūt. Sed ⁊ figulus mollē terraꝫ p̄
mēs laborio se fingit ad vsus nr̄os vnumqđqꝫ
vas: ⁊ de eodē luto fingit que mūda sunt i vsu
vasa: ⁊ silr̄ que his sunt ꝯtraria. Hoꝝ aūt vaso
rū qs sit vsus: iudex est figulus. Et cū labore va
no deū fingit de eodē luto: ille q̄ paulo an̄ de ter
ra factꝰ fuerat: ⁊ post pusilluꝫ reducit se vn̄ acce
ptus est: repetitꝰ aīe debitū quā hēbat: Sꝫ cura
est illi nō q2 laboraturꝰ est: nec qm̄ breuis illi vi
ta est: sꝫ ꝯcertatꝛ aurificibus ⁊ argentarijs: sed ⁊
erarios imitatꝛ: ⁊ gliaꝫ p̄fert: qm̄ res supuacuas
fingit. Cinis est eni cor eiꝰ: ⁊ terra supuacua spes
illiꝰ: ⁊ luto vilior vita eius: qm̄ igrauit q̄ se fin
xit: ⁊ q̄ inspirauit illi aīam que operatꝛ: ⁊ q̄ insuf
flauit ei spm̄ vitalē. Sed ⁊ estimauerunt lusuꝫ
esse vitā nostrā: ⁊ ꝯuersatōnē vite ꝯpositā ad lu
crū ⁊ oportere vndecūqꝫ etiā ex malo acquirere
Hic eni scit se sup oēs delinquere: qui ex tre mā
fragilia vasa ⁊ sculptilia fingit. Oēs eni insipiē
tes ⁊ infelices supra modū aīe sue supbi sunt im

mici populi tui: ⁊ imperantes illi: qm̄ oīa ydola
nationū deos estimauerūt quibꝰ neqꝫ oculorū
visus est ad videndū: neqꝫ nares ad ꝑcipiendū
spm̄: neqꝫ aures ad audienduꝫ: neqꝫ digiti ma
nuū ad tractandū: sꝫ ⁊ pedes eoꝝ pigri ad ābu
landū. Hō enī fecit illos: ⁊ qui spm̄ mutuatꝰ est:
is finxit illos. Nemo enī sibi silem homo pote
rit deū fingere. Cū enim sit mortal' mortuū fin
git manibus iniqs. Melior enī ē ipse his q̄s co
lit: q2 ipse quidē vixit cum esset mortal': illi autē
nunq̄: sed ⁊ aīalia miserrimi colunt. Insensata
enī ꝯpata his: illis sunt deteriora. Sed nec aspe
ctu aliquis ex his aīalibꝰ bona potest ꝯspicere.
Effugerūt aūt dei laudē: ⁊ bn̄dictionē eiꝰ. XVI

Propter h̄ ⁊ his silia passi sunt digne tor
menta: ⁊ ꝑ multitudinē bestiaꝝ extermina
ti sunt. Pro quibꝰ tormētis bene dispo
suisti pplm̄ tuū: quibꝰ dedisti ꝯcupiscentiā dele
ctamenti sui nouū saporē escam parans eis or
tigometrā: ut illi quidē ꝯcupiscētes escam ꝓpt
ea que illis oñsa ⁊ missa sunt: etiaꝫ a necessaria
ꝯcupia auerterent. Hi aūt i breui inopes facti: no
uaꝫ gustauerūt escā. Oportebat enī illis sine ex
cusatione quidē suꝑuenire interitū exercentibꝰ
tyrannidē: his aūt tm̄ ostendere quēadmodum
inimici eoꝝ exterminabant. Eteni cū illis suꝑue
nit seua bestiaꝝ ira: morsibꝰ ꝑuersoꝝ colubrorū
exterminabant. Sed nō in ꝑpetuū tua ira ꝑmā
sit: sꝫ ad corruptionē in breui turbati sunt: signū
hn̄tes salutis: ad cōmemorationē mādati legis
tue. Qui enī ꝯuersus est: nō ꝑ hoc qđ videbat
sanabat: sed per te oium saluatorē. In hoc autē
ostendisti inimicis tuis: q2 tu es qui liberas ab
omni malo. Illos enī locustaꝝ ⁊ muscaꝝ occide
runt morsus: ⁊ nō est inuenta sanitas aīe illorū
quia digni erant ab huiusmodi extermīari. Fili
os aūt tuos nec draconū nec venenatoꝝ vicerūt
dentes. Misericordia enī tua adueniēs sanabat
illos. In memoria enī sermonū tuoꝝ extermiabā
tur: ⁊ velocit' sanabant: ne in altā incidentes ob
liuionē nō possent tuo vti adiutorio. Etenī neqꝫ
herba neqꝫ malagma sanauit eos: sꝫ tuus dn̄e
sermo q sanat oīa. Tu es dn̄e qui vite ⁊ mortis
habes potestatē: ⁊ deducis vsqꝫ ad portas mor
tis ⁊ reducis. Homo aūt occidit quidē ꝑ malici
am aīam suā: ⁊ cū exierit spūs non reuertet': nec
reuocabit aīam que recepta est: sꝫ tuā manū ef
fugere impossibile est. Negātes enī nosse te ipy
per fortitudinē brachy tui flagellati sunt nouis
aquis ⁊ grandinibꝰ ⁊ pluuiys ꝑsecutioneꝫ passi
⁊ ꝑ ignē ꝯsummati. Qđ enī mirabile erat in aq̄
q̄ oīa extinguit: plus ignis valebat. Vindex est
enī orbis iustoꝝ. Quodā enī tp̄e mansuetabat
ignis: ne cōburerent que ad impios missa erāt
aīalia: sꝫ ut ipsi videntes scirent: qm̄ dei iudicio
patiunt' persecutionē. Et quodā tp̄e in aqua su
pra virtutē ignis exardebat vndiqꝫ: vt iniquaꝫ
terre nationē extermīaret. Pro quibꝰ angelorū
esca nutriuisti pplm̄ tuū: ⁊ paratū panē de celo
ꝑstitisti illis sine labore: omne delectamentū in
se habentē: ⁊ omnis saporis suauitatē. Substā
tiā enī tuā ⁊ dulcedinē tuā quā in filios hēs os̄
debas: ⁊ deseruiēs vniuscuiusqꝫ voluntati. Ad
qđ q̄sqꝫ volebat: ꝯuertebat. Nix autē ⁊ glacies
sustinebāt vim ignis: ⁊ nō tabescebāt: vt scirēt
qm̄ fructus inimicoꝝ extermīabat ignis ardens
in grandine ⁊ pluuia coruscans. Hoc aūt iteruꝫ
ut nutrirent iusti: ignis etiā sue virtutis oblitus
est. Creatura enī tibi factori deseruiens exarde
scit in tormentuꝫ aduersus iniustos: ⁊ lenior fit
ad benefaciendū ꝓ his q in te ꝯfidant. Propt'
hoc ⁊ tunc oīa transfigurata omniū nutrici grē
tue deseruiebāt: ad voluntatē eoꝝ qui a te desi
derati sunt: ut scirent filij tui quos dilexisti domi
ne: qm̄ nō natiuitatis fructus pascunt hoīes: sꝫ
sermo tuus hos qui in te crediderint conseruat.
Qđ enī ab igne nō poterat extermīari: statiꝫ ab
exiguo radio solis calefactū tabescebat: ut notū
oibꝰ esset: qm̄ oꝫ ꝑuenire solem ad benedictōeꝫ
tuā: ⁊ ad ortū lucis te adorare. Ingrati enī spes
tanq̄ꝫ hybernalis glacies tabescet: ⁊ disperiet tā
quā aqua suꝑuacua. XVII

Magna sunt enī iudicia tua domine: ⁊ ine
narrabilia verba tua. Propter hoc indi
sciplinate aīe errauerūt. Dū enī ꝑsuasuꝫ
hn̄t iniq posse dn̄ari natiōi scē: vincul' tenebraꝝ
⁊ longe noctis ꝯpediti: inclusi sub tectis fugitiui
ꝑpetue ꝓuidētie iacuerūt: ⁊ dū putāt se latere i
obscuris pctīs: tenebroso obliuiōis velamento
dispsi sunt: pauētes horrēde: ⁊ cū āmiratione ni
mia ꝑturbati. Neqꝫ enī q ꝯtinebat illos spelun
ca sine timore custodiebat: qm̄ sonitꝰ descēdens
ꝑturbabat illos: ⁊ ꝑsone tristes illis apparentes
pauorē illis ꝑstabāt. Et ignis quidē nulla vis po
terat illis lumē ꝑbere: nec sydeꝝ limpide flāme
illuminare poterāt illā noctē horrendā. Appare
bat aūt illis subitaneꝰ ignis: timore plenus: ⁊ ti
more ꝑcussi illius que non videbant faciei estia
bant deteriora esse que videbāt ⁊ magice artis
appositi erāt derisus: ⁊ sapie glorie correptio cū
ꝯtūelia. Illi enī q ꝓmittebāt timores: ⁊ ꝑturba
tōes expellere se ab aīa languēte: hi cū derisu ple
ni timore lāguebāt. Nā ⁊si nihil ex mōstris per
turbabat: transitu animaliū ⁊ serpentiū sibilati
one cōmoti: tremebundi peribant. Aerē ⁊ queꝫ
nulla ratione quis effugere posset: negantes se
videre. Frequenter enim preoccupant pessima:
redarguente conscientia. Cum sit enim timida
nequitia: data est in oīuꝫ ꝯdēnationē. Semp. n. ꝑ
sumit seua ꝑturbata ꝯscia. Nihil enī ē timor ni
si ꝑsumptiōis adiutoriū: ꝓdiuino cogitatiōis auxi
lioꝝ. Et dum ab intro minor est expectatio, ma

iorē putat potentiā eius cauſe de qua tormentū
ꝑſtat. Illi aūt qui in potentē venere noctē: ⁊ ab i
fimis ⁊ ab altiſſimis ſupuenientē: eundē ſomnū
dormiētes aliqñ monſtroꝝ exagitabanť timore
aliqñ aīe deficiebāt traductiōe. Subitaneꝰ enīz
illis: ⁊ inſperatꝰ timor ſupuenerat. Dein deſi qſ
quā ex illis decidiſſet: cuſtodiebať in carcere ſi
ne ferro reclusus. Si enī ruſticus qs erat: aut pa
ſtor: aut agri laboꝝ opariꝰ ꝓ occupatꝰ eēt: ineffu
gibilē ſuſtinebat neceſſitatē. Una enī cathena te
nebrarū oēs erant colligati. Sine ſpūs ſibilans
aut inter ſpiſſos arboꝝ ramos auiuz ſonus ſua
uis: aut vis aque decurrentis nimiū: aut ſonus
validus ꝑcipitataꝝ petraꝝ. aut ludentiū aīaliū
curſus inuiſus: aut mugientiū valida beſtiarū
vox: aut reſonās de altiſſimis montibꝰ echo: de
ficientes faciebat illos ꝓ timore. Oīs enī orbis
terraꝝ limpido illuminabať lumine: ⁊ nō impe
ditis opibus ꝯtinebať. Solis aūt illꝭ ſuppoſita
erat grauis nox: imago tenebraꝝ que ſupuētu
ra illꝭ erat. Ipſi ergo ſibi erāt grauiores tenebre.

[S]Anctis aūt tuis maxima erat XVIII
lux: ⁊ hoꝝ qdē vocem inimica audiebāt
ſed figurā nō videbāt. Et qꝛ nō ⁊ ipſi ea
dem paſſi erant magnificabāt te: ⁊ qui ante leſi
erant: qꝛ nō ledebanť: grās agebāt tibi: ⁊ ut eēt
differentia: te deūz petebant. Propter qđ ignis
ardentē columnā ducem habuerūt ignote vie:
⁊ ſolem ſine leſura boni hoſpicij ꝑſtitiſti. Digni
quidē illi carere luce: ⁊ pati carcerē tenebrarū q
incluſos cuſtodiebāt filios tuos p quos incipie
bat incorruptū legis lumen ſeculo dari. Cuz co
gitarēt iuſtoꝝ occidere infantes: ⁊ vno expoſito
filio: ſz liberato in traductionē illorū multitudi
nē filioꝝ abſtuliſti: ⁊ pariter illos ꝑdidiſti i aqua
valida. Illa enī nox ante cognita eſt a pāībꝰ no
ſtris: vt vere ſcientes quibꝰ iuramentiſ credide
rūt: animequiores eſſent. Suſcepta ē aūt a pplꝭo
tuo: ſanitas quidē iuſtoꝝ: iniuſtoꝝ aūt extermīa
tio. Sicut enī leſiſti aduerſarios tuos: ſic ⁊ nos
ꝓuocans magnificaſti. Abſcōſe enī ſacrificabāt
iuſti pueri bonoꝝ: ⁊ iuſticie legē in ꝯcordiam di
ſpoſuerūt: ſilꝛ bona ⁊ mala pcepturos iuſtos pa
tri oīuz decantātes laudes. Reſonabat autem
incōueniēs inimicoꝝ vox: ⁊ flebilis audiebatur
planctꝰ ploratoꝝ infantiū. Silꝛ aūt pena ſeruus
cum dño afflictꝰ eſt: ⁊ popularis hō regi ſimilia
paſſus. Silꝛ ergo oēs vno noīe mortis mortu
os habebāt innumerabiles. Nec enī ad ſepelien
dū viui ſufficiebāt: qm̄ vno momento q̄ erat ꝑ
clarior natio illoꝝ exterminata eſt. De omnibꝰ
enī nō credētes ꝓpter beneficia: tunc cū primuz
fuit exterminiū ꝑmogenitoꝝ ſpoponderūt pplm
dei ſe eſſe. Cum enī quietū ſilentiū ꝯtineret oīa
⁊ nox in ſuo curſu mediū iter haberet: oīpotens
ſermo tuꝰ dñe exiliens de celo a regalibꝰ ſedibꝰ
durus debellator in mediā exterminij terrā ꝓſi
liuit: gladius acutus inſimulatū imperiū tuum
portās: ⁊ ſtans repleuit oīa morte: ⁊ vſqꝫ ad ce
lū attingebat ſtans in terra. Tunc ꝯtinuo viſus
ſomnioꝝ maloꝝ turbauerūt illos: ⁊ timores ſu
puenerūt inſperati. Et alius alibi ꝓiectus ſemi
uiuus: ꝓpter quā moriebať: cām demōſtrabat
mortis. Viſiōes enī que illos turbauerūt: hec p
monebāt: ne inſcij quare mala patiebanť pirent.
Tetigit autē tunc ⁊ iuſtos tētatio mortis: ⁊ com
motio in heremo facta eſt multitudinis: ſz non
diu ꝑmāſit ira tua. Properās enī homo ſine q
rela deꝑcari ꝓ pplꝭis ꝓferens ſeruitutis ſue ſcu
tū orationē: ⁊ ꝑ incenſum deꝑcationē allegans
Reſtitit ire: et finē impoſuit neceſſitati: oſtendens
qm̄ tuus eſt famulus. Uicit aūt turbas non in
virtute corpis: nec armatura potētie. Sz verbo
illū q ſe vexabat ſubiecit: iuramēta pentū ⁊ teſtiū
ꝯmemorās. Cū enī iā aceruatim cecidiſſent ſup
alterutrꝫ mortui: inſtitit ⁊ āputauit impetū: ⁊ di
uiſit illā q̄ ad viuos ducebat viā. In veſte enim
poderis quā habebat: totus erat orbis terrarū
⁊ parentū magnalia in q̄tuor ordinibꝰ lapidū
erāt ſculpta: ⁊ magnificētia tua i dyademate ca
pitis illꝰ ſcripta erāt. His aūt ceſſat q exterminā
bat ⁊ h extimuit. Erat. n. ſola tētatio ire ſufficiēs.

[I]Mpijs aūt vſqꝫ in nouiſſimū ſi XIX
ne miſericordia ira ſupuenit. Preſciebat
enī ⁊ futura illoꝝ. Qm̄ cū ipſi pmiſiſſent
ut ſe educerēt: ⁊ cuz magna ſollicitudine pmiſiſ
ſent illos: ꝯſequebanť illos penitētie actus. Ad
huc enī inter manꝰ hñtes luctū: ⁊ deplorātes ad
monumēta mortuoꝝ: aliā ſibi aſſumpſerūt co
gitationē inſcie: ⁊ quos rogātes ꝓiecerant: hos
tanqꝫ fugitiuos pſequebanť. Ducebat enim il
los ad hunc finē digna neceſſitas: ⁊ hoꝝ que ac
ciderāt cōmemorationē amittebāt: ut q̄ deerat
tormētis: repleret punitio: ⁊ pplꝭs quidē tuꝰ mi
rabilꝛ trāſiret: illi aūt nouā mortē inuenirēt. Oīs
enī creatura ad ſuum genꝰ ab initio refigurabat
deſeruiēs tuis ꝑceptis: ut pueri tui cuſtodirētur
illeſi. Nam nubes caſtra coꝝ obumbrabat: ⁊ ex
aqua que ante erat: terra arida apparuit: ⁊ i ma
ri rubro via ſine īpedimēto: ⁊ cāpos germinās
de ꝓfundo nimio: ꝑ quē oīs natio trāſiuit: que
tegebať tua manu vidētes tua mirabilia ⁊ mō
ſtra. Tanqꝫ enī equi depauerūt eſcā: ⁊ tanquā
agni exultauerūt magnificantes te dñe q liberaſ
ti illos. Memores enī erant adhuc coꝝ q̄ in in
colatu illoꝝ fcā fuerāt quēadmodū ꝓ natōe aīa
liū eduxit terra muſcas: ⁊ ꝓ piſcibꝰ eructauit flu
uiꝰ mltitudinē ranaꝝ. Nouiſſime autem viderūt
nouam creaturam auium: cum abducti concu
piſcentia poſtulauerunt eſcas epulationis. In
allocutiōe enī deſiderij aſcendit illis de mari co
turnix: ⁊ vexatiōes peccatoribꝰ ſupuenerūt

nō fine illis que ante facta erant argumētis per vim fluminū. Juste enim patiebantur ſm ſuas nequitias. Etenim detestabiliorē in hospitalitatem instituerūt. Alij quidē ignotos non recipiebant aduenas. Alij aūt bonos hospites in seruitutē redigebant. Et nō solum hec: ſʒ ⁊ alius quidē respectus illoꝝ erat: q̄m inuiti recipiebāt extraneos. Qui aūt cum leticia receperūt hos q̄ eisdem vsi erant institutis: seuissimis afflixerūt dolorib⁹. Percussi sunt aūt cecitate: sicut illi in forib⁹ iusti cum subitaneis coopti essent tenebris. Unusq̄sq̄ʒ transitū ostij sui querebat. Jn se enim elementa dū ↄuertunt: sicut in organo q̄litatis sonus immutat: ⁊ oīa suū sonū custodiūt. Unde estimari ex ipso visu certo pōt. Agrestia enim in aquatica ↄuertebant: ⁊ quecūq̄ʒ erant natantia: in terra transibāt. Ignis in aqua valebat supra suā virtutē: ⁊ aqua extinguēns nature obliuiscebat. Flāme ecōtrario corruptibiliū aīaliū nō vexauerūt carnes coambulantiū: nec dissoluebant illaʒ que facile dissoluebat sicut glacies bonā escam. Jn oīb⁹ enī magnificasti pp̄l'm tuū dn̄e: ⁊ honorasti ⁊ nō despexisti: in ōi tp̄e ⁊ in ōi loco assistens eis.

Explicit liber Sapientie. Incipit prologus libri Jesu filij syrach qui Ecclesiasticus appellat.

Multoꝝ nobis ⁊ magnorū p legē et ꝑphetas aliosq̄ʒ q̄ secuti sunt illos sapiā demonstrata est: i quib⁹ oportet laudare israel doctrine ⁊ sapientie cā: q̄ non solū ipsos loquentes necesse est esse peritos: ſʒ etiā extraneos posse ⁊ discētes ⁊ scribentes doctissimos fieri. Au⁹ me⁹ iesus postq̄ʒ se amplius dedit ad diligentiaʒ lectiōis legis ⁊ ꝑphetaꝝ ⁊ alioꝝ libroꝝ qui nobi a parentib⁹ nostris traditi sunt: voluit ⁊ ipse scribere aliquid hoꝝ que ad doctrinā ⁊ sapiam ptinent: ut desiderantes discere: ⁊ illoꝝ periti fieri: magis magisq̄ʒ attendāt aīo: ⁊ cōfirment ad legitimā vitā. Hortor itaq̄ʒ venire vos cum beniuolētia: ⁊ attentiori studio lectionē facere: ⁊ veniam hr̄e in illis in quib⁹ videmur seq̄ntes imaginē sapie: ⁊ deficere in verboꝝ ↄpōne. Nam deficient verba hebraica q̄n fuerint trāslata ad alteram linguā. Nō aūt solum hec: ſʒ ⁊ ipsa lex et ꝑphete: ceteraq̄ʒ alioꝝ libroꝝ nō paruā habent differentiā q̄n inter se dicunt. Nam in octauo ⁊ tricesimo anno tēpib⁹ Ptholomei euergetis regis postq̄ʒ perueni in egyptū: ⁊ cum multū tempo ris ibi fuissem: inueni ibi libros relictos nō parue nec ↄtēnēde doctrine. Jtaq̄ʒ bonū ⁊ necessariuʒ putaui: ⁊ ipse aliquā addere diligentiā ⁊ laborē interp̄tādi librū istum: ⁊ multa vigilia attuli doctrinā in spacio tp̄is ad illa que ad fineʒ ducunt librū istum dare: ⁊ illis qui volunt animū intendere ⁊ discere quēadmoduʒ oporteat instituere mores qui ſm legem dn̄i proposuerint vitam agere.

Explicit prologus. Incipit liber Ecclesiasticus. Capitulum. I

Omnis sapiētia a domino deo est: ⁊ cum illo fuit semp: ⁊ est ante euū. Arenaʒ maris ⁊ pluuie guttas ⁊ dies seculi quis dinumerauit? Altitudinem celi ⁊ latitudinē terre ⁊ profundum abyssi: quis dimēsus est? Sapientiā dei p̄cedentē oīa qs inuestigauit? Prior omniū creata est sapiā: ⁊ intellectus prudentie ab euo. Fons sapie verbum dei in excelsis: ⁊ ingressus illius mādata etna. Radix sapie cui reuelata est: ⁊ astutias illius: q̄s agnouit? Disciplina sapie cui reuelata est ⁊ manifestata: ⁊ multiplicationē ingressus illius quis intellexit? Unus est altissimus creator omniū omnipotens: ⁊ rex potens: ⁊ metuēdus nimis: sedēs super thronū illius: ⁊ dominās deus. Ipse creauit illam in spū sancto: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit et mensus est. Et effudit illam sup omnia opa sua ⁊ super oēm carnē ſm datū suū: ⁊ p̄bet illam diligentib⁹ se. Timor dn̄i gloria ⁊ gloriatio et leticia ⁊ corona exultatiōis. Timor dn̄i delectabit cor: ⁊ dabit leticiā ⁊ gaudiū in longitudinē dieꝝ. Timēti dn̄ʒ bene erit in extremis: ⁊ in die defunctiōis sue benedicet. Dilectio dei honorabil' sapientia: quib⁹ aūt apparuerit in visu diligūt eā: in visiōe ⁊ in agnitiōe magnaliū suoꝝ. Initium sapie timor dn̄i: ⁊ cum fidelib⁹ in vulua ↄcreat⁹ est: ⁊ cum electis feminis gradit: ⁊ cum iustis et fidelibus agnoscit. Timor domini scie religiositas. Religiositas custodiet ⁊ iustificabit cor: iocūditatē atq̄ʒ gaudiū dabit. Timēti deū bene erit ⁊ in diebus ↄsolatiōis illius benedicet. Plenitudo sapie timere deum: ⁊ plenitudo a fructibus illius. Omnē domū illius implebit a generationib⁹ ⁊ receptacula a thesauris illius. Corona sapientie timor dn̄i: replens pacē ⁊ salutis fructū: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit eam. Utraq̄ʒ aūt sunt dona dei. Sciam ⁊ intellectū prudentie: sapia compartietur: ⁊ gloriā tenentiū se exaltat. Radix sapientie est timere deū: ⁊ rami illius longeui. In thesauris sapie intellectus ⁊ scie religiositas: execratio aūt peccatorib⁹ sapia. Timor dn̄i expellit petm̄. Nam qui sine timore est: nō poterit iustificari: iracūdia enī aīositatis illius subuersio illi⁹ est. Usq̄ʒ in tempus sustinebit patiens: ⁊ postea redditio iocūditatis. Bonus sensus vsq̄ʒ in tēpus abscondet verba illius: ⁊ labia multorum enarrabunt sensum illius. In thesauris sapiētie significatio discipline: execratio aūt peccatori cul

tura dei. Fili ↄcupiscens sapientiã conserua iusticiam: ⁊ deus ꝓbebit illam tibi. Sapientia. n. ⁊ disciplina timor dñi: ⁊ qđ beneplacitũ est illi fides ⁊ mansuetudo. ⁊ adimplebit thesauros illius. Cõtumax non sis: ⁊ incredulus timori dei: ⁊ ne accesseris ad illum duplici corde. Ne fueris hypocrita in ↄspectu hominũ: ⁊ nõ scãdalizeris in labijs tuis. Attende in illis ne forte cadas et adducas anime tue inhonorationẽ: ⁊ reuelet deus absconsa tua: ⁊ in medio synagoge elidat te: qm̃ accessisti maligne ad dñm: ⁊ cor tuum plenũ est dolo ⁊ fallacia. II

Fili accedens ad seruitutẽ dei: sta in iusticia ⁊ in timore: ⁊ ꝓpara aĩam tuã ad tẽtationẽ. Deprime cor tuũ ⁊ sustine: et inclina aurẽ tuam: ⁊ suscipe verba intellectus: et ne festines in tempus obductiõis. Sustine sustẽtatiões dei: ↄiungere deo ⁊ sustine: ut crescat in nouissimo vita tua. Omne qđ tibi applicitum fuerit accipe ⁊ i dolore sustine: ⁊ in hũilitate tua patientiã habe: qm̃ in igne ꝓbatur aurũ et argentũ: hoĩes ꝟo receptibiles in camino humiliatiõis. Crede deo ⁊ recuperabit te: ⁊ dirige viam tuã ⁊ spera in illum. Serua timorem illius: ⁊ in illo veterasce. Metuẽtes dominũ sustinete misericordiã eius: ⁊ nõ deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis dominũ credite illi: ⁊ nõ euacuabit merces vestra. Qui timetis dominũ sperate in illũ: ⁊ in oblectationẽ veniet vobis misericordia. Qui timetis dominũ diligite illum: et illuminabunt corda vestra. Respicite filij nationes hominũ ⁊ scitote: quia nullus sperauit i domino ⁊ ↄfusus est. Quis enim ꝑmansit in mandatis eius: ⁊ derelictus est: Aut quis inuocauit eum: ⁊ despexit illum: Qm̃ pius ⁊ misericors ẽ deus: ⁊ remittit in die tribulatiõis peccata: et ꝓtector est oĩbus exquirentibus se in veritate. Ve duplici corde: ⁊ labijs scelestis ⁊ manibus malefacientibus: ⁊ peccatori terram ingrediẽti duabus viis. Ve dissolutis corde: qui nõ credunt deo: ⁊ iõ nõ ꝓtegent ab eo. Ve his q perdiderũt sustinẽtiam: ⁊ qui dereliquerũt vias rectas: ⁊ diuerterũt in vias prauas. Et quid facient cũ inspicere ceperit dñs: Qui timent dñm nõ erunt incredibiles verbo illius: ⁊ qui diligunt illum ↄseruabunt ꝟbuz illius. Qui timent dominũ inquirent q̃ beneplacita sunt ei: ⁊ qui diligunt eum replebunt lege ipsius. Qui timẽt dominũ preparabũt corda sua: ⁊ in conspectu illius sanctificabunt aĩas suas. Qui timent dominũ custodiunt mãdata eius: ⁊ patientiã habebunt vsq3 ad inspectiõe3 illius dicentes: Si penitentiam non egerimus incidemus in manus domini: ⁊ non in manus hominũ. Secundũ enim magnitudinẽ illius: sic et misericordia illius cum ipso est. III

Filij sapientie ecclesia iustorũ: ⁊ natio illorum obedientia ⁊ dilectio. Iudiciuz patris audite filij: ⁊ sic facite ut salui sitis. Deus enim honorauit patrem in filijs: et iudicium matris exquirens firmauit in filios. Qui diligit deũ exorabit ꝓ peccatis: ⁊ ↄtinebit se ab illis: ⁊ in oratiõe dierũ exaudietur: ⁊ sicut qui thesaurizat: ita ⁊ q honorificat matrẽ suã. Qui honorat patrẽ suũ iocundabit in filijs: ⁊ in die orationis sue exaudietur. Qui honorat patrẽ suum vita viuet longiore: ⁊ qui obedit patri, refrigerabit matrẽ. Qui timet dominũ honorat parentes: ⁊ quasi dominis seruiet his qui se genuerũt i ope ⁊ in sermone ⁊ omni patientia. Honora patrem tuũ ut superueniat tibi benedictio a deo: ⁊ benedictio illius in nouissimo manet. Benedictio patris firmat domos filiorum: maledictio autem matris eradicat fundamẽta. Ne glorieris in cõtumelia patris tui: nõ enim est tibi gloria s3 cõfusio. Gloria eni hoĩs ex honore patris sui: ⁊ dedecus filij: pater sine honore. Fili suscipe senectã patris tui: ⁊ nõ ↄtristes eu3 in vita illius: ⁊ si defecerit sensu: veniã da: ⁊ ne spernas eum in tua virtute. Elemosyna eni patris nõ erit in obliuione. Nam ꝓ peccato matris restituet tibi bonũ ⁊ in iusticia edificabit tibi: ⁊ in die tribulationis cõmemorabit tui: ⁊ sicut in sereno glacies: soluẽtur pctã tua. Quã male fame est q derelinqt patrẽ: ⁊ est maledictus a deo q exasperat matrẽ. Fili in mansuetudine opa tua ꝑfice: ⁊ sup hoium gloriã diligeris. Quãto magnus es humilia te in oĩbus: ⁊ corã deo inuenies grã3: qm̃ magna potẽtia dei solius: ⁊ ab humilibus honorat. Altiora te ne q̃sieris: ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris: s3 que p̃cepit tibi deus illa cogita sp: ⁊ in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Nõ est eni tibi necessariũ ea que abscondita sunt videre oculis tuis. In supuacuis rebus noli scrutari multipli: et in pluribus eius operibus non eris curiosus. Plurima enim sup sensum hoium ostensa sunt tibi. Multos eni supplantauit suspicio illoꝝ: ⁊ in vanitate detinuit sensus illorum. Cor durũ habebit male in nouissimo: ⁊ q amat periculũ: in illo pibit. Cor ingrediens duas vias nõ hẽbit successus: ⁊ prauũ cor in illis scãdalizabit. Cor nequã grauabit in doloribus: ⁊ pctõr adijciet ad peccandũ. Synagoge supboꝝ non erit sanitas: frutex eni pcti eradicabit in illis ⁊ nõ intelliget. Cor sapiẽtis intelliget in sapia: ⁊ auris bona audiet cũ oĩ ↄcupia sapiam. Sapiens cor ⁊ intelligibile abstinebit se a peccatis: ⁊ in opibus iusticie successus hẽbit. Ignẽ ardẽtẽ extinguit aq̃: ⁊ elemosyna resistit pctis: ⁊ deus ꝓspector est eius q reddit grãm. Meminit in posteꝝ: ⁊ in tpe casus sui inueniet firmamentũ. IIII

Fili elemosynã paupis ne defraudes: ⁊ oculos tuos ne trãsuertas a paupe. Aiam esurientẽ ne despexeris ⁊ nõ exasperes pauperẽ in inopia sua. Cor inopis ne afflixeris: ⁊ nõ ꝓtrahas datũ angustiãti

Rogationē ꝯtribulati ne abijcias: ⁊ nō auertas faciē tuā ab egeno. Ab inope ne auertas oc̄los tuos ꝓpter irā: ⁊ nō relinquas querentibꝰ tibi retro maledicere. Maledicentis enim tibi in amaritudine aīe exaudietur dep̄catio illius: exaudiet aūt eum q̄ fecit illū. Congregatiōi pauperū affabilē te facito: ⁊ p̄sbiro humilia aīam tuam: ⁊ magnato humilia caput tuū. Declina paupi sine tristicia aurē tuā: ⁊ redde debitū tuū: ⁊ respōde illi pacifice in māsuetudine. Libera eū q̄ iniuriā patit̄ de manu sup̄bi: ⁊ nō acide feras in aīa tua. In iudicando esto pupillis misericors ut pater: ⁊ ꝓ viro matri illoꝝ: ⁊ eris tu velut filius altissimi obediens: ⁊ miserebit̄ tui magis q̄3 mr̄. Sapiētia filijs suis vitā inspirat: ⁊ suscipit inquirētes se: ⁊ p̄ibit in via iusticie. Et qui illam diligit: diligit vitā: ⁊ q̄ vigilauerint ad illā: ꝯplectent̄ placorem eius. Qui tenuerint illā: vitā3 hereditabūt ⁊ quo introibit benedicet deus. Qui seruiunt ei obsequentes erunt sancto: ⁊ eos qui diligūt illā diligit deus. Qui audit illam iudicabit gentes: ⁊ q̄ intuet̄ illam: p̄manebit ꝯfidens. Si crediderit ei: hereditabit illam: ⁊ erunt in cōfirmatione creature illoꝝ: q̄m in tētatione ambulat cū3 eo: ⁊ in p̄mis elegit eum. Timorē ⁊ metū ⁊ ꝓbationē inducet sup illum: ⁊ cruciabit illū in tribulatione doctrine sue donec temptet eum in cogitationibus suis: ⁊ credat aīe illius. Et firmabit illū3 ⁊ iter adducet directū ad illum: ⁊ letificabit illū ⁊ denudabit abscōsa sua illi: ⁊ thesaurizabit super illum sciam ⁊ intellcm̄ iusticie. Si aūt oberrauerit derelinquet eū: ⁊ tradet eu3 i manus inimici sui. Fili ꝯserua tp̄s: ⁊ deuita a malo. Pro aīa tua nē ꝯfundaris dicere verū. Est eni ꝯfusio adducēs peccm̄: ⁊ est ꝯfusio adducēs gloriam et gratiā. Ne accipias faciē aduersus faciē tuam: nec aduersus aīam tuā mendaciu3. Ne reuerearis p̄rimū tuū in casu suo: nec retineas verbū in tp̄e salutis. Non abscōdas sapiam tuā i decore suo. In lingua eni sapia dinoscit̄: ⁊ sensus et scia ⁊ doctrina in verbo sensati: ⁊ firmamentū i opibꝰ iusticie. Non ꝯtradicas verbo veritatis vllo mō: ⁊ de mēdacio ineruditiōis tue ꝯfundē. Nō ꝯfundaris ꝯfiteri p̄ctā tua: ⁊ ne subijcias te oī hoi p̄ p̄ctō. Noli resistere ꝯtra faciē potentis nec coneris ꝯtra ictū fluminis. Pro iusticia agonizare p̄ aīa tua: ⁊ vsq3 ad mortē certa pro iusticia: ⁊ deus expugnabit p̄ te inimicos tuos. Noli citatus esse in lingua tua: ⁊ inutilis ⁊ remissus in opibus tuis. Noli esse sicut leo in domo tua euertēs domesticos tuos: ⁊ opprimēs subiectos tibi. Nō sit porrecta manus tua ad accipiendū ⁊ ad dandum collecta. V

Noli attendere ad possessiōes iniquas: ⁊ ne dixeris: est mihi sufficiens vita. Nihil enim p̄derit in tp̄e vindicte ⁊ obductiōis. Ne sequaris in fortitudine tua ꝯcupiam cordis tui: ⁊ ne dixeris: Quō potui: aut q̄s me subijciet ꝓpter facta mea: Deus eni vindicans vindicabit. Ne dixeris: Peccaui: ⁊ q̄d mihi accidit triste: Altissimus eni est patiens redditor. De ꝓpiciato p̄ctō noli eē sine metu: neq3 adijcias peccm̄ sup peccm̄: ⁊ ne dicas: Miseratio dn̄i magna est: multitudinis peccatoꝝ meoꝝ miserebit̄. Misericordia enim ⁊ ira ab illo cito p̄ximant: ⁊ in peccatores respicit ira illius. Nō tardes ꝯuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de die in diem. Subito eni veniet ira illius: ⁊ in tp̄e vindicte disperdet te. Noli anxius esse in diuitijs iniustis: nō eni p̄derunt tibi in die obductiōis ⁊ vindicte. Nō ventiles te in omnē ventū: ⁊ nō eas in oē3 viā. Sic eni ois p̄ctōr ꝓbatur in duplici lingua. Esto firmꝰ in via dn̄i: ⁊ in veritate sensus tui et scia: ⁊ ꝓsequat̄ te verbū pacis ⁊ iusticie. Esto māsuetus ad audiendū verbū dei ut intelligas: et cum sapia ꝓferes responsum verū. Si est tibi intellectus rn̄de p̄ximo: sin aūt: sit manus tua super os tuū: ne capiaris in verbo indisciplinato ⁊ ꝯfundaris. Honor ⁊ gloria in sermōe sensati: lingua vero imprudētis subuersio est ipsius. Nō appelleris susurro in vita tua: ⁊ lingua tua ne capiaris ⁊ ꝯfundaris. Sup furē eni ē ꝯfusio ⁊ penitentia: ⁊ denotatio pessima sup bilingue3: susurratori aūt odiu3 ⁊ inimicicia ⁊ ꝯtūelia. Justifica pusillū ⁊ magnum similiter. VI

Noli fieri p̄ amico inimicꝰ p̄ximo. Improperiū eni3 ⁊ ꝯtumeliā malꝰ hereditabit ⁊ ois p̄ctōr inuidus ⁊ bilinguis. Nō te extollas in cogitatiōe aīe tue velut thaurꝰ: ne forte elidat̄ virtꝰ tua p̄ stulticiā: ⁊ folia tua comedat ⁊ fructꝰ tuos p̄dat: ⁊ relinq̄ris velut lignū aridū in heremo. Aīa eni nequā disp̄det q̄ se h3: ⁊ i gaudiū inimicis dat illū: ⁊ deducet in sortē impioru3. Verbū dulce multiplicat amicos ⁊ mitigat inimicos: ⁊ lingua eucharis i bono hoīe abundabit. Multi pacifici sint tibi: ⁊ ꝯsiliariꝰ sit tibi vnꝰ de mille. Si possides amicū in tētatiōe posside eū: ⁊ ne facile credas ei teipm̄. Est.n. amicꝰ s̄m tp̄s suū: ⁊ nō p̄māebit in die tribulatiōis. Et est amicꝰ q̄ ꝯuertit̄ ad inimiciciā: ⁊ est amicꝰ q̄ odiū ⁊ rixā ⁊ ꝯuicia denudabit. Est āt amicꝰ sociꝰ mēse ⁊ n̄ p̄māebit i die necītatis. Amicꝰ si p̄manserit fixus erit tibi q̄si coeq̄lis: ⁊ i domesticis tuis fiducialr̄ aget. Si humiliauerit se ꝯtra te: ⁊ a facie tua abscōderit se: vnanimē hēb̄ amiciciā bonā. Ab inimicis tuis separe: ⁊ ab amicis tuis attēde. Amicꝰ fidelis ꝓtectio fortis: q̄ āt inuēit illū: inuenit thesaurū. Amico fideli nulla ē ꝯpatio: ⁊ n̄ ē digna pōderatō auri ⁊ argēti ꝯtra bonitatē fidei illꝰ. Amicꝰ fidelis medicamētū vite ⁊ imortalitatis: ⁊ q̄ metuunt dn̄3 inuenēt illū: q̄ timet deū eq̄ hēbit amiciciā bonā: q̄m s̄m illū erit amicꝰ illꝰ. Fili a iuuētute tua excipe doctrina3: ⁊ vsq3 ad canos inuenies sapientiam. Quasi is qui arat et qui semi

nat accede ad eam: ⁊ sustine bonos fructus illi us. In opere eni ipsius exiguū laborabis ⁊ cito edes de generationib⁹ illius. Quā aspera est ni miū sapiā indoctis hoībus: ⁊ nō pmanebit in il la excors. Quasi lapidis virtus pbatio erit in il lis: ⁊ nō demorabunt pycere illam. Sapiā enī doctrine sm nomē est eius: ⁊ nō est multis mā festa. Quibus aūt cognita est pmanet vsq; ad ꝯspectū dei. Audi fili ⁊ accipe ꝯsiliū intellectus ⁊ ne abijcias ꝯsiliū meū. Inijce pedē tuū in com pedes illius: ⁊ in torques illius collū tuū. Subij ce humeꝝ tuū ⁊ porta illā: ⁊ ne accidieris vincu lis eius. In omni aīo tuo accede ad illā: ⁊ in oī virtute tua ꝯserua vias eius. Inuestiga illaꝫ et manifestabit tibi: ⁊ ꝯtinēs factus ne derelinq̄s eam. In nouissimis enī inuenies requiē in ea: ⁊ ꝯuertet tibi in oblectationē. Et erunt tibi cōpe des eius in ptectionē fortitudinis: ⁊ bases vir tutis: ⁊ torques illius in stolā glorie. Decor enī vite est in illa: ⁊ vincula illius alligatura salutis. Stola glorie indues eam: ⁊ coronā gratulatōis impones tibi. Fili si attenderis mihi disces eaꝫ ⁊ si accōmodaueris animū tuū sapiēs eris. Si inclinaueris aurem tuā excipies doctrinaꝫ: ⁊ si dilexeris audire: sapiens eris. In multitudine p sbyteroꝝ prudentiū sta: ⁊ sapie illoꝝ ex corde cō iungere: ut oēm narrationē dei possis audire: et uerba laudis nō effugiant a te. Et si videris sen satū euigila ad eū: ⁊ gradus ostioꝝ illi⁹ exterat pes tuus. Cogitatū tuum habe in p̄ceptis dei: ⁊ in mādatis illius maxime assiduus esto: ⁊ ipse dabit tibi cor: ⁊ concupiscētia sapientie dabitur tibi.

VII

Noli facere mala: ⁊ nō te apprehendēt: di scede ab iniquo ⁊ deficient mala abs te. Fili nō semines mala in sulcis iniusticie ⁊ nō metes ea i septuplū. Noli querere ab hoīe ducatū: neq; a rege cathedram honoris. Nō te iustifices ante deū: qm̄ agnitor cordis ipse est: ⁊ penes regē noli velle videri sapiens. Noli que rere fieri iudex nisi valeas virtute irrumpere ini quitates: ne forte extimescas faciē potentis: ⁊ po nas scandalū in agilitate tua. Nō pecces i mul titudine ciuitatis: nec te inmittas in populū: neq; alliges duplicia pctā: nec enī in vno eris immu nis. Noli esse pusillanimis in aīo tuo. Exorare ⁊ facere elemosynā ne despicias. Ne dicas i mul titudine munerū meoꝝ respiciet deus: ⁊ offeren te me deo altissimo munera mea suscipiet. Non irrideas hoiem in amaritudine aie: est enī qui humiliat ⁊ exaltat circūspector deus. Noli ama re mendaciū aduersus fratrē tuum: neq; i ami cum silr facias. Noli velle mentiri oē mēdaciū: assiduitas enī illius nō est bona. Noli ꝟbosus esse in multitudine p̄sbiteroꝝ: ⁊ nō iteres verbum in orōne tua. Non oderis laboriosa opa ⁊ rusti

cationē creatam ab altissimo. Nō te reputes in multitudine indisciplinatoꝝ. Memēto ire quo niā nō tardabit. Humilia valde spūm tuum: qm̄ vindicta carnis impij: ignis ⁊ vermis. Noli pre uaricari in amicū pecuniā differentē: neq; frēm charissimū auro spreueris. Noli discedere a mu liere sensata ⁊ bona quā sortitus es i timore do mini: grā enī verecūdie illius sup aurū. Non le das seruū in veritate operantē: neq; mercenna riū dantem aiam suā. Seruus sensat⁹ sit tibi di lectus quasi aia tua: ⁊ nō defraudes illū liberta te: neq; inopē derelinquas illum. Pecora tibi sunt attende illis: ⁊ si sunt vtilia: pseuerent apud te. Fili tibi sunt: erudi illos: ⁊ curua illos a pueri cia eoꝝ. Filie tibi sunt: serua corpus illaꝝ: ⁊ non ostendas hilarē faciem tuā ad illas. Trade filiā ⁊ grande opus feceris: ⁊ hoī sensato da illā. Mu lier si est tibi sm aiam tuā: nō pijcias illā: ⁊ odi bili nō credas te in toto corde tuo. Honora pa treꝫ tuum: ⁊ gemitus mris tue ne obliuiscaris. Memēto qm̄ nisi p illos natus nō fuisses: et re tribue illis quō ⁊ illi tibi. In tota aīa tua time dn̄m: ⁊ sacerdotes illius sanctifica. In oī virtute dilige eum qui te fecit: ⁊ mistros eius ne dereli quas. Honora deū ex tota aīa tua: ⁊ honorifica sacerdotes: ⁊ ppurga te cum brachijs. Da illis ptem sicut mandatū est tibi p̄mitiaꝝ ⁊ purgatio nis: ⁊ d̄ negligentia tua purga te cū paucis. Da tum brachioꝝ tuoꝝ: ⁊ sacrificiū sanctificationis offeres dn̄o: ⁊ initia sanctoꝝ: ⁊ paupi porrige ma nū tuā: ut pficiat ppiciatio ⁊ bn̄dictio tua: grata datur in ꝯspectu oīs viuentis: ⁊ mortuo non p hibeas grām. Nō desis plorantib⁹ in ꝯsolatiōe ⁊ cum lugentib⁹ ambula. Nō te pigeat visitare infirmū: ex his enī in dilectione firmaberis. In oībus opibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis.

VIII

Non litiges cum hoīe potente: ne forte in cidas in manus illius. Nō ꝯtendas cuꝫ viro locuplete: ne forte ꝯtra te ꝯstituat li tē tibi. Multos enī pdidit auꝝ ⁊ argētū: ⁊ vsq; ad cor regū extendit ⁊ ꝯuertit. Nō litiges cum hoīe linguato: ⁊ nō strues in igneꝫ illius ligna. Nō cōices hoī indocto: ne male de pgenie tua loquat. Ne despicias hoiem auertentē se a pctō neq; improperes ei. Memento qm̄ oēs i corru ptiōe sumus. Ne spernas hoiem in sua senectu te: etenī ex nobis senescunt. Noli de mortuo ini mico tuo gaudere: sciens qm̄ oēs morimur: et i gaudiū volum⁹ venire. Ne despicias narratio nē p̄sbiteroꝝ sapientiū: ⁊ in puerbijs eoꝝ ꝯuersare. Ab ipsis enī disces sapiam ⁊ doctrinā intellect⁹ ⁊ seruire magnatis sine querela. Nō te p̄tereat narratio senioꝝ: ipsi enī didicerūt a pāib⁹ suis. Qm̄ ab ipsis disces intellectū. ⁊ in tpe necessita tis dab̄ responsuꝫ. Non incendas carbones pctō

rum arguens eos: ꝛ ne incendaris flāma ignis peccatoꝝ illoꝝ. Ne ꝯtra faciē stes ꝯtumeliosi: ne sedeat quasi insidiator ori tuo. Noli fenerari homini fortiori te: q̄ si feneraueris q̄si pditū habe. Non spondeas sup virtutē tuam: q̄ si spopōderis q̄si restituēs cogita. Nō iudices ꝯtra iudicē: qm̄ sm̄ qd̄ iustū est iudicat. Cuz audace nō eas in via: ne forte grauet mala sua in te. Ipse enim sm̄ voluntatē suā vadit: ꝛ simul cū stulticia ipsius peries. Cū iracundo nō facias rixam: ꝛ cum audace nō eas in desertū: qm̄ quasi nihil est añ illum sanguis: ꝛ vbi non est adiutoriū elidet te. Cum fatuis ꝯsiliū nō habeas: nō enim poterūt diligere: nisi que eis placent. Coraz extraneo ne facies ꝯsiliū: nescis eni qd pariet. Non oī homini cor tuū manifestes: ne forte inferat tibi gratiam falsam: et conuiciet tibi. IX

Non zeles mulierē sinus tui: ne ostēdat sup te maliciā doctrine nequā. Nō des mulieri potestatē aīe tue: ne ingrediat̄ī virtute tua ꝛ ꝯfundaris. Ne respicias mulierez multiuolā: ne forte incidas in laqueos illius. Cū saltatrice ne assiduꝰ sis nec audias illam: ne forte peреas in efficacia illius. Virginē ne ꝯspicias ne forte scandalizeris in decore illꝰ. Ne des fornicarijs aiam tuam in vllo: ne pdes te ꝛ hereditatē tuā. Noli circūspicere in vicis ciuitatis: nec oberraueris in plateis illius. Auerte faciē tuaz a muliere compta: ꝛ ne circūspicias spēm alienam. Propter spēm mulieris multi pierunt: et ex hoc ꝯcupia quasi ignis exardescit. Oīa mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab oībus ptereuntibꝰ ꝯculcabit̄. Spēm mulieris aliene multi āmirati: reprobi facti sunt: colloquium eni illius quasi ignis exardescit. Cum aliēa muliere ne sedeas oīo: nec accūbas cum ea sup cubitū: ꝛ nō alterceris cum illa in vino: ne forte declinet cor tuū in illam: ꝛ sanguine tuo labaris in pditionē. Ne derelinquas amicū antiquū: nouꝰ enim nō erit similis illi. Vinū nouū amicus nouus: veterascat ꝛ cum suauitate bibes illud. Non zeles gloriā ꝛ opes pctōris: nō eni scio q̄ futura sit illius subuersio. Nō placeat tibi iniuria iniustoꝝ: sciens qm̄ vsq; ad inferos nō placebit impius. Longe abesto ab hoie potestatez habēte occidendi: ꝛ non suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illum noli aliquid cōmittere: ne forte auferat vitā tuā. Coionez mortis scito qm̄ in medio laqueoꝝ ingredieris: ꝛ super dolentiū arma ambulabis. Scđm virtutē tuā caue te a ꝓximo tuo: ꝛ cum sapientibꝰ ꝛ prudētibꝰ tracta. Viri iusti sint tibi ꝯuiue: ꝛ in timore dei sit tibi gloriatio: ꝛ in sensu sit tibi cogitatꝰ dei: ꝛ oīs enarratio tua in pceptis altissimi. In manu artificum opera laudabunt̄: ꝛ pncipes populi in sapia sermonis sui: in sensu ꝟo seniorꝫ verbuz. Terribilis est in ciuitate sua hō linguosus: ꝛ temerarius in verbo suo odibil' erit. X

Iudex sapiens iudicabit populū suū ꝛ pncipatꝰ sensati stabilis erit. Scđz iudicē populi sic ꝛ ministri eiꝰ. ꝛ qualis rector est ciuitatis: tales ꝛ ihabitātes i ea. Rex insipiens perdet populū suū. ꝛ ciuitates inhabitabūtur p sensū prudēciū. In manu dei potestas terre: ꝛ execrabilis oīs iniqtas gēciū: ꝛ vtilez rectorem suscitabit i tēpus sup illaz. In manu dei potestas hominis. ꝛ sup faciē scribe imponet honorē suū. Oīs iniurie ꝓximi ne memineris: ꝛ nihil agas in operibus iniurie. Odibilis corā deo est ꝛ hoībus supbia: ꝛ execrabilis oīs iniquitas gētiū. Regnū a gēte in gentē transfertur ꝓpter iniusticias ꝛ iniurias ꝛ cōtumelias ac diuersos dolos. Auaro aūt nihil est scelestius. Quid superbis terra ꝛ cinis? Nihil est iniquiꝰ q̄z amare pecuniā. Hic eni ꝛ aiaz suam venalē habet: qm̄ in vita sua ꝓiecit intima sua. Omnis potentatus breuis vita: languor plixior grauat medicum. Breuē lāguorez pcidit medicus: sicut ꝛ rex hodie est ꝛ cras morief̄. Cum enim morief̄ hō hereditabit serpentes ꝛ bestias ꝛ vermes. Initiū supbie hoīs apostatare a deo: qm̄ ab eo qui fecit illum recessit cor eius: qm̄ initiū omnis peccati est supbia. Qui tenuerit illam adimplebit̄ maledictis: ꝛ subuertet eum in finez. Propterea exhonorauit dn̄s ꝯuentus maloꝝ: ꝛ destruxit eos vsq; in finem. Sedes ducum superboꝝ destruxit deus: ꝛ sedere fecit mites p eis. Radices gētiū superbaꝝ arescere fecit deus: ꝛ plantauit humiles ex ipsis gentibꝰ. Terras gentiū euertit dn̄s: ꝛ pdidit eas vsq; ad fundamentū. Arefecit deꝰ ex ipsis ꝛ dispdidit eos: ꝛ cessāre fecit memoriā eorū a terra. Memoriā supboꝝ pdidit deus: et reliquit memoriā humiliū sensu. Nō ē creata hoibus supbia: neq; iracūdia natiōi mulieruz. Semen hoium honorabitur hoc qd̄ timet deum: semen aūt hoc exhonorabit̄: qd̄ pterit mandata dn̄i. In medio fratrū rector illoꝝ in honore: et q timent dn̄m erunt in oculis illꝰ. Gloria diuituz honoratoꝝ: ꝛ pauperuz timor dei est. Non despicere hoiez iustū pauperē: ꝛ nō magnificare viꝝ peccatorē diuitē. Magnꝰ est iudex ꝛ potens ē in honore: ꝛ nō ē maior illo qui timet deū. Seruo sensato liberi seruiēt: ꝛ vir prudēs ꝛ disciplinatꝰ nō murmurabit correptꝰ: ꝛ inscius non honorabit̄. Noli extollere te in faciēdo ope tuo: et noli cunctari in tpe angustie. Melior est qui operat̄ ꝛ abundat in oibꝰ: q̄z q gloriat̄ ꝛ eget pane. Fili in māsuetudine serua aiam tuā: ꝛ da illi honorē sm̄ meritū suū. Peccantē in aiam suā: quis iustificabit: Et qs honorificabit exhonorantē animā suā? Paup gloriat̄ p disciplinā ꝛ timorē suum: ꝛ est homo q honorificat̄ ꝓpter substam suā

Qui aūt gloriaꝛ in paupertate: quātomagis i sub stantia. Et qui gloriaꝛ in sua paupertatē vereat.

XI

Sapientia hūiliati exaltabit caput illius: ⁊ i medio magnatoꝝ ꝯsedere illū faciet. Non laudes virū in spē sua: neqꝫ spernes hoiem in visu suo. Breuis in volanti bus ē apis: ⁊ initiū dulcoris hꝫ fruct⁹ illius. In vestitu ne glorieris vnqꝫ: nec in die honoris tui extollaris. Qm̄ mirabilia opa altissimi solius: ⁊ gloriosā ⁊ absconsā ⁊ inuisā opa illius. Multi tyranni sederūt in throno: ⁊ insuspicabilis porta uit dyadema. Multi potētes oppressi sunt vali de: ⁊ gloriosi traditi sunt in manus alteroꝝ. Priusqꝫ interroges ne vitupes quēqꝫ: ⁊ cū in terrogaueris: corripe iuste. Priusqꝫ audias: ne rn̄deas verbū: ⁊ in medio sermoꝝ ne adiicias lo qui. De ea re que te nō molestat: ne certeris: ⁊ i iudicio peccantiū ne ꝯsistas. Fili ne i multis sint actus tui: ⁊ si diues fueris nō eris immunis a de licto. Si enim secut⁹ fueris nō apprehēdes: ⁊ nō effugies si ꝑcurreris. Est hō laborās ⁊ festinans ⁊ dolens impius: ⁊ tanto magis nō abundabit Est hō marcidus egens recuperatiōe: plus defi ciēs virtute: ⁊ abundās paupertate: ⁊ oculus dei respexit illū in bono: ⁊ erexit eū ab humilitate ipsius: ⁊ exaltauit caput eius: ⁊ mirati sunt i illo multi ⁊ honorauerūt deū. Bona ⁊ mala: vita ⁊ mors: paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Sapiētia disciplina ⁊ scīa legis apud dn̄m: dilectio ⁊ vie bonoꝝ apud ipm̄. Error ⁊ tenebre pctōrib⁹ con creata sunt: qui aūt exultāt in malis: ꝯsenescūt i malo. Datio dei ꝑmanet iustis: ⁊ ꝓfect⁹ illi⁹ suc cessus hēbūt i eternū. Est q̄ locupletaꝛ pce agen do: ⁊ hec est pars mercedis illius in eo q̄ dicit: Inueni requiē mihi: ⁊ nūc mādicabo de bonis meis solus: ⁊ nescit q̄ tēps ꝑteriat illum ⁊ mors appropinquet: ⁊ relinquat oīa aliis: ⁊ morietur Sta in testō tuo: ⁊ in illo colloquere: ⁊ in opere mandatoꝝ tuoꝝ veterasce. Ne māseris i opib⁹ pctōrū. Cōfide aūt in deo: ⁊ māe in loco tuo. Fa cile est eni in oculis dei subito honestare paupe rē. Benedictio dei in mercedē iusti festinat: ⁊ in honore veloci ꝓcessus illi⁹ fructificat. Ne dicas: qd est mihi opus: ⁊ q̄ erunt mihi ex h̄ bona: Ne dicas: Sufficiēs mihi sum: ⁊ qd ex hoc pessima bor: In die bonoꝝ ne imemor sis maloꝝ: ⁊ i die maloꝝ ne imemor sis bonoꝝ: qm̄ facile est corā deo in die obit⁹ retribuere vnicuiqꝫ ꝺm vias su as. Malicia hore obliuionē facit luxurie magne ⁊ in fine hois denudatio operꝝ illius. Ante mor tē ne laudes hoiem quēqꝫ: qm̄ i filiis suis agnosci tur vir. Nō oēm hoiem inducas in domū tuā multe eni sunt insidie dolosi. Sicut eni eructant ꝓcordia fetentiū: ⁊ sicut ꝑdix inducitur in caueam ⁊ ut caprea in laqueū: sic ⁊ cor superboꝝ: ⁊ sicut ꝓ spector videns casum ꝓximi sui. Bona eni in mala ꝯuertens insidiaꝛ: ⁊ in electis imponet ma culā. A scintilla eni vna augeꝛ ignis: ⁊ ab vno doloso augeꝛ sanguis. Nō xo pctōr sanguini in sidiaꝛ. Attende tibi a pestifero: fabricat. n. ma la: ne forte inducat super te subsannationē im ꝑpetuū. Admitte ad te alienigenā: ⁊ subuertet te in turbine: ⁊ abalienabit te a viis ꝓpriis.

XII

Si benefeceris scito cui feceris: ⁊ erit gra tia in bonis tuis multa. Benefac iusto ⁊ inuenies benedictionē magnā: ⁊ si nō ab ipso: certe a dn̄o. Non est eni ei bene qui assi duus est in malis: ⁊ elemosynas nō danti: qm̄ ⁊ altissimus odio habet pctōres: ⁊ miserit⁹ est peni tentib⁹. Da misericordi: ⁊ ne suscipias pctōrē. Et impiis ⁊ pctōrib⁹ redde vindictam: custodiens eos in diem vindicte. Da bono ⁊ nō receperis peccatorē. Benefac humili: ⁊ nō dederis impio Prohibe panes illi dare: ne i ipsis potētior te sit Nā duplicia mala inuenies in oib⁹ bonis que cunqꝫ feceris illi: qm̄ ⁊ altissim⁹ odio hꝫ pecca tores: ⁊ impiis reddet vindictā. Nō agnosceꝛ i bonis amicus: ⁊ nō absconderꝛ in malis inimic⁹ In bonis viri inimici illi⁹: in tristicia ⁊ in mali cia illius amicus agnitus est. Nō credas inimi co tuo in eternū. Sicut eni eramentū eruginat nequicia illius. Et si humiliat⁹ vadat curu⁹: ab iice animū tuū: ⁊ custodi te ab illo. Nō statues illum penes te: nec sedeat ad dexterā tuā: ne cō uersus stet in loco tuo: ne forte ꝯuersus in locū tuū: inquirat cathedrā tuā: ⁊ in nouissimo cog scas verba mea: ⁊ in sermonib⁹ meis stimuleris Quis miserebiꝛ incātatori a serpēte percusso: ⁊ oi bus q̄ appropiāt bestiis: Sic ⁊ qui comitaꝛ cū viro iniquo: ⁊ obuolutus est in peccatis eius. Una hora tecum ꝑmanebit. Si autē declinaue ris nō supportabit. In labiis suis indulcat inimi cus: ⁊ in corde suo insidiaꝛ ut subuertat te in fo ueā. In ocul' suis lachrymaꝛ inimic⁹: ⁊ si inuene rit tēps: nō satiabiꝛ sanguine: ⁊ si incurrerint, ibi mala inuenies eum illic priorē: ⁊ quasi adiuuās suffodiet plantas tuas. Caput suū mouebit et plaudebit manu: ⁊ multa susurrans cōmutabit vultum suum.

XIII

Qui tetigerit picem inquinabiꝛ ab ea: ⁊ q̄ cōicauerit supbo induet supbiā. Pon dus sup se tollit q̄ honestiori se cōicat. Et ditiori te ne socius fueris. Quid cōicabit ca cabus ad ollā: Qn̄ eni se colliserint ꝯfringetur. Diues iniuste aget ⁊ fremebit: pauꝑ autē lesus tacebit. Si largit⁹ fueris: assumet te. ⁊ si non ha bueris derelinquet te. Si habes ꝯuiuet tecum ⁊ euacuabit te: ⁊ ipse nō dolebit sup te. Si neces sarius illi fueris: suppIātabit te: ⁊ subridēs spē dabit narrās tibi oīa bona. Et dicet: Quid op⁹ est tibi: ⁊ ꝯfundet te in cibis suis: donec te exina niat bis ⁊ ter: ⁊ in nouissimo deridebit te. Po

stea vidēs derelinquet te: ⁊ caput suū mouebit ad te. Humiliare deo: ⁊ expecta manus eius. Attende ne seduct⁹ in stulticia humilieris. Noli esse humilis in sapiētia tua: ne humiliat⁹ in stulticiā seducaris. Aduocat⁹ a potentiore discede: ex hoc enī magis te aduocabit. Ne improbus sis ne impingaris: ⁊ ne longe sis ab eo: ne eas in obliuionē. Ne retineas ex equo loqui cū illo: nec credas multis verbis illius. Ex multa enī loquela temptabit te: ⁊ subridens: interrogabit te de absconditis tuis: immitis anim⁹ illius: cōseruabit verba tua: ⁊ nō parcet de malicia: ⁊ de vinculis. Caue tibi ⁊ attende diligenter auditui tuo: quōniā cum subuersiōe tua ambulas. Audiens vero verba illa quasi in somnis vide ⁊ vigilabis. Omni vita tua dilige deū: ⁊ inuoca illū in salute tua. Omne aial diligit simile sibi: sic ⁊ ois hō proximū sibi. Ois caro ad similem sibi coniungetur: ⁊ ois hō simili sui sociabitur. Si cōicabit lupus agno aliquādo: sic peccatōr iusto. Que cōicatio sancto hoi ad canē: aut que pars bona diuiti ad pauperē: Uenatio leonis onager in heremo: sic ⁊ pascua sunt diuitū paupes: Et sicut abhoiatio est superbo humilitas: sic ⁊ execratio diuitis paup. Diues cōmotus cōfirmatur ab amicis suis: humilis autē cū ceciderit expelletur: ⁊ a notis: diuiti decepto multi recuperatores Locut⁹ est superba: ⁊ iustificauerūt illū. Humilis deceptus est: insup ⁊ arguitur. Locut⁹ est sensate: ⁊ nō est dat⁹ ei loc⁹. Diues locut⁹ est ⁊ oēs tacuerūt: ⁊ verbū illi⁹ vsq₃ ad nubes perducēt. Paup locut⁹ est: ⁊ dicūt quis est hic: Et si offenderit: subuertēt illum. Bona est substātia cui nō est peccatū in cōsciētia: ⁊ nequissima paupertas i ore impij. Cor hois immutat faciē illius siue i bona: siue in mala: Uestigiū cordis boni et faciē bonā difficile inuēies: ⁊ cū labore. XIIII

Beat⁹ vir q nō est lapsus verbo ex ore suo: ⁊ nō est stimulat⁹ in tristicia delicti. Felix q nō habuit ai sui tristiciā: ⁊ nō excidit a spe sua. Uiro cupido ⁊ tenaci sine rōne est substātia: ⁊ hoi liuido ad quid aurū: Qui aceruat ex aio suo iniuste alijs cōgregat: ⁊ i bonis illi⁹ ali⁹ luxuriabitur. Qui sibi nequā est: cui alij bon⁹ erit: Et nō iocundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet: nihil est illo nequi⁹: ⁊ hec redditio est malicie illi⁹. Et si benefecerit ignorāter ⁊ non volēs facit: ⁊ in nouissimo manifestat maliciā suam. Nequā est oculus liuidi ⁊ auertēs faciem: ⁊ despiciens aiam suā. Insaciabilis oculus cupidi in parte iniquitatis: nō saciabitur: donec cōsumat arefaciēs aiam suā. Oculus malus ad mala: ⁊ nō saciabitur pane indigēs ⁊ in tristicia erit sup mensam suā. Fili si hēs benefac tecū: ⁊ deo dignas oblaciōes offer. Memor esto: quōniā mora nō tardat: ⁊ testamētū inferorū: quod demōstratū est tibi. Testamētū enī huius mūdi morte morietur. Añ mortē benefac amico tuo: ⁊ scdm vires tuas exporrigēs da paupi. Nō defrauderis a die bono: ⁊ particula boni diei nō te pretereat. Nonne

alijs relinques dolores ⁊ labores tuos: In diuisiōe sortis da ⁊ accipe: ⁊ iustifica aiam tuā. Añ obitū tuum opare iusticiā: quōniā nō est apud inferos inuenire cibū. Ois caro sicut fenum veterascet: ⁊ sicut foliū fructificās i arbore viridi. Alia generantur ⁊ alia deijciuntur: sic generatio carnis ⁊ sanguinis: alia finitur ⁊ alia nascitur. Omne opus corruptibile in fine deficiet: ⁊ q illud opatur ibit cū illo Et omne opus electū iustificabitur: ⁊ qui operatur illud honorabitur in illo. Beatus vir q in sapiētia morabitur: ⁊ qui in iusticia sua meditabitur: ⁊ in sensu cogitabit circūspectionē dei. Qui cogitat vias illius in corde suo: ⁊ in abscōsis suis intelligēs: vadens post illā quasi inuestigator: ⁊ in vijs illius cōsistens. Qui respicit p fenestras illius: ⁊ i ianuis illius audiens. Qui requiescit iuxta domum illius: ⁊ in parietib⁹ illius figens palū. Statuet casulā suam ad man⁹ illius ⁊ requiescēt in casula illius bona p euum. Statuet filios suos sub tegmine illius: ⁊ sub ramis eius demorabitur. Protegetur sub tegmine illius a feruore: ⁊ in gloria eius requiescet. XV

Qui timet deū: faciet bona: ⁊ q cōtinēs est iusticie: apprehēdet illā: ⁊ obuiabit illi quasi mater honorificata: ⁊ quasi mulier a virginitate suscipiet illum. Cibauit illū pane vite ⁊ intellectus: ⁊ aqua sapientie salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo ⁊ nō flectetur ⁊ continebit illum ⁊ nō confundetur: ⁊ exaltabit illum apud proximos suos. Et in medio ecclesie aperiet os eius: ⁊ adimplebit eū spū sapientie ⁊ intellectus: ⁊ stola glorie vestiet illum. Iocunditatē ⁊ exultationē thesaurizabit sup illū: ⁊ noīe eterno hereditabit illū. Hoies stulti nō apprehendēt illā: ⁊ hoies sensati obuiabūt illi. Hoies stulti nō videbūt eā: longe enī abest a supbia ⁊ dolo. Uiri mendaces nō erūt illius memores. ⁊ viri veraces inuenientur in illa: ⁊ successū hebūt vsq₃ ad inspectionē dei. Nō est speciosa laus in ore peccatōris: quia nō est a dño missus: quōniā a deo pfecta est sapiētia. Sapiē enī dei astabit laus: ⁊ in ore fideli abūdabit: ⁊ dñator dabit eā illi. Nō dixeris: per deū abest: que enī odit: ne feceris. Nō dicas: ille me implanauit: nō enī necij sunt ei hoies impij. Omne execramentū erroris odit dñs: ⁊ nō erit amabile timentib⁹ eū. Deus ab initio cōstituit hoiem: ⁊ reliquit illū i manu cōsilij sui. Adiecit mādata ⁊ precepta sua. Si volueris mādata cōseruare: cōseruabūt te: ⁊ in ppetuū fidē placitā seruare. Apposuit tibi aquā ⁊ ignē: ad quod volueris porrige manū tuā Añ hoiem vita ⁊ mors: bonū ⁊ malū. Quod placuerit ei dabitur illi. quōniā multa sapiētia dei ⁊ fortis in potētia: vidēs oēs sine intermissiōe. Oculi dñi ad timētes eū: ⁊ ipse agnoscit oēm operā hois. Nemini mādauit impie agē: ⁊ nemini dedit spaciū peccandi Nō enī cōcupiscit multitudinē filiorum infidelium ⁊ inutilium.

N E iocunderis in filijs impijs si XVI
multiplicent᷑: nec oblecteris sup ipsos si
nõ est timor dei in illis. Nõ credas vite
illoꝝ: ⁊ ne desperteris in labores eoꝝ. Melior ē
eni vnᵘ timēs deū: q̃ȝ mille filij impij. Et vtile ē
mori sine filijs: q̃ȝ relinquere filios impios. Ab
vno sensato inhabitabit̄ patria: ⁊ a tribᵘ impijs
deseret̄. Multa talia vidit oculus meᵘ: ⁊ forcio
ra hoꝝ audiuit auris mea. In synagoga peccan
tium exardebit ignis: ⁊ in gēte incredibili exar
descet ira. Nõ exorauerūt p peccatis suis antiq
gigãtesq destructi sunt cõfidētes sue virtuti: et
nõ pepcit pegrinanoni illoꝝ: sȝ pcussit eos ⁊ exe
cratus est eos pre supbia verbi illoꝝ. Nõ miser
tus est illis gētē totã perdens: ⁊ extollētēȝ se in
pctis suis. Et sicut sexcēta milia peditū qui ꝯgre
gati sunt in durici a cordis sui: ⁊ si vnus fuisset
ceruicatus mirū si fuisset imunis. Misericordia
eni ⁊ ira est cū illo: potēs exoratio ⁊ effūdēs irã
Scd̃m miaȝ suã: sic correctio illius hominē ꝺm
opa sua iudicat. Nõ effugiet in rapina pctõr: ⁊
nõ retardabit sufferencia miaȝ facientis. Ois
mia faciet locū vnicuiqȝ ꝺm meritū opeꝝ suoꝝ
⁊ ꝺm intellectū pegrinanõis ipsius. Nõ dicas:
A deo abscondar: ⁊ ex summo qͥs mei memora
bit̄: In pplo nõ agnoscar. Que est eni aīa mea i
tam immensa creatura: Ecce celum ⁊ celi celoꝝ
abyssus ⁊ vniuersa terra: ⁊ que in eis sunt in cõ
spectu illius cõmouebunt̄: mõtes sil̄ ⁊ colles et
fundamēta terre: ⁊ cū ꝯspexerit illa deus tremo
re ꝯcutient̄. Et in oībᵘ his insensatū est cor: ⁊ oē
cor intelligit̄ ab illo: ⁊ vias illius qs intelligit:
Et ꝓcella quã nec oculus vidit hoīs: Nam plu
rima illius opa sunt in abscõsis: sȝ opa iusticie
eius quis enunciabit: aut qs sustinebit: Longe
eni testm̄ a quibusdã: ⁊ interrogatio hoīum i cõ
summanõe est. Qui minorat̄ corde cogitat ina
nia: ⁊ vir imprudēs ⁊ errãs cogitat stulta. Audi
me fili ⁊ disce disciplinã sensus: ⁊ in verbis me
is attēde in corde tuo: ⁊ dicã in equitate discipli
nã: ⁊ scrutabor enarrare sapiam: ⁊ in verbis me
is attēde in corde tuo. Et dico in equitate spūs:
virtutes quas posuit deus in opa sua ab inicio
⁊ in veritate enuncio sciam eius. In iudicio dei
opa ipsius ab inicio: ⁊ ab institutiõe hoīum ipo
rū distinxit ptes illoꝝ: ⁊ initia eoꝝ i gētibᵘ suis.
Ornauit in eternū opa illoꝝ: nec esurierīt nec la
borauerūt: ⁊ nõ destiterīt ab opibᵘ suis. Unusqͥs
qȝ ꝓximū sibi: nõ angustiabit vsqȝ i eternū. Nõ
sis icredibil̄ vbo illiᵘ. Post h̄ deᵘ i terrã respexit
⁊ impleuit illã bonis suis. Aīa aūt ois vital̄ denū
ciauit ante faciē ipsiᵘ: ⁊ i ipsã iterū reuersio illoꝝ.

D Eus creauit de terra hoīeȝ: ⁊ ꝺm XVII
imaginē suaȝ fecit illū. Et iteꝝ ꝯuertit il
lum in ipsam: ⁊ ꝺm se vestiuit illum vir
tute. Numeꝝ dieꝝ ⁊ tps dedit illi: ⁊ dedit illi po
testatē eoꝝ que sunt sup terrã. Posuit timoreȝ
illius sup oēm carnē: ⁊ dn̄atᵘ est bestiaꝝ ⁊ vola
tiliū. Creauit ex ipso adiutoriū sil̄e sibi: ꝯsiliuȝ ⁊
linguã ⁊ oculos ⁊ aures ⁊ cor dedit illis excogi
tãdi: ⁊ disciplina intellectus repleuit illos. Crea
uit illis sciam spūs: sensu impleuit cor illoruȝ: ⁊
mala ⁊ bona ostendit illis. Posuit oculū ipsoꝝ
sup corda illoꝝ ostendere illis magnalia operū
suoꝝ: ut nomē sanctificanõis collaudēt ⁊ gloria
ri in mirabilibᵘ illius: ut magnalia enarrēt ope
rū eius. Addidit illis disciplinã: ⁊ legē vite here
ditauit illos. Testm̄ eternū ꝯstituit cuȝ illis: ⁊ iu
sticiã ⁊ iudicia sua ostēdit illis. Et magnalia ho
noris eius vidit oculus illoꝝ: ⁊ honoreȝ vocis
audierūt aures illoꝝ. Et dixit illis: Attendite ab
oi iniquo. Et mandauit illis vnicuiqȝ de ꝓximo
suo. Uie illorum coraȝ illo sunt sp: nõ sūt abscõ
se ab oculis ipsius. In vnãquãqȝ gentē ꝓposu
it rectoreȝ: ⁊ ps dei israel facta est manifesta. Et
oīa opa illoꝝ velut sol in ꝯspectu dei: ⁊ oculi eiᵘ
sine intermissiõe inspiciētes in vijs eoꝝ. Nõ sūt
abscõsa testamenta ꝓpter iniquitatē illoꝝ: ⁊ oēs
iniquitates eoꝝ in ꝯspectu dei. Elemosyna viri
q̃si sacculus cū ipso: ⁊ grãm hoīs q̃si pupillã cõ
seruabit. Et postea resurget ⁊ retribuet ill̄ retri
butionē vnicuiqȝ in caput ipsoꝝ: ⁊ ꝯuertet in in
feriores ptes terre. Penitētibᵘ aūt dedit viam
iusticie: ⁊ ꝯfirmauit deficiētes sustinere: ⁊ destia
uit illis sortē veritatis. Cõuertere ad dn̄m et re
linque pctã tua: ꝑcare ante faciē dn̄i ⁊ minue of
fendicula. Reuertere ad dn̄m: ⁊ auertere ab in
iusticia tua ⁊ nimis odito execrationē: ⁊ cognosce iu
sticias ⁊ iudicia dei: ⁊ sta in sorte ꝓpositionis et
orationis altissimi dei. In ptes vade seculi san
cti: cū viuis ⁊ dantibᵘ ꝯfessionē deo. Non demo
reris in errore impioꝝ: ante mortē ꝯfitere. A mor
tuo quasi nihil perit ꝯfessio. Cõfiteberis viuēs
viuus ⁊ sanus ꝯfiteberis: ⁊ laudabis deū ⁊ glo
riaberis in miseratiõibᵘ eius. Quã magna mia
dn̄i: ⁊ ꝓpiciatio illius ꝯuertentibᵘ ad se. Nec n̄
oia possunt esse in hoībᵘ: qm̄ nõ est imortalis fi
lius hois: ⁊ in vanitate malicie placuerīt. Quid
lucidius sole: ⁊ hic deficiet. Aut quid nequius q̃ȝ
qd̄ excogitauit caro ⁊ sanguis: ⁊ hoc arguetur.
Uirtutē altitudinis celi ipse ꝯspicit: ⁊ oēs hoīes
terra ⁊ cinis. XVIII

Q Ui viuit in eternū: creauit oīa sil̄. Deus
solus iustificabit̄: ⁊ manet inuictᵘ rex in
eternū. Quis sufficiet enarrare opa illi
us: Quis eni inuestigabit magnalia eius: Uir
tutē aūt magnitudinis eius qs enūciabit: Aut
qs adyciet enarrare miam eius: Nõ est minue
re neqȝ adycere: nec est inuēire magnalia dei. Cū
ꝯsummauerit hõ: tūc incipiet: ⁊ cū qeuerit opa
bit̄. Quid est hõ: ⁊ que grã illius: ⁊ qd est bonū
aut qd nequã illius: Nūerᵘ dieꝝ hoīuȝ ut mul

rum centū anni: quasi gutte aq̄ maris deputati sunt. Et sicut calculus arene: sic exigui ani in die eui. Propter hoc patiēs est deus in illis: ⁊ effūdit sup eos miam suā. Uidit psumptionē cordis eoꝝ: qm̄ mala est: ⁊ cognouit subuersionē illoꝝ q̄m̄ nequā est. Jō adipleuit ꝓpiciationē suā i ill̄ ⁊ ostendit eis viā eq̄tatis. Miseratō hois circa pximū suū: mia aūt dei sup oēm carnē. Qui misericordiā hʒ: docet ⁊ erudit: q̄si pastor gregem suū. Miserator excipiēs doctrinā miserationis: ⁊ q festinat in iudicijs eiꝰ. Fili in bonis nō des q̄relā: ⁊ in oi dato nō des tristiciā v̄bi mali. Nōne ardorē refrigerabit ros: Sic ⁊ verbū melius q̄ȝ datū. Nōne ecce verbū sup datū bonū: Sed vtraq̄ȝ cū hoīe iustificato. Stultus acrit̄ improꝑabit: ⁊ datꝰ indisciplinati tabescere facit oculos. Ante iudiciū para iusticiā tibi: ⁊ anteq̄ȝ loq̄ris disce. Añ lāguorē adhibe medicinā: ⁊ āte iudiciū interroga teipm: ⁊ in ɔ̄spectu dei inuenies ꝓpiciationē. Ante lāguorē hūilia te: ⁊ in tpe infirmitatis ostēde ɔ̄uersationē tuā. Nō impediaris orare sp ⁊ ne verearis vsq̄ȝ ad mortē iustificari: qm̄ merces dei manet in eternū. Añ oronē ꝑpara aiam tuā: ⁊ noli eē q̄si hō q tēptat deū. Memēto ire i die ɔ̄summatōis: ⁊ tps retributōis in ɔ̄uersatione facieī. Memēto paupertatis i tpe abūdātie ⁊ neccitatē paupertatis i die diuitiaꝝ. A mane vsq̄ȝ ad vesperā immutabit̄ tps: ⁊ h̄ oīa citata in oculis dei. Hō sapiēs in oībꝰ metuit: ⁊ in diebꝰ delictorū attēdet ab inercia. Ois astutꝰ agn̄scit sapiam: ⁊ inuenienti eā dabit ɔ̄fessionē. Sensati in verbis ⁊ ipsi sapient̄ egerūt: ⁊ intellexerūt v̄itatē ⁊ iusticiam: ⁊ imploꝛauerūt ꝓuerbia ⁊ iudicia. Postꝰ ɔ̄cupias tuas nō eas: ⁊ a voluntate tua auertere. Si prestes aie tue ɔ̄cupias eiꝰ: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Ne oblecteris in turbis nec in modicis Assidua eni est ɔ̄missio illoꝝ. Ne fueris mediocris in ɔ̄tentōe ex fenore: ⁊ nō est tibi nihil in sacculo. Eris eni inuidus aie tue. XIX

O Perarius ebriosus nō locupletabitur: ⁊ q spernit modica: paulatim decidit. Uinū ⁊ mulieres apostatare faciūt sapiētes ⁊ arguūt sensatos: ⁊ q se iūgit fornicarijs erit nequā. Putredo ⁊ vermes hereditabūt illū: et extollet̄ in exemplū maius: ⁊ tollet̄ de nūero aia eius. Qui credit cito: leuis corde est ⁊ minorabit̄ ⁊ q delinq̄t in aiā suā insup hebit̄. Qui gaudet iniq̄tate denotabit̄: ⁊ q odit correptionē minuet̄ vita: ⁊ q odit loquacitatē extinguit maliciā. Qui peccat in aiam suā: penitebit: ⁊ q iocūdat̄ in malicia denotabit̄. Ne iteres v̄bū nequā ⁊ durū: ⁊ nō minoraberis. Amico ⁊ inimico noli narrare sensū tuū: ⁊ si est tibi delictū noli denudare. Audiet eni te ⁊ custodiet te ⁊ quasi defendēs peccatū odiet te: ⁊ sic aderit tibi sp. Audisti verbū aduersus ꝓximū tuū ɔ̄moriat̄ in te: ꝑvidēs qm̄ non te dirumpet. A facie verbi pturit fatuꝰ tanq̄ȝ gemitus partꝰ infantis. Sagitta infixa femori canis: sic verbū in corde stulti. Corripe amicū: ne forte n̄ intellexerit: ⁊ dicat nō feci: aut si fecerit: ne iterū addat facere. Corripe ꝓximū: ne forte nō dixerit ⁊ si dixerit: ne forte iteret. Corripe amicū: sepe eni fit ɔ̄missio: ⁊ nō oi verbo credas. Est q labit̄ lingua sua: sȝ nō ex aio. Quis est. n. q nō deliq̄rit in lingua sua: Corripe ꝓximū anteq̄ȝ ɔ̄mineris: ⁊ da locū timori altissimi: q: ois sapia timor dei. Et in illa timere deū: ⁊ i oi sapia dispō legis Et nō est sapia neqtie disciplina: ⁊ nō est cogitatus bonꝰ pctōꝝ prudētia. Est prudētie nequitia ⁊ in ipsa execratio: ⁊ est insipiens q minuit̄ sapia Melior est hō q minuit̄ sapia: ⁊ deficiēs sensu i timore dei: q̄ȝ q abūdat sensu ⁊ trāsgredit̄ legē altissimi. Est sollertia certa ⁊ ipsa iniq̄: ⁊ ē q emittit verbū certū enarrās veritatē. Est q nequiter hūiliat se: ⁊ interiora eiꝰ plena sunt dolo: ⁊ est iustus q se nimiū submittit a multa hūilitate: et ē iustꝰ q inclinat faciē suā ⁊ fingit nō videre se qđ ignoratū est. Et si ab imbecillitate viriū vetet̄ peccare: si inuenerit tps malefaciēdi: malefaciet. Ex visu cognoscit̄ vir: ⁊ ab occursu faciei cognoscit̄ sensatus. Amictꝰ corpis: ⁊ risus dentiū: ⁊ igressus hominis enūciāt de illo. Est correptio mēdax i ira cōtumeliosi: ⁊ est iudiciū qđ nō ꝓbat̄ esse bonum ⁊ est tacens: ⁊ ipse est prudens. XX

Q Uam bonū est arguere q̄ȝ irasci: ⁊ ɔ̄fitētē in oronē nō ꝓhibere. Cōcupia spadonis deuirginauit iuuēculā: sic q facit per vim iudiciū iniquū. Quā bonū est correptū manifestare pniā: sic eni effugies voluntariū pctm̄. Est tacēs q inuenit̄ sapiēs: ⁊ est odibil̄ q ꝓcax ē ad loquendū. Est aūt tacēs ⁊ nō hn̄s sensum loq̄le: ⁊ est tacēs sciēs tps apti tpis. Hō sapiēs tacebit vsq̄ȝ ad tps: lasciuꝰ aūt ⁊ imprudēs n̄ suabit tps. Qui multis vtit̄ verbis: ledet aiam suā: et q ptātē sibi sumit iniuste odiet̄. Est ꝓcessio i malis viro indisciplinato: ⁊ est inuētio in detrimentū. Est datū qđ nō est vtile: ⁊ est datū cuiꝰ retributio duplex. Est ꝓpter gl'am minoratio: ⁊ ē q ab hūilitate leuabit caput. Est q multa redimat modico pcio: ⁊ restituēs ea in septuplū. Sapiēs in verbis seipm amabilē facit: grē aūt fatuoꝝ effundent̄. Datꝰ insipiētis n̄ erit vtilis tibi: oculi eni illiꝰ septēplices sunt. Exigua dabit ⁊ multa improꝑabit: ⁊ apertio oris illius inflāmatio est. Hodie feneratur q̄s: ⁊ cras expetit: ⁊ odibil̄ est hō hiꝰ Fatuo nō erit amicꝰ: ⁊ nō erit grā in bonis illiꝰ. Qui eni edūt panē illius: false lingue sunt. Quotiēs ⁊ quāti irridebūt eū: Neq̄ȝ eni qđ habēdū erat: directo sensu distribuit: sil̄r ⁊ qđ non erat habendū. Lapsus false lingue quasi q in pauimēto cadens: sic casus maloꝝ festinant veniēt. Hō acharis q̄si fabula vana: ⁊ in ore indisciplīa

torũ assidua erit. Ex ore fatui reprobabit parabola: nõ .n. dicit illã i tpe suo. Est q vetat peccare p inopia: et in requie sua stimulabit. Est q perdet aiam suã p confusione: et ab iprudẽti psona perdet eã psone aũt acceptione perdet se. Est qui p confusione promittit amico: et lucratus est eũ inimicũ gratis. Opprobriũ nequã in hoie mẽdaciũ: et in ore indisciplinatorũ assidue erit. Potior fur q̃ assiduitas viri mendacis: perditionẽ aũt ambo hereditabũt. Mores hoim mendaciũ sine honore: et cõfusio illorũ cum ipsis sine intermissiõe. Sapiẽs in verbis producet seipm: et hõ prudẽs placebit magnatis. Qui opatur terrã suã inaltabit acervũ frugũ: et q opatur iusticiã ipse exaltabitur: q vero placet magnatis: effugiet iniquitatẽ. Exenia et dona excecãt oculos iudicũ: et q̃si mutus in ore avertit correctiões eorũ. Sapia absconsa: et thesaurus invisus: que utilitas i utrisq;? Melior est q celat insipiam suã: q̃ hõ q abscondit sapiam suã. XXI

Fili peccasti nõ adycias iterũ: sz et de pristinis deprecare vt tibi dimittantur. Quasi a facie colubri fuge peccatã: et si accesseris ad illa suscipient te. Dentes leonis dentes eius: interficiẽtes aias hoiũ. Quasi rhumphea bis acuta hois iniquitas: plage illius nõ est sanitas. Obiurgatio et iniurie ãnullabũt substantiam: et domus q̃ nimis locuples est ãnullabitur supbia: sic substantia supbi eradicabitur. Deprecatio paupis ex ore vsq; ad aures perveniet: et iudiciũ festinato adveniet illi. Qui odit correptionẽ vestigiũ ẽ peccatoris: et q timet deum convertetur ad cor suũ. Notus a longe potẽs lingua audaci: et sensatus scit labi se ab ipso. Qui edificat domũ suã impendiis alienis: q̃si q colligit lapides suos i hyeme. Stuppa collecta synagoga peccantiũ: et consummatio illorũ flãma ignis. Via peccantiũ cõplanata lapidibus: et in fine illorũ inferi et tenebre et pene. Qui custodierit iusticiã continebit sensum eius: consummatio timoris dei sapia et sensus. Nõ erudietur: qui nõ est sapiens in bono. Est aũt insipiẽtia que abundat in malo: et nõ est sensus: vbi est amaritudo. Scia sapientis tanq̃ inundatio abũdabit: et consiliũ illius sic fons vite permanet. Cor fatui q̃si vas confractũ: et omnẽ sapiam nõ tenebit. Verbũ sapiẽs quodcunq; audierit scius laudabit: et ad se adiciet: audivit luxuriosus et displicebit illi: et proiciet illud post dorsum suũ. Narratio fatui q̃si sarcina in via: nã in labiis sensati invenietur gratia. Os prudẽtis queritur i ecclesia: et verba illius cogitabũt in cordibus suis. Tanq̃ domus exterminata: sic fatuo sapia: et scia insensati inenarrabilia verba. Cõpedes in pedibus doctrina stulto: et q̃si vincula manuũ sup manum dexterã. Fatuus in risu exaltat vocẽ suã: vir autẽ sapiẽs vix tacite ridebit. Ornamentũ aureum prudẽti doctrina: et q̃si brachiale in brachio dextro. Pes fatui facilis in domũ proximi: et hõ peritus confundetur a psona potẽtis. Stultus a fenestra respiciet in domũ: vir aũt eruditus foris stabit. Stulticia hois auscultare per ostiũ: et prudẽs gravabitur contumelia. Labia iprudentiũ stulta narrabunt: verba aũt prudentiũ statera ponderabuntur. In ore fatuorũ cor illorũ: et in corde sapientiũ os illorũ. Dũ maledicit impius diabolũ: maledicit ipse aiam suã. Susurro coinquinabit aiam suam: et in oibus odietur: et qui permãserit: odiosus erit tacitus et sensatus honorabitur. XXII

In lapide luteo lapidatus est piger: et omnes loquentur sup aspernatiõez illius. De stercore boum lapidatus est piger: et omnis qui tetigerit eum: excutiet manus. Cõfusio patris est de filio indisciplinato: filia autẽ fatua in deminoratiõe fiet. Filia prudẽs hereditas viro suo: nam que confundit in contumeliaz fit genitoris. Patrẽ et virũ confundit audax: et ab impiis nõ minorabitur: ab utrisq; autẽ inhonorabitur. Musica in luctu iportuna narratio: flagella et doctrina in oi tpe sapia. Qui docet fatuũ: q̃si qui conglutinat testã. Qui narrat verbũ nõ audienti: quasi qui excitat dormientẽ de gravi somno. Cum dormiẽte loquitur qui narrat stulto sapiam: et in fine narrationis dicit: Quis est hic? Supra mortuum plora: defecit eni lux eius: et supra fatuũ plora: defecit eni sensus. Modicũ plora supra mortuum: qui requievit. Nequissimi eni nequissima vita sup mortẽ fatui. Luctus mortui septẽ dies: fatui aũt et impii oẽs dies vite illorũ. Cũ stulto ne multũ loquaris: et cum insensato ne abieris. Serva te ab illo ut nõ molestiã hẽas: et nõ coinquinaberis in peccatõ illius. Deflecte ab illo et invenies requiẽ: et nõ acediaberis in stulticia illius. Super plumbũ qd gravabitur? Et quod illi aliud nomẽ q̃ fatuus? Arenã et salẽ et massam ferri facilius ẽ ferre: q̃ hoiem imprudentẽ et fatuũ et impium. Sicut loramentũ ligneũ colligatũ fundamẽto edificii nõ dissolvetur: sic et cor confirmatũ in cogitatiõe consilii. Cogitatus sensati i omni tpe vel metu nõ depravabitur. Sicut ornatus arenosus in pariete limpido: et sicut palee in excelsis: et cementa sine impẽsa posita contra faciẽ venti nõ permanebunt: sic et cor timidũ in cogitatiõe stulti contra impetũ timoris nõ resistet: sic et cor trepidũ in cogitatiõe fatui: oi tpe nõ metuet: sz et q in preceptis dei permanet sp. Pungẽs oculũ deducit lachrymas: et q pungit cor profert sensum. Mittẽs lapidẽ in volatilia deiciet illa: sic et q conviciatur amico: dissolvit amiciciã. Ad amicũ et si produxeris gladiũ nõ desperes: ẽ .n. regressus ad amicũ. Si aperuerit os triste: nõ timeas. Est eni concordatio excepto convicio et improperio et supbia et mysterii revelatiõe et plaga dolosa. In his oibus effugiet amicus. Fidez posside cum amico in paupertate illius: ut et i bonis illius leteris. In tpe tribulationis illius permane

ne illi fidelis: ut et in hereditate illi⁹ coheres sis. Ante ignē camini vapor et fum⁹ ignis inaltatur sic et ante sanguinem maledicta et ɔtumelie et mine. Amicū salutare nō ɔfundaris. A facie illius nō me abscondā: et si mala mihi euenerint per illū sustinebo. Oīs qui audiet: cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiā: et sup labia mea signaculū certū ut nō cadam in ipsis: et lingua mea perdat me?

XXIII

Domine pr̄ et dn̄ator vite mee ne derelinquas me in cogitatu et ɔsilio eorū: nec sinas me cadere i illa exprobratōe. Quis supponit in cogitatu meo flagella: et in corde meo doctrinā sapiē: ut i ignorātioīb⁹ eorū nō pcat mihi: et nō appareāt delicta eorū: et ne adincrescant ignorātie mee: et multiplicent delicta mea: et petā mea abundent: et incidā in ɔspectu aduersariorū meorū: et gaudeat iimic⁹ me⁹. Dn̄e pr̄ et de⁹ vite mee ne derelinquas me in cogitatu illorū. Extollentiā oculorū meorū ne dederis mihi: et oē desiderium auerte a me. Aufer a me ventris ɔcupias: et concubit⁹ ɔcupie ne apprehēdāt me: et aīe irreuerēti et infrunite ne tradas me. Doctrinā oris audite filij: et qui custodierit illā nō periet labijs suis: nec scandalizabit in opib⁹ neqssimis. In vanitate sua apprehendit petōr: et supbus et maledictus scandalizabit in illis. Iuratōi nō assuescat os tuū: multi eni casus in illa. Noīatio vero dei nō sit assidua in ore tuo: et noīb⁹ sanctorū non admiscearis: qm̄ nō eris immunis ab eis. Sicut eni s̄u⁹ introgat⁹ assidue: a liuore nō minuit: sic oīs iurans et nominās: in toto a petō nō purgabit. Vir multū iurās implebit iniquitate: et nō discedet a domo illius plaga. Et si frustrauerit fratrē delictū illius sup ipm erit: et si dissimulauerit: delinqt dupl'r et si i vacuū iurauerit nō iustificabit. Replebit. n. retributiōe pessima dom⁹ illi⁹. Est et alia loquela ɔtraria morti: non inueniat in hereditate iacob. Etenī a misericordib⁹ oīa hec auferent: et in delictis nō voluptabūt. Indisciplinose loquele nō assuescat os tuum: est eni in illa v̄bū peccati. Memēto patris et mr̄is tue: i medio eni magnatorū ɔsistis: ne forte obliuiscat te de⁹ in ɔspectu illorū: et assiduitate tua infatuatus improperiū patiaris: et maluisses n̄ nasci: et diē natiuitatis tue maledicas. Hō assuet⁹ i v̄bis iproperij in oīb⁹ diebus suis nō erudiet. Duo genera abundāt in petis: et tertiū adducit iram et pditionē. Anima callida quasi ignis ardens non extinguetur: donec aliquid glutiat: et homo nequam in ore carnis sue: nō desinet donec incēdat ignē. Homini fornicario omnis panis dulcis: non fatigabitur transgrediens vsq; ad finē. Omnis homo qui transgreditur lectum suum contemnens in animā suam. Et dicet: Quis me videt tenebre circūdant me: et parietes cooperiūt me: et nemo circūspicit me quem vereor: Delictorū meorum non memorabit altissimus: et nō intellexit quoniā omnia videt oculus illius: quoniam expellit a se timorem dei huiusmodi hominis timor: et oculi hominū timentes illum: et nō cognouit: quoniam oculi domini multoplus lucidiores sunt super solem: circūspiciētes omnes vias hominū: et profundum abyssi: et hominū corda: intuentes in absconditas partes. Domino enim deo antequā crearent omnia sunt agnita: sic et post perfectum respicit omnia. Hic i plateis ciuitatis vindicabitur: et quasi pullus equinus fugabitur: et vbi non sperauit apprehendet. Et erit dedecus omnibus: eo q̄ non intellexerit timorem domini. Sic et mulier omnis relinquēs virum suum: et statuens hereditatem ex alieno matrimonio. Primo enim in lege altissimi incredibilis fuit: et secundo virum suum dereliqt: tertio in adulterio fornicata est: et ex alio viro filios statuit sibi. Hec in ecclesiam adducetur: et i filios eius respiciet. Nō tradent filij ei⁹ radices et rami eius nō dabūt fructū. Derelinquēt i maledictū memoriā eius: et dedec⁹ illius nō delebit. Et agnoscēt qui derelicti sunt: qm̄ nihil meli⁹ est q̄ timor dei: et nihil dulcius q̄ respicere in mandatis dn̄i. Gl'a magna est sequi dn̄m: lōgitudo enim dierum assumetur ab eo.

Capitulum. XXIIII

Sapientia laudabit aiam suā et in deo honorabit: et in medio populi sui gl'iabit: et in eccl'ijs altissimi apiet os suū: et in conspectu v̄tutis illius gl'abit: et in medio ppl'i sui exaltabit: et in plenitudine sancta admirabitur: et in multitudine electorū habebit laudē: et int̄ benedictos benedicet dicens: Ego ex ore altissimi pdiui: p̄mogenita ante oēm creaturā. Ego feci in celis ut oriret lumē indeficiens: et sicut nebula texi oēm terrā. Ego in altissimis habitaui: et thron⁹ meus in colūna nubis. Gyrū celi circuiui sola: et pfundū abyssi penetraui: et in fluctib⁹ maris ambulaui: et in omni terra steti. Et i omni ppl'o et in oi gēte p̄matū habui: et oium excellentiū et hūiliū colla v̄tute calcaui. Et in his oibus requiē q̄siui: et hereditate dn̄i morabor. Tūc pcepit et dixit mihi creator oiū: et q creauit me requieuit i tabnacl'o meo: et dixit mihi: In iacob inhita: et in isrl' hereditare: et i electis meis mitte radices. Ab initio et an̄ scl'a creata sū: et vsq; ad futurū scl'm nō desinā: et in hitatiōe scā corā ipso ministraui: et sic in syon firmata sum: et in ciuitate sctificata silr' requieui: et in hierl'm ptās mea. Et radicaui i ppl'o honorificato: et i ptes dei mei hereditas illi⁹: et in plenitudine sanctorū detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: et q̄ cipressus in monte syon. Quasi palma exaltata sum in cades: et quasi plantatio rose in hiericho.

Quasi oliua speciosa in cāpis: ⁊ q̄si platanus ex
altata sum iuxta aquā in plateis. Sicut cinamo
mū ⁊ balsamū aromatizans odorē dedi: quasi
myrrha electa dedi suauitatem odoris: ⁊ q̄si sto
rax ⁊ galbanus ⁊ vngula ⁊ gutta. Quasi libanus
nō incisus vaporaui hītatiōez meā: ⁊ q̄si balsa
mū nō mixtū odor meus. Ego q̄si terebinthus
extēdi ramos meos: ⁊ rami mei honoris ⁊ grē.
Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris: ⁊ flo
res mei fruct⁹ honoris ⁊ honestatis. Ego mater
pulchre dilectiōis: ⁊ timoris: ⁊ agnitiōis: ⁊ scte
spei. In me ois grā vite ⁊ veritatis: in me omis
spes vite ⁊ virtutis. Trāsite ad me oēs q cōcupi
scitis me: ⁊ a generatōib⁹ meis implemi. Spus
eni me⁹ sup mel dulcis: ⁊ hereditas mea super
mel ⁊ fauū. Memoria mea in generatiōe scloꝝ.
Qui edūt me adhuc esurient: ⁊ q bibunt me ad
huc sitiēt. Qui audit me nō ɔfundet: ⁊ qui opan
tur in me nō peccabūt. Qui elucidāt me vitam
eternā habebūt. Hec oia liber vite: ⁊ testamētū
altissimi: ⁊ agnitio veritatis. Legem mādauit
moyses in pceptis iusticiaꝝ ⁊ hereditatē domui
iacob: ⁊ israel pmissiōes. Posuit dauid puero
suo excitare regē ex ipso fortissimū: ⁊ in throno
honoris sedētē i sempiternū. Qui iplet q̄si phy
son sapiam: ⁊ sicut tigris in diebus nouoꝝ. Qui
adimplet q̄si eufrates sensum. Qui multiplicat
q̄si iordanis i tpe messis. Qui mittit disciplinā
sicut lucē: ⁊ assistens q̄si gyon in die vindemie.
Qui pficit pm⁹ scire illā: ⁊ infirmior non inuesti
gabit eā. A mari eni abūdabit cogitatio eius:
⁊ ɔsiliū illius in abysso magna. Ego sapia effudi
flumia: ego q̄si trames aque immēse de fluuio.
Ego q̄si fluui⁹ dorix: ⁊ sicut aqueduct⁹ exiui d pa
radiso. Dixi: Rigabo hortū meū plantationū:
⁊ inebriabo part⁹ mei fructū. Et fact⁹ ē mihi tra
mes abundās: ⁊ fluui⁹ me⁹ appropinquauit ad
mare. Qm̄ doctrinā q̄si antelucanū illumino oi
b⁹: ⁊ enarrabo illā vsq̄ in lōginquū. Penetra
bo inferiores ptes terre: ⁊ inspiciā oēs dormien
tes: ⁊ illūiabo oēs sperantes in dn̄o. Adhuc do
ctrinā q̄si pphetiā effundā: ⁊ relinquā illā q̄ren
tibus sapiam: ⁊ nō desinā in pgenies illoꝝ vsq̄
in euū sctm̄. Videte qm̄ nō soli mihi laboraui:
sz omnibus exqrentib⁹ veritatem. XXV

In trib⁹ placitū ē spūi meo: que sūt pba
ta corā deo ⁊ hoib⁹. Cōcordia fratrū et
amor pximorū: ⁊ vir ⁊ mulier sibi bene
ɔsentiētes. Tres spēs odiuit aīa mea: ⁊ aggra
uor valde aie illoꝝ. Pauperē superbū: ⁊ diuitē
mēdacē: ⁊ senē fatuū ⁊ insensatū. Que in iuuen
tute tua nō ɔgregasti: quō in senectute tua inue
nies? Quā speciosum canicici iudiciū: ⁊ p̄sbyte
ris coḡscere ɔsiliū. Quā speciosa veteranis sapia
⁊ gloriosis intellect⁹ ⁊ ɔsiliū. Corona senū mul
ta peritia: ⁊ glīa illoꝝ timor dei. Nouē insuspica
bilia cordis magnificaui: ⁊ decimū dicā in ligua
hoib⁹. Hō q iocundat in filiis: viuēs: ⁊ vidēs sb
uersionez inimicoꝝ suoꝝ. Beat⁹ qui hītat cum
muliere sensata: ⁊ qui lingua sua nō est lapsus:
⁊ q non seruiuit indignis se. Beatus q inuenit
amicū veꝝ: ⁊ qui enarrat iusticiā auri audienti.
Quā magn⁹ qui inuenit sapiam ⁊ sciam: sed nō
est sup timentē dn̄m. Timor dei sup oia se super
posuit. Beat⁹ hō cui donatū est hr̄e timorē dei.
Qui tenet illū cui assimilabit? Timor dei initiū
dilectōis eius: fidei aūt initiū adglutinandū ē
ei. Ois plaga tristicia cordis est: ⁊ ois malitia
nequicia mulieris. Et oēm plagā ⁊ nō plagā vide
bit cordis: ⁊ oēm nequiciā ⁊ nō nequiciā mulie
ris: ⁊ oēm obductū ⁊ nō obductū odientium: et
oēm vindictā ⁊ nō vindictā inimicoꝝ. Non est
caput nequi⁹ sup caput colubri: ⁊ nō est ira sup
irā mulieris. Cōmorari leoni ⁊ dracōi placebit
q̄z hītare cū muliere nequā. Nequicia mulieris imu
tat faciē ei⁹: ⁊ obcecauit vultū suū tāq̄z vrsus: ⁊
q̄si saccū ostēdet i medio pximoꝝ. Ingemuit vir
eius: ⁊ audiēs suspirauit modicū. Breuis omis
malitia sup malitiā mulieris: sors petōꝝ cadat
sup illam. Ascensus arenosus in pedib⁹ vetera
ni: sic mulier linguata hoi qeto. Ne respicias in
mulieris spēm: ⁊ nō ɔcupiscas mulierē in specie.
Mulieris ira ⁊ irreuerētia: ⁊ ɔfusio magna. Mu
lier si pmatū hēat: ɔtraria est viro suo. Cor hūi
le ⁊ facies tristis: ⁊ plaga mortis: mulier nequā.
Manus debiles ⁊ genua dissoluta: mulier que
nō beatificat viꝝ suū. A muliere initiū factū est
peccati: ⁊ p illam oēs morimur. Nō des aq̄ tue
exitū nec modicū: nec mulieri nequā veniā pde
undi. Si nō ambulauerit ad manū tuā: ɔfundet
te in ɔspectu inimicoꝝ. A carnib⁹ tuis abscide il
lam ne semper te abutat. XXVI

Mulieris bone beatus vir: numer⁹ enim
annoꝝ illoꝝ duplex. Mulier fortis oble
ctat virū suū: ⁊ annos vite illius in pace
implebit. Pars bona mulier bona: in pte bōa
timentiū deū dabit viro p factis bonis. Diuitis
aūt ⁊ pauperis cor bonū: in oi tpe vultus illoꝝ
hilaris. A tribus timuit cor meū: ⁊ in quarto fa
cies mea metuit. Delaturā ciuitatis: ⁊ collectio
nē ppli: ⁊ calumniā mendacē sup mortē oia gra
uia. Dolor cordis ⁊ luctus mulier zelotipa. In
muliere zelotipa flagellū lingue: oib⁹ comicans.
Sicut boū iugū qd̄ mouet: ita ⁊ mulier neq̄z.
Qui tenet illā: quasi q apprehēdit scorpionem.
Mulier ebriosa ira magna: ⁊ cōtumelia ⁊ turpi
tudo illius nō teget. Fornicatio mulieris i extol
lētia oculoꝝ: ⁊ in palpebris illius agnoscet. In filia
nō auertēte se: firma custodiā: ne inuenta occa
sione abutat se. Ab oi irreuerētia oculoꝝ ei⁹ ca
ue: ⁊ ne mireris si te neglexerit. Sic viator sitiēs
ad fontē os aperiet: ⁊ ab oi aqua pxima bibet: et

cōtra oēm palum sedebit: ⁊ ɔtra oēm sagittam apiet pharetrā: donec deficiat. Gr̄a mulieris sedule delectabit virū suū: ⁊ ossā illius īpinguabit. Disciplina illius datū dei est. Mulier sensata ⁊ tacita nō est īmutatio erudite aīe. Gr̄a sup grāz mulier sancta ⁊ pudorata. Ois aūt ponderatio nō est digna ɔtinentio aīe. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei: sic mulieris bone spēs in ornamentū dom⁹ eius. Lucerna splendēs sup candelabrū scīn: ⁊ spēs faciei sup etatē stabilez. Columne auree sup bases argēteas: ⁊ pedes firmi sup plantas stabilis mulieris. Fundamēta eterna supra petrā solidā: sic mādata dei in corde mulieris sancte. In duob⁹ ɔtristatū est cor meū: ⁊ in tertio iracūdia mihi aduenit. Uir bellator deficiēs p inopiā: ⁊ vir sensat⁹: ⁊ q transgreditur a iusticia ad peccatū: de⁹ parauit eū ad rūpheaz. Due spēs difficiles: ⁊ piculose mihi appuerūt. Difficile eruit negociās a negligētia: ⁊ nō iustificabit caupo a peccatis labiorum. XXVII

P Ropter inopiaz multi deliquerūt: ⁊ qui querit locupletari auertit oculū suū. Sicut in medio cōpaginis lapidū palus figitur: sic ⁊ inter mediū venditiōis ⁊ emptionis angustiabit pctis. Conteret eū delinquēte delictū. Si nō in timore dñi tenueris te instanter: cito subuertet dom⁹ tua. Sicut in pcussura cribri remanebit puluis: sic apona hois in cogitatu illi⁹. Uasa figuli pbat fornax: ⁊ hoies iustos tēptatō tribulatiōis. Sicut rusticatio de ligno ostendit fructū illius: sic verbū ex cogitatu cordis hois. Ante sermonē nō laudes virū: hec enī temptatio est hoīum. Si sequaris iusticiā: apprehēdes illā: ⁊ indues q̄si podere honoris: ⁊ inhabitabis cū ea ⁊ pteget te in sempiternū: ⁊ in die agnitiōis inuenies firmamentū. Uolatilia ad sibi similia ɔueniūt: ⁊ veritas ad eos q opantur illā reuertet. Leo venatiōi insidiat sp: sic pctā opantib⁹ iniqtatē. Hō sctūs in sapia manet sicut sol: nā stultus sicut luna mutat. In medio īsensatoꝝ srua v̄bū tpi: in medio aūt cogitantiū assidu⁹ esto. Narratio peccantiū odiosa: ⁊ risus illoꝝ in delictis peccati. Loquela multū iurās horripilatōez capiti statuet: ⁊ irreuerentia ipsi⁹ obturatio auriū. Effusio sanguinis in rixa supboꝝ: ⁊ maledictio illorū audit⁹ grauis. Qui denudat archana amici: fidē pdit: ⁊ nō inueniet amicū ad animū suum. Dilige primū: ⁊ cōiūgere fide cū illo. Qd̄ si denudaueris absconsa illi⁹: nō psequeris p⁹ eum. Sicut enī hō q pdit amicū suū: sic ⁊ qui perdit amiciā ꝓximi sui. Et sicut q dimittit auez de manu sua: sic qui reliqsti ꝓximum tuum: ⁊ non eū capies. Nō illum sequaris: qm̄ longe abest. Effugit enī quasi caprea de laqueo: qm̄ vulnerata est aīa eius. Ultra eū nō poteris colligare ⁊ maledicti est ɔcordatio. Denudare aūt amici mysteria: desperatio est aīe infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua: ⁊ nemo eū abijciet. In cōspectu oculoꝝ tuoꝝ ɔculcabit os suū: ⁊ sup s̄mones tuos āmirabit. Nouissime autē puertet os suū: ⁊ ī v̄bis tuis dabit scādalū. Multa audiui ⁊ nō coequaui ei: ⁊ dñs odiet illū. Qui in altuz mittit lapidē: sup caput eius cadet: ⁊ plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. Et qui foueā fodit incidet in eā: ⁊ q statuit lapidē ꝓximo suo offēdet in eo: ⁊ q laqueū alij ponit: pibit ī illo. Facienti neqssimū ɔsiliū: sup ipm deuoluet: ⁊ nō agscet vnde adueniet illi. Illusio ⁊ iproperiū supborū ⁊ vindicta: sicut leo insidiabit illi. Laqueo peribunt q oblectant casu iustoꝝ: dolor aūt ɔsumet illos anteq̄ʒ moriant. Ira ⁊ furor vtraqz execrabilia sūt: ⁊ vir pctōr ɔtinēs erit illoꝝ. XXVIII

Q Ui vindicari vult: a dño inueniet vindictā: ⁊ pctā illius s̄uās seruabit. Relinq̄ ꝓximo tuo nocenti te: ⁊ tunc depcanti tibi pctā soluent. Hō hoi reseruat irā: ⁊ a deo q̄rit medelā. In hoiem silēm sibi nō hʒ miam: ⁊ de pctis suis depcat. Ipse dū caro sit reseruat iram ⁊ ppiciatōez petit a deo. Quis exorabit p delictis illius? Memēto nouissimoꝝ: ⁊ desine inimicari. Tabitudo enī ⁊ mors imminēt in mandatis eius. Memorare timorē dei: ⁊ nō irascaris ꝓximo. Memorare testm̄ altissimi: ⁊ despice ignorantiā ꝓximi. Abstine te a lite: ⁊ minues pctā. Hō enī iracūdus incēdit litem: ⁊ vir pctōr turbabit amicos: ⁊ in medio pacē habentiū īmittit inimiciciā. Scd̄m enī ligna silue: sic ignis exardescit: ⁊ s̄m virtutem hois: sic iracūdia illius erit: ⁊ s̄ʒ s̄bam suā exaltabit irā suā. Certamē festinatuz incendit ignē: ⁊ lis festinās effundit sanguinem ⁊ lingua testificās adducet mortē. Si sufflaueris q̄si ignis exardebit: ⁊ si expueris sup illaz extinguet: vtraqʒ ex ore pficiscunt. Susurro ⁊ bilinguis maledictus: multos enī turbauit pacē hn̄tes. Lingua tertia multos cōmouit: ⁊ dispersit illos de gente in gentē. Ciuitates muratas diuitū destruxit: ⁊ domus magnatoꝝ effodit. Uirtutes ppl'oꝝ ɔcidit: ⁊ gentes fortes dissoluit. Lingua tertiā mulieres viratas eiecit: ⁊ priuauit illas laborib⁹ suis. Qui respicit illā: nō hēbit requiem: nec habebit amicū in quo rquiescat. Flagelli plaga liuorē facit: plaga aūt lingue cōminuet ossā. Multi ceciderūt in ore gladij: sed nō sic q̄si q interierūt p linguā suā. Beat⁹ qui tect⁹ est a lingua nequā: q ī iracūdia illi⁹ nō transiuit: ⁊ q nō attraxit iugū illius: ⁊ in vinculis eius nō est ligatus. Iugū enī illi⁹ iugū ferreū est: ⁊ vinculum illi⁹ vinculū ereū est. Mors illi⁹ mors nequissima: ⁊ vtilis potius infer⁹ q̄ʒ illa. Perseuerātia illius nō pmanebit: sʒ obtinebit vias iniustorū. In flāma sua nō ɔburet iustos. Qui derelīquūt dñm: incidēt in illā: ⁊ exardebit in ill'ꝛ nō extin

guet ⁊ immittetur in illos quasi leo ⁊ quasi pardus ledet illos. Sepi aures tuas spinis: ⁊ linguā nequā noli audire: ⁊ ori tuo facito ostia: ⁊ seras auribus tuis. Aurū tuū ⁊ argētū tuū ꝯfla: ⁊ verbis tuis facito stateraȝ ⁊ frenos ori tuo rectos ⁊ attende ne forte labaris in lingua: ⁊ cadas i cōspectu inimicoꝝ insidiantiū tibi: ⁊ sit casus tuus insanabilis in mortem. XXIX

Qui facit misam feneraṫ ꝓximo suo: ⁊ qui ꝑualet manu: mādata seruat. Fenerare ꝓximo tuo in tpe necessitatis illius: ⁊ iterū redde ꝓximo in tpe suo. Confirma verbum ⁊ fideliṫ age cum illo: ⁊ in oi tpe inuenies qđ tibi necessariū est. Multi quasi inuentōeȝ estimauerūt fenus: ⁊ pstiterūt molestiā his qui se adiuuerūt. Donec accipiāt: osculanṫ manus dantis ⁊ in ꝑmissionibꝰ humiliant vocē suā. Et in tempore redditōis postulabit tempus: ⁊ loquetur verba tedij ⁊ murmurationū: ⁊ tempus causabitur. Si aūt potuerit reddere aduersabiṫ. Solidi vix reddet ꝯimidiū: ⁊ computabit illud quasi inuentionē. Sin autē fraudabit illū pecunia sua: et possidebit illum inimicū gratis: ⁊ ꝯuitia ⁊ maledicta reddet illi: ⁊ ꝓ honore ⁊ beneficio reddet illi ꝯtumeliā. Multi nō cā nequitie nō fenerati sunt: ſȝ fraudari gratis timuerūt. Uerūtn̄ super humilē aīo: fortior esto: ⁊ ꝓ elemosyna non trahas illum. Propter mandatū assume pauperē ⁊ ꝓpter inopiā eius ne dimittas eum vacuum. Perde pecuniā ꝓpter fratrē ⁊ amicū: ⁊ non abscondas illā sub lapide in ꝑditionē. Pone thesaurū tuū in ꝑceptis altissimi: ⁊ ꝓderit tibi magis qȝ aurum. Cōclude elemosynā in corde pauperis: ⁊ hec ꝓ te exorabit ab oi malo. Elemosyna viri quasi sacculus cū ipso: ⁊ grām hois quasi pupillā ꝯseruabit: ⁊ postea resurget ⁊ retribuet illis retributiōeȝ vnicuiqȝ in caput illoꝝ. Super scutū potentis ⁊ sup lanceā: aduersus inimicū tuū pugnabit. Uir bonus fidē facit ꝓximo suo ⁊ q ꝑdiderit ꝯfusionē derelinquet sibi. Grāȝ fideiussoris ne obliuiscaris: dedit eni ꝓ te aīaȝ suā. Repromissorē fugit pctōr ⁊ immūdus. Bona repromissoris sibi ascribat pctōr: ⁊ ingratus sensu derelinqt liberantē se. Uir repromittit de ꝓximo suo: ⁊ cum ꝑdiderit reuerentiā derelinqueṫ ab eo. Repromissio neqssima multos ꝑdidit dirigētes: ⁊ cōmouit illos q̄si fluctꝰ maris. Uiros potētes gyrans migrare fecit: ⁊ vagati sunt i gētibꝰ alienis. Peccator transgrediēs mandatū dn̄i incidet in ꝓmissionē nequā: ⁊ q conaṫ multa agere: incidet in iudiciū. Recupa ꝓximū ſm virtutē tuā: ⁊ attende tibi ne incidas. Initiuȝ vite hois aqua ⁊ panis ⁊ vestimentū: ⁊ domꝰ ꝓtegens turpitudinē. Melior est victꝰ paupis sb tegmine asserū: qȝ epule splendide i pegre sine domicilio. Minimū ꝓ magno placeat tibi: ⁊ improperiū pegrinatiōis nō audies. Uita nequā hospitādi de domo in domū: ⁊ vbi hospitabiṫ non fiducialr̄ aget nec apiet os. Hospitabiṫ ⁊ pascet ⁊ potabit ingratos: ⁊ adhuc amara audiet. Trāsi hospes ⁊ orna mensam: ⁊ q̄ in manu hēs ciba ceteros. Exi a facie honoris amicoꝝ meoꝝ: necessitudine domꝰ mee: hospitio mihi factꝰ es frater. Grauia h̄ hoi habenti sensum: correptio domꝰ ⁊ improperiū feneratoris. XXX

Qui diligit filiū suuȝ assiduat illi flagella vt leteṫ in nouissimo suo: ⁊ non palpet ꝓximoꝝ ostia. Qui docet filiū suū laudabiṫ in illo: ⁊ in medio domesticoꝝ in illo gl'iabiṫ. Qui docet filiū suū in celū mittit inimicū: et in medio amicoꝝ gloriabiṫ in illo. Mortuus ē pr̄ eiꝰ: ⁊ quasi nō est mortuꝰ. Similē eni reliqt sibi pꝰ se. In vita sua videt ⁊ letatꝰ est in illo. In obitu suo nō est ꝯtristatꝰ: nec ꝯfusus est corā inimicis. Reliqt eni defensorē domꝰ ꝯtra inimicos: et amicis reddentē grām. Pro aīabꝰ filioꝝ colligabit vulnera sua: ⁊ sup oēm vocez turbabunṫ viscera eius. Equꝰ indomitꝰ euadet durꝰ: ⁊ filius remissus euadet ꝑceps. Lacta filiū tuū ⁊ pauētē te faciet: lude cū eo: ⁊ ꝯtristabit te. Nō corrideas illi ne ꝯdoleas: ⁊ in nouissimo obstupescēt dentes tui. Nō des illi ptātē in iuuētute: ⁊ ne despicias cogitatꝰ illius. Curua ceruicē eius in iuuētute: ⁊ tunde latera eiꝰ dū infans ē: ne forte iduret ⁊ nō credat tibi: ⁊ erit tibi dolor aīe. Doce filiuȝ tuū ⁊ opare in illo: ne in turpitudinē illiꝰ offēdas. Melior ē paup sanꝰ ⁊ fortis virībꝰ: qȝ diues imbecill' ⁊ flagellatꝰ malicia. Salus aīe in sctitate iusticie: ⁊ melior est oi auro ⁊ argēto: ⁊ corpꝰ validū qȝ cēsus imensus. Nō est cēsus sup cēsū salutis corpis: ⁊ nō est oblectamentuȝ sup cordis gaudiū. Melior est mors qȝ vita amara: ⁊ reqes etna qȝ languor pseuerās. Bona abscōdita in ore clauso: q̄si appōnes epulaꝝ circūposite sepulchro. Quid ꝓderit libano ydolo: nec enim māducabit nec odorabiṫ: Sic q effugaṫ a dn̄o: ⁊ portās mercedes iniqtatis. Uidēs oculis ⁊ ingemiscēs: sicut spado ꝯplectens virginē ⁊ suspirans. Tristiciā nō des aīe tue: ⁊ non affligas temetipm̄ in ꝯsilio tuo. Iocūditas cordis hec est vita hois: ⁊ thesaurꝰ sine defectiōe sanctitatis: ⁊ exultatio viri est longeuitas. Miserere aīe tue placens deo ⁊ ꝯtine: ⁊ ꝯgrega cor tuū in sanctitate eius: ⁊ tristiciā longe expelle a te. Multos eni occidit tristicia: ⁊ nō est vtilitas in illa. zelus et iracūdia minuēt dies: ⁊ ante tps senectaȝ adducet cogitatus. Splendidū cor: bonū in epulis ē: epule enim illius diligenter fiunt. XXXI

Uigilia honestatis tabefaciet carnes: ⁊ cogitatꝰ illius auferet somnū. Cogitatus ꝑscie auertit sensum: ⁊ infirmitas grauis sobriā facit aīam. Laborauit diues in ꝯgregati

one sbē: ⁊ in requie sua replebiť bonis suis. Laborauit paup in diminutōe vict⁹: ⁊ in fine inops fit. Qui aurū diligit nō iustificabiť: ⁊ q insequiť ꝯsumptiōez replebiť ex ea. Multi dati sunt i auri casus: ⁊ facta est in spē ipsius pdicio illorum. Lignū offensiōis est aurū sacrificantiū: ve illis q sectanť illud: ⁊ oīs ipudēs deperiet in illo. Beatus diues q inuent⁹ est sine macula: ⁊ qui p⁹ aurū nō abijt: nec sperauit in pecunia ⁊ thesauris. Quis est hic ⁊ laudabim⁹ eū: Fecit eni mirabilia in vita sua. Qui ꝓbatus est in illo: ⁊ pfectus inuent⁹ est: ⁊ erit illi gloria etna: Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est transgressus: ⁊ facere mala ⁊ non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in dn̄o: ⁊ elemosynas illius enarrabit oīs ecclesia scōꝝ. Supra mensam magnā sedisti: nō apias sup illam faucē tuā por. Non dicas si multa sunt: que sup illā sunt. Memēto qm̄ malus est oculus nequā. Nequi⁹ oculo qd creatū est: Ideo ab oīn̄i facie sua lachrymabiť cū viderit. Ne extendas manū tuā por: ⁊ inuidia ꝯtaminat⁹ erubescas: nec cōp̄maris in ꝯuiuio vino. Intellige que sunt proximi tui ex teipso. Utere quasi hō frugi his que tibi apponunť: ut nō cū māducas multū: odio habearis. Cessa por cā discipline: ⁊ noli nimius esse ne forte offendas: ⁊ si in medio multoꝝ sedisti: por illis nō extendas manū tuā: nec por poscas bibere. Quā sufficiēs est hoī erudito vinū exiguū: ⁊ in dormiēdo nō laborabis ab illo ⁊ nō senties dolorē. Uigilia ⁊ cholera ⁊ tortura viro infrunito: somn⁹ sanitatis in hoīe parco. Dormiet vsqz mane: ⁊ aīa illius cum ipso delectabitur Et si coactus fueris in edēdo multū: surge e medio ⁊ fome: ⁊ refrigerabit te: ⁊ non adduces corpori tuo infirmitatē. Audi me fili ⁊ non spernas me: ⁊ in nouissimo inuenies verba mea. In omnib⁹ opib⁹ tuis esto velox: ⁊ oīs infirmitas non occurret tibi. Splendidū in panib⁹ benedicēt labia multoꝝ: ⁊ testimoniū veritatis illius fidele. In negssimo pane murmurabit ciuitas: et testimoniū neqtie illius veꝝ est. Diligētes in vino noli ꝓuocare: multos enim extminauit vinum Ignis ꝓbat ferrū durū: sic vinū corda superboꝝ arguet i ebrietate potatū. Equa vita hominib⁹ vinū in sobrietate: si bibas illud moderate eris sobrius. Que ē vita que minuiť vino: Quid defraudat vitā: Mors. Uinū in iocunditatē creatū est: ⁊ nō in ebrietatē ab initio. Exultatio anie ⁊ cordis vinū moderate potatū. Sanitas ē aīe ⁊ corpi: sobri⁹ pot⁹. Uinū multū potatū: irritationē ⁊ iram ⁊ ruinas multas facit. Amaritudo aīe vinū multū potatū. Ebrietatis aīositas iprudētis offensio: minorās virtutē ⁊ faciens vulnera. In ꝯuiuio vini nō arguas ꝓximū: ⁊ ne despicias eū in iocunditate illius. Uerba improperij nō dicas illi: ⁊ nō p̄mas illū in repetēdo.

Capitulum XXXII

Rectorē te posuerūt noli extolli: esto in illis qsi vn⁹ ex ipsis. Curā illorū habe: et sic ꝯsidera: ⁊ omni cura tua explicata recumbe: ut leteris ꝓpter illos: ⁊ ornamentū grē accipias coronā: ⁊ dignationē ꝯsequaris corrogatōnis. Loquere maior natu: decet eni te. Primū verbū diligenti sciam: ⁊ nō impedias musicam Ubi auditus nō est: nō effundas sermonē: ⁊ importune noli extolli in sapia tua. Gemmula carbūculi in ornamēto auri: ⁊ comparatio musicorū in cōuiuio vini. Sicut in fabricatione auri signū est smaragdi: sic numer⁹ musicoꝝ in iocundo ⁊ moderato vino. Audi tacens: ⁊ ꝓ reuerentia accedet tibi bona grā. Adolescēs loquere in tua cā vix cum necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris: hēat caput responsum tuū. In mltis esto qsi inscius: ⁊ audi tacens simul ⁊ querens. In medio magnatorū loqui nō p̄sumas: ⁊ vbi sunt senes nō multū loquaris. Ante grandinez p̄ibit coruscatio: ⁊ ante verecundiā p̄ibit gratia ⁊ ꝓ reuerentia accedet tibi bona gratia. Et hora surgēdi nō te tristes. Precurre aūt por i domū tuā ⁊ illic aduocare: ⁊ illic lude ⁊ age ꝯceptiōes tuas: ⁊ n̄ in delictis ⁊ ṽbo supbo. Sup his oīb⁹ bn̄dicito dn̄z q fecit te: ⁊ inebriātē te ab oīb⁹ bōis suis. Qui timet deū accipiet doctrinā ei⁹: ⁊ q vigilauerint ad illū inuenient bn̄dictiōez illi⁹. Qui q̄rit legē replebiť ab ea: ⁊ q insidiose agit scādalizabiť ab ea. Qui timēt deū inuenīet iudiciuz iustū: ⁊ iusticias qsi lumē accēdēt. Pctōr hō vitabit correptiōez: ⁊ sm̄ volūtatē suā inueniet cōparationē. Uir ꝯsilij nō disp̄det intelligentiā: alien⁹ ⁊ supb⁹ nō p̄timescit timorē. Etiā postqz fecit cū eo sine ꝯsilio: ⁊ suis insectatiōib⁹ arguet. Fili sine ꝯsilio nihil facias: ⁊ p⁹ factū nō penitebis. In via ruine nō eas: ⁊ nō offēdes in lapides: nec credas te vie laboriose: ne ponas aīe tue scādalū. Et a filijs tuis caue: ⁊ a dōesticis tuis attēde. In oī opere tuo crede ex fide aīe tue: h̄ ē. n. ꝯsuatio mādatorū. Qui credit deo attēdit mādatis: ⁊ q ꝯfidit i illo nō minorabitur erit.

XXXIII

Timēti deū nō occurrēt mala: sz in tēptatiōe de⁹ illū ꝯsuabit: ⁊ liberabit a malis. Sapiēs nō odit mādata ⁊ iusticias: et n̄ illideť qsi in ꝓcella nauis. Hō sensat⁹ credit legi dei: ⁊ lex illi fideľ. Qui īnrogatōz māifestat parabit ṽbū: ⁊ sic dp̄cat⁹ exaudieť: ⁊ ꝯsuabit disciplinā: ⁊ tūc rn̄debit. Precordia fatui qsi rota carri ⁊ qsi axis ṽsatiľ cogitat⁹ illi⁹. Equ⁹ emissari⁹ sic ⁊ amic⁹ subsānator sb oī suprasedēte hinit. Quare dies diē supat ⁊ iteꝝ lux lucē: ⁊ ān⁹ ānū a sole: A dn̄i scia sepati sī. Facto sole ⁊ p̄ceptū custodiēte p dei sapiaz diuiduť. Et immutauit tp̄a: ⁊ dies festos ipsoꝝ: ⁊ i ill' dies festos celebrauerūt ad horā Ex ipso exaltauit ⁊ magnificauit de⁹ ⁊ ex ipsis posuit in nūeꝝ dierū ⁊ oēs hoīes de solo ⁊ ex terra vnde creatus est adam. In multitudine disci

pline dñi sepauit eos: ⁊ imutauit vias eorũ. Et ex ipsis bñdixit: ⁊ exaltauit: ⁊ ex his sanctificauit ⁊ ad se applicauit: ⁊ ex ipsis maledixit: et humiliauit: ⁊ ꝯuertit illos a sepatiõe ipsoꝝ. Quasi lutuz figuli in manu ipsiꝰ plasmare illud ⁊ disponere. Oẽs vie eius ꝫm dispõnẽ eius: sic hõ in manu illius q se fecit: ⁊ reddet illi ꝫm iudiciũ suũ. Contra malũ bonũ est: ⁊ ꝯtra vitã mors: sic ⁊ contra viꝝ iustũ pctõr. Et sic intuere ĩ oĩa opa altissimi. Duo ꝯtra duo: ⁊ vnũ ꝯtra vnũ. Et ego nouissimꝰ euigilaui: ⁊ q̃si q colligit racemos pꝰ vindemiatores. In bñdictõe dei ⁊ ipse spaui: ⁊ q̃si q vindemiat repleui torcular. Respicite qm̃ nõ mihi soli laboraui: sꝫ ⁊ oibꝰ exq̃rẽtibꝰ disciplinã. Audite me magnati ⁊ oẽs ppli: ⁊ rectores eccl'ie auribꝰ pcipite. Filio ⁊ mulieri fri ⁊ amico noli des ptãtẽ sup te in vita tua: ⁊ nõ dederis alij possessionẽ tuã: ne forte peniteat te ⁊ dep̃ceris ꝓ ill'. Dũ adhuc supes ⁊ aspitas: nõ imutabit te ois caro. Melius ẽ. n. ut filij tui te rogẽt q̃ꝫ te respicere in manꝰ filioꝝ tuoꝝ. In oibꝰ opibꝰ tuis pcellẽs esto. Ne dederis maculã in gloriã tuã. In die ꝯsummationis dieꝝ vite tue: ⁊ in tpe exitus tui distribue hereditatẽ tuã. Cibaria ⁊ virga ⁊ onꝰ asino panis ⁊ disciplina ⁊ opꝰ huo. Opat in disciplina ⁊ querit reqescere: laxa manꝰ illi ⁊ querit libtatẽ. Jugũ ⁊ loꝝ curuãt collũ duꝝ: ⁊ huũ inclinãt opationes assidue. Seruo maliuolo tortura ⁊ ꝯpedes: mitte illũ in opationẽ ne vacet. Multã enĩ maliciã docuit ociositas. In opa ꝯstitue euꝫ: sic enĩ ꝯdecet illũ. Q̃ si nõ obaudierit: curua illuꝫ ꝯpedibꝰ: ⁊ nõ amplifices sup oẽm carnẽ. Uerũ sine iudicio nihil facias graue. Si est tibi seruus fidelis: sit tibi q̃si aĩa tua. Quasi frẽm sic eũ tracta: qm̃ in sanguine aĩe ꝯpasti illũ. Si leseris eũ iniuste in fugã ꝯuertet: ⁊ si extollens discesserit quẽ q̃ras: ⁊ ĩ q̃ via q̃ras illũ: nescis: XXXIIII

Vana spes ⁊ mendaciũ viro insensato: et somnia extolliũt iprudẽtes. Quasi q apphendit vmbrã: ⁊ psequit ventũ: sic et q attendit ad visa mẽdacia. Scđm hꝫ visio somnioꝝ. Añ faciẽ hois silitudo alteriꝰ hois. Ab imũdo qd mũdabit? Et a mẽdace qd veꝝ dicet? Diuinatio erroris: ⁊ auguria: mendacia: ⁊ somnia malefaciẽtiũ: vanitas est. Et sicut pturiẽtis cor tuũ fantasias patit: nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Ne dederis in ill' cor tuuꝫ. Multos enĩ errare fecerũt somnia: ⁊ exciderũt sperãtes ĩ illis. Sine mẽdacio ꝯsummabit verbũ legis: et sapia in ore fidel' ꝯplanabit. Qui nõ est tẽptatꝰ qd scit? Uir in multis expertus cogitabit multa: ⁊ q multa didicit enarrabit intellectũ. Qui nõ est expertus pauca recognoscit: q autẽ in multis factꝰ ẽ multiplicabit maliciã. Qui temptatꝰ nõ ẽ: q̃lia scit? Qui implanatꝰ est: abũdabit neq̃tia. Multa vidi enarrãdo: ⁊ plimas verboꝝ ꝯsuetudies

Aliquotiẽs vsqꝫ ad mortẽ piclitatꝰ sum hoꝝ cã: ⁊ liberatus sum grã dei. Spũs timentiũ deum querit: ⁊ in ꝯspectu illius bñdicet. Spes enĩ illorũ in saluãtez illos: ⁊ oculi dñi in diligentes se. Qui timet dñm nihil trepidabit: ⁊ nõ pauebit: qm̃ ipse est spes eius. Timẽtis dñm beata ẽ aĩa eius ad quẽ respicit: ⁊ qui est fortitudo eiꝰ. Oculi dñi sup timẽtes eũ: ptector potẽtie: firmamẽtũ virtutis: tegimẽ odoris: ⁊ vmbraculum meridiani: dep̃catio offensiõis: ⁊ adiutoriuꝫ casus: exaltans aĩam: ⁊ illuminãs oculos: dans sanitatẽ ⁊ vitã ⁊ benedictionẽ. Immolantis ex in quo oblatio est maculata: ⁊ nõ sunt beneplacite subsannatiões iniustoꝝ. Dñs solus sustinentibꝰ se in via veritatis ⁊ iusticie. Dona iniquoꝝ non pbat altissimꝰ: nec respicit in oblatiões iniquorũ nec in multitudine sacrificioꝝ eoꝝ ꝓpiciabit peccatis. Qui offert sacrificiũ ex subã pauperꝝ: quasi q victimat filiũ in ꝯspectu patris sui. Panis egentiũ vita paupis est: qui defraudat illuꝫ: hõ sanguinis est. Qui aufert in sudore panez q̃si q occidit pximũ suũ. Qui effundit sanguinẽ: et q fraudẽ facit mercennario frẽs sunt. Unus edificãs ⁊ vnus destruẽs: qd ꝓdest illis nisi labor? Unus orãs ⁊ vnꝰ maledicẽs: cuiꝰ vocẽ exaudiet deꝰ? Qui baptizat a mortuo: ⁊ iteꝝ tãgit mortuũ: qd ꝓficit lauatio illius? Sic hõ q ieiunat in pctis suis: ⁊ iteꝝ eadẽ faciens: qd ꝓficit humiliando se? Orationẽ illiꝰ qs exaudiet? XXXV

Qui ꝯseruat legẽ multiplicat orõnẽ. Sacrificiũ salutare est attẽdere mãdatis: et discedere ab oĩ iniq̃tate: ⁊ ꝓpiciationeꝫ litare sacrificijs sup iniusticias: ⁊ dep̃catio ꝓ pctis recedere ab iniusticia. Retribuet grãm q offert similaginẽ: ⁊ q facit miam offert sacrificiũ. Beneplacitũ est dño recedere ab iniq̃tate: ⁊ dep̃catio ꝓ pctis recedere ab iniusticia. Nõ apparebis ante ꝯspectũ dñi vacuꝰ. Hec enĩ oĩa ꝓpter mandata dei fiunt. Oblatio iusti ipinguat altare: ⁊ odor suauitatis est ĩn ꝯspectu altissimi. Sacrificiũ iusti acceptũ est: ⁊ memoriã eius nõ obliuiscet dominꝰ. Bono aĩo glãm redde deo: ⁊ nõ minuas pmitias manuũ tuaꝝ. In oĩ dato hilatẽ fac vultũ tuum: ⁊ in exultatiõe sanctifica decimas tuas Da altissimo ꝫm donatum eius: ⁊ in bono oculo adinuentionẽ facito manuũ tuarũ: quoniam dominus retribuẽs est: ⁊ septies tantũ reddet tibi. Noli offerre munera praua: nõ enĩ suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificiũ iniustũ: qm̃ dominus vindex est: ⁊ nõ ẽ apud illũ glĩa psone. Non accipiet dñs psonã ĩ pauperẽ: ⁊ dep̃cationeꝫ lesi exaudiet. Nõ despiciet p̃ces pupilli nec viduaꝫ si effũdat loq̃lã gemitꝰ. Nõne lachryme vidue ad maxillam descendunt: ⁊ exclamatio eius super deducentem eas? A maxilla enim ascendũt vsqꝫ ad celum: ⁊ dominꝰ exauditor non delectaꝫ

bitur in illis. Qui adorat deū i oblectatōe susci
piet: et depcatio illius vsqz ad nubes ppinqbit
Oratio humiliantis se nubes penetrabit: et do
nec ppiquet nō ɔsolabit: et nō descēdet donec al
tissimus aspiciat: et dñs nō elongabit: sed iudica
bit iustos et faciet iudicium: et fortissimus non
habebit in illis patientiam: ut ɔtribulet dorsum
ipsoꝝ: et gētib9 reddet vindictā: donec tollat ple
nitudinē superboꝝ: et sceptra iniquoꝝ ɔtribulet
donec reddat hoīb9 ꝑm act9 suos: et ꝑm opa a de
et ꝑm ꝓsumptionē illius: donec iudicet iudicium
plebis sue: et oblectabit iustos misericordia sua
Speciosa misericordia dei in tpe tribulatōis: q̄
si nubes pluuie in tpe siccitatis. XXXVI

Miserere nostri de9 oīum: et respice nos: et
ostende nobis lucē miseratonū tuarū
et immitte timorē tuū sup gentes que nō
exquisierūt te: ut cognoscāt: qꝛ non est deus nisi
tu: ut enarrent magnalia tua. Alleua manū tuā
sup gentes alienas: ut videāt potentiā tuā. Si
cut enim in ɔspectu eoꝝ sanctificat9 es in nobis
sic in ɔspectu nr̄o magnificaberis in eis: ut cog
noscāt te sicut et nos cognouim9: qꝛ nō ē deus p̄e
ter te dñe. Innoua signa: et imuta mirabilia. glo
rifica manū: et brachiū dextrū. Excita furorem et
effunde irā. Extolle aduersariū: et afflige inimi
cū. Festina tps et memēto finis: ut enarrent mira
bilia tua. In ira flāme deuoret q saluat: et q pes
simāt plebem tuā: inueniant pditionē. Contere
caput pncipū et inimicoꝝ: dicentiū nō est alius
p̄ter nos. Congrega oēs tribus iacob: et cognoscāt
qꝛ nō est deus nisi tu: ut enarrent magnalia tua
et hereditabis eos sicut ab initio. Miserere ple
bi tue sup quā inuocatū est nomē tuū: et isrl' quē
coequasti p̄mogenito tuo. Miserere ciuitati sci
ficatōis tue hierusalē: ciuitati requiei tue. Re
ple syon inenarrabilib9 virtutib9 tuis: et glā tua
ppl'm tuū. Da testimoniū qꝛ ab initio creature
tue sunt: et suscita depcatiōes quas locuti sunt i
noīe tuo pphete p̄ores. Da mercedē sustinētib9
te: ut pphete tui fideles inueniant: et exaudi ora
tiōes seruoꝝ tuoꝝ. Scd̄m benedictionē aaron
da ppl'o tuo: et dirige nos in viā iustitie: ut sciāt
oēs q habitāt terrā: qꝛ tu es deus ɔspector scl'o
rū. Omnē escam māducabit venter: et est cibus
cibo melior. Fauces ɔtingunt cibū. et cor insensā
tū verba mendacia. Cor prauū dabit tristiciā: et
homo perit9 resistet illi. Oēm masculū excipiet
mulier: et est filia melior filie. Spēs mulieris ex
hilarat faciē viri sui: et sup oēm ɔcupiā hoīs su
pducet desideriū. Si est lingua curatōis: est et
mitigatōis et mie: nō est vir illius ꝑm filios ho
minū. Qui possidet mulierē bonā: inchoat pos
sessionē: adiutoriū ꝑm illū est: et columna ut req
es. Ubi nō ē sepes diripiet possessio: et vbi non
est mulier ingemiscit egens. Cui credit qui non
hꝫ nidū: Et deflectens vbicūqz obscurauerit: q̄
si succinctus latro exiliens de ciuitate i ciuitatē.

Omnis amicus dicet: et ego XXXVII
amiciciā copulaui: sꝫ est amicus solo no
mine amicus. Nōne tristicia inest vsqz
ad mortē? Sodalis aūt et amicus ad inimiciciā
ɔuertent. O ꝓsumptio nequissima: vnde creata
es cooprire aridā malicia et dolositate illius. So
dalis amico ɔiocundabit in oblectatōibus ad
uersarius erit. Sodalis amico ɔdolet causa ven
tris: et ɔtra hostē accipiet scutū. Nō obliuiscaris
amici tui in animo tuo: et nō immemor sis illius
in opibus tuis. Noli ɔsiliari cum socero tuo: et
a zelantib9 te absconde ɔsiliū. Oīs ɔsiliarius p
dit ɔsiliū: sꝫ est ɔsiliari9 in semetipso. A ɔsiliario
serua aiam tuā. Prius scito que sit illius nece
ssitas: et qd ipse i aīo suo cogitabit. Ne forte mit
tat sudē in terrā: et dicat tibi: bona est via tua: et
stet ecōtrario videre qd tibi eueniat. Cum viro
religioso tracta de sanctitate: et cum iniusto d' iu
sticia: et cum muliere de his que emulaꝛ. Cum ti
mido de bello: cum negociatore de traiectione.
Cum emptore de venditiōe: cum viro liuido de
gratijs agendis. Cum impio de pietate: cum in
honesto de honestate. Cum opario agrario de
oī ope: cū opario annuali de ɔsummatiōe anni
cū seruo pigro de multa opatiōe. Nō attendas
his in oī ɔsilio. Sed cū viro sancto assidu9 esto:
quēcunqz cognoueris obseruantē timorē dei:
cuius aīa est ꝑm aiam tuā. Quicunqz titubaue
rit in tenebris: nō ɔdolebit tibi. Et cor boni cōsi
lij statue tecū. Nō est enī tibi aliud pl9 illo. Aīa
viri sancti enunciat aliqñ vera: qꝫ septē circum
spectores sedētes in excelso ad speculandū. Et i
his oīb9 depcare altissimū: ut dirigat in verita
te viā tuā. Ante oīa opa verbū verax pcedat te
et añ omnē actū ɔsiliū stabile. Uerbū nequā im
mutabit cor: ex quo ptes q̄ttuor oriunt: bonum
et malū: vita et mors: et dñatrix illoꝝ ē assidua li
gua. Uir peritus multos erudiuit: et anime sue sua
uis est. Qui sophistice loquit: odibilis est: in oī
re defraudabit. Nō est enī illi data a dño grā: oī
enī sapia defraudat9 est. Est sapiēs aie sue sapiēs
et fructus sensus illius laudabilis. Uir sapiens
plebē suam erudit: et fruct9 sensus illius fideles
sunt. Uir sapiēs implebit benedictiōib9: et vidē
tes illū laudabūt. Uita viri in numero dierū: di
es aūt israel innumerabiles sunt. Sapiēs in po
pulo hereditabit honorē: et nomen illius erit vi
uēs in eternū. Fili in vita tua tēpta aiam tuam:
et si fuerit nequā: nō des illi potestatē. Nō enim
oia oīb9 expediūt: et nō oī aīe oē gen9 placet. No
li auidus esse in oī epulatiōe: et non te effundas
sup oēm escam. In multis enī escis erit infirmi
tas: et auiditas appropinqbit vsqz ad cholerā.
Propter crapulā multi obierūt: qui aūtē a' stī

ens est: adjiciet vitam.

XXXVIII

Honora medicū ꝓpter necessitatē: etenī illū creauit altissimꝰ. A deo est enī ois medela ⁊ a rege accipiet donationē. Disciplina medici exaltabit caput illius: ⁊ in ꝯspectu magnatoꝝ collaudabit. Altissimꝰ creauit d̄ terra medicinā: ⁊ vir prudēs nō abhorrebit illā. Nōne a ligno indulcata est aq̄ amara? Ad agnitionē hoīum: virtus illoꝝ. Et dedit hoībꝰ sciam altissimꝰ: honorari in mirabilibꝰ suis. In his curans mitigabit dolorē: ⁊ vnguentariꝰ faciet pigmenta suauitatis ⁊ vnctiōes ꝯficiet sanitatis: ⁊ nō ꝯsummabunt opa eius. Pax enī dei sup faciē terre. Fili in tua infirmitate nō despicias teipm: sȝ ora dn̄m: ⁊ ipse curabit te. Auerte a delicto: ⁊ dirige manꝰ: ⁊ ab oī delicto munda cor tuum. Da suauitatē ⁊ memoriā similaginis: ⁊ impingua oblationē: ⁊ da locū medico. Etenī illū dn̄s creauit: ⁊ nō discedat a te: q: opa eius sūt necia. Est enī tps qn̄ in manibꝰ illoꝝ incurras: ipsi vero dn̄m dep̄cabunt: ut dirigat requiē eoꝝ: ⁊ sanitatē ꝓpter ꝯuersationē illoꝝ. Qui delinqt in ꝯspectu eius q fecit eū: incidet in manꝰ medici. Fili in mortuū ꝓduc lachrymas: ⁊ q̄si dira passus incipe plorare: ⁊ sm̄ iudiciū ꝯtege corpꝰ illius: ⁊ nō despicias sepulturā illius. Propter delaturā aūt amare fer luctū illius vno die: ⁊ ꝯsolare ꝓpt̄ tristiciā: ⁊ fac luctū sm̄ meritū eius vno die vel duobꝰ ꝓpter detractationē. A tristicia enī festinat mors: ⁊ coopit virtutē: ⁊ tristicia cordis flectit ceruicē. In abductiōe pmanet tristicia: ⁊ substantia inopis sm̄ cor eius. Non dederis in tristicia cor tuum: sȝ repelle eam a te: ⁊ memēto nouissimoꝝ. Noli obliuisci: neqȝ enī est ꝯuersio: ⁊ huic nihil ꝓderis: ⁊ teipm pessimabis. Memor esto iudicij mei: sic enī erit ⁊ tuū. Mihi heri ⁊ tibi hodie. In requie mortui requiescere fac memoriā eius ⁊ ꝯsolare illū in exitu spūs sui. Sapiam scribe in tpe vacuitatis: ⁊ q minorat actu sapiam pcipiet q: sapia replebit. Qui tenet aratrū ⁊ qui gloriatur in iaculo: stimulo boues agitat: ⁊ ꝯuersat in opibꝰ eoꝝ: ⁊ narratio eius in filijs thauroꝝ. Cor suū dabit ad versandos sulcos: ⁊ vigilia eiꝰ i sagina vaccaꝝ. Sic ois faber ⁊ architectꝰ: qui noctē tanq̄ȝ diē transigit: qui sculpit signacula sculptilia: ⁊ assiduitas eius variat picturā. Cor suū dabit i silitudinē picture: ⁊ vigilia sua perficiet opus. Sic faber ferrarius sedēs iuxta incudem: ⁊ ꝯsiderās opus ferri. Vapor ignis vret carnes eiꝰ: ⁊ in calore fornacis ꝯcertat. Vox mallei innouat aurē eius: ⁊ ꝯtra silitudinē vasis oculus eiꝰ. Cor suū dabit in ꝯsummationē operū: ⁊ vigilia sua ornabit imperfectionē. Sic figulus sedens ad opus suū: ꝯuertēs pedibꝰ suis rotā: q in sollicitudine positꝰ est sp ꝓpter opꝰ suū: ⁊ innumera est ois opatio eius. In brachio suo formabit lutum ⁊ ante pedes suos curuabit virtutē suam. Cor suū dabit ut ꝯsumet linitionē: ⁊ vigilia sua mundabit fornacē. Oēs hi in manibꝰ suis sperauerūt: ⁊ vnusqsqȝ in arte sua sapiēs est. Sine his oīūbꝰ nō edificat ciuitas. Et non inhabitabunt nec inambulabūt: ⁊ in ecclesiā nō transilient. Sup sellā iudicis nō sedebunt: ⁊ testi̅ iudicij nō intelligent: neqȝ palā faciēt iudiciū ⁊ disciplinā: ⁊ in parabolis nō inuenient: sȝ creaturā eui ꝯfirmabūt: ⁊ dep̄catio illoꝝ in opatiōe artis accōmodātes aīas suas: ⁊ conquirentes in lege altissimi.

XXXIX

Sapiam oīum antiquorum exquiret sapiens: ⁊ in ꝓphetis vacabit. Narrationē viroꝝ noīatoꝝ ꝯseruabit: ⁊ in versutias pabolaꝝ sil̄ introibit. Occulta ꝓuerbioꝝ exquiret: ⁊ in absconditis pabolaꝝ ꝯuersabit. In medio magnatoꝝ ministrabit: ⁊ in ꝯspectu p̄sidis apparebit. In terrā alienigenaꝝ gentiū ptrāsiet: Bona enī ⁊ mala in oībꝰ temptabit. Cor suum tradet ad vigilandū diluculo ad dn̄m q fecit illum: ⁊ i ꝯspectu altissimi dep̄cabit. Apiet os suum in orone: ⁊ ꝓ delictis suis dep̄cabit. Si enī dn̄s magnꝰ voluerit: spū intelligentie replebit illū: ⁊ ipse tanq̄ȝ hymbres mittet eloqa sapie sue: ⁊ in orone ꝯfitebit dn̄o. Et ipse diriget cōsilium eius ⁊ disciplinā: ⁊ in absconditis suis ꝯsolabit. Ipse palā faciet disciplinā doctrine sue: ⁊ in lege testamēti dn̄i gloriabit. Collaudabūt multi sapientiā eius: ⁊ vsqȝ in seculū nō delebit. Non recedet memoria eius: ⁊ nomē eius requiret a generatione in generationē. Sapiam eius enarrabunt gētes: ⁊ laudē eius enūciabit ecclesia. Si pmāserit nomē eius: derelinquet plus q̄ȝ mille: ⁊ si requieuerit: ꝓderit illi. Adhuc ꝯsiliabor ut enarrē: ut furore enī repletus sum. Et in voce dicit: Obaudite me diuini fructꝰ: ⁊ q̄si rosa plantata sup riuos aquaꝝ fructificate. Quasi libanꝰ odorem suauitatis habete. Florete flores quasi lilium ⁊ date odorē: ⁊ frondete in grām: ⁊ collaudate cāticū: ⁊ benedicite dn̄m in opibꝰ suis. Date nomini eius magnificentiā: ⁊ ꝯfitemini illi in voce labioꝝ vestroꝝ: ⁊ in canticis labioꝝ ⁊ cytharis: et sic dicetis i ꝯfessiōe. Opa dn̄i vniuersa bōa valde. In verbo enī eius stetit aqua sicut ꝯgeries: ⁊ in sermone oris illius sicut exceptoria aquarū: qm̄ in p̄cepto ipsius placor fit: ⁊ nō est minoratio in salute ipsius. Opa ois carnis coram illo: ⁊ nō est qcq̄ȝ absconditū ab oculis eius. A sc̄lo vsqȝ in sc̄lm respicit: ⁊ nihil est mirabile in ꝯspectu eiꝰ. Nō est dicere qd est h: aut qd est istud: oia enim in tpe suo querent. Benedictio illius q̄si fluuiꝰ inundabit: ⁊ quō cataclismꝰ aridā inebriauit: sic ira ipsiꝰ gētes que nō exqsierūt eū: hereditabit. Quō ꝯuertit aquas in siccitatē ⁊ siccata est terra ⁊ vie illius vijs illoꝝ directe sunt: sic peccatoribꝰ offensiones

fensiones in ira eius. Bona bonis creata sunt ab initio: sic nequissimis bona ⁊ mala. Initiuz necessarie rei vite hoim: aqua: ignis: ⁊ ferrū: sal: lac ⁊ panis similagine⁹ ⁊ mel: ⁊ botrus vue: ⁊ oleū ⁊ vestimentū. Hec oia sanctis in bona: sic ⁊ impijs ⁊ pctōrib⁹ in mala ꝯuertent. Sunt spūs qui ad vindictā creati sunt: ⁊ in furore suo ꝯfirmauerūt tormēta sua. Et in tpe ꝯsummatōis effundēt ꝟtutē: ⁊ furorē eius q fecit illos ꝯfundent. Ignis grando: fames ⁊ mors: oia hec ad vindicta creata sunt. Bestiaꝝ dentes ⁊ scorpij: ⁊ serpētes: et rhomphea vindicās in exterminiū impios. In mādatis eius epulabunt: ⁊ sup terrā in necessitate ꝑparabunt: ⁊ in tpib⁹ suis nō ꝑterient verbum. Propterea ab initio ꝯfirmat⁹ sum: ⁊ ꝯsiliat⁹ suz ⁊ cogitaui ⁊ scripta dimisi. Oia opa dñi bona: ⁊ oē opus hora sua subministrabit. Nō est dicere hoc illo nequis est. Oia eni in tpe suo ꝯprobabūtur. Et nūc in omni corde ⁊ ore collaudate ⁊ bñdicite nomen domini. XL

Occupatio magna creata est oib⁹ hoibus ⁊ iugū graue sup filios adam a die exitus de ventre matris eoꝝ: vsqz in diē sepulture in matrē oium. Cogitatōes eoꝝ ⁊ timores cordis: adinuētōes expectatiōis: ⁊ dies finitiōis: a ꝑsidente sup sedē gloriosam: vsqz ad humiliatū in terrā ⁊ cinerē: ab eo q vnī hyacintho ⁊ portat coronā: vsqz ad eum q opit lino crudo furor: zelus: tumult⁹: fluctuatio: ⁊ timor mortis iracūdia pseuerās: ⁊ ꝯtentio: ⁊ in tpe refectiōis in cubili somn⁹ noctis immutat sciaz eius. Modicū autē tanqꝫ nihil in requie: ⁊ ab eo in somnis quasi in die respectus. Conturbat⁹ est in visu cordis sui: tanqꝫ q euaserit in die belli. In tēpe salutis sue exurrexit: ⁊ admirās ad nullū timorē: cū oi carne ab hoie vsqz ad pec⁹: ⁊ sup pctōres septuplū. Ad hec: mors: sanguis: ꝯtentio: ⁊ rhomphea: oppressiōes: fames: ⁊ ꝯtritio: ⁊ flagella. Super iniquos creata sunt hec oia: ⁊ ꝓpter illos factus est cataclismus. Oia eni que de terra sunt in terrā ꝯuertent: ⁊ aque oēs in mare ꝯuertent. Oīne mun⁹ ⁊ iniqtas delebit: ⁊ fides in seculū stabit. Sube iniustoꝝ sicut fluui⁹ siccabunt: ⁊ sicut tonitruū magnū in pluuia ꝑsonabūt. In aperiendo manus suas letabit: sic ꝑuaricatores in ꝯsummatiōe tabescēt. Nepotes impioꝝ nō multiplicabūt ramos: ⁊ radices immunde sup cacumen petre sonāt. Sup oēm aquā viriditas: ⁊ ad orā fluminis ante oē fenū euellet. Gr̄a sicut paradisus in bñdictiōib⁹: ⁊ mia in sclō ꝑmanet. Uita sibi sufficientis operarij ꝯdulcabit: ⁊ in ea inuenies thesaurū. Filij edificatio ciuitatis ꝯfirmabit nomen ⁊ sup hāc mulier immaculata ꝯputabit. Uinuz ⁊ musica letificāt cor: ⁊ sup vtraqz dilectio sapientie. Tibie ⁊ psalteriū suauē faciūt melodiā: ⁊ sup vtraqz lingua suauis. Gr̄am ⁊ spēm desiderabit oculus tu⁹: ⁊ sup hec virides satiōes. Amic⁹ et sodalis in tpe ꝯuenientes: ⁊ sup vtrosqz mulier cuz viro. Fr̄es in adiutoriū in tpe tribulatiōis: et super eos mia liberabit. Auꝝ ⁊ argentū: ⁊ ꝯstitō pedū: ⁊ sup vtrunqz ꝯsiliū bñplacitū. Facultates ⁊ ꝟtutes exaltant cor: ⁊ sup hec timor dñi. Non est in timore dñi minoratio: ⁊ nō est in eo inquirere adiutoriū. Timor dñi sicut paradisus bñdictiōis: ⁊ sup oēm gl̄am opuerūt illū. Fili in tēpe vite tue ne indigeas. Melius. n. ē mori qꝫ idigere. Uir respiciēs in mēsam alienā: nō est vita ei⁹ in cogitatiōe victus. Alit eni aiam suā cibis alienis. Uir autē disciplinat⁹ ⁊ erudit⁹ custodiet se. In ore impudētis ꝯdulcabit inopia: ⁊ in vētre eius ignis ardebit. XLI

O Mors qꝫ amara est memoria tua homini pacē hñti in sbīs suis: viro qeto: ⁊ cui⁹ vie directe sunt in oib⁹: ⁊ adhuc valenti accipe cibū. O mors bonū ē iudiciū tuū hoi indigēti: ⁊ q minorat viribꝰ: defecto etate: ⁊ cui dē oib⁹ cura est: ⁊ icredibili: q ꝑdit sapiaz. Noli metuere iudiciū mortis. Memēto q̄ an̄ te fuerūt: ⁊ q̄ supuētura sunt tibi: hoc iudiciū a dño oi carni: ⁊ q superueniēt tibi in bñplacito altissimi: siue decē siue centū siue mille anni. Nō ē eni i inferno accusatio vite. Filij abhoiationū fiunt filij pctōꝝ: ⁊ q ꝯuersant secus domos impioꝝ. Filioꝝ pctōꝝ periet hereditas: ⁊ cū semie illoꝝ assiduitas opprobrij. De pr̄e impio q̄runt filij: qm̄ ꝓp illū sūt i opprobrio. Ue vob viri impij: q dereliqstis legē dñi altissimi. Et si nati fueritis in maledictiōe nascemini: ⁊ si mortui fueritis: in maledictiōe erit ps vr̄a. Oia q̄ de terra sūt i terrā ꝯuertent: sic impij a maledicto i ꝑditiōez. Luct⁹ hoim i corpe ipsoꝝ: nomē aūt impioꝝ delebit. Curā habe de bono noie. Hoc eni magis ꝑmanebit tibi: qꝫ mille thesauri ꝑciosi ⁊ magni. Bone vite numer⁹ dieꝝ: bonū aūt nomē ꝑmanebit in euū. Disciplinā in pace ꝯseruate filij. Sapia eni abscondita ⁊ thesaur⁹ inuisus: que vtilitas in vtrisqz? Melior est hō q abscōdit stulticiā suā: qꝫ hō qui abscōdit sapiam suaz. Uerūtn̄ reuermini in his q̄ ꝓcedūt de ore meo. Nō ē eni bonū oēm irreuerentiā obseruare: ⁊ nō oia oibus bñplacēt in fide. Erubescite a patre ⁊ a mr̄e de fornicatōe: ⁊ a ꝑsidēte: ⁊ a potēte de mēdacio ⁊ ꝑncipe ⁊ a iudice dē delicto: a synagoga et plebe de iniqtate: a socio ⁊ amico de iniusticia: ⁊ de loco in quo habitas de furto: de ꝟitate dei ⁊ testō de discubito in panib⁹: ⁊ in obfuscatiōe dati ⁊ accepti: a salutantib⁹ de silentio: a respectu mulieris fornicarie: ⁊ ab auersiōe vult⁹ cognati. Ne auertas faciē a ꝓximo tuo: ⁊ ab auferēdo partē: ⁊ nō restituēdo. Ne respicias mulierē alieni viri: ⁊ ne scruteris ancillā eius: neqz steteris ad lectū ei⁹ Caue ab inimicis de ꝟmonib⁹ iproperij: ⁊ cū dederis ne improperes. XLII

N On duplices sermonē auditus de reuelatiōe sermonis absconditi: ⁊ eris vere sine ɔfusiōe: ⁊ inuenies grām in ɔspectu oīum hoīum. Ne ꝑ his oībus ɔfundaris: et ne accipias ꝑsonā ut delinquas. De lege altissimi ⁊ testō: ⁊ de iudicio iustificare impiuz: de verbo sociorum ⁊ viatorum: ⁊ de datiōe hereditatis amicorū: de equalitate statere ⁊ ponderum: de acquisitione mul.orum ⁊ paucorum: de corruptiōe emptiōis et negociatorum: ⁊ de multa disciplina filiorum: ⁊ seruo pessimo latus sanguinare. Super mulierē nequā bonū est signū. Ubi manus multe sunt claude: ⁊ quodcunqȝ trades numera: ⁊ appende: datū ꝟo ⁊ acceptū oē describe. De disciplina insensati et fatui: ⁊ de senioribꝰ qui iudicant̄ ab adolescentibus: ⁊ eris eruditus in omnibꝰ: ⁊ ꝓbabilis i cōspectu oīum virorum. Filia patris abscondita est: vigilia ⁊ sollicitudo eius aufert somnū: ne forte in adolescētia sua adultera efficiat̄: ⁊ cum viro cōmorata odibilis fiat: neqñ polluat̄ in virginitate sua: ⁊ in paternis suis grauida inueniat̄ur: ne for.e cum viro cōmorata transgrediat̄: aut certe sterilis efficiat̄. Sup filiā luxuriosam ɔfirma custodiā: neqñ faciat te in obprobriū venire inimicis: a detractiōe in ciuitate ⁊ abiectiōe plebis ⁊ ɔfundat te in multitudine ppli. Omni hoī noli intēdē i spē: ⁊ in medio mulierum noli cōmorari. De vestimētis.n. ꝓcedit tinea: ⁊ a mulierē iniqtas viri. Melior ē.n. iniqtas viri q̄ȝ bn̄faciēs mlier ⁊ mulier ɔfundēs i opprobriū. Memor ero igit̄ operum dn̄i: ⁊ q̄ vidi ānūciabo i sermōibꝰ dn̄i opera eius. Sol illuminās ꝑ oia respexit: ⁊ glīa dn̄i plenū est opꝰ eius. Nōne dn̄s fecit sanctos enarrare oīa mirabilia sua: que ɔfirmauit dn̄s oipotens stabilis in glīa sua. Abyssum ⁊ cor hoium inuestigauit: ⁊ in astucia eorum excogitauit. Cognouit eni dn̄s oēm sciam: ⁊ inspexit in signum eui: annunciās que preterierūt: ⁊ que supuentura sūt reuelās vestigia occultorum. Nō pterit illū oīs cogitatꝰ: ⁊ non abscondit se ab eo vllus sermo. Magnalia sapie sue decorauit que est ante seculū ⁊ vsqȝ i seculū: neqȝ adiectū est neqȝ minuet̄: ⁊ nō eget alicuiꝰ ɔsilio. Quā desiderabilia sunt oīa opa eius: ⁊ tanq̄ȝ scintilla que est ɔsiderare. Oīa hec viuēt ⁊ manent in seculū: ⁊ in oī necessitate oīa obaudiūt ei. Oīa duplicia: vnū cōtra vnū: ⁊ nō fecit quicq̄ȝ deesse. Uniuscuiusqȝ conseruabit bona. Et quis satiabit̄ videns gloriaȝ eius? XLIII

A Ltitudinis firmamentū: pulchritudo eiꝰ spēs celi in visiōe glorie. Sol in aspectu annunciās in exitu: vas āmirabile: opꝰ excelsi. In meridiano exurit terraȝ: ⁊ in ɔspectu ardoris eius quis poterit sustinere? Fornacē custodiēs in opibꝰ ardoris. Tripli sol exurēs mōtes radios igneos exsufflans: ⁊ refulgens radys suis obcecat oculos. Magnus dn̄s q fecit illuȝ ⁊ in sermonibꝰ eius festinauit iter. Et luna in oībus in tpe suo: ostensio tpis: ⁊ signū eui. A luna signū diei festi: luminare qđ minuit̄ in ɔsummatiōe. Mensis s̄m nomē eius est: crescēs mirabiliter in ɔsummationē. Uas castrorum in excelsis: in firmamēto celi resplendēs gliose. Species celi gloria stellarum: mundū illuminās in excelsis dominus. In verbis sancti stabūt ad iudiciū: ⁊ nō deficient in vigilijs suis. Uide arcuȝ ⁊ benedic eum qui fecit illum. Ualde speciosus est in splēdore suo. Gyrauit celū i circuitu glorie sue: manus excelsi apuerūt illum. Impio suo accelerauit niuē: ⁊ accelerat coruscatiōes emittere iudicij sui. Propterea apti sunt thesauri ⁊ euolauerunt nebule sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes: ⁊ ɔfracti sunt lapides grādinis. In ɔspectu eius cōmouebunt̄ mōtes: ⁊ in voluntate eius aspirauit nothus. Uox tonitrui eiꝰ verberauit terrā: tempestas aquilonis: ⁊ ɔgregatio spūs: ⁊ sicut auis depouēs ad sedendū: aspergit niuē: ⁊ sicut locusta demergens descensus eius. Pulchritudinē candoris eius ammirabit̄ oculus: ⁊ sup hymbrē eius expauescit cor. Gelu sicut salem effundet sup terrā: ⁊ dū gelauerit fiet tanquā cacumina tribuli. Frigidus ventus aquilo flauit ⁊ gelauit crystallū ab aqua. Super oēm ɔgregationē aquarū requiescet. ⁊ sicut loricā induet se aquis. Et deuorabit montes ⁊ exuret desertū: ⁊ extinguit viride sicut ignē. Medicina oīum in festinatiōe nebule: ⁊ ros obuiās ab ardore veniēti: humilē efficiet eū. In sermone eius siluit ventus: ⁊ cogitatiōe sua placauit abyssum ⁊ plantauit illuȝ dn̄s iesus. Qui nauigat mare enarrat picula eius: ⁊ audiētes auribꝰ nr̄is ammirabimur. Illic p̄clara opa ⁊ mirabilia: varia bestiarū genera ⁊ oīum pecorum: ⁊ creatura beluarū. Propter ipm̄ ɔfirmatꝰ est itineris finis: ⁊ in sermone eius ɔposita sunt oia. Multa dicimꝰ: ⁊ deficimꝰ verbis: ɔsummatio aūt sermonū ipse est. In oībꝰ gloriantes: ad qd valebimus: Ipse eni oipotēs sup oia opa sua. Terribilis dn̄s et magnꝰ vehement̄: ⁊ mirabilis potentia ipsius. Glorificātes dn̄m quātūcunqȝ potueritis supualebit adhuc: ⁊ ammirabil' magnificētia eius. Bn̄dicētes dn̄m exaltate illū q̄tū potestis: maior est eni oī laude. Exaltātes eū replemini ꝟtute. Ne laboretis: nō eni ɔphendetis. Quis videbit eū ⁊ enarrabit: ⁊ qs magnificabit eū sicut ē ab initio? Multa abscondita sunt maiora his. Pauca eni vidimꝰ operum eius. Oīa aūt dn̄s fecit: ⁊ pie agentibꝰ dedit sapiam. XLIIII

L Audemꝰ viros gloriosos: ⁊ parētes nostros in generatiōe sua. Multā gloriaȝ fecit dn̄s magnificētia sua a seculo. Dominātes in potestatibus suis: hoīes magni vir

Ab hoc capitulo sapiens gradit per exempla et narratores usque in finem libri. cap. 8 dicit. n. homines(?) vero qui antiqui fuerunt i veteri terminos(?)

tute ⁊ prudentia sua pditi: nunciantes in pphis dignitatē pphetarum ⁊ iperātes i psiti pplo ⁊ vtute prudētie pplis sanctissima verba. In pueritia sua requirentes modos musicos: ⁊ narrantes carmina scripturarum. Hoies diuites in vtute pulchritudinis studiū hn̄tes pacificātes in domib⁹ suis. Oēs isti in generationib⁹ gentis sue gloriā adepti sunt: ⁊ in dieb⁹ suis habent in laudibus. Qui de illis nati sunt: reliquerūt nomē narrādi laudis eorum. Et sunt quorum nō est memoria. Perierūt q̄si q nō fuerint: ⁊ nati sunt q̄si non nati: ⁊ filij ipsorum cum ipsis. Sed illi viri mie sunt quorū pietates nō defuerūt. Cum semine eorū permanēt bona: hereditas sancta nepotes eorū. Et in testamentis stetit semen eorum: ⁊ filij eorum ppter illos vsq3 in eternū manēt. Semen eorum ⁊ gloria eorum nō derelinquet. Corpa ipsorum in pace sepulta sunt: ⁊ nomē eorum viuet in generationē ⁊ generatiōe3. Sapiam ipsorum narrent ppli: ⁊ laudē eorum nunciet eccl'a. Enoch placuit deo: ⁊ translatus est i paradisum: vt det gentib⁹ sapia3. Noe inuent⁹ est pfectus iustus: ⁊ in tpe iracūdie fact⁹ est recōciliatio. Ideo dimissum est reliquū terre cum factū est diluuiū. Testamēta seculi posita st apud illum: ne deleri posset diluuio omis caro. Abraam magn⁹ pr̄ multitudinis gentiū: ⁊ non est inuent⁹ similis illi in gloria. Qui cōseruauit legē excelsi: ⁊ fuit in testō cum illo. In carne eius stare fecit testm̄: ⁊ in temptatiōe inuentus est fidelis. Ideo iureiurando dedit illi gl'am in gēte sua crescere illum quasi terre cumulū: ⁊ ut stellas exaltare semen eius: ⁊ hereditare illos a mari vsq3 ad mare: ⁊ a flumine vsq3 ad terminos terre. Et ysaac eodē modo fecit ppter abraam patrē ei⁹. Benedictionē omniū gētiū dedit illis domin⁹ ⁊ testm̄ suū cōfirmauit sup caput iacob. Agnouit eum in bn̄dictiōib⁹ suis: ⁊ dedit illi hereditate3 ⁊ diuisit illi ptem in tribub⁹ duodecim. Et cōseruauit illi hoies misericordie inueniētes gratia3 in oculis omnis carnis.

XLV

Dilectus deo ⁊ hoib⁹ moyses: cuius memoria in benedictiōe est. Similē illū fecit in gloria sanctorum: ⁊ magnificauit eum in timore inimicorum: ⁊ i verbis suis monstra placauit. Glorificauit illū in cōspectu regū: ⁊ iussit illi corā pplo suo: ⁊ ostendit illi gloriā suā. In fide ⁊ lenitate ipsius sctm̄ fecit illum: ⁊ elegit eum ex omni carne. Audiuit eum ⁊ vocē ipsius: ⁊ induxit illū in nubem. Et dedit illi cor ad precepta ⁊ legem vite ⁊ discipline: docere iacob testm̄ suum: ⁊ iudicia sua israel. Excelsu3 fecit aaron fratrē suum: ⁊ silēm sibi de tribu leui. Statuit ei testamentū eternū: ⁊ dedit illi sacerdotiū gentis ⁊ beatificauit illu3 in gl'a. Et circūcinxit eu3 zona iusticie: ⁊ induit eum stola glorie: ⁊ coronauit eū in vasis virtutis. Circūpedes ⁊ femoralia ⁊ humerale posuit ei: ⁊ cinxit illū tintinnabul' aureis plurimis in gyro: dare sonitū in incessu suo: auditū facere sonitū in templū in memoria3 filijs gentis sue. Stolā sanctam auro ⁊ hiacintho et purpura: opus textile: viri sapientis iudicio et veritate pditi. Torto cocco opus artificis gemmis pciosis figuratis in ligatura auri: ⁊ opere lapidarij sculptis in memoriā: sm̄ numerum tribuū israel. Corona aurea sup mitrā ei⁹ expssa signo sanctitatis: gl'a honoris ⁊ opus virtutis: desiderio oculorum ornata. Sic pulchra ante ipm̄ nō fuerūt talia vsq3 ad originē. Nō est indut⁹ illa alienigena aliquis: sed tm̄ filij ipsius soli: ⁊ nepotes illius per oē tps. Sacrificia ipsius cōsummata sunt igni quotidie. Cōpleuit moyses man⁹ ei⁹ ⁊ vnxit illū oleo sancto. Factū est illi in testamētū eternū: ⁊ semini ei⁹ sicut dies celi: fungi sacerdotio: ⁊ hr̄e laudē: ⁊ glificari pplm̄ suū i nomie suo. Ipsum elegit ab oi viuente: offerre sacrificium deo: incēsu3 ⁊ bonū odorē i memoriā placare p pplo suo. Et dedit illi i pceptis suis ptāte3 in testis iudiciorum: docere iacob testimonia: et in lege sua lucem dare israel. Quia cōtra illu3 steterunt alieni: ⁊ ppter inuidiā circūdederūt illū homines in deserto q erant cum dathan ⁊ abiron ⁊ cōgregatio chore in iracundia. Uidit dn̄s de⁹ ⁊ nō placuit illi: ⁊ cōsumpti sunt in impetu iracūdie. Fecit illis monstra: ⁊ cōsumpsit illos in flamma ignis. Et addidit aaron gl'am: ⁊ dedit illi hereditatē: ⁊ pmitias frugū terre diuisit illi. Panē ipsius in pmis parauit i saturitatē: nam ⁊ sacrificia dn̄i edent: que dedit illi ⁊ semini eius. Ceterum inter gentes nō hereditabit: ⁊ ps nō est illi i gēte. Ipse est eni pars eius ⁊ hereditas. Phinees filius eleazari tertius in gloria imitādo eū in timore dn̄i: ⁊ stare in reuerētia gentis: in bonitate ⁊ alacritate aie sue placuit deo isrl'. Ideo statuit ei testm̄ pacis ⁊ pncipē sanctorum ⁊ gentis sue: vt sit illi ⁊ semini eius sacerdotij dignitas in eternu3. Et testm̄ dauid regi filio iesse d̄ tribu iuda: hereditas ipi ⁊ semini eius ut daret sapia3 in cor nostrū: iudicare gentē suā in iusticia: ne abolerent bona ipsorum: ⁊ gl'am ipsorum in gentē eorum eterna3 fecit

XLVI

Fortis in bello iesus naue successor moysi in pphetis: qui fuit magn⁹ sm̄ nomē suū maxim⁹ in salute3 electorum dei: expugnare insurgentes hostes ut cōsequeret hereditatē isrl'. Quā gl'am adept⁹ est in tollēdo man⁹ suas: ⁊ iactando contra ciuitates rhumpheas. Quis ante illum sic restitit. Nam hostes ipse dominus pcussit. Aut nō in iracūdia eius impeditus est sol: ⁊ vna dies facta est q̄si duo? Inuocauit altissimū potentē in oppugnando inimicos vndiq3: ⁊ audiuit illū magn⁹ ⁊ sanctus deus: in saxis grādinis virtutis valde fortis. Impetū fe

aaron

tit ꝯtra gentẽ hostilẽ: ⁊ in descẽsu ꝑdidit ꝯtrari
os ut cognoscãt gẽtes potentiã eius: q꞉ ꝯtra deuz
pugnare nõ est facile: ⁊ secutus est a tergo potẽ
tes. Et in diebus moysi miam fecit ipse: ⁊ caleph
fili⁹ iephone: stare ꝯtra hostẽ: ⁊ ꝓhibere gentes
a pctis: ⁊ ꝑfringere murmur malicie. Et ipi duo
ꝯstituti a periculo liberati sunt: a numero sexcẽ
toꝝ miliũ pediũ inducere illos in hereditatem
in terraz que manat lac ⁊ mel. Et dedit dñs ipi
caleph fortitudinẽ: ⁊ vsq꞉ in senectutẽ ꝑmansit
illi virtus: ut ascenderet in excelsum terre locuz
⁊ semen ipsius obtinuit hereditatẽ. Et viderũt
oẽs filij isrl'. q꞉ bonũ est obsequi scõ deo. Et iudi
ces singuli suo noie: quoꝝ nõ est corruptuz cor:
qui nõ auersi sunt a dño: ut sit memoria illoꝝ i
bñdictiõe. Et ossa eoꝝ pullulãt de loco suo: ⁊ no
men eoꝝ ꝑmanet in eternũ: ꝑmanente ad filios
illoꝝ scõꝝ viroꝝ glia. Dilect⁹ a dño deo suo sa
muel ꝓpheta dñi: renouauit iperiũ: ⁊ vnxit prin
cipes in gente sua. In lege dñi ꝯgregatõez iudi
cauit: ⁊ vidit deũ iacob: ⁊ in fide sua ꝓbat⁹ est ꝓ
pheta. Et cognitus est in verbis suis fidel': q꞉ vi
dit deũ lucis. Et inuocauit dñm oipotentez i op
pugnãdo hostes circũstantes vndiq꞉: in oblati
one agni inuiolati. Et intonuit de celo dñs: et in
sonitu magno auditã fecit vocẽ suã: ⁊ ꝯtriuit prin
cipes tyroꝝ: ⁊ oẽs duces philistym. Et añ tps fi
nis vite sue ⁊ seculi testimoniũ ꝑbuit in ꝯspectu
dñi ⁊ xpi. Pecunias ⁊ vsq꞉ ad calciamẽta ab oi
carne nõ accepit: ⁊ nõ accusauit illũ hõ. Et p⁹ h
dormiuit ⁊ notũ fecit regi: ⁊ ostẽdit illi finẽz vite
sue: ⁊ exaltauit vocẽ eius de terra in ꝓphia dele
re impietatẽ gentis. XLVII

Post h surrexit nathan ꝓpheta in dieb⁹
dauid. Et q̃si adeps separ⁹ est a carne: sic
dauid a filijs isrl'. Cũ leonib⁹ lusit q̃si cũ
agnis: ⁊ in vrsis silr fecit sicut in agnis ouiũ. In
iuuẽtute sua nũqd nõ occidit gigãtẽ: ⁊ abstulit
opprobriũ de gente: In tollendo manũ in saxo
funde deiecit exultationez golie: vbi inuocauit
deũ oipotentẽ. Et dedit in dextera ei⁹ tollere ho
minẽ fortẽ in bello: ⁊ exaltare cornu gentis sue.
Sic in decẽ milib⁹ glorificauit eũ: ⁊ laudauit eũ
in benedictiõib⁹ dñi: in offerẽdo illi coronã glie
Cõtriuit enĩ inimicos vndiq꞉: ⁊ extirpauit phili
stym ꝯtrarios vsq꞉ in hodiernũ diẽ. Contriuit
cornu ipsoꝝ vsq꞉ in eternũ. In oi ope dedit con
fessionẽ scõ: ⁊ excelso in verbo glie. De oi corde
suo laudauit dñm: ⁊ dilexit deũ qui fecit illũz: ⁊
dedit illi ꝯtra inimicos potentiã. Et stare fecit cã
tores ꝯtra altare: ⁊ i sono eoꝝ dulces fecẽ modos
Et dedit in celebratiõib⁹ decus: ⁊ ornauit tẽpa
vsq꞉ ad ꝯsummatõez vite ut laudarẽt nomen
scm dñi: ⁊ ãplificarẽt mane dei scitatẽ. Christus
purgauit pctã ipsi⁹: ⁊ exaltauit in eternũ cornu
ei⁹. Et dedit illi testim̃ regni: ⁊ sedẽ glie in israel.

Post ipsum surrexit filius sensat⁹: ⁊ ꝓpter illũz
deiecit oẽz potentiã inimicoꝝ. Salomon impe
rauit in dieb⁹ pacis: cui subiecit de⁹ oẽs hostes
ut ꝯderet domũ in noie suo: ⁊ pararet scitatẽ i sem
piternũ: quẽadmodũ erudit⁹ est in iuuẽtute sua:
⁊ iplet⁹ est q̃si flumẽ sapia: ⁊ terrã retexit anima
sua. Et replesti in ꝯparatiõib⁹ enigmata ad insulas
longe diuulgatũ est nomẽ tuũ: ⁊ dilect⁹ es in pa
ce tua. In cantilenis ⁊ ꝓuerbijs ⁊ ꝯparatiõib⁹ et
interptatiõib⁹ mirate sunt terre: ⁊ in noie dñi
dei: cui est cognomẽ de⁹ isrl'. Collegisti q̃si auri
calchũ auꝝ: ⁊ ut plumbũ ꝯplesti argentũ: ⁊ incli
nasti femora tua mlierib⁹. Potestatẽ habuisti
in corpe tuo. Dedisti maculã in gloria tua: et ꝓ
phanasti semen tuũ inducere iracundiã ad libe
ros tuos: ⁊ in ceteris stulticiã tuã: ut faceres im
periũ bipartitũ: ⁊ ex effrem imparare iperiũ durũ
Deus aũt nõ derelinquet miam suã: ⁊ nõ corrũ
pet nec delebit opa sua: neq꞉ ꝑdet a stirpe nepo
tes electi sui: ⁊ semen eius qui diligit dñm non
corrũpet. Dedit aũt reliquũ iacob ⁊ dauid d ipa
stirpe. Et finẽ habuit salomon cũ oib⁹ patribus
suis. Et dereliquit p⁹ se de semine suo gẽtis stul
ticiã: ⁊ iminutũ a prudentia roboã: qui auertit
gentẽ ꝯsilio suo: ⁊ hieroboã filiuz nabath q pec
care fecit isrl': ⁊ dedit viã peccãdi effraim: ⁊ plu
rima redũdauerũt pctã ipsoꝝ. Ualde enĩ auerte
rũt illos a terra sua. Et q̃siuit oẽs neq̃tias vsq꞉
dũ ꝑuenirent ad illos defensio: ⁊ ab omnib⁹ pec
catis liberauit eos. XLVIII

Et surrexit helias ꝓpheta quasi ignis: ⁊
verbũ illius q̃si facula ardebat. Qui in
duxit in illos famẽ: ⁊ imitãtes illũz inui
dia sua pauci facti sunt. Nõ enĩ poterãt sustinerẽ
ꝑcepta dñi. Uerbo dñi ꝯtinuit celũ: ⁊ deiecit a se
ignẽ terre. Sic amplificat⁹ est helias in mirabili
bus suis. Et qs pot silr gliari tibi: Qui sustulisti
mortuũ ab inferis de sorte mortis in verbo dñi
dei: q deiecisti reges ad ꝑniciẽ: ⁊ cõfregisti facile
potentiã ipsoꝝ: ⁊ gloriosos de lecto suo. Qui au
dis in sina iudiciũ: ⁊ in oreb iudicia defensionis
Qui vngis reges ad penitentiã: ⁊ ꝓphas facis
successores p⁹ te. Qui recept⁹ es in turbine ignis
in curru equoꝝ igneoꝝ: qui inscript⁹ es in iudi
cijs tpoꝝ: lenire iracundiã dñi: ꝯciliare cor pris
ad filiũ: ⁊ restituere trib⁹ iacob. Beati sũt qui te
viderũt: ⁊ in amicicia tua decorati sunt. Nã nos
vita viuim⁹ tm̃: post mortẽ aũt non erit tale no
men nostrũ. Helias qui in turbine tect⁹ est: ⁊ in
heliseo ꝯplet⁹ est spũs eius. In dieb⁹ suis nõ pti
muit principẽ: ⁊ potẽtia nemo vicit illum. Nec su
pauit illũ verbũ aliqđ: ⁊ mortuũ ꝓphauit corp⁹
ei⁹. In vita sua fecit monstra: ⁊ in morte mirabi
lia operat⁹ est. In oib⁹ istis nõ penituit ppl's: ⁊ nõ
recesserũt a pctis suis vsq꞉ dũ abiecti sunt d ter
ra sua: ⁊ dispsi st in oẽz terrã: ⁊ relicta est gens per

pauca: ⁊ ꝑnceps in domo dauid. Quidā ipsorū
fecerūt qđ placeret deo: alij aūt multa cōmiserūt
ptā. Ezechias muniuit ciuitatē suā: ⁊ induxit i
mediū eius aquā ⁊ fodit ferro rupē: ⁊ edificauit
ad aquam puteum. In diebus ipsius ascendit
sennacherib ⁊ misit rapsacen: ⁊ sustulit manum
sum contra illos: ⁊ extulit manum suaȝ in syon
⁊ superbus factus est potentia sua. Tunc mota
sunt corda ⁊ manus ipsorum: ⁊ doluerunt qua
si parturientes mulieres. Et inuocauerunt do
minū misericordē: ⁊ expādētes manᵘ suas extu
lerūt ad celū: ⁊ sctūs dn̄s deᵘ audiuit cito vocem
ipsoꝝ. Nō est cōmemoratᵘ pctōꝝ ipsoꝝ: neq; de
dit illos inimicis suis: sȝ purgauit illos in manu
esaie sci ꝓphe. Deiecit castra assyrioꝝ: ⁊ ꝯtriuit
illos angelus dn̄i. Nā fecit ezechias qđ placuit
deo: ⁊ fortiter iuit in via dauid patris sui: quā mā
dauit illi esaias ꝓpha magnᵘ ⁊ fidelis in cōspe
ctu dei. In diebᵘ ipsius retro rediit sol: ⁊ addidit
regi vitā. Spū magno vidit vltima: ⁊ ꝯsolatᵘ ē
lugentes in syon vsq; in sempitnū. Ostendit fu
tura ⁊ abscondita anteq̄ȝ euenirent. XLIX

Memoria iosie in ꝯpōne odoris facta: opᵘ
pigmentarij. In oī ore q̄si mel indulca
bitᵘ eius memoria: ⁊ ut musica in ꝯuiuio
vini. Ipse est directus diuinitᵘ in penitētia gētis
⁊ tulit abhoiatiōes impietatis. Et gubernauit ad
dn̄m cor ipsiᵘ: ⁊ in diebᵘ peccatoꝝ corroborauit
pietatē. Preť dauid ⁊ ezechiā ⁊ iosiaȝ oēs reges
pctm̄ ꝯmiserūt: nā reliquerūt legē altissimi reges
iuda: ⁊ ꝯtempserūt timorē dei. Dederūt enim re
gnū suū alijs: ⁊ gl'iam suā alienigene gēti. Incē
derūt electaȝ sanctitatis ciuitatē: ⁊ desertas fece
rūt vias ipsius in manu hieremie. Nā male tra
ctauerūt illū: q a ventre matris ꝯsecratᵘ est pro
pheta: euertere ⁊ eruere ⁊ pdere: ⁊ iterū edificare
⁊ renouare. Ezechiel q vidit ꝯspectū glorie: quā
ostendit illi in curru cherubin. Nā ꝯmemoratᵘ
est inimicoꝝ in hymbre: benefacere ill' q ostēde
rūt rectas vias. Et duodecim ꝓphetaꝝ ossā pul
lulāt de loco suo. Nam corroborauerūt iacob: ⁊
redemerūt se in fide ꝟtutis sue. Quō amplificē
mᵘ zorobabel: Nam ⁊ ipse q̄si signū in dextera
manu isrl'. Et iesum filiū iosedech. Qui in diebᵘ
suis edificauerūt domū: ⁊ exaltauerūt templuȝ
sctū dn̄o: paratū in gloriā sempitnaȝ. Et neemias
in memoria multi tēpis: q erexit nobis muros
euersos: ⁊ stare fecit portas ⁊ seras: q erexit do
mos nostras. Nemo natᵘ est i terra q̄lis enoch
nam ⁊ ipse receptus est a terra. Et ioseph q natᵘ
ē hō: ꝑnceps fratꝝ: firmamentū gētis: rector fratꝝ
stabilimētū ppl'i: ⁊ ossā ipsiᵘ visitata sūt: ⁊ pᵘ mor
tē ꝓphauerūt. Seth ⁊ sem apud hoies gl'iaȝ ade
pti sūt: ⁊ sup oēm aiam in origine adā. L

Simon onie filᵘ sacerdos magnᵘ: q i vi
ta sua suffulsit domū: ⁊ i diebᵘ suis corro
borauit teplū. Tēpli etiā altitudo ab ipso funda
ta est: duplex edificatio ⁊ excelsi parietes templi.
In diebus ipsius emanauerūt putei aquarū: et
q̄si mare adipleti sunt supra moduȝ. Qui cura
uit gentē suā: ⁊ liberauit eam a pditiōe. Qui pre
ualuit āplificare ciuitatē q adeptᵘ est gl'iam i cō
uersatiōe gētis: ⁊ ingressuȝ domᵘ ⁊ atrij āplifica
uit. Quasi stella matutina i medio nebule. Et q̄
si luna plena in diebus suis lucet. Et q̄si sol reful
gēs: sic ille effulsit in templo dei. Quasi arcᵘ re
fulgēs int' nebulas gl'ie: ⁊ q̄si flos rosaꝝ i diebᵘ
vernis: ⁊ q̄si lilia q̄ sunt in trāsitu aq̄: ⁊ q̄si thus
redolēs in diebᵘ estatis. Quasi ignis effulgens
⁊ thus ardēs in igne. Quasi vas auri solidū or
natū oi lapide pcioso. Quasi oliua pullulans: ⁊
cypressus in altitudine se extollēs. In accipiēdo
ipm stolā gl'e ⁊ vestiri eū in ꝯsummatiōe virtu
tis: in ascēsu altaris sci gl'am dedit sctitatis ami
ctū. In accipiēdo aūt ptes de manu sacerdotuȝ
⁊ ipse stās iuxta arā. Circa illū corona fratrū: ⁊ q̄si
plātatio cedri in monte libano: sic circa illuȝ ste
terūt q̄si rami palme: ⁊ oēs filij aaron in gl'a sua
Oblatio aūt dn̄i in manibᵘ ipsoꝝ coraȝ oi syna
goga isrl': ⁊ ꝯsummatiōe fungēs in arā: āplifica
re oblatiōeȝ excelsi regis: porrexit manū suaȝ in
libatione: ⁊ libauit de sanguine vue. Effudit in
fundamēto altaris odorē diuinū excelso ꝑncipi
Tūc exclamauerūt filij aaron: in tubis ductilibᵘ
sonuerūt ⁊ auditā fecerūt vocē magnā in mēoriaȝ
corā dn̄o. Tūc ois ppl's sil' ꝓperauerūt: ⁊ ceciderūt
in faciē sup terrā adorare dn̄m deū suum: et da
re pces oipotēti deo excelso. Et amplificauerūt
psallētes in vocibᵘ suis: ⁊ in magna domo factᵘ
est sonus suauitatis plenᵘ. Et rogauit ppl's do
minū excelsum in pce vsq; duȝ pfectᵘ est honor
dn̄i: ⁊ munᵘ suū pfecerūt. Tunc descendens ma
nus suas extulit in oēm ꝯgregationē filioꝝ isrl'
dare gl'am deo a labijs suis: ⁊ in noie ipsiᵘ glia
ri. Et iterauit orōnē suam: volens ostēdere vir
tutē dei. Et plus orauit deum omniuȝ. Qui ma
gna fecit in oi̅ terra: qui auxit dies nostros a
ventre matris nostre: ⁊ fecit nobiscū fm̄ suā mi
sericordiā: det nobis iocunditatē cordis: ⁊ fieri
pacē in diebus nostris in israel per dies sempit
nos: credere israel nobiscuȝ esse dei misericordi
am: ut liberet nos in diebus suis. Duas gentes
odit anima mea: tertia aūt nō est gens quā ode
rim. Qui sedent in monte seyr: ⁊ philisthijm: ⁊ stul
tus populus qui habitat i sychimis. Doctrinā
sapie ⁊ discipline scripsit in codice isto: iesus filᵘ
syrach: hierosolymita: qui renouauit sapientiaȝ
de corde suo. Beatus qui in istis versať bonis
Qui ponit illa in corde suo: sapiens erit semper
Si enim hec fecerit ad omnia valebit: quia lux
dei vestigium eius est.

Oratio Jesu filij Syrach. LI

Confitebor tibi dñe rex: ⁊ collaudabo
te deū saluatorē meū. Confitebor noī
tuo qm̄ adiutor ⁊ ptector fact⁹ es mi
hi: ⁊ liberasti corpus meū a pditione
a laqueo lingue inique: ⁊ a labijs operantiū mē
daciū: ⁊ in cōspectu astantiū factus es mihi ad
iutor. Et liberasti me ꝫm multitudinē misericor
die noīs tui a rugientib⁹ pparatis ad escā: ð ma
nib⁹ querentiū aīam meā: ⁊ de portis tribulatio
nū que circūdederūt me: a pressura flāme q̄ circū
dedit me: ⁊ in medio ignis nō sum estuatus. De
altitudine ventris inferi: ⁊ a lingua coinquinata:
⁊ a verbo mendacij: a rege iniquo: ⁊ a lingua in
iusta. Laudabit vsq3 ad mortē aīa mea dñm: et
vita mea appropinquās erat in inferno deorsū.
Circūdederūt me vndiq3: ⁊ nō erat q adiuuaret.
Respiciēs eram ad adiutoriū hominū: ⁊ ñ erat.
Memor: at⁹ sum mie tue dñe: ⁊ coopatōis tue q̄
a seculo sunt: qm̄ eruis sustinētes te dñe: et libe
ras eos de manib⁹ gētiū. Exaltasti sup terrā ha
bitatiōez meā: ⁊ p morte defluēti depcat⁹ sum.
Inuocaui dñm patrē dñi mei: ut nō derelinquat
me in die tribulatiōis mee: ⁊ in tpe supborū si
ne adiutorio. Laudabo nomē tuū assidue: ⁊ col
laudabo illud i ꝯfessione: ⁊ exaudita ē oīo mea.
⁊ liberasti me de pditiōe: ⁊ eruisti me de tēpe ini
quo. Propterea ꝯfitebor ⁊ laudē dicam tibi: et
bñdicam noī dñi. Cum adhuc iunior sum: priuſ
q̄3 oberrarē quesiui sapiam palā3 in oꝛōne mea.
Ante tempus postulabā p illa: ⁊ vsq3 in nouiſ
simis inquirā eam: ⁊ florebit tanq̄3 pcox vua.
Letatū est cor meū in ea: ambulauit pes meus
iter rectū: in iuuentute mea inuestigabā ea3. In
clinaui modice aurē meā ⁊ excepi illā. Multam
inueni in meipso sapiam: ⁊ multū pfeci i ea. Dā
ti mihi sapiam dabo gloriā. Consiliat⁹ sum eni
ut facerē illā: zelatus sum bonū ⁊ non ꝯfundar.
Colluctata est aīa mea in illa: ⁊ in faciendo eam
ꝯfirmatus sum. Manus meas extendi in altū
⁊ in sapia eius luxit aīa mea: ⁊ ignorātias meas
illuminauit. Aīam meam direxi ad illā: ⁊ i agni
tiōe inueni eam. Possedi cum ipsa cor ab initio
ppter hoc nō derelinquar. Uenter meus ꝯtur
bat⁹ est querēdo illā: ppterea bona3 possidebo
possessionē. Dedit eni mihi dñs linguā3 merce
dem meā: ⁊ in ipsa laudabo eu3. Appropiate ad
me indocti: ⁊ ꝯgregate vos in domū discipline.
Quid adhuc retardatis: ⁊ qd dicitis i his? Aīe
vestre sitiūt vehementer. Aperui os meū: ⁊ locu
tus sum. Comparate vob̄ sine argēto sapientiā
⁊ collū vestrū subijcite iugo eius: ⁊ suscipiat aīa
vestra disciplinā. In pximo est eni inuenire ea3.
Uidete oculis vestris: q2 modicū laboraui: ⁊ in
ueni mihi multā requiē. Assumite disciplinā in
multo numero argenti: ⁊ copiosū3 auꝝ posside
te in ea. Letet aīa vestra in mīa eius: ⁊ nō ꝯfun
demini in laude eius. Operami opus vestrum
añ tpˢ: ⁊ dabit vobis mercedē vrām i tpe suo.

Explicit liber ecclesiasticus
Incipit oratio Salomonis.

Et inclinauit salomon genua sua i cō
spectu totius ecclesie isrl: ⁊ apuit ma
nus suas ad celū ⁊ dixit. Dñe de⁹ isrl
nō est silis de⁹ in celo sursum: neq3 in
terra deorsum: qui custodis testm̄ tuū: ⁊ miam
pueris tuis eunab⁹ in ꝯspectu tuo in toto corde
seruās puero tuo dauid que locut⁹ es illi: ⁊ locu
tus es in ore tuo: ⁊ in māu tua implesti: q̄si dies
iste. Et nūc dñe deus isrl custodi puero tuo da
uid patri meo que locut⁹ es illi dicens: Nō dee
rit tibi vir a facie mea sedens in throno isrl: ve
rūtñ si custodierint filij tui legē meā: ⁊ in pceptiſ
meis ambulēt: sicut ambulauerūt in ꝯspcū meo
fideles. Et nunc dñe de⁹ isrl: creditū est verbum
qđ locutus es puero tuo dauid: qm̄ si vere hita
uit deus cum hoib⁹ in terra. Si celū ⁊ celi celoꝝ
nō sufficiāt tibi: quātomagis domꝰ hec quā edi
ficaui? Sed respicias ad oratōez ſui tui: ⁊ depre
catiōnē eius: ut exaudias dñe placatiōnē oratō
nis: quā puer tu⁹ orat corā te hodie: ut sint ocu
li tui sup domū hanc die ac nocte: in locū quem
dixisti: inuocare nomē tuū: ⁊ exaudias oꝛōnem
quā puer tuus orat in hoc loco: ⁊ exaudias pca
tiōez pueri tui ⁊ ppli tui isrl: si orauerint in loco
isto: ⁊ exaudias in loco hitatiōis de celo: ⁊ exau
dias ⁊ ppitius sis: si peccauerit vir in te.

Explicit oratio Salomonis. Incipit plogus
in Esaiam prophetam.

Nemo cum pphetas versibus vide
rit esse descriptos: metro eos estiet
apud hebreos ligari: ⁊ aliqd simi
le hic de psalmis vel opib⁹ salomo
nis. Sed qđ in Demosthene ⁊ Tul
lio solet fieri: ut p cola scribantur ⁊ comata: qui
vtiq3 psā ⁊ nō versib⁹ ꝯscripserūt. Nos q̄3 vti
litati legentiū puidētes: interpretatiōez nouā no
uo scribēdi genere distinxim⁹. Ac pmū de esaia
sciendū q̄ in ſmone suo disert⁹ sit: quippe ut vir
nobilis ⁊ vrbane elegātie: nec habēs quicq̄3 in
eloquio rusticitatiſ admixtū. Unde accidit: ut pre
ceteris florē sermonis eius: translatio nō potu
erit ꝯseruare. Deīn etiā hoc adijciēdū: q̄ nō tā
ppheta dicēdus sit q̄3 euāgelista. Ita enim vni
uersa xpi ecclieq3 mysteria ad liqdu3 psecutus
est ut nō putes eū de futuro vaticinari: s3 ð pte
ritis historiā texere. Unde coniicio noluisse tūc

temporis septuaginta interpretes fidei sue sacramenta perspicue ethnicis proderent: ne sanctum canibus: ⁊ margaritas porcis darent: que cum hanc editionem legeritis ab illis animaduertetis abscondita. Nec ignoro quanti laboris sit prophetas intelligere: nec facile quempiam posse iudicare de interpretatione: nisi intellexerit ante que legerit. Nos quoque patere morsibus plurimorum qui stimulante inuidia: quod consequi non valent despiciunt: Sciens ergo ⁊ prudens in flammam mitto manum: ⁊ nihilominus hoc a fastidiosis lectoribus precor: ut quomodo greci post septuaginta translatores aquilam ⁊ symmachum: ⁊ theodotionem legunt: vel ob studium doctrine sue: vel ut septuaginta magis ex collatione eorum intelligant: sic ⁊ isti saltem vnum post priores habere dignentur interpretem. Legant prius: ⁊ postea despiciant ne videantur non ex iudicio: sed ex odii presumptione ignorata damnare. Prophetauit autem esaias in hierusalem ⁊ in iudea: necdum decem tribubus in captiuitatem ductis: ac de vtroque regno nunc commixtim: nunc separatim texit oraculum. Et cum interdum ad presentem respiciat historiam: ⁊ post babylonie captiuitatem reditum populi significet in iudeam: tamen omnis eius cura de vocatione gentium: ⁊ de aduentu christi est. Quem quanto plus amatis o paula ⁊ eustochium: tanto magis ab eo petite: vt pro obtrectatione presenti qua me indesinenter emuli laniant ipse mihi mercedem restituat in futuro: qui scit me ob hoc in peregrine lingue eruditione sudasse: ne iudei de falsitate scripturarum ecclesiis eius diutius insultarent.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Esaias in hierusalem nobili genere ortus est: ibique prophetauit. Sub manasse rege sectus in duas partes occubuit. Sepultusque est sub quercu rogel iuxta transitum aquarum: quas olim Ezechias rex iacto obstruxerat puluere.

Explicit argumentum.

Incipit Esaias propheta. Capitulum. I

Visio esaie filii amos: quam vidit super iudam ⁊ hierusalem: in diebus ozie ioathan: achas ⁊ ezechie regum iuda. Audite celi ⁊ auribus percipe terra: quoniam dominus locutus est. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi autem spreuerunt me. Cognouit bos possessorem suum: ⁊ asinus presepe domini sui. Israel autem me non cognouit: ⁊ populus meus non intellexit. Ve genti peccatrici: populo graui iniquitate: semini nequam filiis sceleratis. Dereliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel: abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam vos vltra addentes preuaricationem. Omne caput languidum: ⁊ omne cor merens. A planta pedis vsque ad verticem: non est in eo sanitas. Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumens: non est circumligata: nec curata medicamine: neque fota oleo. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succense igni. Regionem vestram coram vobis alieni deuorant: ⁊ desolabitur sicut in vastitate hostili. Et derelinquetur filia syon vt vmbraculum in vinea: ⁊ sicut tugurium in cucumerario: sicut ciuitas que vastatur. Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen quasi sodoma fuissemus ⁊ quasi gomorra similes essemus. Audite verbum domini principes sodomorum: percipite auribus legem dei vestri populus gomorre. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dicit dominus? Plenus sum. Holocausta arietum: ⁊ adipem pinguium: ⁊ sanguinem vitulorum ⁊ agnorum ⁊ hircorum nolui. Cum veniretis ante conspectum meum: quis quesiuit hec de manibus vestris: ut ambularetis in atriis meis? Ne offeratis vltra sacrificium frustra. Incensum abhominatio est mihi. Neomeniam ⁊ sabbatum ⁊ festiuitates alias non feram. Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras ⁊ solemnitates vestras odiuit anima mea. Facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinens. Et cum extenderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis: ⁊ cum multiplicaueritis orationem: non exaudiam. Manus enim vestre sanguine plene sunt. Lauamini: mundi estote: auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse: discite benefacere. Querite iudicium: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduam: ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dominus. Si fuerint peccata vestra ut coccinum: quasi nix dealbabuntur: ⁊ si fuerint rubra quasi vermiculus: velut lana alba erunt. Si volueritis ⁊ audieritis me: bona terre comedetis. Quod si nolueritis: et me ad iracundiam prouocaueritis: gladius deuorabit vos: quia os domini locutum est. Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis: plena iudicii? Iusticia habitauit in ea: nunc autem homicide. Argentum tuum versum est in scoriam: vinum tuum mixtum est aqua. Pri

cipes tui infideles: socij furũ. Oẽs diligunt mu
nera: sequunt retributões. Pupillo nõ iudicãt
⁊ cã vidue nõ ingredit ad illos. Propt hoc ait
dñs exercituũ fortis isrl. Heu ego ꝯsolabor sup
hostib⁹ meis: ⁊ vindicabor de inimicis meis. Et
ꝯuertã manũ meã ad te: ⁊ excoquã ad purũ sco
riã tuã: ⁊ auferam oẽ stannũ tuũ: ⁊ restituã iudi
ces tuos vt fuerũt ṗus: ⁊ ꝯsiliarios tuos sic an
tiquit⁹. Post hec vocaberis ciuitas iusti: vrbs
fidelis. Syon in iudicio redimet: ⁊ reducẽt eã in
iusticia. Et ꝯteret scelestos ⁊ peccõres simul: et q
dereliquerũt dñm: ꝯsummentur. Confundent eni
ab ydolis quib⁹ sacrificauerũt. Et erubescetis su
per hortis quos elegeratis: cum fueritis velut
quercus defluentib⁹ folijs: ⁊ velut hortus absqz
aqua. Et erit fortitudo vestra ut fauilla stuppe:
⁊ opus vestrũ quasi scintilla: ⁊ succendent vtrũqz
sil: ⁊ nõ erit qui extinguat. II

Verbũ qd vidit esaias filius amos super
iudeã ⁊ hierusalẽ. Et erit in nouissimis
dieb⁹ ṗparat⁹ mons domus dñi in ver
tice montiũ: ⁊ eleuabit sup colles. Et fluent ad
eum oẽs gẽtes: ⁊ ibunt ppli multi ⁊ dicent: Veni
te ascendam⁹ ad montẽ dñi: ⁊ ad domum dei ia
cob: ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ ambulabim⁹ in
semitis eius: qr de syon exibit lex: ⁊ verbũ dñi
de hierlm. Et iudicabit gentes: ⁊ arguet pplos
multos. Et ꝯflabũt gladios suos in vomeres ⁊
lanceas suas in falces. Nõ leuabit gens ꝯtra gẽ
tem gladiũ: nec exercebunt vltra ad pliũ. Do
mus iacob: venite ⁊ ambulem⁹ in lumie dei nri
Proiecisti eni pplm tuũ domũ iacob: qr repleti
st ut oli: ⁊ augures hũerũt ut philistijm: ⁊ pueris
alienis adheserũt. Repleta est terra argento et
auro: ⁊ nõ est finis thesauroꝝ eius. Et repleta ẽ
terra eius equis: ⁊ innumerabiles qdrige ei⁹. Et
repleta est terra eius ydolis. Opus manuũ sua
rũ adorauerũt: qd fecerũt digiti eoꝝ. Et incurua
uit se hõ: ⁊ humiliat⁹ est vir. Ne ergo dimittas
eis. Ingredere in petrã: ⁊ abscondere in fossa hu
mo a facie timoris dñi: ⁊ a glã maiestatis eius.
Oculi sublimis hois humiliati sunt: ⁊ incurua
bit altitudo viroꝝ. Exaltabit autẽ dñs solus in
die illa: qr dies dñi exercituũ super oẽm supbũ
⁊ excelsum: ⁊ sup oẽm arrogantẽ ⁊ humiliabit:
⁊ sup oẽs cedros libani sublimes ⁊ erectas: ⁊ su
per oẽs quercus basan: ⁊ super oẽs montes ex
celsos: ⁊ sup oẽs colles eleuatos: ⁊ sup omnem
turrem excelsam: ⁊ sup oẽm muꝝ munitũ: ⁊ sup
oẽs naues tharsis: ⁊ sup oẽ qd visu pulchrũ est
Et incuruabit ois sublimitas hoium: ⁊ humilia
bit altitudo viroꝝ. Et eleuabit dñs solus in die
illa: ⁊ ydola penitus ꝯterent. Et introibũt in spe
luncas petraꝝ: ⁊ in voragines terre a facie formi
dinis dñi: ⁊ a glã maiestatis eius: cũ surrexerit
ꝑcutere terrã. In die illa, ꝓijciet hõ ydola argẽti
sui: ⁊ simulachra auri sui: que fecerat sibi: ut ado
raret talpas ⁊ vespertiliões. Et ingredietur scissu
ras petraꝝ: ⁊ in cauernas saxoꝝ a facie formidi
nis dñi: ⁊ a glã maiestatis eius cum surrexerit
pcutere terrã. Quiescite ergo ab hoie cui⁹ spũs
in naribus eius est: quia excelsus reputatus est
ipse. III

Ecce eni dñator dñs exercituum auferet
ab hierusalẽ ⁊ ab iuda validũ ⁊ fortẽ
oẽ robur panis: ⁊ oẽ robur aque: ⁊ fortẽ
⁊ virũ bellatorẽ: ⁊ iudicẽ ⁊ ꝓphetã: ⁊ ariolũ: ⁊ se
nẽ ṗncipẽ super qnquaginta: ⁊ honorabilẽ vul
tu: ⁊ ꝯsiliariũ: ⁊ sapientẽ de architectis: ⁊ pruden
tẽ eloquij mystici. Et dabo pueros ṗncipes eoꝝ
⁊ effeminati dñabunt eis. Et corruet pplus vir
ad virũ: ⁊ vnusqsqz ad ꝓximũ suũ. Tumultua
bit puer ꝯtra senẽ: ⁊ ignobil ꝯtra nobilẽ. Appre
hendet eni vir frẽm suũ domesticũ patris sui: ⁊
dicet: Vestimentũ tibi est: ṗnceps esto nr: ruina
aũt hec sub manu tua. Rñdebitqz in die illa di
cẽs: Nõ sum medicus: ⁊ in domo mea nõ est pa
nis neqz vestimentũ. Nolite me ꝯstituere ṗnci
pẽ ppli. Ruit eni hierusalẽ: ⁊ iudas ꝯcidit: qr lin
gua eoꝝ: ⁊ adinuentiões eoꝝ ꝯtra dñm: ut ꝓuo
carẽt oculos maiestatis eius. Agnitio vult⁹ eo
rũ rñdebit eis: ⁊ pctm suũ qsi sodoma ṗdicaue
rũt: nec absconderũt. Ve aie eoꝝ: qm reddita st
eis mala. Dicite iusto qm bene: qm fructũ adin
uentionũ suaꝝ comedet. Ve impio in malũ. Re
tributio eni manuũ eius fiet ei. Pplm meũ exa
ctores sui spoliauerũt: ⁊ mulieres dñate sũt eis
Popule me⁹ q te beatũ dicũt: ipsi te decipiunt
⁊ viã gressuũ tuoꝝ dissipant. Stat ad iudicãdũ
dñs: ⁊ stat ad iudicãdos pplos. Dñs ad iudici
um veniet: cũ senib⁹ populi sui ⁊ ṗncipib⁹ eius.
Vos eni depasti estis vineã meã: ⁊ rapina pau
pis in domo vestra. Quare atteritis populum
meũ: ⁊ facies pauperũ cõmolitis dicit dñs exer
cituũ: Et dicit dñs de⁹: Pro eo qp eleuate sũt fi
lie syon: ⁊ ambulauerũt extento collo: ⁊ nutibus
oculoꝝ ibant: ⁊ plaudebãt: ⁊ ambulabãt: ⁊ pedi
bus suis ꝯposito gradu incedebãt: decaluabit
dñs verticẽ filiaꝝ syon: ⁊ domin⁹ crinẽ eaꝝ nu
dabit. In die illa auferet domin⁹ ornamẽtũ cal
ciamentoꝝ ⁊ lunulas ⁊ torques ⁊ monilia: ⁊ ar
millas ⁊ mitras ⁊ discriminalia ⁊ periscelides
⁊ murenulas ⁊ olfactoriola ⁊ inaures ⁊ ãnulos
⁊ gẽmas i fronte pendẽtes ⁊ mutatoria ⁊ pallio
la ⁊ lintheamia ⁊ ac⁹ ⁊ specula ⁊ syndones ⁊ vit
tas ⁊ theristra. Et erit ꝓ suaui odore fetor: ⁊ pro
zona funiculus: ⁊ ꝓ crispãti crine caluiciũ: ⁊ pro
fascia pectorali ciliciũ. Pulcherrimi qqz viri tui
gladio cadẽt: ⁊ fortes tui in prelio. Et merebunt
atqz lugebũt porte ei⁹: ⁊ desolata in tra sedebit.

Et apprehendent septem mulie IIII
res virũ vnũ in die illa dicẽtes. Panẽ

nostrum comedemꝰ: ⁊ vestimentis nostris ope
riemur: tñmō invocetur nomē tuū sup nos: aufer
opprobriū nostrū. In die illa erit germē domi
ni in magnificētia: ⁊ gloria fruct[us] terre sublimis: et
exultatio his q salvati fuerint de isrl'. Et erit ois
q relictꝰ fuerit in syon: ⁊ residuus in hierusalem:
scūs vocabit ois q scriptꝰ est in vita in hierl'm
Si abluerit dominꝰ sordē filiaꝝ syon: ⁊ sanguinē
hierl'm laverit de medio eius: i spū iudicij: ⁊ spū
ardoris. Et creabit dominꝰ sup oēm locū mōtis
syon: ⁊ ubi invocatꝰ est: nubē p[er] diē ⁊ fumū ⁊ splē
dorē ignis flāmātis in nocte. Sup oēm. n. gl'iaꝫ
ptectio: ⁊ tabnaculū erit in umbraculuꝫ diei ab
estu: ⁊ i securitatē ⁊ abscōsiōeꝫ a turbine ⁊ a pluvia

Cantabo dilecto meo cāticū patruel' V
mei: vinee sue. Vinea fcā ē dilecto meo
in cornu filio olei. Et sepivit eā: ⁊ lapides
elegit ex ea: ⁊ plātavit vineā electā. Et edificavit
turrim in medio eiꝰ: ⁊ torcular extruxit in ea. Et
expectavit ut faceret uvas: ⁊ fec̄ labruscas. Nūc
ergo hitatores hierl'm ⁊ viri iuda: iudicate inter
me ⁊ vineā meā. Quid ē qđ debui ultra facere
vinee mee: ⁊ nō feci ei? An q[uod] expectavi ut facēt
uvas: ⁊ fecit labruscas? Et nūc ostendā vob' qd
ego faciā vinee mee. Auferā sepē eiꝰ: ⁊ erit in di
reptiōeꝫ. Diruam macerā eius: ⁊ erit in [con]culca
tiōeꝫ: ⁊ ponā eaꝫ desertā. Nō putabit ⁊ nō fodi
etur: ⁊ ascendēt sup eam vepres ⁊ spine: ⁊ nubi
bus mādabo ne pluāt sup eā ymbrē. Vinea āt
dñi exercituū domꝰ isrl' est: ⁊ viri iuda germen
eius delectabile. Et expectavi ut faceret iudiciū
⁊ ecce iniqtas: ⁊ iusticiā: ⁊ ecce clamor. Ve q cō
iungitis domū ad domū: ⁊ agrū agro copulatis
usqꝫ ad terminū loci. Nunqd hitabitis vos so
li in medio terre? In aurībꝰ meis sunt hec dicit
dñs exercituū. Nisi domꝰ multe deserte fuerint
grādes ⁊ pulchre: ⁊ absqꝫ hitatore. Decē eni iu
gera vineaꝝ: faciūt laguncule unā: ⁊ triginta mo
dij sementis faciūt modios tres. Ve q [con]surgitis
mane ad ebrietatē sectandā: ⁊ potandū usqꝫ ad
vesperā: ut vino estuetis. Cythara ⁊ lyra ⁊ tym
panū ⁊ tibia ⁊ vinū in [con]viuijs vr̄is: ⁊ opꝰ domi
non respicitis: nec opa manuū eius [con]sideratis.
Propterea captiꝰ ductus est ppl's meꝰ: qi non
habuit sciam: ⁊ nobiles eius interierūt fame: et
multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatavit
infernꝰ aiaꝫ suā: ⁊ aperuit os suū absqꝫ ullo ter
mino. Et descendēt fortes eius: ⁊ ppl's eiꝰ: ⁊ sub
limes: gloriosiqꝫ eius ad eū. Et incurvabit hō ⁊
humiliabit vir: ⁊ oculi sublimiū deprimet. Et exal
tabit dominꝰ exercituū in iudicio: ⁊ deꝰ scūs san
ctificabit in iusticia. Et pascent agni iux ordinē
suū: ⁊ deserta i ubertatē versa advene comedēt.
Ve q trahitis iniqtatē in funiculis vanitatis: ⁊
q̄si vinculū plaustri peccatū. Qui dicitis: festinet:
⁊ cito veniat opus eius: ut videamꝰ: ⁊ appropi

Sub Tiro et Vespasiano

et ⁊ veniat [con]siliū sancti israel: ⁊ sciemꝰ illud. Ve
q dicitis malū bonū: ⁊ bonū maluꝫ: ponētes te
nebras lucē: ⁊ lucē tenebras: ponētes amarū in
dulce: ⁊ dulce in amaꝝ. Ve q sapiētes estis i ocu
lis vestris: ⁊ corā vobismetipsis prudentes. Ve
q potētes estis ad bibendū vinuꝫ: ⁊ viri fortes
ad miscendā ebrietatē. Qui iustificatis impium
p muneribꝰ: ⁊ iusticiaꝫ iusti aufertis ab eo. Pro
pter h sicut devorat stipulā lingua ignis: ⁊ calor
flāme exurit: sic radix eoꝝ q̄si favilla erit: ⁊ ger
men eoꝝ ut pulvis ascendet. Abiecerūt enim le
gē domini exercituū: ⁊ eloquiū sancti israel blas
phemaverūt. Ideo iratꝰ est furor dñi in populū
suū: ⁊ extēdit manū suā sup eū: ⁊ pcussit eum. Et
[con]turbati sunt mōtes: ⁊ facta sunt morticina coꝝ
quasi stercꝰ in medio plateaꝝ. In his oībꝰ non
est aversus furor eius: sed adhuc manꝰ eius extē
ta. Et elevabit signū in natiōibꝰ pcul: ⁊ sibilabit
ad eū de finibꝰ terre: ⁊ ecce festinꝰ velocit veniet
Nō est deficiēs neqꝫ laborās in eo: nō dormita
bit neqꝫ dormiet: neqꝫ solvet cingulū renū eius
nec rumpet corrigia calciamēti eius. Sagitte eiꝰ
acute: ⁊ oēs arcus eius extenti. Ungule equoꝝ
eius ut silex: ⁊ rote eius q̄si impetꝰ tempestatis
Rugitꝰ eius ut leonis: rugiet ut catuli leonū. Et
frendet ⁊ tenebit pdā ⁊ amplexabit: ⁊ non erit q
eruat: ⁊ sonabit sup eū in die illa sicut sonitꝰ ma
ris. Aspiciemꝰ in terrā: ⁊ ecce tenebre tribulatio
nis: ⁊ lux obtenebrata est in caligine eius. VI

In anno quo mortuus est rex ozias: vi
di dñm sedentē sup soliū excelsum ⁊ ele
vatū: ⁊ plena erat domꝰ a maiestate eiꝰ:
⁊ ea que sub ipso erāt replebāt tēplū. Seraphin
stabat sup illud: sex ale uni: ⁊ sex ale alteri. Dua
bus velabant faciem eius: et duabus velabāt
pedes eius: ⁊ duabus volabant. Et clamabant
alter ad alteꝝ: ⁊ dicebāt: Sanctꝰ sanctꝰ sanctꝰ do
minꝰ deꝰ exercituū: plena est ois terra gl'a eiꝰ. Et
cōmota sunt suplimiaria cardinū a voce clamā
tis: ⁊ domꝰ repleta est fumo. Et dixi: Ve mihi q[ui]a
tacui: qi vir pollutꝰ labijs ego sum: ⁊ in medio
ppl'i polluta labia hñtis ego hito: ⁊ regē dñm ex
ercituū vidi ocul' meis. Et volavit ad me unus
de seraphin: ⁊ i manu eiꝰ calculꝰ quē forcipe tule
rat đ altari: ⁊ tetigit os meū ⁊ dixit: Ecce tetigi h
labia tua: ⁊ auferet iniqtas tua: ⁊ pctm̄ tuū mun
dabit. Et audivi vocē dñi dicētis: Quē mittā: ⁊
qs ibit nob'? Et dixi: Ecce ego: mitte me. Et dixit:
Vade ⁊ dices ppl'o huic: Audite audiētes: ⁊ no
lite itelligē: ⁊ videte visiōeꝫ ⁊ nolite cog̃scē. Exce
ca cor ppl'i hꝰ: ⁊ aures eiꝰ aggrava: ⁊ ocl'os eius
claude: ne forte videat ocul' suis: ⁊ auribꝰ suis au
diat: ⁊ corde suo itl'ligat ⁊ [con]vertat: ⁊ sanē eū. ⁊ di
xi: Usqꝫ q̄ dñe? Et dixit. Donec desolēt civitates
absqꝫ hitatore: ⁊ domꝰ sine hoie: Et terra rlinqt
deserta: ⁊ lōge faciet dñs hoies. Et multiplicabit

que derelicta fuerat ĩ medio terre: ⁊ adhuc in ea decimatio. Et ɔuertet ⁊ erit in ostẽsionem sicut terebinthus: ⁊ sicut quercus q̃ expandit ramos suos. Semẽ sanctũ erit id qđ steterit in ea VII

E Et factũ est: in diebus achas filij ioathan filij ozie regis iuda ascẽdit rasin rex syrie: ⁊ facee filius romelie rex israel ĩ hierusalẽ ad ꝑliandũ ɔtra eam: ⁊ nõ potuerunt debellare eã. Et nũciauerũt domui dauid dicentes Requieuit syria sup effraim: ⁊ cõmotũ est cor eiᵒ ⁊ cor ppl̃i eiᵒ sicut mouent̃ ligna siluarũ a facie venti. Et dixit dñs ad esaiam. Egredere in occursum achas tu ⁊ qui derelictus est iasub filius tuus: ad extremũ aqueductᵒ piscine supioris ĩ via agri fullonis: ⁊ dices ad eũ: Uide ut sileas. Noli timere: ⁊ cor tuũ ne formidet a duabᵒ caudis titionũ fumigantiũ istoꝝ in ira furoris rasin regis syrie ⁊ filij romelie: eo ꝙ ɔsiliũ inierit cõtra te syria in malũ: ⁊ effraim ⁊ filius romelie dicentes: Ascendamᵒ ad iudã ⁊ suscitemᵒ euz: ⁊ auellamᵒ eũ ad nos: ⁊ ponamᵒ regẽ in medio eius filiũ tabeel. Hec dicit dñs deᵒ: Nõ stabit ⁊ nõ erit istud: sꝫ caput syrie damascus: ⁊ caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta ⁊ qnqꝫ anni: ⁊ desinet effraim esse ppl̃s: ⁊ caput effraim samaria: ⁊ caput samarie filius romelie. Si non credideritis nõ ꝑmanebitis. Et adiecit dñs loqui ad achas dicens. Pete tibi signũ a domino deo tuo in ꝓfundum inferni: siue in excelsum supra. Et dixit achas: Nõ petã: ⁊ nõ temptabo dñm. Et dixit: Audite ergo domᵒ dauid. Nunqd parũ vobis est molestos esse hoibus: qr molesti estis et deo meo: Propter hoc dabit dñs ipse vobis signũ Ecce virgo ɔcipiet ⁊ pariet filiũ: ⁊ vocabitur nomẽ eius emanuel. Butyꝝ ⁊ mel comedet: ut sciat reprobare malũ ⁊ eligere bonũ. Quia anteqꝫ sciat puer reprobare malũ ⁊ eligere bonuz: derelinquet̃ terra quã tu detestaris a facie duorũ regũ suoꝝ. Adducet dñs sup te: ⁊ sup ppl̃m tuũ: ⁊ sup domũ p̃ris tui: dies q nõ venerũt a diebus sepatiõis effraim a iuda cũ rege assyrioꝝ. Et erit in die illa sibilabit dominᵒ musce que est in extremo fluminũ egypti: ⁊ api que est in terra assur: ⁊ veniẽt ⁊ requiescẽt oẽs in torrentibᵒ vallium: ⁊ in cauernis petraꝝ: ⁊ in oibus frutetis: ⁊ in vniuersis foraminibᵒ. In die illa: radet dominᵒ in nouacula ɔducta ĩ his q trãs flumẽ sũt in rege assyrioꝝ caput: ⁊ pilos pedũ: ⁊ barbã vniuersam. Et erit in die illa: nutriet hõ vaccã boum: ⁊ duas oues: ⁊ p̃ vbertate lactis comedet butyꝝ Butyrũ eni ⁊ mel mãducabit oĩs hõ: q relictᵒ fuerit in medio terre. Et erit in die illa: oĩs locᵒ vbi fuerint mille vites: mille argẽteis: ⁊ ĩ spinas ⁊ in vepres erũt. Cũ sagittis ⁊ arcu ingredient̃ illuc. Uepres eni ⁊ spine erunt in vniuersa terra. Et oẽs mõtes q in sarculo sarrient̃: nõ veniet illuc terror spinaꝝ ⁊ vepriũ: ⁊ erit in pascuã bouis ⁊ in ɔculcatione pecoris. VIII

E Et dixit dominᵒ ad me: Sume tibi librũ grandẽ: ⁊ scribe in eo stilo hois: velocit̃ spolia d̃trahe: cito ꝑdare. Et adhibui mihi testes fideles: vriam sacerdotẽ ⁊ zachariã filium barachie. Et accessi ad ꝓphetissam: ⁊ ɔcepit ⁊ pepit filiũ. Et dixit dominus ad me: Uoca nomẽ eius accelera: spolia detrahe: festina ꝑdari: qr anteqꝫ sciat puer vocare patrẽ suũ ⁊ matrem suã: auferet̃ fortitudo damasci: ⁊ spolia samarie corã rege assyrioꝝ. Et adiecit dominᵒ loq ad me adhuc dicẽs: Pro eo ꝙ abiecit ppl̃s iste aquas syloe que vadũt cum silẽtio: ⁊ assumpsit magis rasin ⁊ filiũ romelie: ꝓpter hoc: ecce dominᵒ adducet sup eos aquas fluminis fortes ⁊ multas: regẽ assyrioꝝ: ⁊ oẽm gl̃iam eius. Et ascendet sup oẽs riuos eius: ⁊ fluet sup vniuersas ripas eiᵒ: ⁊ ibit per iudã inundãs: ⁊ trãsiẽs vsqꝫ ad collũ veniet. Et erit extensio alarũ eius implẽs latitudinẽ terre tue o emanuel. Cõgregamini ppl̃i ⁊ vincemini: ⁊ audite vniuerse ꝓcul terre. Cõfortamini ⁊ vincemini: accingite vos ⁊ vincemini: inite ɔsiliũ ⁊ dissipabit̃: loquimini verbũ ⁊ nõ fiet: qr nobiscũ deus. Hec eni ait dominᵒ ad me. Sicut in manu forti erudiuit me: ne irem in via ppl̃i huiᵒ dicẽs Nõ dicatis ɔiuratio. Oĩa eni que loquit̃ ppl̃us iste: ɔiuratio est. Et timore eiᵒ ne timeatis: neqꝫ paueatis. Dominũ exercituũ ipm sanctificate: ipse pauor vester: ⁊ ipse terror vester: ⁊ erit vobis in sanctificatiõem: in lapidẽ aũt offensiõis: ⁊ in petrã scandali duabᵒ domibᵒ isrl̃: ⁊ in laqueũ: ⁊ in ruinã habitantibᵒ hierusalẽ. Et offendent ex eis plurimi: ⁊ cadent ⁊ ɔterent̃ ⁊ irretient̃ ⁊ capient̃ Liga testimoniũ: signa legẽ in discipul' meis: expectabo dominũ q abscondit faciẽ suã a domo iacob: ⁊ p̃stolabor euz. Ecce ego ⁊ pueri mei q̃s dedit mihi dominᵒ in signũ ⁊ in portentũ israel a domino exercituũ q hitat in mõte syon. Et cũ dixerint ad vos: querite a phitonibᵒ: ⁊ a diuinis q strident ĩ incantatõibᵒ suis: nũqd nõ ppl̃us a deo suo requiret visionẽ ꝓ viuis ac mortuis: Ad legẽ magis ⁊ ad testimoniũ. Qđ si nõ dixerint iuxta verbũ hoc: nõ erit eis matutina lux. Et trãsibit ꝑ eã ⁊ corruet ⁊ esuriet: ⁊ cũ esurierit irascet̃ ⁊ maledicet regi suo ⁊ deo suo. Et suspiciet sursũ ⁊ ad terrã intuebit̃: ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre et dissolutiõ ⁊ angustia ⁊ caligo ꝑsequens: ⁊ nõ poterit auolare de angustia sua. IX

P Primo tpe alleuiata ẽ terra zabulon: et terra neptalim: ⁊ nouissimo aggrauata est via maris trans iordanẽ galilee gentiũ. Populus q ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnã: hitãtibᵒ in regiõe vmbre mortis lux orta est eis. Multiplicasti gentẽ: nõ magnificasti leticiã. Letabunt̃ corã te: sicut qui letantur in

meſſe: ſicut exultāt victores capta preda quādo
diuidūt ſpolia. Jugū eni oneris eius: ⁊ virgam
humeri eius: ⁊ ſceptrū exactoris eius ſupaſti: ſi
cut in die madian. Quia ois violēta pdano cū
tumultu ⁊ veſtimentū mixtū ſanguine erit in cō
buſtionē: ⁊ cibus ignis. Paruulus enim natus
eſt nobis: ⁊ filius dat⁹ eſt nobis. Et fact⁹ eſt pnci
patus ſup humerū eius: ⁊ vocabit nomē ei⁹ ad
mirabilis: ↄſiliarius: de⁹ fortis: pr̄ futuri ſcl'i: pn
ceps pacis. Multiplicabit eius imperiū: ⁊ pacis
nō erit finis: ſup ſoliū dauid ⁊ ſup regnū ei⁹: vt
ↄfirmet illud: ⁊ corroboret in iudicio et iuſticia
amodo: ⁊ vſqȝ in ſempiternū. zelus domi exer
cituū faciet hoc. Verbuȝ miſit domin⁹ in iacob
⁊ cecidit in iſrl'. Et ſciet ois ppl's effraim: ⁊ hitan
tes ſamariā in ſupbia ⁊ magnitudine cordis di
cētes lateres ceciderunt: ſed q̄dris lapidib⁹ edifi
cabim⁹: ſycomoros ſuccideruūt: ſȝ cedros immu
tabim⁹. Et eleuabit domin⁹ hoſtes raſin ſuper
eū: ⁊ inimicos eius in tumultū vertet: ſyriaȝ ab
oriēte: ⁊ philiſtijm ab occidēte: ⁊ deuorabūt iſrl'
toto ore. In oibus hiſ nō eſt auerſus furor eius
ſȝ adhuc man⁹ eius extenta. Et ppl's nō ēreuer
ſus ad pcutiēte ſe: ⁊ dominū exercituū nō inqſi
erūt. Et diſpdet dn̄s ab iſrl' caput ⁊ caudā: icuruā
tē ⁊ deprauantē die vna. Longeu⁹ ⁊ honorabi
lis ipſe eſt caput: ⁊ pphera docēs mendaciū ipſe
eſt cauda. Et erūt q beaficāt ppl'm iſtū ſeducē
tes: ⁊ q beatificant ꝑcipitati. Propter hoc ſup
adoleſcentul' eius nō letabit domin⁹: ⁊ pupillo
rū eius ⁊ viduaꝝ nō miſerebit. Quia ois hypo
crita eſt ⁊ nequā: ⁊ vniuerſum os locutū eſt ſtul
ticiā. In omnib⁹ his nō eſt auerſus furor eius:
ſȝ adhuc man⁹ eius extēta. Succēſa eſt eni qua
ſi ignis ipietas: veprē ⁊ ſpinā vorabit. Et ſuccen
det in denſitate ſaltus: ⁊ conuoluet in ſupbia fu
mi. In ira domini exercituū ↄturbata eſt terra:
⁊ erit populus q̄ſi eſca ignis. Vir fratri ſuo non
pcet: ⁊ declinabit ad dexterā ⁊ eſuriet: ⁊ comedet
ad ſiniſtrā ⁊ nō ſaturabit. Vnuſqſqȝ carneȝ bra
chij ſui vorabit: manaſſes effraim: ⁊ effraiȝ ma
naſſen: ⁊ ſil' ipſi ↄtra iudā. In oibus his non eſt
auerſus furor eius; ſed adhuc man⁹ ei⁹ extenta.

Ve q condūt leges iniquas: ⁊ ſcriben X
tes iniuſticiā ſcripſerūt ut opprimerent
in iudicio pauperes: ⁊ vim facerent cauſe
humiliū ppl'i mei: ut eſſent viduc pda eorum: ⁊
pupillos diriperēt. Quid facietis in die viſitati
onis ⁊ calamitatis de longe veniētis? Ad cui⁹
ↄfugietis auxiliū: ⁊ vbi derelinquetis gloriam
veſtrā: ne incuruemini ſub vinculo: ⁊ cum interfe
ctis cadatis? Sup oibus his non eſt auerſus fu
ror eius: ſed adhuc man⁹ eius extenta. Ve aſſur
Virga furoris mei: ⁊ baculus ipſe eſt. In manu
eius indignatio mea. Ad gentē fallacē mittam
euȝ: ⁊ ↄtra ppl'm furoris mei mādabo illi: ut au
ferat ſpolia: ⁊ diripiat pdam: ⁊ ponat illū in con
culcationē quaſi lutū plateaꝝ. Ipſe aūt nō ſic ar
bitrabit: ⁊ cor eius nō ita eſtimabit: ſed ad cōte
rendū erit cor eius: ⁊ ad internitōeȝ gentiū non
paucaꝝ. Dicet eni: Nunqd nō principes mei ſi
mul reges ſunt? Nunqd nō ut carchamis: ſic ca
lāno: ⁊ ut arphat: ſic emath? Nunqd non ut da
maſcus: ſic ſamaria? Quō inuenit man⁹ mea re
gna ydoli: ſic ⁊ ſimulachra coꝝ de hierl'em ⁊ de
ſamaria? Nunqd nō ſicut fecit ſamarie ⁊ ydolis
eius: ſic faciā hierl'em ⁊ ſimulachris ei⁹. Et erit
cū impleuerit domin⁹ cuncta opa ſua in monte
ſyon: ⁊ in hieruſalē: viſitabo ſup fructū magnifi
ci cordis regis aſſur: ⁊ ſup gl'am altitudinis ocu
loꝝ eius. Dixit eni: In fortitudine manus mee
feci: ⁊ in ſapia mea intellexi. Et abſtuli terminos
ppl'oꝝ: ⁊ pncipes coꝝ depdatus ſum: ⁊ detraxi
q̄ſi potens in ſublimi reſidētes. Et inuenit quaſi
nidū man⁹ mea fortitudinē populoꝝ: ⁊ ſicut col
ligunt oua que derelicta ſunt: ſic vniuerſam ter
rā ego ↄgregaui: ⁊ nō fuit q moueret pennam:
⁊ aperiret os ⁊ ganniret. Nunqd gloriabit ſecuris
ↄtra eum q ſecat in ea: aut exaltabit ſerra ↄtra
eum a quo trahit? Quō ſi eleuet virga ↄtra ele
uantē ſe: ⁊ exaltet baculus q vtiqȝ lignum eſt.
Propter hoc mittet dominator domin⁹ exerci
tuū in pinguib⁹ eius tenuitatē: ⁊ ſubtus gloriaȝ
eius ſuccenſa ardebit q̄ſi ↄbuſtio ignis: ⁊ erit lu
men iſrl' in igne: ⁊ ſanctus eius in flāma: ⁊ ſuccē
det ⁊ deuorabit ſpina eius: ⁊ vepres in die vna
⁊ gloria ſaltus eius: ⁊ carmeli eius ab aia vſqȝ
ad carnē ↄſummet. Et erit terrore ꝓfugus: ⁊ re
liquie ligni ſalt⁹ eius ꝑ paucitate numerabūtur
⁊ puer ſcribet eos. Et erit in die illa: non adijciet
reſiduū iſrael: ⁊ hi qui fugerint de domo iacob
inniti ſup eo q pcutit eos: ſed innitet ſup domi
nū ſanctū iſrael. In veritate reliquie cōuertent:
reliquie inquā iacob ad deū fortē. Si eni fuerit po
pulus tuus iſrael q̄ſi arena maris: reliquie con
uertent ex eo. Cōſummatio abbreuiata inunda
bit iuſticiā. Cōſummationē eni ⁊ abbreuiatōeȝ
domin⁹ deus exercituū faciet in medio ois tre.
Propter hoc hec dicit domin⁹ deus exercituū
Noli timere ppl's me⁹ habitator ſyon ab aſſur.
In virga eni pcutiet te: ⁊ baculū ſuū leuabit ſu
per te in via egypti. Adhuc eni paululuȝ modi
cūqȝ: ⁊ ↄſummabit indignatio mea: ⁊ furor me
us ſuper ſcelus coꝝ. Et ſuſcitabit ſup euȝ domi
nus exercituū flagellū iuxta plagā madian i pe
tra oreb: ⁊ virgam ſuam ſuper mare: et leuabit
eam in via egypti. Et erit in die illa: auferat on⁹
eius de humero tuo: ⁊ iugum eius de collo tuo
⁊ ↄputreſcet iugum a facie olei. Veniet in aioth
tranſibit in magron: apud magmas cōmenda
bit vaſa ſua. Tranſierūt curſim: gabaa ſedes no
ſtra. Obſtupuit rama: gabaa ſaulis fugit. Hin

iu voce tua filia gallim: attende laisa paupcula
anathot. Migrauit medemena hitatores ga
bim ꝯfortamini. Adhuc dies ē vt in nob stetur.
Agitabit manū suā sup montē filie syon collē
hierusalē. Ecce dñator dñs exercituū ꝯfringet
laguncula in terrore ⁊ excelsi statura succidenť:
⁊ sublimes humiliabūť. Et subuertenť cōdensa
salt⁹ eius ferro: ⁊ liban⁹ cū excelsis cadet. XI

E T egredieť virga de radice iesse: ⁊ flos
de radice eius ascendet: ⁊ reqescet sup
eum spūs dñi. spūs sapie ⁊ intellectus.
spūs ꝯsilij ⁊ fortitudis: spūs sciente ⁊ pietatis:
⁊ replebit eū spūs timoris dñi. Nō ꝫm visionē
oculoꝝ iudicabit: neqꝫ ꝫꝫ auditū auriū arguet.
Sed iudicabit in iusticia paupes: ⁊ arguet i eq
tate pro mansuetis terre. Et ꝑcutiet terrā virga
oris sui: ⁊ spū labioꝝ suoꝝ interficiet impium. Et
erit iusticia cingulū lumboꝝ ei⁹: ⁊ fides cincto
rium renū eius. Habitabit lupus cum agno: ⁊
pardus cū hedo accubabit. Vitul⁹ ⁊ leo ⁊ ouis
simul morabūť: ⁊ puer paruulus minabit eos.
Vitulus ⁊ vrsus pascenť: simul reqescent catuli
eoꝝ: ⁊ leo quasi bos comedet paleas. Et delecta
biť infans ab vbere sup foramina aspidis: ⁊ in
cauerna reguli q ablactatus fuerit: manū suā
mittet. Non nocebūt ⁊ nō occident in vniuerso
monte sancto meo: qꝛ repleta est terra scia dñi:
sicut aque maris operientis. In die illa radix
iesse q stat in signū pploꝝ: ipm gentes depreca
bunť: ⁊ erit sepulchrū eius gloriosū. Et erit in
die illa: adijciet dñs secūdo manū suā ad possi
dendū residuū ppli sui: qđ relinqť ab assyrijs ⁊
ab egypto ⁊ a phetros ⁊ ab ethiopia ⁊ ab elam
⁊ a sennaar ⁊ ab emath ⁊ ab insul' maris. Et leua
bit dñs signū in natiōes: ⁊ cōgregabit ꝓfugos
israel. Et dispsos iuda colliget a q̄tuor plagis
terre ⁊ auferenť zelus effraim ⁊ hostes iuda peri
būt. Effraim nō emulabiť iudā: ⁊ iudas nō pu
gnabit ꝯtra effraim. Et volabunt in humeros
philistym p mare simul predabūť filios oriētis
Idumea ⁊ moab preceptum manus eoꝝ: ⁊ filij
āmon obediētes erūt. Et desolabit dñs linguā
maris egypti: ⁊ leuabit manū suā sup flumē in
fortitudine spūs sui: ⁊ ꝑcutiet eū in septē riuis.
ita vt transeant p eū calciati. Et erit via residuo
pplo meo q relinqť ab assyrijs: sicut fuit israeli
in die illa qua ascendit de terra egypti. XII

C E dices i die illa: Cōfitebor tibi dñe qm̄
iratus es mihi: cōuersus ē furor tuus: ⁊
consolat⁹ es me. Ecce de⁹ saluator me⁹:
fiducialiter agam ⁊ nō timebo. Quia fortitudo
mea ⁊ laus mea dominus: ⁊ factus ē mihi in sa
lutē. Haurietis aquas in gaudio de fontib⁹ sal
uatoris: ⁊ dicetis i illa die. Cōfitemini domino:
⁊ inuocate nomē eius. Notas facite in pplis ad
inuentiōes eius: memētote qm̄ excelsum ē nomē
eius. Cantate domino qm̄ magnifice fecit: ānū
ciate h̄ in vniuersa terra. Exulta ⁊ lauda hitatio
syon: qꝛ magn⁹ i medio tui sanct⁹ israel. XIII

O Nus babylonis: qđ vidit esaias filius
amos. Sup montē caliginosum: leuate
signū: exaltate vocē. leuate manū: ⁊ igre
dianť portas duces. Ego mandaui sanctificatis
meis: ⁊ vocaui fortes meos in ira mea exultan
tes in gloria mea. Vox multitudinis in monti
bus quasi pploꝝ frequētiū: vox sonitus regum
gentiū cōgregatarꝝ. Dñs exercituū precepit mi
litie belli: venientibus de terra ꝓcul. A summi
tate celi dñs ⁊ vasa furoris eius vt dispdat oēꝫ
terrā. Vlulate qꝛ ꝓpe ē dies dñi: qꝛ vastitas a
domino veniet. ꝓpter h̄ oēs manus dissoluenť: ⁊
oē cor hois tabescet ⁊ contereť. Torsiones ⁊
dolores tenebūt: quasi pturiēs dolebūt. Vnus
quisqꝫ ad ꝓximū suū stupebit: facies combuste
vultus eorum. Ecce dies domini veniet crudel'
⁊ indignatiōis plenus: ⁊ ire furorisqꝫ ad ponen
dam terrā in solitudinē: ⁊ peccatores eius cōte
rendos de ea: qm̄ stelle celi ⁊ splendor earꝝ non
expandent lumē suū. Obtenebratus ē sol i ortu
suo: ⁊ luna nō splendebit in lumine suo. Et visi
tabo sup orbis mala: ⁊ ꝯtra ipsos iniqtatē eoꝝ
Et reqescere faciā supbiā infideliū: ⁊ arrogātiā
fortium humiliabo. Preciosior erit vir auro: ⁊
homo mundo obrizo. Sup h̄ celū turbabo: ⁊
moueбiť terra de loco suo: ꝓpter indignationē
domini exercituū: ⁊ ꝓpter diē ire furoris eius.
Et erit quasi damula fugiens ⁊ quasi ouis: ⁊ nō
erit q congreget. Vnusqsqꝫ ad pplm suū cōuer
teť: ⁊ singuli ad terrā suā fugient. Ois q īuētus
fuerit occideť: ⁊ ois q supuenerit cadet i gladio
Infantes eoꝝ allidenť in oculis eoꝝ: diripienť
domus eoꝝ: ⁊ vxores eoꝝ violabunť. Ecce ego
suscitabo sup eos medos: q argentū nō querāt
nec auꝝ velint: sed sagittis paruulos interficiēt
⁊ lactantibus vteris nō miserebunť: ⁊ sup filios
non parcat oculus eoꝝ. Et erit babylon illa ciui
tas gl'iosa in regnis: inclyta in supbia chaldeoꝝ
sicut subuertit dñs sodomā ⁊ gomorrā. Nō ha
bitabiť vsqꝫ in finē ⁊ non fundabiť vsqꝫ ad gnā
tionē ⁊ gnātionē. Nec ponat ibi tentoria arabs
nec pastores reqescent ibi. sed reqescent ibi be
stie: ⁊ replebunť domus eoꝝ draconibus. Et ha
bitabunt ibi strutiōes: ⁊ pilosi saltabūt ibi: ⁊ re
spondebūt ibi vlule in edibus eius: ⁊ syrene in
delubris voluptatis. XIIII

P Rope ē vt veniat tps eius ⁊ dies eius
nō elongabunť. Miserebiť eni dñs iacob
⁊ eliget adhuc de israel: ⁊ reqescere eos
faciet sup humū suā. Adiungeť aduena ad eos
⁊ adherebit domui iacob. Et tenebūt eos ppli:
⁊ adducent eos in locū suum. Et possidebit eos
domus israel sup terrā domini i suos ⁊ āncillas

⁊ erunt capiẽtes eos q̄ se ceperant: ⁊ subijciẽt ex
actores suos. Et erit in die illa cum requiẽ dede
rit tibi deus a labore tuo: ⁊ a ꝯcussiõe tua: ⁊ a ser
uitute dura q̄ ãte seruisti: sumes parabolã istaz
ꝯtra regẽ babylonis ⁊ dices: Quõ cessauit exa
ctor: quieuit tributũ: Cõtriuit dñs baculũ impioꝝ
virgã dñantiũ cedentẽ pp̄los in indignatiõe pla
ga insanabili: subijcientẽ in furore gentes: perse
quentẽ crudelit̃. Cõquieuit ⁊ siluit oĩs terra: ga
uisa est ⁊ exultauit: abietes q̃z letate sunt sup te
⁊ cedri libani. Ex quo dormisti nõ ascendit q̄ suc
cidat nos. Infernꝰ subter te ꝯturbatꝰ est i occur
sum aduentꝰ tui: suscitauit tibi gigãtes. Omnes
p̄ncipes terre surrexerũt de solijs suis: oẽs p̄nci
pes nationũ. Uniuersi r̄ndebũt: ⁊ dicent tibi: Et
tu vulneratꝰ es sicut ⁊ nos: nr̄i simil̃ effectus es
Detracta est ad inferos sup̄bia tua: ꝯcidit cada
uer tuũ. Subter te sternet̃ tinea: ⁊ opimentũ tu
um erũt vermes. Quõ cecidisti de celo lucifer q̄
mane oriebaris: Corruisti in terrã qui vulnera
bas gentes: q̄ dicebas in corde tuo: In celũ con
scendã: sup astra dei exaltabo soliũ meum: sede
bo in monte testamẽti: in laterib' aquilonis: ascẽ
dã sup altitudinẽ nubiũ: simil̃ ero altissimo. Ue
rũtñ ad infernũ detraheris in ꝓfundũ laci. Qui
te viderint: ad te inclinabunt̃: teq̃z ꝓspiciẽt. Nũ
q̄d iste est vir q̄ ꝯturbauit terrã: q̄ ꝯcussit regna
q̄ posuit orbẽ desertũ: ⁊ vrbes eius destruxit: vi
ctis eius nõ aperuit carcerẽ. Oẽs reges gẽtiũ
vniuersi dormierũt in gl̃a vir in domo sua: tu aũt
ꝓiectꝰ es de sepulchro tuo q̃si stirps inutilis pol
lutꝰ ⁊ obuolutꝰ: cum his q̄ interfecti sunt gladio:
⁊ descenderũt ad fundamenta laci. Quasi cada
uer putridũ nõ hebis ꝯsortiũ: neq̃z cũ eis in sepl̃
tura. Tu. n. terrã tuã disp̄didisti: tu pp̄lm̄ tuũ oc
cidisti. Nõ vocabitur in eternũ semẽ pessimoꝝ.
Preparate filios eius occisiõi in iniquitate patꝝ
coꝝ. Nõ ꝯsurgẽt nec hereditabunt terrã: neq̃z i
plebũt faciẽ orbis ciuitatũ. Et ꝯsurgã sup eos di
cit dominꝰ exercituũ: ⁊ perdã babylonis nomẽ
⁊ reliq̃as ⁊ germẽ ⁊ ꝓgeniẽ dicit dominꝰ. Et po
nã eã in possessionẽ ericij: ⁊ in paludes aquarũ
⁊ scopabo eã in scopa terẽs dicit dñs exercituũ
Jurauit dominꝰ exercituũ dicẽs: Si nõ ut puta
ui ita erit: ⁊ quõ mẽte tractaui sic eueniet: ut ꝯte
rã assyriũ in terra mea: ⁊ in montibꝰ meis cõcul
cem eum: ⁊ auferet̃ ab eis iugum eius: ⁊ onus il
lius ab humero eorum tolletur. Hoc ꝯsiliũ qd̄
cogitaui sup oẽm terrã: ⁊ hec est manus extenta
super vniuersas gẽtes. Dominꝰ exercituũ decre
uit: ⁊ q̄s poterit infirmare? Et manꝰ eius extẽta
⁊ quis auertet eam? In anno quo mortuꝰ est rex
achas: factum est onꝰ istud. Ne leteris philistea
oĩs tu: q̄ñ cõminuta est virga ꝑcussoris tui. De
radice eñi colubri egrediet̃ regulus: ⁊ semẽ eius
absorbens volucrẽ. Et pascentur p̄mogẽiti paup

peꝝ: ⁊ paupes fiducialit̃ requiescẽt: ⁊ interire faciã
in fame radicẽ tuã: ⁊ reliquias tuas interficiam
Ulula porta: clama ciuitas: prostrata est phili
stea oĩs. Ab aquilone eñi fumus veniet: ⁊ non
est qui effugiet agmen eius. Et q̄d respondebit̃
nuncijs gentis? Quia dominus fundauit syon
⁊ in ipso sperabunt pauperes populi eius.

Capitulum. XV

Onus moab. Quia nocte vastata est ar.
moab ꝯticuit: quia nocte vastatꝰ ẽ mu
rus: moab ꝯticuit. Ascendit domꝰ: ⁊ dy
bon ad excelsa in planctũ: super nabo: ⁊ sup me
daba moab vlulabit. In cunctis capitibus eiꝰ
caluitiũ: ⁊ oĩs barba radet̃. In triuijs eius accin
cti sunt sacco: sup tecta eius ⁊ in plateis eiꝰ oĩs
vlulatꝰ descendet in fletũ. Clamauit esebon: et
eleale vsq̃z iasa audita est vox eorũ. Super hoc
expediti moab vlulabunt: aĩa eius vlulabit si
bi. Cor meum ad moab clamabit vectes eius
vsq̃z ad segor vitulam ꝯternantẽ: per ascensum
eñi luith flens ascendet: ⁊ i via oronaim clamo
rẽ ꝯtritiõis leuabũt. Aque eñi nemrim deserte
erunt: q̄r aruit herba: defecit germẽ: viror oĩs in
teriit. Scd̄m magnitudinẽ operis ⁊ visitatio eorũ
Ad torrentẽ salicum ducẽt eos: q̄ñ circuibit cla
mor terminũ moab. Usq̃z ad gallim vlulatus
eius: ⁊ vsq̃z ad puteũ helim clamor eiꝰ: q̄r aque
dybon replete sũt sanguie. Ponã eñi sup dybon
additamẽta his qui fugerint de moab leonẽ: et
reliquijs terre. XVI

Emitte agnũ dñe dñatorẽ terre: de petra
deserti ad mõtẽ filie syõ. Et erit sic auis
fugiẽs: ⁊ pulli de nido auolãtes: sic erũt
filie moab in transcẽsu arnon. Ini ꝯsiliũ: coge cõ
ciliũ: pone q̃si noctẽ vmbrã tuã in meridie. Ab
sconde fugiẽtes: ⁊ vagos ne ꝓdas. Habitabũt
apud te ꝓfugi mei. Moab esto latibulũ eorũ a
facie vastatoris. Finitꝰ est eñi puluis: cõsumma
tus est miser: defecit q̄ ꝯculcabat terraz. Et p̄pa
rabit̃ in m̃ia soliũ: ⁊ sedebit sup eũ in veritate in
tabernaculo dauid: iudicãs ⁊ querẽs iudiciũ: et
velocit̃ reddẽs: qd̄ iustũ est. Audiuimꝰ sup̄biaz
moab: sup̄ bꝰ est valde. Sup̄bia eius ⁊ arrogan
tia eius ⁊ indignatio eius: plus q̃z fortitudo eius
Idcirco vlulabit moab: ad moab vniuersus vl
lulabit. His q̄ letant̃ sup muros cocti lateris lo
q̄mini plagas suas q̄ñ suburbana esebon de
serta sunt. Et vineã sabama domini gentiũ excide
rũt. Flagella eiꝰ vsq̃z ad iazer ꝑuenerũt: errauerũt
in deserto: ꝓpagines eius relicte sũt: trãsierũt ma
re. Sup̄ h̄ plorabo i fletu iazer: ⁊ vineã sabama
Inebriabo te lachryma mea esebõ ⁊ eleale: q̄ñ
sup̄ vindemiã tuã: ⁊ sup messam tuã vox calcan
tiũ irruit. Et auferetur leticia ⁊ exultatio de car
melo: et in vineis non exultabit neq̃z iubilabit.
Uinum in torculari non calcabit q̄ calcare con

fiuerat: vocē calcantiū abstuli. Sup h̄ venter meus ad moab quasi cithara sonabit: ⁊ viscera mea ad murū cocti lateris. Et erit cū apparuerit q̄d laborauit moab sup excelsis suis: igredief ad sancta sua vt obsecret: ⁊ ñ valebit. Hoc v̄bū q̄d locutus est dñs ad moab ex tūc: ⁊ nūc locutus est dicens. In tribus ānis quasi āni mercenarij auferet glīa moab sup om̄i pp̄lo multo: ⁊ relinquef in eo sicut racemus paruus ⁊ modicꝰ nequaq̄ȝ multus. XVII

Onus damasci. Ecce damascus desinet esse ciuitas: ⁊ erit sicut aceruus lapidū in ruina. Derelicte ciuitates aroer gregibus erunt: ⁊ requiesceēt ibi: ⁊ nō erit q̄ exterreat. Et cessabit adiutoriū ab effraim: ⁊ regnū a damasco: ⁊ reliq̄e syrie sicut glīa filioꝝ israel erunt dicit dñs exercituū. Et erit in die illa attenuabif gloria iacob: ⁊ pinguedo carnis eiꝰ emarcescet: ⁊ erit sicut ꝯgregans in messe q̄d restiterit ⁊ brachiū eius spicas leget. Et erit sicut querēs spicas in valle raphaim: ⁊ relinquef i eo sicut racemꝰ ⁊ sicut excussio olee: duaꝝ vel triū oliuaꝝ i summitate rami: siue quattuor aut quinq̄ȝ. In cacuminibus eius fructus eius: dicit dñs deꝰ israel. In die illa: inclinabif hō ad factorē suū: ⁊ oculi eius ad sanctū israel respicient: ⁊ non inclinabif ad altaria que fecerunt manus eius: ⁊ q̄ opati sunt digiti eius: non respicient lucos ⁊ delubra. In die illa: erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte sicut aratra ⁊ segetes que derelicte sunt a facie filioꝝ israel. Et eris deserta quia oblita es dei saluatoris tui ⁊ fortis adiutoris tui non es recordata. Propterea plantabis plantationē fidelē: ⁊ germen alienū seminabis. In die plātationis tue labrusca: ⁊ mane semen tuū florebit. Ablata ē messis i die hereditatis: ⁊ dolebit grauiter. Ve multitudini pp̄loꝝ multoꝝ vt multitudo maris sonantis: ⁊ tumultus turbaꝝ sicut sonitus aquaꝝ multaꝝ. Sonabūt pp̄li sicut sonitus aquaꝝ inundātiū: ⁊ icrepabit eū ⁊ fugiet procul. Et rapief sicut puluis mōtiū a facie vēti ⁊ sicut turbo corā tēpestate. In tp̄e vespe: ⁊ ecce turbatio: in matutino: ⁊ nō subsistet. Hec est pars eoꝝ q̄ vastauerūt nos: ⁊ sors diripientiū nos.

Ve terre cymbalo alaꝝ q̄ est trās flumē ethiopie: q̄ mittit i mare legatos: ⁊ in vasis papiri sup aquas. Ite angeli veloces ad gentē cōuulsam ⁊ dilaceratā: ad populū terribilē post quē nō est alius: ad gentem expectantē ⁊ ꝯculcatā cuius diripuerūt flumia terrā eius. Ad montē nois dñi exercituū mōtē syon. Oēs habitatores orbis q̄ moramini i tra cum eleuatū fuerit signū in mōtibus videbitis ⁊ clangorē tube audiens. q2 h̄ dicit dñs ad me: Ego q̄escam ⁊ ꝯsiderabo in loco meo: sicut meridiana lux clara est: ⁊ sicut nubes roris in die messis. Ante messem eni totus effloruit: ⁊ immatura pfectio germinauit: ⁊ precidenf ramusculi eius falcibus: ⁊ que derelicta fuerint abscindēf. Excutientur: ⁊ relinquēf simul auibus montiū ⁊ bestijs terre: ⁊ estate ꝑpetua erūt sup eū volucres: ⁊ oēs bestie t̄re sup illā hyemabūt. In tp̄e illo deferef munꝰ dño exercituū a pp̄lo diuulso ⁊ dilacerato. a pp̄lo terribili post quē non fuit alius: a gente expectante: ⁊ ꝯculcata: cuius diripuerūt flumina terram eius: ad locū nois dñi exercituum montem syon. XVIIII

Onus egypti. Ecce dñs ascēdet sup nubē leuem: ⁊ ingredief egyptū: ⁊ mouebunf simulacra egypti a facie eiꝰ: ⁊ cor egypti tabescet i medio eiꝰ. Et ꝯcurrere faciā egyptios aduersus egyptios: ⁊ pugnabit vir ꝯtra fratrē suū: ⁊ vir ꝯtra amicū suū: ciuitas aduersus ciuitatem: regnū aduersus regnū: ⁊ dirumpef spūs egypti in visceribus eiꝰ: ⁊ ꝯsiliū eius precipitabo: ⁊ iterrogabūt simulacra sua: ⁊ diuinos suos ⁊ phitones: ⁊ ariolos: ⁊ tradā egyptū in manu dñoꝝ crudeliū: ⁊ rex fortis dñabif eoꝝ: ait dñs exercituū. Et arescet aqua de mari: ⁊ fluuiꝰ desolabif atq̄ȝ desiccabif: ⁊ deficiēt flumia. Attenuabunf ⁊ siccabūf riui aggerum. Calamus ⁊ iuncꝰ marcescet nudabitur alueus riui a fonte suo. Et ois sementis irrigua siccabif: arescet ⁊ non erit. Et merebūt piscatores: ⁊ lugebūt oēs mittētes in flumen hamū: ⁊ expandētes rete sup faciem aq̄ꝝ emarcescent. Cōfundenf q̄ opabanf linū: plectentes ⁊ texentes subtilia. Et erunt irrigua eius flacentia: oēs qui faciebāt lacunas ad capiendos pisces. Stulti ꝑncipes thaneos: sapientes ꝯsiliarij pharaonis dederūt ꝯsiliū isipiens. Quō dicens pharaoni: filius sapientum ego: filius regum antiq̄ꝝ? Ubi nunc sunt sapientes tui? Annuncient tibi ⁊ indicent q̄d cogitauerit dñs exercituū sup egyptū. Stulti facti sunt ꝑncipes thaneos: emarcuerūt ꝑncipes mēpheos deceperūt egyptū. angulū pp̄loꝝ eius. Dñs miscuit i medio eius spūm ꝟtiginis: ⁊ errare fecerūt egyptū in om̄i ope suo: sicut errat ebrius ⁊ vomens. Et non erit egypto opus q̄d faciat: caput ⁊ caudā incuruantē ⁊ refrenantē. In die illa erit egyptus quasi mulieres: ⁊ stupebūt ⁊ timebunt a facie ꝯmotiōis manus dñi exercituū: quā ipse mouebit sup eā: ⁊ erit t̄ra iuda egypto i pauorē Ois q̄ illiꝰ fuerit recordatꝰ: pauebit a facie cōsilij dñi exercituū: q̄d ipse cogitauit sup eam. In die illa erūt q̄nq̄ȝ ciuitates i t̄ra egypti loq̄ntes ligua chanaan ⁊ iurātes p dñm exercituū. Ciuitas solis vocabif vna. In die illa erit altare dñi i medio t̄re egypti: ⁊ titulꝰ dñi iuxta t̄minū eiꝰ: ⁊ erit i signū ⁊ testimoniū dño exercituū i t̄ra egypti. Clamabūt. n. ad dñm a facie tribulantis: ⁊ mittet eis saluatorē ⁊ ꝓpugnatorē q̄ liberet eos.

Et cognoscetur dñs ab egypto: ⁊ cognoscēt egypty dñz i die illa: ⁊ colent eū i hostys ⁊ i munerībꝰ: ⁊ vota vouebūt dño ⁊ soluēt. Et percutiet dñs egyptū plaga ⁊ sanabit eā: ⁊ reuertent̄ egypty ad dñm: ⁊ placabit̄ eis ⁊ sanabit eos. In die illa erit via de egypto in assyrios: ⁊ intrabit assyriꝰ egyptū: ⁊ egyptius in assyrios: ⁊ seruiēt egypty assur. In die illa erit isrł' tertiꝰ egyptio ⁊ assyrio benedictio in medio terre cui bñdixit dñs exercituū dicens: Bñdictꝰ ppl's meus egypti ⁊ opꝰ manuū meaꝝ assyrios: hereditas aūt mea isrł'.

In anno quo ingressus ē thartan XX in azotū: cū misisset eū sargon rex assyrioꝝ: ⁊ pugnasset ɔtra azotū ⁊ cepissꝫ eā: in tpe illo locutꝰ est dñs in manu esaie fily amos dicēs: Uade ⁊ solue saccū ḋ lumbis tuis: ⁊ calciamēta tua tolle ḋ pedibꝰ tuis. Et fecit sic: vadēs nudus ⁊ discalciatꝰ. Et dixit dñs: Sicut ambulauit seruus meus esaias nudus discalciatꝰ triū annoꝝ signū ⁊ portentū erit sup egyptū ⁊ super ethyopiā: sic minabit rex assyrioꝝ captiuitatem egypti: ⁊ trāsmigrationē ethyopie: iuuenē et senē: nudā ⁊ discalciatā discoopertis natibꝰ ad ignominiā egypti. Et timebūt ⁊ ɔfundent̄ ab ethyopia spe sua: ⁊ ab egypto gl'a sua. Et dicet habitator insule hꝰ in die illa. Hec erat spes nostra ad quos ɔfugimꝰ in auxiliū: ut liberarēt nos a facie regis assyrioꝝ. Et quō effugere poterimꝰ nos?

XXI

Onus deserti maris. Sicut turbines ab africo veniunt: de deserto venit: ḋ terra horribili. Uisio dura nunciata est mihi. Qui incredulus est. infidel'r agit: ⁊ q depopulator est vastat. Ascende elā: obside mede: oēm gemitū eius cessare feci. Propterea repleti sūt lumbi mei dolore: ⁊ angustia possedit me: sicut angustia pturientis. Corrui cū audirē: ɔturbatꝰ sum cū viderē. Emarcuit cor meū: tenebre stupefecerūt me. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculū. Pone mēsam: ɔtemplare in specula. Comedētes ⁊ bibētes: surgite pncipes arripite clypeū. Hec enī dixit mihi dñs: Uade ⁊ pone speculatorē: ⁊ qd̄cunqꝫ viderit annunciet. Et vidit currū duoꝝ equitū: ascēsorē asini: ⁊ ascēsorē cameli: ⁊ ɔtemplatꝰ est diligent̄ multo intuitu. Et clamauit ut leo. Sup speculā dñi ego sum iugit̄ stans p diē: ⁊ sup custodiā meā ego sum stans totis noctibus. Ecce iste venit ascēsor vir bige equitū. Et rñdit ⁊ dixit: Cecidit cecidit babylon: ⁊ oia sculptilia deoꝝ eius ɔtrita sunt i tra. Tritura mea ⁊ filij aree mee que audiui a domino exercituū deo isrł' annūciaui vobis. Onus duma. Ad me clamat ex seir. Custos qd ḋ nocte custos qd de nocte? Dixit custos. Uenit mane ⁊ nox. Si queritis querite: ɔuertimini ⁊ venite. Onus in arabia. In saltu ad vesperā dormietis in semitis dodanim. Occurrentes sitienti ferte aquā q hītatis terrā austri: cum panibꝰ occurrite fugienti. A facie enī gladioꝝ fugerunt a facie gladij imminēns: a facie arcus extenti. a facie grauis plij: qm̄ hec dicit dñs ad me. Adhuc i vno anno q̄si in anno mercennarij: ⁊ auferet̄ ois gloria cedar: ⁊ reliquie numeri sagittarioꝝ fortium de filijs cedar imminuent̄. Dominus enim deus israel locutus est.

XXII

Onus vallis visiōis. Quid nā q̄ꝫ tibi est: q: ascendisti ⁊ tu ois in tecta clamoris plena: vrbs frequēs: ciuitas exultans? Interfecti tui nō interfecti gladio: nec mortui tui mortui in bello. Cuncti pncipes tui fugerūt sil' dureqꝫ ligati sunt. Oēs q inuenti sunt vincti sūt pariter: pcul fugerūt. Propterea dixi: recedite a me: amare flebo. Nolite incūbere ut ɔsolemini me sup vastitate filie ppl'i mei. Dies enī interfectiōis ⁊ ɔculcatiōis ⁊ fletuū dño deo exercituū in valle visiōis. Scrutans muꝝ: ⁊ magnificꝰ super montē. Et elam sumpsit pharetrā: ⁊ currū hois equitis: ⁊ parietē nudauit clypeus. Et erūt electe valles tue plene quadrigaꝝ: ⁊ equites ponēt sedes suas in porta: ⁊ reuelabit̄ opertimētū iude. Et videbitis in die illa armamentariū domus saltꝰ ⁊ scissuras ciuitatis dauid videbitis quia multiplicate sunt. Et ɔgregastis aquas piscine inferioris: ⁊ domꝰ hierl'm numerastis ⁊ destruxistis domos ad muniendū muꝝ. Et lacum fecistis int̄ duos muros: ⁊ aquā piscine veteris ⁊ nō suspexistis ad eū q fecerat eam: ⁊ opatorē eius de longe nō vidistis. Et vocabit dñs deus exercituū in die illa ad fletū: ⁊ ad planctū ad caluitiū: ⁊ ad cingulū sacci: ⁊ ecce gaudiū ⁊ leticia: occidere vitulos: ⁊ iugulare arietes: comedere carnes ⁊ bibere vinū. Comedamꝰ ⁊ bibamus: cras enī moriemur. Et reuelata est in auribꝰ meis vox dñi exercituū. Si dimittet̄ iniqtas hꝫ vobis donec moriemini: dicit dñs deꝰ exercituum. Hec dicit dñs deus exercituū: Uade ingredere ad eū q hītat in tabernaculo ad sobnā ppositū templi ⁊ dices ad eū. Quid tu hic: aut q̄si qs hic? Quia excidisti tibi hic sepulchrū: excidisti in excelso memoriale: diligent̄ in petra tabernaculū tibi. Ecce dñs asportari te faciet: sic asportat̄ gallus gallinaciꝰ: ⁊ q̄si amictū sic subleuabit te. Coronās coronabit te tribulatiōe: quasi pilā mittet te in terrā latā ⁊ spatiosam. Ibi morieris: ⁊ ibi erit currꝰ gl'e tue: ⁊ ignominia domꝰ dñi tui. Et expellā te de statiōe tua: ⁊ de ministerio tuo deponā te. Et erit in die illa: vocabo huū meū eliachim filiū helchie: ⁊ induā illū tunica tua: ⁊ cingulo tuo ɔfortabo eū: ⁊ ptātē tuā dabo i manu eius: ⁊ erit quasi pr̄ hītantibꝰ hierl'm ⁊ domui iuda. et dabo clauē domꝰ dauid sup humeꝝ eiꝰ: ⁊ apiet: ⁊ nō erit q claudat. et claudet ⁊ non erit q

aperiat. Et figã illum paxillum in loco fideli: et erit in soliũ glẽe domui patris sui: ꝛ suspendẽt super eum oẽm gloriam domus patris eius. Uasoꝝ diuersa genera oĩe vas paruulũ a vas crateraꝝ: vsqꝫ ad omne vas musicoꝝ. In die illa dicit dominus exercituũ: auferet paxillus q fixus fuerat in loco fideli: ꝛ frangetur ꝛ cadet: ꝛ peribit qđ pependerat in eo: qꝛ dñs locutus est. XXIII

Onus tyri. Ululate naues maris: qꝛ vastata est domus vnde venire ꝯsueuerant de terra cethim reuelatũ est eis. Tacete q habitatis in insula: negociato sidonis. Trãsfretãtes mare repleuerũt te in aqs multis: semẽ nili messis fluminis fruges eius. Et facta est negociató gentiũ. Erubesce sidon ait mare: fortitudo maris dicens: Non parturiui ꝛ nõ peperi: ꝛ nõ enutriui iuuenes: nec ad incrementũ pduxi virgines. Cum auditũ fuerit in egypto: dolebũt cũ audierint de tyro. Trãsite maria: vlulate q habitatis in insula. Nunqd nõ hec vestra est: que gloriabat a diebus pristinis in antiqtate sua: Ducent eã pedes sui longe ad pegrinandũ. Quis cogitauit hoc sup tyꝝ: quondã coronatã: Cuius negociatores pncipes: institores eius incliti terre. Dñs exercituũ cogitauit hoc: ut detraheret supbiaꝫ oĩs glẽe: ꝛ ad ignominiã deduceret vniuersos inclytos terre. Transi terrã tuã qsi fluuium filia maris: nõ est cingulũ vltra tibi. Manũ suam extendit super mare: conturbauit regna Dñs mandauit aduersus chanaan: ut ꝯtereret fortes eius. Et dixit: Nõ adycies vltra vt glorieris calumniã sustinẽs virgo filia sidonis. In cethim ꝯsurgẽs trãsfreta: ibi quoqꝫ nõ erit requies tibi. Ecce terra chaldeoꝝ tal' ppl's nõ fuit: assur fundauit eam. In captiuitatẽ traduxerũt robustos eius: suffoderũt domos eius: posuerũt eã i ruinã. Ululate naues maris: qꝛ deuastata est fortitudo vestra. Et erit in die illa: in obliuione eris o tyre septuaginta annis: sicut dies regis vnius. Post septuaginta annos: erit tyro quasi canticũ meretricis. Sume tibi cytharã: circue ciuitatẽ meretrix obliuiõi tradita. Bene cane: frequenta canticũ: ut memoria tui sit. Et erit post septuaginta annos: visitabit dñs tyꝝ ꝛ reducet eã ad merces suas: ꝛ rursũ fornicabit cũ vniuersis regnis terre sup faciẽ terre: ꝛ erunt negociationes eius ꝛ merces eius sanctificate dño. Non ꝯdent neqꝫ reponent: qꝛ his q habitauerint corã dño erit negociatio eius ut manducẽt in saturitatẽ: ꝛ vestiantur vsqꝫ ad vetustatẽ. XXIIII

Ecce dominus dissipabit terraꝫ ꝛ nudabit eam: ꝛ affliget faciem eius: ꝛ disperget habitatores eius. Et erit sicut pplus: sic sacerdos: ꝛ sicut seruus: sic dominus eius: et sicut ancilla: sic domina eius. Sicut emens: sic ille q vendit: sicut fenerator: sic is qui mutuũ accipit sicut qui repetit: sic qui debet. Dissipatiõe dissipabit terra: ꝛ direptiõe pdabit. Dominus enim locutus est verbum hoc. Luxit ꝛ defluxit terra ꝛ ĩfirmata ẽ: defluxit orbis ꝛ infirmata ẽ altitudo ppl'i terre: ꝛ terra ĩterfecta ẽ ab habitatoribus suis: quia trãsgressi sunt leges: mutauerũt ius: dissipauerunt fedus sempiternũ. Propter hoc maledictio vorabit terrã: ꝛ peccabũt habitatores eius: ideoqꝫ insanient cultores eius: ꝛ relinquent hoĩes pauci: Luxit vindemia: ĩfirmata ẽ vitis: ingemuerunt omnes qui letabãtur corde Cessauit gaudiũ tympanoꝝ: quieuit sonitus letantiũ: conticuit dulcedo cithare. Cũ cãtico nõ bibent vinum: amara erit potio bibẽtibus illam Attrita est ciuitas vanitatis: clausa ẽ omnis domus nullo introeũte. Clamor erit sup vino i plateis: deserta est oĩs leticia: translatuꝫ est gaudiũ terre. Relicta est in vrbe solitudo: ꝛ calamitas opprimet portas. Quia hec erunt i medio tre. in medio ppl'oꝝ. Quõ si pauce oliue que remãserunt excutiant ex olea: ꝛ racemi cum fuerit finita vindemia. Hi leuabunt vocẽ suã atqꝫ laudabunt: cũ glorificatus fuerit dñs hinnient de mari Propter hoc in doctrinis glorificate dominũ: in ĩsulis maris nomẽ dñi dei isrl'. A finibus tre laudes: audiuimus gloriã iusti. Et dixi: Secretũ meũ mihi: secretum meuꝫ mihi. Ue mihi. Preuaricantes puaricati sunt: ꝛ puaricatione transgressoꝝ puaricati sunt. Formido ꝛ fouea ꝛ laqueus sup te: qui habitator es terre. Et erit qui fugerit a facie formidinis cadet in foueam: et qui se explicauerit de fouea: tenebitur laqueo: qꝛ cataracte d excelsis aperte sunt: ꝛ concutient fũdamẽta terre. Confractione confringet terra: cõtritione conteret terra. Cõmotione commouebit terra: agitatione agitabit terra sicut ebrius: ꝛ auferet quasi tabernaculum vnius noctis. Et grauabit eaꝫ iniquitas sua: ꝛ corruet: et non adyciet vt resurgat. Et erit i die illa: visitabit dñs sup militiã celi in excelso: ꝛ sup reges terre q sunt super terram. Et ꝯgregabunt in ꝯgregatõe vnius fascis in lacum: ꝛ claudent ibi in carcere: ꝛ post multos dies visitabunt. Et erubescet luna: ꝛ ꝯfundetur sol: cum regnauerit dñs exercituuꝫ in mõte syon ꝛ i hierl'm: ꝛ in ꝯspectu senũ suoꝝ fuerit glificatus.

Omine deus meus es tu: ꝛ exaltabo te XXV ꝛ ꝯfitebor nomini tuo: quoniã fecisti mirabilia: cogitatiões antiqs fideles. amẽ Quia posuisti ciuitatẽ in tumulum: vrbem fortẽ in ruinã: domũ alienoꝝ ut nõ sit ciuitas: ꝛ in sempiternũ nõ edificet. Super hoc laudabit te populus fortis: ciuitas gentiuꝫ robustarũ timebit te. Quia factus es fortitudo pauperi: fortitudo egeno in tribulatiõe sua: spes a turbine: vmbraculũ ab estu. Spũs enĩ robustoꝝ: quasi turbo impellens parietẽ. Sicut estus in siti: tumult

tum alienoꝝ humiliabis: ⁊ quasi calore sub nu
be torrente ꝓpaginē fortiū marcescere facies. Et
faciet dominus exercituū oībus populis in mō
te hoc. cōuiuiū pinguiū: cōuiuiū vindemie: con
uiuiū pinguiū medullatoꝝ: vindemie defecate
Et ꝑcipitabit i mōte isto faciē vinculi colligate
sup oēs ppl'os: ⁊ telam quā orditus est sup oēs
nationes Precipitabit mortē in sempiternum
Et auferet dominꝰ deus lachrymā ab oī facie: ⁊
opprobriū populi sui auferet de vniuersa terra:
quia dominꝰ locutus ē. Et dicēt in die illa: Ecce
deꝰ noster iste: expectabimꝰ eū et saluabit nos.
Iste dominꝰ: sustinuimꝰ eū: ⁊ exultabimꝰ ⁊ leta
bimur in salutari eius: quia requiescet manꝰ do
mini in monte isto. Et triturabit moab sub eo: si
cuti terunť palee in plaustro. Et extendet manꝰ
suas sub eo: sicut extendit natans ad natanduz
⁊ humiliabit gl'am eius cū allisiōe manuū eius
Et munimēta sublimiū muroꝝ tuorum ꝯcidēt.
⁊ hūiliabūť ⁊ detrahenť in trā vsqꝫ ad puluerē

XXVI

In die illa cātabiť cāticuz istō in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre syō saluator: ponetur in ea murus ⁊ antemu
rale. Aperite portas ⁊ ingredieť gens iusta: custo
diens veritatē. Uetꝰ error abijt: seruabis pacez
pacem: quia in te sperauimꝰ. Sperastis in dn̄o
in seculis eternis: in dn̄o deo forti in perpetuuz.
Quia incuruabit hītantes in excelso ciuitatem
sublimem humiliabit: humiliabit eam vsqꝫ ad
terrā: detrahet eam vsqꝫ ad puluerē. Conculca
bit eam pes: pes pauperis gressus egenoꝝ. Se
mita iusti recta est: rectus. callis iusti ad ambu
landū. Et in semita iudicioꝝ tuoꝝ domine susti
nuimꝰ te: nomen tuum ⁊ memoriale tuuz in de
siderio aīe. Anima mea desiderauit te in nocte:
sꝫ ⁊ spiritu meo in ꝑcordijs meis: de mane vigi
labo ad te. Cuz feceris iudicia tua in terra: iusti
ciam discent habitatores orbis. Misereamur i
pio ⁊ nō discet iusticiā. In terra sanctorū iniqua
gessit: ⁊ non videbit gloriam domini. Domine
exalteť manus tua ut nō videant: videant ⁊ cō
fundanť celātes populi: ⁊ ignis hostes tuos de
uoret. Domine dabis pacem nobis: omnia eni
opera nostra operatꝰ es nobis. Domine deꝰ no
ster possederūt nos domini absqꝫ te: tm̄ in te re
cordemur nois tui. Morientes nō viuant: gigā
tes nō resurgāt. Propterea visitasti ⁊ ꝯtriuisti
eos: ⁊ ꝑdidisti omnē memoriā eoruz. Indulsisti
genti domine: indulsisti genti. Nunquid glorifi
catus es? Elongasti oīes terminos terre. Do
mine in angustia requisierūt te: in tribulatione
murmuris doctrina tua eis. Sicut que cōcepit
cū appropinquauerit ad partū: dolēs clamat in
doloribus suis: sic facti sumꝰ. A facie tua domīe
ꝯcepimꝰ: ⁊ q̄si parturiuimꝰ ⁊ peperimus sp̄m sa
lutis. Iusticiā nō fecimꝰ in terra: ideo nō ceciderūt habitatores terre. Uiuent mortui tui: inter
fecti mei resurgent. Expergiscimini ⁊ laudate qui
hītatis in puluere: q: ros lucis ros tuus: ⁊ terrā
gigantiū detrahes in ruinā. Uade ppl's meus.
intra i cubicl'a tua: claude ostia tua sup te: abscō
dere modicū ad momētū. donec ptranseat indi
gnatio mea. Ecce enim dn̄s egredieť de loco suo
ut visitet iniquitatē habitatoris terre ꝯtra eū: et
reuelabit terra sanguinē suum: ⁊ non operiet vl
tra interfectos suos.

XXVII

In die illa visitabit dominus in gladio suo duro ⁊ grandi ⁊ forti: super leuiathā serpentē vectē: ⁊ sup leuiathan serpentē
tortuosum: ⁊ occidet cetum qui in mari est. In
die illa vinea meri cantabit ei. Ego dominꝰ qui
seruo eā: repente ꝓpinabo ei: ne forte visiteť cō
tra eā. Nocte ⁊ die seruo eā: indignatio nō ē mi
hi. Quis dabit me spinā ⁊ veprē: In ꝑlio gradi
ar sup eam: succendā eam pariter. An potius te
nebo fortitudinē meā: Faciet pacem mihi: pacē
faciet mihi. Qui egredienť impetu a iacob: flo
rebit ⁊ germinabit israel: ⁊ implebūt faciē orbis
semini. Nunqd iuxta plagam ꝑcutientis se per
cussit eū: Aut sicut occidit interfectos eius: sic oc
cisus est: In mensura ꝯtra mēsurā cum adiecta
fuerit iudicabit eā: meditatus est in spiritu suo
duro p diē estus. Idcirco sup hoc dimitteť iniq
tas domui iacob: ⁊ iste ois fructus: ut auferatur
petm̄ eiꝰ. Cuz posuerit oēs lapides altaris sicut
lapides cineris allesus: nō stabūt luci ⁊ delubra
Ciuitas. n. munita desolata erit: speciosa relinq̄
tur ⁊ dimitteť q̄si desertū. Ibi pasceť vitulus: et
ibi accubabit: ⁊ ꝯsumet summitateť eiꝰ. In siccita
te messis illiꝰ ꝯtereť mulieres venientes ⁊ docen
tes eā. Nō est. n. ppl's sapiēs: ꝓpterea nō miserebi
tur eius q fecit eū: ⁊ q formauit eū nō pcet ei: et
erit in die illa ꝑcutiet dn̄s ab alueo fluminis vsqꝫ
ad torrentē egypti: ⁊ vos ꝯgregabimini vnus et
vnꝰ filij isrl'. Et erit in die illa: clāgeť in tuba ma
gna: ⁊ veniēt q̄ pdiri fuerāt de terra assyrioꝝ: et
q electi erāt de tra egypti: ⁊ adorabūt dn̄z i mō
te scō i hierl'm.

XXVIII

Ue corone supbie ebrijs effraym: ⁊ flori decidēti gl'e exultatōis eiꝰ: q erāt i ꝟtice vall' pingui
sime errātes a vino. Ecce validꝰ ⁊ fortis dn̄s: sic
impetꝰ grādis turbo ꝯfrigēs: sic ipetꝰ aq̄ꝝ multaꝝ
inundāniū: ⁊ emissaꝝ sup trā spaciosā. Pedibus
ꝯculcabiť corona supbie ebrioꝝ effraym. Et erit
flos decidēs gl'e exultatōis eiꝰ: q ē sup verticē
vall' pinguiū: q̄si tpaneū āte maturitatē autūni.
Qđ cū aspexerit vidēs: statī ut mān tenuerit: de
uorabit illđ. In die illa erit dn̄s exercituū coro
na gl'e: ⁊ sertū exultatōis residuo ppli sui: ⁊ sp̄us
iudicij sedēti sup iudiciū: ⁊ fortitudo reuertēnbꝰ
de bello ad portam. Uerum hi quoqꝫ pre vino
nescierunt: et pre ebrietate errauerunt. Sacer

dos ⁊ ꝓpheta nesciérũt pre ebrietate: absorti sũt a vino: errauerũt in ebrietate: nesciérũt videntē ignorauerũt iudiciũ. Oēs eni mēse replete sunt vomitu sordiumqꝫ: ita ut nõ esset locus vltra. Quē docebit sciam ⁊ quē intelligere faciet auditũ: Ablactatos a lacte: auulsos ab vberibꝰ: qr manda remāda: māda remāda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicũ ibi: modicũ ibi: In loquela eni labij ⁊ lingua altera loquet̃ ad pplm̃ istum: cui dixit: Hec est requies mea: reficite lassum: ⁊ hoc est refrigeriũ meum: ⁊ noluerũt audire. Et erit eis verbũ dñi: manda remanda māda remāda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicũ ibi: modicũ ibi: ut vadāt ⁊ cadāt retrorsum ⁊ cõterant̃: ⁊ illaqueant̃ ⁊ capiantur. Propter hoc audite verbũ dñi viri illusores: q dñamini sup pplm̃ meũ qui est in hierusalē. Dixistis eni: Percussimꝰ fedus cum morte: et cum inferno fecimꝰ pactũ. Flagellũ inundās cũ transierit: nõ veniet sup nos: qr posuimꝰ mēdaciũ spem nr̃am: ⁊ mēdacio ꝓtecti sumꝰ. Idcirco hec dicit dñs deus: Ecce ego mittā in fundamētis syon lapidē: lapidē ꝓbatũ angularē ꝑciosũ in fundamēto fundatũ. Qui crediderit: nõ festinet. Et ponā in pondere iudiciũ: ⁊ iusticiā in mēsura. Et subuertet grando spem mendacij: ⁊ ꝓtectionē. Aque inundabũt: ⁊ delebit̃ fedus vestrũ cũ morte: ⁊ pactũ vestrũ cum inferno nõ stabit. Flagellũ inundās cum transierit: eritis ei in cõculcatiõem. Qñcũqꝫ ptransierit tollet vos: qm̃ mane diluculo ptrāsibit in die ⁊ in nocte: ⁊ tātũ mõ sola vexatio intellectũ dabit auditui. Coāgustatũ est eniꝫ stratũ: ita ut alt̃ decidat: ⁊ pallium breue vtrũqꝫ operire nõ põt. Sicut eni i mõte diuisionũ stabit dñs: sic in valle que est in gabaõ irascet̃ ut faciat opus suũ. Alienũ opus eius: ut operet̃ opus suũ. Peregrinũ est opus eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte ꝯstringant̃ vincula vr̃a. Cõsummatiõnē eni ⁊ abbreuiatiõeꝫ audiui a dño deo exercituũ sup vniuersaꝫ terrā. Auribꝰ ꝑcipite ⁊ audite vocē meā: attendite ⁊ audite eloquiũ meũ. Nunqd tota die arabit arās ut serat: ꝓscindet ⁊ sarriet humũ suā: Nonne cum adequerit faciē eius: seret gith: ⁊ ciminũ sparget ⁊ ponet triticũ ꝑ ordinē ⁊ hordeũ ⁊ miliũ ⁊ viciā in finibꝰ suis: Et erudiet illũ in iudicio: deꝰ suus docebit illum. Nõ eni in serris triturabit̃ gith: nec rota plaustri super ciminũ circuibit: sꝫ i virga excutiet̃ gith: ⁊ ciminũ in baculo: panis aũt cõminuet̃. Uerũ nõ in ꝑpetuũ triturans triturabit illum: neqꝫ vexabit eũ rota plaustri: nec vngulis suis ꝯminuet eũ. Et hoc a dño deo exercituum: exiuit ut mirabile faceret ꝯsiliũ: ⁊ magnificaret iusticiam.

XXIX

Ve ariel. Ariel ciuitas quā expugnauit dauid. Addiꝰ est annꝰ ad annũ: solennitates euolute sunt. Et circũuallabo ariel: ⁊ erit tristis ⁊ merens: ⁊ erit mihi q̃si ariel. Et circumdabo q̃si spera in circuitu tuo: ⁊ iaciam cõtra te aggerē: ⁊ munimēta ponā in obsidiõneꝫ tuam. Humiliaberis de terra loqueris: ⁊ de humo audiet̃ eloquiuꝫ tuũ. Et erit q̃si phitonis de terra vox tua: ⁊ de humo eloquiũ tuũ mussitabit. Et erit sicut puluis tenuis: multitudo ventilantiũ te: ⁊ sicut fauilla ptransiēs multitudo eoꝝ q contra te ꝑualuerũt. Eritqꝫ repēte ꝯfestim a dño exercituũ visitabit̃ in tonitruo: ⁊ cõmotiõe terre ⁊ voce magna turbinis ⁊ tempestatis: ⁊ flāma ignis deuorātis. Et erit sicut somniũ visiõis nocturne multitudo oīum gentiũ q dimicauerunt ꝯtra ariel: ⁊ oēs qui militauerũt ⁊ obsederũt et ꝑualuerũt aduersus eam. Et sicut somniat esuriēs ⁊ comedit: cum aũt fuerit expgefactꝰ vacua est aīa eius. Et sicut somniat sitiēs ⁊ bibit: ⁊ postq̃ꝫ fuerit expgefactꝰ lassus adhuc sitit: ⁊ aīa eius vacua est: sic erit multitudo oīuꝫ gentiũ que dimicauerũt ꝯtra montē syon. Obstupescite ⁊ ammiramini: fluctuate ⁊ vacillate: inebriamini ⁊ nõ a vino: mouemini ⁊ nõ in ebrietate: qm̃ miscuit vobis dñs spiritũ soporis. Claudet oculos vr̃os ꝓphetas ⁊ ꝑncipes vr̃os: q vidēt visiõēs operiet. Et erit vobis visio oīum: sicut verba libri signati: quē cum dederint scienti lr̃as: dicēt lege istũ ⁊ rñdebit nõ possum: signatꝰ est eni. Et dabitur liber nescienti lr̃as: dicet̃qꝫ ei: lege: ⁊ rñdebit nescio lr̃as. Et dixit dñs: Eo qꝙ appropinquat populus iste ore suo ⁊ labijs suis glorificat me: cor aũt eius longe est a me: ⁊ timuerũt me mādato hoīum ⁊ doctrinis: ideo ecce ego addaꝫ: ut ammiratiõnē faciā pplo huic miraculo grandi ⁊ stupēdo. Peribit eni sapia a sapientibꝰ eiꝰ: ⁊ itellectꝰ prudentiũ eius abscondet̃. Ue q ꝓfundi estis corde: ut a dño abscondatis ꝯsiliũ: quoꝝ sunt i tenebris opa: ⁊ dicunt: Quis videt nos: et qs nouit nos: Peruersa ē hec vestra cogitatio: quasi si lutũ ꝯtra figuluꝫ cogitet: ⁊ dicat opus factori suo: nõ fecisti me: ⁊ figmētũ dicat fictori suo: nõ intelligis. Nõne adhuc in modico ⁊ in breui cõuertet̃ libanus in chermel. ⁊ chermel in saltũ reputabit̃: Et audient in die illa surdi v̾ba libri: ⁊ de tenebris ⁊ caligine oculi cecoꝝ videbunt. Et addent mites in dño leticiā: ⁊ paupes hoīes in sancto isrl̃ exultabũt: qm̃ defecit q ꝑualebat: cõsummatꝰ est illusor: ⁊ succisi sunt oēs qui vigilabant sup iniq̃tatē: q peccare faciebāt hoīes i v̾bo: ⁊ arguentē in porta supplantabāt: ⁊ declinauerũt frustra a iusto. Propter hoc hec dicit dñs ad domũ iacob: qui redemit abraam. Nõ modo cõfundet̃ iacob: nec mõ vult̃ eius erubescet: sꝫ cum viderit filios suos opera manuũ mearum in medio sui sanctificātes nomē meuꝫ: ⁊ sanctificabũt sanctũ iacob: ⁊ deum isrl̃ ꝑdicabunt: ⁊ sci-

ent errantes spũ intellectũ ⁊ mussitatores discẽt legem. XXX

V[v]E filij desertores dicit dñs vt facẽtis cõsiliũ: ⁊ nõ ex me: ⁊ ordiremini telã ⁊ nõ ꝑ spũ meũ: ut adderetis pctm̃ sup pctm̃: q ambulatis ut descendatis in egyptũ: ⁊ os meum nõ interogastis: sperãtes auxiliũ in fortitudine pharaonis: ⁊ hñtes fiduciã in vmbra egypti ⁊ erit vobis fortitudo pharaonis in ꝯfusionẽ: et fiducia vmbre egypti in ignominiã. Erãt eniꝫ in taphnis ꝑncipes tui: ⁊ nuncij tui vsqꝫ ad anes ꝑuenerũt. Oẽs ꝯfusi sunt sup pplo q eis ꝓdesse nõ potuit. Nõ fuerunt in auxiliũ: ⁊ in aliquã vtilitatẽ: sꝫ in ꝯfusionẽ ⁊ in opprobriũ. Onus iumẽtoꝝ austri. In terra tribulatiõis ⁊ ãgustie: leena ⁊ leo: ex eis vipera ⁊ regulus volãs: portãtes sũ ꝑ humeros iumentorũ diuitias suas: ⁊ sup gibbum cameloꝝ thesauros suos: ad pplm̃ qui eis ꝓdesse nõ poterit. Egypt⁹ eni frustra ⁊ vane auxiliabit. Ideo clamaui sup hoc: supbia tm̃ ẽ: quiesce. Nũc ḡ ingressus scribe ei sup buxũ: ⁊ i libro diligent exara illud: ⁊ erit in die nouissimo in testimoniũ vsqꝫ in eternũ. Ppl's eni ad iracundiam ꝓuocãs est: ⁊ filij mẽdaces: filij nolẽtes audire legẽ dei. Qui dicũt videtib⁹: nolite videre: et aspicientib⁹: nolite aspicere nobis ea que recta sunt. Loqmini nob placẽtia: videte nobis errores: auferte a me viã: declinate a me semitã: cesset a facie vr̃a sanct⁹ isrl'. Ꝓpterea hec dicit scũs isrl'. Pro eo qꝫ reprobastis verbũ h: ⁊ sperastis in calũnia: ⁊ in tumultu: ⁊ innixi estis sup eo: ꝓpterea erit vobis iniqtas hec: sicut interuptio cadẽs: ⁊ reqsita in muro excelso. Qm̃ subito dum nõ sperat veniet ꝯtritio eius: ⁊ cõminuet sic ꝯteri lagena figuli ꝯtritiõe ꝑualida: ⁊ nõ inuenient de fragmẽtis eius testa in q̃ portet igniculus de incendio: aut hauriat paꝝ aq̃ de fouea: qꝛ h dicit dñs de⁹ isrl'. Si reuertamĩ ⁊ qescatis: salui eritis In silẽtio: ⁊ in spe erit fortitudo vr̃a. Et noluistis ⁊ dixistis: Nequaq̃ꝫ: sed ad equos fugiem⁹. Iõ fugietis. Et sup veloces ascendem⁹. Iõ velociores erunt qui ꝑsequent vos. Mille homies a facie terroris vnius: ⁊ a facie terroris qnqꝫ fugietis: donec relinquamini q̃si malus nauis in vertice montis: ⁊ q̃si signũ sup collẽ. Ꝓpterea expectat dñs vt misereat vr̃i: ⁊ ideo exaltabit pcens vobis: qꝛ deus iudicij dñs: Beati oẽs q expectant eũ. Ppl's eni syon hitabit i hierl'm. Plorãs nequaq̃ꝫ plorabis: miserans miserebit tui. Ad vocẽ clamoris tui statim ut audierit: respõdebit tibi. Et dabit tibi dñs panẽ artũ ⁊ aquam breuẽ: ⁊ nõ faciet auolare a te vltra doctorẽ tuũ ⁊ erũt oculi tui vidẽtes ꝑceptorẽ tuum: ⁊ aures tue audiẽt verbũ post tergũ monentis. Hec est via: ambulate i ea: ⁊ nõ declinetis neqꝫ ad dexterã neqꝫ ad sinistrã. Et ꝯtaminab lamias sculptiliũ argenti tui: ⁊ vestimentũ ꝯflatilio auri tui ⁊ dispges ea sicut imundiciã mẽstruate. Egredere dices ei. Et dabit pluuia semini tuo vbicũqꝫ seminaueris in t'ra: ⁊ panis frugũ terre erit vberrim⁹ ⁊ pinguis. Pascet in possessiõe tua in die illo agnus spaciose: ⁊ thauri tui ⁊ pulli asinoꝝ q opant terrã: cõmixtũ migma comedẽt: sicut in area ventilatũ est. Et erũt sup oẽm montẽ excelsum: ⁊ sup oẽm collẽ eleuatũ riui currentiũ aq̃rũ: in die interfectiõis multoꝝ: cum ceciderint turres. Et erit lux lune sicut lux solis: ⁊ lux solis erit septẽpliciter: sicut lux septẽ dierũ in die q̃ alligauerit dñs vuln⁹ ppl'i sui: ⁊ pcussurã plage ei⁹ sanauerit. Ecce nomẽ dñi venit de longinquo: ardẽs furor eius: ⁊ grauis ad portandũ. Labia eius repleta sunt indignatione: ⁊ lingua eius q̃si ignis deuorãs. Spũs eius velut torrẽs inundãs vsqꝫ ad mediũ colli: ad pdendas gẽtes in nihiluꝫ: et frenũ erroris qd erat in maxillis ppl'oꝝ. Cãticũ erit vobis sicut vox scificate solẽnitatis: ⁊ leticia cordis sicut q pgit cũ tibia: ut intret in monteꝫ dñi ad fortẽ isrl'. Et auditã faciet dñs gl'iam vocis sue: ⁊ terrorẽ brachij sui ondet in cõminatiõe furoris: ⁊ flãma ignis deuorantis. Allidet i turbine: ⁊ in lapide grandis. A voce eniꝫ dñi pauebit assur virga pcussus: ⁊ erit transit⁹ virge fundatus quã requiescere faciet dñs sup eũ: in tympanis ⁊ cytharis: ⁊ i bellis ꝑcipuis expugnabit eos. Preparata est eni ab heri tophet: a rege ꝑpata ꝓfunda ⁊ dilatata. Nutrimẽta ei⁹ ignis: ⁊ ligna multa: flatus dñi sicut torrẽs sulphuris succendens eam. XXXI

V[v]E qui descendũt in egyptũ ad auxiliũ in equis sperãtes: ⁊ hñtes fiduciã super q̃drigis: qꝛ multe sunt: ⁊ sup equitib⁹: qꝛ ꝑualidi nimis: ⁊ nõ sunt cõfisi sup sanctũ isrl': et dñm nõ reqsierũt. Ipse aũt sapiẽs adduxit malum: ⁊ verba sua nõ abstulit. Et ꝯsurget ꝯtra domũ pessimoꝝ: ⁊ ꝯtra auxiliũ opantiũ iniqtateꝫ Egyptus hõ ⁊ nõ deus: ⁊ equi coꝝ caro: ⁊ nõ spirit⁹. Et dñs inclinabit manũ suã: ⁊ corruet auxiliator: ⁊ cadet cui ꝑstatur auxiliũ: simulqꝫ oẽs consument: qꝛ hec dicit dñs ad me. Quõ si rugiat leo ⁊ catulus leonis sup predã suã: cum occurrerit ei multitudo pastoꝝ: a voce coꝝ nõ formidabit: ⁊ a multitudine coꝝ nõ pauebit: sic descẽdet dñs exercituũ vt ꝑliet sup montẽ syon: ⁊ sup collẽ eius. Sicut aues volãtes: sic ꝓteget dñs exercituũ hierl'm: ꝓtegens ⁊ liberãs transiens et saluãs. Cõuertimi sicut in ꝓfundũ recesseratis filij isrl'. In die eni illa abijciet vir ydola argenti sui: ⁊ ydola auri sui: q fecert vobis man⁹ vr̃e in pctm̃: ⁊ cadet assur in gladio nõ viri: ⁊ gladi⁹ nõ hois vorabit eũ: ⁊ fugiet nõ a facie gladij: et iuuenes ei⁹ vectigales erũt: ⁊ fortitudo eius a fortitudine trãsibit: ⁊ pauebũt fugiẽtes ꝑncipes eius. Di

E

rat dñs: cuius ignis est in syon: ⁊ caminus eius in hierusalem. XXXII

Ecce in iusticia regnabit rex: ⁊ principes in iudicio preerũt. Et erit vir sicut q absconditur a vento: ⁊ celat se a tempestate: sicut riui aquarum in siti: ⁊ vmbra petre prominentis in terra deserta. Nõ caligabũt oculi videntiũ: ⁊ aures audientiũ diligent auscultabũt: ⁊ cor stultorũ intelliget sciam: ⁊ lingua balborum velociter loquetur et plane. Nõ vocabitur vltra is qui insipiẽs est princeps: neq3 fraudulent⁹ appellabitur maior. Stult⁹ enĩ fatua loquetur: ⁊ cor eius faciet iniqtatẽ: ut pficiat simulatiõe3: ⁊ loquatur ad dñm fraudulẽter: ⁊ vacuã faciat aiam esurientis: ⁊ potũ sitienti auferat. Fraudulẽti vasa pessima sunt. Ipse eni cogitatiões cõcinnabit ad pdẽdos mites in sermone mẽdacij: cũ loqueretur paup iudiciũ. Princeps vero ea que digna sunt principi cogitabit: ⁊ ipse super duces stabit. Mulieres opulẽte surgite: ⁊ audite vocẽ meã: filie cõfidẽtes pcipite auribus eloquiũ meũ. Post dies ⁊ annos: ⁊ vos conturbemini cõfidẽtes. Cõsummata est eni vindemia: collectio vltra nõ veniet. Obstupescite opulẽte: cõturbami cõfidẽtes: exuite vos ⁊ cõfundemini: accingite lumbos vros. Sup vbera plangite. Sup regiõe desiderabili: sup vinea fertili. Sup humũ ppli mei spine ⁊ vepres ascendẽt: quãtomagis super oẽs domos gaudij ciuitatis exultantis? Domus eni dimissa est: multitudo vrbis relicta est: tenebre ⁊ palpatio facte sunt sup speluncas vsq3 in eternũ. Gaudiũ onagrorum pascua gregu3: donec effundatur sup nos spũs de excelso. Et erit desertũ in chermel: ⁊ chermel in saltũ reputabitur: ⁊ habitabit in solitudine iudiciũ: ⁊ iusticia in chermel sedebit. Et erit opus iusticie pax: ⁊ cult⁹ iusticie silentiũ: ⁊ securitas vsq3 in sempiternũ. Et sedebit pplˢ me⁹ in pulchritudine pacis: ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulẽta. Grãdo autẽ in descensiõe salt⁹: ⁊ humilitate humiliabitur ciuitas. Beati qui seminatis sup omnes aquas: immittẽtes pedem bouis ⁊ asini. XXXIII

Ve q pdaris. Nõne ⁊ ipse pdaberis? Et q spernis: nõne ⁊ ipse sperneris? Cũ cõsummaueris depdationẽ depdaberis: cu3 fatigat⁹ desieris cõtemnere cõtemneris. Dñe miserere nr̃i: te eni expectauim⁹: esto brachiũ nr̃m in mane ⁊ salus nr̃a in tpe tribulatiõis. A voce angeli fugerũt ppli: ⁊ ab exaltatiõe tua disperse sũt gẽtes. Et cõgregabuntur spolia vr̃a sicut colligitur bruchus velut cũ fosse plene fuerint de eo. Magnificat⁹ est dñs qm̃ habitauit in excelso: impleuit syon iudicio ⁊ iusticia: ⁊ erit fides in tpib⁹ tuis. Diuitie salutis sapia ⁊ scia: timor dñi ipse est thesaur⁹ eius. Ecce videntes clamabũt foris: angeli pacis amare flebũt. Dissipate sunt vie cessauit transiens p semitã: irritũ factũ est pactũ: proiecit ciuitates: nõ reputauit hoies. Luxit ⁊ elanguit terra: cõfusus ẽ libanus ⁊ obsorduit. Et fact⁹ est saron sicut desertũ: ⁊ cõcussa est basan ⁊ carmelus. Nũc cõsurgam dicit dñs: nũc exaltabor ⁊ nũc sublimabor. Concipietis ardorẽ ⁊ parietis stipulã: spũs vester vt ignis vorabit vos: ⁊ erũt ppli qsi de incendio cinis: spine cõgregate igni cõburentur. Audite q longe estis q̃ fecerim ⁊ cognoscite vicini fortitudinem meã. Conterriti sunt in syon peccatores: possedit tremor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cũ igne deuorãte: aut qs habitabit ex vobis cũ ardorib⁹ sempiternis? Qui ambulat in iusticijs: ⁊ loquitur veritatẽ: q pĳcit auariciã ex calũnia: ⁊ excutit man⁹ suas ab oi munere. Qui obturat aures suas ne audiat sanguinẽ: ⁊ claudit oculos suos ne videat malũ. Iste in excelsis habitabit: munimenta saxorum sublimitas ei⁹. Panis ei dat⁹ est: aque ei⁹ fideles sunt. Regẽ in decore videbũt: oculi eius cernẽt terrã de lõge. Cor tuũ meditabitur timorẽ. Ubi ẽ litterat⁹? vbi legis verba ponderãs? vbi est doctor paruulorum? Populũ ĩprudentẽ nõ videbis: pplm alti sermonis: ita ut nõ possis intelligere disertitudinẽ lingue ei⁹: in q̊ nulla est sapia. Respice syon ciuitatem solennitatis nr̃e. Oculi tui videbũt hierusalẽ habitationẽ opulentã tabernaculũ: qd nequaq3 trãsferri poterit: nec auferetur claui eius in sempiternũ: ⁊ oẽs funiculi eius nõ rũpentur: qr solũmõ ibi magnific⁹ est dñs nr̃. Locus fluuiorum riui latissimi ⁊ patẽtes: nõ trãsibit per eũ nauis remigu3: neq3 trieris magna transgredietur eũ. Dñs eni3 iudex nr̃: dñs legifer nr̃: dominus rex nr̃. Ipse saluabit nos. Laxati sũt funiculi tui: sed nõ preualebũt. Sic erit malus tu⁹: ut dilatare signũ nõ queas. Tũc diuidentur spolia pdarũ multarum: claudi diripiẽt rapinã: nec dicet vicinus: elangui. Populus q habitat in ea: auferetur ab eo iniquitas. XXXIIII

Accedite gẽtes ⁊ audite: ⁊ ppli attendite: audiat terra ⁊ plenitudo eius orb ⁊ omne germẽ eius: qr indignatio dñi sup oẽs gẽtes: ⁊ furor sup vniuersam miliciã eorum. Interfecit eos: ⁊ dedit eos in occisionẽ. Interfecti eorum pĳcientur: ⁊ de cadaueribus eorum ascẽdet fetor. Tabescẽt montes a sanguine eorum: ⁊ tabescet ois milicia celorum: ⁊ cõplicabuntur sicut liber celi: ⁊ ois milicia eorum defluet sicut defluit foliũ de vinea ⁊ de ficu: qm̃ inebriat⁹ est in celo gladius me⁹. Ecce super idumeã descẽdet: ⁊ sup pplm interfectiõis mee ad iudiciũ. Gladius dñi repler⁹ est sanguine: incrassat⁹ est adipe de sanguine agnorum ⁊ hyrcorũ: ⁊ de sanguine medullatorum arietũ. Uictima eni3 dñi in bosra: ⁊ interfectio magna in terra edom. Et descendẽt vnicornes cũ eis: ⁊ tauri cũ potẽtibus. Inebriabitur terra eorum sanguine: ⁊ hum⁹ eorũ adipe pinguiũ: qr dies vltiõis dñi: ann⁹ retributiõis iudicij syon. Et cõuertentur torrẽtes eius i

picem: ⁊ humus eius in sulphur. Et erit tra eius
in picē ardentē nocte ⁊ die: non extinguet̃ in sem
piternū. Ascendet fum⁹ eius a gnātione in gene
ratione: desolab̃it̃ in secula seculoꝝ. Nō erit trā
siēs p eā: ⁊ possidebūt eam onocrotalus ⁊ eric
ius: ⁊ ibis ⁊ coru⁹ hitabūt in ea. Et extendet̃ sup
eā mensura ut redigat̃ ad nihilū ⁊ ppendiculuz
in desolationē. Nobiles eius nō erūt ibi: regem
potius inuocabūt: ⁊ oēs pncipes eius erūt in ni
hilū. Et orient̃ in domib⁹ ei⁹ spine ⁊ vrtice ⁊ pal
iur⁹ in munitōib⁹ eius: ⁊ erit cubile draconū: et
pascua struthionū: ⁊ occurrēt demonia onocētau
ris: ⁊ pilosus clamabit alter ad alteꝝ. Ibi cuba
uit lamia: ⁊ inuenit sibi requiē. Ibi habuit foueā
ericius ⁊ enutriuit catulos: ⁊ circūfodit ⁊ fouit in
vmbra eius. Illic ꝯgregati sunt milui: alter ad
alteꝝ. Requirite diligenter in libro dñi ⁊ legite:
vnū ex eis nō defuit: alter alteꝝ nō quesiuit: qa
qđ ex ore meo ꝓcedit ille mādauit: ⁊ spūs eius
ipse ꝯgregauit ea: ⁊ ipse misit eis sortē: ⁊ manus
eius diuisit eam illis in mensurā. Vsqz in eternuz
possidebūt eam: in generatiōe ⁊ generationē ha
bitabunt in ea. XXXV

l LEtabit̃ deserta ⁊ inuia: ⁊ exultabit solitu
do: ⁊ florebit q̄si liliū. Germinās germi
nabit: ⁊ exultabit letabunda ⁊ laudans.
Gloria libani data est ei: decor carmeli ⁊ saron.
Ipsi videbūt gloriā dñi: ⁊ decorē dei nr̃i. Cōfor
tate man⁹ dissolutas: ⁊ genua debilia roborate.
Dicite: Pusillanimes ꝯfortamini ⁊ nolite timē
Ecce deus nr̃ vltionē adducet retributiōis: de⁹
ipse veniet ⁊ saluabit vos. Tunc apient̃ oculi ce
coꝝ: ⁊ aures surdoꝝ patebūt. Tūc saliet sicut cer
uus claudus: ⁊ apta erit lingua mutoꝝ: q2 scisse
sunt in deserto aque: ⁊ torrētes in solitudine: ⁊ q̄
erat arida in stagnū: ⁊ sitiēs in fontes aquarum
In cubilib⁹ in quib⁹ ꝑus dracones habitabant:
orient̃ viror calami ⁊ iunci: ⁊ erit ibi semita: ⁊ via
sancta vocabit̃. Nō trāsibit p eam pollut⁹: ⁊ hec
erit vobis directa via: ita ut stulti nō errēt p eaz
Nō erit ibi leo: ⁊ mala bestia nō ascēdet per eaz
nec inuenient̃ ibi. Et ambulabūt q liberati fuerit
⁊ redēpti a dño: ꝯuertent̃ ⁊ venient in syon cū lau
de: ⁊ leticia sempitna sup caput eoꝝ. Gaudiuz ⁊
leticiam obtinebunt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus.

Capitulum. XXXVI

e ET factū est in q̄rto decimo āno regis eze
chie: ascēdit sennacherib rex assyrioꝝ su
per oēs ciuitates iuda munitas: ⁊ cepit
eas. Et misit rex assyrioꝝ rapsacen de lachis in
hierusalē: ad regē ezechiā in manu graui: ⁊ stetit
in aqueductu piscine superioris: in via agri fullo
nis. Et egressus est ad eū eliachim filius helchie
q erat sup domū: ⁊ sobna scriba: ⁊ ioahe filius a
saph a cōmētarijs. Et dixit ad eos rapsaces: Di
cite ezechie: Hec dicit rex magn⁹: rex assyriorū:
Que est ista fiducia q̄ ꝯfidis? aut quo ꝯsilio vel
fortitudine rebellare disponis? Sup quez hēs fi
duciā: q2 recessisti a me? Ecce ꝯfidis sup baculū
harūdineū ꝯfractū istū sup egyptū: cui si innixus
fuerit hō: intrabit in manū eius: ⁊ pforabit eam
sic pharao rex egypti oibus q cōfidūt in eo. Qđ
si rn̄deris mihi: in dño deo nr̃o ꝯfidim⁹: nonne
ipse est cuius abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria:
⁊ dixit iude ⁊ hierusalez corā altari isto adorabi
tis? Et nūc trade te dño meo regi assyrioꝝ: ⁊ da
bo tibi duo milia equoꝝ: nec poteris ex te pbē
ascēsores eoꝝ. Et quō sustinebis faciē iudicis vni⁹
loci ex seruis dñi mei minorib⁹? Qđ si ꝯfidis in
egypto: in q̄driga ⁊ in equitib⁹: ⁊ nūc nūquid si
ne dño ascēdi ad terrā istam ut disperderē eam?
Dñs dixit ad me. Ascende sup terrā istā: ⁊ disp
de eā. Et dixit eliachiz: ⁊ sobna: ⁊ ioahe ad rapsa
cen. Loquere ad seruos tuos syra lingua: intelli
gim⁹ enī: ne loq̄ris ad nos iudaice in aurib⁹ po
puli q est sup muꝝ. Et dixit ad eos rapsaces: Nū
quid ad dñm tuū ⁊ ad te misit me dñs meus: ut
loq̄rer oia verba ista: ⁊ nō potius ad viros q se
dent in muro ut comedāt stercora sua: ⁊ bibant
vrinā pedū suoꝝ vobiscum? Et stetit rapsaces: ⁊
clamauit voce magna iudaice ⁊ dixit: Audite v̄
ba regis magni: regis assyrioꝝ. Hec dicit rex. Nō
vos seducat ezechias: q2 nō poterit eruere vos
⁊ nō vobis tribuat fiduciā ezechias super dño
dicens. Eruēs liberabit nos dñs: non dabit̃ ciui
tas ista in manu regis assyriorū. Nolite audire
ezechiā. Hec enī dicit rex assyrioꝝ: Facite mecū
bñdictionē: ⁊ egredimi ad me: ⁊ comedite vnus
q̄sqz vineā suā: ⁊ vnusq̄sqz ficū suam: ⁊ bibite
vnusq̄sqz aquā cisterne sue donec veniā ⁊ tollā
vos ad terrā que est ut terra v̄ra terrā frumenti
⁊ vini: terrā panuz ⁊ vineaꝝ. Nec ꝯturbet vos
ezechias: dicēs: dñs liberabit nos. Nunqd libe
rauerūt dij gentiū: vnusq̄sqz terrā suā de manu
regis assyriorum? Ubi est deus emath ⁊ arfath?
Ubi est deus sepharuaim? Nunquid liberauerūt
samariam de manu mea? Quis est ex omnibus
dijs terrarū istarū: qui eruerit terram suā de ma
nu mea: ut eruat dominus hierusalem de manu
mea? Et siluerunt ⁊ nō responderunt ei verbum.
Mandauerat enim rex dicens: ne respondeatis
ei. Et ingressus est eliachim filius helchie q erat
super domum: ⁊ sobna scriba: ⁊ ioabe fili⁹ asaph
a cōmentarijs: ad ezechiam scissis vestibus: et
nunciauerunt ei verba rapsacis.

Capitulum. XXXVII

e ET factum est cum audisset rex ezechias
scidit vestimenta sua: ⁊ obuolutus ē sac
co: ⁊ intrauit in domuz domini. Et misit
eliachim qui erat super domū: ⁊ sobnā scribam
⁊ seniores de sacerdotibus opertos saccis ad esa
iam filium amos prophetam: ⁊ dixerunt ad euz

Hec dicit ezechias. Dies tribulatõis ⁊ correpti
onis: ⁊ blasphemie dies hec: q2 venerũt filij vsq3
ad partũ: ⁊ virt⁹ nõ est pariẽdi. Si q̃ mõ audiat
dñs de⁹ tu⁹ ꝟba rapsacis quẽ misit rex assyrioꝝ
dñs su⁹ ad blasphemandũ dñm deũ viuentẽ: et
exprobrandũ sermonib⁹ quos audiuit dñs de⁹
tuus. Leua ergo orõnẽ ꝓ reliquijs que reperte
sunt. Et venerũt serui regis ezechie ad esaiam:
⁊ dixit ad eos esaias: Hec dicetis dño vr̃o. Hec
dicit dñs: Ne timeas a facie verboꝝ que audisti
qb⁹ blasphemauerũt pueri regis assyriorũ me.
Ecce ego dabo ei spũm ⁊ audiet nunciũ: ⁊ reuerte
tur ad terrã suã: ⁊ corruere eũ faciã gladio in ter
ra sua. Reuersus est aũt rapsaces: ⁊ inuenit r̃gẽ
assyrioꝝ ꝑliantẽ aduersus lobna. Audierat eni
q2 ꝓfect⁹ esset de lachis: ⁊ audiuit de taracha re
ge ethyope dicẽtes: egressus est ut pugnet ꝯtra
te. Qð cũ audisset misit nuncios ad ezechiã di
cẽs. Hec dicetis ezechie regi iude loquẽtes: Nõ
te decipiat deus tu⁹ in quo tu confidis dicens:
nõ dabit̃ hierl'm in manu regis assyrioꝝ. Ecce
tu audisti oĩa que fecerũt reges assyrioꝝ oĩbus
terris quas subuerterunt: ⁊ tu poteris liberari.
Nunq̃d eruerũt eos dij gentiuz quos subuerte
rũt p̃res mei: gozan ⁊ aran ⁊ reseph ⁊ filios edẽ
q erant in thalassar: Ubi est rex emath: ⁊ rex ar
fath ⁊ rex vrbis sepharuaim ana ⁊ aua: Et tulit
ezechias libros de manu nuncioꝝ ⁊ legit eos: ⁊
ascẽdit in domũ dñi: ⁊ expãdit eos corã dño. Et
orauit ad dñm dicẽs: Dñe exercituũ de⁹ israel
q sedes sup cherubin: tu es de⁹ solus oĩum reg
nũ terre: tu fecisti celũ ⁊ terrã. Inclina dñe aurez
tuã ⁊ audi: api oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi oĩa ꝟ
ba sennacherib: que misit ad blasphemandũ de
um viuentẽ. Uere eni dñe desertas fecerũt reges
assyrioꝝ terras ⁊ regiões earũ: ⁊ dederũt deos
earũ igni: nõ eni erãt dij: sed opa manuũ hoium
lignũ ⁊ lapis: ⁊ cõminuerũt eos. Et nũc dñe de⁹
nr̃ salua nos de manu ei⁹: ⁊ cog̃scant oĩa regna
terre: quia tu es dñs solus. Et misit esaias filius
amos ad ezechiã dicẽs. Hec dicit dñs deus isrl'
Pro qb⁹ rogasti me de sennacherib rege assyri
orũ: h̃ est verbũ qð locut⁹ est dñs sup eum. De
spexit te ⁊ subsannauit te virgo filia syon: post te
caput mouit filia hierl'm. Cui exprobrasti: ⁊ quẽ
blasphemasti: ⁊ sup quẽ exaltasti vocẽ tuã: et le
uasti altitudinẽ oculoꝝ tuoꝝ: Ad scm̃ israel. In
manu seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dño ⁊ dixisti: In
multitudine quadrigaꝝ meaꝝ ego ascendi alti
tudinẽ montiũ: iuga libani: ⁊ succidaz excelsa ce
droꝝ eius: ⁊ electas abietes illius: ⁊ introibo al
titudinẽ summitatis ei⁹ saltũ carmeli eius: ego
fodi ⁊ bibi aquam: ⁊ siccaui vestigio pedis mei
oẽs riuos aggeꝝ. Nunq̃d nõ audisti que oliz fe
cerim ei: Ex dieb⁹ antiq̃s ego plasmaui illud: et
nunc adduxi: ⁊ factũ est in eradicationẽ collium

ꝯpugnantiũ: ⁊ ciuitatũ munitaꝝ. Habitatores ea
rũ breuiata manu ꝯtremuerũt ⁊ ꝯfusi sunt: facti
sunt sicut fenũ agri: ⁊ gramẽ pascue: ⁊ herba te
ctoꝝ que exaruit anteq̃3 maturesceret. Habitatio
nẽ tuã ⁊ egressum tuũ: ⁊ introitũ tuũ ego cog̃ui
⁊ insaniã tuã ꝯtra me. Cũ furores aduersum me
supbia tua ascẽdit in aures meas. Ponã ergo
circulũ in narib⁹ tuis: ⁊ frenũ in labijs tuis: ⁊ re
ducã te in via p quã venisti. Tibi aũt h̃ erit signũ
Comede h̃ anno que sponte nascunt̃: ⁊ in anno
scdo pomis vescere. In anno aũt tertio seminate
⁊ metite: ⁊ plãtate vineas: ⁊ comedite fructuz ea
rũ. Et mittet id qð saluatũ fuerit de domo iuda
⁊ qð reliquũ est radicẽ deorsum: ⁊ faciet fructum
sursum: q2 de hierl'm exibũt reliquie: ⁊ saluatio
de monte syon. zelus dñi exercituũ faciet istud.
Propterea h̃ dicit dñs de rege assyrioꝝ. Nõ in
trabit ciuitatem hanc: ⁊ non iaciet ibi sagittam
⁊ nõ occupabit eã clype⁹: ⁊ nõ mittet in circuitu
eius aggerẽ. In via q̃ venit p eã reuertet̃: ⁊ ciui
tatẽ hãc nõ ingrediet̃ dicit dñs. Et ꝓtegã ciuita
tẽ istam ut saluez eam: ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid
huũ meũ. Egressus est aũt angelus dñi: ⁊ ꝑcussit
in castris assyrioꝝ centuz octogintaq̃nq3 milia
Et surrexerũt mane: ⁊ ecce oẽs cadauera mortu
orũ. Et egressus est ⁊ abijt. Et reuersus est senna
cherib rex assyrioꝝ: ⁊ habitauit in niniue. Et factũ
est cũ adoraret in templo nesrach deũ suũ: adra
malech ⁊ sarasar filij eius ꝑcusserũt eũ gladio: fu
gerũtq3 in terrã ararath: ⁊ regnauit asaraddon
filius eius pro eo.

XXXVIII

In dieb⁹ illis egrotauit ezechias vsq3 ad
mortẽ: ⁊ introiuit ad eũ esaias fili⁹ amos
ꝓpha: ⁊ dixit ei: Hec dicit dñs: Dispone
domui tue: q2 morieris tu ⁊ nõ viues. Et ꝯuertit
ezechias faciẽ suã ad parietẽ: ⁊ orauit ad dñm:
⁊ dixit: Obsecro dñe memẽto q̃so quõ ambula
uerim corã te in veritate: ⁊ in corde ꝑfecto: ⁊ qð
bonũ est in oculis tuis fecerim. Et fleuit ezechi
as fletu magno. Et factũ est verbũ dñi ad esaiã
dicẽs: Uade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dñs de⁹ da
uid p̃ris tui. Audiui orationẽ tuã: ⁊ vidi lachry
mas tuas. Ecce ego adijciã sup dies tuos q̃nde
cim annos: ⁊ de manu regis assyrioꝝ eruam te:
⁊ ciuitatẽ istã: ⁊ ꝓtegaz eam. Hoc aũt tibi erit si
gnũ a dño: q2 faciet dñs verbũ hoc qð locutus
est. Ecce ego reuerti faciã vmbrã lineaꝝ per q̃s
descenderat in horologio achas in sole retrorsũ
decẽ lineis. Et reuersus est sol decẽ lineis per gra
dus quos descẽderat. Scriptura ezechie regis
iuda cũ egrotasset ⁊ ꝯualuisset de ĩfirmitate sua
Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ: vadam ad por
tas inferi: quesiui residuuz annoꝝ meoꝝ. Dixi
nõ videbo dñm deũ in terra viuentiũ: nec aspi
ciã hoiem vltra: ⁊ habitatorez quietis. Generatio mea
ablata est: ⁊ ꝯuoluta est a me q̃si tabernaculum

pastoꝝ. Precisa est velut a texente vita mea dū
adhuc ordirer succidit me. De mane vsq3 ad ve
sperā finies me: spabā vsq3 ad mane: quasi leo
sic ↄtriuit oīa ossa mea. De mane vsq3 ad vespe
rā finies me: sicut pullus hirūdinis sic clamabo
meditabor ut colūba. Attenuati sunt oculi mei
suspiciētes in excelsū. Dn̄e vim patior: rn̄de p
me. Quid dicā: aut qd rn̄debit mihi cū ipse fece
rit: Recogitabo tibi oēs annos meos in amari
tudine aīe mee. Dn̄e sic viuit: ⁊ in talib⁹ vita spi
rit⁹ mei. Corripies me: viuificab me: ecce i pace
amaritudo mea amarissima. Tu aūt eruisti ani
mā meā: ut nō periret: pjecisti post tergū tuū oīa
pctā mea. Quia nō infern⁹ confitebit tibi: neq3
mors laudabit te. Nō expectabūt qui descēdūt
in lacū veritatē tuā. Uiuens viuēs ipse ↄfitebit
tibi: sicut ⁊ ego hodie: pater filijs notam faciet
veritatē tuā. Dn̄e saluū me fac: ⁊ psalmos nr̄os
cantabim⁹ cūctis dieb⁹ vite nr̄e in domo domi.
Et iussit esaias ut tollerēt massam de ficis: ⁊ cata
plasmarēt sup vuln⁹ ⁊ sanaret: ⁊ dixit ezechias:
Qō erit signū q2 ascendā i domū dn̄i. XXXIX

N tpe illo misit merodach baladā filius
baladā rex babylonis libros ⁊ munera
ad ezechiā. Audierat eni q egrotasset ⁊
ↄualuisset. Letat⁹ est aūt sup eis ezechias: ⁊ ostē
dit eis cellā aromatū ⁊ argenti ⁊ auri ⁊ odora
mentoꝝ ⁊ vngenti optimi: ⁊ oēs apothecas sup
pellectil' sue: ⁊ vniuersa q̄ inuenta sunt in thesau
ris eius. Nō fuit verbū qd nō ostenderet eis eze
chias in domo sua: ⁊ in oī ptāte sua. Introiuit aūt
esaias pph̄a ad ezechiā regē: ⁊ dixit ei: Quid di
xerūt viri isti: ⁊ vn̄ venerūt ad te: Et dixit ezechi
as: De terra longinq̄ venerūt ad me de babylo
ne: ⁊ dixit: Quid viderūt in domo tua: ⁊ dixit eze
chias: Oia q̄ in domo mea sunt viderūt. Nō fu
it res quā nō ostenderim eis in thesauris meis:
Et dixit esaias ad ezechiā. Audi verbū dn̄i exer
cituū: ecce dies venient ⁊ auferent oīa q̄ in domo
tua sunt: ⁊ que thesaurizauerūt pres tui vsq3 ad
diē hanc in babylonē. Nō relinquet qcq̄3 dicit
dn̄s: ⁊ de filijs tuis q exibunt de te quos genue
ris tollēt. Et erūt eunuchi in palacio regis baby
lonis. Et dixit ezechias ad esaiā: Bonū verbū
dn̄i qd locut⁹ est: ⁊ dixit: Fiat tm̄ pax ⁊ veritas i
diebus meis. XXXX

Onsolami ↄsolami pp̄le meus: dic deus
vester. Loqmini ad cor hierlm: ⁊ aduo
cate eā: qm̄ ↄpleta est malitia eius: dimis
sa est iniqtas illius. Suscepit de manu domi du
plicia p oib⁹ pctis suis. Uox clamātis in deserto
Parate viā dn̄i: rectas facite i solitudie semitas
dei nr̄i. Ois vall' exaltabit: ⁊ ois mons ⁊ collis
hūiliabit. Et erūt praua in directa ⁊ aspa in vias
planas: ⁊ reuelabit glia dn̄i: ⁊ videbit ois caro
parit qd os dn̄i locutū est. Uox dicentis: clama
Et dixi: Quid clamabo: Ois caro fenū: ⁊ oīs
gl'a eius q̄si flos agri. Exiccatū est fenū ⁊ cecidit
flos: q2 sps dn̄i sufflauit in eo. Uere fenū ē po
pulus. Exiccatū est fenū ⁊ cecidit flos: verbū aūt
dn̄i manet in eternū. Sup montē excelsum ascē
de tu q euāgelizas syon: exalta in fortitudie vo
cē tuā q euāgelizas hierusalē. Exalta noli timē.
Dic ciuitatib⁹ iude: ecce de⁹ vester: ecce dn̄s de⁹
in fortitudine veniet: ⁊ brachiū eius dn̄abit: ec
ce merces eius cū eo: ⁊ op⁹ illius corā illo. Sicut
pastor gregē suū pascet in brachio suo ↄgrega
bit agnos: ⁊ in sinu suo leuabit: fetas ipse porta
bit. Quis mēsus est pugillo aq̄s: ⁊ celos palmo
ponderauit: Quis appēdit trib⁹ digitis molē
terre: ⁊ librauit in pōdē montes: ⁊ colles in state
ra: Quis adiuuit spm̄ dn̄i: aut qs ↄsiliari⁹ eius
fuit ⁊ ostēdit illi: Cū q̄ init ↄsiliū: ⁊ instruxit eū et
docuit eū semitā iusticie: ⁊ erudiuit eū scia: ⁊ viā
prudētie ostēdit illi: Ecce gētes q̄si stilla situle: ⁊ q̄si
momentū statere reputate sunt: ecce insule qua
si puluis exigu⁹: ⁊ liban⁹ nō sufficiet ad succēdē
dū: ⁊ aīalia eius nō sufficiēt ad holocaustū. Oēs
gētes q̄si nō sint: sic sunt corā eo: ⁊ q̄si nihilū et
inane reputate sunt ei. Cui ḡ silē fecistis deū:
aut quā imaginē ponetis ei: Nūqd sculptile cō
flabit faber aut aurifex auro figurabit illud et la
minis argenteis argētari⁹: Forte lignū ⁊ iputribi
le elegit artifex sapiēs: q̄rit quō statuat sil'achrū
q nō moueat. Nunqd nō scitis: Nunqd nō au
distis. Nunqd nō annūciatū est vobis ab initio:
Nunqd nō intellexistis fundamēta tre: Qui se
det sup gyrū terre: ⁊ habitatores ei⁹ sunt q̄si locuste
Qui extēdit velut nihil celos: ⁊ expādit eos sicut
tabernaculū ad inhabitandū. Qui dat secretoꝝ scru
tatores q̄si nō sint: iudices terre velut inanes fe
cit: ⁊ quidē neq3 plātato: neq3 sato: neq3 radica
to in terra trunco eoꝝ. Repente flauit in eos: et
aruerūt: ⁊ turbo q̄si stipulā [illegible] eos: ⁊ cui assi
milastis me ⁊ adeq̄stis dicit sanct⁹. Leuate in ex
celsum oculos vr̄os: ⁊ videte qs creauit h. Qui
educit in numero miliciā eoꝝ: ⁊ oēs ex noie vo
cat. Pre multitudine fortitudinis ⁊ roboris vir
tutisq3 eius: neq3 vnū reliquū fuit. Quare dicis
iacob ⁊ loqueris isr'l. Abscōdita est vita mea a
dn̄o: ⁊ a dn̄o meo iudiciū meū transibit. Nūqd
nescis: aut nō audistis: De⁹ sempitn⁹ dn̄s q cre
auit tminos tre: ⁊ nō deficiet neq3 laborabit: nec
est inuestigatio sapie ei⁹. Qui dat lasso fortitudinē: et
his q nō sūt: fortitudinē ⁊ robur multiplicat. Defi
ciēt pueri ⁊ laborabūt: ⁊ iuuenes i infirmitate ca
dēt. Qui aūt sperāt in dn̄o mutabūt fortitudinē
assumēt pēnas sicut aqle: currēt ⁊ nō laborabūt
ambulabūt ⁊ nō deficient. XLI

Aceāt ad me isule: ⁊ gētes mutēt fortitudi
nē. Accedāt ⁊ tunc loq̄nt: sil' ad iudiciū p
pinquem⁹. Quis suscitauit ab oriente iu

stum: vocauit eū ut sequeret̄ se. Dabit ī ↄ̄spectu eius gētes: ⁊ reges obtinebit. Dabit q̄si puluerē gladio eius: sicut stipulā vento raptā arcui eius Persequet̄ eos: trāsibit in pace: semita ī pedibꝰ eius non apparebit. Quis hec operatꝰ est ⁊ fecit: vocās gnātiōes ab exordio: Ego dñs pͥmꝰ ⁊ nouissimꝰ ego sum. Uiderūt insule ⁊ timuerūt: extrema terre obstupuerūt: appropinq̄uerūt ⁊ accesserūt. Unusq̄sq̄ ꝓximo suo auxiliabit̄: ⁊ frī suo dicet: ↄ̄fortare. Cōfortauit faber erarīꝰ percutiēs malleo eū q̄ cudebat tūc tp̄is: dicēs glutino bonū ē: ⁊ ↄ̄fortauit eū clauis ut nō moueret̄. Et tu israel serue meus: iacob quē elegi: semen abraā amici mei: in quo apprehēdi te: ab extremis terre ⁊ a longinq̄s eius vocaui te: ⁊ dixi tibi: Seruus meꝰ es tu: elegi te ⁊ nō abieci te. Ne timeas: q: ego tecū sum: ne declines q: ego deꝰ tuus. Cōfortaui te ⁊ auxiliatꝰ sum tibi: ⁊ suscepit te dextera iusti mei. Ecce ↄ̄fundent̄ ⁊ erubescēt oēs q̄ pugnāt aduersum te. Erūt q̄si nō sint: ⁊ peribūt viri q̄ ↄ̄tradicūt tibi. Queres eos ⁊ nō inuenies viros rebelles tuos. Erūt q̄si nō sint: ⁊ velut ↄ̄sumptio homīs bellāns aduersum te: q: ego dñs deꝰ tuꝰ apprehēdēs manum tuā dicēsq̄ tibi: Ne timeas: ego adiuui te. Noli timere ꝟmis iacob: qui mortui estis ex isrl'. Ego auxiliatꝰ sum tui dicit dñs: ⁊ redemptor tuus scūs isrl'. Ego posui te q̄si plaustꝝ triturās nouū: hñs rostra serrantia. Triturabis mōtes ⁊ cōminues: ⁊ colles q̄si puluerē pones. Uentilabis eos ⁊ ventꝰ tollet: ⁊ turbo disꝑget eos ⁊ tu exultabis in dño: in scō isrl' letaberis. Egeni ⁊ paupes querūt aq̄s ⁊ nō sunt: ligua eoꝝ siti aruit. Ego dñs exaudiā eos: deꝰ isrl': nō derelinquā eos. Aperiā in supinis collibꝰ flumia: ⁊ i medio campoꝝ fontes. Ponā desertū in stagna aq̄rū: ⁊ terrā inuiā in riuos aq̄ꝝ. Dabo i solitudinē cedrū ⁊ spinā ⁊ myrtū ⁊ lignū oliue. Ponā i deserto abietē vlmū ⁊ buxū sil': ut videāt ⁊ sciāt ⁊ recogitēt ⁊ intelligāt pariter: q: manꝰ dñi fecit h̄: ⁊ sanctꝰ isrl' creauit illud. Prope facite iudiciū vestrū dicit dñs: afferte si qd forte hētis dixit rex iacob. Accedāt ⁊ nūciēt vobis q̄cunq̄ vētura sīt. Priora que fuerūt nūciate: ⁊ ponemꝰ cor nr̄m ⁊ sciemus: nouissima eoꝝ ⁊ que vētura sunt indicate nobis. Annūciate que vētura sunt in futuꝝ: ⁊ sciemꝰ q: dij estis vos. Bene q̄z aut male si potestis facite: ⁊ loq̄mur ⁊ videamꝰ sil'. Ecce vos estis ex nihilo: ⁊ opus vr̄m ex eo qd̄ nō est. Abhoīatio est q̄ elegit vos. Suscitaui ab aq̄lone: ⁊ veniet ab ortu sol'. Uocauit nomē meum: ⁊ adducet magr̄atꝰ q̄si lutū: ⁊ velut plastes ↄ̄culcās humū. Quis annūciauit ab exordio ut sciamꝰ: ⁊ a p̄ncipio ut dicamꝰ: iustus es? Nō est annūciās neq̄z p̄dicēs: neq̄z audiēs sermōes vr̄os. Primꝰ ad syon dicet: ecce adsum: ⁊ hierlm euāgelistam dabo. Et vidi: ⁊ nō erat ex istis q̄sq̄z q̄ iniret ↄ̄siliū ⁊ interrogatꝰ r̄nderet verbū. Ecce oēs iniusti: et vana opa eoꝝ ventꝰ: ⁊ inane simulachra eoꝝ.

Capitulum. XLII

Ecce seruus meꝰ: suscipiā eū: electꝰ meus ↄ̄placuit sibi in illo aīa mea. Dedi spm̄ meū sup eū: iudiciū gentibꝰ p̄feret. Non clamabit: neq̄z accipiet ꝑsonā: nec audietur vox eius foris. Calamū quassatū nō ↄ̄teret: ⁊ linū fumigās nō extinguet. In veritate educet iudiciū nō erit tristis neq̄z turbulentꝰ donec ponat i terra iudiciū: ⁊ legē eius insule expectabūt. Hec dicit dñs deꝰ creās celos ⁊ extendēs eos: firmās terrā ⁊ que germināt ex ea: dans flatū pp̄lo qui est sup eā: ⁊ spm̄ calcantibꝰ eā. Ego dño vocaui te in iusticia: ⁊ apprehēdi manū tuā ⁊ seruaui te. Et dedi te in fedus pp̄li: in lucē gentiū: ut aperires oculos cecoꝝ: ⁊ educeres de ↄ̄clusiōe vinctū de domo carceris sedētes in tenebris. Ego dñs: h̄ ē nomē meū. Gloriā meā alteri nō dabo: ⁊ laudē meā sculptilibꝰ. Que p̄ma fuerūt: ecce venerūt: noua quoq̄z ego annūcio anteq̄z oriant̄ audita vobis faciā. Cantate dño canticum nouū: laus eius ab extremis terre. Qui descēditis in mare ⁊ plenitudo eius: insule ⁊ hitatores earū. Leuet̄ desertū ⁊ ciuitates eius: in domibꝰ hitabit cedar. Laudate hitatores petre: de ꝟtice montiū damabūt. Ponēt dño gloriā: ⁊ laudē eius in insulis nūciabūt. Dñs sicut fortis egredief̄ sicut vir p̄liator suscitabit zelū. Uociferabit̄ ⁊ clamabit: sup inimicos suos ↄ̄fortabit̄. Tacui: semp silui: patiēs fui: sicut parturiens loquar. Dissipabo ⁊ absorbebo sil': desertos faciā mōtes ⁊ colles: et oē germē eoꝝ exiccabo. Ponā flumina i īsulas ⁊ stagna arefaciā. Et educā cecos in viā quā nesciūt: ⁊ in semitis quas ignorauerūt ambulare eos faciā. Ponā tenebras corā eis in lucē: ⁊ praua in recta. Hec verba feci eis: ⁊ nō dereliq̄ eos. Cōuersi sunt retrorsū. Cōfundant̄ ↄ̄fusiōe q̄ ↄ̄fidūt in sculptili: q̄ dicūt ↄ̄flatili vos dij nr̄i. Surdi audite: ⁊ ceci intuemī ad videndū. Quis cecus nisi seruus meꝰ. ⁊ surdus nisi ad quē nūcios meos misi? Quis cecꝰ nisi q̄ venundatꝰ est? Et q̄s cecꝰ nisi seruꝰ dñi? Qui vides multa: nōne custodies? Qui apertas hēs aures: nōne audies? Et dñs voluit ut scificaret eū: ⁊ magnificaret legē ⁊ extolleret: ipse aūt pp̄ls direptꝰ ⁊ vastatꝰ. Laqueus iuuenū oēs: ⁊ in domibꝰ carceꝝ abscōditi sunt. Facti sunt in rapinā: nec est q̄ eruat in direptionem: nec est q̄ dicat: redde. Quis est in vobis q̄ audiat h̄: attēdat ⁊ auscultet futura? Quis dedit in direptionē iacob: ⁊ isrl' vastātibꝰ? Nōne dño ipse cui peccauimꝰ. Et noluerūt in vijs eius ambulare: ⁊ nō audierūt legē eius. Et effudit sup eū indignationē furoris sui ⁊ forte bellū: ⁊ cōbussit eū in circuitu ⁊ nō cognouit: ⁊ succēdit eum ⁊ nō intellexit.

XLIII

Et nūc h̄ dicit dñs creās te iacob: ⁊ formās te isrl̄. Noli timere: q2 redemi te: ⁊ vocaui te noīe tuo. Meus es tu. Cū trāsieris p aq̄s: tecū ero: ⁊ flumina nō operiēt te. Cū ābulaueris in igne: nō cōbureris: ⁊ flāma nō ardebit in te: q2 ego dñs de⁹ tuus scūs isrl̄ saluator tuus Dedi ꝓpitiationē tuā egyptū: ethyopiā ⁊ saba ꝓ te. Ex quo honorabil' fact⁹ es in ocul' meis et gloriosus: ego dilexi te. Et dabo hoīes ꝓ te: ⁊ populos ꝓ aīa tua. Noli timere: q2 ego tecum sum. Ab oriēte adducā semen tuū: ⁊ ab occidēte ꝯgregabo te. Dicā aquiloni da: ⁊ austro noli ꝓhibere. Affer filios meos de longinquo: ⁊ filias meas ab extremis terre. Et oēm q inuocat nomē meū in gloriā meā creaui eū: formaui eū ⁊ feci eum. Educ foras ppl'm cecū ⁊ oculos habentē: surdū: ⁊ aures ei sunt. Oēs gentes ꝯgregate sunt sil': et collecte sunt trib⁹. Quis in vobis annūciet istō ⁊ que p̄ma sūt audire vos faciet? Dent testes eorū ⁊ iustificent': ⁊ audiāt ⁊ dicāt. Uere vos testes mei dicit dñs: ⁊ seruus me⁹ quē elegi: ut sciatis ⁊ credatis mihi: ⁊ intelligatis q2 ego ipse sū. Ante me nō est format⁹ deus: ⁊ post me nō erit. Ego sum ego sū dñs: ⁊ nō est absq2 me saluator. Ego annūciaui ⁊ saluaui: auditū feci: ⁊ nō fuit in vob alien⁹. Uos testes mei dicit dñs: ⁊ ego deus. Et ab initio ego ipse: ⁊ nō est q de manu mea eruat Operabor: ⁊ q's auertet illud? Hec dicit dñs redēptor vester scūs isrl̄. Propter vos emisi babylonē: ⁊ detraxi vectes vniuersos ⁊ chaldeos in nauib⁹ suis gloriantes. Ego dñs scūs vester: creās israel: rex vester. Hec dicit dominus qui dedit ī mari viā: ⁊ in aquis torrentibus semitam. Qui eduxit quadrigam ⁊ equū: agmen ⁊ robustum. Simul obdormierūt nec resurgent: cōtriti sunt quasi linum: ⁊ extincti sunt. Ne memineritis priorū: ⁊ antiqua ne intueamini. Ecce ego facio noua: ⁊ nunc orient': vtiq2 cognoscetis ea. Ponā in deserto viam: ⁊ in inuio flumina. Et glorificabit me bestia agri: dracones ⁊ struthones: q2 dedi in deserto aquas: ⁊ flumina in inuio ut darē potum populo meo electo meo. Populū istū formaui mihi: laudē meā narrabit. Nō me inuocasti iacob: nec laborasti in me israel. Non obtulisti mihi arietē holocausti tui: ⁊ victimis tuis nō glorificasti me. Non te seruire feci in oblatione: nec laborē tibi p̄bui in thure. Nō emisti mihi argento calamū: ⁊ adipe victimarū tuarum nō inebriasti me. Uerūtamen seruire me fecisti in peccatis tuis: p̄buisti mihi laborē in iniq̄tatib⁹ tuis Ego sum ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me: ⁊ peccatorū tuorum non recordabor. Reduc me in memoriā ⁊ iudicemur simul: narra si quid habes ut iustificeris. Pater tuus primus peccauit: ⁊ interpretes tui p̄uaricati sūt in me. Et contaminaui p̄ncipes sanctos: dedi ad internitionem iacob: ⁊ israel in blasphemiam.

Capitulum. XLIIII

Et nunc audi iacob serue meus: et israel quē elegi. Hec dicit dominus faciens et formans te: ab vtero auxiliator tu⁹. Noli timere serue meus iacob: ⁊ rectissime quē elegi. Effundam enim aquas super sitientē: ⁊ fluenta super aridam. Effundam spiritū meum super semen tuū: ⁊ benedictionē meam super stirpem tuam: ⁊ germinabūt inter herbas quasi salices iuxta p̄terfluentes aquas. Iste dicet domini ego sum: ⁊ ille vocabit in nomine iacob. Et h̄ scribet manu sua domino: ⁊ in nomīe israel assimilabit. Hec dicit domin⁹ rex israel ⁊ redemptor ei⁹: dominus exercituū. Ego prim⁹ ⁊ ego nouissimus: ⁊ absq2 me nō est deus. Quis similis mei? Uocet ⁊ annunciet: ⁊ ordinē exponat mihi. Ex q̄ constitui mihi populū antiquū. Uentura ⁊ que futura sunt annunciet eis. Nolite timere: neq2 cōturbemini. Ex tunc audire te feci: ⁊ annūciaui. Uos estis testes mei. Nunqd est deus absq2 me: ⁊ formator quē ego nō nouerim? Plastę idoli oēs nihil sunt: ⁊ amantissima eorum non ꝓderūt eis Ipsi sunt testes eorū: quia non vident neq2 intelligunt ut ꝯfundant'. Quis formauit deū: ⁊ sculptile conflauit: ad nihil vtile? Ecce omnes participes eius confundent'. Fabri enī sunt ex hominibus. Cōuenīēt omnes: stabunt ⁊ pauebunt: et ꝯfundent' simul. Faber ferrarius lima operatus est: in prunis ⁊ in malleis formauit illud: ⁊ operatus est in brachio fortitudinis sue. Esuriet ⁊ deficiet: nō bibet aquā ⁊ lassescet. Artifex lignarius extēdit normā: formauit illud ī runcina. Fecit illud in angularib⁹: ⁊ in circino tornauit illud: ⁊ fecit imaginē viri q̄si speciosum hoīē hitantē in domo. Succidit cedros: tulit ilicē ⁊ quercū que steterat int' ligna salt⁹. Plātauit pinū quā pluuia nutriuit: ⁊ facta est hoīb⁹ in focū. Sūpsit ex eis ⁊ calefact⁹ est: ⁊ succēdit ⁊ coxit panes: de reliquo aūt opat⁹ est deū ⁊ adorauit: fecit sculptile: ⁊ curuat⁹ est añ illud. Mediū ei⁹ ꝯbussit igni: et de medio eius carnes comedit. Coxit pulmentū ⁊ saturat⁹ est: ⁊ calefact⁹ est: ⁊ dixit: Uah calefact⁹ sum: vidi focū. Reliquū aūt eius: deū fecit ⁊ sculptile sibi. Curuat' añ illud: ⁊ adorat illud ⁊ obsecrat dicēs: Libera me: q2 de⁹ me⁹ es tu. Nescierūt neq2 intellexerūt. Obliti eni sunt ne videāt oculi eorū: ⁊ ne intelligāt corde suo. Non recogitant in mente sua: neq2 cognoscūt neq2 sentiūt vt dicant. Medietatē eius ꝯbussi igni: ⁊ coxi sup carbones eius panes: coxi carnes ⁊ comedi: ⁊ d' reliquo eius idolū faciā? Añ truncū ligni ꝓcidā? Pars ei⁹ cinis est. Cor insipiēs adorabit illud: ⁊ nō liberabit aīā suā: neq2 dicet: forte mēdaciū ē i dextra mea. Memēto hor iacob ⁊ isrl̄: q2 tu seruus me⁹ es tu. Formaui te. seru⁹ me⁹ es tu israel

non obliuiscaris mei. Deleui ut nubē iniquita
tes tuas: ⁊ q̄si nebulā pctā tua. Reuertē ad me
q̄m redemi te. Laudate celi q̄m miam fec̄ dn̄s:
iubilate extrema terre. Resonate mōtes lauda
tionē: salt⁹ ⁊ oē lignū eius. Q̄m redemit dn̄s ia
cob: ⁊ isrl' gloriabit. Hec dicit dn̄s redēptor tu⁹
⁊ formator tuus ex ytero. Ego sum dn̄s faciens
oia: extendēs celos solus: stabiliēs terrā ⁊ nllus
mecū. Irrita faciēs signa diuinoꝝ: ⁊ ariolos i fu
rorē vertēs. Cōuertēs sapiētes retrorsū ⁊ sciam
eoꝝ stultā faciēs. Suscitās verbū serui sui: ⁊ ɔsi
liū nunciorꝫ suoꝝ ɔplens. Qui dico hierl'em ha
bitaberis: ⁊ ciuitatib⁹ iude edificabimi: ⁊ deserta
eius suscitabo. Qui dico ꝓfundo desolare: ⁊ flu
mina tua arefaciā. Qui dico cyro pastor meus
es: ⁊ oēm voluntatē meā ɔplebis. Qui dico hie
rusalē edificaberis: ⁊ tēplo fundaberis. XLV

HEc dicit dn̄s xp̄o meo cyro cuius apphē
di dexterā ut subyciā ante faciē eius gē
tes ⁊ dorsa regū vertā. Et aperiā coram
eo ianuas: ⁊ porte nō claudent. Ego an̄ te ibo: ⁊
gloriosos terre hūiliabo. Portas ereas ɔteraꝫ
⁊ vectes ferreos ɔfringā. Et dabo tibi thesauros
absconditos: ⁊ arcana secretoꝝ: ut scias q2 ego
dn̄s: q voco nomē tuū deus isrl' ꝓpter seruum
meū iacob: ⁊ isrl' electū meū. Et vocaui te nomi
tuo: assimilaui te: ⁊ nō cognouisti me. Ego dn̄s
⁊ nō est āplius. Extra me nō est de⁹. Accinxi te:
⁊ nō cognouisti me: ut sciāt hi q ab ortu solis: ⁊ q ab
occidēte: q̄m absq3 me nō est de⁹. Ego dn̄s ⁊ nō
est alter: formās lucē ⁊ creās tenebras: faciens
pacē: ⁊ creās malū. Ego dn̄s faciēs oia hec. Ro
rate celi desup: ⁊ nubes pluāt iustū: aperiat ???
⁊ germinet saluatorē: ⁊ iusticia oriat sil'. Ego do
min⁹ creaui eū. Ve q ɔtradicit factori suo: testa
de samyis terre. Nūqd dicet lutū figulo suo: qd
facis ⁊ opus tuū absq3 manib⁹ est? Ve q dic̄ pr̄i
qd generas: ⁊ mulieri qd parturis? Hec dicit do
min⁹ sanct⁹ isrl': plastes eius. Ventura interrogate
me sup filios meos ⁊ sup opus manuū mearū
mādate mihi. Ego feci terrā: ⁊ hoiem sup eā cre
aui. Ego ⁊ man⁹ mee tetenderūt celos: ⁊ oi militie
eoꝝ mādaui. Ego suscitaui eū ad iusticiā: et oēs
vias eius dirigā. Ipse edificabit ciuitatē meā: ⁊
captiuitatē meā dimittet: nō in ꝓcio neq3 in mu
nerib⁹ dicit dn̄s de⁹ exercituū. Hec dicit dn̄s: La
bor egypti ⁊ negociatio ethyopie ⁊ sabaim viri
sublimes: ad te trāsibūt ⁊ tui erūt. Post te ābu
labūt: vincti manicis pergēt: ⁊ te adorabūt teq3
deprecabunt. Tm̄ in te est de⁹: ⁊ nō est deus absq3
te. Vere tu es de⁹ absconditus: de⁹ israel saluator.
Cōfusi sunt ⁊ erubuerūt oēs sil': abierūt in ɔfusi
one fabricatores erroꝝ. Isrl' saluat⁹ est in dn̄o sa
lute eterna. Nō ɔfundemī ⁊ nō erubescetis vsq3
in sclm̄ seculi: q2 hec dicit dn̄s creās celos. Ipse
deus formās terrā ⁊ faciēs eam: ipse plastes ei⁹

Nō in vanū creauit eā: sz ut habitaret formā
uit eam. Ego dn̄s ⁊ nō est alius. Nō in abscōdi
to locutus sum: in loco terre tenebroso. Nō dixi
semini iacob frustra: querite me. Ego dn̄s loq̄ns
iusticiā: annuncians recta. Cōgregami ⁊ venite:
⁊ accedite sil' q saluati estis ex gentib⁹. Nescierūt
q leuāt signū sculpture sue: ⁊ rogāt deū nō sal
uantē. Annūciate ⁊ venite: ⁊ ɔsiliami sil'. Quis
auditū fecit hoc ab initio? Ex tūc ꝓdixi illō. Nū
qd nō ego dn̄s: ⁊ nō est vltra de⁹ absq3 me? De
us iustus ⁊ saluās nō est ꝓter me. Cōuertimi ad
me ⁊ salui eritis oēs fines terre: q2 ego de⁹ ⁊ nō
est alius. In memetipso iuraui: egredief de ore
meo iusticie verbū: ⁊ nō reuertef: q2 mihi curua
bit oē genu: ⁊ iurabit ois lingua. Ergo i dn̄o di
cēt. Mee sunt iusticie ⁊ imperiū. Ad eū venient
⁊ ɔfundent oēs q repugnāt ei. In dn̄o iustifica
bit: ⁊ laudabit oē semen isrl'. XLVI

COnfract⁹ est bel: ɔtrit⁹ est nabo: fcā sunt
simulachra eoꝝ bestiis ⁊ iumētis. One
ra vestra graui pondē vsq3 ad lassitudi
nē ɔtabuerūt: ⁊ ɔtrita sunt sil'. Nō potuerūt sal
uare portantē: ⁊ aia eoꝝ i captiuitatē ibit. Audi
te me dom⁹ iacob: ⁊ oē rsiduū dom⁹ israel. Qui
portamini a meo ytero: q gestami a mea vulua.
Vsq3 ad senectaꝫ ego ipse: ⁊ vsq3 ad canos ego
portabo. Ego feci ⁊ ego ferā: ego portabo ⁊ sal
uabo. Cui assimilastis me ⁊ adequastis: ⁊ cōpa
rastis me ⁊ fecistis silēm? Qui ɔfertis auruꝫ de
sacculo: ⁊ argentū statera pōderatis. Conducen
tes aurificē vt faciat deū: ⁊ ꝓcidūt ⁊ adorāt. Por
tant illū in humeris gestātes: ⁊ ponētes in loco
suo. Et stabit: ac de loco suo nō mouebit. Sed ⁊
cū clamauerint ad eū nō audiet: de tribulatione
nō saluabit eos. Memētote istud ⁊ ɔfundamini:
redite ꝓuaricatores ad cor. Recordami priores
sclī: q̄m ego sum deus ⁊ nō est vltra de⁹: nec ē si
mil' mei annuncians ab exordio nouissimū: ⁊ ab
initio que necdū fcā sunt dicēs. Consiliū meum
stabit: ⁊ ois voluntas mea fiet. Vocās ab orien
te iustū: ⁊ de terra longinq̄ viꝝ voluntatis mee.
Et locut⁹ sum ⁊ adducā illud: creaui ⁊ faciā illud.
Audite me duro corde: qui longe estis a iusticia.
Prope feci iusticiā meā: ⁊ non elongabit: ⁊ sal⁹
mea nō morabit. Dabo in syon salutē: ⁊ in isrl'
gloriam meam. XLVII

DEscende: sede in puluere virgo filia baby
lon: sede in terra. Non est soliū filie chal
deoꝝ: q2 vltra nō vocaberis mollis et te
nera. Tolle molā ⁊ mole farinā: denuda turpitu
dinē tuā. Discooperi humeꝝ reuela crura: trāsi
flumina. Reuelabit ignominia tua: ⁊ videbitur
opprobriū tuū. Vltionē capiam: ⁊ nō resistet mi
hi hō. Redemptor nr̄ dn̄s exercituū nomē illi⁹
sanctus israel. Sede tacens ⁊ intra in tenebras
filia chaldeoꝝ: quia nō vocaberis vltra domina

regnoꝝ. Iratus sum super pplm meū: ꝯtamina
ui hereditatē meā: ⁊ dedi eos in manu tua. Nō
posuisti eis mias. Sup senē aggrauasti iugū tu
ū valde: ⁊ dixisti: In sempitnū ero dn̄a. Nō po
suisti hec super cor tuū: neqꝫ recordata es nouis
simi tui. Et nunc audi hec delicata: ⁊ habitans
ꝯfidenter: que dicis in corde tuo: ego sum: ⁊ nō
est pter me amplius. Non sedebo vidua: ⁊ igno
rabo sterilitatē. Venēt tibi duo hec subito i die
vna sterilitas ⁊ viduitas. Uniuersa venerūt sup
te ppter multitudinē maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊ ppter
duriciā incantatoꝝ tuoꝝ vehementē. Et fiduciā
habuisti in malicia tua: ⁊ dixisti: Non est qui vi
deat me. Sapia tua ⁊ scia tua hec decepit te. Et
dixisti in corde tuo: Ego sum: ⁊ pter me nō est al
tera. Veniet sup te malū: ⁊ nescies ortū eius: et
irruet sup te calamitas quā nō poteris expiare.
Veniet super te repēte miseria quā nescies. Sta
cum incantatoribꝫ tuis: ⁊ cū multitudine malefi
cioꝝ tuoꝝ: in quibꝫ laborasti ab adolescētia tua
si forte qd ꝓsit tibi aut possis fieri fortior. Defe
cisti in multitudine ꝯsilioꝝ tuoꝝ. Stent ⁊ saluēt
te augures celi qui ꝯtemplabant sydera ⁊ suppu
tabāt mēses: ut ex eis annūciarēt ventura tibi.
Ecce facti sunt q̄si stipula: ignis ꝯbussit eos. Nō
liberabūt aiam suā de manu flāme: nō sunt pru
ne quibꝫ calefiāt: nec focus ut sedeāt ad eū. Sic
facta sunt tibi: in quibuscunqꝫ laboraueras. Ne
gociatores tui ab adolescentia tua: vnusqsqꝫ in
via sua errauerūt. Nō est qui saluet te. XLVIII

Audite hec domꝰ iacob q vocamini noie
isrl: ⁊ de aquis iuda existis: q iuratis in
noie dn̄i: ⁊ dei isrl recordamini: nō in ve
ritate neqꝫ in iusticia. De ciuitate eni sancta vo
cati sunt: ⁊ super deū israel ꝯstabiliti sunt. Dn̄s
exercituū nomē eius. Priora extunc annūciaui
⁊ ex ore meo exierūt: ⁊ audita feci ea: repēte ope
ratus sum ⁊ venerūt. Sciui eni qꝛ durꝰ es tu: ⁊ ner
uus ferreꝰ ceruix tua: ⁊ frons tua erea. Predixi
tibi extūc: anteq̄ȝ venirent indicaui tibi: ne forte
diceres: Idola mea fecerūt hec: ⁊ sculptilia mea
⁊ ꝯflatilia mādauerūt ista. Que audisti vide oia
Vos aūt nō annūciastis. Audita tibi feci noua
extunc: ⁊ ꝯseruata sunt que nescis. Nunc creata
sunt ⁊ nō extunc: ⁊ ante diem: ⁊ nō audisti ea: ne
forte dicas: ecce ego cognoui ea. Neqꝫ audisti:
neqꝫ cognouisti: neqꝫ extunc apta est auris tua
Scio eni qꝛ puaricās puaricaberis: ⁊ trāsgresso
rē ex vtero vocaui te. Propter nomē meū lōge
faciam furorē meū: ⁊ laude mea infrenabo te ne
intereas. Ecce excoxi te: sꝫ nō quasi argentū ele
gi te i camino paupertatis. Propt me ppt me fa
ciā: ut nō blasphemer: ⁊ glām meā alteri nō da
bo. Audi me iacob: ⁊ isrl quē ego voco. Ego ipse
ego primus ⁊ ego nouissimus. Manus quoqꝫ
mea fundauit terrā: ⁊ dextera mea mensa est ce
los. Ego vocabo eos: ⁊ stabunt siml. Cōgregami
ni oēs vos ⁊ audite. Quis de eis annūciauit hec
Dn̄s dilexit eum: faciet volūtatē suā in baby
lone: ⁊ brachiū suū i chaldeis. Ego ego locutꝰ sū
⁊ vocaui eum: adduxi eum ⁊ directa est via eius
Accedite ad me: ⁊ audite hoc. Non a pncipio in
abscondito locutus sum. Ex tēpe anteq̄ȝ fierent
ibi eram: ⁊ nunc dn̄s deus misit me ⁊ spirītꝰ eius
Hec dicit dominus deus redemptor tuus sctūs
israel. Ego dominus deus tuus docēs te vtilia:
gubernans te in via qua ambulas. Utinam at
tendisses mandata mea. Facta fuisset sicut flumē
pax tua: ⁊ iusticia tua sicut gurgites maris. Et fu
isset quasi harena semen tuū: ⁊ stirpa vteri tui
ut lapilli eius. Nō interisset ⁊ nō fuisset attritū
nomen eius a facie mea. Egredimini de babylo
ne: fugite a chaldeis. In voce exultatōis annun
ciate: auditū facite hoc: ⁊ efferte illud vsqꝫ ad extre
ma terre. Dicite: Redemit dominꝰ seruū suum
iacob. Non sitierūt in deserto cum educeret eos
Aquā de petra ꝓduxit eis: ⁊ scidit petram ⁊ flu
xerūt aque. Non est pax impijs dicit dominus.

Audite insule ⁊ attendite populi XLIX
de longe. Dominꝰ ab vtero vocauit me
de ventre matris mee recordatꝰ est nois
mei. Et posuit os meum quasi gladiū acutum:
in vmbra manus sue ptexit me: ⁊ posuit me sicut
sagittam electam. In pharetra sua abscōdit me
⁊ dixit mihi. Seruus meus es tu israel: qꝛ in te
gloriabor. Et ego dixi: In vacuū laboraui: sine
causa ⁊ vane fortitudinē meā consumpsi. Ergo
iudiciū meū cum domino: ⁊ opus meū cū deo
meo. Hec dicit dominus formans me ex vtero
seruū sibi: ut reducā iacob ad eum: ⁊ isrl nō con
gregabit. Et glorificatꝰ sum in oculꝭ dn̄i: ⁊ deus
meꝰ factꝰ est fortitudo mea. Et dixit: Paꝝ est vt
sis mihi seruꝰ ad suscitādas tribꝰ iacob: ⁊ feces
isrl ꝯuertēdas. Dedi te in lucē gentiū: ut sis salꝰ
mea vsqꝫ ad extremū terre. Hec dicit dn̄s: redē
ptor isrl: sanctꝰ eius: ad ꝯtemptibilē aiam ad ab
hoiatā gentē ad seruū dn̄oꝝ. Reges videbūt ⁊
ꝯsurgēt pncipes ⁊ adorabūt ppter dn̄m: qꝛ fide
lis est: ⁊ sanctū isrl q elegit te. Hec dicit dn̄s: In
tpe placito exaudiui te: ⁊ in die salutis auxiliatꝰ
sum tui. Et seruaui te ⁊ dedi te in fedus ppli ut su
scitares terrā: ⁊ possideres hereditates dissipa
tas: ut diceres his qui vincti sunt: exite: ⁊ his q
in tenebris: reuelamini. Sup vias pascent: ⁊ in oi
bus planis pascua eoꝝ. Non esuriēt neqꝫ sitient
⁊ nō pcutiet eos estus ⁊ sol: qꝛ miserator eorū re
get eos: ⁊ ad fontes aquaꝝ potabit eos. Et ponā
oēs mōtes meos in viā: ⁊ semite mee exaltabū
tur. Ecce isti de longe venient: ⁊ ecce illi ab aquilo
ne ⁊ mari: ⁊ isti de terra australi. Laudate celi et
exulta terra: iubilate montes laudē: qꝛ ꝯsolatus
est dn̄s pplm suū: ⁊ pauperū suoꝝ miserebit. Et

dixit syon: dereliqt me dñs: ⁊ dñs oblitꝰ est mei
Nunqd obliuisci pōt mulier infanté suū: ut non
misereat̃ filio vteri sui: Et si illa oblita fuerit: ego
tñ nó obliuiscar tui. Ecce in manibꝰ meis descri
psi te: muri tui corá oculꝭ meis sp. Venerūt stru
ctores tui destruētes te: ⁊ dissipātes a te exibūt.
Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: oēs isti cō
gregati sunt: venerūt tibi. Viuo ego dicit domi
nus: qr oibus his velut ornamēto vestieris: et
circūdabis tibi eos quasi sponsa. Quia deserta
tua ⁊ solitudines tue ⁊ terra ruine tue: nunc āgu
sta erūt pre habitatoribꝰ ⁊ longe fugabunt̃ qui
absorbebāt te. Adhuc dicent in auribꝰ tuis filij
sterilitatis tue. Angustus est mihi locus: fac spa
ciū mihi ut habité. Et dices in corde tuo. Quis
genuit mihi istos? Ego sterilis ⁊ nō pariés trans
migrata ⁊ captiua: ⁊ istos qs enutriuit? Ego de
stituta ⁊ sola: ⁊ isti vbi hic erant? Hec dicit dñs
deus: Ecce leuabo ad gentes manum meā: ⁊ ad
pplos exaltabo signū meū. Et afferēt filios suos
in vlnis: ⁊ filias suas sup humeros portabūt. Et
erūt reges nutricij tui: ⁊ regine nutrices tue. Vul
tu in terra demisso adorabūt te: ⁊ puluerē pedū
tuoꝝ lingent. Et scies qr ego dñs: sup quo nō cō
fundent̃ qui expectāt eum. Nunqd tollet̃ a forti
pda: aut qd captū fuerit a robusto saluū esse po
terit? Quia hec dicit dñs: Equidē ⁊ captiuitas a
forti tollet̃: ⁊ quod ablatū fuerit a robusto salua
bit̃. Eos vero q iudicauerūt te ego iudicabo: ⁊ fi
lios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos car
nibus suis: ⁊ quasi musto sanguine suo inebria
bunt̃. Et sciet ois caro qr ego dñs saluās te: ⁊ re
demptor tuus fortis iacob. L

Ec dicit dñs: Quis est hic liber repudij
matris vestre: quo dimisi eā: Aut qs est
creditor meus: cui vendidi vos? Ecce in
iniqtatibꝰ vr̃is vēditi estis: ⁊ in scelerībꝰ vr̃is
dimisi matré vestrā: qr veni et nō erat vir: voca
ui ⁊ nō erat q audiret. Nunqd abbreuiata ⁊ par
uula facta est manꝰ mea ut nō possim redimere
aut nō est in me virtus ad liberandū: Ecce in in
crepatiōe mea desertū faciā mare: ponā flumia i
siccū. Cōputrescēt pisces sine aqua: ⁊ morient̃ in
siti. Induā celos tenebris ⁊ saccū ponā operimē
tū eoꝝ. Dñs dedit mihi linguā eruditā: vt sciaȝ
sustentare eū q lassus est verbo. Erigit māe: ma
ne erigit mihi aurē: ut audiā qsi magistrū. Dñs
deus aperuit mihi aurē: ego aūt nō ɔtradico: re
trorsum nō abij. Corpus meū dedi percutientibꝰ
⁊ genas meas vellentibꝰ. Faciē meā non auerti
ab increpantibꝰ ⁊ ɔspuentibꝰ in me. Dñs deus
auxiliator meus: ⁊ iō non sum ɔfusus. Jō posui
faciē meā ut petrā durissimā: ⁊ scio qm̃ nō ɔfun
dar. Juxta est qui iustificat me. Quis ɔtradicet
mihi? Stemus sil'. Quis est aduersariꝰ meus? ac
cedat ad me. Ecce dñs deus auxiliator meus.
Quis est qui ɔdemnet me? Ecce oēs quasi vesti
mentuȝ ɔterent̃: ⁊ tinea comedet eos. Quis ex
vobis timēs dñm: audiēs vocē serui sui. Quis
ambulauit in tenebris ⁊ nō est lumē ei? Speret i
nomine dñi: ⁊ innitat̃ super deū suum. Ecce vos
oēs accendētes igneȝ accincti flammis. Ambu
late in lumine ignis vestri: ⁊ in flāmis quas suc
cēdistis. De manu mea factū est hoc vobis. Jn
doloribus dormietis. LI

Udite me qui sequimini qd iustū est: ⁊ qre
tis dominū. Attendite ad petrā vn̄ exci
si estis: ⁊ ad cauernaȝ laci de qua precisi
estis. Attendite ad abraam patré vestrū: ⁊ ad sa
ram que peperit vos. Quia vnū vocaui euȝ: ⁊ be
nedixi ei: ⁊ multiplicaui eū. Consolabit̃ ergo do
minꝰ syon: ⁊ ɔsolabit̃ oēs ruinas eius. Et ponet
desertū eius qsi delitias: ⁊ solitudiné eius quasi
hortū dñi. Gaudiū ⁊ leticia inuenieī in ea: grati
arū actio ⁊ vox laudis. Attendite ad me popl'e
meus: ⁊ tribꝰ mea me audite: quia lex a me exi
et: ⁊ iudiciū meū in lucé pplo᷑ requiescet. Pro
pe est iustus meus: egressus est saluator meus:
⁊ brachia mea populos iudicabunt. Me insule
expectabūt: ⁊ brachiū meū sustinebunt. Leuate
in celum oculos vestros: ⁊ videte sub terra deor
sum: qr celi sicut fumꝰ liquescēt: ⁊ terra sicut ve
stimentū atteret̃: ⁊ habitatores eius sicut hec in
teribūt. Salus aūt mea in sempiternū erit: et iu
sticia mea nō deficiet. Audite me q scitis iustum
populus meus lex mea in corde eoꝝ. Nolite ti
mere opprobriū hoīum: ⁊ blasphemias eoꝝ ne
metuatis. Sicut enī vestimentū sic comedet eos
vermis: ⁊ sicut lanā sic deuorabit eos tinea. Sa
lus aūt mea in sempiternū erit: ⁊ iusticia mea in
generatiōes generationū. Consurge ɔsurge idu
ere fortitudiné brachiū dñi. Consurge sic̃ in die
bus antiqs: in generatiōibꝰ seculoꝝ. Nunquid
nō tu percussisti superbū: vulnerasti draconé? Nū
qd nō tu siccasti mare: aquā abyssi vehemēt̃is?
Qui posuisti ɔfundū maris viam: ut transirent
liberati. Et nunc qui redempti sunt a dño: reuer
tent̃: ⁊ venient in syon laudātes: ⁊ leticia sempit
na super capita eoꝝ. Gaudiū ⁊ leticiā tenebūt.
fugiet dolor ⁊ gemitus. Ego egoipse cōsolabor
vos. Quis tu ut timeas ab homīe mortali ⁊ a fi
lio hoīs: qui quasi fenū ita arescet: ⁊ oblitus es
dñi factoris tui qui tetēdit celos ⁊ fundauit terrā
⁊ formidasti iugiter tota die a facie furoris eius
q te tribulabat: ⁊ parauerat ad perdenduȝ. Ubi
nunc est furor tribulātis? Cito veniet gradiens
ad aperiendū: ⁊ nō interficiet vsqȝ ad internitio
nem: nec deficiet panis eius. Ego aūt sum domi
nus deus tuus qui ɔturbo mare ⁊ intumescunt
fluctus eius: dominus exercituū nomen meum
Posui verba mea in ore tuo: ⁊ in vmbra manꝰ
mee protexi te: ut plantes celos ⁊ fundes terraȝ

⁊ dicas ad syon: populus meꝰ es tu. Eleuare eleuare: ↄsurge hierusalē: que bibisti de manu dn̄i calicem ire eius. Usq; ad fundū calicis soporis bibisti: ⁊ potasti vsq; ad feces. Non est qui sustēteт eam ex omnibꝰ filijs quos genuit: ⁊ nō ē qui apprehendat manū eius ex omnibus filijs quos enutriuit. Duo sunt que occurrerūt tibi. Quis cōtristabit̃ sup te? Uastitas ⁊ ↄtritio ⁊ fames ⁊ gladius. Quis ↄsolabit̃ te? Filij tui ꝓiecti sunt: dormierūt in capite omniū viaꝝ sicut orix illaqueatus: pleni indignatiōe dn̄i: increpatiōe dei tui. Idcirco audi hec paupercula: ⁊ ebria non a vino. Hec dicit dn̄ator tuus dn̄s: ⁊ deus tuus qui pugnauit ꝓ populo suo. Ecce tuli de manu tua calicē soporis: fundū calicis indignatiōis mee. Nō adycias ut bibas illum vltra. Et ponam illū in manu eorū qui te humiliauerūt ⁊ dixerunt anime tue incuruare ut transeamꝰ: ⁊ posuisti ut terram corpus tuum: ⁊ quasi viam transeuntibus.

Capitulum. LII

C Onsurge consurge induere fortitudine tua syon. Induere vestimentis glīe tue hierusalē ciuitas sancti: quia nō adyciet vltra vt ptranseat per te incircūcisus ⁊ inmundus. Excutere de puluere: consurge sede hierusalē. Solue vincula colli tui captiua filia syon: q̄ hec dicit dominus. Gratis venundati estis: et sine argento redimemini. Quia hec dicit dominꝰ deus. In egyptū descendit pplus meus in ꝓncipio: ut colonus esset ibi: ⁊ assur absq; vlla causa calumniatꝰ est eum. Et nunc quid mihi est h̄ dic̄ dn̄s: Qm̄ ablatus est populus meꝰ gratis. Dominatores eius inique agūt dicit dn̄s: ⁊ iugiter tota die nomē meum blasphemat̃. Propt̃ hoc sciet populus meus nomen meū in die illa: quia ego ipse qui loquebar ecce adsum. Quā pulchri super montes pedes annunciātis ⁊ ꝑdicātis pacem: annunciātis bonū: predicantis salutē: dicētis. Syon regnabit deus tuus. Uox speculatorꝫ tuorꝫ. Leuauerūt vocē: simul laudabunt: quia oculo ad oculū videbūt: cū ↄuerterit dn̄s syon. Gaudete ⁊ laudate simul deserta hierusalem: q̄ ↄsolatus est dn̄s populū suū: redemit hierusalē. Parauit dn̄s brachiū sanctū suū in oculis omniū gentiū: ⁊ videbūt oēs fines terre salutar̃ dei nr̄i. Recedite recedite exite inde: pollutū nolite tangē. Exite de medio eius: mūdamini q̄ fertis vasa dn̄i. Qm̄ nō in tumultu exibitis: nec in fuga ꝓperabitis. Precedet eni vos dn̄s: ⁊ ↄgregabit vos deus isrl̄. Ecce intelliget šuus meꝰ: ⁊ exaltabit̃ ⁊ eleuabit̃: ⁊ sublimis erit valde. Sicut obstupuerūt sup te multi: sic ingloriꝰ erit int̃ viros aspectꝰ eiꝰ: ⁊ forma eius int̃ filios hoīm. Iste aspget gētes multas: sup ipm̄ ↄtinebūt reges os suum. Quia qbꝰ nō est narratū de eo viderūt: ⁊ q̄ nō audierunt contemplati sunt. LIII

Q Uis credidit auditui nostro: ⁊ brachium dn̄i cui reuelatū est? Et ascēdet sicut virgultū corā eo: ⁊ sicut radix de terra sitienti. Non est spēs ei neq; decor. Et vidimꝰ eū ⁊ nō erat aspectꝰ: ⁊ desiderauimꝰ eum despectū et nouissimū viroꝝ: virū doloꝝ ⁊ scientē infirmitatē. Et quasi absconditus vultus eius ⁊ despectꝰ: vnde nec reputauimꝰ eum. Uere languores nr̄os ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit. Et nos reputauimꝰ eum quasi leprosum: ⁊ percussum a deo ⁊ humiliatū. Ipse aūt vulneratus est ꝓpter iniquitates nostras: attritus est ꝓpter scelera nostra. Disciplina pacis nostre super eum: ⁊ liuore eius sanati sumus. Om̄es nos quasi oues errauimꝰ: vnusquisq; in viam suā declinauit: ⁊ posuit dn̄s in eo iniquitatē omniū nostrū. Oblatꝰ est q̄ ipse voluit: ⁊ nō aperuit os suū. Sicut ouis ad occisionē ducet̃: ⁊ quasi agnꝰ corā tondēte se obmutescet: ⁊ nō aperiet os suū. De angustia et de iudicio sublatus est. Generationē eius quis enarrabit? Quia abscisus est de terra viuentiū. Propter scelus populi mei percussi eum: et dabit impios pro sepultura: ⁊ diuites ꝓ morte sua eo q̄ iniquitatē non fecerit: neq; dolus fuerit in ore eius ⁊ dominꝰ voluit conterere eum in infirmitate. Si posuerit ꝓ peccato animā suam videbit semen longeuū: ⁊ voluntas dn̄i in manu eiꝰ diriget̃. Pro eo q̄ laborauit aīa eiꝰ: videbit ⁊ saturabit̃. In scia sua iustificabit ipse iustꝰ seruus meus multos: ⁊ iniquitates eorū ipse portabit. Ideo dispriā ei plurimos ⁊ fortiū diuidet spolia: ꝓ eo q̄ tradidit in mortē animā suā: ⁊ cum sceleratis reputatus est. Et ipse peccata multorū tulit: ⁊ pro transgressoribus rogauit. LIIII

L Auda sterilis que nō paris: decanta laudem ⁊ hinni que nō pariebas: qm̄ multi filij deserti magis q̄ꝫ eius q̄ hēbat virū dicit dn̄s. Dilata locū tentorij tui: ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos ↄsolida. Ad dexterā eni ⁊ leuā penetrabis: ⁊ semen tuū gentes hereditabit: ⁊ ciuitates desertas inhitabit. Noli timere: q̄ nō ↄfunderis neq; erubesces. Nō enī te pudebit: q̄ ↄfusiōis adolescētie tue obliuisceris: ⁊ opprobrij viduitatis tue nō recordaberis amplius. Quia dn̄abit̃ tui q̄ fecit te: dn̄s exercituū nomē eiꝰ: ⁊ redēptor tuꝰ scūs isrl̄: deꝰ oīs terre vocabit̃. Quia ut mulierē derelictā ⁊ merētē spū vocauit te dn̄s: ⁊ vxorē ab adolescētia abiectā. Dixit deꝰ tuꝰ: Ad punctū in modico dereliq̄ te: ⁊ in miseratōibꝰ magnis ↄgregabo te. In momēto indignatiōis abscōdi faciē meā parūper a te: ⁊ in mia sempitna misertꝰ sum tui. Dixit redēptor tuus dominus: Sicut in diebus noe istud mihi est: cui iuraui ne inducerem aquas diluuij vltra supra terram: sic iuraui ut non irascar tibi

⁊ nō increpē te. Montes enī cōmouebunt ⁊ col
les ꝯtremiscēt: mīa aūt mea nō recedet a te: et fe
dus pacis mee nō mouebit. Dixit miserator tu
us dn̄s. Paupcula tempestate ꝯuulsa absq; vl
la ꝯsolatiōe: ecce ego sternā p ordinē lapides tu
os: ⁊ fundabo te in sapphyris. Et ponā iaspidem
ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides scul
ptos: ⁊ oēs terminos tuos in lapides desiderabi
les. Uniuersos filios tuos doctos a dn̄o ⁊ mul
titudinē pacis filijs tuis: ⁊ in iusticia fundaberis.
Recede ꝓcul a calūnia: qr nō timebis: ⁊ a pauo
re: qr nō appropinq̄bit tibi. Ecce accola veniet:
q nō erat mecū: aduena quondā tu⁹ adiungef ti
bi. Ecce ego creaui fabrū sufflantē i igne prunas
⁊ ꝓferentē vas in opus suū: ⁊ ego creaui interfe
ctorē ad disꝑdendū. Omne vas qd̄ fictū est cō
tra te nō dirigef: ⁊ oēm linguā resistentē tibi: i iu
dicio iudicabis. Hec est hereditas seruoꝝ dn̄i:
⁊ iusticia coꝝ apud me dicit dn̄s. LV

Mnes sitiētes venite ad aquas: ⁊ q nō
hētis argentū: ꝓperate: emite ⁊ comedi
te. Uenite emite absq; argento: ⁊ absq;
vlla cōmutatiōe: vinū ⁊ lac. Quare appendit
argentū nō in panib⁹: ⁊ laborē vr̄m nō in saturi
tate? Audite audiētes me ⁊ comedite bonū: ⁊ de
lectabit in crassitudine aīa vr̄a. Inclinate aurē
vestrā ⁊ venite ad me: audite ⁊ viuet aīa vestra
⁊ feriā vobiscū pactū sempitnū: misericordias
dauid fideles. Ecce testē popul' dedi eū: ducē ac
p̄ceptorē gentib⁹. Ecce gentē quā nesciebas vo
cabis ⁊ gētes que nō cognouerūt te ad te currēt ꝓ
pter dn̄m deū tuū ⁊ scm̄ israel: qr glorificauit te.
Querite dn̄m dū inueniri pōt: inuocate eū dū
ꝓpe est. Derelinquat impius viā suā: ⁊ vir iniquus
cogitatiōes suas: ⁊ reuertat ad dn̄m ⁊ miserebi
tur eius: ⁊ ad deū nr̄m qm̄ mult⁹ est ad ignoscē
dū. Nō enī cogitatiōes mee cogitatiōes vestre
neq; vie vestre vie mee dicit dn̄s. Quia sic ex
altant celi a terra: sic exaltate sunt vie mee a vi
is vestris: ⁊ cogitatiōes mee a cogitatōib⁹ vr̄is.
Et quō descēdit hymber ⁊ nix de celo: ⁊ illuc vl
tra nō reuertit: sed inebriat terrā ⁊ infundit eā
⁊ germinare eā facit: ⁊ dat semē serenti ⁊ panem
comedēti: sic erit verbū meū qd̄ egrediet de ore
meo. Non reuertet ad me vacuū: sed faciet que
cunq; volui: ⁊ ꝓsperabit in his ad que misi illd̄.
Quia in leticia egrediemini: ⁊ i pace deducemi.
Mōtes ⁊ colles cantabūt corā vobis laudē: ⁊
oīa ligna regiōis plaudēt manu. Pro saliuncu
la ascēdet abies: ⁊ ꝓ vrtica crescet myrt⁹. Et erit
dn̄s noiat⁹ in signū eternū: qd̄ nō auferet. LVI

Ec dicit dn̄s. Custodite iudiciū ⁊ facite
iusticiam: qr iuxta est salus mea vt veni
at: ⁊ iusticia mea vt reuelet. Beatus vir
q facit hoc: ⁊ filius hois q apphendet istud. Cu
stodiēs sabbatū ne polluat illud: custodiens ma

nus suas: ne faciat oē malū. Et nō dicat fili⁹ ad
uene: q adheret dn̄o dicēs: Separatiōe diuidet
me dn̄o a ppl'o suo. Et nō dicat eunuchus: ecce
ego lignū aridū. Quia hec dicit dn̄s eunuchis
Qui custodierint sabbata mea: ⁊ elegerint que
ego volui ⁊ tenuerūt fedus meū: dabo eis i do
mo mea: ⁊ in muris meis locū: ⁊ nomē melius
a filijs ⁊ filiab⁹. Nomen sempitnū dabo eis: qd̄
nō ꝑibit. Et filios aduene q adherēt dn̄o ut co
lant eū: ⁊ diligant nomē eius ut sint ei in seruos
oēm custodientē sabbatū ne polluat illud: ⁊ tenē
tē fedus meū: adducā eos in montē scm̄ meum
⁊ letificabo eos i domo orōnis mee. Holocausta
coꝝ ⁊ victime eorum placebunt mihi sup altari
meo: qr dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit cūctis
popul': ait dn̄s de⁹: q ꝯgregat dispsos israel. Ad
huc ꝯgregabo ad eū ꝯgregatos eius. Oēs be
stie agri venite ad deuorandū: vniuerse bestie
salt⁹. Speculatores eius ceci oēs: nescierūt vni
uersi: canes muti nō valētes latrare: videtēs va
na: dormiētes ⁊ amātes somnia: ⁊ canes ipudē
tissimi nescierūt saturitatē. Ipsi pastores ignora
uerūt intelligentiā. Oēs in viā suā declinauerūt
vnusq̄sq; ad auariciā suā a summo vsq; ad no
uissimū. Uenite sumam⁹ vinū: ⁊ īpleamur ebri
etate: ⁊ erit sicut hodie sic ⁊ cras: ⁊ multo āplius

Ustus perit ⁊ nō est q recogitet i LVII
corde suo: ⁊ viri mie colligunt: qr nō est
q intelligat. A facie enī malicie collectus
est iust⁹. Ueniet pax: requiescet in cubili suo: qui
ābulauit in directiōe sua. Uos aūt accedite huc
filij auguratricis: semē adulteri ⁊ fornicarie. Su
per quē lusistis. Sup quē dilatastis os: ⁊ ieci
stis linguā? Nunqd non vos filij scelesti: semen
mendax. Qui ꝯsolamini in dijs subt oē lignū frō
dosum. immolantes paruulos in torrentib⁹: subt
eminentes petras. In partibus torrentis pars
tua: hec est sors tua. Et ipsis effudisti libamē: ob
tulisti sacrificiū. Nunqd sup his nō īdignabor?
Super montē excelsum ⁊ sublimē posuisti cubi
le tuum: ⁊ illuc ascendisti ut immolares hostias.
Et post ostium ⁊ retro postem posuisti memori
ale tuum: quia iuxta me discooperuisti ⁊ suscepi
sti adulterum. Dilatasti cubile tuum: ⁊ pepigisti
cum eis fedus. Dilexisti stratū eoꝝ māu apta
⁊ ornasti te regio vnguēto: ⁊ mltiplicasti pigmē
ta tua. Misisti legatos tuos ꝓcul: ⁊ hūiliata es
vsq; ad inferos. In multitudine vie tue labora
sti: nec dixisti q̄escā. Uitā man⁹ tue īuēisti. Pro
pterea nō rogasti. Pro q̄ sollicita timuisti: quia
mētita es ⁊ mei nō es recordata: neq; cogitasti
i corde tuo: qr ego tacēs ⁊ quasi nō vidēs: ⁊ mei
oblita es. Ego annunciabo iusticiā tuam: ⁊ opa
tua nō ꝓderunt tibi. Cū clamaueris nō liberēt
te ꝯgregati tui. Et oēs eos auferet ventus tollet
aura. Qui autem fiduciam habet mei heredita

bit terram: ⁊ possidebit nomē scm̄ meū: ⁊ dicaꝫ: Viā facite: pbete iter: declinate de semita: auferte offendicula de via ppl'i mei. Quia h̄ dicit dn̄s excelsus ⁊ sublimis habitās eternitatē: ⁊ scm̄ nomē eius in excelso ⁊ in scō hitās: ⁊ cū ꝯtrito ⁊ humili spū: ut viuificet spm̄ humiliū: ⁊ viuificet cor ꝯtritoꝝ. Nō eni in sempitnū litigabo neqꝫ vsqꝫ ad finē irascar: qꝛ spūs a facie mea egredieꝉ: ⁊ flatꝰ ego faciā. Ppt iniqtatē auaricie eiꝰ iratꝰ sū: ⁊ pcussi eū. Abscōdi a te faciē meā ⁊ indignatꝰ sūꝫ Et abijt vagus in via cordis sui. Vias eius vidi ⁊ sanaui eū: ⁊ reduxi eū: ⁊ reddidi ꝯsolatiōes ipi ⁊ lugentibꝰ eius. Creaui fructū labioꝝ pacēꝫ: pacem ei q̄ longe est: ⁊ qui ppe dixit dn̄s: ⁊ sanaui eū. Impij aūt q̄si mare feruēs qđ q̄escere nō potest: ⁊ redundāt fluctꝰ eius in ꝯculcationē ⁊ lutū Nō est pax impijs dicit dn̄s deus. LVIII

Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocē tuā: ⁊ annūcia populo meo scelera eorū ⁊ domui iacob pctā eoꝝ. Me etenī d̄ die in diē querūt: ⁊ scire vias meas volūt: q̄si gens que iusticiā fecerit: ⁊ que iudiciū dei sui nō dereliquerit. Rogāt me iudicia iusticie: ⁊ appropinq̄re deo volūt. Quare ieiunauimꝰ ⁊ nō aspexisti humiliauimꝰ aīas nr̄as ⁊ nesciuisti? Ecce in die ieiunij vestri īuenit volūtas vestra: ⁊ oēs debitores vestros repetitis. Ecce ad lites ⁊ ad ꝯtentiones ieiunatis ⁊ pcutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsqꝫ ad hanc diē ut audiaꝉ in excelso clamor vester. Nunqd tale est ieiuniūꝫ qđ elegi: p diē affligere hoīem aīam suā? Nunqd ꝯtorquere q̄si circulū caput suū: ⁊ saccū ⁊ cinerē sternere? Nunqd istud vocabis ieiuniū: ⁊ diem acceptabilē dn̄o? Nōne hoc est magis ieiuniū quod elegi? Dissolue colligatiōes ipietatis: solue fasciculos deprimētes. Dimitte eos q̄ ꝯfracti sunt liberos: ⁊ oē onus dirūpe. Frange esuriēti paneꝫ tuū: ⁊ egenos vagosqꝫ īduc in domū tuā. Cuꝫ videris nudū operi eum: ⁊ carnē tuā ne despexeris. Tunc erumpet q̄si mane lumē tuū: ⁊ sanitas tua citius orieꝉ. Et anteibit faciē tuā iusticia tua ⁊ gl'a dn̄i colliget te. Tunc inuocabis et dn̄s exaudiet: clamabis: ⁊ dicet ecce adsum: qꝛ misericors sum dominus deus tuus. Si abstuleris de medio tui catenā ⁊ desieris extendē digitum ⁊ loqui qđ nō pdest. Cū effuderis esurienti aīam tuā: ⁊ aīam afflictā repleueris: orieꝉ in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiē tibi dabit dn̄s deus tuꝰ sp̄: ⁊ implebit splendoribꝰ aīam tuā: ⁊ ossa tua liberabit. Et eris q̄si hortus irriguus: ⁊ sicut fons aquaꝝ cuiꝰ non deficiēt aque. Et edificabunꝉ in te deserta seculorū fundamēta generatiōis ⁊ generatiōis suscitabis Et vocaberis edificator sepiū: auertēs semitas in quietē. Si auerteris a sabbato pedē tuuꝫ: facē volūtatē tuā in die sancto meo: ⁊ vocaueris sabbatū delicatū ⁊ scm̄ dn̄i gloriosūꝫ: ⁊ glorificaueris eum dū nō facis vias tuas: ⁊ nō inuenit volūtas tua ut loquaris sermonē: tūc delectaberis sup dn̄o: ⁊ sustollaꝫ te sup altitudines terre: ⁊ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os eni dn̄i locutum est. LIX

Ecce nō est abbreuiata manus dn̄i ut saluare nequeat: neqꝫ aggrauata est auris eius ut nō exaudiat: sꝫ iniqtates vestre diuiserūt int̄ vos ⁊ deū vr̄m: ⁊ pctā vr̄a abscōderūt faciē eius a vobis ne exaudiret. Manꝰ eniꝫ vr̄e pollute sunt sanguine: ⁊ digiti vr̄i iniquitate Labia vr̄a locuta sunt mēdaciū ⁊ lingua vr̄a iniqtatē fatur. Nō est qui inuocet iusticiā: neqꝫ est q̄ iudicet vere: sꝫ ꝯfidunt in nihilo: ⁊ loquunꝉ vanitates. Cōceperūt laborē ⁊ pepererūt iniqtateꝫ Oua aspidū ruperūt: ⁊ telas aranee texuerunt: Qui comederit de ouis eorū morieꝉ: ⁊ qđ ꝯfotū est erumpet in regulū. Tele eoꝝ non erunt in vestimentū: neqꝫ operienꝉ opibꝰ suis. Opa eoꝝ opa inutilia: ⁊ opus iniqtatis in manibꝰ eoꝝ Pedes eoꝝ ad malū currūt: ⁊ festināt ut effundant sanguinē innocentē. Cogitatiōes eoꝝ cogitatiōes inutiles. Vastitas ⁊ ꝯtritio in vijs eorū. Viā pacis nescierūt: ⁊ nō est iudiciū in gressibꝰ eoꝝ. Semite eoꝝ incuruate sunt eis: ois qui calcat in eis ignorat pacē. Propter hoc elongatuꝫ est iudiciū a nobis: ⁊ nō apprehēdet nos iusticia Expectauimꝰ lucē ⁊ ecce tenebre: splendorē: ⁊ in tenebris ambulauimꝰ. Palpauimꝰ sicut ceci parietē: ⁊ q̄si absqꝫ oculis attrectauimus. Impegimus meridie: quasi in tenebris: in caliginosis q̄si mortui. Rugiemꝰ quasi vrsi oēs: ⁊ q̄si columbe meditātes gememꝰ. Expectauimꝰ iudiciū ⁊ nō est: salutē ⁊ elongata est a nobis. Multiplicate sunt eni iniqtates nr̄e corā te: ⁊ pctā nr̄a respōderūt nobis. Quia scelera nr̄a nobiscū: ⁊ iniquitates nr̄as cognouimꝰ peccare ⁊ mentiri ꝯtra dn̄m: ⁊ auersi sumꝰ ne iremꝰ post tergū dei nr̄i ut loq̄remur calumniā ⁊ transgressionē. Cōcepimus ⁊ locuti sumꝰ de corde verba mēdacij: ⁊ ꝯuersum est retrorsum iudiciū: ⁊ iusticia lōge stetit. Quia corruit in platea veritas: ⁊ equitas nō potuit ingredi. Et facta est veritas in obliuiōe: ⁊ q̄ recessit a malo: pde patuit. Et vidit dn̄s: ⁊ malū apparuit in oculis eius: qꝛ nō est iudiciū. Et vidit deus qꝛ nō est vir: ⁊ aporiatꝰ est qꝛ nō est q̄ occurrat. Et saluauit sibi brachiū suūꝫ: ⁊ iusticia eius ipsa ꝯfirmauit eū. Indutꝰ ē iusticia ut lorica: ⁊ galea salutis in capite eius. Indutꝰ est vestimēntis vltionis ⁊ opertꝰ est q̄si pallio zeli: sicut ad vindictā q̄si ad retributionē indignatiōis hostibꝰ suis ⁊ vicissitudinē inimicis suis. Insulis viceꝫ reddet. Et timebūt q̄ ab occidēte nomē dn̄i: ⁊ q̄ ab ortu sol' gl'am eius. Cū venerit q̄si fluuiꝰ violentus quē spiritus domini cogit: ⁊ venerit syon redem

pío:⁊ eis qui redeunt ab iniquitate in iacob di
cit dominus. Hoc fedus meū cum eis dicit dñs
Spūs meus qui est in te:⁊ vba mea que posui
in ore tuo:nō recedēt de ore tuo:⁊ de ore semis
tui dicit dñs:āmodo ⁊ vsq; in sempiternū. LX

Surge illūiare hierlm:q: venit lumē tuū
⁊ glīa dñi sup te orta ē:quia ecce tenebre
operiēt terrā:⁊ caligo pplos:sup te autē
orief dñs:⁊ glīa eius i te videbif. Et ambulabūt
gētes in lumie tuo:⁊ reges in splēdore ortus tui
Leua i circuitu oculos tuos:⁊ vide: oēs isti cō
gregati sunt:venerūt tibi. Filij tui de longe venī
ent:⁊ filie tue de latere surgēt. Tūc videbis ⁊ af
flues ⁊ mirabif ⁊ dilatabif cor tuū:qñ ꝯuersa fu
erit ad te multitudo maris:fortitudo gentiū ve
nerit tibi. Inundatio camelorꝝ operiet te:drome
darij madian ⁊ effa. Oēs de saba venient aurum
⁊ thus deferētes:⁊ laudē dño annūciantes. Oē
pec⁹ cedar ꝯgregabif tibi:arietes nabaioth mi
nistrabūt tibi. Offerēf sup placabili altari meo
⁊ domū maiestatis mee glorificabo. Qui sunt isti
q ut nubes volāt:⁊ qsi columbe ad fenestras su
as:Me eni insule expectāt:⁊ naues maris i pn
cipio:ut adducā filios tuos de longe. Argentū
corꝝ ⁊ aurū corꝝ cū eis noī dñi dei tui ⁊ scō israel:
q: glificauit te. Et edificabūt filij pegrinorū mu
ros tuos:⁊ reges corꝝ ministrabūt tibi. In indi
gnatiōe eni mea pcussi te:⁊ in recōciliatiōe mea
miser⁹ sum tui. Et apienf porte tue iugit: die ac
nocte nō claudenf:ut afferaf a te fortitudo gen
tiū:⁊ reges earꝝ adducanf. Gens eni ⁊ regnum
qd nō seruierit tibi pibit:⁊ gētes solitudine vasta
buntf. Glīa libani ad te veniet:abies ⁊ buxus et
pinus sil' ad ornandū locū sanctificatōis mee:⁊
locū pedū meorꝝ glorificabo. Et venient ad te cur
ui filij eorꝝ q hūiliauerūt te:⁊ adorabūt vestigia
pedū tuorꝝ oēs q detrahebāt tibi:⁊ vocabūt te
ciuitatē dñi syon sancti isrl. Pro eo q fuisti de
relicta:⁊ odio hita:⁊ nō erat q per te trāsiret:po
nā te in supbiā seclorꝝ gaudiū in generatione ⁊ gnā
tiōe. Et sugges lac gentiū:⁊ mamilla regū la
ctaberis. Et scies q: ego dñs saluās te:⁊ redem
ptor tuus fortis iacob. Pro ere afferā aurꝝ:⁊ p
ferro afferā argentū:⁊ p lignis es:⁊ p lapidib⁹
ferrū. Et ponā visitationē tuā pacē:⁊ ppositos
tuos iusticiā. Nō audief vltra iniqtas in terra
tua:vastitas ⁊ ꝯtritio in terminis tuis:⁊ occupa
bit salus muros tuos:⁊ portas tuas laudatio.
Nō erit tibi ampli⁹ sol ad lucendū p diē:nec splē
dor lune illūiabit te:sed erit tibi dñs in lucē sem
piternā:⁊ de⁹ tu⁹ in glīam tuā. Nō occidet vltra
sol tuus:⁊ luna tua nō minuef:q: dñs erit tibi i
lucē sempitnā:⁊ ꝯplebunf dies luct⁹ tui. Ppls
aūt tuus oēs iusti in ppetuū hereditabūt terrā:
germē plantatōis mee:opus man⁹ mee ad glīfi
candū. Minī⁹ erit in mille:⁊ paruulus in gentem
fortissimā. Ego dñs in tpe ei⁹ subito faciā istud.

Spūs dñi sup me:eo q vnxerit LXI.
me. Ad añūciādū māsuetis misit me vt
mederer ꝯtritis corde:⁊ pdicarē captiuis
indulgentiā ⁊ clausis apitionē:ut pdicarē annū
placabilē dño:⁊ diē vltiōis deo nro:ut ꝯsolarer
oēs lugētes:ut ponerē ꝯsolationē lugētib⁹ syon
⁊ darē eis coronā p cinere:oleū gaudij p luctu
palliū laudis p spū meroris. Et vocabunf in ea
fortes iusticie:plātatio dñi ad glorificandū. Et
edificabūt deserta a seclo:⁊ ruinas antiqs erigēt
⁊ instaurabūt ciuitates desertas ⁊ dissipatas in
gnatōē ⁊ gnatōē. Et stabūt alieni ⁊ pascent pe
cora vra:⁊ filij pegrinorū agricole ⁊ vinitores
vestri erūt. Vos aūt sacerdotes dñi vocabimi
ministri dei nri dicef vobis. Fortitudinē gentium
comedetis:⁊ in glīa eorꝝ supbietis. Pro ꝯfusiōe
vra duplici ⁊ rubore:laudabūt partē eorꝝ. Pro
pter hoc in terra sua duplicia possidebūt:letitia sē
piterna erit eis. Quia ego dñs diligēs iudiciū
⁊ odio hñs rapinā in holocaustū. Et dabo op⁹
eorꝝ in veritate:⁊ fedus ppetuū feriā eis:et scie
tur in gentib⁹ semē eorꝝ:⁊ germen eorꝝ in medio
pplorꝝ. Oēs q viderint eos cognoscent illos:quia
isti sunt semen cui bñdixit dñs. Gaudēs gaude
bo in dño:⁊ exultabit aīa mea i deo meo. Quia
induit me vestimētis salutis:⁊ indumēto iusticie
circūdedit me:qsi sponsū decoratū corona:⁊ q
si sponsam ornatā monilib⁹ suis. Sicut eni terra
pfert germē suū:⁊ sicut hort⁹ semē suū germiat
sic dñs de⁹ germiabit iusticiā ⁊ laudē corā vni
uersis gentibus. LXII

Propter syon nō tacebo:⁊ ppter hierlm
nō qescā:donec egrediaf ut splendor iu
stus eius:⁊ saluator eius ut lāpas accen
daf. Et videbūt gentes iustū tuū:⁊ cuncti reges
inclytū tuū. Et vocabif tibi nomē nouū:qd os
dñi noīauit. Et eris corona glorie in manu dñi:
⁊ diadema regni i manu dei tui. Nō vocaberis
vltra derelicta:⁊ terra tua nō vocabif amplius
desolata. Sed vocaberis volūtas mea in ea:et
terra tua inhitata. Quia ꝯplacuit dño in te:⁊ ter
ra tua inhabitabif. Habitauit eni iuuenis cum
virgine:⁊ hitabūt in te filij tui. Et gaudebit spō
sus sup sponsā:⁊ gaudebit sup te de⁹ tu⁹. Sup
muros tuos hierusalē ꝯstitui custodes:tota die
⁊ tota nocte in ppetuū nō tacebūt. Qui reminisci
mini dominū:ne taceatis ⁊ ne detis silentiū ei
donec stabiliat:⁊ donec ponat hierusalē laudē
in terra. Iurauit dñs in dextera sua:⁊ i brachio
fortitudinis sue. Si dedero triticū tuū vltra ci
bū inimicis tuis:⁊ si biberint filij alieni vinū tu
um in quo laborasti. Quia q cōgregabūt illud
comedēt ⁊ laudabūt dominū:⁊ q ꝯportāt illud
bibēt in atrijs scis meis. Trāsite trāsite per por
tas:pparate viā pplo. Planū facite iter:⁊ eligi

te lapides: ⁊ eleuate signũ ad populos. Ecce do
min⁹ auditũ fecit in extremis terre. Dicite filie
syon: Ecce saluator tuus venit: ecce merces eius
cũ eo: ⁊ opus eius corã illo. Et vocabũt eos po
pulus sctũs: redẽpti a dño. Tu aũt vocaberis q̃
sita ciuitas: ⁊ nõ derelicta. LXIII

Uis est iste q venit de edon tinctis vesti
bus de bosra: Iste formosus i stola sua
gradiens in multitudine fortitudinis sue
Ego qui loquor iusticiã: ⁊ propugnator sum ad
saluandũ. Quare ergo rubrũ est indumentũ tu
um: ⁊ vestimẽta tua sicut calcantiũ in torculari:
Torcular calcaui solus ⁊ de gẽtib⁹ nõ est vir me
cũ. Calcaui eos in furore meo: ⁊ ꝯculcaui eos in
ira mea. Et aspersus est sanguis eoꝝ sup vestimẽ
ta mea: ⁊ oia indumẽta mea inquinaui. Dies eni
vltiõis in corde meo: ann⁹ retributiõis mee ve
nit. Circũspexi ⁊ nõ erat auxiliator: quesiui et nõ
fuit q adiuuaret: ⁊ saluauit mihi brachiũ meũ:
⁊ indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Et con
culcaui pplos in furore meo: ⁊ inebriaui eos i in
dignatiõe mea: ⁊ detraxi in terrã virtutẽ eorum
Miserationũ dñi recordabor: laudẽ dñi sup oi
bus q reddidit nobis dñs: ⁊ sup multitudinem
bonoꝝ domui isrl' que largit⁹ est eis ẜm idulgẽ
tiã suã: ⁊ ẜm multitudinẽ misericordiaꝝ suarum
⁊ dixit: Uerũtñ ppl's me⁹ est filij nõ negantes: et
fact⁹ est ei saluator in oi tribulatiõe eoꝝ: nõ ẽ tri
bulat⁹: ⁊ angelus faciei eius saluauit eos. In di
lectiõe sua ⁊ indulgẽtia sua ipse redẽit eos: ⁊ por
tauit eos: ⁊ eleuauit eos cũctis dieb⁹ scli. Ipsi aũt
ad iracũdiã ꝓuocauerũt: ⁊ afflixerũt spm scti eius
⁊ ꝯuersus est eis i inimicũ: ⁊ ipse debellauit eos
⁊ recordat⁹ est dieꝝ scli moysi ⁊ ppli sui. Ubi ẽ q
eduxit eos de mari cũ pastorib⁹ gregis sui: Ubi
est q posuit in medio eius spm scti sui: q eduxit
ad dexterã moysen brachio maiestatis sue: q sci
dit aq̃s ãte eos: ut faceret sibi nomẽ sempitnũ:
Qui eduxit eos p abyssos q̃si equũ in deserto
nõ impingẽtẽ: q̃si aial in cãpo. Descendens spũs
dñi ductor eius fuit. Sic adduxisti pplm tuũ: ut
faceres tibi nomẽ glie. Attende de celo: ⁊ vide d
habitaculo scõ tuo: ⁊ glie tue. Ubi est zelus tuus ⁊
fortitudo tua multitudo viscerꝝ tuoꝝ: ⁊ miserati
onũ tuaꝝ: Sup me ꝯtinuerũt se. Tu eni pat no
ster: ⁊ abraam nesciuit nos: ⁊ isrl' ignorauit nos
Tu dñe pr nr: redẽptor nr a sclo nomẽ tuũ. Qua
re errare nos fecisti dñe de vijs tuis: idurasti cor
nrm ne timerem⁹ te. Cõuertere ꝓpter seruos tu
os tribus hereditatis tue. Quasi nihilũ posside
rũt pplm sanctũ tuũ hostes nri: ꝯculcauerũt san
ctificationẽ tuã. Facti sum⁹ q̃si in pricipio cũ nõ
dñareris nostri neq3 inuocaretur nomen tuum
super nos. LXIIII

Tinã dirũpes celos ⁊ descẽdẽs. A facie
tua mõtes defluerẽt: sicut exustio ignis
tabescerent: aque arderent igni: ut notum fieret
nomẽ tuũ inimicis tuis: a facie tua gentes turba
rent. Cum feceris mirabilia nõ sustinebim⁹. De
scẽdisti: ⁊ a facie tua mõtes defluxerũt. A seculo
nõ audierũt: neq3 aurib⁹ ꝑceperũt. Oculus non
vidit deus absq3 te: q̃ ꝑparasti expectãtib⁹ te. Oc
curristi letanti ⁊ facienti iusticiã: in vijs tuis recor
dabunt tui. Ecce tu irat⁹ es ⁊ peccauim⁹: in ipsis
fuim⁹ sp ⁊ saluabimur: ⁊ facti sum⁹ ut imũdi oẽs
nos: ⁊ q̃si pann⁹ mẽstruate vniuerse iusticie nre.
Et cecidim⁹ q̃si foliũ vniuersi: ⁊ iniqtates nre q̃
si vent⁹ abstulerũt nos. Nõ est q inuocet nomen
tuũ: q ꝯsurgat ⁊ teneat te. Abscõdisti faciẽ tuã a
nob. ⁊ allisisti nos in manu iniqtatis nre: ⁊ nũc
dñe pr nr es tu. Nos ꝟo lutũ: ⁊ fictor nr tu: ⁊ opa
manuũ tuaꝝ oẽs nos. Ne irascaris dñe satis: et
ne vltra memineris iniqtatis nre. Ecce respice po
pulus tu⁹ oẽs nos. Ciuitas sctĩ tui facta est deser
ta: syon deserta fcã est hierlm desolata. Dom⁹
sctificatiõis nre: ⁊ glie nre vbi laudauerũt te pres
nri. Facta est in exustionẽ ignis: ⁊ oia desiderabi
lia nra ꝟsa sunt in ruinas. Nũqd sup his ꝯtine
bis te dñe: tacebis ⁊ affliges nos vehemẽt. LXV

Uesierũt me q añ nõ interrogabãt: inuenerũt
q nõ q̃sierũt me. Dixi: ecce ego: ecce ego
ad gẽtẽ q nesciebat me q̃ ñ inuocabat nom meũ
Expãdi manu⁹ meas tota die ad pplm icredulum
q gradit in via nõ bona post cogitatiões suas.
Ppl's q ad iracundiã ꝓuocat me añ faciẽ meã
sp: q imolãt in hortis: ⁊ sacrificãt super lateres.
Qui habitãt in sepulchris: ⁊ in delubris idoloꝝ
dormiũt. Qui comedũt carnẽ suillã: ⁊ ius ꝓpha
nũ i vasis eoꝝ. Qui dicũt recede a me nõ appro
pinques mihi: q2 immũdus es. Isti fum⁹ erunt
in furore meo: ignis ardẽs tota die. Ecce scriptũ
est corã me: Nõ tacebo: s3 reddã ⁊ retribuã in si
nu eoꝝ iniqtates vras ⁊ iniqtates patrũ vroꝝ
sil' dicit dñs: q sacrificauerũt sup mõtes: ⁊ super
colles exprobrauerũt mihi: ⁊ remetiar op⁹ eoꝝ
ꝑmũ in sinu eoꝝ. Hec dicit dñs. Quõ si inueniã
tur granũ in botro: ⁊ dicat: ne dissipes illud q̃m
benedictio est: sic faciã ꝓpter seruos meos ut nõ
disperdã totũ: ⁊ educã de iacob semen: ⁊ de iuda
possidentẽ montes meos: ⁊ hereditabũt eã ele
cti mei: ⁊ ẜui mei hitabũt ibi: ⁊ erũt campestria
in caulas gregũ: ⁊ vallis achor in cubile armẽ
torum populo meo: qui requisierũt me: ⁊ vos
qui dereliquistis dominũ: qui obliti estis mon
tem sanctũ meum: qui ponitis fortune mensam
⁊ libans super eam: numerabo vos in gladio:
⁊ oẽs in cede corruetis: pro eo q̃ vocaui ⁊ nõ
respõdistis: locutus sum ⁊ non audistis: ⁊ facie
batis malum in oculis meis: et que nolui ele
gistis. Propter hoc hec dicit dominus deus:
Ecce serui mei comedent: et vos esurietis. Ec
ce serui mei bibent: et vos sitietis: ecce serui

mei letabunt: ⁊ vos confundemini: ecce servi mei laudabūt pre exultatiōe cordis: ⁊ vos clamabitis pre dolore cordis: ⁊ pre contritiōe spūs vlulabitis: ⁊ dimittetis nomē vrm in iuramentū electis meis: ⁊ interficiet te dñs deus: ⁊ servos suos vocabit nōie alio. In quo q benedict⁹ est sup terrā bñdicet in deo: amen: ⁊ q iurat in t'ra iurabit in deo amen. Quia oblivioe tradite sunt angustie priores: ⁊ q a abscondite sunt ab ocul' nrīs: ecce enim ego creo celos novos ⁊ terrā novā: ⁊ nō erūt in memoria priora: ⁊ nō ascendēt sup cor: sed gaudebitis ⁊ exultabitis vsq3 in sempitnū in his que ego creo. Quia ecce ego creo hierl'em exultationē ⁊ pplm eius gaudiū ⁊ exultabo in hierusalem ⁊ gaudebo in pplo meo: ⁊ nō audietur in ea vltra vox fletus ⁊ vox clamoris. Nō erit ibi amplius infans dierum: ⁊ senex q nō impleat dies suos: qm̄ puer centū annorum morietur: ⁊ peccator centū annorū maledict⁹ erit: ⁊ edificabūt domos ⁊ habitabunt: ⁊ plantabūt vineas ⁊ comedēt fruct⁹ earum. Nō edificabūt: ⁊ alius habitabit: ⁊ nō plātabūt ⁊ alius comedet. Scdm enī dies ligni: erūt dies populi mei: ⁊ opa manuū eorum inveterabūt: electi mei nō laborabūt frustra: neq3 generabūt in conturbatōe: qr semē benedictorum dñi est: ⁊ nepotes eorum cum eis: eritq3 anteq3 clamēt ego exaudiā: adhuc illis loquētib⁹ ego audiā. Lup⁹ ⁊ agnus pascent simul ⁊ leo ⁊ bos comedēt paleas: ⁊ serpēti pulvis panis ei⁹. Non nocebūt: neq3 occidēt in oī monte scō meo dicit dominus. LXVI

Hec dicit dñs. Celū sedes mea: terra aūt scabellū pedū meorum. Que est ista dom⁹ quā edificabitis mihi: ⁊ qs iste loc⁹ requietiōis mee: Oia hec man⁹ mea fecit ⁊ facta sunt vniversa ista dicit dñs. Ad quē aūt respiciam nisi ad pauperculū ⁊ contritū spū ⁊ trementē sermones meos: Qui immolat bovem: q̄si q interficiat virum. Qui mactat pecus: q̄si q excerebret canem. Qui offert oblatiōnē: q̄si q sanguinē suillum offerat. Qui recordatur thuris: quasi q benedicat ydolo. Hec oia elegerūt in vijs suis. ⁊ in abhoīatiōib⁹ suis aīa eorum delectata est. Vñ ⁊ ego eligā illusiones eorum: ⁊ que timebāt: adducā eis: qr vocavi ⁊ nō erat q responderet: locut⁹ sum ⁊ nō audierūt. Feceruntq3 malū in oculis meis: ⁊ q̄ nolui elegerūt. Audite verbū dñi: qui tremitis ad verbum eius. Dixerūt frēs vri odientes vos: ⁊ abycientes. ppter nomen meū. Glorificetur dñs ⁊ videbimus in leticia vrā: ipsi aūt confundentur. Vox ppli de civitate: ⁊ vox de templo: vox dñi reddentis retributionē inimicis suis. Anteq3 parturiret: peperit: anteq3 veniret part⁹ eius peperit masculum. Quis audivit vnq3 tale: ⁊ qs vidit huic simile: Nunqd parturiet terra in die vna: aut parietur gens simul: quia parturivit ⁊ peperit syon filios suos: Nunquid ego qui alios parere facio: ipse non pariā dicit dominus: Si ego qui generationem ceteris tribuo sterilis ero: ait domin⁹ deus tuus: Letamini cum hierusalem: ⁊ exultate in ea oēs qui diligitis eā. Gaudete cū ea gaudio vniversi qui lugetis sup eā: vt sugatis ⁊ repleamini ab vberib⁹ consolatiōis ei⁹: vt mulgeatis ⁊ delicijs affluatis ab omnimoda gloria ei⁹. Quia hec dicit dñs: Ecce ego declinabo sup eā quasi fluviū pacis: ⁊ quasi torrentē inundantē gloriam gētium quam sugetis. Ad vbera portabimini: ⁊ super genua blandientur vobis. Quō si cui mater blandiatur: ita ego consolabor vos ⁊ in hierusalē cōsolabimi. Videbitis ⁊ gaudebit cor vestrū: ⁊ ossa vestra quasi herba germinabūt. Et cognoscetur man⁹ dñi servis eius: ⁊ indignabitur inimicis suis. Quia ecce dñs in igne veniet: ⁊ quasi turbo q̄driga ei⁹. reddere in indignatione furorem suū: ⁊ increpatiōnē suam in flamma ignis. Quia in igne domin⁹ diiudicabit: ⁊ in gladio suo ad omnē carnē: ⁊ multiplicabuntur interfecti a dnō. Qui sanctificabātur ⁊ mundos se putabant in hortis post ianuā intrinsecus: qui comedebant carnē suillam ⁊ abhominatiōnē ⁊ murē: simul consumentur dicit dominus. Ego aūt opera eorum ⁊ cogitationes eorū venio vt cōgregē cum omnibus gentibus: ⁊ linguis ⁊ venient ⁊ videbunt gloriam meam. Et ponam in eis signū: ⁊ mittam ex eis qui salvati fuerint ad gentes in mare: in affricā: in lydiā: tenentes sagittā in italiam ⁊ greciam ad insulas longe ad eos qui nō audierunt de me ⁊ non viderunt gloriam meam. Et annunciabūt gloriā meā gentibus: ⁊ adducent omnes fratres vestros de cunctis gentib⁹ donū domino in equis ⁊ in quadrigis ⁊ in lecticis ⁊ in mulis ⁊ in carrucis: ad montem sanctū meum hierusalē dicit dominus: quomodo si inferant filij israel munus in vase mundo in domū domini. Et assumam ex eis sacerdotes ⁊ levitas dicit dominus: quia sicut celi novi ⁊ terra nova que ego facio stare coram me dicit dominus deus: sic stabit semē vestrum: ⁊ erit mensis ex mense: ⁊ sabbatū ex sabbato. Veniet omnis caro: vt adoret coram facie mea dicit dominus. Et egredientur ⁊ videbunt cadavera virorum q prevaricati sunt in me. Vermis eorum non morietur: ⁊ ignis eorum non extinguetur: ⁊ erūt vsq3 ad sacietatem visionis omni carni.

Explicit Esaias. Incipit prefatio in Hieremiā prophetam.

Hec interpretatio hieronymi est. Si qd in ea noverit scdm hebreos codices explorent. Alie est septuaginta interpretū ecclesijs vsitata. Que q̄uis nōnulla aliter hēat q̄3 in hebreis codicib⁹ invenitur. Tñ vtraq3 id est scdm septuaginta

ꝫ ſm̄ hebꝛeam: aplica auc̄te firmata eſt: nō erro
re neqꝫ rephenſiōe ſupioꝛi: ſed certo ꝯſilio ſeptu
aginta: nōnulli alit̄ dixiſſe vel ꝯtexuiſſe itelligū
tur. Qḋ ideo ꝑmonem⁹ ne qſq̄ʒ alterā ex altera
velit emēdare. Qḋ ſinguloꝝ in ſuo genē veritas
obſeruanda eſt.

Incipit ꝓlogus in eundem.

Hieremias ꝓpheta cui hic ꝓlogus ſcri
bit: ſermone quidē apud hebꝛeos eſa
ie ⁊ oſee et qbuſdā alijs ꝓphis vr̄ eſſe
ruſticioꝛ: ſed ſenſib⁹ par eſt: qppe q eo
dē ſpū ꝓphauerit. Porro ſimplicitas eloquij ď
loco ei in quo natus eſt accidit. Fuit eni anatho
tites q ē vſqꝫ hodie viculus: tribus ab hieroſo
limis diſtans milibus: ſacerdos ex ſacerdotib⁹
⁊ in mr̄is vtero ſanctificat⁹: virginitate ſua euā
gelicū vir͝ xp̄i eccl̄ie dedicās. Hic vaticinare ex
orſus eſt puer: ⁊ captiuitatē vrbis atqꝫ iudee nō
ſolū ſpū: ſed ⁊ oculis carnis intuit⁹ eſt. Jam decē
tribus iſrl̄ aſſyrij in medos trāſtulerāt: iam ter
ras ea͝ coloni gentiū poſſidebāt. Unde in iuda
tm̄ ⁊ in beniamin ꝓphetauit: ⁊ ciuitatis ſue rui
nas q̄druplici planctu alphabeto: qḋ nos mēſu
re metri verſibuſqꝫ reddidim⁹. Preterea ordi
nē viſionū q apud grecos ⁊ latinos oio ꝯfuſus
eſt: ad p̄ſtinā fidē correxim⁹. Librū aūt baruch
notarij eius: q apud hebꝛeos nec legit̄ nec habe
tur p̄termiſim⁹: ꝓ his oibus maledicta ab emu
lis p̄ſtolātes: qbus me neceſſe eſt ꝑ ſingula opu
ſcula rn̄dere. Et hoc patioꝛ: q̄ vos cogitis. Cete
rū ad ꝯpendiū mali rectius fuerat modū furori
eo͝ ſilētio meo ponere: q̄ʒ quottidie noui aliqd
ſcriptitantē inuido͝ inſaniā ꝓuocare.

Item alius ꝓlogus in eundem.

Ioachim filius ioſie: cuius tertiodeci
mo anno ꝓphetare orſus eſt hieremi
as: ſub quo ⁊ Olda mulier ꝓphauit
ipſe eſt qui alio noīe appellat̄ eliachīʒ
⁊ regnauit ſup tribū iuda ⁊ hierl̄m annis vnde
cim. Cui ſucceſſit in regnū filius ioachin cogno
mēto iechonias: q tertio menſe regni eius die de
cima captus a ducib⁹ nabuchodonoſoꝛ ductus
eſt in babylonē: ⁊ in loco eius ꝯſtitut⁹ eſt ſedechi
as filius ioſie patruus eius: cuius anno vndeci
mo hierl̄m capta atqꝫ ſubuerſa ē. Nemo eni pu
tet eūdē in danielis p̄ncipio ioachim: q in eze
chielis exoꝛdio ioachim ſcribit̄. Iſte extremā ſyl
labā chim habet: ille chin: ⁊ ob hāc cām in euā
gelio ſm̄ matheū vna videt̄ deeſſe generatō: q̄ꝛ
ſecūda teſſeredecas in ioachim deſinit filium io
ſie: ⁊ tertia īcipit a ioachin filio ioachim. Qḋ igi
tur̄ porphirius calumniā inſtruit eccleſie: ſuam
oñdēs imperitiā: dū euangeliſtā mattheū argu
ere nitit̄ falſitatis. Qḋ qꝫ traditū ſcribit̄ ioachīʒ
monſtrat non aduerſario͝ foꝛtitudinis fuiſſe vi
ctoꝛiā: ſed domini voluntatis.

Incipit argumentū in eundem.

Hieremias anathonites: qui eſt vicul⁹
tribus a hieroſolymis diſtās milibus
apud taphnas in egypto a poplo lapi
dibus obrut⁹ occubuit. Jacet ꝑoi eo
loco ſepultus: quo dudūʒ pharao rex hitauerat
Et qm̄ poſtulatiōe ſua deſugatis ab eodēʒ loco
ſerpentib⁹: egyptios a tactu aſpidūʒ facit eſſe ſe
curos magna cū ibi religione egyptij venerant̄.

Explicit argumentum. Incipit
Hieremias ꝓpheta. Capitm̄. I

Verba hiere
mie ꝓphete filij helchie ď ſa
cerdotib⁹ qui fuerūt in ana
toth i terra beniamin. Qḋ
factū eſt verbū dn̄i ad eūʒ
in diebus ioſie filij amon re
gis iuda i tertiodecimo an
no regni eius: ⁊ fcm̄ eſt i dieb⁹ ioachim filij ioſie
regis iuda: vſqꝫ ad ꝯſummationē vndecimi an
ni ſedechie filij ioſie regis iuda: vſqꝫ ad tranſmi
grationē hierl̄m in menſe q̄nto. Et factū eſt ver
bū dn̄i ad me dicēs. Priuſq̄ʒ te foꝛmarē in vte
ro: noui te: ⁊ anteq̄ʒ exires de vulua ſanctificaui
te: ⁊ ꝓphetā in gentibus dedi te. Et dixi: A: a: a:
dn̄e deus. Ecce neſcio loqui: q̄ꝛ puer ego ſuʒ. Et
dixit dn̄s ad me. Noli dicere: q̄ꝛ puer ſum: quo
niā ad oīa que mittā te: ibis: ⁊ vniuerſa q̄cunqꝫ
mandauero tibi: loqueris. Ne timeas a facie eo
rū: q̄ꝛ tecū ego ſum ut eruā te: dicit dn̄s. Et miſit
dn̄s manū ſuā: ⁊ tetigit os meūʒ: ⁊ dixit ad me:
Ecce dedi verba mea in oꝛe tuo: ⁊ ecce ꝯſtitui te
hodie ſup gētes ⁊ ſup regna ut euellas ⁊ deſtru
as ⁊ diſperdas ⁊ diſſipes ⁊ edifices ⁊ plantes. Et
factū eſt verbū dn̄i ad me dicēs: Quid tu vides
hieremia? Et dixi: Uirgā vigilantem ego video.
Et dixit dn̄s ad me. Bn̄ vidiſti: q̄ꝛ vigilabo ego
ſuper verbo meo ut faciā illud. Et fcm̄ eſt verbū
dn̄i ſecūdo ad me dicēs: Quid tu vides? Et dixi
Ollam ſuccenſam ego video: ⁊ faciē eius a facie
aqlonis. Et dixit dn̄s ad me. Ab aqlone pandet̄
malū: ſup oēs habitatores terre. Quia ecce ego
ꝯuocabo oēs cognationes regno͝ aqlonis ait
dn̄s: ⁊ venient ⁊ ponēt vnuſqſqꝫ ſoliū ſuū i introi
tu porta͝ hierl̄m: ⁊ ſup oēs muros eius in circu
itu: ⁊ ſup vniuerſas vrbes iuda. Et loquar iudi
cia mea cum eis ſuper oēm maliciā eo͝ qui de
reliquerūt me: ⁊ libauerūt dijs alienis: ⁊ adora
uerūt opus manuū ſua͝. Tu ergo accinge lum
bos tuos: ⁊ ſurge ⁊ loquere ad eos oīa que ego
p̄cipio tibi. Ne foꝛmides a facie eo͝: nec enīʒ ti
mere te faciā vultū eo͝. Ego quippe dedi te ho
die in ciuitatē munitā: ⁊ in columnā ferreā: et in

f

murū ereū sup omnē terraz: regibus iuda: pncipibus eius ⁊ sacerdotib⁹: ⁊ oi pplo terre: ⁊ bellabūt aduersum te: ⁊ non pualebūt: q: ego tecum sum ait dñs: vt liberem te. II

Et factū est verbū dñi ad me dicens: vade ⁊ clama in auribus hierlm dicens. Hec dicit dñs. Recordatus sum tui miserans adolescentiā tuā: ⁊ charitatē desponsationis tue: qn̄ secuta es me in deserto: in terra q̄ nō seminat. Sanctus isrl' dño pmitie frugū eius. Omnes q deuorāt eū: delinquunt: mala vēient sup eos dicit dñs. Audite verbū dñi domus iacob: ⁊ oēs cognationes dom⁹ isrl'. Hec dic̄ dominus. Quid inuenerūt pr̄es vr̄i in me iniqtatis: q: elongauerūt a me: ⁊ ambulauerūt post vanitatē: ⁊ vani facti sunt: Et non dixerūt: vbi ē dñs q ascendere nos fecit de terra egypti: qui traduxit nos per desertū: p terrā inhabitabilē ⁊ inuiā p terrā sitis ⁊ imaginē mortis: ⁊ per terrā i qua non ambulauit vir: neqz habitauit homo: Et induxi vos in terrā carmeli: vt comederetis fructum eius: ⁊ bono illius. Et ingressi ɔtaminastis terraz meā: ⁊ hereditatē meā posuistis in abominationē. Sacerdotes non dixerūt vbi ē dñs: ⁊ tenētes legē nescierūt me: ⁊ pastores puaricati sūt in me. Et pphete prophetauerūt in baal: ⁊ idola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio ɔtendā vobiscū ait dñs: ⁊ cū filijs vestris disceptabo. Transite ad insulas cethim: ⁊ videte: ⁊ in cedar mittite: ⁊ ɔsiderate vehement: ⁊ videte si factum est huiuscemodi: si mutauit gens deos suos: ⁊ certe ipsi nō sunt dij. Populus vero meus mutauit gloriaz suā in idolū. Obstupescite celi sup hoc: ⁊ porte eius desolamini vehementer dicit dñs. Duo. n. mala fecit populus me⁹. Me dereliquerūt fontē aque viue: ⁊ foderūt sibi cisternas dissipatas q̄ ɔtinere non valent aquas. Nunqd seruus est israel: aut vernaculus. Quare ergo factus ē in pdam. Sup eū rugierūt leones: ⁊ dederūt vocē suam: posuerūt terrā eius in solitudinez. Ciuitates eius exuste sunt: ⁊ non est qui habitet in eis. Filij quoqz mēpheos ⁊ thaphnes ɔstuprauerūt te vsqz ad verticē. Nūquid non istud factū est tibi: q: dereliqsti dñm deum tuū eo tpe quo ducebat te per viā. Et nunc qd tibi vis in via egypti: vt bibas aquā turbidā? Et quid tibi cū via assyriorꝫ vt bibas aquaz fluminis? Arguet te malicia tua: ⁊ auersio tua increpabit te. Scito ⁊ vide q: malū ⁊ amarū ē reliqsse te dñm deū tuū: ⁊ nō esse timorem ei⁹ apud te dicit dñs deus exercituum. A seculo ɔfregisti iugū meū: rupisti vincula mea: ⁊ dixisti. Non seruiā. In oi eni colle sublimi ⁊ sub oi ligno frondoso tu ɔsternabaris mētrix. Ego autē plantaui te vineā electā: oē semen verꝫ. Quomō ḡ ɔuersa es mihi in prauum vinea aliena. Si laueris te nitro: ⁊ multiplicaueris tibi herbā borith: maculata es in iniqtate tua coraz me dicit dñs deus. Quō dicis: non sū polluta: post baalim non ambulaui? Uide vias tuas in conualle: scito qd feceris. Cursor leuis explicans vias suas: onager assuetus in solitudine: in desiderio anime sue attraxit ventū amoris sui. Nullus auertet eā: oēs qui querūt eam non deficient: in menstruis eius inuenient eā. Prohibe pedē tuum a nuditate: ⁊ guttur tuū a siti. Et dixisti. Desperaui: nequaq̄ȝ faciā. Adamaui quippe alienos ⁊ post eos ambulabo. Quō confundit fur quando dephendit: sic confusi sunt dom⁹ israel: ipsi ⁊ reges eorꝫ pncipes ⁊ sacerdotes ⁊ pphete eorū: dicentes ligno: pr̄ meus es tu: ⁊ lapidi: tu me genuisti. Uerterūt ad me tergū ⁊ non faciē: ⁊ in tēpore afflictionis sue dicent: surge ⁊ libera nos. Ubi sunt dij tui quos fecisti tibi. Surgant ⁊ liberent te in tpe afflictionis tue. Scdm numerum quippe ciuitatū tuarū: erant dij tui iuda. Quid vultis mecū iudicio ɔtendere. Oēs dereliqstis me dicit dñs. Frustra pcussi filios vr̄os: ⁊ disciplinā nō receperūt. Deuorauit gladi⁹ vr̄ pphas vr̄os: quasi leo vastator generatio vr̄a. Uidete verbū dñi. Nunqd solitudo factus sum israeli: aut terra serotina. Quare ergo dixit popul⁹ me⁹ recessimus: nō veniem⁹ vltra ad te: Nunquid obliuiscet virgo ornamenti sui: aut spōsa fascie pectoralis sue. Populus vero me⁹ oblit⁹ ē mei diebus innumeris. Quid niteris bonā ondere viam tuā: ad querendā dilectionē que insup ⁊ malicias tuas docuisti vias tuas: ⁊ in alis tuis inuētus est sanguis animarꝫ pauperū ⁊ innocentum. Nō in fossis inueni eos: sed in omnib⁹ que supra memoraui. Et dixisti. Absqz petō ⁊ innocēs ego sum: ⁊ ppterea auertat furor tu⁹ a me. Ecce ego iudicio ɔtendā tecū: eo q dixeris nō peccaui: quā vilis facta es nimis: iterās vias tuas. Et ab egypto ɔfunderis: sicut confusa es ab assur. Nam ⁊ ab ista egredieris: ⁊ manus tue erūt super caput tuū: qm̄ obtriuit dñs ɔfidentiam tuā: ⁊ nihil habebis psperū. III

Vulgo dr̄. Si dimiserit vir vxorē suā: ⁊ recedēs ab eo duxerit virū alterꝫ: nunquid reuertet ad eā vltra: Nūquid nō polluta erit: ⁊ ɔtaminata mulier illa: Tu aūt fornicata es cū amatorib⁹ multis: tn̄ reuertē ad me dicit dñs ⁊ ego suscipiā te. Leua oculos tuos in directū: ⁊ vide vbi nūc pstrata sis. In vijs sedebas expectās eos q̄si latro insidiās in solitudine: ⁊ polluisti terrā in fornicatiōib⁹ tuis: ⁊ in malitijs tuis: q̄zobrē phibite sūt stille pluuiarꝫ: ⁊ serotin⁹ imber nō fuit. Frōs mulieris meretricis facta est tibi: noluisti erubescē. Ergo saltē amō voca me pr̄ me⁹: dux virginitatis mee tu es. Nunqd irasceris in perpetuū: aut perseuerabis in finē: Ecce locuta es: ⁊ fecisti mala ⁊ potuisti. Et dixit dñs ad me

in diebus iosie regis. Nunqd vidisti que fecerit
auersatrix isrl'. Abijt sibimet sup oēm montē ex
celsum: ⁊ sub oi ligno frondoso: ⁊ fornicata ē ibi
Et dixi: cū fecisset h oia: ad me reuertē: ⁊ nō ē re
uersa. Et vidit puaricatrix soror eius iuda: q̄a p̄
eo q̄ mechata esset auersatrix isrl' dimisissez eaz
⁊ dedissem ei libellū repudij: ⁊ non timuit puari
catrix iuda soror eius: sz abijt ⁊ fornicata ē etiaz
ipsa: ⁊ facilitate fornicatiōis sue ꝯtaminauit traz
⁊ mechata est cū lapide ⁊ ligno. Et in oib⁹ hiis nō
est reuersa ad me puaricatrix soror eius iuda in
toto corde suo: sz in mēdacio ait dn̄s. Et dixit do
minus ad me: Justificauit aiam suaz auersatrix
isrl' cōpatiōe puaricatricis iuda. Uade ⁊ clama
sermones istos ꝯtra aqlonē ⁊ dices: Reuertere
auersatrix isrl' ait dn̄s: nō auertā faciē meā a vo
bis: q: scūs ego sum dicit dn̄s: ⁊ nō irascar i per
petuū. Uerūtn̄ scito iniqtatē tuā: q: in dn̄m deū
tuū puaricata es. Et dispsisti vias tuas alienis
sb oi ligno frōdoso: ⁊ vocem meā nō audisti ait
dn̄s. Cōuertimi filij reuertētes dicit dn̄s: q: ego
vir vester. Et assumā vos: vnū de ciuitate: ⁊ du
os de cognatōe: ⁊ introducā vos in syon. Et da
bo vob pastores iux̄ cor meū: ⁊ pascēt vos sciā
⁊ doctrina. Cunqz multiplicati fueritis ⁊ creueri
tis in t̄ra in dieb⁹ ill' ait dn̄s: nō dicēt vltra: arca
testi dn̄i: neqz ascēdet sup cor: neqz recordabunt
illius: nec visitabit nec fiet vltra. In tēpe illo vo
cabūt hierl'm soliū dn̄i: ⁊ ꝯgregabunt ad eā oēs
gētes in noīe dn̄i in hierl'm: ⁊ nō ambulabūt p⁹
prauitatē cordis sui pessimi. In dieb⁹ ill' ibit do
mus iuda ad domū isrl': ⁊ veniēt sil' d terra aqlo
nis ad terrā quā dedi p̄rib⁹ vr̄is. Ego autē dixi:
Quō ponā te in filios: ⁊ tribuā tibi terrā deside
rabilē hereditatē p̄clarā exercituū gentiuz? Et di
xi: Patrē vocab me: ⁊ post me ingredi nō cessa
bis. Sz quō si ꝯtēnat mlr amatorē suū: sic ꝯtem
psit me dom⁹ isrl' dicit dn̄s. Uox in vijs audita ē
plorat⁹ ⁊ vlulat⁹ filioꝝ isrl': qm̄ iniquā fecerūt viā
suā: obliti sunt dn̄i dei sui. Cōuertimi filij reuertē
tes: ⁊ sanabo auersiōes vras. Ecce nos venim⁹
ad te. Tu eni es dn̄s de⁹ nr̄. Uere mēdaces erāt
colles: ⁊ multitudo mōtiū. Uere in dn̄o deo nr̄o
salus isrl'. Cōfusio comedit laborē patrū nr̄oruz
ab adolescētia nr̄a: greges eoꝝ ⁊ armēta eoꝝ: fili
os eoꝝ ⁊ filias eoꝝ. Dormiem⁹ in ꝯfusiōe nr̄a ⁊
opiet nos ignominia nr̄a: qm̄ dn̄o deo nr̄o pecca
uim⁹ nos: ⁊ p̄res nr̄i ab adolescētia nr̄a vsqz ad
diē hāc: ⁊ nō audiuim⁹ vocē dn̄i dei nostri. IIII

SI reuerteris ad me isrl' ait dn̄s ad me cō
uertē. Si abstuleris offendicula tua a fa
cie mea nō cōmoueberis. Et iurab viuit
dn̄s in v̄itate ⁊ in iudicio ⁊ in iusticia: ⁊ bn̄dicēt
eū gētes ipmqz laudabūt. Hec eni dicit dn̄s vi
ro iuda ⁊ h̄itatori hierl'm. Nouate vob nouale
⁊ nolite serē sup spinas. Circūcidimi dn̄o: et au
ferte p̄putia cordiuz vr̄oꝝ viri iuda ⁊ h̄itatores
hierl'em: ne forte egrediat ut ignis indignatio
mea ⁊ succendat: ⁊ nō sit q extinguat. Oia āt h
mala veniēt ꝑpter maliciā cogitationū vraꝝ.
Annūciate i iuda: ⁊ in hierl'm auditū facite: loq
mini: ⁊ canite tuba in t̄ra: clamate fort ⁊ dicite:
Cōgregami ⁊ igrediamur ciuitates munitas: le
uate signū in syon. Cōfortami: nolite stare: quia
malū ego adduco ab aqlone ⁊ ꝯtritōez magnā.
Ascendit leo de cubili suo: ⁊ pdo gentiū se leua
uit. Egressus ē de loco suo: ut ponat t'rā tuā in so
litudinē. Ciuitates tue vastabunt: remanēntes
absqz h̄itatore. Sup h accingite vos cilicijs: plā
gite ⁊ vlulate: q: non est auersa ira furoris dn̄i a
vob. Et erit i die illa dicit dn̄s: pibit cor regis et
cor p̄ncipū: ⁊ obstupescēt sacerdotes: ⁊ ꝓph̄e cō
sternabunt. Et dixi: Heu: Heu: Heu: dn̄e deus.
Ergo ne decepisti ppl'm istū ⁊ hierl'm dicēs: pax
erit vob. Et ecce puenit gladius vsqz ad animā.
In tp̄e illo dicet pplō huic: ⁊ hierl'm vent⁹ vrēs
in vijs q̄ st̄ in deserto: vie filie ppli mei nō ad vēti
landū ⁊ ad purgādū. Sp̄us plen⁹ ex his veniet
mihi. Et nūc ego: sz loq̄r iudicia mea cuz eis. Ec
ce q̄si nubes ascēdet: ⁊ q̄si tēpestas currus eius.
Ueslociores aqlis eq illius. Ue nob: qm̄ vastati
sum⁹. Laua a malitia cor tuū hierl'em: ⁊ salua fi
as. Usqz q̄ morabunt i te cogitatōes noxie: Uox
eni annūciātis a dan: ⁊ notū faciētis idolū d mō
te effraim. Cōcitate gētes. Ecce auditū ē in hieru
salē: custodes venire de t̄ra lōginq: ⁊ dare sup ci
uitates iuda vocē suā. Quasi custodes agroruz
facti st̄ sup eā in gyro: q: me ad iracūdiā ꝓuoca
uit dicit dn̄s. Uie tue ⁊ cogitatōes tue fecerūt h ti
bi. Ista malitia tua q: amara: q: tetigit cor tuuz.
Uētrē meū vētrē meū doleo: sensus cordis mei
turbati st̄ i me. Nō tacebo: qm̄ vocē buccine au
diuit aīa mea clamorē plij. Cōtritio sup ꝯtritōez
vocata est: ⁊ vastata est ois t̄ra. Repēte vastata
st̄ tabnacula mea: subito pelles mee. Usqz q̄ vi
debo fugientē: auditā vocē buccine: Quia stult⁹
ppl'us me⁹ me nō cognouit. Filij insipiētes st̄: et ve
cordes. Sapiētes sunt ut faciāt mala: bn̄ autē fa
cē nescierūt. Aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil
⁊ celos ⁊ nō erat lux in eis. Uidi mōtes et ecce
mouebant: ⁊ oēs colles ꝯturbati st̄. Intuit⁹ sū et
ecce n̄ erat hō: ⁊ oē volatile celi r̄cessit. Aspexi ⁊
ecce carmelus desert⁹: ⁊ oēs vrbes ei⁹ destructe
st̄ a facie dn̄i: ⁊ a facie ire furoris eius. Hec eni di
cit dn̄s: Deserta erit ois terra: sz tn̄ ꝯsummatio
nē nō faciā. Lugebit terra: ⁊ merebūt celi desup
eo q̄ locut⁹ sum. Cogitaui ⁊ nō penituit me: nec
auersus sum ab eo. A voce eqtis: ⁊ mittentis sa
gittā: fugit ois ciuitas. Ingressi st̄ ardua: ⁊ ascen
derunt rupes. Uniuerse vrbes derelicte sunt: et
non habitat in eis homo. Tu autem vastata qd
facies? Cum vestieris te coccino: cum ornata

fueris monili aureo: ⁊ pinxeris stibio oculos tu
os: frustra cõponeris. Cõtempserũt te amatores
tui: aiam tuã querẽt. Vocẽ eni q̃si parturientis au
diui: angustias ut puerpere. Vox filie syon īter
morientis expandẽtisq; man⁹ suas. Ve mihi q:
defecit aia mea ꝑpter interfectos. V

C

Ircuite vias hierl'm ⁊ aspicite ⁊ cõsidera
te ⁊ querite in plateis eius: an inueniatis
viꝝ facientẽ iudiciũ: ⁊ q̃rentẽ fidẽ: ⁊ ꝓpi
tius ero ei. Qđ si etiã viuit dñs dixerint: ⁊ h̄ fal
sō iurabũt. Dñe oculi tui respiciũt fidẽ. Percus
sisti eos ⁊ nõ doluerũt: attriuisti eos: ⁊ renuerũt
accipe disciplinã. Indurauerũt facies suas supra
petrã: ⁊ noluerũt reuerti. Ego aũt dixi: Forsitan
paupes sunt ⁊ stulti: ignorãtes viã dñi ⁊ iudiciũ
dei sui. Ibo ergo ad optimates ⁊ loquar eis. Ipi
eni cognouerũt viã dñi ⁊ iudiciũ dei sui. Et ecce ma
gis hi sil' cõfregerũt iugũ rupert vincula. Idcirco p
cussit eos leo de silua: lupus ad vesperaz vasta
uit eos: pard⁹ vigilãs sup ciuitates eoꝝ. Ois q
egressus fuerit ex eis capiet: q: multe sunt pua
ricatiões eoꝝ: cõfortate sunt auersiões eoꝝ. Sup
quo ꝓpitius tibi esse potero? Filij tui dereliquerũt
rũt me: ⁊ iurant in his q non sunt dij. Saturaui
eos ⁊ mechati sunt: ⁊ in domo meretricis luxuri
abant. Equi amatores in feminas: ⁊ emissarij fa
cti sunt: vnusq̃sq; ad vxorē ꝓximi sui hinniebat.
Nunqd sup his nõ visitabo dicit dñs: ⁊ in gẽte
tali nõ vlciscet aia mea? Ascendite muros eius
⁊ dissipate: cõsummationẽ aũt nolite facere. Au
ferte ꝓpagines eius: q: nõ sunt dñi. Preuarica
nõe eni p̄uaricata est in me dom⁹ isrl' ⁊ dom⁹ iu
da ait dñs. Negauerũt dñm ⁊ dixerũt: Non est
ipse: neq; veniet sup nos malũ: gladiũ ⁊ famez
nõ videbim⁹. Prophe fuerũt in ventũ locuti: ⁊
rñsum nõ fuit in eis. Hec ergo euenient illis. Hec
dicit dñs deus exercituũ: Quia locuti estis ver
bũ istud: Ecce ego do verba mea i ore tuo i ignẽ
⁊ ppl'm istũ in ligna: ⁊ vorabit eos. Ecce ego ad
ducã sup vos gentẽ de longinquo dom⁹ israel
ait dñs: gentẽ robustã: gentẽ antiquã: gentez cu
ius ignorabis linguã: nec intelliges qđ loquat.
Pharetra ei⁹ quasi sepulchrũ patẽs: vniuersi
fortes. Et comedet segetes tuas: ⁊ panẽ tuuz de
uorabit: filios tuos ⁊ filias tuas comedet: gregẽ
tuũ ⁊ armenta tua: ⁊ comedet vineã tuã ⁊ ficum
tuã: ⁊ cõteret vrbes munitas tuas i qb⁹ tu hẽs fi
duciã gladio. Verũtñ in dieb⁹ illis ait dñs: non
faciã vos in cõsummationẽ. Qđ si dixeritis qua
re fecit dñs deus noster nobis hec oia: dices ad
eos: Sicut dereliquistis me ⁊ seruistis deo aliẽo
in terra vra: sic seruietis dijs alienis in terra nõ
vra. Annũciate h̄ domui iacob: ⁊ auditũ facite i
iuda dicẽtes: Audi popule stulte q nõ hẽs cor:
q hñtes oculos nõ videtis: ⁊ aures ⁊ nõ audi
Me ergo nõ timebitis ait dñs: ⁊ a facie meã nõ
dolebitis? Qui posui arenã terminũ mari: prece
ptũ sempiternũ qđ nõ preteribit: ⁊ cõmouebunt
⁊ nõ poterũt: ⁊ intumescẽt fluct⁹ eius: ⁊ nõ trãs
ibunt illud. Populo aũt huic factũ est cor incredu
lũ ⁊ exasperãs. Recesserũt ⁊ abierũt: ⁊ nõ dixerũt
in corde suo. Metuam⁹ dñm deũ nr̃m: q dat no
bis pluuiã temporaneã ⁊ serotinã in tpe suo: ple
nitudinẽ annue messis custodientẽ nobis. Iniq
tates nr̃e declinauerũt hec ⁊ pctã nr̃a ꝓhibuerũt
bonũ a nobis: q: inuẽti sunt in pplo meo impij in
sidiãtes q̃si aucupes: laqueos ponẽtes ⁊ pedicas
ad capiẽdos viros. Sicut decipula plena auib⁹
sic dom⁹ eoꝝ plene dolo. Ideo magnificati sunt
⁊ ditati: incrassati sunt ⁊ impinguati: ⁊ pterierũt
sermones meos pessime. Cãm vidue nõ iudica
uerũt: cãm pupilli nõ direxerũt: ⁊ iudiciũ paupe
rũ nõ iudicauerũt. Nunqd sup his nõ visitabo
dicit dñs: aut sup gentẽ huiuscemodi nõ vlcisce
tur aia mea? Stupor ⁊ mirabilia facta sunt i tra.
Prophete ꝓphẽtabãt mendaciũ: ⁊ sacerdotes ap
plaudebãt manib⁹ suis: ⁊ pplus meus dilexit ta
lia. Quid igit fiet in nouissimo eius? VI

C

Onfortamini filij beniamin in medio hie
rusalẽ: ⁊ in thecua clangite buccina: ⁊ su
per bethacaren leuate vexillũ: q: malũ
visum est ab aqlone ⁊ cõtritio magna. Speciose
⁊ delicate assimilaui filiã syon: ad eam venient
pastores ⁊ greges eoꝝ. Fixerũt in ea tentoria in
circuitu: pascet vnusq̃sq; eos q sub manu sua sũt.
Sctificate sup eã bellũ: cõsurgite ⁊ ascendam⁹ in
meridie. Ve nobis q: declinauit dies: q: longio
res facte sunt vmbre vesperi. Surgite ⁊ ascenda
mus in nocte: ⁊ dissipem⁹ dom⁹ eius: q: hec dicit
dñs exercituũ. Cedite lignũ eius: ⁊ fundite circa
hierl'm aggerẽ. Hec est ciuitas visitatõis: oĩs
calũnia in medio eius. Sicut frigidã facit cister
na aquã suã: sic frigidã fecit maliciã suam. Iniq
tas ⁊ vastitas audiet in ea coraz me semp: infir
mitas ⁊ plaga. Erudire hierl'em ne forte recedat
aia mea a te: ne forte ponã te desertã: terrã inha
bitabilẽ. Hec dicit dñs exercituũ: Usq; ad race
mũ colligent quasi in vinea reliquias isrl'. Cõuer
te manũ tuã q̃si vindemiator ad cartallũ. Cui
loquar: ⁊ quẽ cõtestabor ut audiat? Ecce incircũci
se aures eoꝝ: ⁊ audire nõ pñt. Ecce verbũ domi
factũ est eis in opprobriũ: ⁊ nõ suscipiẽt illud. Id
circo furore dñi plenus sum: laboraui sustinens
Effunde sup puulũ foris: ⁊ sup cõciliũ iuuenũ sil'.
Vir eni cum muliere capiet: senex cũ pleno dierũ
Et transibũt dom⁹ ad alteros: agri ⁊ vxores pa
riter: q: extendã manũ meã sup hitãtes terrã di
cit dñs. A minore qppe vsq; ad maiorẽ oẽs
auaricie studẽt: ⁊ a ꝓpha vsq; ad sacerdotẽ cun
cti faciunt dolum. Et curabãt cõtritionẽ filie ppli
mei cũ ignominia dicẽtes: pax: pax: ⁊ non erat pax.
Cõfusi sunt qui abhoiationẽ fecerũt: qn pou⁹ cõfu

sione nō sunt ꝯfusi: ⁊ erubescere nescierūt. Quā
obrē cadent int̄ ruētes: in tpe visitatiōis sue cor
ruēt dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s: State super vias
⁊ videte: ⁊ interrogate de semitis antiqs que sit
via bona: ⁊ ambulate in ea: ⁊ inuenietis refrige
riū aiab⁹ vr̄is. Et dixerūt: Nō ambulabim⁹. Et
ꝯstitui sup vos speculatores. Et dixi: Audite vo
cē tube. Et dixerūt: Non audiem⁹. Ideo audite
gētes: ⁊ cognoscite ꝯgregatio: quanta ego faciam
eis. Audi terra. Ecce ego adducaꝫ mala sup po
pulū istū: fructū cogitationū eius: q: verba mea
nō audierūt: ⁊ legē meā ꝓiecerunt. Ut qd mihi
thus de saba affertis ⁊ calamū suaue olenteꝫ de
terra longinq̄. Holocaustomata vr̄a nō sunt ac
cepta: ⁊ victime vr̄e nō placuerūt mihi. Propte
rea h̄ dicit dn̄s: Ecce ego dabo in ppl'm istuꝫ rui
nas: ⁊ ruent in eis p̄res ⁊ filij sil': vicinus ⁊ proxi
mus peribūt. Hec dicit dn̄s: Ecce ppl's venit d̄ ter
ra aqlonis: ⁊ gens magna ꝯsurget a finib⁹ terre
Sagittā ⁊ scutū arripiet: crudelis est ⁊ nō misere
bit̄. Uox eius q̄si mare sonabit: ⁊ sup equos ascē
dēt: ꝑparati q̄si vir ad ꝑliū aduersum te filia syō
Audiuim⁹ famē eius: dissolute sūt man⁹ nostre.
Tribulatio appℏēdit nos: dolores ut parturien
tē. Nolite exire ad agros: ⁊ in viā ne ambule
tis: q̄m gladius inimici pauor in circuitu. Filia
ppli mei accingere cilicio: ⁊ ꝯsperge cinē. Luctū
vnigeniti fac tibi planctū amaꝝ: q: repēte veniet
vastator sup vos. Probatorē dedi te in populo
meo robustū: ⁊ scies ⁊ ꝓbabis vias eoꝝ. Omnes
isti ꝑncipes declinātes: ambulātes fraudulēter
Es ⁊ ferruꝫ vniuersi corrupti sunt. Defecit suffla
toriū in igne: ꝯsumptū est plumbū. Frustra ꝯfla
uit ꝯflator: malicie eni eoꝝ nō sunt ꝯsumpte. Ar
gentū reprobuꝫ vocate eos: q: dominus ꝓiecit
illos.

VII

Verbū qd̄ factū est ad hieremiā a dn̄o di
cens: Sta in porta dom⁹ dn̄i: ⁊ p̄dica ibi
verbū istud ⁊ dic: Audite verbū dn̄i oīs
iuda: q ingredimi ꝑ portas has: ut adoretis do
minū. Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl': Bonas
facite vias vr̄as ⁊ studia vr̄a: ⁊ hitabo vobiscuꝫ
in loco isto. Nolite ꝯfidere in verbis mēdacij: di
cētes templū dn̄i: templū dn̄i: templū domi est.
Quā si bn̄ direxeritis vias vr̄as: ⁊ studia vr̄a: si fe
ceritis iudiciū int̄ viꝝ ⁊ ꝓximuꝫ eius: aduene ⁊
pupillo: ⁊ vidue nō feceritis calumniā nec sāgui
nē innocentē effuderitis in loco h̄. ⁊ post deos ali
enos nō ambulaueritis in malū vobismetipsis
hitabo vobiscū in loco isto in terra quā dedi pa
trib⁹ vr̄is a seculo ⁊ vsq3 in seculū. Ecce vos ꝯfi
ditis vobis in sermonib⁹ mēdacij q nō ꝓderūt
vobis: furari: occidē: adulterari: iurare: mendaci
ter libare baalim: ⁊ ire post deos alienos q̄s ig
ratis. Et venistis ⁊ stetistis corā me i domo hac
in q̄ inuocatū est nomen meū: ⁊ dixistis: liberati

sumus: eo q̄ fecerimus oēs abhoīatiōes istas.
Nunqd ergo spelunca latronū facta est domus
ista in q̄ inuocatū est nomē meū in ocul' vestris
Ego ego sum: ego vidi dicit dn̄s: Ite ad locum
meū in sylo: vbi hitauit nomē meū a ꝑncipio: et
videte que fecerim ei ꝓpter maliciā popli mei is
rael. Et nūc q: fecistis oīa opa hec dicit dn̄s: ⁊ lo
cutus suꝫ ad vos: mane ꝯsurgēs ⁊ loquēs: ⁊ nō
audistis: ⁊ vocaui uos ⁊ nō r̄ndistis: faciam do
mui huic i q̄ inuocatū est nomē meū: ⁊ in q̄ vos
hētis fiduciā: ⁊ loco quē dedi vobis ⁊ p̄rib⁹ vr̄is
sicut feci sylo: ⁊ ꝓijciā vos a facie mea: sicut ꝓie
ci oēs frēs vr̄os vniuersum semen effraim. Tu
ḡ noli orare ꝓ pplō h̄: nec assumas ꝓ eis laudē
⁊ orōnē: ⁊ nō obsistas mihi: q: nō exaudiam te.
Nōne vides qd isti faciūt in ciuitatib⁹ iuda: ⁊ in
plateis hier'lm: Filij colligūt ligna: ⁊ p̄res succē
dūt ignē: ⁊ mulieres ꝯspergunt adipē: ut faciant
placētas regine celi: ⁊ libent dijs alienis: ⁊ me ad
iracundiā ꝓuocēt. Nunqd me ad iracundiā pro
uocāt dicit dn̄s: Nōne semetipsos i ꝯfusionē vul
tus sui: Ideo hec dicit dn̄s deus: Ecce furor me⁹
⁊ indignatio mea ꝯflatur sup locū istū: super vi
ros: ⁊ sup iumēta: ⁊ sup lignū regiōis: ⁊ sup fru
ges terre: ⁊ succendet̄ ⁊ nō extinguet̄. Hec dic̄ do
min⁹ exercituū de⁹ isrl'. Holocaustomata vr̄a ad
dite victimis vr̄is: ⁊ comedite carnes: q: nō suꝫ
locut⁹ cū p̄rib⁹ vr̄is: ⁊ nō p̄cepi eis in die q̄ eduxi
eos de terra egypti de verbo holocaustomatū ⁊
victimaꝝ: s3 h̄ verbū p̄cepi eis dicēs: Audite uo
cē meā ⁊ ero vobis de⁹: ⁊ vos eritis mihi ppl's
⁊ ambulate in oī via quā mādaui vob ut bn̄ sit
vob. Et nō audierūt: nec inclinauert̄ aurē suā: s3
abierūt in voluptatib⁹: ⁊ in prauitate cordis sui
mali: factiq3 sunt retrorsum ⁊ nō in antea a die q̄
ingressi sunt p̄res eoꝝ de terra egypti vsq3 ad di
em hāc. Et misi ad vos oēs suos meos ꝓph̄as
ꝑ diē: ꝯsurgēs diluculo: ⁊ mittēs: ⁊ nō audiert̄ me
nec inclinauert̄ aurē suā: s3 indurauert̄ ceruicem
suā: ⁊ pei⁹ opati sīt q̄3 p̄res eoꝝ. Et loq̄ris ad eos
oīa ṽba h̄ ⁊ nō audiēt te: ⁊ vocab eos ⁊ nō r̄nde
būt tibi. Et dices ad eos: Hec ē gens q̄ nō audi
uit vocē dn̄i dei sui: nec recepit disciplinā. Peri
it fides: ⁊ ablata ē de ore eoꝝ. Tōde capillū tuuꝫ
⁊ ꝓijce: ⁊ sume indirectū planctū: q: ꝓiec̄ dn̄s et
reliqt gnātōēꝫ furoris sui: q: fecert̄ filij iuda ma
lū in ocul' meis dic̄ dn̄s. Posuert̄ offendicl'a sua
in domo i q̄ inuocatū est nomē meū ut polluerēt
eā: ⁊ edificauert̄ excelsa tophet q̄ est in valle filij
ennon: ut incēderēt filios suos ⁊ filias suas igni
q̄ nō p̄cepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce
dies venient dicit dn̄s: ⁊ nō dicet̄ amplius tophet
⁊ vallis filij ennon: s3 vallis interfectiōis: ⁊ sepeliē
tur in tophet: eo q̄ nō sit loc⁹. Et erit morticinuꝫ
ppli huius in cibos uolucribus celi ⁊ bestijs ter
re nō erit qui abigat. Et quiescere faciam de urbi

bus iuda: ꝛ de plateis hierlm vocē gaudij et vocē leticie: vocē sponsi ꝛ vocē spōse. In desolatōe enī erit terra.

VIII

In tpe illo ait dn̄s: eycient ossa regū iuda: ꝛ ossa pncipū eius: ꝛ ossa sacerdotū: ꝛ ossa ꝓphaꝝ: ꝛ ossa coꝝ q hitauerūt hierlm de sepulchris suis: ꝛ expandēt ea ad solē ꝛ lunā ꝛ oēm miliciā celi que dilexerūt: ꝛ qbus seruierūt: ꝛ post q̄ ambulauerūt: ꝛ q̄ q̄sierūt ꝛ adorauerūt. Nō colligent ꝛ nō sepelient: in sterquiliniū sup faciē terre erūt. Et eligēt magis mortē q̄ȝ vitā oēs q residui fuerint de cognatōe hac pessima i vniuersis locis q̄ derelicta sunt: ad q̄ eieci eos dicit dn̄s exercituū. Et dices ad eos: Hec dicit dominus: Nunqd q cadit nō resurget: ꝛ q auersus ē nō reuertet? Quare ḡ auersus est ppl's iste i hierusalē auersiōe ꝯtenciosa? Apphenderūt mendaciū: ꝛ noluerūt reuerti. Attēdi ꝛ auscultaui: nemo qđ bonū est loquit. Nullus est q agat pniam sup pctō suo dicēs: Quid feci? Oēs ꝯuersi sūt ad cursum suū: q̄si equus ipetu vadens in preliū. Miluus in celo cognouit tps suū: turtur ꝛ hirūdo ꝛ ciconia custodierūt tps aduent' sui: ppl's autem meus nō cognouit iudiciū dn̄i. Quō dicitis sapiētes nos sum': ꝛ lex dn̄i nobiscū est? Vere mendaciū opat' est stilus mendax scribaꝝ. Cōfusi sūt sapientes: pterriti ꝛ capti sunt. Verbū enī dn̄i piecerūt ꝛ sapiā nulla est in eis. Propterea dabo mulieres eoꝝ exteris: agros eoꝝ heredib'. Quia a minimo vsqȝ ad maximū oēs auariciā sequunt: a ꝓpha vsqȝ ad sacerdotē cuncti faciūt mendaciū. Et sanabāt ꝯtritiōes filie ppli mei ad ignominiā dicētes: pax: pax: cū nō esset pax. Confusi sūt q: abhominatōeȝ fecerūt: qnimo ꝯfusiōe nō sunt ꝯfusi: et erubescē nescierūt. Idcirco cadēt int corruētes: in tpe visitatiōis sue corruēt dicit dn̄s: Cōgregās ꝯgregabo eos ait dn̄s: Nō est vua in vitibus: ꝛ nō sunt ficus in ficulnea: foliū defluxit: ꝛ dedi eis q̄ ptergressa sunt. Quare sedem'? Cōuenite ꝛ ingrediamur ciuitatē munitā: ꝛ sileam' ibi: q: dn̄s deus nr̄ silere nos fecit: ꝛ potū dedit nob aquā fellis. Peccauim' enī dn̄o. Expectauim' pacem ꝛ non erat bonū: tps medele: ꝛ ecce formido. A dan audit' est fremit' equoꝝ eius: a voce hinnituū pugnatoꝝ eius cōmota est ōis terra. Et venerūt ꝛ deuorauerūt terrā ꝛ plenitudinē eius: et vrbē ꝛ hitatores eius. Quia ecce ego mittā vob serpētes regulos qb' nō est incātatio: ꝛ mordebūt vos ait dn̄s: Dolor meus sup dolorē: in me cor meū merēs. Ecce vox clamoris filie populi mei de terra longinq̄. Nunqd dn̄s nō est i syon aut rex eius nō est in ea? Quare ḡ me ad iracundiā ꝯcitauerūt in sculptilib' suis: ꝛ in vanitatib' alienis? Transijt messis: finita est estas: ꝛ nos saluati nō sum'. Sup ꝯtritiōe filie popli mei ꝯtrit' sum ꝛ ꝯtristat': stupor obtinuit me. Nunqd resina nō est i galaad: aut medicus nō est ibi? Quare igit nō est obducta cicatrix filie populi mei?

Capitulum. IX

Quis dabit capiti meo aquā: ꝛ ocul' meis fontem lachrymaꝝ? Et plorabo die ac nocte interfectos filie popli mei. Quis dabit me in solitudine diuersoꝝ viatoꝝ? Et derelinquā ppl'm meū ꝛ recedā ab eis: q: oēs adulteri sūt ꝛ cetus puaricatoꝝ: ꝛ extenderūt linguā suā quasi arcū mēdacij: ꝛ nō veritatis. Cōfortati sunt i terra: q: de malo ad malū egressi sunt: ꝛ me nō cognouerūt dicit dn̄o. Vnusqsqȝ se a ꝓximo suo custodiat: ꝛ in oī fratre suo nō habeat fiduciā: q: oīs frater supplantās supplātabit: ꝛ oīs amicus fraudulent incedet: ꝛ vir fratrē suū deridebit: ꝛ veritatē nō loquent. Docuerūt enī linguā suā loq mēdaciū: vt iniq agerēt laborauerūt. Hitatio tua i medio doli: in dolo renuerūt scire me dic̄ dominus. Propterea h̄ dicit dn̄s exercituū: Ecce ego cōflabo ꝛ ꝓbabo eos. Quid enī aliud faciā a facie filie ppli mei? Sagitta vulnerās lingua eoꝝ: dolū locuta est. In ore suo pacē cū amico suo loquit ꝛ occulte ponit ei insidias. Nunqd sup his non visitabo dicit dn̄s: aut in gēte huiuscemōi nō vlciscet aīa mea? Sup montes assumā fletū ac lamētū: ꝛ sup speciosa deserti planctū: qm̄ incēsa sunt eo q nō sit vir ptrāsiēs: ꝛ nō audierūt vocē possidentis. A volucre celi vsqȝ ad pecora transmigrauerūt ꝛ recesserūt. Et dabo hierlm in aceruos arene ꝛ cubilia draconū: ꝛ ciuitates iuda dabo in desolatōē: eo q nō sit hitator. Quis ē vir sapiēs q intelligat h̄: ꝛ ad quē verbū oris dn̄i fiat vt annūciat istud: q̄re perierit terra ꝛ exusta sit q̄si desertū: eo q nō sit q ptranseat? Et dixit dn̄s: Quia dereliquerūt legē meā quā dedi eis: ꝛ nō audierunt vocē meā: ꝛ nō ambulauerūt in ea: ꝛ abierūt p' prauitatē cordis sui: ꝛ post baalim qđ didicerūt a patrib' suis: idcirco h̄ dicit dn̄s exercituū de' isrl: Ecce ego cibabo ppl'm istum absinthio: ꝛ potum dabo eis aquā fellis: ꝛ dispergā eos in gentib' quas nō nouerūt ipsi ꝛ pr̄es eoꝝ: ꝛ mittā p' eos gladiū donec ꝯsummant. Hec dicit dominus exercituū: Cōtemplamini ꝛ vocate lamentatrices ut veniāt: ꝛ ad eas que sapiētes sunt mittite ꝛ ꝓperēt: festinēt ꝛ assumāt sup nos lamētū. Deducāt oculi nr̄i lachrymas: ꝛ palpebre nr̄e defluāt aqs q: vox lamentatōis audita est de syon. Quō vastati sum' ꝛ ꝯfusi vehement? Quia dereliqmus terrā: qm̄ deiecta sunt tabernacula nr̄a. Audite ḡ mulieres verbū dn̄i: ꝛ assumāt aures vr̄e sermonē oris eius: ꝛ docete filias vr̄as lamentū: ꝛ vnaqueqȝ ꝓximā suā planctū: q: ascendit mors per fenestras vr̄as: ingressa est domos vr̄as: disperdere paruulos deforis: iuuenes de plateis. Loq̄re. Hec dicit dn̄s: Et cadet morticinū hois quasi stercus sup faciē regiōis: ꝛ q̄si fenū post tergum

metentis: ⁊ nõ est q colligat. Hec dicit dñs: Nõ glorietur sapiẽs in sapientia sua: ⁊ non glorietur fortis in fortitudine sua: ⁊ non glorietur diues i diuitijs suis: sed in hõ gloriet qui gloriat: scire et nosse me: q2 ego sum dñs q facio miam ⁊ iudicium ⁊ iusticiã in terra. Hec eni placẽt mihi ait dominus: Ecce dies veniẽt dicit dñs: ⁊ visitabo sup oẽm qui incircũcisum habet pputiũ sup egyptũ ⁊ sup iuda ⁊ sup edom: ⁊ sup filios ammon: ⁊ super moab: ⁊ sup oẽs q attonsi sunt in comã bitãtes in deserto: q2 oẽs gentes habent pputiũ: ois autem domus israel incircũcisi sunt corde.

X

Audite verbũ qd locut⁹ est dñs sup vos domus israel. Hec dicit dñs: Iuxta vias gentiũ nolite discere: ⁊ a signis celi nolite metuere q timent gentes: q2 leges pplõz vane sunt. Quia lignũ de saltu pcidit opus man⁹ artificis in ascia. Argento ⁊ auro decorauit illud: clauis ⁊ malleis cpegit ut nõ dissoluat. In similitudinẽ palme fabricate sunt: ⁊ nõ loquent: portata tollent: q2 incedere non valent. Nolite ergo timere ea: q2 nec male pñt facere nec bñ. Nõ est similis tui dñe: magn⁹ es tu: ⁊ magnũ nomen tuum in fortitudine. Quis nõ timebit te o rex gentiũ? Tuũ est eni decus. Inter cunctos sapiẽtes gẽtiũ: ⁊ in vniuersis regnis eoz nullus est similis tui. Pariter insipiẽtes ⁊ fatui pbabunt: doctrina vanitatis eoz lignũ est. Argentũ inuolutum de tharsis affert: ⁊ aurũ de ophir op⁹ artificis ⁊ manus erarij: hyacinthus ⁊ purpura indumentum eoz. Opus artificũ vniuersa hõ: dñs aũt deus verus est. Ipse deus viuẽs ⁊ rex sempitern⁹. Ab indignatiõe eius cmouebit terra: ⁊ nõ sustinebũt gentes cõminatiõez eius. Sic g dicetis eis: Dy qui celos ⁊ terrã nõ fecerũt pereãt de terra: ⁊ de his q sub celo sunt. Qui facit terrã in fortitudie sua: pparat orbem in sapientia sua: ⁊ prudentia sua extendit celos: ad vocem suam dat multitudinem aquarũ in celo: ⁊ eleuat nebulas ab extremitatibus terre. Fulgura in pluuiam facit: ⁊ educit ventũ de thesauris suis. Stultus fact⁹ ẽ omnis homo a scientia sua: confusus est artifex omnis in sculptili: quoniã falsum est quod cõflauit ⁊ non est spiritus in eis. Uana sunt ⁊ opus risu dignum. In tempore visitatõis sue peribũt. Nõ est his similis pars iacob. Qui enim formauit omnia ipse est: ⁊ israel virga hereditatis ei⁹: dominus exercituũ nomen illi. Congrega de terra confusionẽ tuam: que habitas in obsidione: qa hec dicit dominus: Ecce ego longe proyciam habitatores terre i hac vice: ⁊ tribulabo eos: ita ut non inueniantur. Ue mihi super contritiõe mea pessima plaga mea. Ego autez dixi: Plane hec infirmitas mea est: ⁊ portabo illam. Tabernaculũ meũ vastatũ est: oẽs funiculi mei dirupti sunt Filij mei exierũt a me: ⁊ nõ subsistunt. Nõ ẽ qui extendat vltra tentoriũ meũ ⁊ erigat pelles meas: q2 stulte egerũt pastores: ⁊ dñm nõ quesierũt pptera nõ intellexerũt: ⁊ ois grex eoz dispsus est. Uox auditiõis ecce venit: ⁊ cõmotio magna de terra aqlonis ut ponat ciuitates iuda solitudinẽ ⁊ habitacula draconũ. Scio dñe q2 nõ est hominis via eius: nec viri est ut ambulet ⁊ dirigat gressus suos. Corripe me dñe: verũtñ in iudicio ⁊ nõ in furore tuo: ne forte ad nihilũ redigas me Effunde indignatiõez tuã sup gentes que nõ cognouerũt te: ⁊ sup puincias que nomẽ tuũ non inuocauerũt: q2 comederũt iacob ⁊ deuorauerũt eũ: ⁊ cõsumpserũt illũ: ⁊ decus eius dissipauerũt.

Capitulum. XI

Verbũ quod factuz est a domino ad hieremiã dicens: Audite verba pacti huius: ⁊ loqmi ad viros iuda: ⁊ ad habitatores hierusalem: ⁊ dices ad eos: Hec dicit domin⁹ deus israel: Maledictus vir qui non audierit verba pacti huius: quod precepi patrib⁹ vestris in die qua eduxi eos de terra egypti de fornace ferrea dicens: Audite vocẽ meam: ⁊ facite oia que precepi vobis: ⁊ eritis mihi in poplm: ⁊ ego ero vobis in deum: ut suscitem iuramentũ qd iuraui patribus vestris daturũ me eis terram fluentem lacte ⁊ melle: sicut est dies hec. Et respõdi et dixi: Amen domine. Et dixit domin⁹ ad me: Uociferare omnia verba hec in ciuitatibus iuda et foris hierusalem dicens: Audite verba pacti huius ⁊ facite illa: quia contestans contestatus sum patres vestros in die qua eduxi eos de terra egypti vsqz ad diem hanc. Mane consurgens contestatus sum ⁊ dixi: audite vocem meam: ⁊ nõ audierunt nec inclinauerunt aurem suam: sed abierunt vnusquisqz in prauitate cordis sui mali. Et induxi sup eos omnia verba pacti huius: quod precepi ut facerent: ⁊ nõ fecerũt. Et dixit domin⁹ ad me: Inuenta est coniuratio in viris iuda: ⁊ in habitatorib⁹ hierusalẽ. Reuersi sunt ad iniquitates patrũ suorum priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierũt post deos alienos ut seruirẽt eis. Irritũ fecerũt domus isrl: et dom⁹ iuda pactũ meũ: quod pepigi cum pr̃ibus eoz. Quãobrẽ hec dicit dñs: Ecce ego inducaz super eos mala: de quib⁹ exire nõ poterũt: ⁊ clamabũt ad me: ⁊ nõ exaudiã eos. Et ibunt ciuitates iuda habitatores hierusalez: ⁊ clamabũt ad deos quibus libant: ⁊ nõ saluabunt eos in tempore afflictionis eorum. Secundum numerum enim ciuitatum tuarum: erunt dij tui iuda: ⁊ fm numeruz viarũ tuarũ hierusalẽ posuisti aras cfusiõis aras ad libandũ baalim. Tu ergo noli orare pro pplõ hoc: ⁊ ne assumas pro eis laudem ⁊ orationem: quia non exaudiã in tempe clamoris eoz ad me in tempe afflictõis eoz. Quid est q dilect⁹ meus in domo mea fecit scelera multa? Nun

quid carnes sancte auferēt a te malitias tuas in
qb⁹ gloriata es? Oliuā vberē: pulchrā: fructife
rā: speciosam vocauit dn̄s nomē tuū. Ad vocē
loquele grandis exarsit ignis in ea: ⁊ cōbusta sūt
fruteta eius. Et dn̄s exercituū q plātauit te locu
tus est sup te malū: p malis dom⁹ isrl̄: ⁊ dom⁹
iuda que fecerūt sibi ad irritandū me: libātes ba
alī. Tu aūt dn̄e demōstasti mihi ⁊ cognoui: tu ondi
sti mihi studia eoꝝ: ⁊ ego quasi agn⁹ māsuet⁹ q
portaē ad victimā. Et nō cognoui qꝛ cogitauerūt sup
me ɔsilia dicētes: mittam⁹ lignū in panē eius: et
eradam⁹ eū de terra viuentiū: ⁊ nomen eius nō
memoreē amplius. Tu aūt dn̄e sabaoth qui iudi
cas iuste ⁊ pbas renes ⁊ corda: videā vltionem
tuā ex eis. Tibi eni reuelaui cāz meā. Propterea
h dicit dn̄s ad viros anatoth q querūt aiāz tuā
⁊ dicūt: Nō ꝓphāb in noie dn̄i: ⁊ nō morieris in
manib⁹ nr̄is. Propterea hec dicit dn̄s exercituū
Ecce ego visitabo sup eos. Iuuenes morientur
in gladio: filij eoꝝ ⁊ filie eoꝝ morienē in fame: et
reliquie nō erūt ex eis. Inducā eni malū sup vi
ros anathot: annū visitatiōis eoꝝ. XII

Iustus qdē tu es dn̄e si disputem tecum:
verūtñ iusta loqr ad te. Quare via ipso
rū ꝓsperaē: bn̄ est oib⁹ q puaricanē ⁊ ini
que agūt? Plātasti eos ⁊ radicē miserūt: pficiūt
⁊ faciūt fructū. Prope es tu ori eoꝝ: ⁊ longe a re
nibus eoꝝ. Et tu dn̄e nosti me: vidisti me: ⁊ pba
sti cor meū tecū. Cōgrega eos q̄si gregē ad victi
mā: ⁊ scifica eos in die occisiōis. Vsqꝫquo luge
bit terra: ⁊ herba ois regiōis siccabiē ꝓpē mali
ciā habitantiū in ea? Cōsumptū ē aial ⁊ volucre
qm̄ dixerūt: nō videbit nouissima nr̄a. Si cū pe
ditib⁹ currēs laborasti: quō ɔtendē poteris cuꝫ
equis? Cum aūt in terra pacis secura fueris: qd
facies in supbia iordanis? Nam ⁊ frēs tui: et do
mus pr̄is tui: etiā ipsi pugnauerūt aduersum te
⁊ clamauerūt post te plena voce. Ne credas eis
cum locuti fuerint tibi bona. Reliqui domū me
aꝫ dimisi hereditatē meā. Dedi dilectā aiāz me
am in manū inimicoꝝ eius: facta est mihi here
ditas mea quasi leo in silua. Dedit cōtra me vo
cē: ideo odiui eā. Nunqd auis discolor hēditas
mea mihi? Nunqd auis tincta p totū? Venite cō
gregami oēs bestie terre: ꝓperate ad deuorādū.
Pastores multi demoliti sunt vineā meā: ɔcul
cauerūt ptē meā. Dederūt portionē meā deside
rabilē in desertū solitudinis: posuerūt eā in dissi
pationē: luxitqꝫ sup me. Desolatiōe desolata est
ois terra: qꝛ nullus ē q recogitet corde. Sup oēs
vias deserti venerūt oēs vastatores terre: quia
gladi⁹ dn̄i deuorabit ab extremo terre vsqꝫ ad
extremū eius. Nō est pax vniuerse carni. Semi
nauerūt triticū ⁊ spinas messuerūt: hereditatē
acceperūt: ⁊ nō eis ꝓderit. Cōfundemini a fructib⁹
vr̄is: ꝓpter irā furoris dn̄i. Hec dicit dn̄s aduer

sum oēs vicinos meos pessimos qui tangūt he
reditatē quā distribui pp̄lo meo israel. Ecce ego
euellā eos de terra sua: ⁊ domū iuda euellā de
medio eoꝝ. Et cū euulsero eos ɔuertar ⁊ misere
bor eoꝝ: ⁊ reducā eos virū ad hēditatē suā: ⁊ vi
rū in terrā suā. Et erit si eruditi didicerint vias
ppl̄i mei ut iurēt in noie meo: viuit dn̄s: sicut do
cuerūt pplm̄ meū iurare in baal: edificabunē in
medio ppl̄i mei. Qd̄ si nō audierint: euellā gētē
illā euulsiōe: ⁊ pdiōe ait dn̄s. XIII

Hec dicit dn̄s ad me. Uade ⁊ posside tibi
lūbare lineū: ⁊ pones illud sup lumbos
tuos: ⁊ in aquā nō inferes illud. Et posse
di lumbare iuxta verbū dn̄i: ⁊ posui circa lūbos
meos. Et fact⁹ est sermo dn̄i ad me scd̄o dicens:
Tolle lumbare qd̄ possedisti qd̄ est circa lūbos
tuos: ⁊ surgēs vade ad eufratē ⁊ absconde ibi il
lud in foramine petre. Et abij ⁊ abscondi illud i
eufraten: sicut pceperat mihi dn̄s. Et factū ē p⁹ di
es plurimos dixit dn̄s ad me: Surge ⁊ vade ad
eufraten: ⁊ tolle inde lūbare qd̄ pcepi tibi vt ab
sconderes illud ibi. Et abij ad eufraten ⁊ fodi: et
tuli lūbare de loco vbi absconderā illud. Et ecce
ɔputruerat lūbare: ita ut nulli vsui aptū esset. Et
factū est verbū dn̄i ad me dicens: Hec dicit dn̄s
Sic putrescē faciā supbiā iuda ⁊ supbiā hierl̄m
multā: pplm̄ istū pessimū: q nolūt audire verba
mea: ⁊ ambulāt in prauitate cordis sui: abieritqꝫ
post deos alienos ut seruirēt eis ⁊ adorarēt eos
Et erunt sicut lūbare istud: qd̄ nulli vsui aptū est
Sicut eni adheret lumbare ad lūbos viri: sic ag
glutinaui mihi oēm domū isrl̄: ⁊ oēm domū iu
da dicit dn̄s: ut essent mihi in pplm̄ ⁊ in nomen
⁊ in laudē ⁊ in gloriā: ⁊ nō audierūt. Dices ḡ ad
eos sermonē istū: Hec dicit dn̄s deus isrl̄. Ois
laguncula iplebiē vino. Et dicēt ad te: Nūqd ig
ram⁹ qꝛ ois lagūcula iplebiē vino? Et dices ad
eos: Hec dicit dn̄s: Ecce ego iplebo oēs hītato
res terre hu⁹: ⁊ reges q sedēt de stirpe dauid sup
thronū eius: ⁊ sacerdotes ⁊ ꝓphās ⁊ oēs hītato
res hierl̄m ebrietate: ⁊ dispergā eos viꝝ a fratre
suo: ⁊ pr̄es ⁊ filios pariē ait dn̄s: Nō parcā ⁊ nō
ɔcedā: neqꝫ miserebor ut non dispergā eos. Au
dite ⁊ auribus pcipite nolite eleuari: qꝛ dn̄s locut⁹
est. Date dn̄o deo vr̄o gloriā anteqꝫ ɔtenebre
scat: ⁊ anteqꝫ offendāt pedes vr̄i ad mōtes cali
ginosos. Expectabitis lucē: ⁊ ponet eā in vmbrā
mortis ⁊ in caliginē. Qd̄ si hō nō audieritis i ab
scōdito: plorabit aia mea a facie supbie. Plorās
plorabit ⁊ deducet oculus me⁹ lachrymā: qꝛ ca
ptus est grex dn̄i. Dic regi ⁊ dn̄atrici: Humiliami
⁊ sedete in terra: qm̄ descēdet de capite vr̄o coro
na glīe vr̄e. Ciuitates austri clause sūt: ⁊ nō est q
apiat. Translata est ois iuda trāsmigratiōe pfe
cta. Leuate oculos vr̄os ⁊ videte: q venitis ab
aquilone. Ubi est grex q dat⁹ est tibi: pec⁹ inclytū

tuum: Quid dices cū visitauerit te: Tu eni docu
isti eos aduersū te: ⁊ erudisti in caput tuū. Nun
quid nō dolores apphendēt te q̄si mulierē pturi
entē: Qđ si dixeris in corde tuo: q̄re venerūt mi
hi h̄: Propt̄ multitudinē iniq̄tatis tue reuelata
sȳ verecūdiora tua: pollute sȳ plāte tue. Si muta
re pōt ethyops pellē suā aut pardus varietates
suas: ⁊ vos poteritis bn̄facē cū didiceritis malū
Et dissemiabo eos q̄si stipulā que vēto raptat̄ i
deserto. Hec sors tua parsq; mēsure tue a me di
cit dn̄s: q: oblita es mei: ⁊ ɔfisa es in mendacio.
Unde ⁊ ego nudaui femora tua ɔtra faciē tuam
⁊ apparuit ignomia tua: adulteria tua: ⁊ hinnit⁹
tuus: scelus fornicatiōis tue. Sup colles i agro
vidi abhoiatiōes tuas. Ue tibi hierl̄m. Nō mū
daberis post me. Usq; quo adhuc? XIIII

Quod factū est verbū dn̄i ad hieremiā de
sermōnib⁹ siccitatis. Luxit iudea ⁊ por
te eius corruerūt: ⁊ obscurate sunt i terra
⁊ clamor hierl̄m ascēdit. Maiores miserūt mio
res suos ad aquā: venerūt ad hauriendū. Non
inueneȳt aquā: reportaueȳt vasa sua vacua. Cō
fusi sunt ⁊ afflicti: ⁊ operuerūt capita sua ppt̄ va
stitatē terre: q: nō venit pluuia in terrā. Confusi
sȳ agricole: opueȳt capita sua. Nā ⁊ cerua i agro
pepit ⁊ reliq̄t: q: nō erat herba. Et onagri steteȳt
in rupib⁹: traxerūt ventū q̄si dracones: defeceȳt
oculi eoꝝ: q: nō erat herba. Si iniq̄tates nostre
rn̄derint nob: dn̄e fac ppter nomē tuū: qm̄ mlt̄e
sȳ auersiōes nr̄e. Tibi peccauim⁹ expectatio isrl̄
saluator nr̄ in tpe tribulatōis. Quare q̄si colon⁹
futur⁹ es in terra: ⁊ q̄si viator declinās ad manē
dū: Quare futur⁹ es velut vir vagus ⁊ fortis q
nō pōt saluare: Tu aūt in nobis es dn̄e: ⁊ nomē
tuū inuocatū est sup nos: ne derelinq̄s nos. Hec
dicit dn̄s pplo huic: q dilexit mouē pedes suos:
⁊ nō q̄euit: ⁊ dn̄o non placuit. Nunc recordabit̄
iniq̄tatū eoꝝ: ⁊ visitabit pctā eoꝝ. Et dixit domi
nus ad me: Noli orare p pplo isto in bonū. Cū
ieiunauerint nō exaudiā pces eoꝝ: ⁊ si obtulerit
holocaustomata ⁊ victimas: nō suscipiā ea: qm̄
gladio ⁊ fame ⁊ peste ego ɔsummā eos. Et dixi:
A: a: a: dn̄e deus. Prophete dicūt eis: Nō vide
bitis gladiū: ⁊ fames nō erit in vob: sed pacem
verā dabit vobis i loco isto. Et dixit dn̄s ad me
Falso pphe vaticinant̄ in nomie meo. Nō misi
eos: ⁊ nō pcepi eis: neq; locut⁹ sum ad eos. Uisi
onē mēdacē ⁊ diuinatonē fraudulentā: ⁊ seducti
onē cordis sui pphetāt vob. Idcirco h̄ dicit dn̄s
de pphis q pphetāt in noie meo quos ego non
misi dicētes: gladius ⁊ fames nō erit in t̄ra hac.
In gladio ⁊ fame ɔsummenť pphe illi ⁊ popli q
bus pphetāt: erūt pīecti in viis hierl̄m p fame
⁊ gladio: ⁊ nō erit q sepeliat eos: ipsi ⁊ vxores eo
rū: filij ⁊ filie eoꝝ: ⁊ effundā sup eos malū suum.
Et dices ad eos verbū istud: Deducāt oculi mei
lachrymā p noctē ⁊ diē ⁊ nō taceāt: qm̄ ɔtritiōe
magna ɔtrita est virgo filia ppli mei: plaga pes
sima vehement̄. Si egressus fuero ad agros ec
ce occisi gladio: ⁊ si introiero in ciuitatē ecce at
tenuati fame. Propheta q̄z ⁊ sacerdos abierūt
i t̄rā quā ignorabāt. Nunqd pījciēs abiecisti iudā
aut syon abbomiata est aia tua: Quare ḡ pcussi
sti nos: ita vt nulla sit sanitas: Expectauim⁹ pa
cē ⁊ nō est bonū: ⁊ tps curatiōis: ⁊ ecce turbatio
Cognouim⁹ dn̄e ipietates nr̄as: iniq̄tates patruz
nr̄oꝝ: q: peccauim⁹ tibi. Ne des nos in opprobri
um ppter nomē tuū: neq; facias nobis cōtume
liā. Solij gl̄e tue recordare: ne irritū facias fed⁹
tuū nobiscū. Nunquid sȳ in sculptilibus gentiū
q pluant: aut celi pn̄t dare imbres nisi tu volue
ris: Nōne tu es dn̄s deus nr̄ quē expectauim⁹:
Tu enim fecisti oia hec. XV

Et dixit dn̄s ad me: Si steterint moyses
⁊ samuel corā me: nō ē aia mea ad ppl̄m
istū. Eijce illos a facie mea ⁊ egrediātur
Qđ si dixerint ad te: quo egrediemur: dices ad
eos: Hec dicit dn̄s: Qui ad mortē: ad mortē: et
q ad gladiū ad gladiū: ⁊ q ad famē ad famē: ⁊
q ad captiuitatē ad captiuitatē. Et visitabo sup
eos q̄ttuor spēs dicit dn̄s. Gladiū ad occisionē
⁊ canes ad lacerādū: ⁊ volatilia celi ⁊ bestias t̄re
ad deuorādū ⁊ dissipādū: ⁊ dabo eos i feruorē
vniuersis regnis t̄re ppt̄ manassen filiū ezechie
regis iuda sup oib⁹ q̄ fec̄ i hierl̄m. Quis enī mi
serebit̄ tui hierl̄m: Aut q ɔtristabit̄ p te: Aut q̄s
ibit ad rogandū p pace tua: Tu reliquisti me di
cit dn̄s: retrorsum abisti. Et extendā manū meā
sup te: ⁊ interficiā te. Laboraui rogās. Et dispgam
eos vētilabro in portis terre. Interfeci ⁊ dispdi
di ppl̄m meū: ⁊ tn̄ a viis suis nō sȳ reuersi. Mul
tiplicate sunt mihi vidue eius sup arenā maris
Induxi eis sup matrē adolescētis vastatorē me
ridie: misi sup ciuitates repente terrorē. Infirma
ta est que pepit septē: defecit aia eius. Occidit ei
sol cū adhuc esset dies: ɔfusa est ⁊ erubuit. Et re
siduos eius in gladiū dabo in cōspectu inimico
rū eoꝝ: ait dn̄s: Ue mihi mater mea. Quare ge
nuisti me viꝝ rixe: viꝝ discordie in vniuersa ter
ra: Nō feneraui: nec fenerauit mihi q̄sq̄z. Oēs
maledicūt mihi dicit dn̄s: Si nō reliq̄e tue i bo
nū: si nō occurri tibi in tpe afflictōis: ⁊ in tēpe tri
bulatiōis aduersum inimicū. Nunqd federabit̄
ferrū ferro ab aq̄lone ⁊ es: Diuitias tuas et the
sauros tuos in direptionē dabo gratis in oibus
pctis tuis: ⁊ in oib⁹ terminis tuis. Et adducā ini
micos tuos de terra quā nescis: q: ignis succen
sus est in furore meo: ⁊ sup vos ardebit. Tu scis
dn̄e recordare mei ⁊ visita me: ⁊ tuere me ab his
q psequunt̄ me. Noli in patientia tua suscipere
me. Scito qm̄ sustinui p te opprobriū. Inuenti
sȳ sermones tui: ⁊ comedi eos. Et factū est mihi

verbū tuum in gaudiū ⁊ in leticiā cordis mei: qm̄ inuocatum ē nomē tuū sup me dn̄s de⁹ exercituū. Non sedi in ꝯsilio ludentiū: ⁊ gl'iatus sū a facie manus tue. Solus sedebā: qm̄ amaritudine replesti me. Quare factus ē dolor me⁹ ꝑpetuus: ⁊ plaga mea desperabil': renuit curari? Facta est mihi quasi mendaciū aquarū infidelium. Propter hoc hec dicit dn̄s. Si cōuerteris ꝯuertam te: ⁊ ante faciē meā stabis: ⁊ si separaueris preciosum a vili: quasi os meum eris. Cōuertentur ipsi ad te: ⁊ tu non ꝯuerteris ad eos. Et dabo te populo huic in murū ereū fortem: ⁊ bellabūt aduersum te: ⁊ non ꝑualebūt: qr ego tecū sum: vt saluē te ⁊ eruam te dicit dn̄s. Et liberabo te de manu pessimoꝝ: ⁊ redimā te d̄ manu fortiū. XVI

Et factum ē verbū domini ad me dicēs. Non accipies vxorē: ⁊ nō erūt tibi filij ⁊ filie in loco isto. Quia hec dicit dn̄s sup filios ⁊ filias qui generant̄ in loco isto: ⁊ sup matres eorum q̄ genuerūt eos: ⁊ sup patres eorū de quorū stirpe sunt nati in terra hac. Mortib⁹ egrotationū morient̄. Non plangent̄: ⁊ nō sepelient̄: in sterquiliniū sup faciem terre erunt. Et gladio ⁊ fame consument̄: ⁊ erit cadauer eorum in escā volatilib⁹ celi: ⁊ bestijs terre. Hec enim dicit dn̄s. Ne ingrediaris domū conuiuij: neqꝫ vadas ad plangendū: neqꝫ consoleris eos: qr abstuli pacē meā a pp'lo isto dicit dn̄s: miam ⁊ miserationes. Et morient̄ grandes ⁊ pui in tra ista non sepelient̄ neqꝫ plangent̄: ⁊ nō se incidēt: neqꝫ caluitiū fiet ꝓ eis. Et non frangēt inter eos lugenti panē ad ꝯsolandū sup mortuo: ⁊ non dabunt eis potū calicis ad ꝯsolandū sup patre suo ⁊ matre. Et domū cōuiuij nō igrediaris: vt sedeas cum eis ⁊ comedas ⁊ bibas: qr hec dicit dn̄s exercituū deus israel. Ecce ego auferam de loco isto in oculis vr̄is: ⁊ in dieb⁹ vr̄is vocē gaudij ⁊ vocē leticie: vocē sponsi ⁊ vocē sponse. Et cū annūciaueris pp'lo huic oia verba hec: ⁊ dixerint tibi q̄re locutus ē dn̄s sup nos omne malū grande istud? Que nr̄a iniq̄tas: aut quod peccm̄ nr̄m q̄d peccauim⁹ dn̄o deo nostro? dices ad eos: Quia dereliq̄rūt me p̄res vr̄i ait dn̄s: ⁊ abierunt post deos alienos ⁊ seruierūt eis ⁊ adorauerunt eos ⁊ me dereliq̄runt: ⁊ legē meā non custodierunt Sed ⁊ vos peius operati estis q̄ꝫ p̄res vr̄i. Ecce eni ambulat vnusq̄sqꝫ post prauitatē cordis sui mali: vt me nō audiat. Et eijciā vos d̄ terra hac in terrā quā ignoratis vos ⁊ patres vr̄i: ⁊ seruietis ibi dijs alienis die ac nocte q̄ nō dabūt vobis requiē. Propterea ecce dies venient dicit dn̄s: ⁊ nō dicet̄ vltra viuit dn̄s qui eduxit filios israel de terra egypti: sed viuit dn̄s q̄ eduxit filios israel de terra aq̄lonis: ⁊ de vniuersis terris ad quas eieci eos: ⁊ reducam eos in terrā suam quā dedi patribus eoꝝ. Ecce ego mittā piscatores multos dicit dn̄s: ⁊ piscabuntur eos. Et post hec mittā eis multos venatores: ⁊ venabuntur eos de omni monte: ⁊ de oi colle: ⁊ de cauernis petrarū: qr oculi mei super oēs vias eoꝝ. Non sunt abscondite a facie mea: ⁊ nō fuit occulta iniq̄tas eorū ab oculis meis. Et reddā p̄mū duplices iniq̄tates ⁊ peccata eorū: qr contaminauerūt terrā meā in morticinis idoloꝝ suorū: ⁊ abominationibus suis impleuerūt hereditatē meam. Dn̄e fortitudo mea ⁊ robur meū: ⁊ refugiū meū in die tribulatiōis. Ad te gētes venīēt ab extremis terre: ⁊ dicent: Uere mendaciū possederūt p̄res nostri: vanitatē q̄ eis nō ꝓfuit. Nūquid faciet sibi homo deos? Et ipi nō sunt dij. Jccirco ecce ego ostēdam eis per vicē hanc: ostēdā eis manū meā: ⁊ virtutē meā: ⁊ scient qr nomen mihi dn̄s. XVII

Peccatū iuda scriptū ē stilo ferreo i vngue adamātino: exaratū super latitudinem cordis eorū: ⁊ in cornibus arārū eorum. Cū recordati fuerint filij eoꝝ ararū suarū. ⁊ lucorū suorū: lignorūqꝫ frondentiū i mōtib⁹ excelsis sacrificātes in agro: fortitudinē tuā: ⁊ oēs thesauros tuos in direptione dabo: excelsa tua propter peccata in vniuersis finibus tuis. Et relinqueris sola ab hereditate tua quā dedi tibi ⁊ seruire te faciā inimicis tuis in terra quā ignoras. Quoniam ignē succendisti in furore meo vsqꝫ ineternū ardebit. Hec dicit dn̄s. Maledictus homo qui cōfidit in hoie: ⁊ ponit carnē brachiū suū: ⁊ a domino recedit cor ei⁹. Erit eni q̄si myrice i deserto: ⁊ nō videbit cū venerit bonū: sed habitabit i siccitate in deserto in terra salsuginis ⁊ ihitabili. Benedict⁹ vir q̄ ꝯfidit in dn̄o: ⁊ erit dn̄s fiducia ei⁹ Et erit q̄si lignū q̄d transplantat̄ super aquas: q̄d ad humorē mittit radices suas: ⁊ nō timebit cū venerit estus. Et erit foliū eius viride: ⁊ i tpe siccitatis nō erit sollicitū: nec aliq̄n desinet facere fructū. Prauū est cor hois ⁊ inscrutabile. Quis cognoscet illud? Ego dn̄s scrutans cor ⁊ ꝓbans renes: q̄ do vnicuiqꝫ iuxta viam suā: ⁊ iuxta fructū adinuentionū suarū. Perdix fouit q̄ non peperit. Fecit diuicias ⁊ non i iudicio. Jn dimidio dierū suoꝝ derelinquet eas: ⁊ in nouissimo suo erit insipiens. Soliū glorie altitudinis a principio: locus scificationis nr̄e expectatio israel. Domine omnes q̄ te derelinquūt confundent̄: recedentes a te in terra scribent̄: qm̄ dereliquerūt venā aquaꝝ viuentiū dn̄z. Sana me dn̄e ⁊ sanabor: saluū me fac ⁊ salu⁹ ero: qm̄ laus mea tu es Ecce ipi dicūt ad me: Ubi ē v̄bū dn̄i: Ueniat. Et ego n̄ sū turbat⁹ te pastorē seq̄ns: ⁊ diē hois nō desideraui: tu scis. Quod egressum est de labiis meis rectum in conspectu tuo fuit. Non sis mihi tu formidini. Spes mea tu in die afflictōnis. Confundantur qui me persequuntur: ⁊ non

confundar ego: paueant illi ⁊ non paueam ego
Induc sup eos diem afflictionis ⁊ duplici con
tritióe ɔtere eos. Hec dicit dñs ad me: Uade et
sta in porta filioꝝ ppli mei: p quá ingrediunt re
ges iuda ⁊ egrediunt: ⁊ in cunctis portis hierlm
⁊ dices ad eos: Audite verbuꝫ dñi reges iuda:
⁊ ois iuda: cunctiqꝫ hitatores hierlm: qui ingre
dimini p portas istas. Hec dicit dñs: Custodite
aias vr̃as: ⁊ nolite portare pondera in die sabba
ti: nec inferatis per portas hierlm: ⁊ nolite eycē
onera d̄ domib⁹ vr̃is i die sabbati: ⁊ oē op⁹ ñ faci
etis. Sanctificate diē sabbati sicut p̄cepi pr̄ibus
vr̃is. Et nó audierūt nec inclinauerūt aurē suaꝫ
sed indurauerūt ceruicē suá ne audirēt me: et ne
acciperēt disciplinā. Et erit si audieritis me dicit
dñs: ut nó inferatis onera p portas ciuitatis hu
ius in die sabbati: ⁊ si sanctificaueritis diē sabba
ti ne faciatis in eo oē opus: ingredient p portas
ciuitatis huius: reges ⁊ p̄ncipes sedentes sup so
liū dauid: ⁊ ascendētes in currib⁹ ⁊ eqs ipsi ⁊ p̄n
cipes eoꝝ: viri iuda ⁊ hitatores hierlm: ⁊ hitabi
tur ciuitas hec in sempiternū. Et venient de ciuita
tib⁹ iuda in circuitū hierlm: ⁊ de terra beniamin
⁊ de campestrib⁹: ⁊ de mōtuosis: ⁊ ab austro por
tātes holocaustū ⁊ victimā ⁊ sacrificiū ⁊ thus: et
inferent oblationē in domū dñi. Si aūt nó audi
eritis me ut sanctificetis diē sabbati: ⁊ ne portetis
onus: ⁊ ne inferatis p portas hierlēm in die sab
bati: succendā ignē in portis eius: ⁊ deuorabit do
mos hierlm: ⁊ nó extinguetur. XVIII

Verbū qd̄ factū est ad hieremiā a domino
dicēs: Surge ⁊ descende in domū figuli:
⁊ ibi audies verba mea. Et descēdi in do
mū figuli: ⁊ ecce ipse faciebat opus sup rotam: ⁊
dissipatū est vas qd̄ ipse faciebat e luto manib⁹
suis. Conuersusqꝫ fecit illud vas alteꝝ: sicut pla
cuerat in oculis eius ut faceret. Et factū est v̄buꝫ
dñi ad me dicēs: Nunqd sicut figulus iste: nó po
tero vobis facē domus isrl' ait dñs: Ecce sic lutū
in manu figuli: sic vos domus isrl' in manu mea.
Repēte loqr aduersū gentē ⁊ aduersus regnuꝫ
ut eradicē ⁊ destruā ⁊ disperdaꝫ illud. Si pniam
egerit gens illa a malo suo qd̄ locut⁹ suꝫ aduer
sus eaꝫ: agā ⁊ ego pniam sup malo qd̄ cogitaui
ut facerē ei: ⁊ subito loqr de gēte ⁊ regō ut edificeꝫ
⁊ plantē illud. Si fecerit malū in ocul' meis ut ñ
audiat vocē meā: pniam ago sup bono qd̄ locu
tus sum ut facerē ei. Nunc ḡ dic viro iuda: ⁊ hita
tori hierlm dicēs: Hec dicit dñs: Ecce ego fingo
ɔtra vos malū: ⁊ cogito ɔtra vos cogitationem
Reuertat vnusqsqꝫ a via sua mala: et dirigite
vias vr̃as ⁊ studia vr̃a. Qui dixerūt: Desperaui
mus. Post cogitatóes eni nr̃as ibim⁹: ⁊ vnus
qsqꝫ prauitatē cordis sui mali faciem⁹. Ideo h̄
dicit dñs: Interrogate gētes. Quis audiuit talia
horribilia: q̄ fecit nimis v̄go isrl'. Nunqd defici

penitentia

et d̄ petra agri nix libani: aut euelli pñt aq̄ erum
pētes frigide ⁊ defluētes: Quia oblitus est mei
ppl's me⁹: frustra libātes ⁊ ipingētes in vijs suis
⁊ in semitis seculi: ut ambularēt p eas in itinere
nó trito: ut fieret tra eoꝝ in desolationē ⁊ in sibi
lū sempiternū. Ois q̄ p̄terierit p eā: obstupescet
⁊ mouebit caput suū. Sicut vent⁹ vrēs dispgaꝫ
eos corā inimico: dorsum ⁊ nó faciē: ońdā eis in
die pditióis eoꝝ. Et dixerūt: Uenite ⁊ cogitem⁹
ɔtra hieremiā cogitatóes. Nó eni pibit lex a sa
cerdote: neqꝫ ɔsiliū a sapiente: nec s̄mo a ,pp̄ha.
Uenite ⁊ percutiam⁹ eū lingua: ⁊ nó attēdam⁹ ad
vniuersos s̄mōes ei⁹. Attēde dñe ad me: ⁊ audi
uocē adu̇sarioꝝ meoꝝ. Nūqd r̄ddet p bono ma
lū: qꝛ foderūt foueā aīe mee: Recordare q̄ stete
rim in ɔspectu tuo ut loq̄rer ,p eis bonū: ⁊ auer
terē indignationē tuā ab eis. Propt̄ea da filios
eoꝝ in famē: ⁊ deduc eos in man⁹ gladij. Fiant
vxores eoꝝ absqꝫ liberis: ⁊ vidue ⁊ viri earū in
terficiant morte. Iuuenes eoꝝ ɔfodiant gladio
in p̄lio: audiat clamor de domib⁹ eoꝝ. Adduces
eni sup eos latronē repēte: qꝛ foderūt foueā ut ca
perēt me: ⁊ laqueos absconderūt pedib⁹ meis. Tu
aūt dñe scis oē ɔsiliū eoꝝ aduersū me in morteꝫ
Ne ,ppitieris iniqtati eoꝝ: ⁊ pctm̄ eoꝝ a facie tua
non deleat. Fiant corruentes in ɔspectu tuo in tē
pore furoris tui abutere eis.

Capitulum. XIX

Hec dicit dñs: vade ⁊ accipe lagūculam fi
guli testeā a senioꝛib⁹ ppli: ⁊ a senioꝛib⁹
sacerdotū: ⁊ egredē ad vallē filij ennom q̄
est iuxta introitū porte fictil': ⁊ p̄dicab' ibi verba
q̄ ego loquor ad te dices: Audite v̄bū dñi ,r̄ges
iuda ⁊ hitatores hierlm. Hec dicit dñs exercitu
um de⁹ isrl'. Ecce ego inducā afflictionē sup locū
istū: ita ut ois qui audierit illā: tinniāt aures ei⁹
eo q̄ dereliqrint me: ⁊ alienū fecerint locū istuꝫ
⁊ libauerint in eo dijs alienis quos nesciert ipsi
⁊ p̄res eoꝝ ⁊ reges iuda: ⁊ repleuerūt locū istum
sanguine innocentuꝫ: ⁊ edificauerūt excelsa baa
lim ad cōburēdos filios suos igni in holocaustū
baalim: q̄ nó p̄cepi: nec locut⁹ sum: nec ascenderūt
in cor meū. Propterea ecce dies venient dicit do
minus: ⁊ non vocabitur amplius locus iste to
phet ⁊ vallis filij ennom: sed vallis occisióis. Et
dissipabo ɔsiliū iuda ⁊ hierusalē in loco isto: ⁊ sb
uertā eos gladio in ɔspectu inimicoꝝ suorum: ⁊
in manu querentiū animas eoruꝫ: ⁊ dabo cada
uera eorum escam volatilibus celi et bestijs ter
re: ⁊ ponam ciuitatem hanc in stuporem ⁊ in sibi
lum. Omnis qui preterierit per eam obstupe
scet: ⁊ sibilabit sup vniuersa plaga ei⁹. Et cibabo
eos carnib⁹ filioꝝ suoꝝ: ⁊ carnib⁹ filiarū suaruꝫ
⁊ vnusquisqꝫ carnes amici sui comedet i obsidi
one: ⁊ in angustia in q̄ ɔcludent eos inimici eoꝝ
⁊ q̄ querūt aias eoꝝ. Et cōteres lagūculā in ocu

lis viroꝝ q̄ ibūt tecū: ⁊ dices ad eos: Hec dicit dn̄s exercituū. Sic cōterā pplm̄ istū ⁊ ciuitatem istā: sicut conterit vas figuli quod non pt vltra instaurari. Et in tophet sepelient eo q̄ non sit aliꝰ locus ad sepeliendū. Sic faciā loco huic ait dn̄s: ⁊ habitatoribus eiꝰ: vt ponā ciuitatē istam sicut tophet. Et erūt domus hierl'm: ⁊ domus regū iuda: sicut locus tophet immūde: oēs domus in quarū domatibꝰ sacrificauerūt oī milicie celi: ⁊ libauerūt libamina dijs alienis. Uenit autem hieremias de tophet quo miserat eū dn̄s ad prophetandū: ⁊ stetit in atrio domus dn̄i: ⁊ dixit ad omnē pplm̄: Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl'. Ecce ego inducā sup ciuitatem hāc: ⁊ sup omnes vrbes eiꝰ vniuersa mala q̄ locutus sum aduersū eā: q̄m indurauerūt ceruicē suam: vt non audirent sermones meos. XX

Et audiuit phassur filiꝰ emmer sacerdos q̄ cōstitutus erat p̄nceps in domo domini hieremiā ꝓphetantē sermones istos. Et percussit phassur hieremiā ꝓphetā: ⁊ misit eū in neruū quod erat in porta beniamin superiori in domo dn̄i. Cumq3 illuxisset in crastinum: eduxit phassur hieremiā de neruo: ⁊ dixit ad eū hieremias. Nō phassur vocauit dn̄s nomē tuū: s3 pauorem vndiq3: q2 hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo te in pauorē: ⁊ omnes amicos tuos et corruent gladio inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ oculi tui videbunt. Et omnē iudam dabo in manu regis babylonis: et traducet eos in babylonē: ⁊ percutiet eos gladio Et dabo vniuersam substantiam ciuitatis huiꝰ: ⁊ omnē laborem eiꝰ: omneq3 p̄ciū: ⁊ cunctos thesauros regū iuda: dabo in manu inimicorum eorū: ⁊ diripient eos ⁊ tollent: ⁊ ducent in babylonem. Tu aūt phassur: ⁊ omnes habitatores domꝰ tue ibitis in captiuitatē: ⁊ in babylonē venies: ⁊ ibi morieris: ibiq3 sepelieris: tu ⁊ omnes amici tui: qbus ꝓphetasti mendaciū. Seduxisti me dn̄e: et seductus sum: fortior me fuisti ⁊ inualuisti. Factus sum in derisum tota die. Om̄es subsannant me q2 iam olim loquor vociferans iniq̄tatem: ⁊ vastitatem clamito. Et factus est mihi sermo domini in opprobrium: ⁊ in derisum tota die. Et dixi. Non recordabor eius: neq3 loquar vltra in noīe illius. Et factus est in corde meo quasi ignis exestuans claususq3 in ossibus meis: ⁊ defeci ferre non sustinens. Audiui enī ꝯtumelias multorū ⁊ terrorem in circuitu: ꝑsequimini: ⁊ persequamur eū ab oībus viris qui erant pacifici mei: ⁊ custodientes latus meū: si quo modo decipiat: ⁊ p̄ualeamus aduersus eum: ⁊ ꝯsequamur vltionem ex eo. Dn̄s āt mecū ē tanq̄3 bellator fortis: ideo qui ꝑsequunt me cadēt: ⁊ infirmi erūt: ⁊ cōfundent vehement: q2 non intellexerūt opprobriū sempiternū quod nūq̄3 delebit. Et tu dn̄e exercituū ꝓbator iusti: q vides renes ⁊ cor: videam q̄so vltionem tuā ex eis. Tibi enim reuelaui cām meam. Cantate dn̄o: laudate dn̄m: q2 liberauit aiam pauperis de manu maloꝝ. Maledicta dies in q̄ natus sum: dies in q̄ pep̄it me mat̄ mea non sit bn̄dicta. Maledictus vir q annunciauit patri meo dicens: natꝰ est tibi puer masculus: et q̄si gaudio letificauit eū. Sit hō ille vt sunt ciuitates quas subuertit dn̄s: ⁊ nō penituit eū. Audiat clamorē mane: ⁊ vlulatū in tp̄e meridiano: q non me interfecit a vulua: vt fieret mihi mat̄ mea sepulchrū: ⁊ vulua eiꝰ ꝯceptus eternus. Quare de vulua egressus sū: vt viderē laborē ⁊ dolorē: ⁊ ꝯsumerent i ꝯfusiōe dies mei. XXI

Uerbū qd̄ factū est ad hieremiā a dn̄o qn̄ misit ad eū rex sedechias phassur filium melchie ⁊ sophoniā filiū maasie sacerdotē dicens. Interroga ꝓ nobis dn̄m: q2 nabuchodonosor rex babylonis preliat aduersum nos: si forte faciat dn̄s nobiscū s̄m oia mirabilia sua: et recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos: Sic dicetis sedechie: Hec dicit dn̄s deꝰ isrl'. Ecce ego ꝯuertā vasa belli q̄ in manibꝰ vr̄is sunt: ⁊ qbus vos pugnatis aduersū regē babylonis: ⁊ chaldeos q obsident vos in circuitu muroꝝ: ⁊ ꝯgregabo ea in medio ciuitatis huiꝰ: ⁊ debellabo ego vos in manu extenta: ⁊ in brachio forti: ⁊ i furore ⁊ in indignatiōe: ⁊ in ira grandi: ⁊ pcutiā3 hitatores ciuitatis huius. Hoīes ⁊ bestie pestilētia magna morient. Et post hoc ait dn̄s: dabo sedechiā regē iuda: ⁊ suos eius: ⁊ pplm̄ eius: ⁊ q derelicti sunt in ciuitate hac a peste ⁊ gladio ⁊ fame i manu nabuchodonosor regis babylonis: ⁊ i manu inimicoꝝ eoꝝ: ⁊ in manu q̄rentiū aiam eoꝝ: ⁊ ꝑcutiet eos in ore gladij ⁊ nō flectet: neq3 parcet neq3 miserebit: Et ad pplm̄ hunc dices. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego do corā vobis viam vite ⁊ viā mortis. Qui hitauerit in vrbe hac: morief gladio ⁊ fame ⁊ peste: q āt egressus fuerit ⁊ trāsfugerit ad chaldeos q obsidēt vos: viuet: ⁊ erit ei aīa sua q̄si spoliū. Posui eni faciē meā sup ciuitatē hanc i malū: ⁊ n̄ i bonū ait dn̄s. In manu regis babylōis dabif: ⁊ exuret eā igni: ⁊ domus regis iuda. Audite verbū dn̄i domꝰ dauid. Hec dicit dn̄s: Iudicate mane iudiciū: ⁊ eruite vi oppressū de manu calūniantis: ne forte egrediat vt ignis indignatō mea: ⁊ succēdat: ⁊ non sit q extinguat pp maliciā3 studioꝝ vroꝝ. Ecce ego ad te hitatricē vallis solide atq3 cāpestris ait dn̄s: q dicitis: qs percutiet nos: ⁊ qs igrediet domꝰ nr̄as: ⁊ visitabo sup vos iux̄ fructū studioꝝ vroꝝ dicit dn̄s: ⁊ succendā ignē i saltu eiꝰ ⁊ deuorabit oia i circuitu eiꝰ. XXII

Hec dicit dn̄s. Descēde i domū regis iuda ⁊ loq̄ris ibi verbum hoc: ⁊ dices: Audi verbū dn̄i rex iuda: qui sedes sup soliū dauid: tu ⁊ serui tui: ⁊ pplus tuus qui ingredimini per

portas istas. Hec dicit dñs: Facite iudiciū et iu
sticiā ꝛ liberate vi oppressum de manu calūnia
toris: ꝛ aduenā ꝛ pupillū ꝛ viduā nolite cōtrista
re: neqꝫ opprimatis inique: ꝛ sanguinē innocētē
ne effundatis in loco isto. Si enī facientes feceri
tis verbū istud: ingredient̄ p portas domus hu
ius reges sedētes de genere dauid sup thronū
eius: ꝛ ascendētes currus ꝛ equos ipsi ꝛ serui et
ppls eoꝝ. Qd̄ si nō audieritis verba hec: in me
metipso iuraui dicit dñs: qꝛ in solitudinē erit do
mus h̄. Quia h̄ dicit dñs sup domū regis iuda.
Galaad tu mihi caput libani. Si nō posuero te
solitudinē: vrbes inhitabiles. Et scificabo sup te
interficientē viꝝ ꝛ arma eius: ꝛ succidēt electas ce
dros tuas ꝛ p̄cipitabūt in ignē: ꝛ ptransibūt gē
tes multe p ciuitatē hanc: ꝛ dicet vnusqsqꝫ p̄xio
suo. Quare fecit dñs sic ciuitati huic grādi: Et
rñdebūt: Eo q dereliquerint pactū dñi dei sui.
ꝛ adorauerint deos alienos: ꝛ seruierit eis. No
lite flere mortuū: neqꝫ lugeatis super euz fletu.
Plāgite eū q egredit̄: qꝛ nō reuertet̄ vltra: nec
videbit terrā natiuitatis sue. Quia hec dicit do
min⁹ ad sellū filiū iosie regē iuda q regnauit pro
iosia p̄re suo q egressus est de loco isto. Nō reuer
tet̄ huc amplius: sed in loco ad quē trāstuli euz
ibi morieē: ꝛ terrā istā nō videbit ampli⁹. Ue q
edificat domū suā in iniusticia: ꝛ cenacula sua nō
in iudicio. Amicū suū opprimet frustra: ꝛ merce
dē nō reddet ei. Qui dicit: edificabo mihi domū
latā ꝛ cenacula spaciosā: q apit sibi fenestras: et
facit laquearia cedrina: pingitqꝫ synopide. Nun
qd regnabis: qm̄ ꝯferis te cedro? Pater tu⁹ nūqd
nō comedit ꝛ bibit: ꝛ fecit iudiciū ꝛ iusticiā: tunc
cū bene erat ei? Judicauit cām paupis ꝛ egeni i
bonū suū. Nunqd nō ideo: qꝛ cognouit me dic̄ do
min⁹: Tui v̄o oculi ꝛ cor ad auariciā ꝛ ad sāgui
nē innocentē fundendū: ꝛ ad calumniā: ꝛ ad cur
sum mali opis. Propꝰea h̄ dicit dñs ad ioachi
filiū iosie regē iuda: Nō plangent eum ve frater:
ꝛ ve soror nō ꝯcrepabunt ei ve dñe ꝛ ve inclyte.
Sepulture asini sepelieē: putrefactus ꝛ piect⁹ ext̄
portas hierl̄m. Ascēde libanū ꝛ clama: ꝛ i basan
da vocē tuā ꝛ clama ad trāseūtes: qꝛ cōtriti sunt
oēs amatores tui. Locut⁹ sum ad te in abūdan
tia tua dixisti: nō audiā. Hec est via tua ab ado
lescētia tua: qꝛ nō audisti vocē meā. Oēs pasto
res tuos pascet vent⁹: ꝛ amatores tui in captiui
tatē ibunt. Et tunc ꝯfunderis ꝛ erubesces ab oi
malicia tua: q̄ sedes in libano ꝛ nidificas i cedris.
Quō ꝯgemuisti cū venissent tibi dolores quasi
dolores parturiēns? Uiuo ego dicit dñs: qꝛ si fue
rit iechonias filius ioachim regis iuda ānulus
in manu dextera mea: inde euellā eū. Et dabo te
in manu q̄rentiū aiam tuā: ꝛ in manu quoꝝ tu
formidas faciē: ꝛ in manu nabuchodonosor re
gis babylonis: ꝛ in manu chaldeoꝝ. Et mittā te

ꝛ matrē tuā que genuit te in terrā alienā in q̄ na
ti nō estis: ibiqꝫ moriemini. Et in terrā ad quā ipi
leuāt aiam suā ut reuertant̄ illuc: ꝛ nō reuertent̄.
Nūqd vas fictile atqꝫ ꝯtritū vir iste iechonias?
Nunqd vas absqꝫ oi voluptate? Quare abiecti
sunt ipsi ꝛ semen eius: ꝛ piecti in terrā quā igra
uerūt. Terra terra terra audi sermonē dñi. Hec
dicit dñs. Scribe virū istū sterilē: viꝝ q in dieb⁹
suis nō psperabit̄. Nec eni erit de semine ei⁹ vir
q sedeat sup soliū dauid: ꝛ potestatez habeat vl
tra in iuda. XXIII

V [initial] E pastorib⁹ q dispgūt ꝛ dilacerāt gregez
pascue mee dicit dñs. Ideo hec dic̄ dñs
deus isrl̄ ad pastores q pascūt pplꝫ meū
Uos dispsistis gregē meū ꝛ eiecistis eos: ꝛ non
visitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos malici
am studioꝝ vroꝝ ait dñs. Et ego ꝯgregabo reli
quias gregis mei de oīb⁹ terris ad q̄s eiecero eos
illuc: ꝛ ꝯuertā eos ad rura sua: ꝛ crescent ꝛ multi
plicabunt̄: ꝛ suscitabo sup eos pastores ꝛ pascēt
eos. Nō formidabūt vltra: ꝛ nō pauebūt: ꝛ nul
lus queret̄ ex numero dicit dñs. Ecce dies veni
unt dicit dñs: ꝛ suscitabo dauid germē iustū et
regnabit rex ꝛ sapiens erit: ꝛ faciet iudiciū et iu
sticiā in terra. In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda: et isrl̄
hitabit ꝯfidenter. Et hoc est nomē qd̄ vocabūt eū:
dñs iustus nr̄. Propter h̄ ecce dies venīūt dicit
dñs: ꝛ nō dicēt vltra viuit dñs q eduxit filios is
rael de terra egypti: sed viuit dñs q eduxit ꝛ ad
duxit semen dom⁹ isrl̄ de terra aquilonis: ꝛ d̄ cun
ctis terris ad q̄s eiecerā eos illuc: ꝛ hitabūt i ter
ra sua. Ad pph̄as. Cōtritū est cor meū in medio
mei: ꝯtremuerūt oia ossa mea. Fact⁹ sum q̄si vir
ebri⁹: ꝛ q̄si hō madidus a vino: a facie dñi: ꝛ a fa
cie verboꝝ scōꝝ eius: qꝛ adulterijs repleta ē tra
qꝛ a facie maledictiōis luxit terra: arefacta sunt
arua deserti. Fact⁹ est cursus eoꝝ malus: ꝛ forti
tudo eoꝝ dissimilis. Propheta nāqꝫ ꝛ sacerdos pol
luti sunt: ꝛ in domo mea inueni malū eorum ait
dñs. Idcirco via eoꝝ erit q̄si lubricū in tenebris
ipellent̄ eni ꝛ corruēt in ea. Afferā eni super eos
mala: annū visitatiōis eoꝝ ait dñs: Et in pph̄is
samarie vidi fatuitatē: ꝛ pph̄abāt in baal: ꝛ deci
piebāt pplm̄ meū isrl̄. Et in pph̄is hierl̄m vidi
similitudinē adulterantiū: ꝛ iter mēdacij. Et ꝯforta
uert̄ man⁹ pessimoꝝ: ut nō ꝯuerteret̄ vnusqsqꝫ
a malitia sua. Facti sunt mihi oēs ut sodoma: et
hitatores eius quasi gomorra. Propterea h̄ di
cit dñs exercituum ad pph̄as: Ecce ego cibabo
eos absinthio: ꝛ potabo eos felle. A pph̄is eni
hierl̄m egressa est pollutio sup oēm trā. Hec dic̄
dñs exercituū. Nolite audire v̄ba pph̄aꝝ q p
phetāt vob̄ ꝛ decipiūt vos. Uisiōꝫ cordis sui lo
quūt̄ ñ de ore dñi. Dicūt his q blasphemāt me:
locut⁹ est dñs: pax erit vobis: ꝛ oibus qui ambu
lāt in prauitate cordis sui dixerūt: nō veniet sup

vos malū. Quis enim affuit in ꝯsilio dñi ⁊ vidit ⁊ audiuit sermonē eius? Quis ꝯsiderauit v̄bum illꝰ ⁊ audiuit? Ecce turbo dñice idignatiōis egredietᷣ: ⁊ tempestas erumpēs sup caput impiorum veniet. Nō reuertetᷣ furor dñi vsqȝ dum faciat: et vsqȝ dū ꝯpleat cogitationē cordis sui. In nouissimis diebꝰ intelligetis ꝯsiliū eius. Nō mittebā pphas: ⁊ ipsi currebāt: ⁊ nō loquebar ad eos: et ipsi pphabāt. Si stetissent in ꝯsilio meo: ⁊ nota fecissent verba mea pplo meo: auertissem vtiqȝ eos a via sua mala ⁊ cogitatōibꝰ suis pessimis. putas ne deus e vicino ego sum dicit dñs: ⁊ nō deus de longe? Si occultabitᷣ vir in absconditis ⁊ ego nō videbo eum dicit dñs. Nunqd non celū ⁊ terrā ego implebo dicit dñs? Audiui que dixerūt pphete pphetātes in noie meo mendaciū atqȝ dicētes: Somniaui somniaui. Usqȝ qñ istud est in corde pphaꝝ vaticinantiū mendaciū: ⁊ pphetantiū seductiōes cordis sui? Qui volunt facere ut obliuiscatᷣ ppls meꝰ nois mei: ppter somnia coꝝ que narrat vnusqsqȝ ad pximū suū: sicut obliti sunt patres coꝝ nois mei ppt baal. Propheta q hȝ somniū narret somniū: ⁊ q hȝ sermonē meū: loquatᷣ sermonē meū vere. Quid paleis ad triticū dicit dñs? Nūqd nō v̄ba mea sūt q̄si ignis ardēs dicit dñs: ⁊ q̄si malleus cōterens petrā? Propterea ecce ego ad pphas ait dñs: qui furantᷣ verba mea vnusqsqȝ a pximo suo. Ecce ego ad pphas ait dñs q assumūt linguas suas ⁊ aiunt dicit dñs. Ecce ego ad pphas somniantes mendaciū dicit dñs: q narrauerūt ea ⁊ seduxerūt pplm meū in mēdacio suo: ⁊ in miraculis suis cū ego nō misissem eos: nec mādassem eis q nihil pfuerūt pplo huic dicit dñs. Si igitᷣ interrogauerit te ppls iste vel ppha aut sacerdos dicens: qd est onus dñi: dices ad eos: Uos estis onus. Proiciā quippe vos dicit dñs. Et ppheta ⁊ sacerdos ⁊ ppls q dicit onus dñi: visitabo super viꝝ illū: ⁊ sup domū eius. Hec dicetis vnusqsqȝ ad pximū ⁊ ad fratrē suū. Quid rñdit dñs ⁊ qd locutꝰ est dñs? Et onꝰ dñi vltra non mēorabitᷣ: qr onꝰ erit vnicuiqȝ sermo suꝰ. Et puertistis verba dei viuētis: dñi exercituū dei nr̄i. Hec dices ad pphetā. Quid rñdit tibi dñs: ⁊ qd locutus est dñs? Si aūt onus dñi dixeritis: ppter h̄ hec dicit dñs. Quia dixistis sermonē istū onus dñi: ⁊ misi ad vos dicēs: Nolite dicere onus domini: ppterea ecce ego tollā vos portans: ⁊ derelinquā vos: ⁊ ciuitatē quā dedi vob̄ ⁊ pr̄ibus vr̄is a facie mea: ⁊ dabo vos in opprobriū sempiternū: ⁊ in ignominiā eternaȝ que nunq̄ȝ obliuione delebitur.

XXIIII

O Stēdit mihi dñs: ⁊ ecce duo calathi pleni ficis positi ante templū dñi postquaȝ transtulit nabuchodonosor rex babylonis iechoniā filiū ioachim regē iuda ⁊ p̄ncipes eius ⁊ fabꝛū ⁊ inclusorē de hierl̄m: ⁊ adduxit eos in babylonē. Calathꝰ vnus ficus bonas hēbat nimis: ut solent ficus esse p̄mi tp̄is. Et calathus vnus ficus hēbat malas nimis: que comedi nō poterant: eo q̄ essent male. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia? Et dixi: Ficꝰ ficꝰ bonas bonas valde: ⁊ malas: malas valde que comedi nō p̄ñt eo q̄ sint male. Et factū est verbū dñi ad me dicēs: Hec dicit dñs deus isrl̄: Sicut ficꝰ he bone: sic cognoscā transmigrationē iuda quā emisi de loco isto in terrā chaldeoꝝ in bonum: ⁊ ponā oculos meos sup eos ad placanduȝ. Et reducā eos in terrā hanc: ⁊ edificabo eos: ⁊ nō destruā: ⁊ plantabo eos: ⁊ nō euellam: ⁊ dabo eis cor ut sciant me: qr ego sum dñs. Et erunt mihi in pplm: ⁊ ego ero eis in deū: qr reuertentᷣ ad me in toto corde suo. Et sicut ficus pessime que comedi nō possunt: eo q̄ sint male: hec dicit dñs: sic dabo sedechiā regē iuda ⁊ p̄ncipes eius ⁊ reliquos de hierusalē q remanserūt in vrbe hac: ⁊ q habitant in terra egypti. Et dabo eos in vexationeȝ afflictionēqȝ oibꝰ regnis terre: in opprobriū et in parabolā ⁊ in pūerbiū ⁊ in maledictōem in vniuersis locis ad que eieci eos: ⁊ mittā in eis gladium ⁊ famē ⁊ pesteȝ donec consummentᷣ de terra quam dedi eis ⁊ patribus eorum.

XXV

V Erbū quod factū est ad hieremiā de omni populo iude in anno quarto ioachim filii iosie regis iuda: ipse est annus p̄mꝰ nabuchodonosor regis babylonis. Et locutꝰ est hieremias ppheta ad omnē populuȝ iuda: et ad vniuersos habitatores hierusalē dicēs: A tertio decimo anno iosie filii ammon regis iuda vsqȝ ad diem hanc: ipse est tertius ⁊ vicesimꝰ annus: factū est verbū dñi ad me. ⁊ locutus suȝ ad vos de nocte ꝯsurgēs ⁊ loquēs: ⁊ nō audistis. Et misit dñs ad vos oēs seruos suos pphas ꝯsurgēs diluculo: mittēsqȝ ⁊ nō audistis: neqȝ inclinastis aures vestras ut audiretis cum diceret: Reuertimini vnusquisqȝ a via sua mala: ⁊ a pessimis cogitatōibus vr̄is: ⁊ habitabitis in terra quam dedit dominus vobis: ⁊ patribꝰ vestris a seculo ⁊ vsqȝ in seculū. Et nolite ire post deos alienos: ut seruiatis eis: adoretisqȝ eos neqȝ me ad iracundiā puocetis in opibus manuū vestrarum: ⁊ nō affligā vos. Et non audistis me dicit dominus: ut me ad iracundiā puocaretis in operibꝰ manuū vestraꝝ in malū vestruȝ. Propterea h̄ dicit dominꝰ exercituū: Pro eo q̄ non audistis verba mea: ecce ego mittā ⁊ assumā vniuersas cognatōes aqlonis ait dñs: ⁊ nabuchodonosor regē babylonis seruū meū: ⁊ adducā eos super terrā istā: ⁊ sup habitatores eius: ⁊ sup oēs natōes que in circuitu illius sūt: ⁊ intficiā eos: ⁊ ponā eos in stuporē: ⁊ in sibilū: ⁊ in solitudines sempitnas. Perdāqȝ ex eis vocē gaudii ⁊ voceȝ leticie: vo

cem sponsi & vocē sponse: vocē mole & lumē lucer
ne. Et erit vniuersa terra eius in solitudinē & i stu
porē: & seruiēt oēs gentes iste regi babylonis se
ptuaginta annis. Cūq̄ʒ ipleti fuerint septuagita
anni: visitabo sup regē babylonis & sup gentem
illā dicit dn̄s iniq̄tatē eoꝝ: & sup terrā chaldeoꝝ
& ponā illā in solitudines sempiternas. Et adducā
sup terrā illā oīa verba mea que locutꝰ suʒ ꝯtra
eā: oē qd̓ scriptū est in libro isto q̄cūq̄ʒ ꝓpheta
uit hieremias aduersū oēs gētes: q꞉ seruierūt eis
cū essent gētes multe & reges magni. Et reddaʒ
eis sm̄ opa eoꝝ: & sm̄ facta manuū suaꝝ. Quia
sic dicit dn̄s exercituū deus isrl̄: Sume calicem
vini furoris hmōi de manu mea: & ꝓpinabis d̄ il
lo cūctis gentibꝰ ad quas ego mittā te & bibent:
& turbabunt & insanient a facie gladij quem ego
mittā inter eos. Et accepi calicē de manu domi
& ꝓpinaui cunctis gētibꝰ ad quas misit me dn̄s
hierlm̄ & ciuitatibꝰ iuda & regibꝰ eius & p̄ncipibꝰ
eius: vt darē eos in solitudinē & in stuporē & in si
bilū & in maledictionē sicut ē dies ista. Pharao
ni regi egypti: & suis eiꝰ & p̄ncipibꝰ eiꝰ & oi pplo
eius: & vniuersis gn̄alit̓ cūctis regibꝰ terre ausiti
dis: & cūctis regibꝰ terre phylistym & ascalonis
& gaze & accaroni azoti: & reliq̄s idumee & mo
ab & filijs āmon & cūctis regibꝰ tyri & vniuersis
regibꝰ sidonis & regibꝰ terre: insulaꝝ q̄ sūt trans
mare: & dedan & theman & buz & vniuersis q̄ at
tonsi sunt in comā & cunctis regibꝰ arabie: & cun
ctis regibꝰ occidentis q̄ hitāt in deserto: & cunctis
regibꝰ zambri & cūctis regibꝰ elam & cūctis regi
bus medoꝝ: cūctis q̄ʒ regibꝰ aq̄lonis de ꝓpe &
de longe: vnicuiq̄ʒ ꝯtra fratrē suū: & oibꝰ regnis
terre que sup faciē eius st̄. Et rex sesach bibet pꝰ
eos. Et dices ad eos: Hec dicit dn̄s exercituū de
us isrl̄. Bibite & inebriamini & vomite & cadite:
neq̄ʒ surgatis a facie gladij quē ego mittaʒ iter
vos. Cumq̄ʒ noluerint accipe calicē de māu tua
vt bibāt: dices ad eos. Hec dicit dn̄s exercituuʒ
Bibētes bibetis. Quia ecce in ciuitate in q̄ inuo
catū ē nomē meū ego incipio affligere: & vos q̄
si innocētes & immunes eritis. Nō eritis immunes
Gladiū eni ego voco sup oēs hitatores terre: di
cit dn̄s exercituū. Et tu ꝓphetabis ad eos oia vba
hec: & dices ad illos: Dn̄s de excelso rugiet: & de
hitaculo sancto suo dabit vocē suā. Rugiēs ru
giet sup decorē suū. Celeuma q̄si calcantiū cōci
net aduersus oēs hitatores terre. Peruenit so
nitꝰ vsq̄ʒ ad extrema terre: q꞉ iudiciū dn̄o cū gē
tibꝰ. Judicat ipse cum oi carne. Impios tradidi
gladio: dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s exercituuʒ. Ecce
afflictio egredietur de gente in gentem: & turbo ma
gnꝰ egredietur a summitatibꝰ terre: & erunt interfe
cti dn̄i in die illa a summo terre vsq̄ʒ ad summū
eius. Non plangent & nō colligent neq̄ʒ sepelie
tur: in sterquilinio super faciē terre iacebūt. Vlula

te pastores & clamate: & aspergite vos cinere opti
mates gregis: q꞉ ꝯpleti sunt dies vrī vt interfici
amini: & dissipatiōes vre: & cadetis q̄si vasa p̄cio
sa. Et peribit fuga a pastoribꝰ: & saluatio ab optia
tibꝰ gregis. Vox clamoris pastoꝝ: & vlulatꝰ opti
matū gregis: q꞉ vastauit dn̄s pascua eoꝝ: & cōti
cuerūt arua pacis a facie ire furoris dn̄i. Dereli
quit quasi leo tabernaculū suū: q꞉ fcā ē terra eo
rum in desolatiōeʒ: a facie ire columbe: & a facie
ire furoris domini.

Capitulum. XXVI

In p̄ncipio regni ioachim filij iosie regis
iuda factū est verbū istud a dn̄o dicēs:
Hec dicit dn̄s: Sta in atrio domus dn̄i
& loqueris ad oēs ciuitates iuda: de quibꝰ veni
unt vt adorēt in domo dn̄i: vniuersos sermōes
quos ego mandaui tibi vt loq̄ris ad eos: Noli
subtrahere verbū: si forte audient & ꝯuertantur
vnusq̄sq̄ʒ a via sua mala: & peniteat me mali qd̓
cogitaui facere eis ꝓpter maliciā studioꝝ eorū.
Et dices ad eos: Hec dicit dn̄s: Si nō audieritis
me: vt ambuletis in lege mea quā dedi vobis: vt
audiatis sermones seruoꝝ meoꝝ ꝓphetarū q̄s
ego misi ad vos de nocte ꝯsurgēs & dirigens et
nō audistis: dabo domū istā sicut sylo: & vrbem
hanc dabo in maledictiōeʒ cunctis gentibꝰ terre
Et audierūt sacerdotes & ꝓphete: & ois ppl's hie
remiā loquentē verba hec in domo dn̄i. Cumq̄ʒ
ꝯplesset hieremias loquēs oia que p̄cepat ei do
minꝰ: vt loqueretur ad vniuersuʒ pplm: apph̄ēde
rūt eū sacerdotes & ꝓphete & ois ppl'us dicens:
Morte moriatur. Quare ꝓphetauit in noie domi
ni dicēs: sicut sylo erit domꝰ hec: & vrba ista desola
bitur: eo q̄ nō sit habitator: Et ꝯgregatꝰ est ois po
pulus aduersus hieremiā in domo dn̄i. Et audi
erūt p̄ncipes iuda verba hec: & ascenderunt de
domo regis in domū dn̄i: & sederunt in introitu
porte domus dn̄i noue. Et locuti sunt sacerdotes
& ꝓphete ad p̄ncipes & ad oēm populū dicentes
Judiciū mortis est viro huic: q꞉ ꝓphauit aduer
sus ciuitatē istā sicut audistis auribꝰ vr̄is. Et ait
hieremias ad oēs p̄ncipes: & ad vniuersum po
pulū dicens: Dn̄s misit me vt ꝓphetareʒ ad do
mū istam: & ad ciuitatē hanc omnia verba q̄ au
distis. Nunc ergo bonas facite vias vestras: &
studia vestra: & audite vocē dn̄i dei vestri: & peni
tebit dn̄m mali qd̓ locutus est aduersum vos.
Ego aūt ecce in manibꝰ vr̄is sum: facite mihi qd̓
bonū & rectū est i ocul's vr̄is. Verūtn̄ scitote & co
gnoscite: q꞉ si occideritis me: sanguinē innocētē
tradetis ꝯtra vosmetipsos: & ꝯtra ciuitatē istam
& habitatores eius. In veritate eni misit me do
minus ad vos: vt loquerer in auribꝰ vr̄is oia v
ba hec. Et dixerūt p̄ncipes: & ois pplus ad sacer
dotes & ad ꝓphetas. Nō est viro huic iudiciuʒ
mortis: q꞉ in nomie dn̄i dei nr̄i locutꝰ est ad nos.

Surrexerūt ergo viri de senioribꝰ terre: ⁊ dixerūt ad oēm cetū ppli loquentes. Micheas demorasthi fuit ꝓpheta in diebꝰ ezechie regis iuda: et ait ad oēm ppłm iude dicens. Hec dicit dñs exercituū. Syon q̄si ager arabit: ⁊ hierłm in aceruū lapidū erit: ⁊ mons domus dñi in excelsa silbarꝝ. Nunqd morte cōdemnauit euz ezechias rex iuda: ⁊ oīs iuda? Nunqd non timuerūt dominū: ⁊ depcati sunt faciē dñi: ⁊ penituit dominum mali quod locutus fuerat aduersuz eos? Itaqz nos facimꝰ malū grande contra aīas nr̄as. Fuit quoqz vir ꝓphetans in noīe dñi vrias filius semei de cariathiarim: ⁊ prophetauit aduersus ciuitatem istam: et aduersus terram hanc iuxta oīa verba hieremie. Et audiuit rex ioachim: et oēs potentes: ⁊ principes eius verba hec: ⁊ q̄siuit rex iterficere eū. Et audiuit vrias ⁊ timuit fugitqz: ⁊ ingressus ē egyptū. Et misit rex ioachiz viros in egyptum helchanā filiū achobor ⁊ viros cū eo in egyptū. Et eduxerūt vriā de egypto ⁊ adduxerūt eū ad regē ioachim: ⁊ pcussit eum gladio: ⁊ piecit cadauer eius in sepulchris vulgi ignobilis. Igit manus achian filij saphan fuit cū hieremia: vt non traderet in manus populi: ⁊ interficerent eum.

XXVII

In principio regni ioachiz filij iosie regis iuda factū ē verbū istud ad hieremiam a dño dicens: Hec dicit dñs ad me. Fac tibi vincula ⁊ catenas: ⁊ pones eas in collo tuo ⁊ mittes eas ad regem edom: ⁊ ad regē moab: ⁊ ad regem filioꝝ ammon: ⁊ ad regem tyri: ⁊ ad regem sidonis in manu nunccioꝝ q venerūt hierusalē ad sedechiā regē iuda: ⁊ precipies eis: vt ad dños suos loquant. Hec dicit dñs exercituū deus isrł. Hec dicetis ad dños vestros. Ego feci terrā ⁊ hoīes ⁊ iumenta que sunt sup faciē terre: in fortitudine mea magna: ⁊ in brachio meo extento: ⁊ dedi eā ei qui placuit in oculis meis. Et nūc itaqz ego dedi oēs terras istas in manu nabuchodonosor regis babylonis serui mei: insup ⁊ bestias agri dedi ei: vt seruiant illi: Et seruient ei oēs gentes: ⁊ filio eius: ⁊ filio filij eiꝰ donec veniat tēpus terre eius: ⁊ ipsius. Et seruiēt ei gentes multe: ⁊ reges magni. Gens aūt ⁊ regnū quod nō seruierit nabuchodonosor regi babylonis: ⁊ quicunqz non curuauerit collū suum sub iugo regis babylonis: in gladio ⁊ in fame ⁊ in peste: visitabo super gentē illā: ait dñs: donec ꝯsumā eos in manu eius. Vos ḡ nolite audire prophetas vestros ⁊ diuinos ⁊ somniatores ⁊ augures ⁊ maleficos q dicūt vobis: non seruiens regi babylonis: q: mendaciū prophetāt vobis vt longe faciāt vos de terra vestra: ⁊ eiciāt vos ⁊ pereatis. Porro gens que subiecerit ceruicez suā sub iugo regis babylonis: ⁊ seruierit ei: dimittā eā in terra sua dicit dñs: ⁊ colet eā ⁊ habitabit in ea. Et ad sedechiā regē iuda: locutꝰ sum ꝯm oīa verba hec dicēs. Subijcite colla vestra sub iugo regis babylonis: ⁊ seruite ei ⁊ pplō eiꝰ ⁊ viuetis. Quare moriemini: tu ⁊ ppłus tuꝰ gladio ⁊ fame ⁊ peste sicut locutus ē dñs ad gentē que seruire noluerit regi babylonis? Nolite audire verba prophetaꝝ dicentiū vobis: nō seruietis regi babilonis: q: mendaciū ipsi loquūtur vobis. Quia nō misi eos ait dñs: ⁊ ipsi prophetant in nomine meo mendacit: vt eiciant vos: ⁊ pereatis tā vos q̄z prophete q vaticinant vobis. Et ad sacerdotes ⁊ ad ppłm istū locutus sū dicens. Hec dicit dñs: Nolite audire verba prophetaꝝ vestroꝝ q prophetāt vobis dicentes. Ecce vasa dñi reuertent de babylone nūc cito. Mendaciū eni prophetant vobis. Nolite ergo audire eos: sed suite regi babylonis vt viuatis. Quare dat hec ciuitas in solitudinē. Et si ꝓphete sunt: ⁊ ē verbū dñi in eis: occurrant dño exercituū: vt non veniāt vasa que derelicta fuerāt in domo dñi: ⁊ in domo regis iuda: ⁊ in hierłm in babylonē. Quia hec dicit dñs exercituum ad colūnas ⁊ ad mare ⁊ ad bases: ⁊ ad reliqua vasorū: que remanserunt in ciuitate hac: que non tulit nabuchodonosor rex babylonis cū transferret iechoniā filiū ioachim regē iuda de hierłm in babylonem: ⁊ oēs optimates iuda ⁊ hierłm. Quia dicit dñs exercituū deꝰ isrł: ad vasa que derelicta sunt in domo domini: ⁊ in domo regis iuda ⁊ hierłm. In babylonē transferentur: ⁊ ibi erūt vsqz ad diē visitatiōis sue dicit dominus. Et afferri faciam ea: ⁊ restitui in loco isto.

XXVIII

Et factū ē in anno illo in principio regni sedechie regis iuda: in anno quarto: in mense qnto: dixit ad me ananias filius azur ꝓpheta de gabaon in domo domini corā sacerdotibꝰ: ⁊ oī pplō dicens. Hec dicit dominus exercituū deꝰ isrł. Contriui iugū regis babylonis. Adhuc duo anni dierꝝ: ⁊ ego referri faciā ad locū istū oīa vasa domini que tulit nabuchodonosor rex babylonis de loco isto: ⁊ trāstulit ea in babylonē. Et iechoniā filiū ioachim regē iuda: ⁊ oēm transmigrationē iude q ingressi sunt in babylonē: ego ꝯuertā ad locū istuz ait dominꝰ. Conterā eni iugū regis babylōis. Et dixit hieremias ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā i oculꝭ sacerdotū ⁊ i oculꝭ oīs ppłi q stabat i domo dñi. Et ait hieremias ꝓpheta. Amē. Sic faciat dominus. Suscitet dominꝰ verba tua que ꝓphetasti vt referant vasa in domū domini: ⁊ oīs transmigratio de babylone ad locū istum. Veruntamē audi verbū hoc quod ego loquor in auribus tuis: ⁊ in auribus vniuersi ppłi. Prophete q fuerunt ante me ⁊ ante te ab initio: ⁊ ꝓphetauerūt super terras multas: ⁊ super regna magna de ꝓlio: ⁊ de afflictione: ⁊ ď fame: ꝓpheta qui vati

cinatus est pacē: cum venerit verbuꝫ eius tunc sciet propheta quem misit dñs in veritate. Et tulit ananias ꝓpħa catenā de collo hieremie ꝓphe ⁊ ꝯfregit eā. Et ait ananias in ꝯspectu oīs ppl'i dicēs: Hec dicit dñs: Sic ꝯfrigā iugū nabuchodonosor regis babylonis post duos annos dierꝫ de collo omniū gētiū. Et abijt hieremias ꝓpħa in viā suā. Et factū est verbū dñi ad hieremiam postq̄ꝫ ꝯfregit ananias ꝓpħa catenā d' collo hieremie ꝓphete dicēs: Uade ⁊ dices ananie: Hec dicit dñs: Catenas ligneas ꝯtriuisti: ⁊ facies ꝓ eis catenas ferreas: q: h' dicit dñs exercituū de⁹ isrl'. Iugū ferreū posui sup collū cunctaꝝ gentiū istaꝝ: ut seruiāt nabuchodonosor regi babylōis ⁊ seruiēt ei: insup ⁊ bestias terre dedi ei. Et dixit hieremias ꝓpħa ad ananiā ꝓpħam: Audi anania. Nō misit te dñs: ⁊ tu ꝯfidere fecisti ppl'm istū in mēdacio. Idcirco h' dicit dñs: Ecce ego mittaꝫ te a facie terre. Hoc anno morieris. Aduersus eni dñm locut⁹ es. Et mortu⁹ est ananias ꝓpħa i anno illo mēse septimo. XXIX

Et hec sunt v'ba libri q̄ misit hieremias ꝓpheta de hierl'm ad reliq̄as seniorꝝ transmigratiōis: ⁊ ad sacerdotes ⁊ ad ꝓpħas ⁊ ad oēm popl'm quē traduxerat nabuchodonosor de hierl'm in babylonē: postq̄ꝫ egressus est iechonias rex ⁊ dña ⁊ eunuchi ⁊ principes iuda ⁊ hierl'm: ⁊ faber ⁊ inclusor de hierl'm: in manu elasa filij saphan ⁊ gamalie filij helchie quos misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regē babylonis in babylonē dicēs: Hec dicit dñs exercituū deus isrl': oī trāsmigratiōi quā trāstuli d' hierusalē in babylonē. Edificate domos ⁊ hitate: et plātate hortos ⁊ comedite fructū eoꝝ. Accipite vxores ⁊ generate filios ⁊ filias: ⁊ date filijs vestris vxores: ⁊ filias v'ias date viris: ⁊ pariant filios ⁊ filias: ⁊ multiplicamini ibi: ⁊ nolite eē pauci numero ⁊ q̄rite pacē ciuitatis ad quā transmigrare vos feci: ⁊ orate ꝓ ea ad dñm: q: in pace illius erit pax vob'. Hec dicit dñs exercituū deus isrl'. Nō vos seducāt ꝓphe v'ri q sunt in medio vestrū ⁊ diuini v'ri: ⁊ ne attendatis ad somnia vestra q̄ vos somniatis: q: falso ipsi ꝓphetāt vob' i noīe meo: ⁊ nō misi eos dicit dñs. Quia h' dicit dñs: Cum ceperint impleri in babylone septuaginta anni: visitabo vos ⁊ suscitabo sup vos v'bū meū bonū: ut reducā vos ad locuꝫ istū. Ego eni scio cogitatiōes q̄s cogito sup vos diē dñs: cogitatiōes pacis ⁊ nō afflictiōis: ut dem vob' finē ⁊ patiam: ⁊ inuocabitis me ⁊ ibitis: ⁊ orabitis me ⁊ ego exaudiā vos: q̄retis me ⁊ inuenietis. Cū q̄sieritis me in toto corde v'ro inueniar a vobis ait dñs. Et reducā captiuitatē vestrā: ⁊ ꝯgregabo vos de vniuersis gētib⁹: ⁊ de cūctis locis ad q̄ expuli vos dicit dñs. Et reuerti vos faciaꝫ de loco ad quē trāsmigrare vos feci: q: dixistis: Suscitabit nob' dñs ꝓphetas i babylone. Quia h' dicit dñs ad regē q sedet sup soliū dauid: ⁊ ad oēm ppl'm hitatorē vrbis h⁹: ad frēs v'ros q nō sunt egressi vobiscū in trāsmigratōnē. Hec dicit dñs exercituū: Ecce mittā in eos gladiū ⁊ famē ⁊ pestē: ⁊ ponā eos q̄si ficus malas q̄ comedi nō pn̄t: eo q̄ pessime sint: ⁊ ꝑseq̄r eos in gladio ⁊ in fame ⁊ i pestilētia. Et dabo eos in vexationē vniuersis regnis terre: in maledictionē ⁊ in stuporē ⁊ in sibilū ⁊ in opprobriū cūctis gentib⁹ ad quas ego eieci eos: eo q̄ nō audierint v'ba mea dicit dñs: q̄ misi ad eos ꝑ seruos meos ꝓphetas d' nocte ꝯsurgēs ⁊ mittēs: ⁊ nō audistis dicit domin⁹. Uos ḡ audite verbū dñi oīs trāsmigratio quaꝫ emisi de hierl'm in babylonē. Hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl' ad achab filiū chulie: ⁊ ad sedechiā filiū maasie q ꝓphetāt vobis in noīe meo mēdacit. Ecce ego tradaꝫ eos in manu nabuchodonosor regis babylonis: ⁊ ꝑcutiet eos in ocul' v'is. Et assumet ex eis maledictio oī transmigrationi iude: q̄ est in babylone dicentiuꝫ: Ponat te dñs sicut sedechiā ⁊ sicut achab quos frixit rex babylōis in igne: ꝓ eo q̄ fecerit stulticiā in isrl': ⁊ mechati sunt in vxores amicoꝝ suoꝝ: ⁊ locuti sunt verbū in noīe meo mēdacit: q̄d nō mandaui eis. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dñs. Et ad semeiaꝫ neelamitē dices: Hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl'. Pro eo q̄ misisti in noīe meo libros ad omneꝫ ppl'm q est in hierl'm: ⁊ ad sophoniā filiū maasie sacerdotē: ⁊ ad vniuersos sacerdotes dicēs: dñs dedit te sacerdotē ꝓ ioiade sacerdote ut sis dux in domo dñi sup oēm viꝝ arrepticiū ⁊ ꝓphetātē ut mittas eū in neruū ⁊ in carcerē. Et nūc quare nō increpasti hieremiaꝫ anathotitē q ꝓphetat vobis: Quia sup h' misit in babylonē ad nos dicens: Longū est: edificate domos ⁊ hitate: ⁊ plātate hortos ⁊ comedite fruct⁹ eoꝝ. Legit ergo sophonias sacerdos librū istū in aurib⁹ hieremie ꝓphete. Et factū est verbū dñi ad hieremiam dicēs: Mitte ad oēm trāsmigratōnē dicēs: Hec dicit dñs ad semeiā neelāitē: Pro eo q̄ ꝓphetauit vob' semeias: ⁊ ego nō misi eū: ⁊ fecit vos ꝯfidē in mēdacio: idcirco h' dicit dñs: Ecce ego visitabo sup semeiā neelamitē ⁊ sup semē ei⁹. Nō erit ei vir sedēs in medio ppl'i h⁹: ⁊ non videbit bonū q̄d ego faciā ppl'o meo ait dñs: q: ꝑuaricationē locut⁹ est aduersus dñm. XXX

Hec verbū q̄d factū est ad hieremiā a domino dicēs. Hec dicit dñs deus isrl' dicēs: Scribe tibi oīa v'ba q̄ locut⁹ suꝫ ad te i libro. Ecce eni dies veniūt dicit dñs: ⁊ ꝯuertā conuersionē ppl'i mei isrl' ⁊ iuda: ait dñs: ⁊ ꝯuertam eos ad terrā quā dedi pr̄ib⁹ eoꝝ: ⁊ possidebūt eā. Et h' verba q̄ locut⁹ est dñs ad isrl' ⁊ ad iudam: Q̄m h' dicit dñs: Uoceꝫ terroris audiuim⁹: formido ⁊ nō est pax. Interrogate ⁊ videte si generat

masculus. Quare ergo vidi oīs viri manū sup lumbū suū q̄si pturiētis: ⁊ ɔuerse sūt vniuerse facies in auruginē. Ve q2 magna dies illa: nec est simil' eius: tp̄sq3 tribulatiōis est iacob: ⁊ ex ipso saluabit. Et erit in die illa ait dn̄s exercituū cōteram iugū eius de collo tuo: ⁊ vincula eius dirumpā. Et nō dn̄abunt ei amplius alieni: sed fuient dn̄o deo suo: ⁊ dauid regi suo quē suscitabo eis. Tu ḡ ne timeas serue me⁹ iacob ait dn̄s: neq3 paueas isrl': q2 ecce ego saluabo te de terra longinq̄ ⁊ semē tuū de terra captiuitatis eoꝝ. Et reuertet iacob ⁊ qescet: ⁊ cunctis affluet bonis: ⁊ nō erit quē formidet: q2 tecū ego sum ait dn̄s: ut saluē te. Faciā eni ɔsummanoē in cunctis gentib⁹ in qb⁹ dispersi te: te aūt nō faciā in ɔsummationez ⁊ castigabo te in iudicio: ut nō tibi videaris innoxius: q2 h̄ dicit dn̄s: Insanabil' fractura tua: pessima plaga tua. Nō est q iudicet iudiciū tuū: ad alligandā curatōez tuā: vtilitas nō est tibi. Oēs amatores tui obliti sunt tui: teq3 nō querēt. Plaga eni inimici pcussi te: castigatōe crudeli. Propter multitudinē iniq̄tatis tue dura fcā sunt peccata tua. Quid clamas sup ɔtritiōe tua: Insanabilis est dolor tu⁹. Propter multitudinez iniq̄tatis tue: ⁊ pter dura pctā tua feci h̄ tibi. Propterea oēs q comedūt te deuorabunt: ⁊ vniuersi hostes tui in captiuitatē ducent. Et oēs q te vastāt vastabunt: cunctosq3 p̄datores tuos dabo in p̄dā. Obducā eni cicatricē tibi: ⁊ a vulnerib⁹ tuis sanabo te dicit dn̄s. Quia eiectā vocauerunt te syon: h̄ est q̄ nō hēbat requirētē. Hec dicit dn̄s: Ecce ego ɔuertā ɔuersionē tabernaculoꝝ iacob: et tectis eius miserebor. Et edificabit ciuitas in excelso suo: ⁊ tēplū iux̄ ordinē suū fūdabit. Et egredie̅t de eis laus: vox q3 ludentiū: ⁊ multiplicabo eos ⁊ nō minuent: ⁊ glificabo eos: ⁊ nō attenuabunt: ⁊ erūt filij eius sicut a p̄ncipio: ⁊ cet⁹ eius corā me pmanebit. Et visitabo aduersum eos q tribulāt eū: ⁊ erit dux eius ex eo: ⁊ p̄nceps d̄ medio eius pducet. Et applicabo eum: ⁊ accedet ad me. Quis eni iste est: q applicet cor suū ut appropinq̄t mihi ait dn̄s: Et eritis mihi in pplm: ⁊ ego ero vob in deū. Ecce turbo dn̄i furor egrediens: ɔcella ruēs in capite impioꝝ cōq̄escet. Nō auertet irā indignationis dn̄s: donec faciat ⁊ ɔpleat cogitationē cordis sui. In nouissimo dierum intelligetis ea.

XXXI

In tpe illo dicit dn̄s: Ero deus vniuersis cognatiōib⁹ isrl': ⁊ ipsi erunt mihi i pplm. Hec dicit dn̄s: Inuenit grāz in deserto populus q remāserat gladio. Vadet ad requiē suā isrl'. Longe dn̄s apparuit mihi. Et in charitate ppetua dilexi te: ideo attraxi te miserās. Rursumq3 edificabo te: ⁊ edificaberis virgo isrl'. Adhuc ornaberis tympanis tuis: ⁊ egrediens in choro ludentiū. Adhuc plātab vineas in montib⁹ samarie. Plantabūt plantātes: ⁊ donec tpus veniat nō vindemiabūt: q2 erit dies in q̄ clamabunt custodes in mōte effraim. Surgite ⁊ ascendam⁹ in syon ad dn̄m deū nr̄m: q2 h̄ dicit dn̄s: Exultate in leticia iacob: ⁊ hinnite ɔtra caput gentiū: psonate ⁊ canite ⁊ dicite: Salua dn̄e pplm tuū reliquias isrl'. Ecce ego adducā eos de terra aq̄lonis: ⁊ cōgregabo eos ab extremis terre: int quos erūt cecus ⁊ claudus ⁊ pregnās ⁊ pariēs sil': cetus magnus reuertentiū huc. In fletu venièt: ⁊ i misericordia reducā eos. Et adducā eos p torrētes aq̄rū in via recta: ⁊ nō ipingēt in ea: q2 fact⁹ suz israeli pr̄: ⁊ effraim p̄genit⁹ me⁹ est. Audite verbum dn̄i gētes: ⁊ annūciate in insulis q̄ pcul sūt ⁊ dicite. Qui dispersit isrl' ɔgregabit euz: ⁊ custodiet eū sic pastor gregē suū. Redimet eni dn̄s iacob ⁊ liberabit eū de manu potētioris. Et venient et laudabūt in monte syon: ⁊ ɔfluent ad bona dn̄i sup frumēto: vino ⁊ oleo ⁊ fetu pecoꝝ ⁊ armētorū: eritq3 aīa eoꝝ q̄si hortus irriguus: ⁊ vltra nō esuriēt. Tunc letabit virgo in choro: iuuenes ⁊ senes sil'. Et ɔuertā luctū eoꝝ in gaudiū: ⁊ consolabor eos: ⁊ letificabo a dolore suo. Et inebriabo animā sacerdotū pinguedine: ⁊ ppls me⁹ bonis adimplebit ait dn̄s. Hec dicit dn̄s: Vox in excelso audita est lamentatōis luct⁹ ⁊ fletus: rachel plorātis filios suos: ⁊ nolēns ɔsolari sup eis: q2 nō sunt. Hec dicit dn̄s: Quiescat vox tua a ploratu ⁊ oculi tui a lachrymis: q2 est merces opi tuo ait dn̄s. Et reuertent de terra inimici: ⁊ ē spes nouissimis tuis ait dn̄s: ⁊ reuertent filij tui ad t̄minos suos. Audiens audiui effraim transmigrātem. Castigasti me dn̄e ⁊ erudit⁹ sum q̄si iuuēculus indomit⁹. Conuerte me ⁊ ɔuertar: q2 tu dn̄s de⁹ meus. Postq3 eniz ɔuertisti me: egi pniam: ⁊ postq3 ondisti mihi: pcussi femur meū. Cōfusus suz ⁊ erubui qm̄ sustinui opprobriū adolescētie mee. Si filius honorabilis mihi effraim: si puer delicat⁹: q2 ex quo locut⁹ sum de eo: adhuc recordabor eius. Idcirco ɔturbata sunt viscera mea sup eū: miserās miserebor eius ait dn̄s: Statue tibi speculā: pone tibi amaritudines. Dirige cor tuū in viā rectā: in q̄ ambulasti. Reuertere v̄go isrl' reuertē ad ciuitates tuas istas. Vsq3quo delicijs dissolueris filia vaga. Quia creauit dn̄s nouuz sup terrā: femia circūdabit viꝝ. Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl'. Adhuc dicēt v̄bū istud i t̄ra iuda ⁊ in vrbib⁹ eius cū ɔuertero captiuitatē eorum. Bn̄dicat tibi dn̄s pulchritudo iusticie: mōs sanctus. Et habitabūt in eo iudas: ⁊ oēs ciuitates eius sil' agricole ⁊ minātes greges: q2 inebriaui aiaz lassām: ⁊ oēm aiam esuriētē saturaui. Jō quasi d̄ somno suscitat⁹ sum ⁊ vidi: ⁊ somn⁹ meus dulcis mihi. Ecce dies veniūt dicit dn̄s: ⁊ seminabo domū isrl': ⁊ domū iuda semie hoiu3: ⁊ semie iumētoꝝ. Et sicut vigilaui sup eos ut euellerē ⁊ demo

liret: ⁊ dissiparē ⁊ disperderē ⁊ affligerē: sic vigi
labo sup eos ut edificē ⁊ plantē ait dñs. In diebꝰ
illis nō dicēt vltra: pres comederūt vuā acerbā:
⁊ dētes filiorū obstupuerūt: sed vnusquisq; in iniq
tate sua morietur. Ois hō q comederit vuā acer
bā: obstupescēt dētes eius. Ecce dies venient di
cit dñs: ⁊ feriā domui isrl: ⁊ domui iuda fedꝰ no
uū. Nō sm pactū qd pepigi cū patribꝰ vestris in
die q apphendi manū eorū: ut educerē eos d' tra
egypti: pactū qd irritū fecerūt: ⁊ ego dñatus sū
eorū dicit dñs: sz hoc erit pactū qd feriā cū domo
isrl. Post dies illos dicit dñs: dabo legē meā in
visceribꝰ eorū: ⁊ in corde eorū scribā eā: ⁊ ero eis
in deū: ⁊ ipsi erūt mihi in pplm. Et nō docebit vl
tra vir pximū suū: ⁊ vir frēm suū dicēs: cognosce
dñm. Oēs enī cognoscēt me a minimo eorū vsq; ad
maximū ait dñs: q2 ppitiabor iniqtati eorū: ⁊ pcti
eorū nō memorabor amplius. Hec dicit dñs qui
dat solē in lumie diei: ordinē lune ⁊ stellarū in lū
ne noctis: q turbat mare ⁊ sonāt fluctꝰ eius: dñs
exercituū nomē illi. Si defecerint leges iste corā
me dicit dñs: tūc ⁊ semē isrl deficiet ut nō sit gēs
corā me cūctis diebꝰ. Hec dicit dñs. Si mēsura
ri poterūt celi sursum: ⁊ investigari fundamēta
terre deorsum: ⁊ ego abijciā vniversū semē isrl
pp oia q fecerūt dicit dñs. Ecce dies veniēt dic do
minꝰ: ⁊ edificabit ciuitas dño a turre ananehel
vsq; ad portā anguli. Et exibit vltra normā mē
sure in conspectu eiꝰ sup collē gareb: ⁊ circuibit go
atha: ⁊ oēm vallē cadaverū: ⁊ cineris ⁊ vniversā
regionē mortis: vsq; ad torrentē cedron: ⁊ vsq;
ad angulū porte equorū orientalis. Sctm dñi non
euelletur: ⁊ nō destruetur vltra in perpetuum.

Capitulum. XXXII

V Erbū qd factū est ad hieremiā a dño i ano
decimo sedechie regis iuda: ipse ē annꝰ
octauusdecimꝰ nabuchodonosor. Tunc
exercitꝰ regis babylonis obsidebat hierlm: ⁊ hie
remias pphā erat clausus in atrio carceris qui
erat in domo regis iuda. Clauserat enī eū sede
chias rex iuda dicēs: Quare vaticinaris dicens
Hec dicit dñs: Ecce ego dabo ciuitatē istā in manꝰ
regis babylonis: ⁊ capiet eā: ⁊ sedechias rex iuda
nō effugiet de manu chaldeorū: sz tradet i manꝰ
regis babylonis: ⁊ loquetur os eius cū ore illius:
⁊ oculi eius oculos illius videbūt: ⁊ i babylonē
ducet sedechiā: ⁊ ibi erit donec visitē eū ait dñs:
Si aūt dimicaueritis adversum chaldeos nihil p
spe habebitis. Et dixit hieremias. Factū est verbū
dñi ad me dicēs: Ecce ananehel filius sellū patru
elis tuꝰ veniet ad te dicēs: Eme tibi agrū meū q
est in anathot. Tibi enī cōpetit ex ppinqtate vt
emas. Et venit ad me ananehel filiꝰ patrui mei
sm verbū dñi ad vestibulū carceris: ⁊ ait ad me
Possidē agrū meū q est in anathot in tra benia
min: q2 tibi cōpetit hereditas: ⁊ tu ppinquꝰ es vt
possideas. Intellexi autē q verbū dñi eēt. Et emi
agrū ab ananehel filio patrui mei qui est in ana
thot. Et appēdi ei argentū septē stateres: ⁊ decē
argēteos: ⁊ scripsi in libro ⁊ signaui ⁊ adhibui te
stes. Et appēdi argentū in statera: ⁊ accepi librū
possessiōis signatū ⁊ stipulatiōes ⁊ rata ⁊ signa
forinsecus. Et dedi librū possessiōis baruch filio
neri filij maasie in oculis ananehel patruel' mei
⁊ in oculis testiū q scripti erāt in libro emptiōis
⁊ in ocul' oium iudeorū q sedebāt i atrio carceris
Et pcepi baruch corā eis dicēs: Hec dicit dñs ex
ercituū deꝰ isrl: Sume libros istos: librū ēptiōis
hūc signatū: ⁊ librū hūc q apertꝰ est: ⁊ pones illos
in vase fictili ut pmanē possint diebꝰ multis. Hec
enī dicit dñs exercituū deꝰ isrl. Adhuc posside
buntur domus ⁊ agri et vinee in tra ista. Et oraui
ad dñm postq tradidi librū possessiōis baruch
filio neri dicēs: Heu heu heu: dñe deus. Ecce tu
fecisti celū ⁊ terrā in fortitudine tua magna: ⁊ in
brachio tuo extento. Nō erit tibi difficile oē ver
bū: q facis miam in milibꝰ: ⁊ reddis iniqtatē pa
trū in sinū filiorū eorū pꝰ eos. Fortissime magne
⁊ potēs: dñs exercituū nomē tibi: magnꝰ cōsilio
⁊ incōprehēsibil' cogitatu cuius oculi apti sūt sup
oēs vias filiorū adam: ut reddas vnicuiq; sm vi
as suas: ⁊ sm fructū adinuētionū eius. Qui po
suisti signa ⁊ portēta in terra egypti vsq; ad diē
hanc: ⁊ in isrl: ⁊ in hoibꝰ: ⁊ tibi fecisti nomē sicut ē
dies hec. Et eduxisti pplm tuū isrl de tra egypti i si
gnis ⁊ portētis: ⁊ in manu robusta: ⁊ in brachio
extēto: ⁊ in terrore magno: ⁊ dedisti eis trā hanc
quā iurasti patribꝰ eorū: ut dares eis terrā fluentē
lacte ⁊ melle: ⁊ ingressi sunt ⁊ possederūt eā. Et nō
obedierūt voci tue: ⁊ in lege tua nō ambulauerūt
oia q mādasti eis ut facerēt nō fecerūt: ⁊ euenerūt
eis oia mala hec. Ecce munitiōes extructe sūt aduer
sum ciuitatē ut capiatur: ⁊ vrbs data est in manus
chaldeorū: ⁊ in manꝰ regis babylonis q pugnāt ad
uersus eā a facie gladij ⁊ famis ⁊ pestilētie: ⁊ que
cūq; locutꝰ es acciderūt ut tuipse cernis. Et tu di
cis mihi dñe deꝰ: eme agrū argento ⁊ adhibe te
stes: cū vrbs data sit in manꝰ chaldeorū. Et factū
est verbū dñi ad hieremiā dicēs: Ecce ego domi
nus deꝰ vniuerse carnis. Nūquid mihi difficile
erit oē verbū: Propterea hec dicit dñs: Ecce ego
tradam ciuitatem istam in manꝰ chaldeorū: ⁊ in
manus regis babylonis: ⁊ capiēt eam: ⁊ veniēt
chaldei pliantes aduersum vrbē hanc: ⁊ succen
dent eam igni ⁊ cōburent eā: ⁊ domos in quarū
domatibꝰ sacrificabāt baal: ⁊ libabāt dijs alienis
libamina ad irritandū me. Erant enī filij israel ⁊
filij iuda iugiter facientes malum in oculis meis
ab adolescentia sua: filij israel qui vsq; nunc exa
cerbant me in opere manuū suarū dicit dñs: q2 in
furore ⁊ in indignatiōe mea facta ē mihi ciuitas
hec a die qua edificauerūt eā vsq; ad diem istam

qua auferet͛ d̄ ꝯspectu meo ꝓpter maliciā filioꝝ israel͛ ⁊ filioꝝ iuda quā fecerūt ad iracundiā me ꝓuocantes: ipsi ⁊ reges eoꝝ ⁊ p̄ncipes eoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ ꝓphete eoꝝ viri iuda ⁊ h̄itatores hierusalē. Et verterūt ad me terga ⁊ nō facies: cū docerē eos ⁊ erudirē diluculo: ⁊ nollēt audire ut acciperēt disciplinā. Et posuerūt idola sua in domo in q̄ inuocatū est nomē meū: vt pollueret eā: ⁊ edificauerūt excelsa baal q̄ s͛t in valle filij ennō ut initiarēt filios suos: ⁊ filias suas moloch: qđ n̄ mādaui eis: nec ascēdit i cor meū ut facerēt abhominationē hanc: ⁊ in peccm̄ deducerēt iudā. Et nūc ꝓp ista h̄ dicit dn̄s de⁹ israel ad ciuitatē hāc: de qua vos dicitis ꝙ tradat͛ in man⁹ regis babyloīs in gladio ⁊ in fame ⁊ in peste. Ecce ego cōgregabo eos de vniuersis t͛ris ad q̄s eieci eos in furore meo ⁊ in ira mea ⁊ i indignatiōe grādi: ⁊ reducā eos ad locū istū: ⁊ h̄itare eos faciā ꝯfident͛: ⁊ erūt mihi in popl̄m: ⁊ ego ero eis in deū. Et dabo eis cor vnū ⁊ viā vnā ut timeāt me vniuersis dieb⁹ ⁊ bn̄ sit eis ⁊ filijs eoꝝ p⁹ eos. Et feriā eis pactuꝫ sempit͛nū: ⁊ nō desinā eis bn̄facē: ⁊ timorē meū dabo in corde eoꝝ: ut nō recedāt a me: ⁊ letabor sup eis cū bn̄ eis f͛cero. Et plātabo eos in terra ista in v͛itate in toto corde meo: ⁊ i tota aīa mea q̄i h̄ dicit dn̄s: Sicut adduxi sup popl̄m istū oē malū hoc grāde: sic adducā sup eos oē bonum qđ ego loquor ad eos. Et possidebunt͛ agri i t͛ra ista: de q̄ vos dicitis ꝙ deserta sit: eo ꝙ nō remāserit hō ⁊ iumentū: ⁊ data sit in man⁹ chaldeoꝝ. Agri ement͛ pecūia: ⁊ scribent͛ in libro: ⁊ imp̄metur signū: ⁊ testis adhibebit͛: in t͛ra beniamin: ⁊ i circuitu hierl̄m: in ciuitatib⁹ iuda: ⁊ in ciuitatib⁹ mōtanis: ⁊ in ciuitatib⁹ cāpestrib⁹: ⁊ i ciuitatib⁹ q̄ ad austrū s͛t: q2 ꝯuertā captiuitatē eoꝝ ait dn̄s.

XXXIII

Et factū est verbū dn̄i ad hieremiā scđo: cū adhuc clausus eēt in atrio carceris dicēs: Hec dicit dn̄s q̄ factur⁹ ē ⁊ formatur⁹ illud ⁊ paratur⁹: dn̄s nomē eius. Clama ad me ⁊ exaudiā te: ⁊ annūciabo tibi grādia ⁊ firma q̄ nescis. Quia h̄ dicit dn̄s de⁹ israel͛ ad domos vrb̄ h⁹: ⁊ ad domos regis͛ iuda q̄ destructe sunt: ⁊ ad munitiōes ⁊ ad gladiū venientiū vt dimicēt cū chaldeis: ⁊ ipleāt eas cadauerib⁹ hominū quos pcussi in furore meo ⁊ i indignatiōe mea: abscondēs faciē meā a ciuitate hac ꝓp oēꝫ maliciā eoꝝ. Ecce ego obducā eis cicatriceꝫ et sanitatē ⁊ curabo eos: ⁊ reuelabo eis depcationeꝫ pacis ⁊ veritatis. Et ꝯuertā ꝯuersionē iuda ⁊ cōuersionē hierl̄m: ⁊ edificabo eos sicut a p̄ncipio: ⁊ emūdabo illos ab oī iniqtate sua in q̄ peccauerūt mihi: ⁊ ꝓpiti⁹ ero cūctis iniqtatib⁹ eoꝝ: in q̄bus deliquerūt mihi ⁊ spreuerūt me. Et erit mihi i nomē ⁊ in gaudiū ⁊ i laudē ⁊ i exultatione cūctis gētib⁹ terre q̄ audierint oīa bona q̄ ego facturus sum eis: ⁊ pauebūt ⁊ turbabunt͛ in vniuersis locis: ⁊ in oī pace quā ego faciā eis. Hec dicit dn̄s Adhuc audiet͛ in loco isto quē vos dicitis eē desertū: eo ꝙ nō sit hō: nec iumentū in ciuitatib⁹ iuda ⁊ foris hierusalē q̄ desolate s͛t absq3 homie: ⁊ absq3 h̄itatore: ⁊ absq3 pecore: vox gaudij ⁊ vox leticie: vox sponsi ⁊ vox sponse: vox dicentiū: ꝯfitemini dn̄o exercituū qm̄ bon⁹ dn̄s: qm̄ in eternuꝫ mia eius: ⁊ portantiū vota in domo dn̄i. Reducā enī ꝯuersioneꝫ terre sicut a p̄ncipio dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s exercituū: Adhuc erit in loco isto deserto absq3 hoīe ⁊ absq3 iumēto: ⁊ in cūctis ciuitatib⁹ eius: habitaculū pastoꝝ ⁊ accubantiuꝫ gregū in ciuitatib⁹ montuosis: ⁊ in ciuitatib⁹ cāpestrib⁹: ⁊ in ciuitatib⁹ q̄ ad austrū s͛t: ⁊ in t͛ra beniamin: ⁊ in circuitu hierusalē: ⁊ in ciuitatib⁹ iuda: adhuc transibūt greges͛ ad manū numerātis ait dn̄o. Ecce dies veniēt dicit dn̄s: ⁊ suscitabo v͛bū bonū qđ locut⁹ sum ad domū isrl̄: ⁊ ad domū iuda. In dieb⁹ illis ⁊ in t͛pe illo germiare faciam dauid germē iusticie: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iusticiā in terra. In dieb⁹ illis saluabit͛ iuda: ⁊ israel h̄itabit ꝯfident͛. Et h̄ est nomē qđ vocabūt eū: dn̄s iust⁹ n̄r. Quia h̄ dicit dn̄s: Nō interibit de dauid vir q̄ sedeat sup thronū dom⁹ israel: ⁊ de sacerdotib⁹ ⁊ de leuitis nō interibit vir a facie mea q̄ offerat holocaustomata: ⁊ incendat sacrificiū: ⁊ cedat victimas oīb⁹ dieb⁹. Et factū est verbuꝫ dn̄i ad hieremiā dicēs: Hec dicit dn̄s: Si irritum pōt fieri pactū meū cum die: ⁊ pactū meū cū nocte ut nō sit dies ⁊ nox in t͛pe suo: ⁊ pactū meū irritū esse poterit cū dauid seruo meo: ut nō sit ex eo filius qui regnet in throno eius: ⁊ leuite ⁊ sacerdotes ministri mei. Sicut enumerari nō pn̄t stelle celi ⁊ metiri harene maris: sic multiplicabo semen dauid serui mei: ⁊ leuitas ministros meos. Et factū ē v͛bū dn̄i ad hieremiā dicēs. Nunq̄d nō vidisti q̄d populus hic locut⁹ sit dicēs: due cognatiōes q̄s elegerat dn̄s abiecte sunt: ⁊ pp̄lm meū despexerunt eo ꝙ nō sit vltra gens corā eis. Hec dicit dn̄s: Si pactū meū int͛ diē ⁊ noctē: ⁊ leges͛ celo ⁊ terre nō posui: equidē ⁊ semen iacob ⁊ dauid serui mei ꝓijciā ut nō assumā de semine eius p̄ncipes seminis abrahā ⁊ isaac ⁊ iacob. Reducā enī cōuersionem eoꝝ ⁊ miserebor eis.

XXXIIII

Verbū qđ factū est ad hieremiā a dn̄o: quādo nabuchodonosor rex babylonis͛: ⁊ oīs exercit⁹ eius vniuersaq3 regna terre que erant sub ptāte man⁹ eius: ⁊ oēs pp̄li bellabant ꝯtra hierl̄m ⁊ ꝯtra oēs vrbes eius dicēs. Hec dicit dn̄s de⁹ isrl̄: Vade ⁊ loq̄re ad sedechiā regem iuda: ⁊ dices ad euꝫ: Hec dicit dn̄s: Ecce ego tradā ciuitatē hanc in man⁹ regis babylonis: ⁊ succēdet eā igni. Et tu nō effugies de manu eius: s͛ ꝯp̄hēsiōe capieris: ⁊ in mān eius traderis: ⁊ oculi tui oculos regis babylonis videbūt: ⁊ os eius cū ore tuo loquet͛: ⁊ babylonē introib̄. Attū audi

verbū dn̄i sedechia rex iuda. Hec dicit dn̄s ad te
Non morieris in gladio: sed in pace morieris: ꝛ
sm̄ cōbustiōes patrū tuoꝝ regū priorū q fuerūt an
te te sic cōburēt te: ꝛ ve dn̄e plangent te: qꝛ verbuꝫ h
ego locutꝰ sum dicit dn̄s. Et locutꝰ est hieremias
pph̄a ad sedechiā regē iuda vniuersa verba h i
hierl̄m: ꝛ exercitꝰ regis babylonis pugnabat cō
tra hierl̄m: ꝛ ꝯtra oēs ciuitates iuda q̄ reliq̄ erāt
ꝯtra lachis ꝛ ꝯtra azecha. He eni supererāt de ci
uitatibꝰ iuda vrbes munite. Uerbū qđ fcm̄ ē ad
hieremiaꝫ a dn̄o postq̄ꝫ pcussit rex sedechias fe
dus cū oi pplo in hierl̄m: pdicans ut dimitteret
vnusq̄sq̄ꝫ seruū suū: ꝛ vnusq̄sq̄ꝫ ancillā suaꝫ: he
breū ꝛ hebreā liberos: ꝛ nequaq̄ꝫ dn̄arent eis .i.
in iudeo ꝛ fratre suo. Audierūt g̃ oēs pncipes ꝛ
vniuersus ppl̄s q inierāt pactū ut dimitteret vnꝰ
q̄sq̄ꝫ suū suuꝫ: ꝛ ancillā suā liberos: ꝛ vltra n̄ do
minarent eis. Audierūt igi ꝛ dimiserūt. Et ꝯuer
si sunt deinceps: ꝛ retraxerūt suos suos: ꝛ ancil
las suas quos dimiserūt liberos: ꝛ subiugauerūt
in famulos ꝛ famulas. Et fcm̄ est verbuꝫ ad hie
remiā a dn̄o dicēs: Hec dicit dn̄s deus isrl̄. Ego
pcussi fedus cū pātibꝰ vr̄is: in die q̄ eduxi eos de
terra egypti de domo suitutis dicēs: Cū cōpleti
fuerint septē anni dimittat vnusq̄sq̄ꝫ fratrē suuꝫ
hebreū q venditꝰ est ei: ꝛ suiet tibi sex annis: ꝛ di
mittes eū a te liberū. Et nō audierunt pr̄es vestri
me: nec inclinauerūt aurē suā. Et ꝯuersi estis vos
hodie ꝛ fecistis qđ rectū est in oculꝰ meis ut predi
caretis libertatē vnusq̄sq̄ꝫ ad amicū suū: ꝛ iistis
pactū in ꝯspectu meo in domo in qua inuocatū
est nomē meū sup eam. Et reuersi estis ꝛ comma
culastis nomē meū: ꝛ reduxistis vnusq̄sq̄ꝫ seruū
suū: ꝛ vnusq̄sq̄ꝫ ancillā suā quos dimiseratis ut
essent liberi ꝛ sue ptātis: ꝛ subiugatis eos ut sint
vobꝫ sui ꝛ ācille. Propterea h dicit dn̄s. Uos n̄ au
distis me ut p̄dicaretis libertatē vnusq̄sq̄ꝫ fratri
suo ꝛ vnusq̄sq̄ꝫ amico suo. Ecce ego p̄dico liber
tatē ait dn̄s ad gladiū: ad pesteꝫ: ꝛ ad famē: ꝛ da
bo vos in cōmotionē cunctis regnis terre. Et da
bo viros q p̄uaricant fedus meū: ꝛ nō obſuaue
rūt verba federis qbꝰ assensi sunt i ꝯspectu meo
vitulū quē ꝯciderūt in duas ptes: ꝛ transierūt int̄
diuisiōes eius: pncipes iuda ꝛ pncipes hierl̄m:
eunuchi ꝛ sacerdotes: ꝛ ois ppl̄s terre q trāsierūt
int̄ diuisiōes vituli: ꝛ dabo eos in manꝰ inimico
rū suoꝝ: ꝛ in manꝰ querētiū aiam eoꝝ: ꝛ erit mor
ticinū eoꝝ in escā volatilibꝰ celi ꝛ bestijs terre. Et
sedechiā regē iuda: ꝛ pncipes eius dabo i manꝰ
inimicoꝝ suoꝝ: ꝛ in manꝰ q̄rentiū aias eoꝝ: ꝛ in
manꝰ exercituū regis babylonis q recesserūt a vo
bis. Ecce ego pcipio dicit dn̄s: ꝛ reducā eos in ci
uitatē hanc: ꝛ p̄liabunt aduersum eā: ꝛ capiēt eā
ꝛ incēdēt igni. Et ciuitates iuda dabo in solitudi
nē eo q nō sit habitator. XXXV

Verbū qđ fcm̄ est ad hieremiā a dn̄o i die
bus ioachim filij iosie regis iuda dicens: Uade
ad domū rechabitarū: ꝛ loquē eis: ꝛ introduces
eos in domū dn̄i in vnā exedrā thesauroꝝ: et da
bis eis bibere vinū. Et assumpsi iechoniā filiuꝫ
hieremie filij absamie ꝛ frēs eius: ꝛ oēs filios eiꝰ
ꝛ vniuersam domū rechabitaꝝ: ꝛ introduxi eos
in domū dn̄i ad gazophilatiū filioꝝ anā filij ieze
delie hois dei: qđ erat iuxta gazophylatiū pncipū
sup thesauꝝ maasie filij sellū: q erat custos vesti
buli. Et posui corā filijs domꝰ rechabitaꝝ cyphos
plenos vino ꝛ calices: ꝛ dixi ad eos: Bibite vi
nū. Qui rn̄derūt: Nō bibemꝰ vinū: qꝛ ionadab
filius rechab pr̄ nr̄ pcepit nobꝫ dicēs: Nō bibetis
vinū vos ꝛ filij vr̄i vsq̄ꝫ in sempitnū. Et domuꝫ
nō edificabitis: ꝛ sementē nō seretis: ꝛ vineas n̄
plantabitis nec hēbitis: sed in tabernaculꝰ hitabi
tis cūctis diebꝰ vr̄is: ut viuatis diebꝰ mltis sup
faciē terre in q̄ vos pegrinamini. Obediuimus g̃
voci ionadab filij rechab pr̄is nr̄i in oibꝰ q̄ prece
pit nobis: ita ut nō biberemꝰ vinū cūctis diebus
nr̄is: nos ꝛ mulieres nr̄e: filij ꝛ filie nr̄e: ꝛ nō edifi
caremꝰ domos ad habitandū: ꝛ vineā ꝛ agrū et
sementē nō habuimꝰ: sꝫ hitauimꝰ in tabnaculꝰ ꝛ
obedientes fuimꝰ iuxta oia q̄ pcepit nobꝫ ionadab
pr̄ nr̄. Cū aūt ascēdisset nabuchodonosor rex ba
bylonis ad terrā nr̄am diximꝰ: Uenite ꝛ igredia
mur in hierl̄m a facie exercitꝰ chaldeoꝝ: ꝛ a facie
exercitꝰ syrie: ꝛ mansimꝰ in hierl̄m. Et fcm̄ ē ver
bū dn̄i ad hieremiā dicēs. Hec dicit dn̄s exercitu
um deꝰ isrl̄: Uade ꝛ dic viris iuda ꝛ hitatoribus
hierl̄m: Nūqd nō recipietis disciplinā ut obedi
atis verbis meis dicit dn̄s? Preualuerūt smōes
ionadab filij rechab quos p̄cepit filijs suis ut nō
biberēt vinū: ꝛ nō biberūt vsq̄ꝫ ad diē hāc: quia
obedierūt p̄cepto pr̄is sui. Ego aūt locutꝰ suꝫ ad
vos de mane cōsurgēs ꝛ loquēs: ꝛ nō obedistis
mihi. Misiq̄ꝫ ad vos oēs suos meos pph̄as cō
surgēs diluculo: mittensq̄ꝫ ꝛ dicēs: Cōuertimini
vnusq̄sq̄ꝫ a via sua pessima: ꝛ bōa facite studia
vr̄a: ꝛ nolite seq deos alienos: neq̄ꝫ colatis eos:
ꝛ hitabitis in tr̄a quaꝫ dedi vobis ꝛ pr̄ibꝰ vr̄is.
Et nō inclinastis aurē vr̄am: neq̄ꝫ audistis me.
Firmauerūt igi filij ionadab filij rechab p̄ceptū
pr̄is sui qđ p̄cepat eis: ppl̄s aūt iste nō obediuit
mihi. Jccirco h dicit dn̄s exercituū deꝰ isrl̄: Ecce
ego adducā sup iudā: ꝛ sup oēs hitatores hieru
salē vniuersam afflictōeꝫ quā locutꝰ suꝫ aduersū
illos: eo q locutꝰ sum ad illos ꝛ nō audierūt: vo
caui illos: ꝛ nō rn̄derūt mihi. Domui aūt recha
bitaꝝ dixit hieremias: Hec dicit dn̄s exercituuꝫ
deus isrl̄. Pro eo q obedistis p̄cepto ionadab
pr̄is vr̄i: ꝛ custodistis oia mandata eiꝰ: ꝛ fecistis
vniuersa q̄ p̄cepit vobꝫ: ppterea h dicit dn̄s exerci
tuū deꝰ isrl̄: Nō deficiet vir d stirpe ionadab filij
rechab stās i ꝯspectu meo cūctis diebꝰ.

Capitulum XXXVI

E[e]T factum est in anno q̄rto ioachiꝫ filij io
sie regis iuda: factū est verbuꝫ hoc ad hiere
miā a dño dicēs. Tolle volumen libri et
scribes in eo oīa verba q̄ locutꝰ sum tibi aduersū
isrl'⁊ iudā: ⁊ aduersum oēs gētes a die q̄ locutus
sum ad te et diebꝰ iosie vsqꝫ ad diē hanc: si forte
audiente domo iuda: vniuersa mala q̄ ego cogi
to facē eis: reuertat vnusqsqꝫ a via sua pessima
⁊ ꝓpitius ero iniqtati ⁊ pctō eoꝝ. Uocauit ḡ hie
remias baruch filium nerie: ⁊ scripsit baruch ex
ore hieremie oēs s̄mones dñi quos locutꝰ ē ad
eū in volumie libri. Et p̄cepit hieremias baruch
dicens: Ego clausus sum: nec valeo ingredi do
mū dñi. Ingredere ḡ tu ⁊ lege de volumine in q̄
scripsisti ex ore meo verba dñi audiēte pplo i do
mo dñi i die ieiunij: insup̄ ⁊ audiēte vniuerso iu
da q venīūt de ciuitatibꝰ suis. Leges eis: si forte
cadat oīo eoꝝ i ɔspectu dñi: ⁊ reuertat vnusqsqꝫ
a via sua pessima: qm̄ magnꝰ furor ⁊ indignatio
est quā locutꝰ est dñs aduersus pplm hūc. Et fecī
baruch filꝰ nerie iuxta oīa q̄ p̄cepat ei hieremias
ꝓpha: legēs ex volumie s̄mones dñi i domo do
mini. Factū est aūt in anno qnto ioachim filij io
sie regis iuda: in mēse nono p̄dicauerūt ieiuniuꝫ
in ɔspectu dñi oī pplo in hierl'm: ⁊ vniuerse mul
titudini q̄ ɔfluxerat de ciuitatibꝰ iuda in hierl'm.
Legitqꝫ baruch ex volūie s̄mōes hierēie i domo
dñi i gazophylatio gamarie filij saphā scribe in
vestibl'o supiori i introitu porte noue domꝰ dñi:
audiēte oī pplo. Cūqꝫ audisset micheas filꝰ ga
marie filij saphā oēs s̄mōes dñi ex libro: descēdit
i domū regis ad gazophilaciū scribe. ⁊ ecce ibi oēs
p̄ncipes sedebāt: elisama scriba ⁊ dalaias filꝰ se
meie ⁊ elnathan filꝰ achobor ⁊ gamarias filꝰ
saphan: ⁊ sedechias filius ananie et vniuersi p̄n
cipes. Et nūciauit eis micheas oīa verba q̄ audi
uit legēte baruch ex volumie in auribꝰ populi.
Miserūt itaqꝫ oēs p̄ncipes ad baruch iudi filiū
nathanie filij selemie filij chusi dicētes: Volumē
ex q̄ legisti audiēte pplo sume in manu tua ⁊ ve
ni. Tulit ḡ baruch filius nerie volumē in manu
sua: ⁊ venit ad eos. Et dixerūt ad eū: Sede et le
ge hec in auribꝰ nr̄is. Et legit baruch in auribꝰ eo
rū. Igr̄ cū audissent oīa verba: obstupuerūt vnus
qsqꝫ ad ꝓximū suū: ⁊ dixerūt ad baruch. Nunci
are debemꝰ regi oēs s̄mōes istos. Et interrogaue
rūt eū dicētes: Indica nob: quō scripsisti oēs ser
mones istos ex ore eiꝰ? Dixit aūt eis baruch. Ex
ore suo loquebat q̄si legēs ad me oēs sermones
istos: ⁊ ego scribebā in volumie attramēto. Et di
xerūt p̄ncipes ad baruch: Uade ⁊ abscondere tu
⁊ hieremias: ⁊ nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sūt
ad regē in atriū. Porro volumē cōmēdauerunt
in gazophilatio elisame scribe: ⁊ nūciauerūt audi
ente rege oēs s̄mones. Misitqꝫ rex iudi ut sume
ret volumē: q tollēs illud de gazophilatio elisa

me scribe legit audiente rege: ⁊ vniuersis p̄ncipi
bus q stabāt circa regeꝫ. Rex aūt sedebat in do
mo hyemali in mēse nono: ⁊ posita erat arula co
raꝫ eo plena prunis. Cumqꝫ legisset iudi tres pa
gellas vel q̄ttuor: scidit illud scalpello scribe ⁊ ꝓ
iecit in ignē q erat sup̄ arulā donec ɔsummeret
oē volumē igni qui erat in arula. Et nō timuerūt
neqꝫ sciderūt vestimēta sua rex ⁊ oēs serui eius
q audierunt vniuersos sermones istos. Uerūtn̄
elnathan ⁊ dalaias ⁊ gamarias ɔtradixerūt re
gi ne ɔbureret librū: ⁊ nō audiuit eos. Et p̄cepit
rex hieremiel filio amalech: ⁊ saraie filio ezriel ⁊
selemie filio abdehel ut ɔphenderēt baruch scri
bā: ⁊ hieremiā ꝓphetā. Abscondit aūt eos dñs.
Et factū est verbū dñi ad hieremiā ꝓphetā: post
q̄ꝫ cōbusserat rex volumē ⁊ sermōes q̄s scripse
rat baruch ex ore hieremie dicēs: Rursum tollē
volumē aliud: ⁊ scribe in eo oēs sermōes p̄ores
q erant in p̄mo volumine qd̄ cōbussit ioachim
rex iuda. Et ad ioachim regē iuda dices. Hec dic̄
dñs: Tu cōbussisti volumē istud dicens: Quare
scripsisti in eo annūciās: festinꝰ veniet rex baby
lonis: ⁊ vastabit terrā hāc: ⁊ cessare faciet ex illa
hoiem ⁊ iumentū? Propterea hec dicit dñs deꝰ con
tra ioachim regē iuda. Nō erit ex eo q sedeat su
per soliū dauid: ⁊ cadauer eius ꝓiciet ad estum
p diē: ⁊ ad gelu p noctē. Et visitabo ɔtra eūꝫ et cō
tra semen eius: ⁊ ɔtra seruos eius iniqtates suas
⁊ adducā sup̄ eos ⁊ sup̄ hitatores hierl'm: ⁊ sup̄
viros iuda oē malū qd̄ locutꝰ sum ad eos: ⁊ non
audierūt. Hieremias aūt tulit volumen aliud: ⁊
dedit illud baruch filio nerie scribe q scripsit i eo
ex ore hieremie oēs sermones libri quē cōbussē
rat ioachim rex iuda igni: ⁊ insup̄ additi sunt ser
mones multo plēs q̄ꝫ antea fuerāt. XXXVII

E[e]T regnauit rex sedechias filius iosie pro
iechonia filio ioachim quē ɔstituit regē
nabuchodonosor rex babylonis in terra
iuda: ⁊ nō obediuit ipse ⁊ serui eius ⁊ ppl's terre
verbꝪ dñi que locutꝰ est in manu hieremie ꝓphe.
Et misit rex sedechias iuchal filium selemie ⁊ so
phoniā filiū maasie sacerdotē ad hieremiaꝫ pro
phetā dicēs: Ora ꝓ nobis dñm deū nr̄m. Hiere
mias aūt libere ambulabat in medio ppli. Non
eni miserāt eū in custodiā carceris. Igit exercitꝰ
pharaonis egressus ē de egypto: ⁊ audiētes chal
dei q obsidebāt hierl'm huiuscemodi nūciū recess
serūt ab hierl'm. Et factū est verbū dñi ad hiere
miā ꝓphetā dicēs: Hec dicit dñs deꝰ isrl'. Sic di
cetis regi iuda q misit vos ad me interrogandū:
Ecce exercitꝰ pharaonis q egressus est vobꝪ i au
xiliū: reuertet in terrā suā in egyptū: ⁊ redierūt chal
dei ⁊ bellabūt ɔtra ciuitatē hāc: ⁊ capiēt eā: ⁊ suc
cendēt igni. Hec dicit dñs: Nolite decipe aīas
vras dicētes: eūtes abibūt ⁊ recedēt a nob chal
dei: q: nō abibūt. Sed ⁊ si pcusseritis oēm exer

citū chaldeoꝝ q̄ preliant̄ aduersum uos: ⁊ derelicti fuerint ex eis aliq̄ vulnerati: singuli de tentorio suo ꝯsurgēt: ⁊ incendēt ciuitatē hanc igni. Ergo cū recessisset exercitꝰ chaldeoꝝ ab hierusalē. ꝑpter exercitū pharaonis egressus ē hieremias de hierl'm ut iret in terrā beniamin: ⁊ diuidēt ibi possessionē in ꝯspectu ciuiū. Cumqꝫ ꝑuenisset ad portā beniamin erat ibi custos porte ꝑ vices nomine hierias filius selemie filij ananie: ⁊ apprehendit hieremiā ꝓphetā dicēs: Ad chaldeos profugis: Et r̄ndit hieremias. Falsum ē: non fugio ad chaldeos. Et nō audiuit eū: sed ꝯphēdit hierias hieremiā: ⁊ adduxit eū ad ꝑncipes. Quāobrem irati ꝑncipes ꝯtra hieremiā: cesum eū miserūt in carcerē q̄ erat in domo ionathan scribe. Ipse .n. ꝑpositꝰ erat sup carcerē. Itaqꝫ ingressus est hieremias in domū laci: ⁊ in ergastuluz: ⁊ sedit ibi hieremias diebꝰ multis. Mittēs aūt sedechias rex tulit eū: ⁊ interrogauit eū in domo sua abscondite ⁊ dixit: Putas ne est sermo a dn̄o: Et dixit hieremias: Est. Et ait: In manꝰ regis babylōis tradèris. Et dixit hieremias ad regē sedechiaz. Quid peccaui tibi ⁊ seruis tuis ⁊ pop'lo tuo: q̄ꝛ misisti me in domū carceris: Ubi sunt ꝓphe vr̄i qui ꝓphetabāt vobis ⁊ dicebāt: nō veniet rex babylonis sup vos ⁊ sup terrā hanc: Nunc ḡ audi obsecro dn̄e mi rex. Ualeat dep̄catō mea in cōspectu tuo: ⁊ ne me remittas in domū ionathe scribe ne moriar ibi. Precepit ḡ rex sedechias ut traderetur hieremias in vestibulū carceris: ⁊ daretur ei torta quotidie panis: excepto pulmēto: donec cōsummarent̄ oēs panes de ciuitate. Et mansit hieremias in vestibulo carceris. XXXVIII

Audiuit aūt saphacias filꝰ madian ⁊ hiedelias filius phassur ⁊ iuchal filius selemie: ⁊ phassur filius melchie ꝟmōes q̄s hieremias loq̄bat̄ ad oēz ppl'm dicēs: Hec dicit dn̄s: Quicūqꝫ māserit in ciuitate hac: morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste: q̄ aūt ꝓfugerit ad chaldeos viuet: ⁊ erit aīa eius sospes ⁊ viuens. Hec dicit dn̄s: Tradēdo tradet̄ ciuitas hec in mānu exercitꝰ regis babylonis: ⁊ capiet eā. Et dixerūt ꝑncipes regi: Rogamus ut occidat̄ hō iste. De industria enī dissoluit manꝰ viroꝝ bellantiū q̄ remāserūt in ciuitate hac: ⁊ manꝰ vniuersi ppl'i: loq̄ns ad eos vniuersa u̇rba h̄. Si q̄dē hō iste non q̄rit pacē ppl'o huic sꝫ malū. et dixit rex sedechias: Ecce ipse in manibꝰ vr̄is est. Nec enī fas est vob̄ q̄cq̄ȝ negare. Tulerūt ḡ hieremiā ⁊ ꝓiecerūt euz in lacū helchie filij amalech: q̄ erat in vestib'lo carceris: ⁊ submiserūt hieremiā in funibꝰ in lacū in quo n̄ erat aq̄ sꝫ lutū. Descēdit itaqꝫ hieremias in cenū. Audiuit āt abdemelech ethyops vir eunuchꝰ q̄ erat in domo regis: q̄ꝫ misissent hieremiam in lacū. Porro rex sedebat in porta beniami. Et egressus ē abdemelech de domo regis: ⁊ locutus est ad regē dicēs: Dn̄e mi rex male fecerunt viri isti: oīa q̄cūqꝫ ꝑpetrarūt ꝯtra hieremiā ꝓphetā mittētes eū i lacū ut moriat̄ ibi fame. Nō sūt .n. panes vltra i ciuitate. Precepit itaqꝫ rex abdemelech ethyopi dicēs: Tolle tecū hinc triginta viros: ⁊ leua hieremiā ꝓphām de lacu anteq̄ȝ moriat̄. Assūptis ḡ abdemelech secū viris igressus ē domū regis q̄ erat sb̄ cellario: ⁊ tulit inꝯ vetēs pānos ⁊ antiq̄ vestimēta q̄ ꝯputruerāt: ⁊ submisit ea ad hieremiā in lacū p funic'os. Dixitqꝫ abdemelech ethyops ad hieremiā ꝓphetā: Pone veteres pānos ⁊ h̄ scissa ⁊ putrida sub cubito mānuum tuaꝝ: ⁊ sup funes. Fecit ḡ hieremias sic. Et extraxerūt hieremiā funibꝰ: ⁊ eduxerunt eū de lacu. Mānsit āt hieremias in vestibulo carceris: et misit rex sedechias: ⁊ tulit ad se hieremiā ꝓphetaz ad ostiū tertiū: q̄d erat in domo dn̄i. Et dixit rex ad hieremiā: Interrogo ego te ꝟmonē ne abscondas a me aliq̄d. Dixit āt hieremias ad sedechiā: Si āńūciauero tibi: nunq̄d nō interficies me: Et si ꝯsiliū dedero tibi: nō me audies. Jurauit ḡ rex sedechias hieremie clā dicēs: Uiuit dn̄s q̄ fec̄ nob̄ aīam hanc: si occidero te ⁊ si tradidero te i manꝰ viroꝝ istoꝝ q̄ q̄rūt aīaz tuā. Et dixit hierēias ad sedechiā: h̄ dic̄ dn̄s exercituū deꝰ isrl'. Si ꝓfectꝰ exieris ad ꝑncipes regis babylōis: viuet aīa tua ⁊ ciuitas h̄ nō succendet̄ igni: ⁊ saluꝰ eris tu et domꝰ tua. Si aūt nō exieris ad ꝑncipes regis babylonis: tradet̄ ciuitas h̄ in manꝰ chaldeoꝝ: ⁊ succēdēt eā igni: ⁊ tu nō effugies ď manu eoꝝ. Et dixit rex sedechias ad hieremiā: Sollicitꝰ sum ꝓpt iudeos q̄ trāsfugerūt ad chaldeos: ne forte tradar in manꝰ eoꝝ: ⁊ illudāt mihi. R̄ndit aūt hieremias ⁊ dixit ei: Nō te tradēt. Audi q̄so vocē dn̄i quaz ego loquor ad te: ⁊ bn̄ tibi erit: ⁊ viuet aīa tua. Qđ si nolueris egredi: iste ē ꝟmo quez ostēdit mihi dn̄s. Ecce oēs mulieres q̄ remāserūt i domo r̄gis iuda: educent̄ ad ꝑncipes regis babylōis: ⁊ ipsi dicēt. Seduxerūt te ⁊ ꝑualuerūt aduersū te viri pacifici tui: demerserūt te in ceno ⁊ i lubrico pedes tuos: ⁊ recesserūt a te. Et omnes vxores tue: ⁊ filij tui educent̄ ad chaldeos: ⁊ n̄ effugies manꝰ eoꝝ: sed in mānu regis babylōis capieris: ⁊ ciuitatē hanc ꝯburet igni. Dixit ḡ sedechias ad hieremiā: nullus sciet ꝟba h̄: ⁊ nō morieris. Si āt audierit ꝑncipes: q̄ꝛ locutꝰ sū tecū: ⁊ venerit ad te: ⁊ dixerit tibi: indica nob̄ q̄d locutꝰ sis cū rege: ne celes ⁊ nō te interficiemꝰ: ⁊ q̄d locutꝰ ē tecū rex: dices ad eos. Prostraui ego p̄ces meas corā rege: ne me r̄duci iubēt i domū ionathā: ⁊ ibi morerer. Uenerūt ḡ oēs ꝑncipes ad hieremiā: ⁊ interrogauerūt eū. Et locutꝰ ē eis iuxᵃ oīa ꝟba q̄ p̄ceꝑat ei rex. Et cessauerūt ab eo. nihil .n. fuerat auditū. Mānsit ꝟo hieremias in vestibulo carceris vsqꝫ ad diē q̄ capta ē hierusalem. Et factum est ut caperetur hierl'm.

Capitulum. XXXIX

Anno nono sedechie regis iuda mēse deci
mo venit nabuchodonosor rex babylōis
⁊ oīs exercit⁹ eius ad hierl'm: ⁊ obsidebāt
eā. Undecimo aūt āno sedechie mēse q̄rto: quinta
mēsis: apta est ciuitas: ⁊ ingressi sūt oēs p̄ncipes
regis babylonis: ⁊ sederūt i porta media neregel
serēser semegar nabusar sachi rapsaces neregel
serēser rebmag: ⁊ oēs reliq̄ p̄ncipes regis baby
lonis. Cūq̄ʒ vidisset eos sedechias rex iuda ⁊ oēs
viri bellatores: fugerūt: ⁊ egressi sunt nocte d̄ ciui
tate p viā horti regis: ⁊ p portā q̄ erat int̄ duos
muros: ⁊ egressi sūt ad viā deserti. Persecut⁹ est āt
eos exercit⁹ chaldeoꝝ: ⁊ ꝯphēderūt sedechiā in cā
po solitudis hiericho nunc: ⁊ captū adduxerūt ad
nabuchodonosor regē babylonis in reblatha q̄
ē in tra emath: ⁊ locut⁹ ē ad eū iudicia. Et occidit
rex babylōis filios sedechie in reblatha in ocul'
eius: ⁊ oēs nobiles iuda occidit rex babylonis.
Oculos q̄ʒ sedechie eruit: ⁊ vinxit eū ꝯpedibus
ut duceret in babylonē. Domū q̄ʒ r̄gis ⁊ domū
vulgi succēderūt chaldei igni: ⁊ murū hierl'ʒ sbuer
terūt. Et reliquas ppl'i q̄ remāserāt in ciuitate: ⁊ p
fugos q trāsfugerāt ad eū ⁊ sup̄fluos vulgi q re
māserāt trāstulit nabuzardan mag̃r militū i ba
bylonē: ⁊ de plebe paupeꝝ q nihil penit⁹ hēbant
dimisit nabuzardā mg̃r militie in t̄ra iuda: et de
dit eis vineas ⁊ cisternas i die illa. Preceꝑat āt
nabuchodonosor rex babylonis de hieremia na
buzardan mg̃ro militū dicēs: Tolle illū: ⁊ pone
sup eū oculos tuos: nihilq̄ʒ ei mali facias: sʒ vt
voluerit sic facies ei. Misit ḡ nabuzardā p̄nceps
militie ⁊ nabu ⁊ sesbā ⁊ rapsaces ⁊ neregel ⁊ sere
ser ⁊ rebmag: ⁊ oēs optiates regis babylōis mi
serūt ⁊ tulerūt hieremiā de vestibulo carceris: ⁊ tra
diderūt eū godolie filio aichā filij saphan ut intra
ret in domū: ⁊ hītaret i ppl'o. Ad hieremiā aūt fa
ct⁹ fuerat s̄mo dn̄i cū clausus eēt i vestibulo car
ceris dicēs: Uade ⁊ dic abdemelech ethyopi di
cēs: Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl': Ecce ego in
ducā s̄mōes meos sup ciuitatē hāc in malū: ⁊ n̄
in bonū: ⁊ erūt in ꝯspectu tuo in die illa: ⁊ liberabo
te in die illa ait dn̄s. Et nō traderis i man⁹ viroꝝ
q̄s tu formidas: sed eruēs liberabo te: ⁊ gladio n̄
cades: sed erit tibi aīa tua in salutē: q: in me ha
buisti fiduciā ait dn̄s. XL

Sermo q fact⁹ est ad hieremiā a dn̄o post
q̄ʒ dimissus est a nabuzardan mg̃ro mi
litie de rama qn̄ tulit eū vinctū cathenis in me
dio oiūʒ q migrabāt de hierl'm ⁊ iuda: ⁊ ducebā
tur in babylonē. Tollens ḡ p̄nceps militie hiere
miā dixit ad eū: Dn̄s de⁹ tuus locut⁹ est malū su
per locū istū: ⁊ adduxit ⁊ fecit dn̄s sicut locut⁹ est
q: peccastis dn̄o ⁊ nō audistis vocē eius: ⁊ fact⁹
est vobis s̄mo hic. Nūc ḡ ecce solui te hodie d̄ ca
thenis q̄ sunt in manib⁹ tuis. Si placet tibi ut ue
nias mecū i babylonē: veni ⁊ ponā oculos meos
sup te. Si aūt displicet tibi venire mecū in baby
lonē: reside. Ecce oīs terra in cōspectu tuo ē. Quo
elegeris ⁊ q̄ placuerit tibi ut vadas: illuc perge:
⁊ mecū noli venire: sed hita apud godoliā filiū
aichā filij saphan: quē p̄posuit rex babylōis ciui
tatib⁹ iude. Hita ḡ cū eo i medio ppl'i: vel q̄cūq̄ʒ
placuerit tibi ut vadas vade. Dedit q̄ʒ ei mag̃r
militie cibaria ⁊ munuscula: ⁊ dimisit eū. Uenit
aūt hieremias ad godoliā filiū aichā i masphath
⁊ hītauit cū eo in medio ppl'i q relict⁹ fuerat i t̄ra
Cumq̄ʒ audissent oēs p̄ncipes exercit⁹ q dispersi
fuerāt p regiones: ipsi ⁊ socij eoꝝ: q̄ p̄fecisset rex
babylonis godoliā filiū aichā terre: ⁊ q̄ cōmen
dasset ei viros ⁊ mulieres ⁊ puulos: ⁊ de paupi
b⁹ terre q nō fuerāt translati in babylonē: vene
rūt ad godoliā in masphath ⁊ hismael filius na
thanie: ⁊ iohannan fili⁹ caree: ⁊ ionathā ⁊ fareas
filius thencometh ⁊ filij offi q erāt d̄ nethophati
⁊ iechonias filius maachati ipsi ⁊ viri eoꝝ. Et
iurauit eis godolias filius aichā filij saphā ⁊ co
mitib⁹ eoꝝ dicēs: Nolite timere seruire chaldeis
Hitate in terra ⁊ s̄uite regi babylonis: ⁊ bn̄ erit
vob. Ecce ego hito in masphat: ut r̄ndeā p̄ceptis
chaldeoꝝ q mittunt ad nos. Uos autē colligite
vindemiā ⁊ messem ⁊ oleū ⁊ cōdite i vasis v̄ris
⁊ manete in vrbib⁹ v̄ris q̄s tenetis. Sed ⁊ oēs iu
dei q erāt in moab: ⁊ in filijs⁹ āmon: ⁊ i idumea:
⁊ in vniuersis regiōib⁹: audito q̄ dedisset rex ba
bylonis reliquias in iudea: ⁊ q̄ p̄posuisset sup eos
godoliā filiū aichā filij saphan: reuersi sunt inquā
oēs iudei de vniuersis locis ad q̄ ꝓfugerāt: ⁊ ve
nerūt in terrā iuda ad godoliā i masphat ⁊ colle
gerūt vinū ⁊ messem multā nimis. Johānan āt
filius caree: ⁊ oēs p̄ncipes exercit⁹ q dispersi fue
rāt in regiōib⁹: venerūt ad godoliā in masphat
⁊ dixerūt ei: Scito q̄ bahalis rex filioꝝ ammon
misit hismael filiū nathanie pcutē aīaʒ tuā. Et n̄
credidit eis godolias filius aichā. Joannā āt fili
us caree dixit ad godoliā seorsum in masphat lo
quēs: Ibo ⁊ pcutiā hismael filiū nathanie nullo
sciente ne interficiat aīaʒ tuā: ⁊ dissipent oēs iudei
q ꝯgregati sunt ad te: ⁊ pibūt reliq̄e iuda. Et ait
godolias filius aichā ad iohannā filiū caree. No
li facē verbū h̄. Falsum eni tu loq̄ris d̄ hismael.

Et factū est in mēse septimo: venit XLI
hismael filius nathanie filij elisama de se
mine regali ⁊ optimates regis: ⁊ decē viri
eū eo ad godoliā filiū aichā in masphat: ⁊ come
derūt ibi panes sil' in masphat. Surrexit aūt his
mael filius nathanie: ⁊ decē viri q cū eo erant: ⁊
pcusserūt godoliā filiū aichā filij saphan gladio:
⁊ interfecerūt eū quē p̄fecerat rex babylonis terre.
Oēs q̄ʒ iudeos q erant cū godolia in masphat ⁊
chaldeos q repti sunt ibi: ⁊ viros bellatores per
cussit hismael. Scdo aūt die postq̄ʒ occiderat go
doliā nullo adhuc sciēte: venerūt viri de sychem

⁊ de sylo ⁊ de samaria octoginta viri rasi barba ⁊ scissis vestib⁹ ⁊ squalētes ⁊ munera ⁊ thus habebāt in manu ut offerrēt in domo dn̄i. Egressus ḡ hismael filius nathanie in occursum eorū de masphat: incedēs ⁊ plorās ibat. Cū aūt occurrisset eis: dixit ad eos. Venite ad godoliā filium aicham. Qui cū venissent ad mediū ciuitatis: interfecit eos hismael filius nathanie circa mediū laci ipse ⁊ viri q erāt cū eo. Decē aūt viri repti sūt inter eos: q dixerūt ad hismael: Noli occidere nos qꝛ hēm⁹ thesauros in agro frumenti ⁊ hordei et olei ⁊ mellis. Et cessauit: ⁊ nō interfecit eos cū fratrib⁹ suis. Lacus aūt i quē piecerat hismael oia cadauera virorū q̄s pcussit ꝓpter godoliā ipse ē quē fecit rex asa ꝓpter baasa regē isrl̄. Ipm repleuit hismael filius nathanie occisis. Et captiuas duxit hismael oēs reliquias ppli q erāt i masphath: filias regis ⁊ vniuersum pplm q remāserant in masphath: q̄s cōmēdauerat nabuzardā pnceps militie godolie filio aichā. Et cepit eos hismael filius nathanie: ⁊ abyt ut transiret ad filios ammon. Audiuit aūt iohānan filius caree ⁊ oēs pncipes bellatorū q erant cū eo oē malū qđ fecerat hismael filius nathanie: ⁊ assumptis vniuersis viris profecti sunt ut bellarēt aduersum hismaelē filiū nathanie: ⁊ inuenerūt eū ad aq̄s multas que sunt in gabaon. Cūq̄ vidisset ois ppl's q erat cū hismael: iohānan filiū caree ⁊ vniuersos principes bellatorū q erāt cū eo letati sunt. Et reuersus est ois ppl's quē ceperat hismael in masphath: reuersusq̄ abyt ad iohannā filiū caree. Hismael aūt filius nathanie fugit cū octo viris a facie iohannā: ⁊ abyt ad filios āmon. Tulit aūt iohānā filius caree: ⁊ oēs pncipes bellatorū q erant cum eo: vniuersas reliquias vulgi q̄s reduxerāt ab hismael filio nathanie de masphath: postq̄ pcussit godoliā filiū aichā fortes viros ad pliū: ⁊ mulieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos q̄s reduxerat de gabaon: ⁊ abierūt ⁊ sederūt pegrinātes in chanaan q̄ est iuxta bethleē ut pgerēt ⁊ itroirēt egyptū a facie chaldeorū. Timebāt eni eos: qꝛ pcusserat hismael filius nathanie godoliā filiū aichā quē ꝓposuerat rex babylonis in terra iuda. XLII

Et accesserūt oēs pncipes bellatorū: ⁊ iohānan filius caree: ⁊ iezonias filius ozie et reliquū vulg⁹ a puo vsq̄ ad magnū: dixerūtq̄ ad hieremiā ꝓpham. Cadat orō nr̄a in ↄspectu tuo: ⁊ ora ꝓ nob̄ ad dn̄m deū tuū ꝓ vniuersis reliquiis istis: qꝛ derelicti sum⁹ pauci d̄ pluribus sicut oculi tui nos intuentur: ⁊ annūciet nobis dn̄s de⁹ tuus viā p quā pgam⁹: ⁊ verbū qđ faciam⁹. Dixit aūt ad eos hieremias ꝓpha: Audiui. Ecce ego oro ad dn̄m deū vrm̄ ꝺm ꝟba vr̄a: oē verbū qđcūq̄ rn̄derit mihi indicabo vob̄: nec celabo vos q̄cq̄. Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit dominus inter nos testis veritatis ⁊ fidei: si nō iuxta omne verbū in quo miserit te dn̄s deus tuus ad nos sic faciem⁹ siue bonū est siue malū. Voci dn̄i dei nr̄i ad quē mittim⁹ te obediem⁹: ut bn̄ sit nobis cū audierim⁹ vocē dn̄i dei nr̄i. Cū aūt ↄpleti eēnt decē dies: fcm̄ ē verbū dn̄i ad hieremiā. Vocauitq̄ iohannā filiū caree: ⁊ oēs pncipes bellatorū q erant cū eo: ⁊ vniuersū pplm a minimo vsq̄ ad magnū: ⁊ dixit ad eos. Hec dicit dn̄s de⁹ isrl̄ ad quē misistis me: vt ꝓsternerē pces vr̄as i cōspectu eius. Si qescētes māseritis in tra hac: edificabo vos q̄ nō destruā: plantabo ⁊ nō euellā. Jam eni placat⁹ sum sup malo: qđ feci vob̄. Nolite timē a facie regis babylōis quē vos pauidi formidatis. Nolite metuere eū dicit dn̄s: qꝛ vobiscū sum ego ut saluos vos faciam ⁊ eruam de manu ei⁹: ⁊ dabo vob̄ mias ⁊ miserebor vestri: ⁊ hitare vos faciā i tra vr̄a. Si aūt dixeritis vos n̄ hitabim⁹ in tra ista: nec audiem⁹ vocē dn̄i dei nr̄i dicētes: nequaq̄: sed ad trām egypti pgem⁹ vbi n̄ videbim⁹ bellū: ⁊ clangorē tube nō audiem⁹: ⁊ famē n̄ sustinebim⁹: ⁊ ibi hitabim⁹: ꝓpt h̄ nūc audite ꝟbū dn̄i reliqe iuda. Hec dicit dn̄s deus exercituū de⁹ isrl̄. Si posueritis faciē vr̄ā ut igrediami egyptū ⁊ itraueritis ut ibi hitetis: gladius quē vos formidatis: ibi ↄphēdet vos i tra egypti: ⁊ fames ꝓ q̄ estis solliciti adhebit vob̄ in egypto: ⁊ ibi moriemi. Oēsq̄ viri q posuerint faciē suam: ut igrediant egyptū ut hitēt ibi: morient gladio ⁊ fame ⁊ peste. Nll's d̄ eis remanebit: nec effugiet a facie mali: qđ ego afferam sup eos: qꝛ h̄ dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Sicut cōflat⁹ est furor me⁹: ⁊ idignatio mea sup hitatores hierl̄em: sic ↄflabit idignatio mea sup vos cū igressi fueritis egyptū: ⁊ eritis i iusiurandū: ⁊ in stuporē: et in maledictū: ⁊ in opprobriū: ⁊ nequaq̄ vltra videbitis locū istū. Verbū dn̄i sup vos reliqe iuda. Nolite itrar̄ egyptū. Sciētes scietis: qꝛ obtestat⁹ sum vob̄ hodie: qꝛ decepistis aiās vr̄as. Vos. n. misistis me ad dn̄m deū nr̄m dicētes: Ora ꝓ nobis ad dn̄m deū nr̄m: ⁊ iuxta oia q̄cunq̄ dixerit tibi dn̄s de⁹ nr̄: sic annūcia nob̄ ⁊ faciem⁹. Et annūciaui vob̄ hodie: ⁊ n̄ audistis vocē dn̄i dei vr̄i sup vniuersis ꝓ q̄b⁹ misit me ad vos. Nūc ḡ scientes scietis: qꝛ gladio ⁊ fame ⁊ peste moriemi i loco ad quē voluistis itrare ut hitaretis ibi. XLIII

Factū est aūt cū ↄplesset hieremias loq̄ns ad pplm vniuersos ꝺmōes dn̄i dei eorū p q̄b⁹ miserat eum dn̄s de⁹ eorū ad illos oia ꝟba h̄: dixit azarias filius ozie ⁊ iohannan filius caree: ⁊ oēs viri supbi dicentes ad hieremiam: Mendaciū tu loqueris. Non misit te dominus noster dicens: Ne ingrediamini egyptū vt habitetis illic: sed baruch fili⁹ nerie incitat te aduersum nos: ut tradat nos in manus chaldeorū: ⁊ interficiat nos: ⁊ traduci faciat in babylonē. Et nō audiuit iohannan filius caree: ⁊ oēs pncipes

bellatorū: ⁊ vniuersus ppl's vocē dñi vt mane
rent in terra iuda: sed tollens iohanā fili⁹ carce
vi vniuersi pncipes bellatorū: vniuersos reliq
arū iuda qui reuersi fuerant de cūctis gentibus
ad quas fuerāt ante dispersi vt hitarent in terra
iuda: viros ⁊ mulieres ⁊ puulos: ⁊ filias regis
⁊ oēm aīam quā reliqrat nabuzardan pnceps
milicie cū godolia filio aicham filij saphan: ⁊ hie
remiā pphetā ⁊ baruch filiū nerie: ⁊ ingressi sūt
in terrā egypti: qr n̄ obedierūt voci dñi: ⁊ venerūt
vsqz ad taphnis. Et fact⁹ ē smo dñi ad hieremiā
in taphnis dicēs. Sume tibi lapides grādes in
manu tua ⁊ abscōdes eos in crypta q̄ ē sub mu
ro laterino in porta dom⁹ pharaonis i taphnis
cernentib⁹ viris iudeis: ⁊ dices ad eos. Hec dic̄
dñs exercituū de⁹ isrl'. Ecce ego mittā ⁊ assumā
nabuchodonosor regē babylonis suum meū: ⁊
ponā thronū ei⁹ sup lapides istos quos abscon
di: ⁊ statuet soliū suū sup eos. Ueniensqz pcutiet
et terrā egypti: quos in morte in mortē: ⁊ quos i
captiuitate in captiuitatē: ⁊ quos in gladio i gla
diū. Et succendet ignez i delubris deoꝶ egypti ⁊
cōburet ea ⁊ captiuos ducet illos. Et amicietur tra
egypti sicut amicitur pastor pallio suo: ⁊ egredietur i
de in pace. Et cōteret statuas dom⁹ solis q̄ sunt in
terra egypti: ⁊ delubra deoꝶ egypti cōburet igni

Verbū quod factū ē ad hiere XLIIII
miā: ⁊ ad oēs iudeos q hitabāt in terra
egypti hitantes i magdalo: ⁊ in taphnis
⁊ i mēphis: ⁊ in terra phatures dicēs. Hec dicit
dñs exercituū deus isrl': Uos vidistis oē malū
istud qd adduxi sup hierlm: ⁊ sup oēs vrbes iu
da: ⁊ ecce deserte sunt hodie: ⁊ non ē in eis hitator
ppter maliciā quā fecerūt vt me ad iracundiā
puocarēt: ⁊ irent ⁊ sacrificarēt ⁊ colerēt deos ali
enos quos nesciebant: ⁊ illi ⁊ vos ⁊ pres vri. Et
misi ad vos oēs suos meos pphas de nocte cō
surgēs mittēsqz ⁊ dicēs: Nolite facere ꝟbū abo
minationis huiuscemōi. Et nō audierūt nec in
clinauerūt aurē suā vt cōuerterent a malis suis:
⁊ nō sacrificarēt dijs alienis. Et cōflata ē idigna
tio mea: ⁊ furor meus: ⁊ succēsa ē in ciuitatib⁹ iu
da: ⁊ in plateis hierlm: ⁊ verse sunt in solitudinē
⁊ vastitatē fm diē hanc. Et nūc h̄ dicit dñs exer
cituū de⁹ isrl'. Quare vos facitis malū grāde h̄
cōtra aīas vras: vt intereat ex vobis vir ⁊ mulier
puulus ⁊ lactēs de medio iude: nec relinquatur
vobis qcq̄z residuū: puocātes me i opibus ma
nuū vrarū: sacrificādo dijs alienis in tra egypti i
quā ingressi estis: vt habitetis ibi: ⁊ dispereatis
⁊ sitis in maledictionē: ⁊ in opprobriū cūctis gē
tibus terre? Nunqd obliti estis mala patrū vro
rū: ⁊ mala regū iuda: ⁊ mala vxoꝶ eorū: ⁊ mala
vra: ⁊ mala vxoꝶ vestraꝶ q̄ fecerūt in terra iuda
⁊ in regionib⁹ hierlm? Nō sunt mūdati vsqz ad
diē hanc: ⁊ non timuerūt: ⁊ nō ābulauerūt in le
ge dñi: ⁊ in pceptis meis q̄ dedi corā vobis ⁊ co
rā pribus vris. Ideo h̄ dicit dñs exercituū deus
israel. Ecce ego ponā faciē meā in vobis i malū
⁊ dispdā omnē iudā. Et assumā reliqas iude q
posuerūt facies suas vt ingrederent terrā egypti
⁊ hitarent ibi: ⁊ cōsumentur oēs in terra egypti: et
cadēt in gladio ⁊ in fame. Consumentur a minimo
vsqz ad maximū: in fame ⁊ gladio morientur: ⁊
erūt in iusiurandū ⁊ in miraculū ⁊ in maledictio
nē ⁊ in opprobriū. Et visitabo sup hitatores tre
egypti: sicut visitaui sup hierlz i gladio ⁊ fame ⁊
peste ⁊ nō erit q effugiat: ⁊ sit residuus de reliq
is iudeorū q vadūt vt pegrinentur in terra egypti
⁊ reuertantur in terrā iuda: ad quā ipi eleuāt ani
mas suas: vt reuertantur ⁊ hitent ibi. Nō reuertē
tur nisi q fugerint. Rn̄derūt āt hieremie oēs vi
ri scientes q sacrificarēt vxores eoꝶ dijs aliēis
⁊ vniuerse mulieres q̄rū stabat multitudo gran
dis: ⁊ ois ppl's hitānū in terra egypti i phatures
dicētes. Sermonē quē locutus es ad nos in no
mie dñi nō audiem⁹ ex te: sed faciētes faciemus
oē verbū qd egredietur de ore nostro: vt sacrifice
mus regine celi: ⁊ libemus ei libamina: sicut fe
cim⁹ nos ⁊ pres et reges nri ⁊ pncipes nri i vr
bib⁹ iuda: ⁊ in plateis hierlm ⁊ saturati sum⁹ pa
nib⁹ ⁊ bn̄ nobis erat: malūqz nō vidim⁹. Ex eo
āt tpe quo cessauimus sacrificare regine celi: et
libare ei libamina: indiguim⁹ oibus: ⁊ gladio et
fame cōsumpti sum⁹: q si non sacrificam⁹ regine
celi: ⁊ libamus ei libamina. Nūqd sine viris no
stris facimus ei placētas ad colendū eā: ⁊ liba
mina ad libandū. Et dixit hieremias ad omnez
pplm aduersū viros: ⁊ aduersuz mulieres ⁊ ad
uersum vniuersam plebē q rn̄derant ei verbuz
dicens: Nunqd non sacrificiū quod sacrificastis
in ciuitatibus iuda ⁊ i plateis hierlz: vos ⁊ pa
tres vri reges vri: ⁊ pncipes vri ⁊ ppl's tre: hoꝶ
recordat⁹ ē dñs ⁊ ascēdit sup cor eius. Et n̄ poterat
dñs vltra portare ppter maliciā studioꝶ vroꝶ
⁊ ppter abominatiōes q̄s fecistis: ⁊ facta est ter
ra vestra in desolationē ⁊ i stuporē ⁊ i maledictū
eo q non sit hitator: sicut ē dies hec. Propterea
q sacrificaueritis idolis: ⁊ peccaueritis dño: ⁊ n̄
audieritis vocē dñi: ⁊ in lege ⁊ in pceptis ⁊ testi
monijs eius nō ambulaueritis: iccirco euenerūt
vobis mala hec: sicut est dies hec. Dixit aūt hie
remias ad omnem pplm: ⁊ aduersus mulieres:
Audite ꝟbū dñi ois iuda q estis i terra egypti:
Hec inqt dñs exercituū deus isrl' dicens: Uos ⁊
vxores vestre locuti estis ore vestro: ⁊ māib⁹ ve
stris implestis dicētes: Faciam⁹ vota nostra que
vouim⁹ vt sacrificem⁹ regine celi: ⁊ libemus ei li
bamina. Implestis opa vestra ⁊ ope ppetrastis
ea. Jō audite ꝟbū dñi ois iuda q habitatis i ter
ra egypti. Ecce ego iuraui i noie meo magno:
ait dñs: qr nequaq̄z vltra vocabitur nomē meuz

ex ore oīs viri iudei dicentis: viuit dñs de⁹ in oī terra egypti. Ecce ego vigilabo sup eos i malū & nō in bonū: & ↄsumment oēs viri iuda q sunt i terra egypti gladio & fame donec penit⁹ ↄsumant. Et q fugerint gladiū: reuertent de terra egypti in trā iuda viri pauci: & sciēt oēs reliq̄ iuda & igre dientiū terrā egypti: ut hitēt ibi: cuius s̄mo ↄple atur meus: an illoꝝ. Et h̄ vobis signū ait dñs q visitē ego sup vos i loco isto: ut sciatis q̄ vere cō plebunt s̄mōes mei ↄtra vos in malū. Hec dicit dñs: Ecce ego tradā pharaonē ephree regē egy pti in manu inimicoꝝ eius: & in manu q̄rentium aiā illius: sicut tradidi sedechiā regē iuda i ma nu nabuchodonosor regis babylōis inimici sui & querētis aiam eius. XLV

V Erbū qd̄ locut⁹ est hieremias ꝓpheta ad baruch filiū nerie cū scripsisset verba h̄ i libro ex ore hieremie anno q̄rto ioachim filij iosie regis iuda dicēs: Hec dicit dñs de⁹ isrl̄ ad te baruch. Dixisti: Ve misero mihi: q̄m addi dit dñs dolorē dolori meo: laboraui i gēitu meo & requiē nō inueni. Hec dicit dñs: Sic dices ad eū. Ecce quos edificaui ego destruo: & q̄s plantaui ego euello: & vniuersā trā hāc. Et tu q̄ris tibi grā dia. Noli q̄rere: q̄ ecce ego adducā malū sup oēm carnē ait dñs: & dabo tibi aiam tuā in salutē i oī bus locis ad quecūq̄ ꝑrexeris. XLVI

Q Vod fcm̄ est v̄bū dñi ad hieremiā ꝓphe tā ↄtra gētes. Ad egyptū: aduersū exerci tū pharaonis nechao regis egypti q erat iux̄ fluuiū eufraten i charchamis quē ꝑcussit na buchodonosor rex babylonis i q̄rto āno ioachim filij iosie regis iuda. Preparate scutū & clypeū & ꝓ cedite ad bellū. Iūgite equos & ascēdite eq̄tes: state in galeis: polite lāceas: induite vos loricis. Quid igr̄? Vidi ipsos pauidos & terga vertētes fortes eoꝝ cesos. Fugerūt ↄciti: nec respexerūt. Ter ror vndiq̄ ait dñs: Nō fugiet velox: nec saluari se putet fortis. Ad aq̄lonē iux̄ flumē eufraten vi cti sunt & ruerūt. Quis ē iste q q̄si flumē ascēdit: & veluti fluuioꝝ intumescūt gurgites ei⁹? Egypt⁹ fluminis istar ascēdit: & velut flumina mouebūtur flu ct⁹ eius: & dicet: Ascēdēs operiā terrā: ꝑdā ciuita tē & hitatores eius. Ascēdite equos & exultate in curribus: & ꝓcedāt fortes ethyopie & libie tenētes scutū: & lydij arripiētes & iaciētes sagittas. Dies aūt ille dñi dei exercituū dies vltōis: ut sumat vi dictā d̄ inimicis suis. Deuorabit gladius et satu rabit: & inebriabit sanguie eoꝝ. Victima eni dñi exercituū in tra aq̄lōis: iux̄ flumē eufraten. Ascē de in galaad: & tolle resinā v̄go filia egypti. Fru stra multiplicas medicamia: sanitas nō erit tibi. Audierūt gētes ignominiā tuā: & vlulat⁹ tu⁹ reple uit terrā. Quia fortis ipegit in fortē: & ābo parit ↄciderūt. Verbū qd̄ locut⁹ est dñs ad hieremiā ꝓphām sup eo q vētur⁹ esset nabuchodonosor rex babylōis & ꝑcussur⁹ terrā egypti. Annūciate egypto & auditū facite i magdalo: & resonet i mē phis & in taphnis dicite: Sta & ꝓpa te: q̄ deuora bit gladius ea q̄ ꝑ circuitū tuū sūt. Quare ↄputru it fortis tu⁹? Nō stetit: q̄m dñs subuertit eū. Mul tiplicauit ruētes: cecidit q̄ vir ad ꝓximū suū. Et dicēt: Surge & reuertamur ad poplm̄ nr̄m: et ad terrā natiuitatis nr̄e a facie gladij columbe. Voca te nomē pharaōis r̄gis egypti: tumultū adduxit tps. Viuo ego inq̄t rex dñs exercituū nomē ei⁹ q̄m sicut thabor i mōtib⁹: & sicut carmelus i ma ri veniet. Vasa trāsmigrationis fac tibi hitatrix filia egypti: q̄ mēphis in solitudie erit: & deseret & inhitabil' erit. Vitula elegās atq̄ formosa egy pt⁹: stimulator ab aq̄lone vēiet ei. Mercennarij quoq̄ ei⁹ q̄ v̄sabant i medio eius: q̄si vituli sagi nati v̄si sūt: & fugerūt siml: nec stare potuerūt: q̄ dies in terfectiōis eoꝝ venit sup eos: tps visitatiōis eoꝝ. Vox eius q̄si eris sonabit: q̄m cū exercitu ꝓpa būt & cū securib⁹ veniēt ei. Quasi cedētes ligna succiderūt saltū eius ait dñs q supputari nō pōt. Multiplicati sūt sup locustas: & nō est eis nūerus. Cōfusa est filia egypti: & tradita in man⁹ ppli aq lonis dicit dñs exercituū deus isrl̄. Ecce ego vi sitabo sup tumultū alexādrie: & sup egyptū: & su per deos ei⁹: & sup reges ei⁹: & sup pharaonē: & su per oēs q ↄfidūt in eo: & dabo eos in man⁹ q̄ren tiū aiam eoꝝ: & in man⁹ nabuchodonosor regis babylonis: & in man⁹ suoꝝ ei⁹. Et post h̄ hitabit sicut dieb⁹ p̄stinis ait dñs. Et tu ne timeas serue me⁹ iacob: & ne paueas isrl̄. Quia ecce ego saluū te faciā de lōginquo: & semē tuū de tra captiuita tis tue. Et reuertet iacob & regescet & ꝓsperabit & nō erit q exterreat eū. Et tu noli timē serue me⁹ iacob ait dñs: q̄ tecū ego sum: q̄ ego ↄsummā cūctas gētes ad q̄s eieci te. Te v̄o nō ↄsumā: sed castigabo te in iudicio: nec q̄si inocēn parcā tibi.

Capitulum. XLVII

Q Vod factum est verbum domini ad hie remiā ꝓphetā ↄtra palestinos: anteq̄ ꝑ cuterēt pharao gazā. Hec dicit dñs: Ecce aq̄ ascēdēt ab aq̄lone: & erūt q̄si torrēs inundans & operiēt terrā & plēitudinē ei⁹: vrbē & hitatores eius. Clamabūt hoies & vlulabūt oēs hitatores terre a strepitu pōpe armoꝝ & bellatoꝝ ei⁹ a com motiōe q̄drigaꝝ ei⁹: & multitudie rotaꝝ illi⁹. Nō respexerūt p̄res filios manib⁹ dissolutis: ꝓ aduētu diei in quo vastabunt oēs philistīj: & dissipabit tyr⁹ & sidon cū oib⁹ reliq̄s auxilijs suis. Depopu latus est eni dñs palestinos: reliq̄as isule cappa docie. Venit caluitiū sup gazā: ↄticuit ascalon & reliq̄e vall' eaꝝ. Vsq̄quo ↄcideris? O mucro dñi: vsq̄quo nō q̄esces? Ingredere i vaginā tuā refrigerare & sile. Quō q̄escet: cū dñs ꝓceperit ei aduersus ascalonē: & aduersum maritima eius regiones: ibiq̄ condixerit illi. XXXXVIII

AD moab: Hec dicit dñs exercituū deus isrl'. Ue sup nabo: qm̄ vastata ē ⁊ ꝯfusa. Capta ē cariathiarim: ꝯfusa ē fortis ⁊ tremuit: Nō ē vltra exultatio in moab ꝯtra esebon cogitauerūt malū. Uenite ⁊ dispdamꝰ eā d̄ gēte Ergo silēs ꝯticesco sequetur ꝫ te gladius. Uox clamoris d̄ oronaim vastitas ⁊ ꝯtritio magna. Cōtrita ē moab: annūciate clamorē paruulis eius Per ascensū enī luith plorās ascendet in fletu: qm̄ in descensu oronaim hostes vlulatū ꝯtritionis audierūt. Fugite: saluate aīas vr̄as: ⁊ eritis q̄si mirice in deserto. Pro eo enī q' habuisti fiduciā i munitionibꝰ tuis: ⁊ in thezauris tuis: tu quoqꝫ capieris. Et ibit chamos in trāsmigratione: sacerdotes eiꝰ ⁊ p̄ncipes eiꝰ simul. Et veniet p̄do ad omnē vrbē: ⁊ vrbs nulla saluabit'. Et peribunt valles ⁊ dissipabuntur cāpestria: qm̄ dixit dñs. Date florē moab: q2 florēs egredietur: ⁊ ciuitates eiꝰ deserte erūt ⁊ inhitabiles. Maledictꝰ q facit opus dñi fraudulent': ⁊ maledictus q prohibet gladiū suū a sanguine. Fertilis fuit moab ab adolescentia sua: ⁊ requieuit i fecibꝰ suis. Nec transfusus ē de vase i vas: ⁊ in trāsmigrationē nō abijt. Jdcirco pmāsit gustus eiꝰ in eo: ⁊ odor eius n̄ ē imutatus. Propterea ecce dies veniūt dicit dñs: ⁊ mittam ei ordinatores ⁊ stratores lagūcularꝫ ⁊ sternēt eū vt vasa eius exhaurient ⁊ lagūculas eorum collident. Et ꝯfundētur moab a chamos sicut ꝯfusa ē domꝰ isrl' bethel i q̄ hēbat fiduciā. Quō dicitis fortes sumꝰ: ⁊ viri robusti ad p̄liandū: Uastata ē moab ⁊ ciuitates illius succenderūt: ⁊ electi iuuenes eiꝰ descenderūt i occisionē ait rex dñs exercituū nomē eius. Prope ē interitus moab vt veniat: ⁊ malū eiꝰ velociter accurret nimis. Consolami eū oēs q estis i circuitu eius: ⁊ vniuersi q scitis nomē eiꝰ dicite. Quomō ꝯfracta ē v̄ga fortis: baculus gloriosus: Descende de gloria ⁊ sede siti hitatio filie dybon: qm̄ vastator moab ascēdet ad te: dissipabit munitiones tuas. Jn via sta ⁊ ꝓspice hitatio aroer. Jnterroga fugientē: ⁊ ei q euasit dic qd accidit: Cōfusꝰ ē moab quoniā victꝰ ē. Ululate ⁊ clamate: annūciate arnō: quoniā vastata ē moab: ⁊ iudiciū venit ad terrā cāpestrē sup elō ⁊ sup iasa ex sup mephat ⁊ sup dybō ⁊ sup nabo ⁊ sup domū deblathaim ⁊ sup cariathaim ⁊ sup bethgamul ⁊ sup bethmaō ⁊ sup carioth ⁊ sup bosra: ⁊ sup oēs ciuitates terre moab q̄ lōge ⁊ ꝓpe sunt. Abscisū ē cornu moab: ⁊ brachiū eiꝰ ꝯtritū: ait dñs. Jnebriate eū quoniā ꝯtra dñz erectꝰ ē. Et allidet manū moab i vōitu suo. ⁊ erit i derisū ēt ipe. Fuit. n. i derisū tibi isrl: q̄si int' fures repperisses eū Propt' v̄ba ḡ tua q̄ aduersū illū locutꝰ es: captiuus duceris. Relinq̄te ciuitates: ⁊ hitate in petra hitatores moab: ⁊ estote q̄si colūba nidificās in summo ore foraminis. Audiuimꝰ sup'biā moab. Superbꝰ ē valde. Sublimitatē eiꝰ ⁊ arrogantiā ⁊ sup'biā ⁊ altitudinē cordis eiꝰ: ego scio ait dñs. Jactantiā eius eo q' n̄ sit iuxta eā v̄tus eiꝰ: nec iuxta quod poterat conata sit facē. Jdeo sup moab eiulabo: ⁊ ad moab vniuersā clamabo: ad viros muri fictilis lamētantes. De planctu iazer plorabo tibi vinea sabama. Propagines tue transierūt mare: vsqꝫ ad mare iazer puenerūt: Sup messē tuā ⁊ vindemiaꝫ tuam p̄do irruit. Ablata est leticia ⁊ exultatio de carmelo ⁊ de terra moab: ⁊ vinū de torcularibꝰ sustuli. Nequaq̄ꝫ calcator vue solitū celeuma cātabit. De clamore esebon vsqꝫ eleale ⁊ iasa dederūt vocē suam a segor vsqꝫ ad oronaim vitulā ꝯternantē: aque q̄z nemrim pessime erūt: Et auferā d̄ moab ait dñs offerentē i excelsis: ⁊ sacrificantē dijs eiꝰ. Propterea cor meum ad moab q̄si tibia eris resonabit: ⁊ cor meū ad viros muri fictilis dabit sonitū tibiarū: qui plus fecit q̄ꝫ potuit iccirco perierūt. Oē enim caput caluiciū ⁊ ois barba rasa erit. Jn cūctis manibꝰ colligatio: ⁊ sup oē dorsū ciliciū. Et sup oia tecta moab: ⁊ in plateis eius ois planctus: quoniā ꝯtriui moab sicut vas inutile ait dñs. Quō victa ē ⁊ vlulauerūt: Quō deiecit ceruicē moab ⁊ ꝯfusus ē: Eritqꝫ moab in derisū: ⁊ in exemplū oibus in circuitu suo. Hec dicit dñs: Ecce q̄si aqla volabit: ⁊ extendet alas suas ad moab. Capta est carioth: ⁊ munitiones cōp̄hense sunt. Et erit cor fortiū moab in die illa sicut cor mulieris parturiētis. Et cessabit moab esse pp'ls: quoniā ꝯtra dñz gloriatus ē. Pauor ⁊ fouea ⁊ laqus sup te o habitator moab ait dñs. Qui fugerit a facie pauoris cadet i foueā: ⁊ q cōscenderit de fouea capiet' laq̄o. Adducā . n. super moab annū visitatiōis eorū ait dñs. Jn vmbra esebon steterūt de laq̄o fugiētes q2 ignis egressus ē d̄ esebō: ⁊ flāma de medio seō: ⁊ deuorabit partē moab: ⁊ verticem filiorꝫ tumultꝰ. Ue tibi moab. Peristi pp'le chamos: q2 cōprehensi sunt filij tui: ⁊ filie tue i captiuitatē. Et ꝯuertam captiuitatē moab in nouissimis diebus ait dñs. Hucusqꝫ iudicia moab.

XLIX

AD filios ammō. Hec dicit dñs Nunquid nō filij sunt isrl': aut heres nō ē ei: Cur igitur hereditate possedit melchon gad: ⁊ pp'lus eius in vrbibus eius habitauit. Jō ecce dies veniūt in te: dicit dñs ⁊ auditū faciā sup rabbath filiorꝫ āmō fremitū p̄lij: ⁊ erit i tumulū dissipata: filieqꝫ eiꝰ igni succēdent': ⁊ possidebit isrl' possessores suos ait dñs. Ulula esebō qm̄ vastata ē hai. Clamate filie rabba: accigite vos cilicijs: plāgite ⁊ circuite p sepes: qm̄ melchō i trāsmigratiōꝫ ducet': sacerdotes eiꝰ: ⁊ p̄ncipes eiꝰ sil': qd gliaris i vallibꝰ: defluxit vall' tua filia delicata q̄ ꝯfidebas i thezauris tuis: ⁊ dicebas qs veniat ad me: Ecce ego iducā sup terrorē ait dñs deꝰ exercituū ab oibꝰ q sūt i circuitu tuo ⁊

dispgemini singuli a ꝯspectu vro: nec erit q con greget fugiētes. Et post hec reuerti faciā fugientes: ⁊ captiuos filioꝝ ammō ait dñs. Ad idumeam. Hec dicit dñs exercituū. Nunqd non vltra ē sapia in themā. Perijt consiliū a filijs. Inutil' facta ē sapia eoꝝ. Fugite ⁊ terga vertite: descendite in voraginē hitatores dedan: qm̄ ꝑditionem esau adduxi sup eū: tpus visitatiōis eius. Si vindemiatores ei⁹ venissent sup te: non reliqssent racemū: si fures in nocte rapuissent qđ sufficeret sibi: Ego vero discooꝑui esau: reuelaui abscōdita eius: ⁊ celari nō poterit. Uastatū ē semen ei⁹ ⁊ fratres eius: ⁊ vicini ei⁹: ⁊ non erit. Relinque pupillos tuos: ⁊ ego faciam eos viuere: ⁊ vidue tue ī me sꝑabūt: qꝛ hec dicit dñs. Ecce qbus nō erat iudiciū vt biberent calicē bibentes bibent ⁊ tu q̄si innocens relinqris: Non eris innocēs sed bibēs bibes. Quia ꝑ memetipm̄ iuraui dic dñs: qđ in solitudinē ⁊ in opprobriū: ⁊ in desertū ⁊ in maledictionē erit bosra: ⁊ oēs ciuitates ei⁹ erūt in solitudines sempitnas. Auditū audiui a dño: ⁊ legatus ad gētes missus sum. Congregamini ⁊ venite ꝯtra eā: ⁊ consurgamus in ꝓliū Ecce eni paruulū dedi te in gentib⁹: ꝯtemptibilē int' hoīes. Arrogantia tua decepit te: ⁊ superbia cordis tui q habitas in cauernis petre: ⁊ apꝓhēdē niteris altitudinē collis. Cū exaltaueris q̄si aqla nidū tuū: inde detrabam te dicit dñs: Et erit idumea deserta. Omnis q transibit per eā stupebit: ⁊ sibilabit super oēs plagas eius: sicut subūsa ē sodoma ⁊ gomorra: ⁊ vicine eius ait dñs. Non habitabit ibi vir ⁊ non incolet eā filius hoīs. Ecce quasi leo ascendet de supbia iordanis ad pulchritudinē robustā: qꝛ subito currere faciā eū ad illā: ⁊ qs erit electus quē ꝓponā ei? Quis eni similis mei: Et qs sustinebit me: Et qs est iste pastor q resistat vultui meo? Propterea audite consiliū dñi quod init de edom: ⁊ cogitationes ei⁹ qs cogitauit de hitatoribus theman Si nō deiecerint eos puuli gregis nisi dissipauerint cū eis hitaculū eoꝝ. A voce ruine eoꝝ commota ē terra: clamor in mari rubro auditus ē vocis eius. Ecce quasi aqla ascendet: ⁊ euolabit: et expandet alas suas sup bosrā. Et erit cor fortiū idumee in die illa: quasi cor mulieris parturientis Ad damascū. Confusa ē emath ⁊ arphat: qꝛ auditū pessimū audierunt. Turbati sunt in mari: ꝑ sollicitudine qescere non potuit. Dissoluta ē damascus: versa ē in fugā: tremor apphendit eam Angustia ⁊ dolores tenuerūt eā q̄si parturientem Quomō dereliqrūt ciuitatē laudabilē: vrbē leticie: Ideo cadent iuuenes ei⁹ in plateis ei⁹: ⁊ omnes viri ꝓlij conticescent in die illa ait dñs exercituū. Et succendā ignem in muro damasci ⁊ deuorabit menia benadab. Ad cedar ⁊ ad regna asor q̄ ꝑcussit nabuchodonosor rex babylonis. Hec dicit dñs surgite ⁊ ascendite ad cedar ⁊ vastate filios orientis. Tabernacula eorū ⁊ greges eoꝝ capient: pelles eorum ⁊ oia vasa eoꝝ ⁊ camelos eorū tollent sibi: ⁊ vocabūt super eos formidinē in circuitu eius. Fugite: abite vehementer in voraginib⁹ sedete q habitatis asor ait domin⁹ Iniit eni cōtra vos nabuchodonosor rex babylonis consiliū: ⁊ cogitauit aduersus vos cogitationes. Cōsurgite ⁊ ascendite ad gentē qetam ⁊ hitantē confident' ait dñs. Nō ostia nec vectes eis: soli habitant. Et erūt cameli eoꝝ in direptionē: ⁊ multitudo iumentoꝝ in ꝑdā. Et dispgā eos in omnē ventū q sunt attonsi in comā: ⁊ ex omni ꝯfinio eoꝝ adducā interitū super eos ait domin⁹. Et erit asor in hitaculū draconum deserta vsqꝫ ineternū. Non manebit ibi vir: nec incolat eā filius hoīs. Quod factū ē vbum dñi ad hieremiā ꝓphetā aduersus elam in ꝑncipio regni sedechie regis iuda dicēs. Hec dicit dñs exercituū Ecce ego cōfringā arcū elā ⁊ summā fortitudinem eoꝝ: ⁊ inducā sup elam q̄ttuor ventos a q̄ttuor plagis celi: ⁊ ventilabo eos in oēs ventos istos ⁊ nō erit gens ad quā non ꝑueniāt ꝓfugi elam. Et pauere faciā elam corā inimicis suis: ⁊ i ꝯspectu q̄rentiū aīam eoꝝ. Et adducā sup eos malū: irā furoris mei dicit dñs. Et mittā post eos gladiū donec ꝯsumā eos: ⁊ ponā soliū meū in elam ⁊ perdā inde reges ⁊ ꝑncipes ait dñs. In nouissimis aūt diebus reuerti faciā captiuos elam dicit dominus. L

Verbū qđ locutus ē dñs de babylone: et de terra chaldeoꝝ in manu hieremie ꝓphete. Annūciate in gentib⁹: ⁊ auditū facite. Leuate signū: ꝑdicate ⁊ nolite celare. Dicite. Capta ē babylon: ꝯfusus ē bel: victus ē marodach. Confusa sunt oia sculptilia eoꝝ: supata sunt idola eoꝝ. Qm̄ ascēdet ꝯtra eā gens ab aqlone: q̄ ponet terrā eius in solitudinē: ⁊ nō erit q hitet i ea ab hoīe vsqꝫ ad pec⁹. Et mon sunt. Et abierūt. In dieb⁹ illis: ⁊ in tpe illo ait dñs: venient filij israel ipsi ⁊ filij iuda simul. Ambulantes ⁊ flētes ꝓperabūt: ⁊ dñm deū suū q̄rent. In syō interrogabūt viā: huc facies eoꝝ: venēt: ⁊ apponētur ad dñm federe sempitno: quod nulla obliuione delebit'. Grex ꝑditus factus ē ppl's meus: pastores eoꝝ seduxerūt eos: feceruntqꝫ vagari in montib⁹. De monte in collē transierūt: obliti sūt cubilis sui. Oēs qui inuenerūt comederūt eos: ⁊ hostes eoꝝ dixerūt. Non peccauimus ꝓ eo qđ peccauerīt dño decori iusticie: ⁊ expectationi patꝝ eorū dño. Recedite de medio babylonis: de terra chaldeoꝝ egredimini: ⁊ estote q̄si hedi ante greges. Qm̄ ecce ego suscitabo: ⁊ adducā i babylonē ꝯgregationē gētiū magnarū de tra aqlonis: ⁊ ꝓparabūt' aduers⁹ eā: ⁊ inde capiet'. Sagitta ei⁹ q̄si viri fortis interfectoris: nō reuertet' vacua. Et

erit chaldea in pdā: oēs vastantes eā replebūtur ait dn̄s. Quā exultatis ⁊ magna loquimi diripi entes hereditatē meā: qm̄ effusi estis sicut vitu li sup herbā: ⁊ mugistis sicut tauri. Cōfusa ē ma ter vr̄a nimis: ⁊ adeq̄ta pulueri que genuit vos Ecce nouissima erit in gentib⁹: ⁊ deserta inuia et arens. Ab ira dn̄i non habitabit: sed rediget to ta in solitudinē. Oīs qui transibit p babylonem stupebit: ⁊ sibilabit sup vniuersis plagis eius. Preparamini ɔtra babylonē per circuitū. Om nes q̄ tenditis arcū debellate eā: non pcatis ia culis: q: dn̄o peccauit. Clamate aduersus eam. Vbiq3 dedit manū. Ceciderūt fundamenta ei⁹: destructi sunt muri eius: qm̄ vltio dn̄i ē. Vltiō 3 accipite de ea. Sicut fecit: facite ei. Disperdite sa torem de babylon: ⁊ tenentē falcē in tpe messis a facie gladij colūbe. Vnusquisq3 ad ppl'm suū ɔuertet: ⁊ singuli ad terrā suā fugiēt. Grex disp sus israel: leones eiecerūt eū. Primus comedit eū rex assur: iste nouissim⁹ exossauit eū nabucho donosor rex babylonis. Propterea hec dic̄ do min⁹ exercituū deus israel. Ecce ego visitabo re gē babylonis ⁊ terrā eius sicut visitabo regē3 as sur: ⁊ reducā israel ad hītaculū suū. Et pascetur camel⁹ ⁊ basan: ⁊ in monte effraim: ⁊ in galaad saturabit' aīa eius. In dieb⁹ illis ⁊ in tpe illo ait dn̄s: q̄ret iniq̄tas isrl' ⁊ non erit: ⁊ petm̄ iuda et non inuenief: qm̄ ppitius ero eis quos reliq̄ro Sup terrā dn̄antiū ascende: ⁊ sup habitatores eius visita. Dissipa ⁊ interfice que post eos sunt: ait dn̄s: ⁊ fac iuxta oīa q̄ pcepi tibi. Vox belli in terra: ⁊ contritio magna. Quō confract⁹ ē ⁊ ɔtri tus malleus vniuerse terre: Quō versa est inde sertum babylon in gentib⁹: Illaqueaui te ⁊ capta es babylon ⁊ nesciebas: inuenta es ⁊ apprehēsa quoniā dn̄m puocasti. Aperuit dn̄s thesaurū su um: ⁊ ptulit vasa ire sue: qm̄ opus ē dn̄o deo ex ercituū in terra chaldeo⁊. Venite ad eam ab ex tremis finib⁹: aperite vt exeant q̄ ɔculcent eam Tollite de via lapides ⁊ redigite aceruos: ⁊ interfi cite eā: nec sit quicq̄3 reliquū. Dissipate vniuer sos fortes eius descendāt in occisionē. Ve eis q: venit dies eorū: tpus visitationis eorū. Vox fu gientiū ⁊ eo⁊ q̄ euaserūt de terra babylonis: vt annūciem in syon vltionē dn̄i dei nr̄i: vltionē tē pli eius. Annūciate in babylonem plurimis om nibus q̄ tendūt arcū. Cōsistite aduersus eā p gy rum: ⁊ nullus euadat. Reddite ei bm̄ opus suū: iuxta oīa que fecit facite illi: q: ɔtra dn̄m erecta est: aduersum scm̄ isrl'. Idcirco cadēt iuuenes ei⁹ in plateis eius: ⁊ omnes viri bellatores eius cō ticescent in die illa ait dn̄s. Ecce ego ad te supbe dicit dn̄s deus exercituū: q: veniet dies tu⁹ tps visitationis tue. Et cadet supbus ⁊ corruet ⁊ nō erit q̄ suscitet eū. Et succendā ignē in vrbib⁹ ei⁹: ⁊ deuorabit oīa in circuitu eius. Hec dicit domi

nus exercituum. Calumniā ẜ sustinent filij isrl' ⁊ filij iuda simul. Omnes q̄ ceperūt eos tenēt: no lūt dimittere eos. Redemptor eo⁊ fortis: domi nus exercituū nomen ei⁹. Iudicio defendet cau sam eo⁊ vt exterreat terrā ⁊ cōmoueat habitato res babylonis. Gladius ad chaldeos ait dn̄s: ⁊ ad habitatores babylonis: ⁊ ad pn̄cipes: ⁊ ad sa pientes eius. Gladi⁹ ad diuinos ei⁹ q̄ stulti erūt Gladius ad fortes illius: q̄ timebūt. Gladi⁹ ad equos eius ⁊ ad currus eius: ⁊ ad omne vulg⁹ quod ē in medio eius: ⁊ erunt quasi mulieres. Gladius ad thesauros eius q̄ diripient. Sicci tas sup aquas eius erit ⁊ arescent: q: terra scul ptilū est: ⁊ in portentis gloriant'. Propterea hi tabūt dracones cū fatuis ficarijs: ⁊ hitabūt ī ea struthiones. Et non inhabitabit' vltra vsq3 ī sem piternū: nec extruet' vsq3 ad generationē ⁊ gene rationē. Sicut subuertit dn̄s sodomā ⁊ gomor rā ⁊ vicinas eius ait dn̄s. Non hitabit ibi vir: ⁊ non incolet eā filius hominis. Ecce pplūs veni et ab aq̄lone ⁊ gens magna: ⁊ reges multi ɔsur gent a finibus terre. Arcū ⁊ scutū apphendent. crudeles sunt ⁊ imisericordes. Vox eo⁊ q̄si ma re sonabit: ⁊ sup equos ascendēt sicut vir paratus ad pliū ɔtra te filia babylon. Audiuit rex baby lonis famā eo⁊: ⁊ dissolute sunt man⁹ eius. An gustia apprehendit eū: dolor quasi pturientē. Ec ce q̄si leo ascēdet de supbia iordanis ad pulchri tudinē robustā: q: subito currere faciā eū ad illā. Et qs erit electus quē pponā ei: Quis enī simil mei: ⁊ quis sustinebit me: Et qs ē iste pastor qui resistat vultui meo: Propterea audite ɔsilium dn̄i qd̄ mente cōcepit aduersū babylonē: ⁊ cogi tationes ei⁹ q̄s cogitauit sup terrā chaldeorum Nisi detraxerit eos puuli gregū: nisi dissipatū fu erit cū ipsis hītaculū eorū. A voce captiuitatis babylōis cōmota ē t'ra: ⁊ clāor int' gētes audit⁹ ē

H Ec dicit dn̄s. Ecce ego suscitabo sup LI babylonē: ⁊ sup hitatores eius q̄ cor suū leuauerūt ɔtra me q̄si vētū pestilētē: ⁊ mit tam in babylonē ventilatores: ⁊ ventilabūt eā Et demolient' terrā eius: quoniā venerūt sup eā vndiq3 ī die afflictionis ei⁹. Non tendat qui ten dit arcum suum: ⁊ non ascendet loricatus. Noli te parcere iuuenibus eius: interficite omnē ma liciā ei⁹. Et cadent interfecti in terra chaldeorum ⁊ vulnerati in regionib⁹ eius. Quoniā non fuit viduat⁹ israel: ⁊ iuda a dn̄o deo suo dn̄o exerci tuū. Terra aūt eorum repleta ē delicto a sancto israel. Fugite de medio babylonis vt saluet vn⁹ quisq3 aīam suam. Nolite tacere sup iniq̄tatem ei⁹: quoniā tpus vltionis ē dn̄o: vicissitudinem ipse retribuet ei. Calix aureus babylon in manu dn̄i inebrians omnē3 terram. De vino ei⁹ bibe runt gentes: ⁊ ideo commote sunt. Subito ceci dit babylon ⁊ contrita est. Vlulate super eam:

tollite resinā ad dolorē eius si forte sanet. Curauimꝰ babylonē: ⁊ nō est sanata. Derelinqmꝰ eā: ⁊ eamꝰ vnusqsq; in terrā suā. Qm̄ puenit vsq; ad celos iudiciū eius: ⁊ eleuatum est vsq; ad nubes. Protulit dn̄s iusticias nr̄as: venite ⁊ narremus in syon opꝰ dn̄i dei nr̄i. Acuite sagittas ⁊ īplete pharetras. Suscitauit dn̄s spm̄ regū medorū: ⁊ ꝯtra babylonē mens eius est ut pdat eam. Qm̄ vltio dn̄i est: vltio templi sui. Sup muros babylonis leuate signū: augete custodiā. Leuate custodes: pparate insidias: qr cogitauit dn̄s ⁊ fecit q̄cunq; locutꝰ est ꝯtra hitatores babylonis Que hitas sup aquas mltas locuples in thesauris: venit finis tuꝰ pedalis pcisiōis tue. Iurauit dn̄s exercituū p aīam suā: qm̄ replebo te hoībꝰ q̄si bruchō: ⁊ sup te celeuma cantabit. Qui fecit terrā in fortitudine sua: ⁊ pparauit orbē in sapiā sua: ⁊ prudētia sua extendit celos. Dante eo vocē multiplicant aque in celo. Qui leuat nubes ab extremo terre: fulgura ī pluuiā fecit: ⁊ pduxit vētos de thesauris suis. Stultꝰ factꝰ est oīs homo a sciā: ꝯfusus est oīs cōflator in sculptili: qr mendax est ꝯflatio eius: nec est spūs in eis. Uana sūt opa ⁊ risu digna: in tpe visitatōis sue peribunt. Nō sicut hꝯ ps iacob: qr q fecit oīa ipse est ⁊ israel sceptrū hereditatis eiꝰ dn̄s exercituū nomē eius. Collidis tu mihi vasa belli: ⁊ ego collidā ī te gētes: ⁊ disperdā in te regna. Et collidā in te equū ⁊ equitē eius: ⁊ collidā in te currū ⁊ ascēsorē eius ⁊ collidā in te virū ⁊ mulierē. Et collidā in te senē ⁊ puerū: ⁊ collidā in te iuuenē ⁊ virginē. Et collidā in te pastorē ⁊ gregē eius: ⁊ collidā in te agricolā ⁊ iugales eius. Et collidā in te duces ⁊ magr̄atꝰ ⁊ reddā babyloni: ⁊ cūctis hitatoribꝰ chaldee oē malū suū qd̄ fecerūt in syon in oculꝰ vr̄is ait dn̄s Ecce ego ad te mons pestifer ait dn̄s: q corrūpis vniuersam terrā. Et extendā manū meā sup te: ⁊ euoluā te de petris: ⁊ dabo te in montē cōbustionis. Et nō tollēt de te lapidē in angulū: ⁊ lapidē in fundamētū: sꝫ pditꝰ in eternū eris ait dn̄s. Leuate signū in terra: clāgite buccina in montibꝰ. Scificate sup eā gētes: annunciate ꝯtra illā regibus ararath menī ⁊ ascenes: nūerate ꝯtra eā taphar. Adducite equū q̄si bruchū aculeatū. Scificate ꝯtra eā gētes: reges medie: duces eiꝰ: ⁊ vniuersos magr̄atꝰ eius: cunctāq; terrā ptāis eius. Et cōmouebit terra ⁊ ꝯturbabit: qr euigilabit cōtra babylonē cogitatio dn̄i: ut ponat terrā babylonis desertā ⁊ inhitabilē. Cessauerūt fortes babylonis a prelio: habitauerūt in psidijs. Deuoratū est robur eorum: ⁊ facti sunt quasi mulieres. Incensa sunt tabernacula eius: contrita sunt vectes eius. Currens obuiam currenti veniet: ⁊ nunciꝰ obuius nuncianti: ut annunciet regi babylonis: quia capta est ciuitas eius a summo vsq; ad summū: ⁊ vada pocupata sunt: ⁊ paludes incēse sūt

vectes

igni: ⁊ viri bellatores cōturbati sunt. Quia hec dicit dn̄s exercituū deus isrl̄. Filia babylonis quasi area: tpē triture eius: Adhuc modicū ⁊ veniet tps messionis eius. Comedit me: deuorauit me nabuchodonosor rex babylonis. Reddidit me q̄si vas inane. Absorbuit me quasi draco: repleuit ventrē suū teneritudine mea: ⁊ eiecit me. Iniquitas aduersum me: ⁊ caro mea sup babylonē dicit habitatio syon: ⁊ sanguis meus super habitatores chaldee dicit hierusalē. Propterea hec dicit dominus: Ecce ego iudicabo causam tuā: et vlciscar vltionē tuā. Et desertum faciā mare eiꝰ: ⁊ siccabo venā eius. Et erit babylon in tumulos habitatio draconū: stupor ⁊ sibilus eo qꝫ non sit habitator. Simul ⁊ leones rugient: excutient comas veluti catuli leonum. In calore eorum ponam potus eorum: ⁊ inebriabo eos ut sopiātur ⁊ dormiant somnū sempiternū: ⁊ non consurgāt dicit dominꝰ. Deducam eos quasi agnos ad victimā: ⁊ quasi arietes cum hedis. Quomodo capta est sesach: ⁊ comprehensa est inclyta vniuerse terre: Quō facta est in stuporē babylon inter gētes: Ascendit super babylonē mare: multitudie fluctuū eius operata est. Facte sunt ciuitates eiꝰ in stuporē: terra ihabitabil' ⁊ deserta: terra ī qua nullus hitet: nec trāsiet per eā filius hominis. Et visitabo super bel in babylone: ⁊ eyciam qd̄ obsorbuerat de ore eius: ⁊ non confluent ad eā vltra gentes. Siquidē ⁊ murus babylonis corruet. Egredimini de medio eius populus meus ut saluet vnusquisq; animā suā ab ira furoris dn̄i. Et ne forte mollescat cor vestrū: ⁊ timeatis auditū qui audietur in terra. Et veniet in anno auditio: ⁊ post hunc annū auditio ⁊ iniquitas in terra ⁊ dominator super dominatorē. Propterea ecce dies veniunt: ⁊ visitabo sup sculptilia babylōis: ⁊ omnis terra eius cōfundet: ⁊ vniuersi interfecti eius cadent in medio eius. Et laudabūt sup babylonē celi ⁊ terra ⁊ oīa que in eis sunt: qr ab aquilone venient ei pdones ait dn̄s. Et quomodo fecit babylon ut caderēt occisi in isrl̄: sic de babylone cadēt occisi ī vniuersa terra. Qui fugistis gladiū: venite: nolite stare. Recordami pcul dn̄i: et hierl̄m ascēdat sup cor vr̄m. Confusi sumꝰ: qm̄ audiuimꝰ opprobriū. Operuit ignominia facies nr̄as: qr venerūt alieni sup scificationē domꝰ domini. Propterea ecce dies veniūt ait dn̄s: ⁊ visitabo super sculptilia babylōis: ⁊ ī oī tra eiꝰ mugiet vulneratꝰ. Si ascēderit babylō ī celū: ⁊ firmauerit in excelso robur suū: a me venient vastatores eiꝰ ait dn̄s. Uox clamoris de babylōe: ⁊ ꝯtritio magna de tra chaldeorū: qm̄ vastauit dn̄s babylonē: ⁊ pdidit ex ea vocē magnā: ⁊ sonabūt fluctus eorū q̄si aq̄ multe. Dedit sonitū vox eorū: quia venit super eam .i. super babylonem predo. Et apphēsi sūt fortes eiꝰ. ⁊ emarcuit arcus eorū: qr fortis vltor dn̄s

reddens retribuet. Et inebriabo ꝑncipes eius ⁊ sapiētes eius duces eius: ⁊ magistratꝰ eius ⁊ fortes eius. Et dormiēt somnū sempiternū: ⁊ nō expgiscent ait rex dn̄s exercituū nomē eius. Hec dicit dn̄s exercituū. Murꝰ babylonis ille latissimus suffusiōe suffodiet: ⁊ porte eius excelse igne cōburent: ⁊ labores pplōꝝ ad nihilū ⁊ gentiū in ignez erunt: ⁊ disperibūt. Uerbū qd̄ ꝓcepit hieremias ꝓpheta saraie filio nerie filio maasie cū pergeret cū sedechia rege in babylonē in anno q̄rto regni eius. Saraias autē erat ꝑnceps ꝓphetie. Et scripsit hieremias omne malū quod venturꝝ erat super babylonē in libro vno: oia verba hec que scripta sunt ꝯtra babylonē. Et dixit hieremias ad saraiam: Cum veneris in babylonē ⁊ videris et legeris oia verba hec dices: Dn̄e tu locutus es cōtra locū istū ut disperderes eū: ne sit qui in eo habitet ab hoie vsqz ad pecus: ⁊ ut sit ꝑpetua solitudo. Cumqz ꝯpleueris legere libru istū: ligabis ad eū lapidē: ⁊ ꝓicies illū in mediuz eufraten: et dices: Sic submerget babylon: ⁊ non ꝯsurget a facie afflictiōis quam ego adduco super eam: ⁊ dissoluetur. LII

Hucusqz verba hieremie.

Filius viginti ⁊ vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit in hierl̄m. Et nomē matris eiꝰ amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malum in oculis dn̄i iuxta oia que fecerat ioachim: qm̄ furor dn̄i erat in hierl̄m ⁊ in iuda vsqzquo ꝓiceret eos a facie sua. Et recessit sedechias a rege babylonis. Factū est aūt in anno nono regni eiꝰ in mēse decimo: decima die mensis: venit nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ ois exercitus eius aduersus hierusalē: ⁊ obsederūt eam: ⁊ edificauerūt ꝯtra eam munitiōes in circuitu: ⁊ fuit ciuitas obsessa vsqz ad vndecimū annū regni sedechie. Mēse aūt q̄rto nona die mēsis obtinuit fames ciuitatē: ⁊ nō erant alimēta pplō terre. Et dirupta est ciuitas ⁊ oēs viri bellatores eius fugerūt: exierūtqz de ciuitate nocte ꝑ viā porte que est inter duos muros: ⁊ ducit ad hortū regis: chaldeis obsidentibꝰ vrbē in gyro: ⁊ abierūt per viā q̄ ducit in heremū. Persecutꝰ est aūt chaldeoꝝ exercitꝰ regē: ⁊ apprehenderūt sedechiā i deserto qd̄ ē iuxta hiericho: et ois comitatꝰ eius diffugit ab eo. Cumqz ꝯprehendissent regē: adduxerūt eū ad rḡe babylonis in reblata que est in terra emath: ⁊ locutꝰ est ad eū iudicia. Et iugulauit rex babylōis filios sedechie in oculis eius: sed ⁊ oēs ꝑncipes iuda occidit in reblata. Et oculos sedechie eruit ⁊ vinxit eū cōpedibꝰ. Et adduxit eū rex babylōis in babylonē: ⁊ posuit eū in domo carceris vsqz ad diē mortis sue. In mense aūt q̄nto decia mēsis: ipse est annꝰ nonusdecimꝰ nabuchodonosor regis babylonis: venit nabuzardā ꝑnceps militie q stabat corā rege babylonis in hierusalez: ⁊ incendit domū dn̄i ⁊ domū regis: ⁊ oēs domus hierusalē: ⁊ oēm domū magnā igne ꝯbussit: ⁊ totū murū hierusalē ꝑ circuitū destruxit cūctꝰ exercitus chaldeoꝝ q erat cū magr̄o militie. De paupibꝰ aūt ppli ⁊ de reliquo vulgo qd̄ remāserat i ciuitate: ⁊ de ꝓfugis q trāsfugerāt ad regem babylonis: ⁊ ceteros de multitudine trāstulit nabuzardan ꝑnceps militie: de paupibꝰ ꝟo terre reliqt nabuzardan ꝑnceps militie vinitores ⁊ agricolas. Colūnas q̄z ereas que erāt in domo dn̄i: ⁊ bases ⁊ mare eneū qd̄ erat in domo dn̄i ꝯfregerūt chaldei: ⁊ tulerūt oē es eoꝝ in babylonez. Et lebetes ⁊ creagras ⁊ psalteria ⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ oia vasa erea que in ministerio fuerāt: tulerunt ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria ⁊ vrceos et pelues ⁊ cādelabra ⁊ mortaria ⁊ cyathos. Quotqt aurea aurea: ⁊ quotquot argētea argētea. Tulit magr̄ militie colūnas duas ⁊ mare vnuz: ⁊ vitulos duodeciz ereos q erāt sub basibꝰ: quas fecerat rex salomon in domo dn̄i. Nō erat pondus eris oium hoꝝ vasoꝝ. De columnis aūt: decē et octo cubiti altitudinis erant in columna vna: et funiculus duodecim cubitoꝝ circuibat eā. Porro grossitudo eius q̄ttuor digitoꝝ: ⁊ intrinsecus caua erat: ⁊ capitella sup vtraqz erea. Altitudo capitelli vnius q̄nqz cubitoꝝ: ⁊ retiacula: ⁊ malogranata sup coronā in circuitu: oia erea. Et fuerūt malogranata nonagītasex dependētia: ⁊ oia malogranata centuz retiaculis circūdabant. Et tulit magr̄ militie saraiā sacerdotē ꝑmū ⁊ sophoniā sacerdotē scd̄m: ⁊ tres custodes vestibuli. Et de ciuitate tulit eunuchū vnū q erat ꝓpositꝰ sup viros bellatores: ⁊ septē viros de hiis q videbāt faciē regis q inuenti sunt in ciuitate: ⁊ scribā ꝑncipē militū q ꝓbabat tyrones: ⁊ sexaginta viros de pplō terre qui inuēti sunt in medio ciuitatis. Tulit aūt eos nabuzardan magr̄ militie: et duxit eos ad regē babylonis in reblata. Et pcussit eos rex babylōis: ⁊ interfecit eos i reblata i t̄ra emath. Et trāslatꝰ est iuda de terra sua. Iste est populus quē trāstulit nabuchodonosor. In anno septimo iudeos tria milia ⁊ viginti tres. In anno octauo decimo nabuchodonosor trāstulit de hierusalez aias octingentas triginta duas. In anno vicesimotertio nabuchodonosor: trāstulit nabuzardā magr̄ militie aias iudeoꝝ septingētas quadraginta q̄nqz. Oēs ḡ aie q̄ttuor milia sexcente. Et factū est in tricesimo septimo anno trāsmigratiōis ioachim regis iuda duodecimo mēse vicesimaq̄nta mēsis: eleuauit euilmerodach rex babylonis ipso anno regni sui caput ioachim regis iude: et eduxit eū de domo carceris: ⁊ locutus est cuz eo bona. Et posuit thronuz eius sup thronos regū qui erant post se in babylone: ⁊ mutauit vestimēta carceris eius: ⁊ comedebat panē corā eo semp

cunctis dieb' vite sue. Et cibaria ei' cibaria ꝑpetua dabant ei a rege babylõis statuta p singulos dies vsqꝫ ad dié mortis sue cunctis diebus vite eius.

Incipiunt Treni id est lamentationes Hieremie q̃ cynoth hebraice inscribunt.

E (e) T factũ est postq̃ȝ in captiuitatez redactus est isrl'; ⁊ hierl'm deserta est: sedit hieremias ꝓpħa flẽs ⁊ plãxit lamẽta hõc hac in hierl'm: ⁊ amaro aĩo suspirans ⁊ eiulans dixit.

Aleph. Capitulum I

Q (q) Uomodo sedet sola ciuitas plẽa ppl'o. Facta est q̃si vidua dña gẽtiũ: pnceps ꝓuinciaꝝ facta ẽ sub tributo. Beth. Plorãs plorauit in nocte: ⁊ lachrymc eius i maxil' eius. Nõ est q ꝯsolet eã: ex oibus charis eius. Oẽs amici eius spreuerũt eã: ⁊ facti sunt ei inimici. Gymel. Migrauit iudas ꝓpt afflictionẽ ⁊ multitudinẽ buitutis. Hitauit int gentes: nec inuenit requiẽ. Oẽs ꝑsecutores eius apphendert eã int ãgustias. Deleth. Uie syon lugẽt eo ꝙ nõ sint q veniẽt ad solennitatẽ. Oẽs porte ei' destructe sacerdotes ei' gemẽtes. Uirgiẽs ei' squalide: ⁊ ipsa oppssa amaritudine. He. Facti st hostes eius in capite: inimici eius locupletati sunt qꝛ dñs locut' est sup eã ꝓpter multitudinẽ iniqtatũ eius. Paruuli eius ducti st in captiuitatem añ faciẽ tribulãtis. Uau. Et egressus ẽ a filia syõ ois decoꝛ eius. Facti sunt pncipes ei' velut arietes nõ inueniẽtes pascua: ⁊ abierũt absqꝫ fortitudine añ faciẽ subsequẽtis. Zai. Recordata ẽ hierusalẽ dieꝝ afflictiõis sue: ⁊ puaricatiõis omniũ desiderabiliũ suoꝝ q̃ habuerat a dieb' antiqs: cũ caderet ppl's eius in manu hostili: ⁊ nõ eẽt auxiliatoꝛ. Uiderũt eã hostes: ⁊ deriserũt sabbata ei' Heth. Pctm̃ peccauit hierl'm: ꝓpterea instabil' facta est. Oẽs q glorificabãt eã spreuerũt illã: qꝛ viderũt ignominiã eius. Ipsa aũt gemẽs: ⁊ conuersa est retrorsuz. Theth. Sordes eius i pedib' eius: nec recordata est finis sui. Deposita est vehementer: nõ hñs ꝯsolatorẽ. Uide dñe afflictionẽ meã: qm̃ erect' est inimic'. Joth. Manũ suã misit hostis ad oia desiderabilia eius: qꝛ vidit gentes ingressas sanctuariũ suũ: de qb' pceperas ne itrarẽt in ecclesiã. Caph. Ois ppl's eius gemens ⁊ q̃rẽs panẽ. Dederũt pciosa q̃qꝫ ꝓ cibo: ad refocillandã aiam. Uide dñe ⁊ ꝯsidera: qm̃ facta sũ vilis. Lamech. O vos oẽs q trãsitis p viã: attedite ⁊ videte si est doloꝛ sicut doloꝛ me'. Qm̃ videmiauit me ut locut' est dñs: in die furoris sui. Mem. De excelso misit ignẽ in ossib' meis: ⁊ erudiuit me. Expãdit rete pedib' meis: cõuertit me retrorsum. Posuit me desolatã: tota die merore ꝯfectã. Nun. Uigilauit iugũ iniqtatũ meaꝛuz in manu eius: ꝯuolute sunt ⁊ iposite collo meo. Infirmata est virt' mea: dedit me dñs in mãu: d q̃ nõ potero surgẽ. Samech. Abstulit oẽs magnificos meos dñs de medio mei: vocauit aduersũ me tpo: ut ꝯtererẽt electos meos. Torcular calcauit dñs virgini filie iuda. Ayn. Idcirco ego plorans ⁊ oculus me' deducẽs aq̃s: qꝛ longe factus est a me ꝯsolatoꝛ ꝯuertẽs aiam meã. Facti st filij mei pditi: qm̃ inualuit inimic'. Phe. Expãdit syõ manus suas: nõ ẽ q ꝯsolet eã. Mãdauit dñs aduersum iacob in circuitu eius hostes eius. Facta est hierl'm q̃si polluta menstruis int eos. Sade. Iustus est dñs: qꝛ os eius ad iracũdiã ꝓuocaui. Audite obsecro vniuersi ppli: ⁊ videte doloꝛẽ meuz Uirgines mee ⁊ iuuenes mei abierũt i captiuitatẽ. Coph. Uocaui amicos meos: ⁊ ipsi deceperũt me. Sacerdotes mei ⁊ senes mei in vrbe ꝯsũpti sunt: qꝛ q̃sierũt cibũ sibi ut refocillarẽt aias suas Res. Uide dñe qm̃ tribuloꝛ: ꝯturbat' est vẽter me'. Subuersũ ẽ coꝛ meũ i memetipa qm̃ amaritudine plẽa sum. Foris interficit gladius: ⁊ domi mors simil' est. Syn. Audierũt qꝛ ingemisco ego: ⁊ nõ est q ꝯsolet me. Oẽs inimici mei audierũt malũ meũ: letati sunt qm̃ tu fecisti. Adduxisti diem ꝯsolatiõis: ⁊ fiẽt siles mei. Thau. Ingrediat oẽ malũ eoꝝ corã te: ⁊ deuindemia eos sicut vindemisti me ꝓpter iniqtates meas. Multi .n. gemitus mei: ⁊ coꝛ meũ merẽs. Aleph. II

Q (q) Uomõ obtexit caligine i furore suo dñs filiã syon: pieicit de celo in terrã inclytam isrl': ⁊ nõ est recordat' scabelli pedũ suoꝝ in die furoris sui. Beth. Precipitauit dñs: nec pepcit oia speciosa iacob: destruxit in furore suo munitiões ṽginis iuda: ⁊ deiecit in terrã: polluit regnũ ⁊ pncipes eius. Gymel. Cõfregit in ira furoris sui oẽ cornu isrl': auertit retrorsum dexterã suã a facie inimici: ⁊ succẽdit in iacob q̃si ignez flãme deuorãtis in gyro. Deleth. Tetẽdit arcũ suũ q̃si inimic': firmauit dexterã suã q̃si hostis: et occidit oẽ qḋ pulchrũ erat visu in tabnaculo filie syon: effudit q̃si ignẽ indignatiõem suã. He. Fact' ẽ dñs velut inimicus: pcipitauit isrl'. Precipitauit oia menia eius: dissipauit munitiões ei': ⁊ repleuit in filia iuda hũiliatũ ⁊ hũiliatã. Uau. Et dissipauit q̃si hortũ tẽtoriũ suũ: demolit' est tabnaculũ suũ. Obliuiõi tradidit dñs i syon festiuitatẽ ⁊ sabbatiũ: ⁊ in opprobriũ: ⁊ i indignatione furoris sui regẽ ⁊ sacerdotẽ. Zay. Repulit dñs altare suum: maledixit sctificatiõi sue: tradidit in mãu inimici muros turriũ eius. Uocẽ dederũt in domo dñi: sicut in die solẽni. Heth. Cogitauit dñs dissipare muꝝ filie syon: tetẽdit funiculũ suũ: ⁊ nõ auertit manũ suã a pditiõe. Luxitqꝫ añmurale: ⁊ murus pariter dissipat' est. Teth. Defixe st in tra porte eius: pdidit ⁊ ꝯtriuit vectes ei': regẽ eius ⁊ pncipes eius i gẽtib'. Nõ est lex: ⁊ ꝓpħe eius nõ inue

nerunt visionem a domino. Joth. Sederunt
in terra: conticuerunt senes filie syon: consperserunt cinere
capita sua: accincti sunt ciliciis. Abiecerunt in terra
capita sua virgines iuda. Caph. Defecerunt pre la-
chrymis oculi mei: conturbata sunt viscera mea. Ef-
fusum est in terra iecur meum super contritione filie po-
puli mei: cum deficeret paruulus et lactens in plateis op-
pidi. Lamech. Matribus suis dixerunt: vbi est triti-
cum et vinum: cum deficerent quasi vulnerati in plateis ci-
uitatis cum exalarent animas in sinu matrum suarum. Mem.
Cui comparabo te: vel cui assimilabo te filia hie-
rusalem? Cui exequabo te: et consolabor te virgo filia syon.
Magna est enim velut mare contritio tua. Quis me-
debitur tui? Nun. Prophete tui viderunt tibi falsa
et stulta: nec aperiebant iniquitatem tuam: vt te ad penitentiam
prouocarent. Viderunt autem tibi assumptiones falsas et
eiectiones. Samech. Plauserunt super te manibus
omnes transeuntes per viam: sibilauerunt et mouerunt capita
sua super filiam hierusalem: heccine est vrbs dicentes perfe-
cti decoris: gaudium vniuerse terre. Ain. Aperuerunt
super te os suum omnes inimici tui: sibilauerunt et fremu-
erunt dentibus suis: et dixerunt: deuorabimus. En ista
est dies quam expectabamus: inuenimus: vidimus. Phe.
Fecit dominus que cogitauit: compleuit sermonem suum quem
preceperat a diebus antiquis. Destruxit et non pepercit: et
letificauit super te inimicum: et exaltauit cornu hostium
tuorum. Sadde. Clamauit cor eorum ad dominum: super
muros filie syon. Deduc quasi torrentem lachrymas
per diem et noctem: non des requiem tibi: neque taceat pupil-
la oculi tui. Coph. Consurge: lauda in nocte in prin-
cipio vigiliarum: effunde sicut aquam cor tuum ante con-
spectum domini. Leua ad eum manus tuas pro anima paruulo-
rum tuorum: qui fame perierunt in capite omnium compitorum. Res.
Vide domine et considera: quem vindemiaueris ita. Er-
go ne comedent mulieres fructum suum: paruulos ad
mensuram palme? Si occiditur in sanctuario domini: sacer-
dos et propheta. Sin. Iacuerunt in terra foris puer et se-
nex: virgines mee et iuuenes mei ceciderunt in gladio.
Interfecisti in die furoris tui: percussisti: nec misertus es.
Thau. Vocasti quasi ad diem solennem: qui terrerent me
de circuitu: et non fuit in die furoris domini qui effugeret
et relinqueretur. Quos educaui et enutriui: inimicus
meus consumpsit omnes. Aleph. III

Ego vir videns paupertatem meam in virga indi-
gnationis eius. Aleph. Me minauit et addu-
xit in tenebras: et non in lucem. Aleph. Tantum in me vertit
et conuertit manum suam tota die. Beth. Vetustam fe-
cit pellem meam et carnem meam: contriuit ossa mea.
Beth. Edificauit in gyro meo: et circundedit me
felle et labore. Beth. In tenebrosis collocauit
me quasi mortuos sempiternos. Gimel. Circumedifi-
cauit aduersum me vt non egrediar: aggrauauit
compedem meum. Gimel. Sed et cum clamauero et
rogauero: exclusit orationem meam. Gimel. Conclusit
vias meas lapidibus quadris: semitas meas sub-
uertit. Deleth. Vrsus insidians factus est mihi: leo in

absconditis. Deleth. Semitas meas subuertit et
confregit me: posuit me desolatam. Deleth. Tetendit
arcum suum: et posuit me quasi signum ad sagittam. He.
Misit in renibus meis filias pharetre sue. He. Fa-
ctus sum in derisum omni populo meo: canticum eorum tota
die. He. Repleuit me amaritudinibus: inebriauit
me absinthio. Vau. Confregit ad numerum dentes
meos: cibauit me cinere. Vau. Et repulsa est anima
mea: oblitus sum bonorum. Vau. Et dixi periit fi-
nis meus: et spes mea a domino. Zai. Recordare pau-
pertatis et transgressionis mee: absinthii et fellis. Zai.
Memoria memor ero: et tabescet in me anima mea.
Zai. Hec recolens in corde meo: in deo sperabo. Heth.
Misericordie domini quia non sumus consumpti: quia non defecerunt
miserationes eius. Heth. Noui diluculo: multa est fides
tua. Heth. Pars mea dominus: dixit anima mea: propte-
rea expectabo eum. Teth. Bonus est dominus sperantibus in
eum: anime querenti illum. Teth. Bonum est prestolari cum silen-
tio salutare domini. Teth. Bonum est viro cum portaue-
rit iugum ab adolescentia sua. Joth. Sedebit soli-
tarius et tacebit: quia leuauit se super se. Joth. Ponet
in puluere os suum: si forte sit spes. Joth. Dabit percu-
tienti se maxillam: saturabitur opprobriis. Caph.
Quia non repellet in sempiternum dominus. Caph. Quia
si abiecit: et miserebitur: secundum multitudinem misericordiarum suarum.
Caph. Non enim humiliauit ex corde suo: et abiecit fi-
lios hominum. Lamech. Vt contereret sub pedibus su-
is omnes vinctos terre. Lamech. Vt declinaret iudi-
cium viri: in conspectu vultus altissimi. Lamech. Vt per-
uerteret hominem in iudicio suo: dominus ignorauit. Mem.
Quis est iste qui dixit vt fieret: domino non iubente. Mem.
Ex ore altissimi non egredientur: nec mala nec bona.
Mem. Quid murmurauit homo viuens: vir pro peccatis
suis? Nun. Scrutemur vias nostras: et queramus et re-
uertamur ad dominum. Nun. Leuemus corda nostra cum
manibus: ad dominum in celos. Nun. Nos inique egimus
et ad iracundiam prouocauimus: idcirco tu inexorabi-
lis es. Samech. Operuisti in furore: et percussisti nos: occi-
disti: nec pepercisti. Samech. Opposuisti nubem
tibi ne transeat oratio. Samech. Eradicationem et
abiectionem posuisti me: in medio populorum. Phe.
Aperuerunt super nos os suum omnes inimici. Phe.
Formido et laqueus facta est nobis vaticinatio et con-
tritio. Phe. Diuisiones aquarum deduxit oculus
meus in contritione filie populi mei. Ain. Oculus meus
afflictus est nec tacuit: eo quod non esset requies. Ain.
Donec respiceret et videret deus de celis. Ain. Ocu-
lus meus depredatus est animam meam in cunctis filia-
bus vrbis mee. Sade. Venatione ceperunt me qua-
si auem inimici mei gratis. Sade. Lapsa est in lacum
vita mea: et posuerunt lapidem super me. Sade. In-
undauerunt aque super caput meum: dixi perii. Coph. In-
uocaui nomen tuum domine: de lacu nouissimo. Coph.
Vocem meam audisti: ne auertas aurem tuam a sin-
gultu meo et clamoribus. Coph. Appropinquasti
in die qua vocaui te: dixisti ne timeas. Res. Iudi-

casti dñe cām aie mee: redēptor vite mee. Res. Vidisti dñe iniqtatē illorꝫ aduersum me: iudica iudiciū meū. Res. Vidisti oēꝫ furorē vniuersas cogitatiões eorꝫ aduersum me. Sin. Audisti opprobriū eorꝫ dñe: oēs cogitatiões aduersum me. Sin. Labia insurgentiū mihi: ꝛ meditatiões eorū: aduersum me tota die. Sin. sessionē eorū ꝛ resurrectióeꝫ eorꝫ vide: ego sum psalmꝰ eorꝫ. Thau Reddes eis vicē dñe: iuxͣ opa manuū suarum. Thau. Dabis eis scutū cordis laborē tuū. Thau Persequēris in furore: ꝛ cōteres eos sub celis dñe.

Aleph. IIII

Q Uomō obscuratū est aurꝫ: mutatꝰ est color optimꝰ: dispsi sūt lapides scūarij ī capite oium plateaꝫ: Beth. Filij syon inclyti ꝛ amicti auro p̄: quō reputati sūt ī vasa testea: opꝰ manuū figuli: Gimel. Sed ꝛ lamie nudauerūt māmā: lactauerūt catulos suos. Filia ppli mei crudelis: q̄si strutio in deserto. Deleth. Adhesit lingua lactentis ad palatū eius in siti: puuli petierūt panē: ꝛ nō erat q frangerēt eis. He. Qui vescebāt voluptuose interierūt in vijs: q nutriebant ī croceis amplexati sunt stercora. Vau. Et maior effecta ē iniqtas filie ppli mei pctō sodomorꝫ: que subuersa est in momēto: ꝛ nō ceperūt in ea manus. Zai. Cādidiores nazarei eiꝰ niue: nitidiores lacte: rubicūdiores ebore antiquo: saphyro pulchriores. Heth. Denigrata est sup carbones facies eorꝫ ꝛ nō sūt cogniti in plateis. Adhesit cutis eorꝫ ossibus: aruit ꝛ facta est q̄si lignū. Teth. Melius fuit occisis gladio q̄ꝫ interfectis fame: q̄ñ isti extabuerūt ꝯsumpti a sterilitate t̄re. Joth. Manꝰ mulierꝫ misericordiū coxerūt filios suos: facti sūt cibꝰ earū in ꝯtritióe filie ppli mei. Caph. Cōpleuit dñs furorē suū: effudit irā indignatióis sue. Et succēdit ignē in syō: ꝛ deuorauit fundamēta eiꝰ. Lamech Nō crediderūt reges t̄re: ꝛ vniuersi habitatores orbis: q̄ñ ingrederet̄ hostes ꝛ inimicꝰ p portas hierl'm. Mem. Propt̄ pctā pphāꝝ eius: ꝛ iniqtates sacerdotū eius: q effuderūt in medio eiꝰ sāguinē iustoꝝ. Nun. Errauerūt ceci in plateis: polluti sūt sanguine. Cūqꝫ nō possent intrare: tenuerūt lacinias suas. Samech. Recedite polluti clamauerūt eis: recedite: abite: nolite tangē. Jurgati quippe sūt: ꝛ cōmoti dixerūt int̄ gētes: nō addet vltra ut hitet in eis. Phe. Facies dñi diuisit eos nō addet ut respiciat eos. Facies sacerdotuꝫ nō erubuerūt: neqꝫ senū miserti sūt. Ain. Cūꝫ adhuc subsisteremꝰ defecerūt oculi nr̄i ad auxiliū nostꝝ vanū: cū respiceremꝰ attēti ad gentē q̄ saluaꝛ̄ nos nō potat. Sade. Lubricauerūt vestigia nr̄a in itinere platearum nostrarum: appropinquit finis noster: completi sunt dies nostri: quia venit finis noster. Coph. Velociores fuerunt persecutores nostri aquilis celi: super montes persecuti sūt nos in deserto insidiati sunt nobis. Res. Spiritꝰ oris nostri christus dominus captus est ī peccatis nostris: cui diximus: in vmbra tua viuemꝰ in gētibus. Sin. Gaude ꝛ letare filia edō: que habitas in terra hus. Ad te quoqꝫ perueniet calix: inebriaberis atqꝫ nudaberis. Thau. Completa est iniquitas tua filia syon: non addet vltra ut transmigret te. Visitauit iniquitatē tuam filia edom: discooperuit peccata tua. Oratio Hieremie. V

R Ecordare domie quid acciderit nobis: intuere: ꝛ respice opprobriū nostrū. Hereditas nostra versa est ad alienos: domꝰ nostre ad extraneos. Pupilli fci sumus absqꝫ pr̄e: mr̄es nostre quasi vidue. Aquā nostrā pecunia bibimus: ligna nostra precio comparauimus. Ceruicibus nostris minabamur: lassis nō dabatur requies. Egypto dedimus manuꝫ ꝛ assyrijs: ut saturaremur pane. Pr̄es nostri peccauerūt ꝛ non sunt: ꝛ nos iniquitates eorꝫ portauimꝰ. Serui dñati sūt nostri: non fuit qui redimeret de manu eorū. In animabꝰ nostris afferebamꝰ panem nobis: a facie gladij in deserto. Pellis nostra quasi clibanus exusta est: a facie tēpestatū famis. Mulieres in syon humiliauerūt: ꝛ virgines in ciuitatibꝰ iuda. Principes manu suspensi sunt: facies senū ñ erubuerūt. Adolescētibꝰ ipudice abusi sūt ꝛ pueri in ligno corruerūt. Senes defecerūt de portis: iuuenes de choro psallentiū. Defec̄ gaudiuꝫ cordis nr̄i: ꝯsus ē in luctū chorꝰ nr̄. Cecidit corona capitis nr̄i: ve nob̄ q: peccauimus. Propt̄ea mestū factū est in dolore cor nr̄m: iō ꝯtenebrati sūt oculi nr̄i. Propt̄ montē syon q: disperijt: vulpes āmbulauerūt in eo. Tu aūt dñe in et̄nū pmanebis: soliū tuū in gnātóeꝫ ꝛ gnātóeꝫ. Quare in ppetuuꝫ obliuisceris nr̄i: derelinques nos i lōgitudinē dierū: Cōuerte nos dñe ad te ꝛ ꝯuertemur: innoua dies nr̄os sicut a p̄ncipio. Sꝫ pijciēs repulisti nos iratꝰ es ꝯtra nos vehement̄.

Incipit p̄fatio in librū Baruth pphe.

L Iber iste q baruth noie p̄notaꝛ̄: i hebreo canone nō hr̄: sꝫ tm̄ in vulgata editione sūt ꝛ ep̄la hieremie. Propt̄ noticiā aūt legentiū h̄ scripta sūt: q: mlta de xp̄o nouissimisqꝫ tpibus indicant.

Incipit Baruth ppha. Capl'm. I

E T hec uerba libri q̄ scripsit baruth filꝰ nerie filij maasie filij sedechie filij sedei filij helchie: in babylóia ī āno qnto: ꝛ ī septia die mēsis: in tpe q̄ ceperūt chaldei hierl'm: ꝛ succēderūt eaꝫ igni. Et legit baruth verba libri huius ad aures iechonie filij ioachim regis iuda: ꝛ ad aures vniuersi ppli venientis ad librū: ꝛ ad aures potentiū filiorū regū: ꝛ ad aures p̄sbyteroꝝ: ꝛ ad aures populi: ꝛ minimo vsqꝫ ad maximū eorū omniū habitan

i fl in babylonia ad flumen fodi. Qui audiētes plorabāt ⁊ ieiunabāt: ⁊ orabāt in ɔ̄spectu dn̄i. Et collegerūt pecuniam ſm q̄ potuit vnuſquiſq̄ m imo. Et miſerūt in hier̄lm ad ioachim filiū hel chie filij ſalō ſacerdotē: ⁊ ad reliq̄s ſacerdotes: et ad omnem pplm q̄ inuēti ſunt cū eo in hieruſalē cū acciperēt vaſa tēpli dn̄i: q̄ ablata fuerāt d̄ tem plo reuocare in terrā iuda: decima die menſis ſi bani vaſa argētea q̄ fecit ſedechias fili⁹ ioſie rex iuda poſtea q̄z cepiſſet nabuchodonoſor rex ba bylonis iechoniā ⁊ p̄ncipes ⁊ cūctos potētes: et pplm terre ab hier̄lm: ⁊ duxit eos vinctos in ba bylonē. Et dixerūt: Ecce miſim⁹ ad vos pecunias de q̄b⁹ emite holocauſtomata ⁊ thus: ⁊ facite mā na: ⁊ offerte ꝓ peccō ad arā dn̄i dei nr̄i. Et ora te ꝓ vita nabuchodonoſor regis babylōis: et ꝓ vita balthaſar filij eius vt ſint dies eoꝝ ſicut dies celi ſup terrā: ⁊ ut det dn̄s virtutē nob: ⁊ illūinet oculos nr̄os: ut viuam⁹ ſub vmbra nabuchodo noſor regis babylōis: ⁊ ſub vmbra balthaſar fi lij eius: ⁊ ſeruiam⁹ eis multis dieb⁹: ⁊ inueniam⁹ grām in cōſpectu eoꝝ. Et ꝓ nobiſipſis orate ad dn̄m deū nr̄m: q̄r peccauim⁹ dn̄o deo nr̄o: ⁊ nō ē auerſus furor eius a nob vſq̄ in hūc diē. Et legi te librū iſtū quē miſim⁹ ad vos recitari in tēplo dn̄i i die ſolēni: ⁊ in die oportuno. Et dicetis: Do mino deo nr̄o iuſticia: nobis aūt ɔfuſio faciei no ſtre ſicut eſt dies h̄ oī iuda ⁊ hitātib⁹ in hieruſalē regib⁹ nr̄is ⁊ p̄ncipib⁹ nr̄is: ⁊ ſacerdotib⁹ nr̄is: ⁊ ꝓ phis nr̄is: ⁊ p̄rib⁹ nr̄is. Peccauim⁹ an̄ dn̄m deū nr̄m: ⁊ nō credidim⁹ diffidētes in eū: ⁊ nō fuim⁹ ſbiectibiles illi: ⁊ n̄ audiuim⁹ vocē dn̄i dei nr̄i ut ambularem⁹ in mādatis ei⁹ q̄ dedit nob. A die q̄ eduxit p̄res nr̄os de t̄ra egypti vſq̄ ad diē hāc eram⁹ incredibiles ad dn̄m deū nr̄m: ⁊ diſſipati receſſim⁹ ne audirem⁹ vocē ipſius. Et adheſerūt nob multa mala ⁊ maledictiōes q̄ ɔ̄ſtituit dn̄s moyſi ſeruo ſuo: q̄ eduxit p̄res nr̄os de terra egy pti dare nob terrā fluentē lac ⁊ mel: ſicut hodie na die. Et non audiuimus vocem dn̄i dei nr̄i ſm oia verba ꝓphetaꝝ quos miſit ad nos ⁊ ad iudi ces nr̄os: ⁊ abiuim⁹ vnuſq̄ſq̄ in ſenſum cordis nr̄i maligni: operari dijs alienis facientes mala ante oculos dn̄i dei noſtri. II

Propter qđ ſtatuit dn̄s deus nr̄ verbū ſuū qđ locut⁹ eſt ad nos ⁊ ad iudices no ſtros q̄ iudicauerūt i hier̄lm: ⁊ ad reges no ſtros: ⁊ ad p̄ncipes nr̄os: ⁊ ad oēm iſrl̄ ⁊ iuda: ut adduceret dn̄s ſup nos mala magna q̄ nō ſūt facta ſub celo quēadmodū facta ſunt in hier̄lm ſm q̄ ſcripta ſunt i lege moyſi ut mādicaret hō carnes filij ſui: ⁊ carnes filie ſue. Et dedit eos ſub manu regū oium q̄ ſūt in circuitu nr̄o in īproperiū ⁊ i de ſolationē: ⁊ in oib⁹ pplis in q̄b⁹ nos diſꝑſit dn̄s. Et facti ſum⁹ ſubtus ⁊ nō ſup: q̄r peccauim⁹ do mino deo nr̄o: nō obaudiēdo voci ipſi⁹. Domino deo nr̄o iuſticia: nobis aūt ⁊ p̄ribus noſtris ɔfu ſio faciei: ſicut eſt dies h̄. Quia locut⁹ eſt dn̄s ſup nos oia mala h̄ que venerūt ſup nos: ⁊ nō ſumus deꝑcati faciē dn̄i dei nr̄i: ut reuerteremur vnuſ q̄ſq̄ nr̄m a vijs nr̄is peſſimis. Et vigilauit dn̄s in mal̄: ⁊ adduxit ea ſup nos: q̄r iuſt⁹ eſt dn̄s i oī b⁹ opib⁹ ſuis q̄ mādauit nob: ⁊ nō audiuim⁹ vo cē ipſius ut irem⁹ in p̄ceptis dn̄i q̄ dedit an̄ faciē nr̄am. Et nūc dn̄e de⁹ iſrl̄: q̄ eduxiſti pplm tuum de t̄ra egypti i manu valida ⁊ in ſignis ⁊ in ꝓdigi is ⁊ in virtute tua magna: ⁊ in brachio excelſo: et feciſti tibi nomē ſicut eſt dies iſte: peccauim⁹: im pie egim⁹ inique geſſim⁹ dn̄e de⁹ nr̄ in oibus iu ſticijs tuis. Auertat̄ ira tua a nob: q̄r derelicti ſu m⁹ pauci int̄ gētes vbi diſꝑſiſti nos. Exaudi dn̄e p̄ces nr̄as ⁊ oraōnes nr̄as: ⁊ educ nos ꝓpter te: et da nob inuenire grām an̄ faciē eoꝝ q̄ nos abdu xerūt: ut ſciat ois terra: q̄r tu es dn̄s de⁹ nr̄: ⁊ quia nomē tuū inuocatū eſt ſup iſrl̄: ⁊ ſup gen⁹ ipſius. Reſpice dn̄e de domo ſcā tua in nos: ⁊ inclina au rē tuā ⁊ exaudi nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide: q̄r nō mortui q̄ ſunt i inferno quoꝝ ſpūs accept⁹ eſt a viſcerib⁹ ſuis: dabūt honorē ⁊ iuſtificationē dn̄o: ſz aīa q̄ triſtis eſt ſup magnitudinē mali ⁊ i cedit curua ⁊ infirma: ⁊ oculi deficiētes: ⁊ aīa eſu riēs dat tibi gl̄am ⁊ iuſticiā dn̄o: q̄r nō ſm iuſtici am patrū nr̄oꝝ nos fundim⁹ p̄ces: ⁊ petim⁹ miſe ricodiā an̄ ɔſpectū tuū dn̄e de⁹ nr̄: ſed q̄r miſiſti irā tuā ⁊ furorē tuū ſup nos: ſicut locut⁹ es i manu pueroꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ dicēs: Sic dicit dn̄s: Incli nate hūeꝝ veſtrū ⁊ ceruicē veſtrā: ⁊ opa facite re gi babylōis: ⁊ ſedebitis i t̄ra quā dedi p̄rib⁹ vris. Qđ ſi nō feceritis nec audieritis vocē dn̄i dei ve ſtri operari regi babylonie: defectionē vr̄am faciaz de ciuitatib⁹ iuda: ⁊ a foris hier̄lm: ⁊ auferā a vo bis vocē iocūditatis: ⁊ vocē gaudij: ⁊ vocē ſponſi ⁊ vocē ſpōſe: ⁊ erit ois terra ſine veſtigio ab inhi tantib⁹ eā. Et nō audierūt vocē tuā: ut operarētur regi babylonis: ⁊ ſtatuiſti verba tua q̄ locut⁹ es in manib⁹ pueroꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ ut trāſſerētur oſſa regū nr̄oꝝ: ⁊ oſſa patrū nr̄oꝝ de loco ſuo. Et ecce ſūt ꝓiecti in calore ſolis: ⁊ in gelu noctis: ⁊ mortui ſūt in dolorib⁹ peſſimis: in fame ⁊ i gladio ⁊ i emiſ ſiōe. Et poſuiſti templū in q̄ inuocatū ē nomē tu um in ipſo: ſicut h̄ dies ꝓpter iniq̄tatē dom⁹ iſrl̄ ⁊ dom⁹ iuda. Et feciſti in nob dn̄e de⁹ nr̄ ſm oēm bonitatē tuā: ⁊ ſm oēm miſerationē tuā illā ma gnā: ſicut locut⁹ es in manu pueri tui moyſi i die q̄ p̄cepiſti ei ſcribē legē tuā corā filijs iſrl̄ dicens: Si nō audieritis vocē meā: multitudo h̄ magna ɔuertet̄ in minimā gentē: q̄m eos diſꝑgā: q̄r ſcio q̄ me nō audiet pplis. Pplis eſt. n. dura ceruice. Et ɔuertet̄ ad cor ſuū in t̄ra captiuitatis ſue: ⁊ ſcient q̄r ego ſum dn̄s de⁹ eoꝝ. Et dabo eis cor ⁊ intelli gēt: ⁊ aures ⁊ audiēt. Et laudabūt me i t̄ra capti uitatis ſue: ⁊ mēores erūt nois mei. Et auertēt ſe

a dorso suo duro: ⁊ a malignitatib⁹ suis: qꝛ remi
scent᷑ viá patrū suoꝝ q peccauerūt in me. Et reuo
cabo illos in terrá quā iuraui pr̄ib⁹ eoꝝ abraam
isaac ⁊ iacob: ⁊ dn̄abūt᷑ eius. Et m̄ltiplicabo eos
⁊ nō minorabunt᷑. Et statuā illis testm̄ alteꝝ sem
piternū: vt sim illis in deū: ⁊ ipsi erūt mihi i pp̄lm
Et nō mouebo amplius pp̄lm meū filios israel
a terra quā dedi eis. III

Et nunc dn̄e oīpotēs deus isrl' aīa in āgu
stijs: ⁊ sp̄ūs anxi⁹ clamat ad te. Audi do
mine ⁊ miserē: qꝛ de⁹ es misericors: ⁊ mi
serere nr̄i: qꝛ peccauim⁹ ante te. Quia tu sedes in
sempitnū: ⁊ nos pibim⁹ in euū: Dn̄e oīpotēs de
us isrl: audi nūc oꝛonē mortuoꝝ isrl' ⁊ filioꝝ ipo
rū q peccauert an̄ te: ⁊ nō audierūt vocē dn̄i dei
sui: ⁊ agglutinata sunt nob̄ mala. Noli meminisse
iniq̄tatis patrū nr̄oꝝ: sꝫ memēto man⁹ tue: ⁊ no
mīs tui in tp̄e isto: qꝛ tu es dn̄s de⁹ nr̄: ⁊ laudabi
m⁹ te dn̄e: qꝛ ꝓpter h̄ dedisti timorē tuū in cordi
bus nr̄is: ⁊ vt inuocem⁹ nomē tuū: ⁊ laudem⁹ te
in captiuitate nr̄a: qꝛ ꝯuertimur ab iniq̄tate pr̄m
nr̄oꝝ q peccauerūt ante te. Et ecce nos in captiui
tate nr̄a sum⁹ hodie: qꝛ nos dispsisti in iproperiū
⁊ in maledictū: ⁊ in pc̄tm̄ s̄m oēs iniq̄tates patꝝ
nr̄oꝝ: q discesserūt a te dn̄e de⁹ nr̄. Audi israel mā
data vite: aurib⁹ pcipe vt scias prudentiā. Quid
est isrl' q̄ in terra inimicoꝝ es: Inueterasti in t̄ra
aliena: coinq̄nat⁹ es cū mortuis. Deputatus es
cū descendētib⁹ in infernū: dereliq̄sti fontē sapie.
Nā si in via dei ambulasses: hītasses vtiqꝫ i pa
ce sup terrā. Disce vbi sit prudētia: vbi sit virtus
vbi sit intellect⁹: vt scias sil' vbi sit lōgiturnitas
vite ⁊ vict⁹: vbi sit lumē oculoꝝ ⁊ pax. Quis inue
nit locū eius: Et q̄s intrauit in thesauros eius:
Ubi sūt pncipes gentiū: ⁊ q dn̄ant᷑ sup bestias q̄
sunt sup terrā: Qui in auib⁹ celi ludūt: q argētū
thesaurizāt ⁊ auꝝ in q̄ ꝯfidūt hoīes: ⁊ nō est finis
acq̄sitiōis eoꝝ. Qui argentū fabricāt ⁊ solliciti
sūt: nec est inuētio opeꝝ illoꝝ. Extminati sūt: ⁊ ad i
feros descēderūt: ⁊ alij loco eoꝝ exurrexerūt. Iu
uenes viderūt lumē: ⁊ hītauerūt sup terrā. Uiā
aūt discipline ig̃rauerūt: neqꝫ intellexerūt semitas
eius: neqꝫ filij eoꝝ susceperūt eā. A facie ipsoꝝ
lōge fc̄a est. Nō est audita i t̄ra chanaā: neqꝫ vi
sa est in theman. Filij q̄ꝫ agar q exq̄sierūt prudē
tiā q̄ de terra est: negociatores t̄re ⁊ theman: ⁊ fa
bulatores: ⁊ exq̄sitores prudētie ⁊ intelligētie: vi
am aūt sapiē nescierūt neqꝫ cōmemorati sūt semi
tas eius. O isrl' q̄ꝫ magna est dom⁹ dei: ⁊ ingens
loc⁹ possessiōis eius. Magn⁹ est ⁊ nō hꝫ finē: ex
celsus ⁊ imēsus. Ibi fuerūt gigātes noīati: illi qui
ab initio fuerūt statura magna sciētes bellū. Nō
hos elegit dn̄s: neqꝫ viā discipline inuenerūt: ꝓ
pterea pierūt. Et q̄m nō habuerūt sapiaꝫ interierūt
ꝓpter suā insipiām. Quis ascēdit in celū ⁊ acce
pit eā ⁊ eduxit eā de nubib⁹: Quis transfretauit
mare ⁊ inuenit illā: ⁊ attulit illā sup auꝝ electū:
Nō est q possit scire vias eius: neqꝫ q exq̄rat se
mitas eius. Sed q scit vniuersa nouit eā: ⁊ adin
uenit eā prudētia sua. Qui pparauit terrā in et̄no
tp̄e: ⁊ repleuit eā bipedibus ⁊ q̄drupedib⁹. Qui
emittit lumē ⁊ vadit: ⁊ vocauit illud: ⁊ obedit illi
in tremore. Stelle aūt dederūt lumē in custodijs
suis: ⁊ letate sunt. Uocate sūt: ⁊ dixerūt: Adsumus.
Et luxerūt ei cū iocūditate: q fecit illas. Hic est de
us nr̄: ⁊ nō estimabit᷑ alius aduersus eū. Hic ad
inuenit oēm viā discipline: ⁊ tradidit illam iacob
puero suo: ⁊ isrl' dilecto suo. Post h̄ in t̄ris visus
est: ⁊ cum hoīb⁹ ꝯuersatus est. IIII

Hic liber mādatoꝝ dei: ⁊ lex q̄ est in et̄nuꝫ
Oēs q tenēt eā: puenīēt ad vitā: q autē
dereliq̄rūt eā in mortē. Cōuertē iacob ⁊
apphēde eā: ambula p viā ad splendorē ei⁹ ꝯtra
lumē eius. Ne tradas alteri glām tuā: ⁊ dignita
tem tuā genti aliene. Beati sum⁹ israel: qꝛ q̄ deo
placēt: manifesta sūt nob̄. Animeq̄oꝛ esto poplus
dei memorabil' isrl'. Uenūdati estis gentib⁹ nō i
pditionē: sed pp qd̄ in ira dei ad iracundiaꝫ ꝓuo
castis dn̄m: tradit qꝫ estis aduersarijs. Exacer
bastis eni eū q fecit vos deū et̄nū: imolantes de
monijs ⁊ nō deo. Obliti eni estis euꝫ q nutriuit
vos: ⁊ ꝯtristatis nutricē vr̄am hierl'm. Uidit eni
iracundiā a deo venientē vob̄ ⁊ dixit: Audite ꝯfi
nes syon. Adduxit eni mihi deus luctū magnuꝫ
Uidi eni captiuitatē pp̄li mei filioꝝ meoꝝ ⁊ filia
rū: quā supduxit illis et̄n⁹. Nutriui eni illos cuꝫ
iocūditate: dimisi aūt illos cū fletu ⁊ luctu. Nēo
gaudeat sup me viduā ⁊ desolatā: a multis dere
licta sum ꝓpter pc̄tā filioꝝ meoꝝ: qꝛ declinauert
a lege dei. Iusticias aūt ipsi⁹ nescierūt: nec ambu
lauert p vias mādatoꝝ dei: neqꝫ p semitas veri
tatis eius cū iusticia ingressi sūt. Ueniant ꝯfines
syon: ⁊ memorent᷑ captiuitatē filioꝝ ⁊ filiaꝝ mea
rū: quā supduxit illis et̄n⁹. Adduxit eni sup illos
gentē de longinquo gentē iprobā ⁊ alterius ligue:
q nō sūt reueriti senē: neqꝫ pueroꝝ miserti sūt. Et
abduxerūt dilectos vidue: ⁊ a filijs vnicā desola
uerūt. Ego aūt qd possuꝫ adiuuare vos: Qui. n.
adduxit sup vos mala: ipse vos eripiet de mani
bus inimicoꝝ vr̄oꝝ. Ambulate filij ābulate: ego
eni derelicta sum sola. Exui me stola pacis: indui
aūt me sacco obsecrationis: ⁊ clamabo ad altissi
mū i dieb⁹ meis. Animeq̄ores estote filij: clama
te ad dn̄m: ⁊ eripiet vos de manu p̄ncipū inimi
coꝝ. Ego eni speraui in eternū salutē vr̄am: ⁊ ve
nit mihi gaudiū a scō sup mia: q̄ veniet vob̄ ab
et̄no salutari nr̄o. Emisi eni vos cuꝫ luctu ⁊ plora
tu: reducet aūt vos mihi dn̄s cum gaudio ⁊ iocū
ditate in sempitnū. Sicut eni viderūt vicine syō
captiuitatē vr̄am a deo: sic videbūt ⁊ in celeritate
salutē vestrām deo: que superueniet vobis cum
honore magno ⁊ splendore et̄no. Filij patient᷑ su

sustinete iram que superueniet vobis. Persecutus est enim te inimicus tuus: sed cito videbis perditionem ipsius: ⁊ super ceruices ipsius ascendes. Delicati mei ambulauerunt vias asperas: ducti sunt enim ut grex direptus ab inimicis. Animeq ores estote filij: ⁊ proclamate ad dn̄m. Erit eni memoria vestra ab eo qui duxit vos. Sicut enī fuit sensus vester ut erraretis a deo: decies tantū iterū conuertentes requiretis eum. Qui enim induxit vobis mala: ipse rursum adducet vobis sempiternā iocunditatē cum salute vestra. Animeq ore esto hierusalē. Exhortatur enim te qui te nominauit. Nocentes peribūt qui te vexauerunt: ⁊ qui gratulati sunt in tua ruina punientur. Ciuitates q̄bus seruierūt filij tui punientur: ⁊ que accepit filios tuos. Sicut enim gauisa est in tua ruina: ⁊ letata est in casu tuo: sic contristabitur in sua desolatione. Et amputabitur exultatio multitudinis eius: ⁊ gaudimonium eius erit in luctū. Ignis eni superueniet ei ab eterno in longiturnis diebus: ⁊ habitabitur a demonijs in multitudine temporis. Circumspice hierusalē ad orientē: ⁊ vide iocūditatē a deo tibi venientē. Ecce enim veniunt filij tui quos dimisisti dispersos veniunt collecti ab oriente vsq3 ad occidentē: in verbo sancti gaudentes in honorē dei.

V

[E]Xue te hierusalē stola luctus ⁊ vexationis tue: ⁊ indue te decore ⁊ honore qui a deo tibi est sempiterna gloria. Circūdabit te deus diploide iustitie: ⁊ imponet mitram capiti tuo honoris eterni. Deus enim ostendit splendorem suum in te: qui sub celo est. Nominabit eni tibi nomen tuum a deo in sempiternū: pax iusticie ⁊ honor pietatis. Exurge hierusalē ⁊ sta in excelso: ⁊ circūspice ad orientē: ⁊ vide collectos filios tuos ab oriēte sole vsq3 ad occidentē: i verbo sancti gaudētes dei memoria. Exierūt enim abs te pedibus ducti ab inimicis: adducet autē illos dn̄s ad te portatos in honorē sicut filios regni. Constituit enim deus humiliare omnē montem excelsum ⁊ rupes perhēnes ⁊ conualles replere in equalitatē terre: ut ambulet israel diligenter i honorem dei. Obumbrauerūt autem silue: ⁊ omne lignum suauitatis israel mandato dei. Adducet enim deus israel cum iocunditate in lumine maiestatis sue cum misericordia ⁊ iustitia que est in ipso. Incipit exemplū epistole eiusdem quam misit hieremias ad abductos captiuos in babylonia a rege babyloniorū: ut annunciaret illis s'm q̄ preceptum est illi a deo.

VI

[P]Ropter peccata que peccastis ante deū: abducemini in babyloniā captiui a nabuchodonosor rege babyloniorū. Ingressi itaq3 in babylonē: eritis ibi annis plurimis: ⁊ tēporibus longis vsq3 ad generatiōes septē: post hoc autem educā vos inde cum pace. Nunc aūt videbitis in babylonia deos aureos ⁊ argēteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos in humeris portari ostentātes metum gentib⁹. Uidete ergo ne ⁊ vos similes efficiamini factis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus vos capiat in ipsis. Uisa itaq3 turba de retro ⁊ ab ante: adorātes dicite in cordib⁹ vestris. Te oportet adorari domine. Angelus autem meus vobiscū est. Ipse autem exquirā animas vestras. Nā3 ligna ipsorū polita a fabro: ipsa etiam inaurata et inargētata falsa sunt ⁊ non possunt loqui. Et sicut virgini amanti ornamēta: ita accepto auro fabricata sunt. Coronas certe aureas habent sup capita sua dij illorū: vnde subtrahūt sacerdotes ab eis aurū ⁊ argentū: ⁊ erogant illud in semetipsis. Dant aūt ⁊ ex ipso prostitutis ⁊ meretrices ornāt ⁊ iterum cum receperint illud a meretricibus ornāt deos suos. Hi aūt nō liberantur ab erugine ⁊ tinea. Opertis aūt illis veste purpurea extergēt faciem ipsorū propter puluerē domus qui est plimus inter eos. Sceptrū aūt habet ut homo sicut iudex regionis: qui in se peccantē non interficit. Habet etiam in manu gladiū ⁊ securim: se autē de bello ⁊ a latronib⁹ non liberat. Unde vobis notū sit: quia nō sunt dij. Non ergo timueritis eos. Sicut enī vas hois cōfractū inutile efficitur: tales sunt ⁊ dij illorū. Cōstitutis illis in domo: oculi eorū pleni sunt puluere a pedib⁹ introeūtiū. Et sicut alicui q̄ regē offendit circūsepte sūt ianue: aut sicut ad sepulchrū adductū mortuū: ita tutāt sacerdotes ostia clausuris ⁊ seris ne a latronib⁹ expoliētur. Lucernas accendūt illis: ⁊ quidē multas: ex q̄b⁹ nullā videre pn̄t. Sūt aūt sicut trabes in domo. Corda vero eorū dicūt elingē serpētes q̄ de terra sūt dū comedūt eos: ⁊ vestimentū ipsorū: ⁊ nō sentiūt. Nigre sunt facies eorū a fumo q̄ in domo fit. Supra corpus eorū: ⁊ supra caput eorū volāt noctue ⁊ hirūdines ⁊ aues: etiā sil'r ⁊ catte. Unde sciatis q2 nō sunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurū etiā q̄d hn̄t ad speciē: nisi aliqs extersent eruginē: non fulgebūt. Neq3 eni dū cōflarentur sentiebāt. Ex omni p̄cio empta sunt: in q̄b⁹ spūs nō est in ipsis. Sine pedib⁹ in humeris portantur: ostētātes ignobilitatē suā hoib⁹. Confundantur etiā q̄ colūt ea. Propterea si ceciderint in terrā: a semetipsis nō consurgūt: neq3 si q̄s eū statuerit rectū p semetipsū stabit: sed sicut mortuis humeri illorū apponentur. Hostias illorū vendūt sacerdotes ipsorū ⁊ abutuntur: simil'r ⁊ mulieres eorū decerpētes: neq3 īfirmo neq3 mēdicāti aliquid ipartiūt: de sacrificijs eorū fete ⁊ mēstruate cōtingūt. Scientes itaq3 ex his q2 nō sunt dij: ne timeatis eos. Unde eni vocantur dij? Quia mulieres apponūt dijs argēteis ⁊ aureis ⁊ ligneis: ⁊ in domib⁹ eorū sacerdotes sedēt habentes tunicas scissas: ⁊ capita ⁊ barbā rasam quorū capita nuda sunt. Rugiūt aūt clamantes cōtra deos suos: sicut in cena mortui. Uestimēta eorū auferūt

sacerdotes: ⁊ vestiunt vxores suas ⁊ filios suos.
Neqꝫ si quid mali patiunt̃ ab aliquo: neqꝫ si qd
boni poterũt retribuere: neqꝫ regẽ ꝯstituere pñt:
neqꝫ auferr̃. Silr̃ neqꝫ daṙ diuitias pñt: neqꝫ ma
lũ retribuere. Si qs illis votũ vouerit: ⁊ non red
diderit: neqꝫ h̃ reqrũt. Hoiem a morte non libe
rãt: neqꝫ infirmũ a potẽtiore eripiũt. Hoiẽ cecũ
ad visum nõ restituũt: de necessitate hoiem non
liberabũt. Vidue nõ miserebunt̃: neqꝫ orphanis
benefaciẽt. Lapidib⁹ de monte silẽs sunt dij illoꝝ
lignei ⁊ lapidei: ⁊ aurei ⁊ argẽtei. Qui aũt colũt
ea ꝯfundent̃. Quõ ergo estimandũ est aut dicen
dũ illos esse deos? Adhuc eni ipsis chaldeis nõ
honorantib⁹ ea: q cũ audierint mutũ non posse
loq: offerũt illud ad bel: postulãtes ab eo loqui:
q̃si possint sentire q nõ hñt motũ. Et ipsi cum in
tellexerint: relinqũẽt ea. Sensum eni nõ hñt ipsi
dij illoꝝ. Mulieres aũt circũdate funib⁹ in vijs
sedent: succẽdẽtes ossa oliuaꝝ. Cũ aũt aliqua ex
ipsis abstracta ab aliquo transeũte dormierit cũ
eo ꝓxime sue exprobrat: ꝙ ea non sit digna sicut
sicut ipsa: neqꝫ funis eius diruptus sit. Oĩa autẽ
que illis fiunt falsa sunt. Quõ estimandũ aut di
cendũ est illos esse deos? A fabris aũt ⁊ ab aurifi
cib⁹ facta sunt. Nihil aliud erũt nisi id qð volũt
esse sacerdotes. Aurifices etiã ipsi q ea faciũt nõ
sunt multi tpis. Nunqd ergo pñt ea que fabrica
ta sunt ab ipsis esse dij? Reliquerũt aũt falsa ⁊ op
probriũ postea futuris. Nã cum superuenerit illis
p̃liũ ⁊ mala: cogitãt sacerdotes vbi se abscondãt
cũ illis. Quõ ergo sentiri debeãt: qm̃ dij sint q
nec de bello se liberãt: neqꝫ de malis se eripiunt.
Nã cum sint lignea ⁊ inaurata ⁊ inargentata: sci
etur postea q: falsa sunt ab vniuersis gentib⁹ et
regib⁹ que manifesta sunt: q: nõ sunt dij: s; opa
manuũ hoium ⁊ nullũ opus dei cum illis. Unde
ḡ notũ est q: nõ sit dij: sed opa manuũ hoium: ⁊
nullũ dei opus in ipis est. Regẽ regiõi non susci
tãt: neqꝫ pluuiã hoib⁹ dabũt. Judiciũ q̃ꝫ non di
scernẽt: neqꝫ regiones liberabũt ab iniuria: quia
nihil pñt sicut cornicle int̃ mediũ celi ⁊ t̃re. Eteni
cum inciderit ignis in domũ deoꝝ ligneorũ ⁊ ar
genteoꝝ ⁊ aureoꝝ: sacerdotes quidẽ ipoꝝ fugiẽt
⁊ liberabunt̃: ipsi ꝟo sicut trabes in medio cõbu
rentur. Regi aũt ⁊ bello nõ resistẽt. Quõ ḡ esti
mandũ est aut recipiendũ: q: dij sunt? Nõ a fu
ribus neqꝫ a latronib⁹ se liberabunt dij lignei ⁊ la
pidei ⁊ inaurati ⁊ inargẽtati: quib⁹ iniq fortiores
sunt. Auꝝ ⁊ argentũ ⁊ vestimentũ quo operti sũt
auferẽt illis ⁊ abibunt: nec sibi auxilium ferent.
Itaqꝫ melius est esse regẽ ostentantẽ virtutẽ su
am: aut vas in domo vtile in quo gloriat̃ q possi
det illud: vel ostiũ in domo qð custodit que i pa
ce sunt q̃ꝫ falsi dij. Sol quidẽ ⁊ luna ac sydera cũ
sint splendida ⁊ emissa ad vtilitates obaudiunt
similit̃ ⁊ fulgur cũ appuerit ꝑspicuũ est. Idipsum
aũt ⁊ spũs in omni regiõe spirat: ⁊ nubes quibus
cum imperatũ fuerit a deo ꝑambulare in vniuer
sum orbẽ: ꝑficiũt qð imperatũ est eis. Ignis etiã
missus desup ut ꝯsumat montes ⁊ siluas: fac̃ qð
p̃ceptũ est ei. Hec aũt neqꝫ spẽbus neqꝫ virtuti
bus vni eorũ silia sunt. Unde neqꝫ estimandũ ẽ
neqꝫ dicendũ illos esse deos: qm̃ nõ pñt: neqꝫ iu
diciũ iudicare: neqꝫ facere hominib⁹. Scientes
itaqꝫ quia non sunt dij: ne ergo timueritis eos.
Neqꝫ enim regibus maledicent neqꝫ benedicẽt
Signa enim in celo gentib⁹ non ostendunt: neqꝫ
ut sol lucebunt: neqꝫ illuminabunt ut luna. Be
stie meliores sunt illis que possunt fugere sub te
ctum: ac ꝓdesse sibi. Nullo itaqꝫ modo nob̃ est
manifestũ: q: sunt dij ꝓpt̃ quod ne timeatis eos
Nam sicut i cucumerario formido nihil custodit
ita sunt dij illorũ lignei ⁊ argentei ⁊ inaurati. Eo
dem modo ⁊ in horto spina alba: supra quã om
nis auis sedꝫ. Similr̃ ⁊ mortuo ꝓiecto i tenebris
similes sunt dij illoꝝ lignei ⁊ inaurati ⁊ inargẽ
tati. A purpura quoqꝫ ⁊ murice que supra illos
tenebant: scietis itaqꝫ q: non sunt dij. Ipsi etiam
postremo comedunt̃: ⁊ erit opprobriũ in regiõe
Melior est homo iustus qui non habet simlachra
nam erit longe ab opprobrijs.

Explicit liber Baruch. Incipit ꝓlogus
in Ezechielem prophetam.

Ezechiel ꝓpha cum ioachim rege iu
da captiuus duct⁹ est in babylonẽ
ibiqꝫ his q cum eo captiui fuerãt ꝓ
ph̃auit penitẽtib⁹ ꝙ ad hieremie ua
ticiniũ se vltro aduersarijs tradidis
sent: ⁊ viderẽt adhuc vrbẽ hierosolymã staṙ quã
ille casurã esse ꝑdixerat. Tricesimo aũt etatis sue
anno ⁊ captiuitatis q̃nto: exorsus est ad cõcapti
uos loqui. Et eodẽ tempore lꝫ posterior h̃ i chal
dea: hieremias in iudea prophauerunt. Sermo
eius nec satis disertus: nec ad modum rusticus
est: sed ex vtroqꝫ medie temp̃rat⁹. Sacerdos ⁊
ipse fuit sicut hieremias: ꝑncipia voluminis ⁊ fi
nem magnis habẽs obscuritatib⁹ inuoluta. S;
⁊ vulgata eius editio nõ multũ distat ab hebrai
co. Unde satis miror qd cause extitit: ut si eodẽ
in vniuersis libris habem⁹ int̃p̃retes: in alijs ea
dem: in alijs diuersa transtulerint. Legite igit̃ ⁊
hunc iux̃ translatõem nostram: qm̃ per cola scri
ptus ⁊ comota manifestiorẽ legentib⁹ sensũ tri
buit. Si aũt amici mei ⁊ hunc subsannauerint: di
cite eis ꝙ nemo eos ꝯpellat ut scribãt. Sed vere
or ne illud eis eueniat qð grece significantius di
cit̃ ut vocentur sagolidori: quod est manducãtes
sencias.

Explicit prologus.

Et factum est in tricesimo anno .i. quarto in quinta mensis: cuz essem in medio captiuoꝝ iuxᵃ fluuiū chobar: aperti sunt celi ⁊ vidi visiōes dei. In quinta mēsis: ipse est annꝰ quītꝰ trāsmigrationis regis ioachim: factū est verbū dn̄i ad ezechielē filiū buzi sacerdotē in terra chaldeoꝝ secus flumen chobar. Et facta est sup eū ibi manus dn̄i. Et vidi: ⁊ ecce ventꝰ turbinis veniebat ab aqlone: ⁊ nubes magna ⁊ ignis inuoluēs. Et splendor in circuitu eius: ⁊ de medio eius q̄si spēcies electri: id est de medio ignis. Et in medio eiꝰ siliitudo q̄ttuor aialiū: ⁊ hic aspectꝰ eoꝝ. Siliitudo hominis in eis. Et quattuor facies vni: ⁊ quattuor penne vni. Et pedes eoꝝ pedes recti: ⁊ planta pedis eoꝝ q̄si plāta pedis vituli: ⁊ scintille q̄si aspectus eris candētis. Et manꝰ hois sub pennis eorū in q̄ttuor ptibꝰ: ⁊ facies ⁊ pennas p quattuor ptes hēbāt: iunctequ erāt penne eoꝝ alterius ad alteꝝ. Nō reuertebanf cum incederēt: sed vnuz qdqz añ faciē suā gradiebaf. Siliitudo aūt vultꝰ eoꝝ: facies hois ⁊ facies leonis a dextris ipsorū q̄ttuor: facies aūt bouis a sinistris ipsoꝝ q̄ttuor: ⁊ facies aqle desup ipsoꝝ q̄ttuor: ⁊ facies eorum ⁊ penne eoꝝ extente desup. Due pēne singulorū iūgebanf: ⁊ due tegebāt corpa eoꝝ. Et vnūqdqz eoꝝ corā facie sua ambulabat. Ubi erat impetus spūs illuc gradiebanf: nec reuertebanf cū ambularēt. Et siliitudo aialiū ⁊ aspectus eoꝝ q̄si carbonū ignis ardentiū: ⁊ q̄si aspectꝰ lampadaꝝ. Hec erat visio discurrēs i medio aialiū: splēdor ignis ⁊ de igne fulgor egrediēs. Et aialia ibāt ⁊ reuertebanf in siliitudinē fulguris coruscātis. Cūqz aspicerē aialia: appuit rota vna sup terrā iuxta animalia hn̄s q̄ttuor facies. Et aspectꝰ rotaꝝ ⁊ opꝰ eaꝝ q̄si visio maris: ⁊ vna siliitudo ipsaꝝ quattuor: ⁊ aspectꝰ eaꝝ ⁊ opa q̄si sit rota in medio rote. Per q̄ttuor ptes eaꝝ eūtes ibāt: ⁊ nō reuertebanf cū ambularent. Statura q̄qz erat rotis ⁊ altitudo et horribił aspectꝰ: ⁊ totū corpꝰ oculis plenū in circuitu ipsarū q̄ttuor. Cūqz ābularēt aialia: ambulabāt parˀ ⁊ rote iuxᵃ ea: ⁊ cū eleuarenf aialia d̄ terra: eleuabanf silˀ ⁊ rote. Quocūqz ibat spūs: illuc eūte spū: ⁊ rote parif eleuabanf sequētes eū. Spiritꝰ eni vite erat in rotis. Cū euntibꝰ ibāt: ⁊ cum stantibꝰ stabant: ⁊ cum eleuatis a terra: parif eleuabanf ⁊ rote sequētes ea: qz spūs vite erat in rotis. Et siliitudo sup capita aialiū firmamēti quasi aspectꝰ crystalli horribił: ⁊ extēti sup capita eorū desup. Sub firmamēto aūt penne eoꝝ recte alterius ad alteꝝ. Unūqdqz duabꝰ alis velabat corpus suū: ⁊ alteꝝ silˀr velabaf. Et audiebā sonum alarū q̄si sonū aquaꝝ multaꝝ: quasi sonuz sublimis dei. Cū ambularēt: q̄si sonꝰ erat multitudinis ut sonꝰ castroꝝ. Cūqz starēt: dimittebanf penne eoꝝ. Nā cum fieret vox sup firmamentū qd erat sup caput eoꝝ: stabāt ⁊ submittebant alas suas. Et sup firmamētū qd erat imminēs capiti eorū q̄si aspectꝰ lapidis sapphyri: siliitudo throni: ⁊ sup siliitudinē throni: siliitudo q̄si aspectꝰ hois desup. Et vidi q̄si spēm electri: velut aspectū ignis intrinsecus p circuitū eius a lūbis eius ⁊ desup: ⁊ a lumbis eius vsqz deorsum vidi q̄si spēm ignis splendētis in circuitu velut aspectū arcus cū fuerit in nube in die pluuie. Hic erat aspectus splendoris per gyrum. II

Hec visio siliitudinis gl'e dn̄i. Et vidi ⁊ cecidi in faciē meā: ⁊ audiui vocē loquentis. Et dixit ad me. Fili hois sta sup pedes tuos ⁊ loquar tecū. Et ingressus est in me spūs postq̄ȝ locutꝰ est mihi: ⁊ statuit me supra pedes meos. Et audiui loquentē ad me ⁊ dicentez: Fili hois: mitto ego te ad filios isrł: ad gētes apostatrices q̄ recesserūt a me. Pres eoꝝ p̄uaricati sunt pactum meū vsqz ad diē hanc: ⁊ filij dura facie ⁊ indomabili corde sūt ad q̄s ego mitto te. Et dices ad eos: Hec dicit dn̄s deꝰ: Si forte vel ipsi audiāt: ⁊ si forte qescāt: qm̄ domꝰ exasperās est: ⁊ sciēt qz pphā fuerit in medio eoꝝ. Tu ḡ fili hois ne timeas eos neqz ſmōes eorū metuas: qm̄ increduli ⁊ subuersores sūt tecū: ⁊ cū scorpiōibꝰ bitas. Uerba eorū ne timeas: ⁊ vultꝰ eoꝝ ne formides: qz domꝰ exasperās est. Loq̄ris ḡ verba mea ad eos si forte audiāt ⁊ qescāt: qm̄ irritatores sunt. Tu autē fili hois audi q̄cunqz loq̄r ad te: ⁊ noli eē exasperās sicˀ domꝰ exasperatrix ē. Aperi os tuū ⁊ comede q̄cūqz ego do tibi. Et vidi: ⁊ ecce manꝰ missa ad me: in q̄ erat inuolutꝰ liber: ⁊ expādit illū coram me q erat scriptꝰ intus ⁊ foris: ⁊ scripte erāt in eo lamentatiōes: ⁊ carmen: ⁊ ve. III

Et dixit ad me: Fili hois qdcūqz inueneris comede. Comede volumē istud: ⁊ vadēs loq̄re ad filios isrł. Et apui os meuz: ⁊ cibauit me volumine illo. Et dixit ad me: Fili hois venē tuus comedet: ⁊ viscera tua ꝯplebunf volumine isto qd ego do tibi. Et comedi illud: ⁊ factū est in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me: Fili hois vade ad domū isrł: ⁊ loq̄ris verba mea ad eos. Nō eni ad pplm ꝓfundi ſmōis ⁊ igͣte ligue tu mitteris ad domū isrł: neqz ad pplos młtos ꝓfundi ſmōis ⁊ igͣte lingue: quoꝝ nō possis audire ſmōes. Et si ad illos mittereris: ipsi audirēt te. Domꝰ aūt isrł nolūt audire te: qz nolūt audire me. Ois qppe domꝰ isrł attrita frōte est: et duro corde. Ecce dedi faciē tuā valentiorē faciebus eoꝝ: ⁊ frontē tuā duriorē frontibꝰ eorū: vt adamātē: ⁊ ut silicē dedi faciē tuā. Ne timeas eos neqz metuas a facie eoꝝ: qz domꝰ exasperās est. Et di

xit ad me: Fili hoīs: oēs sermones meos q̄s ego loquor ad te: assūme in corde tuo: ⁊ auribus tuis audi: ⁊ vade ingredere ad transmigrationē ad filios ppli mei: ⁊ loq̄ris ad eos ⁊ dices eis: Hec dicit dn̄s deus: si forte audiāt ⁊ q̄escāt. Et assūpsit me spūs: ⁊ audiui post me vocē cōmotionis magne: bn̄d͡icta gl̄a dn̄i de loco suo: ⁊ vocē alaꝝ aialiū pcutientiū alterā ad alterā: ⁊ vocē rotaruz sequentiū aialia: ⁊ vocē cōmotiōis magne. Spūs quoqꝫ leuauit me ⁊ assumpsit me: ⁊ abij amarus in indignatiōe spūs mei. Manus enim dn̄i erat mecū ꝯfortans me. Et veni ad trāsmigrationez ad aceruū nouaꝝ frugū: ad eos q̄ hitabāt iuxͣ flumē chobar: ⁊ sedi vbi illi sedebāt: ⁊ mansi ibi septē diebus merēs in medio eoꝝ. Cū aūt ptransissent septē dies: factū est verbū dn̄i ad me dicēs: Fili hoīs: speculatorē dedi te domui isrl̄: ⁊ audies de ore meo verbū: ⁊ annūciab eis ex me. Si dicēte me ad impiū: morte morieris nō annūciaueris ei: neqꝫ locut⁹ fueris ut auertat a via sua impia ⁊ viuat: ipse impius in iniq̄tate sua morief: sanguinē aūt eius de manu tua requirā. Si aūt tu annūciaueris impio: ⁊ ille nō fuerit cōuersus ab impietate sua: ⁊ a via sua impia: ipse quidē in impietate sua morief: tu aūt aīam tuā liberasti. Sed ⁊ si cōuersus iustus a iusticia sua fuerit: ⁊ fecerit iniquitatē: ponā offendiculū corā eo. Ipse morief: q2 nō annūciasti ei. In pctō suo morief: ⁊ nō erūt in mēoria iusticie eius q̄s fecit: sanguinē ꝟo eius de manu tua reqrā. Si aūt tu annūciaueris iusto vt n̄ peccet iust⁹: ⁊ ille nō peccauerit: viuēs viuet q2 annūciasti ei: ⁊ tu aīam tuā liberasti. Et facta est super me man⁹ dn̄i: ⁊ dixit ad me: Surgēs egredere in campū: ⁊ ibi loq̄r tecū. Et surgēs egressus suz in campū: ⁊ ecce ibi gl̄a dn̄i stabat q̄si gl̄ia quaz vidi iuxta fluuiū chobar: ⁊ cecidi in faciē meam. Et ingressus est in me spūs: ⁊ statuit me sup pedes meos: ⁊ locutus est mihi: ⁊ dixit ad me. Ingredere ⁊ includere in medio dom⁹ tue. Et tu fili hoīs: ecce data sunt sup te vincula ⁊ ligabūt te in eis: ⁊ nō egredieris in medio eoꝝ: ⁊ linguā tuā adherere faciā palato tuo: ⁊ eris mut⁹: nec quasi vir obiurgās: quia dom⁹ exasperās est. Cum aūt locut⁹ fuero tibi: aperiā os tuū: ⁊ dices ad eos: Hec dicit dn̄s deus. Qui audit audiat: ⁊ q̄ q̄escit quiescat q2 dom⁹ exasperans est. IIII

Et tu fili hoīs: sume tibi laterē: ⁊ pones eū corā te. ⁊ describes in eo ciuitatē hierl̄m. Et ordinab aduersus eā obsidionē: ⁊ edificabis munitōes: ⁊ ꝯportab aggerē: ⁊ dab ꝯtra eam castra: ⁊ pones arietes in gyro. Et tu sume tibi sartaginē ferreā: ⁊ pones eaz in murū ferreū inter te ⁊ inter ciuitatē: ⁊ obfirmab faciē tuā ad eam: ⁊ erit in obsidionē: ⁊ circūdabis eā. Signū est domui isrl̄. Et tu dormies super latus tuū sinistruz ⁊ pones iniq̄tates dom⁹ isrl̄ sup eo numero dieꝝ quibus dormies sup illud: ⁊ assumes iniq̄tates eoꝝ. Ego aūt dedi tibi annos iniq̄tatis eorū numero dieꝝ trecētos ⁊ nonaginta dies: ⁊ portab iniq̄tatē dom⁹ isrl̄. Et cūz compleueris hec: dormies sup latus tuū dextrū scd̄o: ⁊ assumes iniquitatē dom⁹ iuda quadraginta diebus. Diem ꝓ anno diem inquā ꝓ anno dedi tibi. Et ad obsidionem hierusalē conuertes faciem tuā: ⁊ brachiū tuum erit extentū: ⁊ ꝓphabis aduersus eaz. Ecce circūdedi te vinculis: ⁊ nō te conuertes a latere tuo in latus aliud donec compleas dies obsidiōis tue. Et tu sume tibi frumentū ⁊ hordeū ⁊ fabā ⁊ lentē ⁊ miliū ⁊ viciā ⁊ mittes ea in vas vnū: ⁊ facias tibi panes nūero dieꝝ quibus dormies super lat⁹ tuū. Trecentis ⁊ nonaginta dieb⁹ comedes illō. Cibus aūt tu⁹ quo vesceris erit in pondere viginti stateres in die. A tempore vsqꝫ ad tpus comedes illud. Et aquā in mensura bibes sextā partē hin. A tpe vsqꝫ ad tps bibes illud. Et quasi subcinericiū hordeaceū comedes illud: ⁊ stercore qđ egredif de hoīe operies illud in oculis eoꝝ. Hec dicit dn̄s: Sic comedēt filij israel panē suū pollutum inter gentes: ad q̄s eyciam eos. Et dixi: A: a: a: dn̄e deus: Ecce aīa mea n̄ ē polluta: ⁊ morticinū ⁊ laceratum a bestijs nō comedi ab infantia mea vsqꝫ nūc: ⁊ nō est ingressa oa meū ois caro imūda. Et dixit ad me: Ecce dedi tibi fimū boum ꝓ stercorib⁹ humanis: ⁊ facies panē tuū i eo. Et dixit ad me: Fili hoīs: ecce ego ꝯterā baculuz panis in hierl̄m: ⁊ comedēt panē suū in pondē: ⁊ in sollicitudine: ⁊ aquā in mēsura ⁊ in āgustia bibēt vt deficientib⁹ pane ⁊ aq̄ corruat vnusquisqꝫ ad frēm suum: ⁊ ꝯtabescat in iniq̄tatibus suis. V

Et tu fili hoīs sume tibi gladiū acutuz radentē pilos: ⁊ assumes eū. ⁊ duces per caput tuū: ⁊ per barbā tuaz: ⁊ assumes tibi staterā ponderis ⁊ diuides eos. Tertiā ptez igni ꝯbures in medio ciuitatis iuxͣ ꝯpletionē dierum obsidionis: ⁊ assūmes tertiā ptē ⁊ concides gladio in circuitu eius: tertiā ꝟo aliam disperges in vētū ⁊ gladiū nudabis post eos. Et sumes inde paruz numeꝝ: ⁊ ligabis eos in summitate pallij tui. Et ex eis rursum tolles ⁊ ꝓycies eos in medio ignis ⁊ ꝯbures eos igni: ⁊ ex eis egredief ignis i oēm domū isrl̄. Hec dicit dn̄s deus: Ista est hierusalē In medio gentiū posui eā: ⁊ in circuitu eius terras. Et ꝯtempsit iudicia mea ut plus esset impia q̄z gētes: ⁊ p̄cepta mea vltra q̄z tre que in circuitu eius sūt. Judicia eni mea ꝓiecerūt: ⁊ in p̄ceptis meis nō ambulauerūt. Icirco hec dicit dn̄s de⁹: Quia supastis gētes que i circuitu vr̄o sunt: ⁊ in p̄ceptis meis nō ambulastis: ⁊ iudicia mea non fecistis: ⁊ iuxta iudicia gentiū que in circuitu vestro sunt nō estis opati: idō hec dicit dn̄s deus: Ecce ego ad te: ⁊ ipse ego faciā in medio tui iudicia in oculis gentiū: ⁊ faciā in te q̄ non feci: ⁊ quib⁹ si

milia vltra nõ faciã: ꝓpter oẽs aboĩatões tuas. Ideo patres comedẽt filios suos in medio tui: ⁊ filij comedẽt pr̃es suos. Et faciã in te iudicia: ⁊ ventilabo vniuersas reliq̃as tuas in oẽm ventũ. Ideirco viuo ego dicit dñs deus: nisi ꝓ eo q̃ sanctũ meũ violasti in oibꝰ offensiõibꝰ tuis: ⁊ in cũctis aboĩatõibꝰ tuis ego q̃ꝫ ꝯfringã: ⁊ nõ pcet oculus meus: ⁊ ñ miserebor. Tertia ps tui peste morief: ⁊ fame ꝯsumef in medio tui: ⁊ tertia ps tui in gladio cadet in circuitu tuo. Tertiã ṽo ptẽ tuam in oẽm ventũ dispergã: ⁊ gladiũ euaginabo post eos. Et ꝯplebo furorẽ meũ: ⁊ requiescẽ faciã indignatonẽ meã in eis: ⁊ ꝯsolabor. Et scient q2 ego dñs locutꝰ sum in celo meo: cũ impleuero omnẽ indignationẽ meã in eis. Et dabo te in desertũ ⁊ in opprobriũ gentibꝰ que in circuitu tuo sũt: in cõspectu oĩs ꝑtereũtis. Et eris opprobriũ ⁊ blasphemia: exemplũ ⁊ stupor in gentibꝰ q̃ i circuitu tuo sunt: cũ fecero in te iudicia in furore ⁊ in indignatiõe: ⁊ in increpatiõibꝰ ire: q̃ ego dñs locutꝰ sum q̃n misero sagittas famis pessimas que erũt mortifere: ⁊ q̃s mittã ut dispdã vos. Et famẽ ꝯgrego sup vos: ⁊ ꝯterã in vob baculũ panis: ⁊ imittã in vos famẽ ⁊ bestias pessimas vsq3 ad interitionẽ Et pestilentia ⁊ sanguis transibũt p te: ⁊ gladium inducã sup te. Ego dñs locutꝰ sum. VI

Et factꝰ est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hominis pone faciẽ tuã ad montes isrl: ⁊ ꝓphãbis ad eos ⁊ dices: Mõtes isrl' audite verbũ dñi dei. Hec dicit dñs deꝰ montibꝰ ⁊ collibꝰ: rupibꝰ ⁊ vallibꝰ. Ecce ego inducã sup vos gladiũ: ⁊ dispdã excelsa vr̃a: ⁊ demoliar aras vestras: ⁊ ꝯfringenf simlacra vr̃a: ⁊ deiciã interfectos vr̃os an̄ idola vr̃a. Et dabo cadauera filiorũ isrl' ante faciẽ simlachroꝝ vr̃oꝝ: ⁊ dispgã ossa vr̃a circũ aras vestras in oibꝰ hitatõibꝰ vestris. Urbes deserte erũt ⁊ excelsa demolienf ⁊ dissipabunf: ⁊ interibũt are vestre ⁊ ꝯfringenf: ⁊ cessabunt idola vestra: ⁊ ꝯterenf delubra vr̃a: ⁊ delebunf opera vr̃a: ⁊ cadet interfectꝰ in medio vr̃i: ⁊ scietis q2 ego sum dñs. Et relinquã in vobis eos q fugerĩt gladiũ in gentibꝰ: cũ dispersero vos in terris: ⁊ recordabunf mei liberati vr̃i in gentibꝰ ad q̃s captiui ducti sunt: q2 ꝯtriui cor eoꝝ fornicãs ⁊ recedẽs a me: ⁊ oculos eoꝝ fornicãtes pꝰ idola sua: ⁊ displicebũt sibimet sup malis q̃ fecerãt in vniuersis aboiationibꝰ illis: ⁊ sciẽt q2 ego dñs: nõ frustra locutus sum: ut facerẽ eis malũ h̃. Hec dicit dñs deus: Percute manũ tuã: ⁊ allide pedẽ tuum: ⁊ dic heu ad oẽs aboiationes maloꝝ domꝰ isrl: quia gladio fame ⁊ peste ruituri sunt. Qui longe ẽ peste morief: q aũt ꝓpe: gladio corruet: ⁊ q relictus fuerit ⁊ obsessus: fame morief. Et ꝯplebo indignationem meam in eis: ⁊ scietis q2 ego dñs: cũ fuerint interfecti vr̃i in medio idoloꝝ vr̃oꝝ: in circuitu ararũ vestraꝝ in oi colle excelso: ⁊ in cunctis summitatibꝰ montiũ: ⁊ subtus oẽ lignũ nemorosum ⁊ subtꝰ vniuersam quercũ frondosam locum vbi accẽderũt thura redolẽtia vniuersis idolis suis. Et extendã manũ meã sup eos: ⁊ faciã terrã eoꝝ desolatã ⁊ destitutã a deserto deblatha in oibus habitationibus eorũ: ⁊ scient q2 ego dominus.

Capitulum. VII

Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens: Et tu fili hoĩs: hec dicit dñs deꝰ terre isrl'. Finis venit: venit finis sup q̃tuor plagas terre Nunc finis sup te: ⁊ imittã furorẽ meũ in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas. Et ponã ꝯtra te oĩa abhoĩatiões tuas: ⁊ non parcet oculus meus super te: ⁊ nõ miserebor: sed vias tuas ponã super te: ⁊ aboĩationes tue in medio tui erunt: ⁊ scietis q2 ego dñs. Hec dicit dñs deus: Afflictio vna afflictio ecce venit. Finis venit: vẽit finis. Euigilauit aduersum te: ecce venit. Uenit ꝯtritõ super te q habitas in terra. Uenit tp̃s: ꝓpe est dies occisionis: ⁊ nõ glorie montiũ. Nũc de ꝓpinquo effundã irã meã sup te: ⁊ ꝯplebo furorẽ meũ in te. Et iudicabo te s̃m vias tuas: ⁊ imponã tibi oĩa scelera tua: ⁊ nõ parcet oculus meus: nec miserebor: sed vias tuas imponã tibi: ⁊ abhoĩatiões tue in medio tui erũt: ⁊ scietis q2 ego sum dñs pcutiẽs Ecce dies: ecce venit: Egressa est cõtritio. Floruit ṽga: germinauit supbia: iniq̃tas surrexit in ṽga impietatis. Non ex eis: ⁊ non ex populo: neq3 ex sonitu eorum: ⁊ nõ erit requies in eis. Uenit tp̃s appropinquauit dies. Qui emit: non letef: et qui vendit nõ lugeat: q2 ira sup oẽꝫ ppl̃m eius: q2 q vẽdit ad id qđ vẽdidit nõ reuertef: ⁊ adhuc in viuentibꝰ vita eoꝝ. Uisio enĩ ad oẽm multitudinẽ eius nõ regredief: ⁊ vir in iniq̃tate vite sue nõ cõfortabif. Canite tuba: ꝓparenf oẽs: ⁊ nõ est q vadat ad ꝑliũ. Ira enĩ mea sup vniuersum populũ eius. Gladius foris: pestis ⁊ fames intrinsecus. q i agro ẽ gladio morief: ⁊ q i ciuitate: pestilẽtia ⁊ fame deuorabũf: ⁊ saluabunf ex eis: q fugerit ex eis: ⁊ erũt i mõtibꝰ q̃si colũbe ꝯuallũ: oẽs trepidi vnusq̃sq3 in iniq̃tate sua. Oẽs manꝰ dissoluẽtur: ⁊ oĩa genua fluent aquis. Et accingẽt se ciliciis: ⁊ operiet eos formido: ⁊ in oi facie ꝯfusio: ⁊ i vniuersis capitibꝰ eoꝝ caluitiũ. Argentũ eorũ foris ꝓiicief: ⁊ auꝝ eoꝝ in sterquiliniũ erit. Argentũ eorũ ⁊ aurũ eoꝝ nõ valebit liberare eos in die furoris dñi. Aiam suã nõ saturabũt: ⁊ ventres eorũ nõ implebunf: q2 scandalũ iniquitatis eoꝝ factũ est: ⁊ ornamentũ moniliũ suoꝝ in supbiã posuerũt: ⁊ imagines abhoiationũ suaꝝ ⁊ simlachrorũ fecerũt ex eo. Propter hoc dedi eis illud in immundiciã: ⁊ dabo illud in manꝰ alienoꝝ ad diripiẽdũ ⁊ impijs terre in predam: ⁊ contaminabunt illud. Et auertam faciem meã ab eis: ⁊ violabũt archanũ meum: ⁊ introibunt in illud emissarij: ⁊ contaminabunt illud. Fac ꝯclusionẽ quoniã terra plẽa

est iudicio sanguinū: ⁊ ciuitas plena inīqtate: Et adducā pessimos de gentib⁹: ⁊ possidebunt domos eoꝝ. Et qescere faciā superbiā potentiū: et possidebūt scīaria eoꝝ. Angustia supueniēte requirent pacē: ⁊ nō erit. Cōturbatio sup cōturbatiōnē veniet: ⁊ auditus sup auditū: ⁊ qrent visiōz de ꝓpheta: ⁊ lex peribit a sacerdote: ⁊ ꝯsilio a senioribus. Rex lugebit ⁊ pncipes induent merore: ⁊ manus ppli terre ꝯturbabunt: Sm viā eoꝝ faciā eis: ⁊ sm eos iudiciū eoꝝ iudicabo eos: ⁊ scient qꝛ ego dominus. VIII

Et factū ē in anno sexto: in sexto mense in qnta mensis: ego sedebā in domo mea: ⁊ senes iuda sedebāt coꝛā me. Et cecidit ibi super me manus dñi dei. Et vidi: ⁊ ecce similitudo qsi aspectus ignis. Ab aspectu lūborū ei⁹ ⁊ deorsū erat ignis: ⁊ a lūbis ei⁹ ⁊ sursū qsi aspectus splēdoris: vt visio electri. Et emissa silitudo manus apphendit me in cīcinno capitis mei: et eleuauit me spūs int celū ⁊ terrā: ⁊ adduxit me ī hierl'm in visione dei iuxta ostiū intius quod respiciebat ad aqlonē vbi erat statutum idolū celi ad ꝓuocandū emulationē. Et ecce ibi glīa dei israel sm visionē quā viderā in campo: ⁊ dixit ad me. Fili hois: leua oculos tuos ad viā aqlonis. Et leuaui oculos meos ad viā aqlōis: ⁊ ecce ab aqlone porte altaris idolū celi in ipso introitu: ⁊ dixit ad me. Fili hois putas ne vides tu qd isti faciūt: abomīatiōes magnas quas dom⁹ isrl' facit hic: vt ꝓcul recedā a scūario meo? Et ad hec ꝯuersus: videbis abominatiōes maiores. Et introduxit me ad ostiū atrij. Et vidi: ⁊ ecce foramē vnū in pariete. Et dixit ad me: Fili hois fode parietē. Et cū fodissem pietē: apparuit ostiū vnū. Et dixit ad me. Ingredere ⁊ vide abominatiōes pessimas quas isti faciūt hic. Et ingressus vidi: ⁊ ecce oīs similitudo reptiliū: ⁊ aialiū abominatio: ⁊ vniuersa idola dom⁹ isrl' depicta erāt in pariete ī circuitu per totū. Et septuaginta viri d̄ seniorib⁹ dom⁹ isrl': ⁊ iechonias filius saphan stabat ī medio eorū stantiū añ picturas: ⁊ vnusquisqz habebat thuribulū in māu sua: ⁊ vapor nebule d̄ thure ꝯsurgebat: ⁊ dixit ad me: Certe video fili hois q̄ seniores domus isrl' faciūt in tenebris: vnusqsqz in abscōdito cubilis sui. Dicūt eni. Nō videt dñs nos. Dereliqt dñs terrā. Et dixit ad me. Adhuc ꝯuersus videbis abominationes maiores q̄s isti faciūt. Et itroduxit me p ostiū pōte dom⁹ dñi qd respiciebat ad aqlonez. Et ecce ibi mulieres sedebāt plāgentes adonidē. Et dixit ad me: Certe vidisti fili hois. Adhuc ꝯuersus videbis abominatiōes maiores his. Et introduxit me ī atriū domus dñi interi⁹. Et ecce in ostio tēpli dñi inter vestibulū ⁊ altare qsi viginti qnqz viri dorsa hñtes ꝯtra templū dñi ⁊ facies ad orientem ⁊ adorabāt ad ortū solis. Et dixit ad me: Certe vidisti fili hois. Nunqd leue ē hoc domui iuda: vt facerēt abominatiōes istas q̄s fecerūt hic: qꝛ replētes terrā iniqtate ꝯuersi sunt ad irritandū me. Et ecce applicāt ramum ad nares suas. Ergo ⁊ ego faciā in furore: nō pcet oculus me⁹: nec miserebor: ⁊ cū clamauerint ad aures meas voce magna: non exaudiam eos. IX

Et clamauit in aurib⁹ meis voce magna dicens. Appropinquauerūt visitatiōes vrbis: ⁊ vnusquisqz vas interfectōis hz in manu sua. Et ecce sex viri veniebāt de via porte superioris q̄ respicit ad aqlonē: ⁊ vniuscuiusqz vas interitus in manu ei⁹. Uir quoqz vn⁹ in medio eorū vestitus erat lineis: ⁊ atramentarium scriptoris ad renes ei⁹. Et ingressi sūt ⁊ steterunt iuxta altare ereū. Et gloria dñi isrl' assumpta est de cherub: q̄ erat super eū ad limē domus. Et vocauit virū: q indutus erat lineis: ⁊ atramētariū scriptoris hēbat in lūbis suis. Et dixit dñs ad eū. Transi per mediā ciuitatē in medio hierl'm: ⁊ signa thau sup frōtes viroꝝ gementiū ⁊ dolētiū sup cūctis abominatiōibus q̄ fiūt in medio ei⁹. Et illis dixit audiente me. Transite p ciuitatē seqntes eū ⁊ pcutite. Non pcat ocul⁹ vr̄: neqz misereamini. Senē: adolescentulū ⁊ vgīnē puulū ⁊ mulieres interficite vsqz ad internitionē. Oēm āt sup quē videritis thau ne occidatis: ⁊ a scūario meo incipite. Ceperūt ergo a viris senioribus q̄ erāt ante faciē domus. Et dixit ad eos. Cōtaminate domū ⁊ implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi sunt ⁊ percutiebāt eos qui erant ī ciuitate. Et cede cōpleta remansi ego: ruiqz super faciē meā: ⁊ clamās aio heu heu heu dñe deus. Ergo ne disperdes oēs reliqas israel effundēs furorē tuū sup hierl'z: Et dixit ad me. Iniqtas dom⁹ israel ⁊ iuda magna ē nimis valde: ⁊ repleta est terra sanguinib⁹: ⁊ ciuitas repleta ē auersiōe. Dixerūt enim. Dereliqt dñs terrā: ⁊ dñs nō videt. Igit' ⁊ meus nō pcet ocul⁹: neqz miserebor. Uiam eoꝝ super caput eoꝝ reddā. Et ecce vir qui erat indutus lineis q hēbat atramentarium in dorso suo: respondit verbū dicens. Feci sicut precepisti mihi. X

Et vidi ⁊ ecce in firmamēto quod erat sup caput cherubin quasi lapis saphyrus: ⁊ quasi species similitudinis solij apparuit sup euz. Et dixit ad virū qui indutus erat lineis: et ait ingredere in medio rotarum que sunt subtus cherubin: et imple manum tuam prunis ignis que sunt inter cherubin: ⁊ effunde super ciuitatem. Ingressusqz est in conspectu meo. Cherubin āt stabāt a dextris dom⁹ cū ingrederet vir ⁊ nubes iplenit atriū interius. Et eleuata ē glīa dñi desup cherub ad limē domus: ⁊ repleta ē dom⁹ nube.

Et atriū repletū ē splēdore glorie dñi: ⁊ sonit⁹ ala
rum cherubin audiebaſ vſq₃ ad atriū exterius
quaſi vox dei oīpotentis loq̄ntis. Cūq₃ ꝓcepiſ
ſet viro q indutus erat lineis dicēs: ſume ignē
de medio rotaꝝ q̄ ſunt inter cherubin ingreſſus
ille ſtetit iuxta rotā. Et extēdit cherub manū de
medio cherubin ad ignē q̄ erat inſ cherubin: ⁊
ſumpſit ⁊ dedit in manus eius q indutus erat li-
neis: q accipiens egreſſus ē. Et apparuit in che
rubin ſimilitudo manus hoīs ſubtus pennas
coꝝ. Et vidi ⁊ ecce quattuor rote iuxta cherubin
Rota vna iuxta cherub vnū: ⁊ rota alia iuxta
cherub vnū. Species aūt rotarū erat quaſi viſio
lapidis chryſoliti: ⁊ aſpectus earū ſimilitudo
vna q̄ttuor quaſi ſi ſit rota in medio rote. Cūq₃
ambularent in q̄ttuor ptes gradiebanſ ⁊ nō re
uertebanſ ambulantes: ſed ad locū ad quē ire d̄
clinabat q̄ prima erat: ſequebanſ ⁊ cetere: nec cō
uertebanſ. Et omne corpus eaꝝ ⁊ colla ⁊ man⁹
⁊ penne ⁊ circuli plena erāt oculis in circuitu q̄t
tuor rotarū: ⁊ rotas iſtas uocauit volubiles au
diente me. Quattuor āt facies hēbat vnū. Faci
es vna facies cherub: ⁊ facies ſcda facies hoīs
⁊ in tertio facies leonis: ⁊ in quarto facies aq̄le.
Et eleuata ſunt cherubin: ipm eſt aial quod vi
derā iuxta flumen chobar. Cumq₃ ambularent
cherubin ibant piter ⁊ rote iuxta ea: ⁊ cū eleua
rent cherubin alas ſuas vt exaltarenſ de terra:
non reſidebāt rote: ſed et ipſe iuxta erāt. Stanti
b⁹ illis ſtabant: ⁊ cū eleuatis eleuabanſ. Spūs
enī vite erat i eis. Et egreſſa ē gloria dñi a limie
templi: ⁊ ſtetit ſuper cherubin. Et eleuantia che
rubin alas ſuas exaltata ſunt a terra corā me: ⁊
illis egredientib⁹ rote quoq₃ ſubſecute ſunt. Et
ſtetit in introitu porte dom⁹ dñi orietalis: ⁊ glo
ria dei iſrl' erat ſuper eos. Ipm ē aial quod vidi
ſubter deū iſrl' iuxta fluuiū chobar. Et itellexi q₂
cherubin eſſent. Quattuor ꝑ q̄ttuor vultus vni
⁊ quattuor ale vni. Et ſilitudo manus hoīs ſub
alis coꝝ. Et ſimilitudo vultuū coꝝ: ipſi vultus
quos viderā iuxta fluuiū chobar: ⁊ intuit⁹ coꝝ ⁊
impetus ſingulorū añ faciē ſuam igredi. XI

Et eleuauit me ſpūs: ⁊ introduxit me ad
portā domus dñi orientalē q̄ reſpicit ad
ſolis ortū. Et ecce i introitu porte vigiti
q̄nq₃ viri ⁊ vidi i medio coꝝ iecboniā filiū azur
⁊ pheltiā filiū banaie ꝑncipes ppli. Dixitq₃ ad
me: Fili hoīs hi ſunt viri q cogitāt iniqtatem ⁊
tractāt ꝯſiliū peſſimū i vrbe iſta dicētes. Nōne
dudū edificate ſunt domus: Hec ē lebes: nos āt
carnes. Iccirco vaticinare d̄ eis: vaticinare fili
hoīs. Et irruit in me ſpūs dñi: ⁊ dixit ad me. Lo
q̄re. Hec dicit dñs: Sic locuti eſtis dom⁹ iſrl: et
cogitatiōes cordis vr̄i ego noui. Plurimos oc
cidiſti in vrbe hac: ⁊ impleſtis vias eius interfe
ctis. Propterea h̄ dicit dñs. Interfecti vr̄i quoſ
poſuiſtis i medio ei⁹ hi ſunt carnes: ⁊ h̄ ē lebes
⁊ educā vos d̄ medio eius. Gladiū metuiſtis: ⁊
gladiū iducā ſup vos dicit dñs de⁹. Et eyciam
vos d̄ medio ei⁹. Daboq₃ vos i māu hoſtiū: ⁊
faciā i vobis iudicia. Gladio cadetis. In finib⁹
iſrl' iudicabo vos: ⁊ ſcietis q₂ ego dñs. Hec nō
erit vobis i lebetē: ⁊ vos nō eritis i medio ei⁹ in
carnes. In finib⁹ iſrl' iudicabo vos: ⁊ ſcietis q₂
ego dñs. Quia in ꝓceptis meis nō ambulaſtis
⁊ iudicia mea nō feciſtis: ſed iux̄ iudicia gentiū
q̄ in circuitu vr̄o ſunt eſtis opati. Et factū ē cū ꝓ
phetarē: pheltias fili⁹ banaie mortu⁹ ē. Et cecidi
i faciē meam: clamās voce magna. Et dixi heu
heu heu dñe de⁹ ꝯſummatonē tu facis reliqarū
iſrl'. Et factū ē ꝟbū dñi ad me dicēs. Fili hoīs:
fr̄es tui viri ꝓping tui: ⁊ oīs domus iſrl: vniuer
ſi qb⁹ dixerūt hitatores hierlm: lōge recedite a do
mio: nobis data ē t̄ra i poſſeſſionē: ꝓpterea hec
dicit dñs de⁹. Quia lōge feci eos i gentib⁹: ⁊ q₂
diſpſi eos i terris: ero eis in ſcificationē modicā
i terris ad q̄ſ venerūt. Propterea loq̄re. Hec di
cit dñs de⁹. Cōgregabo vos d̄ pplis ⁊ adunabo
d̄ terris i qbus diſpſi eſtis: daboq₃ vobis humū
iſrl'. Et ingredienſ illuc: ⁊ auferēt oēs offenſioneſ
cūctaſq₃ abominatōes ei⁹ de illa. Et dabo eiſ cor
vnū ⁊ ſpm̄ nouū tribuā i viſcerib⁹ eoꝝ. Et aufe
rā cor lapideū d̄ carne eoꝝ: ⁊ dabo eis cor carne
um: vt i ꝓceptiſ meis ambulēt: ⁊ iudicia mea cu
ſtodiāt: faciātq₃ ea: ⁊ ſint mihi i ppl'z: ⁊ ego ſim
eis i deū. Quorū āt cor p⁹ offendicl'a ⁊ aboīnati
ones ſuas ābulat: hoꝝ viā i capite ſuo ponā di
cit dñs deus. Et eleuauerūt cherubin alas ſuas:
⁊ rote cū eis: ⁊ glīa dei iſrl' erat ſup eos. Et aſcē
dit gl̄ia dñi d̄ medio ciuitatis: ſtetitq₃ ſup mon
tē q̄ ē ad orientē vrbis. Et ſpūs leuauit me: addu
xitq₃ in chaldeā ad trāſmigrationē i viſionē in
ſpū dei. Et ſublata ē a me viſio quā videram. Et
locut⁹ ſum ad trāſmigrationē oīa ꝟba dñi q̄ oſt
derat mihi. XII

Et factus ē ſmo dñi ad me dicēs. Fili hoīſ
in medio dom⁹ exaſperātis tu hitas qui
oclos hñt ad videndū ⁊ nō vidēt: ⁊ aureſ ad au
diendū ⁊ non audiūt: q₂ dom⁹ exaſperās ē. Tu ḡ
fili hoīs fac tibi vaſa tranſmigratiōis: ⁊ trāſmi
grabis p diē corā eis. Tranſmigrabis autē de
loco tuo ad locū alterū in conſpectu eoꝝ: ſi forte
aſpiciant. quia domus exaſperans ē. Et efferes
foras vaſa tua: quaſi vaſa trāſmigrantis p diē i
ꝯſpectu eorū. Tu aūt egredieris veſpe corā eis
ſicut egrediſ migrans. Ante oculos eorum per
fode tibi parietē: ⁊ egredieriſ per eū in conſpectu
eorum. In humeris portaberis: in caligine eſſe
reris. Faciem tuā velabis ⁊ non videbis terrā
quia portentū dedite domui iſrl'. Feci ergo ſicut
preceperat mihi dominus. Vaſa mea ꝓtuli q̄ſi
vaſa tranſmigrantis per diē: ⁊ veſpe pfodi mihi

parietē manu: ⁊ i caligine egressus sum: ⁊ i hume
ris portatus i ɔspectu eoꝝ. Et factus ē smo dñi
ad me dicēs. Fili hois. Nūqd non dixerūt ad te
dom⁹ isrl: domus exasperās qd tu facis? Dic ad
eos. Hec dicit dñs deus. Sup ducē onus istud q
ē in hierlm: ⁊ sup oēm domū isrl' q ē i medio eo
rū. Dic: ego portentū vr̄m. Quō feci: sic fiet illis
in trāsmigrationē ⁊ in captiuitatē ibūt: ⁊ dux q
ē i medio eoꝝ in humeris portabiť: in caligine
egredieť: Parietē pfodient vt educāt eū: facies
eius operieť: vt nō videat oculo terrā. Et extēdā
rete meū sup eū: ⁊ capieť i sagena mea: ⁊ adducā
eū in babylonē in terrā chaldeoꝝ: ⁊ ipam nō vi
debit: ibiq3 morieť: ⁊ oēs q circa eū sunt. Presi
diū eius ⁊ agmina ei⁹ dispgā in oēz ventū ⁊ gla
diū euaginabo post eos. Et sciēt q: ego dñs: qñ
dispsero illos i gētibus: ⁊ disseminauero eos in
terris. Et relinquā ex eis viros paucos a gladio
⁊ fame ⁊ pestilentia: vt narrēt oia scelera eoꝝ in
gētib⁹ ad quas ingredienť: ⁊ scient q: ego dñs:
Et factus ē smo dñi ad me dicēs. Fili hois panē
tuū in ɔturbatōe comede: sed ⁊ aquā tuā in festi
natione ⁊ merore bibe: ⁊ dices ad pplm terre.
Hec dicit dñs deus ad eos q hitant in hierlm
in terra isrl'. Panē suū in solitudīe comedent: et
aquā suā i desolatōe bibēt: vt desoleť tra a mlti
tudine sua pp iniqtates oīum q hitant in ea: ⁊ ci
uitates q̄ nūc hitanť desolate erūt: terraq3 deserta
⁊ scietis q: ego dñs. Et factus ē smo dñi ad me
dicens. Fili hois: quod ē ,pverbiū istud in terra
isrl' dicentiū: in longū differenť dies: ⁊ pibit ois
visio? Ideo dic ad eos. Hec dicit dñs deus: Qui
escē faciā ,pverbiū istud: neq3 vulgo diceť vltra
in isrl'. Et loq̄re ad eos q appropiqūrunt dies ⁊
smo ois visiōis. Nō eni erit vltra ois visio cas
sa neq3 diuinatio ambigua i medio filioꝝ isrl: q:
ego dñs loquar ⁊ quodcūq3 locut⁹ fuero vbū: fi
et. Nō ,plōgabiť āpli⁹: sed i diebus vr̄is domus
exasperās loquar vbū: ⁊ faciā illud: dicit dñs de
us. Et factus ē smo dñi ad me dicēs. Fili hois:
ecce domus isrl' dicentiū. Visio quā hic videt in
dies multos: ⁊ in tpa lōga iste ,pphetat. Propte
rea dic ad eos. Hec dicit dñs deus. Nō ,plonga
biť vltra oīs smo meus. Verbū qd locutus fue
ro cōplebiť dicit dñs deus. XIII

Et factus ē smo dñi ad me dicēs: Fili ho
minis: vaticinare ad ,pphas isrl' q ,pphe
tāt ⁊ dices ,pphantibus de corde suo. Au
dite vbū dñi. Hec dicit dñs deus: Ve ,pphetis
insipiētib⁹ q sequūť spm̄ suū: ⁊ nihil vidēt. Qua
si vulpes in deserto ,pphete tui isrl' erant. Nō
ascendistis ex aduerso: neq3 opposuistis murū
p domo isrl' vt staretis in plio i die dñi. Vident
vana ⁊ diuināt mēdaciū dicētes: ait dñs: cū dñs
nō miserit eos: ⁊ pseuerauerūt ɔfirmare smonem:
Nūquid nō visionē cassam vidistis: ⁊ diuinatio
nē mēdacē locuti estis: Et dixistis: ait dñs: cum
ego nō sim locutus. Propterea h̄ dicit dñs de
us. Quia locuti estis vana: ⁊ vidistis mēdaciū
iō ecce ego ad vos: ait dñs deus: ⁊ erit manus
mea sup ,pphetas qui vidēt uana ⁊ diuināt mē
daciū. In ɔsilio ppli mei nō erunt: ⁊ in scriptura
domus isrl' nō scribenť: nec in terra isrl' ingredi
enť: ⁊ scietis q: ego dñs deus. Eo q deceperint
pplm meū dicētes: pax pax: ⁊ nō ē pax: ⁊ ipse ed
ificabāt pietē: illi aūt linebāt eū luto absq3 pale
is. Dic ad eos qui liniūt absq3 tpatura: q casu
rus sit. Erit eni imber inundās: ⁊ dabo lapides
pgrandes: ⁊ desup irruētes: ⁊ ventū ,pcelle dissi
pantē. Siquidē ecce cecidit pies. Nūquid nō di
ceť vobis: vbi ē litura quā linistis? Propterea
h̄ dicit dñs deus: Et erumpe faciā spm̄ tēpestatū
in indignatōe mea. ⁊ imber inundans in furore
meo erit: ⁊ lapides grādes in ira in cōsumptiō3
Et destruā pietē quē linistis absq3 tpamēto: ⁊ a
deq̄bo eū terre: ⁊ reuelabitur fundamentū eius
⁊ cadet ⁊ consumetur in medio eius: ⁊ scietis q:
ego sum dñs. Et cōplebo indignationē meā i pi
ete: ⁊ in his q̄ liniūt eū absq3 tpamēto: dicā vo
bis. Nō ē pies: ⁊ nō sunt qui liniūt eū. Prophe
te isrl' qui ,pphetāt hierlm: ⁊ vidēt ei visionē pa
cis: ⁊ nō ē pax ait dñs deus. Et tu fili hois pone
faciē tuā ɔtra filias ppli tui q̄ ,pphetant de corde
suo: ⁊ vaticinare sup eas: ⁊ dic. Hec dicit dñs de
us: Ve qui cōsuūt puluillos sub oī cubito ma
nus: ⁊ faciūt ceruicalia sub capite vniuerse eta
tis ad capiēdas aias. Et cū caperēt aīas populi
mei: viuificabāt aias eoꝝ: ⁊ violabāt me ad po
pulū meū pp pugillū ordei: ⁊ fragmē panis: vt
interficerēt aias q̄ nō moriuntur: ⁊ viuificarēt ani
mas q̄ nō viuūt: mētiētes pplo meo credētī mē
dacijs. Propť hoc dicit dñs deus. Ecce ego ad
puluillos vr̄os quibus vos capitis aias volā
tes: ⁊ dirumpā eos de brachijs vr̄is: ⁊ dimittā
aias quas vos capitis: aias ad volandum. Et
dirumpā ceruicalia vr̄a: ⁊ liberabo pplm meū
d manu vr̄a: neq3 erunt vltra in manibus vr̄is
ad pdandum: ⁊ scietis quia ego dñs. Pro eo q
merē fecistis cor iusti mendaciť quē ego nō con
tristaui: ⁊ ɔfortastis manus impij vt nō reuerte
tur a via sua mala ⁊ viuēt: ppterea vana nō vi
debitis: ⁊ diuinatōes nō diuinabitis amplius ⁊
eruā pplm meum de manu vr̄a: ⁊ scietis q: ego
dominus. XIIII

Et venerūt ad me viri senioꝝ isrl: ⁊ sede
runt coram me. Et factus ē smo dñi ad
me dicēs. Fili hominis: viri isti posuerť immun
dicias suas in cordibus suis: ⁊ scandalum ini
quitatis sue statuerť ɔtra faciē suam. Nunquid
interrogatus rñdebo eis? Propter hoc loq̄re eis
⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deus. Homo hō d
domo isrl' qui posuerit immundicias suas in cor

Idola de suo: ⁊ scandalum iniquitatis sue statuerit cõtra faciẽ suam: ⁊ venerit ad ꝓphetã interrogans ꝑ eũ me: ego dñs rñdebo ei in multitudie immũdiciarum suarum: ut capiatur domus israel in corde suo quo recesserũt a me in cũctis idolis suis. Propterea dic ad domũ israel. Hec dicit dñs deus. Cõuertimini ⁊ recedite ab idolis vestris: ⁊ ab vniuersis cõtaminationibus vestris auertite facies vestras. Quia homo homo de domo israel: ⁊ de proselitis quicũqz aduena fuerit in israel: si alienatus fuerit a me: ⁊ posuit idola sua in corde suo: ⁊ scandalũ iniquitatis sue statuerit contra faciẽ suã: ⁊ venerit ad ꝓphetã ut interroget ꝑ eũ me: ego dñs rñdebo ei ꝑ me: ⁊ ponã faciẽ meã sup hoiem illũ: ⁊ faciã eũ in exemplũ ⁊ in ꝓuerbiũ: ⁊ disperdã eum de medio ppli mei: ⁊ scietis quia ego dñs. Et ꝓpheta cũ errauerit ⁊ locutus fuerit verbũ: ego dñs decepi ꝓphetã illũ: ⁊ extẽdã manũ meã sup illũ: ⁊ delebo eũ de medio ppli mei israel: ⁊ portabũt iniquitatẽ suam. Iuxta iniquitatẽ interrogãtis: sic iniquitas ꝓphete erit: ut nõ erret vltra domus israel a me: neqz polluatur in vniuersis preuaricationibus suis: sed sit mihi in pplm: ⁊ ego sim eis in deũ: ait dñs exercituũ. Et factus est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hois: terra cum peccauerit mihi: ut preuaricetur preuaricãs: extendam manũ meã sup eã: ⁊ cõterã virgã panis eius: et immittã in eã famẽ: ⁊ interficiã de ea hoiem ⁊ iumẽtũ. Et si fuerint tres viri isti in medio eius noe: daniel ⁊ iob: ipsi iusticia sua liberabũt aias suas: ait dñs exercituũ. Quod si bestias pessimas induxero sup terrã ut vastẽt eã: ⁊ fuerit inuia eo quod nõ sit pertransiẽs ꝓpter bestias: tres viri isti si fuerint in ea: viuo ego dicit dñs deus: quia nec filios nec filias liberabũt: sed ipsi soli liberabuntur: terra autẽ desolabitur. Uel si gladiũ induxero sup terrã illam: ⁊ dixero gladio: transi ꝑ terrã: ⁊ interfecero de ea hoiem ⁊ iumẽtũ: ⁊ tres viri isti fuerint in medio eius: viuo ego dicit dñs deus: nõ liberabũt filios neqz filias sed ipsi soli liberabuntur. Si autẽ ⁊ pestilentiã immisero sup terrã illã: ⁊ effudero indignationẽ meã super eã in sanguine: ut auferã ex ea hoiem ⁊ iumẽtum: ⁊ noe: daniel ⁊ iob fuerint in medio eius: viuo ego dicit dñs deus: quia filiũ ⁊ filiã nõ liberabũt: sed ipsi iusticia sua liberabũt aias suas. Quoniam hec dicit dñs deus: quod ⁊ si quattuor iudicia mea pessima gladiũ ⁊ famẽ ac bestias malas ⁊ pestilentiã immisero in hierlm ut interficiã de ea hoiem ⁊ pecus: tamen relinquetur in ea saluatio educentiũ filios ⁊ filias. Ecce ipsi egredientur ad vos: ⁊ videbitis viã eorum: ⁊ adinuẽtiões eorum: ⁊ cõsolabimini sup malo quod induxi in hierlm in oibus que importaui sup eã: ⁊ cõsolabũtur vos cũ videritis viã eorum: ⁊ adinuẽtiões eorum: ⁊ cognoscetis quod nõ frustra fecerim oia que feci in ea ait dominus deus.

XV

Et factus est sermo dñi ad me dicens: Fili hois quid fiet de ligno vitis ex oibus lignis nemorum que sunt inter ligna siluarum? Nunquid tolletur de ea lignũ ut fiat opus: aut fabricabitur de ea paxillus: ut dependeat in eo quodcũqz vas? Ecce igni datũ est in escã: vtrãqz partẽ eius cõsumpsit ignis ⁊ medietas eius redacta est in fauillã. Nunquid vtile erit ad opus? Etiã cũ esset integrũ nõ erat aptũ ad opus: quanto magis cũ illud ignis deuorauerit ⁊ cõbusserit: nihil ex eo fiet operis. Propterea hec dicit dñs deus. Quõ lignũ vitis inter ligna siluarum quod dedi igni ad deuorandũ: sic tradam habitatores hierlm: ⁊ ponã faciẽ meã in eos. De igne egredientur ⁊ ignis cõsumet eos. Et scietis quia ego dñs cum posuero faciẽ meã in eos: ⁊ dedero terrã inuiã ⁊ desolatã: eo quod preuaricatores extiterint dicit dñs deus. XVI

Et factus est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hois notas fac hierlm abhoiationes suas: ⁊ dices: Hec dicit dñs deus hierlm: Radix tua ⁊ generatio tua de terra chanaan: pater tuus amorreus ⁊ mater tua cethea. Et quando natus es in die ortus tui: nõ est precisus vmbilicus tuus: ⁊ aqua nõ es lota in salutẽ: nec sale salita: nec inuoluta pãnis. Nõ pepercit sup te oculus ut faceret tibi vnũ de his miseritus tui: sed ꝓiecta es sup faciẽ terre in abiectiõe anime tue: in die qua nata es. Transiẽs autem ꝑ te: vidi te cõculcari in sanguine tuo. Et dixi tibi cũ esses in sanguine tuo. Uiue. Dixi inquã tibi in sanguine tuo. Uiue. Multiplicatã quasi germẽ agri dedi te: ⁊ multiplicata es: ⁊ grãdis effecta: ⁊ ingressa es ⁊ peruenisti ad mundũ muliebrẽ. Ubera tua intumuerũt ⁊ pilus tuus germinauit: ⁊ eras nuda ⁊ cõfusione plena. Et transiui ꝑ te ⁊ vidi te: ⁊ ecce tempus tuũ tempus amantiũ. Et expãdi amictũ meũ sup te: ⁊ operui ignominiã tuã. Et iuraui tibi. Et ingressus sum pactũ tecũ: ait dñs deus. Et facta es mihi: ⁊ laui te aqua: ⁊ emũdaui sanguinẽ tuũ ex te. Et vnxi te oleo: et vestiui te discoloribus: ⁊ calciaui te hyacintho. Et cinxi te bysso: ⁊ indui te subtilibus: ⁊ ornaui te ornamẽto. Et dedi armillas in manibus tuis: ⁊ torquẽ circa collũ tuũ: ⁊ dedi inaurẽ sup os tuum: ⁊ circulos in auribus tuis: ⁊ coronã decoris in capite tuo. Et ornata es auro ⁊ argento: ⁊ vestita es bysso ⁊ polymito: ⁊ multis coloribus. Similã ⁊ mel ⁊ oleum comedisti: ⁊ decora facta es vehementer nimis. Et ꝓfecisti in regnũ: ⁊ egressum est nomẽ tuum in gẽtes ꝓpter speciẽ tuam: quia perfecta eras in decore meo quẽ posuerã sup te dicit dñs deus. Et habens fiduciã in pulchritudine tua: fornicata es in noie tuo: ⁊ exposuisti fornicationẽ tuam oi trãseunti: ut eius fieres. Et sumẽs de vestimentis meis fecisti tibi excelsa hincinde cõsuta: ⁊ fornicata es sup eis: sicut nõ est factũ neqz futurũ est. Et tulisti vasa decoris tui de auro meo ⁊ argẽto meo que dedi tibi ⁊ fecisti tibi imagines masculinas: ⁊ fornicata es in eis. Et sumpsisti vestimẽta tua multicoloria ⁊ vestita es eis. Et oleũ meũ ⁊ thymiama meũ posuisti corã eis. Et panẽ meũ quẽ dedi tibi similam ⁊ oleũ ⁊ mel: quibus enutriui te posuisti in cõspectu eorum

in odorẽ suauitatis. Et factũ est ait dñs de⁹: et tu
listi filios tuos: ⁊ filias tuas q̃s genuisti mihi: ⁊ im
molasti eis ad deuorandũ. Nunqd parua est forni
catio tua: Immolasti filios meos: ⁊ dedisti illos
ↄsecrans eis. Et post oẽs abhoĩatiões tuas et for
nicatiões nõ es recordata dierũ adolescentie tue:
qñ eras nuda ⁊ ↄfusiõe plena: ↄculcata in sangui
ne tuo. Et accidit post oẽm maliciã tuã: veve tibi
ait dñs de⁹. Et edificasti tibi lupanar: ⁊ fecisti tibi
ꝓstibulũ in cũctis plateis. Ad oẽ caput vie edifi
casti signũ ꝓstitutõis tue: ⁊ abhoĩabilẽ fecisti de
corẽ tuũ. Et diuisisti pedes tuos oĩ trãseũti: ⁊ mł
tiplicasti oẽs fornicatiões tuas. Et fornicata es
cũ filijs egypti vicinis tuis magnarũ carniũ: ⁊ mł
tiplicasti fornicatiõeʒ tuã ad irritandũ me. Ecce
ego extendã manũ meã sup te: ⁊ auferã iustifica
tionẽ tuã. Et dabo te in aĩas odientiũ te filiarũ pa
lestinarũ: que erubescũt ĩ via tua scelerata. Et for
nicata es in filijs assyriorũ: eo ꝙ necdũ fueris ex
pleta. Et postq̃ʒ fornicata es: nec sic es saciata: et
multiplicasti fornicationẽ tuã in terra chanaã cũ
chaldeis: ⁊ nec sic saciata es. In q̊ mũdabo cor tu
um ait dñs deus: cũ facias oĩa hec opa mulieris
meretricis ⁊ ꝓcacis. Quia fabricasti lupanar tu
um in capite oĩs vie: ⁊ excelsum tuũ fecisti ĩ oĩni
platea. Nec facta es q̃si meretrix fastidio augens
ꝓciũ: ʒ q̃si mlr adultera: q̃ sup virũ suũ inducit ali
enos. Oĩb⁹ meretricib⁹ dant mercedes: tu aũt de
disti mercedes cũctis amatorib⁹ tuis: ⁊ dona do
nabas eis ut intrarẽt ad te vndiqʒ ad fornicãdũ
tecũ. Factũqʒ est in te ↄtra ↄsuetudinẽ mulierum
in fornicatiõib⁹ tuis: ⁊ post te non erit fornicatio.
In eo eni ꝙ dedisti mercedes: ⁊ mercedes nõ ac
cepisti: factũ est in te ↄtrariũ. Propterea meretrix
audi verbũ dñi. Hec dicit dñs de⁹. Quia effusũ
est es tuũ: ⁊ reuelata ẽ ignominia tua in fornicatõi
b⁹ tuis sup amatores tuos: ⁊ sup idola abhoĩatõ
nũ tuarũ ĩ sanguĩe filiorũ tuorũ q̃s dedisti eis: ecce
ego ↄgregabo oẽs amatores tuos qb⁹ ↄmixta es
⁊ oẽs q̃s dilexisti cũ vniuersis q̃s oderas. Et con
gregabo eos sup te vndiqʒ: ⁊ nudabo ignominiã
tuã corã eis. Et videbũt oẽm turpitudinẽ tuaʒ: ⁊
iudicabo te iudicijs adulterarũ ⁊ effundentiũ san
guinẽ. Et dabo te in sanguinẽ furoris ⁊ zeli: ⁊ da
bo te in man⁹ eorũ. Et destruent lupanar tuũ: ⁊ de
molient ꝓstibulũ tuũ. Et denudabũt te vestimẽ
tis tuis: ⁊ auferẽt vasa decoris tui. Et derelinquẽt
te nudã plenãqʒ ignominiã: ⁊ adducẽt sup te multi
tudinẽ. Et lapidabũt te lapidib⁹: ⁊ trucidabũt te
gladijs suis. Et cõburẽt domos tuas igni: ⁊ faci
ent in te iudicia in oculis mulierũ plurimarũ. Et
desines fornicari: ⁊ mercedes vltra nõ dabis. Et
requiescet indignatio mea ĩ te: ⁊ auferet zelus me⁹
a te. Et q̃escã nec irascar ãpli⁹: eo ꝙ nõ fueris re
cordata dierũ adolescẽtie tue: ⁊ ꝓuocasti me in oĩ
bus his. Quapropter ⁊ ego vias tuas ĩ capite tuo
dedi: ait dñs deus. ⁊ nõ feci iuxta scelera tua in om
nib⁹ abhoĩatiõib⁹ tuis. Ecce oĩs q̃ dicit vulgo ꝓ
uerbiũ: in te assumet illud dicens: Sicut mr̃ ita
⁊ filia eius. Filia mr̃is tue es tu: q̃ ꝓiecit virũ suũ
⁊ filios suos: ⁊ soror sororũ tuarũ q̃ ꝓiecerũt viros
suos ⁊ filios suos. Mr̃ vr̃a cethea: ⁊ pr̃ vr̃ amor
re⁹. Et soror tua maior samaria: ipsa ⁊ filie eius q̃
hitãt ad sinistrã tuã. Soror aũt tua minor te: que
hitat a dextris tuis sodoma ⁊ filie eius. Sed nec
in vijs earũ ambulasti: neqʒ fm scelera earũ feci
sti. Pauxillũ min⁹ pene sceleratiora fecisti illis in
oĩb⁹ vijs tuis. Viuo ego dicit dñs deus: q̃r non
fecit sodoma soror tua ipsa ⁊ filie eius: sicut fecisti
tu ⁊ filie tue. Ecce hec fuit iniq̃tas sodome sororis
tue: supbia: saturitas panis ⁊ abundãtia: ⁊ ociuʒ
ipsius ⁊ filiarũ eius: ⁊ manũ egeno ⁊ paupi ñ por
rigebãt: ⁊ eleuate sunt ⁊ fecerũt abhoĩatiões corã
me: ⁊ abstuli eas sicut vidisti. Et samaria dimidi
um pctõrũ tuorũ nõ peccauit: sed vicisti eas scele
rib⁹ tuis: ⁊ iustificasti sorores tuas in oĩb⁹ abho
minatõib⁹ tuis q̃s opata es. Ergo ⁊ tu porta ↄfu
sionẽ tuaʒ: que vicisti sorores tuas pctĩs tuis sce
leratius agẽs ab eis. Justificate sunt eni a te. Er
go ⁊ tu ↄfundere: ⁊ porta ignominiã tuã: que iu
stificasti sorores tuas. Et ↄuertã restituẽs eas cõ
uersiõe sodomorũ cum filiabus suis: ⁊ conuersio
ne samarie ⁊ filiarũ eius. Et cõuertã reuersiõem
tuã in medio earũ ut portes ignominiã tuã: ⁊ cõ
fundaris in omnibus que fecisti consolans eas.
Et soror tua sodoma: ⁊ filie eius reuertent ad an
tiquitatẽ suam: ⁊ samaria ⁊ filie eius reuertẽtur
ad ãtiquitatẽ suam: ⁊ tu ⁊ filie tue reuertemini ad
antiquitatẽ vestram. Non fuit aũt sodoma soror
tua audita in ore tuo in die supbie tue: anteqʒ re
uelaret malitia tua sicut hoc tpe in opprobrium
filiarũ syrie: ⁊ cunctarũ in circuitu tuo filiarũ pa
lestinarũ que ambiũt te p gyrũ. Scelus tuũ ⁊ ig
nominiã tuã tu portasti: ait dñs deus. Quia hec di
cit dñs deus: Et faciã tibi sicut despexisti iuramẽ
tũ ut irritũ faceres pactũ: ⁊ recordabor ego pacti
mei tecũ in diebus adolescentie tue: ⁊ suscitabo
tibi pactũ sempiternũ. Et recordaberis viarum tu
arum: ⁊ cõfunderis cum receperis sorores tuas
te maiores cum minorib⁹ tuis. Et eas tibi in fili
as: sed nõ ex pacto tuo: ⁊ suscitabo ego pactũ me
um tecũ. Et scies quia ego dñs: ut recorderis ⁊ cõ
fundaris: ⁊ nõ sit tibi vltra apire os pre confusi
one tua: cum placatus tibi fuero in omnib⁹ que
fecisti ait dominus deus.

Capitulum. XVII

Et factũ est verbũ dñi ad me dicens: Fili
hoĩs: ꝓpone enigma ⁊ narra parabolaʒ
ad domũ israel: ⁊ dices: Hec dicit domin⁹
deus. Aquila grandis: magnarũ alarum: longo
membrorũ ductu: plena plumis ⁊ varietate: ve
nit ad libanum ⁊ tulit medullam cedri. Summi

tatē frondiū eius auulſit: ⁊ trāſportauit eā in trā chanaan: in vrbe negociatoꝝ poſuit illā. Et tulit de ſemie terre: ⁊ poſuit illud in tra ꝓ ſemie: ut fir maret radicē ſup aq̄s multas. In ſupficie poſuit illud. Cumq̄ germinaſſet creuit in vineā latiorem hūili ſtatura: reſpiciētib⁹ ramis eius ad eā: et ra dices eius ſb illa erāt. Facta ē ḡ vinea: ⁊ fructifi cauit in palmites: ⁊ emiſit ꝓpagines. Et facta eſt aq̄la altera grādis magnis alis: multiſq̄ plumis Et ecce vinea iſta q̄ſi mittēs radices ſuas ad eā: palmites ſuos extēdit ad illā ut irrigaret eaꝫ de areolis germis ſui: q in tra bona ſup aq̄s mltaſ plātata eſt ut faciat frōdes ⁊ portet fructū: ut ſit i vineā grandē. Dic: Hec dicit dn̄s de⁹. Ergo ne ꝓ ſperabit? Nōne radices eius euellet: ⁊ fruct⁹ eius diſtringet: ⁊ ſiccabit oēs palmites germis eius ⁊ areſcet: ⁊ nō in brachio grādi: neq̄ in pplō mlto ut euellēt eā radicit⁹: Ecce plātata eſt. Ergo ne ꝓ ſperabit: Nōne cū tetigerit eā vent⁹ vrēs ſiccabi tur: ⁊ in areis germis ſui areſcet: Et factū eſt ver bū dn̄i ad me dicēs: Dic ad domū exaſperanteꝫ Neſcitis qd iſta ſignificent: Dic. Ecce venet rex babylonis in hierlm: ⁊ aſſumet regeꝫ ⁊ p̄ncipes eius: ⁊ adducet eos ad ſemetipm in babylonē. Et tollet de ſemie regni: ferietq̄ cū eo fedus: ⁊ ab eo accipiet iuſiurādū. Sed ⁊ fortes terre tollet ut ſit regnū hūile ⁊ nō eleuet: ſꝫ cuſtodiat pactū e⁹ et ſeruet illud. Qui recedēs ab eo miſit nuncios ad egyptū: ut daret ſibi eq̄s ⁊ pplm multū. Nunqd ꝓſperabit vel ꝯſeq̄t̄ ſalutē q fecit h̄: Et q diſſol uit pactū: nunqd effugiet: Uiuo ego dicit dn̄s de us: q̄m in loco regis qui ꝯſtituit eū regē cuius fe cit irritū iuramētū: ⁊ ſoluit pactū qđ hēbat cū eo in medio babylonis morietur. Et nō in exercitu grā di: neq̄ in pplō multo faciet ꝯtra eū pharao pliū in iactu aggeris: ⁊ in extructiōe valloꝝ: ut interfici at aias multas. Spreuerat eni iuramentū ut ſol ueret fedus: ⁊ ecce dedit manū ſuā: ⁊ cū oia h̄ fece rit non effugiet. Propterea hec dicit dn̄s de⁹: Ui uo ego: q̄m iuramētū qđ ſpreuit: ⁊ fedus qđ p̄ua ricat⁹ eſt: ponā in caput eius. Et expandā ſup eū rete meū: ⁊ ꝯphendet ſagena mea: ⁊ adducā euꝫ in babylonē: ⁊ iudicabo eū ibi i p̄uaricatiōe q̄ de ſpexit me: ⁊ oēs ꝓfugi eius cū vniuerſo agmine ſuo gladio cadēt. Reſidui aūt in oēm ventuꝫ di ſpergent. Et ſcietis q2 ego dn̄s locutus ſum. Hec dicit dn̄s deus: Et ſumā ego de medulla cedri ſb limis: ⁊ ponā de vertice ramoꝝ eius teneꝝ: diſp gā ⁊ plātabo ſup montē excelſum ⁊ eminentem In monte ſublimi iſrl̄ plātabo illud: ⁊ erumpet i germē ⁊ faciet fructū: ⁊ erit in cedrū magnaꝫ. Et h̄itabūt ſub ea oēs volucres: ⁊ vniuerſuꝫ volati le ſub vmbra frondiū eius nidificabit. Et ſcient oia ligna regiōis: q2 ego dn̄s humiliaui lignū ſb lime: ⁊ exaltaui lignū humile: ⁊ ſiccaui lignū viri de: ⁊ frondere feci lignū aridū. Ego dn̄s locutus ſum ⁊ feci.

XVIII

Et factꝰ eſt ſmo dn̄i ad me dicēs: Quid ē q̄ int̄ vos pabolā vertitis in ꝓuerbium iſtud in tra iſrl̄ dicētes: pr̄es comederūt vuā acerbā: ⁊ dētes filioꝝ obſtupeſcūt: Uiuo ego dicit dn̄s deus: ſi erit vltra vob̄ pabola hec in ꝓ uerbiū i iſrl̄. Ecce oēs aie mee ſunt. Ut aia pr̄is ita ⁊ aia filij mea eſt. Aia q̄ peccauerit: ipſa morie tur. Et vir ſi fuerit iuſtus: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſtici am: in mōtibus nō comederit: ⁊ oculos ſuos nō leuauerit ad idola domus iſrl̄: ⁊ vxorē ꝓximi ſui nō violauerit: ⁊ ad mulierē menſtruatā nō acceſ ſerit: ⁊ hoieꝫ nō ꝯtriſtauerit: pignus debitori red diderit: ꝑ vim nihil rapuerit: panē ſuū eſurienti dederit: ⁊ nudū opuerit veſtimēto: ad vſurā nō cōmodauerit: ⁊ amplius nō accepit: ab iniq̄tate auertit manū ſuā: ⁊ iudiciū veꝝ fecerit int̄ viruꝫ ⁊ virū: ⁊ in p̄ceptis meis ambulauerit: ⁊ iudicia mea cuſtodierit ut faciat veritatē: h̄ iuſtus eſt. Ui ta viuet: ait dn̄s deus. Qđ ſi genuerit filiū latro nē effundentē ſanguinē: ⁊ fecerit vnū de iſtis: ⁊ h̄ q̄dē oia nō facientē: ſꝫ in mōtibus comedentem ⁊ vxorē ꝓximi ſui polluentē: egenū ⁊ pauperem ꝯtriſtantē: rapientē rapinas: pignus nō reddētē ⁊ ad idola leuantē oculos ſuos: abhoiatiōeꝫ faci entē: ad vſurā dantē: ⁊ amplius accipientē: nūqd viuet: Nō viuet. Cū vniuerſa h̄ deteſtāda fecerit morte morietur. Sanguis eius i ipſo erit. Qđ ſi ge nuerit filiū q vidēs oia pctā pr̄is ſui q̄ fecit: timu erit ⁊ nō fecerit ſilr̄ eis: ſup mōtes nō comedent ⁊ oculos ſuos nō leuauerit ad idola domus iſrl̄ ⁊ vxorē ꝓximi ſui nō violauerit: ⁊ virū nō cōtri ſtauerit: pignus nō retinuerit: ⁊ rapinā nō rapue rit: panē ſuū eſurienti dederit: ⁊ nuduꝫ opuerit ve ſtimēto: a paupis iniuria auertit manū ſuā: vſurā ⁊ ſupabundātiā nō accepit: ⁊ iudicia mea fecerit ⁊ in p̄ceptis meis ābulauerit: h̄ nō morietur in ini q̄tate pr̄is ſui: ſed vita viuet. Pr̄ eius q calūni atus eſt: ⁊ vim fecit fratri: ⁊ malū opatus ē i me dio ppli ſui: ecce mortuus eſt i iniq̄tate ſua. Et di citis: Quare nō portabit filius iq̄tateꝫ pr̄is: Ui delꝫ q filius iudiciū ⁊ iuſticiā opatus eſt: oia p̄ cepta mea cuſtodiuit ⁊ fecit illa: vita viuet. Aia q̄ peccauerit: ipſa morietur. Filius nō portabit iniq̄ tatē pr̄is: ⁊ pr̄ nō portabit iniq̄tatē filij. Iuſticia iu ſti ſup eū erit: ⁊ ipietas ipij erit ſup eū. Si aūt ipi us egerit penitentiā ab oibus pctis ſuis q̄ opat⁹ eſt: ⁊ cuſtodierit oia p̄cepta mea. ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſticiā: vita viuet ⁊ nō morietur Omiuꝫ iniq̄tatū eius q̄s opatus ē nō recordabor. In iuſticia ſua quā opatus eſt viuet. Nunqd voluntatis mee ē mors ipij dicit dn̄s deus: ⁊ nō ut ꝯuertatur a vijs ſuis: ⁊ viuat. Si aūt auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua: ⁊ fecerit iniq̄tatē ſm oēs abhoiatiōes q̄s opa ri ſolet impius: nunqd viuet: Oēs iuſticie eius q̄s fecerat nō recordabunt. In p̄uaricatiōe q̄ p̄uari

catus est: ⁊ in pctō suo qđ peccauit: in ipsis morí
etur. Et dixistis: Nō est equa via dñi. Audite er
go dom⁹ isrl'. Nunqđ via mea nō est equa: ⁊ nō
magis vie v̄re praue sunt: Cū eni auerterit se iu
stus a iusticia sua ⁊ fecerit iniqtatē: morief in eis
In iniusticia quā opat⁹ est morief. Et cū auerterit
se impi⁹ ab ipietate sua quā opat⁹ est: ⁊ fecerit iu
diciū ⁊ iusticiā: ipse aiam suā viuificabit. Cōside
rās eni ⁊ auertēs se ab oib⁹ iniqtatib⁹ suis quas
opat⁹ est: vita viuet ⁊ nō morief. Et dicūt filij isrl'
Nō est eq̄ via dñi. Nunqđ vie mee nō sunt eque
dom⁹ isrl: ⁊ nō magis vie v̄re praue: Idcirco vnū
quēq; iux̄ vias suas iudicabo dom⁹ isrl': ait dñs
deus: Cōuertimi ⁊ agite pniam ab oib⁹ iniqtati
b⁹ v̄ris: ⁊ nō erit vobis in ruinā iniqtas. Proij
cite a vob oēs iniqtates v̄as in qbus p̄uaricati
estis: ⁊ facite vobis cor nouū: ⁊ sp̄m nouū. Et q̄re
moriemi dom⁹ isrl': Quia nolo mortē morientis
dicit dñs deus: Reuertimi ⁊ viuite. XIX

Et tu fili hoīs assume planctū super p̄nci
pes isrl' ⁊ dices: Quare mr̄ tua leena iter
leones cubauit: In medio leunculorum
enutriuit catulos suos. Et eduxit vnū de leūcul'
suis: leo fact⁹ est ⁊ didicit cape p̄daꝫ hoīemq; co
medē. Et audierūt de eo gētes: ⁊ nō absq; vulne
ribus suis ceperūt eū: ⁊ adduxerūt eū in catenis
in t̄rā egypti. Que cū vidisset qm̄ infirmata est ⁊
perijt expectatio eius: tulit vnū de leuncul' suis:
leonē ꝯstituit eū. Qui incedebat int̄ leōes: ⁊ fctūs
est leo ⁊ didicit p̄dā cape: ⁊ hoīes deuorare: didi
cit viduas facē ⁊ ciuitates caꝝ in desertū adducē
⁊ desolata est terra ⁊ plenitudo eius a voce rugi
tus illi⁹. Et ꝯuenerūt aduersus eū gētes vndiq;
de ꝓuincijs: ⁊ expāderūt eū sup rete suū. In vul
nerib⁹ caꝝ capt⁹ est: ⁊ miserūt eū in caueā. In ca
tenis adduxerūt eū ad regē babylonis: miserūtq;
eū in carcerē: ne audiref vox eius vltra sup mō
tes isrl'. Mr̄ tua q̄si vinea i sanguie tuo: sup aquā
plātata est. Fruct⁹ eius ⁊ frōdes eius creuerūt ex
aq̄s multis: ⁊ fcē sūt ei v̄ge solide in sceptra dn̄au
tiū: ⁊ exaltata est statura ei⁹ int̄ frondes. Et vidit
altitudinē suā i m̄ltitudie palmitū suoꝝ: ⁊ euulsa
est in ira: in terrāq; ꝓiecta: ⁊ vent⁹ vrēs siccauit
fructū ei⁹: marcuerūt ⁊ arefacte sūt v̄ge roboris
eius. Ignis comedit eā. Et nūc trāsplātata i deser
tū in t̄ra inuia ⁊ sitiēti: ⁊ egressus est ignis de vir
ga ramoꝝ eius q fructū eius comedit: ⁊ non fuit
in ea virga fortis sceptrū dominantiū. Planct⁹
est: ⁊ erit in planctum. XX

Et factū ē in āno septimo: in q̄nto: in deci
ma mēsis: venerunt viri de seniorib⁹ isrl'
ut interrogarēt dñm: ⁊ sederūt corā me. Et
fact⁹ est sermo dñi ad me dicens: Fili hoīs: loq̄re
seniorib⁹ isrl: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deus
Nunqđ ad interrogandū me vos venistis: Viuo
ego: q: nō r̄ndebo vobis ait dñs de⁹: Si iudicas

eos: si iudicas fili hoīs. Aboīatiōes patrū eoꝝ
ostēde eis: ⁊ dices ad eos: Hec dicit dñs deus: In
die q̄ elegi isrl': ⁊ leuaui manū meam ꝓ stirpe do
mus iacob: ⁊ apparui eis in terra egypti: ⁊ leuaui
manū meā ꝓ eis dicēs: Ego dñs de⁹ v̄r: in die il
la leuaui manū meā ꝓ eis ut educerē eos de t̄ra
egypti in terrā quā ꝓuiderā eis fluentem lacte ⁊
melle: q̄ est egregia int̄ oēs terras. Et dixi ad eos
Vnusq̄sq; offensiōes oculorū suoꝝ abijciat: ⁊ in
idol' egypti nolite pollui. Ego dñs de⁹ v̄r. Et irri
tauerūt me: noluerūtq; me audire. Vnusquisq;
aboīatiōes oculoꝝ suoꝝ nō ꝓiecit: nec idola egy
pti reliq̄rūt. Et dixi ut effunderē indignatiōeꝫ me
am sup eos: ⁊ iplerē irā meaꝫ in eis in medio t̄re
egypti. Et feci ꝓpter nomē meū: ut non violaref
corā gentib⁹ in q̄rū medio erant: ⁊ int̄ q̄s appui
eis: ut educerē eos de terra egypti. Eieci ḡ eos de
terra egypti: ⁊ eduxi eos in desertuꝫ: ⁊ dedi eis p̄
cepta mea: ⁊ iudicia mea ostēdi eis: q̄ faciēs hō vi
uet in eis. Insuper ⁊ sabbata mea dedi eis: ut eēt
signū int̄ me ⁊ eos: ⁊ sciēt q: ego dñs sanctificans
eos. Et irritauerūt me dom⁹ isrl' in deserto: in p̄ce
ptis meis nō ambulauerūt: ⁊ iudicia mea ꝓiecerūt
q̄ faciēs homo viuet in eis: ⁊ sabbata mea viola
uerūt vehement̄. Dixi ḡ: vt effunderē furorē me
um sup eos in deserto: ⁊ ꝯsumerē eos. Et feci ꝓp
nomē meū: ne violaref corā gentib⁹: de qb⁹ eie
ci eos in ꝯspectu eaꝝ. Ego igit̄ leuaui manū meā
sup eos in deserto: ne inducerē eos in terrā quaꝫ
dedi eis fluentē lacte ⁊ melle p̄cipuā terrā oium
q: iudicia mea ꝓiecerūt: ⁊ in p̄ceptis meis n̄ am
bulauerūt: ⁊ sabbata mea violauerūt. Post idola
eni cor eoꝝ gradiebaf. Et pepcit oculus me⁹ sup
eos: ut nō interficerē eos: nec ꝯsumpsi eos in deser
to. Dixi aūt ad filios eoꝝ in solitudine. In prece
ptis p̄rm v̄roꝝ nolite icedē: nec iudicia eoꝝ custo
diatis: nec in idol' eoꝝ polluami. Ego dñs de⁹ v̄r.
In p̄ceptis meis ambulate: ⁊ iusticia mea custo
dite: ⁊ facite ea ⁊ sabbata mea sanctificate: ut sit si
gnū int̄ me ⁊ vos: ⁊ sciatis q: ego dñs de⁹ vester
Et exacerbauerūt me filij: ⁊ in p̄ceptis meis non
ābulauerūt: ⁊ iudicia mea nō custodierūt: ut face
rēt ea: q̄ cum fecerit hō viuet in eis: ⁊ sabbā mea
violauerūt. Et cōminat⁹ sum ut effunderē furorē
meū sup eos: ⁊ implerē irā meā in eis in deserto
Auerti aūt manū meā: ⁊ feci ꝓpter nomē meuꝫ
ut nō violaref corā gētib⁹: de qb⁹ eieci eos i ocu
lis eaꝝ. Iteꝝ leuaui manū meā in eos in solitudi
ne: ut dispergerē illos in natiōes: ⁊ ventilarē i ter
ras: eo q̄ iudicia mea nō fecissent: ⁊ p̄cepta mea
reprobassent: ⁊ sabbata mea violassent: et p⁹ ido
la p̄rm suoꝝ fuissent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi
eis p̄cepta nō bona: ⁊ iudicia in quib⁹ nō viuent
⁊ pollui eos in munerib⁹ suis: cum offerrēt oē
qđ apit vuluā ꝓpter delicta sua: ⁊ sciēt quia ego
dñs. Quāobrē loquere ad domū isrl' fili hoīs: et

dices ad eos: Hec dicit dñs deus: Adhuc ⁊ in hoc
blasphemauerũt me pr̃es vr̃i cuz spreuissent me
contemnẽtes: ⁊ induxissem eos in terrã sup quã le
uaui manũ meã ut darẽ eis. Viderũt oẽm colleꝫ
excelsum: ⁊ oẽ lignũ nemorosum: ⁊ imolauerunt
ibi victimas suas: ⁊ dederũt ibi irritatiõem obla
tiõis sue: ⁊ posuerũt ibi odorẽ suauitatis sue: ⁊ li
bauerant libatiões suas. Et dixi ad eos: Quid
est excelsum ad qđ vos ingredimi? Et vocatũ est
nomẽ eius excelsum vsqꝫ ad hãc diẽ. Propterea
dic ad domũ isrl': Hec dicit dñs de⁹: Certe in via
patrũ vestroꝝ vos polluimi: ⁊ post offendicl'a eo
rũ vos fornicami: ⁊ in obliuiõe donoꝝ vestroꝝ:
cũ traducitis filios vestros p ignem vos pollui
mini in oib⁹ idolis vestris vsqꝫ hodie: ⁊ ego rñ
debo vob̃ dom⁹ isr̃el. Viuo ego dicit dñs deus
q: nõ rñdebo vobis: nec cogitatio mẽtis vestre
fiet dicentiũ. Erim⁹ sicut gẽtes ⁊ sicut cognatões
terre: ut colam⁹ ligna ⁊ lapides. Viuo ego dicit
dñs de⁹: qm̃ in manu forti ⁊ in brachio extento:
⁊ in furore effuso regnabo sup vos. Et educã vos
de pplis: ⁊ cõgregabo vos de terris in qb⁹ disper
si estis. In manu valida: ⁊ in brachio extẽto ⁊ in
furore effuso regnabo sup vos: ⁊ adducã vos in
desertũ popl'oꝝ: ⁊ iudicabor vobiscũ ibi facie ad
faciẽ. Sicut iudicio cõtendi aduersuꝫ pr̃es v̄ros i
deserto terre egypti: sic iudicabo vos dicit domi
n⁹. Et subiciã vos sceptro meo: ⁊ inducaꝫ vos i
vincul' federis. Et eligã de vob̃ trãsgressores et i
pios: ⁊ de terra incolat⁹ eoꝝ educã eos: ⁊ terram
israel nõ ingredient: ⁊ scietis q: ego dñs. Et vos
dom⁹ israel: hec dicit dñs de⁹. Singuli p⁹ idola ve
stra ãbulate: ⁊ seruite eis. Qđ si ⁊ in hoc nõ audie
ritis me: ⁊ nomẽ meũ scm̃ pollueritis vltra i mu
nerib⁹ vestris: ⁊ in idol' vr̃is in mõte scõ meo: in
mõte excelso isrl' ait dñs de⁹: ibi seruiet mihi ois
dom⁹ isrl': oẽs inquã in terra in q̃ placebũt mihi.
Et ibi q̃rã p̃mitias vr̃as: ⁊ initiũ decimaꝝ vr̃aꝝ
in oib⁹ scificatiõib⁹ vr̃is. In odorẽ suauitatis su
scipiã vos: cum eduxero vos de pplis: ⁊ cõgrega
uero vos de terris in q̃s dispsi estis: ⁊ scificabor i
oculis nationũ. Et scietis q: ego dñs cũ eduxero
vos ad terrã isrl': in terra p q̃ leuaui manũ meã
ut darẽ eam pr̃ib⁹ vr̃is. Et recordabimi ibi viaꝝ
vr̃aꝝ ⁊ oium sceleꝝ vestroꝝ qb⁹ polluti estis in
eis: ⁊ displicebitis vob̃ in cõspectu vr̃o in oiñ ib⁹
malitijs vr̃is q̃s fecistis: ⁊ scietis q: ego dñs cuꝫ
bñfecero vobis ꝓpter nomẽ meũ: ⁊ nõ ſm vias
vr̃as malas: neqꝫ ſm scelera vr̃a pessima dom⁹
isrl': ait dñs deus. Et factus est sermo dñi ad me
dicens: Fili hois: pone faciẽ tuã cõtra viaꝫ austri
⁊ stilla ad aphricũ. Et ꝓpħa ad saltũ agri meridi
ani: ⁊ dices saltui meridiano: Audi vbũ dñi. Hec
dic dñs de⁹. Ecce ego succẽdã i te ignẽ ⁊ cõburã i
te oẽ lignũ viride. ⁊ oẽ lignũ aridũ. Nõ extiguet
flãma succẽsiõis. Et cõburent i ea ois facies ab au
stro vsqꝫ ad aqlonẽ: ⁊ videbit vniuersa caro: q:
ego dñs succendi eam: nec extinguet. Et dixi: A:
a: a: dñe deus. Ipsi dicũt de me. Nunqd nõ p pa
rabolas loquit iste?

XXI

Et factus ẽ ſmo dñi ad me dicẽs: Fili hois
põe faciẽ tuã ad hierl'm: ⁊ stilla ad scũaria
⁊ ꝓpħa cõtra humuꝫ isrl': ⁊ dices tre isrl':
Hec dicit dñs de⁹: Ecce ego ad te: ⁊ eijciã gladiũ
meũ de vagina sua: ⁊ occidã in te iustũ ⁊ impiũ.
Pro eo aũt q occidi in te iustũ ⁊ impiuꝫ: iccirco
egrediet gladius meus de vagina sua ad omnẽ
carnẽ ab austro vsqꝫ ad aqlonẽ: ut sciat ois caro
q: ego dñs eduxi gladiũ meũ de vagina sua irre
uocabilẽ. Et tu fili hois ingemisce in cõtritiõe lum
boꝝ: ⁊ in amaritudib⁹ ingemisce corã eis. Cũqꝫ
dixerint ad te: q̃re tu gemis? dices: Pro auditu
q: venit: ⁊ tabescet oẽ cor: et dissoluent vniuerse
man⁹: ⁊ infirmabit ois spũs: ⁊ p cũcta genua flu
ent aq̃. Ecce venit: ⁊ fiet ait dñs deus. Et fact⁹ est
ſmo dñi ad me dicẽs: Fili hois: ꝓpheta ⁊ dices.
Hec dicit dñs: Loq̃re. Gladius gladius exacut⁹
est ⁊ limatus. Ut cedat victimas exacutus ẽ: vt
splẽdeat limatus ẽ. Qui moues sceptrũ filij mei
succidisti oẽ lignũ. Et dedi eũ ad leuigandũ vt te
neat manu. Iste exacutus est gladius: ⁊ iste lima
tus ẽ in manu interficiẽtis. Clama ⁊ vlula fili hois
q: hic factus ẽ in pplo meo: hic in cũctis ducibus isrl'
q fugerãt. Gladio traditi sunt cũ poplo meo. Id
circo plaude sup femur q: ꝓbat⁹ ẽ: ⁊ hoc cũ sceptrũ
subuerterit: ⁊ nõ erit dicit dñs deus. Tu ḡ fili hois
ꝓpħa: ⁊ pcute manu ad manũ: ⁊ duplicet gladi⁹
ac triplicet gladius interfectoꝝ. Hic ẽ gladius oc
cisionis magne q obstupescẽ eos facit: ⁊ corde ta
bescẽ: ⁊ multiplicat ruinas. In oibus portis eoꝝ
dedi cõturbatõeꝫ gladij acuti ⁊ limati ad fulgẽdũ
amicti ad cedẽ. Exacuere vade ad dexterã siue ad
sinistrã: q̃cũqꝫ faciei tue ẽ appetitus. Quin ⁊ ego
plaudã manu ad manũ: ⁊ iplebo indignationeꝫ
meã. Ego dñs locutus sum. Et factus est sermo
dñi ad me dicẽs: Et tu fili hois: pone tibi duas vi
as: ut veniat gladius regis babylõis. De terra
vna egredient ãbo. Et manu capiet cõiecturã: in
capite vie ciuitatis cõiciet. Viã pones: ut veniat
gladius ad rabbath filioꝝ ãmon: ⁊ ad iudã i hie
rusalẽ munitissimã. Stetit eni rex babylõis in bi
uio in capite duaꝝ viaꝝ diuinatiõeꝫ q̃rẽs: cõmi
scẽs sagittas. Interrogauit idola: exta cõsuluit. Ad
dexterã eius facta ẽ diuinatio sup hierl'em: vt po
nat arietes: ut apiat os in cede: ut eleuet voceꝫ in
vlulatu ut ponat arietes cõtra portas: ut cõportet
aggerẽ: ut edificet munitões. Eritqꝫ q̃si cõsulens
frustra oraculũ in ocul' eoꝝ: ⁊ sabbatorum ociuꝫ
imitans. Ipse aũt recordabitur iniquitatis ad ca
piendũ. Icciro hec dicit dominus deus. Pro eo
q recordati estis iniquitatis vestre: ⁊ reuelastis
preuaricatiões vestras: ⁊ apparuerũt peccata ue

fira in omnibus cogitatiõibus vestris. Pro eo
inquã ꝙ recordati estis: manu capiemini. Tu autẽ
ꝓphane ipie dux israel cuius venit dies in tempe
iniquitatis pfinita: h dicit dñs deus: Aufer cyda
rim: tolle coronã. Nõne hec est que humilez sub
leuauit: ⁊ sublimẽ humiliauit: Iniquitatẽ: iniqui
tatẽ: iniquitatẽ ponã eam. Et hoc nõ factũ est do
nec veniret cuius est iudiciũ: ⁊ tradam ei. Et tu fi
li hoĩs ꝓpheta ⁊ dic: Hec dicit dñs deus ad fili
os ãmon: ⁊ ad opprobriũ eorũ. Et dices: Mucro
mucro euagina te ad occidendũ: lima te: ut interfi
cias ⁊ fulgeas: cũ tibi viderent vana ⁊ diuinarẽt
mẽdacia: ut dareris super colla vulneratoꝝ ipio
rũ quorũ veniet dies in tempore iniquitatis pfi
nita. Reuertere ad vaginã tuam in locũ in quo
creatus es. In terra natiuitatis tue iudicabo te:
⁊ effundã super te indignatõem meã. In igne fu
roris mei sufflabo in te: daboq; te in manus ho
minũ insipientiũ ⁊ fabricantiũ interitũ. Igni eris
cibus. Sanguis tuus erit in medio terre: obliui
oni traderis: quia ego dominus locutus sum.

Capitulum. XXII

Et factũ est verbũ dñi ad me dicens: Et tu
fili hoĩs nõne iudicas ciuitatẽ sanguinũ:
⁊ ostẽdis ei oẽs abominatiões suas? Et
dices: Hec dicit dñs deus: Ciuitas effundẽs san
guinẽ in medio sui: ut veniat tempus eius: ⁊ que
fecit idola cõtra semetipsam ut pollueret. In san
guine tuo qui a te effusus est deliqsti: et in idolis
tuis que fecisti polluta es. Et appropinquare feci
sti dies tuos: ⁊ adduxisti tempus annorũ tuorũ.
Propterea dedi te opprobriũ gentibus: ⁊ irrisiõez
vniuersis terris que iuxta sunt: et que ꝓcul a te.
Triumphabũt de te sordida: nobilis grandis in
teritu. Ecce pncipes israel singuli i brachio suo fu
erũt in te ad effundendũ sanguinẽ patrẽ ⁊ matrẽ
contumelijs affecerũt in te. Aduenã calũniati sũt
in medio tui: pupillũ ⁊ viduã cõtristauerũt apud
te: sanctuaria mea spreuistis: ⁊ sabbata mea pollu
istis. Uiri detractores fuerũt in te ad effundẽduz
sanguinẽ: ⁊ sup montes comederunt in te: scelus
opati sunt i medio tui. Uerecũdiora patris disco
operuerũt in te: immũdiciã menstruate humiliauerũt
in te. Et vnusquisq; in vxorẽ ꝓximi sui opatus ẽ
abominatiõez: ⁊ socer nurũ suã polluit nepharie
frater sororẽ suam: filiã patris sui oppressit in te.
Munera acceperũt apud te ad effundenduz san
guinẽ: vsurã ⁊ supabundãtiã accepisti: ⁊ auare ꝓ
ximos tuos calũniabaris: meiq; oblita es dicit
dñs deus. Ecce ꝯplosi manus meas sup auarici
am tuã quã fecisti: ⁊ sup sanguinẽ q effusus ẽ in
medio tui. Nunqd sustinebit cor tuuz: aut preua
lebunt manus tue in diebus quos ego faciaz ti
bi: Ego dñs locutus sum ⁊ faciam. Et dispergam
te in natiões: ⁊ ventilabo te in terras. Et deficere
faciam immundiciã tuã a te: ⁊ possidebo te in cõ

spectu gentiũ: ⁊ scies quia ego dominus. Et factũ
est verbũ dñi ad me dicens: Fili hoĩs: versa est
mihi domus israel in scoriam. Omnes isti es et
stannũ ⁊ ferrũ ⁊ plumbũ i medio fornacis: scoria
argenti facti sunt. Propterea h dicit dñs deus: Eo
ꝙ versi estis oẽs in scoriã: ꝓpterea ecce ego ꝯgre
gabo vos in medio hierlm ꝯgregatõe argenti ⁊
eris ⁊ stanni ⁊ ferri ⁊ plumbi in medio fornacis:
ut succendã in ea ignẽ ad ꝯflanduz. Sic ꝯgrega
bo in furore meo: ⁊ in ira mea: et requiescã. Et cõ
flabo vos ⁊ ꝯgregabo vos: ⁊ succendam vos in
igne furoris mei: ⁊ ꝯflabimini in medio eius: ut cõ
flatur argentũ in medio fornacis: sic eritis in me
dio eius. Et scietis quia ego dñs: cum effuderiz
indignatiõez meam super vos. Et factũ est ꝟbũ
dñi ad me dicens: Fili hominis: dic ei: Tu es ter
ra immũda ⁊ nõ ꝯpluta in die furoris. Cõiuratio
ꝓphetarũ in medio eius. Sicut leo rugiens rapi
ensq; pdã animas deuorauerũt: opes ⁊ precium
acceperũt: viduas eius multiplicauerũt i medio
illius. Sacerdotes eius cõtempserũt legẽ meaz
⁊ polluerũt sanctuaria mea. Inter sanctũ ⁊ ꝓpha
nũ nõ habuerũt distantiã: int pollutũ ⁊ munduz
nõ intellexerũt: ⁊ a sabbatis meis auerterũt ocu
los suos: ⁊ coinquinabar in medio eoꝝ. Principes
eius in medio illius quasi lupi rapientes predã
ad effundẽdũ sanguinẽ: ⁊ ad pdẽdas aĩas: ⁊ aua
re sectãda lucra. Prophete aũt eius liniebãt eos
absq; tpamẽto vidẽtes vana ⁊ diuinãtes ei men
daciũ: dicentes: h dicit dñs deus: cũ dñs nõ sit lo
cutus. Populi terre calũniabant calũniã ⁊ rapi
ebãt violent egenũ: ⁊ pauperẽ affligebãt ⁊ adue
nã opprimebãt calũnia absq; iudicio. Et quesiui
de eis viꝝ q interponeret sepẽ: ⁊ staret opposit⁹ cõ
tra me ꝓ terra ne dissiparẽ eam: ⁊ non inueni. Et
effudi sup eos indignatiõẽz meam: ⁊ in igne ire
mee ꝯsumpsi eos. Uiã eorum in caput eorũ red
didi ait dominus deus.

Capitulum. XXIII

Et factus est sermo dñi ad me dicẽs: Fili
hoĩs: Due mulieres filie mřis vni⁹ fuerũt ⁊
fornicate sunt in egypto. In adolescẽtia
sua fornicate sunt. Ibi subacta sunt vbera earuz
⁊ fracte sunt mãme pubertatis earũ. Nomina au
tem earũ oolla maior: ⁊ ooliba soror eius minor
Et habui eas: ⁊ pepererũt filios ⁊ filias. Porro
eaꝝ noĩa: samaria oolla: ⁊ hierlẽm ooliba. Forni
cata est igit sup me oolla: ⁊ insaniuit in amatores
suos in assyrios ꝓpinqntes: vestitos hyacintho
pncipes ⁊ magrat⁹: iuuenes cupidis: vniuersos
eqtes: ⁊ ascẽsores equoꝝ: ⁊ dedit fornicatiões su
as super eos electos filios assyriorũ vniuersos:
⁊ in omnib⁹ in quos insaniuit in immũdicijs eo
rũ polluta ẽ. Insup ⁊ fornicatões suas qs habu
erat in egypto nõ reliquit. Nam ⁊ illi dormierũt
cũ ea in adolescentia sua: ⁊ illi ꝯfregerunt vbera

pubertatis eius: ⁊ effuderūt fornicatiōem suā su per eam. Propterea tradidi eā in manꝰ amato rū suoꝝ: in manꝰ filioꝝ assur: sup quoꝝ insanuit libidine. Ipsi discooperuerūt ignominiā eius: fili os ⁊ filias eius tulerūt: ⁊ ipsam occiderūt gladio Et facte sunt famose mulieres: ⁊ iudicia pperraue rūt in ea. Qđ cum vidisset soror eius ooliba: plꝰ q̄ȝ illa insanuit libidine: ⁊ fornicatiōēȝ suaȝ sup fornicationē sororis sue ad filios assirioꝝ pbuit impudent: ducibꝰ ⁊ mgr̄atibꝰ ad se venientibus indutis veste varia: equitibꝰ q vectabant eqs: ⁊ adolescētibꝰ forma cūctis egregia. Et vidi q pol luta esset via vna ambaꝝ: ⁊ auxit fornicationes suas. Cūq̄ȝ vidisset viros depictos in piete ima gines chaldeoꝝ expssas colorībꝰ: ⁊ accinctos bal theis renes: ⁊ tyaras tinctas in capitibꝰ eoꝝ for mā ducū oīum: silitudinē filioꝝ babylonis terreq̄ȝ chaldeoꝝ in q̄ orti st: isaniuit sup eos ꝯcupia ocu loꝝ suoꝝ: ⁊ misit nūcios ad eos in chaldeā. Cūq̄ȝ venissent ad eā filij babylonis ad cubile mām̄aꝝ polluerūt eā stupris suis: ⁊ polluta est ab eis: ⁊ sa turata est aīa eius ab illis. Denudauit q̄ȝ forni catōes suas: ⁊ discoopuit igm̄iniā suā. Et recessit aīa mea ab ea: sicut recesserat aīa mea a sorore eiꝰ Multiplicauit enī fornicatōēs suas recordans dies adolescētie sue quibꝰ fornicata est in tr̄a egy pti: ⁊ insaniuit libidine sup ꝯcubitū eoꝝ: quoruȝ carnes sīt ut carnes asinoꝝ: ⁊ sicut fluxꝰ equoruȝ fluxus eoꝝ. Et visitasti scelus adolescētie tue: qū s̄b acta st in egypto vbera tua: ⁊ ꝯfracte sunt mā me pubertatis tue. Propterea ooliba hec dicit dn̄s deꝰ: Ecce ego suscitabo oēs amatores tuos ꝯtra te de qbꝰ satiata est aīa tua: ⁊ ꝯgregabo eos ad uersum te in circuitu filios babylonis: ⁊ vniuer sos chaldeos: nobiles: tyrānosq̄ȝ ⁊ pncipes: oēs filios assirioꝝ: iuuenes forma egregia: duces et mgr̄atꝰ: vniuersos pncipes pncipū: ⁊ nomiatos ascensores equoꝝ. Et venient sup te instructi curru ⁊ rota: multitudo pploꝝ. Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea armabunt ꝯtra te vndiq̄ȝ. Et dabo corā eis iudi ciū: ⁊ iudicabūt te iudicijs suis. Et ponā zelū me um in te: quē exercēt tecū in furore. Nasum tuuȝ ⁊ aures tuas pcidēt: ⁊ q̄ remāserint gladio cōci dent. Ipsi filios tuos ⁊ filias tuas capiēt: ⁊ nouis simū tuuȝ deuorabit igni. Et denudabūt te vesti mētis tuis: ⁊ tollēt vasa glīe tue. Et requiescē faciā scelus tuū de te: ⁊ fornicatiōēȝ tuā de tr̄a egypti. Nec leuabis oculos tuos ad eos: ⁊ egypti non re cordaberis amplius: qr hec dicit dn̄s deus: Ecce ego tradā te in manꝰ eoꝝ q̄s odisti: in manꝰ d̄ q bus satiata est aīa tua: ⁊ agēt tecuȝ in odio. Et tol lēt oēs labores tuos: ⁊ dimittēt te nudā: ⁊ igm̄i nia plenā: ⁊ reuelabit igm̄inia fornicationuȝ tua rū. Scelus tuū ⁊ fornicatiōes tue fecert h̄ tibi. qr fornicata es post gētes int̄ q̄s polluta es in idol̄ eaꝝ. In via sororis tue ambulasti: ⁊ dabo calicē eius in manu tua. Hec dicit dn̄s deus: Calicē so roris tue bibes: pfundū ⁊ latū. Eris in derisuȝ ⁊ in s̄bsannatiōēȝ que est capacissima: ebrietate: et dolore repleberis: calice meroris ⁊ tristicie calice sororis tue samarie. Et bibes illū: ⁊ epotab̄ vsq̄ȝ ad feces: ⁊ fragmenta eius deuorab̄: ⁊ vbera tua lacerab̄: qr ego locutꝰ sum ait dn̄s deꝰ. Propterea h̄ dicit dn̄s deꝰ: Quia oblita es mei: ⁊ proiecisti me post corpus tuū: tu q̄ȝ porta scelus tuū: ⁊ for nicatiōes tuas. Et ait dn̄s ad me dicēs: Fili hoīs nunq d iudicas oollā ⁊ oolibā: ⁊ annūcias eis sce lera eaꝝ: qr adulterate st: ⁊ sanguis in manibus eaꝝ: ⁊ cū idol̄ suis fornicate sūt: Insup ⁊ filios su os quos genuerūt mihi: obtulert eis ad deuorā dū. Sȝ ⁊ h̄ fecert mihi. Polluert scīuariū meū in die illa: ⁊ sabbata mea pphanauerūt. Cūq̄ȝ imo larēt filios suos idolis: ⁊ ingrederent scīuariū me um in die illa ut pollueret illud: etiā h̄ fecerunt in medio domꝰ mee. Miserūt ad viros uenientes de longe: ad quos nūcios miserāt. Itaq̄ȝ ecce vene rūt qbus te lauisti ⁊ circūlinisti stibio oculos tu os ⁊ ornata es mūdo muliebri. Sedisti in lecto pulcherrimo mēsa ornata est an̄ te. Thymiama meū ⁊ vnguentū meū posuisti sup eā: ⁊ vox mul titudīs exultātis erat in ea. Et in viris q de mlti tudine hoīum adducebant ⁊ veniebāt de deserto posuerūt armillas in manibꝰ eoꝝ: ⁊ coronas spe ciosas in capitibꝰ eoꝝ. Et dixi ei que attrita est in adulterijs. Nūc fornicabit in fornicatiōe sua: et hec: Et ingressi st ad eā: q̄si ad mulierē meretricē sic ingrediebant ad oollā: ⁊ ad oolibā mulieres nefarias. Uiri ḡ iusti sūt. Hi iudicabūt eas iudi cio adulteraꝝ: ⁊ iudicio effundētiū sanguinē: qa adulterate sunt: ⁊ sanguis in mān̄ibꝰ eaꝝ. Et cum idol̄ suis fornicate sunt. Hec. n. dicit dn̄s deus: Adduc ad eas multitudinē: ⁊ trade eas in tumul tū ⁊ in rapinā: ⁊ lapident pedibꝰ pplōꝝ ⁊ ꝯfodiā tur gladijs eoꝝ. Filios ⁊ filias eoꝝ interficiēt: ⁊ do mos eaꝝ igne succēdēt. Et auferā scelus de terra ⁊ discēt oēs mulieres ne faciāt s̄m scelus eaꝝ. Et dabūt scelus vestrū sup vos: ⁊ pctā idoloruȝ ve stroꝝ portabitis ⁊ scietis: qr ego dn̄s deus.

Et factū est verbū dn̄i ad me XXIIII

in anno nono in mēse decimo: decia die mēsis dicēs: Fili hoīs: scribe tibi nomen diei huius: in qua ꝯfirmatus ē rex babylonis ad uersum hirlm hodie: ⁊ dices p puerbiuȝ ad do mū irritatricē pabolā: ⁊ loq̄ris ad eos. Hec dicit dn̄s deꝰ: Pōe ollā eneā: pone iquā ⁊ mitte in eā aquaȝ. Congē frustra eius in eam: oēm partē bo nā: ⁊ femur ⁊ armū: electa ⁊ ossibꝰ plena. Pinguis simū pecus assūme: ꝯpone quoq̄ȝ strues ossium s̄b ea. Efferbuit coctio eius: ⁊ discocta sunt ossa il lius in medio eius. Propterea h̄ dicit dn̄s deꝰ: Ue ciuitati sanguinū olle cuius rubigo in ea est: et rubigo eius non exiuit de ea. Per ptes ⁊ p ptes

suas eijce eā. Non cecidit sup eā sors. Sanguis
eni eius in medio eius est: sup lympidissimā pe
trā effudit illū. Nō effudit illū sup terrā ut posit
operiri puluere: ut supinducerē indignatiōez meā
⁊ vindicta vlciscerer. Dedi sanguinē eiꝰ super pe
trā lympidissimā: ne operiret. Propterea h̄ dicit do
minꝰ deꝰ: Ve ciuitati sanguinū: cuius ego grādē
faciā pirā. Congere ossa q̄ igne succēdā. Cōsum
ment carnes: ⁊ coquet vniuersa cōpō: ⁊ ossa tabe
scēt. Pone q̄z eam sup prunas vacuā ut incale
scat ⁊ liq̄fiat es eius: ⁊ cōflet in medio eius inqna
mentū eius: ⁊ cōsumat rubigo eius. Multo labo
re sudatū est: ⁊ nō exiuit de ea nimia rubigo eius
neqz p ignē. Immūdicia tua execrabilis: q2 mū
dare te volui: ⁊ nō es mūdata a sordibꝰ tuis. Sz
nec mūdaberis prius: donec qescere faciā indigna
tiōez meā in te. Ego dn̄s locutꝰ sum. Veni ⁊ faciā
nō transeā: nec parcā: nec placabor. Iuxta vias
tuas ⁊ iuxta adinuentiōes tuas iudicabo te dicit
dn̄s. Et fc̄m ē est verbū dn̄i ad me dicēs: Fili ho
mis: ecce ego tollo a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ
in plaga: ⁊ nō planges neqz plorabis neqz fluēt
lachryme tue. Ingemisce tacēs: mortuoꝝ luctū
nō facies. Corona tua circūligata sit tibi: ⁊ calcia
menta tua erūt in pedibꝰ tuis: nec amictu ora ve
labis: nec cibos lugētiū comedes. Locutꝰ sum g
ad pplm mane: ⁊ mortua est vxor mea vespere.
Feciqz mane sicut p̄ceperat mihi. Et dixit ad me po
pulus: Quare nō indicas nobis qd ista significēt
q̄ tu facis: Et dixi ad eos: Sermo dn̄i factꝰ est ad
me dicēs: Loq̄re domui isrl̄. Hec dicit dn̄s deus
Ecce ego polluā scūariū meū: supbiā imperij ve
stri: ⁊ desiderabile oculoꝝ vestroꝝ: ⁊ sup qđ pa
uet aīa vr̄a: ⁊ filij vr̄i ⁊ filie vestre q̄s reliq̄stis gla
dio cadēt: ⁊ facietis sicut feci. Ora amictu non ve
labitis: ⁊ cibos lugentiū nō comedetis. Coronas
hēbitis in capitibꝰ vr̄is: ⁊ calciamēta in pedibus
Nō plāgetis neqz flebitis: sz tabescetis in iniqta
tibꝰ vr̄is: ⁊ vnusqsqz gemet ad frēm suū. Eritqz
ezechiel vobis in portentū. Iuxta oīa q̄ fecit: facie
tis: cū venerit istud: ⁊ scietis q2 ego dn̄s deꝰ. Et
tu fili hoīs ecce in die q̄ tollā ab eis fortitudinez
eoꝝ ⁊ gaudiū dignitatis: ⁊ desideriū oculoꝝ eoꝝ
sup q̄ reqescūt aīe eoꝝ: ⁊ filios ⁊ filias eoꝝ: i die
illa cū venerit fugiēs ad te ut annūciet tibi: i die
inquā illa apietur os tuū cum eo qui fugit: ⁊ loque
ris ⁊ nō silebis vltra: erisqz eis in portentū: ⁊ scie
tis q2 ego dn̄s.

XXV

Et factꝰ est sermo dn̄i ad me dicēs: Fili ho
minis: pone faciē tuā cōtra filios ammon
⁊ pphabis de eis: ⁊ dices filijs āmon: Au
dite verbū dn̄i dei. Hec dicit dn̄s deꝰ. Pro eo q
dixisti euge euge sup scūariū meū: q2 pollutū est
⁊ sup terrā israel qm̄ desolata est: ⁊ sup domū iu
da: qm̄ ducti sunt in captiuitatē: iccirco ecce ego
tradā te filijs orientalibꝰ in hereditatez: ⁊ colloca
bunt caulas suas in te: ⁊ ponēt in te tentoria sua
Ipsi comedēt fruges tuas: ⁊ ipsi bibēt lac tuum.
Daboqz rabath in habitaculū cameloꝝ: ⁊ filios
ammon in cubile pecoꝝ: ⁊ scietis q2 ego dominꝰ
Quia hec dicit dn̄s deꝰ. Pro eo q plausisti ma
nu ⁊ percussisti pede ⁊ gauisa es ex toto affectu su
p terrā isrl̄. Iccirco ecce ego extendā manū meā
sup te: ⁊ tradā te in direptionē gentiū: ⁊ interficiā
te de populis ⁊ pdā de terris ⁊ cōterā: ⁊ scies qa
ego dn̄s. Hec dicit dominꝰ deꝰ. Pro eo q dixerit
moab ⁊ seyr: ecce sicut omnes gentes domus iu
da: iccirco ecce ego aperiā humerū moab de ciui
tatibꝰ: de ciuitatibꝰ inquā eius: ⁊ de finibꝰ eius i
clytas terre bethiesimoth ⁊ beelmeon ⁊ cariathaim
filijs orientis cū filijs ammon. Et dabo eam in
hereditatē: ut nō sit vltra memoria filioꝝ āmon i
gētibꝰ. Et in moab faciā iudicia: ⁊ sciēt quia ego
dominꝰ. Hec dicit dn̄s deus. Pro eo q fecit idu
mea vltionē ut se vindicaret de filijs iuda: pecca
uitqz delinqns: ⁊ vindictā expetiuit de eis: iccirco
hec dicit dominꝰ deus: Extendā manū meā sup
idumeā: ⁊ auferā de ea hoiem ⁊ iumentū: ⁊ faciā
eam desertā ab austro: ⁊ qui sunt in dedan gladio
cadēt. Et dabo vltionē meā super idumeā p ma
nū populi mei israel: ⁊ faciēt in edom iuxta iram
meā ⁊ furorē meū: ⁊ scient vindictā meā dicit do
minꝰ deus. Hec dicit dn̄s deus: Pro eo q fecerit
palestini vindictā: ⁊ vlti se sunt toto aīo: interficien
tes ⁊ implentes inimicicias veteres: ppterea h̄
dicit dominus deus: Ecce ego extendā manū me
am sup palestinos: ⁊ interficiā interfectores. Et per
dā reliquias maritime regionis: faciāqz in eis vl
tiōes magnas arguēs in furore: ⁊ sciēt qđ ego
dn̄s: cū dedero vindictā meā sup eos.

XXVI

Et factū est in vndecimo anno: pͥma men
sis: factꝰ est s̄mo dn̄i ad me dicēs: Fili ho
minis: p eo q dixit tyrus de hierlm̄: eu
ge cōfracte sunt porte ppl̄oꝝ: cōuersa est ad me: im
plebor: deserta est: ppterea hec dicit dn̄s deꝰ: Ec
ce ego sup te tyre: ⁊ ascēdē faciā ad te gētes m̄ltas
sicut ascēdit mare fluctuās. Et dissipabūt muros
tyri: ⁊ destruēt turres eius. Et radā puluerē eiꝰ de
ea: ⁊ dabo eā in lympidissimā petrā. Siccatio sa
genarū erit in medio maris: q2 ego locutꝰ sū ait
dn̄s deꝰ: ⁊ erit in direptiōez gentibꝰ. Filie quoqz
eius q̄ sunt in agro gladio interficient: ⁊ sciēt quia
ego dn̄s. Quia hec dicit dn̄s deꝰ: Ecce ego addu
cā ad tyrū nabuchodonosor regez babylonis ab
aquilone: regē regū: cum equis ⁊ curribꝰ ⁊ equiti
bꝰ ⁊ cetu populoqz magno. Filias tuas que sunt
in agro gladio interficiet: ⁊ circūdabit te munitio
nibus: ⁊ comportabit aggerē in gyro. Et eleuabit
contra te clypeū: ⁊ vineas ⁊ arietes temꝑabit i
muros tuos: ⁊ turres tuas destruet in armatura
sua. Inundatione equoꝝ eius operiet te puluis
eoꝝ: a sonitu equitū ⁊ rotarum ⁊ curruū moue

infra

bunt muri tui. Cũ ingressus fuerit portas tuas
q̃si per introitũ vrbis dissipate: vngulis equoꝝ
suoꝝ ↄculcabũt oẽs plateas tuas: ppl̃m tuũ gla
dio cedet: ⁊ statue tue nobiles in terrã corruent.
Uastabũt opes tuas: diripiẽt negociatões tuas
⁊ destruent muros tuos. ⁊ domos tuas p̃claras
subuertẽt: ⁊ lapides tuos ⁊ ligna tua: ⁊ puluerẽ
tuũ in medio aquaꝝ ponent. Et quiescere faciam
multitudinẽ canticoꝝ tuoꝝ: ⁊ sonitus citharaꝝ
tuarũ non audietur ampli⁹. Et dabo te in lympidissi
mã petrã: siccatio sagenarũ eris: nec edificaberis
vltra: q2 ego dñs locutus sum: ait dñs de⁹. Hec
dicit dñs deus de tyro. Nũqd nõ a sonitu ruine
tue: ⁊ gemitu interfectoꝝ tuoꝝ cũ occisi fuerint i
medio tui: cõmouebunt insule ⁊ descendẽt de se
dibus suis oẽs pricipes maris: ⁊ auferẽt exuui
as suas: ⁊ vestimẽta sua varia abiciẽt: ⁊ induẽt
stupore: In terra sedebũt ⁊ attoniti sup repẽtio
casu tuo ammirabunt: ⁊ assumẽtes sup te lamẽ
tũ dicent tibi. Quõ peristi q̃ hitas in mari vrbs
inclyta: q̃ fuisti fortis in mari cũ hitatoribus tu
is quos formidabãt vniuersi. Nũc stupebũt na
ues in die pauoris tui: ⁊ turbabunt insule in ma
ri: eo q̃ nullus egrediatur ex te. Quia h̃ dicit dñs
deus: Cũ dedero vrbẽ desolatã sicut ciuitates q̃
nõ hitant: ⁊ adduxero sup te abyssũ: ⁊ operuerit
te aque multe: ⁊ detraxero te cũ iis q descendũt
in lacũ ad ppl̃m sempiternũ: ⁊ collocauero i tra
nouissima sicut solitudines veteres cũ his q de
ducũt in lacũ vt non hiteris. Porro cũ dedero
gloriã in terra viuentiũ in nihilũ redigã te: ⁊ nõ
eris ⁊ requisita nõ inuenieris vltra in sempitnũ
dicit dñs deus. XXVII

Et factũ est verbũ dñi ad me dicens. Tu
q̃ fili hois: assume sup tyrũ lamentũ: et
dices tyro q̃ hitat in introitu maris negociationi
pplorũ ad insulas multas: Hec dicit dñs de⁹: O
tyre tu dixisti: Perfecti decoris ego sum: ⁊ i cor
de maris sita. Finitimi tui q te edificauerũt im
pleuerũt decorẽ tuũ: abietib⁹ de sanir extruxerũt
te cũ oibus tabulatis maris: cedrũ de libano tu
lerũt vt facerẽt tibi malũ: q̃rcus d̃ basan dolaue
rũt in remos tuos: ⁊ transtra tua fecerũt tibi ex
ebore indico: ⁊ p̃toriola de insulis italie. Byssus
varia de egypto texta ẽ tibi in velũ vt poneretur i
malo: hyacinthus ⁊ purpura de insulis elisã fctã
sunt opimentũ tuũ. Habitatores sidonis ⁊ ara
dij fuerunt remiges tui: sapiẽtes tui tyre facti sũt
gubernatores tui: senes bibly ⁊ prudẽtes ei⁹ ha
buerũt nautas ad ministeriũ varie suppellectil̃
tue. Omnes naues maris ⁊ naute eaꝝ fuerũt in
pplo negociatiões tue: perse ⁊ lydi ⁊ libies erãt
in exercitu tuo viri bellatores tui: clypeũ ⁊ gale
am suspenderũt in te ꝓ ornatu tuo. Filij aradij
cũ exercitu suo sup muros tuos in circuitu: sz ⁊
pygmei q erant i turribus tuis pharetras suas
suspenderũt in muris tuis p gyrũ. Ipsi comple
uerũt pulchritudinẽ tuã: Carthaginẽses negoci
atores tui. A multitudine cũctaꝝ diuitiaꝝ: argẽ
to: ferro: stanno: plũboq3 repleuerũt nũdinas tu
as. Grecia ⁊ thubal ⁊ mosoch: ipsi institores tui
Mancipia ⁊ vasa erea adduxerũt pplo tuo d̃ do
mo thogorma: eq̃s ⁊ eq̃tes ⁊ mulos adduxerũt
ad forũ tuũ. Filij dedan negociatores tui: Insule
multe negociatio manus tue. Dẽtes eburneos
⁊ hebeninos cõmutauerũt in p̃cio tuo: Syr⁹ ne
gociator tuus. Propt̃ multitudinẽ operꝫ tuorũ:
guttã ⁊ purpurã ⁊ scutulata ⁊ byssum ⁊ sericũ et
chodchod ꝓposuerũt in mercatu tuo: Juda ⁊ ter
ra isrl̃ ipsi institores tui i frumẽto p̃mo: balsamũ
⁊ mel ⁊ oleũ ⁊ resinã ꝓposuerũt in nũdinis tuis
Damascenus negociator tu⁹ in multitudie ope
rũ tuoꝝ: in multitudie diuersaꝝ opũ: in vino pi
gui: in lanis coloris optimi. Dan ⁊ grecia ⁊ mo
zel in nũdinis tuis ꝓposuerũt ferrũ fabrefactũ
stacten ⁊ calam⁹ in negociatione tua. Dedan in
stitores tui in tapetib⁹ ad sedendũ. Arabia ⁊ vni
uersi p̃ncipes cedar ipsi negociatores man⁹ tue:
cũ agnis ⁊ arietib⁹ ⁊ hedis venerũt ad te negocia
tores tui. Uẽditores saba ⁊ rema ipsi negociato
res tui: cũ vniuersis primis aromatibus: ⁊ lapi
de precioso ⁊ auro qđ ꝓposuerũt in mercatu tuo
Arã ⁊ chenne ⁊ eden negociatores tui. Saba as
sur ⁊ chelmach venditores tui: ipsi negociatores
tui: multiphariã i voluceris hyacinthi ⁊ polymi
torũ gazarũq3 preciosarũ q̃ obuolute ⁊ astricte
erant funib⁹: cedros q̃3 hẽbant in negociatõib⁹
tuis. Naues maris p̃ricipes tui in negociatione
tua: ⁊ repleta es ⁊ glĩficata nimis in corde maris
In aq̃s multis adduxerũt te remiges tui. Uẽt⁹
auster contriuit te. In corde maris diuitie tue et
thesauri tui: ⁊ multiplex instrumentũ tuũ. Nau
te tui ⁊ gubernatores tui q tenebãt suppellectilẽ
tuã: ⁊ pplo tuo p̃erant: viri q̃3 bellatores tui q
erant in te cũ vniuersa multitudine tua q̃ ẽ i me
dio tui: cadent in corde maris in die ruine tue. A
sonitu clamoris gubernatorũ tuorũ ↄturbabũt
classes: ⁊ descendẽt de nauib⁹ suis oẽs q tenebãt
remũ. Naute ⁊ vniuersi gubernatores maris in
terra stabũt ⁊ eiulabũt sup te voce magna: ⁊ cla
mabũt amare. Et supiaciens puluerẽ capitib⁹
suis: ⁊ cinere cõspgent: ⁊ radent sup te caluitium
⁊ accingent ciliciis. Et plorabũt te in amaritudi
ne aie ploratu amarissimo: ⁊ assumẽt sup te car
mẽ lugubre: ⁊ plãgẽt te. Que ẽ vt tyrus q̃ obmu
tuit in medio maris. Que in exitu negociationũ
tuarũ de mari implesti pplos multos: in multi
tudine diuitiarũ tuarũ ⁊ pplorum tuorum dita
sti reges terre. Nunc cõtrita es a mari: in ꝓfun
dis aquarum opes tue: ⁊ omnis multitudo tua
que erat in medio tui ceciderunt. Uniuersi habi
tatores insularum obstupuerunt sup te: ⁊ reges

eorum oẽs tempestate percussi mutauerũt vultꝰ. Negociatores pplõꝝ sibilauerũt sup te. Ad nihilũ deducta es: ⁊ nõ eris vsq; in perpetuum.

Capitulum. XXVIII

Et factꝰ est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hominis: dic pncipi tyri. Hec dicit dñs deꝰ: Eo q̃ eleuatũ est cor tuũ: ⁊ dixistı deꝰ ego sum: ⁊ in cathedra dei sedi in corde maris: cũ sis hõ ⁊ nõ deus: ⁊ dedisti cor tuũ q̃si cor dei. Ecce sapientior es tu daniele: oẽ secretũ nõ est absconditũ a te. In sapia ⁊ prudentia tua fecisti tibi fortitudinẽ: ⁊ acqsisti aurũ ⁊ argentũ in thesauris tuis: in multitudine sapie tue: ⁊ in negociatiõe tua multiplicasti tibi fortitudinẽ: ⁊ eleuatũ est cor tuuz in robore tuo. Propterea hec dicit dñs deꝰ: Eo q̃ eleuatũ est cor tuũ q̃si cor dei: iccirco ecce ego adducã sup te alienos robustissimos gentiũ. Et nudabũt gladios suos sup pulchritudinẽ sapie tue: et pollueñt decorẽ tuũ. Interficient ⁊ detrahẽt te: ⁊ morieris in interitu occisoꝝ in corde maris. Nunqd dicẽs loqueris: deus ego sum: corã interficiẽtibꝰ te: cũ sis hõ ⁊ nõ deus? In manu occidentium te morte incircũcisoꝝ morieris in manu alienoruz: q̃ ego locutꝰ sum ait dñs deus. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens: Fili hominis: leua planctũ sup regem tyri: ⁊ dices ei: Hec dicit dñs deus. Tu signaculũ similitudinis: plenꝰ sapia: pfectus decore in delitiis paradisi dei fuisti. Oĩs lapis pciosus operimẽtũ tuũ: sardius thopasius ⁊ iaspis chrysolithus ⁊ onyx ⁊ berillus sapphirꝰ ⁊ carbũculus ⁊ smaragdus. Aurũ opus decoris tui ⁊ foramina tua in die q̃ cõditus es pparata sunt. Tu cherub extentꝰ ⁊ ptegẽs te ⁊ posui te in monte sancto dei. In medio lapidũ ignitoꝝ ambulasti: pfectus in viis tuis a die cõditiõis tue: donec inuenta est iniquitas in te. In multitudine negociatiõis tue repleta sũt interiora tua iniq̃tate: ⁊ peccasti: ⁊ eieci te de mõte sancto dei: ⁊ pdidi te o cherub ptegens de medio lapidũ ignitoꝝ. Et eleuatũ est cor tuuz in decore tuo. Perdidisti sapiaz tuã in decore tuo: in terrã pieci te: ante faciẽ regũ dedi te ut cernerẽt te. In multitudine iniq̃tatũ tuaꝝ: ⁊ iniq̃tate negociatiõis tue polluisti sctificatiõez tuã. Producã ẽ ignẽ de medio tui q̃ comedat te: ⁊ dabo te in cinerẽ sup terrã in cõspectu oĩum videntiũ te. Oẽs q̃ viderint te in gentibꝰ obstupescẽt sup te. Nihili factus es: ⁊ nõ eris in ppetuũ. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hominis: pone faciẽ tuã cõtra sidonez ⁊ pphetabis de ea: ⁊ dices: Hec dicit dñs deꝰ: Ecce ego ad te sidon: ⁊ glorificabor in medio tui. Et scient q̃ ego dñs cũ fecero in ea iudicia: ⁊ sctificatꝰ fuero in ea. Et imittã ei pestilentiã ⁊ sanguinez in plateis eius: ⁊ corruẽt interfecti in medio eius gladio p circuitũ: ⁊ sciẽt q̃ ego dñs. Et n̄ erit vltra domui isrl' offendiculũ amaritudinis: ⁊ spina doloreȝ infereñs vndiq; p circuitũ eoꝝ q̃ aduersañt eis: ⁊ sciẽt q̃ ego dñs deus. Hec dicit dñs deus: Qñ cõgregauero domũ isrl' de pplis in quibꝰ dispsi sũt sctificabor in eis corã gentibꝰ: ⁊ hitabũt in tra sua quã dedi seruo meo iacob: ⁊ hitabũt in ea securi. Et edificabũt domos ⁊ plantabũt vineas: ⁊ habitabũt cõfidenter cum fecero iudicia in oĩbꝰ q̃ aduersantur eis p circuituz: ⁊ scient quia ego dominus deus eorum.

XXIX

In anno decimo ⁊ duodecimo mense: vna die mẽsis: factũ est verbũ dñi ad me dicẽs: Fili hominis: pone faciẽ tuã cõtra pharaonẽ regẽ egypti: ⁊ pphetabis de eo: ⁊ de egypto vniuersa loq̃re ⁊ dices: Hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne q̃ cubas in medio fluminũ tuoꝝ: ⁊ dicis: meus ẽ fluuius: ⁊ ego feci memetipm. Et ponã frenuz in maxillis tuis: ⁊ agglutinabo pisces fluminũ tuorũ squamis tuis. Et extrahã te d̃ medio fluminũ tuoꝝ: ⁊ vniuersi pisces tui squamis tuis adherẽbũt. Et pyciam te in desertũ: ⁊ omnes pisces fluminis tui. Super faciẽ terre cades: non colligeris neq; cõgregaberis. Bestiis terre ⁊ volatilibꝰ celi dedi te ad deuorandũ: ⁊ scient oẽs habitatores egypti quia ego dñs. Pro eo q̃ fuisti baculus arũdineus domui israel qñ apphenderũt te manu: ⁊ confractꝰ es: ⁊ lacerasti omnẽ humerũ eorũ: ⁊ innitẽtibꝰ eis super te comminutus es: ⁊ dissoluisti omnes renes eorũ: ppterea h̃ dicit dominꝰ deus: Ecce ego adducã super te gladiũ meum: ⁊ interficiã de te hominem ⁊ iumentũ. Et erit terra egypti in desertũ: ⁊ in solitudinez: ⁊ sciẽt q̃ ego dñs. Pro eo q̃ dixeris: fluuius meus est ⁊ ego feci eum: iccirco ecce ego ad te ⁊ ad flumina tua. Daboq; terrã egypti in solitudinẽ gladio dissipataz a turre syenes vsq; ad terminos ethyopie. Non ptransibit eam pes hominis: neq; pes iumẽti gradietur in ea: ⁊ nõ habitabit quadraginta annis. Daboq; terrã egypti desertã in medio terrarũ desertaruz ⁊ ciuitates eius in medio vrbiũ subuersaꝝ: ⁊ erũt desolate quadraginta annis. Et dispergã egyptios in natiões: ⁊ ventilabo eos in terras. Quia h̃ dicit dominus deus: post finem quadraginta annorũ congregabo egyptũ de populis in q̃bꝰ dispsi fuerãt: ⁊ reducã captiuitatẽ egypti: ⁊ collocabo eos in terra phatures: in terrã natiuitatis sue: et erũt ibi in regnũ humile. Inter cetera regna erit humillima: ⁊ nõ eleuabit vltra super natiões. Et iminuã eos ne iperẽt gentibꝰ: neq; erũt vltra domui isrl' cõfidentia docentes iniquitatẽ ut fugiãt ⁊ sequañt eos: ⁊ scient q̃ ego dñs deus. Et factũ est in vicesimo ⁊ septimo anno: in p̃mo: i vna mẽsis factũ est verbũ dñi ad me dicens: Fili hominis nabuchodonosor rex babylonis seruire fecit exercitũ suũ seruitute magna aduersus tyꝝ. Oẽ caput decaluatũ: ⁊ oĩs humerꝰ depilatꝰ ẽ. Et merces n̄ est reddita ei: neq; exercitui eius de tyro: p seruitute

tute qua seruiuit mihi aduersus eam. Propterea
hec dicit dominꝰ deus: Ecce ego dabo nabucho
donosor regem babylonis in terra egypti: ⁊ acci
piet multitudinẽ eiꝰ: ⁊ depredabit manubias eiꝰ
⁊ diripiet spolia eius: ⁊ erit merces exercitui illiꝰ
⁊ operi quo seruiuit aduersus eam. Dedi ei terrã
egypti: ꝓ eo ꝙ laborauerit mihi ait dñs deus.
In die illa pullulabit cornu domus israel: et tibi
dabo apertũ os in medio eorũ: ⁊ scient quia ego
dominus. XXX

Et factũ est verbũ domini ad me dicens:
Fili hominis ꝓpheta ⁊ dic: Hec dicit do
minꝰ deus: Ululate ve vedie: quia iuxta
est dies: ⁊ appropinquabit dies domini: dies nu
bis tempus gentiũ erit. Et veniet gladiꝰ i egyptũ
⁊ erit pauor in ethyopia: cum ceciderint vulnera
ti in egypto: ⁊ ablata fuerit multitudo illius: ⁊ de
structa fundamẽta eius. Ethyopia ⁊ lybia ⁊ lydi
⁊ oẽs reliquũ vulgus: ⁊ chub ⁊ filii terre federis cũ
eis gladio cadẽt. Hec dicit dñs deus: Et corruent
fulciẽtes egyptũ: ⁊ destruet superbia imperii eiꝰ.
A turre syenes gladio cadẽt in ea ait dñs exerci
tuũ. Et dissipabunt in medio terrarũ desolatarũ
⁊ vrbes eius in medio ciuitatũ desertarũ erunt:
⁊ scient q: ego dñs deus: cum dedero ignẽ in egy
pto: ⁊ attriti fuerint oẽs auxiliatores eius. In die
illa egredient nuncii a facie mea in trierībꝰ ad cõ
terendã ethyopie ꝯfidentiã: ⁊ erit pauor in eis in
die egypti: quia absq; dubio veniet. Hec dic dñs
deus: Et cessare faciã multitudinẽ egypti in manu
nabuchodonosor regis babylonis. Ipse ⁊ ꝑplus
eius cum eo: fortissimi gentiũ adducent ad disp
dendã terrã. Et euaginabũt gladios suos super
egyptũ: ⁊ implebũt terram interfectis: ⁊ faciã al
ueos fluminũ aridos: ⁊ tradã terrã in manꝰ pes
simorũ: ⁊ dissipabo terrã ⁊ plenitudinẽ eius i ma
nus alienorũ. Ego dñs locutus sum: Hec dic do
minꝰ deus: Et disperdã simulachra: ⁊ cessare faci
am idola de mẽphis: ⁊ dux de terra egypti n̄ erit
amplius. Et dabo terrorẽ in terrã egypti: ⁊ disper
dã terrã phatures: ⁊ dabo ignẽ in taphnis: ⁊ faci
am iudicia mea in alexandria. Et effundã idigna
tionẽ meã sup pelusiũ robur egypti: ⁊ interficiam
multitudinẽ alexandrie: ⁊ dabo ignẽ in egypto.
Quasi parturiẽs dolebit pelusiũ: ⁊ alexandria erit
dissipata: ⁊ in mẽphis angustie quotidiãe. Iuue
nes eliopoleos ⁊ bubasti gladio cadent: ⁊ ipse ca
ptiue ducent. Et in taphnis nigrescit dies: cũ cõ
triuero ibi sceptra egypti: ⁊ defecerit in ea supbia
potentie eius. Ipsam nubes operiet: filie aũt eius
in captiuitatẽ ducent. Et iudicia faciã in egypto:
⁊ scient q: ego dñs. Et factũ est in vndecimo ãno
in ꝑmo: in septima mensis: factũ est verbũ domi
ni ad me dicẽs: Fili hois: brachiũ pharaonis re
gis egypti ꝯfregi: ⁊ ecce nõ est obuolutũ ut resti
tueret ei sanitas: ut ligaret pannis ⁊ fasciret lithe
olis: ⁊ recepto robore posset tenere gladiũ. Pro
pterea hec dicit dñs deus: Ecce ego ad pharaonẽ
regẽ egypti: ⁊ cõminuã eius brachiũ forte s; con
fractũ: ⁊ deiciã gladiũ de manu eius. Et dispgam
egyptũ in gentibꝰ: ⁊ ventilabo eos in terris. Et cõ
fortabo brachia regis babylonis: daboq; gladi
um meũ in manu eius. Et ꝯfringã brachiũ pha
raonis: ⁊ gemẽt gemitibꝰ interfecti corã facie eiꝰ
Et ꝯfortabo brachia regis babylonis: et brachia
pharaonis ꝯcidẽt. Et sciẽt q: ego dñs: cũ dedero
gladiũ meũ in manũ regis babylonis: ⁊ extende
rit eũ super terrã egypti. Et dispergã egyptum in
nationes: ⁊ ventilabo eos in terras: ⁊ sciẽt quia
ego dominus. XXXI

Et factũ est in anno vndecimo: tertio vna
mensis: factũ est verbũ dñi ad me dicẽs:
Fili hois: dic pharaoni regi egypti ⁊ ꝑplõ
eius. Cui similis factꝰ es in magnitudine tua: Ec
ce assur q̄si cedrus in libano pulcher ramis: ⁊ frõ
dibꝰ nemorosus: excelsusq; altitudine: ⁊ inter cõ
densas frõdes eleuatũ est cacumen eius. Aq̄ nu
trierũt illũ: abyssus exaltauit illũ. Flumina eius
manabãt i circuitu radicũ eius: ⁊ riuos suos emi
sit ad vniuersa ligna regiõis. Propterea eleuata
est altitudo eius sup oia ligna regionis: et multi
plicata sunt arbusta eius: ⁊ eleuati sunt rami eiꝰ
pre aquis multis. Cumq; extendissent vmbrã su
am: in ramis eius fecerũt nidos oia volatilia ce
li: ⁊ sub frondibꝰ eius genuerũt oẽs bestie saltuũ
⁊ sub vmbraculo illius hitabat cetus gentiũ plu
rimaꝝ. Eratq; pulcherrimꝰ in magnitudine sua:
⁊ in dilatatiõe arbustoꝝ suorũ. Erat eni radix illi
us iuxta aquas multas. Cedri nõ fuerũt altiores
illo in paradiso dei. Abietes nõ adequauerũt sũ
mitatẽ eius: ⁊ platani nõ fuerũt eque frondibus
illius. Omne lignũ paradisi dei non est assimila
tũ illi ⁊ pulchritudini eius: q̄m speciosum feci eũ
⁊ multis ꝯdensisq; frondibꝰ. Et emulata sunt eũ
oia ligna voluptatis: que erant in paradiso dei.
Propterea hec dicit dñs deus: Pro eo ꝙ subli
matꝰ est in altitudine: ⁊ dedit sũmitatẽ suã viren
tẽ atq; condensam: ⁊ eleuatũ est cor eius in altitu
dine sua: tradidi eum in manꝰ fortissimi gentium
Faciens faciet ei. Iuxta impietatẽ eius eieci eum
⁊ succidẽt eum alieni: ⁊ crudelissimi natiõnũ. Et ꝓ
iicient eũ sup mõtes: ⁊ in cũctis ꝯuallibꝰ corruent
rami eius. Et cõfringent arbusta eius in vniuer
sis rupibꝰ terre: ⁊ recedent de vmbraculo eiꝰ oẽs
populi terre: ⁊ relinquẽt eũ. In ruina eius hitaue
runt omnia volatilia celi: ⁊ in ramis eius fuerũt
vniuerse bestie regionis. Quãobrẽ non eleuabũ
tur in altitudine sua omnia ligna aquaꝝ: nec po
nẽt sublimitatẽ suam inter nemorosa atq; frõdo
sa: nec stabũt in sublimitate sua oia q̄ irrigant aq
q: oẽs traditi sunt in mortẽ ad terrã vltimam in
medio filiorũ hoim ad eos qui descendũt i lacũ

Hec dicit dñs deus: In die qñ descēdit ad īferos induxi luctū: operui eū abysso: ⁊ ꝓhibui flumina eius: ⁊ cohercui aquas multas. Cōtristatꝰ est super eū libanꝰ: ⁊ omnia ligna agri cōcussa sunt. A sonitu ruine eius cōmoui gentes: cum deducerē eum ad infernū cū his q descendebāt in lacū. Et ꝯsolata sunt in terra infima oīa ligna voluptatis egregia atq̄ ꝑclara in libano: vniuersa que irrigabant aquis. Nam ⁊ ipsi cum eo descendēt ad infernū ad interfectos gladio: ⁊ brachiū vniuscuiusq̄ sedebit sub vmbraculo eius in medio nationū. Cui assimulatꝰ es o inclyte atq̄ sublimis inter ligna voluptatis: Ecce deductꝰ es cum lignis voluptatis ad terrā vltimā. In medio incircūcisorū dormies cū eis q interfecti sunt gladio. Ipse ē pharao ⁊ oīs multitudo eius: dicit dñs deus.

XXXII

Et factū est duodecimo anno in mēse duodecīo: in vna mensis: factū ē verbū dñi ad me dicēs: Fili hoīs: assume lamentū sup pharaonē regē egypti: ⁊ dices ad eum. Leoni gentiū assimulatꝰ es: ⁊ draconi q ē in mari. Et ventilabas cornu in flumibꝰ tuis: ⁊ conturbabas aquas pedibꝰ tuis: ⁊ ꝯculcabas flumina earū. Propterea hec dicit dñs deus: Expādā super te rete meū in multitudine populorū multorū: ⁊ extrahā te in sagena mea: ⁊ ꝓiciā te in terrā. Sup faciē agri abyciā te: ⁊ hītare faciā sup te oīa volatilia celi: ⁊ saturabo ď te bestias vniuerse terre. Et dabo carnes tuas sup montes: ⁊ implebo colles tuos sanie tua. Et irrigabo terrā fetore sanguinis tui: Insup montes ⁊ valles implebuntur ex te. Et operiā cū extinctus fueris celos: ⁊ nigrescere faciā stellas eius. Solem nube tegā: ⁊ luna nō dabit lumē suū. Oīa luminaria celi merere faciā sup te: ⁊ dabo tenebras sup terrā tuā dic dñs deus. Et irritabo cor pplōꝝ multoꝝ: cū induxero ꝯtritionē tuam in gentibꝰ super terras quas nescis: ⁊ stupescē faciā sup te pplōs multos. Et reges eoꝝ horrore nimio formidabūt sup te cū volare ceperit gladius meus super facies eoꝝ: ⁊ obstupescēt repente singuli ꝓ aīa sua i die ruine sue. Quia hec dicit dñs deus: Gladius regis babylonis veniet tibi: in gladys fortiū deyciā multitudinē tuā. Inexpugnabiles omnes gētes he. Et vastabūt supbiā: ⁊ dissipabit mltitudo eius. Et perdā oīa iumēta eius que erāt sup aquas plurimas ⁊ nō ꝯturbabit eas pes hoīs vltra: neq̄ vngula iumentorū turbabit eas. Tunc purissimas rddā aquas eoꝝ: ⁊ flumina eorū quasi oleū adducam ait dñs deus: cum dedero terrā egypti desolatā. Deseret aūt terra a plenitudine sua qñ ꝑcussero oēs habitatores eius: ⁊ scient quia ego dominꝰ. Planctꝰ est: ⁊ plangent eum filie gentiū: super egyptū: ⁊ sup multitudinē eius plangēt eum: ait dñs deus. Et factū est in duodecimo anno: in quindecima mensis: factū est verbū dñi ad me dicens: Fili hoīs: cane carmē lugubre super multitudinē egypti. Et detrahe eam ipsam: ⁊ filias gentiū robustarū ad terrā vltimā cum his qui descēdūt in lacū. Quo pulchrior es descende: ⁊ dormi cum incircūcisis. In medio interfectorū gladio cadēt. Gladius datus est. Et attraxerūt eam: ⁊ oēs pplōs eius. Loquent ei potentissimi robustorū de medio inferni: qui cum auxiliatoribꝰ eius descenderūt: ⁊ dormierūt incircūcisi interfectiq̄ gladio. Ibi assur ⁊ oīs multitudo eius: in circuitu illius sepulchra eorū oēs interfecti: ⁊ qui ceciderūt gladio: quoꝝ data sunt sepulchra i nouissimis laci. Et facta est multitudo eius per gyrū sepulchri eius vniuersi interfecti cadentesq̄ gladio q dederāt quondā formidinē suā in terra viuentiū. Ibi elam: ⁊ oīs multitudo eius per gyrū sepulchri sui. Omnes hi interfecti ruentesq̄ gladio: qui descēderūt incircūcisi ad terrā vltimā. Qui posuerūt terrorem suum in terra viuentiū: ⁊ portauerunt ignominiā suā cum his qui descenderūt in lacū. In medio interfectoꝝ posuerūt cubile eius in vniuersis populis eius: in circuitu eius sepulchrum illius. Oēs hi incircūcisi interfectiq̄ gladio. Dederūt eni terrorē suū in terra viuentiū: ⁊ portauerūt ignominiā suā cum his qui descendūt i lacū. In medio interfectorū positi sunt. Ibi mosoch ⁊ thubal: ⁊ oīs multitudo eius: in circuitu eius sepulchra illius. Oēs hi incircūcisi interfectiq̄ ⁊ cadentes gladio: qr dederūt formidinē suā in terra viuentiū: ⁊ nō dormiēt cum fortibꝰ cadentibusq̄: ⁊ incircūcisis q descēderūt ad infernū cum armis suis. Et posuerūt gladios suos sub capitibꝰ suis ⁊ fuerūt iniqtates eoꝝ in ossibꝰ eoꝝ: quia terror fortiū facti sunt in terra viuentiū. Et tu ergo i medio incircūcisoꝝ ꝯtereris: ⁊ dormies cū interfectis gladio. Ibi idumea: ⁊ reges eius ⁊ oēs duces eiꝰ q dati sunt cum exercitu suo cū interfectis gladio: ⁊ q cum incircūcisis dormierūt: ⁊ cū his q descēderūt in lacū. Ibi ꝑncipes aquilonis oēs ⁊ vniuersi venatores q deducti sunt cum interfectis: pauētes ⁊ in sua fortitudine ꝯfusi: q dormierūt incircūcisi cū interfectis gladio: ⁊ portauerūt ꝯfusionem suā cum his q descendūt in lacū. Vidit eos pharao ⁊ ꝯsolatꝰ est sup vniuersa multitudine sua q̄ interfecta est gladio: pharao ⁊ oīs exercitꝰ eius ait dñs deus: quia dedit terrorē suū in terra viuentium: ⁊ dormiuit in medio incircūcisoꝝ cum interfectis gladio: pharao ⁊ omnis multitudo eius ait dominus deus.

XXXIII

Et factū est verbū dñi ad me dicens: Fili hoīs loquere ad filios ppli tui: ⁊ dices ad eos: Terra cum induxero super eam gladiū: ⁊ tulerit pplūs terre viꝝ vnū de nouissimis suis: ⁊ ꝯstituerit eū sup se speculatorē: ⁊ ille viderit gladiū venientē sup terrā: ⁊ cecinerit buccina ⁊ annūciauerit pplō: audiens aūt quisqs ille ē: so

nitū buccine: ⁊ nō obseruauerit: veneritq̄ gladi
us ⁊ tulerit eū: sanguis ipsius sup caput eius erit
Sonū buccine audiuit ⁊ nō se obseruauit: sāguis
eius in ipso erit. Si aūt se custodierit: aiam suā
saluabit. Q̄d si speculator viderit gladiū venié
té: ⁊ nō insonuerit buccina: ⁊ ppl's se nō custodie
rit: veneritq̄ gladius: ⁊ tulerit de eis aiam: ille q̄
dē in iniq̄tate sua capt⁹ est: sanguiné aūt eius de
manu speculatoris requirā. Et tu fili hois: specla
torē dedi te domui israel. Audiens ḡ ex ore meo
sermoné: annūciabis eis ex me. Si me dicēte ad
impiū: impie morte morieris: nō fueris locutus ut
se custodiat impius a via sua: ipse impius in iniq̄tate
sua morief: sanguiné aūt eius de manu tua req̄ui
rā. Si aūt annūciante te ad impiū ut a vijs suis
ɔuertaf: nō fuerit cōuersus a via sua: ipse in iniq̄
tate sua morief: porro tu aiam tuā liberasti. Tu ḡ
fili hois dic ad domū israel: Sic locuti estis dicē
tes: Iniq̄tates nr̄e ⁊ peccata nostra sup nos sunt
⁊ in ipsis nos tabescim⁹. Quō ergo viuere pote
rim⁹? Dic ad eos: Viuo ego dicit dn̄s de⁹. Nolo
morté impij: sed ut ɔuertaf impius a via sua ⁊ vi
uat. Conuertimi a vijs vestris pessimis. Et quaf
moriemi dom⁹ israel: Tu itaq̄ fili hois: dic ad fi
lios ppli tui: Iusticia iusti nō liberabit eū in qua
cunq̄ die peccauerit: ⁊ ipietas impij non nocebit
ei in quacūq̄ die ɔuersus fuerit ab ipietate sua.
Et iustus nō poterit viuere in iusticia sua: in qua
cūq̄ die peccauerit. Etiā si dixero iusto q̄ vita vi
uat: ⁊ ɔfisus in iusticia sua fecerit iniquitaté: oēs
iusticie eius obliuioni tradenf: ⁊ in iniq̄tate sua
quā opat⁹ ē: i ipsa morief. Si aūt dixero ipio: mor
te morieris: ⁊ egerit pniaā a pctō suo: fecitq̄ iu
diciū ⁊ iusticiā: ⁊ pign⁹ restituerit ille impi⁹: rapi
naq̄ reddiderit: in mādatis vite ambulauerit: nec
fecerit quicq̄ iniustū: vita viuet ⁊ nō morietur.
Oia pctā eius que peccauit: nō imputabūtur ei.
Iudiciū ⁊ iusticiā fecit: vita viuet. Et dixerūt filij
ppli tui: Nō est equi ponderis via dn̄i. Et ipsorū
via iniusta est. Cū eni recesserit iustus a iusticia
sua feceritq̄ iniq̄tates: morief in eis. Et cū reces
serit impius ab ipietate sua: feceritq̄ iudiciū ⁊ iu
sticiā: viuet in eis. Et dicitis: Nō est recta via do
mini. Vnūquēq̄ iuxta vias suas iudicabo d̄ uo
bis dom⁹ israel. Et factū est in duodecimo āno in
decimo mense: in q̄nta mēsis trāsmigratiōis no
stre: venit ad me q̄ fugerat de ierl'm dicēs: Va
stata est ciuitas. Manus aūt dn̄i facta fuerat ad
me vespere anteq̄ veniret q̄ fugerat: aperuitq̄
os meū donec veniret ad me mane: ⁊ aperto ore
meo nō silui amplius. Et factū est verbū domini
ad me dicens: Fili hois: q̄ui habitāt in ruinosis
his: sup humū israel loq̄ntes aiunt: Vnus erat
abraam: ⁊ hereditate possedit terrā: Nos aūt mul
ti sum⁹: nobis data est terra in possessioné. Iccir
co dices ad eos: Hec dicit dn̄s deus: Qui in san

guine comedetis: ⁊ oculos v̄ros leuatis ad imū
dicias vestras ⁊ sanguiné funditis: nunq̄d terrā
hereditate possidebitis? Stetistis in gladijs v̄ris
fecistis abominatiōes: ⁊ vnusq̄sq̄ vxorē pximi sui
polluit: ⁊ terrā hereditate possidebitis. Hec dices
ad eos: Sic dicit dn̄s deus: Viuo ego: q̄ q̄ in rui
nosis habitāt gladio cadēt: ⁊ q̄ in agro est: besti
is tradef ad deuorandū: q̄ aūt in p̄sidijs ⁊ in spe
luncis sunt peste morient. Et dabo terrā in solitu
diné: ⁊ in desertū: ⁊ deficiet supba fortitudo eius:
⁊ desolabunf montes israel: eo q̄ nullus sit qui p
eos trāseat. Et scient q̄ ego dn̄s: cum dedero ter
rā eoꝝ desolatā: ⁊ desertā ppter vniuersas aboia
tiōes suas q̄s opati sunt. Et tu fili hois: filij popu
li tui q̄ loquunf de te iuxta muros: et in ostijs do
moꝝ: ⁊ dicūt vn⁹ ad alteꝝ vir ad pximū suum lo
quētes: venite ⁊ audiam⁹ q̄s sit sermo egrediēs
a dn̄o. Et veniūt ad te quasi si ingrediaf ppl's: et
sedent corā te ppl's meus. Et audiūt sermōes tu
os: ⁊ nō faciūt eos: quia in canticū oris sui v̄tūt
illos. Et auariciā suā sequif cor eoꝝ: ⁊ es eis qua
si carmé musicum: qđ suaui dulciq̄ sono canif.
Et audiunt verba tua ⁊ nō faciunt ea: Et cū vene
rit qđ p̄dictū est: ecce eni venit: tunc scient quia p
phetes fuerit inter eos. XXXIIII

Et factū est verbū dn̄i ad me dicens: Fili
hominis: ppheta de pastoribus israel: p
pheta ⁊ dices pastoribus: Hec dicit dn̄s
deus: Ve pastoribus israel: qui pascebant semet
ipsos. Nōne greges a pastorib⁹ pascunf? Lac co
medebatis ⁊ lanis opiebamini: ⁊ quod crassum
erat occidebatis: gregé aūt meū nō pascebatis.
Qđ infirmū fuit nō ɔsolidastis: ⁊ qđ egrotū nō
sanastis. Qđ confractū est non alligastis: ⁊ quod
abiectū est nō reduxistis: ⁊ qđ pierat non q̄sistis:
sed cū austeritate imperabitis eis: ⁊ cū potentia.
Et disperse sunt oues mee: eo q̄ nō esset pastor: ⁊
facte sunt in deuorationé oium bestiaꝝ agri et di
sperse sunt. Errauerūt greges mei in cunctis mō
tib⁹: ⁊ in vniuerso colle excelso: ⁊ sup oēm faciē
terre disperse sunt greges mei. ⁊ non erat qui req̄
reret. Nō erat iquā q̄ requireret. Propterea pasto
res audite verbū dn̄i. Viuo ego dicit dn̄s de⁹: q̄
p eo q̄ facti sunt greges mei in rapinam: ⁊ oues
mee in deuorationé oium bestiaꝝ agri: eo q̄ non
esset pastor: neq̄ eni quesierūt pastores gregem
meū: sed pascebāt pastores semetipsos: ⁊ greges
meos nō pascebāt: ppterea pastores audite ver
bū dn̄i. Hec dicit dn̄s deus: Ecce egoipse sup pa
stores: requirā gregé meū de manu eoꝝ: ⁊ cessa
re faciā: ut vltra nō pascant gregé meum: nec pa
scant ampli⁹ pastores semetipsos. Et liberabo gre
gē meū de ore eoꝝ: ⁊ nō erit vltra eis in escā: q̄a
hec dicit dn̄s deus: Ecce egoipse req̄rā oues me
as: ⁊ visitabo eas. Sicut visitat pastor gregé suū
in die qū fuerit in medio ouiū suaꝝ dissipataꝝ

sic visitabo oues meas: ⁊ liberabo eas de omni
bus locis in quibus disperse fuerant in die nubis
⁊ caliginis. Et educã eas de populis: ⁊ congrega
bo eas de terris: ⁊ inducã eas in terrã suam: ⁊ pa
scã eas in montibꝰ isrl' in riuis ⁊ in cũctis sedibꝰ
terre. In pascuis vberrimis pascuã eas: ⁊ in mõ
tibꝰ excelsis isrl' erũt pascue eaꝝ. Ibi requiescẽt ĩ
herbis virẽtibꝰ: ⁊ in pascuis pinguibꝰ pascentur
sup montes isrl'. Et ego pascã oues meas: ⁊ ego
eas accubare faciã dicit dñs deus. Quod perierat
requirã: ⁊ qd̃ obiectũ erat reducã: ⁊ qd̃ cõfractuz
fuerat alligabo: ⁊ qd̃ infirmũ fuerat ꝯsolidabo: ⁊
qd̃ pingue ⁊ forte: custodiã ⁊ pascã illas ĩ iudicio
Uos aũt greges mei: hec dicit dñs deꝰ: Ecce ego
iudico int̃ pecus ⁊ pecus: arietũ ⁊ hircoꝝ. Nõne
satis vobis erat pascua bona depasci? Insuper et
reliqas pascuarũ vr̃arũ ꝯculcastis pedibus vr̃is
⁊ cum purissimã aquã biberetis: reliquã pedibꝰ
vr̃is turbastis: ⁊ oues mee his que ꝯculcata pedi
bꝰ vr̃is fuerãt pascebant: ⁊ q̃ pedes vr̃i turbaue
rãt: h̃ bibebãt. Propt̃ea h̃ dicit dñs deꝰ ad vos:
Ecce ego ipse iudico int̃ pecus pingue ⁊ macilẽtũ
Pro eo ꝙ lateribꝰ ⁊ humeris ĩpingebatis ⁊ cor
nibꝰ vr̃is ventilabatis oĩa infirma pecora donec
dispergerent foras: saluabo gregẽ meũ: ⁊ nõ erit
vltra in rapinã: ⁊ iudicabo int̃ pecus ⁊ pecus. Et
suscitabo sup ea pastorẽ vnũ q pascat ea: seruũz
meũ dauid: ipse pascet ea: ⁊ ipse erit eis in pasto
rem. Ego aũt dominꝰ ero eis in deũ: ⁊ seruꝰ meꝰ
dauid p̃nceps in medio eoꝝ. Ego dñs locutꝰ sũz
Et faciã cum eis pactũ pacis: ⁊ cessare faciam be
stias pessimas de terra: ⁊ q habitãt in deserto: se
curi dormiẽt in saltibꝰ: ⁊ ponã eos in circuitu col
lis mei benedictionẽ: ⁊ deducã imbrẽ in tp̃e suo:
⁊ pluuie benedictiõis erunt. Et dabit lignũ agri
fructũ suũ: ⁊ terra dabit germẽ suũ: ⁊ erunt in ter
ra sua absqz timore. Et scient qꝛ ego dñs cum cõ
triuero cathenas iugi eoꝝ: ⁊ eruero eos de mãu ĩ
perantiũ sibi. Et nõ erũt vltra in rapinã in gẽtibꝰ
neqz bestie terre deuorabũt eos: sed hitabũt cõfi
dent absqz vllo terrore. Et suscitabo eis germen
noiatũ: ⁊ nõ erũt vltra imminuti fame ĩ terra: neqz
portabũt vltra opprobriũ gentiũ. Et sciẽt qꝛ ego
dñs deꝰ eoꝝ cũ eis: ⁊ ipsi ppl's meꝰ domus israel
ait dñs deꝰ. Uos aũt greges mei greges pascue
mee hoĩes estis: ⁊ ego dominus deus vester dĩc
dominus deus.

XXXV

Et factꝰ ẽ s̃mo dñi ad me dicens: Fili hoĩs
pone faciẽ tuã aduersum mõtez seyr: ⁊ p̃
phabis de eo: ⁊ dices illi: Hec dicit domi
nus deꝰ: Ecce ego ad te mons seyr: ⁊ extendã ma
nũ meã sup te: ⁊ dabo te desolatũ atqz desertum.
Urbes tuas demoliar: ⁊ tu desertꝰ eris: ⁊ scies qꝛ
ego dñs: eo ꝙ fueris inimicꝰ sempiternꝰ: ⁊ cõclu
seris filios israel in manus gladij ĩ tempore affli
ctiõis eoꝝ: in tempore iniquitatis extreme. Pro
pterea viuo ego dicit dñs deus: qm̃ sanguini tra
dam te: ⁊ sanguis te psequet. Et cum sanguinez
oderis: sanguis psequet te. Et dabo montez seyr
desolatũ ⁊ desertũ: ⁊ auferã de eo euntẽ ⁊ redeun
tem: ⁊ implebo montes eius occisorũ suoꝝ. In
collibꝰ tuis ⁊ in vallibus tuis atqz in torrentibꝰ
interfecti gladio cadent. In solitudines sempiter
nas tradã te: ⁊ ciuitates tue non habitabunt. Et
scietis quia ego dñs deus: eo ꝙ dixeris: due gẽ
tes ⁊ due terre mee erũt: ⁊ hereditate possidebo
eas: cum dominus esset ibi. Propt̃ea viuo ego
dicit dominꝰ deus: quia faciam iuxta irã tuam ⁊
s̃m zelum tuũ quẽ fecisti odio h̃ñs eos: ⁊ notus
efficiar p eos cum te iudicauero: ⁊ scies quia ego
dñs. Audiui vniuersa opprobria tua que locutꝰ
es de montibꝰ israel dicens: Deserti nobis ad de
uorandũ dati sunt. Et insurrexistis sup me ore ue
stro: ⁊ derogastis aduersum me. Uerba vr̃a ego
audiui. Hec dicit dñs deꝰ: Letãte vniuersa terra
in solitudinẽ te redigã: sicuti gauisus es sup here
ditatẽ domꝰ israel: eo ꝙ fuerit dissipata: sic faciaz
tibi. Dissipatus eris mons seyr ⁊ idumea oĩs
⁊ scient quia ego dominus.

XXXVI

Tu aũt fili hoĩs ꝓphẽa sup mõtes israel et
dices: Montes isrl' audite verbũ domini
Hec dicit dñs deꝰ: Eo ꝙ dixerit inimicus
de vob: euge altitudies sempit̃ne in hereditatem
date sunt nob: ꝓpterea vaticinare ⁊ dic: Hec dic
dñs deꝰ: Pro eo ꝙ desolati estis ⁊ ꝯculcati p cir
cuitũ: ⁊ facti in hereditatẽ reliqs gentibꝰ: ⁊ ascen
distis sup labiũ lingue ⁊ opprobriũ ppli: ꝓpterea
mõtes isrl' audite verbũ dñi dei. Hec dicit domi
nus deus mõtibꝰ ⁊ collibꝰ: torrentibꝰ vallibusqz
⁊ desertis: parietibus ⁊ vrbibus derelictis q̃ depo
pulate sunt ⁊ subsannate a reliqs gentibꝰ p circui
tũ. Propt̃ea: h̃ dicit dñs deus: Qm̃ in igne celi
mei locutꝰ sũ de reliqs gentibꝰ: ⁊ de idumea vni
uersa: q̃ dederũt terrã meã sibi in hereditatẽ cum
gaudio ⁊ toto corde ⁊ ex aĩo: ⁊ eiecert eã ut vasta
rẽt: iccirco vaticinare sup humũ isrl': ⁊ dices mon
tibꝰ ⁊ collibꝰ iugis ⁊ vallibꝰ. Hec dicit dñs deus
Ecce ego in zelo meo ⁊ in furore meo locutꝰ sum:
eo ꝙ ꝯfusionẽ gentiũ sustinueritis. Iccirco h̃ dic
dñs deꝰ: Ego leuaui manũ meã ut gẽtes q̃ in cir
cuitu vr̃o sunt: ipse ꝯfusionẽ suã portẽt: vos autẽ
mõtes isrl' ramos vr̃os germietis: ⁊ fructũ vr̃m
afferatis ppl'o meo isrl'. Prope eni est ut veniat
Quia ecce ego ad vos ⁊ ꝯuertar ad vos: ⁊ arabi
mini ⁊ accipietis sementẽ: ⁊ multiplicabo ĩ vobis
hoĩes omnẽqz domuz isrl'. Et habitabunt ciuita
tes ⁊ ruinosa instaurabunt: ⁊ replebo vos hoĩbꝰ
⁊ iumentis ⁊ multiplicabunt ⁊ crescent. Et habi
tare vos faciaz sicut a p̃ncipio: bonisqz donabo
maioribꝰ q̃z habuistis ab initio: et scietis qꝛ ego
dñs. Et adducã sup vos hoĩes pplm meũ israel
⁊ hereditate possidebũt te. Et eris eis ĩ h̃editatẽ:

& non addes vltra vt absq3 eis sis. Hec dicit do-
minus de⁹. Pro eo q dicunt de vobis: deuora-
trix hoium es: & suffocās gentē tuā: ppterea ho-
mines non comedes ampli⁹: & gentē tuam non
necabis vltra ait dñs deus. Nec auditā faciam
in te amplius ɔfusionē gentiū: & opprobriū pplo-
rum nequaq3 portabis: & gentē tuā non amittes
amplius: ait dñs deus. Et factū est verbū dñi ad
me dicens: Fili hominis: dom⁹ israel habitaue-
rūt in humo sua: & polluerūt eā in vijs suis & in
studijs suis. Iuxta immūdiciā menstruate facta
ē via eorū corā me: & effudi indignationē meā su-
per eos p sanguine quem fuderūt sup terrā. Et i
idolis suis polluerūt eā: & dispsi eos in gentes
& vētilati sunt i terras. Iuxta vias eorū & adiuē-
tiones eorum iudicaui eos. Et ingressi sunt ad gē-
tes ad quas introierūt: & polluerūt nomē sanctū
meū: cū diceref de eis ppl's domini iste ē: & d ter-
ra eius egressi sunt. Et peperci nomini scō meo: qd
polluerat domus israel in gentib⁹ ad q̄s egressi
sunt. Idcirco dices domui isrl: hec dicit dñs de⁹.
Non ppter vos ego faciā domus isrl: sed ppter
nomen sanctū meū quod polluistis in gentibus
ad quas intrastis. Et sanctificabo nomē meum
magnū qd pollutū est int' gentes qd polluistis i
medio earū: vt sciant gētes q2 ego dñs ait dñs
exercituū: cū sanctificatus fuero in vobis coraz
eis. Tollā quippe vos de gentib⁹ & ɔgregabo vos
de vniuersis terris: & adducā vos in terrā vrām.
Et effundaz sup vos aquā mundaz & mundabi-
mini ab oibus inquinamentis vris: & ab vniuer-
sis idolis vrīs mūdabo vos: & dabo vobis cor
nouū & spm nouū ponā in medio vestri. Et aufe-
rā cor lapideum de carne vrā: & dabo vobis cor
carneū: & spm meū ponam in medio vri. Et faci-
am vt in preceptis meis ambuletis: et iudicia
mea custodiatis & operemi. Et hitabitis in terra
quā dedi prībus vris: & eritis mihi i ppl'z: & ego
ero vobis in deū. Et saluabo vos ex vniuersis
inquinamentis vrīs: & vocabo frumentū & multi-
plicabo illud: et nō imponā vobis famē. Et mul-
tiplicabo fructū ligni & genimia agri: vt nō por-
tetis vltra opprobriū famis in gētibus. Et rcor-
damini viarū vrarū pessimarū: studiorūq3 nō bo-
norū: et displicebūt vobis iniqtates vre et scele-
ra vra. Non ppter vos ego faciā: ait dñs deus
notū sit vobis. Confundami et erubescite sup vi-
is vris domus isrl. Hec dicit dñs deus. In die
q̄ mūdauero vos ex oibus iniqtatibus vris: et
inhitari fecero vrbes: et instaurauero ruinosa:
et terra deserta fuerit exculta: q̄ quondā erat de-
solata in oculis ois viatoris dicēt. Terra illa in-
culta facta ē vt hort⁹ voluptatis: et ciuitates de-
serte et destitute atq3 suffosse munite sederūt. Et
scient gētes quecūq3 derelicte fuerint i circuitu
vestro: q2 ego dñs edificaui dissipata: plātauiq3

iculta: ego dñs locutus sim et fecerim. Hec dix
dñs deus. Adhuc i hoc inuenient me dom⁹ isrl vt
faciā eis. Multiplicabo eos sicut gregē hoium:
vt gregē scm: et gregē hierl'z in solēnitatib⁹ eius
Sic erūt ciuitates deserte plene gregibus hoiuz
et scient q2 ego dñs. XXXVII

Facta ē sup me manus dñi: et eduxit me
in spū dñi: et dimisit me in medio campi
q erat plenus ossib⁹: et circūduxit me p ea in gy-
ro. Erāt aūt multa valde sup faciez cāpi: siccaq3
vehemens. Et dixit ad me: Fili hois: putas ne vi-
uent ossa ista: Et dixi: Dñe de⁹ tu nosti. Et dixit
ad me: Uaticinare d ossibus istis: Et dices eis:
Ossa arida: audite vbū dñi. Hec dicit dñs deus
ossibus his. Ecce ego intromittā i vos spm & vi-
uetis: & dabo sup vos neruos: & succrescere faci-
am sup vos carnes: & supextēdā in vobis cutez
& dabo vobis spm & viuetis: & scietis: q2 ego do-
min⁹. Et pphetaui sicut pcepat mihi. Factus est
aūt sonitus pphetante me: & ecce cōmotio. Et ac-
cesserūt ossa ad ossa: vnūquodq3 ad iuncturā suā
Et vidi & ecce sup ea nerui & carnes ascenderunt
& extēta est in eis cutis desup: & spm non hēbāt.
Et dixit ad me: Uaticinare ad spm: vaticinare fi-
li hois: & dices ad spm: Hec dicit dñs de⁹. A q̄t-
tuor ventis veni spūs: & insuffla sup interfectos
istos: & reuiuiscāt. Et pphetaui sicut pcepat mi-
hi. Et ingressus ē in ea spūs: & reuixerūt: steterūt-
q3 sup pedes suos exercitus grādis nimis val-
de. Et dixit ad me: Fili hois: ossa h vniuersa: do-
mus isrl ē. Ipsi dicunt: Aruerunt ossa nra: & pijt
spes nra: & abscisi sumus. Propterea vaticinare
& dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego aperi-
am tumulos vros & educaz vos de sepulchris
vris ppl's meus: & inducā vos i terraz isrl. Et scie-
tis q2 ego dñs cum apperuero sepulchra vra: &
eduxero vos de tumulis vris pple me & dedero
spm meū in vobis & vixeritis. Et requiescere vos
faciā sup humū vrām: & scietis q2 ego dñs locu-
tus sum: & feci: ait dñs deus. Et factus est sermo
dñi ad me dicēs: Et tu fili hois sume tibi lignuz
vnū: & scribe super illud iude & filiorū isrl socios
eius. Et tolle lignū alterū: & scribe sup illud: io-
seph lignū effraim: & cūcte domus isrl sociorūq3
ei⁹. Et adiūge illa vnū ad alterū tibi i lignū vnū
& erūt i vnionē i māu tua. Cū āt dixerit ad te filij
ppli tui loqntes: nōne idicas nob qd i his tibi
velis: Loqris ad eos: h dic dñs deus: Ecce ego
assumā lignū ioseph qd ē i māu effrai & trib⁹ isrl
q̄ sūt ei adiūcte: & dabo eas pit cū ligno iuda: & fa-
ciā eas i lignū vnū: & erūt vnū in māu ei⁹. Erūt
āt ligna sup que scripseris i manu tua in oculis
eoꝝ & dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego
assumā filios isrl de medio nationū ad q̄s abie-
runt: & ɔgregabo eos vndiq3: & adducā eos ad
humū suā. Et faciam eos gentez vnā in tra i mō

tibus isrl': ⁊ rex vnus erit oibus impans. Et non
erūt vltra due gētes: nec diuidenť āplius in duo
regna: neqȝ polluenť vltra i idolis suis ⁊ abomi
natōibus suis: ⁊ cunctis iniqtatibus suis: ⁊ sal
uos eos faciā de vniuersis sedibus suis i qbus
peccauerūt: ⁊ emūdabo eos. Et erūt mihi pp'ls:
⁊ ego ero eis deus: ⁊ seruus meus dauid rex sup
eos: ⁊ pastor vnus erit oium eoꝝ. In iudicijs me
is ābulabūt: ⁊ mādata mea custodiēt: ⁊ faciēt ea.
Et hitabūt sup terrā quā dedi seruo meo iacob: i
q̄ hitauerūt p̄res vr̄i. ⁊ hitauerūt sup eā ipsi ⁊ fi
lij eoꝝ: ⁊ filij filiorū eoꝝ vsqȝ i sempit'nū: ⁊ dauid
seruus meus priceps eorū in ppetuū. Et pcutiā
illis fedus pacis: ⁊ pactū sempiternū erit eis. Et
fundabo eos ⁊ multiplicabo: ⁊ dabo scificatiōeȝ
meā i medio eoꝝ in ppetuū. Et erit tabernaculū
meū i eis: ⁊ ero eis deus: ⁊ ipsi erunt mihi pp'ls:
Et sciēt gētes q: ego dn̄s scificator isrl': cū fuerit
scificatio mea i medio eoꝝ i ppetuū. XXXVIII

Et factus ē sermo dn̄i ad me dicens. Fili
hois: pone faciē tuā ꝯtra gog: ⁊ trram ma
gog pricipē capitis mosoch ⁊ thubal: et
vaticinare de eo: ⁊ dices ad eū. Hec dicit dn̄s de
us: Ecce ego ad te gog principē capitis mosoch
⁊ thubal. Et circūagā te: ⁊ ponā frenū in maxil'
lis tuis: ⁊ educā te ⁊ oēm exercitū tuū: equos ⁊ equi
tes vestitos loricis vniuersos: multitudineȝ ma
gnam hastaȝ: ⁊ clypeū arripiētiū ⁊ gladiū. Per
se ethiopes ⁊ libyes cū eis: oēs scutati ⁊ galeati
Gomer ⁊ vniuersa agmina eius: domus thogor
ma latera aqlonis: ⁊ totū robur eius ppl'iqȝ ml'
ti tecū. Prepa ⁊ istrue te ⁊ oēm m'ltitudinē tuaȝ
q̄ coaceruata ē ad te: ⁊ esto tibi in p̄ceptū. Post
dies m'ltos visitaberis. In nouissimo annoꝝ ve
nies ad trrā q̄ reuersa ē a gladio: ⁊ ꝯgregata est
de ppl'is m'ltis ad mōtes isrl' q̄ fuerūt deserti iu
giť: Hec de ppl'is educta ē ⁊ hitabūt i ea ꝯfidenť
vniuersi. Ascēdēs sūt q̄si tēpestas vēiēs: ⁊ qua
si nubes vt opias terraȝ tu ⁊ oia agmina tua et
ppl'i m'lti tecum. Hec dicit dn̄s deus. In die illa
ascēdēt sermōes sup cor tuū: ⁊ cogitabis cogita
tionē pessimaȝ ⁊ dices. Ascēdaȝ ad terraȝ absqȝ
muro: veniaȝ ad qescētes hitantesqȝ secure. Hi
oēs hitant sine muro: vectes ⁊ porte nō sunt eis
Ut diripias spolia ⁊ inuadas p̄dam: vt iferas ma
nū tuam sup eos q deserti fuerant ⁊ postea resti
tuti: ⁊ sup ppl'm q ē ꝯgregatus ex gētibus q pos
sidere cepit: ⁊ eē hitator vmbilici terre. Saba et
dedan ⁊ negociatores tharsis ⁊ oēs leones eius
dicēt tibi: Nūqd ad sumēda spolia tu uenis: Ec
ce ad diripiendaȝ p̄dam ꝯgregasti multitudinē
tuam: vt tollas argentū ⁊ aurū: auferas suppel
lectilē atqȝ sbām: ⁊ diripias manubias īfinitas.
Propterea vaticinare fili hois: ⁊ dices ad gog.
Hec dicit dn̄s deus. Nūqd q nō in die illo q ha
bitauerit pp'ls meus israel ꝯfidenť: scies ⁊ ueni
es de loco tuo a lateribus aqlonis tu ⁊ ppl'i mul
ti tecū: ascēsores equorū uniuersi cetus magnus
⁊ exercitus uehemēs: ⁊ ascēdēs sup populū meū
israel q̄si nubes: ut opias terraȝ. In nouissimis
diebus eris: ⁊ adducam sup te terram meam ut
scient gētes mee cū scificatus fuero in te in ocu
lis eorū o gog. Hec dicit dn̄s deus. Tu ergo ille
es de quo locutus sum in diebus antiqs in ma
nu seruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ israel q ꝓphetauerunt
diebus illoꝝ tp̄oꝝ: et adducerē te sup eos. Et erit
in die illa i die aduētus gog super terram israel
ait dn̄s deus: ascēdet indignatio mea in furore
meo ⁊ i zelo meo. In igne ire mee locutus sum:
q: in die illa erit cōmotio magna sup terraȝ isra
el: ⁊ cōmouebunť a facie mea pisces maris: ⁊ uo
lucres celi: ⁊ bestie agri: ⁊ oē reptile quod moue
tur super humū: cūctiqȝ hoies q sunt sup facieȝ
terre. Et subuertenť mōtes: ⁊ cadēt sepes: ⁊ ois
murus corruet in terraȝ. Et cōuocabo aduersus
eū in cūctis mōtibus meis gladiū ait dn̄s deus
Gladius uniuscuiusqȝ in frēm suū dirigeť. Et iu
dicabo eū peste ⁊ sanguine ⁊ imbre uehementi:
⁊ lapidibus immēsis. Ignē ⁊ sulphur pluam su
p eū ⁊ sup exercitū eius: ⁊ sup populos multos
q sunt cum eo: ⁊ magnificabor ⁊ scificabor: ⁊ no
tus ero in oculis multarū gentiū: ⁊ scient quia
ego dominus. XXXIX

Tu aūt fili hois uaticinare aduersuȝ gog
⁊ dices. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego su
p te gog principē capitis mosoph ⁊ thubal: ⁊ cir
cūagam te ⁊ educam te: ⁊ ascēdere te faciam de
lateribus aqlonis: ⁊ adducam te sup mōtes isra
el. Et pcutiam arcū tuū in manu sinistra tua: ⁊ sa
gittas tuas de manu dextera tua deijciaȝ. Sup
mōtes israel cades tu ⁊ oia agmina tua: ⁊ popu
li q sunt tecum. Feris: auibus: oiqȝ uolatili celi ⁊
bestijs terre dedi te ad deuorandū. Sup faciem
agri cades q: ego locutus sum ait dn̄s deus. Et
immittam ignē i magog ⁊ in his q hitant in in
sulis ꝯfidenť: ⁊ scient q: ego dn̄s. Et nomē sctm̄
meū notū faciam i medio populi mei israel: ⁊ n̄
polluam nomē sctm̄ meū amplius et sciant gen
tes: q: ego dn̄s deus sctūs israel. Ecce uēit ⁊ fctm̄
ē ait dn̄s deus. Hec ē dies de q̄ locutus sum. Et
egredienť hitatores de ciuitatibus israel: ⁊ succē
dēt ⁊ cōburēt arma clypeū ⁊ hastas: arcū ⁊ sagit
tas ⁊ baculos manuū ⁊ cōtos: ⁊ succēdēt ea igni
septē annis. Et n̄ portabūt ligna de regiōibus:
neqȝ succidēt de saltibus: qm̄ arma succendent
igni ⁊ dep̄dabūť eos qbus p̄do fuerant: ⁊ diripi
ent uastatores suos: ait dn̄s deus. Et erit in die
illa dabo gog locū noiatū sepulchꝝ in israel: ual
lē uiatoru ȝ ad orientē maris q̄ obstupesť: ecce fa
cient p̄tereūtes. Et sepeliēt ibi gog ⁊ oēm multitu
dinem eius: ⁊ uocabiť uallis multitudis gog: ⁊
sepeliēt eos domus israel ut: mūdet terraȝ septē

mēsibus. Sepeliet āt eū oīs ppl's terre: ⁊ erit eis
noīata dies i q̄ glīficatus sum: ait dn̄s deus: ⁊ vi
ros iugit̄ ↄstituēt lustrātes terrā: q̄ sepeliant ⁊ re
qrāt eos: q̄ remanserāt sup faciē terre: vt emun
dēt eā. Post menses āt septē q̄rere incipiēt: ⁊ cir
cuibūt pagrātes terrā. Cūq3 viderint os hoīs
statuēt iuxta illud titulū: donec sepeliāt illō pol
linctores ī valle multitudis gog. Nomē āt ciui
tatis amona: ⁊ mūdabūt terraz. Tu ergo fili ho
mis: h̄ dicit dn̄s deus. Dic oī volucri ⁊ vniuer
sis auibus: cūctisq3 bestys agri. Cōuenite ⁊ ppe
rate: ↄcurrite vndiq3 ad victimā meā quā ego i
molabo vobis: victimā grandē sup mōtes isrl':
vt cōedatis carnes ⁊ bibatis sanguinē. Carnes
fortiū comedetis: ⁊ sanguinē principū terre bibe
tis: arietū ⁊ agnoꝝ ⁊ hircoꝝ thauroꝝq3: ⁊ altiliū
⁊ pinguiū oīum. Et comedetis adipē in saturita
tē: ⁊ bibetis sanguinē in ebrietatē de victīa quaz
ego imolaui vob': ⁊ saturabimī sup mensā meā
de equo ⁊ d' eq̄te fortī: ⁊ de vniuersis viris bella
toribus: ait dn̄s deus. Et ponā gl'oriā meā in gē
tibus: ⁊ videbūt oēs gētes iudiciū meū qd' fece
rim: ⁊ manū meā quā posuerim sup eos: ⁊ sciēt
dom' isrl': q2 ego dn̄s de' eoꝝ a die illa ⁊ deīceps
Et scient gētes q2ñ iniq̄tate sua capta sit dom' is
rael: ⁊ q2 dereliq̄runt me: ⁊ abscōderim faciē me
am ab eis: ⁊ tradiderim eos in manus o stiuz: ⁊
ceciderit ī gladio vniuersi. Iuxta immūdiciā eo
rū ⁊ scelus feci eis: ⁊ abscōdi faciē meā ab illis:
Propterea h̄ dicit dn̄s deus. Nūc reducā capti
uitatē iacob: ⁊ miserebor oīs domus isrl'. Et assu
mā celū ꝓ noīe sancto meo: ⁊ portabūt cōfusiōz
suā: ⁊ oēm p̄uaricationē quā p̄uaricati sunt ī me
cū bitauerint in terra sua ↄfidentē neminē formi
dantes: ⁊ reduxero eos de pplis: ⁊ ↄgregauero
de terris inimicorū suoꝝ: ⁊ sc̄ificatus fuero ī eis
in oculis gentiū plurimaꝝ. Et scient q2 ego dn̄s
deus eoꝝ eo q2 transtulerim eos ī natiōes: ⁊ con
gregauerim eos sup terrā suam: ⁊ non dereliq̄
rim quēq3 ex eis ibi. Et non abscōdā vltra faci
em meā ab eis: eo q2 effuderim spm̄ meum sup
omnē domū israel: ait dn̄s deus.

XL

In vigesimoq̄nto anno trāsmigrationis
nr̄e in exordio anni decima mēsis: q̄rto
decimo anno postq3 pcussa ē ciuitas: in
ipa hac die facta ē sup me manus dn̄i: ⁊ adduxit
me illuc ī visionib' dei. Adduxit me ī terrā isrl':
⁊ dimisit me sup mōtē excelsum nimis sup quē
erat q̄si edificiū ciuitatis vergētis ad austꝝ: ⁊ in
troduxit me illuc. Et ecce vir c' erat spēs q̄si spēs
eris: ⁊ funicul' line' ī manu eius: ⁊ calam' mēsu
re in manu eius. Stabat āt in porta ⁊ locutus ē
ad me idem vir. Fili hoīs: vide oculis tuis ⁊ au
ribus tuis audi: ⁊ pone cor tuū in oīa q̄ ego ostē
do tibi: q2 vt ostendāt tibi adductus es huc. An
nūcia oīa q̄ tu vides domui isrl'. Et ecce murus
forinsecus in circuitu domus vndiq3: ⁊ in manu
viri calcam' mēsure sex cubitorum ⁊ palmo. Et
mensus ē latitudinē edificij calamo vno: altitudi
nē quoq3 calamo vno. Et venit ad portā q̄ respi
ciebat viā orientalē: ⁊ ascendit p gradus ei'. Et
mensus ē limē porte calamo vno latitudinē: id
est limē vnū: calamo vno ī latitudīe: ⁊ thalamū
vno calamo in longū: ⁊ vno calamo ī latū: ⁊ int'
thalamos q̄nq3 cubitos: ⁊ limē porte iuxta ve
stibulū porte intrīsecus calamo vno. Et mēsus
ē vestibulū porte octo cubitoꝝ: ⁊ frōtē ei' duob'
cubitis. Vestibulū āt porte erat intrīsecus. Por
ro thalami porte ad viā orientalē tres hic ⁊ tres
inde: mensura vna triū: ⁊ mēsura vna frontium
ex vtraq3 pte. Et mēsus est latitudinē liminis por
te decē cubitoꝝ: ⁊ longitudinē porte tredecī cubi
torū: ⁊ marginē ante thalamos cubiti vni' ⁊ cu
bitus vnus finis vtriq3. Thalami āt sex cubito
rū erant hinc ⁊ inde. Et mensus ē portā a tecto
thalami vsq3 ad tectū eius: latitudinē vigintiq̄n
q3 cubitoꝝ: ostiū ↄtra ostiū. Et fecit frōtes per se
xaginta cubitos: ⁊ ad frōtē atriū porte vndiq3 p
circuitū: ⁊ an̄ faciē porte q̄ pertingebat vsq3 ad
faciē vestibuli porte interioris q̄nq̄gita cubitos ⁊
fenestras obliquas ī thalamis ⁊ ī frōntibus eoꝝ
q̄ erant intra portā vndiq3 p circuitū. Similit' āt
erant ⁊ in vestibulis fenestre p gyrū intrīsecus:
⁊ ante frontes pictura palmaꝝ celata. Et eduxit
me ad atriū exterius: ⁊ ecce gazophylatia ⁊ paui
mentū stratū lapide in atrio p circuitū. Trigīta
gazophilatia in circuitu pauimenti: ⁊ pauimētū
in frōte portarū s'm longitudinē portarū erat infe
rius. Et mensus ē latitudinē a facie porte inferio
ris vsq3 ad frontē atrij interioris extrīsecus: cētuz
cubitos ad orientē ⁊ aq̄lonē. Portaz q̄ꝫ q̄ re
spiciebat viā aq̄lonis atrij exterioris mēsus est
tam ī lōgitudine q3 in latitudine ⁊ talamos ei'
tres hic ⁊ tres īde: ⁊ frōtē ei' ⁊ vestibulū eius s'm
mēsurā porte p̄oris: q̄nq̄gīta cubitoꝝ lōgitudinē
eius ⁊ latitudinē vigintiq̄nq3 cubitoꝝ. Fenestre
āt eius ⁊ vestibulū ⁊ sculpture s'm mensurā por
te q̄ respiciebat ad orientē: ⁊ septē graduuz erat
ascensus eius. Et vestibulū ante eā: ⁊ porta atrij
interioris ↄtra portā aq̄lonis ⁊ orientalē. Et mē
sus ē a porta vsq3 ad portā cētū cubitos. Et edu
xit me ad viā australē: ⁊ ecce porta q̄ respiciebat
ad austrū. Et mensus est frontē eius ⁊ vestibulū
eius iuxta mēsuras sup̄iores: ⁊ fenestras eius ⁊
vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras: q̄n
q̄ginta cubitoꝝ lōgitudine ⁊ latitudīe vigintiq̄n
q3 cubitoꝝ: ⁊ in gradibus septē ascendebatur ad
eā. Et vestibulū ante fores eius: ⁊ celate palme
erāt vna hinc: ⁊ altera inde ī frōte eius: ⁊ porta atrij
interioris ī via australi. Et mēsus est porta vsq3
ad portā in via australi centū cubitos. Et intro
duxit me in atriū interius ad portā australem: ⁊

mensus est portaꝫ iuxta mensuras superiores thalamũ eius: ⁊ frontẽ eius: ⁊ vestibulũ eius hisdeꝫ mẽsuris: ⁊ fenestras eius: ⁊ vestibulũ eius in circuitu quinquaginta cubitos longitudis: ⁊ latitudinis viginti quinqꝫ cubitos: ⁊ vestibulũ ꝑ gyꝛũ longitudine viginti quinqꝫ cubitoꝝ: ⁊ latitudine quinqꝫ cubitoꝝ. Et vestibulũ eius ad atriũ exteri⁹: ⁊ palmas eius in frõte: ⁊ octo gradus erãt qb⁹ ascendebaſ ꝑ eã. Et introduxit me in atriũ interius ꝑ viam orientalẽ: ⁊ mẽsus est portã ſm mensuras superiores: thalamũ eius ⁊ fronteꝫ eius: ⁊ vestibulũ eius sicut supra: ⁊ fenestras eius ⁊ vestibula i. circuitu: longitudine quĩquaginta cubitorũ: ⁊ latitudine viginti quinqꝫ cubitoꝝ: ⁊ vestibuluꝫ ei⁹. i. atrij exterioris: ⁊ palme celate in fronte illius hic ⁊ inde: ⁊ in octo gradib⁹ ascensus eius. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad aqlonẽ. Et mẽsus ẽ ſm mẽsuras superiores thalamũ eius ⁊ frontẽ eius: ⁊ vestibulũ eius: ⁊ fenestras eius ꝑ circuitũ longitudine quinquaginta cubitoꝝ: ⁊ latitudine viginti quinqꝫ cubitoꝝ: ⁊ vestibulũ ei⁹ respiciebat ad atrium exterius: ⁊ celatura palmarũ in fronte ei⁹ hic ⁊ inde: ⁊ in octo gradib⁹ ascẽsus eius. ⁊ ꝑ singula gazophylatia ostiũ in frontib⁹ portaruꝫ ibi lauabant holocaustũ. Et in vestibulo porte due mẽse hinc: ⁊ due mẽse inde: ut imoleſ sup eas holocaustũ: ⁊ ꝓ pctõ ⁊ ꝓ delicto. Et ad lat⁹ exterius quod ascendit ad ostiũ porte que pgit ad aquilonẽ due mẽse: ⁊ ad latus alterũ ante vestibulũ porte due mense. Quatuor mense hinc: ⁊ q̃tuor mẽse inde ꝑ latera porte octo mense erant sup q̃s imolabãt Quatuor aũt mense ad holocaustũ de lapidib⁹ quadris extructe: longitudie cubiti vnius ⁊ dimidij: ⁊ latitudie cubiti vnius ⁊ dimidij: ⁊ altitudie cubiti vnius: sup q̃s ponent vasa in qb⁹ imolaſ holocaustũ ⁊ victima. Et labia earũ palmi vnius reflexa intrinsecus ꝑ circuitũ. Sup mẽsas auteꝫ carnes oblatõis. Et extra portã iteriorẽ gazophylatia cantoꝝ in atrio interiori qđ erat in latẽ porte respiciẽtis ad aqlonẽ: ⁊ facies coꝝ ꝯtra viã australẽ: vna ex latẽ porte orientalis: q̃ respiciebat ad viã aqlõis. Et dixit ad me. Hoc ẽ gazophylatiũ qđ respicit viã meridianã: sacerdotũ q excubant in custodijs templi. Porro gazophylatiũ qđ respicit ad viã aqlõis: sacerdotũ erit q excubãt ad misteriũ altaris. Isti sunt filij sadoch q accedunt de filijs leui ad dñm: ut mistrẽt ei. Et mensus est atriũ lõgitudie centũ cubitoꝝ: ⁊ latitudie centuꝫ cubitoꝝ ꝑ q̃drũ: ⁊ altare añ faciẽ templi. Et introduxit me in vestibulũ templi: ⁊ mẽsus ẽ vestibulũ quinqꝫ cubitis hic: ⁊ quinqꝫ cubitis inde: et latitudinẽ porte triũ cubitoꝝ hic: ⁊ triũ cubitoꝝ inde: longitudineꝫ aũt vestibuli viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudinẽ vndecim cubitoꝝ. Et octo gradib⁹ ascẽdebaſ ad eam: ⁊ colũne erant in frontibus: vna hic ⁊ altera inde.

Capitulum. XLI

Et introduxit me in templum: et mensus est frontes sex cubitos latitudis hinc: ⁊ sex cubitos latitudis inde: latitudinẽ tabernaculi. Et latitudo porte decẽ cubitoꝝ erat: ⁊ latera porte quinqꝫ cubitis hic: ⁊ quinqꝫ inde. Et mẽsus est lõgitudinẽ ei⁹ q̃dragita cubitorũ: ⁊ latitudinẽ viginti cubitoruꝫ. Et ingressus intrinsec⁹ mẽsus est in fronte porte duos cubitos: ⁊ portã sex cubitoruꝫ ⁊ latitudinẽ porte septẽ cubitorũ. Et mẽsus est lõgitudinẽ eius viginti cubitorũ: ⁊ latitudineꝫ ei⁹ viginti cubitorũ añ faciẽ templi. Et dixit ad me: Hoc est sanctũ scõrũ. Et mẽsus ẽ pietẽ dom⁹ sex cubitorũ: ⁊ latitudinẽ lateris q̃tuor cubitorũ vndiqꝫ ꝑ circuitũ dom⁹. Latera aũt lat⁹ ad lat⁹ bis triginta triũ. Et erãt eminẽtia que ingredienſ ꝑ parieteꝫ dom⁹ in laterib⁹ ꝑ circuitũ vt ꝯtinerẽt: ⁊ nõ attingerent parietẽ templi. Et platea erat in rotundũ ascendẽs sursum ꝑ cocbleã: ⁊ in cenaculũ templi deferebat ꝑ gyrũ. Iccirco latius erat templũ in superiorib⁹: ⁊ sic de inferiorib⁹ ascendebaſ ad superiora: ⁊ i mediũ. Et vidi in domo altitudinẽ ꝑ circuitũ fundata latera ad mensurã calami sex cubitorũ spacio: ⁊ latitudinẽ ꝑ pietẽ lateris forinsec⁹ quinqꝫ cubitorũ. Et erat interior dom⁹ in laterib⁹ domus. Et inter gazophylatia latitudinẽ viginti cubitorũ i circuitu dom⁹ vndiqꝫ. Et ostiũ lateris ad oꝛõnẽ ostiũ vnũ ad viã aqlõis: ⁊ ostiũ vnũ ad viaꝫ australẽ: ⁊ latitudinẽ loci ad oꝛõnẽ quinqꝫ cubitoruꝫ in circuitu. Et edificiũ qđ erat sepatũ versumqꝫ ad viã respicientẽ ad mare: latitudiſ septuaginta cubitorũ: paries aũt edificij quinqꝫ cubitorũ latitudis ꝑ circuitũ: ⁊ lõgitudo ei⁹ nonagita cubitoruꝫ Et mẽsus ẽ dom⁹ lõgitudinẽ centũ cubitorũ: ⁊ qđ sepatũ erat edificiũ: ⁊ pietes ei⁹ lõgitudis centũ cubitoꝝ. Latitudo ãt añ faciẽ dom⁹: ⁊ ei⁹ qđ erat sepatũ ꝯtra orientẽ centũ cubitorũ. Et mẽsus est longitudinẽ edificij cõtra faciẽ ei⁹ qđ erat sepatũ ad dorsũ hecthecas ex vtraqꝫ ꝑte cẽtũ cubitoꝝ ⁊ téplũ interius: ⁊ vestibula atrij: limĩa ⁊ fenestras obliq̃s: hecthecas in circuitu ꝑ tres ꝑtes contra vniuscuiusqꝫ limẽ stratũqꝫ lignũ ꝑ gyrũ in circuitu. Terra aũt vsqꝫ ad fenestras: ⁊ fenestre clause sup ostia: ⁊ vsqꝫ ad domũ interiorẽ: ⁊ forinsecus ⁊ omnẽ parietẽ in circuitu intrinsecus ⁊ forinsec⁹ ad mensuram: ⁊ fabrefacta cherubin ⁊ palme. Et palma inter cherub ⁊ cherub. Duasqꝫ facies habebat cherub: faciem hominis iuxta palmam ex hac parte: ⁊ faciẽ leonis iuxta palmã ex alia parte expressam. Per oẽm domuꝫ in circuitu de terra vsqꝫ ad superiorẽ ꝑtẽ: cherubi ⁊ palme celate erãt in pariete templi. Limen quadrangulũ: ⁊ facies sctuarij aspect⁹ ꝯtra aspectũ. Altaris lignei triũ cubitoꝝ latitudo: ⁊ lõgitudo ei⁹ duoꝝ cubitoꝝ: ⁊ anguli ei⁹: ⁊ lõgitudo ei⁹ ⁊ pietes ei⁹ lignei. Et locutus est ad me. Hec est mẽsa corã domino. Et duo

ostia erant in templo: ⁊ in sc̄uario: ⁊ in duob⁹ osti
is ex vtraq̄ ꝑte bina erāt ostiola que in se inuicē
plicabant. Bina eni ostia erant ex vtraq̄ parte
ostioꝝ. Et celata erant in ipsis ostijs templi cheru
bin ⁊ sculptura palmaꝝ sicut in parietib⁹ q̄z exp̄s
sa erant. Quā ob rē ⁊ grossiora erant ligna i vesti
buli fronte forinsec⁹: sup q̄ fenestre oblīq̄: ⁊ silitu
do palmaꝝ hinc atq̄ īn in humerulis vestibuli
ſm lat'a dom⁹: latitudinēq̄ parietum. XLII

Et eduxit me in atriū exterius ꝑ viā ducē
tē ad aqlonē. Et induxit me in gazophy
latiū qd̄ erat ꝯtra separatū edificiū: ⁊ cōtra
edē vergentē ad aqlonē: in facie longitudis cētū
cubitos ostij aqlonis: ⁊ latitudis qnq̄ginta cubi
tos ꝯtra viginti cubitos atrij interioris: ⁊ contra
pauimentū stratū lapide atrij exterioris vbi erat
portic⁹ iuncta porticui triplici. Et an̄ gazophyla
tia deambulatio decē cubitoꝝ latitudis: ad intrio
ra respiciēs vie cubiti vnius. Et ostia eaꝝ ad aq
lonē: vbi erant gazophylatia in superiorib⁹ hūilio
ra: q2 supportabāt portic⁹ que ex ill' eminebāt d̄
inferiorib⁹ ⁊ de medijs edificij. Tristega eni erant
⁊ nō hēbāt colūnas sicut erant colūne atriorum.
Proptea eminebāt de inferiorib⁹ ⁊ de medijs a
terra cubitis qnq̄ginta. Et peribolus exterior ſcꝫ
gazophylatia q̄ erāt in via atrij exterioris an̄ ga
zophylatia. Longitudo eius qnq̄ginta cubitoꝝ
q2 longitudo erat gazophylatioꝝ atrij exterioris
qnq̄ginta cubitoꝝ: ⁊ longitudo an̄ faciē tēpli cē
tū cubitoꝝ. Et erat subt' gazophylatia h̄ introit⁹
ab oriente ingredientiū in ea de atrio exteriori i la
titudine periboli atrij: qd̄ erat ꝯtra viā orientalē
in faciē edificij separati. Et erāt an̄ edificiū gazophi
latia: ⁊ via an̄ faciē eoꝝ iuxta silitudiēꝫ gazophy
latioꝝ q̄ erāt in via aqlonis. Scd̄m longitudinē
eoꝝ sic ⁊ latitudo eoꝝ: ⁊ oīs introit⁹ eoꝝ: ⁊ silitu
dines ⁊ ostia eoꝝ ſm ostia gazophylatioꝝ q̄ erāt
i via respiciēte ad nothū. Ostiū i capite vie: que
via erat an̄ vestibulū separatū ꝑ viā orientalēꝫ in
gredientib⁹. Et dixit ad me: Gazophylatia aqlo
nis: ⁊ gazophylatia austri que sunt ante edificiū
separatū: h̄ sunt gazophylatia sancta in qb⁹ vescūt
sacerdotes q appropinq̄nt ad dn̄m in scā scōꝝ.
Ibi ponēt scā scōꝝ: ⁊ oblatiōēꝫ ꝓ pctō ⁊ ꝓ delicto
Loc⁹ eni scūs est. Cum aūt ingressi fuerint sacer
dotes: nō egredient de scis in atriū eius. Et ibi re
ponēt vestimēta sua in quib⁹ ministrāt: q2 sancta
sunt: vestienturq̄ vestimētis alijs: ⁊ sic ꝓcedēt ad
pplm. Cunq̄ ꝯplesset mēsuras dom⁹ interioris
eduxit me ꝑ viā porte q̄ respiciebat ad viā orienta
lē: ⁊ mēsus est eam vndiq̄ ꝑ circuitū. Mēsus est
aūt ꝯtra ventū orientalē calamo mēsure qngen
tos calamos: in calamo mensure ꝑ circuitū. Et
mēsus est ꝯtra ventū aqlonis qngētos calamos
in calamo mēsure ꝑ gyrū. Et ad ventū australēꝫ
mēsus est qngentos calamos: in calamo mensu
re ꝑ circuitū. Et ad ventū occidentalē mēsus est
qngētos calamos: in calamo mēsure. Per q̄ttu
or ventos mēsus est muꝝ eius vndiq̄ ꝑ circuitū
lōgitudinē qngentoꝝ cubitoꝝ: ⁊ latitudinē quin
gentoꝝ cubitoꝝ: diuidentē inter sc̄tuariū ⁊ vulgi
locum. XLIII

Et duxit me ad portā que respiciebat ad
viam orientalē. Et ecce gl'a dei isrl' ingre
diebat ꝑ viā orientalē: ⁊ vox erat ei qua
si vox aquaꝝ multaꝝ: ⁊ terra splendebat a maie
state eius. Et vidi visiōēꝫ ſm spēm quā videraꝫ
qn̄ venit ut disperdēt ciuitatē: ⁊ spēs ſm aspectū
quē viderā iuxta fluuiū chobar. Et cecidi sup fa
ciē meā. Et maiestas dn̄i ingressa est templū per
viā porte q̄ r̄spiciebat ad orientē. Et eleuauit me
spūs: ⁊ introduxit me in atriū interius. Et ecce re
pleta erat gl'a dn̄i domus. Et audiui loquentē ad
me d̄ domo. Et vir q stabit iuxta me: dixit ad me
Fili hoīs: locus soliꝫ mei: ⁊ locus vestigioꝝ pe
dū meoꝝ: vbi hito in medio filioꝝ isrl' in eternū.
Et nō polluet vltra dom⁹ isrl' nomē scūm meum.
ipsi ⁊ reges eoꝝ in fornicatiōib⁹ suis: ⁊ in ruinis
regū suoꝝ: ⁊ in excelsis q fabricati sunt limē suū
iuxta limē meū: ⁊ postes suos iuxta postes meos
⁊ mur⁹ erat int' me ⁊ eos. Et polluerūt nomē scūm
meū i abhōiatiōib⁹ q̄s fecerūt pp qd̄ ꝯsumpsi eos
in ira mea. Nūc ḡ repellāt ꝓcul fornicatiōnē suā
⁊ ruinas regū suoꝝ a me: ⁊ hītabo in medio eoꝝ
sp. Tu aūt fili hoīs: ostēde domui isrl' templū: ⁊ cō
fundant ab iniqtatib⁹ suis: ⁊ mētiant fabricam:
⁊ erubescāt ex oīb⁹ que fecerūt. Figurā domus ⁊
fabrice eius exit⁹ ⁊ introit⁹: ⁊ oēm descriptōēꝫ ei⁹
⁊ vniuersa p̄cepta eius: cūctūq̄ ordinē ei⁹: ⁊ oēs
leges eius ostende eius ⁊ scribe in oculis eoꝝ ut
custodiāt oēs descriptōes eius: ⁊ p̄cepta illius ⁊
faciāt ea. Ista est lex dom⁹ in summitate montis
Oēs fines eius in circuitu: scīn scōꝝ est. Hec est
ḡ lex dom⁹. Iste aūt mēsure altaris in cubito ve
rissimo: q hēbat cubitū ⁊ palmū. In sinu ei⁹ erat
cubit⁹: ⁊ cubit⁹ in latitudine: ⁊ definitio eius vsq̄
ad labiū ei⁹: ⁊ in circuitu palm⁹ vn⁹. Hec quoq̄
erat fossa altaris. Et de sinu terre vsq̄ ad crepidi
nē nouissimā duo cubiti: ⁊ latitudo cubiti vnius
⁊ a crepidine minore vsq̄ ad crepidinē maiorēꝫ
q̄ttuor cubiti: ⁊ latitudo cubiti vnius. Ipse autēꝫ
ariel q̄ttuor cubitoꝝ: ⁊ ab ariel vsq̄ ad sursū cor
nua q̄ttuor. Et ariel duodecim cubitoꝝ i longitu
die ꝑ duodecī cubitos latitudis: q̄drāgulatū eq̄s
laterib⁹. Et crepido q̄ttuordecim cubitoꝝ lōgitu
dis ꝑ q̄ttuordeciꝫ cubitos latitudis in quattuor
angul' eius: ⁊ corona i circuitu eius dimidij cubi
ti: ⁊ sin⁹ eius vnius cubiti ꝑ circuitū. Gradus āt
eius versi ad orientē. Et dixit ad me: Fili hominis:
h̄ dicit dn̄s deus: Hi sunt ritus altaris i q̄cunq̄
die fuerit fabricatū: ut offerāt sup illud holocau
stū: ⁊ effundat sanguis. Et dab' sacerdotib⁹ ⁊ leuit

tis: qui sunt de semine sadoch q accedūt ad me:
ait dñs deus: ut offerant mihi vitulū de armēto
p pctō. Et assumēs de sanguine eius pones sup
quattuor cornua eius: ⁊ sup quattuor angulos
crepidinis: ⁊ sup coronā in circuitu: ⁊ mūdabis
illud ⁊ expiabis. Et tolles vitulū qui oblatꝰ fue
rit p peccato: ⁊ cōbures eū in sepato loco domꝰ
extra sctuariū. Et in die scd̄a offeres hircū capra
rum immaculatum p pctō: ⁊ expiabūt altare sicut
expiauerūt in vitulo. Cumq₃ cōpleueris expiās
illud: offeres vitulū de armēto immaculatū: et
arietē de grege immaculatū: ⁊ offeres eos in cō
spectu dñi. Et mittēt sup eos sacerdotes sal: ⁊ of
ferēt eos in holocaustū dño. Septē diebꝰ facies
hircū p pctō quottidie: ⁊ vitulū de armēto: ⁊ ari
etē de pecoribꝰ imaculatos offerēt. Septem die
bus expiabunt altare ⁊ mundabunt illud: ⁊ imple
būt manū eius. Expletis aūt septē diebꝰ: in die
octaua ⁊ vltra faciēt sacerdotes sup altare holo
causta vr̄a: ⁊ que p pace offerūt: ⁊ placatus ero
vobis: ait dominus deus. XLIIII

Et conuertit me ad viam porte sanctuarij ex
terioris que respiciebat ad orientē: ⁊ erat
clausa. Et dixit dñs ad me: Porta hec clau
sa erit: ⁊ nō aperiet: ⁊ vir nō transiet p eam: qm̄
dñs deus isrl ingressus est p eā: eritq₃ clausa prin
cipi. Princeps ipse sedebit in ea ut comedat pa
nē corā dño. Per viā porte vestibuli ingredietur
⁊ p viā eius egredietur. Et adduxit me p viam por
te aquilonis in conspectu domus: ⁊ vidi: ⁊ ecce im
pleuit gloria domini domū domini. Et cecidi in
faciē meā: ⁊ dixit ad me dñs: Fili hois: pone cor
tuū: ⁊ vide oculis tuis ⁊ auribꝰ tuis audi omnia
que ego loquor ad te: de vniuersis cerimonijs do
mus dñi: ⁊ de cunctis legibꝰ eius. Et pones cor
tuū in vijs templi per omnes exitus sanctuarij:
⁊ dices ad exasperantē me domū israel: Hec dicit
dñs deus: Sufficiant vobis omnia scelera vr̄a
domus israel: eo q inducitis filios alienos incir
cūcisos corde: ⁊ incircūcisos carne: ut sint in sanc
tuario meo ⁊ polluāt domū meam: ⁊ offertis pa
nes meos adipē ⁊ sanguinē: ⁊ dissoluistis pactū
meū in oibus sceleribus vestris: ⁊ nō seruastis
pcepta sanctuarij mei: ⁊ posuistis custodes obs
uationū mearū in sanctuario meo vobismetipsis.
Hec dicit dominꝰ deus: Omnis alienigena incir
cūcisus corde: ⁊ incircūcisus carne nō ingredietur
sanctuariū meū omnis filius alienꝰ qui est in me
dio filiorum israel. Sed ⁊ leuite qui longe recesserūt
a me in errore filiorū israel: ⁊ errauerūt a me pꝰ
idola sua: ⁊ portauerūt iniquitatē suam: erūt in
sanctuario meo editui ⁊ ianitores portarum do
mus ⁊ ministri domꝰ. Ipsi mactabunt holocau
sta ⁊ victimas ppli: ⁊ ipsi stabūt in ꝯspectu eorū
ut ministrēt eis. Pro eo q ministrauerūt illis in cō
spectu idolorum suorum: ⁊ facti sunt domui isrl in offē
diculū iniquitatis: iccirco leuaui manū meā sup
eos ait dñs deus: ⁊ portauerūt iniquitatē suam
Et nō appropinquabūt ad me ut sacerdotio fungā
tur mihi: neq₃ accedēt ad omne sanctuarium me
um iuxta sancta sanctorum: sed portabūt ꝯfusionem
suā: ⁊ scelera sua que fecerūt. Et dabo eos ianito
res domꝰ: ⁊ in omni misterio eius: ⁊ vniuersis q̄
fient in ea. Sacerdotes autē ⁊ leuite filij sadoch
q custodierūt cerimonias sctuarij mei cū errarēt
filij israel a me: ipsi accedent ad me ut ministrēt
mihi: ⁊ stabunt in ꝯspectu meo: ut offerant mihi
adipem ⁊ sanguinē ait dñs deus. Ipsi ingredient
sanctuariū meū: ⁊ ipsi accedēt ad mensam meam
ut ministrēt mihi ⁊ custodiāt cerimonias meas
Cumq₃ ingredient portas atrij interioris vesti
bus lineis induent: nec ascēdet sup eos quicq̄
laneū qn ministrāt in portis atrij interioris ⁊ in
trinsecus. Vitte linee erūt in capitibꝰ eorum: ⁊ fe
minalia linea erūt in lumbis eorum: ⁊ nō accingent
in sudore. Cumq₃ egredient atrium exterius ad
pplm exuent se vestimētis suis in quibꝰ ministra
uerāt: ⁊ reponēt ea in gazophylacio sctuarij: ⁊ ve
stiēt se vestimētis alijs: ⁊ nō scificabūt populum
in vestibꝰ suis. Caput aūt suū non radent: neq₃
comā nutriēt: sed tondētes attondēt capita sua.
Et vinū nō bibet ois sacerdos qn ingressurꝰ est
atriū interius. Et viduā ⁊ repudiatā nō accipiēt
vxores: sed virgines de semine domꝰ israel. Sed
⁊ viduā que fuerit vidua a sacerdote accipiēt: et
pplm meū docebūt qd sit int scm ⁊ pollutū: ⁊ in
ter mundū ⁊ inmūdū ostēdēt eis. Et cū fuerit cō
trouersia: stabūt in iudicijs meis ⁊ iudicabunt.
Leges meas ⁊ pcepta mea in oibꝰ solēnitatibꝰ
meis custodiēt: ⁊ sabbata mea scificabūt. Et ad
mortuū hoiem nō ingredient ne polluant: nisi
ad patrē ⁊ matrē ⁊ filiū ⁊ filiā ⁊ fratrē ⁊ sororem
que alterum virum nō habuerit: in quibꝰ ꝯtaminabū
tur. Et postq̄ fuerit emundatꝰ: septē dies enūe
rabunt ei: ⁊ in die introitꝰ sui in sctuariū ad atriū
interius ut ministret mihi in sctuario: offeret pro
pctō suo: ait dñs deus. Nō erit aūt eis hereditas
ego hereditas eorum. Et possessionē nō dabitis eis
in isrl: ego enim possessio eorum. Victimā ⁊ p pecca
to: ⁊ p delicto ipsi comedēt: ⁊ oē votū in isrl ipso
rū erit. Et pmitiua oium pmogenitorum: ⁊ omnia
libamēta ex oibꝰ que offerunt sacerdotū erūt. Et
pmitiua ciborum vrorū dabitis sacerdoti: ut repo
nat benedictionē domui sue. Oē morticinū ⁊ ca
ptū a bestijs de auibus ⁊ de pecoribus nō come
dent sacerdotes. XLV

Cumq₃ ceperitis terrā diuidē sorto: sepa
rate pmitias dño scificatū de tra lōgitudie
viginti quinq₃ milia: ⁊ latitudine decē mi
lia. Scificatū erit in oi t̄mino eius p circuitū. Et
erit ex oi pte scificatū qngētos p qngentos q̄dri
fariā p circuitū: ⁊ qnquaginta cubitis in suburba

ña eius per gyꝝ. Et a mensura ista mensurabis
longitudinẽ vigintiqnq₃ miliũ: ⁊ latitudinez de
cem miliũ. Et in ipso erit templũ scõq₃ sanctoꝝ
scificatũ de terra erit sacerdotib⁹ ministris scũarij:
q̃ accedũt ad ministeriũ dñi. ⁊ erit eis loc⁹ i domos
⁊ in scũariũ scitatis. Uiginti qnq₃ aũt milia lõgitu
dis: ⁊ .x. milia latitudis erũt leuitis: q̃ ministrãt do
mui. ipi possidebũt viginti gazophylatia. Et pos
siõẽ ciuitatis dabitis qnq₃ milia latitudis: ⁊ lõ
gitudis vigintiqnq₃ milia: ƀm sepatõẽ scũarij oĩ
domui isrl̃. Principi quoq₃ hinc ⁊ inde in sepa
tionẽ scũarij: ⁊ in possessionẽ ciuitatis: ⁊ cõtra fa
ciẽ sepatiõis scũarij: ⁊ ɔtra faciẽ possessiõis vrb
a latere maris vsq₃ ad mare: et a latere orientis
vsq₃ ad orientẽ. Lõgitudis aũt iuxta vnãquãq₃
ptẽ a t̃mino occidẽtali vsq₃ ad t̃minũ orientalẽ
de terra erit ei possessio in isrl̃. Et non depopula
bunt vltra p̃ncipes ppl̃m meũ: sed terrã dabũt
domui isrl̃ ƀm trib⁹ eorum. Hec dicit dñs deus:
Sufficiãt vobis p̃ncipes isrl̃: iniquitatez ⁊ rapi
nas intermittite: ⁊ iudiciũ ⁊ iusticiã facite. Sepate
ɔfinia vr̃a a pplo meo: ait dñs deus. Statera iu
sta ⁊ ephi iustũ: ⁊ batus iustus erit vobis. Ephi
⁊ batus equalia ⁊ vnius mẽsure erũt: ut capiãt
decimã ptẽ chori batus: ⁊ decimã partem chori
ephi. Juxta mensurã chori erit equa libratio eo
rũ. Siclus aũt viginti obolos hẽt. Porro vigi
ti sicli ⁊ vigintiqnq₃ sicli: ⁊ qndecim sicli minaz
faciũt. Et he sunt p̃mitie q̃s tolletis: sextã partẽ
ephi de choro frumẽti: ⁊ sextã ptẽ ephi de choro
hordei. Mensura quoq₃ olei. Batus olei: decia
ps chori est: q̃ꝛ decẽ bati implẽt chorũ. Et arietẽ
vnũ de grege ducentoꝝ de his que nutriunt isrl̃
in sacrificiũ ⁊ in holocaustũ ⁊ in pacifica: ad expi
andũ ꝓ eis: ait dñs deus. Oĩs popl̃s terre tene
bit̃ p̃mitijs his p̃ncipi in isrl̃. Et sup p̃ncipẽ erũt
holocausta ⁊ sacrificiũ ⁊ libamina in solennitati
bus ⁊ in kalẽdis ⁊ in sabbatis: in vniuersis solẽ
nitatib⁹ dom⁹ israel. Ipse faciet ꝓ pctõ sacrificiũ
⁊ holocaustũ ⁊ pacifica: ad expiandũ ꝓ domo is
rael. Hec dicit dñs deus: In p̃mo mẽse vna mẽ
sis sumes vitulũ de armẽto imaculatũ: ⁊ expia
bis scũariũ. Et tollet sacerdos d̃ sanguine quod
erit ꝓ pctõ: ⁊ ponet in postib⁹ dom⁹: ⁊ in q̃ttuor
angulis crepidis altaris: ⁊ in postib⁹ porte atrij
interioris. Et sic facies in septima mẽsis ꝓ vno
quoq₃ q̃ ignorauit: ⁊ errore decept⁹ est: ⁊ expiab
ꝓ domo. In p̃mo mẽse q̃rtadecima die mensis
erit vobis pasce solennitas. Septẽ dieb⁹ azyma
comedent. Et faciet p̃nceps in die illa ꝓ se ⁊ pro
vniuerso pplo terre vitulũ ꝓ peccato. Et in septẽ
dierũ solennitate faciet holocaustũ dño: septem
vitulos ⁊ septez arietes imaculatos quotidie sẽ
ptẽ dieb⁹: ⁊ ꝓ pctõ hircũ capraꝝ: ⁊ sacrificiũ ephi
ꝑ vitulũ ⁊ ephi ꝑ arietẽ faciet: ⁊ olei hin ꝑ singu
la ephi. Septimo mense q̃ntadecima die mẽsis

in solennitate faciet sicut supradicta sunt ꝑ septẽ
dies: tam ꝓ peccato q̃₃ ꝓ holocausto: ⁊ in sacrifi
cio ⁊ in oleo. XLVI

Hec dicit dñs deus: Porta atrij interioris
que respicit ad orientẽ erit clausa sex die
bus in quib⁹ op⁹ fit. Die aũt sabbati ape
rietur. Sed in die kalendaꝝ aperiet̃: ⁊ intrabit p̃n
ceps ꝑ viã vestibuli porte deforis: ⁊ stabit i limi
ne porte. Et faciẽt sacerdotes holocaustũ eius ⁊
pacifica eius: ⁊ adorabit sup limẽ porte: ⁊ egredi
etur. Porta aũt nõ claudet̃ vsq₃ ad vesperam.
Et adorabit ppl̃s terre ad ostiũ porte illius i sab
batis ⁊ in kalendis corã dño. Holocaustũ aũt h̃
offeret p̃nceps dño in die sabbati: sex agnos im
maculatos: ⁊ arietẽ imaculatũ: ⁊ sacrificiũ ephi
ꝑ arietẽ. In agnis aũt sacrificiuz q̃d dederit ma
nus eius: ⁊ olei hin ꝑ singula ephi. In die aũt ka
lendaꝝ vitulũ de armẽto imaculatũ: ⁊ sex agni
⁊ arietes imaculati erunt: ⁊ ephi ꝑ vitulũ: ephi
quoq₃ ꝑ arietẽ faciet sacrificiũ. De agnis autem
sicut inuenerit man⁹ eius olei hin ꝑ singl̃a ephi
Cumq₃ ingressur⁹ est p̃nceps ꝑ viã vestibuli por
te ingrediat̃: ⁊ ꝑ eandẽ viam exeat. Et cum intra
bit populus terre in cõspectu domini in solenni
tatib⁹ qui ingredit̃ per portam aqlonis ut ado
ret egrediat̃ per viam porte meridiane. Porro
qui ingredit̃ per viam meridiane: egrediatur ꝑ
viam porte aquilonis. Non reuertet̃ per viam
porte per quã ingressus est: sed e regione illius
egredietur. Princeps aũt in medio eoꝝ cum in
gredientib⁹ ingrediet̃: ⁊ cum egredientib⁹ egre
diet̃. Et in nundinis ⁊ in solennitatib⁹ erit sacrifi
ciũ ephi ꝑ vitulũ: ⁊ ephi per arietem. In agnis
aũt erit sacrificiũ sicut inuenerit manus eius: et
olei hin ꝑ singula ephi. Cum aũt fecerit p̃nceps
spontaneũ holocaustũ: aut pacifica voluntaria
dño: aperietur ei porta: que respicit ad orientem
⁊ faciet holocaustũ suum: ⁊ pacifica sua sicut fie
ri solet in die sabbati: ⁊ egrediet̃ claudet̃q₃ porta
postq̃₃ exierit. Et agnũ eiusdem anni immacula
tũ faciet holocaustũ quotidie dño. Semper ma
ne faciet illud. Et faciet sacrificiũ sup eo catama
ne mane: sextam partẽ ephi: ⁊ de oleo terciã ptẽ
hin: vt misceat̃ simile. Sacrificiũ domino legiti
mũ: iuge atq₃ ꝑpetuũ. Faciet agnũ ⁊ sacrificiuz
⁊ oleũ catamane mane holocaustũ sempiternũ:
Hec dicit dñs deus: Si dederit p̃nceps domũ
alicui de filijs suis: hereditas eius filioꝝ suoꝝ
erit: possidebũt eam hereditarie. Si aũt dederit
legatũ de hereditate sua vni seruoꝝ suoꝝ: erit il
lius vsq₃ ad annũ remissionis: ⁊ reuertet̃ ad p̃n
cipẽ. Hereditas aũt eius filijs eius erit. Et nõ ac
cipiet p̃nceps de hereditate populi per violẽtiaz
⁊ de possessione eoꝝ: sed de possessiõe sua heredi
tatẽ dabit filijs suis ut nõ dispergat̃ populus me
us vnusq̃sq₃ a possessione sua. Et introduxit me

per ingressum q̃ erat ex latere porte in gazophy
lacia scũary ad sacerdotes: que respiciebãt ad aq̃
lonẽ: ⁊ erat ibi locus vergens ad occidentem: et
dixit ad me: Iste est locus vbi coquent sacerdo
tes p̱ peccato ⁊ p̱ delicto: vbi coquẽt sacrificiũ
vt nõ efferant in atriũ exterius: ⁊ sanctificẽt ppl's
Et eduxit me in atrium exterius: ⁊ circumduxit
me per quattuor angulos atrij. Et ecce atriolũ
erat in angulo atrij: atriola singula per angulos
atrij. In quattuor angulis atrij atriola disposi
ta: quadraginta cubitorũ per longũ: ⁊ triginta p̱
latũ. Mẽsure vnius quattuor erãt. Et paries p̱
circuitũ ambiẽs quattuor atriola: ⁊ culine fabri
cate erãt subter porticus p̱ gyrũ. Et dixit ad me
Hec est domus culinarũ in qua coquẽt ministri
domus domini victimas populi. XLVII

Et conuertit me ad portã domus: et ecce
aque egrediebant subter limẽ dom⁹ ad
orientẽ. Facies enĩ domus respiciebat ad
orientẽ. Aque aũt descendebãt in latus templi
dextrũ ad meridiẽ altaris. Et eduxit me per viã
porte aquilonis: ⁊ ꝯuertit me ad viam foras por
tam exteriorẽ viam que respiciebat ad orientẽ
Et ecce aque redundãtes a latẽ dextro cũ egre
deret vir ad orientẽ qui habebat funiculũ ĩ ma
nu sua: ⁊ mẽsus est mille cubitos: ⁊ traduxit me
per aquã vsq̃ ad talos. Rursum q̃ mensus est
mille: ⁊ traduxit me per aquã vsq̃ ad genua. Et
mensus est mille: ⁊ traduxit me per aquã vsq̃
ad renes. Et mensus est mille torrentẽ quẽ non
potui pertrãsire: qñ intumuerãt aque profundi
torrentis qui nõ potest transuadari. Et dixit ad
me: Certe vidisti fili hominis. Et eduxit me: ⁊ cõ
uertit ad ripam torrentis. Cumq̃ me ꝯuertissẽm
ecce in ripa torrẽtis ligna multa nimis ex vtraq̃
p̱te. Et ait ad me: Aque iste que egrediunt ad tu
mulos sabuli orientalis: ⁊ descendunt ad plana
deserti: intrabũt mare: ⁊ exibunt ⁊ sanabunt aq̃
⁊ omnis aĩa viuens que serpit quocũq̃ venerit
torrens viuet: ⁊ erunt pisces multi satis postq̃
venerint illuc aque iste. Et sanabunt ⁊ viuẽt om
nia ad que venerit torrens. ⁊ stabũt super illa pi
scatores. Ab engadi vsq̃ ad engallim siccatio
sagenarũ erit: Plurime spẽs erunt piscium eius
sicut pisces maris magni multitudinis nimie:
In litorib⁹ aũt eius: ⁊ in palustrib⁹ non sanabũ
tur: quia in salinas dabunt. Et super torrentem
orietur in ripis eius ex vtraq̃ parte omne lignũ
pomiferũ. Nõ defluet folium ex eo: ⁊ nõ deficiet
fructus eius. Per singulos menses afferet p̃mi
tiua: quia aque eius de scũario egrediet. Et erũt
fructus eius in cibũ: ⁊ folia eius ad medicinam.
Hec dicit dñs deus: Hic est termin⁹ in quo pos
sidebitis terrã in duodecim tribus israel: quia io
seph duplicẽ funiculũ hẽt. Possidebitis autẽ eã
singuli eque vt frater suus: sup quã leuaui ma

num meã vt darem patribus vestris. Et cadet
terra hec vobis in possessionẽ. Hic est aũt termi
nus terre ad plagã septẽtrionalẽ a mari magno
via ethalon venientib⁹ sedada emath berotha
sabarim que est inter terminũ damasci: ⁊ ꝯfiniũ
emath domus thicon que est iuxta terminũ au
ran: ⁊ erit termin⁹ a mari vsq̃ ad atriũ enon ter
minus damasci: ⁊ ab aquilone ad aquilonẽ ter
minus emath: plaga septẽtrionalis. Porro pla
ga orientalis de medio auran: ⁊ de medio dama
sci: ⁊ de medio galaad: ⁊ d̃ medio terre israel: ior
danis disterminãs ad mare oriẽtale metiemini
plagã orientalẽ. Plaga aũt australis meridia
na a thamar vsq̃ ad aquas ꝯtradictiõis cades
⁊ torrens vsq̃ ad mare magnũ: ⁊ hec est plaga
ad meridiẽ australis. Et plaga maris: mare ma
gnũ a cõfinio per directũ donec venias emath:
hec est plaga maris. Et diuidetis terrã istã vo
bis per tribus israel: ⁊ mittetis eam in heredita
tem vobis ⁊ aduenis qui accesserint ad vos qui
genuerint filios in medio vestrũ: ⁊ erunt vobis
sicut indigene inter filios israel. Vobiscum diui
dẽt possessionẽ in medio tribuũ isrl'. In tribu au
tem quacunq̃ fuerit aduena: ibi dabitis posses
sionem illi: ait dominus deus. XLVIII

Et hec noĩa tribuũ a finib⁹ aq̃lonis iuxta viã
ethalon p̱gentib⁹ emath atriũ enon t̃mi
nus damasci: ab aq̃lone iuxta viã emath:
⁊ erit ei plaga orientalis mare: dan vna. Et a t̃mi
no dan: a plagã orientali vsq̃ ad plagã maris:
aser vna. Et sup t̃minum aser: a plaga orientali
vsq̃ ad plagã maris: neptalim vna. Et sup t̃mi
nũ neptalim a plaga oriẽtali vsq̃ ad plagã ma
ris: manasse vna. Et sup t̃minũ manasse: a pla
ga oriẽtali vsq̃ ad plagã maris: effraim vna. Et
sup t̃minũ effraim: a plaga oriẽtali vsq̃ ad pla
gã maris: ruben vna. Et sup t̃minũ ruben: a pla
ga oriẽtali vsq̃ ad plagã maris: iuda vna. Et su
p̱ t̃minũ iuda: a plaga oriẽtali vsq̃ ad plagam
maris: erũt p̃mitie q̃s sepabitis vigĩtiq̃nq̃ mi
lib⁹ calamis latitudis ⁊ longitudis: sicut singl'e
p̱tes a plaga oriẽtali vsq̃ ad plagam maris. Et
erit scũariũ in medio eius. Primitie q̃s sepabi
tis dño: lõgitudo vigĩtiq̃nq̃ milib⁹: ⁊ latitudo
decẽ milib⁹. He aũt erũt p̃mitie scũarij sacerdotũ
ad aq̃lonẽ longitudis vigĩtiq̃nq̃ milia: ⁊ ad ma
re latitudis decẽ milia. Sed ⁊ ad orientẽ latitudis
decẽ milia: ⁊ ad meridiẽ vigĩtiq̃nq̃ milia. ⁊ erit
scũariũ dñi ĩ medio ei⁹. sacerdotib⁹ scũariũ erit
de filijs sadoch: q̃ custodierũt ceremonias meas: ⁊ ñ
errauerũt cũ errarẽt filij isrl': sicut errauerũt ⁊ leuite.
Et erũt p̃mitie de p̃mitijs t̃re sc̃ĩ scõrũ: iuxta ter
minũ leuitarũ. Sed ⁊ leuitis silr' iuxta fines sacerdotũ
xxv. milia lõgitudis: ⁊ latitudis decẽ milia. Omis
lõgitudo vigĩti ⁊ q̃nq̃ miliũ: ⁊ latitudo. x. miliũ
Et ñ venũdabũt ex eo neq̃ mutabũt: neq̃ t̃ñsfe

rent primitie terre: q sanctificate sunt domino. Quinqz milia autē que supsunt in latitudine p vigintiqnqz milia: pphana erūt vrbis in habitaculū ⁊ i suburbana. Et erit ciuitas in medio eius ⁊ he mēsure eius: ad plagā septentrionalē quingenta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā meridianaz qngenta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā orientalē quingēta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā occidētalē qngēta ⁊ q̄ttuor milia. Erūt aūt suburbana ciuitatis ad aquilonē ducēta qnq̄ginta: ⁊ ad meridiez ducēta qnq̄ginta: ⁊ ad orientē ducēta qnquaginta ⁊ ad mare ducēta qnquaginta. Qδ aūt reliquū fuerit in longitudine sm p̄mitias sanctuarij decem milia in orientē: ⁊ decē milia in occidentem erūt sicut p̄mitie sanctuarij: ⁊ erūt fruges eius i panes his q̄ seruiūt ciuitati. Seruiētes aūt ciuitati opabunt ex oib⁹ tribub⁹ isrl. Oēs primitie vigintiqnqz miliū p vigintiqnqz milia in q̄druz sepabunt in p̄mitias scuarij: ⁊ in possessionez ciuitatis. Qδ aūt reliquū fuerit: p̄ncipis erit ex oī pte p̄mitiaꝝ scuarij: ⁊ possessionis ciuitatis e regione vigintiqnqz miliū p̄mitiaꝝ vsqz ad t̄minū orientalē: sed ⁊ a mari e regiōe vigintiqnqz miliū vsqz ad t̄minū maris: simr in ptib⁹ p̄ncipis erit. Et erūt p̄mitie scuarij: ⁊ scuariū templi i medio eius. De possessiōe aūt leuitaꝝ: ⁊ de possessione ciuitatis in medio ptiū p̄ncipis: erit in t̄minū iuda ⁊ in terminū beniamin: ⁊ ad p̄ncipez ptinebit. Et reliqs tribub⁹ erunt tales portiones A plaga oriētali vsqz ad plagā occidentalez: beniamin vna. Et ↄtra t̄minū beniami a plaga orientali vsqz ad plagā occidētalē: symeon vna. Et sup t̄minū symeōis a plaga oriētali vsqz ad plagā occidentalē: ysachar vna. Et sup t̄minum ysachar a plaga oriētali vsqz ad plagā occidentalē zabulon vna. Et sup t̄minū zabulon a plaga orientali vsqz ad plagā maris: gad vna. Et sup terminū gad ad plagā austri in meridiē: ⁊ erit finis de thamar vsqz ad aquas ↄtradictionis cades: hereditas ↄtra mare magnū. Hec est terra quā mittetis in sortē tribub⁹ israel: ⁊ he partitiōes earū: ait dñs deus. Et hi egressus ciuitatis. A plaga septentrionali qngētos ⁊ q̄ttuor milia mēsurabis: ⁊ porte ciuitatis omnib⁹ tribubus israel. Porte tres a septētriōe. Porta ruben vna: porta iuda vna: porta leui vna. Et ad plagā orientalē qngētos ⁊ q̄ttuor milia. Et porte tres. Porta ioseph vna: porta beniamin vna: porta dan vna Et ad plagā meridianā qngētos ⁊ q̄ttuor milia metieris. Et porte tres. Porta symeonis vna: porta ysachar vna: porta zabulon vna. Et ad plagā occidentalē qngentos ⁊ q̄ttuor milia. Et porte tres. Porta gad vna: porta aser vna: porta neptalim vna. Per circuitū decē ⁊ octo milia. Et nomē ciuitatis ex illa die: dñs ibidez: Amen.

Explicit Ezechiel ppheta.

Incipit ꝓlogus sancti Hieronymi in Danielem ppheram.

Danielem pphām iuxta septuaginta inēpretes dñi saluatoris ecclesie nō legūt vtētes theodotiōis editiōe: ⁊ h cur acciderit nescio. Siue eniz qr sermo chaldaic⁹ est: ⁊ qbusdā ppꝛietatib⁹ a nr̄o eloqo discrepat: noluerunt septuaginta inēpretes easdē lingue lineas in translatiōe seruare: siue sub noie eoꝝ ab alio nescio quo nō satis chaldeā linguā sciente creditus est liber: siue aliud qd cause extiterit igrans hoc vnū affirmare possum: qδ multū a veritate discordet: ⁊ recto iudicio repudiat⁹ sit. Sciendū qppe danielē maxime ⁊ esdram hebraicis qdez litteris: sed chaldeo s̄mone ↄscriptos: ⁊ vnā hieremie picopen: iob quoqz cū arabica lingua plimā hēre societatē. Deniqz ⁊ ego adolescentulus post qntiliani ⁊ tullij lectionez: ac flores rhetoricos cum me in lingue huius pistrinū reclusissez ⁊ multo sudore multoqz tpe vix cepissez anhelātia stridētiaqz verba resonare: ⁊ q̄si p cryptā ambulās: rarꝫ desup lumē aspicerē: impegi nouissime in danielē: ⁊ tanto tedio affect⁹ sum: ut desperatiōe subita omnē laborē veterē voluerim ↄtēnere. Verū adhortāte me quodā hebreo: ⁊ illud mihi crebrius sua lingua ingerente: labor iprobus oīa vincit: qui mihi videbar sciolus int eos cepi rursus discipulus esse chaldaicus. Et vt verum fatear vsqz ad p̄ntē diē magis possuz s̄monē chaldaicū legē ⁊ intelligē q̄z sonare. Hec icar refero ut difficultatē vobis danielis ondērē: qui apud hebreos nec susanne hz historiā: nec hymnū triū pueroꝝ: nec belis draconisqz fabulas q̄s nos: q: in toto orbe dispse sunt: veru ante posito easqz iugulātes subiecim⁹: ne videremur apud imperitos magnā ptē voluminis detruncasse. Audiui ego quendā de p̄ceptorib⁹ iudeoꝝ: cum susanne derideret historiā: ⁊ a greco nescio q̄ eā diceret esse ↄfictā: illud opponere qδ origeni q̄z african⁹ opposuit: etymologias has apothoy schynoy schise: ⁊ apothoy prynoy pryse d greco sermone descendere. Cuius rei nos intelligētiā nostris hanc possum⁹ dare: ut verbi grā: dicam⁹ continuo de arbore ilice dixisse eū ilico peas: ⁊ a lentisco in lentēte cōminuat āgelus: vel nō lēte peas: aut lent⁹. i. flexibilis ducaris ad mortem: siue aliud quid ad arboris nomen ↄueniēs. Deinde triū fuisse ocij tribus pueris cauillabat: vt in camino estuantis incendij metro luderent: et per ordinē ad laudē dei omnia elementa ꝓuocarent: aut quod miraculū diuineqz aspiratōis iudiciū: vel draconē interfectū offa picis vel sacerdotum belis machinas dep̄hensas que magis prudentia solertis viri q̄z ꝓphetali essent spiritu perpetrata. Cum āo abacuc veniret: ⁊ d iudea

in chaldeā raptum discoforum lectitaret: querebat exemplū vbi legissemus in toto veteri testamento quēq̄z sanctorū graui volasse corpore: et in puncto hore tanta terrarū spatia trāsisse. Cui cum quidā e nostris satis adloquendū ꝓmptus ezechielē adduxisset in mediū: ⁊ diceret eū de chaldea in iudeā fuisse trāslatū: derisit hoiem et ex ipso volumine demonstrauit ezechielem in spū se vidisse trāspositū. Deniq̄z ⁊ apostoluz nostrū videlicet ut eruditū virū: ⁊ qui legem ab hebreis didicisset non fuisse ausum affirmare se raptū in corpore: sed dixisse: siue in corpore siue extra corpus: nescio deus scit. His ⁊ talibꝰ argumētis apocriphas in libro ecclie fabulas arguebat. Sup qua re lectoris arbitrio iudiciū derelinquens illud ammoneo nō haberi danielē apud hebreos inter ꝓphetas: sed inter eos qui agiographa cōscripserūt. In tres siquidē partes ōis ab eis scriptura diuidit: in legē: in ꝓphetas: ⁊ in agiographa. i. in quinq̄z ⁊ octo: ⁊ in vndecim libros de quo nō est huius temporis disserere. Que autē ex hoc ꝓpheta: immo contra hunc librū porphyrius obiciat: testes sunt methodius eusebius ⁊ apollinaris: qui multis versuū milibus eius vesanie respondētes: nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos o paula ⁊ eustochiū fundana ꝓ me ad dominū preces: ut quādiu in hoc corpusculo sum: scribam aliquid gratuz vobis: vtile ecclesie: dignū posteris. Presentium quippe iudicijs oblatrantiū nō satis moueor: q̄ in vtranq̄z partē aut amore labunt: aut odio.

Explicit prologus. Incipit Daniel ꝓpheta. Caplm. I

Anno tertio regni ioachīz regis iuda venit nabuchodonosor rex babylonis hierusalē: ⁊ obsedit eam: ⁊ tradidit dominus in manu eius ioachim regem iude: ⁊ partē vasorū domꝰ dei: ⁊ asportauit ea in terrā sennaar in domū dei sui: ⁊ vasa intulit in domū thesauri dei sui. Et ait rex aphanes ꝓposito eunuchorū ut itroducēt de filijs isrl' ⁊ de semie regio ⁊ tyrannorꝫ pueros in quibus nulla esset macula: decoros forma ⁊ eruditos omni sapientia: cautos scia ⁊ doctos disciplina: ⁊ qui possent stare in palatio regis: ut doceret eos litteras ⁊ linguā chaldeorūz. Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis ⁊ vino vnde bibebat ipse: ut enutriti tribus annis: postea starent in ꝯspectu regis. Fuerūt ḡ inter eos de filijs iude: daniel ananias misael et azarias. Et imposuit ei ꝓpositus eunuchorū nomina: danieli balthasar: ananie sidrac: misaeli misac: ⁊ azarie abdenago. Proposuit autē daniel in corde suo ne pollueret ꝺ mensa regis: neq̄z de vino potus eius: ⁊ rogauit eunuchorꝫ ꝓpositū ne ꝯtaminaret. Dedit aūt deus danieli gratiaz ⁊ misericordiā in conspectu ꝑncipis eunuchorū. Et ait ꝑnceps eunuchorꝫ ad danielē: Timeo ego dn̄m meū regem qui constituit vobis cibum et potum: qui si viderit vultus vestros macilētiores pre ceteris adolescentibꝰ coeuis vestris: condemnabitis caput meūz regi. Et dixit daniel ad malassar quē constituerat ꝑnceps eunuchorum super danielē ananiam mizaelem ⁊ azariā. Tēpta nos obsecro seruos tuos diebus decez: ⁊ dētur nobis legumina ad vescendū: ⁊ aqua ad bibendū: ⁊ contemplare vultus nostros: ⁊ vultus puerorū qui vescunt cibo regio: ⁊ sicut videris: facies cū seruis tuis. Qui audito sermone huiuscemodi: temptauit eos diebus decem. Post dies aūt decem apparuerūt vultus eorū meliores ⁊ corpulentiores pre omnibꝰ pueris: qui vescebant cibo regio. Porro malassar tollebat cibaria ⁊ vinū potus eorum: dabatq̄z eis legumina. Pueris aūt his dedit deus sciam ⁊ disciplinaz in omni libro ⁊ sapia: danieli autem intelligētiā oīum visionū ⁊ somniorū. Completis itaq̄z diebus post quos dixerat rex ut introducerent: introduxit eos ꝓpositus eunuchorū in conspectu nabuchodonosor. Cumq̄z eis locutus fuisset rex nō sunt inuenti tales de vniuersis: ut daniel ananias misael ⁊ azarias. Et steterūt in conspectu regis: ⁊ omne verbū sapie ⁊ intellectus q̄ sciscitatus est ab eis rex: inuenit in eis decuplū sup cunctos ariolos ⁊ magos: qui erant in vniuerso regno eius. Fuit aūt daniel vsq̄z ad annū primuz cyri regis. II

In anno scḋo regni nabuchodonosor vidit nabuchodonosor somniū: ⁊ conterritus est spūs eius: ⁊ somniū eius fugit ab eo. Precepit aūt rex ut cōuocarent arioli et magi ⁊ malefici ⁊ chaldei: ut indicarēt regi somnia sua. Qui cum venissent steterūt coram rege ⁊ dixit ad eos rex: Uidi somniū: ⁊ mente ꝯfusus ignoro quid viderim. Responderūtq̄z chaldei regi syriace. Rex in sempiternū viue. Dic somniū seruis tuis: ⁊ interp̄tationē eius indicabimꝰ. Et respondēs rex ait chaldeis: Sermo recessit a me. Nisi indicaueritis mihi somniū ⁊ coniecturam eius: peribitis vos: ⁊ domus vestre publicabunt. Si aūt somniū ⁊ coniecturā eius narraueritis: p̄mia ⁊ dona ⁊ honorē multū accipietis a me. Sōniū igit ⁊ interp̄tationē eius indicate mihi. Rn̄derūt secundo atq̄z dixerūt: Rex somniū dicat seruis suis: ⁊ interp̄tationē eius idicabimꝰ. Respondit rex ⁊ ait: Certe noui q̄ tempꝰ redimitis scientes q̄ recesserit a me sermo. Si ḡ somniuz

non indicaueritis mihi: vna est de vobis senten tia: q inṫpretationē q̄ȝ fallacē: ⁊ deceptōe plenā ꝯposueritis ut loq̄mini mihi donec tps ptrāseat Somniū itaq̄ȝ dicite mihi: ut sciam q inṫpreta tionē q̄ȝ eius verā loquamini. Rn̄dentes ḡ chal dei corā rege dixerūt: Nō est hō sup terrā q ser monē tuū rex possit implē: sed neq̄ȝ regū quisq̄ȝ magnus ⁊ potēs verbū huiuscemodi sciscitatur ab oī ariolo ⁊ mago ⁊ chaldeo. Sermo eni queȝ tu queris rex: grauis est: nec repiet q̄sq̄ȝ q indi cet illū in ꝯspectu regis: exceptis diis quoꝝ non est cū hoib⁹ ꝯuersatio. Quo audito rex in furorē ⁊ in ira magna p̄cepit ut pirēt oēs sapiētes baby lonis. Et egressa snīa sapiētes inficiebant: q̄re bant q̄ȝ daniel ⁊ socij eius ut pirēt. Tunc daniel re q̄siuit de lege atq̄ȝ snīa ab arioch p̄ncipe militie regis: q egressus fuerat ad inficiēdos sapiētes babylonis. Et interrogauit eū q a rege ptātē acce pat: quā ob cām tam crudelis snīa a facie regis esset egressa. Cum ḡ rem indicasset arioch dani eli: daniel ingressus rogauit regē ut tps daret si bi ad solonē indicandā regi. Et ingressus est do mū suā: ananie q̄ȝ ⁊ misaeli ⁊ azarie socijs suis i dicauit negociū ut quererēt misericordiā a facie dei celi sup sacro isto: ⁊ nō pirēt daniel ⁊ socij ei⁹ cum ceteris sapientib⁹ babylonis. Tunc danieli mysteriū p visionē nocte reuelatuȝ est. Et bn̄xit daniel deū celi: ⁊ locutus ait: Sit nomen dn̄i bn̄ dictū a sclo ⁊ vsq̄ȝ i sclm: quia sapia ⁊ fortitudo eius sunt: ⁊ ipse mutat tpa ⁊ etates. Transfert re gna atq̄ȝ ꝯstituit: dat sapiam sapiētib⁹: ⁊ sciaȝ in telligentib⁹ disciplinā. Ipse reuelat pfunda ⁊ ab scondita: ⁊ nouit in tenebris ꝯstituta: ⁊ lux cū eo est. Tibi deus patrū nr̄oꝝ ꝯfiteor teq̄ȝ laudo: q sapiam ⁊ fortitudinē dedisti mihi: ⁊ nūc ostēdisti mihi que rogauim⁹ te: q sermonē regis apuisti nobis. Post h̄ daniel ingressus ad arioch quē ꝯstituerat rex ut pderet sapiētes babylonis: sic ei locut⁹ est: Sapiētes babylonis ne pdas. Intro duc me in ꝯspectū regis: ⁊ solonē regi narrabo. Tunc arioch festinus introduxit danielē ad regē ⁊ dixit ei: Inueni hoiem de filijs transmigratio nis iude: q solonē regi annūciet. Rn̄dit rex ⁊ di xit danieli: cuius nomen erat balthasar. Putas ne vere potes mihi indicare somniū: qd̄ vidi ⁊ i terptatiōnē eius: Et rn̄dēs daniel corā rege ait: Mysteriū qd̄ rex interrogat sapiētes magi ⁊ ario li ⁊ aruspices nequeūt indicare regi: sed est de⁹ in celo reuelās mysteria q indicauit tibi rex nabu chodonosor: que ventura sunt nouissimis tpib⁹ Somniū tuū ⁊ visiones capitis tui in cubili tuo huiuscemodi sunt. Tu rex cogitare cepisti in stra tu tuo qd esset futuꝝ post h̄: ⁊ q reuelat mysteria ostēdit tibi que ventura sunt. Mihi q̄ȝ nō i sapia que est in me q̄ȝ in cūctis viuentib⁹: sacrm̄ h̄ re uelatū est: sʒ ut inṫpretatio regi manifesta fieret ⁊ cogitatōes mentis tue scires. Tu rex videbas ⁊ ecce q̄si statua vna grādis. Statua illa magna ⁊ statura sublimis stabat ꝯtra te: ⁊ intuitus eius erat terribilis. Huius statue caput ex auro opti mo erat: pect⁹ aūt ⁊ brachia de argēto: porro uē ter ⁊ femora ex ere: tybie aūt ferree: pedū quedā ps erat ferrea: quedā āt fictilis. Uidebas ita do nec abscisus est lapis de monte sine manib⁹: et pcussit statuā in pedib⁹ eius ferreis ⁊ fictilib⁹ et cōminuit eos. Tunc ꝯtrita sunt pariť ferrū testa es argentū ⁊ auꝝ: ⁊ redacta q̄si in fauillā estiue aree que rapta sunt vēto: nullusq̄ȝ locus inuēt⁹ est eis. Lapis aūt q pcusserat statuā fact⁹ ē mōs magn⁹: ⁊ impleuit vniuersam terrā. Hoc ē somni um: interptationē q̄ȝ eius dicem⁹ coram te rex. Tu rex regū es: ⁊ deus celi regnū ⁊ fortitudineȝ ⁊ imperiū ⁊ glām dedit tibi: ⁊ oīa in quib⁹ hitāt filij hoim: ⁊ bestie agri: ⁊ volucres q̄ȝ celi dedit in manu tua: ⁊ sub ditione tua vniuersa ꝯstituit Tu es ḡ caput aureū. Et post te ꝯsurget regnum aliud min⁹ te argenteū: ⁊ regnū tertiū aliud ereū qd̄ impabit vniuerse terre: ⁊ regnū q̄rtū erit ve lut ferreū. Quō ferrū cōminuit ⁊ domat oīa: sic cōminuet ⁊ ꝯteret oia h̄. Porro q vidisti pedū ⁊ digitoꝝ ptē testeā figuli ⁊ ptē ferreā: regnūȝ di uisum erit: qd̄ tn̄ de plantario ferri oriet. Secū dū qd̄ vidisti ferrū mixtū teste ex luto ⁊ digitos pedū ex pte ferreos: ⁊ ex pte fictiles: ex pte rgnū erit solidū: ⁊ ex pte ꝯtritū. Qd̄ aūt vidisti ferruȝ mixtū teste ex luto: cōmiscebunť quidē hūano se mine: sed nō adherebūt sibi: sicuti ferruȝ misceri non pōt teste. In diebus aūt regnoꝝ illoꝝ susci tabit deus celi regnū: qd̄ in etnū nō dissipabiť: ⁊ regnū eius alteri pplo nō tradeť. Cōminuet āt ⁊ ꝯsumet vniuersa regna h̄: ⁊ ipsum stabit i eter nū. Scdm̄ q vidisti q de monte abscisus est la pis sine manib⁹: ⁊ cōminuit testā ⁊ ferrū ⁊ es et argentū ⁊ aurū: deus magn⁹ ostendit regi q̄ vē tura sunt postea: ⁊ veꝝ est somniū ⁊ fidelis iterp tatio eius. Tunc rex nabuchodonosor cecidit i fa ciem suam: ⁊ danielē adorauit: ⁊ hostias ⁊ incen sum p̄cepit ut sacrificarent ei. Loquens ḡ rex ait danieli: Uere deus vester deus deorū est: ⁊ dn̄s regum reuelās mysteria: qm̄ tu potuisti aperire hoc sacramentū. Tunc rex danielē in sublime ex tulit: ⁊ munera multa ⁊ magna dedit ei: ⁊ consti tuit eū p̄ncipē sup oēs puincias babylonis: ⁊ p̄ fectū ⁊ magistrū sup cunctos sapiētes babylōis Daniel aūt postulauit a rege: ⁊ ꝯstituit sup opa prouincie babylonis sidrac misac ⁊ abdenago. Ipse autem daniel erat in foribus regis.

Caplm̄. III

Nabuchodonosor rex fecit statuā aureaȝ altitudine cubitoruȝ sexaginta: latitudi ne cubitorū sex: ⁊ statuit eam in cāpo du ran puincie babylonis. Itaq̄ȝ nabuchodonosor

rex misit ad ꝯgregandos satrapas magistratꝰ ⁊ iudices duces ⁊ tyrannos ⁊ ꝑfectos: omnesq̃ ꝑnci pes regionũ ut ꝯuenirent ad dedicationẽ statue quã erexerat nabuchodonosor rex. Tũc ꝯgregati sunt satrape magistratꝰ ⁊ iudices: duces ⁊ tyranni ⁊ optimates q̃ erãt in ptãtibꝰ ꝯstituti: ⁊ vniuersi ꝑncipes regionũ ut ꝯuenirẽt ad dedicationẽ statue quã erexerat nabuchodonosor rex. Stabãt aũt in cõspectu statue quã posuerat nabuchodonosor rex: ⁊ ꝑco clamabat valenť: Uobis dř populis tribubus ⁊ linguis in hora qua audieritiś sonitũ tube ⁊ fistule ⁊ cythare sambuce ⁊ psalterij: ⁊ symphonie: ⁊ vniuersi generis musicoꝝ: cadẽtes adorate statuã aureã quam ꝯstituit nabuchodonosor rex. Siquis aũt nõ ꝓstratus adorauerit: eadem hora mitteť in fornacẽ ignis ardentis. Post hec igiť statim ut audierũt oẽs populi sonitũ tube fistule ⁊ cithare sambuce ⁊ psalterij symphonie ⁊ oĩs generis musicoꝝ: cadẽtes oẽs populi tribꝰ ⁊ lingue adorauerũt statuam aureã quã ꝯstituerat nabuchodonosor rex. Statimq̃ i ipso tp̃e accedẽtes viri chaldei accusauerũt iudeos: dixerũtq̃ nabuchodonosor regi: Rex i eternũ viue. Tu rex posuisti decretũ: ut oĩs homo q̃ audierit sonitũ tube fistule ⁊ cithare sambuce et psalterij ⁊ symphonie: ⁊ vniuersi generis musicorũ: ꝓsternat se ⁊ adoret statuã auream: si q̇s aũt nõ ꝓcidẽs adorauerit: mittať in fornacẽ ignis ardentis. Sunt ergo viri iudei quos ꝯstituisti sup̃ opa regionis babylonie sidrac misac ⁊ abdẽago: viri isti ꝯtempserũt rex decretũ tuum. Deos tuos nõ colunť: ⁊ statuam auream quã erexisti nõ adorant. Tunc nabuchodonosor in furore et ira precepit ut adducerenť sidrac misac ⁊ abdẽago. Qui ꝯfestim adducti sunt in conspectu regis. Pnunciansq̃ nabuchodonosor rex ait eis: Uere ne sidrac misac ⁊ abdenago deos meos non colitis: ⁊ statuam aureã quã constitui nõ adoratis? Nũc ergo si estis parati quacunq̃ hora audieritis sonitũ tube fistule cithare sambuce ⁊ psalterij ⁊ symphonie: oĩsq̃ generis musicorũ ꝓsternite vos ⁊ adorate statuã quã feci: q̇ si nõ adoraueritis: eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentis. Et quis est deus qui eripiet vos ď manu mea? Respondẽtes sidrac misac ⁊ abdenago dixerũt regi nabuchodonosor: Non oportet nos de hac re respondere tibi. Ecce eniz deus noster quẽ colimus potest nos eripere de camino ignis ardentis: ⁊ de manibus tuis o rex liberare. Qđ si noluerit: notum sit tibi rex: quia deos tuos nõ colimus: ⁊ statuam auream quã erexisti nõ adoramus. Tũc nabuchodonosor repletus est furore: ⁊ aspectus faciei illius immutatus est super sidrac misac ⁊ abdenago: ⁊ precepit ut succẽderetur fornax septuplum q̃z succendi consueuerat: ⁊ viris fortissimis ď exercitu suo iussit ut ligatis pedibus sidrac misac ⁊ abdenago mitterẽt eos in fornacez ignis ardentis. Et confestim viri illi vincti cum brachijs suis: ⁊ thiaris: ⁊ calciamentis: ⁊ vestibꝰ missi sunt in mediũ fornacis ignis ardentis. Nam iussio regis vrgebat. Fornax aũt succensa erat nimis. Porro viros illos qui miserant sidrac misac ⁊ abdenago interfecit flãma ignis. Uiri aũt hi tres id est sidrac misac ⁊ abdenago ceciderunt in medio camino ignis ardentis colligati. Que sequunť in hebreis voluminibus non reperi. Et ambulabant in medio flamme: laudantes deum ⁊ benedicentes dño. Stãs autem azarias orauit sic: Aperiensq̃ os suum in medio ignis ait: Benedictꝰ es domine deus patrũ nostrorũ: ⁊ laudabile ⁊ gloriosum nomen tuũ in secula: quia iustus est in omnibꝰ que fecisti nobis: ⁊ vniuersa opera tua vera: ⁊ vie tue recte: ⁊ omnia iudicia tua vera. Judicia eniz vera fecisti iuxta omnia que induxisti super nos: ⁊ super ciuitatẽ sanctã patrum nostrorũ hierusalem quia in veritate ⁊ in iudicio induxisti omnia hec ꝓpter peccata nostra. Peccauimꝰ eniz ⁊ inique egimus recedentes a te ⁊ deliquimꝰ in omnibꝰ: ⁊ precepta tua nõ audiuimus: nec obseruauimꝰ nec fecimus sicut preceperas nobis ut bene nobis esset. Omnia ergo que induxisti super nos ⁊ vniuersa que fecisti nobis in vero iudicio fecisti: ⁊ tradidisti nos in manibꝰ inimicoꝝ iniquoꝝ ⁊ pessimoꝝ ꝑuaricatorũq̃: ⁊ regi iniusto ⁊ pessimo vltra oẽm terrã. Et nũc nõ possumꝰ aperire os Confusio ⁊ opprobriũ facti sumꝰ seruis tuis: ⁊ his q̇ colebãt te. Ne quesumꝰ tradas nos in ꝑpetuum ꝓpter nomen tuũ: ⁊ ne dissipes testm̃ tuum: neq̃ auferas miam tuã a nobis ꝓpter abraam dilectum tuũ: ⁊ ysaac seruũ tuũ: ⁊ israel sanctum tuum: quibꝰ locutꝰ es pollicens q̇ multiplicareś semen eoꝝ sicut stellas celi: ⁊ sicut arenã que est in littore maris: quia dñe imminuti sumꝰ plus q̃z oẽs gẽtes: sumusq̃ hũiles in vniuersa terra hodie ꝓpter pctã nr̃a. ⁊ nõ est in tp̃e hoc ꝑnceps et dux ⁊ ꝓpha: neq̃ holocaustũ: neq̃ sacrificium: neq̃ oblatio: neq̃ incensũ: neq̃ locus ꝑmitiaꝝ corã te: ut possimꝰ inuenire miam tuã: sed in aĩo ꝯtrito ⁊ spũ hũilitatis suscipiamur. Sicut i holocausto arietũ ⁊ tauroꝝ: ⁊ sicut in milibꝰ agnorũ pinguiũ: sic fiat sacrificiũ nr̃m in cõspectu tuo hodie: ⁊ placeat tibi: q̃m nõ est ꝯfusio ꝯfidẽtibꝰ i te. Et nũc sequimur te in toto corde: ⁊ timemꝰ te: ⁊ q̃rimus faciẽ tuã. Ne ꝯfundas nos: sed fac nobiscũ iuxta mansuetudinẽ tuã: ⁊ sm̃ mltitudinẽ mĩe tue ⁊ erue nos in mirabilibꝰ tuis: ⁊ da gl'az noĩ tuo dñe: ⁊ ꝯfundanť oẽs q̇ ostẽdũt seruis tuis mala. Confundantur in omnipotentia: ⁊ robur eorũ cõteratur: ⁊ sciant quia tu es dominus deus solus ⁊ gl'iosus sup orbem terrarũ. Et nõ cessabãt qui miserant eos ministri regis succendẽ fornacẽ na

pta ⁊ stuppa ⁊ pice ⁊ malleolis: ⁊ effundabat flā ma sup fornacē cubitis q̄dragintanouē: ⁊ erupit ⁊ incendit quos reperit iuxta fornacē de chalde is. Angelus aūt dn̄i descēdit cum azaria ⁊ socijs eius in fornacē: ⁊ excussit flammā ignis d̄ forna ce: ⁊ fecit mediū fornacis q̄si ventū roris flantē ⁊ nō tetigit eos oīo ignis: neq̄ ↄtristauit: nec q̄c q̄z molestie intulit. Tunc hi tres q̄si ex vno ore laudabāt ⁊ glorificabāt ⁊ bn̄dicebāt deū i forna ce dicētes: Bn̄dict⁹ es dn̄e deus p̄rm nostrorū ⁊ laudabilis ⁊ gl'iosus: ⁊ supaltat⁹ in sc'la. Et bn̄ dictū nomē gl'ie tue scm̄: ⁊ laudabile ⁊ superal tatū in oībus sc'lis. Bn̄dict⁹ es in tēplo scō gl'ie tue: ⁊ suplaudabil' ⁊ supgl'iosus in sec'la. Bn̄di ctus es in throno regni tui: ⁊ suplaudabilis ⁊ su peraltat⁹ in sc'la. Bn̄dict⁹ es q intueris abyssos ⁊ sedes sup cherubin: ⁊ laudabilis ⁊ superaltat⁹ in sc'la. Bn̄dict⁹ es in firmamēto celi: ⁊ laudabi lis ⁊ gl'iosus in sc'la. Bn̄dicite oīa opa dn̄i dn̄o laudate ⁊ superaltate eum in secula. Bn̄dicite angeli dn̄i dn̄o: lau. ⁊c. Bn̄dicite celi dn̄o: lau. Bn̄dicite aque omnes que sup celos sunt dn̄o lau. Bn̄dicite oēs virtutes dn̄i dn̄o: lau. Bene dicite sol ⁊ luna dn̄o: lau. Bn̄dicite stelle celi do mino: lau. Bn̄dicite imber ⁊ ros dn̄o: lau. Bn̄ dicite oīs spūs dei dn̄o: lau. Benedicite ignis et estus dn̄o: lau. Benedicite frigus et estas dn̄o: lau. Bn̄dicite rores ⁊ pruina dn̄o: lau. Bn̄dici te gelu ⁊ frigus dn̄o: lau. Bn̄dicite glacies ⁊ ni ues dn̄o: lau. Bn̄dicite noctes ⁊ dies dn̄o: lau. Bn̄dicite lux ⁊ tenebre dn̄o: lau. Bn̄dicite ful gura ⁊ nubes dn̄o: lau. Bn̄dicat terra dn̄z: lau det ⁊ superaltet eum in sc'la. Bn̄dicite montes ⁊ colles dn̄o: lau. Benedicite vniuersa germinā tia in terra dn̄o: lau. Benedicite fontes domīo: laudate. Benedicite maria ⁊ flumina dn̄o: lau. Bn̄dicite cete ⁊ oīa que mouent' in aquis dn̄o: lau. Bn̄dicite oēs volucres celi dn̄o: lau. Bene dicite oēs bestie ⁊ pecora dn̄o: lau. Bn̄dicite filij hoīum dn̄o: lau. Benedicat isrl' dn̄m: laudet et superaltet eū in sc'la. Bn̄dicite sacerdotes domī ni dn̄o: lau. Bn̄dicite serui dn̄i dn̄o: lau. Bene dicite spūs ⁊ aīe iustoꝝ dn̄o: lau. Bn̄dicite sācti ⁊ humiles corde dn̄o: lau. Bn̄dicite anania aza ria misael dn̄o: laudate ⁊ superaltate eum i sc'la qz eruit nos de inferno ⁊ saluos fec̄ de manu mor tis: ⁊ liberauit nos de medio ardētis flāme: ⁊ de medio ignis eruit nos. Cōfitemi dn̄o qm̄ bonus qm̄ in sclm̄ mīa eius. Bn̄dicite oēs religiosi do mino deo deoꝝ: laudate ⁊ ↄfitemi ei: qz in oīa se cula mīa eius. Hucusqz in hebreo nō hr̄et q̄ posuim⁹ de theodotionis editiōe translata sunt Tunc nabuchodonosor rex obstupuit: ⁊ surrexit ppere: ⁊ ait optimatib⁹ suis. Nonne tres viros misim⁹ in medio ignis compeditos? Qui respon dētes regi dixerūt: Uere rex. Rn̄dit rex ⁊ ait: Ec ce ego video q̄ttuor viros solutos ⁊ ambulātes in medio ignis: ⁊ nihil corruptiōis in eis ē: ⁊ spe cies quarti silis filio dei. Tunc accessit rex nabu chodonosor ad ostiū fornacis ignis ardentis: et ait. Sidrac misac ⁊ abdēago serui dei excelsi egre dimini ⁊ venite. Statimqz egressi sunt sidrac mi sac ⁊ abdenago de medio ignis. Et cōgregati sa trape magr̄at⁹ ⁊ iudices ⁊ potētes regis ↄtempla bant viros illos: qm̄ nihil potestatis habuisset ignis in corpib⁹ eoꝝ: ⁊ capillus capitis eoꝝ non esset adustus: ⁊ saraballa eoꝝ nō fuissent immuta ta: ⁊ odor ignis nō transisset p eos. Et erumpēs nabuchodonosor ait: Bn̄dictus deus eorum si drac videlicet misac ⁊ abdenago: qui misit ange lū suū ⁊ eruit seruos suos qui crediderūt in eū ⁊ verbū regis immutauerūt: ⁊ tradiderūt corpora sua ne seruirēt ⁊ ne adorarēt oēm deum excepto deo suo. A me g̊ positū est hoc decretū: ut omnis ppls trib⁹: ⁊ lingua quecūqz locuta fuerit blas phemiā ↄtra deū sidrac misac ⁊ abdenago dispe reat: ⁊ dom⁹ eius vastet'. Neqz enī est alius de⁹ qui posset ita saluare. Tunc rex pmouit sidrac misac ⁊ abdenago in puincia babylonis. Nabu chodonosor rex oībus pplis gentib⁹ ⁊ linguis q habitāt in vniuersa terra: pax vobis multiplice tur. Signa ⁊ mirabilia fecit apud me deus excel sus. Placuit g̊ mihi p̄dicare eius signa: qa ma gna sūt ⁊ mirabilia eius: qz fortia: ⁊ regnū ei⁹: qa regnū sempit'nū: ⁊ ptās ei⁹ in gnātōe ⁊ gnātōe.

Ego nabuchodonosor quiet⁹ eram **IIII** in domo mea: ⁊ florens in palatio meo. Somniū vidi qd̄ pterruit me: ⁊ cogitati ones mee in stratu meo ⁊ visiōes capitis mei cō turbauerūt me. Et p me ppositū est decretū: ut i troducerent' in ↄspectu meo cuncti sapiētes ba bylonis: ⁊ ut solutionem somnij indicarēt mihi. Tunc ingrediebant' arioli magi chaldei et aru spices: ⁊ somniū narraui in ↄspectu eoꝝ: ⁊ soluti onē eius nō indicauerūt mihi: donec collega ingres sus est in ↄspectu meo daniel: cui nomen baltha sar s̄m nomē dei mei qui hz spm̄ deoꝝ scōꝝ in se metipso: ⁊ somniū corā ipso locut⁹ sum. Balthasar p̄nceps ariolorum: qm̄ ego scio q spm̄ deorū scōꝝ hēas i te: ⁊ oē sacrm̄ nō est impossibile tibi visiōes somnioꝝ meoꝝ q̄s vidi: ⁊ solōnē earū narra. Uisio capitis mei in cubili meo. Uidebā ⁊ ecce arbor in medio terre: ⁊ altitudo ei⁹ nimia. Magna arbor ⁊ fortis: ⁊ pceritas eius ↄtingēs celū. Aspect⁹ illius erat vsqz ad t'minos vniuer se tre. Folia eius pulcherrima: ⁊ fruct⁹ ei⁹ nimis ⁊ esca vniuersoꝝ in ea. Subt' eam hītabāt aīa lia ⁊ bestie: ⁊ i ramis eius ↄuersabant' volucres celi: ⁊ ex ea vescebat' oīs caro. Uidebā in visiōe capitis mei sup stratū meū: ⁊ ecce vigil ⁊ sāct⁹ de celo descendit: clamauit fortit' ⁊ sic ait: Succi dite arborē ⁊ pcidite ramos ei⁹ excutite folia ei⁹

⁊ dispergite fructus eius: fugiant bestie que sub
ter eam sunt: ⁊ volucres de ramis eiꝰ. Uerũtñ
germen radicũ eius in terra sinite: ⁊ alliget̃ vin
culo ferreo ⁊ ereo in herbis que foris sunt: et ro
re celi tingat̃: ⁊ cum feris ps eius in herba terre.
Cor eius ab humano cõmutet̃: ⁊ cor fere det̃ ei:
⁊ septẽ tpa mutent̃ sup eũ. In snia vigiluz decre
tũ est: ⁊ smo scõꝝ ⁊ petitio: donec cognoscant vi
uẽtes: qm̃ dñat̃ excelsus in regno hoium: ⁊ cui
cũqz voluerit dabit illud: ⁊ humilimũ hoiez cõ
stituet sup eũ. Hoc somniũ vidi ego nabuchodo
nosor rex. Tu ğ balthasar interpretationẽ narra fe
stinꝰ: qͥ oẽs sapiẽtes regni mei nõ queũt solõnẽ
edicẽ mihi. Tu aũt potes: qꝛ spũs deoꝝ scõꝝ i te
est. Tunc daniel cuius nomẽ balthasar cepit intra
semetipm tacitꝰ cogitare q̃si vna hora: ⁊ cogitati
ones eiꝰ cõturbabãt eũ. Rñdẽs ãt rex ait: Bal
thasar somniũ ⁊ interpretatio eius nõ cõturbent te.
Rñdit balthasar ⁊ dixit: Dñe mi somniũ his q
te oderũt: ⁊ interptatio eius hostibꝰ tuis sit. Ar
borẽ quã vidisti sublimẽ atqz robustã cuius al
titudo pingit ad celũ: ⁊ aspectꝰ illius in omnez
terrã: ⁊ rami eius pulcherrimi: ⁊ fructꝰ eius nimi
us: ⁊ esca oium in ea: subt̃ eã hitãtes bestie agri
⁊ in ramis eius cõmorãtes aves celi: tu es rex q
magnificatꝰ es ⁊ invaluisti: ⁊ magnitudo tua cre
uit: ⁊ puenit vsqz ad celuz: ⁊ ptãs tua in t̃minos
vniverse terre. Qđ aũt vidit rex vigilẽ ⁊ sanctũ
descendẽ de celo ⁊ dicẽ: succidite arborẽ ⁊ dissipa
te illã: attñ germẽ radicũ eius in terra dimittite
⁊ vinciat̃ ferro ⁊ ere in herbis foris: ⁊ rore celi cõ
spergat̃: ⁊ cum feris sit pabulũ eius: donec septẽ
tpa mutent̃ sup eũ: hec est interptatio snie altissi
mi q̃ puenit sup dñm meũ regẽ. Eijciẽt te ab hoi
bꝰ: ⁊ cum bestijs ferisqz erit hitatio tua: ⁊ fenuz
ut bos comedes: ⁊ rore celi infunderis. Septem
qz tpa mutabunt̃ sup te donec scias q̃ dñet̃ ex
celsus sup regnũ hoium: ⁊ cuicũqz voluerit det
illud. Qđ aũt pcepit ut relinqueret̃ germẽ radi
cũ eius. i. arboris: regnũ tuũ tibi manebit post
q̃ cognoveris ptãtẽ esse celestẽ. Quãobrẽ rex cõsili
um meũ placeat tibi: ⁊ pctã tua elemosynis redi
me: ⁊ iniqtates tuas misericordijs pauperũ: forsi
tan ignoscet deus delictis tuis. Oia h̃ venerunt
sup nabuchodonosor regẽ. Post finẽ mensium
duodecim in aula babylonis deambulabat. Re
sponditqz rex ⁊ ait: Nõne h̃ est babylon civitas
magna quã ego edificavi in domũ regni i robo
re fortitudis mee: ⁊ in glia decoris mei: Cunqz
smo adhuc esset in ore regis vox de celo ruit. Ti
bi dr̃ nabuchodonosor rex. Regnũ tuũ trãsibit
a te: ⁊ ab hoibꝰ eijcient te: ⁊ cũ bestijs ⁊ feris erit
hitatio tua: fenũ q̃si bos comedes: ⁊ septẽ tempa
mutabunt̃ sup te: donec scias q̃ dñet̃ excelsus i
regno hoium: ⁊ cuicũqz voluerit det illud. Eadẽ
hora smo cõpletus ẽ sup nabuchodonosor: et ex
hoibus abiectus est: ⁊ fenũ ut bos comedit: ⁊ ro
re celi corpus eius infectũ est: donec capilli eius
in silitudinẽ aquilaꝝ crescerẽt: ⁊ vngues eius q̃si
vngues aviũ. Igit̃ post finẽ dierũ ego nabucho
donosor oculos meos ad celuz levavi: ⁊ sensus
meus redditꝰ est mihi: ⁊ altissimo bñdixi: ⁊ viuẽ
tẽ in sempitnũ laudavi ⁊ glificavi: ⁊ ptãs eius po
testas sempitna: ⁊ regnũ eius in gnãtioẽ ⁊ gnãti
onẽ: ⁊ oẽs habitatores t̃re apud eũ in nihiluz re
putati sunt. Iuxta voluntatẽ eni suã facit tam in
virtutibꝰ celi q̃z in habitatoribꝰ terre: ⁊ nõ ẽ q re
sistat manui eius: ⁊ dicat ei: quare fecisti. In ipo
tpe sensus meꝰ reuersus est ad me: ⁊ ad honorẽ
regni mei decorẽqz pueni: ⁊ figura mea reversa
est ad me: ⁊ optimates mei: ⁊ magr̃atꝰ mei reqsi
erũt me: ⁊ in regno meo restitutus sum: ⁊ magni
ficentia amplior addita est mihi. Nunc igit̃ ego
nabuchodonosor: laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico
regẽ celi: qꝛ oia opa eius vera: ⁊ oẽs vie eius iu
dicia: ⁊ gradiẽtes in supbia põt humiliare. V

B Althasar rex fecit grãde cõuiviũ optima
tibꝰ suis mille: ⁊ vnusqsqz s̃m suã bibe
bat etatẽ. Precepit ğ iam temulentꝰ vt
afferent̃ vasa aurea ⁊ argẽtea que asportaverat
nabuchodonosor pr̃ eius d̃ templo quod fuit in
hierusalẽ vt biberẽt in eis rex ⁊ optimates eius
vxoresqz eius ⁊ concubine. Tunc allata sunt va
sa aurea que asportaverat de tẽplo quod fuerat
in hierusalẽ: ⁊ biberũt in eis rex ⁊ optimates eiꝰ
vxores ⁊ cõcubine illius. Bibebãt vinũ: ⁊ lauda
bãt deos suos aureos ⁊ argenteos ⁊ ereos: ferre
os ligneosqz ⁊ lapideos. In eadẽ hora appuert̃
digiti q̃si manꝰ hoīs scribẽtis cõtra candelabrũ i
supficie parietis aule regie. Et rex aspiciebat articu
los manꝰ scribẽtis. Tũc facies regis cõmutata ẽ
⁊ cogitatões eiꝰ cõturbãt eũ ⁊ cõpages renũ eius
solvebant̃: ⁊ genua eius ad seinuicẽ collidebant̃.
Exclamavit itaqz rex fortiter: ut itroducerẽt ma
gos chaldeos ⁊ aruspices. Et ploquẽs rex ait
sapiẽtibꝰ babylonis. Quicũqz legerit scripturã
hanc: ⁊ interptationẽ eius mãifestã mihi fecerit
purpura vestiet̃: ⁊ torquẽ aureã hebit i collo: et
tertius in regno meo erit. Tũc ingressi oẽs sapiẽ
tes regis nõ potuerũt: nec scripturã legẽ: nec int̃
ptationẽ eius indicare regi. Vñ rex balthasar sa
tis cõturbatꝰ est: ⁊ vultꝰ illius imutatꝰ est. Sed ⁊
optimates eius turbabant̃. Regina aũt, p re q̃
acciderat regi ⁊ optimatibꝰ eius: domũ cõuiuij i
gressa est: ⁊ ploquẽs ait: Rex in etnũ vive. Nõ
te cõturbẽt cogitatiões tue: neqz facies tua imu
tet̃. Est vir in regno tuo q spũm deoꝝ scõꝝ hz i se
⁊ i diebꝰ pris tui scia ⁊ sapia invẽte sunt i eo. Nã
⁊ rex nabuchodonosor pr̃ tuus p̃ncipẽ magorũ
incantatorũ chaldeorũ ⁊ aruspicũ cõstituit eum
Pater inquã tuus o rex: qꝛ spũs amplior ⁊ pru
dentia intelligẽtiaqz ⁊ interpretatio somniorũ ⁊

ostensio secretorum: ac solutio ligatorum inuente sunt
in eo: hoc est in daniele: cui rex posuit nomen baltha
sar. Nunc itaque daniel vocetur: ⁊ interpretationem nar
rabit. Igitur introductus est daniel coram rege. Ad
quem prefatus rex ait. Tu es daniel de filiis captiui
tatis iude: quem adduxerat pater meus rex de iudea.
Audiui de te quoniam spiritum deorum habeas: ⁊ scientia intelli
gentiaque ac sapientia ampliores inuente sunt in te.
Et nunc introgressi sunt in conspectu meo sapientes
magi vt scripturam hanc legerent: ⁊ interpretationem
eius indicarent mihi: ⁊ nequiuerunt sensum huius
sermonis edicere. Porro ego audiui de te quod pos
sis obscura interpretari: ⁊ ligata dissoluere. Si er
go vales scripturam legere ⁊ interpretationem eius in
dicare mihi: purpura vestieris: ⁊ torquem auream
circa collum tuum habebis: ⁊ tertius in regno meo
princeps eris. Ad que respondens daniel ait coram rege
Munera tua sint tibi ⁊ dona domus tue alteri da:
scripturam autem legam tibi rex: ⁊ interpretationem eius
ostendam tibi. O rex: deus altissimus regnum ⁊ ma
gnificentiam gloriam ⁊ honorem dedit nabuchodono
sor patri tuo: ⁊ propter magnificentiam quam dederat
ei: vniuersi populi tribus ⁊ lingue tremebant ⁊ me
tuebant eum. Quos volebat interficiebat: quos vo
lebat percutiebat: quos volebat exaltabat: ⁊ quos
volebat humiliabat. Quando autem eleuatum est cor eius
⁊ spiritus illius obfirmatus est ad superbiam: deposit[us]
est de solio regni sui: ⁊ gloria eius ablata est: ⁊ a filiis
hominum eiectus est. Sed ⁊ cor eius cum bestiis posi
tum est: ⁊ cum onagris erat habitatio eius. Fenum
quoque vt bos comedebat: ⁊ rore celi corpus eius infe
ctum est: donec cognosceret quod potestatem haberet altissi
mus in regno hominum: ⁊ quemcunque voluerit su
scitabit super illud. Tu quoque filius eius balthasar
non humiliasti cor tuum cum scires hec omnia: sed aduer
sum dominatorem celi eleuatus es. Et vasa domus eius
allata sunt coram te: ⁊ tu ⁊ optimates tui ⁊ vxores
tue ⁊ concubine tue vinum bibistis in eis. Deos
quoque argenteos ⁊ aureos ⁊ ereos ferreos ligne
osque ⁊ lapideos: qui non vident neque audiunt neque sen
tiunt laudasti: porro deum qui habet flatum tuum in ma
nu sua: ⁊ omnes vias tuas non glorificasti. Iccirco ab
eo missus est articulus manus que scripsit hoc quod ex
aratum est. Hec est autem scriptura que digesta est. Mane the
cel phares. Et hec interpretatio sermonis. Mane
numerauit deus regnum tuum: ⁊ compleuit illud.
Thecel: appensus es in statera: ⁊ inuentus es mi
nus habens. Phares diuisum est regnum tuum: ⁊ datum
est medis ⁊ persis. Tunc iubente rege indutus est da
niel purpura: ⁊ circundata est torques aurea collo
eius: ⁊ predicatum est de eo quod haberet potestatem tertius
in regno. Eadem nocte interfectus est balthasar rex
chaldeus: ⁊ darius medus successit in regnum annos
natus sexagintaduos. VI

P

Lacuit dario: ⁊ constituit super regnum sa
trapas centum viginti vt essent in toto re
gno suo ⁊ super eos principes tres ex quibus daniel
vnus erat vt satrape illis redderent rationem ⁊ rex
non sustineret molestiam. Igitur daniel superabat om
nes principes ⁊ satrapas: quia spiritus dei amplior erat in
illo. Porro rex cogitabat constituere eum super om
ne regnum. Unde principes ⁊ satrape querebant oc
casionem: vt inuenirent danieli ex latere regis: nullam
que causam ⁊ suspitionem reperire potuerunt eo quod fi
delis esset: ⁊ omnis culpa ⁊ suspicio non inueniretur
in eo. Dixerunt ergo viri illi: Non inueniemus dani
eli huic aliquam occasionem nisi forte in lege dei sui.
Tunc principes ⁊ satrape surripuerunt regi: ⁊ sic lo
cuti sunt ei. Dari rex in eternum viue. Consilium in
erunt omnes regni tui magistratus ⁊ satrape senato
res ⁊ iudices: vt decretum imperatorium exeat ⁊
edictum vt omnis qui petierit aliquam petitionem a
quocunque deo ⁊ homine vsque ad triginta dies ni
si a te rex mittatur in lacum leonum. Nunc itaque
rex confirma sententiam: ⁊ scribe decretum vt non
immutetur quod statutum est a medis ⁊ persis nec
preuaricari cuiquam liceat. Porro rex darius propo
suit edictum ⁊ statuit. Quod cum daniel comperis
set. i. constitutam legem: ingressus est domum suam: ⁊
fenestris apertis in cenaculo suo contra hierusalem tri
bus temporibus in die flectebat genua sua ⁊ adorabat
confitebaturque coram deo suo sicut ⁊ ante facere con
sueuerat. Uiri ergo illi curiosius inquirentes in
uenerunt danielem orantem ⁊ obsecrantem deum su
um ⁊ accedentes locuti sunt regi super edicto.
Rex numquid non constituisti vt omnis homo qui ro
garet quemquam de diis ⁊ hominibus vsque ad dies
triginta nisi te rex: mitteretur in lacum leonum? Ad
quos respondens rex ait: Uerus sermo iuxta decretum
medorum atque persarum: quod preuaricari non licet.
Tunc respondentes dixerunt coram rege: daniel
de filiis captiuitatis iude non curauit de lege tua
⁊ de edicto quod constituisti: sed tribus temporibus per
diem orat obsecratione sua. Quod verbum cum au
disset rex: satis contristatus est: ⁊ pro daniele posuit
cor vt liberaret eum. ⁊ vsque ad occasum solis labo
rabat vt erueret illum. Uiri autem illi intelligentes regem di
xerunt ei. Scito rex quia lex medorum atque persarum est vt omne
decretum quod constituerit rex non liceat immutari. Tunc
rex precepit ⁊ adduxerunt danielem ⁊ miserunt eum in lacum
leonum: dixitque rex danieli. Deus tuus quem colis sem
per ipse liberabit te. Allatusque est lapis vnus ⁊ positus est
super os laci: quem obsignauit rex anulo suo ⁊ anu
lo optimatum suorum: ne quid fieret contra danielem. Et
abiit rex in domum suam ⁊ dormiuit incenatus: cibique non
sunt allati coram eo insuper ⁊ somnus recessit ab eo. Tunc
rex primo diluculo consurgens festinus ad lacum leonum
perexit appropinquansque lacui danielem voce lachri
mabili inclamauit: ⁊ affatus est eum. Daniel serue dei vi
uentis: deus tuus cui tu seruis semper putasne valuit te li
berare a leonibus? Et daniel regi respondens ait: Rex
in eternum viue. Deus meus misit angelum suum ⁊ conclu

sit corā leonū: ⁊ nō nocuerūt mihi: qꝛ coraꝫ eo iu
sticia inuēta est in me. Sed ⁊ corā te rex delictū
nō feci. Tunc vehement rex gauisus est sup eo:
⁊ danielē ꝑcepit educi de lacu. Eductusqꝫ ē dani
el de lacu: ⁊ nulla lesio inuēta est i eo: qꝛ credidit
deo suo. Iubēte āt rege adducti sunt viri illi qui
accusauerūt danielē: ⁊ in lacū leonū missi sūt ipi ⁊
filij ⁊ vxores eoꝝ: ⁊ nō puenerūt vsqꝫ ad pauimē
tū laci donec arriperent eos leones: ⁊ oia ossa eoꝝ
cōminuerūt. Tūc darius rex scripsit vniuersis po
pulis tribub⁹: ⁊ linguis hitātib⁹ in vniuersa t̄ra.
Pax vob mlꝉtiplicet. A me ꝯstitutū est decretū
vt in vniuerso imꝑio ⁊ regnō meo tremiscāt ⁊ paue
ant deū danielꝭ. Ipse est eni de⁹ viuēs ⁊ etern⁹ in
scl'a: ⁊ regnū eius nō dissipabit: ⁊ ptās eius vsqꝫ
in eternū. Ipse liberator atqꝫ saluator faciēs signa
⁊ mirabilia in celo ⁊ in terra qui liberauit danie
lē de lacu leonū. Porro daniel ꝑseuerauit vsqꝫ
ad regnum dary regnumqꝫ cyri perse.

Capl'm VII

Anno p̄ balthasar regis babylonis dani
el somniū vidit. Uisio aūt capitis ei⁹ in
cubili suo. Et somniū scribēs breui ſmo
ne ꝯpℏendit: summatiqꝫ ꝑstringēs ait: Uidebā
in visiōe mea nocte: ⁊ ecce quattuor vēti celi pu
gnabāt in mari magno: ⁊ q̄ttuor bestie grādes
ascēdebāt de mari diuerse int' se. Prima q̄si lee
na: ⁊ alas hēbat aq̄le. Aspiciebā donec euulse sūt
ale eius: ⁊ sublata ē de t̄ra: ⁊ sup pedes quasi hō
stetit: ⁊ cor eius datū ē ei. Et ecce bestia alia silis
vrso: in pte stetit: ⁊ tres ordines erāt in ore eius
⁊ in dentib⁹ eius: ⁊ sic dicebāt ei: Surge comede
carnes plimas. Post h̄ aspiciebā: ⁊ ecce alia q̄si
pardus: ⁊ alas hēbat q̄i auis q̄ttuor sup se. Et q̄t
tuor capita erant in bestia: ⁊ ptās data ē ei. Po⁹
hec aspiciebā in visiōe noctis: ⁊ ecce bestia q̄rta
terribil' atqꝫ mirabil' ⁊ fortis nimis. Dētes ferre
os hēbat magnos: comedēs atqꝫ cōminuēs: et
reliq̄ pedib⁹ suis ꝯculcās. Dissilis āt erat ceťis
bestijs q̄s videraꝫ ante eam: ⁊ hēbat cornua de
cem. Considerabaꝫ cornua: ⁊ ecce cornu aliud ꝑ
uulū ortū est de medio eoꝝ: ⁊ tria de cornib⁹ pri
mis euulsa sunt a facie eius. Et ecce oculi q̄i ocli
hois erāt in cornu isto: ⁊ os loquēs ingētia. Aspi
ciebā donec throni positi sunt: ⁊ antiquus dierū
sedit. Uestimentū eius cādidū quasi nix: ⁊ capil
li capitis eius q̄si lana munda. Thron⁹ eius flā
me ignis: rote eius ignis accēsus: fluuius igne⁹
rapidusqꝫ egrediebať a facie eius. Milia miliū
ministrabāt ei: ⁊ decies centena milia assistebāt ei.
Iudiciū sedit: ⁊ libri apti sunt. Aspiciebaꝫ ꝑpter
vocē ſmonū grandiū quos cornu illud loq̄bať.
Et vidi q̄m interfecta esset bestia: ⁊ pisset corp⁹ ei⁹
⁊ traditū esset ad ꝯburendū igni: aliaꝝ q̄ꝫ besti
arū ablata esset ptās: ⁊ tpa vite ꝯstituta ēēnt eis
vsqꝫ ad tps ⁊ tps. Aspiciebā g̃ in visiōe noctis:

⁊ ecce cum nubib⁹ celi q̄si filius hois veniebat
⁊ vsqꝫ ad antiquū dieꝝ puenit: ⁊ in ꝯspectu eius
obtulerūt eū. Et dedit ei ptātē ⁊ honorē ⁊ regnū
⁊ oēs ppli tribus: ⁊ lingue ipsi seruiēt. Ptās ei⁹
ptās eterna que nō auferet: ⁊ regnū eius qđ nō
corrumpet. Horruit spūs meus. Ego dāiel terri
tus sum in his: ⁊ visiōes capitis mei cōturbaue
rūt me. Accessi ad vnū de assistentib⁹: ⁊ veritatē
querelā ab eo de oīb⁹ his. Qui dixit mihi interp
tationē ſmonū: ⁊ docuit me. He quattuor bestie
magne q̄ttuor sunt regna q̄ ꝯsurgent de t̄ra. Su
scipiēt aūt regnū sci dei altissimi: ⁊ obtinebūt re
gnū vsqꝫ in sclm ⁊ sclm scl'oꝝ. Post h̄ volui di
ligent' discere de bestia q̄rta: que erat dissilis val
de ab oīb⁹ ⁊ terribilis nimis. Dentes ⁊ vngues
eius ferrei: comedebat ⁊ comminuebat: ⁊ reliq̄ pe
dib⁹ suis ꝯculcabat. Et de cornib⁹ decē q̄ hēbat i
capite: ⁊ de alio qđ ortū fuerat: añ qđ ceciderāt
tria cornua: ⁊ de cornu illo qđ hēbat ocl'os: ⁊ os
loquēs grandia: ⁊ maius erat ceťis. Aspiciebaꝫ
⁊ ecce cornu illud faciebat bellū aduersus scōs:
⁊ ꝑualebat eis donec venit antiqu⁹ dieꝝ: ⁊ iudi
ciū dedit scis excelsi: ⁊ tps aduēit: ⁊ regnuꝫ obti
nuerūt sci. Et sic ait: Bestia q̄rta: regnū quartū
erit in terra: qđ mai⁹ erit oīb⁹ regnis: ⁊ deuorabit
vniuersā terrā: ⁊ ꝯculcabit ⁊ cōminuet eā. Por
ro cornua decē ipsi⁹ regni decē reges erūt: ⁊ ali⁹
ꝯsurget p⁹ eos: ⁊ ipse potētior erit ꝑorib⁹: et tres
reges hūiliabit. Et ſmones ꝯtra excelsū loqueť
⁊ scōs altissimi ꝯteret. Et putabit q̄ possit muta
re tpa ⁊ leges: ⁊ tradenť in manu ei⁹ vsqꝫ ad tps
⁊ tpa ⁊ dimidiū tpis. Et iudiciuꝫ sedebit vt aufe
rať potētia ⁊ ꝯterať ⁊ dispereat vsqꝫ in finē: regnū
āt ⁊ ptās ⁊ magnitudo regni q̄ est subť oē celuꝫ
deť pplo scōꝝ altissimi: cui⁹ regnū: regnū sempi
t̄nū ē: ⁊ oēs reges suiēt ei ⁊ obediēt. Hucusqꝫ fi
nis verbi. Ego daniel multū cogitatiōib⁹ meis
ꝯturbabar: ⁊ facies mea mutata est in me: vbū
aūt in corde meo ꝯseruaui. VIII

Anno tertio regni balthasar regis visio
apparuit mihi. Ego daniel p⁹ id qđ viderā
in ꝑncipio vidi in visiōe mea cū esseꝫ in
susis castro: qđ est in helā regiōe: vidi aūt in visi
one esse me sup portā vlai: ⁊ leuaui ocl'os meos
⁊ vidi. Et ecce aries vn⁹ stabat ante paludē hñs
cornua excelsa: ⁊ vnū excelsi⁹ altō atqꝫ succrescēs.
Postea vidi arietē cornib⁹ ventilantē ꝯtra occi
dentē ⁊ ꝯtra aq̄lonē ⁊ ꝯtra meridiē: ⁊ oēs bestie
ñ poterāt resistē ei: neqꝫ liberari de manu ei⁹: fecitqꝫ
ſm volūtatē suā ⁊ magnificat⁹ ē. Et ego itellige
bā. Ecce āt hirc⁹ capraꝝ vēiebat ab occidēte sup
faciē tot⁹ t̄re: ⁊ nō tāgebat terrā. Porro hircus
hēbat cornu insigne int' oculos suos: ⁊ vēit vsqꝫ
ad arietem illum cornutū quē viderā stāteꝫ āte
portā: ⁊ cucurrit ad eū in impetu fortitudis sue.
Cūqꝫ appropinq̄sset ꝓpe arietē efferatus est i

Aries Darius
Unū excelsius ē Cyr

eũ: ꝛ percussit arietẽ: ꝛ cõminuit duo cornua eius: ꝛ nõ poterat aries resistẽ ei. Cũq3 eũ misisset in terrã cõculcauit: ꝛ nemo q̄bat liberare arietẽ de manu eiꝰ. Hircꝰ ãt capraꝝ magnꝰ factus est ni mis. Cũq3 creuisset fractũ ẽ cornu magnũ: et orta sunt q̄ttuor cornua subt̃ illud p q̄ttuor vẽtos celi. De vno aũt ex eis egressũ ẽ cornu vnũ modicũ: ꝛ factũ est grãde ꝯtra meridiẽ: ꝛ ꝯtra orientẽ ꝛ ꝯtra fortitudinẽ. Et magnificatũ est vsq3 ad fortitudinẽ celi: ꝛ deiecit de fortitudine ꝛ de stellis ꝛ cõculcauit eas. Et vsq3 ad principẽ fortitudis magnificatũ ẽ: ꝛ ab eo tulit iuge sacrificiũ: ꝛ deiecit locũ scĩficatõis eiꝰ. Robur ãt datũ ẽ ei ꝯtra iuge sacrificiũ ꝓpter peccã: ꝛ ꝓsterneť ṽitas in terra: ꝛ ꝓsperabiť ꝛ faciet. Et audiui vnũ de scĩs loquẽtẽ: ꝛ dixit vnꝰ scũs alti nescio cui loquẽti. Vsq3 q̄ visio ꝛ iuge sacrificiũ ꝛ peccm̃ desolatõis que facta ẽ: ꝛ scũariũ ꝛ fortitudo ꝯculcabiť? Et dixit ei: Vsq3 ad vesperã ꝛ mane: duo milia trecẽti: ꝛ mũdabiť sanctuariũ. Factũ ẽ ãt cũ viderẽ ego daniel visionẽ ꝛ quererẽ intelligentiã: ecce stetit i cõspectu meo q̄si spẽs viri. Et audiui vocẽ viri int̃ vlai: ꝛ clamauit ꝛ ait: Gabriel fac intelligere istũ visionẽ. Et venit: ꝛ stetit iuxta vbi ego stabam. Cũq3 venisset: pauẽs corrui in faciẽ meã. Et ait ad me: Intellige fili hoĩs: qm̃ in tp̃e finis cõplebiť visio. Cũq3 loquereť ad me: collapsus sum ꝓnus in terrã. Et tetigit me ꝛ statuit me in gradu meo: dixitq3 mihi. Ego oñdam tibi que futura sunt in nouissimo maledictiõis: qm̃ h3 tp̃s finẽ suũ. Aries quẽ vidisti hñẽ cornua rex medoꝝ ẽ atq3 persaꝝ. Porro hircꝰ capraꝝ rex grecoꝝ ẽ: ꝛ cornu grande quod erat int̃ oculos eius: ipse ẽ rex primus: q͞ aũt fracto illo surrexerũt q̄ttuor ꝓ eo: quattuor reges de gente eius ꝯsurgẽt: sed non in fortitudine eiꝰ. Et post regnũ eoꝝ cũ creuerint iniq̄tates: cõsurget rex impudẽs facie: ꝛ intelligens ꝓpositiones: ꝛ roborabiť fortitudo eiꝰ: sed nõ in virib' suis: ꝛ supra q̄3 credi põt vniuersa vastabit: ꝛ ꝓsperabiť ꝛ faciet. Et interficiet robustos ꝛ pplm̃ sanctorum ſm voluntatem suam: ꝛ dirigeť dolus in manu eius: ꝛ cor suum magnificabit: ꝛ in copia rerũ oĩum occidet plurimos. Et ꝯtra principẽ principũ ꝯsurget: ꝛ sine manu ꝯtereť. Et visio vespere ꝛ mane que dicta ẽ vera ẽ. Tu ḡ visionẽ signa: q2 post mltos dies erit. Et ego daniel langui ꝛ egrotaui p dies. Cũq3 surrexissem faciebã opa regis ꝛ stupebã ad visionẽ: ꝛ non erat q̄ interpretaretur.

IX

In anno p̃mo darij filij assueri d̃ semine medoꝝ q̄ ip̃auit sup regnũ chaldeoꝝ: anno vno regni eius. Ego daniel itellexi in libris: numeꝝ annoꝝ d̃ q̄ factus ẽ sermo dñi ad hieremiã ꝓphẽtam: vt cõplerenť desolatiõis hierusalẽ septuaginta anni. Et posui faciẽ meam ad dñ3 deũ meũ rogare ꝛ dep̃cari in ieiunijs sacco ꝛ cinere: ꝛ oraui dñm deũ ꝛ ꝯfessus sum ꝛ dixi: Obsecro dñe deus magne ꝛ terribilis custodiẽs pactũ ꝛ miam diligentibꝰ te ꝛ custodientibꝰ mandata tua: peccauimꝰ iniq̄tatẽ fecimꝰ: ip̃ie egimꝰ ꝛ recessimus ꝛ declinauimꝰ a mãdatis tuis ac iudicijs. Non obediuimꝰ seruis tuis ꝓphĩs: q̄ locuti sũt i noĩe tuo regibꝰ nr̃is: pricipibꝰ nr̃is p̃tribus nr̃is oĩq3 pplo terre. Tibi dñe iusticia: nob ãt cõfusio faciei sicut ẽ hodie viro iuda: ꝛ hitatoribus hierlm̃: ꝛ ci isrl̃ his q̄ ꝓpe sũt: ꝛ his q̄ ꝓcul in vniuersis terris ad q̄s eiecisti eos ꝓpter iniq̄tates eoꝝ i q̄bꝰ peccauerũt i te dñe. Nobiſ ꝯfusio faciei regibꝰ nr̃is: principibꝰ nr̃is: ꝛ p̃tibꝰ nr̃is q̄ peccauerũt. Tibi ãt dño deo nr̃o mia ꝛ ꝓpiciatio: q2 recessimꝰ a te: ꝛ ñ audiuimꝰ vocẽ dñi dei nr̃i: vt ambularemus i lege eius: quã posuit nob̃ p seruos suos ꝓphĩas: ꝛ oĩs isrl̃ p̃uaricati sũt legẽ tuã: ꝛ declinauerũt ne audirẽt vocẽ tuã: ꝛ stillauit super nos maledictio ꝛ detestatio que scripta ẽ i libro moysi serui dei: q2 peccauimus ei: ꝛ statuit sermones suos q̄s locutus ẽ sup nos ꝛ sup pricipes nostros q̄ iudicauerũt nos: vt supinducerẽt i nos magnũ malũ q̄le nunq̄3 fuit sub oĩ celo: ſm q͞ factũ ẽ in hierlm̃: sicut scriptũ ẽ in lege moysi. Oẽ malũ h̃ venit sup nos. Et non rogauimus faciẽ tuã dñe deus nr̃: vt reuerteremur ab iniq̄tatibus nostris: ꝛ cogitaremus ṽitatẽ tuã. Et vigilauit dominus sup maliciã: ꝛ adduxit eã sup nos. Iustꝰ dñs deꝰ nr̃ i oĩbꝰ opibꝰ suis que fecit. Nõ eni audiuimꝰ vocẽ eius. Et nunc dñe deꝰ nr̃ q̄ eduxisti pplm̃ tuũ d̃ t̃ra egypti in manu forti: ꝛ fecisti tibi nomẽ ſm diẽ hanc: peccauimus iniquitatez fecimus dñe in omnẽ iusticiã tuã. Auertať obsecro ira tua ꝛ furor tuus a ciuitate tua hierusalez ꝛ a mõte scõ tuo. Propť peccã eni nr̃a ꝛ iniq̄tates patrũ nr̃oꝝ: hierusalẽ ꝛ populꝰ tuus i opprobriũ sũt oĩbus p circuitũ nr̃m. Nũc ḡ exaudi deꝰ nr̃ orõnẽ serui tui ꝛ p̃ces eius: ꝛ oñde faciẽ tuã sup scũariũ tuũ qđ desertũ ẽ. Propť temetip̃m inclina deꝰ meus aurẽ tuã ꝛ audi: aperi oculos tuos: ꝛ vide desolationẽ nr̃am ꝛ ciuitatẽ sup quã inuocatũ ẽ nomẽ tuũ: Neq3 eni i iustificatiõibus nr̃is ꝓsternimꝰ p̃ces ante faciẽ tuã: sed i miseratiõibꝰ tuis multis. Exaudi dñe: placare dñe: attende ꝛ fac. Ne moreris ꝓp temetip̃m deꝰ meꝰ: q2 nomẽ tuum inuocatũ ẽ sup ciuitatẽ: ꝛ sup populũ tuũ. Cũ adhuc loq̄rer ꝛ orarẽ ꝛ ꝯfiterer peccã mea ꝛ peccã ppli mei isrl̃ vt ꝓsternerẽ p̃ces meas in ꝯspectu dei mei ꝓ mõte scõ dei mei: adhuc me loq̄nte in orõne mea: ecce vir gabriel quẽ viderã i visiõe a pricipio cito volãs tetigit me i tp̃e sacrificij vespertini: ꝛ docuit me ꝛ locutꝰ ẽ mihi: dixitq3. Daniel nũc egressus sum vt docerẽ te ꝛ itelligẽs. Ab exordio p̃cũ tuarũ egressus ẽ ſmo. Ego ãt veni vt indicarẽ tibi. q2 vir desideriorum es. Tu autem aniaduerte sermonem ꝛ intellige visionem. Se

ptuaginta hebdomades abbreuiate sunt sup
populū tuū: ⁊ super vrbē sanctam tuā: vt consū
met puaricatio: ⁊ finē accipiat peccatū: ⁊ deleat
iniquitas: ⁊ adducat iusticia sempiterna: ⁊ iplea
tur visio ⁊ ,pphetia: ⁊ vngatur sanctus sanctorū
Scito ergo ⁊ animaduerte ab exitu sermōis vt
iterū edificet hierusalē vsqȝ ad xpm ducē: heb
domades septem: ⁊ hebdomades sexagintadue
erūt: ⁊ cursum edificabit platea ⁊ muri in angu
stia tempoꝝ. Et post hebdomades sexagintadu
as occidet xpus: ⁊ non erit eius populus q eum
negaturus est. Et ciuitatē ⁊ sanctuariū dissipabit
ppl's cū duce venturo: ⁊ finis ei⁹ vastitas: ⁊ post
finē belli statuta desolatio. Cōfirmabit autē pa
ctū multis hebdomada vna: ⁊ in dimidio heb
domadis deficiet hostia ⁊ sacrificiū. Et erit in tē
plo abominatio desolationis: ⁊ vsqȝ ad ꝯsuma
tionē ⁊ finem perseuerabit desolatio. X

Anno tertio regni cyri regis psarū ỽbū
reuelatū est danieli cognomento balthā
sar: ⁊ verbū verū ⁊ fortitudo magna: itel
lexitqȝ sermonē. Intelligentia eni est opus in vi
sione. In diebus illis ego daniel lugebā triū heb
damadarū diebus: panē desiderabilē non come
di: ⁊ caro ⁊ vinū non introierūt in os meū. Sed
neqȝ vnguento vnctus sum: donec cōplerentur
triū hebdamadarū dies. Die aūt vicesima ⁊ q̄r
ta mensis primi erā iuxta fluuiū magnū qui est
tigris: ⁊ leuaui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce vir
vnus vestitus lineis: ⁊ renes eius accincti auro
obrizo: ⁊ corpus ei⁹ q̄si chrysolitus: ⁊ facies eius
velut spēs fulguris: ⁊ oculi ei⁹ vt lampas ardēs
⁊ brachia eius que deorsum sunt vsqȝ ad pedes
quasi spēs eris candentis: ⁊ vox sermonū eius:
vt vox multitudinis. Vidi aūt ego daniel solus
visionē: porro viri q erant mecū non viderūt: sȝ
terror nimius irruit sup eos: ⁊ fugerūt in abscon
ditū. Ego autē relictus solus vidi visionē grādē
hanc: ⁊ nō remansit in me fortitudo: sed ⁊ speci
es mea immutata est in me: ⁊ emarcui nec hui
quicq̄ȝ virium. Et audiui vocē sermonū eius: ⁊
audiens iacebā ꝯsternatus sup faciē meā: ⁊ vul
tus meus herebat terre. Et ecce manus tetigit
me: ⁊ erexit me super genua mea: ⁊ sup articlos
manuū meaꝝ. Et dixit ad me: Daniel vir deside
rioꝝ intellige ỽba que ego loq̊r ad te: ⁊ sta ī gra
du tuo. Nūc eni sum missus ad te. Cūqȝ dixisset
mihi sermonē istū: steti tremēs: ⁊ ait ad me: No
li metuere daniel: q: ex die p̄mo quo posuisti cor
tuū ad intelligēdū vt te affligeres in ꝯspectu dei
tui: exaudita sunt verba tua: ⁊ ego veni ,ppter ser
mones tuos. Princeps aūt regni persarū resti
tit mihi viginti ⁊ vno diebus: ⁊ ecce michael vn⁹
de pricipib⁹ p̄mis: venit in adiutoriū meū: ⁊ ego
remansi ibi iuxta regē persaꝝ. Veni aūt vt doce
rē te q̄ vētura sunt pplo tuo in nouissimis dieb⁹
qm̄ adhuc visio in dies. Cūqȝ loqueret mihi hu
iuscemōi verbis: deieci vultū meū ad terrā: et
tacui. Et ecce quasi similitudo filij hoīs tetigit la
bia mea: ⁊ aperiēs os meū locutus sū: ⁊ dixi ad
eū qui stabat contra me. Dn̄e mi in visione tua
dissolute sunt cōpages mee: ⁊ nihil ī me remāsit
viriū. Et quō poterit fuus dn̄i mei loq cū dn̄o
meo? Nihil eni in me remansit viriū: sed ⁊ hali
tus meus intercludit. Rursum ergo tetigit me
quasi visio hoīs: ⁊ cōfortauit me ⁊ dixit. Noli ti
mere vir desideriorū: pax tibi: ꝯfortare ⁊ esto ro
bustus. Cumqȝ loqueret mecū ꝯualui ⁊ dixi: Lo
q̄re dn̄e mi: q: confortasti me: ⁊ ait. Nunqd scis
q̄re venerim ad te? Et nūc reuertar vt prelier ad
uersū principē persaꝝ. Cū eni egrederer apparu
it princeps grecoꝝ veniens. Verūtamē annūci
abo tibi qd̄ expressū ē in scriptura veritatis: et
nemo ē adiutor meus in oībus his nisi michael
princeps vester. XI

Ego aūt a p̄mo anno darij medi stabā vt
ꝯfortaret ⁊ roboraret: ⁊ nūc veritatē an
nunciabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in
perside: ⁊ q̄rtus ditabit opibus nimijs sup oēs
⁊ cū inualuerit diuitijs suis ꝯcitabit oēs aduer
sum regnū grecie. Surget vero rex fortis ⁊ dn̄a
bit ptāte multa ⁊ faciet qd̄ placuerit ei. Et cū ste
terit ꝯteret regnū eius: ⁊ diuidet in quattuor vē
tos celi: sed nō in posteros eius: neqȝ s̄m poten
tiā illius q̄ dn̄atus ē. Lacerabit enim regnū ei⁹
etiā in externos exceptis his. Et cōfortabit rex au
stri: ⁊ de principib⁹ eius p̄ualebit sup eū. Et dn̄a
bit dnōne: Multa enim dn̄atio eius. Et p⁹ finē
annoꝝ federabunt. Filiaqȝ regis austri vēiet ad
regē aglonis facere amiciciā: ⁊ nō obtinebit for
titudinē brachij: nec stabit semē eius. Et tradetur
ipsa: ⁊ q adduxerūt eā adolescētes eius: ⁊ q ꝯfor
tabāt eā in tpibus. Et stabit d̄ germine radicum
eius plātatio. Et veniet cū exercitu ⁊ ingrediet ,p
uinciā regis aqlonis: ⁊ abutet eis ⁊ obtinebit.
Insup ⁊ deos eoꝝ ⁊ sculptilia: vasa q̄ȝ p̄ciosa au
ri ⁊ argēti captiua ducet in egyptum. Ipse p̄uale
bit aduersus regē aqlonis. Et itrabit in regnum
rex austri: ⁊ reuertet ad trā suā. Filij āt ei⁹ ,puoca
būt: ⁊ ꝯgregabūt multitudinē exercituum pluri
moꝝ. Et vēiet ,ppcrās ⁊ iundās: ⁊ reuertet ⁊ cō
citabit ⁊ ꝯgrediet cū robore ei⁹. Et ,puocat⁹ rex
austri egrediet ⁊ pugnabit aduersus regē aqlo
nis: ⁊ p̄parabit multitudinē nimiā: ⁊ dabit multi
tudo ī man⁹ ei⁹: ⁊ capiet multitudinē: ⁊ exaltabi
tur cor ei⁹: ⁊ deijciet multa milia: sȝ nō p̄ualebit.
Cōuertet ēn rex aqlōis: ⁊ p̄parabit multitudinem
multo maiorē q̄ȝ pri⁹: ⁊ ī fine tpoꝝ annoꝝqȝ ve
niet ,ppcrās cū exercitu magno ⁊ opib⁹ nimijs.
In tpib⁹ illis mlti ꝯsurgēt aduers⁹ regē austri. Fi
lij q̄ȝ p̄uaricatoꝝ ppli tui extollēt vt ípleāt visio
nē ⁊ corruēt. Et vēiet rex aqlonis: ⁊ cōportabit

aggerē ⁊ capiet vrbes munitissimas: ⁊ brachia
austri n̄ sustinebūt. Et ꝯsurgēt electi eiꝰ ad resistē
dū: ⁊ n̄ erit fortitudo. Et faciet veniēs sup eū iux
ta placitū suū: ⁊ n̄ erit q stet ꝯtra faciē eiꝰ. Et sta
bit i tra inclyta: ⁊ ꝯsumet̄ i manu eiꝰ: ⁊ ponet fa
ciē suā: vt veniat ad tenendū vniuersū regnū eiꝰ.
⁊ recta faciet cū eo. Et filiā feminarū dabit ei: vt
euertat illū: ⁊ nō stabit: nec illiꝰ erit. Et ꝯuertet fa
ciē suā ad insulas: ⁊ capiet mltas: ⁊ cessare faci
et principē opprobrij sui. Et opprobriū eiꝰ ꝯuer
tet̄ in eū. Et ꝯuertet faciē suā ad imperiū tre sue:
⁊ impinguet ⁊ corruet: ⁊ nō inueniet̄. Et stabit in
loco eiꝰ vilissimꝰ ⁊ indignꝰ decore regio: ⁊ in pau
cis diebꝰ ꝯteret̄ nō i furore nec i ꝓlio. Et stabit i
loco eiꝰ despectꝰ: ⁊ nō tribuet̄ ei honor regiꝰ. Et
veniet clā ⁊ obtinebit regnū in fraudulentia. Et
brachia pugnātis expugnabunt̄ a facie eiꝰ ⁊ ꝯte
rent̄. Insup ⁊ dux federis. Et pꝰ amicitias cū eo
faciet dolū: ⁊ ascēdet ⁊ supabit i modico pplo: et
abūdantes ⁊ vberes vrbes ingrediet̄. Et faciet
q̄ nō fecerūt pr̄es eiꝰ: ⁊ pr̄es patꝝ eiꝰ. Rapinas
⁊ predā ⁊ diuitias eoꝝ dissipabit: ⁊ ꝯtra firmissi
mas cogitatōes inibit: ⁊ h vsqꝫ ad tps. Et cōcita
bit̄ fortitudo eiꝰ: ⁊ cor eiꝰ aduersū regē austri in
exercitu magno. Et rex austri ꝓuocabit̄ ad bellū
mltis auxilijs ⁊ fortibꝰ nimis: ⁊ n̄ stabūt: q2 ini
būt aduersus eū cōsilia. Et comedētes panē cuz
eo ꝯterent illū: exercitusqꝫ eiꝰ opprimet̄: ⁊ cadent
interfecti plurimi. Duoꝝ qꝫ regū cor erit vt male
faciāt: ⁊ ad mensā vnā mendaciū loq̄nt̄: ⁊ nō ꝓ
ficiēt: q2 adhuc finis in aliō tps. Et reuertet̄ i ter
rā suā cū opibꝰ mltis: ⁊ cor eiꝰ aduersū testm̄ sā
ctū: ⁊ faciet ⁊ reuertet̄ in terrā suā. Statuto tēpe
reuertet̄: ⁊ veniet ad austrū: ⁊ nō erit priori sile
nouissimū. Et veniēt sup eū trieres ⁊ romani: et
ꝑcutiet̄ ⁊ reuertet̄. Et indignabit̄ ꝯtra testm̄ san
ctuarij: ⁊ faciet reuertet̄qꝫ: ⁊ cogitabit aduersum
eos q dereliq̄rūt testm̄ scūarij. Et brachia ex eo
stabūt: ⁊ pollūēt scūariū fortitudis: ⁊ auferent iu
ge sacrificiū: ⁊ dabūt abominatiōnē in desolatio
nē. Et impij in testm̄ simulabūt fraudulent̄. Po
pulꝰ āt sciēs deū suū obtinebit ⁊ faciet. Et docti i
pplo docebūt plurimos ⁊ ruent i gladio ⁊ in flā
ma: ⁊ in captiuitate ⁊ i rapina dieꝝ. Cūqꝫ corru
erint subleuabunt̄ auxilio paruulo: ⁊ applicabūt̄
eis plurimi fraudulēt̄. Et de eruditis ruēt: vt cō
flent̄ ⁊ eligant̄ ⁊ dealbēt̄ vsqꝫ ad tps ꝓfinitū: q2
adhuc aliud tps erit. Et faciet iuxta volūtatē suā
rex. Et eleuabit̄ ⁊ magnificabit̄ aduersus oēz de
um. Et aduersus deū deoꝝ loquet̄ magnifica et
dirigēt̄ donec cōpleat̄ iracūdia. Perpetrata qp
pe ē desinitio. Et deū patꝝ suoꝝ nō reputabit: et
erit in cōcupiscentijs feminarū: nec quēq̄ꝫ deoꝝ
curabit: q2 aduersū vniuersa ꝯsurget. Deū autē
maozim in loco suo venerabit̄: ⁊ deū quē igno
rauerūt pr̄es eiꝰ: colet auro ⁊ argēto: ⁊ lapide pci
oso: rebusqꝫ ꝑciosis. Et faciet vt muniat maozim
cū deo alieno quē non cognouit: ⁊ multiplicabit
gloriā: ⁊ dabit eis ptātem i multis: ⁊ terrā diui
det gratuito. Et in tpe ꝑfinito ꝓliabit̄ aduersus
eū rex austri: ⁊ q̄si tempestas vēiet ꝯtra illū rex
aqlonis i curribꝰ ⁊ i eq̄tibꝰ ⁊ in classe magna: ⁊ i
grediet̄ terras: ⁊ ꝯteret ⁊ ptransiet. Et itroibit in
terrā gloriosā: ⁊ multi corruent. Hec āt sole salua
bunt̄ de manu eiꝰ edom ⁊ moab: ⁊ principiū filio
rū ammō. Et mittet manū suā i terras: ⁊ terra egy
pti n̄ effugiet. Et dn̄abit̄ thesauroꝝ auri ⁊ argēti
i oībus ꝑciosis egypti. Per libyā qꝫ ⁊ ethiopiā
transibit: ⁊ fama turbabit eū ab oriēte ⁊ ab aqlo
ne: ⁊ veniet in multitudine magna: vt ꝯterat ⁊ i
terficiat plīmos. Et figet tabernaculū suū apedno
īter duo maria sup montē inclytū ⁊ scīm: ⁊ veniet
vsqꝫ ad sūmitatē eiꝰ: ⁊ nēo auxiliabit̄ ei.

XII

In tpe āt illo ꝯsurget michael princeps
magnꝰ: q stat ꝓ filijs ppli tui: ⁊ veniet tē
pꝰ q̄le n̄ fuit ab eo ex q̄ gētes eē cepe͛t vs
qꝫ ad tps illō. Et i tpe illo saluabit̄ pplꝰ tuꝰ oīs
q inuentꝰ fuerit scriptus i libro. Et multi de his q
dormiūt i terre puluere: euigilabūt: alij in vitā
eternā: alij in opprobriū: vt videāt sp. Qui aūt
docti fuerit fulgebūt q̄si splēdor firmamēti: ⁊ qui
ad iusticiā erudiunt mltos: q̄si stelle in ppetuas
eternitates. Tu āt daniel claude s͛mones: ⁊ signa
libꝝ vsqꝫ ad tps statutū. Plurimi ptransibūt: ⁊
multiplex erit scia. Et vidi ego daniel: ⁊ ecce qua
si duo alij stabāt vnꝰ hinc sup ripā fluminis: ⁊ ali
us inde ex alt͛a ripa fluminis. Et dixi viro q erat
indutꝰ lineis: q stabat sup aq̄s fluminis. Usqꝫ q̄
finis hoꝝ mirabiliū: Et audiui virū q indutus
erat lineis q stabat sup aquas fluminis: cū ele
uasset dexterā ⁊ sinistrā suā in celū: ⁊ iurasset p
viuentē in eternū: q2 in tps ⁊ tpa ⁊ dimidiū tēporis.
Et cū cōpleta fuit dispersio manꝰ ppli scti: cōple
bunt̄ vniuersa h. Et ego audiui ⁊ nō itellexi. Et dixi.
Dn̄e mi qd erit pꝰ h: Et ait: Uade daniel: quia
clausi sūt signatiqꝫ sermones vsqꝫ ad pfinitū
tempus: eligent̄ ⁊ dealbabūt̄: et quasi ignis pro
babuntur multi. Et impie agēt impij: neqꝫ itel
ligēt oēs impij. Porro docti itelligēt: ⁊ a tpe cū
ablatū fuerit iuge sacrificiū: ⁊ posita fuerit abomi
natio i desolatōz: dies mille ducētinonaginta. Be
atus q expectat: ⁊ puenit vsqꝫ ad dies mille tre
cēto striginta qnqꝫ. Tu āt daniel vade ad pfinitū
⁊ requiesces: ⁊ stabis in sorte tua in fine dierum.
Hucusqꝫ danielem in hebraico volumine legi
mus: cetera que sequunt̄ vsqꝫ ad finez libri de
theodotionis editione translata sunt.

XIII

Erat vir habitans in babylōe: ⁊ nomē
eius ioachim: ⁊ accepit vxorem nomine
susannā filiā helchie: pulchrā nimis ⁊ ti
mentē deum. Parentes enim illius cum essent
iusti erudierūt filiaz suam scḋm legē moysi. Erat

autem ioachim diues valde: ⁊ erat ei pomeriū vicinū domui sue: ⁊ ad ipm ꝯfluebant iudei: eo ꝙ esset honorabilior oium. Et ꝯstituti sunt duo senes iudices in illo anno: de qbus locutꝰ ē dñs q͛ egressa est iniqtas de babylone a senioribꝰ iudicibꝰ q videbant regē ppl'm. Isti frequētabāt domū ioachim: ⁊ veniebāt ad eos omnes q hēbāt iudicia. Cū aūt ppl's reuertisset ꝑ meridiem ingrediebat' susanna: ⁊ deambulabat i pomerio viri sui. Et videbāt eam senes quotidie ingredientē ⁊ deambulantē: ⁊ exarserūt in ꝯcupiā eiꝰ Et euerterūt sensum suū: ⁊ declinauerūt oculos suos: ut nō viderent celū: neqꝫ recordarent' iudicioꝝ iustoꝝ. Erant ḡ ambo vulnerati amore eiꝰ nec indicauerūt sibi vicissim dolorē suuꝫ. Erubescebāt eni indicare sibi ꝯcupiam suā volētes cōcumbere cūꝫ ea. Et obseruabāt quotidie sollicitiꝰ videre eam. Dixitqꝫ alter ad alteꝝ: eamꝰ domū q͛ hora prādiȷ est. Et egressi recesserūt a se. Cūqꝫ reuertissent: venerūt in vnū: ⁊ sciscitātes ab inuicem cām ꝯfessi sunt ꝯcupiam suā. Et tunc in cōe statuerūt tpꝰ: q̄ñ eaꝫ possent inuenire solā. Fcm̄ est aūt cū obseruarēt diē aptū: ingressa est aliquando sicut heri ⁊ nudiusterius cū duabꝰ solis puellis: voluitqꝫ lauari in pomerio. Estus qppe erat ⁊ nō erat ibi qsq͂ ꝑter duos senes absconditos ⁊ ꝯtemplātes eam. Dixit ḡ puellis: Afferte mihi oleū ⁊ smigmata: ⁊ ostia pomeriȷ claudite vt lauer. Et fecerūt sicut ꝑceꝑat: clauseruntqꝫ ostia pomeriȷ: ⁊ egresse sunt ꝑ posticū ut afferrēt q̄ iusserat. Nesciebatqꝫ senes intus eē absconditos. Cū aūt eēnt egresse puelle: surrexerūt duo senes ⁊ accurrerūt ad eam ⁊ dixerūt: Ecce ostia pomeriȷ clausa sunt: ⁊ nemo nos videt: ⁊ in ꝯcupia tui sumus. Quāobrē assentire nobis: ⁊ ꝯmiscer' nobiscū. Qḋ si nolueris dicemꝰ ꝯtra te testimoniū ꝙ fuerit tecū iuuenis: ⁊ ob hāc cām emiseris puellas a te. Ingemuit susanna ⁊ ait: Angustie sūt mihi vndiqꝫ. Si eni h̄ egero mors mihi est: si āt nō egero: nō effugiā manꝰ vr̄as. Sed melius ē mihi absqꝫ ope incidere in manꝰ hoīum q̄ȝ peccare in ꝯspectu dñi. Et exclamauit voce magna susanna: exclamauerūt aūt ⁊ senes aduersus eā. Et cucurrit vnꝰ ad ostia pomeriȷ: ⁊ aperuit. Cuꝫ ḡ audissent clamorē famuli domꝰ in pomerio: irruerūt ꝑ posticū ut viderēt quid nā eēt. Postq̄ȝ aūt senes locuti sunt: erubuerūt serui vehementer: q͛ nunq̄ȝ dictus fuerat sermo huiuscemodi de susanna. Et facta est dies crastina. Cumqꝫ vēisset ppl's ad ioachim virū eius: venerūt ⁊ duo p̄sbyteri pleni iniqua cogitatiōe aduersus susannaꝫ ut interficerēt eam. Et dixerūt corā ppl'o: Mittite ad susannā filiā helchie vxorē ioachim. Et stati miserūt. Et venit cū parentibꝰ ⁊ filiȷs ⁊ vniuersis cognatis suis. Porro susanna erat delicata nimis ⁊ pulchra specie. At iniqui illi iusserūt ut discooperiret': erat eni cooperta: ut vel sic satiarentur decore eius. Flebant igitur sui: ⁊ omnes qui nouerant eam. Consurgētes aūt duo p̄sbyteri in medio populi: posuerunt manus suas super caput eius. Que flens suspexit ad celum. Erat eni cor eius fiduciam habens in domino. Et dixerūt presbyteri: Cum deambularemꝰ in pomerio soli: ingressa est hec cum duabus puellis: ⁊ clausit ostia pomeriȷ: ⁊ dimisit a se puellas. Venitqꝫ ad eam adolescens qui erat absconditus: ⁊ concubuit cum ea. Porro nos cum essemus in angulo pomeriȷ videntes iniquitatē: cucurrimus ad eos: ⁊ vidimꝰ eos pariter cōmisceri. Et illuꝫ quidem nō quiuimꝰ comprehēdere: quia fortior nobis erat: ⁊ aperto ostio exiliuit. Hanc autem cū apprehendissemꝰ interrogauimꝰ quisnam esset adolescens: ⁊ noluit indicare nobis. Huius rei testes sumꝰ. Credidit eis multitudo quasi senibꝰ ⁊ iudicibꝰ ppli: ⁊ ꝯdemnauerūt eam ad morteꝫ. Exclamauit āt voce magna susanna: ⁊ dixit: Deus eterne qui absconditorū es cognitor qui nosti omnia anteq̄ȝ fiant: tu scis q͛m falsuꝫ testimoniū tulerūt cōtra me: ⁊ ecce morior cuꝫ nihil horū fecerim que isti maliciose composuerūt aduersum me. Exaudiuit aūt dominꝰ voceꝫ eiꝰ. Cūqꝫ duceret' ad mortē: suscitauit dñs spm̄ pueri iunioris: cuius nomē daniel: ⁊ exclamauit voce magna: Mundus ego sum a sanguine huius. Et cōuersus ois populus ad eū dixit: Quis est iste sermo quē tu locutus es? Qui cuꝫ staret in medio eorū ait. Sic fatui filiȷ isrl' nō iudicātes: neqꝫ qḋ veꝝ est cognoscētes: ꝯdēnastis filiaꝫ isrl'? Reuertimini ad iudiciū q͛ falsum testimoniū locuti sūt aduersus eam. Reuersus est ḡ ppl's cuꝫ festinatione. Et dixerūt ei senes: Veni ⁊ sede in medio nr̄m: ⁊ indica nobis: q͛ tibi deus dedit honoreꝫ senectutis. Et dixit ad eos daniel: Separate illos ab inuicē ꝓcul ⁊ diiudicabo eos. Cū ḡ diuisi eēnt alt' ab altero: vocauit vnū de eis: ⁊ dixit ad eum Inueterate dieꝝ maloꝝ: nūc venerūt peccā tua q̄ opabaris p̄ius: iudicās iudicia iniusta: innocētes oppmēs: ⁊ dimittēs noxios dicēte dño: innocēteꝫ ⁊ iustū nō interficies. Nūc ḡ si vidisti eaꝫ: dic q̄ sub arbore videris eos colloquentes sibi? Qui ait: Sub scyno. Dixit aūt daniel: Recte mentitꝰ es ī caput tuū. Ecce eni angelus dei accepta sniā ab eo scindet te mediū. Et amoto eo iussit vēire alium: ⁊ dixit ei: Semen chanaan ⁊ nō iuda spēs decepit te: ⁊ ꝯcupiā subuertit cor tuū. Sic faciebatis filiabus isrl': ⁊ ille timētes loquebant' vobis: sꝫ nō filia iuda sustinuit iniquitatē vestrā. Nunc ḡ dic mihi sub qua arbore ꝯphenderis eos loquētes sibi? Qui ait sub prino. Dixit aūt ei daniel: Recte mentitꝰ es ⁊ tu in caput tuū. Manet eni angelus dei gladium habēs ut secet te medium ⁊ interficiat vos. Exclamauit itaqꝫ ois cetꝰ voce

magna ⁊ benedixerunt deū qui saluat sperātes in se. Et ꝯsurrexerūt aduersus duos ꝑsbyteros. Cōuicerat eni eos daniel ex ore suo falsum dixisse testimoniū. Feceruntqȝ eis sicut male egerant aduersus ꝓximā: ut facerēt ſm legē moysi: ⁊ interfecerūt eos. Et saluatus est sanguis innoxius in die illa. Helchias aūt ⁊ vxor eius laudauerunt deum ꝑ filia sua susanna cum ioachim marito eius ⁊ cognatis omnibus: qꝛ nō est inuenta in ea res turpis. Daniel aūt factus est magnus in ꝯspectu populi a die illa ⁊ deinceps. Et rex astyages appositus est ad patres suos: ⁊ suscepit cyrus perses regnum eius.

XIIII

Erat aūt daniel cōuiua regis: ⁊ honoratus super oēs amicos eius: Erat quoqȝ idolum apud babylonios nomine bel: ⁊ impēdebant in ea per dies singulos simile artabe duodecim: ⁊ oues quadraginta: viniqȝ amphore sex. Rex quoqȝ colebat eum: ⁊ ibat ꝑ singulos dies adorare eum. Porro daniel adorabat deū suū. Dixitqȝ ei rex: Quare non adoras bel? Qui rñdēs ait ei: Quia nō colo idola manufacta sed viuentē deū: qui creauit celū ⁊ terraȝ: ⁊ hȝ ptātē ōis carnis. Et dixit rex ad eū: Nō videtur tibi esse bel viuēs deus? An nō vides quāta comedat ⁊ bibat quotidie? Et ait daniel arridens: Ne erres rex. Iste est eni intrinsecus luteus: forinsecus ereus: neqȝ comedit aliqñ. Et iratus rex vocauit sacerdotes eius: ⁊ ait eis: Nisi dixeritis mihi qs est qui comedat impensas has: moriemini. Si aūt oñderitis qm̄ bel comedat hec: morietur daniel: qꝛ blasphemauit i bel. Et dixit daniel regi: Fiat iuxta verbū tuū. Erāt aūt sacerdotes bel septuaginta: exceptis vxoribus ⁊ paruulis ⁊ filiis. Et venit rex cū daniele in templū belis. Et dixerūt sacerdotes belis: Ecce nos egredimur foras: ⁊ tu rex pone escas ⁊ vinuȝ misce: ⁊ claude ostiū: ⁊ signa ānulo tuo. Et cum ingressus fueris mane nisi inueneris oia comesta a bel morte moriemur: vel daniel qui mentitus est aduersuȝ nos. Cōfidebāt aūt qꝛ fecerāt sub mensa absconditū introitū: ⁊ ꝑ illū igrediebantur semꝑ ⁊ deuorabāt ea. Factū est igitur postqȝ egressi sunt illi: ⁊ rex posuit cibos añ bel: ꝓcepit daniel pueris suis: et attulerūt cinerē ⁊ cribrauit ꝑ totū templū coraȝ rege: ⁊ egressi clauserūt ostiuȝ: ⁊ signātes ānulo regis: abierūt. Sacerdotes aūt ingressi sūt nocte iuxta ꝯsuetudinē suā ⁊ vxores ⁊ filij eoꝝ: ⁊ comederūt oia ⁊ biberūt. Surrexit aūt rex ꝑmo diluculo: ⁊ daniel cum eo. Et ait rex: Salua ne sunt signacula daniel? Qui rñdit: Salua rex. Statiqȝ cum aperuisset ostiū: intuitus rex mensaȝ exclamauit voce magna: Magnus es bel: ⁊ nō ē apud te dolus quisqȝ. Et risit daniel: ⁊ tenuit regē ne ingrederetur intro. Et dixit: Ecce pauimētū: aiaduerte cuius vestigia sunt hec? Et dixit rex: Video vestigia viroꝝ ⁊ mulieꝝ ⁊ infantiū. Et iratus ē rex. Tunc apprehēdit rex sacerdotes ⁊ vxores et filios eoꝝ: ⁊ ostenderūt ei abscondita ostiola per q̄ ingrediebantur: ⁊ ꝯsumebāt que erāt suꝑ mēsam. Occidit ergo illos rex: ⁊ tradidit bel in ptātē danielis: q subuertit eū ⁊ templuȝ eius. Et erat draco magnus in loco illo: ⁊ colebāt eum babylonij. Et dixit rex danieli: Ecce nūc nō potes dicere: qꝛ iste nō sit deus viuēs. Adora ergo euȝ. Dixitqȝ daniel regi: Dñm deū meū adoro: qꝛ ipse est deus viuēs. Iste aūt nō est deus viuēs. Tu autem rex da mihi ptātē ut interficiā draconeȝ absqȝ gladio ⁊ fuste. Et ait rex: Do tibi. Tulit ergo daniel picē ⁊ adipē ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter: fecitqȝ massas ⁊ dedit in os draconis: ⁊ dirupt⁹ est draco. Et dixit daniel: Ecce quē colebatis. Quod cum audissent babylonij indignati sunt vehementer: ⁊ cōgregati aduersum regē dixerūt: Iudeus factus ē rex. Bel destruxit: draconē interfecit: ⁊ sacerdotes occidit. Et dixerunt cum venissent ad regē: Trade nobis danielē: alioqn interficiem⁹ te ⁊ domū tuā. Vidit ergo rex qꝛ irruerēt in eū vehementer: ⁊ necessitate ꝯpulsus tradidit eis danielē. Qui miserunt eum in lacū leonū: ⁊ erat ibi dieb⁹ sex. Porro in lacu erāt leones septē: ⁊ dabantur eis duo corpora quotidie: ⁊ due oues: ⁊ tunc nō data sunt eis vt deuorarēt danielē. Erat aūt abachuc ꝓpheta in iudea: ⁊ ipse coxerat pulmentū: ⁊ intriuerat pāes in alueolo ⁊ ibat in campū ut ferret messoribus. Dixitqȝ angelus dñi ad abachuc: Fer prandiū qd̄ hēs in babylonē danieli: q est in lacu leonuȝ. Et dixit abachuc: Dñe babylonē nō vidi: ⁊ lacū nescio. Et apprehēdit eū angelus dñi in vertice eius: ⁊ portauit eū capillo capitis sui: posuitqȝ eū in babylonē suꝑ lacū in impetu spūs sui. Et clamauit abachuc dicēs: Daniel serue dei: tolle prandiū qd̄ misit tibi deus. Et ait daniel: Recordatus es mei deus: ⁊ nō dereliqsti diligētes te. Surgēs daniel comedit. Porro angelus domini restituit abachuc ꝯfestim in loco suo. Venit ergo rex die septimo ut lugeret danielē: ⁊ venit ad lacū ⁊ introspexit: ⁊ ecce daniel sedēs in medio leonū. Et exclamauit voce magna rex dicens: Magnus es dñe deus danielis. Et extraxit eum de lacu leonū. Porro illos q ꝑditiōis eius cā fuerāt: intromisit in lacū ⁊ deuorati sunt in momento coram eo.

Explicit daniel ꝓpheta. Incipit ꝓlogus in librum duodecim ꝓphetarum

Non idem ordo ē duodecim ꝓphetaꝝ apud hebreos q est apud nos. Vñ ſm id qd̄ ibi legitur: hi q̄ȝ dispositi sūt. Osee commaticus est: ⁊ q̄si ꝑ sniās loquēs. Iohel plan⁹ in ꝑncipijs: in fine obscurior: ⁊ vsqȝ ad malachiā hñt singuli ꝓprietates suas: quē esdrā scribā legisqȝ doctorē

hebrei autumāt. Et longū est nunc de oībꝰ dicē hoc tm̄ vos o paula ⁊ eustochiū āmonitas scire volo vnū librū esse duodecim ꝓphaꝝ: ⁊ osee sinchronon esaie: malachiā ṽo aggei: ⁊ zacharie fuisse tpibꝰ. In qbꝰ aūt tp̄s nō ꝓferē in titulo sb illis eos regibꝰ ꝓphasse: sub quibꝰ ⁊ hi ante eos habent titulos ꝓphetauerunt.

Item alius ꝓlogus.

Regule sunt he d̄ quibus significatō nibꝰ noīuꝫ ad quas tribꝰ ꝑ ꝓphas s̄mo dn̄i dirigat̄. Quonēscūqꝫ ad decē tribꝰ tendit ꝓpheta: sub his nominibꝰ designant. i. effraim: samaria: isrl̄: ioseph: iezrahel: bethel: bethauen: ⁊ interdū iacob. Qn̄ aūt ad duas loquit̄ tribꝰ: sub his noībꝰ s̄mo ꝓfert̄. i. iuda: hierl̄m: beniamin: domus dauid: ⁊ interdū iacob. Aliquotiēs isrl̄ ad totas duodeciꝫ tribꝰ refert̄. Duplex est apud hebreos s̄nia de his q̄ttuor versibꝰ: q in capite s̄t ꝓnotati. Pleriqꝫ enī dicūt ꝙ ab esdra scriba in oībꝰ ꝓphis sic fuerit titulatū: ut ꝓscripto vniuscuiusqꝫ noīe ꝓpheta cuius sit sequēs noscat̄. Ipse est aūt esdras q vltimꝰ ꝓphaꝝ malachie nomine scribit̄. Alij ṽo dicūt ꝙ ab ipsis ꝓphis ꝑ spiritū scm̄ ut cetera sunt conscripta.

Incipit ꝓlogus in librū Osee ꝓphete.

Temporibus ozie ⁊ ioathe achas ⁊ ezechie regū iuda ⁊ hieroboā filij iohe regis. Osee filius beeri ad ꝓphetiā dicendā: spū scō r̄pletus est. De memorato itaqꝫ nūero reguꝫ: achas rex iuda: ⁊ hieroboam rex israel dn̄m derelinquētes: ut historie regū ⁊ paralipomenon indicāt: etiā israel idolatrie crimē imperio ac ptāte sua admittē coegert̄. Propter qd̄ deꝰ ad osee hec locutꝰ est dicēs: Accipe tibi vxorē fornicariā fiue fornicationū: ⁊ fac filios fornicatiōis. Fornicariā itaqꝫ nō electiōe corpis meretricē: sed gentilē deū ignorantez appellat: q̄ dei creatoris sui amore cōtēpto: simulachrorū se subiecit desiderijs. Sed cū dei ꝓcepto ꝓpha in hac re paruisset conceptum ex ea filiū iezrahel precepit noiare deo pollicente post breue tp̄s sanguinē iezrabel i domo iehu vindicare. Cuius ꝓmissiōis h̄ cā est iehu ꝑ heliseū in regez iuncto ad defendendū sanguinē naboth: cuius iezrahel queqꝫ tūc tpis metropol̄ erat: quē iezabel achab regis israel vxor interemerat: sicē reguꝫ historia exponit. Is cum grauiter tur̄ dn̄m ꝓceptū vindicandi sanguis cā in oēm mēorati domū desesuisset: hoc pacto dn̄m dereliqsse inuenitur: eiꝰ ꝓnepote hieroboā q lectiōe ꝯphensus est: origīnis sue facta imitāte: ac ꝯtra dei ꝓcepta ⁊ religionē cū ppl̄o isrl̄ agēte: sanguis naboth q in loco certe iezrahel fuerat ꝓfusus in domo iehu ꝓcuratoris memorati hieroboē ꝑ pctō redūdaturꝰ significat̄. Hinc factū est ut ira dei i ppl̄o israel ꝑ denūciatōem ꝓphete ꝓcessura diceret̄: domui aūt iude mia lectiōe ꝯphēsa ob h̄ ꝓmissa est: qr ezechias rex iuda filiꝰ achas sublatis idol̄ que tam p̄ eius q̄ꝫ ceteri reges consecrauerunt templū dei purgasse ⁊ purificasse monstratur.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum in eundem.

Osee crebro noīat effraim: samariā ioseph: iezrabel: ⁊ vxorē fornicariam: ⁊ fornicatōis filios: ⁊ adulterā cubiculo clausam mariti multo tp̄e sedere viduam: ⁊ sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari.

Explicit argumentum. Incipit liber Osee prophete. Capitulum. I

Verbum domi qd̄ factū est ad osee filiū beeri in diebꝰ ozie ioathan achas ezechie regū iuda: ⁊ in diebꝰ hieroboā filij ioas regis isrl̄. Principiū loquēdi dn̄o in osee. Et dixit dn̄s ad osee: Vade sume tibi vxorē fornicationuꝫ: ⁊ fac tibi filios fornicatiōis: qr fornicās fornicabit̄ terra a dn̄o. Et abijt ⁊ accepit gomer filiā debelaim: ⁊ ꝯcepit ⁊ pepit ei filiū. Et dixit dn̄s ad eum: Voca nomē eius iezrahel. Qm̄ adhuc modicū ⁊ visitabo sanguinē iezrahel sup domū iehu: et qescē faciā regnū domꝰ israel. Et in illa die côterā arcū isrl̄: in valle iezrahel. Et ꝯcepit adhuc et pepit filiā. Et dixit ei: Voca nomē eius absqꝫ misericordia. Quia nō addā vltra misereri domui israel: sed obliuiōe obliuiscar eorū. Et domui iuda miserebor: ⁊ saluabo eos in dn̄o deo suo: ⁊ nō saluabo eos in arcu ⁊ gladio ⁊ in bello ⁊ i equis ⁊ in equitibus. Et ablactauit eaꝫ que erat absqꝫ misericordia. Et concepit ⁊ peperit filium. Et dixit ei: Voca nomē eius nō populus meꝰ. Quia vos non populus meus: ⁊ ego nō ero vester deus. Et erit numerꝰ filiorū israel quasi arena maris que sine mensura est: ⁊ non numerabitur. Et erit in loco vbi dicet̄ eis: non populus meꝰ vos: dicet̄ eis filij dei viuentis. Et congregabunt̄ filij iuda: ⁊ filij israel pariter: ⁊ ponent sibimet caput vnum: ⁊ ascendent de terra: quia magnus dies iezrabel.

II

Dicite fratribꝰ vestris populus meꝰ: ⁊ sorori vestre misericordiaꝫ cōsecuta. Iudicate matrē vestrā iudicate: quoniaꝫ ipsa

non vxor mea: ⁊ ego nõ vir eius. Auferat forni
catões suas a facie sua: ⁊ adulteria sua d' medio
vberũ suorũ: ne forte expoliã eã nudã: ⁊ statuam
eã scḋm diẽ natiuitatis sue: ⁊ ponã eã q̃si solitudi
nẽ: ⁊ statuã eam velut terrã inuiã: ⁊ interficiã eam
siti: ⁊ filiorũ illorũ nõ miserebor: q̃a filii fornicati
onũ sunt: q2 fornicata est mr̃ eorũ. Cõfusa est que
ↄcepit eos: q2 dixit: Vadã post amatores meos
qui dãt panes mihi: ⁊ aquas meas: ⁊ lanã meã
⁊ linũ meũ: oleũ meũ: ⁊ potũ meũ. Propt' h' ecce
ego sepiã viã tuã spinis: ⁊ sepiã caꝫ macer ia. Et
semitas suas nõ inueniet: ⁊ sequet' amatores su
os: ⁊ nõ appꝫhẽdet eos: ⁊ q̃ret eos: ⁊ nõ inueniet. Et
dicet: Vadã ⁊ reuertar ad viꝝ meũ p̃orẽ: q2 bñ
mihi erat tũc magis q̃ꝫ nũc. et h' nesciuit: q2 ego de
di ei frumentũ ⁊ vinũ ⁊ oleũ: ⁊ argẽtũ multipli
caui ei ⁊ auꝝ que fecerũt baal. Idcirco ↄuertar ⁊
sumã frumentũ meũ in tp̃e suo: ⁊ vinũ meuꝫ in
tp̃e suo: ⁊ librabo lanã meã ⁊ linũ meũ que ope
rirẽt ignominiã eius. Et nũc reuelabo stulticiam
eius in ocul' amatorũ eius: ⁊ vir nõ eruet eaꝫ de
manu mea. Et cessare faciã oẽ gaudiũ ei' solẽni
tatẽ ei': neomeniã eius: sabbatũ eius: ⁊ oĩa festa
tp̃a eius. Et corrumpã vineã eius: ⁊ ficũ eius: de
quib' dixit: Mercedes he mee sunt: q̃s dederũt
mihi amatores mei. Et ponã eã in saltũ: ⁊ come
det eam bestia agri. Et visitabo sup eã dies baa
lim quib' accẽdebat incensum: ⁊ ornabat' in au
re sua: ⁊ monili suo: ⁊ ibat post amatores suos:
⁊ mei obliuiscebat' dicit dñs. Propter hoc ecce
ego lactabo eam: ⁊ ducã eam in solitudinẽ. Et lo
quar ad cor eius: ⁊ dabo ei vinitores eius ex eo
deꝫ loco: ⁊ vallẽ achor ad apiendã spẽꝫ. Et canet
ibi iux' dies iuuẽtutis sue: ⁊ iux' dies ascensionis
sue de terra egypti. Et erit i die illo ait dñs: voca
bit me vir meus: ⁊ nõ vocabit me vltra baalim
Et auferã noĩa baalim de ore eius: ⁊ nõ recorda
bit' vltra nois eorũ. Et peutiã cũ eis fed' i die illa
cum bestia agri: ⁊ cum volucre celi: ⁊ cum repti
li terre. Et arcũ ⁊ gladiũ ⁊ bellũ ↄterã de terra: ⁊
dormire faciã eos fiducialit'. Et spõsabo te mihi
in sempiternũ: ⁊ sponsabo te mihi in iusticia ⁊ iu
dicio: ⁊ in mĩa ⁊ miseratiõib'. Et sponsabo te mi
hi in fide: ⁊ scies q2 dñs. Et erit in die illa exaudi
am dicit dñs. Et exaudiã celos: ⁊ illi exaudiẽt trã
⁊ terra exaudiet triticũ ⁊ vinũ ⁊ oleũ: ⁊ h' exaudi
ent iezrabel. Et seminabo eã mihi i terrã: ⁊ mise
rebor eius que fuit absq3 mĩa. Et dicaꝫ nõ pp̃lo
meo: pp̃ls meus es tu: ⁊ ip̃e dicet: de' me' es tu.

Capl'm. III

Et dixit dñs ad me: Adhuc vade et dili
ge mulierẽ dilectã amico ⁊ adulteraꝫ: si
cut diligit dñs filios isrl': ⁊ ipsi respectãt
ad deos alienos: ⁊ diligunt vinacia vuarum. Et
fodi eam mihi quindecim argẽteis: ⁊ choro hor
dei: ⁊ dimidio choro hordei: ⁊ dixi ad eam: Dies
multos expectabis me. Non fornicaberis: ⁊ nõ
eris viro: s3 ⁊ ego expectabo te. Quia dies mul
tos sedebũt filii israel sine rege ⁊ sine p̃ncipe ⁊ si
ne sacrificio ⁊ sine altari ⁊ sine ephot ⁊ sine thera
phin. Et post hec reuertent' filii israel: ⁊ q̃rent do
minũ deum suuꝫ: ⁊ dauid regem suũ: ⁊ pauebũt
ad dominũ: ⁊ ad bonũ eius in nouissimo dierũ.

IIII

Audite verbũ dñi filii isrl': q2 iudi
ciũ dño cum habitatorib' terre. Non est
enim veritas: ⁊ nõ est misericordia: ⁊ nõ
est scientia dei in terra. Maledictũ ⁊ mendaciuꝫ
⁊ homicidiũ ⁊ furtũ ⁊ adulteriũ inundauerũt: et
sanguis sanguinẽ tetigit. Propter hoc lugebit
terra: ⁊ infirmabit' omnis qui habitat in ea. In
bestia agri ⁊ i volucre celi: sed ⁊ pisces maris cõ
gregabunt'. Verũtamen vnusquisq3 nõ iudicet
⁊ nõ arguat' vir. Populus enim tuus sicut hi q
ↄtradicũt sacerdoti. Et corrues hodie: ⁊ corruet
etiã ꝓpheta tecũ. Nocte tacere feci matrẽ tuam
Conticuit populus meus: eo q2 nõ habuerit sciẽ
tiã. Quia tu sciaꝫ repulisti: repellã te ne sacerdo
tio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui: obli
uiscar filiorũ tuorũ ⁊ ego. Scḋm multitudinẽ eo
rum sic peccauerũt mihi: gloriam eorũ i ignomi
niã cõmutabo. Peccata populi mei comedent:
⁊ ad iniquitatẽ eorũ subleuabũt animas eoruꝫ.
Et erit: sicut populus sic sacerdos. Et visitabo su
per eum vias eius: ⁊ cogitatiões eius reddã ei.
Et comedent: ⁊ nõ saturabunt'. Fornicati sunt: et
nõ cessauerũt: q2 dñm dereliquerũt in nõ custo
diendo. Fornicatio ⁊ vinuꝫ ⁊ ebrietas auferunt
cor. Populus meus in ligno suo interrogauit:
⁊ baculus eius annũciauit ei. Spũs enim forni
cationũ decepit eos: ⁊ fornicati sũt a deo suo. Su
per capita montiũ sacrificabant: ⁊ super colles ac
cendebãt thymiama subtus quercũ: ⁊ populuꝫ
⁊ terebinthũ: quia bona erat vmbra eius. Ideo
fornicabunt' filie vestre: ⁊ sponse vestre adultere
erunt. Non visitabo sup filias vestras cuꝫ fuerit
fornicate: ⁊ super sponsas vestras cum adultera
uerint: q2 ipsi cuꝫ meretricib' ↄuersabant': ⁊ cũ
effeminatis sacrificabãt. Et pp̃ls nõ intelligens
vapulabit. Si fornicaris tu isrl': nõ delinquat sal
tẽ iuda. Et nolite ingredi in galgala: ⁊ ne ascende
ritis i bethauen: neq3 iurauerit is viuit domin'.
Q2 sicut vacca lasciuiẽs declinauit isrl'. Nunc
pascet eos dñs: q̃si agnũ in latitudine. Particeps
idolorũ effraim dimitte eũ. Separatũ est cõuiuiũ
eorũ: fornicatiõe fornicati sunt: dilexerũt afferre
ignominiã ꝓtectores eius. Ligauit eũ spũs in
alis suis: ⁊ ↄfundent' a sacrificiis suis. V

Audite h' sacerdotes: ⁊ attẽdite dom' isrl':
⁊ dom' regis auscultate: q2 vobis iudici
um est. Q2 laqueus facti estis speculatiõi
⁊ sicut rete expãsũ sup' thabor: ⁊ victimas decli
nastis in ꝓfundũ. Et ego eruditor omnium eorum.

Ego scio effraim: ⁊ isrl' nō est absconditus a me.
Quia nunc fornicat⁹ est effraim: ꝯtaminatus est
isrl'. Nō dabūt cogitatiōes suas ut reuertant̄ ad
deū suū: q2 spūs fornicationū in medio eoꝝ: ⁊
dn̄m nō cognouerūt. Et r̄ndebit arrogātia isrl' i
facie eius: ⁊ isrl' ⁊ effraim ruent in iniq̄tate sua.
Ruet etiā iudas cum eis. In gregib⁹ suis et in
armētis suis vadent ad q̄rendū dn̄m: ⁊ nō in
uenīēt. Ablatus est ab eis. In dn̄o p̄uaricati sūt
q2 filios alienos genuerūt. Nūc deuorabit eos
mensis cum ptib⁹ suis. Clangite buccina in ga
baa: tuba in rama. Vlulate i bethauen: post ter
gum tuū beniamin. Effraim in desolatione erit.
In die correptiōis in tribub⁹ isrl' ostēdi fidez. Fa
cti sunt p̄ncipes iuda q̄si assumētes terminū: su
per eos effundā q̄si aquā irā meā. Calumniam
patiēs est effraim fract⁹ iudicio: q2 cepit abire
post sordē. Et ego q̄si tinea effraim: ⁊ q̄si putredo
domui iuda. Et vidit effraim languorē suū: ⁊ iu
das vinculū suū: Et abijt effraim ad assur: ⁊ mi
sit ad regē vltorē. Et ipse nō poterit sanare vos:
nec soluere poterit a vobis vinculū. Qm̄ ego q̄si
leena effraim: ⁊ q̄si catulus leonis domui iuda.
Ego ego capiā ⁊ vadam: tollam ⁊ nō est qui eru
at. Vadens reuertar ad locum meū donec defici
atis: ⁊ queratis faciē meam. VI

In tribulatiōe sua mane ꝯsurgēt ad me
Venite ⁊ reuertamur ad dn̄m: q2 ipse ce
pit ⁊ sanabit nos: percutiet ⁊ curabit nos.
Viuificabit nos post duos dies: in die tertia susci
tabit nos: ⁊ viuem⁹ in ꝯspectu eius: sciem⁹ seque
murq3 ut cognoscam⁹ dn̄m. Quasi diluculū p̄pat⁹
est egressus eius: ⁊ veniet quasi imber nobis tē
poraneus ⁊ serotin⁹ terre. Quid faciā tibi effraiz?
q̄d faciā tibi iuda? Misericordia vr̄a q̄si nubes
matutina: ⁊ q̄si ros mane transiēs. Propt̄ hoc
dolaui in p̄phetis: ⁊ occidi eos in verbis oris mei
⁊ iudicia tua q̄si lux egredient̄. Quia miam vo
lui: ⁊ nō sacrificiū ⁊ sciam dei plus q̄3 holocaustū
Ipsi aūt sicut adā transgressi sūt pactuz: ibi p̄ua
ricati sunt in me. Galaad ciuitas operantiū ido
lū supplātata sanguine: ⁊ q̄si fauces viroꝝ latro
nū. Particeps sacerdotū in via interficientiū p̄
gētes de sichem: q2 scelus opati sunt. In domo
israel vidi horrendū. Ibi fornicatiōes effraiz cō
taminat⁹ est isrl'. Sed ⁊ iuda pone messem tibi:
cum ꝯuertero captiuitatē ppl'i mei. VII

Cum sanare vellē isrl': reuelata ē iniq̄tas
effraim ⁊ malicia samarie: q2 opati sunt
mēdaciū. Et fur ingressus ē spoliās: latrū
culus foris. Et ne forte dicāt in cordib⁹ suis: oē3
maliciā eoꝝ me recordatū. Nūc circūdederūt eos
adinuētiōes sue corā facie mea facte sūt. In mali
cia sua letificauerūt regē: ⁊ in mēdacijs suis p̄nci
pes. Oēs adulterātes q̄si cliban⁹ succēsus a co
quēte. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtiōe fer
menti donec fermentaret̄ totū. Dies regis nr̄i
Ceperūt p̄ncipes furere a vino. Extendit manuz
suā cum illusorib⁹: q2 applicauerūt quasi cliba
nū cor suū cum insidiaret̄ eis. Tota nocte dormi
uit coquens eos: mane ipse succensus q̄si ignis
flāme. Oēs calefacti sunt quasi cliban⁹: ⁊ deuo
rauerūt iudices suos. Oēs reges eoꝝ ceciderūt
nō est q̄ clamet in eis ad me. Effraim in populis
ipse ꝯmiscebat̄. Effraim fact⁹ est subcinericius pa
nis: qui nō reuersat̄. Comederūt alieni robur ei⁹:
⁊ ipse nesciuit. Sed ⁊ cani effusi sūt in eo: ⁊ ipse ig
nrauit. Et humiliabit̄ sup̄bia isrl' in facie ei⁹. Nec re
uersi sunt ad dn̄m deū suū: ⁊ nō q̄siert eū in oib⁹
his. Et fact⁹ est effraim q̄si colūba seducta n̄ hn̄s
cor. Egyptū inuocabāt: ad assyrios abierunt. Et
cū p̄fecti fuerint: expādā sup eos rethe meū: ⁊ q̄
si volucrē celi detrahā eos. Cedā eos s̄m auditi
onē cetus eoꝝ. Ve eis: q̄m recesserūt a me. Va
stabunt̄ q2 p̄uaricati sūt in me. Ego redemi eos
⁊ ipsi locuti sunt cōtra me mēdacia. Et nō clama
uerūt ad me in corde suo: sed vlulabāt in cubili
bus suis. Sup triticū ⁊ vinū ruminabāt: ⁊ reces
serūt a me. Et ego erudiui eos: ⁊ confortaui bra
chia eoꝝ: ⁊ in me cogitauerūt maliciā. Reuersi
sūt ut essent absq3 iugo: facti sūt q̄si arc⁹ dolosus.
Cadēt in gladio p̄ncipes eoꝝ: a furore lingue sue
Ista subsannatio eoꝝ in terra egypti. VIII

In guttture tuo sit tuba q̄si aq̄la super do
mū dn̄i: p eo q̄ trāsgressi sunt fed⁹ me
um: ⁊ legē meā p̄uaricati sūt. Me inuoca
būt deus me⁹: ⁊ cognouim⁹ te isrl'. Proiecit israel
bonū: inimic⁹ p̄sequet̄ eū. Ipsi regnauerūt ⁊ n̄ ex
me: p̄ncipes extiterūt: ⁊ nō cognoui. Auꝝ suum ⁊
argentū suū fecerūt sibi idola ut interirēt. Pro
iect⁹ est vitulus tu⁹ samaria. Irat⁹ est furor me⁹ i
eis. Vsq3quo nō poterūt emūdari? Quia ex isrl' ⁊
ipse est. Artifex fecit illum ⁊ nō est deus. Quoni
am in araneaꝝ telas erit vitulus samarie: q2 vē
tū seminabunt: ⁊ turbinē metent. Culmus stans
⁊ non in eo germen: nō faciet farinam. Quod et
si fecerit: alieni comedent eam. Deuorat⁹ est isrl'
Nunc factus est in nationib⁹ quasi vas immun
dū: quia ipsi ascenderūt ad assur. Onager solit-a
rius sibi effraim. Munera dederūt amatoribus
suis: sed ⁊ cū mercede conduxerūt natiōes. Nūc
ꝯgregabo eos: ⁊ quiescēt paulisper ab onē regis
⁊ p̄ncipū. Quia multiplicauit effraim altaria ad
peccandū: facte sunt ei are in delictū. Scribaz ei
multiplices leges meas: que velut aliene cōpu
tate sunt. Hostias offerent: immolabunt carnes
⁊ comedēt: ⁊ dominus nō suscipiet eas. Nūc re
cordabit̄ iniq̄tatis eoꝝ: ⁊ visitabit peccata eoꝝ.
Ipsi in egyptū conuertent̄. Et oblitus est isrl' fa
ctoris sui: ⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multipli
cauit vrbes munitas. Et mittā ignē in ciuitates
eius: ⁊ deuorabit edes illius. IX

Noli letari israel: noli exultare sicut ppli: qꝛ fornicatꝰ es a deo tuo. Dilexisti mercedem sup oēs areas tritici. Area ⁊ torcular nō pascet eos: ⁊ vinū mentiet eis. Nō habitabūt in tra dñi. Reuersus est effraim in egyptuz ⁊ in assyrijs pollutū comedit. Non libabūt dño vinū: ⁊ nō placebūt ei. Sacrificia eorū qsi panis lugentiū. Oēs q comedēt euz ꝯtaminabunt: qꝛ panis eoꝝ aie ipsorū: nō intrabit in domū dñi. Quid facietis in die solēni: in die festiuitatis domini: Ecce eni pfecti sunt a vastitate. Egyptꝰ cōgregabit eos: mēphis sepeliet eos. Desiderabile argentū eoꝝ vrtica hēditabit: lappa in tabernaculꝭ eoꝝ. Venerūt dies visitatōis: venerūt dies retributōis. Scitote isrl̄ stultū: pphām insanum: viꝝ spiritalē. Propt multitudinē iniqtatis tue: ⁊ multitudinē amentie. Speculator effraim cū deo meo ppha: laqueꝰ ruine factꝰ est sup oēs vias eius. Insania in domo dei eiꝰ. Profūde peccauerūt sicut in diebꝰ gabaa. Recordabit iniqtatis eoꝝ: ⁊ visitabit peta eoꝝ. Quasi vuas i deserto inueni isrl̄: qsi pⁱma poma ficulnee in cacumine eius vidi pres eoꝝ. Ipsi aūt intrauerūt ad beelphegor: ⁊ abalienati sunt in ꝯfusiōe: ⁊ facti sunt abominabiles: sicut ea q dilexerūt. Effraim qsi auis auolauit. Glia eoꝝ a partu: ⁊ ab vtero ⁊ a ꝯceptu. Qd si enutrierint filios suos: absqz liberis eos faciā in hoibꝰ. Sed ⁊ ve eis: cū recessero ab eis. Effraim ⁊ vidi tyrus erat: fundata i pulchritudine. Et effraim educet ad interfectorē filios suos. Da eis dñe. Quid dabis eis: Da eis vuluā sine liberis: ⁊ vbera arentia. Oēs neqtie eoꝝ in galgal: qꝛ ibi exosos habui eos. Propt maliciā adinuentionū eoꝝ: de domo mea eiciā eos. Nō addam ut diligā eos. Oēs pⁱncipes eorū recedētes. Percussus est effraim: radix eorū exiccata est. Fructū neqꝗq faciet. Qd si genuerint interficiā amantissima vteri eoꝝ. Abijciet eos dominus deus meꝰ: qꝛ nō audierunt eum: ⁊ erūt vagi in nationibus.

X

Uitis frondosa isrl̄: fructꝰ adequatꝰ est ei. Scđm multitudinē fructꝰ sui mltiplicauit altaria: iuxta vbertatez terre sue exuberauit simlachris. Diuisum est cor eoꝝ: nunc interibūt. Ipse ꝯfringet simulachra eoꝝ: depopulabitur aras eoꝝ. Quia nūc dicēt: nō est rex nobis. Nō eni timemꝰ dñm. Et rex qd faciet nob: Loquimini verba visiōis inutilis ⁊ ferietis fedus cum mēdacio: ⁊ germinabit qsi amaritudo iudiciū super sulcos agri. Vaccas bethauen coluerūt habitatores samarie. Quia luxit sup euz ppl's eiꝰ ⁊ editui eius sup eum exultauerūt in glia eiꝰ: qꝛ migrauit ab eo. Siquidē ⁊ ipse in assur delatus est munꝰ regi vltori. Cōfusio effraim capiet: ⁊ cōfundet isrl̄ in volūtate sua. Trāsire fecit samaria regē suū qsi spumā sup faciē aque. Et disperdentur excelsa idoli petm̄ israel. Lappa et tribulus ascendet sup aras eoꝝ. Et dicēt mōtibꝰ: operite nos: ⁊ collibꝰ: cadite sup nos. Ex diebus gabaa peccauit isrl̄. Ibi steterūt. Nō cōprehēdit eos in gabaa pliū: sup filios iniqtatis. Iuxta desideriū meū corripiā eos. Cōgregabunt super eos ppli cum corripient ppt duas iniqtates suas. Effraim vitula docta diligē triturā: ⁊ ego trāsiui sup pulchritudinē colli eius. Ascendā sup effraim. Arabit iudas: ꝯfringet sibi sulcos iacob. Seminate vobis in iusticia: ⁊ metite in ore misericordie: innouate vobis nouale. Tps aūt regrēdi dñm: q venerit cū docebit vos iusticiā. Arastis impietatē iniquitatē messuistis: comedistis frugē mendacij. Quia ꝯfisus es in vijs tuis: ⁊ in multitudine fortiū tuoꝝ: ꝯsurget tumultꝰ i pplo tuo: ⁊ omes municiōes tue vastabunt: sicut vastatꝰ est salmana: a domo eius qui vindicauit baal: in die plij mre sup filios allisa. Sic fecit vobis bethel: a facie militie nequitiarum vestrarum.

XI

Sicut mane trāsit: ptrāsit rex isrl̄: qꝛ puer isrl̄ ⁊ dilexi eū: ⁊ ex egypto vocaui filiuz meū. Vocauerūt eos: sic abierūt a facie eoꝝ. Baalim imolabāt: ⁊ simulachris sacrificabāt. Et ego qsi nutricius effraim portabā eos in brachijs meis: ⁊ nescierūt qꝛ curarē eos. In funiculis adā trahaz eos: in vinculis charitatis. Et ero eis qsi exaltās iugum sup maxillas eorum ⁊ declinaui ad eum ut vesceret. Non reuertet in terrā egypti: ⁊ assur ipse rex eius: qm̄ noluerunt ꝯuerti. Cepit gladius in ciuitatibꝰ eius: ⁊ consumet electos eius: ⁊ comedet capita eoꝝ. Et ppl's meus pendebit ad reditū meū. Iugum aūt iponet eis simul: qd nō auferet. Quō dabo te effraim: ptegā te israel: Quō dabo te: Sicut adama ponā te: ut seboim. Conuersum est in me cor meum: pariter ꝯturbata est penitudo mea. Non faciā furorē ire mee. Nō ꝯuertar ut disperdā effraim: qm̄ deus ego ⁊ nō homo. In medio tui scūs ⁊ nō ingrediar ciuitatē. Post dñm ambulabūt Quasi leo rugiet: qꝛ ipse rugiet: ⁊ formidabūt filij maris. Et auolabūt qsi auis ex egypto: ⁊ quasi colūba de terra assyriorū: ⁊ collocabo eos i domibꝰ suis dicit dñs. Circūdedit me effraim i negociatiōe: ⁊ in domo domꝰ isrl̄. Iudas aūt testis descēdit cū deo: ⁊ cum sanctis fidelibus.

XII

Effraim pascit ventū: ⁊ sequit estū. Tota die mendaciū ⁊ vastitatē multiplicat. Et fedus cum assyrijs init: ⁊ oleū in egyptū ferebat. Iudiciū ḡ dñi cum iuda: ⁊ visitatio sup iacob. Iuxta vias eius ⁊ iuxta adinuētiōes eius reddet ei. In vtero supplātauit fratrē suūz: et in fortitudine sua directꝰ est cū angelo. Et inualuit ad angelū: ⁊ ꝯfortatꝰ est. Fleuit: ⁊ rogauit eum: In bethel inuenit eū: ⁊ ibi locutꝰ est nobiscuz. Et dñs deus exercituū: dñs memoriale eius. Et tu

ad dn̄m deū tuū cōuerteris. Misericordiā ⁊ iudiciū custodi: ⁊ spera in deo tuo semper. Chanaan in manu eius statera dolosa: calumniaꝫ dilexit. Et dixit effraim: Uerūtn̄ diues effectꝰ sum: inueni idolū mihi. Oēs labores mei nō inuenient mihi iniq̄tatē quā peccaui. Et ego dn̄s deus tuus ex terra egypti. Adhuc sedere te faciā in tabnacul' sicut in diebus festiuitatis. Et locutꝰ sū super ꝓphetas: ⁊ ego visionē multiplicaui: ⁊ in manu ꝓphetaꝝ assimulatꝰ sū. Si galaad idolū: q̄ frustra erant in galgal bobꝰ imolātes. Nam et altaria eoꝝ q̄si aceruī sup sulcos agri. Fugit iacob in regionē syrie: ⁊ seruiuit isrł in vxorē: ⁊ in vxorē seruauit. In ꝓpħa aūt eduxit dn̄s isrł de egypto: ⁊ in ꝓpħa seruatꝰ est. Ad iracundiā me ꝓuocauit effraim in amaritudinibꝰ suis: ⁊ sanguis eiꝰ super eū veniet: ⁊ opprobrium eius restituet ei dominus deus suus. XIII

Loquēte effraim: horror inuasit isrł: ⁊ deliquit in baal: ⁊ mortuꝰ est. Et nūc addiderūt ad peccandū: feceruntq̄ꝫ sibi cōflatile de argento suo q̄si silitudinē idoloꝝ. Factura artificū tota est. His ipsi dicūt. Immolate hoīes vitulos adorātes. Idcirco erūt q̄si nubes matutina: ⁊ sicut ros matutinꝰ ꝑteriens. Sicut puluis turbine raptꝰ ex area: ⁊ sicut fumus de fumario. Ego aūt dn̄s deꝰ tuꝰ ex terra egypti: ⁊ deū absq̄ꝫ me nescies: ⁊ saluator nō est ꝑter me. Ego cognoui te in deserto: in terra solitudinis. Iux̄ pascua sua adimpleti sunt: ⁊ saturati sunt. Et eleuauerūt cor suū: ⁊ obliti sunt mei. Et ego ero eis q̄si leena: sicut pardus in via assirioꝝ. Occurrā eis q̄i vrsa raptis catulis: ⁊ dirumpā interiora iecoris eoꝝ. Et ꝯsumā eos ibi q̄si leo: bestia agri scindet eos. Perditō tua isrł: tm̄mō in me auxiliū tuū. Ubi est rex tuus: Maxime nūc saluet te in oībꝰ vrbibus tuis. Et iudices tui de quibꝰ dixisti: da mihi regē ⁊ ꝑncipes. Dabo tibi regē in furore meo: et auferā in indignatiōe mea. Colligata est iniquitas effraim: abscōditū pctm̄ eius. Dolores parturiētis venient ei. Ipse filius nō sapiēs. Nūc enim nō stabit in ꝯtritiōe filioꝝ. De manu mortis liberabo eos: de morte redimā eos. Ero mors tua o mors: morsus tuus ero inferne. Cōsolatio abscōdita est ab oculis meis: qr ipse int' frēs diuidet. Adducet vrentē ventū dn̄s de de̾to ascendētē: ⁊ siccabit venas eius: ⁊ desolabit fontem eius: ⁊ ipse diripiet thesaurū omnis vasis desiderabił.

Pereat samaria q̄m ad amaritudinē ꝯcitauit deū suū. In gladio pereant. Paruuli eoꝝ elidant': ⁊ fete eius scindātur. Conuertē isrł ad dn̄m deū tuū: q̄m corruisti iniq̄tate tua. Tollite vobiscū verba: ⁊ ꝯuertimini ad dn̄m: ⁊ dicite ei: Oēm aufer iniquitatē: ⁊ accipe bonū: ⁊ reddemꝰ vitulos labioꝝ nostroꝝ. Assur nō saluabit nos. Sup equū nō ascendemus nec dicemus vltra: dij nostri opa manuū nrarū: qr eius qui i te est misereberis pupilli. Sanabo ꝯtritiōes eoꝝ: diligā eos spontanee: qr auersus est furor meus ab eis. Ero q̄si ros. Et isrł germinabit sicut liliū: ⁊ erumpet radix eius vt libani. Ibunt rami eius: ⁊ erit q̄si oliua glia eiꝰ: ⁊ odor eius ut libani. Cōuertent' sedentes in vmbra eiꝰ viuēt tritico. Et germinabūt quasi vinea: memoriale eius sicut vinuꝫ libani. Effraim quid mihi vltra idola: Ego exaudiā ⁊ dirigam eum: ego ut abietē virentē: ex me fructus tuus inuentus est. Quis sapiens ⁊ intelliget ista: intelligens ⁊ sciet hec: Quia recte vie domini ⁊ iusti ambulabunt in eis: ꝑuaricatores vo corruent in eis.

Explicit Osee ꝓpħa. Incipit ꝓlogus in Iohel ꝓphetam.

Sanctꝰ iohel apud hebreos pꝰ osee ponit'. Et sicut ibi sub noīe effrai ad decē tribus ꝯfert' vaticiniū: que uel samaria vel isrł sepe memorant': sic in hunc ꝓpħam omne qđ dicit' ad tribū iuda: ⁊ ad hierłm ꝑtinere credendū est: et nullā omnino israelis .i. decē tribuuꝫ in hoc fieri mentionē. Tpa quoq̄ꝫ quibꝰ ꝓphetauit: eadē debemꝰ accipe que in osee legimꝰ: in diebus ozie: ioathā: ⁊ achas: ⁊ ezechie regū iuda: ⁊ in diebus hieroboam filij ioas regis isrł. Porro factū esse ſmonē dn̄i ad meritū eius refert' cui fit: nō ad cōditōem eius qui fieri dicit': ut alibi legimꝰ. Dn̄s factus est mihi in salutē. Auditus enim i scripturis sanctis: nō est iste qui ad aures sonat: sꝫ qui in corde percipit': iuxta illđ qđ dn̄s loquit'. Qui habet aures audiendi audiat. Quod aūt dr̄ hebraice hiezini: grece enechziasti: latine sonat auribus percipite: ꝓpter nō aure sed corde percipitur. Qui senes sunt ⁊ celestes audiūt spiritualit': q aūt hitāt in terra: appellant'q̄ꝫ terreni: auribꝰ pcipiūt. Ubicūq̄ꝫ aūt h̄ duo verba iuncta ponūtur: nō ad simplicē tm̄ verboꝝ sonū: sed ad recōditā q̄ꝫ dictoꝝ intelligentiā ꝑtinere intelligēdū ē. In genesi lamech loquit' ad vxores suas ada ⁊ sella. Audite verba mea vxores lamech: auribus pcipite ſmones meos. Quia viꝝ occidi in vulnꝰ meū: ⁊ iuuenē in liuorē meū. Et esaias: Audite celi: ⁊ auribꝰ percipe terra.

Item alius prologus in eundem.

Non h̄ ꝓpħa iccirco: nec reges nec tēpora sunt ꝑnotata: qr eisdē tpibꝰ ac regibꝰ quibꝰ osee ꝓphauerat ⁊ ipse ꝓphetauit. Ex tribꝰ igit' generibus rhetoꝝ h̄ sumunt' ꝑncipia: ⁊ tres sūt argumētoꝝ ptes: ex qbꝰ incipe solet oīs orator

Aut eñi dociles: aut beniuolos: aut attentos au ditores debet efficere. Hic ergo ꝓpheta a magnitu die cladis sumẽs ꝑncipiũ eosdẽ q audituri erãt volens ad pniam ꝓuocare: reddit attẽtos admi rans futuꝝ malũ vt ꝯsiderãtes venture cladis aspentatẽ: ocius arriperẽt pniaꝫ. Johel interpꝛta tur incipiẽs: aut dñi descensus. Fatuel ꝟo aut la titudo: aut ostiũ dei. Tropologice h̃ ẽ q̃ q ostiũ dei ⁊ sciam habuerit aptã: recte incipit ꝓphare.

Incipit argumentũ in eundem.

I Ohel filius fatuel describit terraꝫ duodecim tribuũ: eruca: brucho: lo custa: rubigine vastãte ꝯsumptam ⁊ post reuersionẽ ꝑ oris popli effu sum iri spm̃ sctm̃ sup seruos dei et ancillas. i. super centũ viginti credentiũ nomĩa ⁊ effusum iri in cenaculo syon: qui centũ viginti ab vno vsqꝫ ad q̃ndecim paulatim ⁊ ꝑ incremẽ ta surgẽtes: q̃ndecim graduũ numerũ efficiunt q in psalterio mystice ꝯtinentur.

Explicit argumentum. Incipit Johel propheta. Capitulum. I

V Erbu dñi qd factũ est ad iohel filium fatuel: Audite h̃ senes ⁊ au rib⁹ ꝑcipite oẽs hitatores terre: si factũ est istud in di ebus vr̃is: aut ĩ dieb⁹ prm vroꝝ. Sup hoc filyo vestris narrate: ⁊ fily vestri filys suis: ⁊ fily eoꝝ gnãtiõi altere. Residuũ eruce comedit locusta: ⁊ residu um locuste comedit bruchus: ⁊ residuũ bruchi comedit rubigo. Expgiscimi ebrij: flete ⁊ vlula te oẽs q bibitis vinũ in dulcedine: qm̃ perijt ab ore vr̃o. Gens eñi ascendet sup terrã meã: fortis ⁊ innumerabilis. Dentes eius ut dentes leonis ⁊ molares eius ut catuli leonis. Posuit vineaꝫ meã in desertũ: ⁊ ficũ meã decorticauit. Nudãs spoliauit eam ⁊ ꝓiecit: albi facti sunt rami eius: Plãge q̃si virgo accincta sacco: sup virũ puber tatis sue. Perijt sacrificiũ ⁊ libano de domo do mini: luxerũt sacerdotes mĩstri dñi. Depopulata est regio: luxit hum⁹: qm̃ deuastatũ est triticum. Confusum est vinũ ⁊ elanguit oleũ. Cõfusi sunt agricole: vlulauerũt vinitores sup frumẽto vi no ⁊ hordeo: q̃r perijt messis agri. Uinea ꝯfusa est: ⁊ ficus elãguit. Malogranatũ ⁊ palma ⁊ ma lũ: ⁊ oĩa ligna agri aruerũt: q̃r ꝯfusũ est gaudiũ a filys hoĩuꝫ. Accingite vos ⁊ plangite sacerdo tes: vlulate mĩstri altaris. Ingredimi: cubate in sacco ministri dei mei: qm̃ interijt de domo dei vr̃i sacrificiũ ⁊ libatio. Sanctificate ieiuniuꝫ: vo cate cetũ: ꝯgregate senes oẽs hitatores terre in domũ dei vestri: ⁊ clamate ad dñm: A: a: a: diei q̃r ꝓpe est dies dñi: ⁊ q̃si vastitas a potente veni et. Nunq̃d nõ corã oculis vestris alimẽta ꝑierũt de domo dei vr̃i letitia ⁊ exultatio: Cõputruerũt iumenta in stercore suo. Demolita sunt horrea dissipate sunt apothece: quoniaꝫ ꝯfusũ ẽ triticũ. Quid ingemuit aĩal: mugierũt greges armẽti: Quia nõ est pascua eis. Sed ⁊ greges pecorum disperierunt. Ad te dñe clamabo: q̃r ignis come dit speciosa deserti: ⁊ flãma succẽdit oĩa ligna re gionis. Sed ⁊ bestie agri q̃si area sitiẽs imbreꝫ suspexerũt ad te: qm̃ exiccati sunt fontes aq̃ruꝫ: ⁊ ignis deuorauit speciosa deserti. II

C Anite tuba in syon: vlulate in mõte scõ meo. Conturbent̃ oẽs hitatores terre: q̃a venit dies dñi: q̃r ꝓpe est dies tenebraꝝ ⁊ caliginis: dies nubis ⁊ turbinis. Quasi mane expansum sup montes: popl's mult⁹ ⁊ fortis. Si milis ei nõ fuit a ꝑncipio: ⁊ post eũ nõ erit vsqꝫ in annos gnãtiõis ⁊ gnãtiõis. Ante facieꝫ eius ignis vorans: ⁊ post eum exurẽs flãma. Quasi hortus voluptatis terra corã eo: ⁊ post eũ solitu do deserti: neqꝫ est q effugiat eũ. Quasi aspect⁹ equoꝝ aspect⁹ eoꝝ: ⁊ q̃si equites sic current. Sic sonit⁹ quadrigaꝝ sup capita montiũ exiliẽt: sicut sonitus flãme ignis deuorãtis stipulã: velut po pulus fortis ꝑparat⁹ ad ꝑliũ. A facie eius crucia bunt̃ ppli: oẽs vultus redigent̃ in ollã. Sic for tes currẽt: quasi viri bellatores ascendẽt murũ: Uiri in vijs suis gradient̃: ⁊ nõ declinabunt a se mitis suis. Unusq̃sqꝫ frẽm suũ nõ coartabit: sin guli in calle suo ambulabũt. Sed ⁊ ꝑ fenestras cadẽt: ⁊ nõ demolient̃. Urbẽ ingredient̃: ĩ muro current. Domos ꝯscendẽt: ꝑ fenestras intrabũt quasi fur. A facie eius ꝯtremuit terra: moti sũt celi. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt: ⁊ stelle retraxe rũt splendorẽ suũ. Et dñs dedit vocẽ suã ante fa ciẽ exercit⁹ sui: q̃r multa sunt nimis castra ei⁹: q̃r fortia ⁊ facientia verbũ ei⁹. Magn⁹ eñi dies do mini: ⁊ terribil' valde. Et q̃s sustinebit eũ: Nunc ergo dicit dñs. Cõuertimi ad me in toto corde vr̃o in ieiunio ⁊ fletu ⁊ in planctu: ⁊ scindite corda ve stra ⁊ nõ vestimẽta vr̃a. Et ꝯuertimi ad dñm de um vr̃m: q̃r benign⁹ ⁊ mĩsericors est: patiẽs ⁊ ml' te mie ⁊ ꝑstabil' sup malitia. Quis scit si ꝯuertat̃ ⁊ ignoscat: ⁊ relinquat post se bñdictionẽ: Sacri ficiũ ⁊ libamen dño deo nr̃o. Canite tuba ĩ syon sanctificate ieiuniũ: vocate cetũ: ꝯgregate ppl'm scificate ecclia̅m: coadunate senes: ꝯgregate puu los ⁊ sugẽtes vbera. Egrediat̃ sponsus de cubili suo: ⁊ spõsa de thalamo suo. Int' vestibulũ et al tare plorabunt sacerdotes ministri dñi ⁊ dicent: Parce dñe parce pplo tuo: ⁊ ne des hereditatẽ tu am in opprobriuꝫ: ut dñent̃ eis natiões. Quare

dicẽt in pplis vbi est de⁹ eoꝝ? Zelat⁹ est dñs terrá suá: ⁊ pepcit pplo suo. Et rñdit dñs: ⁊ dixit populo suo: Ecce ego mittá vobis frumentũ: et vinũ ⁊ oleũ: ⁊ replebimini in eis: ⁊ non dabo vos vltra opprobriũ in gentib⁹. Et eũ qui ab aqlõe est pcul faciá a vob: ⁊ expellá eũ in terrá inuiá ⁊ desertá. Faciẽ eius ꝯtra mare orientale: ⁊ extremũ eius vsqꝫ ad mare nouissimũ. Et ascendet fetor eius: ⁊ ascendet putredo eius: qꝛ supbe egit. Noli timere terra: exulta ⁊ letare: qm̃ magnificauit dñs ut faceret. Nolite timere aialia regiõis: qa germinauerũt speciosa deserti: qꝛ lignũ attulit fructũ suũ: ficus ⁊ vinea dederũt virtutẽ suá. Et filie syon exultate ⁊ letamini in dño deo vr̃o: qꝛ dedit vobis doctorẽ iusticie: ⁊ descendẽ faciet ad vos imbrẽ matutinũ ⁊ serotinũ sicut in pncipio. Et implebunt aree frumẽto: ⁊ redũdabũt torcularia vino ⁊ oleo. Et reddá vob annos qs comedit locusta: brach⁹ ⁊ rubigo ⁊ eruca: fortitudo mea magna quá misi in vos. Et comedetis vescẽtes: ⁊ saturabimini: ⁊ laudabitis nomẽ dñi dei vr̃i: q fecit mirabilia vobiscũ. Et ñ ꝯfundet ppls me⁹ in sempitnũ: ⁊ scietis qꝛ in medio isrl ego sum. Et ego dñs deus vr̃: ⁊ nõ est amplius: ⁊ nõ ꝯfundet populus me⁹ in etnũ. Et erit: post h effundá spiritũ meũ sup oẽm carnẽ: ⁊ pphabũt filij vr̃i ⁊ filie vestre. Senes vr̃i somnia somniabũt: ⁊ iuuenes vestri visiões videbũt. Sed ⁊ sup suos meos ⁊ ancillas in dieb⁹ illis effundá spm̃ meũ: ⁊ dabo pdigia in celo: ⁊ in terra sanguinẽ ⁊ ignẽ ⁊ vaporẽ fumi. Sol ꝯuertet i tenebras: ⁊ luna in sanguinẽ añqꝫ veniat dies dñi magn⁹ ⁊ horribilis. Et erit ois q inuocauerit nomẽ dñi salu⁹ erit: qꝛ in monte syon ⁊ in hierlm erit saluatio: sicut dixit dñs: ⁊ in residuis quos dñs vocauerit. III

Quia ecce in dieb⁹ illis: ⁊ in tpe illo cũ cõuertero captiuitatẽ iuda ⁊ hierlem: ꝯgregabo oẽs gentes: ⁊ deducá eas in vallẽ iosaphat ⁊ disceptabo cũ eis ibi sup poplo meo ⁊ hereditate mea isrl quos dispserũt in natõib⁹ ⁊ terrá meá diuiserũt: ⁊ sup pplm meũ miserunt sortẽ. Et posuerũt pueꝝ in pstibulo: ⁊ puellá vendiderũt p vino vt biberẽt. Uerũ qd mihi ⁊ vobis tyrus ⁊ sidon: ⁊ ois tmin⁹ palestinoꝝ? Nũquid vltionẽ vos reddetis mihi? Et si vlciscimini vos ꝯtra me: cito velocit reddá vicissitudinẽ vobis sup caput vestrũ. Argentũ eni meũ ⁊ aurũ tulistis: ⁊ desiderabilia mea: ⁊ pulcherrima itulistis in delubra vr̃a. Et filios iuda ⁊ filios hierlm vẽdidistis filijs grecoꝝ: ut longe faceretis eos de finib⁹ suis. Ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos: ⁊ ꝯuertá retributionẽ vestram in caput vr̃m. Et vẽdá filios vr̃os ⁊ filias vr̃as i manib⁹ filioꝝ iuda: ⁊ venũdabũt eos sabeis gẽti lõginq: qꝛ dñs locut⁹ est. Clamate h in gentib⁹ scĩficate bellũ: suscitate robustos. Ascẽdát: accedát oẽs viri bellatores. Cõcidite aratra vr̃a i gladios: ⁊ ligones vr̃os in lanceas. Infirm⁹ dicat: qꝛ ego fortis sum. Erũpite ⁊ venite oẽs gẽtes de circuitu: ⁊ ꝯgregamini. Ibi occumbẽ faciet dñs robustos tuos. Consurgát ⁊ ascendát gẽtes in vallẽ iosaphat: qꝛ ibi sedebo ut iudicẽ oẽs gentes in circuitu. Mittite falces: qm̃ maturauit messis. Uenite ⁊ descẽdite: qꝛ plenũ est torcular. Exuberant torcularia: qꝛ multiplicata est malicia eorũ. Ppli ppli in valle ꝯcisiõis: qꝛ iuxta est dies dñi in valle ꝯcisiõis. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt: et stelle retraxerũt splendorẽ suũ. Et dñs de syõ rugiet: ⁊ de hierlm dabit vocẽ suá. Et mouebũtur celi ⁊ terra: ⁊ dñs spes ppli sui: ⁊ fortitudo filioꝝ isrl. Et scietis qꝛ ego dñs deus vr̃: habitans in syõ in mõte scõ meo. Et erit hierlm scá: ⁊ alieni non trásibũt p eá amplius. Et erit: in die illa stillabũt mõtes dulcedinẽ ⁊ colles fluent lacte. Et per oẽs riuos iuda ibũt aque: ⁊ fons de domo dñi egredietur: ⁊ irrigabit torrentẽ spinaꝝ. Egypt⁹ in desolatiõe erit: ⁊ idumea i desertũ pditiõis: p eo q iniq egerint in filios iuda: ⁊ effuderint sanguinẽ innocentẽ in tra sua. Et iudea ineternũ habitabitur ⁊ hierusalẽ in gnatione ⁊ gnatione. Et mũdabo sanguinẽ eoꝝ quos non mundaueram: ⁊ dominus commorabitur in syon.

Explicit Johel pphẽta. Incipit prologus in Amos prophetam.

Ozias rex cũ religionẽ sollicite emularetur: nimio religiõis amore puocatus: circa pceptũ legis moysi arrepto thuribulo: ut in historia libri secũdi palipomenõ oñdit: sacerdotale officiũ psumẽ conat⁹ est. Ob eá rem tremotũ in templo dei exortũ ꝯstat: cuius etiá zacharias ppha meminit. Ante hũc itaqꝫ terremotũ amos ppha tpib⁹ pdicti regis: ⁊ tpibus hieroboá filij ioas regis isrl: in eas gẽtes que electõe comprehẽse st irá dei ob eas cás qs mẽorauit affuturũ denũciat. Et qꝛ idẽ ppha in seqntib⁹ ait: Super trib⁹ ipietatib⁹: ⁊ sup qttuor nõ ꝯuertá eũ: tertio pctõꝝ indulgẽtiá deũ dare posse significat: quez qrto eadẽ pctá admittẽtib⁹: nec pniaz nec indulgentiá datuꝝ ãnũciat. Ná p ignis silitudinẽ quẽ in pdictas gẽtes imittendũ pdixit: grauẽ atqꝫ irreuocabilẽ dei irá ad euersionẽ earundez ciuitatũ processurá voluit demonstrare.

Item alius prologus.

Amos ppha pastor ⁊ rustic⁹ ⁊ ruboꝝ mora distringẽs: paucis vbis explicari nõ põt. Quis. n. digne exprimit tria: ⁊ qttuor scelẽa damasci: gaze: tyri: idumee: filioꝝ ãmõ: ⁊ moab: ⁊ septio octa

noqꝫ gradu iude ⁊ israel. Hic loquitur ad vaccas pingues que sūt in monte samarie: ⁊ ruituraꝫ domū maiorē: minorēqꝫ testatur. Ipse cernit victorē locuste: ⁊ stantē dn̄m sup murū litū vel adamātinū: ⁊ vncinū pomoꝝ attrahentē: supplicia peccatoribꝰ: ⁊ famē in terra: nō famē panis: neqꝫ sitī aque: sꝫ audiēdi verbū dn̄i: nō dixit verba sꝫ verbū. Amos vero interpretatur onustꝰ. Hic amos spūali gr̄a plenꝰ: ꝓphauit inter ceteros ꝓphas. Nō eni solus ipse erat ꝓphetes: sꝫ etiā alij. Et quippe non poterat ꝓphetes esse: nisi pastor añ fuisset. Qui etiam tuba sua clāgit p singulos dies crudiēs ⁊ docēs in ecclia. In veritate eni vox oium ꝓpharū tanqꝫ tuba spūal' est p̄dicās in ecclia: sm̄ q̄ scriptū est. Ascende in montē excelsum tu q euangelizas syon: exalta vocē tuā qui p̄dicas hierl'm.

Item alius prologus.

Hic amos ꝓpha ⁊ pastor: nō fuit pr̄ esaie ꝓphe: quāqꝫ ⁊ ille ꝓpha extiterit. Nā alijs lr̄a ille: alijs ille apō hebreos scribit: que dn̄a litterarū apud latinos non hēt: ⁊ ille fortis ⁊ robustus: hic vero auulsus interp̄tatur: qr loquitur cōtra decē tribꝰ: q̄ p idolatriā a cultu dei: ⁊ a regno dauid erant auulse. Fuit aūt cognatio eiꝰ ex oppido thecue qđ sex miliaribꝰ distat a bethleē: curā gerens pecoꝝ in latitudine campoꝝ q sunt ꝓximi oppido thecue: in q bꝰ humi arido atqꝫ arenoso nihil oīo frugū gignitur: sꝫ vberrimis pascuis abundāt: ⁊ iō cuncta sunt plena pastoribꝰ: et sterilitas tre ꝯpensatur pecoꝝ multitudine. Ex hoc numero pastoꝝ fuit amos imperitꝰ smōe: sꝫ plenus scia. Prophauit aūt eisdē tpibꝰ qbus iohel naum: ionas: osee: esaias. Sed aliquātuluꝫ exorsus est ꝓphare anteqꝫ esaias. Maxime aūt contra decē tribꝰ locutꝰ est: pauca de duabꝰ inserēs. Hunc ablatū de nūero pastoꝝ misit dn̄s: ut i samaria ꝓpheraret: quē amasias sacerdos frequēter plagis afflixit: tandē filius eius ozias vecte p tpa transfixit. Post h semiuiuꝰ in terrā suam euectꝰ post aliquot dies dolore vulneris expirauit: sepultusqꝫ est cum patribus suis.

Explicit ꝓlogus. Incipit Amos ꝓpheta. Capitulum. I

Verba amos qui fuit in pastoralibus thecue que vidit sup isrl' in diebus ozie regis iuda: ⁊ i diebus hieroboā filij ioas regis isrl' añ duos annos tremotꝰ. Et dixit: Dn̄s de syon rugiet: ⁊ de hierl'm dabit vocē suā. Et luxerūt speciosa pastoꝝ: ⁊ exiccatꝰ est vertex carmeli. Hec dicit dn̄s sup tribꝰ scelerībꝰ damasci: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eum: eo q̄ triturauerūt in plaustris ferreis galaad. Et mittā ignē in domū azahel: ⁊ deuorabit domos benadab. Et ꝯteram vectē damasci: ⁊ disperdā hitatorē de cāpo idoli: ⁊ tenentem sceptrū de domo voluptatis: ⁊ transferetur ꝓplus syrie cyrenē dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ gaze: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eum: eo q̄ trāstulerit captiuitatē ꝑfectā ut ꝯcluderet eaꝫ i idumea: ⁊ mittā ignē i muꝝ gaze: ⁊ deuorabit edes eiꝰ: ⁊ dispdā hitatorē dō azoto ⁊ tenentē sceptꝝ de ascalōe: ⁊ ꝯuertā manū meā sup acharō: ⁊ pibūt reliqui philistinoꝝ dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ tyri: ⁊ sup quattuor nō ꝯuertā euꝫ eo q̄ ꝯcluserit captiuitatē ꝑfectā in idumea: ⁊ nō sint recordati federis fratꝝ. Et mittā ignē in murū tyri: ⁊ deuorabit edes eius. Hec dicit dn̄s: Super tribꝰ scelerībꝰ edom: ⁊ sup quattuor non conuertā eum: eo q̄ ꝑsecutꝰ sit in gladio fratrē suuꝫ ⁊ violauerit miam eius: ⁊ tenuerit vltra furorē suū: ⁊ indignatōeꝫ suā seruauerit vsqꝫ in finem. Mittā ignē in theman: ⁊ deuorabit edes bosre. Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ filioꝝ āmon: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo q̄ dissecuerit p̄gnātes galaad ad dilatādū terminū suū. Et succendā ignē in muro rabbath: ⁊ deuorabit edes eius: in vlulatu in die belli: ⁊ in turbine i die ꝯmotiōis. Et ibit melchon in captiuitatē: ipse ⁊ p̄ncipes eiꝰ simul: dicit dominus. II

Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ moab: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo q̄ incenderit ossa regis idumee vsqꝫ ad cinereꝫ. Et mittā ignē in moab: ⁊ deuorabit edes carioth: ⁊ morietur in sonitu moab in clāgore tube: ⁊ dispdā iudicē de medio eius: ⁊ oēs p̄ncipes eius interficiā cū eo dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ iuda: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo q̄ abiecerit legē dn̄i: ⁊ mādata eius nō custodierit. Deceperūt eni eos idola sua: post q̄ abierāt p̄res eoꝝ. Et mittā ignē in iudā ⁊ deuorabit edes hierl'm. Hec dicit dn̄s: Sup tribꝰ scelerībꝰ israel: ⁊ super q̄ttuor nō ꝯuertā eū: ꝓ eo q̄ vēdiderit ꝓ argēto iustū ⁊ pauperē ꝓ calciamētis. Qui ꝯterūt sup puluerē tre capita paupeꝝ: ⁊ viā humiliū declināt. Et filius ac pr̄ eiꝰ ierūt ad puellā: ut violarēt nomē scm̄ meū: ⁊ sup vestimētis pigneratis accubuerūt iuxta oē altare: ⁊ vinū dānatoꝝ bibebant in domo dei sui. Ego aūt exterminaui āmorreū a facie eoꝝ: cuius altitudo: cedroꝝ altitudo eius ⁊ fortis ipse q̄si quercꝰ. Et ꝯtriui fructū eiꝰ desup ⁊ radices eius subter. Ego sum q ascendē vos feci de tra egypti: ⁊ eduxi vos in desertū q̄draginta annis: ut possideretis terrā amorrei: ⁊ suscitaui de filijs vr̄is in ꝓphas: ⁊ de iuuenibꝰ vr̄is nazo

reos. Nūqd nō ita ē filij ifrl' dicit dñs: Et appro
pinabitis nazareis vinū ⁊ ,pphetis mandabitis
dicētes: ne ,pphetetis: Ecce ego stridebo subter
vos: sicut stridet plaustrū onustuz feno. Et pibit
fuga a veloce: ⁊ fortis nō obtinebit virtutē suaz
⁊ robust⁹ nō saluabit aiaz suā. Et tenēs arcū nō
stabit: ⁊ velox pedib⁹ suis nō saluabit: et ascēsor
eq nō saluabit aiaz suaz: ⁊ robustus corde inter
fortes nudus fugiet in illa die: dicit dñs. III.

Audite verbū qd locut⁹ ē dñs sup vos fi
lij ifrl': sup omnē cognationē quaz eduxi
de terra egypti dicēs. Tm̄modo vos co
gnoui ex oībus cognationib⁹ terre. Jcirco visi
tabo sup vos oēs iniqtates vr̄as. Nūqd ambu
labūt duo parit: nisi ɔuenerit eis? Nūqd rugiet
leo in saltu: nisi habuerit pdā? Nūqd dabit catu
lus leōis vocē de cubili suo: nisi aliqd apphende
rit? Nūqd cadet auis i laqueū terre absqz aucu
pe? Nūquid suferet laque⁹ de t'ra añqz qd cepe
rit? Si clāget tuba in ciuitate ⁊ ppl's nō expaue
scet. Si erit malū i ciuitate qd domin⁹ nō fecerit
Quia nō faciet dñs deus v̄buz nisi reuelauerit
secretū suū ad seruos suos ,pphetas. Leo rugi
et: qs nō timebit? Dñs de⁹ locut⁹ ē qs nō ,pphe
tabit? Auditū facite i edib⁹ azoti: ⁊ in edib⁹ terre
egypti: ⁊ dicite: Cōgregamini sup montes sama
rie: ⁊ videte insanias multas i medio ei⁹: ⁊ calū
niā patientes in penetralib⁹ ei⁹. Et nescierūt face
re rectū dicit dñs: thesaurizantes iniqtatē ⁊ rapi
nas in edib⁹ suis. Propterea hec dicit dñs de⁹:
Tribulabit' ⁊ circuiet' t'ra: ⁊ detrahet' ex te fortitu
do tua: ⁊ diripient' edes tue. Hec dicit dñs: Quō
si eruat pastor de ore leonis duo crura aut extre
mū auricule: sic eruent' filij ifrl' q hitabant in sa
maria in plaga lectuli ⁊ in damasci grabato. Au
dite ⁊ ɔtestami i domo iacob: dicit dñs de⁹ exer
cituū: qr in die cū visitare cepo puaricatiōes is
rael: sup eū visitabo ⁊ sup altaria bethel: ⁊ āpu
tabūt' cornua altaris: ⁊ cadēt in terrā. Et pcutiā
domū hyemalē cū domo estiua: ⁊ pibūt domus
eburnee: ⁊ dissipabūt' edes m̄lte: dicit dñs. IIII

Audite v̄bū hoc vacce pingues q̄ estis i
monte samarie q̄ calūniā facitis egenis
⁊ ɔfrigitis paupes. Que dicitis dñis ve
stris: afferte ⁊ bibem⁹. Jurauit dñs de⁹ i scō suo
qr ecce dies veniēt sup vos: ⁊ leuabūt vos i cō
tis: ⁊ reliqas vr̄as in ollis feruentib⁹. Et p aptu
ras exibitis alt'a cōtra alterā: ⁊ ,pijciemini i armō
dicit dñs. Uenite ad bethel ⁊ impie agite: ad gal
galā: ⁊ multiplicate preuaricatōz. Et offerte ma
ne victimas vr̄as: tribus dieb⁹ decimas vr̄as.
Et sacrificate de fermētato laudē: ⁊ vocate volū
tarias oblatōes ⁊ annūciate. Sic eni voluistis
filij ifrl' dicit dñs deus. Unde ⁊ ego dedi vobis
stuporē dentiū i cūctis vrbib⁹ vr̄is: ⁊ indigentiā
panū in oībus locis vr̄is: ⁊ non estis reuersi ad

me dicit dñs. Ego q̄z ,phibui a vobis imbrē cū
adhuc tres menses supessent vsqz ad messē: et
plui sup vnā ciuitatē: ⁊ sup alterā ciuitatam nō
plui. Pars vna cōpluta ē: ⁊ pars sup quam nō
plui aruit. Et venert' due ⁊ tres ciuitates ad vnā
ciuitatē vt biberēt aquā: ⁊ nō sunt saciate: ⁊ non
redistis ad me: dicit dñs. Percussi vos in vento
vrēte: ⁊ in aurugine multitudinē hortoꝝ vr̄oꝝ
⁊ vinearū vestrarum: olīueta vr̄a: ⁊ ficeta vr̄a co
medit eruca: ⁊ nō redistis ad me: dicit dñs. Misi
in vos mortez in via egypti: pcussi in gladio iu
uenes vr̄os vsqz ad captiuitatē equoꝝ vestroꝝ
⁊ ascendere feci putredinē castroꝝ vr̄oꝝ i nares
vr̄as ⁊ n̄ redistis ad me: dicit dñs. Subuerti vos
sicut subuertit dñs sodomam ⁊ gomorrā: ⁊ facti
estis quasi torris raptus ab icēdio: ⁊ n̄ redistis
ad me: dic' dñs. Quapropt' h̄ faciā tibi ifrl'. P⁹
q̄z aūt hec fecero tibi pparare in occursuz dei tui
ifrl'. Quia ecce formās montes ⁊ creās ventum
⁊ annūcians homini eloquium suū: faciens matu
tinā nebulā ⁊ gradiens super excelsa terre: dñs
deus exercituū nomen eius. V

Audite verbū istud: quod ego leuo super
vos planctū. Domus ifrl' cecidit: ⁊ non
adijciet vt resurgat. Uirgo ifrl' ,piecta ē i
terrā suam: non ē q suscitet eā. Quia hec dic' dñs
deus. Urbs de qua egrediebant' mille: relinqnt'
in ea centū: ⁊ d̄ qua egrediebant' centū relinqnt'
in ea decē in domo ifrl': qr hec dicit dominus de
us domui ifrl'. Querite me: ⁊ viuetis: ⁊ nolite q̄
rere bethel. Jn galgalam nolite intrare: in bersa
bee nō transibitis: qr galgala captiua ducetur ⁊
bethel erit inutilis. Querite dñm ⁊ viuite: ne for
te cōburat' vt ignis domus ioseph: ⁊ deuorabit:
⁊ non erit q extinguat bethel. Qui ɔuertitis in
absinthiū iudiciū: ⁊ iusticiā in terra relinquitis: fa
cientē arcturū ⁊ orionē: ⁊ ɔuertentem in mane te
nebras: ⁊ diem in noctē mutantem. Qui vocat
aquas maris: ⁊ effundit eas super faciē terre: do
min⁹ nomē ē ei⁹. Qui subridet vastitatē sup ro
bustū: ⁊ depopulationē sup potentē affert. Odio
habuerūt corripientē in porta: ⁊ loquentē pfecte
abominati sunt. Jcirco ,p eo q̄ diripiebatis pau
perē: ⁊ pdā electā tollebatis ab eo: domos q̄dro
lapide edificabitis: ⁊ n̄ hītabitis in eis. Uineas
plātabitis amātissimas: ⁊ nō bibetis vinū earꝝ:
qr cognoui m̄lta scelera vr̄a: et fortia pcā vestra
Hostes iusti accipiētes mun⁹: et paupes depri
mētes in porta. Jō prudēs in tpe illo tacebit: qr
tps malū ē. Querite bonū et n̄ malū vt viuatis
et erit dñs de⁹ exercituū vobiscū sicut dixistis.
Odite malū et diligite bonū: et ɔstituite in por
ta iudiciū: si forte misereat' dñs de⁹ exercituū reli
qs ioseph: ,pptea h̄ dicit dñs de⁹ exercituū dña
tor. Jn oīb⁹ plateis plāct⁹: et in cūctis que foris
st̄ dicet' ve ve. Et vocabūt agricolā ad luctū ⁊ ad

plāctū eos q sciūt plāgē. Et in oīb⁹ vijs erit plā
ct⁹: qr ptrāsibo ī medio tui dicit dñs. Ve deside
rātib⁹ diē dñi. Ad qd eā vobis? Dies dñi ista te
nebre ⁊ nō lux. Quō si fugiat vir a facie leonis ⁊
occurrat ei vrsus: ⁊ igrediat domū ⁊ innitat ma
nu sua sup parietē. ⁊ mordeat eū coluber. Nūqd
nō tenebre dies dñi ⁊ nō lux ⁊ caligo ⁊ nō splen
dor ī ea? Odi ⁊ ꝓieci festiuitates vras: ⁊ nō capi
am odorē cetuū vroꝝ: qꝫ si obtuleritis mihi ho
locaustomata ⁊ munera vra ñ suscipiā: ⁊ vota pi
guiū vroꝝ nō respiciā. Aufer a me tumultū car
minū tuoꝝ ⁊ cātica lyre tue nō audiā. Et reuela
bit q̃si aqua iudiciū: ⁊ iusticia q̃si torrēs fortis.
Nūqd hostias ⁊ sacrificiū obtulistis mihi in de
serto q̃draginta annis dom⁹ isrl? Et portastis ta
bernaculū moloch deo vro: ⁊ imaginē idoloꝝ
vroꝝ: sidus dei vrī rempha: figuras q̃s fecistis
vobis adorare eas. Et migrare vos faciā trans
damascū dixit dñs: de⁹ exercituū nomē ei⁹. VI

V E vobis q opulenti estis in syon: ⁊ cōfidi
tis in monte samarie optimates capita
pplōꝝ: ingredientes pōpatice domū isrl.
Trāsite ī calāne ⁊ videte ⁊ ite inde in emath ma
gnā: ⁊ descendite ī geth palestinoꝝ ⁊ ad optia q̃z
regna hoꝝ: si latior termin⁹ eoꝝ termino vro ē.
Qui sepati estis in diē malū: ⁊ appropinq̃tis so
lio iniq̃tatis. Qui dormitis ī lectis eburneis et
lasciuitis in stratis vrīs. Qui comeditis agnuꝫ
de grege: ⁊ vitulos de medio armenti q canitis
ad vocē psaltery. Sicut dauid putauerūt se hr̄e vasa
cantici bibentes vinuꝫ in phialis: ⁊ optimo vn
guento delibuti: ⁊ nihil patiebant sup ɔtritione
ioseph. Quapropt nūc migrabūt in capite trāſ
migrantiū: ⁊ auferet factio lasciuientiū. Iurauit
dñs deus in aīa sua: dicit dñs deus exercituum
Detestor ego superbiam iacob: ⁊ domos ei⁹ odi
⁊ tradā ciuitatē cū hitatorib⁹ suis: qꝫ si reliq fue
rint decē viri in domo vna: ⁊ ipsi morient: ⁊ tol
let eū ꝓpinqu⁹ suus ⁊ cōburet eū vt efferat ossa
d domo: ⁊ dicet ei q ī penetralib⁹ dom⁹ ē. Nūqd
adhuc ē penes te? Et rñdebit: Finis ē. Et dicet ei:
Tace: ⁊ nō recorderis nois dñi. Quia ecce domi
n⁹ mādauit: ⁊ pcutiet domū maiorē ruinis: ⁊ do
mū minorē scissionib⁹. Nūqd currere q̃unt ī pe
tris equi: aut arari pt in bubalis? Qm̄ conuertis
tis ī amaritudinē iudiciū: ⁊ fructū iusticie in ab
sinthiū q letamini in nihilū: q dicitis: Nūquid non
in fortitudine nr̄a assumpsim⁹ nobis cornua? Ec
ce eni suscitabo sup vos dom⁹ isrl: dicit dñs de⁹
exercituū gentē: ⁊ ɔteret vos ab introitu emath
vsqꝫ ad torrentē deserti. VII

H Ec ondit mihi dñs deus. Et ecce fictor lo
custe in pricipio germinātiū serotini im
bris: ⁊ ecce serotin⁹ p⁹ tōsionēz regis. Et
factū ē cū ɔsummasset comedē herbā terre: dixi:
Dñe deus ꝓpiti⁹ esto obsecro. Quis suscitabit

iacob ⁊ puulus ē? Misert⁹ ē dñs sup h. Nō erit
dixit dñs. Hec ondit mihi dñs deus. Et ecce vo
cabit iudiciū ad ignē dñs de⁹: ⁊ deuorabit abys
sum multū ⁊ comedet simul ptē. Et dixi: Dñe de
us quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob qr par
uulus ē? Misertus ē dño sup h. Sed istud nō erit
dixit dñs deus. Hec ondit mihi dño de⁹. Et ec
ce dñs stans sup murū litū ⁊ ī manu ei⁹ trulla ce
mentary. Et dixit dominus ad me: Quid tu vi
des amos? Et dixi: trullam cementary. Et dixit
dñs: Ecce ego ponā trullā in medio ppli mei isrl.
Nō adiciā vltra supinducere eū ⁊ demolient ex
celsa idoli: ⁊ scificatōes isrl desolabunt: ⁊ consur
gā sup domū hieroboā in gladio. Et misit amasi
as sacerdos bethel ad hieroboā regē isrl dicens
Rebellauit ɔtra te amos in medio domus isrl.
Nō poterit terra sustinē vniuersos smōes eius
Hec eni dicit amos: In gladio morieē hieroboā
⁊ isrl captiu⁹ migrabit de terra sua. Et dixit ama
sias ad amos: Qui vides gradere fugā in terra
iuda: ⁊ comede ibi panē ⁊ ꝓphetabis ibi: ⁊ i be
thel nō adiicies vltra vt ꝓpheres: qr scificatō re
gis est ⁊ domus regni ē. Rñditqꝫ amos: ⁊ dixit
ad amasiam: Nō sum ꝓpheta: ⁊ nō sum filius ꝓ
phete: sed armētarius ego sum vellicās sycomo
ros. Et tulit me dñs deus cū sequerer gregē: ⁊ di
xit dñs ad me. Vade ꝓpheta ad ppl'm meū isrl
Et nūc audi verbū dñi. Tu dicis non ꝓphetabis
sup israel: ⁊ non stillabis sup domū idoli. Pro
pter hoc: h dicit dñs: Uxor tua in ciuitate forni
cabit: ⁊ fily tui ⁊ filie tue in gladio cadēt: ⁊ hum⁹
tua funiculo metiet. Et tu in terra polluta morie
ris: ⁊ israel captiu⁹ migrabit de t̃ra sua. VIII

H Ec ondit mihi dñs de⁹. Et ecce vncinus
pomoꝝ. Et dixit: Quid tu vides amos?
Et dixi: Vncinū pomoꝝ. Et dixit dñs ad
me: Venit finis sup ppl'm meū isrl. Nō adiciaꝫ
vltra: vt ptransea eū. Et stridebūt cardines tēpli
in die illa: dicit dñs de⁹. Multi morient: ī oī loco ꝓ
iciet silētiū. Audite h q ɔteritis paupē: ⁊ deficē
facitis egenos tre dicētes. Qn̄ trāsibit messis ⁊
venūdabim⁹ merces: ⁊ sabbatū ⁊ apiem⁹ frumē
tū: ⁊ iminuam⁹ mēsur : ⁊ augeam⁹ siclū: ⁊ suppo
nam⁹ stateras dolosas: vt possideam⁹ ī argēto ege
nos: ⁊ paupes ꝓ calciamētis: ⁊ q̃sq̃lias frumēti
vēdam⁹? Iurauit dñs ī supbiā iacob: si oblit⁹ fu
ero vsqꝫ ad finē oia opa eoꝝ. Nūqd sup isto non
cōmouebit t̃ra: ⁊ lugebit ois hitator ei⁹? Et ascē
det q̃si fluui⁹ vniuersus: ⁊ eiiciet ⁊ defluet q̃si ri
uus egypti. Et erit ī die illa dicit dñs: occidet sol
meridie ⁊ tenebrescē faciā t̃rā ī die luminis. Et con
uertā festiuitates vras ī luctū ⁊ oia cāntica vra in
plāctū: Et īducā sup oē dorsū vrm saccū: ⁊ sup oē
caput caluitiū. Et ponā eā q̃si luctū vnigeniti ⁊ no
uissima ei⁹ q̃si diē amaꝝ. Et ecce dies veniūt dič
dñs: ⁊ emittā famē ī t̃rā: nō famē panis neqꝫ siti

aque: sed audiendi verbū dñi. Et cōmouebunt
a mari vsqʒ ad mare: ⁊ ab aquilone vsqʒ ad orien
tē circuibūt q̄rētes verbū dñi: ⁊ nō inuenient. In
die illa deficiēt virgines pulchre: ⁊ adolescētes i
siti: q iurāt in delicto samarie ⁊ dicūt: Viuit deus
tu⁹ dan: ⁊ viuit via bersabee. Et cadēt ⁊ nō resur
gent vltra. IX

Vidi dñm stantē sup altare. Et dixit: Per
cute cardinē: ⁊ ꝯmoueant superliminaria
Auaricia eni in capite oīuʒ ⁊ nouissimū
eoꝝ in gladio interficiā. Nō erit fuga eis: ⁊ qui fu
gerit ex eis: nō saluabit. Si descenderit vsqʒ ad
infernū: inde man⁹ mea educet eos: ⁊ si ascende
rint vsqʒ in celū inde detrahā eos. Et si abscōdi
ti fuerint in vertice carmeli: inde scrutās auferā eos
⁊ si celauerint se ab ocul' meis in pfundo maris
ibi mādabo serpēti ⁊ mordebit eos. Et si abierit
in captiuitatē corā inimicis suis: ibi mandabo
gladio ⁊ occidet eos: ⁊ ponā oculos meos super
eos in malū ⁊ nō in bonū. Et dñs deus exercitu
um q tāgit terrā ⁊ tabescit: ⁊ lugebunt oēs hitan
tes in ea. Et ascēdet sicut riuus oīs: ⁊ defluet sicut
fluui⁹ egypti. Qui edificat in celo ascensionē suā
⁊ fasciculū suū sup terram fundauit. Qui vocat
aq̄s maris: ⁊ effundit eas sup faciē tre. Dñs no
mē eius. Nūqd nō vt filij ethyopū: vos estis mi
hi filij isrl' ait dñs: Nunqd nō isrl' ascendē feci de
tra egypti: ⁊ palestinos de cappadocia: ⁊ syros
de cyrene: Ecce oculi dñi dei sup regnū peccans
⁊ ꝯterā illud a facie terre. Verūtñ ꝯterēs nō ꝯte
rā domū iacob dicit dñs. Ecce eni mādabo ego
⁊ ꝯcutiā in oīb⁹ gentib⁹ domū isrl': sicut cōcutit
triticū in cribro: ⁊ nō cadit lapillus sup terrā. In
gladio morient oēs pctōres ppli mei: ⁊ dicunt:
nō appropinq̄bit ⁊ nō veniet sup nos malū. In
die illa suscitabo tabnaclm dauid qd cecidit ⁊ re
edificabo apturas muroꝝ eius: ⁊ ea q̄ corruerāt
instaurabo. Et reedificabo eū sicut in dieb⁹ antiq̄s:
vt possideāt reliq̄as idumee ⁊ oēs natōes: eo q
inuocatū sit nomē meū sup eos dicit dñs faciēs
h. Ecce dies venient dicit dñs: ⁊ ꝯphendet arator
messorē: ⁊ calcator vue mittētē semē. Et stillabūt
mōtes dulcedinē: ⁊ oēs colles culti erūt. Et ꝯuer
tā captiuitatē ppli mei isrl': ⁊ edificabūt ciuitates
desertas: ⁊ inhitabūt: ⁊ plātabūt vineas: ⁊ bibēt
vinū eaꝝ: ⁊ faciēt hortos ⁊ comedēt fruct⁹ eorū.
Et plātabo eos sup humū suā: ⁊ nō euellaʒ eos
vltra de tra sua quā dedi eis: dicit dñs de⁹ tuus.

Explicit Amos propheta. Incipit
ꝓlogus in Abdiam ꝓphetam.

Iacob p̄triarcha habuit frēm esau: q
ob ruborē corporis sui: edō hebrea li
gua appellat⁹ est. qd latie sanguine
us dr. Is memoratū fratrē suū: qui
isrl' nomē acceperat: grani odio ꝯmot⁹ interimere
conat⁹ est. Qua de cā oēs q pplm isrl' .i. filios pa
triarche iacob p̄dicti esau odiū imitati psecuti sut
esau ⁊ edom appellati sunt. Et qr ppl's isrl' de ca
ptiuitate chaldeoꝝ p cyꝝ regē psaꝝ nutu dei re
uocat⁹ in hierlm ab alio regno grauit afflictus
atqʒ oppressus est: ideo hoc regnuʒ quod more
esau predictum populum persecutū est: p denū
tationeʒ abdie prophete increpatur: quod non
dei indignatione: sed sua virtute populū separa
tum gloriabatur. De quo regno olim per dauid
in ps centesimo trigesimo sexto dictum est. Me
morare domine filiorū edom in die hierusalem.
Nam reliqua lectione comprehensa: futuruʒ in
gentes iudiciū: ob causas lectione comprehēsas
regnumqʒ dei in poplo israel significat. Hebrei
hunc dicunt esse: qui sub rege samarie achab: et
impijssima iezabel pauit centū prophetas in spe
cubus: qui non curuauerūt genu ante baal: ⁊ de
septem milibus erat quos helias arguitur igno
rasse. Sepulchrum quoqʒ eius vsqʒ hodie cum
mausoleo helisei prophete: ⁊ baptiste iohānis: in
sebaste veneratiōi habetur: que olim samaria
dicebatur. Hanc herodes rex ātipatris filius in
honore augusti cesaris greco nomie vocauit au
gustam. Hic igitur qui centum prophetas pauc
rat: accepit gratiam prophetalem: ⁊ de duce ex
ercitus fuit dux ecclesie. Tunc in samaria paruū
gregē pauerat: nūc in toto orbe christi pascit ec
clesias. Et sicut stephan⁹ coronam meruit passio
nis: sic hic de seruitute dei cum paulo apostolo
nomine gloriatur: quia abdias: seru⁹ domini in
nostro sonat eloquio.

Explicit prologus. Incipit argumentum

ABdias qui interpretat seruus domi
ni personat cōtra edom: sanguineū
terrenumqʒ fratrē: fratris quoqʒ ia
cob semper emulum hasta percutit
spūali.

Explicit argumentum. Incipit abdias
propheta. Capitulum. I

Visio abdie

Hec dicit dñs de⁹ ad edom
Auditū audiuim⁹ a dño: ⁊
legatū ad gētes misit. Sur
gite ⁊ ꝯsurgam⁹ aduers⁹ eū
in pliū. Ecce puulū dedi te
in gētib⁹. Cōtēptibil' tu es
valde. Supbia cordis tui extulit te hitātē in scis
suris petraꝝ exaltātē soliū tuū. Qui dicis in cor
de tuo. qs detrahet me in trā: Si exaltat⁹ fueris
vt aqla: ⁊ si int sidera posueris nidū tuū: inde detra
hā te dicit domin⁹. Si fures introissent ad te si la
trones p noctem: quō ꝯticuisses: Nonne furati
essent sufficientia sibi: Si vindemiatores introis
sent ad te: nunqd saltē racemū reliquisset tibi.

Quō scrutati sunt esau: Inuestigauerūt abscōdita eius. Usqȝ ad terminū emiserunt te: oēs viri federis tui illuserūt tibi. Inualuerūt aduersū te viri pacis tue. Qui comedūt tecū: ponēt īsidias subter te. Nō est prudētia in eo. Nunqd nō i die illa dicit dn̄s pdā sapiētes de idumea: ⁊ prudētiam d̄ mōte esau? Et timebūt fortes tui a meridie vt intereat vir de mōte esau. Propter interfectionē: ⁊ ꝑpter iniqtatē in frēm tuū iacob: operiet te cōfusio: ⁊ pibis in eternū. In die cū stares aduersus eū qn̄ capiebāt alieni exercitū eius: ⁊ extranei ingrediebanť portas eius: ⁊ sup hierlēm mittebāt sortē: tu q̄ȝ eras q̄si vnꝰ ex eis. Et nō despicies in die fratris tui: in die pegrinatiōis eius. Et nō letaberis sup filios iuda in die pditiōis eoꝝ: ⁊ nō magnificabis os tuū in die angustie. Neqȝ igredieris portā ppl̄i mei i die ruine eoꝝ: neqȝ d̄spicies ⁊ tu i malis eiꝰ i die vastitatis illiꝰ. Et nō emitteris aduersus exercitū eiꝰ in die vastitatis illiuś: neqȝ stabis i exitibꝰ vt interficias eos q fugerint. Et nō cōcludes reliquos eiꝰ in die tribulatiōis: qm̄ iuxta ē dies dn̄i sup oēs gentes. Sicut fecisti: fiet tibi retributōȝ tuā cōuertā i caput tuū. Quō enī bibisti sup montē sanctū meū bibēt oēs gētes iugiter: ⁊ bibēt ⁊ absorbebūt: ⁊ erūt q̄si nō sint. Et in monte syon erit saluatio: ⁊ erit sanctus Et possidebunt domus iacob eos qui se possederant. Et erit domꝰ iacob ignis: ⁊ domꝰ ioseph flāma: ⁊ domꝰ esau stipula. Et succendenť in eis: et deuorabūt eos: ⁊ nō erūt reliq̄e domꝰ esau: quia dn̄s locutus est. Et hereditabūt hi q ad austrū sunt: montē esau: ⁊ q in campestribꝰ philistijm: ⁊ possidebūt regionē effraim: ⁊ regionē samarie Et beniamin possidebit galaad: ⁊ trāsmigratio exercitus hꝰ filioꝝ isrl̄ oīa loca chananeoꝝ vsqȝ ad sareptā: ⁊ trāsmigratio hirl̄m que in bosforo est possidebit ciuitateś austri. Et ascendent saluatores in montē syon: iudicare montem esau: et erit domino regnum.

Explicit Abdias ꝑpha. Incipit ꝑlogus in Jonam prophetam.

Jonā sctī hebrei affirmāt filiū fuisse mulieris vidue sareptane: quem helias ꝑpheta mortuū suscitauit: mr̄e postea dicēte ad eū nūc cognoui quia vir dei es tu: ⁊ verbum dei in ore tuo veritas est. Ob hanc etiam causā ipm pueruȝ sic vocauit amathi. Amathi enim in nostra lingua veritatem sonat. Et ex eo ꝙ verū helias locutus est: ille qui suscitatus est filius eē dicť veritatis. Ideo de veritate columba nasciť: quia ionas columbam sonat. In condemnationem autem israel ionas ad gentem mittitur: ꝙ niniue agente penitentiā illi in maliciaȝ perseuerant. Temporibus quippe hiero boaȝ regis israel qui deo derelicto: cum populo suo in samaria idolis sacrificabat ionā prophetā fuisse: quarꝰ liber regum indicat. Is cuȝ prophetia illumināte peccatores ciuitatis niniue dei misericordiaȝ consecuturos videret: ne falsā predicare videretur: ad denunciandū interituȝ eiusdem ciuitatis ire volebat. Nam sicut deus ad abraam de impietate sodomorū ⁊ gomorreorū locutus est: clamor sodomorū ⁊ gomorreoruȝ peruenit ad me. Ita ⁊ de niniue dicitur: eo ꝙ ascenderit clamor malitie eius ad deum. Et quia sententia dei d̄ sodomis facta: minime reuocata est: ita ⁊ ionaś aduersum niniuen prolatam sententiā reuocari nolebat: diuine dispensationis ignarus qui salutem hominū ad se conuertentiū magis vult q̄ȝ interitum. Hoc illi acciderat quod ⁊ sancto heliseo: qui filium sunamitidis mulieris mortuū ignorauit. Ideo a conspectu dei fugere se ionas putabat humanū aliquid passus: dicēte dauid. Quo ibo a spiritu tuo: ⁊ a facie tua quo fugiam?

Explicit ꝑlogus. Incipit argumentum.

Jonas columba pulcherrima naufragio suo passionem domini prefigurans: mundū ad penitentiam reuocat: ⁊ sub nomine niniue salutem gentibus denunciat.

Explicit argumentum. Incipit Jonas propheta. Capitulum. I

Et factum est verbum domini ad ionam filium amathi dicens: Surge ⁊ vade in niniuen ciuitatem grandē ⁊ predica in ea quia ascendit malicia eiꝰ coraȝ me. Et surrexit ionas ut fugeret in tharsis a facie domini. Et descēdit ioppen: ⁊ inuenit nauē euntē i tharsis. Et dedit naulū eius: ⁊ descēdit in eā vt iret cū eis in tharsis a facie dn̄i. Dn̄s aūt misit ventū magnū in mare ⁊ facta ē tēpestas magna in mari: ⁊ nauis pìclitabať cōteri. Et timuerūt naute: ⁊ clamauerūt viri ad deū suū: ⁊ miserūt vasa q̄ erāt in naui in mare ut alleuiareť ab eis. Et ionas descēdit ad interiora nauis: ⁊ dormiebat sopore graui. Et accessit ad eū gubnator: ⁊ dixit ei: Quid tu sopore deprimeris? Surge inuoca deū tuū: si forte recogitet deus de nob̄: ⁊ n̄ peamꝰ. Et dixit vir ad collegā suum: Uenite ⁊ mittamus sortes: ⁊ sciamuś q̄re h̄ malū sit nobis. Et miserunt sortes: ⁊ cecidit sorś super Jonam. Et dixerunt ad eum: Indica nobis cuius causā maluȝ istud sit nobis: quod est

opus tuuz q̄ terra tua: ⁊ quo vadis: vel ex q̄ po
pulo es tu: Et dixit ad eos. Hebreus ego sum: et
dn̄m deum celi ego timeo: q̄ fecit mare ⁊ aridā.
Et timuerūt viri timore magno: ⁊ dixerūt ad eū
Quid hoc fecisti. Cognouerunt ergo viri q̄ a fa
cie dn̄i fugeret: q̄ indicaret eis ionas. Et dixerūt
ad eum. Quid faciemus tibi: ⁊ cessabit mare a
nobis: Quare mare ibat ⁊ intumescebat. Et dixit
ad eos: Tollite me ⁊ mittite in mare: ⁊ cessabit
mare a vobis. Scio enī ego: qm̄ ꝓpter me tēpe
stas hec grandis venit sup vos. Et remigabant
viri vt reuerterent̄ ad aridam ⁊ non valebāt: q̄
mare ibat ⁊ intumescebat sup eos. Et clamaue
runt ad dn̄m: ⁊ dixerūt: Quesumus dn̄e ne pea
mꝰ in aīa viri istiꝰ: ⁊ ne des sup nos sanguinē
īnocentē: q̄ tu dn̄e sicut voluisti fecisti. Et tulerūt
ionā ⁊ miserūt in mare: ⁊ stetit mare a feruore suo
Et timuerūt viri timore magno dn̄m: ⁊ imolaue
runt hostias dn̄o: ⁊ vouerūt vota. II

Et p̄parauit dn̄s piscem grandē vt deglu
tiret ionā. Et erat ionas in ventre piscis
tribꝰ diebꝰ ⁊ tribus noctibꝰ. Et orauit io
nas ad dn̄m deum suū de ventre piscis. Et dixit
Clamaui de tribulatiōe mea ad dn̄z: ⁊ exaudiuit
me. De vētre inferi clamaui: ⁊ exaudisti vocem
meā. Et ꝓiecisti me in ꝓfundū i corde maris: et
flumen circūdedit me. Omnes gurgites tui et
fluctus tui sup me transierūt. Et ego dixi: Abie
ctus sum a ꝯspectu oculoꝝ tuoꝝ. Verūtamē rur
sus videbo templū sanctū tuū. Circūdederūt me
aque vsq̄ ad aiam: abyssus vallauit me: pelagꝰ
operuit caput meū. Ad extrema montiū descēdi
terre vectes ꝯcluserunt me ieternū: ⁊ subleuabis
de corruptione vitam meā dn̄e deus meus. Cū
angustiaret̄ in me aīa mea dn̄i recordatus sum
vt veniat ad te orō mea ad templū sanctū tuum
Qui custodiūt vanitates: frustra miāz suā dere
linquunt. Ego aūt in voce laudis immolabo ti
bi: quecūq̄ voui reddā ꝓ salute mea dn̄o. Et di
xit dn̄s pisci: Et euomuit ionam in aridam. III

Et factū est ỽbū dn̄i ad ionam scd̄o dicēs
Surge ⁊ vade i niniuen ciuitatē magnā
⁊ p̄dica in ea predicationē quā ego loq̄r
ad te. Et surrexit ionas ⁊ abyt i niniuē iuxta ver
bum dn̄i. Et niniue erat ciuitas magna itinē triū
dierū: Et cepit ionas introire ciuitatem itinē diei
vnius: ⁊ clamauit ⁊ dixit: Adhuc quadraginta di
es: ⁊ niniue subuertetur. Et crediderunt viri nini
uite in dn̄o: ⁊ p̄dicauerunt ieiuniū: ⁊ vestiti sunt
saccis a maiore vsq̄ ad minorē. Et puenit ỽbuz
ad regez niniue. Et surrexit d̄ solio suo: ⁊ abiecit
vestimentum suū a se: ⁊ indutus ē sacco: ⁊ sedit ī
cinere ⁊ clamauit ⁊ dixit in niniue ex ore regis ⁊
p̄ncipū eius dicens. Homines ⁊ iumenta et bo
ues ⁊ pecora non gustent q̄cq̄ nec pascantur: ⁊
aquā non bibāt: ⁊ operiant̄ saccis homines ⁊ iu
menta clament ad dn̄m in fortitudine: ⁊ ꝯuerta
tur vir a via sua mala ⁊ ab iniquitate q̄ est i mani
bus eorū. Quis scit si ꝯuertat̄ ⁊ ignoscat deꝰ: et
reuertat̄ a furore ire sue: ⁊ nō p̄ibimꝰ. Et vidit de
us opera eorū q̄ cōuersi sunt de via sua mala: ⁊
misertus ē super maliciā quam locutꝰ fuerat vt
faceret eis: ⁊ non fecit. IIII

Et afflictus ē ionas afflictione magna: ⁊
iratus ē ⁊ orauit ad dn̄m: ⁊ dixit. Obse
cro dn̄e: nunq̄d non hoc ē verbū meū cū
adhuc essem in terra mea. Propt̄ hoc p̄occupa
ui vt fugerē in tharsis. Scio eni q̄ tu deꝰ clemēs
⁊ misericors es: paciēs ⁊ multe miserationis: ⁊
ignoscens sup maliciā. Et nunc dn̄e tolle queso
aiam meā a me: q̄ melior est mihi mors q̄z vita
Et dixit dn̄s: Putasne bn̄ irasceris tu: Et egres
sus ē ionas de ciuitate: ⁊ sedit ꝯtra orientē ciuita
tis ⁊ fecit sibimet vmbraculū ibi: ⁊ sedebat subt̄
illud in vmbra: donec videret q̄d accideret ciui
tati. Et p̄parauit dn̄s deus ederā: ⁊ ascendit sup
caput ione: vt esset vmbra sup caput eius: ⁊ ꝓte
geret eū. Laborauerat eni: Et letatus ē ionas su
per edera leticia magna. Et pauit deus vermen
ascensu diluculi in crastinū: ⁊ pcussit ederā ⁊ exa
ruit. Et cū ortus fuisset sol p̄cepit dn̄s vento cali
do ⁊ vrenti: ⁊ pcussit sol super caput ione. Et estu
abat: ⁊ petiuit aīe sue vt moreret̄. Et dixit: Meli
us ē mihi mori q̄z viuere. Et dixit dn̄s ad ionaz
Putasne bene irasceris tu sup ederam: Et dixit:
Bene irascor ego vsq̄ ad mortē. Et dixit dn̄s.
Tu doles sup ederā i q̄ n̄ laborasti: neq̄ fecisti vt
cresceret: q̄ sub vna nocte nata ē: ⁊ sub vna nocte
periyt: ⁊ ego nō parcā niniue ciuitati magne: i q̄
sunt plus q̄z centū viginti milia hominū: q̄ nesci
unt quid sit inter dexterā ⁊ sinistrā suā ⁊ iumēta
multa.

Explicit ionas ꝓpheta. Incipit ꝓlo
gus in micheam prophetam.

Temporibꝰ ioathe ⁊ achas ⁊ ezechie
regū iuda: micheaz ꝓphetā ad hāc
ꝓphetiā spūsancto repletū fuisse le
ctio ipsa demōstrat. Sed de supradi
cto numero regū ioathan ⁊ ezechiā
deo ob religionem placuisse: historia libri q̄rti re
gum: ⁊ secundi paralipomenon indicat. Achas
vero relicto deo: idola samarie quibus etiā filios
suos in sacrificium igni cōcremandos obtulerat
coluisse cōstat. Quāobrē deus samariā q̄ reges
israel ⁊ iuda memoratoꝝ simulacrorū supstitiōe
fefellerat increpās indignationē suā in eā proces
surā cōmitatus ē. Populo ēt isrl̄ p̄uaricatori et
p̄ncipibꝰ eiꝰ q̄ eundē pplm̄ fallaci suasiōe ad co
lēda idola ipulerāt: verbis in seq̄ntibꝰ captiuita
tē ⁊ interitum affuturū denunciauit.

Explicit prologus.

Incipit argumentum.

M Icheas de morasthi coheredes xp̄i vastationē annūciat filie latronis ⁊ obsidionem ponit contra eam: q2 maxillam percusserit iudicis israel.

Explicit argumentum. Incipit Micheas propheta. Capitulum. I

V Erbum dn̄i qđ factū est ad micheā morasthitē in diebus ioathan achas: ⁊ ezechie regū iuda qđ vidit sup samariā ⁊ hierusalē. Audite ppl'i oēs: et attendat terra ⁊ plenitudo eius: ⁊ sit dn̄s de⁹ vobis in testē: dn̄s de tēplo scō suo. Quia ecce dn̄s egredietᷓ de loco suo: ⁊ ascendet ⁊ calcabit sup excelsa terre. Et ꝯsummentur mōtes subt⁹ eum: ⁊ valles scindentᷓ sicut cera a facie ignis: sicut aque q̄ decurrūt in p̄ceps. In scelere iacob oē istud: ⁊ in pctīs dom⁹ isrl'. Qđ scel⁹ iacob? Nōne samaria? Et que excelsa iude? Nōne hierl'm? Et ponā samariā q̄si aceruū lapidum in agro cū plantatᷓ vinea: ⁊ detrahā in vallē lapides eius. Et fundamēta eiusᷓ reuelabo: ⁊ oīa sculptilia eius ꝯcidentᷓ. Et oēs mercedes eius cōburentᷓ igni: ⁊ oīa idola eius ponā in pditionē: quia de mercedib⁹ meretricis ꝯgregata sūt: ⁊ vsq3 ad mercedē meretricis reuertentᷓ. Sup h̄ plangā ⁊ vlulabo: vadā spoliat⁹ ⁊ nudus. Faciā planctum velut draconū: ⁊ luctū q̄si strutionū: q2 desperata est plaga eius: q2 venit vsq3 ad iudā: tetigit portā ppl'i mei vsq3 ad hierl'm. In geth nolite annūciare: lachrymis ne ploretis. In domo puluerꝭ puluere vos ꝯspergite: ⁊ trāsite vobis habitatio pulchra: ꝯfusa ignominia. Non est egressa q̄ habitat in exitu. Planctū dom⁹ vicina accipiet ex vobis q̄ stetit sibimet: q2 infirmata est i bonū que habitat in amaritudinib⁹. Quia descendit malū a dn̄o in portā hierl'm: tumult⁹ q̄drige stupo ris habitāti lachis. Principiū pctī est filie syon q2 in te inuenta sunt scelera isrl'. Propterea dabit emissarios sup hereditatē geth: domos mēdacij in deceptionē regibus isrl'. Adhuc heredē adducā tibi que habitas in maresa: vsq3 odollā veniet gloria israel. Decaluare ⁊ tondere super filios delitiarū tuarū: dilata caluitiū tuū sicut aquila: q̄m captiui ducti sunt ex te. II

V E q cogitatis inutile: ⁊ opamini malū i cubilib⁹ vr̄is. In luce matutina faciūt illud q̄m ꝯtra dn̄m est man⁹ eoꝝ. Et ꝯcupierūt agros: ⁊ violentᷓ tulerūt ⁊ rapuerūt domos: ⁊ calūniabantᷓ virū ⁊ domū ei⁹: virū ⁊ hēditatē eius. Idcirco h̄ dicit dn̄s: Ecce ego cogito sup familiā istā malū: vn̄ nō auferetis colla vr̄a: ⁊ nō ambulabitis supbi: q̄m tps pessimū ē. In die illa sumetᷓ sup vos parabola: ⁊ cantabitᷓ canticū cū suauitate dicētiū: Depopulatiōe vastati sum⁹. Pars ppl'i mei cōmutata est. Quō recedis a me cū reuertatur q regiōes nr̄as diuidat? Propter hoc nō erit tibi mittēs funiculū sortis in cetu dn̄i o isrl'. Ne loq̄mini loquētes. Nō stillabit sup istos: nō ꝯpiehēdet ꝯfusio dicit dn̄s iacob. Nunqđ abbreuiat⁹ est spūs dn̄i: aut tales sūt cogitatiōes eius? Nonne v̄ba mea bona sūt cū eo q recte graditᷓ? Et ecōtrario ppl's me⁹ in aduersariū ꝯsurrexit. Desup tunicā palliū sustulistis: ⁊ eos q trāsiebāt simplr ꝯuertistis in bellū. Mulieres ppl'i mei eiecistis de domo delitiaꝝ suaꝝ: a puulᷓ earū tulistis laudē meā in ppetuū. Surgite ⁊ ite: q2 nō hētis hic requiē. Propter imūdiciā eius corrumpetᷓ putredine pessima. Utinā nō essē vir hn̄s spūm: ⁊ mēdaciū potius loq̄rer. Stillabo tibi in vinū et in ebrietatē: ⁊ erit sup quē stillatᷓ ppl's iste. Congregatiōe ꝯgregabo iacob totū te: in vnū ꝯducā reliq̄as isrl'. Pariter ponā illū q̄si gregē in ouili q̄si pecus in medio caularū. Tumultuabuntᷓ a multitudine hoīum. Ascendet eni pandens iter ante eos. Diuident ⁊ trāsibūt portā: ⁊ egredientᷓ p eā. Et trāsibit rex eoꝝ corā eis: ⁊ dn̄s in capite eoꝝ.

E T dixit: Audite p̄ncipes iacob: et III duces domus isrl'. Nunqđ nō vr̄m est scire iudiciū: q odio hētis bonū: ⁊ diligitis malū: q violentᷓ tollitis pelles eoꝝ desup eis: et carnē eoꝝ desup ossib⁹ eoꝝ. Qui comederūt carnē ppl'i mei: ⁊ pellē eoꝝ desup excoriauerūt: ⁊ ossa eoꝝ ꝯfregerūt: ⁊ ꝯciderūt sicut in lebete: et q̄si carnē in medio olle. Tunc clamabūt ad dn̄m et nō exaudiet eos: ⁊ abscondet faciē suā ab eis in tpe illo: sicut nequiter egerūt in adinuētiōib⁹ suis. Hec dicit dn̄s: sup ꝓph̄as q seducūt populū meū: q mordēt dentib⁹ suis: ⁊ p̄dicāt pacē. Et si q̄s nō dederit in ore eoꝝ q̄ppiā: sanctificant sup eū p̄liū. Propterea nox vobis p visiōe erit: et tenebre vobis p diuinatiōe. Et occūbet sol super ꝓph̄as: ⁊ obtenebrabitᷓ sup eos dies. Et ꝯfūdētᷓ q vidēt visiōes: ⁊ ꝯfundentᷓ diuini. Et opient oēs vult⁹ suos: q2 nō est rn̄sū dei. Uerūtn̄ ego repletus sum fortitudie spūs dn̄i iudicio ⁊ virtute: vt annūciē iacob scelus suū: ⁊ isrl' pctīn suū. Audite h̄ p̄ncipes dom⁹ iacob: ⁊ iudices dom⁹ israel: q aboiamini iudiciū: ⁊ oīa recta puertitis. Qui edificatis syon in sanguinib⁹ ⁊ hierl'm i iniq̄tate. Principes eius in munerib⁹ iudicabāt: ⁊ sacerdotes eius in mercede docebāt. Et ꝓph̄e eius in pecūia diuinabāt: ⁊ sup dn̄m requiescebāt dicentes. Nunqđ nō dn̄s in medio nostrū? Non venient super nos mala. Propter hoc cā vestri syon q̄si ager arabitur: ⁊ hierusalē quasi aceruus lapidū erit: ⁊ mons templi in excelsa siluarum.

Capitulum. IIII

E T erit in nouissimo dieꝝ: erit mons do
mus dñi pparatꝰ i vertice montiū ⁊ sub
limis sup colles: Et fluent ad eū populi ⁊
pperabūt gentes multe ⁊ dicent: Uenite ascen
damꝰ ad montē dñi: ⁊ ad domū dei iacob. Et do
cebit nos de vijs suis: ⁊ ibimꝰ in semitis eius: qꝛ
de syon egrediet lex: ⁊ verbū dñi de hierlm. Et iu
dicabit int̄ populos multos: ⁊ corripiet gentes
fortes vsqꝫ in longinquū. Et concident gladios
suos in vomeres: ⁊ hastas suas in ligones. Nō
sumet gens aduersū gentē gladiū: ⁊ nō discēt vl
tra belligerare. Et sedebit vir subtus vineā suā:
⁊ subtus ficū suam: ⁊ nō erit q deterreat: quia os
dñi exercituū locutū est: qꝛ omnes ppl̄i ambula
būt vnusqsqꝫ in noie dei sui: nos aūt ambulabi
mus in nomie dei nr̄i in eternū ⁊ vltra. In die il
la dicit dñs ꝯgregabo claudicantem: ⁊ eā quam
eiecerā colligā: ⁊ quā afflixeraꝫ ꝯsolabor: Et po
nā claudicantem in reliqas: ⁊ eā que laborauē
rat in gentem robustā. Et regnabit dñs sup eos
in mōte syon: ex hoc nūc ⁊ vsqꝫ ieternū. Et tu tur
ris gregis nebulosa filia syon vsqꝫ ad te veniet:
⁊ veniet ptās pma ⁊ regnū filie hierlm. Nūc qre
merore ꝯtraheris? Nūqd rex nō ē tibi: aut ꝯsili
ariꝰ tuus perijt: qꝛ cōprehendit te dolor sicut p
turientem? Dole ⁊ satage filia syon q̄i pturiens:
qꝛ nūc egredieris d̄ ciuitate: ⁊ hitabis in regiōe
⁊ venies vsqꝫ ad babylonē. Ibi liberaberis ibi
redimet te dñs de manu inimicoꝝ tuoꝝ. Et nūc
ꝯgregate sunt sup te gentes multe que dicūt la
pidet: ⁊ aspiciat in syon oculꝰ nr̄. Ipsi aūt n̄ cogno
uerunt cogitationes dñi: ⁊ non intellexerūt cōsi
liū eius: qꝛ cōgregauit eos q̄i fenū aree. Surge
⁊ tritura filia syon: qꝛ cornu tuū ponā ferreum: ⁊
vngulas tuas ponā ereas. Et cōminues pplos
multos: ⁊ interficies dño rapinas eoꝝ: ⁊ fortitu
dinem eorum domino vniuerse terre: V

N Unc vastaberis filia latronis. Obsidio
nem posuerunt super nos in virga percuti
ent maxillā iudicis isrl̄. Et tu bethleem
effrata puulꝰ es in milibꝰ iuda. Ex te mihi egre
diet qui sit dñator in isrl̄: ⁊ egressus eiꝰ ab initio
a diebus eternitatis. Propt̄ hoc dabit eos vsqꝫ
ad tps in quo pturiens pariet. Et relique fratrum
eiꝰ ꝯuertent̄ ad filios isrl̄. Et stabit ⁊ pascet i for
titudie dñi in sublimitate nois dñi dei sui. Et cō
uertent̄: qꝛ nūc magnificabit̄ vsqꝫ ad t̄minos ter
re. Et erit iste pax assyrio cū venerit in terrā no
strā: ⁊ qñ calcauerit i domibus nr̄is. Et suscitabi
mus sup eū septem pastores: ⁊ octo pmates ho
mines. Et pascent terrā assur i gladio: ⁊ terram
nemroth in lanceis eiꝰ. Et liberabit ab assur cum
venerit in terrā nr̄am: ⁊ cū calcauerit in finibus
nr̄is. Et erūt relique iacob i medio pploꝝ multo
rū q̄i ros a dño: ⁊ q̄i stille sup herbā q non expe
ctat virū: ⁊ n̄ pstolat̄ filios hoium. Et erūt relique
iacob i gentibꝰ in medio pploꝝ multoꝝ q̄i leo i

iumētis siluaꝝ ⁊ q̄i catulꝰ leonis in gregibꝰ pe
coꝝ. Qui cū trāsierit ⁊ cōculcauerit ⁊ ceperit nō
est q eruat. Et exaltabit̄ manꝰ tua sup hostes tu
os: ⁊ omnes inimici tui interibūt. Et erit i die illa
dicit dñs: auferā eq̄s tuos de medio tui: ⁊ disper
dā quadrigas tuas: ⁊ pdam ciuitates terre tue ⁊
destruā omnes munitōes tuas. Et auferā male
ficia d̄ manu tua: ⁊ diuinatōes n̄ erūt in te. Et pe
rire faciā sculptilia tua: ⁊ statuas tuas d̄ medio
tui. Et nō adorabis vltra opa manuū tuarum: ⁊
euellā lucos tuos de medio tui: ⁊ pteram ciuita
tes tuas: ⁊ faciā in furore ⁊ indignatōe vltionē
in oibus gentibus que non audierūt. VI

A Udite que dñs loqt̄: Surge cōtēde iudi
cio aduersū mōtes: ⁊ audiāt colles vocē
tuā. Audiāt mōtes iudiciū dñi: ⁊ fortia
fundamenta terre: qꝛ iudiciū dñi cū pplo suo: et
cū israel diiudicabit̄. Popule meꝰ quid feci tibi
aut qd molestus fui tibi? Rn̄de mihi. Quia edu
xi te de terra egypti: ⁊ de domo seruientiū libera
ui te: ⁊ misi añ faciē tuā moysen ⁊ aaron ⁊ mari
am. Popule meus memēto q̄so qd cogitauerit
ꝯtra te balach rex moab: ⁊ qd rn̄dit ei baalā fili
us beor de sethim vsqꝫ ad galgalā vt cognosce
res iusticias dñi. Quid dignū offeram dño: Cur
uabo genu deo excelso? Nūqd offerā ei holocau
stomata ⁊ vitulos anniculos? Nūqd placari pōt
dñs in milibus arietū: an in multis milibꝰ hirco
rū pinguiū? Nūqd dabo pgenitū meū p scelere
meo: fructū vētris mei p pctō aie mee? Indica
bo tibi o hō qd sit bonū: ⁊ qd dñs requirat a te:
Utiqꝫ facere iudiciū ⁊ diligere miam: ⁊ sollicitū
ambulare cum deo tuo. Uox dñi ad ciuitatē cla
mat: ⁊ salus erit timentibꝰ nomē eiꝰ. Audite tri
bus. Et qs approbabit illud? Adhuc ignis i do
mo impij: thezauri iniqtatis: ⁊ mensura minor
ire plena. Nūqd iustificabo stateraꝫ impiā: ⁊ sac
celli pondera dolosa? In qbus diuites eiꝰ repleti
sunt iniqtate: ⁊ hitantes in ea loquebant̄ mēda
ciū: ⁊ ligua eoꝝ fraudulēta in ore eoꝝ. Et ego er
go cepi pcutere te pditiōe sup pctis tuis. Tu co
medes ⁊ nō saturaberis ⁊ humiliatio tua i medio
tui. Et apphēdes ⁊ n̄ saluabis: ⁊ q̄s saluaueris i
gladiū dabo. Tu seminabis ⁊ n̄ metes: tu calca
bis oliuā ⁊ n̄ vngeris oleo: ⁊ mustū ⁊ n̄ bibes vi
nū: ⁊ custodisti pcepta amri ⁊ oē opꝰ domꝰ achab
⁊ ābulasti i voluptatibꝰ eoꝝ: vt darē te i pditōē ⁊
hitātes i ea i sibilū: ⁊ opprobriū ppl̄i mei portab

V E mihi: qꝛ factꝰ sū sic q colligit au VII
tūno racemos vindemie: n̄ ē botrꝰ ad cōe
dēdū: pcoq̄s ficus desiderauit aia mea.
Perijt scūs d̄ tra ⁊ rectꝰ i hoibꝰ n̄ ē. Oēs i sāgui
ne insidiant̄: vir fr̄em suū ad mortē venat̄. Ma
lū manuū suaꝝ dicūt bonū: pnceps postulat: et
iudex i reddēdo ē. Et magnus locutꝰ ē desideriū
aie sue: ⁊ cōturbauerunt eam. Qui optimus in
eis ē quasi paliurꝰ: ⁊ q rectꝰ q̄si spīa d̄ sepe. Dies

speculatiōis tue: visitatio tua venit. Nūc erit va stitas eoꝝ. Nolite credere amico: ⁊ nolite cōfidē i duce. Ab ea que dormit i sinu tuo custodi clau stra oris tui: qꝛ filius ꝯtumeliā facit pr̄i: ⁊ filia cō surget aduersus matrē suā: nur⁹ aduersus socrū suā: ⁊ inimici hoīs domestici eius. Ego autē ad dn̄m aspiciā: expectabo deū saluatorē meuz. Au diet me deus meus. Ne leteris inimica mea su per me: qꝛ cecidi. Consurgā. Cum sedero in tene bris: dn̄s lux mea est. Irā dn̄i portabo: qm̄ pec caui ei: donec cām meā iudicet: ⁊ faciat iudicium meū. Educet me in lucē: videbo iusticiā eius. Et aspiciet inimica mea: ⁊ opietꝰ ꝯfusiōe: que dicit ad me: Ubi est dn̄s deus tu⁹? Oculi mei videbunt in eā. Nunc erit in ꝯculcatiōe: ⁊ lutū platearum Dies: ut edificentꝰ macerie tue. In die illa longe fiet lex. In die illa et vsqꝫ ad te veniet assur: ⁊ vsqꝫ ad ciuitates munitas: ⁊ a ciuitatib⁹ munitis vsqꝫ ad flumē: ⁊ ad mare de mari: ⁊ ad montē de mō te. Et terra erit in desolationē ꝓpter hītatores su os: ⁊ ꝓpter fructū cogitationū eoꝝ. Pasce ppl'z tuū in virga tua: gregē hereditatis tue hītātes solos in saltu. In medio carmeli pascentꝰ basan ⁊ galaad iuxᵗ dies antiquos: sm̄ dies egressionis tue de terra egypti. Ostendā ei mirabilia. Uide būt gētes ⁊ ꝯfundentꝰ sup oī fortitudine sua. Po net manū sup os: aures eoꝝ surde erūt. Lingēt puluerē sicut serpētes: velut reptilia terre ꝓtur babuntꝰ de edib⁹ suis. Dn̄m deū nr̄m nō deside rabūt ⁊ timebūt te. Quis de⁹ silis tui q aufras iniqtatē: ⁊ trāsfers pctīn reliquiaꝝ hereditatis tue? Nō imittet furorē suū: qm̄ volēs miam est. Reuertetꝰ ⁊ miserebitꝰ nr̄i. Depōet iniqtates no stras: ⁊ ꝓiciet in ꝓfundū maris oīa pctā nostra Dabis veritatē iacob: misericordiā abraā: que iurasti patribus nostris a diebus antiquis.

Explicit Micheas ꝓpheta. Incipit prologus in Naum ꝓphetam.

Naum ꝓphetam añ aduentū regis as syrioꝝ qui ppl'm isrl' captiuū in suā regionē trāstulerat: fuisse hebreoꝝ traditio ꝯfirmat. Siquidē in finem huius lectiōis ꝑdicti regis aduētū idē ꝓpheta annūciare monstratꝰ. Sed cum hīta tores niniue iona interitū ciuitati ꝑdicāte: ne di uina ira denunciatū interitū sustinerēt pctōꝝ: et impietati ꝑniam egissent: accepta dei mia: gra uiorib⁹ se criminib⁹ implicuerūt. Qua de cā mēo rat⁹ ꝓpheta spū scō plen⁹: iudiciū dei annūciās ita locutus est: De⁹ zelāo: ⁊ vlciscēs dn̄o est ⁊c. Jam enī decē trib⁹ ab assyrijs ducte fuerāt in ca ptiuitatē sub ezechia rege iuda: sub quo ēt nūc i ꝯsolatiōe ppli trāsmigrati: aduersum niniuē vi sio cernitꝰ. Nec erat ꝑua ꝯsolatio tam his q iam assyrijs seruiebāt: qꝫ reliqsꝰ qui sub ezechia ð tri bu iuda ⁊ beniamin ab eisdem hostib⁹ obsidebā tur: ut audirent assyrios quoqꝫ a chaldeis eē ca piēdos: sicut in sequentib⁹ libri huius demōstra bitur. Sciendū ꝙ niniue in nr̄a lingua ð hebreo speciosam sonat. Speciosus aūt h̄ mūdus dicitꝰ Unī ⁊ apud grecos: cosmos ab ornatu nomē ac cepit. Et quicqd nunc aduersum niniuen dicitꝰ: ð mūdo figuralitꝰ ꝑdicari sentiam⁹. Quā ob causā ⁊ assumptio quaz septuaginta interp̄tes dicunt apud hebreos massa ponitꝰ. i. graue onus: eo ꝙ eum aduersus quā ꝓphetatꝰ ꝑmat: nec sinat ele uare ceruicē. Simulqꝫ hoc attendēdū: qð h̄ ipsa vel assumptio: vel on⁹: vel pondus ꝓphe visio fit. Non eni loquitꝰ ꝓpħa in extasi: ut montan⁹ ⁊ priscilla: maximillaqꝫ delirāt: sed qð ꝓphetat li ber est visiōis intelligētis vniuersa q loquitꝰ: et pondus hostiū faciēns suo ppl'o visionē. De cō summatiōe itaqꝫ mūdi sm̄ ananogen ꝯsolationē scōꝝ ꝓpħta texitꝰ: ut quecūqꝫ in mūdo vident: q̄ si ꝑtereūtia ⁊ caduca ꝯtemnāt: ⁊ ꝑparēt se ad iu dicij diem. Ubi vltor aduersum vires assyriorū assuturus est dominus.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Naum ꝯsolator orbis interp̄tatur. Increpat ciuitatē sanguinuz: ⁊ post euersionez illius loquitur. Ecce sup montes pedes euangelizātis ⁊ an nunciantis pacem.

Explicit argumentum. Incipit Naum propheta. Capitulum. I

Onus niniue

Liber visiōis naum helche sei. De⁹ emulator ⁊ vlciscēs dn̄s: vlciscēs dn̄s ⁊ hn̄s fu rorē: vlciscēs dn̄s in hostes suos: ⁊ irascens ipse inimicis suis. Dn̄s patiēs ⁊ magn⁹ fortitudine: ⁊ mundās nō faciet innocentē. Dn̄s in tēpestate ⁊ turbine vie eius: ⁊ nebule puluis pedū eius. Increpās mare ⁊ exiccās illud: ⁊ om nia flumina ad desertū deducēs. Infirmatus est ba san ⁊ carmelus: ⁊ flos libani elanguit. Montes cōmoti sunt ab eo: ⁊ colles desolati sunt. Et ꝯtre muit terra a facie eius: ⁊ orbis: ⁊ oēs hītātes in eo. Añ faciē indignatiōis ei⁹ qs stabit: ⁊ qs rn̄sistet in ira furoris ei⁹? Indignatio ei⁹ effusa ē ut ignis ⁊ petre dissolute st ab eo. Bon⁹ dn̄s ⁊ ꝯfortans in die tribulatiōis: ⁊ sciēs sꝑrātes in se. Et in di luuio ꝑtereūte ꝯsummatiōnē faciet loci ei⁹: ⁊ ini micos eius ꝑsequentꝰ tenebre. Quid cogitatis

contra dn̄m: Consummationē ipſe faciet. Nō cō ſurget duplex tribulatio: q꞉ ſicut ſpine ſemiuicē ꝯplectunt᷑: ſic ꝯuiuiū eoꝝ piter potantiū. Conſūment᷑ q̄ſi ſtipula ariditate plena. Ex te eni exibit cogitās ꝯtra dn̄m maliciā: mēte ꝑtractās ꝑuari canonē. Hec dicit dn̄s: Si pfecti fuerint ⁊ ita plures: ſic q̄z attondent᷑ ⁊ ꝑtrāſibit. Afflixi te ⁊ non affligā te vltra. Et nūc ꝯterā virgā eiuſ de dorſo tuo: ⁊ vincula tua dirumpā: ⁊ pcipiet ſup te dn̄s. Nō ſeminabit᷑ ex noīe tuo amplius. De domo dei tui interficiā. Sculptile ⁊ ꝯflatile ponam ſepulchrū tuū: q꞉ inhonorat⁹ es. Ecce ſup montes pedes euangelizantis ⁊ annunciātis pacē. Celebra iuda feſtiuitates tuas: ⁊ redde vota tua: q꞉ non adyciat vltra ꝑtranſeat in te belial: vniuerſus interijt.

II

Aſcēdit q diſꝑgat corā te: q cuſtodiat obſidionē. Contemplare viā: ꝯforta lūbos: robora virtutē valde. Quia ſicut dn̄s reddidit ſupbiā iacob: ſic ſupbiā iſrl̄. Quia vaſtatores diſſipauerūt eos: ⁊ ꝓpagines eoꝝ corruperūt. Clype⁹ fortiū eius ignit⁹: viri exercit⁹ in coccineis. Ignee habene curr⁹ in die ꝑparatōis ei⁹: et agitatores ꝯſopiti ſ̄t. In itinerib⁹ ꝯturbati ſūt: q̄drige colliſe ſ̄t in plateis. Aſpect⁹ eoꝝ q̄ſi lampades: q̄ſi fulgura diſcurrētia. Recordabit᷑ fortiuꝫ ſuoꝝ: ruēt in itinerib⁹ ſuis. Velocit᷑ aſcēdent muros eius: ⁊ ꝑpabit᷑ vmbraculū. Porte fluuioꝝ apte ſ̄t: ⁊ templū ad ſolū dirutū. Et miles captiu⁹ adduct⁹ eſt: ⁊ ancille eius minabant᷑ gemētes ut columbe: murmurātes i cordib⁹ ſuis. Et niniue q̄ſi piſcina aquaꝝ aq̄ eius: ipſi ṽo fugerūt. State ſtate: ⁊ nō eſt q reuertat᷑. Diripite argētū: diripite auꝝ: ⁊ nō ē finis diuitiaꝝ ex oīb⁹ vaſis deſiderabilib⁹. Diſſipata eſt ⁊ ſciſſa ⁊ dilacerata: ⁊ cor tabeſcēs ⁊ diſſolutio geniculoꝝ: ⁊ defectio in cunctis renib⁹: ⁊ facies oium ſicut nigredo olle. Vbi eſt habitaculū leonū: ⁊ paſcua catuloꝝ leonū: Ad quā iuit leo ut ingrederet᷑ illuc: catulus leonis: ⁊ nō eſt qui exterreat. Leo cepit ſufficiēt᷑ catul᷑ ſuis: ⁊ necauit leenis ſuis. Et impleuit ꝑda ſpeluncas ſuas: ⁊ cubile ſuū rapina. Ecce ego ad te dicē dn̄s exercituū: ⁊ ſuccendā vſq; ad fummū q̄drigas tuas: ⁊ leūculos tuos comedet gladius. Et exterminabo de terra ꝑdā tuā: ⁊ non audiet᷑ vltra vox nuncioꝝ tuorum.

III

Ve ciuitas ſanguinū vniuerſa mēdacij dilaceratōe plena. Nō recedet a te rapina. Vox flagelli: ⁊ vox impet⁹ rote: ⁊ eq fremētis: ⁊ q̄drige feruētis: ⁊ eqtis aſcēdētis: et micātis gladij: ⁊ fulgurātis haſte: ⁊ multitudis interfecte: ⁊ grauis ruine: nec ē finis cadauerū. Et corruēt in corpib⁹ ſuis ꝓpter multitudinē fornicationū meretricis ſpecioſe ⁊ grate ⁊ hn̄tis maleficia: q̄ vendidit gētes in fornicatōib⁹ ſuis: ⁊ familias in maleficijs ſuis. Ecce ego ad te dic̄ dn̄s exercituū: ⁊ reuelabo pudēda tua in facie tua: ⁊ oſtēdā in gentib⁹ nuditatē tuā: ⁊ regnis ignominiā tuā. Et ꝓiciā ſup te abōiatiōes: ⁊ cōtumelijs te afficiā: ⁊ ponā te in exempluꝫ. Et erit: oīs qui viderit te reſiliet a te: et dicet: Vaſtata eſt niniue. Quis ꝯmouebit ſup te caput: Vn̄ q̄raꝫ ꝯſolatorē tibi: Nunqd melior es alexādria ꝑploꝝ: q̄ hitat in flumib⁹: Aque in circuitu eius: cui⁹ diuitie mare: aque muri eius. Ethiopia fortitudo ei⁹ et egypt⁹: ⁊ nō eſt finis. Aphrica ⁊ lybyes fuerūt in auxilio tuo: ſꝫ ⁊ ipſa in trāſmigratiōe ducta ē in captiuitatē. Paruuli eius eliſi ſ̄t in capite oium viaꝝ: ⁊ ſup inclytos eius miſerūt ſortē: ⁊ oēs optimates eius ꝯfixi ſ̄t in ꝯpedib⁹. Et tu ḡ inebriaberis ⁊ eris deſpecta ⁊ q̄res tu auxiliū ab inimico. Oēs munitiones tue ſicut fic⁹ cū groſſis ſuis: ſi ꝯcuſſi fuerint cadēt in os comedētis. Ecce pplˢ tuus: mlieres in medio tui. Inimicis tuis ad apertionē pandent᷑ porte t̄re tue: deuorabit ignis vectes tuos. Aquā ꝓpter obſidionē hauri tibi: extrue munitiōes tuas. Intra in lutū ⁊ calca: ſubigēs tene laterē. Ibi comedet te ignis: ꝑibis gladio: deuorabit te ut bruchus. Congregare ergo ut bruchus: mlꞇiplicare ut locuſta. Plˢes feciſti negociatiōes tuas: q̄z ſtelle ſint celi. Bruchus expāſus eſt: ⁊ auolauit. Cuſtodes tui q̄ſi locuſte ⁊ ꝑuuli tui q̄ſi locuſte locuſtaꝝ: q̄ ꝯſidēt i ſepib⁹ i die frigoris. Sol ort⁹ eſt ⁊ auolauerūt: ⁊ n̄ ē cognit⁹ loc⁹ eaꝝ vbi fuerint: dormitauerūt paſtores tui rex aſſur: ſepelient᷑ ꝑncipes tui. Latitauit pplˢ tuus in montib⁹: ⁊ nō eſt q ꝯgreget. Nō ē obſcura ꝯtritio tua: peſſima ē plaga tua. Oēs q audierūt auditōeꝫ tuā: ꝯpreſſerūt manuꝫ ſup te. Quia ſup quē nō trāſijt malitia tua ſemper:

Explicit Naum ꝓpheta. Incipit ꝓlogus in Abacuc ꝓphetam.

Quattuor ꝓphe in duodeciꝫ ꝓphaꝝ volumine ꝯtinent᷑: e qb⁹ tres i ꝑncipio lemma. i. pōdus titulū habēt: naum: abacuc ⁊ malachias. Porro zacharias i medio: ⁊ circa finem duos huiuſcemōi ponit titulos: e qb⁹ vn⁹ ē: on⁹ ṽbi dn̄i in t̄ra adrach ⁊ damaſci reqei eius. alt᷑ i fine. Onus ṽbi dn̄i ſup iſrl̄. De naum oīonib⁹ tuis iam liber vn⁹ edit⁹ eſt. De zacharia ⁊ malachia: ſi vita comes fuerit differet᷑. Nūc abacuc hēm⁹ in manib⁹: q uel ex eo ꝙ amabil᷑ deo ē: vocat᷑ āplexatio: vel ꝙ in certamē ⁊ luctaꝫ: ⁊ ut ita dicā: amplexū cū deo ꝯgredit᷑ āplexātis. i. luctātis ſortit⁹ ē nomē. Nullus enī tā audaci voce auſus eſt deū ad diſceptatōeꝫ iuſticie ꝓuocare ⁊ dicere ei: Cur i reb⁹ hūanis mūdi iſtius pōpa tāta reꝝ verſet᷑ inıqtas: Vociferabor ad te vi patiēs ⁊ n̄ ſaluab: Quare oſ̄diſti mihi iniqtatē ⁊ laborē

videre: Lacerata est lex: ⁊ nõ puenit vsq3 ad finẽ iudiciũ: q2 impiꝰ pualet aduersum iustũ: nõ egredit iudiciũ puersũ. Uides q3 temeraria vox sit: ⁊ qõammõ blasphemãtis creatorẽ suuz ad iudiciũ puocare: ⁊ vas fragile aduersus figulũ: cur tale vel tale factũ sit disputare: Necnon ⁊ h aiaduertendũ q assumptio vel pondus q grauia iã esse diximꝰ: pphẽ visio est ⁊ aduersũ3 montani dogma puersum itelligit qõ videt: nec ut amẽs loquit: nec more insanientiũ feminaꝝ dat sine mẽte sonũ. Unñ ⁊ apl's iubet ut pphetãn bꝰ alijs: alij fuerit reuelatũ: taceãt q pus loqbant. Et statim nõ est inqt dissensiõis deꝰ: s3 pacis. Ex q intelligit cum qs ex volũtate reticet: ⁊ alijs locuz dat ad loqnendũ: possit loq ⁊ tacere cũ velit. Qui iã in extasi. i. inuitꝰ loq: nec tacẽ nec loq in sua ptãte h3. Illud quoq3 disce: q2 semel a me violeter exigis: ut q̃si q̃dã gradus ⁊ scalas alnora intẽti historiã tibi intpret: pphetã eẽ circa babylonẽ: ⁊ nabuchodonosor regẽ chaldeoꝝ: ut quõ pot pphetã naum quẽ abachuc sequit: vaticiniũ hũit ptra niniuen: ⁊ assyrios q vastauert decẽ tribꝰ q̃ vocant isrl: ita abachuc pphetã hẽat aduersus babylonẽ ⁊ nabuchodonosor: a qbꝰ iudas ⁊ hierusalẽ templũq3 subuersa sit. Et ut sciat eo tpe fuisse abachuc: q iam due tribꝰ q̃ vocabant iuda: ducte erant in captiuitatẽ daniel te docẽ poterit: ad quẽ in lacũ leonũ abachuc cũ prãdio mittit: q3q3 apud hebreos h ipsa nõ legat historia. Igitur siue qs recipiat scripturã illã: siue nõ recipiat vtrunq3 p nob est. Aut eni iã recipit: ⁊ post scãz rẽ liber abachuc texit: aut si nõ recipit: q̃si ppha scribit q ventura cog̃scit. Interi3 sm lrãm causatur aduersum deũ ppha: cur nabuchodonosor templũ dei vastet ⁊ iudã: cur hirl'm q̃dã vrbo dñi destruat: q̃re clamet ppl's ⁊ nõ audiat: vociferet ad dñm oppressus a chaldeis: ⁊ nõ saluet: q̃re etiã ipse ppha uel ppl's ex cuius psona loqt ad h vixerit: ⁊ huiusq3 pductꝰ sit: vt iniqtatẽ hostiũ ⁊ suũ laborẽ videnit: cũ iniusticia pualeat aduersum se. Et h dicit p mẽtis angustia: nesciẽs aurũ in igne pflari: ⁊ tres pueros de camino ignis puriores exisse q3 intrauerãt. Sed ⁊ h gnãl'r accipe possumꝰ: q ex psona hũane impatiẽtie loqtur: ut in q̃rulã vocẽ ⁊ plenã doloris erumpat dicẽs: Quare respicis ptẽptores: ⁊ tacẽs pculcãte ipio iustiorẽ se: Hec aũt loqt nesciẽs iudicia dei inuestigabilia: ⁊ pfundũ diuinaꝝ sapie ⁊ scie eius q nõ ita videat deus: ut videt hõ. Hõ nã. p̃sen na respicit: deꝰ futura ⁊ eĩna cog̃scit. Et quomõ si egrotãs ⁊ estuãs febribꝰ aquã frigidaz postulet ⁊ dicat ad medicũ: vim patior: crucior: vror: exanimor: vsq3 q medice clamabo ⁊ exaudies: ⁊ nõ deat ei sapiẽtissimꝰ ac clemẽtissimꝰ medicꝰ: scio q tpe dare debeã qõ postulas nõ misereor mõ: q2 mia ista crudelitas est: ⁊ voluntas tua ptra tepetit. Ita ⁊ deꝰ nr sciẽs clemẽtie sue põdera atq3 mẽsuras: intẽdũ nõ exaudit clamantẽ: ut eũ pbet ⁊ magis puocet eũ ad rogãdũ: ⁊ q̃si igne excoctũ iustiorẽ ⁊ puriorẽ faciat. Qõ intelligẽs apl's sm id q miam psecutꝰ est a dño ait. S3 nõ deficimꝰ. Et bñdicat dñm in oĩ tpe. Et scit q q pseuerauerit vsq3 in finẽ hic saluꝰ erit: ⁊ gl'iat in labore ⁊ dolore. Et cũ hieremia dicit: Tribulatiõe3 ⁊ miseriã inuocabo: ut quõ alius inuocat deũ: sic scũs vir ⁊ bellator inuictꝰ ad exercendũ se ⁊ pbandum tribulationẽ ⁊ miseriã inuenire desiderat.

Explicit plogus. Incipit argumentum.

Abachuc luctator fortis: ⁊ rigidus stat sup custodiã suã: ⁊ figit gradũ sup munitionẽ: ut xpm in cruce contemplet: ⁊ dicat: Operuit celos gl'a eius: ⁊ laudis eiꝰ plena est tra. Splẽdor eius ut lux erit: cornua in manibꝰ eiꝰ: ibi abscondita est fortitudo eius.

Explicit argumentum. Incipit Abachuc ppheta. Capitulum. I

Onus quod vidit abachuc ppha. Usq3 quo dñe clamabo: ⁊ nõ exaudies: Uociferabor ad te vim patiẽs: ⁊ nõ saluabis: Quare ostẽdisti mihi iniqtatẽ ⁊ laborẽ: videẽ pdã ⁊ iniusticiã ptra me: Quare respicis ptemptores: ⁊ taces pculcãte ipio iustiorẽ se: Et facies hoĩs q̃si pisces maris: ⁊ q̃si reptilia nõ hñtia ducẽ. Et factũ est iudiciũ: ⁊ ptradictio potẽtior. Propt' h lacerata est lex: ⁊ nõ puenit vsq3 ad finẽ iudiciũ. Quia ipius pualet aduersus iustũ: pptea egredit iudiciũ puersum. Aspicite in gentibꝰ ⁊ videte ⁊ amirami ⁊ obstupescite: q2 opꝰ factũ est in diebꝰ vris qõ nemo credet cu3 narrabit. Quia ecce ego suscitabo chaldeos gentẽ amarã ⁊ velocẽ ambulãtẽ sup latitudinẽ terre: ut possideat tabnacl'a nõ sua. Horribil' ⁊ terribil' est: ex seipsa iudiciũ ⁊ onus eius egrediet. Leuiores pardis eq eius: ⁊ velociores lupis vespinis: ⁊ diffundent eqtes eius. Eqtes nanq3 eius de longe veniẽt: volabunt q̃si aq'la festinãs ad comedẽdũ. Oẽs ad pdã veniẽt facies coꝝ ventꝰ vrẽs. Et pgregabit q̃si arenam captiuitatẽ ⁊ ipse de regibꝰ triũphabit: ⁊ tyranni ridiculi eius erũt. Ipse sup oẽm munitionẽ ridebit ⁊ pportabit aggerẽ: ⁊ capiet ea3. Tunc mutabit spũs: ⁊ ptransibit ⁊ corruet. Hec est fortitudo eius dei sui. Nunqd nõ tu a pncipio dñe deꝰ meus scẽ meꝰ: ⁊ nõ moriemur: Dñe in iudiciu3 po

stituisti eū: ⁊ fortē ut corripes fundasti eū. Mundi sūt oculi tui ne videas malū: ⁊ respicē ad iniqtatē nō poteris. Quare nō respicis sup iniq agentes: ⁊ taces deuorāte impio iustiorē se: Et facies hoīs q̄si pisces maris: ⁊ q̄si reptile nō hn̄s pncipē. Totū in hamo sublevauit: traxit illud in sagena sua: et ꝯgregauit i rethe suū. sup h̄ letabit̄ ⁊ exultabit ꝓpterea imolabit sagene sue: ⁊ sacrificabit rethi suo Quia in ipsis icrassata ē ps eius: ⁊ cib⁹ ei⁹ elect⁹ Propt̄ h̄ ḡ expādit sagenā suā: ⁊ sp interficere gētes non cessat. II

Super custodiā meā stabo: ⁊ figā gradū sup munitionē. Et ꝯtēplabor ut videa q̄d dicat̄ mihi: ⁊ q̄d rn̄deā ad arguentē me. Et rn̄debit mihi dn̄s: ⁊ dixit: Scribe visū ⁊ explana eū sup tabulas ut pcurrat q legerit eū Quia adhuc visus ꝓcul: ⁊ appebit in finē: ⁊ nō mentiet̄. Si morā fecerit expecta illū: q̄ veniēs veniet ⁊ nō tardabit. Ecce q icredulus ē: nō erit recta aīa eius in semetipso. Iust⁹ aūt in fide sua viuet. Et quō vinū potātē decipit: sic erit vir sup b⁹ ⁊ nō decorabit̄. Qui dilatauit q̄si infern⁹ aīā suā: ⁊ ipse q̄si mors: ⁊ n̄ adiplet̄. Et ꝯgregauit ad se oēs gētes: ⁊ coacervauit ad se oēs pplos. Nū q̄d nō oēs isti sup eū pabolā sumēt: ⁊ loquelam enigmatū ei⁹: Et dicet̄: Ve ei q multiplicat n̄ sua Usqz q̄ ⁊ aggrauat ꝯtra se densū lutū: Nūquid nō repēte ꝯsurgēt q mordeāt te: Et suscitabunt lacerātes te: ⁊ eris in rapinā eis. Quia tu spoliasti gētes multas: spoliabūt te oēs q reliq fuerit de pplis ꝓpt̄ sanguinē hoīs ⁊ iniqtatē t̄re ciuitatis: ⁊ oīm hitātiū in ea. Ve q ꝯgregat auariciā malā domui sue: ut sit in excelso nidus ei⁹: ⁊ liberari se putat de manu mali. Cogitasti ꝯfusionē domui tue: ꝯcidisti pplos multos: ⁊ peccauit aīa tua. Quia lapis de piete clamabit: ⁊ lignū q̄d int̄ iūcturas edificioꝝ est rn̄debit. Ve q edificat ciuitatē in sanguinib⁹: ⁊ ꝑpat vrbē in iniqtate. Nūquid nō h̄ sūt a dn̄o exercituū: Laborabūt eni ppli in multo igni: ⁊ gētes in vacuū ⁊ deficiēt. Quia replebit̄ t̄ra ut cognoscāt gliam dn̄i: q̄si aq̄ operientes mare. Ve q potū dat amico suo: mittens fel suū: ⁊ inebriās ut aspiciat nuditatē ei⁹. Replet⁹ ē ignominia ꝓ gl'a. Bibe tu q̄z ⁊ ꝯsopire. Circūdabit te calix dextere dn̄i: ⁊ vomit⁹ ignominie sup gloriā tuā. Quia iniqtas libani opiet te: ⁊ vastitas aīaliū deterebit eos de sanguib⁹ hoīs: ⁊ iniqtate t̄re ⁊ ciuitatis: ⁊ oīm hitantiū i ea. Quid ꝓdest sculptile: q̄ sculpsit illud fictor su⁹ ꝯflatile ⁊ imaginē falsam: q̄ sperauit in figmēto fictor ei⁹ ut faceret simlachra muta. Ve q dicit ligno: expgiscere: surge lapidi tacēti. Nunq̄d ipse docē potit: Ecce iste coopt⁹ est auro ⁊ argēto: ⁊ oīs spūs nō est in visceribus eius. Dn̄s aūt in templo scō suo: sileat a facie eius oīs terra.

Oratio Abachuc ꝓphe ꝓ ignorātijs. III

Domine audiui auditionē tuā ⁊ timui Dn̄e opus tuū: in medio annoꝝ viuifica illud. In medio annoꝝ notū facies: cū iratus fueris: mie recordaberis Deus ab austro veniet: ⁊ scūs de mōte pharan. Operuit celos gl'a eius: ⁊ laudis eius plena ē t̄ra. Splendor eius ut lux erit: cornua in manib⁹ ei⁹ Ibi abscondita est fortitudo eius: an̄ faciē eius ibit mors. Egrediet̄ diabolus an̄ pedes eius: stetit ⁊ mēsus est terrā. Aspexit ⁊ dissoluit gētes: et ꝯtriti sunt mōtes secli. Incuruati sūt colles mūdi ab itinerib⁹ eternitatis eius. Pro iniqtate vidi tentoria ethyopie: turbabunt̄ pelles t̄re madian Nunq̄d in flumib⁹ irat⁹ es dn̄e: aut in flumibus furor tuus: vel in mari indignatio tua: Qui ascēdes sup eq̄s tuos: ⁊ q̄drige tue saluatio. Suscitās suscitabis arcū tuū: iuramenta tribub⁹ q̄ locut⁹ es. Fluuios scindes t̄re: viderūt te ⁊ doluerūt mōtes: gurges aquaꝝ trāsijt. Dedit abyssus vocē suā: altitudo man⁹ suas leuauit. Sol ⁊ lūa steterūt in hitaculo suo: in luce sagittaꝝ tuaꝝ ibunt in splēdore fulgurātis haste tue. In fremitu ꝯculcab terrā: ⁊ in furore obstupefacies gētes. Egressus es in salutē ppli tui: i salutē cū xp̄o tuo. Percussisti caput de domo impij: denudasti fundamentū eius vsqz ad collū. Maledixisti sceptris eius capiti bellatoꝝ eius: venientib⁹ ut turbo ad dispgendū me. Exultatio eoꝝ: sicut ei⁹ q deuorat pauperē in abscōdito. Viā fecisti in mari eq̄s tuis in luto aquaꝝ multaꝝ. Audiui ⁊ ꝯturbat⁹ est vēter me⁹: a voce ꝯtremuerūt labia mea. Ingrediat̄ putredo in ossib⁹ meis: ⁊ subt̄ me scateat. Ut requiescā in die tribulationis: ut ascendā ad ppl'm accinctū nr̄m. Ficus eni nō florebit: ⁊ n̄ erit germē in vineis. Mentiet̄ op⁹ oliue: ⁊ arua nō afferent cibū. Abscindet̄ de ouili pec⁹: ⁊ nō erit armentū in ꝑsepib⁹. Ego aūt in dn̄o gaudebo: ⁊ exultabo in deo iesu meo. De⁹ dn̄s fortitudo mea: ⁊ ponet pedes meos q̄si ceruorū. Et sup excelsa mea deducet me victor: in psalmis canentem.

Explicit Abachuc ꝓph'a. Incipit ꝓlogus i Sophoniam prophetam.

Tradūt hebrei: cuiuscūqz ꝓphe pr̄ aut au⁹ ponat̄ in titulo ipsos q̄z ꝓphas fuisse. Vn̄ ⁊ amos viuū d̄ duodeci ꝓphis q dixit: n̄ sū ꝓph'a nec fili⁹ ꝓphe: s̄z pastor capraꝝ vellicās sycomoros p̄ris nomē i titulo n̄ hēt. Hoc si veꝝ est: sophonias ꝓph'a: q noie: ut ita dicā: ꝓphetico ⁊ glosa maioꝝ suoꝝ stirpe gnāt⁹ est Hūt. n. p̄rem chusi: auū godoliā: ꝓauū amasiā attauū ezechiā: ⁊ talē q̄drigā ipse velut extrem⁹ auriga ꝯpleuit. Nomē sophonie: alij speculā: alij arcanū dn̄i trāstulerūt: siue igi specl'a: siue absconditū dn̄i itepret̄: vtrūqz ꝓphe ꝯueīt. di. n. ad ezechielē: Fili hoīs: speculatorē te posui domui isrl'

Iste ergo pphā q erat in specula: et in sublimib⁹ constitut⁹: et nouerat mysteria dñi: filius erat chusi q interpretat humilitas. Hebat qz auū godoliā: q dicit magnitudo dñi: et pauum amasiā: q et ipse dicit in sermone dñi: attauū ezechiā: q sonat fortitudo dñi. De fortitudine itaqz dñi nat⁹ ē sermo dñi et de sermõe dñi nata est magnitudo dñi: et de magnitudine dñi nata ē humilitas: ut cū puenerit aliqs ad pfectū: dicat: qr nō sū dign⁹ vocari aplūs. Et illud in psalmis: Dñe nō ē exaltatū cor meū neqz elati sūt oculi mei. Josiā regē iude cui⁹ tpib⁹ sophonias pphasse inuenit: deo pre oib⁹ regib⁹ iude placuisse historia quarti libri regū: et scdi paralipomenō demõstrat. Josias simlachra: q pr su⁹ amō vel auus manasses in tēplo dei collocauerat deiecta cōminuisse mōstrat. In qb⁹ etiā serpentē ereū a moyse factū cui errori induct⁹ ppl̄s supstitiōe idolo𝔯 detent⁹ admiserat. Idē custodisse pascha: et intermissis tpib⁹ multis solus celebrasse mōstrat. Ideo de⁹ p pphām tpib⁹ mēorati regis q̄ puētura erāt: dñ dēs gentib⁹ q dē lectiōe cōphensis affutu𝔯 iudiciū. Ppl̄o deo isrl̄ salutē: et ciuitati hierl̄m restauratiōnē: tūc tpis retribuendam textu lectionis denunciauit.

Explicit plogus. Incipit argumentum.

Sophonias speculator: et arcanorū dei cognitor: audit clamorē a porta piscium: et eiulatū a scdā: et contritionē a collibus. Indicat qz vlulatū hitatorib⁹ pile: qr cōticuit ois popl̄s chanaan: dispierūt vniuersi q inoluti erāt argento.

Explicit argumentum. Incipit Sophonias pphēta. Capitulum. I

Verbum dñi qđ factū est ad sophoniā filium chusi filij godolie filij amasie filij ezechie in dieb⁹ iosie filij amon regis iuda. Cōgregās cōgregabo oia a facie tre dicit dñs: cōgregās hoiem et pec⁹: cōgregās volatilia celi et pisces maris. Et ruine ipio𝔯 erūt: et dispdā hoies a facie tre dicit dñs. Et extendā manū meā sup iudā: et sup oēs hitātes hierl̄m: et dispdā de loco hoc reliquias baal: et noia edituo𝔯 cū sacerdotib⁹: et eos q adorāt sup tecta militiā celi: et adorāt et iurāt in dño: et iurāt in melchon: et q auertunt de post tergum dñi: et q nō q̄sierūt dñm: nec inuestigauerūt eū. Silete a facie dñi dei: qr iuxt est dies dñi. Quia pparauit dñs hostiā: scificauit vocatos suos. Et erit i die hostie dñi visitabo sup pncipes et sup filios regia: et sup oēs q induti sūt veste pegrina. Et visitabo sup oēm q arrogant igredit sup limen i die illa: q cōplēt domū dñi dei sui iniqtate et dolo. Et erit in die illa dicit dñs vox clamoris a porta piscium: et vlulat⁹ a scdā: et cōtritio magna a collib⁹. Vlulate hitatores pile. Cōticuit ois ppl̄s chanaan: disperierūt oēs inoluti argēto. Et erit: in tpe illo scrutabor hierl̄m in lucernis: et visitabo sup viros defixos in fecib⁹ suis: q dicūt in cordib⁹ suis: Nō faciet bn̄ dñs: et nō faciet male. Et erit fortitudo eo𝔯 in direptionē: et dom⁹ eo𝔯 in desertū. Et edificabūt domos et nō hitabūt: et plātabunt vineas: et nō bibēt vinū eo𝔯. Iuxt est dies dñi magn⁹: iuxt est et velox nimis. Vox diei dñi amara: tribulabit ibi fortis. Dies ire dies illa: dies tribulatiōis et angustie: dies calamitatis et miserie: dies tenebra𝔯 et caligis: dies nebule et turbinis: dies tube et clāgoris sup ciuitates munitas: et super angulos excelsos. Et tribulabo homies et ābulabūt vt ceci: qr dño peccauert. Et effundet sāguis eo𝔯 sicut hum⁹: et corp⁹ eo𝔯 sicut stercora. Sz et argentū eo𝔯 et au𝔯 eo𝔯 nō poterit liberare eos i die ire dñi. In igne zeli ei⁹ deuorabit ois tra: q cōsūmatōē cū festinatōe faciet cūctis hitātib⁹ terrā.

Conuenite cōgregamini gēs nō amabil. II pusqz pariat visio q̄si puluerē trāseuntē diē: anteqz veniat sup vos ira furoris dñi anteqz veniat sup vos ira idignatiōis dñi. Querite dñm oēs māsueti tre: qr iudiciū ei⁹ estis opati. Querite iustū: q̄rite māsuetū: si q̄ mō abscondamini in die furoris dñi. Quia gaza destructa erit: et ascalon in desertū. Azotū in meridie eiciēt: et accaron eradicabit. Ve q hitatis funiculū maris: gēs pditor𝔯. Verbū dñi sup vos chanaā tra philistino𝔯: et dispdā te ita ut nō sit inhitator. Et erit funiculus maris reqes pastor𝔯: et caule pecor𝔯. Et erit funiculus ei⁹ q remāserit de domo iuda. Ibi pascent in domib⁹ ascalōis: ad vesperā requiescēt: qr visitabit eos dñs de⁹ eor𝔯: et auertet captiuitatē eor𝔯. Audiui opprobriū moab et blasphemias filio𝔯 āmō: q̄ exprobrauert ppl̄o meo et magnificati sūt sup tminos eo𝔯. Propterea viuo ego dicit dñs exercituū de⁹ isrl̄. Quia moab vt sodoma erit: et filij āmon q̄si gomorra: siccitas spinarū: et aceru salis: et desertū vsqz in etnū. Reliquie ppli mei diripiēt eos: residui gentis mee possidebunt illos. Hoc eis eueniet p supbia sua: q̄ blasphemauert et magnificati sūt sup ppl̄z dñi exercituū. Horribil dñs sup eos: et attenuabit oēs deos tre. Et adorabūt eū viri de loco suo: oēs insule gentiū. Sed et vos ethiopes: interfecti gladio meo eritis. Et extēdet manū suā sup aqlonē: et pdet assur. Et ponat speciosam in solitudinē et i inuium: et q̄si desertū. Et accubabūt i medio ei⁹ greges: oēs bestie gentiū: et onocrotal⁹: et heric⁹ in liminib⁹ ei⁹ morabūt. Vox cātātis i fenestra: coru⁹

in suplimìnari:qm̃ attenuabo robur eius. Hec est ciuitas gl'iosa hitãs in ↄfidentia:q̃ dicebat in corde suo:Ego sum:⁊ ex̃ me non est alia ãplius. Quõ facta est in desertũ:cubile bestie: Omis qui trãsit p eã:sibilabit:⁊ mouebit manũ suam. III

V E puocatrix ⁊ redẽpta ciuitas:columba Nõ audiuit vocẽ:ⁿ suscepit disciplinã In dño nõ est ↄfisa:ad deũ suũ nõ appropinquit. Principes eiᵘ in medio eiᵘ:q̃i leões rugiẽtes. Judices eius lupi vespe:nõ relinq̃bãt in mane. Prophẽ eius vesani:viri ĩfideles. Sacerdotes eius pollueꝛt scm̃:iniuste egeꝛt ↄtra legem. Dñs iustᵘ in medio eius:ñ faciet iniq̃tatẽ. Mãe mãe iudiciũ suũ dabit in luce:⁊ nõ abscondetur Nesciuit aũt iniquᵘ ↄfusionẽ. Dispdidi gentes ⁊ dissipati sũ ãguli eaꝝ. Desertas feci vias eorum dũ nõ est q trãseat. Desolate sũ ciuitates eorũ:ñ remanẽte viro neqꝫ vllo hitatore. Dixi:attamẽ timeb̃ me:suscipies disciplinã. Et non pibit hitaculũ eius:pp oĩa in qbᵘ visitaui eã. Uerũtñ diluculo surgẽtes corrupeꝛt oẽs cogitationes suas. Quapropt̃ expecta me dicit dñs ĩ die resurrectiõnis mee in futurũ:qꝛ iudiciũ meũ ut ↄgregez gẽtes ⁊ colligã regna. Et effundã sup eos indignationẽ meã:oẽm irã furoris mei. Jn igne eni zeli mei deuorabit oĩs terra. Quia tũc reddã pplis labiũ electũ:ut inuocẽt oẽs nomẽ dñi:⁊ seruiant ei humero vno. Ultra flumia ethiopie:inde supplices mei filij dispersoꝝ meoꝝ deferẽt munᵘ mihi. Jn die illa nõ ↄfunderis sup cũctis adinuẽtõibᵘ tuis: qbᵘ puaricata es in me. Quia tũc auferaꝫ de medio tui magniloq̃s supbie tue:⁊ nõ adyci es exaltari ãplius ĩ mõte scõ meo. Et dereliquã in medio tui pplm̃ pauperẽ ⁊ egenũ:⁊ sperabũt in noĩe dñi. Reliq̃e isrl' nõ faciẽt iniq̃tatẽ:nec loquent' mẽdaciũ:⁊ nõ inuenietᵣ in ore eoꝝ lingua dolosa. Qm̃ ipsi pascent' ⁊ accubabũt:⁊ non erit q exterreat. Lauda filia syon:iubila isrl'. Letare ⁊ exulta ĩ oĩ corde filia hierl'm. Abstulit dñs iudiciũ tuũ:auertit inimicos tuos. Rex isrl' dñs ĩ medio tui:ñ timeb̃ malũ vltra. Jn die illa dicet' hierusalẽ: Noli timere syon:nõ dissoluant' manᵘ tue. Dñs deᵘ tuus in medio tui fortis: ipse saluabit. Gaudebit sup te in leticia:silebit in dilectõe tua ⁊ exultabit sup te in laude. Nugas q a lege recesserãt ↄgregabo:qꝛ ex te erãt ut nõ vltra hẽas sup eis opprobriũ. Ecce ego interficiã oẽs q afflixeꝛt te in tpe illo:⁊ saluabo claudicantẽ:⁊ eã q̃ eiecta fuerat ↄgregabo. Et ponã eos in laudẽ:⁊ ĩ nomẽ in oĩ terra ↄfusiõis eoꝝ:in tpe illo quo adducaꝫ vos:⁊ in tpe quo ↄgregabo vos. Dabo.n. vos in nomen ⁊ in laudẽ oĩbᵘ pplis terre:cum cõuertero captiuitatem vestram coraꝫ oculis vestris dicit dominus.

Explicit Sophonias pphẽta.

Incipit plogus in Aggeum pphetam.

h b Jeremias pphẽa ob cãm periurij sedechie regis:ut historia libri secũdi paralipomenõ indicat:q fidẽ pmissã nabuchodonosor regi chaldeoꝝ fi-
fuauerat pplm̃ isrl' refert cuꝫ mẽorato rege hierl'm:expugnata hierl'm:captiuũ in babylonẽ fuisse pductũ. Sꝫ cũ memoratᵘ ppl's multis tpibᵘ idol' fuiẽdo etiã effusiõe sanguinis innocẽtũ se grauit' ipiasset:nolẽs deᵘ gñatiõeꝫ vniuersã eiusdẽ ppli ob cãs mẽoratas peniᵘ depire septuagita annoꝝ captiuitatẽ eundẽ pplm̃ in regno chaldeoꝝ statuit sustinẽ:hac rõne vt ↄpleto nũero annoꝝ:nouᵘ ppl's a memoratis pctis immunis ad renouatõeꝫ hierl'm pueniret. Sexagesimo itaqꝫ scdo anno:regñ chaldeoꝝ subuerso:qꝛ adhuc octo anni restabãt ad regnãdũ:qd̃ etiaꝫ sexta visio daniel' ondit:cũ pp ter cãm sacrilegij qd̃ in eadẽ visiõe ↄtinet' fuisse extinctũ:darius q medis impabat:vt septima visio daniel' ostẽdit mẽoratoꝝ regno successit. Cuius p̃ anno regni:vt decima visio daniel' manifestat:daniel supputatis annis vidẽs appropinq̃re tps reuersiõis q̃ p hieremiã fuerat pmissa:oiãs tã p se qꝫ p pplo eandẽ pmissionẽ a deo postulabat ĩpleri:cui per gabrielẽ archãgelũ in eadẽ visiõe ut x̃ pces eius dẽ:vniuersiã ↄpleta esse:deus dixit. Nã moriente supradicto dario rege medoꝝ:⁊ succedẽte in regñ cyro rege psaꝝ: pmissiõe dei ↄpleta p eundeꝫ regẽ pplmqꝫ isrl' in hierl'm reductũ:historia secundi libri paralipomenon:⁊ initiũ esdre pphẽ cõfirmãt. Cũqꝫ a pplo isrl' ⁊ semonibᵘ templũ dei edificari cepisset:mortuo cyro rege ac regnante dario rege psaꝝ:q mẽorato cyro successerat:vicine gẽtes ciuitatis hierl'm:vt idẽ esdras refert:ĩstaurat̃oem templi:⁊ ciuitatis resistẽdo ipedire ceperũt. Qua rõne deteritᵘ ppl's isrl':repatiõeꝫ supradicti templi dñi:necdũ ut x̃ pmissionẽ ↄcessaꝫ eẽ credebat. Propt' qd̃ ĩ scdo anno regni memorati darij regis psaꝝ:aggeᵘ pphẽa a deo missus:zorobabel q de tribu erat iuda:q ptãtẽ regni susceptaꝫ erat:⁊ iesum filiũ iosedech summũ sacerdotẽ ammonet:ut credãt ↄpleto numero annoꝝ tẽpᵘ restaurat̃oĩs hierl'm aduenisse:hoc etiã addito:ne icredulitatẽ ppli vellẽt imitari:de quo deᵘ p eum dixit. Ppl's h̃ dicit: Nõdum venit tẽpus vt edificet' domᵘ dei. Oĩa aũt que textu huius pphẽe ↄtinent':reuersionẽ ppli:edificatõeꝫ templi renouatõeꝫ ciuitatis: obsuãtiã sacerdotaleꝫ ⁊ iniciũ regnoꝝ gentiũ exteraꝝ significant.

Explicit plogus. Incipit argumentũ.

A a Ggeus festiuus ⁊ letus:q seminauit in lachrymis ut ĩ gaudio meret̃ destructũ templuꝫ reedificat deũ.ꝫ

patrē inducit loquentē. Adhuc vnum modicuz
est: ⁊ ego cōmouebo celum ⁊ terrā: mare ⁊ aridā
⁊ mouebo oēs gentes: ⁊ veniet desideratus cun
ctis gentibus.

Explicit argumentum. Incipit Agge
us ꝓpheta. Capitulum. I

N āno secun
do darij regis in mēse sexto
in die vna mēsis: factū est v
bū dn̄i in manu aggei pro
phete ad zorobabel filiū sa
lathiel ducē iuda: ⁊ ad iesū
filiū iosedech sacerdotē ma
gnū dicēs: Hec ait dn̄s exercituū dicēs: Pplꝰ
iste dicit: Nōdū venit tp̄s domꝰ dn̄i edificāde. Et
factū est verbū dn̄i in manu aggei ꝓphe dicens
Nunquid tp̄s vobis est: vt hitetis in domibꝰ la
queatis: ⁊ domꝰ ista deserta: Et nūc h̄ dicit domi
nus exercituū: Ponite corda vr̄a sup vias vr̄as
Seminastis multū: ⁊ intulistis parꝝ. Comedistis
⁊ nō estis satiati. Bibistis ⁊ non estis inebriati.
Operuistis vos ⁊ non estis calefacti. Et q̄ merce
des ꝯgregauit: misit eas in sacculū ptusuz. Hec
dicit dn̄s exercituū: Ponite corda vr̄a sup vias
vias. Ascendite in montē: portate ligna: ⁊ edifi
cate domū: ⁊ acceptabilis mihi erit: ⁊ glificabor
dicit dn̄s. Respexistis ad amplius: ⁊ ecce factuz
est minus. Et intulistis in domū: ⁊ exufflaui illō
Quā ob cām dicit dn̄s exercituū. Quia domus
mea deserta est: ⁊ vos festinastis vnusq̄sq̄ in do
mū suā. Propt̄ h̄ sup vos ꝓhibiti st̄ celi: ne da
rent rorē: ⁊ terra ꝓhibita est ne daret germē suū
Et vocaui siccitatē sup terrā: ⁊ sup montes: ⁊ su
per triticū: ⁊ sup vinū: ⁊ sup oleū: ⁊ q̄cunq̄ ꝓfert
humꝰ: ⁊ sup hoies: ⁊ sup iumēta: ⁊ sup oēz labo
rē manuū. Et audiuit zorobabel filius salathiel
⁊ iesus filius iosedech sacerdos magnꝰ: ⁊ oēs re
liqui ppl̄i vocē dei sui: ⁊ verba aggei ꝓphe sicut
misit eū dn̄s deus eoꝝ ad eos: ⁊ timuit ois ppl̄s
a facie dn̄i. Et dixit aggeus nūcius dn̄i: de nunci
is dn̄i ppl̄o dicēs: Ego vobiscū sum dicit dn̄s. Et
suscitauit deus spm̄ zorobabel filij salathiel du
cis iuda: ⁊ spm̄ iesu filij iosedech sacerdotis ma
gni: ⁊ spm̄ reliquoꝝ de oi pplo: ⁊ ingressi sunt: et
faciebāt opus in domo dn̄i exercituū dei sui. II

N die vicesima ⁊ q̄rta mensis: in sexto
mense: in anno scd̄o darij regis in septio
mēse vicesima: ⁊ p̄ma mēsis: factū ē ver
bū dn̄i in manu aggei ꝓphe dicens: Loquere ad
zorobabel filiū salathiel ducē iuda: ⁊ ad iesum fi
liū iosedech sacerdotē magnū: ⁊ ad reliquos po
puli dicēs: Quis in vobis est derelictus: qui vi
dit domū istam in glia sua p̄ma: Et qd̄ vos vide
tis hanc nūc: Nunqd̄ non ita est quasi non sit in
oculis vestris: Et nūc ꝯfortare zorobabel: dic̄ do
minꝰ: ⁊ confortare iesu fili iosedech sacerdos ma
gne: ⁊ confortare ois ppl̄s terre: dicit dominꝰ ex
ercituū: ⁊ facite: qm̄ ego vobiscū sum: dicit dn̄s
exercituū. Verbū quod pepigi vobiscū cū egre
deremi de terra egypti: ⁊ sp̄us meꝰ erit in medio
vestrū. Nolite timere quia hec dicit dominus ex
ercituū: Adhuc vnum modicū est: ⁊ ego commo
uebo celum ⁊ terram ⁊ mare ⁊ aridam. Et moue
bo omnes gentes: ⁊ veniet desideratus cunctis
gentibꝰ. Et implebo domū istam gloria: dic̄ do
minus exercituū. Meum est argentū ⁊ meū est
aurum: dicit dominꝰ exercituū. Magna erit glo
ria domus istius nouissime plusq̄ȝ p̄me: dicit do
minus exercituū. Et in loco isto dabo pacem: di
cit dominꝰ exercituū. In vicesima ⁊ quarta noni
mensis in anno secūdo darij regis: factū est ver
bum dn̄i ad aggeū ꝓphetā dicēs: Hec dicit dn̄s
exercituū: Interroga sacerdotes legem: dicens:
Si tulerit homo carnē sanctificatā i ora vestimē
ti sui: ⁊ tetigerit de summitate eiꝰ panē: aut pul
mentū: aut vinū: aut oleū: aut oēm cibum: nūqd̄
sanctificabit̄: R̄ n̄dentes aūt sacerdotes dixerūt
Non. Et dixit aggeus: Si tetigerit pollutꝰ in ani
ma ex oibus his. Nunqd̄ cōtaminabit̄: Et rn̄de
runt sacerdotes: ⁊ dixerūt: Contaminabit̄. Et rn̄
dit aggeus ⁊ dixit: Sic ppl̄s iste: ⁊ sic gēs ista an
te faciē meā dicit dn̄s: ⁊ sic oē opus manuū eoꝝ
⁊ oia que obtulerūt ibi: ꝯtaminata erūt. Et nunc
ponite corda vr̄a a die hac ⁊ supra: anteq̄ȝ pone
ret̄ lapis sup lapidē in templo dn̄i cum accedere
tis ad aceruū viginti modioꝝ: ⁊ fierēt decē: et in
traretis ad torcular: vt exp̄meretis q̄nquagita
lagenas: ⁊ fiebant viginti. Percussi vos vento
vrente: ⁊ aurugine ⁊ grandine oia opera manu
um vestrarū: ⁊ nō fuit in vobis q̄ reuerteret̄ ad
me dicit dn̄s. Ponite corda vr̄a ex die ista: et in
futurū a die vicesima ⁊ q̄rta noni mēsis: a die q̄
fundamenta iactata sunt templi dn̄i ponite sup
cor vr̄m. Nunqd̄ iam semē in germine est: Et ad
huc vinea ⁊ ficus ⁊ malogranatū ⁊ lignuz oliue
nō floruit. Ex die ista bn̄dicā. Et factū est verbū
dn̄i scd̄o ad aggeū in vicesima ⁊ q̄rta mensis di
cens: Loquere ad zorobabel ducē iuda: dicens:
Ego mouebo celū pit̄er ⁊ terram: ⁊ subuertaz so
liū regnorū: ⁊ ꝯterā fortitudinē regni gentiū. Et
subuertam quadrigam ⁊ ascensorē eius: ⁊ descē
dēt equi ⁊ ascensores eoꝝ: vir in gladio fratris
sui. In die illo dicit dominꝰ exercituū: assumā te
zorobabel fili salathiel: serue meus dicit dominꝰ
⁊ ponam te quasi signaculum: quia te elegi dicit
dominus exercituum.

Explicit Aggeus propheta.
Incipit ꝓlogus in Zachariam ꝓpham.

Secundo anno darij regis medorū aggeū ⁊ zachariā ꝓphasse: lectões earundē declarāt. Sʒ hac de causa aggeus zacharie in ordine ꝓphaꝝ ꝑlatus esse videt: ꝙ cū duob⁹ mensibus: ut ꝑdictoꝝ lectiões ostēdūt: in ꝓphia ꝑcessisse inuenit: ⁊ ad reparationē templi precepto dei pplm animasse: ut esdras refert dicens. In scđo anno darij regis persaꝝ ꝓphauerūt aggeus: ⁊ zacharias filius addo ꝓphete sup iudeos q erant in iuda ⁊ hierlm: sup isrl' in noīe dei sup eos. Tūc surrexerūt zorobabel filius salathiel: ⁊ iesus filius iosedech ⁊ ꝑncipes eius: inchoauerūtqʒ edificare domū dei que est in hierusalē. Quib⁹ cū adessent ꝓphete exhortatiõe sua adiuuerunt eos. Nam ⁊ pplm israel ab imitatiõe paternoꝝ delictorū ꝑ suā āmonitionē idē ꝓpheta cupiēs reuocare: verbis lectiõe ꝯphensis visus est. Vidi nocte: ⁊ ecce vir ascenderat sup equū rubeū ⁊c. Uidit ꝓpheta viꝝ equo rubeo sedentē: ⁊ stantez in medio myrteti umbrosi: cuius visiõis hec solutio est. Uir ascendēs equū rubeū: licet angel⁹ intelligat: tñ quia ꝑdicti coloris equū ꝯscendere visus est: vindictā sanguinis in eam gentē significat afferendā: que pplm israel in captiuitatez redegerat. Nam ⁊ esaias ꝓpheta ꝑ ruborem vestimentoꝝ inter gentes vindictā cum sanguine a deo ꝓferendā demonstrās: his verbis visus est dicens: Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra ⁊c. Stantez ꝟo in medio myrteti umbrantis: ꝙ dixit: letitiā pplo affuturā: ꝑ myrteti significatiõnē voluit designari. Ei⁹ ligni moyses in leuitico cum faceret mentiõem: ait: accipietis die ꝑmo fruct⁹ ligni speciosi: ut letitiam ppli ꝑ bene olentis ligni ⁊ speciosi umbraculuz demonstraret. Sed hanc visionē que liberatiõez populi: ⁊ vindictā de aduersarijs affuturā demõstrat: ob hoc noctu ꝓpheta se vidisse memorauit quia pplm israel in ꝑma liberatiõe de terra egypti: noctu discessisse ꝯstabat: cuius exempli qr ꝑsens ppls aliquā partē in se retinere videbat: liberatio eiusdē ac reditus captiuitatis ꝺ tra chaldeoꝝ per noctem ꝓphete est reuelata.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Zacharias mēor dñi. sui multiplex i ꝓphia iesū cū vestib⁹ sordidis: et lāpadē oculoꝝ septē: cādelabrūqʒ aureū cū totidē lucernis q̄t ocul: duas qʒ oliuas a sinistris lāpadis cernit ⁊ a dextris: ⁊ post eq̊s rufos: varios: albos: ⁊ dissipatas q̄drigas ⁊ effraim: ⁊ equū de hirlm pauperē regē vaticinat: ⁊ ꝓdixit regē sedentez super pullum filium asine subiugalis.

Explicit argumentum.

Incipit zacharias ꝓpheta. Capitulum. I

In mēse octauo in anno scđo darij regis factū ē verbū dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphām. Iratus est dñs super p̄res vr̄os iracūdia. Et dices ad eos: Hec dicit dñs exercituū: Cõuertimi ad me ait dñs exercituum Et ꝯuertar ad vos dicit dñs exercituū. Ne sitis sicut p̄res vr̄i ad q̊s clamabūt ꝓphe ꝑores dicētes: Hec dicit dñs exercituū: ꝯuertimini de vijs vr̄is malis ⁊ cogitatiõib⁹ vr̄is pessimis: ⁊ non audierūt neqʒ attenderūt ad me: dicit dñs. P̄res vestri vbi sunt ⁊ ꝓphete: Nunqd in eternū viuent: Uerūtñ verba mea ⁊ legitima mea q̄ mandaui suis meis ꝓphetis: nunqd nõ ꝯprehēderūt p̄res vr̄os: Et ꝯuersi sūt ⁊ dixerūt: Sicut cogitauit dñs exercituū facē nob ſm vias nr̄as: ⁊ ſm adinuentiões nr̄as: fecit nobis. In die vicesima ⁊ quarta vndecimi mensis sabbath in anno scđo darij: factū est verbum dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā dicens: Uidi ꝑ noctē: ⁊ ecce vir ascendēs equū rufuz: ⁊ ipse stabat inter myrteta q̄ erant in ꝓfundo: ⁊ post eū eq rufi: varij et albi. Et dixi: Qui sūt isti dñe mi: Et dixit ad me āgelus dñi q loq̄bat in me: Ego ostēdā tibi qd sint h̄. Et r̄ndit vir q stabat int̄ myrteta: ⁊ dixit: Isti sūt q̊s misit dñs: ut ꝑambulēt trā. Et r̄nderūt āgelo dñi q stabat int̄ myrteta: ⁊ dixerūt: Perābulauimus trā: ⁊ ecce oīs tra hitat ⁊ quiescit. Et r̄ndit āgelus dñi: ⁊ dixit: Dñe exercituū vsqʒq̊ tu nõ miserebēris hierlm ⁊ vrbiū iuda qb⁹ irat⁹ es: Iste iam septuagesim⁹ ann⁹ ē. Et r̄ndit dñs āgelo q loq̄bat i me ꝟba bona: ꝟba cõsolatoria. Et dixit ad me āgelus q loq̄bat i me: Clama dicēs: Hec dic̄ dñs exercituū: zelat⁹ sū hierlm: ⁊ syõ zelo mag̊. Et ira magna ego irascor sup gētes opulentes: qr ego irat⁹ sū pa꜉: ipsi ꝟo adiurauerūt i malū: ꝓpterea h̄ dic̄ dñs: Reuertar ad hierlm i mīſicordijs: ⁊ dom⁹ mea edificabit in ea ait dñs exercituū: ⁊ ꝑpēdiculū extendet sup hierlm. Adhuc clama dicēs Hec dicit dñs exercituū: Adhuc affluēt ciuitates mee bonis: ⁊ ꝯsolabit adhuc dñs syõ: ⁊ eliget adhuc hirlm. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce q̄ttuor cornua. Et dixi ad āgelū q loq̄bat in me: qd sūt h̄: Et dixit ad me: Hec sūt cornua q̄ vētilauerūt iudā ⁊ isrl' ⁊ hirlz. Et ostēdit mihi dñs q̄ttuor fabros. Et dixi: qd isti veniūt facē: Qui ait dicēs Hec sūt cornua q̄ vētilauerūt iudā ꝑ singlos viros ⁊ nēo eoꝝ leuauit caput suū. Et venerūt isti deterrē ea: ut deijciāt cornua gentiū que leuauerunt cornua super terrā iuda ut dispergerent eam.

Caplm II

Et leuaui oclos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce vir ⁊ i
mãu eiꝰ funicul' mẽsoꝝ: ⁊ dixi q̃ tu vadis?
Et dixit ad me: vt metiar hierlm̃ ⁊ videã
q̃ta sit longitudo eiꝰ: ⁊ q̃ta latitudo eiꝰ. Et ecce
ãgelus q loq̃baẽ i me egrediebaẽ: ⁊ aliꝰ ãgelus
egrediebaẽ in occursuz eius: ⁊ dixit ad eũ: Curre
loq̃re ad pueꝝ istũ dicẽs: Absq3 muro hitabitur
hierlm̃ ꝓ multitudĩe hoium ⁊ iumẽtoꝝ i medio
eius. Et ego ero ei ait dñs muruꝰ ignis in circuitu
⁊ in gl'a ero in medio eius. O: o: o: fugite de t̃ra
aqlonis dicit dñs: qm̃ in q̃ttuor vẽtos celi disꝑ
si vos dicit dñs. O syon fuge q̃ hitas apud filiã
babylonis: q2 h̃ dicit dñs exercituũ: Post gl'az
misit me ad gẽtes: q̃ spoliauerũt vos. Qui eniz te
tigerit vos tangit pupillã oculi mei. Quia ecce
ego leuo manuz meã sup eos: ⁊ erunt ꝑde his q
s'uiebãt sibi: ⁊ cog̃scetis: q2 dñs exercituuz misit
me. Lauda ⁊ letare filia syon: q2 ecce ego venio ⁊
hitabo in medio tui: ait dñs. Et applicabunẽ gẽ
tes multe ad dñm in die illo: ⁊ erũt mihi i ppl'm
Et hitabo in medio tui: ⁊ scies q2 dñs exercituũ
misit me ad te: ⁊ possidebit dñs iudã partẽ suaz
in t̃ra scificata: ⁊ eliget adhuc hierl'm. Sileat ois
caro a facie dñi: q2 ꝯsurrexit de hitaculo scõ suo.

III

Et ondit mihi dñs iesum sacerdotẽ
magnũ stãtẽ corã ãgelo dñi: ⁊ sathã sta
bat a dextris eius vt aduersareẽ ei. Et di
xit dñs ad sathan: Increpet dñs in te sathan: ⁊ i
crepet dñs in te q elegit hierl'm. Nunqd nõ iste
torris est erutꝰ de igne: Et iesus erat indutꝰ ve
stibꝰ sordidis: ⁊ stabat añ faciẽ angeli. Qui r̃spõ
dit ⁊ ait ad eos q stabãt corã se dicẽs: Auferte ve
stimẽta sordida ab eo. Et dixit ad eũ: Ecce abstu
li a te iniq̃tatẽ tuã: ⁊ indui te mutatoriis. Et dixit
Ponite cydarim mundã sup caput eius. Et po
suerũt cydarim sup caput eiꝰ mundã: ⁊ induerũt
eũ vestibꝰ. Et angelus dñi stabat: ⁊ ꝯtestabaẽ an
gelus dñi iesum dicẽs: Hec dicit dñs exercituuz
Si in viis meis ãbulaueris ⁊ custodiã meaz cu
stodieris: tu q̃3 iudicabis domũ meaz ⁊ custodies
atria mea: ⁊ dabo tibi ãbulãtes de his q nũc hic
assistũt. Audi iesus sacerdos magne: tu ⁊ amici
tui q hitãt corã te: q2 viri portẽdẽtes st̃. Ecce ego
adducã s'uũ meũ orientẽ: q2 ecce lapis quẽ dedi
corã iesu: sup lapidẽ vnũ septẽ oculi sũt. Et ecce
ego celabo sculpturã eiꝰ: ait dñs exercituũ: ⁊ au
feram iniq̃tatẽ t̃re illius in die vna. In die illa dicit
dñs exercituũ: vocabit vir amicũ suũ subter vi
neã: ⁊ subter ficum.

IIII

Et reuersus est angelus q loq̃baẽ in me:
⁊ suscitauit me q̃si viꝝ q suscitaẽ de som
no suo. Et dixit ad me: Quid tu vides?
Et dixi: Vidi: ⁊ ecce candelabrũ aureũ totũ: ⁊ lã
pas eius sup caput ipsius: ⁊ septẽ lucerne eiꝰ sup
illud: ⁊ septẽ infusoria lucernis q̃ erant sup caput
eius: ⁊ due oliue sup illud: vna a dextris lãpadis
⁊ vna a sinistris eius. Et r̃ndi: ⁊ aio ad angelum
q loquebaẽ in me dicẽs: Quid st̃ h̃ dñe mi: Et re
spõdit angelus q loquebaẽ in me: ⁊ dixit ad me:
Nunqd nescis qd st̃ h̃: Et dixi: Nõ dñe mi. Et re
spõdit ⁊ ait ad me dicẽs: Hoc est verbũ domini
ad zorobabel dicẽs: Nõ in exercitu nec in roboreẽ
sed i spũ meo dicit dñs exercituũ. Quis tu mõs
magne corã zorobabel in planũ: Et educet lapi
dẽ ꝑmariũ: ⁊ exequabit gr̃am gr̃e eius. Et factũ
est verbũ dñi ad me dicẽs: Manꝰ zorobabel fũ
dauerũt domuz istã: ⁊ manꝰ eius ꝑficiẽt eã: ⁊ scie
tis q2 dñs exercituũ misit me ad vos. Quis eni
despexit dies paruos: Et letabunẽ ⁊ videbunt la
pidẽ stanneũ in mãu zorobabel. Septẽ sunt isti
oculi dñi q discurrũt in vniuersã terrã. Et r̃ndi ⁊
dixi ad eũ: Quid sunt due oliue iste ad dexteraz
candelabri: ⁊ ad sinistrã eius: Et r̃ndi scdo: ⁊ dixi
ad eũ: Quid st̃ due spice oliuaꝝ q̃ st̃ iuxta duo ro
stra aurea: in qbꝰ st̃ suffusoria ex auro: Et ait ad
me dicẽs: Nunqd nescis qd st̃ h̃: Et dixi: Nõ do
mine mi. Et dixit: Isti st̃ duo filii olei splẽdoris q
assistũt dñatori vniuerse terre.

V

Et ꝯuersus sum: ⁊ leuaui oculos meos: ⁊
vidi: ⁊ ecce volumẽ volans. Et dixit ad
me: Quid tu vides: Et dixi: Ecce ego vi
deo volumẽ volãs: lõgitudo eius viginti cubito
rũ: ⁊ latitudo eius decẽ cubitoꝝ. Et dixit ad me:
Hec est maledictio que egrediẽ sup faciẽ ois t̃re
q2 ois fur sicut ibi scriptũ est iudicabiẽ: ⁊ ois iu
rãs ex h̃ sil'r iudicabiẽ. Educã illud dicit dñs ex
ercituũ: ⁊ veniet ad domũ furis: ⁊ ad domũ iurã
tis in noĩe meo mendaciẽ: ⁊ cõmorabiẽ i medio
domꝰ eius: ⁊ cõsumet eã ⁊ ligna eius: ⁊ lapides
eius. Et egressus ẽ angelus q loq̃baẽ in me: ⁊ di
xit ad me: Leua oculos tuos ⁊ vide: Quid est h̃
qđ egrediẽ: Et dixi: Quid nã est: Et ait: Hec est
ãphora egrediẽs. Et dixit: Hic est oculus eoꝝ
in vniuersa t̃ra. Et ecce talentũ plũbi portabaẽ: ⁊
ecce mulier vna sedẽs in medio ãphore. Et dixit
Hec est impietas. Et ꝓiecit eã in medio ãphore: ⁊
misit massam plumbeã in os eius. Et leuaui ocu
los meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egrediẽtes
⁊ spũs in alis eaꝝ. Et hẽbãt alas q̃si alas miluii:
⁊ leuauerũt ãphorã int̃ terrã ⁊ celũ. Et dixi ad an
gelũ qui loq̃baẽ in me: Quo iste deferunt ãpho
rã: Et dixit ad me: Ut edificeẽ ei domus in terra
sennaar: ⁊ stabiliaẽ ⁊ ponaẽ ibi sup basem suaz.

Caplm. VI

Et conuersus sum ⁊ leuaui oculos meos
⁊ vidi: ⁊ ecce quattuor quadrige egrediẽ
tes de medio duorum montium: ⁊ mon
tes: montes erei. In quadriga prima equi rufi:
in quadriga secunda equi nigri: i quadriga ter
tia equi albi: ⁊ in quadriga quarta equi varii et
fortes. Et respondi: ⁊ dixi ad angelum qui loq̃ba
tur i me. Quid sunt hec dñe mi: Et respõdit ãge

luto: ⁊ ait ad me: Isti sunt q̃tuor vẽti celi: q egre
diunt̃ vt stent corã dñatore ois terre. In q̃ erãt
equi nigri egrediebant̃ in terrã aquilõis: ⁊ albi
egressi sunt post eos: ⁊ varij egressi sunt ad terraz
austri. Qui aũt erant robustissimi exierunt ⁊ q̃re
bant ire ⁊ discurrere ꝑ oẽm terrã. Et dixit: Ite: et
ambulate terrã. Et perambulauerũt terram. Et
vocauit me: ⁊ locutus ẽ ad me dicens: Ecce qui
egrediunt̃ in terrã aquilonis: requiescere fecerũt
spũ meum in terra aquilonis. Et factũ est ꝟbuz
domini ad me dicens: Sume a transmigratiõe
ab oldai ⁊ a thobia ⁊ ab idaia: ⁊ venies tu i die
illa: ⁊ intrabis domuz iosie filij sophonie qui ve
nerunt de babylone: ⁊ sumes aurũ ⁊ argentũ: ⁊
facies coronas: ⁊ pões i capite iesu filij iosedech
sacerdotis magni: ⁊ loqueris ad eũ dicens: Hec
dicit dñs exercituũ dicens: Ecce vir oriẽs nomẽ
eius. Et subter eũ orient̃ ⁊ edificabit templũ dño
⁊ ipse extruet templũ dño. Et ipse portabit glori
am: ⁊ sedebit ⁊ dñabitur sup solio suo. Et erit sa
cerdos sup solio suo: ⁊ cõsiliũ pacis erit int̃ illos
duos. Et corone erũt helẽ ⁊ thobie ⁊ idaie ⁊ hẽ fi
lio sophonie memoriale in tẽplo dñi. Et qui pro
cul sunt venient ⁊ edificabũt in templo dñi: ⁊ sci
etis q: dñs exercituũ misit me ad vos. Erit aũt
hoc: si auditu audieritis vocem dñi dei vr̃i. VII

Et factũ est in anno quarto darij regis: fa
ctũ est verbũ dñi ad zachariã in quarta
mensis noni qui ẽ casleu. Et miserũt ad
domũ dei sarasaar ⁊ rogomelech: ⁊ viri qui erãt
cũ eis ad ꝑcandũ faciẽ dñi: vt dicerent sacerdoti
b⁹ dom⁹ dñi exercituũ: ⁊ ꝓphetis loq̃ntes. Nũ
quid flendũ ẽ mihi in quito mense: vel sctificare
me debeo sicut feci iã multis annis: Et factũ est
ꝟbũ dñi exercituũ ad me dicens: Loq̃re ad om
nẽ pplm terre: ⁊ ad sacerdotes dicẽs: Cum ieiuna
retis ⁊ plãgeretis i quito ⁊ septimo ꝑ hos septu
aginta annos: nũquid ieiuniũ ieiunastis mihi:
Et cũ comedistis ⁊ bibistis: nũquid non vobis
comedistis: ⁊ vobismetipsis bibistis: Nunquid
nõ hec sunt ꝟba q locut⁹ ẽ dñs in manu ꝓpheta
rũ priorũ cũ adhuc hierl'm habitaret̃ ⁊ eẽt opu
lenta: ⁊ ipsa ⁊ vrbes in circuitu ei⁹: ⁊ ad austruz
⁊ in campestrib⁹ habitaret̃: Et factum est verbũ
dñi ad zachariam dicẽs: Iudiciũ ꝟm iudicate:
⁊ miam ⁊ miserationes facite vnusquisqꝫ cũ fra
tre suo. Et viduã ⁊ pupillũ ⁊ aduenã ⁊ paupem
nolite calũniari: ⁊ malũ vir fratri suo nõ cogitet
in corde suo. Et noluerũt attendere ⁊ auerterunt
scapulã recedentes: ⁊ aures suas aggrauauerũt
ne audirẽt: ⁊ cor suũ posuerũt vt adamantez ne
audirent legẽ. Et ꝟba q misit dñs exercituũ in
spũ suo sancto ꝑ manũ ꝓphetarũ priorũ. Et facta
ẽ indignatio magna a dño exercituũ. Et factũ ẽ
sicut locut⁹ sum: ⁊ nõ audierũt: sic clamabũt et
nõ exaudiã: dicit dñs exercituũ. Et dispersi eos ꝑ

oia regna que nesciũt: ⁊ terra desolata ẽ ab eis:
eo ꝙ non esset transiẽs ⁊ reuertẽs: ⁊ posuerũt ter
ram desiderabilem in desertum. VIII

Et factũ est ꝟbũ dñi exercituũ dicẽs: Hec
dicit dñs exercituũ: zelatus sum syon ze
lo magno: ⁊ indignatiõe magna zelatus
sum eã. Hec dicit dñs exercituũ: Reuersus suz
ad syon: ⁊ hitabo in medio hierl'm. Et vocabit
hierl'm ciuitas veritatis: ⁊ mõs dñi exercituuz
mons sctificatus. Hec dicit dñs exercituum: Ad
huc habitabũt senes ⁊ an⁹ in plateis hierl'm: et
viri bacul⁹ in manu eius ꝓ multitudine dierum.
Et platee ciuitatis complebunt infantib⁹: ⁊ pu
ellis ludentib⁹ in plateis eius. Hec dicit dñs ex
ercituũ. Si videbit̃ difficile in oculis reliquiaꝝ
populi hui⁹ in dieb⁹ illis: nũquid in oculis meis
difficile erit: dicit dñs exercituũ: Hec dicit domi
n⁹ exercituũ: Ecce ego saluabo pplm meũ d ter
ra orientis ⁊ de terra occasus solis: ⁊ adducam
eos ⁊ hitabunt in medio hierl'm: ⁊ erũt mihi in
pplm: ⁊ ego ero eis in deum i ꝟitate ⁊ in iusticia.
Hec dicit dñs exercituũ: Confortentur manus
vr̃e q auditis in his diebus sermones istos per
os ꝓphetaꝝ: in die quo fundata ẽ dom⁹ dñi exer
cituũ vt templũ edificaret̃. Siquidẽ ante dies il
los merces hoium non erat nec merces iumen
toꝝ erat neqꝫ introeunti neqꝫ exeunti erat pax ꝓ
tribulatiõe: ⁊ dimisi oẽs hoies vnũquẽqꝫ contra
ꝓximũ suũ. Nũc aũt nõ iuxta dies priores ego fa
ciã reliquijs ppli hui⁹: dicit dñs exercituũ: sꝫ se
men pacis erit. Vinea dabit fructũ suũ: ⁊ t̃ra da
bit germẽ suũ. Et celi dabũt rorẽ suũ: ⁊ possidere
faciã reliquias populi hui⁹ vniuersa hec. Et erit: sicut
eratis maledictio in gentib⁹ dom⁹ iuda ⁊ dom⁹
israel: sic saluabo vos ⁊ eritis benedicti. Nolite
timere. Confortent̃ man⁹ vr̃e: q: hec dicit dñs ex
ercituũ: Sicut cogitaui vt affligerẽ vos cuz ad
iracundiã ꝓuocassent pr̃es vr̃i me: dicit dñs: ⁊ nõ
sum misertus: sic cõuersus cogitaui i dieb⁹ istis:
vt benefaciã domui iuda ⁊ hierl'm. Nolite timẽ
Hec sũt ẽ ꝟba q faciatis. Loquimi ꝟitatẽ vnus
quisqꝫ cũ ꝓximo suo. Veritatẽ ⁊ iudiciũ pacis iu
dicate in portis vr̃is: ⁊ vnusquisqꝫ malũ cõtra
amicũ suũ ne cogitetis i cordib⁹ vr̃is: ⁊ iuramẽ
tũ mẽdax ne diligatis. Oia eni hec sũt q odi: dicit
dñs. Et factũ ẽ verbũ dñi exercituũ ad me dicẽs
Hec dicit dñs exercituũ. Ieiuniũ q̃rti ⁊ ieiuniũ
quinti: ⁊ ieiuniũ septimi ⁊ ieiuniũ decimi: erit do
mui iuda in gaudiũ ⁊ i leticiã ⁊ i solẽnitates pre
claras. Veritatẽ tm̃ ⁊ pacẽ diligite. Hec dicit dñs
exercituũ. Vsqꝫ q veniãt ppli: ⁊ hitent in ciuitati
b⁹ multis: ⁊ vadãt hitatores vn⁹ ad alterũ: dicen
tes: Eam⁹ ⁊ depcemur faciẽ dñi: ⁊ q̃ram⁹ dñz ex
ercituũ. Vadã et ego: Et veniẽt ppli multi ⁊ gẽtes
robusti ad q̃rẽdũ dñz exercituũ i hierl'm: ⁊ dep
cadã faciẽ dñi. Hec dicit dñs exercituũ: In dieb⁹

illis i qb⁹ apphendēt decē hoies ex oib⁹ liguis gentiū: ⁊ apphēdent fimbriā viri iudei dicētes. Ibim⁹ vobiscū. Audiuim⁹ eni qm̄ de⁹ vobiscū ē

O Nus v̄bi dn̄i i terra adrach: ⁊ dama IX sci reqei ei⁹: q: dn̄i ē ocul⁹ hois ⁊ oīuz tribuū isrl̄. Emath q̄z in tminis ei⁹: ⁊ tyrus ⁊ sidō. Assumpsert qppe sibi sapiam valde. ⁊ edificauit tyr⁹ munitionē suā: ⁊ coaceruauit argentū q̄i humū: ⁊ aur̄ ⁊ lutū plateaꝝ. Ecce dn̄s possidebit eā: ⁊ pcutiet i mari fortitudinē eius: ⁊ h igni deuorabit. Uidebit ascalō ⁊ timebit: ⁊ gaza ⁊ dolebit nimis: ⁊ accharō: qm̄ ꝯfusa ē spes ei⁹. Et pibit rex de gaza: ⁊ ascalō n̄ hitabit. Et sedebit separator i azoto: ⁊ dispdā supbiā philistinorū. Et auferā sanguinē ei⁹ d̄ ore ei⁹: ⁊ abominatiōes ei⁹ d̄ medio dentiū ei⁹. Et relinqt̄ ēt ipe deo nr̄o: ⁊ erit q̄i dux i iuda: ⁊ accharō q̄i hiebuseus Et circūdabo domū meā ex his q militāt mihi eūtes ⁊ reuertētes: ⁊ n̄ trāsibit sup eos vltra exactor: q: nūc vidi in oclis meis. Exulta satis filia syon: iubila filia hierl̄m. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iust⁹ ⁊ saluator: ipe paup ⁊ ascēdēs sup azinā: et sup pullū filiū azine. Et dispdā q̄drigā ex effrai: ⁊ equū de hierl̄m: ⁊ dissipabit arc⁹ belli. Et loqt̄ pacē gentib⁹: ⁊ ptās ei⁹ a mari vsq̄z ad mare: ⁊ a fluminib⁹ vsq̄z ad fines tre. Tu q̄z i sanguine testi tui emisisti victos tuos d̄ lacu i q̄ n̄ ē aqua. ꝯuertimī ad munitōz vincti spei. Hodie q̄z ānūciās duplicia reddā tibi: qm̄ extēdi mihi iudā q̄si arcū: ipleui effrai. Et suscitabo filios tuos syō sup filios tuos grecia: ⁊ ponā te q̄i gladiū fortiū Et dn̄s de⁹ sup eos videbit: ⁊ exibit vt fulgur iaculū ei⁹. Et dn̄s de⁹ i tuba cāet: ⁊ vadet in turbie austri. Dn̄s exercituū ꝓteget eos: ⁊ deuorabūt ⁊ subiciēt lapidib⁹ funde. Et bibētes inebriabūtur q̄i a vino: ⁊ replebūt vt phiale: ⁊ q̄i cornua altaris. Et saluabit eos dn̄s de⁹ eoꝝ i die illa vt gregē ppli sui: q: lapides sci eleuabūt sup terram ei⁹. Quid eni bonū ei⁹ ē: ⁊ qd pulchꝝ ei⁹ nisi frumentū electoꝝ: ⁊ vinū germinās v̄gines. X

P Ete a dn̄o pluuiā in tpe serotino: ⁊ dn̄s faciet niues ⁊ pluuiā imbris: ⁊ dabit eis singul' herbā i agro. Quia simulacra locuta sūt inutile: ⁊ diuini viderūt mendaciū: ⁊ somniatores locuti st̄ frustra ⁊ vane cōsolabāt. Ideirco adducti st̄ q̄i grex: affligent q: n̄ ē eis pastor Sup pastores irat⁹ ē furor me⁹: ⁊ sup hircos visitabo. Quia visitauit dn̄s exercituū gregē suū domū iuda: ⁊ posuit eos q̄si equū glie sue i bello. Ex ipso angul⁹: ⁊ ex ipso paxill⁹: ex ipso arcus plij: ⁊ ex ipso egredie̅t oīs exactor simul. Et erunt q̄si fortes: ꝯculcātes lutū viarum i plio. Et bellabūt cū eis: ⁊ ꝯfundent ascensores equoꝝ. Et confortabo domū iuda: ⁊ domū ioseph saluabo. Et ꝯuertā eos q: miserebor eoꝝ: ⁊ erūt sicut fuerunt qn̄ n̄ ꝓiecerā eos. Ego eni dn̄s de⁹ eoꝝ: ⁊ exaudiā eos. Et erūt q̄si fortes effrai: ⁊ letabit cor eorū q̄si a vino. Et filij eoꝝ videbūt ⁊ letabūt ⁊ exultabit cor eoꝝ in dn̄o. Sibilabo eis: ⁊ ꝯgregabo illos: q: redemi eos. Et multiplicabo eos sicē an̄ fuerāt multiplicati: ⁊ seminabo eos i pplis. Et d̄ longe recordabūt mei ⁊ viuet cū filijs suis: ⁊ reuertent. Et reducā eos d̄ terra egypti: ⁊ de assyria cōgregabo eos. Et ad terrā galaad ⁊ libani adducā eos: ⁊ nō inuenie̅t eis loc⁹. Et trāsiet in maris freto: ⁊ pcutiet i mari fluct⁹: ⁊ ꝯfundent oīa ꝓfunde fluminis. Et humiliabit supbia assur: ⁊ sceptrū egypti recedet. Cōfortabo eos i dn̄o: et in noie eius ambulabunt dicit dn̄s.

Capitulum. XI

A Peri libane portas tuas: ⁊ cōedat ignis cedros tuas. Ulula abies: q: cecidit cedrus: qm̄ magnifici vastati sūt. Ululate q̄rcus basan: qm̄ succisus ē salt⁹ munitus. Uox vlulat⁹ pastoꝝ: q: vastata ē magnificētia eoꝝ. Uox rugit⁹ leonū: qm̄ vastata ē supbia iordānis Hec dicit dn̄s deus me⁹. Pasce pecora occisionis q̄ qui possederāt occidebāt ⁊ non dolebāt: ⁊ vēdebāt ea dicētes: Bn̄dict⁹ dn̄s: diuites fci sum⁹. Et pastores eoꝝ n̄ pcebāt eis: ⁊ ego n̄ pcaz vltra sup hitantes terrā dicit dn̄s. Ecce ego tradā hoies: vnūquēq̄z i manu ꝓximi sui: ⁊ i manu regis sui: ⁊ ꝯcident terrā: ⁊ nō eruā d̄ manu eoꝝ ⁊ pascā pec⁹ occisiōis ꝓpt hoc o paupes gregis Et assumpsi mihi duas v̄gas: vnaz vocaui decorē: ⁊ alterā vocaui funiculū ⁊ paui gregem. Et succidi tres pastores i mēse vno: ⁊ ꝯtracta ē aia mea i eis. Siqdē ⁊ aia eoꝝ variauit i me: ⁊ dixi: Nō pascā vos. Qd̄ morit moriat: ⁊ qd̄ succiditur succidat: ⁊ reliq deuorēt vnusqsq̄z carnē ꝓximi sui. Et tuli v̄gā meā q̄ vocabat dec⁹ et abscidi eā: vt irritū facerē fed⁹ meū qd̄ pcussi cū omnib⁹ pplis: ⁊ in irritū deductū ē i die illa. Et cognouerūt sic paupes gregis q custodiūt mihi q: verbū dn̄i ē. Et dixit ad eos: Si bonū ē in ocul' v̄ris afferte mercedē meā: ⁊ si nō quiescite. Et appenderūt mercedē meā triginta argēteos. Et dixit dn̄s ad me: Proice illud ad statuariū: decoꝝ precium: q̄ appreciatus sū ab eis. Et tuli triginta argēteos: ⁊ ꝓieci illos in domo dn̄i ad statuariuz Et ꝓcidi v̄gā meā scdam q̄ appellabat funicul⁹ vt dissoluerē germanitatē int' iudā ⁊ isrl̄. Et dixit dn̄s ad me: Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti. Quia ecce ego suscitabo pastorem in tra qui derelicta nō visitabit: dispsum nō queret: ⁊ cōtritū nō sanabit: ⁊ id qd̄ stat non enutriet: ⁊ carnes pinguiū comedet: ⁊ vngulas eorū dissoluet. O pastor: ⁊ idolum derelinquentes gregem. Gladius super brachiū eius: ⁊ super oculum dextrū eius. Brachium eius ariditate siccabitur: ⁊ oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur.

XII

asina

O

Nus verbi dñi sup isrl'. Dixit dñs exten
dẽs celũ ⁊ fundãs terrã: ⁊ fingẽs spiritũ
hoĩs in eo. Ecce ego ponã hierl'm supli
minare crapule oĩbꝰ pplis in circuitu: sed ⁊ iuda
erit in obsidiõe ꝯtra hierl'm. Et erit: in die illa po
nã hierl'm lapidẽ oneris cũctis pplis. Oẽs q̃ le
uabũt eã: ꝯcisiõe lacerabũt: ⁊ colligẽt aduersus
eã oĩa regna terre. In die illa dicit dñs: pcutiaz
oẽm equũ in stuporẽ: ⁊ ascẽsorẽ eius in amẽtiã.
Et sup domũ iuda apiam oculos meos: ⁊ oẽm
equũ pploꝝ pcutiã cecitate. Et dicẽt duces iuda
in corde suo: ꝯfortent mihi hitatores hierl'm: in
dño exercituũ in deo eoꝝ. In die illa ponã duces
iuda sicũ caminũ ignis in lignis: ⁊ sicut facẽ ignis
in feno: ⁊ deuorabũt ad dexterã ⁊ ad sinistrã oẽs
pplos in circuitu. Et hitabit hierl'm rursus in lo
co suo hierl'm: ⁊ saluabit dñs tabnacula iuda: si
cut i pncipio: ut nõ magnifice glietur domꝰ dauid
⁊ glã hitantiũ hierl'm ꝯtra iudã. In die illa prote
get dñs hitatores hierl'm. Et erit q̃ offenderit ex
eis in die illa q̃si dauid: ⁊ domꝰ dauid q̃si dei: sicut
angelus dñi in ꝯspcu eiꝰ. Et erit: in die illa q̃raz
ꝯterẽ oẽs gẽtes q̃ veniũt ꝯtra hierl'm: ⁊ effundã
sup domũ dauid: ⁊ sup hitatores hierl'm spiritũ
grẽ ⁊ pcũ. Et aspiciẽt ad me quẽ ꝯfixerũt: ⁊ plan
gẽt eum planctu q̃si sup vnigenitũ: ⁊ dolebũt su
per eũ: ut doleri solet in morte pgeniti. In die il
la magnꝰ erit planctꝰ in hierl'm sicut plãctus ad
remmon in cãpo ad magedõ. Et plãgẽt terre: fa
milie ⁊ familie seorsum. Familie domꝰ dauid se
orsum: ⁊ mulieres eoꝝ seorsum. Familie domꝰ
nathan seorsum: ⁊ mulieres eoꝝ seorsum. Fami
lie domꝰ leui seorsũ: ⁊ mulieres eoꝝ seorsũ. Fami
lie semei seorsũ: ⁊ mulieres eoꝝ seorsũ. Oẽs fami
lie reliq̃: familie ⁊ familie seorsuz: ⁊ mulieres eo
rum seorsum. XIII

In die illa erit fons patens domui dauid
⁊ hitantibꝰ hierl'm: in ablutionẽ pctõris
⁊ mẽstruate. Et erit in die illa dicit domi
nus exercituũ: dispdã noĩa idoloꝝ de terra: et nõ
memorabunt vltra. Et pseudo pphas: ⁊ spiritũ im
mũdũ auferã de terra. Et erit cũ pphauerit q̃spi
am vltra: dicẽt ei pr̃ eius ⁊ mr̃ eius q̃ genuerũt
eũ. Nõ viues: q: mendaciũ locutꝰ es in noĩe dñi
Et ꝯfigẽt eũ pr̃ eius: ⁊ mr̃ eius genitores eiꝰ cuz
pphauerit. Et erit: in die illa cõfundent pphete
vnusq̃sq, ex visiõe sua cũ pphauerint: nec opiẽ
tur pallio sacceo ut mentiant. Sed dicet: nõ suz
ppha. Homo agricola ego suz: q̃m adã exemplũ
meũ ab adolescẽtia mea. Et dicet ei: Quid sunt
plage iste in medio manuuz tuaꝝ? Et dicet: His
plagatꝰ sum in domo eoꝝ q̃ diligebant me. Fra
mea suscitare sup pastorẽ meũ: ⁊ sup viꝝ coherẽ
tẽ mihi dicit dñs exercituũ. Percute pastorez: ⁊
dispgent oues. Et ꝯuertã manũ meã ad puulos
Et erũt in oĩ terra dicit dñs: ptes due in ea disper
gent ⁊ deficiẽt: ⁊ tertia ps relinquet in ea. Et du
cã tertiã ptẽ per ignẽ: ⁊ vrã eos sicut vrit argen
tuz: ⁊ pbabo eos sicut pbat auꝝ. Ipse vocabit
nomẽ meũ: ⁊ ego exaudiã eũ. Et dicam: populus
meus es: ⁊ ipse dicet: dominus meus es.

Capitulum. XIIII

Ecce dies dñi veniunt: dicit dñs: ⁊ diuidẽ
tur spolia tua in medio tui. Et ꝯgregabo
oẽs gẽtes ad hierl'm in preliũ: ⁊ capietur
ciuitas: ⁊ vastabunt domꝰ: ⁊ mulieres violabũ
tur. Et egrediet media ps ciuitatis i captiuitatẽ
⁊ reliquũ ppli nõ auferet ex vrbe. Et egredietur
dñs et pliabit ꝯtra gentes illas: sicut pliatus est
in die certaminis. Et stabũt pedes eius i die illa su
p montẽ oliuaꝝ q̃ est ꝯtra hierl'm ad orientem.
Et scindet mons oliuaꝝ ex media pte sui ad ori
entẽ ⁊ ad occidentẽ prupto grãdi valde. Et sepa
bit mediuz montis ad aq̃lonẽ: ⁊ mediũ eius ad
meridiẽ. Et fugietis ad vallẽ montiũ eoꝝ: q̃m cõ
iunget vallis montiũ vsq3 ad pximuz. Et fugie
tis sicut fugistis a facie terremotꝰ in diebus iosie
regis iuda. Et veniet dñs deꝰ meꝰ: oẽsq3 sci cuz
eo. Et erit: in die illa nõ erit lux: sed frigus ⁊ gelu
Et erit dies vna que nota est dño: nõ dies neq3
nox: ⁊ in tpe vespi erit lux. Et erit: i die illa exibũt
aq̃ viue de hierl'm. Mediũ eaꝝ ad mare oriẽta
le: ⁊ mediũ eaꝝ ad mare nouissimũ. In estate et
in hyeme erũt: ⁊ erit dñs rex sup oẽm terraz. In
die illa erit dñs vnꝰ: ⁊ erit nomẽ eius vnũ. Et re
uertet oĩs tra vsq3 ad desertũ: de colle remmon
ad austrũ hierl'm. Et exaltabit ⁊ hitabit in loco
suo a porta beniamin vsq3 ad locũ porte prioris
⁊ vsq3 ad portã ãgulorꝝ: ⁊ a turre ananehel vsq3
ad torcularia regis. Et hitabũt in ea: ⁊ anathẽa
nõ erit ampliꝰ. Sz sedebit hierl'm secura: ⁊ hec erit
plaga q̃ pcutiet dñs oẽs gẽtes q̃ pugnauert ad
uersus hierl'm. Tabescet caro vniuscuiusq3 stan
tis sup pedes suos: ⁊ oculi eius ꝯtabescẽt i fora
minibꝰ suis: ⁊ lingua eoꝝ cõtabescet in ore suo.
In die illa erit tumultꝰ dñi magnus in eis: ⁊ appre
hẽdet vir manũ pximi sui: ⁊ ꝯseret manus eius
super manuz pximi sui. Sed ⁊ iudas pugnabit
aduersus hierl'm. Et ꝯgregabunt diuitie oium
gentiũ in circuitu: aurũ ⁊ argentũ ⁊ vestes mul
te satis. Et sic erit ruina equi ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ asi
ni ⁊ omniũ iumentorũ que fuerint in castris illis:
sicut ruina hec. Et oẽs qui reliqui fuerint de vni
uersis gentibus que venerũt ꝯtra hierl'm: ascen
dent ab anno in annũ: ut adorẽt regẽ dñm exer
cituũ: ⁊ celebrent festiuitatẽ tabernaculoruz. Et
erit q̃ non ascenderint de familijs tre ad hierl'm
vt adorẽt regẽ dñm exercituũ: nõ erit super eos
imber. Qd ⁊ si familia egypti nõ ascenderit ⁊ nõ
venerit: nec sup eos erit. Sz erit ruina q̃ pcutiet
dñs oẽs gentes q̃ nõ ascẽderint ad celebrandaz
festiuitatẽ tabernaculorum. Hoc erit peccatum

egypti: ⁊ hoc peccatū oium gentiū que nō ascenderint ad celebrādū festiuitatē tabnaculoꝝ. In die illa erit qđ sup frenū eq̄ est sc̄m dño: ⁊ erūt lebetes in domo dñi q̄si phiale corā altari. Et erit oīs lebes in ihrl'm: ⁊ in iuda sc̄ificat⁹ dño exercituū. Et uenient oēs imolātes ⁊ sumēt ex eis: ⁊ coquēt in eis. Et nō erit mercator vltra in domo dñi exercituum in die illo.

Explicit Zacharias pph̄a. Incipit ꝓlogus in malachiam ꝓphetam.

Deus p moysen pplō isrl' p̄cepat: sacerdotes tabnaculi sui oī corpali vicio liberos: hostias oī vicio vacuas sibi offerre. Quib⁹ legē suā ad regēdū pplm ob h̄ dederat ut p sacrificiorū oblationē inīnūcq̄ dei ⁊ hoīum facti: pplum p̄ceptis celestib⁹ facerēt obedire. Uñ sacerdotes angelos dei esse: h̄ in loco scriptura testat'. Sed q2 tāti muneris grām ꝯtemnētes: supradict⁹ popul⁹ ac sacerdotes sacrificia vicio deturpata: ipsi crimib⁹ atq3 ipietatib⁹ maculati deo offerre ceperūt. Ideo p malachiā ꝓphetā de⁹ pplm suū3 isrl' icrepās ait: Dilexi vos dicit dñs. Et dixistis In q̄ dilexisti nos? Nōne frat' erat esau iacob dicit dñs: ⁊ dilexi iacob: esau aūt odio habui. Esau āt frēm iacob nō inīq̄ aut sp̄ōtanea volūtate odio hitū a deo: vel sine meriti grā iacob dilectū māifestū est: cū s̄m p̄sciam suā esau q̄dē effusionem fratru sanguis ꝯcupiscē: iacob aūt in sui cognitōne obßuandā legē desiderare cogñscēt. Cuius rei grā: supradicto vsus est exemplo dicens: Dilexi iacob: esau aūt odio habui. Quāuis ex opeib⁹ memoratoꝝ q2 liber genescos memīt: in q̄ vnusq̄sq3 coꝝ futur⁹ erat, ꝓposito māifeste ꝯstaret vt scriptū est. Creuerūt pueri: ⁊ erat esau hō agrestis sciens venari: iacob aūt homo simplex manens in tabnaculo. Nā reliqua q̄ lectiōe ꝯphēsa sūt p̄uaricationē ppli israel in obßuādis sacrificiis dei increpationemq3 in eundem: q̄ deos alienos coluerunt significant.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Malachias aperte ⁊ in fine omnium prophetarū dicit de abiectione israel: ⁊ vocatione gentiū. Non est mihi ait volūtas in vobis dicit dñs exercituum: ⁊ munus non suscipiā de manu vestra. Ab ortu eni solis vsq3 ad occasuz magnam est nomen meuz in gentibus: ⁊ in omni loco sacrificatur: ⁊ offertur nomini meo oblatio munda.

Explicit argumentum.

Incipit Malachias propheta. Caplm. I

Onus verbi dñi ad israel in manu malachie ꝓphete. Dilexi vos dicit dñs. Et dixistis: In q̄ dilexisti nos? Nōne frater erat esau iacob dicit dñs. Et dilexi iacob: esau āt odio habui Et posui seyr montes eius in solitudinē: ⁊ hereditatē ei⁹ in dracones deserti. Qđ si dixerit idumea destructi sum⁹: sed reuertētes edificabim⁹ q̄ destructa sunt: hec dicit dñs exercituū. Isti edificabūt: ⁊ ego destruā. Et vocabunt terminu impietatis: ⁊ popl's cui iratus est dñs vsq3 in eternum. Et oculi vestri videbunt: ⁊ vos dicetis: Magnificet' domin⁹ super terminū israel. Filius honorat patrē: ⁊ seruus dñm suum. Si ergo pater ego sū vbi est honor meus: ⁊ si dñs ego sum: vbi est timor meus: dicit dñs exercituū ad vos: O sacerdotes q despicitis nomē meū: ⁊ dixistis: in q̄ despexim⁹ nomen tuū? Offertis sup altare meum panē pollutū. Et dicitis: In quo polluim⁹ te? In eo q̄ dicitis: mensa dñi despecta est. Si offeratis cecū ad imolandū: nōne malū est? Et si offeratis claudū ⁊ languidū: nōne malū est? Offer illđ duci tuo: si placuerit ei: aut si suscepit faciē tuā dicit dñs exercituū. Et nūc deꝑcami vultū dei: ut misereat' vr̄i: de manu eni vr̄a factuz est h̄: si q̄ mō suscipiat facies vr̄as dicit dñs exercituū. Quis in vob' q claudat ostia: ⁊ incēdat altare meū gratuito? Nō est mihi volūtas in vob' dicit dñs exercituū: ⁊ mun⁹ nō suscipiā d' manu vr̄a. Ab ortu. n. sol' vsq3 ad occasum magnū est nomē meū i gētib⁹: ⁊ in oī loco sacrificat': ⁊ offert' noī meo oblatio mūda: q2 magnū est nomē meū in gentibus dicit dñs exercituū. Et vos polluistis illud i eo q̄ dicitis: mēsa dñi ꝯtaminata ē: ⁊ qđ supponit' ꝯtēptibile est cū igne q illud deuorat. Et dixistis: Ecce de labore. Et exufflastis illud dicit dñs exercituū. Et intulistis in rapinis claudū ⁊ lāguidū: ⁊ intulistis mun⁹. Nūq̄d suscipiā illud de manu vr̄a dicit dñs exercituū? Maledict⁹ dolosus q h̄et in grege suo masculū: ⁊ votū faciēs: imolat debile dño. Quia rex magn⁹ ego dicit dñs exercituū: ⁊ nomē meū horribile in gentibus. II

Et nūc ad vos mandatū h̄ o sacerdotes. Si nolueritis audire: ⁊ si nolueritis ponē sup cor: ut detis glāz noī meo ait dñs exercituū: mittā in vos egestatē: ⁊ maledicā bñdictiōib⁹ vr̄is: ⁊ maledicā illis q̄ñ nō posuistis sup cor. Ecce ego ꝓiciā vobis brachiū: ⁊ dispgam sup vultū vr̄m stercus solēnitatū vr̄aꝝ: ⁊ assumet vos secū. Et scietis q2 misi ad vos mādatū istud vt esset pactū meū cum leui dicit domin⁹ exercituū

tuum. Pactū meū fuit cum eo vite ⁊ pacis ⁊ de
di ei timorē ⁊ timuit me: ⁊ a facie noīs mei paue
bat. Lex veritatis fuit in ore eius: ⁊ iniqtas nō
est inuēta in labijs eius. In pace ⁊ in eqtate am
bulauit mecū: ⁊ multos auertit ab iniqtate. La
bia eni sacerdotis custodiūt sciam: ⁊ legē reqrēt
ex ore eius: qr āgelus dñi exercituū est. Uos au
tē recessistis de via: ⁊ scādalizastis plimos in le
ge. Irritū fecistis pactū leui dicit dñs exercituū.
Propter qđ ⁊ ego dedi vos ɔtēptibiles ⁊ humi
les oib⁹ pplis: sicut nō huastis vias meas: ⁊ accepi
stis faciē in lege. Nunqd nō pr̄ vn⁹ oīuz nostrū:
Nūqd nō de⁹ vn⁹ creauit nos: Quare ḡ despicit
vnusqsqz vīm frēm suū violās pactuz prm nro
rū: Trāsgressus est iuda ⁊ abhoīatio facta ē i isrl̄
⁊ in hierlm: qr ɔtaminauit iudas sctificationē dñi
quā dilexit: ⁊ hūit filiā dei alieni. Dispdet dñs vi
rū q̄ fecerit h̄: magrm ⁊ discipulū de tabnaclo ia
cob: ⁊ offerentē mun⁹ dño exercituū. Et h̄ rursuz
fecistis. Opiebatis lachrymis altare dñi fletu ⁊
mugitu. ita ut nō respiciā vltra ad sacrificiū: nec
accipiā placabile qđ de manu vestra. Et dixistis
Quā ob cāz: Quia dñs testificat⁹ est int̄ te ⁊ vxo
rē pubtatis tue: quā tu despexisti. Et h̄ particeps
tua ⁊ vxor federis tui. Nōne vn⁹ fecit: ⁊ residuū
spūs eius est: Et qđ vn⁹ q̄rit nisi semē dei: Custo
dite ḡ spm̄ vīm ⁊ vxorē adolescētie tue noli de
spicere. Cū odio hūeris dimitte dicit dñs de⁹ isrl̄
Opiet aūt iniqtas vestimentū ei⁹ dicit dñs ex
ercituū. Custodite spm̄ vīm: ⁊ nolite despicē. La
borare fecistis dñm in s̄monib⁹ vīis. Et dixistis
In q̄ eū fecim⁹ laborare: In eo q̄ dicitis: Ois q
facit malū bon⁹ est in ɔspectu dñi: ⁊ tales ei pla
cent. Aut certe: vbi est deus iudicij. III

Ecce ego mittā angelū meū: ⁊ pparabit viā
ante faciē meā. Et statim veniet ad templū
suū dñator quē vos q̄ritis: ⁊ āgelus testi
quē vos vultis. Ecce venit dicit dñs exercituuz
Et qs poterit cogitare diē aduent⁹ eius: Et qs sta
bit ad videndū eū: Ipse eni q̄si ignis ɔflans: ⁊ q̄
si herba fullonū. Et sedebit ɔflās ⁊ emundās ar
gentū: ⁊ purgabit filios leui. Et colabit eos qua
si aurū: ⁊ q̄si argentū: ⁊ erūt dñs offerētes sacrifi
cia i iusticia. Et placebit dño sacrificiū iuda ⁊ hie
rusalē sicut dies secli: ⁊ sicut anni ātiq. Et accedā
ad vos in iudicio: ⁊ ero testis velox maleficis ⁊
adulteris ⁊ piuris: ⁊ q calūniant̄ mercedez mer
cennarij: ⁊ hūiliāt filios ⁊ pupillos: ⁊ opprimunt
pegrinū: nec timuerunt me: dicit dñs exercituū:
Ego eni dñs ⁊ nō mutor: ⁊ vos filij iacob n̄ estis
ɔsumpti. A dieb⁹ eni prm vroꝝ recessistis a legi
timis meis: ⁊ nō custodistis. Reuertimi ad me
⁊ reuertar ad vos: dicit dñs exercituū. Et dixistis
in q̄ reuertemur. Si affiget hō deū: qr vos ɔfigi
tis me. Et dixistis: In q̄ ɔfigim⁹ te: In decimis ⁊
in pmitijs. Et in penuria vos maledicti estis: et

me vos ɔfigitis gens tota. Inferte oēm decimā
in horreū meuz: ⁊ sit cib⁹ in domo mea: ⁊ pbate
me sup h̄ dicit dñs: Si nō apuero vobis catara
ctas celi: ⁊ effudero vob̄ bñdictionē vsqz ad abū
dantiā. Et increpabo p vobis deuorantē: ⁊ n̄ cor
rūpet fructū terre vīe: nec erit steril' vinea i agro
dicit dñs exercituū. Et beatos vos dicēt oēs gen
tes. Eritis eni vos tra desiderabil' dicit dñs exer
cituū. Inualuerūt sup me verba vīa dicit dñs.
Et dixistis: Quid locuti sum⁹ ɔtra te: Dixistis:
Uan⁹ est qui huit deo. Et qđ emolumentū: qa cu
stodiuim⁹ pcepta eius: ⁊ qr ambulauim⁹ tristes
corā dño exercituū: Ergo nunc btōs dicim⁹ arro
gātes. Siqdē edificati sūt facientes ipietatē: ⁊ tem
ptauerūt deū: ⁊ salui facti sunt. Tunc locuti sunt
timētes deū: vnusqsqz cū pximo suo. Et attēdit
dñs ⁊ audiuit: ⁊ script⁹ est liber monimēti coraz
eo timētib⁹ dñm: ⁊ cogitantib⁹ nomē ei⁹. Et erūt
mihi ait dñs exercituū in die qua ego facio i pe
culiū: ⁊ parcā eis sicut pcit vir filio suo huienti si
bi. Et ɔuertimi: ⁊ videbitis qđ sit int̄ iustū ⁊ ipiū
⁊ int̄ huientē deo ⁊ nō seruientem ei. IIII

Ecce eni dies veniet succēsa q̄si caminus
⁊ erūt oēs supbi: ⁊ oēs facientes ipietatez
stipula: ⁊ inflāmabit eos dies veniēs di
cit dñs exercituū: q̄ nō derelinq̄t eis radicem et
germē. Et orief vob̄ timentib⁹ nomē meū sol iu
sticie: ⁊ sanitas in pēnis eius. Et egrediemi: ⁊ sa
lietis sic vitulus de armēto: ⁊ calcabitis impios
cū fuerit cinis sub plāta pedū vroꝝ in die q̄ ego
facio dicit dñs exercituū: Memētote legis moy
si hui mei quā mādaui ei i oreb ad oēm isrl̄: pce
pta ⁊ iudicia. Ecce ego mittā vob̄ heliā pphetaz
anq̄ȝ veniat dies dñi magn⁹ ⁊ horribil'. Et ɔuer
tet cor patrū ad filios: ⁊ cor filioꝝ ad pres eoruz
ne forte veniā ⁊ pcutiā terrā anathemate.

Explicit malachias ppha. Incipit pro
log⁹ beati hieronymi p̄sbyteri in libros
machabeorum.

Machabeorū libri duo p̄notant p̄lia
inter hebreorū duces: gentēqz per
sarū: pugnā q̄z sabbatoꝝ: ⁊ nobiles
machabei ducis triumphos extra
cuius noīe ⁊ libri idem sunt nuncu
pati. Hec q̄z historia ɔtinet etiā ickyta illa gesta
machabeoꝝ fratrū: qui sub antiocho rege p sa
cris legib⁹ dira tormēta ppessi sunt. Quos mat
pia dum diuersis supplicijs vrgerent̄: nō solum
n̄ fleuit: sz ⁊ gaudēs hortabat̄ ad gl'iaz passiōis.

Item alius plogus.
Machabeoꝝ libri licet non habeātur
in canone hebreorū: tn̄ ab ecclesia
inter diuinoꝝ voluminū annotāt

historias. Prenotant aũt p̄lia inter hebreorum duces: gentesq̄ꝫ persarũ: pugnã q̄ꝫ sabbatorum ⁊ nobiles machabei triumphos: fedus q̄ꝫ amicitiarũ cum romanoꝝ ducib⁹ atq̄ꝫ legationum. Machabei septez fratres ab vna matre machabea noie geniti. Custodiẽtes legẽ p̄ris traditõez nõ manducãtes carnẽ porcinã: ob h̄ ab ãtiocho rege seuissimo in antiochia martyrij gl'a coronati sunt cum matre sua: atq̄ꝫ sepula cũ magna veneratione ibi quiescunt.

Explicit ꝓlogus. Incipit liber p̄mus Machabeorum. Capitulum. I

ET factuz est postq̄ꝫ percussit alexander philippi macedo q p̄m⁹ regnauit in grecia: egressus de terra cethim: dariũ regẽ ꝑsaꝝ ⁊ medoꝝ ꝯstituit ꝑlia multa: ⁊ obtinuit oĩum munitiões: ⁊ interfecit reges terre. Et ꝑtrãsijt vsq̄ꝫ ad fines terre: ⁊ accepit spolia multitudis gẽtiuz ⁊ siluit terra in ꝯspectu eius. Et ꝯgregauit v̄tutẽ ⁊ exercitũ fortẽ nimis: ⁊ exaltatũ est ⁊ eleuatum cor eius: ⁊ obtinuit regiões gentiũ ⁊ tyrannos: ⁊ facti s̄t illi in tributũ. Et post h̄ decidit in lectuz ⁊ cog̃uit q̄ moreref. Et vocauit pueros suos nobiles q secũ erãt nutriti a iuuẽtute sua: ⁊ diuisit illis regnũ suuz cum adhuc viueret. Et regnauit alexander annis duodecim: ⁊ mortu⁹ est. Et obtinuerũt pueri ei⁹ regnũ vnusq̄sq̄ꝫ in loco suo: et imposuerũt oẽs sibi diademata post mortẽ eius: ⁊ filij coꝝ post eos annis multis: ⁊ multiplicata sũt mala in terra. Et exijt ex eis radix pcĩ: antioch⁹ illustris fili⁹ antiochi regis q fuerat rome obses ⁊ regnauit in anno centesimotricesimoseptimo regni grecorum. In diebus illis exierunt filij isr̄l filij iniqui: ⁊ suaserunt multis dicentes: Eamus ⁊ disponamus testamentũ cuz gentib⁹ que circa nos sunt: quia exquo recessim⁹ ab eis: inuenerũt nos multa mala. Et bonus visus est sermo ĩ oculis eorũ. Et destinauerũt aliq de ppl'o: ⁊ abierũt ad regẽ: ⁊ dedit illis ꝑtãtẽ: ut facerẽt iusticiã gentiũ. Et edificauerũt gymnasiũ in hierosolymis s̄ꝫ leges nationũ: ⁊ fecerũt sibi ꝑputia: ⁊ recesserũt a testõ scõ: ⁊ iuncti s̄t natiõib⁹: ⁊ venundati sũt vt facerent malum. Et paratũ est regnũ in ꝯspectu antiochi: ⁊ cepit regnare in terra egypti: ut r̃gnaret sup duo regna. Et intrauit in egyptuz in multitudine graui: in currib⁹ ⁊ eleuãtis ⁊ eq̄tibus: ⁊ copiosa nauiũ multitudine. Et ꝯstituit belluz aduersus ptolomeũ regẽ egypti: ⁊ verit⁹ est ptolomeus a facie eius ⁊ fugit: ⁊ ceciderunt vulnerati multi. Et compꝛehẽdit ciuitates munitas ĩ terra egypti: ⁊ accepit spolia terre egypti. Et conuertit antiochus postq̄ꝫ ꝑcussit egyptũ in centesimo ⁊ quadragesimo ⁊ tertio anno: ⁊ ascendit ad israel ⁊ ascendit hierosolymã in multitudine graui. Et intrauit in sanctificationẽ cuz superbia: ⁊ accepit altare aureũ: ⁊ candelabrum luminis: ⁊ vniuersa vasa eius: ⁊ mensam ꝓpositionis: ⁊ libatoria: ⁊ phialas: ⁊ mortariola aurea: ⁊ velũ: ⁊ coronas ⁊ ornamentũ aureũ quod in facie templi erat: et cõminuit omnia. Et accepit argentũ ⁊ aurum et vasa ꝯcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros occultos quos inuenit: ⁊ sublatis omnibus abijt in terrã suam. Et fecit cedem hominũ: ⁊ locutus est ĩ superbia magna. Et factus est planctus magn⁹ in israel: ⁊ in omni loco eorum. Et ingemuerũt p̄ncipes ⁊ seniores ⁊ iuuenes ⁊ virgines infirmati sunt ⁊ speciositas mulierũ immutata est. Om̃is maritus sumpsit lamentũ: ⁊ que sedebant in thoro maritali lugebant. Et cõmota est terra super habitantes in ea: ⁊ vniuersa domus iacob induit confusionẽ. Et post duos annos dierum misit rex principem tributorũ in ciuitates iuda: ⁊ vẽit hierusalem cum turba magna. Et locutus est ad eos verba pacifica in dolo: ⁊ crediderunt ei. Et irruit super ciuitatẽ repente: ⁊ percussit eaz plaga magna: ⁊ perdidit populũ multum ex israel. Et accepit spolia ciuitatis: ⁊ succendit eam igni. Et destruxit domos eius: ⁊ muros eius in circuitu: ⁊ captiuas duxerũt mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora possiderũt. Et edificauerunt ciuitatez dauid muro magno ⁊ firmo ⁊ turrib⁹ firmis: ⁊ facta ẽ illis in arcem. Et posuerunt illic gentẽ peccatricez viros iniquos: ⁊ conualuerũt in ea. Et posuerũt arma ⁊ escas: ⁊ congregauerũt spolia hierusalem ⁊ reposuerũt illic: ⁊ facti sunt in laqueuz magnũ. Et factum est hoc ad insidias sanctificationi: ⁊ in diabolũ malum israel. Et effuderunt sanguinez innocentem per circuitũ sanctificationis: ⁊ contaminauerũt sanctificationẽ. Et fugerunt habitatores hierusalẽ ꝓpter eos: ⁊ facta est habitatio exterorũ: ⁊ facta est extera semini suo: ⁊ nati ei⁹ reliquerũt eam. Sanctificatio eius desolata est sicut solitudo: dies festi eius conuersi sunt in luctum: sabbata eius in opprobriũ: honores eius in nihilum. Scd̃m gloriam eius multiplicata est ignominia eius: ⁊ sublimitas eius conuersa est in luctum. Et scripsit rex antiochus omni regno suo vt esset omnis populus vnus. Et reliquerũt vnusquisq̄ꝫ legem suam: ⁊ consenserunt omnes gentes s̄m verbum regis antiochi. Et multi ex isr̄l consenserunt ei: ⁊ sacrificauerũt idolis: ⁊ coinquinauerũt sabbatũ. Et misit rex antiochus libros per manus nunciorũ in hierusalẽ: ⁊ in omnes ciuitates iude: ut seq̄rent leges gentiuz t̃re: ⁊ ꝓhiberẽt holocausta ⁊ sacrificia ⁊ placatiões fieri ĩ templo dei: ⁊ ꝓhiberẽt celebrari sabbatũ ⁊ dies solẽnes. ⁊ iussit coinquinari scã ⁊ scm̃ ppl'z isr̄l. Et iussit

edificari aras ⁊ tēpla ⁊ idola: ⁊ immolari carnes suillas ⁊ pecora cōia: ⁊ relinq̄re filios suos incircūcisos: ⁊ coinquinari aīas eoꝝ in oībus immūdicijs: ⁊ abominatiōib⁹: ita vt obliuiscerent legē ⁊ immutarēt oēs iustificatiōes dei. Et quicūq; non fecissent ſm verbū regis antiochi morerētur: ſm oīa ꝟba hec scripsit oī regno suo: ⁊ p̄posuit p̄ncipes pp̄lo q̄ hec fieri cogerēt. Et iusserūt ciuitatib⁹ iude sacrificare. Et cōgregati sunt mlꝉti de pp̄lo ad eos q̄ dereliq̄rant legē dn̄i: ⁊ fecerūt mala sup terrā: ⁊ effugauerūt pplm̄ isrł in abditis ⁊ in absconditis fugiuioꝝ locis. Die quintadecima mensis casleu: q̄nto ⁊ q̄dragesimo ⁊ centesimo anno: edificauit rex antiochus abominādum idolū desolatōis sup altare dei: ⁊ p̄ vniuersas ciuitates iude in circuitu edificauerūt aras: ⁊ añ ianuas domoꝝ: ⁊ in plateis incēdebāt thura ⁊ sacrificabāt. Et libros legis dei cōbusserunt igni scindētes eos: ⁊ apud quēcūq; inueniebāt libri testi dn̄i: ⁊ q̄cunq; obseruabat legē dn̄i ſm edictū regis trucidabant eū. In ꝟtute sua faciebāt hec pp̄lo isrł: q̄ inueniebāt in oī mēse i ciuitatib⁹. Et q̄nta ⁊ vicesima die mensis sacrificabāt sup arā q̄ erat ꝯtra altare: ⁊ mulieres que circūcidebant filios suos trucidabantur ſm iussum regis antiochi. Et suspendebāt pueros a ceruicib⁹ p̄ vniuersas domos eoꝝ: ⁊ eos q̄ circūciderāt illos trucidabāt. Et multi de pp̄lo isrł diffinierūt apud se vt nō mādūcarēt imūda: et elegerūt magis mori q̄3 cibis coinquinari imūdis: ⁊ noluerūt infringere legē dei scā3: ⁊ trucidati sunt. Et factā ira magna sup pplm̄ isrł valde.

II

In diebus illis surrexit matathias filius iohānis filij symeōis sacerdos ex filijs ioarim ab hierłm: ⁊ cōsedit i mōte modin Et hēbat filios q̄nq;: iohannā q̄ cognominabatur gaddis: ⁊ simonē q̄ cognomiabat thasi: ⁊ iudā q̄ vocabat machabe⁹ ⁊ eleazarū q̄ cognominabat abarō: ⁊ ionathā q̄ cognomiabat apph⁹. Hi viderūt mala q̄ fiebāt in pp̄lo iuda ⁊ i hierłz: ⁊ dixit matathias: Ue mihi. Ut q̄d nat⁹ sū videre ꝯtritō3 pp̄li mei: ⁊ cōtritionē ciuitatis scē: et sedere illic cū dat i manib⁹ inimicoꝝ: Sācta i manu extraneoꝝ facta sūt: tēplū ei⁹ sicut hō ignobilis: Uasa glorie ei⁹ captiua abducta sūt: trucidati sūt senes ei⁹ i plateis: ⁊ iuuenes ei⁹ ceciderūt i gladio inimicoꝝ. Que gēs nō hereditauit regnū ei⁹: ⁊ nō obtinuit spolia ei⁹. Ois ꝯpositio ei⁹ ablata ē. Que erat libera facta ē ancilla. Et ecce scā nr̄a et pulchritudo nr̄a: ⁊ claritas nr̄a desolata ē: ⁊ coinq̄nauerūt eā gētes. Quo ḡ nobis adhuc viuere: Et sciderūt vestimenta sua matathias: ⁊ filij eius: ⁊ operuerūt se cilitijs: ⁊ planxerūt valde. Et venerūt illuc q̄ missi erāt a rege antiocho vt cogerēt eos q̄ ꝯfugerāt in ciuitatē modin: imolare et accēdere thura: ⁊ a lege dei discedere. Et mlꝉti de pp̄lo isrł ꝯsentiētes accesserunt ad eos: s3 matathias ⁊ filij ei⁹ cōstant steterūt. Et rn̄dētes q̄ missi erāt ab antiocho q̄ dixerūt matathie: Princeps ⁊ clarissim⁹ ⁊ magn⁹ es i hac ciuitate: ⁊ ornat⁹ filijs ⁊ frīb⁹. Ergo accede p̄or ⁊ fac iussū regis sicē fecerūt oēs gētes ⁊ viri iuda: ⁊ q̄ remāserunt in hierłz: ⁊ eris tu ⁊ filij tui int̄ amicos regis: ⁊ amplificat⁹ auro ⁊ argēto ⁊ munerib⁹ mlꝉtis. Et rn̄dit matathias: ⁊ dixit magna voce: Et si oēs gētes r̄gi antiocho obediūt vt discēdāt vnusq̄sq; a ꝟitute legis patrū suoꝝ: ⁊ ꝯsentiāt mandatis ei⁹: ego ⁊ filij mei ⁊ frēs mei obediem⁹ legi patrū nr̄oꝝ. Propiti⁹ sit nobis de⁹: non ē nobis vtile relinq̄re legē ⁊ iusticias dei. Nō audiem⁹ ꝟba regis antiochi: nec sacrificabim⁹ transgredientes legis nr̄e mādata: vt eam⁹ alt̄a via. Et vt cessauit loq̄ ꝟba hec: accessit q̄dā iude⁹ i oīum oc̄lis sacrificare idolis sup arā i ciuitate modin ſm iussum regis. Et vidit matathias ⁊ doluit: ⁊ contremuerūt renes ei⁹. Et accēsus ē furor ei⁹ ſm iudiciū legis: ⁊ insiliēs trucidauit eū sup arā. Sed ⁊ virū quē rex antioch⁹ miserat q̄ cogebat imolare: occidit in ip̄o tp̄e ⁊ arā destruxit: ⁊ zelat⁹ est legē sicut fecit phinees zambri filio salomi. Et clamauit matathias voce magna i ciuitate dicens Ois q̄ zelū h3 legis statuēs testm̄ exeat p⁹ me Et fugit ipse ⁊ filij ei⁹ in mōtes: ⁊ reliq̄rūt q̄cunq; hēbant i ciuitate. Tūc descenderūt mlꝉti q̄rentes iudiciū ⁊ iusticiā in desertū: ⁊ sederūt ibi ipsi ⁊ filij ei⁹ ⁊ mlꝉieres eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ: q̄m inundauerūt sup eos mala. Et renūciatū ē viris regis: ⁊ exercitui q̄ erant i hierłm ciuitate dauid: q̄m discessissent viri q̄dā q̄ dissipauerūt mādatū regis i loca occulta i deserto: ⁊ abiissent p⁹ illos multi. Et stati precerūt ad eos: ⁊ cōstituerunt aduersus eos p̄liū i die sabbatoꝝ: ⁊ dixerūt ad eos. Resistitis ⁊ nūc adhuc: Exite ⁊ facite ſm ꝟbū regis antiochi: ⁊ viuetis: ⁊ dixerūt: Nō exibim⁹ neq; faciem⁹ ꝟbū regis: vt polluam⁹ diē sabbatorū. Et ꝯcitauerūt aduersus eos p̄liū. Et nō rn̄derūt eis: nec lapidē miserūt in eos: nec opilauerūt loca occulta: dicētes: Moriamur oēs i simplicitate nr̄a: ⁊ testes erūt sup nos celū ⁊ t̄ra q̄ iniuste p̄ditis nos. Et intulerūt illis bellū sabbatis: ⁊ mortui sūt ipsi ⁊ vxores eoꝝ ⁊ filij eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ vsq; ad mille aīas hoīum. Et cognouit matathias ⁊ amici ei⁹: ⁊ luctū hūerūt sup eos valde: ⁊ dixit vir p̄ximo suo. Si oēs fecerim⁹ sicē frēs nr̄i fecerūt ⁊ n̄ pugnauerim⁹ aduers⁹ gētes p̄ aīab⁹ nr̄is et iustificatiōib⁹ nr̄is cit⁹ disp̄dēt nos a t̄ra: ⁊ cogitauerūt i die illa: dicētes: Ois hō q̄cūq; venerit ad nos i bello die sabbatoꝝ: pugnem⁹ aduersus eū: ⁊ n̄ moriemur oēs sicē mortui sūt frēs nr̄i i occlꝉtis. Tūc ꝯgregata ē ad eos synagoga iudeoꝝ fortis virib⁹ ex isrł: ois volūtari⁹ i lege ⁊ oēs q̄ fugiebāt a malꝉ additi sūt ad eos: ⁊ facti sūt illꝉ ad firma

mentũ. Et collegerũt exercitũ: ⁊ pcusserũt petõres ĩ ira sua: ⁊ viros iniquos ĩ indignatõe sua: ⁊ ceteri fugerũt ad nationes: vt euaderẽt. Et circuiuit mathathias ⁊ amici eiꝰ: ⁊ destruxerũt aras: et circũciderunt pueros incircũcisos quotquot inuenerũt in finibus isrl̃ ĩ fortitudie. Et psecuti sunt filios supbie: ⁊ psperatũ ẽ opus ĩ manibꝰ eoꝝ: ⁊ obtinuerũt legem dẽ manibꝰ gentiũ: ⁊ dẽ manibꝰ regũ: ⁊ nõ dederũt cornu petõri. Et appropinquauerũt dies mathathie moriẽdi: ⁊ dixit filijs suis: Nũc ɔfortata ẽ supbia ⁊ castigatio: ⁊ tps euersionis: ⁊ ira idignationis. Nũc ergo o filij emulatores estote legis: ⁊ date aias vr̃as p testõ patrum: ⁊ mementote opum patrũ q̃ fecerũt in generationibꝰ suis: ⁊ accipietis gloriã magnam ⁊ nomen eternũ. Abraã nõne ĩ temptatõe inuẽtꝰ ẽ fidelis ⁊ reputatũ ẽ ei ad iusticiã? Joseph ĩ tpe ãgustie sue custodiuit mãdatũ: ⁊ factꝰ ẽ dñs egypti. Phinees pr̃ nr̃ zelãdo zelũ dei accepit testm̃ sacerdotij eterni. Jesus dũ impleuit ꝟbũ: factus ẽ dux ĩ isrl̃. Caleph dũ testificat̃ in ecclesia: accepit hereditatẽ. Dauid in sua mĩa ɔsecutus ẽ sedẽ regni ĩ secula. Helias dũ zelat zelũ legis: receptus ẽ in celũ. Ananias ⁊ azarias ⁊ misael credẽtes liberati sunt dẽ flãma. Daniel ĩ sua simplicitate liberatꝰ est de ore leonũ. Et ita cogitate p generatõz ⁊ generatõz: q: oẽs q̃ sperant in eũ nõ infirmant̃: et a ꝟbis viri petõris ne timueritis: q: gloria eiꝰ stercꝰ ⁊ vermis ẽ. Hodie extollit̃ ⁊ cras nõ inuenietur: q: ɔuersus ẽ in terrã suã: ⁊ cogitatio eiꝰ perijt. Uos ergo filij ɔfortamini ⁊ viril̃ agite ĩ lege: q: cũ feceritis q̃ vobis pcepta sunt in lege a dño deo vr̃o: in ipsa gloriosi eritis. Et ecce simon frat̃ vr̃: scio q vir cõsilij ẽ. Ipsũ audite sp̃: ⁊ ipse erit vobis pr̃. Et iudas machabeꝰ fortis viribꝰ a iuuentute sua sit vobis pnceps milicie: ⁊ ipse aget bellũ populi. Et adducetis ad vos oẽs factores legis: ⁊ vindicate vindictã ppl̃i vr̃i. Retribuite retributionẽ gentibꝰ: ⁊ intendite ĩ pceptũ legis. Et bñdixit eos ⁊ appositꝰ est ad pr̃es suos. Et defunctus est anno centesimoquadragesimosexto ⁊ sepultꝰ ẽ a filijs suis in sepulchris patrũ suorũ in modijn: ⁊ planxerũt eũ oĩs isrl̃ plãctu magno.

Et surrexit iudas qui vocabat̃ machabeus filiꝰ eiꝰ p eo: ⁊ adiuuabant eũ oẽs frẽs eius: ⁊ vniuersi q̃ se cõiunxerãt prĩ eiꝰ: ⁊ pliabant̃ pliũ israel cũ leticia: ⁊ dilatauit gloriã pplõ suo: ⁊ induit se loricam sicut gigas ⁊ succinxit se arma bellica sua in prelijs: ⁊ ptegebat castra gladio suo. Silis factus ẽ leoni ĩ opibus suis: ⁊ sicut catulꝰ leonis rugiẽs ĩ venatione. Et psecutus ẽ iniquos pscrutans eos: ⁊ qui ɔturbabant pplm suũ: eos succendit flammis: ⁊ repulsi sunt inimici eiꝰ p timore eiꝰ. Et omnes operarij iniqtatis cõturbati sunt: ⁊ directa est salus ĩ manu eiꝰ. Et exacerbabat reges mltos: ⁊ letificabat iacob ĩ opibus suis: ⁊ ĩ seclm̃ memoria eius ĩ bñdictõe. Et pambulabat ciuitates iuda: ⁊ pdidit impios ex eis: ⁊ auertit irã ab isrl̃. Et nominatꝰ ẽ vsq3 ad nouissimũ terre: ⁊ cõgregauit peuntes. Et ɔgregauit appolloniꝰ gẽtes: ⁊ a samaria ꝟtutẽ multã ⁊ magnã ad bellandũ cõtra isrl̃. Et cognouit iudas ⁊ exijt obuiã illi: ⁊ pcussit ⁊ occidit illũ: ⁊ ceciderũt vulnerati multi: ⁊ reliq fugerũt: ⁊ accepit spolia eorũ. Et gladiũ appollonij abstulit iudas: ⁊ erat pugnans ĩ eo oĩbus diebꝰ. Et audiuit seron pnceps exercitꝰ syrie q cõgregauit iudas cõgregatõz fideliũ ⁊ ecclesiaz secũ: ⁊ ait: Faciã mihi nomen ⁊ glorificabor in regno: ⁊ debellabo iudã: ⁊ eos q cũ eo sunt: q spernebant ꝟbũ regis. Et pparauit se ⁊ ascenderunt cũ eo castra impioꝝ fortes auxiliarij vt facerent vindictã in filios isrl̃. Et appropinquauerunt vsq3 bethoron: ⁊ exiuit iudas obuiã illis cũ paucis. Ut autẽ viderũt exercitũ venientẽ sibi obuiam: dixerũt iude: Quõ poterimꝰ pauci pugnare cõtra multitudinẽ hanc tantã ⁊ tam fortem? Et nos fatigati sumꝰ ieiunio hodie: ⁊ ait iudas. Facile ẽ ɔcludi multos ĩ manu paucoꝝ: ⁊ nõ ẽ dña in cõspectu dei celi liberare ĩ multis ⁊ in paucis: qñ nõ in multitudine exercitus victoria belli: sed de celo fortitudo ẽ. Ipsi veniũt ad nos ĩ multitudine ɔtumaci ⁊ superbia: vt disperdant nos ⁊ vxores nostras ⁊ filios nr̃os: ⁊ vt spoliẽt nos. Nos ꝟo pugnabimus p aiabus nr̃is ⁊ legibꝰ nr̃is: ⁊ ipse dominꝰ ɔteret eos añ faciẽ nostram. Uos aũt ne timueritis eos. Ut cessauit autẽ loqui insiluit in eos subito: ⁊ cõtritus ẽ seron ⁊ exercitus eius in cõspectu ipsius: ⁊ psecutus est eũ in descensu bethoron vsq3 ĩ campũ. Et ceciderũt ex eis octingenti viri: reliq autẽ fugerunt in terrã philistijm. Et cecidit timor iude ac fratrũ eiꝰ: ⁊ formido sup oẽs gentes in circuitu eoꝝ: ⁊ peruenit ad regẽ nomẽ eius: ⁊ de prelijs iude narrabant oẽs gentes. Ut audiuit aũt rex antiochus smones istos iratus ẽ animo: ⁊ misit ⁊ ɔgregauit exercitũ vniuersi regni sui castra fortia valde. Et aperuit erariũ suũ: ⁊ dedit stipẽdia exercitui in annũ: ⁊ mandauit illis vt essent parati ad oĩa. Et vidit q defecit pecũia dẽ thesauris suis: ⁊ tributa regiõis modica pter dissensionẽ ⁊ plagã quã fecit in terra: vt tolleret legitima q̃ erant a pmis diebꝰ. Et timuit ne nõ hẽret ⁊ semel ⁊ bis in sumptꝰ ⁊ donaria q̃ dederat ante larga manu: ⁊ abũdauerat sup reges q ante eum fuerant. Et cõsternatꝰ erat aĩo valde: ⁊ cogitauit ire in psidẽ ⁊ accipere tributa regionũ ⁊ cõgregare argentũ multũ. Et reliqt lysiam hoiem nobilẽ de genere regali sup negocia regia a flumine eufratẽ vsq3 ad flumẽ egypti: et vt nutriret antiochũ filiũ suum donec rediret. Et tradidit ei mediũ exercitũ et elephãtos: ⁊ mandauit ei de oĩbus que vole

bat: ⁊ de inhabitãtibus iudeam ⁊ hierusalē: ⁊ ut mitteret ad eos exercitū ad cõterendã ⁊ extirpandã virtutē israel: ⁊ reliquas hierl'm: ⁊ auferendaꝫ memoriã eoꝝ de loco: ⁊ ut cõstitueret habitatores filios alienigenas in oib⁹ finib⁹ eorū: ⁊ sorte distribueret terrã eoꝝ. Et rex assumpsit partē exercit⁹ residui: ⁊ exiuit ab ãtiochia ciuitate regni sui anno centesimo ⁊ q̃dragesimoseptimo: ⁊ trãsfretauit eufraten flumē: ⁊ pambulabat supiores regiones. Et elegit lysias ptolomeū filiū dorimini et nicanorē ⁊ gorgiã viros potētes ex amicis regis ⁊ misit cū eis q̃draginta milia viroꝝ: ⁊ septē milia equitū: ut venirēt in terrã iuda: ⁊ disperderēt eã ƀm verbū regis. Et pcesserūt ut irent cū vniuersa virtute sua: ⁊ venerūt ⁊ applicuerūt ammaum in t'ra cãpestri. Et audierūt mercatores regionū nomē eoꝝ: ⁊ accepert̄ argentū ⁊ auꝝ multū valde ⁊ pueros: ⁊ venerūt in castra ut acciperēt filios isrl' in ƀuos: ⁊ additi sᵗ ad eos exercitus syrie: ⁊ terre alienigenaꝝ. Et vidit iudas ⁊ frēs ei⁹ q: multiplicata sunt mala: ⁊ exercit⁹ applicabat ad fines eoꝝ: ⁊ cognouerūt verba regis q̃ mãdauit pplo facē in interitū ⁊ cõsummatõeꝫ. Et dixerunt vnusq̃sqꝫ ad pximū suū: Erigam⁹ deiectionem ppli nr̄i: ⁊ pugnem⁹ p pplo nr̄o: ⁊ scis nr̄is. Et cõgregat⁹ est cõuent⁹ ut essent pati in pliū: ⁊ vt orarēt ⁊ peterēt miam ⁊ miƀatiões. Et hierl'em non hitabaᵗ: sed erat sicut desertū. Nõ erat q igrederetᵗ ⁊ egrederetᵗ de natis eius: ⁊ sctm̄ cõculcabaᵗ. Et filij alienigenaꝝ erãt i arce: ibi erat habitatio gentiū. Et ablata est voluptas a iacob: ⁊ defecit ibi tybia ⁊ cythara. Et cõgregati sunt ⁊ venert̄ in masphat cõtra hierl'm: q: locus oronis erat i masphat ante in isrl'. Et ieiunauert̄ illa die: ⁊ induert̄ se cilicijs: ⁊ cinerē iposuert̄ capiti suo: ⁊ disciderūt vestim̄ēta sua. Et expãderūt libros legis de quibus scrutabanᵗ gētes silitudinē sil'achroꝝ suoꝝ ⁊ attulerūt ornamēta sacerdotalia et p̄mitias et decimas: ⁊ suscitauerūt nazareos q impleuerãt dies. Et clamauert̄ voce magna in celū dicētes: Quid faciem⁹ istis: ⁊ quo eos ducem⁹: Et sancta tua cõculcata sᵗ: ⁊ cõtaminata sunt: ⁊ sacerdotes tui facti sunt in luctū ⁊ in humilitatē. Et ecce natões cõuenerūt aduersū nos: ut nos disp̄dãt. Tu scis q̃ cogitãt in nos. Quõ poterim⁹ subsistere an̄ faciē eoꝝ: nisi tu de⁹ adiuues nos: Et tub̄ exclamauerunt voce magna. Et post h̄ cõstituit iudas duces ppli: tribunos ⁊ cēturiões: ⁊ pētacõtarchos ⁊ decuriones. Et dixit his q edificabãt domos: ⁊ sponsabãt vxores: ⁊ plãtabãt vineas: ⁊ formidolosis: vt redirēt vnusq̃sqꝫ in domū suã ƀm legē. Et mouerūt castra: ⁊ collocauerūt ad austrū ammaum. Et ait iudas: Accingimĩ et estote filij potētes: ⁊ estote pati i mane: ut pugnetis aduersus natiões has: que cõuenerūt disperdere nos: ⁊ scã nr̄a: qm̄ melius est nos mori in bello: q̃ꝫ videre mala gētis nostre ⁊ scõꝝ. Sicut aūt fuerit voluntas in celo: sic fiat.

IIII

Et assumpsit gorgias q̃nqꝫ milia viroꝝ ⁊ mille eq̃tes electos. Et mouerūt castra nocte: ut applicarēt ad castra iudeoꝝ: ⁊ pcuterēt eos subito. Et filij q erãt ex arce: erãt ill' duces. Et audiuit iudas ⁊ surrexit ipse: ⁊ potētes pcutere virtutē exercituū regis: que erãt in ammaum. Adhuc enĩ dispersus erat exercit⁹ a castris. Et venit gorgias in castra iude nocte: ⁊ neminē inuenit. Et querebat eos in mõtib⁹: qm̄ dixit: fugiūt hi a nobis. Et cū dies factus esset: apparuit iudas in cãpo cū trib⁹ milib⁹ viroꝝ tm̄: qui tegumēta ⁊ gladios nõ hēbãt. Et viderūt castra gentiū valida: ⁊ loricatos ⁊ equitat⁹ in circuitu eoꝝ ⁊ hi docti ad pliū. Et ait iudas viris q secū erãt: Ne timueritis multitudinē eoꝝ: ⁊ impetū eoꝝ ne formidetis. Memētote qualit̄ facti sunt pr̄es nr̄i in mari rubro: cum sequeretur eos pharao cum exercitu multo. Et nūc clamem⁹ in celuꝫ: et miserebiᵗ nr̄i dñs: ⁊ memor erit testamēti patrū nroꝝ: ⁊ cõteret exercitū istū ante faciē nostraꝫ hodie: ⁊ scient oēs gentes: q: est deus q redimat et liberet israel. Et leuauerūt alienigene oculos suos: ⁊ viderūt eos venietes ex aduerso. Et exierūt de castris in pliū: ⁊ tuba cecinerūt hi q erant cuꝫ iuda. Et cõgressi sunt: ⁊ cõtrite sunt gētes ⁊ fugert̄ in campū. Nouissimi aūt ceciderūt in gladio: et psecuti sunt eos vsqꝫ gezeron: ⁊ vsqꝫ in campos idumee ⁊ azoti ⁊ iamnie: ⁊ ceciderūt ex illis vsqꝫ ad tria milia virorū. Et reuersus est iudas: et exercitus eius sequēs eū: Dixitqꝫ ad pplm: Non cõcupiscatis spolia: quia belluꝫ cõtra nos ē: ⁊ gorgias ⁊ exercitus eius ppe nos in montib⁹: sꝫ state nūc cõtra inimicos nostros: ⁊ expugnate eos: ⁊ sumetis postea spolia securi. Et adhuc loquēte iuda hec: ecce apparuit ps quedã pspiciēs d̄ mõte. Et vidit gorgias q̄ in fugã cõuersi sunt sui: et succensi sunt castra. Fum⁹ enĩ qui videbaᵗ declarabat qõ factū ē. Quib⁹ illi cõspectis timuert̄ valde: aspicientes simul ⁊ iudã: ⁊ exercitū in campo paratū ad preliū. Et fugerūt omnes in cãpo alienigenarū: ⁊ iudas reuersus est ad spolia castroꝝ. Et acceperūt aurū multū: ⁊ argentū: ⁊ hyacīthū ⁊ purpurã marinaꝫ: ⁊ opes magnas: ⁊ conuersi hymnū canebãt: ⁊ benedicebãt deū in celū: qm̄ bonus est: qm̄ in scl'm misericordia eius. Et fcã est salus magna in israel in die illa. Quicūqꝫ autem alienigenarū euaserunt: venerūt ⁊ nūciauerūt lysie vniuersa que acciderãt. Quibus ille auditis: consternat⁹ animo deficiebat q̄ nõ qualia voluit: talia contigerunt in israel: ⁊ qualia mandauit rex. Et sequenti anno congregauit lysias virorū electoꝝ sexaginta milia: ⁊ equitū quinqꝫ milia: ut debellaret eos. Et venerunt in iudeam ⁊ castra posuerunt in bethoron: ⁊ occurrit illis iu

das cum decem milibus viris. Et viderūt exercitū fortē: ⁊ orauit ⁊ dixit: Benedict⁹ es saluator israel: qui ꝯtriuisti impetū potentis in manu serui tui dauid: ⁊ tradidisti castra alienigenaꝝ in manu ionathe filij saul: ⁊ armigeri eius: Conclude exercitū istū in manu populi tui israel: ⁊ ꝯfundatur in exercitu suo et equitib⁹. Da illis fortitudinē: ⁊ tabefac audaciā virtutis eoꝝ: ⁊ cōmoueantur ꝯtritiōe sua. Deijce illos gladio diligentiū te: ⁊ collaudēt te oēs q̄ nouerūt nomē tuū ī hymnis. Et cōmiserūt p̄liū: ⁊ ceciderūt de exercitu lysie quinq; milia viroꝝ. Uidens aūt lysias suoꝝ fugā: ⁊ iudeorū audaciā: ⁊ q̄ parati sunt aut viuē aut mori fortiter: abijt antiochiā ⁊ elegit milites: ut multiplicati rursus venirent in iudeā. Dixit aūt iudas ⁊ frēs eius: Ecce ꝯtriti sunt inimici nostri: ascendam⁹ nunc mūdare sancta ⁊ renouare Et ꝯgregat⁹ est omnis exercitus: ⁊ ascenderunt in montē syon. Et viderunt sanctificationē desertā: ⁊ altare ꝓphanatū: ⁊ portas exustas: ⁊ ī atrijs virgulta nata: sicut in saltu uel in montib⁹: ⁊ pastophoria diruta. Et sciderūt vestimēta sua: ⁊ planxerūt planctu magno: ⁊ imposuerūt cinerē sup caput suū: ⁊ ceciderūt in faciē sup terraꝫ: ⁊ exclamauerūt tubis signoꝝ: ⁊ clamauerūt in celum. Tunc ordinauit iudas viros ut pugnarēt aduersus eos q̄ erāt in arce: donec emundarēt sancta. Et elegit sacerdotes sine macula voluntateꝫ habentē in lege dei: ⁊ mundauerūt sancta: ⁊ tulerūt lapides ꝯtaminatōis in locū immundū. Et cogitauit de altari holocaustoꝝ: qd̄ ꝓphanatū erat quid de eo faceret. Et incidit illi consiliū bonum ut destrueret illud: ne forte illis esset ī opprobriū quia contaminauerūt illud gētes: ⁊ demoliti sūt illud. Et reposuerūt lapides in monte domus ī loco apto quoadusq; veniret ꝓpheta: ⁊ responderet de eis. Et acceperūt lapides integros sm̄ legem: ⁊ edificauerūt altare nouū sm̄ illud qd̄ fuit prius: ⁊ edificauerūt sancta: ⁊ que ītra domū erāt intrinsec⁹: ⁊ edē ⁊ atria sanctificauerūt. Et fecerūt vasa sancta noua: ⁊ intulerūt candelabrū ⁊ altare incensoꝝ: ⁊ mēsam in templū. Et incensuꝫ posuerūt sup altare: ⁊ accenderūt lucernas que sup candelabrū erant: ⁊ lucebāt in templo. Et posuerūt sup mensam panes: ⁊ appenderūt velamina: ⁊ ꝯsummauerūt omnia opera que fecerūt. Et ante matutinū surrexerūt quīta ⁊ vicesima die mēsis noni: hic est mensis casleu centesimi quadragesimioctaui anni: obtulerūt sacrificiū sm̄ legeꝫ sup altare holocaustoꝝ nouū quod fecerūt. Secundū tp̄s ⁊ sm̄ diē in quo cōtaminauerūt illud gentes: in ipsa renouatū est in cāticis: ⁊ cytharis ⁊ cyniris: ⁊ cymbalis. Et cecidit oīs populus in faciem: ⁊ adorauerūt ⁊ benedixerūt in celuꝫ euꝫ qui prosperauit eis. Et fecerunt dedicationē altaris diebus octo: ⁊ obtulerūt holocausta cum leticia: ⁊ salutaris laudis. Et ornauerūt faciē templi coronis aureis ⁊ scutulis: ⁊ dedicauerūt portas ⁊ pastophoria: ⁊ imposuerūt eis ianuas. Et facta est leticia in populo magna valde: ⁊ auersū ē opprobriū gentiū. Et statuit iudas ⁊ fratres eius: ⁊ vniuersa ecclesia israel: ut agāt dies dedicatiōis altaris in temporibus suis ab anno in annuꝫ per dies octo: ⁊ quīta ⁊ vicesima die mensis casleu cū leticia ⁊ gaudio. Et edificauerūt in tempore illo montē syon: ⁊ per circuitū muros altos: ⁊ turres firmas: neqñ venirent gentes ⁊ conculcarēt euꝫ sicut antea fecerunt. Et collocauit illic exercituꝫ vt suarēt eum: ⁊ muniuit eum ad custodienduꝫ bethsurā: vt haberet populus munitionē cōtra faciem idumee.

V

Et factū est ut audierūt gentes in circuitu quia edificatū est altare: ⁊ sanctuariuꝫ sicut prius: irate sunt valde: ⁊ cogitabant tollē genus iacob: qui erant inter eos: ⁊ ceperūt occidere de populo ⁊ persequi. Et debellabat iudas filios esau in idumea: ⁊ eos q̄ erant in arabathane: quia circūsedebāt israelitas: ⁊ ꝑcussit eos plaga magna. Et recordat⁹ ē malicia filioꝝ bean: q̄ erant populo in laqueū: ⁊ in scandalū insidiātes ei in via. Et cōclusi sunt ab eo in turrib⁹: ⁊ applicuit ad eos: ⁊ anathematizauit eos: ⁊ incendit turres eoꝝ igni cuꝫ omnib⁹ qui in eis erant. Et trāsiuit ad filios ammon: ⁊ inuenit manū fortē: ⁊ populū copiosum: ⁊ tymotheū ducē ipsoꝝ. Et cōmisit cum eis p̄lia multa: ⁊ ꝯtriti sunt in ꝯspectu eorum: ⁊ percussit eos: ⁊ cepit gazer ciuitatē: ⁊ filias eius: ⁊ reuersus est in iudeā. Et ꝯgregate sūt gentes que sunt in galaad aduersus israelitas q̄ erāt in finib⁹ eoꝝ: ut tollerēt eos: ⁊ fugerunt in datheman munitionē: ⁊ miserūt lr̄as ad iudā ⁊ fratres eius dicētes: Congregate sunt aduersū nos gentes p circuitū ut nos auferāt: ⁊ parāt venire ⁊ occupare munitionē in quā confugimus: ⁊ tymotheus est dux exercitus eorū. Nūc ergo veni et eripe nos de manib⁹ eoꝝ: q: cecidit multitudo de nob̄. Et oēs frēs nr̄i q̄ erāt in locis tubin interfecti sunt: ⁊ captiuas duxerūt vxores eoꝝ: ⁊ natos et spolia: ⁊ peremerūt illic fere mille viros. Et adhuc ep̄le legebant. Et ecce alij nuncij venerūt de galilea ꝯscissis tunicis nunciātes sm̄ verba hec: dicētes ꝯuenisse aduersuꝫ se: a ptolomaida ⁊ tyro ⁊ sydone: ⁊ repleta est oīs galilea alienigenis ut nos ꝯsummāt. Ut audiuit aūt iudas ⁊ populus sermones istos: ꝯuenit ecclia magna cogitare qd̄ facerēt fratrib⁹ suis q̄ in tribulatiōe erāt: ⁊ expugnabant ab eis. Dixitq; iudas simoni fratri suo Elige tibi viros ⁊ vade ⁊ libera frēs tuos in galilea: ego aūt ⁊ frater meus ionathas ibim⁹ in galaaditidim. Et reliquit iosephū filiū zacharie et azariā duces ppl̄i cum residuo exercitu in iudea ad custodiā: ⁊ p̄cepit illis dicēs: Preestote ppl̄o

huic: ⁊ nolite bellū ꝯmittere aduersum gētes do
nec reuertamur. Et dati sunt simoni viri tria mi
lia: ut iret in galileam: iude aūt octo milia in ga
galaaditidim. Et abijt simon in galileā: ⁊ commi
sit prelia multa cum gentibus. Et contrite sūt gē
tes a facie eius: ⁊ persecut⁹ est eos vsq3 ad portā
ptolomaidis. Et ceciderūt de gentib⁹ fere tria mi
lia virorū: ⁊ accepit spolia eoꝝ. Et assumpsit eos
qui erāt in galilea: ⁊ in arbatis cum vxoribus ⁊
natis: ⁊ omnib⁹ que erāt illis: ⁊ adduxit in iude
am cum leticia magna. Et iudas machabeus et
ionathas frater eius transierūt iordanē: ⁊ abierūt
viam trium dierum in desertū. Et occurrerūt eis
nabuthei: ⁊ susceperūt eos pacifice: ⁊ narrauerūt
eis omnia que acciderāt fratrib⁹ eoꝝ in galaadi
tide: ⁊ qꝛ multi ex eis comprehensi sunt in bara
sa ⁊ bosor ⁊ in alimis ⁊ i casphor ⁊ mageth ⁊ car
naim. He omnes ciuitates munite ⁊ magne. Sz
⁊ in ceteris ciuitatib⁹ galaaditidis tenent com
prehensi. Et in crastinū ꝯstituerūt admouere ex
ercitū ciuitatib⁹ his: ⁊ ꝯprehendere ⁊ tollere eos
in vna die. Et ꝯuertit iudas ⁊ exercit⁹ eius viam
in desertū bosor repente: ⁊ occupauit ciuitatē et
occidit oēm masculū in ore gladij: ⁊ accepit oīa
spolia eorum: ⁊ succendit eam igni. Et surrexerūt
inde nocte: ⁊ ibant vsq3 ad munitionē. Et factū
est diluculo cum eleuassent oculos suos: ⁊ ecce
populus multus cuius nō erat numerus: portā
tes scalas et machinas: ut comprehenderēt mu
nitionē ⁊ expugnarēt eos. Et vidit iudas quia ce
pit bellū: ⁊ clamor belli ascendit ad celū sicut tu
ba: ⁊ clamor magnus de ciuitate. Et dixit exerci
tui suo: Pugnate hodie ꝓ fratribus vestris. Et
venit tribus ordinib⁹ post eos: ⁊ exclamauerūt
tubis: ⁊ clamauerūt in orōne. Et cognouerūt ca
stra tymothei: quia machabe⁹ est: ⁊ refugerunt a
facie eius. Et percusserūt eos plaga magna: ⁊ ce
ciderūt ex eis in die illa fere octo milia virorum
Et diuertit iudas in masphà: ⁊ expugnauit et ce
pit eam: ⁊ occidit oēm masculū eius: ⁊ sumpsit
spolia eius: ⁊ succendit eam igni. Inde perrexit
⁊ cepit casbon: ⁊ mageth: ⁊ bosor: ⁊ reliquas ciui
tates galaaditidis. Post hec autem verba cō
gregauit tymotheus exercitū aliud: ⁊ castra po
suit cōtra raphon trans torrentē. Et misit iudas
speculari exercitum: ⁊ renunciauerūt ei dicentes
quia conuenerūt ad eum omnes gentes que in
circuitu nostro sunt: ⁊ exercitus multus nimis.
Et arabas conduxerūt in auxilium sibi: ⁊ castra
posuerunt trans torrentem: parati ad te venire i
prelium. Et abijt iudas obuiā illis. Et ait tymothe
us ꝓncipib⁹ exercitus sui: Cū appropinquaue
rit iudas ⁊ exercitus eius ad torrentem aque si
transierit ad nos prior: non poterim⁹ sustinē eū
quia potens poterit aduersū nos. Si vo timu
erit trāsire: ⁊ posuerit castra extra flumen: trans

fretemus ad eos: ⁊ poterimus aduersus illum.
Ut aūt appropinquauit iudas ad torrentē aque
statuit scribas populi secus torrentē: ⁊ mādauit
eis dicens: Neminē hominū reliqueritis: sz ve
niāt omnes in prelium. Et transfretauit ad illos
prior: ⁊ omnis populus post eum. Et cōtrite sūt
omnes gentes a facie eorum: ⁊ ꝓiecerunt arma
sua: ⁊ fugerunt ad phanū quod erat in carnaim
Et occupauit ipsam ciuitatē: ⁊ phanū succendit
igni cum omnibus que erāt in ipso. Et oppressā
est carnaim: ⁊ non potuit sustinere contra faciē
iude. Et cōgregauit iudas vniuersos israelitas
qui erāt in galaaditide a minimo vsq3 ad ma
ximū: ⁊ vxores eorū: ⁊ natos: ⁊ exercitum ma
gnū valde: vt venirent in terram iude. Et vene
runt vsq3 ephron: ⁊ hec ciuitas magna in ingres
su posita munita valde. Et nō erat declinare ab
ea dextra vel sinistra: sed per medium iter erat.
Et incluserunt se qui erāt in ciuitate: ⁊ obstruxe
runt portas lapidibus. Et misit ad eos iudas v
bis pacificis dicens: Transeamus per terrā ve
strā: ut eamus in terram nostrā: ⁊ nemo vobis
nocebit: tm̄ pedibus transibim⁹: ⁊ nolebant eis
aperire. Et precepit iudas predicari in castris: ut
applicarēt vnusquisq3 in quo erat loco. Et appli
cuerūt se viri virtutis: ⁊ oppugnauit ciuitatem
illā tota die: ⁊ tota nocte: ⁊ tradita est ciuitas in
manu eius. Et peremerūt omnem masculum in
ore gladij: ⁊ eradicauit eam: ⁊ accepit spolia eius
⁊ transiuit per totā ciuitatē super interfectos. Et
transgressi sunt iordanē in campo magno con
tra faciē bethsan. Et erat iudas congregās extre
mos: ⁊ exhortabatur populū per totā viam do
nec venirent in terrā iuda. Et ascenderūt in mon
tem syon cum leticia ⁊ gaudio: ⁊ obtulerunt ho
locausta: qꝛ nemo ex eis ecidisset donec reuerte
rent in pace. Et in dieb⁹ quib⁹ erat iudas ⁊ iona
thas in terra galaad: ⁊ simon frater eius in gali
lea: contra faciē ptolomaidis audiuit ioseph⁹ za
charie filius: ⁊ azarias princeps virtutis res be
ne gestas: ⁊ prelia que facta sūt ⁊ dixit: Faciam⁹
⁊ ipsi nobis nomē: ⁊ eam⁹ pugnare aduersus gē
tes que in circuitu nostro sunt. Et precepit his q
erant in circuitu suo: ⁊ abierunt iamniā: ⁊ exiuit
gorgias de ciuitate: ⁊ viri eius obuiā illis in pu
gnā. Et fugati sunt iosephus ⁊ azarias vsq3 in fi
nes iudee: ⁊ ceciderunt illo die de populo isrl' ad
duo milia viri. Et facta est plaga magna in po
pulo: quia nō audierūt iudā ⁊ frēs eius: existimā
tes fortiter se facturos. Ipsi autē non erant de se
mine virorū illoꝝ: per quos salus facta est in is
rael: ⁊ viri iuda magnificati sunt valde in cōspe
ctu oīs isrl: ⁊ gentiū omniū: vbi audiebāt nomē
eoꝝ. Et ꝯuenerūt ad eos fausta acclamātes. Et ex
iuit iudas ⁊ frēs ei⁹: ⁊ expugnabāt filios esau in
trā que ad austrū ē: ⁊ pcussit chebrō ⁊ filias eius

et muros eius: ⁊ turres eius succēdit igne in cir
cuitu. Et mouit castra ut iret in terrā alienigena
rū: ⁊ pambulabat samariā. In die illa ceciderūt
sacerdotes in bello dū volūt fortr̄ facere: dū sine
ꝯsilio exeūt in preliū. Et declinauit iudas in azo
tū in trā alienigenarū: ⁊ diruit aras eoꝝ: ⁊ spolia
deoꝝ suoꝝ succēdit igni: ⁊ cepit spolia ciuitatuȝ
⁊ reuersus est in terrā iuda. VI

Et rex antioch⁹ pambulauit supiores re
giones. Et audiuit esse ciuitatē elimaidē
in pside nobilissimā ⁊ copiosam in argē
to ⁊ auro: templūqȝ in ea locuplex valde. Et illic
velamia aurea: ⁊ lorice ⁊ scuta: que reliqt alexā
der philippi rex macedo q regnauit p̄m⁹ in gre
cia. Et venit ⁊ q̄rebat capere ciuitatem: ⁊ depda
ri eaȝ: ⁊ nō potuit: q̄m innotuit sermo his q erāt
in ciuitate. Et insurrexerūt in pliū: ⁊ fugit inde: ⁊
abijt cū tristicia magna: ⁊ reuersus est babyloni
am. Et venit qui nūciaret ei in pside: q: fugata
sūt castra que erant in terra iuda: ⁊ q: abijt lysias
cū virtute forti im p̄mis: ⁊ fugat⁹ est a facie iude
orū: ⁊ inualuerūt armis ⁊ virib⁹ ⁊ spolijs multis
que ceperūt de castris q̄ exciderūt: ⁊ q: diruerunt
abhoīationē quā edificauerāt sup altare qđ erat i
hierlm: ⁊ scificationē sicut p̄us circūdederūt mu
ris excelsis: sed ⁊ bethsurā ciuitatē suā: Et factū
est ut audiuit rex s̄mones istos expauit ⁊ cōmo
tus est valde: ⁊ decidit in lectū: ⁊ incidit in lāguo
rē p̄ tristicia: q: nō ē factū sicut cogitabat. Et erat
illic p dies multos: q: renouata est in eo tristicia
magna: ⁊ arbitrat⁹ est se mori. Et vocauit oēs
amicos suos: ⁊ dixit illis: Recessit somnus ab
oculis meis: ⁊ pcidi ⁊ corrui corde p̄ sollicitudie
Et dixi in corde meo: In quantā tribulatōnē de
ueni: ⁊ in quos fluctus tristicie in qua nunc suȝ:
qui iocundus eram ⁊ dilectus in potestate mea.
Nunc vo reminiscor maloꝝ que feci hierlm: vn
de ⁊ abstuli oīa spolia aurea ⁊ argentea que erāt
in ea: ⁊ misi auferre habitātes iudeā sine cā. Co
gnoui ꝯ quia ppterea inuenerūt me mala ista: ⁊
ecce pereo tristitia magna in terra aliena. Et vo
cauit philippū vnū de amicis suis: ⁊ p̄posuit eū
sup vniuersū regnū suuȝ. Et dedit ei diadema: et
stolam suā ⁊ annulū: ut adduceret antiochū fili
um suū: ⁊ nutriret eū: ⁊ regnaret. Et mortuus est
illic antiochus rex anno centesimo q̄dragesimo
nono. Et cognouit lysias q̄m mortuus est rex: et
ꝯstituit regnare antiochū filiū eius quē nutriuit
adolescentē: ⁊ vocauit nomē eius eupatoreȝ. Et
hi qui erant in arce cōcluserant israel in circuitu
sanctoꝝ: ⁊ querebāt eis mala semp ad firmamē
tū gentiū. Et cogitauit iudas disperdere eos: et
cōuocauit vniuersum pplm ut obsiderent eos.
Et cōuenerūt simul: ⁊ obsederūt eos anno cente
simo q̄nquagesimo: ⁊ fecerunt balistas ⁊ machi
nas. Et exierūt quidā ex eis q obsidebant: ⁊ ad

iunxerūt se illis aliqui impij ex israel: ⁊ abierū
ad regē ⁊ dixerunt: Quousqȝ non facis iudiciuȝ
⁊ vindicas fratres nostros: Nos decreuim⁹ ser
uire patri tuo: ⁊ ambulare in p̄ceptis eius: et ob
sequi edictis eius: ⁊ filij populi nostri p̄pter hec
alienabāt se a nobis. Et quicunqȝ inueniebant
ex nobis interficiebant: ⁊ hereditates nostre di
ripiebant. Et nō ad nos tm̄ extenderūt manum
sed ⁊ in omnes fines nostros. Et ecce applicuerūt
hodie ad arcē in hierlm occupare eam: ⁊ muniti
onē in bethsurā munierūt. Et nisi p̄ueneris eos
velocius: maiora q̄ȝ hec facient: ⁊ nō poteris ob
tinere eos. Et irat⁹ est rex ut hec audiuit: ⁊ cōuo
cauit omnes amicos suos: ⁊ p̄ncipes exercitus
sui: ⁊ eos qui super equites erāt. Sed ⁊ d̄ regnis
alijs: ⁊ de insulis maritimis venerūt ad eū exer
citus conductitius. Et erat numer⁹ exercitus ei⁹
centū milia peditū: ⁊ viginti milia equitū: et ele
phāti triginta duo: docti ad preliū. Et venerūt p
idumeā: ⁊ applicuerūt ad bethsurā: et pugnaue
runt dies multos: ⁊ fecerunt machinas. Et exie
rūt ⁊ succenderūt eas igni: ⁊ pugnauerūt virilit̄
Et recessit iudas ab arce ⁊ mouit castra ad beth
zacharan contra castra regis. Et surrexit rex an̄
lucem: ⁊ concitauit exercitus in impetū ꝯtra viā
bethzacharan. Et cōparauerūt se exercitus i pre
liū: ⁊ tubis cecinerunt. Et elephātis ostenderunt
sanguinē vue ⁊ mori: ad acuēdos eos in preliuȝ
Et diuiserunt bestias p legiones: ⁊ astiterunt sin
gulis elephantis mille viri in loricis concatena
tis: ⁊ galee eree in capitib⁹ eoꝝ: ⁊ qngenti eqtes
ordinati vnicuiqȝ bestie electi erant. Hi ante tp̄s
vbicūqȝ erat bestia ibi erāt: ⁊ quocūqȝ ibat ibāt
⁊ nō discedebant ab ea. Sed ⁊ turres lignee sup
eos firme p̄tegētes: sup singulas bestias: ⁊ sup
eas machine. Et sup singulas viri virtutis trigi
taduo qui pugnabāt desuper: ⁊ int⁹ magister be
stie. Et residuū equitatū hinc ⁊ inde statuit in du
as ptes: tubis exercitū cōmouere ⁊ purgere ꝯsti
patos in legionib⁹ eius. Et ut refulsit sol in clype
os aureos ⁊ ereos resplenduerūt montes ab eis
⁊ resplenduerūt sicut lampades ignis. Et distin
cta est ps exercit⁹ regis p montes excelsos: ⁊ alia
p loca humilia: ⁊ ibant caute ⁊ ordinate. Et ꝯmo
uebant oēs inhabitantes terraȝ a voce multitu
dinis eoꝝ: ⁊ incessu turbe ⁊ collisione armoꝝ
Erat eni exercit⁹ magn⁹ valde ⁊ fortis. Et appro
piauit iudas: ⁊ exercitus eius in preliū: ⁊ cecide
runt de exercitu regis sexcenti viri. Et vidit elea
zar filius saura vnā de bestijs loricatā loricis re
gis: ⁊ erat eminēs sup ceteras bestias. Et visuȝ
est ei q in ea esset rex: ⁊ dedit se ut liberaret popu
lum suum: ⁊ acquireret sibi nomen eternū. Et cu
currit ad eam audacter in medio legiōis interfi
ciens a dextris ⁊ a sinistris: ⁊ cadebāt ab eo huc
atqȝ illuc. Et iuit sb pedes elephātis: ⁊ supposuit

te se eā: ⁊ occidit eū ⁊ cecidit in terram sup ipsum:
⁊ mortuus est illic. Et videntes virtutē regis: et
impetū exercitus eius. Diuerterūt se ab eis. Ca-
stra aūt regis ascenderūt ꝯtra eos in hierl'em: et
applicuerūt castra regis ad iudeā ⁊ montē syon.
Et fecit pacē cum his qui erant in bethsura: ⁊ ex
ierūt de ciuitate: q₂ nō erant eis ibi alimenta cō
clusis: q₂ sabbata erāt terre. Et comp̄hēdit rex
bethsurā: ⁊ ꝯstituit ibi custodiā seruare eā: ⁊ con
uertit castra ad locū sanctificatiōis dies multos
Et statuit illic balistas ⁊ machinas ⁊ ignis iacu
la ⁊ tormenta ad lapides iactandos: ⁊ spicula et
scorpios admittēdas sagittas ⁊ fundibula. Fece
rūt aūt ⁊ ipsi machinas aduersus machinas eo
rū: ⁊ pugnauerūt dies multos. Esce aūt nō erāt
in ciuitate eo q̄ septim⁹ annus esset: ⁊ q remanse
rāt in iudea de gentib⁹ ꝯsumpserāt reliquias eo
rum que reposite fuerant. Et remanserūt in scīs
viri pauci: q̄m obtinuerat eos fames: ⁊ dispersi
sunt vnusq̄sq₂ in locum suū. Et audiuit lysias q̄
philipp⁹ quē ꝯstituerat rex antiochus cū adhuc
viuerēt ut nutriret āriochū filiū₂ suū ⁊ regnaret re
uersus est a pside ⁊ media: ⁊ exercitus q abierat
cū₂ ipso: ⁊ quia querebat suscipe regni negocia.
Et festinauit ire: ⁊ dicere ad regem ⁊ duces exerci
tus: Deficim⁹ quotidie ⁊ esca nobis modica ē:
⁊ loc⁹ quē obsidem⁹ est munit⁹: ⁊ incūbit nobis
ordinare de regna. Nunc itaq₂ dem⁹ dextras ho
minib⁹ istis: ⁊ faciam⁹ cum illis pacē: ⁊ cum om
ni gente eorū: ⁊ ꝯstituam⁹ illis ut ambulēt i legi
timis suis sicut p̄us. Propter legitima enī ipso
rū que despexim⁹ irati sunt: ⁊ fecerūt omnia hec
Et placuit sermo in conspectu regis ⁊ principū₂:
⁊ misit ad eos pacem facere: ⁊ ceperunt illā₂: ⁊ iu
rauit illis rex ⁊ principes: ⁊ exierunt de munitio
ne. Et intrauit rex montē syon: ⁊ vidit munitiōe₂
loci: ⁊ rupit cītius iuramentū quod iurauit: ⁊ mā
dauit destruere murū in gyro. Et discessit festinā
ter: ⁊ reuersus est antiochiā: ⁊ inuenit philippu₂
dominantē ciuitati: ⁊ pugnauit aduersus eu₂: et
occupauit ciuitatem. VII

Anno centesimoquinquagesimo ⁊ primo:
exiyt demetrius seleuci filius ab vrbe ro
ma: ⁊ ascendit cu₂ paucis viris in ciuita
tem maritimā: ⁊ regnauit illic. Et factū est vt in
gressus est domum regni patrū suoru₂: compre
hendit exercitus antiochū ⁊ lysia₂: ut adducerēt
eos ad eum: ⁊ res ei innotuit ⁊ ait: Nolite mihi
ostendere faciē eorū. Et occidit eos exercitus: et
sedit demetrius super sedem regni sui: ⁊ venerūt
ad eu₂ viri iniqui ⁊ impij ex israel: ⁊ alchim⁹ dux
eorū: qui volebat fieri sacerdos. Et accusauerūt
populū apud regem dicentes: Perdidit iudas
⁊ fratres eius amicos tuos: ⁊ nos disperdidit de
terra nostra. Nunc ergo mitte virū cui credis ut
eat ⁊ videat exterminiū omne quod fecit nobis
in regionib⁹ regis: ⁊ puniat oēs amicos eius
⁊ adiutores eorum. Et elegit rex ex amicis suis
bacchidem qui dominabat trans flumen ma
gnū in regno: ⁊ fidelē regi: ⁊ misit eum ut vidēt
exterminiū quod fecit iudas. Sed ⁊ alchimū im
piū constituit in sacerdotiū: ⁊ mandauit ei facere
vltionem in filios israel. Et surrexerunt et vene
runt cum exercitu magno in terrā iuda: ⁊ miserūt
nuncios: ⁊ locuti sunt ad iudam: ⁊ ad fratres ei⁹
verbis pacificis in dolo: ⁊ nō intenderūt sermo
nibus eorū. Viderunt enim quia venerūt cū ex
ercitu magno. Et conuenerūt ad alchimū et bac
chidem congregatio scribarū requirē q̄ iusta st. Et
p̄mi assidei qui erant in filijs israel: ⁊ exqrebant
ab eis pacem. Dixerunt enim: Homo sacerdos
de semine aaron venit nō decipiet nos. Et locut⁹
est cum eis verba pacifica: ⁊ iurauit illis dicens
Nō inferemus vobis malum: neq₂ amicis vrīs
Et crediderūt ei: ⁊ comprehendit ex eis sexagita
viros: ⁊ occidit eos in vna die s̄m verbu₂ quod
scriptum est. Carnes sanctorū tuorū ⁊ sanguinē
ipsorū effuderūt in circuitu hierusalē: ⁊ non erat
qui sepeliret. Et incubuit timor ⁊ tremor in oēm
populū: quia dixerūt: Non est veritas ⁊ iudiciū
in eis. Transgressi sunt enim constitutu₂: ⁊ iusiu
randū quod iurauerunt. Et mouit bacchides ca
stra ab hierusalē: ⁊ applicuit in bethzecha: et mi
sit ⁊ comprehēdit multos ex eis qui a se refuge
rant: ⁊ quosdā de populo mactauit: ⁊ in puteum
magnū p̄iecit. Et cōmisit regionē alchimo: et re
liquit cum eo auxiliū in adiutoriu₂ ipsi. Et abyt
bacchides ad regem. Et satis agebat alchimus
p principatu sacerdotij sui. Et conuenerūt ad eū
omnes qui perturbabāt ppl'm suū: ⁊ obtinuerūt
terrā iuda: ⁊ fecerūt plagā magnā in israel. Et vi
dit iudas omnia mala que fecit alchim⁹: ⁊ q cu₂
eo erant filijs isrl' multo plus q̄₂ gentes: ⁊ exijt i
oēs fines iudee in circuitu: ⁊ fecit vindictā in vi
ros desertores: ⁊ cessauerūt vltra exire in regio
nem: vidit aūt alchim⁹ q̄ p̄ualuit iudas: ⁊ q cu₂
eo erant: ⁊ cognouit q₂ nō potuit sustinere eos: ⁊
egressus est ad regem: ⁊ accusauit eos multis cri
minibus. Et misit rex nicanorē vnū ex p̄ncipib⁹
suis nobiliorib⁹: q erat inimicitias exercens cō
tra isrl': ⁊ mādauit et euertere ppl'm. Et venit ni
canor in hirl'm cum exercitu magno: ⁊ misit ad
iudā ⁊ ad fratres eius verbis pacificis cum dolo
dicens: Non sit pugna inter me ⁊ vos. Veniam
cum viris paucis: vt videā facies vestras cum
pace. Et venit ad iudam: ⁊ salutauerūt se inuice₂
pacifice: ⁊ hostes parati sunt rapere iuda₂. Et in
notuit sermo iude: quoniā cum dolo venerat ad
eum: ⁊ conterritus est ab eo: ⁊ amplius noluit vi
dere faciem eius. Et cognouit nicanor quoniam
denudatum est consiliū eius: ⁊ exijt obuiam iu
de in pugnā iuxta capharsalama. Et ceciderunt

de nicanoris exercitu fere quinqꝫ milia viri: ⁊ fuge
runt in ciuitatē dauid. Et post hec verba ascēdit
nicanor in montē syon: ⁊ exierūt de sacerdotibus
populi salutare eum in pace: ⁊ demōstrare ei ho
locaustomata que offerebant ꝓ rege. Et irridēs
spreuit eos ⁊ polluit: ⁊ locut9 est supbe: ⁊ iurauit
cū ira dicēs: Nisi tradit9 fuerit iudas ⁊ exercitus
eius in manus meas: ɔtinuo cum regressus fue
ro in pace succendā domū istaꝫ: ⁊ exijt cū ira ma
gna. Et intrauerūt sacerdotes ⁊ steterūt añ faciē
altaris templi: ⁊ flentes dixerūt: Tu dñe elegisti
domū istā ad inuocandū nomē tuū in ea: ut esseꝫ
domus orōnis ⁊ obsecrationis populo tuo. Fac
vindictā in homine isto: ⁊ exercitu eius: ⁊ cadāt
in gladio. Memēto blasphemias eoꝝ: ⁊ ne dede
ris eis ut ꝑmaneāt. Et exijt nicanor ab hierl'm
⁊ castra applicuit ad bethoron: ⁊ occurrit illi ex
ercitus syrie. Et iudas applicuit in adarsa cū tri
b9 milib9 viris. Et orauit iudas ⁊ dixit: Qui mis
si erant a rege sennacherib dñe quia blasphema
uerāt te: exijt angelus ⁊ ꝑcussit ex eis centū octo
ginta quinqꝫ milia: sic cōtere exercitū istum in con
spectu nostro hodie: ⁊ sciant ceteri quia male lo
cutus est super sancta tua: ⁊ iudica illum ſm ma
liciā illius. Et cōmiserūt exercitus ꝓliū terciadeci
ma die mensis adar: ⁊ cōtrita sunt castra nica
noris: ⁊ cecidit ipse ꝑm9 in prelio. Ut autē vidit
exercit9 eius: quia cecidisset nicanor: ꝓiecerūt ar
ma sua ⁊ fugerūt: ⁊ ꝑsecuti sunt eos viam vnius
diei ab adazer vsqꝫquo veniatur in gazara: ⁊ tub
cecinerūt post eos cum significationib9. Et exie
runt de omnib9 castellis iudee in circuitu: ⁊ ven
tilabant eos cornibus: ⁊ cōuertebantur iterum ad
eos. Et ceciderūt oēs gladio: ⁊ nō est relictus ex
eis nec vnus. Et acceperūt spolia eoꝝ in predaꝫ
⁊ caput nicanoris amputauerūt: ⁊ dexteraꝫ eius
quā extenderat superbe: ⁊ attulerūt ⁊ suspende
rūt cōtra hierl'm. Et letatus est populus valde:
⁊ egerūt diem illam in leticia magna. Et cōstitu
it agi omnibus annis diem istam terciadecima
die mensis adar: ⁊ siluit terra iuda dies paucos.

Capl'm. VIII

Et audiuit iudas nomē romanorū: quia
sunt potentes viribus: ⁊ acquiescunt ad
omnia que postulantur ab eis: ⁊ quicunqꝫ
accesserūt ad eos statuerūt cum eis amiciciaꝫ: ⁊
quia sunt potētes virib9. Et audierūt ꝑlia eoꝝ
⁊ virtutes bonas quas fecerūt in gallacia: quia
obtinuerūt eos ⁊ duxerūt sub tributū. Et quanta
fecerūt in regione hispanie: ⁊ ꝙ in potestatē redē
gerūt metalla argenti ⁊ auri que illic sunt: ⁊ pos
sederūt oēꝫ locū consilio suo ⁊ paciencia: locaqꝫ
que longe erant valde ab eis: ⁊ reges qui super
uenerāt eis ab extremis terre ɔtriuerūt: ⁊ ꝑcusse
rūt eos plagam magna. Ceteri aūt dant eis tribu
tum omnib9 annis. Et philippū persen cetheoꝝ
regem ⁊ ceteros qui aduersus eos arma tulerāt
ɔtriuerūt in bello: ⁊ obtinuerūt eos. Et āntiochū
magnū regē asie qui eis pugnā intulerat habēs
centū viginti elephātes: ⁊ equitatū ⁊ currus et
exercitū magnū valde: ɔtritū ab eis: ⁊ quia cepe
runt eum viuū: ⁊ statuerūt ei ut daret ipse: ⁊ qui
regnarēt post ipm tributuꝫ magnū: ⁊ daret obsi
des: ⁊ ɔstitutū. Et regionē indoꝝ ⁊ medos et ly
dos de optimis regionibus eoꝝ: ⁊ acceptas eas
ab eis dederūt eumeni regi. Et qꝛ qui erāt apud
belladā voluerūt ire ⁊ tollere eos: ⁊ innotuit ser
mo his ⁊ miserūt ad eos ducem vnū: ⁊ pugnaue
rūt cōtra illos: ⁊ ceciderūt ex eis multi: ⁊ captiuas
duxerūt vxores eoꝝ ⁊ filios: ⁊ diripuerūt eos: et
terram eorū possederūt: ⁊ destruxerūt muros eo
rū: ⁊ in seruitutē illos redegerūt vsqꝫ in hunc di
em. Et residua regna ⁊ insulas que aliqñ restite
rant illis exterminauerūt: ⁊ in potestatē redege
runt. Cum amicis aūt suis: ⁊ qui in ipsis requiē
habebāt ɔseruauerūt amiciciā: ⁊ obtinuerūt re
gna que erant ꝓxima: ⁊ que erant longe: qꝛ qui
cunqꝫ audiebāt nomen eorū timebant eos. Qui
bus ꝟo vellent auxilio esse ut regnarent: regna
bant. Quos aūt vellent: regno deturbabāt: ⁊ ex
altati sunt valde. Et in omnib9 istis nemo porta
bat diadema: nec induebatur purpura ut magnifi
caretur in ea. Et quia curiam fecerūt sibi: ⁊ q̊tidie
cōsulebāt trecentos viginti consiliū agentes sp
de multitudine: ut que digna sunt gerant. Et cō
mittūt vni hoi magistratū suū: per singulos an
nos dominari vniuerse terre sue: ⁊ omnes obedi
unt vni: ⁊ nō est inuidia neqꝫ zelus inter eos. Et
elegit iudas eupolemū filiū iohannis filij iacob
⁊ iasonē filiū eleazari: ⁊ misit eos romā ɔstituere
cum illis amiciciā ⁊ societatē: ⁊ ut auferrēt ab eis
iugum grecoꝝ: quia viderunt ꝙ in seruitutē pre
merēt regnū israel. Et abierūt romā viam multā
valde: ⁊ introierūt curiā ⁊ dixerūt: Judas macha
beus ⁊ fratres eius: ⁊ ppl's iudeoꝝ miserūt nos ad
vos statuere vobiscū societatē ⁊ pacē: ⁊ cōscribe
re nos socios ⁊ amicos vros. Et placuit ſmo in
ɔspectu eoꝝ. Et hoc rescriptū qd̄ scripserūt in tabu
lis ereis: ⁊ miserūt in hierl'm: ut esset apud eos
ibi memoriale pacis ⁊ societatis. Bene sit roma
nis ⁊ genti iudeorū in mari ⁊ in terra in eternū
gladiusqꝫ ⁊ hostis ꝓcul sit ab eis. Qd̄ si institerit
rit bellū romanis prius: aut oībus socijs eorū in
oī dñatiōe eoꝝ: auxiliū feret gens iudeoꝝ prout
tps dictauerit corde pleno. Et ꝓliantib9 non da
bunt: neqꝫ subministrabūt triticū arma pecuni
am naues sicut placuit romanis: ⁊ custodiēt mā
data eorum nihil ab eis accipiētes. Similiter aūt
⁊ si genti iudeorū prius acciderit bellum: adiuua
būt romani ex aio ꝓut eis tps ꝑmiserit: ⁊ adiu
uantib9 nō dabitur triticū arma pecunia naues sicut
placuit romanis: ⁊ custodient mandata eorum

absq3 dolo. Scdm h ec verba ↄstituerūt romani populo iudeorū. Quod si post hec verba hi aut illi addere aut demere ad hec aliquid voluerint facient ex ꝓposito suo: ⁊ quecūq3 addiderint vl' dempserint rata erūt. Sed ⁊ de malis q̄ demetrius rex fecit in eos scripsim⁹ ei dicentes: Quare grauasti iugum tuū super amicos nostros et socios iudeos: Si ergo iterū adierint nos aduersū te: faciemus illis iudiciū: ⁊ pugnabimus tecum mari terraq3.

IX

Interea vt audiuit demetrius: q2 cecidit nicanor ⁊ exercitus eius in plio: apposuit bacchidem ⁊ alchimū rursum mittere in iudeam: ⁊ dextrū cornu cum illis. Et abierūt viam que ducit in galgala: ⁊ castra posuerūt in masaloth que est in arbellis: ⁊ occupauerūt eam ⁊ peremerūt aīas hominū multas. In mense p̄mo anni centesimi ⁊ qnq̄gesimi ⁊ secūdi applicuerūt exercitū ad hierusalē: ⁊ surrexerūt ⁊ abierūt i berea viginti milia virorū: ⁊ duo milia equitū. Et iudas posuerat castra i laisa: ⁊ tria milia viri electi cum eo. Et viderūt multitudiné exercitus: q2 multi sunt ⁊ timuerunt valde: ⁊ multi subtraxerūt se de castris: ⁊ nō remanserūt ex eis nisi octingēti viri. Et vidit iudas ꝙ defluxit exercitus suus ⁊ bellum purgebat eum: ⁊ ↄfractus est corde: q2 nō habebat tempus congregandi eos: ⁊ dissolutus est. Et dixit his qui residui erant: Surgam⁹ ⁊ eamus ad aduersarios nostros: si poterim⁹ pugnare aduersus eos. Et auertebant eum dicētes Non poterimus sed liberem⁹ aīas nostras modo: ⁊ reuertamur ad fratres nostros: ⁊ tūc pugnabim⁹ aduersus eos. Nos aūt pauci sum⁹. Et ait iudas: Absit istam rem facere: vt fugiam⁹ ab eis Et si appropiauit tempus nostrū: moriamur i ꝟtute ꝓpter frēs nr̄os: ⁊ nō inferam⁹ crimē glorie nr̄e. Et mouit exercitus de castris: ⁊ steterūt illis obuiam. Et diuisi sunt equites in duas partes: ⁊ fundibularij ⁊ sagittarij p̄ibant exercitū: ⁊ p̄mi certamīs oēs potētes. Bacchides aūt erat i dextro cornu: ⁊ ꝓximauit legio ex duab⁹ ptib⁹: et clamabāt tubis. Exclamauerūt aūt ⁊ hi q erant ex pte iude etiā ipsi: ⁊ cōmota est terra a voce exercituū: ⁊ cōmissum est pliū a mane vsq3 ad vesperā. Et vidit iudas: q2 firmior est ps exercitus bacchidis in dextris: ⁊ ↄuenerūt cum ipso oēs ↄstantes corde: ⁊ ↄtrita est dextra ps ab eis: ⁊ ꝑsecutus est eos vsq3 ad montē azoti. Et qui in sinistro cornu erant viderunt ꝙ ↄtritū est dextrū cornu: ⁊ secuti sunt post iudam: ⁊ eos qui cū ipso erant a tergo. Et ingrauatū est pliū: ⁊ ceciderunt vulnerati multi ex his ⁊ ex illis: ⁊ iudas cecidit ⁊ ceteri fugerūt. Et ionathas ⁊ simon tulerunt iudam fratrem suum: ⁊ sepelierūt eum in sepl'chro patrū suoꝝ in ciuitate modin. Et fleuerūt eū oīs populus israel planctu magno: ⁊ lugebant dies multos: ⁊ dixerunt: Quō cecidit potens q saluū faciebat ppl'm israel: Et cetera verba bellorū iude: ⁊ virtutū quas fecit: ⁊ magnitudinis eius nō sunt descripta. Multa enim erant valde. Et factū est post obitū iude emerserūt iniqui oibus finibus isrl': ⁊ exorti sunt omnes qui operabant' iniquitatē. In dieb⁹ illis facta ē fames magna valde: ⁊ tradidit se bacchidi omnis regio eorū cum ipsis. Et elegit bacchides viros impios: ⁊ cōstituit eos dn̄os regionis: ⁊ exqrebāt ⁊ ꝑscrutabātur amicos iude: ⁊ adducebāt eos ad bacchidez ⁊ vindicabat in illos ⁊ illudebat. Et facta ē tribulatio magna in israel: qualis nō fuit ex die qua nō est visus ꝓpheta in isrl'. Et congregati sunt oēs amici iude: ⁊ dixerūt ionathe: Ex quo frat' tuus iudas defunct⁹ est: vir similis ei non est q exeat ↄtra inimicos nr̄os bacchidē: ⁊ eos q inimici sūt gētis nr̄e. Nūc itaq3 te hodie eligim⁹ esse pro eo nobis in p̄ncipē ⁊ ducē ad bellandū bellū nr̄m. Et suscepit ionathas tpe illo p̄ncipatuz: ⁊ surrexit loco iude fratris sui. Et cognouit bacchides: ⁊ querebat eum occidere. Et cognouit ionathas ⁊ simon frater eius: ⁊ oēs qui cum eo erant: et fugerunt in desertū thecue: ⁊ ↄsederūt ad aquaz laccus aspar. Et cognouit bacchides: ⁊ die sabbatorū venit ipse ⁊ oīs exercitus eius trans iordanē Et ionathas misit frēm suū ducem popli: ⁊ rogauit nabutheos amicos suos: vt commodarēt illis apparatū suū qui erat copiosus. Et exierūt filij iambri ex madaba ⁊ ↄphenderūt iohannē: et oīa que hēbat: ⁊ abierūt hn̄tes ea. Post hec verba renunciatū est ionathe ⁊ simoni fratri ei⁹: q filij iambri faciūt nuptias magnas: ⁊ ducūt spōsam ex madaba filiā vnius de magnis p̄ncipib⁹ chanaan cū ambitiōe magna. Et recordati sunt sanguinis iohannis fratris sui: ⁊ ascenderunt et absconderunt se sub tegumēto montis. Et eleuauerūt oculos suos ⁊ viderunt: ⁊ ecce tumultus ⁊ apparatus multus: ⁊ sponsus ꝓcessit ⁊ amici ei⁹ ⁊ fratres eius obuiā illis cum tympanis et musicis ⁊ armis multis. Et surrexerūt ad eos ex insidijs ⁊ occiderūt eos: ⁊ ceciderūt vulnerati multi ⁊ residui fugerūt in montes: ⁊ acceperūt oia spolia eoꝝ: ⁊ ↄuerse sunt nuptie in luctū: ⁊ vox musicoꝝ ipsoꝝ in lamentū: ⁊ vindicauerūt vindictaz sanguinis fratris sui: ⁊ reuersi sunt ad ripam iordānis. Et audiuit bacchides: ⁊ vēit die sabbatoꝝ vsq3 ad orā iordānis in ꝟtute magna. Et dixit ad suos ionathas: Surgam⁹ ⁊ pugnem⁹ ↄtra inimicos nr̄os. Nō est. n. hodie sic heri ⁊ nudiustercī⁹ Ecce enī bellū ex aduerso: aq̄ ꝟo iordanis hic et inde: ⁊ ripe ⁊ paludes ⁊ saltus: ⁊ n̄ ē loc⁹ diuertēdi Nūc g clamate in celū: ut liberemi de manu inimicoꝝ vr̄oꝝ. Et ↄmissū ē bellū. Et extēdit ionathas manū suā ꝑcutē bacchidē: ⁊ diuertit ab eo retro. Et dissiliit iōathas: ⁊ q cū eo erāt i iordanē:

⁊ transnatauerũt ad eos iordanem. Et ceciderũt de parte bacchidis die illa mille viri: ⁊ reuersi sũt in hierl'm. Et edificauerũt ciuitates munitas in iudea munitioné que erat in hiericho: ⁊ in ámaum: ⁊ in bethoro: ⁊ bethel ⁊ thamnatha ⁊ phara ⁊ thopo muris excelsis ⁊ portis ⁊ seris. Et posuit custodiá in eis: ut inimicitias exercerét in isrl'. Et muniuit ciuitaté bethsurá ⁊ gazará ⁊ arcez: ⁊ posuit in eis auxilia: ⁊ appatũ escarũ: ⁊ accepit filios pńcipũ regionis obsides: ⁊ posuit eos in arce in hierl'm in custodiá. Et anno centesimo quinquagesimotertio mense secũdo pcepit alchimus destrui muros domus sancte interioris: ⁊ destrui opa pphetarũ. Et cepit destruere. In tépe illo pcussus est alchim⁹: ⁊ impedita sunt opera illius ⁊ occlusũz est os eius: ⁊ dissolut⁹ est paralysi: nec ultra potuit loqui verbũz ⁊ mandare de domo sua. Et mortuus est alchimus in tempe illo cũz tormẽto magno. Et vidit bacchides qm̃ mortuus est alchim⁹: ⁊ reuersus est ad regé: ⁊ siluit terra annis duobus. Et ꝯgregauerũt oẽs iniq dicẽtes Ecce ionathas ⁊ qui cum eo sunt in silẽtio habitant ꝯfident. Nunc ergo adducam⁹ bacchidem ⁊ ꝯphendet eos oẽs vna nocte. Et abierunt: ⁊ cõsiliũ ei dederũt. Et surrexit ut veniret cum exercitu multo. Et misit occlte ep'las socijs suis q erãt in iudea ut cõphenderẽt ionathan: ⁊ eos q cũ eo erant: sed nõ potuerũt: qꝛ innotuit eis ꝯsiliũz eorũ. Et apprehẽdit d̃ viris regiõis qui pncipes erant militie qnq̃ginta viros: ⁊ occidit eos. Et secessit ionathas ⁊ simon: ⁊ q cũz eo erant in bethbessem que est in deserto: ⁊ extruxit diruta eius: ⁊ firmauerũt eam. Et cognouit bacchides: ⁊ ꝯgregauit vniuersam multitudiné suá: ⁊ his qui d̃ iudea erãt denũciauit. Et venit ⁊ castra posuit desuper bethbessẽ: ⁊ oppugnauit eam dies multos: ⁊ fecit machinas. Et reliquit ionathas simonez fratré suũ in ciuitate: ⁊ exiuit in regioné: ⁊ venit cum numero: ⁊ percussit odaren: ⁊ fratres eius: ⁊ filios phaseron in tabernaculis ipsorũ: ⁊ cepit cedere ⁊ crescere in virtutib⁹. Simon vo et qui cum ipso erant exierunt de ciuitate ⁊ succẽderũt machinas: ⁊ pugnauerũt contra bacchidez: ⁊ cõtritus est ab eis. Et afflixerũt eum valde: qm̃ cõsiliũ eius ⁊ congressus eius erat inanis. Et irat⁹ contra viros iniquos qui ei consiliũ dederãt: ut venirent in regioné ipsorũ: multos ex eis occidit Ipse auté cogitauit cum reliquis abire in regioné suam. Et cognouit ionathas: ⁊ misit ad eũz legatos componere pacé cum ipso: ⁊ reddere ei captiuitaté. Et libenter accepit: ⁊ fecit ſm vba eius ⁊ iurauit se nihil facturũ ei mali omnib⁹ diebus vite eius. Et reddidit ei captiuitaté quam prius erat predat⁹ de terra iuda. Et conuersus abyt in terrá suá: ⁊ non apposuit amplius venire i fines eius. Et cessauit gladius ex isrl'. Et habitauit ionathas in machias: ⁊ cepit ionathas ibi iudicare populũ: ⁊ exterminauit impios ex israel.

X

Et anno centesimo sexagesimo ascẽdit alexander antiochi filius qui cognomiat⁹ est nobilis: ⁊ occupauit ptolomaidam: ⁊ receperũt eum: ⁊ regnauit illic. Et audiuit demetrius rex: ⁊ ꝯgregauit exercitũ copiosum valde: ⁊ exiuit obuiá illi in preliũ. Et misit demetri⁹ epistolaz ad ionathan verbis pacificis: ut magnificaret eum. Dixit enim: Anticipem⁹ facere pacẽ cum eo: priusq̃z faciat cum alexandro aduersum nos. Recordabit' eni omniũ malorum que fecimus in eum: ⁊ in fratrem eius ⁊ in gentem eius Et dedit ei potestaté congregandi exercitũ: et fabricare arma: ⁊ eẽ ipm sociũ ei⁹: ⁊ obsides q erãt in arce iussit tradi ei. Et venit ionathas i hirl'm: ⁊ legit epistolas in auditu omnis populi: ⁊ eorũ qui in arce erãt: ⁊ timuerũt timore magno: quoniam audierunt ꝙ dedit ei rex potestaté congregandi exercitũ. Et tradita sunt ionathe obsides: ⁊ reddidit eos parentib⁹ suis. Et habitauit ionathas in hierusalé: ⁊ cepit edificare ⁊ innouare ciuitaté. Et dixit facientib⁹ opera ut extruerẽt muros ⁊ monté syon: in circuitu lapidibus quadratis ad munitioné: ⁊ ita fecerũt. Et fugerũt alienigene qui erant in munitionib⁹ quas bacchides edificauerat: ⁊ reliquit vnusqsq̃z locum: ⁊ abyt in terrá suá: tm̃ i bethsura remãserũt aliq ex his q reliquerãt legé: ⁊ pcepta dei. Erat eni h̃ eis ad refugiũ. Et audiuit alexander rex pmissa q̃ pmisit demetrius ionathe: ⁊ narrauerũt ei plia: ⁊ virtutes q̃s ipse fecit ⁊ frẽs eius: ⁊ labores quos laborauerũt: ⁊ ait: Nunqd inueniem⁹ aliqué virum talez: Et nunc faciem⁹ eum amicũ ⁊ sociũ nostrũ. Et scripsit ep'lam: ⁊ misit ei ſm hec verba dicẽs: Rex alexander fratri ionathe salutẽ. Audiuim⁹ de te ꝙ vir potens sis viribus: ⁊ aptus es ut sis amicus nr̃. Et nũc ꝯstituim⁹ te hodie summũ sacerdoté gentis tue: ⁊ ut amicus voceris regis. Et misit ei purpuram ⁊ coroná auream: ut q̃ nostra sunt sentias nobiscũ: ⁊ conserues amicitias ad nos. Et induit se ionathas stolam sanctam se pmo mense: anno centesimo sexagesimo in die solenni scenophegie: ⁊ congregauit exercitum: ⁊ fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius verba ista: ⁊ contristat⁹ est nimis: ⁊ ait: Quid h̃ fecim⁹ ꝙ poccupauit nos alexander apprehendẽ amicitiá iudeorũ ad munimen sui: Scribá ⁊ ego illis verba depcatoria: ⁊ dignitates: ⁊ dõa: ut sint mecum in adiutoriũ: ⁊ scripsit eis i hec verba: Rex demetrius: genti iudeorũ salutẽ. Qm̃ seruastis ad nos pactũ: ⁊ mansistis in amicitia nr̃a: ⁊ non accessistis ad inimicos nostros: audiuim⁹ et gauisi sumus. Et nũc pseuerate adhuc cõſuare ad nos fidé: ⁊ retribuemus vobis bona p his que fecistis nobiscũ: ⁊ remittem⁹ vobis prestatiões

multas:⁊ dabimus vobis donatões. Et nũc ab
soluo vos ⁊ oẽs iudeos a tributis:⁊ p̃cia salis in
dulgeo:⁊ coronas remitto:⁊ tertias semis: et di
midiá parté fructus ligni qḋ est portiõis mee re
linquo vobis ex hodierno die ⁊ deinceps: ne ac
cipiat a terra iuda:⁊ a trib⁹ ciuitatib⁹ que addi
te sunt illi ex samaria ⁊ galilea: ex hodierna die:
⁊ in totũ tp̃s:⁊ hierusalé sit sancta ⁊ libera cũ fi
nib⁹ suis:⁊ decime ⁊ tributa ipsius sint. Remit
to etiá potestaté arcis que est in hierlm:⁊ do eá
summo sacerdoti: ut ꝯstituat in ea viros q̃scũq;
ipse elegerit qui custodiát eá. Et oẽm aiam iude
orũ que captiua est a terra iuda in omni regno
meo relinquo liberá gratis: ut oẽs a tributis sol
uant etiá pecoꝝ suoꝝ. Et oẽs dies solẽnes ⁊ sab
bata ⁊ neomenie:⁊ dies decreti:⁊ tres ante diẽ
solenné:⁊ tres dies post dié solenné: sint oẽs im
munitatis ⁊ remissionis omnib⁹ iudeis qui sunt
in regno meo. Et nemo habebit p̃táté agẽ aliqd
⁊ mouere negocia aduersus aliqué illoꝝ in om
ni cá. Et ascribant ex iudeis in exercitu regis ad
triginta milia viroꝝ. Et dabunt illis copie: ut oẽ
oib⁹ exercitib⁹ regis:⁊ ex eis ordinabunt q sunt
in munitióib⁹ regis magni. Et ex his ꝯstituent
super negocia regni que agunt ex fide:⁊ p̃ncipes
sint ex eis:⁊ ambulét in legib⁹ suis: sic p̃cepit rex
in terra iuda. Et tres ciuitates que addite sũt iu
dee ex regiõe samarie: cũ iudea reputent ut sint
sub vno:⁊ nõ obediát aliene p̃tati: nisi summo sa
cerdoti: ptolomaida ⁊ ꝯfines eius q̃s dedi donũ
sanctis q sunt in hierlm ad necẽos sumpt⁹ sctõꝝ.
Et ego dabo singul' annis qndecim milia sicloꝝ
argenti de rõnib⁹ regis q̃ me ꝯtingũt:⁊ oẽ qḋ re
liquũ fuerit qḋ nõ reddiderant q super negocia
erant annis. p̃orib⁹ ex h̃ dabát in opa dom⁹. Et
sup h̃ qnq; milia sicloꝝ argẽn que accipiebát de
sctõꝝ rõne p singulos annos:⁊ h̃ ad sacerdotes p
tineát q misterio fungunt. Et qcunq; ꝯfugerint
in templũ qḋ est hierosolymis:⁊ in oib⁹ finibus
eius: obnoxij regi in oi negocio dimittant:⁊ vni
uersa q̃ sunt eis in regno meo: libera hẽant:⁊ ad
edificáda uel restaurãda opa sctõꝝ: sumptus da
bunt de rõne regis:⁊ ad extruẽdos muros i hie
rusalé:⁊ cõmuniẽdos in circuitu: sumpt⁹ dabun
tur de rõne regis:⁊ ad ꝯstruẽdos muros i iudea
Ut audiuit aũt ionathas:⁊ ppl's s̃mones istos
nõ crediderũt eis nec receperũt eos: qꝛ recorda
ti sunt malitie magne quã fecerat in isrl':⁊ tribu
lauerat eos valde. Et ꝯplacuit eis in alexandrũ
qꝛ ipse fuerat eis p̃inceps s̃monũ pacis:⁊ ipsi au
xiliu ferebát oibus diebus. Et ꝯgregauit rex ale
xander exercitũ magnũ:⁊ admouit castra cõtra
demetriũ. Et cõmiserunt p̃liũ duo reges:⁊ fugit
exercit⁹ demetrij:⁊ insecut⁹ est eũ alexander:⁊ in
cubuit super eos:⁊ inualuit p̃liũ nimis donec oc
cidit sol:⁊ cecidit demetri⁹ in die illa. Et misit ale
xander ad ptolomeũ regem egypti legatos s̃z h̃
verba dicẽs: Qm̃ regressus sum in regnũ meũ:
⁊ sedi in sede patrũ meoꝝ:⁊ obtinui p̃ncipatum
⁊ ꝯtriui demetriũ:⁊ possedi regioné nr̃am:⁊ com
misi pugná cũ eo:⁊ ꝯtrit⁹ ẽ ipse ⁊ castra ei⁹ a nob
⁊ sedem⁹ in sede regni eius:⁊ nũc statuam⁹ adiui
cé amicitiá:⁊ da mihi filiá tuá vxoré:⁊ ero gener
tuus:⁊ dabo tibi dona:⁊ ipsi dignitaté. Et rñspõ
dit rex ptolome⁹ dicens: Felix dies in qua reuer
sus es ad terrá patrũ tuoꝝ:⁊ sedisti in sede regni
eoꝝ. Et nunc faciam tibi quod scripsisti: s̃z occur
re mihi ptolomaidá: vt videam⁹ inuicẽ nos: et
spondeá tibi sicut dixisti. Et exiuit ptolomeus de
egypto: ipse ⁊ cleopatra filia eius:⁊ venit ptolo
maidá anno centesimosexagesimosecũdo. Et oc
currit ei alexander rex. Et dedit ei cleopatrá filiá
suá:⁊ fecit nuptias eius ptolomaide: sicut reges
in magna gloria. Et scripsit alexander rex iona
the: ut veniret obuiá sibi. Et abijt cum gloria pto
lomaidá:⁊ occurrit ibi duob⁹ regibus:⁊ dedit il
lis argentum multum ⁊ aurũ ⁊ dona:⁊ inuenit
gratiam in conspectu eorum. Et conuenerũt ad
uersus eum viri pestilentes ex israel viri iniqui
interpellantes aduersus eum:⁊ non intendit ad
eos rex. Et iussit spoliari ionathan vestibus suis
⁊ indui eum purpura:⁊ ita fecerũt. Et collocauit
eum rex sedere secũ: dixitq; p̃ncipibus suis: Ex
ite cum eo in mediũ ciuitatis:⁊ predicate vt nẽo
aduersus eum interpellet de vllo negocio: ne qs
q̃; ei molestus sit de vlla ratione. Et factũ est vt
viderũt qui interpellabát gliam eius que predi
cabatur:⁊ opertũ eum purpura: fugerũt omnes
Et magnificauit eum rex:⁊ scripsit eum inter p̃i
mos amicos:⁊ posuit eum ducem:⁊ participem
p̃ncipatus. Et reuersus est ionathas in hierusa
lem cum pace ⁊ letitia. In anno centesimo sexa
gesimoqnto: venit demetrius fili⁹ demetrij a cre
to in terrá p̃rm suorũ. Et audiuit alexander rex:
⁊ cõtristatus est valde:⁊ reuersus est antiochiã.
Et ꝯstituit demetrius rex apoloniũ ducem qui
p̃erat celesyrie:⁊ ꝯgregauit exercitum magnũ:⁊
accessit ad iãniá:⁊ misit ad ionathá summũ sa
cerdoté dicens: Tu sol⁹ resistis nob. Ego aũt fact⁹
sum in derisum:⁊ in opprobriũ: ꝓptea qꝛ tu p̃tã
té aduersum nos exerces in montib⁹. Nunc er
go si ꝯfidis in virtutib⁹ tuis: descẽde ad nos i cã
pũ:⁊ comparem⁹ illic inuicé: qꝛ mecũ est virtus
belloꝝ. Interroga et disce q̃s sũ ego:⁊ ceteri q
auxilio sunt mihi: q ⁊ dicũt. qꝛ nõ põt stare pes
vester aũ faciem nr̃am: qꝛ bis in fugá cõuersi sũt
p̃res tui in terram suá. Et nũc quomodo poteris
sustinere equitatũ:⁊ exercitũ tm̃ in campo vbi
nõ est lapis neq; saxũ: neq; locus fugiendi. Ut
audiuit aũt ionathas s̃mones apolonij: motus
est animo. Et elegit decem milia virorum:⁊ exijt
ab hierusalem:⁊ occurrit ei simon frater eius in

adiutoriũ: et applicuerunt castra in ioppen. Et ex clusit eũ a ciuitate: quia custodia appollonij ioppe erat et oppugnauit eã. Et exterriti q erant in ciui tate apperuerũt ei: et obtinuit ionathas ioppen. Et audiuit appollonius: et admouit tria milia eq tum et exercitũ multũ. Et abijt azotũ tanq̃ iter faciens: et statim exijt in campũ: eo q̃ hẽret mul titudinẽ equitũ: et cõfideret in eis. Et insecutus ẽ eũ ionathas in azotũ: et cõmiserũt pliũ. Et reliqt appollonius in castris mille eqtes post eos oc culte. Et cognouit ionathas qm̃ insidie sunt post se et circuierũt castra eius et iecerũt iacula in pplꝫ a mane vsqꝫ ad vesperã. Populus autẽ stabat si cut preceperat ionathas: et laborauerũt equi eorũ. Et eiecit simon exercitũ suũ: et cõmisit cõtra legi onẽ. Eqtes enim fatigati erant. Et cõtriti sunt ab eo et fugerũt. Et qui dispersi sunt per campũ fuge rũt in azotũ: et intrauerũt in bethagon idolũ su um: vt ibi se liberarẽt. Et succẽdit ionathas azo tũ: et ciuitates q̃ erant in circuitu eius: et accepit spolia eorũ: et templũ dagon: et oẽs qui fugerunt in illud succendit igni. Et fuerunt qui ceciderunt gladio cũ his qui succẽsi sunt: fere octomilia vi rorũ. Et mouit inde ionathas castra: et applicuit ea ascalonẽ: Et exierũt de ciuitate obuiam illi in magna gloria. Et reuersus ẽ ionathas in hierlꝫ cũ suis hñtibus spolia multa. Et factũ ẽ vt audi uit alexander rex sermones istos: addidit adhuc glorificare ionathan. Et misit ei fibulã auream si cut consuetudo est dare cognatis regũ. Et dedit ei acharon: et omnes fines eius in possessionẽ.

Capitulum XI

Et rex egypti cõgregauit exercitũ sicut arenã q̃ ẽ circa orã maris: et naues mul tas: et q̃rebat obtinere regnũ alexandri dolo: et addere illud regno suo. Et exijt in syriaꝫ verbis pacificis: et aperiebãt ei ciuitates: et occur rebãt ei: quia mandauerat alexãder rex exire ei ob uiam: eo q̃ socer suus esset. Cũ aũt introiret ciui tatẽ ptolomeus ponebat custodias militũ in sin gulis ciuitatibus. Et vt appropinquauit azoto ostẽ derũt ei templũ dagon succensũ igni: et azotũ et cetera eius demolita: et corpa proiecta: et eorum qui cesi erant in bello tumulos quos fecerãt secus viã. Et narrauerũt regi q̃ hec fecit ionathas: vt inui diã facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit iõathas regi in ioppen cũ gloria: et inuicẽ se salutauerunt et dormierũt illic. Et abijt ionathas cũ rege vsqꝫ ad fluuiũ q vocabatur eleutherus: et reuersus ẽ in hierlm̃. Rex autẽ ptolomeus obtinuit dñiũ ciuitatum vsqꝫ seleuciã maritimã: et cogitabat in alexandrũ cõsilia mala. Et misit legatos ad de metriũ: dicens: Ueni componamus inter nos pa ctũ: et dabo tibi filiã meã quaꝫ habet alexander: et regnabis in regno patris tui. Penitet eni me q̃ dederim illi filiã meam. Quesiuit eni me occi dere. Et vituperauit eũ: propterea q̃ concupierat regnũ eius. Et abstulit filiã suam: et dedit eaꝫ de metrio: et alienauit se ab alexandro: et manifesta te sunt inimicicie eius. Et intrauit ptolomeus anti ochiã: et imposuit duo diademata capiti suo egy pti et asie. Alexander autẽ rex erat in cicilia illis tpibus: quia rebellabant q erant in locis illis. Et audiuit alexander: et venit ad eũ in belluꝫ. Et pro duxit ptolomeus rex exercitũ: et occurrit ei in ma nu valida: et fugauit eũ. Et fugit alexãder in ara biam: vt ibi protegeret. Rex aũt ptolomeus exal tatus ẽ: et abstulit zabdihel arabs caput alexandri et misit ptolomeo. Et rex ptolomeus mortuus ẽ in die tertia: et q erant in munitiõibus perierũt ab his q erant intra castra. Et regnauit demetrius anno centesimo septuagesimo septimo. In diebus illis congregauit ionathas eos qui erant in iu dea: vt expugnarent arcem que est in hierlm: et fecerũt cõtra eam machinas multas. Et abierũt qdam qui oderant gentẽ suam viri iniq ad regẽ demetriũ: et renũciauerũt ei q̃ ionathas obside ret arcem. Et vt audiuit iratus est: et statiꝫ venit ptolomaidã et scripsit ionathe ne obsideret arcẽ sed occurreret sibi ad colloquiũ festinato. Ut au diuit autẽ ionathas iussit obsidere. Et elegit de se nioribus israel et de sacerdotibus: et dedit se periculo Et accepit aurũ et argentuꝫ et vestem et alia exe nia multa: et abijt ad regẽ ptolomaidã: et inuenit grãm in conspectu eius. Et interpellabãt aduer sus eũ qdam iniqui ex gente sua. Et fecit ei rex sicut fecerãt ei qui ante eũ fuerant. Et exaltauit eum in cõspectu oĩum amicorum suorũ: et statu it ei principatum sacerdotij: et quecũqꝫ alia habu it prius preciosa: et fecit eũ principem amicorũ. Et po stulauit ionathas a rege vt immunẽ faceret iu deã et tres toparchias .i. samariã et cõfines eius: et promisit ei talenta trecenta. Et cõsensit rex et scri psit ionathe epistolas de his oĩbus huncmodũ continentes. Rex demetrius fratri ionathe salutẽ et genti iudeorũ. Exemplũ epistole quã scripsimus lasthení parenti nostro de vobis misimus ad vos vt sciretis. Rex demetrius lastheni parenti: salu tem. Genti iudeorũ amicis nostris et cõseruantibus: q̃ iusta sunt apud nos decreuimus benefacere pro pter benignitatẽ ipsorꝫ quam erga nos habent. Statuimus ergo illis oẽs fines iudee et tres ciuita tes lydã et ramathe q̃ addite sunt iudee ex sama ria: et oẽs confines earũ sequestrari oĩbus sacrifi cantibus in hierosolymis pro his que ab eis prius accipiebat rex per singulos annos: et pro fructibus terre et pomorũ. Et alia que ad nos pertinebant decimarũ et tributorum: ex hoc tpe remittimus eis: et areas salinaruꝫ et coronas q̃ nobis defere bant omnia ipsis concedimus: et nihil horum irritũ erit ex hoc et in omne tps. Nũc ergo curate facere horꝫ exemplũ: et detur ionathe et ponat in monte

sancto: ⁊ in loco celebri. Et videns demetriꝰ rex
ꝙ siluit terra in cōspectu suo: ⁊ nihil ei resistit di
misit totū exercitū suū vnūquēqꝫ in locū suū: ex
cepto pegrino exercitu quē traxit ab insulis gen
tiū: ⁊ inimici erant ei oēs exercitus patruꝫ eius
Triphon aūt erat quidā ptiū alexandri pⁱus: ⁊ vi
dit qm̄ oīs exercitus murmurauit ꝯtra demetri
um: ⁊ iuit ad emalchuel arabem q nutriebat an
tiochū filiū alexandri: ⁊ assidebat ei ut traderet
eū ipi ut regnaret in loco pr̄is sui. Et enunciauit
ei quāta fecit demetrius ⁊ inimicitias exercituū
eius aduersus illū. Et mansit ibi diebus multis
Et misit ionathas ad demetrium regem ut ejce
ret eos qui in arce erant in hierusalē: ⁊ qui in p̄si
diys erant: qi ipugnabāt isrl'. Et misit demetriꝰ
ad ionathan dicens: Non hoc tantū faciā tibi et
genti tue: sed gloria illustrabo te ⁊ gentē tuā cuꝫ
fuerit oportunū. Nunc ergo recte feceris si mise
ris in auxilium mihi viros: quia discessit omnis
exercitus meus. Et misit ei ionathas tria milia
virorū fortiū antiochiam. Et venerūt ad regem
⁊ delectatus est rex in aduētu eoꝝ. Et cōuenerūt
qui erant de ciuitate: centū viginti milia virorū
⁊ volebant interficere regē. Et fugit rex in aulaꝫ
⁊ occupauerūt qui erant de ciuitate itinera ciuita
tis: ⁊ ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos in
auxiliū: ⁊ conuenerūt oēs simul ad eū. Et dispersi
sunt omnes p ciuitatē: ⁊ occiderūt in illa die cen
tū milia hominū. Et succenderūt ciuitatē: ⁊ cepe
runt spolia multa in illa die: ⁊ liberauerūt regem
Et viderunt q erant de ciuitate ꝙ obtinuissent iu
dei ciuitatē sicut volebāt: ⁊ infirmati sunt mente
sua: ⁊ clamauerūt ad regē cū precibus dicentes
Da nob dextras: ⁊ cessent iudei oppugnare nos
⁊ ciuitatē. Et ꝓiecerunt arma sua ⁊ fecerūt pacē
⁊ glorificati sunt iudei in conspectu regis ⁊ in cō
spectu oīum qui erant in regno eius: ⁊ nominati
sunt in regno. Et egressi sunt in hierusalē: haben
tes spolia multa. Et sedit demetrius rex i sede re
gni sui: ⁊ siluit terra in conspectu eiꝰ. Et mētitus
est oīa quecunqꝫ dixit: ⁊ abalienauit se a iona
tha: ⁊ nō retribuit ei ꝫm beneficia que sibi tribue
rat: ⁊ vexabat eū valde. Post hec aūt reuersus
est triphon ⁊ antiochus cū eo puer adolescēs: et
regnauit ⁊ iposuit sibi diadema. Et cōgregati sūt
ad eū oēs exercitꝰ quos disperserat demetriꝰ: et
pugnauerūt ꝯtra eū ⁊ fugit ⁊ terga vertit. Et acce
pit triphon bestias ⁊ obtinuit antiochiā. Et scri
psit antiochus adolescēs ionathe dicens: Consti
tuo tibi sacerdotiū: ⁊ cōstituo te sup quattuor ci
uitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa
aurea in ministeriū: ⁊ dedit ei potestatē bibēdi in
auro ⁊ esse in purpura: ⁊ habere fibulā auream.
Et simonē fratrē eius constituit ducē a terminis
tyri vsqꝫ ad fines egypti. Et exijt ionathas ⁊ per
ambulabat transflumē ciuitates: ⁊ ꝯgregatꝰ est

ad eū omnis exercitꝰ syrie in auxiliū. Et venit ascā
lonē: ⁊ occurrerūt ei honorifice d' ciuitate. Et abijt
inde gazam: ⁊ cōcluserūt se qui erant gaze: ⁊ ob
sedit eam: ⁊ succendit que erāt in circuitu ciuita
tis: ⁊ predatus est eam. Et rogauerūt gazenses
ionathan ⁊ dedit illis dextrā: ⁊ accepit filios eoꝝ
obsides: ⁊ misit illos in hierusalē: ⁊ pambulauit
regionē vsqꝫ damascū. Et audiuit ionathas q p
preuaricati sunt principes demetrij in cades q̄ ē
in galilea cū exercitu multo volētes eū remoue
re a negocio regni: ⁊ occurrit illis: fratrē aūt suuꝫ
simonē reliquit intra ꝓuinciā. Et applicuit simō
ad bethsurā: ⁊ expugnabat eā diebꝰ multis ⁊ cō
clusit eos. Et postulauerūt ab eo dextras accipe
re: ⁊ dedit illis. Et eiecit eos inde ⁊ cepit ciuitatē:
⁊ posuit in ea p̄sidiū. Et ionathas ⁊ castra eiꝰ ap
plicuerūt ad aquā genesar: ⁊ an̄ lucē vigilauerūt ī
cāpo asor. Et ecce castra alienigēaꝝ occurrebāt in
cāpo: ⁊ tendebāt ei insidias in montibꝰ: ipse aū
tē occurrit ex aduerso. Insidie vero exurrexerunt
de locis suis: ⁊ cōmiserūt pliū. Et fugerūt q erant
ex pte ionathe oēs: ⁊ nemo relictus est ex eis ni
si mathathias filius absolomi: ⁊ iudas filꝰ calphi
pnceps militie exercitꝰ. Et scidit ionathas vesti
mēta sua: ⁊ posuit terrā in capite suo ⁊ orauit. Et
reuersus est ionathas ad eos in pliū: ⁊ conuertit
eos i fugā: ⁊ pugnauerūt. Et viderūt q fugiebant p
tis illius: ⁊ reuersi sūt ad eū: ⁊ insequebant̄ cum eo
oēs vsqꝫ cades ad castra sua: ⁊ puenerunt vsqꝫ
illuc. Et ceciderūt de alienigenis in die illa tria mi
lia viroꝝ: ⁊ reuersus est ionathas in hierlm.

Caplm. XII

Et vidit ionathas: qr tp̄s eum iuuat: ⁊ ele
git viros ⁊ misit eos romā statuere ⁊ re
nouare cū eis amicitiā. Et ad spartiatas
⁊ ad alia loca misit eplas ꝫm eādē formā. Et ab
ierūt romā: ⁊ intrauerūt curiā: ⁊ dixerūt. Jonathas
summꝰ sacerdos: ⁊ gens iudeoꝝ miserūt nos: ut
renouemꝰ amicitiā ⁊ societatē ꝫm p̄stinuꝫ. Et de
derūt illis eplas ad ipsos p loca: ut deducerēt eos
in terrā iuda cū pace. Et h' est exemplū eplaꝝ q̄s
scripsit ionathas spartiatis. Jonathas summꝰ sa
cerdos: ⁊ seniores gētis: ⁊ sacerdotes: ⁊ reliquꝰ
ppl's iudeoꝝ: spartiatis fribꝰ salutē. Jam pridēꝫ
misse erāt eple ad oniā summū sacerdotem a da
rio q regnabat apud vos: qm̄ estis frēs nr̄i: sicut
scriptū ꝯtinet qd subiectū est. Et suscepit onias
viꝝ q missus fuerat cū honore: ⁊ accepit eplas i
qbꝰ significabat̄ de societate ⁊ de amicitia. Nos
enī cū nullo hoꝝ idigeremꝰ hn̄tes solatio sctōs
libros q sūt in manibꝰ nr̄is: maluimꝰ mittere ad
vos renouare fraternitatē ⁊ amicitiā: ne forte alie
ni efficiamur a vob. Multa. n. tpa trāsierūt exq̄ mi
sistis ad nos. Nos ḡ in omni tp̄e sine intermissiōe
in diebus solennibus ⁊ ceteris qbꝰ oportet: me
mores sumꝰ vr̄i in sacrificijs q̄ offerimꝰ: ⁊ in ob

seruatiõib⁹: sicut phas ē ⁊ decet meminisse frūȝ Letamur itaqȝ d̃ glia vr̃a. Nos āt circūdederūt multe tribulatões ⁊ multa p̄lia: ⁊ impugnauerūt nos reges q̄ sūt i circuitu nr̃o. Noluim⁹ g̃ vobis molesti ee: neqȝ socijs nr̃is ⁊ amicis nr̃is in his p̄lijs. Hūim⁹ eni d̃ celo auxiliū ⁊ liberati sumus nos: ⁊ hūiliati sūt inimici nr̃i. Elegim⁹ itaqȝ neumeniū antiochi filiū ⁊ antipatrē iasonis filiuȝ: ⁊ misim⁹ ad romanos renouare cū eis amiciciā ⁊ societatē p̄stinā. Mandauim⁹ itaqȝ eis vt veniant ēt ad vos: ⁊ salutēt vos: ⁊ reddant vobis epistolas nr̃as d̃ innouatione fraternitatis nr̃e. Et nūc bñfacietis r̄ndētes nobis ad h̄. Et hoc rescriptuȝ ep̄larū qd̃ misit onias: Rex spartiataꝝ onias: ionathe sacerdoti magno salutē. Inuentū ē d̃ scriptura de spartiatis ⁊ iudeis: q̄m sūt frēs: ⁊ q̄ sunt d̃ genere abrahā: Et nūc ex q̊ h̄ cognouim⁹ bñ facitis scribētes nobis d̃ pace vr̃a. Sȝ ⁊ nos rescripsim⁹ vobis: Pecora nr̃a ⁊ possessiões nr̃e vr̃e sunt: ⁊ vr̃e nr̃e. Mandauim⁹ itaqȝ h̄ nūciari vobis. Et audiuit ionathas q̄m regressi sūt p̄ncipes demetrij cū exercitu multo sup̄a q̄ȝ p̄us pugnare aduersus eū: ⁊ exijt ab hier̄lm: ⁊ occurrit eis i amathite regiõe. Nõ eni dederat eis spaciū vt ingrederēt̄ regionē ei⁹. Et misit speculatores in castra eoꝝ: ⁊ reuersi renūciauerūt q̄ ↄstituerūt superuēire illic nocte. Cū occidisset āt sol: p̄cepit ionathas suis vigilare: ⁊ eē i armis p̄atos ad pugnā tota nocte. Et posuit custodes p circuitū castroꝝ Et audierūt aduersarij q̄ p̄atus ē ionathas cuȝ suis i bello: ⁊ timuerūt ⁊ formidauerūt in corde suo: ⁊ accenderūt focos i castris suis. Jonathas āt ⁊ q̄ cū eo erāt nõ cognouerūt vsqȝ mane. Videbat āt luminaria ardētia: ⁊ secut⁹ est eos ionathas: ⁊ nõ cõprehēdit eos. Trāsierūt eni flumen eleutherū. Et diuertit ionathas ad arabes q̄ vocabāt̄ zabadei: ⁊ p̄cussit eos ⁊ accepit spolia eoꝝ Et iūxit: ⁊ vēit damascū: ⁊ p̄ambulabat oēȝ regionē illā. Simõ āt exijt: ⁊ venit vsqȝ ascalonē ⁊ ad p̄xia p̄sidia: ⁊ declinauit in ioppen: ⁊ occupauit eā Audiuit eni q̄ vellēt p̄sidiū tradere p̄tibus demetrij: ⁊ posuit ibi custodes: vt custodirēt eaȝ Et reuersus est ionathas ⁊ conuocauit seniores populi: ⁊ cogitauit cum eis edificare p̄sidia in iudea: et edificare muros in hierusalem: ⁊ exaltare altitudīe magna inter medium arcis ⁊ ciuitatis: vt separet eam a ciuitate vt eēt ipsa singulariť: et neqȝ emāt neqȝ vendāt. Et ↄuenerūt vt edificarēt ciuitatē ⁊ cecidit mur⁹ q̄ erat sup torrentē ab ortu solis: ⁊ rep̄auit eum q̄ vocat̄ caphetheta. Et simõ edificauit adiada i sephela: ⁊ muniuit eam: ⁊ imposuit portas ⁊ seras. Et cū cogitasset triphon regnare asie: ⁊ assumere diadema ⁊ extēdere manū in antiochū regē: timēs ne forte nõ p̄mitteret eum ionathas: sed pugnaret aduersus eū: q̄rebat cõp̄hendere eū ⁊ occidē. Et exurgens abijt in bethsan: ⁊ exijt ionathas obuiam cū q̄dragīta milib⁹ viroꝝ electoꝝ in p̄lium ⁊ venit bethsan. Et vidit triphon: q̄ venit ionathas cū exercitu multo: vt extēderet in eū man⁹ ⁊ timuit. Et excepit eū cū honore: ⁊ cõmendauit eū oībus amicis suis: ⁊ dedit ei munera. Et p̄cepit exercitibus suis vt obedirēt ei sicut sibi: ⁊ dixit ionathe: Ut quid vexasti vniuersū pp̄lm: cū bellū nobis non sit: Et nūc remitte eos i domos suas. Elige aūt tibi viros paucos q̄ tecum sint: ⁊ veni mecū ptolomaidam: ⁊ tradā eam tibi: ⁊ reliqua presidia: et exercitum: ⁊ vniuersos p̄positos negocij: ⁊ cõuersus abibo. Propterea eni veni. Et credidit ei: ⁊ fecit sicut dixit: ⁊ dimisit exercitū: ⁊ abierunt in terram iuda. Retinuit autē secū tria milia viroꝝ: ex q̄bus remisit in galileā duomilia: mille autē venerūt cum eo. Ut autem intrauit ptolomaidam ionathas: clauserunt portas ciuitatis ptolomenses: ⁊ comp̄henderūt eū: ⁊ oēs q̄ cum eo intrauerūt: gladio interfecerunt Et misit triphon exercitum ⁊ equites in galileā ⁊ in campū magnū: vt p̄derent omnes socios ionathe. At illi cum cognouissent: q̄ cõp̄hensus ē ionathas: ⁊ perijt ⁊ oēs qui cum eo erant: hortati sunt semetipsos: ⁊ exierunt parati in p̄elium. Et videntes hi qui insecuti fuerāt: quia pro anima res est illis reuersi sunt: illi autem venerunt omnes cū pace in terram iuda. Et planxerūt ionathā: ⁊ eos qui cū ipso erant valde: ⁊ luxit israel luctu magno. Et quesierunt omnes gentes que erant in circuitu eoꝝ cõterere eos. Dixerunt eni Non habent p̄ncipem ⁊ adiuuantem: nūc ergo expugnemus illos: ⁊ tollamus de hominib⁹ memoriam eorum.

XIII

Et audiuit simon q̄ cõgregauit triphon exercitum copiosum: vt veniret in terrā iuda: ⁊ attererēt eam: videns q̄ in tremore populus est ⁊ in timore: ascendit hierusalez ⁊ cõgregauit pp̄lm: ⁊ adhortans dixit. Uos scitis q̄nta ego ⁊ fratres mei ⁊ domus patris mei fecimus p legibus ⁊ p sanctis p̄lia: ⁊ angustias q̄les vidimus. Horum gratia perierunt frēs mei oēs ꝑpter israel: ⁊ relictus suȝ ego solus. Et nūc nõ mihi ↄtingat parcere aīe mee in oī tp̄e tribulationis. Nõ eni melior sum frib⁹ meis. Uindicabo itaqȝ gentē meā ⁊ scā: natos q̊ȝ nr̃os: ⁊ vxores q̄: congregate sunt vniuerse gentes ↄterere nos inimicicie gr̃a. Et accēsus est sp̄us populi simul vt audiuit sermones istos ⁊ r̄nderunt voce magna dicentes: Tu es dux nr̄ loco iude et ionathe fratris tui. Pugna p̄lium nr̄m: ⁊ oia q̄cūqȝ dixeris nobis faciem⁹. Et ↄgregans oēs viros bellatores accelerauit cõsumare vniuersos muros hier̄lm: ⁊ muniuit eā in gyro. Et misit ionathā filiū absolomi: ⁊ cū eo exercitū nouū i ioppē: ⁊ eiectis his q̄ erāt i arce: remāsit illic ip̄e. Et mo-

uit triphon a ptolomaida cū exercitu multo vt veniret in terrā iuda: ⁊ ionathas cū eo in custodia. Simon aūt applicuit i addus ɔtra faciē campi. Et vt cognouit triphō: q꞉ surrexit simō loco patris sui ionathe: ⁊ q꞉ cōmissurus esset cū eo ꝑliū: misit ad eū legatos dicēs. Pro argento qđ debebat frat̄ tuus ionathas in rōne regis ꝓpt̄ negocia q̄ habuit: detinuim⁹ eū. Et nūc mitte argenti talenta centū ⁊ duos filios eius obsides: vt nō dimissus fugiat a nobis ⁊ remittem⁹ eum Et cognouit simō q꞉ cū dolo loquerer̄ secū. Iussit tn̄ dari argentū ⁊ pueros: ne inimicitiam magnā sumeret ad pplm israel: dicentē: q꞉ nō misit ei argentū ⁊ pueros: ꝓpterea periyt. Et misit pueros ⁊ centū talenta. Et mētitus ē ⁊ nō dimisit ionathan. Et post hec venit triphon intra regionē vt cōtereret eā: ⁊ gyrauerūt ꝑ viā q̄ ducit ador. Et simō ⁊ castra ei⁹ ambulabant in oēm locū q̄cunq꞉ ibant. Qui aūt in arce erant: miserunt ad triphonē legatos: vt festinaret venire per desertū: ⁊ mitteret illis alimonias. Et parauit triphō omnē eqtatū: vt veniret illa nocte. Erat eni nix multa valde: ⁊ nō venit in galadithim. Et cum appropinq̄sset bascaman: occidit ionathan ⁊ filios eius illic. Et cōuertit triphon: ⁊ abyt in terrā suam. Et misit simon ⁊ accepit ossā ionathe fris sui ⁊ sepeliuit ea in modin ciuitate patrū ei⁹. Et planxerūt eū ois isrl̄ planctu magno: ⁊ luxerunt eū dies multos. Et edificauit simō sup sepulchꝝ patris sui ⁊ fratrū suoꝝ edificiū altū visu lapide polito retro ⁊ ante: ⁊ statuit septem pyramidas vnā cōtra vnā: pr̄i ⁊ mr̄i: ⁊ q̄tuor fratribus. Et his circūposuit colūnas magnas: sup colūnas arma ad memoriā eternam: ⁊ iuxta arma naues sculptas: q̄ viderent̄ ab hoib⁹ nauigātib⁹ mare Hoc ē sepulchrū qđ fecit in modin vsq꞉ ad hūc diē. Triphon aūt cū iter faceret cū antiocho rege adolescēte dolo occidit eū: ⁊ regnauit in loco ei⁹ Et imposuit sibi diadema asie: ⁊ fecit plagā magnā in terra. Et edificauit simō ꝑsidia iudee: muniens ea turribus excelsis: ⁊ muris magnis: et portis ⁊ seris: ⁊ posuit alimenta i munitionib⁹. Et elegit simon viros ⁊ misit ad demetriū regē vt faceret remissionē regioni: q꞉ actus oēs triphonis ꝑ direptionē fuerāt gesti. Et demetrius rex ad ꝟba ista r̄ndit ei: ⁊ scripsit ep̄lam talem: Rex demetrius: simoni summo sacerdoti ⁊ amico regū ⁊ senioribus ⁊ gēti iudeoꝝ: salutē. Coronā aureā: ⁊ baheu quā misistis suscepim⁹: ⁊ parati sumus facere vobiscū pacē magnā: ⁊ scribere ꝑpositis regis remittere vobis que indulsim⁹: Quecūq꞉ eni cōstituim⁹ vobis cōstant. Munitiōes q̄s edificastis vobis sint. Remittim⁹ q̄q꞉ ignorantias ⁊ pctā vsq꞉ in hodiernū diē: et coronā quā debebatis. Et si qđ aliud erat tributariū in hierl̄m iā non sit tributarium. Et si q ex vobis apti sunt cōscribi iter nostros: cōscribāt̄ ⁊ sit int̄ nos pax. Anno centesimo septuagesimo ablatū est iugū gentiū ab isrl̄. Et cepit ppl̄s isrl̄ scribere i tabulis ⁊ gestis publicis āno ꝑmo sub simone sūmo sacerdote magno duce ⁊ ꝑncipe iudeoꝝ. In dieb⁹ illis applicuit simō ad gazā: ⁊ circūdedit eā castris: ⁊ fecit machinas: ⁊ applicuit ad ciuitatē: ⁊ ꝑcussit turrē vnā: ⁊ cōprehēdit eā Et q erupant erāt itra machinā ⁊ ciuitatē. Et factus ē motus magn⁹ in ciuitate. Et ascenderūt q erāt i ciuitate cū vxorib⁹ ⁊ filijs supra murū scissis tunicis suis: ⁊ clamauerunt voce magna postulātes ⁊ a simōe dextras sibi dari: ⁊ dixer̄t. Nō nobis reddas ꝺm malicias nr̄as: sed ꝺm mias tuas: ⁊ seruiem⁹ tibi. Et flexus simō ñ debellauit eos: eiecit tn̄ eos đ ciuitate: ⁊ emūdauit edes in q̄bus fuerāt simulacra: ⁊ tunc itrauit i eam cum hymnis: bn̄dicens dn̄m. Et eiecta ab ea oi immūdicia collocauit i ea viros q legē facerēt: ⁊ muniuit eā ⁊ fcē sibi hitatōē. Qui āt erāt i arce hierusalē ꝓhibebant̄ egredi ⁊ ingredi regionē: ⁊ emere et vendere: ⁊ esurierunt valde ⁊ multi ex eis fame perierūt. Et clamauerūt ad simonē vt dextras acciperent: ⁊ dedit illis. Et eiecit eos inde: ⁊ mundauit arcē a ɔtaminatōibus. Et itrauerūt in eā tertia ⁊ vicesima die scđi mensis anno centesimo septuagesimo ꝑmo cum laude ⁊ ramis palmaꝝ ⁊ citharis ⁊ cynaris ⁊ cymbal̄ ⁊ nabilis et hymnis ⁊ cāticis: q꞉ contritus est inimicus magnus ex isrl̄. Et ɔstituit vt oibus annis agerent̄ dies hi cum leticia. Et muniuit montē tēpli: qui erat secus arcē: ⁊ hitauit ibi ip̄e ⁊ q cum eo erant Et vidit simō iohannē filium suū q꞉ fortis ꝑlij vir eēt: ⁊ posuit eum ducē ꝟtutum vniuersarum ⁊ hitauit i gazaris.

XIIII

Anno cētesimoseptuagesimoscđo congregauit rex demetrius exercitū suum: et abyt i mediā ad ɔtrahēda sibi auxilia vt expugnaret triphonem: ⁊ audiuit arsaces rex ꝑsidis ⁊ medie: q꞉ itrauit demetrius ɔfines suos: ⁊ misit vnū đ ꝑncipibus suis vt cōprehēdēt eū viuum: ⁊ adducēt eū ad se. Et abyt ⁊ ꝑcussit castra demetrij: ⁊ cōprehēdit eum ⁊ duxit eū ad arsacē: ⁊ posuit eū i custodiā. Et siluit ois t̄ra iuda oibus diebus simōis ⁊ q̄siuit bona genti sue: et placuit illis ptās eius ⁊ glia eius oibus diebus. Et cū oi gloria sua accepit ioppē in portū ⁊ fecit introitū in isulis maris. Et dilatauit fines gētis sue: ⁊ obtinuit regionē: Et ɔgregauit captiuitatē multā: ⁊ dn̄atus ē gazare ⁊ bethsure ⁊ arci ⁊ abstulit immūditias ex ea: ⁊ nō erat q resisteret ei. Et vnusq̄sq꞉ colebat terrā suam cū pace: ⁊ t̄ra iuda dabit fructus suos: ⁊ ligna cāpoꝝ fructū suum. Seniores i plateis sedebāt oēs: ⁊ đ bonis terre tractabāt: ⁊ iuuenes induebāt se gloriā: ⁊ stolas belli. Et ciuitatibus tribuebat alimonias ⁊ con

stituebat eas vt essent vasa munitõis: q̄adusq̃
nominatū ē nomē glorie eiꝰ vsq̃ in extremū ter
re. Fecit pacē sup terrā: ⁊ letatꝰ ē isrl' leticia ma
gna. Et sedit vnusquisq̃ sub vite sua ⁊ sub ficul
nea sua: ⁊ nō erat q̄ eos terreret. Defecit impu
gnans eos sup terrā: reges ↄtriti sunt ī diebus il
lis. Et cōfirmauit oēs hūiles ppl'i sui: ⁊ legē exq̄
siuit: ⁊ abstulit omnē iniquū ⁊ malū. Scā glori
ficauit: ⁊ multiplicauit vasa scōꝝ. Et auditū ē ro
me: q̄ꝛ defūctus esset ionathas ⁊ vsq̃ in spartia
tas: ⁊ cōtristati sunt valde. Ut audierūt autē q̄
simō fratˀ eiꝰ factus eēt summꝰ sacerdos loco eiꝰ
⁊ ipse obtineret omnē regionē ⁊ ciuitates in ea:
scripserūt ad eū tabulis ereis: vt renouarēt ami
citias ⁊ societatē quā fecerant cū iuda ⁊ cū iona
tha fribus eius. Et lecte sunt in cōspectu ecclesie
in hierl'm. Et hoc exemplū ep'l'aꝝ q̄s spartiate
miserūt. Spartianoꝝ p̄ncipes ⁊ ciuitates: simo
ni sacerdoti magno ⁊ senioribꝰ ⁊ sacerdotibus ⁊
reliq̄ ppl'o iudeoꝝ fribus salutē. Legati q̄ missi
sunt ad ppl'm nr̄m nūciauerūt nobis d̄ vr̄a glo
ria ⁊ honore ⁊ leticia: ⁊ gauisi sumꝰ in introitu
eoꝝ. Et scripsimus q̄ ab eis erant dicta in ↄcilijs
ppl'i sic. Numenius antiochi: ⁊ antipatˀ iasonis
filiꝰ legati iudeoꝝ venerūt ad nos: renouantes
nobiscū amicitiā p̄stinā. Et placuit populo exci
pere viros gloriose: ⁊ ponere exemplū s̄monuꝫ
eoꝝ in segregatis ppl'i libris: vt sit ad memoriā
ppl'o spartiataꝝ. Exemplū aūt hoꝝ scripsimꝰ si
mōi magno sacerdoti. Post hoc aūt misit simō
numeniū romā h̄ntem clypeū aureū magnum
pōdo minarū mille: ad statuendā cū eis societa
tē. Cū āt audisset ppl'o romanꝰ s̄mones istos: di
xerūt: Quā gratiaꝝ actionē reddemꝰ simoni ⁊ fi
lijs eius? Restituit eni ip̄e frēs suos: ⁊ expugna
uit inimicos israel ab eis. Et statuerūt ei liberta
tē: ⁊ descripserūt in tabulis ereis: ⁊ posuerūt ī ti
tulis in mōte syon. Et hoc ē exemplū scripture.
Octauadecima die mensis elul anno centesimo
septuagesimo scdo: anno tertio sub simone sacer
dote magno in assaromel i ↄuentu magno sacer
dotū ⁊ ppl'i ⁊ p̄ncipū gētis ⁊ senioꝝ regiōis no
ta facta sunt h̄: q̄m frequēt' facta sunt p̄lia in regi
one nr̄a. Simō aūt matathie filiꝰ ex filijs iarib ⁊
frēs eiꝰ dederūt se piculo: ⁊ restiterūt aduersarijs
gētis sue vt starēt scā ipsoꝝ ⁊ lex: ⁊ gloria magna
glorificauerūt gentē suā. Et cōgregauit iōathas
gentē suā: ⁊ factus ē illis sacerdos magnꝰ: ⁊ ap
positus ē ad ppl'm suū. Et voluerūt inimici eoꝝ
calcare scā: ⁊ auertere regionē ipsoꝝ: ⁊ extēdere
manus in scā scōꝝ. Tunc restitit simō ⁊ pugna
uit ꝓ gente sua: ⁊ erogauit pecūias mltas: ⁊ ar
mauit viros virtutis gentis sue: ⁊ dedit illis sti
pendia. Et muniuit ciuitates iudee ⁊ bethsurā q̄
erat in finibus iudee: vbi erant arma hostiū an
tea: ⁊ posuit illic p̄sidiū viros iudeos. Et ioppen

muniuit q̄ erat ad mare: ⁊ gazaram q̄ est in fini
bus azoti: in qua hostes antea habitabāt: ⁊ col
locauit illic iudeos: ⁊ quecūq̃ apta erāt ad cor
reptione eoꝝ posuit in eis. Et vidit ppl's actū si
monis: ⁊ gloriā quā cogitabat facere genti sue:
⁊ posuerūt eū ducē suū ⁊ p̄ncipē sacerdotū eo q̄
ip̄e fecerit h̄ oia: ⁊ iusticiā ⁊ fidē quā cōseruauit
genti sue ⁊ exq̄siuit oī modo exaltare ppl'm suū.
Et in diebꝰ eius ꝓsperatū ē i manibꝰ eius vt tol
lerent' gentes de regione ipsoꝝ: ⁊ q̄ i ciuitate da
uid erant in hierl'm in arce de q̄ ꝓcedebant ⁊ cō
taminabant oia que in circuitu sanctoꝝ sunt: ⁊ i
ferebāt plagā magnā castitati. Et collocauit i ea
viros iudeos ad tutamentū regionis ⁊ ciuitatis
⁊ exaltauit muros in hierl'm. Et rex demetriꝰ sta
tuit illi summū sacerdotiū: s̄m hec fecit euꝫ ami
cū suū: ⁊ glorificauit eū gloria magna. Audiuit
eni q̄ appellati sunt iudei a romāis amici et so
cij ⁊ frēs: ⁊ q̄ꝛ susceperūt legatos simonis glorio
se: ⁊ q̄ꝛ iudei ⁊ sacerdotes eoꝝ ↄsenserūt eū eē du
cē suū: ⁊ summū sacerdotē in eternū donec surgat
ꝓpheta fidelis: ⁊ vt sit sup eos dux: ⁊ vt cura eēt
illi ꝓ sanctis: ⁊ vt cōstitueret p̄positos sup opa
eorū ⁊ super regionē: ⁊ sup arma: ⁊ sup presidia
⁊ cura sit illi de sanctis: ⁊ vt audiat' ab oibus: et
scribent' in noie eius oēs conscriptōes in regiōe
⁊ vt operiatur purpura ⁊ auro: ⁊ ne liceat illi ex
ppl'o ⁊ ex sacerdotibus irritū facere aliq̄d hoꝝ
⁊ ↄtradicere his q̄ ab eo dicunt': aut ↄuocare cō
uentū in regiōe sine ipso: ⁊ vestiri purpura ⁊ vti
fibula aurea. Qui aūt fecerit extra hec: aut irritū
fecerit aliq̄d hoꝝ: reus erit. Et cōplacuit oī ppl'o
statuere simonē ⁊ facere s̄m verba ista. Et susce
pit simō ⁊ placuit ei vt summo sacerdotio funge
ret': ⁊ eēt dux ⁊ p̄nceps gentis iudeoꝝ ⁊ sacerdo
tū: ⁊ p̄esset oibus. Et scripturā istam dixerūt po
nere in tabulis ereis: ⁊ ponere eas i peribolo sā
ctorū in loco celebri. Exemplū aūt eoꝝ ponere
in erario: vt hēat simon ⁊ filij eiꝰ.

XV

Et misit rex antiochus filiꝰ demetrij epi
stolas ab insulis maris simoni sacerdo
ti ⁊ p̄ncipi gentis iudeoꝝ ⁊ vniuerse gen
ti: ⁊ erant cōtinētes hūc modū. Rex antiochus
simoni sacerdoti magno ⁊ gēti iudeoꝝ salutem.
Q̄m q̄dē pestilētes obtinuerūt regnū patꝝ no
stroꝝ: volo aūt vēdicare regnū: ⁊ restituere illud
sicut erat antea: ⁊ electā feci multitudineꝫ exerci
tus: ⁊ feci naues bellicas: volo āt ꝓcedere p regi
onē vt vlciscar in eos q̄ corrupert' regionē nr̄aꝫ
⁊ q̄ desolauert' ciuitates multas in regno meo.
Nūc ḡ statuo tibi oēs oblatōes q̄s remiserūt ti
bi an̄ me oēs reges: ⁊ q̄cūq̃ alia dona remisert'
tibi: ⁊ pmitto tibi facē ꝑcussurā ꝓprij numisma
tis in regiōe tua. Hierl'm āt scām eē ⁊ liberaꝫ: ⁊
oia arma q̄ fabricata sunt ⁊ p̄sidia q̄ ↄstruxisti q̄
tenes: maneāt tibi. Et oē debitū regis ⁊ q̄ futura

Sunt regi ex hoc: ⁊ in totū tp̄e remittunt̄ vobi. Cū aūt obtinuerimꝰ regnū nr̄m: glorificabimꝰ te et gentē tuā: ⁊ templū gloria magna: ita ut manifestet̄ glīa vr̄a in vniuersa t̄ra. Anno centesimo septuagesimo q̄rto: exijt antiochus in terrā patrū suoꝝ: ⁊ ꝯuenert̄ ad eū oēs exercitꝰ: ita ut pauci relicti essent cū triphone. Et insecutus est eum antiochus rex: ⁊ venit dorā fugiēs ꝑ maritimā. Sciebat eni ꝙ ꝯgregata sunt mala in eū: ⁊ reliquit eum exercitꝰ. Et applicuit antiochus super dorā cum centū viginti milibꝰ viroꝝ belligeratorū: ⁊ octo milibꝰ equitū. Et circuiuit ciuitatē: et naues a mari accesserūt: ⁊ vexabāt ciuitatē a terra ⁊ mari: ⁊ neminē sinebāt ingredi vel egredi. Venit aūt numenius: ⁊ q̄ cum eo fuerāt ab vrbe roma hn̄tes ep̄las regibꝰ ⁊ regiōibꝰ scriptas: in quibꝰ ꝯtinebant̄ hec: Lucius ꝯsul romanorum: ptolomeo regi salutē. Legati iudeorū venerunt ad nos amici nostri: renouātes p̄stinā amiciciā ⁊ societatē: missi a simone p̄ncipe sacerdotum ⁊ pp̄lo iudeoꝝ. Attulerunt aūt ⁊ clypeū aureū minarū mille. Placuit itaqꝫ nobis scribere regibꝰ ⁊ regiōibꝰ: ut nō inferāt illis mala: neqꝫ ipugnēt eos ⁊ ciuitates eorū: ⁊ regiones eorū: ⁊ ut nō ferant auxiliū pugnātibꝰ aduersus eos. Visū autem est nobis accipe ab eis clypeū. Si qui ergo pestilentes fugerint de regione ipsoꝝ ad vos: tradite eos simoni p̄ncipi sacerdotū: ut vindicet in eos s̄m legē suā. Hec eadem scripta sunt demetrio regi ⁊ attalo ⁊ arabe ⁊ arsaci: ⁊ in oēs regiones ⁊ lamsame ⁊ spartanis ⁊ delo ⁊ mindo ⁊ sitione ⁊ carie ⁊ samū ⁊ pamphyliā ⁊ lyciā ⁊ alicarnasum ⁊ rhodū ⁊ faselida ⁊ choo ⁊ siden ⁊ arado et gortinā ⁊ gnydū ⁊ cypiū ⁊ cyrenē. Exemplū aūt eorū scripserūt simoni p̄ncipi sacerdotū: ⁊ pop̄lo iudeoꝝ. Antiochꝰ aūt rex applicuit castra in dorā s̄cdo admouēs ei sp̄ manꝰ: ⁊ machinas faciēs ⁊ ꝯclusit triphonē ne ꝓcederet. Et misit ad eū simon duo milia viroꝝ electoꝝ in auxiliū: ⁊ argētū ⁊ auꝝ ⁊ vasa copiosa: ⁊ noluit ea accipe: sed rupit oīa que pactꝰ est cū eo antea: ⁊ alienauit se ab eo. Et misit ad eū athenobiū vnū de amicis suis ut tractaret cū ipso dicēs: Vos tenetis ioppen et gazarā ⁊ arcē q̄ est in hierl̄m ciuitates regni mei: fines earū desolastis: ⁊ fecistis plagam magam in t̄ra: ⁊ dominati estis ꝑ loca multa in reḡ meo Nūc ḡ tradite ciuitates q̄s occupastis: ⁊ tributa locoꝝ in q̄bꝰ dn̄ati estis ex̄ fines iudee. Sin autē date ꝓ illis q̄ngēta talēta argēti: ⁊ exterminij qḋ ext̄minastis: ⁊ tributoꝝ ciuitatū: alia talēta q̄ngēta. Sin aūt veniemꝰ ⁊ cōpugnabimꝰ vos. Et venit athenobiꝰ amicꝰ regis in hierl̄m: ⁊ vidit gl̄iā simonis ⁊ claritatē in auro ⁊ argēto: ⁊ appatū copiosū: ⁊ obstupuit: ⁊ retulit ei v̄ba regis. Et respōdit ei simon: ⁊ dixit ei: Neqꝫ alienā terrā sumpsimꝰ: neqꝫ alienā detinemꝰ: sꝫ hēditatē p̄rm nr̄oꝝ que iniuste ab inimicis nr̄is aliquo tp̄e possessa est. Nos v̄o tp̄s hn̄tes vendicamꝰ hēditatē patrū nr̄oꝝ. Nā de ioppe ⁊ gazara: que expostulas ipsi faciebāt in pp̄lo plagā magnā: ⁊ in regione nr̄a hoꝝ damꝰ talenta centū. Et nō r̄ndit ei athenobius verbū. Reuersus aūt cū ira ad regē renūciauit ei verba ista: ⁊ gloriā simōis ⁊ vniuersa q̄ vidit: ⁊ iratꝰ est rex ira magna. Triphon aūt fugit naui in orthosaida. Et ꝯstituit rex cendebeum ducē maritimū: ⁊ exercitū peditū ⁊ equitū dedit illi. Et mādauit illi moue castra ꝯtra faciē iudee: ⁊ mādauit ei edificare cedronē: ⁊ obstruet̄ portas ciuitatis: ⁊ debellare pp̄lm. Rex aūt pseq̄bat̄ triphonē: ⁊ puenit cēdebeꝰ iamniā: ⁊ cepit irritare plebē: ⁊ ꝯculcare iudeā: ⁊ captiuare pp̄lꝫ ⁊ interficē: ⁊ edificare cedronē: ⁊ collocauit illic eqtes ⁊ exercitū: ut egressi pambularēt viā iudee sicut ꝯstituit ei rex.

XVI

ET ascendit iohānes de gazaris: ⁊ nunciauit simoni p̄ri suo q̄ fecit cendebeꝰ i populo ipsoꝝ. Et vocauit simon duos filios suos seniores: iudā ⁊ iohānē: ⁊ ait ill': Ego ⁊ frēs mei: ⁊ domꝰ p̄ris mei expugnauimꝰ hostes isrl̄ ab adolescētia vsqꝫ in hūc diē: ⁊ ꝓsperatū est in mānibꝰ nr̄is liberare isrl̄ aliq̄uēs. Nūc aūt senui sꝫ estote loco meo: ⁊ frīs mei: ⁊ egressi pugnate ꝓ gēte nr̄a. Auxiliū v̄o de celo vobiscū sit. Et elegit de regiōe viginti milia viroꝝ bellígeratorū et eq̄tes: ⁊ ꝓfecti sunt ad cendebeū: ⁊ dormierūt in modin. Et surrexerūt mane: ⁊ abierūt in campū Et ecce exercitus copiosus in obuiā illis: peditū ⁊ eq̄tū: ⁊ fluuius torrēs erat int̄ mediū ipsoꝝ. Et admouit castra ꝯtra faciē eoꝝ ipse ⁊ pp̄ls eius: ⁊ vidit pp̄lm trepidātē ad trāsfretādū torrentē: ⁊ trāsfretauit p̄mꝰ. Et viderūt eū viri: ⁊ trāsierūt pꝰ eū: ⁊ diuisit pp̄lm ⁊ eq̄tes in medio peditū. Erat āt eq̄tatꝰ aduersarioꝝ copiosus nimis. Et exclamauert̄ sacris tubis: ⁊ in fugā ꝯuersus ē cēdebeus ⁊ castra eiꝰ: ⁊ ceciderūt ex eis multi vulnerati: ⁊ residui eiꝰ in munitōēꝫ fugert̄. Tūc vulneratꝰ est iudas frat̄ iohānis. Johānes āt insecutꝰ est eos donec venit cedronē quā edificauit: ⁊ fugerunt vsqꝫ ad turres q̄ erāt in agris azoti: ⁊ succendit eas igni. Et ceciderūt ex illis duo milia virorū: ⁊ reuersus est in iudeā in pace. Et ptolomeꝰ filius abobi: ꝯstitutus erat dux in campo hiericho: et hēbat argentū ⁊ auꝝ multū. Erat eni gener summi sacerdotis. Et exaltatū est cor eius: ⁊ volebat obtinere regionē: ⁊ cogitabat dolū aduersus simonē ⁊ filios eius: ut tolleret eos. Simon autē perambulās ciuitates que erāt in regione iudee ⁊ sollicitudinē gerens eaꝝ descendit in hiericho ipse ⁊ matathias filius eius ⁊ iudas: anno cētesimo septuagesimo septimo: mēse vndecimo. Hic est mensis sabath. Et suscepit eos filius aboli in munitiunculam que vocatur doch: cum dolo

quam edificauit: ⁊ fecit eis conuiuiū magnū: et absc̄ondit illic viros. Et cum inebriatus esset symon ⁊ filij eius: surrexit ptolomeus cum suis: et sumpserūt arma sua: ⁊ intrauerūt in conuiuium ⁊ occiderunt eum ⁊ duos filios eius: ⁊ quosdam pueros eius. Et fecit deceptionē magnā in israel: ⁊ reddidit mala ꝓ bonis. Et scripsit hec ptolomeus: ⁊ misit regi ut mitteret ei exercitū in auxilium: ⁊ traderet ei regionē: ⁊ ciuitates eorū ⁊ tributa. Et misit alios in gazaram tollere iohannē ⁊ tribunis misit epistolas vt venirēt ad se: et daret eis argentū ⁊ aurū ⁊ dona. Et alios misit occupare hierusalē: ⁊ montē templi. Et precurrēs quidā nunciauit iohanni in gazara: quia perijt pr̄ eius: ⁊ fratres eius: ⁊ q: misit te quoqȝ interfici. Ut audiuit aūt vehementer expauit: ⁊ comphēdit viros q venerāt pdere eū: ⁊ occidit eos. Cognouit enī quia querebāt pdere eū. Et cetera sermonū iohannis ⁊ bellatorū eius: ⁊ bonarū virtutum quib⁹ fortiter gessit: ⁊ edificij muroꝝ quos extruxit: ⁊ rerū gestarum eius: ecce hec scripta sunt in libro dierū sacerdotij eius: ex quo factus ē princeps sacerdotū post patrem suum.

Explicit liber primus Machabeorum.
Incipit liber secundus Machabeorū.
Capitulum. I

FRatribus qui sunt p egyptū iudeis salutem dicunt fratres q sunt in hierosolymis iudei: ⁊ qui in regione iudea: ⁊ pacē bonam. Benefaciat vobis deus: ⁊ meminerit testamenti sui: qđ locut⁹ est ad abraam: ⁊ ysaac: ⁊ iacob seruorū suorū fideliū: ⁊ det vobis cor omnib⁹ vt colatis eum: ⁊ faciatis eius voluntatē corde magno ⁊ aīo volenti. Adaperiat cor vestrū in lege sua: et in p̄ceptis suis: ⁊ faciat pacem. Exaudiat oratiōes vestras: ⁊ recōcilietur vobis: nec vos deserat i tpe malo. Et nūc hic sum⁹ orātes ꝓ vobis. Regnāte demetrio anno cētesimo sexagesimonono nos iudei scripsim⁹ vobis in tribulatiōe ⁊ impetu qui superuenit nobis in istis ānis ex quo recessit iason a sancta terra ⁊ a regno. Portā succenderūt: ⁊ effuderūt sanguinē innocentē. Et orauim⁹ ad dn̄m ⁊ exauditi sumus: ⁊ obtulim⁹ sacrificiū ⁊ similaginē: ⁊ accendim⁹ lucernas: ⁊ ꝓposuim⁹ panes. Et nunc frequētate dies scenophegie mensis casleu. Anno cētesimo octogesimooctauo: pplō q ē hierosolymis: ⁊ in iudea senatusqȝ: ⁊ iudas aristobolo magistro ptolomei regis qui est de genere christoꝝ sacerdotū: ⁊ his qui in egypto sunt iudeis: salutē ⁊ sanitatē. De magnis periculis a deo liberati magnifice gr̄as agim⁹ ipsi: utpote q aduersus talē rēgē dimicauim⁹. Ipse enī ebullire fecit de pside eos q pugnauerūt ↄtra nos ⁊ scām ciuitatē. Nam cum in pside esset: dux ipse ⁊ cum ipso immēsus exercitus cecidit in templo nanee ↄsilio deceptus sacerdotū nanee. Etenī cuȝ ea habitaturus venit ad locū antiochus ⁊ amici eius: ⁊ ut acciperet pecunias multas dotis nomīe. Cūqȝ ꝓposuissent eas sacerdotes nanee: ⁊ ipse cū paucis ingressus esset intra ambitū phani: clauserūt templū. Cum aūt intrasset antiochus aptoq; occulto aditu templi mittentes lapidea percusserūt ducē: ⁊ eos qui cum eo erant: ⁊ diuiserūt mēbratim: ⁊ capitib⁹ amputatis foras ꝓiecerunt. Per omnia benedict⁹ deus qui tradidit impios. Facturi igit' q̄nta ⁊ vicesima die mēsis casleu purificationē templi: necium duxim⁹ significare vobis: ut ⁊ vos quoqȝ agatis diem scenophegie ⁊ diem ignis q datus est qn̄ neemias edificato tēplo ⁊ altari obtulit sacrificia. Nam cum in persidem ducerent' patres nostri sacerdotes: q tūc cultores dei erāt: acceptū ignē de altari occulte absconderūt in valle vbi erat puteus saltus ⁊ sicc⁹: ⁊ in eo ↄtutati sunt eum: ita ut oībus ignot⁹ esset locus. Cum aūt p̄terissent anni multi: ⁊ placuit deo ut mitteret' neemias a rege psidis: nepotes sacerdotū illoꝝ qui absconderāt: misit ad requirendū ignē: ⁊ sicut narrauerūt nobis: nō inuenerūt ignē sȝ aquā crassam. Et iussit eos haurire et afferre sibi: ⁊ sacrificia que imposita erant: iussit sacerdos neemias aspgi ipsa aqua: ⁊ ligna et que erant superposita. Utqȝ hoc factū est: ⁊ tp̄s affuit quo sol refulsit qui p̄us erat in nubilo: accēsus est ignis magnus: ita ut omnes mirarent'. Orationē aūt faciebāt oēs sacerdotes dū ↄsummaretur sacrificiū ionatha inchoante: ceteris autē rñdentib⁹. Et neemie erat oīo hunc hñs modum: Dn̄e deus omniū creator terribil' ⁊ fortis: iustus ⁊ mīsericors: qui solus es bonus rex: solus pstās solus iustus ⁊ oīpotēs ⁊ eternus: qui liberas isrl' de omni malo: qui fecisti p̄res electos: ⁊ sanctificasti eos: accipe sacrificiū ꝓ vniuerso populo tuo israel: ⁊ custodi partem tuā ⁊ sanctifica. Congrega dispersionē nostrā libera eos qui seruiunt gētibus: ⁊ ↄtemptos ⁊ abominatos respice ut sciāt gentes: q: tu es deus noster. Afflige opprimentes nos: ⁊ ↄtumeliā faciētes in supbia. Cōstitue pplm̄ tuū in loco sancto tuo: sicut dixit moyses. Sacerdotes aūt psallebāt hymnos: vsqȝ q̄ consumptū esset sacrificiū. Cum aūt ↄsumptū esset sacrificiū: ex residua aqua neemias iussit lapides maiores perfundi. Qđ ut factū est: ex eis flāma accensa est: sed ex lumine quod refulsit ab altari ↄsumpta est. Ut ꝯo manifestata est res: renūciatū est regi persarū: q' in loco in quo ignē absconderāt: hi qui translati fuerāt sacerdotes aq̄ sp

paruit: de qua neemias: ⁊ qui cum eo erant puri ficauerūt sacrificia. Considerās aūt rex: ⁊ rē dili genter examinās: fecit ei templū vt ꝓbaret quod factū erat. Et cum ꝓbasset: sacerdotibꝰ donauit multa bona: ⁊ alia atq; alia munera: ⁊ accipiēs manu sua tribuebat eis. Appellauit aūt neemi as hunc locū nepthar: qḋ interꝑtatꝛ purificatio. Vocatꝛ aūt apud plēs nephi. II

Inuenitꝛ aūt in descriptionibꝰ hieremie ꝓphete: ꝙ iussit eos ignē accipere q̄ trans migrabantꝛ ut significatū est: ⁊ ut māda uit trāsmigratis. Et dedit illis legē ne obliuiscerentꝛ pcepta dn̄i: ⁊ vt non exerrarēt mentibus vi dentes simulachra aurea ⁊ argētea: ⁊ ornamēta eorum: ⁊ alia huiusmodi dicens: hortabatꝛ ne le gem amouerēt a corde suo. Erat autē in ipsa scri ptura: quō tabernaculū ⁊ arcam iussit ꝓpħa di uino responso ad se facto comitari secum vsq; quo exijt in montē: in quo moyses ascendit ⁊ vi dit dei hereditatē. Et veniēs ibi hieremias inue nit locum spelunce: ⁊ tabernaculū ⁊ arcam et al tare incensi intulit illuc ⁊ ostium obstruxit. Et ac cesserūt quidā simul qui sequebantꝛ vt notarēt sibi locum: ⁊ non potuerūt inuenire. Ut autē co gnouit hieremias culpans illos dixit: ꝙ ignotꝰ erit locus donec ꝯgreget deus cōgregationē po puli: ⁊ ꝓpitius fiat. Et tunc dominꝰ ostendet hec: ⁊ apparebit maiestas domini: ⁊ nubes erit sicut ⁊ moysi manifestabatꝛ: ⁊ sicut cum salomon petijt: vt locus sanctificaretꝛ magno deo māifestabat hec. Magnifice etenī sapiam tractabat: ⁊ ut sapiētiā hn̄s: obtulit sacrificiū dedicatiōis ⁊ consumma tiōis templi. Sicut ⁊ moyses orabat ad dominū ⁊ descendit ignis de celo: ⁊ consumpsit holocau stū: sicut ⁊ salomon orauit: ⁊ descendit ignis ḋ ce lo: ⁊ consumpsit holocaustū: ⁊ dixit moyses eo ꝙ nō sit comestū qḋ erat ꝓ pctō: ⁊ consumptū est. Similiter ⁊ salomon octo diebus celebrauit de dicationē. Inferebantꝛ aūt in descriptionibꝰ ⁊ cō mentarijs neemie hec eadem: ⁊ qualiter cōstru ens bibliothecam cōgregauit de regionibus li bros: ⁊ ꝓphetarū ⁊ dauid: ⁊ epistolas regū ⁊ de donarijs. Similiter autē ⁊ iudas ea que didice rat per bellum quod nobis acciderat congrega uit omnia: ⁊ sunt apud nos. Si ḡ desideratis hec mittite qui perferant vobis. Acturi itaq; purifi cationē scripsimꝰ vobis. Bene ergo facietis: si egeritis hos dies. Deus aūt qui liberauit popu lū suū: ⁊ reddidit hereditatē omnibus: ⁊ regnū ⁊ sacerdotiū: ⁊ sanctificationē sicut promisit in le ge: speramus ꝙ cito nostri miserebitꝛ: ⁊ cōgrega bit de sub celo in locum sanctū. Eripuit enī nos de magnis periculis: ⁊ locū purgauit. De iuda ꝟo machabeo ⁊ fratribꝰ eius: ⁊ ḋ templi magni purificatione: ⁊ de are dedicatōe: sed ⁊ de prelijs que ꝑtinent ad antiochū nobilem: ⁊ filium eius eupatorem: ⁊ de illuminatiōibus que de celo fa cte sunt ad eos qui ꝓ iudeis fortiter fecerunt: ita ut vniuersam regionē cum pauci essent vindica rent: ⁊ barbaram multitudinē fugarēt: ⁊ famosis simū in toto orbe templū recuperarent: ⁊ ciuita tem liberarēt: ut leges que abolende erant resti tuerentꝛ domino cum omni tranquillitate propi tio facto illꝭ. Item q; a iasone cyreneo quinq; li bris comprehēsa temptauimꝰ nos vno volumi ne breuiare. Considerātes enim multitudinē li brorū: ⁊ difficultatē volentibꝰ aggredi narratio nes historiarū ꝓpter multitudinē rerum curaui mus volentibꝰ quidem legere vt esset animi ob lectatio: studiosis ꝟo ut facile possint memorie cōmendare: omnibus autē legentibus vtilitas conferatur. Et nobis quidem ipsis qui hoc opus breuiandi causa suscepimꝰ nō facilem laborem: immo ꝟo negociū plenum vigiliarū: ⁊ sudoris assumpsimꝰ. Sicut hi qui preparāt cōuiuiū: et querunt aliorū voluntati parere ꝓpter multorū gratiā libenter laborem sustinemꝰ: veritatē qui dem de singulis autoribus concedentes: ipi aūt ſm datā formā breuitati studentes. Sicut enim noue domus architecto de vniuersa structura cu randū est: ei ꝟo qui pingere curat: que apta sūt ad ornatum exquirenda sunt: ita estimandū ē et in nobis. Etenim intellectū colligere ⁊ ordinare sermonē: ⁊ curiosius partes singulas quasq; dis quirere historie cōgruit auctori: breuitatē ꝟo di ctiōis sectari: ⁊ executiōes rerū vitare breuiāti cōcedendū est. Hinc ergo narrationē incipiemꝰ de ꝑfatiōe tm̄ dixisse sufficiat. Stultū etenī ē an te historiā effluere: in ipsa autē historia succīgi. III

Igitur cū sancta ciuitas habitaretꝛ in omi pace: leges aūt adhuc optime cu stodirentꝛ ꝓpter onie pontificis dispositi onē ⁊ pietatē: ⁊ animos odio hn̄tes mala: fiebat vt ⁊ ipsi regesꝛ ⁊ ꝑncipes locū summo honore di gnū ducerent: ⁊ templū maximis muneribꝰ illu strarēt: ita vt seleucus asie rex de redditibꝰ suis ꝑstaret omnes sumptus ad ministeriū sacrificio rū ꝑtinentes. Simon aūt de tribu beniamin pre positus templi cōstitutus: contendebat obsisten te sibi ꝑncipe sacerdotū iniquū aliquid in ciuita te moliri. Sed cum vincere oniam nō posset: ve nit ad apolloniū tharsee filiū: qui illo tempe erat dux celessyrie ⁊ phenicis: ⁊ nunciauit ei pecunijs innumerabilibꝰ plenū esse erariū hierosolymis ⁊ cōmunes copias immēsas esse: que non perti nent ad rationē sacrificiorū: esse autem possibile sub potestate regis cadere vniuersa. Cumq; retu lisset ad regem apollonius de pecunijs que dela te erant: ille accitū heliodorū: qui erat super ne gocia eius misit cum mandatis vt predictā pe cuniam transportaret. Statimq; heliodorꝰ iter est aggressus: specie quidem quasi ꝑ celessyriā

⁊ phenicem ciuitates eēt pagratur⁹: reuera autē regis ꝓpositū pficetur⁹. Sed cū venisset hierosolymā: ⁊ benigne a summo sacerdote in ciuitate esset exceptus: narrauit de dato indicio pecuniarū: ⁊ cuius rei grā adeēt apuit. Interrogabat autē si vere h̄ ita eēnt. Tunc summ⁹ sacerdos ostendit deposita esse hec ⁊ victualia viduarū ⁊ pupillor: quedā ꝟo eē hircani tobie viri valde eminētis in his q̄ detulerat impius simon: vniuersa āt argenti talenta eē q̄dringenta: ⁊ auri ducēta: decipi ꝟo eos q̄ credidissent loco ⁊ templo: quod ꝑ vniuersum mundū honorat̄ ꝓ sui veneratiōe ⁊ sanctitate oīo impossibile eē. At ille ꝓ his que habebat in mandatis a rege: dicebat oī genē regi ea eē deferēda. Cōstituta aūt die intrabat de his heliodorus ordinatur⁹. Nō modica ꝟo per vniuersam ciuitatē erat trepidatio. Sacerdotes aūt ante altare cū stolis sacerdotalib⁹ iactauerūt se: ⁊ inuocabāt de celo eū qui de depositis legē posuit: ut his q̄ ꝯposuerāt ea salua custodiret. Jā ꝟo q̄ viderat summi sacerdotis vultū: mēte vulnerabat̄. Facies eni ⁊ color imutat⁹: declarabat internū animi dolorē. Circūfusa eni erat mesticia quedā viro: ⁊ horror corpis: ꝑ quē manifest⁹ aspicientib⁹ dolor cordis eius efficiebat̄. Alij etiam ꝯgregati de domib⁹ ꝯfluebāt publica supplicatione obsecrātes: ꝓ eo q̄ in ꝯtemptū locus eēt vētur⁹. Accinteq3 mulieres cilitijs pectus ꝑ plateas ꝯfluebāt: sed ⁊ virgines q̄ ꝯcluse erant: ꝓcurrebant ad oniā: alie aūt ad muros: quedā ꝟo ꝑ fenestras aspiciebāt: vniuerse aūt ꝓtendētes manus in celū deꝑcabant̄. Erat eni misera cōmixte multitudinis ⁊ magne sacerdotis in agone ꝯstituti expectatio. Et hi quidē inuocabāt oīpotentē deum: ut credita sibi his q̄ crediderant cū oī integritate ꝯseruarent̄. Heliodorus aūt qđ decreuerat pficiebat eodē loco ipse cum satellitib⁹ circa erariū ꝑsens. Sed spūs oīpotētis dei magnā fecit sue ꝯōnsiōis euidentiā: ita ut oēs qui ausi fuerant parere ei: ruētes dei ꝟtute: in dissolutionē ⁊ formidinē ꝯuerterēt̄. Apparuit eni ill' q̄dā equ⁹ terribilē hñs sessorē: optimis opertmētis ordiatus: isq3 cum impetu heliodoro priores calces elisit. Qui aūt ei sedebat videbat̄ arma habere aurea. Alij etiā apparuerūt duo iuuenes virtute decori: optimi glīa: speciosiq3 amictu: q̄ circūsteterūt eū: ⁊ ex vtraq3 pte flagellabant sine intmissione multis plagis verberantes. Subito autē heliodorus concidit in terrā: eumq3 multa caligine circūfusum rapuerūt: atq3 ī sella gestatoria positū eiecerūt. Et is qui cū multis cursoribus ⁊ satellitib⁹ ꝑdictū ingressus est erariū: portabat̄ nullo sibi auxiliū ferente: manifesta dei cognita virtute. Et ille quidē per diuinā virtutē iacebat mutus atq3 oī spe ⁊ salute ꝑuatus. Hi aūt dñm benedicebāt: quia magnificabat locum suum: ⁊ templū quod paulo ante timore ac tumultu erat plenū: apparente omnipotēte dño gaudio ⁊ leticia implenū est. Tunc ꝟo ex amicis heliodori quidā rogabāt ꝯfestim oniā vt inuocaret altissimū vt vitā donaret ei: q̄ in supremo spū erat cōstitutus. Cōsiderās aūt summ⁹ sacerdos ne forte rex suspicaret̄ maliciā aliquā ex iudeis circa heliodorū ꝯsummatā: obtulit ꝓ salute viri hostiā salutarem. Cumq3 summ⁹ sacerdos exoraret: idē iuuenes eisdē vestibus amicti stātes heliodoro dixerūt: Onie sacerdoti gratias age. Nam ꝓpter eū tibi dño vitam donauit. Tu autem a deo flagellatus: nuncia omnibus magnalia dei et potestatē: ⁊ his dictis non comparuerūt. Heliodor⁹ autem hostia deo oblata: ⁊ votis magnis ꝓmissis ei qui viuere illi concessit: ⁊ onie grās agens: recepto exercitu repedabat ad regē. Testabat̄ aūt omnibus que sub oculis suis viderat opera magna dei. Cum aūt rex interrogasset heliodorum quis esset aptus adhuc semel hierosolymā mitti ait: Si quē habes hostem: aut regni tui insidiatorē: mitte illuc: ⁊ flagellatū eū recipies: si tamē euaserit: eo q̄ in loco sit vere dei quedā virtus. Nam ipse qui habet in celis habitationē visitator ⁊ adiutor est loci illius: ⁊ venientes ad malefaciendū percutit ac ꝑdit. Igitur de heliodoro et erarij custodia ita res se habet.

Capl'm. IIII

Simon aūt ꝑdictus pecunia ꝑ: ⁊ patrie delator: male loquebat̄ de onia tanq̄3 ipse heliodorū instigasset ad hec: ⁊ ipse fuisset incentor malor ꝓuisorēq3 ciuitatis ac defensorē gentis sue: ⁊ emulatorē legis dei audiebat insidiatorē regni dicere. Sed cū inimicitie intm̄ ꝓcederent: ut etiā ꝑ q̄sdā simonis necios homicidia fierēt: ꝯsiderās onias ꝑiculū ꝯtentiōis: ⁊ apollonium insanire vtpote ducē celesyrie ⁊ phenicis: ad agendā maliciā simonis: ad regē se ꝯtulit: nō ut ciuiū accusator: s3 cōem vtilitatē apud semetip3 vniuerse multitudis ꝯsiderās. Videbat eni sine regali ꝓuidētia ipossibile eē pacē reb⁹ dari: nec simonē posse cessare a stulticia sua. Sed p⁹ seleuci vite excessum cū suscepisset regnū antiochus q̄ nobil' appellabat̄: ambiebat iason frater onie summū sacerdotiū: adito rege: ꝓmittēs ei argenti talēta trecēta sexaginta: ⁊ ex redditib⁹ alijs talenta octoginta. Sup h̄ ꝓmittebat ⁊ alia centū q̄nq̄gita si ptāt eius ꝯcederet̄ gymnasiū ⁊ ephebiā sibi ꝯstituere: ⁊ eos q̄ in hierosolymis erant antiochenos scribere. Qđ cū rex annuisset ⁊ obtinuisset ꝑncipatū: statim ad gentilē ritū ꝯtribules suos trāsferre cepit: ⁊ āmotis his q̄ humanitatis cā iudeis a regib⁹ fuerāt ꝯstituta ꝑ iohānē patrē eupolemi q̄ apud romanos de amicitia ⁊ societate funct⁹ est legatiōe: legitima ciuiū iura destituēs praua instituta sanciebat. Etenī ausus

est sub ipsa arce gymnasiũ ꝯstituere: ⁊ optimos
quosqȝ ephebos i lupanarib⁹ ponẽ. Erat aũt hoc nõ
initiũ sed incrementũ quoddã ⁊ ꝓfectus gentil'
⁊ alienigene ꝯuersatõis: ꝓpter impiũ ⁊ nõ sacer
dotis iasonis nefariũ ⁊ inauditũ scelus: ita vt sa
cerdotes iam nõ circa altaris officia dediti ẽẽnt
sed ꝯtempto templo ⁊ sacrificijs neglectis festiñ
rẽt ꝑticipes fieri palestre: ⁊ ꝑbitiõis eius iniuste
⁊ in exercitijs disci: ⁊ patrios qdẽ honores nihil
hñtes grecas glorias optimas arbitrabantur.
Quaꝝ gratia piculosa eos ꝯtentio habebat: ⁊ eo
rũ instituta emulabanꝶ: ac ꝑ omnia his ꝯsimiles
esse cupiebãt: quos hostes ⁊ ꝑemptores habue
rãt. In leges eni diuinas ipie agere impune non
cedit: sed hoc tps sequẽs declarabat. Cum autẽ
qnquẽnalis agon tyro celebrareꝶ ⁊ rex pñs esset
misit iason facinorosos ab hierosolymis viros
peccatores portãtes argẽti didrachmas trecen
tas in sacrificium herculis: quas postulauerunt
hi q apportauerãt: ne in sacrificijs erogarenꝶ q̃a
nõ oporteret: sed in alios sumptos eas deputari.
Sed hec oblata sunt quidẽ ab eo q̃ miserat in sa
crificiũ herculis: ꝓpter pñtes aũt date sunt in fa
bricã nauiũ triremiũ. Misso aũt in egyptũ apol
lonio nesthei filio ꝓpter ꝑmates ptolomei philo
metoris regis: cũ cognouisset antiochus alienũ
se a negocijs regni effectũ: ꝓprijs vtilitatib⁹ ꝯsu
lens: ꝓfect⁹ inde venit ioppen et inde hierosoly
mã. Et magnifice ab iasone ⁊ ciuitate susceptus
cum facularũ lumib⁹ ⁊ laudib⁹ ingressus est: ⁊ in
de in phenicẽ exercitũ ꝯuertit. Et post trienniũ tẽ
pus misit iason menelaũ supradicti simonis fra
trẽ portantẽ pecunias regi: ⁊ de negocijs necessa
rijs rñsa ꝑlaturꝰ. At ille cõmendat⁹ regẽ cuȝ ma
gnificasset faciẽ ꝑtãtis eius: in semetipm retorsit
sũmũ sacerdotiũ supponẽs iasoni talenta argẽti
trecẽta. Acceptisqȝ a rege mandatis venit nihil
quidẽ hñs dignũ sacerdotio: animos ꝟo crudel' ty
ranni: ⁊ fere belue irã gerens. Et iason quidem q̃
ꝓpriũ fratrẽ captiuauerat: ipse decept⁹ ꝓfugus i
ãmaniten expulsus est regionẽ. Menelaus aũt
ꝑncipatũ quidẽ obtinuit: de pecunijs ꝟo regi ꝓ
missis nihil agebat: cũ exactionẽ faceret sostrat⁹
q arci erat ꝑpositus. Nam ad hunc exactio ve
ctigaliũ ꝑtinebat: quã ob cãm vtriqȝ ad regẽ sũt
euocati. Et menelaus amot⁹ est a sacerdotio suc
cedente lysimacho fratre suo: sostrat⁹ aũt ꝑlatus
est cyprijs. Et cum hec agerenꝶ ꝯtigit tharsenses
mallotas seditionẽ mouẽ: eo q̃ antiochi regis
concubine dono essent dati. Festinãter itaqȝ rex
venit sedare illos relicto suffecto vno ex comiti
bus suis andronico. Rat⁹ autẽ menelaus acce
pisse se tempus oportunũ: aurea quedã vasa e tẽ
plo furatus donauit andronico: ⁊ alia vendide
rat tyro: ⁊ per vicinas ciuitates. Quod cum cer
tissime cognouisset onias arguebat eum: ipse in

loco tuto se continẽs antiochie secus daphnen.
Unde menelaus accedẽs ad andronicum: roga
bat ut oniã interficeret. Qui cuȝ venisset ad oni
am: ⁊ datis dextris cũ iureiurando: quãuis esset
ei suspectus suasisset de asilo ꝓcedere: statim eũ
peremit non veritus iusticiam. Ob quã causaȝ
non solũ iudei: sed etiã alie quoqȝ nationes indi
gnabanꝶ: ⁊ moleste ferebant de nece tanti viri in
iusta. Sed regressum regẽ de cilicie locis adieꝛt
iudei apud antiochiã simul ⁊ greci: conquerẽtes
de iniqua nece onie. Contristatus ita est aĩo an
tiochus ꝓpter oniã: ⁊ flexus ad misericordiã la
chrymas fudit: recordatus defuncti sobrietatem
⁊ modestiã. Accensisqȝ animis andronicum pur
pura exutum per totã ciuitatẽ iubet circũduci: ⁊
in eodẽ loco in quo in oniam impietatem cõmise
rat sacrilegũ vita priuari: domino illi condignã
retribuente penã. Multis autẽ sacrilegijs in tem
plo a lysimacho cõmissis menelai consilio: et di
uulgata fama: congregata est multitudo aduer
sum lysimachũ: multo iam auro exportato. Tur
bis autẽ insurgentib⁹: ⁊ animis ira repletis: lysi
machus armans fere tribus milibus: iniqȝs ma
nibus vti cepit: duce quodam tyranno etate pa
riter ⁊ dementia prouecto. Sed vt intellexerũt co
natũ lysimachi: alij lapides: alij fustes validos
arripuere: quidam vero cinerem in lysimachuȝ
iecere. Et multi quidem vulnerati: quidam autẽ
et prostrati: omnes ꝟo in fugam conuersi sunt.
Ipsum etiam sacrilegũ secus erarium interfece
runt. De his ergo cepit iudiciũ aduersus mene
laum agitari. Et cum venisset rex tyrum ad ipsũ
negocium detulerũt: missi tres viri a senioꝛib⁹.
Et cum superaretur menela⁹: ꝓmisit ptolomeo
multas pecunias dare ad suadendũ regi. Itaqȝ
ptolomeus in quodã atrio positus quasi refrige
randi gratia regem adijt ⁊ deduxit a sententia: ⁊
menelaum quidẽ vniuerse malicie reuȝ crimini
bus absoluit: miseros autẽ qui etiaȝ si apud scy
thas causam dixissent innocẽtes iudicarenꝶ hos
morte damnauit. Cito ergo iniustã penam dede
runt: qui pro ciuitate ⁊ populo ⁊ sacris vasis cau
sam prosecuti sunt. Quãobrem tyrij quoqȝ indi
gnati erga sepulturam eorũ liberalissimi extite
runt. Menelaus autẽ propter eorũ qui in poten
tia erant auariciã permanebat in potestate: cre
scens in malitia ad insidias ciuium.

Capitulũ. V

E Odẽ tẽpore antiochus secundã ꝓfectio
nẽ parauit in egyptũ. Contigit autẽ per vni
uersam hierosolymorũ ciuitatẽ videri die
bus quadraginta p aera eqtes discurrẽtes aura
tas stolas habentes ⁊ hastas: quasi cohortasꝶ ar
matas: ⁊ cursus equoꝝ ꝑ ordines digestos: ⁊ cõ
gressiones fieri cominus: ⁊ scutorũ motus: ⁊ ga
leatorum multitudinẽ gladijs districtis ⁊ telorũ

iactus: ⁊ aureorum armorū splendorē: omnisq̄ʒ
generis loricarū. Quapropter omnes rogabāt
in bonū monstra conuerti. Sed cū falsus rumor
exisset: tanq̄ʒ vita excessisset antiochus: assūptis
iason nō minus mille viris aggressus est ciuita
tem repente: ⁊ ciuibus ad murū conuolantibus
ad vltimū apprehensa ciuitate menelaus fugit i
arcem. Iason vero nō parcebat in cede de ciuibus
suis: nec cogitabat ꝓsperitatē aduersum cogna
tos malum esse maximū: arbitrans hostium et
non ciuiū se trophea capturū. Et ꝑncipatū qui
dem nō obtinuit: finē vero insidiarū suaꝝ cōfusio
nē accepit: ⁊ ꝓfugus iterū abijt in āmanitem. Ad
vltimū in exitiū sui cōclusus ab aretha arabum
tyranno fugiēs de ciuitate in ciuitatē: omnibus
odiosus: vt refuga legū: ⁊ execrabilis vt patrie
⁊ ciuiū hostis: in egyptū extrusus est: ⁊ qui mul
tos de patria sua expulerat ꝑegre perijt lacedēo
nas ꝓfectus: q̄si ꝓ cognatiōe ibi refugiū habiturꝰ
⁊ q̄ insepultos multos abiecerat: ipse ⁊ illamētā
tus: ⁊ insepultus abijcitur: sepulture neq̄ʒ pegri
na vsus: neq̄ʒ patrio sepulchro participās. His
ita ꝫ gestis suspicatꝰ est rex societatē deserturos
iudeos: ⁊ ob h̄ ꝓfectꝰ ex egypto efferatis animis
ciuitatē quidē armis cepit. Iussit aūt militibus
interficere: nec parcere occursantibꝰ: ⁊ ꝑ domos
ascendētes trucidare. Fiebāt ergo cedes iuuenū
ac seniorū: mulierū ⁊ natorū exterminia: virgi
nū q̄ʒ ⁊ paruulorū neces. Erant aūt toto triduo
octoginta milia interfecti: quadraginta milia vi
cti: nō minꝰ aūt venūdati. Sed nec ista sufficiūt
Ausus est etiā intrare templū vniuersa t̄ra san
ctius menelao ductore: q̄ legū ⁊ patrie fuit ꝓdi
tor. Et scelestis manibꝰ sumēs sancta vasa q̄ ab
alijs regibꝰ ⁊ ciuitatibꝰ erant posita ad ornatum
loci ⁊ gl̄iam: cōtrectabat indigne ⁊ cōtaminabat
Ita alienatꝰ mente antiochus nō ꝯsiderabat: q̄
ꝓpter pctā habitantiū ciuitatē modicū deus fu
erat iratus: ꝓpter qd̄ ⁊ accidit circa locum despe
ctio. Alioqn̄ nisi contigisset eos multis pctīs ēē
inuolutos: sicut eliodorus q̄ missus est a seleuco
rege ad expoliandū erariū: etiam hic statī adue
niens flagellatꝰ ⁊ repulsus vtiq̄ʒ fuisset ab au
dacia. Uerū nō ꝓpter locum gentem: sed ꝓpter
gentē locum deus elegit. Ideo q̄ʒ ⁊ ipse locꝰ par
ticeps factus populi malorū: postea aūt fiet soci
us bonorū: ⁊ qui derelictus in ira dei oīpotētis
est: iterū in magni dn̄i recōciliatōe cum summa
gl̄ia exaltabit. Igitur antiochus mille ⁊ octingē
tis ablatis de templo talentis: velocit̄ antiochiā
regressus est: existimās se pre supbia terram ad
nauigandū: pelagꝰ vero aditer agendū deductu
rū ꝓpter mentis elatiōnē. Reliquit aūt prepositos
ad affligendā gentē: hierosolymis q̄dē phi
lippū genere phrygē: moribꝰ crudeliorē: eo ipso a
quo ꝯstitutꝰ est: in garizim aūt andronicū et me

nelaum qui grauius q̄ʒ ceteri imminebant ciui
bus. Cumq̄ʒ appositus eēt ꝯtra iudeos: misit odi
osum ꝑncipē apolloniū cum exercitu viginti et
duobꝰ milibꝰ ꝑcipiens ei oēs ꝑfecte etatis interfi
cere mulieres ac iuuenes vendere. Qui cum ve
nisset hierosolymā pacē simulans quieuit vsq̄ʒ
ad diē sancti sabbati: ⁊ tūc ferians iudeis arma
capere suis ꝑcepit. Oēsq̄ʒ simul q̄ ad spectaculū
ꝓcesserāt: trucidauit: ⁊ ciuitatem cū armatis di
scurrēs ingentē multitudinē peremit. Judas autē
machabeꝰ qui decimꝰ fuerat secesserat in deser
tū locum: ibiq̄ʒ inter feras vitā in montibꝰ cum
suis agebat: ⁊ feni cibo vescentes demorabant
ne participes essent coinquinationis. VI

Sed nō post multū tp̄is misit rex senē quē
dā antiochenū q̄ compelleret iudeos vt
se trāsferrēt a patrijs ⁊ dei legibꝰ: ꝯtami
nare etiā q̄ in hierosolymis erat templū: ⁊ cog̃
minare iouis olympij: ⁊ in garizim ꝓut erāt hi
q̄ locum inhabitant iouis hospitalis. Pessima
aūt ⁊ vniuersis grauis erat maloꝝ incursio. Nā
templū luxuria ⁊ ꝯmessātiōibꝰ erat plenū: ⁊ scor
tantiū cum meretricibꝰ: sacratisq̄ʒ edibus muli
eres se vltro ingerebāt: introferētes ea que nō li
cebāt. Altare etiam plenū erat illicitis: que legi
bus ꝓhibebant. Neq̄ʒ aūt sabbata custodiebā
tur: neq̄ʒ dies solennes patrū seruabant: nec sim
plr̄ se quisq̄ʒ iudeum confitebat. Ducebant aūt
cum amara necessitate in die natalis regis ad sa
crificia: ⁊ cum liberi sacra celebrarent: cogebant
hedera coronati libero circuire. Decretū autem
exijt in ꝓximas ciuitates gentiliū suggerentibꝰ
ptolomeis: vt pari modo ⁊ ipsi aduersus iudeos
agerent vt sacrificarent: eos autem qui nollent
transire ad instituta gētiliū interficerent. Erat er
go videre miseriam. Due enī mulieres delate
sunt natos suos circūcidisse: quas ad vbera in
fantibus suspensis cum publice per ciuitatē cir
cūduxissent: per muros precipitauerūt. Alij vero
ad ꝓximas coeuntes speluncas: ⁊ latent sabba
ti diem celebrātes cum indicati essent philippo:
flammis succensi sunt: eo q̄ verebant ꝓpter re
ligionē ⁊ obseruantiā: manu sibimet auxiliū fer
re. Obsecro aūt eos qui hunc librū lecturi sunt:
ne abhorrescāt ꝓpter aduersos casus: sed repu
tent ea que acciderūt: non ad interitū: sed ad cor
reptionē esse generis nostri. Etenim multo tem
pore nō sinere peccatoribus ex sententia agere
sed statī adultiones adhibere: magni beneficij
est indicium. Non enim sicut in alijs nationibꝰ
dominꝰ patienter expectat: vt eas cū iudicij di
es aduenerit i plenitudine peccatorū puniat: ita
⁊ in nobis statuit vt peccatis nostris in finē de
uolutis: ita demū in nos vindicet: ꝓpter qd̄ nū
q̄ʒ quidem a nobis misericordiā suam amouet
corripiens vero in aduersis populū suum non de

relinquit. Sed hec nobis ad cōmonitionē legē
tiū dicta sunt paucis. Jam aūt veniendū est ad
narrationē. Igit̄ eleazarus vnus de p̄moribus
scribarū vir etate puectus: ⁊ vultu decorꝰ: aper
to ore hians cōpellebat̄ carnē porcinā māduca
re: at ille gloriosissimā mortē magisq̄ȝ odibilem
vitā complectēs: volūtarie p̄ibat ad suppliciū.
Intuens aūt qnēadmodū oporteret accedē pati
ent̄ sustinēs: destinauit nō admittere illicita pro
pter vite amorē. Hi aūt q astabāt iniqua misera
tiōe cōmoti ꝓpter antiquā viri amicitiā tollen
tes eū secreto rogabāt afferri carnes quibus ve
sci ei licebat vt simularet̄ manducasse sicut rex im
pauerat de sacrificiꝫ carnibꝰ: vt hoc facto a mor
te liberaret̄: ⁊ ꝓpter veterē viri amicitiā: hāc in
eo faciebāt humanitatē. At ille cogitare cepit eta
tis ac senectutis sue eminentiā dignā: ⁊ ingenite
nobilitatis caniciē ac a puero optime cōuersatio
nis actus: ⁊ sm̄ sancte ⁊ a deo cōdite legis cōstitu
ta: rn̄dit cito dicens ꝓmitti se velle in infernum
Non eni etati nostre dignū est inquit fingere: vt
multi adolescētes arbitrātes eleazarū nonagin
ta annorū transisse ad vitam alienigenarū: et
ipsi ꝓpter meā simulationē: ⁊ ꝓpter modicū cor
ruptibilis vite tēps decipiant̄: ⁊ per hoc maculā
atq̄ȝ execrationē mee senectuti conquirā. Nam
⁊ si in p̄senti tempore suppliciꝫ hominū eripiar
sed manū omnipotētis nec viuus nec defunctꝰ
effugiā. Quāobrē fortit̄ vitam excedendo: sene
ctute quidē dignus apparebo: adolescentibꝰ autē
exemplū forte relinquā: si ꝓmptu aīo ac fortiter
ꝓ grauissimis ac sanctissimis legibꝰ honesta mor
te pfungar. His dictis cōfestim ad supplicium
trahebat̄. Hi aūt qui eum ducebāt: ⁊ pauloante
fuerāt mitiores: in iram cōuersi sunt ꝓpter s̄mo
nes ab eo dictos quos illi per arrogantiā ꝓla
tos arbitrabant̄. Sed cum plagis pimeret̄: inge
muit ⁊ dixit: Dn̄e qui habes scām sciam: mānife
ste tu scis: q2 cum a morte possem liberari: duros
corpis sustineo dolores: sm̄ animā vo ꝓpter ti
morē tuū libenter hec patior. Et iste quidē hoc
modo vita decessit: nō solum iuuenibꝰ: sȝ et vni
uersi genti memoriā mortis sue ad exemplū vir
tutis ⁊ fortitudinis derelinquens. VII

Contigit aūt septē fratres vna cū matre
apphensos compelli a rege edere contra
phas carnes porcinas flagris ⁊ taureis
cruciatos. Unus aūt ex illis qui erat p̄mꝰ sic ait.
Quid queris: ⁊ quid vis discere a nobis: Para
ti sumꝰ mori magis q̄ȝ patrias dei leges p̄uarica
ri. Iratus itaq̄ȝ rex iussit sartagines ⁊ ollas ene
as succēdi: quibꝰ statim succensis iussit ei qui p̄
or fuerat locutus amputari linguā: ⁊ cute capi
tis abstracta summas q̄ȝ manꝰ ⁊ pedes ei preci
di: ceteris eius fratribꝰ ⁊ m̄re inspiciēntibꝰ. Et cū
iam p oīa inutil̄ factꝰ esset: iussit ignē admoueri
⁊ adhuc spirantē torreri in sartagine: in qua cum
diu cruciaret̄: ceteri vna cum matre inuicem se
hortabat̄ mori fortiter dicētes: Dn̄s deus aspici
et veritatē: ⁊ cōsolabit̄ in nobis quēadmodū i ꝓ
testatiōe cantici declarauit moyses: ⁊ i suis suis
cōsolabit̄. Mortuo itaq̄ȝ illo p̄mo hoc mō sequē
tē deducebāt ad illudēdū: ⁊ cute capitis eiꝰ cū ca
pill̄ abstracta interrogabāt si māducaret p̄us q̄ȝ
toto corpe p membra singula puniret̄. At ille rn̄
dēs patria voce dixit: Non faciā. Propter qd ⁊
iste sequenti loco p̄mi tormēta suscepit: ⁊ in vlti
mo spū cōstitutus: sic ait: Tu quidē scelestissime i
p̄nti vita nos pdis: sed rex mūdi defunctos nos
ꝓ suis legibꝰ eterne vite resurrectiōe suscitabit.
Post hūc tertius illudit̄: ⁊ linguā postulatꝰ cito
ꝓtulit: ⁊ manus cōstant̄ extendit: ⁊ cū fiducia ait
E celo ista possideo: sed ꝓpter dei leges nunc h̄
ipsa despicio: qm̄ ab ipso me ea recepturū spero.
Ita ut rex ⁊ qui cum ipso erāt mirarent̄ adolescē
tis animū: q̄ tanq̄ȝ nihil duceret cruciatus. Et h̄
ita defuncto: quartū vexabāt similiter torquentes
Et cum iam esset ad mortē sic ait: Potiꝰ est ab
hoibꝰ morti datos spem expectare a deo: iterū
ab ipso resuscitādos. Tibi eni resurrectio ad vi
tam nō erit. Et cum admonuissent qntū vexabāt
eum: at ille respiciens in eum dixit. Potestatē
inter hoies hn̄s cum sis corruptibil̄ facis qd vis
Noli autē putare genꝰ nr̄m a deo esse derelictū
Tu aūt patient̄ sustine: ⁊ videbis magnā ptātē
ipsius qualit̄ te ⁊ semē tuū torquebit. Post hūc
ducebāt sextū: ⁊ is mori incipiēs sic ait. Noli fru
stra errare. Nos eni ꝓpter nosmetipsos hec pa
timur peccātes in deū nostrū: ⁊ digna āmiratiōe
facta sunt in nobis. Tu aūt ne existimes tibi im
pune futurū: q̄ cōtra deū pugnare temptaueris.
Supra modū aūt mater mirabilis: ⁊ bonorum
memoria digna que p̄euntes septē filios sb̄ vni
us diei tēpe cōspiciens: bono animo ferebat ꝓpt̄
spem quā in deo hēbat: singulos illoꝝ hortaba
tur voce patria fortit̄ repleta sapia: ⁊ feminee co
gitatiōi masculinū animū inserens dixit ad eos
Nescio qualit̄ in vtero meo apparuistis. Neq̄ȝ. n.
ego spm̄ ⁊ aiam donaui vobis ⁊ vitā: ⁊ singulo
rū membra nō ego ipsa cōpegi. Sed enī mundi
creator qui formauit hoīs natiuitatē quiq̄ȝ oiū
inuenit originē: ⁊ spm̄ vobis iterū cum mia red
det ⁊ vitā: sicut nūc vosmetipsos despicitis ꝓpt̄
leges eius. Antiochꝰ aūt cōtemni se arbitratꝰ: sil̄
⁊ exprobrantis voce despecta: cū adhuc adole
scentior superesset: nō solū verbis hortabat̄: sed et
cum iuramento affirmabat diuitē se ⁊ beatū fa
cturū: ⁊ translatū a patriꝫ legibꝰ amicū habitu
rū: ⁊ res necēas ei p̄biturū. Sed ad hec cū adole
scens nequaq̄ȝ inclinaret̄: vocauit rex matrē et
suadebat ei: vt adolescēti fieret in salutē. Cū au
tem multis eam verbis esset hortatus: promisit

fustinuit ſe filio ſuo. Itaqʒ iclinata ad illū irridēs
crudelē tyrānū: ait patria voce: Fili mi miſerere
mei q̄ te ī vtero nouē mēſibꝰ portaui: ⁊ lac trien
nio dedi ⁊ alui: ⁊ in etatē iſtā perduxi. Peto na
te ut aſpicias in celū ⁊ terrā: ⁊ ad om̄ia que ī eis
ſunt: ⁊ intelligas q2 ex nihilo fecit illa deus ⁊ ho
minū genus: ita fiat ut nō timeas carnificē iſtuʒ
ſed dignꝰ fratribꝰ tuis effectꝰ ꝑcipe ſuſcipe mor
tē: ut in illa miſeratōe cum fratribꝰ tuis te recipi
am. Cum hec illa adhuc diceret: ait adoleſcens:
Quē ſuſtinetis? Non obedio ꝓcepto regis: ſed ꝓ
cepto legis que data ē nobis per moyſen. Tu vero
q̄ inuentor oīs malitie factꝰ es in hebreos: nō ef
fugies manū dei. Nos. n. ꝑctis noſtris hec pati
mur. Et ſi nobis ꝓpter increpatonē ⁊ correptio
nē dñs deus noſter modicū iratus eſt: ſed iteruʒ
recōciliabit̃ ſeruis ſuis. Tu aūt o ſceleſte: ⁊ oīuʒ
hoīum flagitioſiſſime noli fruſtra extolli vanis
ſpebꝰ: in ſuos eius inflāmatꝰ. Nōdū eni omni
potentis dei: ⁊ oīa inſpicientis iudiciū effugiſti.
Nam fratres mei modico nūc dolore ſuſtentato
ſub teſtamēto eterne vite effecti ſunt: tu vero iudi
cio dei iuſtas ſupbie tue penas exolues. Ego au
tē ſicut ⁊ frēs mei aiam ⁊ corpus meū trado pro
patrijs legibꝰ inuocās deū maturiꝰ genti noſtre
ꝓpitiū fieri: teqʒ cum tormētis ⁊ verberibꝰ cōfi
teri q̄ ipſe eſt deus ſolus. In me vero ⁊ in fribus
meis deſinet oīpotentis ira que ſup oē genꝰ nr̄m
iuſte ſupducta eſt. Tunc rex accēſus ira: in hunc
ſup oēs crudelius deſeuit: indigne ferens ſe deri
ſum. Et hic itaqʒ mūdus obijt: per oīa in domino
ꝯfidens. Nouiſſime aūt poſt filios: ⁊ mater con
ſumpta eſt. Igit̃ de ſacrificijs ⁊ de nimijs crudeli
tatibꝰ ſatis dictum eſt. VIII

Udas vero machabeus: ⁊ q̄ cum illo erāt
introibāt latent̃ in caſtella: ⁊ ꝯuocātes
cognatos ⁊ amicos: ⁊ eos q̄ ꝑmāſerāt in
iudaiſmo aſſumētes: eduxerūt ad ſe ſex milia vi
ros. Et inuocabāt dñm ut reſpiceret in ꝑpluʒ q̄
ab oībus calcabat̃: ⁊ miſereret̃ templo qđ cōta
minabat̃ ab ipſis. Miſereret̃ etiā exterminio ciui
tatis que cēt ilico cōplananda: ⁊ vocē ſanguinis
ad ſe clamātis audiret: memoraret̃ quoqʒ iniq̄ſ
ſimas mortes puulorū innocentiū: ⁊ blaſphemi
as nomini ſuo illatas: ⁊ indignaret̃ ſup his. At
machabeus ꝯgregata multitudine intollerabil̃
gentibꝰ efficiebat̃. Ira eni dñi in miſericordiaʒ
cōuerſa eſt. Et ſuperueniens caſtellis: ⁊ ciuitatibꝰ
improuiſus ſuccendebat eas: ⁊ opportuna loca
occupās: nō paucā hoſtiū ſtrages dabat. Maxi
me aūt noctibꝰ ad huiuſcemōi excurſus ferebat̃
⁊ fama virtutis eius vbiqʒ diffundebat̃. Uidēs
aūt philippꝰ paulatim virū ad profectuʒ venire
ac frequentius res ei cedere ꝓſpere: ad ptolome
um ducē celeſſyrie: ⁊ phenicis ſcripſit ut auxiliū
ferret regis negocijs. At ille velociter miſit nica
norē patrocli de primoribus amicū: datis ei de
ꝑmixtis gētibꝰ: armatis nō minꝰ viginti milibꝰ
ut vniuerſum iudeorū genus deleret: adiuncto ⁊
gorgia viro militari: ⁊ in bellicis rebus experiē
tiſſimo. Conſtituit aūt nicanor regi ut tributum
qđ romanis erat dandū: duo milia talentoꝝ de
captiuitate iudeoruʒ ſuppleret. Statimqʒ ad ma
ritimas ciuitates miſit conuocās ad coemptionē
iudaicarū mancipiorū ꝓmittēs ſe nonaginta mā
cipia talenta diſtracturū: nō reſpiciens ad vindi
ctā que eum ab omnipotente eſſet conſecutura.
Iudas aūt vbi comperit: indicauit his qui ſecū
erant iudeis nicanoris aduentū. Ex quibus qui
dam formidantes: ⁊ nō credentes dei iuſticiam
fugā vertebantur: alij vero ſi qui de his ſupererāt
vendebant ſimulqʒ dominū deprecabant̃ ut eri
peret eos de impio nicanore qui eos ꝑuſq̄ꝫ in co
minus veniret vendiderat. Et ſi nō ꝓpter eos:
ꝓpter teſtamentū tn̄ quod erat ad patres eoruʒ
⁊ ꝓpter inuocationē ſancti ⁊ magnifici nominis
eius ſuper ipſos. Cōuocans aūt machabeus ſe
ptē milibus qui cū ipſo erant: rogabat ne hoſti
bꝰ reconciliarent̃: neqʒ metuerent inique venie
tiū aduerſuʒ ſe hoſtiū multitudinē: ſed fortit̃ cō
tenderēt ante oculos hn̄tes contumeliā que lo
co ſancto ab his iniuſte eſſet illata: necnō ⁊ ludibrio
habite ciuitatis iniuriā: adhuc etiā veterū inſti
tuta cōuulſa. Nam illi quideʒ armis confidunt
ait ſimul ⁊ audacia: nos autē in oīpotente do
mino: qui pōt ⁊ venientes aduerſuʒ nos: ⁊ vni
uerſuʒ mundū vno nutu delere confidimꝰ. Am
monuit aūt eos ⁊ de auxilijs dei que facta ſunt
erga parentes: ⁊ q̄ ſub ſennacherib centuʒ octo
ginta q̄nqʒ milia perierūt: ⁊ de ꝑlio qđ eis aduer
ſus galathas fuit in babylonia: ut oēs vbi ad rē
ventuʒ eſt macedonibus ſocijs heſitantibꝰ: ipſi
ſex milia ſolū peremerūt centūuiginti milia pro
pter auxiliū illis datū de celo: ⁊ beneficia pro his
plurima cōſecuti ſunt. His verbis conſtātes ef
fecti ſunt: ⁊ ꝓ legibꝰ ⁊ patria mori parati. Conſti
tuit itaqʒ frēs ſuos duces vtriqʒ ordini ſimonē
⁊ ioſephū ⁊ ionathan ſubiectis vnicuiqʒ millenis
⁊ quingentenis: ad hoc etiā ab eſdra lecto illis
ſancto libro: ⁊ dato ſigno adiutorij dei: in prima
acie ipſe dux cōmiſit cum nicanore. Et facto ſibi
adiutore oīpotente interfecerūt ſuper nouem
milia hominū: maiorē aūt partē exercitus nica
noris vulneribꝰ debilē factā fugere compulerūt
Pecunijs vero eorū qui ad emptionē ipſoruʒ ve
nerant ſublatis: ipſos vſqʒquaqʒ perſecuti ſunt
ſed reuerſi ſunt ora cōcluſi. Naʒ erat ante ſabba
tū: quā ob cauſam nō perſeuerauerunt inſequē
tes: Arma autē ipſorū: ⁊ ſpolia congregātes ſab
batuʒ agebant benedicentes dominuʒ qui libe
rauit eos in iſto die: miſericordie initiū ſtillans
in eos. Poſt ſabbatū vero debilibus ⁊ orphanis

⁊ viduis diuiserunt spolia: ⁊ residua ipsi cū suis habuere. His itaq; gestis ⁊ cōiter ab oībus factā obsecratiōe: misericordē dominū postulabāt: vt in finē seruis suis recōciliaret. Et ex his qui cū tymotheo ⁊ bacchide erant ꝯtra se cōtendentes sup viginti milia interfecerūt: ⁊ munitiōes excelsas obtinuerūt: ⁊ plures p̄das diuiserunt: equaȝ portionē debilib⁹ pupillis ⁊ viduis: sed ⁊ senioribus facientes. Et cum arma eoꝝ diligenter collegissent: omnia composuerūt in locis oportunis. Residua ꝟo spolia hierosolymā detulerūt: ⁊ philarchen qui cū timotheo erat interfecerūt viruȝ scelestum qui in multis iudeos afflixerat. Et cuȝ epinichia agerent in hierosolymis eos q̄ sacras ianuas incenderūt: id est calisthenen cū in q̄ddā domiciliū refugissent incenderūt digna eis mercede ꝓ impietatibus suis reddita. Facinorosissimus aūt nicanor qui mille negociantes ad iudeorū venditionē adduxerat: humiliatus auxilio domini ab his quos nullos existimauerat: deposita veste glorie per mediterranea fugiens solus venit antiochiā: sūmā infelicitatē de interitu sui exercitus consecutus. Et qui ꝓmiserat romanis se tributū restituere de captiuitate hierosolymorū: p̄dicabat nūc ꝓtectorem deū habere iudeos ⁊ ob ipsum inuulnerabiles esse: eo q sequerent leges ab ipso constitutas.

Caplm. IX

Eodem tempore antiochus inhoneste reuertebat de perside. Intrauerat enim in eā que dicitur persipolis: ⁊ temptauit expoliare templū: ⁊ ciuitatem opprimere: sed multitudine ad arma concurrente in fugam versi sūt ⁊ ita contigit ut antiochus post fugam turpit redirct. Et cū venisset circa egbathanan: recognouit que erga nicanorē ⁊ tymotheum gesta sunt. Elatus aūt in ira arbitrabat se iniuriam illoruȝ qui se fugauerāt posse i iudeos retorquere: ideoq; iussit agitari currum suū sine intermissiōe agēs iter: celesti eum iudicio perurgente: eo q ita superbe locutus est se venturū hierosolymā: ⁊ congeriem sepulchri iudeoꝝ eam facturū. Sed q vniuersa conspicit dominus deus israel percussit eū insanabili ⁊ inuisibili plaga. Ut enim finiuit hūc ipsum sermonē: apprehendit eum dolor dir⁹ viscerū ⁊ amara internorū tormenta. Et quidem satis iuste quippe qui multis ⁊ nouis cruciatibus alioꝝ torserat viscera: licet ille nullo modo a sua malicia cessaret. Super hoc aūt supbia repletus ignem spirans animo in iudeos: ⁊ p̄cipiens accelerari negocium: contigit illū impetu euntem de curru cadere: ⁊ graui corporis collisione mēbra vexari. Isq; qui sibi videbat etiā fluctibus maris imperare: supra humanū modū superbia repletus: ⁊ montiū altitudines in statera appēdere nunc humiliatus ad terram in gestatorio portabatur: manifestam dei virtutē in semetipso contestans: ita ut de corpore impij vermes scaturirēt ac viuentes in doloribus carnes eius effluerēt: odore etiā illius ⁊ fetore exercitus grauaret. Et qui paulo ante sidera celi ꝯtingere se arbitrabatur: eū nemo poterat ꝓpter intollerantiā fetoris portare. Hic igitur cepit ex graui superbia deductus ad agnitionē sui venire diuina ānonitus plaga: p momenta singula dolorib⁹ suis augmēta capientib⁹. Et cum nec ipse iam fetorē suū ferre posset: ita ait: Iustū est subditū esse deo: ⁊ mortalem nō paria deo sentire. Orabat aūt hic scelestus dominū a quo nō esset misericordiā cōsecuturus: ⁊ ciuitatē ad quā festinās veniebat: ut eā ad solū deduceret ac sepulchrū congestoruȝ faceret: nunc optat liberam reddere: ⁊ iudeos q̄s nec sepultura quidē se dignos habiturū: sed auibus ac feris diripiendos traditurū: ⁊ cum paruul' exterminaturū dixerat: equales nunc athenensibus facturū pollicet. templū etiā sanctū quod prius expoliauerat: optimis donis ornaturū: ⁊ sancta vasa multiplicaturū: ⁊ ptinētes ad sacrificia sumptus: de redditibus suis p̄staturū: super hec ⁊ iudeū se futurū: ⁊ oēm locū terre perambulaturū ⁊ p̄dicaturū dei potestatē. Sȝ nō cessantib⁹ dolorib⁹: superuenerat eni in eum iustū dei iudiciū: desperans scripsit ad iudeos in hūc modū deprecatiōis ep'lam hec continentē. Optimis ciuibus iudeis: plurimā salutē ⁊ bene valere: ⁊ esse felices rex ⁊ p̄nceps antiochus. Si bene valetis: ⁊ filij vestri: ⁊ ex sententia vobis cuncta sunt: maximas agim⁹ gratias. Et ego in infirmitate constitutus vestri aūt memor benigne reuersus de persidis locis: ⁊ in infirmitate graui apphensus necium duxi p cōi vtilitate curā hēre: nō desperās memet ipm: sed spem multā hñs effugiendi infirmitatē. Respiciēs aūt q ⁊ pater meus quib⁹ temporib⁹ in locis superiorib⁹ ducebat exercitū: oñdit qui post se susciperet p̄ncipatū: ut si qd ꝯtrarium accideret: aut difficile nunciaret: scientes hi qui in regionibus erant: cui eēt rerū summa derelicta nō turbarent: ad hec considerans de ꝓximo potentes quousq; ⁊ vicinos temporib⁹ insidiantes et euentū expectantes: designaui filiū meum antiochum regem: quem sepe recurrens in supiora regna multis vestrū cōmendabā: ⁊ scripsi ad eum que subiecta sunt. Oro itaq; vos ⁊ peto memores beneficiorū publice ⁊ p̄uatim: vt vnusq; q; ꝯseruet fidē ad me ⁊ ad filiū meū. Cōfido eni eū modeste ⁊ humane acturū ⁊ sequentē ꝓpositum meū: cōem vob' fore. Igr homicida ⁊ blasphem⁹ pessime percussus: ⁊ ut ipse alios tractauerat: peregre i mōtib⁹ miserabili obitu vita funct⁹ ē. Trāsferebat āt corp⁹ philippus collactane⁹ eius qui metuēs filiū antiochi: ad ptolomeum philometorem in egyptum abijt.

X

Machabeus aūt ⁊ q cū eo erant dn̄o se ꝓtegente templū qdem ⁊ ciuitatem recepit: aras aūt q̄s alienigene ꝑ plateas extruxerant: itemq3 delubra: demolitus est. Et purgato templo aliud altare fecerūt: ⁊ d̄ ignitis lapidibus igne ꝯcepto sacrificia obtulerūt post biennium: ⁊ incensū ⁊ lucernas ⁊ panes ꝓpositiōis posuerūt. Quibus gestis rogabāt dn̄m ꝓstrati in terrā: ne ampli⁹ talibus malis inciderēt. Sed et si qn̄ peccassent vt ab ipso mitius corriperent̄ ⁊ non barbaris ac blasphemis hoībus traderēt̄. Qua die aūt templū ab alienigenis pollutū fuerat: ꝯtigit eadē die purificationē fieri vicesima ⁊ quīta mensis q fuit casleu. Et cū leticia diebus octo egerūt in modū tabernaculoꝝ: recordātes ꝙ ante modicū tpis diē solennem tabernaculorū in montib⁹ ⁊ in speluncis more bestiarū egerāt: ꝓpter qđ thirsos ⁊ ramos virides ⁊ palmas ꝑferebant ei: q ꝓsperauit mundare locū suū. Et decreuerūt cōi precepto: ⁊ decreto vniuerse gētis iudeorum oībus annis agere dies istos. Et antiochi qdem qui appellatus est nobilis vite excessus ita se habuit. Nūc aūt de eupatore antiochi impij filio q̄ gesta sunt narrabimus: breuiātes mala q̄ in bellis gesta sunt. Hic enī suscepto regno ꝯstituit super negocia regni lysiam quendā phenicis ⁊ syrie militie ꝑncipem. Nā ptolome⁹ qui dicebat̄ macer iusti tenax erga iudeos: esse ꝯstituit: et precipue ꝓpter iniquitatem que factā erat in eos: ⁊ pacifice agere cū eis. Sed ob hoc accusatus ab amicis apud eupatorē cum frequenter proditor audiret eo ꝙ cyprum creditam sibi a philometore deseruisset: ⁊ ad antiochum nobilē translatus: etiā ab eo recessisset: veneno vitā finiuit. Gorgias autē cū esset dux locoꝝ: assumptis aduenis frequenter iudeos debellabat. Judei ṽo q tenebant opportunas munitiōes fugatos ab hierosolymis suscipiebant: ⁊ bellare temptabant. Hi ṽo qui erant cū machabeo ꝑ orationes dn̄m rogantes: vt esset sibi adiutor: impetū fecerūt in munitiones idumeoꝝ: multaq3 vi insistentes loco obtinuerūt: occurrētes interemerūt: ⁊ oēs simul non min⁹ viginti q3 milibus trucidauerūt. Quidā aūt cū confugissent in duas turres valde munitas: omnē apparatū ad repugnandū hn̄tes: machabeus ad eoꝝ expugnationē relicto simone ⁊ iosepho: itēq3 zacheo eisq3 q cū ipsis erāt satis multis: ipse ad eas q̄ amplius vrgebat pugnas ꝯuersus est. Hi ṽo q cum simone erant cupiditate ducti a quibusdā q in turribus erant suasi sunt pecunia: ⁊ septuagīta milibus didrachmis acceptis dimiserūt quosdā effugere. Cū aūt machabeo nunciatū esset quod factū ē ꝑncipib⁹ ppli ꝯgregans accusauit ꝙ pecunia frēs vendidissent aduersarijs eoꝝ dimissis. Hos igit̄ ꝓditores factos interfecit: ⁊ confestim duas turres occupauit. Armis aūt ac manibus oīa ꝓspere agendo in duab⁹ munitiōib⁹ plusq3 viginti milia pemit. Et timotheus q ꝑus a iudeis fuerat superatus ꝯuocato exercitu peregrine multitudinis: ⁊ ꝯgregato eqtatu asiano aduenit: q̄si armis iudeā capturus. Machabeus aūt et q cū ipso erant appropinquante illo deprecabant̄ dn̄m caput terra aspergentes: lūbosq3 cicilijs ꝑcincti: ad altaris crepidinē ꝓuoluti: vt sibi ꝓpiti⁹ : inimicis aūt eoꝝ esset inimic⁹: ⁊ aduersarijs aduersaret̄ sicut lex dicit. Et ita post orōnē sumptis armis longius d̄ ciuitate ꝓcedentes ⁊ ꝓximi hostibus effecti resederūt. Primo aūt solis ortu vtriq3 cōmiserūt: isti qdem victorie ⁊ ꝓsperitatis sponsorē cū virtute dn̄m habentes: illi aūt ducem belli animū hēbant. Sed cū vehemens pugna esset: apparuerūt aduersarijs de celo viri qnq3 in equis: frenis aureis decori ducatū iudeis ꝑstantes: ex qbus duo machabeū mediū habentes armis suis circūscriptū incolumem conseruabāt: in aduersarios aūt tela ⁊ fulmina iaciebant: ex quo ⁊ cecitate confusi ⁊ repleti perturbatione cadebāt. Interfecti sunt aūt viginti milia qngenti: ⁊ eqtes sexcenti. Timotheus ṽo ꝯfugit in gazarā ꝑsidiū munitū cui ꝑerat cereas: machabeus aūt ⁊ q cū eo erant letantes obsederūt ꝑsidiū diebus quattuor. At hi q intus erāt loci firmitate confisi supra modū maledicebant: ⁊ sermones nephandos iactabāt. Sed cū dies quinta illucesceret: viginti iuuenes ex his q cū machabeo erant: accensi animis ꝓpter blasphemiā viriliter accesserunt ad murū: ⁊ feroci animo incedētes ascendebant: sed ⁊ alij similit̄ ascendētes turres: portasq3 succendere aggressi sunt: atq3 ipsos maledicos viuos ꝯcremare. Per continuum autem biduum: ꝑsidio vastato timotheum occultantem se in quodam repertū loco peremerunt ⁊ fratrem illius cheream ⁊ appollophanē occiderunt. Quibus gestis in hymnis ⁊ confessionib⁹ benedicebant dominum qui magna fecit in israhel: ⁊ victoriam dedit illis.

XI

Sed paruo post tēpore lysias procurator regis ⁊ propinquus ac negociorū prepositus grauiter ferens de his que acciderant: congregatis octoginta milibus ⁊ equitatu vniuerso veniebat aduersum iudeos existimans se ciuitatem quidem captam gentib⁹ habitaculum facturum: templum vero in pecunie questum sicut cetera delubra gentiū habiturū ⁊ per singulos annos venale sacerdotium: nusq3 recogitans dei potestatem: sed mente effrenatus in multitudine peditum: ⁊ in milibus equitum ⁊ in octoginta elephantis confidebat. Ingressus autem iudeā ⁊ appropians bethsure que erat in angusto loco ab hierosolyma interuallo quinq3 stadioꝝ: illud presidiū expugnabat

Ut autē machabeꝰ: ⁊ q̄ cū eo erant: cognouerūt expugnari ꝑsidia: cū fletu ⁊ lachrymis rogabāt dn̄m: ⁊ oīs turba simul: vt bonū angeluȝ mitteret ad salutē isrl̄. Et ipse ꝑmus machabeus sumptis armis ceteros adhortatus ē simul secū ꝑiculū subire ⁊ ferre auxiliū frībus suis. Cūq; pariter ꝓmpto aīo ꝓcederent hierosolymis: apparuit p̄cedens eos eques in veste candida: armis aureis hastā vibrans. Tūc oēs simul bn̄dixerunt misericordē dn̄m: ⁊ cōualuerūt animis: nō solū hoīes: sed ⁊ bestias ferocissimas ⁊ muros ferreos parati penetrare. Ibant igit̄ ꝓmpti de celo habētes adiutorē ⁊ miserantē sup eos dn̄ȝ. Leonū aūt more impetu irruētes in hostes ꝓstrauerūt ex eis vndecim milia peditū: ⁊ eqtū mille sexcētos: vniuersos aūt in fugā verterūt: plures aūt ex eis vulnerati nudi euaserūt. Sed ⁊ ipse lysias turpiter fugiēs euasit. Et q̄r nō insensatꝰ erat: secū ipse reputans factā erga se diminutionē: ⁊ intelligēs inuictos eē hebreos oīpotētis dei auxilio inītētes: misit ad eos: ꝓmisit se ꝯsensurum oībus q̄ iusta sunt: ⁊ regē cōpulsurū amicum fieri. Annuit āt machabeꝰ p̄cibꝰ lysie: in oībus vtilitati ꝯsulens. Et q̄cunq; machabeꝰ scripsit lysie de iudeis: ea rex ꝯcessit. Nā erāt scripte iudeis epistole a lysia sigdē hūc modū ꝯtinentes: Lysias ꝑplo iudeoꝝ salutē. Iohānes ⁊ abesalō q̄ missi fuerāt a vobis tradētes scripta postulabant: vt ea q̄ per illos significabant̄: implerē. Quecūq; igit̄ regi potuerūt ꝑferri: exposui: ⁊ q̄ res ꝑmittebat: ꝯsensi. Si igit̄ in negocijs fidem ꝯseruaueritis: ⁊ deīceps bonoꝝ vobis cā eē temptabo: d̄ ceteris aūt ꝑ singula v̄ba mādaui: ⁊ istis ⁊ his q̄ a me missi sūt colloq vobiscū. Bn̄ valete. Anno centesimo q̄dragesimooctauo mensis dioscori die vicesima ⁊ q̄rta. Regis āt ep̄la ista cōtinebat. Rex antiochus: lysie frī salutē. Patre nr̄o inter deos translato nos volētes eos q̄ sunt in regno nr̄o sine tumultu agere ⁊ rebꝰ suis adhibere diligentiā: auditumꝰ iudeos nō ꝯsensisse p̄ri meo: vt trāsferrent̄ ad ritū grecoꝝ: sȝ tenere velle suū institutū: ac ꝓpterea postulare a nobis cōcedi sibi legitima sua. Uolētes igit̄ hāc q̄ȝ gētē q̄etā esse: statuētes iudicauimꝰ templū restitui illis: vt agerēt sm̄ suoꝝ maioꝝ ꝯsuetudinē. Bn̄ igit̄ feceris: si miseris ad eos ⁊ dextraȝ dederis: vt cognita nr̄a volūtate bono aīo sint: et vtilitatibꝰ ꝓp̄is deseruiant. Ad iudeos v̄o regis ep̄la talis erat. Rex antiochꝰ senatui iudeoꝝ: ⁊ ceteris iudeis salutē. Si valetis sic est vt volumꝰ: sed ⁊ ipse bn̄ valemꝰ. Adijt nos menelaus dicens velle vos descendere ad v̄ros q̄ sunt apud nos. His igit̄ q̄ cōmeāt vsq; ad diē tricesimū mēsis xādici damꝰ dextras securitatis vt iudei vtātur cibis ⁊ legibꝰ suis sicut ⁊ p̄us: ⁊ nemo eoꝝ vllo mō molestiā patiat̄ d̄ his q̄ p ignorantiaȝ gesta sunt. Misimꝰ aūt ⁊ menelaū q̄ vos alloq̄tur. Ualete. Anno cētesimoq̄dragesimooctauo xandici mensis q̄ntadecima die. Miserūt aūt et romani ep̄lam ita se habentē. Quītus mēmiꝰ ⁊ titus maniꝰ legati romanoꝝ: ꝑp̄lo iudeoꝝ: salutē. De his q̄ lysias cognatꝰ regis ꝯcessit vobis ⁊ nos ꝯcessimus: d̄ q̄bus aūt ad regē iudicauit referendū: ꝯfestim aliquē mittite diligentiꝰ inter vos ꝯferentes: vt decernamꝰ sicuti cōgruit vobis. Nos eni antiochiam accedimꝰ. Ideoq; festinate rescribere vt nos quoq; sciamꝰ cuius estis volūtatis. Bene valete. Anno centesimoq̄dragesimooctauo q̄tadecima die mensis xandici. XII

His factis pactionibꝰ lysias ꝑgebat ad regē: iudei aūt agriculture operā dabant. Sed hi q̄ resederāt timotheꝰ ⁊ apollonius gēnei filius: sed ⁊ hieronymꝰ ⁊ demophō sup hꝰ ⁊ nicanor cypriarches nō sinebāt eos in silētio agere ⁊ q̄ete. Ioppite v̄o tale q̄ddā flagitiū ꝑpetrarūt. Rogauerūt iudeos cū q̄bus habitabāt: ascendere scaphas q̄s parauerant cū vxoribꝰ ⁊ filijs quasi nullis inimicicijs int̄ eos subiacētibus. Scd̄m cōe itaq; decretum ciuitatis: ⁊ ipsis acq̄escentibꝰ: pacisq; cā nihil suspectū hn̄tibus cū in altū ꝓcessissent submerserūt nō minꝰ ducētos. Quā crudelitatē iudas in sue gentis hoīes factā vt cognouit: p̄cepit viris q̄ erant cū ipso: ⁊ inuocato iusto iudice deo: venit aduersus interfectores frūm: ⁊ portū q̄dē nocte succēdit: scaphas exussit: eos aūt q̄ ab igne fugerant gladio peremit. Et cū hec ita egisset discessit q̄si iterū reuersurus ⁊ vniuersos ioppitas eradicaturꝰ. Sȝ cū cognouisset ⁊ eos q̄ erant iamnie velle pari mō facere habitantibꝰ secū iudeis: iamnitis q̄ȝ nocte superuenit ⁊ portū cū nauibꝰ succēdit: ita vt lumē ignis appereret hierosolymis ab stadijs ducentis q̄draginta. Inde cū iā abissent nouē stadijs ⁊ iter facerēt ad timotheū: cōmiserūt cū eo arabes q̄nq; milia viri ⁊ eq̄tes q̄ngenti. Cūq; pugna valida fieret ⁊ auxilio dei ꝓspere cessisset: residui arabes victi petebāt a iuda dextras sibi dari ꝓmittētes se pascua daturos: ⁊ in ceteris ꝓ futuros. Iudas āt arbitratꝰ vere in multis eos vtiles: ꝓmisit pacē: dextrisq; acceptis discessere ad tabernacula sua. Aggressus est āt ⁊ ciuitatē q̄ndā firmā: pōtibꝰ murisq; circū septā q̄ a turbis habitabat gentiū ꝓmixtaꝝ: cui nomē casphin: hi v̄o q̄ intus erāt ꝯfidentes stabilitate muroꝝ ab apparatu alimoniaꝝ remissius agebāt: maledictis lacessentes iudā ⁊ blasphemātes: ⁊ loq̄ntes q̄ fas nō ē. Machabeꝰ āt inuocato magno mūdi ꝑncipe q̄ sine arietibꝰ ⁊ machinis tp̄ibꝰ iesu p̄cipitauit hiericho: irruit ferociť muris ⁊ capta ciuitate ꝑ dn̄i volūtatē inn̄erabiles cedes fecit ita vt adiacens stagnū stadioꝝ duoꝝ latitudis sanguine interfectorū fluē videret̄. Inde discesserūt stadia septigēta

quinquaginta: & venerūt in tharacha ad eos q dicūt
tubianei iudeos: & tymotheū qdē in illis locis nō
cōphēderūt: nulloqz negocio pfecto regressus ē: re
licto in quodā loco firmissimo psidio. Dositheus aūt
& sosipater qui erāt duces cū machabeo: peremerūt a ty
motheo relictos in psidio decē milia viros. At
machabeus ordinans circū se sex milibus & cōstitu
ens p cohortes: aduersus tymotheū pcessit hūtē
secū centū uiginti milia peditū: equitūqz duo mi
lia quingentos. Cognito aūt iude aduentu tymothe
us pmisit mulieres: & filios: & reliquū apparatū
in psidiū qd carnion dicit. Erat eni inexpugnabile
& accessu difficile, ppter locorum angustias. Cumqz
cohors iude prima apparuisset: timor hostibus in
cussus est ex pñtia dei q vniuersa cōspicit: & i fugā
versi sunt alius ab alio: ita ut magis a suis deij
cerent: & gladiorum suorum ictibus debilitarentur. Iu
das aūt vehementer instabat puniēs pphanos: &
pstrauit ex eis triginta milia virorum. Ipse vero ty
motheus incidit in ptes dosithei: & sosipatris: & mul
tis pcibus postulabat vt viuus dimitteret: eo q
multorum ex iudeis parētes hēret ac frēs quos mor
te eius decipi eueniret: & cum fidē dedisset restitu
turum se eos fm cōstitutū: illesū eū dimiserūt ppter
fratrū salutē. Iudas aūt regressus est a carnion
interfectis viginti quinqz milibus. Post horum fugam
& necē: mouit exercitū ad effron ciuitatē munitā
in qua multitudo diuersarum gentiū hitabat: et ro
busti iuuenes p muris cōsistētes fortr repugna
bant. In hac aūt machine multe & telorum erat ap
paratus. Sed cū oipotentē inuocassent: q potesta
te sua vires hostiū cōfringit: ceperūt ciuitatē: et
ex eis q intus erant viginti quinqz milia pstrauerūt.
Inde ad ciuitatē scytharum abierūt: q ab hierosoly
mis sexcentis stadijs aberat. Contestantibus aūt his
q apud scythopolitas erāt iudeis: q benigne ab
eis haberent: & tpibus infelicitatis: q modeste se
cum egerint: grās agētes eis: & exhortati etiā de
cetero erga genus suū benignos esse: venerūt hie
rosolymā die solēni septimanarum instāte. Et post
penthecostē abierūt cōtra gorgiā ppositū idumee
Exiuit aūt cū peditibus tribus milibus: & eqtibus q
dringentis. Quibus cōgressis contigit paucos ruere
iudeorum. Dositheus vero qdā de bacchenoris eques
vir fortis gorgiā tenebat: & cū vellet illū capere
viuū: eques qdā de thracibus irruit in eū: hume
rūqz eius amputauit: atqz ita gorgias effugit i ma
resa. At illis q cū esdrin erāt diutius pugnātibus
& fatigatis: inuocauit iudas dñm adiutorē & du
cē belli fieri: incipiēs voce patria: & cum hymnis
clamorē extollēs: fugā gorgie militibus incussit.
Iudas aūt collecto exercitu venit in ciuitatem
odollā. Et cū septima dies superueniret fm cōsuetu
dinē purificati: in eodē loco sabbatū egerunt. Et
sequēti die venit cū suis iudas: ut corpa pstrato
rū tolleret: & cū parentibus poneret in sepulchris
paternis. Inuenerūt aūt sub tunicis interfectorum
de donarijs idolorum que apud iamniā fuerūt a q
bus lex phibet iudeos. Omnibus ergo manifestū
factū est: ob hanc cām eos corruisse. Oēs itaqz
bñdixerūt iustū iudiciū dñi: q occlta fecerat ma
nifesta: atqz ita ad pces cōuersi rogauerūt ut id qd
factū erat delictū obliuiōi traderet. At vero fortis
simus iudas hortabat pplm cōseruare se sine pec
cato: sub oculis vidētes que facta sunt p pecca
tis eorum q pstrati sunt. Et facta collatiōe: duodeci
milia drachmas argēti misit hierosolymā offer
ri p peccatis mortuorum sacrificiū: bñ & religiose d re
surrectiōe cogitās. Nisi eni eos q ceciderāt resur
recturos speraret superfluū videret & vanū orare
p mortuis. Et qz cōsiderabat q hi q cum pietate
dormitiōnē acceperāt optimā hērent repositam
grām. Sancta ergo & salubris est cogitatio p de
functis exorare: ut a peccatis soluantur. XIII

Anno centesimo qdragesimonono cognouit
iudas antiochū eupatorē venire cū mul
titudine aduersus iudeā: & cū eo lysiā p
curatorē & ppositū negociorum secū hūtē peditum
centū decē milia: & equitū quinqz milia: & elephan
tes viginti duos: currus cū falcibus trecētos. Cō
miscuit aūt se illis & menelaus: & cū multa falla
cia depcabatur antiochū nō p patrie salute: sz spe
rās se cōstitui in pncipatū. Sed rex regum suscita
uit aios antiochi in peccatorē: & suggerēte lysia hūc
esse cām oium malorum: iussit ut eis est cōsuetudo
apprehensū in eodē loco necari. Erat aūt i eodē
loco turris quinquaginta cubitorum: aggestū vndiqz
habēs cineris. Hec pspectū habebat in pceps
Inde in cinerem deijci iussit sacrilegū: omnibus
eū ppellentibus ad interitū. Et tali lege puarica
torē legis contingit mori: nec terre dari menelaū
Et quidē satis iuste. Nam qz multa erga arā dei
delicta cōmisit: cuius ignis & cinis erat sanctus
ipse in cineris morte damnatus est. Sed rex mēte
effrenatus veniebat nequiorē se patre suo iudeis ostē
surus. Quibus iudas cognitis pcepit pplo vt die
ac nocte dñm inuocarēt: q sicut sp & nūc adiuua
ret eos: quippe q lege & patria sancto & templo p
uari vererentur: ac pplm qui nup paululū respirasset
set: nec fineret blasphemijs rursus nationibus subdi
Omnibus itaqz simul id facientibus & petentibus a dño
miam cū fletu & ieiunijs p triduū cōtinuū pstra
tis hortatus est eos iudas ut se ppararent. Ipse
vero cum senioribus cogitauit priusqz rex admoue
ret exercitū ad iudeā: & obtineret ciuitatē exire: &
dñi iudicio cōmittere exitū rei. Dās itaqz ptātē
oium deo mūdi creatori: & hortatus suos ut fortr
dimicarēt: & vsqz ad mortē p legibus: templo: ciui
tate: patria & ciuibus starēt: circa modin exercitū
cōstituit. Et dato signo suis dei victorie iuuenibus for
tissimis electis: nocte aggressus aulā regiā i ca
stris interfecit viros quatuordecim milia: & maximū

elephantoꝝ cū his q suppositi fuerāt. Sūmoqꝫ metu ac ꝑturbatōe hostiū castra replētes: rebusqꝫ ꝓspere gestis. abierūt. Hoc āt factū ē die illucescēte: adiuuāte eū dn̄i ꝓtectōe. Sꝫ rex accepto gustu audacie iudeoꝝ: arte difficultatē locoꝝ tēptabat: ⁊ bethsure q̄ erat iudeoꝝ ꝓsidiū mūitū castra admouebat: sꝫ fugabaẜ: īpingebaẜ: minorabaẜ. His aūt q intus erāt iudas necessaria mittebat. Enūciauit aūt mysteria hostibꝰ rodochus quidā d̄ iudaico exercitu q req̄situs cōprehēsus ē ⁊ ꝯclusus. Iteꝝ rex sermonē hūit ad eos q erāt in bethsuris: dextrā dedit: accepit: abijt: cōmisit cū iuda: supatꝰ ē. Ut āt cognouit rebellasse philippū antiochie q relictus erat sup negocia: mēte ꝯsternatus: iudeos deꝑcās: subditusqꝫ eis: iurat de oībꝰ quibꝰ iustū visū ē: ⁊ recōciliatꝰ obtulit sacrificiū: honorauit tēpluꝫ: ⁊ munera posuit: machabeū āplexatus ē: fecit euꝫ a ptolomaide vsqꝫ ad gerreos ducē ⁊ ꝑncipē. Ut āt venit ptolomaidā: grauiẜ ferebāt ptolomēses amicitie ꝯuētionē idignātes: ne forte fedꝰ irrūperēt. Tūc ascēdit lysias tribunal: ⁊ exposuit rōnē ⁊ ppl'm sedauit: regressusqꝫ ē antiochiā. Et hoc mō regis ꝓfectio ⁊ redditus ꝓcessit. XIIII

s Ed pꝰ trienniū tp̄s cognouit iudas: ⁊ q cū eo erāt demetriū seleuci cū multitudie valida ⁊ nauibus ꝑ portū tripolis ascendisse ad loca oportuna: ⁊ tenuisse regiones aduersus antiochū: ⁊ eiꝰ ducē lysiā. Alchimus āt quidā qui sūmus sacerdos fuerat sꝫ voluntarie coīquinatus ē tp̄ibus cōmixtōis ꝯsiderās nullo mō sibi eē salutē neqꝫ accessū ad altare: venit ad regē demetriū cētesimoquīq̄gesimo anno offerēs ei coronā aureā ⁊ palmā sup h̄ ⁊ talos qui tēpli eē videbanẜ. Et ipsā quidē die siluit. Tp̄us āt oportunū demētie sue nactus ꝯuocatꝰ a demetrio ad cōsiliū: ⁊ iterrogatus quibꝰ rebꝰ ⁊ ꝯsilijs iudei mitterenẜ: rn̄dit. Ipsi qui dicūẜ assidei iudeoꝝ quibus ꝑest iudas machabeꝰ bella nutriūt ⁊ seditiones mouēt: nec patiūẜ regnū eē quietū. Nā ⁊ ego defraudatus parentū glīa: dico āt sūmo sacerdotō huc veni: ꝑmo quidē vtilitatibꝰ regis fidē seruās secūdo āt ēt ciuibus ꝯsulēs. Nā illoꝝ prauitate vniuersū genꝰ nr̄m n̄ mime vexaẜ. Sꝫ oro his singlis o rex cognitis ⁊ regiōi ⁊ generi s'm hūanitatē tuā ꝓmulgatā oībꝰ ꝓspice. Nā q̄zdiu sup ē iudas: īpossibile ē pacē eē negotijs. Talibꝰ aūt ab hoc dictis: ⁊ ceti amici hostiliẜ se hn̄tes aduersus iudā: iflāmauerūt demetriū. Qui stati nicanorē ꝑpositū elephātoꝝ ducē misit i iudeā datis mādatis vt ipm quidē iudā caperet viuum: eos xo q cū illo erāt dispgēt: ⁊ ꝯstituē alchimū maximi tēpli sūmū sacerdotē. Tūc gētes q̄ d̄ iudea fugerāt iudā: segregati se nicanori miscebāt miserias ⁊ clades iudeoꝝ ꝓsperitates reꝝ suaꝝ existimātes. Audito itaqꝫ iudei nicanoris aduētu ⁊ ꝯuētu nationū: ꝯspsi tr̄a rogabāt eū q ppl'ꝫ suū ꝯstituit in et̄nū custodiret: q̄ suā portiōꝫ signis euidentibꝰ ꝓtegit. Impāte āt duce: statī inde mouerūt ꝯuerteruntqꝫ ad castellū dessau. Simō xo frat iude cōmiẜat cū nicanore: sꝫ ꝯterritus ē repētino aduentu aduersarioꝝ: nicanor tn̄ audiēs xtutē comituꝫ iude: ⁊ animi magnitudinē quā ꝓ patrie certamibꝰ hēbant: sāguie iudiciū facē metuebat. Quāobrē ꝑmisit possidoniū ⁊ theodotiū ⁊ matthiā: ⁊ ut darent dextras atqꝫ accipēt. Et cū diu de his ꝯsiliū agereẜ: ⁊ ipse dux ad multitudinē retulisset: oiuꝫ vna fuit sn̄ia amicitijs annuē. Itaqꝫ diē ꝯstituerūt q̄ secreto int se agerēt: ⁊ singulis selle ꝓlate sūt ⁊ posite. Precepit āt iudas armatos eē locis opportūis ne forte ab hostibꝰ repēte mali aliq̄d oriret. Et ꝯgruū colloq̄ū fecerūt. Morabaẜ āt nicanor hierosolymis: nihilqꝫ iniq̄ agebat: gregesqꝫ turbaꝝ q̄ cōgregate fuerāt: dimisit. Hēbat āt iudā sp̄ charū ex aīo: ⁊ erat viro iclinatꝰ. Rogauitqꝫ eū duceẜ vxorē filiosqꝫ ꝓcreare. Nuptias fecit: q̄ete egit: cōitqꝫ viuebāt. Alchimꝰ āt vidēs charitatē illorū ad inuicē: ⁊ ꝯuētōes: vēit ad demetriū ⁊ dicebat nicanorē rebus alienis assentire. Iudāqꝫ regni isidiatorē successorē sibi destiasse. Itaqꝫ rex exasꝑatus ⁊ pessimis huiꝰ criminatōibꝰ irritatꝰ scripsit nicanori dicēs grauiẜ q̄dē se ferre d̄ amicitie cōuentōe: iubere tn̄ machabeū citiꝰ vinctū mittere antiochiā. Quibꝰ cognitis nicanor consternabaẜ: ⁊ grauiẜ ferebat: si ea q̄ ꝯuenerāt irrita faceret: nihil lesus a viro: sꝫ q2 regi resistere nō poterat: opportunitatē obſuabat: q̄ ꝑceptuꝫ ꝑficeret. At machabeꝰ vidēs secū austeriꝰ agere nicanorē: ⁊ ꝯsuetū occursū ferociꝰ exhibētē: itelligēs nō ex bono eē austeritatē istā: paucis suorū ꝯgregatis occltauit se a nicanore: q cū ille cognouit fortiter se a viro ꝑuentū venit ad maximū et scīssimū tēplū: ⁊ sacerdotibꝰ solitas hostias offerētibꝰ: iussit sibi tradere viꝝ. Quibꝰ cū iuramēto dicētibꝰ nescire se vbi eēt: q q̄rebaẜ: extendēs manū ad tēplū iurauit dicēs: Nisi iudā mihi victū tradideritis: istud dei phanū i planitiē deducā: ⁊ altare effodiā: ⁊ tēplū hoc libero p̄ri ꝯsecrabo. Et his dictis abijt. Sacerdotes āt ꝓtēdētes manꝰ i celū inuocabāt eū q sp̄ ꝓpugnator eēt gētis ipoꝝ h̄ dicētes: Tu dn̄e vniuersoꝝ q nulliꝰ idiges: voluisti tēplū hītatōis tue fieri i nob̄. Et nūc scē scōꝝ oiuꝫ dn̄e: ꝯſua i et̄nū ipollutā domū istā q̄ nuꝑ mūdata ē. Razias āt q̄dā d̄ senioribꝰ ab hierosolymis delatꝰ ē nicanori vir amator ciuitatis: ⁊ bn̄ audiēs q ꝓ affectu: p̄r iudeoꝝ appellabaẜ. Hic m'ltis tp̄ibꝰ ꝯtinētie ꝓpositū tenuit i iudaismo: corpusqꝫ ⁊ aīaꝫ tradē ꝯtentꝰ ꝑ ꝑseuerētia. Volēs āt nicanor māifestare odiū quod habebat i iudeos misit milites q̄ngētos vt eum comprehenderent. Putabat enim si illū decepisset: sese cladē iudeis maximā illaturū

Turbꝭ aũt irruere in domũ eius: ⁊ ianuã dirũpe
atqꝫ ignez admouere cupientibꝰ: cũ iam ꝯphē
derent gladio se petijt: eligēs nobilit mori potiuſ
qꝫ subditꝰ fieri peccatoribꝰ: ⁊ ꝯtra natales suos indi
gnis iniurijs agi. Sed cũ ꝑ festinatõez nõ certo
ictu plagã dedisset: ⁊ turbe intᷓ ostia irrũperẽt: re
currēs audacter ad murũ: ꝑcipitauit semetipsũ
viriliꝭ i turbas: quibus velociꝭ locũ dantibꝰ casui
eius: venit ꝑ mediã ceruicẽ. Et cũ adhuc spiraret
accensus aĩo surrexit: ⁊ cum sanguis eius magͥs
fluxu deflueret: ⁊ grauissimis vulneribꝰ eẽt sau
cius: cursu turbã ꝑtransijt ⁊ stans supra petraz
ꝑruptã: ⁊ iam exanguis effectꝰ: ꝯplexus intestina
sua vtrisqꝫ manibꝰ ꝓiecit sup turbas: inuocans
dñatorẽ vite ac spũs: ⁊ hec illi iterũ redderet: atqꝫ
ita vita defunctus est. XV

Nicanor aũt vt ꝯperit iudã esse in locis sa
marie: cogitauit cũ oĩ impetu die sabba
ti cõmittere bellũ. Judeis ꝟo qui illuz per
necessitatẽ sequebanꝭ dicentibꝰ: ne ita ferociter
⁊ barbare feceris: sed honorẽ tribue diei sanctifi
cationis: ⁊ honora eum qui vniuersa ꝯspicit. At il
le infelix interrogauit si est potens in celo qui im
perauit agi diẽ sabbatoꝝ: ⁊ respondentibus illis
est dñs viuꝰ ipse in celo potens qui iussit agi septi
mã diẽ. At ille ait: Et ego potẽs sum sup terram
qui impero sumi arma: ⁊ negocia regis impleri. Tñ
nõ obtinuit: vt ꝯsiliũ ꝑficeret. Et nicanor quidez
cum summa supbia erectus: cogitauerat cõmu
ne tropheũ statuere ꝺ iuda. Machabeꝰ aũt sp ꝯfi
debat cũ oĩ spe auxiliũ sibi a dño affuturũ: et hor
tabaꝭ suos ne formidarẽt ad aduentũ nationuz:
sed in mente haberẽt adiutoria sibi facta de celo
⁊ nũc sperarẽt ab omnipotente sibi affuturaz vi
ctoriã. Et allocutus eos de lege ⁊ ꝓphis: ammo
nẽs etiã certamia q̄ fecerãt pͥus: ꝓmptiores ꝯsti
tuit eos. Et ita animis eoꝝ erectis: simᷓ ostẽdebat
gentiũ fallaciã: ⁊ iuramentoꝝ ꝑuaricatõnẽ. Sin
gulos aũt illoꝝ armauit: nõ clypei ⁊ haste muni
tiõe: sed sermonibꝰ optimis ⁊ exhortationibꝰ ex
posito digno fide sõmio: ꝑ quod vniuersos leti
ficauit. Erat aũt huiusmodi visus. Oniam qui fue
rat summꝰ sacerdos viꝝ bonũ ⁊ benignuz: vere
cundũ visu: modestũ moribꝰ: ⁊ eloquio decoruz
⁊ qui a puero in virtutibꝰ exercitatus sit: manꝰ ꝓ
tendentẽ: orare ꝓ omni ꝑplo iudeoꝝ. Post hoc
apparuisse: ⁊ aliũ viꝝ etate ⁊ gloria mirabilez: ⁊
magni decoris bitudinẽ circa illum. Respondẽ
tẽ ꝟo oniã dixisse: Hic est fratrũ amator ⁊ populi
isrl: hic est qui multũ orat ꝓ ꝑplo ⁊ vniuersa scã ci
uitate hieremias ꝓpha dei. Extendisse aũt hiere
miã dextram: ⁊ dedisse iude gladiũ aureũ dicen
tẽ: Accipe scm̃ gladiũ munꝰ a deo: in quo deijcies
aduersarios populi mei isrl. Exhortati itaqꝫ iude
ſmonibꝰ bonis valde: de quibus extolli posset impe
tus: ⁊ animi iuuenũ ꝯfortari: statuerũt dimicare ⁊
ꝯfligere fortiꝭ: vt virtus ꝺ negocijs iudicaret: eo
q ciuitas sancta ⁊ templũ piclitarenꝭ. Erat. n. ꝓ
vxoribꝰ ⁊ filijs: itẽqꝫ ꝓ fratribꝰ ⁊ cognatis minor
sollicitudo: maximus ꝟo ⁊ pͥmꝰ ꝓ scitate timor
erat templi: sed ⁊ eos qui in ciuitate erant nõ mini
ma sollicitudo hẽbat ꝓ his qui ꝯgressuri erãt. Et
iam cũ oẽs sperarẽt iudiciuz futurũ: hostesqꝫ ad
essent atqꝫ exercitꝰ erat ordinatꝰ bestie eqtesqꝫ
oportuno loco cõpositi: ꝯsiderãs machabeꝰ ad
uentũ multitudinis: ⁊ apparatũ variũ armorũ
ac ferocitatẽ bestiarũ: extendẽs manꝰ in celũ: ꝓ
digia facientẽ dñm inuocauit: qui nõ ꝭm armoruz
potentiã: sed put ipsi placet dat dignis victoriaz
Dixit aũt inuocãs hᷓ mõ: Tu dñe qui misisti ange
lũ tuũ sub ezechia rege iuda: ⁊ interfecisti ꝺ castris
sennacherib centũoctagintaqnqꝫ milia: ⁊ nunc
dñator celoꝝ mitte angelũ tuũ bonũ ante nos in
timore ⁊ tremore magnitudinis brachij tui: vt
metuãt qui cum blasphemia veniũt aduersus san
ctũ poplm tuũ. Et hᷓ quidẽ ita orauit. Nicanor
aũt ⁊ qui cum ipso erant cũ tubis ⁊ canticis admo
uebãt. Judas ꝟo ⁊ qui cũ eo erant: inuocato deo ꝑ
orões ꝯgressi sunt: manu quidẽ pugnãtes: sed et
dñm cordibus orantes ꝓstrauerũt nõ minꝰ tri
gintaqnqꝫ milia pñtia dei magnifice delectati.
Cumqꝫ cessassent ⁊ cum gaudio rediret: cognoue
rũt nicanorẽ ruisse cũ armis suis. Facto itaqꝫ cla
more ⁊ ꝑturbatiõe suscitata patria voce oĩpotẽ
tẽ dñm bñdicebãt. Precepit aũt iudas: qui ꝑ oĩa
corpe ⁊ aĩo mori ꝓ ciuibus paratus erat: caput
nicanoris ⁊ manũ cũ humero abscisam hieroso
lymã ꝑferri. Quo cũ ꝑuenisset ꝯuocatis ꝯtribu
libus ⁊ sacerdotibꝰ ad altare accersijt: ⁊ eos qui
in arce erãt. Et ostenso capite nicanoris: ⁊ manu
nepharia quã extenderat ꝯtra domũ scãm oĩpo
tentis dei magnifice gloriatꝰ est. Linguã etiaz i
pij nicanoris ꝑcisam iussit ꝑticulatim auibus da
ri: manũ aũt dementis ꝯtra templum suspendi.
Oẽs igiꝭ celi bñdixerũt dñm dicẽtes: bñdictus qui
locũ suũ incõtaminatũ suauit. Suspẽdit aũt ni
canoris caput in summa arce vt euidens esset et
manifestũ signũ auxilij dei. Itaqꝫ oẽs cõi ꝯsilio
decreuerũt nullo mõ diẽ istũ absqꝫ celebritate ꝑ
terire: hẽre aũt celebritatẽ tertiadecima die men
sis adar: que diciꝭ voce syriaca pͥ die mardochei
die. Igiꝭ his erga nicanorẽ gestis: ⁊ ex illꝭ tẽpibꝰ
ab hebreis ciuitate possessã: ego quoqꝫ in his faciã
finẽ sermonis. Et siquidẽ bñ: ⁊ vt historie ꝯpetit
hoc ⁊ ipse velim: si aũt minus digne: ꝯcedendũ
est mihi. Sicut enim vinũ sp bibere: aut semper
aquam ꝯtrariũ est: alternis aũt vti delectabile:
ita legentibus si sp exactus sit sermo: nõ erit gra
tus: hic ergo erit ꝯsummatus.

Explicit secundus liber Machabeorum.

Incipit epistola beati Hieronymi ad Damasum papā in quattuor euangelistas.

b

Eatissimo pape damaso: hieronimus. Nouū opus me facere cogis ex veteri: vt post exēplaria scripturarū toto orbe dispsa quasi qdā arbit sedeā: ⁊ q2 inter se variāt: q̄ sint illa q̄ cum greca ɔsentiant veritate: decernā. Pius labor sed piculosa psumpcio: iudicare de ceteris: ipm ab oibus iudicandū: senis mutare linguā ⁊ canescentē mundū ad initia retrahere puulorū. Quis eni doctus parit vel indoctus: cū in manus volumē assumpserit: ⁊ a saliua quā semel ibibit viderit discrepare qd lectitat: nō stati erūpat in vocē me falsariū: me clamās esse sacrilegū: q audeā aliqd in veteribus libris addere: mutare: corrigere Aduersus quā inuidiā duplex causa me cōsolat: qd ⁊ tu q summus sacerdos es: fieri iubes: ⁊ verū nō esse qd variat: etiā maledicorū testimonio ɔprobat. Si eni latinis exemplaribus fides est adhibēda: rñdeant qbus tot sunt exēplaria pene quot codices. Sin āt veritas ē querēda d̄ pluribus cur nō ad grecā originē reuertētes ea q̄: vel a vitiosis interpretibus male edita: vel a psumptoribus iperitis emēdata puersius: vel a librarijs dormitantibus: aut addita sunt: aut mutata corrigimus: Neqȝ vero ego de veteri disputo testamēto: qd a septuagita senioribus i grecā linguā versū: tercio gradu ad nos vsqȝ puenit. Nō q̄ro qd aqla qd symmachus sapiāt q̄re theodotion inter nouos ⁊ veteres medius icedat. Sit illa vera itpretatio: quā apli pbauerūt. De nouo nūc loquor testamento qd grecū esse ñ dubiū est: excepto aplo mattheo: q p̄mus i iudea euāgelium xp̄i hebraicis lr̄is edidit. Hoc certe cū in nr̄o s̄mone discordat: ⁊ diuersos riuulorū tramites ducit vno de fonte q̄rendus ē. Pretermitto eos codices quos a luciano ⁊ hesitio nūcupatores paucorū hoiū asserit puersa ɔtētio: quibus vtiqȝ nec in veteri istrumēto post septuaginta interpretes emēdare qd licuit: nec i nouo pfuit emēdasse: cū multarū gentiū liguis scriptura añ trāslata doceat falsa esse q̄ addita sunt. Igit̄ h̄ p̄sens prefatiuncula pollicet̄ q̄ttuor tm̄ euāgelia: quorū ordo ē iste: mattheus: marcus: lucas: iohānes codicū grecorū emēdata collatōe sed veterū: q̄ nec multū a lectōis latine ɔsuetudie discreparēt ita calamo ipauimus: vt his tm̄ q̄ sensum videbāt̄ mutare: correctis: reliq̄ manere pateremur vt fuerāt. Canones q̄ȝ q̄s eusebius cesariensis epus alexandrinū secutus āmoniū i decē numeros ordinauit: sicut i greco habent̄ expressimus. Qd si qs de curiosis voluerit nosse q̄ in euāgelijs vel eadē vl̄ vicina vl̄ sola sint: eorū distictōe cognoscet. Magnus siqdē hic i nr̄is codicibus error inoleuit: dū qd in eadē re: alius euāgelista plus dixit: i alio q2 minus putauerit: addiderūt: vel dū eundē sēsū ali᷒ alit̄ expssit: ille q vnū e q̄ttuor p̄mū legēat: ad eius exēplū ceteros q̄ȝ estimauerit emēdandos. Vñ accidit: vt apud nos mixta sint oia: ⁊ in marco pl'a luce atqȝ matthei. Rursū in mattheo plura iohannis et marci: ⁊ in ceteris reliquorū q̄ in alijs ppria sunt inueniant̄. Cū itaqȝ canones legeris q subiecti sunt cōfusiōis errore sublato ⁊ similia oiū scies: ⁊ singulis sua queqȝ restitues In canone p̄mo ɔcordant q̄ttuor: matthe᷒ marcus: lucas: iohānes. In secūdo tres: mattheus. marc᷒. lucas. In tertio tres: mattheus: lucas: iohānes. In q̄rto tres: mattheus marcus: iohannes. In qnto duo: mattheus: lucas. In sexto duo: matthe᷒: marcus. In septimo duo: mattheus: iohannes. In octauo duo: lucas: marcus. In nono duo: lucas: iohānes. In decimo: ppa vnusqsqȝ q̄ nō habent̄ i alijs ediderūt. Singulis vo euangelijs ab vno incipiēs vsqȝ ad finē librorū dispar numerus accrescit. Hic nigro colore p̄scriptus sub se h3 aliū ex minio discolorē numerū: q ad decē vsqȝ pcedēs indicat: p̄or numerus in quo sit canone regrēdus. Cū g̅ apto codice vbi gr̄a: illud siue illud capl'ȝ scire volueris cuius canonis sit: statim ex sbiecto numero doceberis: ⁊ recurrēs ad p̄ncipia in qbus canonū ē distīcta ɔgeries: codēqȝ stati canone ex titulo frōtis iuēto illū quē q̄rebas numerū eiusdē euāgelij q ⁊ ipse ex inscriptōe signat̄ inuenies: atqȝ e vicino ceterorū tramitibus ispectis: q̄s numeros e regione habeāt adnotabis: ⁊ cū scieris recurres ad volumia singl'orū ⁊ sine mora repptis numeris q̄s añ signaueras: reppies ⁊ loca in qb᷒ vel eadē vl̄ vicina dixerūt. Opto vt in xp̄o valeas: ⁊ memineris mei papa btissime.

Incipit alius prologus.

p

Lures fuisse q euangelia scripserūt: Lucas euāgelista testat̄ dicēs. Qm̄ qdē multi conati sunt ordinare narrationē rerū q̄ in nobis ɔplete sunt: sicut tradiderūt nobis q ab initio ipi vide

P

runt sermonē: ⁊ ministrauerūt ei: ⁊ pseuerātia vsqꝫ ad p̄sens tēpꝰ monumēta declarāt: q̄ a diuersis autoribꝰ edita diuersarꝫ heresiū fuere principia: vt est illud iuxta egyptios: ⁊ thomā: ⁊ mathiā: ⁊ bartholomeū duodecim q̄ꝫ aplōꝝ. ⁊ basilidis atqꝫ apollinis ac reliq̄rūꝫ quos enūerare lōgissimū est. cū h̄ tm̄ ip̄resentiarꝫ necesse sit dicere: extitisse q̄sdā q sine spiritu ⁊ gr̄a dei conati sunt magis ordinare narrationē: q̄ꝫ historie texere veritatē. Quibus iure pōt illud ꝓpheticū coaptari. Ve q ꝓpherāt de corde suo: q ambulāt post spm̄ suū: q dicūt: h̄ dicit dn̄s: ⁊ dn̄s nō misit eos. De quibus ⁊ saluator in euāgelio iohānis loquitur. Oēs q an̄ me venerūt: fures fuerūt ⁊ latrones. Qui venerūt: nō q missi sunt. Ipse eni ait: Veniebāt: ⁊ ego nō mittebā eos. In venientibꝰ p̄sūptio temeritatis: in missis obsequiū seruitutis est. Ecclia autē q̄ dn̄i voce supra petrā fundata ē: quā ītroduxit rex ī cubiculū suūꝫ ⁊ ad quā p foramē descēsionis occulte misit manū suā similis damuele hinuloqꝫ ceruorūꝫ q̄ttuor flumia padisi istar eructuās q̄ttuor ⁊ angulos ⁊ ānulos h̄ꝫ p q̄s q̄si arca testamēti ⁊ custos legis dn̄i lignis mobilibꝰ vehit. Primꝰ oiūꝫ mattheꝰ ē publicanꝰ cognomento leui: q euāgeliū ī iudea hebreo s̄mone edidit ab eoꝝ vl' maxie cām q in iesum crediderāt ex iudeis: ⁊ neq̄q̄ꝫ legis vmbra succedēte euāgelij veritatē s̄uabāt. Scd̄us marcꝰ interpres apl'i petri: ⁊ alexādrine ecclie p̄mꝰ epūs q dn̄m qdē saluatorē ipe nō vidit: sed ea que audierat mgr̄m p̄dicantē: iuxta fidē magis gestoꝝ narrauit q̄ꝫ ordinē. Tertiꝰ lucas medicꝰ natōe syrꝰ antiocēsis: cuiꝰ laus ī euāgelio: q ⁊ ipe discipl'us apl'i pauli ī achaie bythinie q̄ꝫ ptibꝰ volumē ꝯdidit: q̄dā altiꝰ repetēs: ⁊ vt ipe ī ꝓhemio ꝯfitet' audita magis q̄ꝫ visa describēs. Vltimꝰ iohānes apl's ⁊ euāgelista quē iesus amauit plimū: q sup pectꝰ dn̄i recūbēs purissima doctrinaꝝ fluēta potauit: ⁊ q solꝰ de cruce meruit audir: Ecce mater tua. Is cū eēt in asia: ⁊ iā tūc hereticoꝝ semina pullularēt cherinthi: ⁊ hebionis ⁊ ceteroꝝ q negāt xp̄m ī carne venisse: q̄s ⁊ ipse in ep'la sua antixp̄os vocat: ⁊ apl's paulꝰ freq̄nter pcutit: coactꝰ ē ab oībꝰ pene tūc asie epīs ⁊ multaꝝ eccliaꝝ legationibꝰ de diuinitate saluatoris altiꝰ scribere: ⁊ ad ip̄m vt ita dicam dei v̄buꝫ: nō tā audaci q̄ꝫ felici temeritate ꝑrūpere: vt eccliastica narrat historia cū a fr̄ibꝰ cogeret' vt scriberet: ita facturū se r̄ndisse: si idicto ieiunio ī cōe oēs deū dep̄carent'. Quo expleto: reuelatōe saturatꝰ ī illud ꝓhemiuꝫ celo veniēs eructauit: In principio erat v̄buꝫ ⁊ v̄buꝫ erat apud deū: ⁊ deꝰ erat v̄bū: h̄ erat in principio apud deuꝫ. Hec igit' q̄ttuor euangelia multo ante predicta ezechielis q̄ꝫ volumē ꝓbat: in q̄ p̄ma visio ita ꝯtexit'. Et in medio silitudo quattuor aialiū ⁊ vultꝰ eoꝝ. Facies hois: ⁊ facies leōis: ⁊ facies vituli: ⁊ facies aqle. Prima hois facies mattheū significat: q q̄si de hoie exorsus ē scribē: Liber generatōis iesu xp̄i filij dauid filij abraā. Secūda marcū: i q̄ vox leonis ī heremo rugientis audit': Vox clamātis in deserto parate viaꝫ dn̄i: rectas facite semitas eiꝰ. Tertia vituli: q̄ euāgelistā lucā a zacharia sacerdote sūpsisse initiū p̄figurat. Quarta iohānē euāgelistā q assumptis pēnis aqle ⁊ ad altiora festinās de v̄bo dei disputat. Cetera q̄ sequūt' in eundē sensuꝫ ꝓficiūt. Crura eoꝝ recta ⁊ pennati pedes: ⁊ q̄cūqꝫ spūs ibat: ibāt: ⁊ nō reuertebant': ⁊ dorsa eoꝝ plena oculis. ⁊ scītille ac lāpades in medio discurrētes. ⁊ rota in rota: ⁊ in singlis q̄ttuor facies. Vn̄ ⁊ apocalypsis iohānis: post expositionē vigītiq̄ttuor seniorū qui tenentes citharas ⁊ phialas adorantes agnū dei: introducit fulgura atqꝫ tonitrua: ⁊ septē spūs discurrētes: ⁊ mare vitreū: ⁊ quattuor aialia plena oculis dicēs: Aial p̄muꝫ simile leoni. ⁊ secundū silie vitulo. ⁊ tertiū silie hoi. ⁊ q̄rtū silie aqle volāti. Et post paululuꝫ Plena inqt erāt oculis: ⁊ requiē n̄ habebāt die ac nocte dicētia: Sāctus sanctꝰ sanctꝰ dominꝰ deꝰ oīpotēs: q erat: ⁊ q est: ⁊ q vēturus est. Quibꝰ cūctis p̄spicue ondit': q̄ttuor dēbere tm̄ euāgelia suscipi: ⁊ oēs apocryphoꝝ nenias: mortuis magis hereticis q̄ꝫ ecclesiasticis viuis canendas.

Sequitur ꝓlogus in Mattheū.

MAttheus cū p̄mo p̄dicasset euāgeliū in iudea: volēs trāsire ad gētes p̄mꝰ euangeliū scripsit hebraice: qd̄ fratribꝰ a qbꝰ ibat ad memoriam reliqt. Sicut eni necesse fuit ad ꝯfirmatōeꝫ fidei euangeliū p̄dicare: sic ⁊ ꝯtra hereticos scribi. Cuꝫ aūt plees euāgeliū scripserit: q̄ttuor tm̄ h̄nt autoritatis testimoniū: q: p quattuor mūdi ptes fidē nūciāt trinitatis: ⁊ sunt q̄si q̄ttuor rote in q̄driga dn̄i q̄ vehit eū p p̄dicationem euāgelij: ⁊ genꝰ humanū q̄drifida morte peremptū: eoꝝ erat p̄dicatōe viuificādū: vnde ⁊ alioꝝ euāgelia deciderūt: nec recepta sunt: q: nolebāt p̄finitū numeꝝ cassari: ꝓpt' virtuteꝫ sacramēti. Designāt' etiā euāgeliste quattuor figuris: q̄ non sunt deceptorie: sed iocundi mysterij sibi ꝯsciē. Mattheꝰ in hoīe intelligit'

quia circa humanitatē xp̄i p̄ncipalit̄ imorat̄. Marc⁹ in leone: q₂ agit de resurrectiōe. Lucas in vitulo: agēs de sacerdotio. Johānes i aq̄la scribēs sacramēta diuinitatis. Xp̄us vero quē describūt hō fuit de v̄gie nat⁹. Vitulus in imolatione. Leo in resurrectōe. Aq̄la in ascensione. Vel in hoīe humanitas. In vitulo sacerdotiū. In leone regnū. In aq̄la exp̄mit̄ diuinitatis sacramentū.

Incipit argumentū in euangeliū s̄m Mattheū.

Mattheus ex iudea sicut in ordie p̄m⁹ ponit̄: ita euāgeliū in iudea p̄mus scripsit: cui⁹ vocatio ad dn̄z ex publicanis actib⁹ fuit: duoꝝ in gn̄atione xp̄i p̄ncipia p̄sumēs: vni⁹ cui⁹ p̄ma circūcisio in carne: alteri⁹ cui⁹ s₃ cor electio fuit. Ex vtrisq₂ eni p̄rib⁹ xp̄us. Sicq₂ q̄terdenario nūero triformit̄ posito p̄ncipiū a credendi fide in electōis t̄pus porrigēs: ⁊ ex electōne vsq₂ in trāsmigratōis diē dirigēs: atq₂ a trāsmigratōis die vsq₂ in xp̄m definiēs: decursam aduētus dn̄i ondit generationez: vt numero satisfaciēs ⁊ t̄pi: ⁊ se q̄d esset onderet: ⁊ dei in se opus mōstrās. etiā in his quoꝝ gen⁹ posuit xp̄i op̄antis a p̄ncipio testimoniū non negaret. Quaꝝ oīuz rerū: t̄pus: ordo: numer⁹: dispositio: vel ratio: q̄d fidei necessariuz est. de⁹ christus est q factus ex mliere: fact⁹ sub lege. nat⁹ ex v̄gine: passus in carne oia in cruce fixit: vt triūphans ea i semetipso resurgens in corp̄e ⁊ patris nomē in p̄ribus filio. ⁊ filij nomē patri restituens in filijs: sine p̄ncipio sine fine ondēs vnū secuz p̄ēē q₂ vn⁹ est. In q̄ euāgelio vtile est desiderantib⁹ deū: sic p̄ma vel media vl̄ p̄fecta cognoscere: vt ⁊ vocatōnē apl̄i ⁊ op⁹ euāgelij ⁊ dilectōez dei i carne nascētis p̄ vniuersa legētes intelligant: atq₂ id in eo in quo reprehensi sunt ⁊ apprehēdere appetūt: recognoscāt. Nobis eni in h̄ studio argumēti fuit: ⁊ fidē facte rei tradere ⁊ operātis dei intelligendā diligenter esse dispositionē a querentibus nō tacere.

Explicit argumentū. Incipit Registrū in euangeliuz Matthei.

Cap. 1 Natiuitas christi.

2 Magi cuz muneribus veniunt. ⁊ ioseph ab angelo p̄ visum admonitus cum puero ⁊ matre ei⁹ in egyptum fugit: infantes interficiunt̄: regressio iesu christi ex egypto.

3 De baptismate iohānis in iordane: ⁊ de xp̄i baptismate.

4 Jesus post ieiuniū quadraginta dierū ⁊ quadraginta noctiū tēptat̄ a diabolo. Petruz ⁊ andreā ⁊ iacobū ⁊ iohannē piscatores cōuocauit: ⁊ circuiens galileā varios languores hominū curat.

5 Beatitudinis ⁊ cetera mādata: ⁊ de homicidio. de oblatione. de adulterio. de ocl̄o vl̄ manu eruēda: vxorē nisi ob adulteriū dimittendā. de iuramētis. de oculo. ⁊ dente. inimicos diligendos. de elemosynis.

6 Oratio. ieiuniū. de thesauro in celū. lucernā corporis esse oculū. ⁊ non posse duob⁹ dominis seruire. nec cogitandū de esca ⁊ vestimēto: volatib⁹ agri ⁊ sollicitudine diei.

7 Nō esse iudicandū de festuca ⁊ trabe in ocl̄o de margaritis ante porcos nō esse ponēdas petendū. querendū. ⁊ pulsandū. de pseudo p̄phetis: quia nō oīs qui dicit mihi dn̄e domine intrabit in regnū celoꝝ. de domo edificata supra petrā vel arenā.

8 Descēdēs de mōte leprosuz mūdat. pueꝝ cēturionis paralyticū curat. socrū petri a febribus liberat. de plurimis curatis. ⁊ scribe volenti se sequi dicit: nō habere filiuz hominis vbi caput suū reclinet. atq₂ vt ali⁹ relicto patris corp̄e sequat̄ p̄cepit. in naui eū dormientē excitant discipuli vt tēpestatē sedaret. ⁊ in terra gerasenoꝝ demonia eiecit.

9 Ubi paralyticus lectū fert. Mattheū conuocat a phariseis murmurantib⁹ de conuiuio publicanoꝝ: dicit nō esse opus sanis medicū discipulis iohānis interrogantib⁹ quare nō ieiunarēt discipuli eius parabolā ponit panni scissure ⁊ vtris ⁊ vini. filiā p̄ncipis mortuam dū vadit suscitare: mlierē a p̄fluuio liberat. cecis oculi aperiunt̄. surdū ⁊ mutū demoniū eijcit̄. ⁊ in p̄ncipe demonioꝝ id facere dicunt.

10 Duodecim apl̄os p̄mittit cū omni doctrina ac dicit: Nō non venit pacem mittere in terram sed gladium.

11 Johannes de carcere ad iesum. ⁊ iesus de iohāne ad turbas loquit̄. atq₂ increpat ciuitates que penitentiā nō egerunt. Cōfessio iesu ad patrē. ⁊ iugū dn̄i leue esse.

12 Discipuli spicas vellūt. manū aridam sanat hoiem a demonio cecū ⁊ mutū curat. ⁊ i p̄ncipe demonioꝝ id facere opinātes destruit. pharisēis signū petētib⁹ ione ⁊ niniuitaꝝ signuz tradit. ⁊ matrē ⁊ fratres spernit.

13 Sedēs in nauicula iesus turbis parabolas exponit idest seminantis semen centesimum sexagesimum et tricesimum. de zizania et

tritico ⁊ grano synapis: a fermēto abscōdito
in satina: ⁊ exoluit discipulis pabolas ziza
niorūz: pabolas de thesauro in agro: ⁊ bona
margarita: de rethe in mare misso: pphetā i
patria sua sine honore esse.

14 De iohannis capite in disco: ⁊ qnqz pāibus
⁊ duobus piscibus in qnqz milia virorꝫ. Je
sus supra mare ābulat ⁊ petrū mergentē ap
prehēdit: ⁊ in terra genesar multos langui
res curat.

15 De manibus lauandis: ⁊ de his q̄ de ore ex
eunt: q2 coinqnāt: nō q̄ intrāt in hoīez: filiaz
mlieris syrophenisse a demonio curat: et se
cus mare galilee claudos: cecos ⁊ mutos sa
nat: de septē panibus: ⁊ paucis piscibus q̄t
tuor milia hoīuz satiauit.

16 De signo ione pphete: de fermēto phariseo
rū: de ēpatu petri: quē īcrepat: ac dicit crucē
suā tollere debere vnūquēqz q velit dn̄m se
qui: ⁊ dicit nō visuros q̄sdā mortē donec vi
deāt filiū hoīs in regno suo venire.

17 In mōte cū moyse ⁊ helia apparet: ⁊ vox de
celo ad cū: ide descēdēntibus heliā iā fuisse et
nō esse susceptū manifestat: puerꝫ lunaticuz
saluat: ⁊ de fide vt granuz synapis docet: de
statere in ore piscis.

18 De hūilitate pueri: de manu ⁊ pede ⁊ oculo
eruēdo: ⁊ nec ptēnēdos puulos quorꝫ ange
los faciē patris in celis sp videre testantur.
Correptio fratrū: q͛ indulgeri debeant alter
utrū vsqz septuagies septies: de eo q ꝯseruuz
ppt denarios centū suffocat.

19 Uxorē nō debere dimitti: ⁊ de eunuchis: in
fandos nō eē arcēdos a bñdictiōe: diuitē dif
ficile introire in regnū celorꝫ: ⁊ cētupluz rece
pturū qui omnibus renunciat.

20 Primos nouissimos fieri: pabola operiorꝫ
in vineā cōductorꝫ: de filijs zebedei: ⁊ de pri
mis accubitis cene: de duobus cecis secus
viam sedentibus.

21 De asina ⁊ pullo ei⁹: ⁊ vbi nūmularios eie
cit de tēplo: clamāntibus pueris osanna: de fi
cu q̄ arida facta est: interrogat̄ ī q̄ ptāte h̄ fa
ceret. Ipse interrogat de iohānis baptismate:
⁊ sbiungēs pabolas hoīs q filios suos in vi
neā misit: ⁊ q͛ publicani ⁊ meretrices in re
gno dei multos sacerdotū ⁊ scribaruz sint p
cessuri: dicit parabolā de vinitoribus qui in
terficiūt ad se missos.

22 Parabola vbi inuitati ptēnunt venire ad
nuptias. de inscriptōe ⁊ imagine cesaris: de
muliere q̄ septē frēs habuit: tēptatus a pha
riseis iterrogat eos de xp̄o cuius filius eēt.

23 Ad discipulos dixit vt q̄ pharisei dicūt fiant
sꝫ q̄ faciūt nō fiāt: increpat scribas ⁊ pharise
os: de pselito: de iuramēto: de camelo ⁊ culi
ce: ⁊ cathino lauādo: ⁊ monumentis dealba
tis: ⁊ monumentis pphetarꝫ: ⁊ alijs multis
hierlm.

24 De structura tēpli: ⁊ signis nouissimorꝫ dierꝫ
⁊ diebus breuiatis: de pseudo xp̄is: ⁊ pseu
do pphetis: de aduentu saluatoris: ⁊ occasu
elemētorꝫ.

25 De decē virginibus: de talētis: de ouibus a
dextris ⁊ hedis a sinistris: de opibus eorū.

26 De iudeorꝫ consilio: de cōprehendēdo iesum
de mliere que vnguēto pfudit iesuz: iudas p
miū petit vt tradat iesum: cenās de iuda tra
ditore suo ad discipulos loqtur: oblato eius
petro dicit q͛ ter abnegaturus eū esset. Ora
tōes iesu ad patrē: iudas iesum in osculo tra
dit: ⁊ petrus auriculā huo abscidit. Jesus fal
sis testibus ꝯdēnat̄ ⁊ illudit̄: petrus tēio ab
negat ⁊ lachrymat̄.

27 Jesus pilato tradit̄: iudas laqueo se suspen
dit: de agro figuli: iudicium pilati: ⁊ de barra
ba latrone: de chlamyde coccineo: ꝺ corona
de arūdine: de genuflexiōe ⁊ illusiōe dicētiū
Aue rex iudeorꝫ: ⁊ exputiōe i eū ⁊c̄. Simōis
angariatōe vt crucez tolleret: de felleo hūo
re: ⁊ crucifixiōe eius: de vestimētis: ꝺ scripto
rex iudeorꝫ: de crucifixiōe latronū: ꝺ blasphe
mijs: de tenebris factis: de domi clamore ⁊
morte: ⁊ alijs q̄ ptigebāt in morte: de sepul
tura dn̄i: ⁊ de custodia circa sepulcrum.

28 Resurrectio dn̄i: ⁊ q̄lit̄ apparuit post hec: ꝺ
pecunia data custodibus: ⁊ mandatū de ba
ptismate.

Explicit Registrum. Incipit
euangelium Matthei.
Capitulum I

A

Liber gene
rationis iesu xp̄i filij da
uid: filij abraā ¶ Abraā
genuit ysaac ¶ ysaac au
tē genuit iacob ¶ iacob
aūt genuit iudaz ⁊ frēs
eius ¶ iudas aūt genuit
phares ⁊ zarā de thamar. Phares autē ge
nuit esrom: esrom aūt genuit arā. Arā autē
genuit aminadab: aminadab aūt genuit na
asōn. Naasōn aūt genuit salmon: salmō aūt
genuit booz ꝺ raab. Booz aūt genuit obeth
ex ruth: obeth aūt genuit iesse. Jesse autem
genuit dauid regē: dauid aūt rex genuit salo
monē ex ea que fuit vrie. Salomon autem
genuit roboam: roboam autē genuit abiam
Abia autem genuit asa: asa autem genuit io
saphat. Josaphat autem genuit ioram: ioraz

Luc. 3. c.
Johā. 1. a.
Gen̄. 21.
Gen̄. 25.
Gen̄. 29.
Gen̄. 38.

autem genuit oziam. Ozias aũt genuit ioathan: ioathan aũt genuit achas. Achas aũt genuit ezechiá: ezechias aũt genuit manassen: manasses aũt genuit amon. Amon aũt genuit iosiam: iosias aũt genuit iechoniá et fratres eius in trãsmigratiõe babylonis. Et post trãsmigratõez babylonis: iechonias genuit salathiel: salathiel aũt genuit zorobabel Zorobabel aũt genuit abiud: abiud auté genuit eliachim. Eliachim ãt genuit azor: azor auté genuit sadoch. Sadoch ãt genuit achim: achim aũt genuit eliud. Eliud aũt genuit eleazar: eleazar aũt genuit mathan. Mathan aũt genuit iacob: iacob aũt genuit ioseph virũ marie: de qua nat⁹ est iesus q vocat̃ xp̃s. Oẽs itaqȝ generatões ab abraam vsqȝ ad dauid: generatiões quattuordecí: ⁊ a dauid vsqȝ ad trãsmigratõz babylõis: generatões q̃ttuordecí: ⁊ a trãsmigratõe babylõis vsqȝ ad christũ: generatões quattuordecim. Christi aũt generatio sic erat. ¶ Cũz esset desponsata mater iesu maria ioseph: anteq̃z ↄuenirẽt: inuẽta est in vtero habens de spiritu sancto. Joseph aũt vir ei⁹ cũ esset iustus: ⁊ nollet eá traducere: voluit occulte dimittere eaz. Hec aũt eo cogitãte: ecce angelus dñi apparuit i somnis ioseph dicés: Joseph fili dauid: noli timere accipere mariá coniugé tuá. Qd̃ enĩz in ea natũ est: de spiritu sancto est. Pariet ãt filiũ: ⁊ vocabis nomẽ eius iesum. Ipse eni saluũ faciet populũ suũ a peccatis eorum. Hoc auté totũ factũ est: vt adimpleret̃ quod dictũ est a dño per ꝓphetá dicenté. ¶ Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet filiuz: ⁊ vocabitur nomen eius emanuel: qd̃ est interpretatum nobiscum deus. Exurgens aũt ioseph a somno fecit sicut precepit ei angel⁹ dñi: ⁊ accepit cõiugé suá. Et nõ cognoscebat eaz donec peperit filiũ suũ primogenituz: ⁊ vocauit nomen eius iesum.

II

Cum natus esset iesus in bethleez iude in diebus herodis regis: ecce magi ab oriẽte venerũt hierosolymá dicentes: Ubi est qui natus est rex iudeorum? Uidimus eni stellá eius in oriente: ⁊ venim⁹ adorare eũ. Audiés auté herodes rex turbatus est ⁊ oĩs hierosolyma cũz illo. Et congregans oés principes sacerdotũ ⁊ scribas ppli sciscitabat̃ ab eis vbi christ⁹ nasceret̃. ¶ At illi dixerũt ei: In bethleem iude. Sic eni scriptũ est per ꝓphetá: ¶ Et tu bethleez terra iuda: nequaq̃z minima es in p̃ncipibus iuda. Ex te eni exiet dux q regat populũ meũ isrl̃. Tũc herodes clam vocatis magis: diligẽter didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis ⁊ mittés illos in bethleem: ⁊ dixit: Ite ⁊ interrogate diligent̃ de puero: ⁊ cũ inueneritis renũciate mihi: vt ⁊ ego veniés adorem eum. Qui cũ audissent regé abierũt. Et ecce stella quá viderãt in oriẽte: antecedebat eos: vsqȝ dũ veniés staret supra vbi erat puer. Uidentes ãt stellá ¶ gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrãtes domũ inuenerũt pueruz cum maria matre eius: ⁊ procidétes adorauerũt eum: ⁊ apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum: thus: ⁊ mirrh á. Et responso accepto in somnis ne redirent ad herodem: per aliam viá reuersi sunt in regioné suam. Qui cũ recessissent: ecce angelus domini apparuit in somnis ioseph dicés: Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matré eius ⁊ fuge in egyptum: ⁊ esto ibi vsqȝ dũ dicá tibi. Futurũ est enim: vt herodes querat puerũ ad perdendũ eum. Qui consurgés accepit puerũ ⁊ matrez eius nocte: ⁊ secessit in egyptũ. Et erat ibi vsqȝ ad obitũ herodis: vt impleret̃ quod dictuz est a dño per prophetá dicenté. ¶ Ex egypto vocaui filiũ meũ. Tunc herodes vidés quoniam illusus esset a magis: irat⁹ est valde: ⁊ mittés occidit omés pueros qui erant in bethleem ⁊ in omnib⁹ finib⁹ eius a bimatu ⁊ infra: sḿ tempus quod exq̃sierat a magis. Tũc adimpletũ est: qd̃ dictũ est per hieremiá ꝓphetaz dicenté. ¶ Uox in rama audita est: plorat⁹ et vlulat⁹ multus: rachel plorás filios suos: ⁊ noluit consolari quia nõ sunt. Defuncto aũt herode: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph in egypto dicés: Surge ⁊ accipe puer ⁊ matré eius: ⁊ vade in terrá israel. Defuncti sunt eni q querebãt animá pueri. Qui ↄsurgens accepit puerũ ⁊ matrez eius: ⁊ venit in terrá israel. Audiés aũt q archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo: timuit illo ire: ⁊ ammonitus in somnis secessit in ptes galilee. Et veniés habitauit in ciuitate q̃ vocatur nazareth: vt adipleret̃ quod dictũ est p ꝓphetas: qm̃ nazare⁹ vocabit̃.

III

In diebus autem illis venit iohánes baptista ¶ predicans in deserto iudee ⁊ dicés: ¶ Penitẽtiá agite: appropinquabit eni regnũ celoꝝ. Hic est enim de quo dictũ est per Esaiam prophetá dicẽté. ¶ Uox clamantis in deserto parate viaz domini: rectas facite semitas eius. Ipse auté iohannes habebat vestimentũ de pilis camelorum: et zoná pelliceam circa lumbos suos. Esca aũt eius erat locuste ⁊ mel siluestre. Tunc exibat ad eũ hierosolyma ⁊ omnis iudea: ⁊ omnis regio circa iordané ¶ ⁊ baptizabant̃ ab eo in iordane cõfitentes peccata sua. Uidés auté multos phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ venientes ad baptismũ suũ: dixit eis: Progenies vipera

B Luc.1.c.

Esa.7.

C Joh.7.f.

Michee.5.

D

Tobie.11.

E

F Osee.11.

Hiere.3.⁊.31 Threñ.1.

G

A Luc.3.a. Ecc.17.

Esa.40. Mar.1.a. Joh.1.c.

B

Luc.3.b. Johan.3.c.

C

Luc.3.b.
B
j.7.d.
E
Mr.1.b. Lu 3.d. Joh.1.d. Act.1.a.⁊.11 b.⁊.19.a.
F
Mar.1.b.

rũ: qs demõstrabit vobis fugere a ventura ira. ¶ Facite ġ fructũ dignuz penitẽtie. Et ne velitis dicere itra vos: pfem habemꝰ abrahã. Dico eni vobis: qñ potẽs ē deus de lapidibꝰ istis suscitare filios abrae. Jã eni securis ad radicẽ arboꝝ posita ē. ¶ Ois ġ arbor q̃ nõ faciat fructũ bonũ excidet: ⁊ in ignem mittet. ¶ Ego qdẽ baptizo vos in aquã i penitẽtiaz q aũt post me ventur ē: fortior me est: cuꝰ nõ suz dignꝰ calciamẽta portare. Jpe vos baptizabit in spũ sancto ⁊ igni. Cuꝰ vẽtilabrũ in manu sua: ⁊ pmũdabit arenã suã: ⁊ ꝯgregabit triticũ in horreũ suũ: paleas autẽ ꝯburet igni inextiguibili. ¶ Tũc venit ihs a galilea i iordanẽ ad iohannẽ vt baptizaret ab eo. Johãnes aũt ꝓhibebat eũ dicẽs: Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad me? Rñdens aũt iesus dixit ei: Sine mõ. Sic eni decet nos implere oẽz iusticiã. Tũc dimisit eũ. Baptizatꝰ autẽ iesus: ꝯfestim ascẽdit de aqua: Et ecce aperti sunt ei celi: ⁊ vidit spũ dei descẽdẽtez sicut colũbã: ⁊ venietẽz sup se. Et ecce vox de celo dicẽs. ¶ Hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ: i quo mihi cõplacui.

G
Mar.1.b.j. 17.b.

IIII

A
Mr.3.b. Lu 4.a. Lu.4.a
Marc.1.b.
Exo.34. B
Deut.8.

Tunc iesus ductꝰ est in desertũ a spiritu ¶ vt tẽptaret a diabolo ¶ ⁊ cũ ieiunasset q̃dragita diebꝰ ⁊ q̃dragita noctibꝰ: postea esuryt. Et accedẽs tẽptator dixit ei: Si filiꝰ dei es: dic vt lapides isti panes fiant. Qui respondẽs dixit: Scriptũ ē. ¶ Non in solo pane viuit hõ: sed in omi ṽbo qđ procedit de ore dei. Tũc assumpsit eũ diabolꝰ i sanctã ciuitatẽ: ⁊ statuit eũ sup pinnaculũ tẽpli: ⁊ dixit ei: Si filiꝰ dei es mitte te deorsũ. Scriptũ ē eni ¶ q2 angelis suis mandauit de te: ⁊ in manibꝰ tollẽt te: ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Ait illi ihs rursuz: Scriptũ est. ¶ Nõ tẽptabis dominũ deũ tuũ. Iterũ assumsit eũ diabolus in montẽ excelsuz valde: ⁊ ostendit ei oia regna mũdi ⁊ gloriã eoꝝ: ⁊ dixit ei Hec oia tibi dabo: si cadẽs adoraueris me. Tũc dixit ei iesus. Uade sathana. Scriptũ est eni ¶ Dominũ deum tuũ adorabis: ⁊ illi soli serui es. ¶ Tũc reliqt eũ diabolꝰ: ⁊ ecce angeli accesserũt ⁊ ministrabant ei. ¶ Cũ autẽ audisset ihs q iohãnes traditꝰ esset: secessit in galileaz ¶ ⁊ relicta ciuitate nazareth: venit ⁊ habitauit in ciuitate capharnaũ maritima: in finibꝰ zabulon ⁊ neptali: vt adipleret quod dictũ est per esaiam ꝓphetã. ¶ Terra zabulõ ⁊ terra neptalim: via maris trans iordanem galilee gentiũ: populus q ambulabat i tenebris vidit lucẽ magnã: ⁊ sedentibꝰ in regiõe vmbre mortis lux orta est eis. Exinde cepit iesus ꝓdicare ⁊ dicere. ¶ Penitẽtiã agite: appropinquabit eni regnũ celoꝝ. Ambulãs autẽ iesus iuxta mare galilee: vidit duos frẽs simonẽ q vocat petrꝰ: ⁊ andreã frẽm eiꝰ: mittẽtes rethe in mare. ¶ Erãt eni piscatores. Et ait illis: venite post me: ⁊ faciã vos fieri piscatores hoĩuz. At illi ꝯtinuo relictis rethibꝰ secuti sunt euz. ¶ Et ꝓcedens inde vidit alios duos fratres: iacobũ zebedei ⁊ iohãnẽ frẽm eius in naui cũ zebedeo pre eoꝝ reficiẽtes retia sua: ⁊ vocauit eos. Illi aũt statim relictis retibus ⁊ patre: secuti sunt eũ. ¶ Et circuibat iesus totã galileaz docẽs i synagogis eoꝝ: ⁊ ꝓdicãs euangeliũ regni: ⁊ sanãs oẽm languorẽ ⁊ oẽm infirmitatez i ꝓplo. Et abijt opinio eius in totã syriã: ⁊ obtulerũt ei oẽs male habẽtes varijs laguoribꝰ ⁊ tormẽtis ꝯphẽsos ⁊ q demonia habebãt ⁊ lunaticos: ⁊ paralyticos: ⁊ curauit eos. Et secuti sunt cum turbe multe de galilea ⁊ decapoli: ⁊ de hierosolymis ⁊ de iudea: ⁊ de trans iordanẽ.

Deut.6.
C
Deut.6.⁊.10
Apoc.15.c.
Mar.1.b.
D
Mr.1.c. Jo. 3.e. Jo.2.c.et 4.f.
Esaie.9.
E
Mar.1.c.j. 10.b.
Mar.1.c. Lu 5.b.j.8.e.
F
Mar.1.c.
G
Mar.3.b. Lu.4.b. Jo. 6.a.
j.14.g.

V

A
Luc.6.c.
Luc.6.c.
1. Pe.3.c.
Luc.6.d.

Uidens aũt iesus turbas: ascẽdit i mõtem: ⁊ cũ sedisset: accesserũt ad eum discipuli eius ¶ ⁊ aperiens os suũ docebat eos dicens: Beati pauperes spũ: qm̃ ipsi possidebũt terrã. ¶ Beati q lugent: qm̃ ipsi ꝯsolabunt. Beati q esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã: qm̃ ipsi saturabũt. Beati misericordes: quoniã ipsi misericordiã consequent. Beati mũdo corde: qm̃ ipsi deũ videbũt. Beati pacifici: qm̃ filij dei vocabunt. ¶ Beati qui ꝑsecutionẽ patiunt ꝓpter iusticiã: qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. ¶ Beati estis cũ maledixerint vobis hoies ⁊ persecuti vos fuerit ⁊ dixerint omne malũ aduersum vos mẽtientes ꝓpter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̃ merces vestra copiosa est in celis. Sic eni persecuti sũt ꝓphetas qui fuerunt ante vos. Uos estis sal terre. ¶ Quod si sal euanuerit: i quo salietur? Ad nihilũ valet vltra: nisi vt mittat foras. ⁊ cõculcet ab hoibus. Uos estis lux mundi ¶ Nõ põt ciuitas abscõdi supra montẽ posita: neqz accendũt lucernã: ⁊ ponũt eã sub modio sed sup candelabrũ: vt luceat oibus qui in domo sunt. ¶ Sic luceat lux vr̃a coraz hominibus vt vidrãt opa vr̃a bona: ⁊ glorificẽt pr̃em vr̃m q in celo est. Nolite putare quoniã veni soluere legẽ: aut ꝓphetas. Nõ veni soluere: sed adimplere. ¶ Amẽ qppe dico vobis: donec transeat celũ ⁊ terra: iota vnũ aut apex vnꝰ nõ ꝑteribit a lege: donec oia fiant. ¶ Qui ġ soluerit vnũ de mãdatis istis minimis ⁊ docuerit sic hoies: minimꝰ vocabitur ¶ in regno celoꝝ: q autẽ fecerit ⁊ docuerit: hic magnꝰ vocabitur in regno celoꝝ. Dico autẽ vobis: quia nisi abũdauerit iusticia vr̃a plꝰ q̃z scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ: ñ intrabitis i regnũ celoꝝ. ¶ Audistis q2 dictũ est antiqs: nõ occi

B
Marc.9.g.
Luc.14.g
Mar.4.d.
Lu.8.c.⁊.11.c.
Ro.12.d.
Luc.16.d.
C
Ja.2.b.
Act.1.a.
Ja.1.d.
Exo.20.

Deut. 5.
Jacobi. 5. d.
Leuit. 22.
Eccle. 35.
Deut. 15.
Malachie. 1
Jac. 2. g.
[illegible]18. g.
Exo. 20. c.
Prouer. 6.
Jac. 2. b.
E

deo: q̃ autẽ occiderit ¶ reus erit iudicio. Ego
aũt dico vobis: q2 oĩs q̃ irascit᷑ fratri suo: re⁹
erit iudicio. Qui aũt dixerit fratri suo racha
reus erit ɔcilio. Qui aũt dixerit fatue: re⁹ erit
gehẽne ignis. ¶ Si ergo offers mun⁹ tuum
ad altare ⁊ ibi recordat⁹ fueris: q2 frat᷑ tuus
habet aliqd aduersuz te: relinque ibi munus
tuũ ante altare: ⁊ vade pⁱus recõciliari fratri
tuo: ⁊ tunc veniẽs offeres mun⁹ tuuz. ¶ Esto
ɔsentiens aduersario tuo cito: dũ es cum eo
in via: ne forte tradat te aduersarius iudici:
⁊ iudex tradat te ministro: ⁊ in carcerẽ mitta
ris. Amẽ dico tibi: nõ exies inde donec ¶ red
das nouissimũ quadrantẽ. ¶ Audistis q2 di
ctũ est antiq̃s: nõ mechaberis. Ego aũt dico
vobis: q2 oĩs qui viderit mulierez ad concu
piscendũ eam: iã mechat⁹ ẽ eã in corde suo.
Qđ si ocul⁹ tuus dext᷑ scãdalizat te erue eũ
⁊ pⁱce abs te. Expedit eni tibi vt pereat vnũ
membroꝝ tuoꝝ: q̃z totũ corpus tuũ mittat᷑ i
gehennã ignis. Et si dextera man⁹ tua scãda
lizat te: abscide eã ⁊ pⁱce abs te. Expedit eni
tibi vt pereat vnũ mẽbroꝝ tuoꝝ q̃z totuz cor
pus tuũ eat in gehennã. ¶ Dictũ est aũt. qui

Deut. 24. [illegible]
19. b.
Marc. 10. a.
F

cunq̃z dimiserit vxorẽ suã: det ei libellum re
pudij. Ego aũt dico vobis: q2 oĩs q̃ dimiserit
vxorẽ suã: excepta fornicatõis causa: facit eã
mechari: ⁊ q̃ dimissã duxerit: adulterat. Ite
rum audistis quia dictũ est antiq̃s: nõ piura
bis: reddes aũt dño iuramẽta tua. Ego autẽ
dico vob: nõ iurare oĩno: neq̃z p celũ q2 thro
nus dei ẽ: neq̃z p terrã q2 scabellũ est peduz
ei⁹: Neq̃z p hierosolymã: q2 ciuitas ẽ magni
regis: Neq̃z p caput tuũ iuraueris: q2 nõ po

Ja. 5. c.
Exod. 21.
Deut. 19.
Luc. 6. d.
G

tes vnũ capillũ albũ facere: aut nigrũ. ¶ Sit
aũt sermo vester: est est: nõ nõ: qđ autez his
abundanti⁹ est: a malo est. ¶ Audistis q2 di
ctũ est: oculũ p oculo: dentẽ p dente: Ego au
tẽ dico vob nõ resistere malo ¶ sed si qs te p
cusserit in dexterã maxillã tuã: pbe illi ⁊ alte
rã: ⁊ ei q̃ vult tecũ i iudicio ɔtẽdere ⁊ tunicã
tuã tollere: dimitte ei ⁊ palliũ: ⁊ q̃cũq̃z te an
gariauerit mille passus: vade cum illo ⁊ alia
duo. Qui aũt petit a te: da ei: ⁊ volẽti mutua

Leuit. 19.
Luc. 6. c.
Ro. 12. d.
Jn. 7. d.

re a te: ne auertaris ¶ Audistis q2 dictum est
diliges proximum tuum: ⁊ odio habeb inimicũ
tuũ: Ego aũt dico vob: diligite inimicos
vr̃os: benefacite his q̃ oderũt vos: ⁊ orate p
psequẽtib⁹ ⁊ calũniantibus vos: vt sitis filij
pris vr̃i q̃ in celis est: q̃ solẽ suũ oriri facit su
per bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniu

Luc. 6. e.

stos. ¶ Si. n. diligitis eos q̃ vos diligũt quã
mercedẽ habebitis? Nõne ⁊ publicani h̃ faci
unt? Et si salutaueritis frẽs vr̃os tantum: qd
amplius facitis? Nõne ⁊ ethnici hoc faciũt?
Estote ergo vos pfecti sicut ⁊ pat᷑ vr̃ celestis
perfectus est.

VI

A

Ttendite: ne iusticiã vestrã faciatis
corã hoibus vt videamini ab eis
alioq̃n mercedẽ nõ habebitis apud
patrẽ vr̃m q̃ in celis est. Cũ ergo facis elemo
synã: noli tuba canere añ te: sicut hypocrite
faciũt in synagogis ⁊ in vicis vt honorificen
tur ab hoibus. Amẽ dico vob: receperũt mer
cedẽ suã. Te aũt faciente elemosynã: nesciat
sinistra tua qd faciat dext᷑a tua: vt sit elemo
syna tua in abscõdito: ⁊ pater tuus qui videt
in abscõdito reddet tibi. Et cũ oratis nõ eritis

B

sicut hypocrite qui amant in synagogis ⁊ in
angulis platearũ stãtes orare: vt videant᷑ ab
hoibus. Amen dico vobis: receperũt merce
dem suã. Tu aũt cum oraueris intra in cubi
culũ tuũ: ⁊ clauso ostio: ora patrem tuum in
abscondito: ⁊ pater tuus qui vidit in abscon
dito reddet tibi. Orantes autẽ nolite multũ
loqui: sicut ethnici faciũt. Putãt eni q̃ i mul
tiloquio suo exaudiãt᷑. Nolite ergo assimila
ri eis. Scit eni pater vester quid opus sit vo

C
Luc. 11. a.
Ro. 8. d.
J. 26. d.
Mr. 11. f.

bis: anteq̃z petatis eũ. ¶ Sic ergo vos orabi
tis. Pater noster qui es in celis: sanctificet᷑
nomen tuuz. Adueniat regnũ tuũ: ¶ Fiat vo
luntas tua: sicut in celo ⁊ in terra. Panẽ no
strũ superstantialem da nobis hodie. ¶ Et di
mitte nobis debita nostra: sicut ⁊ nos dimit
timus debitoribus nostris. Et ne nos indu
cas in temptationem: sed libera nos a malo.
Amen. Si eni dimiseritis hominib⁹ peccata
eoꝝ: dimittet ⁊ vobis pat᷑ vester celestis deli
cta vestra. Si aũt nõ dimiseritis hominibus
nec pr̃ vester dimittet vobis peccata vr̃a. Cũ
autẽ ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tri
stes. Exterminãt eni facies suas: vt pareant

D

hoibus ieiunãtes. Amẽ dico vobis: q2 rece
perũt mercedẽ suã. Tu aũt cũ ieiunas vnge
caput tuũ: ⁊ faciẽ tuã laua: ne videaris hoib⁹
ieiunãs: sed patri tuo qui est in abscõso: ⁊ pa
ter tuus qui vidit in abscõso reddet tibi. No
lite thesaurizare vobis thesauros in terra:
vbi erugo ⁊ tinea demolitur: ⁊ vbi fures ef

Luc. 12. e.
Mar. 10. c.
E
Luc. 11. e.

fodiũt ⁊ furant᷑. ¶ Thesaurizate autez vobis
thesauros in celo: vbi nec erugo nec tinea de
molit᷑: ⁊ vbi fures nõ effodiunt nec furantur
Ubi est thesaurus tu⁹: ibi est ⁊ cor tuũ. ¶ Lu
cerna corpis tui est oculus tu⁹. Si ocul⁹ tu⁹
fuerit simplex totũ corpus tuũ lucidum erit.
Si autẽ ocul⁹ tu⁹ fuerit nequã: totuz corp⁹
tuuz tenebrosuz erit. Si g̃ lumẽ qđ in te ẽ te

Luc. 16. c.

nebre sunt: ipe tenebre quãte erũt. ¶ Nemo
põt duob⁹ dñis seruire. Aut eni vnũ odio ha
bebit ⁊ alteꝝ diliget: aut vnuz sustinebit ⁊ al
terum contẽnet. Non potestis deo seruire ⁊

Luc. 12. c.

mãmone. ¶ Ideo dico vobis: ne solliciti sitis

F

aie vestre qd mãducetis:neq3 corpi vr̃o qd in duamini? Nõne aĩa plus est q̃3 esca: ⁊ corp⁹ plus q̃3 vestimẽtũ? Respicite volatilia celi q̃ nõ serũt:neq3 metũt:neq3 ↄgregãt i horrea: ⁊ pr̃ vester celestis pascit illa. Nõne vos ma gis pluris estis illis? Quis aũt v̄r̃m cogitãs põt adijcere ad staturã suã cubitũ vnũ? Et ð

Luc.12.d.

vestimẽtis qd solliciti estis? ¶ Considerate li lia agri quõ crescũt. Nõ laborãt:neq3 nent. dico aũt vob:qm̃ nec salomõ i oĩ glĩa sua co

G

optus ẽ sicut vnũ ex istis. Si eni fenum agri qð hodie est ⁊ cras i clibanũ mittit' de⁹ sic ve stit:q̃ntomagis vos modice fidei? Nolite g̃ solliciti esse dicẽtes:qd mãducabim⁹:aut qd bibem⁹:aut q̃ opiemur? Hec eni oĩa gentes inq̃rũt. Scit eni pr̃ vester q2 his oib⁹ indige

Luc.12.d.

tis. ¶ Querite g̃ p̃mũ regnũ dei ⁊ iusticiã ei⁹ ⁊ h oĩa adijciẽt' vobis. Nolite g̃ solliciti eẽ in crastinũ. Crastin⁹ eni dies sollicit⁹ erit sibiipi

A

Sufficit diei malitia sua. VII

Lu.6.f. Ro. 14.a.1.cor.4 a. Ja.4.c. Mar.4.c. Luc.6.f.

N ¶ Olite iudicare ⁊ ñ iudicabimi. noli te ↄdemnare ⁊ non ↄdemnabimini. ¶ In quo eni iudicio iudicaueritis iu dicabimini ¶ ⁊ in q̃ mẽsura mẽsi fueritis rime tiet' vobis. ¶ Quid aũt vides festucã in oclõ fratris tui: ⁊ trabẽ in oclõ tuo nõ vides? Aut quõ dicis fr̃i tuo:frat' sine eijciã festucã ð ocu lo tuo: ⁊ ecce trabes est in oclõ tuo? Hypocri ta eijce p̃mũ trabẽ de oclõ tuo: ⁊ tũc videbis

J.15.c. B

eijcere festucã de oclõ fr̃is tui. ¶ Noli scĩm da re canib⁹:neq3 mittatis margaritas v̄r̃as añ porcos:ne forte ↄculcẽt eas pedib⁹ suis ⁊ ca

Luc.11.b. Ro.10.c.

nes ↄuersi dirũpãt vos. ¶ Petite ⁊ dabit' vo bis: q̃rite ⁊ inuenietis:pulsate ⁊ apiet' vobis. Oĩs eni q petit accipit: ⁊ q q̃rit iuenit: ⁊ pul santi apiet'. Aut qs ex vob hõ quẽ si petierit

C

fili⁹ su⁹ panẽ:nũqd lapidẽ porriget ei? Aut si piscez petierit:nũqd serpẽtẽ porriget ei? Si g̃ vos cũ sitis mali:nostis bona data dare fi lijs v̄r̃is:q̃ntomagis pr̃ v̄r̃ q i celis est dabit

Luc.6.c. To bie.4. Gal.5 c. Luc.13.c.

bona petẽtib⁹ se? ¶ Oĩa g̃ q̃cũq3 vultis vt fa ciãt vob hoĩes: ⁊ vos facite illis. Hec ẽ eni3 lex ⁊ ↄ̃phe. ¶ Intrate p angustã3 portã:q2 la ta porta ⁊ spaciosa via ẽ q̃ ducit ad pdinone3

D

⁊ mlt̃i sunt q itrãt p eã. Quã angusta porta ⁊ arta via ẽ q̃ ducit ad vitã: ⁊ pauci sunt q in ueniũt eã. Attẽdite a falsis ↄ̃phetis q veni

J.23.c.

unt ad vos i vestimẽtis ouiũ ¶ intrisec⁹ autẽ sunt lupi rapaces. A fructib⁹ eoꝝ cog̃scetis

Luc.6.f.

eos. Nũqd colligũt de spinis vuas:aut ð tri bulis fic⁹? ¶ Sic oĩs arbor bõa fruct⁹ bonos facit:mala aũt arbor malos fruct⁹ facit. Non põt autẽ arbor mala bonos fruct⁹ facẽ: neq3 arbor bona malos fruct⁹ facẽ. ¶ Oĩs arbor q̃

J.3.d. E Ro.2.b.

nõ facit fructũ bonũ exciðet': ⁊ in ignẽ mitte tur. ¶ Igitur ex fructibus eoꝝ cog̃scetis eos.

4.Esdre.7. Luc.6.g.

¶ Nõ oĩs q dicit mihi dñe dñe itrabit i regnũ celoꝝ:sed q facit volũtatẽ pr̃is mei q i celis ẽ ipe itrabit i regnũ celoꝝ. Mlt̃i dicẽt mihi i il la die: dñe dñe nõne i noĩe tuo ↄ̃phauim⁹: ⁊ i noĩe tuo demõia eiecim⁹: ⁊ i noĩe tuo ṽtutes

F

mlt̃as fecim⁹: ⁊ tũc ↄfitebor illis:q2 nũq̃3 noui

Luc.13.f.j. 25.g.

vos. ¶ Discedite a me oẽs q opami iniq̃tatẽ. Oĩs g̃ q audit ṽba mea h ⁊ facit ea:assimila bit' viro sapiẽti q edificauit domũ suã sup pe trã: ⁊ descẽdit pluuia ⁊ venerũt flumia: ⁊ fla

G

uauerũt vẽti: ⁊ irruerũt i domũ illã ⁊ nõ ceci

Luc.6.g.

dit. Fũdata eni erat sup petrã. ¶ Et oĩs q au dit ṽba mea h: ⁊ ñ facit ea:silis erit viro stul to q edificauit domũ suã sup harenã: ⁊ descẽ dit pluuia ⁊ venerũt flumia ⁊ flauerũt venti ⁊ irruerũt i domũ illã: ⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina ei⁹

Mar.1.d. Luc.2.g.

magna. ¶ Et factũ est cũ ↄsumasset iesus ver ba h: ãmirabãt' turbe sup doctria eius. Erat eni docẽs eos sicut ptãtẽ: habens ⁊ nõ sicut scribe eoꝝ ⁊ pharisei. VIII

A Mar.1.g. Luc.5.c.

C ¶ Um aũt descẽdisset ih̃s ð mõte: secu te sunt eũ turbe mlt̃e ¶ ⁊ ecce leprosus veniẽs adorabat eum dicẽs: Dñe si vis potes me mũdare. Et extẽdẽs ih̃s manũ

J.9.f.⁊.12.b. ⁊.17.c. Mr. 7.g.⁊.9.b.

tetigit eũ dicẽs: Uolo mundare. Et ↄfestim mũ data est lepra eius. Et ait illi ih̃us. ¶ Uide ne nemi dixeris:sed vade ostẽde te sacerdoti: ⁊ of

B

fer mun⁹ tuũ qð p̃cepit moyses i testimoniũ

Luc.7.a. Job.4.g.

illis. ¶ Cũ aũt itroisset capharnaum:accessit ad eũ cẽturio rogãs eum ⁊ dicẽs: Dñe puer me⁹ iacet i domo paralyticus: ⁊ male torquet': Et ait illi ih̃s: Ego veniã ⁊ curabo eu3. Et r̃n dẽs cẽturio ait: Dñe:nõ su3 dign⁹ vt itres sb tectũ meũ:sed tm̃ dic ṽbo ⁊ sanabit' puer me us. Nã ⁊ ego hõ su3 sb ptãte ↄstitut⁹ hñs sb me milites: ⁊ dico huic vade ⁊ vadit: ⁊ alio

C

veni ⁊ venit: ⁊ s̃uo meo fac h: ⁊ facit. Audiẽs

Luc.7.b. Luc.13.f.

aũt iesus mirat⁹ ẽ: ⁊ sequẽtib⁹ se dixit. ¶ Amẽ dico vobis: nõ iueni tãtã fidẽ i isrl'. ¶ Dico aũt vob:q2 mlt̃i ab oriẽte ⁊ occidẽte venient et re cũbẽt cũ abraã ⁊ ysaac ⁊ iacob i regno celoꝝ: filij aũt regni eijciẽt' in tenebras exteriores.

Luc.13.f. Luc.7.a. Mar.1.e. Luc.4.f.

¶ Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dẽtiũ ¶ Et dixit ih̃s cẽ turioni: vade: ⁊ sicut credidisti fiat tibi: et sa nat⁹ ẽ puer ex illa hora. ¶ Et cũ venisset ih̃us i domũ petri vidit socrũ ei⁹ iacẽtẽ ⁊ febricitã tẽ: ⁊ tetigit manũ ei⁹ ⁊ dimisit eã febris: ⁊ sur rexit ⁊ mĩstrabat eis. Uespere aũt facto:obtu lerũt ei mlt̃os demonia hñtes: ⁊ eijciebat spi rit⁹ ṽbo: ⁊ oẽs male hñtes curauit: vt adiple retur quod dictu3 est p esaiã ↄ̃phetã dicentẽ

Esaie.53.

¶ Ipe infirmitates nr̃as accepit: ⁊ egrotatio nes nr̃as portauit. Uidẽs aũt iesus turbas mlt̃as circũ se:iussit discipl'os ire trãsfretum

Luc.9.g.

¶ Et accedens vn⁹ scriba ait illi: Mgr̃ seq̃r te q̃cũq3 ieris. Et dicit ei ih̃us. Uulpes fouẽ

as hñt: ⁊ volucres celi nidos ¶ filiꝰ aũt hoīs
nõ hꝫ vbi caput suũ reclinet. Aliꝰ aũt de di
scipl'is eiꝰ ait illi: Dñe: pmitte me p̃mũ ire ⁊
sepelire pꝛēꝫ meũ. Jesꝰ aũt ait illi: Seq̃re me
⁊ dimitte mortuos sepelir̃ mortuos suos. Et
ascēdēte eo i naviculá: secuti sunt eũ discipuli
eiꝰ: ⁊ ecce motꝰ magnꝰ factꝰ ē in mari: ita vt
navicl'a opiret' fluctibꝰ. Jpe vo dormiebat
¶ Et accesserũt ad eũ discipli eiꝰ: ⁊ suscitauerũt
eũ dicētes: Dñe salua nos: pimꝰ. Et dicit eis
ihus. ¶ Quid timidi estis modice fidei. Tũc
surgēs impauit vētis ⁊ mari: ⁊ facta ē trãq̃l
litas magna. Porro hoies mirati sũt dicētes
Qualis ē hic: q2 vēti ⁊ mare obediũt ei? Et cũ
venisset ihs trãs fretũ in regiõe gerasenorũ
occurrerũt ei duo ¶ hñtes demonia de monu
mentis exeũtes seui nimis: ita vt nemo pos
set trãsire p viá illá. Et ecce clamauerũt dicē
tes: Quid nob ⁊ tibi iesu fili dei? Venisti huc
añ tps torq̃re nos. Erat aũt nõ lõge ab illis
grex mltoꝝ porcoꝝ pascēs. Demões aũt ro
gabát eũ dicētes. ¶ Si eycis nos hinc: mitte
nos i gregē porcoꝝ. Et ait illis: Jte. At illi ex
eũtes abierũt i porcos. Et ecce magno ipetu
abijt totꝰ grex pceps i mare: ⁊ mortui sunt
in aq̃s. Pastores aũt fugerũt: ⁊ veniētes in
ciuitatē: ⁊ nũciauerũt h oia: ⁊ de his q demo
nia habuerãt. Et ecce tota ciuitas exijt obuiã
iesu: ⁊ visu eo rogabát eũ vt trãsiret a finibꝰ
coꝝ.

Margin: 3 Reg. 19. — E — 1 Paral. 20 — Mar. 4. G. Luc. 8. D. — F — Mar. 5. a. — G — Mar. 5. b. Luc. 8. e. — A

IX.

E ¶ T ascēdēs ihs i naviculá trãsfreta
uit ⁊ vēit i ciuitatē suã. Et ecce offere
bát ei paralyticũ iacētē i lecto. Vidēs
autēꝫ iesus fidē illoꝝ: dixit palytico. Confide
fili: Remittũr tibi peccata tua. Et ecce qdaꝫ
d scribis dixerũt itra se: Hic blasphemat. Et
cũ vidisset ihs cogitatões coꝝ dixit: Vt qd
cogitatis mala i cõdibꝰ vr̃is? ¶ Quid ē facili
us dicē: dimittũr tibi pctã tua: añ dicē surge
⁊ ãbula? Vt aũt sciatis q2 filiꝰ hois hꝫ ptãtē
i terra dimittēdi pctã: tũc ait palytico: ¶ Sur
ge tolle lectũ tuũ ⁊ vade i domum tuã. Et sur
rexit: ⁊ abijt in domũ suã. Vidētes aũt turbe
timuerũt ¶ ⁊ glorificauerũt deũ q dedit pote
statē talē hoibꝰ. ¶ Et cũ trãsiret ide ihs: vidit
hoieꝫ sedentē i teloneo: mattheũ noie: Et ait
illi: Seq̃re me. ¶ Et surgēs secutus ē eũ: Et fa
ctũ est discũbete eo i domo: ecce mlti publica
ni ⁊ pctõres veniētes discũbebát cũ iesu ⁊ di
scipl'is eiꝰ. Et vidētes pharisei dicebát disci
pulis eiꝰ. ¶ Quare cũ publicãis ⁊ pctõribus
mãducat mgr̃ vr̃? At iesus audiēs ait: ¶ Nõ
est opꝰ valētibꝰ medicꝰ: sed male habētibus
Eũtes aũt discete qd ē miam volo ⁊ nõ sacri
ficiũ. Nõ eni veni vocãre iustos sed peccatores
Tũc accesserũt ad eũ discipuli iohãnis dicen
tes ¶ Quare nos ⁊ pharisei ieiunamꝰ frequēt
¶ discipli aũt tui nõ ieiunãt? Et ait illis iesus
Nũqd pñt filij spõsi lugere q̃ꝫdiu cũ illis est
spõsus? Venient aũt dies cũ auferetur ab eis
spõ sus: ⁊ tũc ieiunabũt. Nemo aũt immittit
comissurã páni rudis i vestimētũ vetꝰ. Tollit
eni plenitudinē eiꝰ a vestimēto: ⁊ peioꝛ scissu
ra fit. Neq3 mittũt vinũ nouũ in vtres vete
res. Alioqn rũpũt vtres ⁊ vinũ effũdit: et
vtres peunt. Sed vinũ nouũ i vtres nouos
mittũt: ⁊ ambo ꝯseruãt. ¶ Hec illo loquente
ad eos: ecce princeps vnꝰ accessit ⁊ adorabat
eũ dicēs: Domine: filia mea modo defuncta
est: sed veni impone manuꝫ tuã sup eã: et vi
uet. Et surgēs iesus seq̃bat' eũ ⁊ discipuli eiꝰ
¶ Et ecce mlier q̃ sanguis fluxũ patiebat' duo
deci annis accessit retro: ⁊ tetigit fimbriã ve
stimēti eiꝰ. Dicebat eni itra se: Si tetigero tã
tũ vestimētũ eiꝰ: salua ero. At ihs ꝯuersus ⁊
vidēs eã dixit: Cõfide filia. ¶ Fides tua te sal
uã fecit. Et salua facta est mlier ex illa hora.
Et cũ venisset ihs i domũ pncipis: ⁊ vidisset
tibicines ⁊ turbã tumultuãtē dicebat: Rece
dite ¶ nõ est enim mortua puella: sed dormit.
Et deridebát eũ. Et cũ eiecta eēt turba intra
uit ¶ ⁊ tenuit manũ eius ⁊ dixit: ¶ Puella sur
ge. Et surrexit puella: ⁊ exijt fama h i vniuer
saꝫ terrã. Et trãseũte ide iesu: secuti sunt eum
duo deci clamãtes ⁊ dicētes. ¶ Miserere nr̃i
fili dauid. Cũ aũt venisset domũ: accesserunt
ad eũ ceci: ⁊ dicit eis ihs: Creditis q2 h possũ
facere vob? Dicũt ei: Vtiq3 dñe. Tunc tetigit
ocl'os coꝝ dicēs: Scdm fidē vr̃am fiat vobis
Et apti sunt ocli coꝝ. ¶ Et cõminatꝰ ē ill' ihs
dicēs: Videte ne qs sciat. ¶ Jlli autē exeũtes
diffamauerũt eũ in tota tra illa. ¶ Egressis át
illis: ecce obtulerũt ei hoieꝫ mutũ demoniũ
habētē: ⁊ eiecto demonio: locutꝰ ē mutꝰ ⁊ mi
rati sunt turbe dicētes. Nũq̃ꝫ apparuit sic in
isrl'. Pharisei aũt dicebát: Jn pncipe demo
nioꝝ eijcit demones. ¶ Et circuibat ihs oēs ci
uitates ⁊ castella docēs i synagogis eoruꝫ et
pdicãs euãgeliũ rgni ¶ ⁊ curãs oēꝫ lãguorē ⁊
oēꝫ ifirmitatē. ¶ Vidēs át turbas misrtꝰ ē ei'
q2 erãt vexati ⁊ iacētes sicut oues nõ haben
tes pastorē. Tũc dicit discipl'is suis: ¶ Messis
qdē mlta: opariꝫ aũt pauci. Rogate ḡ domi
nũ messis: vt mittat opanos i messeꝫ suam.

Margin: Mr. 2. a. Lu. 5. c. Jo. 5. b. — Mar. 2. b. Luc. 5. c. — Joh. 5. b. — Luc. 18. g. Mar. 2. c. Luc. 5. f. Mar. 2. d. Luc. 5. f. — C — Mar. 2. d. Luc. 5. f. Mar. 2. c. — Mr. 2. e. Lu. 5. f. j. 15. a. Mar. 7. b — D — Mr. 5. d. Lu. 8. f. Jo. 4. g. — Mr. 5. d. Lu. 8. f. — E — Mr. 5. f. Lu. 7. g. ⁊ 18. g. — Mar. 5. g. — Mr. 5. g. Ac. 9. d. — F — j. 20. g. — s. 8. a. Mr. 7 g. ⁊ 9. b. j. 17 c. ⁊ 12. b. Mar. 7. g. Luc. 11. b. — G — Luc. 13. e. — j. 14. c. Mar. 6. e. — Luc. 10. a — A

X

E ¶ T ꝯuocatis duodeci discipulis
suis dedit illis potestatē spirituũ imũ
doꝝ vt eijcerēt eos ¶ ⁊ curarēt omneꝫ
lãguorē ⁊ oēꝫ ifirmitatē. ¶ Duodeci aũt disci
puloꝝ noĩa sunt h. Primꝰ simõ q dicitur pe
trꝰ: andreas frat' eiꝰ: philippꝰ: ⁊ bartholome
us: iacobꝰ zebe dei: ⁊ iohãnes frat' eius: tho
mas: ⁊ matthẽꝰ publicanꝰ: ⁊ iacobꝰ alphei:

Margin: Marc. 6. b. Luc. 9. a. Mar. 3. c. Lu. 9. a. Act 1. b. Mar. 3. d. Luc. 6. c.

⁊ thadeꝰ: symon cananeꝰ: ⁊ iudas scarioti ꝗ ⁊ tradidit eũ. Hos duodeci misit iesꝰ: pcipiẽs eis ⁊ dicens: In viã gẽtiũ ne abieritis: ⁊ i ciuitates samaritanoꝶ ne itraueritis: sȝ potꝰ ite ad oues q̃ perierũt domꝰ isrl̃. ¶ Euntes ãt pdicate dicẽtes: q̃ appropinq̃bit rẽgnũ celoꝶ ¶ Infirmos curate: mortuos suscitate: lepro sos mũdate: demones eiicite ¶ gratis accepi stis: gratis date. Nolite possidere auꝶ neqȝ argẽtũ: neqȝ pecũiã i zonis vr̃is. ¶ Nõ perã in via: neqȝ duas tũicas: neqȝ calciamenta neqȝ v̄gã. Dignus ẽ eni operariꝰ cibo suo. In quãcũqȝ ãt ciuitatẽ aut castellũ itraueritis: interrogate qs i ea dignꝰ sit: ⁊ ibi mãete donec exeatis. Intrãtes ãt i domũ: salutate eã dicẽtes. Pax huic domui. Et siqdẽ fuerit domus illa digna: veniet pax vr̃a sup eã: si ãt nõ fuerit digna: pax vr̃a reuertet̃ ad vos. ¶ Et qcũqȝ ñ receperit vos: neqȝ audierit s̃mões vr̃os: exeũtes foras de domo vel ciuitate: excutite puluerẽ de pedibꝰ vr̃is. Amẽ dico vobis: tolerabilius erit t̃re sodomoꝶ ⁊ gomorreoꝶ i die iudicij q̃ȝ illi ciuitati. ¶ Ecce ego mitto vos: sicut oues i medio lupoꝶ. ¶ Estote ẽ prudẽtes sicut s̃pẽtes: ⁊ simplices sicut colũbe. ¶ Cauete ãt ab hoibꝰ. Tradẽt .n. vos i ɔsilijs: ⁊ i sinagogis suis ¶ flagellabũt vos: ⁊ ad p̃sides ¶ ⁊ ad reges ducemini pp me i testimoniũ ill̃ ⁊ gẽtibus. ¶ Cũ ãt tradẽt vos: nolite cogitare quõ aut qd loq̃mi. Dabit̃ .n. vobis i illa hora qd loq̃mini. Nõ eni vos estis q loq̃mi: sȝ spũs pr̃is vr̃i q loquit̃ i vobis. Tradet ãt fr̃ frẽm i mortẽ ⁊ p̃r filiũ: ⁊ isurgẽt filij i p̃ẽtes ⁊ morte eos afficiẽt: ⁊ eritis odio oibꝰ hoibꝰ pp nomẽ meũ. ¶ Qui ãt p̃seuerauerit vsqȝ i finẽ h̃ saluꝰ erit. Cũ ãt p̃sequẽt̃ vos i ciuitate ista: fugite i aliã. Amẽ dico vob: nõ ɔsũmabitis ciuitates isrl̃: donec veniat filiꝰ hoĩs. ¶ Nõ ẽ discipulꝰ sup mgr̃m: nec s̃uꝰ sup dñm suũ. Sufficat discipulo vt sit sicut mgr̃ eiꝰ: ⁊ s̃uo sicut dñs eiꝰ. Si p̃rẽfamilias beelzebub vocauerũt q̃ntomagis domesticos eiꝰ! Ne ẽ timueritis eos. ¶ Nihil .n. ẽ opertũ qd̃ ñ reuelet̃: ⁊ occultũ qd̃ nõ sciat̃. ¶ Qd̃ dico vobis i tenebris dicite i lumine: ⁊ qd̃ i aure auditis p̃dicate sup tecta ¶ Et nolite timer̃ eos q occidũt corpꝰ: aĩaȝ ãt nõ p̃nt occidẽ: sȝ potꝰ timete eũ q põt ⁊ aĩaȝ ⁊ corpꝰ pdere i gehẽnã: ¶ Nõne duo passeres asse veneũt? Et vnꝰ ex illis nõ cadet sup t̃rã sine p̃re vr̃o: vr̃i aũt ⁊ capilli capitis oẽs nũerati sũt. Nolite ẽ timer̃: multis passeribꝰ meliores estis vos. ¶ Oĩs ẽ qs ɔfitebit̃ me corã hoibꝰ: ɔfitebor ⁊ ego eũ corã p̃re meo q in celis ẽ. Qui ãt negauerit me corã hoibꝰ: negabo ⁊ ego eũ corã p̃re meo q in celis ẽ. Nolite arbitrari: q̃ venerim pacẽ mittẽ i t̃rã. ¶ Nõ veni pacẽ mittẽ: sȝ gladiũ. ¶ Veni .n. separe hoiẽȝ aduersus p̃rẽȝ suũ: ⁊ filiã aduersꝰ m̃rẽȝ suã: ⁊ nuꝶ aduersus socꝶ suã: ⁊ inimici hoĩs domestici eiꝰ. ¶ Qui amat p̃rẽȝ aut m̃rẽȝ plꝰ q̃ȝ me nõ est me dignꝰ. Et q amat filiũ aut filiã sup me: nõ ẽ me dignus. Et q non accipit crucẽ suã: ⁊ seq̃t̃ me nõ ẽ me dignꝰ. Qui inuenit aĩam suã pdet illã: ⁊ q pdiderit aĩaȝ suã ppt̃ me inueniet eã. ¶ Qui recipit vos me recipit: ⁊ q me recipit: recipit eũ q me misit. Qui recipit p̃phetam in noĩe p̃phe mercedẽ p̃phe accipiet. Et qui recipit iustũ in noĩe iusti mercedẽ iusti accipiet. ¶ Et qcũqȝ potum dederit vni ex minimis istis calicẽ aq̃ frigide tm̃ i noĩe discipuli. amẽ dico vob: ñ pdet mercedẽ suã.

E T factũ ẽ cũ ɔsũmasset iesus **XI** p̃cipiẽs duodeci discipulis suis: trãsijt inde vt doceret ⁊ p̃dicaret i ciuitatibus eoꝶ. ¶ Iohẽs ãt cũ audisset i vinculis opa xp̃i: mittẽs duos d̃ discipul̃ suis: ait illi. Tu es qui vẽturꝰ es: an aliũ expectamꝰ? Et r̃ndens iesus ait illis. ¶ Eũtes ãnũtiate iohãni que audistis ⁊ vidistis. Ceci vidẽt: claudi ãbulãt: leprosi mũdant̃: surdi audiũt: mortui resurgunt: pauperes euangelizant̃: ⁊ beatꝰ est qui nõ fuerit scãdelizatꝰ in me. Illis ãt abeũtibus cepit iesus dicẽ ad turbas de iohãne. Quid existis i desertũ vidẽ? Harũdinẽ vẽto agitatã? Sȝ qd existis vidẽ? Hoiẽȝ mollibꝰ vestitũ. Ecce q mollibꝰ vestiũt̃ i doĩbꝰ rẽgũ sũt. Sȝ qd existis vidẽ? P̃phetaȝ: ẽt dico vob ⁊ plꝰ q̃ȝ p̃phetaȝ: hic ẽ .n. d̃ q scriptũ ẽ. ¶ Ecce ego mitto angelũ meũ añ faciẽ tuã ¶ q p̃parabit viã tuã ante te. Amẽ dico vobis nõ surrexit int̃ natos mulierũ maior iohanne baptista. ¶ Qui ãt minor ẽ in regno celoꝶ maior est i illo. A diebus ãt iohãnis baptiste vsqȝ nũc regnum celoꝶ vim patit̃: ⁊ violẽti rapiũt illud ¶ Oẽs eni p̃phe ⁊ lex vsqȝ ad iohãnẽ p̃phauerũt: ⁊ si vultis recipere: ipse ẽ helias q venturus est. ¶ Qui h̃ȝ aures audiendi audiat. ¶ Cui aũt similẽ estimabo generatiõem istã: Similis est pueris sedẽtibus i foro q clamãtes coequalibus dicũt. Cecinimus vobis ⁊ nõ saltastis: lamẽtauimus ⁊ non planxistis. ¶ Venit eni iohãnes neqȝ mãducãs neqȝ bibens: ⁊ dicunt demoniũ h̃ȝ. Venit filꝰ hoĩs manducans ⁊ bibẽs: ⁊ dicũt ecce hõ vorax ⁊ potator vini: publicanoꝶ ⁊ pctõꝶ amicus. Et iustificata ẽ sapiẽtia a filijs suis. Tunc cepit exprobrare ciuitatibus i quibus facte sũt plurime v̄tutes eius: q̃ nõ egissent p̃niam. Ve tibi corozaim: ve tibi bethsaida: q̃ si i tyro ⁊ sidone facte essent virtutes q̃ facte sunt i vobis: olim in cilicio ⁊ cinere p̃niaȝ egissent Verũtñ dico vob: tyro ⁊ sidoni remissiꝰ erit

Marginalia (left column): B — Mar.6.b. Lu.9.a. — 1.Cor.4.b. — Mr.6.b. L.10.b. Act.20.d. — C — Marc.6.b. Luc.9.a. — Luc.10.b. — 1.Pe.4.b. Ro.16. — Mr.13.b. Jo.16.a. — D — Ac.5.d.⁊.25. — Phi.1.d. — Mr.13.c. — Lu.12.b. — E — Act.2.b.j.4.b. — Lu.6.f. Jo.13.d.⁊.15.f. — Mr.4.d. — Luc.8.c. — Luc.12.a. — Luc.12.a. — F — Luc.12.a. — Luc.12.a. — Mr.8.g. — Luc.12.b. — Lu.1.g.

Marginalia (right column): Ezech.22. — G — Lu.4.f.⁊.9.c. Mr.8.g. j.16.f. — Luc.17.g. j.18.a.⁊.25.f. — Luc.10.e. — Mar.9.f. — A — Luc.7.c. — Luc.7.c. — B — Luc.7.d. — C — Mr.1.a. Lu.7.d. Mal.3. — Luc.1.g. — Luc.7.d. — D — Lu.16.d. — j.13.a. — Luc.7.e. — Luc.7.e. — E

in die iudicij q̃z vobis. Et tu capharnaum nun
qd vsq3 in celū exaltaberis? Usq3 in ifernū
descendēs. Quia si in sodomis facte fuissent
uirtutes que facte sunt in te: forte mansisset
vsq3 in hanc diē. Ueruntamē dico vobis: q2
terre sodomoꝝ remissi⁹ erit in die iudicij q̃z ti
bi. In illo tp̄e respondens iesus dixit. ¶ Cōfi
tebor tibi pat̄ dn̄e celi ⁊ terre: q2 abscōdisti h̄
a sapientibus ⁊ prudētib⁹: ⁊ reuelasti ea par
uulis. Ita pat̄: qm̄ sic fuit placitum ante te.
¶ Oīa mihi tradita sunt a p̄re meo. Et nemo
nouit filiū nisi pat̄: neq3 patrē q̄s nouit nisi fi
li⁹: ⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. Uenite ad me
oēs q laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā
vos. Tollite iugū meū sup vos: ⁊ discite a me
q2 mitis sū ⁊ húil' corde: ⁊ iuēietis reqē aīa
b⁹ vr̄is. Iugū .n. meū suaue ē ⁊ on⁹ meū leue

In illo tp̄e abijt ih̄s p sata sab XII
bato: discipli āt ei⁹ esuriētes cepēt vel
lere spicas ⁊ mādu care. Pharisei āt
vidētes dixert ei. Ecce discipli tui faciūt q̄d
non licet eis facere sabbatis. ¶ At ille dixit eis
Nō legistis qd fecerit dauid qn̄ esurijt ⁊ qui
cū eo erāt: quō itrauit i domū dei ⁊ panes ꝓ
positōis comedit: q̄s nō licebat ei edē: neq3
his q cū eo erāt: nisi solis sacerdotib⁹? Aut n̄
legistis i lege: q2 sabbatis sacerdotes i tēplo
sabbatū violāt ⁊ sine crimie sunt? Dico autē
vobis: q2 tēplo maior ē h̄. Si aūt scīretis qd
ē miam volo ⁊ nō sacrificiū: nunq̄3 ꝯdēnasse
tis inocētes. ¶ Dn̄s eni ē fili⁹ hoīs: etiā sab
bati. Et cū ide trāsisset: venit i synagogā eoꝝ
¶ Et ecce hō manū hn̄s aridā ⁊ interrogabant
eū dicētes. ¶ Si licz sabbatis curare: vt accu
sarēt eū. Ipē autē dixit illis. Quis erit ex vo
bis hō q habeat ouē vnā: ⁊ si ceciderit h̄ sab
batis i foueā: nōne tenebit ⁊ leuabit eam?
Quātomagis melior ē hō oue? Itaq3 lz sab
batis bn̄ facere. Tūc ait hoi. Extēde manum
tuā. Et extēdit: ⁊ restituta ē sanitati sicut altā
¶ Exeūtes aūt pharisei ꝯsiliū faciebāt aduer
sus eū: quō pderēt eū. Iesus aūt sciens reces
sit idē: ⁊ secute sunt eum multi: ⁊ curauit eos
oēs. ¶ Et p̄cepit eis: ne manifestū eū facerent
vt adimpleret' q̄d dictū ē p esaiā ꝓphetā dicen
tē. ¶ Ecce puer me⁹ quē elegi: dilect⁹ meus i
quo bn̄ ꝯplacuit aīe mee. Ponā spm̄ meum
sup eū: ⁊ iudiciū gentib⁹ nūciabit. Nō conte
det neq3 clamabit: neq3 audiet aliqs i plate
is vocē ei⁹. Harūdinē q̄ssatā nō ꝯfriget: et li
nū fumigās nō extinguet: donec eijciat ad vi
ctoriā iudiciū: ⁊ i noie eius gentes sperabūt.
¶ Tūc oblat⁹ est ei demoniū habēs cec⁹ ⁊ mu
tus: ⁊ curauit eū ita vt loq̄ret' ⁊ videret. Et stu
pebāt oēs turbe ⁊ dicebāt. Nunquid hic ē fi
lius dauid? Pharisei aūt audiētes dixerunt

¶ Hic nō eijcit demōes: nisi in beelzebub p̄n
cipe demonioꝝ. Iesus aūt sciēs cogitatōnes
eoꝝ dixit eis. ¶ Oē regnū diuisū3 cōtra se de
solabit': ⁊ ois ciuitas vel dom⁹ diuisa ꝯtra se
nō stabit. Et si sathanas sathanā eijcit: aduer
sus se diuisus est: quō ergo stabit regnū ei⁹?
Et si ego i beelzebub eijcio demones: filij vr̄i
in q̄ eijciūt? Ideo ipi iudices vr̄i erūt. Si aūt
ego i spiritu dei eijcio demones: igit' puenit i
vos regnū dei. Aut quō potest q̄sq̄3 itrare i
domū fortis: ⁊ vasa ei⁹ diripere: nisi p̄us alliga
uerit fortē? Et tunc domū illi⁹ diripiet. Qui
nō est mecū ꝯtra me est: ⁊ q nō cōgregat me
cū spargit. ¶ Ideo dico vob: oē peccatū ⁊ blas
phemia remittet' hoibus: spirit⁹ aūt blasphe
mie nō remittet'. Et qcunq3 dixerit verbum
ꝯtra filiū hois remittet' ei: q autē dixerit ꝯtra
spm̄ sanctū3: nō remittet' ei: neq3 in h̄ seculo
neq3 in futuro. Aut facite arborē bonā ⁊ fru
ctū eius bonū: aut facite arborē malā3: ⁊ fru
ctū3 eius malū3. ¶ Siquidē3 ex fructu arbor
agnoscit'. Progenies viperaꝝ: quō potestis
bona loq cū3 sitis mali. ¶ Ex abundātia eni
cordis os loquit'. Bon⁹ hō de bono thesau
ro ꝓfert bona: ⁊ malus hō de malo thesauro
ꝓfert mala. Dico autē vob: qm̄ oē verbum
ociosū3 q̄d locuti fuerit hoies: reddēt ratōē3
de eo in die iudicij. Ex v̄bis enim tuis iustifi
caberis: ⁊ ex verbis tuis ꝯdēnaberis. ¶ Tūc
respōderūt ei quidā d̄ scribis ⁊ phariseis di
cētes. Mgr̄: volum⁹ a te signū videre. Qui
r̄ndens ait illis. ¶ Gnātio mala ⁊ adultera si
gnū q̄rit ⁊ signū3 n̄ dabit' ei nisi signū3 ione
ꝓphe. ¶ Sicut eni fuit ionas i vētre ceti trib⁹
dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹: sic erit fili⁹ hois i coꝛ
de terre tribus diebus ⁊ trib⁹ noctibus. Ui
ri niniuite surgēt i iudicio cum generatione
ista ⁊ ꝯdēnabunt eā: q2 penitentiā egerunt i
p̄dicatione ione. Et ecce plus q̄z ione h̄. ¶ Re
gina austri surget in iudicio cū3 generatione
ista ⁊ ꝯdemnabit eam: q2 venit a finibus ter
re audire sapientiā salomonis. Et ecce pl⁹ q̄z
salomon hic. ¶ Cum autē immund⁹ sp̄us exi
erit ab hoie: ambulat p loca arida querēs re
quiē ⁊ nō inuenit. Tunc dicit: Reuertar i do
mum meam vnde exiui: ⁊ veniēs inuenit eā
vacantē: scopis mundatam ⁊ ornatā. Tunc
vadit ⁊ assumit septem alios spiritus secum
nequiores se: ⁊ intrantes habitant ibi: ⁊ fiūt
nouissima hominis illius peiora prioribus
Sic et erit generatiōi huic pessime. ¶ Adhuc
eo loquente ad turbas: ecce mater eius ⁊ fra
tres stabant foris: querentes loqui ei. Dixit
autē ei quidā: Ecce mater tua ⁊ fratris tui fo
ris stant querētes te. At ipē r̄ndens dicenti
sibi ait: Que est mater mea: ⁊ q sūt frēs mei?

Marginalia (left): F; Luc. 10. f.; G; Luc. ... Jo. 16. c.; A; Mar. 2. f.; Lu. 6. a.; Mar. 2. g.; Lu. 6. a.; Mar. 2. g.; Luc. 6. a.; 1. Reg. 21.; Mar. 2. g.; B; Mar. 3. a.; Luc. 6. b.; Mar. 3. b.; Jo. 10. g.; ... 2. 9. f.; ... 7. c.; C; ... 42.; ... 9. g.; Luc. 11. b.

Marginalia (right): Mar. 3. e.; Luc. 11. b. D; Mar. 3. f.; Lu. 11. c.; Mar. 3. g.; Luc. 12. b.; E; ... 3. e.; Luc. 6. b.; Mr. 8. b.; Lu. 11. b.; F; L. 9. e. ⁊ 11. d.; Mar. 8. c.; Deut. 32.; Jone. 2.; 3. Reg. 10.; 2. Par. 9.; Lu. 11. c.; G; Mar. 3. g.; Luc. 8. c.

Et extendēs manū in discipl'os suos dixit: Ecce mr̄ mea ⁊ frēs mei. Quicūqz eni fecerit voluntatē pr̄is mei q̄ i celis est: ipse me⁹ frat' soror ⁊ mat' est.

XIII

In illo die exiēs ih̄s de domo sedebat sec⁹ mare. Et cōgregate sunt ad eū turbe mlt̄e: ita ut in naviculā ascēdēs sederet: ⁊ oīs turba stabat i littoꝛ: ⁊ locutus ē eis mlt̄a in parabolis dicēs: Ecce exijt q̄ seminat seminare. Et dū seminat: q̄dā ceciderūt sec⁹ viā: ⁊ venerūt volucres ⁊ comederūt ea. Alia aūt ceciderūt i petrosa vbi nō habebāt terrā multā: ⁊ ꝯtinuo exorta sunt: q2 non habebāt altitudinem terre. Sole aūt orto estuaverūt: ⁊ q2 nō hēbāt radicē aruerūt. Alia aūt ceciderunt in spinas: ⁊ creverūt spine ⁊ suffocaverūt ea. Alia aūt ceciderūt in terrā bonā ⁊ dabāt fructū: aliud cētesimū: aliud sexagesimū: aliud tricesimū. Qui habet aures audiēdi audiat. Et accedētes discipl'i dixerunt ei: Quare in pabolis loq̄ris eis? Qui rn̄dens ait illis. Quia vob datū est nosse mysteriū regni celoꝝ: illis aūt nō est datū. Qui .n. hz dabit' ei ⁊ abūdabit: q aūt nō hz ⁊ qd̄ hz auferet' ab eo. Jō in parabol' loquoꝛ eis: q2 videtes nō vidēt: ⁊ audiētes nō audiūt neqz i telligūt: ⁊ adīplet' i eis ꝓphetia esaie dicētis Auditu audietis ⁊ nō itelligetis: ⁊ vidētes videbitis ⁊ nō videbitis. Incrassatū ē enim coꝛ ppl'i h⁹ ⁊ aurib⁹ graviť audierūt: ⁊ oc'los suos clauserūt neqn̄ videāt oclis: ⁊ aurib⁹ audiāt ⁊ corde itelligāt: ⁊ ꝯvertant' et sanē eos. Vestri aūt bti ocl'i q2 vidēt: ⁊ aures vre q2 audiūt. Amē qppe dico vob: q2 mlt̄i ꝓphe ⁊ iusti cupierūt videre q̄ videtis ⁊ non viderūt: ⁊ audire q̄ auditis ⁊ nō audierunt. Vos ḡ audite parabolā seminātis. Ois q audit v̄bū regni ⁊ nō itelligit venit malus ⁊ rapit qd̄ seminatū ē i corde ei⁹: h̄ ē q sec⁹ viā semiat⁹ ē. Qui aūt sup petrosa semiat⁹ ē: h̄ ē q v̄bū audit ⁊ ꝯtinuo cū gaudio accipit illd̄. Nō hz aūt i se radicē: sed ē tp̄alis. Facta aūt tribulatōe ⁊ psecutōe ꝓpt v̄bū ꝯtinuo scandalizat'. Qui aūt seminat⁹ ē i spinis: h̄ ē q v̄bū dei audit ⁊ sollicitudo secl'i ist⁹ ⁊ fallacia divitiaꝝ suffocat v̄bum: ⁊ sine fructu efficit'. Qui v̄o i terrā bonā semiat⁹ ē: h̄ ē q audit v̄bū ⁊ itelligit ⁊ fructū affert: ⁊ facit aliud qdē cētesimū: aliud aūt sexagesimū: aliud v̄o tricesimū. Aliā pabolā ꝓposuit illis dicēs: Simile factū ē regnū celoꝝ hoi q seminavit bonū semē i agro suo. Cū aūt dormirēt homies venit inimic⁹ ei⁹ ⁊ supseminavit zizania i medio tritici: ⁊ abijt. Cum aūt crevisset herba ⁊ fructū fecisset: tūc apparuerūt ⁊ zizania. Accedētes aūt s̄vi p̄rifamilias: dixerūt ei: Domine: nōne bonū semē seministi in agro tuo? Vn̄ ḡ hz zizania? Et ait illis: Inimic⁹ hō h̄ fecit. Servi āt dixerūt ei: Vis imus ⁊ colligim⁹ ea? Et ait: Nō. Ne forte colligētes zizāia eradicetis siml' ⁊ triticū. Sinite vtraqz crescere vsqz ad messez ⁊ in tp̄e messis dicā messorib⁹: Colligite p̄mū zizāia: ⁊ alligate eos' i fasciculos ad ꝯburēdū: triticū āt ꝯgregate i horreū meū. Aliā pabolā ꝓposuit eis dicens: Sil'e est regnū celoꝝ grano synapis: qd̄ accipiēs hō seminavit i agro suo: qd̄ minimū qdē ē oib⁹ semib⁹. Cū aūt creverit: mai⁹ est oib⁹ olerib⁹: ⁊ fit arboꝛ: ita vt volucres celi veniant ⁊ habitēt i ramis eius. Aliā parabolaz locut⁹ ē eis. Sil'e ē regnū celoꝝ fermēto qd̄ acceptū mlier abscōdit i farine satis trib⁹: donec fermētatū ē totū. Hec oia locut⁹ ē ih̄s i pabolis ad turbas: ⁊ sine pabolis non loq̄bat' eis: vt ipleret' qd̄ dictū erat p ꝓphetam dicētē. Aperiā i pabolis os meuz: eructabo abscōdita a ꝯstitutōe mūdi. Tūc dimissis turbis venit i domū: ⁊ accesserūt ad eū discipuli ei⁹ dicētes: Edissere nob pabolā zizaniorūz agri. Qui rn̄dēs ait: Qui semiat bonū semē: est fili⁹ hois. Ager āt est mūd⁹. Bonū v̄o semē: hi sunt filij regni: zizania autē filij sunt nequā. Inimic⁹ aūt qui seminavit ea: est diabol⁹. Messis vero ꝯsummatio seculi est. Messores aūt angeli sunt. Sicut ḡ colligūtur zizania: ⁊ igni ꝯburūt': sic erit i ꝯsummatōe seculi. Mittet filius angelos suos ⁊ colligēt de regno eius omnia scandala: ⁊ eos qui faciūt iniquitatē: ⁊ mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus ⁊ stridoꝛ dentiuz. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorū Qui habet aures audiēdi audiat. Simile ē regnū celoꝝ thesauro abscōdito in agro: quē qui invenit hō abscōdit: ⁊ p̄ gaudio illi⁹ vadit ⁊ vendit vniversa que hz: ⁊ emit agrū illuz. Iterū sil'e ē regnū celoꝝ hoi negociatori: q̄rēti bonas margaritas. Inventa aūt vna p̄ciosa margarita: abijt ⁊ vēdidit oia q̄ habuit: et emit eā. Iterū simile est regnū celoꝝ sagene misse i mare: ⁊ ex oi genere piscuū cōgregāti. Quā cū ipleta esset: educētes ⁊ sec⁹ littus sedētes elegerūt bonos in vasa: malos autez foras miserūt. Sic erit in ꝯsummatōe secl'i. Exibūt angeli: ⁊ seperabunt malos de medio iustorum: ⁊ mittet eos in caminuz ignis ibi erit fletus ⁊ stridoꝛ dentiū. Intellexistis hec oia? Dicunt ei: Etiā. Ait illis: Jō ois scriba doct⁹ i regno celoꝝ silis est hoi p̄rifamilias: qui ꝓfert de thesauro suo nova ⁊ vetera Et factū est cū consumasset iesus parabolas istas: transijt inde. Et veniēs i p̄riaz suā docebat eos in synagogis eoꝝ: ita vt mirarent'

et dicerent. Unde huic sapia hec et virtutes? ¶ Nonne hic e fabri filius? Nonne mr eius dicitur maria: et fres eius iacobus et ioseph et simo et iudas: et sorores eius nonne oes apud nos sunt? Un g huic oia ista? Et scadalizaba tur i eo. Jesus aut dixit eis ¶ No est pphã sine honore nisi i pria sua: et i domo sua. Et no fecit ibi vtutes multas ppt incredulitatem illorum.

XIIII

N illo tpe audiuit herodes tetrarcha famã iesu: et ait pueris suis ¶ Hic est iohãnes baptista: ipe surrexit a mortuis et io vtutes opant i eo. ¶ Herodes eniz tenuit iohanne et alligauit eu: et posuit i carcere ppt herodiade vxore fris sui. Dicebat eni illi iohãnes: No licet tibi hre eaz. Et voles illu occidere timuit ppl'm: qz sicut pphetã eu habebat. Die aut natalis herodis: saltauit filia herodiadis in medio: et placuit herodi. Un cu iurameto pollicitus est ei dare: qdcuqz postulasset ab eo. At illa pmonita a matre sua: da mihi ingt hic in disco caput iohãnis baptiste. Et ptristatus e rex: ppt iuramentu aut et eos q pariter recubebat: iussit dari. Misitqz et decollauit iohannez in carcere Et allatu est caput eius in disco: et datu e puelle: et illa attulit matri sue. Et accedentes discipuli eius tulerut corpus eius et sepelierut illud: et venietes nuciauerut iesu ¶ Qd cum audisset iesus secessit inde in nauicula: in locu desertu seorsuz. Et cuz audissent turbe: secute sunt eu pedestres de ciuitatibus ¶ Et exiens vidit turba multa et misertus est eis: et curauit laguidos eoz. Uespere aut facto accesserut ad euz discipuli eius dicetes: Desertus e locus et hora ia pterijt: dimitte turbas vt eutes in castella emant sibi escas. Jesus aut dixit eis: No habent necesse ire: date illis vos maducare. Rnderunt ei ¶ No habemus h nisi gnqz panes et duos pisces. Qui ait eis: ¶ Afferte mihi illos huc. Et cu iussisset turba discubere sup fenu: acceptis gnqz panibus et duobus piscibus aspicies in celu bndixit et fregit. et dedit discipulis panes: discipuli aut turbis. Et maducauerut oes et saturati sunt. Et tulerut reliquas duodecim cophinos fragmetoz plenos. Manducantiuz at fuit numerus gnqz milia viroz: exceptis mulieribus et puulis ¶ Et stati copulit discipulos ascedere in nauicula: et pcedere eu trans fretuz donec dimitteret turbas. Et dimissa turba: ascedit in monte solus orare. Uespe aute facto: solus erat ibi. Nauicula aut in medio mari iactabat fluctibus. Erat eniz ptrarius vetus ¶ Quarta aut vigilia noctis: venit ad eos abulas supra mar. Et videtes eu supra mare ambulante: turbati sunt dicetes: qz fantasma est. Et p timore clamauerut. Statiqz iesus locutus est eis dices: Habete fiduciaz ego sum: nolite time. Rndes aut petrus dixit: Dne si tu es: iube me ad te venire super aqs. At ipe ait: Ueni. Et descedes petrus d nauicula abulabat sup aqua vt veniret ad iesum. Uides vo ventum validu timuit. Et cu cepisset mergi: clamauit dices: Dne saluu me fac. Et cotinuo iesus extedes manu apphedit eu et ait illi ¶ Modice fidei qre dubitasti: Et cu ascedisset in nauicula: cessauit ventus ¶ Qui aut in nauicula erat: venerunt et adorauerut eu dicetes: Uere filius dei es. Et cu trasfretassent venert i terra genesar. Et cu cognouissent eu viri loci illius: miserut in vniuersam regione illa ¶ et obtulerunt ei oes male hntes ¶ et rogabat eu vt vel fimbria vestimeti eius tageret. et qcuqz tetigerunt salui facti sunt.

XV

Unc accesserut ad eum ab hierosolymis scribe et pharisei dicetes ¶ Quare discipuli tui trasgrediut traditoes seniorũ: No eni lauat manus suas cu pane maducat. Ipe aut rndes ait illis: Quare et vos trasgredimini madatu dei: ppt traditone vraz: Na deus dixit: Honora patre et matrem: et q maledixerit pri vl' matri morte moriatur. Uos aut dicitis: qcuqz dixerit patri vel matri munus qdcuqz est ex me tibi pderit: et no honorificabit patre suu aut matrez sua: et irritu fecistis madatu dei ppt traditone vram. Hypocrite: bene pphetauit de vobis esaias dices ¶ Populus h labijs me honorat: cor aut eoz loge est a me. Sine ca aut colut me docetes doctrinas et madata hoiuz Et puocatis ad se turbis: dixit eis: Audite et intelligite. No qd itrat in os coiqnat hoiez sed qd pcedit ex ore h coiqnat hoiez. Tuc accedetes discipuli eius dixerut ei: Scis qz pharisei audito vbo h scadalizati sunt: At ille rndes ait: Ois platatio qua no platauit pr meus celestis: eradicabit. ¶ Sinite illos: ceci sunt: et duces cecoz. Cecus aut si ceco ducatu pstet: abo i fouea cadut. Rndes at petrus dixit ei: Edissere nobis pabolam istam At ille dixit: Adhuc et vos sine itellectu estis No itelligitis: qz oe qd i os itrat i vetre vadit: et i secessuz emittit: Que at pcedut d ore de corde exeut: et ea coiqnant hoiez ¶ De corde eni exeut cogitatoes male: hoicidia: adulteria: fornicatoes: furta: falsa testimoia: blasphemie: h sunt q coiqnat hoiez. Non lotis aut manibus maduce no coiqnat hoiez. Et egressus ide iesus secessit i ptes tyri et sydonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis

egressa: clamauit dicēs ei: Miserere mei do mie fili dauid: filia mea male a dēmōio vexa tur. Qui nō rñdit ei vbū. ⁊ accedētes disci puli ei⁹: rogabāt eū dicētes: Dimitte eā: q2 clamat post nos ¶ Ipe aūt rñdēs ait: Nō sū missus nisi ad oues q̄ pierūt dom⁹ isrl̄. At illa venit: ⁊ adorauit eū dicēs: Dñe adiuua me. Qui rñdēs ait ¶ Nō ē bonū sumē panez filioꝝ: ⁊ mittere canib⁹. At illa dixit: Etiā do mie. Nā ⁊ catelli edūt ð micis q̄ cadūt ð mē sa dñoꝝ suorum. Tūc rñdēs iesus: ait illi: O mlr magna ē fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata ē filia ei⁹ ex illa hora. Et cū trāsisset in de iesus: venit secus mare galilee: ⁊ ascēdēs ī mōtē sedebat ibi ¶ Et accesserūt ad eū turbe mlte: hñtes secū mutos: cecos: claudos: de biles: ⁊ alios mltos: ⁊ proiecerūt eos ad pe des ei⁹: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarēt vidētes mutos loquētes: claudos ābulātes cecos vidētes: ⁊ magnificabant deū isrl̄. Je sus āt ꝯuocatis discipłis suis dixit ¶ Misere or turbe: q2 triduo iā pseuerāt mecū: ⁊ ñ ha bēt qð māducēt. Et dimittē eos ieiunos no lo: ne deficiāt ī via. Et dicūt ei discipli. Vñ ḡ nob ī deserto pāes tātos: vt saturemus turbā tātā? Et ait illis iesus: Quot panes habetis At illi dixerūt: septē: ⁊ paucos pisciculos Et pcepit turbe vt discūberēt sup terrā ¶ Et acci piēs septē panes ⁊ pisces: grās agēs fregit ⁊ dedit discipłis: ⁊ discipli dederunt pplō: ⁊ co mederūt: ⁊ saturati sūt oēs. Et qð supfuit ð fra gmētis: tulerūt sep:ē sportas plenas. Erāt au tē q māducauerūt q̄ttuoꝛ milia hoīum: ex p uulos ⁊ mlieres. Et dimissa turba ascēdit in nauiculā: ⁊ vēit ī fines magedan. XVI

¶ ET accesserūt ad eū pharisei ⁊ saducei tēptantes: ⁊ rogauerūt eū vt signuz de celo ondēderet eis. At ille rñdēs ait illis ¶ Facto vespe dicitis serenū erit: rubicū dū ē eñi celū. Et mane hodie tempestas: ruti lat eñi triste celū. Faciez ḡ celi diiudicare no stis signa āt tēpoꝝ nō potestis ¶ Gnātio ma la ⁊ adultera signū q̄rit: ⁊ signū nō dabit ei nisi signuz ione pphe. Et relictis illis abijt. Et cū venissent discipli ei⁹ trās fretū: obliti sūt panes accipe. Qui dixit illis ¶ Intuemini et cauete a fermēto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At il li cogitabāt int se dicētes: Quia panes non accepim⁹. Sciēs aūt iesus dixit: Quid cogi tatis int vos modice fidei: q2 panes nō ha betis: Nōdū intelligitis neq3 recordamini qn q3 panū ⁊ qnq3 miliū hoīuz: ⁊ q̄t cophinos sūmpsistis: Neq3 septē panū ⁊ q̄ttuoꝛ milia hoīuz: ⁊ q̄t sportas sumsistis: Quare nō itel ligitis: q2 non de pane dixi vob: cauete a fer mēto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Tūc intellexert

Luc.19.b — Mar. 7. f — F — Esa.35. — Mar.6.c. et 8.a. — G — 5.14.b. — Mar.6.f. — 7.8.b. — Johan.6.b. — A — Mar.8.b — Johan.6.d. — Luc.12.g. — B — Jone.2. — Mar.8.c — Luc.12.a. — C

q2 nō dixerit cauēdū a fermēto panū: sed a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ ¶ Venit autē iesus ī ptes cesaree philippi: ⁊ īterrogabat di sciplos suos dicēs: Quē dicūt hoīes eē filiū hois: At illi dixerūt: Alij iohānē baptistam alij aūt heliā: alij vo hieremiā: aut vnū ex p phetis. Dicit illis iesus: Vos aūt quē me es se dicitis. Rñdēs simō petrus dixit ¶ Tu es xpus fili⁹ dei viui. Rñdēs aūt iesus dixit ei Beat⁹ es simō bariona: q2 caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi: sed pr̄ me⁹ q ī celis est. Et ego dico tibi q2 tu es petr⁹ ⁊ sup hāc petrā edifi cabo ecclesiā meā: ⁊ porte īferi nō pualebūt aduersus eā. Et tibi dabo claues regni celo rū ¶ Et qðcūq3 ligaueris sup terrā erit liga tū ⁊ ī celis: ⁊ qðcūq3 solueris sup terraz erit solutuz ⁊ ī celis ¶ Tunc pcepit discipłis suis vt nemini dicerēt: q2 ipe eēt iesus xps. ¶ Exi de cepit iesus ondēdere discipłis suis: q2 opoꝛ teret eum ire hierosolymam: ⁊ multa pati a seniorib⁹ ⁊ scribis ⁊ pncipib⁹ sacerdotuz ¶ et occidi ⁊ tertia die resurgere. Et assumēs euz petr⁹: cepit icrepare illum dicens: Absit a te dñe: nō erit tibi h̄. Qui ꝯuersus dixit petro: Vade post me sathanas scādalū es mihi: q2 nō sapis ea q̄ dei sunt: sed ea q̄ hoīum ¶ Tūc iesus dixit discipulis suis. Si qs vult venire post me abneget semetipm: ⁊ tollat crucē su am ⁊ seq̄t me. Qui eñi voluerit aīam suam saluā facere: pdet eā. Qui aūt pdiderit aīaz suā ,ppt me īueniet eā. Quid eñi ,pdest hoi si mūdū vniuersuz lucret: aīe vero sue detri mētū patiat: Aut quā dabit hō ꝯmutatōez ,p aīa sua: Fili⁹ eñi hois vētur⁹ est in gloria patris sui cū angelis suis: ⁊ tunc reddet vni cuiq3 s3 opa eius ¶ Amē dico vobis: sunt q dā de h̄ stāntib⁹ q nō gustabūt mortez: donec vidcāt filiū hois veniētē ī regno suo. XVII

¶ ET post dies sex assumpsit iesus pe trū ⁊ iacobū ⁊ iohannez frēm ei⁹: ⁊ duxit illos in mōtē excelsuz seorsum ⁊ trāsfigurat⁹ est ān eos ¶ Et resplēduit faci es ei⁹ sicut sol: vestimēta ei⁹ aūt facta sūt al ba sicut nix ¶ Et ecce apparuerūt illis moyses ⁊ helias cū eo loquētes. Rñdēs aūt petrus dixit ad iesuz: Dñe bonū ē nos h̄ eē: si vis fa ciam⁹ h̄ tria tabnacła: tibi vnū: moysi vnū: ⁊ ⁊ helie vnū. Adhuc eo loq̄nte. ecce nubes lu cida obūbrauit eos. Et ecce vox de nube di cēs ¶ Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bñ cō placui: ipm audite. Et audiētes discipli ceci derūt in faciē suā: ⁊ timuerūt valde. Et acces sit ihs ⁊ tetigit eos: dixitq3 eis: Surgite: ⁊ no lite timē ¶ Leuātes aūt oclos suos nemīnez viderūt nisi solū iesū. Et descendētib⁹ illis ð mōte pcepit illis dicēs ¶ Nemini dixeritis vi

D — Mar.8.e. — Luc.9.c. — Johan.6.g — E — Johan.20.c — J.17.c. — J.20.d — Mar.8.f — F — Mar.8.g. — Mr.8.g. Lu 9.c. ⁊ 14.f — J.10.g. Luc. 17.g. Mar. 8.g — G — Mar.9.a. — Luc.9.d. — A — Mar.9.a — Luc.9.d. — Apoc.1.d. — Mr.9.a. — Luc.9.d. — B — J.3.g. Mar. 1.b. Esa.4 — Luc.3.e. — Pe.1.d. — C — Esa.40.

Mr. 9. b. Luc. 9. b. Mar. 9. b.

tionē: donec filiꝰ hoīs a mortuis resurgat. Et interrogauerūt eū discipli dicētes ¶ Quid ergo scribe dicūt heliā opōteat primū venire: At ille rīdēs ait eis: Helias qdē ventur9 ē et restituet oīa. Dico āt vobis: qz helias iā venit: et nō cognouerūt eū: sz fecerūt in eo quecūqz voluerūt. Sic et filiꝰ hoīs passurꝰ ē ab eis. Tūc intellexerūt discipli qz de iohāne baptista dixisſz eis ¶ Et cū venisſz ad turbā: accessit ad eū hō genubꝰ ꝓuolutꝰ an̄ euz dicēs: Dn̄e miserē filio meo qz lunaticꝰ ē: et male patit̄. Nā sepe cadit in ignē: et crebro in aquā. Et obtuli eū discipliſ tuis: et nō potuerūt curare eū. Rn̄dēs āt ihs ait ¶ O gnātio incredula et ꝑuersa: quousqz ero vobiscū: Usqz q̄ patiar vos: Afferte huc illū ad me. Et increpauit illū iesus: et exijt ab eo demoniū: et curatꝰ ē puer ex illa hora ¶ Tunc accesserūt discipli ad iesū secreto: et dixerunt: Quare nos nō potuimꝰ eycē illū: Dixit illis iesus: Propt̄ incredulitatē vr̄am. Amē qppe dico vob: si hūeritis fidē sicut granū synapis: dicetis mōti huic trāsi hinc et trāsibit: et nihil impossibile erit vob. Hoc āt genꝰ nō eycit̄: nisi ꝑ orōez et ieiuniū. Cōuersantibꝰ autē eis in galilea: dixit illis ihs ¶ Filiꝰ hoīs tradendꝰ ē in manꝰ hominū et occidēt eū: et tertia die resurget. Et ꝯtristati sūt vehemēt̄. Et cū venissent capharnaū: accesserūt q didrachmā accipiebāt ad petrū: et dixerūt ei. Mgr̄ vr̄ nō soluit didrachmā. Ait: etiā. Et cū intrasſz in domū puenit eū ihs dicēs: Quid tibi vr̄ simō: Reges terre a qbꝰ accipiūt tributū vl̄ cēsuz: a filijs suis: an ab alienis: Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi ihs: ergo liberi sūt filij. Ut āt nō scādalizemus eos vade ad mare et mitte hamū: et eū piscē q primꝰ ascēderit tolle. Et apto ore eiꝰ inuenies staterē: illū sumēs: da eis ꝓ me et te.

XVIII

¶ In illa hora accesserūt discipli ad iesum dicētes: Quis putas maior est in regno celoꝝ: Et aduocās ihs paruulū statuit eū in medio eoꝝ: et dixit: Amē dico vob: nisi ꝯuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quicūqz ergo humiliauerit se sicut paruulꝰ iste: hic ē maior in regno celoꝝ. Et q susceperit vnū paruulū talem in nomine meo: me suscepit ¶ Qui aūt scādalizauerit vnū de pusillis istis q in me credūt expedit ei: vt suspēdat̄ mola asinaria i collo eiꝰ: et dimergat̄ i ꝓfundū maris. Ue mūdo a scandelis. Necesse ē eni vt veniāt scādala Uerūtn̄ ve hoī ꝑ quē scādalū venit. Si āt manꝰ tua vl̄ pes tuꝰ scādalizat te: abscide euz et ꝓijce abs te. Bonū tibi ē ad vitā igredi debilē vl̄ claudū q̄z duas manꝰ vel duos pedes hn̄tē mitti i ignē etn̄ū. Et si oculꝰ tuꝰ scādalizat te: erue eū et ꝓijce abs te. Bonuz tibi est vnū oclm hn̄tē i vitā itrare: q̄z duos oculos hn̄tē mitti i gehēnā ignis. Uidete ne ꝯdēnatis vnū ex his pusillis. Dico eni vob: qz angeli eoꝝ i celis sp̄ vidēt faciē pr̄is mei q i celꝭ ē ¶ Uenit. n. filiꝰ hoīs saluar̄ qd̄ ꝑierat ¶ Quid vob vr̄: Si fuerit alicui cētū oues et errauerit vna ex eis: nōne relīqt nonagītanouē i montibꝰ et vadit q̄rere eā q̄ errauit: Et si ꝯtigerit vt iueniet eaz: amē dico vob: qz gaudet sup eā magis q̄z sup nonagītanouē q nō errauerūt. Sic nō ē volūtas an̄ p̄rez vr̄m q i celis ē: vt ꝑeat vnꝰ de pusillis istis ¶ Si aūt peccauerit i te frat̄ tuꝰ: vade et corripe eum int̄ te et ipm solū. Si te audierit: lucratꝰ eris frēz tuū Si āt nō te audierit adhibe tecū adhuc vnū vl̄ duos ¶ vt in ore duoꝝ vl̄ triū testiū stet oē v̄bū. Qd̄ si nō audierit eos: dic ecclie. Si āt ecclīaz nō audierit: sit tibi sicut ethnicus et publicanꝰ ¶ Amē dico vob: q̄cūqz alligaueritis sup t̄raz erūt ligata et i celo: et q̄cūqz solueritis sup terrā: erūt soluta et in celo ¶ Iteꝝ dico vob: qz si duo ex vob ꝯsenserit sup terrā d̄ oi re quācūqz petierit fiet ill̄ a p̄re meo q i celis ē. Ubi eni sūt duo vl̄ tres ꝯgregati i noīe meo ibi suz i medio eoꝝ. Tūc accedēs petrꝰ ad eū dixit. ¶ Dn̄e q̄tiēs peccabit i me frē meꝰ: et dimittā ei: Usqz septies: Dicit illi ihs: Nō dico tibi vsqz septies: sz vsqz septuagies septies. Jō assimulatū ē regnū celoꝝ homi regi: q voluit rōnē ponē: cum s̄uis suis. Et cū cepisset rōnez ponere: oblatꝰ ē ei vnꝰ q debebat ei decē milia talēta. Cū āt nō hrēt vn̄ reddēt: iussit eū dn̄s eiꝰ venūdari et vxorē eiꝰ et filios et oia q̄ hēbat et reddi. Procidēs āt s̄uꝰ ille orabat eū dicēs: Patiētiā habe i me: et oia reddā tibi. Misꝰtꝰ āt dn̄s s̄ui illiꝰ dimisit eū: et d̄bitū dimisit ei. Egressus āt s̄uꝰ ille: iuenit vnū d̄ ꝯs̄uis suis q debebat ei cētuz denarios: et tenēs suffocabat eū dicēs: Redde qd̄ d̄bes Et ꝓcidēs ꝯs̄uꝰ eiꝰ rogabat eū dicēs. Patientiā habe i me: et oia reddaz tibi. Ille āt noluit: sz abijt et misit eū i carcerē donec reddēt debitū. Uidētes āt ꝯs̄ui eiꝰ q̄ fiebāt: ꝯtristati sūt valde: et venerūt et narrauerūt dn̄o suo oia q̄ facta fuerāt. Tūc vocauit illuz dn̄s suꝰ et ait illi. Serue nequā: oē debitū dimisi tibi q̄m rogasti me. Nōne ergo opōtuit et te misereri ꝯs̄ui tui: sicut et ego tui misꝰtꝰ sū: Et iratꝰ dn̄s eiꝰ tradidit eū tōtoribꝰ ¶ q̄adusqz reddēt vniuersuz debitū. Sic et p̄r meꝰ celestis faciet vobis: si nō remiseritis vnusqsqz fratri suo de cordibus vestris.

XIX

¶ Et factum ē cum ꝯsumasset ihs s̄mones istos migrauit a galilea ¶ et venit in fines iudee trans iordanem: et se

Mar. 9. c. Luc. 9. c. Mar. 9. c. Luc. 9. c. Mar. 9. d. Mar. 9. e. Luc. 9. c. Mar. 9. e. Lu. 9. f. Mar. 9. f. Luc. 17. a. Luc. 9. g. Luc. 15. a. Luc. 17. a. Gal. 6. a. Eccle. 19. 1. Cor. 8. d. et 9. d. Deut. 17 Johan. 8. c. 2. Cor. 13. a. Heb. 10. d. Joh. 20. e. s. 16. e. Joh. 16. f. Luc. 17. a. s. 5. d. Luc. 12. g. Mar. 10. a.

A B C D E F G

ente sunt euz turbe multe: ꝛ curauit eos ibi. Et accesserunt ad euz pharisei téptantes eũ ꝛ dicẽtes: Si licet homini dimittere vxorem suã quacunqz ex causa. Qui rñdens ait eis ¶ Nõ legistis: qȝ q fecit hoiem ab initio: masculũ ꝛ feminaz fecit eos: Et dixit ¶ Propter hoc dimittet hõ patrẽ ꝛ matrẽ: ꝛ adherebit vxori sue: ꝛ erũt duo i carne vna. Itaqz iã nõ sũt duo sed vna caro. Qđ ergo deus piũxit: hõ nõ separet. Dicunt illi ¶ Quid ergo moyses mãdauit dari libellum repudij ꝛ dimittere? Ait illis: Qm̃ moyses ad duritiã cordis vr̃i pmisit vobis dimittere vxores vr̃as: ab initio aũt non fuit sic. ¶ Dico aũt vobis: qȝ qcũqȝ dimiserit vxorẽ suã nisi ob fornicationez ꝛ aliã duxerit: mechaẽ. Et q dimissaz duxerit mechaẽ. Dicũt ei discipuli eius. Si ita ẽ causa hois cũ vxore: nõ expedit nubere. Qui dixit illis: Nõ oẽs capiũt verbũ istud: sed quibus datũ ẽ. Sũt eni eunuchi q de m̃ris vtero sic nati sũt: ꝛ sunt eunuchi q facti sunt ab hoibus: ꝛ sunt eunuchi q seipos castrauerũt ꝑpter regnuz celoꝝ. Qui potest cape capiat ¶ Tũc oblati sunt ei puuli vt manus eis imponeret ꝛ oraret. Discipuli aũt increpabant eos. Jesus vero ait eis ¶ Sinite puulos ꝛ nolite eos ꝓhibere ad me venire: taliũ ẽ eni regnũ celoꝝ. Et cũ iposuisset eis manus abijt inde ¶ Et ecce vnus accedẽs ait illi. Mgr̃ bone: qđ boni faciã vt habeã vitã eternã: Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono: Unus est bonus deus. Si aũt vis ad vitã ingredi serua mãdata. Dicit illi: Que? Jesus aũt dixit: Nõ homicidiũ facies: nõ adulterab: non facies furtũ: nõ falsũ testimoniũ dices: honora patrẽ tuũ ꝛ matrẽ: diliges ꝓximũ tuũ sicut teipm. Dicit illi adolescẽs: Oia hec custodiui a iuuẽtute mea: qđ adhuc mihi deest ¶ Ait illi iesus: Si vis pfectus esse vade ꝛ vẽde oia q̃ habes ꝛ da pauperibus: ꝛ habebis thesauꝝ in celo ꝛ veni seqre me. Cũ audisset aũt adolescẽs ꝟbũ: abijt tristis. Erat eni hñs multas possessiões. Jesus aũt dixit discipulis suis: Amẽ dico vob qȝ diues difficile itrabit i regnũ celoꝝ. Et iteꝝ dico vobis ¶ Facilius ẽ camelũ p foramẽ acus trãsire qȝ diuitẽ intrare in regnũ celoꝝ. Auditis aũt his discipuli: mirabanẽ valde dicẽtes: Quis ergo poterit saluus eẽ: Aspiciẽs aũt iesus dixit illis. ¶ Apđ hoies hoc ipossibile est: apđ deũ aũt oia possibilia sunt. Tũc rñdens petrus dixit ei: Ecce nos reliquimus oia: ꝛ secuti sumus te: Quid ergo erit nobis: Jesus autem dixit illis: Amen dico vobis: qꝫ vos q secuti estis me i regeneratõne cũ sederit filius hois in sede maiestatis sue ¶ sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim

B — Gen. 1. — Mar. 10. a — Gen. 2. — Eph. 5. d. — 1. Cor. 6. d — Deut. 24. a. — Marc. 10. a. — Marc. 10. b. — Luc. 16. d. a. — C — Marc. 10. b. — Luc. 18. c. — D — Marc. 10. b. — Luc. 18. c. — Marc. 10. b. — Luc. 18. d. — E — Marc. 10. c — Luc. 18. d. — F — Mar. 10. e — Luc. 18. c. — Mar. 10. d — Luc. 18. c. — G — Luc. 22. c.

iudicãtes duodecim tribus isrl̃. ¶ Et omnis q reliqrit domũ: vl̃ fr̃es: aũt sorores: aũt patrẽ aut matrẽ: aut vxorẽ: aut filios: aut agros ꝓpter nomẽ meũ: centuplũ accipiet: ꝛ vitaz eternã possidebit ¶ Multi aũt erunt ꝓmi nouissimi: ꝛ nouissimi ꝓmi.

XX

Simile est regnũ celoꝝ hoi pr̃ifamilias: q exijt ꝓmo mane ꝯducere operarios in vineã suã. Cõuẽtõne aũt facta cũ operarijs ex denario diurno: misit eos i vineã suã. ꝛ egressus circa horã tertiã: vidit alios stantes in foro ociosos: ꝛ dixit illis: Jte ꝛ vos in vineã meã: ꝛ qđ iustũ fuerit dabo vobis. Jlli aũt abierũt. Iteꝝ aũt exijt circa sextã ꝛ nonã horã: ꝛ fecit silr̃. Circa vndecimaz vero exijt: ꝛ inuenit alios stãtes: ꝛ dicit illis Quid hic statis tota die ociosi: Dicũt ei: Quia nemo nos ꝯduxit. Dicit illis: Jte ꝛ vos i vineã meã. Cũ sero aũt factũ esset: dicit dñs vinee ꝓcuratori suo ¶ Uoca operarios ꝛ redde illis mercedẽ: incipiens a nouissimis vsqz ad ꝓmos. Cũ venissent ergo q circa vndecimã horã venerãt: acceperũt singlos denarios. Ueniẽtes aũt ꝛ ꝓmi: arbitrati sunt qꝫ plus essent accepturi: acceperũt aũt ꝛ ipi singlos denarios. Et accipiẽtes murmurabãt aduersus patrẽfamilias dicẽtes: Hi nouissimi vna hora fecerũt: ꝛ pares illos nobis fecisti: q portauimus põdus diei ꝛ estus: At ille rñdẽs vni eoꝝ dixit ¶ Amice: nõ facio tibi iniuriã. Nonne ex denario ꝯuenisti mecũ: Tolle qđ tuuz est ꝛ vade. Uolo aũt ꝛ huic nouissimo dare sicut ꝛ tibi. Aut nõ licet mihi qđ volo facere ¶ An oculus tuus nequã est qȝ ego bonus sum: ¶ Sic erũt nouissimi ꝓmi ꝛ ꝓmi nouissimi ¶ Multi. n. sunt vocati: pauci vero electi. ¶ Et ascẽdẽs iesus hierusolymam: assumpsit duodecim discipulos secreto: ꝛ ait illis. Ecce ascẽdimus hierosolymã: ꝛ filius hois tradetur ꝓncipibus sacerdotũ ꝛ scribis ꝛ ꝯdẽnabũt eũ morte: ꝛ tradẽt eũ gẽtibus ad illudẽdũ: ꝛ flagellandũ: ꝛ crucifigendũ: ꝛ tertia die resurget ¶ Tũc accessit ad eũ mat filioꝝ zebedei cũ filijs suis: adorãs ꝛ petẽs aliqđ ab eo Qui dixit ei: Quid vis: Ait illi: Dic vt sedeant hi duo filij mei: vnus ad dexterã tuaz et vnus ad sinistrã i regno tuo. Rñdens autez iesus dixit ¶ Nescitis qđ petatis. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibiturus sum: Dicũt ei: Possumus. Ait illis: ¶ Calicẽ quidẽ meũ bibetis: sedere aũt ad dexterã meaz vel sinistrã nõ est meuz dare vobis: sed q̃bus paratũ est a patre meo. Et audiẽtes decẽ: indignati sunt de duobus fratribus. Jesus autẽ vocauit eos ad se: ꝛ ait ¶ Scitis qȝ ꝓncipes gẽtiũ dñant eoꝝ: ꝛ q maiores sunt ꝓtãtẽ exer

Deut. 33. — Marc. 10. d — Luc. 18. c. — Mar. 10. e — Luc. 13. f. — A — B — Luc. 10. c. — C — J. 22. b. ꝛ 26. c — Ecc. 31. a. 19. — g. Mar. 10. c — D. Luc. 13. f. — j. 22. c. a. 16. c — Marc. 10. c. — Luc. 18. f. — Marc. 10. e — E — Ja. 4. a. — Ro. 8. d. — 1. Cor. 10. b — F — Marc. 10. f — Luc. 22. c.

Luc.22.c. Mr.10.g. G Mr.10.g. Luc.18.g. i.9.f. Lu.18.g. i.9.f. Mr.8.d. i.10.g. A Mr.11.a. Luc.19.d. Joh.12.b.

cent inter eos. Nō ita erit inter vos. ¶ Sed quicunqz voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister. Et q voluerit inter vos primus eē: erit vester seruus. ¶ Sicut filius hominis nō venit ministrari sed ministrare: et dare aīam suā redēptionē pro multis. ¶ Et egredientibus illis ab hiericho secuta est eū turba multa. ¶ Et ecce duo ceci sedētes secus viā: audierūt qz iesus trāsiret et clamauerūt dicētes: Dñe miserere nostri fili dauid. ¶ Turba autē increpabat eos vt tacerent. At illi magis clamabāt dicentes: Dñe ¶ miserere nostri fili dauid. Et stetit ihs: et vocauit eos et ait: Quid vultis vt faciā vobis. Dicūt illi: Dñe: vt aperiantur oculi nostri. Misertus autē eorū iesus: tetigit oculos eorū. ¶ Et confestim viderūt: et secuti sunt eū.

XXI

Zach.9. Esa.62. Joh.11.b. Mr.11.b. Luc.19.c.

Et cū appropinquassēt hierosolymis et venissent bethphage ad montē oliueti: tūc iesus misit duos discipulos dicens eis: Ite in castellū quod contra vos est et statim inuenietis asinā alligatā et pullū cū ea: soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit: dicite: qz dñs his opus habz: et confestim dimittet eos. Hoc autē factū est: vt adimpleretur quod dictū est per prophetā dicentem. ¶ Dicite filie sion: ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinā: et pullū filium subiugalis. ¶ Euntes autē discipuli fecerūt sicut precepit illis iesus. Et adduxerūt asinā et pullū: et imposuerūt super eos vestimenta sua: et eū desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebāt ramos de arboribus: et sternebant in via. ¶ Turbe autē que precedebāt et que sequebantur: clamabāt dicentes: Osanna filio dauid: benedictus qui venit in nomine domini: osanna in altissimis. Et cū intrasset hierosolymā commota est vniuersa ciuitas dicens: Quis ē hic? populi autē dicebant. Hic est filius propheta a nazareth galilee. ¶ Et intrauit ihs in templū dei: et eiciebat oēs vendentes et ementes in templo: et mensas nūmulariorū et cathedras vendentiū colūbas euertit: et dicit eis. ¶ Scriptū est: domus mea domus oratōis vocabitur: vos autē fecistis illā speluncā latronū. ¶ Et accesserūt ad eū ceci et claudi in templo et sanauit eos. Videntes autē principes sacerdotū et scribe mirabilia que fecit: et pueros clamātes in templo et dicentes: osanna filio dauid: indignati sunt et dixerūt ei: Audis quid isti dicūt? Jesus autē dixit eis: Vtiqz: nunqz legistis ¶ quia ex ore infantiū et lactentiū perfecisti laudē? Et relictis illis abijt foras extra ciuitatē in bethaniā: ibiqz mansit. Mane autē reuertēs in ciuitatē: esuriit. ¶ Et vidēs fici arborem vnā secus viā venit ad eā: et nihil inuenit in ea nisi folia tantū

B Mar.11.b. Luc.19.f. Joh.12.b. Ma.11.d. Luc.19.g. Jo.2.d. Esa.56. Hiere.7. 3.Reg.5. Luc.19.f. C Ps.8. Mr.11.c. Luc.13.b.

ait illi: Nunqz ex te fructus nascatur in sempiternū. Et arefacta est continuo ficulnea. Et videntes discipuli: mirati sunt dicētes: Quō continuo aruit? Rñdens autē iesus ait eis: ¶ Amen dico vobis: si habueritis fidē et nō hesitaueritis nō solū de ficulnea faciatis: sed et si monti huic dixeritis: tolle et iacta te in mare: fiet. ¶ Et oīa quecūqz petieritis in oratōe credētes: accipietis. Et cū venisset in templū: accesserūt ad eum docentē principes sacerdotū et seniores populi dicētes. ¶ In qua potestate hec facis? Et quis tibi dedit hanc potestatē? Respondēs iesus dixit eis: Interrogabo vos et ego vnū sermonē: quē si dixeritis mihi: et ego vobis dicā in qua potestate hec facio. Baptismū iohannis vnde erat: e celo: an ex hoībus? At illi cogitabāt inter se dicentes: Si dixerimus e celo: dicet nobis. Quare ergo nō credidistis illi? Si autē dixerimus ex hoībus: timemus turbā. ¶ Oēs enim habebant iohannē sicut prophetā. Et respōdentes iesu: dixerūt: Nescimus. Ait illis et ipse. Nec ego dico vobis in qua potestate hec facio. Quid autē vobis videtur? Homo quidā habebat duos filios et accedēs ad primū dixit: Fili: vade hodie operari in vineā meā. Ille autē rñdēs ait Nolo. Postea autē penitētia motus abijt. Accedens autē ad alterū dixit similiter. At ille respōdens ait: Eo dñe. Et nō iuit. Quis ex duobus fecit voluntatē patris? Dicūt ei: Primus. Dicit illis iesus: Amen dico vobis qz publicani et meretrices precedent vos in regno dei. Venit enim ad vos iohānes in via iusticie: et nō credidistis ei. Publicani autē et meretrices crediderunt ei: vos autē videntes nec penitentiam habuistis postea vt crederetis ei. ¶ Aliam parabolam audite. Homo erat paterfamilias qui plantauit vineā: et sepē circūdedit ei: et fodit in ea torcular et edificauit turrī: et locauit eā agricolis: et peregre profectus est. Cū autē tēpus fructuum appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas vt acciperent fructus eius. ¶ Et agricole apprehensis seruis eius: aliū ceciderūt: aliū occiderūt: aliū vero lapidauerūt. Iterū misit alios seruos plures prioribus: et fecerūt illis similiter. Nouissime autē misit ad eos filiū suū dicens: Verebuntur filiū meū. Agricole autē videntes filium dixerūt intra se. ¶ Hic est heres: venite occidamus eū: et habebimus hereditatē eius. Et apprehensū eū eiecerūt extra vineā: et occiderūt. Cū ergo venerit dñs vinee: quid faciet agricolis illis? Aiūt illi: Malos male perdet et vineam suā locabit alijs agricolis: qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis iesus. Nunqz legistis in scripturis. ¶ Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic est factus in caput anguli: A dño factū est istud: et est mirabile in oculis no

Mr.17.c. L.17.b. Mr.11.d. Ja.1. D Mr.11.e. Jo.4.d. et 16.f. Ma.11.f. Lu.20.a. S.14.a. F Ma.12.a. Luc.20.b. Esaie.5. J.23.a. Mar.12.b. Gen.37. G Ma.12.b. Luc.20.c. 1.Pe.2.a.

Act.4.b.

stris. Ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabitur genti facienti fruct⁹ eius. Et qui ceciderit super lapidem istū cōfringetur: super quem vero ceciderit: cōteret

Mr.12.b. L. 19.g. ⁊ .20.c. ⁊.22.a. Jo.7.c. ⁊. g.

eum. ¶ Et cū audissent principes sacerdotū ⁊ pharisei parabolas eius: cognouerunt q̄ de ipsis diceret: ⁊ querentes eū tenere timuerunt turbas: quoniā sicut pphetā eū habebāt. Et respondēs iesus dixit iterum in parabolis eis dicens.

XXII

A

Lu.14.d. Apo.19.b.

Simile factū est regnū celoꝝ hoi regi qui fecit nuptias filio suo. ¶ Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebant venire. Iterum misit alios seruos dicens: Dicite inuitatis. Ecce prādiū meū paraui: tauri mei ⁊ altilia occisa sunt: et oīa parata: venite ad nuptias. Illi aūt neglexerūt ⁊ abierūt: alius in villā suā: alius vero ad negociationē suā. ¶ Reliq̄ vero tenuerūt seruos eius: ⁊ cōtumelijs affectos occiderūt

s.21.f.

B

Rex aūt cū audisset irat⁹ est: ⁊ missis exercitibus suis pdidit homicidas illos: ⁊ ciuitatē illoꝝ succendit. Tunc ait seruis suis: Nuptie quidē parate sunt: sed q̄ inuitati erāt nō fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viaꝝ: ⁊ q̄scunq̄ inueneritis: vocate ad nuptias. Et egressi serui eius in vias congregauerūt oēs quos inuenerūt malos ⁊ bonos: ⁊ implete sunt nuptie discūbentiū. Intrauit aūt rex vt videret discūbētes: ⁊ vidit ibi hoiē nō vestitū veste nuptiali. Et ait illi: Amice: quō huc itrasti nō habens vestē nuptialem: At ille obmutuit.

C

J.25.c. s.13.g J.24.g. s.20. d.3. esdr.8. Mar.12.b. Lu.20.d.

Tunc dixit rex ministris. ¶ Ligatis manib⁹ ⁊ pedibus eius mittite eū in tenebras exteriores ¶ ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. ¶ Multi aūt sunt vocati pauci vero electi. ¶ Tūc abeūtes pharisei consiliū inierūt vt caperent eū i sermone. Et mittūt ei discipulos suos cū herodianis dicentes. ¶ Magister scim⁹ q̄ verax

Mar.12.c.

es ⁊ viā dei in veritate doces: ⁊ nō est tibi cura de aliquo. ¶ Nō eni respicis personā hominū. Dic ergo nobis: qd tibi videt. Licet censū dari cesari: an nō: Cognita aūt iesus neq̄tia

Act.10.c.

D

eoꝝ ait: Quid me tēptatis hypocrite: Ostendite mihi nūmisma census. At illi obtulerunt ei denariū. Et ait illis iesus. Cui⁹ est imago hec ⁊ supscriptio: Dicūt ei: Cesaris. Tunc ait illis. ¶ Reddite ergo que sunt cesaris cesari et q̄ sunt dei deo. Et audiētes mirati sūt: ⁊ relicto

Ro.13.b. Ac.23.a.

eo abierūt. ¶ In illo die accesserūt ad eū saducei: q̄ dicunt nō esse resurrectionē: ⁊ interrogauerūt eū dicētes: Magister: moyses dixit: si quis mortuus fuerit non habens filiū: vt ducat frater eius vxorē illius ⁊ suscitet semē fratri suo. ¶ Erant autem apud nos septē fratres: ⁊ primus vxore ducta defunctus est: et

Mar.12.d.

non habens semē reliquit vxorē suā frī suo. Simuliter secundus ⁊ terti⁹ vsq̄ ad septimū

E

Nouissime aūt oiū: ⁊ mulier defuncta ē. In resurrectōne ergo cuius erit de septem vxor: Omnes eni hūerūt eā. Respondēs aūt ihs ait illis. ¶ Erratis nesciētes scripturas: neq̄ virtutē dei. In resurrectione eni neq̄ nubēt neq̄ nubent: sed erunt sicut angeli dei i celo De resurrectōe aūt mortuoꝝ nō legistis q̄d dictū est a deo dicente vobis. ¶ Ego sum de⁹ abraam: ⁊ deus ysaac: ⁊ deus iacob: Non est de⁹ mortuoꝝ: sed viuentiū. Et audiētes turbe mirabant in doctrina eius. ¶ Pharisei autē audiētes q̄ silentiū imposuisset saduceis cōuenerūt in vnū: ⁊ interrogauit eū vnus ex eis legis doctor tēptans eū: Magister: q̄d ē mādatū magnū in lege: Ait illi iesus. ¶ Diliges dnm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ in tota aīa tua: ⁊ i tota mēte tua. Hoc ē maximū ⁊ pmū mandatū. Secundū aūt simile est huic. ¶ Diliges proximū tuū sicut teipsū. In his duob⁹ mandatis vniuersa lex pēdet ⁊ pphete. Congregatis aūt phariseis: interrogauit eos iesus dicens: Quid vobis videt de xp̄o: cuius filius est: Dicūt ei: Dauid. Ait illis. ¶ Quomodo ergo dauid in spiritu vocat eū dnm dicens ¶ Dixit domin⁹ dn̄o meo: sede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos: scabellū pedū tuoꝝ: Si ergo dauid vocat eū dnm: quomodo filius eius est: ¶ Et nemo poterat ei respondere verbū: neq̄ ausus fuit q̄sq̄ ex illa die eum amplius interrogare.

Titū.3.b. Exo.3. Mar.12.e. F Mar.12.e. Luc.10.f. Deut.6. G Leui.19. Mr.12.e. Ro.13.e. s.7.c. Luc. 10.g. Ja.2.b. Mar.12.f. Luc.20.g. Ps.109. Mar.12.f. Luc.20.g.

XXIII

A

Luc.11.f. Mar.12.g.

Tunc iesus locut⁹ est ad turbas ⁊ ad discipulos suos dicens ¶ Super cathedrā moyse sederūt scribe ⁊ pharisei. Omnia ergo quecūq̄ dixerint vobis: seruate ⁊ facite: secūdum opera vero eorum nolite facere. Dicunt eni ⁊ non faciunt. ¶ Alligant

Luc.11.g.

aūt onera grauia ⁊ importabilia: ⁊ imponūt in humeros hominū: digito autē suo nolunt ea mouere. ¶ Omnia vero opera sua faciunt vt videant ab hominib⁹. Dilatant enī phylateria sua: ⁊ magnificant fimbrias. ¶ Amāt

s.6.

Mr.12.g. Lu.14.b.

aūt primos recubitus in cenis: ⁊ primas cathedras in synagogis: ⁊ salutationes in foro ⁊ vocari ab hominibus rabbi. Uos autem nolite vocari rabbi. Un⁹ est eni magister vester: omnes autem vos fratres estis. Et patrem nolite vocare vobis super terram: vn⁹ est eni pater vester qui in celis est. ¶ Nec vocemini magistri: quia magister vester vnus est xp̄s. Qui maior est vestrum: erit minister vester.

Ja.3.a.

¶ Qui aūt se exaltauerit humiliabitur: ⁊ qui se humiliauerit exaltabitur. ¶ Ue autem vob scribe ⁊ pharisei hypocrite q̄ clauditis regnū celorum ante homines. Uos eni non intratis

Luc.14.c. Jac.4.c. Luc.11.g.

C

nec introeuntes sinitis intrare. Ve vob scri
be ⁊ pharisei hypocrite qui comeditis dom⁹
viduaꝝ: orationes longas orantes: ꝓpter h
amplius accipietis iudiciũ. Ve vobis scribe
⁊ pharisei hypocrite: qui circuitis mare ⁊ ari
dam: vt faciatis vnũ proselitũ: ⁊ cũ fuerit fa
ct⁹: facitis eũ filiũ gehẽne duplo q̃ȝ vos. Ve
vobis duces ceci: q dicitis: quicũqȝ iurauẽit
per templũ nihil est: qui aũt iurauerit i auro
templi debitor est. Stulti ⁊ ceci: quid eni ma
gis est: aurũ: an templũ qd̃ sanctificat aurũ?
Et qcũqȝ iurauerit in altare nihil est: qcũqȝ
aũt iurauerit in dono qd̃ est sup illud: debet

D

Ceci quid enĩ maius est: donũ: an altare qd̃
sanctificat donũ? Qui g̃ iurauerit in altari.
iurat in eo ⁊ in omnib⁹ que super illud sunt.
Et quicũqȝ iurauerit in templo: iurat in illo
⁊ in eo q habitat in ipso. Et qui iurat in celo
iurat in throno dei ⁊ in eo qui sedet super eũ

Luc.11.f.

¶ Ve vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui d
cimatis mentã ⁊ anethũ ⁊ ciminũ: ⁊ reliqstis
que grauiora sunt legis iudiciũ ⁊ misericor
diam: ⁊ fidem. Hec oportuit facere: ⁊ illa non

E

omittere. Duces ceci excolãtes culicẽ: came

Luc.11.f.

lum aũt glutientes. ¶ Ve vobis scribe ⁊ pha
risei hypocrite: qui mũdatis quod deforis ẽ
calicis ⁊ parapsidis: intus aũt pleni estis ra

s.15.b.

pina ⁊ immũditia. ¶ Pharisee cece: munda
prius quod intus est calicis ⁊ parapsidis: vt

Luc.11.f.
Ac.23.a.

fiat ⁊ id qd̃ deforis est mundũ. ¶ Ve vob scri
be ⁊ pharisei hypocrite: q̃ȝ similes estis sepul
chris dealbatis: q̃ a foris parẽt hoib⁹ specio
si: int⁹ vero plena sunt ossib⁹ mortuoꝝ ⁊ omi

Ro.1.c.S.
7.a.

spurcitia. ¶ Sic ⁊ vos a foris quidẽ paretis
hominib⁹ iusti: int⁹ aũt pleni estis hypocrisi

Luc.11.g.

⁊ iniqtate. ¶ Ve vobis scribe ⁊ pharisei hypo

F

crite: qui edificatis sepulchra prophetarum
⁊ ornatis monumẽta iustoꝝ: ⁊ dicitis: Si fuis
semus in diebus patrum nostrorum: nõ esse

Luc.11.g.
1.Thes.2.d.

mus socij coꝝ in sanguine prophetarũ: ¶ Ita
q̃ȝ testimõio estis vobismetipsis: q̃ȝ filij estis
eorũ qui prophetas occiderũt. Et vos imple

S.3.c.L.3.b.

te mensurã patrũ vestroꝝ. ¶ Serpentes geni
mia viperarũ: quomodo fugietis a iudicio

Mr.13.g.

gehenne? Ideo dico vobis. ¶ Ecce ego mitto
ad vos ꝓphetas ⁊ sapiẽtes ⁊ scribas: ⁊ ex il

Ac.5.d.
2.Cor.11.e

lis occidetis ⁊ crucifigetis ¶ ⁊ ex eis flagella
bitis in synagogis vestris: ⁊ ꝑsequimini d̃ ci
uitate in ciuitatẽ vt veniat sup vos oĩs san

Heb.11.a.

guis iustus qui effusus est super terrã ¶ a san

G

guine abel iusti vsqȝ ad sanguinẽ zacharie
filij barachie: quẽ occidistis inter templum ⁊
altare. Amen dico vobis: veniẽt hec oĩa sup

Luc.13.g.

generationẽ istã. ¶ Hierusalẽ hierusalẽ: q̃ oc
cidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q ad te missi st
quotiẽs volui congregare filios tuos quẽad
modũ gallina ꝯgregat pullos suos sb alas:
⁊ noluisti. Ecce relinquet vobis dom⁹ via d
serta. Dico eni vob nõ me vidibitis ãmodo
donec dicatis. Benedictus qui venit i nomi
ne domini.

XXIIII

A

Mr.13.a.L.
19.g.⁊.21.b.

Et egressus iesus de templo ibat. Et
accesserũt discipuli ei⁹ vt ostenderẽt
ei edificatões templi. Ipse aũt respõ
dens: dixit illis: Videtis hec oĩa: Amẽ dico
vobis: nõ relinquet hic lapis super lapidẽ
qui nõ destruat. Sedẽte aũt eo sup montẽ
oliueti: accesserũt ad eũ discipuli secreto dicẽ
tes: Dic nobis qñ hec erunt: ⁊ qd̃ signũ ad
uẽtus tui ⁊ cõsumationis seculi? Et respõdẽs

Mr.13.b.L.
21.b. Eph.5.
b.1.Cor.3.d.
Col.2.d.

iesus dixit eis. ¶ Videte ne qs vos seducat:
Multi enĩ veniẽt in noĩe meo dicentes: Ego
sum christus: et multos seducent. Audituri
eni estis ꝑlia ⁊ opiniões ꝑlioꝝ: videte ne tur

B

Mr.13.b.
Luc.21.c.

bemi. ¶ Oportet eni h fieri: sed nõ dũ ẽ finis.
Cõsurget eni gẽs i gentẽ: ⁊ regnũ i regnũ: ⁊
erũt pestilẽtie ⁊ fames ⁊ tremot⁹ ꝑ loca. Hec

Mar.13.b.
Lu.21.c. Jo.
15.f.

aũt oĩa initia sunt doloꝝ. ¶ Tũc tradẽt vos in
tribulatõẽ: ⁊ occidẽt vos: ⁊ eritis odio om
nib⁹ gẽtib⁹ ꝓpt nomẽ meũ. Et tũc scãdaliza
bũt multi: ⁊ inuicẽ tradẽt: ⁊ odio habebũt i
uicẽ. Et mlti pseudo ꝓphete surgẽt: ⁊ seducẽt
mltos: ⁊ qm̃ abũdabit iniquitas: refrigescet

S.10.c. Mr.
13.c. Ro.10.
c. Act.2.b.
Mr.13.d.

charitas multoꝝ. ¶ Qui aũt ꝑseuerauerit vs
qȝ in finẽ: hic saluus erit. Et ꝑdicabit h euan
geliũ regni i vniuerso orbe i testimoniũ oib⁹
gẽtib⁹: ⁊ tũc veniet ꝯsummatio. ¶ Cũ g̃ vide

C

ritis abhominatõẽ desolatõis: q̃ dicta est a
daniele ꝓpheta stantẽ i loco sancto: q legit i

Mr.13.d.
Lu.21.d.
Mr.13.d.L.
21.d. Esa..13.
Ezechiel. 13.
Mar.13.d.
Mr.13.d.
Lu.21.e.
Mar.13.e.
Mar.13.e.
Luc.17.e.
Mar.13.e.

telligat. ¶ Tũc q i iudea sunt fugiãt ad mon
tes: ⁊ q i tecto nõ descẽdat tollere aliqd de do
mo sua: ⁊ q in agro: nõ reuertat tollere tuni
cã suã. ¶ Ve aũt pregnãtib⁹ ⁊ nutriẽtib⁹ in il
lis dieb⁹. ¶ Orate aũt vt nõ fiat fuga via in
hyeme vel sabbato. ¶ Erit eni tũc tribulatio
magna q̃lis nõ fuit ab initio mũdi vsqȝ mo
do: neqȝ fiet. ¶ Et nisi breuiati fuissent dies il
li: nõ fieret salua oĩs caro: sed ꝓpt electos bre
uiabũt dies illi. ¶ Tũc si qs vobis dixerit: ec
ce hic est xp̃s aut illic: nolite credere. ¶ Sur
gent enim pseudo christi ⁊ pseudo prophete
⁊ dabunt signa magna ⁊ prodigia: ita vt i er
rorem inducantur si fieri potest etiam electi.

D

Lu.17.c.

Ecce predixi vobis. ¶ Si ergo dixerint vobis
ecce in deserto est: nolite exire: ecce in penetra

L.17.e. Esa.
5. ⁊ .13. Job.
26. Dan. 7.
Lu.17.g.

libus: nolite credere. ¶ Sicut enim fulgur ex
it ab oriente ⁊ paret vsqȝ in occidentem: ita
erit et aduentus filij hominis. ¶ Vbicũqȝ
fuerit corpus: illic congregabuntur et aqui
le. Statim autem post tribulationem dierũ

Johel.2.
Mr.13.f.

illorum ¶ sol obscurabitur: ⁊ luna non dabit
lumen suum: ¶ et stelle cadẽt de celo: et virtu

E
Mar.13.f.
Mar.13.f.
Luc.21.f.
Marc.13.g.
Luc.21.f.
Luc.17.f.
1 Pe.3.d.
F
Lu.17.g.
Mt.12.g.
Luc.12.e.
Apo.3.a.
Luc.12.e.
G
L.12.e.Apo.
16.d.2.
Cor.5.a.
s.12.j.25.e.
A
1.Thes.5.a.
B

tes celoꝝ cõmouebunt᷑: ⁊ tunc parebit signũ filij hominis in celo. Et tũc plangent oẽs tribus terre ⁊ videbũt filiũ hoĩs venientẽ ĩ nubibus celi cũ virtute multa ⁊ maiestate. ¶ Et mittet ãgelos suos cũ tuba ⁊ voce magna: ⁊ ꝯgregabũt electos eius a quattuoꝛ vẽtis: a summis celoꝝ vsqꝫ ad terminos eoꝝ. ¶ Ab arboꝛe aũt fici discite parabolã: cũ iã ramus eius tener fuerit ⁊ folia nata: scitis qꝛ ꝓpe est estas. Ita ⁊ vos cũ videritis hec oĩa: scitote qꝛ ꝓpe est in ianuis. ¶ Amẽ dico vob: qꝛ non preteribit generatio hec: donec oĩa fiant. Celũ ⁊ terra transibũt: verba aũt mea nõ preteribunt. De die aũt illa ⁊ hora nemo scit: neqꝫ angeli celoꝝ: nisi pater solus. ¶ Sicut autẽ in diebus noe: ita erit ⁊ aduentus filij hominis. Sicut eni erant in diebus añ diluuiũ comedẽtes ⁊ bibẽtes nubẽtes ⁊ nuptui tradentes: vsqꝫ ad eũ diẽ quo itrauit noe in arcam ⁊ nõ cognouerũt donec venit diluuiũ ⁊ tulit oẽs: ita erit ⁊ aduẽtus filij hoĩs. ¶ Tũc duo erũt in agro: vnꝰ assumet᷑ ⁊ vnꝰ relinquetur. Due molẽtes in mola: vna assumet᷑ ⁊ vna relinquet᷑. Duo in lecto: vnꝰ assumet᷑ ⁊ vnꝰ relinquet᷑. ¶ Uigilate ergo qꝛ nescitis qua hora dñs vester vẽturꝰ sit. Illud autẽ scitote: qm̃ si sciret pr̃familias q̃ hora fur vẽturꝰ eẽt vigilaret vtiqꝫ: ⁊ nõ fineret pfodi domũ suã. Ideo ⁊ vos estote parati: qꝛ q̃ nescitis hora filius hoĩs vẽturꝰ est. ¶ Quis putas est fidelis seruus ⁊ prudẽs: quẽ cõstituit dñs supra familiã suã: vt det illis cibũ in tpe. ¶ Beatꝰ ille seruus: quẽ cũ venerit dñs eiꝰ inuenerit sic facientẽ. Amẽ dico vobis: qm̃ sup omnia bona sua ꝯstituet eũ. Si aũt dixerit malus seruus ille in corde suo: morã facit dñs meꝰ venire: ⁊ ceperit ꝑcutere ꝯseruos suos: manducet aũt ⁊ bibat cũ ebriosis: veniet dñs serui illius in die q̃ nõ sperat: ⁊ hora q̃ ignorat: ⁊ diuidet eũ: ꝑtemqꝫ eiꝰ ponet cũ hypocritis ¶ illic fletus ⁊ stridoꝛ dentiũ.

XXV

Tunc simile erit regnũ celoꝝ decem virginibus: q̃ accipiẽtes lãpades suas exierunt obuiam sponso ⁊ sponse. Quinqꝫ autẽ ex eis erant fatue: ⁊ quiqꝫ prudẽtes. Sed quiqꝫ fatue acceptis lampadibꝰ non sumpserunt oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cũ lampadibus. Morã autem faciente sponso: dormitauerunt omnes ⁊ dormierunt. ¶ Media autem nocte clamoꝛ factus est: ecce sponsus venit: exite obuiam ei. ¶ Tunc surrexerũt omnes virgines ille: ⁊ ornauerũt lampades suas. Fatue autẽ sapientibus dixerunt: Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extinguunt᷑. Responderunt prudentes dicẽ

s.7.e.Luc.
13.e.
j.16.d.
Luc.19.b.
Mr.13.g.
C
Luc.16.a.
Luc.19.e.
D
E
s.13.b.L.8.
c.⁊.19.d.
Mar.4.c.
Luc.13.f.
F
Apo.19.d.
Eph.1.a.

tes: Ne forte nõ sufficiat nob ⁊ vobis: ite potius ad vendẽtes ⁊ emite vobis. Dũ autem irent emere: venit sponsus: ⁊ que parate erãt intrauerunt cũ eo ad nuptias: ⁊ clausa est ianua. Nouissime vero veniũt ⁊ relique virgines dicẽtes. ¶ Domine domine: aperi nobis. At ille respondens ait: Amen dico vobis: nescio vos. ¶ Uigilate itaqꝫ qꝛ nescitis diẽ neqꝫ horã. ¶ Sicut eni hõ peregre ꝓficiscẽs vocauit seruos suos: ⁊ tradidit illis bona sua. Et vni dedit qnqꝫ talẽta: alij aũt duo: alij ꝟo vnũ: vnicuiqꝫ ſm ꝓpriam virtutẽ: ⁊ profectꝰ est statim. Abijt aũt qui quinqꝫ talenta acceperat: ⁊ operatus est in eis: ⁊ lucratus ẽ alia qnqꝫ. Similiter qui duo acceperat: lucratꝰ ẽ alia duo. Qui aũt vnũ accepat: abiens fodit in terrã: ⁊ abscondit pecuniam domini sui. ¶ Post multũ ꝟo tpis vẽit dñs seruoꝝ illoꝝ ⁊ posuit ratonẽ cũ eis. Et accedẽs qui qnqꝫ talenta acceperat: obtulit alia quinqꝫ talenta: dicens: Domine quinqꝫ talenta tradidisti mihi: ecce alia quiqꝫ superlucratus sum. Ait illi dominus eius. ¶ Euge serue bone ⁊ fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: sup mlta te constituam: intra in gaudiũ domini tui. Accessit autẽ ⁊ qui duo talenta acceperat: et ait: Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dominꝰ eius Euge serue bone ⁊ fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: super multa te constituaꝫ: intra in gaudiũ domini tui. Accedens autẽ ⁊ qui vnum talentũ acceperat ait: Domine: scio qꝛ homo durus es: metis vbi non seminasti: ⁊ congregas vbi non sparsisti: ⁊ timens abij ⁊ abscondi talentum tuum in terra. Ecce hẽs quod tuũ est. Respondens autem dominus eius: dixit ei: Serue male ⁊ piger: sciebas qꝛ metõ vbi non semino: ⁊ congrego vbi non sparsi. Opoꝛtuit ergo te cõmittere pecuniaꝫ meam nummularijs: ⁊ veniẽs ego recepissem vtiqꝫ quod meum est cum vsura. Tollite itaqꝫ ab eo talentũ: ⁊ date ei qui habet decem talẽta ¶ Omni eni habenti dabitur ⁊ abundabit: ei autem qui non habet: ⁊ quod videtur habere auferetur ab eo: ⁊ inutilem seruũ eijcite in tenebras exterioꝛes ¶ illic erit fletus ⁊ stridoꝛ dentium. Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua ⁊ omnes angeli cuꝫ eo: tunc sedebit super sedem maiestatis sue: ⁊ congregabuntur ante eum omnes gentes ⁊ separabit eos ab inuicẽ: sicut pastoꝛ segregat oues ab hedis. Et statuet oues quidem a dextris: hedos autem a sinistris. Tũc dicet his qui a dextris eius erunt: ¶ Uenite benedicti patris mei: possidete paratum vobis regnum ã ꝯstitutione mundi. Esuriui enim

⁊ vidistis mihi mãducare. Sitiui: et dedistis mihi bibere. Hospes eram: et collegistis me Nudus: ⁊ operuistis me. Infirmus: et visitastis me. In carcere eram: et venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes: Domine: quando te vidimus esurientē: ⁊ pauim⁹ sitientem: ⁊ dedimus tibi potum? Quãdo autem te vidimus hospitem: et collegimus te: aut nudum ⁊ cooperuimus te? Aut quãdo te vidimus infirmum: aut in carcere: ⁊ venim⁹ ad te? Et respondens rex dicet illis: Amen dico vobis: quãdiu fecistis vni de his fratrib⁹ meis minimis mihi fecistis. Tūc dicet ⁊ his qui a sinistris erunt. ¶ Discedite a me male dicti in ignem eternū qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius. Esuriui enī: ⁊ non dedistis mihi manducare. Sitiui: et non dedistis mihi potum. Hospes eram: ⁊ nō collegistis me Nudus: et non operuistis me. Infirmus et ī carcere: ⁊ non visitastis me. Tunc respondebunt ei ⁊ ipsi dicentes: Domine: quãdo te vidimus esurientem: aut sitientem: aut hospitem: aut nudum: aut infirmum: aut in carcere ⁊ nō ministrauimus tibi? Tunc respōdebit illis dicens: Amen dico vobis: q̃zdiu non fecistis vni de minoribus his: nec mihi fecistis ¶ Et ibunt hi in supplicium eternū: iusti autem in vitam eternam.

M. 7. f. L. 13. f.
B
Jo. 5. e.

XXVI

E T factum est cum consumasset iesus sermones hos omnes: dixit discipulis suis. ¶ Scitis quia post biduum pasca fiet: ⁊ filius hominis tradetur vt crucifigatur. Tūc congregati sunt principes sacerdotum: ⁊ seniores populi in atrium pricipis sacerdotum: qui dicebatur cayphas: ⁊ consiliū fecerunt vt iesum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant autem: Non in die festo. Ne forte tumultus fieret in populo. Cum autem esset iesus in bethania in domo simonis leprosi. accessit ad eum mulier habens alabastrum vnguenti preciosi: ⁊ effudit sup caput ipsius recumbentis. Uidentes autem discipuli: indignati sunt dicentes: Ut quid perditio hec? Potuit enim istud venundari mlto: et dari pauperibus. Sciens autem iesus ait illis: Quid molesti estis huic mulieri? Opus enim bonum operata est in me. Naz semper pauperes habetis vobiscum: me autem non semper habebitis. ¶ Mittens enim hec vnguentum hoc in corpus meum: ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis vbicunq̃z predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo: dicetur ⁊ q̃ hec fecit in memoriam eius. ¶ Tunc abijt vnus de duodecim q dicebatur iudas scarioth: ad principes sacerdotum ⁊ ait illis: Quid vultis mihi dare: et

A
Mr. 14. a.
Luc. 22. a.
Joh. 12. a.
B
Mr. 14. a.
Lu. 7. f.
Joh. 12. a.

ego vobis eum tradam? At illi constituerūt ei triginta argenteos. Et exinde querebat opportunitatem vt eum traderet. Prima autē die azymorum accesserunt discipuli ad iesū dicentes: Ubi vis paremus tibi comedere pasca? At iesus dixit: Ite in ciuitatē ad quēdã: ⁊ dicite ei: Magister dicit: tempus meū prope est: apud te facio pasca cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis iesus: ⁊ parauerunt pasca. ¶ Uespere aūt facto: discumbebat cum duodecim discipulis suis. Et edentibus illis dixit: Amen dico vobis: quia vnus vestrum me traditurus est. ¶ Et contristati valde ceperunt singuli dicere Nunquid ego sum domine? At ipse respondens ait: Qui intingit mecum manū in parapside: hic me tradet. Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo. ¶ Ue aūt homini illi: per quem filius hominis tradet Bonum erat ei: si natus non fuisset homo ille. Respondens autē iudas qui tradidit eū dixit: Nunquid ego sū rabbi? Ait illi: Tu dixisti. ¶ Cenantibus autem eis accepit iesus panem et benedixit ac fregit: deditq̃z discipulis suis ⁊ ait: Accipite et comedite: hoc ē corpus meum. ¶ Et accipiens calicem gratias egit: ⁊ dedit illis dicens: Bibite ex hoc omnes. Hic est enī sanguis meus noui testamēti: qui pro multis effundetur in remissionē peccatorum. ¶ Dico autem vobis: non bibã amodo de hoc genimine vitis vsq̃z in diē illum cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. ¶ Et hymno dicto: exierūt in mōtē oliueti. Tunc dicit illis iesus. ¶ Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. ¶ Scriptum est enim. Percutiam pastorem: ⁊ dispergentur oues gregis. Postq̃z autem resurrexero: precedam vos in galileã ¶ Respondens autē petrus ait illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego nunq̃z scãdalizabor. Ait illi iesus: Amen dico tibi: q: in hac nocte anteq̃z gallus cantet: ter me negabis. ¶ Ait illi petrus: Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt. ¶ Tunc venit ihs cum illis in villam que dicitur gethsemani. Et dixit discipulis suis. ¶ Sedete hic: donec vadam illuc ⁊ orē. Et assumpto petro ⁊ duobus filijs zebedei cepit contristari: ⁊ mestus esse. Tunc ait illis. ¶ Tristis est anima mea vsq̃z ad mortē. Sustinete hic: ⁊ vigilate mecum. ¶ Et progressus pusillum: procidit in faciem suā orans ⁊ dicens. ¶ Pater mi: si possibile est transeat a me calix iste. Ueruntamē non sicut ego volo: sed sicut tu. ¶ Et venit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes: ⁊

Mr. 14. b.
Jo. 13. c.
Mar. 14. b.
Luc. 22. c.
Joh. 13. c.
S. 18. b.
Mr. 14. c.
Luc. 22. c.
C
Mr. 14. c.
Luc. 22. b.
Jo. 6. f.
Mr. 14. c.
Luc. 22. b.
i. Cor. 11. c.
Heb. 9. e.
Mr. 14. c.
Mr. 14. c.
Joh. 18. a.
Mar. 14. c.
Zach. 13.
Mr. 14. c.
Joh. 16. g.
Mr. 14. c.
Luc. 22. d.
Mr. 14. d.
Ro. 8. d.
D
Mr. 14. d.
Luc. 22. d.
Joh. 18. a.
Mr. 14. d.
Mr. 14. d.
Joh. 12. d.
Mr. 14. d.
Luc. 22. d.
Mr. 14. d.
Luc. 22. e.
Mr. 14. d.

dicit petro: Sic non potuistis vna hora vigilare mecum? Uigilate τ orate: vt non intretis in temptationem. ¶ Spiritus quidem promptus est: caro autem infirma. ¶ Iterum secundo abijt: τ orauit dicens: Pater mi si nō potest hic calix transire nisi bibaz illuz: ¶ fiat voluntas tua. Et venit iterum: τ inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. Et relictis illis: iterum abijt τ orauit tertiō eundem sermonem dicens. ¶ Tunc venit ad discipulos suos: τ dicit illis: Dormite iam τ requiescite. Ecce appropinquabit hora τ filius hominis tradetur in manus peccatorum Surgite eamus. Ecce appropinquabit qui me tradet. ¶ Adhuc eo loquente: ecce iudas vnus de duodecim venit: τ cū eo turba multa cum gladijs τ fustibus missi a principib⁹ sacerdotum τ senioribus populi. ¶ Qui autē tradidit eum: dedit illis signum dicēs: Quēcunq3 osculatus fuero ipse est: tenete euz. Et confestim accedens ad iesum dixit: Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitq3 illi iesus. Amice ad quid venisti? Tunc accesserunt et manus iniecerunt in iesum: τ tenuerunt euz ¶ Et ecce. vnus ex his qui erant cum iesu: extendens manum exemit gladium suum: τ percutiēs seruum principis sacerdotuz amputauit auriculam eius. Tunc ait illi iesus: Conuerte gladium tuum in locum suum. ¶ Oēs enim qui acceperint gladium: gladio peribūt An putas quia non possum rogare patrem meum: τ exhibebit mihi modo plus q3 duodecim legiones angelorū? Quomodo ergo implebuntur scripture? Quia sic oportet fieri In illa hora dixit iesus turbis. ¶ Tāq3 ad latronem existis cum gladijs τ fustibus comprehendere me. Quotidie apud vos sedebam docens in templo τ nō me tenuistis. Hoc autem totum factum est: vt adimplerentur scripture prophetaruz. ¶ Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. ¶ At illi tenentes iesum duxerunt ad cayphan principem sacerdotū vbi scribe et seniores conuenerant. ¶ Petr⁹ autem sequebatur eum a longe: vsq3 in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum ministris: vt videret finem. ¶ Pricipes autem sacerdotum τ omne concilium querebant falsum testimonium contra iesum: vt eum morti traderent: et nō inuenerūt: cuz multi falsi testes accessissent. ¶ Nouissime autem venerunt duo falsi testes τ dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templuz dei: τ post triduū reedificare illud. Et surgēs princeps sacerdotum ait illi: Nihil respōdes ad ea que isti aduersum te testificantur? Ihs autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. ¶ Adiuro te per deum viuuz: vt dicas nobis si tu es christus filius dei. Dicit illi ihs. Tu dixisti. ¶ Ueruntamē dico vobis: ammodo videbitis filiuz hominis sedentem a dextris virtutis dei τ venientem in nubibus celi. ¶ Tunc princeps sacerdotuz scidit vestimēta sua dicens: Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nūc audistis blasphemiā: Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis. ¶ Tunc expuerunt in faciem eius: τ colaphis euz ceciderūt Alij autem palmas in faciem eius dederunt dicentes: prophetiza nobis christe: Quis est qui te percussit? ¶ Petrus vero sedebat foris in atrio: τ accessit ad eum vna ancilla dicens Et tu cum iesu galileo eras. At ille negauit coram omnibus dicens: nescio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam: vidit eum alia ancilla: τ ait his qui erant ibi. Et hic erat cū iesu nazareno. Et iterum negauit cum iuramento: quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt qui stabant: τ dixerunt petro: Uere τ tu ex illis es: Nam τ loquela tua te manifestum facit. Tunc cepit detestari τ iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit. ¶ Et recordatus est petrus verbi iesu quod dixerat: priusq3 gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare.

Capitulum. XXVII

¶ Mane autem facto: consiliuz inierūt omnes principes sacerdotuz τ seniores populi aduersus iesum: vt eum morti traderent. ¶ Et vinctum adduxerunt euz: τ tradiderunt pōtio pilato presidi. Tūc videns iudas qui eum tradidit q2 damnat⁹ esset: penitentia ductus retulit triginta argēteos principib⁹ sacerdotuz τ seniorib⁹ dicēs: ¶ Peccaui tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt: Quid ad nos: Tu videris. Et proiectis argenteis in templo recessit: et abiens laqueo se suspendit. Principes autez sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: Non licet eos mittere in corbonam quia precium sanguinis est. Consilio autem inito: emerūt ex illis agrum figuli in sepulturaz peregrinoruz: ¶ propter hoc vocatus est ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: vsq3 in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per hieremiam prophetam dicentē. ¶ Et acceperunt triginta argenteos: preciuz appreciati quem appreciauerunt a filijs israel: τ dederunt eos in agrum figuli: sicut constituit mihi dominus. ¶ Jesus autez stetit ante presidem: τ interrogauit eum preses dicēs Tu es rex iudeoruz? Dicit illi iesus. Tu dicis

Lu.22.e. Mr.14.d. Joh.6.g. Mr.14.d. ē.6.c. Mr.14.e. E Mr.14.e. Luc.22.e. Jo.18.a. Mr.14.e. Mr.14.e. Luc.22.e. Jo.18.b. Gen.9. Apoc.13.c. Mr.14.e. Lu.22.e. F Mr.14.e. Mr.14.f. L. 22.f. Jo.18.c. Mr.14.f. L. 22.f. Jo.18.c. Mr.14.f. Lu.22.g. Mar.14.f.

Mr.14.f. Luc.22.g. Mr.14.g. Lu.22.g. Jo. 6.g. G Mr.14.g. Mr.14.g. Lu.22.g. Jo. 18.d. Esa.50. Job.30. Mr.14.g. Luc.22.f. Job.18.c. Mr.14.g. Luc.22.g. A Mr.15.a. Luc.23.a. Mr.15.a. Lu.23.a. Jo.18.c. Gen.4. Act.1.c. B Hie.32. Zach.11. Mr.15.a. L. 23.a. Jo.18.f.

Mr.15.a. Joh.19.b. Mr.15.a. Luc.23.c. Mr.15.b. Jo.18.g. Mr.15.b.L. 23.c.Jo.18.g Act.3.c. C Mr.15.b. Lu.23.c. Mr.15.c. L. 23.d.Jo.19.c. Dt.:11.⁊.26. Mr.15.c. Jo.19.a. D Mr.15.e. Mr.15.c. Luc.23.d. Mr.15.d.L. 23.e.Jo.19.c. Mr.15.d. Jo.19.c. Mr.15.d.L. 23.e Jo.19.d. Ps.21. E Mr.15.d. Luc.23.e.

¶Et cum accusaretur a principibus sacerdo tuz ⁊ senioribus:nihil respondit. Tunc dicit illi pilatus:Non audis quanta aduersuz te dicunt testimonia?Et non respondit ei ad vllum verbum:ita vt miraret̃ preses vehemẽter. ¶Per diem autem sollennem consueuerat preses populo dimittere vnum vinctum quem voluisset. ¶Habebat autem tunc vinctum insignez qui dicebatur barrabas. Cõgregatis ergo illis dixit pilatus:Quez vultis dimittam vobis:barrabam:an iesum qͥ dicitur christus?Sciebat enim ꝙ per inuidiam tradidissent euz. Sedente autez illo pro tribunali:misit ad eũ vxor eius:dicens: Nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa enĩz passa sum hodie per visuz propter euz. ¶Principes autẽ sacerdotuz ⁊ seniores persuaserunt populis vt peterent barrabã:iesum vero perderent ¶Respondens autez preses ait illis:Quem vultis vobis de duobus dimitti?At illi dixerunt. Barrabã. ¶Dicit illis pilatus:Quid igitur faciaz de iesu qui dicitur christus? Dicunt omnes:Crucifigatur. Ait illis preses: Quid enim mali fecit?At illi magis clamabant:dicentes crucifigatur. Uidẽs autez pilatus quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret:accepta aqua lauit manus coram populo dicens:Innocens ego sum a sanguine huius iusti:vos videritis.Et respondens vniuersus populus dixit:Sanguis eius super nos:⁊ super filios nostros. ¶Tunc dimisit illis barraban:iesuz autez flagellatũ tradidit eis vt crucifigeretur. ¶Tunc milites ꝑsidis suscipientes iesuz in pretorio:cõgregauerũt ad euz vniuersaz cohortez:et exuẽtes eum:chlamydez coccineaz circumdederunt ei.Et plectentes coronaz de spinis posuerũt super caput eius:⁊ harundinẽ in dextera eiꝰ ⁊ genuflexi ante euz:illudebant ei dicẽtes. ¶Aue rex iudeoruz.Et expuentes in euz:acceperunt harundinem ⁊ percutiebant caput eius:Et postq̃z illuserunt ei:exuerũt eũ chlamydem ⁊ induerunt euz vestimentis eius:⁊ duxerunt eum vt crucifigerent. ¶Exeuntes autez inuenerunt hominem cyreneuz:nomine simonez:hunc angariauerunt vt tolleret crucez eius. ¶Et venerunt i locuz qui dicitur golgotha:quod est caluarie locus. ¶Et dederunt ei vinuz bibere cum felle mixtuz.Et cũ gustasset:noluit bibere. ¶Postq̃z autez crucifixerunt euz diuiserunt vestimenta eius sortez mittentes:vt impleretur quod dictuz est per prophetaz dicentez. ¶Diuiserunt sibi vestimenta mea:⁊ super vestez meaz miserunt sortez.Et sedentes seruabant euz. ¶Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scri

Jo.19.d. Mr.15.d. S.26.e. Sapien.2. Mr.15.e. Luc.23.e. Mr.15.e. Mr.15.e. Luc.23.f. F Mr.15.e. Mr.15.f. Luc.23.e. Jo.19.c. Mr.15.f. Mr.15.f. Luc.23.f. Apo.6.e. Heb.11.d. Mr.15.f. Luc.23.g. Mr.15.f. G Mr.15.g. Luc.23.g. Jo.19.g. Mr.15.g. Lu.23.g. Jo.19.g. Mr.15.g.

ptam:hic est iesus rex iudeorũ. Tunc crucifixi sunt cũ eo duo latrones:vnus a dextris:⁊ vnꝰ a sinistris. ¶Pretereũtes autẽ blasphemabãt eũ:mouentes capita sua ⁊ dicentes. Uah qui destruis templuz dei:⁊ in triduo illud reedificas. ¶Salua temetipsum:si filius dei es descẽde de cruce. ¶Similiť et pricipes sacerdotũ illudẽtes cũ scribis ⁊ senioribus dicebãt. Alios saluos fecit:seipm nõ potest saluuz facere. ¶Si rex israel est:descẽdat nũc de cruce:⁊ credimꝰ ei. Cõfidit in deo:liberet nũc eũ si vult. Dixit.n.quia filꝰ dei suz. ¶Idipz aũt ⁊ latrones qui crucifixi erãt cũ eo improperabãt ei. A sexta autẽ hora tenebre facte sũt super vniuersaz terrã:vsq3 ad horã nonã.Et circa horã nonaz clamauit ihs voce magna dicens:Heli:heli: lama sabathani. Hoc est. ¶Dꝰ meus:deus meus:vt quid dereliqsti me?Quidã autez illic stãtes:⁊ audientes dicebant:Heliã vocat iste. ¶Et cõtinuo currẽs vnus ex eis acceptaz spongiaz impleuit aceto:⁊ imposuit harundini:et dabat ei bibere. ¶Ceteri vero dicebãt:Sine:videamꝰ an veniat helias liberans eũ. Jesus autẽ iterũ clamans voce magna:emisit spiritũz. ¶Et ecce velũ templi scissuz est in duas partes a summo vsq3 deorsuz. ¶Et terra mota est:⁊ petre scisse sunt:⁊ monumenta aperta sunt:⁊ multa corpora sanctorũ qui dormierant surrexerunt. ¶Et exeuntes de monumẽtis post resurrectionẽ eius venerunt in sanctaz ciuitatem ⁊ apparuerunt multis. ¶Centurio autez ⁊ qͥ cũ eo erãt custodientes iesuz:viso terremotu ⁊ his que fiebant:timuerũt valde dicentes. Uere filꝰ dei erat iste. ¶Erant aũt ibi mulieres multe a longe:que secute erãt iesuz a galilea ministrãtes ei:inter quas erat maria magdalene:⁊ maria iacobi:⁊ ioseph matr̃:⁊ mater filiorũ zebedei. ¶Cũ aũt sero factũ eẽt:venit quidã homo diues ab arimathia:nomine ioseph:qui ⁊ ipse discipulus erat iesu. Hic accessit ad pilatũ:⁊ petijt corpus iesu. Tũc pilatus iussit reddi corpus. ¶Et accepto corpe ioseph inuoluit illud i syndone mũda:⁊ posuit illud i monumẽto suo nouo:qꝺ exciderat i petra. Et aduoluit saxũ magnũ ad ostiũ monumẽti ⁊ abijt. ¶Erat ãt ibi maria magdalene ⁊ altera maria:sedẽtes ↄtra sepulchrũ. Altera aũt die q̃ ẽ post parasceuẽ:ↄuenerũt ꝑncipes sacerdotũ ⁊ pharisei ad pilatũ dicẽtes. Dñe recordati sumꝰ:qꝛ seductor ille dixit adhuc viuẽs:pꝰ tres dies resurgã. Jube ẽ custodiri sepulchꝛ vsq3 i diẽ tͣtiũ:ne forte veniãt discipli eiꝰ ⁊ furẽt eũ: ⁊ dicãt plebi:surrexit a mõtuis:⁊ erit nouissimꝰ error peior pͥore. Ait illis pilatꝰ:Hẽtis custodiã:ite custodite sicͭ scitis.

Illi autem abeuntes: munierunt sepulchrū signantes lapidem cum custodibus.

Capitulum. XXVIII

A — Mar.16.a. Lu.24.a. Jo.20.a.

Vespere autez sabbati que lucescit in prima sabbati: venit maria magdalene et altera maria videre sepulchrū. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo: et accedens revoluit lapidem: et sedebat super eū. Erat autez aspectus eius sicut fulgur: et vestimenta eius sicut nix. Pre timore autē eius exterriti sunt custodes: et facti sunt velut mortui. Respondens autem angelus dixit mulieribus. ¶ Nolite timere vos. Scio eniz q̄ iesum qui crucifixus est queritis: non est hic: surrexit enim: sicut dixit. Venite et videte locum: vbi positus erat dominus. Et cito euntes dicite discipulis eius: quia surrexit: et ecce precedet vos in galileam. Ibi eum videbitis: ecce predixi vobis. ¶ Et exierunt cito de monumento cum timore et gaudio magno: currentes nunciare discipulis eius. Et ecce iesus occurrit illis dicens: Avete. Ille autez accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adoraverunt euz. Tunc ait illis iesus. Nolite timere. ¶ Ite nunciate fratribus meis vt eant in galileam: ibi me videbunt. Que cum abissent: ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem et nunciaverunt principibus sacerdotum omnia que facta fuerant. Et cōgregati cum senioribus consilio accepto: pecuniaz copiosam dederunt militibus dicentes: Dicite quia discipuli eius nocte venerunt: et furati sunt eum nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a preside: nos suadebimus ei et securos vos faciemus. At illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant edocti. Et divulgatū est verbuz istud apud iudeos vsqz in hodiernam diem. Undecim autez discipuli abierūt in galileam in montez vbi constituerat illis iesus. ¶ Et videntes eum adoraverunt: quidam autem dubitaverunt. Et accedens ihesus locutus est eis dicens. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes: baptizātes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti: docentes eos servare omnia quecūqz mandavi vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus: vsqz ad consummationem seculi.

Mr.16.c. Lu.24.a. — B — Mar.16.c. Lu.24.b. — Heb.2.c. — C — D — Mr.16.f. — J.11.g. Luc.10.f.

Explicit evangelium s̄m Mattheum.

Incipit prologus sancti hieronimi in evangelium s̄m Marcum.

Marcus evangelista dei electus et petri in baptismate filius: atqz in divino sermone discipulus sacerdotiuz in israel agēs s̄m carnem levita: ad fidem christi conversus: evangeliuz in italia scripsit: ostendens in eo qd et generi suo deberet et christo. Nam initium principij in voce prophetice exclamationis instituens: ordinez levitice electionis ostendit: vt predicans predestinatum iohannem filiū zacharie in voce angeli annunciantis emissum: non solum verbum carnem factum: sed et corpus domini in omnia per verbum divine vocis animatum in initio evangelice predicatōnis ostenderet vt qui hec legens sciret cui initium carnis in domino: et iesu advenientis habitaculum caro deberet agnoscere: atqz in se verbum vocis quod in consonantibus perdiderat inveniret. Deniqz cum perfecti evangelij opus intrans: et a baptismo domini predicare deum inchoans: non laboravit nativitatez carnis quā in prioribus viderat dicere: sed totus expriemens expositionem desertū: ieiuniū numeri: temptationem diaboli: congregationē bestiarum: et ministerium protulit angelorum. Et instituens nos ad intelligendum singula in brevi conpingens nec auctoritatez facte rei demere: et perficiendi operis plenitudinem nō negaret. Deniqz amputasse sibi post fidē pollicem dicitur: vt sacerdotio reprobus haberetur: sed tantū consentiens fidei predestinata potuit electio: vt nec sic in opere verbi perderet: quod prius meruerat in genere. Nam alexandrie episcopus fuit. Cuius per singula opus fuit scire et evangelij in se dicta disponere: et disciplinam legis in se agnoscere: et divinaz in carne domini intelligere naturā. Que in nos primuz requiri oportet: de hinc inquisita volumus agnosci habentes mercedē exhortationis: quoniā qui plantat et qui rigat vnum sunt: qui autem incrementum prestat deus est.

Explicit prologus. Incipit Registruz in evangelium marci.

De sancto iohanne baptista et victu et habitu eiusdem: baptizatus iesus et temptatus vicit: predicans penitentiam. Petrum et ceteros sequi iubet: hominez

1

ab immūdo spiritu eripuit: socerum petri a febribus liberat: leprosuz mundat.

2 Paralyticum iubet tollere grabatum: leui alphei sequi se iubet: ꝛ dixit non esse opus sanis medicum: discipuli sabbato spicas euellunt.

3 In synagoga sabbato curat habentez aridā manum: ꝛ multos sanat: et spiritus immundi clamabant: Tu es filius dei: duodecim nomina apostolorum. Scribe dicebant ꝙ i prīcipe demoniorum eiceret demonia: matrem et fratres dicit qui faciunt voluntatem dei.

4 Parabolam seminantis dicit: de mensura: de semine iactato in terrā: de grano sinapis: nauigās tēpestatē sedat.

5 Demoniorum legionem ab homine expellit sanat mulierē a profluuio sanguinis: archisynagogi filiam mortuam suscitauit.

6 Dicebāt iesum fabri filium: prophetam non sine honore esse nisi in patria sua: vocat duodecim: et cepit eos mittere binos cum preceptis: herodes dixit iesum iohannez baptistā Alij vero dicebant quia helias est: alij quia propheta: de capite iohānis: de regressu apostolorum ad iesum: de quinqz panibꝰ et duobus piscibus. Jesus supra mare ambulat ꝛ infirmos sanat: et quotquot tangebant euz salui fiebant.

7 De manibus non lotis: et ea magis coīquinare hominem que exeunt de ore: filiaz syrophenisse a demonio liberat dicens: non ē bonū sumere panē filiorū ꝛ mittere canibꝰ: surdū ꝛ mutū curat dicens ei effeta.

8 De septem panibus et pisciculis paucis saciauit quattuor milia hominum: de signo ione: precepit caueri a fermento phariseorum et herodis: et veniunt bethsaida: et de sputo et impositione manus: ceci oculos aperit: petrum post cōfessionem: quia christus filius dei esset dure increpat: dicens: vade retro sathanas. Et turbe cum discipulis dixit: Si qs vult me sequi deneget semetipsum: et q me confessus fuerit: et verba mea in generatiōe ista ꝛc̄.

9 Jesus in monte transfiguratur: dixit quia helias venit. Eiecto surdo ꝛ muto spiritu dicit discipulis: hoc genus in nullo potest exire nisi oratione et ieiunio: predicit passionem suā humilitatem docet: et non esse prohibenduz qui in nomine eius virtutem facit: de calice aque: de scandalo manus: pedis: oculi: de sale.

10 Uxorem non dimittendam nisi ob fornicationem: iesus dixit: sinite paruulos venire ad me: dixit: Nemo bonus nisi vnus deus: dixit vade vende queciīqz habes et da pauperibus: difficile qui pecunias habent in regnū dei introibunt: qui si suꝰs renunciauerit centuplum accipiet. Erunt primi nouissimi: ꝛ venturam sibi passionem: petitio filiorum zebedei: q voluerit in vobis primus esse: erit omnium seruus: filius hominis nō venit vt ministraretur ei: sed vt ministraret: de ceco mendicante curato.

11 De pullo asine: de ficu quam dominus maledixit cuz esurijt: de templo eijcit vendentes ꝛ ementes. Sacerdotes ꝛ scribe querebāt quomodo eum perderent: ficum aridam factam radicitus: non hesitandum in corde: credite quia accipietis que petitis: dimittite si quid habetis aduersus aliquem in oratione. Interrogatus in qua potestate hec facis.

12 Parabolam de vinea ꝛ colonis: de denario cesaris: de muliere que septem fratres habuit: de primo mandato interrogatur: ꝛ interrogantem dicit nō esse longe a regno dei: dicit: Quomodo dicunt scribe christum esse filiuz dauid cū sit dn̄s: dicit cauere a scribis: de vidua ꝛ gazophylatio.

13 De templi structura: de venturis ante diem iudicij: de passione martyrum: de abhominatione et fuga et pregnantibus: de tribulationibus: abbreuiatio dierū: de pseudo christis et prophetis: sol obtenebratur: ꝛ luna non dabit splendorem suum: stelle erunt decidentes ꝛc̄. De aduentu christi: parabola ficus: diem ꝛ horaz nemo scit: vigilate ꝛ orate nescitis tempus.

14 De vnguento effuso super caput iesu: proditio iude: cum discipulis manducauit pascha: dicit vnus vestrum tradat me: de sacramento corporis ꝛ sanguinis ꝛc̄. ꝛ captio iesu.

15 Uinctum iesuz duxerunt ad pilatum: et illusio: et crucifixio: et mors: et sepultura iesu christi.

16 Resurrectio ꝛ ostēsio eius: ꝛ ꝙ predicare iubet euangelium.

Explicit Registrum. Incipit euangelium ſm marcum.

Initium

A euangelij iesu christi filij dei: sicut scriptuz est in esaia propheta. ¶ Ecce mitto angelū meum ante faciez tuam: qui preparabit viā tuā an te. ¶ Uox clamantis in deserto. Parate viam domini: rectas facite semitas eius. Fuit in deserto

Malach. 3.
Mt. 11. c.
Luc. 7. d.
Esa. 40.
Mat. 3. a.
Jo. 1. c.

iohānes baptizans & predicans baptismuz
penitentie in remissionem peccatorum. ¶ Et
egrediebatur ad eū omnis iudee regio: & hie
rosolymite vniuersi & baptizabātur ab illo i
iordanis flumine: & confitētes peccata sua.
¶ Et erat iohānes vestitus pilis camelorum
& zona pellicea circa lumbos eius: & locustas
& mel siluestre edebat: et predicabat dicens.
¶ Uenit fortior me post me: cui non sum di
gnus procumbens soluere corrigiā calciamē
torum eius. ¶ Ego baptizaui vos in aqua: il
le vero baptizabit vos spiritu sancto. ¶ Et fa
ctū est in diebus illis venit iesus a nazareth
galilee & baptizatus est a iohāne in iordane
Et statim ascendens de aqua: vidit celos ap
tos: & spiritum sanctum tanq̄ columbam descē
dentem & manentem in ipso. Et vox facta est
de celis. ¶ Tu es filius meus dilectus: in te cō
placui. ¶ Et statim spiritus expulit euz in deser
tum. Et erat in deserto quadraginta diebus
& quadragita noctibus: & temptabat̄ a satha
na. ¶ Eratq̄z cū bestijs: & angeli ministrabāt
illi. ¶ Postq̄z autē traditus est iohānes: venit
iesus in galileam: predicās euangelium re
gni dei: & dicens. Quoniā impletum est tem
pus: & appropinquabit regnum dei. ¶ Peni
temini & credite euangelio. Et preteriens sec⁹
mare galilee vidit simonem & andreā fratrē
eius mittētes retia in mare. Erant enīz pisca
tores. ¶ Et dixit eis iesus. Uenite post me & fa
ciaz vos fieri piscatores hominū. Et protin⁹
relictis retibus secuti sunt eum. ¶ Et progres
sus inde pusillum vidit iacobum zebedei &
iohānem fratrem ei⁹ & ipsos componētes re
tia in naui: & statim vocauit illos. Et relicto
patre suo zebedeo in naui cum mercennarijs
secuti sunt eum. ¶ Et ingrediūtur capharna
um: & statim sabbatis ingressus in synagogā
docebat eos. ¶ Et stupebāt super doctrina ei⁹
Erat enim docens eos quasi potestatem ha
bens: & nō sicut scribe. ¶ Et erat in synagoga
eorum homo in spiritu imūdo: & exclamauit
dicens: Quid nobis & tibi iesu nazarene: ¶ Ue
nisti perdere nos. Scio q̄ sis sanctus dei. Et
cōminatus est ei iesus dicens: Obmutesce: &
exi de homine. Et discerpens eum spirit⁹ im
mundus: & exclamans voce magna: exijt ab
eo. Et mirati sunt omnes: ita vt conquirerēt
inter se dicentes. Quidnam est hoc: Que nā
doctrina hec noua: Quia i potestate spiritib⁹
imundis imperat: & obediunt ei. Et processit
rumor eius statim in omnez regionē galilee
¶ Et protinus egredientes d̄ synagoga: vene
runt in domū simonis & andree cum iacobo
& iohāne. Recumbebat autem socrus simo
nis febricitās: & statim dicunt ei de illa. Et ac

Mat. 3. b. / Luc. 3. a. / Jo. 3. c. / Mt. 3. a. / B / Mt. 3. c. Lu. 3. d. Joh. 1. d. / Mt. 3. c. Lu. 3. d. Joh. 1. d. / Act. 19. a. / Mat. 3. f. / Esa. 42. Mt. 3. g. & 17. b. / L. 3. c. / 2. Pe. 1. d. / Mt. 4. a. / Luc. 4. a. / Esa. 43. C / Mt. 4. c. / Mt. 4. d. / Mt. 4. e. / Ac. 3. d. / Mat. 4. c. / & 8. c. L. 5. b. / Mar. 4. / D / Luc. 4. c. / Mt. 7. g. / Luc. 4. g. / Luc. 4. c. / Luc. 4. f. / E / Mt. 8. c. Lu. 4. f.

cedens eleuauit eam apprehensa manu eius
& continuo dimisit eam febris & ministrabat
eis. ¶ Uespere autem facto cum occidisset sol
afferebant ad eū oēs male hñtes & demonia
hñtes erat oīs ciuitas cōgregata ad ianuā.
¶ Et curauit multos qui vexabātur varijs lan
guoribus. Et demonia multa eijciebat & nō
sinebāt ea loqui quoniā sciebāt eum. Et dilu
culo valde surgens egressus abijt in desertū
locum: ibiq̄z orabat. Et prosecutus est euz si
mon: & qui cum illo erāt. Et cum inuenissent
eum dixerūt ei: quia omnes querūt te: & ait il
lis: Eamus in proximos vicos & ciuitates
vt & ibi p̄dicē. Ad hoc enim veni. Et erat pre
dicans in synagogis eorum & i omni galilea
& demonia eijciens. ¶ Et venit ad eum lepro
sus deprecans eū: & genuflexu dixit: Si vis
potes me mundare. Jesus aūt misertus eius
extendit manum suā. & tangēs eū ait illi. Uo
lo mūdare: Et cū dixisset stati discessit ab eo
lepra & mundat⁹ est. Et cōminatus est ei sta
timq̄z eiecit illuz: & dicit ei. ¶ Uide nemini di
xeris: sed vade ostende te principi sacerdotū
& offer pro emūdatione tua que p̄cepit moy
ses i testimoniū illis. Et egressus cepit p̄dica
re: & diffamare sermonez: ita vt iā non posset
manifeste introire in ciuitatem sed foris i de
sertis locis esse: & conueniebant ad eum vn
diq̄z.

Capitulum. II

Et iterum intrauit capharnauz post
dies octo: & auditū est q̄ i domo eēt
& conuenerunt multi: ita vt non ca
peret neq̄z ad ianuam: & loquebatur eis ver
bum. ¶ Et venerūt ad eum ferentes paralyti
cum: qui a quattuor portabatur. Et cum nō
possent offerre eū illi pre turba: nudauerunt
tectum vbi erat & patefacientes submiserūt
grabatum in quo paralyticus iacebat. Cum
autem vidisset iesus fidem illorum: ait para
lytico. Fili ¶ dimittūtur tibi peccata tua. Erāt
autez illic quidaz de scribis sedentes: & cogi
tantes in cordibus suis. Quid hic sic loquit̄
Blasphemat. ¶ Quis potest dimittere pec
cata nisi solus deus. ¶ Quo statim cognito
iesus spiritu suo: quia sic cogitarēt intra se: dī
cit illis. Quid ista cogitatis in cordibus ve
stris. ¶ Quid est facilius dicere paralytico: di
mittūtur tibi peccata tua: an dicere surge tol
le grabatum tuum: & ambula? Ut autem scia
tis quia filius hominis habet potestatem in
terra dimittēdi peccata: ait paralytico. ¶ Tibi
dico surge tolle grabatum tuum: & vade i do
mum tuam. Et statim surrexit ille: & sublato
grabato abijt inde coram omnibus: ita vt
mirarentur omnes: & honorificarent deum

Luc. 4. g. / J. 3. c. / F / G / Mat. 8. a. / Lu. 5. c. / Mat. 8. a. / Luc. 5. c. / A / Mt. 9. a. / Luc. 5. d. / Jo. 5. a. / B / Lu. 7. g. / Luc. 5. d. / 1. Cor. 2. d. / Mat. 9. a. / Luc. 5. c. / C / Mt. 9. b. / Luc. 5. c. / Jo. 5. b.

Mt.9.b.
Luc.5.f.

dicentes: quia nūq̃z sic vidimus. ¶ Et egres
est rursus ad mare: omnisq̃z turba veniebat ad
eum: ⁊ docebat eos. Et cum preteriret vidit

B
Mt.9.b.
Lu.5.f.

leui alphei sedētem ad teloneū: ⁊ ait illi. Se
quere me. Et surgens secutus est eum. ¶ Et
factum est cum accumberet in domo illius:
multi publicani ⁊ peccatores simul discumbe
bant cum iesu ⁊ discipulis eius. Erant enim
multi qui sequebantur eum. Et scribe ⁊ pha
risei videntes: quia manducaret cum publi
canis et peccatoribus: et dixerunt discipulis

Mt.9.c.
Luc.5.f.
C
1.Timot.1.c.

eius. ¶ Quare cum publicanis et peccatori
bus mādūcat et bibit magister vester? Hoc
audito iesus ait illis: Non necesse habent sa
ni medico: sed qui male habent. ¶ Nō enim
veni vocare iustos: sed peccatores. Et erant
discipuli iohannis et pharisei ieiunantes: et

Luc.5.f.

veniunt ⁊ dicunt illi. ¶ Quare discipuli iohā
nis ⁊ phariseorum ieiunant: tui autem disci

Mt.9.c.
Luc.5.g.

puli non ieiunant. ¶ Et ait illis iesus. Nun
quid possunt filij nuptiarum quādiu spōsus
cum illis est ieiunare? Quanto tempore ha
bent secum sponsum non possunt ieiunare.

F

Uenient autem dies cum auferetur ab eis
sponsus: ⁊ tunc ieiunabunt in illis diebus.
Nemo assumentum panni rudis assuit vesti
mento veteri. Alioquin aufert supplementū
nouum a veteri: ⁊ maior scissura fit. Et nemo
mittit vinum nouum in vtres veteres: alio
quin dirumpet vinum vtres ⁊ vinum effun
detur ⁊ vtres peribunt. Sed vinum nouum

Mt.12.a.
Luc.6.a.

in vtres nouos mitti debet. ¶ Et factum est
iterum cum dominus sabbatis ambularet
per sata: ⁊ discipuli eius ceperunt pregredi ⁊

G

vellere spicas. Pharisei autem dicebant ei:
Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis: qd̄

Mt.12.a.
Luc.6.a.
1.Reg.21.

non licet. Et ait illis. ¶ Nunq̃z legistis quid
fecerit dauid quando necessitatem habuit ⁊
esurijt ipse: ⁊ qui cum eo erant: quomodo in
troiuit in domum dei sub abiathar principe
sacerdotum: et panes propositionis mandu
cauit quos non licebat manducare nisi solis
sacerdotibus et dedit eis qui cū eo erant? Et
dicebat eis: Sabbatum propter hominem
factum est: ⁊ non homo propter sabbatum.

Mt.12.a.
Luc.6.a.

¶ Itaq̃z dominus est filius hominis etiam
sabbati.

Capitulum. III

A
Mt.12.b.
Lu.13.c.
⁊.14.a.
Mt.12.b.
Luc.6.b.
⁊.14.a.

Et introiuit iterum in synagogam: et
erat ibi homo habens manū arridā.
¶ Et obseruabant eum si sabbatis cu
raret: vt accusarent illum. Et ait homini ha
benti manum aridam: Surge in medium:
dicit eis. ¶ Licet sabbatis benefacere an ma
le: animam saluam facere an perdere? At il
li tacebant. Et circumspiciens eos cum ira
contristatus super cecitate cordis eorum: di

B
Mt.12.b.
Jo.10.g.

cit homini: Extende manum tuam. Et exten
dit: ⁊ restituta est manus illi. ¶ Exeuntes au
tem pharisei: ⁊ statim cum herodianis consi
lium faciebant aduersus eum: quomodo eū
perderent. Jesus autem cum discipulis suis

Mt.4.g.
Luc.4.c.
Jo.6.a.

secessit ad mare: ¶ ⁊ multa turba a galilea ⁊ iu
dea secuta est eum. Et ab hierosolymis ⁊ ab
idumea ⁊ transiordanem: ⁊ qui circa tyrum ⁊
sydonem: multitudo magna audientes que
faciebat venerunt ad eum. Et dixit iesus disci
pulis suis: vt in nauicula sibi deseruirent ꝓ
pter turbam ne comprimerent eū. Multos

C

enim sanabat: ita vt irruerent in eum vt illū
tangerēt quotquot habebant plagas. Et spi
ritus immundi cum illum videbāt procide

Luc.4.g.

bant ei: ⁊ clamabant dicentes: Tu es filius
dei. Et vehementer comminabatur eis: ne

Mt.10.a.
Luc.6.c.

manifestarent illum. ¶ Et ascendēs in mōtem
vocauit ad se quos voluit ipse: et venerunt
ad eum. Et fecit vt essent duodecim cum illo
⁊ vt mitteret eos predicare. Et dedit illis po

D
Mt.10.a.
Luc.6.c.
Act.1.b.

testatem curandi infirmitates: ⁊ eijciendi de
monia. ¶ Et imposuit simoni nomen petrus.
Et iacobum zebedei: ⁊ iohannem fratrem ia
cobi: ⁊ iposuit eis nomina boanerges: quod
est filij tonitrui. Et andream ⁊ philippum: et
bartholomeum ⁊ mattheum: ⁊ thomam ⁊ ia
cobum alphei: ⁊ thadeum ⁊ simonem chana
neum: ⁊ iudam scarioth qui tradidit illum.
Et veniunt ad domum. Et conuenit iterum
turba: ita vt non possent neq̃z panem mandu
care. Et cum audissent sui: exierunt tenere eū.

E
Mt.12.c.
Luc.11.b.

Dicebant enim quoniam in furorem versus
est. ¶ Et scribe qui ab hierosolymis descende
rant dicebant: quoniam beelzebub habet: ⁊
quia in principe demoniorum eijcit demonia

Mt.12.b.
Luc.11.c.

¶ Et conuocatis eis: in parabolis dicebat illis
Quomodo potest sathanas sathanam eijce
re? Et si regnum in se diuidatur: nō potest re

F

gnum illud stare. ⁊ si domus super semetipsā
dispertiatur: non potest domus illa stare. Et
si sathanas consurrexerit in semetipsum: di
spertitus est: et non poterit stare sed finem ha
bet. nemo potest vasa fortis ingressus in do

G

mum diripere nisi prius fortem alliget: ⁊ tūc

Mt.12.d.
Luc.12.b.

domū eius diripiet. ¶ Amen dico vobis: quo
niam omnia dimittentur filijs hominū pec
cata ⁊ blasphemie quibus blasphemauerūt
Qui autem blasphemauerit in spiritum san
ctum non habebit remissionem in eternum
sed reus erit eterni delicti: quoniam dicebāt

Mt.12.g.
Luc.8.c.

spiritum immundum habet. ¶ Et veniunt
mater eius et fratres: et foris stantes mise
runt ad eum vocantes eum. Et sedebat circa

cum turba: ⁊ dicunt ei: Ecce mater tua ⁊ frēs tui foris querūt te. Et rñdens eis ait: Que ē mr̄ mea ⁊ frēs mei? Et circūspiciens eos q̄ in circuitu eius sedebant ait: Ecce mr̄ mea ⁊ frēs mei. Qui eni fecerit volūtatē dei: hic fr̄ me⁹ ⁊ soror mea ⁊ mater est.

IIII

A

e T iterum cepit docere ad mare ⁊ congregata ē ad eum turba multa: ita vt in nauim ascēdens sederet in mari. ⁊ oīs turba circa mare sup terram erat: ⁊ docebat eos in parabolis multa ⁊ dicebat illis in doctrina sua. Audite: ecce exijt seminans ad seminandum. ¶ Et dū3 seminat: aliud cecidit circa viā

Mt.13.a.
Luc.8.a.

⁊ venerunt volucres celi ⁊ comederūt illud. Aliud vo cecidit sup petrosa vbi nō habuit terram multā: ⁊ statim exortum est: quoniā non habebat altitudinē terre: ¶ ⁊ quando exortus est sol excestuauit. Et eo ꝙ nō habebat radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas: ⁊ ascenderunt spine ⁊ suffocauerunt illud: ⁊ fructum non dedit. ¶ Et aliud cecidit in terram bonam ⁊ dabat fructum ascendentem ⁊ crescentem: et afferebat vnum tricesimum: ⁊ vnum sexagesimū: ⁊ vnum centesimum. Et dicebat: Qui habet aures audiendi audiat.

Ec.14. Esaie. 40. Ja.1.b. 1.Pe.1.d.
B
1.Cor.9.b.

Et cum esset singularis: interrogauerūt eum hi qui cum eo erāt duodecim: parabolam. Et dicebat eis. ¶ Uobis datum est nosse mysteriu3 regni dei: illis aūt qui foris sunt in parabolis omnia fiunt: ¶ vt videntes videant ⁊ nō videant: ⁊ audientes audiāt ⁊ non intelligāt ne quando conuertātur ⁊ dimittātur eis peccata. Et ait illis: Ꝑescitis pabolā hāc. Et quō omēs parabolas cognoscetis. ¶ Qui seminat verbum seminat. Hi autē sunt qui circa viā vbi seminatur verbum: ⁊ cum audierint confestim venit sathanas ⁊ aufert verbu3 quod seminatum est i cordibus eorum. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminant qui cu3 audierit verbum statim cu3 gaudio accipiūt illud ⁊ nō habent rediccem in se: sed temporales sunt: deinde orta tribulatione ⁊ psecutōe propter verbū: confestim scandeliza ntur. Et alij sunt qui i spinis seminātur. Hi sunt qui verbum audiūt ⁊ erūne seculi ⁊ deceptio diuitiarum: ⁊ circa reliqua concupiscētie introeūtes suffocant verbū: ⁊ sine fructu efficitur. Et hi sunt qui super terram bonā seminati sunt qui audiūt verbum ⁊ suscipiunt: ⁊ fructificāt vnum tricesimu3: vnum sexagesimu3 ⁊ vnū centesimum. ¶ Et dicebat illis: Nunquid venit lucerna vt sub modio ponatur aut sub lecto? Nōne vt super candelabrum ponatur. ¶ Nō est enim aliquid abscōditum quod nō manifestetur: nec factum est occultum quod non veniat in palam. Si quis habet aures

Mt.13.b. L.8.b. Jo.12.f. Esa.6. Act. 28.d.
C
Mt.13.c.
Luc.8.b.
D
Mt.5.b.
L.8.c.⁊.11.e.
Mat.10.e.
Lu.8.c.
E

audiendi audiat. Et dicebat illis. Uidete qd audiatis. ¶ In qua mensura mēsi fueritis: remetiet vobis: ⁊ adijcietur vobis. Qui enim habet dabitur illi: ⁊ qui nō habet: etiā quod habet auferetur ab eo. Et dicebat: Sic est regnum dei quēadmodu3 si homo iaceat sementem in terram: ⁊ dormiat: ⁊ exurgat nocte ⁊ die: ⁊ semen germinat: ⁊ increscat: dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat: primu3 herbam: deinde spicam: deinde plenū frumētum in spica. Et cum ex se produxerit fruct⁹ statim mittit falce3: quoniā adest messis. Et dicebat cui assimilabimus regnū dei: aut cui parabole comparabimus illud. ¶ Sicut granum synapis quod cū seminatu3 fuerit i terra minus est omnibus seminib⁹ que sunt in terra: ⁊ cum natum fuerit ascendit in arborē ⁊ fit maius omnibus oleribus: ⁊ facit ramos magnos: ita vt possint sub vmbra eius aues celi habitare. ¶ Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum: prout poterat audire: sine parabola autem non loquebatur eis. Seorsum autem discipulis suis disserabat omnia. ¶ Et ait illis in illa die cum sero esset factū: Transeamus contra. Et dimittētes turbā assumūt eum ita vt erat in naui: ⁊ alie naues erāt cum illo. ¶ Et facta est procella magna vētu: ⁊ fluctus mittebat in nauim: ita vt impleretur nauis. Et erat ipse in pupi super ceruical dormiens: ⁊ excitauit eu3: ⁊ dicunt illi. Magister non ad te pertinet: quia perim⁹. Et exurgens cōminatus est vento ⁊ dixit mari: Tace obmutesce. Et cessauit ventus: ⁊ facta est tráqllitas magna: et ait illis. ¶ Quid timidi estis? Necdū habetis fidem. Et timuerunt timore magno: ⁊ dicebant ad alterutrū ¶ Quis putas est iste: quia vent⁹ ⁊ mare obediunt ei.

Mat.7.a.
Lu.6.f. Mt. 13.b.⁊.25.e.
L.8.c.⁊.19.d.
F
Mt.13.d.
Luc.13.d.
Mt.13.e.
G
Luc.9.b.
Jo.6.a.
Mat.8.c.
Luc.8.c.
Mat.8.c.
Mt.8.f.
Luc.8.d.

Capitulum. V

A
Mt.8.f.

e T venerunt trasfretum maris in regionem gerasenorum. ¶ Et exeunti ei de naui statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumentis. Et neq3 catenis iam quisq3 poterat eum ligare: quonia3 sepe compedibus ⁊ catenis vinctus dirupisset catenas: ⁊ compedes comminuisset: ⁊ nemo poterat eu3 domare. Et semper die ac nocte in monumentis ⁊ in mōtib⁹ erat clamās ⁊ concidens se lapidibus. Uidens autem iesum a longe cucurrit ⁊ adorauit eū: ⁊ clamās voce magna dixit: Quid mihi ⁊ tibi iesu fili dei altissimi? Adiuro te per deum ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine isto. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est? Et dicit ei.

B

Legio mihi nomē est: qꝛ multi sumꝰ. Et depcabatur eum multū ne se expelleret extra regionē. ¶ Erat aūt ibi circa montē grex porcorū magnus pascens in agris. Et deprecabātur eū spūs: dicentes: Mitte nos in porcos: vt in eos introeamꝰ. Et ꝯcessit eis statim iesus. Et exeuntes spūs immundi introierunt in porcos: ꝛ magno impetu grex precipitatꝰ est in mari ad duo milia: ꝛ suffocati sunt ī mari. ¶ Qui aūt pascebant eos fugerunt ꝛ nūciauerūt in ciuitatē ꝛ in agros. Et egressi sunt videre qd esset factū: ꝛ venerūt ad iesuz: ꝛ vidēt illum qui a demonio vexabaꝛ sedentez vestitū ꝛ sane mētis: ꝛ timuerūt. Et narrauerūt illis qui viderāt q̄liter factū esset ei qui demonium habuerat: ꝛ de porcis. Et rogare cepert eum vt discederet de finibꝰ eoꝝ. ¶ Cūqꝫ ascēderet nauim: cepit illum deprecari q a demonio vexatus fuerat: vt esset cū illo: ꝛ nō admisit eū: sed ait illi. Uade in domū tuā ad tuos ꝛ annuncia illis quāta tibi dominus fecerit: ꝛ misertus sit tui. Et abijt ꝛ cepit predicare in decapoli: quāta sibi fecisset iesus ꝛ oēs mirabanꝛ. ¶ Et cū ascendisset iesus in naui rursus trans fretū: cōuenit turba mlta ad eū: ꝛ erat circa mare. Et venit qdem d̄ archisynagogis nomine iayrus: ꝛ videns eum procidit ad pedes eius ꝛ deprecabatur eū multū dicens: q̊niam filia mea in extremis est. Ueni impone manum tuā super eā: vt salua sit ꝛ viuat. Et abijt cū illo: ꝛ sequebatur euz turba multa: ꝛ comprimebant eum. ¶ Et mulier que erat in profluuio sanguinis annis duodecīz ꝛ fuerat mlta perpessa a compluribus medicis ꝛ erogauerat oia sua: nec quicq̄ꝫ profecerat: sꝫ magis deterius habebat: cū audisset de iesu venit in turba retro: ꝛ tetigit vestimentū eius. Dicebat eni: quia si vel vestimentū eius tetigero: salua ero: Et confestim siccatus ē fons sanguinis eiꝰ ꝛ sensit corpore: qꝛ sanata esset a plaga. Et statim iesus a semetipso cog̊scēs virtutē que exierat de illo: ꝯuersus ad turbā aiebat: Quis tetigit vestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui: Uides turbā ꝯprimētez te: ꝛ dicis qs me tetigit? Et circūspiciebat videre eā que hoc fecerat. Mulier vero timens ꝛ tremens sciēs quod factū esset in se: venit ꝛ procidit ante eū ꝛ dixit ei omnē veritatez. Ille aūt dixit ei. ¶ Filia fides tua te saluam fecit vade in pace: ꝛ esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquēte veniunt nūcij ad archisynagogū dicentes: qꝛ filia tua mortua est: Quid vltra vexas mgr̄m? Jesus aūt audito verbo qd̄ dicebatur: ait archisynagogo. Noli timere: tm̄ modo crede. Et nō admisit quē q̄ꝫ se seq: nisi petruz ꝛ iacobum ꝛ iohannem fratrem iacobi: ꝛ veniunt in domuz archisynagogi. Et vidit tumultū ꝛ flentes ꝛ eiulantes multum: ꝛ ingressus ait illis: Quid turbamini ꝛ ploratis. ¶ Puella nō est mortua sed dormit. Et irridebant eum. Ipse vero eiectis oībus assumit patrē ꝛ matrem puelle: ꝛ qui secum erāt ꝛ ingrediunꝛ vbi puella erat iacens: ꝛ tenēs manum puelle ait illi: Thabitacumi: qd̄ ē interpretatum ¶ puella tibi dico surge: ꝛ confestim surrexit puella: ꝛ ambulabat. Erat autē annorum duodecim. Et obstupuerunt stupore magno. ¶ Et precepit illis vehementꝛ vt nemo id sciret: ꝛ iussit dare illi māducare. VI

¶ Et egressus inde abijt ī patriā suaz ꝛ sequebantur euz discipuli sui. Et facto sabbato cepit in synagoga docere ꝛ multi audientes ȧmirabanꝛ in doctrina eiꝰ dicētes: Unde huic hec oia? Et que est sapientia que data est illi: ꝛ virtutes tales que per manus eius efficiunꝛ. ¶ Nōne hic est faber filiꝰ marie: frater iacobi ꝛ ioseph ꝛ iude ꝛ simonis? Nonne ꝛ sorores eius hic nobiscū sunt? Et scandalizabantur in illo. ¶ Et dicebat illis iesus: quia nō est ꝑpheta sine honore nisi in patria sua: ꝛ in domo sua: ꝛ in cognatōe sua Et non poterat ibi virtutez vllam facere: nisi paucos infirmos imposins manibꝰ curauit: ꝛ mirabaꝛ ꝑpter incredulitatez eoꝝ: ꝛ circuibat castella in circuitu docens. ¶ Et vocauit duodecīz: ꝛ cepit eos mittere binos: ꝛ dabat illis potestatē spirituū immundoꝝ. Et ꝑcepit eis ne qd tollerēt in via nisi virgā tm̄: nō peraz: nō panē: neqꝫ in zona es ¶ sed calciatos sandalijs: ꝛ ne induerentur duabus tunicis. ¶ Et dicebat eis: Quocūqꝫ introieritis in domū: illic manete donec exeatis inde ¶ ꝛ quicūqꝫ nō receperint vos neqꝫ audierint: exeuntes inde excutite puluerē de pedibus vr̄is in testimoniū illis. Et exeuntes predicabant vt penitentiaz agerent: ꝛ demonia multa eiciebant ¶ ꝛ vngebāt oleo multos egros ꝛ sanabanꝛ. ¶ Audiuit rex herodes: manifestū eni factū ē nomē eius ꝛ dicebat: Quia iohānes baptista resurrexit a mortuis: ꝛ ꝑpterea virtutes opantur in illo. Alij aūt dicebāt qꝛ helias est. Alij vero dicebanꝛ qꝛ ꝑpheta est q̄si vnus ex ꝑphetis. Quo audito herodes ait: Quē ego decollaui iohānē hic a mortuis resurrexit. ¶ Ipse eni herodes misit ac tenuit iohannē ꝛ vinxit eū in carcerez ꝑpter herodiadē vxorē philippi fr̄is sui: qꝛ duxerat eā. ¶ Dicebat eni iohānes herodi. Nō licet tibi habere vxorē fr̄is tui. Herodias aūt insidiabatur illi: ꝛ volebat occidere eū nec poterat. Herodes aūt metuebat iohānem sciēs eū virū iustum ꝛ sanctuz: ꝛ custodiebat eū: ꝛ audito eo

Mt. 8. g. Luc. 8. c. — Mat. 8. g. Luc. 8. c. — C — Luc. 8. c. — D — Mt. 9. d. L. 8. f. Jo. 4. g. — Mat. 9. d. Luc. 8. f. — E — F — Mt. 9. e. L. 7. g. ꝛ 18. g. — G — Mat. 9. e. — Mat. 9. e. — Mat. 9. f. — A — Mt. 13. g. Luc. 4. c. Jo. 4. f. — Mat. 13. g. Jo. 6. e. — Mat. 13. g. Luc. 4. d. Jo. 4. f. — B — Mat. 10. a. Luc. 9. a. — Eph. 6. e. — Mat. 10. b. Luc. 10. b. — Mat. 10. c. Luc. 9. a. — Ja. 5. c. — Mat. 14. a. Luc. 9. a. — Mat. 14. a. Luc. 9. b. C — Mat. 14. a. Luc. 3. d. — Mat. 14. a.

multa faciebat ⁊ libenter eũ audiebat. Et cũ dies oportunus accidisset herodes natalis sui cenã fecit principib⁹ ⁊ tribunis ⁊ p̃mis galilee. Cũq₃ introisset filia ipsius herodiadis ⁊ saltasset ⁊ placuisset herodi: simulq₃ recũbentibus: rex ait puelle: ¶ Pete a me qđ vis ⁊ dabo tibi. Et iurauit illi: q₃ quicquid pecieris dabo tibi: l₃ dimidiũ regni mei. Que cũ exisset dixit matri sue. Quid petã? At illa dixit: Caput iohãnis baptiste. Cũq₃ introisset statim cũ festinatiõe ad regẽ petiuit dicẽs. Volo: vt protinus des mihi i disco caput iohãnis baptiste. Et contristat⁹ est rex. Propt̃ iusiurãdum ⁊ propter simul discũbentes noluit eã cõtristar̃ sed misso speculatore precepit afferri caput ei⁹ i disco: ⁊ decollauit eũ i carcẽ. Et attulit caput ei⁹ i disco: ⁊ dedit illđ puelle: ⁊ puella q̃ dedit mr̃i sue. ¶ Quo audito discipli ei⁹ venerũt ⁊ tulerũt corp⁹ ei⁹ ⁊ posuerũt illđ i monumẽto. Et cõuenientes apli ad iesũ: ⁊ nũciauerũt ei oĩa q̃ egerãt ⁊ docuerãt. Et ait illis. Venite seorsũ i desertum locum: ⁊ requiescite pusillũ. Erãt. n. qui veniebant ⁊ redibãt multi. Et nec spaciũ mãducãdi habebãt ⁊ ascẽdentes in nauim abierunt in desertũ locũ seorsum. Et viderũt eos abeũtes ⁊ cognouerũt multi ⁊ pedestres de oib⁹ ciuitatib⁹ cucurrerũt illuc ⁊ preuenerũt eos. ¶ Et exiens vidit turbã multã iesus: ⁊ misertus ẽ sup eos q₂ erant sicut oues nõ habẽtes pastorẽ: ⁊ cepit illos docere mlt̃a. Et cum iã₃ hora multa fieret: accesserũt discipuli ei⁹ dicentes. Desert⁹ est loc⁹ hic ⁊ iam hora preterijt: Dimitte illos: vt euntes in proximas villas ⁊ vicos emãt sibi cibos quos manducẽt Et rñdẽs ait illis: ¶ Date illis mãducare. Et dixerũt ei. Euntes emam⁹ ducentis denariis panes: ⁊ dabimus illis manducare. Et dicit eis. ¶ Quot panes habetis? Ite ⁊ videte. Et cũ cognouissẽt dicũt. Quinq₃. Et duos pisces Et precepit illis vt accũbere facerẽt oẽs sm̃ cõtubernia sup viride fenu₃. Et discubuerunt i partes per centenos ⁊ quĩq̃genos. ¶ Et acceptis quinq₃ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscibus intuẽs in celum benedixit ⁊ fregit panes ⁊ dedit discipl'is suis vt ponerẽt ante eos: ⁊ duos pisces diuisit omnibus. Et manducauerũt omẽs: ⁊ saturati sũt. Et sustulerũt reliquias fragmẽtorum duodecim cophinos plẽos: ⁊ de piscib⁹. Erãt autẽ qui manducauerunt quinq₃ milia virorum. Et statim coegit discipulos suos ascẽdere nauim vt precederẽt eum transfretum ad betsaidam: dum ipse dimitteret populum. Et cu₃ dimisisset eos abijt in monte orare. ¶ Et cũ sero esset erat nauis in medio maris ⁊ ipse solus in terra. Et vidit eos laborãtes i remigando: erat enim vent⁹ cõtrarius eis: ¶ Et circa quartam vigiliã noctis venit ad eos ambulans supra mare: ⁊ volebat preterire eos. At illi vt viderunt eum ambulantem supra mare putauerũt fantasma eẽ ⁊ exclamauerũt Omnes enim viderũt eũ: ⁊ conturbati sunt Et statim locutus ẽ cum eis: ⁊ dixit eis: Cõfidite: ego sum nolite timere. ¶ Et ascendit ad illos in nauim: ⁊ cessauit ventus: ⁊ plus magis intra se stupebant. Non eñi intellexerũt de panibus. Erat enim cor eorum obcecatũ Et cum transfretassent venerũt in terram genasareth: ⁊ applicuerunt. Cũq₃ egressi essent de naui: continuo cognouerũt eum: ⁊ percurrẽtes vniuersam regionẽ illam ceperant in grabatis eos qui se male habebãt circũferre vbi audiebant eũ esse. Et quocũq₃ introiebat in vicos vel in villas: aut ciuitates: i plateis ponebãt infirmos ¶ ⁊ deprecabant̃ eum vt vel fimbriã vestimenti ei⁹ tãgerẽt: ⁊ quotquot tãgebant eum salui fiebant.

2. Reg. 19.
Hester. 5.
B
Mat. 14. c.
C
Mat. 9. g. ⁊ 15. f. j. 8. a.
Mat. 14. c.
Luc. 9. b.
Mat. 14. d.
Lu. 9. b.
Jo. 6. a.
F
Mat. 15. g.
Lu. 9. b.
Jo. 6. b.
G
Mat. 14. c.
Lu. 6. b.
Jo. 6. b
Mat. 14. c.
Mat. 14.
Luc. 8. c.
Mat. 14.

VII

Et conuenerunt ad eum pharisei ⁊ quidã de scribis venientes ab hierosolymis. Et cu₃ vidissent quosdam ex discipulis eius cõmunib⁹ manibus id est non lotis manducare panes: vituperauerũt. Pharisei autẽ ⁊ omẽs iudei nisi crebro lauerint manus non manducant: tenentes traditionem seniorum: ⁊ a foro venientes nisi baptizent̃ nõ comedũt: ⁊ alia mlt̃a sunt q̃ tradita sunt illis seruare: baptismata calicũ ⁊ vrceorum ⁊ erramentorum ⁊ lectorum. ¶ Et interrogabãt eũ pharisei ⁊ scribe: Quare discipli tui nõ ãbulãt iuxta traditiõe₃ seniorum: sed cõib⁹ manib⁹ mãducãt panẽ? At ille rñdẽs dixit eis. Bñ prophetauit esaias de vob hypocritis: sicut scriptum est. ¶ Popul⁹ hic labijs me honorat: cor autẽ eorum lõge ẽ a me. Inuanũ autẽ me colũt: docẽtes doctrinas ⁊ precepta hoiu₃. Relinquẽtes eñi mãdatũ dei tenetis traditiões hoiu₃: baptismata vrceorum ⁊ calicu₃: ⁊ alia his facitis multa. Et dicebat illis. ¶ Bñ irritũ fecistis preceptũ dei: vt traditiõe₃ vr̃a₃ seruetis. Moyses eni₃ dixit: ¶ Honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuã ¶ et qui maledixerit pr̃i vel matri morte moriatur. Vos autẽ dicitis: Si dixerit hõ pr̃i aut matri corban quod est donũ quodcunq₃ ex me tibi profuerit: ⁊ vltra nõ dimittitis eũ quicq̃₃ facere patri suo aut matri: rescindentes verbu₃ dei per traditionẽ vestrã quã tradidistis. Et similia huiusmodi multa facitis. Et aduocãs iterũ turbas dicebat illis: Audite me oẽs ⁊ intelligite. Nihil est extra hoiem introiens in eũ quod possit eũ coinquinare: sed q̃ de homine procedũt illa sunt que coinquinãt hoiẽ₃. Si quis habet aures audiendi audiat. ¶ Et cũ introisset in domum a turba: interrogabãt eum di

A
B
Mat. 15. a.
C
Esa. 29.
Mat. 15. b.
Act. 5. c.
Exo. 20. de.
5. Exo. 21.
Leuit. 20.
D
Mat. 15. c.

scipuli ei⁹ pabolā: ꝛ ait illis. ¶ Sic ꝛ vos im prudētes estis? Nō intelligitis qꝛ oē extrisecus introiēs i hoiēz nō pōt eū coinquinare qꝛ nō itrat in cor ei⁹: sed in ventrē vadit ꝛ i secessuz exit purgās oēs escas? Dicebat autē qm̄ illa q̄ de hoīe exeūt illa coinquināt hoiēz: ¶ Ab intus enī de corde hoiūz male cogitatōes ꝓcedunt: adulteria: fornicatōes: hōicidia: furta: auaritie: neque: dol⁹: ipudicitie: ocul⁹ malus blasphemia: superbia: stulticia. Oia hec mala ab itus ꝓcedūt: ꝛ coinquināt hoiēz. Et inde surgēs abyt in fines tyri ꝛ sidonis: ꝛ ingressus domū nemīnē voluit scire ꝛ nō potuit latere ¶ Mulier eni stati vt audiuit de eo cui⁹ filia habebat spm̄ imundū itrauit ꝛ ꝓcidit ad pedes ei⁹. Erat eni mlr̄ gētilis syrophenissa genere. Et rogabat eū vt demoniū eyceret d̄ filia ei⁹. Qui dixit illi: Sine p̄us saturari filios. ¶ Nō ē eni bonū sumē panē filioꝝ ꝛ mittē cāibus. At illa rn̄dit: ꝛ dixit illi: Vtiqz dn̄e. Nā ꝛ catelli comedūt sb̄ mēsa de micis puerorū Et ait illi: Propt̄ hūc sermonē vade: exyt d̄ moniū a filia tua. Et cū abisset domū: inuēit puellā iacentē supra lectū: ꝛ demoniū exysse Et iteꝝ exiēs de finib⁹ tyri venit ꝑ sidonē ad mare galilee int̄ medios fines d̄capoleos. Et adducūt ei surdū ꝛ mutū. Et depcabāt eū vt iponat illi manū. Et apprehēdēs eū d̄ turba seorsuz: misit digitos suos i auricula ei⁹: ꝛ expuēs tetigit linguā ei⁹: ꝛ suspiciēs i celū ingemuit: ꝛ ait illi. Effeta: qd̄ est adaperire. Et stati apte sunt aures ei⁹: ꝛ solutū est vīculū lingue ei⁹ ꝛ loq̄batur recte. ¶ Et precepit illis: ne cui dicerēt. Quāto aūt eis p̄cipiebat tāto magis pl⁹ p̄dicabāt ꝛ eo amplı⁹ ammirabāt: dicētes: Bene omnia fecit ꝛ surdos fecit audire: ꝛ mutos loqui.

VIII

In dieb⁹ illis iterū cū turba multa esset cū iesu nec haberēt qd̄ māducarent: ꝯuocatis discipl'is ait illis: Misereor sup turbā: qꝛ ecce iā triduo sustinēt me nec habēt qd̄ māducēt: ꝛ si dimisero eos ieiunos i domū suā: deficiēt i via. ¶ Quidā enim ex eis de lōge venerūt. Et rn̄derunt ei discipli sui. Vn̄ illos qs poterit hic saturare panibus in solitudie. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. ¶ Qui dixerūt: Septē. Et p̄cepit turbe discūbere sup terrā. ¶ Et accipiēs septē panes gr̄as agēs fregit ꝛ dabat discipl'is suis vt apponerēt: ꝛ apposuerūt turbe. Et habebāt pisciclos paucos: ꝛ ipos bn̄dixit: ꝛ iussit apponi. Et māducauerūt ꝛ saturati sunt: ꝛ sustulerūt qd̄ supauerat de fragmētis septem sportas. Erāt aūt qui māducauerāt q̄si quattuor milia: ꝛ dimisit eos. Et stati ascēdens naui cū discipl'is suis: venit i ꝑtes dalmanutha

Margin: Mch.5.d. — E — Mat.5.c. — Mt.15.d. — F — Mat.15.c. — G — Mt.9.f. ꝛ 11.b. ꝛ 17.c. — j.9.b. — Luc.9.e. — A — Mat.15.f. — s.6.e. — Esaie.60. — j.eodē.d. — s.6.f. — Jo.6.b. — B

¶ Et exierūt pharisei ꝛ ceperūt ꝯquirere cum eo: querētes ab illo signū de celo: tēptantes eū. Et igemiscēs spū ait: ¶ Quid gn̄atio ista signū querit? Amen dico vobis: si dabit' generationi isti signū. Et dimittens eos ascendit iterum naui: ꝛ abyt trans fretū. Et obliti sūt panē sumere: ꝛ nisi vnū panē non habebant secū in naui. ¶ Et precipiebat eis dicens. Videte ꝛ cauete a fermento phariseorum: et fermento herodis. Et cogitabant ad alterutrū dicentes: quia panes non habemus. Quo cognito: ait illis iesus. Quid cogitatis quia panes non habetis? Nondū cognoscitis nec intelligitis? Adhuc cecatum habetis cor vestrum. ¶ Oculos habentes non videtis ꝛ aures habentes non auditis. ¶ Nec recordamini quando quinqz panes fregi in quinqz milia: ꝛ quot cophinos fragmentorū plenos sustulistis? Dicunt ei: Duodecim. Quādo ꝛ septem panes in quattuor milia: quot sportas fragmētorū tulistis? ¶ Et dicūt ei. Septez. Et dicebat eis. Quomodo nonduz intelligitis? Et veniunt bethsaida: ꝛ adducunt ei cecum: ¶ et rogabant eum vt illum tangeret. Et apprehensa manu ceci eduxit eum extra vicum: et expuens in oculos eius impositis manibus suis interrogauit euz si quid videret. Et aspiciens ait: Video homines velut arbores ambulantes. Deinde iterum imposuit manus super oculos ei⁹ ꝛ cepit videre: ꝛ restitutus est: ita vt clare videret omnia. Et misit illum in domum suam: dicens. Vade in domuz tuam: ꝛ si in vicum introieris nemini dixeris. ¶ Et ingressus est iesus ꝛ discipuli eius castella cesaree philippi: ꝛ in via interrogabat discipulos suos dicens eis: Quem me dicunt esse homines? Qui responderunt illi dicētes Aly iohannem baptistam: aly heliam: Aly vero quasi vnum de prophetis. Tunc dicit illis: Vos vero quem me esse dicitis? Respōdens petrus ait ei: Tu es christus. Et comminatus est eis: ne cui dicerent de illo. ¶ Et cepit docere eos quoniam oportet filium hominis pati multa ꝛ reprobari a senioribus ꝛ a summis sacerdotibus ꝛ scribis ꝛ occidi: ꝛ post tres dies resurgere. Et palam verbum loquebatur: ꝛ apprehendens eum petrus cepit increpare eum. Qui conuersus ꝛ videns discipulos suos: comminatus est petro dicēs ¶ Vade retro me sathana: quoniam non sapis que dei sunt: sed que sunt hominuz. ¶ Et conuocata turba cum discipulis suis: dixit eis: Si quis vult me seq̄: deneget semetipm̄ ꝛ tollat crucem suam: ꝛ sequatur me. ¶ Qui enim voluerit animam suam saluam facere ꝑdet eā: qui autez perdiderit aiaz suā ꝓpter

Margin: Mat.16.a. — Joh.6.d. — C — Mat.12.f. — Luc.11.d. — Mat.16.b. — Luc.12.a. — D — Ps.113. — Jo.6.b. — s.6.f. — s.eodē.a. — Mt.20.g. — E — Mt.16.d. — Luc.6.c. — F — Mt.16.c. — G — Mt.16.g. — Mt.10.g. ꝛ 16.f. L.14.f. ꝛ 9.c. Ga.2.d. — Mt.19.f. — Luc.17.g.

me & euangeliū: saluam faciet eā. Quid enī
ꝓderit hoī si lucret mundū totum: & detrimē
tum aīe sue faciat? Aut qd hō cōmutationis
dabit ꝓ aīa sua. ¶ Qui enim me cōfessus fue
rit & ỽba mea in generatione ista adultera &
peccatrice: & filius cōfitebitur eū cū venerit
in gloria pr̄is sui cum angelis sanctis. IX

(Mat. 10. f. L. 9. c. & 12. b)

(A — Mt. 16. g. Luc. 9. d.)

Et dicebat illis. ¶ Amē dico vobis: q2
sunt qdā d̄ hic stātib⁹ q nō gustabūt
mortē donec vidcāt rēgnū dei veniēs i
ỽtute. ¶ Et p⁹ dies sex: assumpsit ihs petr̄ & ia
cobū & iohānem: & duxit illos in montē excel
sum solos & trāsfiguratus ē corā ipsis. Et ve
stimēta eius facta sunt splendētia & candida
nimis velut nix: qualia fullo nō pōt sup ter
ra3 cādida facere. Et apparuit illis helias cū
moyse: & erant loquētes cū iesu. Et rñdēs pe
trus ait iesu: Rabbi: bonū ē hic esse: & facia
m⁹ tria tabernacula: tibi vnū: & moysi vnu3
& helie vnū. Non eni sciebat qd diceret. Erāt
eni3 timore exterriti. Et facta ē nubes obum
brans eos: & venit vox de nube dicēs. Hic ē
filius me⁹ charissimus audite illū. Et statim
circūspicientes: neminē āmpl⁹ vidcrūt nisi
iesum tm̄ secū. ¶ Et descēdentib⁹ illis de mon
te pcepit illis ne cuiq3 qd vidissent narrarēt
nisi cū fili⁹ hoīs a mortuis resurrexerit. Et ỽ
bum continuerūt apud se: conqrentes q d eēt
cum a mortuis resurrexerit. Et īterrogabant
eum dicētes. ¶ Quid ẻ dicunt pharisei & scri
be q2 heliam oportcat venire p̄mū? Qui rñ
dēs ait illis: Helias cū venerit p̄mo restituet
oīa: & quō scriptū est in filiū hoīs: vt mlt̄a pa
tiatur & ꝯtēnatur. S3 dico vobis: q2 & helias
venit & fecerūt illi quecūq3 voluerūt sicut scri
ptum est de eo. Et veniēs ad discipulos suos
vidit turbā magnam circa eos: & scribas cō
quirentes cū illis. Et ꝯfestim oīs ppl's vidēs
iesu3 stupefactus est & expauerūt: & accurrē
tes salutabāt eū. Et īterrogauit eos. Quid in
ter vos cōquiritis. ¶ Et rñdens vn⁹ de turba
dixit: Mgr̄ attuli filium meū ad te habētem
spirī mutū: q vbicūq3 eū apprehēderit: alli
dit illū: & spumat & stridet dentibus & arescit.
Et dixi discipulis tuis vt eicerēt illū: & nō potue
runt. Qui rñdens dixit. ¶ O generatio incre
dula q̄3diu apud vos ero? Quandiu vos pa
tiar? Afferte illū ad me. Et attulerūt eum. Et
cu3 vidisset eū statim spūs conturbauit illū
& elisus in terrā volutabat spumans. Et īt
rogauit p̄rem ei⁹. Quāntū tpis ē ex q ei hoc
accidit? At ille ait: Ab infantia. Et frequēt cū
in ignem & in aquā misit: vt eū pderet. S3 si
quid potes: adiuua nos misert⁹ nri. Jesus āt
ait illi: Si potes credere oīa possibilia sūt cre
denti. Et continuo exclamās p̄r pueri cu3 la

(Mat. 17. a. Luc. 9. d.)

(B — Mat. 9. f. & 12. b. & 17. c. & 7. g.)

(Mt. 17. c.)

(C)

(Mt. 17. b. Luc. 9. e.)

(Mat. 7. e. Luc. 9. e.)

(D)

chrymis aiebat: Credo dñe: adiuua incredu
litatem meā. Et cū vidisset iesus cōcurrētem
turbā: cōminatus est spiritui imundo dicēs
illi: Surde & mute spūs: ego precipio tibi exi
ab eo: & amplius ne introeas i eū. Et clamās
& multum discerpēs eū: exijt ab eo & factus ē
sicut mortu⁹ ita vt multi dicerēt: q2 mortu⁹ ē
Jesus āt tenēs manū eius eleuauit eū: & sur
rexit. Et cum itroisset in domū: discipuli secre
to iterrogabāt eū. ¶ Quare nos nō potuim⁹
eycere eum? Et dixit illis: Hoc genus i nullo
pōt exire: nisi in oratione & ieiunio. Et inde ꝓ
fecti ptergrediebāt galileā: nec volebat quē
q̄3 scire. ¶ Docebat aūt discipulos suos: & di
cebat illis: qm̄ filius hoīs tradet in manus
hoīu3: & occidēt eū & occisus tertia die rsurget
At illi ignorabāt verbū & timebāt iterroga
re eū. Et venerūt capharnaū. Qui cū domi
eēnt interrogabat eos. Quid i via tractabans
¶ At illi tacebant. Si qdem in via inter se di
sputauerunt qs eoꝝ maior eēt. Et residēs vo
cauit duodeci. & ait illis. ¶ Si qs vult prim⁹
esse: erit oīum nouissimus & oīum minister.
¶ Et accipiens puerū statuit eū in medio eoꝝ
quē cū complexus esset ait illis. ¶ Quisquis
vnū ex h⁹i pueris receperit in noīe meo: me
recipit: & quicūq3 me suscepit: nō me suscipit
sed eū qui misit me. ¶ Rñdens illi iohānes
dicens: Mgr̄: vidim⁹ quēdā in noīe tuo eycē
tem demonia q nō sequit nos: & ꝓhibuim⁹
eū. Jesus āt ait: Nolite ꝓhibere eū. ¶ Nemo
est enim q facit virtutē in noīe meo: & possit ci
to male loq de me. Qui eni n̄ est aduersū vos
pro vobis ē. ¶ Quisqs enim potū dederit vo
bis calicem aq̄ frigide in noīe meo: q2 christi
estis. Amē dico vobis nō pdet mercedē suā.
¶ Et qsquis scandizauerit vnū ex his pusill'
credētibus in me: bonū ē ei magis si circūda
retur mola asinaria collo eius & in mare mit
teret. Et si scandalizauerit te man⁹ tua: ab sci
de illam. Bonū est tibi debilē introire i vitā
q̄3 duas man⁹ habētem: ire in gehennam in
ignem inextinguibilē ¶ vbi vermis eorū nō
morit: & ignis nō extinguit. Et si pes tuus te
scandelizat: amputa illū. Bonū est tibi clau
dum introire in vitā eternā: q̄3 duos pedes
habentē mitti in gehennā ignis inextiguibi
lis: vbi ỽmis eoꝝ non morit: & ignis nō ex
tinguitur. Qd̄ si oculus tu⁹ scādizat te: eyce
eum. ¶ Bonū est tibi luscū introire i regnu3
dei: q̄3 duos oculos habētem: mitti in gehē
na3 ignis: vbi vermis eoꝝ nō morit: & ignis
non extinguit. Ois eni igne saliet: & ois vi
ctima sale saliet ¶ Bonū est sal. Qd̄ si sal i sul
sum fuerit in q̄ illud ꝯdietis? Habete i vobis
sal: & pacem habete iter vos. X

(Mt. 17. f.)

(E — Mt. 17. f. Lu. 9. e. & 8. f. & j. 10. c.)

(Mt. 18. a. Luc. 22. c. Mat. 20. f.)

(Mat. 18. a. Luc. 9. f. Mt. 18. a. Luc. 9. f. Luc. 9. f. — F)

(1. Cor. 12. a.)

(Mt. 10. g.)

(Mat. 18. a. Luc. 7. a.)

(G)

(Esa. 66. Ezech. 20.)

(Mat. 18. b.)

(Mat. 5. b. Lu. 14. g.)

¶Et inde exurgẽs venit in fines iudee vltra iordanẽ: ⁊ cõueniũt iterũ turbe ad eũ: ⁊ sicut cõsueuerat iterũ docebat illos: ⁊ accedẽtes pharisei interrogabãt eũ si licet viro vxorẽ dimittere: tẽptantes eum. At ille respondẽs dixit eis: Quid vobis precepit moyses: Qui dixerũt. ¶Moyses permisit libellũ repudij scribere ⁊ dimittere. Quibus rñdens iesus ait: Ad duritiã cordis vr̃i scripsit vobis preceptũ istud. ¶Ab initio aũt creature masculũ ⁊ feminã fecit eos deus. Propter hoc relinquet hõ patrẽ suũ ⁊ matrẽ ⁊ adherebit ad vxorẽ suã ¶⁊ erũt duo i carne vna. Itaq iã nõ sunt duo: sed vna caro. Quod ergo deus cõiunxit: hõ nõ separet. Et in domo iterũ discipuli eius de eodẽ interrogauerũt eũ. ¶Et ait illis: Quicũq dimiserit vxorẽ suã ⁊ aliã duxerit: adulteriũ cõmittit sup eã. Et si vxor dimiserit virũ suũ ⁊ alij nupserit mechatur. ¶Et offerebãt illi paruulos vt tãgeret illos: discipli aũt comminabãtur offerentib⁹. Quos cũ videret iesus: indigne tulit. ¶Et ait illis: Sinite paruulos venire ad me: ⁊ ne ꝓhibueritis eos. Talium eni est regnũ dei. Amẽ dico vobis qsqs nõ receperit regnũ dei velut paruulus: nõ intrabit i illud. Et cõplexãs eos ⁊ imponẽs man⁹ sup illos: bñdicebat eos. Et cũ egressus esset in via ꝓcurrẽs quidã genuflexo añ eũ: rogabat eũ dicẽs: ¶Magister bone qd faciã vt vitã eternã pcipiã: Iesus aũt dixit ei: Quid me dicis bonũ: Nemo bon⁹ nisi vn⁹ deus. ¶Precepta nosti: ne adulteres: ne occidas: ne fureris: ne falsũ testimoniũ dixeris: ne fraudem feceris: honora patrẽ tuũ ⁊ mrẽ. ¶At ille rñdẽs ait illi: Magister hec oia obseruaui a iuuẽtute mea. Iesus aũt intuit⁹ eũ dilexit eũ ⁊ dixit ei: Vnũ tibi deest. ¶Vade quecũq habes vẽde ⁊ da pauperibus ¶⁊ habebis thesaurũ in celo: ⁊ veni sequere me. ¶Qui cõtristatus in verbo: abijt merẽs. Erat eni habẽs mltas possessiões. Et circũspiciẽs iesus: ait discipulis suis. Quã difficile q pecunias habẽt: in regnũ dei introibũt. Discipli aũt obstupescebãt in verbis eius. At iesus rursus rñdens ait illis: Filioli: quã difficile est cõfidẽtes in pecunijs in regnũ dei introire. ¶Facili⁹ ẽ camelũ p foramẽ acus trãsire: q̃ diuitẽ intrare in regnũ dei. Qui magis ammirabãtur dicẽtes ad semetipos. Et qs põt saluus fieri: Et intuẽs illos iesus ait. ¶Apud hoĩes impossibile est sed nõ apud deũ. Oĩa eni possibilia sũt apud deũ: ⁊ cepit ei petr⁹ dicere. Ecce nos dimisim⁹ oia: ⁊ secuti sum⁹ te. ¶Rñdẽs iesus ait: Amẽ dico vobis: nemo est q reliquerit domũ: aut fratres: aut sorores: aut patrẽ: aut matrẽ: aut filios: aut agros: ꝓpter me ⁊ ꝓpter euãgeliũ

A · Mt.19.a. · Deut.24. · Mt.5.e.⁊.19 · Gen.j. · Mt.19.b. · Gen.2. · Eph.5.d. · 1.Cor.6.d. · B · Mat.5.e.⁊. · 19.b.L.16.d. · Mt.19.c. · Luc.18.c. · Mt.19.d. · Luc.18.c. · Mt.19.d.L. · 18.d. · C · Exo.20.Ro. · 13.Ga.4.b · Ex.3. · Mt.19.e.L. · 10.⁊.18.d. · Mat.6.d. · Luc.12.d. · 1.Cor.7.c. · Mt.19.c. · Mt.19.f. · Luc.18.e. · D · Mt.19.f. · Lu.10.⁊.18.e. · Mt.19.f. · Lu.18.e. · Deut.33. · Mt.19.g. · Lu.18.e.

q nõ accipiet cẽties tm̃: nũc in tpe hoc: domos ⁊ fratres ⁊ sorores: ⁊ matres: ⁊ filios ⁊ agros cũ persecutõibus ⁊ in seculo futuro vitã eternã. ¶Multi aũt erũt primi nouissimi: et nouissimi primi. Erãt aũt in via ascendẽtes hierosolymã: ⁊ precedebat illos iesus: ⁊ stupebãt ⁊ sequẽtes timebãt: ¶Et assumẽs iterũ duodecim cepit illis dicere que essent ei ventura. Quia ecce ascẽdim⁹ hierosolymã: ⁊ filius hominis tradetur principib⁹ sacerdotũ ⁊ scribis et seniorib⁹: ⁊ dãnabunt eũ morte: ⁊ tradẽt eũ gẽtib⁹ ⁊ illudẽt ei: ⁊ cõspuẽt eũ ⁊ flagellabunt eũ: ⁊ interficient eũ: ⁊ tertia die resurget: ⁊ accedũt ad eũ iacobus ⁊ iohãnes filij zebedei dicẽtes: ¶Magister volum⁹ vt qđcũq petierim⁹ facias nobis. At ille dixit eis. Quid vultis vt faciã vobis: ⁊ dixerũt. Da nob vt vn⁹ ad dexterã tuã: ⁊ ali⁹ ad sinistrã tuã sedeam⁹ in gloria tua. Iesus aũt ait eis: Nescitis qd petatis. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibo aut baptismo quo ego baptizor baptizari: At illi dixerũt ei: Possum⁹. Iesus autem ait eis: Calicẽ qdem quẽ ego bibo bibetis: ⁊ baptismo quo ego baptizor baptizabimini: sedere aũt ad dexterã meã vel ad sinistrã non est meũ dare vob: sed qbus paratũ est. ¶Et audiẽtes decẽ idignati sunt de iacobo ⁊ iohãne Iesus aũt vocãs eos: ait illis: ¶Scitis q hi q videntur principari gẽtib⁹ dñantur eis: ⁊ principes eorũ potestatẽ habẽt ipsorũ. Nõ ita est aũt in vob: sed quicũq voluerit fieri maior erit vester minister: ⁊ quicũq voluerit in vob primus eẽ: erit oĩum seru⁹. Nã ⁊ fili⁹ hoĩs nõ venit vt ministraretur ei: sed vt ministraret: ⁊ daret aiam suã redẽptionẽ p mltis. ¶Et veniũt hiericho. Et ꝓficiscẽte eo de hiericho: ⁊ discipulis ei⁹ ⁊ plurima multitudine: filius thimei barthime⁹ cec⁹ sedebat iuxta viã mẽdicãs. Qui cũ audisset q iesus nazaren⁹ est: cepit clamare ⁊ dicere: Iesu fili dauid miserere mei. Et comminabãtur illi multi vt taceret. At ille mlto magis clamabat: fili dauid miserere mei. Et stãs ihs precepit illũ vocari. Et vocãt cecũ: dicẽtes ei: Animequior esto surge vocat te. Qui proiecto vestimẽto suo: exiliẽs venit ad eũ. Et rñdẽs ihs dixit illi: Quid tibi vis faciã: Cecus aũt dixit ei: Rabboni vt videã. Iesus autem ait illi: Vade: fides tua te saluũ fecit. ¶Et cõfesti vidit: ⁊ seqbatur eũ in via.

XI

¶Et cũ appropiquarẽt hierosolyme ⁊ bethanie ad montẽ oliuarũ mittit duos ex discipulis suis: ⁊ ait illis. Ite in castellũ qđ cõtra vos est: ⁊ stati introeũtes illuc inuenietis pullũ ligatũ: sup quẽ nemo adhuc hoĩum sedit. Soluite illũ: ⁊ adducite. Et si qs vob dixerit qd facitis: dicite q dño

E · Mt.19.g. · Luc.13.f. · Mat.16.e.⁊. · 17.f.⁊.20.d. · Luc.18.f. · Mt.20.e. · F · Mt.20.f. · Mt.20.f. · Luc.22.c. · G · Mt.20.g. · Lu.18.g. · Mt.20.g. · A · Mt.21.a.L. · 19.d.Jo.12.b · B

Mt.21.a. Luc.19.e. — Mt.21.b. Luc.19.f. Joh.12.b. — C — Mat.21.c. — Mt.21.c. Luc.13.b. — B — Mt.21.b. Luc.19.g. Joh.2.d. — Esa.56. Hiere.7. Mat.21.g. Luc.16.g. Jo.7.c.ꝛ.g. — E — Mt.21.c. Luc.13.b. — Mat.17.c. ꝛ.21.c. Luc.7.b. — Mat.21.d. Jo.15.b. F Mat.6.c. — Mat.21.d. Luc.20.a. — G

Necessarius est: ꝛ cõtinuo illũ dimittet huc. ¶ Et abeũtes inuenerũt pullũ ligatũ añ ianuã foris in biuio ꝛ soluũt eũ. Et qdã de illic stãtibꝰ dicebãt illis: Quid facitis soluẽtes pullũ? Qui dixerũt eis sicut pceperat illis iesus: ꝛ dimiserũt eis. Et duxerũt pullũ ad iesũ: ꝛ imponũt illi vestimẽta sua ꝛ sedit sup eum. ¶ Multi aũt vestimẽta sua strauerũt in via. Alij aũt frondes cedebãt de arboribꝰ: ꝛ sternebãt i via. Et q pibant: ꝛ q psequebant clamabãt dicẽtes: Osanna bñdictꝰ q venit in noie dñi: benedictũ qd venit regnũ pris nri dauid: osanna i excelsis. ¶ Et introiuit hierosolymã i teplũ: ꝛ circũspectis oibꝰ cũ iã vespera esset hora: exijt i betaniã cũ duodeci. Et alia die cũ exirent a bethania esurijt. ¶ Cũqꝫ vidisset a lõge ficũ hñtẽ folia: venit si qd forte inueniret i ea. Et cũ venisset ad eã: nihil inuenit pter folia. Non. n. erat tẽpus ficoꝝ. Et respõdẽs dixit ei: Jã nõ amplꝰ in eternũ ex te qsqꝫ fructũ mãducet. Et audiebãt discipuli eiꝰ: ꝛ veniũt iterũ hierosolymã. ¶ Et cũ introisset in tẽplũ cepit eijcere vẽdentes ꝛ emẽtes i tẽplo: ꝛ mẽsas nũmularioꝝ ꝛ cathedras vẽdẽtiũ colũbas euertit. Et nõ sinebat ut qsqꝫ trãsferret vas p tẽplũ: ꝛ docebat dicẽs eis. Nõne scriptũ ẽ: ¶ qꝛ domꝰ mea domꝰ orõnis vocabit oibꝰ gẽtibꝰ. Uos aũt fecistis eã speluncã latronũ. ¶ Quo audito: pncipes sacerdotũ ꝛ scribe qrebãt quõ eum pderẽt. Timebãt eni eũ: qm̃ vniuersa turba ãmirabat sup doctrina eiꝰ. Et cũ vespera facta cẽt egrediebat de ciuitate. ¶ Et cũ mane trãsirent: viderũt ficũ aridã factã a radicibꝰ. Et recordatus petrꝰ dixit ei: Rabbi: ecce ficus cui maledixisti aruit. Et rñ dẽs iesus ait illis: ¶ Habete fidẽ dei. Amẽ dico vobis: qꝛ qcũqꝫ dixerit huic mõti tollẽ ꝛ mittere i mare ꝛ non hesitauerit in corde suo: sed crediderit qꝛ qdcũqꝫ dixerit fiat: fiet ei. ¶ Propterea dico vobis: oia qcũqꝫ orãtes petitis credite qꝛ accipietis: ꝛ euenĩet vobis. ¶ Et cũ stabitis ad orãdũ: dimittite si qd habetis aduersus aliquẽ: ut ꝛ pat̃ vr̃ q i celis ẽ dimittat vob pctã vr̃a. Qd si vos nõ dimiseritis: nec pat̃ vr̃ q in celis est dimittet vobis pctã vestra. Et veniũt rursus hierosolymã. Et cũ ambularet i tẽplo: accedũt ad eũ sũmi sacerdotes ꝛ scribe ꝛ seniores: ꝛ dicũt ei. ¶ In q ptãte h facis ꝛ qs dedit tibi hanc ptãtẽ ut ista facias? Jesus aũt rñ dens ait illis: Interrogabo vos ꝛ ego vnũ verbũ: ꝛ rñdete mihi: ꝛ dicã vobis i q ptãte hec faciã. Baptismũ iohãnis de celo erat: an ex hoibꝰ? Rñdete mihi. At illi cogitabãt secũ dicẽtes: Si dixerimꝰ de celo dicet nob: qre g nõ credistis ei? Si dixerimꝰ ex hoibꝰ timemꝰ pplm. Oẽs eni hẽbãt iohãnẽ

A — Mat.21.f. Luc.20.b. Esaie.5. — Mat.23.f. — Heb.1.a. — B — Gen.37. Mat.21.f. Mat.21.g. Luc.20.c. Act.4.b.ꝛ. Pe.2.a. Mat.21.g. Luc.19.g.ꝛ 20.c.ꝛ.22.a. Jo.7.c.ꝛ.g. Mat.22.c. Luc.20.d. — C — Mat.22.c. — Mat.22.d. Ro.13.b. Mat.22.d. Luc.20.e. — Deut.25. — D — Mat.22.d. Luc.20.e. — D

qꝛ vere pphetã esset. Et rñdentes dicũt iesu Nescimus. Et rñ dens iesus ait illis: Neqꝫ ego dico vobis in q ptãte hec faciã. XII

¶ Et cepit illis in parabolis loq. ¶ Uineã pastinauit hõ: ꝛ circũdedit sepẽ ꝛ fodit lacũ: ꝛ edificauit turrim ꝛ locauit eã agricolis: ꝛ pegre pfectus ẽ. Et misit ad agricolas in tpe seruũ: ut ab agricolis acciperet de fructu vinee. Qui apphensum eũ ceciderũt ꝛ dimiserũt vacuũ. Et iterũ misit ad illos aliũ seruũ: ꝛ illũ in capite vulnerauerũt ꝛ cõtumelijs affecerunt. ¶ Et rursuz aliũ misit ꝛ illũ occiderũt: ꝛ plures alios qsdaz cedẽtes: alios vero occidẽtes. ¶ Adhuc g vnũ habens filiũ charissimũ ꝛ illum misit ad eos nouissimũ dicẽs: qꝛ reuerebunt filiũ meũ. Coloni aũt dixerũt ad inuicẽ. ¶ Hic est heres. Uenite ꝛ occidamꝰ eũ ꝛ nr̃a erit hereditas. Et apphẽdẽtes eũ occiderũt ꝛ eiecerũt ex vinea. Quid g faciet dñs vinee? ¶ Ueniet ꝛ pdet colonos: ꝛ dabit vineã alijs. Nec scripturã hãc legistis: lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes hic factꝰ ẽ i caput anguli: a dño factũ ẽ istd: ꝛ ẽ mirabile i oculis nr̃is. ¶ Et qrebãt eũ tenere: ꝛ timuerũt turbã. Cognouerũt eni qm̃ ad eos parabolã hãc dixerit. ¶ Et relicto eo abierũt. ¶ Et mittũt ad eũ quosdã ex phariseis ꝛ herodianis vt eũ caperẽt in verbo. Qui veniẽtes dicũt ei: Magister scimꝰ qꝛ verax es ꝛ nõ curas quẽqꝫ. ¶ Nec eni vides i faciẽ hominũ: sed in veritate viam dei doces. Licet dare tributũ cesari: an nõ dabimus? Qui sciẽs ꝯsutiã illoꝝ: ait illis: Quid me tẽptatis? Afferte mihi denariũ ut videã. At illi tulerũt ei. Et ait illis: Cuiꝰ ẽ imago h ꝛ inscriptio? Dicũt ei: Cesaris. Rñdẽs autẽ iesus dixit illis. ¶ Reddite igit̃ q sũt cesaris cesari: ꝛ q sunt dei deo. Et mirabant sup eo. ¶ Et venerũt ad eũ saducei q dicũt resurrectionẽ nõ esse: ꝛ interrogabãt eũ dicentes: Magister: moyses nobis scripsit: ¶ ut si cuiꝰ frat̃ mortuꝰ fuerit ꝛ dimiserit vxorẽ: ꝛ filios non reliqrit: accipiat frat̃ eiꝰ vxorẽ ipsiꝰ: ꝛ resuscitet semẽ fratri suo. ¶ Septẽ g fratres erant ꝛ pmus accepit vxorẽ: ꝛ mortuus ẽ nõ relicto semine. Et secundus accepit eã ꝛ mortuus ẽ ꝛ nec iste reliqt semẽ. Et tertiꝰ similit̃. Et acceperũt eã similiter septẽ: ꝛ nõ reliquerũt semẽ. Nouissima oium defuncta est ꝛ mulier. In resurrectione g cũ resurrexerint: cuiꝰ de his erit vxor? Septẽ eni habuerũt eã vxorẽ. Et respondẽs iesus ait illis: Nonne ideo erratis: nõ sciẽtes scripturas neqꝫ virtutẽ dei? Cũ eni a mortuis resurrexerint: neqꝫ nubẽt neqꝫ nubent: sed sunt sicut angeli dei i celis. De mortuis aũt qꝫ resurgãt nõ legistis in li

bro moysi sup rubũ: quō dixerit illi deus: in
quiēs ¶ ego sum deus abraam ⁊ de⁹ isaac ⁊
de⁹ iacob. Nō est deus mortuoꝝ: sed viuoꝝ.
Uos ergo multũ erratis. ¶ Et accessit vnus
de scribis q audierat illos cōquirentes: ⁊ vi
dēs qm̃ bene illis rn̄derit: interrogauit euʒ
qd̄ esset p̄mũ oīum mādatũ. Jesus aũt re
spōdit ei: qꝛ p̄mũ oīuʒ mādatũ est. ¶ Audi
israel dn̄s deus tu⁹: deus vnus est: ⁊ diliges
dn̄m deũ tuũ ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa
tua: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ ex tota virtute tua.
Hoc est p̄mũ mandatũ. Secūdũ aũt simile
est illi. ¶ Diliges p̄ximũ tuũ tāq̄ʒ teipsum.
Maius hoꝝ aliud mādatũ nō est. Et ait illi
scriba. ¶ Bene magister ī veritate dixisti: qꝛ
vnus est deus ⁊ nō ē alius p̄ter eũ. Et ut dili
gaī ex toto corde: ⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex to
ta aīa: ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ diligē p̄ximuʒ
tāq̄ʒ seipm̄: maius est oībus holocaustoma
tibus ⁊ sacrificijs. Jesus aũt vidēs ꝙ sapiē
ter rn̄disset: dixit illi: Non es longe a regno
dei. ¶ Et nemo iam audebat eũ interrogare.
Et rn̄dēs iesus dicebat docēs in tēplo. Quō
dicũt scribe xp̄m filiũ esse dauid ¶ Ipse enim
dauid dicit in spū sancto. ¶ Dixit dn̄s domi
no meo sede a dextris meis: donec ponā ini
micos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ. Ipse ḡ da
uid dicit eũ dn̄m: ⁊ vnde ē filius ei⁹? Et mul
ta turba eũ libenī audiuit. ¶ Et dicebat eis ī
doctrina sua. Cauete a scribis: q volũt in sto
lis ambulare: ⁊ salutari in foro: ⁊ in p̄mis ca
thedris sedē in synagogis: ⁊ p̄mos discubi
tus in cenis. Qui deuorāt domos viduarũ
sub obtentu p̄lixe orōnis: hi accipiēt p̄lixi⁹
iudiciũ. Et sedēs iesus cōtra gazophilatiuʒ
aspiciebat quō turba iactaret es ī gazophy
latiũ: ⁊ multi diuites iactabāt multa. ¶ Cuʒ
venisset aũt vna vidua paup: misit duo mi
nuta qd̄ est quadrās. Et cōuocās discipulos
suos: ait illis. Amē dico vobis: qm̃ vidua
hec paup plus oībus misit q miserũt in ga
zophylaciũ. Oēs eni ex eo quod abũdabat
illis miserũt: hec vero de penuria sua oīa q̄
habuit misit totũ victũ suũ.

Exo. 3.
Mat. 22. c.
Mat. 22. f.
Luc. 10. f.
Deut. 6.
Mat. 22. f.
Luc. 10. g.
Le. 19. Mt. 22. g. Ja. 2. b. 1. Cor. 8. b. F
Eph. 4. a.
Mat. 22. g.
Luc. 20. g.
Mat. 22. g.
Luc. 20. g.
Ps. 109.
G
Mat. 23. a.
Luc. 11. f. et 14. b.
Luc. 21. a.

XIII

A
Mat. 24. a.
Luc. 19. g. et 21. b.

Et cũ egrederet̄ de tēplo: ait illi vn⁹
ex discipulis suis. Magister: aspice
quales lapides: ⁊ quales structure.
Et rn̄dens iesus ait illi. Uide has oēs ma
gnas edificationes: Non relinquet̄ lapis su
per lapidē q nō destruat̄. Et cũ sederet ī mō
te oliuarũ cōtra tēplũ interrogabāt eũ sepa
tim petr⁹ ⁊ iacob ⁊ iohānes ⁊ andreas. Dic
nobis qn̄ ista fient ⁊ qd̄ signũ erit qn̄ h̄ oīa ī
cipiēt cōsumari. Et rn̄dēs iesus cepit dicere
illis: ¶ Uidete ne quis vos seducat. Multi
eni venient in noīe meo dicentes: qꝛ ego sum
⁊ multos seducēt. ¶ Cũ audieritis aũt bella
⁊ opiniones belloꝝ: ne timueritis. Oportet
eni hec fieri: sed nōdũ finis. Exurget eni gēs
ꝯtra gentē: ⁊ regnũ sup regnũ: ⁊ erũt t̄remo
tus p loca ⁊ fames. Initiũ doloꝝ h̄. ¶ Uide
te aũt vosmetipsos. Tradēt. n. vos i cōcilijs
⁊ ī synagogis vapulabitis ⁊ ante p̄sides ⁊
reges stabitis p̄pter me in testimoniũ illis.
Et in oēs gētes p̄mũ oportet p̄dicari euāge
liũ. ¶ Et cũ duxerint vos tradētes: nolite p̄e
cogitare qd loq̄mini: sed qd̄ datũ vobis fue
rit i illa hora id loq̄mini. Non eni vos estis
loquētes: sed spūs sanctus. Tradet aũt frat̄
fratrē in mortē: ⁊ pat̄ filiũ: ⁊ cōsurgēt filij in
parētes: ⁊ morte afficiēt eos. Et eritis odio
oīb⁹: p̄pter nomē meũ. ¶ Qui aũt sustinue
rit ī finē: hic salu⁹ erit. Cũ aũt videritis abo
minationē desolationis stantē vbi nō debet
q legit itelligat. Tũc q i iudea sunt fugiāt in
mōtes: ⁊ q sup tectũ: ne descendāt i domũ:
nec itroeat ut tollat qd de domo sua: ⁊ q in
agro erit nō reuertat̄ retro: tollere vestimen
tũ suũ. ¶ Ue aũt p̄gnātib⁹ ⁊ nutriētib⁹ i illis
dieb⁹. ¶ Orate vo ut hyeme nō fiāt. ¶ Erũt
eni dies illi tribulationis tales q̄les nō fue
rũt ab initio creature quā cōdidit de⁹ vsq̄ʒ
nũc: neq̄ʒ fiēt. ¶ Et nisi breuiasset dn̄s dies:
non fuisset salua oīs caro. Sed p̄pt̄ electos
q̊s elegit breuiauit dies. ¶ Et tũc si qs vobis
dixerit: Ecce hic est xp̄s: ecce illic: ne credide
ritis. ¶ Exurgēt. n. pseudo xp̄i ⁊ pseudo p̄phe
te: ⁊ dabũt signa ⁊ portēta ad seducendos si
fieri pōt etiā electos. Uos ḡ videte. Ecce pre
dixi vobis oīa. Sed i illis dieb⁹ post tribula
tionē illā ¶ sol cōtenebrabit̄: ⁊ luna nō dabit
splēdorē suũ. ¶ Et stelle celi erũt decidētes: ⁊
virtutes q̄ ī celis sunt mouebunt̄. Et tũc vi
debũt filiũ hoīs venientē ī nubib⁹ cũ virtute
multa ⁊ gloria. Et tũc mittet angelos suos:
⁊ congregabit electos suos a quattuor ven
tis a sũma terre vsq̄ʒ ad sũmũ celi. ¶ A ficu
aũt discite parabolā. Cũ iā ramus eius tener
fuerit ⁊ nata fuerint folia: cognoscitis qꝛ in
p̄ximo sit estas. Sic ⁊ vos cũ videritis hec
fieri: scitote ꝙ in p̄ximo sit i ostijs. Amē di
co vobis qm̃ nō trāsibit generatio h̄ donec
oīa ista fiāt. ¶ Celũ ⁊ terra trāsibũt: v̄ba aũt
mea nō trāsibũt. De die aũt illo ul̄ hora ne
mo scit neq̄ʒ angeli i celo neq̄ʒ filius: nisi pa
ter. Uidete: vigilate ⁊ orate. Nescitis eniʒ
quādo tēpus sit. ¶ Sicut homo q p̄egre p̄fe
ctus reliq̄t domũ suā: ⁊ dedit seruis suis po
testatē cuiusq̄ʒ opis: ⁊ ianitori p̄cepit ut vi
gilet. ¶ Uigilate ḡ. Nescitis eniʒ qn̄ dn̄s do
mus veniat: sero an media nocte: an galli
cātu: an mane: ne cũ venerit repēte inueniat

B
Mat. 7. d. et 24. a. Lu. 21. b. 1. Cor. 3. d. Eph. 5. b.
Luc. 21. b.
Mat. 10. c.
Joh. 6. a.
C
Mat. 10. d.
Luc. 12. b.
Mat. 10. e. ⁊ 24. b. Johē. 2
D
Mat. 24. c.
Luc. 21. d.
Mat. 24. c.
Mat. 24. c.
Luc. 21. e. E
Mat. 24. c.
Mat. 24. d.
Luc. 17. e.
Mat. 24. c.
Johel. 3. F
Esa. 5. ⁊ 13.
Mat. 24. d.
Luc. 21. e.
Daniel. 7.
Mat. 24. e.
Luc. 21. f.
G
Mat. 24. e.
Luc. 16. d. ⁊ 21. f.
Mat. 25. b.
Luc. 19. b.
Mat. 24. f.
Luc. 12. e.

vos dormientes. Quod autẽ vobis dico: oĩbus dico: vigilate.

XIIII

¶ Erat aũt pasca ⁊ azyma post biduũ ⁊ querebãt summi sacerdotes et scribe quõ eũ dolo tenerẽt ⁊ occiderent. Dicebãt aũt: Nõ in die festo ne forte tumultus fieret i populo. ¶ Et cũ esset bethanie in domo simonis leprosi ⁊ recũberet: vẽit mulier habẽs alabastrũ vnguẽti nardispicati preciosi ⁊ fracto alabastro effudit sup caput eiꝰ. Erãt aũt qdã indigne ferẽtes itra semetipos ⁊ dicẽtes: Ut qd pditio ista vnguẽti facta est ¶ Poterat eni vnguentũ istõ venũdari plusq̃ trecẽtis denarys: ⁊ dari paupibus. Et fremebãt in eã. Ihs aũt dixit: Sinite eã. Quid illi molesti estis? ¶ Bonũ opꝰ opata est i me. Semp eni pauperes habetis vobiscũ: ⁊ cũ volueritis potestis illis bñfacere: me aũt nõ semp habebitis. ¶ Quod habuit hec fecit: puenit vngere corpꝰ meũ in sepulturã. Amẽ dico vob: vbicũq; pdicatũ fuerit euãgeliũ istud in vniuerso mũdo: ⁊ qđ fecit hec narrabit i memoriã eiꝰ. ¶ Et iudas scarioth vnꝰ de duodeci abiit ad summos sacerdotes vt pderet eũ illis. Qui audiẽtes gauisi sunt: ⁊ pmiserunt ei pecuniã se daturos. Et querebat quomodo illũ opportune traderet. Et pmo die azymoꝝ quãdo pasca imolabãt: dicũt ei discipli: Quo vis eamꝰ ⁊ paremꝰ tibi vt mãduces pasca? Et mittit duos ex discipulis suis ⁊ dicit eis. ¶ Ite in ciuitatẽ: ⁊ occurret vobis hõ lagenã aque baiulãs. Sequimini eũ: ⁊ quocũq; introierit dicite dño domꝰ: q: mgr̃ dicit Ubi est refectio mea vbi pasca cũ discipulis meis mãducẽ? Et ipse vobis demõstrabit cenaculũ grãde stratũ: ⁊ illic parate nobis. Et abierũt discipuli eiꝰ: ⁊ venerũt in ciuitatẽ: et inuenerũt sicut dixerat illis: ⁊ parauerunt pasca. ¶ Uespe aũt facto: venit cũ duodeci. Et discũbentibꝰ eis ⁊ mãducãtibꝰ ait iesus: Amẽ dico vob: q: vnꝰ ex vobis tradet me: q mandũcat mecũ. At illi ceperũt cõtristari: ⁊ dicere ei singillati: Nũqd ego? Qui ait illis: Unus ex duodeci q intigit mecũ manum in catino. Et filius quidẽ hois vadit: sicut scriptũ ẽ de eo. ¶ Ue aũt hoi illi: p quẽ filius hois tradet. Bonũ erat ei: si nõ esset natꝰ homo ille. ¶ Et mãducãtibꝰ illis: accepit iesus panẽ: ⁊ benedicẽs fregit: ⁊ dedit eis ⁊ ait. Sumite hoc est corpus meũ. Et accepto calice: grãs agẽs dedit eis. Et biberũt ex illo oẽs. Et ait illis: Hic est sanguis meꝰ noui testamẽti: q pro multis effundet. ¶ Amẽ dico vob: q iã nõ bibã de genimie vitis: vsq; i diẽ illũ cũ illud bibam nouũ i regno dei. ¶ Et hymno dicto: exierũt i mõtẽ oliuaꝝ. Et ait eis ihs: Oẽs scandalizabimini in nocte ista: q: scriptũ est ¶ percutiã pastorẽ ⁊ dispergent oues. Sed postea q̃ resurrexero pcedã vos i galileã. ¶ Petrꝰ autẽ ait illi: Et si oẽs scãdalizati fuerit: sed nõ ego. Et ait illi ihs: Amẽ dico tibi: q: tu hodie i nocte hac priusq̃ gallꝰ vocẽ bis dederit: ter me es negaturꝰ. At ille amplius loq̃bat. ¶ Et si oportuerit me simul cõmori tibi: nõ te negabo Silr aũt ⁊ oẽs dicebãt. ¶ Et veniũt in prediũ cui nomen gethsemani: ⁊ ait discipulis suis. ¶ Sedete hic donec orẽ. Et assumit petrũ ⁊ iacobũ ⁊ iohãnẽ secũ: ⁊ cepit pauere ⁊ tedẽ. ¶ Et ait illis: Tristis est aĩa mea vsq; ad mortẽ. Sustinete hic ⁊ vigilate. ¶ Et cum pcessisset paululũ pcidit sup terrã: ⁊ orabat vt si fieri posset transiret ab eo hora. Et dixit: ¶ Abba pr: oĩa tibi possibilia sunt: trãsfer calicẽ hunc a me: Sed nõ qđ ego volo: sed qđ tu. ¶ Et venit: ⁊ iuenit eos dormientes. Et ait petro: Simõ dormis? Nõ potuisti vna hora vigilare? Uigilate ⁊ orate: vt nõ itretis in temptatiõẽ ¶ Spũs quidẽ pmptꝰ est: caro vero ifirma. Et iterũ abiẽs orauit eũdẽ sermonẽ dicẽs. Et reuersus denuo: iuenit eos dormiẽtes. Erant eni oculi eoꝝ grauati: ⁊ ignorabãt qđ responderent ei. Et venit tertio: ⁊ ait illis: Dormite iã ⁊ reqescite. Sufficit. Uenit hora: ecce filiꝰ hois tradet in manus peccatoꝝ. Surgite eamꝰ. Ecce q me tradet pꝑe est. ¶ Et adhuc eo loquẽte: venit iudas scarioth vnꝰ de duodeci ⁊ cũ eo turba mlta: cũ gladys ⁊ lignis missi a summis sacerdotibus ⁊ scribis ⁊ senioribus. ¶ Dederat aũt traditor eis signũ dicens Quẽcũq; osculatꝰ fuero ipe est tenete eũ: et ducite caute. Et cũ venisset stati accedens ad eũ ait: Aue rabbi. Et osculatꝰ est eũ. At illi manꝰ iniecerũt in ihm: ⁊ tenuerũt eũ. ¶ Unꝰ aũt qdã de circũstãtibꝰ educẽs gladiũ pcussit seruũ summi sacerdotis: ⁊ ãputauit illi auriculã. ¶ Et rñdẽs ihs ait illis: Tãq; ad latronẽ existis cũ gladys ⁊ lignis cõphẽdere me. ¶ Quotidie erã apud vos i tẽplo docẽs ⁊ nõ me tenuistis. Sed vt ipleãt scripture. ¶ Tũc discipli eiꝰ relinquẽtes eũ oẽs fugerũt. Adolescẽs aũt qdã seq̃bat eũ amictꝰ syndone sup nudo: ⁊ tenuerũt eũ. At ille reiecta syndone nudꝰ pfugit ab eis. ¶ Et adduxerũt iesũ ad summũ sacerdotẽ: ⁊ cõuenerũt oẽs sacerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores. ¶ Petrꝰ aũt a lõge secutꝰ ẽ eũ vsq; itro in atriũ summi sacerdotis: ⁊ sedebat cũ ministris ad ignem ⁊ calefaciebat se. ¶ Sũmi vo sacerdotes ⁊ oẽ cõciliũ q̃rebãt aduersus ihm testimoniũ: vt eũ morti traderẽt nec iueniebãt. Mlti ãt testimoniũ falsũ dicebãt aduersus eũ: ⁊ cõueniẽtia testimõia nõ erãt. ¶ Et qdã surgẽtes: falsum testimõiũ fere

A
Mt.26.a.
Luc.22.a.
Job.12.a.
Mt.26.a.
Mt.26.a.
Mt.26.b.
Mt.26.b.
Luc.7.f.
Job.12.a.
B
Mt.26.b.
Luc.22.a.
Mt.26.b.
Luc.22.a.
Mt.26.b.
Job.13.c.
C
Mt.26.b.
Luc.22.c.
Mt.26.c.
Luc.22.b.
Mt.26.c.
Mt.26.c.
Job.18.a.
Zach.13.
Mt.26.c.
Luc.22.d.
D
Mt.26.c.
Mt.26.d.
Mt.26.d.
Mt.26.d.
Joh.12.d.
Mt.26.d.
Luc.22.d.
Mt.26.d.
Luc.22.e.
Jo.6.e.
Mt.26.d.
Luc.22.e.
Mt.26.d.
Jo.6.g.
Mt.26.d.
E
Mt.26.e.
Luc.22.e.
Jo.18.a.
Mt.26.e.
Mt.26.e. Luc.22.e. Jo.18.b.
Mt.26.e.
Lu.22.e.
Jo.18.d.
Mt.26.f.
F
Mt.26.f.
Luc.22.f.
Mt.26.f.
Luc.22.f.
Job.18.c.
Mt.26.f.
Luc.22.g.
Mt.26.f.

bant aduersus eum dicētes. Qm̄ nos audi uimus euz dicentē: Ego dissoluam tēpluz h̄ manufactū: ꝛ post triduū aliud nō manufa ctum edificabo. Et nō erat conueniēs testimō illoꝝ. Exurgēs aūt sūm⁹ sacerdos i mediū introgauit iesū dicens: Non rñdes qcq̄z ad ea q̄ tibi obijciunt̄ ab his? Ille āt tacebat: ꝛ nihil rñdit. ¶ Rursuz summus sacerdos intro gabat eum: ꝛ dixit ei: Tu es christ⁹ filius dei bñdicti. ¶ Jesus āt dixit illi: Ego sũ ꝛ videbi tis filium hoīs sedētez a dextris virtutis dei ꝛ venientem cū nubibus celi. ¶ Summus āt sa cerdos scidēs vestimēta sua ait: ¶ Quid ad huc desideram⁹ testes? Audistis blasphemiā. Quid vobis vr̄? Qui oēs ꝯdēnauerunt eū esse reū mortis. ¶ Et ceperūt qdā ꝯspuere eū ꝛ velare faciē eius: ꝛ collaphis eū cedere ꝛ di cere ei: pphetiza. Et ministri alapis eū cede bant. ¶ Et cuz esset petr⁹ in atrio deorsum: ve nit vna ex ancillis sūmi sacerdotis: ꝛ cū vi disset petrū calefaciētem se: aspiciēs illū ait. Et tu cū iesu nazareno eras. At ille negauit dicens: Neq̄z scio: neq̄z noui q̄d dicas. ¶ Et exijt foras añ atriū: ꝛ gallus cantauit. Rur sus aūt cū vidisset illum ancilla cepit dicere circūstantib⁹: q2 h̄ ex illis est. At ille iteꝝ ne gauit. Et p⁹ pusillū rurs⁹ q̄ astabāt dicebant petro. Vere ex ill' ē. Nā ꝛ galile⁹ es. Ille aūt cepit anathēatizare ꝛ iurare: q2 nescio hoīez istū quē dicitis. Et statim gall⁹ iteꝝ cātauit. ¶ Et recordatus est petr⁹ v̄bi qd̄ dixerat ei iesus: priusq̄z gallus cantet bis: ter me nega bis. Et cepit flere.

XV

Et confestim mane ꝯsiliū facientes sū mi sacerdotes cū seniorib⁹ ꝛ scribis ꝛ vniuerso ꝯsilio: vicientes iesuz du xerūt ꝛ tradiderūt pilato. ¶ Et introgauit eū pilatus. Tu es rex iudeoꝝ? At ille rñdēs ait illi: Tu dicis. ¶ Et accusabāt eū sūmi sacerdo tes in multis. Pilat⁹ aūt rursuz introgauit eū dicens: Non rñdens qcq̄z? Vides i q̄ntis te accusant? Jesus aūt āplius nihil rñdit: ita vt miraret̄ pilatus. ¶ Per diē āt festum sole bat dimittere illis vnū ex vinctis quēcūq̄z petissent. ¶ Erat aūt q dicebat̄ barrabas: qui cū seditiosis erat vinct⁹ q in seditiōe fecerat homicidiū. Et cū ascēdisset turba cepit roga re sicut semp faciebat illis. Pilat⁹ aūt rñdit eis ꝛ dixit. Vultis dimittā vobis r̄gē iudeoꝝ? Sciebat eni q per inuidiā tradidissent eū sū mi sacerdotes. ¶ Pontifices aūt ꝯcitauerūt turbam: vt magis barraban dimitteret eis. ¶ Pilatus aūt iteꝝ rñdens ait illis. Quid ḡ vultis faciā r̄gi iudeoꝝ? At illi iteꝝ clamaue runt: Crucifige eū. Pilat⁹ v̄o dicebat illis: Quid eni mali fecit? At illi magis clamabāt

Mt.26.f. — Luc.22.g. G — Mt.26.f. — Luc.22.g. — Joh.6.g. — Mt.26.g. — Mt.26.g. — Luc.22.g. — Mt.26.g. — Luc.22.g. — Joh.19.a. — Mt.26.g. — Luc.22.f. — Joh.18.c. — Mt.26.g. — Luc.22.f. — Joh.18.c. — Mt.26.g. — Luc.22.g. — A — Mt.27.a. — Luc.23.a. — Joh.18.c. — Mt.27.b. — Luc.23.a. — Joh.18.f. — Mt.27.b. — Jo.19.b. — Mt.27.b. — Luc.23.c. — Jo.18.g. B — Mt.27.b. — Jo.18.g. — Mt.27.b. — Luc.23.c. — Jo.18.g. — Act.3.c. — C

crucifige eū. ¶ Pilatus āt volēs pplo satisfa cere dimisit illis barrabā: ꝛ tradidit iesū fla gellis cesū vt crucifigeret̄. ¶ Milites aūt du xerunt eū i atriū ptoꝛij ꝛ ꝯuocant totā cohor tem ꝛ induūt eū purpura: ꝛ īponūt ei plectē tes spineam coronā: ꝛ ceperūt salutare eum. ¶ Aue rex iudeoꝝ. Et pcutiebāt caput ei⁹ ha rundine: ꝛ cōspuebant eū: ꝛ ponētes genua adorabant eū. Et postq̄z illuserūt ei: exuerūt illū purpura: ꝛ induerūt eū vestimētis suis ꝛ educūt illum vt crucifigerēt euz. ¶ Et anga riauerūt ptereūtez quēpiā simonē cyreneuz venientem de villa: prēm alexandri ꝛ rufi: vt tolleret crucē eius. ¶ Et pducūt illum i golgo tha locū qd̄ est interptatū caluarie locus. Et dabant ei bibere myrrhatū viuū ꝛ non acce pit. ¶ Et crucifigentes eū diuiserūt vestimēta eius mittētes sortē sup eis q̄s quid tolleret. Erat aūt hora tertia: ꝛ crucifixerūt eum. ¶ Et erat titulus cause ei⁹ inscript⁹ rex iudeorum Et cū eo crucifigūt duos latrones: vnū a dex tris ꝛ aliū a sinistris ei⁹. ¶ Et iplera ē scriptu ra q̄ dicit: ꝛ cū iniquis reputat⁹ est. Et ptereū tes blasphemabāt eū: mouentes capita sua ꝛ dicētes. ¶ Vah q destruis tēplum dei: ꝛ i tri bus dieb⁹ reedificas. ¶ Saluū fac temetipz descendēs de cruce. ¶ Simil'r ꝛ sūmi sacerdo tes illudentes ad alterutꝝ cū scribis dicebāt Alios saluos fecit: seipsum non pōt saluū fa cere. ¶ Christus rex isrl': descendat nūc d̄ cru ce: vt videam⁹ ꝛ credamus. ¶ Et q cuz eo cru cifixi erant cōuitiabātur ei. Et facta hora sex ta: tenebre facte sunt p totam t'rā vsq̄z in ho ram nonā: ¶ Et hora nona exclamauit voce magna dicens: Heloy: Heloy lamazabatha ni. Quod est intpretatū. Deus me⁹: de⁹ me⁹ vt quid dereliq̄sti me? Et qdam de circūstan tibus audiētes dicebāt: Ecce heliam vocat. ¶ Currēs āt vn⁹ ꝛ implēs spōgiā aceto circū ponensq̄z calamo: potū dabat ei dicēs. ¶ Si nite: videam⁹ si veniat helias ad deponēdū eū. Jesus aūt emissa voce magna expirauit Et velū tēpli scissum ē i duo: a sūmo vsq̄z de orsum. ¶ Videns aūt centurio q ex aduerso stabat: q2 sic clamās expirasset: ait. Vere hic hō filius dei erat. ¶ Erant āt ꝛ mlieres d̄ lon ge aspiciētes: int' q̄s erat maria magdalene: ꝛ maria iacobi minoris: ꝛ ioseph mr̄ ꝛ salome ꝛ cū eēt in galilea sequebāt̄ eū ꝛ ministrabant ei ꝛ alie multe que simul cuz eo ascenderant hierosolymā. ¶ Et cū iā sero eēt factū: q2 erat parasceue qd̄ est añ sabbatū: vēit ioseph ab arimathia nobilis decurio: q ꝛ ipe erat expe ctans regnū dei. Et audacter itroiuit ad pila tum ꝛ petijt corp⁹ iesu. Pilat⁹ aūt mirabat̄ si iam obijsset. Et accersito centurione intro

Mt.27.e. — Luc.23.d. — Joh.19.c. — Mt.27.c. — Joh.16.a. — Mt.27.d. — Mt.27.d. — Luc.23.d. — D — Mt.27.d. — Luc.23.e. — Joh.19.c. — Mt.27.d. — Joh.19.c. — Mt.27.d. — Lu.23.e. — Joh.19.d. — Mt.27.e. — Luc.23.e. — Joh.19.d. — Esa.53. — Mt.27.e. — Sapien.2.E — Mt.27.e. — Luc.23.e. — Mt.27.e. — Mt.27.e. — Luc.23.f. — Mt.27.e. — F — Mt.27.f. — Luc.23.e. — Joh.19.e. — Mt.27.f. — Joh.19.f. — Mt.27.f. — Luc.23.f. — Mt.27.f. — Luc.23.g. — Mt.27.f. — G — Mt.27.g. — Luc.23.g. — Jo.19.g.

Mt.27.g. Luc.23.g. Joh.19.g.

gauit cũ si iã mortuus esset. Et cũ cognouis set a centurione: donauit corpus ioseph. ¶ Joseph aũt mercatus syndonẽ: ⁊ deponẽs cuz inuoluit syndone: ⁊ posuit cũ i monumẽto qḋ erat excisum de petra: ⁊ aduoluit lapidẽ ad ostiũ monumẽti. ¶ Maria aũt magdalene ⁊ maria ioseph aspiciebãt vbi poneref.

Mt.27.g.

A

XVI

Et cũ trãsisset sabbatũ: maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ salome emerũt aromata: ut venientes vngerẽt iesuz. ¶ Et valde mane vna sabbatoꝝ venerũt ad monumẽtũ: orto iam sole. Et dicebãt ad inuicẽ: Quis reuoluet nobis lapidẽ ab ostio monumẽti? Et respicientes viderũt reuolutũ lapidẽ. Erat quippe magnus valde. Et introeũtes i monumẽtũ viderũt iuuenẽ sedentẽ i dextris coopertũ stola cãdida: ⁊ obstupuerũt. Qui dicit illis: ¶ Nolite expauescere. Jesum q̃ritis nazarenũ crucifixuz: surrexit: nõ ẽ hic. Ecce locus vbi posuerũt eum. Sed ite dicite discipulis eius ⁊ petro: q: p̄cedet vos in galileã. Ibi eũ videbitis: sicut dixit vob. ¶ At ille exeũtes fugerunt de monumẽto. Inuaserat .n. eos tremor ⁊ pauor: ⁊ nemini q̄cq̄z dixerũt. Timebãt eni. Surgens aũt iesus mane p̄ma sabbati apparuit p̄mo marie magdalene de q̃ eiecerat septẽ demonia. Illa vadẽs nũciauit his q cũ eo fuerãt lugẽtib⁹ ⁊ flentib⁹: ⁊ illi audiẽtes q: viueret ⁊ visus eẽt ab ea: nõ crediderũt. ¶ Post hec aũt duob⁹ ex his ãbulãtib⁹ ostensus ẽ i alia effigie euntib⁹ i villã: ⁊ illi euntes nunciauerũt ceteris: nec illis crediderunt. Nouissime aũt recũbẽtib⁹ illis vndeci apparuit: ⁊ exprobrauit icredulitatẽ eoꝝ ⁊ duriciã cordis: q: his q viderãt eũ resurrexisse nõ crediderũt: ¶ Et dixit eis. Euntes i mundũ vniuersũz: p̄dicate euãgeliũ oĩ creature. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: saluus erit: q vero nõ crediderit cõdẽnabif. Signa aũt eos q crediderint hec sequent. ¶ In noie meo demonia eiciẽt: linguis loquent nouis: serpẽtes tollẽt. Et si mortiferũ qḋ biberint: nõ eis nocebit. Super egros man⁹ iponẽt: ⁊ bñ habebũt. ¶ Et dñs qdẽ iesus postq̄z locut⁹ ẽ eis. Assumpt⁹ ẽ in celũ: ⁊ sedet a dextris dei. Illi aũt p̄fecti p̄dicauerũt vbiq̄z: dño cooperãte: ⁊ sermonẽ cõfirmãte: sequẽtib⁹ signis.

Mt.28.a. Luc.24.a. Joh.20.a.

B

C

Mt.28.a. Luc.24.a.

Mt.28.b. Luc.24.b.

D

E

Luc.24.c.

F

Mt.10.b.

G

Luc.10.c.

Act.1.b. Luc.24.g. Apoc.11.c.

Explicit euangeliũ s̄m Marcũ.

Incipit p̄fatio beati hieronymi p̄sbyteri i euãgeliũ s̄m Lucã.

Lucas syrus natiõe antiocẽsis: arte medicus: discipulus aploꝝ postea paulũ secutus vsq̄z ad cõsũmatiõẽ ei⁹ seruiẽs dño sine crimine. Nam neq̄z vxorẽ vnq̄z hñs neq̄z filios: septuaginta ⁊ q̃tuor annoꝝ obijt in bithynia: plenus spũ scõ. Qui cũ iam scripta essent euãgelia: p matheũ qdẽ in iudea: p marcũ aũt i italia scõ instigãte spũ in achaie partib⁹ h̄ scripsit euãgeliũ: significãs etiã ipse in p̄ncipio ante suũ: alia eẽ d̄scripta. Cui ex̄ ea q̃ ordo euãgelice dispositiõis exposcit: ea maxime necessitas laboris fuit: ut p̄mũ grecis fidelib⁹ oĩ p̄phetatione venturi in carnẽ dei xp̄i manifestata humanitate: ne iudaicis fabulis attenti: i solo legis desiderio tenerenf: vl̃ ne hereticis fabulis ⁊ stultis sollicitationib⁹ seducti excideret a veritate elaboraret: dehinc ut in p̄ncipio euãgelij iohãnis natiuitate p̄sumpta: cui euãgeliũ scriberet: ⁊ i quo electus scriberet indicaret: cõtestãs in se cõpleta esse: que essent ab alijs inchoata. Cui ideo post baptismũ filij dei a p̄fectione generatiõis in xp̄o implete: repetẽde a p̄ncipio natiuitatis humane potestas p̄missa est: ut requirẽtibus demonstraret in q̃ appr̄hẽdẽs erat p nathan filiũ dauid introitu recurrentis in deũ generationis admisso: indisp̄abilis dei p̄dicans in hoib⁹ xp̄m suũ: p̄fecti opus hoĩs redire in se p filiũ faceret: q p dauid patrẽ venientib⁹ iter p̄bebat in xp̄o. Cui lucẽ nõ imerito etiã scribendoꝝ actuũ aploꝝ p̄tãs in ministerio datur: ut deo in deũ pleno: ⁊ filio p̄ditionis extincto: orõne ab aplis facta: sorte dñi electionis numerus cõpleref. Sicq̄z paulus cõsũmationẽ aplicis actib⁹ daret: quẽ diu cõtra stimulũ recalcitrantẽ dño elegisset. Quod ⁊ legẽtib⁹ ac requirẽtib⁹ deũ: ⁊ si p singula expediri a nobis vtile fuerat: sciẽs tñ q operantẽ agricolã oporteat p̄mũ de fructibus suis edere: vitauim⁹ publicã curiositatẽ: ne non tã volẽtib⁹ deũ demõstrasse videremur: q̄z fastidientib⁹ p̄didisse.

Explicit p̄fatio. Incipit registrũ i Lucam.

Commendatio zacharie ⁊ elisabet. Angelus ait zacharie exaudita ẽ orõ tua: ⁊ elisabet pariet tibi filiũ ⁊ vocabis nomen ei⁹ iohãnẽ: zacharias nõ credens gabrieli obmutuit. Elisabeth post hec concepit ⁊ occultabat se mẽsib⁹ q̄nq̄z. In mense sexto: missus ẽ angelus ad v̄ginẽ mariã: ⁊ dixit ei. Aue grã ⁊c. Maria cõcepto saluatore exurgẽs abijt i mõtana ⁊ salutauit elisabeth ⁊ dixit elisabet: Bñ dicta tu ⁊c. Et ait maria. Magnificat ⁊c. Elisabet pepit filiũ: ⁊ octauo die circũcidit: zacharias loquelã recuperat ⁊ p̄phetat dicẽs: Bñdictus.

1

Edictum augusti ut describeref orbis: maria peperit filiũ suũ primogenitũ. Angelus

2

natiuitatē xp̄i pastoribꝰ nūciauit: ⁊ pastores dicebāt ad inuicē: Trāseamꝰ vsq3 ad bethleē ih̄s circūcidit. Symeō accepit ih̄m in vlnas suas dicēs: Nunc dimittis ⁊c. Et symeon dixit marie: Ecce positus ē hic i ruinā ⁊c. Et anna ꝓphetissa superueniēs cōfitebat̄ dn̄o: ⁊ loq̄bat̄ de illo oibus q̄ expectabāt redēptionē3 isrl̄. Jesus inuētus i medio doctoꝝ: ⁊ q̄ subditus erat marie ⁊ ioseph.

3 Johānes p̄dicat baptismu3 pn̄ie: dicit turb. Genimia viperaꝝ ⁊c. facite fructꝰ dignos penitētie ⁊c. pōt deꝰ de lapidibꝰ istis suscitare ⁊c. Johānes turbis dicit ⁊ publicanis ⁊ militibꝰ q̄d agere debeāt dicit: venit fortior me cuiꝰ vētilabrū i manu. Johānes corripit herodē: ⁊ baptizat iesu3: celū aperit̄: vox p̄rīs audit̄. Jesus erat icipiēs quasi annoꝝ triginta ut putabat̄ filiꝰ ioseph q̄ fuit heli ⁊c.

4 Jesus plenꝰ spiritusancto regressus ē a iordane: ieiunās q̄draginta diebꝰ esuriit: ⁊ temptat̄ a diabolo: ꝯsūmata tēptatione diabolꝰ recessit ab eo vsq3 ad tēpꝰ. Jesus regressus i virtute sp̄us i galileā: ⁊ fama exiit p̄ vniuersam regionē de illo: venit nazareth ⁊ itrauit synagogā ⁊ legit i libro ysaie ꝓphete. Sp̄us dn̄i ⁊c. oēs testimoniū dabāt illi: dicebāt: q̄ filius ioseph ē: iesus dicit: Nemo ꝓpheta acceptus est in patria sua: dicit heliam missum cu3 fames esset i sarepta ad viduā: ⁊ helizeū curasse a lepra naamā syru3. Eiicit̄ de ciuitate iesus: ⁊ ducit̄ vsq3 ad supcilium montis ut p̄cipitet̄: demoniū eiicit iesus ab hoie socrū symonis curat: ⁊ alios curat manꝰ imponēs demones clamabāt cū exirēt. Tu es filiꝰ dei ⁊ icrepās nō sinebat eos loqui dixit: oportet me euāgelizare regnū dei.

5 Cum turbe irruerēt ad eu3: ut audirēt ꝟbu3 dei ascēdit nauē petri: docebat de nauicula turbas. Jesus dixit petro: duc in altū ⁊ laxate retia v̄ra in capturā: hoc facto cōcluserūt piscuū multitudinē: ⁊ rete eoꝝ rumpebat̄: q̄d cum videret petrus dixit: Exi a me: peccator sum dn̄e: dixit petro: ex h̄ eris hoies capiēs: leprosum mundat: ⁊ paralyticū curat: dicit iesus leui sedēti ad teloneū. Seq̄re me: ⁊ fecit leui cōuiuiū: pharisei murmurabant ⁊ iesus dicit: Non egent q̄ sani sunt medico ⁊c. pharisei dicūt iesu: q̄re discipuli iohānis ieiunāt frequent̄: post h̄ iesus dicit similitudine3 de cōmissura vestimēti noui: ⁊ nemo mittit vinū nouū in vtres veteres.

6 Discipuli sabbato spicas vellūt: iesus dicit q̄ dauid i domo dei panes ꝓpositiōis sumpsit. Manū aridā h̄ntē curat: ap̄l'os elegit i mōte: in loco cāpestri multos curat a lāguoribꝰ: q3 virtꝰ ⁊c. Octo beatitudines: post h̄ dicit: ve vobis diuitibꝰ: ve vobis ⁊c. Dicit diligite inimicos v̄ros. Qui te p̄cutit i maxillam p̄be ⁊c. ⁊ oi petenti te tribue: put vultis ut faciāt vob̄ hoies ⁊c. Si diligitis eos qui vos diligūt q̄ vob̄ gr̄a ē. Mutuū date: nihil inde sperātes. Estote misericordes: nolite iudicare: eadē mēsura q̄ ⁊c. Nūq̄d pōt cecꝰ cecū ducere: nō ē discipulꝰ sup magistrū. Eiice p̄mum trabē: vnaqueq3 arbor de fructu suo cognoscit̄. Qui audit sermones ⁊ non facit cui similis est.

7 Seruū cēturionis curat: filiū vidue mortuū suscitat. Johānes misit ad iesū: Tu es q̄ venturus es ⁊c. Et dn̄s cōmēdat iohānē: pharisei ⁊ legisp̄iti ꝯsiliū dei spreuerūt. Jesus dicit phariseis: q2 dicūt iohānē demoniū h̄ns: ⁊ filius hominis bō vorator est. Mulier peccatrix lachrymis pedes iesu lauit.

8 In iunē sequentibꝰ se viris ac mulieribꝰ p̄abolā seminātis dicit de lucerna sup candelabrū: dicit absc̄oditū māifestet̄: q̄ h3 dabit̄ illi: dicit ⁊ matrē ⁊ frēs suos eē q̄ ꝟbū dei audiūt ⁊ faciunt: nauigās tēpestatē sedat: legionē expellit ab hoie ⁊ i porcos mittit: ⁊ dicit ei: redi domu3 tuā: de muliere sanata a ꝓfluuio sanguis: ⁊ de filia iayri resuscitata.

9 Cōuocatis duodeci discipul'dedit illis p̄tātē Et misit eos p̄dicare: egressi curabāt vbiq3. Audiuit herodes oia q̄ fiebāt d̄ iesu: de q̄nq3 panibꝰ ⁊ duobꝰ piscibꝰ: intro gauit discip'l'os quē dicūt eū eē turbe: p̄cepit discipul' ne cui dicerēt q̄ xp̄s eēt deꝰ: q2 o3 filiū hois multa pati. Jubet tollere crucē. Qui erubuerit sermones ⁊c. In mōte trāsfigurat̄: demonium q̄d discipuli eiicē nō poterāt eiicit: passione3 suā p̄dicit: cogitant q̄ a eoꝝ maior sit: dicit iesus: q̄ minor ē int̄ vos hic maior ē: iohānes dicit: vidimꝰ quēdā i noie tuo eiicientē3 demonia. Jo h̄es ⁊ iacobꝰ dicunt iesu: dn̄e vis dicimꝰ ut ignis descēdat de celo: dicit filiꝰ hominis nō h3 vbi caput reclinet: dicit cuidā3 ih̄s. Sine ut mortui sepeliāt mortuos suos.

10 Post h̄ designauit iesus alios septuaginta duos: messis multa mitto vos agnos p̄tcepta inneris: dicit: ve tibi corozaim. Qui vos audit me audit: dicit: videba3 sathanā sicut fulgur de celo cadētē: dicit: cōfitebor tibi pater dn̄e ⁊c. Nemo scit q̄s sit filiꝰ. Beati oculi qui vident que vos videtis: q̄dā legisperitus dicit tēptans. Jesus dicit: homo q̄dā descendebat ⁊c.

11 Docet orare p̄r scificet̄ nomē tuū. Cōmoda mihi tres panes: ois q̄ petit accipit: erat ih̄s eiiciēs demōiū: q̄dā dixerūt i beelzebub eiicit demōia: regnū i seip̄m diuisu3 desolabit̄: dicit sp̄us imūdꝰ reuertar i domū meā. Beatꝰ

venter q te portauit: de signo ione de lucerna. Lucerna corporis oculus: lauandū potius qđ intus ē: date elemosinā .pnūciat: ve multa dicit: pharisei q̄rētes capere aliquid ex ore eius.

12 A phariseis monet cauēdū: ⁊ nō timēdum eos q corp⁹ occidūt: dicit q me cōfessus fuerit ⁊ q me negauerit. Blasphemia i spiritū sctm̄ nō remittet. Spūs sanct⁹ docet rńdere ⁊ loq. Quidā dicit: magister dic fratri meo ut diuidat mecū hereditatē: dicit cauere ab oī auaritia: similitudo diuitis: Stulte hac nocte morteris. Nolite solliciti eē: ꝯsiderate lilia agri: q̄rite regnū dei. Nolite timere pusillus grex: vēdite q̄ possidetis ⁊ date elemosynā: facite sacculos: vbi thesaurus ibi ⁊ cor. Sint lūbi vr̄i pcincti: iesus petro dicit: felicē esse bonū dispēsatorē: veniet dn̄s serui in die qua nō sperabit ⁊ vapulabit plagis multis cui multū datū ē: multū q̄ret ab eo: ignē veni mittere i terrā. Tres i duo ⁊ duo in tres diuidet. Hypocrite faciē celi ⁊ terre nostis probare ⁊c: cū vadis cum aduersario tuo: de nouissimo minuto.

13 Sub exemplo galileoꝝ occisoꝝ manet agendā pniam: de ficulnea infructuosa. Mulierē decē ⁊ octo annis curuā erigit. Archisynagogo indignatur q2 curasset sabbato: rńdit: regnū celoꝝ grano synapis ⁊ fermento simile esse: cōtēdite intrare p angustā portā. Nescio vn̄ sitis: nouissimi q erāt p̄mi: herodez vulpē vocat: hierlm̄ q̄ occidis ꝓphetas.

14 Hydropicū curat: recūbe i nouissimo loco: q se exaltat humiliabit: cū facis prādiū aut cenā noli vocare amicos ⁊c. Inuitati ad cenā excusant se: se seq: odire parētes: baiulare crucē iubet: pabola volētis edificare turrē ⁊ regis volētis cōmittere bellū: q nō renunciat omnib⁹ ⁊c: de sale.

15 Parabola cētū ouiū ⁊ drachme: de gaudio angeloꝝ sup vno peccatore: parabola de filio ꝓdigo.

16 De villico cui dictū ē: redde rōnē villicationis: q fidelis ē i minimo ⁊ i maiori fidelis ē ⁊c. Nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire: audiū pharisei deridebāt eū. Jesus dicit: de⁹ nouit corda: lex ⁊ ꝓphete vsq3 ad iohānē: de apice legis vxorē nō dimittē: de diuite ⁊ lazaro:

17 De scādalo: correptio fraterna: septies i die dimittēdū: si haberetis fidē sicut granū synapis: dicite serui inutiles sum⁹: de decē leprosis mūdatio. Regnū dei intra vos est: vētura predicit de seipso: sicut factū est in dieb⁹ noe de die iudicij ⁊c.

18 Oportet semp orare: de iudice deū nō timēte ⁊ de vidua: de orōne pharisei ⁊ publicani qui se exaltat humiliabit dicit: sinite venire paruulos ad me: nemo bon⁹ nisi solus deus dicit q̄cūq3 habes vēde ⁊ da paupib⁹: q̄3 difficile q pecunias hn̄t in regnū dei intrabūt remuneratio illoꝝ q dimittūt sua ꝓpt deū: p̄dicit passionē suā ⁊ mortē ⁊ ipsi nō intellexerūt: cecū illuminat.

19 De zacheo: decē minarū silitudinē ponit: habenti dabit: inimicos suos an̄ se iubet occidē: sup pullū asine sedet: turbe discipuloꝝ ceperūt deū laudare dicētes: Bn̄ dictus q venit rex: dicit iesus: si hi tacuerint lapides clamabūt: fleuit iesus sup hierlm̄: ⁊ p̄dicit destructionē ei⁹. Ejicit vēdentes ⁊ emētes de tēplo p̄ncipes sacerdotū ⁊ scribe querebant perdere iesum.

20 Interrogatus iesus in q̄ ptāte h̄ facis: rńdit baptismū iohānis de celo erat: an ex hoib⁹ de colonis vinee q occiderūt seruos: lapidē quē reprobauerūt ⁊c. Reddite q̄ sūt cesaris ⁊c. de muliere q̄ septē fratres habuit: de⁹ nō ē mortuoꝝ sed viuoꝝ ⁊c. Quō xp̄s sit filius dauid: attēdite a scribis q volūt ambulare i stolis q deuorāt domus viduarū.

21 Dicit hec vidua paup plus ⁊c: de tēplo dicit nō relinquet lapis ⁊c: qn̄ hec erūt: ⁊ quod signū cū fieri incipiēt: surget gens cōtra gētē terremot⁹ erūt. inicīēt vobis man⁹: ponite i cordib⁹ vr̄is: de capillo ⁊ patiētia: de hierlm̄: tūc q in iudea sunt fugiēt: de pregnātib⁹: de pssura: hierlm̄ calcabit a gētib⁹: erūt signa i sole ⁊ luna. Virtutes celoꝝ mouebūt: ⁊ tūc videbūt filiū hoīs venientē: videte ficulneā: celū ⁊ terra trāsibūt: docet cauere a crapula ⁊ ebrietate vigilate ⁊c.

22 Appropinquabat pasca ⁊ q̄rebant p̄ncipes sacerdotū eū interficere: sathanas intrauit in iudā ⁊ tradidit dn̄m: iubet pasca parari: dat discipulis corp⁹ ⁊ sanguinē: orat in mōte: sudat sanguinē: capit: seruo auriculā amputatā sanat: petrus ter negat xp̄m: percutit: blasphemat: illudit: i cōciliū ducit: iterrogat si sit xp̄s ⁊c.

23 Ducit ad pilatū: ⁊ accusat corā eo: dicunt: cōmouit pplm̄ docēs: pilatus mittit ad herodē iesum: ab herode spernit ⁊ remittit ad pilatū: ⁊ facti sunt amici herodes ⁊ pilatus. barrabas dimittit: iesus crucifigit: moritur ⁊ sepelitur.

24 Resurgit a mortuis: apparuit discipulis.

Explicit registrū. Incipit prohemiū beati Luce in euāgeliū suū.

Q Uoniā quidē multi conati sūt ordinare narrationes q̄ i nobis cōplete sunt rerū: sicut tradiderūt nobis q ab initio ipsi viderūt

⁊ miniſtri fuerũt ſermonis: viſuʒ eſt ⁊ nihil aſſecuto oĩa a pncipio diligent̃ ex ordine ti bi ſcribere optime theophile: ut cognoſcas eoꝝ verboꝝ de qbꝰ eruditus es veritatẽ.

Incipit euãgeliũ ſm Lucã. Caplm̃ I

A

Fuit in die bus herodis regis iu dee: ſacerdos quidã no mine zacharias de vice abia: ⁊ vxor illiꝰ de filia bus aarõ ⁊ nomẽ eius eliſabeth. Erãt aũt iuſti ambo añ deũ: icedẽtes i oĩbꝰ mãdatis ⁊ iu ſtificationibꝰ dñi ſine q̃rela. Et nõ erat illis filiꝰ: eo q̃ eẽt eliſabeth ſterilis: ⁊ ãbo pceſſiſ ſent in diebꝰ ſuis. Factũ ẽ aũt cũ ſacerdotio fungeret̃ zacharias i ordĩe vicis ſue añ deũ ſm cõſuetudinẽ ſacerdotij ſorte exijt ut incẽ ſuʒ poneret: igreſſus i tẽplũ dñi. Et oĩs mul titudo ppłi erat orãs foris hora incẽſi. ¶ Ap paruit aũt illi angelus dñi ſtãs a dextris al taris incẽſi. Et zacharias turbatus ẽ vidẽs ⁊ timor irruit ſup eũ. Ait aũt ad illũ angelꝰ Ne timeas zacharia: qm̃ exaudita ẽ dpca tio tua. Et vxor tua eliſabeth pariet tibi filiũ ⁊ vocabis nomẽ eiꝰ iohãnẽ: ⁊ erit gaudiũ ti bi ⁊ exultatio: ⁊ multi i natiuitate eiꝰ gaude bũt. Erit. n. magnꝰ corã dño: ⁊ vinũ ⁊ ſicerã nõ bibet. Et ſpũſcõ replebit̃ adhuc ex vtero matris ſue: ⁊ multos filioꝝ iſrł cõuertet ad dñm deũ ipſoꝝ. Et ipſe pcedet añ illũ i ſpũ ⁊ virtute helie ut cõuertat corda patrũ i filios ⁊ icredulos ad prudentiã iuſtoꝝ: parare dño plebẽ pfectã. Et dixit zacharias ad angelũ. Vñ h̃ ſciã? ¶ Ego eni ſuʒ ſenex: ⁊ vxor mea p ceſſit i diebꝰ ſuis. Et rñdens angelꝰ dixit ei: Ego ſuʒ gabriel q aſto añ deũ: ⁊ miſſus ſuʒ loq ad te: ⁊ h̃ tibi euãgelizare. Et ecce eris ta cẽs ⁊ nõ poteris loq vſqʒ i diẽ q̃ h̃ fiãt, pro eo q̃ nõ credidiſti v̈bis meis: q̃ iplebunt̃ i tpe ſuo. Et erat plebs expectãs zachariã ⁊ mira bant̃ q̃ tardaret ipſe i tẽplo. Egreſſus ãt nõ poterat loq ad illos. Et cognouerũt q̃ viſionẽ vidiſſet i tẽplo. Et ipſe erat innuẽs illis: ⁊ per mãſit mutꝰ. Et factũ ẽ ut ipleti ſſ dies officij eiꝰ: abijt i domũ ſuã. Poſt hos aũt dies ↄce pit eliſabeth vxor eiꝰ: ⁊ occultabat ſe mẽſibꝰ qnqʒ dicẽs: Quia ſic fecit mihi dñs i diebꝰ qbꝰ reſpexit auferre opprobriuʒ meũ int̃ ho mies. In mẽſe aũt ſexto: miſſus ẽ angelꝰ ga briel a deo i ciuitatẽ galilee cui nomẽ naza reth: ad virginẽ deſpõſatam viro cui nomẽ erat ioſeph: de domo dauid: ⁊ nomẽ v̄ginis maria. Et ingreſſus angelꝰ ad eã dixit: Aue grã plena ¶ dñs tecũ: bñdicta tu i mulierib. Que cũ audiſſet: turbata ẽ i ſmone eiꝰ: ⁊ co gitabat q̃lis eẽt iſta ſalutatio. Et ait angelꝰ ei: Ne timeas maria: iuueniſti eni grãʒ apud deũ. ¶ Ecce ↄcipies in vtero ⁊ paries filiũ: ⁊ vocab nomẽ eiꝰ ieſuʒ. Hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altiſſimi vocabit̃. Et dabit illi dñs deꝰ ſedeʒ dauid pr̃is eiꝰ: ¶ ⁊ regnabit i domo iacob in eternũ: ⁊ regni eiꝰ nõ erit finis. Dixit ãt ma ria ad angelũ: Quõ fiet iſtõ: qm̃ virũ nõ co gnoſco: Et rñdẽs ãgelꝰ dixit ei: Spũs ſanctꝰ ſuperueniet i te: ⁊ v̄tus altiſſimi obũbrabit ti bi. ¶ Ideoqʒ ⁊ qđ naſcet̃ ex te ſcm̃ vocabit̃ fi lius dei. Et ecce eliſabeth cognata tua: ⁊ ipſa ↄcepit filiũ i ſenectute ſua. Et h̃ mẽſis ẽ ſextꝰ illi: q̃ vocat̃ ſterilis: q: nõ erit ipoſſibile apđ deũ oẽ verbũ. Dixit aũt maria: Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm v̄bũ tuũ. Et diſceſſit ab illa angelꝰ. Exurgẽs aũt maria i diebꝰ illis abijt i mõtana cũ feſtinatione i ciuitatẽ iuda: ⁊ in trauit i domũ zacharie ⁊ ſalutauit eliſabeth. Et factũ ẽ ut audiuit ſalutationẽ marie eliſa beth: exultauit infans in vtero eiꝰ. Et reple ta ẽ ſpũſcõ eliſabeth ⁊ exclamauit voce ma gna ⁊ dixit: Bñdicta tu int̃ mulieres: ⁊ bñ dictꝰ fructꝰ vẽtris tui. Et vñ h̃ mihi: ut veni at mr̃ dñi mei ad me: Ecce eni ut facta ẽ vox ſalutatiõis tue i aurib9 meis: exultauit i gau dio iſans i vtero meo. Et beata q̃ credidiſti: qm̃ pficient̃ ea q̃ dicta ſũt tibi a dño. Et ait maria: Magnificat aĩa mea dñm: ⁊ exulta uit ſpũs meꝰ i deo ſalutari meo. Quia reſpe xit humilitatẽ ancille ſue: ecce eni ex h̃ bea tã me dicẽt oẽs gñatiões. Quia fecit mihi magna q potẽs ẽ: ⁊ ſcm̃ nomẽ eiꝰ. Et miſeri cordia eiꝰ i pgenie ⁊ pgenies: timẽtibꝰ euʒ. Fecit potẽtiã in brachio ſuo: diſpſit ſupbos mẽte cordis ſui. Depoſuit potẽtes de ſede ⁊ exaltauit humiles. Eſuriẽtes ipleuit bonis: ⁊ diuites dimiſit inanes. Suſcepit iſrael pue rum ſuum: memorari miſericordie ſue. Si cut locutus eſt ad patres noſtros abraam ⁊ ſemini eius in ſecula. Mãſit autem maria cũ illa q̃ſi mẽſibꝰ tribꝰ: ⁊ reuerſa ẽ i domum ſuã. Eliſabeth aũt ipletũ ẽ tẽpꝰ pariẽdi: ⁊ pe perit filiũ. Et audierũt vicini ⁊ cognati eius: q: magnificauit dñs miſicordiã ſuã cũ illa: ⁊ cõgratulabant̃ ei. Et factũ ẽ in die octauo venerũt circũcidẽ puerũ: ⁊ vocabãt eũ noĩe pr̃is ſui zachariã. Et rñdẽs mr̃ eiꝰ dixit: Ne quaq̃ʒ: ſed vocabit̃ iohãnes. Et dixerũt ad il lã. Quia nemo ẽ i cognatione tua: q vocet̃ h̃ noĩe. Innuebãt aũt pr̃i eiꝰ: quẽ vellet voca ri eũ. Et poſtulãs pugillarẽ ſcripſit dicẽs: io hãnes ẽ nomẽ eiꝰ. Et mirati ſunt vniuerſi.

Lib.
Jac.12.2.
B
Gen.18.
Judic.13.
C
Judith.13.
Judic.6.
Esaie.7.
Michee.4.
D
Esaie.6.
E
F

Apertū ē aūt illico os eiꝰ ⁊ lingua eius: ⁊ loquebat̄ bn̄dicēs deū. Et factus ē timor sup oēs vicinos eoꝝ: ⁊ sup oia mōtana iudee diuulgabant̄ oia v̄ba hec: ⁊ posuerūt oēs qui audierāt i corde suo dicentes: Quis putas puer iste erit? ¶ Etenī manꝰ dn̄i erat cū illo: Et zacharias pat̄ eius repletus ē spū scō: ⁊ ꝓphetauit dicēs: Bn̄dictus dn̄s deꝰ israel: qꝛ visitauit ⁊ fecit redēptionē plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis i domo dauid pueri sui. Sicut locutꝰ ē p os sanctoꝝ q a seculo sunt ꝓphetarū eiꝰ. Salutē ex inimicis nostris ⁊ de manu oiuꝫ q oderūt nos. Ad faciendā misericordiā cū patribꝰ nr̄is: ⁊ memorari testamēti sui sancti. Iusiurādū qḋ iurauit ad abrahā patrē nostrū daturū se nobis. ¶ Ut sine timore de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ liberati: seruiamꝰ illi. In scitate ⁊ iusticia corā ipo: oibꝰ diebꝰ nr̄is. Et tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis: ꝓibis enī añ faciē dn̄i parare vias eiꝰ. Ad dandā sciam salutis plebi eiꝰ i remissionē pctōꝝ eoꝝ. Per viscera misericordie dei nr̄i: in qbus visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q i tenebris ⁊ vmbra mortis sedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis. ¶ Puer aūt crescebat ⁊ cōfortabat̄ spū: ⁊ erat in desertis vsqꝫ in diē ostēsionis sue ad isrl̄.

Hiere. 1. Act. 11. c. 1. Mach. 9. Mt. 11. c. 1. Reg. 2.

Capitulum II

Factū ē aūt in diebꝰ illis: exiit edictū a cesare augusto: ut describeret̄ vniuersus orbis. Hec descriptio p̄ma facta ē a p̄side syrie cyrino. Et ibāt oēs vt ꝓfiterent̄ singuli in suā ciuitatē. Ascēdit aūt ⁊ ioseph a galilea de ciuitate nazareth i iudeā ciuitatē dauid q̄ vocat̄ bethleē: eo ꝙ esset de domo ⁊ familia dauid: ut ꝓfiteret̄ cū maria desp̄osata sibi vxore p̄gnāte. ¶ Factū ē aūt cū essent ibi: impleti sunt dies ut pareret. Et peperit filiū suū p̄mogenitū ⁊ pannis eū inuoluit: ⁊ reclinauit eū in p̄sepio: qꝛ non erat ei locꝰ i diuersorio. Et pastores erāt i regione eadē vigilātes ⁊ custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. ¶ Et ecce angelꝰ dn̄i stetit iuxͣ illos: ⁊ claritas dei circūfulsit illos: ¶ ⁊ timuerūt timore magno. Et dixit illis angelꝰ Nolite timē. ¶ Ecce enī euāgelizo vobis gaudiū magnū qḋ erit oī pp̄lo: qꝛ natus ē vob̄ hodie saluator q ē xp̄s dn̄s i ciuitate dauid. Et h̄ vob̄ signū. Inuenietis infantē pānis inuolutū ⁊ positū i p̄sepio. Et subito facta est cū angelo multitudo milicie celestis: laudātiū deū ⁊ dicētiū. Gloria i altissimis deo: ⁊ in terra pax hoibus bone voluntatis. Et factū ē ut discesserūt ab eis angeli i celū: pastores loquebant̄ ad inuicē. Trāseamꝰ vsqꝫ bethleem: ⁊ videamus h̄ v̄bū qḋ factū est: quod fecit dn̄s ⁊ ostēdit nobis. Et venerūt festinantes: ⁊ inuenerūt mariam ⁊ ioseph: ⁊ infantē positū i p̄sepio. Uidentes aūt cognouerunt de v̄bo: qḋ dictū erat illis de puero hoc. Et oēs q audierāt mirati sunt: ⁊ de his q̄ dicta erāt a pastoribus ad ipsos. Maria aūt conseruabat oia v̄ba h̄ cōferēs i corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificātes deū in oibus q̄ audierāt ⁊ viderāt sicut dictū est ad illos. Et postq̄ꝫ cōsūmati sūt dies octo ¶ ut circūcideret̄ puer: vocatū ē nomē eiꝰ iesus. Qḋ vocatū ē ab angelo p̄usq̄ꝫ in vtero cōciperet̄. Et postq̄ꝫ impleti sunt dies purgationis eiꝰ s̄m legē moysi tulerunt illū i hierl̄m ut sisterent eū dn̄o: sicut scriptū ē i lege dn̄i. ¶ Quia oē masculinū adaperiēs vuluā scm̄ dn̄o vocabit̄. Et ut darēt hostiā s̄m qḋ dictū ē i lege dn̄i: par turturū aut duos pullos colūbarū Et ecce hō erat in hierusalē cui nomē symeō Et homo iste iustus ⁊ timoratus expectās ꝯsolationē isrl̄: ⁊ spūs sanctꝰ erat i eo. ¶ Et responsum accepat a spūscō: nō visurū se mortē: nisi p̄us videret xp̄m dn̄i: ⁊ venit i spū in téplū. Et cū inducerent puerū iesuꝫ parētes eiꝰ: ut facerēt s̄m consuetudinē legis ꝓ eo: ⁊ ipse accepit eū i vlnas suas ⁊ bn̄dixit deum ⁊ dixit: Nūc dimittis seruū tuū dn̄e s̄m v̄bū tuū i pace. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Qḋ parasti añ faciē oiuꝫ pplo̅ꝝ. Lumē ad reuelationē gētiū: ⁊ gloriā plebis tue isrl̄ Et erat pat̄ eiꝰ ⁊ mat̄ eiꝰ mirātes sup his q̄ dicebant̄ de illo. Et bn̄dixit illis simeon: ⁊ dixit ad mariā matrē eiꝰ. ¶ Ecce positus ē hic i ruinā: ⁊ in resurrectionē multoꝝ i isrl̄: ⁊ in signū cui ꝯtradicet̄. Et tuā ipsiꝰ aiaꝫ ptrāsibit gladiꝰ: ut reuelent̄ ex multis cordibꝰ cogitationes. Et erat anna ꝓphetissa filia phanuel de tribu aser: h̄ ꝓcesserat i diebꝰ multis: ⁊ vixerat cū viro suo annis septē a v̄ginitate sua. Et h̄ vidua vsqꝫ ad ānos octogitaq̄ttuor q̄ nō discedebat de téplo: ieiuniis ⁊ obsecrationibꝰ seruiēs nocte ac die. Et h̄ ipa hora superueniēs ꝯfitebat̄ dn̄o: ⁊ loq̄bat̄ de illo oibꝰ q expectabāt redēptionē isrl̄. Et ut pfecerūt oia s̄m legē dn̄i: reuersi sūt i galileā i ciuitatē suā nazareth. Puer aūt crescebat ⁊ ꝯfortabat̄ plenꝰ sapia: ⁊ grā dei erat in illo. ¶ Et ibāt parētes eiꝰ p oēs annos i hierl̄m i die solēni pasce. Et cū factꝰ eēt ānoꝝ duodeci ascēdētibꝰ illꝭ i hierosolymā s̄m ꝯsuetudinē diei festi: cōsūmatisqꝫ diebꝰ cū redirēt: remansit puer iesus i hierl̄m: ⁊ nō cognouerūt parētes eiꝰ. Existimātes āt illū eē i comitatu: venerūt iter diei: ⁊ reqrebāt eū int̄ cognatos ⁊ notos. Et nō inueniētes igressi sūt i hierl̄m: reqrētes eū. Et factū ē post triduū iuenerūt illū i téplo sedentē i medio doctoꝝ: audiētē illos: ⁊ interrogātē eos. ¶ Stupebāt āt oēs q eū audiebāt

Mt. 2. b. Act. 12. a. Act. 9. a. Eph. 2. d. Gen. 17. Hiere. 4. Leui. 12. Exo. 34. Deut. 15. Leui. 5. ⁊ 12. Act. 10. c. Sopho. 1. Zach. 14. J. 18. b. Esaie 27. Act. 3. a. Mt. 7. f.

sup prudētia et responsis eius. Et vidētes admi rati sunt. Et dixit mr̄ eius ad illū. Fili qd fecisti nobis sic: Ecce pr̄ tuus et ego dolētes q̄rebamus te. Et ait ad illos: Quid ē q̄ me q̄rebatis? Nesciebatis q̄ in his q̄ pr̄is mei sunt oportz me esse? Et ipsi nō intellexerūt verbū qd locutus est ad eos. Et descendit cū eis et venit nazareth: et erat subdit⁹ illis. Et mr̄ ei⁹ ɔseruabat oīa v̄ba hec in corde suo. ¶ Et iesus pficiebat sapiētia: et etate: et gr̄a apud deuz et hoīes. III

2. Reg. 2.

A

Anno aūt q̄ntodecio impij tyberij cesaris: pcurante pōtio pilato iudeaz: tetrarcha āt galilee herode: philippo āt frē ei⁹ tetrarcha iturce et tracōitidis regionis: et lysania abiline tetrarcha: sub pn̄cipib⁹ sacerdotū āna et caypha: factū ē v̄bū dn̄i sup iohānez zacharie filiū in deserto. ¶ Et venit ī oēm regionē iordāis p̄dicās baptismū penitentie ī remissionē pctōr: sicut scriptū ē ī libro s̄monū esaie pph̄e. ¶ Uox clamāns ī d̄serto parate viā dn̄i: rectas facite semitas ei⁹. Ois vallis iplebit: et ois mons et collis hūiliabit. Et erūt praua ī directa et aspa ī vias planas: et videbit ois caro salutare dei. Dicebat ḡ ad turbas q̄ exiebāt vt bapt̄zarēt ab ipso. ¶ Genimina vipar̄: q̄s ondet vob̄ fugē a ventura ira? Facite ḡ fruct⁹ dignos penitētie: et ne cepitis dicē p̄rem hēm⁹ abraā. Dico. n. vob̄ q̄ potēs ē de⁹ de lapidib⁹ istis suscitare filios abrae. Jā. n. securis ad radicē arboris posita ē. ¶ Ois ḡ arbor nō faciens fructū bonū excidetur et in ignē mittet. Et introgabāt eū turbe dicētes: Quid ḡ faciem⁹? Rn̄dēs āt dicebat illis: Qui hz duas tunicas det nō hēnti et q̄ hz escas silr̄ faciat. Uenerūt āt et publicani vt baptizarent: et dixerūt ad illū. Mgr̄ qd faciem⁹? At ille dixit ad eos: Nihil āpli⁹ q̄z qd ɔstitutuz ē vobis faciatis. Interrogabāt āt eū et milites dicētes: Quid faciem⁹ et nos? Et ait illis: Neminē cōcutiatis neq̄z calūniā faciatis: et cōtenti estote stipēdijs v̄ris. Existimante āt pplo et cogitātib⁹ oib⁹ ī cordib⁹ suis d̄ iohēne ne forte ipse eēt xp̄s: rn̄dit iohānes dicens oib⁹. ¶ Ego qdē aq̄ baptizo vos: veniet aūt fortior: cui⁹ nō sū dign⁹ soluē corrigiā calciamētor ei⁹: ipse vos baptizabit ī spūscō et igni. ¶ Cui⁹ ventilabrum ī manu ei⁹ et purgabit areā suā et ɔgregabit triticū ī horreū suū paleas aūt ɔburet igni ixtinguibili. Multa qdem et alia exhortās euangelizabat pplo. ¶ Herodes āt tetrarcha cū corripet ab illo d̄ herodiade vxore frīs sui: et d̄ oib⁹ malis q̄ fec̄ herodes: adiecit et h̄ sup oia: et inclusit iohēz in carcerē. ¶ Factū est āt cū baptizaret omis ppl's et iesu baptizato et orāte: apertum ē celuz et descēdit spūs scūs corpali specie sicut columba in ipsuz: vox de celo facta est. ¶ Tu es fili⁹ meus dilect⁹ in te ɔplacuit mihi. Et ipse iesus erat incipiēs q̄si ānor̄ triginta vt putabat filius ioseph: q̄ fuit heli: q̄ fuit mathat: q̄ fuit leui q̄ fuit melchi: q̄ fuit iāne: q̄ fuit ioseph: q̄ fuit mathathie: q̄ fuit āmos: q̄ fuit naum: q̄ fuit hesli: q̄ fuit nage: q̄ fuit maath: q̄ fuit mathathie: qui fuit semei: qui fuit ioseph: qui fuit iuda: qui fuit iohanna: qui fuit resa: q̄ fuit zorobabel: q̄ fuit salathiel: q̄ fuit neri: qui fuit melchi: q̄ fuit addi: q̄ fuit cosan: qui fuit helmadan: q̄ fuit her: q̄ fuit iesu: q̄ fuit heliezer qui fuit iorim: q̄ fuit mathat: q̄ fuit leui: qui fuit symeon: q̄ fuit iuda: q̄ fuit ioseph: q̄ fuit iona: q̄ fuit eliachi: q̄ fuit melcha: q̄ fuit menna: q̄ fuit mathatha: q̄ fuit nathan: q̄ fuit dauid: qui fuit iesse: qui fuit obeth: q̄ fuit boos q̄ fuit salmō: q̄ fuit naason: q̄ fuit aminadab: qui fuit aram: qui fuit esrom: q̄ fuit phares: qui fuit iude: q̄ fuit iacob: q̄ fuit ysaac: q̄ fuit abrae: qui fuit thare: q̄ fuit nachor: q̄ fuit saruch: qui fuit ragau: q̄ fuit falech: qui fuit heber: qui fuit sale: q̄ fuit chaynan: q̄ fuit arphaxat: qui fuit sem: q̄ fuit noe: q̄ fuit lamech: q̄ fuit mathusale: qui fuit enoch: q̄ fuit iareth: qui fuit malalehel: q̄ fuit chaynā: q̄ fuit enos qui fuit seth: qui fuit adam: qui fuit dei.

Mt. 3. a.
Mr. 1. a.
Jo. 3. c.
Esa. 40.
Mat. 3. a.
Mar. 1. a.
Jo. 1. c.
B
Mt. 3. c.
Lu. 3. f.
C
Mat. 3. d.
7. d.
D
Mat. 3. e.
Mar. 1. b.
Jo. 1. d.
Mat. 3. e.
Mt. 14. a.
Mar. 6. c.
E
Mat. 3. f.
Mr. 1. b.
Jo. 1. c.
Esa. 42.
Mat. 3. g.
Mar. 1. b.
F
G
A

Capitulum. IIII

Iesus aūt plenus spūsancto egressus est a iordane: et agebat in spiritu ī deserto diebus quadraginta: ¶ et temptabat a diabolo. ¶ Et nihil manducauit ī dieb⁹ illis et ɔsumatis illis esuriyt. Dixit autē illi diabolus: Si filius dei es: dic lapidi huic vt panis fiat. Et rn̄dit ad illum iesus: ¶ Scriptum est: quia nō in pane solo viuit homo: sed ī omni verbo dei. Et duxit illum diabolus et ostēdit illi omnia regna orbis terre in momento temporis: et ait illi: Tibi dabo potestatez hāc vniuersam et gloriā illorum: q̄ mihi tradita sunt: et cui volo do illa. Tu ḡ pcidens si adoraueris corā me: erunt tua omnia. Et respondens iesus dixit illi: Scriptū est. ¶ Dominuz deum tuū adorabis et illi soli serues. Et duxit illum in hierl'm et statuit eum sup pinnā templi: et dixit illi. ¶ Si filius dei es: mitte te hinc deorsum: Scriptum est enī: ¶ q̄ angelis suis mandauit de te: vt conseruēt te: et quia ī manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidē pedem tuum. Et respōdens iesus ait illi: Dictum est. ¶ Non temptabis dominum deum tuū. Et ɔsummata omni tēptatiōe: diabolus recessit ab illo vsq̄z ad temp⁹. ¶ Et egressus est iesus in v̄tute spūs in galileā: et fama exijt p vniuersam regionē de illo. Et ipse docebat ī synagogis eor̄: et magnificabatur ab oib⁹.

Mt. 4. a.
Mar. 1. b.
Mt. 4. a.
Exo. 34.
Deut. 8.
B
Deut. 6.
et 10. Apoc.
15. c. Mt. 4. c.
Mr. 1. b.
Mt. 4. b.
Ps. 90.
Deut. 6.
Mt. 4. g.
Mr. 3. b.
Jo. 6. a.

Mat.13.g.

¶Et venit nazareth vbi erat nutritus: ⁊ intra uit sm̃ cõsuetudinẽ suá die sabbati i synagogá: ⁊ surrexit legẽ. Et tradit⁹ ẽ illi liber esaie ꝓphete. Et ut reuoluit librũ: inuenit locũ vbi

Esaie.61.

scriptũ erat. ¶Spũs dñi sup me: ꝓpt qđ vn xit me: euãgelizare paupib⁹ misit me: sana re cõtritos corde: ꝑdicare captiuis remissio nẽ: ⁊ cecis visuz: dimittẽ cõfractos i remissio nẽ: ꝑdicare annũ dñi acceptũ: ⁊ diez retribu tionis. Et cũ plicuisset librũ reddidit ministro ⁊ sedit. Et oĩuz in synagoga oculi erãt inten dentes i eũ. Cepit aũt dicẽ ad illos: q2 hodie

B
Mt.13.g.
Mar.6.a.
Joh.4.f.
Mt.13.g.
Mr.6.a.
Joh.6.e.
Mt.13.g.
Mr.6.a.
Joh.4.f.
3.Reg.17.⁊
18.Ja.5.d.

impleta est hec scriptura i aurib⁹ vr̃is. ¶Et oẽs testimoniũ illi dabãt: ⁊ mirabant̃ i ver bis grẽ: q̃ ꝓcedebãt de ore ipsi⁹ ⁊ dicebant: ¶Nõne h̃ ẽ fili⁹ ioseph? Et ait illis: Utiq3 di cetis mihi hãc similitudinẽ: Medice cura te ipsũ. Quãta audiuim⁹ facta i capharnaum fac ⁊ hic i patria tua. ¶Ait aũt: Amẽ dico vo bis: q2 nemo ꝓphã acceptus ẽ i patria sua. ¶In veritate dico vobis: multe vidue erant i dieb⁹ helie i isrl̃ qñ clausũ ẽ celũ annis tri bus ⁊ mẽsib⁹ sex: cũ facta eẽt fames magna in oi terra: ⁊ ad nullã illaꝝ missus est helias nisi in sarepta sidonie: ad mulierẽ viduam.

4.Reg.5.
E

¶Et multi leprosi erãt i isrl̃ sub heliseo ꝓphã ⁊ nemo eoꝝ mũdat⁹ ẽ nisi naamã syrus. Et repleti sunt oẽs in synagoga ira hec audi en tes. Et surrexerũt ⁊ eiecerũt illũ ex ciuitatẽ ⁊ duxerũt illũ vsq3 ad supciliũ mõtis: super

Jo.10.g.
Mar.1.c.
6.2.g.
Mt.7.g.
Mar.1.d.
2.7.g.
Mar.1.d.
F

quẽ ciuitas illoꝝ erat edificata: ut ꝑcipitarẽt eũ. ¶Ipse aũt transiens ꝑ mediũ illoꝝ ibat. ¶Et descẽdit in capharnaũ ciuitatẽ galilee: Ibiq3 docebat illos sabbatis. ¶Et stupebãt i doctrina ei⁹: q2 in ptãte erat sermo ipsius. ¶Et in synagoga erat hõ hñs demoniũ imũ dũ: ⁊ exclamauit voce magna dicẽs: Sine: qđ nobis ⁊ tibi iesu nazarene. Uenisti ꝑde re nos. Scio te q̃ sis sanctus dei. Et increpa uit illũ iesus dicẽs: Obmutesce ⁊ exi ab eo. Et cũ ꝓiecisset illud demoniũ in mediũ: exit ab illo: nihilq3 illũ nocuit. Et factus ẽ pauor in oib⁹: ⁊ colloq̃bant̃ ad inuicẽ dicẽtes: Qđ ẽ hoc verbũ: q2 i ptãte ⁊ ṽtute impat imũdis spiritib⁹ ⁊ exeũt? Et diuulgabat̃ fama de illo

G
Mar.1.c.

in oẽm locũ regionis. Surgẽs aũt iesus de synagoga introiuit i domũ simonis. ¶Socr⁹ aũt simonis tenebat̃ magnis febrib⁹: ⁊ ro gauerũt illũ ꝓ ea. Et stãs sup illã impauit fe bri ⁊ dimisit illã: ⁊ cõtinuo surgẽs ministrabat

Mar.1.c.

illis. ¶Cũ autẽ sol occidisset: oẽs q̃ habebãt infirmos varijs lãguorib⁹: ducebãt illos ad euz: at ille singulis man⁹ imponẽs curabat

Mar.3.c.

eos. Exiebãt aũt demonia a multis ꝓclamã tia ⁊ dicẽtia: q2 tu es fili⁹ dei. Et increpãs nõ sinebat ea loqui: q2 sciebãt ipm̃ esse xp̃z. Fa cta aũt die egressus ibat i desertũ locũ: ⁊ tur be requirebãt eũ ⁊ venerunt vsq3 ad ipsum: ⁊ detinebãt illum ne discederet ab eis. Qui bus ille ait. Quia ⁊ alijs ciuitatib⁹ oportet me euãgelizare regnum dei: q2 ideo missus sum. Et erat ꝑdicãs in synagogis galilee.

V

A
Mar.4.a.

¶Factũ est aũt cum turbe irruerẽt in eũ ut audirent verbũ dei: ⁊ ipse stabat sec⁹ stagnũ genezareth. Et vidit duas naues stantes secus stagnum: piscatores aũt descẽderãt ⁊ lauabant retia. Ascendẽs aũt i vnã nauiz que erat simonis rogauit eũ a terra reducẽ pusillũ. Et sedens docebat de nauicula turbas. Ut cessauit aũt loqui: dixit ad simonez. Duc in altũz: ⁊ laxa te retia via in capturã. Et rñdens simon di

Joh.21.b.
B

xit illi. ¶Preceptor ꝑ totã noctẽ laborãtes nihil cepimus: i verbo aũt tuo laxabo rete. Et cũ hoc fecissent: cõcluserũt pisciũ multitu dinẽ copiosaz. Rũpebat̃ aũt rete eoꝝ. Et an nuerũt socijs q̃ erãt i alia naui: ut venirẽt ⁊ adiuuarent eos. Et venerũt ⁊ impleuerunt ambas nauiculas: ita ut pene mergerent̃. Qđ cum videret simon petrus ꝓcidit ad ge nua iesu dicẽs: Exi a me domine: q2 homo peccator sum. Stupor eni circũdederat euz ⁊ oẽs q̃ cuz illo erãt: i captura pisciũ quã ce perãt. Similit̃ autẽ iacobũ ⁊ iohãnez filios

Mat.4.c.
Mar.1.c.
C

zebedei: q̃ erãt socij simonis. ¶Et ait ad sy monẽ iesus. Noli timere ex hoc iam hoies eris capiens. Et subductis ad terrã nauib⁹ relictis oib⁹ secuti sũt euz. ¶Et factuz ẽ cum

Mt.8.a.
Mr.1.g.
j.17.c.

esset i vna ciuitatũ: ⁊ ecce vir plen⁹ lepra vi dens iesum ⁊ ꝓcidens in faciez suã: rogauit eũ dicens. Dñe si vis potes me mundare. Et extendẽs manum tetigit eum dicẽs: Uo lo: Mundare. Et cõfestim lepra discessit ab illo. Et ipse precepit illi ut nemini diceret: sed vade ostẽde te sacerdoti: ⁊ offer ꝓ emun

Mt.4.g.
Mr.3.b.
Joh.6.a.
Mt.14.c.
Mar.6.g.
Joh.6.b.
D
Mt.4.g.
Mr.6.g.

datione tua sicut ꝑcepit moyses in testimo niuz illis. ¶Perambulabat autẽ magis ser mo de illo: ⁊ cõueniebant turbe multe ut au dirent: ⁊ curarent̃ ab infirmitatibus suis. ¶Ipse autẽ secedebat in desertum ⁊ orabat. Et factuz est i vna dierum: ⁊ ipse sedebat do cẽs. ¶Et erãt pharisei sedẽtes ⁊ legis docto res q̃ venerant ex omni castello galilee ⁊ iu dee ⁊ hierl̃m: ⁊ virtus dñi erat ad sanandũz

Mt.9.a.
Mr.2.a.
Joh.5.b.

eos. ¶Et ecce viri portãtes in lecto hoiem q̃ erat paralytic⁹: ⁊ q̃rebãt euz inferre ⁊ ponẽ añ eũ. Et nõ inueniẽtes q̃ pte illuz inferrẽt ꝑ tur ba: ascẽderunt supra tectũ: ⁊ ꝑ tegulas sum miserũt euz cuz lecto i mediũ añ iesuz. Quo rũ fidẽ ut vidit dixit: Hõ remittunt̃ tibi pec cata tua. Et ceperunt cogitare scribe ⁊ phari sei: dicentes: Quis est hic q̃ loquit̃ blasphe

I.7.B. Mt.9.a. Mar.2.b. E Mat.9.a. Mar.2.b. Mt.9.b. Mar.2.c. Jo.5.b. F Mat.9.b. Mar.2.c. Mt.9.b. Mar.2.d. Mat.9.c. Mar.2.d. Mat.9.c. Mar.2.c. G Mat.9.c. Lu.2.c. Mat.9.d. Mar.2.f. Mat.9.d. Mar.2.f.

mias. ¶ Quis potest dimittere peccata: nisi
si solus deus? Ut cognouit aũt ihs cogitatio
nes eoꝝ: rñdens dixit ad illos. Quid cogita
tis in cordib⁹ vr̃is: Quid est facili⁹ dicere di
mittũt tibi peccata: an dicere surge ꝛ ãbula.
¶ Ut aũt sciatis qꝛ fili⁹ hoĩs hꝫ ptãtẽ ĩ tra di
mit tẽdi peccata: ait paralytico. ¶ Tibi dico sur
ge: tolle lectũ tuũ: ꝛ vade ĩ domũ tuã. Et cõfe
sti ꝯsurgẽs corã illis tulit lectũ ĩ quo iacebat
ꝛ abyt ĩ domũ suã magnificãs deũ. Et stupor
apphẽdit oẽs: ꝛ magnificabãt deũ. Et repleti
sunt timore dicẽtes: qꝛ vidim⁹ mirabilia ho
die. ¶ Et post hec exyt ꝛ vidit publicanũ noĩe
leui sedẽtẽ ad teloneũ: ꝛ ait illi. ¶ Seq̃re me.
Et relictis oib⁹: surgẽs secut⁹ est eũ. Et fecit
ei ꝯuiuiũ magnũ leui ĩ domo sua. ꝛ erat tur
ba mlt̃a publicanoꝝ ꝛ alioꝝ: q cũ illis erant
discũbẽtes. Et murmurabãt pharisei ꝛ scribe
eoꝝ: dicẽtes ad discipulos ei⁹. ¶ Quare cum
publicanis ꝛ peccatorib⁹ mãducatis ꝛ bibi
tis: Et rñdens ihs dixit ad illos: Nõ egent q
sani sunt medico: sed q male habẽt. Nõ veni
vocare iustos sed peccatores ad penitentiã
At illi dixerũt ad eũ. ¶ Quare discipli iohan
nis ieiunãt frequent ꝛ obsecratões faciũt: sili
ter ꝛ phariseoꝝ: tui aũt edũt ꝛ bibũt. Quib⁹
ipse ait. ¶ Nũqd potestis filios spõsi dũ cũ ill'
est spõsus facere ieiunare? Uenĩet aũt dies ꝛ
cũ ablat⁹ fuẽit ab illis spõsus: tũc ieiunabũt
in illis dieb⁹. Dicebat aũt ꝛ silitudinẽ ad il
los. ¶ Quia nemo commissurã a nouo vesti
mẽto mittit ĩ vestimẽtũ vet⁹: alioqn ꝛ nouũ
rũpit: ꝛ veteri nõ ꝯuenit cõmissura a nouo.
¶ Et nemo mittit vinũ nouũ ĩ vtres veteres
alioqn rũpit vinũ nouũ vtres: ꝛ vinũ effun
det ꝛ vtres pibũt. Sed vinũ nouũ in vtres
nouos mittendũ ẽ: ꝛ vtraqꝫ ꝯseruãt. Et nẽo
bibẽs vetus statim vult nouũ: dicit enĩ: ve
tus melius est.

VI

A Mat.12.a. Mar.2.f. Mt.12.a. Mar.2.g. I.Reg.21. Mt.12.a. Mar.2.g. Mat.12.a. Mr.2.g. B Mat.12.b. Mar.3.a. I.14.a.

F¶ Actũ est aũt in sabbato secũdo: pri
mo cũ trãsiret p sata vellebãt discipli
ei⁹ spicas ꝛ mãducabant ꝯfricantes
manib⁹. ¶ Quidã aũt phariseoꝝ dicebãt ill'
¶ Quid facitis qđ nõ licet in sabbatis: Et rñ
dẽs ihus ad eos dixit. ¶ Nec h legistis qđ fe
cit dauid: cũ esuriisset ipse ꝛ q cũ illo erãt quõ
intrauit ĩ domũ dei: ꝛ panes ppositõis sum
psit ꝛ mãducauit: ꝛ dedit his q cũ ipo erãt q̃s
ñ licet mãducare nisi tm̃ sacerdotib⁹: Et dice
bat illis ¶ qꝛ dñs est fili⁹ hoĩs etiam sabbati.
Factũ ẽ aũt ꝛ in alio sabbato: vt intraret ĩ sy
nagogã ꝛ doceret. ¶ Et erat ibi hõ ꝛ manus
ei⁹ dextra erat arida. Obsuabãt aũt scribe ꝛ
pharisei ¶ si ĩ sabbato curaret vt inuenirẽt vn
de accusarẽt eũ. Ipse vo sciebat cogitationes
eoꝝ: ꝛ ait hoĩ q habebat manũ aridã. Surge

Mt.12.b. Mar.3.a. Mat.14.c. Mr.6.g. C Mat.10.a. Mar.3.d. Act.1.d. Mt.4.g. Mr.3.b. Jo.6.a. Mat.5.a. Mat.5.a. Ja.4.c. D Mat.5.a. I.Pe.4.c. Mat.5.g.

ꝛ sta in mediũ. Et surgẽs stetit. Ait aũt ad il
los iesus: Interrogo vos ¶ si lꝫ sabbatis bñ
facere an male: aiaꝫ saluã facere an pdere: Et
circũspectis oib⁹ dixit hoĩ: Extẽde manũ tuã
Et extẽdit: ꝛ restituta est man⁹ eius. Ipi aũt
repleti sunt insipiẽtia: ꝛ colloq̃bãt ad inuicem
qđ nã facerẽt de iesu. ¶ Factũ ẽ aũt ĩ illis die
b⁹ exyt ĩ mõtẽ orar: ꝛ erat pnoctãs ĩ orõne dei
¶ Et cũ dies fact⁹ eẽt vocauit discipulos suos
ꝛ elegit duodecĩ ex ipis q̃s ꝛ aplos noiauit:
simonẽ quẽ cognoiauit petrũ: ꝛ andreã fra
trẽ ei⁹: iacobũ ꝛ iohãnẽ: philippũ ꝛ bartho
lomeũ: mattheũ ꝛ thomã: iacobũ alphei: ꝛ si
monẽ q vocaĩ zelotes: ꝛ iudã iacobi: ꝛ iudã
scarioth q fuit pditor. Et descẽdẽs cũ ill' ste
tit in loco cãpestri ꝛ turba disciploꝝ ei⁹: ꝛ mł'
titudo copiosa pleb ab oĩ iudea ꝛ hierl'ꝫ ꝛ ma
ritima: ꝛ tyri ꝛ sydonis ¶ q venerant vt audi
rẽt eũ ꝛ sanarent a lãguorib⁹ suis. Et q vexa
bant a spiritib⁹ ĩmũdis curabãt. Et oĩs tur
ba q̃rebat eũ tangẽ: qꝛ vtus de illo exiebat ꝛ
sanabat oẽs. Et ipse eleuatis oclis ĩ disciplos
suos dicebat. ¶ Bti paupes qꝛ vr̃m ẽ regnũ
dei. ¶ Bti q nunc esuritis: qꝛ saturabimini.
¶ Beati q nũc fletis: qꝛ ridebitis. ¶ Bti eri
tis cũ vos oderit hoĩes ꝛ cũ sepauerint vos
ꝛ exprobrauerĩt: ꝛ eiecerĩt nomẽ vr̃m tanq̃
malũ ppt filiũ hoĩs. ¶ Gaudete ĩ illa die ꝛ ex
ultate: ecce enĩ merces vr̃a mlt̃a ẽ ĩ celo. Se
cundũ h enĩ faciebãt pphetis pr̃es eoꝝ: verũ
tñ ve vobis diuitib⁹ q habetis ꝯsolatõeꝫ ve
strã. Ue vob q saturati estis: qꝛ esurietis. Ue
vob q ridetis nũc: qꝛ lugebitis ꝛ flebitis. Ue
cũ bñdixerĩt vobis oẽs hoĩes. Scdm h facie
bãt pseudo pphetis pr̃es eoꝝ. ¶ Sed vob di
co q auditis. Diligite inimicos vr̃os: benefa
cite his q vos oderũt. Bñdicite maledicẽti
b⁹ vob: ꝛ orate p calũniantib⁹ vos. Et q te
pcutit ĩ maxillã: pbe illi ꝛ alterã: ꝛ ab eo qui
aufert tibi vestimẽtũ: etiã tunicã noli pbibe
re. Oĩ autẽ petẽti te tribue: ꝛ q aufert q̃ tua
sunt ne repetas. ¶ Et put vultis vt faciãt vo
bis hoĩes: ꝛ vos facite illud silr. ¶ Et si diligi
tis eos q vos diligũt: q̃ vob est grã: Nam et
peccatores diligẽtes se diligunt. Et si bñfece
ritis his q vob bñfaciũt: q̃ vob ẽ grã: Siqui
dẽ ꝛ peccatores h faciũt. ¶ Et si mutuũ dederi
tis his a qb⁹ speratis recipe: q̃ grã ẽ vobis:
Nã ꝛ peccatores peccatorib⁹ fenerãt: vt reci
piãt eq̃lia. Uerũtñ diligite inimicos vr̃os: be
nefacite: ꝛ mutuũ date: nihil ĩde sperãtes: et
erit merces vr̃a multa: ꝛ eritis filij altissimi:
qꝛ ipse benign⁹ ẽ sup ĩgratos ꝛ malos. Esto
te ḡ misericordes: sicut ꝛ pr̃ vr̃ misericors ẽ.
¶ Nolite iudicare: ꝛ nõ iudicabimini. Nolite
ꝯdẽnare: ꝛ ñ ꝯdẽnabimi. Dimittite: ꝛ dimit

E Mat.7.c. Tobie.4. Mat.5.g. Exo.22. Deut.15. F Mat.7.a.

temini. Date: et dabitur vobis. Mensurã bonam et cõfertã et coagitatã et supeffluẽtem dabunt in sinũ vẽm. ¶ Eadem quippe mensura q̃ mẽsi fueritis: remetiet vobis. Dicebat autẽ illis et similitudinẽ. Nunquid põt cecus cecum ducere? Nõne ambo in foueã cadũt? Nõ est discipulus sup magistrum: pfectus aũt omis erit: si sit sicut magister ei⁹. ¶ Quid aũt vides festucã in oculo fris tui: trabẽ autem q̃ in oculo tuo est nõ ꝯsideras? Aut quõ potes dicere fri tuo fr sine eijciam festucã de oculo tuo: ipse i oculo trabẽ non vides. ¶ Hypocrita eijce p̃mum trabem d̃ oculo tuo: et tũc pspicies vt educas festucam de oculo fris tui. ¶ Nõ ẽ enim arbor bona q̃ facit fruct⁹ malos: neque arbor mala faciens fructũ bonũ. Vna queque enim arbor d̃ fructu suo cognoscit. ¶ Neque enim d̃ spinis colligunt ficus: neque de rubo vindemiãt vuã. ¶ Bonus hõ de bono thesauro cordis sui profert bonum: et malus hõ de malo thesauro profert malum. ¶ Ex abũdãtia enim cordis os loquitur. ¶ Quid aũt vocatis me dñe domine: et non facitis que dico. ¶ Omis qui venit ad me et audit sermones meos: et facit eos: ostẽdam vobis cui similis sit. Similis est hoi edificãti domum q fodit in altũ et posuit fundamentum supra petrã. Inundatione aũt facta illisum est flumen domui illi: et nõ potuit eã mouere. Fundata enim erat supra petrã. Qui autem audit et non facit similis est hoi edificanti domum suã supra terrã sine fundamẽto: in quam illisus est fluuius: et continuo cecidit: et facta est ruina domus illius magna. VII

Cum autem impleffet oia verba sua in aures plebis ¶ intrauit capharnaum. Centurionis aũt cuiusdam seru⁹ male habens erat moriturus: q illi erat preciosus. Et cum audisset de iesu: misit ad eũ seniores iudeorum rogans eũ vt veniret et sanaret seruum eius. At illi cũ venissent ad iesum rogabant eum sollicite dicẽtes ei: quia dign⁹ est vt hoc illi prestes. Diligit enim gentẽ nr̃am: et synagogam ipse edificauit nobis. Iesus autẽ ibat cum illis. Et cũ iam nõ longe esset a domo: misit ad eum centurio amicos dicens. Domine: noli vexari. ¶ Non. n. sum dign⁹ vt sub tectum meũ intres: ꝓpter qd̃ et meipsum nõ sum dignum arbitrat⁹ vt venirem ad te: sed dic verbo et sanabit puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites: et dico huic vade et vadit: et alio veni et venit: et seruo meo fac hoc et facit. Quo audito iesus mirat⁹ est et conuersus sequẽtibus se turbis dixit. ¶ Amen dico vobis: nec in isrl' tantam fidem inueni. Et reuersi qui missi fuerãt domũ inuenerunt suũ qui languerat sanũ. Et factum est: deinceps ibat iesus in ciuitatẽ que vocat naym: et ibãt cum eo discipuli eius et turba copiosa. Cum autem appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue. ¶ Et h̃ vidua erat: et turba ciuitatis mlta cũ illa. Quam cũ vidisset dñs: misericordia motus sup eam dixit illi: Noli flere. Et accessit: et tetigit loculum. Hi aũt q portabãt steterunt. Et ait: ¶ Adolescẽs: tibi dico surge. ¶ Et resedit qui erat mortu⁹: et cepit loqui: et dedit illum matri sue. Accepit autẽ oẽs timor: et magnificabãt deum dicẽtes. ¶ Quia ꝓpha magn⁹ surrexit in nobis: et qr deus visitauit plebem suã. Et exijt hic sermo in vniuersam iudeam de eo: et oẽm circa regionẽ. Et nunciauerũt iohãni discipuli ei⁹ de oibus his. ¶ Et conuocauit duos de discipulis suis iohãnes: et misit ad iesum dicens. Tu es qui venturus es: an alium expectamus? Cum autem venissent ad eum viri: dixerũt: Iohãnes baptista misit nos ad te dicens: ¶ Tu es qui vẽturus es: an alium expectamus? In ipsa aũt hora multos curauit a lãguorib⁹ suis et plagis: et spiritibus malis: et cecis multis donauit visum. Et respondẽs dixit illis: ¶ Euntes renũciate iohãni q̃ audistis et vidistis. Quia ceci vident: claudi ambulãt: leprosi mundãtur: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizant: et beatus ẽ quicũque non fuerit scandalizatus in me. ¶ Et cũ discessissent nũcij iohãnis: cepit de iohãne dicere ad turbas. Quid existis in desertum videre? Arundinem vento agitatã? Sed quid existis videre? Hominem mollibus vestimẽtis indutum? Ecce qui in veste p̃ciosa sũt: et delitijs: in domibus regum sunt. Sed qd existis videre? Prophetã vtique dico vobis: et plus q̃ ꝓphetam. Hic est d̃ q̃ scriptũ ẽ. ¶ Ecce mitto angelũ meũ an̄ faciẽ tuã q p̃parabit viã tuã an̄ te. Dico. n. vob: maior ĩt natos mlier ꝓpha iohãne baptista nẽo ẽ. ¶ Qui ãt minor ẽ ĩ rgno dei: maior ẽ illo. Et omnis pplS audiens: et publicani iustificauerũt deum: baptizati baptismo iohãnis. Pharisei aũt et legisperiti consilium dei spreuerũt in semetipsos ñ baptizati ab eo. Ait ãt dominus. ¶ Cui ergo similes dicã homines generatõnis huius: et cui similes sunt? Similes sunt pueris sedentibus in foro: et loquentibus ad inuicẽ et dicentibus. Cantauimus vobis tibijs et non saltastis: lamentauimus et nõ plorastis. ¶ Venit autẽ iohãnes baptista neque manducãs panẽ neque bibens vinum: et dicitis. Demonium habet. Venit fili⁹ hominis manducans: et bibens: et dicitis. Ecce homo deuorator: et bibens vinum: amicus pu

Mt.7.a. Mr.4.c. Mt.15.c. Mt.10.e. Job.13.d. et.15.f. Mat.7.a. Job.13. Mt.7.d. G Mt.7.d. Mt.12.c. Mt.12.c. Mt.7.e. Mt.7.g. A Mt.8.b. Job.4.g. B Mt.8.b. Mat.8.c.

4.Reg.4. Mr.5.c.g. 4.Reg.4 3.Reg.3.c Jo.4.c. et.6.b. Mt.11.a. Mt.11.a. Mt.11.4. D Mt.11.b. Malach.3. Mat.11.c. Mar.1.a. Mt.11.c. E Mt.11.d Mt.11.a.

blicanoꝝ ꝛ peccatoꝝ. Et iustificata est sapia ab oib⁹ filijs suis. ¶ Rogabat aūt illū qdā de phariseis ut mâducaret cū illo. Et igressus domū pharisei discubuit. Et ecce mlier que erat i ciuitate peccatrix ut cognouit ꝙ iesus accubuit i domo pharisei: attulit alabastruꝫ vnguēti: ꝛ stās retro secus pedes ei⁹: lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: ꝛ capillis capitis sui tergebat: ꝛ osculabat pedes ei⁹: ꝛ vnguēto vngebat. Uidēs aūt pharise⁹ q vocauerat eū: ait intra se dicēs. Hic si esset ꝓpheta sciret vtiqꝫ q̄ ꝛ qualis ē mulier q̄ tāgit eū qꝛ peccatrix ē. Et rn̄dēs iesus dixit ad illuꝫ: Simon: habeo tibi aliqd dicē. At ille ait: Magister dic. Duo debitores erāt cuidā feneratori: vn⁹ debebat denarios qngētos ꝛ alius qnqgīta. Nō habētib⁹ illis vn̄ redderēt: donauit vtrisqꝫ. Quis ḡ eū pl⁹ diligit? Rn̄dēs simō dixit. Estimo: qꝛ is cui pl⁹ donauit. At ille dixit ei: Recte iudicasti. Et cōuersus ad mulierē: dixit simoni. Uides hāc mulierē. Intraui i domū tuā: aquā pedib⁹ meis non dedisti. Hec āt lachrymis rigauit pedes meos: ꝛ capillis suis tersit. Osculū mihi nō dedisti: h̄ āt ex q̄ itraui nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū nō vnxisti: h̄ āt vnguēto vnxit pedes meos. Propt̄ qḋ dico tibi. Remittūt ei pctā mlta: qm̄ dilexit multū. Cui aūt min⁹ dimittit minus diligit. Dixit aūt ad illā. ¶ Remittunt tibi pctā. Et ceperūt q simul accūbebāt dicē itra se: Quis ē hic q ēt pctā dimittit: Dixit āt ad mulierē. ¶ Fides tua te saluā fecit. Uade i pace. VIII

Et factū ē deiceps ꝛ ipse iter faciebat p ciuitates ꝛ castella ꝑdicās ꝛ euāgelizās regnū dei: ꝛ duodecim cū illo: ꝛ mulieres aliq̄ q̄ erāt curate a spiritib⁹ malignis ab ifirmitatib⁹: maria q̄ vocat magdalene de q̄ septē demonia exierāt: ꝛ iohanna vxor chuze ꝓcuratoris herodis: ꝛ susanna ꝛ alie multe: q̄ mīstrabāt ei de facultatib⁹ suis ¶ Cū āt turba plurima ꝯueniret ꝛ d̄ ciuitatibus ꝓperarēt ad eū: dixit p silitudinē. Exijt q seminat seminare semē suū. Et duꝫ seminat: aliḋ cecidit sec⁹ viā: ꝛ cōculcatū ē: ꝛ volucres celi cōederūt illḋ. Et aliḋ cecidit supra petrā ꝛ natū aruit qꝛ nō hēbat humorē. Et aliḋ cecidit int̄ spinas ꝛ sil' exorte spine suffocauerūt illud. Et aliḋ cecidit i terrā bonā: ꝛ ortuꝫ fecit fructū cētuplū. Hec dicēs clamabat. Qui hꝫ aures audiēdi audiat. Interogabāt autēꝫ eū discipuli ei⁹: q̄ esset h̄ pabola. Quib⁹ ipse dixit. ¶ Uob datū ē nosse mysteriū regni dei ceteris āt i pabolis: ut videtes nō videant ꝛ audiētes nō intelligāt. ¶ Est aūt h̄ pabola. Semē ē v̄bū dei. Qui aūt secus viā: hi sunt q audiūt: deide venit diabolus ꝛ tollit v̄bū de corde eoꝝ: ne credētes salui fiāt. Nā q supra petrā: q cū audierit cū gaudio suscipiūt v̄bū. Et hi radices n̄ hn̄t: qi ad tēp⁹ credūt: ꝛ in tpe tēptatiōis recedūt. Qḋ aūt i spinas cecidit: hi sūt q audierūt: ꝛ a sollicitudinib⁹ ꝛ diuitijs ꝛ voluptatib⁹ vite eūtes suffocant ꝛ nō referūt fructū. Qḋ āt i bonā terrā: hi sūt q i corde bono ꝛ optimo audiētes verbum retinēt: ꝛ fructū afferūt i paciētia. ¶ Nemo āt lucernā accēdēs opit eā vase: aut subt⁹ lectū ponit: sꝫ supra cādelabꝛ pōit: ut itrātes videant lumē. ¶ Nō ē. n. occultū qḋ n̄ māifestet: nec abscōditū qḋ nō cogscat ꝛ i palā veniat Uidete ḡ qd audiatis. ¶ Qui eni hꝫ dabit illi: ꝛ qcūqꝫ nō hꝫ: etiā qḋ putat se habē aufere ab illo. ¶ Uenerūt autēꝫ ad illū mater ꝛ fratres eius: ꝛ nō poterāt adire eū p turba. Et nūciatū ē illi. Mater tua, ꝛ fratres tui stāt foris: volētes te videre. Qui rn̄dēs dixit ad eos: Mater mea ꝛ fratres mei hi sunt: q verbū dei audiūt ꝛ faciūt. ¶ Factū est aūt i vna dierū ꝛ ipse ascēdit i nauiculā: ꝛ discipuli ei⁹ ꝛ ait ad illos. Trāsfretem⁹ trans stagnū. Et ascēderūt. Et nauigātibus illis obdormiuit ꝛ descēdit ꝓcella vēti in stagnū: ꝛ cōpellebātur ꝛ piclitabant. Accedētes aūt suscitauerūt eū dicētes. Preceptor pim⁹. At ille surgēs increpauit vētuꝫ ꝛ tēpestatē aque: ꝛ cessauit ꝛ facta ē tranqllitas. Dixit aūt illis: Ubi ē fides vestra? Qui timētes mirati sunt ad inuicē dicētes: Quis putas hic ē. ¶ Quia ꝛ vētis ꝛ mari imperat: ꝛ obediūt ei. Et nauigauerūt ad regionē gerasenoꝝ: q̄ ē contra galileā. Et cū d̄ naui egressus eēt ad terrā: occurrit illi vir qdā q habebat demoniū iaꝫ tēporibus multis: ꝛ vestimēto nō iduebat: neqꝫ i domo manebat: sed i monumētis. Is ut vidit iesuꝫ ꝓcidit an̄ illū: ꝛ exclamās voce magna dixit. ¶ Quid mihi ꝛ tibi ē iesu fili dei altissimi. Obsecro te: ne me torqas. Precipiebat eni spiritui imūdo: ut exiret ab hoie. Multis eni tpibus arripiebat illū: ꝛ vinciebat catenis ꝛ cōpedib⁹ custoditus: ꝛ ruptis vinculis agebat a demonio in deserta. ¶ Interrogauit aūt illū iesus dicēs: Qḋ tibi nomē ē? At ille dixit: Legio. Quia itrauerūt demonia multa i eū. Et rogauerūt illū: ne iperaret illis ut in abyssum irent. ¶ Erat autem ibi grex porcoꝝ multorum pascentiū in monte ꝛ rogabant eum ut permitteret eis in illos igredi. Et permisit illis. Exierūt ergo demonia ab hoie: ꝛ intrauerunt in porcos: ꝛ impetu abijt grex perpiceps in stagnū: ꝛ suffocatus est. ¶ Quod ut viderunt factuꝫ q pascebāt fugerūt: ꝛ nūciauerunt in ciuitatem ꝛ in

Mat. 26. a. Mr. 14. a. Joh. 12. a.
F
G
Mr. 2. b.
Mat. 9. e. Mat. 5. f. J. 11. g.
A
Mat. 13. a. Mar. 4. a.
B
Mat. 13. b. Mar. 4. b. Lu. 6. Act. 18. d. Jo. 12. f. Mat. 13. c. Mr. 4. c.
C
J. 11. e. Mat. 5. b. Mar. 4. b. Mt. 10. e. Mr. 4. d. Mt. 13. b. ꝛ 25. e. Mr. 4. e. J. 19. d. Mt. 12. g. Mr. 3. g.
Mt. 8. e. Mr. 4. g.
D
Mt. 8. f. Mr. 4. g.
Mt. 8. f. Mr. 5. b.
Mr. 5. b.
E
Mt. 8. g. Mr. 5. b.
Mr. 5. b. Joh. 10. e.

villas. Exierunt aūt videre qđ factuȝ ē: ⁊ venerunt ad iesum: ⁊ inuenerūt hoīeȝ sedentē a quo demonia exierāt vestitū: ac sanamētē ad pedes eius ⁊ timuerūt. Nūciauerūt aūt illis ⁊ qui viderāt quō sanus fact⁹ esset a legione. Et rogauerūt illū oīs m̄ltitudo geraseno rum: vt discederet ab ipsis: q̄ꝛ magno timore tenebantur. ¶ Ipse autem ascendens nauim reuersus est. Et rogauit illū vir a quo demonia exierant vt cum eo esset. Dimisit aūt euȝ iesus dicens: Redi in domū tuā: ⁊ narra quāta tibi fecit deus. Et abijt p̄ vniuersam ciuitatem p̄dicans quāta illi fecisset iesus. ¶ Factū est aūt cum redisset iesus: excepit illū turba. Erant āt oēs expectātes eū. Et ecce venit vir cui nomē iayr⁹: ⁊ ipse p̄nceps synagoge erat ⁊ cecidit ad pedes iesu: rogās eū vt intraret in domū eius: q̄ꝛ vnica filia erat ei fere ānorum duodecim: ⁊ hec moriebat̄. Et cōtigit dū iret: a turbis cōprimebat̄. ¶ Et mulier q̄dam erat ī fluxu sanguinis ab ānis duodecim: que ī medicos erogauerat oēm subaȝ suā: nec ab vllo potuit curari. Accessit retro ⁊ tetigit fimbriam vestimenti eius: ⁊ confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait iesus: Quis est qui me tetigit? Negantib⁹ aūt oībus: dixit ⁊ petrus ⁊ qui cū illo erāt. Preceptor turbe te cōprimunt ⁊ affligunt: ⁊ dicis q̄s me tetigit? Et dixit iesus. Tetigit me aliq̄s. Nam ⁊ ego noui virtutē de me exisse. Videns aūt mlier q̄ꝛ non latuit: tremēs venit ⁊ p̄cidit an̄ pedes eius ⁊ ob quā cām tetigerit eū indicauit corā oī populo: ⁊ quēadmodū confestim sanata sit. At ipse dixit ei. ¶ Filia fides tua saluā te fecit Vade in pace. Adhuc illo loquēte venit quidam ad p̄ncipem synagoge dicēs ei: q̄ꝛ mortua est filia tua: noli vexare illum. Jesus autē audito hoc verbo r̄ndit patri puelle: Noli timere. Crede tantū: ⁊ salua erit. Et cū venisset domū: non p̄misit intrare secū quēquam nisi petrum ⁊ iacobū ⁊ iohānem: ⁊ patrē ⁊ m̄rem puelle. Flebant aūt oēs ⁊ plangebāt illā. At ille dixit: Nolite flere. ¶ Non est mortua puella sed dormit. Et deridebāt eum: sciētes quia mortua eēt. Ipse aūt tenēs manuȝ ei⁹ clamauit dicens. Puella surge. Et reuersus ē spūs eius: ⁊ surrexit ꝯtinuo. Et iussit illi dare manducare. Et stupuerūt parentes ei⁹ quib⁹ precepit ¶ ne alicui dicerent qđ factū erat. IX

Conuocatis āt iesus duodecim apostolis: dedit illis virtutē ⁊ p̄tātem sup̄ oīa demonia ¶ ⁊ vt languores curarēt Et misit illos predicare regnū dei: ⁊ sanare infirmos. ¶ Et ait ad illos: Nihil tuleritis ī via: neq̄ȝ virgā: neq̄ȝ perā: neq̄ȝ panē: neq̄ȝ pecuniaȝ: neq̄ȝ duas tunicas hēatis. Et inquācūq̄ȝ domū intraueritis ibi manete: ⁊ inde ne exeatis. ¶ Et quicūq̄ȝ non receperint vos: exeūtes de ciuitate illa: etiam puluerē pedū vestrorū excutite in testimoniū sup̄ illos. ¶ Egressi āt circuibant p̄ castella euangelizātes ⁊ curantes vbiq̄ȝ. ¶ Audiuit autē herodes tetrarcha oīa q̄ fiebant ab eo: ⁊ hesitabat eo q̄ diceret̄ a quibusdā: quia iohānes surrexit a mortuis a q̄busdā vero q̄ꝛ helias apparuit: ab alijs aūt q̄ꝛ p̄pheta vn⁹ de antiq̄s surrexit. Et ait herodes. ¶ Johānem ego decollaui: Quis est aūt iste de quo ego talia audio? Et q̄rebat videre eum. ¶ Et reuersi apostoli narrauerūt illi que cūq̄ȝ fecerāt ¶ ⁊ assūptis ill' secessit seorsū ī locū q̄ est bethsaide. Quod cū cognouissent turbe secute sunt illum ⁊ excepit eos ⁊ loquebatur illis de regno dei: ⁊ eos q̄ cura idigebāt: sanabat. ¶ Dies aūt cepat declinare. Et accedētes duodecim dixerūt illi. Dimitte turbas: vt euntes in castella villasq̄ȝ q̄ circa sunt diuertāt ⁊ inueniant escas: q̄ꝛ hic in loco deserto sumus. Ait aūt ad illos. ¶ Vos date illis mādūcare At illi dixerunt: ¶ Non sūt nobis pluseq̄ȝ q̄nq̄ȝ panes ⁊ duo pisces: nisi forte nos eam⁹ ⁊ emam⁹ in oēm hanc turbā escas. Erant aūt fere viri q̄nq̄ȝ milia. Ait autēȝ ad discipulos suos: Facite illos discūbere p̄ ꝯuiuia q̄nquagenos: ⁊ ita fecerūt. Et discubuerūt oēs. ¶ Acceptis aūt q̄nq̄ȝ panib⁹ ⁊ duobus piscib⁹: respexit in celū ⁊ benedixit illis: ⁊ fregit ⁊ distribuit discipulis suis vt ponerēt an̄ turbas. Et manducauerūt oēs: ⁊ saturati sunt. Et sublatum est qđ sup̄fluit illis fragmentorū cophini duodecim. ¶ Et factū est cū solus eēt orans erant cū illo ⁊ discipuli: ⁊ interrogauit illos dicens: Quem me dicūt esse turbe. At illi r̄nderunt ⁊ dixerūt: Johānēȝ baptistā: alij aūt heliam: alij vero q̄ꝛ vn⁹ p̄pheta de p̄orib⁹ surrexit. Dixit aūt illis: Vos aūt quem me esse dicitis? R̄ndēs simon petr⁹ dixit: Christū dei ¶ At ille increpans illos p̄cepit ne cui dicerēt hoc: dicens ¶ q̄ꝛ oȝ filium hoīs multa pati ⁊ reprobari a senioꝛib⁹ ⁊ principibus sacerdotum ⁊ scribis ⁊ occidi: ⁊ t̄tia die resurgere. ¶ Dicebat aūt ad oēs: Si q̄s vult post me venire: abneget semetipm̄: ⁊ tollat crucem suaȝ quotidie: ⁊ sequat̄ me. Qui eni voluerit aīaȝ suam saluā facere ꝑdet illam. Nā q̄ perdiderit aīam suā p̄p̄ me: saluam faciet illā. Quid enim p̄ficit hō si lucret̄ vniuersum mundū: se aūt ipm̄ p̄dat ⁊ detrimētuȝ sui faciat. ¶ Nā qui me erubuerit: ⁊ meos s̄mones: hunc fili⁹ hoīs erubescet cū venerit in maiestate sua ⁊ patris ⁊ sanctoꝝ angeloꝝ. ¶ Dico autē vobis vere sunt aliq̄ hic stātes q̄ nō gustabūt mortem donec videant regnū dei. ¶ Factū est aūt

Mar.5.c. Mat.9.d. Mr.5.d. Jo.4.g. Mt.9.d. Mr.5.d. Mat.9.e. Mar.5.f. Mat.9.e. Mar.5.g. Joh.11.b. Mat.9.e. Mar.5.g. Mr.5.g. Mt.10.a. Mr.6.b. Mt.10.a. Mar.3.c. Mt.10.b. Mr.6.b.

Mt.10.c. Mr.6.b. Act.13.d. Mr.6.b. Mt.14.a. Mr.6.b. Mt.14.a. Mar.6.c. Mr.6.d. Mr.6.d. Mt.14.c. Jo.6.a. Mt.14.c. Mar.6.c. Jo.6.a. Mt.14.c. Mar.6.c. Mt.14.d. Mar.6.c. Jo.6.a. Mt.14.d. Mar.6.f. Jo.6.b. Mt.16.c. Mar.8.c. Mt.16.e. Mar.8.e. Mt.16.e. Mar.8.f. Mt.16.f. Mr.8.g. J.14.f. Mt.10.f. Mr.8.g. Mt.16.g. Mar.9.a. Mt.17.a. Mar.9.a.

post hec verba fere dies octo: ⁊ assumpsit pe
trū ⁊ iacobū ⁊ iohānē: ⁊ ascēdit in montē ut
oraret. Et facta ē dū oraret species vult⁹ eius
altera: ⁊ vestitus ei⁹ albus ⁊ refulgēs. Et ec
ce duo viri loquebant̄ cū illo. Erāt aūt moy
ses ⁊ helias visi i maiestate: ⁊ dicebāt excel
sum ei⁹ quē cōpleturus erat in hierl'm. Pe
trus vo ⁊ q cū illo erāt: grauati erāt somno
Et euigilantes viderūt maiestatē ei⁹: ⁊ duos
viros q stabāt cū illo. Et factū est cū discede
ret ab illo: ait petrus ad iesum. Preceptor
bonū ē nos hic esse: ⁊ faciamus tria taberna
cula: vnū tibi: vnū moysi: ⁊ vnū helie. Nesci
ens qd diceret. Hec aūt illo loquēte: facta ē
nubes ⁊ obūbrauit eos: ⁊ timuerūt intranti
bus illis i nubē. ¶ Et vox facta ē de nube di
cens: Hic est filius meus dilectus: ipm audi
te. Et dū fieret vox: inuentus ē iesus solus: ⁊
ipsi tacuerūt: ⁊ nemini dixerūt in illis dieb⁹
qcq̄z ex his q̄ viderāt. ¶ Factū ē aūt i sequē
ti die descēdētibus illis de monte: occurrit il
lis turba mlt'a. Et ecce vir de turba exclama
uit dicēs: Magister obsecro te: respice i filiū
meū: q: vnicus est mihi. Et ecce spūs appre
hēdit eum ⁊ subito clamat: ⁊ elidit ⁊ dissipat
eū cū spuma: ⁊ vix discedit dilaniās eum. Et
rogaui discipulos tuos ut eycerēt illū: ⁊ nō
potuerūt. Respōdēs aūt iesus dixit: ¶ O ge
neratio infidelis ⁊ puersa: vsq̄z quo ero apd̄
vos ⁊ patiar vos? Adduc huc filium tuū. Et
cū accederet: elisit illū demoniū ⁊ dissipauit
Et increpauit iesus spm̄ imūdum: ⁊ sanauit
puerū: ⁊ reddidit illū patri eius. Stupebant
aūt oēs i magnitudine dei. Oibusq̄z miran
tib⁹ i omnib⁹ q̄ faciebat: dixit ad discipulos
suos: Ponite vos in cordib⁹ vestris sermo
nes istos. ¶ Filius eni hoīs: futurū est ut tra
dat̄ in manus hoium. At illi ignorabāt ver
bū istud: ⁊ erat velatū ante eos ut nō sentirēt
illud: ⁊ timebāt eū interrogare de hoc verbo
¶ Intrauit āt cogitatio i eos: qs eoꝝ maior
esset. At iesus vidēs cogitationes cordis il
loꝝ apprehēdit puerū: ⁊ statuit illū secus se:
⁊ ait illis: Quicūq̄z susceperit puerū istū in
noīe meo: me recipit. Et qcūq̄z me recēperit
recipit eū q me misit. Nā qui minor est int̄
vos oēs: hic maior ē. ¶ Respōdēs aūt iohā
nes dixit: Preceptor: vidim⁹ quēdā in noīe
tuo eycientē demonia ⁊ phibuimus eū: q:
nō sequit̄ nobiscū. Et ait ad illos iesus: No
lite phibere. Qui eni non est aduersuz vos
p vobis est. Factū ē aūt dū cōplerent̄ dies
assūmptionis eius: ⁊ ipse faciē suā firmauit
ut iret i hierl'm. Et misit nūcios ante conspe
ctū suū: ⁊ eūtes intrauerūt in ciuitatē sama
ritanoꝝ ut pararēt illi. Et nō receperūt eum

Mt. 3. g. ⁊ 17. b. Mr. 1. b. 2. 9. a. Esa. 42. a. Pe. 1. 2. 5. 3. c.
Mt. 17. d. E
Mr. 9. c.
Mt. 17. e.
Mr. 9. c.
Mt. 17. f.
Mr. 9. e.
F
Mt. 18. a.
Mr. 9. e.
Mr. 9. f.

q: facies ei⁹ erat euntis hierusalez. Cū vidis
sent aūt discipuli ei⁹ iacob⁹ ⁊ iohānes dixe
rūt: Dñe vis dicimus ut ignis descēdat de
celo: ⁊ cōsummat illos. Et cōuersus increpa
uit illos dicens: Nescitis cui⁹ spūs estis. ¶ Fi
lius hoīs nō venit aīas perdere sed saluare.
Et abierūt i aliud castellū. ¶ Factū ē aūt am
bulātibus illis i via: dixit qdā ad illū: Seq̄r
te quocūq̄z ieris. Dixit illi iesus: Vulpes fo
ueas habēt: ⁊ volucres celi nidos: ¶ fili⁹ aūt
hoīs nō habet vbi caput suū reclinet. Ait āt
ad alteꝝ: ¶ Sequere me. Ille aūt dixit: Dñe
pmitte mihi pmū ire: ⁊ sepelire patrē meuz
Dixitq̄z ei iesus: Sine ut mortui sepeliant
mortuos suos: tu aūt vade ⁊ annūcia regnū
dei. Et ait alter: Sequar te dñe: sed permitte
mihi pmū renūciare his q domi sunt. Ait
ad illū iesus: Nemo mittēs manū suam ad
aratꝝ ⁊ aspiciens retro: aptus est regno dei.

P Ost hec aūt designauit dñs X
⁊ alios septuagintaduos: ⁊ misit il
los binos ante faciē suam in oēm ci
uitatē ⁊ locū quo erat ipse venturus. Et dice
bat illis. ¶ Messis qdē multa: operarii autē
pauci. Rogate ḡ dñm messis ut mittat opa
rios in messem suā. ¶ Ite: ecce ego mitto vos
sicut agnos inter lupos. Nolite portare sac
culū neq̄z perā neq̄z calciamenta: ⁊ neminē
p viā salutaueritis. ¶ In quācūq̄z domū in
traueritis: pmū dicite pax huic domui: ⁊ si
ibi fuerit filius pacis requiescet sup illum pax
vra: sin aūt: ad vos reuertet̄. In eadē aūt do
mo manete: edētes ⁊ bibentes q̄ apud illos
sunt. ¶ Dignus est eni opari⁹ mercede sua.
Nolite trāsire de domo in domū. Et in quā
cūq̄z ciuitatē intraueritis ⁊ susceperint vos
māducate q̄ apponunt̄ vobis: ⁊ curate infir
mos q in illa sunt: ¶ ⁊ dicite illis: appropin
quabit i vos regnū dei. In quācūq̄z aūt ciui
tatē intraueritis ⁊ nō susceperint vos: exeū
tes i plateas ei⁹ dicite. Etiā puluerē q adhe
sit nobis de ciuitate vra extergimus in vos.
Tū h' scitote q: appropinquabit regnū dei.
Dico vobis: q: sodomis i die illa remissius
erit q̄z illi ciuitati. Ve tibi corozaim: ve tibi
bethsaida: q: si in tyro ⁊ sidone facte fuissent
vtutes q̄ facte sunt in vobis: oli i cilicio ⁊ ci
nere sedētes peniterēt. Verūtamen tyro ⁊ si
doni remissius erit i iudicio q̄z vobis. Et tu
capharnaū vsq̄z ad celū exaltata: vsq̄z ad in
fernū demergeris. ¶ Qui vos audit me au
dit: ⁊ qui vos spernit me spernit. Qui autez
me spernit: spernit eū qui misit me. Reuersi
sunt aūt septuagintaduo cū gaudio dicētes
Dñe etiā demonia subyciunt̄ nobis in noīe
tuo. Et ait illis: Videbā sathanā sicut fulgur

G
Mr. 18. b.
Mt. 8. d.
3. Reg. 19.
Mt. 8. d.
Mt. 8. c.
A
Mt. 9. g.
B
Mt. 10. c.
Mt. 10. b.
Mr. 6. b.
C
Mt. 10. b.
⁊ 20. b.
D
Mt. 10. b.
Mr. 16. f.
Mt. 11. e.
E
Mt. 10. g. ⁊ 18. a. Job. 14. e.

Mr.16.g.
F
Mt.11.f.
Mt.11.g.
Jo.16.c.
Mt.13.b.
Mt.22.f.
Mr.12.c.
G
Mt.22.f.
Mr.12.e.
Deutr.6.
Ro.13.c.
Ja.2.b.
J.16.d.

de celo cadentem. ¶Ecce dedi vobis ptãtem calcandi supra serpentes ⁊ scorpiones ⁊ sup oẽm ꝟtutem inimici: ⁊ nihil vobis nocebit. Verũtñ in hoc nolite gaudere: q2 spũs vob subijciunt: gaudete autẽ ꝙ noĩa vr̃a scripta sunt in celis. In ipsa hora exultauit i spũ scõ ⁊ dixit: ¶Confitebor tibi dñe pr̃ celi ⁊ tre: ꝙ abscõdisti hec a sapiẽtib⁹ ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea puulis: Etiã pr̃: qm̃ sic placuit ãte te. ¶Oĩa mihi tradita sũt a pr̃e meo. Et nẽo scit qs sit filius nisi pr̃: ⁊ qs sit pater nisi fili⁹ ⁊ cui voluerit filius reuelare. Et cõuersus ad discipulos suos dixit: ¶Beati oculi q vidẽt que vos videtis. Dico.n. vobis: ꝙ multi ꝓphe ⁊ reges voluerũt videre q̃ vos videtis ⁊ nõ viderũt: ⁊ audire que auditis: ⁊ nõ audierũt. ¶Et ecce qdã legisꝑit⁹ surrexit tẽptãs illum ⁊ dicens: Mgr̃: qd faciendo vitaz eternam possidebo? At ille dixit ad eum: In lege qd scriptũ est: Quõ legis: ¶Ille rñdẽs dixit Diliges dñm deũ tuum ex toto corde tuo: et ex tota aĩa tua: ⁊ ex oĩb⁹ virib⁹ tuis: ⁊ ex oĩ mente tua: ¶⁊ ꝓximũ tuũ sicut teipsum. Dixitq3 illi: Recte rñdisti. Hoc fac ⁊ viues. ¶Ille ãt volens iustificare seipsum dixit ad iesum: Et qs est meus ꝓxim⁹? Suspiciẽs ãt iesus dixit: Hõ qdaz descẽdebat ab hierl̃m i hiericho ⁊ incidit in latrones: q ẽt despoliauerunt eũ: ⁊ plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit aũt vt sacerdos qdam descenderet eadẽ via: ⁊ viso illo ꝑteriuit. Similiter ⁊ leuita: cũ esset secus locũ ⁊ videret eũ ptransijt. Samaritan⁹ aũt qdã iter faciẽs venit secus eũ: ⁊ videns eũ misericordia motus est. Et appropians alligauit vulnera ei⁹ infundẽs oleũ ⁊ vinũ: ⁊ imponẽs illũ i iumẽtũ suũ duxit in stabulũ: ⁊ curã ei⁹ egit. Et altera die ꝓtulit duos denarios: ⁊ dedit stabulario: ⁊ ait: Curã illi⁹ habe: ⁊ qdcũq3 supererogaueris: ego cũ rediero reddã tibi. Quis horum triũ vr̃ tibi ꝓximus fuisse illi q incidit in latrones: At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illũ. Et ait illi iesus: Uade ⁊ tu fac similiter. Factũ est aũt dum irẽt: ⁊ ipe intrauit i quoddã castellũ: ⁊ mulier q̃dã martha noĩe excepit illũ in domũ suã: ⁊ huic erat soror nomine maria. Que ẽt sedẽs secus pedes dñi audiebat verbũ illius: martha autẽ satagebat circa frequẽs ministeriũ. Que stetit ⁊ ait: Dñe nõ est tibi cure: ꝙ soror mea reliqt me solã ministrare: Dic ẽ illi vt me adiuuet. Et rñdens dixit illi dñs: Martha martha sollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnũ est necessarium. Maria optimam partez elegit. que non auferetur ab ea. XI

Et factum ẽ cũ esset in quodam loco orans: vt cessauit: dixit vnus ex discipulis eius ad eum: Domine doce nos orare sicut docuit iohãnes discipulos suos. Et ait illis ¶Cuz oratis dicite: Pater sctificetur nomen tuum: adueniat regnũ tuũ: panem nr̃m quotidianum da nobis hodie: ⁊ dimitte nob̃ peccata nostra: siqdem ⁊ nos dimittim⁹ debitoribus nr̃is: ⁊ ne nos inducas in tẽptatõem. Et ait ad illos: Quis vr̃m hẽbit amicũ ⁊ ibit ad illuz media nocte: ⁊ dicet illi: amice comoda mihi tres panes: qm̃ amicus me⁹ venit de via ad me: ⁊ nõ hẽo qd ponam ante illũ: ⁊ ille deintus rñdens dicat: noli mihi molestus esse iam hostiũ clausũ ẽ: ¶⁊ pueri mei mecũ sunt i cubili: non possũ surgere ⁊ dare tibi. Et ille si pseuerauerit pulsans dico vobis: ⁊ si nõ dabit illi surgẽs: eo ꝙ amicus ei⁹ sit ꝓpter iprobitatẽ m̃ eius surget: ⁊ dabit illi q̃t quot habet necessarios. Et dico ego vobis. ¶Petite ⁊ dabit̃ vobis: q̃rite ⁊ iuẽietis: pulsate ⁊ aperiet̃ vobis. ¶Oĩs.n.q petit accipit ⁊ q q̃rit iuẽit: ⁊ pulsanti aperiet̃. Quis ãt ex vobis pr̃e petit panẽ: nũqd lapidem dabit illi: Aut piscẽ nũqd ꝓ pisce ſpẽtẽ dabit illi: Aut si petierit ouũ nũqd porriget illi scorpionez? Si ẽ vos cũ sitis mali nostis bona data dare filijs vr̃is: quãtomagis pr̃ vester celestis de celo dabit spm̃ bonuz petẽtibus se. ¶Et erat ejciens demoniũ ⁊ illud erat mutũ: ⁊ cũ eiecisset demoniũ locut⁹ est mut⁹: ⁊ ãmirate sũt turbe. ¶Quidã autez ex eis dixerũt: In beelzebub ꝑncipe demonioꝝ ejcit demonium. ¶Et alij tẽptãtes: signũ de celo q̃rebãt ab eo Ipse aũt vt vidit cogitatiões eoꝝ dixit eis: ¶Oẽ regnũ i se diuisum: desolabit̃: ⁊ domus supra domũ cadet. Si aũt ⁊ sathanas i seipz diuisus est quõ stabit regnũ ei⁹: quia dicitis i beelzebub me ejcere demõia: Si aũt ego i beelzebub ejcio demõia: filij vr̃i in q̃ ejciũt Ideo ipi iudices vr̃i erũt. Porro si in digito dei ejcio demonia: ꝑfecto peruenit i vos regnũ dei. Cuz fortis armat⁹ custodit atrium suũ: in pace sunt ea q̃ possidet. Si aũt fortior eo superueniens vicerit eũ: vniuersa arma ei⁹ auferet in qb⁹ ꝯfidebat: ⁊ spolia ei⁹ distribuet Qui non ẽ mecũ: ꝯtra me ẽ: ⁊ q non colligit mecũ dispergit. ¶Cum imũdus spũs exierit de hoĩe: ambulat ꝑ loca inaquosa: querẽs requiẽ: ⁊ nõ inueniẽs dicit: Reuertar i domuz meam vnde exiui. Et cum venerit iuenit eã scopis mundatam. Tunc vadit ⁊ assumit septem alios spũs secuz nequiores se: ⁊ ingressi habitant ibi. Et fiunt nouissima hoĩs illi⁹ peiora ꝑorib⁹. Factum est aũt cuz hec diceret: extollẽs vocẽ quedaz mulier de turba dixit illi: Beatus venter q te portauit: ⁊ vbera

A
Mt.6.c.
Ro.8.d.
Job.19.
Esa.8.
B
Mt.7.b.
Ja.1.a.
Job.16.f.
Mat.9.f.
⁊.12.c.
Mt.12.c.
Mar.3.c.
Mt.12.e.
C
Mt.12.d.
Mar.3.f.
Mt.12.f.
D

q̄ suxisti. At ille dixit: Quinimo beati q au diūt verbū dei ꝛ custodiūt illud. Turbis aūt cōcurrētib⁹ cepit dicere. ¶ Generatio hec generatio nequā ē: signū q̄rit: ꝛ signū nō dabit ei nisi signū ione. Nā sicut fuit ionas signū niniuitis: ita erit ꝛ filī⁹ hoīs generationi isti. ¶ Regina austri surget i iudicio cū viris generationis hui⁹ ꝛ cōdēnabit illos: qꝛ venit a finib⁹ terre audire sapiaꝫ salomonis. Et ecce plus q̄ꝫ salomon hic. ¶ Uiri niniuite surgēt in iudicio cū generatione hac ꝛ cōdēnabūt illā: qꝛ pniam egerūt in p̄dicatione ione Et ecce plus q̄ꝫ iona hic. ¶ Nemo lucernam accendit ꝛ in abscōdito ponit neqꝫ sub modio sed supra cādelabrū: ut q ingrediunt̄ lumē videāt. ¶ Lucerna corpis tui ē ocul⁹ tu⁹ Si oculus tuus fuerit simplex: totū corpus tuū luciduꝫ erit: si aūt nequā fuerit: etiā corpus tuū tenebrosuꝫ erit. Uide ḡ ne lumē qd̄ i te est tenebre sint. Si ḡ corp⁹ tuū totū lucidū fuerit nō habēs aliquā partē tenebrarū: erit lucidū totū. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Et cū loqueret̄: rogauit illum qdā pharise⁹ ut prāderet apud se. Jesus aūt ingressus recubuit. Phariseus aūt cepit intra se reputās dicere: q̄re nō baptizatus eēt an̄ prādiū. Et ait dn̄s ad illum. ¶ Nūc vos pharisei qd̄ deforis ē calicis ꝛ catini mundatis: qd̄ aūt intus est vestrū: plenū ē rapina ꝛ iniqtate. Stulti: nōne q fecit qd̄ deforis est: etiā id qd̄ deintus ē fecit. Uerūtamē qd̄ superest date elemosynā: ꝛ ecce oīa munda sunt vobis. ¶ Sed ve vobis phariseis q decimatis mentā ꝛ rutā ꝛ oē olus: ꝛ p̄teritis iudiciū ꝛ charitatē dei. Hec aūt oportuit facē ꝛ illa nō omittere. ¶ Ue vobis phariseis: q diligitis p̄mas cathedras in synagogis: ꝛ salutationes i foro. ¶ Ue vobis qꝛ estis ut monumēta q̄ nō parēt: ꝛ hoīes ambulātes supra nesciūt. Rn̄dēs aūt qdā ex legisperitis ait illi: Magister: hec dicēs etiā cōtumeliā nob facis. At ille ait. ¶ Et vobis legisperitis ve qꝛ oneratis hoīes onerib⁹ q̄ portare nō possunt: ꝛ ipsi vno digito vestro nō tāgitis sarcinas. Ue vobis q edificatis monumēta pphetarū: p̄res aūt vr̄i occiderunt illos. Profecto testificamini q̄ cōsentitis operib⁹ patrū vr̄oꝝ: qm̄ qdē ipsi eos occiderūt: vos aūt edificatis eoꝝ sepulchra. Propterea ꝛ sapiētia dei dixit. ¶ Mittam ad illos pphetas ꝛ apl̄os: ꝛ ex illis occidēt ꝛ p̄sequent̄: ut inq̄rat̄ sanguis oīum pphetaꝝ q effusus est a cōstitutiōe mūdi a generatiōe ista: a sanguine abel vsqꝫ ad sanguinē zacharie: q periit int̄ altare ꝛ edem. Ita dico vobis: req̄ret̄ ab hac generatione. ¶ Ue vobis legisperitis q tulistis clauē scie: ꝛ ipsi nō introistis: ꝛ eos q introibāt: p̄hibuistis. Cū aūt hec ad illos diceret: ceperūt pharisei ꝛ legisperiti grauit̄ insistere: ¶ ꝛ os eius opprimere d̄ multis: insidiantes ei: ꝛ querētes aliqd capē de ore ei⁹ ut accusarēt eū.

XII

Multis aūt turbis cōcurrētib⁹ ita ut se iuicē cōculcarēt: cepit dicere ad discipulos suos. ¶ Attēdite a fermēto phariseoꝝ qd̄ ē hypocrisis. ¶ Nihil .n. opertū ē qd̄ nō reuelet̄: neqꝫ abscōditū qd̄ nō sciat̄ ¶ Qm̄ q̄ i tenebris dixistis: i lumie dicent̄: ꝛ qd̄ i aure locuti estis i cubiculis p̄dicabit in tectis. Dico autē vobis amicis meis ne terreamini ab his q occidunt corp⁹: ꝛ post hec nō hn̄t ampli⁹ qd faciāt. ¶ Ostēdā aūt vob quē timeatis. Timete eū q postq̄ꝫ occiderit hꝫ p̄tātē mittē i gehēnā. Ita dico vob hunc timete. ¶ Nōne qnqꝫ passeres veneūt dipōdio: ꝛ vnus ex illis nō ē i obliuione corā deo. ¶ Sed ꝛ capilli capitis vr̄i oēs numerati sunt. Nolite ḡ timē: multis passerib⁹ pluris estis vos. ¶ Dico aūt vobis oīs qcūqꝫ p̄fessus fuerit me corā hoīb⁹: ꝛ filī⁹ hoīs p̄fitebit̄ illū corā angelis dei. ¶ Qui aūt negauerit me corā hoīb⁹: negabit̄ corā angelis dei. ¶ Et oīs q dicit verbū in filiū hoīs remittet̄ illi: ei aūt q in spm̄ scm̄ blasphemauerit nō remittet̄. ¶ Cū aūt inducēt vos i synagogas: ꝛ ad magistratus ꝛ p̄tātes nolite solliciti eē q̄lit̄ aut qd respondeatis aut qd dicatis. Spūs eni scūs docebit vos in ipsa hora qd oporteat vos dicē. Ait aūt ei qdā de turba. Magister dic fratri meo: ut diuidat mecū hereditatē. At ille dixit ei: Hō ¶ qs me cōstituit iudicē aut diuisorē supra vos. Dixitqꝫ ad illos. Uidete ꝛ cauete ab oī auaritia qꝛ nō i abundātia cuiusq̄ꝫ vita ei⁹ ē ex his q̄ possidet. Dixit aūt silitudinē ad illos dicēs: Hoīs cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit ꝛ cogitabat itra se dicēs: Quid faciā: q̄ non habeo q̊ cōgregē fruct⁹ meos. Et dixit: Hoc faciā. ¶ Destruā horrea mea: ꝛ maiora faciā ꝛ illuc cōgregabo oīa q̄ nata sunt mihi ꝛ bona mea: ꝛ dicā aie mee. Aia habes mlta bona posita in annos plurimos: reqesce: comede: bibe: epulare. Dixit aūt illi de⁹: Stulte hac nocte aiaꝫ tuā repetūt a te. Que aūt parasti: cui⁹ erūt. Sic ē q sibi thesaurizat ꝛ nō ē in deum diues. Dixitqꝫ ad discipulos suos. ¶ Ideo dico vobis: Nolite solliciti eē aie vr̄e qd mādncetis neqꝫ corpi quid induamini. Aia plus ē q̄ꝫ esca: ꝛ corp⁹ plus q̄ꝫ vestimentū. Considerate coruos: qꝛ nō semināt neqꝫ metūt quib⁹ nō ē cellariū neqꝫ horreū: ꝛ de⁹ pascit illos. Quātomagis vos pluris estis

llis. Quis aūt vim cogitando pōt adijcere ad staturā suā cubitū vnuz? Si ḡ neqꝫ minimum ē potestis: qd de ceteris solliciti estis?

Mat.6.f.

¶ Considerate lilia quō crescūt. Nō laborāt neqꝫ nent. Dico aūt vobis: nec salomon i oī gloria sua vestiebaṫ sicut vnū ex istis. Si āt fenum qđ hodie ē in agro ⁊ cras in clibanuz mittiṫ deus sic vestit: quāto magis vos pusille fidei? Et vos nolite q̄rere qd māducetis: aut qd bibatis: ⁊ nolite in sublime tolli. Hec aūt oēs gentes mūdi q̄rūt. Pr̄ āt vr̄ scit qm̄ his indigetis.

Mt.6.g.

¶ Uerūtn̄ q̄rite p̄mū regnum dei ⁊ iusticiā ei⁹: ⁊ hec oīa adijcientur vobis. Nollite timere pusillus grex: qꝛ ꝯplacuit prī vr̄o dare vobis regnū.

Mt.19.e. Mr.10.e. Mat.6.d.

¶ Uendite q̄ possidetis: ⁊ date elemosynā. ¶ Facite vob̄ sacculos q̄ nō veterascūt: thesauꝝ nō deficientē i celis. Quo fur non appropiat: neqꝫ tinea corrūpit

Mt.6.e. E

¶ Ubi .n. thesaur⁹ vr̄ ē. ibi ⁊ cor vr̄z erit. Sint lūbi vr̄i p̄cincti ⁊ lucerne ardētes i manib⁹ vr̄is: ⁊ vos similes hoīb⁹ expectātib⁹ dn̄m suū qn̄ reuertaṫ a nuptijs: vt cū venerit ⁊ pulsauerit ꝯfestī apiēt ei.

Mt.24.g.

¶ Beati serui illi: q̄s cū venerit dn̄s inuenerit vigilātes. Amē dico vobis q̄ p̄cinget se ⁊ faciet illos discūbere: ⁊ trāsiens ministrabit illis. Et si venerit i scd̄a vigilia: ⁊ si i tr̄ia vigilia venerit: ⁊ ita inuenērit: beati sunt serui illi.

Mt.24.f. Mr.13.g.

¶ Hoc āt scitote: qm̄ si sciret pr̄ familias q̄ hora fur vētret: vigilaret vtiqꝫ: ⁊ n̄ sineret p̄fodi domū suā. Et vos estote parati qꝛ q̄ hora nō putatis fili⁹ hoīs vēiet. Ait āt ei petr⁹. Dn̄e ad nos dicis hāc pabolā: an ⁊ ad oēs? Dixit āt dominus.

Mt.24.g.

¶ Quis putas est fidelis dispēsator: ⁊ prudēs: quē ꝯstituit dn̄s supra familiā suā vt det illis in tp̄e tritici mēsurā? Btūs ille ser⁹ quē cū venerit dn̄s inuenerit ita facientē. Uere dico vob: qm̄ supra oīa q̄ possidet ꝯstituet illū. Qđ si dixerit seru⁹ ille in corde suo: morā facit dn̄s me⁹ vēire ⁊ ceperit p̄cutere seruos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊ bibere ⁊ inebriari: veniet dn̄s serui illius i die q̄ non speret ⁊ hora q̄ nescit: ⁊ diuidet eū: ptēqꝫ ei⁹ cū infidelib⁹ ponet.

F

¶ Ille āt ser⁹ q cognouit volūtē dn̄i sui: ⁊ nō se p̄parauit: ⁊ non fecit secundū volūtatē ei⁹ vapulabit multis: ¶ q aūt nō cognouit ⁊ fecit digna plagis: vapulabit paucis. Omni aūt cui multū datū ē multū q̄reṫ ab eo: ⁊ cui ꝯmendauerūt multū: pl⁹ petēt ab eo. Jgnē veni mittere i trā: ⁊ qd volo nisi vt accendaṫ? Baptisma āt hēo baptizari: ⁊ quō coartor vsqꝫ dū p̄ficiaṫ.

Ja.4.d. Osee.4.

G Mt.10.f.

¶ Putatis qꝛ pacē veni mittere i terrā? Nō dico vob sed sepatiōez: Erūt .n. ex h̄ qnqꝫ i domo vna diuisi: tres in duos ⁊ duo i tres diuidenṫ: pr̄ i filiū: ⁊ filius i p̄rem suū: mr̄ in filiā: ⁊ filia in mr̄em: socrus in nurū suā: ⁊ nurus i socꝝ suā

Mt.16.a.

¶ Dicebat aūt ad turbas. Cū videritis nubē orientē ab occasu: statī dicitis nimb⁹ venit: ⁊ ita fit: ⁊ cū austrū flantē: dicitis qꝛ estus erit ⁊ fit. Hypocrite faciē celi ⁊ t̄re nostis ꝓbare: hoc aūt tempus quō nō ꝓbatis? Quid aūt ⁊ a vobis ipsis nō iudicatis qđ iustū est? Cū aūt vadis cū aduersario tuo ad p̄ncipē i via da opam liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicem ⁊ iudex tradat te exactori: ⁊ exactor mittat te in carcerē.

Mt.5.d. ⁊.18.g.

¶ Dico tibi: nō exies īde donec ēt nouissimū minutū reddas. XIII

A

Derāt aūt qdā in ipso tp̄e nūciātes illi de galileis: quoꝝ sanguinē pilat⁹ miscuit cū sacrificijs eoꝝ. Et rn̄dēs dixit illis: Putatis q̄ hi galilei p̄ oib⁹ galileis pctōres fuerit: quia talia passi sūt.

Mt.4.e. Mr.1.c. Act. 2.d. ⁊.3.d. Apoc.2.d.

¶ Nō dico vobis: sꝫ nisi penitētiaz habueritis: oēs sil̄r pibitis sicut illi decez ⁊ octo supra quos cecidit turris in syloe ⁊ occidit eos. Putatis qꝛ ⁊ ipsi debitores fuerint: p̄ter oēs hoīes habitantes i hierl̄m.

Ezech.18. Ecc.17. Act. 3.d.

¶ Nō dico vobis: sꝫ si nō penitentiam habueritis: oēs similiter pibitis. Dicebat aūt ⁊ hanc similitudinē. Arborem fici habebat quidā plantatam in vinea sua ⁊ venit querens fructū in illa: ⁊ non inuenit.

B

Mt.21.c. Mr.11.c. Daniel.4.

Dixit āt ad cultorē vinee. ¶ Ecce āni tres sūt et quo venio querēs fructuz in ficulnea hac ⁊ non inuenio. Succide ergo illam. Ut quid etiam terram occupat? At ille respondēs dixit illi: Domine dimitte illaz ⁊ hoc āno vsqꝫ dum fodiam circa illā ⁊ mittam stercora ⁊ si quidem fecerit fructum: sin autem in futuruz succides eam.

Mt.9.b. Mar.5.a. J.14.a.

¶ Erat autē docens in synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier que habebat spiritum infirmitatis ānis decem ⁊ octo ⁊ erat inclinata: nec omnino poterat sursum respicere.

C

Quaz cum videret iesus vocauit eam ad se: ⁊ ait illi: Mulier dimissa es ab infirmitate tua.

Mt.9.b. Mat.5.d. S.6.a.

¶ Et imposuit illi manus: ⁊ cōfestim erecta est: ⁊ glorificabat deū. Respondens autem archisynagogus indignans: qꝛ sabbatis curasset iesus: dicebat turbe: Sex dies sunt in qbus oportet operari. Jn his ergo vēite ⁊ curramini: ⁊ nō i die sabbati. Respondens aūt ad illum dn̄s dixit. Hypocrite vnusqsqꝫ vestrū sabbato nō soluit bouē suum: aut asinum a p̄sepio ⁊ ducit adaquare? Hanc aūt filiam abrac quaz alligauit sathanas ecce decez ⁊ octo ānis: nō oportuit solui a vinculo isto die sabbati? Et hec cuz diceret: erubescebāt omnes aduersarij ei⁹: ⁊ oīs popul⁹ gaudebat i vniuersis q̄ gloriose fiebāt ab eo.

D

Dicebat ḡ: Cui simile est regnū dei: ⁊ cui simile estimabo illud?

Mt.13.d. Mar.4.f.

¶ Simile est grano synapis: qđ acceptū homo misit in hortum suum: ⁊ creuit: ⁊ factus est in arborē magnā

⁊ volucres celi requeuerūt in ramis eius. Et iterū dixit: Cui simile estimabo regnū dei? ¶ Sile est fermēto qđ acceptū mulier abscō dit in farine sata tria: donec fermētaret totū. ¶ Et ibat p ciuitates ⁊ castella docēs: ⁊ iter faciēs i hierl'm. Ait aūt illi qdā: Dñe: si pauci sunt q saluant: Ipse aūt dixit ad illos. ¶ Cōtendite intrare p angustā portā: q2 multi dico vobis q̄rūt intrare ⁊ nō poterūt. Cū autē intrauerit paterfamilias ⁊ clauserit ostiū: incipietis foris stare: ⁊ pulsare ad ostiū dicentes dñe aperi nob: ⁊ rńdēs dicet vob. ¶ Nescio vos vnde sitis. Tūc incipietis dicē. Mādu cauim⁹ corā te ⁊ bibim⁹: ⁊ i plateis nr̄is docuisti. Et dicet vobis: Nescio vos vnde sitis ¶ Discedite a me oēs operarij iniquitatis. ¶ Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū: cū videritis abraā ⁊ isaac ⁊ iacob ⁊ oēs ꝓphetas i regno dei: vos aūt expelli foras. ¶ Et venient ab oriente ⁊ occidēte ⁊ aq̄lone ⁊ austro: ⁊ accūbēt i regno dei. ¶ Et ecce sunt nouissimi q erāt primi: ⁊ sunt p̄mi q erāt nouissimi. In ipsa die accesserūt qdā phariseoꝝ dicētes illi: Exi ⁊ vade hinc q2 herodes vult te occidere. Et ait illis: Ite ⁊ dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia ⁊ sanitates perficio hodie ⁊ cras: ⁊ tertia die cōsumor. Uerumtñ oportet me hodie ⁊ cras ⁊ sequēti die ambulare: q2 nō capit prophetā perire ex hierusalē. ¶ Hierl'm hierl'm q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q mittūt ad te. Quotiēs volui cōgregare filios tuos quēadmodū auis nidū suū sub pēnis: ⁊ noluisti. Ecce relinquet vobis domus vr̄a deserta. Dico aūt vobis: q2 non videbitis me donec veniat cū dicetis: bñdictus q venit i noīe dñi.

XIIII

Et factū ē cū introisset iesus i domū cuiusdā p̄ncipis phariseoꝝ sabbato mādúcare panē: ⁊ ipsi obseruabant eū. Et ecce hō qdā hydropicus erat añ illū. Et rñdens iesus: dixit ad legisperitos ⁊ phariseos dicēs. ¶ Si licet sabbato curare? At illi tacuerūt. Ipse vero apprehensū sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. ¶ Cuius vestrū asin⁹ aut bos in puteū cadet ⁊ nō cōtinuo extrahet illū die sabbati. Et nō poterant ad hec rñdere illi. ¶ Dicebat aūt ⁊ ad inuitatos parabolā: intendens quō accubitus eligerēt: dicēs ad illos: Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias nō discūbas i p̄mo loco: ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo: ⁊ veniēs is q te ⁊ illū vocauit: dicat tibi: da huic locū: ⁊ tūc incipias cū rubore nouissimū locū tenere. Sz cū vocat⁹ fueris: vade recūbe i nouissimo loco: vt cū venerit q te inuitauit dicat tibi: Amice ascēde supi⁹. Tūc erit tibi gloria corā simul discūbētib⁹: q2 ois qui se exaltat humiliabit: ⁊ q se humiliat exaltabitur. Dicebat aūt ⁊ ei q se inuitauerat. Cū facis prādiū aut cenā: noli vocare amicos tuos: neq3 frēs tuos: neq3 cognatos: neq3 vicinos: neq3 diuites: ne forte ⁊ ipsi te reinuitēt ⁊ fiat tibi retributio. ¶ Sed cū facis cōuiuiū voca paupes debiles claudos ⁊ cecos: ⁊ beatus eris: q2 nō hñt retribuē tibi. Retribuet eni tibi in resurrectione iustoꝝ. Hec cū audisset quidā de sil' discūbētib⁹ dixit illi. ¶ Beatus q mādúcabit panē in regno dei. At ipse dixit ei: ¶ Hō qdā fecit cenā magnā: ⁊ vocauit multos. Et misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirēt: q2 iā parata sunt oīa Et ceperūt simul oēs excusare. Prim⁹ dixit ei: Uillā emi: ⁊ necesse habeo exire ⁊ videre illā. Rogo te: habe me excusatū. Et alī dixit Juga boū emi q̄nq3: ⁊ eo ꝓbare illa. Rogo te: habe me excusatū. Et alius dixit. Uxorē duxi: ⁊ ideo nō possū venire. Et reuersus seru⁹ nūciauit hec dño suo. Tūc irat⁹ paterfamilias dixit seruo suo: Exi cito i plateas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ paupes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc. Et ait seru⁹: Dñe: factū ē ut impasti: ⁊ adhuc loc⁹ est. Et ait dñs seruo: Exi in vias ⁊ sepes ⁊ cōpelle intrare: ut impleat dom⁹ mea. ¶ Dico aūt vobis: q2 nemo viroꝝ illoꝝ q vocati sunt gustabit cenā meā. Ibāt aūt turbe multe cū eo: ⁊ cōuersus dixit ad illos. ¶ Si q̄s venit ad me ⁊ non odit patrē suū ⁊ matrē ⁊ vxorē ⁊ filios ⁊ fratres ⁊ sorores: adhuc aūt ⁊ aiam suā. nō pōt meus esse discipulus. ¶ Et q nō baiulat crucē suā ⁊ venit post me: nō pōt me⁹ esse discipulus. Quis eni ex vobis volēs turrim edificare: nōne p2ius sedēs cōputat sumptus q necessarij sūt si habeat ad p̄ficiēdū: ne postq̄3 posuerit fundamentū ⁊ nō potuerit p̄ficere: oēs q vidēt incipiāt illudē ei dicētes: q2 hic hō cepit edificare: ⁊ non potuit cōsūmare. Aut quis rex iturus cōmittē bellū aduersus aliū regē: nō sedēs p̄us cogitat si possit cū decē milib⁹ occurrere ei: q cū viginti milib⁹ venit ad se. Alioqn adhuc illo longe agēte: legationē mittēs rogat ea q̄ pacis sūt. ¶ Sic ḡ ois ex vobis q nō renūciat oib⁹ q̄ possidet nō pōt me⁹ esse discipulus. ¶ Bonū est sal. Si aūt sal euanuerit: in q̄ cōdiet. Neq3 i terrā neq3 in sterquiliniū vtile ē: sed foras mittet. Qui hz aures audiēdi audiat.

XV

Erāt aūt appropinquātes ei publicani ⁊ petōres: vt audirent illum. Et murmurabāt pharisei ⁊ scribe dicentes: q2 hic petōres recipit ⁊ mādúcat cū illis ¶ Et ait ad illos parabolā istā dicens: Quis

Mt.13.d. E Mt.9.g. Mt.7.c. Job.7.c. Mt.7.c. Ma.25.b. F Mt.7.f. Ma.25.g. Mt.8.c. Mt.8.c. Mt.19.g. Mr.10.c. G Mt.23.g. A Mt.12.b. Mr.3.a. B Mt.23.b. Mt.22.g. C

Mt.23.b. Ja.4.c. Tobie.4. B Ps.77. Mt.22.a. Apoc.19.b. E Mt.6.c. F Mt.10.g. Mt.10.g. Jo.16.f. Mr.8.g.s.9.c. G Mt.10.g. j.18.c. Mt.5.b. Mr.9.g. A Mt.9.b. Mr.2.b. Mt.18.b.

B

ex vobis homo qui hȝ cētū oues: ⁊ si ꝑdide rit vnā ex illis: nōne dimittit nonaginta no uē i deserto ⁊ vadit ad illā q̄ perierat donec iueniat eā? Et cū inuenerit eā: imponit i hume ros suos gaudēs: ⁊ veniens domū cōuocat amicos ⁊ vicinos dicēs illis: Cōgratulami mihi: q̄r iueni ouē meā q̄ ꝑierat. Dico vob: q̄ ita gaudiū erit in celo sup vno peccatore pniaȝ agēte: q̄ȝ supra nonaginta nouē iustis

C

q̄ nō indigēt pnia. Aut q̄ mulier hn̄s drach mas decē: si ꝑdiderit drachmā vnā: nōne ac cendit lucernā ⁊ euertit domū ⁊ q̄rit diligen ter donec inueniat eā. Et cū inuenerit: cōuocat amicas ⁊ vicinas dicēs: Cōgratulami mihi q̄r iueni drachmā quā ꝑdiderā. Ita dico vo bis: gaudium erit corā angelis dei sup vno pctōre pniam agēte. Ait aūt: Homo quidā habuit duos filios: ⁊ dixit adolescētior ex il lis patri: Pat̄ da mihi portionē subē q̄ me

D

cōtingit. Et diuisit illis subaȝ. Et nō post mł tos dies: cōgregatis oib᷒ adolescētior fili᷒ ꝑegre ꝓfectus ē in regionē longinquā ⁊ ibi dissipauit subaȝ suam viuēdo luxuriose. Et postq̄ȝ oīa cōsūmasset: facta ē fames valida i regione illa: ⁊ ipse cepit egere. Et abijt ⁊ ad hesit vni ciuiū regionis illius: ⁊ misit illū in villā suā ut pasceret porcos. Et cupiebat im plere ventrē suū de siliq̄s q̄s porci māduca bāt: ⁊ nemo illi dabat. In se aūt reuersus di xit: Quāti mercēnarij i domo pr̄is mei abū

E

dāt panib᷒: ego aūt hic fame pereo? Surgā ⁊ ibo ad patrē meū ⁊ dicā ei. ¶ Pater pecca

J.15.c.

ui i celū ⁊ corā te: iam non suȝ dign᷒ vocari fili᷒ tuus: fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis. Et surgēs venit ad patrē suū. Cū autē adhuc lōge esset: vidit illū pat̄ ipsi᷒: ⁊ miseri cordia motus ē: ⁊ accurrēs cecidit sup collū ei᷒: ⁊ osculatus ē eū. Dixitq̄ȝ ei fili᷒: Pater peccaui i celū ⁊ corā te: iā nō sum dign᷒ voca ri fili᷒ tu᷒. Dixit aūt pat̄ ad seruos suos: Ci to ꝓferte stolā p̄mā ⁊ induite illū: ⁊ date an nulū i manu ei᷒: ⁊ calciamēta in pedes eius

F

Et adducite vitulū saginatū ⁊ occidite: ⁊ mā ducem᷒ ⁊ epulemur: q̄r hic fili᷒ me᷒ mortu᷒ erat: ⁊ reuixit: perierat: ⁊ inuentus ē. Et cepe rūt epulari. Erat aūt fili᷒ eius senior in agro Et cū veniret ⁊ appropinquaret domui: au diuit symphoniā ⁊ choꝝ: ⁊ vocauit vnuȝ de seruis: ⁊ interrogauit q̄d hec essent. Isq̄ȝ dixit illi: Frat̄ tuus venit: ⁊ occidit pat̄ tuus vitu lū saginatū: q̄r saluū illū recepit. Indignat᷒

G

ē aūt ⁊ nolebat introire. Pat̄ ḡ illi᷒ egressus cepit rogare illū. At ille rn̄dens dixit patri suo. Ecce tot annis seruio tibi: ⁊ nūq̄ȝ māda tū tuū p̄terij: ⁊ nūq̄ȝ dedisti mihi hedū ut cū amicis meis epularer. Sed postq̄ȝ filius

tuus hic q̄ deuorauit subaȝ suā cū meretrici bus venit: occidisti illi vitulum saginatum At ipse dixit illi: Fili tu semp mecū es: ⁊ oīa mea tua sunt. Epulari aūt ⁊ gaudere oporte bat: q̄r frat̄ tuus hic mortuus erat: ⁊ reuixit: ꝑierat ⁊ inuent᷒ est.

XVI

A

Dicebat aūt ⁊ ad discipulos suos. Hō quidā erat diues q̄ habebat villicū: ⁊ hic diffamatus ē apud illū: q̄si dissi passet bona illi᷒. Et vocauit illum: ⁊ ait illi: Quid h̄ audio de te. ¶ Redde rōnē villica

Mt.25.c.

tionis tue. Iā eni non poteris villicare: Ait aūt villic᷒ itra se. ¶ Quid faciā: q̄r dn̄s me᷒

Job.31.

B

aufert a me villicationē. Fodere non valeo: mēdicare erubesco. Scio q̄d faciam: ut cum amot᷒ fuero a villicatione: recipiāt me i do mos suas. Cōuocatis itaq̄ȝ singulis debito rib᷒ dn̄i sui: dicebat p̄mo: Quātū debes do mino meo? At ille dixit: Centū cados olei. Dixitq̄ȝ illi: Accipe cautionē tuā: ⁊ sede cito scribe q̄nq̄ginta. Deinde alio dixit: Tu xo quātū debes? Qui ait: centū choros tritici. Ait illi: Accipe lrās tuas: ⁊ scribe octoginta Et laudauit dn̄s villicū iniq̄tatis q̄r prudēt fecisset: q̄r filij hui᷒ seculi prudētiores filijs

C

lucis i generatione sua sunt. Et ego vob di co. Facite vobis amicos d̄ māmona iniq̄ta tis: ut cū defeceritis: recipient vos in eterna tabernacula. Qui fidelis ē i minimo: ⁊ i ma iori fidelis ē: ⁊ q̄ in modico iniquus ē: ⁊ i ma iori iniqu᷒ est. Si ḡ i iniq̄ māmona fideles nō fuistis: q̄d verū est: q̄s credet vobis? Et si in alieno fideles nō fuistis q̄d vestrū est q̄s da bit vobis? ¶ Nemo seru᷒ pōt duob᷒ dn̄is ser

Mt.6.c.

uire. Aut eni vnū odiet: ⁊ alterū diliget: aut vni adherebit: ⁊ alteꝝ cōtēnet. Nō potestis

D

deo seruire ⁊ māmone. Audiebāt aūt oīa h̄ pharisei q̄ erāt auari: ⁊ deridebāt illū. Et ait illis: ¶ Vos estis q̄ iustificatis vos corā ho

Mt.23.

minib᷒: deus aūt nouit corda vestra. Quia q̄d hoībus altū est: abominatio est an̄ deūȝ. ¶ Lex ⁊ ꝓphete vsq̄ȝ ad iohānē: ex eo regnū

Mt.11.b.

dei euāgelizat̄: ⁊ oīs i illud vim facit. ¶ Faci

Mt.5.b.

li᷒ ē aūt celū ⁊ terrā p̄terire: q̄ȝ de lege vnuȝ

Mr.13.g.

apicē cadere. ¶ Oīs q̄ dimittit vxorē suam:

Mt.5.e.

⁊ alterā ducit: mechat̄ ⁊ qui ꝓdimissaȝ a viro

⁊.19.b.

ducit mechat̄. ¶ Hō q̄dā erat diues q̄ idue

Mr.10.b.

bat̄ purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabat̄ q̄tidie splē

Eccle.6.

dide. Et erat q̄dē mēdic᷒ noīe lazar᷒: q̄ iace

Apoc.18.c.

E

bat ad ianuā ei᷒ vlcerib᷒ plen᷒: cupiēs satu rari de micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis: ⁊ ne mo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebāt ⁊ linge bāt vlcera ei᷒. Factū ē aūt ut moreret̄ mēdi

F

cus: ⁊ portaret̄ ab angelis i sinū abrae. Mor tuus ē aūt ⁊ diues: ⁊ sepultus ē i inferno. Ele uās aūt oculos suos cū esset i tormentis: vi

dit abraā alonge ⁊ lazaꝝ i sinu eius: ⁊ ipse clamās dixit: Pat̄ abraā miserē mei: ⁊ mitte lazaꝝ ut itingat extremū digiti sui i aquā ut refrigeret linguā meā: q2 crucior i hac flāma. Et dixit illi abraā: ¶ Fili recordare q2 recepisti bona i vita tua: ⁊ lazarus silit̄ mala. Nūc aūt hic cōsolat̄: tu ꝟo cruciaris. Et in his oibus int̄ nos ⁊ vos chaos magnuz firmatū ē: ut hi qui volūt hic trāsire ad vos nō possint: neq3 inde huc trāsmeare. Et ait: Rogo ḡ te pat̄: ut mittas eū i domū patris mei. Habeo eni qnq3 frēs: ut testet̄ illis ne ipi veniāt i hūc locū tormētoꝝ. Et ait illi abraam Habēt moysen ⁊ ꝓphetas: audiāt illos. At ille dixit: Nō pat̄ abraā: sed siqs ex mortuis ierit ad eos: pniāz agēt. Ait aūt illi: Si moysen ⁊ ꝓphetas nō audiūt: neq3 si qs ex mortuis resurrexerit credēt. XVII

Et ait ad discipulos suos. ¶ Impossibile ē ut nō veniāt scandala. Ve aūt illi ꝑ quē veniūt. Utili⁹ ē illi si lapis molaris imponat̄ circa collū ei⁹: ⁊ ꝓiciat̄ in mare: q̄3 ut scādalizet vnū de pusillis istis. Attēdite vobis. ¶ Si peccauerit i te frat̄ tu⁹ increpa illū ⁊ si penitētiā egerit dimitte illi. ¶ Et si septies i die peccauerit i te: ⁊ septies i die cōuersus fuerit ad te dicens: penitet me: dimitte illi. Et dixerūt apli dño: Adauge nobis fidē: dixit aūt dñs. ¶ Si habueritis fidez sicut granū synapis diceretis huic arbori moro: eradicare ⁊ trāsplantare i mare: ⁊ obediet vobis. Quis aūt vēm hñs seruū arātē aut pascentē boues q regresso de agro dicat illi stati transi ⁊ recūbe: ⁊ nō dicit: para q cenē ⁊ p̄cinge te ⁊ mistra mihi donec māducez ⁊ bibā: ⁊ post hec tu māducabis ⁊ bibes. Nū qd grā3 hz seruo illi: q2 fecit q̄ ei imparauerat Nō puto. Sic ⁊ vos cū feceritis oia q̄ p̄cepta sūt vobis dicite: serui iutiles sum⁹. Qd debuim⁹ facere fecimus. Et factū ē dū iret i hierl'm trāsibat ꝑ mediū samariā ⁊ galileaz Et cū igrederet̄ qdda castellū: occurrerūt ei decē viri leprosi. Qui steterūt a longe: ⁊ leuauerūt vocē dicentes. Iesu p̄ceptor miserere nr̄i. Quos ut vidit dixit: Ite ondite vos sacerdotib⁹. ¶ Et factū ē dū irēt: mundati sunt Unus aūt ex illis ut vidit q1 mūdatus ē: regressus ē cū magna voce magnificās deum Et cecidit i faciē añ pedes eius: grās agens Et hic erat samaritan⁹. Rñdēs aūt iesus dixit. ¶ Nōne decē mūdati sunt: ⁊ nouē vbi sūt? Nō est iuentus qui rediret: ⁊ daret gloriam deo nisi hic alienigena. Et ait illi: Surge vade: q1 fides tua te saluū fecit. Interrogatus aūtē a phariseis qñ venit regnū dei: rñdens eis dixit: Nō veniet regnum dei cum obseruatione: neq3 dicēt: ecce hic: aut ecce illic. Ecce eni regnū dei itra vos est. Et ait ad discipulos suos. Venient dies quādo desideratis videre vnū diē filij hois ⁊ nō videbitis. Et dicent vobis. ¶ Ecce hic: ⁊ ecce illic. Nolite ire: neq3 sectamini. Nā sicut fulgur coruscās sub celo i ea que sub celo sunt fulget: ita erit filius hois i die sua. Primū autē oportet illū multa pati: ⁊ reprobari a generatiōe hac ¶ Et sicut factū ē i dieb⁹ noe: ita erit ⁊ i dieb⁹ filij hois. Edebant ⁊ bibebant: vxores ducebant: ⁊ dabant̄ ad nuptias: vsq3 i diē qua intrauit noe i arcam ⁊ venit diluuiuz ⁊ ꝑdidit oēs. Siliter sicut factū est i diebus loth. Edebant ⁊ bibebāt: emebāt ⁊ vendebāt: plantabāt ⁊ edificabāt: q̄ die autē exijt loth a sodomis: pluit ignē ⁊ sulphur de celo: ⁊ omnes ꝑdidit. Scdm hec erit qua die fili⁹ hois reuelabit̄. In illa hora q fuerit i tecto ⁊ vasa ei⁹ i domo: ne descēdat tollere illa: ⁊ q i agro silit̄ nō redeat retro. ¶ Memores estote vxoris loth. ¶ Quicūq3 q̄sierit aiam suā saluam facere perdet illā. Et qcūq3 ꝑdiderit illā: viuificabit eaz. Dico vobis i illa nocte erūt duo i lecto vno: vn⁹ assumet̄ ⁊ alter relinquet̄. ¶ Due erunt molētes i vnū: vna assumet̄ ⁊ altera relinquet̄. Duo i agro: vnus assumet̄ ⁊ alter relinquet̄. Rñdentes dicūt illi: Ubi dñe: Qui dixit illis. ¶ Ubicūq3 fuerit corp⁹ illuc cōgregabunt̄ ⁊ aquile. XVIII

Dicebat autē ⁊ parabolam ad illos: qm̄ oportet semp orare ⁊ non deficere dicēs: Iudex quidā erat i q̄dam ciuitate q deū nō timebat: ⁊ hominē non reuerebat̄. Uidua autē quedā erat i ciuitate illa: ⁊ veniebat ad eū dicens: Uindica me de aduersario meo. Et nolebat ꝑ multū temp⁹. Post hec aūt dixit itra se. Et si deū nō timeo nec hoiem reuereor: tñ q2 molesta ē mihi hr̄ vidua vindicabo illā: ne i nouissimo veniēs suggillet me. Ait aūt dñs: Audite qd iudex iniquitatis dicit. De⁹ autē nō faciet vīdictā electoꝝ suoꝝ clamantiū ad se die ac nocte ⁊ patientiā habebit i illis. Dico aūt vobis: q2 cito faciet vīdictā illoꝝ. Uerūtñ fili⁹ hois veniēs: putas inueniet fidē i terra: Dixit autē ⁊ ad q̄sdā q i se cōfidebāt tāq̄3 iusti ⁊ aspernabant̄ ceteros pabolā istā dicēs: ¶ Duo hoies ascēdebāt i tēplū ut orarēt: vn⁹ pharise⁹ ⁊ alt̄ publican⁹. Pharise⁹ stās: h̄ apud se orabat De⁹ grās ago tibi: q2 nō sū3 sicut ceteri hominū: raptores: iniusti: adulteri velut etiā hic publican⁹. Ieiuno bis i sabbato: decimas do oium q̄ possideo. ¶ Et publican⁹ a lōge stās nolebat nec oclos ad celū leuāe: s3 ꝑcutiebat pect⁹ suū dicēs: De⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri.

Ps. 77. G — A — Mt. 18. a. — Mr. 9. f. — Leuit. 19. — Mt. 18. c. — Eccle. 19. — Mt. 18. d. — B — Mt. 17. e. — [illegible] — Mr. 11. e. — C — C — D — Mt. 8. a. — Mr. 1. g. — [illegible] — Leuit. 14. — E

Mt. 24. d. — Mr. 13. e. — F — Mt. 24. e. — 1. Pe. 3. d. — G — Gen. 19. — Mt. 16. f. — Mr. 8. g. — Mt. 24. f. — Mt. 24. d. — A — Eccle. 18. — 1. Tessal. 5. — B — [illegible] Act. 3. — [illegible] Eccle. 8. — Eccle. 5. — [illegible]. 15. e.

[C] Dico vobis descēdit hic iustificatꝰ i domū suā ab illo: ¶ qꝛ ois q se exaltat humiliabit᷑: ⁊ q se humiliat exaltabit᷑. ¶ Afferebāt autē ad illū ⁊ infātes ut eos tangeret. Qd̄ cū viderēt discipuli icrepabāt illos. Jesus aūt cōuocās illos dixit: Sinite pueros venire ad me: ⁊ nolite vetare eos. Taliū ē eni regnum dei. [B] Amē dico vobis: qcūq3 nō acceperit regnū dei sicut puer nō itrabit i illud. Et interrogauit eū qdā pinceps dicēs: ¶ Magr̄ bone: qd faciēs vitā eternā possidebo? Dixit āt ei iesus. Quid me dicis bonū? Nemo bonꝰ nisi solus deus. Mādata nosti. ¶ Nō occides: nō mechaberis: nō furtū facies: nō falsum testimoniū dices: honora patrē tuū ⁊ matrē. Qui ait. Hec oia custodiui a iuuētute mea. Quo audito iesus: ait ei. ¶ Adhuc vnū tibi deest. Oia q̄cūq3 habes vēde ⁊ da paupibꝰ ⁊ habebis thesauꝝ i celo: ⁊ veni sequere me. [E] His ille auditis cōtristatus ē qꝛ diues erat valde. Uidēs aūt iesus illū tristē factū: dixit Quā difficile q pecunias hn̄t i regnū dei intrabūt. ¶ Facilꝰ ē eni camelū p foramē acus trāsire: q̄3 diuitē intrare in regnū dei. Et dixerūt q audiebāt. Et qs pōt saluꝰ fieri. Ait illis: ¶ Que ipossibilia sunt apud hoies: possibilia sunt apud deū. Ait aūt petrꝰ: Ecce nos dimisimꝰ oia: ⁊ secuti sumꝰ te. ¶ Qui dixit eis Amē dico vobis nemo est q reliqt domum aut parētes aut fratres aut vxorē aut filios ppter regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plura i hoc tpe ⁊ i seculo futuro vitā eternā. ¶ Assūpsit aūt iesus duodeci ⁊ ait illis: [F] Ecce ascendimꝰ hierosolymā: ⁊ cōsūmabunt᷑ oia q̄ scripta sunt p pphetas de filio hois. Tradet᷑ eni gētibus: ⁊ illudet᷑: ⁊ flagellabit᷑: ⁊ conspuet᷑ postq̄3 flagellauerint occidēt eū: ⁊ die tertia resurget. Et ipsi nihil hoꝝ intellexerunt. Et erat verbū istud abscōditū ab eis: ⁊ nō intelligebāt q̄ dicebant᷑. ¶ Factū ē aūt cū appropinq̄ret hiericho: cecꝰ qdā sedebat secus viā mēdicās. [G] Et cū audiret turbā ptereūtē interrogabat quid h̄ esset. Dixerūt aūt ei: q iħs nazarenꝰ trāsiret. Et clamauit dicēs: ¶ Jesu fili dauid miserē mei. Et q pibāt increpabāt eū ut tacēt. Ipse vo multomagis clamabat fili dauid miserē mei. Stās aūt iesus iussit illū adduci ad se. Et cū appropinq̄sset: interrogauit illū dicēs: Quid tibi vis faciā? At ille dixit: Dn̄e ut videā. Et iesus dixit ei: Respice. ¶ Fides tua te saluū fecit. Et cōfestī vidit ⁊ seq̄bat᷑ illū magnificās deū. Et ois plebs ut᷑ vidit: dedit laudē deo.

[Margin: Mt.23.b. · Mt.19.c. · Mr.10.b. · Mt.19.d. · Mr.10.b. · Exo.20. · Mt.19.d. · Mr.10.c. · Mt.19.e. · Mr.10.e. · Mt.19.f. · Mr.10.c. · Mt.19.f. · Mr.10.d. · Mt.19.g. · Mr.10.d. · Mt.20.d. · Mr.10.e. · Mt.20.g. · Mr.10.g. · Mt.20.g. · Mt.9.e. · Mr.5.f.]

[Handwritten in margin, partly legible: c/a·53· aniel 9·]

XIX

[A] Et ingressus pambulabat hiericho. Et ecce vir noie zachēꝰ ⁊ hic pinceps erat publicanoꝝ: ⁊ ipse diues. Et q̄rebat videre iesū q̄ esset: ⁊ nō poterat pre turba: qꝛ statura pusillus erat. Et pcurrens ascēdit in arborē sycomoꝝ ut videret eū: qꝛ inde erat trāsiturus. Et cū venisset ad locū suspiciēs iesus vidit illū: ⁊ dixit ad illū. Zachee festinās descēde: qꝛ hodie i domo tua oportet me manere. Et festinās descēdit: ⁊ excepit illū gaudēs. Et cū viderēt oēs murmurabāt di ētes q ad hoiē peccatorē diuertisset. [B] Stās aūt zacheus dixit ad iesum. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibus: ⁊ si quid aliquē defraudaui reddo q̄druplū Ait iesus ad eū. Quia hodie salus domui huic facta ē: eo q ⁊ ipse filius sit abrae. ¶ Uenit eni filiꝰ hois q̄rere ⁊ saluū facere qd̄ perierat. Hec illis audiētibꝰ adyciēs dixit parabolā: eo q esset ppe hierlm: ⁊ qꝛ existimarent q cōfestim regnū dei manifestaret᷑. ¶ Dixit ḡ. Hō quidā nobilis abyt i regionē longinquā accipe sibi regnū: ⁊ reuerti. Uocatis āt decē seruis suis: dedit eis decē mnas: ⁊ ait ad illos: Negociamini dū venio. Ciues aūt eiꝰ oderāt eū: ⁊ miserūt legationē post illū dicētes: Nolumꝰ hūc regnare sup nos. [C] Et factū ē ut rediret accepto regno: ⁊ iussit vocari seruos quibꝰ dedit pecuniā: ut sciret q̄ātū quisq3 negociatus esset: Uenit aūt pmꝰ dicēs: Dn̄e: mna tua decē mnas acquisiuit. Et ait illi: ¶ Euge bone serue qꝛ i modico fuisti fidelis: eris ptātē hn̄s supra decē ciuitates. Et alt᷑ venit dicēs: Dn̄e: mna tua fecit quinq3 mnas. Et huic ait: Et tu esto sup quinq3 ciuitates. Et alt᷑ vēit dicēs: Dn̄e ecce mna tua quā habui repositā i sudario. Timui eni te qꝛ hō austerus es: tollis qd̄ non posuisti: ⁊ metis qd̄ nō seminasti. [D] Dixit ei: De ore tuo te iudico serue nequā. Sciebas q ego hō austerꝰ sum: tollēs qd̄ nō posui: ⁊ metēs qd̄ non seminaui. Et quare nō dedisti pecuniā meam ad mensā: ⁊ ego veniēs cū vsuris vtiq3 exegissem illud. Et astātibꝰ dixit: Auferte ab illo mnā: ⁊ date illi qui decē mnas hȝ. Et dixerūt ei: Dn̄e: hȝ decē mnas. ¶ Dico aūt vobis qꝛ oi habēti dabit᷑ ⁊ abūdabit ab eo aūtem qui nō hȝ ⁊ qd̄ hȝ auferet᷑ ab eo. ¶ Uerūtn̄ inimicos meos illos q noluerūt me regnare sup se adducite huc: ⁊ interficite an̄ me. Et his dictis pcedebat ascēdēs hierosolymā. ¶ Et factū ē cū appropinq̄sset ad bethphage ⁊ bethaniā ad mōtē q vocat᷑ oliueti: misit duos discipulos suos dicēs: ¶ Ite i castellū qd̄ cōtra vos ē. In qd̄ introeūtes: inuenietis pullū asine alligatū: cui nemo vnq̄3 hoium sedit. [E] Soluite illū ⁊ adducite. Et si qs vos interrogauerit q̄re soluitis: sic dicetis ei: Quia dn̄s opam eiꝰ desiderat. Abierunt aūt qui missi erāt: ⁊ inuenerūt sicut dixit illis stātē pullū Soluētibꝰ autē illis pullū: dixerūt dn̄i eius

[Margin: Mt.15.c. · Mt.25.b. · Mr.13.g. · Mt.25.d. · Mt.13.b. ⁊ 25.c. Mr.4 c. Lu.8.c. · Deut.19. · Mt.21.a. · Mr.11.a. · Joh.32.b. · Mt.21.a. · Mr.11.a.]

ad illos. Quid soluitis pullū. At illi dixerūt
Quia dñs eū necessariū habet. Et duxerūt
illū ad iesū. Et iactātes vestimēta sua supra
pullū: iposuerūt iesum. ¶ Euntē aūt illo sub
sternebāt vestimēta sua i via. Et cū appropi
quaret iā ad descēsum mōtis oliueti: ceperūt
oēs turbe descēdētiū gaudētes laudare deū
voce magna sup oib⁹ q̄s viderāt ꝟtutibus
dicētes: Bñdict⁹ q venit rex i noīe dñi. pax
i celo: ꝛ gloria i excelsis. ¶ Et qdā phariseoꝝ
de turbis dixerūt ad illū: Magister increpa
discipulos tuos. ¶ Quib⁹ ipse ait: Dico vob
qꝛ si hi tacuerint: lapides clamabunt. Et vt
appropinquit: vidēs ciuitatē fleuit sup illā
dicēs: Quia si cognouisses ꝛ tu. ¶ Et quidē
in hac die tua q̄ ad pacē tibi: nūc aūt abscon
dita sunt ab oculis tuis. Quia venēt dies i
te: ꝛ circūdabūt te inimici tui vallo: ꝛ circū
dabūt te: ꝛ coangustabūt te vndiqꝫ: ꝛ ad ter
rā ꝓsternēt te: ꝛ filios tuos q in te sunt. ¶ Et
nō relinquēt in te lapidē sup lapidē: eo ꝙ nō
cognoueris tempus visitationis tue. ¶ Et in
gressus in templū cepit eycere vendentes ꝛ
emētes: dicēs illis: ¶ Scriptū est: qꝛ domus
mea dom⁹ orationis est. Uos autē fecistis
illā speluncā latronū. Et erat docēs q̄tidie in
templo. ¶ Principes aūt sacerdotū ꝛ scribe ꝛ
ꝓncipes plebis q̄rebāt illū perdere: ꝛ nō in
ueniebāt quid facerent illi. Oīs eni ꝑplus
suspēsus erat audiēs illū. XX

Mt.21.a. Mr.11.b. Job.12.b. F Mt.21.c. Abachuc.2. G Naum.3. Mt.24.a. Mr.13.a. Mt.21.b. Mr.11.d. Job.2.d. Esa.56. Hiere.7. Mt.21.g. Mr.12.b. I. 24. Jo.7.e. ꝛ.8.c. A

Et factū ē in vna dierū docēte illo po
pulū in tēplo ꝛ euāgelizāte: cōuene
rūt ꝓncipes sacerdotū ꝛ scribe cū se
niorib⁹: ꝛ aiūt dicētes ad illū. ¶ Dic nobis i
q̄ ꝑtāte hec facis. Aut qs ē q dedit tibi hāc
ꝑtātē: Rñdens aūt iesus dixit ad illos. In
terrogabo vos ꝛ ego vnū verbū. Rñdete
mihi. Baptismū iohānis de celo erat: an ex
hoib⁹: At illi cogitabāt itra se dicētes: Quia
si dixerim⁹ de celo dicet: Quare ḡ nō credidi
stis illi: Si autē dixerim⁹ ex hoib⁹ plebs vni
uersa lapidabit nos. Certi sunt eni iohānem
ꝓphetā eē. Et rñderūt se nescire vñ esset. Et
iesus ait illis: Neqꝫ ego dico vobis in q̄ po
testate hec facio. ¶ Cepit aūt dicē ad plebem
pabolā hanc. Hō quidā plātauit vineā ꝛ lo
cauit eā colonis: ꝛ ipse pegre fuit multis tē
porib⁹. Et i tpe illo misit ad cultores seruū
vt de fructu vinee darēt illi. Qui cesuꝫ dimi
serūt eū inanē. Et addidit alterū seruū mitte
re. Illi aūt hūc qꝫ cedētes: ꝛ afficiētes cōtu
melia: dimiserūt inanē. Et addidit tertiū mit
tere: q ꝛ illū vulnerātes eiecerūt. Dixit autē
dñs vinee. Quid faciā: Mittā filiū meū dile
ctū: forsitā cū hūc viderint verebunt. Quē
cū vidissent coloni: cogitauerūt intra se dicē

Mt.21.d. Mr.11.f. B Mt.21.f. Mr.12.a. C

tes. ¶ Hic ē heres. Occidam⁹ illū: ut nostra
fiat hereditas. Et eiectū illū ext vineā occide
rūt. Quid ḡ faciet illis dñs vinee: Ueniet ꝛ
perdet colonos istos ꝛ dabit vineam alijs.
Quo audito dixerūt illi: Absit. Ille aūt aspi
ciens eos ait: ¶ Quid est ḡ h̄ qd scriptū ē: la
pidē quē reprobauerūt edificātes hic factus
ē i caput anguli: Oīs q ceciderit supra illū
lapidē cōquassabit: supra quē autē ceciderit
cōminuet illū. Et q̄rebāt ꝓncipes sacerdotū
ꝛ scribe mittē in illū man⁹ illa hora ꝛ timue
rāt ꝑplm. Cognouerūt eniꝫ ꝙ ad ipsos dixe
rit silitudinē hāc. ¶ Et obseruātes miserūt in
sidiatores q se iustos simularēt: ut caperent
eū in sermone: ꝛ traderēt illū ꝓncipatui ꝛ po
testati ꝓsidis. Et introgauerūt eum dicētes.
¶ Magister scim⁹ qꝛ recte dicis ꝛ doces ꝛ nō
accipis ꝑsonā: sed viā dei i veritate doces:
Licet nobis tributū dare cesari: an nō: Cōsi
derās aūt dolū illoꝝ dixit ad eos. Quid me
tēptatis: Ostēdite mihi denariū. Cui⁹ habet
imaginē ꝛ iscriptionē: Rñdētes dixerūt: Ce
saris. Et ait illis: Reddite ḡ q̄ sunt cesaris ce
sari: ꝛ q̄ sunt dei deo. Et nō potuerūt verbuꝫ
ei⁹ rep̄hendē corā plebe: ꝛ mirati i responso
ei⁹ tacuerūt. Accesserūt aūt qdā saduceoꝝ
q negāt eē resurrectionē: ꝛ introgauerūt eū
dicētes. ¶ Magister: moyses scripsit nobis:
si frat alicui⁹ mortu⁹ fuerit hñs vxorē: ꝛ hic
sine liberis fuerit: ut accipiat eā frat ei⁹ vxo
rē: ꝛ suscitet semen fratri suo. Septē ḡ frēs
erāt ꝛ ꝓmus accepit vxorē ꝛ mortu⁹ ē sine fi
lijs. Et sequēs accepit illā: ꝛ ipse mortuus ē
sine filio. Et tertius accepit illā: similit ꝛ oēs
septem: ꝛ nō reliquerūt semē: ꝛ mortui sunt.
Nouissime oiūm mortua ē ꝛ mulier. In re
surrectione ḡ cui⁹ eoꝝ erit vxor. Siqdē septē
habuerūt eā vxorē. Et ait illis iesus: Filij h⁹
seculi nubūt: ꝛ tradunt ad nuptias: illi vero
q digni habebunt seculo illo: ꝛ resurrectione
ex mortuis: neqꝫ nubēt neqꝫ ducēt vxores
neqꝫ vltra mori poterūt. ¶ Equales eni ange
lis sunt ꝛ filij sunt dei: cū sint filij resurrectio
nis. Quia ꝟo resurgāt mortui: ¶ ꝛ moyses
ostēdit secus rubū: sicut dicit dñm deū abraā
ꝛ deū isaac ꝛ deū iacob. Deus aūt nō ē mor
tuoꝝ sed viuoꝝ. Oēs eni viuūt ei. Rñdētes
aūt qdā scribarū dixerūt ei: Magister bene
dixisti. ¶ Et amplius nō audebāt eū quicq̄ꝫ
introgare. Dixit autēꝫ ad illos: Quō dicūt
xpm filiū esse dauid: ꝛ ipse dauid dicit i libro
psalmoꝝ. ¶ Dixit dñs dño meo sede a dex
tris meis. Donec ponā inimicos tuos scabel
lū pedū tuoꝝ. ¶ Dauid ḡ dñm illū vocat: ꝛ
quō fili⁹ ei⁹ est. Audiēte aūt oī ꝑplo dixit di
scipulis suis. ¶ Attēdite a scribis qui volūt

Gen.37. Mt.21.g. Mr.12.b. 1.Pe.2.a. Act.4.b. D Mt.22.c. Mr.12.b. Joh.7.g. ꝛ.8.c. Mt.22.c. Mr.12.c. E Mt.22.d. Mr.12.c. F Mt.22.e. Mr.12.d. Exo.3. G Mt.22.g. Mr.12.f. Ps.109. Mt.22.g. Mr.12.f. Mr.12.g.

ambulare in stolis: ⁊ amant salutationes in foro ⁊ p̃mas cathedras i sinagogis: ⁊ p̃mos discubit⁹ in ꝯuiuijs. Qui deuorāt domos viduarum: simulātes longā oratiōez. Hi accipiēt damnationem maiorem. XXI

¶ Respiciens aūt vidit eos q mittebāt munera sua i gazophylatiū diuites. Uidit aūt ⁊ q̄ndā viduā paupculaȝ mittētem era minuta duo. Et dixit: Uere dico vobis: q2 vidua hec paup plus q̄ȝ oēs misit. Nā oēs hi ex abūdanti sibi miserūt i munera dei: hec autem ex eo qḋ deest illi omnez victum suum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo ꝙ bonis lapidibus ⁊ donis ornatuȝ esset: dixit: ¶ Hec que videtis: venient dies i qb⁹ nō relinq̄t lapis supra lapidē: q non destruat. ¶ Interrogauerunt aūt illū dicētes: Preceptor qñ hec erūt ⁊ qḋ signū cū fieri icipiēt? Qui dixit: ¶ Uidete ne seducamini. Multi.n. veniēt in noie meo dicētes: q2 ego sum: ⁊ tp̄s appropinq̄uit. Nolite ire post eos. Cū āt audieris p̃lia: ⁊ seditiones: nolite terreri. Oportet p̃mū hec fieri: sed nōdum stati finis. Tunc dicebat illis. ¶ Surget gens ꝯtra gentē ⁊ regnū aduersus r̃gnū ⁊ tremot⁹ magni erūt p loca ⁊ pestilētie ⁊ fames: terroresq3 de celo: ⁊ signa magna erunt. ¶ Sȝ an̄ hec oia iniiciēt vobis man⁹ suas ⁊ psequent tradētes i synagogas ⁊ custodias trahentes ad reges ⁊ p̃sides pp nomē meū. Cōtinget āt vobis i testimoniū. Ponite ḡ i cordib⁹ v̄ris nō p̃meditari queādmodū r̄ndeatis. Ego.n. dabo vobis os ⁊ sapientiā: cui nō poterūt resistere ⁊ ꝯtradicere oēs aduersarij v̄ri. Trademini aūt a parentib⁹ ⁊ fr̄ibus ⁊ cognatis ⁊ amicis: ⁊ morte afficiēt ex vobis. Et eritis odio oib⁹ hoib⁹ pp nomē meū. ¶ Et capillus de capite v̄ro nō pibit. In patiētia v̄ra possidebitis aias v̄ras. ¶ Cum āt videritis circūdari ab exercitu hierl'm: tunc scitote q2 appropinq̄uit desolatio ei⁹. ¶ Tunc q i iudea sūt fugiāt ad mōtes: ⁊ q i medio ei⁹ discedāt ⁊ q in regiōib⁹: nō intrēt i eā: q2 dies vltiōis hi sunt vt ipleant oia q̄ scripta sūt. ¶ Ue aūt p̄gnātib⁹ ⁊ nutriētib⁹ i illis dieb⁹. Erit.n. p̃ssura magna sup trā: ⁊ ira pplo huic. Et cadēt i ore gladij: ⁊ captiui ducēt i oēs gētes. Et hierusalē calcabit a gētib⁹ donec ipleant tpa nationū. ¶ Et erūt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis: ⁊ in tris p̃ssura gētiū pre ꝯfusiōe sonit⁹ maris ⁊ fluctuū arescētib⁹ hoib⁹ p̄ timore ⁊ expectatione q̄ supuenıēt vniuerso orbi. Nā v̄tutes celoꝝ mouebūt. ¶ Et tūc videbunt filiū hoīs venientē i nube cū p̄tāte magna ⁊ maiestate His aūt fieri incipiētib⁹: respicite ⁊ leuate capita v̄ra: qm̄ appropinquat redēptio vestra ¶ Et dixit illis similitudinē. Uidete ficulneam ⁊

A Mr.12.g.
B
Mt.24.a. Mr.13.a. Mt.24.a. Mr.13.b. Mt.24.a. Mr.13.b. Eph.5.b. 1.Cor.3.d. Col.2.d.
C
Mt.24.b. Mr.13.b. Mt.24.b. Mr.13.b. Jo.15.f.
Mt.10 f.
D
Mt.24.c. Mr.13.d. Mt.24.c. Mr.13.d. Mt.24.c. Mr.13.d. Esa.13. Ezech.13.
E
Esa.13. Johel.2.
Mt.24.d. Mr.13.f. Job.26. Esa.3.
F
Mt.24.e.

oēs arbores: cū p̄ducūt iā ex se fructū: scitis qm̄ ꝓpe ē estas: ita ⁊ vos cū videritis h̄ fieri scitote qm̄ ꝓpe ē r̄gnū dei. Amē dico vob: q2 n̄ p̄teribit gnātio hec donec oia fiāt. ¶ Celū ⁊ terra trāsibūt: v̄ba aūt mea non transibunt. ¶ Attēdite aūt vobis ne forte grauent corda v̄ra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis hui⁹ vite ⁊ supueniat i vos repētina dies illa. Tanq̄ȝ laqueus supueniet eni in oēs q sedēt sup faciem ois tre. Uigilate itaq3 oi tp̄e orātes. vt digni habeamini fugere ista oia q̄ futura sūt ⁊ stare an̄ filiū hois. Erat aūt dieb⁹ docēs in templo: noctib⁹ v̄o exiens morabat in monte q vocat oliueti. Et ois ppl's manicabat ad eū in templo audire eum. XXII

¶ Appropinquabat āt dies festus azymorum q dicit pasca. ¶ Et q̄rebāt p̄ncipes sacerdotū ⁊ scribe q̄uo eū interficerent: timebāt v̄o plebē. ¶ Intrauit aūt sathanas i iudam q cognominabat scarioth: vnū de duodecim: ¶ ⁊ abijt ⁊ locut⁹ est cū p̄ncipibus sacerdotū ⁊ magistratib⁹ quēadmodum illum traderet eis. Et gauisi sūt ⁊ pacti sunt pecuniā illi dare. Et spopōdit. ¶ Et q̄rebat opportunitatē: vt traderet illū sine turb̄. Uenit aūt dies azymoꝝ: in q̄ necesse erat occidi pasca. Et misit petrū ⁊ iohānem dicens: Euntes parate nobis pasca: vt manducem⁹ At illi dixerūt: Ubi vis parem⁹? Et dixit ad eos. ¶ Ecce introeūtib⁹ vobis in ciuitatē occurret vobis hō q̄dam āphoram aq̄ portās sequimini eū i domū in quā intrat ⁊ dicetis p̄ifamilias domus. Dicit tibi mgr̄: Ubi ē diuersorium vbi pasca cū discipulis meis mālducē? Et ipse oñdet vobis cenaculū magnū stratum: ⁊ ibi parate. Euntes aūt inuenerunt sicut dixit illis: ⁊ parauerūt pasca. Et cum facta esset hora discubuit: ⁊ duodecim apostoli cuȝ eo. Et ait illis: Desiderio desideraui hoc pasca manducare vobiscum anteq3 patiar. Dico enim vobis quia ex hoc nō manducabo illud donec impleat in regno dei. ¶ Et accepto calice gr̄as egit ⁊ dixit: Accipite ⁊ diuidite inter vos. Dico enim vobis ꝙ nō bibā de generatōne vitis donec regnū dei veniat ¶ Et accepto pāe gratias egit ⁊ fregit ⁊ dedit eis dicens: Hoc est corp⁹ meum quod ꝓ vobis datur. Hoc facite in meā cōmemoratiōȝ Similiter ⁊ calicē postq̄ȝ cēauit dicēs: ¶ Hic est calix nouū testamētum in sanguine meo qui ꝓ vobis fundet. Uerūtamen ecce man⁹ tradentis me mecum est in mensa. ¶ Et quidem filius hominis s̄m quod definitum est vadit. Ueruntamen ve homini illi p quem tradet. ¶ Et ipsi ceperūt q̄rere int se: qs eēt ex eis q h̄ factur⁹ esset. ¶ Facta ē āt ⁊ ꝯtētio int eos: qs eoꝝ videret eē maior. Dixit aūt eis.

Mr.13.f.
Mt.24.e. Mr.13.g.
G
Ro.13.d.1. Tessal.5.a. Apoc.8.d.
A
Mt.26.a. Mr.14.a. Jo.12.a. 8.19.g.⁊. 20.c. Mt.21.g. Mr.12.b. Jo.7.c.⁊g. Job.13.a. Mt.25.b. Mr.14.b.
Mt.26.b. Mr.14.b.
B
Mt.26.c. Mr.14.c. 1.Cor.11.c. Mt.26.c. Mr.14.c. Act.17.d. Mt.26.c. Mr.14.c. Heb.9.e. Mt.18.b. ⁊.26.b. Mr.14.c. Mt.26.b. Mr.14.b. Joh.13.c. Mt.18.a. Mar.9.e.

Mt.20.f. Mr.10.f. Mt.20.f. Mt.19.g.

¶ Reges gētiū dñant eo⁊: ⁊ q ptātez habēt sup eos benefici vocant. Uos autē non sic: Sed q maior ē i vobis fiat sicut minor: ⁊ qui pcessor ē: sicut ministrator. ¶ Nā quis maior ē: qui recūbit: an q ministrat? Nōne q recūbit? Ego autē i medio vrm sum sicut qui ministrat. Uos autē estis q pmāsistis mecū i tēptatio nib⁹ meis. ¶ Et ego dispono vob sicut dispo suit mihi pater me⁹ regnū: ut edatis ⁊ biba tis sup mensaz meā i regno meo: ⁊ sedeatis sup thronos iudicātes duodeci trib⁹ israel. Ait autē dñs simoni: Simon: ecce sathanas expetiuit vos ut cribraret sicut triticū. Ego aūt rogaui p te: ut non deficiat fides tua. Et tu aliqñ cōuersus: cōfirma frēs tuos. ¶ Qui dixit ei: Dñe: tecū paratus sū ⁊ i carcerē ⁊ i mortē ire. Et ille dixit: Dico tibi petre: nō cā tabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis: Qñ misi vos sine sacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis: nūqd aliqd defuit vob? At illi dixerūt: Nihil. Dixit ḡ eis: Sed nunc qui hz sacculū: tollat similr ⁊ perā. Et q nō hz: vēdat tunicā suā ⁊ emat gladiū. ¶ Dico eni vobis: qm adhuc hoc qd scriptū ē opor tet impleri i me. Et cū iniquis deputatus ē. Eteni ea q sunt de me finē hnt. At illi dixert: Dñe: ecce duo gladij h. At ille dixit eis: Sa tis est. ¶ Et egressus ibat sm cōsuetudinē in mōtē oliuaz. Secuti sunt autē illū ⁊ discipu li. ¶ Et cū puenisset ad locū: dixit ill. Orate: ne intretis i tēptationē. Et ipse auulsus ē ab eis quātū iactus ē lapidis: ⁊ positis genib⁹ orabat dicēs: ¶ Pat si vis transfer calicem istū a me: Uerūtn nō mea volūtas: sed tua fiat. Apparuit autē illi angelus de celo con fortās euz. Et fact⁹ in agonia plix⁹ orabat. Et factus ē sudor eius sicut gutte sanguinis decurrētis i terrā. ¶ Et cū surrexisset ab orō ne ⁊ venisset ad discipulos suos: iuenit eos dormiētes p tristicia. Et ait illis: Quid dor mitis? Surgite orate: ne intretis i tēptationē. ¶ Adhuc eo loquēte ecce turba: ⁊ q vocabat iudas vn⁹ de duodeciz añcedebat eos: ⁊ ap propinqūit iesu: ut oscularet eū. Jesus autē dixit illi: Juda: osculo filiū hois tradis? ¶ Ui dētes autē hi q circa ipm erāt qd futuz erat dixerūt ei: Dñe: si pcutim⁹ i gladio? Et pcus sit vnus ex illis seruuz pncipis sacerdotū: ⁊ amputauit auriculā ei⁹ dexterā. Rñdēs āt iesus ait: Sinite. Usqz huc. Et cuz tetigisset auriculā ei⁹ sanauit eū. Dixit āt iesus ad eos q venerāt ad se pncipes sacerdotū ⁊ magi strat⁹ tēpli ⁊ seniores. ¶ Quasi ad latronem existis cū gladijs ⁊ fustib⁹. ¶ Cuz qtidie vo biscū fuerim i tēplo: nō extēdistis manus in me. Sed hec ē hora vra: ⁊ ptās tenebrauz.

B Mt.26.c. Mt.4.c. Esa.53. Mr.15.d. Mt.26.d. Joh.18.a. Mt.26.d. Mr.14.d. E Mt.26.d. Mr.14.d. Joh.6.d. Mt.26.d. Mr.14.d. Mt.26.e. Mr.14.e. Joh.18.a. Mt.26.e. Mr.14.e. Joh.18. Mt.26.e. Mt.14.e. Joh.18.d. F

¶ Comphēdētes aūt euz: duxerūt ad domū pncipis sacerdotū: petrus vo seqbat eum a lōge. ¶ Accenso autē igne i medio atrij ⁊ cir cūsedentib⁹ illis: erat petrus i medio eoruz. Quē cū vidisset ancilla qdā sedētē ad lumē ⁊ eum fuisset intuita dixit: Et hic cū illo erat. At ille negauit eū dicēs: Mulier nō noui il lū. Et post pusillū alius vidēs eū dixit: Et tu de illis es. Petrus vo ait: O hō non sum. Et intuallo facto qsi hore vni⁹: alius quidā affirmabat dicēs: Uere ⁊ hic cū illo erat: nā ⁊ galileus est. Et ait petrus: Hō nescio quid dicis. Et cōtinuo adhuc illo loquēte cātauit gallus. Et cōuersus dñs respexit petrū. ¶ Et recordatus est petrus verbi dñi sicut dixerat: qi pusqz gallus cantet: ter me negabis. Et egressus foras petrus fleuit amare. Et viri q tenebāt illū: illudebāt ei cedētes. ¶ Et ve lauerūt eū: ⁊ pcutiebāt faciē ei⁹: ⁊ itrogaue runt eū dicētes: Prophetiza. Quis ē q te pcussit? Et alia multa blasphemātes dicebāt in euz. Et ut factus ē dies: cōuenerunt senio res plebis ⁊ pncipes sacerdotū ⁊ scribe: ⁊ du xerunt illū i cōciliū suū dicentes: ¶ Si tu es xps dic nobis. Et ait illis: Si vobis dixero nō credetis mihi: si autē ⁊ itrogauero non rñdebitis mihi: neqz dimittetis. ¶ Ex hoc autē erit fili⁹ hois sedēs a dextris virtutis dei. Dixert aūt oēs. Tu ḡ es filius dei? Qui ait. Uos dicitis: quia ego suz. At illi dixert. ¶ Quid adhuc desideram⁹ testimoniū. Ipsi eni audiuim⁹ de ore ei⁹.

XXIII

Et surgēs ois multitudo eo⁊ duxe runt illū ad pilatuz. Ceperunt autē illū accusare dicētes: Hunc iuenim⁹ subuertētē gentē nrām: ⁊ phibentē tributa dare cesari: ⁊ dicentē se xpm regē eē. ¶ Pila tus autē itrogauit eū dicēs: Tu es rex iu deo⁊? At ille rñdēs ait: ¶ Tu dicis. Ait autē pilatus ad pncipes sacerdotū ⁊ turbas: Ni hil inuenio cause i hoc hoie. At illi inualesce bāt dicētes: Cōmouit populū docēs p vni uersaz iudeā: icipiēs a galilea vsqz huc. Pi lat⁹ aūt audiēs galileā: itrogauit si hō gali leus eēt. Et ut cognouit q de herodis ptāte esset remisit eū ad herodē: q ⁊ ipse hierosoly mis erat illis dieb⁹. Herodes aūt viso iesu gauisus ē valde. Erat eni cupiens ex multo tpe videre eum: eo q audiret multa de eo ⁊ sperabat signū aliqd videre ab eo fieri. Int rogabat aūt eū multis sermonibus. At ipse nihil illi rñdebat. ¶ Stabāt aūt pncipes sa cerdotum ⁊ scribe cōstant accusantes eum. Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo ⁊ illusit indutū veste alba: ⁊ remisit ad pilatum. Et facti sunt amici herodes ⁊ pila

Mt.26.f. Mr.14.f. Joh.18.c. Mt.26.g. Mr.14.g. Joh.18.c. G Mt.26.g. Mr.14.g. Mt.26.g. Mr.14.g. Joh.18.d. Mt.26.f. Mr.14.f. Joh.6.g. Mt.26.f. Mr.14.g. Joh.6.g. Mt.26.g. Mr.14.g. A Mt.27.a. Mr.15.a Joh.18.e. Mt.27.b. Mr.15.a. Joh.18.f. Joh.18.g. B Mt.26.f. Mr.14.f.

tus in ipsa die: nā antea inimici erāt ad inuicē
Pilatus aūt cōuocatis pncipibus sacerdo
tum τ magr̃atib⁹ τ plebe: dixit ad illos: ¶ Ob
tulisti mihi hūc hoiem q̃si auertentē pplm:
τ ecce ego corā vobis iterrogās nullā cām i
uenio i hoie isto: ex his in qbus eū accusatis
Sed neqȝ herodes. Nā remisi vos ad illum
τ ecce nihil dignū morte actū est ei. Emēda
tum ḡ illum dimittā. ¶ Necesse aūt hēbat di
mittere eis p diem festū vnū. Exclamauit āt
simł vniuersa turba dicēs: ¶ Tolle hunc: τ di
mitte nobis barrabā. ¶ Qui erat pp seditōz
quādā factā in ciuitate τ homicidiū missus
in carcerē. Iteȝ aūt pilatus locut⁹ est ad eos
volens dimittere iesum. At illi succlabant di
centes: Crucifige crucifige eū. Ille āt t̃tio di
xit ad illos. Quid. n. mali fecit iste. ¶ Nullaȝ
cām mortis inuenio in eo. Corripiā ḡ illū τ di
mittaȝ. At illi instabāt vocibus magnis po
stulantes vt crucifigeret̃: τ inualescebāt voces
eoȝ. Et pilat⁹ adiudicauit fieri petitōem eoȝ.
¶ Dimisit aūt illis cum q pp homicidiū τ se
ditionem missus fuerat in carcerē: quē pete
bāt. Jesum vero tradidit voluntati eorum.
¶ Et cū ducerēt eū: apprehēderunt simonem
quēdā cyrenēsem venientē de villa τ iposue
runt illi crucē portare post iesum. Sequebat̃
aūt illū multa turba ppli τ mulieȝ: q̃ plange
bant τ lamētabant eū. Cōuersus āt ad illas
iesus dixit: Filie hierl'ȝ nolite flere sup me: sȝ
sup vosipsas flete: τ sup filios v̄ros. Qm̄ ec
ce venīet dies in qb⁹ dicēt. ¶ Beate steriles:
τ ventres q nō genuerūt: τ vbera q̃ nō lacta
uerūt. ¶ Tunc icipiēt dicere montibus: cadite
super nos: τ collib⁹ opite nos. Quia si i viri
di ligno hec faciūt in arido qd fiet: Ducebāt
aūt τ alij duo nequā cū eo: vt interficerēt. ¶ Et
postqȝ venerūt in locū q vocat̃ caluarie: ibi
crucifixerūt eū: τ latrōes vnū a dextris: alte
rum a sinistris. Jesus autē dicebat: Pater
dimitte illis. Non enim sciunt quid faciunt.
¶ Diuidētes vo vestimēta ei⁹ miserūt sortes
Et stabat ppl's expectās: τ deridebāt eū p̃n
cipes cum eis dicētes: Alios saluos fecit: se
saluū faciat: si hic est christ⁹ dei elect⁹. ¶ Illu
debant aūt ei τ milites accedētes: τ acetum
offerentes ei dicētes: Si tu es rex iudeorum
saluū te fac. ¶ Erat āt τ sup̃scriptio scripta su
per eū l'ris grecis: τ latinis: τ hebraicis: h est
rex iudeoȝ. ¶ Vn⁹ aūt de his q pendebāt la
tronib⁹ blasphemabat eū dicēs: Si tu es xp̃s
saluū fac teipsum τ nos. Rn̄dens aūt alter
increpabat eū dicens: Neqȝ tu times deū: q
in eadē dānatiōe es. Et nos qdē iuste: nā di
gna factis recipim⁹. Hic vo nihil mali gessit
Et dicebat ad iesum: Dn̄e memēto mei cuȝ
venerīs in regnū tuū. Et dixit illi iesus: Amē
dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. Erat
aūt fere hora sexta: τ tenebre facte sūt i vniuer
saȝ trā vsqȝ i horā nonā. ¶ Et obscurat⁹ ē sol
¶ τ velum tēpli scissum ē mediū. Et clamauit
voce magna iesus ait: Pr̃ ¶ in man⁹ tuas cō
mēdo spiritū meū. Et h dicēs expirauit. ¶ Vidēs
aūt centurio qd factū fuerat: glorificauit deū
dicēs: Vere hic hō iustus erat. Et ois turba
eoȝ q simul aderāt ad spectaculuȝ istud: τ vi
debāt q̃ fiebāt: percutientes pectora sua reuer
tebantur. Stabāt aūt oēs noti eius a lōge:
τ mulieres q̃ secute eū erant a galilea h vidē
tes. ¶ Et ecce vir nōie ioseph q erat decurio vir
bonus τ iust⁹: hic non ɔsenserat ɔsilio τ acti
b⁹ eoȝ: ab arimathia ciuitate iudee: q expe
ctabat τ ipse regnū dei. ¶ Hic accessit ad pila
tum τ petijt corpus iesu: τ depositū inuoluit
in syndone: τ posuit eū in monumēto exciso
i quo nōdum qsqȝ posit⁹ fuerat. Et dies erat
parasceues: τ sabbatū illucescebat. Subsecu
te aūt mulieres q̃ cū eo venerāt de galilea vi
derūt monumētū: τ quēadmodū positū erat
corpus ei⁹: τ reuertētes parauerūt aromata τ
vnguēta: τ sabbato qdem siluerūt sm man
datum.

XXIIII

V Na āt sabbati valde diluculo vene
runt ad monumētuȝ portantes q̃ pa
rauerāt aromata: τ inuenerūt lapideȝ
reuolutum a monumēto: τ igresse nō inuene
runt corp⁹ dn̄i iesu. Et factū est dum mēte cō
sternate eēnt de isto: ecce duo viri steterūt sec⁹
illas in veste fulgenti. ¶ Cum timerēt āt τ de
clinarent vultū in trā: dixerūt ad illas: Quid
q̃ritis: viuētē cū mortuis: Non ē h: sȝ surre
xit. Recordami q̃liter locut⁹ est vobis: cum
adhuc in galilea eēt dicens: Quia oȝ filium
hois tradi i man⁹ hoīum pctōȝ: τ crucifigi: τ
die t̃tia resurgere. ¶ Et recordate sunt vboȝ
eius: τ regresse a monumēto nūciauerūt hec
oia illis vndecim: τ ceteris oib⁹. Erat āt ma
ria magdalene τ iohanna: τ maria iacobi: τ
cetere que cū eis erant: q̃ dicebant ad ap'los
hec. Et visa sunt ante illos sicut deliramen
tum verba ista: τ non crediderunt illis. Pe
trus autem surgens cucurrit ad monumen
tum τ procūbens, vidit lintheamina sola po
sita: τ abijt secum mirās qd factuȝ fuerat. Et
ecce duo ex illis ibant ipsa die in castelluȝ qd
erat in spatio stadiorum sexaginta ab hieru
salem nomine emaus. Et ipsi loquebātur ad
inuicem de his oib⁹ que acciderāt. ¶ Et factū
est dum fabularentur τ secū q̃rerent: τ ipse ie
sus appropinquans ibat cū illis. Oculi au
tem illorum tenebantur: ne eum agnoscerēt
Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones quos

Act.13.c. C Mt.27.b. Mr.15.a. Mt.27.c. Mr.15.b. Jo.18.g. Act.3.c. Act.28.c. D Mt.27.c. Mr.15.c. Joh.18.g. Mt.27.d. Mr.15.c. 3.21.d. Sap. Esa.54. Gal.4.d. Apoc.6.d.7. 9.b. Esa.1. Ose.10. Mt.27.d. Mr.15.d. Job.19.c. Mt.27.d. Mr.15.d. Job.19.d. Mt.27.f. Mr.15.f. Job.19.c. Mt.27.e. Mr.15.e. Job.19.d. F Mt.27.e. Mr.15.c. Mr.15.e.

Apo.6.c. Mt.27.f. Mr.15.f. Ps.30. G Mt.27.f. Mr.15.f. Mt.27.g. Mr.15.g. Jo.19.g. Mt.27.g. Mr.15.g. Jo.19.g. A Mt.28.a. Mr.16.a. Joh.20.a. Mt.28.a. Mr.16.c. B Mt.28.b. Mr.16.c. C Mr.16.c.

cōfertis ad inuicē ambulātes: ⁊ estis tristes Et rñdēs vnus cui nomē cleophas: dixit ei. Tu solus pegrinus es i hierl'm: ⁊ nō cognouisti q̄ facta sunt in illa his diebus? Quibus ille dixit: Que? Et dixerūt: De iesu nazareno q̄ fuit vir ꝓpheta: potēs in opere ⁊ sermone corā deo ⁊ oi pplō. Et quō eū tradiderūt sūmi sacerdotes ⁊ pncipes nostri in dānationē mortis: ⁊ crucifixerunt eū. Nos aūt sperabamus: q2 ipse esset redēpturus israel. Et nunc sup hec oia tertia dies est hodie: q̄ hec facta sunt. Sed ⁊ mulieres q̄dā ex nostris terruerūt nos q̄ ante lucē fuerūt ad monumentū ⁊ nō inuēto corpe ei9: venerūt dicētes: se etiā visionē angelorꝫ vidisse: q̄ dicūt eū viuere: Et abierūt quidā ex nr̄is ad monumentuz: ⁊ ita inuenerūt sicut mulieres dixerūt: ipsum vō nō inuenerūt. Et ipse dixit ad eos: O stulti ⁊ tardi corde ad credēdū i oibus q̄ locuti sunt ꝓphete. ¶ Nōne hec oportuit pati xp̄m ⁊ ita intrare in gloriā suā? Et incipiēs a moyse ⁊ oibus ꝓphetis: interptabat' illis i oīb9 scripturis q̄ de ipso erāt. Et appropinquauerūt castello q̄ ibant: ⁊ ipse se finxit longi9 ire ¶ Et coegerūt illū dicentes: Mane nobiscū qm̄ aduesperascit: ⁊ inclinata ē iā dies. Et intrauit cū illis. Et factū est dū recūberet cum eis: accepit panē ⁊ benedixit ac fregit: ⁊ porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorꝫ: ⁊ cognouerūt eū: ⁊ ipse euanuit ex oculis eorꝫ. Et dixerūt ad inuicē. Nōne cor nostrū ardēs erat in nobis: dū loqueret' i via ⁊ aperiret nobis scripturas? Et surgētes eadē hora regressi sūt in hierl'm: ⁊ inuenerūt cōgregatos vndecim ⁊ eos q̄ cū illis erāt dicētes: q̄ surrexit dñs vere ⁊ apparuit simoni. Et ipsi narrabant q̄ gesta erāt in via: ⁊ quō cognouerūt eū i fractione panis. Duz aūt hec loquunt': stetit iesus i medio eorꝫ ⁊ dixit: Pax vobis. Ego sū nolite timere. Cōturbati vō ⁊ cōteriti existimabāt se spūtū videre. Et dixit eis: Quid turbati estis: ⁊ cogitationes ascendūt in corda vestra. Uidete man9 meas ⁊ pedes: quia ego ipse sum. Palpate ⁊ videte: q2 spūs carnē ⁊ ossa nō habet: sicut me videtis habere. Et cū hec dixisset: oñdit eis manus ⁊ pedes. Adhuc aūt illis nō credētib9 ⁊ mirātib9 pre gaudio dixit: Habetis hic aliqd qd̄ manducet'? At illi obtulerūt ei partē piscis assi: ⁊ fauū mellis. Et cū mādicasset: corā eis sumēs reliquas dedit eis. Et dixit ad eos: Hec sunt verba q̄ locutus sum ad vos cū adhuc essē vobiscū: qm̄ necesse ē impleri oia q̄ scripta sunt i lege moysi ⁊ ꝓphetis ⁊ psalmis d' me Tūc aperuit illis sensum: ut intelligerēt scripturas: ⁊ dixit eis: ¶ Qm̄ sic scriptū est ⁊ sic oportebat xp̄m pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die: ⁊ pdicare in noie eius pniam ⁊ remissionē peccatorꝫ i oēs gentes: incipiētib9 ab hierosolyma. Uos aūt testes estis horū ¶ Et ego mittā ꝓmissūz pr̄is mei i vos: vos aūt sedete i ciuitate. quoadusqꝫ induamini virtute ex alto. Eduxit aūt eos foras i bethaniā: ⁊ eleuatis manib9 suis bn̄dixit eis. ¶ Et factū est dū benediceret illis recessit ab eis: ⁊ ferebat' in celū. Et ipsi adorātes regressi sūt in hierl'm cū gaudio magno: ⁊ erāt semper in tēplo laudātes ⁊ benedicētes deū. Amen

D — Act.14.d. — Deu.19. — E — F — G — Act.17.a. — Esa.44. — Act.1.a. — Mr.16.g. — Act.1.b.

Explicit euāgeliū sm̄ Lucam. Incipit prologus in euangeliū sm̄ Johannem.

Hic est iohannes euangelista vnus ex discipulis dñi: qui virgo a deo electus ē: quē d' nuptijs volentē nubere vocauit deus. Cui virginitatis in h' duplex testimoniū dat' i euāgelio: q̄ ⁊ p̄ ceteris dilectus a deo dicit': ⁊ huic matrē suā pendēs i cruce cōmēdauit dñs: ut virginē virgo seruaret. Deniqꝫ manifestās i euāgelio q̄ erat ipse incorruptibil' verbi opus inchoans: solus verbū carnē factū eē: nec lumē a tenebris cōphensūz fuisse testat': primū signū ponēs quod i nuptijs fecit dñs: ostēdens q̄ ipse erat: ut legentibus demōstraret q̄ vbi dñs inuitatus sit: deficere nuptiarū vinū debeat: ⁊ veteribus imutatis: noua oia q̄ a xp̄o instituunt' appareant. Hoc aūt euāgeliū scripsit in asia: postea q̄ꝫ i pathmos insula apocalypsim scripserat: vt cui i pncipio canonis icorruptibile pncipiū pnotat' i genesi: ei etiā incorruptibilis finis p virginē i apocalypsi redderet' dicente xp̄o ego suz alpha ⁊ o. Et hic est iohānes: q̄ sciēs supuenisse diē recessus sui: puocatis discipulis suis i epheso: p multa signorꝫ experimēta ꝓmēs xp̄m: descēdens in defossum sepulture sue locū: facta orōne positus ē ad p̄res suos: tā extraneus a dolore mortis q̄ꝫ a corruptione carnis inuenit' alien9. Tn̄ post oēs euāgeliū scripsit: ⁊ h' v'gini debebat'. Quorꝫ tn̄ uel scriptorꝫ tp̄is dispositio: uel librorꝫ ordinatio: ideo a nobis p singula nō exponit' ut sciendi desideriuz collato ⁊ querentibus fructus laboris: ⁊ deo magisterij doctrina seruetur.

Explicit prologus.

Incipit registrū in euāgeliū Johānis.

1 In pncipio erat verbuz rc. testimoniū de xpo phibet iohānes baptista: phariseoꝝ leuite introgāt iohānē. Johānes iesuz videns agnū dicit dei: ꝛ andreas petro dicit: inuenimus messiā. Jesus dicit nathanael vidi sub ficu.

2 Jesus vocat⁹ ad nuptias ꝛ discipuli eius de aq̄ fecit vinū: vēdētes ꝛ nūmularios eicit d̄ tēplo: dicit soluite tēplum hoc.

3 Jesus nicodemo dicit d̄ baptismo ꝛ alijs mlt̄is: dicit q credit i eū nō diiudicabit̄: q autē nō credit iā diiudicat⁹ ē: iesus i iudea baptizat: ꝛ iohānes i ennon: iohannes dicit xpm crescere: se aūt minorari.

4 Jesus cū mliere samaritana loquit̄: ꝓphetam in patria sua sine honore esse: reguli filiū a morte suscitat.

5 De piscina ꝓbatica sanat hoiem triginta ꝛ octo annos hn̄tē infirmitatē: dicebant iudei sanato: nō licet tibi tollē grabatū tuū sabbato: q̄cūq3 pr̄ fecerit: hec ꝛ fili⁹ silit̄ facit: dicit iesus: qr venit hora ꝛ nūc ē qn̄ mortui audiunt vocē rc: dicit iesus: iohānes est lucerna ardens ꝛ lucens: scrutamini scripturas: dicit moyses accusāt vos: ꝛ si crederetis moysi crederetis forsitan ꝛ mihi.

6 De qnq3 panib⁹ ꝛ duob⁹ piscib⁹: ꝛ q̄ eū regē facē voluerunt: iesus supra mare ābulat. Opamini nō cibū q perit: de māna ꝛ pane celesti loquit̄: ego sum panis q de celo descēdi: recedētib⁹ ab eo discipulis vnū ex duodecim diabolū dicit.

7 Jesus i scenophegia ascēdit ad diē festū: dicitur iesu: demoniū hēs: de turba multi credebāt in eū: clamat iesus: si qs sitit veniat ꝛ bibat: cū ministris ꝛ nicodemo pncipes ꝯtēdūt.

8 De muliere adultera: iesus lucē mūdi eē se ꝑdicat: iesus introgat⁹ pncipiū se eē rn̄dit: q̄ ois petōr ꝯuus sit: ꝛ q̄ iesus an̄ abraā sit.

9 Cecū a natiuitate curat: iesus dicit i iudiciū i hūc mūdū veni: ut q nō vident videāt.

10 Qui nō intrat p ostiū i ouile: dicit: ego sum pastor bon⁹: ptātez habeo ponēdi aiaz meā Judei dicūt si tu es xps dic nobis palā: ego ꝛ pat̄ vnū sum⁹ sustulerunt lapides iudei ut lapidarēt iesuz ꝛ exiuit de manib⁹ eoꝝ.

11 De suscitatione lazari: collegerunt pncipes ꝛ pharisei ꝯciliū: cayphas dicit: qr expedit ut vnus rc.

12 Maria vnxit pedes iesu: ꝛ extersit capillis suis: iudas fur erat ꝛ loculos hn̄s: turba ex iudeis multa venit nō ꝓpt̄ iesū tm̄: sed ut lazarū viderēt quē suscitauit a mortuis: turba q̄ venerat ad diē festū occurrit iesu sedēti super pullū asine: gētiles qdā rogabāt philippū: dicētes: dn̄e volum⁹ iesū videre: iesu ar̄ndit nisi granū frumēti rc: aia mea turbata ē pat̄ clarifica nomē tuū: venit vox de celo: dicit iesus: nūc iudiciū ē mūdi: ꝛ multi ex pncipib⁹ crediderūt in eū: sed ꝓpter phariseos nō ꝯfitebant̄: dicit: non veni ut iudicē mundū: sed ut saluificē.

13 Pedes discipuloꝝ lauat dicēs: ꝛ vos debetis alt̄ alteri⁹ lauare pedes: dicit: q mādicat panē meū leuabit cōtra me calcaneū suū: dicit: vn⁹ ex vobis tradet me: ꝛ subiungit: cui ego intinctū panē porrexero: tūc i̇troiuit in iudā sathanas: mādatū nouū do vobis ut diligatis iuicē: dicit petro: anteq̄3 gallus cantet: ter me negabis rc.

14 Non turbet̄ cor vr̄m: dicit: ego sum via veritas ꝛ vita: dicit philipp⁹: dn̄e ondē nob̄ patrē: si diligitis me mādata mea seruate: ego i patre meo ꝛ vos in me ꝛ ego i vobis: si qs diligit me sermones meos seruat.

15 Dicit: ego sum vitis vera ꝛ pat̄ me⁹ agricola ē: de dilectione ꝑcepta: si me ꝑsecuti sunt ꝛ vos ꝑsequent̄: ꝛ odio habuerūt me gratis: dicit: cū venerit paraclitus.

16 Absq3 sinagogis facient vos. Nūc vado ad eū q me misit ꝛ nemo ex vob̄ introgat rc: cū venerit paraclitus ille arguet mundū de peccato: oia q̄cūq3 habet pat̄ mea sunt: modicū iā ꝛ nō videbitis me: vsq3 modo non petistis qcq̄3: exiui a patre meo ꝛ veni i mūdū: pater mecū est.

17 Subleuans oculis i celū: dixit: pater venit hora clarifica filiū tuū. Jesus discipulos cōmēdat patri: pat̄ iuste mūd⁹ te nō cognouit

18 Egressus iesus cū discipulis suis trās torrentē cedron: q̄rētib⁹ iuda cū cohorte iesum rn̄dit: ego suz: abierūt retrorsum ꝛ ceciderūt i terrā: captio xp̄i: negatio petri: abiudicatio xp̄i: ꝛ responsio eiusdē.

19 Pilatus iesuz flagellauit: derisio: crucifixio int̄ duos latrones: cōmēdatio matris discipulo: ꝛ potatio aceti: ꝛ mors ꝛ sepultura.

20 Resurrectio: ꝛ qualit̄ apparuit marie magdalene: apparēs discipulis dedit eis pacem spiritū scm̄: post dies octo clausis ianuis apparuit discipulis ꝛ thome.

21 Postea iterū manifestauit se ad mare tyberiadis rc. de piscatione petri: dicit petro tertio: pasce oues meas.

Explicit registrum.

Incipit euāgeliū ſm Johānē. Caplm I

A

IN princi
pio erat verbū: ⁊ ver
bū erat apud deū: ⁊
de⁹ erat verbū. Hoc
erat in pͥncipio apud
deū. Oia p ipm facta
ſunt: ⁊ ſine ipſo factū
eſt nihil. Qd̄ factū ē
in ipſo vita erat: ⁊ vita erat lux hominum: ⁊
lux i tenebris lucet: ⁊ tenebre eā nō cōphen
derūt. ¶ Fuit hō miſſus a deo: cui nomē erat
iohānes. Hic venit i teſtimoniū ut teſtimo
niū phiberet de lumine: ut oēs crederēt p il
lū. Nō erat ille lux: ſed ut teſtimoniū phibe
ret de lumie. Erat lux vera: q̄ illuminat oēm
hoiē venientē i hunc mundū. In mūdo erat
⁊ mundus p ipm factus ē: ⁊ mundus eū nō
cognouit. In ꝓpria venit: ⁊ ſui eū nō recepe
rūt. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis ptātē
filios dei fieri his q credūt i noie ei⁹. Qui nō
ex ſanguinib⁹ neq̄ ex volūtate carnis neq̄
ex volūtate viri: ſed ex deo nati ſunt. Et ver

B

bū caro factū ē: ⁊ habitauit i nobis. Et vidi
mus gloriā ei⁹: gloriā q̄ſi vnigeniti a patre
plenū grē ⁊ veritatis. Johānes teſtimoniū
phibet de ipſo ⁊ clamat dicēs. Hic erat quē
dixi q poſt me ventur⁹ eſt: an̄ me factus eſt
q̄ prior me erat. Et de plenitudine eius nos
oēs accepim⁹: grām p grā: q̄ lex p moyſen
data ē: grā ⁊ veritas p ieſum xp̄m facta eſt.
¶ Deū nemo vidit vnq̄. Unigenitus fili⁹
q eſt in ſinu patris: ipſe enarrauit. ¶ Et hͦ eſt
teſtimoniū iohannis: qn̄ miſerunt iudei ab
hieroſolymis ſacerdotes ⁊ leuitas ad eū ut
īterrogarēt eū. Tu qs es? Et cōfeſſus ē: ⁊ nō
negauit. Et cōfeſſus ē: q̄ non ſum ego xp̄s.
Et īterrogauerūt eū. Quid ḡ? Helias es tu? Et
dixit: Non ſum. Propheta es tu? Et rn̄dit.
Nō. Dixerunt ḡ ei: Quis es ut reſpōſū de
mus his q miſerūt nos? Quid dicis de teipo?
Ait. ¶ Ego vox clamātis in deſerto: dirigite
viā dn̄i: ſicut dixit eſaias ꝓpheta. Et q miſſi
fuerāt erāt ex phariſeis. Et īterrogauerūt eū
⁊ dixerunt ei. Quid ḡ baptizas ſi tu non es
xp̄s: neq̄ helias neq̄ ꝓpheta? Rn̄dit eis io
hānes dicēs: ¶ Ego baptizo in aq̄: medi⁹ āt
vrm ſtetit quē vos neſcitis. Ipſe eſt q poſt
me ventur⁹ ē: q an̄ me factus ē: cui⁹ ego non
ſum dign⁹ ut ſoluā ei⁹ corrigiā calciamenti
Hec i bethania facta ſunt trans iordanē vbi
erat iohānes baptizās. Altera die vidit io
hānes ieſū venientē ad ſe ⁊ ait: Ecce agnus
dei: ecce q tollit pctā mundi: Hic ē de q dixi

1. Joh. 4. c.
& j. 5. f.

Eſa. 40. Mt. 3. a. Mr. 1. a. Luc. 3. a.

D

Mt. 3. e. Mar. 1. b. Luc. 3. d. Act. 1. a. & 19. a.

Correigia calciamenti

Poſt me venit vir q an̄ me factus eſt: quia
prior me erat: ⁊ ego neſciebā eū. Sed ut ma
nifeſtet̄ in iſrael: ꝓpterea veni ego in aq̄ ba
ptizās. Et teſtimonium phibuit iohānes di
cēs: ¶ Quia vidi ſpm̄ deſcēdentē quaſi colū
bam de celo: ⁊ māſit ſup eū: ⁊ ego neſciebā
eū: ſed q miſit me baptizare i aqua: ille mi
hi dixit. Sup quē videris ſpm̄ deſcendentē
⁊ manentem ſup eū: hic eſt q baptizat ī ſpi
ritu ſancto. Et ego vidi ⁊ teſtimoniū phibui.
q̄ hic eſt fili⁹ dei. Altera die iterū ſtabat io
hānes: ⁊ ex diſcipulis ei⁹ duo. Et reſpiciens
ieſum ambulantē dixit. Ecce agn⁹ dei. Et au
dierunt eū duo diſcipuli loquētē: ⁊ ſecuti ſūt
ieſum. Cōuerſus autē ieſus ⁊ vidēs eos ſe
quētes ſe: dicit eis. Quid q̄ritis? Qui dixerūt
ei: Rabbi: qd̄ dicit̄ interp̄tatū magiſter. vbi
habitas? Dicit eis. Uenite ⁊ videte. Uenerūt
⁊ viderunt vbi maneret: ⁊ apud eum manſe
runt die illo. Hora autē erat quaſi decima.
Erat autē andreas frat̄ ſimonis petri: vnus
ex duob⁹ q audierat a iohanne: ⁊ ſecuti fue
rant eum. Inuenit hic primū fratrē ſuum ſi
monē ⁊ dicit ei: Inuenimus meſſiam: quod
eſt interpretatū xp̄s. Et adduxit eū ad ieſum
Intuitus autē eū ieſus dixit: Tu es ſimon fi
lius iohāna: tu vocaberis cephas qd̄ inter
pretat̄ petrus. In craſtinū voluit exire in ga
lileā: ⁊ īuenit philippū. Et dicit ei ieſus: Seq̄
re me. Erat aūt philippus a bethſaida ciui
tate andree ⁊ petri. Inuenit philipp⁹ natha
nael: ⁊ dicit ei: Quē ſcripſit moyſes ī lege ⁊
ꝓphete: inuenim⁹ ieſum filiū ioſeph a naza
reth. Et dixit ei nathanael: A nazareth pōt
aliquid boni eſſe. Dicit ei philippus: Ueni
⁊ vide. Uidit ieſus nathanael venientē ad
ſe: ⁊ dicit de eo. Ecce vere iſraelita: in quo do
lus non eſt. Dicit ei nathanael. Unde me
noſti. Reſpondit ieſus: ⁊ dixit ei: Priuſq̄
te philippus vocaret cū eſſes ſub ficu vidi
te. Reſpondit ei nathanael ⁊ ait: Rabbi: tu
es filius dei: tu es rex iſrael. Rn̄dit ieſus ⁊
dixit ei: Quia dixi tibi vidi te ſub ficu credis
maius his videbis. Et dicit ei: Amē amen
dico vobis: videbitis celū aptū ⁊ angelos
dei aſcēdētes ⁊ deſcēdētes ſupra filiū hois.

ET die tertia nuptie facte ſunt II
in chana galilee: ⁊ erat mater ieſu
ibi. Uocatus eſt autē ⁊ ieſus ⁊ diſci
puli eius ad nuptias. Et deficiente vino: di
cit mater ieſu ad eum. Uinum non habent.
Et dicit ei ieſus: Quid mihi ⁊ tibi eſt mu
lier? Nondum venit hora mea. Dicit ma
ter eius miniſtris. Quodcunq̄ dixerit vo
bis facite. Erant autem ibi lapidee hydrie
ſex poſite ſcd̄m purificationem iudeorum:

E

Mt. 3. g. Mr. 1. b. Luc. 3. e.

quaſi colū

F

G

A

B

triginta 7 octo ãnos hñs ĩ infirmitate sua. Hũc cũ vidisset iesus iacẽtẽ: 7 cognouisset q: iã mltũ tps hẽret: dicit ei: Uis san⁹ fieri? Rñdit ei languid⁹. Dñe hoiem ñ hẽo vt cũ turbata fuerit aq̃ mittat me in piscinã. Dũ vẽio eni ego: alius añ me descẽdit. Dicit ei iesus. ¶ Surge tolle grabatũ tuũ 7 ãbula 7 stati sanus fact⁹ est hõ ille: 7 sustulit grabatũ suũ 7 ãbulabat. Erat ãt sabbatũ ĩ die illo. Dicebãt g̃ iudei illi q sanat⁹ fuerat. Sabbatũ ẽ: nõ lz tibi tollere grabatũ tuũ. Rñdit eis q me sanum fecit ille mihi dixit: tolle grabatũ tuũ 7 ãbula. Interogauerũt g̃ eũ: Quis ẽ ille hõ q dixit tibi tolle grabatũ tuũ 7 ãbula? Is ãt q sanat⁹ fuerat effect⁹ nesciebat qs eẽt. Iesus. n. declinauit a turba ɔstituta ĩ loco. Postea inuenit eũ iesus ĩ tẽplo: 7 dixit illi: Ecce san⁹ fact⁹ es: iã noli peccare: ne deteri⁹ tibi aliqd ɔtingat. Abijt ille hõ: 7 nũciauit iudeis: q: iesus eẽt q fecit eũ sanũ. Propt'ea p̃seq̃bant' iudei iesum: q: h̃ faciebat ĩ sabbato. Iesus ãt rñdit eis: Pr̃ me⁹ vsq3 mõ opat' 7 ego opor. Propterea g̃ magis q̃rebãt eũ iudei ĩterficere: q: nõ solũ soluebat sabbatũ: sz 7 p̃rem suũ dicebat deũ: eq̃lẽ se faciẽs deo. Rñdit itaq3 ies⁹ 7 dixit eis: Amẽ amẽ dico vob: nõ põt fili⁹ a se facere qcq̃3: nisi qd viderit p̃rem faciẽtem Quecũq3. n. ille fecerit: h̃ 7 fili⁹ silr' facit. Pr̃ eni diligit filiũ: 7 oia demõstrat ei q̃ ipse facit 7 maiora his demõstrabit ei opa vt vos miremi. Sicut. n. pr̃ suscitat mõtuos 7 viuificat sic 7 fili⁹ q̊s vult viuificat. Neq3. n. pr̃ iudicat quẽq̃3: sz oẽ iudiciũ dedit filio: vt oẽs honorificẽt filiũ sic honorificãt p̃rez. Qui ñ honorificat filiũ ñ honorificat p̃rez q misit illũ. Amẽ amẽ dico vob: q: q v̈buz meũ audit 7 credit ei q misit me: h3 vitã etnã: 7 ĩ iudiciũ ñ vẽit: sz trãsiet a morte ĩ vitã. Amẽ amẽ dico vob: q: vẽit hora 7 nũc ẽ qñ mortui audiẽt vocẽ filij dei 7 q audierit viuẽt. Sic. n. p̃r h3 vitã ĩ semetipo sic dedit 7 filio hr̃e vitã ĩ semetipo. Et ptãtem dedit ei iudiciũ facere: q: fili⁹ hoĩs ẽ: Nolite mirari h̃: q: vẽit hora ĩ q̃ oẽs q ĩ monumẽtis sũt audiẽt vocẽ filij dei: 7 pcedẽt q bona fecerũt: ĩ resurrectiõ3 vite: q v̈o mala egerũt: ĩ resurrectiõ3 iudicij. ¶ Nõ possũ ego a meipso facẽ qcq̃3. Sicut audio iudico: 7 iudiciũ meũ iustũ ẽ: ¶ q: ñ q̃ro volũtatẽ meã sz volũtatẽ ei⁹ q misit me. ¶ Si ego testimõiũ phibeo d̃ meipo testimõiũ meũ ñ ẽ vez. Ali⁹ ẽ q testimõiũ phib3 d̃ me. Et scio q: vez ẽ testimoniũ ei⁹ qd phib3 d̃ me. Uos misisti ad iohãnẽ 7 testimõiũ phibuit v̈itati. Ego ãt ñ ab hoie testimõiũ accipio: sz h̃ dico vt vos salui sitis. Ille erat lucerna ardẽs 7 lucẽs. Uos ãt voluisti ad horã exultare ĩ luce ei⁹. Ego aũt hẽo testimõiũ mai⁹ ioh̃e. ¶ Opa. n. q̃ dedit mihi pr̃ vt pficiam ea: ipsa opa q̃ ego facio testimõiũ phibẽt d̃ me: q: pr̃ misit me. Et q misit me pr̃ ipe testimõiũ phibuit d̃ me. Neq3 vocẽ ei⁹ vnq̃3 audistis: neq3 spẽz ei⁹ vidistis. Et v̈bũ eius nõ hẽtis in vobis manẽs: q: quẽ misit ille: huic vos nõ creditis. Scrutamini scripturas q: vos putatis ĩ ipis vitã eternã hẽre. Et ille sũt q̃ testimoniũ phibent de me 7 non vultis vẽire ad me vt vitaz habeatis Claritatem ab hoĩbus nõ accipio: sz cognoui vos q: dilectionẽ dei nõ habetis in vobis Ego veni ĩ noĩe p̃ris mei: 7 nõ accepistis me Si ali⁹ venerit in noĩe suo: illum accipietis. Quomõ vos potestis credere q gloriã ab inuicez accipitis: 7 gloriã que a solo deo ẽ non q̃ritis? Nolite putare q: ego accusatur⁹ sum vos apud p̃rem. Est qui accusat vos moyses in quo vos speratis. Si eni crederetis moysi: crederetis forsitan 7 mihi. De me eni ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis quomodo verbis meis credetis?

VI

Post hec abijt iesus trans mare galilee qd est tyberiadis. Et sequebat' eum multitudo magna: q: videbant signa que faciebat sup his q infirmabant'. ¶ Subijt g̃ in mõtem iesus: 7 ibi sedebat cuz discipulis suis. Erat aũt p̃ximuz pasca dies festus iudeorũ. ¶ Cum subleuasset ergo oculos iesus: 7 vidisset q: multitudo maxia venit ad eũ dicit ad philippũ. Unde emem⁹ panes vt manducẽt hi? Hoc autem dicebat temptans eũ. Ipse enim sciebat qd esset factur⁹ Respondit ei philipp⁹: Ducẽtorũ denario3 panes nõ sufficiũt eis: vt vnusq̃sq3 modicũ quid accipiat. Dicit ei vnus ex discipulis ei⁹ andreas frater simonis petri: ¶ Est puer vn⁹ hic qui h3 qnq3 pães hordeaceos 7 duos pisces. Sed hec quid sunt inter tãtos? Dicit g̃ iesus: Facite hoies discumbere. Erat autẽ fenum multũ in loco. Discubuerunt g̃ viri numero q̃si quinq3 milia. ¶ Accepit g̃ iesus panes: 7 cũ grãs egisset: distribuit discũbẽtib⁹. Simuliter 7 ex piscib⁹ quantũ volebant. Ut aũt impleti sũt dixit discipulis suis: Colligite q̃ supauerant fragmẽta ne peant. Collegerũt g̃ 7 impleuerũt duodecim cophinos fragmẽtorum ex qnq3 panib⁹ hordeaceis 7 duob⁹ piscib⁹ que supfuerunt his qui manducauerant. Illi ergo hoies cũ vidissent qd iesus fecerat signum: dicebant: ¶ Quia h̃ est vere ppheta q venturus est in mundũ. Iesus ergo cũ cognouisset quia venturi essent vt raperent eum 7 facerent eũ regem ¶ fugit iterum in montem ipse solus. Ut aũt sero factum est descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascen

Mt. 9. b. Mar. 2. c. Luc. 5. e. — J. 8. c. J. 6. d. J. 8. b. — J. 14. c. — Mt. 4. g. Mar. 3. b. Luc. 4. b. — Mt. 14. c. Luc. 9. b. Mt. 14. c. Mar. 6. e. Luc. 9. b. — Mt. 14. d. Mar. 6. e. Luc. 9. b. — Mt. 14. d. 15. g. Mr. 6. 7. 8. a. Luc. 9. b. — J. 4. c. Luc. 7. c. — Mt. 14. c. Mr. 6. g. Luc. 6. b.

cophinos.

C

dissent naui: venerūt trāsmare i capharnaū Et tenebre iā facte erāt ꝛ nō venerat ad eos ihs. Mare āt vēto magno flāte exurgebat. Cū remigassent ḡ q̄si stadia vigitiqnq3 aut trigita vidēt iesū3 ¶ ambulantē supra mare: ꝛ ,pximū naui fieri ꝛ timuerūt. Ille aūt dicit eis: Ego sū3 nolite timē. Voluerūt ḡ accipe eū i naui: ꝛ statī nauis fuit ad terrā quā ibāt Altera die turba q̄ stabat trāsmare vidit qꝛ nauicula alia nō erat ibi nisi vna: ꝛ qꝛ nō introisset cū discipulis suis iesus i nauī: s3 soli discipuli eiꝰ abiissent. Alie xo supuenerūt naues a tyberiade iuxͣ locū vbi māducauerāt panē: grāas agentes deo. Cū ḡ vidisset turba qꝛ iesus nō eēt ibi neq3 discipuli eiꝰ: ascēderūt i naviculas: ꝛ venerūt capharnaū q̄rētes iesū3. Et cū iuenissent eū trāsmare: dixerūt ei Rabbi: qn̄ huc venisti? Rn̄dit eis iesus ꝛ dixit: Amē amē dico vob: q̄ritis me: nō qꝛ vidistis signa s3 qꝛ māducastis ex panibꝰ: ꝛ saturati estis. Opamini nō cibū q perit: sed q pmanet i vitā eternā quē filiꝰ hois dabit vobis. Hūc.n. pr̄ signauit deꝰ. Dixerūt ḡ ad eū Quid faciemꝰ ut opemur opa dei? Rn̄dit iesus: ꝛ dixit eis: Hoc ē opꝰ dei ut credatis in eū quē misit ille. ¶ Dixerūt ḡ ei: Qd̄ ḡ tu facis signū ut videamꝰ ꝛ credamꝰ tibi: Quid oparis? Pr̄es nr̄i māducauerūt māna i deserto: sicut scriptū ē. ¶ Panē d̄ celo dedit eis māducare. Dixit ḡ iesus: Amē amē dico vobis: nō moyses dedit vob panē d̄ celo: s3 patˀ meꝰ dat vob panē de celo verū. Panis eni verus ē q de celo descēdit: ꝛ dat vitā mundo Dixerūt ḡ ad eū: Dn̄e sp da nobis panē hūc. Dixit āt eis ihs: Ego sū3 panis vite. ¶ Qui venit ad me: nō esuriet: ꝛ q credit i me nō sitiet i eternū. Sed dixi vob: qꝛ ꝛ vidistis me ꝛ nō credidistis. Oē qd̄ dat mihi patˀ ad me veniet: ꝛ eū q vēit ad me n̄ eiciā foras: ¶ qꝛ descēdi de celo nō ut faciā volūtatē meā: s3 volūtatē eiꝰ q misit me. Hec ē.n. volūtas eiꝰ q misit me pr̄is: ut oē qd̄ dedit mihi n̄ pdā ex eo: s3 resuscitē illō i nouissimo die. Hec ē āt volūtas pr̄is mei q misit me: ut ois q videt filiū ꝛ credit i eū hēat vitā eṫnā: ꝛ ego resuscitabo eū i nouissimo die. Murmurabāt ḡ iudei de illo: qꝛ dixisset: ego sū panis viuꝰ q d̄ celo descēdi. Et dicebāt: ¶ Nōne h̄ ē filiꝰ ioseph cuiꝰ nos nouimꝰ pr̄ez ꝛ mr̄ez. Quō ḡ dicit h̄: qꝛ d̄ celo descēdi? Rn̄dit ḡ iesus ꝛ dixit eis: ¶ Nolite murmurare i iuicē. Nemo pōt venire ad me nisi patˀ q misit me traxerit eū ꝛ ego resuscitabo eū i nouissimo die. Est scriptū i ,pphetis. Erūt oēs docibiles dei. Ois q audiuit a pr̄e ꝛ didicit venit ad me. ¶ Non qꝛ pr̄ez vidit q̄sq̄3: nisi is q ē a deo: hic vidit pr̄ez. Amē amē dico vob q credit i me h3 vitā eternā. Ego sum panis vite. Pr̄es vr̄i māducauerūt māna i deserto: ꝛ mortui sūt. Hic ē panis de celo descēdēs: ut si qs ex ipso māducauerit nō moriaṫ. Ego sū panis viuꝰ q de celo descēdi. Si qs māducauerit ex h̄ pane viuet in eternū. Et panis quē ego dabo caro mea ē: p mūdi vita. Litigabāt ḡ iudei ad iuicē dicētes: Quō pōt hic nob carnē suā dare ad māducandū? Dixit ḡ eis iesus. Amen amē dico vob: nisi māducaueritis carnē filij hois ꝛ biberitis eiꝰ sanguinē: nō hēbitis vitā i vobis. ¶ Qui māducat meā carnē ꝛ bibit meū sanguinē: h3 vitā eternā: ꝛ ego resuscitabo eū i nouissimo die. Caro.n. mea vere ē cibꝰ ꝛ sanguis meꝰ vere est potus. Qui māducat meā carnē ꝛ bibit meū sanguinē3 i me manet ꝛ ego in illo. Sicut misit me viuēs pr̄: ꝛ ego viuo ,ppter patrē: ꝛ q māducat me: ꝛ ipse viuet ,ppṫ me. Hic ē panis q de celo descēdit. Nō sicut māducauerūt pr̄es vr̄i māna: ꝛ mortui sunt. Qui māducat hūc panē viuet i eṫnū. Hec dixit i synagoga docēs i capharnaū. Multi ḡ audiētes ex discipulis eiꝰ dixerūt: Durus ē hic s̄mo. Et qs pōt eū audire? Sciēs aūt iesus apud semetipm̄ qꝛ murmurarēt de h̄ discipuli eiꝰ: dixit eis: Hoc vos scandalizat. ¶ Si ḡ videritis filiū hois ascēdētē vbi erat pr̄us. ¶ Spūs ē q viuificat cara nō ,pdest q̄cq̄3. Verba q̄ ego locutꝰ sū3 vobis spūs ꝛ vita sūt. S3 sūt q̄dā ex vobis q nō credūt. Sciebat.n. ab initio iesus qui eēnt credentes: ꝛ qs traditurꝰ eēt eū. Et dicebat. Propterea dixi vob: qꝛ nemo pōt venire ad me nisi fuerit ei datū a pr̄e meo. Ex hoc multi discipuloꝝ eiꝰ abierūt retro: ꝛ iā nō cū illo ambulabāt. Dixit ḡ iesus ad duodecim Nūq̄d ꝛ vos vultis abire? Rn̄dit ḡ ei simō petrus: Dn̄e ad quē ibimꝰ? Verba vite eterne habes. ¶ Et nos credimꝰ ꝛ cognouimꝰ qꝛ tu es xp̄s filꝰ dei. Rn̄dit eis iesus. Nonne ego vos duodecim elegi: ꝛ ex vobis vnꝰ diabolꝰ est? Dicebat aūt de iuda simonis scariothis. Hic.n. erat traditurus eū cū esset vnꝰ ex duodecim.

VII

Post h̄ aūt āmbulabat iesus i galileā Nō eni volebāt i iudeā ambulare: qꝛ q̄rebāt eū iudei interficere. Erat aūt in ,pximo dies festus iudeoꝝ scenophegia. Dixerūt aūt ad eū fratres eiꝰ. Trāsi hinc: ꝛ vade i iudeā: ut discipuli tui videāt opa tua que facis. Nemo quippe in occulto quid facit: ꝛ querit ipse in palam esse. Si hec facis: manifesta te ipsum mundo. Neq3 enim fratres eius credebant in eum. Dicit ergo eis iesus. Tempus meū nōdū aduenit: tēpꝰ

Mt.14.c. Mr.6.g. D Mt.16.a. Mr.8.b. Ps̄.77. Sap.16.j Eccle.24. Mt.26.d. Mr.14.d. Luc.22.e. s.5.e. E Mt.3.g. Mt.6.a. Luc.4. j.7.b. Mt.11.g. Luc.10.f. j.16.c. F G 1.Cor.11.c. Mt.26.f. Mr.14.g. Luc.22.g. Mt.26.d. Mr.14.d. Mt.16.d. A

B

autem vr̄m semp̄ est paratum. Nō pōt mun
dus odisse vos. Me āt odit: qꝛ ego testimo
niū phibeo de illo: qꝛ opa eiꝰ mala sūt. Uos
ascendite ad diē festum hūc. Ego.n.nō ascē
dam ad diē festū istū: qꝛ meū tp̄s nō dū iple
tū ē. Hec cū dixisset: ipse māsit in galilea. Ut
āt ascēderūt frēs eiꝰ: tūc ⁊ ipe ascēdit ad diē
festū nō manifeste: sꝫ q̄si i occulto. Judei ḡ q̄
rebāt eū i die festo: ⁊ dicebāt: Ubi ē ille? ¶ Et
murmur mltꝰ erat i turba de eo. Quidā. n.
dicebāt qꝛ bonꝰ ē: alij āt dicebāt n̄: sꝫ seducit
turbas. Nēo tn̄ palā loq̄baṫ de illo pp̄ metū
iudeoꝝ. Jam aūt die festo mediāte ascēdit ie
sus in tēplū ⁊ docebat ⁊ mirabāṫ iudei dicen
tes: Quō h̄ lr̄as scit cū n̄ didicerit? Rn̄dit eis
iesus: ⁊ dixit: Mea doctrina nō ē mea: sꝫ eiꝰ
q̄ misit me. Si qs voluerit volūtatē eiꝰ facē:
cognoscet de doctrīa vtꝝ ex deo sit: an ego a
meipso loq̄r. Qui a semetipso loqtur gliam
ppā q̄rit. Qui āt q̄rit gloriā eiꝰ q̄ misit euꝫ
h̄ verax ē: ⁊ iniusticia i illo n̄ ē. Nōne moyses
dedit vobis legē? Et nēo ex vobis facit legeꝫ
Quid me q̄ritis interficere? Rn̄dit turba ⁊ di
xit. ¶ Demoniū hēs. Quis te q̄rit īficē. Rn̄
dit iesus ⁊ dixit eis: Unū opus feci ⁊ oēs mi
ramini. Propterea moyses dedit vobis cir
cūcisiōeꝫ: nō qꝛ ex moyse ē: sꝫ ex pꝛibꝰ. Et in
sabbato circūciditis hoieꝫ. Si circūcisionē ac
cipit hō i sabbato vt n̄ soluaṫ lex moysi: mihi
indignami: qꝛ totū hoieꝫ sanū feci i sabbato
¶ Nolit: iudicaṙ s̄m faciē: sꝫ iustū iudiciū iudi
cate. Dicebāt ḡ qdā ex hierosolymis: Nōne
h̄ ē quē q̄rūt interficere? Ecce palā loqṫ: ⁊ nihil
ei dicūt. Nūqd vere cog̃uerūt p̄ncipes: qꝛ h̄
est xp̄s? Sꝫ hūc scimꝰ vn̄ sit: xp̄s āt cū vene
rit nēo scit vn̄ sit. Clamabat ḡ iesus i templo
docēs dicēs: Et me scitis ⁊ vn̄ sim scitis: ⁊ a
me ipso n̄ vēi: ¶ sꝫ ē verꝰ q̄ misit me quē vos
nescitis. Ego scio eū: ¶ ⁊ si dixero qꝛ nescio eū
ero silis vos mēdax. Sꝫ scio eū: qꝛ ab ipso sū
⁊ ipse me misit. ¶ Querebāt ḡ eū app̄hende
re: ⁊ nēo misit in illū manꝰ: qꝛ nō dū venerat
hora eiꝰ. De turba aūt mlti crediderūt i eū.
Et dicebāt. Christꝰ cū venerit: nūqd plura si
gna faciet q̄ꝫ q̄ h̄ facit: Audierūt pharisei tur
bam murmurantē de illo hec ⁊ miserūt p̄nci
pes ⁊ pharisei ministros vt app̄hēderēt iesum
Dixit ḡ eis iesus: Adhuc modicū tp̄s vobi
scū sū: ⁊ vado ad eū q̄ me misit. ¶ Queretis
me ⁊ nō inuenietis ¶ ⁊ vbi ego sū: vos nō po
testis vēire. Dixerunt ḡ iudei ad semetipos:
Quo hic iturꝰ ē: qꝛ nō inueniemꝰ eū: Nūqd
in dispsionē gētium iturꝰ ē ⁊ docturꝰ gentes?
Quis ē hic s̄mo quē dixit: q̄retis me ⁊ nō inue
nietis: ⁊ vbi sum ego vos nō potestis vēire?
Jn nouissimo aūt die magno festiuitatis sta
bat iesus ⁊ clamabat dicēs: Si qs sitit: vēiat
ad me ⁊ bibat. ¶ Qui credit i me sic dicit scri
ptura: flumia de vētre eiꝰ fluēt aq̄ viue. Hoc
āt dixit d̄ spū quē accepturi erāt credētes i eū
Nondū.n. erat spūs datꝰ: qꝛ iesus nōdū erat
glorificatꝰ. ¶ Ex illa ḡ turba cū audissent hos
s̄mones eius dicebāt. Hic ē vere ppha. Alij
dicebāt: Hic ē xp̄s. Quidā aūt dicebāt: Nū
qd a galilea vēit xp̄s: Nōne scriptura dicit:
¶ qꝛ ex semie dauid ⁊ de bethleē castello vbi
erat dauid venit xp̄s? Dissensio itaqꝫ facta ē i
turba pp̄ eū. ¶ Quidā āt ex ipis volebāt app̄
hendere eū: sꝫ nēo misit sup eū manꝰ. Uene
rūt ḡ ministri ad pontifices ⁊ phariseos: ⁊ di
xerūt eis illi. Quare n̄ adduxistis illū? Rn̄de
runt ministri: Nūq̄ꝫ sic locutꝰ ē hō: sicut h̄ loq
tur? Rn̄derūt ḡ eis pharisei. Nūqd ⁊ vos se
ducti estis? Nūqd ex p̄ncipibꝰ aliqs credidit
i eū: aut ex phariseis? Sꝫ turba hec q̄ n̄ nouit
legē: maledicti sūt. ¶ Dixit nicodemꝰ ad eos
ille q̄ vēit ad eū nocte: q̄ vnꝰ erat ex ipis. Nū
qd lex nr̄a iudicat hoieꝫ: nisi p̄us audierit ab
ipso ⁊ cog̃uerit qd faciat? Rn̄derūt ⁊ dixerūt
ei: Nūqd ⁊ tu galileꝰ es? ¶ Scrutare scriptu
ras ⁊ vide: qꝛ a galilea ppha n̄ surgit: ⁊ reuer
si sunt vnusquisqꝫ in domum suam.

Capitulum. VIII

Iesus aūt perexit i monteꝫ oliueti ⁊ di
luculo iteꝝ venit in tēplū ⁊ ois ppl̄s
venit ad eū: ⁊ sedēs docebat eos. Ad
ducunt aūt scribe ⁊ pharisei mulierē in adul
terio dep̄hēsaꝫ ⁊ statuerūt eā in medio: ⁊ dixe
runt ei: Mgr̄: hec mlier mō dep̄hēsa ē i ad
ulterio. Jn lege āt moyses mādauit nob̄ hꝰi
lapidare. Tu ḡ qd dicis: Hoc āt dicebant tē
ptātes eū: vt possent accusare eū. Jesus aūt
iclinās se deorsum: digito scribebat in trām
Cū ḡ pseuerarēt interrogātes: erexit se: ⁊ dixit
eis. Qui sine peccato est vestrū primus in il
lam lapidem mittat. Et iterū se inclinās scri
bebat in trām. Audiētes aūt hec vnus post
vnū exibant incipiētes a senioribus: ⁊ remā
sit solus iesus: ⁊ mulier i medio stās. Erigēs
autem se iesus dixit ei: Mulier: vbi sunt qui
te accusabant. Nemo te condēnauit? Que di
xit: Nemo domine. Dixit autem iesus: Nec
ego te cōdēnabo. Uade ⁊ iam amplius noli
peccare. Iterum ergo locutus est eis iesus di
cens: Ego sum lux mundi. Qui sequitur me
non ambulat in tenebris: sed habebit lumē
vite. Dixerūt ergo ei pharisei. Tu de teipso
testimonium perhibes: testimoniū tuū nō ē
verū. Respondit iesus ⁊ dixit eis: ¶ Et si ego
testimonium perhibeo de meipso: verum est
testimonium meum: quia scio vnde veni: ⁊
quo vado. Uos autem nescitis vnde venio

ī.6.c. — C — ī.8.f. — Deut.1. — D — ī.8.c. — ī.8.g. — E — Mt.21.g. — Mr.12.b. — Lu.19.g.7. — 20.c.7.12.a. — ī.13.f. — Hiere.29. — Mt.17.c. — Luc.13.c. — F

1.Jo.4.c. — ī.4.b. — Mt.21.c. — Michee.5. — G — ī.codē.c. — ī.3.a. — ī.5.f. — A — B — ī.5.f.

ad doctrina nō / mea sed eius / qui misit me

Qui sine peccato est

ego lux mundi

aut quo vado. Uos s̄m carnē iudicatis: ego nō iudico quēq̄. Et si iudico ego: iudicium meū verū ē: q2 solus nō sum: sed ego ⁊ q misit me pat̄. ¶ Et i lege vr̄a scriptū ē: q2 duorū hoīuz testimoniū verū ē. Ego sum q testimoniū phibeo de meipso ⁊ testimoniū phibet de me q misit me pr̄. Dicebāt ḡ ei: Ubi ē pr̄ tu⁹? ¶ R̄ndit iesus: Neq3 me scitis neq3 patrē meū. Si me sciretis forsitā ⁊ patrē meuz sciretis. Hec v̄ba locutus ē iesus i gazophilatio docēs i tēplo. ¶ Et nemo apphēdit euz q2 necdū venerat hora ei⁹. Dixit ḡ iterū eis iesus: ego vado ⁊ q̄ritis me: ⁊ i petō vr̄o moriemini. Quo ego vado vos nō potestis venire. Dicebāt ḡ iudei: Nūqd interficiet semet ipm: q2 dicit quo ego vado nō potestis venire: Et dicebat eis: Uos deorsū estis: ego de supius suz. Uos de mūdo h̄ estis: ego nō sū de h̄ mūdo. Dixi ḡ vobis: q2 moriemini in peccatis vr̄is. Si.n. nō credideritis q2 ego sum moriemini i petō vr̄o. Dicebāt ḡ ei: Tu q es: Dixit eis iesus: Principiū q ⁊ loquor vobis. Multa habeo de vobis loq̄ ⁊ iudicare: ¶ sed qui me misit verax ē: ⁊ ego q̄ audiui ab eo hec loq̄r i mūdo. Et nō cognouerunt q2 patrē ei⁹ dicebat deuz. Dixit ḡ eis iesus: ¶ Cū exaltaueritis filiū hoīs tūc cognoscetis q2 ego suz: ⁊ a meipso faciā nihil: sed sicut docuit me pat̄ hec loq̄r. Et q me misit mecū ē: ⁊ nō reliquit me solū: q2 ego q̄ placita sūt ei facio semp. Hec illo loquēte multi crediderūt i eū. Dicebat ḡ iesus ad eos q crediderūt ei iudeos. Si vos mās̄eritis i sermone meo: vere discipuli mei eritis: ⁊ cognoscetis v̄itatē ⁊ veritas liberabit vos. Responderunt ei: Semē abrae sum⁹: ⁊ nemini s̄uiuim⁹ vnq̄. Quō tu dicis: liberi eritis: R̄ndit eis iesus Amē amē dico vobis q2 ois qui facit petm̄ seruus ē peti. ¶ Seru⁹ aūt nō manet i domo i eternū. Filius aūt manet i eternū. Si ergo vos fili⁹ liberauerit: vere liberi eritis. Scio q2 filij abrae estis: sed q̄ritis me interficere: q2 sermo me⁹ nō capit i vob̄. Ego qd̄ vidi apd̄ patrē loq̄r: ⁊ vos q̄ vidistis apud patrē vr̄z facitis. R̄nderūt ⁊ dixerūt ei: Pat̄ nr̄ abraā ē. Dicit eis iesus: Si filij abrae estis: opera abrae facite. Nūc aūt q̄ritis me interficere hominē q veritatē vobis locutus suz quā audiui a deo. Hoc abraā nō fecit. Uos facitis opa patris vr̄i. Dixerūt itaq3 ei: Nos ex fornicatione nō sumus nati. Unuz patrē habemus deū. Dixit ḡ eis iesus: Si de⁹ pater vester esset: diligeretis vtiq3 me. Ego.n. ex deo pcessi ⁊ veni. Neq3.n. a meipso veni: sed ille me misit. Quare loquelā meā nō cognoscitis: Quia nō potestis audire sermonē meū.

¶ Uos ex patre diabolo estis: ⁊ desideria patris vr̄i vultis facere. Ille homicida erat ab initio: ⁊ i veritate nō stetit: q2 nō est veritas i eo. Cū loquit̄ mēdaciū: ex pprijs loquit̄: q2 mēdax ē ⁊ pat̄ eius. Ego aūt si veritatē dico nō creditis mihi. Quis ex vob̄ arguet me de petō: Si veritatē dico: q̄re nō creditis mihi: Qui ex deo ē: v̄ba dei audit. ¶ Propterea vos nō auditis: q2 ex deo non estis. R̄nderūt ergo iudei: ⁊ dixerūt ei: Nōne bene dicimus nos: q2 samaritanus es tu ⁊ demoniū habes: R̄ndit iesus: ¶ Ego demoniū nō habeo sed honorifico patrē meū ⁊ vos inhonorastis me. Ego aūt nō quero gloriā meam Est qui querat ⁊ iudicet. Amē amē dico vobis: si qs sermonē meū s̄uauerit: mortē non videbit i et̄nū. Dixerūt ḡ iudei: Nūc cognouim⁹ q2 demoniū habes. Abraā mortuus ē ⁊ pphete: ⁊ tu dicis: si qs sermonē meum seruauerit: nō gustabit mortē i eternū. Nunqd tu maior es patre nr̄o abraā qui mortu⁹ est: Et pphete mortui sunt. Quē teipm facis R̄ndit iesus: Si ego glorifico meipm gl̄ia mea nihil ē. Est pat̄ me⁹ q glorificat me quē vos dicitis: q2 deus nr̄ ē: ⁊ non cognouistis eū. Ego aūt noui eū. ¶ Et si dixero q2 nō scio eū: ero similis vobis mēdax. Sed scio eū: ⁊ sermonē ei⁹ seruo. Abraā pater vester exultauit ut videret diē meū: vidit ⁊ gauisus est Dixerūt ergo iudei ad eū: Quinq̄gita ānos nōdū habes ⁊ abraā vidisti: Dixit eis ih̄s. Amē amē dico vob̄: anq̄ abraā fieret ego suz. Tulerūt ergo lapides ut iacerēt i eū. Jesus aūt abscōdit se: ⁊ exiuit de tēplo. IX

Et pteriēs iesus vidit hoīem cecū a natiuitate: ⁊ interrogauerūt eū discipuli eius: Rabbi qs peccauit: hic aut parētes ei⁹ ut cecus nasceret̄: R̄ndit iesus Neq3 h̄ peccauit neq3 parētes ei⁹: s3 ut manifestent̄ opa dei i illo. Me oz opari opa ei⁹ q misit me donec dies est. Uenit nox qn̄ nemo pōt opari. Quādiu suz i mūdo: lux sum mūdi. Hoc cū dixisset expuit in terrā ⁊ fecit lutū ex sputo: ⁊ liniuit lutū sup oculos ei⁹: ⁊ dixit ei: Uade laua i natatoria syloe qd̄ int̄ptat̄ missus. Abijt ḡ ⁊ lauit: ⁊ venit videns Itaq3 vicini ⁊ q viderāt eū p̄us q2 mēdicus erat dicebāt: Nōne h̄ ē q sedebat ⁊ mēdicabat: Alij dicebāt q2 hic ē: alij aūt neq̄q̄: sed silis ē ei⁹. Ille v̄o dicebat q2 ego suz. Dicebāt ḡ ei: Quō apti sūt tibi oculi: R̄ndit: Ille hō q dr̄ ih̄s lutū fecit: ⁊ vnxit oculos meos ⁊ dixit mihi: Uade ad natatoriā syloe: ⁊ laua. Et abij ⁊ laui: ⁊ video. Et dixerūt ei: Ubi ē ille: Ait: nescio. Adducūt eū ad phariseos q cec⁹ fuerat. Erat aūt sabbatū qn̄ lutū fecit

iesus ꝛ aperuit oculos ei⁹. Iterū ergo interroga
bāt eū pharisei quō vidisset. Ille aūt dixit
eis: Lutū mihi posuit sup oculos: ꝛ laui ꝛ vi
deo. Dicebāt ergo ex phariseis quidā: Nō est
hic hō a deo q sabbatū nō custodit. Alij āt
dicebāt: Quō pōt hō peccator hec signa facē?
Et scisma erat inter eos. Dicūt ergo ceco iterū: Tu
quid dicis de illo q apuit oculos tuos? Ille āt
dixit: q2 ꝓpheta ē. Nō crediderūt ergo iudei de
illo q2 cecus fuisset ꝛ vidisset: donec vocaue
rūt parētes ei⁹ q viderat: ꝛ interrogauerūt eos
dicētes: Hic ē fili⁹ vester quē vos dicitis q2
cecus natus ē. Quō ergo nūc videt? Rñde
rūt eis parētes ei⁹: ꝛ dixerūt: Scim⁹ q2 hic ē
filius nr̄ ꝛ q2 cecus natus ē. Quō ergo nūc
videat nescim⁹: aut qs ei⁹ apuit oculos nos
nescim⁹. Ipsum interrogate. Etatē hȝ: ipse de se
loquat. Hec dixerūt parētes eius: qm̄ time
bāt iudeos. Iā. n. ꝯspirauerāt iudei: ut si qs
eū ꝯfiteret ēē xp̄m: extra synagogā fieret. Pro
pterea parētes ei⁹ dixerūt: q2 etatē hȝ ipsum
interrogate. Uocauerūt ergo rursum hoiem q fue
rat cecus: ꝛ dixerūt ei: Da gloriā deo. Nos
scim⁹ q2 hic hō pctōr ē. Dicit ergo eis ille: Si
pctōr ē nescio: vnū scio q2 cecus cū essem mō
video. Dixerūt ergo illi: Quid fecit tibi? Quō
apuit tibi oculos? Rñdit eis: Dixi vob iam
ꝛ audistis. Quid iterū vultis audire? Nūquid
ꝛ vos vultis discipuli ei⁹ fieri? Maledixerūt
ergo ei ꝛ dixerūt. Tu discipulus illi⁹ sis: nos aūt
moysi discipuli sum⁹. Nos scim⁹ q2 moysi
locutus ē de⁹: hūc aūt nescim⁹ vñ sit. Rñdit
ille hō: ꝛ dixit eis: In hoc. n. mirabile ē q2 vos
nescitis vñ sit: ꝛ aperuit meos oculos. Sci
mus aūt q2 pctōres de⁹ nō audit: sed si quis
dei cultor ē ꝛ volūtatē ei⁹ facit: hūc exaudit.
A seculo nō ē auditū: q2 quis aperuit oclos
ceci nati. Nisi eēt hic a deo: non poterat facere
quicq̄. Rñderūt ꝛ dixerūt ei: In pctis natus
es totus: ꝛ tu doces nos? Et eiecerūt eū foras.
Audiuit iesus q2 eiecerūt eū foras: ꝛ cū inue
nisset eū dixit ei: Tu credis i filiū dei? Rñdit
ille ꝛ dixit: Quis ē dñe ut credā i eū? Et dixit
ei iesus: Et vidisti eū: ꝛ q loquit tecū ipse ē.
At ille ait: Credo dñe. Et pcidēs adorauit eū.
Et dixit ei iesus: In iudiciū ego i hūc mūdū
veni: ut q nō vidēt videāt: ꝛ q vidēt ceci fiāt.
Et audierūt quidā ex phariseis q cū ipso erāt:
ꝛ dixerūt ei: Nūquid ꝛ nos ceci sum⁹? Dixit eis
ihs. Si ceci essetis nō haberetis pctm̄. Nūc
vero dicitis q2 videm⁹ pctm̄ vr̄m manet. X

Amen amē dico vob: qui nō intrat p
ostiū i ouile ouiū: sed ascēdit aliūde
ille fur ē ꝛ latro. Qui āt intrat p ostiū
pastor est ouiū. Huic ostiari⁹ apit: ꝛ oues vo
cē ei⁹ audiūt. Et ꝓprias oues vocat noiatim
ꝛ educit eas. Et cū ꝓprias oues emiserit an
eas vadit ꝛ oues illū sequunt: q2 sciūt vocē
eius. Alienū aūt nō sequunt: sȝ effugiūt ab
eo: q2 nō nouerūt vocē alienoꝝ. Hoc puer
biū dixit eis iesus. Illi aūt nō cognouerunt
quid loqret eis. Dixit ergo eis iterū iesus: Amen
amē dico vob: q2 ego sum ostiū ouiū. Oēs
quotquot venerūt fures sūt ꝛ latrones: sed nō au
dierūt eos oues. Ego sum ostium. Per me si
qs introierit saluabit: ꝛ ingrediet ꝛ egrediet
ꝛ pascua inueniet. Fur nō venit nisi ut furet ꝛ
mactet ꝛ pdat. Ego veni ut vitā habeant: ꝛ
abūdātius habeāt. ¶ Ego sum pastor bonus — 2.Cor.9.c.
Bonus pastor aiaȝ suā dat ꝓ ouibus suis. — 1.Joh.3.c.
Mercēnari⁹ aūt ꝛ q nō ē pastor cui⁹ nō sunt
oues ꝓpe videt lupū venientem ꝛ dimittit
oues ꝛ fugit: ꝛ lupus rapit ꝛ dispergit oues
¶ Mercēnari⁹ aūt fugit: q2 mercēnari⁹ est: ꝛ — Mt.8.g.
nō ptinet ad eū de ouib⁹. Ego sum pastor bo — Mr.5.b.
nus ꝛ cognosco oues meas: ꝛ cognoscūt me — Luc.8.e.
mee. ¶ Sicut nouit me pater: ꝛ ego agnosco — Mt.11.g.
patrē: ꝛ aiam meā pono ꝓ ouib⁹ meis. ¶ Et — Luc.10.f.
alias oues habeo q nō sūt ex hoc ouili ꝛ illas — Mt.12.b.
oȝ me adducē ꝛ vocē meā audiēt: ꝛ fiet vnū
ouile ꝛ vnus pastor. Propterea me diligit pr̄
q2 ego pono aiaȝ meā ut iterū sumā eā. Ne
mo tollet eā a me: sed ego pono eā a meipo.
Ptātē habeo ponēdi eā: ꝛ ptātē habeo iterū
sumendi eā. Hoc mādatū accepi a pr̄e meo.
Dissensio iterū facta ē inter iudeos ꝓpter sermo
nes hos. Dicebāt aūt multi ex ipis. Demo
niū hȝ ꝛ insanit. Quid eū auditis? Alij dice
bāt: Hec vba nō sunt demoniū hn̄tis. Nun
quid demoniū pōt cecoꝝ oculos apire? Facta
sūt aūt encenia i hierosolymis: ꝛ hyems erat.
Et ābulabat iesus i tēplo i porticu salomōis
Circūdederūt ergo eū iudei: ꝛ dicebāt ei: Quo
usq3 aiaȝ nr̄am tollis? Si tu es xp̄s dic nob
palā? Rñdit eis iesus: Loqr vob ꝛ nō credi
tis. Opa q ego facio i noīe pr̄is mei: hec testi
moniū phibēt de me. Sȝ vos nō creditis: q2
nō estis ex ouib⁹ meis. Oues mee vocē meā
audiūt ꝛ ego cognosco eas: ꝛ sequunt me.
Et ego vitā eternā do eis: ꝛ nō pibūt i etnū:
ꝛ nō rapiet eas quisq̄ de manu mea. Pater
me⁹ qd dedit mihi mai⁹ oib⁹ est: ꝛ nemo pōt
rape de manu pr̄is mei. Ego ꝛ pr̄ vnū sum⁹
Sustulerūt ergo lapides iudei ut lapidarent eū.
Rñdit eis iesus: Multa bona opa ostēdi vo
bis ex pr̄e meo. Propter qd eoꝝ opus me la
pidatis? Rñderūt ei iudei: De bono ope nō
lapidam⁹ te: sȝ de blasphemia: ꝛ q2 tu hō cū
sis: facis teipm deū. Rñdit eis iesus: Nōne
scriptū est in lege vr̄a: ¶ q2 ego dixi dij estis — Ps.81.
Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus ē:
ꝛ nō pōt solui scriptura: quē pat̄ scificauit ꝛ
misit i mūdū vos dicitis q2 blasphemas: q2
dixi fili⁹ dei sum. Si non facio opa pr̄is mei

nolite credẽ mihi. Si aũt facio: ⁊ si mihi nõ vultis credẽ: opib⁹ credite: ut cognoscatis ⁊ credatis: qꝛ pr̃ i me est: ⁊ ego i pr̃e. ¶ Querebãt ḡ eũ apphendẽ: ⁊ exiuit de manib⁹ eoꝝ. Et abyt iteꝝ trãs iordanẽ i eũ locũ vbi erat iohãnes baptizãs p̃mũ: ⁊ mãsit illic. Et mlͤti venerũt ad eũ: ⁊ dicebãt: qꝛ iohãnes qdẽ signũ fecit nullũ. Oĩa aũt qcũqz dixit iohãnes de h̃ vera erãt: ⁊ multi crediderũt i eũ.

Mt.12.b. Mr.5.b.

XI

A Erat ãt quidã languẽs lazar⁹ a bethania: de castello marie ⁊ marthe soroꝝ ei⁹. Maria ãt erat q̃ vnxit dñm vnguẽto ⁊ extersit pedes eius capillis suis: cui⁹ frat lazar⁹ ĩfirmabaẗ. Miserũt ḡ sorores ei⁹ ad eũ dicẽtes: Dñe: Ecce quẽ amaș ĩfirmaẗ. Audiẽs ãt iesus dixit eis: Infirmitas h̃ nõ ẽ ad mortẽ: sz p glia dei: ut glĩficeẗ filius dei p eã. Diligebat aũt iesus marthã ⁊ sororẽ ei⁹ mariã ⁊ lazaꝝ. Ut ḡ audiuit qꝛ ĩfirmabaẗ tũc qdez mãsit i eodẽ loco duob⁹ diebus. Deinde post h̃ dicit discipulis suis: Eam⁹ i iudeã iteꝝ. Dicũt ei discipli: Rabbi nũc q̃rebãt te iudei lapidare: ⁊ iteꝝ vadis illuc: Rñdit iesus: Nõne duodecim sũt hore diei: Si qs ambulauerit i die: nõ offendit: qꝛ lucẽ hui⁹ mũdi videt. Si aũt ambulauerit i nocte offendit: qꝛ lux nõ est i eo. Hec ait ⁊ p⁹ h̃ dicit eis: Lazar⁹ amicus nr̃ dormit: ¶ sed vado ut a somno excitẽ eũ. Dixerũt ḡ discipuli ei⁹: Dñe si dormit saluus erit. Dixerat ãt iesus de morte ei⁹: illi aũt putauerunt qꝛ de dormitiõe somni dicerẽt. Tũc ḡ iesus dixit eis manifeste. Lazar⁹ mortuus ẽ: ⁊ gaudeo pp̃t vos ut credatis: qm̃ nõ erã ibi. Sz eamus ad eũ. Dixit ḡ thomas q di didim⁹ ad condiscipulos. Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriamur cũ eo. Venit itaqz iesus: ⁊ iuenit eũ q̃ttuor dies iã i monumẽto hñtem. Erat aũt bethania iux̃ hierosolymã q̃si stadijs qndeci. Multi autẽ ex iudeis venerãt ad marthã ⁊ mariã ut ꝯsolarent eas de fr̃e suo. Martha ḡ ut audiuit qꝛ iesus venit occurrit illi: maria aũt domi sedebat. Dixit ḡ martha ad iesũ. Dñe si fuisses h̃ fr̃ me⁹ nõ fuisset mortu⁹. Sz ⁊ nũc scio qꝛ q̃cũqz poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihs: Resurget fr̃ tu⁹. Dicit ei martha: Scio qꝛ resurget i resurrectione i nouissimo die. Dicit ei iesus: Ego sũ resurrectio ⁊ vita. Qui credit i me etiã si mortu⁹ fuerit viuet: ⁊ oĩs q viuit ⁊ credit i me: nõ morieẗ i eťnũ. Credis h̃: ait illi: Utiqz dñe. ¶ Ego credidi qꝛ tu es xp̃s filius dei viui q i h̃uc mũdũ venisti. Et cum h̃ dixisset: abyt ⁊ vocauit mariã sororẽ suã silentio dicens: Magister adest: ⁊ vocat te. Illa ut audiuit surrexit cito ⁊ venit ad eũ. Nõ dũ.n. venerat ihs i castellũ: sz erat adhuc i illo loco vbi occurrerit ei martha. Iudei ḡ q erãt cũ ea i domo ⁊ cõsolabanẗ eã: cũ vidissent mariã qꝛ cito surrexit ⁊ exyt: secuti sũt eã dicẽtes: Quia vadit ad monumẽtũ ut ploret ibi. Maria ḡ cum venisset vbi erat iesus: vidẽs eũ: cecidit ad pedes ei⁹ ⁊ dixit ei: Dñe si fuisses h̃: nõ eẽt mortu⁹ fraẗ me⁹. Iesus ḡ ut vidit eã plorantẽ ⁊ iudeos q venerãt cũ ea plorãtes: infremuit spũ ⁊ turbauit seipm ⁊ dixit: Ubi posuistis eũ: Dicũt ei: Dñe veni ⁊ vide. Et lachrymat⁹ ẽ iesus. Dixerũt ḡ iudei: Ecce quõ amabat eũ: Quidã aũt ex ipsis dixerũt: Nõ poťat h̃ q aperuit oculos ceci nati facẽ ut h̃ nõ moreref. Iesus ḡ rursũ fremẽs i semetipso: venit ad monumẽtũ. Erat ãt spelũca: ⁊ lapis supposit⁹ erat ei. Ait iesus: Tollite lapidẽ. Dicit ei martha soror ei⁹ q mortu⁹ fuerat: Dñe iaz fetet: q̃triduanus ẽ eni. Dicit ei iesus: Nõne dixi tibi: qm̃ si credideris videbis gloriã dei: Tuleŕt ḡ lapidẽ. Iesus aũt eleuatis sursum oculis dixit: Pater grãs ago tibi qm̃ audisti me. Ego aũt sciebã qꝛ semp me audis: sed pp̃t pplm̃ q circũstat dixi: ut credãt qꝛ tu me misisti. Hec cũ dixisset voce magna clamauit. Lazare veni foras. Et statim pdyt q fuerat mortu⁹ ligat⁹ man⁹ ⁊ pedes institis: ⁊ facies illi⁹ sudario erat ligata. Dixit eis ihs: Soluite eũ: ⁊ sinite abire. Multi ḡ ex iudeis q venerãt ad mariã ⁊ marthã ⁊ viderãt q̃ fecit iesus crediderũt i eũ. Quidã aũt ex ipsis abierũt ad phariseos: ⁊ dixerunt eis que fecit iesus. Collegerũt ḡ põtifices ⁊ pharisei ꝯciliũ ⁊ dicebãt: Quid fac.m⁹: Quia h̃ hõ multa signa facit. Si dimittim⁹ eũ sic: oẽs credẽt in eũ. Et venient romani: ⁊ tollẽt nr̃m locũ ⁊ gẽtem. Unus aũt ex ipsis cayphas noĩe: cũ eẽt põtifex ãni illi⁹ dixit eis: Uos nescitis qcq̃ȝ nec cogitatis: qꝛ expedit vob ut vn⁹ moriaẗ hõ p pplo: ⁊ nõ tota gẽs pereat. Hoc aũt a semetipso nõ dixit sed cũ eẽt põtifex anni illi⁹ pphetauit: qꝛ iesus moriturus erat pro gente. Et non tm̃ pro gente: sed ut filios dei qui erant dispersi ꝯgregaret in vnum. ¶ Ab illo ḡ die cogitauerũt ut interficerẽt eũ. Iesus ḡ iã nõ i palã ãbulabat apđ iudeos: sz abyt i regionẽ iux̃ desertũ i ciuitatẽ q̃ dr̃ effrem: ⁊ ibi morabaẗ cũ discipulis suis. ¶ Proximũ ãt erat pascha iudeoꝝ ⁊ ascẽderũt mlͤti hierosolymã de regione an̄ pascha ut sctificarent se ipsos. Querebãt ḡ iesũ: ⁊ colloq̃banẗ ad inuicẽ i tẽplo stantes. Quid putatis: qꝛ nõ venit ad diẽ festũ istũ: Dederãt ãt põtifices ⁊ pharisei mãdatũ: ut si qs cognouerit vbi sit indicet: ut aprehendãt eũ.

B Mt.9.c. Mr.5.g.

C

Ro.10.b.

D

E

F

G

Mt.12.b. Mr.3.b.

Mt.26.a. Mr.14.a. Lu.22.a.

XII

(XII) suscitauit ... — princeps huius mundi ...

A
Mt.26.a.
Mr.14.a.

I¶Esus ergo añ sex dies pasce venit bethanıá vbi lazar⁹ fuerat mortu⁹ qué suscitauit iesus. Fecerũt aũt ei cená ibi: ꝛ martha ministrabat: lazarus ꝟo vn⁹ erat ex discũbétib⁹ cũ eo. ¶Maria ḡ accepit

Mt.26.b.
Mr.14.a.
Luc.7.f.

librá vnguẽti nardi pistici ꝑciosi: ꝛ vnxit pedes iesu: ꝛ extersit pedes ei⁹ capillis suis: ꝛ dom⁹ impleta est ex odore vnguẽti. Dixit ḡ vnus ex discipulis ei⁹ iudas scarioth is qui erat eũ traditurus. Quare h̄ vnguẽtũ nõ venijt trecẽtis denarijs ꝛ datũ ẽ egenis? Dixit aũt h̄ nõ qꝛ de egenis ꝑtinebat ad eũ: sed qꝛ fur erat: ꝛ loculos hñs ea q̄ mittebãt portabat. Dixit ḡ iesus: Sinite illá: ut in dié sepulture mee seruet illud. Pauperes.n. sp hẽbitis

B

vobiscũ me aũt nõ semp hẽbitis. ¶Cognouit ḡ turba multa ex iudeis qꝛ illic ẽ: ꝛ venerũt nõ ꝓpt iesum tm̃: sȝ ut lazarũ viderẽt

Mt.21.a.
Mr.11.a.
Luc.19.d.

qué suscitauit a mortuis. Cogitauerũt auté ꝑncipes sacerdotũ ut ꝛ lazarũ interficerent: qꝛ multi ꝓpt illũ abibãt ex iudeis: ꝛ credebãt i iesuȝ. ¶In crastinũ aũt turba multa q̄ venerat ad dié festũ: cuȝ audissent qꝛ venit iesus

Mt.21.a.
Mr.11.b.
Luc.19.f.

hierosolymá: acceperũt ramos palmaꝝ ꝛ ꝓcesserũt obuiá ei ꝛ clamabãt: Osanna bñdictus q venit i noie dñi rex isrl̃. ¶Et inuenit iesus asellũ ꝛ sedit sup eũ sicut scriptũ ẽ. ¶Noli timere filia sion: ecce rex tuus venit sedẽs sup pullũ asine. Hec nõ cognouerũt discipuli ei⁹ ꝑ mũ: sȝ qñ glorificatus ẽ iesus: tũc recordati sunt qꝛ hec erãt scripta de eo: ꝛ h̄ fecerũt ei. Testimoniũ ergo ꝑhibebat turba q̄ erat cũ eo qñ lazarũ vocauit de monumẽto ꝛ suscitauit eũ a mortuis. Propterea ꝛ obuiá venit ei turba: qꝛ audierũt eũ fecisse h̄ signũ

Mt.21.a.
Zach.9.
Esa.62.
C

Pharisei ergo dixerũt ad semetipsos: Videtis qꝛ nihil ꝓficim⁹? Ecce mũdus totus p⁹ eũ abijt. Erãt aũt qdá gẽtiles ex his q ascẽderãt ut adorarẽt i die festo. Hi ergo accesserũt ad philippũ q erat a bethsaida galilee: ꝛ rogabãt eũ dicẽtes: Dñe volum⁹ iesuȝ vidẽ. Venit philipp⁹ ꝛ dicit andree: Andreas rursuȝ ꝛ philipp⁹ dixerũt iesu. Jesus aũt rñdit

D

eis dicẽs: Venit hora ut clarificet fili⁹ hois. Amẽ amẽ dico vobis: nisi granũ frumẽti cadens i terrá mortuũ fuerit ipm solũ manet. Si aũt mortuũ fuerit: multũ fructũ affert. ¶Qui amat aiaȝ suá: ꝑdet eá: ꝛ q odit aiaȝ suá i h̄ mũdo i vitá eterná custodit eá. Siqs mihi ministrat: me sequat. Et vbi suȝ ego: illic ꝛ minister meus erit. Si qs mihi ministrauerit: honorificabit eũ pꝛ me⁹. ¶Nũc aia mea turbata est. Et qd dicá: Pat saluifica me ex hac hora. Sed ꝓpterea veni i horá hãc: Pater clarifica nomen tuũ. Venit ergo vox de celo dicens: Et clarificaui: ꝛ iteꝝ clarificabo. Turba ḡ q̄ stabat ꝛ audierat: dicebat tonitruũ ẽ factũ. Alij aũt dicebãt: Angel⁹ ei locutus ẽ. Rñdit iesus ꝛ dixit: Nõ ꝓpt me h̄ vox vẽit sed ꝓpt vos. Nũc iudiciũ ẽ mũdi: Nũc princeps hui⁹ mundi eijciet foras. Et ego si exaltatus fuero a terra: oia trahá ad meipsum.

Mt.10.g.
ꝛ.16.f. Mr.
8.g. Luc.
17.g.
Mt.26.d.
Mr.14.d.

E

Hoc aũt dicebat significás q̄ morte esset moriturus. Rñdit ei turba: Nos audiuim⁹ ex lege qꝛ xp̄s manet i eternũ. Et quõ tu dicis oȝ exaltari filiũ hois? Et qs ẽ iste fili⁹ hois? Dixit ḡ eis iesus: Adhuc modicũ lumen in vobis ẽ. ¶Ambulate dũ lucẽ habetis: ut nõ vos tenebre cõꝑhendãt. Et q ãbulat i tenebris nescit q̄ vadat. Dũ lucẽȝ habetis credite i lucé: ut filij lucis sitis. Hec locutus ẽ ihs ꝛ abijt ꝛ abscõdit se ab eis. Cũ aũt táta signa fecisset corá eis: nõ credebãt in eũ: ut sermo esaie ipleret qué dixit: ¶Dñe qs credidit auditui nr̃o: ꝛ brachiũ dñi cui reuelatũ ẽ? Propterea nõ poterãt credẽ qꝛ iteꝝ dixit esaias. ¶Excecauit oculos eoꝝ ꝛ indurauit cor eoꝝ ut nõ videãt oculis: ꝛ non itelligãt corde: ꝛ cõuertant ꝛ sané eos. Hec dixit esaias qñ vidit gloriá ei⁹: ꝛ locutus ẽ de eo. Verũtñ ꝛ ex ꝑncipib⁹ multi crediderũt i eũ: sed ꝓpt phariseos nõ ꝯfitebant: ut de synagoga nõ eijcerent. Dilexerũt.n. gloriá hoiuȝ magis quá gloriá dei. Jesus aũt clamauit ꝛ dixit: Qui credit i me: nõ credit i me: sȝ i eũ q misit me. Et q videt me: videt eũ q misit me. Ego lux i mũdũ veni: ut ois q credit i me: i tenebris nõ maneat. Et si qs audierit ꝟba mea ꝛ nõ custodierit: ego nõ iudico eũ. Nõ.n. veni ut iudicẽ mundũ: sed ut saluificẽ mundũ. Qui spernit me: ꝛ non accipit verba mea: hȝ q iudicet eũ. Sermo qué locut⁹ sũ: ille iudicabit eũ i nouissimo die. Quia ego ex meipso nõ suȝ locutus: sed q misit me pꝛ: ipse mihi mádatũ dedit q d dicá: ꝛ q d loq̄r. Et scio qꝛ mádatũ ei⁹ vita eterna ẽ. Que ergo ego loq̄r sicut dixit mihi paꝛ sic loquor.

Eph.5.b.
1.Thes.5.a.
F

Esa.53.

Mt.13.b.
Mr.4.b.
Luc.8.b.
Act.28.d.
Esa.6.d.

G

XIII

A

AN dié festũ pasce sciẽs iesus qꝛ venit hora ei⁹ ut tráseat ex h̄ mũdo ad patré: cũ dilexisset suos q erãt i mũdo i finé dilexit eos. ¶Et cena facta cũ diabolus iá misisset i cor ut traderet eũ iudas simõis scariothis: ¶sciẽs qꝛ oia dedit ei pꝛ i man⁹: ꝛ qꝛ a deo exiuit: ꝛ ad deũ vadit surgit a cena ꝛ ponit vestimẽta sua: ꝛ cũ accepisset lintheũ ꝑcinxit se. Deinde misit aquá i peluim: ꝛ cepit lauare pedes discipuloꝝ: ꝛ extergẽ lintheo q̄ erat ꝑcinctus. Venit ergo ad simoné petrũ Et dicit ei petr⁹: Dñe tu mihi lauas pedes? Rñdit iesus ꝛ dixit ei: Qd ego facio tu nescis mõ: scies auté postea. Dicit ei petrus: Nõ lauabis mihi pedes i eternũ. Rñdit ei

Luce.22.a.

Mt.11.g.
Luc.10.f.
ꝛ.6.c.

B

iesus: Si nõ lauero te nõ habebis ptẽ mecũ Dicit ei simon petrꝰ. Dñe nõ tñ pedes me os: sed ⁊ manus ⁊ caput. Dicit ei iesus: Qui lotus est nõ indiget nisi ut pedes lauet: sed ẽ mũdus totus. Et vos mũdi estis sed ñ oẽs. Sciebat enim quis nam esset q traderet eũ. Propterea dixit: non estis mundi omnes. Postq̃ȝ ergo lauit pedes eoꝝ: accepit vestimẽta sua: ⁊ cũ recubuisset iteꝝ dixit eis: Scitis qd fecerim vobis? Uos vocatis me magister ⁊ dñe ⁊ bñ dicitis. Sũ etenĩ. Si ergo ego laui pedes vr̃os dñs ⁊ magister ¶ ⁊ vos debetis alter alteriꝰ lauare pedes. Exẽplum eni dedi vobis: ut quẽadmodũ ego feci vob̃ ita ⁊ vos faciatis. ¶ Amẽ amẽ dico vob̃: nõ ẽ seruꝰ maior dño suo: neqȝ apl's maior ẽ eo q misit illũ. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Nõ de oibꝰ vobis dico. Ego scio q̊s elegerim. Sed ut adimpleat̃ scriptura. ¶ Qui mãducat mecũ panẽ: leuabit cõtra me calcaneũ suũ. Amodo dico vobis p̃usq̃ȝ fiat ut cũ factum fuerit credatis: qꝛ ego sum. ¶ Amen amẽ dico vob̃: q accipit si quẽ misero: me accipit. Qui ãt me accipit: accipit eũ q me misit. Cũ hec dixisset iesus turbatus ẽ spũ: ⁊ ꝓtestatus ẽ ⁊ dixit: ¶ Amẽ amẽ dico vobis: qꝛ vnꝰ ex vobis tradet me. Aspiciebãt ḡ ad inuicẽ discipuli: hesitãtes de q̊ diceret. ¶ Erat aũt recũbẽs vnꝰ ex discipulis eiꝰ i sinu iesu: quẽ diligebat iesus. Innuit ḡ huic simõ petrus ⁊ dixit ei: Quis ẽ de q̊ dicit? Itaqȝ cũ recubuisset ille supra pectꝰ iesu dicit ei: Dñe qs est? Rñdit iesus: Ille ẽ cui ego intinctũ panem porrexero. Et cũ intinxisset panẽ: dedit iude simonis scariothis. Et post buccellã introiuit i eũ sathanas. Et dicit ei iesus: Qđ facis fac citius. Hoc aũt nemo sciuit discũbẽtiũ ad qd dixerit ei. Quidã. n. putabãt qꝛ loculos habebat iudas: q dixisset ei iesus: eme ea que opꝰ sit nob̃ ad diẽ festũ: aut egenis ut aliqd daret. Cũ ḡ accepisset ille buccellam: exiuit cõtinuo. Erat aũt nox. Cũ ḡ exisset: dixit ihs Nũc clarificatꝰ ẽ filiꝰ hois ⁊ deꝰ clarificatꝰ ẽ i eo. Si deꝰ clarificatus ẽ i eo ⁊ deꝰ clarificabit eũ i semetipso: ⁊ ꝯtinuo clarificabit eũ. Filioli adhuc modicũ vobiscũ sũ. ¶ Queritis me ⁊ sicut dixi iudeis: q̊ ego vado vos nõ potestis venire. Et vob̃ dico mõ. ¶ Mãdatũ nouũ do vob̃: vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos ut ⁊ vos diligatis inuicẽ. In h̃ cognoscẽt oẽs qꝛ discipl'i mei estis: si dilectionẽ habueritis ad inuicẽ. Dicit ei simõ petrus: Dñe q̊ vadis Rñdit iesus: Quo ego vado nõ potes me modo seq: seq̃ris aũt postea. Dicit ei petrus Quare nõ possũ te seq mõ. Aiaȝ meã pro te ponã. Rñdit ei iesus: Aiaȝ tuã ꝓ me ponẽs: ¶ Amẽ amẽ dico tibi: nõ cantet gallus donec ter me negabis.

XIIII

Et ait discipulis suis: Nõ turbet̃ cor vr̃z. Creditis i deũ ⁊ i me credite. In domo patris mei mãsiones multe sunt. Si q̊ minꝰ dixissem vob̃: qꝛ vado parare vobis locũ. Et si abiero ⁊ ꝑparauero vob̃ locũ: iteꝝ venio ⁊ accipiã vos ad meipm̃ ut vbi suȝ ego ⁊ vos sitis. Et q̊ ego vado scitis ⁊ viã scitis. Dicit ei thomas: Dñe nescimꝰ q̊ vadis: Et quõ possumus viã scire? Dicit ei iesus: Ego sum via ⁊ veritas ⁊ vita. Nemo venit ad patrẽ nisi p me. Si cognouissetis me: ⁊ prẽȝ meũ vtiqȝ cognouissetis. Et amodo cognoscetis eũ: ⁊ vidistis eũ. Dicit ei philippꝰ: Dñe oñde nobis patrẽ ⁊ sufficit nobis Dicit ei iesus: ¶ Tanto tpe vobiscũ suȝ ⁊ nõ cognouistis me? Philippe q videt me: videt ⁊ patrẽ. Quõ tu dicis oñde nobis patrẽ? Nõ credis qꝛ ego i prẽ: ⁊ pať i me ẽ? Uerba q̊ ego loq̊r vobis: a meipso nõ loq̊r. Pater aũt i me manẽs ipse facit opa. Nõ creditis: qꝛ ego i patre ⁊ prẽ i me ẽ? ¶ Alioqn ꝓpť opa ipsa credite. Amen amẽ dico vobis: qui credit i me: opa q̊ ego facio ⁊ ipse faciet: ⁊ maiora hoꝝ faciet: ¶ qꝛ ego ad patrẽ vado. Et qđ cũqȝ petieritis patrẽ i noie meo hoc faciã: ut glorificet̃ prẽ i filio. ¶ Si qd petieritis i nomine meo h̃ faciã. Si diligitis me mandata mea seruate. Et ego rogabo patrẽ ⁊ aliũ paraclytũ dabit vobis ut maneat vobiscũ i eťnũ spm̃ veritatis: quẽ mũdus nõ põt accipe qꝛ nõ videt eũ: nec scit eũ. Uos ãt cognoscetis eũ: qꝛ apđ vos manebit: ⁊ i vob̃ erit. Nõ relinquã vos orphanos: veniã ad vos. Adhuc modicũ: ⁊ mũdus me iã nõ videt. Uos aũt videtis me: qꝛ ego viuo ⁊ vos viuetis. In illo die vos cognoscetis: qꝛ ego suȝ i prẽ meo: ⁊ vos i me ⁊ ego i vobis. Qui hȝ mãdata mea ⁊ seruat ea: ille est qui diligit me. ¶ Qui autẽ diligit me: diliget̃ a prẽ meo. Et ego diligã eũ: ⁊ manifestabo ei meipm̃. Dicit ei iudas: nõ ille scariothis. Dñe qd factũ ẽ qꝛ manifestaturus es nobis teipsuȝ ⁊ non mũdo. Rñdit iesus ⁊ dixit ei: Si qs diligit me sermonẽ meũ seruabit: ⁊ pať meꝰ diliget eũ: ⁊ ad eũ veniemꝰ: ⁊ mãsionẽ apud euȝ faciemꝰ. Qui nõ diligit me sermões meos nõ seruat. Et sermonẽ quẽ audistis nõ ẽ meꝰ sed eiꝰ q misit me patris. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Paraclytus auteȝ spũs sanctus quẽ mittet prẽ in noie meo: ille vos docebit oia: ⁊ suggeret vobis oia q̊cũqȝ dixero vobis. Pacẽ relinq̊ vobis: pacẽ meã do vobis. Nõ turbet̃ cor vestrũ neqȝ formidet. Audistis qꝛ ego dixi vobis: vado ⁊ ve

Marginalia (left): C; Gal. 6. a.; D; Mt. 10. c.; Luc. 6. f.; .15. f.; Ps. 40.; E; Mt. 10. g.; Luc. 10. e.; Mt. 26. b.; Mr. 14. b.; Luc. 22. c.; .11. f.; F; .17. e.; G; 1 Cor. 4. d.; Ephe. 5. a.; Phil. 5. c.; Tessa. 4. b.

Marginalia (right): Mt. 26. c.; Mr. 24. d.; Lu. 22. c.; A; B; Esa. 45.; C; s. 5. f.; j. 16. d.; D; Mt. 21. d.; Mr. 11. e.; j. 15. b. ⁊ 16. f; E; Mt. 10. g.; ⁊ 18. a. ⁊ 25. f; Luc. 10. e.; F

G

nio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiq3: q2 vado ad patrē: q2 pat maior me est. Et nūc dixi vobis p̄usq3 fiat: ut cū factū fuerit credatis. Jā nō multa loqr vobiscū. Uenit.n. p̄nceps mūdi hui⁹: ⁊ i me nō hz q̄cq̄z. Sed ut cognoscat mūdus q2 diligo patrē: ⁊ sicut mādatū dedit mihi pat sic facio. Surgite eam⁹ hinc.

XV

A

Ego sum vitis vera: ⁊ pr̄ me⁹ agricola ē. Oēm palmitē i me nō ferentem fructū tollet eū ⁊ oēm q fert fructum purgabit eū ut fructū plus afferat. Jam vos mūdi estis ,ppt̄ sermonē quē locut⁹ sū vob. Manete i me ⁊ ego i vobis. Sicut palmes nō pōt ferre fructū a semetipso nisi māserit i vite: sic nec vos nisi i me māseritis. ¶ Ego sū vitis: vos palmites. Qui manet i me ⁊ ego i eo h̄ fert fructū multū: q2 sine me nihil potestis facē. Si q̄s i me nō māserit: mittet foras sicut palmes ⁊ arescet: ⁊ colligēt eū: ⁊ in ignē mittēt ⁊ ardet. ¶ Si manseritis i me ⁊ verba mea i vobis māserint: q̄dcūq3 volueritis petetis: ⁊ fiet vob. In h̄ clarificatus est pr̄ me⁹ ut fructū plurimū afferatis: ⁊ efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pr̄: ⁊ ego dilexi vos. Manete i dilectione mea. Si p̄cepta mea seruaueritis: manebitis i dilectiōe mea: sicut ⁊ ego pr̄is mei p̄cepta seruaui: ⁊ maneo i ei⁹ dilectione. Hec locutus sum vobis ut gaudiū meū i vobis sit: ⁊ gaudiū vestrū ipleat. ¶ Hoc ē p̄ceptū meū ut diligatis iuicē sicut dilexi vos. Maiorē hac dilectione nemo hz: q̄ꝫ ut aīam suā ponat q̄s p amicis suis. Uos amici mei estis: si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis. Jā non dicā vos seruos: q2 seru⁹ nescit q̄d faciat dn̄s ei⁹. ¶ Uos āt dixi amicos: q2 oīa q̄cūq3 audiui a pr̄e meo nota feci vobis. Nō vos me elegistis sz ego elegi vos ⁊ posui vos ut eatis ⁊ fructuz afferatis: ⁊ fruct⁹ vr̄ maneat: ut q̄dcūq3 petieritis patrē i noīe meo det vob. ¶ Hec mādo vob ut diligatis iuicē. Si mūdus vos odit scitote q2 me p̄orē vobis odio habuit. Si d̄ mūdo fuissetis: mundus q̄d suū erat diligeret. Quia vero de mundo nō estis: sz ego elegi vos de mūdo: ,ppt̄ea odit vos mūdus. Mementote s̄mōis mei quē ego dixi vob. ¶ Nō ē s̄u⁹ maior dn̄o suo. ¶ Si me p̄secuti sunt: ⁊ vos p̄sequent. Si s̄mōnē meū s̄uauerūt: ⁊ vr̄m s̄uabūt. Sz h̄ oīa faciēt vob ,ppt̄ nomē meū q2 nesciūt eū q misit me. Si n̄ venissez ⁊ locut⁹ fuissez eis: pctm̄ nō haberēt. Nūc āt excusationē nō h̄nt d̄ pctō suo. Qui me odit ⁊ patrē meū odit. Si opa nō fecissem i eis q̄ nemo ali⁹ fecit: pctm̄ nō haberēt. Nūc autē ⁊ viderūt ⁊ oderūt ⁊ me ⁊ patrē meū. Sz ut adipleat s̄mo q i lege eoꝝ script⁹ ē: q2 odio habuerūt me gratis. Cū āt venerit paclyt⁹ quē ego mittā vob a pr̄e spm̄ v̄itatis q a patre ,p̄cedit: ille testimoniū p̄hibebit d̄ me. Et vos testimoniū p̄hibebitis q2 ab initio mecum estis.

XVI

A

Hec locut⁹ sū vob ut nō scādalizemini. ¶ Absq3 synagogis faciēt vos. Sed venit hora ut ois q interficit vos arbitret obsequiū se p̄stare deo. Et h̄ faciēt vob q2 nō nouerūt pr̄ez neq3 me. Sz h̄ locut⁹ sum vob ut cū venerit hora eoꝝ: reminiscamini q2 ego dixi vob. Hec aūt vob ab initio non dixi: q2 vobiscū erā. Et nūc vado ad eū q misit me: ⁊ nemo ex vob interrogat me q̄ vadis. Sz q2 h̄ locutus sū vob: tristicia iplebit cor vr̄m. Sz ego veritatē dico vobis expedit vobis ut ego vadā. Si.n. nō abiero paclyt⁹ nō vēiet ad vos. Si āt abiero: mittā eū ad vos. Et cū venerit ille arguet mūdū de pctō: ⁊ de iusticia: ⁊ de iudicio. De pctō q̄dē: q2 nō crediderūt i me. De iusticia v̄o q2 ad pr̄ez vado ⁊ iā nō videbitis me. De iudicio aūt: q2 p̄nceps mūdi h⁹ iā iudicat⁹ ē. Adhuc m̄lta habeo vob dicē: sz nō potestis portare mō. Cū aūt venerit ille spūs veritatis: docebit vos oēz v̄itatē. Nō.n. loquet a semetipso: sz quecūq3 audiet loqt: ⁊ q̄ vētura sūt ānūciabit vobis. Ille me clarificabit: q2 de meo accipiet ⁊ ānūciabit vob. ¶ Oīa q̄cūq3 hz pr̄: mea sūt. P̄ropt̄ea dixi: q2 d̄ meo accipiet ⁊ annūciabit vob. Modicū ⁊ iā nō videbitis me: ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me: q2 vado ad pr̄ez. Dixerūt ḡ ex discipulis ei⁹ ad iuicē: Quid est h̄ q̄ dicit nob: modicū ⁊ non videbitis me ⁊ iterū modicum ⁊ videbitis me: ⁊ q2 vado ad pr̄ez: Dicebāt ḡ. Quid ē h̄ q̄ dicit modicuz: Nescim⁹ q̄d loqt. Cognouit āt ih̄s q2 volebāt eū interrogare: ⁊ dixit eis: De h̄ q̄ritis int̄ vos q2 dixi modicū ⁊ nō videbitis me: ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me. Amē amē dico vob: q2 plorabitis ⁊ flebitis vos: mūdus āt gaudebit. ¶ Uos aūt ɔtristabimini: sed tristicia vr̄a v̄tet i gaudiū. Mulier cū parit tristiciā hz: q2 venit hora ei⁹. Cū āt pepit pueꝝ: iā non meminit p̄ssure ,ppt̄ gaudiū: q2 nat⁹ ē hō in mūdū. Et vos igit̄ nūc q̄dē tristiciā habetis. Iteꝝ āt videbo vos: ⁊ gaudebit cor vr̄m: ⁊ gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Et in illo die me nō interrogabitis q̄cq̄z. ¶ Amē amē dico vob: si q̄d petieritis pr̄ez i noīe meo dabit vob. Usq3 mō nō petistis q̄cq̄z i noīe meo. Petite ⁊ accipietis: ¶ ut gaudiū vr̄m sit plenū. Hec i ,p̄uerbijs locut⁹ sum vob. Uenit hora cū iā nō i ,p̄uerbijs loqr vob: sed palaz de pr̄e meo ānūciabo vob. In illo die in no

Margin notes (left column): G; A; B; Ezech.17.; Mt.21.d.; Marii.c.; š.14.d.; j.16.f.; C; 1.Coi.4.d.; Eph.5.a.; Phil.3.d; 1.Tessā.4.b.; 1.Jo.4.c. D; 1.Job.3.c.; Mt.20.f.; Mr.10.g.; E; 1.Joh.3.d.; F; Mt.10.c.; Luc.6.f.; Mt.24.b.; Mr.13.b.; Luc.21.c.; G

Margin notes (right column): A; Mt.10.c.; Mr.13.b.; Luc.12.b.; B; C; Mt.11.g.; Luc.10.f.; D; E; Hiere.31.; Ja.4.c.; F; Mt.21.d.; Mr.11.c.; š.14.d.; 1.Joh.1.b.

mine meo petetis. Et nõ dico vobis: q2 egõ rogabo patrem de vob. Ipse enim pr amat
G
vos: qi vos me amastis: τ credidistis q a deo exiui. Exiui a pře τ veni i mundũ: iterz relinquo mundũ: τ vado ad přem. Dicũt ei discipuli ei9: Ecce nũc palã loq̃ris: τ puerbiuz nullũ dicis. Nũc scimus: q2 scis oĩa: τ nõ op9 ẽ tibi vt qs te introget. In hoc credim9: q2 a deo existi. Rñdit eis iesus: Modo creditis.

Mt.26.c. Mr.14.c. Zach.13.

¶ Ecce vẽit hora: τ iã vẽit vt dispgamini vnusqz in ppa: τ me solũ relinq̃tis: τ nõ sũ sol9: q2 pr mecũ ẽ. Hec locut9 sum vob: vt in me pacez hẽbitis. In mũdo pressurã hẽbitis: sed ꝯfidite: ego vici mundum. XVII

A

Hec locut9 ẽ iesus: τ sublevatis oculis i celũ dixit: Pr vẽit hora: clarifica filium tuũ vt fili9 tu9 clarificet te. Sicut dedisti ei ptãtem oĩs carnis: vt oẽ qd dedisti ei det eis vitã eternã.

B

Hec est ãt vita eterna vt cognoscant te solũ deũ verz: τ quẽ misisti iesũ xpm. Ego te clarificavi sup trã: op9 ꝯsũmavi qd dedisti mihi vt faciã. Et nũc clarifica me tu pr apud temetipsum claritate quã habui priusq̃z mũdus fieret apud te. Manifestavi nomen tuũ hoĩb9 q̃s dedisti mihi d mũdo. Tui erãt τ mihi eos dedisti: τ smonẽ meũ servaverũt. Nũc cognouerũt q2 oĩa q̃ dedisti mihi abs te
C
sunt. Quia vba q̃ dedisti mihi: dedi eis: τ ipsi acceperũt τ cognouerũt vere: q2 a te exivi: τ crediderũt q2 tu me misisti. Ego p eis rogo: Non p mũdo rogo: sz p his q̃s dedisti mihi q2 tui sunt. Et mea oĩa tua sũt τ tua mea sũt τ clarificat9 sum i eis. Et iã nõ sum in mũdo τ hi i mũdo sũt: τ ego ad te venio. Pr sancte
D
sua eos i noie tuo quos dedisti mihi: vt sint vnũ: sicut τ nos. Cũ essem cũ eis: ego suabã eos in noie tuo. Quos dedisti mihi: ego custodivi: τ nẽo ex eis pyt nisi filius pditõis: vt scriptura ipleat. Nũc autẽ ad te venio: τ h loquor i mũdo vt hẽãt gaudiũ meũ impletũ in semetipsis. Ego dedi eis smonem tuum: τ mundus eos odio habuit: quia non sunt
E
de mundo sicut τ ego nõ suz de mundo. Nõ rogo vt tollas eos de mũdo: sz vt sues eos a malo. De mũdo nõ sunt: sicut τ ego nõ sũ d mũdo. Sanctifica eos i vitate. Sermo tu9 vitas ẽ. Sicut tu me misisti i mũdũ: ita τ ego misi eos i mundũ. Et p eis ego sanctifico me
F
ipsum: vt sint τ ipsi sanctificati i veritate. Nõ pro eis aũt rogo tm̃: sz τ p eis q credituri sũt p vbũ eoꝝ i me: vt oẽs vnũ sint sicut tu pr i me τ ego i te: vt τ ipsi i nobis vnũ sint: vt credat mũdus: q2 tu me misisti. Et ego claritatẽ quã tu dedisti mihi: dedi eis vt sint vnũ: sicut τ nos vnũ sum9. Ego i eis τ tu in me vt sint ꝯsũmati i vnũ: τ cognoscat mũdus: q2 tu me misisti: τ dilexisti eos sicut τ me dilexisti. Pr
G
q̃s dedisti mihi volo vt vbi sũ ego: τ illi sint meũ: vt videãt claritatẽ meã quã dedisti mihi: q2 dilexisti me añ ꝯstitutiõz mũdi. ¶ Pater iuste mũd9 te nõ cognouit. Ego aũt te cognovi τ hi cognouerũt: q2 tu me misisti. Et notũ feci eis nomẽ tuũ: τ notũ faciã: vt dilectio q̃ dilexisti me: in ipsis sit: τ ego in ipsis. XVIII

Mt.11.g. Luc.10.f.

A

Hec cũ dixisset iesus egressus ẽ cũ discipulis suis trãs torrẽtẽ cedron vbi erat hort9 i quẽ introivit ipe τ discipuli eius. Sciebat ãt τ iudas q tradebat eũ locũ: q2 frequẽt iesus ꝯvenerat illuc cũ discipulis suis. ¶ Judas ḡ cũ accepisset cohortẽ τ a pontificib9 τ phariseis vẽit illuc cũ laternis τ facib9 τ armis. Jesus itaqz sciẽs oĩa q̃ ventura erãt sup eũ, pcessit τ dixit eis: Quẽ q̃ritis

Mt.26.e. Mr.14.c. Luc.22.d.

Mt.26.e. Mr.14.c. Luc.22.e.

B

Rñderũt ei: Jesũ nazarenũ. Dicit eis ies9: Ego sũ. Stabat ãt τ iudas q tradebat eũ cũ ipsis. Ut ḡ dixit eis: ego suz: abierũt retrorsũ τ ceciderũt i trã. Iterũ ḡ introgavit eos. Quẽ q̃ritis. Illi ãt dixerũt: Jesum nazarenũ. Rñdit iesus: Dixi vobis: q2 ego sũ. Si ḡ me q̃ritis sinite hos abire. Ut adimpleret smo quẽ dixit: q2 q̃s dedisti mihi nõ pdidi ex eis quẽq̃z. ¶ Simon ḡ petr9 hẽns gladiũ eduxit eũ τ pcussit põtificis suũ: τ abscidit auriculaz ei9 dexterã. Erat aũt nomẽ smo malch9. Dicit ḡ iesus petro: Mitte gladiũ tuũ in vaginã. Calicem quẽ dedit mihi pr nõ vis vt bibã illũ?

Mt.26.e. Mr.14.e. Luc.22.e.

C

¶ Cohors ãt τ tribun9 τ ministri iudeoꝝ ꝯphẽderũt iesum: τ ligaverũt eũ τ adduxerũt eũ ad annã p̃mũ. Erat. n. socer cayphe qui erat pontifex ãni illi9. Erat ãt cayphas q ꝯsiliũ dederat iudeis: q2 expedit vnũ hoiem mori p pplo. ¶ Seq̃bat ãt iesum simõ petr9: τ ali9 discipulus. Discipul9 ãt ille erat not9 põtifici: τ introivit cũ iesu i atriũ pontificis. Petr9 ãt stabat ad ostiũ foris. Exivit ḡ discipul9 ali9 q erat notus põtifici: τ dixit ostiarie: τ introduxit petrũ. ¶ Dixit ḡ petro ãcilla ostiaria. Nũqd τ tu ex discipul' es hois istius? Dicit ille: Nõ sũ. Stabant ãt servi τ ministri ad prunas: q2 frig9 erat τ calefaciebãt se. Erat ãt cũ eis τ petr9 stans τ calefaciẽs se. Põtifex ḡ iterrogavit iesum de discipulis suis τ de doctrina ei9. Rñdit ei

Mt.26.f. Mr.14.f. Luc.22.f.

Mt.26.f. Mr.14.f. Luc.22.f.

Mt.26.g. Mr.14.g. Luc.22.f.

D

iesus ego palã locut9 sũ mũdo. ¶ Ego sẽp docui i synagoga τ i tẽplo q̃ oẽs iudei ꝯveniũt τ i occulto locut9 sũ nihil. Quid me introgas? Introga eos q audierũt qd locut9 sim ipsis ecce hi sciũt q̃ dixerim ego. ¶ Hec ãt cũ dixisset: vnus asistẽs ministroꝝ dedit alapam iesu dicens: Sic rñdes pontifici? Rñdit ei iesus: Si male locutus sum: testimoniuz phibe de malo: si autez bene quid me cedis? ¶ Et misit eũ annas ligatum ad caypham pontificem.

Mt.26.f. Mr.14.e. Luc.22.f.

Mt.26.g. Mr.14.g. Luc.22.g.

Mt.26.f. Mr.14.f. Luc.22.f.

Erat autem simon petrus stans ⁊ calefaciēs
se. Dixerunt ergo ei: Nunquid ⁊ tu ex disci
pulis eius es? Negauit ille ⁊ dixit: Non sum.
Dicit ei vnus ex seruis pontificis cognatus
eius cuius abscidit petrus auriculam: Nōne
ego te vidi i horto cū illo? Iterum ergo negauit pe
trus: ⁊ stati gall⁹ cātauit. ¶ Adducūt ergo iesū a
caypha i ptoriū. Erat āt mane ⁊ ipi nō itroierūt
i ptoriū vt nō ꝯtaminarēt: sz vt māducarēt pa
scha. Exiuit ergo pilat⁹ ad eos foras: ⁊ dixit: Quā
accusatiōz affertis aduersus hoiez hūc: Rn̄
derūt ⁊ dixerūt ei: Si nō eēt hic malefactor: nō
tibi tradidissem⁹ eū. Dixit ergo eis pilat⁹: Acci
pite eū vos: ⁊ sz legē vr̄az iudicate eū. Dixe
runt ergo ei iudei: Nob nō lz inficē quēq̄z. Ut
smo iesu iplerek quē dixit: significās q̄ morte
eēt moritur⁹. ¶ Introiuit ergo iterum i ptoriū pila
tus: ⁊ vocauit iesū: ⁊ dixit ei: Tu es rex iudeo
rū? Rn̄dit iesus: A temetipso hoc dicis an alij
dixerūt tibi de me? Rn̄dit pilat⁹: Nūqd ego
iude⁹ sū? Gens tua ⁊ pōtifices tradiderūt te
mihi. Quid fecisti? Rn̄dit ies⁹. Regnū meū
nō ē de hoc mūdo. Si ex hoc mūdo eēt regnū meū
ministri mei vtiqz decertarēt vt nō traderer iu
deis. Nūc āt regnū meū nō ē hic. Dixit itaqz
ei pilat⁹. Ergo rex es tu? Rn̄dit iesus: Tu di
cis: q2 rex sū ego. Ego i hoc nat⁹ sū: ⁊ ad hoc veni
i mūdū vt testimoniū phibeā ꝟitati. Ois q
ē ex ꝟitate: audit vocē meā. Dicit ei pilatus
Quid ē ꝟitas? Et cū hoc dixissz iterum exiuit ad iu
deos: ⁊ dic eis: Ego nullā iuēio i eo cāz. ¶ Est
āt ꝯsuetudo vob vt vnū dimittā vob i pascha.
Uultis ergo dimittā vob regē iudeorum. ¶ Clama
uerūt omnes dicentes: Non hunc sed barra
bā. Erat autez barrabas latro. XIX

Tunc ergo apphēdit pilat⁹ iesū ⁊ flagel
lauit. Et milites plectētes coronā de spi
nis iposuerūt capiti ei⁹: ⁊ veste purpurea cir
cūdederūt eū. Et vēiebāt ad eū ⁊ dicebāt: Aue
rex iudeorum. Et dabāt ei alapas. ¶ Exiuit iterum
pilat⁹ foras: ⁊ dicit eis. Ecce adduco vob eū
foras vt cognoscatis: q2 nullā inuenio i eo cām.
¶ Exiuit ergo iesus portās spineā coronā: et pur
pureū vestimētū: ⁊ dicit eis: Ecce hō. ¶ Cū ergo
vidissent eū pōtifices ⁊ ministri clamabāt dicē
tes: Crucifige crucifige eum. Dicit eis pila
tus: Accipite eum vos ⁊ crucifigite. ¶ Ego
enim non inuenio in eo causam. Responde
runt ei iudei: Nos legez hēm⁹: ⁊ sm legē dz
mori: q2 filiū dei se fecit. ¶ Cū ergo audissz pilat⁹
hūc smonē magis timuit. Et igressus ē pto
riū iterum: ⁊ dic ad iesū: Un̄ es tu? Iesus āt rn̄
sum nō dedit ei. Dicit ergo ei pilat⁹: Mihi nō lo
q̄ris? Nescis q2 ptātē hēo crucifigē te: ⁊ ptātē
hēo dimittē te? Rn̄dit iesus: Nō hr̄es ptātē
aduersum me vllā nisi tibi datū eēt desuper.

Mt.27.a.
Mr.15.a.
Luc.23.a.

F
Mt.27.b.
Mr.15.a.
Luc.23.a.

G

Mt.27.b.
Mr.15.b.
Mr.27.b.
Mr.15.b.
Luc.23.c.
A
Mt.27.c.
Mr.15.c.

Luc.23.a.

Mt.27.c.
Mr.15.c.
Mt.27.c.
Mr.15.b.
Lu.23.c. B
Luc.23.a.

Mt.27.b.
Mr.15.a.
Luc.23.a.

Propterea q me tradidit tibi: mai⁹ pctm̄ hz.
Et exinde q̄rebat pilat⁹ dimittē eū. Iudei āt
clamabāt dicētes: Si hūc dimittis nō es ami
cus cesaris. ¶ Ois. n. q se regē facit ꝯtradicit
cesari. Pilat⁹ āt cū audisset hos smōes: ad
duxit foras iesū: ⁊ sedit p tribūali i loco q dr̄
lichostratos hebraice aūt gabatha. Erat āt
parasceue pasce hora q̄si sexta: ⁊ dicit iudeis
Ecce rex vester. ¶ Illi aūt clamabāt: Tolle tol
le crucifige eū. Dicit eis pilat⁹: Regem vr̄z
crucifigam. Rn̄derunt pontifices: Nō habe
mus regē nisi cesarem. Tūc ergo tradidit eis il
lum vt crucifigeret. ¶ Susceperūt autem ie
sum ⁊ eduxerūt eum. Et baiulās sibi crucem
exiuit in eū qui dicit caluarie locū hebraice
aut golgatha. Ubi crucifixerūt eum: ⁊ cū eo
alios duos hic ⁊ hic mediū āt iesū. ¶ Scripsit
āt ⁊ titulū pilat⁹: ⁊ posuit sup crucē. ¶ Erat āt
scriptū. Iesus nazaren⁹ rex iudeorum. Hūc ergo ti
tulū multi iudeorum legerūt: q2 ppe ciuitatē erat
loc⁹ vbi crucifix⁹ ē ies⁹. Et erat scriptū hebrai
ce: grece: ⁊ latine. Dicebāt ergo pilato pōtifices
iudeorum: Noli scribē rex iudeorū: sed q2 ipe di
xit: rex sum iudeorum. Rn̄dit pilat⁹: Quod scri
psi: scripsi. ¶ Milites ergo cum crucifixissent eū
acceperūt vestimenta ei⁹: ⁊ fecerūt q̄tuor p
tes vnicuiqz militi ptem: ⁊ tunicā. Erat aūt
tunica incōsutilis: desup ꝯtexta p totūz. Di
xerūt ergo ad inuicē: Non scindamus eā: sz sor
tiamur de illa cuius sit. Ut scriptura ipleret
dicens: ¶ Partiti sūt vestimēta mea sibi: ⁊ i
vestem meā miserūt sortem. Et milites qdē
hec fecerūt. Stabāt aūt iuxta crucē iesu mr̄ ei⁹
⁊ soror mr̄is ei⁹ maria cleophe ⁊ maria ma
gdalene. Cū vidisset ergo ies⁹ mr̄ez ⁊ discipulū
stātē quē diligebat dicit mr̄i sue: mulier: ecce
filius tuus. Deinde dicit discipulo: Ecce mr̄
tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in
suam. Postea sciens iesus quia omnia con
sūmata sunt: vt cōsūmeretur scriptura dicit
Sitio. Uas autem erat positū aceto plenuz.
¶ Illi ergo spongiam plenā aceto hysopo cir
cumponētes obtulerunt ori eius. Cum ergo
accepisset iesum acetum dicit: Consūmatuz
est. ¶ Et inclinato capite tradidit spiritūz. Iu
dei ergo qm̄ parasceue erat vt non remane
rent i cruce corpora sabbato. Erat. n. magn⁹
dies illa sabbati rogauerūt pilatum vt frāge
rentur eorum crura ⁊ tollerentur. Uenerunt
ergo milites: ⁊ primi quidem fregerunt cru
ra ⁊ alteri⁹ q crucifixus ē cū eo. Ad iesum āt
cū venissent vt viderūt eū iā mortuum non
fregerūt eius crura: sz vnus militūz lancea
latus eius apuit: ⁊ continuo exiuit sanguis
⁊ aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit
⁊ verum est testimoniū eius. Et ille scit quia ve

C
Act.13.b.

Luc.23.c.
Mr.15.b.

Mt.27.d.
Mr.15.c.
Luc.23.d.
D
Mt.27.e.
Luc.23.e.
Mr.15.d.
Mt.17.e.
Mr.15.d.
Luc.23.e.

Mt.27.g.
Mr.15.d.
Luc.23.e.

E
Ps̄.21.

Mt.27.f.
Mr.15.f.
Luc.23.f.
Mt.27.f.
Mr.15.f.
Luc.23.f.

ra dicit: ut ⁊ vos credatis. ¶ Facta sunt enim hec ut scriptura impleret. Os nõ cõminuetis ex eo. Et iterũ alia scriptura dicit. ¶ Videbũt i quẽ trãsfixerũt. ¶ Post hec aũt rogauit pilatũ ioseph ab arimathia eo q esset discipulus iesu: occult⁹ aũt ꝓpt metũ iudeoꝝ ut tolleret corpus iesu. Et pmisit pilatus. Venit ḡ ⁊ tulit corpus iesu. Venit aũt ⁊ nicodemus qui venerat ad iesum nocte pmũ ferens mixturã myrrhe ⁊ aloes q̄si libras centũ. ¶ Acceperũt aũt corp⁹ iesu ⁊ ligauerũt eũ lintheis cũ aromatibus: sicut mos ẽ iudeis sepelire. Erat aũt i loco vbi crucifixus ẽ: hortus: ⁊ in horto monumẽtũ nouũ in q̄ nõdũ q̄sq̄ȝ positus erat. Ibi ḡ ꝓpter parasceuẽ iudeoꝝ: q: iux̄ erat monumẽtũ: posuerũt iesuȝ. XX

(Mt.12. Mr.9. Zach.12. Mt.27.G. Mr.15.G. Luc.23.G. Mt.27.G. Mr.15.G. Luc.23.G.)

A (Mt.28.a. Mr.16.a. Luc.24.a.)

Una aũt sabbati maria magdalene venit mane cũ adhuc tenebre essẽt ad monumẽtũ: ⁊ vidit lapidẽ sublatũ a monumẽto. Cucurrit ergo ⁊ venit ad simonẽ petrũ ⁊ aliũ discipulũ quẽ amabat iesus: ⁊ dicit illis: Tulerũt dñm de monumẽto: ⁊ nescim⁹ vbi posuerũt eũ. Exijt ḡ petrus ⁊ ille ali⁹ discipulus: ⁊ venerũt ad monumentũ. Currebãt aũt duo simul: ⁊ ille alius discipulus ꝑcucurrit cit⁹ petro: ⁊ venit pm⁹ ad monumẽtũ. Et cũ se inclinasset vidit posita lintheamina: nõ tñ introiuit. Venit ḡ simõ petrus sequẽs eũ: ⁊ introiuit i monumentũ. Et vidit lintheamina posita ⁊ sudariũ quod fuerat sup caput ei⁹ nõ cũ lintheaminib⁹ positũ: sed separatim inuolutũ in vnũ locũ. Tũc ḡ introiuit ⁊ ille discipulus q venerat pmus ad monumẽtũ: ⁊ vidit ⁊ credidit. Nõdũ eni sciebãt scripturaȝ q: oportuit eũ a mortuis resurgere. Abierũt ḡ iteꝝ discipuli ad semetipsos. Maria aũt stabat ad monumentũ foris plorãs. Dũ ḡ fleret iclinauit se ⁊ ꝓspexit i monumẽtũ. ¶ Et vidit duos ãgelos i albis sedẽtes: vnũ ad caput: ⁊ vnũ ad pedes: vbi positũ erat corp⁹ iesu. Dicũt ei illi: Mulier qd ploras? Dicit eis: Quia tulerũt dñm meũ ⁊ nescio vbi posuerũt eũ. Hec cũ dixisset cõuersa ẽ retrorsuȝ: ⁊ vidit iesuȝ stantẽ: ⁊ non sciebat q: iesus ẽ. Dicit ei iesus: Mulier qd ploras? Quẽ q̄ris? Illa existimãs q: hortolanus eẽt: dicit ei: Dñe si tu sustulisti eũ dicito mihi vbi posuisti euȝ: ⁊ ego eũ tollã. Dicit ei iesus: Maria. Cõuersa illa dicit ei: Rabboni: qđ dr̄ magr̄. Dicit ei iesus: Noli me tãgẽ. Nõdũ eni ascẽdi ad p̄reȝ meũ. Uade aũt ad frẽs meos ⁊ dic eis: Ascẽdo ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ vr̄m: deũ meũ ⁊ deũ vr̄. Venit maria magdalene ãnũciãs discipulis q: vidi dñm ⁊ hec dixit mihi. ¶ Cũ ḡ sero eẽt die illo vna sabbatoꝝ ⁊ fores essent clause vbi erãt discipuli cõgregati ꝓpt metuȝ iudeoꝝ: venit ihs ⁊ stetit i medio ⁊ dixit eis: Pax vob. Et cuȝ hec dixisset ostẽdit eis man⁹ ⁊ latus. Gauisi st ḡ discipuli viso dñõ. Dixit ḡ eis iteꝝ: pax vobis: Sicut misit me pat: ⁊ ego mitto vos. Hec cum dixisset insufflauit: ⁊ dicit eis: Accipite spm̄ scm̄. ¶ Quoꝝ remiseritis pctã remittunt eis: ⁊ q̄ꝝ retinueritis retenta sunt. Thomas aũt vn⁹ ex duodeci q dr̄ didymus nõ erat cuȝ eis qñ venit iesus. Dixerũt ḡ ei alij discipuli: Vidimus dñm. Ille autẽ dixit eis: Nisi videro i manib⁹ eius fixurã clauoꝝ ⁊ mittã digitũ meuȝ i locũ clauoꝝ: ⁊ mittaȝ manũ meã i latus eius nõ credã. Et post dies octo iteꝝ erãt discipuli ei⁹ itus ⁊ thomas cuȝ eis. Venit iesus ianuis clausis ⁊ stetit i medio: ⁊ dixit eis: Pax vob. Deinde dicit thome: Infer digitũ tuũ huc: ⁊ vide manus meas: ⁊ affer manũ tuã ⁊ mitte i latus meũ ⁊ noli esse icredulus sed fidelis. Rñdit thomas ⁊ dixit: Dñs me⁹ ⁊ de⁹ meus. Dicit ei ihs: Quia vidisti me thoma credidisti: beati q nõ viderũt ⁊ crediderũt. Multa quidã ⁊ alia signa fecit ihs i ꝯspectu discipl'oꝝ suoꝝ q̄ nõ sunt scripta in libro h̄. Hec autẽ scripta sunt ut credatis q: iesus ẽ filius dei: ⁊ ut credẽtes vitã habeatis i noĩe eius. XXI

(B, C, Act.1.b., D, E, Luc.24.f., Mt.16.c. ⁊.18.d., F, G)

A

Postea manifestauit se iteꝝ iesus ad mare tyberiadis. Manifestauit aũt sic. Erãt sil' simõ petrus ⁊ thomas q dr̄ didym⁹ ⁊ nathanael q erat a chana galilee: ⁊ filij zebedei: ⁊ alij ex discipulis ei⁹ duo. Dicit eis simõ petr⁹: Uado piscari. Dicũt ei Venim⁹ ⁊ nos tecũ. ¶ Et exierũt ⁊ ascẽderũt i naui: ⁊ illa nocte nihil prẽdiderũt. Mane aũt iã facto stetit iesus i littore: nõ tñ cognouerũt discipuli q: iesus ẽ. Dicit ḡ eis iesus. Pueri: nũq̄d pulmẽtariũ habetis? Rñderũt ei: Nõ. Dicit eis: Mitte i dexterã nauigij rete ⁊ iuenietis. Miserũt ḡ: ⁊ iã non valebãt illud trahẽ p mltitudine pisciuȝ. Dicit ḡ discipul⁹ ille quẽ diligebat iesus petro. Dñs ẽ. Simõ petrus cũ audisset q: dñs ẽ: tunica succinxit se. Erat eni nudus: ⁊ misit se i mare. Alij aũt discipuli nauigio venerũt. Nõ eniȝ longe erãt a terra: sȝ q̄si cubitis ducẽtis trahẽtes rete pisciũ. ¶ Ut ḡ descẽderũt i terrã viderũt prunas positas ⁊ piscẽ suppositũ ⁊ panẽ. Dicit eis iesus: Afferte de piscib⁹ q̄s prẽdidistis nũc. Ascẽdit simõ petrus: ⁊ traxit rete i terrã plenũ magnis piscib⁹ cẽtũ q̄nq̄ginta trib⁹. Et cũ tãti eẽnt: nõ ẽ scissuȝ rete. Dicit eis iesus: ¶ Venite prãdete. Et nemo audebat discũbẽtiũ interrogare eũ tu q̄s es: sciẽtes q: dñs ẽ. ¶ Et venit iesus ⁊ accepit panẽ ⁊ dabat eis: ⁊ pisceȝ silr̄. Hoc iã tertio mani

(B, Luc.5.a, C, Luc.24.f., D, Luc.24.f., Luc.24.f.)

status ē iesus discipulis suis cū surrexisset ā mortuis. Cū ḡ prandidissent: dixit simoni petro iesus: Simon iohānis diligis me plus his? Dicit ei: Etiā dn̄e: tu scis q2 amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iter̄: Simō iohānis diligis me? Ait illi: Etiā dn̄e tu scis q2 amo te. Dicit ei iter̄: Pasce agnos meos. Dicit ei tertio: Simō iohānis amas me? Cōtristat⁹ ē petr⁹: q2 dixit ei tertio amas me: ⁊ dixit ei: Dn̄e tu oīa nosti: tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce oues meas. Amen amē dico tibi cum esses iunior cingebas te ⁊ ambulabas vbi volebas. Cū āt senueris: extēdes man⁹ tuas: ⁊ ali⁹ te cinget: ⁊ ducet q̄ tu n̄ vis. Hoc āt dixit significās q̄ morte clarificatur⁹ eēt deū. Et cū h̄ dixisset: dicit ei: Seq̄re me. ¶ Cōuersus petrus vidit illū discipulū quē diligebat iesus sequētē: q ⁊ recubuit i cena sup pectus ei⁹ ⁊ dixit: Dn̄e qs ē q tradet te? Hūc ḡ cū vidisset petrus: dicit iesu: Dn̄e hic aūt qd. Dicit ei iesus: Sic eū volo manē donec veniā: Quid ad te? Tu me seq̄re. Exijt ḡ s̄mo iste int̄ frēs: q2 discipulus ille nō morit̄. Et nō dixit ei iesus: nō morit̄ sed sic volo eū manē donec veniā: qd ad te? Hic est discipulus ille q testimoniū phibet de his: ⁊ scripsit hec. Et scim⁹ q2 ver̄ ē testimoniū eius. Sunt aūt ⁊ alia multa q̄ fecit iesus q̄ si scribant̄ p singula nec ipsum arbitror mundū cape posse eos qui scribendi sunt libros.

Explicit euāgeliū s̄m iohannē. Incipit p̄fatio sancti Hieronymi in oēs ep̄l'as sancti Pauli.

Primū q̄rit̄: quare post euāgelia q̄ supplemētū legis sunt ⁊ i q̄bus nobis exēpla ⁊ p̄cepta viuēdi plenissime digesta sūt: voluerit ap̄l's has ep̄l'as ad singulas ecclias destinare. Hac āt cā factū videt̄ ut. s. initia nascētis ecclie nouis causis existētibus p̄uenīret ⁊ ut p̄ntia atq2 orietia resecaret vitia: ⁊ post futuras excluderet q̄stiones exēplo ,p̄phetar̄ q post editā legē moysi in q̄ oia dei mādata legebant̄: nihilominus tn̄ doctrina sua rediuiua semp ppli cōpressere pctā: ⁊ ,p̄pter exēplū viuēdi libros ad n̄ram etiā memoriā trāsmiserūt. Deinde q̄rit̄: Cur nō ampli⁹ q̄3 decē ep̄l'as ad ecclias scripsit: Decē sunt. n. cū ea q̄ dī ad hebreos. Nā reliq̄e q̄tuor ad discipulos sp̄ālit̄ st̄ porrecte. Ut oñderet nouū nō discrepare a veti testamēto: ⁊ se cōtra legē nō facere moysi ad numer̄ p̄mor̄ decalogi mādator̄ p suas ep̄l'as destinauit: ⁊ q̄t ille p̄ceptis a pharaone instituit liberatos: totidē h̄ ep̄lis a diaboli ⁊ idolatrie seruitute edocet acq̄sitos. Nā ⁊ duas tabulas lapideas duor̄ testamētor̄ figuras habuisse viri eruditissimi tradiderūt. Ep̄l'as sane q̄ ad hebreos scribit̄ quidā pauli nō eē cōtendūt: eo q̄ nō sit ei⁹ noīe titulata: ⁊ ,p̄pt̄ s̄monis stiliq2 distātiā: s3 aut barnabe iux̄ tertullianū: aut luce iux̄ q̄sdā: ul' certe clemētis discipuli ap̄lor̄ ⁊ ep̄i romane ecclie post apostolos ordinati. Quib⁹ r̄ndēdū ē: si ,p̄ptea pauli nō erit: q2 eius nō h3 nomē: ḡ nec alicui⁹ erit: q2 nulli⁹ noīe titulat̄. Qd̄ si incōuenīēs absurdūq2 ē: ipsi⁹ magis esse credēda est q̄ tāto doctrine sue fulget eloq̄o. Sed q̄m apud hebreor̄ ecclesias q̄si destructor legis falsa suspitione habebat̄: voluit tacito noīe de figuris legis ⁊ v̄itate x̄pi reddē rōnē3: ne odiū nois in frōte p̄titulati vtilitatē excluderet lectionis. Nō ē sane mir̄ si eloq̄ētior videat̄ in ,p̄prio. i. hebreo q̄3 in p̄egrino. i. in greco q̄ cetere ep̄l'e sunt scripte s̄mone. Mouet etiā q̄sdā q̄re romanor̄ ep̄l'a in p̄mo sit posita: cū eā nō p̄mo scriptā ratio māifestet. Nā hāc se ,p̄ficiscētē hierosolymā scripsisse testat̄: cū corinthios ⁊ alios iā an̄ ut misteriū qd̄ secū portaturus erat colligerent: l̄ris adhortatus sit. Unde ⁊ intelligi q̄dā volūt ita oēs ep̄l'as ordinatas: ut p̄ma poneret̄ q̄3uis posterior fuerit destinata ut p singl'as ep̄l'as gradib⁹ ad p̄fectiora veniret̄. Romanor̄ nāq2 pleriq2 tā rudes erāt ut nō intelligerēt dei se gr̄a ⁊ non suis meritis esse saluatos: ⁊ ob h̄ duo int̄ se ppli cōflictarēt. Idcirco illos indigē asserit corrigi vitia gentilitatis p̄oia cōmemorās. Corinthijs āt iā dicit scie gr̄a3 eē ,p̄cessam: ⁊ nō tā oēs icrepat q̄3 cur peccātes nō increpauerūt: rep̄hēdit: sicut ait: Audit̄ int̄ vos fornicatio. Et iter̄: Cōgregatis vob̄ cū meo sp̄ū: tradē huiusmōi sathane. In secūda v̄o laudant̄: ⁊ ut magis ac magis ,p̄ficiāt cōmonent̄. Galathe v̄o iā nullius criminis arguūt̄: nisi h̄ tm̄ q̄ callidissimis pseudo ap̄lis crediderunt. Ephesij sane nulla rep̄hēsiōe: sed multa laude st̄ digni: q2 fidē ap̄lī cā seruauerūt. Philippēses etiā multo magis collaudāt̄ q nec audire q̄dē falsos ap̄l'os voluerūt. Thessalonicēses nihilomin⁹ i duabus ep̄lis oī laude ,p̄sequit̄: eo q̄ nō solū fidē icōcussā3 seruauerit veritatis: sed ēt i p̄secutione ciuiū fuerīt ,p̄stātes iuenti. Colossenses aūt tales erāt ut cū ap̄l'o visi corpalit̄ nō fuissent hac laude digni haberēt̄. Et si corpe inq̄t absens sū3: s3 sp̄ū vobiscū sū3 gaudēs ⁊ vidēs ordinē v̄m. De hebreis v̄o qd dicēdū ē: q̄ q̄r thessalonicēses q plurimū laudati st̄ imitatores facti eē dicunt̄. Sicut ipse ait: Et vos frēs imitatores facti estis eccliarū

E

F

Jo. 13. c.

G

dei q̄ sunt i iudea. Eadē.n. passi estis ꝛ vos a cōtribulib⁹ vr̄is: q̄ ꝛ illi a iudeis. Apud ipsos q̄z hebreos eadē cōmemorat dicēs: Naz ꝛ vinctis cōpassi estis: ꝛ rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cū gaudio suscepistis cognoscētes vos hr̄e meliorē ꝛ manentē substā.

Incipit ꝓlogus specialis in epistolam ad Romanos.

Romani sunt q ex iudeis ꝛ gētibus crediderūt. Hi sup̄ba cōtētiōe volebāt se alterutrꝫ supponere. Nā iudei dicebāt: Nos sumus ppl's dei qs ab initio dilexit ꝛ fouit: nos circūcisi ex genere abraā scā descēdimus ex stirpe: ꝛ notus retro apd̄ iudeā tm̄ de⁹. Nos de egypto signis dei ꝛ virtutib⁹ liberati: mare sicco ptrāsiuim⁹ pede: cū inimicos nr̄os grauissimi fluctus inuoluerēt: Nob̄ pluit mānā dn̄s i deserto: ꝛ q̄si filijs suis celeste pabulū mīstrauit. Nos die noctuqz i colūna nub̄ ignisqz p̄cessit: ut nobis in inuio iter ōnderet. Atqz ut cetera ei⁹ circa nos imēsa bn̄ficia taceam⁹ nos soli digni fuim⁹ dei legē accipe: ꝛ vocē dei loquētis audire eiusqz cogn̄ce voluntatē. In q̄ lege nob̄ ꝓmissus ē xp̄s: ad q̄s ēt ipse se venisse testatus ē dicēs: nō veni nisi ad oues q̄ pierāt dom⁹ isrl̄: cū vos canes potius q̄z hoīes appellauerit. Equū ne ḡ est ut idola hodie deserētes qbus ab initio deseruistis nobis cōparemini: ꝛ nō pot⁹ i ꝓselitoꝝ locū ex legis auctē ꝛ ɔsuetudine deputemini: Et h̄ ip̄m non merebimini: nisi qꝛ larga semp̄ dei clemētia voluit vos ad nr̄az imitationē admittē. Gētes ēt ecōtrario rn̄debāt. Quāto.n. maiora erga vos dei bn̄ficia narraueritis: tāto maioris vos criminis reos eē mōstrabitis. Semp.n. his oib⁹ extitistis igrati. Nā ipsis pedib⁹ qb⁹ aridū mare trāsistis: ludebatis añ idola q̄ feceratis: ꝛ ipso ore q̄ paulo añ ob necē aduersarioꝝ dn̄o cātaueratis simulachra vobis fieri poposcistis: illis oculis qb⁹ venerādo deū in nubecul' igne ɔspicē̄ solebatis: simulacra intuebamini. Māna q̄z vob̄ fastidio fuit: ꝛ sp̄ i deserto ɔtra dn̄m murmurastis ad egyptū vn̄ vos manu valida eiecerat redire cupiētes. Quid pl'a: Ita p̄res vr̄i crebra ꝓuocatione dn̄m irritauerūt ut oēs i heremo morerent: nec plus ex senioribus eoꝝ q̄z duo hoīes terrā repromissiōis intrarēt. Sz qd antiq̄ replicam⁹: cū ēt si illa minime fecissetis: de h̄ solo nemo vos dignos venia iudicaret q̄ dn̄z xp̄m ꝓphetaꝝ sp̄ vob̄ vocib⁹ repromissūz nō solū suscipe noluistis: sz ēt morte pessima peremistis: Quē ut nos cognouim⁹ stati credidim⁹: cū nob̄ de eo antea nō fuerit p̄dicatū. Vn̄ ꝓbat' q̄ idolis seruiuim⁹ nō obstinationi mentis. sed ignorātie deputandū. Qui.n. cognitum ilico sequimur: olim vtiqz seq̄remur si antea cognouissem⁹. Sic āt vos de generis nobilitate iactatis q̄i nō moꝝ imitatio magis q̄z carnalis natiuitas filios vos faciat esse scōꝝ. Deniqz esau ꝛ hismael cū de stirpe sint abrae mīime tn̄ i filijs reputant'. His talit' altricātib⁹: apl's se mediū inꝑpōnēs ita partiū dirimit q̄stiones: ut neutrū eoꝝ sua iusticia salutē meruisse cōfirmet: ambos ꝯo ppl'os ꝛ scient' ꝛ grauit' deliquisse. Iudeos q̄dē q̄ p p̄uaricationē legis deo īhonorauerit: gētes ꝯo q̄ cū cognitū d̄ creatura creatorē ut deū debuerit venerari gloriā ei⁹ i māu facta mutauerit simulachra. Utrosqz ēt silit' veniā ɔsecutos: eq̄les eē verissima rōne demōstrat: ꝑserti cū i eodē lege p̄dictū sit ꝛ iudeos ꝛ gētes ad xp̄i fidē vocandos eē ōndat. Quāobrē vicissim eos humiliās ad pacē ꝛ ɔcordiā cohortat'.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū.

Romani sūt ptes italie. Hi p̄uenti sūt a falsis aplis: ꝛ sub noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i i legē ꝛ ꝓphetas erāt inducti. Hos reuocat apl's ad verā ꝛ euāgelicā fidē: scribēs eis a corintho.

Explicit argumētū. Incipit ep̄l'a beati Pauli apl'i ad Romanos. Capl'm. I

Paulus seru⁹ iesu xp̄i vocat⁹ apl's: segregatus i euāgeliū dei qd̄ añ promiserat p ꝓphetas suos in scripturis scis de filio suo q factus ē ei ex semine dauid s̄m carnē: q p̄destinat⁹ ē fili⁹ dei i ꝯtute s̄m sp̄m scificatiōis ex resurrectione mortuoꝝ iesu xp̄i dn̄i nr̄i p quē accepim⁹ gr̄az ꝛ apl'atū ad obediēdū fidei i oibus gētib⁹ ꝓ noīe ei⁹ in qbus estis ꝛ vos vocati iesu xp̄i: oibus q sūt rome dilectis dei vocatis sctis. Gr̄a vob̄ ꝛ pax a deo p̄re ꝛ dn̄o nr̄o iesu xp̄o. Primū q̄dē grās ago deo meo p iesū xp̄m ꝓ oib⁹ vobis: qꝛ fides vr̄a āñūciat' i vniuerso mūdo. ¶ Testis eni mihi ē deus cui seruio i sp̄ū meo i euāgelio filij ei⁹: q̄ sine intermissione memoriā vr̄i facio sp̄ in orōnib⁹ meis: obsecrās si q̄ mō tandē aliqñ ꝓsp̄ꝫ iter habeā i volūtate dei veniēdi ad vos. Desidero eni vidē vos ut aliqd impartiar vob̄ gr̄e spiritalis ad cōfirmādos vos idest sil' ɔsolari i vobis p eā q̄ inuicē ē fidez vr̄az atqz meā. Nolo aūt vos ignorare fr̄es qꝛ sepe ꝓposui venire ad vos: ꝛ ꝓhibit⁹ sūz vsqz adhuc: ut aliquē fructū habeā i vobis sicut ꝛ i ceteris gētib⁹. Grecis ac barbaris: sapiētib⁹ ꝛ īsipiētib⁹ debitor sū: itaqz qd̄ i me ꝓmptū ē ꝛ vob̄ q rome estis euangelizare.

A

2. Timo. 1. a.

B

Nō.n.erubesco euāgeliū. Uirtꝰ.n.dei ē i sa
lutē oī credēti:iudeo pmū ⁊ greco. Justicia
eni dei i eo reuelat̄ ex fide i fidē:sicut scriptū
ē. ¶ Justus aūt ex fide viuit. Reuelat̄.n. ira
dei de celo sup oēz ipietatē ⁊ iiusticiā hoīuz
eoꝝ q veritatē dei i iiusticia detinēt:qꝛ qđ no
tū ē dei:manifestū ē i illis. Deꝰ.n.ill' manife
stauit. Jnuisibilia.n. ipsiꝰ a creatura mūdi p
ea q̄ facta sūt itellecta cōspiciūt̄:sempitna q̄z
eiꝰ ꝟtus ⁊ diuinitas:ita ut sint iexcusabiles.
Quia cū cognouissent deū nō sicut deū glori
ficauert aut grās egert:sz euanuerūt i cogita
tionibꝰ suis:⁊ obscuratū ē insipiēs cor eoꝝ.
¶ Dicētes eni se eē sapiētes:stulti facti sūt. Et
mutauert gloriā icorruptibilis dei i silitudi
nē imagīs corruptibilis hoīs:⁊ volucrū ⁊ q̄
drupedū ⁊ ſpentiū. Propt̄ qđ tradidit illos
deꝰ i desideria cordis eoꝝ i imunditiā:ut cō
tumelijs afficiant corpa sua in semetipsis.
Quia cōmutauerūt ꝟitatē dei i mēdaciū:⁊
coluerūt ⁊ ſuiert creature potiꝰ q̄z creatori:q
ē bn̄dictus i secl'a amē. Propt̄ea tradidit il
los deus i passiones ignominie. Nā femine
eoꝝ imutauerūt nālē vsum i eū vsum q ē cō
tra naturā. Silit̄ āt masculi relicto nāli vsu
femie:exarsert i desiderijs suis in inuicē: ma
sculi i masculos turpitudiēz opantes:⁊ mer
cedē quā oportuit erroris sui i semetipsis re
cipiētes. Et sicut nō pbauert deū hr̄e in noti
tia:tradidit illos deꝰ i reprobū sensuz ut fa
ciāt ea q̄ ñ ꝯueniūt:repletos oī iniq̄tate:ma
licia:fornicatiōe:auaricia:neqtia:plenos in
uidia:homicidijs:ꝯtētiōe:dolo:malignitate
susurrones:detractores:deo odibiles: cōtu
meliosos:supbos:elatos: inētores maloꝝ:
parētibꝰ nō obediētes: isipiētes: icōpositos
sine affectiōe:absq̄z federe:sine mīsicordia:
Qui cū iusticiā dei cognouissent:nō itellexert.
qm̄ q talia agūt:digni sunt morte:nō solū q
ea faciūt:sz ēt qui ꝯsentiunt faciētibus. II

P Ropt̄ qđ iexcusabilis es o hō oīs q
iudicas. Jn q̄.n. alteꝝ iudicas teipz
condēnas. Eadē.n. agis q̄ iudicas.
Scimꝰ.n.qm̄ iudiciū dei ē ſm ꝟitatē i eos q
talia agūt. Existīas āt h̄ o hō q iudicas eos
q talia agūt ⁊ facis ea:qꝛ tu effugies iudiciū
dei: An diuitias bonitatis eiꝰ ⁊ patiētie ⁊ lō
ganimitatis ꝯtēnis. Jgnorās qm̄ benignitas
dei ad pniaz te adducit. Scđz āt duriciā tuā
⁊ ipenitēs cor thesaurizas tibi irā i die ire ⁊
reuelatōis iusti iudicij dei q reddet vnicuiq̄z
ſm opa eiꝰ. His qdē q ſz patiētiā boni ope
ris gliam ⁊ honorē ⁊ icorruptionē q̄rētibus
vitā etnā. His āt q sūt ex ꝯtētiōe ⁊ q nō acq
escūt veritati credūt āt iniquitati:ira ⁊ indi
gnatio:tribulatio ⁊ angustia i oēm aiam ho
minis opantis maluz:iudei p̄mum ⁊ greci.
Gl'ia āt ⁊ honor ⁊ pax oī opanti bonū:iudeo
p̄mū ⁊ greco. ¶ Nō.n.ē acceptō psonaꝝ apđ
deū. Quicūq̄z.n.sine lege peccauerūt:sine le
ge pibūt. Et qcūq̄z i lege peccauert p legē iu
dicabunt̄. ¶ Nō.n.auditores legis iusti sunt
apđ deū:sz factores legis iustificabunt̄. Cuz
eni gētes q̄ legē nō hn̄t nālit̄ ea q̄ legis sūt
faciūt:eiusmōi legē nō hn̄tes ipi sibi sūt lex
q ostēdūt opꝰ legis scriptū i cordibꝰ suis:testi
moniū reddēte illis ꝯsciētia ipsoꝝ:⁊ int̄ se iuicē
cogitationū accusantiū aut ēt defendētiū:in
die cū iudicabit deꝰ occulta hoīuz ſm euāge
liū meū p ihm xp̄m. Si āt tu iudeus cogno
minaris ⁊ requiescis i lege:⁊ gliaris i deo ⁊
nosti volūtatē eiꝰ:⁊ pbas vtiliora instructꝰ
p legē:ꝯfidis teipm eē ducē cecoꝝ:lumē eoꝝ
q i tenebris sūt:eruditorē insipiētiū: magr̄m
infantiū:habentē formā scie ⁊ ꝟitatis i lege
Qui g̊ aliū doces teipm nō doces. Qui p̄di
cas nō furādū furaris. Qui dicis nō mechā
dū mecharis. Qui abominaris idola: sacri
legiū facis. Qui i lege gliaris:p p̄uaricatōez
legis deū ihonoras. Nomē.n.dei p vos bla
sphemat̄ int̄ gētes:sicut scriptū ē. Circūcisio
qdē pdest si legē obſues:si āt p̄uaricator le
gis sis:circūcisio tua p̄putiū facta ē. Si igit̄
p̄putiū iusticias legis custodiat:nonne p̄pu
tiū illiꝰ i circūcisionē reputabit̄. Et iudicabit
id qđ ex nā ē p̄putiū legē ꝯsūmās te: q p lit
terā ⁊ circūcisionē p̄uaricator legis es. Non
eni qui i manifesto iudeꝰ ē neq̄z q̄ i manife
sto i carne ē circūcisio:sz qui i abscōdito iu
deus ē:⁊ circūcisio cordis i spū nō lr̄a:cuius
laus nō ex hoībꝰ sed ex deo est. III

Q Uid g̊ ampliꝰ iudeo ē:aut q̄ vtilitas
circūcisionis: Multū p oēm moduz
Primū quidē: qꝛ credita sunt illis
eloquia dei. Quid eni si quidā illoꝝ non cre
diderūt: Nunquid incredulitas illoꝝ fidem
dei euacuauit. Absit. ¶ Est aūt deus verax:
¶ oīs āt hō mēdax:sicut scriptū ē:¶ ut iustifi
ceris i sermōibus tuis ⁊ vīcas cū iudicaris
Si autē iniquitas nr̄a iusticiā dei cōmēdat:
quid dicemꝰ: Nunquid iniquꝰ ē deus qui in
fert irā: Scđm hoīem dico: Absit. Alioqui
quō iudicabit deus hūc mundū: Si.n. veri
tas dei i meo mēdacio abundauit i gloriam
ipsius quid adhuc ⁊ ego tāq̄z peccator iudi
cor: ⁊ nō sicut blasphemamur: ⁊ sicut aiunt
quidā nos dicē: faciamus mala ut veniant
bona: Quoꝝ dānatio iusta ē. Quid g̊: Pre
cellimus eos: Nequaq̄z. Causati eni sumꝰ
iudeos ⁊ grecos omnes sub peccato esse: si
cut scriptū est. ¶ Quia non est iustus quisq̄z
nō est intelligens:nō ē requirēs deuz. Oēs
declinauerūt simul:inutiles facti sunt: non
est qui faciat bonum:non est vsq̄z ad vnum.

Abachuc.2.
H.b.10.d.
C
1. Coꝛ.3.d.
Ephe.4.c.
D
A
B
1.Pe.2.c.
Col.3.d.
Eph.6.b.
Act.10.c.
Ja.2.b.
Mt.7.g.
Ja.1.d.
C
B
A
Joh.4.d.
⁊.8.c.
Ps.115.
Ps.50.
B
Ps.13.

Sepulchrū patens ē guttur eoꝝ: linguis su
is dolose agebāt: venenū aspidū sub labys
eoꝝ. Quorū os maledictione ꝛ amaritudi
ne plenū est: veloces pedes eoꝝ ad effundē
dum sanguinē. Cōtritio ꝛ infelicitas in vijs
eorū: ꝛ viam pacis non cognouerūt: non est
timor dei ante oculos eoꝝ. Scimus aūt qm̄
quecūqꝫ lex loqtur: his q in lege sunt loqui
tur. Ut oē os obstruat ꝛ subdit⁹ fiat oīs mū
dus deo: quia ex opibus legis non iustifica
bit oīs caro corā illo. Per legem eni cogni
tio peccati. Nūc aūt sine lege iusticia dei ma
nifesta est: testificata a lege ꝛ ꝓphetis. Iusti
cia aūt dei p fidē iesu christi: in oēs ꝛ sup om
nes q credūt in eū. Nō eni ē distinctio. Oēs
eni peccauerūt: ꝛ egēt gloria dei. Iustificati
gratis p gratiā ipsi⁹ p redēptionē q̄ est i chri
sto iesu: quē ꝓposuit deus ꝓpitiatorē p fidē
in sanguine ipsi⁹ ad ostensionē iusticie sue ꝓ
pter remissionē p̄cedentiū delictoꝝ in susten
tatione dei ad ostēsionē iusticie eius in h̄ tpe
vt sit ipse iust⁹ ꝛ iustificās eū q ex fide ē iesu
christi. Ubi ē g̊ glatio tua? Exclusa est. Per
quā legem? Factoꝝ? Non. Sed p legē fidei.
Arbitramur eni iustificari hoiem p fidē sine
operibus legis. An iudeoꝝ de⁹ tm̄? Nonne
ꝛ gentiū? Immo ꝛ gentiū. Qm̄quidē vnus
est de⁹ qui iustificat circūcisionē ex fide: ꝛ pre
putiū p fidem. Legē ergo destruim⁹ p fidē?
Absit. Sed legem statuimus. IIII

A

Quid g̊ dicemus inuenisse abraā pa
trē nostrū sm carnē? Si eni abraam
ex opib⁹ legis iustificat⁹ ē: habet glo
riā: sed nō apud deū. Quid eni dicit scriptu
ra? ¶ Credidit abraā deo ꝛ reputatū ē illi ad
iusticiā. Ei aūt qui opat merces non impu
tat sm grām: sed sm debitū. Ei vo qui non
opat: credēti aūt i eū qui iustificat impiū: re
putat fides eius ad iusticiā sm ꝓpositū grē
dei: sicut ꝛ dauid dicit btitudinē hoīs cui de⁹
accepto fert iusticiā sine opibus. ¶ Bti quo
rū remisse sunt iniquitates: ꝛ q̄rū tecta sunt
peccata. Btūs vir cui nō iputabit dn̄s pec
catū. Btitudo g̊ hec in circūcisione tm̄ ma
net: an etiā in preputio? Dicim⁹ eni qꝛ repu
tata est fides abrae ad iusticiā. Quō g̊ repu
tata est? In circūcisione: an in p̄putio? Nō in
circūcisione: sed in p̄putio. Et signū accepit
circūcisionis signaculū iusticie fidei q̄ est in
p̄putio: vt sit pr̄ oiūz credētiū p p̄putiū vt re
putet ꝛ illis ad iusticiā. Et sic pr̄ circūcisiōis
nō his tm̄ qui sunt ex circūcisione: sed ꝛ his
qui sectant vestigia fidei q̄ est in p̄putio p̄ris
nr̄i abrae. Nō eni p legē ꝓmissio abrae aut
semini eius vt heres eēt mūdi: sed p iusticiā
fidei. Si eni q ex lege heredes sunt: exinani

Gen. 15.
Gal. 3. a.
Ps. 31.
B
C

ta ē fides: abolita ē ꝓmissio. Lex eni irā ope
rat. Ubi eni nō est lex: nec p̄uaricatio. Jō ex
fide: vt sm grām firma sit ꝓmissio oī semini
Nō ei q ex lege ē solū: sed ꝛ ei qui ex fide est
abrae q pr̄ ē oiūz nr̄m: sicut scptū ē. ¶ Quia
prēm multarū gētiū posui te an̄ deū cui cre
didisti: qui viuificat mortuos ꝛ vocat ea q̄
nō sūt: tanqꝫ ea q̄ sunt. Qui ꝯtra spē i spē
credidit: vt fieret pr̄ multarū gētiū: sm q̄ di
ctū est ei: ¶ Sic erit semē tuū sicut stelle celi ꝛ
arena maris. Et nō ifirmat⁹ ē in fide nec cōsi
derauit corp⁹ suū emortuū: cū iā fere cētum
eēt annoꝝ: ꝛ emortuā vuluā sare. In repro
missione etiā dei nō hesitauit diffidētia: sed
ꝯfortat⁹ ē fide: dās gliā deo plēissime: sciēs
qꝛ q̄cūqꝫ ꝓmisit de⁹ potēs ē ꝛ facere. Ideo ꝛ
reputatū ē illi ad iusticiā. Nō est aūt scriptū
tm̄ ꝓpt ipsū: qꝛ reputatū ē illi ad iusticiā:
sed ꝛ ꝓpt nos qbus reputabit credētib⁹ in
eū: qui suscitauit iesum christū dn̄m nr̄m a
mortuis: q tradit⁹ ē ꝓpt delicta nr̄a: ꝛ resur
rexit ꝓpt iustificationē nostram. V

Gen. 17.
Genes. 15. et 26.
D

Iustificati g̊ ex fide pacē habeamus
ad deū p dn̄m nr̄m iesum christū p
quē habemus accessū p fidē i grām
istā: i q̄ stamus ꝛ glificamur i spe glie filioꝝ
dei. Non solū aūt: sed ꝛ gloriamur i tribula
tionib⁹: sciētes q̄ tribulatio patientiā opat
¶ patientia aūt ꝓbationē: ꝓbatio vo spem.
Spes aūt nō ꝯfundit: qꝛ charitas dei diffu
sa est i cordib⁹ nr̄is: p spm̄ scm̄ q datus ē no
bis. Ut qd eni christ⁹ cū adhuc infirmi esse
mus sm tēpus ꝓ ipijs mortu⁹ ē? Uix eni pro
iusto qs morit. Nā ꝓ bono forsitā qs aude
at mori. Cōmēdat aūt charitatē suā deus in
nobis: ¶ qm̄ si cū adhuc pctōres eēmus sm
tēpus christ⁹ ꝓ nobis mortuus ē: multo igi
tur magis nūc iustificati in sanguine ipsius
salui erimus ab ira p ipsum. Si eni cū inimi
ci eēmus: recōciliati sumus deo p mortē filij
eius: multomagis recōciliati salui erimus i
vita ipsius. Nō solū aūt: sꝫ ꝛ gliamur i deo
p dn̄m nr̄m iesū christū: p quē nūc recōcilia
tionē accepimus. Propterea sicut p vnū ho
minē pctm̄ i hūc mūdum intrauit: ꝛ p pctm̄
mors: ꝛ ita i oēs hoies mors ptrāsijt: i q̄ oēs
peccauerūt. Usqꝫ ad legē. n. pctm̄ erat i mū
do. Pctm̄ aūt nō iputabat: cū lex nō eēt: sꝫ
regnauit mors ab adā vsqꝫ ad moysen etiā
in eos q nō peccauerūt i silitudinē p̄uarica
tionis ade: q ē forma futuri. Sꝫ nō sicut deli
ctū: ita ꝛ donum. Si eni vnius delicto multi
mortui sunt: multomagis grā dei ꝛ donum i
grā vnius hois iesu christi: i plures abunda
uit. Et nō sicut p vnū pctm̄: ita ꝛ donū. Nā
iudicium qdē ex vno i ꝯdēnationē: grā autē

A
Jac. 1. a.
B
Heb. 9. d.
1. Pe. 3. d.
C

ex multis delictis in iustificationē. Si enim vnius delicto mors regnauit p vnū: multo magis abūdantiā grē et donatiōis et iusticie accipiētes in vita regnabūt p vnū iesū christum. Igit sicut p vnius delictū in oēs hoies in condēnationē: sic et p vni⁹ iusticiā in oēs homines in iustificationē vite. Sicut eni p inobedientiā vni⁹ hois peccatores cōstituti sunt multi: ita et p vni⁹ obeditionē iusti cōstituentur multi. Lex aūt subintrauit: vt abundaret delictū. Ubi aūt abundauit delictū: supabūdauit et grā: vt sicut regnauit petm̄ in mortē ita et grā regnet p iusticiā in vitā eternā: per iesum christum dn̄m nostrū.

VI

A

Quid ergo dicem⁹? Manebim⁹ i peccato vt gratia abūdet? Absit. Qui n. mortui sum⁹ peccato: quō adhuc viuemus in illo? An ignoratis fratres: qz qui cūqz baptizati sumus i christo iesu: i morte ipsius baptizati sumus? Cōsepulti eni sum⁹ cum illo p baptismuz in mortē: vt quō christus surrexit a mortuis p gloriā pris: ita et nos in nouitate vite ambulem⁹. Si eni complantati facti sumus silitudini mortis eius: simul et resurrectiōis erim⁹. Hoc scientes qz vetus hō noster simul crucifixus ē vt destruatur corpus peccati: vt vltra nō seruiamus pctō. Qui eni mortu⁹ ē: iustificatus ē a peccato. Si aūt mortui sumus cū christo: credimus qz simul etiā viuem⁹ cū illo: sciētes q christus resurgens ex mortuis iam nō moritur: mors illi vltra nō dn̄abit. Qd eni mortuus ē pctō: mortuus ē semel: q aūt viuit viuit deo. Ita et vos existimate vos mortuos quidē esse pctō: viuētes aūt deo in christo iesu. Non ergo regnet peccatū in vr̄o mortali corpore: vt obediatis cōcupiscētijs ei⁹. Sed neqz exhibeatis mēbra vr̄a arma iniqtatis peccato: sed exhibete vos deo tanqz ex mortuis viuētes: et mēbra vr̄a arma iusticie deo. Peccatū eni vobis nō dn̄abit. Non eni sb lege estis: sed sb gratia. Quid ergo? Peccabimus qm̄ nō sumus sb lege: sed sb gratia? Absit. An nescitis qm̄ cui exhibetis vos seruos ad obediēdum: serui estis ei⁹ cui obedistis: siue peccati ad mortē: siue obeditionis ad iusticiā? Gratias autē deo q fuistis serui peccati: obedistis aūt ex corde in eā formam doctrine in q̄ traditi estis. Liberati autē a pctō serui facti estis iusticie. Humanū dico: pp̄ter infirmitatē carnis vr̄e. Sicut eni exhibuistis mēbra vr̄a seruire imūdicie et iniquitati ad iniqtatē: ita nūc exhibete mēbra vr̄a seruire iusticie in scificatōnē. Cum eni serui eētis peccati liberi fuistis iusticie. Quē ergo fructū habuistis tūc i illis: in qbus nūc erubescitis? Nā finis illoꝝ mors ē. Nūc vo liberati a pctō: serui autez facti deo: habetis fructū vestrū in scificationē: finē vo vitam eternam. Stipēdia eni peccati mors: grā aūt dei vita eterna: i christo iesu dn̄o nr̄o.

Ephe. 4. c.
Col. 3. b.
B

C

Baruch. 4.
D

Joh. 8. a.
Ezech. 36.
Eb. 1.

VII

A

An ignoratis fratres: scientib⁹ eni legē loquor: qz lex i hoie dn̄at quāto tpe viuit. Nā q̄ sub viro est mulier viuēte viro alligata ē legi. Si aūt mortuus fuerit vir eius: soluta ē a lege viri. Igit viuēte viro vocabit adultera: si fuerit cū alio viro: si aūt mortuus fuerit vir ei⁹: liberata ē a lege viri: vt non sit adultera: si fuerit cū alio viro. Itaqz frēs mei et vos mortificati estis legi p corp⁹ christi vt sitis alteri⁹: q ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cū enim essemus in carne: passiones peccatoꝝ q̄ p legem erāt opabant in mēbris nostris: vt fructificarent morti. Nūc aūt soluti sumus a lege mortis in q̄ detinebamur: ita vt seruiam⁹ in nouitate spūs et nō in vetustate lr̄e. Quid ergo dicem⁹? Lex peccatū ē? Absit. Sed peccatū nō cognoui nisi p legē. Nā concupiscētiā nesciebā: nisi lex diceret: Nō concupisces. Occasione aūt accepta: petm̄ p mandatū operatū est in me oēm cōcupiscētiā. Sine lege eni petm̄ mortuū erat. Ego aūt viuebā sine lege aliqn̄. Sed cū venisset mādatum: peccatuz reuixit. Ego aūt mortuus sum: et inuētum ē mihi mādatū qd erat ad vitā: hoc eē ad mortem. Nā peccatū occasione accepta p mādatum seduxit me et p illud occidit. Itaqz lex quidē sancta: et mandatū sanctū et iustū et bonū. Quod g̃ bonū est: mihi factuz est mors? Absit. Sed peccatū vt appareat petm̄ p bonū operatū est mihi mortē: vt fiat supra modū peccās peccatū p mandatū. Scimus eni qz lex spiritalis est. Ego aūt carnalis suz: venūdatus sub peccato. Qd eni operor nō intelligo. Nō eni qd volo bonū: hoc ago: sed qd odio malū: illud facio. Si aūt quod nolo illud facio: consentio legi quoniā bona ē. Nūc aūt iam nō ego operor illud: sed qd habitat in me peccatū. Scio eni qz nō habitat in me h̄ est in carne mea bonū. Nam velle adiacet mihi: pficere aūt bonū nō inuenio. Non eni qd volo bonū h̄ facio: sed qd nolo malū hoc ago. Si āt qd nolo illud facio: iā nō ego operor illud: sz qd hitat i me petm̄. Inuenio igit legē volēti mihi facē bonū: qm̄ mihi maluz adiacet. Cōdelector eni legi dei ḃm interiorez hoiez. Uideo aūt aliā legē in mēbris meis: repugnātē legi mētis mee: et captiuātē me i lege peti q̄ est i mēbris meis. Infelix ego hō qs me liberabit de corpe mortis hui⁹? Grā dei: p iesum christū dn̄m nr̄m. Igit egoipse

1. Cor. 7. d.

B

Deut. 5. a. 7.

C

1. Timot. 1.

D

mēte ſuio legi dei: carnē aūt legi pctī. VIII

A

N Ihil ḡ nūc dānationis ē his q ſunt i christo ieſu q nō ſm carnē ambulāt. Lex eni ſpūs vite in christo ieſu: libe rauit me a lege pctī ⁊ mortis. Naȝ qđ impoſſi bile erat legi in q̄ infirmabat̄ p carnē: de⁹ fi liū ſuū mittens i ſilitudineȝ carnis pctī: ⁊ de pctō dānauit pctm̄ in carne: vt iuſtificatio le gis iplereť in nobis: q nō ſm carnē ambula ... ſed ſm ſpm̄. Qui eni ſm carnē ſunt: q̄ ... ſunt ſapiūt: q ṽo ſm ſpm̄ ſunt: q̄ ſunt ... tiūt. Nam prudētia carnis mors ē: ... autē ſpūs vita ⁊ pax. Qm̄ ſapiētia ... inimica ē deo. Legi eni dei nō eſt ſb ...: nec eni pōt. Qui aūt in carne ſunt: deo placere nō poſſunt. Uos aūt i carne nō eſtis ſed in ſpū: ſi tm̄ ſpūs dei habitat in vobis. Si quis aūt ſpm̄ christi nō habet: h̄ nō eſt eius. Si aūt christus in vob ē: corp⁹ qdē mortuū eſt ꝓpter pctm̄: ſpūs ṽo viuit ꝓpť iuſtificati onē. Qđ ſi ſpūs eius q ſuſcitauit ieſū a mor tuis: habitat in vob qui ſuſcitauit ieſuȝ chri ſtū a mortuis: viuificabit ⁊ mortalia corpa vr̄a: ꝓpť inhabitātē ſpm̄ ei⁹ in vobis. Ergo ffes debitores ſum⁹: nō carni vt ſm carneȝ viuamus. Si eni ſm carnē vixeritis: morie mini: ſi aūt ſpū facta carnis mortificaueritis viuetis. Quicūqȝ eni ſpū dei agūtur: hi ſūt filij dei. Nō eni accepiſtis ſpm̄ ſeruitutis ite rū in timore: ſed accepiſtis ſpm̄ adoptionis filioꝝ dei: in q̄ clamam⁹ abba pr̄. Jpſe eni ſpi rit⁹ teſtimoniū reddit ſpiritui nr̄o: φ ſumus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes: ḡ heredes qui dē dei: coheredes aūt christi: ſi tm̄ ꝯpatimur vt ⁊ cōglorificemur. Exiſtimo eni: φ nō ſūt cōdigne paſſiones hui⁹ tpis ad futuraȝ glo riā q̄ reuelabiť i nobis. ¶ Nā expectatio cre ature reuelationē filiorū dei expectat. Uani tati eni creatura ſbiecta ē nō volēs: ſed ꝓpť eū qui ſbiecit eā i ſpe: qꝛ ⁊ ipſa creatura libe rabiť a ſeruitute corruptionis in libertatem glorie filioꝝ dei. Scim⁹ eni: φ ois creatura ingemiſcit ⁊ parturit vſqȝ adhuc. Nō ſoluȝ auteȝ illa: ſȝ ⁊ noſipſi p̄mitias ſpūs hn̄tes: ⁊ ipſi intra nos gemim⁹ adoptionē filioꝝ dei: expectātes redēptioneȝ corpis nr̄i. Spe eni ſalui facti ſumus. Spes aūt q̄ videť: non eſt ſpes. Nā qđ videt qs quid ſperat? Si aūt qđ nō videm⁹: ſperam⁹: p patiētiā expectam⁹. Siliter aūt ⁊ ſpūs adiuuat infirmitatē nr̄aȝ. Nā quid orem⁹ ſicut oportȝ: neſcim⁹: ſȝ ipſe ſpūs poſtulat ꝓ nob gemitib⁹ inenarrabili bus. Qui aūt ſcrutať corda: ſcit quid deſide ret ſpūs: qꝛ ſm deuȝ poſtulat ꝓ ſanctis. Sci mus aūt qm̄ diligētib⁹ deū oia cooperanť in bonū: his qui ſm ꝓpoſitū vocati ſūt ſan

Cor. 12. b.
Mt. 4. d.
... 40.

C

D

cti. Nā q̄s p̄ſciuit: ⁊ p̄deſtinauit cōformes fi eri imaginis filij ſui: vt ſit ipſe p̄mogenit⁹ in multis frib⁹. Quos aūt p̄deſtinauit: hos et vocauit: ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iuſtificauit. Quos aūt iuſtificauit: illos ⁊ magnificauit. Quid ḡ dicem⁹ ad h̄? Si de⁹ ꝓ nob: qs con tra nos? Qui etiā ꝓ ſpo filio ſuo nō pepcit: ſȝ ꝓ nobis oib⁹ tradidit illū. Quō nō etiā cū illo oia nob donauit? Quis accuſabit aduer ſus electos dei? Deus q iuſtificat. Quis ē q cōdēnet? Christus ieſus q mortu⁹ ē: imo q ⁊ reſurrexit: q eſt ad dexterā dei: q etiaȝ interpel lat ꝓ nob. Quis ḡ nos ſepabit a charitate christi? Tribulatió an anguſtia: an fames: an nuditaſ: an periculū: an pſecutio: an gladi⁹? Sicut ſcriptū ē: ¶ Quia ꝓpť te mortificamur tota die: eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſiōis. Sed in his oib⁹ ſuperam⁹: ꝓpť eū q dilexit nos. Cert⁹ ſū eni: qꝛ neqȝ mors: neqȝ vita: neqȝ angeli: neqȝ p̄ncipat⁹: neqȝ virtutes: neqȝ inſtantia: neqȝ futura: neqȝ fortitudo: neqȝ altitudo: neqȝ ꝓfunduȝ: neqȝ creatura alia poterit nos ſeparare a charitate dei: que ē in christo ieſu dn̄o noſtro. IX

Ps̄. 43.

A

V Eritatē dico i christo ieſu nō mētior teſtimoniū mihi p̄hibēte ꝯſcia mea in ſpū ſcō: qm̄ triſticia mihi magna ē: ⁊ ꝯtinu⁹ dolor cordi meo. Optabā eni ego ipſe anathema eē a christo, p frib⁹ meis qui ſūt cognati mei ſm carnē q ſūt iſraelite: q̄ꝝ adoptio ē filioꝝ: ⁊ glia ⁊ teſtm̄ ⁊ legiſlatio ⁊ obſequiū ⁊ ꝓmiſſa: q̄rū p̄res ex qb⁹ ē chriſt⁹ ſm carneȝ: q ē ſup oia de⁹ bn̄dict⁹ in ſecula amē. Nō aūt φ exciderit ṽbū dei. Nō .n. oēſ q ex circūciſiōe ſūt iſrl': hi ſūt iſraelite: neqȝ q ſemē ſūt abrae oēs filij. ¶ Sȝ i yſaac voca biť tibi ſemē. i. nō q filij carnis: hi filij dei: ſȝ q filij ſūt ꝓmiſſiōis: eſtimanť in ſemie. Pro miſſiōis eni ṽbū h̄ ē: Scđm h̄ tps veniaȝ ⁊ erit ſare fili⁹. Nō ſolū aūt illa: ſȝ ⁊ rebecca ex vno ꝯcubitu hn̄s yſaac p̄ris nr̄i. Cuȝ eni nō dū nati fuiſſent: aut aliqd boni egiſſent aut mali: vt ſm electionē ꝓpoſitū dei maneret: nō ex opib⁹: ſed ex vocatiōe dictū eſt ei: ¶ qꝛ maior ſuiet minori: ſicut ſcriptū ē. ¶ Jacob dilexi: eſau aūt odio habui. Quid ḡ dicem⁹? Nunqd iniqtas apud deū? Abſit. Moyſi. n. dicit: ¶ Miſerebor cui miſertus ſū: ⁊ miſeri cordiā p̄ſtabo cui miſerebor. Jgiť nō volē tis neqȝ currētis: ſed miſerentis ē dei. Dicit eni ſcriptura pharaoni: Quia i h̄ ipſū excita ui te vt oſtdā in te virtutē meā: ⁊ vt annūcie tur nomē meū in vniuerſa terra. Ergo cuius vult miſereť: ⁊ quē vult idurat. Dicis itaqȝ mihi: Quid adhuc q̄ritur? Uoluntati enim eius quis reſiſtit? O hō: tu qui es: q rn̄deas

B

Gal. 4. d.

Gen. 25.
Malachie. 1

Exo. 33.

C

Esaie.45.
Eccl.8.
Hiere.18.

deo. ¶ Nũqd dicit figmẽtũ ei qui se finxit: qd me fecisti sic? ¶ An nõ habet ptãtẽ figulus luti ex eadẽ massa facere aliud quidẽ vas i honorẽ: aliud ꝟo i ꝯtumeliaz? Qd si de⁹ volẽs õndere irã ⁊ notã facere potẽtiã suã: sustinuit in multa paciẽtia vasa ire apta i interitũ: vt õnderet diuitias glie sue i vasa mie q̃ ꝓparauit i gliam. Quos ⁊ vocauit nõ solũ ex iudeis sed et ex gentib⁹ sicut i osee dicit: Uocabo nõ plebẽ meã: plebã meã: ⁊ nõ dilectã: dilectã ⁊ nõ miam ꝯsecutã: miam ꝯsecutã. Et erit in loco vbi dictũ ẽ eis nõ plebs mea vos: ibi vocabũt filij dei viui. Esaias autẽ clamat pro isrl'. Si fuerit nũer⁹ filioꝝ isrl' tãq̃ arena maris: reliqe salue fiẽt. Uerbũ eni ꝯsummãs ⁊ abbreuiãs in eqtate: q2 ꝟbũ breuiatũ faciet dñs sup trã. ¶ Et sicut ꝓdixit esaias: nisi dñs sabaoth reliquiss3 nob semẽ sicut sodoma facti essemus: ⁊ sicut gomorra siles fuissemus.

B

Esaie.1.

Quid ĝ dicem⁹? Qd gẽtes q̃ nõ sectabãt iusticiã: apphẽderũt iusticiã: iusticiã autẽ q̃ ex fide ẽ: israel ꝟo sectãdo legẽ iusticie i legẽ iusticie nõ puenit. Quare? Quia nõ ex fide: s3 q̃si ex opib⁹. Offẽderũt eni i lapidẽ offensionis: sicut scriptũ ẽ: Ecce pono i sion lapidẽ offensionis ⁊ petrã scãdali: ⁊ oĩs q credit i eũ nõ confundetur.

A

X

Fratres: volũtas qdã cordis mei ⁊ obsecratio ad deũ fit ꝓ ill' i salutẽ. Testimoniũ eni phibeo illis ꝙ emulationẽ quidẽ dei hñt: sed nõ ꝫm sciam. Ignorãtes eni iusticiã dei ⁊ suã q̃rẽtes statuere: iusticie dei nõ sunt subiecti. Finis eni legis christus: ad iusticiã õi credẽti. Moyses. n. scripsit: qm̃ iusticiã q̃ ex lege ẽ: qui fecerit hõ viuet in ea. Que aũt ex fide est iusticia sic dicit. Ne dixeris i corde tuo: quis ascendet in celum. i. christũ deducere: aut quis descẽdet i abyssum: h ẽ christum a mortuis reuocare. S3 quid dicit scriptura? Prope ẽ ꝟbũ i ore tuo ⁊ i corde tuo. Hoc ẽ ꝟbũ fidei qd ꝓdicam⁹: q2 si ꝯfiteatis i ore tuo dñm iesũ: ⁊ i corde tuo credideris ꝙ deus illũ suscitauit a mortuis: saluus eris. Corde eni credit' ad iusticiã: ore autẽ cõfessio fit ad salutẽ. Dicit eni scriptura. Oĩs q credit i illũ: nõ ꝯfũdet'. Nõ. n. ẽ distinctio iudei ⁊ greci. ¶ Nã idẽ dñs oĩuz: diues i oẽs q inuocãt illuz. ¶ Oĩs eni q̃cũq3 inuocauerit nomẽ dñi saluꝰ erit. Quõ ĝ inuocabũt: i quẽ nõ crediderũt? Aut quõ credẽt ei: quẽ nõ audierũt? Quõ autẽ audiẽt sine ꝓdicãte? Quõ ꝟo ꝓdicabũt: nisi mittãt'? sicut scriptũ ẽ. Quã speciosi pedes euãgeliz iciũ pacẽ euãgeliz iciũ bõa. Sed nõ oẽs obediũt euãgelio. Esaias eni dicit. ¶ Dñe quis credidit auditui nr̃o? Ergo fides ex auditu: audit⁹ autẽ ꝑ ꝟbũ christi. S3

B

C

2.Cor.8.b.
Ja.1.a.
Johe.2.Mt.
Jo.e.ct.2.4.b.
Mar.13.c.
Act.2.b.

D

Esaie.53.

dico. Nũquid nõ audierũt? Et qdẽ: ¶ in oẽm terrã exiuit son⁹ eoꝝ: ⁊ i fines orb tre ꝟba eorũ. S3 dico: Nũqd isrl' nõ cognouit? Prim⁹ moyses dicit: Ego ad emulationẽ vos adducã i oẽm gẽtẽ: i gentẽ isipientẽ in irã vos mittã. Esaias autẽ audet ⁊ dicit. Inuẽtus sum a nõ q̃rentibus me: palã apparui his q me nõ interrogabãt. Ad isrl' aũt dicit: Tota die expãdi manus meas ad populuz nõ credentẽ: s3 cõtradicentem mihi.

Ps.18.

XI

Dico ĝ. Nunqd de⁹ repulit p[illegible] suuz? Absit. Nã ⁊ ego isra[illegible] ex semie abraã de tribu b[illegible] Nõ repulit de⁹ plebẽ suã quã ꝓsciuit[illegible] scitis i helia qd dicit scriptura quẽadmo[illegible] iterpellat deũ aduersuz isrl'. ¶ Dñe, ꝓphetas tuas occiderũt: altaria tua suffoderũt: ⁊ ego relict⁹ sum solus: ⁊ q̃rũt aĩaz meã. S3 qd dicit illi diuinũ rñsuz? Reliq mihi septẽ milia viroꝝ: q nõ curuauerũt genua añ baal. Sic ĝ ⁊ in h tpe reliqe ꝫm electionẽ grẽ dei salue facte sunt. Si aũt grã: iã nõ ex operib⁹. Alioquin grã iã nõ ẽ grã. Quid ĝ? Qd q̃rebat israel h nõ ẽ ꝯsecut⁹: electio aũt ꝯsecuta ẽ: ceteri ꝟo excecati sunt sicut scriptũ ẽ. Dedit illis deus spũ ꝯpũctionis oculos vt nõ videãt: ⁊ aures vt nõ audiãt: vsq3 i hodiernuz diẽ. Et dauid dic: ¶ Fiat mẽsa eoꝝ corã ipis i laqũz: ⁊ i captionẽ ⁊ i scãdalũ ⁊ i retributionẽ ill'. Obscurent' oculi eoꝝ ne videãt ⁊ dorsũz eoꝝ sep icurua. Dico ĝ: Nũqd sic offenderũt vt caderẽt? Absit. S3 illoꝝ delicto: salus ẽ gẽtib⁹ vt illos emulẽt'. Qd si delictũ illoꝝ diuitie sunt mũdi ⁊ diminutio eoꝝ diuitie gẽtiũ: q̃tomagis plenitudo eoꝝ? Uobis eni dico gẽtibus. Quãdiu q dẽ ego suz gẽtiũ apl's: misterium meũ honorificabo: si q̃ modo ad emulãdum ꝓuocẽ carnẽ meam ⁊ saluos faciã aliq̃s ex illis. Si eni amissio eoꝝ recõciliatio ẽ mũdi: q̃ assũptio nisi vita ex mortuis. Qd si delibano sancta ẽ ⁊ massa. Et si radix sãcta ⁊ rami. Qd si aliq ex ramis fracti sunt: tu autẽ cum oleaster esses i cert⁹ es i ill: ⁊ socius radicis ⁊ pinguedinis oliue factus es. Noli gliari aduersus ramos. Qd si gliaris nõ tu radicẽ portas s3 radix te. Dicis ĝ. Fracti sunt rami vt ego inserar. Bñ, ꝓpt incredulitatẽ fracti sũt. Tu autẽ fide stas. Noli altũ sape: s3 time. Si eni deus naturalibus ramis nõ pepcit ne forte nec tibi parcat: vide ĝ bonitatẽ ⁊ seueritatez dei. In eos qdẽ q ceciderũt seueritatẽ: i te aũt bonitatẽ dei: si pmãseris i bonitate. Alioqn ⁊ tu excideris. S3 ⁊ illi si nõ pmãserit i incredulitate iserent'. Potẽs ẽ eni deus iterꝝ inserere illos. Nã ⁊ si tu ex nãli excisus es oleastro: ⁊ cõtra naturã insertus es i bonã oliuã

A

3.Reg.19.

B

Ps.68.

C

B
quantomagis hi q̄ ſm naturā inſerētur ſue oliue. Nolo enī vos ignorare fratres myſteriū hoc vt nō ſitis vobiſipſis ſapiētes: q: cecitas ex parte cōtingit i iſrl' donec plenitudo gentiū intraret: ⁊ ſic oīs iſrl' ſalu⁹ fieret ſicut ſcriptū eſt. Veniet ex ſion: q eripiat ⁊ auertat impietatē ab iacob. Et h̄ illis a me teſtamentū: cū abſtulero peccata eoꝝ. Secundū euangeliū quidē inimici ꝓpter vos: ſm electionē autē chariſſimi ꝓpter p̄res. Sine penitētia enim ſunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut enim aliqn̄ ⁊ vos nō crediſtis deo: nūc autē miſericordiam cōſecuti eſtis ꝓpter incredulitatē illorū ita ⁊ iſti nūc nō crediderūt i v̄am miſericordiam: vt ⁊ ipſi miſericordiā cōſequant̄. Conclusit enī de⁹ oīa i incredulitate: vt oīum miſereatur. O altitudo diuinarū ſapiētie ⁊ ſciētie dei q̄ȝ incōprehenſibilia ſunt iudicia eius

1. Cor. 3. d.
⁊ inueſtigabiles vie eius. ¶ Quis enī cognouit ſenſum dn̄i: aut qs conſiliarius eius fuit Aut quis p̄ꝰ dedit illi: ⁊ retribuet̄ ei: Qm̄ ex ipſo ⁊ p ipm̄ ⁊ in ipſo ſunt oīa: ipſi honor ⁊ glia in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

XII

A
Phil. 4. d.
Obſecro itaqȝ vos fratres p miſericordiam dei ¶ vt exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viuentē ſanctam deo placētem rationabile obſequiū veſtrū. Et nolite conformari huic ſeculo: ſed reformamini in nouitate ſenſus v̄ri ¶ vt probetis

Eph. 5. c.
1. Teſſal. 4. a
q̄ ſit volūtas dei bona ⁊ bn̄placens ⁊ pfecta Dico enī p grām q̄ data eſt mihi oībus qui ſunt inter vos: nō plus ſapere q̄ȝ oportet ſapere ſed ſapere ad ſobrietatē ⁊ vnicuiqȝ ſicut

B
1. Cor. 12. b.
Eph. 4. a.
de⁹ diuiſit menſurā fidei. ¶ Sicut enī in vno corpore multa mēbra habem⁹ oia autē mēbra nō eundē actū habēt: ita multi vnū corpus ſum⁹ i chriſto: ſinguli autē alter alteri⁹ mēbra habētes donationes ſm grām q̄ data ē nobis differētes. Siue ꝓphetiā: ſm rationem fidei. Siue miniſteriū in miniſtrando.

C
Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in ſimplicitate. Qui preeſt in ſollicitudine. Qui miſeret̄ i hilaritate. Dilectio ſine ſimulatiōe ¶ Odiētes

Eſaie. 7.
Amos. 5.
Eph. 4. c.
1. Pe. 2. c.
Lu. 12. c.
1. Pe. 5. b.
Heb. 13. a.
malum adherentes bono. ¶ Charitatem fraternitatis inuicē diligentes: honore inuicem preuenientes. ¶ Sollicitudine nō pigri: ſpū feruētes: dn̄o ſeruiētes. Spe gaudētes: i tribulatione patiētes: orōni inſtātes. Neceſſitatib⁹ ſcōꝝ cōmunicātes: ¶ hoſpitalitatē ſectan

D
Mat. 5. a
tes. Bn̄dicite pſequentib⁹ vos. Bn̄dicite ⁊ nolite maledicere. ¶ Gaudere cū gaudētib⁹ flere cū flētib⁹. Id ipm̄ inuicē ſentiētes. Nō

Prouer. 3.
Eſaie. 5.
Prouer. 20.
alta ſapiētes ſed humilib⁹ cōſentiētes. ¶ Nolite eſſe prudētes apud voſmetipſos. ¶ Nulli malū ꝓ malo reddētes: ¶ prouidētes bona nō tm̄ corā deo ſed etiā corā oībus hominibus. ¶ Si fieri pōt qđ ex vobis ē cū oīb⁹ ho

1. Pe. 3. b.
2. Cor. 8. d.
Heb. 12. c.
Deut. 32.
minib⁹ pacē hn̄tes. Nō voſmetipſos defendentes chariſſimi ſed date locū ire. Scriptū eſt enī. ¶ Mihi vindictā: ⁊ ego retribuā dicit dn̄s. Sed ſi eſurierit inimicus tu⁹ ciba illum ſi ſitit potū da illi. Hoc enī faciens carbones ignis cōgeres ſuper caput eius. Noli vinci a malo: ſed vince i bono malū.

XIII

A
1. Pe. 5. c.
Omnis aīa poteſtatib⁹ ſublimiorib⁹ ſubdita ſit. Non eſt enī poteſtas niſi a deo. Que autē ſunt a deo ordinata ſunt. Itaqȝ q reſiſtit ptāti. dei ordīationi reſiſtit. Qui aūt reſiſtūt: ipſi ſibi dānationē acqrūt. Nā p̄ncipes nō ſunt timori boni opis ſȝ mali. Vis aūt nō timere ptātem: Bonū fac ⁊ habebis laudē ex illa. Dei enī miſter ē tibi in bonū Si aūt malū feceris time. Nō enim ſine cā gladiū portat. Dei enī miniſter ē: vindex in irā ei qui malū agit. Ideoqȝ neceſſitate ſubditi eſtote nō ſolū ꝓpt̄ irā ſȝ etiā ꝓpter

B
cōſciām. Ideo enī ⁊ tributa preſtatis. Miniſtri enī dei ſunt in h̄ ipſum ſeruiētes. ¶ Red

Mat. 22. d.
dite ḡ oīb⁹ debita. Cui tributū tributū: cui vectigal vectigal: cui tiorē tiorē: cui honorē honorē. ¶ Nemini q̄cq̄ȝ debeatis: niſi vt inuicē

1. Joh. 3. d.
C
Deut. 5.
diligatis. Qui enī diligit ꝓximū: legem impleuit. ¶ Nā nō adulterabis: nō occides: non furabis: nō falſum teſtimoniū dices: nō cōcupiſces: ⁊ ſi qđ eſt aliud mādatū i h̄ verbo inſtauratur: ¶ diliges ꝓximū tuū ſicut teipm̄.

Gal. 5. c.
Mat. 22. g.
Leuit. 19.
Ja. 2. b.
D
Dilectio ꝓximi malū non operat̄. Plenitudo ḡ legis eſt dilectio. Et hoc ſciētes tēpus: q: hora ē iā nos de ſomno ſurgere. Nūc enī ꝓpiorē nr̄a ſalus: q̄ȝ cū credidim⁹. Nox precessit: dies aūt appropinquauit. Abijciam⁹ ḡ opera tenebraꝝ ⁊ induamur arma lucis: ſic

Luc. 21. g.
vt i die honeſte ambulem⁹. ¶ Nō i comeſſationibus ⁊ ebrietatib⁹: nō in cubilib⁹ ⁊ ipudicitijs: nō in cōtētione ⁊ emulatione: ſȝ induimini dn̄m ieſum chriſtū: ¶ ⁊ carnis curā ne

Gal. 5. c.
1. Pe. 2. b.
feceritis i deſiderijs.

XIIII

A
Infirmū aūt i fide aſſuīte nō in diſceptationib⁹ cogitationū. Ali⁹ enī credit mādučare ſe oia. Qui aūt infirm⁹ ē olus mā ducet. Is q mādučat nō mādučantē nō ſpernat: ⁊ q nō mādučat mādučantē nō iudicet.

Ja. 4. c.
Deus enī illū aſſumpſit. ¶ Tu qs es qui iudicas alienū ſeruū: Dn̄o ſuo ſtat aut cadit. Stabit aūt. Potēs eſt enī deus ſtatuere illū Nā alius iudicat diē inter diē: ali⁹ aūt iudicat oēm diē. Vnuſqſqȝ in ſuo ſenſu abundet

B
Qui ſapit diē: dn̄o ſapit: ⁊ q mādučat: dn̄o mādučat Grās enī agit deo. Et qui nō manducat dn̄o nō mādučat: ⁊ grās agit deo. Nemo enī noſtrū ſibi viuit et nemo ſibi morit̄.

Siue eni viuim⁹: dño viuim⁹: siue morimur dño morimur. Siue ḡ viuim⁹ siue morimur dñi sumus. In hoc eni xp̄s mortu⁹ ē ⁊ resurrexit: vt ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuorum dñetur. ¶ Tu aūt qd iudicas fratrē tuū? aut tu quare spernis fratrem tuū? Oēs eni stabim⁹ ante tribunal christi. Scriptū est eni. ¶ Viuo ego dicit dñs qm̄ mihi flectetur omne genu: ⁊ oīs lingua confitebitur deo. ¶ Itaq3 vnusquisq3 nostrū ꝓ se rationē reddet deo. Non ḡ amplius inuicē iudicem⁹. S3 hoc iudicate magis ne ponatis offendiculū fratri uel scandalū3. Scio ⁊ confido in dño iesu: qꝛ nihil cōmune ꝑ ipsum: nisi ei qui existimat qd cōmune eē: illi cōmune ē. Si eni propter cibū frat̄ tuus ꝯtristatur iā nō ꝫm charitatē ambulas. Noli cibo tuo illum ꝑdere: ꝓ quo christus mortuus ē. Non ergo blasfemetur bonū nostrū. Non ē eni regnū dei esca ⁊ potus: s3 iusticia pax ⁊ gaudiū in spiritu sancto. Qui enim in hoc seruit christo placet deo: ⁊ ꝓbatus ē hoībus. Itaq3 q̄ pacis sūt sectemur: ⁊ q̄ edificationis sunt in inuicē custodiamus. Noli ꝓpter escam destruere op⁹ dei. Oīa quidē sunt mūda: sed malū est homini qui ꝑ offendiculum mādūcat. Bonū est non mādūcare carnem ⁊ nō bibere vinum: neq3 in quo frater tuus offenditur aut scandalizat̄ aut infirmat̄. Tu fidem quā habes penes temetipsum: habe corā deo. Beatus qui nō iudicat semetipsū in eo ꝙ ꝓbat. Qui aūt discernit: si māduca uerit dānat⁹ est: qꝛ nō ex fide. Oē aūt quod nō ē ex fide: peccatū ē.

XV

Debemus autē nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ sustinere: ⁊ nō nobis placere. Unusquisq3 vestrū ꝓximo suo placeat i bonū: ad edificationē. Etenī christ⁹ nō sibi placuit: sed sicut scriptū est. ¶ Improperia improperātium tibi ceciderūt sup me. Quecūq3 eni scripta sunt: ad nostra3 doctrinam scripta sūt: vt ꝑ patientiā ⁊ cōsolationē scripturaꝝ spem habeam⁹. Deus aūt patiētie ⁊ solatij det vobis idipsū3 sapē i alterutrū ꝫm iesum christū: vt vnanimes vno ore honorificetis deū ⁊ patrē dñi nostri iesu christi. Propter qd̄ suscipite inuicem: sicut ⁊ christ⁹ suscepit vos in honorē dei. Dico eni christū iesum ministrū fuisse circūcisionis ꝓpter veritatē dei ad cōfirmandas ꝓmissiones patrū gentes autē sup misericordia honorare deū sicut scriptū est. ¶ Propterea cōfitebor tibi i gētibus dñe: ⁊ nomini tuo cātabo. Et iteru3 dicit: Letamini gētes cū plebe eius. Et iteꝝ ¶ Laudate oēs gētes dñm ⁊ magnificate eū oēs ppl̄i. Et rursus esaias ait. ¶ Erit radix iesse ⁊ q̄ exurget regere gentes: in eū gētes sperabūt. Deus aūt spei repleat vos oī gaudio ⁊ pace in credēdo vt abūdetis i spe ⁊ virtute spiritussancti. Certus sum aūt fratres mei: ⁊ ego ipse de vobis: qm̄ ⁊ ipsi pleni estis dilectione: repleti oī scientia ita vt possitis alterutrum monere. Audacius aūt scripsi vobis fr̄es ex parte: tāq3 in memoriā vos reducēs ꝓpter gratiam que data ē mihi a deo vt sim minister christi iesu in gētib⁹ sanctificās euāgeliū dei: vt fiat oblatio gētiu3 accepta ⁊ sanctificata i spiritu sancto. Habeo igitur gliā3 i christo iesu ad deū. Non eni3 audeo aliqd loq̄ eoꝝ q̄ per me nō efficit christus in obedientiā gentiū in verbo ⁊ factis: in virtute signoꝝ ⁊ prodigioꝝ: in virtute spū sancti: ita vt ab hierl̄m ꝑ circuitū vsq3 ad illyricu3 repleuerim euāgeliū christi. Sic autē ꝑdicaui euangeliū hoc: nō vbi noīatus ē xp̄s ne sup alienū fundamentū edificarē: s3 sicut scriptū est. ¶ Qm̄ quib⁹ nō est annūciatū de eo videbūt: ⁊ qui nō audierūt de eo intelligēt. Propter qd̄ ⁊ īpediebar plurimū venire ad vos ⁊ ꝓhibitus sum vsq3 adhuc. Nūc vero vlterius locū nō habēs in his regionib⁹: cupiditatē aūt habēs veniēdi ad vos ex multis iā ꝑcedentib⁹ ānis: cū hispaniā ꝓficisci cepero spero ꝙ ꝑteriēs uideā3 vos ⁊ a vobis deducar illuc: si vobis p̄mū ex parte fruitus fuero. Nūc igit̄ ꝓficiscar in hierl̄m ministrare sctīs. Probauerunt eni macedonia ⁊ achaia collationē aliquā facere in paupes sanctoꝝ q̄ sunt i hierl̄m. Placuit eni eis ⁊ debitores sūt eoꝝ. Nā si spiritualiū eoꝝ participes facti sunt gētiles: debent ⁊ in carnalibus ministrare eis. Hoc igit̄ cū ꝯsūmauero ⁊ assignauero eis fructū hūc: ꝑ vos ꝓficiscar in hispaniā. Scio aūt: qm̄ veniēs ad vos i abundātia benedictionis christi veniā. Obsecro ḡ vos fratres ꝑ dñm nostrū iesū christū: ⁊ per charitatē sctī spūs vt adiuuetis me i orōnib⁹ vr̄is ꝓ me ad deum vt liberer ab infidelib⁹ q̄ sūt i iudea: ⁊ obsequij mei oblatio accepta fiat in hierl̄m sanctis: vt veniā ad vos i gaudio ꝑ volūtatem dei vt refrigerer vobiscum. De⁹ aūt pacis sit cū oīb⁹ vob amē.

XVI

Commendo aūt vobis pheben sororē nostrā q̄ ē in ministerio ecclesie q̄ ē cenchris vt eā suscipiatis in dño digne sanctis: ⁊ assistatis ei i quocūq3 negotio vr̄i indiguerit. Eteni ipsa q̄3 astitit multis et mihi ipsi. Salutate p̄iscā: ⁊ aquilam adiutores meos in christo iesu: qui ꝓ anima mea suas ceruices supposuerūt: quibus nō solū ego gratias ago: sed ⁊ cuncte ecclesie gentium ⁊ domesticam ecclesiam eoꝝ. Salutate ephenetū dilectū mihi q̄ est ꝑmitiu⁹ ecclesie

Ja.4.c. Phil.2.b. C 2.Cor.5.b. D A Ps.68. B 2.Reg.22. Ps.116. Esaie.11. C Esa.52. B A B

asie in christo iesu. Salutate mariā q̄ multum laborauit i vobis. Salutate andronicū ⁊ iuliā cognatos ⁊ cōcaptiuos meos qui sūt nobiles in aplis: q ⁊ ante me fuerunt in christo iesu. Salutate āpliatū dilectissimū mihi in dn̄o. Salutate vrbanū adiutorē nostrū in christo iesu: ⁊ stachin dilectū meū. Salutate appellen ꝓbū in christo. Salutate eos qui sunt ex aristoboli domo. Salutate herodionē cognatū meū. Salutate eos q sunt ex narcisci domo: q sunt in dn̄o. Salutate triphenā ⁊ triphosam: que laborant i dn̄o. Salutate persidā charissimā q̄ multū laborauit i dn̄o Salutate rufum electū in dn̄o: ⁊ matrē eius ⁊ meā. Salutate asyncretum: phlegontam hermē patrobā hermā ⁊ qui cū eis sunt fratres. Salutate philologū: ⁊ iuliā nereū ⁊ sororē eius ⁊ olimpiadē: et oēs qui cū eis sunt scōs. Salutate inuicē in osculo sancto. Salutāt vos omnes ecclie christi. Rogo aūt vos fratres vt obseruetis eos qui dissensiones ⁊ offendicula ꝓter doctrinā quā vos didicistis faciūt ⁊ declinate ab illis. Huiuscemodi eni christo dn̄o nostro nō seruiūt: sed suo ventri ⁊ per dulces sermones et bn̄dictiones seducunt corda innocentiū. Uestra eni obediētia in omni loco diuulgata ē. Gaudeo igitur in vobis: sed volo vos sapiētes esse in bono: et simplices i malo. Deus aūt pacis conterat sathanā sub pedibus vr̄is velociter. Gratia dn̄i nostri iesu christi vobiscū. Salutat vos timotheus adiutor meus: ⁊ lucius ⁊ iason ⁊ sosipater cognati mei. Saluto vos ego tertius qui scripsi epistolā i dn̄o. Salutat vos caius hospes meus et vniuersa ecclesia. Salutat vos erastꝰ arcarius ciuitatis: ⁊ q̄rtꝰ frat̄ Gratia domini nostri iesu christi cū omnibꝰ vobis amen. Ei aūt qui potēs est vos cōfirmare iuxta euāgelium meū ⁊ predicationē iesu christi: ſm reuelationē mysterij tēpibus eternis taciti qd̄ nūc patefactū ē per scripturas ꝓphetarū ſm preceptum eterni dei ad obeditionem fidei i cunctis gentibus cogniti soli sapienti deo per iesum christuꝫ: cui honor ⁊ gloria in secula seculorum amen.

Explicit epistola pauli ad Romanos. Incipit prologus in primam epistolam ad Corinthios.

e

Pistola prima ad corinthios multas causas diuersasqꝫ complectitur. Quaꝝ partē relatiōe fratrū cognouit aplus. Partiꝫ ipsoꝝ corinthioꝝ sūt litteris indicate. Nonnullas vero pro officij sui cura: aut ordinat aut emendat: ⁊ varijs curationibus medetur: diuersā īfirmitate languētibꝰ Nam apud eos primum curatur dissensiōis vitium. quod multi pseudo apostolorū vnitatē intulerunt scindentes ecclesie vt proprij nominis facerent sectatores: qd̄ his exprobrat̄ verbis apostolus. Hoc autem dico qd̄ vniusqſqꝫ vestrū dicit. Ego quidē sum pauli ego aūt apollo: ego vero cephe: ego autem christi. Et ob hoc quidē horuꝫ se dicit facere noiuꝫ mētionem ⁊ multomagis erubescant id se facere sub falsorum apostoloꝝ noibus. qd̄ etiam si sub pauli ⁊ petri fieret nomine: displiceret. Secunda causa eius inducitur q paterne oblitus reuerentie vxorem sibi non erubuit facere de nouerca. Quod facinus licet fornicationeꝫ appellauerit apostolus. tn̄ ita cōdemnauit vt in vltionem facti autoreꝫ talis operis diabolo iudicauerit deputandū imposita iudicioꝝ ⁊ litium tertia questione Quarto loco matrimonioruꝫ iura tractātur. His quinto loco virginitatis consilium velut ex vicino ꝯiungit̄. Sexto loco de escaꝝ licentia disputatur. Septimo atqꝫ octauo loco de attondēdo viris: ⁊ mulieribus velādo capite ac sacramentoꝝ cōmunione precipit̄. Nono loco emulatio q̄ diuersitate donoruꝫ spiritualiuꝫ nascebat̄ sub exemplo membrorū ⁊ corpis castigat̄. Decimo resurrectionis spes multis ⁊ argumentis ⁊ rōnibus approbatur. Ultimo de colligendis ad necessitatē scōꝝ noie charitatis cura: vl̄ edificatio cultui imponitur. Interserūtur his pauca que aut vt quibusdam videt̄: pendēt ex superioribꝰ aut habent licet proprias tamen paruulas actiones.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

c

Orinthij sunt achaici ⁊ hi similit̄ ab apostolo audierunt verbum veritatis: et subuersi sunt multifarie a falsis apostolis. Quidam a philosophie verbosa eloquentia: alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem ⁊ euangelicam sapientiam scribens eis ab epheso per timotheum discipulum suum.

Explicit argumentum

Incipit epistola Pauli ad Corithios prima
Capitulum I

A

Paulus vocat⁹ apostol⁹ iesu christi p voluntatē dei: ꝛ sosthenes frat̄ eccl̄ie dei q̄ est corithi: sanctificatis i christo iesu vocatis sanctis: cū oībus qui inuocāt nomen dn̄i nr̄i iesu christi i oī loco ipsorū ꝛ nr̄o. Grā vobis ꝛ pax a deo patre nr̄o: ꝛ dn̄o iesu christo

B

Grās ago deo meo semp ꝓ vobis in gratia dei q̄ data est vobis in christo iesu q: i omnibus diuites facti estis in illo i oī vbo: ꝛ i omni scia: sicut testimoniū christi cōfirmatū ē in vobis ita vt nihil vobis desit in vlla gratia expectātib⁹ reuelationē dn̄i nr̄i iesu christi: q ꝛ cōfirmabit vos vsq3 in finē sine crimine i die aduent⁹ dn̄i nr̄i iesu christi. Fidelis de⁹ p quē vocati estis i societatem filij eius iesu christi dn̄i nr̄i. Obsecro aūt vos fratres per nomē dn̄i nostri iesu christi vt idipm dicatis oēs: ꝛ nō sint in vobis scismata. Sitis autē pfecti in eodē sensu: ꝛ in eadē sciētia. Significatū est eni mihi de vob fratres mei ab his q sunt cloes: q: cōtentiones sunt inter vos. Hoc aūt dico: qd̄ vnusqsq3 vīm dicit. Ego quidē sū pauli: ego autē apollo: ego vero cephe: ego aūt christi. Diuisus ē christ⁹? Nūqd

C

paulus crucifixus ē ꝓ vobis? aut in nomine pauli baptizati estis? Grās ago deo meo q neminē vestrū baptizaui: nisi cryspū ꝛ caiū ne quis dicat q in noīe meo baptizati estis? Baptizaui aūt ꝛ stephane domum: ceterū nescio si quē aliū vīm baptizauerī. Non eni misit me christus baptizare s3 euangelizare nō in sapiētia verbi vt nō euacuet crux christi. Verbū eni crucis pereūtib⁹ qdē stulticia est: his aūt q salui fiunt id ē nobis dei virt⁹ est. Scriptū est eni. Perdā sapiam sapiētū ꝛ prudentiā prudētium reprobabo. Ubi sapiens: vbi scriba: vbi inqsitor hui⁹ seculi? Nōne stultā fecit de⁹ sapiētiam huius mundi?

D

Nā q: in dei sapiētia nō cognouit mundus p sapiā3 deū: placuit deo p stulticiā predicationis saluos facere credētes. Qm̄ ꝛ iudei signa petūt: ꝛ greci sapiam querūt. Nos autē predicam⁹ christū crucifixū: iudeis qdē scandalū gentibus aūt stulticiā: ipsis autē vocatis iudeis atq3 grecis christum dei virtutē ꝛ dei sapiētiam. Quia qd̄ stultū est dei sapiētius est hominibus: ꝛ qd̄ infirmū est dei fortius est homīb⁹. Uidete enim vocationē vestrā fratres: quia non multi sapientes sm̄ carnem: nō multi potētes: nō multi nobiles s3 q̄ stulta sunt mundi elegit deus vt confundat sapiētes: ꝛ infirma mūdi elegit deus: vt cōfundat fortia: ꝛ ignobilia mundi: ꝛ cōtemptibilia elegit deus ꝛ ea q̄ nō sunt: vt ea que sunt destrueret: vt non glorief oīs caro in cōspectu eius. Ex ipso autē vos estis in christo iesu qui fact⁹ ē nobis sapientia ꝛ iusticia ꝛ sanctificatio ꝛ redēptio: vt quēadmodū scriptū est: ¶ Qui gloriatur i dn̄o glietur. II

2. Cor.10.d.
Hiere.9.

A

Et ego cū venissem ad vos fratres veni nō in sublimitate sermonis: aut sapientie annūcians vobis testimoniū christi. Non enim iudicaui me scire aliqd inter vos nisi iesum christū: ꝛ hunc crucifixū

B

Et ego in īfirmitate ꝛ timoie ꝛ tremoie multo fui apud vos: ꝛ sermo meus ꝛ predicatio mea: nō in psuasibilib⁹ hūane sapientie verbis sed in ostēsione spūs ꝛ virtutis: vt fides vr̄a nō sit in sapientia hoīu3: s3 i virtute dei. Sapiētiā aūt loqmur iter pfectos. Sapiam vo nō hui⁹ scli neq3 pncipū hui⁹ seculi q destruunt s3 loqmur dei sapiētiā in mysterio q̄ abscondita est: quā predestinauit deus ante secula in gloriam nostrā: quam nemo principū hui⁹ scli cognouit. Si enim cognouissēt nunq3 dn̄m glorie crucifixissent: Sicut scriptū est: ¶ q oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit: q̄ preparauit deus his qui diligūt illū. Nobis autē reuelauit deus per spm̄ suum. Spiritus enim omnia scrutatur etiā profunda dei. Quis enim scit hominū q̄ sunt hominis nisi spūs hoīs q in ipso est? Ita ꝛ q̄ dei sunt nemo cognouit nisi spūs dei. Nos aūt nō spm̄ huius mūdi accepimus: sed spm̄ qui ex deo est: vt sciamus

Esa.64.
C

D

q̄ a deo donata sunt nobis: q̄ ꝛ loquimur nō in doctis humane sapiētie verbis: s3 i doctrina spūs spūalibus spūalia ꝯparātes. Aialis aūt homo nō pcipit ea q̄ sunt spūs dei. Stulticia eni ē illi ꝛ nō pōt intelligere q: spūaliter examinaf. Spūalis autē iudicat oīa: ꝛ ipse a nemine iudicat: sicut scriptū ē. ¶ Quis eni cognouit sensu3 dn̄i aut q s istruxit eū? Nos aūt sensū christi habem⁹. III

Ro.11.d.

A

Et ego fratres nō potui vobis loqui quasi spūalib⁹: s3 q̄si carnalib⁹. Tanquā paruulis i christo lac vobis potū dedi nō escā. Nondū eni poteratis: s3 nec nūc qdē potestis. Adhuc eni carnales estis. Cum eni sit inter vos zelus ꝛ ꝯtētio nōne carnales estis ꝛ sm̄ hoīem ābulatis? Cū eni qs dicat ego qdē sum pauli: alius aūt: ego apollo: nonne hoīes estis? Quid igit̄ ē apollo? Quid vero

B

paulus? Ministri ei⁹ cui credidistis. Et vnicuiq3 sicut dominus dedit. Ego plātaui apol

lo rigauit sꝫ de⁹ nũc icremẽtũ dedit. Itaqꝫ
neqꝫ q plãtat ẽ aliqd neqꝫ q rigat: sꝫ q incre
mẽtũ dat de⁹. Qui plãtat aũt ⁊ q rigat vnũ
sũt. Unusqsqꝫ aũt ꝓpriã mercedẽ accipiet ſcꝫ
suũ laborẽ. Dei. n. sum⁹ adiutores. Dei agri
cultura estis: dei edificatio estis. Scḋm grãm
dei q̃ data ẽ mihi: vt sapiẽs architect⁹ funda
mentũ posui: ali⁹ aũt supedificat. Unusqsqꝫ
Timot. 2. c.
C
aũt videat quõ supedificet ¶ Fũdamentũ. n.
aliud nemo põt ponẽ pter id qḋ positũ ẽ qḋ
ẽ christ⁹ iesus. Si qs aũt supedificat supra
fundamẽtũ h̃ auꝝ argẽtũ lapides pciosos li
gna fenũ stipulã: vniuscuiusqꝫ op⁹ maifestũ
erit. Dies eñi dñi declarabit q2 i igne reuela
bit: ⁊ vniuscuiusqꝫ op⁹ q̃le sit ignis ꝓbabit
Si cui⁹ op⁹ mãserit qḋ supedificauit merce
dẽ accipiet. Si cui⁹ op⁹ arserit detrimentũ pa
Cor. 6. d.
Col. 2. d.
tief: ipse aũt salu⁹ erit: sic tñ q̃si p ignẽ. ¶ Nesci
tis q2 tẽplũ dei estis, ⁊ spũs dei hitat i vobis
Si qs autẽ tẽplũ dei violauerit: disp̃det illũ
D
de⁹. Tẽplũ eñi dei sanctũ ẽ qḋ estis vos. Ne
mo se seducat Si qs videt int̃ vos sapiẽs eẽ
Ro. 1. c.
in hoc seclo stult⁹ fiat vt sit sapiẽs ¶ Sapiẽtia
eñi hui⁹ mũdi stultitia ẽ apud deũ. Scriptũ
est eñi: Cõprehendã sapientes i astutia eoꝝ.
Et iteꝝ dñs nouit cogitationes sapiẽtũ qm̃
vane sũt. Nemo itaqꝫ glief in hoib⁹ Oia. n.
vr̃a sũt siue paulus siue apollo siue cephas si
ue mũdus siue vita siue mors siue p̃sentia si
ue futura. Oia eñi vr̃a sunt: vos autẽ christi
christus aũt dei. IIII

A
Timot. 3. c.
Cor. 6. a. et
i. c.
Eph. 3. a.
Sic nos existimet homo: vt ministros
christi: ⁊ dispẽsatores misterioꝝ dei.
Hic iã q̃rif int̃ dispẽsatores: vt fidel' qs inueni
atur. Mihi aũt ꝓ minimo ẽ vt a vobis iudi
cer aut ab hũano die. Sꝫ neqꝫ meipm̃ iudi
co. Nihil eñi mihi ꝯsci⁹ sũ: sꝫ nõ i h̃ iustifica
t⁹ sũ. Qui aũt iudicat me dñs ẽ. Itaqꝫ noli
te an̄ tẽp⁹ iudicare: q̃adusqꝫ veniat dñs q ⁊
illũiabit abscõdita tenebraꝝ: ⁊ manifestabit
ꝯsilia cordiũ: ⁊ tũc laus erit vnicuiqꝫ a deo.
B
Hec aũt fratres trãsfiguraui i me ⁊ apollo ꝓ
pter vos: vt i vob̃ discatis: ne supra q̃ꝫ scrip
tũ ẽ vn⁹ aduersus alterũ inflef ꝓ alio. Quis
eñi te discernit? Quid aũt habes qḋ nõ acce
pisti? Si aũt accepisti qd gliaris q̃si nõ acce
peris? Iã saturati estis: iã diuites facti estis.
Sine nobis regnatis. Et vtinã regnetis vt ⁊
nos vobiscũ regnem⁹. Puto eñi q̃ de⁹ nos
apl̃os nouissimos ostḋit tãq̃ꝫ morti destina
tos: q2 spectaculũ facti sum⁹ mũdo ⁊ ãgelis
C
⁊ hoibus. Nos stulti propt̃ christũ: vos aũt
prudẽtes i christo. Nos infirmi vos autẽ for
tes. Uos nobiles: nos aũt ignobiles. Usqꝫ
in hãc horã ⁊ esurim⁹ ⁊ sitim⁹ ⁊ nudi sum⁹
⁊ colaphis cedimur ⁊ istabiles sum⁹ ⁊ labo
ram⁹ opãtes manib⁹ nr̃is. Maledicimur ⁊
bñdicim⁹. Persecutionẽ patimur ⁊ sustine
m⁹. Blasphemamur ⁊ obsecm⁹: Tãq̃ꝫ pur
gamẽta hui⁹ mũdi facti sum⁹ oium pipsima
vsqꝫ adhuc. Nõ vt cõfundã vos hec scribo
sꝫ vt filios meos charissimos moneo. Nã si
decẽ milia pedagogoꝝ habeatis i christo sꝫ
B
nõ multos p̃res. Nã i christo iesu p euange
Eph. 5. a.
Phil. 3. d.
liũ ego vos genui. ¶ Rogo vos imitatores
mei estote sicut et ego christi. Ideo misi ad
vos timotheũ q ẽ fili⁹ meus charissim⁹: ⁊ fi
delis i dñõ: q vos cõmonefaciat vias meas
q̃ sũt i christo iesu: sic vbiqꝫ i oi ecclia doceo
Tãq̃ꝫ nõ ventur⁹ sim ad vos: sic inflati sunt
qdã. Ueniã aũt ad vos cito si dñs voluerit ⁊
cognoscã nõ s̃monẽ eoꝝ q iflati sũt: sꝫ virtu
tẽ. Nõ eñi in sermõe ẽ regnũ dei sꝫ i virtute
Quid vultis: i virga veniã ad vos: an i cha
ritate ⁊ spũ mãsuetudinis? V

A
Omnino audit̃ inter vos fornicatio. ⁊
tal' fornicatio q̃lis nec iter gẽtes: ita
vt vxoiẽ p̃ris sui aliqs habeat. Et vos iflati
estis: ⁊ nõ magis luctũ habuistis vt tollaf de
B
medio vr̃m q h̃ op⁹ fecit. Ego qdẽ absẽs cor
pore: p̃ns aũt spũ iã iudicaui vt p̃ns eũ q sic
opat⁹ ẽ in noie dñi nr̃i iesu christi: ꝯgregatis
vobis ⁊ meo spũ cũ virtute dñi iesu tradere
h̃moi hoiem sathane i iteritũ carnis vt spũs
saluus sit i die dñi nr̃i iesu christi. Non ẽ bona
Gal. 5. b.
C
gliatio vr̃a. ¶ Nescitis q2 modicũ fermentũ
totã massam corrũpit: Expurgate vet⁹ fermẽ
tũ vt sitis noua cõspersio sicut estis azimi. Et
eñi pascha nr̃m imolat⁹ ẽ christ⁹. Itaqꝫ epule
mur nõ in fermẽto veteri neqꝫ i fermẽto ma
licie ⁊ neqcie: sꝫ i azimis sinceritatis ⁊ verita
tis. Scripsi vobis i epl'a: ne ꝯmisceamini for
D
nicarijs. Nõ vtiqꝫ fornicarijs huius mũdi
aut auaris aut rapacib⁹: aut idol' seruiẽtib⁹
alioqn debueratis de hoc mũdo exisse. Nũc
aũt scripsi vob̃ nõ ꝯmisceri. Si is q frat̃ noiaf
int̃ vos ẽ fornicator: aut auar⁹ aut idolis ser
uiẽs aut maledic⁹ aut ebriosus aut rapax: cũ
h̃moi nec cibũ sumẽ. Quid eñi mihi de his
q foris sũt iudicare? Nonne de his q int⁹ sũt
vos iudicatis? Nã eos q foris sũt de⁹ iudica
bit. Auferte malũ ex vobisipsis. VI

A
Audet aliqs vr̃m habens negocium
aduersus alterum iudicari apud ini
quos ⁊ nõ apud sanctos? An nescitis
qm̃ sancti de h̃ mundo iudicabunt? Et si i vo
bis iudicabitur mũdus: indigni estis qui de
minimis iudicetis? Nescitis qm̃ angelos iu
dicabim⁹: quanto magis scl'aria? Secularia
igitur iudicia si habueritis: cõtemptibiles q
sunt in ecclesia illos cõstituite ad iudicandũ
Ad verecundiã vestrã dico. Sic non est inter

vos sapiens quisq̃ q possit iudicare int' frēm
suū: sed frater cū fratre iudicio cōtendit: & h
apud infideles. Iā quidē oio delictū est i vo
bis: q iudicia habetis int' vos. Quare non
magis iniuriā accipitis? Quare nō magis
fraudē patimini? Sed vos iniuriā facitis &
C
fraudatis: & hoc fratrib⁹. An nescitis quia
iniqui regnū dei nō possidebūt? Nolite erra
re. neq; fornicarij: neq; idolis seruiētes: neq;
adulteri: neq; molles: neq; masculoꝝ cōcu
bitores: neq; fures: neq; auari: neq; ebriosi
neq; maledici: neq; rapaces regnū dei pos
sidebūt. Et hec aliqñ quidē fuistis: sed ablu
ti estis: sꝫ sanctificati estis: sꝫ iustificati estis
in noīe dñi nostri iesu xpi: & in spū dei nostri.
Oia mihi licēt: sed nō oia expediūt. Oia mi
hi licēt: sed ego sub nulli⁹ redigar potestate.
Esca ventri: & venter escis: deus aūt & hūc &
D
hāc destruet. Corpus aūt nō fornicationi sꝫ
dño: & dñs corpori. Deus ṽo & dñm suscita
uit: & nos suscitabit p virtutē suā. Nescitis
qm̄ corpa vestra mēbra sunt xpi? Tollens ḡ
mēbra xpi faciā membra meretricis? Absit.
An nescitis: qm̄ q adheret meretrici: vnum
Geñ. 2.
corp⁹ efficit? ¶ Erūt eni inqt duo in carne vna
Eph. 5. d.
Qui aūt adheret dño: vn⁹ spūs est. Fugite
Mat. 19. b.
fornicationē. Omne enī pctm̄ qd cūq; fece
Mar. 10. a.
rit homo: extra corpus est: q aūt fornicat: in
s. 3. c.
corpus suū peccat. ¶ An nescitis qm̄ mēbra
2. Cor. 6. d.
vestra tēplū sunt spūssancti qui in vobis est
j. 7. c.
quē habetis a deo: & nō estis vestri. ¶ Empti
1. Pe. 1. d.
eni estis precio magno: glorificate & portate
deū in corpore vestro.

VII

A
De quibus aūt scripsistis mihi: bonū
est hoi mulierē nō tangere. Propt
fornicationē aūt vnusq̃sq; suā vxorē
habeat & vnaq̃q; suum virū habeat. Uxori
vir debitū reddat: silit' aūt & vxor viro. Mu
lier sui corporis ptātē nō habet: sꝫ vir: silit'
aūt & vir sui corpis ptātē nō hꝫ: sed mulier
Nolite fraudare inuicē nisi forte ex cōsensu
ad tēpus ut vacetis orōni: & iterū reuertimi
ni in idipsum ne tēptet vos sathanas ppter
incōtinētiā vr̃am. Hoc aūt dico s̄m indulgē
tiā: & nō s̄m imperiū. Uolo aūt oēs vos ho
mines esse sicut meipsum. Sed vnusq̃sq; p
priū donū hꝫ ex deo: ali⁹ qdē sic: ali⁹ ṽo sic.
Dico aūt nō nuptis & viduis: bonū ē illis si
sic pmanserint sicut & ego. Qd si non se cōti
nent nubāt. Meli⁹ ē eni nubere q̃ vri. His
B
aūt q m̃rimonio iuncti sunt p̄cipio non ego
sed dñs vxorē a viro nō discedere: Qd si dis
cesserit manere innuptā: aut viro suo recōci
liari. Et vir vxorē nō dimittat. Nā ceteris di
co ego nō dñs. Si qs frater vxorē habet in
fidelē: & hec consentit habitare cū illo: nō di
mittat illā. Et si qua mulier fidelis habet vi

rum infidelem: & hic consentit habitare cum
illa: non dimittat virū. Sanctificatus est eni
vir infidelis p mulierē fidelē: & sanctificata ē
mulier infidelis p virū fidelē. Alioqn filij ve
stri immūdi essent: nunc aūt sancti sunt. Qd si
infidelis discedit discedat. Non eni seruituti
subiectus est frater uel soror in eiusmōi. In
pace aūt vocauit vos deus. Unde eniz scis
mulier si virū saluū facies? Aut vnde scis
vir si mulierē saluā facies? Nisi vnicuiq; si
cut diuisit dñs. Unumquēq; sicut vocauit
deus ita ambulet: & sicut in oib⁹ ecclesijs do
ceo. Circūcisus aliqs vocat⁹ ē: nō adducat
C
p̄putiū. In p̄putio aliqs vocat⁹ est: nō circū
cidat'. Circūcisio nihil ē & p̄putiū nihil est: sꝫ
Eph. 4. a.
obseruatio mādatoꝝ dei. ¶ Unusq̃sq; i qua
vocatione vocat⁹ ē: in ea pmaneat. Seruus
vocatus es: nō sit tibi cure. Sꝫ & si potes fie
ri liber magis vtere. Qui eniz in dño voca
tus est seruus libertus ē dñi. Similit' q liber
s. 6. d.
vocatus ē: seru⁹ ē xpi. ¶ Precio empti estis
1. Pe. 1. d.
nolite fieri serui hominū. Unusquisq; ergo
in quo vocatus ē frater: in hoc permaneat
apud deū. De virginib⁹ aūt p̄ceptū dñi nō
habeo: cōsiliū aūt do tāq̃ misericordiā con
secutus a deo: ut sim fidelis. Existimo enim
hoc bonū eē ppter instantē necessitatē: qm̄
bonū est hoi sic esse. Alligat⁹ es vxori: noli q̃
rere solutionē. Solutus es ab vxore: noli q̃
rere vxorē. Si aūt acceperis vxorē nō pecca
sti & si nupserit virgo non peccauit. Tribula
tionē tamē carnis habebūt huiusmodi. Ego
aūt vobis parco. Hoc itaq; dico fratres. Tē
pus breue est. Reliquū ē ut & q habent vxo
res tāq̃ nō habentes sint: & qui flent: tāq̃
nō flentes: & qui gaudēt tāq̃ nō gaudētes:
& qui emūt tāq̃ nō possidentes: & q vtunt'
D
hoc mūdo: tāq̃ nō vtant'. Preterit enim
figura hui⁹ mundi. Uolo aūt vos sine solli
citudine esse. Qui sine vxore est sollicitus ē
q̃ dñi sūt quō placeat deo. Qui āt cū vxore ē
sollicit⁹ ē q̃ sūt mūdi: quō placeat vxori. & di
uisus ē. Et mulier inupta & ṽgo cogitat q̃ do
mini sūt: ut sit sancta corpore & spiritu. Que
aūt nupta est cogitat q̃ sūt mūdi quō place
at viro. Porro hoc ad vtilitatē vestrā dico
nō ut laqueū vobis iniciā: sed ad id qd ho
nestū ē: & quod facultatē p̄beat: sine impedi
mento dñm obsecrandi. Si qs aūt turpem
se videri existimat sup ṽgine sua q sit sup
adulta & ita oportet fieri: qd vult faciat. Nō
peccat si nubat. Nā qui statuit in corde suo
firmus non habens necessitatē: potestatem
autē habēs sue voluntatis: & hoc iudicauit
in corde suo seruare virginem suam bene fa
cit. Igit' & qui matrimonio iungit virginem
suā: bene facit: & qui nō iungit: melius facit.

Ro.7.a.

Mulier alligata est legi: quãto tempore vir
eius viuit. Qđ si dormierit vir eius libera
ta est a lege. Cui autem vult nubat: tñ in do
mino. Beatior autẽ erit: si sic permanserit
ſm meũ consiliũ. Puto aũt q ⁊ ego spiritũ
dei habeam. VIII

De his autem que idolis sacrificant
scimus: quia omnes sciẽtiã habe
mus. Scientia inflat: charitas vero
edificat. Si quis aũt se existimat scire aliq̃d
nondũ cognouit queadmodũ oporteat eum
scire. Si quis aũt diligit deũ: hic cognitus ẽ

B

ab eo. De escis autẽ que idolis imolant sci
mus: quia nihil est idolũ in mundo: ⁊ q nul
lus deus nisi vnus. Nã ⁊ si sunt qui dicant
dij: siue in celo siue in terra: siquidẽ sunt dij
multi ⁊ dñi multi: nobis tamen vnus deus
pater ex quo oĩa ⁊ nos in illo: ⁊ vnus dñs ie

C

sus xp̃s per quẽ oĩa: ⁊ nos per ipsum. Sed
non in omnib⁹ est scientia. Quidã autẽ cum
conscientia vsq̃ nũc idoli: quasi idolotitum
manducãt: ⁊ cõscientia ipsoꝝ cũ sit infirma
polluit. Esca aũt nos nõ cõmẽdat deo. Neq̃
eni si manducauerimus abundabim⁹: neq̃

D

si non manducauerimus deficiemus. Vide
te aũt ne forte hec licẽtia vestra offendiculũ
fiat infirmis. Si quis enim viderit eũ q̃ ha
bet scientiã in idolio recũbentẽ nonne cõsciẽ
tia eius cũ sit infirma edificabit ad mandu
candũ idolotita? Et peribit infirmus in tua
cõscientia frater propter quẽ xp̃s mortuus ẽ
Sic aũt peccantes in fratres ⁊ percutientes

Ro.14.d.

cõsciẽtiã eoꝝ infirmã in xp̃o peccatis. ¶ Qua
ꝓpter si esca scãdalizat frẽm meũ: nõ mãdu
cabo carnẽ i eternũ: ne frẽꝫ meũ scãdalizẽ.

On suꝫ liber? Nõ suꝫ ap̃lus? IX

A

Nonne xp̃m iesum dñm nostrũ vi
di? Nonne opus meũ vos estis i do
mino? Et si alijs nõ sum apostolus: sed tamẽ
vobis suꝫ. Naꝫ signaculũ apostolatus mei
vos estis in dño. Mea defensio apud eos q̃
me interrogãt: hec est. Nunq̃d nõ habem⁹
ptãtẽ mãducãdi ⁊ bibendi? Nũq̃d nõ hẽm⁹
ptãtem sororẽ mulierculã circũducẽdi: sicut
⁊ ceteri apostoli ⁊ frẽs dñi ⁊ cephas. Aut
solus ego ⁊ barnabas nõ habem⁹ potestatẽ
hoc operandi? Quis militat suis stipendijs

B

vnq̃? Quis plantat vineã: ⁊ de fructu eius
non edit? Quis pascit gregem: ⁊ de lacte
gregis non manducat? Nunquid ſm ho
minem hec dico? An ⁊ lex hec non dicit?

Deut.25.

Scriptum est enim in lege moysi. ¶ Non
alligabis os bouí trituranti. Nunquid de
bobus cura est deo? An propter nos vtiq̃
hoc dicit. Nam propter nos vtiq̃ scripta sũt
quoniã debet in spe qui arat arare: ⁊ qui tri
turat in spe fructus ꝑcipiendi. Si nos vobis
spiritualia seminauim⁹: magnũ ẽ si nos car
nalia vestra metam⁹? Si alij ꝑtãtis vre par
ticipes sunt: quare nõ poti⁹ nos? Sed nõ vsi
sum⁹ hac ptãte. Sed oĩa sustinem⁹: ne quod
offendiculũ dem⁹ euãgelio xp̃i. Nescitis qm̃

C

q̃ in sacrario operant q̃ de sacrario sunt edũt
Et qui altario deseruiũt cũ altario ꝑticipãt.
Ita ⁊ dñs ordinauit his qui euãgeliũ annũ
ciãt: de euãgelio viuere. Ego aũt nullo hoꝝ
vsus sum. Non scripsi aũt hec: ut ita fiant in
me. Bonũ est eniꝫ mihi magis mori: q̃ꝫ ut
gloriã meã quis euacuet. Nam ⁊ si euãgeli
zauero non ẽ mihi gloria. Necessitas enim
mihi incũbit. Ve eni mihi est: si nõ euange
lizauero. Si enim volens hoc ago: mercedẽ
habeo: si autem inuitus: dispẽsatio mihi cre
dita est. Que est ergo merces mea? Ut euan
geliũ ꝑdicãs: sine sumptu ponã euãgelium
ut non abutar ptãte mea in euãgelio. Nam
cũ liber essem ex omnibus oĩum me seruuꝫ

D

feci: ut plures lucrifacerẽ. Et factus sum iu
deis tãq̃ iudeus: ut iudeos lucrarer. His q̃
sub lege sunt: quasi sub lege esseꝫ cũ ipse nõ
essem sub lege: ut eos qui sub lege erant lu
crifacerẽ. His qui sine lege erant tãq̃ sine le
ge essem: cum sine lege dei non essem: sed in
lege essem xp̃i: ut lucrifacerẽ eos q̃ sine lege
erãt. Factus sum infirmis infirmus: ut infir
mos lucrifacerẽ. Omnibus omnia factus
sum: ut omnes facerẽ saluos. Omnia auteꝫ
facio ꝓpter euangelium: ut particeps eius
efficiar. Nescitis q hi qui in stadio currunt

Phil.3.c.

oẽs q̃dẽ currũt: sed vn⁹ accipit brauiũ. Sic
currite: ut cõprehẽdatis. Oĩs enim q̃ i ago
ne contẽdit ab omnib⁹ se abstinet: ⁊ illi q̃dẽ
ut corruptibilẽ coronã accipiãt: nos aũt in
corruptã. Ego igit sic curro non quasi in in
certũ: sic pugno non quasi aerem verberãs.
Sed castigo corpus meũ: ⁊ in seruitutẽ redi
go: ne forte cũ alijs ꝑdicauerim: ipse repro
bus efficiar. X

A

Olo eni vos ignorare frẽs: qm̃ pa
tres nostri oẽs sub nube fuerũt ⁊ oẽs
mare trãsierũt: ⁊ oẽs i moyse bapti
zati sunt in nube ⁊ in mari. Et oẽs eandem
escã spiritalẽ mãducauerũt: ⁊ oẽs eundẽ po
tũ spiritalẽ biberunt. Bibebãt autẽ de spiri
tali consequẽte eos petra. petra autem erat

B

xp̃s. Sed non in pluribus eoꝝ beneplacitũ

Nume.20.

est deo. ¶ Nã ꝓstrati sunt in deserto. Hec aũt
in figura facta sunt nostri ut non simus con
cupiscentes maloꝝ: sicut ⁊ illi concupierunt.
Neq̃ idolatre efficiamini sicut quidam ex

Exo.32.

ipsis queadmodũ scriptum est. ¶ Sedit po
pulus mãducare ⁊ bibẽ: ⁊ surrexerũt ludere

Nũeri.25.

Numeri.21.

Hiere.8.

Esa.37.⁊.38.

¶ Neq̃ fornicemur sicut quidã ex ipsis forni cati sũt ⁊ ceciderũt vna die viginti tria milia. ¶ Neq̃ temptem⁹ christũ sicut q̃dã eoꝝ temptauerũt ⁊ a serpẽtib⁹ perierunt. Neq̃ murmuraueritis sicut quidã eoꝝ murmurauerũt ⁊ perierũt ab exterminatore. Hec aũt oia in figura cõtingebãt illis: ¶ scripta sunt aũt ad correptionẽ nostrã: in quos fines seculoꝝ deuenerũt. Itaq̃ qui se existimat stare: videat ne cadat. Temptatio vos nõ apprehẽdat nisi humana. Fidelis aũt deus ẽ: q nõ patiet vos temptari supra id qđ potestis: ſ3 faciet etiã cũ temptatione ꝓuentũ: vt possitis sustinere. Propter qđ charissimi mihi fugite ab idoloꝝ cultura. Ut prudẽtib⁹ loquor. vosipsi iudicate qđ dico. Calix benedictionis cui benedicim⁹ nonne cõicatio sanguinis christi ẽ? Et panis quẽ frangim⁹: nõne ꝑticipatio corporis dñi est? Qm̃ vn⁹ panis ⁊ vnũ corpus multi sum⁹ oẽs q de vno pane ⁊ de vno calice participam⁹. Uidete isrl̃ ſm carnẽ. Nõne q edũt hostias: ꝑticipes sũt altaris? Quid ergo? Dico q̃ idolis immolatum sit aliq̃d: aut q̃ idolũ sit aliq̃d? Sz q̃ imolãt gentes demonijs imolãt ⁊ nõ deo.

C

Deut.32.

D

¶ Nolo aũt vos socios fieri demonioꝝ. Non potestis calicẽ dñi bibere ⁊ calicẽ demoniorũ: nõ potestis mẽse dñi participes esse: ⁊ mẽse demoniorũ. An emulamur dñm? Nunquid fortiores illo sumus? Omnia mihi licẽt: ſ3 nõ oia expediũt. Oia mihi licẽt ſ3 nõ oia edificant. ¶ Nemo qđ suum ẽ q̃rat sed qđ alteri⁹. Omne qđ in macello venit mãducate nihil iterrogãtes ꝓpt̃ cõscientiam. Dñi est terra ⁊ plenitudo eius. Si quis vocat vos infideliũ ad cenam ⁊ vultis ire: omne qđ vob̃ apponit̃ mãducate: nihil interrogãtes propter cõscientiam. Siq̃s aũt dixerit h̃ imolatum est idolis nolite manducare propter illũ q indicauit: ⁊ ꝓpter cõsciẽtiam. Conscientiã aũt dico: nõ tuã sed alterius. Ut quid eni libertas mea iudicat̃ ab aliena consciẽtia? Si ego cũ grã participo: quid blasphemor pro eo q̃ grãs ago? Siue ḡ mãducatis siue bibitis. uel aliud q̃d facitis: oia in gloriã dei facite. Sine offensione estote iudeis ⁊ gẽtibus ⁊ ecclesie dei: sicut ⁊ ego p oia omnib⁹ placeo: nõ q̃rens qđ mihi vtile ẽ: ſ3 qđ multis vt salui fiant.

1.13.b.

XI

A

Imitatores mei estote: sic̃ ⁊ ego christi. Laudo aũt vos frẽs q̃ p oĩa mei memores estis ⁊ sicut tradidi vobis ꝓcepta mea tenetis. Uolo aũt vos scire: q̃ ois viri caput christus est: caput aũt mulieris vir: caput vero christi de⁹. Ois vir orãs aut ꝓphetans velato capite: deturpat caput suũ. Ois aũt mulier orãs aũt ꝓphetans nõ velato capite deturpat caput suũ. Unũ ẽ enim ac si decaluetur. Nam ⁊ si non velatur mulier tondeatur: vero turpe est mulieri tonderi aut decaluari velet caput suũ. Uir q̃dem nõ debet velare caput suũ: qm̃ imago ⁊ gloria dei est mulier aũt gloria viri ẽ. Non eni vir ex muliere est: sed mulier ex viro. Eteni nõ est creatus vir ꝓpter mulierẽ: sed mulier propter virũ. Ideo debet mulier velamẽ habere super caput suũ. ⁊ propter angelos. Uerũtñ neq̃ vir sine muliere: neq̃ mulier sine viro i dño. Nã sicut mulier de viro: ita ⁊ vir p mulierẽ. Oia aũt ex deo. Uosipsi iudicate: decet mulierẽ nõ velatã orare deũ? Nec ipsa natura docet vos. Qđ vir q̃dẽ si comã nutriat ignominia ẽ illi: mulier vero si comã nutriat gloria est illi: qm̃ capilli pro velamĩe ei dati sunt. Si q̃s aũt videt̃ contentiosus esse: nos talẽ cõsuetudinẽ non habem⁹ neq̃ ecclesia dei.

B

Hoc aũt ꝓcipio nõ laudãs q̃ non in melius ſ3 in deteri⁹ cõuenitis. Primũ q̃dẽ cõuenientib⁹ vobis i ecclesiã: audio scissuras esse int̃ vos ⁊ ex parte credo. Nã oportet ⁊ hereses esse vt ⁊ q ꝓbati sunt manifesti fiãt in vobis. Conuenientib⁹ ḡ vobis in vnũ: iã nõ est dñicam cenam mãducare. Unusq̃sq̃ eni suã cenã ꝓsumit ad manducandũ: ⁊ ali⁹ q̃dẽ esurit: ali⁹ aũt ebri⁹ ẽ. Nũq̃d domos nõ habetis ad manducãdũ ⁊ bibendũ? Aut eccliam dei cõtemnitis ⁊ cõfunditis eos q non hñt? Quid dicã vobis? Laudo vos: in h̃ nõ laudo. Ego eni accepi a dño qđ ⁊ tradidi vobis̃ qm̃ dñs iesus i q̃ nocte tradebat̃: accepit panẽ ⁊ gratias agẽs fregit ⁊ dixit. ¶ Accipite ⁊ mãducate. Hoc est corp⁹ meũ qđ ꝓ vob̃ tradet̃. Hoc facite i meã cõmemorationẽ. Similiter ⁊ calicẽ postq̃̃ cenauit dicẽs Hic calix nouum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite quotienscunq̃ bibetis in meã commemorationem. Quotienscunq̃ eni manducabitis panem hunc ⁊ calicem bibetis mortẽ domini annũciabitis donec veniat. Itaq̃ q̃cũq̃ manducauerit panem et biberit calicem domini indigne re⁹ erit corporis ⁊ sanguinis domini. Probet aũt seipsum homo: ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. Qui eni mãducat ⁊ bibit idigne iudiciũ sibi manducat ⁊ bibit: non diiudicans corpus domini. Ideo inter vos multi infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ dormiunt multi. Quod si nosmetipsos diiudicaremus: non vtiq̃ iudicaremur. Dum iudicamur autem a domino corripimur: vt nõ cũ hoc mũdo dãnemur. Itaq̃ frẽs mei cũ ꝯuenitis ad mãducandũ iuicẽ expectate. Si q̃s esurit domi mãducet: vt nõ i iudiciũ ꝯueniatis. Cetã aũt cũ venero disponã.

C

Mat.26.c.

Mar.14.c.

Luc.2.b.

Heb.9.c.

D

Mat.26.b.

XII

A

De spiritalibus aũt nolo vos ignora
re fratres. Scitis autē q̃m cum gen
tes ēētis: ad simulacra muta, put du
cebamini: euntes. Ideo notuz vob facio: ꝙ
nemo in spiritu dei loquēs dicit anathema
iesu. Et nemo pōt dicere dominus iesus: nisi
in spū sancto. Diuisiones ꝟo grãꝝ sunt: idē
autē spiritus. Et diuisiones ministrationum
sunt: idē autē dñs. Et diuisiones opationuz
sunt: idē ꝟo deus qui opaꝛ oia i oibus. Uni
cuiqz autē daꝛ manifestatio spiritus: ad vtili

B

tatez. Aliꝫ quidē p spm̃ daꝛ sermo sapie: aliꝫ
autē sermo scie ꝰm eundē spm̃. Alteri fides i
eodē spū: aliꝫ grã sanitatum in vno spiritu.
Aliꝫ opatio virtutuz: aliꝫ ꝓphetia: aliꝫ discre
tio spirituuz: aliꝫ genera linguarũ: aliꝫ inter
ꝓtatio sermonum. Hec autē oia opaꝛ vnus
atqz idē spiritus: diuidēs singulis ꝓut vult

Ro. 12. b. Eph. 4. a.

¶ Sicut eni corpus vnum ē ⁊ mēbra habet
multa: oia autē mēbra corpis cum sint mul
ta: vnuz tñ corpus sunt: ita ⁊ christus. Eteni
in vno spiritu oēs nos i vnuz corpus bapti
zati sumus: siue iudei: siue gentiles: siue ser
ui: siue liberi: ⁊ oēs in vno spiritu potati su
mus. Nã ⁊ corpus nō est vnum mēbruz: sed

C

multa. Si dixerit pes: q̃m non sum manus
nō sum de corpe: nũ ideo nō ē de corpe? Et si
dixerit auris: q̃m nō sum oculus: nō sum de
corpe: num iō nō est de corpe? Si totum cor
pus oculus: vbi auditus? Si totuz auditus
vbi odoratus? Nunc autē posuit deus mem
bra: vnumquodqz eoꝝ i corpe sicut voluit.
Qđ si eēnt oia vnum mēbruz: vbi corpus?
Nunc autē multa quidē mēbra: vnuz autē
corpus. Nō pōt autē oculus dicere manui:
opa tua nō indigeo: aut iteꝝ caput pedibus
nō estis mihi necessariꝫ. Sꝫ multomagis q̃
videnꝛ mēbra corpis infirmiora esse: necessa
riora sunt. Et q̃ putamꝰ ignobiliora mēbra eē
corpis: his honorē abundātiorem circunda

D

mus. Et q̃ inhonesta sunt nr̃a: abundātiorez
honestatē hñt. Honesta autē nr̃a nulliꝰ egēt
Sed deus tpauit corpus ei cui deerat abun
dātiorem tribuendo honorē: vt nō sit scisma
in corpe: sed i idipsum ꝓ inuicem sollicita sint

Ro. 8. b. Heb. 4. d.

mēbra. ¶ Et si quid patiꝛ vnuz mēbꝝ: cōpati
unꝛ oia mēbra. Siue gloriaꝛ vnuz mēbꝝ cō
gaudent oia mēbra. Uos autē estis corpus
christi: ⁊ mēbra de membro. Et q̃sdã quidē
posuit deus i ecclesia: p̃mo aplos: secundo
ꝓphas: tertio doctores: deinde virtutes: ex
inde grãs curationuz: opitulationes: guber
nationes: genera linguaꝝ: interꝓtatiōes ser
monum. Nunquid omnes apli? Nunquid
omnes ꝓphe? Nunquid omnes doctores?
Nunquid oēs virtutes? Nunquid oēs gra
tiã hñt curationum? Nunquid oēs linguis
loquunꝛ? Nũquid oēs interꝓtanꝛ? ¶ Emula

j. 14. a.

mini autē charismata meliora. Et adhuc ex
cellentiorē viã vobis demonstro. XIII

A

Si linguis hoīum loquar ⁊ angeloꝝ
charitatē autē nō habeã: factus sum
velut es sonãs: aut cymbaluz tinni
ens. Et si habuero ꝓphetiaz: ⁊ nouerim my
steria oia: ⁊ oēm sciam: ⁊ si habuero omnē fi
dem ita vt mōtes trãsferã: charitatē autem
nō habuero nihil sum. Et si distribuero in ci

B

bos pauperuz oēs facultates meas: ⁊ si tra
didero corpꝰ meũ ita vt ardeã: charitatē aũt
nō habuero nihil mihi ꝓdest. Charitas pa
tiēs ē: benigna ē. ¶ Charitas nō emulaꝛ: nō

s. 10. d.

agit ꝑperã: nō inflaꝛ: nō est ambitiosa: non
q̃rit q̃ sua sunt. Nō irritaꝛ: non cogitat ma
lum: nō gaudet sup iniquitate: cōgaudet au
tem veritati. Oia suffert: oia credit: oia spe
rat: omnia sustinet. Charitas nunq̃ꝫ excidit.

C

Siue ꝓphetie euacuabunꝛ: siue lingue ces
sabunt: siue sciētia destrueꝛ. Ex pte enim co
gnoscimus: ⁊ ex pte ꝓphetamus. Cum au
tē venerit qđ pfectuz est: euacuabiꝛ qđ ex p
te est. Cum eēm paruulus: loq̃bar vt paruu
lus: sapiebã vt paruulus: cogitabã vt paruu
lus. Qñ autē factus sum vir: euacuaui que

D

erãt puuli. Uidemus nūc p speculum in eni
gmate: tunc autē facie ad faciē. Nunc cog̃sco
ex pte: tunc autē cog̃scã sicut ⁊ cognitus suz
Nunc autē manēt fides: spes: charitas: tria
hec. Maior autē hoꝝ ē charitas. XIIII

A

Sectamini charitatē: emulamini spiri
talia: magis autem vt prophetetis
¶ Qui eni loquiꝛ lingua nō hoībus

s. 12. d.

loquiꝛ: sed deo. Nemo eni audit. Spūs autē
loquiꝛ mysteria. Nã qui prophetat: hoībus
loquiꝛ ad edificationez ⁊ exhortationez ⁊ cō
solationem. Qui loquiꝛ lingua semetipsum
edificat: qui autē ꝓphetat: ecclesiaz dei edifi
cat. Uolo aũt oēs vos loqui liguis: magis
autē ꝓphetare. Nã maior ē qui ꝓphetat q̃ꝫ
qui loquiꝛ linguis: nisi forte interpteꝛ vt ec
clesia edificationē accipiet. Nunc autē frēs si
venero ad vos linguis loquēs: quid vobis
ꝓdero: nisi vob loq̃r aut i reuelatiōe: aut in
scia: aut i ꝓphetia: aut i doctrina? Tñ q̃ sine

B

aia sunt vocē dãtia: siue tibia: siue cithara:
nisi distinctionē sonituuz dederint: quō scie
tur id qđ caniꝛ: aut qđ citharizaꝛ? Eteni si in
certã vocē det tuba: q̃s parabit se ad belluz?
Ita ⁊ vos p linguã nisi manifestuz sermonē
dederitis: quō scieꝛ id qđ diciꝛ? Eritis eni in
aera loquētes. Tã multa vt puta genera lin
guaruz sunt in hoc mundo ⁊ nihil sine voce
est. Si ḡ nesciero virtutem vocis: ero ei cui

loquor barbarus: ⁊ q loquit̃ mihi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̃ emulatores estis spirituũ ad edificationẽ ecclesie: q̃rite vt abũdetis. Et iõ q loquit̃ lĩgua: oret vt interptet̃. Nã si orem lĩgua: spũs me⁹ orat: mens aũt mea sine fructu ẽ. Quid ḡ est: Orabo spũ: orabo ⁊ mẽte. Psallã spũ: psallã ⁊ mẽte. Ceterũ si bñdixeris spũ: qs supplet locum ideote: Quõ dicet amẽ sup tuã bñdictionẽ: Qm̃ qd dicas nescit. Nã tu quidẽ bñ gr̃as agis: s3 alter non edificat̃. Gr̃as ago deo meo q̃ oĩm̃ vr̃m lingua loquor. Sed i ecclesia volo q̃nq3 verba sensu meo loq: vt ⁊ alios ĩstruã: q̃3 decẽ milia v̄borũ in lingua. Fr̃es: nolite pueri effici sensib⁹: s3 malicia paruuli estote: sensib⁹ aũt pfecti estote. In lege enĩ scriptuz est: Qm̃ in alijs lĩguis ⁊ i labijs alijs loquar pp̄lo huic ⁊ nec sic exaudiẽt me dicit dñs. Itaq3 lĩgue in signũ sunt nõ fidelib⁹: s3 ĩfidelib⁹: pphetie aũt nõ infidelib⁹: s3 fidelib⁹. Si ḡ cõueniat vniuersa eccl̃ia i vnũ ⁊ oẽs linguis loquãtur: intrẽt aũt idiote aut infideles: nõne dicẽt qd insanitis? Si aũt oẽs pphetẽt: intret aũt qs infidelis vel idiota: ꝯuincit̃ ab oĩb⁹: diiudicat̃ ab oĩb⁹. Occulta enĩ cordis ei⁹ manifesta fiũt: ⁊ ita cadẽs in faciẽ adorabit deũ pnũciãs q̃ vere de⁹ in vob̃ sit. Quid ḡ ẽ fr̃es? Cũ cõuenitis vnusq̃sq3 vr̃m psalmũ h3: doctrinã h3: apocalypsim h3: linguã h3: interptationẽ h3: oĩa ad edificationẽ fiant. Siue lĩgua qs loq̃tur: s̃m duos: aut vt multũ tres: ⁊ p ptes ⁊ vnus interptet̃. Si aũt nõ fuerit interpres: taceat i eccl̃ia: sibi aũt loquat̃ ⁊ deo. Prophete aũt duo aut tres dicãt: ⁊ ceteri diiudicent. Qd̃ si alij reuelatũ fuerit sedẽti: prior taceat. Potestis enĩ oẽs p singlos pphetare vt oẽs discãt ⁊ oẽs exhortent̃. Et spũs pphetarũ pphetis subiect⁹ est. Nõ enĩ dissensiõis est de⁹: s3 pacis: sicut ⁊ in oĩb⁹ ecclesijs scõꝝ doceo. Mulieres i ecclesijs taceãt. Nõ enĩ pmittit̃ eis loq: ¶ s3 subditas esse: sicut ⁊ lex dicit. Si qd aũt volũt discere: domi viros suos interrogẽt. Turpe est enĩ mlieri loq in ecclesia. An a vobis verbũ dei pcessit: aut in vos solos peruenit? Si qs videt̃ ppheta esse: aut spũalis cognoscat q̃ scribo vobis: q2 dñi sunt mandata. ¶ Si qs aũt ignorat: ignorabit̃. Itaq3 fr̃es emulamini pphetare: ⁊ loq lĩguis nolite phibere. Oĩa aũt honeste ⁊ s̃m ordinem fiant in vobis.

XV

Notũ aũt vobis facio fr̃es euãgeliũ qd̃ pdicaui vobis qd̃ ⁊ accepistis: in quo ⁊ statis: p qd̃ ⁊ saluamini: q̃ rõne pdicauerim vob̃ si tenetis: nisi frustra credidistis. Tradidi enĩ vobis imp̃mis qd̃ ⁊ accepi: qm̃ xp̄s mortuus est p peccatis nr̃is s̃m scripturas: ⁊ q2 sepult⁹ est: ⁊ q2 resurrexit tertia die s̃m scripturas: ⁊ q2 visus est cephe: ⁊ post h̃ vndeci. Deinde visus ẽ plusq̃3 q̃ngẽtis fratrib⁹ simul: ex q̃bus multi manẽt vsq3 adhuc: q̃dã aũt dormierũt. Deinde visus ẽ iacobo: dĩde aplis oĩb⁹. ¶ Nouissime aũt oĩu3 tanq̃3 abortiuo visus ẽ ⁊ mihi. Ego enĩ sum minim⁹ aploꝝ: q nõ sum dign⁹ vocari apl̃s qm̃ psecutus sũ eccl̃ia3 dei. Gr̃a aũt dei su3 id qd̃ sũ: ⁊ gr̃a eius in me vacua nõ fuit: sed abũdanti⁹ illis oĩb⁹ laboraui. Nõ ego aũt: s3 gr̃a dei mecũ. Siue .n. ego: siue illi: sic pdicauimus ⁊ sic credidistis. Si aũt xp̄us pdicat̃ q̃ resurrexit a mortuis: quõ q̃dã dicũt in vobis: qm̃ resurrectio mortuoꝝ nõ est? Si autẽ resurrectio mortuoꝝ nõ ẽ: neq3 xp̄s resurrexit. Si aũt xp̄s nõ resurrexit inanis ẽ pdicatio nr̃a: inanis est ⁊ fides vr̃a. Inuenimur aũt ⁊ falsi testes dei: qm̃ testimoniũ diximus aduersus deũ q̃ suscitauerit xp̄m quẽ nõ suscitauit: si mortui nõ resurgũt. Nã si mortui nõ resurgũt: neq3 xp̄s resurrexit. Qd̃ si xp̄s nõ resurrexit vana ẽ fides vr̃a. Adhuc .n. estis i pctis vr̃is. Ergo ⁊ q dormierũt i xp̄o pierũt. Si in hac vita tm̃ in xp̄o spãtes sum⁹: miserabiliores sum⁹ oĩb⁹ hoĩb⁹. Nũc aũt xp̄s resurrexit a mortuis p̃mitie dormiẽtiũ: qm̃ q̃dez p hoĩez mors ⁊ p hoĩez resurrectio mortuoꝝ. Et sicut in adã oẽs moriũt̃: ita ⁊ in xp̄o oẽs viuificabũt̃. Unusq̃sq3 aũt in suo ordĩe p̃mitie xp̄s. Deide hi q sũt xp̄i q in aduẽtu3 ei⁹ crediderũt. Deide finis: cũ tradiderit regnũ deo ⁊ pr̃i: cũ euacuauerit oẽ3 p̃ncipatũ ⁊ ptãtem ⁊ v̄tutẽ. Oportz aũt illũ regnare: donec ponat oẽs inimicos sb̃ pedib⁹ eius. Nouissime aũt inimica destruet̃ mors. Oĩa .n. subiecit sub pedib⁹ ei⁹. Cũ aũt dicat oĩa subiecta sunt ei: sine dubio p̃t eũ q subiecit ei oĩa. Cũ aũt subiecta fuerint illi oĩa: tũc ⁊ ip̃e fil⁹ sbiectus erit illi q subiecit sibi oĩa: vt sit de⁹ oĩa i oĩbus. Alioq̃n qd faciẽt q baptizant̃ p mortuis? Si oĩno mortui ñ resurgũt: vt qd ⁊ baptizãt̃ p illis? Ut qd ⁊ nos piclitamur oĩ hora? Quotidie morior pp vr̃a3 gl̃iã fr̃es quã habeo in xp̄o iesu dño nr̃o. Si s̃m hoĩez ad bestias pugnaui ephesi: quid mihi pdest̃ si mortui ñ resurgũt. ¶ Mãducem⁹ ⁊ bibam⁹ cras .n. moriemur. Nolite seduci. Corrũpũt mores bonos colloq̃a mala. Euigilate iusti ⁊ nolite peccare. Ignorãtiã .n. dei q̃dã hñt. Ad reuerẽtiã vob̃ loq̃r. S3 dicet aliq̃s: Quõ resurgũt mortui? Quali aũt corpe veniẽt? Insipiẽs tu: qd̃ semĩas ñ viuificat̃ nisi p̃us moriat̃. Et qd semĩas: Nõ corp⁹ qd̃ futuꝝ est seminas: s3 nudũ granũ vt puta tritici: aut alicui⁹ cetero ꝝ. De⁹ aũt dat illi corp⁹ sicut vult

C D Gen. 3. Job. 19 A — Gal. 1. c. Act. 22. b. B C Esaie 22. c. 56

et vnicuiqȝ seminũ ꝓpriũ corpꝰ. Nõ ois caro eadẽ caro: sȝ alia hõiuȝ: alia pecoruȝ: alia volucrũ: alia ãt pisciũ. Et corpa celestia ⁊ corpora trestria. Sȝ alia qdẽ celestiũ glia: alia aũt terrestriũ. Alia claritas solis: alia claritas lune: ⁊ alia claritas stellarũ. Stella enĩ a stella differt i claritate: sic ⁊ resurrectio mortuorũ. Seminat̃ in corruptiõe: surget i incorruptiõe. Seminat̃ i ignobilitate: surget i gloria. Seminat̃ in ifirmitate: surget in virtute ¶ Semiat̃ corpꝰ aiale: surget corpꝰ spirituale Si ẽ corpꝰ aiale: ẽ ⁊ spirituale: sicut scriptũ ẽ. ¶ Factꝰ ẽ pm̃ꝰ hõ adã in aiaȝ viuentẽ: nouissimus adã in spm̃ viuificantẽ: sȝ nõ pus qd̃ spũale est: sȝ qd̃ aiale: deide qd̃ spũale. Primus hõ de terra terrenꝰ: secũdus hõ de celo celestis. Qualis terrenꝰ tales ⁊ terrẽi: ⁊ q̃lis celestis: tales ⁊ celestes. Igr̃ sicut portauimꝰ imaginẽ trenĩ: portemus ⁊ imaginẽ celestis. Hoc aũt dico frẽs: q: caro ⁊ sanguis regnuȝ dei possidẽ nõ pñt: neqȝ corruptio icorruptelã possidebit. Ecce mysteriũ vob dico. Oẽs qdeȝ resurgemꝰ: sȝ nõ oẽs imutabimur. In momẽto: in ictu oculi: in nouissima tuba. Canet enĩ tuba: ⁊ mortui resurgẽt incorrupti: ⁊ nos imutabimur. Oportet enĩ corruptibile h̃ induẽ incorruptionẽ: ⁊ mortale h̃ induere imortalitatẽ. Cũ aũt mortale h̃ iduerit imortalitatẽ tũc fiet ŝmo q scriptꝰ est. Absorta est mors in victoria. Ubi ẽ mors victoria tua? Ubi est mors stimulꝰ tuꝰ? Stimulus ãt mortis pctm̃ est: virtus vo peccati lex. ¶ Deo aũt grãs: q dedit nobis victoriã per dñm nr̃m iesum christuȝ. Itaqȝ frẽs mei dilecti: stabiles estote ⁊ imobiles: abũdantes in oĩ opere dñi semp scientes ꝙ labor vester nõ ẽ inanis in domino.

D
1.Cor.9.b.
Hiere.12.
Prouer.22.
Gal.6.b.
Gen.1.
1.Jo.5.b.

XVI

A

De collectis aũt que fiunt i scõs: sicut ordinaui i ecclesijs galatie: ita ⁊ vos facite p vnã sabbati. Unusqsqȝ vr̃m apud se reponat: recõdens qd̃ ei bñ placuerit vt non cũ venero tũc collecte fiant. Cũ autẽ p̃sens fuero: quos ꝓbaueritis p eplãs hos mittã perferre grãm vr̃am in hierlm. Qd̃ si dignũ fuerit vt ego eam: mecũ ibũt. Ueniã aũt ad vos: cũ macedoniam ptransiero. Nã macedoniã ptransibo. Apud vos aũt forsitã manebo vel ẽt hyemabo: vt vos me deducatis q̃cũqȝ iero. Nolo.n. vos modo in trãsitu videre. Spero.n. me aliquãtulũ tpis manere apud vos: si dñs pmiserit. Permãebo ãt ephesi vsqȝ ad pentecosteȝ. Ostium.n. mihi apertum est magnum ⁊ euidẽs: ⁊ aduersarij multi. Si aũt venerit timotheus: videte vt sine timore sit apud vos. Opus enĩ dñi opat̃ sicut ⁊ ego. Ne qs ĩlluȝ spernat. Deducite aũt illum in pace: vt veniat ad me. Expecto enĩ illũ cũ fratribꝰ. De appollo aũt fratre vobis notũ facio: qm̃ multum rogaui eum vt veniret ad vos cũ frĩbꝰ: ⁊ vtiqȝ nõ fuit volũtas eius vt nũc veniret. Ueniet autem cũ ei vacuum fuerit. Uigilate: state in fide: viriliter agite ⁊ confortamini: omnia enĩ vestra in charitate fiãt. Obsecro ãt vos fratres: nostis domuȝ stephane: ⁊ fortunati: ⁊ achaici: qm̃ sũt primitie achaie: ⁊ i ministeriũ scõruȝ ordinauerunt seipsos: vt ⁊ vos subditi sitis eiusmodi: ⁊ oĩ cooperanti: ⁊ laboranti. Gaudeo aũt in p̃sentia stephane ⁊ fortunati ⁊ achaici: qm̃ id quod vobis deerat: ipsi suppleuerũt. Refecerunt enim ⁊ meũ spiritũ ⁊ vestrũ. Cognoscite ergo q eiusmodi sunt. Salutãt vos oẽs eccl̃ie asie. Salutat vos in dñõ multum aqla ⁊ prisca cum domestica sua ecclesia: apud q̃s ⁊ hospitor. Salutãt vos omnes fratres. Salutate inuicẽ in osculo sancto. Salutatio mea manu pauli. Si quis non amat dñm nostrũ iesum christum: sit anathema maranatha. Gratia domini nostri iesu christi vobiscum Charitas mea cum omnibus vobis in christo iesu. Amen.

B

C

Explicit epistola Pauli ad Corinthios p̃ma. Incipit prologus in secundam epistolam ad Corinthios.

In secunda ad Corinthios epistola q̃m i pte supiori post tribulationũ suarũ relationes reddit cãs q̃re ad eos secundo nõ ierit: qm̃ nõ leui mutatione ꝯsilij fecisse se asserit: sȝ ne aduentu suo tristiciã icurreret cũ i pctõ p manere discipulos repisset. Deide post agnitos fructꝰ pnie recõciliat cũ eccl̃ie: quẽ i p̃ma pp fornicatioẽ a ꝯsortio scõruȝ iusserat amoueri. Tertio cõtra pseudo aplõs officij sui dignitatẽ tuet̃: ⁊ noui testamẽti mistros: tanto antecre grã oñdit: q̃ȝto euãgeliũ ẽ lege p̃stantius. Immorat̃ ẽt in cã illa plurimũ quã breuiter i p̃ma ꝯtigerat vt ꝓmpto ac libẽti aĩo necessaria p̃sentis vite nõ hñtibꝰ largiãt̃: ⁊ vtilitatẽ spũalis ꝯmertij ꝯmutẽt pñtia cũ futuris: atqȝ abũdãtia sua scõrũ iopiã supplcãt vt vicissim eorũ iopia scõrum abũdantia suppleatur. In fine repetit qd̃ supꝰ ꝯtra pseudo aplõs egerat ⁊ iactatiõẽ eorũ p̃dicatiõesqȝ q̃ se gliosãs vel collata antiqtate generis: vel catalogo iniuriarũ ac pĩculorũ suorũ euacuat dicitqȝ eos opanos subdolos q ad imitatiõẽ sathane transfigurent̃ in aplõs chri: sub p̃dicatiõis spe lucra pecũiaria q̃qȝ sectantes.

Incipit argumentum.

Post actā a corinthijs pniaʒ cō solatoriā scribit eis ep̄lam apostolus a troade ꝑ titū: ⁊ collaudās eos: hortat̄ ad meliora: cōtristatos quidē eos: sʒ emēdatos oñdēs.
Explicit argumētum. Incipit epistola Pauli ad Corinthios secunda. Cap. I

A Paulus apostolus christi iesu ꝑ voluntatē dei ⁊ thimotheus frat̄ ecclesie dei que ē corinthi cū oībus scis qui sunt in vniuersa achaia. Grā vobis ⁊ pax a deo prē nostro ⁊ dn̄o iesu christo.
B Bn̄dictus deus ⁊ pat̄ dn̄i nr̄i iesu christi: prī misericordiarū ⁊ deus totius ꝯsolationis: q ꝯsolatur nos in oī tribulatione nr̄a: vt possimus ⁊ ipsi ꝯsolari eos q in oī pressura sunt ꝑ exhortationē qua exhortamur ⁊ ipsi a deo qm̄ sicut abundant passiones christi in nobis: ita ⁊ ꝑ christū abundat ꝯsolatio nostra. Siue aūt tribulamur ꝓ vestra exhortatione ⁊ salute: siue cōsolamur ꝓ vr̄a cōsolatione: siue exhortamur ꝓ vr̄a exhortatione ⁊ salute que opatur tolleranciā earūdem passionuʒ quas ⁊ nos patimur vt spes nr̄a firma sit ꝓ nobis: scientes qm̄ sicut socij passionū estis sic eritis ⁊ cōsolationis. Non eni volumus ignorare vos fr̄es de tribulatione nostra q̄ facta ē in asia: qm̄ supra modum grauati sumus supra virtutē: ita vt tederet nos etiam
C viuere. Sed ipsi in nobisipsis respōsuʒ mortis habuimus: vt non simus fidētes in nob̄ sed in deo qui suscitat mortuos: qui de tātis periculis nos eripuit ⁊ eruit: in quem speramus: qm̄ ⁊ adhuc eripiet: adiuuantibus vobis in orone ꝓ nobis: vt ex multarū ꝑsonis faciei eius q̄ in nobis ē donationis: ꝑ multos grē agant̄ ꝓ nobis. Nā glia nostra hec est testimoniū cōsciencie nostre: ꝙ in simplicitate cordis ⁊ sinceritate dei: ⁊ nō in sapientia carnali: sed in grā dei ꝯuersati sumus in hoc mūdo: abundātius autē ad vos. Nō .n. alia scribimus vob̄ qʒ que legistis ⁊ cognouistis. Spero aūt ꝙ vsqʒ i finē cognoscetis sicut ⁊ cognouistis nos ex parte: q: glia vestra sumus: sicut ⁊ vos nostra in die dn̄i nr̄i iesu christi. Et hac ꝯfidentia volui prius venire ad vos vt secundam grām haberetis ⁊ ꝑ vos transirem i macedoniaʒ: ⁊ iterū a macedonia venirē ad vos ⁊ a vobis deduci in iu
D deā. Cū ergo h̄ voluissem: nunquid leuitate vsus sum? Aut q̄ cogito ꝗm carnē cogito: vt sit apud me est ⁊ non? Fidelis autē deus: q: sermo noster qui fuit apud vos: non ē in illo: est ⁊ nō: sed est: in illo ē. Dei eni filius iesus christus q in vobis ꝑ nos ꝑdicatus ē ꝑ me ⁊ siluanū ⁊ thimotheū: nō fuit in illo ē ⁊ nō: sed ē in illo fuit. Quotqt eni ꝓmissiones dei sunt: in illo ē. Ideo ⁊ ꝑ ipsuʒ amē deo ad gloriam vr̄am. Qui autē ꝯfirmat nos vobiscū in christo: ⁊ qui vnxit nos deus: ⁊ qui signauit nos ⁊ dedit pignus spūs in cordibus nostris. Ego aūt testē deū inuoco in aiam meā ꝙ parcēs vobis nō veni vltra corinthū: nō quia dn̄amur fidei vestre: sed adiutores sumus gaudij vr̄i. Nam fide statis. II

A Statui autē h̄ ipsum apud me: ne iterū in tristicia venirē ad vos. Si eni ego ꝯtristo vos: ⁊ quis ē qui me letificet nisi qui ꝯtristat̄ ex me. Et h̄ ipsuʒ scripsi vobis vt nō cū venero tristiciā super tristiciam habeā: de quibus oportuerat me gaudere: cōfidēs in oībus vobis: q: meū gaudiuʒ oīuʒ vr̄m est. Nā ex multa tribulatione ⁊ an
B gustia cordis scripsi vobis ꝑ multas lachrymas: nō vt cōtristemini: sed vt sciatis quaʒ charitatem habeā abūdātius in vobis. Si quis aūt ꝯtristauit me: nō me cōtristauit: sʒ ex parte: vt nō onerē oēs vos. Sufficit illi q eiusmodi ē obiurgatio h̄ que fit a pluribus: ita vt ecōtrario magis donetis ⁊ ꝯsolemini ne forte abūdantiori tristicia absorbeat̄ qui eiusmodi ē. Propt̄ qḋ obsecro vos: vt cōfirmetis i illū charitatē. Ideo eni ⁊ scripsi vob̄ vt cognoscā experimētū vr̄m: an in oībus obediētes sitis. Cui aūt aliquid donastis: ⁊ ego.
C Nā ⁊ ego qḋ donaui si quid donaui ꝓpt̄ vos i ꝑsona christi: vt nō circūueniamur a sathana. Nō eni igramus cogitationes eius. Cū venissem aūt troadē ꝓpter euāgeliū christi: ⁊ ostiū mihi apertū esset in dn̄o: nō habui requiē spiritui meo eo ꝙ nō inuenerim titum fratrē meū: sed vale faciēs eis: ꝓfectus sum i
D macedoniā. Deo autē grās qui semp triumphat nos in christo iesu ⁊ odorē noticie sue manifestat ꝑ nos i oī loco: q: christi bonus odor sumus deo i his qui salui fiūt: ⁊ in his qui pereūt. Alijs quidē odor mortis in mortē: alijs aūt odor vite i vitā. Et ad h̄ quis tā idoneus? Nō eni sumus sicut plurimi adulterātes v̄bū deiʒ ex sinceritate sicut ex deo corā deo in christo loquimur. III

A Incipimus iterū nosmetipsos cōmēdare. Aut nūquid egemus sicut quidā cōmēdaticijs epistol' ad vos: aut ex vobis? Ep̄la nr̄a vos estis scripta in cordibus nr̄is: q̄ scit̄ ⁊ legit̄ ab omnibus hoibus:

manifestatiqm̄ ep̃la estis xp̄i ministrata a nobis ⁊ scripta nō atramēto: sed spiritu dei viui: nō i tabulis lapideis: sed i tabulis cordis carnalibus. ¶ Fiduciā aūt talē habem⁹ p̄ xp̄m ad deū: non q̄ sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis: sꝫ sufficientia nr̃a ex deo est. Qui ⁊ idoneos nos fecit ministros noui testamēti: non l̃ra sꝫ spiritu. L̃ra eni occidit spūs aūt viuificat. Qđ si ministratio mortis litteris deformata i lapidibus fuit in gloria: ita ut nō possent intēdere filij israel in faciē moysi ꝓpter gloriam vultus eius q̃ euacuaꝛ: quō non magis ministratio spiritus erit in gloria? Nam si ministratio dānationis i gloria est: multomagis abūdat ministeriū iustitie in gloria. Nā nec glorificatū est qđ claruit in hac parte: ꝓpter excellentē gloriā. Si eni qđ euacuaꝛ p̄ gliaꝫ est: multomagis qđ manet in gloria est. Habētes igiꝛ talē spem: multa fiducia vtimur. Et nō sicut moyses ponebat velamē sup̄ faciē suā ut non intēderēt filij israel in faciē ei⁹ qđ euacuaꝛ: sꝫ obtusi sunt sensus eoꝝ. Usqꝫ in hodiernū diē idipsum velamē in lectione veteris testamēti manet nō reuelatū: qđ in xp̄o euacuaꝛ: sed vsqꝫ in hodiernū diē cum legiꝛ moyses: velamē positū est sup̄ cor eoꝝ. Cū autē cōuersus fuerit ad deū: auferetꝛ velamē. Dn̄s autē spūs ē. Ubi autē spūs dn̄i ibi libertas. Nos ꝟo oēs reuelata facie gloriā dn̄i speculantes: in eandē imaginē transformamur a claritate in claritatē tāqꝫ a dn̄i spiritu.

Exo.4.d.

B

C

D

IIII

A

Deo hn̄tes hanc ministrationē iuxᵃ qđ misericordiā ꝯsecuti sum⁹: nō deficimus: sed abdicamus occulta dedecoris: nō ambulātes in astutia: neqꝫ adulterātes verbū dei: sed i manifestatione veritatis cōmēdantes nosmetipos ad oēm conscīam hoium corā deo. Qđ si etiā opertū est euāgeliū nr̃m in his q̃ pereunt ē opertum: in qbus deus huius seculi excecauit mētes infideliū: ut nō vulgeat illuminatio euangelij glorie xp̄i: q ē imago dei. Nō.n. nosmetipos p̄dicamus: sed iesum xp̄m dn̄m nr̃m. Nos aūt suos ꝟos p̄ iesuꝫ: qm̄ deus q dixit d̄ tenebris lucē splēdescere: ipse illuxit i cordib⁹ nr̄is ad illuminationē scīe claritatis dei i facie xp̄i iesu. Habem⁹ aūt thesauꝝ istū in vasis fictilib⁹: ut sublimitas sit virtutis dei: ⁊ nō ex nobis. In oib⁹ tribulationē patimur: sed nō angustiamur. Aporiamur: sed nō destituimur. Persecutionē patimur: sed nō dereliquimur. Humiliamur sꝫ nō ꝯfundimur. Deijcimur: sed nō perimus. Semp̄ mortificationē iesu xp̄i in corp̄e nr̄o circūferētes: ut

A

B

C

⁊ vita iesu manifesteꝛ in corporibus nostris. Semp̄ enim nos q viuimus in mortē tradimur ꝓpter iħm: ut ⁊ vita iesu manifesteꝛ in carne nr̄a mortali. Ergo mors in nobis operaꝛ: vita aūt i vobis. Habentes autē eundē spm̄ fidei sicut scriptū est. ¶ Credidi ꝓpꝛ qđ locutus sum: ⁊ nos credimus: ꝓpter quod ⁊ loqmur: scientes qm̄ q suscitauit iesum: ⁊ nos cū iesu suscitabit: ⁊ ꝯstituet vobiscum. Oīa eni ꝓpꝛ vos: ut gr̃a abundās p̄ m̄ltos in gr̃aꝝ actione abundet in gloriā dei. Propter qđ nō deficimus. Sed licet is q foris ē noster hō corrūpaꝛ: tn̄ is q intus est renouatur de die in diē. Id eni qđ in p̄n̄ti est momētaneū ⁊ leue tribulationis nr̃e: supra modū in sublimitate eternū glorie pondus operaꝛ in nobis: nō cōtemplantib⁹ nobis q̄ videnꝛ sed que non videnꝛ. Que eni videnꝛ: temporalia sunt: que autē nō videnꝛ: eterna sunt.

Ps.115.

D

V

Scimus eni: qm̄ si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluaꝛ q̄ edificationē ex deo habemus domū non manufactā: sed eternā in celis. Nā ⁊ in hoc ingemiscimus habitationē nr̃am q̄ de celo est supindui cupientes: si tamē vestiti ⁊ non nudi inueniamur. Nā ⁊ qui sum⁹ in hoc tabernaculo: ingemiscimus grauati: eo q̄ nolumus expoliari: sed supuestiri: ut absorbeaꝛ quod mortale est a vita. Qui autē efficit nos in hoc ip̄m deus: q dedit nobis pignus spūs. Audientes igiꝛ semp̄ ⁊ sciētes qm̄ dum sumus in hoc corpore: peregrinamur a dn̄o. Per fidē eni ambulamus ⁊ non p̄ speciē. Audemus aūt ⁊ bonā voluntatē habemus magis p̄egrinari a corp̄e ⁊ p̄sentes esse ad dn̄m: ⁊ ideo cōtendimus siue absentes siue p̄sentes placere illi. ¶ Oēs eniꝫ nos manifestari oportet aň tribunal xp̄i: ut referat vnusqsqꝫ ꝓpria corporis ꝓut gessit siue bonū siue malū. Scientes ergo timorē dn̄i hominib⁹ suademus: deo autē manifesti sumus. Spero aūt ⁊ in ꝯscientijs vestris manifestos nos esse. Nō iteꝝ cōmendamus nos vobis: sed occasionē damus vobis gloriādi pro nobis: ut habeatis ad eos q in facie gloriaꝛ ⁊ non in corde. Siue eni mēte excedimus deo: siue sobrij sumus vobis. Charitas.n. xp̄i vrget nos estimātes hoc: quoniā si vnus ꝓ oib⁹ mortuus ē: ergo oēs mortui sunt. Et ꝓ oibus mortuus est xp̄s: ut ⁊ q viuūt: iā nō sibi viuāt: sed ei q ꝓ ipsis mortu⁹ est ⁊ resurrexit. Itaqꝫ nos ex hoc neminē nouimus ꝺm carnē. Et si cognouimus ꝺm carnē xp̄m: sed nūc iā non nouim⁹. Si q̄ ergo i xp̄o noua creatura: vetera trāsierunt: ¶ ecce facta sunt oia noua. Oia autē ex deo q nos

A

B

Ro.14.c.

C

D

Esa.43.

Apoc.21.a.

x

recōciliauit p xp̄m: ꝛ dedit nobis ministeriū
recōciliationis. Qm̄ quidē deus erat i xp̄o
mundū recōcilians sibi: nō reputans illis de
licta ipsoꝝ: ꝛ posuit in nobis verbum recōci
liationis. Pro xp̄o ẜlegatione fungimur
tāq̄ȝ deo exhortāte p nos. Obsecramus p
xp̄o: recōciliamini deo. Eū qui non nouerat
peccatū p nobis peccatū fecit: ut nos effice
remur iusticia dei in ipso. VI

A — Esaie. 49.

Adiuuātes aūt exhortamur ne in va
cuū grām dei recipiatis. Ait enim:
¶ Tempore accepto exaudiui te ꝛ in
die salutis adiuui te. Ecce nūc tempus acce
ptabile: ecce nunc dies salutis. Nemini dan
tes vllā offensionē: ut nō vituperet̄ ministe
rium nr̄m: ¶ sed in oibus exhibeamus nos
metipsos sicut dei ministros. In multa pa
tientia: in tribulationib⁹: in necessitatibus: in
angustijs: in plagis: in carcerib⁹: in seditio
nibus: in laborib⁹: in vigilijs: i ieiunijs: In
castitate: in scia: in lōganimitate: in suauita
te: in spūscō: in charitate nō ficta: in verbo ve
ritatis: i ẜtute dei. Per arma iusticie: a dex
tris ꝛ a sinistris. Per gloriā ꝛ ignobilitatē:
p infamiā ꝛ bonā famā. Ut seductores ꝛ ve
races: sicut q ignoti ꝛ cogniti. Quasi morie
tes ꝛ ecce viuimus: ut castigati ꝛ nō mortifi
cati: quasi tristes: semp aūt gaudētes: sicut
egētes multos aūt locupletātes: tāq̄ȝ nihil
habentes: ꝛ oia possidentes. Os nr̄m patet
ad vos o corinthij: cor nr̄m dilatatū est. Nō
angustiamini in nobis: angustiamini aūt in
visceribꝰ vr̄is. Eandē aūt habētes remune
rationē: tanq̄ȝ filijs dico: dilatamini ꝛ vos.
¶ Nolite iugū ducere cū infidelibꝰ. Que eni
pticipatio iusticie cū iniq̄tate: aut que socie
tas luci ad tenebras: Que aūt cōuentio xp̄i
ad belial: Aut que pars fideli cum infideli:
Qui aūt consensus templo dei cum idolis.
¶ Uos eni estis templū dei viui: sicut dicit
deus: qm̄ inhabitabo in illis ꝛ inambulabo
int eos: ꝛ ero illoꝝ deus: ꝛ ipsi erūt mihi po
pulus. Propter qd̄ exite de medio eoꝝ: ꝛ se
paramini dicit dn̄s: ꝛ imundū ne tetigeritis
ꝛ ego recipiā vos: ꝛ ero vobis i patrē: ꝛ vos
eritis mihi in filios ꝛ filias: dicit dn̄s omni
potens. VII

Has ergo habentes pmissiones cha
rissimi mūdem⁹ nos ab oi inquina
mēto carnis ꝛ spūs: pficiētes sanctifi
cationē in timore dei. Capite nos. Neminē
lesimus: neminē corruptm⁹: neminē circūue
nimus. Nō ad cōdēnationē vr̄az dico. Pre
diximus .n. q̄ in cordib⁹ nr̄is estis ad cōmo
riendū ꝛ ad cōuiuendū. Multa mihi fiducia
est apud vos: multa mihi gloriatio p vobis

Repletus sū cōsolatione: supabundo gau
dio in oi tribulatione vr̄a. Nam ꝛ cū venisse
mus in macedoniā nullā requiē habuit ca
ro nostra: sed oēm tribulationē passi sumus
Foris pugne: intus timores. Sed qui conso
lat humiles: cōsolatus est nos deus in aduē
tu titi. Nō solū aūt in aduentu eius: sed etiā
in consolatione qua consolatus est in vobis
referens nobis vr̄m desideriū: vr̄m fletum:
vr̄am emulationē pro me: ita ut magis gau
derem. Quoniā ꝛ si cōtristaui vos in ep̄la
nō me penitet. Et si penitteret videns q̄ epi
stola illa ꝛ si ad horā vos contristauit: nunc
gaudeo: nō quia cōtristati estis: sed q: cōtri
stati estis ad penitētiā. Cōtristati enim estis
ẜm deū: ut in nullo detrimētū patiamini ex
nobis. ¶ Que eni ẜm deū tristicia est pniam
in salutē stabilem operat̄: seculi aūt tristicia
mortem operat̄. Ecce enīȝ hoc ipsum ẜm deū
cōtristari vos: quātā in vobis operat̄ sollici
tudinē: sed defensionē: sed indignationē: sed
timorē: sed desideriū: sed emulationē: sed vin
dictā. In oibus exhibuistis vos incontami
natos esse negocio. Igit̄ ꝛ si scripsi vobis:
nō pꝑter eū qui fecit iniuriā: nec pꝑter euȝ
q passus est: sed ad manifestandā sollicitudi
nem nr̄am quā habemus p vobis coram
deo. Ideo consolati sumus. In cōsolatione
autē nr̄a abundantius magis gauisi sumus
super gaudio titi: q: refectus est spūs ei⁹ ab
omnib⁹ vobis. Et si quid apud illū de vob
gloriatus sum: nō sū cōfusus: sed sicut oia
vobis in veritate locuti sumus: ita ꝛ gloria
tio nr̄a que fuit ad titū veritas facta ē. Et vi
scera eius abundātius in vobis sunt: remi
niscētis oium vr̄m obediētiam: quō cum ti
more ꝛ tremore excepistis illum. Gaudeo
q̄ in omnib⁹ cōfido in vobis. VIII

Notam autē facimus vobis fratres
gratiā dei q̄ data est in ecclesijs ma
cedonie: ꝛ q̄ in multo experimento tribula
tionis abundātia gaudij ipsoꝝ fuit: ꝛ altissi
ma paupertas eoꝝ abūdauit in diuitias sim
plicitatis eoꝝ. Quis ẜm virtutē testimoniū
illis reddo ꝛ supra virtutē volūtarij fuerīt cū
mlta exhortatiōe obsecrātes nos grāȝ ꝛ cōi
cationē ministerij qd̄ fit in scōs. Et non sicut
sperauim⁹: sed semetipsos dederūt: primuȝ
dn̄o: deinde nobis p volūtatē dei: ita ut ro
garemus titū: ut quēadmodū cepit: ita ꝛ pfi
ciat i vobis etiā grāȝ istā. Sed sicut in oib⁹
abūdans fide ꝛ sermone ꝛ scia ꝛ oi sollicitu
dine: īsup ꝛ charitate vr̄a in nos: ut ꝛ i hac grā
abundetis. Nō q̄si imperās dico: sed p alio
rū sollicitudinē etiā vr̄e charitatis ingeniū
bonū comprobās. ¶ Scitis .n. grāȝ dn̄i nr̄i

Margin notes (left column): A; Esaie. 49.; B; 1. Cor. 4. a.; j. 11. c.; 1. Timo. 3. c.; C; Eccle. 13.; Gal. 5. a.; Act. 15. a.; D; 1. Cor. 3. c.; ꝛ. 6. d.; A; B

Margin notes (right column): C; 1. Pe. 2. c.; Ja. 5. c.; D; A; B; Ro. 10. c.; Ja. 1. a.

iesu xp̄i: q̄m ꝓpter vos egenus factus ē cū esset diues: ut illi⁹ inopia vos diuites essetis Et ꝯsiliū in hoc do. Hoc .n. vobis utile ē: q nō solū facere sed ⁊ velle cepistis ab āno pore. Nūc v̄o ⁊ facto pficite: ut quēadmodum ꝓmptus ē anim⁹ volūtatis: ita sit ⁊ pficiēdi ex eo qd̄ habetis. Si .n. volūtas ꝓmpta est: ſm id qd̄ hʒ: accepta ē: nō ſm id qd̄ non hʒ Nō .n. ut alijs sit remissio: vobis aūt tribulatio: sed ex equalitate i p̄nti tpe: v̄ra abūdātia illoꝝ inopiā suppleat: ut ⁊ illoꝝ abundantia v̄re inopie sit supplementū: ut fiat equalitas sicut scriptū ē. Qui multū non abūdauit: ⁊ q modicū nō minorauit. Gr̄as aūt ago deo q dedit eandē sollicitudinē ꝓ vobis i corde titi: q̄m exhortationē q dē suscepit: sed cū sollicitior esset: sua volūtate ꝓfectus ē ad vos Misim⁹ etiā cū illo fratrē n̄rm: cuius laus ē in euāgelio p̄ oēs ecclesias. Nō solum aūt: sed ⁊ ordinat⁹ ē ab ecclesijs comes peregrinationis n̄re in hāc grām q̄ ministraſ a nob ad dn̄i gloriā ⁊ destinatā volūtatē n̄raȝ. Deuitātes hoc: ne q̄s nos vituperet in hac plenitudine q̄ ministraſ a nobis in dn̄i gloriā. ¶ Prouidemus eni bona: nō soluȝ corā deo sed etiā corā hoībus. Misimus aūt cū illis fratrē n̄rm quē ꝓbauimus i multis sepe sollicitū eē: nūc aūt multo sollicitiorē: ꝯfidētia multa in vos: siue ꝓ tito q ē soci⁹ meus: ⁊ in vobis adiutor: siue frēs n̄ri apl̄i ecclīarum glorie xp̄i. Ostensionē ḡ que est charitatis v̄re ⁊ n̄re glorie ꝓ vobis: in illos ōn̄dite i faciem ecclīarum.

IX

A N[n]Am de ministerio qd̄ fit in scōs: ex abundāti ē mihi scribē vobis. Scio eni ꝓmptū animū v̄rm ꝓ q̄ de vobis glorior apud macedones: q̄m ⁊ achaia parata ē ab anno p̄terito: ⁊ v̄ra emulatō prouocauit plurimos. Misimus aūt fratres: ut ne qd̄ gloriamur de vob̄ euacueſ in hac pte ut quēadmodū dixi parati sitis: ne cū venerint macedones mecū: ⁊ inuenerint vos īparatos: erubescamus nos ut nō dicam⁹ vos

B in hac sub̄a. Necessariū ergo existimaui rogare fratres ut p̄ueniant ad vos: ⁊ p̄parent repromissaȝ b̄ndictionē hanc paratā esse: sic q̄si benedictionē: nō quasi auariciā. Hoc āt

Pver.22. 2.Cor.15.d. Gal.6.b. Hiere.12. C Eccle.35.

dico. ¶ Qui parce seminat parce ⁊ metet: ⁊ q seminat i b̄ndictionib⁹: de b̄ndictionibus ⁊ metet. Unusq̄sqȝ ꝓut destinauit i corde suo nō ex tristicia aut ex necessitate. ¶ Hilarē .n. datorē diligit deus. Potēs ē autē deus oēȝ grām abūdare facere in vobis: ut in oibus semp oēm sufficientiā habētes: abūdetis in omne opus bonū: sicut scriptū est. ¶ Disper-

Ps.111.

sit dedit pauperib⁹: iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. Qui aūt āministrat semē seminanti ⁊ panē ad manducandū p̄stabit. Et multiplicabit semen v̄rm: ⁊ augebit incrementa frugū iusticie v̄re: ut i oibus locupletati abūdetis i oēm simplicitatē: que operaſ p nos grātiarū actionē deo. Quoniā misteriū hui⁹ officij nō solū supplet ea q̄ desunt scis: sed etiam

D abūdat p multas grāruȝ actiones in dn̄o p ꝓbationē misterij hui⁹: glorificātes deuȝ in obediētia ꝯfessionis v̄re i euāgelio xp̄i ⁊ simplicitate coīcationis v̄re i illos ⁊ in oēs: ⁊ in ipsoꝝ obsecratiōe ꝓ vob̄: desiderāt titū vos ꝓpter eminentē grām dei i vobis. Gratias ago deo super in enarrabili dono eius.

X

A I[i]Pse aūt ego paulus obsecro vos p mansuetudinē ⁊ modestiam xp̄i: qui in facie q dē humilis sum inter vos: absens aūt cōfido in vobis. Rogo aūt vos ne presens audeā per eā cōfidētiā qua existimor audere i quosdā: q arbitranſ nos tāqȝ

B ſm carnē ambulemus. In carne eni ambulantes: nō tamē ſm carnē militamus. Nam arma militie n̄re non carnalia sunt: sed potentia deo ad destructionē munitionū: consilia destruentes ⁊ oēm altitudinē extollenteȝ se aduersus sciam dei: ⁊ in captiuitateȝ redigentes oēm intellectū in obsequiū xp̄i: ⁊ in promptu habentes vlcisci omnem inobediētiam: cū impleta fuerit v̄ra obedientia. Que ſm faciē sunt videte. Si quis confidit xp̄i eē

C hoc cogitet iterū apud se: q2 sicut ⁊ ipse xp̄i ē ita ⁊ nos. Nam ⁊ si amplius aliquid gloriatus fuero de p̄tāte nostra quam dedit nobis dn̄s in edificationē ⁊ non in destructionem v̄raȝ: nō erubescā. Ut aūt nō existimer tāqȝ terrere vos per ep̄las: quoniā q dem ep̄le inquiūt graues sunt ⁊ fortes: p̄sentia aūt corporis infirma: ⁊ sermo contēptibilis hoc cogitet q eiusmōi ē: q2 quales sumus v̄bo p ep̄las absentes: tales ⁊ p̄ntes in facto. Nō eni audem⁹ inserere aut comparare nos q busdā q seipsos cōmendāt: sed ipsi in nobis nosmetipsos metiētes: ⁊ cōparātes nosmet ipsos nobis. ¶ Nos aūt nō in īmensum gloriabimur: sed ſm mēsurā regule: q̄ mensus ē nobis de⁹ mensurā p tingendi vsqȝ ad vos

Eph.4.a. Apo.21.c.

D Nō .n. q̄si nō p tingētes ad vos superextendimus nos. Usqȝ ad vos eni p̄uenim⁹ i euangelio xp̄i: nō īmensuȝ gloriātes i alienis laborib⁹. Spem aūt habentes crescētis fidei v̄re: i vobis magnificari ſm regulā n̄ram i abūdantia: etiā i illa q̄ vltra vos sunt euāgelizare nō in aliena regula in his q̄ p̄parata sunt gloriari. ¶ Qui aūt gloriaſ in dn̄o glorieſ. Nō .n. q seipsum cōmēdat ille ꝓbatus est: sed quē deus cōmendat.

1.Cor.1.d. Hiere.9.

XI

A

v Tinã sustineretis modicuz quid insi
piētie mee:sz ꝛ supportate me. Emu
lor eni vos dei emulatione:despōdi
eni vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o
Timeo aūt ne sicut serpens seduxit euā astu
tia sua: ita corrūpant sensus vri: ꝛ excidāt a
simplicitate q̄ est in xp̄o iesu. Naz si is q ve
nit: aliū xp̄m p̄dicat quē onn p̄dicauimus:
aut aliū sp̄m accipitis quē nō accepistis: aut
aliud euāgeliū qd̄ nō recepistis: recte pate
remini. Existimo. n. nihil me min⁹ fecisse a
magnis aplis. Nam ꝛ si imperitus sermōe
sed nō scia. In oibus aūt manifestus suz vo
bis. Aut nūqd peccatū feci meipsum humi

B

lians: ut vos exaltemi? Quoniā gratis euā
geliū dei euangelizaui vob: alias ecclias ex
poliaui accipiēs stipēdiū ad ministeriū vr̄m
ꝛ cū essem apud vos ꝛ egerē nulli onerosus
fui. Nā qd̄ mihi deerat suppleuerūt fratres
q venerāt a macedonia ꝛ in oibus sine one
re me vobis seruaui ꝛ seruabo. Est veritas
xp̄i i me: quoniā hec gloriatio nō infringet
in me i regionib⁹ achaie. Quare? Quia non
diligo vos: De⁹ scit. Qd̄ aūt facio: ꝛ faciā: ut
amputē occasionē eoꝝ q volūt occasionē: ut
i q̄ gloriant: tales iueniant sicut ꝛ nos. Nā
eiusmodi pseudo apli sunt operarij subdoli:
trāsfigurātes se i aplos xp̄i. Et non mirum.
Ipse eni sathanas trāsfigurat se i angelū lu
cis. Nō est ḡ magnū si ministri eius transfi
gurent velut ministri iusticie: quoꝝ finis erit
ſm opa ipsoꝝ. Iterū dico: ne qs me putet in
sipientē esse. Alioqn velut insipientē accipi
te me: ut ꝛ ego modicū qd glorier. Qd̄ loq̄ r

C

nō loquor ſm deū: sed quasi in insipientia:
in hac suba glorie. Quoniā multi gloriant
ſm carnē: ꝛ ego gloriabor. Libent eni suffer
tis insipientes: cū sitis ipsi sapientes. Susti
netis enim si qs vos in seruitutē redigit: si
qs deuorat: si qs accipit: si qs extollit: si qs
in faciē vos cedit. Scd̄m ignobilitatē dico:
q̄si nos infirmi fuerimus i hac pte. In q̄ qs
audet: i insipiētia dico: audeo ꝛ ego. Hebrei
sunt: ꝛ ego. Israelite sūt: ꝛ ego. Semē abrae

1. Co. 4. a.
ē. 6. a.
1. Timo. 3. c.

sunt: ꝛ ego. ¶ Ministri xp̄i sunt: ꝛ ego. Ut mi
nus sapiēs dico plus ego. In laborib⁹ pluri
mis: in carcerib⁹ abūdanti⁹: in plagis supra
modū: i mortib⁹ frequent. A iudeis qnqes
q̄dragenas vna min⁹ accepi. Ter virgis ce
sus sum: semel lapidatus suz: ter naufragiū

D

feci. Nocte ꝛ die in p̄fundo maris fui. In iti
neribus sepe: periculis fluminuz: piculis la
tronū: piculis ex genere: periculis ex genti
bus: periculis i ciuitate: periculis in solitudi
ne: periculis i mari: periculis in falsis fratri

2. Thessa. 3. d
Deut. 28.

bus. ¶ In labore ꝛ erūna: in vigilijs multis
In fame ꝛ siti: in ieiunijs multis. In frigore
ꝛ nuditate: pter illa q̄ extrinsecus sunt: instā
tia mea quottidiana: sollicitudo oiuz ecclia
rū. Quis infirmat: ꝛ ego nō infirmor? Quis
scādalizat: ꝛ ego nō vror? Si gloriari oz: q̄
infirmitatis mee sunt gloriabor. De⁹ ꝛ pat
dn̄i nostri iesu xp̄i scit qui ē bn̄dictus in se
cula q non mentior. Damasci prepositus
gentis arethe regis custodiebat ciuitatē da
mascenoꝝ: ut me cōprehēderet: ¶ ꝛ per fene

Act. 9. c.

strā in sporta dimissus suz per murum: ꝛ sic
effugi manus eius.

XII

A

S I gloriari oportet: nō expedit quidē
Veniā aūt ad visiones ꝛ reuelatiōes
dn̄i. Scio hoiez in xp̄o añ annos q̄t
tuordecim siue in corpe: siue ex̄ corp⁹ nescio
deus scit: raptū huiusmodi vsq; ad tertiū ce
lū. Et scio huiusmōi hoiez: siue i corpe: siue
extra corp⁹ nescio deus scit: qm̄ raptus ē in
paradisuz: ꝛ audiuit arcana verba q̄ nō licz
homini loq. Pro huiusmodi gloriabor: p
me aūt nihil nisi in infirmitatib⁹ meis. Naz
ꝛ si voluero gloriari: nō ero insipiēs. Verita
tē eni dicā. Parco aūt: ne quis me existimet
supra id qd̄ videt in me: aut audit aliquid ex

B

me. Et ne magnitudo reuelationuz extollat
me: datus ē mihi stimulus carnis mee ange
lus sathane qui me colaphizet. Propt qd̄
ter dn̄m rogaui ut discederet a me: ꝛ dixit mi

Deut. 3.

hi: ¶ Sufficit tibi grā mea. Nā virtus in ifir
mitate pficit. Libent igit gloriabor in infir
mitatibus meis: ut inhabitet in me virtus
xp̄i. Propter qd̄ placeo mihi in infirmitati
bus meis: in cōtumelijs: in necessitatib⁹: in
psecutionib⁹: in angustijs p xp̄o. Cū. n. infir
mor tūc potēs sum. Factus sum insipiens:
vos me coegistis. Ego. n. a vobis debui cō
mendari. Nihil. n. minus feci ab his q sunt

C

supra modū apli. Tam ꝛ si nihil sum signa
tamē apostolat⁹ mei facta sunt super vos i
oi patiētia: in signis ꝛ prodigijs ꝛ virtutib⁹
Quid ē eni qd̄ minus habuistis pre ceteris
ecclesijs: nisi q egoipse non grauaui vos?
Donate mihi hanc iniuriā. Ecce tertio h̄ pa
ratus sum venire ad vos ꝛ non ero grauis
vobis. Nō enim quero q̄ vra sunt sed vos
Nec eni debēt filij parētibus thesaurizare:
sed parētes filijs. Ego aūt libētissime ipēdā
ꝛ supimpendar egoipse p aiabus vr̄is: licet
plus vos diligens: minus diligar. Sed esto
Ego vos nō grauaui: sed cū essem astutus
dolo vos cepi. Nunquid p aliquē eoꝝ quos
misi ad vos circūueni vos. Rogaui titum
ꝛ misi cū illo fratrē. Nūquid titus vos circū

D

uenit? Nōne eodē spiritu ambulauim⁹? Nō
ne eisdē vestigijs? Oli putatis q excusem⁹

nos apud vos? Corã deo in xp̃o loquimur. Oia eni charissimi ꝓpter edificationẽ viaz. Timeo eni ne forte cũ venero: nõ quales vo lo iueniã vos: ⁊ ego inueniar a vobis qualẽ non vultis: ne forte contentiones: emulationes: aiositates: dissensiones: detractiones: susurrationes: inflaões: seditiones sint inter vos. Ne iterũ cũ venero humiliet me deus apud vos ⁊ lugeã multos ex his q ante peccauerũt ⁊ nõ egerũt pniam sup imũdicia ⁊ fornicatiõe ⁊ ipudicitia quã gesserũt. XIII

A
Deut.17.
Mt.18.c.
Heb.10.d.
Job.8.c.

Ecce tertio hoc venio ad vos: ut in ore duoꝝ uel triũ testiũ stabit oẽ verbũ. Predixi.n. ⁊ p̃dico: ut p̃sens vobis: ⁊ nũc absens his q ante peccauerunt ⁊ ceteris oibus: qm̃ si venero iterũ nõ parcaz. An experimentũ q̃ritis ei⁹: q in me loquitur xp̃s: Qui in vobis nõ infirmatur: sed potẽs ẽ in vobis. Nã ⁊ si crucifixus est ex infirmitate: sed viuit ex virtute dei. Nã ⁊ nos infirmi sumus in illo: sed viuem⁹ in eo ex virtute dei in vobis. Vosmetipsos téptate: si estis in fide: ipsi vos ꝓbate. An non cognoscitis vosmetipsos: q: xp̃s iesus i vobis ẽ? Nisi forte reprobi estis. Spero aũt ꝙ cognoscitis: q: nos nõ sumus reprobi. Oram⁹ aũt deuz ut nihil mali faciatis: non ut nos ꝓbati pareamus: sed ut vos qd̃ bonũ ẽ faciatis. Nos aũt ut reprobi sim⁹. Nõ possum⁹.n. aliqd aduersus veritatẽ: sed ꝓ veritate. Gaudem⁹ eniz quoniã infirmi sum⁹: vos aũt potẽtes estis. Hoc ⁊ oramus: vr̃am consumationẽ. Jdco eni hec absens scribo: ut nõ p̃ns durius agã s̃m p̃tatẽ quã dñs dedit mihi i edificationẽ ⁊ nõ i destructionẽ. De cetero fratres gaudete: p̃fecti estote: exhortamini: idipsum sapite ¶ Pacẽ habete: ⁊ deus pacis ⁊ dilectionis erit vobiscũ. Salutate iuicẽ i osculo scõ. Salutãt vos oẽs sancti. Gr̃a dñi nr̃i iesu xp̃i: ⁊ charitas dei: ⁊ coicatio sanctispũs: sit cũ omnibus vobis. Amẽ.

B

C

D
Mt.5.a.

Explicit ep̃la Pauli ad Corinthios secũda. Incipit argumẽtũ i ep̃laz ad Galathas

Galathe sunt greci. Hi verbum ṽitatis p̃mũz ab ap̃lo acceperũt: sed post discessũz ei⁹ téptati sunt a falsis ap̃lis: ut in legez ⁊ i circũcisionẽ verterent. Hos apostolus reuocat ad fidẽ veritatis: scribens eis ab epheso.

Explicit argumẽtum. Incipit ep̃la Pauli ad Galathas. Capl̃m I

Paulus apostolus nõ ab hoibus neqz p hoiez: sed p iesuz xp̃m ⁊ deũ patrẽ q suscitauit euz a mortuis: ⁊ q mecũ sunt oẽs frẽs: ecclijs galathie. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̃o ⁊ dño iesu xp̃o: q dedit semetipsuz ꝓ pctis nr̃is ut eriperet nos de p̃nti seculo nequã s̃m volũtatẽ dei ⁊ patris nr̃i: cui ẽ gloria i secula seculoꝝ amen. Miror ꝙ sic tã cito trãsferimini ab eo q vos vocauit in gr̃az xp̃i i aliud euãgeliũ: qd̃ nõ est aliud: nisi sunt aliqui q vos cõturbãt: ⁊ volũt conuertere euangeliũ xp̃i. Sed licet nos aut angelus de celo euangelizet vobis p̃ter q̃ qd̃ euãgelizauim⁹ vobis anathema sit. Sicut p̃dixi ⁊ nunc iterum dico: si qs vobis euãgelizauerit p̃ter id quod accepistis: anathema sit. Modo eni hoibus suadeo: an deo? An q̃ro hoibus placere? Si adhuc hoib⁹ placerẽ: xp̃i seru⁹ nõ essem. Notũ eni vobis facio fratres euãgeliũ qd̃ euangelizatũ ẽ a me: q: nõ ẽ s̃m hoiez. Neqz eni ego ab hoie accepi illud neqz didici: sed p reuelationẽ iesu xp̃i. Audistis.n. cõuersationẽ meã aliqñ in iudaismo: qm̃ supra modũ p̃sequebar ecclesiã dei: ⁊ expugnabã illã: ⁊ ꝓficiebã i iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abũdãtius emulator existẽs paternarũ mearũ traditionũ. ¶ Cum aũt placuit ei q me segregauit ex vtero matris mee: ⁊ vocauit p grãm suã ut reuelaret filiũ suũ i me: ut euãgelizarẽ illũ in gẽtibus: ꝯtinuo nõ acqeui carni ⁊ sanguini. Neqz veni hierosolymã ad ãtecessores meos ap̃los: sz abij in arabiã ⁊ iterũ reuersus sum damascum. Deinde post ãnos tres veni hierosolymã videre petrũ ⁊ mãsi apud eũ dieb⁹ quindecim. Aliũ aũt ap̃loꝝ vidi neminẽ nisi iacobũ fratrẽ dñi. Que aũt scribo vobis: ecce corã deo q: nõ mentior. Deinde veni i partes syrie ⁊ cilicie. Erã aũt ignotus facie ecclesijs iudee: q̃ erãt i chusto. Tm̃ aũt auditũ habebãt: qm̃ qui p̃sequebatur nos aliquãdo: nunc euãgelizat fidẽ quã aliqñ expugnabat: ⁊ in me clarificabãt deum. II

A

B

C
1.Cor.15.b.
Act.9.a.
7.22.b.

D

Deinde post ãnos q̃tuordecim iteruz ascẽdi hierosolymã cum barnaba assumpto ⁊ tito. Ascendi aũt s̃m reuelationẽ ⁊ contuli cũ illis euãgeliũ qd̃ predico in gẽtibus. Seorsuz aũt his q videbantur aliqd eẽ: ne forte i vacuũ currerẽ aut cucurrissem. Sed neqz titus q mecũ erat: cũ esset gẽtilis cõpulsus ẽ circũcidi: sed propter subintroductos falsos fratres q subintroierũt

A

explorare libertatē n̄ram quā habemus in xp̄o iesu: ut nos in seruitutē redigerēt. Qui bus neq3 ad horā cessim⁹ subiectioni: ut ve ritas euāgelij pmaneat apud vos. Ab his aūt qui videbant̄ esse aliquid: quales aliq̄n fuerint nihil mea interest. ¶ Deus enī psonā hoīs nō accipit. Mihi.n. qui videbant̄ esse aliquid nihil cōtulerūt: sed econtra cū vidis sent q̄ creditū est mihi euāgeliū pputij: sicut ⁊ petro circūcisionis: q enim operatus ē pe tro in apl'atū circūcisionis: operatus ē ⁊ mi hi int̄ gentes: ⁊ cū cognouissent gratiā que data ē mihi iacob ⁊ cephas ⁊ iohānes q vi debant̄ colūne esse: dextras dederūt mihi ⁊ barnabe societatis: ut nos in gentes: ipsi aūt in circūcisionē: tm̄ ut paupe2 memores esse mus. Qd̄ etiā sollicitus fui hoc ipsū3 facere. Cū aūt venisset petrus antiochiā: in faciē ei restiti: q2 rephensibilis erat. Priꝰ.n. q̄3 ve nirēt q̄dā a iacobo: cū gentib⁹ edebat. Cum aūt venissent subtrahebat ⁊ segregabat se: ti mens eos q ex circūcisione erāt. Et simula tioni ei⁹ cōsenserūt ceteri iudei: ita ut ⁊ bar nabas duceret̄ ab eis in illā simulationem. Sed cū vidissem q̄ nō recte ambularent ad veritatē euangelij: dixi cephe corā oib⁹: Si tu cū iudeus sis: gentilit̄ viuis: ⁊ nō iudaice quō gētes cogis iudaizare? Nos natura iu dei: ⁊ nō ex gentib⁹ pctōres. Scientes autē3 q̄ nō iustificat̄ hō ex operib⁹ legis: nisi per fidē iesu xp̄i: ⁊ nos in xp̄o iesu credimus: ut iustificemur ex fide xp̄i: ⁊ non ex operib⁹ le gis. Propter qd̄ ex operib⁹ legis nō iustifi cabit̄ ois caro. Qd̄ si q̄rētes iustificari i xp̄o īuenti sumus ⁊ ipsi pctōres: nūq̄d xp̄s pec cati minister ē? Absit. Si.n. q̄ destruxi iterū hec reedifico: puaricatorē me constituo. Ego enī p legē legi mortuus sum: ut deo viuam. Christo cōfixus sū3 cruci. Viuo aūt iam nō ego: viuit vero in me xp̄s. Qd̄ aūt nūc viuo in carne: in fide viuo filij dei: q dilexit me ⁊ tradidit seipsum p me. Non abijcio grām dei. Si.n. p legem iusticia: ergo gratis xp̄s mortuus est.

III

O Insensati galathe: qs vos fascinauit non obedire veritati? Añ quo2 ocu los xp̄s iesus pscriptus ē: ⁊ in vob crucifixus. Hoc solum a vobis volo discere: ex operib⁹ legis spiritū accepistis: an ex au ditu fidei? Sic stulti estis ut cū spiritu ceperi tis: nūc carne cōsūmamini. Tāta passi estis sine causa: si tamen sine causa. Qui ergo tri buit vobis spiritū ⁊ operat̄ virtutes in vob ex operibus legis: an ex auditu fidei? Sicut scriptū est: ¶ abraā credidit deo: ⁊ reputatū ē illi ad iusticiam. Cognoscite ergo: q2 qui ex fide sunt: hi sunt filij abrae. Prouidēs autē scriptura: q2 ex fide iustificat gētes deus: pre nunciauit abrae: q2 benedicent̄ in te oēs gen tes. Igit̄ qui ex fide sunt: benedicent̄ cum fi deli abraam. Quicūq3 enī ex operib⁹ legis sunt: sub maledicto sunt. Scriptū est enim. ¶ Maledictus ois q nō pmanserit in oibus que scripta sunt in libro legis: ut faciat ea. Quoniā autē in lege nemo iustificat̄ apud deū: manifestū est: ¶ q2 iustus ex fide viuit. Lex aūt nō est ex fide: sed q fecerit ea: viuet in illis. Christus nos redemit de maledicto legis: factus p nobis maledictū: q2 scriptū3 ē: ¶ maledictus ois q pendet in ligno: ut in gētibus benedictio abrae fieret in xp̄o iesu ut pollicitationē spūs accipiam⁹ per fidem. ¶ Fratres s̄m hoiem dico: tamē hois confir matū testamentū nemo spernit aut superor dinat. Abrae dicte sunt pmissiones: ⁊ semi ni eius. Non dicit ⁊ seminib⁹ quasi i multis s3 quasi in vno: ⁊ semini tuo q est xp̄s. Hoc aūt dico testamentū cōfirmatū a deo q̄ post quadringentos ⁊ triginta annos facta ē lex non irritū facit ad euacuandā pmissionem. Nam si ex lege hereditas: iā nō ex pmissiōe. Abrae aūt p repromissionē donauit deus. Quid igit̄ lex? Propt̄ trāsgressionē posita ē: donec veniret semē cui pmiserat: ordina ta p āgelos i manu mediatoris. Mediator aūt vnius nō ē: deus aūt vn⁹ ē. Lex ḡ aduer sus pmissa dei? Absit. Si enī data esset lex q̄ posset viuificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit oia sub pctō: ut pmissio ex fi de iesu xp̄i daret̄ credētibus. Priꝰ aūt q̄3 veniret fides sub lege custodiebamur: conclu si in eā fidē q̄ reuelanda erat. Itaq3 lex peda gog⁹ noster fuit i xp̄o: ut ex fide iustificemur. At vbi venit fides: iā non sumus sub peda gogo. Oēs.n. filij dei estis p fidē que ē i xp̄o iesu. ¶ Quicūq3.n. in xp̄o baptizati estis: xp̄m induistis. Nō ē iudeus neq3 grec⁹: nō est seruus neq3 liber: non est masculus neq3 femina. Omnes enim vos vnum estis in christo iesu. Si autē vos christi: ergo semen abrae estis: s̄m promissionem heredes.

Capitulū IIII

D Ico autem. Quanto tempore he res paruulus est: nihil differt a ser uo cum sit dominus omniū: sed sub tutoribus ⁊ actoribus est vsq3 ad prefinitū tempus a patre. Ita ⁊ nos cu3 essemus par uuli sub elementis mundi eramus seruien tes. ¶ At vbi venit plenitudo temporis: mi sit deus filium suum factum ex muliere fa ctum sub lege: ut eos qui sub lege erant re dimeret: ut adoptionē filiorum reciperem⁹.

B Ro.2.b. Eph.6.b. Col.3.d. Act.10.c. Ja.2.b. C D A Gen.15. Ro.4.a. Ja.2.d.

B Deut.27. Abachuc.2. Deut.21. Heb.9.c. C D Ro.6.a A 2.Timo.1.b.

Quoniam aũt estis filij dei: misit deus spm̃ filij sui in corda vr̃a clamãtẽ: abba pr̃. Itaqꝫ iam non est seruus: sed filius. Qđ si filius ⁊ heredes per deũ. Sꝫ tũc quidẽ ignorãtes deũ his q̃ nã non sunt dijs seruiebatis. Nunc aũt cũ cognoueritis deũ: imo cogniti sitis a deo: quõ conuertimini iterũ ad infirma ⁊ egena elemẽta q̃bus denuo seruire vultis? Dies obseruatis ⁊ menses ⁊ tpa ⁊ annos. Timeo vos: ne forte sine cã laborauerim in vobis. Estote sicut ego: qꝛ ⁊ ego sicut vos. Frĩs obsecro vos: nihil me lesistis. Scitis aũt qꝛ p infirmitatẽ carnis euangelizaui vobis iã pridem: ⁊ tẽptationem vr̃am i carne mea nõ spreuistis neqꝫ respuistis: sed sicut angelũ dei excepistis me sicut xp̃m iesum. Ubi est ergo beatitudo vr̃a? Testimoniũ eni phibeo vobis: qꝛ si fieri posset oculos vestros eruissetis ⁊ dedissetis mihi. Ergo inimicus vobis factus sum verũ dicẽs vobis? Emulantur vos nõ bene: sꝫ excludere vos volũt vt illos emulemini. Bonũ aũt emulamini in bono semp: ⁊ nõ tm̃ cũ p̃ns sum apud vos. Filioli mei quos iterũ parturio donec formetur xp̃s in vobis. Uellẽ aũt esse apud vos mõ ⁊ mutare vocẽ meã: qm̃ confundor i vobis. Dicite mihi: q̃ sub lege vultis eẽ. Legẽ non legistis. ¶ Scriptum ẽ eni: qꝛ abraã duos filios hũit: vnũ de ancilla: ⁊ vnũ de libera. Sed q̃ de ancilla sm̃ carnẽ natus est: qui aũt de libera: p repromissionẽ. Que sunt per allegoriam dicta. Hec.n. sunt duo testamẽta. Unũ quidem in monte sina in seruitutẽ generans que est agar. Sina enim mons est i arabia q̃ coniunct⁹ est ei: que nũc est hierusalem ⁊ seruit cũ filijs suis. Illa aũt que sursum est hierusalem libera ẽ q̃ est mr̃ nr̃a. Scriptũ ẽ enĩ: ¶ Letare sterilis q̃ nõ paris: erũpe ⁊ clama q̃ nõ parturis: qꝛ multi filij deserte magis qꝫ ei⁹ q̃ hꝫ virũ. Nos aũt frĩs sm̃ ysaac pmissiõis filij sum⁹. Sꝫ quõ tũc is q̃ sm̃ carnẽ nat⁹ fuerat persequebatur eũ q̃ sm̃ spiritũ: ita ⁊ nũc. Sed quid dicit scriptura? ¶ Eijce ancillam ⁊ filium eius. Nõ enĩ heres erit filius ancille cũ filio libere. Itaqꝫ frĩs nõ sum⁹ ancille filij: sꝫ libere: q̃ libertate nos christus liberauit. V

[margin: Gene. 21. — B — Isa. 54. Esa. 54. Lu. 23. d. — Gen. 21. — A — Cor. 6. c. — ...c. 15. a. — ...cle. 13. — B]

¶ State: ⁊ nolite iterũ iugo seruitutis cõtineri. Ecce ego paul⁹ dico vobis: qm̃ si circũcidamini christus vobis nihil pderit. Testificor aũt rursus oĩ hoĩ circũcidẽti se: qm̃ debitor ẽ vniuerse legis faciẽde. Euacuati estis a xp̃o: q̃ i lege iustificami a grã excidistis. Nos.n. spũ ex fide spem iustitie expectamus. Nã i xp̃o iesu neqꝫ circũcisio aliquid valet: neqꝫ preputiũ: sed fides que p charitatẽ operatur. Currebatis bene. Quis vos impediuit veritati nõ obedire? Nemini consenseritis. Persuasio hec non est ex eo qui vocat vos. ¶ Modicũ fermentũ totã massaꝫ corrumpit. Ego confido in vobis i dño: q̃ nihil aliud sapietis. Qui aũt conturbat vos: portabit iudiciũ quicũqꝫ ẽ ille. Ego autem frĩs si circũcisionẽ adhuc p̃dico: quid adhuc persecutiõem patior? Ergo euacuatum est scandalum crucis. Utinam abscindantur qui vos conturbãt. Uos enim in libertatem vocati estis fratres: tm̃ ne libertatẽ in occasionẽ detis carnis: sꝫ per charitatem spũs seruite inuicẽ. Omis.n. lex in vno sermone impleť: ¶ diliges pximũ tuũ sicut teipsum. Quod si inuicem mordetis ⁊ comedetis: videte ne abinuicem consumamini. Dico autem in christo. Spiritu ambulate. ¶ ⁊ desideria carnis nõ pficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum: spirit⁹ autem aduersus carnem. Hec eni sibi inuicẽ aduersantur: vt non quecũqꝫ vultis illa faciatis. Quod si spiritu ducemini nõ estis sub lege. Manifesta sunt autẽ opera carnis que sunt fornicatõ: immunditia: ipudicitia: luxuria: idolorũ seruitus: veneficia: inimicitie: contentiões: emulatõesť: ire: rixe: dissensiões: secte: inuidie: hõicidie: ebrietatesť: comessatõesť: ⁊ his silia: q̃ p̃dico vobis sicut p̃dixi: qm̃ q̃ talia agũt: regnũ dei non consequenť. ¶ Fruct⁹ aũt spũs est charitas: gaudiũ: pax: patiẽtia: benignitas: bonitas: longanimitas: mãsuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. ¶ Aduersus huiuscemodi non est lex. Qui aũt sunt christi carnem suam crucifixerũt cum vitijs ⁊ cõcupiscentijs.

[margin: 1. Cor. 5. b. — C — Leu. 19. Mt. 22. g. Mar. 12. e. L. 10. g. Ro. 13. c. Ia. 2. b. Ro. 13. d. 1. Pe. 2. b. — D — Ezech. 47. Apoc. 22. a. Ro. 13. d. 1. Pe. 2. b.]

VI

Si spiritu viuim⁹: spiritu ambulem⁹. Non efficiamur inanis glorie cupidi inuicem puocantes: inuicẽ inuidẽtes. ¶ Frĩs: ⁊ si p̃occupatus fuerit hõ in aliquo delicto: vos q̃ spũales estis hui⁹ instruite in spũ lenitatis: considerans teipsum: ne ⁊ tu tẽpteris. Alter alteri⁹ onera portate: ⁊ sic adimplebitis legẽ xp̃i. Naꝫ si quis existimat se aliquid eẽ cũ nihil sit: ipse se seducit. Opus aũt suũ pbet vnusquisqꝫ ⁊ sic in semetipso tm̃ gloriã hẽbit ⁊ nõ i altero. Unusquisqꝫ.n. onus suũ portabit. Cõmunicet aũt his q̃ cathecizať verbo: ei q̃ se cathecizat in oĩbus bonis. Nolite errare: deus non irrideť. ¶ Que eni seminauerit hõ: hec ⁊ metet. Quoniã si seminat in carne sua: de carne ⁊ metet corruptionẽ: qui aũt seminat in spiritu: de spũ metet vitam eternam. ¶ Bonũ aũt facientes non deficiamus: tpe enim suo metemus nõ deficiẽtes. Ergo dum tẽpus habemus operemur bonũ ad oẽs: maxime aũt ad domesticos fidei. Uidete qualib⁹ litteris scripsi vobis mea manu. Quicũqꝫ enim volunt placere in carne: hi cogũt vos circũcidi

[margin: A — Mt. 18. c. Luc. 17. a. — B — prouer. 22. 1. Cor. 15. d. Hiere. 12. 2. Cor. 9. b. 2. Thes. 3. c. — C]

tum ut crucis xpi psecutionem non patiant᷑. Neqꝫ.n. q circūcidunt᷑: legē custodiunt: sed volūt vos circūcidi: ut i carne vr̄a glorient᷑. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dn̄i nr̄i iesu xpi: p quē mihi mūdus crucifixus est: ⁊ ego mundo. In xpo.n. iesu neqꝫ circūcisio aliqd valet: neqꝫ preputiū: sed noua creatura. Et qcūqꝫ hāc regulam secuti fuerint: pax sup illos ⁊ misericordia ⁊ sup isrl̄ dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego.n. stigmata dn̄i iesu i corpe meo porto. Gr̄a dn̄i nr̄i iesu xpi cū spū vr̄o fratres. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Galathas. Incipit argumentū i ep̄laꝫ ad Ephesios.

Ephesij sunt asiani. Hi accepto verbo veritatis: pstiterunt in fide. Hos collaudat ap̄lus: scribēs eis a roma de carcere per tychicum diaconē.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la Pauli ad Ephesios. Caplm I

Paulus apostolus xpi iesu p volūtatē dei: oībus sanctis q sunt ephesi ⁊ fidelib⁹ i xpo iesu Gr̄a vobis ⁊ pax a deo patre nr̄o ⁊ dn̄o iesu christo. Bn̄dictus de⁹ ⁊ pater dn̄i nr̄i iesu xpi q benedixit nos i oī benedictione spūali i celestibus i xpo: sicut elegit nos i ipso ante mundi cōstitutionē: ut essemus sancti ⁊ imaculati i cōspectu ei⁹ in charitate. Qui predestinauit nos i adoptionē filioꝝ p iesum xpm i ipsum ɓm ꝓpositū volūtatis sue in laudē glie gr̄e sue: in q̄ gratificauit nos i dilecto filio suo: in quo habem⁹ redēptionē p sanguinē eius remissionē pctōꝝ ɓm diuitias gr̄e ei⁹ q̄ superabūdauit in nobis in oī sapia ⁊ prudētia: ut notū faceret nobis sacrm̄ volūtatis sue ɓm bn̄placitū ei⁹ qd̄ ꝓposuit in eo in dispēsatione plenitudinis tempoꝝ istaurare oia i xpo q̄ in celis ⁊ q̄ in terra sunt in ipso. ¶ In quo etiā nos sorte vocati sum⁹ predestinati ɓm ꝓpositū eius q opat᷑ oia ɓm cōsiliū volūtatis sue: ut simus in laudē glorie e⁹ nos q ań sperauimus i xpo. In quo ⁊ vos cū audissetis verbū veritatis euāgeliū salutis vr̄e: in quo ⁊ credētes signati estis spū ꝓmissionis scō: qui ē pignus hereditatis nr̄e in redēptionē acq̄sitionis i laudē glorie ipsius. Propterea ⁊ ego audiēs fidē vr̄am q̄ ē in christo iesu: ⁊ dilectionē in oēs sanctos: non cesso gratias agens ꝓ vobis memoriā vr̄i faciēs i orōnibus meis: ut de⁹ dn̄i nr̄i iesu xpi pater glie det vobis spm̄ sapie ⁊ reuelationis in agnitionē eius illuminatos oculos cordis vr̄i: ut sciatis q̄ sit spes vocationis ei⁹: ⁊ q̄ diuitie glorie hereditatis ei⁹ in scīs: ⁊ q̄ sit supereminēs magnitudo virtutis ei⁹ i nos q credimus ɓm opationē potentie v̄tutis ei⁹ quā operatus ē in xpo suscitās illū a mortuis: ⁊ cōstituēs ad dexterā suā i celestib⁹ supra oēꝫ p̄ncipatū ⁊ ptātem ⁊ virtutem ⁊ dn̄ationē: ⁊ oē nomē qd̄ noīat᷑ nō solū in hoc seculo: sed etiā in futuro: ⁊ oīa subiecit sub pedibus ei⁹ Et ipsum dedit caput supra oēm ecclesiam q̄ ē corp⁹ ipsius: ⁊ plenitudo ei⁹ q oīa in oīb⁹ adimplet᷑. II

Et vos cōuiuificauit cū essetis mortui delictis ⁊ peccatis vr̄is: in quib⁹ aliquando ambulastis ɓm seculū mundi hui⁹ ɓm p̄ncipē ptātis aeris huius: spūs q nunc operat᷑ in filios diffidētie: in qbus ⁊ nos oēs aliqń cōuersati sumus in desiderijs carnis nr̄e faciētes volūtatē carnis ⁊ cogitationuꝫ ⁊ eram⁹ natura filij ire sicut ⁊ ceteri. De⁹ aūt q diues ē in misericordia ꝓpter nimiā charitatē suā qua dilexit nos: ⁊ cū essemus mortui peccatis: cōuiuificauit nos in xpo cuius gr̄a estis saluati: ⁊ cōresuscitauit ⁊ cōsedere fecit in celestibus: in xpo iesu ut ostenderet i seculis superuenientibus abundantes diuitias gratie sue in bonitate super nos in xpo iesu. Gratia.n. estis saluati per fidem ⁊ hoc non ex vobis. Dei enim donum est: non ex operibus: ut ne qs glorıet᷑. Ipsius enim sumus factura: creati in christo iesu in operib⁹ bonis: q̄ preparauit deus ut in illis ambulemus. Propter qd̄ memores estote q̄ aliqń vos qui gētes eratis in carne q dicebamini preputiū ab ea que dicit᷑ circūcisio in carne manufacta: qui eratis illo in tp̄e sine christo alienati a conuersatione israel ⁊ hospites testamentoꝝ ꝓmissionis spem non habentes ⁊ sine deo in hoc mundo. Nūc aūt in christo iesu vos q aliquādo eratis longe: facti estis ꝓpe in sanguine christi. Ipse.n. ē pax nostra qui fecit vtraqꝫ vnum: ⁊ medium parietem macerie soluens inimicitias in carne sua: legem mandatorum decretis euacuans: ut duos condat in semetipso in vno nouo homine faciēs pacē: ut recōciliet ambos i vno corpe deo p crucē interficiēs inimicitias i semetipso: ¶ ⁊ veniens euāgelizauit pacē vobis q longe fuistis: ⁊ pacē his q ꝓpe: qm̄ p ipsū habem⁹ accessū ābo i vno spū ad prēꝫ Ergo iam non estis hospites ⁊ aduene: sed

B A C Col.1.b. C
D A B C D Luc.2.b. Heb.4.a.

estis cives sanctorum et domestici dei superedificati super fundamentū aplōꝝ et ꝓphāꝝ ipso summo angulari lapide christo iesu: in quo omnis edificatio ꝯstructa crescit in templum sanctum in dn̄o. In quo et vos coedificamini in tabernaculum dei in spiritusancto. III

A

Huius rei grā ego paulus vinctꝰ xp̄i iesu ꝓ vobis gētibꝰ: si tamē audistis dispensatiōem grē dei q̄ data ē mihi in vobis qm̄ sm̄ reuelatōez notū mihi factū ē sacr̄m: sic̄ supra scripsi i breui, ꝓut potestis legētes itellige̅ prudētiā meā i misterio xp̄i: qd̄ alijs gnāonibꝰ nō ē agnitū filijs hoīm: sicuti nūc reuelatū ē scīs aplīs eiꝰ et ꝓphis i spū eē gentes coheredes et ꝯcorpales et ꝯparticipes ꝓmissionis i xp̄o iesu p euāgeliū: ¶ cuius factꝰ sum ego minister sm̄ donū grē dei q̄ data ē mihi sm̄ opatōēm v̄tutis eiꝰ. Mihi. n. oīm scōꝝ minimo data ē grā hec: in gētibꝰ euāgelizare inuestigabiles diuitias xp̄i: et illūinare oēs q̄ sit dispēsatio sacri abscōditi a secul' i deo q oīa creauit: vt inotescat p̄ncipatibꝰ et ptātibꝰ i celestibꝰ p ecclesiam mltiformis sapia dei: sm̄ p̄finitiōēm seculoꝝ quā fecit i xp̄o iesu dn̄o nr̄o: i q̄ hēmꝰ fiduciā et accessum i ꝯfidētia p fidē eius. Propter qd̄ peto ne deficiatis i tribulatōibꝰ meis p vobis que ē glīa vr̄a. Huiꝰ rei grā flecto genua mea ad pr̄em dn̄i nr̄i iesu xp̄i ex q̄ oīs p̄rnitas in celis et i t̄ra noīatur: vt det vob̄ sm̄ diuitias glīe sue v̄tutem corroborari per spiritum eius i interiori hoīe christū habitare p fidem cordibꝰ vestris: in charitate radicati et fundati: ¶ vt possitis ꝯprehēdere cum oībus sanctis que sit latitudo et lōgitudo et sublimitas et ꝓfundum. Scire etiā supereminētem sciētie charitatem christi et ipleamini in omnem plenitudinē dei. Ei aūt qui potens est omia facere supabundant q̄ȝ petimus: aut intelligimꝰ sm̄ virtutē que operatur in nobis: ipsi gloria i ecclesia et i xp̄o iesu in omnes generationes seculi seculorum. Amen. IIII

B

1.Cor.4.a.

C

D

Apoc.21.c.

Job.11.

Obsecro itaqȝ vos ego vinctus in domino: vt digne ambuletis vocatione q̄ vocati estis: cū omni humilitate et mansuetudine: cū patientia supportantes inuicem in charitate. Solliciti seruare vnitatē spiritꝰ in vinculo pacis. ¶ Unū corpus et vnus spiritus: sicut vocati estis in vna spe vocationis vestre. Unus dn̄s: vna fides: vnū baptisma Unus deus et pr̄ oīum qui sup oēs et per omnia: et i omnibus nobis. ¶ Unicuiqȝ aūt nr̄m data est grā sm̄ mensuram donatiōis christi Propt̄ qd̄ dicit: ¶ Ascēdens in altū captiuā duxit captiuitatē dedit dōa hoībꝰ. Qd̄ āt ascēdit qd est nisi qr et descendit p̄mū i inferiores ptes terre. ¶ Qui descēdit: ipse est et q ascēdit

A

1.Cor.7.c.

Ro.12.b.

1.Cor.12.b.

Apoc.21.c.

2.Cor.10.c.

Ps.67.

B

Jo.3.c.

sup oēs celos vt adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdam qdem apostolos: quosdam aūt prophetas: alios vero euāgelistas alios aūt pastores et doctores ad cōsūmationē sanctorum i opus ministerij i edificationem corporis christi: donec occurramꝰ omnes in vnitatem fidei et agnitiōis filij dei i virum pfectum in mensurā etatis plenitudinis christi vt iam non simus paruuli fluctuātes: et circumferamur oī vento doctrine in nequitia hominū: in astucia ad circūuentionē erroris. Ueritatem aūt facientes in charitate crescamꝰ in illo p omnia q est caput christus: ex quo totū corpus cōpactū et cōnexum p omnem iuncturam sūministrationis sm̄ operationē in mēsuram vniuscuiusqȝ mēbri augmentum corporis facit: in edificationem sui in charitate. Hoc igitur dico et testificor in dn̄o: ¶ vt iā nō ambuletis sicut gentes ambulāt in vanitate sensus sui: tenebris obscuratū hētes intellectum: alienati a vita dei p ignorātiam q̄ ē in illis ꝓpter cecitatē cordis ipsoꝝ: qui desperātes semetipsos tradiderūt impudicicie in operatiōēm imunditie oīs: in auariciā. Uos āt nō ita didicistis christū: si tn̄ illum audistis et in ipso edocti estis sicut ē veritas in iesu. Deponite vos sm̄ p̄stinam ꝯuersatiōem veterē hominem q corrūpit sm̄ desideria erroris. Renouamini aūt spiritu mentis vestre: et induite nouū hoiem qui sm̄ deū creatus est i iusticia et scitate veritatis. ¶ Propter qd̄ deponētes mendaciū: loqmini veritatē vnusqsqȝ cū ꝓximo suo: quoniam sumꝰ inuicem mēbra. ¶ Irascimi et nolite peccare. Sol non occidat sup iracūdiam vr̄am. Nolite locū dare diabolo. Qui furabat iam nō furet magis āt laboret opando māibꝰ suis qd̄ bonū est: vt hēat vn̄ tribuat necessitatē patiēti. Ois sm̄o malus ex ore vr̄o non ꝓcedat: sed si qs bonꝰ ad edificatiōem fidei vt det grām audiētibꝰ. Et nolite ꝯtristare spm̄ scm̄ dei in q̄ signati estis in die redēptionis. Ois amaritudo et ira et indignatio: et clamor: et blasphemia tollat a vobis: cū omni malicia. ¶ Estote aūt inuicem benigni misericordes: donantes inuicē: sicut et deus in xp̄o donauit vobis. V

Esaie.45.

C

Ro.1.c.

1.Pe.2.a.

Col.3.b.

Ro.6.a.

Heb.12.a.

Col.3.b.

Ps.4. D

Ja.4.b.

1.Pe.4.a

Col.3.b.

A

Estote ergo imitatores dei sicut filij charissimi: et ambulate in dilectione sicut et christus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiā deo i odorē suauitatis. ¶ Fornicatio autem et omnis immūdicia aut auaritia nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos: aut turpitudo: aut stultiloquium: aut scurrilitas que ad rem non pertinet: sed magis gratiarum actio Hoc enim scitote itelligentes: qr omnis forni

1.Cor.4.d.

Phil.3.c.

1.Jo.4.d.

Jo.13.g.

Ja.1.c.

B

catoꝛ: aut imundus: aut auarus quod est idoloꝝ seruit⁹: nõ habet hereditatẽ i regno xpi ⁊ dei. Nemo vos seducat inanibus ṽbis ꝓpter hec eni venit ira dei i filios diffidẽtie

Job.12.c.

Nolite ergo effici participes eoꝝ. ¶ Eratis n. aliquando tenebre: nunc autem lux in domino. Ut filii lucis ambulate: Fructus enim lucis ẽ in omni bonitate ⁊ iusticia ⁊ veritate. Probãtes quid sit bñplacitũ deo. Et nolite coicare operib⁹ infructuosis tenebrarũ: magis aũt redarguite. Que eni i occulto fiunt ab ipsis turpe ẽ ⁊ dicere. Oia aũt q̃ arguunt a lumine manifestant. Oẽ eni qd manifestatur lumẽ ẽ. Propter qd dicit: Surge q dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illumiabit te xps

C

Col.4.b.

¶ Videte itaq̧ fratres quõ caute ambuletis nõ q̃si insipiẽtes sed ut sapiẽtes: redimẽtes tẽpus: qm̃ dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudẽtes: ¶ sed intelligẽtes q̃ sit volũtas dei.

Ro.12.a.
Thessã.4.a.

Et nolite inebriari vino i quo ẽ luxuria: sed implemini spũscõ: loquẽtes vobmet ipsis i psalmis: hymnis: ⁊ cãticis spiritalib⁹ cantantes ⁊ psallentes in cordib⁹ vr̃is dño: grãs agẽtes semp ꝓ oibus in noie dñi nr̃i iesu xpi deo ⁊ patri. Subiecti iuicẽ: i timore xpi.

Col.3.c.
1.Pe.3.a.
D

¶ Mulieres viris suis subdite sint sicut dño: qm̃ vir caput est mulieris: sicut xps caput ẽ ecclie: ipse saluator corpis ei⁹. Sed sicut ecclia subiecta ẽ xpo: ita ⁊ mulieres viris suis in oibus.

Col.3.c.

¶ Viri diligite vxores vestras sicut ⁊ xps dilexit ecclia3: ⁊ seipsũ tradidit ꝓ ea ut illã scificaret: mũdans eã lauacro aque in verbo vite: ut exhiberet ipse sibi gloriosã ecclíam non habentẽ maculã: aut rugã: aut aliqd huiusmõi: sed ut sit scã ⁊ immaculata. Ita ⁊ viri debent diligere vxores suas: ut corpa sua. Qui suã vxorẽ diligit: seipsũ diligit. Nemo eni vnq̃ carnẽ suã odio habuit: sed nutrit ⁊ fouet eam sicut ⁊ xps ecclesiã: qi mẽbra sumus corpis ei⁹ de carne ei⁹ ⁊ de ossibus ei⁹.

Gen.2.
2.Esdre.4.
Mt.19.b.
Mr.10.a.
1.Cor.6.d.
A

¶ Propt̃ hͦ relinquet hõ patrẽ ⁊ matrẽ suã: ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erũt duo in carne vna. Sacrm̃ hoc magnũ ẽ. Ego aũt dico in xpo ⁊ in ecclia. Verũtamẽ ⁊ vos singuli vnusq̧sq̧ vxorẽ suam: sicut seipsũ diligat: vxor aũt timeat virũ suũ. VI

Col.3.d.
Exo.20.
Mt.19.c.
Luc.13.d.
Mr.10.c.
Eccle.3.
Col.3.d.
1.Pe.2.c.

FIlij obedite parẽtib⁹ vr̃is in dño. Hoc. n. iustũ ẽ. ¶ Honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuã: qd ẽ mandatũ p̃mum i ꝓmissione: ut bene sit tibi: ⁊ sis longeu⁹ sup terrã. Et vos patres nolite ad iracundiã prouocare filios vr̃os: sed educate illos in disciplina ⁊ correptione dñi. ¶ Serui obedite dominis carnalib⁹ cũ timore ⁊ tremore: i simplicitate cordis vr̃i sicut xpo: nõ ad oculum seruiẽtes quasi hoib⁹ placentes: sed ut serui xpi facientes volũtatẽ dei ex aĩo cũ bona volũtate seruientes sicut dño: ⁊ nõ hoibus: sciẽtes qm̃ vnusq̧sq̧ qdcũq̧ fecerit bonũ hoc recipiet a dño siue seruus siue liber.

B
Leuit.19.
Ro.2.b.
Col.3.d.
Act.10.c.
Ja.2.b.
1.Pe.1.c.
Col.3.b.

Et vos dñi eadẽ facite illis remittẽtes minas: scientes qr ⁊ illoꝝ ⁊ vester dñs ẽ in celis: ¶ ⁊ psonarũ acceptio nõ ẽ apud deũ. De cetero fratres cõfortamini in dño: ⁊ in potentia virtutis eius. ¶ Induite vos armaturã dei ut possitis stare aduersus insidias diaboli: qm̃ nõ ẽ nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ: sed aduersus p̃ncipes ⁊ ptãtes: aduersus mũdi rectores tenebrarũ harũ: cõtra spiritalia neque i celestib⁹.

C

Propterea accipite armaturã dei: ut possitis resistere in die malo: ⁊ in oibus pfecti stare. State ergo succincti lũbos vr̃os in veritate: ⁊ induti loricã iusticie: ⁊ calciati pedes i ꝑparationẽ euãgelii pacis.

Esaie.59.
1.The.5.b.

¶ In oibus sumentes scutũ fidei in quo possitis oia tela nequissimi ignea extinguere: ⁊ galeã salutis assumite: ⁊ gladiũ spũs qd ẽ verbũ dei: ꝑ oẽm orõnẽ ⁊ obsecrationẽ orãtes omni tpe in spũ: ⁊ in ipso vigilãtes in oĩ instãtia ⁊ obsecratione ꝓ omnib⁹ sanctis ⁊ ꝓ me: ut det mihi sermo in apertione oris mei cũ fiducia notũ facere mysteriũ euangelii: ꝓ quo legatione fungor in cathena ista: ita ut in ipso audeã ꝓut oportet me loqui.

D

Ut autẽ ⁊ vos sciatis q̃ circa me sunt: quid agã: oia vobis nota faciet tychicus charissimus frater ⁊ fidelis mĩster i dño: quem misi ad vos i hͦ ipsũ ut cognoscatis q̃ circa nos sunt: ⁊ cõsolet̃ corda vr̃a. Pax fratribus: ⁊ charitas cũ fide a deo patre nr̃o ⁊ dño iesu xpo. Grã cũ omnib⁹ q diligunt dñm nr̃m iesum xpm in incorruptione. Amen.

Explicit epl̃a Pauli ad Ephesios. Incipit argumẽtũ in epl̃am ad Philippenses.

PHilippenses sunt macedones Hi accepto ṽbo veritatis pstiterũt in fide: nec receperũt falsos apl̃os. Hos collaudat apostolus: scribens eis a roma de carcere p epaphroditũ.

Explicit argumentũ. Incipit epl̃a Pauli ad Philippẽses. Capitulũ I

A

PAulus et timotheus serui iesu christi omnib⁹ sanctis in xpo iesu q sunt philippis cũ epis ⁊ diaconibus. Grã vobis ⁊ pax a deo prẽ nr̃o ⁊ dño iesu xpo. Grãs ago deo meo in omni memo

ria vr̃i semꝑ in cũctis orõnib⁹ meis ꝓ oib⁹ vobis cũ gaudio deprecationẽ faciẽs super cõicatiõe vr̃a i euãgelio xp̃i a p̃ma die vsq₃ nũc: cõfidẽs hoc ipsum: q₂ q̃ cepit in vobis opus bonũ: ꝑficiet vsq₃ in diem christi iesu. Sicut est mihi iustũ hoc sentire ꝓ omnibus vobis: eo φ habeã vos in corde ⁊ in vinculis meis ⁊ in defensione ⁊ cõfirmatione euãgelij: socios gaudij mei oẽs vos esse. Testis enĩ mihi est de⁹: quõ cupiã oẽs vos esse i viscerib⁹ iesu xp̃i. Et hoc oro: ut charitas vr̃a magis ac magis abũdet in oi scientia ⁊ i oi sensu: ut ꝓbetis potiora ut sitis sinceres ⁊ sine offensa in diẽ xp̃i: repleti fructu iusticie ꝑ iesum xp̃m in gloriã ⁊ laudẽ dei. Scire aũt vos volo fratres: q₂ q̃ circa me sunt: magis ad ꝓfectũ venerũt euãgelij: ita ut vincula mea manifesta fierẽt in xp̃o in oi pretorio ⁊ i ceteris oibus: ut plures e fratrib⁹ in dño cõfidentes in vinculis meis: abũdantius auderent sine timore verbũ dei loq̃. Quidã q̃dẽ ⁊ ꝓpter inuidiã ⁊ cõtentionẽ: quidã autẽ ⁊ ꝓpter bonã voluntatẽ xp̃m predicãt. Quidã ex charitate: sciẽtes q̃m in defensione euãgelij positus sum. Quidã aũt ex cõtentione xp̃m annũciant nõ sincere: existimãtes pressurã se suscitare vinculis meis. Quid enim? Dũ oimodo siue ꝑ occasionẽ: siue ꝑ veritatẽ christus annũciet̃: ⁊ in h̃ gaudeo: sed ⁊ gaudebo. Scio eni q₂ hoc mihi ꝓueniet ad salutẽ: ꝑ vr̃am orõnẽ ⁊ subministrationẽ spũs iesu xp̃i: s̃m expectationẽ ⁊ spem meã q₂ i nullo cõfundar: sed i oi fiducia sicut semꝑ ⁊ nũc magnificabit̃ christus in corpore meo: siue ꝑ vitã: siue ꝑ mortẽ. Mihi enĩ viuere christ⁹ ẽ: ⁊ mori lucrũ. Q̃d si viuere in carne: hic mihi fructus opis ẽ: ¶ ⁊ q̃d eligã ignoro: coartor aũt e duob⁹ desideriũ hñs dissolui: ⁊ esse cũ christo multomagis melius: ꝑmanere aũt in carne: necessariũ ꝓpt̃ vos. Et hoc cõfidẽs scio q₂ manebo ⁊ ꝑmanebo oibus vobis ad ꝓfectũ vr̃m ⁊ gaudiũ fidei: ut gratulatio vestra abundet in christo iesu in me: ꝑ meũ aduentũ iterũ ad vos. Tm̃ digne euãgelio xp̃i cõuersamini: ut siue cũ venero ⁊ videro vos siue absens audiã de vobis: q₂ statis in vno spũ vnanimes: collaborãtes fidei euãgelij: ⁊ in nullo terreamini ab aduersarijs q̃ ẽ illis causa ꝑditionis: vobis aũt salutis. Et hoc a deo. Quia vobis donatũ ẽ ꝓ christo: non solũ ut in eũ credatis: sed ut etiã ꝓ illo patiamini: idẽ certamẽ habẽtes quale ⁊ vidistis in me: ⁊ nũc audistis de me.

2. Reg. 2. 4. Daniel. 13.

B C B A

II

Si qua ergo cõsolatio in christo: si q̃d solatiũ charitatis: si qua societas spiritus: si qua viscera miserationis: implete gaudiũ meũ: ut idẽ sapiatis eãdem charitatẽ hñtes: vnanimes: idipsũ sentientes. Nihil ꝑ ꝯtẽtionẽ neq₃ ꝑ inanẽ gloriã: s₃ i hũilitate supiores sibi inuicẽ arbitrãtes: nõ q̃ sua sũt singuli ꝯsiderãtes: s₃ ea q̃ aliorũ. Hoc.n. sentite i vobis: q̃d i christo iesu. Qui cũ in forma dei esset: nõ rapinã arbitratus ẽ esse se eq̃lẽ deo: s₃ semetipsũ exinaniuit formã serui accipiens i silitudinẽ hoiũ factus ⁊ habitu inuẽt⁹ ut hõ: humiliauit semetipsũ fact⁹ obediens vsq₃ ad mortẽ: mortẽ aũt crucis. ¶ Propt̃ q̃d ⁊ de⁹ exaltauit illũ ⁊ donauit illi nomẽ q̃d ẽ super oẽ nomẽ: ¶ ut i noĩe iesu oẽ nomẽ flectat̃ celestiũ terrestriũ ⁊ infernoꝝ: ⁊ oĩs lingua ꝯfiteat̃ q₂ dñs iesus xp̃s in glĩa ẽ dei p̃ris. Itaq₃ charissimi mei sicut semꝑ obedistis: nõ i p̃ñtia mei tm̃: s₃ multo magis nũc i absentia mea cũ metu ⁊ tremore vr̃am salutẽ opamini. De⁹ ẽ.n. q̃ opat̃ i vobis ⁊ velle ⁊ ꝑficẽ ꝓ bona voluntate. Oĩa aũt facite sine murmurationib⁹ ⁊ hesitationibus: ut sitis sine q̃rela ⁊ simplices filij dei sine reprehẽsione i medio nationis praue ⁊ ꝑuerse: int̃ q̃s lucetis sicut luminaria i mũdo v̄bũ vite ꝯtinẽtes ad glĩam meã i die xp̃i: q₂ nõ i vacuũ cucurri neq₃ in vacuũ laboraui. Sed si emulor supra sacrificiũ ⁊ obsequiũ fidei vr̃e: gaudeo ⁊ cõgratulor oib⁹ vob̃. Id ipsũ aũt ⁊ vos gaudete: ⁊ cõgratulami mihi. Spero aũt in dño iesu: timotheũ me cito mittẽ ad vos: ut ⁊ ego bono aĩo sim cognitis q̃ circa vos sũt. Neminẽ.n. habeo tã vnanimẽ q̃ sincera affectiõe ꝓ vob̃ sollicitus sit. Oẽs.n. q̃ sua sũt q̃rũt: nõ q̃ iesu xp̃i. Experimẽtũ aũt ei⁹ cognoscite: q̃m sicut p̃ri fili⁹ mecũ seruiuit i euãgelio. Hũc igit̃ spo me mittẽ ad vos: mox ut videro q̃ circa me sũt. Cõfido aũt i dño: q̃m ⁊ ipse veniã ad vos cito. Necessariũ aũt existimaui epaphroditũ fratrẽ ⁊ cooperatorẽ ⁊ cõmilitonẽ meũ: vr̃m aũt aplm̃ ⁊ ministrũ necessitatis mee: mittẽ ad vos: q̃m q̃dẽ oẽs vos desiderabat: ⁊ mestus erat ꝓpterea φ audieratis illũ infirmatũ. Nã ⁊ infirmat⁹ ẽ vsq₃ ad mortẽ: s₃ deus misertus ẽ ei⁹. Nõ solũ aũt ei⁹: verũ etiã ⁊ mei: ne tristiciã sup tristiciã haberẽ. Festinãti⁹ ẽ̃ misi illũ ut viso illo iterũ gaudeatis: ⁊ ego sine tristicia sim. Excipite itaq₃ illũ cũ oi gaudio i domino: ⁊ eiusmodi cũ honore habetote: q̃m ꝓpter op⁹ xp̃i vsq₃ ad mortẽ accessit: tradẽs aĩam suã: ut impleret id q̃d ex vobis deerat erga meũ obsequiũ.

Heb. 2. c. B
Ro. 14. b.

C B A

III

De cetero fratres mei gaudete in dño eadẽ vobis scribere mihi q̃dẽ nõ pigrũ: vob̃ aũt necessariũ. Videte canes: videte malos opãrios: videte ꝯcisionẽ.

Nos eni sumus circūcisio q spū seruim⁹ deo
ꝛ gloriamur in xp̄o iesu ꝛ nō i carne fiduciā
habētes: qq̄z ꝛ ego habeā cōfidentiā in car
ne. Si qs ali⁹ videt̄ ꝯfidere i carne: ego ma
gis circūcisus octaua die ex genere israel de
tribu beniamin: ꝗ hebreus ex hebreis: ꝭm le
gē phariseus: ꝭm emulationē ꝑsequēs eccle
siā dei: ꝭm iusticiā q̄ in lege ē ꝯuersatus sine
q̄rela. Sed q̄ mihi fuerūt lucra: hec arbitra
tus sū ꝓpter xp̄m detrimenta. Uerūtamē
existimo oia detrimētū esse ꝓpter eminentē
sciam iesu christi dn̄i mei: ꝓpter quē oia de
trimētū feci ꝛ arbitror ut stercora ut xp̄m lu
crifaciā: ut ꝛ inueniar in illo nō hn̄s meā iu
sticiā q̄ ex lege ē: sꝫ illā que ex fide ē christi ie
su: q̄ ex deo ē iusticia in fide ad cognoscēdū
illū: ꝛ virtutē resurrectionis eius ꝛ societatē
passionū illi⁹ ꝛ cōfiguratus morti ei⁹: si quo
mō occurrā ad resurrectionē q̄ ē ex mortuis
nō ꝙ iam acceperim: aut iā ꝑfectus sim. Se
quor aūt si quo modo cōprehendā in quo ꝛ
cōprehensus sū a christo iesu. Fratres ego
me nō arbitror cōprehēdisse. Unū aūt: que
qdem retro sūt obliuiscēs: ad ea ꝟo q̄ sunt
priora extendēs meipsum: ad destinatū ꝑse
quor ad brauium superne vocationis dei in
christo iesu. Quicūq̄ ꝗ ꝑfecti sumus hꝯ sen
tiamus: ꝛ si qd aliṫ sapitis: ꝛ hoc vobis de⁹
reuelabit. Uerūtamē ad quod ꝑuenim⁹: ut
idē sapiam⁹: ꝛ i eadē ꝑmaneamus regula.
ꝗ Imitatores mei estote fratres ꝛ obseruate
eos q ita ambulāt sicut habetis formā nr̄am.
Multi. n. ambulāt q̄s sepe dicebā vobis:
nūc aūt ꝛ flens dico inimicos crucis christi
quoꝝ finis interitus: quoꝝ deus venter ē: ꝛ
gloria i ꝯfusione ipsoꝝ q terrena sapiūt. No
stra aūt cōuersatio in celis ē. ꝗ Unde etiā sal
uatorē expectam⁹ dn̄m nr̄m iesum xp̄m: qui
reformabit corp⁹ humilitatis nr̄e cōfigura
tū corpi claritatis sue: ꝭm operationē ꝟtutis
sue qua etiā possit subijcē sibi oia. IIII

(Act.23.a. — B — C — 1.Cor.4.d. — Eph.5.a. — 1.Tessa.4. b — Job.13.g. — D — Gen.41. — ꝛ.49. — Esaie.19. — 4.Reg.13. — A)

Itaq̄ fratres mei charissimi ꝛ deside
ratissimi: gaudiū meū ꝛ corona mea
sic state i dn̄o charissimi. Euchodiā
rogo ꝛ sinticē deprecor idipsū sapere i dn̄o
Etiā rogo ꝛ te germane cōpar: adiuua illas
q̄ mecū laborauerūt i euāgelio cū clemente
ꝛ ceteris adiutorib⁹ meis: ꝗ quoꝝ noia sunt
i libro vite. Gaudete in dn̄o semp: iterū di
co gaudete. Modestia vr̄a nota sit oib⁹ ho
minib⁹. Dn̄s. n. ꝓpe ē. ꝗ Nihil solliciti sitis
sꝫ in oi orōne ꝛ obsecratione cū grār̄ actio
ne petitiōes vr̄e innotescāt apud deū. Et pax
dei q̄ exuperat oēm sensum custodiat corda
vr̄a ꝛ intelligētias vr̄as i christo iesu. De ce
tero fratres q̄cūq̄ sūt vera: q̄cūq̄ pudica:
q̄cūq̄ iusta: q̄cūq̄ scā: q̄cūq̄ amabilia: q̄
cūq̄ bone fame: si qua virtus: si qua laus di
sciplinē: hec cogitate: que ꝛ didicistis ꝛ acce
pistis ꝛ audistis ꝛ vidistis in me. Hec agite
ꝛ deus pacis erit vobiscū. Gauisus sū aūt
i dn̄o vehemēter: quoniā tandē aliqn̄ reflo
ruistis ꝓ me sentire sicut ꝛ sentiebatis. Oc
cupati aūt eratis. Nō q̄si ꝓpṫ penuriā dico.
Ego eni didici i quib⁹ sum sufficiēs eē. Scio
ꝛ humiliari: scio ꝛ abundare. Ubiq̄ ꝛ i oib⁹
institutus sum: ꝛ saciari ꝛ esurire: ꝛ abūdare
ꝛ penuriā pati. Oia possū: i eo q me confor
tat. Uerūtn̄ bene fecistis: coicantes tribula
tioni mee. Scitis aūt ꝛ vos philippēses ꝙ i
ꝑncipio euāgelij qn̄ ꝓfectus sum a macedo
nia: nulla mihi ecclesia coicauit in rōne dati
ꝛ accepti: nisi vos soli: q: ꝛ thessalonicam se
mel ꝛ bis i vsum mihi misistis. Non q: q̄ro
datū: sed reqro fructū abūdantē i rōne vr̄a.
Habeo aūt oia: ꝛ abūdo. Repletus sum ac
ceptis ab epaphrodito: q̄ misistis i odorem
suauitatis: ꝗ hostiā acceptā placentem deo
De⁹ aūt me⁹ impleat omne desideriū vr̄m
ꝭm diuitias suas i gloria i christo iesu. Deo
aūt ꝛ patri nr̄o gloria in secula seculoꝝ amē.
Salutate oēm sanctū i christo iesu. Salutāt
vos q mecū sunt fratres. Salutāt vos oēs
sancti: maxime aūt q de cesaris domo sunt.
Gratia dn̄i nr̄i iesu xp̄i cū spū vr̄o. Amen.

(Ecle.24. — Baruch.4. — B — Mt.5.g. — C — D — Ro.12.a.)

Explicit ep̄la Pauli ad Philippenses.
Incipit argumētū i ep̄lam ad Colossenses

Colossenses: ꝛ hi sicut laodicen
ses sūt asiani: ꝛ ipsi preuēti erāt
a pseudo ap̄lis. Nec ad hos ac
cessit ipse ap̄lus: sed ꝛ hos per
epistolā corrigit. Audierāt eni
verbum ab archippo: qui ꝛ ministerium in
eos accepit. Ergo ap̄lus iam ligatus scribit
eis ab epheso per tychicum diaconem ꝛ one
simum acolythum.

Explicit argumētū. Incipit ep̄la Pau
li ad Colossenses. Cap̄lm I

Paulus apo
stolus iesu christi per vo
luntatem dei ꝛ timotheus
frater: his q sunt colossis
sanctis ꝛ fidelibus fratri
bus in christo iesu. Gra
tia vobis ꝛ pax a deo patre nostro. Gra
tias agimus deo ꝛ patri domini nostri iesu
christi semper pro vobis orantes: audien

(A)

tes fidem vestram in christo iesu ⁊ dilectiõz quam habens in sanctos omnes ꝓpter spez que reposita ẽ vobis in celis: quã audistis i ṽbo veritatis euãgelij: qð puenit ad vos sicut ⁊ in vniuerso mũdo est: ⁊ fructificat ⁊ crescit sicut i vobis ex ea die q̃ audistis ⁊ cognouistis grãz dei ĩ veritate: sicͣ didicistis ab epaphra charissimo ꝯseruo nr̃o: q est fidelis ꝓ vobis mister xp̃i iesu. Qui ẽt mãifestauit nob̃ dilectionẽ vr̃az i spũ. Ideo ⁊ nos ex q̃ die audiuimus: nõ cessam⁹ ꝓ vob̃ orãtes ⁊ postulãtes vt ipleami agnitiõe volũtatis ei⁹ in oĩ sapia ⁊ intellectu spũitali: vt ambuletis digne deo ꝑ oĩa placẽtes in oĩ ope bono fructificantes ⁊ crescẽtes i scia dei: in oĩ ṽtute ꝯfortati ẜm potẽtiã claritatis ei⁹: in oĩ patientia ⁊ longanimitate cũz gaudio grãs agentes deo ⁊ pr̃i: q dignos nos fecit i ꝑtem sortis scõꝝ in lumĩe Qui eripuit nos de ptãte tenebraꝝ: ⁊ trãstulit in regnũ filij dilectiõis sue: ¶ In q̃ hẽm⁹ redemptionẽ ⁊ r̃missionẽ pctõꝝ. Qui ẽ imago dei inuisibilis p̃mogenit⁹ oĩs creature: qm̃ i ipso ꝯdita sunt vniuersa i celis ⁊ i t̃ra visibilia ⁊ inuisibia: Siue throni: siue dñationes: siue p̃ncipatus: siue ptãtes: oĩa ꝑ ipm̃ ⁊ in ipso creata sũt. Et ipse ẽ añ oẽs: ⁊ oĩa i ipso ꝯstant Et ipse ẽ caput corporis ecclie q est p̃ncipiũ p̃mogẽit⁹ ex mortuis: vt sit i oĩb⁹ ipse p̃matũ tenens. Quia in ipso ꝯplacuit oẽz plenitudinẽ in hitare ⁊ ꝑ eũ recõciliari oĩa in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue que in terris: siue q̃ in celis sunt. Et vos cũ essetis aliqñ alienati ⁊ inimici sensu i opib⁹ malis nũc ãt recõciliauit in corpe carnis ei⁹ ꝑ mortem: exhibere vos scõs ⁊ imaculatos ⁊ irrephensibiles corã ipo: si tñ ꝑmanetis i fide fundati ⁊ stabiles ⁊ imobiles a spe euangelij qð audistis: qð p̃dicatũ ẽ in vniuersa creatura q̃ sub celo ẽ: cui⁹ fact⁹ sum ego paul⁹ mister: q nũc gaudeo in passionibus ꝓ vobis: ⁊ adimpleo ea q̃ desunt passionũ xp̃i i carne mea ꝓ corpore ei⁹ qð est ecclia. Cuius fact⁹ sum ego mister ẜm dispẽsationẽ dei q̃ data ẽ mihi i vobis vt iplea ṽbũ dei: mysteriũ qð abscõditũ fuit a seculis: ⁊ gñatiõib⁹: nũc aũt manifestatum est scis ei⁹ qb⁹ voluit deus notas facere diuitias glie sacramẽti huius i gẽtibus: qð ẽ christus in vobis spes glie: quẽ nos ãnunciauimus corripiẽtes oẽm hoiem ⁊ docẽtes in omni sapientia vt exhibeam⁹ omnẽ hoiem ꝑfectuz in xp̃o iesu in q̃ ⁊ laboro certando ẜm operationem eius quã operatur i me in virtute.

II

Volo enim vos scire q̃lem sollicitudinem hẽam ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q sunt laodicie ⁊ quicũq3 nõ viderũt faciẽ meã in carne ⁊ ꝯsolent᷑ corda ipsoꝝ instructi i charitate: ⁊ in oẽs diuitias plenitudinis itellect⁹ i agnitõe mysterij dei ⁊ pr̃is ⁊ christi iesu: i q̃ sũt oẽs thesauri sapie ⁊ scie abscõditi. Hoc ãt dico: vt nẽo vos decipiat i sublimitate ẜmonum. Naz ⁊ si corpe absens sum: s3 spũ vobiscum sum gaudẽs ⁊ vidẽs ordinẽ vr̃m: ⁊ firmamentũ ei⁹ q̃ i xp̃o ẽ fidei vr̃e. Sicͣ g̃ accepistis iesum xp̃m dñm nr̃m: in ipo ãbulate: radicati ⁊ sup edificati in ipo: ⁊ ꝯfirmati in fide sicut ⁊ didicistis: abundãtes in illo i grãrum actiõe. Uidete ne qs vos decipiat ꝑ philosophiam ⁊ inanẽ fallaciã ẜm traditõem hoiuz ẜm elemẽta mũdi ⁊ nõ ẜm xp̃m. Quia i ipo ĩhabitat oĩs plenitudo diuinitatis corpalit᷑ ⁊ estis in illo repleti q ẽ caput oĩs p̃ncipat⁹ ⁊ ptãtis: i q̃ ⁊ circũcisi estis circũcisiõe nõ mãu fcã i expoliatõe corpis carnis: s3 i circũcisiõe xp̃i ꝯsepulti ei i baptismo: i q̃ ⁊ r̃surrexistis ꝑ fidem opatõis dei q suscitauit illũ a mortuis Et vos cũ mortui eẽtis i delictis ⁊ p̃putio carnis vr̃e conuiuificauit cũ illo donans vobis oĩa delicta: delens qð aduersus nos erat cyrographũ decreti qð erat ꝯtrariũ nobis. Et ipm̃ tulit de medio affigens illud cruci: ⁊ expolians p̃ncipat⁹ ⁊ ptãtes: traduxit ꝯfident᷑ palã triũphans illos i seipso. Nẽo g̃ vos iudicet i cibo: aut i potu: aut i pte diei festi: aut neomenie: aut sabbatoꝝ q̃ sunt vmbra futuroꝝ: corpus aũt xp̃i. ¶ Nemo vos seducat volens in hũilitate ⁊ religione angeloꝝ q̃ nõ vidit ambulãs frustra inflatus sensu carnis sue ⁊ nõ tenẽs caput ex quo totũ corpus ꝑ nex⁹ ⁊ ꝯiunctiões sũministratũ ⁊ ꝯstructũ crescit i augmẽtum dei. Si g̃ mortui estis cũ xp̃o ab elemẽtis huius mũdi: qd adhuc tanq3 viuẽtes mũdo decernitis: Ne tetigeritis: neq3 gustaueritis: neq3 ꝯtrectaueritis: q̃ sũt oĩa i interitu ipso vsu ẜm p̃cepta ⁊ doctrinas hoium: q̃ sunt rõnem qdem hñtia sapie in supersti tiõe ⁊ humilitate ⁊ non ad parcendũ corpori nõ in honore aliquo ad saturitatem carnis.

Capitulum. III

Igitur si consurrexistis cum christo: que sursum sunt querite vbi christ⁹ est in dextera dei sedens que sursum sunt sapite: non que super terrã. Mortui eni estis: ⁊ vita vestra abscõdita est cum christo in deo: cum autẽ christus apparuerit vita vestra: tunc ⁊ vos apparebitis cum ipso in gloria. Mortificate ergo membra vestra q̃ sunt super terram: fornicationem: imundiciaz: libidinẽ: concupiscentiam malam: ⁊ auariciaz que est simulacrorũ seruitus: propter que venit ira dei super filios incredulitatis: in qb⁹ ⁊ vos ambulastis aliqñ cũ viueretis i illis.

B C Eph.1.b. C D A

B C D Mt.24.a. Mr.13.b. Luc.21.b. 2.Cor.3.b. Eph.5.b. A B

Hebr.12.a. 1.Pe.2.a. Eph.4.c. Ro.6.a. Eph.4.c.

¶ Nūc aūt deponite ꝛ vos oīa: iraꝫ: indignatioñē: malicīa: blasphemiā: turpē sermoneꝫ de ore vr̄o. ¶ Nolite mentiri inuicē: expoliātes vos veterē hominē cū actibus suis: ꝛ induentes nouū: eū qui renouat̄ in agnitione dei ſ̄m imaginē eiꝰ q creauit eū: vbi non est gentilis ꝛ iudeꝰ: circūcisio ꝛ ꝑputiū: barbarꝰ ꝛ scytha: seruꝰ ꝛ liber: sed oīa ꝛ in oībus xp̄s.

Eph.6.b. Eph.4.d. C

¶ Induite vos ḡ sicut electi dei sācti ꝛ dilecti viscera misericordie: bēignitatē: humilitatē: modestiā: patiētiā: ¶ supportātes inuicē ꝛ donātes vobismetipsis si qs aduersus aliquē hꝫ querelā: sicut ꝛ dn̄s donauit vobis: ita ꝛ vos. Sup oīa aūt h̄ charitatē habete qḋ est vinculū ꝑfectionis: ꝛ pax xp̄i exultet ī cordibus vr̄is: ī qua ꝛ vocati estis ī vno corpe: ꝛ grati estote. Uerbū xp̄i habitet ī vobis abūdant̄: ī oīa sapīa docētes ꝛ cōmonentes vosmetipsos ī psalmis ꝛ hymnis ꝛ cāticis spūalibus ī gr̄a cantātes in cordibꝰ vestris deo. Oē qḋcūqꝫ facitis in verbo aut ī ope: oīa in noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i: gr̄as agētes deo ꝛ pr̄i ꝑ ipsum.

Eph.5.c. 1.Pe.3.a. D Eph.6.a.

¶ Mulieres subdite estote viris: sicut oportet in dn̄o. Uiri diligite vxores vestras ꝛ nolite amari eē ad illas. ¶ Filij obedite parētibus ꝑ oīa: hoc.n. placitū ē in dn̄o. Pr̄es nolite ad indignationē ꝓuocare filios v̄ros ut nō pusillo aīo fiant.

Eph.6.a. 1.Pe.2.c.

¶ Serui obedite ꝑ oīa dn̄is carnalibus: nō ad oculū seruientes q̄i hoībꝰ placētes: sed in simplicitate cordis timētes dn̄m. Qḋcūqꝫ facitis: ex aīo opamini: sicut dn̄o ꝛ non hoībus scientes ꝙ a dn̄o accipietis retributionē hēditatis. Dn̄o xp̄o seruite.

Leui.19. Ro.2.b. Eph.6.b. Act.10.c.

Qui.n. iniuriā facit: recipiet id quod inique gessit. ¶ Et non est ꝑsonarū acceptio apud deum.

IIII

Ja.2.b. A 1.Pe.1.c.

Domini: qḋ iustū ē ꝛ equū seruis prestate: scientes qm̄ ꝛ vos dn̄m habetis in celo. Orationi instate: vigilātes ī ea in gr̄arū actione: orātes simul ꝛ ꝓ nobis ut deus aperiat nobis ostiū sermonis ad loquēdū mysteriū xp̄i: ꝓpter qḋ etiā vinctus sum: ut manifestē illud ita ut oportet me loqui.

B Eph.5.c.

¶ In sapīa ambulate ad eos q foris sūt tēpus redimentes. Sermo vester semꝑ ī gr̄a sale sit conditꝰ: ut sciatis quō oporteat vos vnicuiqꝫ rn̄dere. Que circa me sunt: oīa vobis nota faciet tychicus charissimꝰ frater ꝛ fidelis minister ꝛ cōseruus in dn̄o: quē misi ad vos ad h̄ ipsuꝫ ut cognoscat q̄ circa vos sunt: ꝛ consolet̄ corda v̄ra cum onesimo charissimo ꝛ fideli fratre: q ex vobis ē: q oīa q̄ hic agunt̄ nota facient vobis.

C 2.Timo.4.c.

Salutat vos aristarchus concaptiuus meꝰ: ¶ ꝛ marcus cōsobrinus barnabe: de quo accepistis mandata. Si venerit ad vos suscipite illū. Et iesus q dicit̄ iustus: q sūt ex circūcisione. Hi soli sūt adiutores mei ī regno dei: q mihi fuerūt solatio. Salutat vos epaphras q ex vob̄ ē seruus xp̄i iesu: semꝑ sollicitꝰ ꝓ vob̄ in oīonibꝰ: ut stetis ꝑfecti ꝛ pleni ī oī volūtate dei. Testimoniū.n. illi ꝑhibeo ꝙ hꝫ multū laborē ꝓ vobis ꝛ ꝓ his q sūt laodicie ꝛ q hierapoli. Salutat vos lucas medicꝰ charissimꝰ ꝛ demas.

D

Salutate frēs q sūt laodicie: ꝛ nympham ꝛ q̄ in domo eiꝰ est ecclesiam. Et cū lecta fuerit apud vos ep̄la h̄: facite ut ī laodicēsiū ecclia legat̄: et ea q̄ laodicensiū est vobis legat̄. Et dicite archippo: Uide misteriū qḋ accepisti in dn̄o: ut illud impleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote vinculorum meoꝝ. Gr̄a dn̄i nr̄i iesu xp̄i vobiscum Amen.

Explicit epistola Pauli ad Colossenses. Incipit argumentū in epistolā ad Thessalonicenses primā.

Thessalonicenses sunt macedones: qui accepto verbo veritatis ꝑstiterunt in fide: etiā in ꝑsecutione ciuiū suoꝝ. Preterea nec receperūt falsos ap̄los: nec ea q̄ a falsis ap̄lis dicebant̄. Hos collaudat ap̄ls scribēs eis ab athenis: ꝑ tychicū diaconem: ꝛ onesimū acolythum.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la Pauli ad Thessalonicenses p̄ma. Caplm I

A

Paulus et silvanus ꝛ timotheꝰ: ecclie thessalonicensiū ī deo patre nr̄o ꝛ dn̄o iesu xp̄o: gr̄a vobis ꝛ pax. Gr̄as agimꝰ deo semꝑ ꝓ oībꝰ vob̄: memoriā vr̄i faciētes in orōnibus nr̄is sine intermissione: memores opis fidei v̄re ꝛ laboris ꝛ charitatis ꝛ sustinētie spei dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ante deū ꝛ patrē nr̄m.

B

Scientes fratres dilecti a deo electionē v̄ram: q2 euangeliū nr̄m non fuit ad vos in ſ̄mone tm̄: sed ꝛ ī virtute ꝛ ī spū sc̄ō: ꝛ in plenitudine multa: sicut scitis quales fuerimꝰ in vobis propter vos.

C

Et vos imitatores nostri facti estis ꝛ domini: excipientes verbum in tribulatione multa cum gaudio spūssancti: ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in macedonia ꝛ in achaia.

D

A vobis enim diffamatus est sermo dn̄i: non solum in macedonia ꝛ in achaia: sed ꝛ in omni loco fides vestra que ē ad deum ꝓfecta est: ita ut non sit nobis ne

cesse quicq̄ȝ loqui. Ipsi enim de nobis ānunciant qualez introitū habuerimus ad vos ⁊ quō ꝯuersi estis ad deum a simulacris seruire deo viuo ⁊ vero: ⁊ expectare filium eius d̄ celis quem suscitauit ex mortuis iesuȝ q eripuit nos ab ira ventura.

II

A

Nam ⁊ ipsi scitis frēs introitum nr̄m ad vos qr nō inanis fuit: sed añ passi mlt̄a ⁊ ꝯtumelijs affecti sicut scitis in philippis: fiduciam habuimus in deo nr̄o loqui ad vos euāgeliū dei i mlt̄a sollicitudine. Exhortatio eni nr̄a non de errore neqȝ de īmundicia: neqȝ in dolo: sȝ sicut ꝓbati sum⁹ a deo vt crederet nobis euāgelium ita loquimur nō q̄si hoib⁹ placētes: sȝ deo q ꝓbat corda nr̄a. Neqȝ eni aliqñ fuimus i ſmone adulationis sicut scitis: neqȝ i occasione auaricie deus testis ē: nec q̄rentes ab hoib⁹ gloriā: neqȝ a vobis: neqȝ ab alijs cū possem⁹ vobis oneri esse vt xp̄i apl̄i. Sed facti sum⁹ paruuli

B

i medio vr̄m tāq̄ȝ si nutrix foueat filios suos ita desiderātes vos cupide: volebam⁹ tradere vobis: nō solum euangeliū dei: sȝ ēt aīas nostras: qm̄ charissimi nob facti estis. Memores. n. facti estis frēs laboris nr̄i ⁊ fatigationis: nocte ⁊ die opantes: ne quē vr̄m grauarem⁹: p̄dicauim⁹ in vobis euangeliū dei.

C

Uos testes estis: ⁊ deus q̄ȝ sancte: ⁊ iuste: ⁊ sine q̄rela vobis q credidistis affuim⁹ sicut scitis qualit̄ vnūquēq̄ȝ vr̄m sicut pr̄ filios suos depcantes vos ⁊ consolātes: testificati sum⁹ vt ambularetis digne deo qui vocauit vos i suū regnuȝ ⁊ gloriā. Ideo ⁊ nos gr̄as agim⁹ deo sine intmissione: qm̄ cū accepissetis a nobis verbū audit⁹ dei: accepistis illud non vt verbū hoium: sȝ sicut est vere v̄bū dei: qui operat̄ in vobis q credidistis. Uos. n. imitatores facti estis frēs ecclesiaꝝ dei q̄ sunt i iudea in xp̄o iesu: qr eadē passi estis ⁊ vos a cōtribulib⁹ vr̄is sicut ⁊ ipi a iudeis q ⁊ dn̄m occiderunt iesum ⁊ ꝓphās ⁊ nos ꝑsecuti sunt ⁊ deo nō placent: ⁊ oibus hoib⁹ aduersant̄ ꝓhibentes nos gentib⁹ loq vt salui fiant: vt i

D

pleāt peccata sua semp. Peruenit. n. ira dei super illos vsq̄ȝ in finē. Nos aūt frēs desolati a vobis ad tp̄s hore aspectu nō corde abūdātius festinauim⁹ faciem v̄ram videre cuȝ multo desiderio: qm̄ voluim⁹ venire ad vos. ego q̄dem paulus ⁊ semel ⁊ iterū: sȝ ipediuit nos sathanas. Que est eni nr̄a spes: aut gaudium: aut corona glorie: Nōne vos añ dn̄m nostrum iesum xp̄m in aduētu eius: Uos. n. estis gloria nr̄a ⁊ gaudium.

III

A

Propter qd̄ nō sustinētes ampli⁹ placuit nobis remanere athenis solis: ⁊ misim⁹ timotheū fratrem nr̄m ⁊ ministrum dei in euangelio christi: ad cōfirmādos vos ⁊ exhortādos ꝓ fide v̄ra: vt nēo moueatur in tribulatiōibus istis. Ipsi eni scitis q̄ in hoc positi sumus. Nam ⁊ cū apud vos

B

essemus: predicebam⁹ vobis passuros nos tribulatōes: sicut ⁊ factū est ⁊ scitis. Propterea ⁊ ego amplius nō sustinēs: misi ad cognoscendū fidem v̄raȝ: ne forte temptauerit vos is qui temptat: ⁊ inanis fiat labor nr̄. Nunc autem veniente thimotheo ad nos a vobis ⁊ anūciante nobis fidem ⁊ charitatem v̄raȝ

C

⁊ quia memoriā nostri habetis bonam: semper desiderantes nos videre sicut ⁊ nos quoq̄ȝ vos: ideo ꝯsolati sumus fratres in vobis in omni necessitate ⁊ tribulatōe nostra per fidem v̄ram: quoniā nunc viuimus: si vos statis cum domino. Quam enim gr̄aruȝ actionem possumus deo retribuere ꝓ vobis i omni gaudio quo gaudem⁹ propter vos añ deū nostrum: nocte ac die abūdanti⁹ orantes vt

D

videamus faciem vestrā ⁊ compleamus ea que desunt fidei vestre: Ipse autem de⁹ ⁊ pater noster ⁊ domin⁹ iesus christ⁹ dirigat viā nostram ad vos. Uos aūt domin⁹ multiplicet: ⁊ abūdare faciat charitatē vestram i inuicem ⁊ in omēs: quēadmodum ⁊ nos in vob ad cōfirmanda corda vestra sine querela in sanctitate ante deum ⁊ patrem nostrum i aduentu domini nostri iesu christi cū omnibus sanctis ei⁹. Amen.

IIII

A

De cetero ergo fratres rogamus vos ⁊ obsecramus i domino iesu: vt quēadmodū accepistis a nobis quomodo oporteat vos ābulare ⁊ placere deo: sic ⁊ ambuletis: vt abundetis magis. Scitis eni que precepta dederim vobis per dn̄m iesuȝ ¶ Hec est eni volūtas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatōe: vt sciat vnusq̄sq̄ȝ vestrum vas suum possidere in sanctificatione ⁊ honore: nō in passione desiderij sicut

Ro. 12. a.
Eph. 5. c.

B

⁊ gentes que ignorant deū. Et ne q̄s supgrediatur neqȝ circūueniat in negocio fratrem suū: quoniam vindex est domin⁹ de his omnibus sicut prediximus vobis: ⁊ testificati fuimus. Non enim vocauit nos deus in immundiciam: sed in sanctificatiōem. Itaq̄ȝ qui hec spernit: non hominē spernit: sed deū: qui etiā dedit spiritum suū sanctū in nobis. ¶ De charitate aūt fraternitatis nō necesse habuim⁹ scribere vobis. Ipsi eniȝ vos adeo didicistis vt diligatis inuicem. Etenim illud facitis in omnes fratres: in vniuersa macedonia. Rogamus autem vos fratres vt abūdetis ma

Jo. 15. c.
1. Cor. 4. d.
Eph. 5. a.
Phil. 3. c.
1. Jo. 4. c.

C

gis: ⁊ operam detis vt quieti sitis: ⁊ vt vr̄m negotium agatis: ⁊ operemini manibus vestris sicut precepimus vobis: ⁊ vt honeste

ambulantes ad eos qui foris sunt: ⁊ nullius aliquid desideretis. Nolumus autẽ vos ignorare fratres de dormientibus: ut nõ cõtristemini sicut ⁊ ceteri q spem nõ habent. Si eni credimus q iesus mortuus est: ⁊ resurrexit ita ⁊ deus eos q dormierũt p iesuz adducet cũ eo. Hoc eni vobis dicimus in verbo dñi: qr nos q vivimus: q residui sumus in aduẽtu dñi nõ preveniemus eos qui dormierunt. Quoniã ipse dñs in iussu ⁊ in voce archangeli ⁊ i tuba dei descẽdet de celo: ⁊ mortui q in xpo sunt resurgẽt primi. Deinde nos qui vivimus q relinqmur simul rapiemur cuz illis in nubibus obviã xpo in aera: ⁊ sic semper cũ dño erimus. Itaqz consolamini invicem in verbis istis.

V

A
Ro.13.d.
Apo.3.a.
2.Pe.3.c.

De temporibus aũt ⁊ momẽtis frẽs non indigetis ut scribamus vobis. ¶ Ipsi eni diligent scitis qr dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Cum.n. dixerint pax ⁊ securitas: tũc repẽtinus eis superveniet interitus: sicut dolor in vtero habentis: ⁊ nõ effugiẽt. Vos aũt fratres nõ estis i tenebris ut vos dies ille tãqz fur cõprehendat. Oẽs eni vos filii lucis estis: ⁊ filii diei. Nõ sumus noctis neqz tenebrarum. Igit nõ dormiamus sicut ⁊ ceteri: sed vigilemus ⁊ sobrii simus. Qui eni dormiunt: nocte dormiũt: ⁊ q ebrii sunt: nocte ebrii sunt. ¶ Nos aũt qui diei sumus sobrii simus: induti loricã fidei ⁊ charitatis ⁊ galeam spem salutis: qm non posuit nos deus in irã: sed in acqsitione salutis per dñm nrm iesum xpm q mortuus est pro nobis: ut sive vigilemus sive dormiamus: simul cũ illo vivamus. Propter qd cõsolamini invicẽ: ⁊ edificate alterutrũ: sicut ⁊ facitis. Rogamus autẽ vos fratres ut noveritis eos q laborant inter vos: ⁊ psunt vobis in dño: ⁊ monent vos: ut habeatis illos abundãtius in charitate ppter opus illorum: ⁊ pacez habete cũ eis. Rogamus aũt vos frẽs: corripite inqetos cõsolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patiẽtes estote ad oẽs. Videte ne quis malũ p malo alicui reddat: sed semp qd bonũ est sectamini in invicẽ ⁊ in omnes. ¶ Semp gaudete: sine intermissione orate: in oibus grãs agite. Hec est enim voluntas dei in xpo iesu: in oibus vobis. Spiritũ nolite extinguere: pphetias nolite spernẽ. Oia aũt pbate quod bonũ est tenete: ab oi specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos p oia: ut integer spũs vester ⁊ aia ⁊ corpus sine querela in adventu dñi nri iesu xpi servet. Fidelis est q vocavit vos q etiã faciet. Fratres orate p nobis. Salutate fratres oẽs: i osculo sancto. Adiuro vos per dñm ut legat epl'a hec omnibus sanctis fratribus. Gratia dñi nostri iesu xpi vobiscũ. Amen.

B
Esa.59.
Ep.6.c.

C

D
Eccle.18.
Luc.18.c.

Explicit epl'a pauli ad Thessalonicenses pma. Incipit argumẽtũ in epl'am secundã.

Ad thessalonicẽses secundã scribit epl'am apl's: ⁊ notũ facit eis de temporibus novissimis ⁊ de adversarii deiectione. Scribit hanc epistolã ab athenis per titum diaconẽ ⁊ onesimũ acolythum.

Explicit argumentũ. Incipit epl'a Pauli ad Thessalonicenses secunda. Caplm I

Paulus et silvanus

Paulus et silvanus ⁊ timotheus: ecclie thessalonicẽsiũ in deo pre nostro ⁊ dño iesu xpo: grã vobis ⁊ pax a deo pre nostro ⁊ dño iesu xpo. Grãs agere debemus semp deo p vobis fratres: ita ut dignũ est quoniã supercrescit fides vestra ⁊ abũdat charitas vniuscuiusqz vestrũ in invicẽ: ita ut ⁊ nosipsi in vobis gloriemur i ecclesiis dei p patiẽtia vrã ⁊ fide ⁊ in oibus psecutionibus vris: ⁊ tribulationibus quas sustinetis i exemplũ iusti iudicii dei: ut digne habeamini i regno dei p quo ⁊ patimini: si tñ iustũ ẽ apud deũ retribuere retributionẽ his q vos tribulãt: ⁊ vobis q tribulamini requiem nobiscũ in revelatione dñi iesu de celo cũ angelis virtutis eius in flãma ignis dantis vindictã his q nõ noverũt deũ: ⁊ q nõ obediũt euãgelio dñi nri iesu xpi. Qui penas dabũt in interitu eternas a facie dñi ⁊ a gloria virtutis eius: cũ venerit glorificari i sanctis suis ⁊ ãmirabilis fieri in oibus q crediderũt: qr creditũ est testimoniũ nrm sup vos i die illo In quo etiã oramus semp p vobis: ut dignet vos vocatione sua deus nr: ⁊ impleat oẽm voluntatẽ bonitatis sue ⁊ opus fidei in virtute vt clarificet nomen dñi nostri iesu xpi in vobis: ⁊ vos in illo: sm grãm dei nostri ⁊ dñi iesu christi.

A
B
C
D

II

Rogamus aũt vos fratres p adventũ dñi nostri iesu xpi ⁊ nre cõgregationis in ipsum: ut nõ cito moveamini a vro sensu neqz terreamini neqz p spiritum neqz p sermonẽ neqz p epl'am tãqz per nos missaz: quasi instet dies dñi. ¶ Ne qs vos seducat vllo modo. Qm nisi venerit discessio primũ: ⁊ revelatus fuerit homo peccati filius pditionis q adversat ⁊ extollit supra omne

A
B
Mt.24.a.
Mr.13.b.
Luc.21.b.
Eph.5.b.
1.Cor.3.d.
Col.2.d.

quod dicit deus: aut quod colit: ita vt i templo dei sedeat: ostē dēs se tanq̃z sit deus. Non retinetis q̄ cū adhuc eēm apud vos: hec dicebā vobis. Et nūc qd detineat scitis: vt reueletur in suo tpe. Nā mysteriū iam operat iniquitatis tm̄: vt q tenet: nūc teneat: donec d' medio fiat. ¶ Et nūc reuelabit ille iniquus quē dn̄s iesus interficiet spū oris sui: ⁊ destruet illustratione aduent⁹ sui: eū cuius ē aduent⁹ fm̄ operationē sathane in oi virtute ⁊ signis et ꝓdigijs mendacibus: ⁊ in oi seductione iniquitatis his q pereūt: eo q̄ charitatē veritatis nō receperūt vt salui fierēt. Ideo mittet illis deus opationē erroris vt credāt mendacio: vt iudicent oēs q nō crediderūt veritati sed ꝯsenserūt iniqtati. Nos aūt debem⁹ gratias agere deo semp ꝓ vob frēs dilecti a deo q̄ elegerit nos deus ꝑmitias in salutē in sāctificatione spūs ⁊ in fide veritatis: in qua ⁊ vocauit vos p euāgeliuz nr̄m in acqsitione glie dn̄i nr̄i iesu christi. Itaqz frēs state ⁊ tenete traditiones q̄s didicistis: siue p sermonē: siue p epistolā nr̄am. Ipse autē dn̄s nr̄ iesus christus ⁊ deus ⁊ pr̄ nr̄ qui dilexit nos: ⁊ dedit ꝯsolationē eternā ⁊ spem bonā in grā: exhortet corda vr̄a ⁊ confirmet in omni opere ⁊ sermone bono. III

De cetero frēs orate ꝓ nobis vt fmo dei currat ⁊ clarificetur sicut ⁊ apud vos: ⁊ vt liberemur ab iportunis et malis hoibus. Nō eni oiuz ē fides. Fidelis aūt deus ē q confirmabit vos: ⁊ custodiet a malo. Cōfidimus aūt de vob frēs i dn̄o: qm̄ quecūqz ꝑcipim⁹: ⁊ facitis: ⁊ facietis. Dn̄s aūt dirigat corda vr̄a in charitate dei: ⁊ patientia christi. Denūciamus aūt vobis frēs i noie dn̄i nr̄i iesu christi: vt sbtrahatis vos ab oi frē ambulāte inordinate: ⁊ nō fm̄ traditionē quā acceperūt a nob. Ipsi eni scitis quēadmodū oporteat imitari nos: qm̄ nō inquieti fuim⁹ int vos neqz gratis panē māducauimus ab aliq: ¶ sz in labore ⁊ fatigatione: nocte ac die opantes: ne quē vr̄m grauarem⁹. Nō q̄si nō habuerimus ptātē: sz vt nosmet ipsos formā darem⁹ vob ad imitandū nos. Nā ⁊ cū eēmus apud vos: h denūciabam⁹ vobis: qm̄ si qs non vult opari: nec manducet. Audiuimus eni int vos q̊sdā ambulantes in qete: nihil opantes: sz curiose agētes His aūt q eiusmodi sūt denūciamus ⁊ obsecramus i dn̄o iesu christo: vt cū silentio operātes suū panē māducēt. ¶ Uos aūt frēs nolite deficere bn̄facientes. Qd si qs non obedierit v̄bo nr̄o: p epistolā hūc notate: ⁊ non cōmisceamini cū illo vt confūdat. Et nolite q̄si inimicū existimare: sz corripite vt fratrē.

Ipse aūt deus pacis det vobis pacez sempiternaz in oi loco. Dn̄s sit cū oibus vob. Salutatio mea manu pauli: qd̊ est signū in omni epistola. Ita scribo. Gr̄a dn̄i nr̄i iesu christi cum omnibus vobis. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Thessalonicēses secunda. Incipit argumentū i ep̄lam ad Timotheum primā.

Timotheū instruit ⁊ docet de ordinatione episcopatus ⁊ diaconij: ⁊ ois ecclesiastice discipline scribens ei a laodicia per tychicum diaconē.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la Pauli ad Timotheum prima. Caplm̄ I

Paulus apostol⁹ iesu xp̄i fm̄ imperiū dei saluatoris nr̄i ⁊ xp̄i iesu spei nr̄e: timotheo dilecto filio i fide: gratia ⁊ misericordia ⁊ pax a deo pr̄e ⁊ xp̄o iesu dn̄o nr̄o. Sicut rogaui te ut remaneres ephesi cū irē i macedoniā: ut denūciares qbusdā ne alit docerēt: neqz intenderēt fabulis ⁊ genealogijs interminatis: q̄ q̄stiones prestāt magis q̄z edificationē dei q̄ ē in fide. Finis aūt precepti ē charitas: de corde puro ⁊ cōsciētia bona: ⁊ fide nō ficta. A quibus qdā aberrātes cōuersi sunt in vaniloquiū: volentes eē legis doctores: nō intelligētes: neqz q̄ loquunt: neqz de quib⁹ affirmāt. ¶ Scim⁹ aūt q̄ bona ē lex si qs ea legitime vtat: sciētes hoc q̄ lex iusto non ē posita: sed iniustis ⁊ nō subditis: ¶ impijs ⁊ peccatorib⁹: sceleratis ⁊ ꝯtaminatis: patricidis ⁊ matricidis: homicidis: fornicarijs: masculorū cōcubitorib⁹: plagiarijs: mēdacib⁹ ⁊ piuris: ⁊ si qd aliud sane doctrine aduersat: q̄ ē fm̄ euāgeliū glorie beati dei qd̊ creditū ē mihi. Gratias ago ei q me cōfortauit in xp̄o iesu dn̄o nr̄o: q̄ fidelē me existimauit ponēs i ministerio. Qui p̄us blasphem⁹ fui ⁊ psecutor ⁊ ꝯtumeliosus: sz misericordiā dei psecutus sum: q̄ ignorās feci i incredulitate. Superabūdauit aūt gratia dn̄i nr̄i cuz fide ⁊ dilectione q̄ ē in xp̄o iesu. Fidelis sermo ⁊ oi acceptione dign⁹: q̄ christus iesus venit i hūc mundū peccatores saluos facere: quoꝝ primus ego sum. Sed ideo misericordiā consecutus sum: ut in me ꝑmo ostenderet xp̄s iesus oēm potētiam ad informationē eoꝝ qui credituri sunt illi in vitā eternā. Regi autē

y

Margin, left column: C — Esa. 11. — D — A — B — C — 2. Coz. 11. d. — C — Gal. 6. b. — D

Margin, right column: A — B — Ro. 7. c. — Gal. 4. a. — Exo. 20. ⁊ 21. — Leuit. 18. — 1. Coz. 6. c. — C — D

seculoꝝ imortali inuisibili solo deo honoꝛ ⁊ gloria: in secula seculoꝝ amen. Hoc pceptū cōmendo tibi fili timothee ſm precedentes in te ꝓphetias: ut milites in illis bonā militiam habēs fidē ⁊ bonā conscientiā. Quam quidā repellentes circa fidē naufragauerūt ex quibus ē hymeneꝰ ⁊ alexander: quos tradidi sathane: ut discāt nō blasphemare. II

A
Obsecro igit̄ primuꝫ oium fieri obsecratiōes: oꝛōnes: postulatiōes: gratiarū actiones ꝓ oibus hominibus ꝓ regibus ⁊ omnibꝰ qui in sublimitate constituti sunt: ut quietā ⁊ tranquillaꝫ vitā agamus in omni pietate ⁊ castitate.
B
Hoc eni bonū ē ⁊ acceptū corā saluatore nr̄o deo: q oēs hoīes vult saluos fieri: ⁊ ad agnitionē veritatis venire. Unus eni deus: vnus ⁊ mediatoꝛ dei ⁊ hominū homo xp̄s iesus: q dedit redemptionē semetipsuꝫ ꝓ omnibꝰ. Cuius testimoniū tempoꝛibꝰ suis ꝯfirmatū ē: in quo positus suꝫ ego predicatoꝛ ⁊ aplus. Ueritatē dico non mentioꝛ: doctoꝛ gentiū in fide ⁊ veritate.
C
Uolo ergo viros oꝛare in omni loco: leuātes puras manus sine ira ⁊ disceptatione. Similiter ⁊ mulieres in habitu ornato cū verecūdia ⁊ sobrietate ornantes se: nō i tortis crinibꝰ: aut auro: aut margaritis ul̄ veste pciosa: sꝫ qđ decet mlieres ꝓmitētes pietatē per opera bona.
D
Mulier in silentio discat: cū omni subiectione. Docere autem mulieri nō pmitto neqꝫ dn̄ari in virū: sed eē in silentio. Adam eni primus formatus est deinde eua: ⁊ adam non ē seductus: mulier aūt seducta in puaricatione fuit. Saluabit̄ aūt per filioꝝ generationē si pmanserit in fide ⁊ dilectione ⁊ sanctificatiōe cū sobrietate.

A
Ad Titū.1.b
Fidelis sermo. Si quis epatū III desiderat bonū opꝰ desiderat. ¶ Opoꝛtet enim epm irreprehensibilē esse: vnius vxoris virū: sobrium: oꝛnatū: prudētem: pudicū: hospitalē: doctoꝛē: nō vinolentum: nō pcussorē. sed modestū: nō litigiosuꝫ nō cupidū: sed sue domui bene prepositum: filios habentē subditos cū omni castitate.
B
Si qs autē domui sue preesse nescit: quō ecclesie dei diligentiā habebit? Non neophitū ne in superbiā elatus in iudiciū incidat diaboli. Opoꝛtet aūt ⁊ illū testimoniū habere bonū ab his qui foris sunt: ut non in opprobriū incidat ⁊ in laqueū diaboli.
C
Diacones similit̄ pudicos: non bilingues: nō multo vino deditos: nō turpe lucrū sectantes: habentes mysteriū fidei in cōscientia pura. ¶ Et hi aūt pbent̄ primū: ⁊ sic ministrent nullū crimē habentes.
1. Coꝛ.4.a.
2.Coꝛ.6.a.
⁊.11.c.
Mulieres siliter pudicas: nō detrahētes: sobrias: fideles in oibus.
D
Diacones sint vnius vxoris viri q filijs suis bene presint: ⁊ suis domibus. Qui.n. bene administrauerint: gradū bonū sibi acqrent: ⁊ multam fiduciā in fide q̄ ē in xp̄o iesu. Hec tibi scribo fili timothee sperans me venire ad te cito. Si aūt tardauero: ut sciās quō opteat te in domo dei cōuersari: q̄ est ecclia dei viui colūna ⁊ firmamentū veritatis. Et manifeste magnū ē pietatis sacramentū qđ manifestatū ē in carne: iustificatū ē in spiritu: apparuit angelis: pdicatū ē gentibus: creditū ē in mundo: assumptū ē in gloria. IIII

A
2.Timo.3.a.
2.Pe.3.a.
Spiritus aūt manifeste dicit: ¶ quia in nouissimis tpibus discedāt quidā a fide: attendētes spiritibus erroris ⁊ doctrinis demonioꝝ in hypocrisi: loquentiū mendaciū ⁊ cauteriatā habentiū suaꝫ cōscientiā, ꝓhibentiū nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad pcipiendū cū gratiaꝝ actione fidelibus: ⁊ his qui cognouerūt veritatē.
B
Quia ois creatura dei bona ē: ⁊ nihil reyciendū qđ cū gratiarū actione pcipitur. Sanctificat̄ eni p ṽbū dei ⁊ orationeꝫ. Hec ꝓponēs fratribus: bonus eris minister xp̄i iesu: enutritus verbis fidei ⁊ doctrine quaꝫ assecutus es.
Timot.2.d.
C
¶ Ineptas aūt ⁊ inanes fabulas deuita. Exerce aūt teipsuꝫ ad pietatem. Nā corpoꝛalis exercitatio ad modicuꝫ vtilis ē. Pietas autē ad oia vtilis: pmissionē habens vite: q nūc ē ⁊ future. Fidelis sermo: ⁊ oi acceptiōe dignꝰ. In hoc eni laboramus ⁊ maledicimur: qꝛ speramꝰ in deū viuū q ē saluatoꝛ oium hoium: maxime fidelium.
Prouer.24
Joh.13.c.
D
Precipe hec ⁊ doce. ¶ Nemo adolescētiam tuā contēnat: sed exemplo esto fideliū i verbo: in cōuersatione: in charitate: in fide: in castitate. Dum venio attende lectioni: exhoꝛtationi ⁊ doctrine. Noli negligere grām q̄ in te ē que data ē tibi p ꝓphetiā cuꝫ impositione manuū presbyterij. Hec meditare i his esto ut ꝓfectus tuus manifestus sit oibus: attende tibi ⁊ doctrine: insta i illis. Hoc enim faciēs: ⁊ teipsuꝫ saluum facies: ⁊ eos q te audiunt. V

A
Seniorē ne increpaueris: sꝫ obsecra ut patrem. Iuuenes ut frēs: anus ut matres: iuuenculas ut soꝛores in oi castitate. Uiduas honoꝛa: q̄ vere vidue sūt Si qua aūt vidua filios aut nepotes habet discat pmū domū suā regere: ⁊ mutuā viceꝫ reddē parētibꝰ. Hoc eni acceptū ē corā deo.
B
Que aūt vere vidua ē ⁊ desolata speret ī deū: ⁊ instet obsecrationibꝰ ⁊ oꝛonibꝰ nocte ⁊ die. Nā q̄ in delicijs ē: viuēs moꝛtua ē. Et

hoc precipe: ut irreprehensibiles sint. Si quis autem suorum ⁊ maxime domesticorum curam non habet fidem negauit: ⁊ est infideli deterior. Uidua eligatur non minus sexaginta annorum: que fuerit unius viri vxor: in operibus bonis testimonium habens: si filios educauit: si hospitio recepit: si sanctorum pedes lauit: si tribulationem patientibus subministrauit: si omne opus bonum subsecuta est. Adolescentiores autem viduas deuita. Cum enim luxuriate fuerint in xpo nubere volunt habentes dampnationem: quia primam fidem irritam fecerunt. Simul autem ⁊ ociose discunt circuire domos: non solum ociose: sed ⁊ verbose ⁊ curiose: loquentes que non oportet. Uolo autem iuniores nubere: filios procreare: matresfamilias esse: nullam occasionem dare aduersario maledicti gratia. Iam enim quedam conuerse sunt retro post sathanam. Si quis fidelis habet viduas subministret illis: ut non grauetur ecclesia: ut his que vere vidue sunt sufficiat. Qui bene presunt presbyteri duplici honore digni habeantur: maxime qui laborant in verbo ⁊ doctrina. Dicit enim scriptura. ¶ Non alligabis os boui trituranti: ⁊ dignus est operarius mercede sua. Aduersus presbyterum accusationem noli recipere: nisi sub duobus aut tribus testibus. Peccantes coram omnibus argue: ut ceteri timorem habeant. Testor coram deo ⁊ xpo iesu: ⁊ electis angelis eius: ut hec custodias sine preiudicio: nihil faciens in alteram partem declinando. Manus cito nemini imposueris: neque communicaueris peccatis alienis. Teipsum castum custodi. Noli adhuc aquam bibere: sed modico vino utere propter stomachum tuum: ⁊ frequentes tuas infirmitates. Quorundam hominum peccata manifesta sunt precedentia ad iudicium: quorundam autem ⁊ subsequuntur. Similiter ⁊ facta bona manifesta sunt: ⁊ que aliter se habent abscondi non possunt.

VI

Quicunque sunt sub iugo serui dominos suos omni honore dignos arbitrentur: ne nomen domini ⁊ doctrina blasphemetur. Qui autem fideles habent dominos non contemnant: quia fratres sunt: sed magis seruiant quia fideles sunt ⁊ dilecti: qui beneficii participes sunt. Hec doce ⁊ exhortare. Si quis aliter docet: ⁊ non acquiescit sanis sermonibus domini nostri iesu xpi: ⁊ ei que secundum pietatem est doctrine: superbus nihil sciens: sed languens circa questiones ⁊ pugnas verborum: ex quibus oriuntur inuidie contentiones: blasphemie: suspitiones male conflictationes hominum mente corruptorum: qui a veritate priuati sunt: existimantium questum esse pietatem. ¶ Est autem questus magnus: pietas cum sufficientia. Nihil enim intulimus in hunc mundum: haud dubium quia nec auferre quid possumus. Habentes autem alimenta et quibus tegamur: his contenti simus. Nam qui volunt diuites fieri: incidunt in temptationem ⁊ in laqueum diaboli: ⁊ desideria multa inutilia ⁊ nociua: que mergunt homines in interitum ⁊ perditionem. ¶ Radix enim omnium malorum est cupiditas quam quidam appetentes errauerunt a fide: ⁊ inseruerunt se doloribus multis. Tu autem o homo dei hec fuge. ¶ Sectare vero iusticiam: pietatem: fidem: charitatem: patientiam: mansuetudinem. Certa bonum certamen fidei: apprehende vitam eternam in qua vocatus es: ⁊ confessus bonam confessionem coram multis testibus. Precipio tibi coram deo: qui uiuificat omnia ⁊ xpo iesu qui testimonium reddidit sub pontio pilato bonam confessionem: ut serues mandatum sine macula irreprehensibile vsque in aduentum domini nostri iesu xpi: quem suis temporibus ostendet beatus ⁊ solus potens: ¶ rex regum ⁊ dominus dominantium: qui solus habet immortalitatem: ⁊ lucem habitat inaccessibilem: quem nullus hominum vidit: sed nec videre potest: cui honor ⁊ imperium sempiternum. Amen. Diuitibus huius seculi precipe non sublime sapere: neque sperare in incerto diuitiarum: sed in deo viuo qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum: bene agere: diuites fieri in bonis operibus: facile tribuere: communicare: thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum: ut apprehendant bonam vitam. O timothee depositum custodi deuitans prophanas vocum nouitates ⁊ oppositiones falsi nominis sciētie quam quidam promittentes circa fidem exciderunt. Gratia tecum. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Timotheum prima. Incipit argumentum in epistolam secundam.

Item timotheo scribit de exhortatione martyrii ⁊ omni regula veritatis: ⁊ quid futurum sit temporibus nouissimis: ⁊ de sua passione: scribens ei ab vrbe roma.

Explicit argumentum.

Marginalia: C; Deut. 25. D; A; B; Eccle. 5. Job. 1.; C; Eccle. 10.; 2. Timo. 2. d.; D; Apoc. 19 c.

Incipit epistola pauli ad timotheum se-
cunda. Cap. I

A

Paulus apo
stolus iesu christi p volun
tatem dei ſm ꝓmiſſionē
vite q̄ eſt in christo ieſu: ti
motheo chariſſimo filio:
grā ⁊ miſericordia ⁊ pax a
deo pr̄e nr̄o. Grās ago deo meo cui ſeruio a
ꝓgenitoribus meis i ꝯſcia pura: ꝙ ſine inter
miſſione habeā tui memoriaꝫ in orōnibus
meis: nocte ac die deſiderans te videre. Me

B

mor lachrymarū tuarum: vt gaudio implear
Recordationē accipiēs eius fidei q̄ eſt in te
non ficta: q̄ ⁊ habitauit pmū in auia tua loi
de ⁊ mr̄e tua eunice: certus ſū aūt ꝙ ⁊ in te.
Propter quā cām amoneo te: vt reſuſcites
grām dei q̄ eſt in te p impoſitionē manuū me

C

arū. Non eni dedit nobis deus ſpiritū timo
ris: ſed virtutis ⁊ dilectionis ⁊ ſobrietatis.

Ad Titū.3.b

¶ Noli itaqꝫ erubeſcere teſtimoniū dn̄i nr̄i
neqꝫ me vinctū eius: ſed collabora euange
lio ſm virtutē dei: q nos liberauit ⁊ vocauit
vocatione ſua ſancta: nō ſm opa nr̄a: ſꝫ ſm

D

ꝓpoſituꝫ ſuū ⁊ grām q̄ data ē nobis in chri
ſto ieſu añ tpa ſecularia. Manifeſtata ē aūt
nunc p illuminationē ſaluatoris ieſu christi
qui deſtruxit quidē mortē: illuminauit autē
vitā ⁊ incorruptionē p euangeliuꝫ in q̄ poſi
tus ſū ego pdicator ⁊ apoſtolus ⁊ magiſter
gentiū. Ob quā cām etiā hec patior: ſed nō
cōfundor. Scio eni cui credidi: ⁊ certus ſum
q: potēs ē depoſitum meū ſeruare in illum
diem. Formā habe ſanoꝝ verboꝝ que a me
audiſti in fide ⁊ in dilectione: in christo ieſu:
Bonū depoſitū cuſtodi p ſpiritum ſanctum
qui habitat in nobis. Scis eni hoc ꝙ auerſi
ſunt a me oēs qui in aſia ſunt ex qbus ē phi
letus ⁊ hermogenes. Det miſericordiā dn̄s
oneſifori domui: q: ſepe me refrigerauit: ⁊
catenā meā nō erubuit: ſꝫ cum romā veniſ
ſet ſollicite me q̄ſiuit ⁊ inuenit. Det illi dn̄s
inuenire miſericordiam a deo in illa die. Et
quanta ephesi miniſtrauit mihi tu melius
noſti. II

A

Tu ergo fili mi cōfortare in gratia q̄
eſt in christo ieſu: ⁊ q̄ audiſti a me p
multos teſtes hec ꝯmēda fidelibus
hoībus qui idonei erunt ⁊ alios docere. La
bora ſicut bonus miles christi ieſu. Nemo
militans deo: īplicat ſe negocijs ſecularibꝰ
vt ei placeat: cui ſe ꝓbauit. Nā ⁊ qui certat i
agone nō coronabit: niſi qui legitime certa

1.Cor.9.b

uerit. ¶ Laborātē agricolā oportet pmū de
fructibus accipe. Intellige q̄ dico: dabit eni

B

tibi dominus in oībus intellectuꝫ. Memor
eſto dn̄m ieſum christum reſurrexiſſe a mor
tuis ex ſemine dauid ſm euangeliū meū in
quo laboro vſqꝫ ad vincula: q̄ſi male ope-
rans: ſed verbū dei nō ē alligatū. Ideo om
nia ſuſtineo ꝓpter electos: vt ipſi ſalutē con
ſequant que ē in christo ieſu cū gloria cele
ſti. Fidelis ſermo. Nā ſi cōmoratī ſumus: et
cōuiuemus: ſi ſuſtinebimus ⁊ conregnabi
mus: ſi negauerimꝰ ⁊ ille negabit nos: ſi nō

C

credimus: ille fidelis pmanet. negare ſeipſū
nō pōt. Hec cōmone teſtificans coram deo.
Noli cōtendere v̄bis: ad nihil eni vtile ē ni
ſi ad ſbuerſionē audientiū. Sollicite autē cu
ra teipſum ꝓbabilē exhibere deo: operariū
incōfuſibilem: recte tractantē v̄bum verita
tis. Prophana aūt ⁊ vana eloquia deuita.
Multum eni ꝓficiūt ad impietatē: ⁊ ſermo
coꝝ vt cancer ſerpit. Ex quibus ē hymeneꝰ
⁊ philetus: qui a veritate exciderūt dicētes:
reſurrectionē iā factā ⁊ ſubuerterūt quorun

1.Cor.3.b.

dā fidē. ¶ Sed firmū fūdamentū dei ſtat: ha
bēs ſignaculū hoc. Cognouit dn̄s qui ſunt
eius: ⁊ diſcedit ab iniquitate oīs qui inuocat
nomē dn̄i. In magna aūt domo non ſolum
ſunt vaſa aurea ⁊ argētea: ſed ⁊ lignea ⁊ ficti
lia: ⁊ q̄dam quidē in honorem: quedā autēꝫ
in cōtumeliā. Si quis ḡ emundauerit ſe ab
iſtis: erit vas in honorē ſanctificatum: ⁊ vti
le domino: ad omne opus bonuꝫ paratum.

D

1.Timo.4.b
1.Timo.6.c.
Ad Titū.3.c

¶ Iuuenilia āt deſideria fuge: ſectare iuſticiā
fidē: ſpem: charitatem: ⁊ pacē cū his qui inuo
cant dn̄m de corde puro. Stultas aūt ⁊ ſine
diſciplina queſtiones deuita: ſciens autē q:
generant lites. Seruū aūt dn̄i non oportet
litigare: ſed māſuetū eē ad oēs: docibilē: pa
tientem: cū modeſtia corripienteꝫ eos q reſi
ſtunt veritati: ne q̄n deus det illis pniaꝫ ad
cognoſcēdā veritatē: ⁊ reſipiſcāt a diaboli la
queis a q̄ captiui tenent ad ipſiꝰ volūtatē.

A

1.Timo.4.a
2.Pe.3.a.

¶ Hoc aūt ſcio ꝙ i nouiſſimis III
diebus inſtabūt tpa piculoſa ⁊ erūt
hoīes ſeipſos amātes cupidi: elati:
ſuperbi: blaſphemi: parētibꝰ non obediētes
ingrati: ſceleſti: ſine affectione: ſine pace: cri
minatores: icōtinētes: imites: ſine benigni
tate: ꝓditores: ꝓterui: tumidi: ⁊ voluptatuꝫ
amatores magis q̄ꝫ dei: hn̄tes ſpecieꝫ qui
dem pietatis: virtutē aūt eius abnegantes.

B

Et hos deuita. Ex his eni ſūt q penetrāt do
mos: ⁊ captiuas ducunt mulierculas onera
tas pctis q̄ ducunt varijs deſiderijs: ſemp
diſcētes nūq̄ꝫ ad ſciam veritatis puenētes.
Quēadmodū aūt iānes ⁊ mābres reſtiterūt
moyſi: ita ⁊ hi reſiſtūt veritati: hoīes corru

pti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō ꝓ
ficiēt. Insipiētia.n.coꝝ manifesta erit oībus
sicut ⁊ illoꝝ fuit. Tu aūt assecutus es meaȝ
doctrinā: institutionē: ꝓpositū: fidē: longani
mitatem: dilectionem: patiētiā: ꝑsecutiones
passiones: qualia mihi facta sunt antiochie
iconio listris: quales ꝑsecutiones sustinui:
⁊ ex oib⁹ me eripuit dn̄s: ⁊ oēs q volūt viuē
in xp̄o iesu ꝑsecutionē patient. Mali autem
hoīes ⁊ seductores ꝓficiunt in pei⁹: errātes
⁊ in errorē mittētes. Tu vero ꝑmane in his
q̄ didicisti ⁊ credita sunt tibi: sciēs a q̄ didice
ris. Et q̄ ab infantia sacras lrās nosti: que te
possunt instruere ad salutē ꝑ fidē que ē i xp̄o
iesu. Oīs.n.scriptura diuinit⁹ inspirata vtil
ē ad docendū: ad arguendū: ad corripiendū
ad erudiendū i iusticia: ut ꝑfectus sit homo
dei: ad omne opus bonū instructus. IIII

Testificor corā deo ⁊ iesu xp̄o q iudica
turus ē viuos ⁊ mortuos: ⁊ ꝑ aduē
tū ipsi⁹ ⁊ regnū ei⁹: ꝑdica verbū: in
sta oportune: importune argue: obsecra: in
crepa in omni paciētia ⁊ doctrina. Erit.n. tē
pus cū sanā doctrinā nō sustinebunt: sed ad
sua desideria coaceruabūt sibi magr̄os pru
rientes aurib⁹: ⁊ a veritate q̄dē auditū auer
tēt: ad fabulas aūt cōuertent. Tu vo vigila
i oīb⁹ labora: opus fac euāgeliste: ministeriū
tuū imple: sobrius esto. Ego.n.iā delibor: ⁊
tēpus resolutionis mee instat. Bonū certa
men certaui: cursū consūmaui: fidē seruaui
In reliquo reposita est mihi corona iusticie
quā reddet mihi dn̄s: i illa die iustus iudex
Nō solū aūt mihi: sed ⁊ his q diligūt aduē
tū ei⁹. Festina ad me venire cito. Demas.n.
me reliq̄t diligēs hoc seculū: ⁊ abijt thessalo
nicā: crescēs i galatiā: titus in dalmaciā: lu
cas ē mecū solus. ¶ Marcū assume ⁊ adduc
tecū: ē eni mihi utilis in ministerio. Tichicū
aūt misi ephesū. Penulā quā reliq̄ troade
apud carpū veniēs affer tecū: ⁊ libros: ma
xime aūt ⁊ mēbranas. Alexander erarius
multa mihi ostēdit: reddet illi dn̄s ꝭm opa
eius quē ⁊ tu deuita. Valde eni restitit ver
bis nr̄is. In p̄ma mea defensione nemo mi
hi affuit: s; oēs me dereliquerūt: nō illis im
putet. Dn̄s aūt mihi astitit: ⁊ ꝯfortauit me:
ut ꝑ me ꝑdicatio ipleat: ⁊ audiāt oēs gētes:
⁊ liberatus sū de ore leonis. Liberauit me
dn̄s ab oi ope malo: ⁊ saluū faciet regnum
suū celeste: cui gloria i secula seculoꝝ. Amē.
Saluta priscā ⁊ aquilā ⁊ onesifori domum.
Erastus remāsit corinthi: trophimū aūt reli
qui infirmū myleti. Festina aī hyemē veni
re. Salutant te eubolus ⁊ pudens ⁊ linus ⁊
claudia ⁊ frēs oēs. Dn̄s iesus xp̄s cum spū

tuo. Gratia vobiscū. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Timotheum
secūda. Incipit argumētū in ep̄laȝ ad Titū

Titū cōmonefacit ⁊ instruit de
ꝯstitutione p̄sbyterij ⁊ de spirita
li cōuersatione ⁊ hereticis vitan
dis q traditionibus iudaicis cre
dunt: scribēs ei a nicopoli.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la Pauli
ad Titum. Capitulū I

Paulus ser
uus dei: ap̄ls autē iesu
xp̄i ꝭm fidē electorū dei
⁊ agnitionē veritatis:
q̄ ꝭm pietatē ē in spem
vite eterne quā ꝓmisit
q nō mentit deus ante
tp̄a secularia: manifestauit aūt tp̄ibus suis
verbū suū i ꝑdicatione: q̄ credita ē mihi ꝭm
p̄ceptū saluatoris nr̄i dei: tito dilecto filio ꝭ
cōem fidē: gr̄a ⁊ pax a deo p̄re ⁊ xp̄o iesu sal
uatore nr̄o. Hui⁹ rei gr̄a reliq̄ te crete: ut ea
que desūt corrigas: ⁊ cōstituas ꝑ ciuitates
p̄sbyteros sicut ⁊ ego disposui tibi: si q̄s sine
crimine ē vni⁹ vxoris vir: filios habēs fide
les nō i accusatiōe luxurie: aut nō subditos
¶ Oportet.n. ep̄m sine crimie eē sicut dei di
spēsatorē: nō sup̄bū: nō iracūdū: nō vinolē
tū: nō ꝑcussorē: non turpis lucri cupidū: sed
hospitalē: benignū: sobriū: iustū: scm̄ conti
nentē: amplectentē eū q ꝭm doctrinā ē: fide
lē sermonē: ut potēs sit exhortari in doctrina
sana: ⁊ eos q cōtradicūt arguere. Sūt eniȝ
multi etiā īobediētes vaniloq ⁊ seductores
maxie q de circūcisione sūt: quos oȝ redar
gui: q vniuersas domos subuertūt: docen
tes q̄ nō oportet turpis lucri gr̄a. Dixit qui
dā ex illis ꝓpri⁹ ipsoꝝ ꝓpheta. Cretēses sem
per mēdaces: male bestie: ventris pigri. Te
stimoniū h̄ veꝝ ē. Quā ob cām icrepa illos
dure: ut sani sint in fide: nō intēdētes iudai
cis fabulis: ⁊ mādatis hoīuȝ aduersantiū se
a veritate. Oīa mūda mundis: coinquinatis
aūt ⁊ infidelibus nihil ē mūdū: s; coinquina
te sunt eoꝝ ⁊ mēs ⁊ cōscientia. Confitentur
nosse deū factis aūt negāt cū sint abomina
ti incredibiles: ⁊ ad oē opus bonū reprobi.

Tu aūt loquere q̄ decēt sanam II
doctrinā. Senes ut sobrij sint. pudici
prudētes: sani i fide: in dilectione: in
patiētia. Anus similit in habitu scō non cri
minatrices. nō multo vino seruientes bene
docētes ut prudētiā doceāt. Adolescētulas

C B D Col.4.c. C A B 1.Timo.3.a. C D A B

ut viros suos amẽt:filios suos diligant pru
dẽtes:castas:sobrias:domus curã habẽtes
benignas:subditas viris suis:ut nõ blasphe
met verbũ dei. Juuenes siliter hortare ut
sobrij sint:In oibus teipm pbe exẽplũ bono
rũ operũ:in doctrina:in integritate:in graui
tate. Verbũ sanũ irrephensibile:ut is qui ex
aduerso ẽ vereat:nihil hñs malũ dicere de
nobis. ¶ Seruos dñis suis subditos esse:in
oibus placẽtes:nõ cõtradicẽtes: nõ fraudã
tes:sed in oibus fidẽ bonã ostẽdẽtes: ut do
ctrinã saluatoris nostri dei ornẽt in oibus.
Apparuit eni grã dei: z saluatoris nři oib⁹
hoibus erudiẽs nos:ut abnegãtes impieta
tẽ z secularia desideria:sobrie z iuste z pie vi
uamus in hoc seculo:expectãtes beatã spez: z
aduentũ glorie magni dei: z saluatoris nři
iesu xpi: q dedit semetipsũ p nobis:ut nos
redimeret ab oi iniqtate: z mũdaret sibi po
pulũ acceptabilẽ sectatorẽ bonoꝝ operum.
Hec loquẽ z exhortare: z argue cũ oi imperio
Nemo te contẽnat. III

Eph. 6. a.
Col. 3. d.
1. Pe. 2. c.

Admone illos pncipib⁹ z potestatib⁹
subditos eẽ:dicto obedire ad omne
opus bonũ paratos eẽ nemine bla
sphemare:non litigiosos esse:sed modestos
oẽm ostẽdẽtes mãsuetudinẽ ad oẽs hoies.
Eram⁹.n. aliquãdo z nos insipiẽtes z icredu
li:errãtes:seruientes desiderijs z voluptati
bus varijs:in malicia z inuidia agẽtes:odi
biles:odientes inuicẽ. Cũ aũt benignitas z
humanitas apparuit saluatoris nři dei: ¶ nõ
ex operib⁹ iusticie q fecim⁹ nos:sed sm mise
ricordiã suã saluos nos fecit:p lauacrũ re
generationis z renouationis spũssancti:quẽ
effudit in nos abũde p iesuz xpm saluatorẽ
nostrũ:ut iustificati grã ipsi⁹ heredes sim⁹
sm spem vite eterne. Fidelis sermo est. Et d
his volo te cõfirmare:ut curẽt bonis opib⁹
preesse q credũt deo. Hec sunt bona z vtilia
hoib⁹. ¶ Stultas aũt questiones z genealo
gias z cõtentiones z pugnas legis deuita.
Sunt.n. inutiles z vane. Hereticuz hoiem
post vnã z secũdã correptionez deuita sciẽs
qz subuersus est q eiusmodi ẽ: z delinqt cuz
sit pprio iudicio cõdẽnatus. Cuz misero ad
te arteman aut tychicũ: festina ad me vẽire
nicopolim. Ibi eni statui hyemare. Zenaz le
gisperitũ z apollo sollicite pmitte: ut nihil il
lis desit. Discãt aũt z vestri bonis operibus
pesse ad vsus necessarios:ut nõ sint ifructuo
si. Salutãt te q mecũ sunt omnes. Saluta
eos q nos amant in fide. Gratia dei cũ om
nibus vobis. Amen.

2. Timo. 1. c.
1. Timo. 1. a.

Explicit epistola Pauli ad Titum

Incipit argumentũ in eplam ad Phile
monem.

Philemoni familiares lr̃as facit p
onesimo seruo eius: scribẽs ei ab
vrbe Roma de carcere per supra
scriptũ onesimũ.

Explicit argumentũ. Incipit epla Pau
li ad Philemonem. Caplm I

Paulus vin
ctus xpi iesu z timothe⁹
frater:philemoni dilecto
adiutori nřo: z appie so
rori charissime z archip
po cõmilitoni nřo: z ec
clesie q in domo tua est
gratia vobis z pax a deo patre nostro z dño
iesu xpo. Gratias ago deo meo semp memo
riã tui faciẽs in oronib⁹ meis audiẽs chari
tatẽ tuã z fidẽ quã habes in dño iesu: z i oẽs
sanctos:ut coicatio fidei tue euidens fiat in
agnitione ois opis boni i xpo iesu. Gaudiũ
eni magnũ habui z cõsolationẽ in charitate
tua:qz viscera scõꝝ requieuerũt p te frater.
Propter qd multã fiduciã habẽs in xpo ie
su imperãdi tibi qd ad rẽ ptinet: pp̃ter cha
ritatẽ magis obsecro cũ sis talis ut paulus
senex:nũc aũt z vinctus iesu xpi: obsecro te
p meo filio quẽ genui in vinculis onesimo
q tibi aliqñ inutilis fuit: nũc aũt z mihi z ti
bi vtilis:quẽ remisi tibi. Tu aũt illũ ut mea
viscera suscipe. Quẽ ego volueram mecũ deti
nere:ut p te mihi ministraret in vinculis euã
gelij. Sine cõsilio aũt tuo nihil volui facere
vt ne velut ex necessitate bonũ tuũ esset:sed
volũtariũ. Forsitã eni ideo discessit ad horã
a te:ut in eternũ illũ recipies: iã nõ ut seruũ
sed p seruo charissimũ fratrẽ:maxime mihi.
Quãto aũt magis tibi: z in carne z in dño.
Si ẽ habes me sociũ: suscipe illũ sicut me.
Si aũt aliqd nocuit tibi aut debet: hoc mihi
imputa. Ego paulus scripsi mea manu:ego
reddã ut non dicã tibi qꝙ z teipsũ mihi de
bes. Ita frater ego te fruar in dño: refice vi
scera mea in xpo. Cõfidẽs in obedientia tua
scripsi tibi: sciẽs qm̃ z sup id qd dico facies.
Simul z para mihi hospitiũ:nã spero p oro
nes vras donari me vobis. Salutat te epa
phras cõcaptiuus me⁹ in xpo iesu: marcus
aristarchus:demas: z lucas adiutores mei
Gratia dñi nostri iesu xpi cũ spiritu vestro.
Amen.

Explicit epla Pauli ad Philemonem.

Incipit argumentū in eplam ad Hebreos.

In primis dicendū est cur aplus paulus in hac epla scribēda nō seruauerit morē suū ut ul' vocabulū nois sui uel ordinis describeret dignitatē. Hec cā ē: q ad eos scribens q ex circūcisione crediderāt q̄si gētiū aplus τ nō hebreoꝝ: sciēs quoqȝ eoꝝ superbiā: suāqȝ humilitatē ipse demonstrās meritū officij sui noluit anteferre. Nā simili modo etiā iohannes aplus ꝑpter humilitatē in epla sua nomē suū eadē rōne nō pretulit. Hanc ergo eplaȝ fert aplus ad hebreos conscriptā hebraica lingua misisse: cui⁹ sensum τ ordinē retinēs lucas euangelista post excessum apostoli pauli greco sermone composuit.

Explicit argumentū. Incipit epla Pauli ad Hebreos. Caplm I

Multipharie multisqȝ modis olim deus loquēs patrib⁹ in ꝓphetis: nouissime diebus istis locutus ē nobis in filio: quē cōstituit heredē vniuersoruȝ p quē fecit τ secula. ¶ Qui cū sit splēdor glorie τ figura substātie ei⁹: portāsqȝ oīa verbo virtutis sue: purgationē pctōꝝ faciēs sedet ad dexterā maiestatis in excelsis: tanto melior angelis effectus: quāto differentius pre illis nomē hereditauit. Cui eni dixit aliquādo angeloꝝ: ¶ Filius meus es tu: ego hodie genui te: Et rursuȝ. ¶ Ego ero illi in patreȝ: τ ipse erit mihi in filiū: Et cū iterū introducit ꝑmogenitū in orbē terre dicit: Et adorēt eū oēs angeli dei. Et ad angelos quidem dicit: ¶ Qui facit angelos suos spirit⁹: τ ministros suos flāmā ignis. Ad filiū aūt. ¶ Thronus tuus deus in seculū seculi: virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiā τ odisti iniquitatē: ꝓpterea vnxit te deus: deus tuus oleo exultationis pre participib⁹ tuis. ¶ Et tu in ꝑncipio dñe terrā fundasti: τ opa manuū tuarū sunt celi. Ipsi peribunt tu autē ꝑmanebis: τ oēs ut vestimentū veterascent. Et velut amictū mutabis eos τ mutabunt tu aūt idē ipse es τ anni tui nō deficiēt. Ad quem autem angeloruȝ dixit aliqñ: ¶ Sede a dextris meis: quoadusqȝ ponam inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Nōne oēs sūt administratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos qui hereditatem capiunt salutis.

[margin: A; B Sap. 7. Eccle. 47.; Luc. 3. e.; Ps. 2.; 2. Reg. 7.; C; Ps. 103.; Ps. 44.; Ps. 101.; D; Ps. 109.]

Capitulū II

Propterea abūdantius oportet obseruare nos ea q̄ audiuim⁹: ne forte pessluamus. Si. n. q p angelos dict⁹ ē sermo: factus ē firm⁹: τ si oīs ꝑuaricatio τ iobediētia accepit iustā mercedis retributionē: quō nos effugiem⁹ si tantā neglexerim⁹ salutē: Que cū initiū accepisset enarrādi p dñm ab eis q audierūt in nos ꝯfirmata est: contestāte deo signis τ portētis τ varijs virtutib⁹ τ spūsancti distributionib⁹ ꝺm suaȝ volūtatē. Nō. n. angelis subiecit deus orbē terre futurū: de quo loquimur. Testatus est aūt in quodā loco qs dicens: ¶ Quid ē hō q memor es ei⁹: aut fili⁹ hominis: qm̄ visitas eum. Minuisti eū paulomin⁹ ab angel' gloria τ honore coronasti eū: τ cōstituisti eū sup opa manuū tuaꝝ. Omnia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. In eo enim q omnia ei subiecit: nihil dimisit nō subiectū ei. Nūc aūt necdū videm⁹ oīa subiecta ei. ¶ Eum autē qui modico q̄ȝ angeli minoratus est videm⁹ iesum ꝓpter passionē mortis gloria τ honore coronatū: ut gratia dei pro omnib⁹ gustaret mortē. Decebat. n. eū ꝓpt quē oīa τ p quē oīa: q multos filios in gloriā adduxerat: autorem salutis eoꝝ per passionē consummari. Qui eni sanctificat τ qui sanctificant ex vno oēs. Propter quam causam non confundit fratres eos vocare: dicens: ¶ Nunciabo nomē tuū fratrib⁹ meis: in medio ecclesie laudabo te. Et iterū. Ego ero fidens in eū. Et iterum. ¶ Ecce ego τ pueri mei: quos dedit mihi de⁹ Quia ergo pueri coicauerūt carni τ sanguini: τ ipse similiter participauit eisdē: ¶ ut per mortē destrueret eū qui habebat mortis imperiū. i. diabolū: τ liberaret eos qui timore mortis p totā vitam obnoxij erāt seruituti. Nusqȝ enim angelos apprehēdit: sed semen abrae apprehendit. Unde debuit p oīa fratribus similari: ut misericors fieret τ fidelis pontifex ad deuȝ: ut repropitiaret delicta populi. In eo enim in quo passus est ipse τ temptatus potens est: τ eis qui temptant auxiliari.

[margin: A; B Ps. 8.; C Phil. 2. a.; Ps. 21.; Mt. 28. b.; B Esa. 8.; Osee. 13.]

III

Unde fratres sancti: vocationis celestis participes: considerate apostolum τ pontificem cōfessionis nostre iesum qui fidelis est ei qui fecit illum: sicut τ moyses in omni domo eius. Amplioris eni glorie iste pre moyse dign⁹ habit⁹ est: quāto ampliorem honorem habet domus: qui fabricauit illā. Omnis nāqȝ domus fabricat ab aliquo. Qui autem omnia creauit: deus est. ¶ Et moyses quidem fidelis erat in tota domo eius: tanq̄ȝ famulus in testimonium

[margin: A; B; Numeri. 12.]

coꝝ q̄ dicenda erāt. Christus ꝟo tāq̄ꝫ filius in domo sua. Que domus sumꝰ nos: si fiduciā ⁊ gloriā spei vsq̄ꝫ ad finem firmā retineamus. Quapropter sicut dicit spiritussanctꝰ

Ps̄. 94.

¶ Hodie si vocē eius audieritis: nolite obdurare corda vr̄a: sicut i exacerbatione s̄m diē tēptationis in deserto. Ubi tēptauerūt me patres vr̄i: ꝓbauerūt ⁊ viderūt opa mea q̄draginta annis. Propter quod infensus fui generationi huic: ⁊ dixi: semper errāt corde.

C
Ps̄. 94.

¶ Ipsi aūt nō cognouerūt vias meas: q̄bus iuraui i ira mea: si introibūt in requiē meaꝫ. Uidete fratres ne forte sit i aliq̄ vr̄m cor malū incredulitatis discedēdi a deo viuo. Sed adhortamini vosmetipsos ꝑ singulos dies donec hodie cognominaṫ: ut nō obduretur q̄s ex vob̄ fallacia peccati.

D

Participes enīꝫ xp̄i effecti sumꝰ: si tamē initiū substātie eiꝰ vsq̄ꝫ ad finē firmū retineamus dū dicit: hodie si vocē eius audieritis: nolite obdurare corda vr̄a: quēadmodū in illa exacerbatiōe. Quidā eni audiētes exacerbauerūt: sed nō vniuersi q̄ ꝓfecti sunt ab egypto ꝑ moysen. Quibus aūt infensus ē q̄draginta annis. Nonne illis q̄ peccauerūt: quoꝝ cadauera ꝓstrata sunt in deserto? Quibꝰ aūt iurauit nō introire in requiē ipsiꝰ: nisi illis q̄ increduli fuerūt? Et videmus q̄r non potuerūt introire in requiem ipsius ꝓpter incredulitatem.

IIII

A

Timeamus ḡ ne forte relicta pollicitatione introeūdi in requiē eiꝰ existimeṫ aliq̄s ex nobis deesse. Eteniꝫ ⁊ nobis nūciatū ē quēadmodū ⁊ illis: sed nō ꝓfuit illis sermo auditus nō admixtus fidei ex his q̄ audierūt. Ingrediemur. n. i requiē q̄ credidimus: quēadmodū dixit: Sicut iuraui i ira mea: si introibūt in requiē meā.

B

Et q̄dē operibꝰ ab institutione mundi ꝑfectis: dixit eni in quodam loco de die septima sic.

Geñ. 2.

¶ Et requieuit deus die septima ab oibꝰ operibus suis. Et in isto rursum: Si introibūt i requiē meā.

j. 10. c.

¶ Quī ḡ superest introire quosdaꝫ in illā: ⁊ hi q̄bus priorībꝰ annūciatū est: non introierūt ꝓpter incredulitatē: iterū terminat diē quēdā hodie in dauid dicēdo: post tantū tp̄is sicut supra dictū ē: hodie si vocē eiꝰ audieritis: nolite obdurare corda vr̄a.

C

Naꝫ si eis iesus requiē ꝓstitisset: nunq̄ꝫ de alia loq̄ret post hac die. Itaq̄ꝫ relinquitur sabbatiṡ simꝰ pp̄lo dei. Qui eni ingressus ē i requiē eiꝰ: etiā ipse requieuit ab operibꝰ suis sicut ⁊ a suis deus. Festinemꝰ ḡ ingredi in illā requiē: ut ne in idipsuꝫ q̄s incidat incredulitatis exemplū. Uiuꝰ est eni sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti: ⁊ pertingēs vsq̄ꝫ ad diuisionē aīe ac spūs: cōpagum q̄ꝫ ac medullarū: ⁊ discretor cogitationū ⁊ intentionū cordis.

D
Eccle. 15.
Ps̄. 33.
j. 8. a
Ro. 8. b.
1. Cor. 12. b.
2. Cor. 3. c.
Eph̄. b.

¶ Et nō ē vlla creatura inuisibilis i cōspectu eiꝰ: oia aūt nuda ⁊ apta sunt oculis eiꝰ ad quē nobis sermo. ¶ Habētes ḡ pontificē magnū q̄ penetrauit celos iesuꝫ filiū dei: teneamus spei nr̄e cōfessionē. Non eni habemꝰ pontificē q̄ nō possit cōpati infirmitatibꝰ nr̄is: tēptatū autē ꝑ oia ꝓ similitudine absq̄ꝫ pctō. Adeamus ergo cū fiducia ad thronū gratie eius: ut misericordiā cōsequamur: ⁊ gratiam inueniamus in auxilio opportuno.

V

A

Omnis nāq̄ꝫ pontifex ex hoibus assumptus ꝓ hoibus cōstituiṫ in his q̄ sunt ad deū: ut offerat dona ⁊ sacrificia ꝓ pctis. Qui ꝯdolere possit his q̄ ignorant ⁊ errāt: q̄m ⁊ ipse circūdatus ē infirmitate: ⁊ propterea debet quēadmodū ꝓ populo: ita etiā ⁊ ꝓ semetipso offerre ꝓ peccatis.

B

Nec q̄sq̄ꝫ sumit sibi honoiē: sed q̄ vocaṫ a deo tāq̄ꝫ aaron. Sic ⁊ xp̄s non semetipsum clarificauit ut pōtifex fieret: sed q̄ locutus ē ad eū.

Ps̄. 2.
Ps̄. 109.

¶ Filius meus es tu: ego hodie genui te. Quēadmodū ⁊ i alio loco dicit. ¶ Tu es sacerdos in eternū: s̄m ordinē melchisedech.

C

Qui i diebꝰ carnis sue p̄ces supplicatiōesq̄ꝫ ad eū q̄ possit illū saluū facere a morte: cuꝫ clamore valido ⁊ lachrymis offerēs: exauditus ē ꝓ sua reuerētia. Et q̄dē cū esset filiꝰ dei didicit ex his q̄ passus ē obediētiā: ⁊ cōsummatus factus ē oibus obtēperantibus sibi causa salutis eterne: appellatus a deo pontifex iux̄ ordinē melchisedech.

D

De quo nobis grādis sermo ⁊ interp̄tabilis ad dicendum q̄m imbecilles facti estis ad audiēdū. Eteni cū deberetis magr̄i esse ꝓpt̄ tempꝰ: rursum indigetis ut vos doceamini q̄ sint elementa exordij sermonū dei: ⁊ facti estis q̄bus lacte opus sit: nō solido cibo. Ois. n. q̄ lactis est particeps: expers ē sermonis iusticie. Paruulus eni ē. Perfectoꝝ aūt ē solidus cibus eoꝝ q̄ ꝓ ipsa cōsuetudine exercitatos habēt sensus ad discretionē boni ac mali.

VI

A

Quapropter intermittētes inchoationis xp̄i sermonē: ad ꝑfectionēꝫ feramur: nō rursum iaciētes fundamētū pn̄ie ab operibꝰ mortuis ⁊ fidei ad deum baptismatū doctrine: impositionis quoq̄ꝫ manuū: ac resurrectionis mortuoꝝ ⁊ iudicij eterni.

j. 10. d.

Et hoc faciemꝰ: si q̄dē pmiserit deus. Impossibile. n. ē eos q̄ semel sunt illuminati: gustauerūt etiā donū celeste: ⁊ participes facti sunt spūssancti: gustauerūt nihilominꝰ bonū dei verbū virtutesq̄ꝫ seculi venturi: ⁊ ꝓlapsi sunt: rursus renouari ad pn̄iam: rur

B

sum crucifigẽtes sibimetipsis filiũ dei ⁊ ostẽtui habentes. Terra.n. sepe venientẽ sup se bibens imbrẽ ⁊ germinás herbá opportuná illis a quibus colit: accipit benedictionẽ a deo: pferẽs autẽ spinas ac tribulos reproba ẽ ⁊ maledicto pxima: cui⁹ cõsũmatio in cõbustionẽ. Confidim⁹ aũt de vobis dilectissimi meliora ⁊ viciniora salutitá ⁊ si ita loqmur. Nõ.n. iniustus deus ut obliuiscat operis vñi ⁊ dilectionis quá ostẽdistis in noie ipsius: q ministrastis sanctis: ⁊ ministratis

C

Cupimus aũt vnũquẽq3 vestrũ eandẽ ostẽtare sollicitudinẽ ad expletionẽ spei vsq3 in finẽ: ut nõ segnes efficiamini: verũ imitatores eoꝝ qui fide ⁊ patiẽtia hereditabũt promissiones. Abrae náq3 pmitẽs deus: qñ neminẽ habuit p quem iuraret maiorẽ: iurauit p semetipm dicẽs: nisi bñdicens benedicá te: ⁊ multiplicás multiplicabo te: ⁊ sic longanimiter ferẽs adeptus ẽ ꝓmissionẽ. Hoies.n. per maiorẽ sui iurant: ⁊ ois cõtrouersie coꝝ finis ad cõfirmationẽ ẽ iuramentũ. In quo abundantius volẽs deus ostendere pollicitationes heredib⁹ imobilitatẽ consilij sui interposuit iusiurandũ: ut per duas res imobiles quibus impossibile ẽ mentiri deũ: fortissimũ solatiũ habeamus q cõfugimus ad tenendá ppositá spem: quá sicut anchorá habemus anime tutá ac firmá ⁊ incedẽtẽ vsq3 ad interiora velaminis: vbi pcursor p nobis introiuit iesus sm ordinẽ melchisedech: põtifex fact⁹ in eternũ. VII

D

A Gen.14.

Hic eni3 melchisedech rex salem sacerdos dei summi: q obuiauit abrae regresso a cede regũ: ⁊ benedixit ei: cui ⁊ decimas oium diuisit abraam: primũ qdem qui interptat rex iusticie: deinde aũt ⁊ rex salem: quod ẽ rex pacis: sine patre: sine matre: sine genealogia: neq3 initiũ dierum neq3 finẽ vite habens: assimilatus aũt filio dei manet sacerdos in ppetuũ. Intuemini aũt quantus sit hic: cui ⁊ decimas dedit de pcipuis abraam patriarcha. Et qdẽ de filijs leui sacerdotiũ accipientes: mádatũ habent decimas sumere a populo sm lege3.i. a fratribus suis: qq3 ⁊ ipsi exierint de lumbis abrae. Cuius aũt generatio nõ annumerat in eis: decimas sumpsit ab abraam: ⁊ hunc q habebat repromissiones benedixit. Sine vlla aũt cõtradictiõe qð minus ẽ a meliore benedicit. Et hic quidẽ decimas morientes hoies accipiunt: ibi aũt cõtestat q vivit. Et ut ita dictũ sit: p abraá ⁊ leui q decimas accepit: decimatus est. Adhuc enim in lumbis pris erat: qñ obuiauit ei melchisedech.

B

Si ergo cõsummatio p sacerdotiũ leuiticũ erat: populus eni sub ipso lege3 accepit: qd adhuc necessariũ fuit sm ordinem melchisedech aliũ surgere sacerdotẽ: ⁊ nõ sm ordinẽ aaron dici? Translato.n. sacerdotio: necesse ẽ ut ⁊ legis translatio fiat. In quo.n. hec dicũtur: de alia tribu est: de qua nullus altario psto fuit. Manifestũ est.n. q ex iuda ortus sit dñs noster: in qua tribu nihil de sacerdotib⁹ moyses locutus est. Et amplius adhuc manifestũ ẽ si sm silitudinẽ melchisedech exurgat aliud sacerdos: q nõ sm legẽ mádati carnalis factus ẽ: sed sm virtutẽ vite insolubil'.

C

Contestat.n. qm tu es sacerdos in eternum sm ordinẽ melchisedech. Reprobatio qde3 fit pcedentis mádati: ppter infirmitate ei⁹ ⁊ inutilitatẽ. Nihil.n. ad pfectũ adduxit lex. Introductio vo melioris spei p quá pximamus ad deũ. Et quátũ est: nõ sine iureiurando: Alij quidẽ sine iureiurádo sacerdotes facti sunt. Hic aũt cũ iureiurádo p eũ q dixit ad illũ. Iurauit dñs ⁊ nõ penitebit eũ: tu es sacerdos in eternũ. In tantũ melioris testamenti sponsor factus est iesus. Et alij quidẽ plures facti sũt sacerdotes: iccirco q morte phiberent pmanere: hic át eo q maneat in eternũ: sempiternũ habeat sacerdotium.

Ps.109.

D

Unde ⁊ saluare in ppetuũ põt accedẽs p semetipsu3 ad deũ: semp viuẽs ad interpellándũ p nobis. Talis.n. decebat ut nobis esset pontifex: sanctus: inocẽs: impollutus: segregatus a peccatoribus: ⁊ excelsior celis fact⁹. Qui nõ habet necessitatẽ quotidie quẽadmodũ sacerdotes prius p suis delictis hostias offerre: deinde p populi. Hoc eni fecit semel se offerendo. Lex.n. cõstituit hoies sacerdotes infirmitatẽ habẽtes: sermo aũt iurisiurádi q post legem est filium in eternum pfectum. VIII

A

.S4.b.

Capitulum aũt sup ea que dicuntur. Talem habemus pontificẽ: q consedit in dextera sedis magnitudinis in celis sanctoꝝ minister: ⁊ tabernaculi veri qð fixit de⁹ ⁊ nõ homo. Ois eni pontifex ad offerendũ munera ⁊ hostias constituit. Unũ necesse est ⁊ hunc habere aliqd qð offerat.

B

Si ergo esset sup terrá: nec esset sacerdos cũ essent qui offerrent sm legẽ munera q exemplari ⁊ vmbre deseruiunt celestiũ: sicut respõsum est moysi cũ consũmaret tabernaculu3. Uide inquit omnia facito sm exemplar: quod tibi ostensum est in monte. Nunc autẽ meli⁹ sortitus est ministeriũ quanto ⁊ melioris testamenti mediator est: quod in melioribus repromissionibus sancitũ est.

Exo.25.
Act.7.c.

C

Nã si illud prius culpa vacasset: non vtiq3 secũdi locus inquireret. Uituperás eni eos dicit:

Ecce dies venient dicit dominus: & consum
mabo super domű israel: & super domű iu
da testamentű nouum: non sm testamentű
quod feci patribus eorű in die qua apprehé
di manű eorum: ut educerem illos de terra egy
pti: quoniá ipsi non permanserűt in testamé
to meo: & ego neglexi eos dicit dñs. Quia hoc
est testamentum quod disponá domui israel
post dies illos dicit dñs: dando leges meas
in menté eorum: & in corda eorum superscribá eas:
¶ & ero eis in deű: & ipsi erűt mihi in populű
¶ Et non docebit vnusquisque proximum suű:
& vnusquisque fratrem suű dicens: cognosce
dñm: quoniá omnes scient me a minore vsque
ad maioré: quia propitius ero iniquitatibus
eorű: & peccatorum eorum iam nő memorabor.
Dicendo auté nouű: veterauit prius. Quod
autem antiquat & senescit: prope interitum
est.

B

Esa.43.
Apoc.21.b.
Hiere.31.

IX

A

Habuit quidé & prius iustificationes
culture: & sanctű seculare. Taberna
culum enim factű est primű: in quo
erant candelabra & mensa & propositio panű
que dicit sancta: post velamentű auté secun
dű tabernaculű quod dicit sancta sanctorum:
aureű habens thuribulű & arcam testamen
ti circűtectá ex omni parte auro: in qua vrna
aurea habés máná: & virga aaron que fron
duerat: & tabule testamenti: super que erant
cherubin glorie obumbrantia propiciatoriű:
de quibus nő est modo dicendű per singula.
His vero ita cőpositis in priori quidé taber
naculo semper introibát. sacerdotes sacrificio
rum officia cősűmantes: in secundo autem se
mel in anno solus pontifex nő sine sanguine
qué offerret pro sua & populi ignorantia: hoc
significante spiritusancto: nondű propalatam
esse sanctorum viam adhuc priore tabernaculo
habente statű. Que parabola est temporis instá
tis: iuxta quá munera & hostie offeruntur: que
nő possunt iuxta consciam perfectű facere ser
uientem: solűmodo in cibis & in potibus & in
varijs baptismatibus & iusticijs carnis vsque
ad tempus correctionis impositis. Christus
aűt assistés pontifex futurorum bonorum peram
plius & perfectius tabernaculű nő manufactű
id est non huius creationis: neque per sanguiné
hircorum aut vitulorum: sed per propriű sanguinem in
troiuit semel in sancta: eterna redéptione in
uéta. Si.n. sanguis hircorum & taurorum & cinis
vitule aspersus: inquinatos sanctificat ad emű
dationé carnis: ¶ quátomagis sanguis xpi
qui per spiritű sanctű semetipsum obtulit ima
culatű deo: eműdauit cősciam nostrá ab ope
ribus mortis ad seruiendű deo viuenti? Et
ideo noui testamenti mediator est: ut morte

B

1.Job.1.d.
Apoc.1.b.
1.Pe.1.d.

C

intercedente in redemptionem earű preua
ricationű que erant sub priori testamento re
promissioné accipiant qui vocati sunt eter
ne hereditatis. Ubi enim testamentum est
mors necesse est intercedat testatoris. ¶ Te
stamentum enim in mortuis confirmatű est.
Alioquin nondum valet: dum viuit qui te
status est. Unde nec primű quidem sine san
guine dedicatű est. Lecto enim omni máda
to legis a moyse vniuerso populo: accipiens
sanguiné vitulorum & hircorum cum aqua & lana
coccinea & hysopo: ipsum quoque librű & oém
populű aspersit dicens: ¶ Hic sanguis testa
menti quod mandauit ad vos deus. Etiam
tabernaculű & omnia vasa ministerij sangui
ne similiter aspersit. Et omnia pene in sangui
ne sm legem mundant: ¶ & sine sanguinis ef
fusione non fit remissio. Necesse est ergo ex
emplaria quidé celestiű his műdari: ipsa aűt
celestia melioribus hostijs quam istis. Non enim
in manufacta sancta iesus introijt exempla
ria verorum: sed in ipsum celű: ut appareat nűc
vultui dei pro nobis. Neque ut sepe offerat se
metipsum: quéadmodű pontifex intrat in san
cta per singulos annos in sanguine alieno:
Alioquin oportebat eum frequenter pati ab
origine mundi. Nunc aűt semel in consum
matione seculorű ad destitutioné peccati per
hostiá suam apparuit. Et quemadmodum
statutű est hominibus semel mori: post hoc
aűt iudiciű: ¶ sic & christus semel oblatus est
ad multorum exhaurienda peccata: secundo si
ne peccato apparebit omnibus expectantibus
se in salutem.

Gal.3.b.

Mt.26.c.
Mr.14.c.
Lu.22.b.
1.Cor.11.c.

B

1.Joh.1.d.
Apo.1.b.
1.Pe.1.d.

Ro.5.b.
1.Pe.3.d.

X

A

Umbram eni habens lex futurorum
bonorum non ipsam imaginem rerum
per singulos annos eisdé ipsis ho
stijs quas offerűt indesinenter: nűquam pőt ac
cedentes perfectos facere. Alioquin cessas
sent offerri: ideo quod nullam haberent vltra cő
scientiá peccati cultores semel mundati. Sed
in ipsis cőmemoratio peccatorum per singu
gulos annos fit. ¶ Impossibile enim est san
guine taurorum & hircorum auferri peccata.
Ideo ingrediens mundű dicit. ¶ Hostiam &
oblationé noluisti: corpus aűt aptasti mihi.
Holocaustomata & pro peccato nő tibi pla
cuerűt. Tunc dixi: Ecce venio. In capite li
bri scriptum est de me: ut faciam deus vo
luntaté tuá. Superius dicens: quia hostias
& oblationes & holocaustomata & pro pecca
to noluisti: nec placita sunt tibi que sm legé
offeruntur: tunc dixi: ecce venio: vt faciam
deus voluntaté tuam: aufert primum vt se
quens statuat. In qua volűtate sanctificati
sumus per oblationé corporis christi iesu semel

Leuit.9.
Ps.39.

Et omnis quidem sacerdos presto est quotti
die ministrans: ⁊ easdem sepe offerens hosti
as que nō possunt auferre peccata. Hic autē
vnā pro pctis offerens hostiā in sempiternū
sedet i dextera dei: de cetero expectās donec
ponātur inimici eius scabellū pedum eius.
Una eni oblatione consūmauit in sempiter
num sanctificatos. Contestat᷑ aūt nos ⁊ spūs
sanctus. Postq̄z eni dixit: Hoc autem testm̄
qd̄ testabor ad illos post dies illos: dicit dn̄s
dabo leges meas in cordib⁹ eoꝝ: ⁊ in menti
bus eoꝝ supscribam eas ⁊ peccatoꝝ iniqui
tatum eoꝝ iā nō recordabor amplius. Ubi
aūt hoꝝ remissio: iam nō est oblatio ꝓ pctō
¶ Habentes itaqz frēs fiduciam: in introitu
scōꝝ in sanguine xp̄i quā initiauit nobis viā
nouā ⁊ viuentē: ꝑ velamen id ē carnem suā
⁊ sacerdotez magnū super domū dei: acceda
mus cū vō corde i plenitudine fidei aspersi
corda a ꝯscia mala: ⁊ abluti corp⁹ aqua mun
da: teneam⁹ spei nr̄e ꝯfessionem indeclinabi
lem. Fidelis enim ē q repromisit. Et ꝯsidere
mus inuicē i ꝓuocationē charitatis ⁊ bonoꝝ
operū: non deserētes collectōz nr̄am sicut cō
suetudis est qbusdā: sz ꝯsolantes ⁊ tanto ma
gis q̄to videritis appropinquātē diem. Uo
luntarie eni peccātibus nobis post acceptaz
noticiā veritatis iā nō relinquit᷑ ꝓ pctis ho
stia: terribilis aūt quedā expectatio iudicij ⁊
ignis emulatio: q̄ ꝯsumptura ē aduersarios
¶ Irritā qs faciens legē moysi sine vlla mise
ratione: duobus vel trib⁹ testib⁹ morit᷑ quā
tomagis putatis deteriora mereri supplicia
q filium dei ꝯculcauerit: ⁊ sanguinē testamē
ti pollutū duxerit: in quo scificatus est ⁊ spūi
grē ꝯtumeliaz fecerit. Scimus enim q dixit
¶ mihi vīdictā: ⁊ ego retribuam. Et iteꝝ q: iu
dicabit dn̄s pplm̄ suum. ¶ Horendū est ici
dere in manus dei viuētis. Rememoramini āt
p̄stinos dies in qbus illuminati magnū cer
tamen sustinuistis passionū: ⁊ in altero qdez
opprobrijs ⁊ tribulatōibus spectaculū facti
in altero aūt socij taliter ꝯuersantium effecti.
Nā ⁊ vīctis ꝯpassi estis: ⁊ rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ
cū gaudio suscepistis: cognoscētes vos hēre
meliorē ⁊ manentē sbām. Nolite itaqz amit
tere ꝯfidentiā vr̄am: q̄ magnā hz remunera
tionem. Patientia eni vobis necessaria ē: vt
volūtatem dei faciētes reportetis ꝓmissionē
Adhuc eni modicū aliquātulūqz q ventur⁹
est veniet ⁊ nō tardabit: Iustus aūt meus ex
fide viuit. Quod si subtraxerit se: non place
bit anime mee. Nos autem non sumus sub
tractionis filij in perditiōem: sed fidei in acq
sitionem anime.

Capitulum. XI

Est aūt fides sperādarum sbā reruz
argumentum non apparentium. In
hac enim testimonium cōsecuti sunt
senes. ¶ Fide: intelligimus aptata essē secula
verbo dei: vt ex inuisibilibus visibilia fierēt.
¶ Fide: plurimaz hostiā abel q̄z cayn obtulit
deo: per quam testimonium consecutus est
esse iustus: testimonium perhibente mune
ribus eius deo: ⁊ per illam defunctus adhuc
loquit᷑. ¶ Fide: enoch translatus ē ne videret
mortem ⁊ non inueniebat᷑: quia transtulit il
lum dn̄s. Ante translationē eni testimoniuz
habuit placuisse deo. ¶ Sine fide aūt ipossibi
le ē placere deo. Credere eni oportet acceden
tem ad deum: quia ē: ⁊ inquirentibus se re
munerator sit. ¶ Fide: noe responso accepto d
his q̄ adhuc non videbantur: metuens apta
uit arcam in salutem domus sue: per quā dā
nauit mundum: ⁊ iusticie que per fidem ē he
res est institut⁹. ¶ Fide: q vocatur abraā obe
diuit in locum exire quē acceptur⁹ erat in he
reditatē: ⁊ exijt nesciēs quo iret. Fide: demo
ratus ē in terra repromissionis tanq̄z in alie
na: in casulis habitando cum ysaac ⁊ iacob
coheredibus repromissionis eiusdem. Expe
ctabat enim fundamēta habentem ciuitatez
cui⁹ artifex ⁊ conditor deus. ¶ Fide: ⁊ ipsa sa
ra sterilis virtutem in conceptione seminis
accepit etiaz preter tempus etatis: qm̄ fidelē
credidit esse euz qui repromiserat. Propter
qd̄ ab eo vno orti sunt: ⁊ hoc emortuo tanq̄z
sidera celi in multitudinem: ⁊ sicut arena est
ad oram maris innumerabilis. Iuxta fidem
defuncti sunt omnes isti: non acceptis repro
missionibus: sed a longe eas aspicientes ⁊ sa
lutantes ⁊ ꝯfitentes: q: peregrini ⁊ hospites
sunt super terram. Qui enim hoc dicūt: signi
ficant se patriam inquirere. Et si quidē ipsi⁹
meminissent de qua exierūt habebant vtiqz
tempus reuertēdi. Nunc aūt meliorez appe
tunt id est celestē. Ideo nō ꝯfundit᷑ de⁹ vocari
de⁹ eoꝝ. Parauit eni illis ciuitatem. ¶ Fide
obtulit abraaz ysaac cū temptaretur ⁊ vnige
nitum offerebat in q̄ susceperat repromissio
nes ad quem dictū est: q: in ysaac vocabit᷑ ti
bi semen: arbitrans q: ⁊ a mortuis suscitare
potens est deus. Unde eum ⁊ in parabolam
accepit. Fide: ⁊ de futuris benedixit ysaac ia
cob: ⁊ esau. ¶ Fide: iacob moriens singulos
filiorum ioseph benedixit: ⁊ adorauit fasti
gium virge eius. ¶ Fide: ioseph moriens de
profectione filiorum israel memoratus est ⁊
de ossibus suis mandauit. ¶ Fide: moyses
natus occultatus est mensibus tribus a pa
rentibus suis: eo q vidissent elegātem infan
tem: ⁊ non timuerunt regis edictum. Fide

Margin (left): .4.b. — C — B — Deut.17. — Mt.18.c. — 2.Cor.13.a. — Deut.32. — Tobie.3. — Ro.12.d. — 5.6.a. — Abachuc.2. — Ro.1.b.

Margin (right): A — Gen̄.1. — Gen̄.4. — Gen̄.5. — Sap.4. Ecc. 44. — B — 1.Macha.2. — Gen̄.6. — Gen̄.12.⁊.13. — Gen̄.21. — C — Gen̄.22. — Gen̄.27. — Gen̄.48. ⁊.49. — Gen̄.50. — Exo.2.

moyses grandis factus negauit se esse filiuz filie pharaonis: magis eligēs affligi cū ppl'o dei: q̄z tpalis peccati hēre iocunditatē: maiores diuitias estimās thesauro egyptiorū improperiuz christi. Aspiciebat eni i remunerationē. Fide reliquit egyptū: nō veritus aiositatem regis. Inuisibilem eni tanq̄z videns sustinuit.

D

Exo.12.

¶ Fide celebrauit pascа ꝛ sanguinis effusionē: ne qui vastabat ꝑmitiua tangeret eos.

Exo.15.

¶ Fide: transierūt mare rubꝫ tanq̄z per aridam terrā: qꝫ experti egyptij deuorati sūt

Josue.6.

¶ Fide: muri hiericho corruerūt circuitu dierum septem.

Josue.2.ꝛ.6.

¶ Fide: raab meretrix nō perijt cuz incredulis excipiens exploratores cū pace. Et qd adhuc dicam? Deficiet eni me tempus enarrantē: de gedeon: barach: samson: iepte: dauid: samuel: ꝛ ꝓphis: q per fidē vicerunt regna: opati sunt iusticiā: adepti sunt repromissiones. Obturauerūt ora leonum: extinxerunt impetuz ignis. Effugauerunt aciē gladij: cōualuerunt de infirmitate: fortes facti sunt in bello. Castra verterunt exterorũ.

Mt.27.f.

¶ acceperūt mlieres de resurrectōe mortuos suos. Alij aūt distenti sunt nō suscipiētes redemptionem vt meliorē inuenirēt resurrectionem. Alij vō ludibria ꝛ verbera experti: super ꝛ vincula: ꝛ carceres: lapidati sunt: secti sunt: temptati sunt: i occisione gladij mortui sunt.

Mat.3.a.
Mar.1.a.

¶ Circuierūt in melotis: in pellib⁹ caprinis: egētes: angustiati: afflicti: quib⁹ dignus nō erat mūdus: in sollitudinibus errātes: in montibus ꝛ speluncis: ꝛ in cauernis tre. Et hi oēs testimonio fidei ꝓbati: non acceperūt repromissionē: deo ꝓ nobis melius aliqd ꝓuidente: vt non sine nobis consummarent.

A

Capitulum. XII

Ideoq̄z ꝛ nos tantam habentes ipositam nubem testium:

Ephē.4.c.
Col.3.b.
1.Pe.2.a.
Hiere.17.

¶ deponentes oē pondus ꝛ circūstans nos peccatū per patientiā curramus ad ꝓpositū nobis certamen: aspiciētes in autorē fidei ꝛ ꝯsūmatorez iesum: q proposito sibi gaudio sustinuit crucem: confusione cōtempta atq̄z in dextera sedis dei sedet. Recogitate eni eū qui talem sustinuit a peccatorib⁹ aduersus semetipuz ꝯtradictionem: vt ne fatigemini aīs vr̄is deficientes. Nōdum eni vsq̄z ad sanguinē restitistis aduersus peccatū repugnātes: ꝛ obliti estis ꝯsolatōis q̄ vobis tanq̄z filijs loqtur dicens.

Prouer.3.

¶ Fili mi: noli negligere disciplinā dn̄i neq̄z fatigeris dum ab eo argueris. Quē eni diligit dn̄s: castigat: flagellat aūt oēm filium quē recipit.

B

In disciplina ꝑseuerate. Tāq̄z filijs vobis offert se deus. Quis eni filius quē non corripit pr̄? Qd̄ si extra disciplinā estis: cuius ꝑticipes facti sunt oēs: ḡ adulteri ꝛ nō filij estis. Deinde p̄res quidē carnis nr̄e eruditores hūim⁹ ꝛ reuerabamur eos. Nō multomagis obtemperabim⁹ p̄ri spirituū ꝛ viuemus? Et illi quidē in tpe paucoꝝ dieꝝ ſm voluntatez suā erudiebāt nos: hic aūt ad id qd̄ vtile est in recipiēdo sanctificatiōz eius. Ois aūt disciplina in p̄senti qdem videt̄ nō esse gaudij: sed meroris: postea āt fructū pacatissimum exercitatis p eā reddet iusticie.

C

Propter qd̄ remissas manus ꝛ soluta gēua erigite ꝛ gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is: vt nō claudicans quis erret: magis autem sanet̄.

Ro.12.d.

¶ Pacem sequimini cū oibus ꝛ scīmoniam sine q̄ nēo videbit deū. Contēplantes ne qs desit gr̄e dei: ne q̄ radix amaritudinis sursuz germinans impediat ꝛ ꝑillam inquinent̄ multi.

Gen̄.25.

¶ Ne qs fornicator: aut ꝓphanus vt esau qui propter vnaz escam vendidit primitias sua. Scitote eni qm̄ ꝛ postea cupiens hereditare benedictiōem reprobatus ē.

Gen̄.27.

¶ Nō enim inuenit penitentie locū: q̄z q̄z cū lachrymis iquisisset eaz. Non enim accessistis ad tractabilem ꝛ accessibilem ignem ꝛ turbinem ꝛ caliginem ꝛ ꝓcellam ꝛ tube sonum ꝛ vocē verborum: quā q audierūt excusauerūt se ne eis fieret ꝟbū. Nō eni portabāt qd̄ dicebat̄: ꝛ si bestia tetigerit mōtē lapidabit̄. Et ita terribile erat qd̄ videbat̄. Moyses dixit: Exterrit⁹ sū ꝛ tremebūdus.

D

Sꝫ accessistis ad sion montē ꝛ ciuitatem dei viuētis hierl'm celestē ꝛ multorum miliū angeloꝝ frequētiam: ꝛ ecclīam ꝑmitiuoꝝ q ꝯscripti sunt in celis: ꝛ iudicē oium deum: ꝛ spūs iustoꝝ pfectoꝝ: ꝛ testi noui mediatorē iesum: ꝛ sanguis aspersionē: meli⁹ loquentē q̄z abel. Uidete ne recusetis loquētem. Si eni illi nō effugerūt recusantes eū q sup terraz loq̄bat̄: multomagis nos q de celis loquentē nobis auertimus: cui⁹ vox mouit terram tūc: nūc aūt repromittit dicēs: Adhuc semel ꝛ ego mouebo nō solū terrā: sed ꝛ celū. Qd̄ aūt adhuc semel dicit: declarat mobilium translatiōez tanq̄z factoꝝ vt maneāt ea que sūt imobilia. Itaq̄z regnū imobile suscipientes hēm⁹ grām: p quā seruiam⁹ placētes deo cū metu ꝛ reuerentia.

Deut.9.

¶ Etenīz de⁹ nr̄ ignis ꝯsumens est.

A

Capitulum. XIII

Ro.12.c.

Charitas fr̄nitatis manet in vob: ¶ ꝛ hospitalitatez nolite obliuisci. Per hāc eni placuerūt qdā angelis hospicio receptis. Memētote vinctoꝝ tanq̄z simul vincti: ꝛ laborantiū tanq̄z ꝛ ipsi in corpe morātes. Honorabile cōnubiū i oib⁹: ꝛ thorus imaculatus. Fornicatores.n. ꝛ adulteros iudicabit deus. Sint mores sine auaricia: contenti presentibus. Ipse enim dixit: Non te

deserá neq3 derelinquá: ita ut cõfidenť dicamus. Dñs mihi adiutor est: nõ timebo qd faciat mihi homo. Mementote prepositoꝝ vroꝝ q vobis locuti sunt verbũ dei: quoꝝ intuẽtes exitũ cõuersationis: imitamini fidem. Jesus christus heri ⁊ hodie: ipse ⁊ in secula. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Optimũ .n. é grã stabilire cor: nõ escis q̃ nõ pfuerũt ambulãtibus in eis. Habemus altare: de quo edere nõ habẽt ptãté q tabernaculo deseruiunt. Quoꝝ eni aialiũ inferť sanguis p peccato in sancta p pontificẽ: hoꝝ corpa cremanť ex̃ castra. Propter qđ ⁊ ihs ut sanctificaret p suũ sanguinẽ populũ extra portã passus é. Exeamus igiť ad eũ extra castra: improperiũ ei⁹ portantes. Nõ eniz habemus hic manentẽ ciuitatẽ: sed futurã inquirimus. Per ipsum ergo offeramus hostiaz laudis semp deo id est fructũ labioꝝ confitẽtiũ noi ei⁹. Beneficẽtie aũt ⁊ cõmunionis nolite obliuisci. Talib⁹ eniz hostijs pmereť deus. Obedite prepositis vr̃is ⁊ subiacete eis. Ipsi eni puigilãt quasi rõnẽ p aiabus vr̃is reddituri: ut cũ gaudio hoc faciãt: ⁊ nõ gemẽtes. Hoc eni nõ expedit vobis. Orate p nobis. Cõfidim⁹ eni qr bonã cõsciam habem⁹ in omnibus bene volentes cõuersari. Amplius aũt deprecor vos hoc facere: quo celerius restituar vobis. Deus aũt pacis q eduxit de mortuis pastorẽ magnũ ouiuz in sanguine testamẽti eterni dñm nostrũ iesuz xp̃m: aptet vos i omni bono: ut faciatis ei⁹ volũtatẽ: faciens in vobis qđ placeat coraz se p iesum xp̃m: cui é gloria i secula seculoꝝ. Amẽ. Rogo aũt vos fratres ut sufferatis verbũ solacij. Etenĩ ppaucis scripsi vobis. Cognoscite fratrẽ vr̃m timotheuz dimissũz cũ quo si celerius venerit videbo vos. Salutate oẽs pposítos vr̃os: ⁊ oẽs sanctos. Salutant vos de italia fratres. Gratia cũ oibus vobis. Amen.

B

C

D

Explicit ep̃la Pauli ad Hebreos. Incipit prefatio beati Hieronymi presbyteri in librum Actuum ap̃lorum.

C Anit psalmista: ambulabũt de virtutibus in virtutes. Post ap̃li Pauli ep̃las dudũ vobis vno volumie trãslatas dõmõ ⁊ rogatione charissimi: actus ap̃loꝝ cõpellitis ut trãsferã i latinũ: quem librũ nulli dubiũ é a luca antiocẽo arte medico: q postea inseruiens paulo ap̃lo xp̄i factus é discipulus: fuisse editũ. Ceruices pmit imposita sepi⁹ oneris magnitudo: qr studia inuidoꝝ reprehensione digna putant ea q̃ scribimus. Illoꝝ nũq3 odio ⁊ detractiõe: iuuante xp̄o meum silebit eloquiũ.

Actus ap̃loꝝ nudã quidẽ videnť sonare historiã: ⁊ nascentis ecclie infantiã texere: s3 si nouerim⁹ scriptorẽ coꝝ lucã esse medicuz cuius laus é in euãgelio: aiaduertim⁹ pariť oĩa verba illius aie languentis eẽ medicinã.

Item alius prologus.

L Ucas antiocensis natione syrus cuius laus in euãgelio canit: apud antiochiã medicine artis egregius: ⁊ ap̃loꝝ xp̄i discipul⁹ fuit: postea vsq3 ad confessionẽ paulũ secutus ap̃lm: sine crimine in ꝟginitate pmanẽs: deo maluit seruire. Qui septuagintia ⁊ q̃ttuor annis etatis agẽs i bithynia obijt plenus sp̃ũsancto: quo instigãte in achaie ptib⁹ euãgeliũ scribẽs grecis fidelibus incarnationẽ dñi fideli narratione ostẽdit: eundẽq3 ex stirpe dauid descẽdisse monstrauit. Cui nõ imerito scribendoꝝ actuum ap̃licoꝝ ptãs in ministerio dať: ut deo i deũ pleno: ⁊ filio pditionis extincto: oratione ab ap̃lis facta: sorte dñice electionis numerus cõpleretť. Sicq3 paulus consũmationẽ ap̃licis actib⁹ daret: quẽ diu cõtra stimulũ calcitrantẽ dñs elegisset. Qđ legẽtib⁹ ⁊ requirẽtibus deũ breui potius volui ostẽdere sermone: q̃3 plixius aliqd fastidientib⁹ pdidisse: sciens q operãtẽ agricolã oporteat primuz de suis fructibus edere. Que ita diuina subsecuta é grã: ut nõ solũ corporib⁹: sed etiam aiabus eius pficeret medicina.

Incipit liber actuum ap̃loꝝ beati Luce euangeliste. Cap̃lm I

P Rimum quidem sermonẽ feci de oibus o theofile q̃ cepit ihs facẽ ⁊ docere vsq3 in diẽ qua precipiẽs ap̃lis p sp̃m sanctũ q̃s elegit assumptus é. Quibus ⁊ p̃buit seipsũz viuũ post passionẽ suã in multis argumentis: p dies q̃draginta apparẽs eis: ⁊ loquẽs de regno dei. Et cõuescẽs precepit eis ab hierosolymis ne discederẽt: sed expectarẽt pmissionẽ patris quã audistis inquit p os meuz q̃: qr iohannes quidẽ baptizauit aqua: vos aũt baptizabimini sp̃ũscõ non post multos hos dies. Igiť q cõuenerant interrogabãt eũ dicẽtes. Dñe si i tp̃e hoc restitues regnũ

A
I. Esdre. 7.
Mt. 5. e.
Ja. 1. d.
Ro. 2. c.

j. II. b. ⁊ .19. a

isrl'? Dixit aũt eis: Nõ est vestrũ nosse tempora vel momẽta q̃ pr posuit in sua ptãte: sed accipietis ꝟtutẽ supueniẽtis spũssancti i vos ¶ ⁊ eritis mihi testes in hierlm ⁊ in oĩ iudea ⁊ samaria: ⁊ vsq̃ ad vltimũ tre. Et cũ hec dixisset: ¶ videntibꝰ illis eleuatus est: ⁊ nubes suscepit eũ ab oculis eorũ. Cumq̃ intuerent in celũ euntem illũ: ¶ ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibꝰ albis: q ⁊ dixerũt: Viri galilei qd statis aspiciẽtes in celũ? Hic iesus q assumptus ẽ a vobis in celũ: sic veniet quẽadmodum vidistis eum euntẽ in celũ. Tũc reuersi sunt hierosolymã a monte q vocatur oliueti q ẽ iuxta hierlm sabbati habens iter. ¶ Et cũ introissent in cenaculũ ascenderunt vbi mãebat petrꝰ: ⁊ iohãnes: ⁊ iacobꝰ: ⁊ andreas: philippus: ⁊ thomas: bartholomeus ⁊ mattheus: ⁊ iacobꝰ alphei: ⁊ simõ zelotes: ⁊ iudas iacobi. ¶ Hi oẽs erant pseuerantes vnanimiter in oratiõe cũ mulieribꝰ ⁊ maria mre iesu ⁊ fratribꝰ eius. In diebus illis exurgens petrꝰ in medio frũm dixit. Erat autem turba hoium simul fere centũ viginti. Viri frẽs: oꝫ impleri scripturã quam predixit spũssanctus: p os dauid de iuda q fuit dux eorũ qui cõprehenderũt iesum: q cõnumeratꝰ erat i nobis ⁊ sortitꝰ est sortẽ ministerij huius. Et hic quidẽ possedit agrũ de mercede iniquitatis: ⁊ suspensus crepuit medius: ⁊ diffusa sũt oĩa viscera eiꝰ. Et notũ factum ẽ oibus habitantibꝰ hierlm: ita vt appellaret ager ille lingua eoꝝ acheldemach: h̃ est ager sanguinis. Scriptum ẽ enim in libro psalmoꝝ. ¶ Fiat cõmoratio eoꝝ deserta: ⁊ nõ sit qui i habitet in ea. Et episcopatum eius accipiat alter. Oportet ẽ ex his viris q nobiscũ sunt ꝯgregati in oĩ tẽpore: q̃ intrauit ⁊ exiuit inter nos dñs iesus: incipiens a baptismate iohãnis vsq̃ in diem qua assumptꝰ est a nobis: testẽ resurrectionis eiꝰ nobiscũ fieri vnũ ex istis. ¶ Et statuerunt duos: ioseph q vocat barsabas: qui cognominatus ẽ iustꝰ: ⁊ mathiã. Et orantes dixerũt: Tu dñe q corda nosti oĩum: ostende quẽ elegeris ex his duobꝰ vnũ accipere locũ ministerij huius: ⁊ aplatus: de quo puaricatꝰ est iudas vt abiret in locũ suum. Et dederũt sortes eis. Et cecidit sors super mathiam: ⁊ annumeratus est cum vndecim apostolis.

Lu.14.g. J.12.c.⁊.10.d. Mr.16.g. B Apoc.11.c. Job.20.c. Mt.10.a. Mr.3.d. Luc.6.c. Judith.5. C B Ps̃.108. J.4.d.

Capitulum. II

A

Et cum complerent dies pentecostes erant oẽs pariter in eodẽ loco. Et factus est repente de celo sonus: tanq̃ aduenientis spũs vehemẽtis: ⁊ repleuit totã domum vbi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertite lingue tãq̃ ignis: seditq̃ supra singulos eoꝝ. ¶ Et repleti sunt oẽs spũ sancto ⁊ ceperunt loq varijs linguis, put spũssanctꝰ dabat eloqui illis. Erant aũt in hierlm habitantes iudei viri religiosi: ex oĩ natione q̃ sb celo est. Facta aũt hac voce cõuenit multitudo ⁊ mente ꝯfusa ẽ: qm̃ audiebat vnusq̃sq̃ lingua sua illos loquentes. Stupebãt autẽ omnẽs ⁊ mirabant dicentes: Nõ ne ecce omẽs isti q loquũtur galilei sunt: Et quõ nos audiuimus vnusq̃sq̃ linguã nostrã in qua nati sumꝰ? Parthi: ⁊ medi: ⁊ elamite: ⁊ qui habitant mesopotamiam: iudeam: ⁊ cappadociã pontum: ⁊ asiam: phrygiam: ⁊ pamphiliam egyptũ: ⁊ ptes libye: q̃ est circa cirenẽ: ⁊ aduene romani: iudei q̃ꝫ ⁊ proseliti: chretes ⁊ arabes: audiuimꝰ eos loquẽtes nostris linguis magnalia dei. Stupebãt aũt omnes: ⁊ mirabantur ad inuicem dicẽtes: Quid nã vult h̃ eẽ: Alij aũt irridẽtes dicebãt: quia musto pleni sunt isti. Stãs aũt petrus cũ vndecim eleuauit vocẽ suã: ⁊ locutus est eis: Viri iudei ⁊ qui habitatis hierlm vniuersi: hoc vobis notum sit: ⁊ auribus ꝑcipite verba mea. Non eni sicut vos estimatis hi ebrij sunt: cũ sit hora diei tertia. Sꝫ hoc est qđ dictuꝫ est p ꝓphetam iohel: ¶ Et erit in nouissimis diebꝰ dicit dñs: effundam de spũ meo sup omnẽ carneꝫ Et ꝓphetabunt filij vestri ⁊ filie vestre: ⁊ iuuenes vestri visiões videbũt: ⁊ seniores vestri somnia somniabũt: Et qdẽ sup suos meos ⁊ ancillas meas in diebꝰ illis effundã de spũ meo ⁊ prophetabũt: ⁊ dabo ꝓdigia in celo sursum ⁊ signa in tra deorsum: sanguinẽ ⁊ igneꝫ ⁊ vaporem fumi. ¶ Sol cõuertet in tenebras ⁊ luna in sanguinem: anteq̃ veniet dies dñi magnus ⁊ manifestꝰ. ¶ Et erit: oĩs qcũq̃ inuocauerit nomẽ dñi saluus erit. ¶ Viri israelite audite verba hec. Jesum nazarenũ virũ approbatum a deo in vobis virtutibꝰ ⁊ prodigijs ⁊ signis q̃ fecit deus per illũ in medio vestri: sicut scitis: hũc definito ꝯsilio ⁊ pscia dei traditum per manus iniquoꝝ: affigentes interemistis. ¶ Quem deꝰ suscitauit solutis doloribus inferni: iuxta quod ĩpossibile erat teneri illum ab eo. Dauid enim dicit in eum. ¶ Prouidebaꝫ dominũ i ꝯspectu meo semp qm̃ a dexteris est mihi ne cõmouear. Propter hoc letatũ ẽ cor meũ: ⁊ exultauit lingua mea: insup ⁊ caro mea requiescet in spe. Quoniam nõ derelinques aĩam meã in inferno: nec dabis scm̃ tuum videre corruptionẽ. Notas mihi fecisti vias vite: replebis me iocunditate cũ facie tua. Viri frẽs: liceat audenter dicere ad vos d̃ patriarcha dauid: qm̃ defunctꝰ est: ⁊ sepultus est: ⁊ sepulchrũ eius ẽ apud nos vsq̃ in hodiernũ diem. Propheta igit cum esset ⁊ sciret: quia iureiurando iurasset

J.4.d.⁊.19.a. B Johel.2. Esa.44. Johel.2.⁊.3. Mt.10.c.⁊. 24.b. Johel. 2. Ro.10.c. J.5.d. J.10.d. C Ps̃.15.d.

illi deus de fructu lumbi ei⁹ sedere sup sedez eius: puidens locutus est de resurrectiõe xpi quia neqz derelict⁹ est in inferno: neqz caro ei⁹ vidit corruptiõem. Hunc iesum resuscitauit deus: ¶ cuius omnes nos testes sumus. ¶ Dextera igit̃ dei exaltatus: ⁊ pmissione spũssancti accepta a patre: effudit hoc donũ qđ vos videtis ⁊ auditis. Nõ eni dauid ascẽdit in celos. Dicit aũt ipse. ¶ Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: scabellũ pedum tuoꝝ. Certissime sciat ergo ois dom⁹ israel: qꝛ ⁊ dñm eum ⁊ xpm fecit deus hunc iesuz: quem vos crucifixistis. His aũt auditis cõpuncti sunt corde: ⁊ dixerũt ad petrũ ⁊ ad reliquos aplos: Quid faciemus viri fratres? ¶ Petrus aũt ad illos: pniam inqt agite: ⁊ baptizet̃ vnusqsqz vrm in noie iesu xpi in remissionẽ peccatoꝝ vroꝝ: ⁊ accipietis donum spũssancti. Vobis eni ẽ repromissio ⁊ filijs vestris: ⁊ oibus q longe sunt quoscũqz aduocauerit dominus deus noster. Alijs etiã verbis plurimis testificatus ẽ: ⁊ exhortabat̃ eos dicens Saluamini a generatione ista praua. Qui ergo receperũt sermonẽ ei⁹ baptizati sunt: ⁊ apposite sunt in die illa aie circiter tria milia Erãt aũt pseuerãtes in doctrina aploꝝ ⁊ coicatione fractionis panis ⁊ oratiõib⁹. Fiebat aũt oi aie timor. Multa qzz pdigia ⁊ signa p aplos in hierusalẽ fiebãt: ⁊ metus erat magnus in vniuersis. ¶ Oẽs etiã qui credebãt erãt pariter: ⁊ habebant oia cõmunia. Possessiones ⁊ substantias vendebant: ⁊ diuidebant illa oibus put cuiqz opus erat. Quottidie quoqz pdurantes vnanimiter i tẽplo ⁊ frangẽtes circa domos panẽ: sumebant cibũ cũ exultatione ⁊ simplicitate cordis: collaudãtes deũ ⁊ habẽtes grãz ad oẽm plebẽ Dñs aũt augebat q salui fiebãt quottidie i idipsum.

III

Petrus aũt ⁊ iohãnes ascẽdebãt i tẽplũ: ad horã orõnis nonã. ¶ Et qdã vir q erat claudus ex vtero matris sue baiulabat̃ quẽ ponebãt quottidie ad portã tẽpli q dicit̃ speciosa: ut peteret elemosynã ab introeuntib⁹ i tẽplũ. Is cũ vidisset petrũ ⁊ iohãnẽ incipientes introire in tẽplũ rogabat ut elemosynã acciperet. Intuẽs aũt i eũ petrus cũ iohãne dixit: Respice in nos. At ille intẽdebat in eos: sperãs se aliqd accepturũ ab eis. Petrus aũt dixit: Argentũ ⁊ auꝝ nõ est mihi: qđ aũt habeo hoc tibi do. ¶ In noie iesu xpi nazareni surge ⁊ ambula. Et apphensa manu ei⁹ dextera alleuauit euz: ⁊ ptinus consolidate sunt bases ei⁹ ⁊ plante. Et exiliẽs stetit ⁊ ambulabat: ⁊ intrauit cuz illis i tẽplũ: ãbulãs ⁊ exiliẽs ⁊ laudãs deuz Et vidit ois ppls eũ ambulãtẽ ⁊ laudantẽ deũ. Cognoscebãt aũt illũ q ipse erat q ad elemosynã sedebat ad speciosaz portã tẽpli. Et ipleti sũt stupore: ⁊ extasi: i eo qđ cõtigerat illi. Cũ teneret aũt petrũ ⁊ iohannẽ. Cucurrit ois ppls ad eos ad porticũ q appellatur salomonis stupẽtes. Vidẽs aũt petr⁹ respõdit ad ppl̃m: Viri israelite qd miramini in h: aut nos qd intuemini: q̃si nra virtute aut ptãte fecerim⁹ hũc ãbulare? De⁹ abraã ⁊ de⁹ isaac ⁊ deus iacob: deus patrũ nostroꝝ glorificauit filiũ suũ iesuz: quẽ vos quidem tradidistis ⁊ negastis ante faciẽ pilati iudicãte illo dimitti. ¶ Vos aũt scm̃ ⁊ iustuz negastis: ⁊ petistis virũ homicidã donari vob autorẽ vero vite interfecistis. Quẽ deus suscitauit a mortuis: cui⁹ nos testes sumus: ⁊ i fide nois eius hũc quẽ vos videtis ⁊ nostis cõfirmauit nomẽ eius: ⁊ fides q p eũ est dedit integrã sanitatẽ istã in cõspectu oium vestrũ. Et nũc fratres scio qꝛ p ignorantiã fecistis: sicut ⁊ pncipes vri. De⁹ aũt q pnũciauit p os oium pphetarũ pati xpm suũ: sic impleuit. ¶ Penitemini igit̃ ⁊ cõuertimini ut deleant̃ pctã vra: ut cũ venerint tpa refrigerij a cõspectu dñi: ⁊ miserit eũ q pdicatus ẽ vobis iesuz xpm: quẽ oportet qdẽ celum suscipe vsqz in tpa restitutionis oiuz: q locutus ẽ deus p os scõꝝ suoꝝ a seculo pphetarũ. Moyses qdez dixit. ¶ Qm̃ pphetã suscitabit vob dñs de⁹ vr̃ de frib⁹ vris: tãqz me ipsuz audietis iuxta oia q̃cũqz locutus fuerit vobis. Erit aũt ois aia q nõ audierit pphetã illũ exterminabit̃ de plebe. Et oẽs pphete a samuel ⁊ deinceps: q locuti sunt ãnũciauerũt dies istos. Vos estis filij pphetaꝝ ⁊ testamenti: qđ disposuit de⁹ ad patres vros dicẽs ad abraã. ¶ Et in semine tuo bñdicent̃ oẽs familie terre. Vobis pmũ de⁹ suscitans filiuz suũ misit eũ bñdicentẽ vobis: ut conuertat se vnusqsqz a nequitia sua.

IIII

Loquentib⁹ aũt illis ad populũ superuenerũt sacerdotes ⁊ magistratus tẽpli ⁊ saducei: dolẽtes q docerent populũ ⁊ annũciarẽt in iesuz resurrectionez ex mortuis: ⁊ iniecerũt in eos manus: ⁊ posuerũt eos in custodiã in crastinũ. Erat aũt iam vespera. Multi aũt eoꝝ q audierãt verbuz crediderũt: ⁊ factus ẽ numerus eoꝝ quinqz milia. Factũ ẽ aũt in crastinũ ut cõgregarent̃ principes eoꝝ ⁊ seniores ⁊ scribe in hierusalem: ⁊ annas princeps sacerdotum: ⁊ cayphas ⁊ iohannes ⁊ alexander: ⁊ quotquot erant de genere sacerdotali. Et statuẽtes eos in medio interrogabãt. In qua virtute: aut

Marginal notes: …1.a. …o.d. Ps.109. B Mt.4.c. Mr.1.c. Luc.13.a. Apo.2.d. …4.d. A …14.b. …4.d. B C Mt.27.b. Mr.15.b. Luc.23.c. Joh.18.g. D Eccle.17. Ezech.18. Mt.4.c. Mr.1.c. Luc.13.a. Apoc.2.d Deut.18. Gen.12. A

in quo noie fecistis hoc vos? Tunc repletus spūscō petrus dixit ad eos: Pricipes ppli ⁊ seniores isrl' audite: si nos hodie diiudicamur in bñfacto hois infirmi in quo iste salu⁹ fact⁹ ē: notū sit oib⁹ vob ⁊ oi plebi isrl': qꝛ in noie dñi nri iesu christi nazareni quē vos crucifixistis quē de⁹ suscitauit a mortuis: i h iste astat corā vobis sanus. ¶ Hic ē lapis q reprobat⁹ est a vobis edificantib⁹: q factus ē in caput anguli: ⁊ nō est i alio aliq̄ salus. Nec.n. aliō nomen est sub celo datū hoib⁹ in q̊ oporteat nos saluos fieri. Uidētes aūt petri ꝯstantiaz ⁊ iohānis: compto ꝙ hoies essent sine lrīs ⁊ idiote āmirabanꝭ: ⁊ cognoscebāt eos: qm̄ cū iesu fuerant. Hoiem q̄z videntes stantez cū eis q curatus fuerat nihil poterant ꝯtradicere. Jusserūt aūt eos foras extra ꝯsilium secedere: ⁊ conferebāt adinuicē dicētes. Quid faciemus hoib⁹ istis? Qm̄ qdē notum signuz factum est p eos oibus habitantib⁹ hierl'm. Manifestū est: ⁊ nō possum⁹ negare. Sz ne amplius diuulgeꝭ in ppl'm: cōminemur eis ne vltra loquātur in noie hoc vlli hoium. Et vocantes eos: denūciauerūt ne oino loquerētur neq̄z docerēt i noie iesu. ¶ Petr⁹ xo ⁊ iohānes rn̄dētes dixerūt ad eos. Si iustū est i ꝯspectu dei vos poti⁹ audire q̄z deū: iudicate Non eni possum⁹ q̄ vidimus ⁊ audiuim⁹ nō loq. At ille cōminantes dimisserūt eos: non inueniētes q̄uo punirēt eos pp ppl'm: qꝛ oēs clarificabāt id qđ factū fuerat i eo qđ acciderat. Annoꝝ eni erat amplius q̄draginta hō in q̊ factū fuerat signū istud sanitatis. Dimissi aūt venerūt ad suos: ⁊ annūciauerunt eis q̄nta ad eos ꝑncipes sacerdotum ⁊ seniores dixissent. Qui cū audissēt: vnanimiꝭ leuauerunt vocez ad deū ⁊ dixerūt: Dñe tu q fecisti celum ⁊ trā: mare: ⁊ oia q̄ i eis sunt: q spūscō per os prīs nrī dauid pueri tui dixisti: ¶ Quare fremuerūt gētes: ⁊ ppli meditati sunt inania. Astiterūt reges tre ⁊ ꝑcipes ꝯuenerunt in vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m ei⁹. Conuenerūt eni vere i ciuitate ista aduersus scīm puerū tuū iesum quē vnxisti: herodes ⁊ pontius pilat⁹ cū gentib⁹ ⁊ ppli isrl': facere q̄ man⁹ tua ⁊ ꝯsiliū tuū ꝺcreuerūt fieri. Et nūc dñe respice in minas eoꝝ: ⁊ da ſuis tuis cū oi fiducia loq xbum tuū: in eo ꝙ manū tuā extēdas ad sanitates ⁊ signa ⁊ ꝓdigia fieri p nomen sancti filij tui iesu. Et cū orassent motus ē loc⁹ in q̊ erant ꝯgregati. ¶ Et repleti sūt oēs spūscō: ⁊ loquebātur xbū dei cū fiducia ¶ Multitudinis aūt credētiū erat cor vnum ⁊ aia vna nec qsq̄z eoꝝ que possidebat aliqd suū esse dicebat: sed erāt illis oia cōia. Et virtute magna reddebāt apl'i testimoniuz resurrectōnis iesu christi dñi nostri: ⁊ grā magna erat i oibus illis. Neq̄z eni qsq̄z egens erat iter illos. Quotquot eni possessores agroꝝ aut domoꝝ erant: ¶ vendētes afferebant precia eoꝝ que vendebāt: ⁊ ponebāt ante pedes apostolorum. ¶ Diuidebaꝭ aūt singulis prout cuiq̄z opus erat. ¶ Joseph aūt q cognominatus est barsabas ab apostolis: qđ est interpretatum filius ꝯsolatiōis: leuites: cypri⁹ genere cum haberet agrum vendidit eum: ⁊ attulit precium: ⁊ posuit ante pedes apostolorum

V

Vir autem qdam nomie ananias cū saphyra vxore sua vendidit agrum ⁊ fraudauit de precio agri cōscia vxore sua: ⁊ afferens partem quandā: ad pedes apostoloꝝ posuit. Dixit aūt petr⁹ ad ananiā Anania cur temptauit sathanas cor tuū mētiri te spiritusancto: ⁊ fraudare de ꝓcio agri? Nōne manēs tibi manebat: ⁊ venūdatum i tua erat ptāte? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mētit⁹ hoibus sed deo. Audiēs aūt ananias hec xba: cecidit ⁊ expirauit. Et factus est timor magnus sup omēs q audierūt. Surgētes āt iuuenes amouerūt eū: ⁊ efferentes sepelierūt. Factū est aūt quasi horaꝝ triū spacium: ⁊ vxor ipsius nesciens qđ factū fuēat itrouit. Dixit āt ei petr⁹. Dic mihi mulier: si tanti agruz vendidistis? At illa dixit: Etiam tanti. Petr⁹ aūt ad eā: Quid vtiq̄z ꝯuenit vobis tēptare spm̄ dñi: Ecce pedes eoꝝ q sepelierūt virū tuū ad hostiū: ⁊ efferent te. Confestim cecidit ante pedes eius: ⁊ expirauit. Jntrantes autem iuuenes inuenerunt illam mortuam: ⁊ extulerūt ⁊ sepelierunt ad virū suū. Et fact⁹ est timor magnus in vniuersa ecclia: ⁊ in oēs q audierunt hec. Per manus aūt apl'oꝝ fiebant signa ⁊ ꝓdigia multa in plebe. Et erant vnanimiꝭ omēs in porticu salomonis. Ceteroꝝ aūt nemo audebat se ꝯiūgere illis: sed magnificabat eos populus. Magis aūt augebaꝭ credentium in dño multitudo viroꝝ ac mulierum: ita vt in plateas eycerent infirmos ⁊ ponerēt in lectulis ac grabatis: vt veniente petro saltem vmbra illius obūbraret quēq̄z illoꝝ: ⁊ liberarentur oēs ab infirmitatibus suis. Concurrebat aūt multitudo vicinaꝝ ciuitatū hierusalem: afferentes egros ⁊ vexatos a spiritib⁹ immundis q curabanꝭ omēs. Exurgēs autē ꝑncips sacerdotuz ⁊ omnes q cum illo erant que est heresis saduceoꝝ repleti sunt zelo: ⁊ iniecerūt manus in apostolos ⁊ posuerūt eos i custodia publica. ¶ Angelus āt dñi p noctez aperiens ianuas carceris ⁊ educēs eos dixit Jte: ⁊ stantes loquimini in templo plebi oia

B
Mt.21.g.
Mr.12.b.
Luc.20.c.
1.Pe.2.a.
j.5.c.
C
Ps.2.
D
s.2.a.4.
j.19.a
Hiere.32.
Ezech.6.
1.Pe.3.b.
Esaie.7.
Amos.5.
Ps.96.
Prouer.17.
Ro.12.d.
s.2.d.
Deut.15.
Tobie.1.
s.1.a.
A
B
j.12.a.

verba vite huius. Qui cũ audissent intraue
runt diluculo i templũ: τ docebãt. Aduenĩẽs
aũt pinceps sacerdotũ: τ q cũ eo erant: ꝯuoca
uerunt ꝯciliuz: τ oẽs seniores filioꝝ isrl: τ mi
serunt ad carcerẽ vt adducerẽt. Cum aũt ve
nissent ministri τ apto carcere nõ inuenissent
illos: reuersi nũciauerũt dicẽtes: ¶ Carcerẽ q
dem inuenim⁹ clausum cũ oi diligentia: τ cu
stodes stantes añ ianuas: apientes ãt nemi
nẽ intus inuenimus. Vt aũt audierũt hos ser
mones magistrat⁹ tẽpli τ pncipes sacerdotũ
ambigebãt de illis qd nam fieret. Aduenĩẽs
aũt quidã nũciauit eis: qr ecce viri quos po
suistis in carcerẽ sunt in tẽplo stantes: τ docẽ
tes pplm. Tũc abijt magrãtus cũ ministris τ
adduxit illos sine vi. Timebãt eni pplm: ne
lapidarentur. Et cũ adduxissent illos statue
runt in ꝯcilio. Et interrogauit eos pnceps sa
cerdotũ dicens. ¶ Precipiendo precepimus
vobis ne doceretis i noie isto: τ ecce replestis
hierlm doctrina vr̃a: τ vultis inducere super
nos sanguinẽ hois istius. ¶ Rñdens aũt pe
trus τ apli dixerunt. Obedire oꝫ deo magis
q̃ꝫ hoibus: deus patrũ vestroꝝ suscitauit ie
sum: quẽ vos interemistis suspẽdentes in li
gno. Hunc pncipẽ τ saluatorẽ deus exaltauit
dextera sua ad dandã pniam isrl: τ remissio
nem pctõꝝ: τ nos sumus testes hoꝝ ꝟboꝝ
τ spũssanctus quẽ dedit deus oibus obediẽ
tibus sibi. Hec cũ audissent dissecabant τ co
gitabant interficere illos. ¶ Surgẽs aũt qui
dam in ꝯcilio phariseus noie gamaliel legis
doctor honorabilis vniuerse plebi iussit fo
ras ad breue homies fieri. Dixitqꝫ ad illos.
¶ Viri israelite: attendite vobis sup homini
bus istis: qd acturi sitis. Ante hos enĩ dies
extitit theodas dicens se esse aliquẽ cui ꝯsen
sit numerus viroꝝ circiter q̃draginto꞉ qui
occisus est: τ oẽs q credebãt ei dissipati sunt:
τ redacti ad nihilũ. Post hunc extitit iudas
galileus in dieb⁹ professionis: τ auertit pplꝫ
post se. Et ipe pijt τ oẽs q̊quot ꝯsenserunt ei
dispersi sunt: Et nũc itaqꝫ dico vobis: discedi
te ab hoibus istis: τ sinite illos. Qm̃ si est ex
hoibus consiliũ hoc aut opus: dissoluetur: si
ꝟo ex deo est nõ poteritis dissoluere ne forte
τ deo repugnare videami. Consenserunt aũt
illi: τ ꝯuocãtes aplõs cesis denũciauerũt ne
oino loq̃rent in noie iesu: τ dimiserunt eos.
¶ Et illi quidẽ ibãt gaudẽtes a ꝯspectu ꝯcilij
qm̃ digni habiti sũt p noie iesu ꝯtumeliã pa
ti. Oi aũt die non cessabãt in templo τ circa
domos docentes: τ euangelizantes christuꝫ
iesum. VI

In dieb⁹ aũt illis crescẽte numero di
scipuloꝝ: factũ est murmur grecoꝝ
aduersus hebreos eo q despicerẽt i ministerio
q̃tidiano vidue eoꝝ. Cõuocãtes ãt duodeci
multitudinẽ discipuloꝝ dixerũt: Nõ ẽ equũ
nos derelinquere ꝟbũ dei: τ ministrare mẽsis
Considerate ḡ frẽs viros ex vobis boni testi
monij septẽ plenos spũscõ τ sapiã: q̃s ꝯstitua
mus sup h̃ opus. Nos ꝟo orõni τ ministerio
ꝟbi instantes erimus. Et placuit ꝟmo coraꝫ
oi multitudine. Et elegerũt stephanũ virum
plenũ fide: τ spũscõ: τ philippũ: τ pcoꝝ: τ ni
canorem: τ thimonẽ: τ pharmenã: τ nicolaũ
aduenã anthiocenũ. Hos statuerũt añ ꝯspe
ctum aploꝝ: τ orãtes imposuerũt eis man⁹
Et ꝟbũ dñi crescebat: τ multiplicabat nume
rus discipuloꝝ in hierlm valde. Multa etiã
turba sacerdotuꝫ obediebat fidei. ¶ Stepha
nus aũt plenus grã τ fortitudine faciebat p
digia τ signa magna i pplo. Surrexerũt aũt
qdã de synagoga q̃ appellat libertinoꝝ: τ cy
renensium: τ alexãdrinoꝝ: τ eoꝝ q erãt a cili
cia τ asia disputãtes cũ stephão: τ nõ poterãt
resistere sapie τ spũi q loq̃batur: pp qd redar
guerentur ab eo cũ oi fiducia. ¶ Tunc sũmise
runt viros q dicerẽt se audiuisse cũ dicẽtem
ꝟba blasphemie i moysem: τ deũ. Cõmoue
runt itaqꝫ plebẽ: τ seniores: τ scribas: τ ꝯcur
rentes rapuerũt eũ: τ adduxerũt in ꝯciliuꝫ: τ
statuerũt falsos testes q dicerent. Homo iste
non cessat loq ꝟba aduersus locũ scm̃ τ legẽ
Audiuimus eni eũ dicenteꝫ: qm̃ iesus naza
renus h̃ destruet locũ istũ: τ mutabit traditio
nes: q̃s tradidit nobis moyses. ¶ Et intuẽtes
eũ oẽs q sedebãt in ꝯcilio viderũt faciẽ ei⁹ tã
q̃ꝫ faciẽ angeli. Dixit aũt pncipes sacerdotũ
si hec ita se haberẽt: Qui ait. VII

Viri frẽs τ pr̃es audite. Deus glie ap
paruit pr̃i nr̃o abrae cũ esset in meso
potamia pusq̃ꝫ moraret in carran: τ dixit ad
illum: Exi de tra tua τ de cognatõe tua: τ ve
ni in trã quã monstrauero tibi. Tunc exijt de
tra chaldeoꝝ: τ hitauit i carran. Et inde post
q̃ꝫ mortu⁹ ẽ pr̃ eius transtulit illũ in trã istã
in q̃ nũc vos hitatis. Et nõ dedit illi heredita
tem i ea nec passuꝫ pedis: sed repromisit da
re illi eã in possessionẽ τ semini ei⁹ post ipm
cũ nõ hẽret filiũ. Locutus ẽ aũt ei de⁹: qr erit
semen ei⁹ accola i tra aliẽa: τ suiuti eos sbij
ciẽt τ male tractabũt eos ãnis q̃dringẽtis: τ
gentẽ cui suierint iudicabo ego dicit dñs. Et
post hec exibunt: τ suient mihi i loco isto. Et
dedit illi testm̃ circũcisiõis: τ sic genuit ysaac
τ circũcidit euꝫ die octauo: τ ysaac iacob: τ ia
cob duodeci pr̃iarchas. ¶ Et pr̃iarche emulã
tes ioseph vẽdiderũt in egyptum: τ erat de⁹
cũ eo. Et eripuit eũ ex oibus tribulatõib⁹ ei⁹
τ dedit ei grãm τ sapiam i ꝯspectu pharaõis

Marginalia: C; ...a. 7. 16. c.; ...ar. 7. c.; ...4. b.; D; ...2. a.; ...2. b.; ...a. 51.; A i; B; J. 18. a.; C; J. 7. d.; Judic. 14.; A; Gen. 37.

regis egyptiorꝫ: ⁊ ꝯstituit eū ꝑpositū sup egy
ptū ⁊ sup oēm domū suā. Venit autē fames
in vniuersaꝫ egyptū ⁊ chanaan ⁊ tribulatio
magna: ⁊ nō inueniebāt cibos patres nostri:
¶ Cū audisset aūt iacob eē frumentū in egy
pto misit patres nr̄os primū: ¶ ⁊ l secūdo co
gnitus ē ioseph a fratribꝰ suis: ⁊ manifesta
tū ē pharaoni genꝰ eiꝰ. Mittens aūt ioseph
accersiuit iacob patrē suū ⁊ oēm cognationē
suā in aīabꝰ septuagintaqnqꝫ. ¶ Et descēdit
iacob in egyptū ⁊ defunctus ē ipse ⁊ patres
nr̄i. Et trāslati sunt in sichem: ⁊ positi sunt in
sepulchro qđ emit abraā ꝑcio argēti a filijs
emor filij sichem. Cū aūt appropinqret tem
pus ꝑmissionis quā ꝯfessus erat deꝰ abrae
creuit ppl'us ⁊ multiplicatꝰ ē in egypto quo
adusqꝫ surrexit aliꝰ rex in egypto q non scie
bat ioseph. Hic circūueniens genꝰ nostrū af
flixit patres nostros: ut exponerēt infantes
suos ne viuificarent. Eodē tpe natus ē moy
ses: ⁊ fuit gratus deo q nutritus ē tribꝰ men
sibꝰ i domo patris sui. Exposito aūt illo sustu
lit eū filia pharaonis: ⁊ nutriuit eū sibi in fi
liū. Et eruditꝰ est moyses oī sapia egyptiorū:
⁊ erat potēs in verbis ⁊ in opibꝰ suis. Cuꝫ
aūt impleret ei q̄draginta annoꝝ tēpꝰ: ascē
dit i cor eiꝰ ut visitaret frēs suos filios isrl'.
Et cū vidisset quēdā iniuriā patientē vindi
cauit illū: ⁊ fecit vltionē ei q iniuriā sustine
bat ꝑcusso egyptio. Existimabat aūt intelli
gere fratres: qm̄ deꝰ p manū ipsiꝰ daret salu
tē illis. At illi nō intellexerūt. Sequēti vero
die apparuit illis litigātibꝰ ⁊ recōciliabat eos
in pace dicēs. Viri frēs estis. Ut qd nocetis
alterutrū? Qui aūt iniuriā faciebat ꝓximo: re
pulit eū dicēs: ¶ Quis te ꝯstituit ꝑncipeꝫ ⁊
iudicē sup nos? Nūqd interficere me tu vis
quēadmodū interfecisti heri egyptiū? Fugit
aūt moyses i verbo isto: ⁊ factus ē aduena i
terra madian: vbi generauit filios duos. Et
expletis annis q̄draginta: apparuit illi i de
serto mōtis sina angelus in igne flāme rubi.
Moyses aūt vidēs āmiratus ē visuꝫ. Et ac
cedēte illo ut ꝯsideraret: facta est ad eū vox
dn̄i dicēs: Ego suꝫ deꝰ patrū tuoꝝ: deꝰ abraā
deus isaac ⁊ deus iacob. Tremefactus aūt
moyses: nō audebat cōsiderare. Dixit autē
illi deꝰ: ¶ Solue calciamentū pedū tuoꝝ: lo
cus eni in q̄ stas terra sancta ē. Vidēs vidi
afflictionē ppli mei q est i egypto: ⁊ gemitū
eoꝝ audiui ⁊ descēdi liberare eos. Et nūc ve
ni ⁊ mittā te in egyptū. Hūc moysen quē ne
gauerūt dicētes qs te constituit ꝑncipē ⁊ iu
dicē: hūc deus ꝑncipē ⁊ redēptorē misit cuꝫ
manu angeli q apparuit illi i rubo. Hic edu
xit illos faciēs ꝓdigia ⁊ signa i terra egypti
⁊ in rubro mari: ⁊ in deserto annis quadra
ginta. Hic est moyses qui dixit filijs israel.
¶ Prophetā suscitabit vobis deus de frātri
bus vestris: tāqꝫ meipsum audietis. Hic ē
qui fuit i ecclia in solitudine cū angelo q lo
quebatur ei in mōte sina ⁊ cū patribꝰ vestris
q accepit verba vite dare vobis. Cui nolue
runt obedire patres vestri: sed repulerunt ⁊
auersi sunt cordibꝰ suis in egyptū: dicentes
ad aaron: Fac nobis deus q ꝑcedant nos.
¶ Moysi eni huic q eduxit nos de terra egy
pti: nescimꝰ qd factū sit ei. Et vitulū fecerūt
in diebꝰ illis: ⁊ obtulerūt hostiā simulacro:
⁊ letabant in operibꝰ manuū suarū. Cōuer
tit aūt deus: ⁊ tradidit eos seruire militie ce
li: sicut scriptū est in libro ꝓphetarū. Nūqd
victimas aut hostias obtulistis mihi annis
q̄draginta in deserto domꝰ israel? Et suscepi
stis tabernaculū moloch ⁊ sidus dei vestri
rempham: figuras q̄s fecistis adorare eas:
⁊ trāsferā vos trās babylonē. ¶ Tabernacu
lū testimonij fuit cū patribꝰ vestris in deser
to sicut disposuit illis deꝰ loquēs ad moysen
ut faceret illud sm̄ formā quā viderat. Quod
⁊ induxerūt suscipiētes patres vr̄i cū iesu in
possessionē gentiū: quas expulit deꝰ a facie
patrū vestroꝝ vsqꝫ in diebꝰ dauid. Qui inue
nit grām an̄ deū: ⁊ petijt ut inueniret taber
naculū deo iacob. Salomō aūt edificauit il
li domū. Sed nō excelsus i manufactis ha
bitat: sicut p ꝓphetā dicit: ¶ Celum mihi se
des ē: terra aūt scabellū pedū meoꝝ. Quā
domū edificabitis mihi dicit dn̄s: aut quis
locus requietionis mee est? Nōne manꝰ mea
fecit hec oia? Dura ceruice ⁊ incircūcisi cordi
bus ⁊ auribꝰ: vos semp spiritui sancto resti
tistis. sicut patres vr̄i: ita ⁊ vos. Quē ꝓphe
tarū nō sunt ꝑsecuti patres vr̄i? Et occiderūt
eos q ꝑnūciabāt de aduentu iusti: cuiꝰ vos
nunc ꝓditores ⁊ homicide fuistis: q accepi
stis legē in dispositione angeloꝝ ⁊ nō custo
distis. ¶ Audiētes aūt hec dissecabant cordi
bus suis: ⁊ stridebāt dentibꝰ in eū. Cū autē
esset plenꝰ spū sancto: intendēs in celū vidit
gloriā dei: ¶ ⁊ iesum stantē a dextris virtutis
dei. Et ait: Ecce video celos apertos ⁊ filiū
hois stantē a dextris virtutis dei. Exclaman
tes aūt voce magna cōtinuerūt aures suas
⁊ impetū fecerūt vnanimit in eū. ¶ Et ejiciē
tes eū extra ciuitatē lapidabant: ⁊ testes de
posuerūt vestimēta sua secꝰ pedes adolescē
tis: q vocabat saulus. Et lapidabāt stepha
nū inuocantē ⁊ dicentē. Dn̄e iesu suscipe spi
ritū meū: Positus aūt genibꝰ: clamauit vo
ce magna dicēs: Dn̄e ne statuas illis h' pec
catū. Et cū hoc dixisset: obdormiuit in dn̄o.

Gen. 42.
Gen. 45.
Gen. 49.
Luc. 12. b.
Exo. 2.
Exo. 3.
Josue. 5.
C.
Deut. 18.
Exo. 32.
Exo. 25.
D
Esa. 66.
S. 6. d.
Mat. 16. g.
J. 22. c.

A

Saulus aũt erat cõsentiẽs VIII
neci eiꝰ. Facta ẽ aũt in illa die pſecu
tio magna i ecclia q̃ erat hierosoly
mis: ⁊ oẽs dispersi sũt ꝑ regiones iudee ⁊ sa
marie: ꝓter apl̃os. Curauerũt aũt stephanũ
viri timorati: ⁊ fecerũt planctũ magnũ sup
eũ. ¶ Saulꝰ ṽo deuastabat ecclesiã ꝑ domos
intrãs: ⁊ trahẽs viros ac mulieres tradebat
in custodiã. Igit̃ q dispersi erãt ꝑtrãsibant
euãgelizãtes ṽbũ dei. Philippꝰ aũt descẽ
dẽs in ciuitatẽ samarie ꝑdicabat illis xp̃m.
Intendebãt aũt turbe his q̃ a philippo dice
bant̃ vnanimiter audiẽtes ⁊ videntes signa
q̃ faciebat. Multi eni͂ eoꝝ qui habebãt sp̃us
imundos: clamantes voce magna exibant.
Multi autẽ paralytici ⁊ claudi curati sunt.
Factũ ẽ ḡ gaudiũ magnũ i illa ciuitate. Uir
aũt quidã noĩe simõ q ante fuerat i ciuitate
magus seducẽs gentẽ samarie dicens se eẽ
aliquẽ magnũ: cui auscultabãt oẽs a mini
mo vsq3 ad maximũ dicentes: hic ẽ ṽtꝰ dei
q̃ vocat̃ magna. Attendebãt autẽ eũ: ꝓpter
q̃d multo tp̃e magicis suis demẽtasset eos.
Cũ ṽo credidissent philippo euãgelizãti de
regno dei: i noĩe iesu xp̄i baptizabãt̃ viri ac
mulieres. Tũc simon ⁊ ipse credidit: ⁊ cũ ba
ptizatꝰ eẽt adherebat philippo. Uidẽs etiã
signa ⁊ ṽtutes maximas fieri: stupẽs ãmira
bat̃. Cũ aũt audissent apl̃i q erãt i hierosoly
mis q2 recepisset samaria verbũ dei: miserũt
ad eos petꝝ ⁊ iohãnẽ. Qui cũ venissent ora
uerunt ꝓ ipsis: ut acciperent sp̃m scm̃. Non
dũ eni in quẽq3 illoꝝ supuenerat: s3 baptiza
ti tm̃ erãt i noĩe dñi iesu. Tũc iponebãt ma
nus sup illos ⁊ accipiebãt sp̃m scm̃. Cũ vidis
set aũt simon q2 ꝑ impositionẽ manꝰ apl̃orũ
daret̃ sp̃usſanctus obtulit eis pecuniã dicẽs
Date ⁊ mihi hãc ꝑtãtẽ: ut cuicũq3 imposue
ro manꝰ accipiat sp̃m scm̃. Petrꝰ aũt dixit
ad eũ: Pecunia tua tecũ sit in ꝑditionẽ: qm̃
donũ dei existimasti pecunia possideri. Nõ
ẽ eni tibi pars neq3 sors i sermone isto. Cor
eni͂ tuũ nõ ẽ rectũ corã deo. Penitẽtiã itaq3
age ab hac neq̃tia tua: ⁊ roga deũ si forte re
mittat̃ tibi hec cogitatio cordis tui. In felle
eni͂ amaritudinis ⁊ obligatiõe iniq̃tatis vi
deo te eẽ. Rñdens aũt simon dixit: Preca
mini vos ꝓ me ad dñm ut nihil veniat sup
me hoꝝ q̃ dixistis. Et illi quidẽ testificati ⁊ lo
cuti verbũ dei redibant hierosolymã: ⁊ mul
tis regionibꝰ samaritanoꝝ euãgelizabant.
Angelus aũt dñi locutus ẽ ad philippũ di
cẽs: Surge ⁊ vade ꝯtra meridianũ ad uiã
q̃ descẽdit ab hierusalẽ i gazã: hec ẽ deserta.
Et surgẽs abijt. Et ecce uir ethiops eunuchꝰ
potẽs cãdacis regine ethiopũ q erat super
oẽs gazas eiꝰ venerat adorare in hierusalẽ
⁊ reuertebat̃ sedẽs supra currũ suũ: legẽsq3
esaiam ꝓphetã. Dixit autẽ sp̃us philippo.
Accede ⁊ adiũge te ad currũ istũ. Accurrẽs
aũt philippus: audiuit eũ legentẽ esaiam ꝓ
phetaz ⁊ dixit: Putasne intelligis q̃ legis?
Qui ait. Et quõ possum: si non aliq̃s osten
derit mihi? Rogauitq3 philippũ ut ascende
ret ⁊ sederet secuz. Locus aũt scripture quã
legebat erat hic. ¶ Tãq3 ouis ad occisionez — *Esa. 53.*
ductus ẽ: ⁊ sicut agnus corã tondẽte se sine
voce: sic non aperuit os suũ. In humilitate
iudiciũ eius sublatũ ẽ: Generationẽ eiꝰ q̃s
enarrabit: Quoniã tollet̃ de terra vita eius. — B
Respondens aũt eunuchus dixit philippo
Obsecro te de quo ꝓpheta dicit hoc? De se
an de alio aliquo? Aperiens aũt philippus
os suum: ⁊ incipiens a scriptura ista: euãge
lizauit illi iesuz. Et dum irent per viam: ve
nerũt ad quandã aquam. Et ait eunuchus:
Ecce aqua. ¶ Quis prohibet me baptizari? — *s. 10. d.*
Dixit aũt philippus: Si credis ex toto cor
de: licet. Et respondẽs ait: Credo filiũ dei eẽ
iesum xp̃m. Et iussit stare currum. Et descen
derunt vterq3 in aquam philippus ⁊ eunu
chus: ⁊ baptizauit eũ. Cum autẽ ascendisset
de aqua spiritus dñi rapuit philippũ: ⁊ am
plius non vidit eũ eunuchus. Ibat enim ꝑ
viam suam gaudẽs. Philippus aũt inuen
tus est in azoto: ⁊ ꝑtrãsiens euãgelizabat
ciuitatibus cunctis: donec veniret cesareã. — A

¶ Saulus autẽ adhuc spi IX — *s. 22. a.*
rans minarũ ⁊ cedis in discipulos
domini accessit ad principẽ sacerdo
tum: ⁊ petijt ab eo epistolas in damascũ ad
synagogas: ¶ ut si quos inuenisset huius — *s. 8. a.*
vie viros ac mulieres vinctos perduceret
in hierusalẽ. Et cum iter faceret: contigit ut
appropinquaret damasco. Et subito circum
fulsit eum lux de celo: ⁊ cadens in terrã au
diuit vocem dicentẽ sibi: ¶ Saule saule quid — *s. 22. b.*
me persequeris? Qui dixit: Quis es domi — *1. Cor. 15. b.*
ne? Et ille. Ego sum iesus quẽ tu perseque — *Gal. 1. c.*
ris. Durum est tibi contra stimulũ calcitra
re. Et tremẽs ac stupens dixit: Domine q̃d
me vis facere? Et dominus ad eũ. Surge ⁊
ingredere ciuitatem: ⁊ ibi dicetur tibi quid
te oporteat facere. Uiri autez illi qui comita
bant̃ cum eo stabant stupefacti: audientes
quidẽ vocem neminẽ autẽ videntes. Sur
rexit autẽ saulus de terra: apertisq3 oculis
nihil videbat. Ad manus aũt illũ trahẽtes
introduxerũt damascum. Et erat ibi tribus
diebus non videns: ⁊ nõ manducauit neq3
bibit. Erat autem quidam discipulus da
masci nomine ananias. Et dixit ad illũ in — B

visu dñs: Anania: At ille ait: Ecce ego dñe. Et dñs ad eũ: Surge ⁊ vade i vicũ q vocat rectus: ⁊ q̃re i domo iude: saulũ noīe tharsensem. Ecce eni orat. Et vidit virũ ananiá nomine introeūtē ⁊ imponentē sibi man⁹ ut visuz recipiat. Rñdit aũt ananias: Dñe audiui a multis de viro h̄ quāta mala fecerit sanctis tuis i hierusalē. Et hic hz ptātē a pncipibus sacerdotū: alligādi oēs q inuocāt nomē tuū. Dixit aũt ad euz dñs: Uade qm̄ vas electionis ē mihi iste: ut portet nomē meum corā gētib⁹ ⁊ regib⁹ ⁊ filijs isrl̄. Ego. n. ostendā illi: quāta oporteat euz p noīe meo pati. Et abijt ananias ⁊ introiuit i domū: ⁊ imponēs ei man⁹ dixit: Saule frat: dñs misit me iesus: q apparuit tibi ī via q̄ veniebas: ut videas ⁊ implearis spūsancto. Et cōfestiz ceciderūt ab oculis eius tāq̄z squame: ⁊ visū recepit. Et surgēs baptizatus ē: ⁊ cū accepisset cibū cōfortatus ē. Fuit aũt cū discipulis q erāt damasci p dies aliq̄t. Et continuo ingressus i synagogas pdicabat iesuz: qm̄ hic ē fili⁹ dei. Stupebāt aũt oēs q eū audiebant ⁊ dicebāt: Nōne hic est q expugnabat in hierusalē eos q inuocabāt nomē istud: Et huc ad h̄ venit: ut vinctos illos duceret ad pncipes sacerdotū. Saulus aũt multomagis cōualescebat ⁊ confundebat iudeos q habitabāt damasci: affirmās qm̄ hic ē xp̄s. Cū aũt implerent dies multi cōsiliū fecerūt i vnū iudei ut eū interficerēt. Note aũt facte sũt saulo insidie eoꝝ. Custodiebāt aũt ⁊ portas die ac nocte ut eū interficerēt. ¶ Accipiētes aũt eum discipuli nocte p murū dimiserūt eū submittētes i sporta. Cū aũt venisset in hierl̄m tēptabat se iungē discipulis: ⁊ oēs timebāt eū: nō credētes q esset discipulus. Barnabas aũt apphēsuz illū duxit ad aplos: ⁊ narrauit ill' quō in via vidisset dñm: ⁊ q2 locutus est ei: ⁊ quō in damasco fiducialit egerit i noīe iesu. Et erat cū illis intrās ⁊ exiēs in hierl̄m fiducialit agens in noīe dñi. Loquebat q3 gētibus ⁊ disputabat cū grecis: illi aũt q̄rebant occidere eū. Qd̄ cū cognouissent fratres: deduxerūt eū cesareā ⁊ dimiserūt tharsuz. Ecclesia qdē p totā iudeā ⁊ galileā ⁊ samariā habebat pacē: ⁊ edificabat ambulās in timore dñi ⁊ cōsolatione sanctispūs replebat. Factū est aũt ut petrus dū trāsiret vniuersos deueniret ad sanctos q habitabāt lydde. Inuenit aũt ibi hoīez quēdam noīe eneam: ab annis octo iacentē i grabato: q erat paralytic⁹. Et ait illi petr⁹. Enea: sanet te dñs ih̄s xp̄s. ¶ Surge ⁊ sterne tibi. Et cōtinuo surrexit. Et viderūt eū oēs q habitabāt lydde ⁊ sarone: q conuersi sunt ad dñm. In ioppe aũt fuit q̄daz discipula noīa thabita: q̄ interpretata dicit dorcas. Hec erat plena operib⁹ bonis ⁊ elemosynis quas faciebat. Factū ē aũt in dieb⁹ illis: ut infirmata moreret. Quā cū lauissent: posuerūt eā i cenaculo. Cū aũt pppe esset lydda a ioppe: discipuli audiētes q2 petrus eēt in ea miserūt duos viros ad eū: rogātes ne pigriteris venire vsq3 ad nos. Exurgēs aũt petr⁹ venit cū illis. Et cū aduenisset: duxerūt illū i cenaculū: ⁊ circūsteterūt illū oēs vidue flentes ⁊ ostendētes ei tunicas ⁊ vestes q̄s faciebat illis dorcas. Eiectis aũt oībus foras: petrus ponēs genua orauit: ⁊ cōuersus ad corpus dixit. Thabita surge. Et illa aperuit oculos: ⁊ viso petro resedit. Dās aũt illi manū erexit eā: ⁊ cum vocasset scōs ⁊ viduas: assignauit eā viuā. Notū aũt factū est p vniuersam ioppen: ⁊ crediderūt multi i dño. Factū est aũt ut dies multos moraret i ioppe apd̄ simonē quendā coriariū.

X

Vir aũt quidā erat in cesaria noīe cornelius cēturio cohortis q̄ dicit italica: religiosus ⁊ timens deū cū oī domo sua: faciēs elemosynas multas plebi ⁊ depcans deū semp. Is vidit in visu manifeste q̄si hora diei nona angelū dei introeuntē ad se ⁊ dicētē sibi: Corneli. At ille intuēs eū: timore correptus dixit: Quis es dñe? Dixit aũt illi: ¶ Oratiōes tue ⁊ elemosyne tue ascēderunt in memoriā i cōspectu dei. ¶ Et nunc mitte viros i ioppē: ⁊ accersi simonē quēdā q cognominat petrus. Hic hospitat apud simonē quēdā coriariū: cui⁹ ē domus iuxta mare. Hic dicet tibi: qd te oporteat facē. Et cuz discessisset angelus q loquebat illi: vocauit duos domesticos suos: ⁊ militē metuentem dñm ex his q illi parebāt. Quib⁹ cū narrasset oia: misit illos in ioppen. Postera autez die iter illis facientib⁹ ⁊ appropinquātib⁹ ciuitati: ascēdit petrus in superiora ut oraret circa horā sextā. Et cū esuriret voluit gustare. Parantib⁹ aũt illis: cecidit sup eū mētis excessus. Et vidit celū apertū: ⁊ descēdēs vas qddā velut lintheum magnū q̄ttuor initijs summitti de celo in terrā i quo erāt oia q̄drupedia ⁊ serpētia terre ⁊ volatilia celi. Et facta est vox ad eū. Surge petre: occide ⁊ māduca. Ait aũt petrus: Absit dñe: q2 nūq̄z māducaui oē cōe ⁊ imundū. Et vox iterz secundo ad eū. Qd̄ deus purificauit: tu cōmune ne dixeris. Hoc factū ē per ter. Et statiz receptū est vas in celū. Et dū intra se hesitaret petr⁹ qd nā esset visio quaz vidisset: ecce viri q missi erāt a cornelio ingrētes domū simonis: astiterūt ad ianuā. Et cū vocassent: interrogabāt si simon q cognominat petrus illic haberet

Marginalia: C — 2.Cor.11.d. — B — ẽ.3.a. — A — Tobie.12. ſ.11.a. — B

hospitium. Petro aūt cogitante de visione: dixit sp̄s ei: Ecce viri tres q̄runt te. Surge itaqȝ ⁊ descende: ⁊ vade cū eis nihil dubitās: q: ego misi illos. Descendēs aūt petrus ad viros dixit: Ecce ego sū quē q̄ritis. Que cā est pp̄ quā venistis: Qui dixerūt: Cornelius centurio vir iustus ⁊ timēs deū ⁊ testimoniū

Luc. 2. d.

hn̄s ab vniuersa gente iudeoꝝ: Rn̄sum accepit ab angelo scō accersiri te in domū suā: ⁊ audire v̄ba abs te. Introducēs ḡ eos recepit

C

hospitio. Sequēti aūt die surgēs: pfect⁹ ē cū illis: ⁊ quidā ex frīb⁹ ab ioppe comitati sunt eū. Altera aūt die introiuit cesareā. Corneli⁹ v̄o expectabat illos: conuocatis cognatis suis ⁊ necessarijs amicis. Et factū est cū introisset petrus obui⁹ venit ei corneli⁹: ⁊ pcidens ad pedes eius adorauit eū. Petr⁹ v̄o eleuauit eū dicēs. Surge: ⁊ ego ipse hō sū. Et loquēs cū illo intrauit: ⁊ iuenit multos q̄ cōuenerant dixitqȝ ad illos: Vos scitis quō abominatū sit viro iudeo cōiungi aut accedere ad alienigenam. Sed mihi ondit deus neminē coēm aut immūdū dicere hoiem: pp̄ qđ sine dubitatione veni ac ersit⁹. Interrogo ḡ quā ob cāz accersistis me. Et corneli⁹ ait: A nudiusq̄rta die vsqȝ ad hāc horaz orans erā hora nona in domo mea: ⁊ ecce vir stetit an̄ me in veste

Tobie. 12.

cādida: ⁊ ait. Corneli exaudita ē oratio tua ⁊ elemosyne tue cōmemorate sunt ī cōspectu dei. Mitte ḡ in ioppen ⁊ accersi simonē q̄ cognominat̄ petr⁹: hic hospitat̄ ī domo simōis coriarij iuxta mare. Confestim ḡ misi ad te: ⁊ tu bn̄ fecisti veniēdo. Nūc ḡ oēs nos in cōspectu tuo adsum⁹: audire oīa quecūqȝ tibi p̄cepta sunt a dn̄o. Aperiēs āt petrus os suū dixit. In veritate cōperi: q: nō est psonaruz

Leuit. 19.
Ro: 2. b.
Eph. 6. b.
Col. 3. d.
1. Pe. 1. c.
Jac. 2. b. D
Esa. 61.

acceptor de⁹: sȝ in oī gente q̄ timet eū: ⁊ opatur iusticiā: accept⁹ est illi. Verbū misit deus filijs isrl̄: annūcians pacē p iesuz christū: hic est oium dn̄s. Vos scitis qđ factū est v̄bū p vniuersā iudeā. Incipiēs eni a galilea post baptismū qđ p̄dicauit iohānes iesuz a nazareth quō vnxit eū de⁹ spū scō ⁊ v̄tute q̄ ptrāsyt benefaciendo ⁊ sanādo oēs oppressos a diabolo: qm̄ de⁹ erat cuz illo. Et nos testes sum⁹ oium q̄ fecit in regiōe iudeoꝝ ⁊ hier̄lz

Esa. 43.
s. 1. a.
s. 2. b.

quē occiderūt suspēdentes in ligno. Hunc de⁹ suscitauit tertia die ⁊ dedit eū manifestū fieri non oī ppl̄o: sȝ testib⁹ p̄ordinatis a deo: nobis q̄ mādicauim⁹ ⁊ bibim⁹ cū illo postq̄ȝ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit nobis p̄dicare ppl̄o ⁊ testificari: q: ipse est q̄ constitutus ē a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Huic oēs p̄phe testimoniū phibēt remissionē peccātoꝝ accipere per nomē eius: oēs q̄ credūt in eum. Adhuc loquēte petro verba hec: cecidit spūs sanctus sup omnes qui audiebāt verbum. Et obstupuerūt ex circūcisione fideles qui venerāt cum petro: q: ⁊ in natiōes grā spūs sancti effusa ē. Audiebant eni illos loquentes linguis: ⁊ magnificātes deum. Tūc rn̄dit petrus. Nūquid aquaz quis phibere pōt vt nō baptizent̄ hi qui spm̄ sanctum acceperūt sicut ⁊ nos: Et iussit eos baptizari in noīe dn̄i iesu christi. Tunc rogauerunt eū ut maneret apud eos aliquot diebus.

s. 8. d.

XI

A

Adierunt autē apl̄i ⁊ frēs qui erant in iudea: qm̄ ⁊ gentes receperūt verbum dei. Cum aūt ascendisset petr⁹ hierosolymam disceptabant aduersus illum qui erant ex circūcisione dicentes: Quare introisti ad viros p̄putium habētes: ⁊ manducasti cum illis: Incipiens aūt petr⁹: exponebat illis ordinem: dicens. Ego erā in ciuitate ioppe orans: ⁊ vidi in excessu mentis mee visionem: descendēs vas quoddā velut linthеum magnū q̄ttuor initijs submitti de celo ⁊ venit vsqȝ ad me. In quod intuēs considerabam: ⁊ vidi quadrupedia terre ⁊ bestias ⁊ reptilia ⁊ volatilia celi. Audiui aūt ⁊ vocē dicentem mihi. Surge petre: occide ⁊ manduca. Dixit aūt. Nequaq̄ȝ dn̄e: q: cōe aut imūdum nūq̄ȝ introiuit in os meū. Rn̄dit aūt vox secūdo de celo. Que deus mundauit: tu ne cōmune dixeris. Hoc aūt factum est p ter ⁊ recepta sunt oīa sursum in celum. Et ecce viri tres confestim astiterūt in domo in q̄ eraz missi a cesarea ad me. Dixit aūt spūs mihi: vt irem cū illis nihil hesitans. Venerūt aūt mecum ⁊ sex fratres isti: ⁊ ingressi sumus in domū viri. Narrauit aūt nobis quō vidisset angelū ī domo sua stantē: ⁊ dicentē sibi. Mitte in ioppen: ⁊ accersi simonē q̄ cognominat̄ petrus: q̄ loquet̄ tibi v̄ba in qb⁹ saluus eris tu ⁊ vniuersa dom⁹ tua. Cū āt cepissem loq̄ cecidit spūscūs sup eos: sicut ⁊ ī nos ī initio. Recordat⁹ sum aūt v̄bi dn̄i: sicut dicebat. Johānes quidez baptizauit aqua: vos autem baptizabimini spiritusancto. Si ḡ eandem gratiaz dedit illis deus sicut ⁊ nobis q̄ credidim⁹ in dominum iesum christum: ego quis eram qui possem prohibere deuz: His auditis tacuerūt: ⁊ glorificauerunt deum: dicentes: Ergo ⁊ gentibus penitētiaz dedit de⁹ ad vitam. Et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione que facta fuerat sub stephano perambulauerūt vsqȝ phenicem ⁊ cyprum: ⁊ antiochiam nemini loquentes verbuz nisi solis iudeis. Erant aūt quidam ex eis viri cyprij: ⁊ cyrenei: q̄ cum introissent antiochiam loquebāt̄ ⁊ ad grecos annūciātes dn̄m iesuz. Et erat man⁹ dn̄i cū eis: multusqȝ nūer⁹ cre

s. 10. a
B
s. 1. a. ī. 19. a.
C

dētiū cōuersus ē ad dñm. Peruenit aūt ser mo ad aures eccl'ie q̄ erat hierosolymis sup̄ istis: ⁊ miserūt barnabā vsq3 ad antiochiā. Qui cū p̄uenisset ⁊ vidisset grām dei: gauis⁹ ē ⁊ hortabat' oēs i p̄posito cordis p̄manē in dño: q2 erat vir bon⁹ ⁊ plen⁹ spūscō ⁊ fide: ⁊ apposita ē multa turba dño. Profect⁹ ē aūt tharsū ut q̄reret saulū: quē cū iuenisset p̄duxit ātiochiā. Et ānū totū cōuersati sūt ibi in eccl'ia: ⁊ docuerūt turbā multā: ita ut cognominarent' p̄mū ātiochie discipuli xp̄iani. In his aūt dieb⁹ supuenerūt ab hierosolymis p̄phete e antiochiā: ⁊ surgens vn⁹ ex eis noīe agab⁹ significabat p̄ spm̄: famē magnā futurā i vniuerso orbe terrarū: q̄ facta ē sub claudio. Discipuli aūt p̄ut q̄sq3 hēbat: p̄posuerūt i misteriū mittē habitātib⁹ i iudea frīb⁹ qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad seniores p̄ manus barnabe ⁊ sauli.

B

XII

Odē aūt tp̄e misit herodes rex manus: ut affligeret q̄sdā de eccl'ia. Occidit āt iacobū frēm iohānis gladio. Vidēs aūt q2 placeret iudeis apposuit app̄hēdere ⁊ petrū. Erāt aūt dies azimorū. Quē cū app̄hēdisset misit i carcerē: tradēsq3 quatuor q̄ternionib⁹ militū ad custodiēdū eum volēs post pasca p̄ducē eū pp̄lo. Et petrus q̄dē seruabat' i carcere: oro aūt fiebat sine intermissiōe ab eccl'ia ad deū p̄ eo. Cū āt p̄ducturus eū eēt herodes: i ipsa nocte erat petrus dormiēs int' duos milites vinct⁹ catenis duab⁹: ⁊ custodes añ ostiū custodiebāt carcerē. Et ecce angel⁹ dñi astitit: ⁊ lumē refulsit in habitaculo: p̄cussoq3 latē petri excitauit eū dicēs: Surge velociť. Et ceciderūt catene de manib⁹ ei⁹. Dixit āt āgel⁹ ad eū: P̄cīgē: ⁊ calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circūda tibi vestimētū tuū: ⁊ seq̄re me. Et exiēs seq̄bat' eū: ⁊ nesciebat q2 verū ē qd̄ fiebat p̄ āgelū. Existimabat aūt visū se vidē. Trāseuntes aūt p̄mā ⁊ secūdā custodiā venerūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ciuitatē: q̄ vltro apta ē eis. Et exeūtes p̄cesserūt vicū vnū: ⁊ cōtinuo discessit āgel⁹ ab eo. Et petr⁹ ad se reuersus dixit. Nūc scio vere q2 misit dñs angelū suū ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oi expectatione plebis iudeorū. Cōsideransq3 venit ad domū marie matris iohānis q̄ cognominat⁹ ē marc⁹: vbi erāt multi ɔgregati ⁊ orātes. Pulsante aūt eo ad ostiū ianue: p̄cessit puella ad vidēdū noīe rhode. Et ut cognouit vocē petri p̄ gaudio non apuit ianuā sed introcurrēs nūciauit stare petrū añ ianuā. At illi dixerūt ad eā: Insanis. Illa autē affirmabat sic se hēre. Illi aūt dicebāt: Angelus ei⁹ ē. Petr⁹ aūt p̄seuerabat pulsans. Cū aūt

A

S.5.e.j.16.c.
Luc 2.b.

B

Gen.28.
Daniel.3.
Luc.15.d.

C

apervissent ostiū: viderūt eū ⁊ obstupuerūt. Annuēs aūt eis manu ut tacerent: narrauit quō dñs eduxisset eū de carcē. Dixitq3: Nūciate iacobo ⁊ fratrib⁹ hec. Et egressus abijt i aliū locū. Facta aūt die erat non parua turbatio int' milites q̄d nā factū esset de petro. Herodes aūt cū req̄sisset eū ⁊ nō inuenisset: inq̄sitiōe facta de custodib⁹ iussit eos duci: descēdēsq3 a iudea i cesarcā: ibi cōmoratus ē. Erat aūt irat⁹ tyrijs ⁊ sidonijs. At illi vnanimes venerūt ad eū: ⁊ p̄suaso blasto q̄ erat sup̄ cubiculū regis postulabāt pacem: eo q̄ alerent' regiones eorū ab illo. Statuto aūt die herodes vestit⁹ veste regia sedit p̄ tribunali: ⁊ cōtionabat' ad eos. Populus aūt acclamabat dei voces ⁊ nō hoīs. Cōfestim āt p̄cussit eū angel⁹ dñi eo q̄ nō dedisset honorē deo: ⁊ cōsūptus a vermib⁹ expirauit. Verbū aūt dñi crescebat ⁊ multiplicabat'. Barnabas aūt ⁊ saulus reuersi sūnt ab hierosolymis expleto misterio: assumpto iohāne q̄ cognominatus ē marcus.

B

Eccle.11.a.

XIII

Erant aūt i eccl'ia q̄ erat antiochie p̄phete ⁊ doctores: in q̄b⁹ barnabas ⁊ simō q̄ vocabat' niger: ⁊ luci⁹ cyrenēsis ⁊ manahen q̄ erat herodis tetrarche collactane⁹ ⁊ saul⁹. Ministrātib⁹ aūt illis dño ⁊ ieiunātib⁹: dixit illis spūssanct⁹. Segregate mihi saulū ⁊ barnabā i op⁹ ad qd̄ assūpsi eos. Tūc ieiunātes ⁊ orātes iponētesq3 eis man⁹: dimiserūt illos. Et ipsi q̄dē missi a spūscō abierūt seleuciā: ⁊ inde nauigauerūt cyprū. Et cū venissent salaminā: p̄dicabāt v̄bū dei i synagogis iudeorū. Habebāt aūt ⁊ iohānē i ministerio. Et cū p̄ambulassent vniuersā3 insulā vsq3 ad paphū: iuenerūt quēdā virū magū pseudop̄phetā iudeū cui nomen erat bariesu: q̄ erat cū p̄cōsule sergio paulo viro prudēte. Hic accersitis barnaba ⁊ paulo: desiderabat audire v̄bū dei. Resistebat aūt illis elimas mag⁹: sic.n. interp̄tat' nomē eius q̄rēs auertē p̄cōsulē a fide. Saulus aūt q̄ ⁊ paul⁹: replet⁹ spūscō intuēs in eū dixit. O plene oi dolo ⁊ oi fallacia fili diaboli: inimice ois iusticie: nō desinis subuertē vias dñi rectas. Et nūc ecce man⁹ dñi sup̄ te: ⁊ eris cecus nō vidēs solē vsq3 ad tēp⁹. Et cōfestim cecidit i eū caligo ⁊ tenebre: ⁊ circuiēs querebat q̄ ei manū daret. Tūc p̄cōsul cū vidisset factū: credidit: āmirās sup̄ doctrina dñi. Et cū a papho nauigasset paul⁹ ⁊ q̄ cū eo erāt: venerūt p̄gen pāphylie. Iohānes aūt discedēs ab eis reuersus ē hierosolymā. Illi v̄o p̄trāseūtes p̄gen venerūt antiochiā pisidie: ⁊ igressi synagogā die sabbatorū sederūt. Post lectionē aūt legis ⁊ p̄phetarū: miserūt p̄nci

A

Eccle.1.a.

B

pes synagoge ad eos dicētes: Uiri frēs: si qs ē i vob sermo exhortatōis ad plebē dicite. Surgens āt paul⁹: ⁊ manu silētiū idicēs ait: Uiri israelite ⁊ q timetis deū audite. Deus plebis isrl' elegit p̄res nr̄os: ⁊ plebē exaltauit cū eēnt incole i t̄ra egypti: ⁊ i brachio excelso eduxit eos ex ea: ⁊ p q̄dragita ānoꝝ t̄ps mores eoꝝ sustinuit in deserto. Et destruēs gentes septē in t̄ra chanaā sorte distribuit eis t̄rā eoꝝ q̄si post q̄dringētos ⁊ q̄nq̄ginta ānos: ⁊ post h̄ dedit iudices vsq; ad samuel ꝓphā. Et exinde postulauerūt regē: ⁊ dedit illis: saul filiū cis virū de tribu beniamin: ānis q̄dragita. Et amoto illo suscitauit illis dauid regē: cui testimoniū phibens dixit: Inueni dauid filiū iesse virū sm̄ cor meū: q faciet oēs volūtates meas. Huius de⁹ ex semine sm̄ ꝓmissionē eduxit isrl' saluatorē iesum: p̄dicāte ioh̄e ante faciē aduent⁹ eius baptismum pnīe oī ppl'o isrl'. Cū ipleret āt cursū suū: dicebat. ¶ Quē me arbitramini eē: nō sum ego: s; ecce venit post me: cui⁹ nō sum dign⁹ calciamēta pedū soluere. Uiri frēs: filij generis abrahā ⁊ q i vobis timēt deū: vobis v̄bū salutis h⁹ missū est. Qui .n. hītabāt hierl'm ⁊ p̄ncipes ei⁹ hūc ignorantes: ⁊ voces ꝓphaꝝ q p oē sabbatū legūtur: iudicātes ipleuerūt. ¶ Et nullā cām mortis īueniētes in eo: petierūt a pilato vt interficerent eū. Cūq; ꝯsumassent oīa q̄ de eo scripta erāt: deponētes eū de ligno posuerūt eū i monumēto. Deus āt suscitauit eū a mortuis t̄tia die: q visus ē p dies multos his q simul ascenderāt cū eo de galilea in hierl'm: q vsq; nūc sunt testes ei⁹ ad plebē. Et nos vob ānunciam⁹ eam q̄ ad p̄res nr̄os repromissio facta est: qm̄ hāc deus adimpleuit filijs nr̄is resuscitās iesum: sic̄ ⁊ i psalmo scdo scriptū ē Fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie gēui te. Qd̄ aūt suscitauit eū a mortuis ampli⁹ iā nō reuersuꝝ in corruptiōē ita dixit. Quia dabo vobis scā dauid fidelia. Jdeoq; ⁊ alias dicit. ¶ Nō dabis scm̄ tuū videre corruptionē. Dauid eni i sua generatōe cū amministrasset volūtati dei: dormiuit ⁊ apposit⁹ ē ad p̄res suos: ⁊ vidit corruptiōem. Quē v̄o de⁹ suscitauit a mortuis: nō vidit corruptiōem. Notū igit̄ sit vobis viri frēs: q; p hūc vobis remissio pctōꝝ ānunciat̄ ab oībus: quib⁹ nō potuistis i lege moysi iustificari. In hoc omnis qui credit iustificatur Uidete ergo ne superueniat vobis qd̄ dictū ē in ꝓphetis. Uidete cōtemptores ⁊ āmiramini ⁊ disp̄dimini: q; opus operor ego in dieb⁹ vestris: opus qd̄ nō credetis si qs enarrauerit vobis. Exeuntib⁹ aūt illis: rogabant vt sequēti sabbato loquerent̄ sibi v̄ba hec. Cūq; dimissa eēt synagoga: secuti sunt multi iudeorum ⁊ colentium deum aduenarum paulum ⁊ barnabā: qui loquētes suadebāt eis vt pmanerēt in gratia dei. Sequēti v̄o sabbato pene vniuersa ciuitas cōuenit audire verbū dei. Uidētes aūt turbas iudei repleti sunt zelo: ⁊ cōtradicebāt his que a paulo dicebant̄ blasphemantes. Tūc ꝯstanter paulus ⁊ barnabas dixerūt. Uobis oportebat p̄mū loq verbū dei: sed qm̄ repellitis illud: ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce ꝯuertimur ad gentes. Sic enim nobis precepit dominus. ¶ Posui te in lucem gentium: vt sis in salutem vsq; ad extremum terre. Audientes autē gentes gauise sunt: ⁊ glorificabant verbū domini: ⁊ crediderunt quotquot erant preordinati ad vitam eternā. Disseminabatur aūt verbum dn̄i per vniuersam regionē. Judei aūt concitauerūt mlieris religiosas ⁊ honestas: ⁊ p̄mos ciuitatis: ⁊ excitauerunt psecutionē in paulū ⁊ barnabā: ⁊ eiecerūt eos de finib⁹ suis. ¶ At illi excusso puluere pedū in eos venerunt iconiū. Discipuli quoq; replebantur gaudio ⁊ spiritusancto. XIIII

Factum est aūt in iconio vt simul introirent synagogā iudeoꝝ ⁊ loquerentur: ita vt crederet iudeoꝝ ⁊ grecorū copiosa multitudo. Qui v̄o increduli fuerūt iudei: suscitauerūt ⁊ ad iracundiā concitauerunt aīas gentiū aduersus frēs. Multo igit̄ t̄pe demorati sūt fiducialit̄ agētes i dn̄o: testimoniū phibente v̄bo grē sue: dante signa ⁊ ꝓdigia fieri p man⁹ eoꝝ. ¶ Diuisa ē aūt multitudo ciuitatis: ⁊ qdā qdē erant cū iudeis qdam v̄o cū aplis. Cū aūt factus eēt īpetus gentilium ⁊ iudeoꝝ cū p̄ncipib⁹ suis vt ꝯtumelijs afficerent ⁊ lapidarēt eos: intelligētes confugerūt ad ciuitates lycaonie: lystram: ⁊ derben: ⁊ vniuersam i circuitu regionē: ⁊ ibi euangelizātes erāt: Et cōmota ē oīs multitudo i doctrina eoꝝ: paul⁹ āt ⁊ barnabas morabant̄ lystris. ¶ Et qdā vir lystris īfirm⁹ pedibus sedebat claud⁹ ex vtero mrīs sue: q nunq̄ ābulauerat. Hic audiuit paulū loquentē Qui intuit⁹ eū ⁊ vidēs: q; fidē hēret: vt salu⁹ fieret: dixit magna voce. Surge super pedes tuos rect⁹. Et exiliuit: ⁊ ābulabat. Turbe āt cū vidissent qd̄ fecerāt paul⁹: leuauerūt vocē suā lycaonice dicētes. Dij silēs facti hoībus descenderūt ad nos. Et vocabāt barnabā iouē paulū v̄o mercuriū: qm̄ ipse erat dux v̄bi Sacerdos q̄z iouis q erat an̄ ciuitatē: tauros ⁊ corōas an̄ iāuas offerēs cū ppl'is: volebat sacrificar̄. Qd̄ vbi audierēt apl'i barnabas ⁊ paul⁹ ꝯscissis tūicis suis exilierūt i turbas clamātes ⁊ dicētes: Uiri qd h̄ facitis: Et nos mortales sum⁹ silēs vob hoīes: ānūciantes vob

C
Mar.1.b.
Jo.1.d.
Luc.23.c.
S.3.c.
Ps.15.
S.2.c.
D
Esa.49.
Mt.10.c.
Mr.6.b.
Luc.9.a.
A
S.6.c.
B
S.3.a.
C

Ps.145. Apoc.14.b.

ab his vanis ꝯuerti ad deū viuū: q fecit celū ꝛ terrā ꝛ mare ꝛ oīa q̄ i eis sūt: q i ꝑteritis generationib⁹ dimisit oēs gētes ingredi vias suas. Et qdē nō sine testimonio semetipsū reliqt bn̄faciēs: de celo dans pluuias ꝛ tpa fructifera iplēs cibo ꝛ leticia corda coꝝ. Et h̄ dicētes vix sedauerūt turbas ne sibi imolarēt. Superuenerūt aūt qdā ab antiochia ꝛ iconio iudei: ꝛ ꝑsuasis turbis lapidātes paulū traxerūt ex ciuitatē estimātes eū mortuū eē.

B

Circūdantib⁹ aūt eū discipulis: surgēs intrauit ciuitatē: ꝛ postera die ꝑfect⁹ est cū barnaba i derben. Cūqȝ euāgelizassent ciuitati illi: ꝛ docuissent mltos: reuersi sūt lystrū ꝛ iconiā ꝛ antiochiā: ꝯfirmātes aias discipuloꝝ exhortātesqȝ ut ꝑmanerent in fide: ꝛ qm̄ ꝑ multas tribulatiōes oȝ nos intrare i regnū dei. Et cū cōstituissent illis ꝑ singulas ecclesias ꝑsbyteros ꝛ orassent cū ieiunationib⁹: cōmēdauerūt eos dn̄o i quē crediderāt. Trāseūtesqȝ pisidiā venerūt i pāphyliā: ꝛ loquētes verbū dn̄i i pergen: descēderūt i italiā ꝛ inde nauigauerūt antiochiā: vn̄ erāt traditi grē dei in opus qd̄ cōpleuerūt. Cū aūt venissent ꝛ ꝯgregassent ecclesiā: retulerāt quanta fecisset de⁹ cū illis: ꝛ qȝ aperuisset gentib⁹ ostiū fidei. Morati sunt aūt tēpus non modicū cū discipulis.

Luc.24.d.

XV

A Eccle.13. 2.Cor.6.c. Gal.5.a.

Et quidā descēdentes de iudea docebāt frēs: qȝ nisi circūcidamini bm̄ morē moysi nō potestis saluari. Facta ḡ seditione nō minima paulo ꝛ barnabe aduersus illos: statuerūt ut ascēderēt paul⁹ ꝛ barnabas ꝛ qdā alij ex alijs ad aplōs ꝛ ꝑsbyteros i hierl̄m: sup hac qōne. Illi ḡ deducti ab eccl̄ia ptrāsibāt pheniceem ꝛ samariā narrātes cōuersionē gentiū: ꝛ faciebāt gaudiū magnū oib⁹ fratrib⁹. Cū aūt venissent hierosolymā suscepti sūt ab eccl̄ia ꝛ ab aplis ꝛ seniorib⁹: annūciantes quāta de⁹ fecisset cū illis. Surrexerūt aūt qdā de heresi phariseoꝝ q crediderūt dicētes: qȝ oȝ circūcidi eos: ꝑcipe qȝ seruare legem moysi. Cōuenerūtqȝ apli ꝛ seniores videre de ṽbo h̄. Cū ātm magna cōqsitio fieret: surgēs petr⁹: dixit ad eos: Viri frēs vos scitis qm̄ ab antiqs dieb⁹ de⁹ i nobis elegit ꝑ os meū audire gētes ṽbū euāgelij ꝛ credē. Et q nouit corda de⁹: testimōiū ꝑhibuit dās illis spm̄scm̄ sicut ꝛ nob: ꝛ nihil discreuit int̄ nos ꝛ illos fide purificās corda coꝝ. Nūc ḡ qd tēptatis deū: imponere iugū sup ceruices discipuloꝝ qd̄ neqȝ nos neqȝ pr̄es nr̄i portare potuim⁹. Sȝ ꝑ grāz dn̄i iesu xp̄i credim⁹ saluari quēadmodū ꝛ illi. Tacuit aūt ois multitudo ꝛ audiebāt barnabā ꝛ paulū narrātes quāta

B

deus fecisset signa ꝛ ꝓdigia i gētib⁹ ꝑ eos. Et postq̄ȝ tacuerūt r̄ndit iacob⁹ dicēs: Viri frēs audite me: Simon narrauit quēadmodū ꝑmū de⁹ visitauit sumere ex gētib⁹ ppl̄m noi suo: ut huic ꝯcordāt ṽba ꝓphetaꝝ sicut scriptū ē. Post hec reuertar ꝛ reedificabo tabernaculū dauid qd̄ decidit: ꝛ diruta ei⁹ reedificabo: ꝛ erigā illud: ut reqrāt ceti hoiuȝ dn̄m: ꝛ oēs gētes sup q̄s inuocatū ē nomen meū dicit dn̄s faciēs h̄. Notū a seculo ē dn̄o op⁹ suū. Propt̄ qd̄ ego iudico non inqetari eos q ex gētib⁹ cōuertunt̄ ad deū: sȝ scribē ad eos ut abstineāt se a cōtaminationib⁹ simulacroꝝ: ꝛ fornicatione: ꝛ suffocatis ꝛ sanguine. Moyses.n.a tpibus antiqs h̄ȝ i singulis ciuitatib⁹ q eū ꝑdicēt i synagogis: vbi ꝑ oē sabbatū legit̄. Tūc placuit aplis ꝛ seniorib⁹ cū oi ecclesia eligere viros ex eis ꝛ mittere antiochiā cū paulo ꝛ barnaba: iudaȝ q cognominabat̄ barsabas ꝛ sylā: viros primos i fratrib⁹: scribētes ꝑ man⁹ coꝝ. Apli ꝛ seniores fratres: his q sūt antiochie ꝛ syrie ꝛ cilitie fratrib⁹ ex gētib⁹ salutē: Qm̄ audiuimus qȝ quidā ex nob exeūtes turbauerunt vos ṽbis euertētes aias vias: qb⁹ nō mādauim⁹: placuit nobis collectis i vnū eligē viros: ꝛ mittere ad vos cū charissimis nr̄is barnaba ꝛ paulo: hoib⁹ q tradiderūt aias suas ꝓ noie dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Misim⁹ ḡ iudā ꝛ sylā: q ꝛ ipsi vobis verbis referēt eadē. Visum ē eni spūscō ꝛ nob nihil vltra imponē vob oneris q̄ȝ hec necessaria: ut abstineatis vos ab imolatis simulacroꝝ ꝛ sanguie ꝛ suffocato ꝛ fornicatione: a qb⁹ custodiētes vos bn̄ agens. Valete. Illi ḡ dimissi descēderūt antiochiā: ꝛ cōgregata multitudine tradiderūt epl̄am. Quā cū legissent: gauisi sūt sup ꝯsolatiōe. Judas aūt ꝛ sylas ꝛ ipi cū essent ꝓphete ṽbo plurimo ꝯsolati sūt frēs: ꝛ ꝯfirmauerūt. Facto aūt ibi aliquāto tpe: dimissi sūt cū pace a frib⁹ ad eos q miserāt illos. Visū ē aūt syle ibi remanere: iudas aūt sol⁹ abijt hierl̄m. Paul⁹ aūt ꝛ barnabas demorabant̄ antiochie docētes ꝛ euāgelizātes cū alijs plurib⁹ ṽbū dn̄i. Post aliqt aūt dies dixit ad barnabā paul⁹: Reuertētes visitemus frēs ꝑ vniuersas ciuitates i qb⁹ ꝑdicauim⁹ ṽbū dn̄i: quō se habeāt. Barnabas aūt volebat secū assumē ꝛ iohānē: q cognominabat̄ marcus. Paulus aūt rogabat eū ut q discessisset ab eis de pāphylia ꝛ nō esset cū eis: i opus nō debere recipi. Facta ē aūt dissensio: ita ut discederēt ab inuicē: ꝛ barnabas qdē assumpto marco nauigaret cypꝛū. Paul⁹ ṽo electo syla ꝑfect⁹ ē: traditus grē dei a fratrib⁹. Perambulabat aūt syriā ꝛ ci

C

D

litiā ꝯfirmās ecclesias: ꝑcipiens custodire ꝓ
cepta aplo̅ꝝ ꝛ senioꝝ. XVI

A

PErueniit aūt i derben ꝛ lystrā. Et ecce
discipul⁹ q̄dā erat ibi noīe timothe⁹
fili⁹ mulieris vidue fidelis: patre gē
tili. Huic testimoniū bonū reddebāt q̄ i ly
stris erāt ꝛ iconio frēs. Hūc voluit paulus
secū ꝓficisci: ꝛ assumēs circūcidit eū ꝓpt iu
deos q̄ erāt i illis locis. Sciebant. n. oēs q̄
pat ei⁹ erat gentilis. Cū aūt ptrāsirēt ciuita
tes: tradebāt eis custodire dogmata q̄ erant
decreta ab aplis ꝛ seniorib⁹ q̄ erāt hierosoly
mis. Et eccle q̄dē ꝯfirmabanṫ fide: ꝛ abūda
bāt numero q̄tidie. Trāseūtes aūt phrygiā
ꝛ galacie regionē: vetati sūt a spūscō loq ver
bū dei i asia. Cū venissent aūt i mysiā tēpta
bāt ire in bithyniā: ꝛ nō pmisit eos spūs ie
su. Cū aūt ptrāsissent mysiā descēderūt troa
dem: ꝛ visio p̄ noctē paulo ostēsa ē. Uir ma
cedo q̄dā erat stans: ꝛ depcās eū ꝛ dicens:
Trāsiēs i macedoniā adiuua nos. Ut autez
visuz vidit: stati q̄siuim⁹ ꝓficisci i macedo
niā: certi facti q̄ vocasset nos de⁹ euāgeliza
re eis. Nauigātes autē a troade recto cursu

B

venim⁹ samothraciā: ꝛ sequēti die neapolim
ꝛ inde philippis: q̄ ē p̄ma ptis macedonie
ciuitas colonia. Eram⁹ aūt i hac vrbe dieb⁹
aliq̄t ꝯsistētes. Die aūt sabbatoꝝ egressi su
mus foras portā iuxͣ flumē: vbi videbaṫ oro
eē: ꝛ sedētes loquebamur mulierib⁹ q̄ ꝯue
nerāt: ꝛ q̄dā mulier noīe lydia purpuraria ci
uitatis thiathirenoꝝ colēs deū audiuit: cui⁹
dn̄s apuit cor intēdere his q̄ dicebanṫ a pau
lo. Cū aūt baptizata eēt ꝛ dom⁹ ei⁹: depcata
ē dicēs: ¶ Si iudicastis me fidelē dn̄o eē itro
ite i domū meā ꝛ manete. Et coegit nos. Fa
ctū ē aūt eūtib⁹ nob ad orōnē puellā quan

Gen.18.

1.Reg.28.

dā hn̄tē spm̄ phitonē obuiare nobis: q̄ q̄stū
magnū p̄stabat dn̄is suis diuinādo. Hec il
secuta paulū ꝛ nos clamabat dicēs: Isti ho
mies serui dei excelsi sūt q̄ āñūciāt vob viā
salutis. Hoc aūt faciebat multis dieb⁹. Do

C

lēs aūt paulus: ꝛ ꝯuersus spūi dixit. Pre
cipio tibi i noīe iesu xp̄i exire ab ea. Et exijt
eadē hora. Uidētes āt dn̄i ei⁹: q̄ exiuit spes
q̄stus eoꝝ: apphendētes paulū ꝛ sylā pduxe
rūt in foꝝ ad p̄ncipes: ꝛ offerētes eos magi
stratib⁹ dixerūt. Hi hoīes ꝯturbāt ciuitatē
nostrā cū sint iudei: ꝛ annūciāt morē quē nō
licet nobis suscipere neq̄z facē cū simus ro
mani. Et cucurrit pleba aduersus eos: ꝛ ma
gistrat⁹ scissis tunicis eoꝝ iusserūt eos ꝟgis
cedi. Et cū multas plagas eis imposuissent
miserūt eos i carcerē: ꝑcipiētes custodi ut di
ligēt custodiret eos. Qui cū tale ꝑceptū acce
pisset misit eos i interiorē carcerē: ꝛ pedes eoꝝ

strinxit ligno. Media aūt nocte paul⁹ ꝛ sylas
adorātes laudabāt deū: ꝛ audiebāt eos q̄ in
custodia erāt. Subito ꝟo terremot⁹ factus ē
magn⁹: ita ut mouerenṫ fundamenta carce
ris. Et stati apta sūt oīa ostia: ꝛ vniuersoꝝ
vincula soluta sunt. ¶ Expgefact⁹ aūt custos

s.5.c.z.12.b.

carceris ꝛ vidēs ianuas aptas carceris eua
ginato gladio volebat se interficē estimās fu
gisse vinctos. Clamauit aūt paul⁹ voce ma
gna dicēs: Nihil tibi mali feceris. Uniuersi
eni hic sum⁹. Petitoq̄z lumie introgressus
ē: ꝛ tremefactus ꝓcidit paulo ꝛ syle ad pedes
ꝛ pducēs eos foras ait: Dn̄i: q̄d me oꝫ facē
ut saluus fiā? At illi dixerūt: Crede i dn̄m ie
sum: ꝛ salu⁹ eris tu ꝛ dom⁹ tua. Et locuti sūt
ei ꝟbū dn̄i: cū oībus q̄ erāt i domo eius. Et

D

tollēs eos i illa hora noctis lauit plagas eo
rū: ꝛ baptizatus ē ipse ꝛ oīs dom⁹ eius ꝯti
nuo. Cūq̄z pduxisset eos in domū suā appo
suit eis mensam: ꝛ letat⁹ est cū oī domo sua
credēs deo. Et cū dies fact⁹ eēt miserūt ma
gistratus lictores dicētes: Dimitte hoīes il
los. Nūciauit aūt custos carceris ꝟba hec
paulo. q̄ miserūt magistrat⁹: ut dimittamī:
Nūc igiṫ exeūtes ite i pace. Paulus aūt di
xit eis: Cesos nos publice indēnato a hoīes
romanos miserūt in carcerē: ꝛ nunc occulte
nos eiciūt? Nō ita: sed veniāt ꝛ ipsi nos ei
ciāt. Nūciauerūt aūt magistratib⁹ lictores
ꝟba h: Timuerūtq̄z audito q̄ romani eēnt
ꝛ veniētes depcati sūt eos: ꝛ educētes roga
bāt ut egrederenṫ de vrbe. Exeūtes autem
de carcere: introierunt ad lidiā: ꝛ visis fra
trib⁹ ꝯsolati sūt eos: ꝛ ꝓfecti sunt. XVII

A

CUm aūt pābulassent amphipolim
ꝛ appolloniā venerūt thessalonicaz
vbi erat synagoga iudeoꝝ. Scd̄z ꝯ
suetudinē aūt paul⁹ introiuit ad eos: ꝛ per
sabbata tria disserebat eis de scripturis ada
periēs ꝛ insinuans: q̄ xp̄m oportuit pati ꝛ

Luc.24.g.

resurgē a mortuis: ꝛ q̄ hic ē iesus xp̄s quē
ego āñūcio vob. Et q̄dā ex eis crediderūt ꝛ
adiūcti sūt paulo ꝛ syle: ꝛ de colentib⁹ gētili
busq̄z multitudo magna ꝛ mlieres nobiles
nō pauce. Zelātes aūt iudei assumētesq̄z de
vulgo viros q̄sdā malos ꝛ turba facta ꝯci
tauerūt ciuitatē: ꝛ assistētes domui iasonis
q̄rebāt eos ꝓducere i pplm. Et cū nō inueni
sent eos trahebant iasonē ꝛ q̄sdā fratres ad
p̄ncipes ciuitatis clamātes: q̄m hi q̄ vrbez
ꝯcitāt ꝛ huc venerūt q̄s suscepit iason: ¶ ꝛ

Joh.18.g

hi oēs ꝯtra decreta cesaris faciūt regē aliū
dicentes eē iesum. Cōcitauerūt aūt plebem

B

ꝛ p̄ncipes ciuitatis audiētes hec. Et accepta
satisfactione a iosone ꝛ a ceteris dimiserunt
eos. Frēs ꝟo ꝯfestim p̄ noctē dimiserunt

paulū ⁊ sylam in beroam. Qui cū venissent in synagogā iudeoꝝ introierūt. Hi aūt erāt nobiliores eoꝝ q̄ sunt thessalonice q̄ susceperūt v̄bū cū oī auiditate: quotidie scrutantes scripturas si hec ita se haberēt. Et multi q̄dē crediderūt ex eis ⁊ mulierū gentiliū honestarū ⁊ viri nō pauci. Cū āt cognouissent in thessalonica iudei: q2 ⁊ beroe ꝑdicatū est a paulo verbū dei: venerūt ⁊ illuc cōmouentes ⁊ turbātes multitudinē. Statimq3 tunc paulū dimiserūt fratres: ut iret vsq3 ad mare. Sylas aūt ⁊ timotheus remanserūt ibi. Qui aūt deducebāt paulū: ꝑduxerūt eū vsq3 ad athenas: ⁊ accepto mādato ab eo ad sylā ⁊ timotheū ut q̄3 celeriter venirēt ad illum: ꝓfecti sunt. Paulus aūt cū athenis eos expectaret: incitabat' spūs eı' in ipso vidēs idolatrie deditā ciuitatē. Disputabat igit' in synagoga cū iudeis ⁊ colētib' ⁊ in foro ꝑ oēs dies ad eos q̄ audierāt. Quidā aūt epicurei ⁊ stoici philosophi disserebāt cū eo: ⁊ quidā dicebāt. Quid vult seminiuerbius hic dicē? Alij v̄o: nouoꝝ demonioꝝ videt' ānūciator eē: q2 iesum ⁊ resurrectionē annūciabat eis. Et apꝑhensū3 eū ad ariopagū duxerūt dicētes: Possum' scire q̄ ē hec noua q̄ a te dicit' doctrina? Noua eni q̄dā infers aurib' n̄ris. Volum' ḡ scire q̄dnā velint hec eē. Athenienses aūt oēs ⁊ aduene hospites ⁊ ad nihil aliud vocabāt nisi aut dicē aut audire aliq̄d noui. Stās aūt paul' in medio ariopagi ait: Viri atheniēses ꝑ oīa q̄ı supstıciosos vos video. Preteriens. n. ⁊ vidēs simulacra v̄ra: iueni ⁊ aram i q̄ scriptū erat: Ignoto deo. Qđ ḡ ignorātes colitis: h̄ ego annūcio vobis. De' q̄ fecit mundū ⁊ oīa q̄ in eo sunt: h̄ celi ⁊ terre cū sit dn̄s nō i manufactis tēplis habitat: nec manib' humanis colit' indigēs aliq̄ cū ipse det oīb' vitā ⁊ inspirationē ⁊ oīa fecitq3 ex vno oē gen' hoīu3: inhabitare sup vniuersa3 faciē terre: definiēs statuta tp̄a: ⁊ terminos habitationis eoꝝ q̄rere deū si forte attrectēt eū aut iueniant: q̄3uis nō lōge sit ab vnoquoq3 n̄m. In ipso eni viuim' ⁊ mouemur ⁊ sum': sicut ⁊ q̄dā v̄roꝝ poetarū dixerūt. Ipsi' eni gen' sum'. Gen' ḡ cū simus dei: nō debem' estimare auro ⁊ argento aut lapidi: sculpture artis ⁊ cogitationis hoīs diuinū eē simile. Et tp̄a quidē h' ignorantie despiciēs de' nūc annūciat hoīb': ut omnes vbiq3 p̄niā3 agāt eo q̄ statuit diē in q̄ iudicaturus ē orbē in eq̄tate in viro in q̄ statuit fidē p̄bens oīb': suscitās eū a mortuis. Cū audissent aūt resurrectionē mortuoꝝ: quidā quidē irridebāt: q̄dē v̄o dixerūt: Audiem' te de h̄ iterū. Sic paul' exiuit de medio eoꝝ.

C

D

Quidā v̄o viri adherētes ei crediderūt in q̄bus ⁊ dionysius ariopagita ⁊ mulier noīe damaris: ⁊ alij cū eis.

XVIII

Post hec egressus ab athenis venit corinthū: ⁊ inueniēs quēdā iudeū nomine aquilā ponticu3 genere q̄ nup venerat ab italia ⁊ p̄scillā vxorē eius: eo q̄ p̄cepisset claudi' discedē oēs iudeos a roma: accessit ad eos: ⁊ q2 eiusdē erat artis: manebat apud eos: ⁊ operabat': erāt autē scenofactorie artis. ¶ Et disputabat in synagoga ꝑ omne sabbatū: interponēs nomen dn̄i iesu suadebatq3 iudeis ⁊ grecis. Cum venissent aūt de macedonia sylas ⁊ timotheus: instabat v̄bo paulus testificans iudeis esse xp̄m iesu3. Cōtradicētib' aūt eis ⁊ blasphemātibus: excutiēs vestimenta sua: dixit ad eos: Sanguis vester sup caput vestrū. Mund' ego ex hoc ad gentes uadā. Et migrās inde intrauit in domū cuiusdā noīe titi iusti colētis deū: cui' domus erat cōiuncta synagoge. Crispus aūt archisynagogus credidit dn̄o cū oī domo sua: ⁊ multi corinthioꝝ audientes credebāt ⁊ baptizabant'. Dixit aūt dn̄s nocte ꝑ uisionē paulo: Noli timere: s3 loq̄re ⁊ ne taceas. Propter qđ ego sum tecū: ⁊ nemo apponet' tibi ut noceat te: q̄m populus ē mihi multus i hac ciuitate. Sedit autē ibi annū ⁊ sex mēses: docēs apud eos v̄bū dei. Gallione autē ꝓcōsule achaie: insurrexerūt uno aīo iudei in paulū: ⁊ adduxerūt eū ad tribunal dicētes: q2 cōtra legē hic ꝑsuadet hominib' colere deū. Incipiente aūt paulo aperire os: dixit gallio ad iudeos. Si quidē eēt iniquū aliq̄d aut facin' pessimū o viri iudei: recte vos sustinerē: si v̄o q̄stiones sūt de v̄bo ⁊ nominib' legis v̄re: vosipsi videritis. Iudex ego hoꝝ nolo eē. Et minauit eos a tribunali. Apꝑhendētes aūt oēs sosthenē p̄ncipē synagoge ꝑcutiebāt eū an̄ tribunal ⁊ nihil eoꝝ gallioni cure erat. Paul' v̄o cū adhuc sustinuisset dies multos: fratrib' valefaciēs nauigauit i syriā: ⁊ cū eo p̄scilla ⁊ aq̄la q̄ sibi totōderat in cenchris caput. Habebat eni votū. Deuenitq3 ephesu3: ⁊ illos ibi reliq̄t. Ipse vero ingressus synagoga3 disputabat cū iudeis. Rogātib' aūt eis ut āpliori tp̄e maneret: nō cōsensit: s3 valefaciēs ⁊ dicēs: iterū reuertar ad vos deo volēte ꝓfect' ē ab epheso. Et descēdēs cesareā ascēdit ⁊ salutauit eccl̄ia3: ⁊ descēdit antiochiā. Et facto ibi aliquāto tp̄e: ꝓfectus ē pambulās ex ordine galatiā regionē ⁊ phrygiā: cōfirmans oēs discipulos. Iudeus aūt quidā apollo nomine: alexandrin' genere vir eloquēs deuenit ephesu3: potēs i scripturis. Hic erat edo

A

3.6.c.

B

C

D

ctus viā dn̄i: ⁊ feruēs spū loq̄bat̄ ⁊ docebat diligent̄ ea q̄ sunt iesu: sciēs tm̄ baptismū iohānis. Hic ḡ cepit fiducialit̄ agē i synagoga. Quē cū audissent priscilla ⁊ aqla assūpserūt eū: ⁊ diligēti⁹ exposuerūt ei viā dn̄i. Cū aūt vellet ire achaiā: exhortati frēs scripserūt discipulis ut susciperēt eū. Qui cū venisset cōtulit multū his q crediderūt. Vehementer eni iudeos reuicebat: publice ostēdēs p scripturas eē xp̄m iesuꝫ.

XIX

A

Actū ē aūt cū apollo eēt corinthi: ut paul⁹ p agratis superiorib⁹ ptibus veniret ephesuꝫ: ⁊ inueniret quosdā discipulos. Dixitq̄ꝫ ad eos. Si sp̄m sc̄m accepistis credētes. At illi dixerūt ad eum. Sed neq̄ꝫ si sp̄ūssanct⁹ ē audiuimus. Ille v̄o ait: In quo ḡ baptizati estis: Qui dixerunt: In iohānis baptismate.

Ē.1.a.r.11.b

Dixit aūt paul⁹: ¶ Iohānes baptizauit baptismo pnie pplm dicēs i eū q venturus eēt post ipsū ut crederēt: h̄ ē in iesū. His auditis baptizati sunt i noie domini iesu. Et cū iposuisset illis man⁹ paulus

Ē.1.a.r.4.d.

venit spūs sanct⁹ sup eos ⁊ loq̄bant̄ liguis ⁊ pphetabāt. Erāt aūt oēs viri fere duodecim. Introgressus synagogā cū fiducia loq̄bat̄ p tres mēses: disputās ⁊ suadens de regno dei. Cū aūt qdā idurarēt ⁊ nō crederēt maledicētes viā dn̄i corā multitudine discedēs ab eis segregauit discipulos: quotidie disputās i schola tyrāni cuiusdā. Hoc aūt fiebat p biēniū: ita ut oēs q habitabāt in asia audirēt v̄bū dn̄i iudei atq̄ꝫ gentiles. Virtutesq̄ꝫ nō modicas q̄slibet faciebat de⁹ p manū pauli: ita ut etiā sup languidos deferrentur a corp: ei⁹ sudaria ⁊ semicinctia ⁊ recedebāt ab eis lāguores: ⁊ spūs neq̄ꝫ egrediebant̄. Tēptauerūt aūt qdā ⁊ de circuīeūtibus iudeis exorcistis iuocare sup eos q habebāt spūs malos nomē dn̄i iesu dicētes: Adiuro vos p iesuꝫ quā paul⁹ p̄dicat: Erāt aūt cuiusdā iudei noie sceue pncipis sacerdotuꝫ septē filij: q hoc faciebāt. Rn̄dēs aūt spūs neq̄ꝫ dixit eis: Iesuꝫ noui ⁊ paulū scio. Vos autē q estis: Et insiliēs hō i eos i q̄ erat demoniū pessimū ⁊ dn̄atus amboꝝ: iualuit ↄtra eos ita ut nudi ⁊ vulnerati effugerēt de domo illa. Hoc aūt notū factū est oibus iudeis atq̄ꝫ gētilib⁹ q habitabāt ephesi: ⁊ cecidit timor sup oēs illos: ⁊ magnificabat̄ nomē dn̄i iesu.

Mt.3.b.

¶ Multiq̄ꝫ credētiū veniebāt ↄfitētes ⁊ ānūciantes actus suos. Multi autē ex eis qui fuerāt curiosa sectati: cōtulerūt libros ⁊ combusserūt eos corā oibus: ⁊ cōputatis p̄cijs illoꝝ iuenerūt pecuniā denarioꝝ q̄nq̄ginta miliū. Ita fortit̄ crescebat v̄bū dei ⁊ cōfirmabat̄.

C

His aūt expletis pposuit paulus i spū trāsita macedonia ⁊ achaia ire hierosolymā dicens qm̄ postq̄ꝫ fuero ibi: oportet me ⁊ romā videre. Mittēs aūt i macedoniā duos ex ministrātib⁹ sibi timotheū ⁊ erastū: ipse remāsit ad tēpus i asia. Facta ē autē illo tpe turbatio nō minima de via dn̄i: Demetri⁹. n. qdā noie argētari⁹ faciēs edes argēteas diane pstabat artificib⁹ nō modicū questū: q̄s cōuocās ⁊ eos q eiusmōi erāt opifices: dixit Viri scitis q: de h̄ artificio ē nob̄ acqsitio: ⁊ videtis ⁊ auditis: q: nō solū ephesi sꝫ pene toti⁹ asie paulus hic suadens auertit multā turbā dicēs: qm̄ nō sunt dij q manib⁹ fiunt. Nō solū aūt hec piclitabit̄ nobis pars in redargutionē venire: sꝫ ⁊ magne diane tēpluꝫ i nihilū reputabit̄: ⁊ destrui icipiet maiestas ei⁹ quā tota asia ⁊ orbis colit. His auditis repleti sunt ira ⁊ exclamauerūt dicētes: magna diana ephesioꝝ. Et impleta ē ciuitas tota cōfusione: ⁊ impetū fecerūt vno aio i theatrū rapto gaio ⁊ aristarcho macedonib⁹ comitib⁹ pauli: Paulo aūt volēte itrare in populū: nō pmiserūt discipuli. Quidā autē ⁊ de asie pncipib⁹ q erāt amici ei⁹ miserūt ad eū: rogātes ne se daret in theatrū.

B

Alij autē aliud clamabāt. Erat eni ecclia cōfusa: ⁊ plures nesciebāt qua ex cā cōuenissent. De turba aūt detraxerūt alexandrū: ppellentibus eū iudeis. Alexāder aūt manu silētio postulato: volebat reddē rōnem pplo. Quē ut cognouerūt iudeū eē: vox facta ē vna oīuꝫ q̄si p horas duas clamantium. Magna diana ephesioꝝ. Et cū sedasset scriba turbas dixit: Viri ephesij: quis eni est hominū q nesciat ephesioꝝ ciuitatē cultricē eē magne diane iouisq̄ꝫ prolis? Cū ergo his cōtradici non possit: oportet vos sedatos eē: ⁊ nihil temē agere. Adduxistis enim homines istos: neq̄ꝫ sacrilegos neq̄ꝫ blasphemātes deam vestrā. Qd̄ si demetrius ⁊ q cū eo sunt artifices habent aduersus aliquem causam: cōuentus forenses agunt̄: ⁊ pconsules sunt: accusent inuicem. Si quid aūt alterius rei queritis: in legittima ecclesia poterit absolui. Nā ⁊ periclitamur argui seditionis hodierne: cuꝫ nullus obnoxi⁹ sit de quo possum⁹ reddere rōnem cōcursus isti⁹. Et cum hec dixisset: dimisit ecclesiam.

XX

A

Postq̄ꝫ autem cessauit tumultus: vocatis paulus discipulis ⁊ exhortatus eos valedixit: ⁊ profectus ē ut iret in macedoniam. Cum autem perambulasset partes illas ⁊ exhortatus eos fuisset multo sermone: venit ad greciam: vbi cum fecisset menses tres: facte sunt illi insidie a iudeis nauigaturo in syriam: habuitq̄ꝫ

cōsiliū ut reuerterec̄ p macedoniā. Comita
tus ē aūt eū sosi pater pirrhi beroensis: thes
salonicensium ꝟo aristarchus ⁊ secundus ⁊
gai⁹ derbe⁹ ⁊ timothe⁹: asiani ꝟo tychicus
⁊ trophim⁹. Hi cū precessissent sustinuerunt
nos troade: nos ꝟo nauigauim⁹ post dies
azymoꝝ a philippis: ⁊ venim⁹ ad eos troa
dē i dieb⁹ qnqꝫ: vbi demorati sumus dieb⁹
septē. Una aūt sabbati cū cōuenissemus ad
frāgendū panē: paul⁹ disputabat cū eis ꝓfe
cturus i crastinū: ꝓtraxitqꝫ sermonē vsqꝫ i
mediā noctē. Erāt aūt lāpades copiose in ce
naculo vbi eram⁹ ꝯgregati. Sedēs aūt qui
dā adolescēs noīe eutychus sup fenestrā: cū
mergerec̄ somno graui disputāte diu paulo:
duct⁹ somno cecidit de tertio cenaculo deor
sum: ⁊ sublat⁹ ē mortu⁹. Ad quē cū descēdis
set paulus icubuit sup eū: ⁊ cōplexus dixit:

B

3. Reg. 17.
4. Reg. 4.

¶ Nolite turbari. Aīa. n. ipsi⁹ i ipso ē. Ascen
dēs aūt frāgēsqꝫ panē ⁊ gustās: satisqꝫ allo
cutus ē vsqꝫ i lucē: ⁊ sic ꝓfectus ē. Adduxe
rūt aūt puerū viuētē: ⁊ cōsolati sūt nō mini
me. Nos aūt ascēdētes nauē nauigauim⁹ in
asson: inde suscepturi paulū. Sic. n. disposue
rat: ipse p terrā iter facturus. Cū aūt cōuenis
sem⁹ i asson: assūpto eo venim⁹ mytilenem
Et inde nauigātes sequēti die venim⁹ ꝯtra
chiū: ⁊ alia die applicuim⁹ samū: ⁊ sequenti
die venim⁹ myletū. Proposuerat. n. paul⁹
trāsnauigare ephesum: ne q̄ mora illi fieret i
asia. Festinabat. n. si possibile sibi eēt: ut diē
pentecosten faceret hierosolymis. A myleto
aūt mittēs ephesū vocauit maiores natu
eccłie: q cū venissent ad eū ⁊ simul eēnt: dixit

C

eis: Uos scitis a pͥma die q̄ igressus sum in
asiā: q̄lr̄ vobiscū p oē tēpus fuerim seruiēs
dn̄o cū oī humilitate ⁊ lachrymis ⁊ tēptatio
nib⁹ q̄ mihi acciderūt ex isidijs iudeoꝝ: quō
nihil sbtraxerim vob vtiliū: q̄ min⁹ anūcia
rē vob ⁊ docerē vos publice ⁊ p domos: testi
ficās iudeis atqꝫ gētib⁹ i deū pniam ⁊ fidē
i dn̄m nr̄m iesū xp̄m. Et nūc ecce ego alliga
tus spū: vado i hierl̄m: q̄ i ea vētura sūt mi
hi ignorās: nisi q spūssc̄us p oēs ciuitates
mihi ꝓtestac̄ dicēs: qm̄ vincula ⁊ tribulatio
nes hierosolymis me manēt. Sꝫ nihil horū
vereor: nec facio aīaꝫ meā p̄ciosiorē q̄ꝫ me:
dūmodo ꝯsūmē cursū meū ⁊ ministeriū ver
bi qđ accepi a dn̄o iesu testificari euāgelium
gr̄e dei. Et nūc ecce ego scio q̄ꝛ ampli⁹ nō vi
debitis faciē meā: vos oēs p q̄s trāsiui p̄di
cās regnū dei. Quapropter cōtestor vos ho

D

dierna die: q̄ꝛ mūdus sum a sanguine oium
Nō. n. subterfugi q̄ minus annūciarē omne
ꝯsiliū dei vobis. Attendite vobis ⁊ vniuer
so gregi in q̄ vos spūssanctus posuit ep̄os re
gere ecclesiā dei: quā acqsiuit sanguine suo.
Ego scio qm̄ intrabūt post discessionē meā
lupi rapaces in vos: nō parcentes gregi. Et
ex vobisipsis exurgēt viri loquētes puersa:
ut abducāt discipulos post se. Propter qđ
vigilate memoria retinētes: qm̄ p triennium
nocte ⁊ die nō cessaui cū lachrymis monēs
vnūquēqꝫ vīm. Et nūc cōmēdo vos deo ⁊
verbo gr̄e ipsi⁹: q potēs ē edificare ⁊ dare he
reditatē in scificantis oibus. Argētū ⁊ auruꝫ
aut vestē null⁹ cōcupiui sicut ipsi scitis: qm̄
ad ea q̄ mihi opus erāt ⁊ his q mecū sunt:
ministrauerūt man⁹ iste. Oia ostēdi vobis:
qm̄ sic laborātes oportet suscipe ifirmos: ac
meminisse ꝟbi dn̄i iesu: qm̄ ipse dixit: Bea
tius ē magis dare q̄ꝫ accipe. Et cū hec dixis
set: positis genib⁹ suis orauit cū oib⁹ illis.
Magn⁹ aūt fletus factus ē oiuꝫ: ⁊ ꝓcūben
tes sup collū pauli osculabanc̄ eū dolentes
maxie i ꝟbo qđ dixerat: qm̄ ampli⁹ faciem
ei⁹ nō eēnt visuri. Et deducebāt eū ad nauē.

A

XXI

Cum aūt factū esset ut naui
garemus abstracti ab eis: recto cur
su venim⁹ choum ⁊ sequēti die rho
dum: ⁊ inde patharā. Et cū inuenissemus
nauem trāsfretantē in phenicem: ascenden
tes nauigauim⁹. Cū apparuissemus autem
cypro relinquētes eā ad sinistrā nauigaui
mus in syriā ⁊ venimus tyrum. Ibi eni na
uis expositura erat onus. Inuentis autem
discipulis māsim⁹ ibi diebus septē. Qui pau
lo dicebāt p spm̄: ne ascēderet hierosolymā
Et expletis diebus ꝓfecti ibamus: deducēti
bus nos oibus cū vxoribus ⁊ filijs vsqꝫ fo
ras ciuitatē ⁊ positis genibus i littore oraui
mus. Et cū valefecissem⁹ inuicē ascēdim⁹ na
uē: illi aūt redierūt i sua. Nos ꝟo nauigatio
ne explicita a tyro descēdim⁹ ptolomaidā: ⁊
salutatis fratribus māsimus die vna apud
illos. Alia aūt die ꝓfecti venim⁹ cesaream.
Et intrātes domū philippi euāgeliste q erat
vn⁹ de septē: māsim⁹ apud eū. Huic aūt erāt
quatuor filie virgines ꝓphetantes. Et cū
moraremur p dies aliquot: supuenit qdam
vir a iudea ꝓpheta noīe agabus. Is cū ve
nisset ad nos tulit zonā pauli: ⁊ alligās sibi
pedes ⁊ manus dixit: Hec dicit spūssanctus

B

Uirū cuius ē zona hec sic alligabūt in hie
rusalē iudei: ⁊ tradent in manus gentium.
Quod cū audissemus rogabamus nos: ⁊ q
loci illi⁹ erāt: ne ascēderet hierosolymā. Tūc
respōdit paulus ⁊ dixit: Quid facitis flentes
⁊ affligentes cor meū; Ego autem nō solum
alligari: sed ⁊ mori in hierusalē paratus suꝫ
ꝓpter nomē dn̄i iesu. Et cū ei suadere non
possem⁹: qeuim⁹ dicētes: Dn̄i volūtas fiat

Post dies aũt istos pparati ascédebam⁹ in hierl'm. Venerũt aũt qdã ex discipulis a cesarea nobiscũ: adducétes secũ apud quẽ hospitaremur iasoné quẽdã cypriũ antiquũ discipulũ. Et cũ venissem⁹ hierosolymã: libent' exceperũt nos fratres. Sequẽti aũt die itro ibat paulus nobiscũ ad iacobũ: oẽsq3 collecti sunt seniores. Quos cũ salutasset: narrabat p singula q̃ deus fecisset in gentib⁹ p ministeriũ illi⁹. At illi cũ audissent: magnificabãt deũ dixerũtq3 ei: Vides frat' q̃t milia sũt in iudeis q crediderũt: & oẽs emulatores sũt legis. Audierunt aũt de te: q2 discessioné doceas a moyse eoꝝ q p gentes sũt iudeoꝝ: dicẽs nõ debẽ eos circũcidẽ filios suos: neq3 sm ɔsuetudiné ingredi. Quid ẽ ẽ: Vtiq3 oꝫ cõuenire multitudiné. Audiét. n. te superuenisse. Hoc ẽ fac qd tibi dicim⁹. Sũt nobis viri q̃tuor votũ habétes sup se. His assumptis scifica te cũ illis: & impéde i illis ut radãt capita: & sciẽt oẽs: q2 que de te audierũt falsa sũt sꝫ ambulas & ipsi custodiés legé. De his ãt q crediderũt ex gẽtib⁹ nos scripsim⁹ indicantes: ut abstineãt se ab idolis imolato & sanguine & suffocato & fornicatione. Tũc paulus assumptis viris postera die purificatus cũ illis itrauit i téplũ: annũciãs expletioné dierũ purificatiõis: donec offerret' p vnoq̃3 eorũ oblatio. Dũ aũt septé dies cõsũmarent' hi q de asia erãt iudei cũ vidissent eũ i téplo cõcitauerũt oẽm pplm: & iniecerũt ei man⁹ clamãtes: Viri israelite adiuuate. Hic est hõ q aduẽsus pplm & legé & locũ hũc oẽs vbiq3 docẽs: insup & gẽtiles idu𝑥it i téplũ: & violauit scm locũ istũ. Viderãt. n. trophimũ ephesium i ciuitate cũ ipso: qué estimauerũt: q̃m i téplũ introduxisset paulus. Cõmotaq3 ẽ ciuitas tota: & facta ẽ cõcursio ppli. Et apphendétes paulũ trahebãt eũ extra téplũ: & stati clause sunt ianue. Querétib⁹ aũt eũ occidere nũciatũ ẽ tribuno cohortis: q2 tota cõfundit' hierl'm. Qui stati assumptis militib⁹ & cẽturionib⁹ decurrit ad illos. Qui cũ vidissent tribunũ & milites: cessauerũt pcutere paulũ Tũc accedẽs tribunus apphẽdit eũ: & iussit alligari catenis duabus: & interrogabat qs eẽt: & qd fecisset. Alij aũt aliud clamabãt in turba. Et cũ non posset certũ cog̃sce p tumultu: iussit duci eũ i castra. Et cũ venisset ad gradus ɔtigit ut portaret' a militibus ppt' vim ppli. Seq̃bat' eni m'titudo ppli clamãs: tolle eũ. Et cũ cepisset iduci i castra paul⁹: dicit tribuno: Si lꝫ mihi loq aliqd ad te: Qui dixit ei: grece nosti: Nõne tu es egyptius q ãn hos dies tumultũ ɔcitasti: & edux'sti in desertũ q̃ttuor milia viroꝝ sicarioꝝ: Et dixit ad eũ paulus. Ego hõ sũ3 qdẽ iudeus a tharso cilicie: nõ ignote ciuitatis municeps. Rogo aũt te: pmitte mihi loq ad populũ. Et cũ ille pmisisset paulus stans in gradibus annuit manu ad plebé: & magno silentio facto: allocutus est lingua hebrea dicẽs:

XXII

Viri fratres & patres: audite quaꝫ ad vos nunc reddo rõné. Cũ audissent aũt q2 hebrea lingua loquit' ad illos magis pstiterũt silẽtiũ. Et dixit: Ego sũ3 vir iudeus natus tharso cilicie: nutritus aũté in ista ciuitate secus pedes gamalielis: erudit⁹ iux' veritaté paterne legis: emulator legis sicut & vos oẽs estis hodie: ¶ q hãc viã psecutus sũ3 vsq3 ad morté: alligãs & tradẽs i custodias viros ac m'lieres sicut p̃nceps sacerdotũ mihi testimoniũ reddit & oẽs maiores natu: a quib⁹ & epistolas accipiẽs ad fratres damascũ pgebã: ut adducerẽ inde vinctos i hierl'm ut punirent'. Factũ ẽ aũt eunte me & appropinquãte damasco media die: subito de celo circũfulsit me lux copiosa: & decidẽs i terrã audiui vocẽ dicẽté mihi: ¶ Saule saule: qd me psequeris: Ego aũt rñdi: Quis es dñe: Dixitq3 ad me: Ego sũ3 iesus nazaren⁹ qué tu psequeris. Et q mecũ erãt lumé qdẽ viderũt: vocé aũt nõ audierũt ei⁹ q loq̃bat' mecũ. Et dixi: Quid faciã dñe: Dñs aũt dixit ad me: Surgés vade damascũ: & ibi tibi dicet' de oib⁹ q̃ te oporteat facẽ. Et cũ nõ viderẽ p claritate luminis illi⁹: ad manũ deductus a comitibus: veni damascũ. Ananias ãt qdã vir sm legẽ testimoniũ hñs ab oib⁹ cohabitantib⁹ iudeis: veniẽs ad me & stãs dixit mihi: Saule frat' respice. Et ego eadem hora respexi i eũ. At ille dixit: De⁹ patꝝ nrõrũ pordinauit te ut cognosceres volũtatem ei⁹: & videres iustũ & audires vocẽ ex ore ei⁹ q2 eris testis illi⁹ ad oẽs hoies eoꝝ q̃ vidisti & audisti. Et nũc qd moraris: Exurge & baptizare: & ablue peccata tua inocato noie ipsi⁹ Factũ ẽ aũt reuertẽti mihi i hierusalẽ: & orãti in téplo: fieri me in stupore mẽtis & videre illũ dicenté mihi: Festina & exi velocit' ex hierusalẽ: q̃m nõ recipiẽt testimoniũ tuũ d' me. Et ego dixi: Dñe ipsi sciũt q2 ego erã concludens i carceré: & cedẽs p synagogas eos qui credebant in te. ¶ Et cũ funderet' sanguis stephani testis tui: ego stabã & cõsentiebã: & custodiebã vestiméta interficientiũ illũ. Et dixit ad me: Vade: q̃m ego in nationes longe mittã te. Audiebãt aũt eũ vsq3 ad hoc verbũ: & leuauerũt vocẽ suã dicentes: Tolle de terra huiuscemodi. Non eni fas ẽ eum viuẽ Vociferãtib⁹ aũt eis & pyciẽtib⁹ vestiméta sua: & puluerẽ iactãtib⁹ i aerẽ: iussit tribu

C

D

A

s.8.a.&.9.a.

B

s.9.a.
1.Cor.15.b.
Gal.1.c.

C

s.7.d.

D

iussit induci eũ i castra ⁊ flagellis cedi ⁊ torq̃ri eũ: ut sciret ꝑpt quã cãm sic acclamarẽt ei Et cũ astrinxisset eũ loris dixit astãti sibi cẽturioni paulus: Si hoiem romanũ ⁊ indẽnatũ licet vobis flagellare? Quo audito cẽturio accessit ad tribunũ: ⁊ nũciauit ei: dicens: Quid acturus es? Hic eni hõ ciuis romanꝰ est. Accedẽs aũt tribunꝰ dixit illi. Dic mihi si tu romanꝰ es? At ille dixit. Etiã. Et rñdit tribunꝰ. Ego multa sũma ciuitatẽ hãc ꝯsecutus sũ. Et paulꝰ ait: Ego aũt ⁊ natus sũ. Protinꝰ ẽ discesserũt ab illo q eũ torturi erãt Tribunꝰ q̃z timuit postq̃z rescivit q2 ciuis romanꝰ eẽt: ⁊ q2 alligasset eũ. Postera aũt die volẽs scire diligentiꝰ q̃ ex cã accusaret̃ a iudeis soluit eũ: ⁊ iussit sacerdotes cõuenire ⁊ oẽ cõciliũ: ⁊ ꝑducẽs paulũ statuit int̃ illos

A — Ntendẽs aũt i cõciliũ XXIII paulus ait: Uiri fratres: ego oi ꝯsciã bona cõuersatus sũ añ deũ vsq3 in hodiernũ diẽ. Princeps aũt sacerdotũ ananias ꝑcepit astãtibꝰ sibi ꝑcutere os eiꝰ. Tũc paulus dixit ad eũ: Percutiet te deꝰ paries dealbate. Et tu sedẽs iudicas me ẽm legẽ: ⁊ cõtra legẽ iubes me ꝑcuti? Et q astabãt dixerunt. Sũmũ sacerdotẽ dei maledicis? Dixit aũt paulus. Nesciebã frẽs: q2 ꝑnceps est sacerdotũ. Scriptũ ẽ eni. ¶ Principẽ ꝑpli tui nõ maledices. Sciẽs aũt paulꝰ q2 vna pars eẽt saduceoꝝ ⁊ altera phariseoꝝ: exclamauit i cõcilio. ¶ Uiri frẽs: ego phariseꝰ sum: filius phariseoꝝ. De spe ⁊ resurrectione mortuoꝝ ego iudicor. Et cũ hec dixisset: facta ẽ dissensio int̃ phariseos ⁊ saduceos ⁊ soluta ẽ multitudo. ¶ Saducei aũt dicũt nõ eẽ resurrectionẽ mortuoꝝ: neq3 angelũ neq3 spiritũ: pharisei aũt vtraq3 cõfitent̃. Factus ẽ aũt clamor magnꝰ ⁊ exurgẽtes qdã phariseoꝝ: pugnabãt dicentes: Nihil mali iuenimꝰ i hoie isto

Exo.22. — *Phil.3.a.* — *Mat.22.d.*

B — Quid si spũs locutus ẽ ei aut angelꝰ? Et cũ magna dissensio facta eẽt timẽs tribunꝰ ne discerperet̃ paulus ab ipsis: iussit milites descẽdere ⁊ rape eũ de medio eoꝝ: ac deducere eũ i castra. ¶ Sequẽti aũt nocte assistẽs ei dominꝰ ait: Cõstãs esto. Sicut eni testificatus es de me i hierlm: sic te oz ⁊ rome testificari. Facta aũt die collegerũt se quidã ex iudeis ⁊ deuouerũt se dicẽtes neq3 mãducaturos neq3 bibituros: donec occiderẽt paulũ. Erãt aũt plꝰ q̃z q̃draginta viri q hãc cõiurationẽ fecerãt: q accesserũt ad ꝑncipẽ sacerdotũ ⁊ seniores: ⁊ dixerũt: Deuotione deuouimꝰ nos nihil gustaturos: donec occidamꝰ paulũ. Nũc ẽ vos notũ facite tribuno cũ cõcilio: ut ꝑducat illũ ad vos tãq̃z aliqd certiꝰ cognituri de eo. Nos ỽo ꝑusq̃z appropiet parati sumus

[Infra].27.c.

interficere illũ. Qð cũ audisset filius sororis pauli insidias: venit ⁊ intrauit i castra: nunciauitq3 paulo. Uocãs aũt paulꝰ ad se vnũ ex cẽturionibꝰ ait: Adolescentẽ hũc adduc ad tribunũ. Habet.n. aliqd indicare illi. Et ille qdẽ assumẽs eũ: duxit ad tribunũ: ⁊ ait:

C — Uinctus paulꝰ rogauit me hũc adolescẽtẽ ꝑducere ad te: habẽtẽ aliqd loq tibi. Apphẽdẽs aũt tribunꝰ manũ illiꝰ secessit cũ eo seorsum: ⁊ int̃rogauit illũ. Quid ẽ qð habes indicare mihi? Ille aũt dixit. Judeis conuenit rogare te ut crastina die ꝑducas paulũ i cõciliũ: q̃si aliq certius inq̃situri sint de illo: tu ỽo ne credideris illis. Insidiant̃.n. ei ex eis viri amplꝰ q̃z q̃dragita: q se deuouerũt nõ mãducare neq3 bibere donec interficiãt eũ ⁊ nũc parati sũt expectãtes ꝑmissũ tuum. Tribunus igit̃ dimisit adolescẽtẽ ꝑcipiẽs ei ne cui loqueret̃: qm̃ hec nota sibi fecisset. Et vocatis duobꝰ cẽturionibꝰ: dixit illis: Parate milites ducẽtos ut eant vsq3 cesareã: ⁊ eqtes septuagita ⁊ lancearios ducentos a tertia hora noctis ⁊ iumenta ꝑparate: ut imponẽtes paulũ: saluũ ꝑducerent ad felicẽ ꝑsidẽ. Timuit eni ne forte raperẽt eũ iudei ⁊ occiderẽt: ⁊ ipse postea calũniã sustinẽt: tãq̃z accepturus pecuniã: scribẽs ei ep̃lã cõtinẽtẽ hec: Claudiꝰ lysias: optimo ꝑsidi felici salutẽ. Uirũ hũc cõꝑhensũ a iudeis: ⁊ incipientẽ int̃fici ab eis supueniẽs cũ exercitu eripui: cognito q2 romanꝰ ẽ: volẽsq3 scire cãm quã obijciebãt illi deduxi eũ i cõciliũ eoꝝ

B — Quẽ inueni accusari de q̃stiõibꝰ legis ipsoꝝ nihil ỽo dignũ morte aut vinculis habẽtẽ crimen. Et cũ mihi ꝑlatũ eẽt de insidijs q̃s parauerãt illi: misi eũ ad te: denũciãs ⁊ accusatoribꝰ ut dicãt apud te. Uale. Milites ỽo ẽm ꝑceptũ sibi assumentes paulũ duxerunt ꝑ noctẽ in antipatridẽ: ⁊ postera die dimissis eqtibus ut cũ eo irẽt: reuersi sunt ad castra. Qui cũ venissent cesareã ⁊ tradidissent epistolã ꝑsidi: statuerũt añ illũ ⁊ paulũ. Cũ legisset aũt ⁊ interrogasset de qua ꝑuincia eẽt ⁊ cognoscẽs q2 de cilitia: audiã te inqt cũ accusatores tui venerint. Jussitq3 in ꝑtorio herodis custodiri eũ. XXIIII

A — Ost qnq3 aũt dies descẽdit ꝑnceps sacerdotũ ananias cũ senioribus qbusdã ⁊ tertullo quodã oratore: qui adierũt ꝑsidẽ aduersus paulũ. Et citato paulo: cepit accusare tertullus dicẽs: Cũ i multa pace agamus ꝑ te: ⁊ multa corrigant̃ ꝑ tuã ꝑuidẽtiã: semꝑ ⁊ vbiq3 suscipimꝰ optime felix cũ oi gr̃aꝝ actione. Ne diutiꝰ aũt te ꝑtrahã: oro breuit̃ audias nos ꝑ tua clementia Inuenimꝰ hũc hoiẽ pestiferũ ⁊ cõcitantem

seditionez oibus iudeis i vniuerso orbe ꝛ au
torem seditiois secte nazarenoꝝ: q ét téplūz
violare conat⁹ é: quē ꝛ apprehēsiz volum⁹
sm legem nr̄am iudicare. Sup ueniēs āt tri
B
bun⁹ lysias cū vi magna eripuit eū de mani
bus nr̄is iubēs accusatores ei⁹ ad te venire
a q̄ poteris ipse iudicās de oib⁹ istis cogno
scere: de qb⁹ nos accusam⁹ eū. Adiecerūt āt
ꝛ iudei: dicētes hec ita se hr̄e. Rn̄dit aūt pau
lus annuēte sibi preside dicere. Ex multis an
nis te eē iudicē genti huic sciens: bono aīo ꝓ
me satisfaciā. Potes eni cognoscere qꝛ non
plus sunt mihi dies q̄z duodeci ex q̄ ascendi
adorare in hierl'm: ꝛ neqꝫ in téplo iuenerunt
C
me cū aliq̄ disputātē aut ꝯcursū faciētē turbe
neqꝫ li synagogis neqꝫ i ciuitate: neqꝫ ꝓbare
pn̄t tibi ð qb⁹ nūc me accusāt. Cōfiteor āt h̄
tibi qꝫ b̄z sectā quā dicūt heresiz sic deseruio
pr̄i ꝛ deo meo: eredēs oib⁹ q̄ in lege ꝛ ꝓph̄is
scripta sūt: spem hn̄s in deū quā ꝛ hi ipsi ex
pectāt resurrectōz futurā iustoꝝ ꝛ iniqꝝ. In
hoc ꝛ ipse studeo sine offendiculo ꝯsciam hr̄e
ad deū: ꝛ ad hoies semp. Post ānos āt plu
res elemosynas facturus in gentē meā veni
ꝛ oblatiōes ꝛ vota: in qbus iuenerūt me pu
rificatū i téplo: nō cū turba neqꝫ cū tumultu.
Et apprehenderūt me: clamantes ꝛ dicētes.
Tolle inimicū nr̄m. Quidā aūt ex asia iudei
q̄s oportebat apud te p̄sto eē: ꝛ accusare si
qd hr̄ent aduersum me: aut hi ipsi dicant si
qd inuenerūt i me iniqtatis cū stem in ꝯcilio
nisi de vna hac solūmodo voce qua clamaui
int' eos stans: qm̄ de resurrectiōe mortuoꝝ
D
ego iudicor hodie a vobis. Distulit āt illos
felix: certissime sciens de via hac dicēs: Cuz
tribun⁹ lysias descēderit audiā vos. Iussitqꝫ
centurioni custodire eū: ꝛ hr̄e requiē: nec quē
q̄z d̄ suis ꝓhibere ministrare ei. Post aliq̄t āt
dies veniēs felix cū drusilla vxore sua q̄ erat
iudea vocauit paulū: ꝛ audiuit ab eo fidez q̄
est in xp̄m iesum. Disputante āt illo de iusti
cia ꝛ castitate ꝛ de iudicio futuro: tremefact⁹
felix respondit. Quod nunc attinet: vade:
tempore autē opportuno accersiā te: simul ꝛ
sperās qꝫ pecunia ei daret a paulo: ꝓpter qð
ꝛ frequenter accersiens eū loquebat cum eo
Biēnio āt expleto: accepit successorem felix
portium festū. Volēs aūt grāiam prestare
iudeis felix: reliquit paulū vinctum.

Capitulum. XXV

A
Festus ḡ cū venisset i ꝓuinciam post
triduūz ascendit hierosolymā a cesa
rea. Adierūtqꝫ eū principes sacerdo
tum ꝛ p̄mi iudeoꝝ aduersus paulū: ꝛ roga
bant eū postulātes grām aduersus euz vt iu
beret ꝑduci eū in hierl'm: insidias tendentes
vt interficerēt eū in via. Festus aūt rn̄dit ser
uari qdē paulū in cesarea: se aūt maturi⁹ pro
fecturū. Qui ḡ in vob̄ ait potētes sunt descē
dentes siml' si qð ē in viro crimē accusent eū.
Demorat⁹ aūt inter eos dies nō ampli⁹ q̄z
octo aut decē descēdit cesareā: ꝛ altra die sedit
ꝓ tribunali: ꝛ iussit paulū adduci. Qui cū ꝑ
B
duct⁹ eēt: circūsteterūt eū q ab hierosolyma
descenderāt iudei: multas ꝛ grauces cās obij
ciētes q̄s nō poterāt ꝓbare: paulo rōnez red
dente: qꝛ in legē iudeoꝝ: neqꝫ in téplū: neqꝫ i
cesarē qcq̄z peccaui. Festus aūt volēs grām
p̄stare iudeis: rn̄dens paulo dixit: Vis hiero
solymā ascendere: ꝛ ibi de his iudicari apud
me? Dixit aūt paul⁹. Ad tribunal cesaris sto
ibi me oꝫ iudicari. Iudeis nō nocui: sicut tu
melius nosti. Si eni nocui aut dignū morte
aliqd feci nō recuso mori. Si ꝟo nihil ē eoꝝ
q̄ hi accusant me: nēo pōt me illis dōare. Ce
sarē appello. Tūc festus cū ꝯsilio locut⁹ rn̄dit:
Cesarem appellasti: ad cesarē ibis. Et cū dies
aliquot trāsacti essent: agrippa rex ꝛ bernice
C
descēderūt cesareā ad salutādū festū. Et cum
dies plures ibi morarent': festus regi indica
uit ð paulo dicēs: Vir qdā ē derelict⁹ a felice
victus: ð q̄ cū eēm hierosolymis adierūt me
p̄ncipes sacerdotū ꝛ seniores iudeoꝝ postu
lantes aduersus illū dānatiōnē. Ad q̄s rn̄di
qꝛ nō ē romāis ꝯsuetudo dōare aliquē hoiez
p̄usq̄z is q accusat' p̄sentes hēat accusatores
locūqꝫ defendēdi accipiat ad abluēda crimi
na q̄ ei obijciūt'. Cū ḡ huc ꝯueīssent: sine vl
la dilatōe i sequēti die sedēs ꝓ tribunali iussi
adduci virū. De q̄ cūz stetissent accusatores
nullā cām deferebāt ð qbus ego suspicabar
malū: qōnes ꝟo q̄sdā de sua supstitōe hēbāt
aduersus eū: ꝛ de q̄dam iesu defuncto quem
affirmabat paul⁹ viuere. Hesitās aūt ego de
D
h⁹i qōne dicebā: si vellet ire hierosolymam
ꝛ ibi iudicari de istis. Paulo aūt appellante
vt seruaret' augusti cognitōi: iussi suari eū
donec mittā eum ad cesarez. Agrippa aūt di
xit ad festum. Volebā ꝛ ipse hoiem audire.
Cras inqt audies eum. Altera aūt die cū ve
nisset agrippa ꝛ bernice cū multa ambitione
ꝛ introiissent i auditoriū cūz tribunis ꝛ viris
p̄ncipalibus ciuitatis iubente festo adduct⁹
est paulus. Et dixit festus: Agrippa rex ꝛ oēs
q simul adestis nobiscū viri: videtis hūc ho
minem de q̄ oēs multitudo iudeoꝝ interpella
uit me hierosolymis petentes: ꝛ acclamātes
non oportere eū viuere amplius. Ego vero
comperi nihil dignum morte eum admisisse
Ipso aūt hoc appellāte: ad augustum iudica
ui mittere. De quo qd certum scribam dn̄o
non habeo: propter qð perduxi eum ad vos

ꝰ marie ad te rex agrippa: ut interrogatiõe facta habeã qd scribã. Sine rõne. n. mihi videtur mittere vinctũ: ⁊ cãs eiꝰ nõ significare.

A

Grippa vero ad paulũ ait: XXVI Permittitur tibi loqui ꝓ temetipso. Tũc paulꝰ extẽta manu cepit rõnem reddere. De oibus qbꝰ accusor a iudeis: rex agrippa: estimo me beatũ apud te: cũ sim defensurꝰ me hodie: maxie te sciẽte oia q̃ apd iudeos sunt ꝯsuetudines ⁊ q̃stiones: ꝓpter qd obsecro patient me audias. Et qdẽ vitã meã a iuuẽtute que ab initio fuit i gẽte mea i hierosolymis nouerũt oẽs iudei: ꝑscientes me ab initio si velint testimoniũ perhibere: qm̃ ſm certissimã sectã nr̃e religionis vixi phariseꝰ. Et nunc in spe q̃ ad pr̃es nostros repmissionis facta ẽ a deo sto iudicio subiectꝰ i q̃ duodeci tribꝰ nostre nocte ⁊ die deseruiẽtes sperãt deuẽire. De q̃ spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile iudicat apud vos si deꝰ mortuos suscitat: Et ego qdẽ estimauerã me aduersus nomẽ iesu nazareni debẽ multa cõtraria agẽ qd feci hierosolymis. Et multos scõꝝ ego i carceribꝰ inclusi a pn̄cipibꝰ sacerdotũ ptãte accepta: ⁊ cũ occiderent detuli sniaz. Et p oẽs synagogas frequent puniẽs eos: cõpellebaz blasphemare: ⁊ ampliꝰ insaniẽs i eos: ꝑseq̃bar vsqꝫ in exteras ciuitates

B

In qbꝰ dum irẽ damascũ: cũ ptãte ⁊ pmissu pn̄cipũ sacerdotũ: die media in via vidi rex de celo supra splendorẽ solis circũfulsisse me lumẽ: ⁊ eos q mecũ simul erãt oẽsqꝫ nos cũ decidissemus i terrã audiui vocẽ loquentez mihi hebraica lingua: ¶ Saule saule qd me ꝑseq̃ris: Durũ ẽ tibi contra stimulũ calcitrare. Ego aũt dixi: Quis es dñe? Dñs ãt dixit

S.9.a.7.22.b

C

Ego suz iesus nazarenꝰ quem tu ꝑsequeris. Sꝫ exurge: ⁊ sta supra pedes tuos. Ad hoc eni apparui tibi ⁊ cõstituã te ministrũ ⁊ testẽ eoꝝ q̃ vidisti: ⁊ eoꝝ qbus apparebo tibi: eripiẽs te de pplis ⁊ gẽtibꝰ in q̃s nunc ego mitto te aperire oculos eoꝝ: ut cõuertant a tenebris ad lucẽ: ⁊ de ptãte sathane ad deũ: ut accipiãt remissionẽ pctõꝝ ⁊ sortẽ int scõs per fidẽ q̃ ẽ i me. Uñ rex agrippa nõ fui incredulꝰ celesti visioni: sꝫ his q sunt damasci primũ ⁊ hierosolymis ⁊ i oẽm regionẽ iudee: ⁊ gẽtibus annũciabã: ut pniaz agerẽt ⁊ cõuerterẽtur ad deũ: digna pnie opa faciẽtes. Hac ex cã me iudei cũ essez i tẽplo cõphensuz tẽptabãt volẽtes me interficẽ. Auxilio aũt adiutꝰ dei vsqꝫ in hodiernũ diẽ sto testificãs minori atqꝫ maiori: nihil ex̃ dicẽs q̃ꝫ ea q̃ ꝓphete locuti sunt futura eẽ ⁊ moyses: si passibilis xp̄s: si primꝰ ex resurrectiõe mortuoꝝ lumẽ annũciaturus ẽ pplo ⁊ gentibꝰ. Hec loquẽte eo ⁊ rõnẽ reddẽte festus magna voce dixit: Insanis paule. Multe te lr̃e ad insaniaz cõuertũt. Et paulus: nõ insanio inqt optime feste: sed veritatis ⁊ sobrietatis v̾ba eloquor. Scit. n. de his rex: ad quẽ ⁊ cõstant loquor.

D

Latere eni eũ nihil hoꝝ arbitror. Neqꝫ eni i angulo qcq̃ꝫ hoꝝ gestũ ẽ. Credis rex agrippa ꝓphetis: Scio qr credis. Agrippa autẽ ad paulũ: In modico suades me xp̄ianũ fieri. Et paulus: Opto apud deũ ⁊ i modico ⁊ i magno: nõ tm̃ te: sꝫ etiã oẽs q audiũt hodie fieri tales q̃lis ⁊ ego sum: exceptis vinculis his. Et exurrexit rex ⁊ p̄ses ⁊ bernice ⁊ q assidebãt eis. Et cũ secessissent: loq̃bant ad inuicẽ dicẽtes: qr nihil morte: aut viculis dignũ quid fecit hõ iste. Agrippa ãt festo dixit: Dimitti poterat homo hic: si non appellasset cesarem.

XXVII

A

Vt aũt iudicatũ ẽ nauigare eũ i italiã ⁊ tradi paulũ cũ reliqs custodijs cẽturioni noie iulio cohortis auguste ascẽdẽtes nauẽ hadrumetinã incipientẽ nauigare circa asie loca sustulimꝰ ꝑseuerante nobiscũ aristarcho macedone thessalonicense. Sequẽti aũt die venimꝰ sidonẽ. Humane aũt tractãs iuliꝰ paulũ pmisit ad amicos ire ⁊ curã sui agere. Et inde cũ sustulissemꝰ subnauigauimꝰ cyprũ ꝓpterea ꝙ eẽnt venti cõtrarij. Et pelagꝰ cilicie ⁊ pãphylie nauigãtes venimꝰ lystrã q̃ ẽ lycie: ⁊ ibi inueniẽs cẽturio nauẽ alexandrinã nauigãtẽ in italiã: trãsposuit nos in eã. Et cũ multis diebꝰ tarde nauigaremus ⁊ vix deuenissemꝰ cõtra gnydum ꝓhibente nos vẽto adnauigauimꝰ crete iux̃ salmonẽ. Et vix iux̃ nauigãtes venimꝰ in locũ quẽdã q vocat bonipoꝛtus: cui iux̃ erat ciuitas thalassã. Multo aũt tpe pacto ⁊ cũ iã nõ esset tuta nauigatio eo ꝙ ieiuniũ iam ꝑtерisset: ꝯsolabat eos paulus dicẽs eis: Uiri: video qm̃ cũ iniuria ⁊ multo dãno nõ solũ oneris ⁊ nauis: sꝫ etiã aiarũ nr̃arũ incipit esse nauigatio. Centurio aũt gubernatori ⁊ nauclero magis credebat q̃ꝫ his q̃ a paulo dicebant. Et cũ aptus portus nõ eẽt ad hyemandũ plurimi statuerũt cõsiliũ nauigare inde si q̃ modo possent deueniẽtes phenicẽ hyemare portũ crete respiciẽtẽ ad affricũ ⁊ ad choꝝ. Aspirãte ãt austro estimãtes ꝓpositũ se tenere: cũ sustulissent de asson: legebãt cretã. Nõ post multũ aũt misit se cõtra ipaz vẽtus typhonicus: q vocat euroaqlo. Cũqꝫ arrepta eẽt nauis: ⁊ nõ posset conari i vẽtũ data naue flatibꝰ ferebamur. In insulã autẽ quãdã decurrẽtes q̃ vocat cauda: potuimꝰ vix obtinẽ scaphã. Qua sublata adiutorijs vtebãt accingẽtes nauẽ: timẽtes ne i syrtim

B

inciderēt sūmisso vase sic ferebant. Ualida aūt nobis tēpestate iactatis: sequenti die iactū fecerūt: et tertia die sua manibus armamēta nauis ꝓiecerūt. Neqꝫ aūt sole neqꝫ siderib⁹ apparētib⁹ p plures dies: et tēpestate nō exigua īminēte: iā ablata erat spes oīs salutis nr̄e. Et cū multa ieiunatio fuisset: tūc stās paul⁹ i medio eoꝝ dixit: Oportebat qdē o viri audite me nō tollere a creta: lucriqꝫ facere iniuriā hāc et iacturā. Et nunc suadeo vobis bono aīo eē. Amissio eni nullius aīe erit ex nobis pterqꝫ nauis. ¶ Astitit eni mibi hac nocte angelus dei cui⁹ sum ego: et cui deseruio dicēs: Ne timeas paule: cesari te oꝫ assistere. Et ecce donauit tibi de⁹ oēs q nauigāt tecū. Propter qđ bono aīo estote viri. Credo eni deo: qr sic erit quēadmodū dictū est mihi. In insulā aūt quandā oportet nos deuenire. Sed postea qꝫ qrtadecima nox superuenit: nauigātib⁹ nobis i hadria circa mediā noctē suspicabāt naute apparere sibi aliquā regionē. Qui et summittētes bolidē: inuenerūt passus viginti: et pusillū inde separati inuenerūt passus qndeci. Timētes aūt ne in aspera loca inciderem⁹: de puppi mittētes anchoras qttuor optabāt diē fieri. Nautis vo qrentib⁹ fugere de naui cū misissent scaphā i mare sub obtentu qsi inciperēt a ꝓra anchoras extēdere: dixit paul⁹ centurioni et milib⁹. Nisi hi i naui manserint: vos salui fieri nō potestis. Tūc absciderunt milites funes scaphe: et passi sūt eā excidere. Et cū lux inciperet fieri rogabat paulus oēs sumere cibū dicēs: Quartadecima die hodie expectātes ieiuni permanetis: nihil accipientes. Propter qđ rogo vos accipe cibū ꝓ salute vr̄a: qr nullius vrm̄ capillus de capite pibit. Et cū hec dixisset: sumēs panē gratias egit deo in cōspectu oiuꝫ: et cū fregisset cepit mādūcare. Animequiores aūt facti oēs: et ipsi assūpserūt cibū. Eram⁹ vo vniuerse aīe i naui ducente septuagintasex. Et satiati cibo alleuiabāt nauē: iactātes triticū in mare. Cum aūt dies factus eēt terrā nō agnoscebāt: sinū vo quēdā ꝯsiderabāt habētē littus: in quē cogitabāt si possent eycere nauē. Et cum anchoras sustulissent cōmittebant se mari: simʼ laxantes iūcturas gubernaculoꝝ: et leuato artemone bm̄ aure flatū tēdebāt ad littus. Et cū incidissem⁹ in locū bithalassum impegerūt nauē: et ꝓra quidē fixa manebat imobilis: puppis vo soluebat a vi maris. Militū aūt cōsiliū fuit ut custodias occiderent ne qs cū enatasset effugeret: cēturio autem volēs seruare paulū ꝓhibuit fieri. Iussitqꝫ eos q possent natare emittē se pmos et eua-

dere et ad terrā exire: et ceteros alios in tabulis ferebāt: quosdā sup ea q de naui erāt. Et sic factū est: ut oēs aīe euaderēt ad terrā.

Et cū euasissem⁹ tūc cognouim⁹ qr mytilene insula vocabatur. — XXVIII — Barbari vo pstabant nō modicā humanitatē nobis. Accēsa enim pira reficiebāt nos oēs: ꝓpter imbrē q imminebat et frigus. Cū cōgregasset aūt paulus sarmentoꝝ aliquantā multitudineꝫ: et imposuisset sup ignē: vipera a calore cū ꝓcessisset inuasit manū ei⁹. Ut vo viderūt barbari pendētē bestiam de manu eius: ad inuicē dicebant. Utiqꝫ homicida est homo hic: q cum euasit de mari vltio nō sinit eū viuere. Et ille qdē excutiēs bestiā in ignē: nihil mali passus est. At illi existimabāt eū in tumorē conuertendū: et subito casurū et mori. Diu aūt illis expectātib⁹ et videntib⁹ nihil mali i eo fieri: ꝯuertētes se dicebāt eū eē deū. In locis aūt illis erāt pdia pncipis insule noīe publij: q nos suscipiēs: triduo benigne exhibuit. Cōtigit autē patrē publij febribus et disenteria vexatū iacere. Ad quē paulus intrauit: et cū orasset et imposuisset ei man⁹ saluauit eum. Quo facto oēs q in insula habebāt infirmitates accedebāt et curabant. Qui etiā multis honorib⁹ nos honorauerūt: et nauigantibus iposuerūt q necessaria erāt. Post menses aūt tres nauigauim⁹ i naui alexandrina q in insula hyemauerat: cui erat insigne castroꝝ. Et cū venissem⁹ syracusam: māsimus ibi triduo. Inde circūlegentes deuenim⁹ regiū: et post vnū diē flante austro secunda die venim⁹ putheolos: vbi inuētis frīb⁹ rogati sum⁹ manere apud eos dies septē: et sic venim⁹ romā. Et inde cū audissent fratres occurrerūt nob vsqꝫ ad appyforū: et trib⁹ tabernis. Quos cū vidisset paul⁹ grās agēs deo accepit fiduciā. Cū aūt venissem⁹ romā permissuꝫ ē paulo pmanē sibimet: cū custodiente se milite. Post tertiū aūt diē cōuocauit pmos iudeoruꝫ. Cūqꝫ venissent dicebat eis: Ego viri fratres nihil aduersus plebē faciēs aut morē paternū: vinct⁹ ab hierosolymis tradit⁹ suꝫ i man⁹ romanoꝝ: q cū interrogationē de me habuissent voluerūt me dimittere: eo ꝙ nulla eēt cā mortis in me. Contradicētib⁹ aūt iudeis coactus suꝫ appellare cesarē: nō qsi gentē meā hn̄s aliqd accusare. Propter hāc igiť cām rogaui vos videre et alloq. Propter spem eni isrl̄ catena hac circūdat⁹ sum. At illi dixerūt ad eū: Nos neqꝫ lr̄as accepim⁹ de te a iudea: neqꝫ adueniens aliqs fratrū nūciauit aut locutus est qđ de te malū. Rogam⁹ aūt a te audire q sentis

G

Nã de secta hac notũ ẽ nob: q2 vbiqz ei ↄtradicit. Cũ ↄstituissent aũt illi diẽ: venerũt ad eũ in hospitiũ plurimi: quib9 exponebat testificãs regnũ dei suadẽsqz eis de iesu ex lege moysi ⁊ ꝓphetis a mane vsqz ad vesperaz. Et qdã credebãt his q̃ dicebanť: qdã vero nõ credebãt. Cũqz inuicẽ nõ eẽnt ↄsentiẽtes discedebãt dicẽte paulo vnũ ꝟbũ. Quia bñ spũssanct9 locutus ẽ p esaiã ꝓphetã ad pr̃es vr̃os dicẽs: ¶ Uade ad pplm̃ istũ ⁊ dic: Aure audietis ⁊ nõ intelligetis: ⁊ vidẽtes videbitis ⁊ nõ ꝑspicietis. Incrassatũ ẽ eni cor populi hui9 ⁊ aurib9 grauiť audierũt ⁊ oculos suos cõpsserũt ne forte videãt oculis ⁊ aurib9 audiãt ⁊ corde intelligãt: ⁊ cõuertanť ⁊ sanẽ eos. Notũ ḡ sit vobis: qm̃ gentib9 missum ẽ hoc salutare dei: ⁊ ipsi audiẽt. Et cum hec dixisset: exierũt ab eo iudei multã habẽtes inť se questionẽ. Mãsit aũt biẽnio toto i suo ↄducto: ⁊ suscipiebat oẽs q igrediebãť ad eũ: p̃dicãs regnũ dei: ⁊ docẽs q̃ sunt de dño iesu xp̃o cũ oi fiducia sine ꝓhibitione

Eſ. 6.
Mt. 13. b.
Mr. 4. b.
Luc. 8. b.
Joh. 12. f.

Explicit liber actuũ apostoloꝝ. Incipit prologus in septẽ epistolas canonicas.

N On ita ẽ ordo apud grecos q integre sapiũt: fidemqz rectã sectanť eplarũ septẽ: q̃ canonice nũcupanť sicut in latinis codicib9 inueniť: ut q2 petrus est p̃mus i ordine aploꝝ: p̃me sint etiã ei9 eple i ordie ceteraꝝ. Sz sicut euãgelistas dudũ ad ꝟitatis lineã correxim9: ita has ꝓprio ordini deo iuuãte reddidim9. Est eni p̃ma earũ vna iacobi: due petri: tres iohannis: ⁊ iude vna. Que si sicut ab eis digeste sunt ita q̊z ab interpretib9 fideliť i latinũ ꝟterenť eloquz nec ambiguitatẽ legẽtib9 facerẽt: nec sermonũ sese varietas impugnaret: illo p̃cipue loco vbi de vnitate trinitatis in p̃ma iohãnis epla positũ legim9: i q̃ ẽt ab infidelib9 trãslatorib9 multũ erratũ eẽ a fidei ꝟitate cõperim9: triũ tm̃modo vocabula: h̃ ẽ aq̃ sanguinis ⁊ spũs i ipsa sua editione ponẽtib9: ⁊ patris verbiqz ac spũs testimoniũ omittẽtib9 i q̃ maxime ⁊ fides catholica roborať: ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spũssancti vna diuinitatis substa cõprobať. In ceteris ꝟo eplis quãtũ a nr̃a alioꝝ distet editio: lectoris prudẽtie derelinquo. Sed tu ꝟgo xp̃i eustochiũ dum a me impẽsius scripture ꝟitatẽ inq̃ris: meã quodãmodo senectutẽ inuidoꝝ dentib9 corrodẽdã exponis: q me falsariũ corruptorẽqz sanctarũ ꝓnũciãt scripturarũ. Sed ego in tali ope nec emuloꝝ meoꝝ inuidẽtiã p̃timesco nec sancte scripture veritatẽ poscentibus denegabo.

Explicit ꝓlogus in septẽ epistolas canonicas. Incipit argumentũ in easdẽ.

I Acob9: petrus: iohãnes: ⁊ iudas septẽ eplas ediderũt tã mysticas qz succinctas: ⁊ breues pariter ac lõgas: breues in ꝟbis: lõgas in sentẽtijs ut rarus sit q non in earũ cecutiat lectione

Explicit argumẽtũ in septẽ eplas canonicas. Incipit argumentũ in eplaz canonicam beati Jacobi apli.

I Acob9 aplus sanctũ instruit clerũ de cultura celestiũ p̃ceptoꝝ ⁊ regula catholice obseruãtie: ⁊ de inuicte patiẽtie maiestate ⁊ de reuelatione plurimoꝝ: ⁊ de mẽdacio magistroꝝ

Explicit argumentũ. Incipit epistola canonica beati Jacobi apli. Caplm I

I Acobus dei ⁊ dñi nr̃i iesu xp̃i seru9: duodecim tribub9 q̃ sunt i dispsione: salutẽ. Omne gaudiũ existimate fratres mei cũ in tẽptationes varias incideritis: sciẽtes q ꝓbano fidei vr̃e patiẽtiã operať. ¶ Patientia aũt opus ꝑfectũ habeat: ut sitis ꝑfecti ⁊ integri in nullo deficiẽtes. ¶ Siqs aũt vr̃m indiget sapientia: postulet a deo q dat oib9 affluenter: ⁊ nõ improperat: ⁊ dabiť ei. Postulet aũt i fide nihil hesitãs. Qui eni hesitat similis ẽ fluctui maris: q a vento moueť ⁊ circũferť. Nõ ḡ estimet homo ille q accipiat aliqd a dño. Uir duplex aio incõstãs ẽ in oib9 vijs suis. Gloriet aũt frať humilis i exaltatione sua: diues aũt i hũilitate sua: qm̃ sicut flos feni trãsibit. ¶ Exortus eni ẽ sol cũ ardore: ⁊ arefecit fenũ: ⁊ flos ei9 decidit: ⁊ decor vult9 ei9 deperijt. Ita ⁊ diues i itinerib9 suis marcescet. ¶ Beat9 vir q suffert tẽptationẽ qm̃ cũ ꝓbatus fuerit accipiet coronã vite: quã repromisit de9 diligẽtib9 se. Nemo cum tẽptať dicat: qm̃ a deo tẽptať. De9 eni itẽptator maloꝝ ẽ. Ipse aũt neminẽ tẽptat. Unusqsqz ꝟo tẽptať a cõcupiscẽtia sua: abstract9 ⁊ illectus. Deinde cõcupiscẽtia cũ cõceperit parit peccm̃: peccm̃ ꝟo cũ cõsũmatũ fuerit generat mortẽ. Nolite itaqz errare frẽs mei dilectissimi. Omne datũ optimũ ⁊ oẽ donũ p

A

Ro. 5. a.

Ro. 10. c.
2. Cor. 8. b.

B

Eccle. 14.
Esaie. 40.
1. Pe. 1. d
Job. 5.

C

fectum desursum est descendens a prē lumi num: apud quē nō est trāsmutatio: nec vicis situdinis obūbratio. Voluntarie. n. genuit nos vbo veritatis: vt sim⁹ initiū aliqd creature ei⁹ Scitis frēs mei dilectissimi. ¶Sit āt oīs hō velox ad audiendū: tardus āt ad loquēdū: ⁊ tardus ad irā. Ira. n. viri iusticiā dei nō opa tur. ¶Propter qd abiciētes oēm imūdiciā ⁊ abundantiā malicie: i māsuetudine suscipi te isitū vbū: qd pōt saluare aīas vras. ¶Esto te āt factores vbi ⁊ nō auditores tm̄ fallētes vosmetipsos: qr si qs auditor ē vbi ⁊ nō fa ctor: h̄ cōpabit viro ɔsiderāti vultū natiuita tis sue i speculo: ɔsiderauit eni se ⁊ abiit: ⁊ sta tim oblitus ē qlis fuerit. ¶Qui āt pspexerit i lege pfecte libertatis ⁊ pmāserit i ea nō au ditor obliuiosus fact⁹: sed factor opis: h̄ bea tus i facto suo erit. ¶Si qs āt putat se religio sum esse nō refrenās linguā suā: s; seducens cor suū: hui⁹ vana ē religio. Religio mūda ⁊ imaculata apud deū ⁊ prē; h̄ ē: visitare pu pillos ⁊ viduas in tribulatiōe eoꝶ: ⁊ imacu latum se custodire ab hoc seculo. II

Fratres mei: nolite i psonaꝶ accepti one hēre fidez dn̄i nr̄i iesu xp̄i glie. Et eni si itroierit i ɔuentū vr̄m vir aureū ānulū hn̄s in veste candida itroierit āt ⁊ pau p i sordido hītu: ⁊ intēdatis in eū q indutus ē veste pclara ⁊ dixeritis ei: tu sede h̄ bn̄: pau pi aūt dicatis: tu sta illic: aut sede sub scabel lo pedū meoꝶ: nōne iudicatis apud vosmet ipsos: ⁊ facti estis iudices cogitationū iniqꝶ: Audite frēs dilectissimi. Nōne deus elegit paupes i h̄ mūdo: diuites i fide ⁊ hēdes rgni qd repromisit de⁹ diligētib⁹ se: Vos āt exho norastis pauperē: Nōne diuites p potētiā op primūt vos ⁊ ipsi trahūt vos ad iudicia: Nō ne ipsi blasphemāt bonū nomē qd inuocatū ē sup vos: Si tn̄ legē pficitis regalez fm̄ scri pturas: ¶diliges pximū tuū sicut teipm: bn̄ facitis: ¶si aūt psonā acapitis: petm̄ opami redarguti a lege qsi trāsgressores. Quicūqz aūt totā legē suauerit: offendat aūt i vno: fa ct⁹ ē oīuz reus. Qui. n. dixit: nō mechaberis dixit ⁊ nō occides quod si non mechaberis occides aūt: fact⁹ es transgressor legis. ¶Sic loquimini ⁊ sic facite: sicut p legē libertatis in cipiētes iudicari. Iudiciū eni sine misericor dia illi: q nō facit miscordiā. Superexaltet āt misericordia iudicio. Quid pderit frēs mei si fidē qs dicat se hr̄e: opa āt nō hēat: Nūqd poterit fides saluare eū: Si āt fr̄ ⁊ soror nudi sint ⁊ indigeāt victu quotidiano: dicat āt ali quis ex vobis illis ite in pace calefacimini: saturamini: non dederitis autem eis que ne cessaria sunt corpori: quid proderit: Sic ⁊ fi

des si nō habeat opa: mortua ē i semetipsa. Sed dicet qs: Tu fidē habes: ⁊ ego opa hēo Ostende mihi fidē tuam sine opibus: ⁊ ego ostendā tibi ex opibus fidez meā. Tu credis qm̄ vnus ē deus: benefacis. Et demones cre dunt ⁊ contremiscūt. Vis aūt scire o hō ina nis: qm̄ fides sine opibus ociosa est: Abraā pr̄ noster nōne ex operib⁹ iustificatus est offe rens ysaac filiū suum super altare: Vides qm̄ fides coopabatur opib⁹ illius: ⁊ ex opibus fi des ɔsūmata est: Et suppleta est scriptura di cens. ¶Credidit abraā deo ⁊ reputatū est illi ad iusticiā: ⁊ amicus dei appellat⁹ ē: Videtis qm̄ ex operib⁹ iustificat hō: ⁊ non ex fide tm̄. ¶Simuliter ⁊ raab meretrix: nōne ex operib⁹ iustificata est suscipiens nūcios ⁊ alia via ej ciens: Sicut enim corpus sine spiritu mortu um est: ita fides sine operibus mortua ē. III

Nolite plēs mgr̄i fieri frēs mei sciētes qm̄ maius iudiciū sumitis. In mul tis eni offendim⁹ oēs. ¶Si qs i vbo nō offendit: hic pfect⁹ est vir. Pōt etiā freno circūducere totū corpus. Si aūt eqs frena in ora mittimus ad ɔsentiēdū nobis oē corpus illoꝶ circūferim⁹. Et ecce naues cū magne sint ⁊ a ventis validis minent: circūferūtur aūt a modico gubernaculo vbi impet⁹ diri gētis voluerit. Ita ⁊ lingua modicū qdē mē brum est ⁊ magna exaltat. Ecce quāt⁹ ignis q; magnā siluā incendit: Et lingua ignis est vniuersitas iniqtatis. Lingua cōstituit i mē bris nostris q maculat totū corp⁹ ⁊ iflāmat totam natiuitatis nr̄e inflāmata a gehēna. Omnis eni natura bestiaꝶ ⁊ volucꝶ ⁊ serpē tiu; ēt ⁊ ceteroꝶ domant ⁊ domita sunt a nā humana: linguā aūt nullus hoium domare pōt. Inquietu; malū plena veneno mortifero In ipsa benedicim⁹ deū: ⁊ patrē: ⁊ in ipsa ma ledicimus hoies q ad imaginez ⁊ similitudi nem dei facti sunt. Ex ipso ore pcedit benedi ctio ⁊ maledictio. Nō oz frēs mei hec ita fie ri. Nunqd fons de eodem foramine emanat dulcē ⁊ amara; aquā: Nūquid pōt frēs mei ficus vuas facere: aut vitis fic⁹: Sic neq; sal sa dulcem pōt facere aquam. Quis sapiens ⁊ disciplinatus inter vos: Ostendat ex bona conuersatione operationem suam in mansue tudine sapiētie. Quod si celum amarum ha betis: ⁊ cōtentiones sint in cordibus vestris nolite gloriari ⁊ mēdaces esse aduersus veri tatem. Non ē enim ista sapientia desursū de scendēs a prē luminum: s; terrena aialis dia bolica. Vbi enim zelus ⁊ contentio: ibi incō stantia ⁊ omne opus prauum. Que autem desursum est sapientia primum quidez pudi ca est: deinde pacifica modesta: suadibilis:

Prouer. 17.
Eccl. 7. ⁊. 12.
Eph. 5. a.
Eccle. 5.
B
Ro. 2. c.
Mat. 7. g.
1. Esdre. 7.
Act. 1. a.
Mat. 5. c.
1. Pe. 3. c.
A
B
Leuit. 19.
Leuit. 19.
Ro. 2. b.
Eph. 5. d.
Col. 3. d.
Act. 10. c.
1. Pe. 1. c. C
5. l. d.
B
Gen. 15.
Gal. 3. a.
Ro. 4. a.
Josue. 2.
A
Ecc. 19. ⁊. 25.
B
C
D

bonis consentiens:plena misericordia ⁊ fructibus bonis:iudicans sine simulatiõe. Fructus aũt iustitie in pace seminatur faciẽtibꝰ pacem.

IIII

A

Nde bella ⁊ lites ĩ vobis? Nõne ex ↄcupiscẽtijs vr̃is q̃ militãt ĩ mẽbris vr̃is?Cõcupiscitis ⁊ ñ hẽtis:occiditis ⁊ zelatis:⁊ ñ potestis adipisci. Litigatis ⁊ belligeratis ⁊ nõ hẽtis pp qḋ ñ postulatis. Petitis ⁊ nõ accipitis:eo ꝙ male petatis:vt in ↄcupiscẽtijs vr̃is insumatis. Adulteri:nescitis qꝛ amicitia hꝰ mũdi inimica ẽ dei? Quicũqꝫ g̃ voluerit amicꝰ eẽ seculi huiꝰ:inimicꝰ dei ↄstituitur. An putatis qꝛ inanit scriptura dicat:ad inuidiã ↄcupiscit sp̃us q̃ hitat in vobis? Maiorẽ aũt dat gr̃am. Propt̃ quod dicit:Deꝰ sup̃bis resistit:hũilibꝰ aũt dat gr̃az.

Eph. 4. d. 1. Pe. 5. c.

¶ Subditi g̃ estote deo:resistite aũt diabolo ⁊ fugiet a vob. Appropiate deo: ⁊ appropinquabit vobis. Emũdate manꝰ peccõres:⁊ purificate corda duplices aĩo.

C

Hiere. 31. Jo. 16. c. 1. Pe. 5. c. Hiere. 13.

¶ Miseri estote ⁊ lugete ⁊ plorate: risus vester ĩ luctũ ↄuertat̃ ⁊ gaudiũ in merorẽ. ¶ Hũiliamini in ↄspectu dñi: ⁊ exaltabit vos. Nolite detrahere alterutrũ fr̃es mei. Qui detrahit fr̃i: aut q̃ iudicat fr̃em suũ:detrahit legi ⁊ iudicat legez. Si át iudicas legem:non es factor legis:sꝫ iudex. Unus est enĩ legislator ⁊ iudex: q̃ põt ꝑdere ⁊ liberare.

Ro. 14. a. ⁊ b.

¶ Tu aũt qs es q̃ iudicas ꝓximũ tuũ?Ecce nũc q̃ dicitis:hodie aut crastino ibimus in illã ciuitatẽ: ⁊ faciemꝰ ibi q̃dem ãnũ ⁊ mercabimur ⁊ lucrũ faciemus: q̃ ignoratis q̃d erit in crastinũ. Que ẽ.n. vita vr̃a? Uapor ẽ ad modicũ parẽs:⁊ deinceps:exterminabitur ꝓ eo vt dicatis:si dñs voluerit: ⁊ si vixerimus:faciemus hoc aut illud. Nunc aũt exultatis in sup̃bijs vestris. Ois exultatio talis maligna est.

D

Luc. 12. f.

¶ Sciẽti igitur bonũ facere ⁊ nõ facienti peccatum ẽ illi.

V

A

Gite nũc diuites plorate vlulãtes ĩ miserijs vr̃is q̃ aduenierẽt vobis. Diuitie vr̃e putrefacte sunt ⁊ vestimenta vr̃a a tineis comesta sũt. Aurum ⁊ argentuz vr̃m eruginauit: ⁊ erugo eoꝝ in testimoniuz vobis erit: ⁊ manducabit carnes vr̃as sicut ignis. Thesaurizastis vob irã in nouissimis diebus. Ecce merces opacioꝝ q̃ messuerũt regiones vr̃as q̃ fraudata est a vob:clamat: ⁊ clamor eoꝝ ĩ aures dñi sabaoth itroiuit. Epulati estis sup t̃rã: ⁊ ĩ luxurijs enutristis corda vr̃a. In die occisionis adduxistis ⁊ occidistis iustũ: ⁊ nõ restitit vobis.

B

Patiẽtes igit̃ estote fr̃es vsqꝫ ad aduentũ dñi. Ecce agricola expectat p̃ciosum fructuz t̃re patient̃ ferens donec accipiat tẽporaneũ ⁊ serotinũ. Patiẽtes igit̃ estote ⁊ vos: ⁊ cõfirmate corda vr̃a:qm̃ aduentꝰ dñi appropinquabit. Nolite ĩgemiscere fr̃es ĩ alterutꝝ vt ñ iudicemi. Ecce iudex añ ianuã assistit.

Prouer. 24 Jo. 13. c. 1. Timo. 4. c

¶ Exẽplũ accipite fr̃es exitꝰ mali ⁊ longanimitatis ⁊ laboris ⁊ patiẽtie ꝓphas:q̃ locuti sũt in noĩe dñi. Ecce beatificamus eos q̃ sustinuerũt. Sufferẽtiã iob audistis: ⁊ finẽ dñi vidistis:qm̃ misericors ẽ dñs ⁊ miserator. Ante oĩa át fr̃es mei nolite iurare:neqꝫ ꝑ celũ:neqꝫ ꝑ t̃rã:neqꝫ aliud qḋcunqꝫ iuramẽtũ.

Mat. 5. f. 2. Cor. 7. c. 1. Pe. 2. c.

¶ Sit ãt s̃mo vr̃ ẽ est:nõ nõ: vt ñ sb̃ iudicio decidatis. ¶ Tristat̃ át aliq̃s vr̃m oret eq̃ aĩo ⁊ psallat. Infirmat̃ q̃s in vob inducat p̃sbyteros ecclie: ⁊ orẽt sup eũ: vnguẽtes eũ oleo in noĩe dñi. Et oratio fidei saluabit infirmũ: ⁊ alleuabit eũ dñs: ⁊ si ĩ pctĩs sit:remittentur ei.

D

Confitemini g̃ alterutrũ pctã vr̃a ⁊ orate ꝓ inuicẽ vt saluemi. Multũ.n. valet dep̃catio iusti assidua.

3. Reg. 17. ⁊ 18. Luc. 4. d

¶ Helias hõ erat silis nobis passibilis: ⁊ oratiõe orauit vt nõ plueret sup t̃rã ⁊ nõ pluit ãnos tres ⁊ menses sex. Et rursuz orauit: ⁊ celũ dedit pluuiã: ⁊ t̃ra dedit fructũ suũ. Fr̃es mei: si q̃s ex vob errauerit a veritate ⁊ ↄuerterit q̃s eũ:scire dꝫ:qm̃ q̃ cõuerti fecerit peccõrẽ ab errore vie sue saluabit aĩam eiꝰ a morte: ⁊ operit multitudinẽ pctõꝝ.

Explicit epistola beati Jacobi apostoli.

Incipit argumentũ in ep̃laz beati. Petri primam.

D

Iscipulos saluatoris inuicti toto orbe diffusos ⁊ peregrinos ĩ h̃ seculo mõstrat: ⁊ p̃terite vite penitẽ suadet: ⁊ in nouã vitã ꝓficere tota cũ sollicitudine exhortat̃ simon petrꝰ filiꝰ iohãnis prouincie galilee vico betsaida frater andree apostoli.

Explicit argumentum. Incipit ep̃la beati petri apl̃i prima. Ca. I

A

P

Etrus apostolꝰ iesu christi:electis aduenis dispersionis põti galatie:cappadotie:asie: ⁊ bithynie:s̃m p̃sciaz dei p̃ris in sanctificatiõem sp̃us in obedientiã ⁊ aspersionez sanguinis iesu christi gr̃a vobis ⁊ pax multiplicet̃. Benedictꝰ deꝰ ⁊ pr̃ dñi nostri iesu christi q̃ s̃m misericordiã suam magnã regenerauit nos in spem viuã ꝑ resurrectionẽ iesu christi ex mortuis ĩ hereditatẽ incorruptibilẽ ⁊ incõtaminatã ⁊ imarcessibilem conseruatã in celis: in vobis qui ĩ virtute dei custodimi ꝑ fidẽ in salutez para

B

B
Jo.16.c.

taz reuelari in tpe nouissimo. In quo exulta
bitis ¶ modicum nūc si oz contristari i varijs
tēptationib⁹ vt ,pbatio vr̄e fidei multo p̄cio
sior sit auro qd̄ p ignē probat̄: inueniat̄ i lau
dem z gloriā z honorē in reuelatōe iesu chri
sti: quē cū non videritis diligitis. In quem
nūc q̄z non vidētes creditis: credētes aūt ex
ultabitis leticia inenarrabili z glorificata: re
portantes finē fidei vestre salutē aīaꝝ vraꝝ
De q̄ salute exq̄sierūt atq̄z scrutati sūt ,pphe
q de futura in vobis gr̄a ,pphauerūt: scrutā
tes i qd̄ vel q̄le tp̄s significaret i eis sp̄us xp̄i
p̄nuncians eas q̄ in xp̄o sūt passiōes z poste
riores glīas: q b⁹ reuelatū ē: q2 sibimetipsis:
vob̄ āt mīstrabāt ea q̄ nūc nūciata sūt vobis
p eos q euāgelizauerūt vobis sp̄ūscō misso
de celo: i quē desiderāt angeli p̄spicere. Pro

C

pter qd̄ succincti lūbos mētis vr̄e sobrij p̄fe
cti sperate in eā q̄ offert̄ vobis grām i reuela
tione iesu xp̄i: q̄si filij obedientie nō ɔfigura
ti p̄orib⁹ ignorātie vr̄e desiderijs: sz ɓm euz
q vocauit vos scm̄: vt z ipsi in oī ɔuersatōe
sci sitis: qm̄ scriptū ē: ¶ Sci eritis: qm̄ ego scūs
sum. ¶ Et si p̄rem inuocatis eū q sine acceptōe

Leuit.11.
Leuit.19.
Deut.10.
2.pal.19.
Col.3.d. Jac.
2.b. Act.10.c
Ro.2.b.
Eph.6.b. D
Heb.9.b.
1.Joh.1.d.
Apoc.1.b.

psonaꝝ iudicat ɓm vniuscuiusq̄z opus i timo
re icolat⁹ vr̄i tpe ɔuersamini. Scietes q̄ nō
corruptibilib⁹ auro vel argento redēpti estis
de vana vr̄a ɔuersatōe paterne traditōis:
¶ sed p̄cioso sanguine q̄si agni imaculati xp̄i
z icontaminati: p̄cogniti qdē an̄ mundi ɔsti
tutionem: māifestati āt nouissimis tp̄ibus
pp̄ vos q p ipsum fideles estis in deo suscita
uit euz a mortuis: z dedit ei gliam: fides vr̄a
z spes eēt i deo. Aīas vr̄as castificātes: i obe
diētia charitatis i fr̄nitatis amore simplici ex
corde iuicē diligite attēn⁹: renati nō ex semi
ne corruptibili: sz incorruptibili p v̄buz dei
viui z p̄manētis in eternū: ¶ q2 ois caro vt fe
num: z ois glia ei⁹ tanq̄z flos feni. ¶ Exaruit
fenū z flos ei⁹ decidit: v̄buz aūt dn̄i manet
in eternū: Hoc est aūt verbū qd̄ euangeliza
tum est in vos.

Esa.40.
Esa.40. Ecc.
14. Ja.1.b.

II

A
Eph.4.c.
Col.3.b.
Heb.12.a.
Hiere.17.

D ¶ Eponētes igit̄ oēm maliciā z oēm
dolū z simulatiōes z inuidias z oēs
detractiōes: sicut mō geniti infantes
rōnabiles z sine dolo lac ɔcupiscite vt in eo
crescatis i salutē: si tn̄ gustastis: qm̄ dulcis est
dn̄s. Ad quē accedētes lapidē viuuz ab hoi
bus qdē reprobatū a deo aūt electū z hono
rificatū: z ipsi tanq̄z lapides viui supedifica
mini domos sp̄ūales in sacerdotiuz scm̄: offe
rentes spūales hostias acceptabiles deo p
iesum xp̄m. Propt̄ qd̄ ɔtinet scriptura. ¶ Ec
ce pono in sion lapidē sūmū angularē p̄batū
electū p̄ciosuz z q crediderit in eū nō ɔfunde
tur. ¶ Vobis igit̄ honor credētib⁹: nō credēti

Esa.28.
Mt.21.g.

bus aūt lapis quē reprobauerūt edificantes
hic fact⁹ ē in caput anguli z lapis offensiōis
z petra scandali: his q offendūt v̄bo nec cre
dunt i q̄ z positi sunt. ¶ Vos aūt gen⁹ electū
regale sacerdotiū: gens scā ppl's acq̄sitionis
vt v̄tutes annūcietis eius q de tenebris vos
vocauit in āmirabile lumē suuz. Qui aliq̄n
nō ppl's dei: nūc aūt ppl's dei: q nō cōsecuti
misericordiā: nūc aūt misericordiā consecuti
¶ Charissimi obsecro vos tanq̄z aduenas z
p̄egrinos abstinere vos a carnalibus deside
rijs q̄ militāt aduersus aīam: ɔuersatōez ve
stram int̄ gētes hn̄tes bonā: vt i eo qd̄ detra
ctant de vobis tāq̄z de malefactorib⁹: ex bo
nis opib⁹ vos ɔsiderātes: glorificēt deum in
die visitatiōis. ¶ Subiecti igit̄ estote oi hūa
ne creature pp̄ deū. Siue regi q̄si p̄cellēti: siū
ducib⁹ tanq̄z ab eo missis: ad vindictā male
factoꝝ: laudē v̄o bonoꝝ. Quia sic est volūtas
dei: vt benefaciētes obmutescere faciatis im
prudentiū hoium ignorātiam. Quasi liberi
z nō q̄si velamen hn̄tes malicie libertatē: sz
sicut s̄ui dei. ¶ Oēs honorate: fraternitatē di
ligite. Deū timete: regē honorificate. ¶ Ser
ui sb̄diti estote in oi timore dn̄is: non tm̄ bo
nis z modestis: sed ēt discolis. ¶ Hec est eniz
grā: si ppt̄ dei ɔsciam sustinet qs tristicias pa
tiens iniuste. Que eni ē grā: si peccātes z col
laphizati suffertis: Sed si bn̄facientes pati
ter sustinetis: h̄ ē grā apud deū. In h̄ eni vo
cati estis: quia z xp̄s passus ē p nobis vobis
relinquēs exemplū vt seq̄mini vestigia eius
¶ Qui peccatū nō fecit nec inuent⁹ est dolus
i ore ei⁹. Qui cū malediceret̄ n̄ maledicebat
cū pateret̄ nō ɔminabat̄. Tradebat āt iudicāti
se iniuste. ¶ Qui peccā nr̄a ipse ptulit i corpore
suo sup lignū: vt pctis mortui iusticie viua
mus: cui⁹ liuore sanati estis. Eratis eni sicut
oues errantes: sed ɔuersi estis nūc ad pasto
rem z episcopum aīarum vestrarum.

Mt.12.b.
Luc.20.c.
Act.4.b.
Exo.19.
Osee.2.
Deut.10.
Ro.13.d.
Gal.5.c.
C
Ro.13.a.
Ro.12.c.
Eph.6.a.
Col.3.d.
Titū.2.c.
2.Cor.7.c
Ja.5.c.
D
1.Jo.3.a.
Esa.53.
Esa.53.

Capitulum III

A
Col.3.c.
Eph.5.c.

S ¶ Imiliter z mulieres subdite sint vi
ris suis: vt z si qui nō credūt verbo p
mulierum cōuersatiōem: sine verbo
lucrifiant ɔsiderantes in timore scām ɔuersa
tionem vestram. Quarum sit nō extrinsecus
capillatura: aut circūdatio auri: aut indumē
ti vestimentoꝝ cult⁹: sed q abscōdit⁹ est cor
dis hō i icorruptibilitate q̄eti z modesti sp̄ūs
qui ē in ɔspectu dei locuplex. Sic eni aliq̄n z
sancte mulieres sperantes in deo ornabāt se
subiecte proprijs viris: sicut sara obediebat
abrahe dn̄m eum vocans: cui⁹ estis filie bene
facientes: z non ptimentes vllā pturbatiōez
Viri similiter cohabitātes ɓm sciam: q̄si ifir
miori vasculo muliebri impartiētes honorē

B

tanqȝ coheredib⁹ gratie vite: vt nõ ipediant
Prouer. 20. orationes vr̃e. ¶ In fide aũt oẽs vnanimes
Ro. 12. d. ꝯpatiẽtes: fraternitatis amatores: misericor
Ps̃. 96. des: modesti: hũiles: nõ reddentes maluȝ ꝑ
C malo: nec maledictũ pro maledicto: sed cõ
trario benedicẽtes: q2 in hoc vocati estis vt
Ps̃. 33. bñdictionẽ hẽditate possideatis ¶ Q enĩ vult
Ja. 1. d. vitã diligere: ⁊ dies videre bonos: coerceat
linguã suã a malo: ⁊ labia ei⁹ ne loquãt dolũ
Declinat ãt a malo ⁊ faciat bonũ: inq̃rat pa
ceȝ ⁊ sequat eã: q2 oculi dñi sup iustos: ⁊ au
res ei⁹ in p̃ces eoꝝ: vult⁹ aũt dñi sup faciẽtes
mala. Et q̃s ẽ q vos noceat: si boni emulato
Mat. 5. a. res fueritis: ¶ Sȝ ⁊ si q̃d patimi ꝑpt iusticiã
beati. Timorẽ aũt eoꝝ ne timueritis vt non
ꝯturbemini. Dñm aũt xp̃m scificate in cordi
bus vr̃is parati semꝑ ad satisfactõeȝ oĩ poscẽti
vos rõnem de ea q̃ in vobis ẽ spe: sed cũ mo
destia ⁊ timore ꝯsciam hñtes bonã: vt in eo
q̃d detrahũt de vobis ꝯfundant q calũniãt
D vr̃am bonã in xp̃o ꝯuersatiõem. Meli⁹ ẽ eni
vt benefacientes si volũtas dei velit pati q̃ȝ
Heb. 9. d. malefacientes: ¶ q2 ⁊ christus semel ꝑ pctĩs
Ro. 5. b. nr̃is mortu⁹ est iustus ꝑ iniustis: vt nos of
ferret deo mortificatos q̃dẽ carne: viuificatos
aũt spũ. In q̃ ⁊ his q in carcere erant spũ ve
Mt. 24. e. niens p̃dicauit ¶ q increduli fuerãt aliq̃n qñ
Luc. 17. f. expectabãt dei patiẽtiã in dieb⁹ noe cũ fabri
caretur arca: in q̃ pauci. i. octo aĩe salue facte
sũt p aquã. Q̃d ⁊ vos nũc silis forme saluos
facit baptisma: nõ carnis depositio sordium
sed conscientie bone interrogatio in deum p re
surrectionẽ iesu xp̃i q mortuus q ẽ in dextera
dei: deglutiens mortẽ vt vite eterne heredes
efficeremur: ꝓfectus in celum subiectis sibi
angelis ⁊ potestatibus ⁊ virtutibus.

Capitulum IIII

A Christo igit passõ in carne: ⁊ vos eadẽ
cogitatione armamini: q2 q passus est
in carne desijt a pctĩs vt nõ iam desi
derijs hoĩum: sȝ volũtate dei q̃d reliquũ est
Eph. 4. d. in carne viuat tp̃is. ¶ Sufficit eni preteritũ
Joc. 4. b. tp̃s ad voluntatẽ gentiũ ꝯsũmandã his qui
ambulauerũt in luxurijs: desiderijs: vinolẽ
tijs: comessatiõib⁹: potatiõib⁹: ebrietatib⁹
B ⁊ illicitis idoloꝝ cultibus. In q̃ ãmirant nõ
ꝯcurrentib⁹ vobis in eandẽ luxurie confusio
nem blasphemãtes q reddẽt rõnem ei q pa
ratus ẽ iudicare viuos ⁊ mortuos. Propt̃ h̃
eni ⁊ mortuis euãgelizatũ est: vt iudicẽt q̃dẽ
sm homines in carne: viuant autem sm deũ
in spũ: Oium autem finis appropinquabit
Estote itaqȝ prudẽtes ⁊ vigilate in oĩbus
aũ oĩa aũt mutuã in vobismetipis charitatẽ
Prouer. 10. ꝯtinuã hñtes: ¶ q2 charitas opit mltitudinẽ
petõꝝ. Hospitales inuicẽ sine murmuratiõe
Vnusq̃sqȝ sicut accepit grãm in alterutꝝ illã
ãministrãtes sicut boni dispensatores multi
C formis grẽ dei. Si q̃s loquitur: quasi smones
dei. Si q̃s ministrat tanqȝ ex virtute quã sm
ministrat de⁹: vt in oĩb⁹ honorificet deus ꝑ ie
sum xp̃m: cui ẽ glia ⁊ imperiũ i secula seculo
rum amẽ. Charissimi nolite peregrinari i fer
uore q ad tẽptatiõȝ vobis fit: q̃si noui aliq̃d
vobis ꝯtingat: sed coicãtes xp̃i passiõib⁹ gau
dete: vt ⁊ in reuelatiõe glorie ei⁹ gaudeatis
exultantes. Si exprobramini i noĩe xp̃i beati
eritis: q̃m q̃d ẽ honoris glie ⁊ virtutis dei: ⁊
D q est eius spũs sup vos requiescet. Nemo aũt
vr̃m patiat̃ q̃si homicida: aut fur aut maledic⁹
aut alienoꝝ appetitor. Si ãt vt xp̃ian⁹ nõ eru
bescat: glorificet aũt deũ i isto noĩe: q̃m tp̃s ẽ
vt incipiat iudiciũ a domo dei. Si aũt p̃miũ
a nobis: q̃s finis eoꝝ q nõ credũt dei euãge
lio: Et si iustus q̃dẽ vix saluabit̃: ipi⁹ ⁊ petõr
vbi parebũt: Itaqȝ ⁊ hi q patiuntur sm volũ
tatẽ dei: fideli creatori cõmendent aĩas suas
in benefactis.

V

A Seniores ẽ qui i vobis sũt obsecro cõ
senior ⁊ testis xp̃i passionũ q ⁊ eius
q̃ in futuro reuelãda est glie coicator
Pascite q in vobis est gregẽ dei: ꝓuidẽtes
B nõ coacte: sȝ spontanee: sm deũ: neqȝ turpis
lucri grã: sed volũtarie: neqȝ vt dominantes
i cleris: sed forma facti gregis ex aĩo: ⁊ cum
apparuerit p̃nceps pastoꝝ percipietis imarces
sibilem glie coronã. Similit̃ adolescẽtes sub
C diti estote seniorib⁹. Oẽs eni inuicẽ humili
tatem insinuate: q2 d̃s sup̃bis resistit: humi
Jac. 4. c. libus aũt dat grãm. ¶ Humiliamini igit̃ sub
Hiere. 13. potenti manu dei: vt vos exaltet in tp̃e visi
Luc. 12. c. tatiõis: ¶ oẽm sollicitudinẽ vr̃am ꝓijcientes
Ro. 12. c. in eũ: q̃m ipsi cura est de vobis. Sobrij estote
⁊ vigilate: q2 aduersari⁹ vester diabol⁹ tanqȝ
leo rugiẽs circuit: q̃rens quẽ deuoret. Cui re
D sistite fortes in fide sciẽtes eandẽ passionẽ ei
q̃ in mundo ẽ vr̃e fraternitati fieri. Deus ãt
oĩs grẽ q vocauit nos in eternã suã gloriam
in xp̃o iesu modicũ passos: ipse ꝑficiet: cõfir
mabit: solidabitqȝ. Ipsi gloria ⁊ iperiũ i secu
la seculoꝝ amen. Per siluanũ fidelem frẽm
vobis vt arbitror breuiter scripsi obsecrans
⁊ contestans hanc esse veram gratiam dei i
qua statis. Salutat vos ecclesia que ẽ i baby
lone collecta: ⁊ marcus fili⁹ meus. Salutate
inuicem i osculo sancto. Gratia vobis oĩb⁹
qui estis in christo iesu. Amen.

Explicit epistola beati Petri apo
stoli prima. Incipit argumentum
in epistolam secũdam.

Simon petrus p fidē huic mundo sapientes mortuos esse declarat: eisdēqz pietatis quāta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

Explicit argumentū. Incipit epistola secunda beati Petri apostoli. Capitulum I

A

Simon petrus seru⁹ z aplus iesu xpi: his q coequalem nobiscū sortiti sūt fidē i iusticia dei nrī z saluatoris iesu xpi. Gratia vobis z pax adimpleat' in cognitione dei z xpi iesu dñi nrī. Quō oīa nobis diuine virtutis sūe q̄ ad vitā z pietatē donata sūt p cognitionē ei⁹ q vocauit nos ppria glia z virtute: p quē maxīa z pciosa nobis pmissa donauit ut p hec efficiamini diuine cōsortes nature: fugiētes ei⁹ q̄ i mūdo ē cōcupiscētie corruptionē. Uos aūt curam oēm subinferētes ministrate i fide vrā virtutē: i virtute aūt sciāz: i scīa aūt abstinētiā: i abstinētia aūt patiētiā: i patiētia aūt pietatē: i pietate aūt amorē fraternitatis: i amore aūt fraternitatis charitatē. Hec eni si vobiscum assint z supereunt: non vacuos nec sine fructu vos cōstituēt in dñi nrī iesu xpi cognitione. Cui eni nō psto sūt hec: cecus ē z manu tēptās obliuionē accipiēs purgationis veterū suorū delictorū. Quapropt' frēs magis satagite: ut p bona opa certā vrāz vocationē z electionē faciatis. Hec eni facientes non peccabitis aliqñ. Sic eni abundant' ministrabit' vobis introit⁹ i eternū regnū dñi z saluatoris nrī iesu xpi. Propter qd̄ vos incipiā semp cōmonere de his: z qdē sciētes z cōfirmatos vos i psēti veritate. Iustū aūt arbitror q̄zdiu sū in hoc tabernaculo suscitare vos i cō monitione: cert⁹ q velox ē depositio tabernaculi mei: sm q z dñs nr iesus xps significauit mihi. Dabo aūt operā z frequent' hic vos p⁹ obitū meū ut hoz oīuz memoriā faciatis. Nō eni idoctas fabulas secuti notā fecim⁹ vobis dñi nrī iesu xpi virtutē z pñciam: sz speculatores facti illi⁹ magnitudinis. Accipiēs enim a deo patre honorē z gloriā voce delapsa ad eū huiuscemodi a magnifica gloria: ¶ hic ē fili⁹ meus dilectus in q̄ mihi cōplacui: ipsū audite. Et hāc vocē nos audiuimus de celo allatā cū essemus cū ipso in mōte scō. Et habemus firmiorē pphetici sermonē cui bene facitis attendētes quasi lucerne lucenti i caliginoso loco donec dies elucescat z lucifer oriat' i cordib⁹ vrīs: h' pmū itelligētes q oīs pphetia scripture ppa interpretatione nō fit. Nō eni volūtate hūana allata ē aliqñ pphetia: sz spū scō īspirati locuti sūt sci dei hoīes.

Esa.42.
Mt.3.g.
z.17.b.
Mr.1.b.
Luc.3.c.

B

C

Fuerūt vo z pseudo pphē in II populo: sicut z i vobis erūt magri mēdaces: q introducēt sectas pditiōis z eū q emit eos dñm negāt: supducētes sibi celerē pditionē. Et multi sequent' eoz luxurias p q̄s via veritatis blasphemabit': z in auaricia fictis verbis de vobis negociabūtur. Quib⁹ iudiciū iā olī nō cessāt: z pditio eoz non dormitat. Si eni deus angelis peccātib⁹ nō pepercit: sz rudentibus inferni detractos i tartarū tradidit cruciādos in iudiciū reseruari: z origināli mundo non pepercit: sed octauū noe iusticie pconē custodiuit diluuiū mūdo impioz inducēs: z ciuitates sodomoz z gomorreoz in cinerē redigens euersione dānauit: exemplū eoz q impie acturi sūt ponēs: ¶ z iustū loth oppressum a nephādoz iniuria ac luxuriosa cōuersatione eripuit. Aspectu eni z auditu iustus erat: habitās apud eos q de die in diē aīaz iustā iniquis operib⁹ cruciabāt. ¶ Nouit dns pios de tēptatione eripe: iniquos vo in diē iudicij reseruare cruciādos. Magis aūt eos q post carnē in concupiscentia imūditie ambulant dñationēqz cōtemnūt: audaces: sibi placentes sectas nō metuunt introducere blasphemantes. Ubi angeli fortitudine z virtute cum sint maiores: nō portant aduersum se execrobile iudicium. Hi vo velut irrationabilia pecora naturaliter in captionem z in pniciem i his que ignorant blasphemātes in corruptione sua peribunt: percipientes mercedem iniusticie. Uoluptatem existimātes diei delitias coinquinationis z macule: delitijs affluentes in cōuiuijs suis luxuriātes vobiscū: oculos habentes plenos adulterij z incessabilis delicti pelliciētes aīas instabiles: cor exercitatū i auaricia habētes: maledictionis filij: derelinquētes rectā viam errauerūt secuti viam balaā ex bosor: q mercedē iniquitatis amauit: correptionem vo habuit sue vesanie. Subiugale mutum animal i hoīs voce loquēs: prohibuit prophete insipientiā. ¶ Hi sunt fontes sine aqua: z nebule turbinibus exagitate quibus caligo tenebrarū reseruat'. Supbia enim vanitatis loquentes pelliciunt in desiderijs carnis luxurie eos qui paululū effugiūt: qui in errore cōuersati libertatē illis promittētes cū ipsi serui sint corruptionis. A quo eni qs supat⁹ est: huius z seru⁹ est. Si eni refugiētes coinquinationes mūdi in cognitione dñi nrī z

Gen.19.

Ps.36.

D

Jude.1.c.

via

saluatoris iesu xpi: his rursus implicati su
perant: facta sunt eis posteriora deteriora
prioribus. Melius eñi erat illis nõ cognoscere
viã iusticie q̃ post agnitionẽ retrorsuz con
uerti ab eo qd illis traditũ est scõ mandato.
Cõtingit eñi eis illud veri puerbij. ¶Canis
reuersus ad suum vomitũ ⁊ sus lota in vo
lutabro luti.

Puer. 26.
Esa. 18. ⁊. 56.
Hiere. 48.

III

A

Hanc ecce vobis charissimi secũdaz
scribo eplãm in quib⁹ vr̃az excito i
cõmonitione sincerã mentez: ut me
mores sitis eoꝝ q̃ pdixi verboꝝ a sanctis p
phetis ⁊ aploꝝ vr̃oꝝ pceptoꝝ dñi ⁊ saluato
ris. ¶Hoc primũ scientes q̄ venient i nouissi
mis dieb⁹ i deceptione illusores iux̄ pprias
cõcupiscẽtias ambulãtes dicẽtes: Ubi ẽ p
missio aut aduent⁹ eius? Ex quo eñi patres
dormierũt oĩa sic pseuerãt ab initio creatu
re. Latet eñi eos hoc volentes: q̄ celi erant
prius ⁊ terra de aqua ⁊ p aquã ɔsistẽs dei ver
bo p que ille tũc mundus aq̃ inundatus pe
rijt. Celi aũt q̄ nunc sunt ⁊ terra eodẽ verbo
repositi sũt igni seruati i die iudicij: pditiõis
impioꝝ hoiuz. Unũ vero hoc nõ lateat vos
charissimi: q2 vn⁹ dies apd dñm sicut mille
anni: ⁊ mille anni sicut dies vnus. Non tar
dat dñs pmissionẽ suã sicut qdã existimant
sed patienť agit ppter vos nollẽs aliquos
perire sed oẽs ad pniaz reuerti. ¶Adueniet
aũt dies dñi ut fur: in quo celi magno impe
tu trãsiẽt: elementa vero calore soluenť: terra
aũt ⁊ q̃ in ipsa sunt opa exurenť. Cuz igiť h
oĩa dissoluẽda sint q̃les oportet vos esse in
sanctis cõuersationib⁹ ⁊ pietatib⁹ expectan
tes ⁊ pperãtes in aduentũ diei dñi: p quẽ ce
li ardentes soluenť ⁊ elemẽta ignis ardore
tabescẽt. ¶Nouos vero celos ⁊ nouã terrã ⁊
pmissa ipsi⁹ expectam⁹ in quib⁹ iusticia ha
bitat. Propter qd charissimi hec expectan
tes: satagite imaculati ⁊ inuiolati ei inueniri i
pace ⁊ dñi nostri iesu xpi longanimitatẽ sa
lutẽ arbitramini: sicut ⁊ charissimus frater
noster paulus sm datã sibi sapiam scripsit
vobis: sicut ⁊ in oibus eplis: loquẽs in eis
de his in quib⁹ sũt quedã difficilia itellectu
q̃ indocti ⁊ instabiles deprauant: sicut ⁊ cete
ras scripturas ad suã ipsoꝝ pditionẽ. Vos
igiť fratres pscientes custodite ne insipiẽtũ
errore traducti excidatis a ppria firmitate.
Crescite vero in gr̃a ⁊ in cognitione dñi nostri
⁊ saluatoris iesu xpi. Ipsi gloria ⁊ nunc ⁊ in
diẽ eternitatis. Amen.

B

C

1. Timo. 4. a
2. Timo. 3. a.
1. Thessa. 5. a
Apoc. 3. a.
Esa: 65. ⁊. 66
Apoc. 21. a.

Explicit epistola beati Petri apostoli secũ
da. Incipit argumentũ in epistolã beati Jo
hannis apostoli primã.

Nationẽ verbi ⁊ q̄ deus ipse sit
charitas manifestat: ⁊ susurro
nes fratruz: nec deum scire nec
pios fieri posse: eo vsq̃ differ
tat ut esse cõprobet homicidas
eo q̄ odiũ sit interfectionis occasio.

Explicit argumentũ. Incipit epl'a beati Jo
hãnis apostoli prima. Caplm I

Quod fuit ab
initio: qd audiuim⁹ qd vidi
mus oculis nostris qd pspe
ximus: ⁊ manus nostre con
trectauerũt de verbo vite: ⁊
vita manifestata est. ⁊ vidim⁹ ⁊ testamur ⁊
annũciamus vobis vitã eternã q̃ erat apud
patrẽ: ⁊ apparuit nobis. Qd vidim⁹ ⁊ audi
uim⁹ annũciam⁹ vobis: ut ⁊ vos societatez
habeatis nobiscũ ⁊ societas nostra sit cum
patre ⁊ cũ filio ei⁹ iesu xpo. Et hec scribim⁹
vobis: ut gaudeatis ⁊ gaudiũ vestrum sit
plenũ. Et hec est annũciatio quã audiuim⁹
ab eo ⁊ annũciam⁹ vobis: qm̃ deus lux est:
⁊ tenebre in eo nõ sunt ulle. Si dixerim⁹ qm̃
societatẽ habem⁹ cũ eo: ⁊ in tenebris ambu
lam⁹: mẽtimur ⁊ veritatẽ nõ facim⁹. Si aũt
in luce ambulam⁹ sicut ⁊ ipse ẽ i luce societa
tẽ habem⁹ ad inuicẽ: ¶⁊ sanguis iesu xpi fi
lij ei⁹ emũdat nos ab oi pctõ. Si dixerimus
qm̃ pctm̃ nõ habem⁹: ipsi nos seducim⁹ ⁊
veritas in nobis nõ est. Si cõfiteamur pec
cata nostra fidelis ẽ ⁊ iustus ut remittat no
bis peccata nr̃a: ⁊ emũdet nos ab oi iniqui
tate. Si dixerim⁹ qm̃ nõ peccauim⁹: mẽda
cẽ facim⁹ eũ: ⁊ verbũ ei⁹ nõ est in nobis. II

Filioli mei: hec scribo vob ut nõ pec
cetis. Sed ⁊ si qs peccauerit aduoca
tũ habem⁹ apud patrẽ iesuz xpm iu
stũ. Et ipse ẽ ppitiatio p peccatis nr̃is: nõ p
nr̃is aũt tm̃: sz etiã p toti⁹ mũdi. Et in hoc
scim⁹ qm̃ cognouim⁹ eũ: si mãdata ei⁹ obser
uamus. ¶Qui dicit se nosse eũ: ⁊ mandata
ei⁹ nõ custodit: mẽdax ẽ: ⁊ in hoc veritas nõ
est. Qui aũt seruat verbũ ei⁹: vere in hoc cha
ritas dei pfecta ẽ. In hoc scim⁹ qm̃ i ipso su
mus. Qui dicit se i xpo manere: debet sicut
ille ambulauit ⁊ ipse ambulare. Charissimi
nõ mandatũ nouũ scribo vobis: sed mãda
tũ vetus qd habuistis ab initio. Mãdatũ
vetus est: verbũ qd audistis. ¶Iterũ mãda
tũ nouũ scribo vobis: qd verũ ẽ ⁊ in ipso ⁊ i
vobis: q2 tenebre trãsierũt ⁊ verũ lumẽ iaz
lucet. ¶Qui dicit se in luce eẽ: ⁊ frẽm suum
odit in tenebris est vsq̃ adhuc. Qui diligit

A
B
Joh. 16. f.
B
Heb. 9. b.
Apoc. 1. b.
A
j. 4. d.
Joh. 13. g.
j. 4. d.

I.3.c.

fratrem suum: in lumine manet: ꝛ scandaluz
in eo non ē. ¶ Qui aūt odit frēm suū: in tene
bris ē: ꝛ i tenebris ambulat: ꝛ nescit q̊ eat: qꝛ
tenebre obcecauerūt oculos eiꝰ. Scribo vob
filioli: qm̄ remittūtur vobis pctā pp nomen
eius. Scribo vobis prēs: qm̄ cognouistis eū
q ab initio ē. Scribo vobis adolescētes: qm̄
vicistis malignū. Scribo vob īfantes: qm̄ co
gnouistis prēm. Scribo vobis iuuenes: qm̄
fortes estis: ꝛ ṽbū dei manet in vobis: ꝛ vici
stis malignū. Nolite diligē mūdū: neqꝫ ea q̄
ī mūdo sunt. Si qs diligit mūdū: nō est cha
ritas prīs in eo. Qm̄ oē qḋ est i mūdo ꝯcupi
scentia carnis ē ꝛ ꝯcupia oculoꝝ: ꝛ supbia vi
te q̄ nō ē ex prē: sꝫ ex mūdo ē. Et mūdus trā
sit ꝛ ꝯcupia eiꝰ. Qui āt facit volūtatē dei ma
net ī eternū. Filioli nouissima hora ē. Et sicut
audistis qꝛ antichristus vēit: nūc antichristi
multi facti sūt. Vñ scimꝰ qꝛ nouissima hora

C

est. Ex nobis prodierunt: sed non erant ex no
bis. Nam si fuissent ex nobis permansissent
vtiqꝫ nobiscum. Sed vt manifesti sint: quo
niam non sunt omnes ex nobis. Sed vos
vnctionē hētis a scō: ꝛ nostis oīa. Nō scripsi
vobis q̄si ignorantibꝰ veritatē: sed q̄si scīēti
bus eā: ꝛ qm̄ oē mendaciū ex veritate nō ē.

D

Quis ē mendax nisi is q negat qm̄ iesus nō
est xp̄s: Hic ē antichristꝰ q negat prēm ꝛ filiū
Ois q negat filiū: nec prēm hꝫ: q ꝯfitet̃ filiū
ꝛ prēꝫ hꝫ. Vos qḋ audistis ab initio i vob p
maneat: qꝛ si i vob pmāserit qḋ audistis ab ini
tio ꝛ vos i filio ꝛ prē manebitis. Et h̄ ē pmis
sio quā ipse pollicitꝰ ē nobis vitā etnā. Hec
scripsi vob ꝺ his q seducūt vos: ꝛ vos vncti
onem quā accepistis ab eo maneat i vob. Et
non nec. ssē hētis vt aliqs doceat vos: sed sic
vnctio eiꝰ docet vos de oibꝰ: ꝛ veꝝ ē: ꝛ nō ē
mendaciū. Et sicut docuit vos manete in eo.
Et nūc filioli manete i eo vt cū appuerit hēa
mus fiduciā: ꝛ nō ꝯfundamur ab eo i aduen
tu eiꝰ. Si scitis qm̄ iustus ē: scitote qm̄ ꝛ om

A

nis qui facit iusticiam: ex ipso natus est. III

Videte q̄lē charitatē dedit nobis prē: vt
filij dei noiemur ꝛ simꝰ. Propt̃ hoc
mūdus nō nouit nos: qꝛ non nouit
eū. Charissimi nūc filij dei sumꝰ: ꝛ nondū ap
paruit qd erimꝰ. Scimꝰ qm̄ cū appuerit: si
miles ei erimꝰ: qm̄ videbimꝰ eū sicuti est. Et
oīs q hꝫ hāc spēꝫ i eo sctificat se sic ꝛ ille scūs
est. Ois q facit pctm̄: ꝛ iniqtēꝫ facit: Et pctm̄
est iniquitas. ¶ Et scitis quia ille apparuit vt
pctā tolleret: ꝛ pctm̄ in eo nō est. Ois qui in
eo manet nō peccat. Et oīs q peccat nō vidit
eū nec cognouit eū. Filioli ¶ nēo vos seducat
¶ Qui facit iusticiā iustus ē: sicut ꝛ ille iustus
ē. Qui facit pctm̄ ex diabolo ē: qm̄ ab initio

I. Pe.2.d.
Esaie.53.
Mt.24.a.
Mr.13.b.
Luc.21.b.

diabolus peccat. ¶ In hoc appuit filiꝰ dei: vt
dissoluat opa diaboli. Ois q natus ē ex deo
pctm̄ nō facit: qm̄ semen ipsius i eo manet:
ꝛ nō pōt peccare: qm̄ ex deo natꝰ ē: In h̄ māi
festi sunt filij dei ꝛ filij diaboli. Ois q nō ē iu
stus nō ē ex deo: ꝛ q nō diligit frēm suū. Qm̄
hec ē annūciatio quā audistis ab initio vt di
ligatis alterutrū. ¶ Non sicut cayn q ex mali
gno erat: ꝛ occidit frēm suū. Et pp qd occidit
eū? Qm̄ opa eiꝰ maligna erant: frīs aūt eius
iusta. ¶ Nolite mirari fratres si odit vos mū
dus. Nos scimus qm̄ translati sumꝰ de mor
te ad vitā: qm̄ diligimꝰ frēs. Qui nō diligit
manet ī morte. ¶ Ois q odit frēm suū: homi
cida ē. Et scitis qm̄ oīs homicida nō hꝫ vitā
eternā in se manentē. ¶ In h̄ cognouimꝰ cha
ritatem dei: qm̄ ille aiam suā p nobis posuit
ꝛ nos debemꝰ p frībꝰ aias ponē. Qui hūerit
sb̄am huiꝰ mundi: ꝛ viderit frēm suū necesse
hēre: ꝛ clauserit viscera sua ab eo: quō chari
tas dei manet in eo? ¶ Filioli mei: non diliga
mus ṽbo neqꝫ lingua: sed ope ꝛ ṽitate. In h̄
cognoscimꝰ qm̄ ex veritate sumꝰ: ꝛ in cōspe
ctu eiꝰ suadebimꝰ corda nr̄a. Qm̄ si reph̄en
derit nos cor nr̄m: maior est deus corde nr̄o
ꝛ nouit oīa. ¶ Charissimi: si cor nr̄m nō repre
hēderit nos: fiduciā hēmus ad deū: ꝛ qcqd
petierimꝰ accipiemꝰ ab eo: qm̄ mandata eiꝰ
custodimꝰ: ꝛ ea q̄ sūt placita coraꝫ eo facimꝰ
¶ Et h̄ est mandatū eiꝰ vt credamꝰ in noīe fi
lij eius iesu xp̄i: ꝛ diligamꝰ alterutrū sicut de
dit mandatū nob. Et q ṽuat mandata eius i
illo manet: ꝛ ipse in eo. Et in hoc scimus quo
niam manet in nobis de spiritu quem dedit
nobis. IIII

Charissimi: nolite oī spūi credere sꝫ p
bate spiritus si ex deo sint: qm̄ multi
pseudo pph̄e exierūt in mundūz. In
h̄ cognoscit̃ spiritꝰ dei. Ois spūs q ꝯfitetur ie
sum christū in carne venisse: ex deo ē. Et oīs
spūs q soluit iesum ex deo non ē: ꝛ hic est anti
christus de q̊ audistis: qm̄ venit: ꝛ nūc iam
ī mūdo ē. ¶ Vos ex deo estis filioli: ꝛ vicistis
eum: qm̄ maior est q in vobis ē: q̄ꝫ qui i mū
do: ipsi de mūdo sunt: ideo de mūdo loquūt̃
ꝛ mūdus eos audit. Nos ex deo sumꝰ. ¶ Qui
nouit deū audit nos: q nō est ex deo nō audit
nos. In hoc cognoscimꝰ spm̄ veritatis ꝛ spm̄
erroris. Charissimi: diligamꝰ nos inuiceꝫ: qꝛ
charitas ex deo ē. Et oīs qui diligit: ex deo na
tus est ꝛ cognoscit deū. Qui nō diligit: non
nouit deum: qm̄ deus charitas est. ¶ In hoc
apparuit charitas dei in nobis: qm̄ filiū suū
vnigenitū misit deꝰ in mundū vt viuamꝰ p
eum. In h̄ est charitas: non quasi nos dilexe
rimus deum: sed qm̄ ipse prior dilexit nos ꝛ

Eph.5.b.
I.Cor.3.d.
Col.2.d.
Apo.22.c.
Jo.8.e.
Gen.4.
C
Jo.15.c.
Leuit.19.
S.2.b.
Jo.15.c.
D
Ro.13.b.
Jo.16.f.
Jo.15.c.
I.4.c.
A
Jo.8.f.
S.1.a. Jo.8.
B
Jo.3.c.

C
1.Cor.4.d. Ephe.5.a. Phil.3.c. 1.Thes.4.b. Joh.13.g. Jo.7.f. Jo.3.f.

misit filium suũ ꝓpitiationem pro peccatis
nostris. ¶Charissimi: si de⁹ dilexit nos: ⁊ nos
debemus alterutrum diligere. Deum nemo
vidit vnq̃. Si diligam⁹ inuicem: deus i no
bis manet ⁊ charitas ei⁹ in nobis pfecta est
¶In hoc cognoscim⁹: qm̃ in eo manem⁹ ⁊ ip
se in nobis: qm̃ de spũscõ suo dedit nobis.
¶Et nos vidim⁹ ⁊ testificamur: qm̃ pr̃ misit fi
liũ suũ saluatorẽ mũdi. Quisq̃s ↄfessus fuẽit
qm̃ iesus ẽ fili⁹ dei: de⁹ i eo mãet: ⁊ ipse i deo:
⁊ nos cog̃uim⁹ ⁊ credidim⁹ charitati quã hꝫ

D

deus in nobis. Deus charitas ẽ: ⁊ q manet
in charitate in deo manet: ⁊ de⁹ in eo. In h̃ p
fecta ẽ charitas dei nobiscum vt fiduciã hẽa
mus in die iudicij: q2 sicut ille ẽ ⁊ nos sumus
in h̃ mũdo. Timor nõ ẽ in charitate: sꝫ perfe
cta charitas foras mittit timorẽ: qm̃ timor
penã hꝫ. Qui ãt timet nõ est pfect⁹ in chari
tate. Nos ẽ diligam⁹ deũ: qm̃ de⁹ ꝑor dilexit

3.2.a. 3.2.b.

nos. ¶Si q̃s dixerit: qm̃ diligo deũ: ⁊ frẽm
suum oderit: mendax ẽ. ¶Qui enim nõ dili
git frẽm suum quẽ videt: deũ quẽ non videt
quõ põt diligere? ¶Et hoc mandatum habe

Joh.13.g. 1.Cor.4.d. Ephe.5.a. Phil.3.c. 1.Thes.4.b.

mus a deo: vt qui diligit deum: diligat ⁊ fra
trem suum. V

A

OMnis q credit qm̃ iesus ẽ christ⁹: ex
deo nat⁹ est. Et oĩs q diligit eũ q ge
nuit: diligit ⁊ eũ q natus est ex eo. In
h̃ cognoscim⁹: qm̃ diligim⁹ natos dei cũ deũ
diligam⁹: ⁊ mandata ei⁹ faciam⁹. Hec enĩ

B
1.Cor.15.d.

ẽ charitas dei vt mandata ei⁹ custodiam⁹: ⁊
mãdata ei⁹ grauia nõ sũt. ¶Qm̃ oẽ qd̃ natũ
est ex deo vincit mũdum: ⁊ h̃ ẽ victoria q̃ vin
cit mundũ: fides nr̃a. Quis est aũt q vincit
mundũ: nisi q credit qm̃ iesus ẽ fili⁹ dei? Hic
est q venit p aquã ⁊ sanguinẽ iesus xp̃s. Nõ
in aq̃ solũ: sꝫ in aq̃ ⁊ sanguine. Et spũs est q
testificat: qm̃ xp̃s est veritas. Qm̃ tres sunt
q testimoniũ dant in celo: pr̃ verbum ⁊ spũs
scũs: ⁊ hi tres vnũ sũt. Et tres sũt q testimo
nium dant i tra: spũs aq̃: ⁊ sanguis: ⁊ hi tres
vnũ sunt. Si testimoniũ hoĩum accipim⁹: te
stimoniũ dei mai⁹ ẽ. Qm̃ hoc ẽ testimoniũ

C
Jo.3.f.

dei qd̃ maius ẽ: qm̃ testificat⁹ est de filio suo
¶Qui credit in filiũ dei: hꝫ testimoniũ dei in
se. Qui nõ credit filio: mẽdacẽ facit eũ q2 nõ
credit in testimoniũ qd̃ testificat⁹ est de⁹ de fi
lio suo. Et h̃ ẽ testimoniũ: qm̃ vitã et̃nã dedit
nob̃ de⁹: ⁊ h̃ vita i filio ei⁹ ẽ. Qui hꝫ filiũ dei:
hꝫ vitã: q ñ hꝫ filiũ dei: vitã ñ hꝫ. Hec scribo
vob̃ vt sciatis: qm̃ vitã habetis eternã: q cre
ditis i noie filij dei. Et h̃ ẽ fiducia quã hẽm⁹ ad
deũ: q2 qd̃cunq̃ petierim⁹: sm̃ voluntatẽ ei⁹
audit nos. Et scim⁹: q2 audit nos: q̃cq̃d pete
rimus. Scim⁹: qm̃ hẽmus petitiones q̃s po

D

stulamus ab eo. Qui scit frẽm suum peccare
peccatum nõ ad mortem: petat ⁊ dabit̃ ei vi
ta peccanti nõ ad mortẽ. Est pctm̃ ad mortẽ
nõ pro illo dico vt roget quis. Oĩs iniquitas
pctm̃ est: ⁊ est pctm̃ ad mortẽ. Scim⁹: q2 oĩs
q nat⁹ est ex deo nõ peccat: sed gñatio dei cõ
seruat eũ: ⁊ malign⁹ nõ tãget eũ. Scim⁹: qm̃
ex deo sum⁹: ⁊ mundus tot⁹ i maligno posi
tus ẽ. Et scim⁹: qm̃ filius dei venit ⁊ dedit no
bis sensum: vt cognoscam⁹ deũ verũ: ⁊ sim⁹
i vero filio eius. Hic ẽ ver⁹ de⁹ ⁊ vita eterna
Filioli: custodite vos a simulacris.

Explicit ep̃la beati Johãnis apostoli pria
Incipit argumentũ in epistolã eiusdẽ scd̃ã

VSq̃ adeo ad sanctã feminã scri
bit: vt eãdẽ dñã nõ dubitet lr̃is
appellare: eiusdẽq̃ filijs testimo
nium q̃ ãbulent i ṽitate phibet.

Explicit argumentum. Incipit ep̃la beati
Johãnis apostoli secũda. Cap. I

A

SEnior: electe dñe ⁊ natis ei⁹
q̃s ego diligo in ṽitate: ⁊ nõ
ego sol⁹: sꝫ ⁊ oẽs q cog̃uerũt
ṽitatẽ pp ṽitatẽ q̃ pmanet i
vob̃: ⁊ vobiscũ erit in eternũ
Sit vobiscũ gr̃a misericordia

B

pax a deo pr̃e: ⁊ a xp̃o iesu filio pr̃is i ṽitate ⁊
charitate. Gauisus sũ valde: qm̃ inueni d̃ filijs
tuis ãbulãtes i ṽitate: sicut mãdatũ accepim⁹
a pr̃e. Et nũc rogo te dñã nõ tãq̃ mãdatum
nouũ scribẽs tibi: sꝫ qd̃ hũimus ab initio vt
diligam⁹ alterutrũ. Et h̃ ẽ charitas vt ãbule

C

m⁹ sm̃ mãdata ei⁹. Hoc.n. ẽ mãdatũ: vt quẽ
admodũ audistis ab initio i eo ãbuletis: qm̃
multi seductores exierũt i mũdũ q nõ ↄfitẽt
iesũ xp̃m venisse i carnẽ. Hic ẽ seductor ⁊ anti
christ⁹. Videte vosmetipos ne pdatis q̃ opa

D

ti estis: sꝫ vt mercedẽ plenã accipiatis: Oĩs
q recedit ⁊ nõ pmãet i doctria xp̃i: deũ nõ hꝫ
Qui pmanet i doctria: h̃ pr̃em ⁊ filiũ hꝫ. Si
q̃s veit ad vos ⁊ hãc doctrinã nõ affert: noli
te recipe eũ i domũ nec aue ei dixeritis. Qui
n. dĩc illi aue cõicat opib⁹ ei⁹ malignis. Ecce
ꝑdixi vob̃ vt i die dñi nõ ↄfundamini. Plura
hñs vob̃ scribẽ: nolui p chartã ⁊ attramẽtũ
Spero.n. me futurũ apd̃ vos: ⁊ os ad os loq

Joh.16.f. 1.Jo.1.b.

ꝗ vt gaudiũ vr̃m plenũ sit. Salutãt te filij so
roris tue electe.

Explicit ep̃la beati Johãnis ap̃li secũda.
Incipit argumẽtum in ep̃lam eiusdem t̃tiã.

GAium pietatis cã extollit atq̃ vt
in ipsa pietate maneat exhortat̃:
diotrepem impietatis ⁊ supbie cã
obiurgat: demetrio autẽ bonũ te

stimoniū phibet cū fratrib⁹ vniuersis.

Explicit argumentū. Incipit epistola beati Johannis apostoli tertia. Capl'm I

A

Senior: gaio charissimo quē ego diligo i veritate. Charissime de omnib⁹ orationē facio prospere te ingredi et valē sicut prospere agit aīa tua. Gauisus sum valde venientibus fratrib⁹ et testimoniū phibētib⁹ veritati tue sicut tu i veritate ambulas. Maiorē hoꝝ nō habeo grāꝫ: qꝫ ut audiā filios meos i veritate ambulare. Charissime: fideliť facis qcqd operaris i fratres et hꝭ i peregrinos q testimoniū reddiderūt charitati tue i conspectu ecclie: quos bn̄facies deducēs digne deo. Pro noie enī ei⁹ profecti sūt: nihil accipiētes a gētilibus. Nos ergo debem⁹ suscipe huiusmōi: ut cooperatores sim⁹ veritatis. Scripsissem forsitā ecclie sꝫ is q amat primatū gerē i eis diotrepes: nō recipit nos. Propť hꝭ si venero cōmoneā ei⁹ opa q̄ facit: vbis malignis garriēs i nos. Et quasi nō ei ista sufficiāt: neqꝫ ipse suscipit frēs et eos q suscipiūt phibet et de ecclesia eiicit. Charissime noli imitari malū: sꝫ qd̄ bonuꝫ est. Qui bn̄facit: ex deo est: q male facit nō videt deū. Demetrio testimoniū reddiť ab oib⁹ et ab ipsa veritate: sꝫ et nos testimoniuꝫ phibem⁹: et nosti qm̄ testimoniū nr̄m verū ē. Multa habui tibi scribē: sꝫ nolui p atramētū et calamū scribē tibi. Spero aūt ptin⁹ te videre: et os ad os loqmur. Pax tibi. Salutāt te amici. Saluta tu amicos noiatim.

B

C

D

Explicit ep'la beati Johānis apli tertia. Incipit argumētū in ep'laꝫ beati Jude apli

Iudas apl's: fratres de corruptoribus vie veritatis ita informat: ut illicitū eē differet de sub iugo semel erutos seruitutis denuo opaꝫ suā officijs nouare seruilib⁹

Explicit argumētū. Incipit epistola beati Jude apli. Capl'm. I

A

Iudas iesu xpi seru⁹: frať aūt iacobi: his q sūt i deo pie dilectis et xpo iesu cōseruatis et vocatis. Misericordia vob̄ et pax et charitas adimpleať. Charissimi oēm sollicitudinē faciēs scribēdi vobis de cōi vr̄a salute necesse habui scribere vobis: deprecās supercertari semel tradite sanctis fidei. Subintroierūt eni qdā hoies qui oli prescripti sūt in hꝭ iudiciū impij dn̄i nr̄i gratiā trāsferētes i luxuriā et solū dn̄atorē et dn̄ꝫ nr̄m iesuꝫ xpm negātes. Cōmonere aūt vos volo scientes semel oia: qm̄ iesus populuꝫ de terra egypti saluās: secūdo eos q nō crediderūt pdidit. Angelos vero q non seruauerūt suū principatū: sꝫ dereliquerūt suū domiciliū: in iudiciū magni dei vinculis eternis sub caligine reseruauit. Sicut sodoma et gomorra et finitime ciuitates simili mō exfornicate: et abeuntes post carnē alterā: facti sūt exemplū ignis eterni penā sustinētes. Similiť et hi carnē qdē maculāt: dn̄ationē aūt spnūt maiestatē aūt blasphemāt. Cū michael archāgelus cū diabolo disputās altercareť de moysi corpe: nō ē ausus iudiciū iferre blasphemie sꝫ dixit: Impet tibi de⁹. Hi aūt quecūqꝫ qdē ignorant blasphemāt: quecūqꝫ aūt naturaliter tāqꝫ muta aīalia norūt: i his corrūpunť. Ve illis q i via cayn abierūt: et errore balaā mercede effusi sunt: et i cōtradictione chorē abierūt. Hi sūt in epulis suis macule cōuiuantes: sine timore: semetipsos pascētes: nubes sine aqua q̄ a vētis circūferūť: arbores autūnales infructuose: bis mortue: eradicate: fluctus feri maris: despumātes suas confusiones: sidera errantia: qb⁹ procella tenebrarū seruata ē in eternū. Prophetauit autē et de his septim⁹ ab adā enoch dicēs: Ecce venit dn̄s i scis milib⁹ suis facē iudiciū contra oēs: et arguere oēs impios de oib⁹ opribus impietatis eoꝝ qb⁹ impie egerūt: et de oib⁹ duris q̄ locuti sūt cōtra deū peccatores impij. Hi sunt murmuratores querulosi: scdm̄ desideria sua ambulātes et os eoꝝ loquiť supbiā mirātes psonas quest⁹ cā. Uos aūt charissimi memores estote vboꝝ q̄ predicta sūt ab apostolis dn̄i nr̄i iesu xpi: q dicebāt vobis. Qm̄ i nouissimis tēporibus veniēt illusores scdm̄ desideria sua ambulātes in impietatibus. Hi sūt q segregant semetipsos aīales spm̄ nō habētes. Uos aūt charissimi superedificātes vosmetipsos sanctissime nr̄e fidei in spū sancto orātes: vosmetipsos in dilectione dei seruate: expectātes misericordiā dn̄i nostri iesu xpi in vitā eternā. Et hos quideꝫ arguite iudicatos: illos vero saluate de igne rapiētes. Alijs aūt miseremini i timore: odientes et eā que carnalis est maculatā tunicā. Ei aūt q potēs est vos cōseruare sine peccato: et cōstituere ante conspectū glorie sue immaculatos in exultatione: in aduētu dn̄i nr̄i iesu xpi: soli deo saluatori nostro: per iesum

B

Zach. 3. Eccle. 11.

C

2. Pe. 1. d.

Esa. 3.
Mt. 24. d.
Apoc. 1. b.

D

1. Timot. 4. a
2. Timot. 3. a
2. Pe. 3. a.

xp̄m dn̄m nostrum gloria magnificētia im
periū ⁊ potestas ante omnia secula: ⁊ nunc
⁊ in oia secula seculoꝝ. Amen.

Explicit ep̄la beati Jude apli. Incipit prolo
gus in apocalypsim beati Johānis apli.

Omnes qui pie volūt viuere in
xp̄o: sicut ait apl's: psecutionē
patient̄ iux̄ illud: Fili accedēs
ad seruitutē dei: sta in timore: ⁊
pꝑpara aiam tuā ad tēptationē.
Temptatio nāqꝫ ē vita hois sup terrā. Ne
aūt fideles deficiāt in his: cōsolat̄ eos dn̄s
atqꝫ cōfirmat dicēs: Uobiscū sum vsqꝫ ad
cōsūmationē seculi: ⁊ nolite timere pusillus
grex. Propterea vidēs de⁹ pater tribulatio
nes q̄s passura erat ecclia ab aplis fundata
supra petrā xp̄m ut min⁹ timeat̄: disposuit
vna cū filio ⁊ sp̄ū scō eas reuelare. Reuela
uit aūt tota trinitas xp̄o ꝫm humanitatem
Christus ꝟo iohāni p angelū. Johannes ec
clesie: de q̄ reuelatione hunc libꝛū cōposuit.
Uñ ⁊ liber iste Apocalypsis dicit̄: id est re
uelatio: qꝛ hic cōtinent̄ q̄ deus reuelauit io
hāni ⁊ iohānes ecclesie: quāta scilꝫ ecclesia
passa sit i tpe primitiuo: ⁊ nūc patiat̄: ⁊ nouis
sime tēporib⁹ antixp̄i passura sit: quādo tan
ta erit tribulatio ut si fieri posset etiā moue
ant̄ elect. Et que p his ⁊ nūc ⁊ in futuro p̄
mia sit susceptura ut q̄s denūciata supplicia
terrēt: pmissa p̄mia letificēt. Ideo iste liber
int̄ reliquas scripturas noui testamenti pro
phetie noie censet̄ q̄ alijs est excellentior p
phetijs. Sicut eni nouū testamentū prestat
veteri: euāgeliū legi: ita hec pphetia p phe
tijs veteris testamēti: qꝛ de xp̄o ⁊ ecclia ma
gna ex parte iā adimpleta sacra denunciat.
Uel etiā ideo: qꝛ cū alijs vnipharia: isti tri
pharia data est pphetia sil'. s. p̄terito ⁊ p̄n̄ti
⁊ futuro. Ad cui⁹ ꝯfirmandā auctoritatē oc
currit iam auctoritas mittentis deferentis
⁊ accipientis. Mittētis. s. trinitatis: ⁊ defe
rentis. s. angeli: ⁊ accipiētis. s. iohānis. Cū
aūt iohāni hec in visione fuerūt reuelata: ⁊
sint tria genera visionū: sub quo genere cō
tineat̄ videndū ē. Uisio eni alia corpalis: q̄n
videlꝫ corpalib⁹ oculis aliq̄d videm⁹. Alia
sp̄ūalis seu imaginaria cū videlꝫ dormiētes
vel vigilātes imagines rerū cernim⁹ quib⁹
aliq̄d significat̄: sicut vidit pharao spicas ⁊
moyses rubū ardere: ille dormiēs: iste vigi
lās. Alia intellectualis: q̄n videlꝫ sp̄ū scō re
uelāte intellectu mētis ꝟitatē mysterioꝝ si
cut ē capim⁹: quō vidit iohānes q̄ in h̄ libro
referunt̄. Nō eni figuras tm̄ sp̄ū vidit: sed ⁊
earū significata mēte intellexit. Uidit autē
iohānes ⁊ scripsit in pathmos insula relega
tus a domitiano i exilio p̄ncipe impijssimo:
hac cū ad scribendū cōpellēte cā: qꝛ dū exul
teneret̄ a domitiano i pathmos insula in ec
clesijs q̄bus p̄erat multa pullularūt atqꝫ in
oleuerūt vitia atqꝫ diuerse hereses. Erāt eni
q̄dā heretici ibi dicētes xp̄m nō fuisse ante
mariā: qꝛ tp̄alit̄ de ea natus erat: q̄s iohan
nes in p̄ncipio euāgelij sui redarguit dicēs:
In p̄ncipio erat verbū. Et in h̄ libro cū dicit
alpha ⁊ o. i. p̄ncipiū ⁊ finis. Dicebāt etiā q̄
dā ecclesiā pondere tribulationū an̄ finē secu
li defiturā: ⁊ p labore nō p̄miū eternū susce
pturā. Hoꝝ ḡ errores volēs destruere iohā
nes: ondit xp̄m p̄ncipiū eē ⁊ finē. Uñ esaias
An̄ me nō est formatus de⁹: ⁊ post me non
erit. Et ecclesiā p exercitiū tribulationū non
desinere: sed pficere: ⁊ p his brauiū eternū
recipe. Scribit aūt iohānes septem ecclesijs
asie: ⁊ earū septē ep̄is de p̄dictis instruēs: ⁊
in eis p eā totā generalē ecclīā docēs. Est
itaqꝫ materia iohannis in h̄ ope stat⁹ sp̄ālit̄
asiane ecclie: necnō ⁊ tot⁹ videlꝫ q̄ i p̄n̄ti pa
tiat̄: ⁊ i futuro receptura sit. Intētio ꝟo eius
ē monere ad patiētiā q̄ seruāda ē. Tū quia
breuis labor: tū qꝛ p̄miū magnū. Modus
tractandi talis: p̄mo p̄mittit plogū ⁊ saluta
tionē: vbi reddit auditores beniuolos ⁊ atē
tos: q̄ p̄misso accedit ad narrationem. Ante
narrationē ꝟo ondit xp̄m eē ab eterno sine
p̄ncipio ⁊ fine. Inducēs ipsū loquentē: Ego
sum alpha ⁊ o. i. p̄ncipiū ⁊ finis. Postea ac
cedēs ad narrationē distinguit septē visiōes
q̄b⁹ terminatis iste liber cōsūmat̄. Premit
tit aūt plogū dicens: Apocalypsis iesu xp̄i:
subaudis hic ē: sicut in alijs: visio esaie hec ē
⁊ parabole salomonis sunt hec.

Item alius prologus in Apocalypsim

Iohānes apl's ⁊ euangelista a
xp̄o elect⁹ atqꝫ dilectus in tāto
amore dilectionis vberior ha
bit⁹ ē: ut i cena supra pect⁹ ei⁹
recūberet: ⁊ ad crucē astāti soli
matrē ppriā cōmēdasset: ut quē nubere vo
lentem ad amplexum ꝟginitatis asciuerat:
ipsi etiā custodiendā virginē tradidisset. Hic
itaqꝫ cū ppter verbū dei ⁊ testimoniū iesu
xp̄i i pathmos insulā sortiret̄ exiliū: illic ab
eodē apocalypsia p̄ostensa describit̄: ut sicut
in p̄ncipio canonis: id est libri geneseos: in
corruptibile p̄ncipiū p̄notat̄: ita etiā incorru
ptibilis finis p virginē in apocalypsi redde
ret̄ dicētis: Ego sum alpha ⁊ o: initiū ⁊ finis

Hic est iohãnes: q sciẽs superuenisse sibi diẽ egressionis de corpe: cõuocatis in epheso discipulis descẽdit in defossum sepulture sue locũ: oronẽq3 cõpleta reddidit spũ: tã a dolore mortis factus extraneꝰ q3 a corruptiõe carnis noscit alienꝰ. Cuiꝰ tñ scripture dispositio uel libri ordinatio ideo a nobis p singula nõ exponit: ut nesciẽtibꝰ ingrẽdi desideriũ colloceť: ⁊ querẽtibꝰ laboris fructus: ⁊ deo magisterij doctrina seruet.

Explicit plogus. Incipit argumentũ

Apocalypsis iohannis tot habet sacramẽta qt verba. Parũ dixi: ⁊ p merito voluminis laus ois inferior est. In verbis singulis multiplices latent intelligẽtie.

Explicit argumentũ. Incipit liber apocalypsis beati Johãnis apli. Caplm I

Apocalypsis iesu xpi quã dedit illi deus palã facere seruis suis q̃ oꝫ fieri cito: ⁊ significauit mittẽs p angelũ suũ seruo suo iohãni: q testimoniũ phibuit verbo dei: ⁊ testimoniũ iesu xpi q̃cũq3 vidit. Beatus q legit ⁊ audit vba pphetie huiꝰ: ⁊ seruat ea q̃ in ea scripta sunt. Tẽpus eni ppe est. Johãnes septẽ ecclesijs q̃ sũt in asia. Gr̃a vobis ⁊ pax ab eo q est ⁊ qui erat ⁊ q venturus ẽ: ⁊ a septẽ spiritibꝰ q in cõspectu throni eiꝰ sunt: ⁊ a iesu xpo qui est testis fidelis pmogenitus mortuoꝝ ⁊ pnceps regũ tre: ¶ q dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris i sanguie suo: ⁊ fecit nos regnũ ⁊ sacerdotes deo ⁊ prĩ suo Ipsi gloria ⁊ imperiũ i secula seculoꝝ. Amẽ. ¶ Ecce venit cũ nubibꝰ: ⁊ videbit eũ oĩs oculus: ⁊ q eũ pupugerũt. Et plangẽt se sup eũ oẽs tribus terre: etiã amẽ. ¶ Ego sũ alpha ⁊ o: pncipiũ ⁊ finis: dicit dñs deꝰ qui ẽ ⁊ qui erat ⁊ q venturꝰ est oĩpotẽs. Ego iohannes frater vester ⁊ particeps in tribulatione ⁊ regno ⁊ patiẽtia i iesu xpo fui i insula q̃ appellať pathmos pp̃ter verbũ dei ⁊ testimoniũ iesu. ¶ Fui i spũ in dñica die. Et audiui post me vocẽ magnã tanq̃3 tube dicẽtis: Qd vides scribe i libro: ⁊ mitte septẽ ecclesijs q̃ sũt i asia epheso ⁊ smyrne ⁊ pergamo ⁊ thiatyre ⁊ sardis ⁊ philadelphie ⁊ laodicie. Et cõuersus sũ ut viderẽ vocẽ q̃ loquebať mecum. Et cõuersus vidi septẽ cãdelabra aurea: ⁊ i medio septẽ cãdelabroꝝ aureoꝝ similẽ filio hoĩs vestitũ podere: ⁊ pcinctũ ad mãmillas zona aurea. Caput aũt eiꝰ ⁊ capilli erãt candidi tãq̃3 lana alba ⁊ tãq̃3 nix. ¶ Et oculi eiꝰ velut flãma ignis: ⁊ pedes eiꝰ similes auricalco sicut i camino ardẽti. Et vox illiꝰ tãq̃3 vox aquarũ multarũ: ⁊ habebat i dextera sua stellas septẽ. ¶ Et de ore eiꝰ gladiꝰ vtraq3 parte acutus exibat: ¶ ⁊ facies eiꝰ sicut sol lucet in vtute sua. Et cũ vidissem eũ: cecidi ad pedes eiꝰ tãq̃3 mortuus. Et posuit dexteraꝫ suã sup me dicẽs: Noli timere. ¶ Ego sũ pmus ⁊ nouissimꝰ ⁊ viuus: ⁊ fui mortuus: ⁊ ecce sũ viuẽs i secula seculoꝝ: ¶ ⁊ habeo claues mortis ⁊ inferni. Scribe ẽ q̃ vidisti ⁊ q̃ sunt: ⁊ que oportet fieri post hec. Sacramentũ septẽ stellarũ q̃s vidisti in dextera mea: ⁊ septẽ cãdelabra aurea: septẽ stelle angeli sũt septẽ ecclesiarũ: ⁊ cãdelabra septẽ: septeꝫ ecclesie sunt. II

Et angelo ephesi ecclesie scribe: Hec dicit q tenet septem stellas i dextera sua q ambulat i medio septẽ cãdelabroꝝ aureoꝝ. Scio opa tua ⁊ laborẽ ⁊ patiẽtiã tuã: ⁊ qr nõ potes sustinere malos. Et tẽptasti eos q se dicũt aplos esse ⁊ nõ sunt: ⁊ inuenisti eos mẽdaces. Et patiẽtiã habes: ⁊ sustinuisti pp̃ter nomẽ meũ: ⁊ nõ defecisti. Sꝫ habeo aduersũ te pauca: q charitatẽ tuaꝫ pmã reliquisti. Memor esto itaq3 vnde excideris: ¶ ⁊ age pniam ⁊ prima opa fac. Sin aũt venio tibi ⁊ mouebo cãdelabrũ tuũ de loco suo: ¶ nisi pniam egeris. Sed hoc habes: qr odisti facta nicolaitarũ: q̃ ⁊ ego odi. Qui habet aurẽ audiat: quid spiritus dicat ecclesijs. Uincẽti dabo edere de ligno vite: quod est in paradiso dei mei. Et angelo smyrne ecclesie scribe: Hec dicit pmus ⁊ nouissimꝰ: q fuit mortuus ⁊ viuit. Scio tribulationẽ tuã ⁊ pauptatẽ tuã: sed diues es ⁊ blasphemaris ab his q se dicunt iudeos esse ⁊ nõ sunt: sed sũt synagoga sathane. Nihil hoꝝ timeas q̃ passurus es. Ecce missurus ẽ diabolus aliq̃s ex vobis in carcerẽ ut tẽptemini: ⁊ habebitis tribulationẽ diebꝰ decẽ. Esto fidelis vsq3 ad mortẽ: ⁊ dabo tibi coronã vite. Qui habet aurẽ audiat: qd spiritus dicat ecclesijs. ¶ Qui vicerit nõ ledeť a morte secunda. Et angelo pgami ecclesie scribe: Hec dicit q hꝫ rhõpheã ex vtraq3 pte acutã. Scio vbi habitas: vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomen meũ ⁊ nõ negasti fidẽ meã. Et i diebꝰ illis antiphas testis meꝰ fidelis q occisus est apud vos vbi sathanas habitat. Sꝫ habeo aduersus te pauca: qr habes illic tenẽtes doctrinã balaam q docebat balac mittẽ scãdalũ corã filijs isrl' edere ⁊ fornicari: ita habes ⁊ tu te

Margin: A — B — Heb.9.b. 1.Joh.1.d. — Esa.3. Mt.24.d Jude.1.c. j.22.c. — C — j.4.a. — j.2.c.⁊.19.c. — D — j.19.c. Mt.17.a. — Esa.44. j.22.c. Esa.22. j.3.b. Job.12. — A — j.3.a. Luc.13.a. — B — j.3.b. — C

nētes doctrinā nicolaitarū. Similit' pniam
age: si quo minus: veniaʒ tibi cito ⁊ pugna
bo cū illis i gladio oris mei. Qui hʒ aureʒ
audiat: qd spūs dicat ecclesijs. Uincēti dabo
māna abscōditū: ⁊ dabo illi calculū cādidū
⁊ i calculo nomē nouū scriptū: qđ nemo scit
nisi q accipit. Et angelo thiatyre ecclesie scri

5.1.c.⁊.19.c.

be: Hec dicit filius dei: q hʒ oculos tāq̄ʒ flā
mā ignis ⁊ pedes ei⁹ silēs aurichalco. No
ui opera tua ⁊ fidē ⁊ charitatē tuā ⁊ ministe
riū ⁊ patientiā tuā: ⁊ opa tua nouissima plu

B

ra priorib⁹. Sed habeo aduersus te pauca:
q2 pmittis mulierē hiezabel q̄ se dicit ꝓphe
tē docere ⁊ seducere seruos meos: fornicari

Job.24.

⁊ māducare de idolotitis. ¶ Et dedi illi tēp⁹
ut penitētiā ageret: ⁊ nō vult penitere a for
nicatione sua. Ecce ego mitto eā i lectū ⁊ q
mechant' cū ea i tribulatione maxima erūt

Esa.22.
Eccle.17.
Ezech.18.
Mt.4.c.
Mr.1.c.
Luc.13.a.
Act.3.d.

¶ nisi pniāʒ ab operib⁹ suis egerint: ⁊ filios
ei⁹ interficiā i mortē: ⁊ sciēt oēs ecclesie q2
ego sum scrutās renes ⁊ corda: ⁊ dabo vni
cuiq̄ʒ vestrū sm̄ opa sua. Uobis aūt dico ⁊
ceteris q thiatyre estis: quicūq̄ʒ nō habēt do
ctrinā hāc ⁊ q non cognouerūt altitudinem
sathane queādmodū dicūt: nō mittā super
vos aliud pond⁹: tn̄ id qđ habetis tenete do
nec veniā. Et q vicerit ⁊ custodierit vsq̄ʒ in

J.19.c.
Ps.2.

finē opa mea: dabo illi ptātē sup gētes: ¶ ⁊
reget eas in virga ferrea ⁊ tanq̄ʒ vas figuli
confringent': sicut ⁊ ego accepi a patre meo
⁊ dabo illi stellā matutinā. Qui habet aurē
audiat: qd spiritus dicat ecclesijs. III

A

Et angelo ecclesie sardis scribe: Hec
dicit q habet septē spūs dei ⁊ septeʒ
stellas. Scio opera tua: q2 nomē ha
bes q vivas: ⁊ mortu⁹ es. Esto vigilās: ⁊ cō
firma cetera q̄ moritura erāt. Nō eni inuenio
opa tua plena corā deo meo. In mente ḡ ha
be qualit' acceperis ⁊ audieris ⁊ serua: ⁊ pe

1.Thessa.5.a
2.Pe.3.c.

nitētiā age. ¶ Si ḡ nō vigilaueris veniā ad
te tāq̄ʒ fur ⁊ nescies q̄ hora veniā ad te. Sed

B

hēs pauca noīa i sardis q nō inquinauerūt ve
stimēta sua: ⁊ ābulabūt mecū in albis: q2 di

5.2.b.

gni sūt. ¶ Qui vicerit sic vestiet' vestimētis al
bis: ⁊ n̄ delebo nomē ei⁹ de libro vite: ⁊ ꝯfite
bor nomē ei⁹ corā pr̄e meo ⁊ corā āgelis ei⁹.
Qui hʒ aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs.

5.1.d.
Esa.22.
Job.12.

Et āgelo philadelphie ecclesie scribe: ¶ Hec
dicit sanctus ⁊ verus q habet clauē dauid:
q aperit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo ape
rit. Scio opa tua: Ecce dedi corā te ostiū ap
tū qđ nemo pōt claudere: q2 modicā habes
virtutē: ⁊ seruasti verbū meū ⁊ non negasti
nomē meū. Ecce dabo de synagoga sathane
q dicūt se iudeos esse ⁊ nō sūt: sed mētiunt'
Ecce faciā illos ut veniēt ⁊ adorēt an̄ pedes
tuos: ⁊ scient q2 ego dilexi te. Qm̄ seruasti

verbū patiētie mee: ⁊ ego seruabo te ab ho

C

ra tēptationis q̄ ventura est in orbē vniuer
sum tēptare habitātes in terra. Ecce venio
cito. Tene qđ habes: ut nemo accipiat coro
nā tuā. Qui vicerit faciā illū colūnā i tēplo
dei mei: ⁊ foras nō egrediet' amplius. Et scri
bā sup eum nomē dei mei ⁊ nomē ciuitatis
dei mei noue hierusalē: q̄ descēdit de celo a
deo meo: ⁊ nomē meū nouū: Qui hʒ aurem
audiat: qd spūs dicat ecclesijs. Et angelo lao

D

dicie ecclesie scribe. Hec dicit amē testis fide
lis ⁊ verus: q est p̄ncipiū creature dei. Scio
opa tua: q2 neq̄ʒ frigidus es neq̄ʒ calidus:
vtinā frigidus esses aut calidus: sʒ q2 tepi
dus es: ⁊ nec frigidus nec calidus: incipiaʒ
te euomere ex ore meo: q2 dicis q diues suʒ
⁊ locupletatus ⁊ nullius egeo: ⁊ nescis q2 tu
es miser ⁊ miserabilis: ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nu
dus. Suadeo tibi emere a me aurū ignitum
ꝓbatū ut locuples fias: ⁊ vestimētis albis
induaris: ut nō appareat cōfusio nuditatis
tue: ⁊ collyrio iunge oculos tuos ut videas
Ego quos amo: arguo ⁊ castigo. Emulare ḡ
⁊ pniāʒ age. Ecce sto ad ostiū ⁊ pulso. Si qs
audierit vocē meā ⁊ aperuerit mihi ianuā in
trabo ad illū: ⁊ cenabo cū illo: ⁊ ipse mecuʒ.
Qui vicerit dabo ei sedē mecū i throno meo
sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū pr̄e meo i throno ei⁹
Qui hʒ aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs

A

Post h̄ vidi: ⁊ ecce ostiū aptū i IIII
celo: ⁊ vox p̄ma quā audiui tāq̄ʒ tu
be loquētis mecū dicēs: Ascēde huc ⁊
ostēdā tibi q̄ oportet fieri cito. ¶ Post h̄ sta

5.1.c.

tim fui i spū. Et ecce sedes posita erat i celo ⁊
supra sedē sedēs. Et q sedebat silis erat aspe

B

ctui lapidis iaspidis ⁊ sardinis: ⁊ iris erat in
circuitu sedis silis visiōi smaragdine. Et i cir
cuitu sedis sedilia vigintiq̄ttuor: ⁊ s̄ thronos
vigintiq̄ttuor seniores sedētes circūamicti ve

C

stimētis albis: ⁊ i capitib⁹ eoꝝ coronas aureas
Et d̄ throno ꝓcedebāt fulgura ⁊ voces ⁊ toni
trua: ⁊ septē lāpades ardētes an̄ thronū q̄ sūt
septē spūs dei. Et i ꝯspectu sedis tāq̄ʒ mare
vitreū silē crystallo: ⁊ i medio sedis ⁊ i circui
tu sedis q̄ttuor aialia plena ocul' an̄ ⁊ retro.
Et aial primū silē leoni ⁊ secūdū silē vitulo:
⁊ tertiū aial hn̄s facieʒ q̄si hoīs: ⁊ quartum
aial silē aqle volān. Et q̄ttuor aialia singu
la eoꝝ habebāt alas senas: ⁊ in circuitu ⁊ in

D

tus plena sūt oculis. Et requiē nō habebāt

Esa.6.

die ac nocte dicētia: ¶ Sanctus sanct⁹ sanctus
dn̄s de⁹ oīpotēs: q erat ⁊ q ē ⁊ q venturus ē
Et cū darēt illa aialia gliāʒ ⁊ honorē ⁊ bn̄di
ctionē sedēti sup thronū viuēti i secl'a secl'oꝝ
ꝓcidebāt vigintiq̄ttuor seniores an̄ sedētē in
throno ⁊ adorabāt viuētē in secula secl'oꝝ: ⁊
mittebāt coronas suas an̄ thronū dicētes:

Dignus es dñe de⁹ nr̄ accipe gloriā ⁊ honorē ⁊ virtutē: q₂ tu creasti oīa: ⁊ ꝑpter voluntatē tuā₂ erāt ⁊ creata sunt. V

A

Et vidi in dextera sedētis supra thronū librū scriptū intus ⁊ foris signatū sigillis septē. Et vidi angelū fortē ⁊ pdicantē voce magna. Quis ē dign⁹ aperire librū ⁊ soluē signacula ei⁹? Et nemo poterat neq₃ in celo neq₃ in terra neq₃ subtus terrā aperire librū: neq₃ respicē illu₃. Et ego flebā multū: qm̄ nemo dign⁹ inuētus ē aperi: librū: nec videre eū. Et vn⁹ de seniorib⁹ dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid apire libꝝ ⁊ soluē septē signacula ei⁹. Et vidi ⁊ ecce in medio throni ⁊ q̄ttuor aialiū ⁊ i medio seniorꝝ agnū stātē tāq₃ occisu₃ habentē cornua septē ⁊ oculos septē q sunt septē spūs dei missi i oēm terrā. Et venit ⁊ accepit de dextera sedētis in throno libru₃. ¶ Et cū aperuisset librū: quattuor animalia ⁊ vigintiquattuor seniores ecciderūt corā agno habentes singuli citharas ⁊ phialas aureas plenas odoramētoꝝ q̄ sunt orationes sanctoꝝ: ⁊ cantabāt canticū nouū dicentes: Dignus es dñe accipere libru₃ ⁊ aperire signacula eius ¶ quoniā occisus es ⁊ redemisti nos deo i sanguine tuo ex omni tribu ⁊ lingua ⁊ populo ⁊ natione: ⁊ fecisti nos deo nostro regnū ⁊ sacerdotes ⁊ regnabimus super terrā. Et vidi ⁊ audiui vocem angeloꝝ multoꝝ in circuitu throni ⁊ aialiū ⁊ senioꝝ: ¶ ⁊ erat numerus eoꝝ milia miliū dicentiū voce magna. Dignus est agn⁹ qui occisus est accipere virtutē ⁊ diuinitatē ⁊ sapientiā: ⁊ fortitudinē ⁊ honorē ⁊ gloriā ⁊ benedictionē. Et omnē creaturā q̄ in celo est ⁊ super terrā ⁊ sub terra: ⁊ que sunt in mari ⁊ que in eo: oēs audiui dicentes sedenti i throno ⁊ agno. Bñdictio ⁊ honor ⁊ glia ⁊ ptās i secl'a seculoꝝ. Et q̄ttuor aialia dicebāt amē. Et vigintiq̄ttuor seniores ceciderūt i facies suas: ⁊ adorauerūt viuētē i secl'a secl'oꝝ. VI

B

j.6.a.

C

j.7.d.

D

Job.15.
Daniel.7.
Zach.9.

A

Et vidi q᷑ aperuisset agn⁹ vnū de septē sigillis: ⁊ audiui vnu₃ de q̄ttuor aialibus dicēs tanq₃ vocē tonitrui. Ueni ⁊ vide. Et vidi: ⁊ ecce equus alb⁹ ⁊ qui sedebat sup illū habebat arcū: ⁊ data ē ei corona: ⁊ exiuit vincēs ut vinceret. Et cū aperuisset sigillū secūdū audiui secūdū animal dicēs: Ueni ⁊ vide. Et exiuit alius equus rufus: ⁊ q sedebat sup illū datū est ei ut sumeret pacē de terra: ⁊ ut inuicē se interficiāt: ⁊ datus ē ei gladi⁹ magn⁹. ¶ Et cū aperuisset sigillū tertiū audiui tertiū aial dicens: Ueni ⁊ vide. Et ecce equus niger: ⁊ q sedebat sup illū habebat staterā in manu sua. Et audiui tāq₃ vocē in medio q̄ttuor aialiū dicentiu₃:

j.5.b.

B

Bilibris tritici denario vno: ⁊ tres bilibres hordei denario vno: ⁊ vinū ⁊ oleū ne leseris. Et cū aperuisset sigillū q̄rtū audiui vocē q̄rti aialis dicētis. Ueni ⁊ vide. Et ecce equus pallidus: ⁊ q sedebat sup eū nomē illi mors ⁊ infern⁹ sequebat' eū. Et data ē illi ptās sup q̄ttuor ptes terre: ⁊ interficere gladio fame ⁊ morte ⁊ bestijs terre. Et cū aperuisset sigillū qntū: vidi subtus altare aīas interfectoru₃ ꝑpter verbū dei: ⁊ ꝑpter testimoniū qd̄ habebāt. Et clamabāt voce magna dicentes: ¶ Usq₃ q̄ dñe sanct⁹ ⁊ ver⁹ nō iudicas ⁊ nō vindicas sanguinē nr̄m de his q habitāt in terra: Et date sunt illis singule stole albe: ⁊ dictū ē illis ut requiescerēt adhuc tēpus modicū donec cōpleant' cōserui eoꝝ ⁊ fratres eoꝝ q interficiēdi sūt sicut ⁊ illi. Et vidi cum aperuisset sigillū sextū: ¶ ⁊ ecce tremor⁹ magn⁹ fact⁹ est. Et sol factus ē niger tanq₃ sacc⁹ cilicin⁹: ⁊ luna tota facta ē sicut sanguis: ⁊ stelle d̄ celo ceciderūt sup terrā: sicut ficus emittit grossos suos cū a vento magno mouet'. Et celū recessit sicut liber inuolutus ⁊ oīs mōs ⁊ insule de locis suis mote sunt. Et reges terre ⁊ pn̄cipes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes: ⁊ oīs seru⁹ ⁊ liber abscōderūt se i speluncis: ⁊ in petris mōtiū: ¶ ⁊ dicūt mōtib⁹ ⁊ petris cadite sup nos: ⁊ abscōdite nos a facie sedētis sup thronū ⁊ ab ira agni: qm̄ venit dies magn⁹ ire ipsoꝝ. Et qs poterit stare? VII

C

j.19.a.

Mt.27.f.

D

Post hec vidi quattuor angelos stātes super quattuor angulos terre tenētes quattuor ventos terre ne flarent sup terram: neq₃ super mare neq₃ in vllā arborē. Et vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis habentē signū dei viui: ⁊ clamauit voce magna q̄ttuor angelis qb⁹ datū ē nocere terre ⁊ mari dicēs: ¶ Nolite nocē terre ⁊ mari neq₃ arboribus quoadusq₃ signem⁹ seruos dei nr̄i in frontib⁹ eoꝝ. Et audiui nūerū signatoꝝ centū q̄dragintaq̄ttuor milia signati ex oi tribu filioꝝ isrl'. ¶ Ex tribu iuda .xij. milia signati. Ex tribu ruben .xij. milia signati. Ex tribu gad .xij. milia signati. Ex tribu aser .xij. millia signati. Ex tribu neptalim .xij. milia signati. Ex tribu manasse .xij. milia signati. Ex tribu symeon .xij. milia signati. Ex tribu leui .xij. milia signati. Ex tribu isachar .xij. milia signati. Ex tribu zabulon .xij. milia signati. Ex tribu ioseph .xij. milia signati. Ex tribu beniamin duodecim milia signati. Post hec vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex omnib⁹ gentib⁹ ⁊ tribubus ⁊ populis ⁊ linguis: stātes an̄ thronū ⁊ in cōspectu agni amicti stolis albis: ⁊ palme i māib⁹ eoꝝ. Et clamabāt voce magna dicētes: Sal⁹ deo nr̄o q sedet su

j.9.b.
Esa.2.
Luc.23.e.
Osee.10.

A

j.9.a.
Ezech.9.
Exo.10.

B

j.19.a.

per thronũ ⁊ agno. Et oẽs angeli stabãt i cir
cuitu throni ⁊ senioꝝ ⁊ q̃ttuor aialiũ: ⁊ ceci
derũt i ꝯspectu throni i facies suas: ⁊ adoraue
rũt deũ dicẽtes: Amẽ. Bñdictio ⁊ claritas ⁊
sapiẽ ⁊ grãꝝ actio: honor ⁊ virt⁹ ⁊ fortitudo
deo nr̃o i secula seculoꝝ: Amẽ. Et rñdit vn⁹
de seniorib⁹ ⁊ dixit mihi: Hi q amicti sũt sto
lis albis q sũt ⁊ vñ venerũt? Et dixi illi: Dñe
mi tu scis: ⁊ dixit mihi: Hi sũt q venerũt de
tribulatione magna: ⁊ lauerũt stolas suas:
⁊ dealbauerũt eas in sanguine agni ¶. Ideo
sũt añ thronũ dei ⁊ seruiẽt ei die ac nocte in
tẽplo ei⁹: ⁊ q sedet i throno habitabit super
ill'os. Nõ esuriẽt neqꝫ sitiẽt ampli⁹: neqꝫ ca
det sup illos sol neqꝫ vll⁹ estus: qm̃ agnus
q i medio throni ẽ reget illos: ⁊ deducet eos
a dvite fontes aq̃rũ: ⁊ absterget deus oẽm la
chrymã ab oculis eoꝝ.

s̃.5.c.
Esa.3[?]
Hiere.5.
j.21.a.

A

VIII

Et cũ aperuisset sigillũ septimũ: factũ
est silentiũ in celo q̃si media hora: ⁊
vidi septẽ angelos stãtes i cõspectu
dei: ⁊ date sunt illis septẽ tube. Et ali⁹ ange
lus venit ⁊ stetit añ altare hñs thuribulum
aureũ ⁊ data sũt illi incẽsa multa: ut daret de
orõnib⁹ scõꝝ oĩuꝫ sup altare aureũ qd̃ ẽ añ
thronũ dei. Et ascẽdit fum⁹ incẽsoꝝ de orõni
bus scõꝝ de manu angeli corã deo. Et acce
pit angel⁹ thuribulũ aureũ: ⁊ impleuit illud
de igne altaris: ⁊ misit in terrã: ⁊ facta sũt to
nitrua ⁊ voces ⁊ fulgura ⁊ terremotus ma
gnus: ⁊ septẽ angeli q habebãt septẽ tubas
ꝑparauerũt se ut tuba canerẽt. Et ꝑmus ãge
lus tuba cecinit. Et facta ẽ grãdo ⁊ ignis: mi
xta i sanguine: ⁊ missũ ẽ i terrã. Et tertia ps
terre cõbusta ẽ: ⁊ tertia ps arboꝝ cõcremata
est: ⁊ oẽ fenũ viride cõbustũ ẽ. Et secũd⁹ an
gelus tuba cecinit. ⁊ tãq̃ȝ mõs magn⁹ igne
ardẽs missus ẽ i mare. Et facta ẽ tertia pars
maris sanguis: ⁊ mortua ẽ tr̃ia ps creature
eoꝝ q̃ hẽbant aĩas i mari: ⁊ tertia ps nauiũ
interijt. Et terti⁹ angel⁹ tuba cecinit ⁊ cecidit
de celo stella magna ardẽs tãq̃ȝ facula. Et ce
cidit i tertiã ptẽ fluminũ ⁊ i fontes aq̃rum: ⁊
nomẽ stelle dr̃ absinthiũ. Et facta ẽ tertia ps
aq̃rũ i absinthiũ: ⁊ multi hoĩuꝫ mortui sũt d̃
aqs: q2 amare facte sũt. Et q̃rtus angel⁹ ceci
nit: ⁊ ꝑcussa ẽ tertia ps solis ⁊ tertia ps lune
⁊ tertia pars stellarũ: ita ut obscuraret̃ tertia
ps eoꝝ ⁊ diei nõ luceret ps tertia ⁊ noctis si
milr̃. Et vidi ⁊ audiui vocẽ vni⁹ aqle volan
tis ꝑ mediũ celi dicẽtis voce magna. Ue ve
ve habitãtib⁹ i terra de ceteris vocib⁹ trium
angeloꝝ q erãt tuba canituri.

B

C

D

IX

Et qnt⁹ angel⁹ tuba cecinit: ⁊ vidi stel
lã de celo cecidisse i terrã: ⁊ data ẽ ei
clauis putei abyssi. ¶ Et apuit puteũ
abyssi: ¶ ⁊ ascendit fum⁹ putei sicut fum⁹ for
nacis magne: ⁊ obscuratus ẽ sol ⁊ aer de fu
mo putei. Et de fumo putei exierũt locuste i
terrã: ⁊ data ẽ illis ptãs sicut hñt ptãtẽ scor
piones tre. ¶ Et ꝑceptũ ẽ illis ne lederẽt fenũ
tre: neqꝫ oẽ viride neqꝫ oẽm arborẽ: nisi tm̃
hoĩes q nõ hñt signũ dei i frõtib⁹ suis. Et da
tũ ẽ illis ne occiderẽt eos: sꝫ ut cruciarẽt mẽ
sib⁹ qnqꝫ. Et cruciat⁹ eoꝝ ut cruciat⁹ scorpij:
cũ ꝑcutit hoĩeꝫ. Et i dieb⁹ ill' q̃rẽt hoĩes mor
tẽ: ⁊ nõ inueniẽt eã: ⁊ desiderabũt mori ⁊ fugi
et mors ab eis. Et silitudines locustarũ silẽs
eqs paratis i pliũ: ⁊ sup capita earũ tãq̃ȝ co
rone silẽs auro: ⁊ facies earũ sicut facies ho
minũ. Et hẽbãt capillos sicut capillos mulie
rũ: ⁊ dẽtes eaꝝ sicut dentes leonũ erãt. Et ha
bebãt loricas sicut loricas ferreas ⁊ vox ala
rũ earũ sicut vox curruũ eq̃rũ multoꝝ currẽ
tiũ in bellũ. Et habebant caudas siles scor
pionũ: ⁊ aculei erãt i caudis eaꝝ: ⁊ ptãs eaꝝ
nocẽ hoĩb⁹ mẽsib⁹ qnqꝫ. Et habebãt sup se
regẽ angelũ abyssi cui nomẽ hebraice abad
don: grece aũt apollion: ⁊ latine hñs nomẽ
exterminãs. Ue vnũ abijt ⁊ ecce veniũt ad
huc duo ve p⁹ h. Et sext⁹ ãgel⁹ tuba cecinit: ⁊
audiui vocẽ vnã ex q̃ttuor cornibus altaris
aurei qd̃ ẽ añ oculos dei dicẽtẽ sexto ãgelo q
hẽbat tubã: Solue q̃ttuor ãgelos q alligati
sũt i flumie magno eufratẽ. Et soluti sũt q̃t
tuor ãgeli q parati erãt i horã ⁊ diẽ ⁊ mẽsem ⁊
annũ ut occiderẽt tertiã ptẽ hoĩuꝫ. Et nũer⁹
eq̃stris exercit⁹ vicies milies dena milia: ⁊
audiui nũeꝝ eoꝝ. Et ita vidi eq̃s i visiõe: ⁊ q
sedebãt sup eos: hẽbãt loricas igneas ⁊ hya
cinthinas ⁊ sulphureas: ⁊ capita eq̃rũ erãt
tãq̃ȝ capita leonũ: ⁊ de ore eoꝝ ꝑcedit ignis
⁊ fum⁹ ⁊ sulphur. Et ab his trib⁹ plagis oc
cisa est tertia pars hoĩuꝫ de igne ⁊ de fumo
⁊ sulphure q̃ ꝑcedebãt ex ore ipsoꝝ. Ptãs
eni eq̃rũ i ore eoꝝ ẽ: ⁊ i caudis eoꝝ. Nã cau
de eoꝝ silẽs serpẽtib⁹ habẽtes capita: ⁊ i his
nocent. Et ceteri hoĩes q nõ sunt occisi i his
plagis neqꝫ pñiam egerunt de operib⁹ ma
nuũ suarũ ut nõ adorarẽt demonia ⁊ simula
cra aurea ⁊ argẽtea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea
q̃ neqꝫ vidẽ pñt neqꝫ audire neqꝫ ãbulare:
⁊ nõ egerũt pñiaꝫ ab homicidijs suis: neqꝫ
a veneficijs suis: neqꝫ a fornicatione sua:
neqꝫ a furtis suis.

j.14.c.
⁊.19.a.

Exo.10.
Ezech.9.
s̃.7.a.

B

s̃.6.d.
Esa.2.
Osee.10.
Luc.23.e.
Sap.16.

C

D

X

Et vidi alium angelum fortẽ descen
dentem de celo amictũ nube ⁊ iris in
capite eius. Et facies eius erat ut sol
⁊ pedes eius tãq̃ȝ colũna ignis. Et habebat
in manu sua libellũ aptũ: ⁊ posuit pedẽ suũ
dextrũ supra mare: sinistrũ ãt sup trã: ⁊ clama
uit voce magna quẽadmodũ cũ leo rugit.

A

j.20.a.

Et cũ clamasset: locuta sunt septẽ tonitrua voces suas. Et cũ locuta fuissent septez tonitrua voces suas: ⁊ ego scripturus erã. Et audiui vocẽ de celo dicentẽ mihi. Signa q̃ locuta sunt septẽ tonitrua: ⁊ noli ea scribẽ. Et angelus quẽ vidi stantẽ supra mare ⁊ supra terrã leuauit manũ suã ad celũ: ¶ ⁊ iurauit per viuentẽ in secula seculoꝝ q creauit celũ ⁊ ea q̃ in eo sunt: ⁊ terrã ⁊ ea q̃ in ea sunt: ⁊ mare ⁊ ea que in eo sunt: qꝛ tẽpus nõ erit ampliꝰ sed in diebꝰ vocis septimi angeli: cũ ceperit tuba canere: cõsũmabiť mysteriũ dei: sicut euãgelizauit ꝑ seruos suos ꝓphetas. Et audiui vocẽ de celo iterũ loquentẽ mecũ ⁊ dicẽtẽ. Vade ⁊ accipe librũ apertũ de manu angeli stantis supra mare ⁊ sup terrã. Et abij ad angelum dicẽs ei ut daret mihi librũ: ⁊ dixit mihi: ¶ Accipe librũ ⁊ deuora illum: ⁊ faciet amaricari ventrẽ tuũ: sed in ore tuo erit dulce tãq̃z mel. Et accepi librũ de manu angeli ⁊ deuoraui illũ: ⁊ erat in ore meo tanq̃z mel dulce. Et cũ deuorassem eũ amaricatus est venter meꝰ. Et dixit mihi: Oportet te iterũ ꝓphetizare gentibus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ regibꝰ multis.

B

C

Daniel.12.

D

Ezech.3.

XI

A

Et datus est mihi calamꝰ similis virge ⁊ dictũ est mihi: Surge ⁊ metire templũ dei ⁊ altare: ⁊ adorantes in eo. Atriũ aũt qḋ est foris tẽpluũ eijce foras: ⁊ ne metiaris illud: qm̃ datũ ẽ gentibꝰ. Et ciuitatẽ sanctã calcabũt mẽsibꝰ q̃dragintaduobꝰ. Et dabo duobꝰ testibꝰ meis: ⁊ ꝓphetabunt diebꝰ mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sunt due oliue ⁊ duo candelabra in cõspectu dñi terre stantes. Et si quis voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eorum: ⁊ deuorabit inimicos eoꝝ: ⁊ si qs voluerit eos ledẽ: sic oportet eũ occidi. Hi hñt potestatẽ claudẽdi celũ ne pluat diebus ꝓphetie illoꝝ: ⁊ ptãtem habẽt sup aquas cõuertendi eas in sanguinẽ: ⁊ pcutere terrã oi plaga quotiens cũq̃z voluerint. ¶ Et cũ finierint testimoniũ suũ. Bestia q̃ ascẽdit de abysso faciet aduersus eos belluz ⁊ vincet illos: ⁊ occidet eos. Et corpa eoꝝ iacebũt i plateis ciuitatis magne. q̃ vocať spiritaliter sodoma ⁊ egyptus vbi ⁊ dñs eoꝝ crucifixꝰ est. Et videbũt de tribubꝰ ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ gentibꝰ corpora eoꝝ ꝑ tres dies ⁊ dimidiũ: ⁊ corpa eoꝝ non sinẽt poni i monumentis. Et inhabitantes terrã gaudebũt super illos ⁊ iocũdabunť: ⁊ munera mittẽt inucẽ: qm̃ hi duo ꝓphete cruciauerũt eos q habitabãt sup terrã. Et post dies tres ⁊ dimidiũ spũs vite a deo intrauit in eos. ¶ Et steterũt sup pedes suos ⁊ timor magnus cecidit sup eos q viderũt eos. Et audierũt vocẽ magnã de celo dicentem eis: Ascẽdite huc. Et ascẽderũt i celũ i nube: ⁊ viderũt illos inimici eoꝝ. Et i illa hora factus ẽ terremotus magnꝰ: ⁊ decima pars ciuitatis cecidit. Et occisa sunt in terremotu noia hoiuz septẽ milia: ⁊ reliq in timorẽ sũt missi: ⁊ dederũt gloriã deo celi. Ve secũdũ abijt: ⁊ ecce ve tertiũ veniet cito. Et septimꝰ angelus tuba cecinit: ⁊ facte sunt voces magne i celo dicẽtes: Factũ est regnũ huius mũdi dñi nostri ⁊ xp̄i eius: ⁊ regnabũt in secula seculorũ. Amẽ. Et vigintiq̃ttuor seniores q in cõspectu dei sedent in sedibꝰ suis ceciderũt i facies suas ⁊ adorauerũt deũ dicentes: Gras agimꝰ tibi dñe deꝰ noster oipotẽs q es ⁊ qui eras ⁊ q venturus es: qꝛ accepisti virtutem tuã magnã ⁊ regnasti. Et irate sunt gẽtes: ⁊ aduenit ira tua: ⁊ tẽpus mortuoꝝ iudicari: ⁊ reddere mercedẽ seruis tuis ꝓphetis ⁊ scis ⁊ timẽtibꝰ nomẽ tuũ pusillis ⁊ magnis: ⁊ exterminãdi eos q corruperũt terrã. Et apertuz est tẽpluũ dei in celo ⁊ visa est arca testamẽti eius in tẽplo eius. Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ terremotus ⁊ grando magna.

B

Daniel.7.

C

Ezech.37.

Act.1.b.
Luc.24.g.

D

XII

A

Et signũ magnũ appiruit i celo. Mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius: ⁊ in capite eiꝰ corona stellaruz duodeci. Et in vtero habẽs ⁊ clamabat pturiens ⁊ cruciať ut pariat. Et visum ẽ aliud signũ in celo. Et ecce draco magnus rufus habẽs capita septẽ ⁊ cornua decẽ: ⁊ in capitibꝰ suis septẽ diademata: ⁊ cauda eiꝰ trahebat tertiã partẽ stellarũ celi: ⁊ misit eas in terrã. Et draco stetit ante mulierẽ q̃ erat paritura: ut cũ peperisset filiũ eius deuoraret. Et peperit filiũ masculũ q recturus erat oẽs gentes in virga ferrea. Et raptus ẽ filiꝰ eiꝰ ad deũ ⁊ ad thronũ eiꝰ: ⁊ mulier fugit in solitudinẽ vbi habebat locũ paratũ a deo: ut ibi pascat eã diebꝰ mille ducentis sexaginta. Et factuz est preliũ magnũ in celo. Michael ⁊ angeli eiꝰ pliabanť cũ dracone: ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli eiꝰ: ⁊ nõ valuerũt: neq̃z locus inuẽtus ẽ eoꝝ ampliꝰ i celo. Et ꝓiectus ẽ draco ille magnꝰ: serpẽs antiquus q vocať diabolus ⁊ sathanas. q seducit vniuersuz orbem ⁊ ꝓiectus est in terrã: ⁊ angeli eiꝰ cũ illo missi sunt. Et audiui vocẽ magnã in celo dicentẽ. Nunc facta est salus ⁊ virtus ⁊ regnũ dei nr̃i ⁊ ptãs xp̄i eius qꝛ ꝓiectus est accusator fratrũ nostroꝝ: q accusabat illos añ ꝯspectũ dei nostri die ac nocte ⁊ ipsi vicerũt eũ ꝓpter sanguinẽ agni: ⁊ ꝓpter verbũ testimonij sui ⁊ nõ dilexerunt aias suas vsq̃z ad mortem. Propterea letamini celi ⁊ q habitatis i eis Ve terre ⁊ mari: qꝛ descẽdit diabolꝰ ad vos

B

C

hñs irã magnã sciẽs q modicũ tẽp⁹ hʒ. Et postq̃ȝ vidit draco q pıectus ẽẽt i terrã pse cut⁹ ẽ mulierẽ q̃ pepit masculũ. Et date sunt mulieri ale due agle magne ut volaret i desertũ i locũ suũ vbi alit̃ p tẽp⁹ ⁊ tpa ⁊ dimidiũ tpis a facie serpentis. Et misit serpẽs ex ore suo post mulierẽ aquã tãq̃ȝ flumẽ ut eã faceret trahi a flumine. Et adiuuit terra mulierẽ: ⁊ apuit terra os suũ: ⁊ absorbuit flumẽ qd̃ misit draco de ore suo. Et iratus ẽ draco i mulierẽ: ⁊ abijt facẽ pliũ cũ reliqs de semine ei⁹ q custodiũt mãdata dei: ⁊ hñt testimoniũ iesu xpi. Et stetit sup arenã maris. XIII

A

Et vidi de mari bestiã ascẽdẽtẽ hñtẽ capita septẽ ⁊ cornua decẽ: ⁊ sup cornua ei⁹ decẽ diademata: ⁊ sup capita ei⁹ noia blasphemie. Et bestia quã vidi silis erat pardo ⁊ pedes ei⁹ sicut pedes vrsi: ⁊ os ei⁹ sicut os leonis: ⁊ dedit illi draco virtutẽ suã ⁊ ptãtẽ magnã. Et vidi vnũ de capitib⁹ suis q̃si occisũ i mortẽ: ⁊ plaga mortis eius curata ẽ. Et ãmirata ẽ vniuersa terra post bestiã. Et adorauerũt draconẽ q dedit ptãtem bestie: ⁊ adorauerũt bestiã dicẽtes: Quis similis bestie: ⁊ qs poterit pugnare cũ ea: Et datũ ẽ ei os loquẽs magna ⁊ blasphemias ⁊ data ẽ ei ptãs facẽ mẽses q̃draginta duos

B

Et apuit os suũ in blasphemias ad deũ blasphemare nomẽ ei⁹ ⁊ tabernaculũ ei⁹: ⁊ eos q i celo hitãt. Et ẽ datũ illi bellũ facẽ cũ sanctis: ⁊ vincere eos. Et data ẽ illi ptãs i oẽm tribũ ⁊ pplm ⁊ linguã ⁊ gentẽ: ⁊ adorauerũt eã oẽs q ĩhabitãt terrã ¶ quoꝝ nõ sũt scripta noia i libro vite agni q occisus ẽ ab origine mũdi. Si qs hʒ aurẽ audiat. Qui i captiuitatẽ duxerit: i captiuitatẽ vadet: ¶ q i gladio occiderit oȝ eũ gladio occidi. Hic ẽ patiẽtia ⁊ fides scõꝝ. Et vidi aliã bestiã ascẽdentẽ de terra ⁊ hẽbat cornua duo silia agni. Et loq̃baẗ sicut draco. Et ptãtẽ prioris bestie oẽm faciebat i ↄspectu ei⁹: ⁊ fecit terrã ⁊ habitãtes in ea adorare bestiã primã: cui⁹ curata ẽ plaga mortis. Et fecit signa magna ut etiã ignẽ faceret de celo descẽdere i terrã i cõspectu hominũ. Et seduxit habitãtes in terra ppter signa q̃ data sunt illi facere i ↄspectu bestie dicẽs habitantib⁹ i terra ut faciãt imaginẽ bestie q̃ hʒ plagã gladij ⁊ vixit. Et datũ est illi ut daret spiñ imagini bestie: ⁊ ut loquaẗ imago bestie: ⁊ faciet ut qcũq̃ȝ non adorauerit imaginẽ bestie occidaẗ. Et faciet oẽs pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ paupes ⁊ liberos ⁊ seruos hẽe characterẽ i dextera manu aut i frõtib⁹ suis: ⁊ ne qs possit emẽ aut vendẽ: nisi q habeat characterem: aut nomẽ bestie: aut numeꝝ nois ei⁹. Hic sapia ẽ. Qui hʒ intellectũ cõputet numerũ bestie. Nũer⁹ eñi hois ẽ ⁊ numerus ei⁹ sexcẽti sexagintasex. XIIII

i.20.d.
Phil.4.d.
C
Mt.26.e.
Gn.9.
D

A

Et vidi: ⁊ ecce agn⁹ stabat supra mõtẽ sion: ⁊ cũ eo cẽtũ q̃dragintaqttuor milia hñtes nomẽ ei⁹ ⁊ nomẽ patris ei⁹ scriptũ i frõtib⁹ suis. Et audiui vocẽ de celo tãq̃ȝ vocẽ aq̃rũ multarũ ⁊ tãq̃ȝ vocem tonitrui magni: ⁊ vocem quã audiui sicut citharedoꝝ citharizãtiũ i citharis suis. Et cãtabãt q̃si canticũ nouũ añ sedẽ ⁊ añ q̃ttuor aialia ⁊ seniores: ⁊ nemo poterat dicẽ cãticũ nisi illa centũ q̃dragintaqttuor milia q ẽpti sũt de terra. Hi sũt q cũ mulierib⁹ nõ sũt coinq̃nati: virgines eñi sũt. Hi sequunẗ agnũ q̊cũq̃ȝ ierit. Hi empti sũt ex oib⁹ p̃mitie deo ⁊ agno: ⁊ i ore coꝝ nõ ẽ inuentũ mẽdaciũ Sine macula eñi sũt añ thronũ dei. Et vidi alteꝝ angelum volãtẽ p mediũ celũ habentẽ euãgeliũ eternũ ut euãgelizaret sedẽtib⁹

B

sup terrã ⁊ sup oẽm gẽtẽ ⁊ tribũ ⁊ linguã ⁊ populũ: dicẽs magna voce. ¶ Timete dñm: ⁊ date illi honorẽ: q̃ venit hora iudicij ei⁹: ⁊ adorate eũ: ¶ q fecit celũ ⁊ terrã: mare ⁊ fontes aquarũ. Et alius angelus secutus est dicẽs: ¶ Cecidit cecidit babylon illa magna: q̃ a vino ire fornicationis sue potauit oẽs gentes. Et terti⁹ angel⁹ secut⁹ ẽ illos: dicẽs voce magna. Si qs adorauerit bestiã ⁊ imaginẽ ei⁹: ⁊ acceperit characterẽ i frõte sua aut in manu sua: ⁊ hic bibet de vino ire dei qd̃ mixtũ ẽ mero i calice ire ipsi⁹. Et cruciabiẗ igne ⁊ sulphure in ↄspectu angeloꝝ scõꝝ: ⁊ añ ↄspectũ agni. ¶ Et fum⁹ tormẽtoꝝ coꝝ ascẽdet in secula seculoꝝ. Nec hñt requiẽ die ac nocte q adorauerẽt bestiã ⁊ imaginẽ ei⁹: ⁊ si qs acceperit characterẽ nois ei⁹. Hic patiẽtia scõꝝ ẽ q custodiũt mãdata dei ⁊ fidẽ iesu. Et audiui vocẽ de celo dicẽtẽ mihi: Scribe. Beati mortui q i dño moriunẗ. Amodo iã dicit spiritus ut reqescãt a laborib⁹ suis. Opa eñi illorũ sequunẗ illos. Et vidi ⁊ ecce nubẽ cãdidã ⁊ sup nubẽ sedẽtẽ silẽm filio hois hñtẽ in capite suo coronã aureã ⁊ i manu sua falcẽ acutã. Et ali⁹ angel⁹ exiuit de tẽplo: clamãs voce magna ad sedẽtẽ sup nubẽ. Mitte falcẽ tuã ⁊ mete: q̃ venit hora ut metaẗ: q̃m aruit messis terre. Et misit q sedebat sup nubẽ falcẽ suã i terra: ⁊ messuit eã. Et ali⁹ angel⁹ exiuit de tẽplo qd̃ ẽ i celo hñs ⁊ ipse falcẽ acutã Et ali⁹ angel⁹ exiuit de altari q hẽbat ptãtẽ supra ignẽ: ⁊ clamauit voce magna ad eũ q hẽbat falcẽ acutã dicẽs: Mitte falcẽ tuã acutã: ⁊ vindemia botros vinee terre: q̃m mature sunt vue ei⁹. Et misit angelus falcẽ suam acutã i terrã: ⁊ vindemiauit vineã terre: ⁊ misit i lacũ ire dei magnũ. Et calcatus ẽ lacus

Ps.33.c.
Ps.145.a.
Act.14.c.
i.18.a.
Hiere.51.
Esa.21.
C
5.9.a.
2.i.19.a.
D

exˀ ciuitatē: ⁊ exiuit sanguis de lacu vsqꝫ ad frenos equoꝝ ꝑ stadia mille sexcēta.

XV

A

Et vidi aliud signū in celo magnū ⁊ mirabile: angelos septē habētes plagas septē nouissimas: qm̄ i illis cōsūmata ē ira dei. Et vidi tāqꝫ mare vitreū mixtū igne: ⁊ eos q vicerūt bestiā ⁊ imaginē eiꝰ: ⁊ numerū nois eiꝰ stātes supra mare vitreū hn̄tes cytharas dei: ⁊ cantātes canticū moysi serui dei: ⁊ canticū agni dicētes:

B

Magna ⁊ mirabilia sūt opa tua dn̄e deꝰ oipotēs iuste ⁊ vere sūt vie tue dn̄e rex secloꝝ. Quis nō timebit te dn̄e. ⁊ magnificabit nomē tuū Quia solus piꝰ es: qm̄ oēs gētes venīet ⁊ adorabūt i cōspectu tuo: qm̄ iudicia tua manifesta sūt.

C

Et post hec vidi: ⁊ ecce apertū est téplū tabernaculi testimonij i celo. Et exierūt septē angeli hn̄tes septē plagas de tēplo: vestiti lapide mūdo ⁊ candido: ⁊ ꝑcincti circa pectora zonis aureis. Et vnū de q̄tuor aialibus dedit septē angelis septē phialas aureas plenas iracūdie dei viuētis i secula seculoꝝ. Et impletū ē tēplū dei fumo a maiestate dei ⁊ de virtute eiꝰ: ⁊ nemo poterat introire in tēplū: donec ↄsūmarent septē plage septē angeloꝝ.

XVI

A

Et audiui vocē magnā de tēplo dicētē septē angelis. Ite ⁊ effundite septē phialas ire dei in terrā. Et abijt pꝛimꝰ angelus ⁊ effudit phialā suā i terrā: ⁊ factū ē vulnꝰ seuū ⁊ pessimū i hoies q hēbāt characterē bestie: ⁊ i eos q adorauerūt bestiam ⁊ imaginē eiꝰ. Et secūdus angelꝰ effudit phialā suā i mare: ⁊ factꝰ ē sanguis tāqꝫ mortui: ⁊ ois aia viuēs mortua ē i mari. Et tertius effudit phialā suā sup flumina ⁊ sup fontes aq̄rū: ⁊ factus ē sanguis.

B

Et audiui angelū aquarū dicētē: Justus es dn̄e q es ⁊ q eras sctūs: q hec iudicasti: q2 sanguinē scōꝝ ⁊ ꝓphetarū effuderūt: ⁊ sanguinē eis dedisti bibere Digni eni sūt. Et audiui alterū dicentē: Etiā dn̄e deꝰ oipotēs: vera ⁊ iusta iudicia tua. Et q̄rtus angelꝰ effudit phialā suā i solē ⁊ datū ē illi estu affligē hoies ⁊ igni. Et estuauerūt hoies estu magno: ⁊ blasphemauerūt nomē dei habētis ptātē sup has plagas: neqꝫ egerūt pniāz ut darēt illi gloriā. Et q̄ntus angelus effudit phialā suā sup sedē bestie: ⁊ factū ē regnū eiꝰ tenebrosuꝫ: ⁊ cōmāducauerunt linguas suas ꝑ dolore: ⁊ blasphemauerunt deū celi ꝑ doloribꝰ ⁊ vulneribꝰ suis: ⁊ nō egerūt pniāz ex opibꝰ suis.

C

Et sextus angelꝰ effudit phialā suā i flumē illud magnū eufratē: ⁊ siccauit aquā eiꝰ: ut ꝑpararet via regibus ab ortu solis. Et vidi de ore draconis ⁊ d ore bestie ⁊ de ore pseudo ꝓphete exire spiritus tres imūdos in modū ranarū. Sunt eni spūs demonioꝝ facientes signa: ⁊ procedūt ad reges totiꝰ terre cōgregare illos in ꝑlium ad diē magnū oipotentis dei.

D

¶ Ecce venio sicut fur. ¶ Beatus q vigilat ⁊ custodit vestimenta sua ne nudus ambulet ⁊ videāt turpitudinē eiꝰ. Et congregabit illos in locū q vocat hebraice hermagedon. Et septimꝰ angelus effudit phialā suā in aerē: ⁊ exiuit vox magna de tēplo a throno dicēs: Factū est. Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua ⁊ terremotus factus ē magnus qualis nūq̄ꝫ fuit ex quo hoies fuerūt sup terrā talis terremotus sic magnꝰ. Et facta est ciuitas magna in tres partes ⁊ ciuitates gentiū ceciderunt. Et babylon magna venit in memoriā ante deū: dare illi calicē vini indignationis ire eius. Et ois insula fugit: ⁊ montes non sunt inuenti. Et grando magna sicut talentū descēdit de celo in hoies: ⁊ blasphemauerūt hoies deū ꝓpter plagā grandinis: qm̄ magna facta ē vehementer.

5.3.a. 1.Thessa.5.a 2.Pe.3.c. Mt.24.g Luc.12.e. 2.Cor.5.a

XVII

A

Et venit vnꝰ de septem angelis q habebāt septē phialas: ⁊ locutus ē mecum dicēs: Ueni ⁊ ostēdā tibi dānationē meretricis magne q̄ sedet sup aquas multas cū qua fornicati sunt reges terre: ⁊ inebriati sunt q inhabitant terrā de vino ꝓstitutiōis eiꝰ. Et abstulit me i spū in desertū

B

Et vidi mulierē sedentē sup bestiā coccineā plenā noibꝰ blasphemie hn̄tē capita septē ⁊ cornua decē Et mulier erat circūdata purpura ⁊ coccino ⁊ inaurata auro ⁊ lapide ꝑcioso ⁊ margaritis: habēs poculū aureū i manu sua plenū abominatione ⁊ imūdicia fornicationis eiꝰ. Et in fronte eius nomen scriptuꝫ mysteriū babylon magna: mater fornicationū ⁊ abominationū terre. Et vidi mulierēꝫ ebriam de sanguine sanctoꝝ: ⁊ de sanguine martyrū iesu. Et miratus sum cū viderem illaꝫ ammiratione magna. Et dixit mihi angelus: Quare miraris? Ego dicā tibi sacramētū mulieris ⁊ bestie q̄ portat eā: q̄ habet capita septē ⁊ cornua decē.

C

Bestia quam vidisti fuit: ⁊ nō est: ⁊ ascēsura ē de abysso: ⁊ in interitū ibit: ⁊ mirabunt inhabitantes terrā quoꝝ nō sunt scripta nomina in libro vite a cōstitutione mundi videntes bestiā que erat: ⁊ nō est. Et hic ē sensus: q habet sapiam Septē capita septēꝫ montes sunt: super q̄s mulier sedet: ⁊ reges septē sunt. Quinqꝫ ceciderūt: vnꝰ ē: ⁊ aliꝰ nōdū venit. Et cū venerit oportet illū breue tēpꝰ manere. Et bestia q̄ erat ⁊ nō ē ⁊ ipsa octaua ē: ⁊ de septem est: Et i interitū vadet. Et decē cornua q̄ vidisti: decē reges sūt q regnū nōdū acceperūt: sed

B
ptātē tāq͠3 reges vna hora accipiēt post be
stiā. Hi vnū cōsiliū hñt: ⁊ virtutē ⁊ ptātem
suā bestie tradēt. Hi cū agno pugnabunt: ⁊
agn⁹ vincet illos: ¶ qm̄ dñs dñoꝝ est: ⁊ rex
regū ⁊ qui cū illo sūt vocati ⁊ electi ⁊ fideles
Et dixit mihi: Aq̄s q̄s vidisti vbi meretrix
sedet ppli sūt ⁊ gētes ⁊ lingue: ⁊ decē cornua
q̄ vidisti in bestia hi odiēt fornicariā ⁊ deso
latā faciēt illā ⁊ nudā: ⁊ carnes ei⁹ māduca
būt: ⁊ ipsā3 igni cōcremabūt. De⁹ eni dedit
i corda eoꝝ ut faciāt qđ placitū ē illi ut dent
regnū suū bestie donec cōsūment̄ v͛rba dei
Et mulier quā vidisti ē ciuitas magna que
habet regnū sup̱ reges terre. XVIII

j.19.c.
1.Timo.6.d.

A
ET post hec vidi aliū angelū descēdē
tē de celo: habētē ptātē magnā: ⁊ ter
ra illuminata ē a gloria ei⁹. Et excla
mauit in fortitudine dicēs: ¶ Cecidit cecidit
babylō magna ⁊ facta ē hītatio demonioꝝ ⁊
custodia ois spūs imūdi: ⁊ custodia ois vo
lucris imūde ⁊ odibilis: q2 de vino ire forni
cationis ei⁹ biberūt oēs gētes. Et reges ter
re cū illa fornicati sūt: ⁊ mercatores terre de
virtute delitiarū ei⁹ diuites facti sunt. Et au
diui aliā vocē de celo dicētē: Exite de illa po
pulus me⁹: ⁊ ne participes sitis delictoꝝ ei⁹
⁊ de plagis ei⁹ nō accipiatis. Qm̄ puenerūt
pctā ei⁹ vsq͠3 ad celū: ⁊ recordatus ē dñs in
iquitatū ei⁹. Reddite illi sicut ⁊ ipsa reddi
dit vobis: ⁊ duplicate duplicia ſm opa eius
In poculo q̊ miscuit vob: miscite illi duplū.
¶ Quātū glorificauit se ⁊ in delitijs fuit: tm̄
date illi tormētū ⁊ luctū: q2 i corde suo dicit:
¶ Sedeo regina ⁊ vidua nō su3: ⁊ luctū non
videbo. Ideo in vna die veniēt plage eius:
mors ⁊ luctus ⁊ fames: ⁊ igne cōburet̄: q2
fortis est de⁹ q iudicabit illam. Et flebūt ⁊
plāgent se sup̱ illā reges terre q cū illa forni
cati sūt: ⁊ in delitijs vixerunt cū viderint fu
mū incēdij ei⁹: lōge stātes ꝓpter timorē tor
mētoꝝ ei⁹ dicētes. ¶ Ue ve ciuitas illa ma
gna babylon: ciuitas illa fortis: qm̄ vna ho
ra venit iudiciū tuū. Et negociatores terre
flebūt ⁊ lugebūt sup̱ illā: qm̄ merces eoꝝ ne
mo emet ampli⁹: merces auri ⁊ argenti ⁊ la
pidis p̄ciosi ⁊ margarite ⁊ byssi ⁊ purpure ⁊
serici ⁊ cocci ⁊ oē lignū thinū: ⁊ oia vasa ebo
ris ⁊ oia vasa de lapide p̄cioso ⁊ eramento ⁊
ferro ⁊ marmore. Et cynamomū ⁊ amomu3
⁊ odoramētoꝝ ⁊ vnguēti ⁊ thuris ⁊ vini ⁊ olei
⁊ simile ⁊ tritici ⁊ iumentoꝝ ⁊ ouiū ⁊ equoꝝ
⁊ rhedarū ⁊ mācipioꝝ ⁊ aiarū hoīu3. Et po
ma desiderij aie tue discesserūt a te: ⁊ oia pin
guia ⁊ p̄clara perierūt a te: ⁊ ampli⁹ illa iam
nō inueniēt mercatores hoīu3. Qui diuites
facti sūt ab ea: longe stabūt ꝓpt̄ timorē tor
mentoꝝ ei⁹: flentes ac lugentes ⁊ dicentes:
¶ Ue ve ciuitas illa magna q̄ amicta erat
bysso ⁊ purpura ⁊ cocco ⁊ deaurata ē auro ⁊
lapide p̄cioso ⁊ margaritis: qm̄ vna hora
destitute sunt tāte diuitie: ⁊ ois gubernator
⁊ oēs qui i lacū nauigāt ⁊ naute ⁊ qui i ma
ri operant̄ longe steterūt: ⁊ clamauerunt vi
dentes locū incēdij ei⁹ dicētes: Que similis
ciuitati huic magne? Et miserūt puluerē sup̱
capita sua: ⁊ clamauerūt flentes ⁊ lugentes
dicētes: Ue ve ciuitas illa magna: in qua di
uites facti sunt oēs q habebāt naues i mari
de p̄cijs ei⁹: qm̄ vna hora desolata ē. Exulta
sup̱ ea3 celū ⁊ sancti apli ⁊ ꝓphete: qm̄ iudi
cauit de⁹ iudiciū vrm̄ de illa. Et sustulit vn⁹
angel⁹ fortis lapidē quasi molarē magnū ⁊
misit i mare dicēs: ¶ Hoc impetu mittet̄ ba
bylon ciuitas illa magna: ⁊ vltra iā nō inue
niet̄. Et vox citharedoꝝ ⁊ musicoꝝ ⁊ tibia
canentiū ⁊ tuba nō audiet̄ in te amplius: ⁊
ois artifex ois͠q3 ars non inuenier̄ in te am
pli⁹ ⁊ vox mole non audiet̄ in te ampli⁹. Et
lux lucerne nō lucebit i te ampli⁹: ⁊ vox spō
si ⁊ sponse nō audiet̄ adhuc in te: q2 merca
tores tui erāt p̄ncipes terre: q2 in veneficijs
tuis errauerūt oēs gētes. Et in ea sanguis ꝓ
phetarū ⁊ scōꝝ inuētus ē: ⁊ oīu3 q interfecti
sunt in terra. XIX

Hiere.51.
B
Hiere.51.

A
POst hec audiui q̄si vocē magnā tu
barū multarū in celo dicentiū all'a.
Laus ⁊ gloria ⁊ virtus deo nr̄o est:
q2 vera ⁊ iusta iudicia sūt ei⁹: q iudicauit de
meretrice magna: ¶ q̄ corrupit terrā in ꝓsti
tutione sua: ⁊ vindicauit sanguinē seruoru3
suoꝝ de manib⁹ ei⁹. Et iterum dixerūt all'a.
¶ Et fumus eius ascendit in secula seculorū.
Et ceciderūt seniores vigintiquattuor ⁊ quat
tuor animalia: ⁊ adorauērūt deū sedentē su
per thronū: dicentes amen alleluia. Et vox
de throno exiuit dicēs: Laudē dicite deo no
stro omnes sancti eius: ⁊ qui timetis deum
pusilli ⁊ magni. Et audiui quasi voce3 tube
magne ⁊ sicut vocem aquarū multarū ⁊ si
cut vocem tonitruoꝝ magnoru3 dicentium
alleluia: quoniā regnauit dñs deus noster
omnipotens. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊
demus gloriā ei: quia venerūt nuptie agni
⁊ vxor eius p̄parauit se. Et datum est illi ut
cooperiat se byssino splendenti ⁊ candido.
Byssinū enim iustificationes sunt sanctoꝝ
Et dixit mihi: Scribe: ¶ beati q ad cenā nu
ptiaru3 agni vocati sunt. Et dixit mihi: Hec
verba dei vera sunt. Et cecidi ad pedes ei⁹
ut adorarem eum. Et dixit mihi: ¶ Uide ne
feceris. Conseruus tuus sum: ⁊ fratrū tuo
rum habentiū testimoniū iesu. Deū adora.

s.14.b.
Hiere.51.
Esa.21.
B
Deut.25.
Esa.47.
Hiere.51.
C
s.6.c.
s.9.a.⁊14.c
B
Mt.22.a.
Luc.14.b
j.22.b.

C Testimoniū eni iesu est spūs ꝓphetie. Et vi
di celū apertū: ⁊ ecce equus alb⁹: ⁊ qui sede
bat sup eū vocabat fidelis ⁊ verax: ⁊ cū iusti
ciā iudicat ⁊ pugnat: ¶ Oculi aūt ei⁹ sicut flā (s. 1. c. ⁊ 2. c.)
ma ignis: ⁊ in capite ei⁹ diademata multa:
habēs nomē scriptū qđ nemo nouit nisi ipse
¶ Et vestitus erat veste aspersā sanguine: ⁊ (Esa. 63.)
vocabat nomē ei⁹ verbū dei. Et exercit⁹ qui
sunt i celo sequebant eū in equis albis: ve
stiti byssino albo ⁊ mūdo: ¶ ⁊ de ore ei⁹ ꝓce (s. 1. d.)
dit gladi⁹ ex vtraqꝫ pte acutus: ut in ipso p
cutiat gētes. ¶ Et ipse reget eas in virga fer (Ps. 2.)
rea: ⁊ calcat torcular vini furoris ire dei oī
potētia: ⁊ habet i vestimēto ⁊ in femore suo
scriptū. ¶ Rex regū ⁊ dñs dñantiū. Et vidi (1. Timo. 6. d)
D vnū angelū stantē in sole: ⁊ clamauit voce
magna dicēs oīb⁹ auibus q volabāt p me
diū celi. Venite ⁊ cōgregamini ad cenā ma
gnā ut māducetis carnes regū ⁊ carnes tri
bunoꝝ ⁊ carnes fortiū ⁊ carnes equoꝝ ⁊ se
dentiū i ipsis: ⁊ carnes oīuz liberoꝝ ⁊ seruo
rū ⁊ pusilloꝝ ⁊ magnoꝝ. Et vidi bestiaz ⁊ re
ges terre ⁊ exercit⁹ eoꝝ congregatos ad fa
ciēdū pliū cū illo q sedebat in equo: ⁊ cū ex
ercitu eius. Et apprehēsa est bestia ⁊ cum ea
pseudo ꝓpheta: ⁊ q fecit signa corā ipso qui
bus seduxit eos q acceperūt characterē be
stie: ⁊ q adorauerūt imaginē ei⁹. Viui missi
sunt hi duo i stagnū ignis ardētis ⁊ sulphu
ris: ⁊ ceteri occisi sunt in gladio sedētis sup
equū q ꝓcedit de ore ipsi⁹: ⁊ oēs aues satu
rate sunt carnib⁹ eoꝝ. XX

A Et vidi angelū descendentē de celo
habētē clauē abyssi ⁊ catenā magnā
in manu sua. Et apphēdit draconē:
serpentē antiquū q est diabol⁹ ⁊ sathanas: ⁊
ligauit eū p annos mille: ⁊ misit eū i abyssū
⁊ clausit ⁊ signauit sup illū ut nō seducat am
pli⁹ gētes: donec cōsumenť mille anni: ⁊ p⁹
hoc oportet illū solui modico tpe. Et vidi se
des: ⁊ sederūt sup eas: ⁊ iudiciū datū ē illis
B Et aīas decollatoꝝ ꝓpter testimoniū iesu ⁊
ꝓpter verbū dei: ⁊ q nō adorauerūt bestiā
neqꝫ imaginē ei⁹: nec acceperūt characterē
ei⁹ in frontibus aut in manib⁹ suis: ⁊ vixerūt
⁊ regnauerūt cū xpo mille ānis. Ceteri mor
tuoꝝ nō vixerūt donec cōsumenť mille anni
Hec ē resurrectio pma. Beatus ⁊ sanctus:
q habet partē in resurrectiōe prima. In his
secūda mors nō habet ptātem: sꝫ erūt sacer
dotes dei ⁊ xpi: ⁊ regnabūt cū illo mille an
C nis. Et cū cōsumati fuerint mille anni: solue
tur sathanas de carcere suo ⁊ exibit: ⁊ sedu
cet gētes q sunt super quattuor angulos ter
re gog ⁊ magog: ⁊ cōgregabit eos in pliuz
quoꝝ numer⁹ est sicut arena maris. Et ascē
derūt sup latitudinē terre: ⁊ circuierūt castra
sanctoꝝ ⁊ ciuitatē dilectā. Et descēdit ignis
a deo de celo: ⁊ deuorauit eos: ⁊ diabolus q
seducebat eos missus ē in stagnū ignis ⁊ sul
phuris vbi ⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓphete crucia
būť die ac nocte i secula seculoꝝ. Et vidi thro
nū magnū candidū ⁊ sedentē sup eū a cui⁹
cōspectu fugit terra ⁊ celū: ⁊ locus non est in
uentus ab eis. Et vidi mortuos magnos ⁊ (D)
pusillos stantes in conspectu throni: ⁊ libri
aperti sunt: ⁊ ali⁹ liber apertus est q est vite
⁊ iudicati sunt mortui ex his q̄ scripta erant
in libris sm opa ipsoꝝ. Et dedit mare mor
tuos q i eo erāt: ⁊ mors ⁊ infernus dederūt
mortuos suos q in ipsis erāt ⁊ iudicatū est
de singulis sm opa ipsoꝝ. Et infern⁹ ⁊ mors
missi sūt i stagnū ignis. Hec ē mors secūda
¶ Et qui nō inuētus ē in libro vite scriptus: (s. 13. b.)
missus ē in stagnū ignis. XXI

A Et vidi celum nouum ⁊ terrā nouam
¶ Primū eni celū ⁊ pma terra abijt (Esa. 65. ⁊ 66)
⁊ mare iā nō est. Et ego iohānes vi (2. Pe. 3. c.)
di sanctā ciuitatē hierl'm nouā descēdentem
de celo: a deo paratā: sicut sponsaz ornatam
viro suo. Et audiui vocē magnā de throno
dicentē: Ecce tabernaculū dei cū hoībus: ⁊
habitabit cū eis. Et ipsi populus ei⁹ erūt: ⁊
ipse de⁹ cū eis: erit eoꝝ deus. ¶ Et absterget (s. 7. d.)
de⁹ omnē lachrymā ab oculis eoꝝ: ⁊ mors (Esa. 25.)
vltra nō erit neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ (Hiere. 31.)
dolor erit vltra: q̄ pma abierūt. Et dixit q se
debat i throno. ¶ Ecce noua facio oīa. Et di (Esa. 43.)
xit mihi. Scribe: qꝛ hec vba fidelissima sūt (2. Cor. 5. d)
⁊ vera. Et dixit mihi. Factū est: Ego sum al
pha ⁊ o: initiū ⁊ finis. Ego sitienti dabo de (B)
fonte aque viue gratis. Qui vicerit: possi de
bit hec. ¶ Et ero illi deus ⁊ ille erit mihi fili⁹ (Esa. 43.)
Timidis aūt ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ ho (Heb. 8. d.)
micidis ⁊ fornicatorib⁹ ⁊ veneficis ⁊ idola
tris ⁊ oīb⁹ mēdacibus: pars illoꝝ erit in sta
gno ardenti igne ⁊ sulphure: qđ est mors se
cūda. Et venit vn⁹ de septē angelis habenti
bus phialas plenas septē plagis nouissimis
⁊ locutus ē mecū dicens: Veni ⁊ ostendā ti
bi spōsaz vxorē agni. Et sustulit me i spiritu
in montē magnū ⁊ altū: ⁊ ostendit mihi ciui
tatē sanctā hierusalē descēdētē de celo habē
tē claritatē dei. Et lumē ei⁹ silē lapidi pcioso
tāqꝫ lapidi iaspidis: sicut cristallū. Et habe
bat murū magnū ⁊ altū habētē portas duo
decim: ⁊ in portis angulos duodecim: ⁊ no
mina inscripta q̄ sūt noīa duodecim tribuū
filioꝝ isrl'. Ab oriēte porte tres: ⁊ ab aqlone (C)
porte tres: ⁊ ab austro porte tres: ⁊ ab occa
su porte tres. Et mur⁹ ciuitatis hīs funda
menta duodecī: ⁊ i ipsis duodecim noīa duo

decim apl'oꝝ ⁊ agni. Et qui loquebaṫ mecū
habebat mensurā arundineā aureā ut metī
reṫ ciuitatē ⁊ portas eiꝰ ⁊ murū. Et ciuitas i
quadro posita ē ⁊ lōgitudo eiꝰ tāta ē quāta

Job. 11.
Eph. 3. d
2. Cor. 10. c.
Eph. 4. a.

⁊ latitudo. ¶ Et mēsus ē ciuitatē de arūdine
aurea p stadia duodecim milia ⁊ lōgitudo ⁊
altitudo ⁊ latitudo eiꝰ equalia sunt. ¶ Et mē
sus ē muros eiꝰ centū q̄dragintaq̄ttuor cu
bitoꝝ: mēsura hoīs q̄ est angeli. Et erat stru
ctura muri eius ex lapide iaspide: ipsa vo ci
uitas aurū mūdū: sil'e vitro mūdo: ⁊ funda
mēta muri ciuitatis oī lapide p̄cioso ornata
Et fundamentū p̄mū iaspis: secūdū saphy
rus: tertiū calcedoneꝰ: quartū smaragdus

B

q̄ntū sardonix: sextū sardius: septimū chry
solithus: octauū berillus: nonū topazius:
decimū chrysopassus: vndecimū hyacinthꝰ
duodecimū amethystus. Et duodeci porte

Tobie. 13.

duodecim margarite sunt p singulas. ¶ Et
singule porte erāt ex singulis margaritis: ⁊
platea ciuitatis aurū mundū tāq̄ȝ vitrū p
lucidū Et templū non vidi in ea. Dn̄s eni
deus omnipotens templū illius est ⁊ agnꝰ.

Esa. 60.

¶ Et ciuitas non eget sole neq̄ȝ luna: ut luce
ant in ea. Nā claritas dei illuminabit eam:
⁊ lucerna eiꝰ est agnus. Et ambulabūt gētes
in lumine eius: ⁊ reges terre afferēt gloriaȝ

Esa. 60.

suā ⁊ honorē in illā. ¶ Et porte eius nō clau
denṫ p diē. Nox enim nō erit illic. Et afferēt
gloriā ⁊ honorē gentiū in illā. Nō intrabit ī
eā aliquid coinq̄natū aut abominationem
faciēs ⁊ mendaciū nisi qui scripti sunt in li
bro vite agni.

XXII

A

Et ostendit mihi fluuium aque vive
splēdidū tāq̄ȝ crystallū p̄cedentē de
sede dei ⁊ agni. ¶ In medio platee

Gal. 5. d.
Ezech. 47.

eius ⁊ ex vtraq̄ȝ parte fluminis lignū vite
afferens fructus duodeci p mēses singulos
reddens fructū suū: ⁊ folia ligni ad sanitatē
gentiū. Et oē maledictū nō erit ampliꝰ: sed
sedes dei ⁊ agni in illa erunt: ⁊ serui eius ser
uiēt illi. Et videbūt faciē eius: ⁊ nomē eius

B
Esa. 60.

in frontibꝰ eoꝝ. ¶ Et nox vltra nō erit: ⁊ non
egebunt lumine lucerne neq̄ȝ lumine solis:
quoniā dn̄s deus illuminabit illos: ⁊ regna
būt in secula seculoꝝ. Et dixit mihi: Hec ver
ba fidelissima sunt ⁊ vera. Et dn̄s deus spi
rituū p̄phetarū misit angelū suū ostendere
seruis suis q̄ oportet fieri cito. Et ecce venio
velociter. Beatus q custodit verba p̄phe
tie libri huiꝰ. Et ego iohānes q audiui ⁊ vi
di hec. Et postq̄ȝ audissem ⁊ vidissem cecidi
ut adorarem ante pedes angeli q mihi hec
ostēdebat. Et dixit mihi: ¶ Uide ne feceris.

.s̄19. b.

Conseruꝰ eni tuꝰ suȝ ⁊ fratrū tuoꝝ p̄pheta
rum: ⁊ eoꝝ qui seruant verba p̄phetie libri
huius. Deuȝ adora. Et dixit mihi: Ne signa
ueris verba p̄phetie libri huiꝰ. Tēpus eni

C

prope est. Qui nocet noceat adhuc: ⁊ qui in
sordibus est: sordescat adhuc. ¶ Et q iustus

1. Joh. 3. b.

iustificeṫ adhuc: ⁊ sanctus sanctificeṫ adhuc
Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecū est red
dere vnicuiq̄ȝ s̄m opa sua. ¶ Ego suȝ alpha

Esa. 44.
s̄. 1. d.

⁊ o: primus ⁊ nouissimus: principiū ⁊ finis
Beati qui lauant stolas suas in sanguine
agni ut sit ptās eoꝝ in ligno vite: ⁊ p portas
intrent ciuitatē. Foris canes ⁊ venefici ⁊ im
pudici ⁊ homicide ⁊ idolis seruientes: ⁊ ois

D

qui amat ⁊ facit mendaciū. Ego iesus misi
angelū meū testificari vobis hec in ecclesiis
Ego sum genus ⁊ radix dauid: stella splendi
da ⁊ matutina. Et sp̄us ⁊ spōsa dicunt veni.

Esa. 55.

Et qui audit dicat veni. ¶ Et qui sitit veniat
⁊ qui vult accipiat aquā vite gratis. Conte
stor enim omni audienti verba p̄phetie li
bri huius. Si qs apposuerit ad hec: appo
net deus sup illum plagas scriptas in libro
isto: ⁊ si quis diminuerit de verbis libri pro
phetie huius: auferet deus partem eius de
libro vite: ⁊ de ciuitate sancta: ⁊ de his que
scripta sunt i libro isto. Dicit q testimoniuȝ
perhibet istoꝝ. Etiā venio cito. Amen. Ueni
dn̄e iesu. Gratia dn̄i nostri iesu christi cum
omnibus vobis. Amen.

Finis

Fontibus ex grecis hebreoꝝ quoq̄ȝ libris.
Emendata satis ⁊ decorata simul.
Biblia sum p̄ns supos ego testor ⁊ astra.
Est impressa nec in orbe mihi similis
Singula queq̄ȝ loca cū cōcordantibꝰ extāt.
Orthographia simul q̄ȝ bn̄ pressa manet

Exactū est inclyta in vrbe venetiarū sacro
sanctū biblie volumen integerrimus expoli
tisq̄ȝ litterarū caracteribus. Magistri Jo
hannis dicti magni: Herbort de selgenstat
alemani: qui salua oium pace ausim illud
affirmare: ceteros facile omnes hac tempe
state supereminet. Olympiadibus domini
cis. Anno vo. M.CCCCLXXXIIII. pri
die kalendas May

a
alba
Incipit epistola
scensione
consilio
b
Dixitqz
lech regem
ruens
illius
c
mihi
caudam
incantationibus
remaneant
z currus
egressus
d
Incipit valecta
q̄ peccauerit
obtulerunt
contaminabit
e
poterant
familias
pro peccato
z iuxta
f
nes suas
si audierit
sepher
heremum
g
parcem
fui z
iucide
omnibus
h i
uersa
z engaddi
dan
que fecerit
pactum
sunt secuti
k
Incipit prologus
neat: domini
norū. Qui
de ante
l
sacerdotum
quando homo

prelium:
ratus est
m
nimis
Fuit ergo
in galaad
Tu inquit
n
gentium
duam
eque
nit itqz
o
benadab
bus sins
gis ezechie
Conflauerunt
p
diebus
Consuluitqz
regem soba
dine
q
domus domini
Arabes quoqz
via patris
vobis
r
cum
tribuum israel
iustus os
iosue princeps
s
eleuans
regis ceptam
gentibus
vos. Maculastis
t
eius. hec
z ego
qui fructum
perij
v
virtutem
exordium
mandauit
mensis
quoqz addita
magis
x
Incipit prologus

auerrit
eius.
caro mea
y
habitabunt
Attendite
reus mōtes
Veruntamen
z
in oram
A
Epistola
tis. Sapientia
pientes
mū suum
B
Est homo
ciatis
dit nationes
gnetis
C
rum arguens
stea videns
tum centum
ne illi
D
tute z
pauca
temporis
nostrum
E
ent errantes
picem
pastorū z
Et nunc
F
z fm
in diebus
sione
metentis
G
cinatus est
liter: z
verbum
citum
H
cunctis
casti
a dorso
sacerdotes
I

actus est
stra in
suas
eorum
K
tis: qui
p ingressum
in chaldeam
rex misit
L
hebrei
Ego scio
ad dominū
dicunt
M
contra
fuisti cū z
in supliminari
Secundo
N
bat: z
huc
it se
absqz
O
paruit
est sub
relinquit
P
Incipit epistola
quia circa
autem
des. qui
Q
cent inter
nec introeūtes
z dedistis
Et cum
R
Et inde
bro moysi
bant aduersus
natiuitatem
S
post hec
q̄ stupisti
z volucres
dit abraam
T
At ergo
dissent

aut quo
nolite
V
Sepulchrū z
mente
quanto magis
asie in
X
manifestati
iesu xp̄i
nos apud
Quoniam
Y
quod dicitur
hoc precipe
pti mente
Incipit argumētū
Z
verba
Saulus
hospitium
pes synagoge
ZZ
inciderent
fectum
tam reuelari
Simon petrus
fratrem
stimonium
a a
Incipiunt
seu retinens
Absalon
sciti, aut
b b
Boanerges
Cina. lugens
habitaculum
Efferte.
cc
eleuata
Iebee.
Joachas.
Leerth.
dd
Rachab.
fus resurgens
Saraa.
aficans

Finis

Incipiunt interpretationes hebraicoꝝ nominū ſꝫ ordinē alphabeti.

A As: apprehēdēs: vel apphēſio.
Aad: teſtificans vel teſtimoniū.
Aadhar: deſpcatio: vl' deſpcatōi.
Aalma: virgo abſcōdita: vl' abſconſio virginitatis.
Aara: mōtana: vel mons fortitudinis
Aaron: mons fortis: vel mons fortitudinis ſiue montanus.
Aaronite: mōtes robuſti: vl' mōtium fortitudines: ſiue mōtani: aut montes eorum.
Aars: ſol vel lumen: ſiue illuminans: aut illuminatio.
Aathat: de patre tuo: vel tempore tuo ſiue tu ante: aut temporalis tuus.
Aas: apprehendens: vel fortitudo ſeu fortis: aut apprehenſio.
Aazias: patruꝰ vel patruelis: ſeu apphendens dominū: aut fortitudo dñi.

Hic. b. poſt. a.

Abba: paꝛ vel paternitas. Syrum eſt: non hebreum.
Abbacuc: luctator fortis vel rigidꝰ ſiue ꝯplexās eos: aut ſuſceptō coꝝ.
Abbadia: ſeruꝰ dñi: vel ſeruiens dño.
Abbaga: pr̄ ſolēnis: vel pr̄is ſolēnitas ſeu paꝛ ioquens: aut patris locutio.
Abaia: paꝛ dñs: vel paꝛ abūdās: ſiue paꝛ meꝰ iſte: aut pr̄is mei abūdātia.
Abaim: paꝛ eis vel paternitatis eorū.
Abana: pr̄ gratꝰ: vel lapides colligēs
Abani: pr̄is reges: vel pr̄ cōmotꝰ: ſeu pr̄ gratꝰ mihi: vel pr̄ gratificans me
Abania: pater gratus domino: vel pater gratificans deum.
Abaria: trāſiēs dñs: vl' i trāſitu dñi: ſiue pr̄ ſuſcitās dñz: aut pr̄ vigilās dño.
Abari: ptrāſiēs: aut ptrāſitio: ſeu mōtes in trāſitu: vel mōtes trāſeuntiū
Abaron: pr̄ ſuſcitans dolorē: vel pater vigilās murmurationi: ſiue pr̄ ſuſcitās iniqtatē: aut pr̄ vigilāſ iniuſtitati
Abaſbai: parcēs: vel pepercit: ſeu parcens mihi: aut parſimonia mea.
Abda: ſeruiens: vel ſeruitium: ſiue ſeruus eius: aut ſeruiens ei.
Abdai: ſuꝰ meꝰ vl' ſuiēs mihi: ſiue ſeruiēs eiꝰ: l' ſuitꝰ mea: vl' ſuitiū eiꝰ mihi
Abdehel: ſeruus dei: vel ſeruiens deo.
Abdemelech: ſuꝰ regis: vl' ſuiēs rgno ſiue ſuꝰ regnus: aut ſuus regnator.
Abdenago: ſuꝰ tacēs: vel ſuiēs taceo vel dñi auxiliū: aut dñs auxiliator.
Abdi: ſeruus meꝰ: vel ſeruiens mihi.
Abdias ſeruus dñi: vel ſeruiēs dño: ſiue dñi teſtis: aut domino electus.
Abdiel: ſeruus dei: vel ſeruiens deo.
Abdo: ſeruus eius vel ſeruiens ei.
Abdom: ſeruiens eis: vel ſeruus eoꝝ.
Abdon: ſuus merēs: vel ſeruꝰ iutilis.
Abdon: ſuus muſitās: vel ſuꝰ iniquꝰ
Abdon: ancilla dolens: vel ſeruiens murmurando.
Abed: ſeruus ppl'i: vel ſeruiens ppl'o.
Abedia: ſeruiens dño: vel ſeruitiū dñi
Abel: cōmittens: vel commiſſio.
Abel: luctus: vel vapor: ſeu vanitas: aut miſerabilis.
Abela: cōmittens ei: vel cōmiſſio eius ſiue lugens eū: aut miſerabilis ei.
Abelga: vapor valliū: vl' luctꝰ duorās
Abelmarim: vanitas habitaculi: vel luctus inhabitantium.
Abelmeola: vapor vallis ſalſe: vel luctus parturiētiū: ſeu vanitas domicilij: vel miſerabilitas inhabitatōis
Abelmeula: idem eſt.
Abelſati: vapor ſpinoſus: vel luctꝰ germinās: ſeu miſerabilis poſitio: aut vanitas reſurrectionis:
Abemboen: lapis pollicis eorum: vel lapis in medio eorum.
Abenezer: lapis adiutorij: vl' lapis auxiliator.
Abéner: lapis lucidus: vl' pr̄ lucerne.
Aber: cōmiſit: vel certamen iniit: ſeu pticeps: aut participatio.
Aber: vulnus: vel liuor: ſiue liuidus: aut vulneratus.
Abeſſalon: pax pr̄is: vel pr̄ pacis ſiue patris luctꝰ: aut patris amaricatio.
Abeſſan: pr̄ abūdās: vl' pr̄is egreſſio.
Abethan: pr̄is repulſio: vel via explorationis.
Abethſethim: luctus lictorum vel vanitas germinis.
Abgatha: pater tangens ridentem: vl' patris tactus ridentis.
Abia: pater dñs: vel patris dñm: ſiue dñi paternitas: aut vbi pater fuit.
Abial: pater meus exultans: vel pr̄is mei exultatio.
Abial: pater meus contēptus: vel patris mei deſpectio.
Abiaſbon: pater meus ſupintelligēs: vel patris mei ſuperintelligentia.
Abiam: pr̄is mei ppl'i: vel pr̄ meꝰ coꝝ
Abiaſib: pater meus: colligens vel patris mei collectio.
Abiaſaph: pater meꝰ congregans: vel patris mei congregatio.
Abiathar: pater meꝰ ros: vel paꝛ meꝰ ſupfluus: ſiue pr̄ meꝰ ſuſcitās pctū aut pater meus peccato vigilans.
Abida: paꝛ meꝰ ſciēs: vel pr̄is mei ſcia
Abidaz: pater meꝰ ſciēs eos: vel pater meus ſcientia eorum.
Abidan: paꝛ meus iudex: vel pr̄is mei iudicium.
Abiel: pr̄ meꝰ deꝰ: vel pr̄is mei deitas
Abiez: pr̄is mei mr̄: vel pr̄ meꝰ matrꝰ
Abiezer: paꝛ meꝰ fortis: vel pr̄is mei auxiliū: ſiue paꝛ meus ſepatus: aut patris mei ſanctificatio.
Abiezeri: pr̄is mei auxiliuz: vel pater meus auxiliator meus.
Abigabaon: paꝛ collis merētis: aut pr̄ vallis meſticie: ſiue pater meus vallis meſta: vel pr̄ meꝰ collis merētiū.
Abigail: pater meus exultās: vel pr̄is mei exultatio.
Abigal: paꝛ roris: vl' erroris ſiue pr̄is mei aceruus: aut pr̄is mei inuolutō
Abihel: pr̄ meꝰ deꝰ: vel pr̄is mei deitas
Abilma: lugens vel plorans ſiue luctꝰ aut ploratio.
Abilmei: lugentes: vel plorantes: ſeu vani aut mirabiles.
Abilmes: idem.
Abinabel: pater meus a deo: vel pater meus exaudiens deum.
Abimelech: pr̄ meus rex: vel pr̄is mei regnum.
Abim: pater mēſure: vel pater mēſuratus: ſiue pater fuit: aut pater erit.
Abinaan: patris mei decus vel patris mei commotio.
Abinadab: patris mei votum: vel paꝛ meus ſpontaneus.
Abinoem: patris mei fidelitas: vel patris mei requietio.
Abira: pater meꝰ magiſter: vel patris mei magiſterium.
Abiram: pater meus excelſus: vel paꝛ meus exaltatus: ſiue pater meꝰ ſublimis: aut patris mei ſublimitas.
Abiron: pr̄ meꝰ mgr̄ muſitās: vl' pr̄ meus mgr̄ murmurāſ: ſiue pr̄ meꝰ mgr̄ iniquus: aut pr̄ meus mgr̄ iniuſtus.
Abiſa pater ſalutis: vel patris ſalutare
Abiſa: pr̄ meꝰ ſacrificans: vel pr̄is mei ſacrificiū: ſiue patris mei incenſum: aut patris mei holocauſtum.

Abisai:pater salutis mee: vel pris salutare mihi.
Abisai:pater meus icensum mihi: vel pater meus sacrificium meū.
Abisai:pr meꝰ supfluꝰ ł pris mei rugitꝰ
Abisag:pris mei icēsum vel pris mei holocaustuꝫ.
Abisue:pater meus cātans vel patris mei cātilena siue pater meus loquēs aut patris mei locutio.
Abisur:pr meꝰ murꝰ vł pr meꝰ directꝰ
Abisur:pater meus robustus vel pat meus angustiatus: siue pater meus ꝯtinens: aut patris mei acerbitas.
Abithal:pr meꝰ ros vł pr meꝰ irroratꝰ siue priem meū apphendēs: aut pris mei apprehensio.
Abiu:pr meꝰ est: uel pr meus ipe.
Abiud:pris robur: vel pris robor: siue pater coꝝ: aut pater meus iste.
Abner:pat lucidus: vel pris lucerna.
Abolı:pr in cātator: vł pris āplexatio
Abor:pat montiū vel patris foramen seu pat lūmis: aut pat meꝰ iracūdus
Abra:pris magisteriū: ł pris exaltatō
Abraā:pr vidēs pplꝫ: vł pr vidēs mltitudinē: seu pr mltitudis aut pr mltarꝫ sꝫ intelligat gēnū: ñ ē.n.ı nomie
Abram:pater excelsus vel pr exaltatꝰ seu pr sublimis: aut pris sublimitas
Abrech:pr delicatꝰ vł pr tenerrimus. Ipe ē ioseph q̄ platus egypto cū eēt tener ac delicatꝰ etate iuuētutis factꝰ est pater senū merito sapiēte ꝯ prelatus sapientibus.
Absalom:pax patris vel pat pacis vel patris luctꝰ: aut patris amaricatio.
Absalon: patrem meū pacificans vel patris mei amaricatio.
Absimas:pater egressus dño vel pris abundantia domini.
Abur.patris lumen vel pater igneus seu pat incēdēs: aut pris apertio.
Abur:liuor ł plaga seu liuidꝰ: aut vulneratus. Hic.c.post.a.

a Chab:frat pris vł fraternitas paternitatis.
Acham:frater patris sui vł fraternitas paternitatis sue.
Acchabim:decent vel scorpiones.
Achaia:soror laborans vel soror que siue soror dñi: aut frater eius dñs.
Achaici:fratres laborantes vel frēs q̄ seu fratres dñi: aut frater coꝝ dñs.
Achaim:prupta vel vmbraculū siue soror laboris: aut fraternitas eoruꝫ.

Achal:oia uel in oibus seu frater cōceptus: aut fratris cōmixtio.
Achā:labor uel necessitas seu coluber insidians: aut fraternitas eorum.
Achāmōn:fr sapie uł fr sapiētissimus.
Achan:tribulator vel necessarius.
Accan:necesitas uel tribulatio.
Acharan:retinēs uel apprehēdēs siue retinens granā: aut apphēsio gratie
Achar:merces uel turbator siue tumulus: aut peruersio.
Acharam: turbans pplm uel ꝑuersio ppli siue ꝑuertēs eos: aut turbatio eoꝝ
Acharan: merces gratie uel turbatis gratificatos.
Accharcha: infernus uel pauimentū.
Achari:sterilis uel ingratus seu sterilitas: aut gratitudo.
Acharob:mures vel demolitio.
Accaron:in pascuis uł gregis pascua seu sterilitas: aut crudtio tristicie.
Accaronite:i pascuis uel pascua gregū siue steriles: aut erudimēta tristiciaꝝ
Achas:tenēs: aut apprehendens siue retentio: aut apprehensio.
Achas:ꝯuertēs uł apprehēdēs siue cōuersus uisiōi: aut apphēdēs fortitudieꝫ
Achazias:app hēdēs dñm uel apphēsio dñi seu ꝯuersus fortis dño: aut apprehendēs visionē dominicam.
Achazib:fr lupi uel frat deuorās seu tenēs lupū: aut apphēdēs rapacitatē.
Acsa:claudicans uel factura.
Acsaph:clauida collectio uel factura cōgregationis:
Acces:hamus uel retētio siue humilis aut humilitas.
Acces:idem.
Accereth:dissipans uel disperdēs siue demoliens: aut interficiens.
Acceretbi:dissipās me vel dispdēs me siue demolitio mea: aut ifectio mea
Achela:suscipiēs eū uel susceptio eius
Acheldemach:ager sanguis uel ager sanguineus. Syrū est: nō hebreum.
Accherubiꝫ:cognosce uel itellige siue sciēs multitudinē: aut scie mltitudo
Achi frat meus uel fraternitas mea.
Achia:vmbraculū uel ꝑruptio seu frater dñi: aut fraternitatis dñs.
Achiam:frater ppli uel fris ppls siue vmbraculū eis: aut ꝑruptio coꝝ.
Achias:merces uel retributio: seu frat dñs: aut fraternitas dñi.
Achie:vmbraculū uel in collibus.
Achila:suscipiēs eū; uel susceptio eiꝰ.

Achilai:suscipiens eum: uel susceptio eius mea.
Achim:fletus uel plorans siue frater eius: aut fraternitas eorum.
Achimaas:fris mei onus: uł fris mei assumptio.
Achimai:frater meus reductus: uł fratris mei reductio.
Achiman:fr meꝰ qō uel fr meus quō.
Achimelech:frat meus rex: uł fratris mei regnum.
Achimoth:frater meus mortuus: vel fratris mei desertio.
Achimaan:fratris decor: ł frat decorꝰ
Achinoē:fris decꝰ: ł fr̄nitan ꝺlectabił
Achior:fris mei lumē: uł fr meꝰ mōtanus seu fris mei foramē: aut fratris mei iracundia.
Achis:frater meus: uel quomō est.
Achis:frater vir uel verūtamē vir seu frat meus: aut fraternitas viri.
Achisamech:fratrē meū corroborans vel fratris mei firmamentū.
Achisamech:frēm adiuuās: aut frnitatis adiutor: seu fraternitatis fultura aut fraternitatis erectio.
Achitob:fr meꝰ bonꝰ: ł frīs mei bōitas
Achitophel. fr meꝰ ruēs: ł frīs mei ruīa
Achitophel:frater meus cadens: uel frater irruens: siue frat meꝰ tractās aut frater meus cogitans.
Achizib.stulticia uł mēdaciū: seu frat meus deuorās: aut fris mei hostia.
Accho:hamus uel vsqꝫ huc. siue hūilitas: aut retentio.
Acchoe:hamus uel vsqꝫ huc: seu retinens eū: aut humilitas eius.
Acchoite:hami: uel vsqꝫ huc: siue hūiles: aut retenti.
Acchos:hamus: uel vsqꝫ huc: siue humilitas: aut retentio.
Acchobor:mures uel deuastatio.
Achor:turbatio uel tumultus seu peruertens: aut peruersio.
Achor:fris lumē: uel fris altitudo: seu fris foramē: aut fris iracūdia.
Achoron:retentio uel apprehēsio: seu retinens aut apprehēdens.
Acchub:hami grauitas uel hūilitas condemnatio.
Acchupha:hamꝰ sbitꝰ: ł hūił exultatō
Acchꝰ:retinēs ꝯsiliū: uł hūił ꝯsiliator
Acchur:retinēs lumē: ł hūilitas ignea
Achzib:retentio uł derelicta seu mēdacium: aut stulticia.
Achziba:mentiēs ei: uel stulticia eius

seu retinens eu3: aut derelicta ei.

Dic. d. post. a.

Ada: testificans uel testimoniū.
Adad testis uel patru⁹ siue ꝑcipuus: aut patruelis.
Adada: testis eius: ul' usq3 ad testimoniū siue ꝑcipu⁹ ei: aut patruel' eius.
Addabarim: deuteronominū grece: secunda legislatio latine.
Adadezer: decoꝝ auxiliū: ul' ꝑcipuus separator.
Adadezer: testimoniū fortitudinis: ul' patruel' scificatio siue fortitudine ꝑcipuus: aut testificatio scificationis.
Adaglā: ꝯgregās eos: l' ꝯgregatō coꝝ
Adai. robustus ul' sufficiēs: siue testis meus: aut fortitudo mea.
Adaia: Fuiēs dño ul' testionū dñi.
Addaia: Fuus dñi uel testificās dñm.
Adalia: Fuus laborās: ul' testimoniū laboriosum.
Adalia. testis laborās: l' fu⁹ laborios⁹
Adam: testificās eos uel testionū coꝝ
Adā: hō: aut trenus siue indigena: uel terra rubra.
Adama: humus. aut terra siue terrena vel ocsiderabilis.
Adame: cruores uel sanguies plurali numero.
Adam: magnificans: ul' q̄ est magnificētia. siue fuiens pplo meo: aut testificans pplm meum.
Adar: grex vel populus.
Adar: palliū uel sublimis: siue testis vigilans: aut seruus suscitator.
Adar palliū uel magnificus.
Adarsa: testificās solē ul' fu⁹ illūinator
Adassa: noua uel nouitas seu testis facture: aut fuitus plasmationis.
Adassor. seruus fortis uel testis angustiatus seu seruiens petre. aut testificans sagittam luminis.
Adgā: par sordis uel testis sordidus.
Admatha: seru⁹ donator uel testificās consumationem.
Adrach: stola ul' decorus siue indumētu3: aut indutio.
Adrai mūdans pessimos: uel mundatio pessimorum.
Adramelech. stola regis uel decor regni seu rex idut⁹: aut regnator decor⁹
Adenabeth. seruus ꝓphetizans: uel testificator ꝓphetie.
Ader: rex effusus: uel turris gregis siue testis vigilās: aut fuus ꝯsurgēs
Adesa: testis facture ul' seruus plasmator: siue seruitus nouitatis: aut testificatio sanctificationis.
Adema: seruus domini: uel testificans dominum.
Adrebel greges dei: uel oues diuine: seu decorās deū: aut indutio dei.
Adremelech: stola regis uel decor regni: siue rex indutus: aut regnator decorus.
Adrémon: testis sublimis: uel seruus ecclesie.
Adrezer: stola fortis l' decor separat⁹ seu decorum auxiliu3: aut indumentu3 sanctificationis
Adi: seruus meus: uel testimonium meum.
Adiada: seruiens testibus: uel fortitudo testificantium.
Adibel: seruus dei ul' testificans deu3 deorum.
Adin: seruiens cāe uel testis iudicij.
Adina: seruiens cause eius: ul' testis iudicij eius.
Adino. tenellus uel delicat⁹ seu fortis iudex: aut fortis causator.
Aduhai: fuitus duplex ul' testificatio.
Adriās: cōtinens mala uel locus malorū: seu decor facture: aut indutio plasmationis.
Adribel: ppl's dei uel oues diuine seu decorans deū: aut indutio dei.
Ado: seruus seu testis uel seruiens domino: aut fortitudo eius.
Adoar: seruus vigilans uel seruus suscitator.
Adoch. seruum tenēs uel testificatiōis apprehensio.
Adollam: congregans eos uel congregatio eorum: seu testimonium aque aut testificatio in aqua.
Adollamin: idem q̄d adollam.
Adollamites: congregans eos uel cōgregatio eorum seu testis aque: aut testificatio in aqua.
Adom: seruiēs eis uel fortitudo coꝝ:
Adomim: rubra uel ascensus rufoꝝ. Iste est locus ille cruentus ⁊ sanguinarius quo deuēit homo qui ab hierusalem descendit in hiericho ⁊ incidit in latrones.
Adon: seruus merens uel murmurās siue fortis iniquus: aut fortitudo inutilis.
Adonai: dominus uel dñator.
Adonaia: dominus dominans uel dominie dominatio.
Adonias: dominator est dominus ul' domini est dominatio.
Adonibezech: dominus micās uel dominus fulgurans: uel dominus dominator egestatis: aut dominus dominator vani contemptus.
Adonicham: dominus callidus ul' dominator calliditatis.
Adoniram: dominus exaltatus ul' dominator sublimis.
Adonisedech: dominus pacis ul' dominator iusticie.
Adopsithe: libertas uel gaudium.
Ador: seruitus generans uel testificatio generationis.
Adulam: testimoniu3 ꝑus uel seruiēs eternitati.
Aduram: decor excelse uel generatio excelsa: seu decor excelsus: aut fluuiu3 exaltatio.
Adrumētina: visio sublimis uel videt sublimiter.

Dic. e post. a.

Egla: vitula uel iuuencula siue solennis: aut festiuitas eius.
Aegypt⁹: tenebre uel angustia siue tribulatio coangustans: aut tribulationis coangustatio.
Aegyptij: tenebre uel angustiātes seu tribulantes coangustatores: aut tribulatores coangustorum.
Aeglon: iuuencula uel vacca coꝝ seu vacca merens: aut iuuencula inutil'
Aelam: vestibulum uel anteforeo: seu postis: aut superliminare.
Aelamite: vestibula uel anteforeo: seu postes: aut superliminaria.
Aelam: apposita uel obiecta seu despiciens: aut comparata.
Aelamite: appositi ul' obiecti seu despicientes: aut comparati.
Aelmoth: taberne uel officine seu taberne mortis: aut officine mortuorum.
Aena: fons uel biuium seu fons eius aut oculus eius.
Aendor: fons generans uel oculus generationis.
Aeneas: pauper uel miser seu respondens: aut responsio.
Aenganim: fons hortoru3: uel oculus elatorum.
Aenom: fons eorum uel oculus coꝝ.
Aerim. aceruus lapidum uel aceruati lapidis.
Aesdrelon: auxilium meroris uel misericordia dolentum.

Aesmon: terra deserta: vel terra inculta seu terra merens: aut terra inutilis.
Aetham: valida vel antiqua: sive ascēdens: aut fortitudo.
Aethi: obstupefaciēs vel pterrens seu terror pris mei: aut obstupefaciens pater meus.
Aethiopia: tenebre vel caligo seu tenebrans: aut caligans.
Aethiopes: tenebrosi: vel caliginosi seu tenebrantes: aut caligantes.
Aethonodosau: via īferior vel viantes inferius.

Dic. ph. post. a.

Aphbai: hum⁹ coꝝ vl' volat⁹ coꝝ seu liberās eos: aut securitas coꝝ
Aphbai: idem.
Aphain: humus vel volat⁹ seu liberās pauperes: aut securitas gratie.
Aphan: hum⁹ mea vl' volat⁹ me⁹: seu liberās pauperes meos: aut securitas gratie mee.
Aphar: tra vl' pulvis sive humus: aut fodiens.
Aphar: pluis suscitās vl' hum⁹ vigilie seu liberans vigiles: aut securitas suscitatorum.
Aphara: terra eius: vel pulvis ei⁹ sive humus eius: aut fodiens euꝫ.
Aphara: pulvis suscitās eū vl' humus vigilie ei⁹ seu liberās vigilātes eis aut securitas suscitatorum eius.
Aphara: taurus vel vitulus sive pluis eius: aut fodiens eum.
Apharā: fodiēs humū vl' pluis inutilis
Apharaim: pulvis suscitās eos: vl' humus vigilie eoꝝ: seu liberās vigilātes eis: aut securitas suscitatoꝝ ei⁹.
Aphari: fodiēs mare vl' maris effossio
Apharain: pulvis suscitās eos: vel humus vigilie eoꝝ: seu liberās vigilātes eis: aut securitas suscitatoꝝ eius
Apharsa: tra digna vl' fodiēs elevatōꝫ seu libaltas sol: aut liberās illūminatos
Apharsacei: trē digne vl' fodiētes elevatos: seu liberi solis. aut liberātes illuminatos.
Apharsual: tell⁹ salvata vl' tra salutis sive pulvis suscitans saluteꝫ: aut humus vigilans salvationi.
Aphasothi: securitas vl' libertas seu libeꝝ germē: aut securitas resurrectōis
Aphanas: indicās dn̄s vl' iudiciū dei
Aphech: continuit vel continēna sive continens: aut furor novus.
Aphech: continebit vel apphēdet sive continēs: aut apprehensio.
Apheca: cōtinebit eū vel apphēdet eū sive ɔtinēna eius: aut apprehēsio ei⁹
Aphee: furor alienus vl' vita dissipata seu vitā dissipās: aut vite discussio.
Aphelethi: mirabilis vel admirādus seu vivificās: aut excludens.
Apher: humus vel fodiēs seu pulvis aut vitulus.
Apherezei: sepati vel absqꝫ muro seu fodiētes oliui aut vituli fornicātes.
Aphes: in finibus vel in extremis.
Aphes: donū in finibus cubētiū: vel i extremis ascensionis rufforum.
Aphes: libere egrediēs vel securitas egressionis.
Aphia: liberal' dn̄s vl' liberalitas dn̄i.
Aphuca: fertilis vel augmētata.
Aphucani: fertiles vel augmentati.
Aphiba: colligēs recte vel ɔgregās cōversiōeꝫ seu lib egressus aut secura egressio.
Aphuh: securus vel liber seu securitas aut liberalitas.
Aphō: volās iniq̄ vl' volat⁹ meroris seu libē murmurās aut securitas inutil'
Aphōite: volātes iniq̄ vl' volādo merētes seu securi inutilit: aut libere murmurantes.
Aphus: volās ɔsilio vel volatus ɔsilij seu libē ɔsulēs aut securus festiator
Aphuth: ei⁹ idumētū vl' ei⁹ declinatio.
Aphuthei: ei⁹ idumēta l' ei⁹ declinatōes

Dic. g. post. a.

Aga: festiua vel sollennis.
Aga loquens vel meditās seu meditatio: aut loquela.
Agaba: festiu⁹ pr̄: vel solēnitas pr̄is.
Agabus: nūcius tribulans vel tribulationis annunciatio.
Agad: plāct⁹ egypti l' plāct⁹ egyptioꝝ seu fuit⁹ festiua: aut solēne testioniū
Agag: doma vel tectū seu festiue solennis: aut festiua solennitas.
Agagite: domata vel tecta sive solēnes festiue: aut festivi solenniter.
Agai: questio aut festivitas seu loquēs mihi: aut meditatio mea.
Agla: vitula vel iuvencula seu solēnis aut festivitas eius.
Agar: advena vel convertens seu festū suscitās: aut sollennitas vigilie.
Agareni: advene vel ɔversi seu festa suscitātes aut solennitates vigiliarū.
Agarai: advena vultur: vel ɔversio d'uoratoris: sive festiuus magist' me⁹ aut solēnitas magistri mei.
Age: q̄stio vel solennis seu meditatio aut loquela.
Ageba: solēnis pr̄ vel festivitas pr̄is.
Agedgad: accinct⁹ vel annūciās p̄do.
Agedgad: festiua servit⁹ p̄ domo vel solenne testimonium accinctionis.
Agelom: solēnis candor vel annuncia iniquitatem meam.
Aggeus: festiuus vel solennis seu querens consiliū: aut letus festiuator.
Agi: questio vel solēnis seu sciens me aut festivitas mea.
Agia: querens dn̄m vel solēnitas dn̄i
Agia: solennis dn̄o vel festivitas dn̄i.
Agremō: fons sublimis vl' fons ecclie seu fons congregans aut fons malorum granatorum.
Agrippa: ɔgregās subito vl' ɔgregatio subita.
Agrith: advene vel incola sive advenā meus aut incola meus.
Agith: festiua vel solennis seu meditatio: aut loquela.
Agithe: festivi vel solēnes sive loquentes: aut meditantes.

Dic. h. post. a.

Habab: fr̄ pr̄is vl' fr̄nitas p̄nitatis
Abaiō: cāpi vel aulōes seu valles grādes aut valles cāpestres
Abalath: mons dividens vel mōs lenis idest limpidus sive lubricus.
Abamon: sapientia vel sapientissimus
Abara: fratris odor vel frater odoris.
Abarel: p⁹ exercitū vl' sequēs exercitū dei ipse ē obab cognat' moysi q̄ ⁊ ietro
Abares: testa vl' sol seu siccitas aut ariditas.
Abas: patruus vl' patruelis seu fortis aut apprehendens.
Abazias: patru⁹ dn̄s: vel patruel' dn̄o sive apphēdēs dn̄ꝫ: aut fortitudo dn̄i
Abeberim: hebreoꝝ vel trāseūnū seu trāsitus: aut transitores eorum.
Abea: vmbraculū vel infecūditas.
Aberi: declinans vel declinatio.
Abesam: voluntas vel consiliū seu voluntati: aut consilio eoruꝫ.
Abi: fr̄nitas vl' ubi ē seu vallis: aut qō
Abi: vivet vel vivit seu vita vallium aut questio vite.
Abia: frater eius vel ubi ē ei seu vita eius: aut vivit.
Abaia: querēs eū vl' vallis ei⁹ seu vita vallium eius: aut questio vite eius.
Abialim: cervi vel cervorū lapides sive vallis fermētu: aut q̄stio malitie.

Abisalon: admirans uel admiratio seu vita merens: aut vallis migrans.
Abias: vita plasmata: uel vita facture seu frat̃ sustollēs: aut fris plasmatio
Abidad: viuens gloria uel vita glorie seu frater meus glorians: aut fratris mei gloriatio.
Abie: sterilitas uel obūbratio seu frat̃ obūbrans: aut fris obūbraculum.
Abiel: viuens deo uel viuens dn̄i: seu vita valliū dei: aut q̃stio vite diuine
Abiere: vall' amica: uel vita amici: seu frat̃ me⁹ amic⁹: ul' fris mei amicitia
Abiezer: frater meus fortis uel fratris mei auxiliator: seu vita valliū sepatorū: aut q̃stio vite sanctificatiōis.
Abilaz: dolens vel parturiens: seu an̄ fores uel ante vestibulum.
Abiloth: frater vinciēs: uel frater ligatus: seu vallis declināns: aut vite vocatio.
Abiluth: vallis inclyta uel questio nobilis: seu frater inclytus: aut fraternitatis nobilitas.
Abiman: vita qualis uel q̃stio que seu frater qs: aut fraternitas quomodo
Abimelech: vita regis uel vallis regia seu frat̃ me⁹ rex: aut fris mei regnuz
Abim: fons uel oculus.
Abinadab: frater sponte: uel frat̃ spontaneus: seu vita vallium spontaneorum: aut questio vite spōtanee.
Abin: frater merens: uel frater iniqu⁹ seu vita valliuz dolentium: aut questio vite inutilis.
Abiram: vallis excelsa: uel vita exaltata: seu frater meus sublimis: aut fratris mei exaltatio.
Abiran: sculptor: aut sculpens.
Abiranite: sculptores uel sculpentes.
Abiroth: sculptum uel scalptū.
Abisamech: fratris mei sculptura: uel fratris mei erectio: seu frater meus adiuuās: aut fratrē meū roborans.
Abisār: frater meus p̄nceps: uel fratris mei leuamen: seu vita vallium p̄ncipis: aut questio vite angustiantis.
Abitub: frater meus bonus: uel fris mei bonitas: seu vita valliuz deserētium: aut questio vite deserte.
Abor: spina uel compunctio.
Abortes. spinosi uel compūgentes.
Aborban: spina sapientie uel compunctio intelligentis.
Aborman: perturbatus uel p̄turbator seu pūgens quos: aut spina quō.

Abim: inutile uel iniquitas.

Hic. i. post. a.

Ai: vultur uel deuorator.
Aia: vultur eius: uel deuorās eum.
Aiath: vult̃ uel cōdemnatio: seu vult̃ declinans: aut deuoratio peccatoꝝ.
Aicham: frater meus surgens: uel fratris mei resurrectio seu vult̃ callid⁹: aut deuorator calliditatis.
Aihel: vultur dei uel deuorator deus.
Ailath: dolens vel parturiens: seu vultur vinctus: aut deuorator declinās
Ailon: vallis admirans siue vbi erant visi: aut vbi visi sunt.
Ailud: vultur vtinam vtilis: uel deuorator vtinam declinatus.
Ailul: vbi erant vrsi: uel vbi vrsi sunt.
Aim: inutilis: aut idolatra.
Aiman: idolū gratum: uel inutilis donatio seu vultur quis: aut deuorator quomodo.
Ain: fons uel oculus.
Ainaam: vultur decorus: uel deuoratō pulchritudinis.
Ainagallim: oculus vituli: uel fons inundans: siue oculus reuelatus: aut fons transmigrationis.
Aion: vultur merēs: uel vultur iniqu⁹ seu deuoratus murmure: aut deuorator inutilis.
Air: ciuitas vel oppidum.
Airsames: ciuitas solis: uel oppidum illuminatum.
Aismoth: desertio uel adductio mortis
Aith: condemnatus uel cōdēnatio.
Aiud: vultur inclytus: uel deuorans gloriosum.

Hic. l. post. a.

Ala: cōmixtio uel conscendēs siue infirmus: aut infirmitas.
Alab: lactea uel dulcedo.
Alach: lubricū uel pars mea.
Alacarnasim: fermentum concidens duces: uel cōmixtio diuidēs p̄ncipes
Alat: laxitas uel lassitas siue leuitas: aut latitudo.
Alala: laxitas eius uel lassitas ei⁹ seu leuitas eius: aut latitudo eius.
Alam: infirmās eos uel cōmixtio eoꝝ.
Alamath: despiciens vtrem: uel cōtemnens indignationem.
Alamon: despectio uel desuper multitudinem: siue infirmatia eos dolori aut cōmiscens eos iniquitati.
Alas: cōmixtio uel fermentum.

Alasim: triplicez uel conternatam seu cōmiscens populum: aut fermentatio populi.
Albialbon: patris mei dolor: uel pater meus superintelligens.
Alchimus: fermentū vani consilij: uel cōmiscens callidam festinationem.
Ale: consensio vel cōmiscens siue infirmus: aut infirmitas.
Aleph: mille vel doctria temptationū.
Alephsim: ignis uel igneus seu doctrina mandati: aut milia temptationū
Aliel: laus vel laudatio.
Alleluia: laudate dominūz: vel laudatio domini.
Alexander: alleuās tenebras vel auferens angustias tenebrarum.
Alexandria: idem.
Alexandrini: tenebras alleuantes: vl' tenebrarum angustias auferentes.
Alphalthi: bitumē ul' aque bituminis
Alpheus: doctus vel documentū siue fugitiuus: aut millesimus.
Alian: contemnens donūz: vel despectio gratie.
Alian: eiectus vel eiectio.
Alimis: vestibulis vel superliminaribus.
Alinath: vter vel indignatio.
Alinathan: contemptor doni vel despiciens donatorem.
Almon: contemptus vel despiciens.
Almondeblathaim: contemptus palatarum: vel despiciens opprobria.
Almoth: vter uel indignatio.
Aloes: laus facture: vel laudatio plasmatoris.
Allon: laus doloris: vel laus meroris siue laudator iniquus: aut laudator inutilis.
Alua: despiciens vel contemnens siue contemptus: aut despectio.
Aluam: contemnens eos vel despiciēs eos seu cōtemptus eis: aut despectō eorum.
Alus: fermentuz: uel cōmixtio seu cōtemnens consilium: aut despectus festinator.

Hic. m. post. a.

Am: gens uel populus.
Ama: gens mea uel populus meus.
Amaa: gens eius uel populus eius seu ppli testis: aut ppl'm testificans
Amaad: populū testificans: uel populi testificatio.

Amad: populus adhuc vel ppl's seruiens siue populus testis: aut populare testimonium.

Amadathi: ppl's seruiens peccato vel ppl's testificans tempore.

Amador: ppl's testes generans vel populus seruiens generationi.

Amal: gens cōmixta uel populus conscendens siue populus infirm⁹: aut populi despectio.

Amalasar: dixit pnceps vel dictuz pncipis siue gens cōmixta carceri vel populus despecte carceratus.

Amalech: gens bruta vel ppl's lābēs.

Amalechite: gentes brute vel populi lambentes.

Aman: iniquus vel coangustās seu cōpmens me: aut coangustatio mea.

Amana: iniquus ei vel coangustās eū seu comprimens euz: aut coangustatio eius.

Amanite: iniqui uel coangustantes seu comprimentes eos: aut coangustatio eorum.

Aman: populo donat⁹ vel populi gratificatio.

Amanite: populo donati vl' populi gratificationes.

Amman: cubitus vel mēsura seu ppl's quis: aut gens quomodo.

Ammanite: cubitati vel mensurati seu gentes que: aut ppli quomodo.

Amansime: cubitus fultiēs vel mensura erectionis siue populi dono adiutus: aut ppl's gratificatiōe firmatus.

Amaraphal: dicto cadens vel dixit vt caderet seu ppl's curat⁹ deo: aut populus medicamentum dei.

Amaran: temulentus vel rubricatus sordidus siue ppl's laudatus tritico aut populus acervatus.

Amarias: dicente domino uel verbuz dñi seu gens suscitans dñm: aut populus vigilans dño.

Amarite: dicentes dño vel verba dñi seu populi dñm suscitantes: aut ppli domino vigilantes.

Amas: furor ul' indignatio seu populū tollens: aut pplō plasmationis.

Amasa: furor eius vel indignans ei seu sustollens gentē: aut popularis plasmatio.

Amasai: furor eius me⁹ uel indignatio eius mihi: seu gentem sustollens mihi: aut ppli plasmatio mea.

Amasi: furor me⁹ uel indignatio mea: siue populum tollens mihi: aut plasmatio populi mea.

Amasia: indignans dominus uel furor domini seu gentez sustollens domino: aut populi plasmator dñs.

Ammath: vier vel indignatio siue populus donatus: aut ppl's ꝯsumat⁹.

Amath: veritas uel indignatio siue populus peccator: aut ppl's tēporalis.

Amatha: veritas eius vel indignatio bilis eius siue populus declinās eū aut populus peccans ei.

Amatheus: populus peccans vel indignator rigidus.

Amathi: veritas mea uel indignatio bilis mee seu populus peccās mihi aut populus declinans. Iste amathi est iona ꝓpheta sarceptane vidue filius quem resuscitauit helias matre postea dicente ad eum. Nūc in isto cognoui: quia vir dei es tu: ⁊ verbū dñi verum est in ore tuo.

Amathia: veritas mea domino vl' fidelitas mea domini siue populus peccans dño: aut ppl's declinans dñm.

Amathim: veritas uel idignatio bilis eorum siue populus peccās eis: aut populus declinans eos.

Amathiris: veritas viri uel indignatiō bilis assumpte seu populus peccās viro uel ppl's declinās assumptiōez

Amadan: concupiscibilis uel concupiscens siue populus iudicās eos: aut populus iudex eorum.

Amaum: populum abijciens uel populi abiectio.

Amaus: populus abiectus uel populi abiectio.

Amē: vere uel ꝟitas seu fiat: aut fidel'r

Amessā: populum tollens vel populi ablatio.

Amessio: populum leuans domini uel populi subleuatio.

Ameserh: populus timens uel popul⁹ ꝓlongatus seu populi germen: aut populi resurrectio.

Ametha: luctus vel indignatio siue populi donum: out populi ꝑfectio.

Amethen: populus ascendens vel populi fortitudo.

Amethi: luctus meus: uel indignatio mea siue populus meuz: aut populus obstupefactus.

Amphibolis: populus corruens ul' populus ore corruens.

Amia: ppl's dñi: uel ppli dñatio.

Amiel: populus meus dei uel popul⁹ meus deo.

Amiel: populus meus dei: uel populi mei deus.

Amim: gens mea uel ppl's meus.

Aminadab: populus meus sponte uel populus meus spontaneus siue populi mei vota: aut populus me⁹ vrbanus.

Aminod: populus meus inclytus uel populus meus gloriosus.

Amisaddai: populus meus sufficiens vel populi mei sufficientia.

Amitbal: calefactus ros vel calefactiones: siue populus meus irroratus aut populi mei irroratio.

Amiuth: populus meus inclytus uel populi mei gloriatio.

Amizadab: populi mei fluens torris: vel populo meo torris fluuio.

Amnes: robustus uel fortis siue ppl's fugiens⁹: aut populi temptatio.

Amob: parcens uel sustinēs siue ppl's dilectus: aut populi amplexatio.

Amoch: populus tenēs vel populi apprehensio.

Amolum: flos farine vel deflorata farina.

Amon: onerans uel onustus siue nutriens: aut fidelis.

Amon: donans uel nutritius siue donatio: aut matris fetus.

Amon: populus dolens uel populus murmurans: siue populus iniquus aut populus inutilis.

Ammon: populus parcens uel populus meroris: siue filius generis mei aut filius populi mei.

Ammona compmens uel coangustatio eius.

Ammona: populus parcens ei uel populus meroris eius siue filius generis eius: aut fili⁹ populi eius.

Ammoni: comprimens me: vel coangustatio mea.

Ammoni: populus parcens mihi vel populus meroris mei siue filius generis mei: aut filius populi mei.

Ammonite: comprimentes me vel coangustantes me.

Ammonite. populi parcentes mihi ul' populus dolorum meorum seu filij generis mei: aut filij populorū meoꝝ.

Amora: loquens vel amaricans: siue populi scitus: aut populi illūinatio.

Amorrei: amari vel loquētes seu ppli

Nominū hebraicorum

seiti: aut populi illuminati.
Amos: fortis vel potēs siue onerans: aut vir robustus.
Amos: onerauit vel fortitudo seu ppl'z auellēs: aut ppli diuulsio.
Amesa: fortis ei vel potens ei: siue onerans eū: aut fortitudo eius.
Amosa: vir robustus ei vel onerauit eū seu populum auellēs ei: aut diuulsio populi eius.
Amoth: calefactio vel calefatiens.
Amothdor: calefactio generationis: vl' calefaciens generationem.
Ampliatus: populi malleum: vel populus malleator: siue popul' ore cōtundens.
Amraphel: dicto cadens vel dixit vt caderet: siue populus curatus deo: aut populi medicamentum deus.
Amram: populus excelsus: vel populi celsitudo: siue populus exaltat': aut populi exaltatio.
Amramite: populi excelsi: vel populi exaltati.
Amri: amaricās vel lacessens: siue populus magister: aut populi magisterium.
Amsi: populus indigens: vel ppli dormitatio.
Amthar: populus patens vl' populus ambigens: siue populus explorator odoris: aut populus explorator ascēsionis.
Amuhel: ppl's calefact' deo vel popul' cum quo est deus.
Amul: populus dolens vel popul' parturiens.
Amula: ppl's dolens ei vel popul' parturientium.
Amulite: ppli dolētes vl' populi parturientes.
Amuthal: calefactus ros vel calefactio roris: siue populus irroratus: aut populi irroratio.

Hic.n.post.a.

Aa: donat' vel gratificat': seu donū: aut gratificatio.
Anna: gratia vel rñdens: siue donās: aut donatio.
Anab: vua vel humilitas: siue donum pr̄is: aut grata paternitas.
Anaba: vua ei' vel humilitas ei': siue donū patris eius: aut grata paternitas eius.
Anacham: humilis vel exurgens: seu donū calidū: aut gratificata caliditas
Anazeb: cognomētū: vl' cognomiatio.
Anachimeiū est innocēs vel hūilitas renuēs: siue monile collo illiuni: aut humilitatis renuitio.
Anac: nungd ꝯmotus est: vel nūquid cōmotio.
Anaphilim: cadētes vel violēti: siue gigantes: aut grām declinātes.
Anabe: nungd ꝯmot' ē ipse vel nūgd est ꝯmotio ista: siue donat' vite: aut gratificatus susceptioni.
Anam: nubes vel obumbratio: siue donum ppli: aut gratificatio eoꝝ.
Anamelech: donū regni vl' rñsio regis siue donās regnatori: aut gratificatio regia.
Anamin: rñdentes aque: vel gratificationes aquarum.
Anan: donū grē vel dōata gratificatio.
Ananchel: grat' deo l' rñsio dei: siue cui donauit de': aut qui ē donatus deo.
Ananeth: dono viuēs vel grā patud'.
Anani: dō at' mihi vl' gratificatio mea.
Anani: rñdēs mihi l' gratificatio mea.
Ananias: donū grē dñi vel donata gratificatio dño.
Ananias: rñdens gratie deo vel gratificans grate dñm.
Anani: rñdētes aq̄: vl' donatōes aqꝝ.
Anas: donās vel donat': seu grām tollens: aut respondens.
Anath: grā vel rñdens seu grē peccās aut rñsio temporis.
Anatha: rñdēs ei vel gratificās eū seu grē peccās eius: aut rñsio tpis eius.
Anathim: rñdēs eis vl' gratificās eos: seu grā peccās eoꝝ: aut rñsio tpis eoꝝ
Anathim: hūilitas vana vl' rñsio vana seu monile colli: aut humiles consurgentes.
Anathoth: rñsio l' obediētia: aut rñdēs signo: aut gratificatio designātis.
Anathothia: rñsio dñi vl' obediēs dño siue rñdens signo dñi: aut gratificās designantem dominuz.
Anathothite: rñdētes vel obediētes: siue rñdentes signo: aut gratificantes designatorem.
Andreas: rñdens pabulo vl' decorus istatione: siue decus: aut sm grecam ethimologiaz apo toy andros idest a viro virilis.
Andronicus: rñdens pabulo: aut decorus ad standū: siue cogitās pastionē aut rñsio pastionis.
Anebgaba: sollicitauit vl' humiliauit: siue sollicitās valles: aut humiliās colles.
Anegeb: auster vl' meridies: siue australis: aut meridianus.
Anei: nūgd cōmotus est mihi vel nungd cōmotio mea.
Aneliab: donū dei patris vl' gratificās deum patrem.
Aneni: circuli vel corone seu precinens aut preconator.
Aneni: donū meū vel gratificatio mea
Aner: lumē vl' illuminatio seu dono vigilans: aut gratificatione ꝯsurgens.
Ange: donuz preruptum vel gratificatio pectoris.
Anad: gratia vl' rñsio siue rñdens testibus: aut gratificatio virtutis.
Ani: paup vel egenus: siue donū meū aut gratificatio mea.
Ania: donuz dei vel gratificans dñm.
Anian: donū populi vel gratia eoruz.
Anihel: donat' deo vel gratificās deū: siue gratificans eos: vel paupertas eorum.
Ano: donās eis vel gratificans eos: siue dolor eorum: aut labor eoruz.
Anob: dono seruiēs vel glorificatio servientis.
Anon: donator merēs vl' gratis iniq u' seu grane inutilis: aut gratificationi murmurans.
Antiphas: dans transitum vel dantis transitio.
Antiochus: pauper silēs vel pauperie silentium.
Antyochia: paupertas silens: vel paupertans silentium.
Antyocheni: pauperū silētia vel paupertate silentes.
Antipat: dās laudē vel dātis laudatio
Antipatridē: donū laudatū vel dantis laudationem.
Anula: dolens vel parturiens.
Anium: donū vnicum vel gratificatio sempiterni.

Hic.o.post.a.

Aocen: nidus vel cubiculuz.
Aodi: inclyt' vel gloriosus.
Aobi: spina vl' compunctio.
Aobite: spinosi vel compungentes.
Aobiaban: spina sapientie vel compunctio intelligentis.
Aobiman: piurbatus vel perturbatio seu pungens quis: aut pungēs quos
Aoth: nobilitas vel gloriatio.

Hic.p.post.a.

Appaim: humus eorum: uel volatus eorum.
Apparam: liber onager: uel cõtinens feritatem.
Appauma: libertas populi domini uel continens pplm domino.
Appelles: congregans eos uel cõgregatio eorum.
Appia: libera vel libertas siue cõtinẽs aut continentia.
Appisorũ: libera vel fortis libertas.
Apollo: mirabilis: aut ãmirandus.
Apollophanes: mirandus facie: vel ammirabilis cõtemplator.
Apollõia: disciplina vl' synagoga eorum
Apollonius: miraculũ vel ãmirabilis.
Apollos: congregans eos: vel congregatio eorum.
Apostolus: missus vel legatio.
Apses: libere egrediens: vel continentia egressionis.
Apsiba: continens rectitudinem: uel libertas conuersationis.

Hic. q. post. a.

Aquila: dolẽs vel parturiẽs seu dolor: aut parturitio.

Hic. r. post. a.

AR: suscitatio vel vigilie.
Ara: electus vel electio seu vigilans ei: aut suscitans eum.
Arab: insidie vl' calliditas: seu vigilãs patri: aut suscitans patrẽ.
Araba: insidie eius vel calliditas eius siue suscitans patrem: siue vigilia patris eius.
Araba: multa vel vespera siue occidẽs aut inhabitabilis.
Araba: plana vel campestris seu deserta: aut occidentalis.
Arabath: deserta tẽpore vel planities peccatorũ: siue suscitans patrem peccati: aut vigilans patri declinãti.
Arabathite: deserta tempore vel planities peccatorũ: siue suscitantes pr̃em peccati: aut vigilãtes pr̃i declinãti.
Arabes: humiles vel occidẽtales siue callidi: aut insidiatores.
Arabathane: humile robur vel deserta fortitudo siue suscitans patrem robustum: aut vigilans patri fortitudinis.
Arabia: callida vel insidiatrix: siue humilis: aut occidentalis.
Araboth: plana vel humilia siue campestria: aut equalia.
Arach: longitudo vel longanimitas: siue suscitãs fratrem: aut vigilia fr̃is
Aracheus: longitudo consulens vel lõganimitas festinans: aut vigilans fratri consilij: aut suscitans fratrem festinantem.
Arachi: longitudo mea vel lõganimitas mea seu fratri meo vigilãs: aut suscitans fratrem meum.
Arachites: longus vel longanimitas seu vigilans fratri conuersio: aut suscitans fratrem captiuũ.
Arad: descendit vel descensio siue suscitauit descendens: aut suscitauit descensionem.
Arad: descendens vel descensio siue suscitãs seruũ: aut vigilãs testimonio
Arada: miraculũ vl' admiratio siue obstupuit: aut admiratus est.
Aradam: descendens ei vel descensio eius seu vigilans seruituti: aut suscitans testimonium.
Aradi: deponentes vel depositiones: siue vigilans seruituti mee: aut suscitans testimoniũ meum.
Aradius: deponens consilium vel descendens festinanter: seu vigilãs seruituti festinanti: aut festinans testificationem consilij.
Aradius: admirans vel obstupescens seu vindemiator meus sufficiens aut vindemiatoris mei sufficientia.
Arado: miraculum vel depositio seu suscitans seruum: aut vigilia testificationis.
Arapha: suscitans terram vel vigilanter fodiens.
Araphite: suscitatores terre: vel vigilanter fodientes.
Arabath: negociator vel negociatio: seu vigilãs vite: aut suscitãs pauorẽ
Arata: eligens dominũ vel electio dñi seu vigilans domino: aut suscitatio domini.
Aral: suscitans infirmum vel vigilantẽ conscendens siue suscitans contemnẽtem: aut vigilia despectionis.
Aram: suscitans excelsum: vel vigilãs exaltationi.
Aram: res cum archa vel res cum capsa siue irascens: aut indignatio.
Aram: suscitans gentem vel vigilia populi.
Aram: excelsus vel iracundus seu decor: aut electio eorum.
Arama: suscitans gentẽ ei: vel vigilia populi eius.
Arama: excelsa vel irascens seu decorans eum: aut delectio eius.
Aramathi: deijciens: aut delectio eius seu decore pauidus: aut excelse consumans.
Aramelech: suscitans gentem regi vl' vigilia populi regni.
Aramelech: excelsum regnum vel erectus rex: seu decor regni: aut iracundia regio.
Aran: res cum archa vel res cũ capsa siue suscitans excelsum: aut vigilãs exaltationi.
Aran: aceruus tritici vel laus frumenti seu suscitans donum: aut vigilãs grane.
Aranon: laus frumenti vel aceru⁹ tritici seu suscitans donum iniquum aut vigilans grane inutili.
Ararath: mons vulsus vel mons velicatus seu suscitans cõsurrectionem descendentem: aut vigilans testimonio descendenti.
Arari: mõs vel sublimitas seu vigilãs vigili meo: aut suscitans suscitantem me.
Ararite: montani vel sublimes seu vigilantes vigili meo: aut suscitatores suscitatoris mei.
Aras. elatio vel superbia siue suscitãs sustollẽtẽ: aut vigilãs plasmationi.
Arasth: artifex vel artificium.
Arath: testimoniũ descendens vel cõsurrectio descensionis siue suscitans peccatũ: aut vigilans spaliter.
Arbath: brucus vel locusta seu brucus peccati: aut locusta temporalis.
Arbathite: locuste vel bruci siue bruci peccãtes: aut locuste temporales.
Arbathis: locusta viri vel brucus assũptus siue ham⁹ pauidus: aut humilitas superiorum.
Arbee: quarta vel quattuor.
Arbella: suscitans vetustatem auri vl' vigilia siue assumptione.
Arbi: locusta vel brucus siue hamus meus: aut humilitas eius.
Arbo: gamus vel vsq3 huc siue humilis: aut humilitas mea.
Arboth: humilis vel campestris siue hamus tenens: aut hami retẽtio.
Arbona: locusta iniqua vel brucus inutilis siue humilitas merens eũ: aut retentio doloris eius.
Archab: insidie vel insidians.
Archad: insidiator seruus vel insidiãs

testimonio.
Archelaus:agnoscens leo vel agnitio
leonis.
Archiatharoth:mora corone vel lōgi
tudo circuli.
Archippus:insidie oris vel longitudo
oris sive insidie dilatati:aut insidia
rum dilatatio.
Ardon:suscitans iudicet vel vigilia iu
dicandorum.
Area:eligens eum vel electio eius seu
suscitans descendentem:aut vigilia
descensionis.
Areba:plana vel campestris seu deser
ta:vel inhabitabilis.
Arebia:humilis domino vel retentio
domini.
Arebla:insidians vel insidiatio.
Arebna:humilis pulcher vel insidiās
pulchritudo.
Arech: longitudo vel longanimitas.
Arechon:longanimitas merēs vel lō
gitudo iniqua sive āmiratio possessi
onis:aut descensio negociationis.
Ared:descendens vel descēsio sive ascē
sus montiū: aut ascensus salnium.
Areph:suscitator mensure vel vigilia
dissolutionis.
Areli:declinās me vel declinatio mea
sive suscitans deum in cuz:aut vigi
lia dei mei.
Arelite:declinati mihi vel declinatōes
mee:sive suscitantes deum meum:
aut vigilantes deo meo.
Arem:acervi lapiduz vel lapides acer
vati.
Aren:filius meus vel filiatio mea sive
suscitās fontē:aut vigilia oculi.
Ares:electus vel electio seu suscitans
facturā: vel vigilia plasmatiōis.
Areth:stupor vl' descensio sive suscitās
pavorē ei:aut vigilia vite.
Areuna:archa vel repositio.
Arphasa:suscitans transitum: vel vigi
lia transgressionis.
Arphaseu: suscitatores transeuntiū: vl'
vigilia transgressionū.
Arphat:sanans vel saluās sive sanitas
aut salvatio.
Arphaxat:salvans vel sanans depopu
lationem.
Arga:mensura vel mensurator.
Argob:maledicens excelsum: vel ma
ledicta sublimitas:
Aridai:suscitans dilectum meum : vel
vigilia amabilis mei.

Aridatha:leo donatus: vel leōis donū
sufficiens.
Ariel:leo deus vel leo dei.
Arieli: leo deus meus vel leo dei mei.
Ariph: vigilia germinis floridi vel su
scitatio visionis buccelle.
Arim : acervus lapidum vel lapides
acervati.
Arimatheus:altitudo eius: vel ipse ex
altatus est.
Arimathia:suscitans donum dñi:vel
vigilia donationis dñi.
Arioth:ebrietas vel ad solicitudinem
dirigens.
Ariopagus: pmitiva solennitas: vel p
mitie solennitatis.
Ariopagita:p mitive solennis:vel pmi
tiva solennitas.
Ariopagos: p mitiva solēnitas vel pri
mitie solēnitatis: sed hoc violentuz
cum atheniēsis curie nomen sit que
a marte nomen accepit.
Arisai:leo tēptans vel leonis tēptatio.
Aristarchus:suscitans coronā vel mōs
facture superflue.
Aristobolus:suscitans dolorem vel su
scitatio germinis.
Arina : sublimis vel consurgēs sive
sublimitas:aut cōsurrectio.
Armageddon: mons est latrunculis vl'
mons globosus sive consurrectio te
cti:aut cōsurrectio in ppua ara.
Arinathaim: sublimitas duorum vel
altitudo eorū sive humiles duo:aut
consurgentes bini.
Armenia: mons vulsus vel mons vel
licatus seu montis avulsio: aut mō
tis vellicatio.
Armeniy:montes vulsi vel mōtes vel
licati seu montium vulsiones : aut
montium vellicationes.
Armon:anathema meroris vel imago
tristicie.
Armon:domus vel cellarium sive illu
minans:aut anathema.
Armon : anathema meroris mei: vel
imago tristicie mee.
Armoni:domus mea vel cellariū meū
sive illuminans me:aut anathema
meum:
Arnaphet: vigilia cōvertens vel susci
tatio conversionis.
Arnan: vigilia doni vl' suscitatio gratie
seu archa meroris : aut maledictio
eorum.
Arnon:archa meroris vel maledictio
sive lumen eoꝝ:aut maledictio eoꝝ.
Arod: maledictio sufficiens:aut male
dicta sufficienter.
Arodi:maledictus sufficienter vel ma
ledictio sufficiens mihi.
Arodite:maledictus sufficiēter vl' ma
ledictionū sufficientia.
Arsedi: vindemiator sufficiēs vel vin
demie sufficientia.
Aroer: suffossio vigilie vel vacuefactio
vigilis.
Aroer:mirice vel exurgens sive suble
vans:aut suffossa.
Aroerite: vacuefactiones vigilū vl' suf
fossiones vigiliarum.
Aroerite:mirice vel sublevātes sive suf
fossi:aut exurgentes.
Arom: nequā vel versipellis.
Aromath: nequam tempus vel versi
pellis peccator.
Aron:mons vel sublimitas.
Aronites:sublimis vel montanus.
Aroseth:nequā semē vel iniqua posi
tio seu vigilans germen:aut suscita
tio resurrectionis.
Arsa:sol eius vel illuminatio.
Arsaces: solis durina:vel illuminatio
vomitus.
Arselem:silens circūcisio vel silentiuz
circūcisionis seu suscitans nomē dñi
aut vigilans auditioni divine.
Arth:mora vel immorans.
Arthaba:mora patris vel morās pñcz
Artaxerxes: lumen silentio temptans
vel lumine silentio temptatus.
Artheman: anathemarizantē vel con
turbantem eos.
Arthemis.i.diana conturbans vl' ana
thematizans sive suscitans egrota
tiones: aut egrotationū suscitatio.
Aruces: circumrodēs me vel circumci
sio mea.
Arun:acervus tritici:vel laus frumēti
Arunas:illuminans vel illuminatio.
Arur:suscitans ignē vel vigilia lūinis
Arus:incisa vel aurea seu vigilans cō
silio:aut suscitans festinationem.

Hic.s.post.a.

Asa:tollens vel factura sive su
stollens:aut plasmatio.
Asaba:eius captivitas vel eius
conversio sive sustollens patrez:aut
plasmatio patris.
Asabias:colligens dñm vel congrega
tus dño sive sustollens patrē dñm:
aut plasmatio patris dñi.

Asach: factura prupta vl' plasmatõis vmbraculũ siue sustollens fratrem: aut tollens fraternitatem.
Asadias: factura seruiẽs dño vl' sustollens testimoniũ domini.
Asael: sustollens deũ ul' plasmatio dei
Asaph: colligens uel congregans siue collectio: aut congregatio.
Asaia: fact dñs vel faciente dño: siue sustollens dñm: aut plasmatio dñi.
Asaias: idem.
Asan: delictũ vel fumus siue sustollẽs pplm: aut plasmatio eorum.
Asama: delictum eius vel fumigans eum: siue sustollens populum eius aut plasmatio eorum.
Asan: tollens donũ uel plasmatio grẽ
Asana tollens donum ei uel plasmatõ gratie eius.
Asar: carcer uel carceratus seu facturã suscitans: aut sustollens vigilãtes.
Asaradan: vincens uel exactur⁹ siue sustollens vigiles iudices: aut plasmationem suscitans iudicio.
Asarel: carcer dei uel carcera⁹ deo seu factura suscitans deuz: aut sustollẽs vigiles dei.
Asarela: factura suscitans maledictum vel plasmatio tollens vigiliam maledictionis.
Asarontbamar: beatitudo palme: vel beatitudo cõmutans siue atriũ amaritudinis: aut vestibulũ ꝯmutatõis
Asarisalim: diuites vulpes uel atriuz vulpiũ seu factura suscitans salutez aut plasmatio vigilãs saluationi.
Asarsusim: diuites obtinens uel beate reuertens seu factura suscitãs equũ aut plasmatio vigilans reuersioni.
Asasontbamar: os amarũ uel silentiũ ꝯmutatũ seu factura faciens inigratem cõmutatiõis: aut plasmatio tollens dolorem amaritudinis.
Asaar: diluculum uel mane diluculo: seu facturam estimans: aut plasmationis existimatio.
Asaradon: victor uel exactur⁹ seu factura suscitans seruos iniquos: aut plasmatio vigilãs testimonio merẽtiũ
Asarahel. beatus deus uel beatitudo dei: seu factura vigilans deo: aut plasmatio suscitans deum.
Asaramel: sustollens excelsum deum: vel plasmatio excelsi dei.
Asbaal. plasmans virum uel tollens vetustatem.
Asbel: captiu⁹ dei: vel atriũ vetustatis
Asbehel: captiu⁹ dei ul' factura vetusta
Ascalon: appensa uel ipensa siue ignis infamis: aut ignis ignobilis.
Ascalonite: appẽsi uel ipensi siue ignes infames: aut ignes ignobiles.
Ascenes: tollens possessorez cõtemptibiliter uel sustollens cõtemptibilez possessorem.
Aschenes: ignis aspersio: uel ignis sic aspersus.
Ascod: dissolutio uel effusio siue incendens: aut incendium.
Ase: tollens vel factura siue sustollens aut plasmatio.
Asebam: sustollens semper excelsum vel plasmatio semper excelsa.
Asebias: sustollens dominum uel plasmatio domini.
Asebin: facture statio vl' plasmatio stationis.
Asebonias: tollens pollicez dñi: uel factura in medio dñatoris.
Asech: factura prupta uel plasmatõis vmbraculum siue sustollẽs fratrem aut tollens fraternitatem.
Asedech: testa uel sol siue ariditas: aut siccitas ardoris.
Asedim: siccitas ardoris uel suburbana eorum.
Asedemoth: arua uel suburbana.
Asedochphasgan: abscisio uel os delicti siue tollens abscisuz: aut plasmationis donatio.
Asedoch. factura pabuli uel plasmatõ viriditatis.
Asedothphasga: dolatio factur viridis vel faciens pabuli abscisionis.
Asepha: triũ: uel vestibulũ seu colligẽs aut congregatio.
Asem: sustollẽs eos uel plasmator eorꝫ
Asemona: festinans uel os ei⁹: ab osse non ab ore.
Asen: sustollens fontem uel plasmatõ oculi.
Asena: ignis aspersus ul' ignis aspersio siue sustollens fontem eius: aut plasmatio oculi eius.
Asenna: ruina eius: uel pcipitatio.
Asennaa: ruina eius uel pcipitãs euz.
Asenaphar. ruens onager vel pcipitãs feritas.
Asenech: ruina uel pcipitatio seu factura dedicãs: aut plasmatiõz edificãs
Asennes. leuãs me ul' subleuatio mea
Asenech: ruens vel pcipitãs siue ignis aspersus: aut ignis aspersio.
Aser: atrium uel diuitie seu beatitudo aut beatus.
Aserite: atria ul' diuitie seu beatitudies aut beati erunt.
Asera: atrium vulturis uel diuitie deuoratoris.
Aserai: beatitudo mea ul' beatus erit mihi: siue atriũ meũ: aut diuitie mee
Aserdan: exactur⁹ uel vinculũ eius seu beatũ iudiciũ: aut diuine iudicãde.
Aserim: atriũ uel vestibulum seu diuitie: aut beatitudo eorum.
Asermachimato: beatitudo doni uel que est beata donatio.
Asermoth: atrium mortis vel diuitie mortales.
Aseroth: atrium angustie uel diuitie temporales.
Aseroth: atria uel vestibula siue ville aut beatitudines.
Asersual. beata sal⁹: aut diuitie salutis
Asersua: atrium gaudy uel beatitudo leticie.
Asem: nominatus uel faciens nomen siue sustollens auditũ. aut plasmatio famose auditiõis.
Asema: os ab osse nõ ab ore uel sustollens nomen eius: aut faciens famosam auditionem.
Asen: factura dentium vel plasmatio super vulnus seu tollens nomẽ: aut sustollens amphoram téptationis.
Aseremoth: suburbana uel suburbib⁹ seu atrium indignatiõis rigide: aut beatitudo formidationis eorum.
Asergadat: atriuz accincti vulturis ul' diuitie temptatiõis deuorantis.
Aspha: tollens subito vel factura eructans.
Asphanar: equoruz domitor uel factura apprehendens.
Asphanes equoruz domitor uel factura conuersionẽ apprehendens.
Aspbar: tollens onagrum uel plasmatio ferocitatis.
Asia: sustollens dominum uel plasmatio domini.
Asia gradiẽs uel eleuãs seu auferens aut elatio.
Asiani: facture dñi ul' sustollẽs dñm.
Asiant: elati uel auferentes seu gradiẽtes: aut eleuati.
Asias: sustollẽs dñm ul' plasmatõ dñi
Asidia: miluus uel herodi⁹ seu factura dilecta: aut plasmatio amabilis.

Asiel: sustollens deū vel plasmatio dei
Asiel: gradiens deo uel eleuatio dei.
Asim: sustollēs eos ul' plasmatio eorum.
Asima: sustollens eos ei uel plasmatō eorum eius.
Asinchatus: dirigens thuribulum uel directio thuribuli.
Asiongaber: lingua viri ul' dolatio hominis seu faciens merentes colles sublimes: aut sustollēs dolores collium sublimium.
Asir: vinculum uel vinculat⁹ seu factura vigilās: aut sustollēs vigilantes
Assidei: milites ul' herodij seu facture dilecte: aut plasmatiōes amabiles.
Assyria: factura vigilāś dn̄o: aut sustollens vigilias dn̄i.
Assyria: diligēs uel dilecta siue dirigēs aut directio.
Assyrij: facture vigilantes dn̄o uel sustollentes vigilias dn̄i.
Assyrij directi uel dirigentes seu dilecti: aut diligentes.
Asia: factura laborans: aut sustollēs laborantes.
Asmo: nouissimū ei⁹ l' factura ptunēs
Asmodeus: facture iudicium uel plasmatio iudicantis.
Asmona: festināś uel celeriter nūerāś
Asnaa. tollens serpentem uel plasmatio colubri.
Asoph: collectio uel vestibulum seu festinans: aut festinatio.
Asom: siliens. ul' os ab ore nō ab osse
Asometh: os viuax ab osse nō ab ore vel silētiū vite: aut festinatio pauoris
Ason: factura pupille ul' plasmatio coccinea.
Asor: atriū uel sagitta luminis seu tollens foramē: aut plasmatō iracūdie
Asoradon: victor uel exacit⁹ seu atriū serui iniqui: aut tollens foramen testimonij inutilis.
Asoram. atriū excelsum uel sagitta luminis exaltati seu tollens foramē excelsuz: aut plasmatio iracūdie exaltate
Asoth: sustollens signum: aut plasmatio temporalis.
Asothite: tollens signa uel facture temporalis.
Asra: diminutio uel diminutus seu tollēs mgr̄z: aut plasmatio magisterij
Asrael: diminutus deo uel sustollens magisterium dei.
Asrabi: beatum faciens uel beata commotio: seu diminutus ipe: aut diminutioni patens.
Asrehel: beatus deo uel beatitudo dei siue tollens magistrū deum: aut plasmatio magisterij dei.
Asrabelite: beati deo uel beatificantes deū: aut plasmati magisterio dei.
Astaol: ignis gementuz uel ignis parturientum.
Astari: caula mea uel p̄sepe meum.
Astari: ouile meum uel cubiculū meū siue atrium meuz: aut factura explorationis mee.
Astaroth: oliue uel factura exploratoꝝ
Astaroth: atriuz uel cubiculuz seu caule: aut presepia.
Astarothites: oliue uel factura.
Astarothites: caula uel atriū seu presepe: aut cubiculum.
Astarten: factura superflua ul' plasmationis superfluitas.
Astrages: voluntas festiua uel cōsiliū festiuitatis.
Asub: factura incendij uel plasmatio conuersionis.
Aspha: tollēs subito ul' factura eructāś
Asuerus: beatitudo uel atriū eius.
Asum: os eorū uel fumigans eos.
Asum: factura coccinea uel tollens pupillam eorum.
Asur: diues uel beatus siue factura luminis: aut tollens incendiū.
Asuri: diues mihi uel atrium meuz seu factura luminis mei: aut tollens incendium meum.
Asurim diuitie eorum uel beatitudo eorum siue factura illuminans eos aut tollens incendium eorum.
Assur: tollēs robustū l' tollēś acerbitatē
Assur: sustollens murum uel tollēs angustiam: seu factura continens: aut plasmatio directionis.
Assur: negociator ul' negociatio siue nemus: aut ignis illuminatio.
Assur. dirigens uel diligens siue beat⁹ aut gradiens.
Assurim: sustollens murum eis: ul' tollens acerbitatem.
Assurim: faciens robustos eos ul' plasmatio directa eis siue tollēs angustias eoꝝ: aut sustollēs ꝯtinētiā eoꝝ
Assurim: nemora uel ignū illūiatiōes seu negociatores: aut negociatiōes
Assuri: dirigētes ul' diligētes seu beati aut gradiētes. Hic. t. p⁹. a.
a Tha: tp̄s uel peccatū seu delinquens. aut temporalis.
Athac: peccator humilis uel peccati retentio seu delinquens fratri: aut temporalis frater.
Athad: hamus uel testimonium.
Athaia: peccāś dn̄o uel tp̄alis dn̄i.
Athalia: tp̄s dn̄i uel tp̄s ei⁹ seu peccāś dn̄o: aut declinatio dn̄i.
Athania: ꝯcupiscētia uel desideriū.
Athanael: tp̄s meū dei l' petīn meū deo
Athanai: tp̄s fluctuāś uel peccator cōmot⁹ seu corona donati mei: aut exploratio grarificationis mee.
Athar: petōr suscitāś ul' tp̄alis vigilia
Athara: peccatum suscitans ei uel peccatoris vigilia eius.
Atharim: explorator uel exploratio.
Atharoth: corone vel circuli.
Athath: petīn tp̄is uel tp̄s peccatoris
Athene: disperse uel dissipate.
Atheniēśes: dissipati ul' disp̄gentes.
Athenobius: peccator latrans uel temporalis latratio.
Ather: ip̄e consurgens contrarius uel peccator effundens aduersa.
Athicon: tp̄s mediū uel peccatoris dimidiatio siue tp̄s ꝯgregate iniq̄tatiś aut petīn ꝯgregationis inutilis.
Athipha: tp̄s subitū ul' petīn eructāś.
Athil: peccati germē uel tp̄s ineterāś
Athita: tp̄s querēs ul' dilecti silentiuz.
Athol⁹: tp̄s ꝯsilij ul' peccati cōmittio.
Athomiel: rn̄dēs deo ul' tp̄s eius dei.
Athupha: tempus subitum uel peccati infirmitas.
Athul: tp̄s ꝯsilij uel peccator festinans
Hic. v. post. a.

Aua: iniquus uel iniquitas.
Auam: fons uel mot⁹ siue mouens eos: aut subuersio eoruz.
Aui: ferox: uel ferocitas siue iniqu⁹ mihi: aut iniquitas mea.
Auil: insipiens uel stulticia.
Auin: aceru⁹ lapidū ul' iniq̄tas eoruz.
Auisa: voluntas mea uel iniquitatis mee saluatio.
Auith: iniqua uel iniquitas:
Auoth: sedes uel commoratio seu vinculum.
Auoth: vita uel gloria seu ville: aut ciuitates.
Auothiair: vinculum vigilis ul' sedes vigilie seu cōmorans illūiatio: aut incunabula illuminationis.
Auothiair: gloria luminis uel vita illuminans: seu ville vigilantium: aut oppida illuminatorum.

Auphrathon: frugifera vl' puluerulēta siue vbertas: aut de cinere veniens.
Auphrathōite: frugiferi vel puluerulēti seu vberes: aut de cinere venientes.
Augusti: solēniter stantes vel solēnitas addita.
Aulon: vallis grandis vel vallis campestris.
Aunam: meror eorum vel labores eorum.
Aunam: nō est vel inutile.
Auram: iracūdia vel iracūdus.
Auran: irascens vel iracūdia.
Ausudis: consiliū vel consiliatrix.

Dic. x. post. a.

Axa: furor vel furibūda.
Axan: claudicās vel irascens.
Axath: medicia l' medicamētū

Dic. z. post. a.

Aza: videns vel ꝯbust⁹ seu fortis dñi: aut fortitudo eius.
Azabias: vidēs prēz dñm l' fortitudo patris dñi.
Azabel: videns deū vel fortitudo dei.
Azam: vidēs eos vel fortitudo eorum.
Azanoe: fortitudo ꝯmotionis vel visio requietionis.
Azara: deorsum vel crepido.
Azaria: auxilium domini vl' auxiliato est dominus.
Azarias: idem.
Azaran: adiuuās ppl'z vel auxiliū ppli siue deorsum eorū: aut crepido eorum.
Azas: ꝯtinēs vl' apphēdens seu vidēs fortiter: aut visio fortis.
Azazias: ꝯtinens dñm vel apprehēsio dñi seu videns fortit dñm: aut robusta visio dñi.
Azbel: videns vetera ul' robustus vetustate.
Azbelite: vidētes vetera ul' robusti vetustatibus.
Azboth: videns vomētū ul' vidēs i vomitu seu fortis vetustas: aut fortitudo lugētium.
Azchad: videns mare vel fortitudo maris.
Azchath: vidēs dolentē ul' vidēs cōponentē seu fortis de⁹ molaris: aut fortitudo penitentie.
Azeb: pgens vl' ābigens seu vallis deuorans: aut vallis rapacitatis.
Azecha: fortitudo: aut decipula siue robusta: aut clausula pessulo.
Azer: auxiliū vel scificatio seu fortis cōsurgens: aut videns vigilias.
Azagad: fortis tēptatio ul' vidēs accinctum latrunculum.
Azi: fortis meus vel visio mea.
Aziam: vidēs ppl'm vel fortitudo eorum.
Azias: videns dñm vel fortitudo dñi.
Aziel: pargēs vel pficiscens seu vidēs deū: aut fortitudo dei.
Azia: fortis visio vel vidēs visionem.
Aziel: pergēs vl' abiens seu vidēs deū aut fortitudo dei.
Azir: fortis vigilās seu vidēs vigilias.
Aziza: fortis iste vel visio ista.
Azmath: vidēs mortem vl' fortis mortuus.
Azmaueth: idem.
Azmoth: fortis morte: vel apprehendens mortem.
Azmoth: fortis inclusio vel apphēdēs decorem.
Azor: adiutus vl' auxiliator seu vidēs lumen: aut fortiter iracūdus.
Azozia incendens dño vel incendium domini.
Azothus: incendium vel incendens: siue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Azotij: incendētes vel icēdia: siue ignes patruelis: aut ignes patrui mei.
Azonde: incēdium vel ignis patruelis
Azarael: adiuuās deum vel fortitudo dei.
Azuba: relicta vel deserta: siue relictio aut desertio.
Azur: adiutor lucidus vel auxiliū ignium siue videns lumen: aut robustuz incendium.

Sequūtur interpretatōnes hebraicorum noīum incipientiū p. B. literam.

b

Babana: vēit rñdens vel venit responsio.
Baal: vir l' vetustas siue hiās aut deuorator.
Baala: venit hoc vel hēns eaz seu vir eius: aut deuorās eum.
Baalaman: venit hoc donū vel hēns eaz grām: seu vir gratus ei: aut deuorator gratificationis.
Baalasor: vetustas deuorans atrium vel vir habēs sagittā luminis: seu vetustas tollēs foramē: aut vir plasmator iracūdie.
Baalath: vir ascendēs vel habēs ascēsionem: seu vetustas tpis: aut deuoratio peccatoris.
Baalberith: vir habēs pactū vel vetustas deuorans fedus.
Baalpharasim: viros deuorans diuidens vel hēntium vetustatē diuisio.
Boalphcor: vir habens hiatum vl vetustas deuorans os pellis superius.
Baalgad: vir fortunat⁹ vel hēns tēptationez: siue vir accinctus latrūculis: aut vir deuorator.
Baalia: vir hēns dñm vel vetustas deuorans oñationem.
Baalim: ascendens vel supiores.
Baalim: viri vel hēntes siue in supioribus: aut deuorantes.
Baalis: vetustas viri vel hēns assumptionem: seu deuorans virū: aut vetustatis assumptio.
Baalmaon: descendens hūilis vel descensio humilitatis: seu vir hūilis habēs domiciliū: aut vetustas deuorās habitaculum.
Baalmeon: descensio humilis vel descensio humilitatis.
Balmesar: habens cam vel vir ex pñcipe seu vetustas eius: aut deuoratio principis.
Baaloth: ascendēs vel in ascensionib⁹ seu vir habēs tps: aut vetustas deuorans responsionem.
Baalsalisa: habēs vitulam ꝯternantē vel hēns vitulā ꝯternatam seu vetustas deuorans tertiū: aut vir habēs vitulam mēnalem.
Baalthamar: vir habēs palmā vl' vir habēs amaritudinē seu vetustas deuorās ꝯmutatos: aut vetustas deuorans commutationem.
Baana: venit donatus vel venit gratificatus.
Baanā: filius eius vl' veniēs eius seu venit rñdens: aut venit rñsio.
Baani: venit donat⁹ mihi vel vēit gratificatio mea.
Baani: veniēs mihi vel filius me⁹ seu venit rñdens mihi: aut rñsio mea.
Baara: venit respondens vel venit responsio.
Baari: venit respondēs mihi vl' venit responsio mea.
Baari: fontes vel putei: siue in ventre: aut in cōmutando.
Baarias: venit respondēo dñs vel venit rñsum domini.
Baasa: venit tollēs vel veniēte factura
Babatha: translatus tempore vel confusus peccator: seu translatio temporalis: aut ꝯfusio peccatoris.
Babel: confundens vel ꝯfusio seu trāsferens: aut translatio.

Babylon:idem.

Babyloni:ɔfuſi vel tranſlati ſeu ɔfundentes:aut transferētes.

Bachar:inſaginate vel ingreſſus eſt.

Bachacars:vetuſtas iſaginate vel lugens ingreſſus eſt agnus.

Bachenor:lucēs lucerna vł ingreſſus eſt agnus lucerne.

Baca:vetus vł luctus ſiue lugēs:aut in vomitu.

Bachides:lucꝰ fortis vel vetuſtas in vomitu.

Baldachar:venit cōpungi uel vēit tumlꝰ ſiū vēit merces aut uēit turbatō

Badad:maximꝰ vel excellētiſſimꝰ ſiue venit teſtis:aut venit ſufficiens.

Badadi:maximꝰ mihi uel excellētiſſimus meus ſeu robur meuꝫ aut ſufficientia mea.

Badaias:pͨipuꝰ dño vel i iudicio dñi ſeu venit dñs:aut venit dñator.

Badal. pͨipuꝰ vel ſublimis ſeu venit conſcendēs aut vēit infirmitas.

Badam:ſolus aut in iudicio ſeu venit pplis:aut aduentus eorum.

Badan:pͨipuꝰ uel in iudicio ſeu venit donū:aut vēit gratificatio.

Badazer:maximū auxiliū vel excellētiſſimus ſanctificator ſeu vēit fortis:aut venit ſeparatio.

Badſeba:filia ſeptē vel filia iuramēti ſeu uēit eloquens:aut venit ɔuerſio.

Badſuba:filia depcatōis ł filia ſaturitatis ſeu vēit ɔuertēs:aut venit icēdiū.

Iſta.n. badſuba vel badſeba ipſa ē berſabee mater ſalamonis.

Barē:locꝰ vite mee vel locꝰ ſuſcipiēs mihi.

Baen:iniquꝰ oculꝰ vel iniqtas fontis ſeu venit fons:aut venit oculus.

Bagad:venit accinctꝰ vł vēit i fortūa ſeu vēit latrūculꝰ:aut venit tēptatio.

Bagal:onus vel iugū ſeu vēit accerꝰ aut vēit inuolutio.

Bagaba excelſꝰ tpe ł ſublimitas petōꝛ

Bagathan:venit tactus vidētis vł uenit riſus tangentium.

Bagazim:in excelſo ɔtemptus uel venit fortitudo.

Bagoaim:ſublimitas deuorans eos vel iugum vulturis eorū.

Bahem:locus vel in eis ſeu vēit locꝰ aut locus eorum.

Bai:filius meus vel veniēs mihi.

Bala:abſorta vł inueterata ſeu abſorbens vel inueterans.

Balaa:abſorbēs eū vel inueteratio eiꝰ.

Balaach:deuorās vel precipitās ſiue abſorbēs frēm:aut inueterans eos.

Balaam:vanꝰ ppłs vel ſine pplo ſiue in eis:aut pͨipitans fraternitatē.

Balaam:turbans gentē vł deuorans pplm ſiue abſorbens eos:aut abſqꝫ ſubſtātia eorum.

Balaan:turbās donū vel duorator donū:ſiue abſorbens gratos:aut inueteratio grāie.

Balaanā:bñs grāꝫ vł inueterā riſiōeꝫ ſuā abſorbēs donū aut pͨipitatio gr̄e

Balach:lugēs vel ludens:ſiue inuoluens:aut eliſio.

Balada:abſorbēs teſtes vel iueterās fraternitatē:ſiue veniēs eā iudicare aut precipitatio teſtimonij.

Baladad:vetuſtas ſola vel deuorans teſtimoniū:ſiue abſorbens pͨipuos aut pͨipitans patrueles.

Baladā:venit ſibi met iudicās vel vanitas ꝓ ſemetipſo ſeu abſorbēs iudices aut iueterator iudicij.

Balagad:abſorbēs latrūculos vel pͨipitans temptationem.

Balagad:vir accinctus vel hñt accinctū ſeu vir fortunatꝰ:aut vir pirata.

Balam:turbatio vel pͨipitium.

Balamī:turbator ppli vel pͨipitator eorum.

Balanā:turbās donū ł pͨipitās grāꝫ

Balaſor:aſcendēs domū:vel habens ſagittā lumis ſiue abſorbens fortes:aut iueterator anguſtie.

Balad:abſorbēs peccatū vel inueteratus tempore.

Balad:lugens vel inuoluēs ſeu lingēs aut eliſio.

Baldad:vetuſtas ſola vel vetuſtatis ſolitudo.

Baldan:venit ſibimet iudicās vel vanitas ꝓ ſemetipſo ſeu abſorbēs iudices:aut inueterator iudicij.

Bale:pͨipitans vel deuorator.

Baleite:deuoratores vel pͨipitatores

Bales:abſorbens vel pͨipitans.

Balaida:varietates cognouit ł variatoꝝ cognitio ſiue abſorbens teſtimonium:aut iueterator ſeruitutis.

Baloth:aſcēdens vel in aſcēſionibꝰ ſiue abſorbēs:aut inueterate riſioni.

Balſalila:habēs vitulā ɔternātēꝫ vel habēs vitulā ɔternatā ſeu vetuſtas deuorās tertium:aut vir habens vitulam triēnalem

Balthaſār:capillus capitis vel abſorbens diuitias.

Balſtus:hēns luctū vel hēns pͥmiū.

Bama:in quo vel qs ſiue in qbus aut ſemper excelſā.

Bamoth:i mōte vł excelſā ſiue mors aduenīēs:aut mortis aduentus.

Bamothbal:excelſā i mōte viri hētiſ vł mors aduēiētis vetuſtati duorāti

Bana:vēit rñdens vel venit rñſio.

Banaa:vēit rñdēs ei uł vēit rñſio eiꝰ.

Banai:vēit rñdens mihi vel venit rñſio mea.

Banaai:idem.

Bananias:edificās dño vł cemētariꝰ dñi ſeu rñdens dño:aut rñſio dñi.

Banaza:filꝰ vidēs vł fortitudis filꝰ.

Banea:vēit rñdēs ei vł vēit rñſio eiꝰ.

Baneas:venit rñſum tollēs vel uenit rñſio plaſmationis.

Banebarach:filius fulminis uel filius fulguris ſeu filius fulgurātis:aut filius percutientis.

Banebarath:vēit rñdens fulmī vł venit rñdēs fulguri:ſiue venit rñdens fulgurāti:aut venit rñdens pcutiēti

Baneiachan:filꝰ ſtridoris vel filꝰ neceſſitudinis ſeu vēit firmitas:aut venit preparatio.

Bani:filius meꝰ uel veniēs mihi.

Banni:pollex meus vel i medio mei.

Bannuni:filius meus vnicus vel filꝰ meus ſempiternus.

Baon:in iniqtate vel iniqtatibus.

Baon:venit dolor vel uēit iniqtas ſeu venit murmurans vel uenit iutilis.

Baor:in pelle vel i pellibus.

Baor:venit lumē vł uenit foramē ſeu venit pellis:aut uenit iracundia.

Bar:filius vel filiatio. Syruꝫ eſt:non hebreum

Bara:lucꝰ vel creatura ſiue filius eiꝰ aut malitia.

Barrabas:filius pr̄is vel filius mgr̄i Syrū eſt:pariter ⁊ hebreum.

Barach:fulmē vł fulgur ſiue furgurās aut percutiens.

Barachel:fulgur dei vel fulmen dei ſiue fulgurans deū:aut percuſſio dei.

Barchenuni:tribuli ł creatura iudeoꝝ

Barachias:benedictus dño vel benedictus domini.

Barachias:fulgur dñi vel fulgurans dominꝰ:ſiue fulgurās dño:aut percuſſio domini.

Barachiel:bñdictꝰ deo ł bñdictꝰ dei.

Barachiel:fulgur dei mei vel fulmen dei mei siue fulgurans deo meo:aut percussio dei mei.

Barada:filius decoris vel filius decorus seu filij seruus:aut filiꝰ testionū.

Barabel:benedixit deū uel benedictō dei siue lectus deo:aut creatura dei.

Barasa:haurientes vl'i egestate seu veniēs ad faciēdū:aut filius sustollens plasmationem.

Barath:grando vel tempestas seu filius peccati:aut filius temporalis.

Baraca:filiꝰ vidēs vel filiꝰ fortitudis.

Barech grando vel tempestas seu filius viuax:aut filius pauidus.

Barēy:fugit eū q̄spiā l' q̄piā fuga eiꝰ.

Baria:in malis vel filius dn̄i siue in clamore eius:aut in cōmotiōe ipiꝰ

Bariē:filiꝰ i malo vl' filiꝰ maleficij quē ꝛ ipz ñ nulli bariesu corrupte noiant

Barihen:filius ipe vel filiꝰ ꝑcens seu filius ꝯmotus:aut filius faciens.

Bariona.filius colūbe:aut filius simplicitatis.Syrū ē pꝫ ꝛ hebreū.Bar quippe sicut ꝑdictū est syriace filiꝰ:ꝛ iona colūba.

Baritha:phitōissa vel subitanea siue os abyssi:aut os ꝓfundum.

Barnabas:filiꝰ ꝯcludēs vl' filiꝰ ꝓphe seu filiꝰ vēiētis:aut filius ꝯsolatiōis.

Barne:filiꝰ motiōis vel filiꝰ mutatōis Barnee:electa ꝯmotio ul' filius electe mutationis.

Barsabas:filius reuertēs uel filius q̄ eius ex syro ꝛ hebreo sermōe ꝯpositū seu filiꝰ iuramēti:aut filius ꝯsolatōis

Barsemia:filius cecꝰ ul' filiꝰ cecitatis quē corrupte q̄dā barrineē legunt.

Barthimeꝰ:filius piguedis uel filius ruminantis.

Bartholomeꝰ:filiꝰ suspēdētis me ul' filius suspēdētis aq̄s.Syrū ē ñ hebreū.

Baruch: benedictas uel benedictio.

Barzaith: filius oliue eius uel filius fornicationis eorum.

Basan:brucus uel pinguedo seu siccitas:aut confusio.

Baiar:infantia uel in angustia siue in . fano:aut angustiatus.

Basara:infans uel infantia eius siue angustiatis eū:aut in angustia eius

Basebama:confusio caloris uel angustia caliditatis eius.

Basebat:adeps uel desecatio.

Basechat:adipē uel desecationem.

Basechath:adeps uel desecatio seu desecans:aut desecatio.

Basemath: deposita uel delinquens seu ueniens: aut delictio.

Basemoth:ueniens aut delinquens sicut moibus: aut in nominibus.

Basias:adeps dn̄i uel desecatus dn̄o

Basmath:deposita uel delinquēs seu ueniens:aut delictio.

Bathai:domꝰ rn̄dētiū ul' domus hūilitatis eorum.

Batbuel:uisio dei uel castus deo.

Baurim:electi vel electorum seu iuuenes:aut robusti.

Baurautes:fortis vel electus seu iuuen est:aut robustus.

Bazatha:ꝯtēnēs ip̄s ul' despectꝰ petōr

Bazeotha:ꝯtēnēs eū ul' despectio eiꝰ

Bezothia:ꝯtēnēs dn̄z l' despectio dn̄i

Hic.e.post.b.

Bead:iniquus testis vel edificator precipuus.

Bean:liquus gr̄e vel inigtas donationis.

Bebā:os vl'timi vl' ꝯfusio duoratoris

Bechechias:inclytꝰ deo ul' ꝑgēitꝰ dei

Becher:inclytus vel ꝑgenitus.

Becherite:inclyti vel ꝑmogeniti.

Becherias:iclytꝰ dn̄o vl' ꝑgēitus dn̄i

Bechor:ꝑgenitus vel vnigenitus.

Bechori:ꝑgēitꝰ meꝰ vel ꝑgēitꝰ mihi.

Bechoreti:ꝑmogenitus fortis vel pumogenitus timidus.

Bechuch:iclytus grauis vel ꝑmogeniti condemnatio.

Bed:filia uel mensura.

Beded:istauratio ul' istauratꝰ seu mēsura diuitiarū:aut filia voluptuosa.

Bedsabee:filia septia ul' filia iuramēti seu mensura saturitatis:aut filie satietatis.

Besan:filia dura vel mensura iniqua seu filia inigtatis: aut ipsa inigtas.

Bedellū:lapis uel carbunculus.

Beel:Uetustus deꝰ ul' vir deuorator siue dn̄s vetustatis:aut vir habens vetustatem.

Beelphegor vir h̄n̄s hiatū ul' uetustꝰ deꝰ hiās siue dn̄s vetustans hiāns aut vetustas deuorās os pellis supius. Ipe ē ꝑapꝰ ul' simlachꝶ ignoīe.

Beelsephon:vir h̄n̄s archana ul' dn̄s aqlōis seu vetustꝰ h̄n̄s speculā:aut vetustas deuorās ascēsionē speculi.

Beelzebub:vir muscaruz uel ꝑnceps muscaꝶ siue vetustꝰ deꝰ h̄n̄s muscas aut vetustas deuorās muscas.

Beemoth:aial uel aialis seu bestialis aut bestia.

Beera:fons eius vel puteus eius siue in lumine:aut putei eius.

Beeri:fons vel puteus meus siue in lumine:aut putei mei.

Bega:sublimis uel excelsa siue sublimitas:aut celsitudo.

Begoai:iugum vulturis uel sublimitas deuoratoris.

Beguai:excelsus meus ul' sblimitas mea seu fabrica vulturis:aut fabrica deuoratrix.

Begui:excelsꝰ meꝰ ul' sblimitas mea

Begumim fabrica cemētarij uel fabrica cementariorum.

Behelmon:vetusti deus hitaculi:uel dn̄s habens domiciliū vetustatis.

Bel:vetustas vel absq̄z.

Bela:habitus vel idumentuz seu vetustas eius vel absq̄z eo.

Belath:h̄n̄s l' hitꝰ ab h̄n̄do ñ ab hitu

Belath:vetusta s peccati vl' absq̄z ipe

Belathala:habens vel habita generis feminino ab habēdo participiū est: non verbum imperatiuum.

Bethala:habitum apprehendens ul' indumentum irroratum.

Belbecia:vetustas ꝑmogeniti dn̄i ul' absq̄z nobilitate dominus.

Belga:absq̄z motu ul' vetusta ꝯmotō

Belge:idem.

Belguai:absq̄z valle ul' absq̄z ꝑrupto seu vetustas voragio:aut vetustas deuorationis.

Belia:vetustus dn̄s vel absq̄z dn̄o.

Belia:puteus eiꝰ vel i clamore eiꝰ siue in malis:aut ꝯuntiatio ipius.

Belial:absq̄z iugo vel absq̄z dn̄o.

Beliar cecū lumē:aut ceca āgustia seu vetustas deficiēs ul' absq̄z ꝯnnētia.

Belmelech: deus meus rex uel vetustas mea regnans.

Belma: habēs desiderium uel absq̄z domicilio.

Belmeula:habēs domiciliū vl' absq̄z inhabitatione.

Belsan:vetustas dura vel ipius vetustatis iniquitas.

Belsar:absq̄z ꝑncipe vl' absq̄z carbōe seu vetustum velamen seu vetustatis angustia.

Belsathim:absq̄z germine vel absq̄z positione seu vetustas spinaruz:aut vetustas resurrectionis eorum.

Ben:filius vel filiatio.

Benabinadab: filius pris mei uotiuꝰ vel filius patris mei spontaneus.
Benadab: filꝰ votiuꝰ vl' filꝰ spōtaneꝰ
Benael: edificatꝰ deo: vl' edificatio dei seu filius eiꝰ deo: aut filius eius dei.
Benail: filius doloris: vl' filꝰ ptuniēns
Bendagar: cecū lumen: vel filius p̄ua ricationis.
Benebarach: filꝰ fulmis vl' filꝰ fulgu ris l' filꝰ fulgurās: aut filioꝝ pcussio
Benecham: filius callidus: vel filius surgens: siue filius necessariꝰ: aut fi lius necessitatis.
Benētan: filꝰ i eis: l' filꝰ i medio eoꝝ.
Benēnon: filij ecce sūt: l' filij ecce h̄ sūt.
Benereē: filij tonātis: vel filij tonitrui: qd̄ corrupte boanerges vsus obtinuit.
Benesed: filius mittens: vel filius ꝯfir mationis.
Bengaber: filius viri fortis: vel filius iuuenis virilis.
Benhur: filius lucis: vel filius igneꝰ.
Beni: filius meus: vel filiatio mea.
Bēni: filꝰ requiescēs: vl' filꝰ requietiōis.
Beniamin: filꝰ dextre vel filꝰ virtutū: si ue filius amaritudis: vel amarium.
Beniamin: filꝰ dextre: vel filꝰ ꝟtutis siue filius asininꝰ: aut filius asinoꝝ.
Beniar: cecū in me: vl' ceca āgustia seu filius deficiēs: aut filꝰ p̄uaricatiōis.
Bennoi: filꝰ commotus: uel filius re quietionis.
Bennon: filꝰ merens: vel filꝰ doloris seu filius murmurans: aut filius in utilis.
Benoni: filius merēs: vl' filius inutilis mihi siue filꝰ doloris mei: aut filius iniquitatis mee.
Benni: filius meus: vel filiatio mea.
Bēnui: filius requiescens: vel filius re quietionis.
Bennun: filius serꝰ: vel filius piscis: siue filius vnicus: aut filius sempi ternus.
Benur: filius incendens: vel filius lu cidus: seu filius luminis: aut filius igneus.
Benzoeth: filius huius paudi vl' filꝰ huius vitacis.
Beon: pollex vel in medio siue iniquꝰ murmurās: aut inigrare dolens.
Beor: impellēs siue ipulsio vel iniquꝰ luminis: aut inigtas iracundie.
Ber: fons vel puteus.
Bera: fons eius uel puteus eius.
Berameth: fons ex altatꝰ vite: uel pu teus alti pastoris.
Berchos: fontis calix uel putei potꝰ.
Berdan: puteus iudicans uel fons iu dicij.
Berca: puteꝰ eius uel filia eius hebrei est pariter atqꝫ syrum
Beri: puteus meus: vel putei pluralit
Beria: fons domini: uel puteus dn̄o
Berith: fedus uel pactum.
Bernice: puteus innocens: vel filia ele ganter commota.
Beronice: idē est utrūqꝫ hoc nomē ex hebreo syroqꝫ cōpositū est.
Beroca: puteus eiꝰ uel filia eius.
Berocnses: filij eius: uel putei eiꝰ.
Beroni: filia que vel puteus quis. Et hec tria noia ex hebreo parit syroqꝫ composita sunt.
Beroth: fontes vel putei: seu fons rn̄ dens: aut puteꝰ temporalis.
Barotha: fontes eiꝰ: vel putei eiꝰ: seu fons respondens ei: aut puteꝰ tempe rans eum.
Berothai: fontes mei: vel putei mei seu fontes vulturum: aut putei deuo rantes.
Berothi: fōtes vel putei mei: seu fons respondens mihi: aut puteꝰ tempe rans me.
Berothite: fontales: seu puteales: seu fontes respondentes mihi: aut putei temperantes me.
Bersa: puteus federis: vel fons iura menti.
Bersabee: fons septimꝰ: vel fons iura menti: siue puteus satians: aut pute us saturitatis.
Bresith: in capite: vel i capitulo id est genesis que in capite omnium libro rum posita est.
Berthan: fōs altꝰ: vel puteꝰ altissimꝰ.
Berzellai: ferrum meum: vel fortitu do mea.
Besai: pinguedo mea: vel ignominio sus mihi.
Besaia: pinguis dominꝰ: vel ignomi niosus domino.
Besamath. derelinquēs: vel derelictio seu pingue donū: aut ꝯfusio dōatoris
Besamath: adeps vel defecatio.
Besec: pinguis: vel ignominiosus.
Besellaz: obumbrans eos: vel obum braculum eorum.
Beseleel: vmbra dei vel vmbraculuꝫ diuinum.
Besodia: angustia mensure dn̄i vel tri bulans mensuram dominicaꝫ.
Besloth: pinguis ligatus vel ignomi nie declinatio.
Besor: tribulatio vel angustia seu car nalis: aut pelliceus.
Beth: domus vel habitaculum.
Betha: reges vel regetio: siue domus eius: aut habitaculum ei.
Bethacarem: domꝰ sterilis: vel domꝰ eruditionis rusticie.
Bethaphaleth: domus salutis: vel do mus viuificans: siue domꝰ excludēs aut domus mirabilis.
Bethaphe: domꝰ erroris vl' domꝰ ma li nō a malicia: sꝫ ab arbore.
Bethaphe: domus oris vel domus de cipule: siue domus laquei: aut domꝰ discipline.
Bethaphua: domus induens eos: vel domꝰ declinans os eoꝝ seu reges la borum eius: aut requietio indutio nis eorum.
Bethagan: domꝰ horti: l' domꝰ elatōis
Bethagla: domus vitule uel domꝰ fe stiuitatis eius uel domus defectiōis aut domus plangentium.
Bethaglam: domus planctꝰ ul' domꝰ festiuitatis eorum.
Bethaim: domus idoli vel domꝰ ido latrie: siue domus deuorās eos: aut domus vulturis eoruꝫ.
Bethaisimoth: domus deserta: vel do mus adducēs mortem.
Bethaloth: domꝰ cāpestris: uel domꝰ in cāpestribus seu regei vacans: aut requietionem declinās.
Bethamoth: domꝰ mortua uel domꝰ mortaliū seu requies mortis: aut re quiescens mortuus.
Bethanara: domus pardorum vel do mus amaritudinis seu requies ama ricans; aut requietio pardi.
Bethanan: domus doni vel domꝰ grē seu requies donatoris: aut regetio gratificationis.
Bethanath: domꝰ respondētis vel hu militatis: siue domus vbi est respon dēns dominus: aut domus vbi est gratia dei.
Bethania: domus obedientie: uel do mus afflictionis eius: siue domꝰ do ni domini: aut domꝰ gratificata dn̄o
Bethanoth: domꝰ gratie uel domꝰ rn̄ sionis seu domus precinens: vel do mus precinentium.
Bethara: domus aq̄ vel domus putei

Bethara: dom9 electiōis vel domus electa siue domus suscitans eu3: aut domus vigilantium eius.

Betharaa3: dom9 montiū vl' domus sublimitatis eo2 siue dom9 suscitās gentē: aut domus vigilās populo.

Betharaba: domus suscitans patres vel domus vigilans patribus.

Betharaba: dom9 gradiē vl' dom9 mil'ta siue dom9 hūil' aut dom9 vesp'ria.

Betharapha: domus sanās vel dom9 medicane seu requies medici: aut requietio sanitatis.

Betharā: dom9 ire vl' dom9 sublimiu3.

Betharam: domus decora: vel dom9 electa siue domus suscitās gētē: aut domus vigilans populo.

Betharan: domus vigilans dono vl' domus suscitans gratificationē.

Betharā: dom9 ire vl' dom9 arche siue dom9 mōtiū: aut dom9 ascēs9 hūiliū

Bethasan: domus fumi: vel domus ō lecti: siue domus tollens donū: aut domus plasmata gratie.

Bethasan: domus deponēs vel dom9 deposita: siue dom9 deponens donū aut domus deposita gratie.

Bethauē: domus idolatra: vel dom9 inutilis.

Bethara: dom9 fontis eius vel dom9 putei eius.

Bethberai: domus putei mei vel domus in lumine meo.

Bethbesse: domus confusa: vl' domus pinguedinis.

Betheacon: domus sculpta: vl' dom9 sculpture.

Bethear: dom9 agni l' dom9 cognitōis

Betheur: domus frigida: vel lapis adiutorij.

Bethdagan: domus tritici: vel dom9 frumenti.

Bethdagon: domus piscis tristis: vel domus piscium tristicie.

Bethe: domus eius: vel habitaculū.

Bethel: dom9 dei: vl' habitaculū dei.

Bethemelech: domus vallis: vel domus p̄funditatis siue vterus vul9 aut ventris sustentaculum.

Bethen: venter vel vterus seu dom9 fontis: aut domus oculi.

Bethesimoth: domus deserta vel domus adducens mortem.

Bethphage: dom9 oris vl' dom9 bucce: siue dom9 oris valliū: aut dom9 maxille: vl' labij. Syrū ē: nō hebreū

Bethphalech: domus salutis: vel domus excludens: seu dom9 viuificās aut domus admirabilis.

Bethphases: domus transcendēs vel domus transitiōis.

Bethpheor: dom9 hiās vl' dom9 hiat9: seu domus hians pellium: aut dom9 oris pellium.

Bethphese: domus transiens vel dom9 trāscendens siue dom9 oris: aut domus odoris florentis.

Bethgadar: domus muri: vel domus macerie.

Bethgamul: domus retribuens: vel domus retributionis.

Bethiesemoth: dom9 desiderij dulcis vel domus desiderate dulcedinis.

Bethim: domib9 vel domus pluralit'

Bethia: dom9 dñi vl' dom9 illuiatōis.

Bethlabaoth: dom9 venientiu3 vel domus ingredientium.

Bethleem: dom9 panis vel domus refectionis.

Bethleemite: domus panum: vel domus refectionum.

Bethlenaboth: domus venientium: vel domus edificantium.

Bethmacha: domus mollis: vel domus confracta: siue domus percutiens: aut domus ingeniosa.

Bethmaon: domus habitaculi vl' domus inhabitationis.

Bethmarchabeth: domus curruum: vel domus quadrigarum.

Bethmarchaloch: domus q̄drigarū vel domus quadrigantium.

Bethmatha: domus tribuli: vl' dom9 humilis fori.

Bethmoreth: domus archani: vel domus consilij siue domus archano2 aut domus consilio2u3.

Bethnemra: domus pardorū: aut domus amaricans.

Bethoraba: domus hūilis vel dom9 vespertina: siue domus heremi: aut dom9 loco2 q̄ sunt iux' inabitabilē.

Bethoro: dom9 ire vel domus mgr̄i.

Bethoron: dom9 ire: vl' dom9 arche siue dom9 mōtiū: aut dom9 ascēs9 hūiliū

Betholath: dom9 coccinea vl' domus vermiculata.

Bethrooob: domus platearum vel domus latitudinis.

Bethsabee: domus septem: vel dom9 iuramenti: seu domus abundantie aut domus saturitatis.

Bethsachat: domus currentiū vl' domus singulorum.

Bethsaida: domus frugu3 vel domus pecudū siue domus peculialis: aut domus venatorum.

Bethsamis: dom9 sol' vl' illūinatiōis.

Bethsamite: domus solis pluraliter vel domus illuminate.

Bethsan: domus dormiētis vl' dom9 securitatis siue domus abūdantie: siue domus egressionis.

Bethsemes: dom9 sol' l' dom9 illūinās

Bethsimon: domus obediens vel domus obediētie siue dom9 audiēs merorē: aut domus deponēs tristicia3

Bethsimuth: dom9 loci vel domus locorū siue domus mortificās: aut domus mortificationis.

Bethsur: dom9 acerba vel domus angustie siue domus continens: aut domus fortitudinis.

Bethsur: dom9 fortis vl' dom9 directa siue dom9 muralis: aut dom9 ꝯtinēte.

Bethsura: domus muri ei9 vl' domus dirigens eum.

Bethsura: domus acerba ei vel dom9 angustie eius: siue domus cōtinens eum: aut domus fortitudinis eius.

Bethsurā: domus dirigēs eos vel domus muri eorum.

Bethsuram: domus robusti ppl'i vel domus angustiās ppl'm siue dom9 ꝯtinēs eos: aut dom9 acerbitatis eo2

Bethula: virgo vel casta siue domus dolēs ei vel domus parturiens eū.

Bethula: v'go dñi vel casta dño siue domus dolēs dño: aut domus parturiens dominum.

Bethurlarina: domus ignis sublimis vel incendij consurgētis.

Bethzacharam: domus memorie vl' domus memoratorum.

Bezeth: fulgur vel egestas seu micās aut cōtemptus vanus.

Bezecha: micās ei vl' egestas ei9 siue fulgurās eū: aut ꝯtēnēs vāitatē ei9

Bic.i.post.b.

Bibly: librarij vl' litterati.

Bithalassiū: filios cōmiscens vel filiorum cōmixtio.

Bithia: filia dñi vl' filia dñi ans. Ipsa ē filia pharaōis q̄ adoptauit moysen.

Bithinia: filia intulis vl' filia speciosa.

Buc: sobrius vel moderatus.

Bucite: sobrij vel moderati.

Boanerges: filij tonantes uel filij tonitrui.
Boanerges: idem.
Bocci: vetustas uel vetus.
Bocci: lugens ul' luctus seu vomens vel in vomitu.
Bochian: luctus dñi est uel lugẽs dñz est: seu vomens dño ẽ: aut in vomitu domini est.
Bochor: ingressus est angelus uel primogenitus mihi.
Bochooraib: inclytus peccato uel primogenitus tempore.
Bochru: dilectꝰ mihi uel ꝑgenitꝰ meꝰ.
Bochur: ꝑmogenitus uel dilectus.
Boem: pollex coꝝ: vel in medio coꝝ.
Bon: pollex uel in medio.
Boni: pollex meus uel in medio mei.
Bonni: digitus uel in medio.
Boos: in quo robur uel in q̃ virtꝰ siue in ipso fortitudo: aut ipse i fortitudine
Bouth: fedus uel paciũ.
Boses: abscisus uel abscisio: aut ipse florens: aut in ipso floruit.
Bosphor: angustia succrescens uel tribulatio scrutatis.
Bosor tribulatio uel angustia siue carneus: aut pelliceus.
Bosora: tribulãs eũ uel i angustia eiꝰ siue caro eius: aut annũcians ei.
Bosoru: caro uel annũciatio siue tribulans me: aut in angustia mea.
Bosra: in angustia uel in tribulatione
Dic. v. post. b.

Babasius: os exprimens uel labium exprimentis.
Bugatus excelsus uel sublimitas uel germen ul' germinãs.
Buna: venit rñdẽs: uel venit rñsio.
Bunos: vẽit rñdẽs uel collis ꝑputioꝝ
Busa: confusio uel ignominia.
Bus: despiciens uel cõtemnens.
Buzi: ꝯtemptus vel despectus seu despexit me: aut ꝯtemptibilis mihi.
Buzites: despectus uel ꝯtemptibilis.
Sequit̃ interꝑtatio nominũ incipientiũ a litera. C.

Caalaba: voces uel veloces: sibi audit̃ venerunt seu ecclesia venit: aut ecclesie aduentus.
Caath: penitentia uel patientia.
Caath: dolens vel dolãs seu ꝯponẽs
Caathite: dolentes uel patientes: aut dentes molares.
Caathite: dolentes vel dolãtes siue cõponẽtes: aut dentes molares.
Cabalaaz: ꝓceps vel ꝓcipitũ seu ꝓcipitauit: aut ꝓcipitabit.
Cabaroth: memoria uel sepulchrũ.
Cabarothi: mẽoria mea vel sepulchꝝ meum: aut sepulchra vel memorie plurali numero.
Cabarothi athanai: memorie desiderij vel sepulchra ꝯcupiscentie.
Cabasam: ꝯgregans eos uel ecclia coꝝ
Cabratha: quasi graue: vel q̃si electũ.
Cad: mare vel ꝓncipium.
Cademoth: mare mortuũ vel ꝓncipiũ mortis.
Cades: translata vel fons iudicij.
Cades: sancta vel mutata seu mare tollens: aut ꝓncipiũ plasmatiõis.
Cadesa: trãsferẽs eã: vl' fons iudicij eiꝰ
Cadesa: scortuz vel sanctitas eius siue mutata ei: aut ꝓncipiuz plasmatõis eius.
Cadesbarne: sanctitas motiõis vel sanctitas electe mutatiõis.
Cadesim: cõmutati vel exterminati.
Cadumim: mare rubrũ: vel mare antiquorum, ꝑpt antiqua que facta sunt in eo miracula.
Cadrantes: caligo uel tenebre qđ nos per literam. q. z. v. q̃drãtes dicimꝰ
Caph: incuruans vel incuruatio.
Caph: vola vel palma siue manus.
Capharnaũ: ager pinguedinis vl' villa consolationis.
Capharsamala: manus suscitans vestimentuz vel operatio vigilans retributionis.
Capbereta: manus robusta vel opatio perfectionis.
Caphira: expiatio ul' manus dissipata
Cayphas: sagax vel inuestigator siue vomens ore: aut vomitus oris.
Caym: possessio vel lamentatio siue acquisitus: aut acquisitio.
Caynã: possidens populũ vel lamẽtatio populi: siue acquirens eos: vl' acquisitio eorum.
Caynan: possidens donum vel lamẽtatio graue siue acquirens granã: aut acquisitio donationis.
Caleb: canis uel quasi uiride siue q̃si cor: aut quasi omne cor.
Caleph: idem.
Calitha: q̃si viridis: aut q̃si oẽ cor.
Calistenes: miseria humiliũ: uel confirmatio responsionis.
Calubi: canis meꝰ vel q̃si viridis meꝰ siue q̃si cor meũ: aut q̃si oẽ cor meũ
Claudiꝰ: spes tranquilla vel spes tranquillitatis.
Claudia: idem.
Clauthomon: locus fletꝰ ul' locꝰ fletuũ
Camua: statio vel resurrectio.
Camuel: stans deo ul' resurrectio dei.
Camuelite: stantes deo vel resurrectiones dei.
Camõ: statio iniq̃ ul' resurrectio inutil'.
Canna: fundũ uel calamꝰ seu ꝑparans vel ꝑparatio. Notandũ itaqz ꝙ nostruz latinũ canna de lingua hebrea sumptum sit.
Canaan: cõmutatus uel cõmutatio.
Cananeus: idem.
Canath: elatio uel zelotipia.
Candacis: cõmutans vel cõmutatio.
Canden: clangor uel recursus seu retinens: aut retentio.
Cappadocia: manus tortoris ul' manꝰ exploratoris seu manꝰ dño redimẽs aut manu a redempta dño.
Cappadoces: manꝰ tortorũ uel manus exploratorũ siue manu redẽpti dño aut manu dño redimentes.
Capparis: manus redempta ul' manꝰ redemptio siue manus tortoris: aut manus exploratoris.
Capseb: ecclesia uel congregatio.
Capseel: ꝯgregans deo uel ecclesia dei
Captor: cappadox ul' cappadocia siue manꝰ tortoris: aut manꝰ exploratoris
Capturim: cappadoces vel manus torquentes siue manus tortorum: aut manus exploratorum.
Carchamis: vrbs attrectans uel ciuitas congregatorum.
Carchã: ciuitas gře l' oppidũ donatõis
Carchar: inuestigator vel inuestigãtes siue oppidum vigilens.
Caree: caluus vel caluitiẽs siue occurrens ignis: aut occursus igneus.
Careim: decaluans eos uel decaluatio eorum.
Cariath: vrbs murata uel ciuitas seu oppidum vel villa.
Cariathaim: ꝑfecte vocata uel ꝑfecta vocatio seu villa eoruz: aut oppidũ eorum.
Cariathma villa eoꝝ l' ciuitas poplo'sa
Cariatharbe: villa quattuor ul' ciuitas quattuor. idest adaz abrahã ysaac ⁊ iacob qui ibi sepulti sunt.
Cariathbaal: vrbs virorũ uel ciuitas habens seu villa deuorans: aut oppidum vetustum.

Cariathdemna: villa filēs ꝉ villa filētꝫ

Chariathbari: villa deficiens: vel oppi
dum defectionis.

Chariathiarim: villa filuaꝝ vel ciuitas
faltuū: seu villa deficiēs eis: aut vil
la defectionis eorum.

Cariathim: ciuitas maris vel oppidū
marium.

Cariatsepher: villa pulchritudinis vꝉ
ciuitas litterarum.

Cariachaa: ciuitas pnie vel oppidū pa
tientie: seu villa dolentium: aut ciui
tas dolatorum.

Carie: caluus vel caluitium siue occur
rens ignis: aut occursus igneus.

Carioth: occurrēs igneū vel occursus
igneus: siue caluꝰ respondēs aut cal
uitium temporale.

Carith: occurrens ignis vel occursus
igneus.

Carmelus: mollis vꝉ tenellus: siue co
gnoscens circūcisionē: aut scientia
circūcisionis.

Carmelite: molles vel tenelli seu scien
tes circūcisionem: aut cogniti circū
cidentibus.

Carmi: vinea mea vel cognitio mea:
siue aqua agnoscēs: aut cognitio aq̄

Carmite: vinee mee ꝉ cogniti mei: siue
agnoscētes aq̄s: aut cognitiōes aq̄ꝝ

Carnaim: cornua vꝉ defensiōes: seu cō
scidēs fluctū: aut diuisio cōmotiōis

Carmo: cornua vel defensio.

Carmon: cornu iniquū vel defensio in
utilis: seu cōscidens merentes: aut di
uisio murmurantium.

Caromel: mollities vel teneritudo seu
cognoscens circūcisionem: aut scien
tia circūcisionis.

Caromelite: molles vel teneri siue sciē
tes circūcisionē: aut cogniti circūci
dentibus.

Carpū: sciētē clare ꝉ cognoscētē pspicue

Carthago: scrutatio vel cōsumatio seu
vrbs meditās: aut ciuitas solēnis.

Carthaginenses: scrutātes vel ꝯsuma
ti seu ciues solēnes: aut vrbane me
ditantes.

Cartham: pfecta vocatio vel vocatōē
pfecit: siue vrbs ppli uꝉ ciuitas coꝝ

Carthus: pfecte vocatꝰ vꝉ pfecta voca
tio. qḋ apud nos melius effert p. q.
litteram vt dicatur quartus.

Casaia: sūmꝰ dn̄s vel pncipiū dn̄i.

Caseon: dure fortes vel duri fortitudie
seu sūmitas inutilis: aut pncipium
murmurationis.

Casphia: sūmitas liberans dn̄m uꝉ pn
cipium liberationis domini.

Casphor: sūmitas liberans montes uꝉ
pncipium liberalis iracundie.

Casia: sūmꝰ dn̄i vel pncipiū dn̄i.

Casim: sūmitas vel pncipiū siue sūmi
tas eoꝝ: aut pncipium eorum.

Casis: messio vꝉ mensis seu summe vi
gilans: aut pncipium vigilie.

Casis: sūmitas viri uꝉ pncipiū assūm
ptionis.

Cathat: morsus peti uꝉ ꝯgregās tpe.

Cathet: mordēs vitā vel congregans
pauide.

Cauda: clangor robustus vel patiētia
fortis.

Cauere: clāgor tube: aut clāgēs cāore

Caue: pnia vel patiētia seu buccia. Ex
isto hebreo videtur esse tractū nōm
latinum.

Hic. e. post. c.

Cedar: meror vꝉ tenebre seu me
rens: aut tenebrosus.

Cedemoth: antecedēs vꝉ pus
siue orientalis aut oriens.

Ceden: oriens vel orientalis.

Cedes: antecedēs vel orientalis.

Cedma: antiquoꝝ vꝉ antecedens: siue
orientalis aut oriens.

Cedmonei: antecedētes vꝉ antiqua tri
sticia: seu pores aut orientales.

Cedmihel: oriēs deo, uel antecessio dei

Cedron: tristis meror uꝉ inutilis dolor

Celatha: ꝯgregatio vel eccl̄ia venit.

Cephas: petrus vel firmitas. Syrum
est non hebreum.

Cephira: expiatio vel manꝰ dissipata.

Cephiara: expians vigilē eius vel ma
num dissipatam suscitans.

Ceila: ad fundā iaciēs uꝉ suscitās eam
siue tollens sibimet: aut sustollens
semenpsam.

Celaia: vox dn̄i ꝉ extollēs sibimet dn̄ꝫ

Celasthiham: vallis gigantum uel hu
militas fortium.

Celeab: vīdicāo pr̄ꝫ uꝉ vidicatio pr̄is

Celeia: vallis dn̄i uel ꝯgregatus dn̄o
seu vindicās dn̄ꝫ: aut vidicatio dn̄i

Celeon: vindicans dolorem vel vindi
cans iniquitatis.

Celesyria: vindicans aram vel vindi
cans sublimitatis.

Celethi: occidētes vel exterminatores

Celeuma: antecedens vel orientale.

Celita: q̄si viridis uel eccl̄ia veniens.

Celmo: vallis robusta vel cōgregatio
fortitudinis.

Clemens: ecclesiastes vel cōcionator.

Cleophas: contionē transcendens vel
congregatio transeuntis.

Cleopatra: congregans agnitos uꝉ cō
tionem dissoluens.

Cemihel: oriens deo vel añcessio dei.

Cenna: zelotes vel zelotipus.

Cenercas: possidens sectatores uꝉ pos
sessio sectatorum.

Cendebeus: zelotes sufficiēs ad itelle
ctū: uꝉ zelotipus abūdant intelligēs

Ceneroth: signū cithare uꝉ q̄si lucerna

Cenereth: q̄si lucerne ꝉ citharaꝝ signa

Cenes: zelotipus vel zelotes siue pos
sessor ꝯtemptus: aut possessio cōtē
ptibilis.

Cenezi: zelotipi uel zelotes: siue posses
sores contempti: aut possessiōes cō
temptibiles.

Ceni: es meū uel erarius meꝰ: siue nī
dus meus aut possessio mea.

Cepsam: ecclesia uel congregatio.

Cepsam: ꝯgregans eos vel venatores

Cereas: occidens facturaꝫ vel extermi
nator plasmationis.

Cerethi: occidentes uel extminatores

Cerezeꝰ: tenebrosus vel tenebrescēs.

Creta: vocata uel vocatio cōsumata. i
ter syrum ⁊ hebreum mixtum est.

Cretes: vocati vel vocatiōe cōsumati

Cretenses: idem.

Cesar: possidens pncipes uel possessor
principatus.

Cesarea: possessio pncipis uꝉ possessio
principalis.

Ceselethaor: possessa pncipi lucis: vel
possessio luminis aduenientis.

Cesion: durus fortitudine vel duritia
fortitudinis.

Cetheus. fixus uel abscisus; siue cōfra
ctus aut mentis excessio.

Cethim: fixi uel abscisi uel cōfracti; aut
mente excedentes.

Cethimoth: figens tempꝰ uel abscidēs
responsionem seu confracta tempore
aut insania responsionis.

Cethron: tenebre uꝉ thymiama.

Cethron: tenebrans eos uꝉ thymiama
eorum.

Cethura: iuncta vel copulata: siue thy
miama offerēs aut mēte excedēs lui.

Hic. i. post. c.

Cilicia: cecus uel luctus siue as
sumptio vel vomitus eius.

Cina: lugens vel luctꝰ seu possidēs: aut possessio.
Cinam: lugēs eos vl' possidēs eos siue luctus eoꝝ: aut possessio eorum.
Cineus: luctꝰ vel possessio.
Cinei: lugentes vel possidētes.
Cinoth: lamētatio vel lamētatiōes seu lugens tempore.
Cintus: luctus vel possessio: qḋ apud nos melius effert̄ p.q. lrām vt dicat̄ quintus.
Cyprus: meror vel tristicia.
Cyprius: merens vel tristis.
Cypriarches: merēs pͥnceps vel tristicia pͥncipis. int̄ hebreum ꝛ grecum mixtum est.
Circus: hereditās vel hereditator.
Cirinus: heres vel hereditas: qḋ apud nos meliꝰ effert̄ p.q. lrām vt dicatur quirinus.
Cirene: hereditas vel hereditatio.
Cirenei: heredes vel hereditantes.
Cirenenses: hereditās vel hereditātes.
Crispus: sciēs vel cognitio.
Cis: vir vomens vel durus.
Cison: durꝰ iniquꝰ l' vir vomēs dolorē.
Cison: letificās eos vl' duritia eoꝝ: siue impegerūt in eos: aut vomitus murmurationis.
Cisij: amentes vl' stupētes seu mirātes aut admiratio.
Cithij: ꝯscisi vel plage consumationis:

Dic.o.post.c.

Coph: vocatio vel ꝯclusio: siue muus: aut excussio.
Cobath: mordētes vel ꝯgregati: siue morsus: aut ꝯgregatio.
Cohila: inueterans: aut inueteratio.
Cohilaā: inueterās pplm: aut inueteratio populi.
Cobo: excussio vel pͥstolatio: siue pͥstolans: aut excutiēs.
Colaia: vox facta siue vocis factio: seu vox dn̄i: aut vox dn̄ica.
Colaza: vox vidētis vel vox fortitudis
Colonia: vox eoꝝ vel reuelatio eorum.
Colonenses: voces eorum vel reuelationes eorum.
Colossis: vocis facte obediēs vl' vocis facte obedientia.
Colossenses: vocis facte obediētes vel vocis facte obedientie.
Colozai: vox fornicaria: vel fictio ductionis.
Coloes: omnes vel conclusio siue inuestigantes: aut consumatio.
Condimens: scyphus vel phiala.
Corban: donum vel oblatio.
Corbana: donum eius vel oblatio eꝰ.
Corbanam: donum gratie vel oblatio gratificationis.
Cornelius: intelligens circūcisionē vel intelligentia circūcisionis.
Cosam: diuinās vel diuinatio: seu diuinans eis: aut diuinatio eorum.
Cozbi: calix imensus vel imola mihi.

Dic.u.post.c.

Car: gelu vel frigus.
Cus: durus vel vomēs vir.
Cutha: biuium vel duplicitas.
Cuthei: duplices vel in biuio.
Cuba: canis vel latrator.
Cubai: canis meus vel latrans mihi.
Hucusqꝫ p simplicē.c.lrām.i. sine aspiratione lecta sunt pͥncipia noiuꝫ. Ex hinc q̄ sequūtur aspiratōe addita id est p ch. grecū legenda sunt. Sciēdū tn̄ est ꝙ hebreus s̄mo nō hꝫ.ch.lrāꝫ sed noīa q̄ apud nos p hanc legūtur apud eos scribunt̄ p.heth. q̄ duplici aspiratione profertur.
Cabol: q̄si germen vel q̄si germinans.
Chabon: q̄si itelligēs l' q̄si itelligētia.
Chabonim: liba vl' crustula seu q̄si itelligens eos: aut q̄si intelligētia eorū.
Chabonim: manꝰ spinaꝝ vel acervꝰ spinarū: siue preparantes: aut preparationes.
Chabor: cōiungēs vel incātator seu cōiunctio: aut incantatio.
Chabul: displicitū vel indignatio.
Chabri: q̄si grauitas vel quasi elatio.
Chachon: sculpens vel sculptura.
Charsaar: fortis vir vel robusta viri fuscitatio.
Chalaal: ꝯtecta regio cōmixtionis vel contectio regionis fermentate.
Calachath: pascēs vel nutriens: seu pabulum aut nutrimentum.
Chalad: pascens martyrē vl' ꝯsūmatio testimonij.
Chamalach: oēm fortitudinē hn̄s vel ois fortitudinis habitudo.
Calamar: oē amarum vel omnis amaritudo.
Chalamath: mensus ē uel consūmauit siue consummatus: aut consummatio.
Chalinie: omēs vel ois: seu omēs nos aut consūmatio futura.
Chalchal: pascens vel nutriens: seu pabulum: aut nutrimentum.
Chaldea: quasi fera vel q̄si feritas: seu quasi demoniū: aut quasi mamilla.
Chaldei: quasi fere vel quasi feroces: siue quasi demones: aut q̄si mamille.
Chale: contecta regio vel contectio regionis.
Chaleb: canis vel quasi viride: siue q̄si cor: aut quasi omne cor.
Chalech: idem.
Chaleselum: contegens regio eos vel contecta regio eorum.
Calphi: cōtegens regionē erroris: vel contectio regionis illaqueate.
Cham: calidus vl' callidus: siue calor: aut calliditas.
Cham: surgens uel resurrectio: seu necessitas: aut necessarius.
Chamaal: fidelis cōmixtio vel similitudo despectionis.
Chamam: fidelis vel fidelitas: seu fidelis populo: aut fidelitas populi.
Chaman: similis vel fidelis dono: aut similitudo gratificationis.
Chamoam: fidelis populo: aut similitudo eorum.
Chamon: surgēs dolor vl' callidus meror: seu callida iniqtas: aut necessitas murmurationis.
Chamos: ꝯgregans vel congregatus siue quasi attrectans: aut quasi attrectatio.
Chamuel: calēs deo vl' calidus dei: seu dei necessitas: aut dei resurrectio.
Camuelite: calentes deo vel calidi dei: siue deo necessarij: aut deo r̄surgētes
Camul: calefactꝰ eos l' calefactio eoꝝ
Chamul: surgens dolor vel necessarie parturiens: seu calēs dolore: aut caliditas parturientis.
Chana: zelus ul' emulatio seu possedit eos: aut possessio eoꝝ.
Chanaan: suspirans vel motus eoꝝ: siue humilis: aut negociator.
Chanaan: zelus populi vel emulans populuꝫ: siue possidēs populus: aut possessio populorum.
Chanaan: possidens donum: vel emulator gratie.
Chanaan: erubescēs vel reuersus est: siue quasi monētes: aut quasi rn̄dētes
Chanaan: paupercul' ul' negociator: siue possidēs donū: aut emulator gr̄e
Chanana: humilians eū vel negociās eū seu possidens donuꝫ eiꝰ: aut emulator gratie eius.
Chananeus: possidēs vel possessio.

Chananeꝰ:emulator vel zelotes siue ꝑparatus:aut negociator.
Chananei:possidētes vel possessiões
Chananei:zelotipi:vl'emulatores seu ꝑparati:aut negociatores.
Chanam:humilitas uel ipse pauperculus siue mutabilis.
Chanam:pauperculus meꝰ vel negocians mihi siue possidēs donū meū aut emulator gratie mee.
Chananei:humiles uel possidētes seu
zelopiti:aut emulatores.
Chapsaei:cōgregans deos ul'eccl'ia dei
Characha:ira furens uel foramen irascibile.
Charada:exercitꝰ ul' castra filioꝝ isrl'.
Charalla:ciuitas laudis:vel oppiduz laudationis.
Charan:lyra vel foramen siue fundū dus:aut irascibilis.
Charram:fodiens eos uel effossio eoꝝ
Charran:lyra uel ira siue furor:aut foramina.
Carchath:inuestigans peccatum uel inuestigans temporis.
Charith:diuisio uel cōcisio siue cognitus vel cognitio.
Charmamos:agnus cōgregatus uel agnitio quasi armentū.
Charnū:vinea grata:aut cognitio aq̄.
Charsena:furor abundans vel occursus angustie.
Charcha:perfecta vocatio uel perfecit vocationem.
Charchan:perfecta vocatio dom uel ꝑfecit vocationem gratie.
Chasaloth:spes coꝝ ul' q̄si populātes
Chasbi:calix i me vel imola mihi siue calix meus:aut imolatio mea.
Chasbon:calix merens vel imolatio iniq̄tatis siue calix murmurās:aut imolano inutilis.
Chased:q̄si copulātes:l' q̄si populātes sunt do ipi chaldei mutato noie.
Chasaleu:spes eius uel sperās in euz.
Chasclon:fortis duritia vel fortitudie durus.
Chaseib:messor vl'messio seu dure fortis:aut durus fortitudine.
Chasphi:imolans ori vel calici inuēs.
Chasleu:spes eius vel sperans in euz.
Chasloim:consumatio vel oīs dolor siue incendēs:aut incendiū.
Chaslon:scelus vel tristitia siue ꝑtectꝰ aut ꝑtectio.
Chazbi:mendaciū vel iniquitas.
Chazib:fictio vel mendacium.
Chebron:cōiugiū vel incātatio seu vidēs sempiterne:aut visio sempitna
Chedel:signū paupis vl'scientia tabularum.
Chelbon:lactei vel labentes.
Chelcia:pars dn̄i vel partiens dn̄s.
Chelcian:ps dn̄i est:vl'p tiens dn̄s est
Chelian:incendiū dn̄i est vel cōsumatio dn̄i est.
Chelion:incendiū vel cōsumatio.
Chelimath:ps dom vel donatio ptita
Chelon:ab initio vl'ꝯsumatio siue ois dolor:aut reuelatio eorum.
Cheludi:signū destinans vel scientia.
Chenne:quasi cithara vel q̄si lucerne.
Chenerct:signū cithare vl'q̄si lucerna
Chennereth:idem.
Cheneroth:q̄si lucerne vel signa citharum.
Chenneroth:idem.
Chennor:canticū vel cithara seu agnitum lumē:aut cognitio luminis.
Chereloth:visio signi l'vidisti signuz
Cherethim:disponentes vel dispositiones eorum.
Cheretboro.cognite auferēs vel cognita ablatio.
Chermel:molle vel tenerū siue agnus teneri:aut cognitio circūcisionis.
Cheros:glacies vel solitudo.
Cherub:sciētia multiplicata uel sciētie plenitudo.
Cherubim:imaculata pictura vel sciēna multiplicata seu scientie plenitudo:aut q̄si plures sciētie ⁊ intellectꝰ
Cherubin:idem.
Cheslon:ꝑtegens uel ꝑtectio seu scelus:aut tristitia.
Cheslū:cōsumatio vel ois dolor siue incendens eos:aut incendiū eoruz.
Cher:pcutiens vel percussio.
Chethealud:signū insanie vel fortitudo iniquitans.
Chetlis:percussā generatio vel percutiens generationē.
Chetim:signati vel metū seu formidātes:aut insanientes.
Chidon:scutum vel clypeus.
Chiphara:expians vel expiatio seu catulus eius:aut manus dissipata:qđ aūt oiximus catulū leonē significat quē greci oimeon vocant.
Chilaab.vindicans patrē:aut vindicatio patris.
Chisil:robustus vel fortitudo.
Chisloth:stulti signum vel stulticie significatio.
Chui:vidicās eos vel vindicatio eoꝝ

Dic.o.post.ch.

Choa:ecclesia vl'ꝯgregatio.
Choadad:maximū vl' ꝑcipuū
Chobal:ꝯdēnans vl' ꝯdēnatō
Chobar:grauitudo vel uirta electum.
Chodchod:carthago ul'carthaginēses
Chodonazer:capiens plasma viuū vl' captura viui plasmans.
Chodorlagomer:quasi generatio māipuli:vel q̄si habēs decoꝝ manipulū
Chodorlaomor:idem.
Choelet:ecclīastes grece:ꝯtiōator latie
Chomarim:diui vel ianitores.
Chomor:lacescens vel ꝓuocans siue lacessiones:aut ꝓuocatiões.
Chonenias:pcussus o no l' pcussio dn̄i
Chobar:decaluās piēz l'caluaria pris
Choic:clamās vel caluus siue glacies aut caluitium.
Choreb:ardor vel siccitas siue coruus aut solitudo.
Choreb:mensa vel massa siue temptās aut temptatio.
Chorreus:iracundus vl'liber siue farinatus:aut de foramine.
Chorrei:liberi vel iracundi siue farinati:aut de foraminibus.
Chorethihi:disperdēs vel dispersio seu dissipans:aut dissipatio.
Chori:caluus meus vel clamās mihi siue caluitiū meū.aut glacies mea
Chorite:glaciosi mei vel clamātes mihi:siue calui mei:aut caluitiēs mea
Chorei:farina vel farinatus seu pꝰ me aut foramina mea.
Chorinthus:vrbanus vel orꝰ ipse seu conuersatio coruz:aut administratio reipublice.
Chorinthij:ciues vl'conuersantes sibi seu decuriones coruz:aut publici administratores.
Chorographia:regiones descripte vel regionum descriptio.
Chorozai:hoc secretum mihi:vel hoc ministerium meum.
Chorozaim:idem.
Chos:calix vel potatio.
Chosi:calix meus vel potatio mea.
Chosan:calix donatus vel potus gratificationis.
Choū:ꝯgregās eos vel ꝯgregatio eoꝝ
Chozbi:iniquitas vel mendacium.
Chozabeth:iniqua domꝰ vel mēdaciꝫ

habitaculum.

Dic. v. post. ch.

c Hub: grauitas uel cōdēnatio
Chun: peritiens uel percussio.
Chus: ethiops uel tenebrosus
Chusan: niger uel tenebrosus vultur ul' deuorans.
Chusam: tenebrās eos ul' nigredo eor.
Chasan: tenebrans donum ul' nigredo granficationis.
Chusamasathaaz: tenebrosa iniquitas vel nigredo impietatis.
Chusi: niger mihi uel tenebrans me.
Chusi: secretum vel silentium siue arca num: aut pfunditas.
Chusa: duritia ista uel tenebrosus iste.

Sequūtur interptatiōes hebraicorum nominum incipientium a D. littera.

D Aba. cliuus uel pcliuum.
Dabai: cliuus meus uel procliuum meum.
Dabath: cliuus uel pcliuium.
Dabrath: oraculum vel loquela.
Daberēth: oraculum fontiuz uel locutio puteorum.
Dabreiami: paralypomenō grece verba dierum latine.
Dabir: loquēs ul' loquela: siue loquēs deo aut oraculum dei.
Dabira: loquens ei uel loquentia eius siue loquit' ei deus: aut ciuitas lrap
Dabri: loquens uel locutio: siue oraculum aut eloquentia.
Dachar: compungens uel cōpunctio siue cōpungentes aut cōpunctiōes.
Dadan: iudicans uel iudicium: siue solitarius aut fratruelis eoruz.
Daca: fortis malicia uel iudicium maledictionis.
Dacei: fortes maligne uel iudices maledicti.
Daphera: adhesio uel remissio: siue adherens aut pulsatio.
Daphenen: pulsans ocul⁹ uel adhesio fontis.
Daphnim: signum operum: uel signi operatio.
Dagan: triticum uel frumentuz seu piscis donatus: aut piscis gratificatus
Dagon: piscis meroris uel piscis tristicie seu piscis iniqu⁹ aut piscis inutil'.
Daias: fortis domino uel paupercul⁹ domini.
Dalaias: hauriens domino vel pauperculus dominus.
Dalaiam. hauriēs domino est uel pauperculus domini est.
Dalam: egēs paup uel egena paupta'
Damula: situla uel paupercula.
Dalmatia: grandis egestas ul' magnitudo egestatis.
Dalmatica: grandis egestas uel magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: situla quō paup ul' paupertas requiescens superius.
Damaim: sanguis uel sanguines seu sanguinum: aut sanguineus.
Damaris: silens caput uel silentium capitis.
Damascus: sanguis sacci ul' sanguine⁹ saccus.
Damascus: sanguinem bibens ul' sanguinem propinans: siue sanguinis potus: aut sanguinis osculum.
Damasceni: sanguinū sacci uel sanguinum oscula.
Damasceni: sanguinem bibentes uel sanguinē ppinantes: siue sanguinū potatores: aut sanguinee potatiōes
Dāna: causā uel iudicium: seu silens aut silentium.
Dan: causa uel iudicium.
Dana: causa eius uel iudicium eius.
Danite: iudices uel causatores.
Daniel: causa dei uel iudicium dei: siue iudicans deo: aut iudicauit me de⁹.
Daram: australis uel africanus.
Dardabe: generatio cognita uel generatio cognitionis.
Darius: fertilis aut augmentatus.
Daron: africa uel plaga australis.
Dasem: frenum uel retinaculum.
Dathan: donū eorū uel donū sufficiēs
Dathemam: donū formidoloso uel donu sufficientiam accipiens.
Dauid: fortis manu vel vultu desiderabilis.

Dic. e. post. d.

D Ebalam: delectans seculo uel delectatio secularis.
Debabaseth: apes desecās uel eloquentia desecata.
Deblata: palata l' opprobriū: greco āt smōe deblata iouis ciuitas interptat'
Deblathaim: palate ul' opprobria seu palate eorum: aut opprobria eorum
Debela: delectās seculo uel delectatio secularis.
Debelathaim: lateres uel masse quas solent cōpingere de recentibus ficis quas hebrei debelath nuncupant.
Debera: locutio uel vrsum timens.
Debir: loquens uel loquela: siue vrsū timens aut vrsi timor.
Debon: sufficiens ad intellectum uel abundanter intelligens.
Debongad: sufficiens ad intellectum tēptationis uel abundant' intelligēs accinctum latrunculū.
Delbora: apis uel loquax: seu eloquēs aut eloquentia.
Deda: adherēs ul' pulsans seu remittēs aut remissio.
Deda: plantata uel plasmata: siue subtilitas aut plasmatio.
Dedan: hoc iudiciū uel tale iudicium.
Dedana: generatio ei⁹ uel gnātio eor.
Dephca: pulsans ul' adherēs: siue pulsatio aut remissio.
Delaia: hauriens dominum uel pauperculus domini.
Delean: egens uel egestas.
Delethan: egens uel egestas eorum.
Deleth: tabule uel tabularum seu pauper aut ianua.
Delphō: paup facie ul' egen⁹ cōtēplator
Delo: ianua uel paupertas.
Delthi: pauper egens uel paupertatis egestas.
Demas: silens uel terrenus: siue silentium aut sanguineus.
Demetrius: nimium psequēs ul' vehementer incendens seu fortis ad psequendū: aut robustus virga deicē.
Dēna: causa uel iudiciuz seu silēs: aut silentium.
Demophon: silentium subiti meroris vel sanguineus eructans.
Demon: sanguineus meror uel sufficiens iniquitas.
Demonium: sanguineus meror eis ul' sufficiens iniquitas eorum.
Denaba: iudiciū ferēs l' iudiciū afferēs
Dennaba: idem.
Dēnababa: causa patris uel silentium fraternitatis.
Derben: loquens vel filius gnātiōis.
Derbens: loquax uel generatus.
Derthon: loquela percutiens ul' generatio percussionis.
Desan: fortis elephantus ul' fortitudo elephantis.
Dessan: fortis dignitas ul' pinguedo eleuationis.
Deseth: murus uel micatio: seu pienis aut calcatio.
Deson: fortis pupilla uel calcauit cam

ſyro ſermõe. hebraico aũt pinguedo interpretatur: aut cinis ideſt fauilla holocauſtorum.
Denhel: agnoſcant deum vel agnoſcitur deus.

Dic. i. poſt. d.

D iabolus: defluẽs vel deorſum grece autẽ dicitur criminator aut clauſus in ergaſtulo.
Diaphanes: illuminans vel dilucidũ
Diana egritudines ſuſcitans vel egrotationum ſuſcitatio.
Diapſalma: percantatio vel ſpirit⁹ ſancti ceſſatio: ſiue amen: aut fiat: greco autem ſermone interpretatur vocuꝫ diſiunctio.
Dibon: ſufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.
Dibongad: ſufficiens ad intellectum temptationis vel abundanter intelligens accinctum latrunculum.
Dimaon: ſufficit eis dolor vel ſufficit eis meror: ſiue ſufficiẽtia murmurationis eorum aut ſufficientia iniquitatis eorum.
Dimona: ſublimitas vel ſatis nũerãs
Dina: cauſa hec vel iudicium iſtud.
Dinei: iudices hi: vel cauſidici iſti.
Dionyſius: diiudicatus vel vehementer fugiens.
Dioſcore: pulchri ad tegendũ vel pulchre contegentes. ſunt autem gemini caſtores.
Dioſcorus: pulchre contegens vel pulchre ad tegendum.
Dioſpolis: abnuens vel abrenũciatio
Diotrepes: ſpecioſus inſulſus vel decor inſaniens.
Diſan: fortis elephantus vl' fortitudo elephantis.
Diſon: cinis aut pinguedo: ſeu fortis pupilla aut calcatio eius.
Diſine: ad occidentem uel occidẽtales
Diſir: quercus uel ilex.

Dic. o. poſt. d.

D Och: cõmotus: ſiue ſollicitus aut ſollicitudo.
Dodan: patruus domino eſt vel patruelis domini eſt.
Dodanim: patruus uel patruelis.
Dohec: motus uel motiuus: ſiue ſollicitus aut ſollicitudo.
Domim: rubra uel aſcenſus ruforuꝫ.
Domina: ſilens uel ſilentium.
Don: iudicium uel iudicator.
Dor: natiuitas vel generatio.
Doran: generatio populos uel generatio populorum.
Dorchas: caprea uel damula.
Dorda: natiuitas fortis uel generatio deſiderabilis.
Dormim: generatus excelſe vel generatio exaltata.
Dormin: generationes excelſe uel generationum exaltatio.
Dorix: genitus furor uel generationis medicamentum.
Dorchaphech: natiuitas aduẽtus humilis: uel generatio paruuli venientis.
Doſicheus: calcatio ſtupida uel vnctionem formidans.
Dothaim: pabulum uel vindecorum ſiue ſufficiens defectio aut ſufficientia defectionis.

Dic. v. poſt. d.

D Adi: ſolitarius uel fratruelis.
Dui: decus uel pulchritudo.
Dubel: decorans dominũ: uel pulchritudo dei.
Duma: tacens vel ſilentium: ſiue gaudium ⁊ leticia.
Durach: loquar aut locutõ ſeu loquẽs frater uel locutio fratris.
Durã: pulchritudo uel loquela: ſeu loquẽs populo aut pulchritudo eorꝫ
Druſilla: generis pacifica uel generationem pacificans.

Sequitur de litera. E.

E Bal: vallis vetus: uel vetus vorago ſeu vallis deficiens aut aceruus lapidum.
Ebiona: tranſiens uel tranſitio ſiue trãſcendens aut tranſgreſſio.
Ebrona incantator vel incantatio: ſiue coniugium aut viſio ſempiterna.
Ebroni: tranſiens mihi: uel tranſitio mea: ſiue tranſcendẽs aut tranſgreſſio mea.
Ebroni: tranſiens mihi: uel tranſitio mea. ſiue coniugium meum aut viſio ſempiterna.
Ebronite: tranſeuntes me uel mihi ſeu tranſit⁹ mei aut tranſgreſſiões mee
Ebronites: incantatores mei vel incantationes mee: ſeu coniugati mihi: aut videntes ſemper me.
Edada: ornata uel voluptuoſa.
Edema: voluptas eius: uel delitioſe ornata.
Edemium: voluptates delitioſe uel ornata diuitioſe.
Eden: voluptas ul' ornatus ſeu diuitie aut delicie.
Edenna: voluptas pulchra: uel delitie pulchre: ſiue ornatus pulchri aut diuitie pulchritudinis.
Eder: voluptas vigilie uel ornatus cõſurgens: ſeu diuitie effuſe aut delitie reſurgentes.
Edes: delitias tollens uel voluptuoſa plaſmatio.
Ediſſa: delicata mulier uel voluptuoſa aſſumptio.
Edna: voluptuoſa pulchra ul' ornamẽtum pulchritudinis.
Ednaa ornatum tollens uel diuitioſa plaſmatio: ſiue delicatus ſerpẽs aut voluptuoſus coluber.
Edom: ruſſus uel fuluus: ſiue terrenus aut ſanguineus.
Edomo: rufa uel terrena: ſiue rubens aut ſanguinea.
Edrax: inundatio paſcit me: uel inũdatio paſtus mei.
Edraim: inundatio malorum uel natiuitas peſſimorum: ſiue deſcenſio paſtorum aut inundatio pabulorꝫ meorum.
Ephraim: creſcens uel auctus: ſiue augmentum aut fertilitas.
Effraemite: augentes uel aucti: ſiue fertiles aut creſcentes.
Effra: videns uel frugifera: ſeu fertilis aut puluerulenta.
Effrata: idem.
Effratei: fertiles uel frugiferi: ſiue vidẽtes aut puluerulenti.
Effrem: auctus uel creſcens ſeu fertilis aut fecundus.
Effron: puluis meroris uel puluis inutilis: ſiue puluis eorum aut viſio iniquitatum.
Effeta: adaperire uel apertus ſis.
Effa: menſura uel effundens: ſiue reſolutus aut reſolutio.
Effai: menſura mea uel defectio mea: ſiue effũdẽs me aut diſſolutus mihi
Effarath: diſſolutio vmbraculi uel effuſio viſionis conſumate.
Ephenetus: effundens decorem ul' diſſoluens imagines.
Epher: menſura cõſurgens uel effuſus vigiliis: ſiue diſſolutus pellice⁹ aut reſolutio.

Effrite: effusi vigilijo uel mensure cõ surgentes: siue dissoluti pellicei aut resoluentes cõsurrectionem.
Ephermesta: mensura effundens varium vel consurrectio dissoluens varietatem.
Ephesum: consilium meũ uel anima mea: seu finis eorum aut voluntas mea in ea.
Ephesij: voluntas mea ul' anima mea in eis: seu fines eorum aut consiliatores mei.
Effree: fecunditas uel augmentatio.
Ephi: mensura trium modiorum vel tres modij mensurati.
Ephot: supertrindumentum: vel superhumerale.
Ephisiba: mẽsura rectitudinis uel voluntas mea in ea.

Hic. g. post. e.

Egbathan: solenne mandatum humile uel leta domus responsionis.
Egbathanis: solenne mandatũ humilis viri uel leta domus responsionis assumpte.
Egeus: letus vel solennis.
Egyptus: tenebre uel angustia: siue tribulatio coangustans aut coangustatio tribulationis.
Egyptiacus: tenebrosus uel coangustiatus: siue tribulatione coangustatus aut coangustatione tribulatus.
Egla: vitula uel iuuenca: siue solennis aut festiuitas eius: ipsa est michol vxor dauid que genuit ei iethram in cuius partu occubuit.
Eglaim: vitule uel iuuencule: siue solẽnes eis aut festiuitates eorum.
Eglon: vitulus merois vel iuuenculus iniquitatis: siue solẽne murmur aut festiuitas mutilis.

Hic. l. post. e.

Ela: maledicta uel ipsi seu terebinthus aut arbuscula.
Elaad: ad solum uel ad solitarium: siue ad vnum aut maledictio peccati.
Elada: dei seruus uel dei testimonium seu maledictio fortis aut terebinthus desiderabilis.
Ellada: ad scientiam uel ad sensuz seu laus seruitutis aut dei scientia. Syro autem sermone interpretatur sup hãc
Elade: ascensio uel ad ascensuz: siue domini seruus aut maledictio testionij
Elam: orbis uel seculuz: aut postis aut superliminare.
Elam: vestibulum uel comparatio seu despiciens aut oppositio.
Elamite: orbes uel secula seu postes aut superliminaria.
Elamite: vestibula uel comparati: seu despicientes aut oppositi.
Elas: maledictus ipse vel faciens operationes.
Elasa: operatio uel ad faciendum: seu laudem faciens aut laudabilis plasmatio.
Ellasa: operatio ad faciendũ: siue deũ sustollens: aut dei plasmatio.
Ellasar: hanc separans uel hec separatio: siue deum declinans aut dei declinatio.
Ellasar: laudãs carcerẽ uel laus sustollentium vigilantes aut laudans plasmationem suscitantes.
Elath: vnuz uel vnitas: siue solitarius aut solitudo.
Elath: aulones uel terebinthus: siue deo peccãs: aut maledictus ipse peccator.
Ellaue: applicans uel persecutio: siue applicabitur aut persequetur.
Elbon: deo fortis uel robustus fortitudine.
Elchã: pars eorum uel testimonium eorum: siue deo surgens aut dei necessarius.
Elchan: pars eorum uel testimonium eorum: seu dei portionũ aut dei possessio.
Elchath: portio uel portiũcula: seu portio temporis aut portiuncula peccatoris.
Elchese: aduocatio uel aduocata.
Elcheseus: aduocans uel aduocatus.
Elchesi: aduocatus meus uel aduocatio mea.
Eldea: ad scientiam uel de scientia.
Eleale: conscensio uel ad conscensionẽ.
Eleaman: dei mei decus: uel dei mei pulchritudo.
Eleazar: deus meus adiutor: uel dei mei adiutorium.
Eleazarus: deus meus adiutor consilij vel deus meus adiuuans festinanter.
Eleb: deus pater uel dei paternitas.
Elech: portio uel portiuncula.
Elechue: particule uel portiones.
Elecie: ascendentes uel ascensiones: siue ascendens uel ascensio.
Ellel: laudans uel laudatio.
Elem: postes uel secula: siue vestibulũ aut superliminare eorum.
Elama: postis eius uel seculum eius: vel deum accipiens: siue deum colens.
Elemon: scientia dei uel ascensio.
Ellenon: greci uel grecorum.
Eleon: diuinitas uel ad laborãtes: ipse est mons oliueti: de quo dominus coram discipulis ascendit in celum.
Elesa: ad insulam uel ad faciendũ: siue deum sustollens aut dei plasmatio.
Eleutherus: seculum honorans vel exercituum cohabitatio.
Eliab: deus meus pater vel dei mei paternitas.
Eliab: vana absconsio vel nequaq̃ absconditus: siue deus meus pater eius aut dei mei paternitas ei.
Eliachim: deus meus resuscitabit vel deus meus frater eorum.
Eliada: deus meus cognouit uel deus meus audiet: seu dei mei seruus aut dei mei testimonium.
Eliade: idem.
Eliadan: deus meus cognouit eos vel deus meus audiet eos: siue deus meus seruiet eis aut deus meus testificator eorum.
Eliã: deus meus pplis vel dei mei pplo siue deus meus mirabilis eis: aut deus meus miraculum eorum.
Eliasub: deus meus facturã incẽdẽs: aut deus meus plasmationem conuertens.
Eliatha: deus meus tu vel deus meus veni siue deo meo peccans: aut deo meo tempus.
Eliathan: deo meo calens vel dei mei calidus: vel deo meo surgẽs: aut dei mei necessarius.
Elicu: vestibula vel maledicti: seu postes aut superliminaria.
Elida: deus meus nouit: aut scia dei mei.
Elidad: dei mei patruus ul' deus meus patruelis.
Elidahe: deus meus scit ipsum esse ul' deus meus scit ipsum viuere: siue deus meus nouit susceptos. aut deus meus nouit suscipiendos.
Elidelach: aceruus emissus germinis vel emissio germinis aceruati: siue deus meus scit portionez: aut deus meus nouit particulam.

Eliezer: deus meus fortis: vel de⁹ me⁹ adiutor: siue deo meo separatus aut dei mei sanctificatio.

Eliphal: deus meus mirabilis vel dei mei miraculum.

Eliphaleth: deus me⁹ diuidẽs vel dei mei diuisio: siue deus me⁹ mirabilit saluans viuẽtes aut deus meus mirabiliter liberans pauidos.

Eliam: dei mei populus vel dei mei cõgregatio.

Eliaman: deus meus donans vel de⁹ me⁹ dominãs: siue deo meo donãte.

Elimas: trãsgredi faciẽs vl' ad trãsgressionem ingrediens.

Elimelech: ad regẽ vel ad ꝑncipez: siue dei mei regnũ: aut de⁹ me⁹ regnator

Elion: excelsus vel sublimitas: siue dei dolor aut deo inutilis.

Elionai: sublimis vultur uel excelsus deuorator.

Elioreb: dei mei hyems: aut dei mei tẽpestas.

Elisa: ad insulam: aut dei mei saluatio.

Elisabeth: dei mei septima: vel deus me⁹ cognouit: siue dei mei iuramentum: aut dei mei saturitas.

Elisaph: dei mei specula vel deus meus speculator: siue de⁹ meus abscõdẽs aut dei mei absconsio.

Elisaph: dei mei labiuz uel dei mei vinculum: seu dei mei speculum aut dei mei angustia.

Elisaphan: dei mei lepus ul' dei mei bene⁹: siue dei mei speculator. aut dei mei vinculum.

Elisabe: dei mei salus: vel deus meus defendit me.

Elisama: deus meus adiuuit: vel deus meus exaudiuit.

Elisar: dei mei ꝑnceps vel dei mei velamen: siue pater meus fortis: aut pater meus coangustans.

Elise: dei mei salus: vel dei mei ꝑrecio

Eliseth: dei mei salus: vel deus meus hic est: siue deus meus saluans vitá aut deus saluans pauidos.

Elisua: dei mei salus: vel dei mei protectio.

Elisue: idem.

Elisuer. dei mei murus: ul' deo meo cõtinens: siue pater me⁹ fortis: aut pater meus coangustans me.

Eliud: deus meus dominus: vel deus meus iste.

Elmadan: dei mensura: vel dei enumeratio.

Elmelech: dei mei regnum: vel deus regnator.

Elmodad: dei regnatio: l' dei natiuitas

Elmodad: dei mensura: vel ad matrez eius precipuam.

Elmom: cõtemnens vel contemptus.

Elmon: locus vel ille: siue hic aut contemnens me.

Elmondablathaim: cõtemnens palatas: aut cõtemptus opprobriorum.

Elnatham: addens uel adiectio siue ad dantem: aut dei donatio.

Elnathan: dei donatio vel deo donat⁹.

Elo: deo vel deitas: siue exercitus eius aut exercitus eorum.

Elocupora: turme militum: vel opes eorum.

Eloi: deus meus: vel deitas mea.

Eloim: deus eis: vel deitas eorum.

Elom: exercitum fortitudinis vel exercitacius fortitudine.

Elon: quercus vel roboreus seu regio campestris: aut exercitus fortitudis

Eloth: arietatio vel arietis signuz: siue deo respondens: aut dei temporalis

Elthabba: vana absconsio vl' nequaqȝ absconditus.

Elthaci: vanus vomitus vel nequaqȝ vomens.

Elthece: proferens uel ꝑlatio eorum.

Elthecem: ꝑtulit vel prolatio.

Elthecen: proferens fontem uel prolatio oculi.

Eltholed: natiuitas vel ad natiuitatẽ.

Eluan: exaltatus vel exaltatio.

Elud: gloriabunh⁹ vel accipiẽs gliam

Elul: dei dolens: vel deum parturiens

Hic. m. post. e.

Emach: vallis vel ꝑfunditas.

Emachim: valles vel ꝑfunditates eorum.

Emachuel: vallis diuina: vel ꝑfunditas dei.

Eman: calidus vel accipiẽs: siue calor eorum aut formido eorum.

Emath: formidans eos: vel acceptio eorum: siue indignans rigide: aut indignatoi rigidus.

Emathceus: formido eorum vel accipiens eos: siue indignans rigide: aut indignatio rigida.

Emaus: mater festinans vel desideriũ consilij.

Emma: mater vel desiderium.

Emmam: mater eorum vel desiderans eos.

Emanuel: nobiscum deus vel nobiscũ diuinitas.

Emmaus: mater festinana: vel desiderium consilij.

Emathasis: vallis concidens vel vall' concisionis.

Emmer: verbum vel sermo: siue ꝑmocinans aut sermocinatio.

Emim: gentes vel populi: siue horrendi aut terribiles.

Emmim: idem.

Emona. calor eius vel accipiens eum

Emor: asinus vel asineus: siue loquax aut amaricans.

Emorim: asini vel asinei: seu loquentes aut amaricati.

Emouth: mater lux mea vel desiderãs desiderium.

Hic. n. post. e.

Na: fons vel oculus.

Ens: ecce hec sunt: vel ecce oculus: siue fons ei aut oculus ei⁹.

Enach: fortis vel potẽs: siue gigas aut terribilis.

Enachim: fortes vel potens: seu gigantes aut terribiles.

Enada: fons acutus vel oculi exacuio siue fons sufficiens: aut oculus testimonij.

Enadda: idem.

Enadab: fons spontaneus vel oculus voluntarius.

Enadan: oculus iudicans: vel oculus iudicij.

Enagallim: fons tristicie: vel oculus vitulorum.

Enai: fons meus vel oculus meus.

Enaim: ecce hec sunt uel ecce sunt oculi siue fontes eorum aut oculi eorum.

Enan: nubes vel ecce hec sunt: siue fontes eorum: aut oculi eorum.

Enarraib: ecce concepit vel ecce conceptio.

Enathan: ad dantẽ vel deo dante: siue fons datus eis: aut oculus donationis eorum.

Enathon: dans gratiaz vel dantis gratia: siue fons dat⁹ iniquus: aut oculus datus responsioni.

Encenia: renouata dedicatio vel renouationis dedicationis.

Endad: fons solitarius vel locus subtilis.

Endor. fons generationis vel oculus naturalis.

Encam: ecce ista vel ecce hec sunt.
Eneas: pauper vel miser: sive respōdēs aut responsio.
Engaddi: fons hedi vl' ocul⁹ tēptatōis
Engallim: fons mundans vel oculus transmigrans: sive fons revelatōis aut oculus transmigrationis.
Engannī: fons boni vel ocul⁹ electiōis
Engānim: fons hortorum vel oculus elationis eorum.
Enihel: gratia mea deo: ul' gratia mea dei.
Enech: dedicavit vel dedicatio: sive edificans aut cum deo ambulans.
Enochite: dedicantes vel dedicaverūt sive edificātes aut cū deo ābulātes
Enom: ecce sunt vel ecce hec sunt: seu fons robustus aut ocul⁹ fortitudis.
Enon: cursus meroris vel oculus meroris: seu fons tristicie aut fōs murmurationis.
Enon: cursus meroris vl' ocul⁹ iniqu⁹ seu fons tristicie aut fons murmurationis.
Enos: homo desperatus seu invocans aut violentus.
Enremon: fons congregans vel c e.ū⁹ sublimis.
Ensames: fons solis vel oculus mandans humilia.

Dic. p. post. e.

Epafras: crescens vel augmentum: sive frugifer aut equidem videns.
Epafroditon: fertile vel frugiferū: seu fecunditas.
Epafroditus: frugifer. aut fecūdus seu fertilis aut fecunditas.
Epicima: supra luctū vel supra lugētia
Epicurei: supra cutē vel supra curātes
Eponechon: supra vel superundumētū

Dic. r. post. e.

Eran: vacuefecit: l' vacuefactio
Erastus: frater meus videns: vl' fratris mei visio sans absurdum vocabulum figuratum.
Ereth: vigil vita vel effusus pavore.
Ergab: lapis vel lapideus.
Eriorh: ebrietas vel solitudinem.
Erma: anathema meroris vel anathema tristicie.
Erman: auferens vel ablatio vel anathema nostrum: aut anathematizatio grave.
Ermen: anathema tristicie vel anathematizans merorem.

Erohon: dolor vel dolorum: sive in facie eorum: aut in facie dolorum.

Dic. s. post. e.

Esaan: confirmans vel innitens sive sustollens gratiam aut plasmatio donationis.
Esaban: ignis in eo vel ignis in eis.
Esaham: confirmo vel innitor: seu innitens aut confirmatus.
Esahim: volūtas meroris vel volūtas fortitudinis.
Esai: incensum ve l insule libatio.
Esiai: idem.
Esaion: voluntas meroris vel cōsiliū tristicie.
Esaon: idem.
Esammai: innitens mihi vel cōfirmatio mea.
Esaongaber: voluntas vel iuvenilis: seu fortis operatio aut consilium cōfortate tristicie.
Esau: faciens vel factura.
Esau: vanus vel frustra: sive rubēs aut acervus lapidum.
Esbaal: ignis marit⁹ l' ignea maritatō
Esban: ignis in eo vel ignis in eis.
Esben: vetus vel flatus: sive ignis vanus aut ignis vetus.
Esbon: flatus meroris vel cingulum tristicie.
Escha: contemnens: vel habitans despectionem.
Eschani: contemnentes vel habitātes despectionem.
Eschaboth: ve glorie vel cecidit gloria seu ve glorioso aut gloriatio habet occasum.
Eschol: botrus vel ignis omnis seu totus ignis: aut totus igneus.
Esda misericors vel misericordia.
Esdod. effusio vel incendium.
Esdom: incendia vel incendentes: sive ignis patruel: aut ignis patrui mei.
Esdras: adiutor vel auxilium: sive misericordia domini: aut misericordia matutina.
Esdrelon: misericordia dei: vel misericordia mea deus meus.
Esdrim: adiuvans merentes vel misericors iniquitatibus.
Esebon: cingulum tristicie vel cogitatio meroris.
Esel: vicinus vel vicinitas.
Eseli: vicinus meus uel vicinitas mea
Eselian: ꝓpe dominus est vel domino propinquans est.

Esemel: gemma vel electrum.
Eser: plasma vel electio.
Esphara. facturam apeniēs vel plasmatio regionis.
Esli: vicinus meus vel vicinitas mea: seu factura laborans aut plasmatio laboriosa.
Esmona: festinans vel festinatio.
Esna: ignis vel fecundās seu edisserēs aut edissertio.
Esrai: indigena vel orientales.
Esribel: auxilium dei vel auxiliatus a deo.
Esrom: sagittam videns vel sagitta visiōis: sive irascēs fortis iaculo gregū
Esron: atrium eius vel atrium eorum sive atrium tristicie: aut atrium iudicantis iudicia.
Esromite: sagittam videntes vel sagitte visionum: sive irascentes aut fortes iaculis gregum.
Esronite: atria eius vel atria eorū: seu atria tristicie aut atria iudicantis iudicia.
Esrha: ignis vel cogitatio.
Esthama: ignis manens vel cogitatio doloris.
Esrhamo: idem.
Esthamoha: ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
Esthahol: ignis gementium vel ignis parturientium.
Esthsholite: ignee gemētes vel ignee parturientes.
Esthabome: cogitans dolorem vel cogitatio doloris.
Esthabul: ignis dolentiū vel ignis parturientum.
Esthomma: cogitās vel cogitatio: sive concitans: aut contignatio.
Esthemo: ignis manens vel cogitatio doloris.
Esthemon: idem.
Esthemoe: femina vel veter mulieris.
Esthon: ignis meroris vl' cogitatio iniquitatis.

Dic. th. post. e.

Ethai: robustus meus vel protectio mea.
Ethaia: fortis dominus vel ꝓtectio domini.
Ethalon: incunabula merōris vel repositio tristicie.
Etham: fortis vel robustus: sive fortis eorum: aut ꝓtectio eorum.
Ethan: ascendens vl' ascēsio: seu fortis

dono aut robustuo gratie.
Ethanu: robusti vel robustorum: seu fortes dono vel fortes gratie.
Ethebel: robustus deo vel precio dei
Ethema: merens vel lugēs sive meror aut luctus.
Ether: formido vel incunabulum.
Etheus: stupēs vel formidans: sive stupidus aut formido.
Ethi: metuz vel timuerunt: sive stupor aut obstupuerunt.
Ethei: metum vel timuerunt: seu stupidi aut obstupuerunt.
Ethim: perfectio vel fortitudo: seu fortis eis aut perfectio eorum.
Ethiopia: caligo vel tenebre.
Ethiopes: tenebrosi vel caliginosi.
Ethnici: pagani vel gentiles.
Ethuel: robustus deo vel fortitudo dei

Dic. v. post. e.

Eua: ve vel vita: seu clamitas aut mater viuentium.
Eubolus: cohabitator vel cohabitatio.
Euchodia: apprehendens dominum: vel apprehensio domini.
Eud: gloriabundus vel accipiens gloriam.
Eudoma: apprehendens dominū vel apprehensio domini.
Euech: est vel desiderat: seu desiderans aut desiderant.
Euergens: torcular pessimuz vel vera oppressio.
Eueus: ferus vel pessimus: sive ferox aut lapides colligens.
Eufrata: frugifera vel pulueruleta: seu equidē videns aut de cinere veniēs
Eufratites: crescens vel frugifer: sive humus aut puluerulentus.
Eufrates: idem.
Eui: ve mihi: aut calamitas mea.
Euith: ferales vel feroces: sive desiderant aut desiderium meum.
Euil: stultus vel insipiens.
Euila: dolens vel parturiens: sive stolidus aut in pncipio.
Euilath: idem.
Euilmerodath: stulte amarus: vel insipienter amaricans.
Euim: iniqui vel iniquitas: seu ve eis aut calamitas eorum.
Eumenis: orans viscera viri: vel cōmiscens ex ipis assumptum.
Eunice: honorans vel honoramentū.
Eupater: honoratos separans vel commiscens separatores
Eupolemus: honorans ore contusos.
Eulis: cōmiscens ora malleatorum.
Eurichon: ducēs inferius vl' cōmiscēs deorsum.
Euthices: amens vel insulsus: grece āt dicitur fortunatus.
Euthicus: idem.

Dic. x. post. e.

Exbathanis: solenne mandatū humile vel leta domus responsionis.
Extasis: mente excedens: vel mentis excessio.

Dic. z. post. e.

Ezaba: hysopus vel humilitas
Ezabi: hysopus meus: vel humilitas mea.
Ezabo: videns vel visio.
Ezazon: videns sursum vel videns in superioribus.
Ezead: videns seruitutem: vel fortis testificator.
Ezecha: auxilium vel confortatio.
Ezechias: auxilium domini vel confortauit me dominus.
Ezel: videns deum: vel fortitudo dei.
Ezer: auxilium vel fortitudo: sive separatus aut sanctificatus.
Ezia: videns dominum vel fortitudo domini.
Eziel: videns deum vel fortitudo dei.
Ezion: videns doloreз vel videns iniquitatem.
Ezir: sanctificans vigilem: vel fortitudo vigilie.
Ezrael: semen dei vel atrium: sive auxilium dei aut auxiliatus a deo.
Ezrai: seminans mihi vel atrium meū
Ezraites: atrium meuz vel seminator meus.
Ezras: auxilium vel seminator.
Ezrel: semen dei vel auxiliator deus.
Ezri: semen meuz vel auxiliator meus
Ezricham: semen meuz vel auxiliator meus necessarius.
Ezriel: semen meuz deo vel auxiliator meus deus.
Ezro. semen eius vel atrium eius: sive auxilians eum aut auxiliatus ab eo

Sequitur de incipientibus ab. F. littera.

Face: aperiens vel oris assumptio.
Facee: idem:
Faceia: aperiens domino vel assumēs deum.
Facia: aperiente domino: vel os assumens ei.
Fachud: visitans vel visitatio.
Fada: redemptus vel redemptio.
Fadai: redemptus meꝰ vel redemptio mea.
Fadaia: redemptus domino vl' redemptio domini.
Fadassur: vallatus vel redemptio fortis: seu redimens angustiatos: aut redemptio acerbitatis.
Fadassurite: vallati vel redempti fortiter: seu redimens angustias: aut redemptiones acerbitatum.
Fadath: redimens tempus vel redemptio peccatoris.
Fadias: redemptus domino vel redēptio domini.
Fado: redimens cum uel redemptio eiꝰ
Fadon: redimēs merentes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel: occursio dei: vel occurrit mihi deus.
Fagur. hiatus vel os pelliceum: sive occurrens lumini: aut occurrens incendio.
Fahad: euadēs testis vel operanꝰ vite.
Faded: idem.
Falathi: saluator meꝰ vel saluatio mea
Falaia: cadens dño: vel occasus dñi
Falasar: cadēs pnceps vl' occasus dñi
Faldas cadens germen vel ruina paupertatis.
Faleam: cadens populus vel occasus eorum.
Falec: diuidens vel diuisus seu diuisit me: aut diuisio mea.
Falel: cadens domino vel occasus dei
Falesar: cadente principe: vel occasus carbonis.
Faleth: saluans vel saluatio: sive occasus vite aut cadens pauore.
Falethi: saluans me vel saluatio mea seu occasus vite mee aut cadens pauore mei.
Falnasar: cadens princeps vl' occasus inutilis.
Falon: cadens merore uel casus iniquitatis.
Falonites: cadens murmurans vel casus inutilis.
Falthi: euadens vel liberatus: sive saluatori meo aut saluationi mee.
Falthias: euadens a domino: vel liberaꝰ domini: seu saluat me dominꝰ

aut salus mea domino.
Falthiel: euadẽs a deo vel liberat9 dei seu saluat me deus: aut salus mea deo.
Fallu: mirabilis: aut admiratio.
Fallute: mirabiles: aut admirãtes.
Fanuel: contemplans deum vl' facies dei.
Fara: ferox vl' ferus: siue onager: aut ferocitas.
Farau: gluto vel insaciabil': siue onager meus: aut ferocitas mea.
Farao: nudauit virũ vel dissipauit eũ: seu denegans virum: aut discoperiens eum.
Faraonechao: denudãs pcussus l' dissipans preparatos: seu denegans percussionem: aut discooperiens preparationem.
Faras: auct9 vel succrescẽs: seu diuidẽs aut diuisio.
Farasim: succrescẽs eis vel augmẽtũ eorum: seu diuidens eos: aut diuisio eorum.
Faran: hiat9 vel hiauit: seu hiante me: aut hiatio mea.
Farathon: hiatus iniqu9 vel auolatus tristicie.
Farenath: discessio mea vel vitulus saginatus.
Fares: diuidẽs vel diuisus: seu dissipãs aut violentus.
Faresite: diuisi vel diuidẽtes: seu violẽti: aut dissipãtes.
Farsar: talpa vel fodiens: seu dissipans aut dissipatio.
Farisei: diuisi vel diuidẽtes: seu violẽti aut dissipantes.
Farnath: discedens a me vel vitulus saginatus.
Faros: violẽtia vel dissipatio.
Farsandatha onager abũdãs donis vl' feritas egressa sufficiẽs.
Farsãth: onager cerari9 vel ferocitas preuaricationis.
Farsathei: onagri contrarij vel feri preuaricatores.
Farsin: sermocinans vel sermocinatio.
Faruda: ferocitas iudicas vel cõcisio iudicantis.
Farue: ferocitas vel concisio.
Farurin: feroces vel concisi.
Fasac: transcẽdens vel trãscensio: siue transgrediens: aut trãsgressio.
Fase: transcensio vel trãsitus. Pro isto fase: nostri pasca legunt.
Fasea: transiens eũ vel transcensio ei9.
Fasee: transgrediens eum vel trangressio eius.
Faseth: trangressor vel transgressus: siue trangrediens augures: aut transgressio augurum.
Faselida: trangressio vtilis vel transgrediens edificatos.
Faseron: transgrediẽs montes meroris vel trãsgressio iracũdie inique.
Fasfha: aperiens subito vel dolatio assumptionis.
Fasga: dolatus vel excisus: siue abscisio.
Fasor: transiens montes: vel transitio iracundie.
Fasta: transitus veniens vel transcensio venientis.
Fassur: pastor vndiq3 vel apiens acerbitatem.
Fath: clima vel plaga: velut cum dicim9: septẽtrionalis plaga vl' meridiana regio.
Fathaia: clima domini vl' plaga domino: siue aperiens dominus: aut apertio domini.
Fathmoab: aperiens ex patre genitos aut apertio de patre genitorum.
Fathiel: euadens a deo vel latitudo dei seu aperiens de9: aut apertio dei.
Fathuel: idem.
Fathures: decepti calcat9 vel calcati deceptio: siue buccellam confirmans.
Fau: nihil vel subito seu eructans: aut eructatio.

Hic. e. post. f.

Fe: disciplina vel os ab ore: siue error: aut decipula.
Feben: ore edificans vl' decipule filia.
Fedahel: redemptus deo vel redẽptio dei.
Fegor: hiauit vl' oris pellis: siue os pelliceum: aut oris hiatus.
Feldas: excludens frenum vel exclusio retinaculi.
Feleeh: saluat9 domino vel viuificatio domini.
Feleias: ruina vel deiectio.
Feleth: excludẽs vl' mirabilis: seu viuificans: aut saluatio.
Felethe: excludens eũ vel mirabilis ei.
Felethi: saluans me vl' mirabilis mihi seu excludẽtes: aut viuificantes.
Felethia: saluatus dño vel saluano dñi seu excludẽs dñm: aut mirabil' dñs.
Felethite: excludẽtes vel saluati: seu mirabiles: aut viuificati.
Felix: excludẽs vel saluat9: seu mirabilis: aut viuificatus.
Felicem: ruinam facture vel timorem eius. Non est latinum sed hebreũ.
Felmonialmoni: ille vel iste locus: siue nescio qs: aut nescio qualis.
Fellon: cadens merore vel casus iniquitatis.
Fellonites: cadẽs murmurans vel casus inutilis.
Fellonem: faciem dei vel faciem meã.
Felthi: euadens vl' liberatus: seu saluatori meo: aut saluationi mee.
Felthias: euadẽs a domino vel liberatus domini: seu saluat me dominus aut salus mea domino.
Felgon: diuidẽs vl' diuisio: seu dissecãs aut dissectio.
Fenach: motus vel minuens.
Fendagar: conuersa generatio vel conuersio generationis.
Feuenna: conuersa vel conuersio.
Fenicis: nutus vel abnuerunt.
Fenidum: disciplina ascendentium vel disciplina ascensionis eorum.
Feor: os iracũdum vel disciplina luminis: seu erroris foramẽ: aut disciplina montium.
Ferezeus: separatio vl' disseminatio: siue separatus: aut disseminatus.
Ferezei: separati vl' disseminati: siue separatores: aut disseminatores.
Feros: dissipans vel violentus: siue dissipatio: aut violentia.
Fersur: violentia angustie vl' dissipatio acerbitatis.
Fese: transiens vel transcendẽs: siue os aut odor florens.
Fesse: idem.
Fesga: dolatio vel pscitio: siue oris muti: aut oris multi.
Fesor: os nigrum vel error facture: siue laqueus fortis: aut disciplina angustie.
Festus: ore multorum: vel os multitudinis. Et hoc latinum nomen violẽter hebraice figuratum est.
Fesur: os acerbum vel laqueus: siue errãs robust9: aut disciplia discretõis.
Feth: aperiens vel apertio.
Fetha: aperi vel aperite: siue aperiens eum aut apertio eius.
Fethesté: diuidens: vel discooperiens: siue os inclinans: aut libic9 vitulus.

Fethcia: aperiens dñm vel aptio dñi.
Fethmoab: aperiens ex parte genitos vel apertio de patre genitorum.
Fethoras: os turturis vl' ore explorãs seu bucella luminis: aut oris exploratio.
Fethros: dissolués mensurã vl' dissolutio mensure.
Fethrosim: dissolués mensuraꝫ eis vel dissolutio mensure coꝝ.
Fethrusim: idem.
Fethuel: apiens deo vel latitudo dei.
Fethusim: apiens eis vel latitudo coꝝ.
Feziel: os meũ dei vel os meũ deꝰ: siue os germinans deo: aut os discipline dei.
Fezielite: ora mea dei vel ora mea deꝰ siue ora germinantia deo: aut ora disciplinatum.

Dic. i. post. f.

Fabiroth: cor nobiliuꝫ: vel cor nobilitatis.
Fichol: os oẽ: vel os omnium.
Fienon: ori ficto vel ori coꝝ: siue cõiunctio: aut os alligatum.
Figelus: ꝯtrarius vel occurrens.
Figolus: os ꝑncipis: vel os ꝑcipium.
Filadelphia: saluãs herenté dño vel saluans adhesionem dñi.
Filarches: declinãs ꝑncipem: vel declinatio ꝑncipis.
Filemonen: mire donatus vel mira donatio: siue os panis eoꝝ: aut panis oris eorum.
Filetus: decliuãs vel declinatio: siue os meum: aut caro mea.
Filippus: os lãpadis vel os manuuꝫ.
Filippis: os manuũ vel os lampadaꝝ.
Filippẽses: ora manuũ vl' ora lãpadaꝝ.
Filistea: cecidit vel cadés potione: seu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filistym: ceciderũt vel cadẽtes potiõe: seu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filogolus: ore ꝑcipiuis vel os meuꝫ ei mortuum.
Filethor: cadés virga vel casus lectuli.
Finees: ori parcens: siue os requieuit: aut ori pepercit.
Finees: os mutũ vl' os silẽs: siue os augurans: aut oris auguriũ.
Finon: os meũ inutile vel os meuꝫ ineptum. ab ore nõ ab osse.
Fisidia: os sonãs vel oris sonitꝰ: seu cognoscens dominuꝫ: aut cognitio domini.
Fison: caterua vl' os pupille siue os mutatum: aut oris mutatio.
Fithon: subito vel subitaneus: siue os abyssi: aut ore profundus.
Fithonia: subita vel subitanea: siue os abyssi: aut oris ꝓfunditas.
Fithonissa: idem.
Frigia: scindens pecora vel scissio pecorum.
Frigenses: scindentes pecora vl' scissores pecorum.

Dic. o. post. f.

Focereth: euidẽter occidẽs vel operarius exterminator.
Focerethi: euidẽter occidẽs me vl' operarius exterminator mei.
Fodasur: vallatio vel fortis redẽptio.
Foeden: ore edificãs: vel discipline filꝰ
Fogor: hians vel hiatus: siue os pelliũ aut os pelliceum.
Foha: hic aduerbiũ loci vel rubuꝫ: siue sonitus: aut apparebo:
Fohy: euidẽs vel operarius.
Foratha: ferus tempore: vel ferocitas peccatoris.
Forthomin: diuisio perfecte glorie populi vel diuisio perfecta ppli gloriosi
Fortunatus: diuidẽs perfecte: vel diuisio perfectionis.
Fosech: dolatio vite: vel abscisio patris.
Fosga: dolatio vel abscisio: siue os mutum vel os multum.
Fothiel: hic declinans deum.
Fohel: hic declinatio dei. Hic aduerbiũ non ꝓ nomen.

Dic. v. post. f.

Fuba: labia eius vel induite eũ siue indutio eiꝰ: aut declinatio oris eorum.
Fuhabite: labia coꝝ vel induite eos: siue indumenta coꝝ: aut declinantes ora eorum.
Ful: addens vel adiectio: siue cadens: aut ruina.
Funi: os meum vel os mihi. ab ore nõ ab osse.
Funiel: os meũ deo: vel os meum dei.
Fur: sors vel vrna.
Fura: frugifer vl' lagũcula: siue sors eiꝰ aut vrna eius.
Furim: sortiũ vel vrnaruꝫ: seu sors coꝝ aut vrna eorum.
Futh: labia vel induite: siue idũmentũ aut declinatio oris.
Futhisar: oris inclinatio vel os iclinãs ad desiccandum.

Sequit' de noĩbꝰ icipientibꝰ. a. G. lra.

Gaa: vallis eiꝰ: vel vall' estuãs
Gaad: abyciens siuitutẽ vel reuelata testificatio.
Gaal: abiectio vel reuelatio.
Gaala: abyciens eũ vel reuelatio eiꝰ.
Gaam: abyciẽs pplm l' reuelatio ppli seu vall' estꝰ coꝝ: aut vall' estuãs eis.
Gaas: cõmotꝰ vel commotio.
Gaasar: cõmota tẽpestas vel cõmotio.
Gaba: vallis vel ꝓcliuium.
Gabaa: vallis eius vel ꝓcliuiuꝫ eius.
Gabaab: vallis patrui l' collis patruelis: seu vallis testificãs: aut ꝓcliuiũ seruiens.
Gabaath: vallis peti: vl' ꝓcliuiũ tpale
Gabai: vallis mea vel ꝓcliuiũ meum.
Gabao: vallis alta vel procliuium sublime.
Gabaon: vallis mestitie vel ꝓcliuium iniquitatis.
Gabaonite: valles mestitie vl' ꝓcliuia iniqtatis.
Gabath: sepes vel colonie: siue in sepibus: aut in colonijs.
Gabatha: collis altꝰ l' ꝓcliuiũ sublime.
Gabathite: colles alti vel ꝓcliuia sublimia.
Gabathon: collis mestitie vel sublimitas eorum.
Gabee: collis sublimis vel collis sublimium.
Gabelus: vallis deo festinãs vel collis omnium consilij.
Gaber: vir vel iuuenis vel fortis.
Gabis: altitudo confusionis: vel alta confusio.
Gabli: terra allophiloꝝ vel terra incircuncisorum.
Gabuel: virtus mea deus vel fortitudo dei: seu confortauit me deus: aut confortatio mea deus.
Gabuam: sublimitas vel altitudo.
Gad: succinctꝰ latro vel succinctꝰ latrũculus.
Gad: temptatio vel in euentu seu feliciter: aut in fortuna.
Gaddite: succincti latrones vl' accincti latrunculi.
Gadite: tẽptati vl' fortunati: seu felices aut in euentibus.
Gadda: temptatio vel accinctio.
Gaddam: temptatꝰ populus: vl' accinctio populi.
Gaddel: hedus dei: vel temptatus deꝰ
Gader: murus: vel sepes.

Gadera: murus ei vel sepes eius.
Gaderite: muri vel macerie.
Gaderoth: sepes respondens vel mace ria temporalis.
Gadgad: concisio vel accinctio siue nũ cius: aut expeditus.
Gaddi: hedus meꝰ vel accinctio mea siue accinctus meꝰ aut tẽptatio mea
Gaddite: hedi mei vl' accinctiões mee siue accincti mei: aut tẽptatiões mee
Gaddiel: temptauit me deus vel accin ctio mea deo.
Gaddichite: tẽptati deo: aut accincti dei.
Gaddis: accinctus vir vel temptatio nem assumens.
Gador: accinctio luminis vel tempta tio iracundie.
Gaer: vorago consurgens vel deuora tio resurrectionis.
Gai: vallis vl' pruptũ seu deuorãs: aut vorago.
Gail: exultans vel exultatio.
Gail: vallis vel collis seu deuoratio.
Gallath: exultans tempore vel exulta tio responsionis.
Galloth: valles vel colles seu voragi nes: aut deuorationes.
Gaius: mobilis vel cõmotus seu val lensis: aut desensibilis.
Gal: aceruus vel inuolutio.
Galaad: tumulus testio vel aceruus te stimonii siue transmigrantes testes aut transmigratio testium.
Galaadite: tumuli testium vel acerui testimoniorum siue testes transmi grãtes: aut testium transmigratões
Galadad: vetus hõ vel vetustas sola.
Galadithim: vetuste aque vel possessi ones aquarum.
Galal: volutabrum vel volutatio.
Galali: volutabra vel volutatiões seu volutabrũ meũ vel volutatio mea
Galalai: volutabrum vulturis vel vo lutatio deuoratoris.
Galathamai: aqua possessã vel aque possessio.
Galathia: magnifica vel translata siue transmigratio: aut transmeatio.
Galathe: magnifici vel trãslati seu trã smeantes: aut transmigrati.
Galathenses: idem.
Galgal: rota vel reuolutio.
Galgala: collis ꝓputiorum vel collis circuncisionis.
Galgala: rota eius vel reuolutio eius siue volutatorum: aut inuolutatio.
Galgalio: rota viri vl' reuolutiõ assum ptionis.
Galgalis: volutabris vel reuolutioni bus: seu rotis: aut inuolutatiõibus
Galilea: rota vel volubilis siue tran smeans: aut transmigratio facta.
Galilei: volubiles vel rotati siue tran smeantes: aut in trãsmigratõe facti
Galim: aceruu lapidũ vl' loca palustria
Galiloth: reuolutiones. aut trãsmigra tiones seu reuolutio temporis: aut transmigratio respondentis.
Gallia: transferens vel translata seu transferens trãsferẽtes: aut trãslatio transmeantium.
Gallim: inũdatio vl' reuolutiõ siue trãs ferens eos: aut transmigratio eoꝝ.
Galion: transferens iniquitatem vel translatio inutilis.
Gamalias: redditio domini vl' retribu et mihi deus.
Gamaliel redditio dei: vl' retribuet mi hi deus.
Gamarias: retributio domini vl' retri buet mihi dominus.
Gamul: retribuens vel retributio.
Gamuel: retribuens deo: vel retribu tio dei.
Gan. hortus vel elatio.
Ganges hortus complutus vel elatio irrigata.
Gani: hortus meus vel elatio mea.
Ganim: horti vel elationes.
Gaom: vallis estus vl' vallis cõmota seu vallis estuãs: aut vallis ꝯmotõ
Gara: ruminãs vel peregrinus.
Garab: scabies vel scabiosus siue inco latus multus: aut incolatꝰ multoꝝ.
Gareb: idem.
Gareth: alienus descendẽs vel aliena descensio.
Garizim: diuisio vel abscisio.
Garis: accola vl' aduena eius seu diui dens eos: aut ꝑcisio eorum.
Garim alienus directus vel incolatus humilitatis.
Gaspha: vallis eructuãs vel cõmotio subita.
Gatham: tangens risit vel tangentis risus: siue tactus ridentis: aut risus tangentium.
Gather: torcular videns vel accola ex plorationis.
Gatheron: torcular videns dolorez vl' accola explorans iniquos.
Gatheron: torcular vidẽs tempore vl' accola explorans responsionem.
Gatherothbithe: torcular videntes tem pore: vel accole explorantes respon sionem.
Gaulon: volutabrum vel volutatio: si ue inuoluens eũ: aut inuolutio eius
Gaza: robusta domini vl' fortitudo eiꝰ Sciendũ tamen ꝙ hoc nomẽ apd hebreos. g. literã i ꝑncipio ñ hꝫ: sꝫ i cipit a vocali ain: ⁊ dicit aza nõ gaza subtracta. g. litera.
Gazabar: robustus filius: vel fortitu do filii. Mixtum est ex hebreo ⁊ syro.
Gazan: nux vel amygdaluꝫ seu robu stus dono: aut fortitudo gratie.
Gazara: diuidẽs eũ: aut precisio eius.
Gazarias: diuidens virum vel ꝑcisio assumptionis.
Gazee: archa dei vel fortitudo eius.
Gazei: robusti dño vel fortes eius.
Gazenses: idem.
Gazem: roborãs eos vl' fortitudo eoꝝ
Gazer: robuste consurgens vel fortis vigilans.
Gazera: robuste consurgens ei: vel for tis vigilia eius.
Gazer: ꝑcisus vl' diuisus siue precisio aut ordinatio.
Gazera: diuidens eũ vel ꝑcisio eius si ue ordinans eum: aut ordinatio eiꝰ
Gazer: tonsor vel tonsio. Ipse est nabal carmeli cuius vxorez accepit dauid

Dic. e. post. g.

GEba: vallis vel ꝓcinium.
Gebal: ꝓruptum vel deficiens siue vallis vetus: aut vorago exterminans.
Gebar: fodiens filios vel effossio filioꝝ
Gebeeth: vallis fortitudinis vel collis testimoniorum.
Gebethon: vallis mesticie vel collis merentium.
Gebin: fossa vel effossio.
Gebin: fosse vel effossiones.
Geboch: lucta vel arena siue puluis: aut inutilis.
Gedel: accinctus deo vel maceria dei.
Geddel: temptatus deo vel accinctio dei.
Gedelias: magnificus domini vel ma gnificatus domino.
Gedeon: circuiẽs in vtero vl' experimẽ tuꝫ iniquitatis siue temptatio humi litatis mee: aut temptatio iniquita tis eorum.

Gedera: sepes vel mac'ria.
Geddi: temptatus uel accinctio.
Gedmihel: accictio dei ul' fortitudo dei
Geddo: accinctio uel temptatio.
Gedor: accedens uel applicans siue sepium: aut maceriarum.
Gedon: accessus meus uel applicatio mea: siue sepes mee: aut maceriarum mearum.
Gedud: latrunculus vel expeditus: siue accinctio aut latronum cuneus.
Gedur: sepes ignea ul' maceria icédés
Gehenna: vall' ennō: ul' vall' gratuita seu de valle sunt aut vallis tristicie.
Gelboe: volutatio uel decursus: siue aceruus pluens aut aceru⁹ pluuiarum
Gelon: migrans uel migratio.
Gelonites: trāsmigrās ul' trāsmigratō
Gemallus: vallis salsa uel vallis salis seu mare aut amaritudo.
Gemalli: idem.
Gemallite: valles salse uel valles salis seu maria aut amaritudines.
Gemela: vallis salsa uel vallis salis.
Gemuel: mare dei uel amaricans dñi
Gennasar: ortus principium uel natiuitatis initium.
Genebath: ortus filius uel principium filiorum.
Genesar: ortus uel principiū: siue inita natiuitas: aut initium natiuitatis.
Genesareth: idem.
Genneus: ortus germinis uel principium motionis.
Genthon: ortus responsionis uel principium humilitatis.
Geon: pectus uel preruptum.
Gera: incola uel peregrinus siue ruminans aut incolatus.
Gerra: incolatus uel peregrinatio.
Gerara: incolatus, visio uel ruminatione vidit.
Gerariis: aduene ꝓpinquantes.
Gerasenus: suburbani uel coloni ibidem seu icole mei: aut pegrinatiōes mee
Gerreni: incole uel peregrini.
Gergeseus: ꝓpinquans aduena ul' colonum eiciens: siue colonum applicans: aut colonie applicatio.
Gerian: ruminans domino est uel peregrinus domini est.
Geriel: ruminans deo ul' pegrin⁹ dei.
Germoth: timens mortem uel metuens altitudinem mortis.
Germanus: ruminans quid consilij ul' pegrinus complens numerum.
Geron: accola inutilis uel ruminans iniquitatem.
Gersan: aduena uel alienus: siue ꝓfugus aut eorum eiectio.
Gersanite: aduene uel alieni: siue ꝓfugi aut eorum eiecti.
Gersi: aduena domini uel alienus dño
Gerson: aduena ibi uel eiectio eorum.
Gersoni: aduena meus ibi uel eiectio mea eorum.
Gersonii: idem.
Gersonite: aduene ibi uel eiectio eorum.
Gerusa: pegrinatio uel incolatus: siue ruminans aut ruminatio.
Grecia: incolatus uel ruminatio.
Greci: incole uel ruminantes.
Gregorius: grece: latine vigilantius.
Gesbaam: defluens uel sedēs in populo: siue populus despiciens aut pp'ls sedens in tenebris.
Gessen: terra compluta uel hymber vicinus: siue appropinquans plantationi: aut appropinquans plantationi eorum.
Gessemani: vallis pinguis: uel vallis pinguedinum.
Gesson: applicans lumen mihi uel applicans dirigentem me.
Gessur: applicans lumen uel applicās dirigentem.
Gessuri: applicans lumen mihi ul' applicans dirigentem me.
Gessuri: iuxta lumen uel vicina lui.
Gessurim: iuxta lumen meum uel applicantes e lumine meo.
Geth: torcular uel opprimens.
Getheus: torcular ul' opprimens: siue oppressus aut oppressio.
Gethaan: defluens gens uel despiciēs populus.
Gethaasar: humi uel fossitz: siue torcular eius aut effossio eius.
Gethai: opprimens signum uel torcularis consumatio.
Gethaim: torcular populi ul' opprimēs populum: siue applicuerūt eos aut applicatio eorum.
Gethedelthi: torcular egenum uel oppressio paupertatis.
Gethepher: torcular separans uel oppressio disseminationis.
Gethei: opprimentes uel torcularia.
Gethma: torcular frangens uel oppssio congregationis.
Gether: murale uel sepes: siue murus aut circundatio.
Gethera: murus ei⁹ uel circūcidās eū.
Getheremon: torcular excelsum ul' oppressio sublimitatis.
Gethremon: opprimens uel torcular mali punici.
Gethsemani: vallis pinguis uel vallis pinguedinum: siue opprimēs nomē humile: aut torcular famose audiōis
Gethson: opprimēs pupillam uel torcular coccineum.
Gezabel: est iter uel est fluxus sanguis
Gezabel: fluxus vanus uel fluens sanguine siue cohabitatrix.
Gezem: vicinus palpationi uel appropinquans plantationi.
Gezphe: robustus laqueus uel fortitudo discipline.
Gezon: fluxus doloris uel cohabitatō iniquitatis.
Gezonites: fluens merore uel cohabitator inutilis.

Hic.i.post.g.

Giderotb: sepes uel maceria.
Giderothaim: sepes duorum vel macerie bine.
Giezi: vallis visio uel preruptū videns
Gigaal: redemptio uel redemptus.
Gilon: migra uel migrans.
Gilonites: transmigrans uel transmigratus.
Gimel: plenitudo uel retributio.
Gineth: ortus vite ul' principiū pauoris
Gio: luctatio uel luctare.
Gion: luctatio uel harena.
Gir: diuisio uel precisio.
Gissai: sacrificans uel sacrificium.
Guidum: inflatio uel ascensio:

Hic.o.post.g.

Gatha: gens peccatrix uel populus peccatorum.
Gob: lacus uel locusta.
Godolias: magnificans dominum ul' magnificus domini.
Godoliati: magnificentia peccati mei vel magnificus in tempore meo.
Gog: doma uel tectum.
Gohel: ꝓpinqu⁹ deo ul' redemptio dei
Goim: gens uel populi.
Golam: transmigrans eos uel volutatio eorum.
Golgotha: locus calui uel locus caluarie. Syrum est non hebreum.
Golias: transmigrans uel transmigratio seu reuelās eos aut robust⁹ eorum.
Goliath: idem est.
Golim: acerui uel loca palustria.

Gom: fouea ul' decipiens: siue laqueꝰ aut decipula.
Gomer: assumptio ul' perfectio siue cō sumatus aut consumatio.
Gomor: perfectio siue consolatio uel pficiens aut venundatio. Mensura ē antiquorum que mensura est decia pars ephi.
Gomorra: cecitas uel seditio seu timēs populū aut timor popularis. Et sciē dum q̄ hoc nomen in hebreo nō ha bet. g. litteram: sed scribit' per voca lem ain & dicitur gomorra.
Gonath: ortus peccati uel arrogantia temporalis.
Goneabat: furtum filie uel furās filiaz
Gorri: horti mei uel arrogantie mee.
Gorgias: diuidens luctaz uel prescisio luctantium.
Gortinam: prescidēs dona uel diuidēs castra eorum.
Gosem: applicans eos: uel appropin quans plantationi eorum.
Gosen: applicans eos uel applicatio: siue appropinquans palpationi aut appropinquans plantationi.
Gosnā: applicata uel iuxta eam: siue applicans aut applicatio.
Gosoti: appropinquans palpationi ul' appropinquans plantationi.
Gothoniel: torcular respondēs deo ul' oppressio applicans signo.
Gothor: murus uel circundatio.
Gozar: amygdalum uel nux eorum: si ue tonsio aut fortitudo eorum.

Hic. u. post. g.

G Uhel: propinquans deo uel re demptio dei.
Guhelite: redemptio dei uel ꝓ pinquꝰ deo.
Gulias: ꝓpinquus domino uel redē ptio domini.
Gun: hortus meus uel arrogātia mea
Gunite: horti mei uel arrogantie mee
Gurbaal: diuidens viros uel prescisio vetustans.

Sequitur de nominibus incipiē tibus ab. H. littera.

H Aben: in filio uel in ꝑncipio.
Haber: particeps ul' participa tio: siue cōmisit: aut certamen inyt.
Haberite participes uel participatōes seu cōmiserunt: aut certamē inierūt
Habi: pater meus uel frater meꝰ iste.
Habiel: pater meꝰ deus uel frater meꝰ dominus.
Hachan: necessitas uel necessarium.
Hacharan: turba uel turbatio.
Hachin: retinens eos uel retentio eoꝝ
Hachor: excelsum uel sublimitas.
Hadada: testis ul' vsq3 ad testimoniū
Haditum: inundans pessimos uel in undatio pessimorum.
Hadrehel: greges dei uel aggregati deo.
Hadrin: testis mensure uel inundans mensuratio.
Hafar: terra ul' puluis: siue humēs aut fodiens.
Hafara: taurꝰ uel vitulus: siue puluis eius: aut fodiens eum.
Hafarim: mare effodiens uel maris effossio.
Haga: loquens uel meditans: siue lo cutio aut meditatio.
Hagegath: annuncia uel annunciatio siue accinctus aut latrūculus.
Hagiel: aduena meus uel incola dei.
Hahilon: vita vallium quercuum uel questio vite roboree.
Hahul: iste dolēs uel vitam parturiēs
Hai: vita vallium uel questio vite.
Haia: vita valliuz eius uel questio vi te eius.
Haiam: vita vallium eorum: uel vita questio eorum.
Hailon: vbi erant vrsi uel vbi vrsi sūt
Haiman: vita vallium mirandarū ul' questio vite mirabilis.
Hain: fons uel oculus.
Haio: vita vallium eius uel questio vi te eius.
Halaa: fermentuz eius uel consternās eum.
Halac: portio vel pars mea: siue labri eum aut impeditio.
Halasa: triplex vel consternata: siue cō sternans: aut consternatio.
Halda: deprecans dominuz uel depre catio domini.
Halus: fermentum uel consternatio.
Hamas: indignans uel furens: siue fu ror aut indignatio.
Hamiel: populus meus deo uel popu lus meus dei.
Hamora: populus scitus uel populus illuminans.
Hamul: calefactꝰ ros ul' calefactio roris siue populus dolens: aut populus parturiens.
Hamulite: calefacti rores uel calefacti ones irrorationum seu populi dolē tes aut populi parturientes.
Hanam: respondens populo uel respō sio populi.
Hanan: reddens donum uel responsio gratie.
Hanath: reddens uel respondens: seu reddidit aut respondit.
Hanebgaba: sollicitans uel humiliās siue sollicitauit aut humiliauit.
Haniel: pauper dei uel respondēs deo
Hanon: respondens merori uel reddēs iniquitatem seu reddens dolorem: aut responsio inutilis.
Haori: spine uel cōpunctiones.
Haorites: spina uel cōpunctio.
Haphron: puluis merous: uel terra inutilis.
Harada: miraculum uel admiratio.
Harem: filius meus uel filiatio mea.
Hares: testatio mea uel testamentum
Harim: exaltatio uel exaltatus.
Hasermoth: atrium mortis uel atriuz angustie.
Haseroth: atria uel vestibula seu ville aut beatitudines.
Hason: festinatio uel festinantes.
Hatath: ramus uel dissipatio: siue te stimonium aut dissipator.
Hatharoth: circuli uel corone.
Hathoniel: respondens deo: uel respō dit ei deus.
Hauna: ipsa iniquitas uel susceptio ini quorum.
Hauan: fons uel motio: siue subuertēs eos aut subuersio eorum.
Hauil: stulticia uel insipientia: siue stul tus aut insipiens.
Hauoth: sedens uel cōmoratio seu viti culum aut incunabula.
Hazan: claudus uel irascens siue clau dicans aut claudicano.
Hazath: medicus uel medicamentuz.
Hazia: videns uel ꝓuisio.
Hazas: continentia uel apprehensio: siue continens aut apprehendens.
Hazbi: mendacium uel iniquitas.
Hazeb: pergens uel abiēs: siue ꝓfectio aut ꝓficiscens.
Hazuba: deserta uel relicta: siue deser tio aut relictio.

Hic. e. post. h.

H E: esse vel viuere.
He: ipsa uel ista: siue suscipiens aut susceptio.

Heber: victor vel transiēs: siue transitꝰ aut transitio.
Hebreus: vincens vel trāsitor: siue trāsiens: aut transitorius.
Hebion: pauperculus vel paup sensu.
Hebionite: paupculi vl' paupes sensu.
Hebri: victor meus vel transitio mea.
Hebron: incantās vel incātatio: siue cōiugium: aut visio sempiterna.
Hebronite ɔiugati vl' incātatores: siue icantationes: aut visiones sempitne
Hecethan: ipse mente excedens vel iste suscipiens hūilitatem.
Hedai: ornatꝰ mihi l' voluptuosꝰ meꝰ.
Heddo: paudꝰ huꝰ vel testificator vite.
Hefer: fouea vel pcipitium.
Heie: qui est vel q existit.
Hela: vallis quercus vel maledictio.
Helai: vall' q̄rcꝰ mee l' maledicta mihi
Helam: abiectio vel supliminare.
Helam: oppositi: vel cōpositi.
Helan: deo gratꝰ vel deo donatus seu vallis q̄rcus: aut roboratus gratia.
Helbid: dei filꝰ: vel dei excelsus.
Helchal: portio vel particula.
Helcana: dei zelus vel dei possessio.
Helcheia: ps dn̄o vel vendicatus dn̄o.
Helchese: aduocata vel aduocatio.
Helcheseus: aduocās vel aduocatus.
Helchi: ptiꝰ mihi vel vendicatio mea.
Helchian: pars dn̄i est vel vendicatio dn̄i est.
Helchias: ps dn̄i vel vendicatus dn̄o.
Heldaa: atriū eius vel exacuens eum.
Heldad: atrium vel exacuens.
Heldai: atriū meū vel acutio mea.
Helcanā: dei mei donū vl' dei mei gr̄a.
Heled: acceptio glie vl' accipiens gl'iaz
Helem: postes vel secula seu vestibulū: aut supliminare.
Helesa: cōsternatio vel ɔsternatus.
Helles: exiens vel exitio.
Hellesmoth: grece exodꝰ: latine autem exitus mortis.
Helleth: accipiens vitam vel susceptio pauoris.
Helphaal: deo exclusus vl' dei mutatio pauoris.
Heli: deus meus vel deitas mea.
Helia: deus dn̄s vel dei dn̄atio.
Heliab: deꝰ meꝰ pr̄ vel dei mei pr̄nitas
Helias: deꝰ dn̄s vl' dei dn̄atio: siue ascē dens dn̄s: aut robustus dn̄ator.
Heliasaph: dei mei collectio vl' dei mei congregatio.
Heliasaphan: dei mei facies vl' dei mei ɔuersio.
Heliatha: deo meo peccās vel dei mei temporalis.
Heliathi: deum meum videns vel dei mei visio: siue dei mei auxiliū vl' dei mei fortitudo.
Helizel: deo meo ptiꝰ l' dei mei ptic'a
Helihel: deꝰ meꝰ deꝰ vel dei mei deitas
Heliphal: deꝰ meꝰ cadēs l' dei mei casꝰ
Heliphales: deꝰ meus diuidēs: vel dei mei diuisio.
Heliphalu: deus meꝰ mirabilis vl' dei mei miraculum.
Heliphelee: dei mei ruina vel dei mei deiectio.
Helihas: deus meus mirabilis vel dei miraculum.
Helihel: deus meus dei vl' dei mei deꝰ.
Helim: deficiēs vel fortis corp siue arietes: aut robusti.
Helimaidis: dei mei ɔtradictio vel dei mēsura sufficiens.
Heliodorus: deo meo generans vel dei mei generatio.
Helioenai: dei mei fons meꝰ vl' dei mei oculus meus.
Heliopolis: sol eiuiū vel solis ciuitas.
Helioreb: dei mei coruꝰ vel dei mei solitudo: siue dei mei ardor: aut dei mei temptatio.
Helisa: ad insulam vel deus saluator.
Helisabe: dei mei salꝰ l' dei mei defēsio siue dei iuramentuz: aut dei mei abundantia.
Heliseus: deus meꝰ saluator vl' dei mei salutare.
Helisu: dei mei salꝰ vel dei mei ptectio.
Heliu: deꝰ dn̄s: vel deꝰ dn̄ator: siue deꝰ meus iste: aut deus meus ipse.
Helizer: dei mei auxilium vel dei mei fortitudo.
Helmodan: deo natꝰ vel dei natiuitas
Helnaē: deo fidelis vel dei regetio.
Helnathan: deo datus vl' dei donatio.
Heloe: deus vel deitas.
Helon: cōmotus fortiter vel exercitatꝰ fortitudine.
Helon: exercitus fortitudo vel exercitatus fortitudine.
Helonite: exercituū fortitudinis vel exercitati fortitudinibus.
Helsaphan: deo victus vl' dei vinculuz siue deū speculās: aut speculator dei.
Heltheche: proferens vel ɔplatio.
Heltheche: idem.
Heltolath: atrium coccineum vel acumen ruboris.
Heman: perturbās vel ɔturbatio siue suscipiens: aut formido coruz.
Hemech: vallis vel abyssus: siue profundus: aut ɔfunditas.
Hen: ecce fontem vel ecce oculum.
Henach: gigas vl' fortis: siue hūilis cōsurgens: aut hūilis consurrectio.
Henachim: gigantes vel robusti: siue potentes: aut hūiles ɔsurgentes.
Henan: cursus meroris l' fono tristicie
Hennon: vall' tristicie l' vall' infectōis.
Her: vigilās vel pelliceꝰ: siue ɔsurgēs aut effusio.
Heran: vacuefactus vel vacuefaciens aut vacuefecit: aut vacuefactio.
Heranite: vacuefacti vel vacuefaciētes siue vacuefecerūt: aut vacuefactiōes
Herastus: vigilās vel effusus: siue frat meus vidēs: aut fr̄is mei visio.
Herchusa: ɔsurgēs mendaciū vel vigilia fictionis.
Hercusei: consurgētes mendatio vl' vigilantes fictionibus
Hered: vigil vita vel ɔsurgēs pauore.
Heredite vigilātes vite vel ɔsurgētes pauoribꝰ.
Herē: vigilās eis vel resurrectio eorū.
Heri: vigilās mihi vel resurrectio mea
Herias: vigilās dn̄o vl' resurrectio dn̄i
Herite: effusi l' vigiles siue pelliceꝰ: aut cōsurgentes.
Herithophet: vacuefaciēs os ɔtectum vel vacuefactio oris protegentis.
Hermagedon. ɔsurgēs tēptatio vel vigilia inhabitationis.
Herman: anathema meroris eorū vel anathematizatio tristicie eorum.
Hermes: anathema meroris: vel anathema tristicie.
Hermogenes: mons scrutatus vel vomens eos in valle.
Hermon: anathema meroris: vel anathema tristicie.
Herodes: pellibꝰ glorians vel pelliceꝰ gloriosus.
Herodiani: pellibus gloriātes vel pelliceī gloriosi.
Herodias: pellibus glorians vel pellicea gloriosa.
Herodion: formido vel pauor.
Hesdrelon: misericordia dei vl' auxiliū meum deus meus.
Helli: vicinus meus vel vicinitas mea
Hesron: atrium vel amplitudo.
Hester: abscondita vl' abscondens seu

elevata in pplio: aut preparata i tpe
Heth. vita vel pauor.
Hethan. fons vł ascēsus siue pauidus dono aut viuens gratie.
Hethan. ꝯsummatio uel cōsūmatus si ue auis coꝝ aut suscipiēs nauigationē
Hetheus. viuax vł pauidus seu formi dans aut stupidus.
Hethnas. pauor colubri ł vita serpētis
Hethi. vita mea: vel pauor meus.

Hic. i. post. h.

Hia sublimis. vel exaltatus.
Hiarite. sublimes vł exaltati
Hichutiel. ipse ē duplex deo: vel ipse sperans in deum.
Hielon. ipse est parcēs: vel ipse est faci ens siue ipse ē ꝯmouēs fortiter: aut ipse est excecatus fortitudine.
Hiemla. parcens maledictio: vel com mouens accipientem.
Hierchon. ipsa possessio: vł vigilantia negotiationis.
Hiesana. ipse faciēs dona: vel ipse par cens gratificato.
Hieu. ipse: vel est.
Hieu: parcens vł faciens siue commo tus: aut commotio.
Hieus. commotus: aut commotio seu ipse est parcens: aut ipse est faciens.
Hiezer. ipse est fortis vel ipse ē auxilia tor siue ipse est separatꝰ: aut ipse est sanctificatus.
Hiezerite. ipsi sūt fortes vł ipsi sūt auxi liatores siue ipsi sunt separati: aut ipsi sunt sanctificati
Higal. aceruatio exaltata vł exaltatio nis inuolutio.
Hiel. faciens deo vł commotio dei.
Hila. exaltatus: vel exaltatio.
Hilai. exaltatꝰ mihi vel exaltatio mea
Himeneus. ipse numerans festinātes vel suscipiens adimpletionē cōsilij.
Hin. mensura vel mensuratio loquen tis materie siue fuit: aut erit.
Hir. vigilans vel vigilatus ei.
Hira. fratris visio: vel vigilans.
Hiran. vigilās pplo: ł vigilie ppli seu viuit excelsus: aut viuēs est excelse.
Hiras. frēm meū vidit ł fris mei visio seu vigilantē sustollēs aut vigilans plasmationi.
Hircanus. consurgēs possessio vel vi gilia emulationis.
Hisbaal. ipse vir vetustus vel ipse vir deuorator.
Hisimiel. ipse nominatus dei vel ipse postulatꝰ a deo.
Hisimoth. ipse mortē adducēs vł ipse ē mortis adductio.
Hispania. accinctio vł expeditio.
Hispanienses. accincti vel expediti.
Hithai. ꝯmouēs bina ł parcēs duobꝰ
Hizadab. ipse fluens torris vł ipsa tor ris fluxio.
Hiziel. ipse fortis deꝰ ł ipsa fortitudo dei
Hismael. vir auditꝰ a deo vł assumēs auditionem dei.

Hic. o. post. h.

Hoba. incātator vel icantatio siue dilectus: aut amplexatio
Holda. destruens: vel discer nens mihi siue diuerticulū meum seu discretio: aut diuerticulū.
Holdai. destruens me: vel discernens mihi siue diuerticulum meū.
Holofernes. īfirmitas discessionis vel infirmans vitulum saginatū.
Homar. populum amaricās uel popu li amaricatio.
Homer. crispans vel manipulus.
Hoon. labor vel dolor siue laborans: aut dolens.
Horeb. mensa: ł massa siue temptatio aut temptatus.
Horeb. ardor vel siccitas siue coruus: aut solitudo.
Horrei. liberi vel iracundi siue de fora minibus: aut farinatū.
Horez. dolor vel ira seu ve excelsa: aut ve iracundie.
Horri. farina vel farinatꝰ seu post me: aut foramen meum.
Horim. fortes vł excelsi siue gigantes aut robusti.
Horodi. maledictio sufficiens: vel ma ledicta sufficiēter.
Horthosiada. recte idigēs testimonio vel lumen positū testificationi.
Hosa. spes vel saluatio.

Hic. u. post. h.

Huchac. sculpens vel sculpsit si ue sculptor: aut sculptura.
Huphiz. penetralis ł thalamꝰ
Huma. festinans sibi vel manipulus.
Huri. lōgitudo mea vł illuiator meꝰ.
Hus. festinans vel consiliator.
Husaz. festinās pplo ł ꝯsiliator populi
Husathi. festināte me ł festinatio mea
Husi. festinans mihi: vel consiliator meus.

Sequit de incipientibꝰ ab. J. littera

Ia. dominus vł dominator.
Ialchel. incipiens laudare deū vel expectatio laudis dei.
Iaalon. ilex vel quercus.
Iaamena. extremus in coitu calor vel extrema coeuntis delectatio.
Iaā. respōdēs ł respōsū siue respōsio.
Iaare. saltus vel silua.
Iaas. fuit vel dimidiū siue dimidians aut dimidiator.
Iaasel. dimidiauit deꝰ ł dimidiatio dei
Iaat. expectās tempus vel expectatio peccatoris.
Iaazraber. auxiliū vł auxiliabitur.
Iaaziā. auxiliū dñi ł auxiliabitur dñs
Iaba. luctatio vel intelligentia.
Iabes. dolor vel dolēs seu siccitas. aut exsiccata.
Iabin. sapiens vł sapientia siue intelli gens: aut itelligentia.
Iabina. sapiēs dño vel intelligētia dñi
Iabir. ciuitas doctrie ł ciuitas litteraꝝ
Iabob. pulius vel lucta siue luctans: aut luctatio.
Iaboch. idem
Iachabed. gloria dñi vł vbi est gloria seu est grauis. aut ē grauitudo.
Iachala. fortis eius vel cōfortans eū.
Iachalia. fortis dñs vel fortitudo dñi.
Iacham. tribulatio vel tribulatus.
Iachan. tribulator vel tribulatio.
Iachanen. preparans firmitatem: vel preparatio firmitatis.
Iachin. preparās: vel preparator siue preparatꝰ: aut preparatio.
Iachim. firmus vel firmitas.
Iachin. idem.
Iachinite. firmi vel firmitates.
Iacob. supplātator: uł supplātatio.
Iacoba. supplantans eum: vel supplā tatio eius.
Iacobus. supplantans festinantem vł supplantatio consilij.
Iachon. preparans vel preparatio.
Iachoma. populi vitio: vel populum vlciscetur: siue preparās dño: aut pre paratio domini.
Iadae. sciēs vł scientia siue cognoscēs aut cognitio.
Iadai. sciens me vel cognitio mea.
Iadaia. sciens dñm vel cognitio dñi.
Iadasan. sciens egressuz vł cognoscēs abundantiaz.
Iadaias. cognitus dño vł scientia dñi.
Iadiel. sciens dñm vel cognitꝰ dñi.
Iado. sciens testimonium vel expecta

tio seruitutis.
Jadon. sciens dolorem vel cognitio iniquitatis
Japhe expectans laqueum: vel expectatio disciplinae.
Japhe. eligens: vel electio: siue ostendens: aut illuminatio.
Japhet. latitudo: vel dilatatio.
Japhia. ostendens vel ostensio: seu apiens: aut apertio.
Jephie. ostendens vel aperiens seu expectans eos: aut superficies.
Jagaal. propinquitas vel propinquus.
Jagur. aduena vel colonus.
Jael. expectans deum: vel expectatio dei: aut incipiens seu carnale coniugium
Jabel: ascendens vel ascensio seu ascendit deus: aut ascensio dei.
Jabelite. expectantes deum: vel expectationes dei: siue incipientes: aut carnalia coniugia.
Jabelite. ascendentes vel ascensiones siue ascendentes deo: aut ascensiones dei.
Jabelel. viuens deo: vel expectatio dei siue postulans deum: aut regescens in deo
Jair. vigilans vel illuminans: seu illuminauit: aut illuminatio.
Jairus. illuminans vel illuminatio siue vigiliae: aut vigilantes.
Jalam. expectans humilia vel expectator percussionis.
Jaleel. expectans deum vel expectatio dei
Jaleeh. expectans pauorem: vel expectatio vitae.
Jalon. expectans dolorem: vel expectatio iniquitatis.
Jam. mare: vel dies.
Jambu. mare lacescens vel dies amaricans.
Jamim. dies plurali numero: vel amaria seu amaritudines: aut amaricationes
Jamin. virtus vel dextera siue asini: aut asinei.
Jaminite. dextrae vel virtutes: seu asini aut asinei.
Jamna. mare vel dextera siue marinus aut vbi est signum.
Jamne. idem.
Jamnes. marinus: vel vbi est signum.
Jamnia. dextera domini vel vbi est signum.
Jamnite. virtutes domini vel in quibus est signum
Jamnor. amaricans lumen: vel dextera iracundiae.
Jamram. mare eorum pelliceum vel mare eorum in capite.
Jamres: mare pelliceum: vel mare in capite.
Jamsuph. mare rubrum vel dies in capite
Jamuel. dies eius deus vel dies eius dei:
Jamuelite. dies eorum deus vel dies eorum dei
Janai. gubernator meus vel gubernatio mea
Jamni. praeparator meus vel praeparatio mea
Janoa. gubernator vel gubernatio.
Janoe. expectans commotionem: vel expectatio requietionis.
Janoe. gubernatio vel gubernaculum
Janon. dormitans merore: vel gubernator doloris.
Janua. requies vel requietio.
Janum: dormitans vel dormitatio.
Jaod. confitens vel glorificans siue cuius est frater. aut cuius est fraternitas.
Jaoe factura fratris vel frater domini: siue vbi est frater: aut vbi est fraternitas.
Jara deficiens vel defectio.
Jaraia. timens dominum vel timor domini: seu deficiens domino: aut deficiens dominus.
Jaramoth. timens mortem vel defectio mortis.
Jare. luna vel defectio.
Jarre. idem.
Jared. roborans vel roboratus siue descendens: aut continentia.
Jareden. descensio eorum vel visio iudicis
Jare. silua. vel saltus.
Jarphael. dimisit deus vel dimissio dei
Jarphel. idem.
Jarib. vltio vel diiudicans siue vlciscens: aut diiudicatio.
Jaram. saltuum vel siluarum: siue mons saltuum: aut mons siluarum.
Jas. dominus vel dominator.
Jasa. factura mandati vel factus in mandato siue factum mandatum: aut inhabitatio eius
Jassa: dimidium vel dimidiatio: seu factum mandatum: aut factum in mandato.
Jasaph. habitator: vel habitatio siue sedens aut confidentia.
Jasahel. dimidium dei vel dimidiauit deus
Jasen. domitor: vel domatio.
Jasi. equalitas: vel desiderium.
Jasiel. equalis deo vel desiderium dei
Jaso factura mandati vel factus in mandato.
Jason. desiderans vel qui mandatum fecerit
Jasu. conuertens: vel conuersio.
Jasub. reuertens vel reuersio siue reuocans aut reuocatio.
Jasubite. reuertentes vel reuersi: seu reuocantes: aut reuocati.
Jathaba: peccantes in ea vel peccatum in eis
Jathan. domini perfectus vel domino consumatus siue domini perfectio: aut domini consumatio.
Jathan. dominus humilis vel dei responsio: seu expectans humilitatem: aut expectatio responsionis.
Jathanael. expectans humilem deum vel respondens humilitati dei.
Janadiath. columba defluens tempore vel columbaris deficiens peccato.
Janathi. columba vel est. Syrum est non hebreum.
Jaur. expectans incendium: vel expectatio luminis.
Jaus. expectans consilium vel expectatio festinantis.
Jazer. adiutus vel adiutorium siue auxilians aut auxiliator.
Jazias. audiens dominum vel auscultatio domini
Jaziel. audiens deum vel auscultatio dei

Hic. b. et. c. post. i.

Ibaar. mons fortis: vel vir suscitator.
Ichauman. ve requiescenti vel translata est requietio.
Ichaboth. cecidit gloria: vel translata est gloriatio.
Ichainaan. durum habitaculum: vel consolatio inhabitantis.
Ichonium. dura vel vocata siue vbi est thalamus: aut preparatio consolationis
Ichuthiel. spes dei vel sperans in deo.

Hic. d. post. i.

Idaia. dilectus domini vel amabilis
Idaias. dilectus domini: vel amabilis domino.
Idida. dilectus domini propter dominum vel amabilis domino propter dominum. Ipse est salomon qui dilectus domini propter dominum vel amabilis domino propter dominum: dicitur: propter suam misericordiam scilicet gratuitam qua cum diligere dignatus est: cum vtique dilectione et misericordia indignus existeret quem constabat maiorem esse: et quem reprehendit scriptura diuina pro peccato idolatriae: et immoderato amore mulierum.
Ididia. dilectio domini vel amabilitas eius.
Idithum. saliens: vel transiliens eos.
Idox. dilectus voluntarie vel amabilis violentia.
Idumea. rufa vel rubea: seu terrena: aut sanguinea.
Idumei. rufi vel rubei siue terreni: aut sanguinei.

Hic. e. post. i.

Iebarim. lapides transeuntes vel aceruus lapidum transeuntium
Iebaar. mons fortis vel electio suscitata.
Iebanias. sapiens domino vel intelligentia domini

Jebee. presepiũ uel exsiccatio.
Jeber. imitans fontem uel expectatio putei.
Jebethon. vallis mesticie ul' collis merentium.
Jebgar. eligens vel electio.
Jeblaam. absortus ul' absortio: seu absorbens populum: aut populus desipiscens.
Jebnael. edificãs deo ul' edificatio dei.
Jeboch. arena uel luctano.
Jebus. presepe uel calcata siue conculcans: aut conculcatio.
Jebusei. presepe meum ul' conculcatio mea:
Jebusei. presepia uel conculcata.
Jecha. torcular: uel oppressio: siue opprimens: aut oppressa.
Jechaa. torcular eiꝰ: uel opprimẽs eũ.
Jechbaa. luctans ei uel arena eius.
Jechda. magnificans uel magnificẽtia.
Jechdalian. magnificꝰ dño est uel magnificentia domini est.
Jechdon. incubans populus vel incubatio populi.
Jechelia. torcular laboris ul' oppressio laboriosa.
Jechemias. preparans domino uel preparatio domini.
Jechiman. possedit populũ: uel possessio populi.
Jechiman. vindicans populũ: uel vindicatio populi.
Jechiman. acquirẽs populũ uel acquisitio populi.
Jechinaan. possidens populũ uel vindicatio populi.
Jechiná. possidẽs populum ul' preparatio populi.
Jechomam. idem.
Jechonias. sic factꝰ ul' preparator seu preparans domino: aut preparatio domini.
Jechan. extensio ul' inclinatio seu merces: aut mercimoniũ.
Jechel cetus dei uel auxilians deũ.
Jechze. torcular lupi: uel opprimens lupum.
Jedala. manus maledicta: uel manus maledictionis.
Jedebos. manus maledicta tribulãs uel manꝰ maledictiõis augustiãtis
Jedeia. sciens dominum: uel cognitio domini.
Jedi. sciens me uel cognitio mea.
Jediel. sciens deũ uel magnificus deo
Jedlaph. manum tollens uel manum ad os seu manus subleuãs: aut manuum subleuatio.
Jeddoa. sciens eum ul' cognitio eius.
Jeddan. paruulus uel minoratio.
Jedri: accedens ul' applicão siue accessus: aut applicatio:
Jeddu. accinctus ul' temptatio.
Jeddua. tẽptans eũ aut accinctio eius
Jedula. manus maledicta ul' manus maledictionis.
Jephdaia. innuens domino: uel apertio domini.
Jephehel. aptio dei: uel aperiet deus.
Jephlad. exclusio peccati: uel apertio delectionis.
Jephlen. excludens peccatum meũ ul' apertio delectionis mee.
Jephon. dominꝰ mirabilis ul' dominꝰ viuificatorum.
Jephone. nutus uel innuens.
Jephonne. annuens ul' innuino.
Jegal. propinquꝰ ul' redimẽs: seu ꝓpinquitas: aut redemptio.
Jegali. propinquꝰ mihi ul' redemptio mea.
Jeglam. despiciens ul' despectus: siue contemptus.
Jehel. viuẽs deo ul' postulatio dei siue mutatꝰ deo: aut expectatio dei.
Jeheli. viuens deo meo: ul' postulatio dei mei: siue mutatus deo meo: aut expectatio dei mei.
Jehi. vita ul' exordiũ siue requies: aut postulatio.
Jechiel. vita dei ul' exordiũ dei: siue requiescẽs deo: aut postulatio dei.
Jelada. cognoscẽs dñm ul' cognitio dñi.
Jeleph. manum tollens: uel manũ ad os siue manꝰ subleuans: aut manuum subleuatio.
Jemda. plenitudo ul' circuncisio.
Jemei deꝰ meus ul' robur meum.
Jemias. nũerus dñi ul' nũerabil' dño.
Jemin. robur meum ul' dextera mea.
Jemla. parcens maledicto uel cõmouens accipientem.
Jemleth. numerus vite ul' amaritudo pauoris.
Jemua. mare ul' amara: siue numerus aut numerabilis.
Jemuaite. maria uel amari siue numerabiles: aut marini.
Jemuhel. dies eiꝰ dei ul' dies eiꝰ deus
Jepsem. apertũ nomẽ ul' apta auditio
Jepta. aperiens uel apertio.
Jepthael. aperiens deo: uel aptio dei
Jepte aperiens uel apertꝰ siue aperuit aut apertio.
Jepthon. aperiens dolorem.
Jera. timẽs uel timor siue misericors: aut misericordia.
Jeraa. timẽs eũ uel misericordia eius.
Jeracho. aurugo uel demolitio.
Jeramalech. timens deũ uel misericordia dei.
Jeramehel. idem.
Jeramel. idem.
Jerameli. timens deum meũ vel misericordia dei mei.
Jeramiel. idem.
Jerameli: idem.
Jeraon. timores ul' timebũt seu timẽs iniquitatẽ: aut misericors merẽtibꝰ
Jerapolis. iudicium superius uel sine timore misericors ciuitas.
Jerchaã. aurugo populi ul' demoliẽs populum
Jerebehel. iudicium dei: uel diiudicãs superiora.
Jeremiã excelsus dño ẽ ul' sublimitas domini est.
Jeremias: excelsus dño ul' sublimitas domini.
Jeremihel. excelsus dño deo: ul' sublimitas domini dei.
Jerian. timẽs inutile ul' timor dñi est.
Jerias: timens dñm ul' timor domini
Jerib. odor uel luna.
Jeribai. odor vulturis: uel defectio deuoratoris.
Jericho. luna uel dolor eius.
Jericõtini. odorãtes eũ ul' deficiẽtes ei
Jeribel. timẽs deũ ul' timor dei.
Jerimoth. timẽs mortem uel metuẽs altitudinem mortis.
Jerimuth. idem.
Jerioth iurgium signi uel iudicij designatio.
Jermai. dñi excelsus ul' dñi excelsitudo
Jeroã. timẽs pplm uel iudicium ppli.
Jerobaal iurgium habẽs: uel iudiciũ habentis: aut iudicium superioris:
Jeroboal: timor viri ul' timor vetustatis: siue timens habentẽ: aut timẽs deuorationem.
Jeroboã: cã ppli: uel diuisio ppli siue discernẽs pplm: aut supiꝰ diiudicãs
Jeroboseth. iudicans ignominiam ul' diiudicans confusionem.
Jeron. timor uel peregrinatio siue timidus: aut peregrinus.

Jeronymus. visio pulchritudinis: vel diiudicans locutiones.
Jerosolyma. pacifica vl' visio pacis.
Jerosolymite. pacifici vl' pacē vidētes.
Jersia. aduena dñi vel alienus dño.
Jeruel. collis dñi: l' vallis bñdictōis.
Jerusa. ruminans vel ruminatio: siue incolat⁹: aut peregrinatio.
Jerusalem. pacifica vl' pacis visio: siue timor perfectus: aut timebit pfecte
Jesa. vetustas: vel planities siue saluatio: aut desiderium meum.
Jesia. incēsum vel sacrificiū: seu insule sacrificiū: aut isule holocaustū.
Jesiaar. incēsum suscitans: vl' holocausti vigilia.
Jesiaarite. incensa suscitantes: vl' holocaustorū vigilie.
Jesiai. icensū meū l' sacrificiū meū siue isule sacrificiū: aut isule holo caustū.
Jesamari. vetustas amara vl' desiderij amaritudo.
Jesan. vetustas vel veterans.
Jesana. vetustas ei⁹ vl' inueterans eū.
Jesar. figmentū vl' tribulatio: siue insule sacrificiū: aut insule oblatio.
Jessar. meridies l' vnctio mea: siue meridianus: aut metaphoricus olei.
Jesba. collaudans vel collaudatio.
Jesbaam. collaudans populum vl' collaudatio populi.
Jesbachasa. collaudās summum: vel collaudatio pricipij.
Jesbi. est in me vel coequat⁹ mihi.
Jesbinedob. est in me spontaneus vel coequat⁹ mihi spontanee.
Jesboch. est cinis vel ē tactus.
Jesceba. tabernaculum vel vnctio ei⁹.
Jesse. incendens: vel incendiū siue insule libamē: aut insule holocaustum
Jesema. salus desiderij vel saluatio requiescēns.
Jeser. finxit vel plasmauit siue finctio: aut plasmatio.
Jeserite. fictores: vel plasmatores.
Jesesi. equalis saluator vel desiderium saluationis.
Jesem. desideriū vel desideraui.
Jesu. equalis me⁹: aut equalitas mea
Jespha. vnctio vl' tabernaculū.
Jesphan. idem.
Jesi. equalitas vl' tabernaculū.
Jessi. icensū mihi vel sacrificium meū.
Jesias. equalis dño vel salutaris dñi.
Jesiel. incensus deo vl' sacrificium dei.
Jesielite. incensi deo: vel sacrificia dei.
Jesimuth. desiderium dulce vel desiderata dulcedo.
Jesmachias. vetustas percutiēs dñm vel figmentuz percussionis domini.
Jesmaras. salus desiderantis dominū vel saluatio requietionis dñi.
Jesrel. sacrificans deo vel liberatio dei
Jesua planities l' ē desideriū meū sal⁹.
Jesue. saluatio l' desideriū.
Jesui. equalis mihi vl' equalitas mea
Jessui. desideraui l' desiderium.
Jessiute. desiderātes l' desideria.
Jesur. dolor l' est in dolore siue salus luminis: aut equalitas ignea.
Jesuri. salus doloris mei: vl' saluatio in dolore meo siue salus illuminās me aut eq̄litas mea.
Jesus. saluator vel salutaris: siue salus aut salutare.
Jetha. extensio vel iclinatio siue superfluens: aut superfluitio.
Jethaaz. superfluus populus: aut supfluitas populi: siue inclinans populum: aut extensio eorum.
Jethaba. bonitas vl' declinatio.
Jethabatha. bonitas: vl' bonitates seu decliauit vt veniat: aut declinatio peruētionis.
Jetham. merces l' mercimoniuz: seu inclinans eos: aut extensio eoꝝ.
Jetheba. bonitas l' declinatio venientis
Jethebata. bonitas l' bonitates siue declinauit vt veniat: aut decliatio peruentionis
Jethebeth. bona domus vl' declinatio venientis.
Jethela. iclinatio palme vl' extensio iniquitatis.
Jether modicum residuum vl' modica residuitas.
Jetheth. donans vel donatio.
Jethnaā. possidēs pplm l' fluēs pplō.
Jethra. superfluens: vel honorabilis.
Jethraā. honor ppli vel supfluēs pplō
Jethraei. honor dei vel superfluēs deo
Jethrai. honor me⁹ l' superfluēs mihi.
Jethrā. honorās eos l' superflues eoꝝ.
Jethran. honor dei l' supfluitas gratie
Jethri. superfluuz vel honorabiles.
Jethutea: superfluus vel honorabilis
Jethro. superfluens vel honorabilis.
Jethur. visus vel ordo siue ordinatus: aut ordinatio.
Jethus. extensio vl' sublimitas.
Jeu: parcens vel commotio seu malefi cus: aut maleficium.
Jeus. idem.
Jeusa. ipse parcēs ei l' ipsa cōmotio eius
Jeubel ipse parcēs de⁹ l' ipsa cōmotio ei⁹
Jezā. durus vel durities.
Jezabel. est iter vel ē fluxus sanguinis
Jezabel. fluxus van⁹ vl' fluēs sanguie siue cohabitatrix: aut sterquiliniū.
Jezanias. vires eius vl' aures ei⁹ siue audiēs dñiz: aut auscultatio domini.
Jezar. fortitudo vel adiutoriuz.
Jezarite. fortes vel auxiliarij.
Jezeel. fortis dei l' apprehendēs deū.
Jezechias. fortis dñi vl' apprehendēs dñm siue confortauit eum dñs: aut domin⁹ confortatio eius.
Jezechiel. fortis dei vel apprehendēs deum siue deus confortauit eū: aut deus confortatio eius:
Jezer. fortitudo vel adiutoriuz.
Jezerite fortes vel auxiliarij.
Jeziel. audiens deū vl' auscultatio dei
Jezilia. fortis labor: vel adiutorium laborantis.
Jezonias. vires eius vel aures ei⁹ siue audiēs dñm: aut auscultatio dñi.
Jezra. semē vel seminator.
Jezrael. semē dei vel seminauit deus.
Jezrahelite. seminatores deo: vel seminatores dei.
Jezraia. semen dñi vel seminans dño

Hic. g. post. i.

IBaal. vir abyciēs: vel vir reuelationis
Igar. aceruus vel inuolutio. Syruz est non hebreū.
Igarseduatha. aceruus testimonij vl' inuolutio testimoniorum. Hoc syrū ē.
Igbathanis. solenne mandatuz humile: vl' leta domus respōsionis.
Illyricū. aduena vel clemētuz siue subuersus: aut secūda subuersio.
Indi. nutus diluculi vel concessiones illuminationuz.
India. nudus diluculus vl' ꝯcessio illuminās.
Infamie. nutus vel innuit: siue innuēs aut concessio.

Hic. o. post. i.

IOa. retinens vel retentio.
Joaa. retinens eum vel retentio eius
Joaas. retinens fortitudines vel vbi est retinere siue dominuz videns: aut domini fortitudo.
Joab. inimicus vel inimicitie siue ē paternitas: aut ē paternitas.

Joachas: fortis vel robustus: seu dño fortis aut domini fortitudo.
Joachim: vbi est ꝑparatio vel cuius ē ꝑparatio: siue domino ꝑparatus aut domini resurrectio.
Joahaa: retinens fortitudinē vel vbi est retinere: siue dominum videns aut domini fortitudo.
Joahe: ipse cognoscens vel domini cognitio: siue cognoscens scientiā aut cognoscens ꝑncipium.
Joanā: dñi decus vel dñi pulchritudo
Joarib: dominus suscitans montes vel dominus vigilans fortitudine.
Joazi: dño exaltatus vel dñi exaltatio
Joas: sperans vel temporalis: siue dominū sustollens aut dñi plasmatio.
Joathā: ꝑfectus vel perfectio: siue consumatus aut consumatio.
Joathan: idem.
Joathas perfecte sustollens vel consūmata plasmatio.
Joas: dñm videns vel domini fortitudo: siue vbi est retinere eum aut vbi est reprehensio eius.
Job: dolor vel ociositas.
Job: magus vel magnus: siue dolens aut vlulans.
Jobab: distillans vel mago patre: seu magnus pater aut doloris vel vlulationis distillatio.
Jobal: delatus vel delatio: siue dimittens aut dimissio.
Jobama: mag⁹ donatus dñi vel dolor gratie dei.
Jobel: magus dei vel dolens deo.
Jochabed: dñi germē vel dñi ꝑparatio: siue dñi libamē aut dñi intelligētia
Jochel. germē diuinū vel ꝑparatio dei.
Jocelā: ꝯprimēs eos vel oppressio eoꝝ
Jod: scia vel ꝑncipiū seu donatio dei.
Jodae: ipse cognoscēs vel dñi cognitio siue cognoscens scientiaꝫ aut cognoscens ꝑncipium.
Joed. dño seruiens vel dñm testificās
Joezer: dñi fortis vel dño separatus.
Jophe: dñi os vel dñi disciplina: siue dñs elegit aut dñs illuminauit.
Jogli: contemptus vel despiciens.
Joha: dño rñdens vel dñi rñsio: siue dominans ei aut dominatio eius.
Johana: dñi donum vel domini grā.
Johanna: dñs misericors: siue dñi misericordia: seu dño grat⁹ aut domin⁹ gratia eius.
Johannam. dñs gratus eius vel dñs misericordia eorum.
Johanan: erat donans vel dñi donum
Johannan: cui⁹ est donū vel dñi grā.
Johānen: dño donat⁹ vel dño gratificat⁹
Johannes: domini gratia vel in quo ē gratia: siue cui donatum est aut cui donatio a domino facta est.
Johel: dimittens vel mutatus: seu defluens aut decipiens.
Johel: fuit dei vel incipiente deo: siue ē deus aut est dominus deus.
Johachim: qui est consurgens vel dñi resurrectio: siue dominus suscitans aut domino suscitante.
Joiada: dñm cogñscēs aut dñi cognitio
Joiadae: domini cognitio vel ipso domino cognoscente.
Joiaden: dominus cognoscens fonteꝫ vel dominus cognoscens oculum.
Joiarib: dñi vltio vel dñi iudicium.
Joiarim: dñm exaltans vel domini exaltatio: siue dominus saltuum.
Jomna: matutina vel dextera eius.
Jona: columba vel donans: siue vbi ē donatus aut vbi est donatio.
Jonadab: dño obediēs vel dñi spōtane⁹
Jonadab: columba ꝑcipua vel donatio patruelis.
Jonas: donans vel donatus: siue cui est donatio aut qui donatus est deo
Jonathā: columba veniēs vel columbe donum: siue columba dans aut domini donatio.
Joni: colūba mea vel donās mihi: siue donum meum aut donatio mea.
Joppe: pulchra vel pulchritudo.
Joppite: pulchri vel decori.
Jor: riuus vel fluuius.
Jora: riuus eius vel fluuius eius: seu manus sublimiū aut dñi celsitudo.
Jorabeth: domus excelsa vel dom⁹ sublimium.
Jorarei: riuus spinarum vel fluuius compunctionis.
Jorā: qui est excelsus vel vbi est excelsus: siue dñs excels⁹ aut dñi sublimitas
Joran: riuus doni vel fluuius grane.
Jordanis: riuus iudicij vel fluuius iudicantis: siue descēsio eorum aut apprehensio eorum.
Jore: riu⁹ excelsus vel fluuij exaltatio
Jorim: riu⁹ eorū vel fluuius eoꝝ: siue excelsus riuus aut fluuius exaltat⁹
Jora: factura mandati vel dñi saluatio
Josabeseth: vbi est saturitas germinis vel vbi est saturitas resurrectionis.
Josabeth: domini saturitas vel domini iuramentum.
Josabia: vbi est incensum domini vel in quo est iuramentum.
Josaph: dñi speculū vel dño vinculat⁹ siue dñi labium aut dño angustiat⁹
Josaphat: ipse iudicans vel ipse iudicat siue dñi iudiciū aut dñs iudicabit.
Josech: dñi iustus vel dñi iustificatus
Josedech: idem.
Joseph. augmentum vel appositio.
Josephus: augēs consilio vel apponēs festinationem.
Josphias: ipse liber domino vel ipa libertas domini.
Josias: vbi est incensuꝫ dñi vel in quo est sacrificium.
Josophonias: domino absconditus vel domini speculator.
Josoias: vbi est salus domini vel in q̄ est saluator dominus.
Josue: salus vel saluatio: siue saluator aut saluaturus.
Joth: scientia vel ꝑncipium: siue dominator aut dominatio.
Jotha: est ꝑfectus vel est ꝑfectio: siue ē. dñi ꝑfectus aut est domini ꝑfectio.
Jothā: dñi ꝑfectio vel dñi cōsumatio: siue ꝑfectio eoꝝ aut ꝯsumatio eoruꝫ
Jothan: scia dñi vel ꝑncipium gratie.
Jonis: inimicus hic vel dominus ille
Jozabaad: dño dotat⁹ vel dñi dotatio
Jozbad: domini fluens torris vel dño torris fluxio.
Jozabad: dñi dotat⁹ vel q ē dotatus a domino.
Jozabeth: domini dos vel que est dotata a domino.
Jozachar: dñi vltio vel dñi iudicium
Jozaded: domini fortis seru⁹ vel dñm fortem testificans.
Jozarib: dñi vltio vel dñi vindicatio.
Jozian: dñi ductio est vel dñi oliua est

Hic .r. post .i.

Irad: ciuitas descendēs vel ciuitatis descensio: siue vigilans seruus aut suscitās testimoniū
Iras: frater meus videns: vel fratris mei visio: seu vigilantē sustollēs aut vigilans plasmationi.

Hic .s. post .i.

Is: vir vel assumptus.
Issa: mulier vel assumptio.
Isaac: risus vel gaudium.
Isaar: vir vigilans vel vir suscitator.
Isaarite: viri vigilātes vel viri suscita

tores.
Isachar: q est memor vel dñm meorãs seu vir mercedis aut ẽ merces mea
Isacharite: qui sunt memores vel dñz memorantes: seu viri mercedũ aut sunt mercedes mee.
Isai: salus mea vl' dñi salutare: seu vir deuorator aut vir assumens.
Isaias: dñi salus vel dñi salutare.
Isar: vir paruulus vel vir iminut⁹ seu vir vigilans aut vir suscitator.
Isari: vir paruulus mihi vel vir mino rationis mee: seu vir suscitans me: aut vir vigiliarum mearum.
Isbaal: vir vetustus uel vir deuorator
Isboam: vir deuorans populũ vel as sumptus in fortitudine populi.
Isboseth: vir confusiõis vel assumpta confusio.
Iscarioth: vir memorie vel est merces eius: seu memoria mortis eius aut memoriale domini.
Isimuth. desert⁹ l' assumẽs dissipatõez
Ismahel: vir auditus deo vel assumẽs exauditionem dei.
Ismahelite: viri auditi deo vel assumẽ tes exauditiones dei.
Israhel: mẽs vidẽs deũ vel ẽ vidẽ deũ
Israhel: vir videns deum vel pinceps cum deo: siue dei visio est aut fortis directus dei.
Israhela: mens videns deum suũ uel pinceps cum deo suo: siue est videre deum eius aut directio dei sui.
Israhelite: viri vidẽtes deũ vel assum pti pincipes cum deo.
Isuar: vir paruulus uel vir iminutus siue vir salutis aut assũptio salutaris
Isui: vir loquẽs l' assũptio salutis mee
Istob: vir bonus ul' assũptio bonitatis
Italia: mẽo excedẽs ul' mẽtis excessus
Italica: mentes excedens vel mentis excessio.
Italici: mentium excessus vel mente excedentes.
Ithamar: insule palma uel insule ama ritudo: siue vbi est amarus aut vbi est cõmotio.
Iturea: montana vel sublimis. Syrũ est non hebreum.
Iturei: montani vel sublimes.
Ith⁹: mõs excels⁹ ul' mõs sublimitatis

Dic. v. post. i.

Iubileus: annus remissus vel annus remissionis.
Iuchal: potentia uel fortitudo vel fortis oppressio eorum.
Iuchadam: potestas opprimens eos vel fortis oppressio eorum.
Iudaia: confitens dominum uel glori ficatio domini.
Iudaismus: laus uel confessio.
Iudaite: confitentes uel glorificantes.
Iudas: confitens uel glorificans.
Iudea: confessio uel glorificatio.
Iudei: laudantes uel confitentes.
Iudi: laudans uel confitens.
Iudith: confitens uel glorificans.
Iulius: incipiens uel pncipium.
Iulia: idem.
Iunius: incipiens uel pncipium.
Iunia: idem.
Iupiter: inimicus separans uel domi nus separator.
Iustus: elatus uel elatio: siue parcens aut ipe alleuatus.
Iuth: pncipium uel dominatio.

Sequitur de incipientibus ab. L. littera.

Laabaddon: apollion: grece ex terminãs uel exterminator latie.
Laabim: deusti vel inflãman tes: seu deustio aut inflãmatio.
Laada: flãma iudicij: uel deustio iudi cantis.
Laadon: pdens uel interficiens.
Laamas: iniquitas uel ad iniquitatẽ.
Labaddom: perdens uel interficiens siue solitarius aut solitudo eorum.
Laban: album uel albedo: siue candi dus aut candidatio.
Labana: dealbãs eũ uel cãdidatio ei⁹
Labaoth: venientes uel egredientes.
Labeth: acceptans uel acceptabilis.
Labem: candor uel candidus: siue cor eorum aut cor filio meo.
Labuin: deusti uel inflãmantes: siue deustio aut inflãmatio.
Labo: ingressus uel ingressio seu veni entes aut ingredientes.
Laboth: idem.
Lacedemonia: consurgens silentium vel consurrectio sanguinea.
Lacedemones: consurgentes silentio. vel consurgentes sanguinei.
Lachis: interest uel sibimet vir.
Lachor: consurgens uel consurrectio.
Lachũ: ɔsurrectio ul' ad ɔsurgendum
Labed: ipse sibimet vir: vel ipsemet vir suus.
Laphidoth: lampas quasi os cultri ab ore non ab osse.
Label: in deo uel in deum.
Lais: leo uel filius leonis: siue ipe sibi met vir aut ipemet vir suus.
Laisa: leena uel in salutem: seu filia leo nis aut filia leene.
Lamathara: signũ uel condictio: siue ad signum aut condictum.
Lamazabathani: ut quid dereliquisti me uel ut quid derelictio mea.
Lamazapthani: idem.
Lamech: quando est nomen littere ful tura uel adiutorium: siue erectio aut firmamentum.
Lamech: quando est nomen hominis percutiens uel percussio: siue humi lis aut humiliatus.
Lamuel: cum quo est deus uel in quo est benedictio.
Laodicia: fuit in vomitu uel natiuitas expectata: siue tribus amata a dño aut tribus amabilis domini.
Laodicenses: sunt in vomitibus ul' na tiuitates expectate seu tribus ama te a dño aut tribus amabiles dñi.
Laonimim: tribus uel matres seu phi larchi multarum tribuum aut prin cipes multorum populorum.
Lapidoth: fulgor uel fulgur: siue fulgu rans aut fulguratio.
Larma: sublimitas uel consurrectio.
Lasa: salus uel saluatio: siue in salutem aut in saluationem.
Lasibi: sperauit in me uel in domino spes eius.
Lastenis: salus donata uel saluator a domino.
Latusim: fabri uel malleatores.
Lazarus: adiutus domini uel auxilia tus a domino.

Dic. e. post. l.

Lebana: albedo uel candidatio.
Leben: candidũ uel cãdidatio.
Lebeus: corculũ uel quasi cor.
Lebna: later uel cementum.
Lebni: lateres uel cementa.
Lebnitici: laterici uel cementarij.
Lebona: albedo uel candidatio.
Lecha: gena eius uel maxilla eius.
Lechi: gena mea vel maxilla mea.
Lechis: gena viri: uel maxilla assũpta
Lechũ: consurgens uel consurrectio.
Ledan: flãma iudicans uel exurgens.
Ledibel: flamma iudicans deo uel ex urgens iudicium dei.
Leedan: flammam iudicans uel exur gens iudicium.
Leemas: iniquitas uel ad iniquitatem

Lecib: flāma vite uel exustio pauoris.
Legbaib: ignis uel incendium.
Leem: panio uel refectio.
Lemazabachani: ut quid dereliquisti me uel ut quid derelictio mea.
Lem: additio uel frequēs bona opatio
Lesa: salus uel saluatio: siue in salutem aut in saluationem.
Lesem: ad nomē iudicij uel ad auditioēz
Lesemdan: ad nomē iudicij uel ad auditionem iudicantis.
Leuaboth: venientes uel edificantes.
Leui: additus uel appositus: siue assūptus aut applicatus.
Leuite: additi uel appositi: siue assumpti aut applicati.
Leuites: adiectio uel appositio: siue applicatio aut ꝓsecutio.
Leuiathan: ꝓsequēns eos uel additamentum eorum.

Dic. i. post. l.

Lia: laborans uel laboriosa.
Libanus: albus uel candidus siue candor aut candidatio.
Libertini: factura paleę: uel facientes paleas.
Libia: veniens uel introiens.
Lichaonia: suscitās uel suscitatio: siue ad suscitandam aut ad suscitationē.
Lichaonij: suscitantes uel ad suscitandum.
Lia: consurgens uel lachrymas fūdēs
Licia: lachrymas fundens ei uel ꝯsurrectio eius.
Licius: consurgens uel ipse suscitans siue lachrymas fundens aut lachrymarum effusio.
Licij: consurgentes uel ipsi suscitantes siue lachrymas fundētes aut lachrymarum effusiones.
Liconia: suscitans uel suscitatio.
Liconensea: suscitantes uel suscitati.
Lidi: genitι uel edificati.
Lidia: nata ei uel edificatio eius.
Lidy: nati uel edificantes.
Lidda: vtilis uel edificata.
Liddy: nati uel edificantes.
Linus: abiectι uel candidatus.
Lisania: nata temptatio uel natiuitas temptationis.
Lisias generans uel generatus.
Lisimachus: generans percussionem vel generationis percussio.
Listra: genus decorum uel generans decorem.

Listeis: vtilitas angustie uel vtilis tribulatio.
Lichostratos: sublimitas uel proclinium: seu generans latitudinem aut vtilitas seruitutis.

Dic. o. post. l.

Lobna: alba uľ candida siue albor aut candidatio.
Lobeni: albus uel candidatus siue cor mihi aut cor filij mei.
Lobni: albus uel candidus: siue albor aut candidatio.
Lobnite: albi uel candidi: siue albedines aut candidatores.
Lobni: albus uel candidatus: siue cor mihi aut cor filio meo.
Lod. vinculum uel declinatio.
Lodabar: ipsi verbum uel ipsi sermocinatio.
Lodadid: ipsi seruitus uľ ipsi testificatio
Loddadim: ipsi causa uel ipsi iudicium
Loide: consecutio vtilitatis uel que cōsecuta est vtilitatem.
Lomna: lateres candidati uel laterum candidatio.
Loomnū: phylarchi multarum tribuū vel ꝑnceps multorum populorum.
Loth: vacans uel declinās seu vinctꝰ aut ipse conclusus.
Lotham: ipse concludens eos uel ipse vinculum eorum.
Lothan: vinculum uel conclusio: seu declinans donum aut vacans gr̄e.
Lothe: vinculum eius uel ipsa ꝯclusio

Dic. v. post. l.

Lucas: ipse eleuans uel ipse cōsurgens.
Lucius: idem.
Lud: vinctus uel declinans: siue vtinā natus aut vtinam vultis.
Ludim: vinculati uel declinantes: siue fortiter ꝓfiunt aut vtinam ꝓficiētes
Luith: gene uel maxille.
Luza: nux uel amygdalum.

Sequitur de incipientibus a littera. M.

Maabeel: congregauit deus uel congregatio d. i.
Maacha: mollities uel confractio.
Maachati: fracta est mihi: uel confracti sunt mihi: seu venter cesus aut ventris percussio.

Maadi: mensura serui mei uel q̄z sufficiens testimonium meum.
Maabi: congregatus mihi uel congregatio mea.
Maala: chorus uel infirmitas.
Maalaph: de mille uel de doctrina.
Maalath: chorus peccatorum uel infirmitas temporalis.
Maalehel: laudans deum: uel laudatio dei.
Maalmeon: de habitatione uel habuerunt habitationem.
Maalon: de fenestra uel a ꝑncipio seu consūmatus aut securitas.
Maallon: idem.
Maama: congregatus populus ei uel congregatio populi eius.
Maamite: congregati populi ei uel cōgregationes populorum eius.
Maamad: desiderium uel desiderabilis.
Maanath: requiescens uel requietio.
Maara: amara uel domus mea: siue ex visione aut ex iussione.
Maaroth: fouee uel spelunce.
Maasias: onus domino uľ assūmptio domini.
Maath: desiderium uel desiderabilis.
Mabar: munitum suscitans uel munimen vigilie.
Mabdihel: munitus deo uel munitio dei.
Mabdihelite: muniti deo uel munitiones dei.
Mabsan: munitus uel ꝓtegens: siue munimen: aut protectio.
Mabsār: muniens uel munitio.
Macha: ingenium uel percussio.
Machabeus: ꝓtegens uel ꝓtectio siue percutiens aut ingeniosus.
Machabei: ꝓtegentes uel ꝓtectiones siue pcutientes aut ingeniosi.
Machati: subactus mihi uel mollities mea.
Maceda: exustio uel orientalis: siue ꝑus: aut in antecessum.
Macedan: exurens uel exustio: siue oriens aut antecedens.
Macedonia: combusta uel combustio siue antecedens aut orientalis.
Macedones: comburentes uel combusti: siue antecedentes aut orientales
Macelloth: cetus uel ecclesie: siue congregati aut congregationes.
Macelloth. idem.

Macerna: exurens dña vl' oriētal' dñi
Maces: finis vel definitio.
Macees: idem.
Maceth: oriens vita vel antecedens.
Machi: quid est vel quia est: siue rex meus aut regnum meum.
Machiel: rex me⁹ de⁹ l' regnū meū dei
Machimath: qd ē donū l' qd ē dōatio
Machir: venundabit vel restituet siue videns aut de infirmitate.
Machirite: venundabūt vel restituēt seu videntes aut de infirmitatibus.
Machmas: humilitas vel attrectatis
Machnathathi: humilis vel attrectata siue tangens aut vilitas tributorū
Machosis: ꝯcupiscētio ul' ꝯcupiscibil'.
Mada: mensura vel q̄z sufficienter.
Madabas: mensurā veniētē sustollēs vel sufficientie venientis plasmatio
Madabena: a saltu eius vel a nemore ei⁹: siue saltus eoꝝ aut nemus eorū
Madai: mēsura mea ul' q̄z sufficienter mihi.
Madaliel: turris mea deus: vel defensio mea deus meus.
Madan: ꝯtradicens vel habitaculum seu mēsura domi aut sufficiēna grē.
Madbares: heremus vel solitudo.
Madia: mēsura dñi ul' sufficiēs dño.
Madiam: de causa vel de iudicio: siue in causam aut in iudicium.
Madian: respondens vel diiudicans: siue iniquitas aut contradictio.
Madianei: respondētes vel diiudicantes: seu iniqui aut contradicentes.
Madianite: idem.
Madid: turris testiū l' mēsura fulminis
Maddum: iudicium vel diiudicatio.
Madmena: mensura viscerum uel q̄z sufficienter ex ipsis.
Madon: ꝯtradicens vel habitaculum siue inhabitatio aut inhabitantes.
Mapha: speculator vl' speculatio: siue de speculo aut de speculatione.
Magal: colonia vel transmigratio.
Magala: trāsmigrās cū ul' colonia ei⁹
Magalim: colonie vel trāsmigratiōes
Magbena: defendens filium sibi vel defensio filij eius.
Magdal: magnitudo vel turris: seu ꝓmuniens aut premunitio.
Magdal: turris dei vel magnificabit me deus.
Magdaluz: magnitudo vel turris seu defendens eos aut ꝓmunitio eoruz
Magdalene: magnifica vel ꝓmunita: siue turrensis aut defensibilis.
Magdahel: turris dei vel magnificās deum. siue multuz accepit a deo aut magnificauit me deus.
Magdalgad: turris pirate vel defendens accinctum latrunculum.
Magdol: turris vel magnitudo.
Magdola: turris ei⁹ vl' magnificās eū
Magdola: gs grādis ul' q̄ turris: siue q̄ ē magnitudo aut q̄ ē magnificētia
Maggedda: annūciās vel annūciatis
Magedan: fructus domi vel annūciatio grane siue poma eius.
Maggeddo: tēptans vel de tēptatōne siue pomoꝝ eius aut fructū cene ei⁹
Maggedon: tēptans vel tēptatio: siue cenaculum aut inhabitatio.
Magethcena pauons l' tēptotio vite
Magmas: tangens vel de tactu. siue vile tributū aut vilitas tributorum
Magog: doma vel tectuz siue de tecto aut de domate.
Magro: guttur vel de fauce.
Magron: guttur meroris vel de fauce iniquitatis.
Machari: dom⁹ visiōis ul' amaritudo mea.
Mahelchiram: ex dei parte vel ex vita excelsa.
Mahubihael: ex vita deus vel quis ē dominus deus.
Maida: ꝯtradicens l' mēsura sufficiēs.
Maimā: desiderat⁹ eis l' desideriū coꝝ
Malach: angelus vel nuncius.
Malachi: angel⁹ me⁹ l' ānūciatio mea
Malachias: angel⁹ dñi l' ānūciās dñz
Malachim: liber regum.
Malachim: nūciās eis uel angel⁹ coꝝ
Malachoth: liber regnorum.
Malachoth: angelus tempore vel annunciatio responsionem.
Malalai: laudator me⁹ vl' laudatio dei
Malalehel: laudās deū l' laudans dei
Malalcheth: angeli uel anūnciatores
Malasar: laudator ꝑncipis vel despector angustiarum.
Malathia: visio uel de visione: siue despiciens aut despiciens.
Malcha: regnum vel ꝑncipatus.
Malchi: rex meus vel ꝑncipat⁹ mihi
Malchia: regnator dñs l' ꝑncipat⁹ dñi
Malchon: rex mesticie vel ꝑnceps iniquitatis.
Malch⁹. rex ꝯsilij ul' ꝑnceps festiator
Maleth: nuncius uel regnator.
Maleloth: angelus vinctus vel annūcians declinationem.
Maloth: ꝑnceps vel annunciator.
Malohoth: angeli vel annunciatores
Mallothe: plenitudines uel adimplens
Mambre: diuidēs vel diuisio: siue claritudo aut perspicuitas.
Mābresi mare i capite l' mare pelliceū
Mamoazer: de longe vel delongans seu alienatus aut alienatio.
Māmon: lucrū pecunie vel cupiditas diuitiarum.
Mammona: diuitie vel cupiditates. Utrunqz hoc nomen syrum est pariter ꝛ hebreum vtrunqz mixtum.
Mamucha: elongans calorez vel alienatis prestolatioms.
Mamucham: idem.
Man: quid vel quomodo.
Manna: quid est hoc vel quō ē istud
Mana: donans vel requiescens.
Manaa: munus vel consolans: seu sacrificium aut holocaustum.
Manaath: mūera uel consolatōes seu nūerans vitam aut pauorē ꝯplens
Manad: sepulchrum uel monimentū
Manaem: consolans vel consolatio.
Manaem: castrum uel tobernaculum siue requies aut consolatio.
Manath: requies vel sepulchrum.
Manaim: castra vel tabernacula: seu requietiones aut consolationes.
Manasses: necessitas vel obstupescēs siue obliuiosus aut qui oblitus est.
Mane: numerus vel numeratū: siue complerit aut completio.
Maneeth: numer⁹ vite vel numerās vitam: seu complens pauorem aut pauoris completio.
Manhu: qd nā hoc est uel quō ē istud
Manzameroth: tridentes vel fuscinule seu complens pauorem.
Manlius: qd laboras ul' quō laboris sius es.
Manne: requiescens uel requieuit.
Maoth: curatus vel curatio.
Maol: chorus uel plenitudo.
Maon: habitaculum vel habitatio.
Maozim: inhabitationē videns ul' habitaculum fortitudinis eorum.
Mapsa: munimen vel ꝓtectio.
Mapsam: muniēs eos ul' ꝓtectio coꝝ
Mara: amaricans uel amaritudo.
Maradath: amara cōtinentia ul' amara iactantia: seu amare ꝯtinens aut amarus arroganter.
Marai: amaricās me uel amaritudo

mea.
Maraioth: amara scientia vel amaricans dominatio.
Marala: amara concessio uel amaricāter concedens.
Maranatha: in dñi nr̃i aduētu uel qñ dñs nr̃ aduēiet. Syrū est nō hebreū
Marath: amarꝫ tpꝛ ul' amaritudo peti
Marchaloth: q̃drige uel quadrigātes
Marcus: attritus uel deficatus.
Marcus: amarus uel declinatus: siue certus aut sublimis mandato.
Mardaih: amara contritio vel impudenter contritus.
Mardochai: amare conterens vulturem uel amara cōtritio deuoratoris
Mardocheus: amare conterēs ipudētem uel amara contritio impudētis
Mares: amare tollēs uel amara plasmatio.
Marcsa: a capite uel a pncipio.
Mareth: amara vita: uel amaritudo pauoris.
Maria: illuminata uel illuminatrix.
Maria: smirna maris ul' stella maris siue illuminans aut mare amarum Syro aūt sermone dña interpretat'.
Mariboth: lites ul' iurgia siue offēsiones aut contradictiones.
Marimuth: litigās uel ꝯtradicēs: siue amara mors aut amaritudo morꝭ
Marisa: a capite ul' a pncipio seu a mare tollens aut amara plasmatio.
Marma: amarꝫ oium ul' amara retēns
Marodach: amara ꝓuocatio aut amara contritio.
Miroioth: amara scientia uel amaricans dominatio.
Marom: sublimis uel de excelsis seu amare tristis aut amara tristicia.
Marsana: amare abundans uel amara egressio.
Mariba: ꝓuocans uel irritans. Syro aūt sermone dominās aut dñatrix
Masa. onus uel assumptio.
Masaa: onerās cā uel assumptio eius
Massa: pondus uel allcuatio.
Massida: remoēs uel requirēs. siue assumēs ꝑuitutē aut onerās testioniū
Masaphot: rostra incendentia uel de tribulatione rostrorum.
Masai: onus meum uel assūptio mea
Masaia: onus dño uel assumptio dñi
Masal: parabola uel ꝓuerbium.
Masan: iocunditates ul' iocūditatibꝰ siue onus doni aut assumptio gratie
Masech: pincerna uel ꝓpinatio.
Masepha: speculator ul' de speculatōe
Masephat: speculatio uel ꝯtemplatio.
Maseia: onus dño uel assumptio dñi.
Masena: ꝓspera uel secunda: seu secūdans aut secundatio.
Masera: eruditio uel disciplina.
Masarai: eruditi uel disciplinati.
Maserecha: libans uel attrahens: siue libano aut vectigal vanum.
Maserephot: speculans supindumentum uel ꝯtemplator suphumeralis.
Maserath: specula ul' refugia: siue munitiones aut ꝓtectiones.
Maspha: speculans uel ꝯtēplatio: siue de speculatōe aut de contemplatiōe
Masphat: cōtemplans tempus ul' speculator peccati.
Masphe: speculatio uel contemplatio
Masia: onus dño uel assumptio dñi.
Masoth: ꝓuerbia uel parabole.
Masina: exaudiens uel exauditio.
Masinana: adiutor doni uel exaudiēs gratiam.
Masob. onꝰ serui vel assūptio ꝯuitutis
Masobia: speculās dñꝫ l' assūptio dñi
Masrecha: vectigal vanum vel auaricia libano.
Masrephot: speculans supindumētuꝫ vel ꝯtēplator superhumeralis.
Masresa: onꝰ ipiū ul' assūptio inqtatis
Matha: donans vel donatio: siue tributum aut humile forum.
Mathalā: ꝯsūmās eos ul' ꝓueniens eoꝝ
Mathania: manus vel donatio.
Mathan: donans vel donatus: seu donator doni aut donatio gratie.
Mathana. donans ei vel donatio eiꝰ
Mathanai: donum eius mihi vel donatio eius mea.
Mathania: donās dño ul' donatio dñi
Mathaniam: donatus dominus eis vel donatio domini eorum.
Mathanie: donatores vel donati: seu donatores donoꝝ aut dōatores grāꝝ
Matharis: cōpluta uel complutio: seu complutus aut cōplutio mea.
Mathai: donās petiū ul' donatio tpis
Mathatha: donans peccatum ei vel donatio temporis eius.
Mathathias: donatus a domino uel donum domini aliquando.
Matheba: dulcis saturitas vel dulcedo saturitatis.
Mathetha. donās ei vl' donatio eiꝰ
Matheus: donator consilij vel donum festinationis.
Mathiama: donator gratie domini ul' donans donationem domino.
Mathias: donatꝰ dño ul' donatio dñi ꝓ iuda scilicet in cuius loco posiꝰ ē.
Mathimum: donum domini est: vel donatio domini est.
Mathlam: consūmans eos.
Mathiabnh: pfectus ul' ɀga descēdēs
Mathreah: iconomus vel dispensator
Mathras: dono indigeno vl' donator dominans.
Mathusalam: mortem misit vel mortis emissio: siue mortuus interrogator aut mortuus est ⁊ interrogauit.
Mathusale: idem.
Matthel: viuēs deo uel vivēs deꝰ seu ex vita dei aut qo est sicut dñs deus
Mauman: quis est de longe vel ex vita alienatus.
Maza: ex hoc vel ex istis.
Mazarathzodion: id ē signa horoscopi per duodecim horas.
Mazarothzodiacon: que mathematici duodecim signa appellant.
Mazia: ex hoc dña uel ex isto dñano.
Mazian: ex h̄ dñs ē vl' ex isto dñatio ē
Maziotb: ex h̄ tps vel ex istis rōsio.
Mazuroth: vincula vel discipline seu successiones aut exclusiones.

Mic. e. post. m.

Mechedem: ab exordio vel ꝯtra orientem.
Mechia: ꝑcussus domino vel percussio domini.
Mechmas: humilitas vel attrectatio
Mechme: basis quiescens vel venundatus cōmotionis.
Mechomoth: fulture vel suppositiōes
Mechorath: venundatus mihi vel venundatio mea.
Mechurath: venundatꝰ ul' venūdatio
Mechurabite: venundati uel venundatores.
Medab: fames antiqua vel fames antiquarum.
Medaba: fames antiqua ei vel fames antiquarum eius.
Medabena: onus vel pondera: siue de onere aut de ponderibus.
Medad: mensus est vel acquieuit: siue metiens aut mensuratio.
Medala: aque sublimes vel mensura in aqua.
Medam: mentiēs vel respondēs: siue mendacium aut responsio.

Medana: aque eminentes vel aquaꝝ eminentia.
Mede: mensura vel aque eminentes.
Medemena: mensura visceꝝ eius vel aque eminẽtes ex ipsis.
Medena: aque sublimes: vl' aquaruz sublimitas.
Medi: adequati vel mensuratores.
Media: mensura vel adequatio.
Medin: mensurãs causam vel adequatio iudicij.
Medon: mensurans dolorem: vel adequans murmurationem.
Medro: mensura vel mensuratio.
Meeber: de qua vel vlterior.
Meethabel: benigna dei: vel benignitas domini.
Meezabel: benigna dei: vel bõitas dei
Merphaati: ipetꝰ aq̃: vel ipetꝰ aquaꝝ.
Mephat: speculũ vel speculatio.
Mepheth: speculuz vite vel speculatio pauoris.
Megia: despiciens vel despectio.
Megbio: despiciens ꝯfusionem vel despectio ignominie.
Meida: ꝯtradictio vl' mẽsura sufficiẽs
Meizabel: benigna dei vl' benignitas domini.
Mela: vallis salis vel vallis salsa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melcham: regens eos: vel rex eoruz.
Melchi: rex meus vel regnans mihi.
Melchias: rex dñs vel regnum dñi.
Melchiel: rex meus deus vel regnum meum dei.
Melchielite: reges mei deus vel regna mea dei.
Melchisedech: rex iustꝰ vel rex pacificꝰ siue rex pacis: aut rex iusticie.
Melchisua: rex saluator l' regnũ salutis
Melchisue: rex loq̃x vl' regnũ cãtilene siue rex meꝰ tyrãnꝰ aut rex meꝰ ꝑditio
Melchon: rex eoꝝ vel principans eis.
Melchon: rex meroris: vel princeps iniquitatis.
Melchonoth: fulcra vel regna: siue reges indui: aut regum cubicula.
Melia: vallis salis vel vallis salsa.
Melech: chorus vel a ꝑncipio.
Melech: regnũ vel regnator.
Melechi: chorꝰ meꝰ vl' a ꝑncipio meo.
Melechias: chorꝰ dñi: l' a ꝑncipio dñi.
Melthime: infirmitas vel de infirmitatibus: seu mãdatũ humile: aut mandatum humilitatis.
Mello: plenꝰ vel plenitudo: siue adimpletus: aut adimpletio.
Meloth: plenũ aut adiplenũ: siue plenitudines.
Melothi: plẽi mei ul' adipletiões mee.
Melloth: plenũ: vel adiplenũ: seu plenitudines: aut adimpletiones.
Mellothi: plẽi mei vl' adipletiões mee.
Melsa: rixa vel in azimis.
Melluch: vallis salsa ignis mordẽtis: vel vallis salis dolorẽ prestolantiũ.
Melluchare: vallis salsa mordẽtiũ lapides: l' vall' ignea lapidũ aceruatoꝝ.
Meluth: plẽitudines uel adipletiões.
Mem: a quo vel ex ipsis.
Mẽbrana: aperta vel mãifesta: seu apertio: uel manifestatio.
Memphis: os vel ab ore: siue os eius aut os ex ipsis.
Memphiboseth: os ꝯfusũ ul' os ꝯfusionis: siue os ig̃nie: aut de ore ig̃mia.
Mẽphon: os meroris l' de ore iniq̃tatis
Mẽmus: ex quo qs vel ex ipsis iste.
Memim: aq̃ mee l' viscera mea ex ipsis
Memrath: ex quo decꝰ: uel viscera cõmotionis.
Men: viscera uel ex ipsis.
Mẽna: viscera mea vel ex ipsis itmis meis.
Menelaus: viscera maledicta vel ex ipsis maledictus.
Mer: apertus vel mãifestꝰ: siue illuminans: aut illuminatio.
Merab: multitudo uel de multitudine siue manifestans pr̃em aut illuminatio patris.
Merati: amaricãs uel amaritudo: siue aperiens vigilias: aut illuminans suscitationem.
Merarite: amaricãtes uel amaricati: siue aperientes vigilias: aut illuminãtes suscitationem.
Mercurius: aperiẽs ciuitatibꝰ uel illuminans occursum signi.
Mere: aptus vel mãifestꝰ: siue illuminans eũ: aut illuminatio eius.
Mered: rebellis vel aptus: siue illuminans: aut manifestans.
Merephet: fouẽs vel cubãs: siue cubabat: aut confouebat.
Meremuth: apiens mortẽ: uel illuminans mortuos.
Meribaal: litigans cuz mariis uel litigans cũ altissimo: siue litigãs in magnum: aut litigans ꝯtra altissimum.
Merimuth: apiens mortez vel illuminans mortuos.
Merob: multitudo vel multitudine.
Merodach: amara ꝓcacitas: vel amaritudinem imittens: seu amare ꝯtritus: aut amara contritio.
Merom: aque vel profunditates.
Meron: illuminãs merẽtes vel manifestans iniquos.
Meronath: illuminãs merẽtes tpe vl' manifestans iniquitatem peccati.
Meronathites: illuminãs merẽtes tẽpore: vel manifestans iniquitatem.
Meros: apiens visionem vl' imutans fortitudinis.
Meros: consiliẽs uel ꝯsiliũ: siue archanum. aut aque sacramentorum.
Mes: hospes uel hostis. siue mensurator: aut mensuratio.
Mesa: euado: vel aqua rara.
Mesa: hospes eius uel hostis eius: siue mensurans eũ: aut mensuratio eius.
Mesa: hospes saluatio: uel mensura salutis.
Meclara: aqua rara ul' propinatio: siue dans potum: aut propinator.
Mesach: propinãs vel potum dans: siue hospes fratris: aut hospes fraternitatis.
Mesalem: hospes missũs vl' reddens redditionem: seu mensurans pacem aut hospes iusticie.
Mesaloth: euadens vinculum vel aq̃ rare declinatio.
Mesameleth: potũ dans choro vel propinans a ꝑncipio.
Mesech: amens vl' trahens: siue ꝯpressus: aut compressio.
Mesech: deficiens vel ꝓlongans: seu defectio: aut prolongatio.
Mesepha: speculator vel contẽplator: seu speculatio: aut contemplatio.
Mesellima: capiens eos dño ul' palpatio eorum deus.
Meseroth vincula vel discipline: seu successiones: aut exclusiones.
Mesezabel: bẽignꝰ deo l' mẽsurator dñi
Mesphar: speculatorẽ suscitans vel cõtemplationis vigilia.
Mesphareth: hospes hians vel hospitis hiatus.
Mesphe: hospitis laqueꝰ: vel hospitis discipline.
Messias: chrisma uel vnctio: siue xp̃s aut vnctus.
Messolã: hospes seculi vel mẽsura eternitatis.
Messolã: capiẽns eos ul' palpatio eoꝝ

Mesopotamia: eleuata voce quadam vl' eleuatio cuiusdam vocationis.

Mesraim: hospitãs eos vl' mẽsura eorum. Sciendũ ẽ q mesraim egyptus appellatur.

Messi: varius ul' varietas.

Messulam: mẽsura doloris vel hostis anterior.

Metabeba: dulcis ul' dulcedo.

Methiba: virga ul' iecunius.

Methabaal: benign⁹ vir habẽs uel q̃z bona deuoratio vetustans.

Metabel: q̃z bon⁹ deus uel q̃z bona diuinitas.

Methabehel: idem.

Methri: dulcedo vidẽs ul' dulcio visio

Meusim: saluãs eos :l' aurreciatio eorum.

Meza: ex hoc ul' ex isto.

Mezaab: eleuata ul' sup eaz: siue aqua fluens: aut aque fluxio.

Dic. i. post. m.

Miamin: qs mris fetus: uel cui donatus.

Mibaar: elect⁹ ul' electio: siue de electis: aut de electione.

Micha: qs hic. aduerbiũ loci: uel quis est iste.

Michael: qs ut de⁹ uel qs est sicut iste dominator.

Michaia: qs ui deus ul' qs vt deitas.

Micharob: quis hic dilatãs: uel que ẽ hec latitudo.

Michas: quis ẽ hic. aduerbiũ loci vel quis est iste.

Micheas: qs ẽ iste ul' qs ẽ in hoc loco

Michol: aqua ois vel aq̃ ex omnibus.

Midos: meciens ul' mensuratio.

Miphaat: aque ipetus ul' aq̃z ipulsio.

Miphibaal: os deuorãs l' os vetustans

Miphiboseth: os ɔfusum ul' os verecundũ: siue os ɔfusiõis: aut os ignominie.

Mirabahel: dom⁹ dei: ul' dom⁹ exercit⁹.

Misethene: generãs castra: ul' generatio donantium.

Miletum: generans uel generatio: seu generare: aut onus eius est.

Milcho: regnator vel regnum.

Minamin: qs matris fet⁹: vel cui donatus est.

Myrrha: amara ul' amaricãs: seu amarîtudo: aut amaricatio.

Miribaal: litigãs cũ marito ul' litigãs cum altissimo: siue litigans i maritũ aut litigans contra altissimum.

Misaal: tractans deo vel qs interrogauit deum.

Misaam: trahẽs ppl'z ul' itrogatio eorum

Misaach: quis vi risus ul' quis vt frater siue qs vt risus: aut qs de gaudio.

Misael: ppl's dei ul' qs ẽ vt saluãs de⁹

Misia: q indigẽtia uel q̃ ẽ dormitatis.

Misor: humilitas ul' tribulatio: seu de humilitate: aut de tribulatione.

Misor: plana uel directa siue humilis aut campestris.

Mitilene: transmigrans: uel declinãs seu declinatio: aut transmigrans.

Mitridates: declinans donũ sufficiẽs uel transmigratio doni sufficientis.

Mizaab: quis vt aurum obrizum uel quis ẽ sicut aurum purissimum.

Dic. o. post. m.

Moab: de patre uel ex patre.

Moabite: de patre geniti: uel ex patre generati.

Moaida: mẽsura dñi uel sufficiẽs dño

Moac: fortis uel robustus siue robur: aut fortitudo.

Moaziam: de adiutoris domini: ul' dominus auxiliator est.

Mobomia: edificium uel edificator.

Mobomar: edificans mihi uel edificatio mea.

Mobumia: edificium uel edificator.

Mobumian edificans mihi uel edificatio mea.

Mochebor: vulnerãs patrem luminis vel paterne iracundie.

Mochona: suppositio uel sustentaculũ

Mochori: venundator meus uel venũdatio mea.

Mochot: plage uel vulnera.

Mochoiba: plaga eius uel vulnerans eum.

Modab: natiuitas uel generatio.

Modaba: nascens patri uel generatio eius.

Modin: iudicium uel iudicatio.

Modim: iudicans eos uel iudicium eorum.

Modollam: generationem testificans vel natiuitatis testificatio.

Moclath: dolens uel parturiens: siue ab adolescente aut a parturiente.

Moelaibi: dolor meus uel parturiens mihi.

Mosei: palpatio uel attrectatio.

Moseia: palpãs eũ uel attrectatio ei⁹

Moyses: aquaticus uel assumptus de aqua.

Moysea: vrgens vel liniens: siue attrectans aut palpans.

Molada: princeps piscium: uel dolor parturientis.

Molath: regnãs vel principãs: seu dolens: aut parturiens.

Molathi: rex meus vel pnceps meus siue dolor meus: aut parturitio mea

Molathite: regnãtes vel pncipantes: siue dolentes: aut parturiẽtes.

Molchon: regens eos vel principes eorum.

Molid: infirmitas uel a pncipio.

Moloch: rex vel princeps: siue rex nr̃: aut pnceps noster.

Mool: infirmitas vel ad infirmitatem siue chorus: aut a principio.

Moola: chorus eius vel ab initio eius siue infirmans eum: aut infirmitas eius.

Mooli: infirmitas mea vl' de infirmitate mea: siue chor⁹ meus: aut a principio meo.

Mooli: chorus laboris ul' a pncipio laborioso: siue infirmus laborans: aut de infirmitate laboriosa.

Moolite: chori mei vel a pncipio meo siue ifirmitates mee: aut de ifirmitatibus meis.

Moos: infirmitas ul' habitaculum.

Moosi: infirmans euz uel habitaculũ eius.

Moosia: infirmus dño vel habitaculũ domini.

Morath: heres ul' hereditas.

Morathi: heres me⁹ uel hẽditas mea.

Morathite: heres meus iste uel hereditas mea ista.

Morasthi: heres eorum iste vl' hereditas eorum ista.

Morasthite: heredes mei isti vl' iste sũt hereditates mee.

Moria: visio uel visionia: siue illũinãs aut dilucidans. Ipse ẽ locus in q̃ abrahe dictum ẽ vade i terrã visionis.

Morithi: heres meus: vel hereditas mea.

Morome: sublimitas vel celsitudo.

Mosa: salus uel eruditio.

Mosee: saluator uel saluificator: siue a saluatore: aut saluificatore.

Mosellamoth: capiens eos morti vel palpatio mortis eorum.

Mosera: eruditis uel disciplina.

Moseroth: vincula uel discipline.

Mosphetaim: fortes vel vicine: seu fortium: aut vicinorum.

Mosi: palpator vel attrectator.

Mosoch: capturus vl' capiēs: siue capiētes: aut capture.
Mosollom: capiētes eos: vl' palpatio eorum.
Mosullamia: capiēs eos dñō vel palpatio eorum dominus.
Mosollamoth: capiens eos morti vel palpatio mortis eorum.
Mosollam: capiens eos: vel palpatio eorum.
Mosura: vinculū vel disciplina.
Mozel: eruditus deo: vel disciplina.

Hic. v. post. m.

Namin: consolās eos vel viscera eorum.
Nusā: palpās vel attrectās: siue palpatio: aut attrectatio.
Nusāc: palpās frēz: vl' attrectatio fris
Museroth: vincula vel disciplinę.
Musithe: palpantes vel cōtrectantes.

Seqt de noibus icipiētibus ab. N. lra.

Naa: pulchra: vel pulchritudo.
Naab: abscōditus vel regescēs.
Naabi: abscōditus mihi vel requietio mea.
Naad: pulchra fuitus: vel pulchrum testimonium.
Naalal: laudāt vel laudabunt: siue torrens: aut laudatio.
Naalia: torrēs dei: vel laudans deum:
Naaliel: torrens dei vel laudatio dñi.
Naalon: decus candoris vel pulchritudo laterum.
Naama: decora vel pulcherrima: siue cōmouens eos: aut cōmotio eorum.
Naaman: decorus vel pulcherrimus: siue cōmouens eos: aut cōmotio eorum.
Naamath: mouens mortem vl' decor peccati.
Naamuthe: mouentes mortem vel decori peccato.
Naamin: pulcherrimus vel cōmotio eorum.
Naar: puer: vel infantulus.
Naara: puer ei vel infantulus eius.
Naarath: pueritia temporis vel infantia peccatoris.
Naari. puer mihi vel infantulus meus.
Naarias: puer dñi: vel ifantulus dñi.
Naas: serpens vel coluber: siue augurans: aut augurium.
Naaron: requies sonās: vel requietionis sonitus.
Naason: coluber murmurās: vel spēs inutilis: siue augurās dolorē: aut augurium iniquitatis.
Naaib: decor temporis vel pulchritudo peccati: siue abscōdens peccatū: aut requiescēs tempore.
Naazab: ex tunc propheta vel propheta aut tūc: siue pulchrum auxiliū: aut cessionis initium.
Nabai: conspicuus vel regescens.
Nabaioth: sedēs vel excludens: siue requiescens tpe: aut cōspicuus rīsione.
Nabal: stultus vel insipiens.
Nabao: prophete vel venientes.
Nabaoth: sedēs vel excludēs: siue conspicuus: aut requiescens.
Nabath: scandalū vel scandalizans: siue insipiens: aut insipientia.
Nabathei: insipientes vel scandalizantes.
Nabau: veniens vel includēs: seu venimus: aut inclusimus.
Nabdael: vrsus dei vel seruiēs deo.
Nabcoth: prophetans vel prophetatio.
Nablath: organum vel laudatorū.
Nablion: plasterium grece: laudatorū latine.
Nablum: organū vel laudatorum.
Nabo: sessio vel prophetia: siue cōclusio aut superueniens.
Nabohe: propheta vl' prophetia.
Naboth sessio vel prophetia siue cōcludens: aut superueniens.
Nabu: veniēs vel includens.
Nabuchodonosor: sedens in angustia anguta: vel sessio in agnitione angustie: siue prophetans huiusmodi signū aut prophetia laguncule anguste.
Nabusabaran: calcans tempus vel calcatio temporis.
Nabusarachim: calcator fratrum vl' calcatio fraternitatis.
Nabuthei: prophete vel prophetantes.
Nabusardan: propheta aut paleas: vel prophetia alieni iudicij.
Nachem: preparans eos: vel preparatio eorum.
Nachon: preparans dolorē vel preparatio iniquitatis.
Nachor: requiescente luce vel obscuratio nouissima: siue requies luminis aut preparatio iracundie.
Nad: ascēdens vel ascensio.
Nadab: votiuus vel spontaneus.
Nadabias: vouens dño vl' spontaneus domini.
Naeman: fidelis vel fidelitas: siue mouens eos: aut motus eorum.
Naeth. requiescens: vl' requietio.
Naphador: dispersa generatio vel dispersio generationis.
Naphech: marina vel maritima.
Naphedor: conuersa generatio: vel cōuersio generationis.
Napheg: marinus vel maritimus.
Naphei: maritimi vel animarum refrigerationes.
Naphes: anima vel refrigerium.
Naphis: idem.
Nagge: mendices vel meridianus.
Nageb: idem.
Nahaim: puer meus: vel infantia mea.
Nahelel: hymnus vel laus: siue laudās deum: aut dei laudatio.
Naid: salus vel mare: siue fluctuās: aut instabilis: et sedis incerte.
Naim: fluctus vel motus: siue fluctuans: aut cōmotio.
Naioth: cōspicuus vel excludēs.
Nalol: torrēs vel laudatio.
Nama: deus vel cōmotio.
Namuel: dormiuit deus: vel dormitio dei: siue hi qui sunt dei: aut quos dormire facit deus.
Namra: pardus vl' amaritudo: siue amaritudines: aut amaricatiōes.
Namrim: pardi vel apostate: siue profugi aut transgressiones eorum.
Nampsi: palpans vl' tangēs: siue attrectans aut attrectatio.
Namuhel: loquēs cum deo vel cū quo loquitur deus.
Namuhelite: loquētes cum deo vel cū quibus loquitur deus.
Nance: piscis vel fetus: siue germen pulchritudinis: aut pascua eorum.
Narcissus: colligens vel collectio: siue lucerna scindens: aut accensus lenie.
Nasab: exsiccans vel exsiccatio: aut germinatio eorum.
Nasaram: germen molle vel germē tenerum: siue germinans eis.
Nasia: coluber dñi: vel serpens dominator.
Nasib: titulus vel statio.
Nasim: dux vel princeps: siue principans eis.
Nason: consolans vel quiescens: siue augurans: aut augurium.
Nasor: pulchritudo luminis vel consolans angustiatum.
Natham: donatus eis: vel donatio eorum.
Nathamelech: donatus regno vel donatio regnatoris.

Nathā. donās donū vel donatus grē
Nathanahel. donū dei l' dōauit eū de⁹
Nathinei. donātes vel donati siue hy podiacōes grece: aut submistri latine.
Nathō. donatus merori vl' donatio ini quitatis.
Naua semen vel germen siue latratus aut pulchritudo.
Naue. idez.
Naum: germinans vel consolator.
Nauū. germinās eis: vel ꝯsolatio eoꝝ
Nazareth. flos vl' virgultū siue sancti tas: aut consecratio.
Nazareth. vnctio vel mundicia seu cu stodiens: aut separatio
Nazare⁹. virgultū vl' floridus siue cu stodiens: aut separatus.
Nazareus. mūdus vl' sanctus siue vn ctus: aut cōsecratus. Utrunqȝ hō no men apud hebreos nō scribitur p.z. litterā sed p hebreum sade qḋ m.c.s. nec.z. litteraȝ sonat.
Nazarei. virgulta vel floridi siue custo dientes: aut separati.
Nazarei. mundi vel vncti siue sancti: aut cōsecrati.
Nazareni. idez.

Nic.e. post.n.

N Eapolis. mire cōmota: vl' mi ra commotio.
Nebaas. latratus apprehen sus vel latrantis apprehēsio.
Nebahal. latrās lax⁹: vl' latrās laxat⁹ seu latrantis leuitas: aut latrantis latitudo.
Neballath latratus temporis: vel insi piētia peccatoris.
Nebe: latrans vel latratus siue psalte rium: aut mensura.
Nebal. latrans deo: vel latratus dei si ue mensura dei: aut dei psalterium.
Nebo. latrās vl' latratus.
Nebui. latrator me⁹ vl' psalteriū meū:
Nechao. paratus iste vl' paratio ista.
Neceb. statio vel attrectatio.
Necho. percutiens vel percussio.
Nechoda. includens iudicio.
Necophati. excludēs: vl' exclusio siue i clusiȝ apiēs: aut ꝑcussionē euadēs.
Nechota. aroma l' thymiama siue sto rax eius: aut aromatizatio eius.
Necle. scala vel torrens.
Neelamite. cuiusdā heredes vel cuius dam hereditates.
Neelle. cuiusdā heredes vel cuiusdam hereditas

Neellamite. scale vl' torrentes.
Neelescol. torrēs botri: l' botr⁹ torrētis
Neema. consolans: vl' cōsolatio.
Neemias. cōsolatus a dn̄o vl' consola tio domini.
Neesta: es vel metalluz.
Nephael. spirās deo l' applicās ori dei
Nephei. spirans vel sufflans siue spiri tus: aut sufflatio.
Nephee. applicans ori: vel ligurius. quod est nomē lapidis.
Nephec. pruna vl' carbo siue seducēs: aut seductio.
Nepheg. idem.
Nephēdor. marina: vl' maritima.
Nephi. purificās vl' purificatio.
Nephia. purificans aggrauatū. l' puri ficatio aggrauati.
Nephoa deceptio vl' dissolutio.
Nephusim. aptū nomē: vel dissoluta auditio.
Neger. florens vel floridus.
Negoda. includēs iudicio vl' percussio iudicij.
Nechiel. stās deus vl' statio dei.
Nehisoth. stans vel statio: siue status temporis.
Neman. pulchritudo vl' consolatio.
Nembra. profugium vl' apostasiū siue apostata. aut apostasia.
Nemra. profugiū vel transgressio siue pardus: aut amaricatio.
Nemri. pardi vel apostate siue amari cantes eos: aut profugia eorum seu pardorum: aut apostatarum.
Nemrub. pardi vel apostate.
Nemroth. tyrannus vl' profugus siue transgressor: aut apostata.
Nemsi. palpans vel tangēs: siue attre ctans: aut attrectatio.
Nemsib. stans vl' attrectās siue statio aut attrectatio.
Nephtad. deceptio vl' dissolutio.
Neptali. latitudo mea vl' ꝯuersio eius
Neptali. diser.t⁹: vl' feuniculus: seu con uoluit me: aut conuolutio mea.
Neptaliz. habitatio vl' comparatio siue conuertens eos: aut latitudo eoruȝ
Neptalim. īplicatio vl' cōuersatio siue dilatauit me: aut dilatatio mea.
Neptalimite. cōuertētes eos vl' latitu dines eorum.
Neptalite. habitacula vel comparatio nes seu dilatati mei: aut implicatio nes eorum.
Neptar. purificans vel purificatio.

Nepthe. decipiens vel dissoluens siue deceptio: aut dissolutio
Nepthec. decepti vl' dissoluti siue dece ptio: aut dissolutio.
Nephoim. sculpētes vl' aperiētes: siue decipiētes eos: aut dissolutiōes eoꝝ
Nepthupha. deceptio vite remisse vel dissolutione claudicans
Nepthuim. scalpentes l' aperiētes siue decipiētes eos: aut dissolutiōes eoꝝ
Nepthusim. apertū nomē vl' dissoluta auditio.
Ner. lucidus vl' lucerna.
Neregel. lucis aceru⁹: vl' lucerne acer uatio.
Nere⁹. lucis ꝯsiliū l' lucerna festinans
Nereth. cithara vel quasi lucerna: seu lux vite: aut lucerna pauoris.
Nergal. lucis aceru⁹ l' lucēna aceruata
Nergel. lucerna aceruata: vl' lucerne aceruatio.
Nerger. lucerna inuoluta: vel lucerne īuolutio.
Neri. lucens mihi vl' lucerna mea.
Neria. lucens dn̄o vel lucerna dn̄i.
Nesia. coluber dn̄i vl' serpens dn̄icus.
Nesibi. titulus me⁹ vel statio mea.
Neson. augurans vel auguriū siue au gur fortis: aut augurij fortitudo.
Nesruth. temptatio tenera vl' fugitiu⁹ tener.
Nestheus. erarius vl' metallarius.
Nethman. decus vl' motio siue cōmo uens eos: aut commotio eorum.
Nepthua. imago: vl' imaginatio.
Netophati. includēs me: l' iclusio mea
Netophatite. icludētes l' iclusores mei

Nic.i. post.n.

N Icanor. stans lucerna vel sta tura lucida.
Nicodemus. includens iudi cio: vel effusio terrenitatis.
Nicholaus. effluens: vel effluxio siue stultus ecclesie languentis: aut stul ticia lāguoris ecclesie.
Nicholaite. effluentes vel effluxiones siue stulti ecclesie languētis: aut stul ticia languoris ecclesie.
Nichopolis. germē protectionis mee: vel protectio germinis mei.
Niger. ascendens vel ascensio.
Nimpha. os applicatum vel oris ap plicatio.
Niniue. feta l' speciosa seu germen pul chritudinis: aut natiuitas pulchra.
Niniuite. feti vel speciosi seu germina

pulchritudis: aut natiuitates pulchre
Nisan. augurās gratiā: ul' auguriũ do nationis.

Hic.o.post.n.

N
Oa. mouens uel commotio:
Noadaida. mouēs seruitutē dñi ul' cōmotꝰ testimonio dei
Noadiae. mouens diluculũ: uel cōmotio illuminati.
Nobaha. mouēs eos vl' cōmotio eoꝝ
Nozatha. mouens imperium uel commotio cōsumationis visionũ.
Nob. latrans ul' latratus:
Nodab: vter ul' inflatio.
Noe. requiescens uel requieuit siue cōmotus: aut commotio.
Noema decor uel fides seu voluptas: aut delectatio
Noeman. pulchritudo uel pulcher seu consolatus: aut consolatio.
Noemanite. pulchri uel consolati: seu cōsolatores: aut consolationes.
Noemi: pulchra uel consolata.
Noestha. metallum ul' es eius.
Noestham. eo eorũ: ul' metallum eorũ
Noepheth. motus apertꝰ uel commotio latitudinis.
Noga: meridies ul' meridianus
Noge. idem.
Noom. decus: uel consolatio.
Noorai: decorans magistrum meũ: ul' cōsolatio magistri mei.
Noorari. decorās currentē magistruz uel consolatio consumati magistri.
Nozam. requiescens excelse: vel commotio exaltati.

Hic.u.post.n.

N
Uath. pulcher ul' pulchritudo
Nũ. pascēs eos ul' pascua eoꝝ
Nun. fetus uel piscis siue vnicus: aut sempiternitas
Numenius. decorus: uel fidelis.

Sequit' de incipiētibꝰ ab O. littera

O
Ad. vnitas vel laudatio.
Oal. tabernaculũ l' inhabitatio
Oali. tabernaculum meum: uel inhabitatio mea.
Oam. ve populo uel insaniens.

Hic.b.post.o.

O
Bab. sperans: vel amplexās siue dilectus: aut dilectio.
Obadia. seruus dñi uel seruiens domino.
Obag. magus ul' phitonissa siue incātator: aut incantatio.
Obdarem. seruus australis: uel seruꝰ africanus.
Obdias. seruiens dño ul' seruitꝰ dñi.
Obed. seruitus uel seruitor.
Obededom. seruiēs rufo: ul' seruiens fuluo seu seruiēs t're aut seruꝰ sāguineꝰ
Obedia. seruus dñi: ul' seruiens dño.
Obediel. seruus dei: uel seruiens deo
Obia. seruus dñi ul' seruiens domino
Oboth. phitōes uel magi siue lagene grandes: aut lagenarum grāditas.

Hic.c.post.o.

O
Chet. diligēs ul' pscrutās siue dilecus: aut perscrutatio.
Ochol. tenēs habitationē: ul' apprehendens tabernaculum.
Ochoza: tenēs mgr̄m ul' retētio mgr̄i
Ochozath. retentio: uel apprehensio
Ochozias. retinēs dñm: uel apprehēsio domini.
Ochra: tenēs l' apphendēs siue retētio aut apprehēsio.

Hic.d.post.o.

O
Datia. mēsurās ul' mēsuratio
Odema. seruus domini: uel testificans dominum.
Odia. idem.
Odoia: idem.
Odollā. testimoniũ eorũ: uel testimony approbatio.
Odollamites. contestans aliquem: ul' testimonium in aqua.
Oddor. contestans generationem. uel testificatio generationis.
Odoma. seruus dñi: ul' testificās dñm
Odsi. mensis meꝰ uel mēsuratio mea
Odura. mēsura magistri uel testificās magistrum.

Hic.e.post.o.

O
Epha. mensura: uel effundēs siue estus aut estuatio.
Oephi. mēsura triũ modiorũ uel tres mody mensurati.
Oeph. diligens vel perscrutās. siue dilectio: aut perscrutatio.

Hic.ph.post.o.

O
Pha. effusio ul' estuatio.
Ophal nebula ul' obscuratio siue obscurās. aut nebulosus
Opha. thalamꝰ eoꝝ. ul' maritima eoꝝ
Ophar. volans uel volatus siue volātes: aut volationes.
Ophat. auꝝ obrizũ ul' auꝝ purissimũ
Ophas. idem.
Ophel. nebula uel obscuratio: siue obscuratus: aut nebulosus.
Opher. ignomina ul' ignominiosus.
Ophi. infirmus: uel ignominiosus
Ophim. tabernacula: ul' habitatiōes.
Ophimi. tabernacula mea uel habitationes mee.
Ophir. infirmans uel infirmitas: siue irritũ: aut ebriosum.
Ophin. discalciatꝰ uel insana cōuersio
Ophra. volans uel thalamus.

Hic.g.post.o.

O
G. congregās ul' aceruās seu absconditꝰ: aut coaceruatio
Oga. nobilis: uel gloriosus siue abscondēs eũ: aut coaceruās ei

Hic.h.post.o.

O
Hia. ipse cognouit: uel cognouit dominus.
Ohiada. ipse cognouit seruitutem: uel cognouit dominus testimonium.
Oholi. tabernaculum uel inhabitatio

Hic.i.post.o.

O
Ia. infirmans eum: uel infirmitas eius.
Oiam. infirmās eos: uel infirmitas eorum.
Oiam: seculũ: ul' eternitas siue annus iubileus: aut annus remissionis.

Hic.l.post.o.

O
Lda. destruens: uel discernēs siue destructio: aut diuerticulũ
Oldai. destruēs me uel discernens mihi siue diuerticulũ meũ aut discretio mea.
Oldam. discernens donũ: ul' diuerticulum gratie.
Oli. infirmitas uel protectio.
Oliab. infirmās patrem uel protectio patris.
Olimpa. dolens uel parturiens.
Olimpiadia. dolor tristiciu uel parturiens seruitutem.
Olofernes. infirmitas discessionis: ul' infirmans vitulum saginatũ.

Hic.m post.o.

O
Mar. populũ amaricans: ul' populus amaricatus.
Omer. crispās ul' manipulus
Omri. crispans me: uel manipulus meus.
Omroi. crispans magistrum meũ: uel manipulus magistri mei.

Hic.n.post.o.

O
N. dolor uel meror.
On. iniquitas: uel inutilitas
On. mussitatio ul' murmurati.
Ona. merens eũ uel dolor eius.

Ona. inutilis ei uel iniquitas eius.
Ona. murmurās ei l' murmuratio ei⁹
Onam. meror ppli: uel meror eorum.
Onā. inutilis pplo: uel iniqtas eorum.
Onā murmur ppli uel musitatio eorum.
Onan. meror doni uel dolor gratie.
Onan. iniquitas doni: uel inutilis gratie.
Onan. murmurans domino: uel musitans gratie.
Onesimus. decorus ul' respondēs siue decus: aut responsio.
Onesiphorus. respondens litteris uel decore adherens.
Oni. merens mihi uel dolor meus.
Oni. inutilis mihi uel iniquitas mea.
Oni. murmur meū uel musitatio mea
Onni. dolore commotus ul' merore requiescens.
Onni. iutilis reges: ul' iniq̄ cōmotio.
Onni. murmure motus uel musitatione requiescens.
Onias. merens dn̄o uel dolor dn̄i.
Onias. iniquus domino: uel inutilis dominus.
Onias. murmurās dn̄o uel musitatio domini.
Ono. merens eum: uel dolor eius.
Ono. inutilis ei uel iniquitas eius.
Ono. murmurās ei: uel musitatio ei⁹
Onon. murmure musitans ul' musitatione murmurās siue dolor inutilis aut merens iniquitate.

Hic. o. post. o.

Oola. tabernaculum ul' inhabitatio.
Oolla. idem
Ooli. tabnaculū meū l' inhbitatio mea
Oolab. tabernaculum meū pater: uel inhabitatio mea patris.
Ooliba. tabernaculum meū in ea: uel ipsa ē tabernaculū meum.
Oolibama. tabernaculi altitudo: vel habitaculum meū in aliquo.
Oon. labor vel dolor siue dolens: aut laboriosus.
Oozam. videns eos: ul' fortitudo eorum.
Oozias. videns dominum uel fortitudo domini.

Hic. r. post. o.

OR. foramē: uel iracundia.
Or. mons ul' lumen: siue pellis: aut iracundus.
Oraim. cōcipiens: uel comprehendēs siue cōceptio aut cōprehensio.
Oram. irati vel ne excelso seu ne iracūdie: aut ne iracundo.
Oram. mons populi: uel lumen eorū.
Oram pellis populi. uel foramen eorum
Oram. iracundus populus: uel iracūdia eorum.
Orchbath. estimans: uel estimatio.
Orchathi. estimans mihi: uel estimatio mea.
Orchiatharoth. longa corona: ul' longitudo corone.
Oreb. ardor uel siccitas siue corui⁹ aut solitudo.
Oreb. mensa ul' massa: siue temptans aut temptatio.
Orem dolor uel iracundia.
Oreth. lōganimis uel diuturnus seu longanimitas: aut diuturnitas.
Orpha. ceruix eius: aut superbiēs ei.
Ori. lux mea: uel mons meus.
Ori. pellis mea uel foramē meū.
Ori. irascens mihi uel iracundia mea
Ori. gigas uel excelsus.
Ori. coquens: uel excludens.
Ori. apprehendens me: uel apprehensio mea.
Orim. gigantes ul' excelsi.
Orim apprehendentes me: uel apprehensiones mee.
Orim. loquentes uel excludentes.
Orma. anathema: uel anathematizatio.
Ornam. lumen nobis: ul' illuminatio nostra.
Ornam. lumen gratie uel illuminatio donationis.
Oron. mons inutilis: uel foramen tristicie.
Oron. pellis iniqua. uel ira murmurantium.
Oron. lumen meroris: uel dolor musitantium.
Oronite. montes inutiles: uel foramina tristiciarum.
Oronite. pelles inique ul' dolores musitantium
Oronite. lumina meroris: ul' iracūdie murmurantiū.
Oronum. lumē meroris eorum uel iracundia iniquitatis eorum.
Oronom. mons inutilis eis: uel foramen tristicie eorum.
Ornaim. idem.
Oronaim. lumen meroris eorum uel iracundia iniquitatis eorum.
Orthosiada. recte indigēs testimonio uel lumen positum testificationi.

Hic. s. post. o.

OSa. spes uel saluatio.
Osai. spes mea: uel saluatio mea.
Osaias. sperās in domino uel saluatio domini.
Osanna. salua uel viuifica: siue saluifica nos: aut saluificatio nostra.
Ose. spes uel saluator.
Osee. sperans in eo: uel saluatio eius.
Osia. sperans in domino: uel saluatio domini.

Hic. t. post. o.

OThan. tēpus eis: uel designatio eorum.
Othei: signū meum uel temporalitas mea.
Othio. dolor eius: uel contristans eū
Othir. peccato vigilans: uel signum temporale.
Othin: stans peccato uel statio temporalis.
Otholia signū laboris: uel designatio temporalis.
Othoniel. signū dei ul' respondēs deo.
Othorā: signans eos: uel designatio eorum.

Hic. x. post. o.

X. violenter: uel voluntarie.

Hic. z. post. o.

OZa. videns: vel robustus: seu visio: aut fortitudo.
Ozai. fortis meus: uel robur meum siue vidēs me: aut fortitudo mea.
Ozam. videns eos ul' fortitudo eorū.
Ozā. vidēs donū ul' fortitudo gratie.
Ozamoth. quasi signum uel fortis designatio.
Ozai. fortis ductor uel vidēs oliuam.
Ozan. videns fortē uel fortis oculus.
Ozensera. vidēs fortem principis uel fortis oculus angustiati.
Ozgi. vidēs luctā uel robust⁹ luctator
Ozi. vidēs uel robustus: seu visio aut fortitudo.
Ozias. vidēs dn̄m: uel fortitudo dn̄i.
Oziam: visio dn̄i ē ul' fortitudo dn̄i ē
Oziph. germinās uel germinatio.
Oziel. vidēs deū uel fortitudo dei.
Ozielite. videntes deum uel fortitudines dei.
Ozin. auris mea: uel auditus meus.
Ozinie. aures mee: ul' auditores mei

Sequit' de incipiētib⁹ a. P. littera.

Paphum: redimēs cadentez vl' redēptio cadentis.
Palestina: ore ꝯtusā vl' ore cōtundēs: siue os malleatoris: aut oris contusio.
Palestini: ore ꝯtusi vl' ore ꝯtūdētes: siue ora malleatorꝫ: aut oris ꝯtusiōes
Palmirā: ore ꝯtūdēs l' os malleatoris
Pāphilia: cōuersio a ruina vel diuisio cadentium.
Pamphiliēses: ꝯuersi a ruina vel diuisione cadētes.
Panarethos; liber ecclie vel lib̄ ecclīasticus.
Paraphrastes: garrulus vl' ꝓiectator
Parasceue: cena pura vl' ꝓparatio.
Parion: discooptus: vel discoopiens.
Parmena: diuidēs plenitudinē vel diuisio plenitudinis.
Parthia: pfecte diuidens vel perfecta diuisio.
Parthi: pfecte diuidētes vel perfectio diuidentum.
Pasca: transcensus vel trāsgressio.
Pathma: separatio vel separatrix.
Pathmos separatio hostis vl' sepatio palpantium.
Patroba: videns eū vel dissolutio eiꝰ
Patroclus: separans vel dissoluens.
Patura: sepatrix vel separatio.
Paulus: os tube vl' os corꝫ: seu electū mirabile: aut electionis miraculuz.

Hic.e.post.p.

Pedno: tēptatio mouēs vel disscatio cōmotionis.
Pelusiū: os malleans vel os malleatoris.
Pentatheucuz: qnqꝫ libri moysi: vel qnqꝫ libri mosaici.
Pergamū: dissecās valles ul' diuidēs cornua eorum.
Pergen: deuorās vel vorago.
Perybolus: saccus absorꝑ vel repositio inueterata.
Penda: temptatꝰ dilectꝰ: vel tēptatio amabilis.
Perichopen: incisus vel incisio.
Perone: sacculus: vel repositio.
Persida: temptans vel latera sua dissuens.
Perse: tēptati vel latera sua dissuētes
Persipolis: tēptatio ciuitatum vel dissuens latera ciuitatibus.
Petrus: agnoscēs vel discalciās: siue cognitus: aut dissoluens.

Hic.i.post.p.

Pigneri: cogniti dn̄o vel dn̄m cognoscentes.
Pila: os malleās l' oris ꝯtusio
Pilatus: ore ꝯtūdēs l' os malleatoris.
Pirrus: dissoluēs vel dissolutus.
Pisida: cognita dn̄o vel cognitio dn̄i.
Pisticū: fidele vel fidelitas.
Prisca cognita vel cognoscēs.
Priscilla: cognoscēs dn̄m vl' cognitio domini.
Priscus: agnitꝰ vel agnoscens.

Hic.o.post.p.

Pobliꝰ: tabernaculū l' hītatio.
Pollan: ore contūdens vel os malleatoris.
Pontus: iclinans vel inclinatio.
Pontici: inclinātes vel inclinationes.
Pontius: declinans consiliū vel declinans festinationem.
Portius: dura diuisio vel diuidēs duritiam eorum.
Possidoniꝰ: cognoscens venationem vel cognitio cōmotionis.
Probus: fructꝰ confusus vel fructuum ignominia.
Procorus: fructꝰ congregans vel fructuum cōgregatio.
Ptolemeus: ad mensurā deducēs vel ad mensurā reductus.
Ptolemai: ad mensuram deducēs vl' ad mensurā deductio.
Ptolemaida: ad mensurā deducēs vl' ad mensuram reducta.
Ptolemais: idem.
Ptolemaidēses: ad mensurā deducti vel ad mensurā reducentes.

Hic.u.post.p.

Publiꝰ: tabernaculū l' inhītatio
Pudēs: indutus cōsilio vel indumentum consiliꝫ.
Puteolis: declinās vel declinatio.
Putiphares: os inclinās vel oris iclinatio; siue os inclinās ad dissecāduz aut dissecans ad os inclinādū. Hec oīa noia greca vel latina: ſm linguā hebraicā violēter interpretata sunt. Sciēdum nāqꝫ est ꝙ apud hebreos p. littera nō hētur nec vlluz nomen ē apud eos qd̄ hoc elementū sonet. abusiue igitur accipiēda sunt.
Sequit' de incipientibꝰ ab. R. littera.

Raab: fames vel impetus.
Raab: lata l' dilatata: siū latitudo: aut dilatatio. Si eni raab p ain mediā litterā scribat' famē significat: siue ipetum. Si ꝟo p heth: latitudinē vel dilatatiōꝫ hō aūt euenit ſꝫ accentū: ⁊ lrāꝝ diuersitatem vt i tam varias ⁊ ꝯtrarias significatiōes nomina cōmutantur: ⁊ in tam diuersa vertantur.
Raaba: fames eiꝰ vel ipetus eius: siue dilatans eū: aut dilatatio eiꝰ.
Raabia: ipetꝰ dn̄i vel famelicus dn̄o siue diiudicās dn̄m: aut diiudicatio domini.
Raabath: bucca vl' maxilla seu bucce aut maxille.
Raam: multū vel visio: siue tonitruū: aut multitudo.
Raama: vidēs vel tonitruū eius: siue multū ei: aut multitudo eius.
Raamas: multū dn̄o vel visio dn̄i seu vidēs dn̄m: aut tonitruum domini.
Raamses: malicia tinee vl' malitia de tinea: siue itonuit letus: aut intonātis leticia
Raason: cursus vel placētia: siue ꝯtemplatio: aut consūmatio.
Raatha: magr̄ peccati vl' magistratio temporalis.
Raba: multa vel magna siue iudicās aut iudicium.
Rabaā: ml'titudo ppl'i vel magnitudo eorꝫ: siue iudicās populos: aut iudicium populorū.
Rabai: multū mihi l' magnitudo mea siue iudicās me: aut iudicium meū.
Rabath: multuz tp̄is vel grande peccatum: siue indicās tp̄s: aut iudiciuz peccatorum.
Rabi: doctor vel magr̄ seu docens me aut magister meus.
Rabiuth: doctrina multitudīs vl' magisterium iudicātis.
Rabat: multa hec vel multitudo ista.
Rablath: multū vel multa siue ml'titudo: aut multitudines.
Rabmag: ꝑnceps cibi l' dn̄ator edētiū
Raboni: doctor vel magr̄ seu docens me: aut magister meus.
Raboth: grāde signū vel ml'tū rn̄dēs siue iudicās rn̄dentes: aut iudicium respondentium.
Rabsaces: multus osculo vel ꝑnceps deosculans.
Rabsans: ꝑnceps eunuchꝰ vel magr̄ eunuchorum.
Rabarces: multū alienus vel grandis descensio.
Racha: vanꝰ vl' vāitas: siue absqꝫ cerebro: aut signū subsannationis.

Rachab: concita vel q̄driga: seu visio aut ascensio.

Rachal: tristis vel deorsum ferēs: siue res: aut negociatio.

Rachel: ouis vl' visio: seu vidēs deum aut videns p̄ncipium.

Rachas: substantia vel pecunia.

Radai: vidēs me: aut fortitudo mea.

Rapha: sanitas vel medicina dei.

Raphael: sanās deo vel medicans dei.

Raphaia: sanās domino: vl' medicina domini.

Rapham: gigātes vel medici: siue fracture nostre: aut laxati eorum.

Raphao: sanans eum: vel medicina eius.

Raphaza: sana visio vel medicina fortitudinis.

Raphes: deflens vel medicus: seu volucris: aut cursus oris.

Raphidim: temptatio ul' laxe manus seu visio oris: aut vidit os sufficiens eis.

Raphidim: sanitas fortiū: uel sanitas iudicij: seu visiōes fortis: aut dissolutio fortium. Juxta proprietatem vero lingue syre interpretatur remisse manus vel remissio manuum.

Raphion: medicina doloris: vel temptatio iniquitatis.

Raphu: temptatio vel dissolutio: siue sanitas: aut medicina.

Ragal. res vel negociatio: seu tristis: aut deorsum ferens.

Ragau: pascens vel egrotans.

Rages: pabulum vel egrotatio.

Ragon: hyems vel pabulū: siue multum delectans: aut multum delectū.

Raguel: pastor dei vel egrotās deo: siue pascens deum: aut pabulū eius deus.

Rahubel: idem.

Rahaia: pastor dn̄i vel egrotans dn̄o siue pascens dominum: aut pabulū eius dominus.

Rahelaia: idem.

Ram: excelsus vel exaltatio siue tonitruū: aut exaltatio.

Rama: excelsa l' exaltata: siue tonitruū aut exaltatio.

Ramai: sublimitas: aut exaltatio: siue tonitruum: aut exaltabitur.

Ramaia: excelsus dn̄o vel tonitruū dn̄i: siue excelse laborans: aut exaltatio laborantis.

Ramasse: pabulū vel tinea: siue malitia tinee: aut malitia de tinea.

Ramath: excelsum signū: siue exaltata peccato: seu mortē vidit: aut mortis visio.

Ramatha: idem.

Ramatham: excelsum signum populi vel exaltatio peccati eorū: seu mortem vidit eis: aut visio mortis eorum.

Ramathaim: excelsa duo vl' excelsa bina siue duo sublimes: aut duo exaltati Hec duo excelsa vel bina sublimia sūt due tribus regia. s. ac sacerdotalis. Unde helchana fuisse legit' de ramathaim: q2 p̄r eius de tribu leui fuit: ⁊ mr̄ eius de tribu iuda qd̄ notat' in eo q2 effrateus dicitur ab effrata vxore s. caleph quam cōstat extitisse de tribu illa.

Ramathlechi: excelsum signū gene ul' eleuatio maxille.

Ramathite: excelsa signa uel mortem videntes.

Ramalech: excelsa portio vel exaltata particula.

Ramesse: amaricans vel cōmotio turbulenta: siue corrosio tinee: aut tonitruum gaudij.

Ramechi: mortis visio vl' excelsū: siue celsitudo pauoris: aut exaltatio vite.

Ramoth: excelsum signū vel exaltata responsio.

Raron: cursus magistri vel ↄsūmatio magisterij.

Raronites: currens magister vel consūmatus magisterio.

Raronite: currentes magistri vel consūmati magisterij.

Rasaia: impius dominꝰ: vel varietas domini.

Rasathaim: varietas bina vl' iniqtas duorum.

Rasim: varians eos vel iniqtas eorꝫ.

Rasin: ipius vel iniquus: seu varietas aut pictura.

Rathanim: sonitus vel iuniperꝰ: siue visio ↄsūmata: aut visiōis ↄsūmatiō Ferunt hoc lignū iuniperi multo tēpore ignē conseruare: ita vt si pruna eius cinere opta fuerit vsq2 ad annū ignita perduret.

Razias: sacratus domino vel mysticꝰ domini.

Razom: mysticus vel sacratus.

Razon: idem.

Hic. e. post. r.

Reaias: magister dominꝰ vel dilatatio domini.

Reba: multa vel magna: siue iudicās: aut iudicium.

Rabai: multum mihi vel magnitudo mea: siue iudex meus: aut iudicium meum.

Rebe: q̄rtus vel quattuor: siue ordinatus: aut ordinatio.

Rebec: idem.

Rebecca: patientia vel multum accepit: siue multa patiētia: aut que multum accepit.

Rebla: cōmissum vel multitudo.

Reblata: multa hec vel multū iste: siue multum cōmisit hic: aut multū cōmissum huius.

Rebmag: quartus ingeniosus vel ordinata percussio.

Recha: mollis vel delicatus: siue mollities: aut teneritudo.

Rechab: concedens: vel excelsus: seu mollis pater: aut teneritudo patris.

Rechabite: concedentes vel excelsi: seu teneri patribus: aut delitie patrū.

Rechath: mollities vel sublimitas.

Recem: pictura vl' varietas: seu vacuefecit: aut vacuefactio.

Rechma: temptatio: vel militia quepiam.

Resa: chamus vl' frenū: siue retinaculum: aut cohibitio.

Rephan: factura vel reges: seu nostra reges: aut nostra factura.

Regalim: pedes vel ambulatio: siue iter: aut itinera.

Regmen: cibus vl' refectio siue pascēs eos: aut pascua eorum.

Regma: temptatio vel militia quepiā

Regmon: iter vel ambulatio.

Rechi: pastor meus: vel pabulum meum.

Remma: excelsa vel videns aliquid.

Rempha: excelsa eructans: vel exaltatio nihili.

Remmi: excelsa cōmotio vel vidēs aliquid requiei.

Remia: excelsus dominꝰ vel exaltatio domini.

Remon: excelsum murmur vel exaltatio mutilis.

Remono: excelse merens vl' exaltatio iniquitatis.

Remmon: ecclesia vel cōgregatio.

Remmon: sublimis vel exaltata: seu malum punicū: aut malum granatū

Remmonphares: diuidens ecclesiaʒ vel dissipans congregationem.
Rēmonphares: sublimitas violenta vl' exaltatio dissipata seu diuisio mali punici aut diuisio mali granati.
Remoth: vidēs mortē l' visio mortis.
Rena: magister abscōditus vel magisterium pulchritudinis.
Res: caput vel patientia.
Resā: caput eius vel patiens eum.
Ressā: chamus vel frenuʒ: siue stadiū aut retinaculum.
Resatha: impietas vel iniquitas.
Resathaim: impi⁹ ca⁹ vel inigtas eoꝝ
Reseph: iniquitas mensure vel caput
Resen: caput fontis vel patiētia oculi
Reseth: impietas vel iniquitas seu caput vite aut patientia pauoris.
Respha: currens vel velox seu cursus aut velocitas.
Resia: caput dñi vel patiens domin⁹.
Rethma: sonitus vl' iuniperus seu videns cōsumate aut visio cōsumata
Reu: pascens vel pastus est seu pauit me: aut pastio mea.
Reum: pascens eum vel pabulū eorū
Rezer: magistri viscera fortia vel magistro viscera sanctificata.

Dic. i. post. r.

Riba: multa vel magna: siue iudicans aut iudicium.
Ribai: multum mihi vel magnitudo mea: seu iudex meus aut iudicium meum.
Ripha: vidēs bona ul' vidēs buccellā
Riphat: videns bona temporis ul' videns buccellam vite.
Riphet: videns bona pauoris vel videns buccellam vite.
Ribus: querens uel bonus seu lumē aut inquisino bonitatis.

Dic. o. post. r.

Ro: magister uel magisterium.
Roaga: magister meditans ul' magistri locutio: aut fortis susceptio.
Robaim: impetus uel latitudo.
Roboam: dilatans populum uel dissipans populos. siue impetus populi aut inclinatio populorum.
Robooth: platee vel latitudines: seu platee inclinate aut platearum inclinationes.
Rode: videns uel fortis: seu visionis fortitudo aut visio fortitudinis.
Rodie: videns vitaʒ vel videns essentiam seu videns iudicium.
Rodim: patruus iudicans ul' visio iudicij patruelis.
Rodum: visio uel descensio seu dissentiens aut dissidium.
Rodij: videntes uel descendentes seu dissentientes aut dissidia.
Rodochus: fortiter durus vel videns nigredinem.
Roegal: deorsum ferens uel magister tristicie.
Rogel: deorsum ferēs uel negociatio tristicie.
Rogelim: deorsum ferens eos uel negociatio tristicie eorum.
Rogomelech: magister fouee partis ul' magistrans decipulas portionis.
Roma: magisterium frangens ul' magisterij confractio.
Roma: tonans uel sublimis: siue tonitruum aut sublimitas.
Romani: tonantes uel sublimes: siue tonantes sublimiter aut tonitrus excelsa.
Romelia: magister frangens laborantes aut sublime tonitruū laborātiū.
Roob: platee uel latitudines.
Roobia: platee domini uel latitudies dominantium.
Roobotb: platee inclinate uel plateaꝝ inclinationes.
Roos: turris uel ꝓpugnacula.
Ros: caput uel initium.
Rosmophin: caput fortium uel initiū vicinarum.
Roth: visio uel festinatio seu deficiens aut defectio.

Dic. v. post. r.

Ruben: videns filium uel filius visionis: seu videns in media aut videns per medium.
Rubeni: videns filium meum uel filij mei visio: seu videte inter me aut videte per medium mei.
Rubenite: videntes filios uel visiōes filiorum seu videntes p medium.
Rufus: sanans uel reficiens: siue nos sanans aut refectio nostra.
Ruma: excelsa uel videns aliquid.
Ruth: videns uel festinans: seu deficiens aut defectio.

Sequitur de incipientibus a littera. S.

Saaph: speculuʒ uel angustiat⁹
Saala: reddēs uel aggrauans
Saal: vola ul' pugil seu vulpis aut ortus aquarum.
Saalabi: aggrauans intellectum ul' aggrauatio intelligentie.
Saalim: vole vel pugiles seu vulpes aut ortus aquarum.
Saalum: reddēs uel redditor: siue redditio aut reddidit eis.
Saar: estimans uel estimatio.
Saarite: estimantes vel estimatores.
Saarim: estimantes eos uel estimatores eorum.
Saasin: incubuit egrediens uel incubatio egressionis.
Saba: capta l' captiua: siue captiuitas aut conuersio.
Saba: clamans uel conuertens: siue clamor aut eloquentia.
Sabcha: rete uel retinaculum: siue loquens ei aut eloquentia eius.
Sabaias: captus domino uel cōuersio domini.
Sabaim: clamantes uel eloquentes: siue captiui aut conuertentes.
Sabama: leua uel sinistra.
Sabama: excelsa uel conuersio quedā siue tollens altitudinem aut tollens celsum.
Saban: tollens altitudinem uel tollēs excelsum.
Sabana: leua meis uel conuersio quepiam: seu tollens altitudinem aut tollens excelsum.
Sabaoth: virtutes uel exercitus: siue virtutum aut exercituum.
Sabari: montes circuiens uel motiū circuitio.
Sabath: sceptrum vel virga: siue baculus aut ꝑncipatus.
Sabatha: gyrans ul' circuiens siue circuitus aut circuncidens.
Sabathaca: sedes tua uel circuiens te siue circuitio aut circuncisio tua.
Sabathai: circuitus meus uel circuncisio mea.
Sabbatum: requies uel requietio.
Sabbatismus: requietio uel requies
Sabe: agne uel oues siue septeʒ aut iuramentum.
Sabee: idem.
Sabe: septies uel abundans: siue saturitas.
Sabee: septem uel abundans: siue saturitas aut abundantia.
Saben: captiui uel clamantes: siue conuersi aut eloquentes.
Saber: captiuus vigilans uel conuer

sus resurgens.
Saber: virgultū vel iurans: siue ouis aut satietas.
Sabeth: ouis vel satietas: siue virgultum: aut adiuratio.
Sabeth: captiuus pauidus vel conuersio vite.
Sabia: damma vel caprea: siue iurans dño: aut satietas domini.
Sablath: requies vel intermissio.
Sablathaim: reges in eis vel intermissio eorum.
Saboim: dāme vel capree: siue stantes aut statio.
Saboim: tollens altitudinē vel tollēs excelsum.
Sachar: cilitium vel penitentia.
Sachat: singuli vel cumantes.
Sada: archanum vel latꝰ a latere non a latitudine.
Sadada: lateri adherens vel archanū eius.
Sadata: latus iniquū: vel archanum iniquitatis.
Sadai: omnipotens: vel oīpotentia.
Sade: regio vel iusticia siue consolatio aut veneratio.
Notandum est in hac littera scilicet. s. ꝙ sicut quedam vocales cum apud nos sint eedē: apud hebreos diuersis caracteribus annotāt diuersosq; sonos habent: ideoq; diuersas significationes continēt: ita etiā ipsa eadem s. cū vna apud nos sit apud illos diuersa sortitur noīa: diuersasq; figuras possidet ac diuersos sonos: ⁊ idcirco nemo miru; existimet si ipsa eadem in varijs interpretationibus cōmutetur. Tres sunt eni; apud hebreos littere vna que vocatur samech: ⁊ simpliciter legitur quasi per. s. nr̄am litterā proferat: altera sin vl' sen dicit in qua stridor quidam nō nostri sermonis interstrepit: tertia sade nominatur: quā nr̄e aures penitus reformidant.
Sademoth: regiones vl' arua siue iusticie: aut consolationes.
Saderoth: porticus publica vel cōuentio populorum.
Sadesor: vberum lumen: vl' lux vberum eorum.
Sadiub: archanū iusticie vel cōsolatio testificationis.
Sadoch: iusticia vel iustificatio.
Saducei: iusti vl' iustificati: siue iusticie aut iustificationes.
Saesdema: pestilens aer: vel pestilētia aeris.
Saph: vinculu; vel labiū: siue speculū aut angustia.
Sapha: vinciens eum: vel labium eius siue speculans eū: aut angustia eius.
Saphai: vinciens me vel speculās me siue labium meū: aut angustia mea.
Saphan: vinciens populū vl' labiū populi: siue angustiās eos: aut speculū eorum.
Saphan: absconditus vel ꝓficiscens.
Saphan: lepus vel hericius: siue angustians: aut cyrogrillus.
Saphan: speculans donum vel labiu; gratie: seu vinculū superius: aut barba superioris iudicij.
Saphane: vinculu; gratie vel speculator donationis.
Saphane: labium eius: vel labiū superius: seu barba eius: aut barba superioris iudicij.
Saphanetphane: saluator mūdi vl' absconditoꝝ repertor. Ipse est ioseph q ⁊ egyptū saluauit: ⁊ abscondita reuelauit pharaoni.
Saphama: abscondit dñs vel ꝓfectio dñi: seu speculās donantē dñm: aut labium gratie domini.
Saphat: iudicās vl' iudicauit: siue iudicium: aut diiudicatio.
Saphata: iudicans populum vl' pplm iudicauit: siue iudicans eu;: aut diiudicatio eius.
Saphatias: iudicat dominus vel iudicatio domini.
Saphathmoth: iudicās mortē vl' iudicatio mortuorum.
Sapher: decus vel pulchritudo: seu speculans vigiles: aut labium resurgētium.
Sapphyrus: narrans vel litteratꝰ: siue librarius: aut egregie speciosus.
Sapphyra: lr̄ata vel libraria: siue narrans: aut egregie speciosa. Iuxta do proprietatē syri sermonis intꝑetat formosa vel formositas.
Saphon: labiū murmurans vel speculum inutile: seu vinculū meroris: aut angustia iniquitatis.
Saphia: iudicat dominus vel iudicium domini.
Sage: locutio vel minoratio.
Sahis: temptatis vel tēptatio.
Sariath: dāma vel caprea.
Sala: leua vel missā: siue tollens: aut missio.
Salabim: pacis grauitas vel vestimētū graue: siue aggrauās intellectu; aut aggrauatio intelligentie.
Salabon: tollēs merore;: aut aggrauatio iniquitatis.
Salabonite: tollētes merorē vl' aggrauati iniquitatibus.
Salacha: leua venit vel tollens venit siue tulit sibimet: aut tēptatio innerantium.
Salai: tollēs me vel missio mea.
Salabim: salus cordis vel sanitas cordium eorum.
Salama: vestimentū vel pacificatio: siue vestis pacis: aut tribulatio eius.
Salamiel: pax mea deus vel retribuet mihi deus: siue deus vestimentum meum: aut retributio mea retributio dei.
Salamim perfecti vl' consūmati: seu ꝑfectio aut consūmatio.
Salamina: fluctus vel commotio: seu vmbra commotionis: aut saluatio iudicij.
Salathi: frutex vel petitio.
Salathiel: petens deum vel frutex dei.
Sale: egrediens vel egressio.
Salebim pacis grauitas vel vestimentum graue: siue aggrauans itellectū aut aggrauatio intelligentie.
Salech: egrediens vel egressio.
Saled: egrediens vl' emissio.
Saleph: missus vel redditꝰ: siue consūmatus perfecte: aut consumma te ꝑfectus.
Salem: pax vel iusticia: seu misit: aut missio.
Salem: reddens vel reddita: siue consummata perfecte: aut cōsummatio perfectionis.
Salemoth: egrediens mortuꝰ vl' egressio mortui: siue tollens mortem: aut emissio mortis.
Salphaad: vmbra parit vl' vmbra fortitudinis: seu vmbra formidans: aut vmbra in idipsum.
Sali: missā vel leua seu tollens: aut missio.
Salim: leua vl' vulpes: siue tollēs eos aut missio eoru;.

Salisa: vitula tertia vel vitula triennalis: seu vitula cōsternans: aut vitula consternata.

Salussa: idem.

Salma: perfecta uel pacificans: seu sentiens aut sensibilis.

Salman: sentiens uel sensibilis: seu pacificus aut consummatio.

Salmana: perfectus vel consūmatus siue pacificans eū: aut sensibilitas eiꝰ

Salmanasar: perfectus vinculo vl' cōsūmatus ad vinciendū: siue sentiēs carcerē aut pacificans angustiatos

Salmane: pacificans euz: aut consummatio eius: siue vmbra ꝓhibendi: aut vmbra cōmotionis.

Salmanoe: sensus vite vel pacificans susceptos: siue vmbra offendiculi: aut imago fortitudinis.

Salmas: sentiens dominum: uel pacificus domini.

Salmon: sensibilis uel pacificus: siue vmbra ꝩtutis aut imago fortitudis

Salmona: imagūcula eius: uel imago fortitudinis eius: siue vmbra portionis aut vmbra numerationis.

Salmonem: nomē habitaculi vel vmbratio muneris seu vmbra virtutis eorum aut imago fortitudinis eoꝝ.

Salo: tollens uel cōmissio eorum.

Saloim: tollens eos uel emissio eoruz

Salom: retribuens vel pacificus: siue retributio aut pacificatio.

Salome: pacificans euz uel retributio eius.

Salomi: retribuens mihi uel pacificatio mea.

Salomi: pax mea eis: uel retributio mea eorum.

Salomith: temptatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens temptationem.

Salomon: pacificus vel retributor seu pactificans merentes aut retribuens iniquis.

Saltus: frater vel petitio.

Salu: temptatio respiciēs vel respectꝰ Stemptationis. Iuxta etymologiam vero greci sermonis interpretatur vegetatus aut fortunatus.

Salumith: temptatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens temptationem.

Salusa: vita consternata ul' temptatio respiciens eum.

Sama: ibidem vel perditio: siue exauditus aut exaudibilis.

Samaa: ibidem perditio eius: uel ibidem exauditio eius.

Samacha: celi tui vel celos tuos.

Samachias: celi tui domine vel celos tuos domine.

Samath: nomen inclytum vel auditio testimonii.

Samagar: nomen aduene vel exauditio aduenarum.

Samai: exaudiens me vel ibidem exauditio mea.

Samai: celestis vel humilis: seu ve mihi aut ibidem perditio mea.

Samaia: humilis domino vel audiēs dominum: siue ibidem adiutor dn̄s aut ibidem exauditio domini.

Samaoth: audiens signum vel ibidē perditio responsionis.

Samarari: lana mea vl' custodia mihi

Samarath: nomen amarum vel exauditio amaritudinis.

Samareus: lana vel coniunctio: siue custos aut custodia.

Samari: lana mea vel coniunctus mihi: siue custos meꝰ aut custodia mea.

Samaria: lana domini vel coniuncta domino: siue custos domini aut custodiens dominum.

Samaritanꝰ: lana vel coniunctio seu custos aut custodiens.

Samaritani: lane vel coniuncti seu custodies aut custoditi.

Samarite: idem.

Samaron: ibidem meror vel ibidem perditio iniquitatis.

Sambucea: sol vel lumen: siue illuminās aut illuminatio.

Samech: fultura vel erectio: siue adiutorium aut firmamentum.

Samer: custodiēs vel custoditus: siue custos aut custodia.

Sames: sol vel fons solis seu mandatū humile aut mandatū hūilitatis.

Sangar: nominatus incola vel nominatio aduenarum.

Samias: sustollens nomen domini ul' audiens dominū plasmatorem.

Samir: vepres vel incultum: siue nomen vigilie aut exaudiēs vigilātes

Samith: nomen temporale vel auditio peccati.

Samodi: nomina vel nominationes

Samoe: nomen vite vel exaudiens susceptionem.

Samothracia: audiens responsionem vel audiens reuelationem: seu auditio responsionis aut auditio reuelationis.

Samathraces: audientes responsionē vel audientes reuelationē seu auditores responsionum aut auditores reuelationum.

Samsari: nominatus ꝑnceps vel exauditor angustie.

Samri: nomen lacescens vl' exauditio amaritudinis.

Samsame: nomē auditum vel famosa auditio.

Samson: sol fortis vel solis fortitudo seu sol eorum aut illuminans eos.

Samu: audiēs vel exaudibilis seu ibidem perditio aut ibidem exauditio

Samua: audiens euz vel exaudibilis ei: siue ibidem perditio eius aut ibidem exauditio eius.

Samuel: nōiatus deo vel postulatus a deo: siue audiēs deū aut exauditio dei.

Samū: audiens eos vel nōiatio eoꝝ.

Samus: nominatus vel exaudibilis.

Samusathā: nominatus eis vel exauditio eorum.

Samusathi: nominatus mihi vel exauditio mea.

San: dormiens vel securus: seu abundans aut egrediens.

Sanaballath: abundans vir tempore vel egressa deuorans peccatoris.

Sanabia: dormiens domino vel egressio domini seu abundans domino: aut securitas domini.

Sanā: dormiēs populus vel securitas populi seu abūdans eos aut egressio eorum.

Sanan: dormiens domino vel egrediens gratia: seu abundanter donatꝰ aut securitas gratificata.

Sanami: dormiens dn̄o eis uel egrediens gratia eorum: siue abundanter donans eos aut securitas gratificationis eorum.

Sandicus: abundans cōpunctio vel egressio conpunctionis.

Sanir: deus luminis: vel deus lucerne seu leuās nouitatē aut nouitatez attollens.

Sapan: speculator vel labium eiꝰ: siue iudiciū supiꝰ aut barba supioris iudicij

Sara: ꝑnceps vel carbo seu velamen aut angustia.

Sarra: idem.

Saraa: p̄nceps eius vel carbo ei⁹: seu ei⁹ velamē aut angustia maloꝝ ei⁹.
Saraballa: p̄ncipatū habētia uel carbonum deuotationes.
Sarabias: p̄nceps patrū dn̄i: uel p̄ncipans domini patruus.
Sarad. desce. dens uel descensio: siue descendit aut ut descenderet.
Saraphat: incendens uel incendium.
Sarabe: p̄nceps fratrum uel velamen fraternū: siue carbo suscipiens: aut angustia vite.
Sarai: p̄nceps me⁹ ul' carbo meus seu velamen meū aut angustia mea.
Saraia: p̄nceps sine uel p̄ncipans dn̄s seu vinctus dn̄o: aut angustia dn̄i.
Saraias: p̄nceps dn̄i vel p̄ncipās dn̄s seu velamē dn̄ans aut angustia dn̄i
Saraite: p̄ncipes l' angustiati: siue carbones aut velamina.
Sarar: porta vel candor: seu cantilena aut cantor introiens.
Sararim: porte eorum uel cantantes eis: seu cantilene eorū aut cantores introeuntes ad eos.
Sarasa: p̄nceps tribulator uel p̄nceps tribulatus: seu p̄nceps tribulatōis aut p̄ncipatus tribulatio.
Sarasar: p̄nceps sine ul' elatio angustie seu p̄nceps tribulatōis: aut p̄ncipans tribulationibus.
Sarath: vincens uel lepra: seu tribulatio aut morbus insanabilis.
Sarath: vincens venit vel lepra eius seu tribulās eū aut morb⁹ isanabil' ei
Sarathan: lepra donata: uel victoria gratie: seu tribulans eos aut morb⁹ eorum adueniens.
Sarathasar: vincens diuitēz uel lepra diuitiarum: seu morbum insanabilē tollēs aut tribulatio facturā suscitās
Sarathim: lepra mea uel tribulās me siue victor meus aut morbus insanabilis mihi.
Sarba: lepra vel morbus insanabilis
Sardeo: p̄nceps pulchritudinis ul' p̄ncipatus pulchritudo.
Sareas: p̄nceps tollens uel carbo sustollens: seu velamen facture aut angustia plasmationis.
Sarebias: p̄nceps domini uel angustians dominus.
Sared: descendēs uel descensio: siue descendit aut ut descenderet.
Saredite: descendētes uel descensiōes siue descenderunt aut ut descēderēt
Sareda: descēsio eius uel descendēs ei
Saredatha: descendens tempore uel descensio peccatoris.
Sarema: p̄nceps sibilans uel p̄nceps litigiosus.
Sareon: p̄nceps merens ul' carbo inutilis: seu velamen tristicie aut angustia iniquitatis.
Sarepha: incensa uel incendium: seu tribulatio panis aut panis angustia nomen ex hebreo syroqꝫ cōpositum
Saresei: p̄nceps uel angustiatus.
Sares: p̄nceps vigilans uel p̄nceps suscitans elationem angustie.
Sareth: vincens uel lepra: seu tribulatio aut reliquie p̄ncipatus.
Sarphan: p̄nceps incendens uel carbo incendij.
Sargan: p̄nceps horti uel p̄nceps virgulti.
Sargon: idem.
Sarigaur: rami uel ꝓpagines: seu p̄nceps ramorū: aut p̄nceps ꝓpaginū
Sarias: p̄nceps domini uel p̄ncipās dominus.
Sarim: hordeum uel cibarium: seu p̄ncipans eis aut angustia eorum.
Sarion: p̄nceps merens uel carbo inutilis: seu velamen tristicie aut angustia iniquitatis.
Sarith: reliquie ul' p̄nceps reliquiaꝝ.
Sarone: p̄nceps meroris eorum ul' cātans ei canticum tristicie.
Saron: p̄nceps meroris uel cantans tristiciam.
Sarona: p̄nceps tristicie uel cantās tristiciam: seu p̄nceps meroris ei⁹ aut cantilena tristicie eius.
Saronite: p̄ncipes merentes uel cantātes tristiciam.
Saror: indutus uel indumentum: siue coangustans aut coangustatio.
Sarozon: p̄nceps montium: uel p̄ncipans lumini: seu angustians pelles aut velamen iracundie.
Sarsathim: p̄nceps cadaueris uel p̄nceps ruine: seu p̄nceps ruentiū aut p̄nceps cadentium.
Sarthan: p̄nceps demolitorum eius: vel p̄nceps coangustatoꝝ ei⁹ seu tribulans eū: aut coangustatio eius.
Saruch: lorum uel corrigia: seu dependens aut perfectio.
Saruta: vincta uel vinculū: seu angustians aut angustia.
Sasa: senarius uel longeuus.
Sasabasar: senarius infans uel longeuitas angustiata.
Sasagar: senarius robustus ul' longeuitas fortitudinis.
Sasai: senarius meus uel longeuitas mea.
Sason: ciuitas uel oppidum.
Sasonthamar: vrbs palmarum ul' ciuitas amaritudinis: seu vrbs commutantium aut oppidū cōmutatoꝝ
Satharim: libri uel librarij: siue historici eorum aut historie eorum.
Sathan: contrarius uel aduersarius seu transgressor aut preuaricator.
Sathanas: trāsgressor uel p̄uaricator seu contrarius facture aut aduersarius plasmationis.
Sau: digna uel eleuata: seu dignitas: aut eleuatio.
Sauce: cantionis uel cantilene.
Saue: digna uel eleuata: seu dignitas eius aut eleuatio eius.
Saupha: speculator uel speculatio: seu supeffundens aut supeffusio.
Saul: petitio uel expetitus: seu abutēs aut abusiuum eorum.
Saulite: petentes uel expetiti: siue abutentes aut abusiui eorum.
Saulus: temptatio respicientis ul' temptationis securitas: siue abutens cōsilio aut expetitio festinationis.
Saura: dignitas magistri uel eleuatio magistri eius.
Sachacha: ꝓpago uel tabernaculum
Schariothi: merces uel mercedem accepit.
Spanta: accinctio uel expeditio.
Spani: accincti uel expediti.
Sparthia: accinctio bona ul' expeditio illuminationis.
Sparthiathe: accincti bene uel expedite illuminati.
Stachim: faciens cantilēas uel factor cantilenarum.
Stachim: faciens cantilenas eis uel factor cantilenarum eorum.
Starbuzanai: iudex cōtemptor gratie mee: uel speculator despiciēs gratiā meam.

Hic. e. post. s.

Seba: statio uel eloquentia.
Sebaste: vallans uel gyrans.
Sebastianus: vallatus uel circuiens.
Sebe: statio uel eloquentia.
Sebedia: stat testans dominum: uel

statio servi domini.
Sebeia: stans iniquus dominus: vel statio iniqui domini.
Sebemas: stat iniquus dominus vel statio iniqui domini.
Sebeon: stans merens vel statio dolēs seu stat iniquitas aut eloquentia in utilis.
Sebethai: stans superior vel eloquentia paucida.
Sebia: stans dominus vel stans domino: seu sectans dominum aut sectator domini.
Sebihel: stans deus vel stans deo: seu sectans deum aut sectator dei.
Sebna: stās pulchre vel statio pulchritudinis.
Sebim: statio maris vel sectatio eius mare.
Seboim: dāma vel caprea: seu caprea eorum aut dāmula eorum.
Seboleth: spica vel germinatio.
Sebom: damma vel caprea: seu statio maris: aut sectatio eius mare.
Sebuhel: revertens ad deuz vel revertitur ad eum deus.
Sechar: byssus vel olivum.
Sechath: ramus vel ꝑpago.
Sechech: speculum vel speculatio.
Sechem: laborans vel humerosus.
Sechemite: laboriosi vel humerosi.
Sechemas: varius dominus vel varietas domini.
Sechim: varius vel varietas.
Sechias: varius dominus vel varietas domini.
Sechiel: varius deo vel varietas dei.
Sechimas: varius dominus vel varietas domini.
Sechothanoth: tabernacula filiarum vel obumbrans filias.
Sechri: ebrietas vel tabernaculum.
Sechrona: ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius.
Seccha: spine vel cardi seu tribuli aut punctiones.
Sechim: fatuus vel fatuitas: sive insulsus aut infatuatus.
Secundus: elevans vel elevatus: seu elatio vel elevatio.
Seda: cibaria vel ex latere.
Sedada: cibaria testium vel ex latere servitutis.
Sedecha: iusticia vel iustificatio.
Sedeche: iustificans eum vel iustificatio eius.
Sedechias: iusticia domini vel iustificans dominum.
Sedeur: cibaria ignis vel ex latere luminis.
Sedi: cibariuz meum vel ex latē meo
Sedij: cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim: salute vel amaritudines: seu nemꝰ amenū aut amenitas nemorū
Sedins: cibariuz festinantis vel ex latere consiliatoris.
Sedmihel: ex latere dei vel cibarium quod est a deo.
Seddo: cibarium testium vel ex latere sententis.
Sedrach. decor vel decorus.
Sedrachi: decus meum: vel decorus mihi.
Seducha: testimoniū vel testificatio.
Sephana. humilis vel campestris seu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth: atterēs mortē vel humilians mortuos: seu labium mortis aut iudicium mortuorum.
Sephan: speculatio vel aquilonaris.
Sephar: liber vel littera: seu librarius aut litteratus.
Sephartbalim: liber psalmorum vel volumen hymnorum.
Sepharuaim: libri ipi vel littere ipse seu librarij eorū aut ipi litterati eorꝫ
Sephat: iudicans vel iudicatio.
Sephatha: iudicās eum vel iudicatio eius.
Sephathias: iudicans dominus vł iudicatio domini.
Sephala: humilis vel campestris: seu vallis aut planities.
Sepher: libri vel littere sive decus aut pulchritudo.
Sepheth: iudicium vel diiudicatio.
Sepheus: speculatus vel egrediens.
Sephi: speculatus vel vnipes.
Sephina: aquilo vel aquilonaris: seu temptans eos aut temptatio eoruz
Sephion: egrediens vel abditus: seu egredere os meroris aut egrediens os tristicie.
Sepho: speculator vel bipes.
Sephon: specula vel aquilo: seu speculum aut archanum.
Sephonite: specula vel archanum: seu aquilonares aut speculatores.
Sephor: avis vel speculum: seu adherens aut placens.
Sephora: avis eius vel speculans euz seu placens adhesit aut adhesio placuit.
Sephrai: placens signum vel adherēs subterius:
Septhan: speculator hūilis vel archanum responsionis.
Sephu: speculum vel speculator: seu bipes aut vnipes.
Sephutan: atterens naues vel attritio nauium: seu adumbrans iusticiam aut vmbraculum iusticie.
Segar: caliduo vel minoratus.
Segim: spine vel tribuli. seu pungens eos aut punctiones eorum.
Segon: locutio murmurās vel loquela inutilis.
Segor: iunior vel parvula: seu calens aut meridiana.
Segur: spina parvula vel loquela inutilis.
Segur: iunior vel parvulus: seu calēs aut meridianus.
Sephin: exitus vel exeuntes.
Seyr: hircus vel hirsutus: seu hispidꝰ aut pilosus.
Seyra: hispida vł hirsuta: sive horribilis aut pilosa.
Seyrath. idem.
Sela: petitio vel vmbraculum: seu dimittens eum aut dimissio eius.
Sela: semper vel in finez sive sempiternus aut in sempiternum.
Selachi: tollēs sibimet vel temptatio ambulantis.
Sella: petitio vel vmbra eius.
Sellat: petitio mea vel vmbraculum meum.
Sellaia: petens dominum vel vmbraculum domini.
Sellaite: petentes vel sempiterni: seu dimittentes eos aut obumbracula eorum.
Selam: missus vel latus: a latere non a latitudine.
Selam: petitio vel sempiternitas: seu obumbrans eos aut dimissio eoruz
Selcha: ramus vel propago: seu paci suspirans: aut pacificus erubescens
Selebin: petens filios vel obumbraculum filiorum.
Selech: petens vel dimittens: seu vmbraculum aut sempiternitas.
Selecha: temptatio itineris vł temptatio ambulantis: sive obumbrās eos aut sempiternitas eius.
Sellem: pacificus vel pacatus: seu pa

cificans: aut pacificatio.
Sellemite: pacifici vel pacati: seu pacificantes: aut pacificationes.
Selleman: redditus domino est.
Selemias: redditus dño: vel redditio domini.
Selemi: temptatio respiciēs trāsmigrationem: vel transmigratio respiciēs temptationem.
Selles: petitio vel pacificans.
Selethai: frutex vulturis vel petitio devorantis.
Seleucus: exiens advocat⁹ vel exiens advocatio: seu tollēs semetipsos: aut itineris experimentum.
Seleucia: exiens advocatio: vel exitus advocationis: seu tollens semetipsā aut itineris experimentum.
Selim: vulpes vel tollens: seu avulsio aut dimissio.
Selma: sensus vel perfectio.
Selmai: sensus meus vel pfectio mea.
Selmon: pax vl' sensus: seu fornis imago: aut virtutis vmbraculuz.
Selo: ve ei vel dimissio ei⁹: seu petens eum.
Selom: avulsio vel dimissio: sive trāslatus: aut restituens.
Sellum: pacificus vel pacat⁹: seu pacificans: aut pacificatio.
Sem: audiens vel noiatus: sive famosus: aut famosa auditio.
Sēma: nomen auditum vel famosa auditio.
Sema: idem.
Sēmaa: nomen audituz ei vel famosa exauditio eius.
Sēmaia: nomē auditū dño vel famosa exauditio domini.
Semanoth: nomē humile: vel nomen hūilitatis: seu nomē auditū: aut nominata auditio.
Semarith: nomen quesitū vel auditio bonitatis.
Semath: nomē temporale vel exauditio peccatoris.
Semathei: nominati peccato vel exauditi temporaliter.
Semadabe: nomē scitum vel nomē auditū: seu nois auditio: aut nominis scientia.
Seme: audiens vel auditio: seu nomē: aut nominatio.
Semeber: nomen fontis vel exauditio putei.
Semedab: nomen pditionis vl' ibi perditio: seu nomen auditōis: aut ibidē exauditio.
Semegar: ibi advena vl' ibi colon⁹ seu auditio advene: aut nomē advenaꝝ
Semei: audi mihi vel audi me: seu nomen meum: aut auditio mea.
Semeias: audiens dñm vel nominat⁹ domino.
Semeina: nominati mihi vl' exauditores mei.
Semel: sol vel idolum. Et notādū q̄ h̄ nomen i hebreis voluminib⁹ q̄si sermo latin⁹ fit a similitudie. Vñ ⁊ simulacra dicuntur ipsa idola quasi simulata.
Semelias: idolum domini vl' sol dominicus.
Semer: nomen amarum vel exauditio amaricationis.
Semerias: coniunct⁹ dño vel custodia domini.
Semeron: vepres doloris vel tra iculta merentium: seu nomen magistri dolentis: aut audiens magistrum inutilem.
Semes: sol vel fons solis: seu mandatum humile: aut mandatum humilitatis.
Semi: nomē auditum mihi vel famosa exauditio mea.
Semida: nomen meum scitum vel nomen meum auditum: seu nominis mei auditio: aut nomen meum scientia.
Semidabe: nomen meum scitum vel nomen meum auditum: seu nomen meum auditio: aut nomen meum scientia.
Semidate: nomina mea scita vel nomina mea audita: seu nominum meoꝝ auditiones: aut nominum meorum scientie:
Semir: vepres vel incultum: seu terra spinosa: aut terra inculta.
Semiramoth: nomen meum videns mortē: vel auditio mea visio mortis
Semoth: nomē mortuum: aut auditio mortis.
Semua: nominatus vel exaudibilis.
Senneser: blasphemus: vel blasphemia.
Sennoth: nomina vel auditiones: seu nomē signi: aut exaudita responsio.
Semram: audiens nomen excelsuz vl' famosa auditio exaltationis.
Semiramite: audientes nomina excelsa: vel famose auditiones exaltationum.
Semri: nomen lacescens vel auditus amarus.
Semron: nomen eius vel auditio eius seu custos vidit: aut visiōis custodia
Semromarom: nomen amare tristicie vel audiens amarū merorem seu custos amari meroris: aut custodiens merorem amaritudinis.
Semsai: audiens nomen salutis vel famosa auditio salvatoris.
Semsbi: sol me⁹ vel illuminatio mea.
Sen: dentes vel abundantia: seu super vulnus: aut amphora temptationis
Senna: voluntas vel mandatū: seu voluntas mandati: aut mandatum voluntatis eius.
Sena: tollens vel angustia: sive deus eius: aut abundantia eius.
Senaa: tollens eū vel angustia ei⁹ seu super vulnus eius: aut amphora tēptationis eius.
Sennaab: voluntas patris vel mandatum paternum: seu voluntas mandati paterni: aut mandatum voluntatis paterne.
Sennaar: fetulis vel fetor eorum: sive excussio dentium: aut dentiū vacuefactio.
Sennacherib: tollens deserta vel alleuians desertionem
Senam: deus populi aut angustians populum: seu tollens eos: aut abundantia eorum.
Sennaser: volūtas divitiarum: vel mādatuz beatitudinis.
Sene: deus eius vel angustians eum seu tollens eum: aut abundantia eius.
Senech: cymbalum vel tinnitus.
Senesarma: tollens rubrum vel tēptationes tollens.
Sēnim: voluntas mandati eorum vel mādatum voluntatis eorum.
Senron: nomen videns vel custos nominis.
Sensbi: sol meus vel illuminatio mea.
Sennia: dentes moventis vl' amphora tēptationis commote.
Seon: color vel calidus: sive germē q̄d non ē: aut germen inutile.
Seor: temptatio lacescēs vel allocutio inutilis: seu germen temptatum: aut germinatio temptationis.

Seor: celens vel parvulus seu minor aut meridianus.
Seorum: minorans eos vel caliditas eorum.
Seph. speculatus vel vnipes mollis.
Sephima: speculum fractum.
Seraphin: ardor vel incendium seu ardentes aut incendentes.
Seraia: princeps domini vel angustians dominum.
Serabias: idem.
Sereser: princeps principum vel angustians principes.
Sereth: princeps vel lepra seu tribulatio aut reliquie principatus.
Sergius. princeps vallis vel priceps hortuli seu priceps horti humiliati aut angustians hortū humiliatum.
Serim: p̄ncipans eis aut angustia eorum.
Seron: princeps meroris vel cantans tristiciam.
Ser. carbo murmurātiū aut angustia inutilium.
Serua: vinculum vel angustia.
Seruch: lorum vel corrigia siue dependens aut perfectio.
Serua: victus vel vinctio seu āgustians aut angustiatus.
Sesa: temptatio vel farinatus siue longeuus aut egrediens.
Sesach: manus vel byssus seu manus sacci aut saccus byssinus.
Sesai: egrediens mihi vel longeuitas mea seu farinat⁹ meus aut temptatio mea.
Sesamor: temptatio vrgens vel egressio attrectans.
Sesan: tēptatio doni vl' egressio gratie
Sesban: tribulatio veniens vel tribulator edificationis.
Sesbasar: tribulator vl' tribulatus seu tribulans aut egrediens.
Sesima: egressio mortificationis vel egressum est os tristicie.
Sesion: egressio tristis oris vl' egressū est os tristicie.
Seth. ponens vel positus seu posuit aut resurrectio.
Seth: semen vel germē seu germē aut poculum.
Sethar: poculū suscitans vel germen vigilie.
Sethim: spine vl' germina seu positiões
Sethu: exactor meus vel abundantia mea seu diuertēs mihi aut diuerticulum meum.
Sethrai: seminans magister meus vl' resurrectio magistri mei.
Seethim: spine vel germina seu positiones.
Seema: loquēs vel tentorium seu vulpecula clamans aut tabernaculum
Sene: loquētes vel tentoria seu vulpecule clamantes aut tabernacula.
Scenophegia. tētoriorum occursio vl' tabernaculorum solennitas.
Scena: vulpecula hec vl' tabernaculū ipsum.
Sephanus: corona vel norma nostra seu iudicans nos aut speculator nr̄.
Stephanus: regula vel coronatus: seu speculans aut iaculatio.
Stephana: corona vel norma nr̄a: seu iudicans nos aut speculatrix nostra
Stephana: regula vel corona: seu speculans aut iaculatio.

Hic. i. post. s.

[S]ia: dormitatio vel indigentia seu dormitantes aut indigētes
Siaa: dormitans ei vel indigētia eius.
Siaba: indigens patre: vel dormitatio patris.
Siai: dormitans mihi vel indigentia mea.
Siam: sitis vel sitiens: seu dormitans aut indigentia eorum.
Siba: recte vel ꝯuersio: seu venit egressus aut venit egressio.
Siban: rectitudo doni vel ꝯuersio grē
Siboim: rectus vel cōuersus: seu egrediens eis aut conuersio eorum.
Siecha: insania vel ebrietas.
Siechary: ebry vel insani.
Sichar: penitēs uel penitentia.
Sichar: ram⁹ vel conclusio: seu byssus aut cilicium.
Sichelech: defecatio vocis adducte vl' adductio vocis defecate seu effūdēs sextarium aut effusio sextary.
Sichem: humerus vel humeri: seu labor aut laborantes.
Sicher: ebrius vel ebrietas.
Sichera: ebrius ei vel ebrietas eius.
Sicaleg: effundens sextarium vl' effusio sextary: siue defecatio vocis adducte aut adductio vocis defecate.
Sicilia: ponderosa vel laboriosa.
Sicilienses: ponderosi vel laboriosi.
Sichima: humerosa vl' laboriosa. Ipsa est que est ꝛ sichim: sed in latinum ꝛ grecum sonum vertitur vt sichima pronuncietur.
Sichim: humerosi vel laboriosi.
Sicione: pondus doloris vel laboriosa iniquitatis.
Siculus: pondus consily vel labor festinationis.
Sichem: cōiunctus vel venatio fontis vel taciturnitas.
Sidon: salus vel tacens seu saluans.
Sidony: salui vel tacentes: seu saluantes aut taciturnitas.
Sidon: venatio vel cōmotio: seu venatio tristicie aut cōmotio iniquitatis.
Sidama: cōmouens eū: vel venatio eius: seu cōmouens tristiciam ei aut venatio iniquitatis eius.
Sidonia: venatio vel cōmotio: seu venatio meroris aut venatio inutilis.
Sidony: venantes vel cōmouentes: seu venatores meroris aut venātes inutile.
Sidrac: decor vel decorus: seu decus meum aut decorus mihi.
Siene: sitis vel sitiens: seu dormitatio aut indigentia.
Sienenses: dormiētes vel sitientes seu indigentes aut indigentie.
Sibab: superatollens vel supattollere
Sila: missus vel missio.
Silam: missio eius vel missio eorum.
Silas: missa plasmatio vel missionem sustollens.
Sillem: recens vel nouus: seu recēter aut nuperrime.
Sillim: missus mihi vel missio mea.
Sila: auulsio vel vbi est ipsa.
Silo: auulsio vel translata: seu dimissio aut restitutio.
Silonite: auulsi vel vbi sunt ipsi.
Silonite: transferentes vel auellentes seu dimittentes aut restituti.
Silloa: missus vel missio: seu missus ei aut missio eius.
Siloe: idem.
Siloam: missus eis vel missio eorum.
Siloni: transiens vel auellens: seu dimissio aut restitutio.
Silonite: transferentes vel auellentes seu dimissi aut restituti.
Siluan⁹: missus frater vel emissio ad fraternitatem.
Simmaa: exauditio vel exaudibilis.
Simmachus: exaudit⁹ vel exaudibil'.
Simmaith: mortificans vel mortificatio: seu mortificatus aut quicunq3

monetur.
Symeon: auditus vel exaudibilis: seu audiens merorē aut nomē bitaculi.
Symeonite: auditi vl' exaudibiles seu audientes tristiciam aut nomins habitaculorum.
Symoth: obediens vel obedientia: seu ponēs tristiciā aut auditor merois
Sinpalma: vocum copulato vel vocum conuenientia.
Simu b: locus vel loca.
Sin: temptatio egrediens vel egressio temptationis.
Sin: dentes vel dentosi: seu super paruulis: aut amphora temptationis.
Sin: rubus vel odium: seu mandatum aut egrediens.
Sina: dentes eius vel dentium ei⁹ seu super vulnus eius aut amphora tēptationis eius.
Sina: mensura vel mandatum: seu rubus eius aut odiens eum.
Sina: temptatio egrediens mihi. vel egressio temptationis mee.
Sinai: mensura mea vel mandatum meum: seu rubi aut odia plurali numero.
Sinai: dentes mei vel dentium meoꝝ seu super vulnus meuȝ aut amphora temptationis mee.
Sineus: egrediens vel odiosus: seu leuans me aut alleuatio mea.
Singagma: doctrina vel institutio.
Sinichion: victori deo palma: vel victoria dei triumphus.
Sinchichen: loquens vel loquela: seu charitas.
Sion: specula vel semen eius.
Sion: mandatum vel numen: siue speculum aut speculatio.
Sior: paruulus vel turbulentus: seu turbidus aut firmamentū nouum.
Sior labana: h: paruulus candidatus vel firmamentum noue albedinis.
Sir: aula vel lebes: quā vulgo ollaȝ vocant id est chaldariam.
Sira: aula eius vel lebes eius.
Sirath: murus vel maceria.
Siracusa: murus gladij vel maceria lenicie.
Sirasirum: cantantia cantica canticoꝝ
Syria: ara vel humecta: seu sublimis aut sublimitas.
Syrij: are vel humecti: seu sublimes aut excelsi.
Syrophenissa: alte conuersā mulier vl' sublimitas conuersionis assumpte.
Sirtes: tribulationes vel angustie seu potiones aut tractatiōes. Sirtes. n. a tractu salustius dicit appellari.
Sis: temptatio vl' farina: siue egrediēs ei. aut longeuitas eius.
Sisai: temptās me vel farina mea. seu egrediēs mihi aut longeuitas mea.
Sisam: temptans eos vel farina eorū seu egrediēs eis aut longeuitas eoꝝ
Sisara: equi visio vel exclusio gaudij. seu tollens cedentem aut excludens gaudentem.
Sissiriel: timēs deū vel bn̄dictus dei.
Siuram: dignitas vel elatio.
Sizilia: ponderosa vel laboriosa.
Siziliensses: ponderosi vel laboriosi.
Sithia. vulpes illuminata vl' tentoriū illuminatum.
Sithe: vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
Sitopolis: vulpes illuminata ciuib⁹ vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Sitopolite: vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibus illuminati ciues
Smirna: cōsūmatio amaritudinis vl' amaricatio consūmata.
Smirnei: consūmati in amaritudine vel amaricati in cōsūmatione.
Smirne: cantans canticum vel cantatio eorum.
Smirnenses: cantantes cantica vel cātationes eorum.

Hic. o. post. s.

Soa: saluans eum vel locutio eius.
Soar: pusill⁹ vel pusillanimis seu pusillitas aut pusillanimitas.
Soba: serra secans in ea vel mandatū in ea.
Sobab: conuertens vel conuersio.
Soboba: conuertens eum vel conuersio eius.
Sobach: simplex vel columbaris: seu conuertens te aut conuersio tua.
Sobai: serra mea secans vel mandatū meum in ea.
Sobal: spica vel vectes ad portanduȝ seu vana vetustas aut vanitas vetustatis.
Sobi: serra secans me vel mandatum in me.
Sobnas: sedens vel sedes seu diuertēs aut diuerticulum.
Soboch: irretiens conuersio.
Sobochai: conuersio mea vel incēdiū meum vel irretinens vulturem aut conuertens deuoratorem.
Socha: ramus vel ꝓpago.
Sochat: rami vel ꝓpagines.
Socho: ramus vel humilitas seu vmbraculum.
Socho: idem.
Socchot: tentoria vel tabernacula: seu rami aut humilitates.
Soccothbenoth: tentoria filij respondētis uel tabernacula filij temporalis
Sodac: excludens vel latus. a latere: nō a latitudine: seu archanū aut exclusio
Sodada: latus eius vel excludens eū seu archanum eius aut exclusio eius
Sode: latus meum vel archanuȝ meū seu exclusio mea.
Soddi: idem.
Sodoma: pastio silens vel declinatio eorum.
Sodoma: fulua vel sterilis seu cecitas aut pecus silens.
Sodomie: pastiones silentij vel declinationes eorum.
Sodomite: fului vel steriles: seu ceci aūt pecora silentia.
Soem: gyrus vel expectatio eorum.
Soen: gyrus vel expectatio.
Soene: gyrus eius vel expectatio eoꝝ siue expectans eos.
Soer: expectans vel expectatio: seu gyrans aut circundatio.
Sophat: irretitus vel eniseratus: seu irretitio aut eniseratio.
Sophai: speculum meum vel speculator meus.
Sophan: atterens vel attritio: seu vmbaculum aut vmbratio.
Sophar: speculans euȝ vel specule dissipatio: siue dissipans speculatorem aut speculatorem videbo.
Sophech: iudicans vel diiudicatio.
Sopher: liber vel narratio.
Sophera: narrans eum vel liber eius
Sopherech: liber vite vel narratio pauoris.
Sophim: speculans eos vel speculator eorum.
Sophonias: speculum domini vel cognitor archanorum dei.
Sophonias: abscondens dominum vel absconditus domino: seu speculans dominum aut speculator domini.
Solemites: auellens vel dimittens seu auulsio aut dimissio.

Solomuth: temptatio respiciens trās migrationem.
Somer: custos vel custodia: seu custodiens aut custoditus.
Somorias: custos domini vel custodiens dominum.
Somphthophanec. salvator mundi vl absconditorum redemptor.
Son: pecus eorum vel dentes eorum.
Son: pupilla eorum vel secundus eis seu coccus eorum aut coccinū eorū.
Sonar: coccineus vel subsistens eis seu pecora eorum aut pecora rubea.
Soni: pecus vel dentes.
Soni: pupilla mea vel dentes mihi: seu coccus meus aut coccinū meum
Sonu: pupilla eoruz vel secundus eis seu coccus eorum aut coccinū eoz.
Soon: civitas vel oppidum.
Soonthanis: civitas egypti vel oppidum mandantis humilia.
Soor: petra pusilla vel fortis pusillanimis: seu mane plasmatus aut angustiatus fortiter.
Soora: petra pusilla vel domum plasmatio.
Sopthim: liber iudicum vel liber iudicantium.
Sor: plasmatus vel angustiatus.
Sor: petra vel fortis seu tyrus aut mendianus.
Sorarath: hostes tui vel hostium tuorum: seu inimicorum tuoruz aut bellantium contra te.
Soreth: bōa vl' optima: seu electio aut eligens dona optima.
Soreth: bona vitis vel optima vinea seu electa vitis aut vinea electionis
Sori: petra mea vel robur meum: seu plasmatus mihi aut angustia mea.
Sorum: horreum vel cibarium: seu roborans eos aut plasmatio eorum.
Sospater: salvans dispersos vel narrans dispersionem.
Sosthenes: salvans eos vel salvans in tempore: sive gaudy dator aut da mihi gaudium.
Sosthratus: salvans dispersos vel salvans in tempore.
Sotha: archanum vel exclusio.
Sothai: archanum meuz vel exclusio mea.
Sotheireth: radicans signum vel radix subterior.
Sothues: archanus vel excludens.
Stoici: facientes cantilenas vel in porticibus disputantes.

Hic. v. post. s.

U: salus vel salvator.
Sua: salus eius vl' salvans eū
Suaa: salvans eum vel salvator eius.
Sual: reddens vel salvans: seu salus aut redditio.
Suar: salvator suscitans vel salvatōis vigilia.
Suba: incendens vel incendium: seu convertens aut conversio.
Subach: frutetum vel condensum.
Subachai: frutetum meum vel condēsio mea.
Subabel: conversus deo vel incendium dei.
Subochai: irretiens vel irretitus: seu incendium menz aut conversio mea
Subba: excelsus vel sublimitas.
Subna: sedens vel revertēs: seu sedēs aut reversio.
Subnā: sedens eis vel reversio eoruz
Subnel: conversus deo vel incenduz dei.
Suchna: obumbrans eum vel tabernaculum eius.
Suddi: archanum meuz vel de latere meo.
Sue: loquens vel locutio seu cantans aut cantilena.
Suph: rubrum vel scirpus: seu speculum aut effusio.
Supha: scirpus eius vel rubruz ei seu effundens eum aut speculatio eius
Supham: atterens vl' attritio: seu umbraculum aut umbratio.
Suphamite: atterentes vel obumbrātes: seu attritiones aut obūbracula
Suphan: atterēs vel effusio gratie seu umbraculum aut obumbratio.
Suphaphim: atterēs naves vel adumbraculum rostrorum.
Suphereth: vanitas vite vel irritum pavoris.
Suphim: unctus vel unctio: seu effundens eos aut speculum eorum.
Suphir. vanitas vel irritum.
Supham: salvās eos vel salvatio eoz.
Suphamite: salvantes eos vel salvationes eorum.
Su: loquens vel locutio.
Suthes: idem.
Sun: petra vel lapis dur⁹ aut durities
Sunam: lapideus populus: vel duritia populi.
Sunamite: lapidei populi vel duritia populorum.
Sunamith: mortificata vel mortificatio: seu mortificans: aut quicunqz moritur.
Sunamitis: misera vel captiva: seu mortificans aut mortificata.
Sunem: coccinum vel coccineum: seu dentes aut elevacio dentium.
Suncn: lapideus oculus vel duritia fontis.
Suni: petra mea vel lapis meus: seu durus mihi aut duritia mea.
Sunite. petre mee vel lapides mei: seu duri mihi aut duritie mee.
Sur: murus vel robustus: seu cōtinēs aut directus.
Sur: angustia vel acerbitas: seu directio aut continentia.
Suri: angustia mea vel exacerbās me seu murus meus directus aut continentia mea robusta.
Suriel: acerbans deum vel angustia dei.
Suribel: murus dei vel robustus deo seu continens deum aut directio dei
Suribelli: fortis meus deus vel angustians me deus: seu deus continens me aut deus directio mea.
Surisadde: fortis dominus vel continens mea ubera: seu murus acerb⁹ aut directio angustiarum.
Surisaddai: fortis dominus meus vel continentia uberum meorum: sive murus acerbitatis mee aut directio angustiarum mearum.
Sua: gaudium vel leticia.
Susa: leta vel gaudens: sive gaudium aut leticia.
Susach: letus vel gaudens cilitio: seu gaudium aut leticia cilitij.
Susachim: letus vel gaudens cilitio eorum: seu gaudiuz aut leticia cilitij eorum.
Susan: gaudium doni vel leticia gratie.
Susanna: gaudium gratie vel leticia responsionis.
Susanna: lilium vel gratia: seu obtentus lily aut obtinuit gratiam.
Susannethanei: liliuz possidentes vel gratie emulatores: seu gaudium do

ni humilis : aut leticia grate emula
tionis.
Susi:gaudium meum vel leticia meā
sine obtinuit equum : aut obtinuit
equitationem.
Susis:gaudium viri vel leticia assum
pta:seu reuertens mihi aut reuersio
mea.
Susis:gaudiū consilij vel leticia esti
mantis:seu obtinuit equum aut ob
tinuit equitationem.
Suthala:radix vel radicatus.
Suthalam:radicatus eis vel radicatio
eorum.
Suthalaite:radicantes vel radicati.
Suthale : poculum mixtum vel spina
madida: seu spina viridis aut spina
rum madidatio.
Suir : faciens ignem vel augens incē
dium.

Sequitur de incipientibus a lit
tera.T.

Aaph : pauor vel super:seu pa
uidus aut superior.
Tabath:bona vel bonitas.
Tabeth:occidens vel interficiens:seu
occasio aut interfectio.
Tabehel:bonus deus vel bonitas dei
Tabenensiothe:occidentes vel interfi
cientes :seu occasores aut interfecto
res.
Tabita:dāma vel caprea.
Tachos:silens vel silentium.
Taddeus : apprehendens principem
vel apprehensio p̄ncipis.
Taphath : aduentus paruuli : vel par
uulus veniet.
Taphia:claudicās vel claudicatio:seu
vitam remittens aut remissio vite.
Taphne : malum ab arbore non a ma
litia vel tympanū apertum:seu tym
pani apertio aut tympanum adape
riens.
Tala:roa vel irroratio.
Talā:irrorans eos vel irroratio eorū
Talla:ager vel appensio eorum.
Tallā:appendens eos vel ager eorum
Tamath : pars perfecta vel perfectio
partis:seu datū consūmatum aut cō
summatio data.
Tanameth:consolator vel consolatus
seu consolans aut consolatio.
Tapsophe : specula vel speculum : seu
speculator aut speculatio.

Tarela:videns terebinthum vel visio
arbuscule.
Targal:explorator vel exploratio: seu
sciens iugum aut scientia iugi.
Tarthan:superfluus vel elongās:siue
turturem dedit aut turturis datio.
Tau: signum vel subter: seu signatus
aut subterior.
Tarchonitidis:cogitans tristiciam ul'
cogitatio tristicie.

Dic.e.post.t.

Ertius : adiungens vel adiun
ctio: seu applicans aut applica
tio.
Tertullius : ager eorum : vel placens
stercore.

Dic.i.post.t.

Iberius: vidēs:uel bonus seu
videns eū:aut bonitas eius.
Tiberiadis: visio ul' bonitas
seu videns testimoniū : aut bonitas
testificationum.
Tiphonius: gehennalis dolor:uel lati
tudo iniquitatis.
Tigris: velox:uel velocitas.
Timon:ruminās uel pinguedo:seu pi
guis: aut ruminatio.
Timotheus: beneficus : uel beneficiū
seu benefaciens:aut beneficiētia.
Tyrannus:continentes eos:ul' confor
tatio eoꝝ.
Tyranni: cōtinentes eos:uel conforta
tiones eorum.
Tyrus: angustia ul' tribulatio:seu plas
matio:aut fortitudo.
Tyry: plasmati uel tribulati seu fortes
aut angustiati.
Tithicus:tacēs uel taciturnus: seu silē
tium:aut taciturnitas eius.
Titus. querens uel bonus: siue lutum
aut lutatus.
Triphena.innuens uel reuertens : seu
nutus:aut reuersio.
Triphosa:clara uel perspicua seu clare
videns:aut perspicue attendēs.

Dic.o.post.t.

Ob:bonus uel bonitas.
Tobias : bonus domino uel
bonitas domini : seu ductus
ad luctum: aut conuersus ad vni
uersa.
Tobis: bonus vir ul' bona assumptio
Tophel:ruina uel cadens : seu tractās
aut irruens.
Topazion : bonum testamentum : uel
bonitas testamenti.
Troade:seruiens uel seruitium : seu re
quies:aut latitudo.
Trophimus: dissoluens:uel dissolut⁹:
seu dissoluēs thalamo : aut dissolu
tio thalamorum.

Dic.u.post.t.

Ubal:ductus ad luctum: uel
conuersus ad vniuersa.
Tubal.deserens:uel desertus
seu deserens:aut delatus.
Tubalchaim.ductus ad luctum lamē
tationis uel conuersus ad vniuersa
acquisitionis.
Tubalchaim.deserēs possessionem:ul'
deserens lamentationez:seu delat⁹
possessionū:aut desert⁹ acquisitioni.
Hucusqꝫ.p simplicem.t. litterā id
est sine aspiratiōe lecta sunt pricipia
nominuꝫ:exinde que sequūtur aspi
ratione addita legenda sunt.

Dic.ha.post.t.

Haamath. dator īdignatōis
aut bilis:ul' dedit īdignationē
aut bilem: seu data ē bilis ei:
aut data est ei indignatio.
Thaan.diues dono: uel p aui dus gr̄a.
Thaas:sup ul' pauidus:seu diues: aut
superior.
Thaasar : diues uel diuitie : seu pauo
rem suscitans : aut superius vigi
lans.
Thabee : bonus occisor : uel bene occi
dens : seu bene occisus : aut bona
occisio.
Thabelias:bonus deus dominus uel
bonitas dei domini.
Thaberne:bona visio :ul' bone visiōes
Thabiana:bona donatio:uel bonitas
gratificationis.
Thabianei:bn̄ donantes:uel bene gra
tificati.
Thabor: veniat lux uel veniat lumen:
seu aduentus luminis: aut lucis ac
cessio.
Thabremmon:bene sublimis: uel bo
na congregatio seu bon⁹ ad vidēdū
aut bonitas visionis eorum.
Thachasim.statere appensio:uel silen
tium eorum.
Thadal:princeps appendens: ul' prin
cipis appensor: seu princeps appen
sus:aut principis appensio.
Thaphiphu:claudicās labiis ul' tym
panum aperiens.

Thaphnas: signum opertum vel signi opertio: seu stupens os serpētis: aut insanum os serpentiū. ab ore intelligendum est non ab osse.

Thaphnes: idem.

Thaphnathsare: numerās operimētū nouū: vel numerus operimēti noui

Thaphua: tympanuz aperiens vl' tympani apertio.

Thai: pauor meus vel stupor mihi.

Thaim: duo vel bini: siue duo aut bina

Thala: appensio vl' appēdens: seu irrorans: aut irroratio.

Thalamig: ex ipso vel ꝑ semetipso: seu ipsemet rñdit sibi: aut sibimet responsio eius.

Thalasa: appendēs facturā vel appensio plasmatiōis seu irrorans facturā aut irrorans plasmatiōem.

Thalasar. appendit ꝓncipem vel appēsio ꝓncipis: seu irrorans ꝓncipē: aut ꝓncipis irroratio.

Thale: appēsio vel appendēs: siue irrorans: aut irroratio.

Thalim: psalmi vel hymni: seu laudes aut laudatiōes.

Thabitacumi: puella tibi dico surge. Syrum est nō hebreum.

Thalme: sulcus vl' sulci: seu dependēs aut suspensio.

Thalma:: sulcus meus vel sulci mei: siue appendēs me: aut suspensio mea.

Thamar: palma vl' amara seu ꝯmutās aut cōmutata.

Thāmus: ꝯsumantes vel contēnentes siue contēptus: aut ꝯsūmatio.

Thāna: numer⁹ vl' fidelitas: seu fidelis eis: aut consumatio eorum.

Thannas: numerus vel deficiens: seu vectās facturam: aut ꝯsumatio plasmationis.

Thānatha: vectans exploratores odoris vel vectās exploratores ascēsionis.

Thānathei: vectātes exploratores odoris: vel vectātes exploratores ascensionis.

Thānathsara: nūerās opimentū nouū vel numerus opimenti noui.

Thānes: numerus vl' deficiēs: seu fidelis ei: aut cōsumatio eorum.

Thamni: numerās mihi vel consumatio mea.

Thana: humilis vel respondens: seu responsio: aut humilitas.

Thanaa: humilis eis vel responsio ea⁹.

Thanath: respōdit tibi vel humilitas ad te: seu humilis tibi: aut responsio tua.

Thanais: hūilians virum vel rñdens assumptioni.

Thanath: humilis vel rñ dens seu hūilitas: aut responsio: aut cōsolatio petitionis.

Thanathselo: hūilitas dimissionis vel consolatio petitionis.

Thanis: mādans humilia vel mādans humilitatē: seu mādatū humile: aut mandatū humilitatis.

Thanthānei: rñsio fidelis mihi vel hūilis explorator ascensionis mee.

Thapsa: speculuz vel indignatio.

Thapsar speculum vigilie vel indignationem suscitās.

Thapse: indignās vl' indignatio seu sedes offendens: aut sessio offendiculi

Thara: pascens vel pastio: seu explorator odoris: aut exploratio ascēsiōis.

Tharacha: supfluus eius vl' elongans ab eo: seu supfluens eius: aut elongatio eius.

Tharasim: idola vl' imagines: seu figure: aut imaginationes.

Tharana: nequā in dono vel abigens gratiam.

Tharthat: superfluus vel elongās: seu superfluitas: aut elongatio.

Thardema: grauis aut profundus sopor vel grauitas aut profunditas soporis.

Thare: abactor vel depulsor: seu nequā aut neqtia.

Tharei: nequā: aut nequitie: seu abigētes: aut depellētes.

Tharei: pascens me vl' pastio mea: seu explorator odoris mei: aut exploratio ascensionis mee.

Tharearsa: liber duodecim prophetarum.

Thares explorator gaudij vel explorator leticie: seu gaudium abigens aut leticiam.

Tharsis: explorans gaudium vl' explorans leticiam: seu dissipans speculū aut dissipatio specule.

Tharsenses: explorantes gaudium vl' explorantes leticiam: seu dissipātes speculum: aut dissipatores specule.

Tharsum: exploratio gaudij vel dissipatio specule.

Thasi: positus mihi vel positio mea.

Thau: consūmans vel consūmat⁹: seu consūmator: aut consūmatio.

Thiacia: requies vel latitudo.

Thiacces: lati: vel requiescentes.

Thiamathe: seruiēs dono vl' dissolutio donationis.

Thiasec: dissoluens thalamos vl' dissolutio thalamorum.

Hic. he. post. t.

Thebaida: conuersa vel conuersio.

Thebaoth: cōuertens tēpus vl' conuersio peccatoris.

Thebath: bonum vel bonitas: siue conuertens delinquentem: aut cōuersio peccatoris.

Thebel: insulsus uel insipiens.

Thebes: facta mea vel mea fuerūt.

Thebeth: bonus pauor: vel bonitas vite.

Thebin: palea mea vel ova feri.

Thebin: bonus mihi vel palea mea.

Theboleth: spica palee vel isulsitas germinationis.

Thebon: palee vel fulsitas.

Thech. litatere appensio vel appensuz est in statera.

Thecboc: tuba canens vel buccinator.

Thecua: tuba vel buccina: seu sonitus aut percussio.

Thecuam: tube vel buccine: seu sonantes: aut pcutientes.

Thecuem: idem.

Thecuecuite: idem.

Thecuath: buccina delinquēs vel percussio peccatoris.

Thecuam pauens vel pauēna: seu pcutiens eos: aut buccina eoruz.

Thedor: paxillus vel infixio.

Theem: meridianus: vel statera mensure.

Theglath: transmigrans vel transmigrator: actiua significatiōe intelligendum est: id est alios faciens transmigrare.

Theglathphalasar: transmigrās cadētem pn̄cipē vel transmigratio cadētis ꝓncipis.

Theglathphalusar: idem.

Theben: statera mēsure: vel statera mēsurata.

Thebenite: statera mensurata vel statera mensurationis.

Thelabin: dispersi vl' dispergentes: seu dispersio: aut dispersiones.

Thelame: agger aquarum vel riui fluuiorum.

Thelassar: appendens p̄ncipem uľ appensio principis.
Thelem: ros eorum vel agger aquaꝝ
Thelmelathelarsa: agger aquarum dispergentium solem vel riui fluuioꝝ dispergentes illuminatos.
Thelmon: ros doni vel irroratio requiescentis.
Thelmũ: ros doni vel irroratio requiescentium.
Thema: auster vel africus seu australˀ aut meridianus.
Theman: auster vel africus.
Themana: auster eius vel africus ei⁹.
Themani: auster meus vel afric⁹ mihi
Themanites: australis vel africanus ab africo non ab africa.
Thēna: vectans vel defectio.
Themor: smirna vel consũmatio amaritudinis.
Themora: smirna ei⁹ vel consũmatio amaritudinis eius.
Themorites: smirnensis vel consũmatus in amaritudine.
Thena: castra vel donata seu donatio nco aut dona eorum.
Thenath: castra fris vel dona fletuuz.
Themath: ficus vel amygdalum.
Thenoemeth: ꝯsolat⁹ vel consolatio.
Theodas: laudans vel laudatio: seu signum capiēs aut captura signaculi
Theodotus: laudans vel laudatio.
Theophilus: conuertēs vel conuersus seu sursum ferens aut sursũ portat⁹
Therath: perlus vel elongatus.
Theraphi: idola vel incēdia siue figure aut imaginationes.
Therchath: subuertens vel subuersio.
Therphala: subuersione cadens vel explorata diuisio.
Therphalei: exploratores diuisi vel subuersione cadentes.
Themath: explorata redemptio vel exploratio redemptionis.
Thersa: pulchra vel placens seu cōplacitio: aut conplacens sibi.
Thesan: posuit donũ vel depositio grē.
Thesis: posita vel depositio.
Thesbi: captiuans vel conuertens seu captiuitas aut conuersio.
Thesbites: conuertens vel captiuator seu festinus ad intelligendum aut intelligentia festinata.
Thesbon: festinata intelligentia vel festinatio ad intelligendum.
Thesbites: captiuās vľ captiuator seu captiuus aut captiuitas.
Thessalonica: festinans vmbrā statuere vel festinans vmbra firmare.
Thessalonicēses: festinantes vmbram statuē vel festinātes vmbrā firmare
Theth: sibˀ ľ ista seu bonũ aut exclusio
Thetim: boni vel exclusi seu inferiores aut subteriores.
Theudas: laudans vel laudatio seu signuz capiens aut captura signaculi
Thezes: agger horribilis vel tuba terribilis.

Dic. hi. post. t.

Thiathira: illũinata vel illũinatrix seu illuminans aut illuminatio.
Thiathireni: illuminātes vel illũinati
Thiabath: forum vel macellum.
Thichon: medium vel dimidiatio.
Thiconium: idem.
Thichna: spes vel desperatio.
Thyna: humilia vel respondentia.
Thicon: dispergens merorem vel desperatio iniquitatis.
Thimeus: pinguis vel ruminans.
Thiras: timor vel reditus seu timens aut superfluus.
Thiria: timens dñm vel rediens dño.
Thryphon: dissoluens dolorem vel seruiens iniquitati.
Thrimoth: dissoluens mortem vel requietio mortis.

Dic. ho. post. t.

Thob: ablatio vel vniuersitas.
Thobel: vñitas vel ablatio seu ductus ad luctuz aut ꝯuersus ad vniuersā.
Thochaat: stridens vel stridor.
Thocē: stridor fortis vel stridēs ocul⁹.
Thooph: gehēna vľ stulticia seu latitudo aut ampla pena stultorum.
Thophec: oris operculum vel oris protectio: seu os protegens aut os protectum.
Thophel: os dei ꝓtegens vel dei ꝓtectum: seu oris dei operculũ aut oris dei ꝓtectio.
Thophet: gehēna pauoris vel ampla pena vite stultorum.
Thogorma: auellens vel interpres seu quispiā incolat⁹ aut incolat⁹ auulsio
Thola: coccinũ vel vermiculus.
Tholad: coccineus seruus vel rubeus color testium.
Tholaite: coccinei vel rubicundi.
Thole: coccineum vel rubeus color.
Tholmai: ad mēsuram deducens vel ad mensurā reductio: seu fulc⁹ me⁹ aut suspensio mea.
Tholomai: idem.
Tholomaida: ad mensuraz deducens vel ad mensuram reducta.
Tholomais: idem.
Tholomaidenses: ad mensuram deducti vel ad mensuraz deducentes.
Tholomeus: ad mensuram deducens vel ad mensuram reductus.
Tholus rotundus vel rotunditas.
Thomas: abyssus vľ geminus. Unde ꝛ grece didymus appellatur.
Thopho: manentia vel latitudo.
Thorath: lex vel pentateuchum.
Those: captiuitas vel festinatio.
Thosaites: captiuus vel festinator.
Thoth: error vel amentia.
Thothi: error meus vel amentia mea.
Thou: amēs vel errans seu error eoꝝ aut amentia eorum.
Thorchade: requiescens vel requietio
Thorgadite: serui succincti vel requiescentes latrunculi.

Dic. hu. post. t.

Thubal: ductus ad luctũ vel cōuersus ad vniuersā.
Tubal: deferens vel desertus: seu deferens aut delatus.
Tubalchaim: ductus ad luctum lamētationis vel conuersus ad vniuersā acquisitionis.
Tubalchaim: deferens passionem vel deferens lamentationē: seu delatus possessioni aut desertus acquisitiōi.
Tubin: deferens vel desertio seu bene metiens: aut bona mensura.

Sequitˀ de incipiētib⁹ ab. U. lra.

Uˀbil: festinans germen vel consilium vetustatis.
Uchocha: ignis mordens vel dolor p̄stolationis.
Uchocha: infirmus vel debilis seu infirmans eos aut infirmitas eorum.
Uphaite: infirmi vel debiles: seu infirmantes eos aut infirmitates eoruz.
Uphir: infirmus vel infirmitas: siue irritum aut herbosum.
Ul: dolens aut parturiēs seu dolor aut parturitio.
Ulai: cenum vel palus a palude non a palo: seu dolor femoris aut dolor vmbraculi.
Ulam: p̄us vel añ seu p̄or aut añrior.
Ur: lumē ľ ignis seu icēdiũ aut fenestra

Urai: lumen meũ uel ignis meus vel incendium meum.
Uram: deus excelsus uel lumen excelsum seu ignis eoꝝ aut fenestra eoꝝ.
Uram: lucẽs pplo ul' igneus pplo: seu incẽdẽs pplm aut incẽdiũ pplorum
Uraiba: ignis pcti uel icẽdẽs peccati seu lumẽ tẽporale aut apiẽs pctõꝝ.
Urbanꝰ: luce gaudẽs uel lucis gaudiũ seu gaudẽs igne aut gaudẽs incẽdio
Urci: lõgitudo mea uel illũinatoꝛ meꝰ seu ignis meus aut incendiũ meuꝫ
Uri: lux mea uel ignis meus seu incendens me: aut apertio mea.
Urias: lux mea dei uel lumẽ meũ dñi seu dñs ignis meꝰ aut dñs icẽdiũ meũ
Uriel: lucens deo ul' ignis dei: seu apiens deo aut incendium dei.
Us: consilium uel consiliatoꝛ: seu festinans aut festinatio.
Usam: consulens populo uel consiliũ ppli: seu festinãs eos aut festinatio eoꝝ
Usathi: festinãte me uel ꝯsiliante mihi seu consiliũ meũ aut festinatio mea.
Usathites: festinans uel consiliatoꝛ.
Usi: cõsulens mihi uel cõsiliũ meum: seu festinatis me aut festinatio mea
Usim: festinans eos uel consiliũ eorũ.
Usin: consilium uel festinatio: seu festinus consilio aut festinatoꝛ consilij.
Uthai: doloꝛ signi uel consiliuꝫ errãs
Uza: consilium vel consiliatoꝛ.
Uzal: cconsiliũ eius vel cõsiliatoꝛ eoꝝ
Uaphs: finis vel definitio.
Uaphsi: finis meus vel definitio mea
Uaphsius: finis consilij vel definiens festinationem.
Uaphsi: finis cõsilij mei uel definiens festinationem meam.
Uagao: ipa vallis estuans vel ipa vallis estuatio.
Uagethra: lib leuitaꝝ ul' liber leuiticꝰ
Uagedaber: liber numerans ul' liber numeri.
Uazatha: ipe ducens huc vel ipse fornicatoꝛ.
Uasem: finis dentium vel destinatus angustie.
Uasthi: finis signatus vel definitio cõsumata.
Uahu: hec vel ipa seu ipe aut ille.
Uelluth: finis vilis vel definit o declinationes.
Uur: vires vel virium: seu prouocatio ire: aut iracundia prouocationis.

Seqꝛ de incipientibꝰ a. Z. lra.

Zaab: aurum obrizum vel auꝝ purissimum.
Zaba: mouens vel motus: seu fluctuans aut fluctuatio.
Zabad: fluens torris vel torris fluitio quem vulgo titionem vocant.
Zabadam: fluens torris inutilis ul' fluens torris idolatrie.
Zabadei: fluxꝰ torriũ vel torriũ fluitio
Zabadia: fluens torris domini vel torris fluens domino.
Zabbai: motꝰ meꝰ vel fluctuatio mea.
Zabaon: mouens dolorem vel fluctuatio iniquitatis.
Zabath: mouens delictum vel torris fluens peccato.
Zabam: mouẽs eos vel fluctuatio eoꝝ
Zabel: ista ꝯfusio l' iste ignominiosus
Zaber: mouẽs puteũ uc fluctuatio fõtis
Zabdi: fluxꝰ vehemẽs vel fluxꝰ abundans: seu fluens abund..nter.
Zabdias: fluxus vehemens dei vl' fluens abundanter deo.
Zabdibel idem.
Zabina: iste venit respondens uel ista venit responsio.
Zabath: fluens torris vel torris fluitio
Zabulon: fluxꝰ noctis u l' iusiurãdũ eiꝰ
Zabulon: habitaculũ sũa vel habitaculum eoꝝ: seu habitaculũ fortitudinis aut habitaculũ pulchritudinis.
Zabulonite: fluxꝰ noctiuꝫ vel iuramẽta eorum.
Zabulonite: habitaculoꝝ sbe vel habitacula eoꝝ: seu habitacula fortitudinum aut habitacula pulchritudinũ
Zachai: iustꝰ meus vel iustificatio mea
Zacharias: memorans dominum vel auxilium domini.
Zacher: memoria vel adiutoriũ: seu iustus vigilãs aut iustificatꝰ ꝯsurgẽs
Zacheus: iusticia vel iustificatio seu iustus ꝯsilio aut iustificatus festinans
Zachur: memoria vel adiutoriũ: seu iustus igneus aut iustificatꝰ illũinans
Zadab: iste pater vel ista paternitas.
Zadabia: iste pater dominꝰ vel ista paternitas domino.
Zaph: illuminare vel illuminatio.
Zaphi: lumẽ meũ vel illuminatio mea
Zaphim: illũinãs eos vel illuiatio eoꝝ
Zai: ducte vel huc: seu oliua aut fornicatio.
Zaim: ista vel hec.
Zaith: ducte huc vel fornicaris tibi seu oliua eius aut fornicatio eorum.

Zalmon: sub vmbra vel obumbrans seu obumbratus aut obumbrans.
Zamina: iste fluens vel fluxus eius.
Zambri: iste lacescẽs vel iste amaricãs
Zamdi: fluxꝰ vehemẽs ul' fluxꝰ abũdã
Zamira: iste apertus vl' iste illuminãs
Zamra: psallens ei vel canticũ eius.
Zamram: psallens eius vel cãticũ eoꝝ
Zamri: psallẽs mihi vel cantatio mea.
Zamrim: psallens eis vel cãtatio eoꝝ.
Zamro: psallens magistro vel canticũ magistri.
Zanoa: ista requies vel ista cõmotio: seu iste repulit aut iste requieuit.
Zanoe: idem.
Zara: oriens vel orientales.
Zarad: descendens vel alienus: seu descensio aut alienatio.
Zaradai: descensio inutilis vl' alienus idolatra.
Zarai: oriens mihi vel orientalis meꝰ
Zaraias: oriens domino vel orientalis domini.
Zarath: ortꝰ peccati vl' oriẽtal' deliquẽs
Zarda: aliẽatꝰ valde vel alienatꝰ ab eo
Zare: ortus est vel oriẽtalis est iste.
Zared: descendens vel abalienatus.
Zaride: descendentes vel orientales sunt isti.
Zaros: ortus facture vel orientalis plasmatio.
Zareth: oriens pauor vel oriẽtalis vita
Zarias oriẽs dñs vel oriẽtalis dñi.
Zathan: iste humilis vel rñsio ista.
Zaua: iniquus vel iniquitas.
Zauath: donatus vel donatoꝛ.
Zauadia: dos domini vel dos domino
Zazi: horridus vel terrendus.
Zaim: horroꝛ vel terroꝛ: seu horrendi aut terribiles.
Zazomim: que est hec aqua vel pparati in acie: seu aciem pparantes: aut aciei preparatio.

Pic. e. post. z.

Zeb: lupus vel rapax: seu deuorans aut deuoratio.
Zebad: fluens torris vel torris fluitio.
Zebadia: fluens torris domini vel torris fluens domino.
Zebee: victima vel rapina seu hostia aut deuoratio.
Zebedeus: donatus vel dotatꝰ seu fluens iste aut fluitio ista.
Zeber: lupus vigilans vel deuoratoꝛ resurrectionis.

Zebi: lupus meus vel devoratio mea
Zebida: do, mee fortitudo vel dona tio mea cõsiderabilis.
Zebub: mu, vel musce pluraliter.
Zebul: habitatio vel tabernaculum.
Zebullonite: tabernaculũ meroris vl' inhabitatio iniquitatis.
Zeci: memori ei vel memoratio mea
Zechr: idem.
Zechrim: meorãs eos vel mẽoratio eorum.
Zechur: memoria luminis vel devora tio ignea.
Zephernua: hec ẽ vidisti vel huius oris visio.
Zephrona: os hoc vidit vel oris hu⁹ visio.
Zei: iste meus vel iste mihi.
Zelpha: os hians vel os fluens seu os ambulans aut oris fluxio.
Zemma: iste fluens vel iste fetus ei⁹.
Zemeri: iste amaricãs vl' iste exacerbãs
Zembram: cantans ei vel cantũ eo⁊ seu tempus eoruz ostendens aut tẽ poris eorum ostensio.
Zemri: psallens mihi vel cantic̃ seu iste lacescens aut iste [illegible] vel cõ

eorum: seu ipse requiescens eis: aut ipsa requietio eorum.
Zerihel: iste magister deus vel ista est magistratio dei.
Zerimoth: iste timens mortem uel iste metuens altitudinem mortis.
Zesum: iste lapis vel ista durities.
Zethaa: iste pavidus vel iste superior.
Zetham: iste amar⁹ vel ista cõmutatio
Zetheu: iste amens vl' iste erroneus.
Zethua: iste errãs ei vel ista amẽtia ei⁹
Zebu: iniquus vel iniquitas.
Zenã: iniquus eis vel iniqtas eorum
Zenoth: gentilis vel spõo.

Hic.i.post.z.

Ziph: florens vel germinans.
Ziphei: florẽtes vl' germinãtes
Zipha: germen vel illuminare
Ziphai: germẽ meuz vel illũiatio mea
Zio: ductio vel oliua.
Ziza: horrendus vel terribilis.

Hic.o.post.z.

Zo: iste vel ista.
Zoar [illegible]
[illegible]

etum aut ꝑtractio.
Zoheth: iste pavidus vel iste vivax.
Zolomim: preparantes aciem vel ꝑpa rati in acie.
Zommi: aciem preparantes vel in acie preparati.
Zoob: aurum vel divitie.
Zoon: iste iniquus vel iste inutilis.
Zoor: plasma vl' plasmator: seu iste ap prehendens aut iste iracundus.
Zoori: plasma meũ vel plasmator me⁹ seu iste apprehendẽs me: aut iste ira cundus mihi.
Zorobabel: aliena translatio vel ortus in babylone: seu iste ꝑnceps transla tionis aut iste magister cõuersionis
Zozomi: que hec est aqua vel que sunt he cogitationes seu preparãtes aciẽ aut in acie ꝑparati.

Hic.v.post.z.

Zusidis: consiliuz vel consilia trix.
Zuzim: consiliantes eos vel cõ siliat[illegible] eorum.

ppli: seu [illegible] cor aut [illegible]
Usathi: festinãte me uel ɔsiliante mihi
seu consiliũ meũ aut festinatio mea.
Usathites: festinans uel consiliator.
Usi: cõsulens mihi uel cõsiliũ meum:
seu festinans me aut festinatio mea

[illegible]nas: fluxu-
ens abundanter deo.
Zabdihel idem.
Zabina: iste venit respondens uel ura
venit responsio.
Zabath: fluens torris vel torris fluitio

Zare: [illegible]
Zared: desc[illegible]
[illegible]males